Bundel van de Gemeenteraad van 17 juli 2014

Agenda documenten

- agenda raad 17072014
- Besluitenlijst raadsvergadering d.d. 17 juli 2014
- MA-lijst VJN 2014-V2013 03072014 17072014
- lijst van IS

1 Agenda vaststellen en inventariseren

- agenda raad 17072014

2 Notulen van de openbare vergadering van 12 juni 2014.

- 14e vergadering, 12 juni 2014 avond

3 Bekrachtiging geheimhouding besluiten en bijlagen:

Op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet de geheimhouding bekrachtigen van de geheime commissiebrief uit de portefeuille van wethouder Geldof die op 2 juli jl. in het postvak voor geheime stukken van de commissies Mens en Samenleving en Stad en Ruimte ter inzage is gelegd.

4 Vragenuurtje/Actuele motie(s)

5 Opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014 externe accountant

- Opdrachtbevestiging acc controle jaarrekening 2014 def
- voorstel+1248
- Raadsbrief waardering maatschappelijk vastgoed
- rvs getekend raadsbesluit nr 39

6 Ontslag op eigen verzoek voorzitter Rekenkamer Utrecht

- Ontslag op eigen verzoek voorzitter Rekenkamer Utrecht
- rvs getekend besluit nr 55

7 Jaarstukken 2013

- Voorstel_989
- Jaarstukken 2013
- Subsidiestaat 2013
- Productenoverzicht 2013
- ReactieB&WOpControlerapportExterneAccountant_raadsbrief
- Ontwerpraadsvoorstel jaarstukken 2014
- Accountantsverslag def 2013
- Brief CF aan MS_SR jaarstukken13 - juni 2014
- Brief Reactie op het controlerapport externe accountant
- Tweede+erratum+Jaarstukken+2013
- Erratum+2+Jaarstukken+2013
- rvs getekend raadsbesluit nr 75

8 Voorjaarsnota 2014 (inclusief eerste bestuursrapportage)

- Voorstel_988
- Voorjaarsnota 2014 (inclusief eerste bestuursrapportage)
- Gewijzigde Subsidiestaat 2014

Subsidiestaat 2015

Ontwerpraadsvoorstel Voorjaarsnota 2014

Raadsbrief beantwoording vragen Veiligheid Voorjaarsnota 2015

rvs getekend raadsbesluit nr 76

9 Resultaatbestemming 2013

Voorstel_990

Resultaatsbestemming 2013

Ontwerpraadsvoorstel Resultaatbestemming 2013

rvs getekend raadsbesluit nr 41

10 VJB Bestuursrapportage Stationsgebied 2014

Voorstel_812

berap 2014 defintief

Raadsbrief beantwoording toezegging VJN stationsgebied

rvs getekend raadsbesluit nr 42

11 Meerjaren Perspectief Grondexploitatie 2014, onderdeel Leidsche Rijn

Voorstel_834

MPG 2014 onderdeel Leidsche Rijn

rvs getekend raadsbesluit nr 43

12 Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2014

Voorstel_904

Meerjaren Perspectief Grondexploitatie onderdeel Bestaande Stad 2014 (definitief)

rvs getekend raadsbesluit nr 44

13 VJN Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2014

Voorstel_765

20140501 MPUV 2014

rvs getekend raadsbesluit nr 45

14 VJB: Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014

Voorstel_810

MPB 2014 DEFINITIEVE VERSIE

raadsbrief aanpassingen MPB 2014

MPB 2014

rvs getekend raadsbesluit nr 46

15 Vaststellen bestemmingsplan Lage Weide

Voorstel_910

Lage Weide procesoverzicht

persbericht Lage Weide

Het vaststellingsrapport Lage Weide

Bijlage in BABS - link naar RO Publiceer

Het bestemmingsplan Lage Weide

raadsbrief+bestemmingsplan+Lage+Weide

rvs getekend raadsbesluit nr 47

16 Vaststelling bestemmingsplan Mereveldplein

Voorstel_860

Het bestemmingsplan Mereveldplein in pdf

Verbeelding bestemmingsplan Mereveldplein in pdf

Link naar stukken BP Mereveldplein

rvs getekend raadsbesluit nr 48

17 Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling

Voorstel_767

Context Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling aangepast

Huidige doelstellingen en kaders middelen stedelijke herontwikkeling

Bestedingskader middelen stedelijke herontwikkeling

rvs getekend raadsbesluit nr 54

18 Bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht

Voorstel_727

Het bestemmingsplan (verbeelding) Ibisdreef in pdf

Link naar RO Publiceer Ibisdreef

rvs getekend raadsbesluit nr 49

19 Bestemmingsplan Teun de Jagerdreef, Overvecht

Voorstel_722

Het bestemmingsplan (verbeelding) Teun de Jagerdreef in pdf

Link naar RO Publiceer - Teun de Jagerdreef

Het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef in pdf

rvs getekend raadsbesluit nr 50

20 Vaststelling bestemmingsplan HOV-baan De Uithof

Voorstel_731

Het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof in pdf

Het bestemmingsplan (verbeelding 1) HOV-baan De Uithof in pdf

Het bestemmingsplan (verbeelding 2) HOV-baan De Uithof in pdf

Het bestemmingsplan (verbeelding 3) HOV-baan De Uithof in pdf

Bijlage in BABS - link naar RO Publiceer

Raadsbrief+overeenkomst+trillingen+Uithoflijn

rvs getekend raadsbesluit nr 51

21 Vaststellen 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht

Voorstel_905

Bijlage - context 1 mei 2014

Het bestemmingsplan 2e herziening Bedr. terrein Overvecht in pdf DEF

Het bestemmingsplan (verbeelding) 2e herziening Bedr. terrein Overvecht in pdf

Link naar stukken 2e herziening Bedrijventerrein Overvecht

rvs getekend raadsbesluit nr 52

22 Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg (2)

Voorstel_1239

Ontwikkelstrategie_ASW_Webdocument_24_april_2014_DEFNEW Babs

Brief Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg

B6+Raadsbrief+beantwoording+vragen+ontwikkelstrategie+ASW

B6a+Brancheplan+Amsterdamsestraatweg+eindversie+17-06

rvs getekend raadsbesluit nr 53

23 Vaststelling bestemmingsplan "Stationsgebied, Megabioscoop Jaarbeursterrein ".

Voorstel_941

Het vaststellingsrapport Megabioscoop in pdf

Het bestemmingsplan (verbeelding) Megabioscoop in pdf

De aanvraag vergunning Megabioscoop in pdf - anoniem

De conceptvergunning Megabioscoop in pdf

Het bestemmingsplan Megabioscoop Jaarbeursterrein in pdf

commissiebrief over best plan megabioscoop 16 juni 2014

Link naar stukken BP Megabioscoop-18 juni 2014

Raadsbrief 14 juli 2014 beantwoording toezeggingen BP Megabioscoop

Bijlage 1 erfpachtovereenkomst Megabioscoop 14 juli 2014

Bijlage 2 Addendum CSO bij raadsbrief megabioscoop

bijlage 3 toelichting verkeersgegegevens (2)

rvs getekend raadsbesluit nr 56

24 Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Langzaamverkeersverbinding en Moreelsepark naar aanleiding van tussenuitspraak Raad van State

Voorstel_1255

Verbeelding BP Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark in pdf

Tussenuitspraak Raad van State d.d. 28 mei 2014

Het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark in pdf 11-07-14

rvs getekend raadsbesluit nr 57

25 2-e (meerjaren)begrotingswijziging in 2014

Voorstel_1169

Toelichting 2e begrotingswijziging 2014 - met verwerking MS

Tabellen 2e begrotingswijziging 2014 - met verwerking MS (2)

rvs getekend raadsbesluit nr 58

26 Overname De Pels door Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht

Voorstel_523

verzoek statutenwijziging SPO Utrecht

Statuten SPO Utrecht van 2011-08-19

Verzoek instemming omzetting grondslag de Pels

Instemming met voornemen bestuurlijke overdracht MR de Pels

rvs getekend raadsbesluit nr 59

27 Plan van scholen basisonderwijs 2015-2018

Voorstel_899

aanvraag islamitische basisschool (HIO)

Brief - aanvullende gegevens 31 maart 2014

Rapport schoolstichting Islamitisch onderwijs

Verlangd basisonderwijs in de wijk Overvecht - rapportage

rvs getekend raadsbesluit nr 60

28 Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Hoek Sint Jacobsstraat Lange Viestraat, Binnenstad

Voorstel_1453

Context

Uitspraak Raad van State

Tussenuitspraak Raad van State

Verbeelding bestemmingsplan

Toelichting bestemmingsplan

Regels bestemmingsplan

Link bestemmingsplan inclusief bijlagen

Raadsagenda

Gemeente Utrecht

De burgemeester van Utrecht roept de gemeenteraad bijeen op donderdag **17 juli 2014 om 16.00 uur en 20.00 uur** in de Raadzaal van het Stadhuis, Korte Minrebroederstraat 2, ter behandeling van:

1. Agenda vaststellen en inventariatie.

2. Notulen van de openbare vergadering van 12 juni 2014.

3. Vragenuurtje/Acuele motie(s)

4. Bekrachtiging geheimhouding/opheffing geheimhouding:
   Op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet de geheimhouding bekrachtigen van de geheime commissiebrief uit de portefeuille van wethouder Geldof die op 2 juli jl. in het postvak voor geheime stukken van de commissies Mens en Samenleving en Stad en Ruimte ter inzage is gelegd.

5.	Voorstel inzake opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014 externe accountant. (Jaargang 2014, nr. 39)	voorzitter Presidium, mr. R.W. Rollingswier	**B**
6.	Voorstel inzake ontslag op eigen verzoek van de voorzitter van de Rekenkamer Utrecht. (Jaargang 2014, nr. 55)	voorzitter Presidium, mr. R.W. Rollingswier	**B**

Besluitvorming agendapunten 7 t/m 14 inzake Voorjaarsnota c.a.:
Besluitvorming vindt in de avondvergadering plaats.

7.	Voorstel inzake de Jaarstukken 2013. (Jaargang 2014, nr. 75)	weth. Kreijkamp	**B**
8.	Voorjaarsnota 2014, inclusief de bestuursrapportage 2013. (Jaargang 2014, nr. 76) *(ingediende amendementen: A20, A21, A23, A24, A28, A29; ingediende moties M44 t/m M56, M58 t/m M66, M68 t/m 72, M74 t/m M82)*	weth. Kreijkamp	**B**
9.	Voorstel inzake Restultaatbestemming 2013. (Jaargang 2014, nr. 41)	weth. Kreijkamp	**B**
10.	Voorstel inzake de Bestuursrapportage Stationsgebied 2014. (Jaargang 2014, nr. 42) *(ingediende motie M57)*	weth. Everhardt	**B**
11.	Voorstel inzake het Meerjarenperspectief Grondexploitaties onderdeel Leidsche Rijn 2014. (Jaargang 2014, nr.43)	weth. Geldof	**B**
12.	Voorstel inzake het Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2014. (Jaargang 2014, nr.44)	weth. Geldof	**B**
13.	Voorstel inzake het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2014. (Jaargang 2014, 45) *(Ingediend amendement: A27)*	weth. Jansen	**B**

Gemeente Utrecht

14.	Voorstel inzake het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014. (Jaargang 2014, nr. 46) *(Ingediende motie M73)*	weth. Van Hooijdonk	B
15.	Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Lage Weide (Jaargang 2014, nr. 47)	weth. Jansen	B
16.	Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Mereveldplein (Jaargang 2014, nr. 48)	weth. Jansen	A
17.	Voorstel inzake de Integrale Programmering van de Stedelijke Herontwikkeling. (Jaargang 2014, nr. 54)	weth. Jansen	B
18.	Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht (Jaargang 2014, nr. 49)	weth. Jansen	A
19.	Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef, Overvecht (Jaargang 2014, nr. 50)	weth. Jansen	A
20.	Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof (Jaargang 2014, nr. 51)	weth. Jansen	B
21.	Voorstel tot Vaststelling van de 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht (Jaargang 2014, nr. 52)	weth. Jansen	A
22.	Voorstel tot vaststelling van de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg(2). (Jaargang 2014, nr. 53)	weth. Jongerius	B
23.	Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Stationsgebied, Megabioscoop Jaarbeursterrein. (Jaargang 2014, nr. 56)	weth. Everhardt	B
24.	Voorstel tot vaststelling van het gewijzigde bestemmingsplan Langzaamverkeersverbinding en Moreelsepark n.a.v. tussenuitspraak Raad van State. (Jaargang 2014, nr. 57)	weth. Everhardt	A
25.	Voorstel tot vaststelling van de 2-e (meerjaren) begrotingswijziging in 2014. (Jaargang 2014, nr. 58)	weth. Kreijkamp	A
26.	Voorstel inzake overname van De Pels door Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht. (Jaargang 2014, nr. 59)	weth. Kreijkamp	A
27.	Voorstel inzake Plan van Scholen Basisonderwijs 2015-2018. (Jaargang 2014, nr. 60)	weth. Kreijkamp	B

Gemeente Utrecht

28. Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Hoek Sint Jacobsstraat Lange Viestraat, Binnenstad **(onder voorbehoud: commissiebehandeling vindt op 17 juli 's middags plaats)** weth. Jansen
(Jaargang 2014, nr.)

Utrecht, 11 juli 2014
De burgemeester voornoemd,
mr J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Openbare besluitenlijst Gemeenteraad van 17 juli 2014

1. Opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014 externe accountant

Besluit

1 De 'Opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014' aan de externe accountant' vast te stellen.

Argumenten

1.1 De opdrachtbevestiging aan de externe accountant met betrekking tot de Controlewerkzaamheden 2014 dient door de raad te worden vastgesteld.

2 De subcommissie Controle en Financiën belasten met de uitvoering van de opdrachtverlening.

Argumenten

2.1 De subcommissie is, als controle- en adviesorgaan van de commissie Mens en Samenleving, betrokken geweest bij de opdrachtformulering en is gezien de daarin aanwezige expertise te belasten met de uitvoering van de opdrachtverlening.

3 Op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet de geheimhouding bekrachtigen van de bijlage m.b.t. de kosten van de accountantscontrole.

Argumenten

3.1 Uit overweging van concurrentie en met name ten aanzien van toekomstige opdrachtverstrekkingen dienen de lasten niet openbaar te worden.

2. Ontslag op eigen verzoek voorzitter Rekenkamer Utrecht

Besluit

1 Mevrouw Van den Hurk op haar verzoek per 1 juli 2014 ontslag te verlenen als voorzitter van de Rekenkamer Utrecht.

Argumenten

1.1 Mevrouw Van den Hurk heeft op 28 juni 2014 verklaard dat zij terugtreedt als voorzitter van de Rekenkamer Utrecht.

3. Jaarstukken 2013

Gemeente Utrecht

Besluit

1 De jaarstukken 2013 vast te stellen.

Argumenten

1.1 Hiermee wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van de Programmabegroting 2013.

2 De door het college opgelegde geheimhouding van bijlage risicomodel conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

2.1 Het risicomodel bevat geheime risico's.

4. Voorjaarsnota 2014 (inclusief eerste bestuursrapportage)

Besluit

1 In te stemmen met de in de Voorjaarsnota 2014 geschetste ontwikkelingen en gemaakte keuzes.

Argumenten

1.1 De financiële ruimte wordt beïnvloed door deze ontwikkelingen.

2 In te stemmen met de bijsturingsvoorstellen van de programma's en de investeringen.

Argumenten

2.1 Bijsturingsvoorstellen zijn noodzakelijk.

2.2 Hiermee wijzigt de investeringsplanning.

3 In te stemmen met de budgettair neutrale bijsturingsvoorstellen.

Argumenten

Gemeente Utrecht

3.1 Zo worden mee- en tegenvallers binnen de budgetten gecompenseerd.

4 Daarmee de Voorjaarsbrief 2014 inclusief bestuursrapportage vast te stellen.

Argumenten

4.1 De voorjaarsnota bevat de kaders voor de Programmabegroting 2015

5 De door het college opgelegde geheimhouding van de bijlage Bodemsanering Leidsche Rijn conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

5.1 In de bijlage is informatie opgenomen die de positie van de gemeente Utrecht kan schaden.

Aangenomen Amendement A23 bij de Voorjaarsnota 2014 (inclusief eerste bestuursrapportage):

* 6 De reservering fietsvoorziening OV-knooppunten a 1,525 miljoen euro niet aan te wenden voor het oplossen van knelpunten in het programma bereikbaarheid.

In plaats daarvan: het budget voor het actieplan Goederenvervoer met 1,525 miljoen euro te verlagen; deze 1,525 miljoen euro aan te wenden voor het oplossen van de knelpunten in het programma Bereikbaarheid.

5. Resultaatbestemming 2013

Besluit

1 De bestedings- en dekkingsvoorstellen 2013 vast te stellen.

Argumenten

1.1 Met de bestedings- en dekkingsvoorstellen corrigeren wij het resultaat voor technische posten.

2 De mutaties ten gunste van de algemene dekkingsreserve vast te stellen.

Argumenten

Gemeente Utrecht

2.1 Hiermee wordt verdere uitvoering van beleid in 2014 mogelijk.

6. VJB Bestuursrapportage Stationsgebied 2014

Besluit

1 De programmatabel 2014 met drie (kleine) aanpassingen vast te stellen (toevoeging 1.000 m² retail, 7.373 m² hotel en 490 m² horeca).

Argumenten

1.1 De programmatabel is aangepast.

2 De in 2009 geopende grondexploitatie Smakkelaarsveld te sluiten

Argumenten

2.1 Is het gevolg van raadsbesluit "Alternatieven voor Bieb++ in bestaande panden"

3 De geactualiseerde grondexploitatie vast te stellen (totale kosten 578,89 miljoen euro, totale opbrengsten 457,22 miljoen euro; geprognosticeerd tekort 9,71 miljoen euro (netto contante waarde 1-1-2014) en deze kosten en opbrengsten uit te faseren tot 2022.

Argumenten

3.1 De vaststelling van de geactualiseerde grondexploitatie is een bevoegdheid van de raad.

Kanttekeningen

3.1 In het verleden werden ook de wijzigingen van de plankaart ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

7. Meerjaren Perspectief Grondexploitatie 2014, onderdeel Leidsche Rijn

Besluit

1 Vaststellen van het MeerjarenPerspectief Grondexploitatie Leidsche Rijn 2014.

Argumenten

Gemeente Utrecht

1.1 Vaststellen van het MeerjarenPerspectief Grondexploitatie 2014, onderdeel leidsche Rijn.

Kanttekeningen

1.1 Het saldo van de grondexploitatie heeft zich over 2013 neutraal ontwikkeld.

8. Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2014

Besluit

1 Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2014 vast te stellen.

Argumenten

1.1 In het kader van de Beleids- en beheersinstrumentarium-cyclus wordt het MPG jaarlijks door het College vastgesteld bij de behandeling van de Voorjaarsnota, in 2014 de Voorjaarsbrief.

2 De door het college opgelegde geheimhouding (op bijlage 2) conform art. 25 lid 3 van de Gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

2.1 Geheimhouding ten aanzien van bijlage 2 is gebaseerd op de uitzonderingsbepalingen in artikel 10 lid 1 sub c en lid 2 sub b en g Wet Openbaarheid van Bestuur.

9. VJN Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2014

Besluit

1 Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2014 vast te stellen.

Argumenten

1.1 Het MPUV 2014 vaststellen.

2 In te stemmen met de geprogrammeerde onderhoud-, vervanging- en uitbreidingsinvesteringen waarvoor dekking aanwezig is.

Gemeente Utrecht

Argumenten

2.1 Instemmen met investeringen uit de Nota Kapitaalgoederen.

3 In te stemmen met de geprogrammeerde investeringen in energiemaatregelen.

Argumenten

3.1 Uitvoeren energiemaatregelen.

4 De door het college opgelegde geheimhouding omtrent de bijlage 'Lijst accommodaties' conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

4.1 Er is sprake van belangen als bedoeld in artikel 10 Wet openbaarheid van bestuur (WOB) die strijdig zijn met openbaarmaking.

5 In te stemmen met de Utrechtse Onderhoud Methodiek (UOM), waarbij het uitgangspunt is om het onderhoud op onderhoudscategorie basis aan te sturen, tenzij in overleg met de klant en of het beleidsveld hiervan wordt afgeweken.

Argumenten

5.1 Verdieping NEN 2767

5.2 Bepaling kwaliteitsniveau

6 In te stemmen met het verwerken van de meerjarenexploitatie Vastgoed 2014-2018 bij de tweede technische wijziging 2014.

Argumenten

6.1 Aansluiting SAP aan het MPUV.

~~7~~ ~~In te stemmen met het uitgifteproces van vastgoed.~~

Gemeente Utrecht

Argumenten

~~7.1 Aanbieden van een totaaloverzicht aan kaders voor het uitgifteproces.~~

Aangenomen Amendement A27 bij de VJN Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2014:

1. Beslispunt 7 te schrappen uit het raadsvoorstel;

2. Het college op te dragen om een separaat raadsvoorstel aan de raad voor te leggen en dit raadsvoorstel vooraf toe te lichten middels een technische RIA.

10. VJB: Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014

Besluit

1 In te stemmen met het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014 als financieel kader voor de meerjarige uitvoering van het programma bereikbaarheid en luchtkwaliteit, inclusief de herprogrammeringsvoorstellen van Hoofdstuk 2.

Argumenten

1.1 In het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid 2014 zijn subsidies en gemeentelijke gelden bestemd op projectniveau

1.2 Het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid wordt jaarlijks geactualiseerd.

1.3 Het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid bevat technische en beleidsmatige herprogrammeringsvoorstellen.

11. Vaststellen bestemmingsplan Lage Weide

Besluit

1 Naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 1 t/m 5, 7, 9 t/m 17, 19, 20, 22a, 22b, 23, 24, 26, 28, 29, 32 t/m 35, 37 t/m 41, 43 het bestemmingsplan te wijzigen.

Argumenten

1.1 Deze zienswijzen geven aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan.

2 De ambtshalve wijzigingen uit hoofdstuk 4 van het vaststellingsrapport in het bestemmingsplan aan te brengen.

Argumenten

Gemeente Utrecht

2.1 De ambtshalve voorgestelde wijzigingen betreffen verbeteringen van het bestemmingsplan.

3 Geen exploitatieplan op te stellen.

Argumenten

3.1 Er zijn geen verhaalbare kosten.

4 Het bestemmingsplan Lage Weide dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.gml met ondergrond NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.dgn vast te stellen, met de wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan die op grond van de beslispunten 1 en 2 zijn aangebracht.

Argumenten

4.1 Met de vaststelling van het bestemmingsplan wordt voldaan aan de actualiseringplicht van de Wet ruimtelijke ordening.

4.2 Met de gewijzigde vaststelling wordt tegemoetgekomen aan de door reclamanten ingebrachte belangen en worden verbeteringen aangebracht ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

12. Vaststelling bestemmingsplan Mereveldplein

Besluit

1 Het bestemmingsplan Mereveldplein bestaande uit een toelichting, bijlagen, regels en een verbeelding (plankaart) zoals vastgelegd in het digitale GMLbestand NL.IMRO.0344.BPMEREVELDPLEINDEM-VA01 ongewijzigd vast te stellen.

Argumenten

1.1 Het vaststellen van het bestemmingsplan zorgt voor het planologisch juridisch mogelijk maken van de uitbreiding en renovatie van het winkelcentrum Mereveldplein in De Meern Zuid. Het is van belang om zowel voor het beheer van het gerealiseerde deel van het winkelcentrum Mereveldplein als voor de uitbreiding ervan te beschikken en de herinrichting van de direct aangrenzende openbare ruimte over een actueel planologisch juridisch kader.

2 Geen exploitatieplan vast te stellen.

Gemeente Utrecht

Argumenten

2.1 Het kostenverhaal is op een andere manier verzekerd. Met de ontwikkelaar is een overeenkomst gesloten waarin de plankosten en het verhaal van planschade zijn opgenomen.

13. Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling

Besluit

1 De afzonderlijke budgetten van het Impulsbudget, Investeringsbudgetten Stedelijke Vernieuwing (ISV) 2 en 3, Dynamisch Stedelijk Masterplan (DSM), Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) en Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS) integraal te programmeren.

Argumenten

1.1 Een integrale programmering geeft een duidelijk overzicht.

1.2 De Raad heeft aangegeven de inzet van ISV-middelen en DSM-middelen zoveel mogelijk te willen integreren

1.3 De doelstellingen van de afzonderlijke budgetten hebben allemaal betrekking op stedelijke (her)ontwikkeling.

1.4 De financiële middelen voor stedelijke herontwikkeling drogen op. In 2014 wordt de laatste tranche van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing door het Rijk uitgekeerd. Ook het MeerjarenOntwikkelingsplan voor ISV 3 loopt in 2014 af.

2 Het bijgevoegde bestedingskader met doelstellingen, bestedingsmogelijkheden en criteria voor de genoemde middelen Stedelijke Herontwikkeling vast te stellen als toetsingskader voor nieuwe projecten binnen deze middelen. Dit kader vervangt andere kaders voor de budgetten van stedelijke ontwikkeling.

Argumenten

2.1 Het bestedingskader geeft voldoende flexibiliteit voor nieuwe initiatieven vanuit de samenleving.

2.2 Het bestedingskader sluit aan op de motie 'Voor een goed idee is altijd plek', 'Buiten=binnen' en de stadsmakelaar.

2.3 Het MeerjarenontwikkelingsPlan (MOP) voor 2010 tot en met 2014 past binnen dit nieuwe kader.

2.4 De doelstellingen van het DSM passen binnen dit nieuwe kader.

2.5 Het bestedingskader sluit aan bij de doelstelling uit de programmabegroting.

2.6 Het bestedingskader geeft richting aan prioritering voor nieuwe initiatieven.

Gemeente Utrecht

3 De bijgevoegde nieuwe programmering voor de middelen Stedelijke Herontwikkeling vast te stellen en deze budgetten vrij te geven voor uitvoering, waarbij de middelen voor de aankoop van het defensieterrein worden aangemerkt als reservering. Over de vrijgave van deze middelen wordt besloten in een afzonderlijk raadsvoorstel waarin de wenselijkheid van de bijdrage aan het project beoordeeld kan worden. In de programmering is ruimte opgenomen voor nog nader te programmeren nieuwe initiatieven.

Argumenten

3.1 De basis voor de programmering is de door de Raad vastgestelde programmering van ISV 2 en ISV 3.

3.2 De taakstellingen voor het ISV zoals die zijn vastgelegd in de Voorjaarsnota 2013 zijn verwerkt in de nieuwe programmering.

3.3 De programmeringen van alle verschillende budgetten zijn volledig geactualiseerd.

3.4 De bijgevoegde programmering is gebaseerd op het bijgevoegde nieuwe bestdingskader.

3.5 Met deze programmering is ruimte gecreëerd voor nieuwe initiatieven vanuit de samenleving.

3.6 De afweging voor nieuwe projecten is afgestemd met de actuele stand van zaken rondom het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG).

3.7 In de nieuwe programmering is rekening gehouden met actualisatie van het productieprogramma Bouwen aan de Stad (BAS).

3.8 De programmering voorziet in de verplichtingen die de gemeente met woningcorporaties is aangegaan met 'Bouwen aan de Stad'.

3.9 De toezegging van het college om in ieder geval Kanaleneiland, De Meern Centrum en Winkelcentrum Overvecht aan bod te laten komen in de integrale herprogrammering is in het voorstel verwerkt.

Kanttekeningen

3.1 De bijdrage van € 2,4 miljoen vanuit de provincie is een bestuurlijke toezegging

3.2 De nieuwe middelen vanuit Besluit Woninggebonden Subsidies van € 4,1 miljoen zijn nog niet ontvangen.

3.3 In de nieuwe programmering is een aantal reserveringen opgenomen voor herontwikkeling van de openbare ruimte. Er is in dit programma geen budget gereserveerd voor extra beheer van de openbare ruimte.

4 De resterende budgetten voor Lucht (€ 2.464.764) en Geluid ((€ 881.009) uit ISV3 te onttrekken aan de reserve Stedelijke Herontwikkeling en toe te voegen aan de programmareserve Bereikbaarheid, onderdeel MIB (meerjarige investeringen

Gemeente Utrecht

Bereikbaarheid) en de resterende middelen STEK (€ 618.498) te onttrekken uit de voorziening ISV2 en over te hevelen naar het programma Duurzaamheid.

Argumenten

4.1 De middelen van de onderdelen geluid, lucht en STEK zijn niet primair bedoeld voor stedelijke herontwikkeling.

4.2 Deze verdeling van middelen sluit beter aan bij de nieuwe organisatie.

5 De door het college opgelegde tijdelijke geheimhouding van bijlagen 'Integrale programmering stedelijke herontwikkeling' en 'Toelichting Nieuwe Projecten' conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

5.1 De geheimhouding is gebaseerd op de belangen die de uitzonderingsbepalingen in artikel 10 lid 2 sub b, f en g van de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB) beoogt te beschermen.

Aangenomen Amendement A31 bij het raadsvoorstel Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling:

Besluit als beslispunt toe te voegen:

6. De in de geheime bijlage bij het raadsvoorstel "Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling" gereserveerde middelen voor de tijdelijke brug De Meern te schrappen en het bedrage met voorrang aan te wenden voor het realiseren van de bewonersvariant (bestrating, bomen) voor het Mereveldplein en het restant toe te voegen aan de middelen voor winkelcentrum Overvecht.

14. Bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht

Besluit

1 Het bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht dat is vastgelegd in het bestand NL.IMRO.0344.BPIBISDREED.VA01.gml vast te stellen.

Argumenten

1.1 Het plan maakt een gewenste ontwikkeling mogelijk.

1.2 Het plan is economisch uitvoerbaar.

1.3 Er zijn geen zienswijzen ingediend.

15. Bestemmingsplan Teun de Jagerdreef, Overvecht

Besluit

Gemeente Utrecht

1 In te stemmen met het afwijken van de bouwenvelop Teun de Jagerdreef.

Argumenten

1.1 Het betreffen relatief kleine afwijkingen.

1.2 De afwijking is gecommuniceerd in de wijk.

2 Het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPTEUNDEJAGERDREEF.VA01.gml vast te stellen.

Argumenten

2.1 Het plan maakt een gewenste ontwikkeling mogelijk.

2.2 Het plan is economisch uitvoerbaar.

2.3 Er zijn geen zienswijzen ingediend.

16. Vaststelling bestemmingsplan HOV-baan De Uithof

Besluit

1 geen exploitatieplan ten behoeve van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof vast te stellen.

Argumenten

1.1 Het kostenverhaal conform de wet is anderszins verzekerd.

2 het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPHOVBAABDEUITHOF-VA01.gml met ondergrond NLIMRO.0344.BPHOVBAANDEUITHOF-VA01.dgn ongewijzigd vast te stellen.

Argumenten

2.1 Er zijn geen zienswijzen ingediend over het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof.

2.2 Met de vaststelling van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof wordt de ontwikkeling van de trambaan in De Uithof mogelijk gemaakt.

17. Vaststellen 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht

Besluit

Gemeente Utrecht

1 Het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Overvecht en omgeving, 2e herziening' dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344BEDOVER2HERZ.gml vast te stellen.

Argumenten

1.1 De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft de gemeente opgedragen duidelijkheid te verschaffen over de regeling ten aanzien van te bebouwen oppervlaktes van de bestemmingen Wonen en Detailhandel (tuincentrum). De voorliggende herziening geeft die duidelijkheid.

1.2 Het is niet wenselijk dat voor de betrokken terreinen het oude bestemmingsplan uit 1982 blijft gelden wanneer de vernietiging van de desbetreffende plandelen door de Raad van State niet wordt hersteld door middel van een bestemmingsplanherziening.

18. Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg (2)

Besluit

1 In te stemmen met de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg als kader voor de lange termijn aanpak van de Amsterdamsestraatweg.

Argumenten

1.1 De Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg geeft invulling aan de structurele aanpak van de ASW in de komende jaren.

1.2 De Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg is gebaseerd op onder meer het brancheplan Amsterdamsestraatweg.

Kanttekeningen

1.1 De ontwikkelmogelijkheden en marktpotenties van de locaties zullen naar verwachting leidend zijn bij de definitie locatiekeuze

2 In te stemmen met de in de Ontwikkelstrategie voorgestelde fasering.

Argumenten

2.1 Voor de uitvoering van de eerste fase zijn binnen EIF en Krachtwijkenbudget middelen beschikbaar.

2.2 Inzet van krachtwijkengeld op de ASW is in lijn met de krachtwijkenaanpak in Ondiep en Zuilen.

Kanttekeningen

2.1 De financiering van de 2e fase van het Uitvoeringsprogramma van de Ontwikkelstrategie

Gemeente Utrecht

ASW is nog niet duidelijk.

2.2 Hiermee wordt een deel van de inzet van de krachtwijkenmiddelen die van 2015 tot en met 2017 beschikbaar zijn voor krachtwijken Ondiep en Zuilen vooruitlopend op het uitvoeringsprogramma 2015-2017 vastgelegd.

3 In te stemmen met de in de Ontwikkelstrategie voorgestelde prioritering.

Argumenten

3.1 Juist de mix van de inzet op onder meer 'schoon, heel veilig', herstructurering, imagoverbetering, het aantrekkelijk maken van het gebied, het versterken van de branchering, het mogelijk maken van ontwikkelingen voor marktpartijen en het omzetten van winkels naar wonen maakt de ontwikkelstrategie sterk.

3.2 Soms lopen kosten voor de baten uit.

3.3 Het is, gegeven de problemen en kansen die er liggen, zaak dat we nu beginnen met de aanpak, ook al zijn de zekerheden over bijvoorbeeld de middelen voor fase 2 dichtgetimmerd noch in beton gegoten.

Kanttekeningen

3.1 Investeringen aan de voorkant geven nooit een 100% garantie dat ze op termijn worden 'terugverdiend'.

3.2 Het effect van investeringen in zaken als 'kunst' en 'imagoverbetering' is immer moeilijk meetbaar.

19. Vaststelling bestemmingsplan "Stationsgebied, Megabioscoop Jaarbeursterrein ".

Besluit

1 Naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 3, onder 1 en reclamant 5, onder 2, zoals weergegeven in het vaststellingsrapport wijzigingen aan te brengen in de toelichting van het bestemmingsplan;

Argumenten

1.1 Er zijn 7 zienswijzen naar voren gebracht tegen het bestemmingsplan;

1.2 De zienswijzen zijn alle ingediend binnen de daarvoor gestelde termijn en moeten daarom in behandeling worden genomen.

1.3 De zienswijzen zijn samengevat en van commentaar voorzien in het vaststellingsrapport dat integraal onderdeel is van dit besluit.

1.4 De zienswijzen van reclamant 3 onder punt 1 en die van reclamant 5 onder punt 2 leiden

Gemeente Utrecht

tot een aanpassing in de toelichting van het bestemmingsplan..

1.5 De wijziging heeft uitsluitend betrekking op de toelichting van het bestemmingsplan.

2 De overige zienswijzen ongegrond te verklaren;

Argumenten

2.1 De overige zienswijzen hebben geen aanleiding gegeven om het bestemmingsplan aan te passen.

3 Geen exploitatieplan vast te stellen;

Argumenten

3.1 In artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is vastgelegd dat inzicht gegeven moet worden over de uitvoerbaarheid van het plan.

4 Het bestemmingsplan "Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein" zoals vastgelegd in het digitale GML-bestand identificatienummer NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01, met ondergrond NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01dgn. ongewijzigd vast te stellen.

Argumenten

4.1 Het plan is zorgvuldig voorbereid;

4.2 Er is sprake van 'goede ruimtelijke ordening';

Aangenomen Amendement A33 bij het raadsbesluit Vaststelling bestemmingsplan "Stationsgebied, Megabioscoop Jaarbeursterrein ":

Het beslispunt 4 van het raadsvoorstel te wijzigen in:

Het bestemmingsplan "Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein" zoals vastgelegd in het digitale GML-bestand identificatienummer NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01, met ondergrond NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01dgn. vast te stellen, met als enige wijziging het schrappen van de zin "Gecombineerde kaartverkoop van bioscoopkaarten en daarmee gereserveerde parkeerplaatsen" bij punt 6 op pagina 38.

20. Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Langzaamverkeersverbinding en Moreelsepark naar aanleiding van tussenuitspraak Raad van State

Besluit

Gemeente Utrecht

1 Naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State d.d. 28 mei 2014 het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark aan te passen.

Argumenten

1.1 Gezien de tussenuitspraak van de Raad van State moet het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark gewijzigd worden vastgesteld

2 Het bestemmingsplan Langzaamverkeersverbinding en Moreelsepark dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEERS- 0402.gml met ondergrond NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEERS-0402.dgn vast te stellen, met de wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde bestemmingsplan die op grond van de beslispunt 1 is aangebracht.

Argumenten

2.1 Met de vaststelling van het bestemmingsplan wordt een formeel gebrek hersteld.

21. 2-e (meerjaren)begrotingswijziging in 2014

Besluit

1 De tweede (meerjaren)begrotingswijziging in 2014 vast te stellen, hiermee wordt de Programmabegroting 2014 en de meerjarenraming geactualiseerd.

Argumenten

1.1 Deze tweede begrotingswijziging 2014 bevat de voorstellen van de VJN 2014 en verschillende technisch administratieve mutaties.

22. Overname De Pels door Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht

Besluit

1 In te stemmen met de wijziging van de statuten van Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht.

Argumenten

1.1 In de statuten dient te worden vermeld dat SPO Utrecht speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs verzorgt overeenkomstig de Wet op de Expertisecentra.

1.2 Wijziging van de grondslag van De Pels heeft geen invloed op de vrijheid van schoolkeuze.

Gemeente Utrecht

23. Plan van scholen basisonderwijs 2015-2018

Besluit

1 De aanvraag van de Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs in de wijk Overvecht niet op het nemen in het Plan van Scholen basisonderwijs 2015-2018.

Argumenten

1.1 De Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs heeft een aanvraag ingediend voor 1 februari 2014

1.2 Op basis van de stichtingsprognose voldoet de Islamitische school van Stichting Hoogwaardig Islamtisch Onderwijs niet aan de stichtingsnorm

1.3

24. Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Hoek Sint Jacobsstraat Lange Viestraat, Binnenstad

Besluit

1 de zienswijzen tegen het (ontwerp)bestemmingsplan conform het gewijzigde vaststellingsrapport ongegrond te verklaren voor zover zij geen aanleiding vormen om het plan te wijzigen en het rapport tot integraal onderdeel van het vaststellingsbesluit te verklaren.

Argumenten

1.1 Het bestemmingsplan is naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State gewijzigd waardoor ook de beantwoording van een aantal zienswijzen is gewijzigd.

2 het bestemmingsplan Hoek St Jacobsstraat - Lange Viestraat, Binnenstad, zoals vastgelegd in het GML-bestand (NL.IMRO.0344.BPSTJACOBLANGEVIE-0402), gewijzigd vast te stellen met in achtneming van het gewijzigde vaststellingsrapport.

Argumenten

2.1 Door de wijzigingen die zijn aangebracht in het bestemmingsplan wordt tegemoet gekomen aan de uitspraak van de Raad van State op het onderdeel parkeren en de inperking van functiemogelijkheden.

Kanttekeningen

Gemeente Utrecht

2.1 Het is aan La Vie om te bezien op welke manier een vervoersmanagementplan wordt opgesteld waarin voor circa 37 parkeerplaatsen voor personeel ruimte wordt gezocht in parkeervoorzieningen dan wel andere oplossingen (fiets/OV) worden aangedragen.

2.2 Voor de 12 extra parkeerplaatsen die nodig zijn op de drukste momenten van de week zijn contacten gelegd tussen La Vie en de ontwikkelaar van Noorderlicht.

OVERZICHT AMENDEMENTEN
EN MOTIES BEHANDELING
JAARSTUKKEN 2013/
VOORJAARSNOTA 2014
stand van zaken 17 juli 2014, 22.30 uur

Gemeente Utrecht

Amendementen	Reactie college	Reactie raad	Besluitvorming
20. Armoedebestrijding en schuldhulp *(Haage)*	ontraden		**Verworpen** Voor: CU, PvdD, PvdA, SBU
21. Laat cultuur niet het kind van de rekening worden *(Isabella)*	ontraden		**Verworpen** Voor: PvdA
22. Pas op de plaats met stimuleringssubsidie zondagvoetbal (*Bouazani, Metaal, v. Ooijen, de Vries, Scholten, Bos)* **bij agendapunt 4**	Akkoord met dictum Teleurgesteld over de titel		**Aangenomen** tegen: SP, VVD, PvdD, S&S
23. Geen fietsgeld naar autotekorten *(Fokke, Menke, Weistra, v. Gemert, Bos, v. Esch, Uringa)*	ontraden ivm dekking		**Aangenomen** tegen: CDA, PvdA, VVD
24. Meer stallingen, minder rommel II- A New Hope *(Fokke, Menke, v. Gemert, v. Esch, Uringa*)	Ontraden Deelt wel de geest		**Verworpen** voor: D66, CU, S&S, PvdD, SP
25. **Vervallen zie Motie 66** Utrecht Shelter City *(Podt, v. Esch, Koelmans, Scally, Tielen, Menke, Metaal, v. Ooijen)*			
26. Sportverenigingen niet buiten spel! *(Metaal, Menke*) **bij agendapunt 4**	Ontraden Dekking niet adequaat		**Verworpen** voor: CDA en S&S

OVERZICHT AMENDEMENTEN
EN MOTIES BEHANDELING
JAARSTUKKEN 2013/
VOORJAARSNOTA 2014
stand van zaken 17 juli 2014, 22.30 uur

Gemeente Utrecht

Amendementen	Reactie college	Reactie raad	Besluitvorming
27. Een separaat raads-voorstel voor het uitgifteproces gemeentelijk vastgoed *(Brussaard, Roodenburg, Bos, Uringa, Menke, Isik)* **bij agendapunt 11**	akkoord		**Unaniem aangenomen**
28. Participeren: niet alleen meedenken, ook meedoen *(v. Ooijen, Dibi, Bos, v. Esch)*			**Verworpen** voor: CU, S&S, PvdD, CDA, PvdA, SBU
29. Meer tijd en visie op Utrechtse Monumentale kerken *(Uringa, Brussaard, Bos)* **ipv M 62**	ontraden		**Verworpen** voor: CU, CDA, SBU

OVERZICHT AMENDEMENTEN
EN MOTIES BEHANDELING
JAARSTUKKEN 2013/
VOORJAARSNOTA 2014
stand van zaken 17 juli 2014, 22.30 uur

Gemeente Utrecht

Moties	Reactie college	Reactie raad	Besluitvorming
44. MBO-ers opleiden voor werk (*Haage, de Boer, Menke*)	Sympathiek, gebeurt al; te stellig	aanhouden	**Aangehouden**
45. Behoud laaggeschoold werk binnen de gemeente Utrecht (*Dibi, v. Ooijen, v. Esch, Wijlhuizen*)	ontraden	2e bullet vervalt	**Aangenomen** tegen: CDA, VVD, D66
46. Aandacht voor digitale vaardigheden van onze bewoners *(Dibi, Metaal, v. Ooijen, Scally, Menke, v. Esch*)	ontraden eens met intentie; nieuw onderzoek?		**Aangenomen** tegen: VVD, SP
47. Nul op de meter voor sociale huurwoningen *(Isik, Schipper, Uringa, Menke, v. Esch*)	positief Laat het aan de raad		**Aangenomen** tegen: VVD
48. Halve Maan meer energiezuining *(Isik*)	ontraden		**Verworpen** Voor: PvdA, PvdD
49. Pak taalachterstand aan *(Bouazani, Menke, Bos, de Vries, Bas)*	overnemen		**Aangenomen** tegen: VVD
50. Geef bibliotheek Utrecht toekomst *(Bouazani)*	ontraden Blijft bij huidige kaders		**Verworpen** voor: PvdA, CDA

OVERZICHT AMENDEMENTEN
EN MOTIES BEHANDELING
JAARSTUKKEN 2013/
VOORJAARSNOTA 2014
stand van zaken 17 juli 2014, 22.30 uur

Gemeente Utrecht

Moties	Reactie college	Reactie raad	Besluitvorming
51. Afmaken onderhandelingen *(Isabella)*	overbodig		**Verworpen** voor: PvdA
52. Babs voor één dag mogelijk in Utrecht voor alle Nederlanders *(Scholten, de Vries, Menke, Bos, Wijlhuizen, v. Esch, Rajkowski, v. Ooijen, Metaal)*	overnemen Kan, maar kost wel tijd en geld.		**Unaniem aangenomen**
53. Culturele voorzieningen in Leidsche Rijn ondenkbaar zonder Castellum/Hoge Woerd (*Knip, de Vries, v. Schie, Wijlhuizen, Isabella)*	Overnemen		**Unaniem aangenomen**
54. Een woord een woord, sociaal beheer komt terug! *(Isabella)*			**Verworpen** voor: CDA, PvdD, PvdA
55. Meer geld voor veiligheid en handhaving *(Metaal)*	ontraden		**Verworpen** voor: CDA, SBU
56. Vastgoed waarderen naar waarde *(Bos)*	ontraden		**Verworpen** voor: SBU

OVERZICHT AMENDEMENTEN
EN MOTIES BEHANDELING
JAARSTUKKEN 2013/
VOORJAARSNOTA 2014
stand van zaken 17 juli 2014, 22.30 uur

Gemeente Utrecht

Moties	Reactie college	Reactie raad	Besluitvorming
57. Inrichting Vredenburg aanpassen voor beter Openbaar Vervoer (*Gilissen, Bos, Schipper, Haage)* **bij agendapunt 8**	ontraden	handhaven	**Verworpen** voor: VVD, SP, PvdD, PvdA, SBU
58. Laat Utregters meebeslissen over straatnamen *(Gilissen, Scholten, Menke, Wijlhuizen, Uringa)*	overnemen	**ingetrokken**	
59. Geen aanpassingen aan-namebeleid schuldhulp-verlening *(v. Ooijen, Bos, Koelmans, Menke, Haage, de Boer, Metaal, v. Esch)*	Ontraden; wel info over scenario's		**Unaniem aangenomen**
60. Volg de rechter in opvang ongedocumenteerden *(v. Ooijen, Scally, Koelmans, Menke, v. Esch, Bos, Dibi)*	overnemen		**Aangenomen** tegen: VVD
61. Verbreed de taken van het Utrechts Huurteam *(Uringa, Zwanenberg, Brussaard, Menke)*	positief		**Aangenomen** tegen: VVD, D66, SBU
62. Behoud van onderhoud voor Utrechtse monumentale kerken *(Uringa, Brussaard, Bos)*	ontraden	ingetrokken **zie A29**	
63. Een park op het Smakkelaarsveld *(Uringa, Schipper, v. Esch, Bos)*	ontraden Verdiencapaciteit verdwijnt hiermee		**Aangenomen** tegen: PvdA, D66, S&S, CDA

OVERZICHT AMENDEMENTEN
EN MOTIES BEHANDELING
JAARSTUKKEN 2013/
VOORJAARSNOTA 2014
stand van zaken 17 juli 2014, 22.30 uur

Gemeente Utrecht

Moties	Reactie college	Reactie raad	Besluitvorming
64. Boodschappenlijst voor corporaties *(Schipper, v. Esch, Koning, v.Ooijen, Zwanenberg)*	positief	handhaven	**Aangenomen** tegen: VVD
65. Stadsbrede visie op studentensport *(Menke, Scholten, Buunk, Bouazani, v. Esch, v. Ooijen, de Vries, Metaal*) **bij agendapunt 4**	positief		**Aangenomen** tegen: SBU
66. Utrecht Shelter City *(Podt, v. Esch, Koelmans, Scally, Tielen, Menke, Metaal, v. Ooijen)* **ipv A25**	Overnemen		**Aangenomen** tegen: PvdA
67. 1% voor 10.000 studenten *(Menke, v. Esch, Metaal)* **bij agendapunt 4**	ontraden		**Verworpen** Voor: PvdD, S&S en CDA
68. Maak de singel rond! *(Van Waveren)*	ontraden		**Verworpen** voor: CDA
69. De jongste Raad moet de ouderen zien *(Metaal. v. Ooijen, Koelmans, Bos, v. Esch, Menke, Dibi)*	advies: aanhouden		**Aangehouden**
70. Vertrouwen vergt lef *(Metaal, Wijlhuizen, Menke, Scholten, Rajkowski)*	sympathiek; planning krap		**Aangenomen** Tegen: PvdA, PvdD

OVERZICHT AMENDEMENTEN
EN MOTIES BEHANDELING
JAARSTUKKEN 2013/
VOORJAARSNOTA 2014
stand van zaken 17 juli 2014, 22.30 uur

Gemeente Utrecht

Moties	Reactie college	Reactie raad	Besluitvorming
71. Afval is grondstof *(Bollen, Sienot, v. Gemert, v. Esch, Isik)*	overnemen	handhaven	**Aangenomen** tegen: CDA
72. Gemeentedak zoekt zonnepanelen *(Bollen, Sienot, v. Gemert, Menke, v. Esch, Isik)*	positief		**Unaniem aangenomen**
73. Milieuambities niet ten koste van bewoners milieuzone *(Gilissen, Bos)*			**Verworpen** voor: CDA, VVD, SBU
74. Actieplan Startershuisvesing *(Menke, Uringa, Brussaard, v. Esch, Isik)*			**Verworpen** voor: S&S, PvdA, CU, PvdD, CDA
75. Onderzoek Duurzame Bieb op Neude *(Menke)*			**Verworpen** voor: S&S
76. Inventarisatie budget dierenwelzijn *(v. Esch, Kleuver, Schipper, Menke, Uringa, Bouazani, Bos)*	ontraden		**Aangenomen** tegen: CDA, VVD
77. Gebruik dierproefvrije en biologisch afbreekbare schoonmaakmiddelen *(v. Esch, Menke, de Regt)*	ontraden		**Aangenomen** tegen: CU, PvdA, SBU, VVD, CDA

OVERZICHT AMENDEMENTEN
EN MOTIES BEHANDELING
JAARSTUKKEN 2013/
VOORJAARSNOTA 2014
stand van zaken 17 juli 2014, 22.30 uur

Gemeente Utrecht

Moties	Reactie college	Reactie raad	Besluitvorming
78. Biologische voeding in bedrijfsrestaurants gemeente *(v. Esch, de Regt)*	ontraden		**Aangenomen** tegen: VVD, CDA, CU, PvdA, S&S, SBU
79. Zonnecentrales op daken van scholen *(v. Esch, Bos, Menke, Isik, Uringa, Metaal)*	akkoord		**Aangenomen** tegen: D66, VVD
80. Aanleg groene gevels, daken en tuinen in Utrecht *(v. Esch, Menke, Paardekooper, v. Waveren)*	positief		**Aangenomen** tegen: SP, VVD, SBU, PvdA, CU
81. Duuraamheid concreet maken *(v. Esch, Menke, Schipper, Uringa, Isik)*	overnemen	intrekken	
82. Electrisch vervoer over het water *(v. Esch)*	ontraden		**Aangenomen** tegen: PvdA, S&S, VVD, SP, SBU

Gemeente Utrecht

DEFINITIEVE LIJST VAN INGEKOMEN STUKKEN

(raadsvergadering van 17 juli 2014)

1. Een ingekomen brief d.d. 25 juni 2014, van de heer C.F.P.v.d.S., alhier, over sluiting van het verzorgingshuis de Lichtkring in Tuindorp (14.045434).

   Voorgesteld wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

2. Een ingekomen brief d.d. 4 juli 2014, van het AVU, te Soest over de AVU-begroting 2015 (14.045698).

   Voorgesteld wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

3. Een ingekomen brief d.d. 2 juli 2014, van mevrouw K.V., alhier, over vervoerder KLOMP(14.044617).

   Voorgesteld wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

4. Een ingekomen brief d.d.14 juli 2014, van van Mn Services NV, te Den Haag inzake vaststelling bestemmingsplan Hoek Sint Jacobsstraat Lange Viestraat, Binnenstad.

   Voorgesteld wordt deze brief te betrekken bij agendapunt 28: Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Hoek Sint Jacobsstraat Lange Viestraat, Binnenstad van de raadsagenda van 17 juli 2014.

1

Gemeente Utrecht
Ingekomen d.d.
25 JUN 2014

14.045434

RAAD

Leden van de Gemeenteraad Utrecht
Stadhuis
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

Via de mail en de post.

ONDERWERP	**PLAATS**	**ONS KENMERK**
Behandeling onderwerp	Nieuwegein	[redacted]
DOORKIESNUMMER	**DATUM**	**UW KENMERK**
030 – 60 22 634	24-jun-14	geen
BIJLAGEN		
Brief aan B&W 24-06-2014		

Geachte leden van de gemeenteraad Utrecht,

Bijgaand doe ik u een brief toekomen die ik heden ook aan het college verzonden heb.

Ik vraag u graag aandacht voor de inhoud hiervan.

Met vriendelijke groet,

College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

ONDERWERP	PLAATS	ONS KENMERK
Sluiting verzorgingstehuis	Nieuwegein	[redacted]
DOORKIESNUMMER	**DATUM**	**UW KENMERK**
030 – 60 22 634	24 juni 2014	Geen
BIJLAGEN		
geen		

Geacht College,

Graag vraag ik u aandacht voor het volgende.

Miin vrouw en ik zijn mantelzorgers / 1e contactpersonen van [redacted] jaar oud die woont in het verzorgingshuis de Lichtkring in Tuindorp.
Een aantal maanden geleden hebben de bewoners van de verzorgingstehuizen Tuindorp-Oost en de Lichtkring te horen gekregen dat beide huizen in verband met de huidige bezuinigingen gaan sluiten en dat er nieuwbouw zou komen rond het huidige tehuis Tuindorp-Oost.

Iedere bewoner behoudt zijn / haar recht op zorg, zo heeft de directie van de zorginstelling Careyn medegedeeld. Nu blijkt het echter dat de bewoners van de Lichtkring niet weten **waar** ze deze zorg gaan krijgen.
De bewoners van Tuindorp-Oost hebben de garantie gekregen op een levensloopbestendige woning in het nieuw te bouwen complex, terwijl de bewoners van de Lichtkring, welke op een steenworp afstand ligt van Tuindorp-Oost en van dezelfde zorginstelling is, deze garantie niet krijgen.

De directie van Careyn geeft in een gesprek met ons aan dat dit ook hun aandacht heeft, maar dat zij er niets aan kunnen doen, daar de Lichtkring niet in de wijk Tuindorp-Oost ligt maar net daarbuiten en dat bewoners in de directe omgeving voorrang hebben. Bewoners van de Lichtkring zouden zich in moeten laten schrijven voor een woning in het nieuwe complex. Wij vinden het een grote schande dat wij lopen te leuren met een 92 ½ jarige vrouw voor een verzorgingsplek.

Ook de huidige bewoners van de Lichtkring zouden de garantie moeten krijgen voor een zorgwoning in het nieuwe complex. Zo gaan wij toch niet met onze ouderen om? Zij zijn diegene die Nederland weer hebben opgebouwd na de oorlog. Het gaat mijn vrouw en mij niet alleen om [redacted]
maar ook om alle medebewoners van de Lichtkring.

ONS KEN[illegible]

g[illegible]n

DATUM
24 juni 2014

Het is toch niet normaal dat er zo met onze ouderen wordt omgegaan. In theorie zouden de bewoners van de Lichtkring in huizen buiten Utrecht geplaatst kunnen worden die ook van Careyn zijn. De meeste van de bewoners komen uit de buurt zo ook mevrouw Bergkamp die al meer dan 45 jaar in Tuindorp woont.

Ik zou het College willen verzoeken om maatregelen te nemen om er voor te zorgen dat de huidige bewoners van de Lichtkring ook de garantie krijgen dat zij in het nieuw te bouwen complex Tuindorp–Oost een levensloopbestendige woning kunnen betrekken.

In de hoop dat u aan mijn verzoek kunt en wilt voldoen verblijf ik,

Met vriendelijke groet,

i.a.a. Directie Zorgcentrum de Lichtkring
Leden van de gemeenteraad Utrecht

2

AVU
Lange Brinkweg 81
Postbus 3250
3760 DG Soest
telefoon 035-6032303
fax 035-6035544

Aan de Raden van de gemeenten
die deelnemen aan de AVU

Soest, 1 juli 2014

Gemeente Utrecht
Ingekomen d.d.
- 4 JUL 2014
14.045698

Kenmerk: 14/31

Onderwerp: AVU-begroting 2015

Bijlage: 1

Raad.

Geachte gemeenteraad,

Ter voldoening aan hetgeen is bepaald in artikel 34, lid 5 van de gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht (AVU), zenden wij u hierbij een exemplaar van de op 25 juni jl. door het Algemeen Bestuur van de AVU vastgestelde begroting voor 2015, met daarin de meerjarenbegroting 2016 - 2018.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
namens het Dagelijks Bestuur

Op al onze handelingen zijn onze Algemene Inkoopvoorwaarden van toepassing. Deze zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel en staan vermeld op www.avu.nl.

14. 044617 (3)

Aan: Gemeente
CC: Leerlingenvervoer; Pien van Gendt (directeur Rafaelschool); Klomp
Onderwerp: Brief aan de gemeenteraad voor de volgende raadsvergadering
Urgentie: Hoog
Beste gemeenteraad,

ik schrijf u, omdat ik zeer ontevreden ben over de wijze waarop vervoerder KLOMP, in opdracht van de gemeente Utrecht, het leerlingenvervoer uitvoert. Zie ook onderstaande klachtenmail aan KLOMP.

De afgelopen jaren zijn er vaak wisselingen van chauffeurs geweest op de bus van Douwe, onze zoon met het downsyndroom. Douwe is ook slechtziend, zeer prikkelgevoelig en heeft sterke ASS-kenmerken in zijn gedrag. Hij heeft een laag ontwikkelingsniveau en kan (nog) niet praten.

De wisselingen van chauffeurs zijn meestal met zeer nadelige effecten, omdat op onzorgvuldige wijze chauffeurs op de bus werden gezet, die weinig tot geen ervaring hadden, hun interne diploma nog niet hadden behaald of geen affiniteit hadden met de leerlingen. Dit leidde tot incidenten van onderlinge ruzies tussen de leerlingen die niet op de juiste wijze gesust konden worden door de chauffeur (bv schreeuwen tegen de leerlingen), te lang rijden over de routes, de bus stationair laten draaien & de bus achter laten met leerlingen erin, aan de overkant van de school parkeren ipv aan de stoeprand van de school en tot overmaat van ramp een "uitkleedincident" waarbij onze zoon naakt werd aangetroffen op de achterbank (uitgekleed door de kinderen naast hem; met luier en al), omdat de chauffeur zich niet had gehouden aan de afspraak om ons kind in het zicht te zetten op de voorste bank of eerste bank.

Wisselingen zijn wellicht niet onvermijdelijk, maar wat ons in dat geval het meest stoort, is dat de intakeprocedure in vrijwel alle gevallen niet wordt nageleefd. Vaak hoorden wij pas de avond van te voren, welke chauffeur Douwe de volgende dag op zou halen. Of we hoorden niets en belden er zelf achteraan en nodigden zelf de chauffeur op de koffie uit, om uitleg over Douwe te geven. Dit is natuurlijk de omgekeerde wereld. Het is belangrijk dat zowel ouders/kinderen als chauffeurs de tijd krijgen om elkaar te leren kennen en de informatie uit te wisselen die nodig is. Vaak blijkt de eerste vervoersdag dat de juiste autostoel ook niet is geregeld. Allemaal gedoe, dat voorkomen kan worden. Vaak besloten wij dan maar om Douwe de eerste dagen zelf te brengen. Wij werken echter allebei en dat gaat dus ten koste van onze arbeidsuren. Wij hebben ook nog twee andere kinderen, die ook naar school gebracht moeten worden.

Wij vinden het belangrijk, dat de gemeente zich realiseert wat de gevolgen zijn van aanbesteden voor de laagste prijs. Klomp wordt op deze manier "gedwongen" om personeel niet in vaste dienst te nemen, waardoor zij geen continuïteit en kwaliteit kan leveren. Ook weten wij dat de gemeente er voor kiest, om ww-ers op de bus te zetten. Dit is aantrekkelijk voor Klomp, omdat zij drie maanden een gratis chauffeur hebben (UWV betaalt deze mensen door). Deze sluwe werkwijze is ook algemeen bekend onder de chauffeurs van Klomp. Onze chauffeur Hans weet dat hij geen vast contract krijgt en moet vertrekken, omdat er waarschijnlijk een "gratis" iemand drie maanden op de bus wordt gezet.

Wij hebben over het personeelsbeleid een aantal vragen:
- Weet de gemeente in hoeveel gevallen ww-ers op de bus worden gezet, betaald door het UWV?

- Weet de gemeente hoe deze mensen worden geselecteerd en of zij voldoen aan de eisen die het chauffeurswerk vereist?
- Wordt er gekeken naar een verklaring van goed gedrag?
- Worden verklaringen van goed gedrag elk jaar herhaald?
- Weet de gemeente hoe vaak ww-ers na drie maanden een (vast) contract krijgen aangeboden door Klomp?
- Weet de gemeente in hoeveel gevallen chauffeurs na 3x contractverlening een vast contract krijgen aangeboden?
- Wat vindt de gemeente van het feit dat de chauffeurs-banen (laag betaalde) parttimebanen zijn voor hoogstens 20 uur in de week, waardoor er moeilijk (goede, gemotiveerde) krachten te krijgen zijn?
- Heeft de gemeente i.s.m. met het UWV overwogen om "combi-banen" - met andere functies - te creëren, waardoor mensen kunnen leven van het salaris wat zij krijgen? (fulltime banen)

Ook vragen wij ons af of de gemeente zich realiseert wat het effect is op de belasting van de ouders - als mantelzorgers - als dit soort vervoerswisselingen te vaak of onzorgvuldig plaats vinden. U weet dat een groot gedeelte van de mantelzorgers/gezinnen met zorgintensieve kinderen overbelast is. Met uw mantelzorgbeleid probeert u aandacht te creëren voor deze groep mensen en iets voor ze te doen. Door het geven van informatie, ondersteuning, mantelzorgcompliment, mantelzorgsteunpunt etc. Wij maken zelf weinig gebruik van deze ondersteuning, omdat wij in staat zijn om dit zelf te organiseren. Wat steekt is, dat de gemeente enerzijds het leerlingenvervoer slecht laat organiseren en aan de andere kant mantelzorgers wil ondersteunen en verlichten. Wij kunnen u vertellen, dat juist de uitvoering van het huidige leerlingenvervoerbeleid bij ons zorgt voor stress en overbelasting. Het zou wat ons betreft een optie zijn, als de gemeente een deel van de budgetten van mantelzorgbeleid in zou zetten voor beter leerlingenvervoer en minder chauffeurswisselingen. De mantelzorgondersteuning met een jaarlijks etentje en uitje is goed bedoeld, maar ook vooral gericht op oudere mensen. Wat doet u voor gezinnen met jonge kinderen? Het zou ons al zo veel helpen, als u er in ieder geval er voor zorgt dat het leerlingenvervoer van goede kwaliteit is en een zekere continuïteit. Zo kunt u ons ontlasten.

Met de komst van de drie transities naar de gemeente en de participatiewet (werken naar vermogen), vraag ik mij bovendien af wat de gemeente en het UWV in deze van plan is. Mogelijk is een deel van de mensen, die nu in de "kaartenbak" zit, best geschikt om chauffeur te worden. Wij vertrouwen erop, dat gemeente en UWV hier een zorgvuldige selectie- en inwerkprocedure op zetten en daarin goede afspraken met KLOMP. Daarnaast ga ik er vanuit dat ook de ouders per brief tijdig geïnformeerd worden over dit soort zaken.

Als laatste willen wij u het advies geven, om te overwegen om leerlingenvervoer niet meer aan te besteden voor de laagste prijs, maar met name de te leveren kwaliteitscriteria en afspraken over personeelsbeleid zwaarder te laten wegen.

In afwachting van uw reactie,

We hebben de volgende klacht van u ontvangen. Hartelijk dank en we zullen hem zo snel mogelijk behandelen.
Uw naam
Uw relatie
Uw email

igen

van de week liet onze chauffeur Hans weten, dat hij na 3x verlenging geen vast contract krijgt en dat hij moet stoppen met zijn baan als chauffeur. Dit vinden wij erg jammer, omdat het vervoer eindelijk weer goed liep (na een hoop chauffeurs die minder goed functioneerden en een nogal ingrijpend incident). Waarom biedt Klomp chauffeurs die goed functioneren, geen vast contract aan? Wij vinden dit onbegrijpelijk. Hier worden de kinderen en de ouders de dupe van. Telkens moet er weer gewend worden aan een nieuwe chauffeur. Voor kinderen die (licht) autistisch zijn is dit een grote opgave. Voor de ouders, die toch al vaak overbelaste mantelzorgers zijn, geeft dit onnodige onrust. Vaak worden door Klomp de intakeprocedures niet goed gevolgd (zorgvuldig en tijdig laten weten welke andere chauffeur er komt). Wij vragen Klomp nu om het volgende:
- Laat u svp voor vrijdag a.s. weten wie de nieuwe chauffeur wordt van Douwe
- Kennismaking met de nieuwe chauffeur op vrijdag of zaterdag 4 of 5 juli, zodat wij de nieuwe chauffeur goed kunnen vertellen waar op te letten bij Douwe
- Naleven van de vaste afspraak dat Douwe voor in de bus zit
- Ondertekening van het formulier waarop staat op welke tijden Douwe wordt opgehaald en thuisgebracht + gegevens van de chauffeur

Wij vertrouwen erop dat u de afgesproken procedures nakomt en een ervaren chauffeur op deze bus zet (ivm de incidenten in het verleden). Wij willen geen ww-er die door u drie maanden op de bus wordt gezet en daarna niet in dienst wordt genomen, omdat u de chauffeur dan moet gaan betalen. Wij vragen u om voor de toekomst wisselingen van chauffeurs zo veel als mogelijk te voorkomen door het volgen van een zorgvuldige bedrijfsvoering en verantwoord personeelsbeleid.

Wij leggen onze klacht ook neer bij de afdeling leerlingenvervoer en de gemeenteraad, omdat wij niet begrijpen waar zowel Klomp (als uitvoerder) en de gemeente Utrecht (als opdrachtgever) mee bezig zijn en zeer ontevreden zijn over de wijze waarop het leerlingenvervoer in Utrecht – voor kwetsbare kinderen en kwetsbare gezinnen – wordt uitgevoerd.

Ik hoop graag zsm van u te horen.

Raadsagenda

Gemeente Utrecht

De burgemeester van Utrecht roept de gemeenteraad bijeen op donderdag **17 juli 2014 om 16.00 uur en 20.00 uur** in de Raadzaal van het Stadhuis, Korte Minrebroederstraat 2, ter behandeling van:

1. Agenda vaststellen en inventariatie.

2. Notulen van de openbare vergadering van 12 juni 2014.

3. Vragenuurtje/Acuele motie(s)

4. Bekrachtiging geheimhouding/opheffing geheimhouding:
   Op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet de geheimhouding bekrachtigen van de geheime commissiebrief uit de portefeuille van wethouder Geldof die op 2 juli jl. in het postvak voor geheime stukken van de commissies Mens en Samenleving en Stad en Ruimte ter inzage is gelegd.

5.	Voorstel inzake opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014 externe accountant. (Jaargang 2014, nr. 39)	voorzitter Presidium, mr. R.W. Rollingswier	**B**
6.	Voorstel inzake ontslag op eigen verzoek van de voorzitter van de Rekenkamer Utrecht. (Jaargang 2014, nr. 55)	voorzitter Presidium, mr. R.W. Rollingswier	**B**

Besluitvorming agendapunten 7 t/m 14 inzake Voorjaarsnota c.a.:
Besluitvorming vindt in de avondvergadering plaats.

7.	Voorstel inzake de Jaarstukken 2013. (Jaargang 2014, nr. 75)	weth. Kreijkamp	**B**
8.	Voorjaarsnota 2014, inclusief de bestuursrapportage 2013. (Jaargang 2014, nr. 76) *(ingediende amendementen: A20, A21, A23, A24, A28, A29; ingediende moties M44 t/m M56, M58 t/m M66, M68 t/m 72, M74 t/m M82)*	weth. Kreijkamp	**B**
9.	Voorstel inzake Restultaatbestemming 2013. (Jaargang 2014, nr. 41)	weth. Kreijkamp	**B**
10.	Voorstel inzake de Bestuursrapportage Stationsgebied 2014. (Jaargang 2014, nr. 42) *(ingediende motie M57)*	weth. Everhardt	**B**
11.	Voorstel inzake het Meerjarenperspectief Grondexploitaties onderdeel Leidsche Rijn 2014. (Jaargang 2014, nr.43)	weth. Geldof	**B**
12.	Voorstel inzake het Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2014. (Jaargang 2014, nr.44)	weth. Geldof	**B**
13.	Voorstel inzake het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2014. (Jaargang 2014, 45) *(Ingediend amendement: A27)*	weth. Jansen	**B**

Gemeente Utrecht

14.	Voorstel inzake het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014. (Jaargang 2014, nr. 46) *(Ingediende motie M73)*	weth. Van Hooijdonk	B
15.	Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Lage Weide (Jaargang 2014, nr. 47)	weth. Jansen	B
16.	Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Mereveldplein (Jaargang 2014, nr. 48)	weth. Jansen	A
17.	Voorstel inzake de Integrale Programmering van de Stedelijke Herontwikkeling. (Jaargang 2014, nr. 54)	weth. Jansen	B
18.	Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht (Jaargang 2014, nr. 49)	weth. Jansen	A
19.	Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef, Overvecht (Jaargang 2014, nr. 50)	weth. Jansen	A
20.	Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof (Jaargang 2014, nr. 51)	weth. Jansen	B
21.	Voorstel tot Vaststelling van de 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht (Jaargang 2014, nr. 52)	weth. Jansen	A
22.	Voorstel tot vaststelling van de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg(2). (Jaargang 2014, nr. 53)	weth. Jongerius	B
23.	Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Stationsgebied, Megabioscoop Jaarbeursterrein. (Jaargang 2014, nr. 56)	weth. Everhardt	B
24.	Voorstel tot vaststelling van het gewijzigde bestemmingsplan Langzaamverkeersverbinding en Moreelsepark n.a.v. tussenuitspraak Raad van State. (Jaargang 2014, nr. 57)	weth. Everhardt	A
25.	Voorstel tot vaststelling van de 2-e (meerjaren) begrotingswijziging in 2014. (Jaargang 2014, nr. 58)	weth. Kreijkamp	A
26.	Voorstel inzake overname van De Pels door Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht. (Jaargang 2014, nr. 59)	weth. Kreijkamp	A
27.	Voorstel inzake Plan van Scholen Basisonderwijs 2015-2018. (Jaargang 2014, nr. 60)	weth. Kreijkamp	B

Gemeente Utrecht

28. Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Hoek Sint Jacobsstraat Lange Viestraat, Binnenstad **(onder voorbehoud: commissiebehandeling vindt op 17 juli 's middags plaats)** weth. Jansen
(Jaargang 2014, nr.)

Utrecht, 11 juli 2014
De burgemeester voornoemd,
mr J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

2 0 1 4

NOTULEN VERGADERING GEMEENTERAAD UTRECHT

14e vergadering – 12 juni 2014, avond

Openbare vergadering van de gemeenteraad, gehouden op donderdag 12 juni 2014 te 19.45 uur.

Voorzitter: de heer mr. J.H.C. van Zanen, burgemeester; de heer mr. R.W. Rollingswier, plaatsvervangend voorzitter.

Aanwezig zijn de leden: Baş, De Boer, Bollen, Bos, Bouazani, Brussaard, Van Corler, Dibi, Van Esch, Ferket, Fokke, Van Gemert, Gilissen, Haage, Isabella, Işik, Kleuver, Knip, Koelmans, Koning, Meijer, Menke, Van Ooijen, Oostveen, Paardekooper, Podt, Rajkowski, De Regt, Rollingswier, Roodenburg, Scally, Van Schie, Schipper, Scholten, Sienot, Tielen, Uringa, Verschuure, De Vries, Van Waveren, Weistra, , Wijlhuizen en Zwanenberg.

Tevens zijn aanwezig de wethouders: Everhardt, Geldof, Van Hooijdonk, Jansen, Jongerius en Kreijkamp.

Griffier: de heer drs. A.A.H. Smits, griffier.

Opening van de vergadering door de voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik open de vergadering van de raad van de gemeente Utrecht. Ik heet u van harte welkom, ook de belangstellenden op de publieke tribune.

Agenda vaststellen en inventarisatie.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel voor om het vragenuurtje en het indienen van de actuele motie direct na de benoeming van de voorzitter van de Rekenkamer te laten plaatsvinden. Er is slechts één vraag ingekomen.

Tevens zijn twee extra agendapunten toegevoegd aan de agenda: Benoeming van een voorzitter van de commissie Stad en Ruimte en een plaatsvervangend voorzitter van de commissie Mens en Samenleving.

De agenda wordt z.h.o. vastgesteld.

1. Voorstel inzake een benoeming van een voorzitter van de Rekenkamer Utrecht (Jaargang 2014, nr. 35).

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel voor aan de orde te stellen de benoeming van een voorzitter voor de Rekenkamer Utrecht. De raad wordt gevraagd in te stemmen met het benoemen van mevrouw T. van den Hurk als nieuwe voorzitter van de Rekenkamer Utrecht per 12 juni 2014. Hiertoe zullen stembriefjes worden uitgedeeld.

De uitslagen van de andere stemmingen zal ik aan het einde van de vergadering meedelen. Het stembureau bestaat uit de leden Thielen, Brussaard en Bouazani.

De voorzitter schorst hierna de vergadering.

Na heropening van de vergadering deelt de voorzitter uitslag van de stemming mee.

Uitgebracht zijn 43 stemmen, alle op mevrouw Van den Hurk, zodat deze is benoemd.

Mevrouw Van den Hurk legt in handen van de voorzitter de in de Gemeentewet voorgeschreven belofte af.

(Applaus.)

De voorzitter schorst daarop de vergadering, teneinde de aanwezigen gelegenheid te geven om mevrouw Van den Hurk met haar benoeming te feliciteren.

Na heropening van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

Bekrachtiging geheimhouding.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik verzoek de raad op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet de geheimhouding te bekrachtigen van de bijlagen behorende bij het ontwerpraadsvoorstel "Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling", van de bijlage bij het Stedenbouwkundig Plan van Eisen De Meern Noord en van de bijlage bij de Opdrachtbevestiging controlewerkzaamheden 2014 externe accountant.

Z.h.o. wordt overeenkomstig het verzoek van de voorzitter besloten.

De VOORZITTER: Dames en heren! De raad wordt tevens verzocht de geheimhouding te bekrachtigen van de geheime brief in relatie tot het prostitutiedebat die aan het begin van de avond in de postvakjes van de raadsleden is gelegd. Ik stel voor het bekrachtigen van de geheimhouding van deze brief aan de orde te stellen bij het begin van het aangevraagde debat over de stand van zaken rond de raamprostitutie. Ik constateer dat de raad hiermee instemt.

Notulen van de openbare vergaderingen van 25 en 27 maart en 10 april 2014.

Deze notulen worden z.h.o. ongewijzigd vastgesteld.

Vragenuurtje.

Vragen van de ChristenUnie-fractie inzake de huurtarieven maatschappelijke, sport- en welzijnsinitiatieven.

De heer VAN OOIJEN (ChristenUnie): Voorzitter! De vragen worden gesteld mede namens de fracties van SP, Stadsbelang Utrecht, PvdA, GroenLinks en CDA.

Vorige week, 3 juni, heeft de ChristenUnie-fractie tijdens de commissievergadering Mens en Samenleving aandacht gevraagd voor de gevolgen van het van kracht worden van de Wet markt en overheid voor maatschappelijke organisaties. Geantwoord werd dat de gevolgen van deze wet in oktober worden meegenomen in de herijking van de huurprijzen van gemeentelijke accommodaties. Na uitzoekwerk door de ChristenUnie-fractie blijkt dat deze wet per 1 juli 2014 in werking treedt. Dat is over een paar weken. Daarnaast heeft de voormalige wethouder Vastgoed aangegeven dat per 1 juli 2014 de tarieven voor gemeentelijke accommodaties herijkt worden. De vragen stellende fracties willen graag duidelijkheid over de tarieven en willen vooraf kunnen meepraten voordat wordt besloten over eventuele verhogingen.

Omdat de gemeente onder andere 55% van het vastgoed voor een maatschappelijk beleidsdoel inzet, zal deze wet, mits de gemeente geen gebruik maakt van de uitzonderingsmogelijkheid, grote gevolgen hebben voor maatschappelijke organisaties en daarmee voor maatschappelijke doelstellingen. De ChristenUnie-fractie stelt daarom de volgende vragen:

1. Welke gevolgen heeft de inwerkingtreding van de wet voor de tarieven van gemeentelijk vastgoed zowel per 1 juli 2014 als op de langere termijn?
2. Welke tariefsverhogingen heeft de gemeente zelf in de planning vanaf 1 juli 2014 en op de langere termijn? Wat betekent dit voor sportaccommodaties, welzijnsinitiatieven (zoals voedselbanken) en maatschappelijke organisaties?
3. Betekent het van kracht worden van de Wet markt en overheid dat de gemeente per 1 juli 2014 de niet-markconforme huurprijzen met ingang van dat tijdstip zal verhogen naar een marktconform tarief?

4. Is het college bereid nog voor 1 juli a.s. te inventariseren wat de effecten zijn van de Wet markt en overheid op de huurprijzen die de gemeente dient te berekenen aan huurders, uitgesplitst naar type huurders en de raad daarover te informeren?
5. Is het college bereid om te inventariseren welke activiteiten aangemerkt kunnen worden als maatschappelijke activiteiten ingevolge de Wet markt en overheid?
6. Hoe is de overgangsperiode van deze wet van 1 juli 2012 - 1 juli 2014 benut?
7. Wat zijn de gevolgen voor de verhuur van gemeentelijke vastgoed van de andere drie gedragsregels, namelijk het bevoordelingsverbod, het gegevensgebruik en de functiescheiding?

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! De Wet markt en overheid vloeit voort de EU-concurrentierichtlijn. In essentie zegt deze richtlijn dat de overheid commerciële bedrijven geen oneigenlijke concurrentie mag aandoen door met belastinggeld een concurrerende activiteit te sponsoren. Ik noem een heel extreem voorbeeld. Stel dat in Utrecht een commerciële overdekte skipiste is en de gemeente besluit om ernaast met belastinggeld een tweede skipiste te bouwen, maar dat de gemeente tarieven in rekening brengt die de helft zijn van die van de commerciële uitbater. De commerciële uitbater zal dan in mijn ogen terecht kunnen zeggen dat er sprake van oneigenlijke concurrentie is. Dat is de kern van de wet.

De wet vraagt overheden - ook gemeenten - om voor alle organisatieonderdelen vier gedragsregels inzichtelijk te maken: welke economische activiteiten een gemeente onderneemt, het gebruik van gegevens die in uitoefening van een publieke taak zijn verkregen voor andere doeleinden, eventuele functiemenging rondom economische activiteiten en bevoordeling van overheidsbedrijven. Als met belastinggeld verkregen informatie of betaalde personen concurrerende activiteiten verrichten, dan mag dat niet.

Betekent een en ander dat wij geen buurthuizen meer met sociale tarieven mogen exploiteren, dat wij sportverenigingen geen betaalbare velden meer ter beschikking mogen stellen of sporthallen met een redelijke zaalhuur mogen exploiteren? Ja, dat mogen wij wel. In de wet staat ook - ook in de concurrentierichtlijn - dat de zogenaamde Dienst van Algemeen Economisch Belang-activiteiten (DAEB-activiteiten) die niet concurreren met marktactiviteiten, ik vertaal dat als algemeen nut, wél mogen worden gesubsidieerd. Als men weet dat in Utrecht de voetbalvelden gemiddeld voor 85% worden gesubsidieerd, dan is het slecht denkbaar dat een commerciële partij zelf een voetbalveld voor de volle mep exploiteert, want dat raakt ze aan de straatstenen niet kwijt.

De gemeenten en andere overheden krijgen de tijd om de vier gedragsregels te implementeren en om daar onderzoek naar te doen. Wij zijn daarmee bezig. Wij hebben uiteraard geschat wat dit betekent voor de sporttarieven en tarieven voor welzijnsaccommodaties. Wij denken dat de wet niet zal leiden tot een aanpassing van de tarieven. Wij kunnen derhalve gebruikmaken van de afwijkingsbevoegdheid voor DAEB-activiteiten: wij kunnen die blijven doen zoals wij gewend zijn.

Betekent dit dat aan de tarieven niets zal veranderen? Dat zou kunnen. Wij zijn ook bezig om op basis van beleidsmatige afwegingen te bekijken of wij tarieven van welzijnsaccommodaties anders zullen inrichten. Dat staat echter los van de wet. Als wij daarvoor een voorstel hebben gemaakt, zal de raad dat zo snel mogelijk ontvangen. Ik kan de heer Van Ooijen de toezegging doen dat als wij de vier gedragsregels hebben geïmplementeerd, de raad ordentelijk antwoord krijgt op de vraag of aan de tarieven niets zal veranderen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Dit onderwerp raakt het punt van de bezuinigingsvoorstellen voor de sportaccommodaties dat vanavond op de agenda staat. Wat betreft zwembaden zijn er particuliere initiatieven, bijvoorbeeld in Nieuwegein. De prijzen daarvoor kunnen de gemeentelijke zwembaden bijten. In hoeverre is dan nog sprake van DAEB-activiteiten? Zijn wij dan verplicht om voor zwembaden andere tarieven te hanteren?

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Ik denk dat de heer Bos meer vraagt dan ik kan beantwoorden. Wij zijn juist bezig om de vier gedragsregels te vertalen naar economische activiteiten. Zwembaden vallen daar ook onder. Het zou echter kunnen gebeuren dat particuliere zwembaden in Nieuwegein of Driebergen subsidie krijgen. Kortom, het is belangrijk om per casus te bekijken hoe de verhoudingen liggen. Onze inschatting is dat ook voor zwembaden de Wet markt en overheid niet zal leiden tot een verandering van de tarieven.

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Voorzitter! Krijgen wij een complete inventarisatie van de economische activiteiten die plaatsvinden, of heeft wat wij krijgen alleen betrekking op de gestelde vragen?

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Het college is van plan om zo weinig mogelijk dingen uit te zoeken die niet nodig zijn. Als de wet voorschrijft om vier zaken uit te zoeken, dan zullen wij dat doen, maar dan zullen wij geen andere zaken uitzoeken die misschien ook interessant zijn.

Uiteraard wordt studie gedaan of de tarieven voor welzijnsorganisaties beleidsmatig worden aangepast. Dat is een discussie die losstaat van het wetsvoorstel. Wij zullen proberen om zo goedkoop en zo lean en mean mogelijk de wet te interpreteren.

De heer **VAN CORLER** (GroenLinks): Voorzitter! Mijn vraag ligt in het verlengde van de vraag van de CDA-fractie. Ik heb begrepen dat zowel een inventarisatie als een lijst van producten zal worden gemaakt en dat zal worden bekeken of de zaken die daarbij aan de orde komen al dan niet van algemeen belang zijn. Ik zou eraan hechten dat de raad inzicht krijgt in wat wél en wat niet als een zaak van algemeen belang wordt aangeduid. Als de genoemde inventarisatie wordt gemaakt, kan de informatie daarover dan naar de raad komen?

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Uiteraard krijgt de raad de lijst van activiteiten die het college aanmerkt als DAEB. Mogelijkerwijs zal de raad ook een lijst van zaken krijgen die het college niet aanmerkt als DAEB. Bijvoorbeeld bij het verhuren van ruimten in buurthuizen aan commerciële partijen zou het kunnen zijn dat wij die niet aanmerken als DAEB. Ik vraag de heer Van Corler om een beetje geduld te betrachten. Dan krijgt hij zowel het genoemde lijstje als de redenen waarom wij die conclusies hebben getrokken.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Kan dat in de vorm van een raadsvoorstel naar ons toekomen? Volgens mij worden de gemeenten daartoe door de wetgever verplicht.

Zijn wij niet rijkelijk laat aangezien de wet op 1 juli a.s. in werking treedt? Het college zal nu nog een inventarisatie moeten maken. Wat zijn de gevolgen ervan dat als de wet al in werking is getreden en de inventarisatie nog moet worden gemaakt?

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Volgens mij is in de wet een implementatietermijn opgenomen. De klok gaat nu tikken. Ik moet de raad het antwoord schuldig blijven op de vraag hoeveel tijd wij voor het maken van de inventarisatie krijgen. Volgens mij zijn daarmee geen knelpunten gemoeid. Wij krijgen daar de tijd voor.

Wij zijn er niet vóór 1 juli 2014 mee begonnen omdat het voor de hand ligt dat een lokaal bestuur even wacht om te zien hoe de hazen lopen om te voorkomen dat werk wordt gedaan dat achteraf overbodig blijkt te zijn.

<u>Actuele motie</u>.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Voorzitter! Ik wil graag een actuele motie indienen.

Van een college dat een collegeprogramma heeft met de naam "Utrecht maken we samen" mag worden verwacht dat het de inwoners van de gemeente serieus neemt. Participatie en draagvlak, daar gaat het hier toch om?

Het college heeft bewoners van de Leidseweg via een extra consultatie om hun mening gevraagd over of op de Leidseweg al dan niet rood asfalt moet komen. De uitslag daarvan is dat 97% van hen tegen rood asfalt is. Ik zie iemand op de publieke tribune zitten die een bordje ophoudt. Van alle ondervraagde Utrechters is 80% tegen rood asfalt. Om eerst bewoners van een weg om hun mening te vragen en als die mening is gegeven daarmee niets te doen, wekt verbazing.

De PvdA-fractie is nog steeds voorstander van het plan om in Utrecht een netwerk van snelle, veilige en comfortabele fietsroutes aan te leggen. Dat kan ook gebeuren als op enkele plaatsen wordt afgezien van rood asfalt. De motie is bedoeld om aan de wensen van de bewoners van de Leidseweg tegemoet te komen. Wij hopen dat een meerderheid van de raad de motie steunt.

De motie wordt in elk geval gesteund door de fracties van CDA, VVD, Stadsbelang Utrecht en SP.

Utrecht maken wij samen. Ja toch?

"Motie 42
Kies niet per definitie voor rond asfalt op alle hoofdfietsroutes
De gemeenteraad van Utrecht in vergadering bijeen op 12 juni 2014
Overwegend dat;

- Er een aaneengesloten stedelijk fietsnetwerk dient te zijn om het fietsgebruik in Utrecht te laten toenemen.
- Het hoofddoel van het Utrechts fietsbeleid het aanbieden is van een netwerk van snelle, veilige en comfortabele fietsroutes door de stad.
- De verharding van de Reisvoorzieningen, zoals vastgesteld in hoofdfietsroutenota Verder met de fiets uitgaat van asfalt,
- Andere vormen van verharding alleen worden toegepast als hier zwaarwichtige stedenbouwkundige of civieltechnische redenen voor zijn.

Constateert dat:

- Het coalitieakkoord Utrecht maken we samen ruimte en vertrouwen geeft aan inwoners om inhoud en richting te geven aan hun eigen leven,
- Bewoners van de Leidseweg en omgeving middels consultatie in ruime meerderheid hebben gekozen voor een wegdekbestrating middels klinkers, die past hij het historische karakter van één van de oudste uitvalswegen van de stad:
- In zowel berichtgeving aan de wijkraad en aan de bewoners het college heeft aangegeven een besluit te nemen over de varianten;
- Het College bewoners heeft geconsulteerd en de uitkomst tot op heden niet heeft meegewogen in haar besluit;
- De uitvoering van een beperkt deel van een hoofdfietsroute met een brede strook strak gelegde fietsklinkers een goede bijdrage levert aan de beoogde kwaliteit van het fietsnetwerk.

Vraagt het College

- De uitkomst van de consultatie alsnog mee te wegen in haar besluit voor de verdere uitvoering van de Leidseweg fietsstraat.
- Bij de inrichting van de hoofdfietsroutes niet per definitie uit te gaan van rood asfalt als uit esthetisch oogpunt klinkers leiden tot behoud dan wel een verbeterd (monumentaal) stadsgezicht (dit geldt met name bij de binnenstad en Leidseweg)

En gaat over tot orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mevrouw Bouazani, de heer Van Waveren, de heer Buunk, de heer Bos en mevrouw Van Gemert.

Mevrouw HOOIJDONK (wethouder): Voorzitter! Ik dank mevrouw Bouazani voor de motie en haar vlammende toelichting daarbij.

De motie gaat over de Leidseweg, het asfalt en de consultatie die is gedaan. In de commissievergadering is daarover uitvoerig gesproken.

Het eerste verzoek van de motie is om de consultatie alsnog te laten meewegen bij het nemen van het besluit. Het feit dat een commissiebrief is opgesteld en een commissiebehandeling heeft plaatsgevonden, is gebeurd naar aanleiding van de consultatie. De commissiebehandeling stond in het teken van de belangenafweging. Mevrouw Bouazani geeft zelf aan dat de raad hecht aan een goed snelfietsnetwerk. Het beleid is: de fiets op één. Daar hoort asfalt bij. Dat is door de raad vastgelegd. In de commissievergadering zijn alle belangen gewogen. In de commissievergadering heb ik de conclusie getrokken dat op twee punten van de consultatie een meerderheid van de commissie voorstander was van de uitkomst van de consultatie: geen bomen plaatsen en twee rijlopers aanleggen. Ik geef volmondig toe dat voor de bewoners van de Leidseweg het belangrijkste punt het rode asfalt is. Echter, in de commissievergadering leek een meerderheid voorstander te zijn van rood asfalt. Ik heb in de commissievergadering bij voorbaat aangegeven dat ik een meerderheid in de raad zou respecteren.

Ik denk dat de belangenafweging heel expliciet is gebeurd. Dat betekent voor mij dat rood asfalt dus kan. Via eerdere beleidsnota's is besloten om een snelfietsnetwerk aan te leggen dat comfortabel en herkenbaar is. Daar hoort rood asfalt bij. Destijds zijn in de beleidsnota's aantekeningen gemaakt dat als er zeer zwaarwegende stedenbouwkundige of andere belangen zijn, zeker als die wettelijk zijn opgelegd, daarvan kan worden afgeweken. De behandeling in de commissievergadering heeft echter aangetoond dat de politiek sowieso zelfstandig een nieuwe afweging kan maken. Die heeft plaatsgevonden. In de commissievergadering bleek toch een meerderheid voorstander van rood asfalt te zijn.

Aan de orde is de stemming over motie 42.

De heer **FOKKE** (D66): Voorzitter! In de discussie over de Leidseweg botsen twee zaken die de D66-fractie beide aan het hart gaan: goede fietsroutes en bewonersparticipatie. Wij nemen de consultatie over de inrichting van de Leidseweg op twee van de drie punten over, maar wij hebben niet de illusie dat de bewoners dat zullen ervaren alsof zij voor twee derde hun zin hebben gekregen. Wij leggen de nadrukkelijke weg van omwonenden om de Leidseweg in klinkers uit te voeren niet lichtvoetig naast ons neer. Toch kunnen wij deze discussie niet los zien van de bredere discussie over duurzame bereikbaarheid. Fietsroutes moeten veilig, herkenbaar en comfortabel zijn. De D66-fractie kiest niet voor het loslaten van het uitvoeren in rood asfalt van hoofdfietsroutes. Daarom zullen wij tegen de motie stemmen.

De heer **BUUNK** (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie is voorstander van een verstandige toepassing van de beleidskaders inzake de top vijf fietsroutes. Wij willen niet dogmatisch vasthouden aan één type wegdek. Wij denken dat het passend is om brede stroken fietslopers van klinkers aan te leggen die op het historische karakter van de omgeving aansluiten. De omwonenden hebben hiervoor hun voorkeur uitgesproken. Wij denken dat het college met de enquête heeft bedoeld te vragen wat de omwonenden ervan vinden en om daarnaar te handelen. Wij roepen de wethouder op om dat te doen. Wij zullen de motie steunen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Wij vinden dit een belangrijke motie. Het is aan het begin van een collegeperiode een belangrijk discussiepunt om de vraag te beantwoorden hoe wij aankijken tegen het belang van participatie en bewonersinspraak versus materiaalfetisjisme van de fietsfracties. De keuze wordt door een aantal fracties duidelijk gemaakt. Ik vind het een goed initiatief van mevrouw Bouazani om de uitspraak aan de raad voor te leggen. Wij weten nu waar wij aan toe zijn. Ik roep het college en de collegefracties op om voortaan zichtbaar te maken waar "Utrecht maken we samen" geldt en waar de beleidsprioriteiten liggen. Wij zullen met de motie instemmen.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik wil mij graag aansluiten bij de stemverklaring van de D66-fractie.

De heer **WEISTRA** (GroenLinks): Voorzitter! De GroenLinks-fractie zal niet met de motie instemmen. Zoals ik in het debat heb aangegeven, was het voor onze fractie een lastige afweging die zich laat samenvatten in een afweging van het lokale belang van de wijkbewoners tegen het algemene belang van een goed fietsnetwerk in Utrecht. Wij hebben goed naar de bezwaren van de bewoners van de Leidseweg geluisterd en hebben daarbij zeker de genoemde consultatie meegenomen. Voor ons weegt in dit geval het belang van een goed fietsnetwerk meer. Daarbij hoort rood asfalt.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik kan mij volmondig aansluiten bij de stemverklaringen van de fracties van VVD en CDA.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! De PvdD-fractie kan zich aansluiten bij de stemverklaringen van de fracties van GroenLinks en D66. Wij zullen de motie niet steunen.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Voorzitter! Wij sluiten ons niet aan bij de terminologie van de heer Van Waveren van de CDA-fractie, maar wél bij de strekking van zijn stemverklaring en dus bij de stemverklaring van de VVD-fractie. Wij zijn blij dat uit de commissiebehandeling is gebleken dat in het vervolg dit soort participatietrajecten door het college anders zullen worden aangepakt. Wij hebben alle vertrouwen in de toekomst, maar op dit moment stemmen wij zeker met de motie in.

De heer **MENKE** (Student en Starter): Voorzitter! Ik wil mij graag aansluiten bij de argumentaties van de fracties van D66 en GroenLinks met dien verstande dat het in het vervolg glashelder moet zijn wat precies de gevolgen zijn van zo'n consultatie van omwonenden. Dit is een zeer spijtige situatie. Laten wij proberen om dit soort zaken in het vervolg te voorkomen.

De **VOORZITTER**: En u stemt?

De heer **MENKE** (Student en Starter): Voorzitter, excuseer. Ik stem tegen de motie.

Hierna wordt de motie bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, PvdA, VVD, SP en Stadsbelang Utrecht ervoor hebben gestemd.

Ingekomen stukken.

1. Een ingekomen brief d.d. 6 mei 2014, van de BgHU, Belastingsamenwerking gemeenten & Hoogheemraadschap Utrecht, alhier, over de Ontwerpbegroting 2015 BgHU, zienswijzeprocedure (9627).

   Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

2. Een ingekomen brief d.d. 6 mei 2014, van mevrouw A.W., alhier, over uitgaansgelegenheden (4482).

   Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

3. Een ingekomen brief d.d. 12 mei 2014, van de Inspectie SZW, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, te Den Haag, over de Rapportage 'Afspraken en resultaten en regionaal arbeidsmarktbeleid' (9699).

   Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

4. Een ingekomen brief d.d. 12 mei 2014, van de Inspectie SZW, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, te Den Haag, over de Rapportage handhaving tijdens de dienstverlening (9700).

   Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

5. Een ingekomen brief d.d. 13 mei 2014, van het Bestuur Regio Utrecht, alhier, over de ontwerp-Jaarstukken 2013 en Programmabegroting 2015 (9871).

   Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

6. Een ingekomen brief d.d. 19 mei 2014, van mevrouw J.B., alhier, over de sluiting van het koffie-theehuis Marina (0150).

   Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

7. Een ingekomen brief d.d. 20 mei 2014, van de bewoners van Marowijnedreef, alhier, over de sluiting van het koffie-theehuis Marina (0151).

   Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

8. Een ingekomen brief d.d. 20 mei 2014, van mevrouw A.v.S., alhier, over de sluiten van het koffie-theehuis Marina (01 53).

   Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

9. Een ingekomen brief d.d. 21 mei 2014, van de heer drs. L.W.V., te Wijk bij Duurstede, over de Jaarrekening 2013 van de gemeente Utrecht.

Besloten wordt deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

10. Een ingekomen brief d.d. 22 mei 2014, van de Nationale Ombudsman, te Den Haag, over een rapport Nationale Ombudsman (0269).

Besloten wordt deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

11. Een ingekomen brief d.d. 22 mei 2014, van het Nederlands Olympisch Comité Nederlandse Sport Federatie, te Arnhem, over Sport en de Wet Markt en Overheid (0576).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

12. Een ingekomen brief d.d. 23 mei 2014, van J.v.D., alhier, over Geluidsoverlast Soendafestival(1093).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

13. Een ingekomen brief d.d. 23 mei 2014, van Het Recreatieschap Stichtse Groenlanden, alhier, over de jaarrekening 201 3 van het recreatieschap Stichtse Groenlanden (1111).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, om advies.

14. Een ingekomen brief d.d. 26 mei 2014, van de heer C.v.O, alhier, over de behandelingstermijn van een Wob verzoek (1110).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening en in afschrift naar de commissie Mens en Samenleving.

15. Een ingekomen brief d.d. 27 mei 2014, van de bewoners van de Pernambucodreef, alhier over de sluiting van Marina (0087).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

16. Een ingekomen brief d.d. 27 mei 2014, van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), te Den Haag, over het Financieel Jaarverslag VNG 2013 (0093).

Besloten wordt deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

17. Een ingekomen brief d.d. 03 juni 2014, van de Commissie Klassiek Circus, te Huizen, over Circus en Circusdieren (1877).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening en ter informatie aan de commissie Mens en Samenleving.

18. Een ingekomen brief d.d. 03 juni 2014, van de heer C.v.O., alhier, over ingebrekestelling wegens niet tijdig nemen van besluit op bezwaar tegen opneming cliënt in het GIR-systeem (1892).

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van burgemeester en wethouders, ter afdoening en in afschrift naar de commissie Mens en Samenleving.

19. Een ingekomen brief d.d. 20 mei 2014, van Deloitte Accountants B.V., alhier, over de controleverklaring jaarrekening 2013 (0174).

Deze brief wordt in handen gesteld van de subcommissie Controle en Financiën, ter afdoening.
Besloten wordt deze brief te betrekken bij de behandeling van de Jaarstukken 2013 bij de Voorjaarsnota.

(Burgemeester Van Zanen draagt hierop het voorzitterschap van de vergadering over aan de heer Rollingswier.)

2. Debat op verzoek van diverse fracties over "Stand van zaken Raamprostitutie".

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! Vlak voor aanvang van deze raadsvergadering hebben wij van het college een geheime brief gekregen. Wij zouden nu eerst de geheimhouding van deze brief moeten bekrachtigen. Wij kunnen over de brief niet in openbaarheid spreken. Ik wil echter graag dat over de brief wordt gedebatteerd. Dat betekent dat ik vraag om een geheime raadsbehandeling van de brief.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie stelt voor om de brief openbaar te maken.

De **VOORZITTER**: De D66-fractie vraagt om eerst onder geheimhouding over de brief te spreken en om die daarna al dan niet openbaar te maken.

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! Wij willen weten waarom de brief niet in het openbaar kan worden behandeld. Dat kan helaas alleen in het geheim worden besproken.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat voor het verzoek van de heer Verschuure in de raad voldoende steun is.

De voorzitter schorst hierna de vergadering.

(Tijdens de schorsing vindt een besloten vergadering plaats.)

Na heropening van de vergadering spreekt de **VOORZITTER** als volgt:
Dames en heren! Wij zijn bezig met het debat over de stand van zaken van de raamprostitutie. Een aantal fracties heeft dit debat aangevraagd. Het is een debat in twee termijnen.
Afgelopen dinsdag heeft over dit onderwerp een raadsinformatieavond plaatsgevonden. Aan het begin van de avond heeft de raad een geheime brief ontvangen. Daarover is gesproken. De brief is nu openbaar.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Vorige week is de raad geïnformeerd over de keuze van het college om de tijdelijke locatie voor prostitutie aan het Zandpad te laten vervallen. De PvdA-fractie is over deze nieuwe koers verbaasd. Het gevoel blijft hangen dat de procedures dermate ingewikkeld worden gemaakt dat afstel van de tijdelijke locatie de enige optie lijkt te zijn.
Het komende debat zal gaan over veel technische details, terwijl het feitelijke drama is dat de betrokken vrouwen na een jaar wachten nog geen legale werkplek hebben en de omwonenden vanwege de snelheid die de raad in april jl. heeft betracht minder zeggenschap hebben. De raad heeft deze mensen voor het hoofd gestoten door het wekken van verwachtingen, door het te snel nemen van een besluit en door daarvan nu weer af te zien.
In de raadsvergadering van 10 april jl. is de raad in ruime meerderheid tot dit besluit gekomen, ondanks de zaken die rondom dit onderwerp spelen, zoals veiligheid en locatieonderzoek. Om werkplekken voor de prostituees te realiseren, was haast geboden. De prostituees kunnen hun beroep nu al meer dan een jaar niet legaal uitoefenen.
Nu blijkt dat pas in januari 2016 de eerste ramen weer opengaan en dat de tijdelijke locatie helemaal niet doorgaat, is duidelijk dat de haast van 10 april jl. niet nodig was. De wetgeving en de procedures zijn echter intussen niet veranderd. Welke verklaring heeft het college voor dit verschil?

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Mevrouw Haage spreekt over haast. Ik kan mij herinneren dat mijn voormalige fractiegenoot de heer Eggermont in juli 2013 al vroeg naar de mogelijkheid van een tijdelijke locatie voor de prostituees. Ik hoor mevrouw Haage zeggen dat de wetgeving intussen niet is veranderd. Destijds is gezegd dat tijdelijke werkplekken niet mogen en niet kunnen. Vervolgens kwam de toezegging om dat uit te zoeken, maar nu blijkt dat pas op 19 maart jl. advies is uitgebracht. Mevrouw Haage gebruikt het woord "haast", maar volgens mij is er sprake van onnodige vertraging tussen juli 2013 en maart 2014. Wat is de reactie van mevrouw Haage daarop?

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ik heb dezelfde verbolgenheid als de heer Schipper. Laten wij het college vragen wat de reden van de vertraging is.

Om 18.15 uur vanavond kregen wij een juridisch advies. Het is niet bekend waar dat vandaan komt. Wij zouden hierover graag een second opinion willen aanvragen. Ik voel mij op dit moment net als de prostituees. Ik weet niet of alles wat ik doe legaal is. De ene helft van het advies is nog geheim, maar de andere helft is wél openbaar gemaakt. Ik heb daarover nog een aantal vragen. De koppeling van de tijdelijke en de definitieve locatie wordt in het advies niet besproken, maar wél in de brief. Is bekeken of de tijdelijke en de definitieve locatie door één bouwer kunnen worden gerealiseerd? Per wanneer is dat gebeurd? Waarom is er geen sprake van een noodvoorziening voor de tijdelijke locatie? Wat is dan de financiële onderbouwing waarover in de brief wordt gesproken?

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Hoezeer ik het met deze analyse van mevrouw Haage ook eens ben - ook bij mij kwamen deze vragen op na het lezen van de brief die wij één uur vóór de raadsbehandeling hebben gekregen - toch vraag ik mij af hoever de PvdA-fractie hierin wil gaan. Is mevrouw Haage zich ervan bewust dat als zij vraagt om onderzoeken en second opinions die vertragend kunnen werken? Is zij bereid om die boodschap te verkondigen aan de prostituees en de omwonenden die op de publieke tribune zitten?

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Volgens mij kan de second opinion gaan over de tijdelijke locatie. Dat is de kern van het spoeddebat. Dat betekent niet dat wij bij het realiseren van de definitieve locatie vertraging hoeven oplopen.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Ik zou het college willen vragen of dit betekent dat als over de tijdelijke locatie een second opinion wordt gegeven dat voor de definitieve locatie consequenties heeft. Mevrouw Haage gaat er volgens mij veel te snel aan voorbij dat een second opinion consequenties kan hebben voor de keuze van een bouwer van de permanente locatie.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Dat lijkt mij een goede vraag.

Er zijn twee maanden extra tijd nodig voor een meervoudige aanbesteding. Klopt het dat wij dat hadden kunnen weten? Daarnaast kiest het college er nu voor om mogelijke bezwaren voor de tijdelijke locatie af te wachten in plaats van al met de bouw te starten. Wij kunnen dat zien aan de planning die wij hebben gekregen. Mijn vraag aan de raadsfracties is of die het ermee eens zijn dat dit risico de moeite waard is om te lopen, dus om nu al met de bouw te starten. Ik denk dat de rechter het algemene belang van het tegengaan van mensenhandel prevaleert boven overlast of bedrijfsbelang. Pas bij een schorsing door de rechter wordt de tijdelijke bouw dan stilgelegd. Dat is precies hetzelfde risico dat wij lopen als wanneer wij een tijdelijk schoolgebouw neerzetten. De PvdA-fractie vindt het jammer dat het college dat niet aandurft.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik ben benieuwd hoe groot mevrouw Haage de kans acht dat geen bezwaar wordt ingediend en hoe groot zij de kans acht dat als bezwaar wordt ingediend en maar vier maanden tijd wordt gewonnen de rechter een voorlopige voorziening niet zal toewijzen.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ik acht de kans ongeveer 100% dat bezwaar wordt gemaakt. Dan nog acht ik de kans groot dat de rechter anders zal besluiten en geen schorsing van de bouw zal opleggen. De reden daarvoor heb ik zojuist genoemd.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! De D66-fractie stelt een soortgelijke vraag. Mevrouw Haage zegt: laten wij gaan bouwen; wij zien wel waar het schip strandt. Dat is echter juist wat de D66-fractie niet wil, want dat is de kop in het zand steken en doen alsof er geen problemen zijn.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Volgens mij hebben wij op 10 april jl. afgesproken dat wij dat risico zouden lopen. Op 10 april jl. wisten mevrouw Baş en ik dat wij dat risico zouden lopen en wisten wij ook dat het risico dat bezwaar zou worden gemaakt bijna 100% was. In deze zaal weet iedereen hoe gevoelig het dossier ligt. Daarom zit de publieke tribune vol mensen. Daarom vraag ik mevrouw Baş wat sinds 10 april jl. voor haar is veranderd.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik wil mevrouw Haage vragen waarom niet de bestuurlijke lef is getoond om op de locatie met het werk te starten en om maar af te wachten waar het schip strandt. Dat was iets genuanceerder dan mijn collega Eggermont in juli 2013 deed. Ik kan mij herinneren dat hij behoorlijk alleen stond. Ik heb de PvdA-fractie toen niet gehoord. Ze heeft niet gevraagd om te onderzoeken wat al dan niet mogelijk is en om snel van start te gaan. Ik begrijp de oproep van mevrouw Haage, maar die komt wel erg laat.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Beter laat dan nooit. Het is prettig dat de SP-fractie de oproep van de PvdA-fractie steunt.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik probeer het betoog van mevrouw Haage helder te krijgen. Wat proberen wij vanavond te doen? Wij hebben inderdaad op 10 april jl. een debat gevoerd over zorgvuldigheid versus snelheid. Nu hoor ik mevrouw Haage enerzijds zeggen dat zij een second opinion van juristen wil zien, maar anderzijds wil zij gewoon doorbouwen en ziet wel wanneer de rechter ons tegenhoudt, met alle perikelen van dien. Krijgen wij dan opnieuw een spoeddebat? Is dit niet het juiste moment om een pas op de plaats te maken ten behoeve van de zorgvuldigheid en niet maar blijven doorstormen?

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Is mevrouw Haage niet bang dat wij hierdoor het proces nog ingewikkelder maken?

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Dat is precies het probleem met de duiding die mevrouw Haage aan mijn woorden geeft. Inmiddels heeft de tijd ons dermate achterhaald dat het een onontwarbare knoop wordt; ook de VVD-fractie is daar bang voor. In ieder geval wordt voor de definitieve locatie geen tijdwinst geboekt.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ik wil de vraag van mevrouw Rajkowski nog beantwoord zien. Ik heb op de RIA waar wij hebben gevraagd of het mogelijk is om met de bouw te starten van de ambtenaren een "ja" gehoord. Als wij de planning bekijken, dan zouden wij nog steeds meer dan zes maanden winst kunnen behalen.

De CDA-fractie noemde haast versus zorgvuldigheid. Ik verkeer in de luxe omstandigheid dat ik aan het einde van de maand mijn salaris krijg omdat ik een baan heb. Ik kan vanavond naar huis gaan met de gedachte dat ik aan het einde van de maand de huur kan betalen. Er zijn echter mensen in de stad die plotseling hun baan zijn kwijtgeraakt. Ik wil toch proberen of wij voor deze mensen haast kunnen maken zodat zij opnieuw hun werk kunnen doen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Constateer ik terecht dat de PvdA-fractie € 500.000,-- over de balk wil smijten in de hoop dat wij voor een aantal mensen inkomsten kunnen genereren? Zou dat geld niet beter in een banenplan kunnen worden gestopt?

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Het is nog maar helemaal de vraag of wij de € 450.000,-- dan kwijt zijn. Als de tijdelijke locatie wordt gebouwd, dan wordt die verdisconteerd in de grondexploitatie van de definitieve locatie. Met de conclusie van de heer Van Waveren ben ik het niet zomaar eens.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Daar komt de zorgvuldigheid om de hoek kijken. Het is de vraag of dat kan en of dat zal lukken. Op die vraag hebben wij geen antwoord gekregen, ook niet op 10 april jl. Mevrouw Haage zegt dat wij moeten doorrammen en dat wij wel zullen zien wanneer de rechter ons terugfluit en wanneer het financieel niet langer kan. Zouden wij niet eerst een pas op de plaats moeten maken?

Mevrouw Haage vroeg aanvankelijk om een second opinion. Dat vind ik een verstandig begin.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Dat is de conclusie van de heer Van Waveren. Ik heb geen vraag gehoord.

In de brief die wij vorige week hebben gekregen, staan ook zaken als de vergunningprocedure voor exploitanten en het realiseren van de beheerstichting. Wij willen daarop terugkomen als er meer tijd is.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik gooi het over een andere boeg. De stand van zaken die wordt besproken, is voor ons het opmaken van een tussentijdse balans. Daarom geven wij een wat afstandelijke beschouwing.

Niets is wat het lijkt en zelfs dat niet. Met het opdoeken van het Zandpad hebben wij de mensenhandel niet opgelost. Er zijn ons en het college geen lopende strafrechtelijke procedures en recentelijke veroordelingen bekend van pooiers of andere lieden inzake mensenhandel op het Zandpad. Bestond mensenhandel op het Zandpad eigenlijk wel? Wij vragen het college en de burgemeester of die het standpunt van de Stadbelang Utrecht-fractie delen dat achteraf gezien wellicht de noodzaak van het rigoureuze handelen van het college en de raad ontbrak om het Zandpad vanwege mensenhandel te sluiten en om de huurovereenkomst met het waterschap op te zeggen.

Met het opdoeken van het Zandpad hebben wij de onveiligheid van de prostituees niet opgelost. Van de 41 hulpvragen van de voormalige Zandpadprostituees is de belangrijkste wanneer zij weer aan de slag kunnen gaan.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik zou graag van de heer Bos willen horen of hij zich realiseert dat precies deze vraag ook aan de rechter is voorgelegd. Die heeft geoordeeld dat er voldoende gronden zijn om de vergunning in te trekken.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! De prostituees die zijn of worden geconfronteerd met mishandeling of bedreiging zien of horen wij niet. Dat komt omdat de afstand tussen prostituees en hulpverleners of politie te groot is geworden, omdat zij niet langer op het Zandpad werken. Dit leidt tot de vraag of het college de mening van de Stadsbelang Utrecht-fractie deelt dat achteraf gezien het wellicht onverstandig is geweest om prostituees buiten het zicht van hulpverleners en politie te brengen. Uiteindelijk is een zichtbare prostituee een veilige prostituee.

Formele motieven zijn voor de raad aanleiding geweest om in te stemmen met de sluiting van het Zandpad. Nu blijkt dat op het Zandpad geen sprake was van mensenhandel en de veiligheid van prostituees eerder méér in het geding is gekomen dan is verbeterd, lijken deze motieven hun legitimiteit te hebben verloren. Graag zou ik daarop een reactie krijgen.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ik schrik een beetje van de woorden van de heer Bos. Het lijkt net alsof de Stadsbelang Utrecht-fractie er zelfs niet principieel tegen is dat de gemeente de mensenhandelaren via vergunningen faciliteert. Volgens mij moet de raad er eenduidig over zijn dat de overheid dat niet moet doen. De gemeente moet door middel van het vergunningenstelsel mensenhandel noch uitvoeren noch faciliteren.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik ben het helemaal met mevrouw Haage eens. Er lijkt geen sprake te zijn geweest van mensenhandel, want er zijn geen strafrechtelijke procedures gevoerd of veroordelingen uitgesproken.

Het lijkt erop dat het beoogde resultaat van het gecoördineerde sluiten van het Zandpad moet worden gezocht in de collegebehoefte de oligopolie van booteigenaren en exploitanten te breken, de werklocatie te verplaatsen naar een stuk gemeentegrond en de huurprijzen te reguleren. Het college grijpt in in een markt waar de overheid zonder aanleiding niets heeft te zoeken. Daarvan is volgens ons sprake. Graag vernemen wij welke andere leitmotiven aan deze besluiten ten grondslag hebben gelegen. Graag kregen wij hierop een reactie van het college.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Ik heb bijna het gevoel dat ik een jaar terug ben in de tijd, ten tijde van de eerste sluiting van ramen op het Zandpad. Dat was in april 2013. Wij hebben toen een soortgelijk spoeddebat gevoerd. Dat ging inderdaad over het beschermen van vrouwen en over het tegengaan van mensenhandel. Ongeveer anderhalve maand later hebben wij weer een debat gevoerd. Ook toen ging het over dit onderwerp. Wat is de inbreng van de heer Bos op het probleem van vanavond? Hij kan zich denk ik wel voorstellen dat alle fracties over mensenhandel en de vraag waar de vrouwen zijn gebleven lang genoeg hebben gesproken. Is hij van plan om in zijn betoog ook een oplossing voor de toekomst voor te stellen?

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik heb net aangegeven dat wij de balans opmaken en een beschouwing geven. Naar een oplossing ga ik niet. Ik wil melden dat wat ons betreft het gedoe over de tijdelijke werklocaties een resultaat is van onnavolgbaar broddelwerk. De vergunningafwijzing krachtens de nieuwe APV kan als resultaat worden beschouwd van onnavolgbare regelgeving. Waarom heeft men dit zo slecht voorbereid, uitgevoerd en samengesteld?

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik heb de verleiding om niet te reageren niet weerstaan omdat de heer Bos de politie en het OM erg wantrouwt. Ik vraag mij echt af waar de heer Bos heeft gelezen dat op het Zandpad niets mis was. Waar haalt hij die informatie vandaan? Het college geeft informatie en wordt daarbij raadsbreed gesteund. De politie en het OM geven duidelijk aan hoe de vork in de steel zit. Nu zegt de heer Bos dat het allemaal wel meevalt. Wat de heer Bos tentoonspreidt, is populisme pur sang. Ik vraag mij af waarom hij daarmee op dit moment begint. Ik sluit mij aan bij de woorden van mevrouw Baş. De heer Bos moet zich beperken tot reageren op de brief die de raad heeft gekregen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik voer dit debat op deze manier omdat ik het belangrijk vind dat onze mening op dit dossier helder is. De kwalificatie "populisme" werp ik verre van mij. De heer Van Ooijen zegt maar wat hij wil.

Waarom is zowel het gedoe over de tijdelijke werklocatie als over de vergunningafwijzing krachtens de APV zo onnavolgbaar? Waarom heeft men dit debat zo slecht voorbereid, uitgevoerd en samengesteld? Ik weet dat niet. Voor het overige bekijk ik de gestelde vragen. Wellicht kan ik mij daarbij aansluiten.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! De GroenLinks-fractie was geschokt door de melding dat de tijdelijke locatie voor raamprostitutie niet doorgaat. In mijn eerste reactie noemde ik dat maatschappelijk onaanvaardbaar. Ik wil eerst op de tijdelijke locatie ingaan.

Vanaf het najaar 2013 was iedereen dermate bezig met het snel zoeken van een oplossing dat de zorgvuldigheid er soms bij inschoot. Daardoor is bij de prostituees de hoop - en bij sommige omwonenden de angst - gewekt dat een tijdelijke locatie snel zou worden ontwikkeld. Ook de raad heeft dat beeld gekregen. Veel fracties hebben een moeizame afweging gemaakt - mevrouw Baş heeft daarover al iets gezegd - tussen het algemene belang, het belang van sekswerkers en het belang van de omwonenden. Des te frustrerender is het om nu te constateren dat de realiteit heel anders is dan destijds werd geschetst.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Mevrouw De Boer wekt de indruk dat het college heeft gezegd dat het allemaal kan en dat de raad op die informatie is afgegaan. Daarom heeft de raad besloten om die haast te maken. Ook de CDA-fractie heeft in de raadsvergadering van 10 april jl. betoogd dat wij de zorgvuldigheid voorop moeten zetten omdat de materie haken en ogen heeft. Is de raad niet medeverantwoordelijk voor het beeld dat is geschapen?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Wij zijn afgegaan op de informatie die het college toentertijd heeft gegeven. Wij hebben ook zelf op haast aangedrongen. Voor de GroenLinks-fractie heeft altijd voorop gestaan om de ramen in Utrecht zo snel mogelijk weer open te krijgen. Misschien heeft het college zich daardoor opgejaagd gevoeld. Dat zou kunnen. Dat hoor ik dan graag. Niettemin ben ik verbaasd over het feit dat kennelijk op 19 maart jl. al een advies is gegeven dat de tijdelijke locatie met de snelheid die wij wilden kennelijk niet mogelijk was. In de vergadering van 10 april jl. is die informatie niet aan de orde geweest en is niet met de raad gedeeld, maar op basis daarvan wordt nu gezegd dat de tijdelijke locatie niet snel genoeg tot stand kan komen en dat alleen de definitieve locatie moet worden ontwikkeld. De verbazing daarover bij ons is groot. Wij zijn daarover echt gefrustreerd, niet omdat wij daarover op 10 april jl. een besluit hebben genomen dat misschien anders was geweest als wij eerder van de feiten op de hoogte waren geweest, maar vooral omdat het ertoe leidt dat prostituees nog langer moeten wachten dan werd gedacht. Voor hen zijn er nog steeds geen goede en veilige werkplekken. Wij horen graag van het college hoe het kan dat dit nu pas helder is en dat deze informatie nu pas met de raad wordt gedeeld.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Dat advies van 19 maart jl. gaat over de definitieve locatie, niet over de tijdelijke. Volgens mij had het voor de tijdelijke locatie op 10 april jl. geen verschil gemaakt.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Behalve dat in de brief het college de conclusie trekt - wat ik mij kan voorstellen - dat het bouwen van alleen een tijdelijke locatie voor een bouwer niet realistisch is. Dat is niet attractief, omdat daarop altijd moet worden toegelegd. Zowel de definitieve als de tijdelijke locatie moeten door dezelfde aannemer worden gebouwd. Daarom geldt dat als iets voor de definitieve locatie niet kan, namelijk het enkelvoudige aanbesteden, dat ook een probleem oplevert voor de tijdelijke locatie.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Daar zit precies de crux. Dat staat in de brief. De brief zelf is van vandaag. Ik vraag het via mevrouw De Boer aan het college. Volgens mij hadden wij die brief niet op 10 april jl. kunnen hebben. Of misschien wel.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Dat hoor ik graag van het college. Ik begrijp niet waarom men dat verband nu wél kan leggen, maar dat op 19 maart jl. niet kon doen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Mevrouw De Boer constateert dat wij op 10 april jl. een besluit hebben genomen zowel over de tijdelijke als over de permanente locatie. Nu leidt informatie voor de tijdelijke locatie die het college al had tot een andere keuze. Als de raad daarover al op 10 april jl. beschikte, had die informatie tot andere conclusies geleid. Heeft mevrouw De Boer intussen niet het gevoel of wij over de permanente locatie misschien ook te snel hebben besloten? Wellicht moet daar meer onderzoek naar worden gedaan om meer feiten boven water te krijgen zodat wij zeker weten dat het plan deugt en wij niet opnieuw in dezelfde val lopen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Dat ben ik niet met de heer Van Waveren eens. Als hij daarvoor aanwijzingen heeft, dan neem ik aan dat hij dat zelf aan het college zal vragen. Ik ben ervan niet overtuigd dat de informatie die wij nu krijgen niet klopt.

Het is de harde realiteit die nu op tafel ligt. Wij kunnen, zoals mevrouw Haage leek te suggereren, gewoon beginnen met de ontwikkeling van de tijdelijke zone. De realisatie komt pas in de knel als iemand bezwaar maakt en via de rechter de voorbereidingen van de bouw laat stopzetten. Of dat gebeurt, is wat ons betreft geen vraag, maar een zekerheid. Dat maakt het doorzetten van de tijdelijke locatie - mevrouw Baş zei hetzelfde - struisvogelpolitiek.

Wat de GroenLinks-fractie betreft, zijn al te veel valse verwachtingen gewekt. Toch kan mijn fractie de conclusie dat het niet sneller kan moeilijk verkroppen. Daarom vragen wij het college of alle mogelijkheden voor een tijdelijke locatie die sneller beschikbaar is, zijn onderzocht. Zijn er opties in leegstaande gebouwen? Is in overleg met het waterschap iets mogelijk? Ik ben bang dat ik dat antwoord weet, maar ik wil dat toch nog een keer hebben gevraagd om zeker te weten dat de tijdelijke locatie niet sneller beschikbaar kan komen.

Voor de definitieve locatie willen wij op basis van de brief nog een aantal aandachtspunten meegeven. Voor ons zijn de aandachtspunten snelheid in combinatie met zorgvuldigheid bij de ontwikkeling, inrichting en vergunningverlening alsmede de ontwikkeling van een zo schoon mogelijke sector - daar zal niemand tegen zijn - en zoveel mogelijk zeggenschap voor de sekswerkers zelf. Dat betekent in elk geval voldoende ruimte en mogelijkheden voor zzp'ers en coöperaties van zzp'ers.

Het tijdspad voor de nieuwe locatie dat nu is opgesteld, behelst dat de nieuwe locatie in februari 2016 operationeel kan zijn. Ik wil gezien de voorgeschiedenis absoluut niet de verwachting wekken dat dit eerder zou kunnen, sterker nog, ik zou van het college uitdrukkelijk de verzekering willen hebben dat het huidige tijdspad wat betreft de juridische termijnen klopt. Daarnaast wil ik het college buiten de termijnen die wettelijk vastliggen op het hart drukken om constant alert te blijven op momenten en manieren om het proces te versnellen, bijvoorbeeld door te beginnen met het bouwrijp maken van de grond of door de tijd tussen de vergaderingen van commissie en raad te verkorten. Uiteraard moet dat niet leiden tot onzorgvuldigheid of risico's van verder uitstel. Wij kregen hierop graag een reactie van het college.

Verder wil ik het college verzoeken om bij de verdere uitwerking van de plannen zowel omwonenden als prostituees te betrekken. De prostituees kunnen immers als geen ander advies geven over hoe de zone op een voor vrouwen zo veilig mogelijke manier kan worden ingericht. Graag krijgen wij hierop een toezegging.

Iedereen in de raad zal het standpunt delen van een zo schoon mogelijke sector. Wij vragen ons af of met het huidige voorstel dit doel zal worden bereikt en of wij door de gekozen werkwijze niet een aantal risico's inbouwen.

Ten eerste de positie van de bouwer.

De bouwer wordt tevens verhuurder aan de exploitanten, maar als hij te hoge huren vraagt of omdat om welke reden dan ook het verhuurde in minder bonafide handen overgaat, wordt de huurovereenkomst van de grond opgezegd en moet de verhuurder met zijn units vertrekken. Dan zullen opnieuw alle ramen in Utrecht dicht gaan. Dat risico moeten wij niet willen lopen. Daarom vragen wij of toch niet kan worden gekozen voor een constructie waarin niet de bouwer verhuurder wordt, maar een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk. Als het eigendom na de bouw aan zo'n stichting wordt overgedragen, hoeft dat geen vertraging op te leveren. Ik hoor daarop graag een reactie van het college.

De burgemeester heeft eerder toegezegd het idee van een beheerstichting in de plannen mee te nemen. Wij zien daarvan in de uitwerking niets terug. Het college lijkt zich te hebben blindgestaard op de invulling van de beheerstichting door een concrete exploitant, terwijl het idee zelf het onderzoeken meer dan waard is.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Het kan toch ook zo zijn dat bij een beheerstichting de huren te hoog worden en dat die dan als exploitant wordt aangemerkt en dat dan hetzelfde gebeurt als wanneer een bouwer de verhuur doet? Wat is het verschil tussen een beheerstichting en een bouwer?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Het verschil is dat als het met een beheerstichting misgaat niet de hele handel hoeft te worden opgepakt en opnieuw zal moeten worden gebouwd. Dan kan de stichting de laan worden uitgestuurd. De units hoeven dan niet te worden verplaatst. Als dat anders is, dan hoor ik dat graag.

Wij vinden een beheerstichting de moeite van het onderzoeken waard, zeker als verschillende vormen van zo'n constructie worden bekeken. Gezien de al gedane toezegging is het de vraag of dat alsnog kan gebeuren zonder dat het extra vertraging oplevert. Op deze vraag zouden wij graag een duidelijk antwoord willen krijgen.

Als het college voor deze constructie geen mogelijkheden ziet wat zal het dan doen om het opnieuw verdwijnen van de ramen te voorkomen?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik vroeg mevrouw De Boer daarnet of zij in de permanente situatie risico's ziet en of wij die niet goed zouden moeten uitzoeken. Zij zei geen risico's te zien, maar ik hoor haar nu dingen noemen waarvan zij eerst goed wil bekijken of die het voorstel van het college kunnen verbeteren. De vraag of de richting bij haar en mij dezelfde is, laat ik even in het midden. Mevrouw De Boer zegt echter dat een aantal dingen nog goed moet worden uitgezocht. Zij zegt echter expliciet dat dit geen extra tijd mag kosten. Dan moet het toch een van beiden zijn? Of wij doen het goed en doen het zorgvuldig; dan mag het wat extra tijd kosten of wij gaan snel door. Dan beginnen wij met de aanbesteding. Er is een bouwer en die weet of hij de units aan een stichting mag overdragen of mag houden. Dan is er echter geen weg terug. Welke weg kiezen wij? De snelle of de zorgvuldige?

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! In de stukken staat duidelijk dat een beheerstichting extra tijd zal kosten. Als mevrouw De Boer dat model wil zien, dan betekent het dat het tijd kost. Is mevrouw De Boer bereid om het tijdsoffer dat de heer Van Waveren noemt te nemen? Dat heeft ook de sympathie van onze fractie.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Dat hangt er allereerst vanaf hoeveel extra tijd dat kost. Wij denken dat het geen extra tijd hoeft te kosten, zeker niet als de units na de bouw worden overgedragen aan een beheerstichting. Dan is die periode nog beschikbaar om uit te zoeken wie men in zo'n stichting wil zien en hoe de constructie zal worden opgezet. Ik hoor dat graag van het college.

Ik zou van het college ook graag de toezegging willen krijgen dat vooraf een plan klaar is voor het geval dat de ramen moeten worden gesloten en dat het niet opnieuw tweeëneenhalf jaar duurt voordat die opnieuw opengaan.

In het licht van het streven naar een schone sector baart ook de loting ons zorgen. Wij begrijpen waarom het college voor deze methode kiest. De kans dat een niet uitverkoren exploitant een andere selectieprocedure aanvecht, is levensgroot aanwezig. Uit het veld horen wij echter dat bij de "methode hoge hoed" ook louche exploitanten uit andere steden via allerlei constructies een gokje willen wagen, terwijl op het oog bonafide exploitanten zich dan misschien terugtrekken. Dan schieten wij ons doel voorbij. Vandaar de vraag welke mogelijkheden er zijn voor het selecteren van de kwaliteit van voorzieningen, de zeggenschap van de vrouwen en een lage huurprijs. Wat zijn daarvan precies de risico's van verdere vertraging of van compensatie van kosten?

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Wij zijn het met dit punt van mevrouw De Boer eens. Wij redeneren op dezelfde manier, maar mevrouw de Boer heeft daarvoor zelf ideeën. Hoe zou zij zelf de gunning willen doen in plaats van via een loting?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Als de gemeente met welzijnsorganisaties of re-integratiepartijen in zee gaat, dan worden eisen opgesteld waaraan mensen moeten voldoen, waarvan de prijs - dat zou in dit geval de huurprijs kunnen zijn - er één is, maar ook kwaliteitscriteria zijn aan de orde. Ik weet alleen niet - daarom stel ik deze vraag aan het college - of zoiets ook bij exploitatievergunningen mogelijk is. Er is geen sprake van subsidie of een echte aanbesteding van werk. Het ligt anders. Ik vraag mij af of voor een exploitatieselectie soortgelijke constructies zijn te bedenken.

Voor de GroenLinks-fractie is de zeggenschap van de vrouwen een belangrijk punt. Wij vinden de mogelijkheden die zzp'ers op de nieuwe locatie krijgen belangrijk. Daarom zijn wij heel blij dat een contingent, dus een vijfde van het totale aantal plekken, wordt gereserveerd voor zzp'ers of voor een coöperatie van zzp'ers. Wij vragen ons af of het mogelijk is om dit aantal uit te breiden.

Ten slotte vragen wij ons af of de regelgeving het niet juist voor zzp'ers heel moeilijk kan maken om op persoonlijke titel een exploitatievergunning aan te vragen. Klopt het bijvoorbeeld dat een individueel werkende vrouw zelf haar beveiliging moet inhuren en eventueel zelf camera's moet ophangen en dat daarvoor niet kan worden samengewerkt met andere exploitanten? Als dat klopt, is het college het dan met de GroenLinks-fractie eens dat dit voor veel vrouwen een gezonde zelfstandige exploitatie onbereikbaar maakt? Zou ook hiervoor een onafhankelijke beheerstichting een oplossing kunnen bieden? Graag kregen wij hierop een reactie van het college.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! De D66-fractie heeft het verzoek om vanavond een spoeddebat te organiseren om drie redenen gesteund. Ten eerste om duidelijkheid krijgen over wat er precies is gebeurd en wat de gevolgen zijn voor de vrouwen die al meer dan een jaar wachten. Ten tweede willen wij graag bekijken welke mogelijkheden er nu nog zijn om zo snel en zorgvuldig mogelijk het nieuwe Zandpad te realiseren en inzicht te krijgen of dit het laatst voorzienbare obstakel hierin is. Ten derde willen wij graag duidelijkheid hebben over de procedure van de verdelingssystematiek op het nieuwe Zandpad met ruimte voor zeggenschap en eigen initiatief van prostituees.

Het grote risico was en is de verschuiving van prostitutie naar oncontroleerbare werkplekken in achterkamertjes. Ik zeg dit omdat ik een mooie tekst had voorbereid met een stukje geschiedenis, maar die laat ik achterwege. Er is de D66-fractie veel aan gelegen om zorgvuldig en snel in Utrecht raamprostitutie opnieuw mogelijk te maken. Inmiddels zijn wij echter ruim een jaar verder. Het blijkt een zeer moeilijke opgave te zijn om toe te werken naar een zo schoon mogelijke prostitutiesector. Als dat lukt, hebben wij echter wél een unicum in Nederland. Enerzijds bestaat de onzekerheid of iemand opstaat die schoon genoeg is om raamprostitutie te exploiteren en anderzijds voel ik en deel ik de frustratie van de vrouwen dat het te lang duurt. Zij zitten hier in de zaal.

Achteraf is het gemakkelijk om te concluderen dat wij niet voldoende hebben gesproken over de mogelijkheden of onmogelijkheden van tijdelijke oplossingen. De frustratie is er ook bij mijn fractie, onder meer omdat de onmogelijkheden niet eerder in beeld zijn gebracht, terwijl de informatie blijkens de brief van vandaag voorhanden was en had kunnen worden gedeeld.

De D66-fractie heeft er echter begrip voor dat het college heeft besloten om af te zien van de tijdelijke locatie. Laten wij leren van de lessen die wij krijgen. Het is echter een hard gelag voor de vrouwen waarop wij het zicht hebben verloren, maar ook voor de vrouwen die zo snel mogelijk weer aan de slag willen gaan.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Voordat mevrouw Baş gaat vertellen hoe erg het allemaal is - wij delen dat allemaal met haar - merk ik op dat zij snel over het besluit heengaat dat de raad op 10 april jl. heeft genomen. Dat is volgens mij de belangrijkste aanleiding om dit debat te voeren en de reden waarom wij er een spoeddebat van hebben gemaakt en geen informatieve setting op een later moment. Ook de rol die de raad heeft gespeeld, is belangrijk.

De D66-fractie is een van de fracties die voorop hebben gelopen en "snel, snel, snel" riepen, in plaats van te manen tot zorgvuldigheid. Toen de raad daarover zelf vragen kon stellen, zei de D66-fractie niet te zijn geïnformeerd. Ik ben het met de D66-fractie eens dat het college daarvoor de verantwoordelijkheid droeg. Ik kom daarop dadelijk terug. Echter, ook de D66-fractie droeg daarvoor verantwoordelijkheid. Heeft mevrouw Baş zelf geen overwegingen gemaakt over de zorgvuldigheid en over de manier waarop het overige deel van het voorstel moet worden bekeken?

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Het is een beetje een lange vraag. Volgens mij stelt de CDA-fractie mij de vraag of ook ikzelf vind dat ik heb meegewerkt aan de reden waarom wij vanavond een spoeddebat voeren. Ik denk in zekere zin van wel. De CDA-fractie heeft gelijk als ze zegt dat ik dat in de brieven had moeten lezen. In een van de brieven stond een venijnig zinnetje, namelijk dat alle voorgestelde zaken exclusief beroepstermijnen zijn. Ik geef dat volmondig toe. Ik ben jurist, maar zelfs ik heb daar overheen gelezen. De D66-fractie vindt dat ervan moet worden uitgegaan dat als in verscheidene debatten nadrukkelijk een termijn wordt gevraagd en het college noemt die, dat die inderdaad de termijn is waarbinnen de tijdelijke locatie kan worden gerealiseerd.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik heb een aanvullende vraag op de vraag van de heer Van Waveren. Is mevrouw Baş het met mij eens dat zij mede het probleem heeft geschapen waarvan wij nu de brokken moeten opruimen?

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Nee, ik wil niet spreken in termen van problemen, maar in termen van oplossingen. Ik zou graag willen zien hoe wij kunnen leren van de fouten die wij gezamenlijk - ook ik - hebben gemaakt.

Het besluit van het college is voor de vrouwen een hard gelag, zowel voor die welke wij uit het zicht zijn verloren als die welke hier zijn. Ik stel hardop de vraag - collega's hebben dat al eerder gedaan - of de planning die het college nu aan de raad voorlegt wel realistisch is. Hoe kan de gemeente eventuele risico's voor verdere vertraging beperken? Vertragingen kunnen zich zowel in het ruimtelijke als in het juridische proces voordoen, bijvoorbeeld door sanering en bodemonderzoek. Een ander voorbeeld is vertraging van het bouwrijp maken vanwege een lange vorstperiode.

De D66-fractie zou graag van het college inzicht willen krijgen in de mogelijke risico's voor verdere vertraging. Het liefst zien wij dat in de vorm van een risico-inventarisatie en een risico-evaluatie. Daarnaast spreekt het voor zichzelf dat het college de raad terstond informeert als zich in de toekomst nieuwe hiccups voordoen. Ik neem aan dat het college dit zondermeer toezegt.

De D66-fractie acht het van groot belang dat er met de nodige zorgvuldigheid wordt gefocust op de realisatie van de permanente zone. Ik heb hierover op de RIA uitvoerige vragen gesteld. Mij bekruipt echter toch het gevoel dat er nog wel wat tijdwinst valt te behalen. Mijn collega van de GroenLinks-fractie heeft het zojuist al aangestipt: ziet het college de mogelijkheid om op basis van de kaders voor de aanbesteding nu al met de omgevingsvergunning en het bestemmingsplan aan de slag te gaan? Ook al is het niet de gewoonte om in een spoeddebat andere fracties vragen te stellen, doe ik dat toch. Is bij de raadsleden vanavond bereidheid om alles op alles te zetten om de raadsbehandeling van het bestemmingsplan voor de definitieve locatie zorgvuldig, maar zonder onnodig oponthoud te voltooien?

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Beluister ik mevrouw Baş goed dat zij zich neerlegt bij het niet doorgaan van de tijdelijke locatie en zich volledig focust op de permanente locatie? Zij verzoekt het college niet om alsnog een tijdelijke oplossing te bekijken.

Mevrouw **BAŞ** (D66): In zekere zin wel. Ik baal hier enorm van. Het liefst had ik gezien dat wij voor de tussenliggende periode een tijdelijke oplossing zouden hebben gevonden. Ik heb de afgelopen tijd daarop al mijn energie gericht. Ik was een van de voorlopers die pleitte voor een tijdelijke locatie. Ik ben echter niet bereid om mijn kop in het zand te steken. Dat was mijn antwoord op de vraag van de heer Bos. Wij moeten niet net doen alsof wij niet weten dat beroep zal worden ingesteld. Men vraagt mij of ik het oké vindt als wij zomaar EUR 450.000,00 weggooien, wetende dat de tijdelijke locatie er niet zal komen.

De D66-fractie is bij eerdere debatten uitgegaan van de inzet van het college, ook al was het maar voor fictieve plekken, om ook voor de tussenliggende periode nieuwe exploitatievergunningen voor raamprostitutie op hun merites te beoordelen. Het beeld dat uit de gesprekken met de beoogde exploitanten naar voren komt, is dat bij elke stap vooruit nieuwe voorwaarden worden en werden bedacht. De D66-fractie is van mening dat ongeacht het gaat om een kapvergunning, een exploitatievergunning voor raamprostitutie of een precariovergunning men van een betrouwbare overheid moet kunnen verwachten dat duidelijk is aan welke criteria de aanvraag wordt getoetst.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Degene die haar kop in het zand stak, was mevrouw Haage.

De raad heeft gezamenlijk een APV vastgesteld die duidelijkheid schept. Hoe kan mevrouw Baş nu aangeven dat een vraag werd gesteld terwijl de regels zeer duidelijk waren?

De **VOORZITTER**: Kunt u alleen op het tweede deel van de vraag van de heer Bos reageren?

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Ik stel voor dat ik met mijn tekst verderga. Ik wilde inderdaad op de APV ingaan.

Ik doel niet op de vereisten van de APV, maar op de invulling en de weging die het college aan de vereisten geeft. Het is bekend wat allemaal in december jl. aan de APV is aangepast, onder andere de doorwerking van de exploitatie in eigendom. De eigenaar kan men eigenlijk zien als exploitant. Daarvoor zijn allerlei prijsafspraken gemaakt. Deze prijsafspraken kan men op verschillende manieren interpreteren. Kan de burgemeester toezeggen dat de raad een brief ontvangt waarin objectiveerbare criteria zijn opgenomen waaraan exploitanten moeten voldoen?

De D66-fractie vindt dat raamprostitutie in Utrecht mogelijk moet zijn en blijven. De aanpassingen van de APV moeten leiden tot een schonere prostitutiesector. Zoals het er echter nu naar uitziet, sluiten diezelfde aanpassingen zzp'ers uit vanwege de hoge eisen die de APV stelt. Zij zullen moeilijker in staat zijn om aan de voorwaarden te voldoen. De collega van de GroenLinks-fractie heeft zojuist uitgelegd dat dit vooral te maken heeft met het toezicht en het beheer. Kan de burgemeester toezeggen dat ook - naast de omwonenden waarmee wij goed in gesprek zijn over het beheer van de omgeving - met de prostituees zelf in gesprek wordt gegaan om oplossingen te bedenken over het beheer van de zone?

Wat deze exercitie in Nederland tot een unicum moest maken, de openstelling van de ramen, lijkt op dit moment ver weg te zijn. Waar de gemeente meters wilde maken, hebben wij steken laten vallen. De D66-fractie baalt echt als een stekker dat dit ten koste gaat van de vrouwen zelf. Deze vrouwen - zij zijn ook vanavond hier aanwezig - verdienen onze onvoorwaardelijke steun. Wij mogen hen niet aan hun lot overlaten. Wij moeten er alles aan doen om op een voortvarende, maar zorgvuldige manier in Utrecht een nieuwe locatie voor raamprostitutie mogelijk te maken.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik hoor mevrouw Baş pleiten voor een lijst die door het college moet worden aangeleverd met objectieve eisen die worden gesteld aan een aanvraag. Ik hoor haar tegelijkertijd vragen of het college voor zzp'ers wijzigingen wil aanbrengen in de objectieve criteria. Of moeten wij dat voor zzp'ers subjectief aanpakken?

Mevrouw **BAŞ** (D66): Nee.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! In april 2013 startte de toenmalige burgemeester Wolfsen met het sluiten van de raamprostitutie op het Zandpad. In juli 2013 sprak een ruime meerderheid van de raad zich uit voor een snelle oplossing, ook in de vorm van tijdelijke werkplekken. Vandaag wordt duidelijk dat wij in het voorjaar van 2016 de nieuwe locatie kunnen openen, drie jaar na de eerste sluitingen. De tijdelijke locatie is helemaal uit het zicht verdwenen. Vooral de wettelijke mogelijkheden voor beroep en bezwaar leveren enorme vertragingen op. Soms gelooft een raadslid na ruim acht jaar raadslidmaatschap niet wat hij of zij hoort of leest. Dit was er één in mijn persoonlijke top tien.

Toegegeven, in februari van dit jaar schreef het college voor het eerst expliciet op dat rekening moest worden gehouden met termijnen van beroep en bezwaar. Wij hadden het dus kunnen weten. Echter, ik memoreerde daaraan zojuist al, in juli 2013 vroeg de SP-fractie uitdrukkelijk naar de mogelijkheden van tijdelijke vestiging door middel van een noodvoorziening. Eerst hoorden wij "kan niet en mag niet", vervolgens kregen wij de toezegging dat de noodvoorziening zou worden uitgezocht, in februari 2014 kregen wij het bericht dat het wél kon alsmede de mededeling dat de tijdelijke voorziening een halfjaar eerder kon openen dan de definitieve. Vandaag kregen wij de geheime brief die inmiddels openbaar is gemaakt. Daaruit blijkt dat pas in maart 2014 advies is gevraagd, ook over de tijdelijke voorziening. Pas in het advies over de definitieve locatie wordt expliciet gevraagd hoe de koppeling met de tijdelijke locatie is.

Ik heb niet per se een second opinion over de tijdelijke locatie nodig. Die moeten wij gewoon uit ons hoofd zetten. Ik wil echter weten hoe en wanneer de informatie naar de raad is gekomen. Naar mijn beste weten, is in de wetgeving niets veranderd. Waarom hebben wij dit niet uiterlijk in het vroege najaar van 2013 te horen gekregen? Het is niet zo dat door de raad niet regelmatig is gevraagd wanneer de boel open kan. Daarop zijn volstrekt andere antwoorden gegeven dan "voorjaar 2016". Hierop zouden wij graag een reactie van het college willen krijgen.

Wat bij de SP-fractie blijft hangen, is het gevoel dat wij veel tijd hebben verspild. Wij hebben steeds halve waarheden gehoord en verschillende informatie gekregen. Niet alleen de raad is zo behandeld, maar ook de vrouwen die hun werkplek zijn kwijtgeraakt en die nu op onbekende plekken en omstandigheden moeten werken. Daarover maak ik mij geen illusies.

Ook de mensen die zich inzetten voor een zo schoon mogelijke prostitutie in Utrecht zijn zo behandeld. Een zo schoon mogelijke prostitutie is het centrale doel en de achterliggende gedachte van de sluiting van de ramen vorig jaar.

Wij weten nu waar wij staan. Geen sprookjes meer. Nu is het zaak om er eindelijk tempo in te krijgen. De raad doet wat hij kan om de behandeltermijnen zo veel mogelijk te beperken. Een vraag daarbij is of het volgens het college juridisch houdbaar is om vooraf een deel van de ramen te bestemmen voor een bepaalde doelgroep. Ik kan mij voorstellen dat ook daartegen bezwaar wordt gemaakt met als gevolg opnieuw vertraging. Wij horen graag hoe het college daarover denkt.

Mijn fractie maakt zich zorgen over de vraag of de gemeente in staat is om de cowboys en stromannen buiten de deur te houden, ook na de beantwoording van de technische vragen. Wij spreken over een tak van sport waar heel veel geld in omgaat. De paden zijn dan al gauw glibberig.

De bouwers worden onderworpen aan een zogenaamd open bronnenonderzoek. Is dat genoeg? Legt dat alles bloot wat wij willen weten over geldschieters en mogelijke connecties met de onderwereld? De potentiële exploitanten moeten voorafgaand aan de loting aan drie criteria voldoen: complete aanvraag inclusief bedrijfsplan, het Bibop-formulier moet zijn ingevuld en er moeten geen evidente weigeringsgronden zijn, zoals in de afgelopen jaren het intrekken van een vergunning. Zijn wij er daarmee wel? Hebben wij als wij de hoge hoed hanteren alles in beeld om rottigheid uit te sluiten? Dit zijn eigenlijk dezelfde vragen die wij over de bouwers hebben. Ook is het de vraag hoe wij het voor elkaar krijgen als straks na opening van de nieuwe locatie wederom wildgroei ontstaat, want wat schoon is, hoeft per definitie niet schoon te blijven.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Wat zou de heer Schipper nog willen toevoegen om ervoor te zorgen dat wij de cowboys buitenboord houden?

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik ben geen jurist en geen expert in aanbestedingen of vergunningen. Ik vraag mij af of hetgeen wij nu doen genoeg is om een goede schifting te maken.

Wat zullen wij doen als gaandeweg blijkt dat op dit vlak dingen misgaan? Komt het college dan terug naar de raad om te bekijken of wij het beleid verder kunnen aanscherpen? De raad is ten volle bereid om mee te denken om de overlast zo gering mogelijk te houden, maar vooral vanwege het doel: een zo schoon mogelijke raamprostitutie in de stad.

Wij zien graag het tempo erin dat erin kán komen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Jeetje. Wij dachten er in april 2014 uit te zijn wat betreft de prostitutiezone in Utrecht: een snel opgezette tijdelijke locatie waar de prostituees hun werk kunnen voortzetten en een ruime meerderheid van de raad die voorstander is van het voorstel voor de permanente locatie. Wij zijn derhalve teleurgesteld en verbaasd over het plotselinge nieuws dat de tijdelijke locatie niet doorgaat. Volgens onze fractie is het vreemd dat in eerste instantie wordt gekozen voor de één op één aanbesteding die later niet mogelijk bleek te zijn. Volgens ons zou men dat voorzien moeten hebben. Volgens de brief die wij vanavond hebben gekregen, is dat inderdaad voorzien, maar de raad heeft de informatie daarover te laat gekregen. Is dat correct?

Op de RIA van afgelopen dinsdag is vooral gesproken over risico-inschatting en budgetten. Over de prostituees zelf en hun situatie wordt volgens ons niet of nauwelijks gesproken. Mevrouw Baş is daarop vanavond uitvoerig ingegaan. Ik ben daarmee erg blij. De PvdD-fractie vindt het belang van deze vrouwen en dat zij snel op een veilige plek weer aan het werk kunnen gaan het belangrijkste. Deze vrouwen zijn ruim een jaar zonder werk. De kans bestaat dat deze vrouwen in de illegaliteit verdwijnen of al verdwenen zijn, met alle gevolgen van dien. De PvdD-fractie wil zich aansluiten bij de oproep van de GroenLinks-fractie. De GroenLinks-fractie vraagt het college om alsnog te zoeken naar een tijdelijke locatie.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Het is de tweede keer dat ik hier sta en ik spreek over hetzelfde onderwerp. Ik probeer te beginnen met hetgeen ons bindt of waarover wij elkaar kunnen vinden. Dat is de constatering dat deze zaak niet de schoonheidsprijs verdient. Dit roept bij de ChristenUnie-fractie de gedachte op dat haastige spoed zelden goed is. Uiteindelijk vinden wij dat de conclusie van het college gerechtvaardigd is. Een investering van EUR 500.000,00 voor een tijdelijke locatie die de beoogde tijdwinst niet oplevert, is niet verdedigbaar. Daarmee wegen wij ook mee de impact die het voor de omwonenden zou hebben om een tijdelijke locatie te realiseren.

Een ander raakvlak met veel andere fracties in de raad is dat ook wij ons zorgen maken over de vrouwen. Wij zeggen dat vanavond niet voor het eerst. Wij hebben daarover al eerder vragen gesteld.

De afgelopen week op de RIA hebben wij vrij duidelijke antwoorden op onze vragen gekregen, namelijk dat 27 vrouwen zijn uitgestapt, een groot deel sinds de sluiting van het Zandpad. Zeven vrouwen hebben een uitkering aangevraagd. De gemeente heeft met 129 vrouwen telefonisch contact gehad. Wij zouden graag van de burgemeester willen horen waar de 100 vrouwen zijn gebleven die niet in een uitstaptraject of het UWV zijn beland. Tevens zouden wij graag willen weten wat de genoemde telefonische consultatie precies inhoudt. Wij zouden de burgemeester ook graag willen vragen wat hij, als opnieuw een telefonische ronde plaatsvindt, kan betekenen voor de vrouwen die nog langer op werk moeten wachten. Bovendien willen wij van de burgemeester weten welke extra implicaties hij verwacht van het niet doorgaan van de tijdelijke locatie op de Europalaan of van de illegale prostitutie.

Het is bekend dat de vier ingediende aanvragen voor de nieuwe locatie aan het Zandpad zijn afgewezen. Wij stellen ons vierkant achter het college dat de beslissing om de huidige aanvraag af te wijzen juist is geweest. Wij zijn blij dat wij merken dat deze aanvragen, ondanks de tijdsdruk en de discussie die vanavond wordt gevoerd over zorgvuldigheid en tijdwinst, op een zorgvuldige wijze worden behandeld. Uiteindelijk is het ons er allemaal aan gelegen dat de gemeente hier het verschil zal maken ten aanzien van het oude Zandpad en mensenhandelaren en andere ongure zaken zoveel mogelijk buiten de deur houdt. Daarop hoeft wat ons betreft absoluut geen snelheid te worden behaald.

Wat de ChristenUnie-fractie betreft, is de loting begrijpelijk, maar die kent een schaduwzijde. Een loting is lastiger dan het geven van een voorkeursbehandeling aan zzp'ers of coöperaties. Wij vragen de burgemeester welke mogelijkheden hij ziet om in een selectieprocedure deze initiatieven toch voorrang te geven.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Er is al veel gezegd, maar ik wil een aantal punten benadrukken of herhalen. Een jaar geleden waren er sterke vermoedens van mensenhandel. De ramen aan het Zandpad en in de Hardebollenstraat werden daarom gesloten. Het college heeft de vergunningen ingetrokken. Sindsdien is in Utrecht geen raamprostitutie meer mogelijk. Op 10 april jl. heeft de raad besloten om een nieuwe locatie te ontwikkelen op of bij het Zandpad. Om mevrouw Baş gerust te stellen, zal ik een voorstel voor een oplossing doen.

De beelden en verhalen over de misstanden echoën nog lang na. Deze vormen van uitbuiting horen in onze stad niet thuis. Uitbuiting druist in tegen het meest fundamentele recht dat een mens heeft: zelfbeschikking en de vrijheid en onschendbaarheid van een persoon. Het tegengaan van mensenhandel willen wij allemaal. Mensenhandel is onacceptabel en gruwelijk. Ik kan nog veel meer kwalificaties noemen die ik echter niet allemaal met de raad zal delen.

Van een gemeente mag worden verwacht dat het beschikbare instrumentarium, zoals een vergunningenstelsel, maximaal wordt benut om deze vorm van criminaliteit te voorkomen. Dat is temeer noodzakelijk omdat het opsporen en vervolgen ervan zeer moeilijk is. Het misdrijf is bovendien voor het slachtoffer zeer traumatiserend.

Twee maanden geleden is besloten om een tijdelijke locatie voor raamprostitutie te realiseren. Door het sluiten van de raamprostitutie worden overigens ook vrouwen geraakt waarmee geen mensenhandel is gemoeid. De VVD-fractie vraagt daarom speciaal aandacht voor vrouwen die het heft in eigen hand willen nemen. Voor de VVD-fractie is overigens elke prostituee er een te veel. Het is de vraag hoe wij de balans kunnen vinden tussen exploitanten die het wél goed bedoelen en het keihard tegengaan van mensenhandel.

De VVD-fractie is onaangenaam verrast door de nieuwe informatie dat de realisatie van de genoemde tijdelijke locatie langer op zich laat wachten dan is afgesproken. Ze trekt daaruit echter dezelfde conclusie als het college: geen tijdelijke locatie meer. Wij moeten meteen met de permanente locatie aan de slag gaan. De tijdwinst die de tijdelijke locatie zal opleveren, is misschien een paar maanden, maar in de praktijk waarschijnlijk nog niet eens een dag of een uur. De VVD-fractie verkiest zorgvuldigheid boven snelheid, al is onnodige vertraging niet gewenst. Het gaat om het voorkomen van mensenhandel, misdaad en andere gruwelen. Dit is de lijn die de VVD-fractie in dit debat zal voeren.

Wanneer is de conclusie getrokken dat een tijdelijke locatie niet sneller zou zijn? Wij sluiten ons aan bij de vragen die zijn gesteld over het in gesprek gaan met omwonenden en vrouwen over de invulling van het Zandpad met betrekking tot veiligheid.

De VVD-fractie heeft een vraag aan het college die de kern van het debat raakt: kan het met zekerheid zeggen dat de planning die nu voorligt een realistische inschatting is van wat zich straks in de praktijk zal afspelen, of buigen wij ons over een aantal maanden over een nieuwe planning? Graag zou ik alle nu nog niet benoemde risico's, onzekerheden en belemmeringen willen horen. Het is belangrijk voor de vrouwen en de omwonenden om te weten waar zij aan toe zijn.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Uitgangspunt voor de CDA-fractie nu, op 10 april jl. en eerder is de ambitie om in Utrecht een veilige en geschikte locatie voor raamprostitutie te vinden. De ervaring leert dat dit niet eenvoudig is. Deze ambitie vraagt om zorgvuldigheid wat betreft buurt, in dit geval Overvecht, de mensen aan de andere kant van de Vecht en de rol van de gemeente. Deze ambitie vraagt ook om veiligheid voor de vrouwen zelf. Wij hadden onze twijfels over de zorgvuldigheid van het besluit dat op 10 april jl. aan de raad voorlag, zowel bij de tijdelijke als bij de definitieve locatie.

Het besluit van 10 april jl. was bestuurlijk wensdenken van het college en de raad. Weliswaar met goede bedoelingen, maar desalniettemin was het wensdenken. Dat is niet wat wij goed vinden om het bestuur van deze stad ter hand te nemen.

Wij hebben vragen over de manier waarop het college de besluitvorming heeft voorbereid. Ik wil het college vragen om per stap het proces te schetsen in de aanloop naar deze besluitvorming en de voorbereiding ervan. Wij kennen het advies van 19 maart jl., maar er is ook een extern telefonisch advies geweest. Wanneer is dat binnengekomen? Zijn alle adviezen bij het college ter tafel geweest toen het besluit werd genomen om het voorstel van 10 april jl. aan de raad voor te leggen? Op welk moment is bij het college nadere informatie terechtgekomen? Wil de burgemeester dat met ons stap voor stap doornemen zodat wij kunnen zien hoe dat voorstel tot stand is gekomen?

Wij vinden het verstandig om niet met de tijdelijke locatie door te gaan en om daaraan geen geld uit te geven, maar dat hebben wij al eerder gezegd. Ik hoor veel vragen over de permanente locatie: hoe richten wij die in en hoe borgen wij de veiligheid? Is het misschien nu het moment om te heroverwegen hoe wij met de nieuwe locatie omgaan en om daar een pas op de plaats te maken? Wij moeten het locatieonderzoek zorgvuldig doen. Wij moeten de uitvoering, de rol van de gemeente, stichtingen en beheersvormen goed heroverwegen. Wij moeten geen pad opgaan waarop wij niet kunnen teruggaan en waarvan wij spijt krijgen dat wij eraan zijn begonnen. Deze oproep doe ik. Ik ben bang dat die niet breed door de raad zal worden gesteund, maar misschien meer dan op 10 april jl.

De vraag van mevrouw Baş wil ik best beantwoorden. Een zorgvuldig en snel besluit steunen wij graag. Wij werken naar een oplossing toe. Met die uitspraak ben ik begonnen. Het besluit moet echter eerst zorgvuldig zijn en daarna snel. Anders hebben wij er jaren last van.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Hoe lang mogen van de CDA-fractie de zorgvuldigheid en het overdoen van het locatieonderzoek duren? Wat zal de heer Van Waveren de vrouwen in de tussentijd vertellen?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Ik zal vertellen dat er een goede permanente oplossing komt. Wij willen geen oplossing zien die later wegvalt, die wordt uitgesteld of die toch niet blijkt te kunnen. Wij willen een oplossing zien die echt deugt, veilig is, goed is voor de omgeving, goed is voor de rol van de gemeente en goed is voor de vrouwen zelf. Dat mag van mij best even duren. Liever zo snel mogelijk, maar zorgvuldigheid is belangrijker dan snelheid.

De gedachte was dat de tijdelijke locatie in de Hardebollenstraat tegelijkertijd beschikbaar zou komen en dat daardoor de overlast zou worden beperkt. Wij komen nu in een situatie waarin de Hardebollenstraat als enige plek zou kunnen opengaan met alle overlast van dien. Ik begrijp dat de vergunning niet kan worden geweigerd. De kans dat als dat de enige zeventien ramen in de hele stad zijn en de openbare orde daar wordt aangetast, zal de burgemeester vrij snel moeten concluderen dat de ramen moeten worden gesloten. Ik vind het belangrijk om dit mee te geven aan mensen die overwegen om voor de Hardebollenstraat een aanvraag te doen. Deelt de burgemeester deze analyse? Zou hij bij voorbaat iedereen die daar een aanvraag overweegt dat duidelijk willen maken?

De heer **MENKE** (Student en Starter): Voorzitter! Als nieuw raadslid heb ik mij in dit dossier moeten inlezen. Het is ontzettend moeilijk om vat te krijgen op hetgeen er speelt en waarom iets ondanks allerlei goede bedoelingen niet kan doorgaan. Ik kan goed begrijpen dat vanaf de publieke tribune, in kranten en in andere media het soms volstrekt onbegrijpelijk is waarom sommige dingen niet kunnen of opeen anders blijken te gaan.

Ik wil het college ertoe oproepen om zo helder mogelijk te blijven communiceren en om te blijven uitleggen waarom deze keuze noodzakelijk is ondanks het feit dat raadsbreed de wil er is om een tijdelijke locatie te beginnen. Schone prostitutie, die wereldwijd een experiment is, blijkt toch zeer lastig te zijn. Het is wrang dat wij hier net iets meer dan een maand geleden stonden met de verwachting dat de prostitutiezone snel zou zijn geregeld, maar dat het toch weer verkeerd dreigt te lopen.

Ik wil mij aansluiten bij de gedachte dat het zonde is om aan een tijdelijke locatie voor vier maanden - in werkelijkheid zal het bijna niets zijn - bijna EUR 500.000,00 te besteden.

Dat geld kan beter op een andere manier worden geïnvesteerd. Ik deel de zorgen over de vraag of het echt mogelijk is om het rayon voor zzp'ers en coöperaties daarvan in te richten. Ik hoop dat daarop nog een toelichting van het college kan komen. Wij moeten ons gezamenlijk ervoor inzetten om de prostitutiezone eens en voor altijd goed te regelen.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Leden van de raad! Schone prostitutie en werk voor de vrouwen die al zo lang geen ramen meer hebben, zijn de doelen van iedereen hier. Dat was het doel van het vorige college, de vorige raad en is het doel van het huidige college en de huidige raad. Met iedereen die vanavond heeft gesproken over wat vorig jaar de aanleiding was om de exploitatievergunningen aan het Zandpad in te trekken, is het college het zeer eens. Wij steken daarvoor onze nek uit.

Wij werken samen met andere steden die hetzelfde proberen te doen, maar dan op een andere manier. Ook die leren daar iedere dag van. Ze werken samen met het Rijk, maar de materie is taai en ingewikkeld. De raad heeft er verschillende woorden voor gebruikt, maar die bevestig ik onmiddellijk.

Het is een zeer gevoelig dossier. Haast en zorgvuldigheid zijn geboden. Er speelt van alles. Wat vorig jaar bij deze vorm van criminaliteit is geconstateerd en wat blijkt uit wat nog onder de rechter is, is dat er zeer veel geld mee is gemoeid. De heer Schipper sprak daarover. Dat roept krachten en tegenkrachten op. Er zijn grote belangen mee gemoeid. Tegen die achtergrond moeten wij zorgvuldig werken. Wij moeten steeds – dat blijkt telkens opnieuw – onze woorden wegen. Dat gaat niet allemaal vanzelf.

Wij zitten er bovenop. Wij steken onze nekken uit, maar de raad doet dat ook. In juli en december 2013 en zeer recent nog – ik was erbij – in april 2014.

Mevrouw Haage zei dat het een gevoelig dossier is. Het is een drama voor de vrouwen.

Met mevrouw Haage ben ik het niet eens dat blijkbaar achteraf de haast van april jl. niet nodig was. Dat is onterecht. Die frustratie deel ik. Daarover hebben ook anderen gesproken.

Natuurlijk was de tijdelijke locatie voor de mensen in de buurt niet aanlokkelijk, maar de raad heeft toch zijn nek uitgestoken. De raad heeft gezegd: oké, ga door. Echter, de essentie van de beslissing in april was dat de raad zei ervoor te gaan, een begin te maken en dat de termijnen begonnen te lopen. De afweging die wij nu hebben moeten maken, had voor de beslissing in april jl. niets uitgemaakt. Als wij toen niet hadden besloten, waren wij nu nog steeds nergens geweest en was opnieuw tijd verloren gegaan. De frustratie en al die andere woorden deel ik, maar de haast was nodig, want wij hebben wél een beginpunt nodig.

Met de eerste zin van de heer Bos, over de tussentijdse balans, daar kan ik wat mee, maar met de andere vragen van de heer Bos heb ik het heel moeilijk. Ik vind het net even te gemakkelijk om te zeggen – dat vroeg de heer Bos mij heel bewust en ik wil daarop graag antwoord geven – dat achteraf wellicht de noodzaak ontbrak. Daarover zal de rechter oordelen. Ik heb geen enkele aanwijzing – de heer Bos denk ik ook niet – dat dit achteraf niet noodzakelijk was. Achteraf is het ingewikkeld, maar dat constateer ik nu al. Ik mocht namens het college met liefde vertellen – ik voel mij als eerste verantwoordelijk – dat wat wij eerder dachten dat zou kunnen anders lag. Dat achteraf gezien wellicht de noodzaak ontbrak, ben ik niet met de heer Bos eens. Ik roep hem op – dat had misschien al gebeurd moeten zijn – om er straks volledig te zijn als de politie en het OM vertellen hoe het was en hoe de stand van zaken is.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! De burgemeester vergeet een aantal woorden. Ik heb gezegd dat wellicht de noodzaak van rigoureus handelen ontbrak. Ik heb niet gezegd dat achteraf de noodzaak ontbrak.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Ook daarop is mijn antwoord naar volle overtuiging "nee".

Ook mevrouw De Boer sprak over frustratie en de moeilijke afweging van de GroenLinks-fractie. Wat ik heb gezien, is de motie uit december jl., waar druk op stond. Ik houd staande dat de informatie klopte die wij de raad hebben gegeven. Ook ik dacht – ik zeg dat ronduit – dat het sneller zou gaan en sneller zou kunnen. Bovendien – dat is misschien niet eens het issue – is het college er helemaal ongelukkig mee dat het heeft moeten constateren dat dit niet zal lukken en niet reëel is. Het college was er eerst vast van overtuigd dat met de tijdelijke locatie zes maanden winst kon worden behaald, ik geloof zelfs dat in de stukken stond "ten minste zes maanden". Hoe komt dat?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Hoe komt dat?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): In de eerste plaats verwijs ik voor de feitelijke lijn naar bladzijde 2 van de stukken van gisteravond. Daarin wordt gevraagd wat er is gebeurd. Wij dachten aan één op één aanbesteden. Dat is het feitelijke antwoord. Zo is het echt gegaan. Dat is gebeurd – ik zei dat zojuist tegen wethouder Jansen – op het moment dat wij de tweede combistaf hadden in het nieuwe college. Toe hebben wij die conclusie getrokken en aan het college voorgelegd.

Ik denk dat wij te gehaast waren, ook het college. Er was grote druk. Toen na 10 april jl. de zaken werden beschouwd, werd duidelijk dat de werkelijkheid anders is. Toen werd duidelijk, hoe moeilijk en gevoelig het onderwerp ook is, dat de zakelijke afweging moest zijn dat het niet verstandig was om de tijdelijke locatie voor te stellen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! De burgemeester zegt dat wij misschien wat te gehaast zijn geweest. Wij zijn wat mij betreft misschien niet gehaast genoeg geweest. Als op 19 maart jl. een advies wordt gegeven en als daaruit pas na de behandeling op 10 april jl. conclusies worden getrokken, dan vraag ik mij af hoe dat kan.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Ik kan mij helemaal aansluiten bij de vraag van mevrouw De Boer.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! De burgemeester zegt "te veel haast". Ik vraag mij echter af waarom er zo weinig haast was. De vorige burgemeester heeft in juli 2013 al toegezegd de mogelijkheden voor een tijdelijke locatie voor prostitutie te onderzoeken. Dan vind ik 19 maart jl. rijkelijk laat. Is de burgemeester dat met mij eens?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Achteraf gezien zeker, maar misschien was het wel te vroeg. Misschien hadden wij het eerder moeten doen. In de brief van vandaag staat – het is allemaal veel te laat, maar zo gaan die dingen soms; dit is geen excuus, maar wél een feit – dat wij hebben geconstateerd dat het advies, dat de raad heeft gezien en waar naar wordt verwezen, is gegeven in maart jl. Dat advies geldt de definitieve locatie en zegt dat wij op basis van allerlei regels niet anders dan meervoudig onderhands kunnen aanbesteden. Vervolgens hebben wij het advies ná 10 april jl. opnieuw bekeken. Ook wethouder Jansen zal hierop ingaan. Dan constateren wij – in de eerste en tweede combistaf – dat wat voor de definitieve locatie geldt, los van de centen en de vraag of het financieel haalbaar is, ook geldt voor de tijdelijke locatie. Dan is de vervolgconclusie dat er minder tijdwinst is, maar er wél procedures en geld mee zijn gemoeid. Een tijdelijke locatie levert niets op. Dat is zuur.

Ik wil de aandachtspunten herhalen die mevrouw De Boer meegeeft, zodat die vastliggen en wij daaraan kunnen werken. Mevrouw De Boer heeft genoemd snelheid, een zo schoon mogelijke ontwikkeling en zo veel mogelijk zzp'ers.

Wij moeten constant alert blijven op de juridische termijnen. Wij moeten proberen om tijdwinst te boeken bij het bouwrijp maken en bij onze eigen werkzaamheden, zowel die van het college als die van de raad. Ik doe de toezegging om bij de verdere uitwerking over het omgevingsbeheer en hoe de omgeving eruit ziet – op 9 juli a.s. spreken wij daar opnieuw over – niet alleen de omwonenden te betrekken, maar ook de bouwer en de prostituees. Over het daarbij betrekken van de bouwer hebben wij in het debat van april jl. gesproken.

Wethouder Jansen komt op de beheerstichting terug.

Ik wil staande houden dat wat wij destijds over de beheerstichting hebben toegezegd wel degelijk is gebeurd. Mevrouw De Boer zegt dat ik heb toegezegd om het idee van een beheerstichting in de plannen mee te nemen, maar dat zij daarvan in de uitwerking niets terugziet. Ik ben echter van mening dat het genoemde punt is meegewogen en dat dit recht doet aan wat wij nu doen. Ik hoop dat men in de beantwoording van de vragen uit de RIA ziet dat dit is gebeurd.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! In de antwoorden die op de RIA zijn gegeven lees ik vooral dat één specifieke beheerstichting tegen het licht is gehouden, maar niet dat het idee van een beheerstichting op zichzelf is onderzocht. Ik weet niet of dat is gebeurd. Op die vraag zou ik graag antwoord willen krijgen.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Dat is inderdaad onderzocht. Wethouder Jansen zal daarop nog ingaan. Mevrouw De Boer heeft overigens nog meer dingen gezegd. Ik heb er destijds met mevrouw Paardekooper over gesproken hoe wij steeds nieuwe instrumenten en barrières kunnen blijven opwerpen ter voorkoming van herhaling van wat in juli 2013 is geconstateerd. Daarover waren wij het eens. Kan dat via die vorm?

Daarna is de discussie ontstaan over de vraag of als dat voor een deel wordt gedaan die vorm van beheerstichting opnieuw een keuze zou oproepen. Als wij dat voor het geheel zouden doen dan is onze conclusie - op basis van adviezen - dat de gemeente daaraan deel moet nemen, maar dan is het nog maar de vraag of daar centen en garantstellingen voor nodig zijn. Wij denken dat de waarborgen voor de overeenkomsten ook in de toekomst op een andere manier kunnen worden gerealiseerd. Dat hoeft niet per se via een beheerstichting te gebeuren.

Mevrouw De Boer heeft ook gesproken over het thema loting. Ik hoop dat ik haar goed heb begrepen dat zij op zichzelf begrip heeft voor het feit dat wij overwegen om deze methodiek te gebruiken. Vervolgens zegt zij dat wij ervoor moeten oppassen dat hoewel de systematiek van de loting op zichzelf begrijpelijk is als er meer gegadigden zijn dit niet verwordt tot een "hoge hoed methode". Ik hoop dat ik dat goed heb begrepen. Ik vraag mij af of wij voordat de "hoge hoed methode" ontstaat nog kunnen nadenken of de kwaliteit van voorzieningen, lage prijzen en zeggenschap van vrouwen de loting beïnvloedt. Wij hebben daar nog even de tijd voor, hoewel niet al te veel. Ik zeg toe dat wij dat punt goed zullen bekijken. Wij zullen ook bekijken of wij nog meer kunnen doen in de sfeer van aantallen zzp'ers zonder de methodiek van de loting - velen zeggen dat loting de meest transparante vorm is - weg te geven.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Volgens mij zegt de burgemeester daarmee dat wij later terugkomen op de loting en de manier waarop die wordt gedaan.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Wij komen op de loting terug. Ik heb nog niet gezegd dat wij niet zullen loten. Ik heb echter goed gehoord wat mevrouw De Boer heeft gezegd. Enerzijds vindt zij het goed dat wij dat doen, maar zij vraagt of daaraan vooraf meer sturing kan worden gegeven. Dat wil ik laten uitzoeken. Ik wil weten of loting zonder extra risico's kan gebeuren.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Wij zijn op zichzelf blij met deze toezegging, maar volgens mij kunnen wij vooraf niet alleen meer regelen, maar ook zou voor de loting een beter alternatief kunnen worden ontwikkeld.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Ik heb de vraag begrepen. Ik heb dat alternatief nog niet.

Mevrouw Baş gebruikt woorden als "frustrerend" en "hard gelag". Mevrouw Baş heeft gelijk. Het college en medewerkers van de gemeente zullen leren van de lessen, ook van die van vandaag en van 18.15 uur vanavond.

Mevrouw Baş was de eerste die vroeg hoe realistisch de planning is. Dat is het meest frustrerende van het debat van vandaag en de brief die wij hebben moeten sturen. Zij zei dat er zomaar vertragingen zijn en dat zij er nog wel een paar bij zou kunnen verzinnen. Zij noemde bijvoorbeeld bodemonderzoek. Dat is gewoon aan de hand. Dat zal moeten gebeuren. Zij noemde ook het bouwrijp maken van de grond, lange vorstperioden en procedures. Wij hebben de meest reële inschatting gemaakt, maar het kan toch langer duren. Ik zal dat gewoon zeggen. Ik zal niet de schijn ophouden en zal geen precieze data noemen. De situatie is vreselijk ingewikkeld.

Mevrouw Baş sprak over de uniciteit van het proces. Ik zou het heel mooi vinden als wij inderdaad een dynamische risico-inventarisatie maken zodat de raad, onze medewerkers en de buitenwacht kunnen volgen wat er gebeurt. Wij moeten geen valse verwachtingen wekken. Zo hard als het nu is, is het vandaag, maar morgen kan het anders zijn. Dan hoort de raad dat overmorgen. Ik weet niet zeker of het morgen kan.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Als de burgemeester bedoelt dat een dynamische risicoanalyse een risicoparagraaf is bij een tijdschema dan ben ik hartstikke tevreden.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Nee, mevrouw Baş vroeg om een risico-inventarisatie. Dat is niet voldoende. Een risico-inventarisatie moet de raad op gezette tijden krijgen. Die moet dynamisch zijn, want daarvoor is het onderwerp gevoelig genoeg. Ik wil niet de illusie wekken dat alles voor de wind gaat. Wij hebben bij dit onderwerp onze les geleerd. Iedere dag is er een te veel.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik hoop dat de burgemeester nog verder ingaat op mijn vragen.

Kan het college niet nu alvast voorsorteren op een te realiseren bestemmingsplan door middel van het opstellen van de goede ruimtelijke onderbouwing?

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Ik begrijp dat gaandeweg het proces zich dingen kunnen voordoen die men niet vooraf kan inschatten. Daar ging het mij vooral om. Ik denk dat mijn collega's vragen of nu al risico's zijn te bedenken die het proces zouden kunnen vertragen.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Die zijn er. Daarop zal ongetwijfeld nog door collega's worden ingegaan. Men kan nu al bedenken dat een bodemsanering moet plaatsvinden of dat er vorst komt. Het is precies zoals mevrouw Baş zegt. Die zaken kunnen wij in beeld brengen. Er moeten bomen worden gekapt. Nu is het broedseizoen. Dat zijn dingen die kunnen gebeuren. Wij vinden het van belang, gelet op de gevoeligheid, dat winst is te behalen. Ik zeg dat tegen de heer Bos, maar ook tegen anderen. Als daarvan voorbeelden bestaan, dan hoor ik die zo. Wij zullen de tijdswinst binnenhalen die kan worden behaald. Ik durf echter geen verwachtingen te wekken.

Mevrouw Baş, wij zullen - dat zal gelden voor de exploitatievergunningen voor het nieuwe Zandpad - vooraf kenbaar maken, niet alleen aan u, maar ook aan gegadigden, aan welke criteria men zal moeten voldoen. Ik moet mevrouw Baş tegenspreken dat het beeld is gerechtvaardigd dat steeds nieuwe voorwaarden zijn gesteld. Ik wil daar van af. Voor de nieuwe situatie zal ik dat van te voren neerleggen, zodat niemand ons daarvan kan betichten.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Hoe realistisch is de planning die er nu is? Als wij nu al kunnen denken dat er geen grote zekerheid is en dat wij voor 80% kunnen inschatten dat de planning niet zal worden gehaald, moeten wij de planning dan niet nu al aanpassen? Ik vind het belangrijk dat de verwachtingen helder zijn voor de omwonenden en de betrokken vrouwen.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Ik ga ervan uit dat wat wij nu hebben gepresenteerd een zo hard mogelijke planning is. Er komen altijd nieuwe feiten. Alles wat wij nu melden, kan morgen weer anders zijn. Ik wil u, onszelf, onze medewerkers en de mensen die op ons zitten te wachten duidelijkheid geven. Elke dag wordt het beeld realistischer en strakker. Daarom wil ik de risico-inventarisatie waar door de D66-fractie en anderen om is gevraagd graag toezeggen. Wij zullen die toezegging vaak herhalen. Alles wat wij nu weten, zullen wij de raad melden.

Mevrouw Baş heeft als eerste gevraagd - ik denk dat hetzelfde verscholen was in de vragen van mevrouw De Boer - naar de zzp'ers. Wij willen graag een coöperatie van zzp'ers zien. Wij zullen ons goed rekenschap moeten geven dat het zijn van zzp'er geen nadeel is. Ik kan natuurlijk niet toezeggen dat een zzp'er gewoon een ondernemer is. Wij delen de voorkeur voor een coöperatie van zzp'ers. Wij hebben dat niet voor niets aangegeven. Als straks zal blijken dat in het systeem de zzp'ers op achterstand worden gezet - begrijpt u wat ik bedoel - dan moeten wij dat op de een of andere manier repareren. Wij zouden het mooi vinden als die vrouwen hun vak op zo'n manier uitoefenen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Bedoelt de burgemeester nu ook het bijvoorbeeld zelf moeten inhuren van beveiliging, waar ik om heb gevraagd?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Dat is weer een andere vorm van beheer. Ik wil het woord "beheerstichting" even parkeren. Mevrouw Baş sprak over hoe dat in het begin gebeurt. Er moet een exploitatievergunning worden aangevraagd. Wat betekent dat? Hoe gaat dat? Zijn de eisen dan even streng? Op de RIA is daarover gesproken. Het beheer moet wel een beetje praktisch worden geregeld, zodat zzp'ers bij de veiligheid een rol kunnen spelen. Ik zeg daar echter meteen bij dat niet via een U-bocht dat wat vroeger exploitant heette, nu anders heet en dat er mensen zijn die zich op een manier met vrouwen bemoeien die wij juist willen voorkomen. Het punt van mevrouw De Boer heb ik heel goed begrepen.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! De burgemeester zegt terecht dat de criteria die in de vergunningaanvraag staan ook in de APV staan en dat hij gaarne bereid is om die voor mij op een rijtje te zetten. Dat is echter precies wat ik niet vraag. Ik doel niet op de criteria van de voorwaarden die in de APV staan. Die ken ik blindelings. Het gaat mij er juist om dat voor sommige criteria, bijvoorbeeld van de huurprijzen en de 15% norm, in een latere instantie - dat denk ik; dat staat ook in een van de stukken - het college een beleidsregel moet opstellen en dat die dus worden geïnterpreteerd. Ik heb dat gezegd omdat ik van alle kanten verschillende informatie krijg over hoe de 15% norm wordt ingevuld. Het lijkt mij dat als de overheid betrouwbaar wil zijn de vrouwen die op de publieke tribune zitten, moeten weten waarom hun aanvraag niet heeft voldaan aan de invulling van de norm van 15%.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Dat is helder. Over de vergunningaanvraag zullen wij nu maar niet discussiëren. Dat is gewoon een belangenkwestie. Sorry dat ik het zo zeg. Mevrouw Baş roept op tot transparantie vooraf. Die kan zij krijgen. Bovendien zijn wij er nog lang niet. Er komen weer nieuwe exploitatieaanvragen aan, tenminste, dat mag ik hopen, ook voor het nieuwe Zandpad.

Ik vrees dat ik de frustratie van de heer Schipper niet kan wegnemen. Ik zat erbij toen hij het vorige college vroeg waarom dat niet eerder is bedacht. Nu is hij in de ongelukkige positie om te zeggen dat er geen sprake is van haast, maar dat er is vertraagd. Ik kan het niet mooier maken. Ik vrees dat ik weinig kan inbrengen tegen hetgeen hij en de heer Eggermont blijkbaar vorig jaar juli al hebben gezegd.

Geen sprookjes meer. Mijnheer Schipper, de behandeltermijnen die wij kunnen versnellen, zullen wij versnellen. Cowboys en stromannen in de zin van de termen van dit debat wil ik heel graag samen met de heer Schipper buiten de deur houden. Als wij daarvoor nieuwe en aanvullende instrumenten nodig hebben, zal ik niet aarzelen om voorstellen daartoe aan de raad voor te leggen. Dan weet ik dat als wij een goed verhaal hebben wij op de steun van de heer Schipper kunnen rekenen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik dank de burgemeester daarvoor. Ik heb echter ook gevraagd of de zeef van het proces voor het selecteren van de bouwer en de exploitanten fijn genoeg is. Ik heb zojuist de criteria genoemd die op de RIA zijn genoemd. De SP-fractie heeft twijfels of daarmee fijn genoeg kan worden gefilterd. Hoe denkt de burgemeester daarover?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Ik denk dat wij dat heel behoorlijk kunnen doen. Wethouder Jansen zal hierop dadelijk ingaan. Ik sta echter open voor iedere andere suggestie. Wij hebben daarover van buiten advies gekregen. Volgens mij komen wij een heel eind. Het college wil het ook.

Op hetgeen mevrouw Van Esch heeft gezegd, is voldoende ingegaan.

Mevrouw Uringa heeft een ander element ingebracht, namelijk de vraag waar de vrouwen zijn gebleven en dat op hen goed moet worden gelet. Mevrouw Uringa heeft gehoord wat daarover is gezegd. Het college zit daar bovenop. Als extra gevallen worden geconstateerd - de cijfers die de raad heeft, zijn de cijfers die wij kennen - dan zal ik dat melden en zal het college daarop maatwerk verrichten.

De heer Van Waveren heeft de Hardebollenstraat genoemd. Ik heb al eerder gezegd dat zolang de bestemming "prostitutie" op de ramen in de Hardebollenstraat rust, kan het college niet uitsluiten dat daarvoor vergunningen worden verleend. De heer Van Waveren legt een verbinding met mijn portefeuille Openbare orde. Als zal moeten worden ingegrepen, dan zal ik dat doen. Ik kan dat niet van te voren aangeven, want dat moet blijken uit de feiten.

De heer Menke heeft het woord "wrang" gebruikt. Hij heeft gesproken over communiceren. Dat is altijd goed. Daarmee heeft de heer Menke altijd een punt, zeker over zo'n gevoelig onderwerp. Ik roep echter opnieuw in herinnering de opmerking waarmee ik ben begonnen: dit is uniek, dit is taai en er zijn veel krachten in het spel. Dan is communiceren soms buitengewoon moeilijk.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik heb ook een vraag gesteld over de stappen die zijn gezet wanneer de informatie en het telefonische advies zijn gekomen. Ik vermoed dat het antwoord op deze vraag door de burgemeester moet worden gegeven.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Volgens mij heb ik die vraag beantwoord. Volgens mij hebben wij daarover in de tweede combistaf besloten. De brief die de raad vandaag heeft gekregen, gaat over een aantekening van 19 maart jl. Die ging over de definitieve locatie. Na het besluit van 10 april jl. is die nader bekeken. De rest van het verhaal is niet goed, maar zuur.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Er is telefonisch advies ingewonnen van een externe jurist. Is dat voor of na 10 april jl. geweest? Maakte dat advies deel uit van het collegebesluit om het voorstel van 10 april jl. naar de raad toe te sturen?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Daarop moet ik nog terugkomen, of daarop wordt nog ingegaan. Dat weet ik zo niet.

De **VOORZITTER**: Het college heeft al veel spreektijd gebruikt.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de aansporing om kort en bondig te zijn. Een aantal woordvoerders heeft echter aangedrongen op zorgvuldigheid.

Ik ga ervan uit dat ik een poging doe om zorgvuldigheid en snelheid te combineren. Dat schijnt op dit dossier erg op prijs te worden gesteld.

Ik wil terugkomen op de afweging van het college en concludeer dat een tijdelijke locatie geen goed idee is. Bijna alle woordvoerders zijn daarop ingegaan. Een meerderheid van de raad lijkt deze conclusie van het college te delen. Ik overtuig graag iedereen ervan dat deze keuze onder de huidige omstandigheden logisch is.

Waarom is op 10 april jl. nog wel voorgesorteerd op een tijdelijke locatie en nu niet meer? Dat is op zichzelf een zeer logische vraag die door bijna alle woordvoerders is gesteld.

Kan de planning sneller? Wat zijn de risico's van de planning? Zijn er risico's voor vertragingen? Wethouder Geldof zal specifiek ingaan op de planning voor het bouwrijp maken, althans, op de acties die op dit moment lopen en de risicokant daarvan.

Levert de beheerstichting een meerwaarde op? Ik zal daarover dadelijk iets zeggen.

De selectie van de projectontwikkelaar annex investeerder. De burgemeester is al ingegaan op de selectie van de exploitant wat betreft de partij die zal bouwen en verhuren.

Wethouder Geldof zal ingaan op het aspect waarom wij de grond verhuren aan de projectontwikkelaar en waarom wij die niet verkopen of in erfpacht uitgeven.

Ook over de huuropzegging is een vraag gesteld.

Wij zijn tot de conclusie gekomen dat een tijdelijke locatie niet verstandig is. In de tweede combistaf, dat was ongeveer eind mei jl. – de exacte datum kan de raad krijgen – werd duidelijk dat de tijdwinst van de tijdelijke locatie in het gunstige geval vier maanden zou zijn. Het is een extra investering van EUR 450.000,00. Daarmee worden 32 ramen gerealiseerd voor vier maanden, dat zijn 128 raammaanden. Als wij dat delen door EUR 450.000,00 dan komt daar een huur uit van rond de EUR 4.000,00 per maand exclusief servicekosten. Dat worden dus zeer dure ramen. Wie moeten die betalen? Daarvoor zijn twee opties: de belastingbetaler – de gemeente – of de vrouwen die op die locatie gaan werken. Onze conclusie is dat dit alleen al in financieel economisch opzicht, ook voor de prostituees op die locatie, zelfs als geen beroep wordt aangetekend, niet interessant en niet haalbaar is, tenzij wij besluiten om er EUR 500.000,00 belastinggeld tegenaan te gooien. Het college kiest daar echter niet voor. De situatie is nog veel duidelijker, want wij schatten in – de meerderheid van de raad doet dat ook – dat zeker beroep in twee termijnen zal worden aangetekend. Ieder nadeel heeft z'n voordeel. Het voordeel in dit geval is dat na deze maand bij deze wethouder en bij de voltallige raad alle termijnen van de ruimtelijke procedures en beroepsprocedures haarscherp op het netvlies staan. Die zijn in een aantal gevallen indrukwekkend. Beroep in twee termijnen is mogelijk zonder dat er sprake van een vaste doorlooptijd is. Bij de coördinatieregeling is een beroep mogelijk in één wettelijke termijn van maximaal zes maanden. In het geval van een tijdelijke locatie is beroep mogelijk in twee termijnen waarbij de geschatte doorlooptijd twee keer negen maanden is, maar dat is een schatting. Kortom, ik denk dat de realiteit is dat wij niet vier maanden winst hebben, maar een aantal maanden extra vertraging en dat de tijdelijke locatie later zal worden opgeleverd dan de definitieve. Dan hebben wij EUR 500.000,00 geïnvesteerd zonder één dag tijdwinst te boeken. Ik denk niet dat wij dat iemand moeten aandoen, onszelf niet, maar ook de vrouwen niet die straks in de prostitutieaccommodatie zullen werken.

Het antwoord op de vraag waarom op 10 april jl. nog een tijdelijke locatie in beeld was, maar nu niet meer, luidt: voortschrijdend inzicht. Het is duidelijk geworden dat het niet verstandig is om de tijdelijke en de definitieve locatie apart te ontwikkelen en apart aan te besteden. Dat was op 10 april jl. nog wel de bedoeling. Dat blijkt echter economisch niet haalbaar te zijn. De semipermanente locatie kan worden verplaatst. Dat maakt het totale project goedkoper. Om die reden is het logisch om de twee projecten in één keer aan te besteden. Daarmee is de doorlooptijd in totaal met twee maanden toegenomen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik kan mij herinneren dat wij in de commissievergadering van vóór 10 april jl. al hebben gesproken over het verplaatsen van de tijdelijke units naar de definitieve locatie. Ik begrijp daarom nog steeds niet waarom het niet al op 10 april jl. duidelijk was dat er een verband was tussen tijdelijk en definitief. Gezien het advies van 19 maart jl. was het niet mogelijk om snel een tijdelijke locatie neer te zetten.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Ik vind het wat lastig om deze vraag te beantwoorden omdat ik pas een maand in beeld ben. Ik zou dan moeten afgaan op wat ik van derden heb gehoord. Het eerste wat ik heb gehoord, is dat – hetzelfde staat in de inmiddels openbare brief – op 19 maart jl. het advies van de juridische adviseur intern betrekking had op de definitieve locatie. In dat stadium ging ik ervan uit dat de tijdelijke locatie zou worden aanbesteed als apart project.

Dat was op 10 april jl. nog steeds zo. Daarna hebben wij geconcludeerd dat dit niet verstandig is. Dat betekent dat daarmee de termijn twee maanden langer is geworden. Dat is op zichzelf spijtig, maar dat betekent ook dat daarmee het project goedkoper is geworden. Dat is positief. Ik denk dat er sprake is geweest van voortschrijdend inzicht. Dat kan ik wel erkennen. Per saldo is de conclusie dat de tijdwinst maar vier maanden is.

Mevrouw HAAGE (PvdA): Voorzitter! Als de tijdelijke locatie niet apart kan worden gezien van de definitieve, maar die samen worden aanbesteed, waarom geldt voor de tijdelijke dan niet dezelfde coördinatieregeling met verkorting van de termijnen?

De heer JANSEN (wethouder): Dat is juridisch niet toegestaan.

Ik heb mij laten vertellen dat bij de invoering van de nieuwe omgevingswet het de bedoeling is om dat juridische probleem op te lossen. Kortom, er wordt gewerkt aan dat buitengewoon onlogische fenomeen dat de procedure voor de tijdelijke voorziening langer duurt dan voor de definitieve. Ik vrees echter dat wij nog twee jaar moeten wachten eer de omgevingswet in het staatsblad staat.

Het tweede aspect waarom het college op 10 april jl. van mening was dat wij de weg van de tijdelijke locatie moesten inslaan en stappen moesten zetten om die route uit te werken, was omdat op dat moment niet duidelijk was dat bij de tijdelijke locatie een beroep in twee termijnen mogelijk is en bij de definitieve locatie niet. Dat inzicht hebben wij nu wel. Het college wist dat op dat moment nog niet. Dit scheelt een flink aantal maanden waardoor het voordeel omslaat in een netto nadeel.

Ik hoop dat ik hiermee heb onderbouwd dat de verandering van koers die in drie maanden tijd is gemaakt op zichzelf logisch is en leidt tot een besluit dat verstandig is. Mevrouw Haage vraagt waarom beroep zou worden aangetekend en waarom een voorlopige voorziening zou worden gevraagd. Een voorlopige voorziening betekent dat degene die in beroep gaat ook kan zeggen dat niet mag worden gestart met de bouw of dat de bouw moet worden stilgelegd.

Ik onderschrijf van harte het standpunt van mevrouw Rajkowski. Mevrouw Rajkowski zegt dat wij te allen tijde zorgvuldigheid boven snelheid moeten laten gaan. Snelheid is erg belangrijk. Wij streven naar maximale snelheid, maar met de zorgvuldigheid moeten wij niet schipperen. Ik denk dat mevrouw Haage weet dat men voor de rechter gelijk kan krijgen of niet. Hetzelfde geldt voor voorlopige voorzieningen. Het komt vaak voor dat een voorlopige voorziening ook tegen de inschatting van de advocaat van een van beide partijen in wordt gegeven. Dat betekent dat dan meteen een enorm probleem ontstaat. Die weg vind ik haaks staan op het principe van zorgvuldigheid. Ik wil de raad die ten sterkste afraden.

Mevrouw HAAGE (PvdA): Voorzitter! Ik heb niet gezegd dat ik dacht dat niemand een voorlopige voorziening zou aanvragen. Ik heb alleen gezegd dat de gemeente in het geval van een voorlopige voorziening vaak gelijk krijgt. Ik zou het prettig vinden als de wethouder mijn woorden niet verdraaide.

De heer JANSEN (wethouder): Voorzitter! Volgens mij heeft mevrouw Haage dat gezegd. Als ik iets verkeerds heb gezegd, dan bied ik daarvoor mijn excuses aan.

Mijn inschatting is dat de rechter de gemeente in een aantal gevallen gelijk kan geven. De gemeente kan gelijk of ongelijk krijgen. Impliciet zegt mevrouw Haage dat ook de gemeente ongelijk kan krijgen. Ik zou dan graag toch willen laten horen dat de consequentie daarvan is dat dan direct een enorm probleem ontstaat, nog even los van het feit dat wij de EUR 500.000,00 uitgeven en weten dat die nooit zullen worden terugverdiend. Ik denk eerlijk gezegd dat de werkwijze die mevrouw Haage voorstelt niet erg zorgvuldig is.

Kan de planning sneller en wat zijn de risico's ervan? De planning kan zeker korter worden. De ruimtelijke planning zal een maand of vier duren. Die bevat een aantal elementen die een of twee weken korter kunnen zijn. Wij zullen dat uiteraard dat proberen te doen. Wij hebben dat overigens zelf in de hand. Ook het tempo van de behandeling door de raad zelf is een factor van betekenis. Ik wil daar echter bij zeggen dat dit niet om maanden gaat, maar hooguit om weken. Het traject is overigens grotendeels wettelijk dichtgetimmerd.

De planning kent risico's. De heer Menke zei terecht dat het wereldwijd een uniek experiment is. De raad heeft in grote meerderheid gezegd de uitbuiting te willen stoppen en een streep door de vrouwenhandel te willen zetten. Dat zadelt ons op met het probleem om alternatieven te ontwikkelen. De manier waarop dat gebeurt, is uniek. Dat betekent dat nooit alles voor 100% kan worden voorspeld, maar men kan erop rekenen dat wij naar eer en geweten proberen om alles zo goed en efficiënt mogelijk te organiseren. Als zich een nieuw feit voordoet, dan stellen wij de raad daarvan direct in kennis. Er zijn absoluut factoren die de planning kunnen vertragen. Dat wil ik niet ontkennen.

Bijvoorbeeld bij het bouwrijp maken kunnen dingen gebeuren die voor vertraging zorgen. Daar lijkt het op dit moment nog niet op, maar ik sluit dat niet uit.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik verwachtte de beantwoording op mijn vraag eigenlijk in de termijn van de burgemeester. Ik heb gevraagd of vertraging kan ontstaan omdat wij van tevoren een contingent ramen bestemmen voor een bepaalde doelgroep. Ik kan mij voorstellen dat mensen daartegen in het geweer komen. Kan de wethouder deze vraag beantwoorden, of gaat de burgemeester erop in?

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik begrijp dat de burgemeester deze vraag in de tweede termijn meeneemt. Dat is geen onderwerp waarvoor ik mij competent acht.

Het college denkt dat de beheerstichting geen meerwaarde oplevert. De burgemeester heeft daarover het een en ander gezegd. Ik wil daaraan iets toevoegen. Men moet zich realiseren dat daarmee een vijfde wiel aan de wagen wordt toegevoegd. Er komt een extra partij bij. Als ik het voorstel daartoe goed begrijp, dan wordt de beheerstichting gepositioneerd vóór het traject van de bouwers. De beheerstichting zou het bouwtraject moeten managen en financieren. Daarmee ontstaat meteen een complicatie. Dat betekent dat ook de beheerstichting moet worden gescreend. Er moet sprake zijn van een selectieprocedure. Die moet transparant zijn. Wij kunnen het ons niet permitteren dat wij een zich sympathiek voordoende partij zonder meer als beheerstichting laten optreden. Dat zal transparant moeten gebeuren. Ik voorspel dat dit veel extra tijd zal kosten. Dat lijkt mij in het kader van het betrachten van snelheid geen wenselijke situatie.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): In mijn bijdrage heb ik de beheerstichting ná het bouwen gepositioneerd. Hoe kijkt de wethouder daar tegenaan?

De heer **JANSEN** (wethouder): Daarbij kan het college zich iets voorstellen. Ik denk echter dat het lastig is om daarover vanavond een harde uitspraak te doen. Als mevrouw de Boer bedoelt of wij het parkmanagement – alles wat te maken heeft beveiliging, schoonmaak, verlichting en dergelijke – collectief kunnen organiseren, dan is dat juridisch mogelijk. Wij kunnen dat in de komende maanden uitwerken. De verdeling van de ramen zal pas in het najaar gebeuren. Dat is de bedoeling van mevrouw De Boer. Anderen toonden zich meer voorstander van een beheerstichting aan de voorkant, maar wij kunnen de optie van mevrouw De Boer nader uitzoeken.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik zou die optie graag uitgezocht willen zien. Ik zou ook graag antwoord willen krijgen op een andere optie, namelijk dat naast het parkmanagement ook het eigendom op de beheerstichting kan overgaan. Hoe denkt de wethouder daarover?

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Wat is de rol van de gemeente bij de beheerstichting?

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik denk dat wij de vraag van mevrouw Rajkowski moeten meenemen bij het verkennen van het alternatief. Het college is heel terughoudend om daarin een rol te spelen. Dat is het uitgangspunt bij het verkennen van die optie.

Het overgaan van het eigendom op de beheerstichting zou de procedure sterk compliceren. Dan zullen wij een complete screening op de functie van de eigenaar moeten zetten. Een eigenaar kan failliet gaan. Dat leidt uiteindelijk tot problemen met het beheer en de vraag wie het eigendom moet overnemen. De hypothetische constructies voor als een projectontwikkelaar failliet gaat, gelden ook voor de constructie die mevrouw De Boer suggereert. Het is misschien goed om toe te lichten hoe wij aankijken tegen de positie van de projectontwikkelaar/verhuurder. Het idee is dat er een meervoudige onderhandse aanbesteding komt van partijen die goed in staat zijn om semipermanente gebouwen neer te zetten. Dat zijn bekende bonafide bouwbedrijven die ook allerlei andere bouwprojecten in deze regio hebben gerealiseerd. Die worden op basis van openbare bronnen gescreend. Er is echter nog een derde veiligheidsslot ingebouwd, namelijk de partijen die in het kader van de aanbesteding zijn verplicht om aan te geven tegen welke huur de ramen aan de exploitant worden verhuurd. Ook wordt de huurontwikkeling begrensd. Dat wordt geïndexeerd. Met als gevolg dat vooraf voor 100% vaststaat hoe de kosten van de accommodaties zich in de toekomst zullen ontwikkelen. Daarop valt een redelijk rendement te maken, maar niet meer dan dat. Dat is een extra reden voor niet bonafide partijen om er niet in te stappen.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Hoe denkt mevrouw De Boer dat de beheerstichting de bouwer kan betalen?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb op die vraag geen antwoord. Dat is een van de zaken die bij zo'n onderzoek kunnen worden meegenomen. Ik denk echter dat als het eigendom bij een beheerstichting berust dat meer waarborgen geeft. Ik begrijp dat de wethouder daarover anders denkt.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik wil mevrouw Rajkowski bijvallen. Het lijkt mij praktisch onmogelijk om een bouwer zover te krijgen dat hij met een bepaald aanvangsrendement iets neerzet en vervolgens het bezit overdoet aan een beheerstichting zonder dat het inbreuk doet op het rendement. Een bouwer zal altijd een extra omzet en extra revenuen willen hebben uit de realisatie van het geheel als hij dat bestemt voor de verkoop.

De **VOORZITTER**: Volgens mij was dit geen vraag.
Ik wil de wethouder vragen om zijn betoog af te ronden. Daarna zullen wij inventariseren hoe lang wij nog doorvergaderen.

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik ben het met de voorzitter eens dat de heer Bos de wethouder geen vraag heeft gesteld.
Ik heb eigenlijk al antwoord gegeven op de vraag over de selectie van de ontwikkelaar/investeerder. Er is een aantal veiligheidskleppen ingebouwd dat samen de grote zekerheid biedt dat tegen een zo laag mogelijke prijs duurzaam goede accommodaties beschikbaar worden gesteld. Dat is volgens mij het doel dat de raad nastreeft.
Mevrouw Haage heeft gevraagd om een second opinion voor de tijdelijke locatie. Dat lijkt mij echter zonde van het geld en de tijd te zijn. Als wij nu een second opinion doen en over twee of drie maanden tot een andere conclusie komen, dan is intussen nog meer tijd verloren gegaan. Daarmee wordt het financiële verhaal nog slechter. Als wij nu concluderen dat de tijdelijke locatie niet langer interessant is, dan heeft een second opinion geen zin.
Mevrouw De Boer heeft gevraagd of de ruimtelijke procedures qua doorlooptijd realistisch zijn. Wij zijn uitgegaan van óf de wettelijke termijn óf een inschatting op basis van de gemiddelde doorlooptijd. Wij denken dat deze inschatting buitengewoon realistisch is.
Er wordt op dit moment nog gewerkt aan een planning voor het bouwrijp maken. De huidige inschatting is dat die niet kritiek is.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb gevraagd of echt alle alternatieven voor een tijdelijke locatie zijn onderzocht, bijvoorbeeld in bestaande gebouwen.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Het is lastig om daarop "ja" te zeggen. Er zijn altijd opties die wij ook zouden hebben kunnen bekijken. Ik constateer echter dat het nu geen zin meer heeft om andere locaties te bekijken. Die zullen altijd meer tijd kosten. Er is in deze locatie al veel geld en tijd gestoken. Een aantal zaken is al doorlopen. In dit stadium is de vraag van mevrouw De Boer niet erg relevant. Vorig jaar juni zou die interessant zijn geweest. Dan hadden wij meer alternatieven met elkaar kunnen vergelijken. Ik weet niet of dat toen is gebeurd.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wethouder Geldof moet nog spreken. Ik wil even naar de klok kijken. Ná dit onderwerp staan nog twee onderwerpen op de agenda. Wil de raad die nog behandelen? Het is 23.19 uur.

De heer **ISABELLA** (PvdA): Nee voorzitter, wat ons betreft niet. Wij ronden dit debat af. Dan is het 23.30 uur. Dan stoppen wij.

De **VOORZITTER**: In dat geval moet een nieuwe raadsvergadering worden belegd. Beide genoemde punten moeten door de raad snel worden behandeld.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik begrijp dat beneden veel mensen wachten op de behandeling van het voorstel inzake de majeure projecten van de veiligheidsregio Utrecht. Ik kan mij voorstellen dat wij die met stemverklaringen afdoen. Volgens mij is één motie voorbereid. In de stemverklaringen kunnen wij ons daarbij aansluiten. Van mij mag de vergadering dan iets uitlopen.
Als wij ook de sportaccommodaties behandelen, dan wil ik de spreektijden bekijken. Die mikken op 23.30 uur. Ik wil mijn collega mevrouw Metaal wél de ruimte geven om haar maidenspeech goed te doen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik ben het eens met het toch behandelen van de projecten van de veiligheidsregio Utrecht. Niet alleen wachten veel mensen daarop, maar het heeft werkelijk haast.

De overige zaken kunnen later worden behandeld.

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! Wij hebben er allemaal mee ingestemd dat vandaag een extra onderwerp aan de agenda is toegevoegd. Daarnaast stonden er al twee onderwerpen op de agenda waarvoor mensen zijn gekomen, voor het ene wat meer dan voor het andere. Wij kunnen ons aansluiten bij het pleidooi om het voorstel voor de veiligheidsregio Utrecht via stemverklaringen te behandelen. Wij roepen dan iedereen op om dadelijk tot een afronding te komen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Wij steunen het voorstel om het voorstel over de veiligheidsregio Utrecht te behandelen als een actuele motie.

Ik zou graag een reactie willen krijgen op het voorstel om de sportaccommodaties mee te nemen in de procedure van de voorjaarsnota en om die op 3 juli a.s. te behandelen. Dan hoeven wij daarvoor geen extra raadsvergadering te beleggen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik volg de heer Gilissen hierbij.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat het college instemt met het voorstel van de heer Gilissen.

Ik vraag de PvdA-fractie of ze instemt met het voorstel om het voorstel inzake de sportaccommodaties te verschuiven naar 3 juli a.s., het onderwerp over de veiligheidsregio Utrecht af te doen met stemverklaringen en om het huidige debat zo spoedig mogelijk af te ronden.

De heer **ISABELLA** (PvdA): Voorzitter! Wij zullen daaraan echter wel een tijdstip verbinden. Anders blijven wij uitstellen. Eén veto om 23.30 uur, ongeacht de argumenten, is voldoende. Wij stemmen in met de behandeling van het voorstel over de veiligheidsregio Utrecht tot 24.00 uur.

De **VOORZITTER**: Oké, wij doen ons best. De meeste vragen zijn gesteld. Wij kunnen de tweede termijn kort houden.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik had willen zeggen dat het zonde zou zijn van de energie die mevrouw Haage heeft gestoken in de motie over de veiligheidsregio Utrecht, maar wij zullen die behandelen.

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! De GroenLinks-fractie heeft gevraagd wat er gebeurt als de huurovereenkomst zou worden opgezegd. Het overeenkomstenstelsel voorziet in een huurovereenkomst grond en een huurafhankelijk opstalrecht. Die zijn aan elkaar gekoppeld. In de huurovereenkomst en het opstalrecht zijn strakke voorwaarden opgenomen om ervoor te zorgen dat de bouwer die de opstallen heeft zich ook aan die zaken houdt om de prostitutie schoon te houden. Dat kan worden opgezegd als de huur niet wordt betaald, maar ook als de exploitant de opstallen verhuurt aan iemand zonder geldige APV-vergunning, dus aan iemand die eigenlijk geen exploitant mag zijn. De bouwer die de opstallen heeft, mag niet zomaar het bouwwerk ontruimen en verwijderen. Hij moet eerst met de gemeente in overleg treden. Hij mag de opstallen pas verwijderen als hij daarvoor van de gemeente toestemming heeft. In die overeenkomst is opgenomen dat de gemeente zich ervoor zal inspannen dat bij het aangaan van een nieuwe huurovereenkomst met een opvolgende eigenaar een redelijke vergoeding wordt betaald voor het bestaande. Wij hebben de overeenkomst zodanig ingekleed dat als die wordt opgezegd die niet meteen is weggevaagd. Dat is in de overeenkomst geregeld. Daarin is ook een boeteclausule opgenomen. Als de bouwer/eigenaar van de opstallen zich niet aan de regels houdt, dan kan hij of zij per dag een fikse boete krijgen. Dat kan aardig oplopen. Zo hebben wij in elk geval een stok achter de deur zodat de onderneming niet alleen schoon begint, maar ook schoon blijft.

Er is een vraag gesteld over het bouwrijp maken. De fracties van D66 en VVD wezen op de risico's daarvan. De planning van het bouwrijp maken laat nog wat onzekerheden zien. Ik heb navraag gedaan naar zaken waarmee wij rekening moeten houden.

Er zijn geen tekenen dat deze procedure niet parallel kan lopen met de planologische procedure. Ik wil dat toch nader uitgezocht hebben, ook indachtig de aanleiding voor het spoeddebat van vandaag.

Termijnen kunnen een eigen leven gaan leiden of leiden tot teleurstellingen. Ik zal dat laten uitzoeken. Ik kan toezeggen dat ik de raad daarover vóór het zomerreces een brief zal sturen. Ter plekke liggen een hoofdriool en een hoofdgasleiding. Die zullen moeten worden verplaatst. Dat is nogal een klus. Ook is initieel onderzoek naar bodemverontreiniging gedaan. Er is verontreiniging aangetroffen. De omvang van de vervuiling weten wij nog niet, maar het is waarschijnlijk dat een sanering noodzakelijk is. Verder staan er bomen die moeten worden geveld voor de aanleg van de definitieve plek. De procedure voor de velvergunningen is in gang gezet. Er is nog een aantal onzekerheden.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Kan de raad worden geïnformeerd over wat in de huurovereenkomst staat, inclusief informatie over de bouwer? Wij willen graag de concrete huurovereenkomst zien. Kan de wethouder dat toezeggen?

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! De wethouder gaf een mooie opsomming van de risico's die hij nu al in beeld heeft. Kan hij die in de dynamische risico-evaluatie van de burgemeester invoegen?

De wethouder heeft een lange opsomming gegeven. Die brengt mij op de vraag die ik vanavond al eerder heb gesteld. Is het geschetste tijdspad realistisch? Mij lijkt van niet. Of zie ik dat verkeerd?

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Ik kan de risico's invoegen in de dynamische risico-evaluatie van de burgemeester, want daar is die dynamisch voor.

Mevrouw Baş zegt dat het tijdspad niet realistisch is. Zij vraagt nader een tijd, maar ik heb al aangegeven - juist gezien de aanleiding voor dit debat - dat ik nu niet specifieker kan zijn dan ik net was. Dat is er de reden van dat ik de raad daarover nader zal informeren.

Ik kan de door mevrouw Rajkowski gevraagde huurovereenkomst in beginsel ter inzage geven. Het kan zijn dat die nog in de maak is omdat de huur via een biedingsprocedure moet lopen. Men moet dan de spelregels kennen. Het kan zijn dat hier en daar nog wat wordt geschaafd. Wij willen dat snel afronden. Daarna kan ook die aan de raad bekend zijn.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Van de huurovereenkomsten die ik heb gezien met betrekking tot bedrijfsruimten kan ik zeggen dat die allemaal vrij dynamisch zijn. Dat is fantastisch. Wij kunnen die in een model stoppen. Wij kunnen die fijn slijpen, maar het zijn overeenkomsten tussen huurders en verhuurders, tussen bouwer en verhuurders en de gemeente dan wel een exploitant of een prostituee. Het is de vraag in hoeverre de huurovereenkomst die de wethouder zal presenteren in beton is gegoten.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! De wethouder noemt het kappen van bomen. Dat was al bekend. Kan een toezegging worden gedaan of de bomen die zullen worden gekapt op een andere plaats in Utrecht kunnen worden gecompenseerd?

Naar mijn weten is ter plekke een quickscan uitgevoerd naar aanleiding van de Flora- en faunawet. De aanwezigheid van dieren is geconstateerd. Kan de wethouder mij een nadere uitleg geven over de stand van zaken op dat gebied?

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Ik kan op dit moment geen helderheid geven over de quickscan naar aanleiding van de Flora- en faunawet. Ik zal daarop later terugkomen.

Wij kunnen in beginsel het compenseren van de te kappen bomen toezeggen.

De heer Bos vroeg of de huurovereenkomsten in beton zijn gegoten. Er is sprake van een huurovereenkomst grond voor degene die wil bouwen alsmede van huurafhankelijk opstalrecht, ook in een overeenkomst. Die overeenkomsten hebben betrekking op de relatie tussen de gemeente en degene die bouwt en niet op de relatie van de gemeente met prostituees. Aangezien het een biedingsprocedure zal zijn - dus waarop moet worden ingetekend - zijn dat de spelregels. Die worden gewoon gepresenteerd. De heer Bos noemt dat in beton gegoten, maar de overeenkomsten zijn dan een gegeven.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wij zijn aan het einde gekomen van de eerste termijn. Zijn er fracties die spoedeisende vragen hebben of nog opmerkingen willen maken?

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Waarvoor ik van te voren al een beetje bang was, is inderdaad gebeurd. Het debat gaat over de technische details en niet over het drama voor de vrouwen omdat hun werkplekken er niet langer zijn. Wij hadden er graag voor gestreden om de tijdelijke locatie te realiseren. Wij zien echter dat er geen meerderheid voor is om dat via een second opinion juridisch te bekijken.

Met een lichte teleurstelling moeten wij het vanavond hierbij laten.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Helaas moet de GroenLinks-fractie constateren dat er echt geen mogelijkheden meer zijn voor een tijdelijke locatie. Ik heb die constatering eerder nog niet gedaan. Wij vinden het jammer dat het voortschrijdende inzicht zo laat is gekomen. Daardoor zijn valse verwachtingen gewekt. Wij zijn blij met de toezegging dat een andere manier van selecteren wordt bekeken, namelijk of het mogelijk is om in de lotingsprocedure aanvullende voorwaarden te stellen. Wij zijn ook blij dat zzp'ers geen onnodige dingen in de weg worden gelegd.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Uiteraard krijg ik van de burgemeester nog antwoord op de openstaande vraag. Verder ben ik blij met de toezegging dat bij het verdere aanscherpen van de procedures om de bad guys buiten de deur te houden het college daarbij hulp van buiten zoekt. Het college kan zelf niet alles weten.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! De D66-fractie heeft vanavond een debat gevoerd waarbij ze op twee punten toezeggingen heeft gekregen over de dynamische risicoparagraaf. De gemeente zal scherp zijn op het proces en de tijdwinst die wij zullen behalen.

Als de overheid betrouwbaar moet zijn, blijft de gang van zaken wrang. Ik blijf erbij dat de frustratie er bij de vrouwen en de omwonenden is en mag zijn. Laten wij vooruit kijken en oplossingen zoeken.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Ook de VVD-fractie is erg blij met de toezeggingen die vanavond zijn gedaan. Wij hopen dat de permanente locatie zorgvuldig wordt gerealiseerd.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Ik zeg de heer Schipper toe dat wij als het nodig is alles zullen doen om in een vroeg stadium juridische procedures te ontlokken. Dat is de kern van zijn vraag. Hetgeen ik over de beleidsregels van de nieuwe exploitatieaanvragen heb gezegd, biedt daartoe gelegenheid. Wij zullen alles opschrijven. Dan kunnen wij daarover uitspraken ontlokken.

De heer Van Waveren zeg ik dat de interne informatie van 19 maart jl. is en het externe advies van na 10 april jl. Die informatie heb ik zojuist gekregen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wij zijn aan het einde gekomen van het spoeddebat.

Het voorstel inzake Eindrapportage Taskforce. Taskforce bezuinigingsvoorstellen sport 2014-2017: "in een Perspectief sportaccommodaties 2014-2020" (Jaargang 2014, nr. 36) is doorgeschoven. Dat voorstel zal worden behandeld in de raadsvergadering van 3 juli a.s.

3. Voorstel inzake Consultatie Majeure Projecten Veiligheidsregio Utrecht (Jaargang 2014, nr. 37).

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Sorry voor de mensen op de publieke tribune. Wij hebben in het spoeddebat te lang gepraat. Dat is zonde, want ook het onderhavige onderwerp verdient bijzondere aandacht.

De bedenkingen die het college aan het bestuur van de veiligheidsregio Utrecht (VRU) wil sturen, steunen wij. Ook wij maken ons zorgen over de gevolgen van de efficiencykorting van EUR 1,8 miljoen en het effect daarvan op het personeel. Wat wij moeten doen, is voor de regionalisering een nieuwe slag maken na het samenvoegen van de gemeentelijke brandweerkorpsen.

De raad is goed bij elkaar gaan zitten en heeft de burgemeester opgeroepen om het standpunt van de raad ferm te verdedigen. Wij zijn nota bene een G4-gemeente met alle risico's van dien: grote gebouwen, grote berdrijven, gevaarlijke stoffen en gezelligheid bij evenementen. Dat zijn allemaal risico's voor de brandweer. Ik wil de burgemeester zeggen: Kom op Jan, laat bij de VRU je tanden zien. Wij dienen daarom de volgende motie in.

"Motie 43
wensen en bedenkingen Utrecht majeure projecten VRU
De gemeenteraad van Utrecht, bijeen in vergadering op 12 juni '14,
Constaterende dat,

- Het college terechte wensen en bedenkingen heeft namens de gemeente Utrecht ten aanzien van de Majeure Projecten Veiligheidsregio Utrecht,

- Bij raadsbesluit van 17 december 2009 de raad besloot tot deelname aan de gemeenschappelijke regeling VRU op voorwaarde dat de kosten en de daaraan gekoppelde kwaliteit voor de gemeente Utrecht gelijk zouden blijven,
- De oprichting van de veiligheidsregio's als oogmerk heeft gehad om regionaal samen te werken en deze samenwerking doorontwikkeling behoeft,
- We raadsbreed onderschrijven dat het veiligheidsniveau van de VRU op peil moet blijven bij het zoeken naar efficiencyverbeteringen,
- Per 2016 de maatstaven van het gemeentefonds worden herijkt.
- Onvrede, onrust en onzekerheid onder brandweerpersoneel toenemen,

Overwegende dat,

- Er bedenkingen zijn over de haalbaarheid van de extra repressieve efficiencykorting van € 1,8 miljoen in het district Utrecht,
- De gemeente Utrecht nadeelgemeente is bij het nieuwe financieringssysteem,
- De genoemde bezuinigingsopties, zoals het samenvoegen van kazernes, regio breed moeten worden bezien en veel tijd kosten,
- (Gedwongen) ontslagen uit de repressieve dienst het veiligheidsniveau in gevaar kunnen brengen,
- Het regionaal doorontwikkelen van een dekkingsplan minder flexibel wordt als we in (de stad) Utrecht al eerder kazernes samenvoegen,

Draagt de burgemeester op in het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht het volgende standpunt van de raad te verdedigen:

- De bezuiniging van € 1,8 miljoen invulling te geven in samenwerking met het (uitvoerende) personeel en daarbij:
  - Geen gedwongen ontslagen te laten vallen,
  - Het huidige veiligheidsniveau van bewoners en personeel te waarborgen,
  - Niet eerder brandweerposten samenvoegen dan dat er in regionaal verband naar huisvesting is gekeken en een dekkingsplan is geformuleerd waar de locaties met afwijkende normtijden gemotiveerd zijn vastgesteld,
  - Meer tijd te nemen dan 1 jaar indien dat nodig is om tot een goede invulling te komen,
- Deze motie ter kennis te brengen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht en aan de raden en de colleges van de bij deze gemeenschappelijke regeling aangesloten gemeenten;

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heer Schipper, de heer Van Ooijen, de heer Kleuver, de heer Bos, de heer De Vries, de heer Menke, mevrouw Metaal, mevrouw Rajkowski en mevrouw Van Esch.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Op verscheidene momenten is op de RIA en in commissievergaderingen over dit thema gesproken. Het college heeft niet voor niets de bedenkingen en zienswijzen zoals ze zijn bij de raad ingediend. Het college en de burgemeester in het bijzonder zien de motie als steun in de rug. Ik kan geen garantie geven op succes, maar zal mijn stinkende best doen. Ik wil namens het college voorstellen om de motie over te nemen en verder te brengen.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ik vind het wel zo chic als de motie in stemming wordt gebracht.

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie wil de burgemeester van harte aansporen om er bij de bestuursvergadering van de VRU een mooi nummer van te maken. Hij vertegenwoordigt ongeveer een kwart van de bevolking van de veiligheidsregio Utrecht. Hoewel het stemrecht daarop gek genoeg niet is toegesneden, mag de burgemeester best een paar grote schoenen aantrekken. De CDA-fractie hoopt dat daarna bij het personeel en de vrijwilligers van het brandweercorps Utrecht de onrust kan worden weggenomen.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Zoals men ziet, staat mij het schaamrood op de kaken. Ik ben erg verbrand. Dat heeft vanzelfsprekend met het onderwerp te maken. Het is zeer spijtig om te moeten constateren dat de Utrechtse brandweer gestraft lijkt te worden voor haar goede gedrag en dekkingsgraad.

De GroenLinks-fractie is erg blij dat de burgemeester een stevige inzet heeft om in de VRU ervoor te zorgen dat de bezuiniging die de Utrechtse brandweer boven het hoofd hangt op een zo fatsoenlijk mogelijke manier wordt ingepast en waar het kan hopelijk nog wat omlaag kan worden gebracht. Wij steunen deze motie van harte. Wij willen de burgemeester een extra duwtje in de rug geven om in het algemeen bestuur van de VRU met ferme taal aan de slag te gaan. Burgemeester, veel succes. Ga hard aan de slag.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! De D66-fractie was al blij met de grote bedenkingen die Utrecht heeft geformuleerd, maar is ook erg blij dat deze raadsbreed gesteunde motie is ingediend. Die is bedoeld om de burgemeester te steunen bij zij missie. Wij hebben er alle vertrouwen in dat hij dat met ziel en zaligheid zal doen. Het is treurig om vast te stellen dat hoewel wij hopen dat de brandweermensen zich gehoord voelen geen enkele garantie kan worden gegeven. Dat is toch een beetje raar. Dan luistert de raad, maar is er geen garantie.

Wij zijn de brandweermensen bijzonder erkentelijk voor hun maandenlange intensieve betrokkenheid bij dit dossier en de kennis die zij daarover hebben gedeeld.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Terug onderhandelen op iets waar men eerst zijn of haar handtekening onder heeft gezet, is niet leuk en valt niet mee. Dat is wél wat de burgemeester zal moeten doen. Hij kan dat beter doen met brede steun van de raad en met deze motie in zijn achterzak. Wat de SP-fractie betreft, is de bezuiniging op de brandweer onacceptabel en in tegenspraak met hetgeen eerder is afgesproken over het veiligheidsniveau en aanrijtijden. Ook de bezuiniging is voorbarig. Het is bekend dat vanaf 2016 weer een herijking van het gemeentefonds zal plaatsvinden. Wij steunen het voorstel en de motie.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Onze brandweermannen en -vrouwen zetten zich dag en nacht in voor de veiligheid van de inwoners van Utrecht en omliggende gemeenten. De VVD-fractie geeft met deze motie de burgemeester een ferme boodschap mee. Wij wensen hem succes.

Een positief punt is dat de VVD-fractie zeer te spreken is over de aandacht die preventie in het voorstel krijgt. De samenvattende aandacht voor preventie is goed. Wij hebben wél onze bedenkingen bij de efficiencykorting en bij het samenvoegen van kazernes. Daarom steunen wij de motie.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! De ChristenUnie-fractie kan zich van harte aansluiten bij het sentiment in deze raad. Hoe men het ook went of keert, men krijgt het gevoel dat de gemeente omdat ze het zo goed op orde heeft nu kan betalen. Juist voor taken waarvoor de gemeente primair verantwoordelijk voor is en als enige aanbieder optreedt, is zorgvuldigheid cruciaal. Bezuinigingen zijn gevaarlijk. Daarom heeft de motie de volledige steun van de ChristenUnie-fractie.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! De woorden die zijn gesproken, dekken de lading. Ik kan volledig met de motie instemmen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Ook de PvdD-fractie steunt deze motie van harte en wenst de burgemeester veel succes bij het behartigen van de genoemde zaken.

De heer **MENKE** (Student en Starter): Voorzitter! Ik kan het niet beter onder woorden brengen dan al is gedaan. Ik sluit mij van harte aan bij alles wat is gezegd. Ik wens de burgemeester veel sterkte toe bij de onderhandelingen.

Aan de orde is de stemming over het voorstel.

Het voorstel wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 43 (wensen en bedenkingen Utrecht majeure projecten VRU).

Deze motie wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

De voorzitter deelt hierna de uitslag van de stemmingen mee.

4. Benoeming van een plaatsvervangend lid in het AB BRU.

Uitgebracht zijn 45 stemmen, waarvan 2 in blanco en 43 op de heer Koning, zodat deze is benoemd.

5. Benoeming van een voorzitter van de commissie Stad en Ruimte.

Uitgebracht zijn 45 stemmen, waarvan 1 in blanco en 44 op de heer Van Schie, zodat deze is benoemd.

6. Benoeming van een plaatsvervangend voorzitter van de commissie Mens en Samenleving.

Uitgebracht zijn 45 stemmen, waarvan 1 in blanco en 44 op de heer Van Waveren, zodat deze is benoemd.

De VOORZITTER: Dames en heren! Hartelijk gefeliciteerd met uw benoeming!

De voorzitter dankt de leden van het stembureau voor de verrichte werkzaamheden en ontbindt het.

De heer KLEUVER (D66): Mevrouw Rajkowski, wij hebben u al horen spreken in de raad, maar nog niet echt in een debat. Dat was vandaag wél het geval en dan nog wel inzake een bijzonder dossier.

Hoe men ook aankijkt tegen emancipatie, ik denk dat iedereen blij is dat vrouwen weer deel uitmaken van de VVD-fractie. Ik las net dat volgens DeStadUtrecht.nl de vorige VVD-fractie het testosteronbankje werd genoemd. Ook dat vind ik onbeleefd. Of het is omdat u een vrouw bent of omdat u een oprecht en maatschappelijk betrokken mens bent - ik denk het laatste - was uw betoog gloedvol en overtuigend. Met u verwerpt elk zinnig mens mensenhandel, maar wij konden zien en voelen hoe u meevoelt met de slachtoffers ervan. U wist dat heel overtuigend te brengen. Bovendien wist u een duidelijke link te leggen met uw persoonlijke motivatie om politiek actief te zijn. Zelfbeschikking is een woord dat u nadrukkelijk gebruikte.

Over uzelf zegt u: "Het is mijn ervaring dat met een positieve insteek en hard werken ik een hoop kan bereiken. Daar streef ik dan ook naar. Ik vind het belangrijk om te genieten van de dingen die ik doe en werk doelgericht aan een betere toekomst voor mijzelf en mijn omgeving."

Mevrouw Rajkowski, ik wens u toe dat u invulling kunt geven aan uw motto. U hebt vanavond laten zien dat dit waarschijnlijk heel goed zal lukken. Ik wens u van harte welkom in deze raad.

(Applaus.)

De VOORZITTER: Dames en heren! Wij zijn aan het einde gekomen van de raadsvergadering. Wel thuis allemaal.

Hierna sluit de voorzitter, wegens het vergevorderde uur, de vergadering.

Gemeente Utrecht

INHOUD:

Opening van de vergadering	Pag. 1
Agenda vaststellen en inventarisatie	Pag. 1
Bekrachtiging geheimhouding	Pag. 2
Notulen van de openbare vergaderingen van 25 en 26 maart en 10 april 2014	Pag. 2
Vragenuurtje - Actuele motie	Pag. 2
Ingekomen stukken	Pag. 7

AAN DE ORDE:

1.	Voorstel inzake een benoeming van een voorzitter van de Rekenkamer Utrecht (Jaargang 2014, nr. 35)	Pag. 1
2.	Debat op verzoek van diverse fracties over "Stand van zaken Raamprostitutie".	Pag. 9
3.	Voorstel inzake Consultatie Majeure Projecten Veiligheidsregio Utrecht (Jaargang 2014, nr. 36)	Pag. 33
4.	Benoeming van een plaatsvervangend lid in het AB BRU.	Pag. 36
5.	Benoeming van een voorzitter van de commissie Stad en Ruimte.	Pag. 36
6.	Benoeming van een plaatsvervangende voorzitter van de commissie Mens en Samenleving.	Pag. 36

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Orteliuslaan 982
3528 BD Utrecht
Postbus 3180
3502 GD Utrecht
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9981
www.deloitte.nl

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Utrecht
t.a.v. de Subcommissie Controle en Financiën,
de heer P. van Corler
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

Datum	Behandeld door	Ons kenmerk
6 juni 2014	drs. S.G. Verrips RA / drs. B. Teekens RA	DPS/3113992800/20858

Onderwerp
Opdrachtbevestiging controle jaarrekening 2014 -

Geachte raad,

In overeenstemming met het besluit dat door uw gemeenteraad is genomen, heeft u ons verzocht de jaarrekening te controleren van de gemeente Utrecht over het boekjaar eindigend op 31 december 2014.

Door middel van deze opdrachtbevestiging worden de aanvaarding van de opdracht, de omvang van de verantwoordelijkheid van Deloitte ten opzichte van uw organisatie en de wijze van rapportering vastgelegd en bevestigd.

Wij vragen u een exemplaar van de bijgesloten opdrachtbevestiging te ondertekenen en aan ons retour te zenden.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

ing. J.L. Wisse RA

Op alle opdrachten verricht door Deloitte zijn de 'Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, november 2010' gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24362837 van toepassing.
Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.

Member of
Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Orteliuslaan 982
3528 BD Utrecht
Postbus 3180
3502 GD Utrecht
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9981
www.deloitte.nl

Opdrachtbevestiging gemeente Utrecht 2014

Deze opdrachtbevestiging is een nadere uitwerking van de overeenkomst tussen de gemeente Utrecht en Deloitte Accountants B.V. betreffende de jaarrekeningcontrole.

Opdracht

Wij zullen fungeren als accountant van uw gemeente met het doel te onderzoeken of de jaarrekening het door de wet vereiste inzicht geeft, overeenkomstig het bepaalde in artikel 213, lid 2 van de Gemeentewet. De uitslag van ons onderzoek zullen wij weergeven in een controleverklaring en een verslag van bevindingen omtrent de getrouwheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties.

De controleverklaring en het verslag van bevindingen bevatten alle in het kader van het dechargeverleningsproces relevante controlebevindingen. Deze stukken zijn bestemd om tezamen met de jaarrekening en de gezamenlijk daarmee openbaar te maken stukken te worden overgelegd aan de gemeenteraad in het kader van de vaststelling van de jaarrekening; een en ander overeenkomstig het bepaalde in artikel 197, lid 3 van de Gemeentewet. Voorts worden zij overgelegd aan het toezichthoudende orgaan (i.c. gedeputeerde staten van de provincie) en openbaar gemaakt.

Voorts zullen wij nagaan of de jaarrekening aan de bij en krachtens de wet gestelde voorschriften voldoet en of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig wettelijke bepalingen is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is.

Wij baseren ons bij de opdracht op de uitgangspunten die zijn vastgelegd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en het door uw gemeenteraad vastgesteld controleprotocol wat opgenomen is in de eerder genoemde overeenkomst.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Wij zullen onze controle verrichten in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), inclusief het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften. Indien u prijs stelt op een exemplaar van de Verordening Gedragscode, kunnen wij u die toesturen. Voorts zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.

Member of
Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door ons toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen nemen wij de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het door de gemeente opmaken van de jaarrekening en het getrouwe beeld en de rechtmatigheid daarvan. Deze risico-inschattingen zijn gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden, maar hebben niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente gemaakte, schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij willen er de aandacht op vestigen dat als gevolg van het toepassen van deelwaarnemingen en andere beperkingen die inherent zijn aan een controle, gevoegd bij de beperkingen die inherent zijn aan elk systeem van interne beheersing, er een onvermijdbaar risico bestaat dat, zelfs indien een controle naar behoren is gepland en uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, een afwijking van materieel belang onontdekt blijft.

Onafhankelijkheid

Nederlands recht vereist dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Het betekent dat op een aantal vormen van overige dienstverlening aanvullende voorwaarden van toepassing zijn en dat voor sommige soorten van overige dienstverlening beperkingen gelden. Wij zullen in voorkomende gevallen deze voorwaarden en/of eventuele beperkingen met u bespreken.

Om onze onafhankelijkheid op efficiënte wijze blijvend te kunnen waarborgen, verzoeken wij u ons te informeren over de juridische structuur van uw gemeente, alsook van alle organisaties waarmee uw gemeente direct of indirect is verbonden. Wijzigingen in de (juridische) structuur kunnen met zich meebrengen dat wij genoodzaakt zijn de verlening van bepaalde diensten aan uw gemeente te beëindigen.

Als partners of professionals van onze organisatie het voornemen hebben in dienst te treden bij een controlecliënt gelden randvoorwaarden om onze onafhankelijkheid te kunnen waarborgen. Zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming zult u daarom geen aanbiedingen doen tot het aangaan van een dienstverband in een financiële verslaggevingsrol, aan huidige of voormalige partners of andere professionals van onze organisatie, indien de betreffende partner of professional betrokken was bij de jaarrekeningcontrole, totdat de van toepassing zijnde afkoelingsperiode volgens de onafhankelijkheidsvoorschriften is verstreken.

Voorts zult u zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming geen relaties aangaan met partners of andere professionals van onze organisatie waarbij sprake is van een gemeenschappelijk commercieel of financieel belang. In voorkomend geval zullen wij beoordelen of deze relatie past in het kader van de gewone bedrijfsuitoefening en of de samenloop met de controleopdracht een eventuele bedreiging vormt voor onze onafhankelijkheid.

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels hebben daarnaast als uitgangspunt dat het ontvangen en verstrekken van geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid niet past in een relatie tussen controleur en gecontroleerde. Wanneer de accountantsorganisatie, een ander onderdeel van het netwerk, een bestuurder of interne toezichthouder van de accountantsorganisatie of een lid van het controleteam, een geschenk of een persoonlijke uiting van gastvrijheid ontvangt van uw organisatie of van een bij uw organisatie betrokken persoon, zijn maatregelen vereist indien de waarde van het geschenk of de persoonlijke uiting van gastvrijheid meer dan € 100 bedraagt. Dit geldt tevens voor het verstrekken van geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid. Eén van de vereiste maatregelen is dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste personen hierover informeert op de wijze zoals met hen is overeengekomen. Wij stellen dan ook voor om de ontvangen en verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een waarde van meer dan € 100 jaarlijks aan u te rapporteren in het verslag conform artikel 2:393 lid 4 BW.

Verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders

Door middel van het ondertekenen van deze opdrachtbevestiging erkent en begrijpt u dat het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijkheid draagt voor:

- het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Beleidsregels toepassing WNT, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten;
- een zodanige interne beheersing als het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder dat deze afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten;

en voorts voor het aan ons:

- toegang verschaffen tot alle informatie waarvan het college van burgemeester en wethouders zich bewust is dat deze relevant is voor het opmaken van de jaarrekening, zoals vastleggingen, documentatie en andere aangelegenheden;
- verstrekken van aanvullende informatie die wij kunnen vragen en te raadplege voor het doel van de controle;
- onbeperkte toegang te verschaffen tot personen binnen de gemeente van wie wij vaststellen dat het noodzakelijk is van hen controle-informatie te verkrijgen.

Het college van burgemeester en wethouders dient erop toe te zien dat de rechten en verplichtingen van de gemeente op toereikende wijze in de jaarrekening tot uitdrukking worden gebracht, met inbegrip van die rechten en verplichtingen die reeds bestaan, maar niet via de normale administratieve procedures zijn vastgelegd. In sommige gevallen kunnen deze rechten en verplichtingen niet door accountantscontrole worden ontdekt. Reeds bekende en/of te verwachten gebeurtenissen en omstandigheden zullen tevens op adequate wijze in de jaarrekening tot uitdrukking moeten worden gebracht. Wij zullen in verband met deze aspecten het college van burgemeester en wethouders verzoeken de mededelingen die in dat kader aan ons zijn gedaan schriftelijk te bevestigen.

Voorts zullen wij het college van burgemeester en wethouders vragen schriftelijk te bevestigen dat het van oordeel is dat het effect van eventuele ongecorrigeerde afwijkingen in de jaarrekening, zowel afzonderlijk als in totaal, niet van materieel belang is voor de jaarrekening als geheel. Een overzicht van deze posten zal in de schriftelijke mededeling worden opgenomen of eraan worden gehecht.

Wij hebben er alle vertrouwen in om te kunnen rekenen op volledige medewerking van uw personeel en vertrouwen erop dat zij alle vastleggingen, documentatie en andere informatie die in het kader van de controle benodigd is, beschikbaar stellen en (digitale) toegang daartoe te verlenen.

Fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij zowel het toezichthoudend orgaan als het college van burgemeester en wethouders. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude.

Door de kenmerken van fraude, vooral wanneer gebruik wordt gemaakt van verhulling door samenspanning en vervalste documentatie, kan een controle, ook al is deze opgezet en uitgevoerd in overeenstemming met algemeen aanvaarde controlestandaarden, een fraude van materieel belang niet ontdekken. Daar onze controle is opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, richt onze controleopdracht zich niet specifiek op het ontdekken van fraude. Indien bij de uitvoering van de controleopdracht aanwijzingen voor fraude worden verkregen, zullen wij, ongeacht de mogelijke omvang en de aard van de vermoede fraude, aanvullend onderzoek verrichten, afgestemd op het vaststellen van de aard en omvang van de fraude in relatie tot de jaarrekening. Indien wij een aanwijzing voor - of een redelijk vermoeden van - fraude verkrijgen, zullen wij hierover communiceren met het college van burgemeester en wethouders en/of de gemeenteraad. Indien sprake is van een redelijk vermoeden van fraude van materieel belang ten aanzien van de jaarrekening zullen wij tevens handelen conform artikel 26, lid 2 van de Wet toezicht accountantsorganisaties.

Deloitte.

6/13
6 juni 2014
DPS/3113992800/20858

In het kader van Nederlandse Standaard 240, *"De verantwoordelijkheid van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten"*, zullen wij het college van burgemeester en wethouders vragen de volgende punten schriftelijk te bevestigen:

a. Het college van burgemeester en wethouders erkent zijn verantwoordelijkheid voor het opzetten, implementeren en onderhouden van de interne beheersing gericht op het voorkomen en ontdekken van gevallen van fraude.

b. Het college van burgemeester en wethouders heeft ons de resultaten gemeld van de inschatting door het management van het risico dat de financiële overzichten afwijkingen van materieel belang zouden kunnen bevatten die het gevolg zijn van fraude.

c. Het college van burgemeester en wethouders heeft aan ons zijn kennis verstrekt met betrekking tot fraude en vermoede fraude die op de gemeente van invloed zijn en waarbij betrokken zijn:

   - het management;
   - werknemers die een belangrijke rol spelen bij de werking van de interne beheersing; of
   - anderen in het geval dat de fraude een effect zou kunnen hebben dat van materieel belang is voor de financiële overzichten; en

d. Het college van burgemeester en wethouders heeft ons op de hoogte gesteld van alle aantijgingen van fraude of van vermoede fraude op de financiële overzichten van de gemeente van invloed zijn en waarvan het college van burgemeester en wethouders kennis heeft verkregen via werknemers, voormalige werknemers, analisten, regelgevers, toezichthouders of via anderen.

Werkzaamheden

Voor zover mogelijk zullen wij gebruikmaken van de interne beheersingsmaatregelen die zijn opgenomen in de interne organisatie van uw gemeente, welke maatregelen als doel hebben het ontdekken c.q. voorkomen van opzettelijke en onopzettelijke fouten in de jaarrekening. Globaal zullen onze werkzaamheden derhalve bestaan uit:

- het onderzoeken en beoordelen van de opzet van de itnerne, in het bijzonder de administratieve organisatie van uw gemeente, met name ter zake van de daarin besloten interne beheersing;
- het toetsen van de werking van de interne beheersing;
- overige controlemaatregelen die wij noodzakelijk achten voor ons oordeel. Deze activiteiten zullen in sterke mate afhangen van onze bevindingen onder beide eerdergenoemde punten;
- beoordeling en toetsing van de toepassing van de relevante voorschriften.

Gezien de werkzaamheden moge het duidelijk zijn dat onze controles zich ook kunnen uitstrekken tot niet louter financiële aspecten.

Deloitte.

Voor het uivoeren van de accountantscontrole gaan wij uit van een goede oplevering van de jaarrekening en de in dat kader benodigde documentatie, overeenkomstig de voor de start van de controle verstrekte lijst met op te leveren stukken.

Naleving specifieke wet- en regelgeving

Het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad zijn ook verantwoordelijk voor de naleving van wettelijke en andere voorschriften.

Ons onderzoek richt zich mede op de rechtmatigheid van de totstandkoming van in de jaarrekening verwerkte baten, lasten en balansmutaties. Het interne beheersinstrumentarium ter borging van de juiste naleving van wet- en regelgeving zullen wij daartoe mede in ons onderzoek betrekken. Daarbij nemen wij de uitgangspunten en aanwijzingen in acht die zijn vastgelegd in het Bado, de Beleidsregels WNT, inclusief het Controleprotocol WNT,, alsmede de uitgangspunten en standpunten van de commissie BBV en de aanwijzingen en beroepsvoorschriften van de NBA. De wet- en regelgeving die als norm geldt voor de rechtmatigheidscontrole, is door u vastgelegd in het normenkader met het bijbehorende toetsingskader. Ook kan het toetsingskader worden geoperationaliseerd door het direct inrichten en vertalen van de van toepassing zijnde bepalingen vanuit het normenkader in de beheersorganisatie van uw gemeente middels processen, procedures, richtlijnen of checklists waaruit expliciet duidelijk is en wordt gemaakt aan welke bepalingen financiële rechtmatigheidsconsequenties worden verbonden.

Een controleopdracht zal in het algemeen niet leiden tot ontdekking van overtredingen van alle wet- en regelgeving. Ontdekking van overtredingen, ongeacht de materialiteit, zal leiden tot een overweging van de implicaties voor de integriteit van het management of de werknemers en het mogelijke effect op andere aspecten van onze controle.

Wij zullen het college van burgemeester en wethouders verzoeken schriftelijk te bevestigen dat het alle inlichtingen heeft verstrekt omtrent alle hem bekende werkelijke of mogelijke overtredingen van wet- en regelgeving, waarmee bij de opstelling van de jaarrekening rekening moet worden gehouden.

Speerpunten

Als speerpunten zijn in de vergadering van de subcommissie Controle & Financiën d.d. 26 mei 2014 de volgende onderdelen benoemd, die wij vanuit onze natuurlijke adviesfunctie aandacht zullen geven:

- Follow-up aandachtspunten voorgaande jaren (in hoeverre worden aanbevelingen opgevolgd).
- Grondexploitaties LR (incl. systematische toetsbare vastlegging) en POS (incl. VAT-kosten) en de peilstok grondexploitaties.
- Frauderisico's en beheersingsmaatregelen (incl. UVO).
- IT-bevindingen.

- Ingezette verbetering inkoopfacturen.
- Verplichtingenadministratie (beter vastleggen van m.n. grotere bedragen).
- Termijnen van de subsidieverstrekking van MO.
- Processen uitkerings- en inkomensoverdrachten.
- Belasting en heffingen (uitbesteed aan bgu).
- Rol en positie concern (continuering na organisatiekanteling).
- Reorganisatievoorziening (frictiekosten, hoe reëel zijn de bezuinigingen op de organisatie).
- EMU-saldo (vanuit rechtmatigheid, bij de jaarrekeningcontrole).

Rapportage

Wij zullen over de uitkomsten van onze werkzaamheden aan uw gemeenteraad rapporteren in de vorm van een controleverklaring bij de jaarrekening en een verslag van bevindingen. Er kunnen omstandigheden zijn waarin het, op basis van onze controlebevindingen, noodzakelijk kan zijn de vorm en inhoud van onze controleverklaring aan te passen. Onze controleverklaring is bestemd om aan de gemeenteraad te worden overgelegd bij de opgemaakte jaarrekening en te worden opgenomen in de openbaar te maken stukken, te weten de jaarrekening, het jaarverslag en de overige gegevens. Het college verstrekt ons daartoe concepten van de openbaar te maken stukken.

Onze controleverklaring mag eerst openbaar worden gemaakt na schriftelijke toestemming onzerzijds. Indien de jaarrekening niet volledig wordt openbaar gemaakt, zullen wij u waar mogelijk een aangepaste controleverklaring doen toekomen.

Onze voorafgaande schriftelijke toestemming is vereist voor elke nieuwe openbaarmaking van de jaarrekening. Dit geldt ook voor publicatie op internet, het openbaar maken of verzenden aan derden van een ander financieel verslag waarin onze naam wordt genoemd, alsmede ten aanzien van het gebruik van onze naam in elk ander document dat openbaar wordt gemaakt of ter beschikking wordt gesteld aan derden. In al deze gevallen dient u ons tijdig een concept van het document te verstrekken voordat het wordt verspreid.

In aanvulling daarop ontvangt de gemeenteraad op basis van onze interim-controle, als onderdeel van de jaarrekeningcontrole, een Boardletter, waarin wij de eventueel geconstateerde tekortkomingen en mogelijke verbeteringen in de administratieve organisatie van uw gemeente aangeven, met name ter zake van de daarin besloten interne beheersingsmaatregelen.

Deloitte.

9/13
6 juni 2014
DPS/3113992800/20858

Controleteam

De accountantscontrole wordt uitgevoerd door een team van medewerkers met ruime ervaring in het controleren en adviseren van gemeenten. De eindverantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de accountantscontrole ligt bij de audit partner, de heer ing. J.L.Wisse RA. De heren drs. S.G. Verrips RA en drs. B. Teekens RA zijn samen met meerdere controleleiders en assistenten belast met de directe uitvoering van de controlewerkzaamheden.

Single information, Single audit

Voor een aantal benoemde rijksbijdrageregelingen moet op basis van Single information, Single audit (SiSa) verantwoording worden afgelegd via een specifieke afzonderlijke bijlage in de jaarstukken.

Het ministerie van BZK heeft in een aantal notities aangegeven welke voorwaarden hierop van toepassing zijn. Belangrijke informatie met betrekking tot de achtergronden van deze regeling is te raadplegen op de SiSa-website van het ministerie van BZK: http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemeenten/gemeentelijke-financien/specifieke-uitkeringen.

Inzage in onze dossiers door toezichthouders en andere instanties

Alle werkpapieren en dossiers, andere materialen, rapporten en zaken gecreëerd, ontwikkeld of uitgevoerd door Deloitte Accountants B.V. als onderdeel van ons onderzoek zijn eigendom van Deloitte Accountants B.V.
Wij kunnen verplicht worden om aan derden, bijvoorbeeld toezichthouders en FIOD-ECD, op grond van wettelijke bepalingen of andere voorschriften informatie te verstrekken of toegang te verschaffen tot onze werkpapieren en dossiers. Daarnaast kunnen wij door derden verzocht worden informatie te verstrekken of inzage te verschaffen in onze werkpapieren en dossiers. Op grond van geheimhoudingsregels zijn wij in sommige gevallen verplicht uw schriftelijke toestemming voor inzage te verkrijgen. Indien een dergelijk verzoek ons bereikt, zullen wij hierover zo spoedig mogelijk contact met u opnemen over de voorwaarden waaronder aan dit verzoek kan worden voldaan en om uw toestemming vragen voor zover noodzakelijk. Ook de Belastingdienst kan in het kader van het bovenstaande voor een reguliere belastingcontrole aan ons verzoeken informatie te verstrekken of inzage in onze werkpapieren en dossiers te verschaffen. Een dergelijk verzoek zal altijd in eerste instantie aan het college en/of de juridisch of fiscaal adviseur van het college kenbaar worden gemaakt door de controlemedewerker van de Belastingdienst. Wij zijn van mening dat het algemeen belang er mee gediend is dat de Belastingdienst bij belastingcontroles kan steunen op de uitgevoerde werkzaamheden in het kader van de controle van jaarrekeningen. Wij zullen u vragen om uw instemming schriftelijk aan ons kenbaar te maken. In dat kader zullen wij bij een verzoek van de Belastingdienst zo spoedig mogelijk contact met u opnemen. Mocht u, het college, in een concrete situatie uw instemming onthouden, dan zullen wij op grond van onze gedragsregels de redenen nagaan waarom u uw instemming niet geeft.

Deloitte.

10/13
6 juni 2014
DPS/3113992800/20858

Review

Het komt voor dat subsidiërende instanties reviews uitvoeren op een te verstrekken of verstrekte subsidiebijdrage. Een review wordt bijvoorbeeld uitgevoerd om vanuit de subsidieverstrekker aanvullend de rechtmatigheid van de bestedingen vast te stellen of de uitvoering van de regeling nader te controleren. Een dergelijke review kan onder meer inhouden dat de betreffende subsidieverstrekker vragen heeft aan ons of inzage wenst in het betreffende controledossier. Voor een beperkt review brengen wij geen kosten in rekening. Bij een uitgebreider review zullen wij u hiervan in kennis stellen en u een afzonderlijke kostenopgave doen toekomen. De kosten van eventuele uitgebreidere reviews zijn derhalve niet opgenomen in de huidige kostenopgave. De in deze paragraaf genoemde reviews hebben alleen betrekking op SiSa dossiers, aangezien de controle van overige verantwoordingen niet onder deze opdrachtbevestiging vallen.

Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme

Ingevolge de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) dienen wij cliëntonderzoek te verrichten alvorens wij de opdracht kunnen aanvaarden. Voorts zijn wij op grond van de Wwft verplicht een verrichte of voorgenomen ongebruikelijke transactie van of ten behoeve van een cliënt, voor zover die wordt gesignaleerd in het kader van onze normale werkzaamheden, te melden aan de Financial Intelligence Unit Nederland te Zoetermeer.

Honorarium

Ons honorarium is gebaseerd op de tijdsbesteding van ons controleteam, inclusief te maken kosten. De individuele uurtarieven zijn in overeenstemming met de mate van verantwoordelijkheid en de vereiste ervaring en bekwaamheid van elk der teamleden. De betalingstermijn 30 dagen. De kosten voor de accountantscontrole hangen mede af van de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne controle van uw gemeente (ten aanzien van zowel de betrouwbaarheid als de rechtmatigheid).

Bij uw gemeente is de goedkeuringstolerantie gelijkgesteld aan de percentages genoemd in het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten. Dit betekend een tolerantie van 1 % voor fouten (1 % van de totale brutolasten) en voor onzekerheden 3 % (3 % van de totale brutolasten). De tolerantie wordt achteraf op basis van de werkelijke cijfers definitief bepaald. Ten behoeve van het accountantsverslag hanteren wij, zoals overeengekomen in het contract, een rapporeringstolerantie ad € 500.000.

Voor het honorarium verwijzen wij naar de bijlage.

Elektronische communicatie

Behoudens voor zover schriftelijk anders is overeengekomen, mogen partijen ervan uitgaan dat verzending van correct geadresseerde faxberichten, e-mails (met inbegrip van e-mails die via internet worden verstuurd) en voicemailberichten, ongeacht of deze vertrouwelijke informatie of stukken bevatten die op de opdracht betrekking hebben, over en weer wordt aanvaard. Hetzelfde geldt voor andere door de andere partij gebruikte of aanvaarde communicatiemiddelen.

Partijen beseffen dat internet per definitie onveilig is en dat gegevens beschadigd kunnen worden, dat berichten niet altijd meteen of helemaal niet worden bezorgd en dat het in voorkomende gevallen wellicht beter is om andere communicatiemiddelen te gebruiken. Bij elektronische communicatie speelt bovendien het risico van besmetting met een virus. Partijen dienen ieder hun eigen systemen en belangen te beschermen en aanvaarden, voor zover wettelijk is toegestaan, jegens de ander geen enkele verantwoordelijkheid uit welken hoofde dan ook voor verlies, schade of omissies die op welke wijze ook voortvloeien uit het gebruik van internet of uit het gebruik van de netwerken, applicaties, elektronische gegevens of overige systemen van cliënt door Deloitte-entiteiten.

Dienstverlening

Wij besteden veel aandacht aan goede arbeidsomstandigheden van onze medewerkers. De kwaliteit van een werkplek heeft een directe relatie met de gezondheid van medewerkers en het voorkomen van RSI en overige beroepsziektes of -aandoeningen. Wij verzoeken het gemeentebestuur dan ook om onze medewerkers te voorzien van adequate werkruimte en overige faciliteiten.

Voorwaarden

De voorwaarden zoals opgenomen in "Overeenkomst Accountantscontrole van de jaarrekening" met als kenmerk 68 RO 10 zijn van toepassing.

Feedback over onze dienstverlening

Deloitte stelt feedback over haar dienstverlening zeer op prijs en heeft een uitgebreid programma om cliënten om feedback te vragen. Wij staan natuurlijk ook open voor uw feedback op momenten dat wij er niet expliciet om vragen. Heeft u een vraag of wilt u iets kwijt over deze opdracht, neem dan contact op met ondergetekende.

Deloitte.

12/13
6 juni 2014
DPS/3113992800/20858

Ten slotte

Met groot genoegen aanvaarden wij deze opdracht. Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben, aarzelt u dan niet contact op te nemen met ondergetekende.

Wij vertrouwen erop dat wij met deze opdrachtbevestiging een goed inzicht hebben gegeven in de afspraken die uw gemeente met Deloitte heeft gemaakt. Wij verzoeken u vriendelijk het tweede exemplaar van deze brief op de aangegeven plaats te ondertekenen en te retourneren als blijk van uw instemming met het voorgaande.
Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

ing. J.L. Wisse RA

Voor akkoord:
Namens de gemeente Utrecht

Naam: Mr. J.H.C. van Zanen

Functie: Burgemeester

Datum:

Bijlagen:

1. Honorarium
2. Tweede exemplaar van deze opdrachtbevestiging
3. Antwoordenveloppe

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Presidium
Kenmerk	14.041603
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 - 39

Opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014 externe accountant

Het Presidium stelt de gemeenteraad voor het volgende te besluiten:

1 De 'Opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014' aan de externe accountant' vast te stellen.

2 De subcommissie Controle en Financiën belasten met de uitvoering van de opdrachtverlening.

3 Op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet de geheimhouding bekrachtigen van de bijlage m.b.t. de kosten van de accountantscontrole.

Het Presidium,

De griffier,

drs. A.A.H. Smits

De voorzitter van het Presidium,

mr. R.W. Rollingswier

Conclusie commissie

Terug in de raad: Stadbelang Utrecht verbindt aan dit raadsvoorstel de nog lopende discussie rondom een, nog niet in stemming gebrachte, motie m.b.t. het 'BBV/het al dan niet opnieuw waarderen van vastgoed', welke onderwerp geweest is van discussie bij de raadsbehandeling van de Voorjaarsnota op 3 juli. Stadsbelang Utrecht wenst eerst de op 3 juli door het college toegezegde brief t.b.v. het vervolg van de raadsvergadering over de VJN op 17 juli af te wachten.

Status: B

Bijlages
Voorstel: Voorstel_1248
De opdrachtbevestiging van de accountant zoals afgestemd met de subcommissie.
De geheime bijlage m.b.t. de kosten van de accountantscontrole (ter inzage in de leeskamer).

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Presidium
Kenmerk	14.041603
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 - 39

Opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014 externe accountant

Besluit

1 De 'Opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014’ aan de externe accountant' vast te stellen.

2 De subcommissie Controle en Financiën belasten met de uitvoering van de opdrachtverlening.

3 Op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet de geheimhouding bekrachtigen van de bijlage m.b.t. de kosten van de accountantscontrole.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier, De burgemeester,

drs. A.A.H. Smits mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Op grond van Artikel 3, lid 1 van de 'Verordening op de subcommissie Controle en Financiën van de commissie Mens en Samenleving van de gemeente Utrecht' adviseert de subcommissie de raad jaarlijks over de opdrachtverlening aan de accountant. Naast de wettelijk verplichte controle, kunnen dit ook bijzondere controleopdrachten zijn.

Beslispunt

1 De 'Opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014' aan de externe accountant' vast te stellen.

Argumenten

1.1 De opdrachtbevestiging aan de externe accountant met betrekking tot de Controlewerkzaamheden 2014 dient door de raad te worden vastgesteld.
De gemeente Utrecht heeft voor de jaarrekeningcontrole op de boekjaren 2011 t/m 2014 een overeenkomst met Deloitte Accountants B.V. afgesloten. Jaarlijks wordt deze overeenkomst uitgewerkt met een opdrachtbevestiging. Daar de subcommissie Controle en Financiën het overleg onderhoudt met de accountant, adviseert de subcommissie aan de commissie Mens en Samenleving over deze opdrachtbevestiging.

De accountant rapporteert over haar controlebevindingen met een controleverklaring bij de jaarrekening en een verslag van bevindingen (voorjaar). Ook rapporteert de accountant over haar interim-controle met een Boardletter (najaar). De subcommissie heeft in het overleg met de accountant in mei jl. enkele speerpunten voor de controle 2014 benoemd, deze zijn opgenomen in de opdrachtbevestiging.

De nu voorliggende opdrachtbevestiging (zie bijlage) geeft de weerslag van de met de accountant gewisselde zienswijze op de opdracht. De subcommissie adviseert met de opdrachtbevestiging in te stemmen.

Beslispunt

2 De subcommissie Controle en Financiën belasten met de uitvoering van de opdrachtverlening.

Argumenten

2.1 De subcommissie is, als controle- en adviesorgaan van de commissie Mens en Samenleving, betrokken geweest bij de opdrachtformulering en is gezien de daarin aanwezige expertise te belasten met de uitvoering van de opdrachtverlening.

Beslispunt

3 Op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet de geheimhouding bekrachtigen van de bijlage m.b.t. de kosten van de accountantscontrole.

Argumenten

3.1 Uit overweging van concurrentie en met name ten aanzien van toekomstige opdrachtverstrekkingen dienen de lasten niet openbaar te worden.

Gemeente Utrecht

Ir J. (Jeroen) Kreijkamp
Wethouder voor Financiën, Economische zaken, Onderwijs,
Internationale zaken, Citymarketing, Wijken Overvecht en Oost
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 11 11 **Fax** 030 - 286 10 33
www.utrecht.nl

Gemeenteraad Utrecht

Behandeld door	Cynthia Bloemers	**Datum**	14 juli 2014
Doorkiesnummer	030-2862626	**Ons kenmerk**	14.044870
E-mail	c.bloemers@utrecht.nl	**Onderwerp**	Waardering maatschappelijk vastgoed
Bijlage(n)			
Uw kenmerk		**Verzonden**	
Uw brief van		Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte dames en heren,

Bij de behandeling van het ontwerpraadsvoorstel 'Opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014 externe accountant' in de raadscommissie Mens en Samenleving op 8 juli jl. bracht de heer Bos van Stadsbelang Utrecht de kwestie van het waarderen van maatschappelijk vastgoed ter sprake. Hierop is toegezegd de raad schriftelijk te informeren over dit onderwerp dat Stadsbelang Utrecht via motie 56 ingebracht heeft tijdens de raadsbehandeling van de Jaarstukken en Voorjaarsnota. Deze motie gaat vooral over het Stadskantoor. Dit pand biedt straks huisvesting aan een groot deel van de gemeente ambtenaren, daarnaast wordt ongeveer 20% verhuurd aan externe partners. Deze raadsbrief geeft meer achtergrondinformatie over de waardering van vastgoed, bij het opstellen hiervan is ook onze accountant betrokken.

Waardering van gemeentelijk vastgoed is vastgelegd in wetgeving: Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Hierin staat de regelgeving beschreven over het vastgoed van gemeenten. Omdat er regelmatig vragen vanuit gemeenten komen, heeft de commissie BBV een notitie opgesteld "Notitie waardering vastgoed".

Het vastgoed van een gemeente kan worden ingedeeld in de volgende categorieën:

- Vastgoed 'met een maatschappelijke functie': Bij vastgoed 'met een maatschappelijke functie' gaat het om het gemeentehuis, maar ook om gebouwen of terreinen met een maatschappelijk functie op het gebied van bijvoorbeeld onderwijs, sport, cultuur, welzijn, maatschappelijke opvang en/of zorg.
- Vastgoed 'met een bedrijfseconomische functie'. Hierbij gaat het om vastgoed dat door de decentrale overheid wordt gehouden om bewust winst te realiseren en/of om bewust waardestijgingen te realiseren.

Het vastgoed van de gemeente Utrecht moeten we volgens de BBV activeren op de balans op basis van de verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs (Artikel 63 lid 1 BBV). Als het vastgoed een maatschappelijke functie heeft en we hebben de intentie om dit vastgoed duurzaam te exploiteren, dan speelt eventuele waardevermindering geen rol. Bij vastgoed met een bedrijfseconomische functie bestaat de mogelijkheid dat een duurzame waardevermindering onderzocht moet worden. Dan moet bepaald worden door middel van een taxatie of de directe opbrengstwaarde lager dan de boekwaarde is. Zo ja, dan moet er waardevermindering plaatsvinden. Voor de volledigheid benadrukken we dat als de directe opbrengstwaarde hoger is dan de boekwaarde deze positieve herwaardering niet verantwoord mag worden.

Ir J. (Jeroen) Kreijkamp
Wethouder voor Financiën, Economische zaken, Onderwijs,
Internationale zaken, Citymarketing, Wijken Overvecht en Oost

Datum **14 juli 2014**
Ons kenmerk 14.044870

In de BBV staat dat het aan de gemeenteraad of het algemeen bestuur is om aan te geven welk vastgoed binnen de gemeente een maatschappelijke functie heeft. In het meerjarenperspectief Utrechts vastgoed onderscheiden we deelportefeuilles zoals Sport, Welzijn, Onderwijs en Cultuur. Hiermee geven we al invulling aan de duiding van de maatschappelijke functie van het vastgoed. Een van de deelportefeuilles is “overig”, het gaat hier om vastgoed zonder beleidsdoelstelling. Dit is vastgoed dat vanuit de historie in bezit van de gemeente is gekomen (winkels, woonhuizen, tuinen, terreinen en gronden), wat in het verleden een beleidsdoel diende wat niet langer een beleidsdoel is (bijvoorbeeld kinderopvang), of dat niet langer gebruikt wordt voor het betreffende beleidsdoel (oude scholen, buurthuizen). In deze portefeuille zijn 175 objecten (panden en gronden) opgenomen. De huidige boekwaarde van deze portefeuille is per 31 december 2013 34 miljoen. De WOZ waarde is 62 miljoen. De verwachting is dat in deze categorie geen sprake is van overwaardering. De totale WOZ waarde bedraagt 966,2 miljoen per 31 december 2013.

Er zijn vastgoedobjecten die meerdere beleidsdoelen dienen, zoals in de multifunctionele accommodaties (MFA). In multifunctionele accommodaties zijn vaak de functies onderwijs, sport en welzijn ondergebracht. Ook kinderdagverblijven en naschoolse opvang zijn vaak onderdeel van een MFA. Omdat het grootste deel van het gebouw wel een maatschappelijk doel dient, beschouwen we een MFA als een vastgoedobject met een maatschappelijke functie. De BBV geeft geen uitsluitsel over panden die voor een deel geen maatschappelijke functie hebben. We stellen voor om in het MPUV 2015 nadere invulling te geven aan de begrippen vastgoed met maatschappelijke functie en vastgoed met een bedrijfseconomische functie.

Het Stadskantoor heeft primair de functie van gemeentelijke huisvesting. Hiermee beschouwen wij het Stadskantoor in zijn geheel als een vastgoedobject met een maatschappelijke functie, net zoals we dat met de multifunctionele accommodaties doen. Wij hebben de intentie om dit pand duurzaam te exploiteren. Daarom is onderzoek naar waardevermindering niet relevant. Als het Stadskantoor in gebruik genomen is, zullen we dit vastgoedobject activeren tegen de verkrijgingsprijs. Volgens de BBV is dan de waardering van dit object goed uitgevoerd.

Overigens is het zo dat de aanstaande huurders in het Stadskantoor een kostprijs dekkende huur betalen waarin alle kosten (naar rato) van het Stadskantoor inbegrepen zijn.

Met vriendelijke groet,

Jeroen Kreijkamp
Wethouder Financiën

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Presidium
Kenmerk	14.041603
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 - 39

Opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014 externe accountant

Het Presidium stelt de gemeenteraad voor het volgende te besluiten:

1 De 'Opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014' aan de externe accountant' vast te stellen.

2 De subcommissie Controle en Financiën belasten met de uitvoering van de opdrachtverlening.

3 Op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet de geheimhouding bekrachtigen van de bijlage m.b.t. de kosten van de accountantscontrole.

Het Presidium,

De griffier,

drs. A.A.H. Smits

De voorzitter van het Presidium,

mr. R.W. Rollingswier

Conclusie commissie

Terug in de raad: Stadbelang Utrecht verbindt aan dit raadsvoorstel de nog lopende discussie rondom een, nog niet in stemming gebrachte, motie m.b.t. het 'BBV/het al dan niet opnieuw waarderen van vastgoed', welke onderwerp geweest is van discussie bij de raadsbehandeling van de Voorjaarsnota op 3 juli. Stadsbelang Utrecht wenst eerst de op 3 juli door het college toegezegde brief t.b.v. het vervolg van de raadsvergadering over de VJN op 17 juli af te wachten.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_1248
De opdrachtbevestiging van de accountant zoals afgestemd met de subcommissie.
De geheime bijlage m.b.t. de kosten van de accountantscontrole (ter inzage in de leeskamer).

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Presidium
Kenmerk	14.041603
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 - 39

Opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014 externe accountant

Besluit

1 De 'Opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014' aan de externe accountant' vast te stellen.

2 De subcommissie Controle en Financiën belasten met de uitvoering van de opdrachtverlening.

3 Op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet de geheimhouding bekrachtigen van de bijlage m.b.t. de kosten van de accountantscontrole.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Op grond van Artikel 3, lid 1 van de 'Verordening op de subcommissie Controle en Financiën van de commissie Mens en Samenleving van de gemeente Utrecht' adviseert de subcommissie de raad jaarlijks over de opdrachtverlening aan de accountant. Naast de wettelijk verplichte controle, kunnen dit ook bijzondere controleopdrachten zijn.

Beslispunt

1 De 'Opdrachtbevestiging Controlewerkzaamheden 2014' aan de externe accountant' vast te stellen.

Argumenten

1.1 De opdrachtbevestiging aan de externe accountant met betrekking tot de Controlewerkzaamheden 2014 dient door de raad te worden vastgesteld.
De gemeente Utrecht heeft voor de jaarrekeningcontrole op de boekjaren 2011 t/m 2014 een overeenkomst met Deloitte Accountants B.V. afgesloten. Jaarlijks wordt deze overeenkomst uitgewerkt met een opdrachtbevestiging. Daar de subcommissie Controle en Financiën het overleg onderhoudt met de accountant, adviseert de subcommissie aan de commissie Mens en Samenleving over deze opdrachtbevestiging.

De accountant rapporteert over haar controlebevindingen met een controleverklaring bij de jaarrekening en een verslag van bevindingen (voorjaar). Ook rapporteert de accountant over haar interim-controle met een Boardletter (najaar). De subcommissie heeft in het overleg met de accountant in mei jl. enkele speerpunten voor de controle 2014 benoemd, deze zijn opgenomen in de opdrachtbevestiging.

De nu voorliggende opdrachtbevestiging (zie bijlage) geeft de weerslag van de met de accountant gewisselde zienswijze op de opdracht. De subcommissie adviseert met de opdrachtbevestiging in te stemmen.

Beslispunt

2 De subcommissie Controle en Financiën belasten met de uitvoering van de opdrachtverlening.

Argumenten

2.1 De subcommissie is, als controle- en adviesorgaan van de commissie Mens en Samenleving, betrokken geweest bij de opdrachtformulering en is gezien de daarin aanwezige expertise te belasten met de uitvoering van de opdrachtverlening.

Beslispunt

3 Op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet de geheimhouding bekrachtigen van de bijlage m.b.t. de kosten van de accountantscontrole.

Argumenten

3.1 Uit overweging van concurrentie en met name ten aanzien van toekomstige opdrachtverstrekkingen dienen de lasten niet openbaar te worden.

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Presidium
Kenmerk	14.044198
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 - 55

Ontslag op eigen verzoek voorzitter Rekenkamer Utrecht

Het Presidium stelt de gemeenteraad voor het volgende te besluiten:

1 Mevrouw Van den Hurk op haar verzoek per 1 juli 2014 ontslag te verlenen als voorzitter van de Rekenkamer Utrecht.

Het Presidium,

De griffier,

drs. A.A.H. Smits

De voorzitter van het Presidium,

mr. R.W. Rollingswier

Conclusie commissie

Status: B

Bijlages
Voorstel: Voorstel_1459

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Presidium
Kenmerk	14.044198
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 - 55

Ontslag op eigen verzoek voorzitter Rekenkamer Utrecht

Besluit

1 Mevrouw Van den Hurk op haar verzoek per 1 juli 2014 ontslag te verlenen als voorzitter van de Rekenkamer Utrecht.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

De Rekenkamer Utrecht is op 13 januari 2005 door de gemeenteraad ingesteld, op basis van artikel 81a van de Gemeentewet, met de taak onderzoek te doen naar de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het bestuur gevoerde bestuur. De Rekenkamer Utrecht is een college van minimaal drie leden (Verordening Rekenkamer Utrecht 2013, artikel 2 lid 2). De leden worden voor zes jaar door de raad benoemd (Gemeentewet, artikel 81c). Eén van de leden wordt door de raad als voorzitter benoemd. Voor ontslag van een lid van de rekenkamer is een raadsbesluit nodig. In de gemeentewet zijn gronden opgenomen voor ontslag door de gemeenteraad, waaronder ontslag op eigen verzoek (artikel 81c, lid 6a).

Beslispunt

1 Mevrouw Van den Hurk op haar verzoek per 1 juli 2014 ontslag te verlenen als voorzitter van de Rekenkamer Utrecht.

Argumenten

1.1 <u>Mevrouw Van den Hurk heeft op 28 juni 2014 verklaard dat zij terugtreedt als voorzitter van de Rekenkamer Utrecht.</u>
Mevrouw Van den Hurk concludeert dat door de beeldvorming in de media over haar persoon het risico bestaat dat haar werkzaamheden als voorzitter van de rekenkamer en die van de Rekenkamer Utrecht negatief beïnvloed zullen worden. Alhoewel mevrouw Van den Hurk benadrukt dat ze zich totaal niet herkent in deze publicaties in de media, wil ze de Rekenkamer Utrecht niet verder belasten met deze affaire. In het presidium van 30 juni 2014 heeft zij haar besluit om terug te treden als voorzitter van de rekenkamer toegelicht. Mevrouw Van den Hurk maakt geen aanspraak op enige vorm van vergoeding, inclusief rechtmatige vergoedingen en onkosten voor werkzaamheden die zij in functie als voorzitter van de Rekenkamer Utrecht tot op heden heeft verricht.

Aan het presidium zal een selectieprocedure worden voorgesteld, waarna de werving van een nieuwe voorzitter van de Rekenkamer Utrecht kan starten.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Presidium
Kenmerk	14.044198
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 - 55

Ontslag op eigen verzoek voorzitter Rekenkamer Utrecht

Het Presidium stelt de gemeenteraad voor het volgende te besluiten:

1 Mevrouw Van den Hurk op haar verzoek per 1 juli 2014 ontslag te verlenen als voorzitter van de Rekenkamer Utrecht.

Het Presidium,

De griffier,

drs. A.A.H. Smits

De voorzitter van het Presidium,

mr. R.W. Rollingswier

Conclusie commissie

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_1459

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Presidium
Kenmerk	14.044198
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 - 55

Ontslag op eigen verzoek voorzitter Rekenkamer Utrecht

Besluit

1 Mevrouw Van den Hurk op haar verzoek per 1 juli 2014 ontslag te verlenen als voorzitter van de Rekenkamer Utrecht.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

De Rekenkamer Utrecht is op 13 januari 2005 door de gemeenteraad ingesteld, op basis van artikel 81a van de Gemeentewet, met de taak onderzoek te doen naar de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het bestuur gevoerde bestuur. De Rekenkamer Utrecht is een college van minimaal drie leden (Verordening Rekenkamer Utrecht 2013, artikel 2 lid 2). De leden worden voor zes jaar door de raad benoemd (Gemeentewet, artikel 81c). Eén van de leden wordt door de raad als voorzitter benoemd. Voor ontslag van een lid van de rekenkamer is een raadsbesluit nodig. In de gemeentewet zijn gronden opgenomen voor ontslag door de gemeenteraad, waaronder ontslag op eigen verzoek (artikel 81c, lid 6a).

Beslispunt

1 Mevrouw Van den Hurk op haar verzoek per 1 juli 2014 ontslag te verlenen als voorzitter van de Rekenkamer Utrecht.

Argumenten

1.1 <u>Mevrouw Van den Hurk heeft op 28 juni 2014 verklaard dat zij terugtreedt als voorzitter van de Rekenkamer Utrecht.</u>
Mevrouw Van den Hurk concludeert dat door de beeldvorming in de media over haar persoon het risico bestaat dat haar werkzaamheden als voorzitter van de rekenkamer en die van de Rekenkamer Utrecht negatief beïnvloed zullen worden. Alhoewel mevrouw Van den Hurk benadrukt dat ze zich totaal niet herkent in deze publicaties in de media, wil ze de Rekenkamer Utrecht niet verder belasten met deze affaire. In het presidium van 30 juni 2014 heeft zij haar besluit om terug te treden als voorzitter van de rekenkamer toegelicht. Mevrouw Van den Hurk maakt geen aanspraak op enige vorm van vergoeding, inclusief rechtmatige vergoedingen en onkosten voor werkzaamheden die zij in functie als voorzitter van de Rekenkamer Utrecht tot op heden heeft verricht.

Aan het presidium zal een selectieprocedure worden voorgesteld, waarna de werving van een nieuwe voorzitter van de Rekenkamer Utrecht kan starten.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039992
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 75
Geheim	Nee

Jaarstukken 2013

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De jaarstukken 2013 vast te stellen.

2 De door het college opgelegde geheimhouding van bijlage risicomodel conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De definitieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_989
Bijlage: Jaarstukken 2013
Bijlage: Risicomodel GEHEIM
Bijlage: Subsidiestaat 2013
Bijlage: Productenoverzicht 2013
Bijlage: ReactieB&WOpControlerapportExterneAccountant_raadsbrief
Bijlage: Ontwerpraadsvoorstel jaarstukken 2014
Bijlage: Accountantsverslag def 2013
Bijlage: Brief CF aan MS_SR jaarstukken13 - juni 2014
Bijlage: Brief Reactie op het controlerapport externe accountant
Bijlage: Tweede+erratum+Jaarstukken+2013
Bijlage: Erratum+2+Jaarstukken+2013
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 75

Eerdere besluitvorming

Uitvoering
Als bijlage is de Reactie van het college op het controlerapport van de accountant opgenomen. De accountantsverklaring en het controlerapport ontvangt u van de griffie.
De bijlagen Investeringsstaat 2013 en de Subsidiestaat 2013 worden niet als afzonderlijke bijlage toegevoegd aan het raadsvoorstel, maar zijn opgenomen in het boekwerk Jaarstukken 2013.
De jaarstukken worden tegelijkertijd met het raadvoostel Resultaatbestemming 2013 en de Voorjaarsbrief 2014 behandeld.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039992
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 75

Jaarstukken 2013

Besluit

1 De jaarstukken 2013 vast te stellen.

2 De door het college opgelegde geheimhouding van bijlage risicomodel conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

In de Jaarstukken 2013 leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid in 2013. Daarbij volgen wij de instructies van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten 2004 (BBV) en de financiële verordeningen. Met de jaarstukken willen wij zo transparant mogelijk inzicht geven in wat wij in 2013 in Utrecht hebben gedaan en hoe zich dat verhoudt tot de afspraken uit de Programmabegroting 2013 en de bijsturingsvoorstellen uit de Voorjaarsnota 2013 (inclusief Bestuursrapportage 2013 en Tweede bestuursrapportage 2013. De jaarstukken 2013 bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening.
Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige verantwoording zoals de programmateksten en de paragraafteksten. De jaarrekening geeft inzicht in de balans en het financieel resultaat over 2013. Een korte toelichting op de reserves en voorzieningen is opgenomen in de financiële bijlage. We hebben het jaar 2013 afgesloten met een positief resultaat van 90,6 miljoen euro. In onderstaande overzicht is op hoofdlijn weergegeven wat het resultaat per programma is. Voor een uitgebreide toelichting op het resultaat verwijzen wij u naar paragraaf 3.7 Toelichting op de programmarekening.

Boekhoudkundig resultaat programma	Bedrag
Stedelijke Ontwikkeling	30.735
Bereikbaarheid	7.760
Openbare Ruimte en Groen	16.507
Werk en Inkomen	9.460
Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	9.973
Sport	8.320
Vastgoed	-3.146
Algemene Middelen	-6.166
Algemene Ondersteuning	8.116
Overige programma's	9.071
Totaal	90.630

In een afzonderlijk raadsvoorstel leggen wij onze voorstellen met betrekking tot de resultaatbestemming voor. Daarin wordt tevens ingegaan op het gemeentebreed nog te bestemmen resultaat.

Beslispunt (referendabel)

1 De jaarstukken 2013 vast te stellen.

Argumenten

1.1 Hiermee wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van de Programmabegroting 2013.
In de programmabegroting 2013 zijn de beleidsvoornemens, de te leveren prestaties en de daarbij behorende financiele kaders opgenomen. Tussentijds hebben wij u geinformeerd over de voortgang in de vorm van de Voorjaarsnota 2013 (inclusief Bestuursrapportage 2013 per 1 april 2013) en de Tweede Bestuursrapportage 2013. In de Jaarstukken 2013 leggen wij achteraf verantwoording af.

Beslispunt (referendabel)

2 De door het college opgelegde geheimhouding van bijlage risicomodel conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

Gemeente Utrecht

2.1 Het risicomodel bevat geheime risico's.

Het risicomodel geeft alle risico's van de gemeente weer, in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de grootste risico's opgenomen. Aangezien er geheime risico's zijn opgenomen in het risicomodel, wordt geheimhouding gevraagd ten aanzien van deze geheime risico's.

JAARSTUKKEN 2013

Colofon

Jaarstukken 2013

Uitgave
Gemeente Utrecht

Drukwerk
RICOH NEDERLAND

Fotografie
Kaft: Jan Lankveld

Informatie
Gemeente Utrecht
Bestuurs- en concerndienst
Financiën
Postbus 16200
3500 CE Utrecht
www.utrecht.nl/verantwoording
finutrecht@utrecht.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord 5

Inleiding 7
Leeswijzer 7
Samenstelling Bestuur / Organogram 9
Kerncijfers Gemeente Utrecht 11

Samenvatting 13

Deel 1 Jaarverslag 21

Hoofdstuk 1 Programma's 23
1.1 Bewoners en Bestuur 25
1.2 Stedelijke Ontwikkeling 45
1.3 Duurzaamheid 79
1.4 Bereikbaarheid 89
1.5 Openbare Ruimte en Groen 99
1.6 Werk en Inkomen 115
1.7 Onderwijs 131
1.8 Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid 141
1.9 Veiligheid 167
1.10 Cultuur 183
1.11 Sport 191
1.12 Vastgoed 203

Algemeen 213
Algemene middelen en onvoorzien 213
Algemene ondersteuning 217

Hoofdstuk 2 Paragrafen 219
2.1 Wendbaarheid en Weerbaarheid 219
2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 223
2.3 Onderhoud kapitaalgoederen (inclusief investeringen) 233
2.4 Financiering 251
2.5 Bedrijfsvoering 257
2.6 Verbonden Partijen 263
2.7 Grondbeleid 273
2.8 Lokale heffingen 277

Deel 2 Jaarrekening 287

Hoofdstuk 3 Balans en programmarekening met toelichting 289
3.1 Balans 290
3.2 Programmarekening 292
3.3 Waarderingsgrondslagen 296
3.4 Toelichting op de balans 299
3.5 Gebeurtenis na balansdatum 310
3.6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen 310
3.7 Toelichting op de programmarekening 311

Bijlagen **321**
Financiële bijlagen 321
SiSa bijlage 355
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 368
Externe subsidieprogramma's 369
Investeringsstaten 372
Subsidiestaat 384
Corresponderende posten 392
Lokale heffingen en belastingen 393
Uitvoering raadsbesluiten over rekenkameronderzoeken 404
Interbestuurlijk toezicht 410
Wijkambities 416
Verklarende woordenlijst 430

Voorwoord

Raadsvoorstel 2014, nummer 75

Utrecht, 6 mei 2014

Voor u liggen de jaarstukken van de Gemeente Utrecht over het jaar 2013. Met dit jaarverslag en deze jaarrekening leggen wij aan de gemeenteraad verantwoording af over het gevoerde beleid in 2013. Bij het opstellen van dit document hebben wij de instructies uit het Besluit Begroting en Jaarstukken en uit de Financiële verordeningen gevolgd. Maar bovenal willen wij zo helder mogelijk inzicht geven in wat we in 2013 gedaan hebben in Utrecht en hoe zich dat verhoudt tot de afspraken in de programmabegroting.

Deze jaarstukken geven behalve aan de gemeenteraad ook aan de Utrechtse burgers, maatschappelijke instellingen en bedrijven inzicht in onze prestaties. Het voert te ver om hier in dit voorwoord op in te gaan. De belangrijkste resultaten treft u aan in het hoofdstuk Programma's. Deze is hetzelfde ingericht als de Programmabegroting 2013.

De resultaten over 2013 leveren ook input voor de discussie in de gemeenteraad over de bepaling van toekomstig beleid. Tijdens de raadsvergadering worden deze jaarstukken dan ook tegelijkertijd besproken met de vaststelling van de financiële kaders in de voorjaarsbrief voor het begrotingsjaar 2015.

Wat in 2013 bereikt is, is met enthousiasme en gedrevenheid uitgevoerd en heeft de nodige inspanning gekost van de ambtelijke organisatie en de samenwerkingspartners in de stad. Daarvoor willen wij onze waardering uitspreken!

Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Utrecht.

De secretaris,
drs M.R. Schurink

De burgemeester,
mr J.H.C van Zanen

Inleiding

Leeswijzer

De Jaarstukken 2013 zijn opgesteld onder het regiem van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit heeft gevolgen voor de opbouw van de stukken.

De jaarstukken hebben twee delen: het jaarverslag (hoofdstuk 1 en 2) en de jaarrekening (hoofdstuk 3). Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige verantwoording, zoals de programma- en de paragraafteksten. De jaarrekening geeft inzicht in de balans en in het cijfermatige resultaat over 2013. Beide delen worden voorafgegaan door een inleiding en een samenvatting: de inleiding geeft algemene informatie ter ondersteuning bij het lezen van deze jaarstukken, in de samenvatting (van de programmateksten) gaan wij op hoofdlijnen in op het behaalde resultaat in 2013.

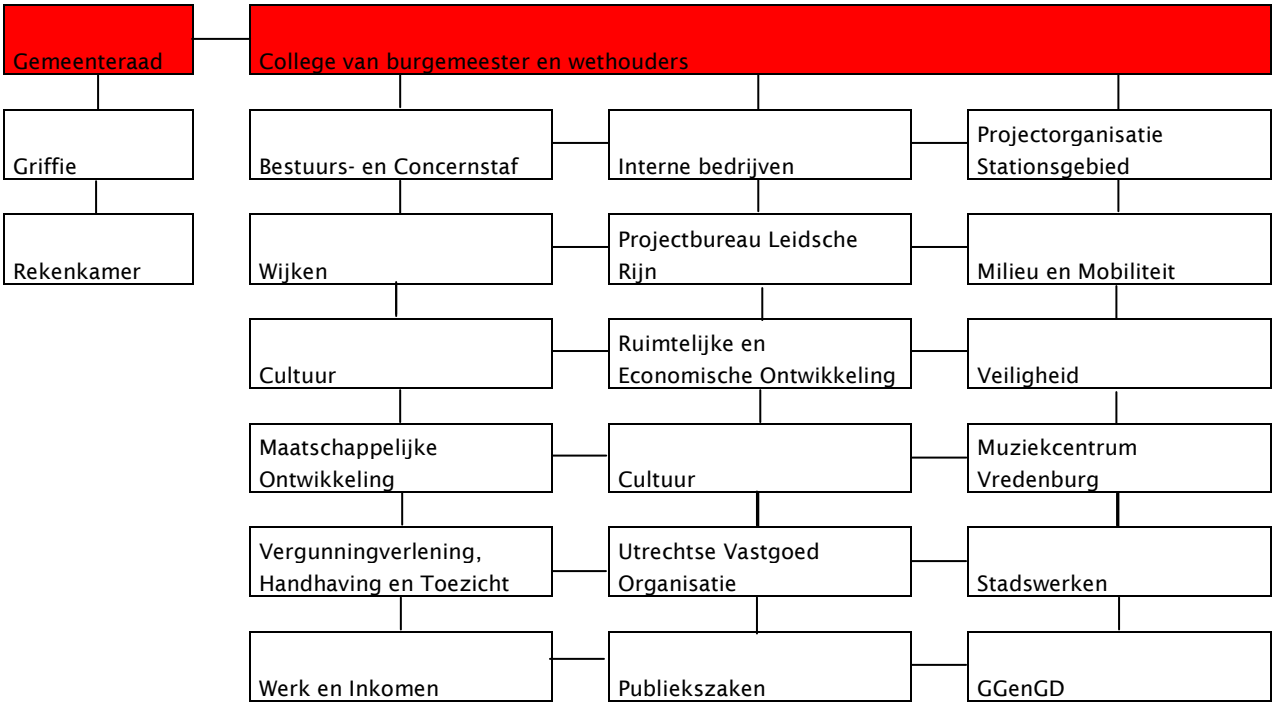
De volledige programmateksten vindt u in hoofdstuk 1. Hierin geven wij antwoord op de vragen: wat hebben we bereikt?, wat hebben we daarvoor gedaan? en wat heeft dat gekost? In hoofdstuk 2 zijn de paragrafen Weerstandsvermogen, Onderhoud Kapitaalgoederen en investeringen, Financiering, Bedrijfsvoering, Verbonden Partijen, Grondbeleid, Lokale heffingen en Wendbaarheid en Weerbaarheid (voor Weerstandsvermogen) opgenomen. Deze paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de Gemeente Utrecht op de desbetreffende onderwerpen.

Hoofdstuk 3, balans en programmarekening met toelichting, geeft inzicht in de financiële positie van de Gemeente Utrecht. Tevens gaan wij hier in op het financiële resultaat over 2013. In dit onderdeel vindt u ook de algemene dekkingsreserve met informatie over de subsidiesuppletie.

De Jaarstukken 2013 volgt de opbouw en indeling van de Programmabegroting 2013.

Het raadsvoorstel tot vaststelling van de Jaarstukken 2013 leggen wij afzonderlijk aan de gemeenteraad voor. Hiermee stelt u de Jaarstukken 2013 vast. Tevens reageren wij op het controlerapport dat naar aanleiding van de Jaarrekening 2013 is opgesteld.

Samenstelling Bestuur / Organogram

Samenstelling gemeenteraad
Stand per 31 december 2013

Zetelverdeling:
10 GroenLinks
9 PvdA
9 D66
7 VVD
4 CDA
3 SP
1 ChristenUnie
1 Groep Kuijper
1 Stadspartij Leefbaar Utrecht

Samenstelling college van B en W
Stand per 31 december 2013

Burgemeester A. Wolfsen 'Veilige stad'
Portefeuille: Openbare Orde en Veiligheid, Ombudszaken, Juridische Zaken en Bestuursinformatie, wettelijke taken Burgerzaken, Het Utrechtse Archief, Veiligheidshuis
Wethouder M. de Rijk (loco burgemeester) (GroenLinks) 'Duurzame en financieel gezonde stad'
Portefeuille: Financiën, Milieu en Duurzaamheid, Economische Zaken, Openbare Ruimte en Groen, Stadspromotie
Wijkwethouder: Zuidwest, Binnenstad
Wethouder F. Lintmeijer (Groen Links) 'Aantrekkelijke en bereikbare stad'
Portefeuille: Verkeer, Cultuur, Monumenten en Archeologie, Regiozaken, Internationale Zaken
Wijkwethouder: Noordwest en Zuid
Wethouder H. Spigt (PvdA) 'Sociale en actieve stad'
Portefeuille: Werk en Inkomen, Jeugd en Sport
Wijkwethouder: Overvecht
Wethouder G. Isabella (PvdA) 'Woonstad'
Portefeuille: Ruimtelijke Ordening, Wonen, Utrecht Vernieuwt, Krachtwijken, Leidsche Rijn, Grondzaken en Vastgoed
Wijkwethouder: West, Vleuten-De Meern
Wethouder V. Everhardt D66) 'Gezonde stad'
Portefeuille: Volksgezondheid, Welzijn/Wmo, Stationsgebied, Diversiteit
Wijkwethouder: Leidsche Rijn
Wethouder J. Kreijkamp (D66) 'Lerende en open stad'
Portefeuille: Onderwijs, Personeel, Organisatievernieuwing, Publieksdienstverlening, Wijkgericht Werken
Wijkwethouder: Noordoost, Oost
Gemeentesecretaris M.R. Schurink

Kerncijfers Gemeente Utrecht

Per einde kalenderjaar	2011	2012	2013
Sociale structuur			
Aantal inwoners	316.277	322.000	328.276
• waarvan percentage 0-29 jaar	44	45	45
• waarvan percentage 30-64 jaar	46	45	45
• waarvan percentage 65+ jaar	10	10	10
Werkzame personen SBI 2008 [1]	230.598	232.699	228.630
Fysieke structuur			
Oppervlakte land in ha	9.406	9.405	9.405
Bevolking per km² land	3.362	3.424	3.490
Woningen per km² land	1.442	1.464	1.477
Aantal woningen	135.267	137.685	138.935
• waarvan % koopwoningen	49	49	49
Gemiddelde woningbezetting (= bevolking in woningen/bewoonde woningen)	2,34	2,34	2,36
Financiële structuur (bedragen x 1 miljoen euro)			
Rekening			
Totaal lasten	1.322	1.248	1.288
Algemene Uitkering Gemeentefonds	448	443	439
Totaal reserves	519	542	556
Totaal voorzieningen[2]	148	133	95

[1] Voor werkzame personen zijn de definities van de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) 2008 (inclusief vrije beroepen) van toepassing. Bron is het Provinciale Arbeidsplaatsen Register (PAR) met de stand per 1 april. Cijfers van voorgaande jaren worden telkens bijgesteld.

[2] Betreft voorzieningen zoals verantwoord aan de passivazijde van de balans.

Samenvatting

Dit college staat voor een groen, sociaal en financieel gezond Utrecht. We willen dat Utrecht een duurzame en financieel gezonde stad is. Een stad waarin iedereen zijn toekomst in eigen handen kan nemen en waar voor kwetsbare groepen een sociaal vangnet is. Om dat te bereiken werken we volop samen met inwoners, ondernemers en organisaties in de stad.

In 2013 heeft de Gemeente Utrecht in totaal een bedrag van ongeveer 1,5 miljard euro tot haar beschikking gehad. Het was een dynamisch jaar waarin de groei en de ontwikkeling van de stad zich heeft doorgezet. Daarbij hebben we de mensen in de stad voorop gezet. Want als het goed gaat met onze inwoners, dan kan de economie zich ontwikkelen en scheppen we ruimte voor de toekomst.

Het was ook een dynamisch jaar voor de gemeentelijke organisatie. Op 1 januari 2013 is de organisatie gestart in de nieuwe organisatiestructuur. Er zijn 79 werkprocessen verbeterd met de Leanmethodiek, de nieuwe processen maken zo maximaal mogelijk gebruik van digitale mogelijkheden. Hierdoor is onze dienstverlening verbeterd en is onze interne bedrijfsvoering sneller, beter (en dus vaak goedkoper) georganiseerd.

Hieronder gaan wij op hoofdlijnen in op de behaalde resultaten van 2013.

Bewoners en bestuur
Utrecht is de stad van Kennis en Cultuur. In 2013 hebben wij dit profiel op verschillende manieren versterkt. Belangrijke evenementen en festivals zijn gepromoot onder de vlag van Utrecht Viert 2013. Denk aan 300 jaar Vrede van Utrecht, European Youth Olympic Festival en Call of the Mall. Dit is gedaan in samenwerking met kennisinstellingen, bedrijfsleven en maatschappelijke en culturele instellingen.
Eind van het jaar werd duidelijk dat in 2015 de Tour de France in Utrecht start.

Het Europees beleid is herijkt met een Europa Strategie voor Utrecht 2014-2020. Zo blijft Utrecht de meest competitieve regio van Europa en zetten we de stad internationaal op de kaart. De Europese subsidieprogramma's eindigden in 2013. De Europese Commissie heeft de nieuwe programmakaders opgesteld: met stakeholders volgen we de mogelijkheden en positioneren we ons in het internationale netwerk als partner voor nieuwe aanvragen.

Het wijkgericht werken is verder versterkt. De Participatie- en inspraakverordening is vastgesteld. In alle wijken zijn wijkambities en wijkactieprogramma's opgesteld. Met Utrechters, ambtenaren, raadsleden en anderen voerden we de dialoog over samenwerking bij initiatieven uit de stad en zijn we begonnen met de uitwerking hiervan.

Utrecht werkte actief samen met andere bestuurslagen zoals in U10-verband en met Noordvleugeloverheden. In 'Den Haag' speelde voor Utrecht een aantal prioritaire dossiers waarbij Utrecht veelal samen optrok met onder andere G4, G32 en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Het bezoek aan het Publiekscentrum van Het Utrechts Archief is gestegen. Wederom kreeg Het Archief de hoogste bezoekerswaardering van de culturele instellingen in het Museumkwartier. Tot slot zijn de archieven van Provinciale Staten, de Ridderschap van Utrecht, de Provinciale Waterstaat en de Provinciale Planologische Dienst door Het Utrechts Archief in beheer genomen.

Wij moderniseren onze dienstverlening zodat bewoners altijd en overal gebruik kunnen maken van onze diensten. Deze verbeteringen vragen de komende jaren om investeringen. Door efficiencyvoordelen kunnen we deze op termijn terugverdienen.

Stedelijke ontwikkeling
Afgelopen jaar duurde de crisis op de vastgoedmarkt voort. Toch hebben we bouwactiviteiten gezien op diverse plaatsen in de stad. In 2013 zijn er 1.259 nieuwbouwwoningen opgeleverd, waarvan 259 in Leidsche Rijn.
Utrecht reageert op de veranderende marktomstandigheden en toont haar wendbaarheid. We hebben de Nieuwe Ruimtelijke Strategie verder aangescherpt. We hebben het kantorenprogramma bijgesteld en maatregelen voorbereid om de woningbouw te stimuleren. Waar mogelijk zijn programma's aangepast. We hebben de voorwaarden voor het

krijgen van een startersregeling verruimd. En we hebben een stadsmakelaar aangesteld die de leegstand probeert terug te dringen.

De veranderingen op de vastgoedmarkt en de veranderende rol van de overheid in het ontwikkelproces hebben ook invloed op de gemeentelijke organisatie. In 2013 hebben wij maatregelen voorbereid die de ruimtelijke processen beter moeten stroomlijnen. De uniforme Peilstok Grondexploitaties was in 2013 een eerste stap.

Ook het afgelopen jaar investeerden diverse partijen in de stad. Enkele voorbeelden: in Rijnsweerd is het leegstaande kantoorpand van de Provincie verbouwd tot studentenhuisvesting. In Hoograven is Lithos Bouw en Ontwikkeling gestart met de bouw van het Prozeeterrein. En in de Spoorzone Overvecht (Maria van Hongarijedreef en Bruisdreef) is woningbouwcorporatie Mitros voortvarend aan het bouwen. Er is onder meer gewerkt aan de gebiedsplannen Spoorzone Overvecht en De Gagel Overvecht, Kanaleneiland Centrum en Kanaleneiland-Noord en Zuid. Voor Overvecht sluit dit aan bij de wijkambitie voor meer woningdifferentiatie in de wijk. Er wordt echter veel minder gesloopt.

Het Dynamisch Stedelijk Masterplan (DSM) heeft een meer kwalitatief karakter gekregen als gevolg van de economische werkelijkheid, de stagnerende woningbouw en de wens om meer ruimte te geven aan initiatieven uit de samenleving. Samen met initiatiefnemers is verder gewerkt aan ontwikkelingen op de verschillende DSM-locaties. Voorbeelden zijn het Veemarktterrein waar enkele kavels tijdelijk gebruikt worden als volkstuinen, Playground Cartesius waar mensen worden uitgenodigd om met initiatieven voor de Vlampijpzone te komen en de Merwedekanaalzone waar Meer Merwede actief is om de verandering van het gebied te versnellen.

In 2013 is gestart met de bouw van 21 projecten voor in totaal 2634 wooneenheden,1616 hiervan zijn eenheden voor studenten. De corporaties hebben hun productieprogramma naar beneden bijgesteld. Dit was nodig door het instellen van een verhuurderheffing voor corporaties door het Rijk, door de verscherpte regels van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw en door de verslechterde situatie op de woningmarkt. Het afgenomen productieprogramma is vooral zichtbaar in Leidsche Rijn. Hier zijn maar 220 woningen in aanbouw genomen. Wel is grond voor de bouw van 433 woningen in Leidsche Rijn Centrum economisch overgedragen. Deze aantallen worden echter pas zichtbaar in de productiecijfers 2014. Daarnaast is in Leidsche Rijn 30.883 m^2 bedrijfsterrein uitgegeven en grond voor ruim 3.000 m^2 kantoorruimte.

In Leidsche Rijn zijn we gestart met de bouw van het winkelcentrum in Terwijde. De aanbesteding voor basisschool de Oase in ‘t Zand heeft plaatsgevonden. Basisschool en kinderopvang De Groene Alm in Hogeweide is opgeleverd. In De Wetering-zuid is het Sint Antoniusziekenhuis geopend en is grond uitgegeven voor het bouwen van een crematorium. We hebben de eerste paal geslagen voor de Stadsbaantunnel. Het Máximapark is geopend, we zijn begonnen met het bouwrijp maken van Castellum Hoge Woerd en de aanleg van de begraafplaats aan de Hamlaan. Het Lint is opgeleverd en we zijn gestart met de aanplant in het Willem Alexanderpark. Het station Utrecht Leidsche Rijn is geopend.

In het Stationsgebied is fase 1 volop in uitvoering. In 2013 zijn verschillende projecten opgeleverd waaronder het Muziekpaleis, de tijdelijke eindhalte voor de tram, de tijdelijke fietsenstalling Smakkelaarsveld en fase A van het Stationsplein west (inclusief fietsenstalling). Er is gestart met de bouw van de parkeergarage Vredenburg en de vernieuwing van Stationsplein oost. De aanleg van de ov-terminal en de bouw van het Stadskantoor zijn in volle gang. Er is op dit moment voor 1 miljard aan opdrachten uitgezet.

In 2013 is vanuit het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing de openbare ruimte aangepakt op verschillende locaties, bijvoorbeeld aan de Maria van Hongarijedreef en in Kanaleneiland Noord. Ook zijn de eerste resultaten van de samenwerking met bewoners en ondernemers in de pilot Openbare Ruimte Binnenstad op straat zichtbaar (Korte Jansstraat, Domstraat).

Inmiddels is voor 80% van het grondgebied van de gemeente een actueel bestemmingsplan of beheersverordening beschikbaar (niet ouder dan 10 jaar). De opgave om tot 100% afdekking te komen wordt in 2014 afgerond.

Duurzaamheid
Alle inwoners van Utrecht moeten gezond kunnen leven. We streven daarom naar gezonde lucht, zo min mogelijk geluidoverlast, een schone bodem en een veilige leefomgeving.

Wij investeren in het programma Utrechtse Energie om Utrecht in 2030 klimaatneutraal te maken. We willen 30% minder CO2 uitstoot en 20% opwekking van duurzame energie in 2020. Om deze doelstelling te bereiken, hebben we

in 2013 bewoners gestimuleerd hun woningen te verduurzamen. Dit hebben we gedaan met subsidies en met informatie zoals de warmtescans van woningen. Van deze warmtescans hebben we in 2013 4000 stuks verstrekt aan bewoners. De duurzame opwekking van energie groeit hard, in 2013 is de groei circa 1 MWp (megawattpiek). Vooral de opwekking met zonnepanelen groeit in Utrecht. Er zijn zonnepanelen geplaatst bij ruim 500 huishoudens en negen Verenigingen van Eigenaren.

Bij mogelijke gevallen van ernstige bodemverontreiniging hebben we de bodem onderzocht. We besteden de meeste aandacht aan verontreinigingen die gezondheidsrisico's voor mensen met zich meebrengen. Daarnaast willen we verspreiding van verontreinigingen naar het grondwater voorkomen. Ook derden doen saneringen. Die saneringen hebben we getoetst. Door derden en door de gemeente zijn op 38 locaties saneringen afgerond in 2013. Met innovatieve projecten zoals de biowasmachine in het stationsgebied hebben we onderzoek gedaan naar het beheer van grondwater.

We hebben de geluidsanering afgerond van woningen die op de A-lijst stonden (een vastgestelde lijst met woningen die een te hoge geluidsbelasting hadden vanwege het verkeer). We stellen eisen om de geluidhinder voor Utrechters te beperken als straten opnieuw ingericht worden, woningen gebouwd worden of bedrijven uitgebreid. Bij alle vastgestelde ruimtelijke plannen is in 2013 voldaan aan de wettelijke eisen voor geluid.

Bereikbaarheid
Utrecht kiest voor duurzame mobiliteit en voor een gezonde, aantrekkelijke, schone, bereikbare stad. Dit betekent dat fiets, openbaar vervoer en schoon vervoer centraal staan.

Wat betreft de fiets hebben we in 2013 de meeste delen van de top 5 fietsroutes opgeleverd, de laatste delen zijn in 2014 klaar. In de binnenstad hebben we twee fietsenstallingen opgeleverd: een op Vredenburg en een op de begane grond van de Neudeflat. Op het Stationsplein west hebben we gewerkt aan een fietsenstalling voor 4.200 fietsen. Het stallen van een fiets wordt hier de eerste 24 uur gratis. De stalling gaat in 2014 open.

Voor de Uithoflijn is de onderbouw van de tram in uitvoering. Voor de bovenbouw van de Uithoflijn is het definitief ontwerp vastgesteld. De Valeriusbaan is voor bussen opengesteld. We hebben gewerkt aan een schetsontwerp voor de westelijke stadsboulevard. Deze boulevard verbetert de leefbaarheid, de bereikbaarheid, de verkeersveiligheid en de openbare ruimte.

We zijn gestart met de uitvoering van de maatregelen uit het programma 'Gezonde lucht voor Utrecht': bijvoorbeeld de stimuleringsmaatregelen voor sloop en/of aanschaf van schonere auto's. De milieuzone voor personen- en bestelauto's gaat van kracht op 1 januari 2015. In 2013 hebben we de eerste tranche maatregelen uit het programma Verkeersveiligheid afgerond. Ten slotte hebben we een nieuwe aanpak voor de invoering van betaald parkeren geïntroduceerd.

Openbare ruimte en groen
In 2013 hebben we extra geld vrij gemaakt zodat de groei van het achterstallig onderhoud tot stilstand wordt gebracht. Daardoor kunnen we weloverwogen keuzes maken en tot een duurzame oplossing komen. Zo is de achterstand in het vervangen van versleten materiaal sinds 2011 met 4,7 miljoen euro afgenomen.

Voor de openbare verlichting hebben we circa 1400 masten en 1600 armaturen vervangen. Dat zijn 900 meer armaturen en 400 meer masten dan in de programmabegroting waren toegezegd. Drukke winkelstraten als de Burgemeester Reigerstraat en de Nachtegaalstraat hebben hiervan geprofiteerd. Daar zijn nieuwe masten en meer energiezuinige armaturen terug gekomen.

We hebben meer kilometers riolering vervangen dan gepland door mee te liften met werkzaamheden van derden. We hebben drie bergbezinkbassins gebouwd en zijn gestart met de bouw van twee nieuwe bassins. We hebben circa 6 hectare hemelwater afgekoppeld van verhard oppervlak.

Een succesvolle pilot in Oost/Noordoost heeft ons geleerd dat we met evenveel geld en evenveel menskracht een schoner resultaat kunnen bereiken. Deze ervaringen zijn van groot belang voor de knelpunten in de openbare ruimte, denk bijvoorbeeld aan de binnenstad.

In alle wijken voldoet het groenonderhoud aan de norm. Daarnaast wordt de stad groener, wordt het groen beter bereikbaar, voldoet het meer aan wensen van bewoners en wordt het daarom ruim gewaardeerd.

Het afval in de stad wordt steeds beter gescheiden aangeleverd door bewoners en de hoeveelheid restafval per inwoner nam nog verder af. Bewoners zien zich beloond met een dalende afvalstoffenheffing.

Werk en Inkomen
Utrecht bouwt aan een sterke economische en sociale infrastructuur. Dat is van belang om bedrijven en instellingen binnen de stad te kunnen herbergen, deze in hun groei te faciliteren en nieuwe bedrijven en instellingen aan te trekken. Een sterke economische structuur helpt ook de burgers in een sociaal kwetsbare situatie; het schept werkgelegenheid en biedt kansen om mee te doen in de samenleving.

Nederland verkeert in een economische crisis. Zoals verwacht bleef de economie in 2013 krimpen en de werkloosheid stijgen. Het aantal niet-werkende-werkzoekende (nww'ers) is in 2013 met 60% gestegen (van 17.000 naar 27.000) en het aantal bijstandgerechtigden van 7.000 naar 8.500.

We werken aan het permanent versterken van de economische structuur door de vraag naar arbeidskrachten in de komende periode te laten toenemen. Werk en Inkomen, Economische Zaken en Onderwijs nemen daarin gezamenlijke verantwoordelijkheid door te werken aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat en een goede aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt. Fors is ingezet op het versterken van uitstroom uit de bijstand door de werkgeversbenadering te intensiveren en de dienstverlening te vernieuwen.

In de loop van 2013 werden de contouren duidelijk van de Participatiewet, die een extra impuls geeft aan deze koers. Het versterken van onze contacten met werkgevers staat hierin centraal. We doen dat door zowel het accountmanagement vanuit EZ als de dienstverlening vanuit het WerkgeversServicepunt te versterken. Bovendien levert de collegetour, waarbij collegeleden bedrijven en instellingen bezoeken, nieuwe kansen op.

We zien de effecten van de economische crisis ook in het Armoedebeleid. Het aantal verstrekkingen bijzondere bijstand neemt toe. Het bereik van de U-pas en de Langdurigheidstoeslag ligt hoog. De vernieuwde aanpak bij dienstverlening rondom schulden werpt zijn vruchten af; de doorlooptijden zijn verkort en het slagingspercentage van de aanpak is fors verhoogd.

Onderwijs
De Masterplannen Onderwijshuisvesting naderen hun einde. In het voorgezet onderwijs zijn we gestart met de bouw van de laatste school: het Gerrit Rietveld College. In het primair en (voortgezet) speciaal onderwijs hebben we inmiddels 79 projecten met een goed binnenmilieu afgerond. Daarnaast hebben we het afgelopen jaar in 14 bestaande schoolgebouwen het binnenmilieu aangepast.

Ook de kwaliteit van het onderwijs blijft een belangrijk aandachtspunt. De kwaliteit in het basisonderwijs is nagenoeg op orde. In het voortgezet onderwijs investeren de schoolbesturen fors op de verbetering van de kwaliteit. In de voorschool hebben we geïnvesteerd in de opleidingen van professionals. Met de stelselwijziging voor cultuureducatie hebben we een eerste stap gezet naar kwaliteitsverbetering van het cultuuronderwijs.

Via onder meer Brede School Academies en Brede School Colleges ontvangen ongeveer 2600 leerlingen een aanbod voor leertijduitbreiding. Deze uitbreiding benutten zij om vaardigheden als rekenen en taal te verbeteren.

De economische recessie en de toename van de jeugdwerkloosheid heeft zijn weerslag op het Middelbaar Beroeps Onderwijs. Zo is er onder andere een tekort aan leerbanen.

De bibliotheek heeft in 2013 het eerste jaar als zelfstandige stichting achter de rug.

Sport
Het was een mooi sportjaar. In de zomer van 2013 vond in Utrecht het European Youth Olympic Festival (EYOF) plaats. Circa 2.300 sporters uit 49 Europese landen hebben zich zes dagen lang getoond op het podium dat de stad hen bood. Rond de 60.000 bezoekers hebben de sportprestaties gezien. Zij en alle betrokken sporters, bonden en officials werden door 2.150 enthousiaste festivalmakers ontvangen. In sportief opzicht was het EYOF voor Nederland een succes. Het Nederlandse team heeft in totaal 20 medailles behaald (de meeste medailles sinds het EYOF in

Valkenswaard). Al met al heeft Utrecht zich met het EYOF 2013 en het voorafgaande Para Youth Festival internationaal op de kaart gezet.

In 2013 is een uniek sportpark gebouwd boven op het parkeerdak van IKEA. Het vernieuwde zwembad De Krommerijn is in gebruik genomen. Het ontwerp van dit bad heeft de RTV Utrecht Publieksprijs 2013 gewonnen. Verder heeft 'Sport en bewegen in de buurt' een impuls gekregen met de start van de Stichting Harten voor Sport, met het inzetten van extra buurtsportcoaches en met de combinatiefunctionarissen sport. Op verzoek van de gemeenteraad hebben we een Taskforce Sport ingesteld die bestaat uit de Vereniging Sport Utrecht en de gemeente. De Taskforce komt met een voorstel om de bezuiniging op sport in te vullen. In 2013 is de Discussienotitie wachtlijsten geschreven.

Tot slot is een jarenlang lobbytraject voor de Tour de France bekroond met de toekenning van het Grand Départ van de Tour de France in 2015. Op 28 november is de toewijzing bekend gemaakt met een act bij de Domtoren en persconferenties in Parijs en Utrecht. De toewijzing heeft gezorgd voor veel internationale aandacht voor de stad.

Jeugd, Welzijn, en Gezondheid
De veranderingen binnen het sociale domein hebben in 2013 zichtbaar vorm gekregen. De gemeente bereidt zich voor op de nieuwe verantwoordelijkheden die ze in 2015 krijgt via de Jeugdwet en de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning.

Onze ambitie is hetzelfde gebleven. Wij willen dat Utrechters gezond, betrokken en zelfredzaam zijn. Dat zij actief mee kunnen doen in de samenleving. Jeugdigen moeten veilig kunnen opgroeien tot gezonde, zelfstandige en betrokken inwoners. En we willen de ondersteuning, begeleiding en zorg goed, eenvoudig en efficiënt organiseren.

Er is een grote stap gezet in het Vernieuwend Welzijn. Sinds 1 augustus 2013 zijn de (kinder) sociaal makelaars aan het werk. Hun inzet verschilt per wijk en per buurt. Er is één stedelijke organisatie gekomen voor informatie en ondersteuning van cliënten. Deze zorgt voor laagdrempelige dienstverlening in wijken en buurten.

De buurtteams hebben veel ervaring opgedaan. Dit heeft ons geholpen om flinke stappen te zetten in de voorbereidingen. In juli hebben we de uitgangspunten, principes en werkwijze vastgelegd in de kadernota Zorg voor Jeugd en de kadernota Meedoen naar Vermogen. Vanaf de tweede helft van 2013 is het aantal buurtteams uitgebreid.

JES030 (Stichting Jeugdhulp Stad Utrecht) voert sinds augustus 2013 de jeugdhulpverlening uit, onder verantwoordelijkheid van de gemeente.

Alle Utrechtse gemeenten hebben ermee ingestemd om een aantal publieke gezondheidstaken onder gezamenlijke verantwoordelijkheid te brengen. Vanaf 1 januari 2014 is de GG en GD Utrecht verder gegaan onder de naam Volksgezondheid. Utrechters houden hetzelfde dienstverleningsniveau.

Veiligheid
Het veiligheidsbeleid richt zich op het terugdringen van criminaliteit en het bevorderen van het gevoel van veiligheid. Ons uitgangspunt daarbij is 'preventief waar het kan, repressief waar het moet'. Samenwerking met partners staat voorop. In de eerste plaats met politie en het Openbaar Ministerie, maar ook met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

De geregistreerde criminaliteit is in 2013 met 24% gedaald ten opzichte van 2006. Ten opzichte van 2012 is de geregistreerde criminaliteit toegenomen met 2%. Deze stijging komt vooral door de toename van de aantallen bedrijfsinbraken, fietsendiefstallen en gevallen van zakkenrollen. Wat betreft woninginbraak, veelvoorkomende criminaliteit en geweld hebben we in 2013 onze doelstellingen behaald. De ervaren jongerenoverlast is gedaald van 21% naar 19%. Hiermee is de ambitieuze doelstelling om de ervaren overlast te laten dalen naar 14% helaas niet gehaald.

Samen met partners is ingezet in wijken of buurten met dringende veiligheidsvraagstukken. In die wijken is de totale criminaliteit afgenomen. Hiermee is de doelstelling voor 2013 behaald. Het percentage bewoners dat zich vaak onveilig voelt is in 2013 nagenoeg gelijk gebleven aan voorgaande jaren.

We hebben twee registraties van raamprostituees verwijderd in verband met mensenhandel. We hebben de vergunningen van vijf exploitanten aan het Zandpad en de Hardebollenstraat ingetrokken, onder andere vanwege (het

faciliteren van) mensenhandel. De informatiepositie van de gemeente over de raamexploitanten bleek onvoldoende te zijn. Daarom hebben we de Algemene Plaatselijke Verordening aangepast.

Er zijn 98 hennepkwekerijen opgerold. Bij 79 locaties was er sprake van diefstal van stroom. Er zijn 4 bedrijfspanden gesloten omdat er hennep of qat aangetroffen is. Er zijn 17 Bibob-dossiers afgerond die betrekking hadden op horeca (13), seksinrichtingen (1), coffeeshops (2) en een omgevingsvergunning (1). In 7 gevallen was er een positieve uitkomst voor de betrokkene en in 10 gevallen een negatieve.

Cultuur
Het jaar 2013 was een feestelijk cultureel jaar. Stad en Provincie vierden 300 jaar Vrede van Utrecht met een groots en internationaal programma. Daarnaast vond in en om Hoog Catharijne de kunstmanifestatie Call of the Mall plaats. De tentoonstelling zorgde voor veel positieve (inter)nationale publiciteit en trok 100.000 extra bezoekers.

Het Centraal Museum is per 1 januari 2013 verzelfstandigd. Eind 2013 zijn Vredenburg en Tivoli samen gegaan in de nieuwe stichting Muziekpaleis. In december werd het muziekgebouw TivoliVredenburg opgeleverd en kreeg de stichting Muziekpaleis Utrecht de sleutel van het gebouw in handen. In Oud Amelisweerd is het historische landgoed, het Chinees behang en de Armando-collectie gecombineerd tot het Museum Oud Amelisweerd. Hiermee is de openstelling van Oud Amelisweerd in 2014 voorbereid.

In 2013 startte het Rijk het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit'. In dit programma ligt de focus op het ontwikkelen en uitvoeren van de leerlijn Creatief vermogen. Dit doen we in samenwerking met culturele instellingen en het onderwijs.

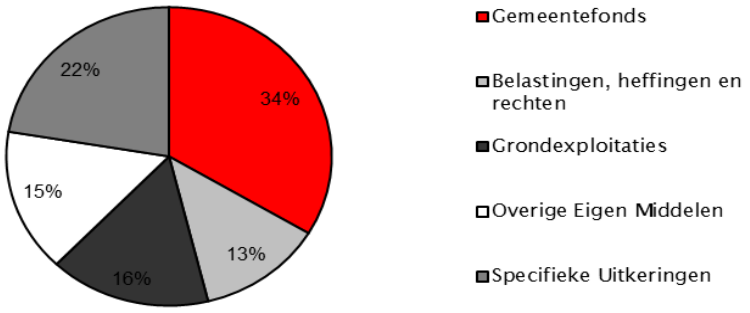
In 2013 is de nieuwe cultuurnotaperiode 2013-2016 gestart. We hebben een hoogwaardige en diverse nota kunnen opstellen. Ook andere subsidieverleners hebben aan deze nota bijdragen, ondanks de bezuinigingen. In de nota zijn verschillende wijkcultuurhuizen opgenomen. Deze slagen er in - elk op eigen wijze - om cultuur toegankelijk te maken en participatie te bevorderen.

Vastgoed
De gemeente wil maatschappelijke activiteiten op een goede manier huisvesten. Dit doet zij via de Utrechtse Vastgoed Organisatie (UVO).

In 2013 hebben een aantal belangrijke ontwikkelingen plaats gevonden. We hebben het huisvestingsplan voor de veldsport gemaakt. We hebben ruimtes geleverd voor vernieuwend welzijn. Medewerkers van wijkwelzijnsorganisaties zijn overgekomen naar de gemeente en we zijn gestart met het beheer van de wijkwelzijnruimtes. Na de nodige opstartproblemen loopt dit en kunnen we de volgende stappen zetten. Het Masterplan onderwijs is op een hoogtepunt en er wordt in hoog tempo gerenoveerd en gebouwd. We hebben forten, gemeentelijke huurpanden en het Centraal Museum opgenomen in de vastgoedportefeuille.

Vastgoed in bezit hebben is voor ons geen doel op zich. De gebouwen en ruimtes zijn een middel om gemeentelijke beleidsdoelen te ondersteunen. Indien het vastgoed niet meer bijdraagt aan een gemeentelijke doelstelling kan het verkocht worden. Ook in 2013 is de taakstelling voor verkoop vastgoed gehaald.

Financiële samenvatting
In 2013 heeft de Gemeente Utrecht in totaal een bedrag van ongeveer 1,3 miljard euro tot haar beschikking gehad. In het onderstaande taartdiagram ziet u, waaruit de gemeentelijke inkomsten in hoofdzaak bestaan.

De gemeente is vrij om te bepalen waar ze de uitkering uit het Gemeentefonds aan besteedt. Vanzelfsprekend moeten we wettelijke taken, die het Rijk financiert via het Gemeentefonds, uitvoeren. We zijn echter vrij om zelf te bepalen hoeveel geld we voor die wettelijke taken uittrekken.

Specifieke uitkeringen verstrekt het Rijk – in tegenstelling tot de algemene uitkering uit het Gemeentefonds onder bepaalde voorwaarden en voor een bepaald doel. Voorbeelden van specifieke uitkeringen zijn de Wet werk en bijstand, de middelen voor het bereikbaarheidsoffensief Randstad en de brede doeluitkering Sociaal, Integratie en Veiligheid.

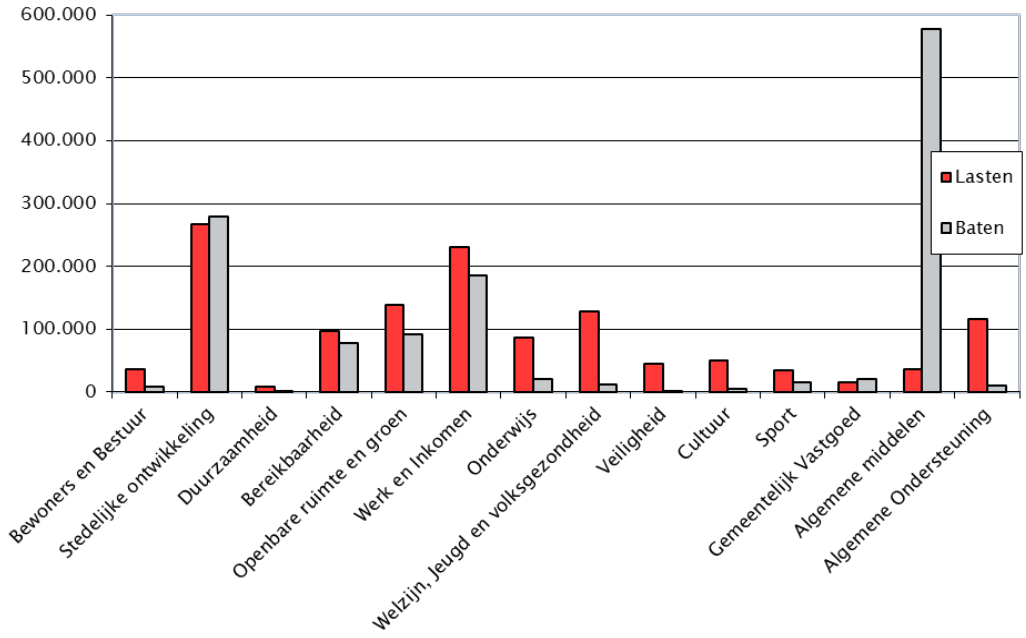
Onder belastingen, heffingen en rechten vallen bijvoorbeeld de onroerende-zaakbelasting, parkeerbelasting, toeristenbelasting, afvalstoffenheffing, rioolheffing en bouwleges.

De inkomsten uit grondexploitaties zijn verrekeningen met balansposten (reserves, onder handen werk). Bij de afsluiting van een (meerjarige) grondexploitatie wordt het saldo als resultaat verantwoord.

De overige inkomsten betreffen inkomsten voor geleverde prestaties. Het gaat hier onder andere over het gebruik van Sportaccommodaties, Culturele Voorzieningen en andere activiteiten van de gemeente waar een bijdrage voor wordt gevraagd.

Overige eigen middelen zijn bijvoorbeeld rente- inkomsten of dividenden.

De beschikbare middelen hebben we in 2013 ingezet voor de uitvoering van gemeentelijke programma's, die in de begroting zijn genoemd. Onderstaande geeft de verdeling weer van de lasten en baten over die verschillende programma's.

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Uitkomst

De gemeentelijke inkomsten en de inzet daarvan in de programma's heeft in 2013 al met al geleid tot een boekhoudkundig resultaat van bijna 90,6 miljoen euro. Dit bedrag is het saldo van zowel voor- als nadelen ten opzichte van de actuele begroting. In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste resultaten per programma opgenomen. Dit betreft het boekhoudkundige resultaat, dat wil zeggen het resultaat voor bestedings- en dekkingsvoorstellen.

Boekhoudkundig resultaat	Bedrag
Stedelijke Ontwikkeling	30.735
Bereikbaarheid	7.760
Openbare Ruimte en Groen	16.507
Werk en Inkomen	9.460
Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	9.973
Sport	8.320
Vastgoed	-3.146
Algemene Middelen	-6.166
Algemene Ondersteuning	8.116
Overige programma's	9.071
Totaal	**90.630**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Een uitvoerige toelichting op het gemeentebrede resultaat en de achtergronden daarvan vindt u terug in paragraaf 3.7 van de jaarstukken.

Deel 1 Jaarverslag

Hoofdstuk 1 Programma's

1.1 Bewoners en Bestuur

Utrecht is een aantrekkelijke stad voor bewoners en bezoekers met een moderne overheid die de belangen van haar bewoners goed behartigt.

Algemene programmadoelstelling

In 2013 hebben wij het toeristisch profiel en imago van de stad op verschillende manieren versterkt in de lijn van de citymarketing aanpak van stad van Kennis en Cultuur. In verschillende internationale publicaties in print en online wordt Utrecht beschreven als een bijzondere stad om te bezoeken, te investeren en om in te wonen. Utrecht is neergezet als economisch sterke en aantrekkelijke stad met internationale ambities. Er is ingezet op versterking van de samenwerking op het gebied van marketing en promotie van Utrecht met stakeholders, zoals de kennisinstellingen, het bedrijfsleven en maatschappelijke en culturele instellingen. Zo zijn in brede samenwerking met partners in de stad belangrijke evenementen en festivals, zoals '300 jaar Vrede van Utrecht', het European Youth Olympic Festival en Call of the Mall, gebundeld gepromoot onder de vlag van Utrecht Viert 2013. Eind van het jaar werd duidelijk dat in 2015 de Tour de France in Utrecht start. Een tussentijdse evaluatie van de evenementennota uitgevoerd met partijen in de stad heeft geresulteerd in het voorstel om in de toekomst de koppeling tussen evenementen en de promotie van de stad verder aan te scherpen door aan te sluiten bij ontwikkelingen en initiatieven uit het veld, zoals het 'Internationaal Muziekjaar 2014'. Het Europees beleid is herijkt en de Europa Strategie voor Utrecht 2014-2020 vastgesteld. Met deze strategie werken we aan de ambitie om de positie van Utrecht als meest competitieve regio van Europa te behouden en Utrecht internationaal op de kaart te zetten als stad van kennis en cultuur. Het jaar 2013 was een overgangsjaar in de Europese begrotingsperiode met beperkte indieningsmogelijkheden. Voor projecten in Utrecht is 0,450 miljoen euro aan Europese middelen toegezegd, en is in 2013 gewerkt aan het zekerstellen van Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en ESF middelen voor de stad in de periode 2014-2020.

De gemeenteraad vertegenwoordigt de bewoners van Utrecht en vindt het daarom belangrijk om hen vroegtijdig te betrekken bij de politiek en besluitvorming. Om de week op dinsdag is er een raadsinformatieavond in het stadhuis waar bewoners kunnen meepraten over actuele onderwerpen. Ieder jaar is er tijdens een raadsinformatieavond een speciale 'hoor- en wederhoorbijeenkomst' over de begroting. Bewoners kunnen dan reageren op de collegevoorstellen en suggesties meegeven voor het begrotingsdebat. Tenminste één keer per jaar bezoekt de gemeenteraad alle tien Utrechtse wijken. De thema's voor de wijkbijeenkomsten kiest de gemeenteraad in samenspraak met het wijkbureau, de wijkraad en bewonersorganisaties.

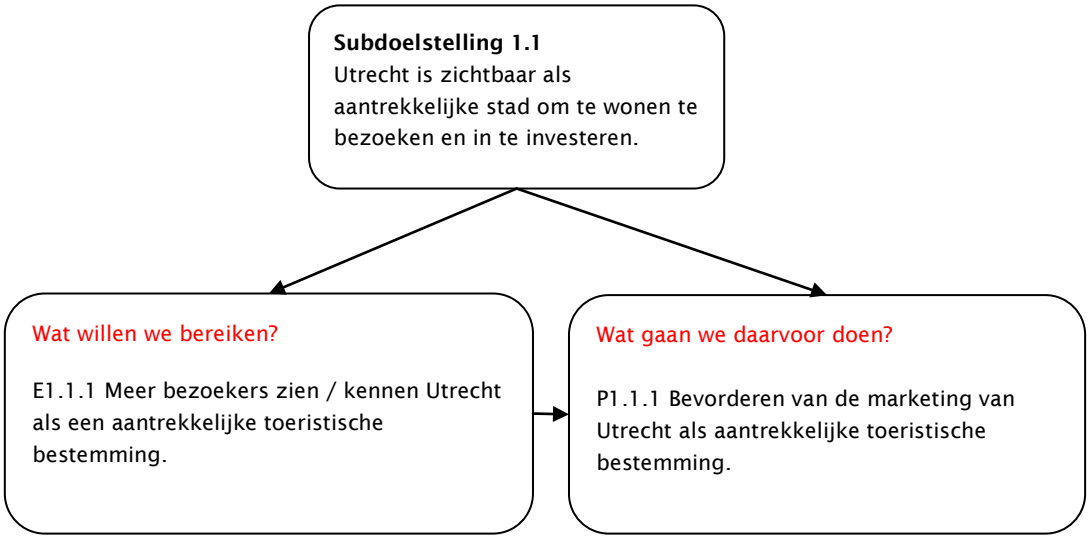
Het participatie- en initiatievenbeleid en het wijkgericht werken passen we gemeentebreed toe. In 2013 versterkten we het wijkgerichte werken verder. In de nota Versterking en verbreding van participatie in Utrecht (mei 2013) geven wij op hoofdlijnen aan hoe wij Utrechters betrekken bij het beleid en plannen van de gemeente en hoe dat nog beter kan, en hoe wij Utrechters meer ruimte kunnen geven om initiatieven te realiseren. De gemeenteraad stelde de Participatie- en Inspraakverordening vast.

Individuele bewoners, ondernemers en professionals maken gebruik van de publieksdienstverlening van onze gemeente. Wij moderniseren de dienstverlening om in te kunnen spelen op de vraag om altijd en overal gebruik te kunnen maken van onze diensten. We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- De vraag staat centraal: de vraag van bewoners, ondernemers en professionals staat centraal in ons handelen.
- Snel en zeker: wij zorgen ervoor dat bewoners, ondernemers en professionals hun zaken snel en zeker kunnen regelen.
- Eén gemeente: wij opereren als één gemeente.
- Eenmalige uitvraag gegevens: wij stellen geen overbodige vragen en gegevens waarover wij beschikken vragen we niet nog een keer.
- Transparant en aanspreekbaar: wij gebruiken servicenormen en dragen deze uit.
- Efficiënt: wij richten onze dienstverlening zo efficiënt mogelijk in. Waar mogelijk heeft het elektronische communicatiekanaal de voorkeur.

Deze verbeteringen vragen de komende jaren investeringen. Maar het levert ook veel op. Naast het evidente voordeel voor de klant zijn door procesinnovatie en internetgebruik ook efficiencyvoordelen te bereiken. Hierdoor kunnen wij de noodzakelijke investeringen op termijn terugverdienen.

Subdoelstelling 1.1: Utrecht is zichtbaar als aantrekkelijke stad om te wonen, te bezoeken en in te investeren.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.1.1
Meer bezoekers zien / kennen Utrecht als aantrekkelijke toeristische bestemming.

In 2013 hebben wij het toeristisch profiel en imago versterkt in de lijn van de citymarketing aanpak van stad van Kennis en Cultuur. In verschillende internationale publicaties in print en online wordt Utrecht beschreven als een bijzondere stad om te bezoeken en om in te wonen. CNN kwalificeert Utrecht als het nieuwe Amsterdam, een opkomende toeristische stad. Utrecht wordt in een onderzoek van BBC travel omschreven als een vooreeld van 'One of the most happy places to live in'.

De vele evenementen en festiviteiten als het EYOF, de Vrede van Utrecht 2013 en de lancering van het laatste kunstwerk van Trajectum Lumen hebben niet kunnen voorkomen dat ook in Utrecht de effecten van de crisis op het toerisme zichtbaar worden. Zowel het verblijfstoerisme als ook het dagbezoek liepen in de eerste drie kwartalen van 2013 flink terug.[3]

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.1.1
Bevorderen van de marketing van Utrecht als aantrekkelijke toeristische bestemming.

De marketing van Utrecht gericht op de doelgroep bezoekers bevat drie belangrijke componenten: goed gastheerschap, goede toeristische marketing en promotie en een goede toeristische infrastructuur. De rol van gastheer voor de bezoeker wordt voor een belangrijk deel ingevuld door Toerisme Utrecht door de exploitatie van de VVV en de Domtoren. Belangrijke resultaten in 2013 zijn dat we samen met (toeristische) partners in de stad werken aan de verbetering van de gastvrijheid, door toeristische infopunten, het verbeteren van de bewegwijzering in de stad voor de

[3] De definitieve resultaten over 2013 worden verwacht in april 2014

verschillende gebruikers. Maar ook is er in het SEA-project met onder andere de Taskforce Innovatie en de kennisinstellingen een game ontwikkeld om de gastvrijheid bij toeristische bedrijven zoals de horeca te verbeteren.

Het Utrecht Convention Bureau heeft ook in 2013 weer toeristische promotie gekoppeld aan de ambitie om kennis sterker te verankeren in de stad. Dat heeft geresulteerd in een tweede bijeenkomst voor kennisambassadeurs maar ook het ontwikkelen van 33 bids voor congressen, waarvan er 17 definitief naar Utrecht zullen komen en waarvan er nog 8 optioneel zijn.

Toerisme Utrecht heeft in 2013 met de ondersteuning van economische zaken het grote en veelzijdige toeristische aanbod voor het voetlicht weten te brengen bij de bezoekers. Dit via informatie verstrekking in de stad zoals de utrecht app, het Utrecht viert 2013 informatiepunt in de neudeflat, de communicatie rondom de gratis wifi op de pleinen en de nog steeds goedbezochte VVV op het Domplein. Maar zeker ook richting de potentiële bezoeker door een proactieve (internationale) persbewerking en marketing campagnes. Voorbeelden hiervan zijn de gezamenlijke campagne Utrecht viert 2013, Utrecht te veel te leuk voor een dag en deelname aan de internationale citybreakcampagne van het Nederlands bureau voor Toerisme en Congressen.

Belangrijke toeristische evenementen waren onder andere De vrede van Utrecht 2013, het EYOF en Legoworld (nieuw in Utrecht) maar ook de aanpak van Musea Utrecht in het kader van Utrecht viert 2013 was succesvol wat heeft geresulteerd in een inhoudelijke samenwerking en goede bezoekerscijfers.

De toeristische infrastructuur is in het openingsweekend van de Vrede van Utrecht 2013 versterkt door de toevoeging van het laatste kunstwerk van Trajectum Lumen, De Domtoren en Domkerk onthuld door koningin Beatrix. Daarnaast hebben we een inventarisatie uitgevoerd van het huidige hotelaanbod en de toekomstige marktruimte die verandert door de crisis. Door de nieuwe aanlegsteiger aan de Oosterkade en ruimere openingstijden van de bruggen en sluizen in de zomerperiode hebben we ook de voorzieningen voor de watertoeristen versterkt.

Relevante omgevingsfactoren
Na een aantal redelijk stabiele jaren met nog groei zijn in het afgelopen jaar ook de effecten van de crisis zichtbaar in het toeristische bezoek aan Utrecht. Daarnaast neemt beschikbaarheid van fondsen en (rijks)subsidies af waardoor bijvoorbeeld in 2013 twee musea in Utrecht hun deuren hebben moeten sluiten. Dit dwingt de toeristische sector tot verbeterde samenwerking en nieuwe initiatieven als het gaat om het toeristische product en de marketing en promotie van de stad.

Indicatoren subdoelstelling 1.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.1.1	Positie op de ranglijst toeristische bezoek aan steden	NBTC-NIPO Rapportage toeristisch bezoek aan steden	4 (2009)	3	NP [4]
E1.1.2	Aantal dagbezoeken	NBTC-NIPO Rapportage toeristisch bezoek aan steden	6.166.000 (2009)	7.250.000	NP[5]
E1.1.3	Aantal overnachtingen	CBS statline	393.200 (2009)	465.000	346.000 (t/m het 3e kwartaal 2013)[6]
Prestatie-indicatoren:					
P1.1.1	Aantal publicaties in buitenlandse media (print / online)	St. toerisme Utrecht	50 (2009)	200	NP[7]

[4] Resultaten worden pas bekend gemaakt in maart
[5] Idem
[6] De jaarresultaten worden pas bekend gemaakt in de loop van het eerste kwartaal 2014.
[7] Is opgevraagd bij Toerisme Utrecht en ze verwachten eind januari een overzicht te hebben.

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.1.1 Bevordering Toerisme	1.498	1.373	2.023	-650
Totaal lasten	**1.498**	**1.373**	**2.023**	**-650**
Baten				
P1.1.1 Bevordering Toerisme	0	0	650	650
Totaal baten	**0**	**0**	**650**	**650**
Saldo lasten en baten	**1.498**	**1.373**	**1.373**	**0**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	27	27	0
Saldo na mutaties reserves	**1.498**	**1.346**	**1.346**	**0**

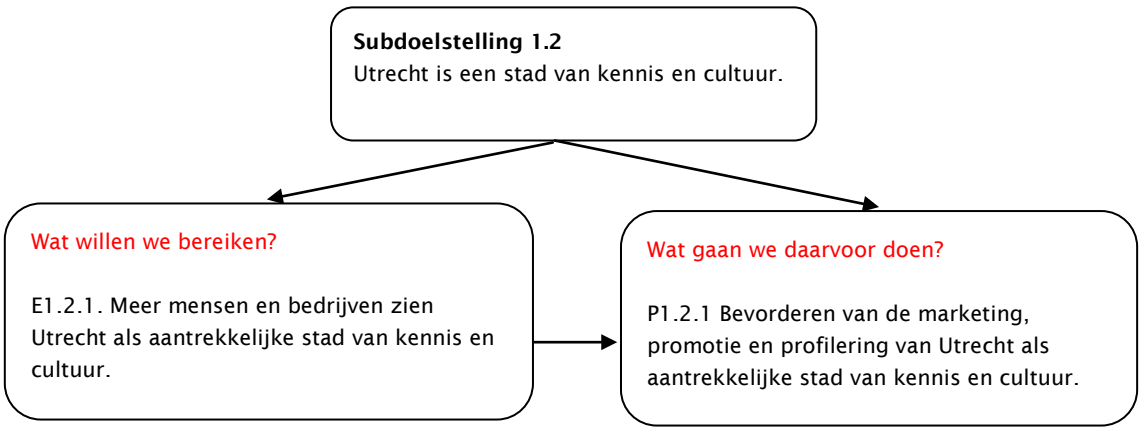
Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Bevordering Toerisme
Door de ontvangst en de inzet van subsidies voor het project Trajectum Lumen vallen de lasten en de baten 0,51 miljoen euro hoger uit dan begroot.

In de begroting van Toerisme en Evenementen is de Provinciale subsidie van 0,142 miljoen euro voor de Stichting Toerisme Utrecht 2013 aan de lastenkant opgenomen, in de realisatie is deze verwerkt aan de baten kant.

Subdoelstelling 1.2: Utrecht is een stad van kennis en cultuur

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.2.1
Meer mensen en bedrijven zien Utrecht als aantrekkelijke stad van kennis en cultuur.

Het imago en profiel van Utrecht als stad van kennis en cultuur is duurzaam versterkt. Het profiel van Utrecht is een economisch sterke en aantrekkelijke stad met internationale ambities. Utrecht is doorgebroken in de internationale lijstjes: Lonely Planet, VN / BBC, CNN Travel en Utrecht is uitgeroepen tot Most competitive region of Europe (Bron: EU Regional Competiveness Index RCI 2013).

Het beeld van de stad is eenduidig en de trots op de stad is vergroot door de samenwerking met stakeholders, zoals de kennisinstellingen, het bedrijfsleven en maatschappelijke en culturele instellingen met betrekking tot de promotie van Utrecht.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.2.1
Bevorderen van de marketing, promotie en profilering van Utrecht als aantrekkelijke stad van kennis en cultuur.

Wij hebben ingezet op het uitdragen en versterken van de uitstraling van Utrecht. Door co-branding en –promotie hebben we met partners Utrecht geprofileerd als internationale stad van kennis en cultuur. In 2013 hebben wij in het project Utrecht Viert de handen ineen geslagen met TU, SCU, Provincie een aantal grote publieksevenementen, waaronder Vrede van Utrecht en EYOF. Na de zomer hebben wij de samenwerking gestart voor Utrecht Internationale Muziekstad 2014. Voor de Stadsdag Utrecht hebben wij in de programmering en branding samengewerkt met onder andere Culturele Zondagen en Musea Utrecht. De brandportal staat online en wordt goed gebruikt. Deze biedt in- en externe partijen een toelichting op het gebruik van huisstijl en het UTRECHT merk. Het aantal belangrijke stakeholders, dat hiervan gebruik maakt, is toegenomen.

We organiseren de samenwerking in de stad op het gebied van marketing en promotie. De organisatie verloopt via een netwerk structuur. In de Task Force Marketing - gericht op toeristen, bezoekers en bewoners - zijn we projecten gestart op het gebied van gezamenlijke social media aanpak en Utrecht meest gastvrije stad. We hebben een nieuw netwerk opgezet, het netwerk kennismarketing, dat zich richt op bedrijfsleven, kennisorganisaties en kenniswerkers. De uitreiking van de Academische Jaarprijs is naar Utrecht gehaald en samen met de partners hebben we op diverse manieren 'Utrecht meest competitieve regio van Europa' uitgedragen.

De relevante gemeentelijke afdelingen zijn betrokken via het interne netwerk Citymarketing. Samen met kernstakeholders voor de verschillende doelgroepen hebben we een start gemaakt met het vormen van een gedragen Utrecht verhaal op basis van waarden waar iedereen zich in herkent. In 2014 krijgt dit verder vorm. We zijn leadpartner voor het eerste EU gefinancierde samenwerkingsproject op het gebied van marketing: Urbact City Logo. Hier wordt de citymarketing van de toekomst uitgevonden met als speerpunten: samenwerking, inzet social media, betrekken bewoners, organisatie en branding.

Relevante omgevingsfactoren
Utrecht is niet verkozen tot Europees Culturele Hoofdstad in 2018. Hiermee is de duidelijke focus op 2018 komen te vervallen.

Indicatoren subdoelstelling 1.2

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.2.1	Bekendheid van Utrecht als stad van kennis en cultuur is onder bewoners in de stad toegenomen.	BIS/City-marketing	56% (Nulmeting 2012)	+5%	56%
E1.2.2	Aantal stakeholders binnen kennis en cultuur netwerk dat direct betrokken is bij citymarketing	BIS/City-marketing	7 (2012)	11	14[8]
Prestatie-indicatoren:					
P1.2.1	Aantal belangrijke stakeholders binnen kennis en cultuur netwerk dat Utrecht logo gebruikt	BIS/City-marketing	3 (2012)	5	9**[9]

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.2.1 Stad van kennis en cultuur	276	339	287	52
Totaal lasten	**276**	**339**	**287**	**52**
	0	0	0	0
Baten				
P1.2.1 Stad van kennis en cultuur	0	0	0	0
Totaal baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo lasten en baten	**276**	**339**	**287**	**52**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**276**	**339**	**287**	**52**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

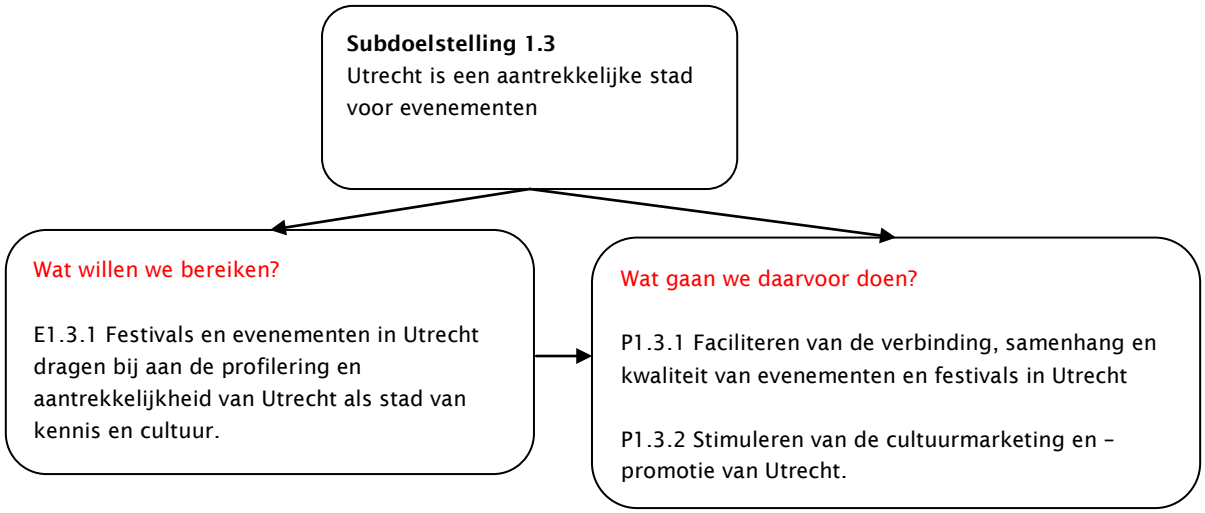
[8] TU, SCU, SUM, Festivals, Provincie/Invest Utrecht, Corio, CMU, Jaarbeurs Utrecht, USP, UU, HU, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU), EBU, Universiteit voor Humanistiek.

[9] TU, Musea Utrecht, SCU, CMU, Ondernemersfonds Utrecht, Stichting Studentensteden, Festivals & Evenementen,Vastgoedbeurzen, Utrecht viert 2013 (themajaar).

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Prestatiedoelstelling 1.2.1
In verband met de heroriëntatie Stadspromotie en de daarbij behorende nieuwe taakverdeling zijn er in 2013 minder salariskosten aan deze doelstelling toegerekend.

Subdoelstelling 1.3: Utrecht is een aantrekkelijke stad voor evenementen

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.3.1
Festivals en evenementen in Utrecht dragen bij aan de profilering en aantrekkelijkheid van Utrecht als stad van kennis en cultuur.

In 2013 hebben wij in brede samenwerking met partijen uit de stad belangrijke evenementen en festivals, zoals '300 jaar Vrede van Utrecht', het European Youth Olympic Festival en Call of the Mall, gebundeld gepromoot: om zo met een gezamenlijke boodschap - Utrecht Viert 2013 – Utrecht neer te zetten als aantrekkelijke evenementenstad. In de tweede helft van het jaar zijn de voorbereidingen voor Utrecht als 'Internationale Stad van Muziek' in 2014 gestart.

In 2013 hebben wij met partijen uit de stad een tussentijdse evaluatie uitgevoerd van de evenementennota resulterend in het voorstel om in de toekomst de koppeling tussen evenementen en de promotie van de stad verder aan te scherpen door aan te sluiten bij ontwikkelingen en initiatieven uit het veld, zoals het 'Internationaal Muziekjaar 2014'. En ook– wanneer daar een goede aanleiding voor is in de stad - gebruik te blijven maken van themajaren en gebundelde marketing zoals bij het Muziekjaar 2014.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.3.1
Faciliteren van de verbinding, samenhang en kwaliteit van evenementen en festivals in Utrecht.

De samenwerking en afstemming tussen de festivalorganisatoren, gemeente en marketingorganisaties als Toerisme Utrecht, de stichting Cultuurpromotie Utrecht, de stichting Museumkwartier en het Centrummanagement Utrecht is verder toegenomen, zoals blijkt uit de samenwerking rondom 'Utrecht Viert 2013' en de voorbereidingen voor 'Utrecht Internationaal Muziekjaar 2014'. Ook de 'Winter Utrecht' campagne, waarin evenementen, festivals en andere winterse activiteiten gebundeld in de markt gezet worden, is in november 2013 weer gestart. De Stichting Cultuurpromotie heeft met steun van Economische Zaken plannen gemaakt om in 2014 de Culturele Zondagen uit te breiden met CZ-

labs om het cultureel ondernemerschap te stimuleren en een nieuwe generatie creatieven zichtbaar te maken en aan het publiek te koppelen. We waren aanspreekpunt en voerden het accountmanagement voor diverse stakeholders en festivalorganisatoren. Nieuwe aanwinsten in Utrecht in 2013 waren: 'Legoworld' en de tentoonstelling 'Nasa a human adventure', beide in de Jaarbeurs, en de uitreiking van de 'Academische Jaarprijs' vanuit het Academiegebouw.

Relevante omgevingsfactoren
De afgelopen jaren waren moeilijke jaren voor de evenementensector. Beschikbaarheid van fondsen en (rijks)subsidies en koopkracht dreigden af te nemen. Soms gebeurde dat ook. Dat dwong de sector tot nadenken over nieuwe mogelijkheden en oplossingen. Dit heeft geleid tot verbeterde samenwerking en nieuwe initiatieven in de stad, zoals hiervoor beschreven is.

Prestatiedoelstelling 1.3.2
Stimuleren van de cultuurmarketing en – promotie van Utrecht
Sinds 2012 fungeert Stichting Cultuurpromotie Utrecht (SCU) als integrale ondersteunende instelling voor de culturele sector en wordt binnen dat programma verantwoord. De stichting Cultuurpromotie gaat n.a.v. een onderzoek van GFK Intomart naar de cultuurbehoeften in de stad onder andere kijken hoe het een beter totaaloverzicht kan bieden van dat wat er in de stad te doen is.

Indicatoren subdoelstelling 1.3

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.3.1	Positie evenementenstad van het jaar	Stichting Nationale Evenementen Prijzen	6 (2009)	2	n.v.t.[10]
E1.3.2	Positie op de ranglijst evenementen G50	Evenementenmonitor G50	2 (2011)	Top 3	2
Prestatie-indicatoren:					
P1.3.1	Percentage festivals en evenementen dat gebruik maakt van het Utrecht-logo	Uitgaande van vastgestelde evenementen jaarkalender	20% (2012)	30%	32%
P1.3.2	Aantal Utrechtse evenementen dat gehonoreerd wordt met een prijs	Stichting Nationale Evenementen Prijzen	2 (2009)	3	n.v.t.[11]

[10] In 2013 heeft er geen prijsuitreiking van de St. Evenementenprijzen plaatsgevonden, omdat de Stichting haar beleid aan het herzien is. In 2014 is wel weer een uitreiking voorzien. Zowel voor de evenementenstad van het jaar, als prijzen voor afzonderlijke festivals. In 2013 vielen er wel IJzeren Podiumdieren prijzen voor beste poppodium, Tivoli, en beste directeur, Marlies Timmermans van Ekko.
[11] Zie voetnoot hierboven.

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.3.1 Festivals en evenementen	276	0	0	0
P1.3.2 Cultuurmarketing en -promotie	457	0	0	0
Totaal lasten	**733**	**0**	**0**	**0**
Baten				
P1.3.1 Festivals en evenementen	0	0	0	0
P1.3.2 Cultuurmarketing en -promotie	0	0	0	0
Totaal baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo lasten en baten	**733**	**0**	**0**	**0**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**733**	**0**	**0**	**0**

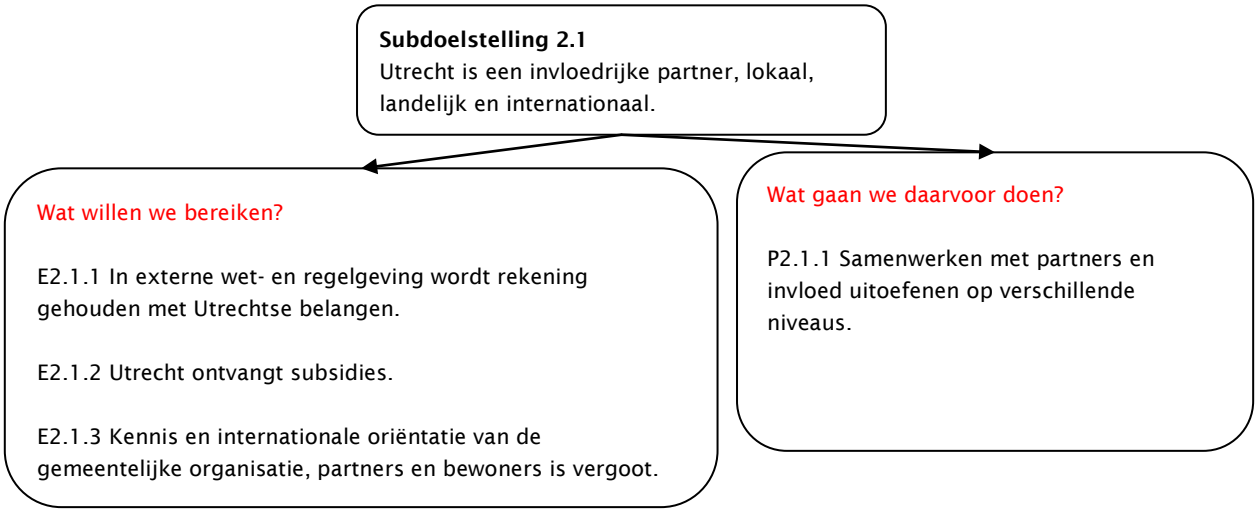
Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Festivals en evenementen
De nominale begroting bestond uit de toegerekende salariskosten. In verband met de heroriëntatie Stadspromotie en de daarbij behorende nieuwe taakverdeling, worden met ingang van 2013 geen salariskosten meer aan deze doelstelling toegerekend. De salariskosten worden nu verantwoord bij doelstelling 1.1.1 Utrecht is zichtbaar als aantrekkelijke stad om te wonen, te bezoeken en in te investeren.

Cultuurmarketing en -promotie
In de nominale begroting 2013 was de gehele subsidie aan het Uitburo onder deze prestatiedoelstelling opgenomen. In verband met de heroriëntatie Stadspromotie is deze post intussen overgeheveld naar het programma Cultuur.

Subdoelstelling 2.1: Utrecht is een invloedrijke partner, lokaal, landelijk en internationaal

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.1.1
In externe wet- en regelgeving wordt rekening gehouden met Utrechtse belangen.

In 2013 werkte de Gemeente Utrecht actief samen met bestuurslagen op regionaal, nationaal en internationaal niveau. Vooral de samenwerking in U10 verband nam dit jaar een vlucht. Op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling/wonen, economie en het sociale domein hebben wij grensoverschrijdende opgaven samen opgepakt en U10 raadsleden maakten gezamenlijk regionale toekomstverkenningen. Ook aan de relaties met de Noordvleugeloverheden besteedden we in 2013 aandacht. Zo werd een Economische actieagenda Noordvleugel vastgesteld en uitgevoerd.

In 'Den Haag' speelde voor Utrecht een aantal prioritaire dossiers zoals de afschaffing van de Wgr+ en de opschaling Noordvleugelprovincies, de verbreding van de A27 en de kadernota's 'zorg voor jeugd' en 'meedoen naar vermogen'. Utrecht trok hierbij veelal samen op met onder andere de G4, de G32 en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Effectdoelstelling 2.1.2
Utrecht ontvangt subsidies.

Het jaar 2013 was een overgangsjaar in de Europese begrotingsperiode. De subsidieprogramma's liepen ten einde en veel programma's waren al gesloten. Tegelijkertijd heeft de EC de kaders voor de nieuwe programma's voor de periode 2014-2020 opgesteld. In 2013 waren er hierdoor beperktere mogelijkheden voor het indienen van aanvragen. Voor projecten in Utrecht zijn Europese bijdragen toegezegd voor een bedrag van 0,450 miljoen euro Daarnaast hebben wij in 2013 gewerkt aan het zekerstellen van EFRO en ESF bijdragen voor de stad in de periode 2014 – 2020. Eind 2013 waren de onderhandelingen daarover nog niet geheel afgerond. De verwachting is dat er voor de komende jaren een bedrag van 6,5 miljoen euro aan EFRO middelen direct beschikbaar komt voor de stad Utrecht, en daarnaast een bedrag van 1,6 miljoen euro aan ESF middelen.

In 2013 hebben we de voorbereiding op de nieuwe Europese begrotingsperiode gestart. Samenwerking met lokale stakeholders (zoals UU, HKU, TNO, EBU) hebben wij verder vormgegeven, de ontwikkeling van nieuwe programma's wordt nauwgezet gevolgd, en we zijn in het internationale netwerk potentiële partner voor nieuwe subsidieaanvragen.

Effectdoelstelling 2.1.3
Kennis en internationale oriëntatie van de gemeentelijke organisatie, partners en bewoners is vergroot.

- Wij hebben Utrecht op de kaart gezet in Europa met de Viering van de Vrede van Utrecht in Brussel met een tentoonstelling en debatten met Europarlementariërs, college van B en W, Universiteit, Dutch Game Garden en andere Utrechtse stakeholders.
- De Viering van de Vrede van Utrecht kreeg ook internationale aandacht met activiteiten in Turijn, London en Gibraltar.
- Wij hebben het Europees beleid herijkt met als resultaat de nieuwe Europa Strategie voor Utrecht 2014-2020 die is vastgesteld door college van B en W.
- Het Netwerk Utrecht Internationaal is in 2013 gegroeid van 120 naar 165 leden. De leden werken samen aan de internationale ambities en delen informatie over internationale activiteiten in Utrecht.
- Utrecht is actief lid van Eurocities en volgt innovatieve trends en ontwikkelingen zoals rond elektrisch vervoer, open data of creatieve industrie (3D-printen).
- De oriëntatie op (economische) relaties buiten Europa heeft geresulteerd in een uitwisselingsovereenkomst met Portland.
- Wij hebben relaties met China en Chinese partners in de stad ontwikkeld en deze leiden tot een groeiend lokaal China-netwerk.
- 15 organisaties organiseerden activiteiten binnen het programma Utrecht Connected Worldwide dat werd opgezet voor internationale uitwisseling met interessante steden/organisaties wereldwijd.
- Wij hebben bewoners geïnformeerd over en actief betrokken bij activiteiten rondom mensenrechten lokaal zoals met het grote Stadsdebat van Studium Generale van de UU en de start van de mensenrechtencoalitie.
- Het Team 2015 Utrecht verbond 75 organisaties die zich inzetten voor mondiale ontwikkelingen en de Millenniumdoelen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.1.1
Samenwerken met partners en invloed uitoefenen op verschillende niveaus.

Het subsidieresultaat hebben wij behaald door verbinding te leggen tussen subsidiemogelijkheden die zich aandienen, de lokale actoren die daarin een rol kunnen spelen en het internationale netwerk te benutten om de veelal noodzakelijke internationale samenwerking te kunnen realiseren. Door expertise te bieden bij het ontwikkelen van internationale samenwerkingsverbanden, het opstellen van aanvragen en het uitvoeren van door Europa gesubsidieerde projecten nemen wij belemmeringen om gebruik te maken van deze mogelijkheden weg.

Om het internationale karakter van de stad en gemeente te versterken onderhouden we netwerken lokaal, regionaal, nationaal en internationaal:

- Europa: We hebben een Tentoonstelling over de Vrede van Utrecht gerealiseerd in het Europarlement in april. Samen met Provincie, UU, Dutch Game Garden en partners hebben we Utrecht op de kaart gezet in Brussel. We hebben het Europees beleid herijkt wat heeft geleid tot een Europa Strategie voor Utrecht 2014-2020 met drie heldere ambities richting Europa.
- Europees Stedennetwerk: Utrecht is actief in Eurocities met onder andere vicevoorzitterschap van het Mobility Forum en voorzitterschap van de werkgroep International Relations outside Europe. We hebben het Similar Cities netwerk omgevormd tot een flexibeler Connected Cities Netwerk dat meer mogelijkheden biedt om op thema in wisselende samenstelling te werken en daar ook partners uit de stad bij te betrekken. We hebben de stedenband met Brno afgebouwd.
- Internationalisering Utrecht; we hebben een netwerk rond relaties met China opgebouwd en hebben diverse Chinese delegaties ontvangen, de oprichting van de Guangdong Federatie ondersteund en publicaties in Chinese media als GogoDutch en China Times georganiseerd. Utrecht en Portland tekenden een vriendschapsovereenkomst. Doel is stijging aantal internationale bezoekers, bedrijven, expats en studenten te bevorderen samen met partners in de stad.
- Utrecht Connected Worldwide: Utrecht was aangesloten bij de viering van het Nederland-Rusland jaar met activiteiten in de stad. We hebben het Designercafé en Toerisme Utrecht ondersteund bij ontwikkeling activiteiten in en met Portland. Wij hebben met steden als Wenen, Graz, Gotenborg, Barcelona, de Raad van Europa en de

Fundamental Rights Agency het initiatief genomen om te komen tot een stedennetwerk dat lokale mensenrechten in Europese steden bevordert en ondersteunt.

- Millennium gemeente: We werken samen met het Team 2015 Utrecht om de Millenniumdoelen te ondersteunen en wij verbonden 75 organisaties die zich inzetten voor de Millenniumdoelen. Het Team 2015 maakte met de leden een filmpje van de Utrechtse inzet voor de Millenniumdoelen die wordt gedraaid op RTV-Utrecht en in de bioscopen. Utrecht heeft de titel Fair Trade Gemeente ook in 2013 behouden. Met Europees subsidieproject GAIA ontwikkelden we kennis over duurzaam handelingsperspectief met Malmö, New Castle en Nieuwegein. De stedenband met León vierde haar 30 jarig bestaan en betrekt veel partners in de stad bij de projecten voor woningen, bos, beurs en ondernemers in León.

Indicatoren subdoelstelling 2.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.1.1.	Aantal dossiers waarin de inzet van Utrecht aantoonbaar is aan te wijzen	Afdeling BIS	20	25	0
E2.1.2.	Toegekende subsidies voor Europese projecten (€) (exclusief EFRO, inclusief ESF)	Afdeling BIS	3,61 miljoen (2009)	2,5 miljoen	0,45*
E2.1.3	Aantal ambtenaren dat deelneemt aan een vorm van een EU-cursus, -uitwisseling, of -stage	jaarverslag	150 (2010)	150	150
E2.1.4	Aantal partners in de stad betrokken bij internationale projecten	jaarverslag	100(2010)	100	230
E 2.1.5	Percentage Utrechters dat voor studie of werk in Utrecht gebruikmaakt van internationale contacten	Inwoners enquête	25% (2011)	27	Wordt niet elk jaar gemeten
Prestatie-indicatoren:[12]					
P2.1.1	Aantal prioritaire dossiers waarop actief de Utrechtse belangen worden behartigd op lokaal, landelijk en internationaal niveau	Collegebesluiten	5 (2009)	prioritaire dossiers door splitsing B en CIS is dit niet te meten	6 dossiers internationaal

[12] Dit zijn de daadwerkelijk toegekende Europese subsidies. De aanvraagmogelijkheden waren in 2013 beperkt vanwege overgang naar nieuwe Europese begrotingstermijn. In 2013 hebben de onderhandelingen plaatsgevonden over de inzet van de nieuwe structuurfondsperiode (EFRO en ESF). Naar verwachting resulteert de Utrechtse inzet in een rechtstreeks bedrag van circa 8,1 miljoen euro voor de periode 2014-2020, naast een bedrag van zo'n 7,7 miljoen euro waarvoor de stad en de Provincie samen de invulling bepalen. Begin 2014 wordt besluitvorming hierover verwacht.

Wat heeft dat gekost?

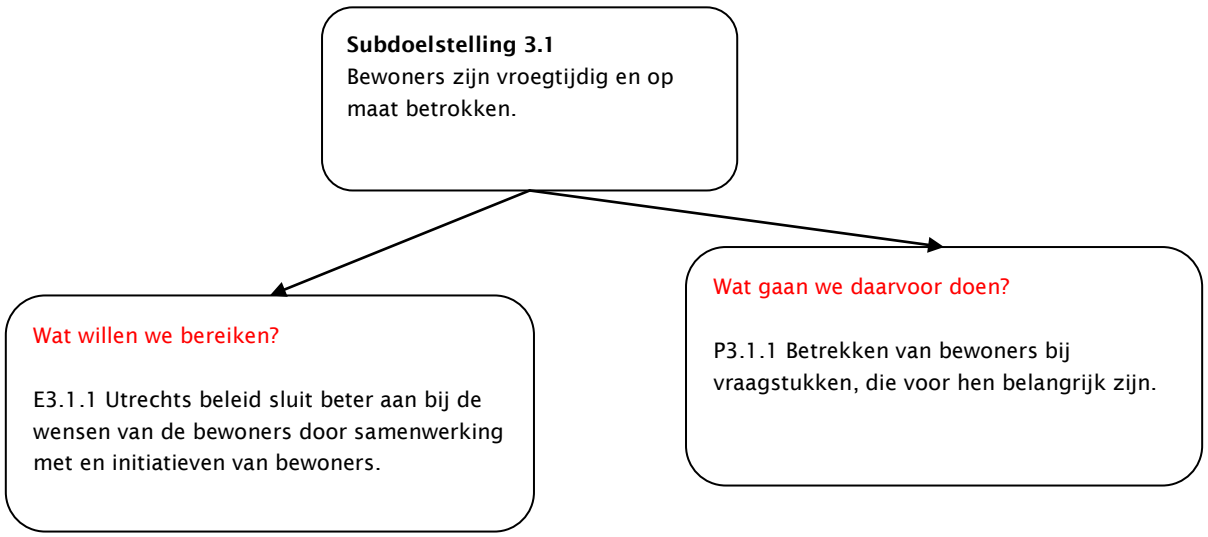
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P2.1.1 Samenwerken en beïnvloeden	2.991	3.064	2.988	76
Totaal lasten	**2.991**	**3.064**	**2.988**	**76**
	0	0	0	0
Baten				
P2.1.1 Samenwerken en beïnvloeden	0	0	77	77
Totaal baten	**0**	**0**	**77**	**77**
Saldo lasten en baten	**2.991**	**3.064**	**2.911**	**153**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**2.991**	**3.064**	**2.911**	**153**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Samenwerken en beïnvloeden
De realisatie van de lasten is conform begroting. De inkomsten à 0,08 miljoen euro betreffen bijdragen van derden aan diverse bovengemeentelijke en internationale projecten.

Subdoelstelling 3.1: Bewoners zijn vroegtijdig en op maat betrokken

Wat hebben we bereikt?

Bewoners betrekken: Utrechts beleid sluit beter aan bij de wensen van de bewoners door samenwerking met en initiatieven van bewoners

Effectdoelstelling 3.1.1
Utrechts beleid sluit beter aan bij de wensen van de bewoners door samenwerking met en initiatieven van bewoners.

Het percentage inwoners, dat aangeeft dat de gemeente iets heeft gedaan met hun bijdrage om het beleid te beïnvloeden is 27%. Het aandeel Utrechters dat niet weet of dit gebeurd is bedraagt 29%. Dit is een nieuwe effectindicator. Vanaf 2013 zoomen we dieper in op de effecten van onze participatie- en initiatievenaanpak, om concrete verbeterpunten te kunnen aangeven. We gebruiken daarvoor de gegevens uit de Benchmark Burgerparticipatie. Uit deze benchmark blijkt dat we het goed doen wat betreft houding, interactie met betrokkenen en de inzet van werkvormen. Verdere verbetering is nodig bij verduidelijken van kaders, spelregels en resultaten, bij tijdig communiceren en bij het overbruggen van belangentegenstellingen. De helft van de participanten is van mening dat hun inbreng doorwerkt in het beleid of de praktijk en is tevreden met de uitkomst van het participatieproces. Ten opzichte van 2012 is hierin geen verandering gekomen. In 81% van de onderzochte trajecten is een participatieplan opgesteld en de Utrechtse Participatiestandaard toegepast.

We streven naar een goede aansluiting op initiatieven van Utrechters, met een passende rolinvulling van gemeente én samenleving. Dit vraagt om een nieuwe manier van werken, een open en flexibele houding, en maatwerk waar nodig. Het jaar 2013 stond in het teken van het werkende weg onderzoeken van deze manier van werken, samen met initiatiefnemers, organisatie en bestuur.

De bekendheid van Utrechters met het leefbaarheidsbudget is iets gedaald, van 34% in 2012 naar 33% in 2013. In 2013 honoreerden we ruim 2000 leefbaarheidsinitiatieven van bewoners, evenveel als in 2012.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 3.1.1
Betrekken van bewoners bij vraagstukken, die voor hen van belang zijn.

In 2013 hield de gemeenteraad eenentwintig raadsinformatieavonden en dertien bijeenkomsten in de wijk.
De Rekenkamer Utrecht heeft in 2013 drie rapportages met adviezen aan de gemeenteraad uitgebracht:
1. 'Een lange adem' over de organisatievernieuwing;
2. De rekenkamerbrief Wet Houdbare Overheidsfinanciën;
3. Subsidieverstrekking - wordt gevolgd.

In het najaar 2013 heeft de Rekenkamer drie nieuwe onderzoeken opgestart:
1. Klachtafhandeling;
2. Muziekpaleis;
3. Jeugdzorg (in samenwerking met de rekenkamers van Amsterdam, Den Haag en Rotterdam). Het jaarverslag vindt u vanaf april dit jaar op de site www.rekenkamer.utrecht.nl.

Versterking participatie: we betrokken bewoners, andere belanghebbenden en wijkraden bij veel beleids- en besluitvormingsprocessen. De wijkraden brachten 62 adviezen uit aan ons college van B en W. Ook leverden ze regelmatig vroegtijdig inbreng bij planontwikkeling.
Verbreding participatie: met de bijeenkomsten 'Heft in Handen' en het 'JijMaaktUtrecht-festival' voerden we met Utrechters, ambtenaren, raadsleden en anderen de dialoog over hoe de samenwerking rondom initiatieven er in de Utrechtse praktijk uit ziet. In de uitwerking van de motie 'Voor een goed idee is altijd plek' gaven wij aan hoe wij concreet ruimte willen scheppen voor initiatief. In het verlengde hiervan startten we met het ontwikkelen van een 'Kompas voor initiatief': een hulpmiddel voor initiatiefnemers en gemeente om een initiatief op een goede manier verder te brengen. Tijdens het JijMaaktUtrecht-festival reikten we ook voor de eerste keer de JijMaaktUtrecht-trofee uit voor het beste Utrechtse initiatief, aan Paviljoen Pas op de Plaats aan het Westplein.

Digitale ondersteuning van participatie en initiatief via Participatie2.0: in 2013 is de website JijMaaktUtrecht.nl (betaversie) gelanceerd; de site bevat vele initiatieven van bewoners en faciliteert contacten tussen initiatiefnemers. Ook zijn op deze site de eerste gemeentelijke open data beschikbaar gesteld.

Het wijkgericht werken binnen de organisatie is verder versterkt. De afdeling Wijken werd onderdeel van de Ontwikkelorganisatie; de afstemming op wijkniveau werd vernieuwd. Samen met de wijkraden en andere wijkpartijen en onder regie van de wijkregisseurs stelden we voor alle wijken wijkambities 2014-2018 en wijkactieprogramma's 2014 op. Voor complexe vraagstukken organiseerden we diverse wijkpleinen, ook met bewoners en andere partners in de wijk.

Indicatoren subdoelstelling 3.1

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E3.1.1	Percentage inwoners dat idee heeft dat de gemeente iets heeft gedaan met hun bijdrage om het beleid te beïnvloeden	Inwoners-enquête	39% (2013)	n.v.t.	39%
E3.1.2	Percentage inwoners dat bekend is met het Leefbaarheidsbudget	Inwoners-enquête	43% (2011)	48%	33%
Prestatie-indicatoren:					
P3.1.1	Aantal raadsinformatieavonden	Griffie	23 (2009)	18	21
P3.1.2	Percentage projecten waar de participatie-standaard is toegepast	Benchmark Burger-participatie	61% (2011)	65%	81%

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P3.1.1 Bewoners betrekken	17.456	17.760	17.085	675
Totaal lasten	**17.456**	**17.760**	**17.085**	**675**
	0	0	0	0
Baten				
P3.1.1 Bewoners betrekken	0	0	653	653
Totaal baten	**0**	**0**	**653**	**653**
Saldo lasten en baten	**17.456**	**17.760**	**16.432**	**1.328**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	-155	0	-155
Onttrekking reserves	0	156	156	0
Saldo na mutaties reserves	**17.456**	**17.449**	**16.276**	**1.173**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

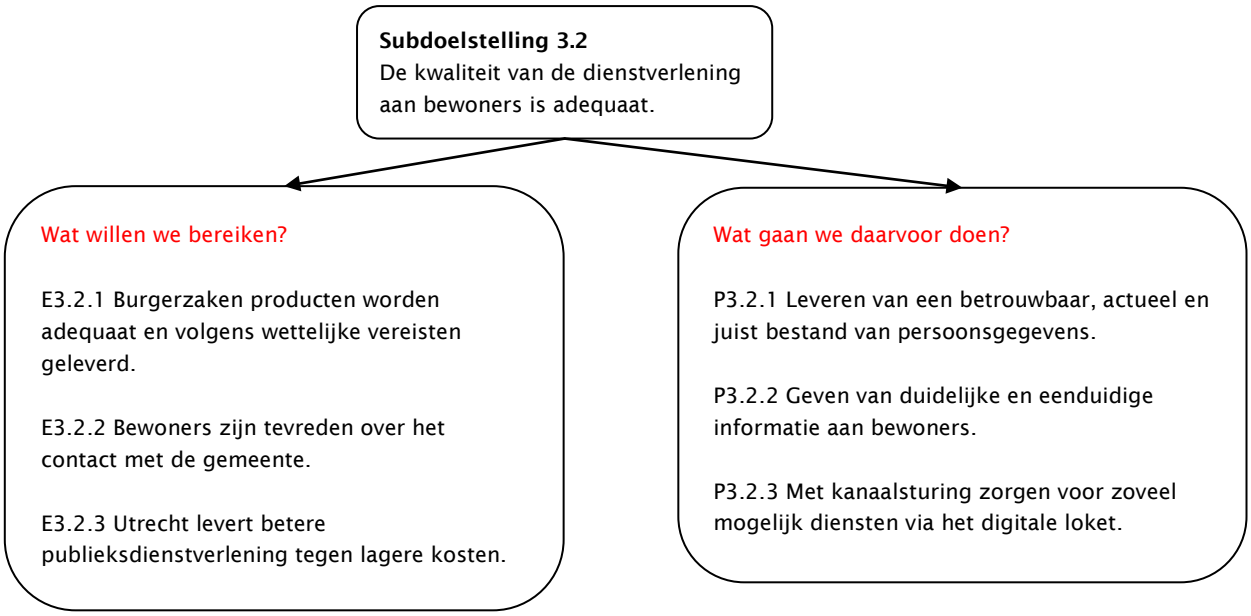
Bewoners betrekken
Raadsorganen had een voordeel op de lasten van 0,662 miljoen euro. Dit positieve resultaat is vooral toe te schrijven aan het feit dat de vergoedingen aan raadsleden 0,3 miljoen euro lager uitvielen dan begroot omdat de bijdrage ZVW voor raadsleden is vervallen en omdat de kostenvergoeding voor raadsleden volgens de richtlijn van het ministerie is verlaagd. Overige voordelen bij Raadsorganen zijn vooral ontstaan door een onderbesteding op het budget voor dualisering en door de lagere kosten die er gemaakt zijn voor dienstverlening door Interne Bedrijven. De opheffing van de gemeentelijke Ombudsman levert een voordeel op van 0,122 miljoen euro.

De geraamde lasten op de wijkbureaus zijn met 0,828 miljoen euro overschreden, doordat ingeboekte besparingen op de loonkosten niet onmiddellijk gerealiseerd kunnen worden.

De uitgaven op de leefbaarheidsbudgetten bedroegen in 2013 0,820 miljoen euro minder dan het beschikbare budget (een voordeel van 0,636 miljoen euro op de lasten en 0,184 miljoen euro op de baten). Het in 2013 beschikbare budget is weliswaar volledig toegekend, maar deels nog in uitvoering en nog niet besteed.

De rest van het voordeel op de baten kan bijna helemaal toegeschreven worden aan een vrijval van de voorziening wethouderspensioenen. Bij de jaarlijkse doorrekening van deze voorziening bleek dat hij 0,4 miljoen euro te hoog was opgenomen. Verder zijn er nog niet begrote bijdragen van derden ontvangen voor het European Youth Olympic Festival voor een totaalbedrag van 0,04 miljoen euro.

Subdoelstelling 3.2: De kwaliteit van de dienstverlening aan bewoners is adequaat

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 3.2.1
Burgerzaken producten worden adequaat en volgens wettelijke vereisten geleverd.

Burgerzaken streeft ernaar alle producten adequaat en volgens wettelijke vereisten te leveren. We meten deze kwaliteit aan de hand van de jaarlijkse kwaliteitsmonitor gemeentelijke basisadministratie (GBA) en reisdocumenten. De Kwaliteitsmonitor is door Basisregistratie Personen (BRP) ontwikkeld en ondersteunt gemeenten bij het op peil houden en verbeteren van de kwaliteit van de GBA/BRP en de uitgifte van reisdocumenten. Sinds de wijziging van de Paspoort Uitvoeringsregeling Nederland (PUN) op 1 maart 2013 maakt de gemeente gebruik van deze monitor om een beeld te krijgen van de kwaliteit van de GBA/BRP en de veiligheid van het uitgifteproces van reisdocumenten. De gemeente is

verplicht om over de resultaten jaarlijks te rapporteren aan de minister van Binnenlandse Zaken. We scoren hier goed op voor beide locaties. Daarnaast meten we de kwaliteit aan de hand van het aantal klachten over de geleverde producten en diensten van Burgerzaken. Het percentage klachten is ten opzichte van 2012 (0,07%) in 2013 licht afgenomen (0,04%). In het totaal van klachten zijn tevens klachten opgenomen aangaande het algemeen beleid van Burgerzaken, zoals klachten met betrekking tot het werken Op Afspraak. Deze klachten hebben geen wettelijke status, maar heeft Burgerzaken wel gebruikt om haar dienstverlening verder te optimaliseren.

Effectdoelstelling 3.2.2
Bewoners zijn tevreden over het contact met de gemeente.

Om de kwaliteit en klanttevredenheid van de publieksdienstverlening te meten zijn de landelijke VNG benchmark publiekszaken en aanvullende onderzoeken over de kwaliteit en ontwikkeling van onze dienstverlening uitgevoerd. De klanttevredenheid is voor zowel balie als telefoon toegenomen en het percentage in één keer afgehandelde telefoontjes is flink gestegen. De frontoffice medewerkers scoren opnieuw uitstekend op klantgerichtheid en indicatoren zoals bejegening. Ook het actief gebruik maken van social media door de Gemeente Utrecht wordt zeer positief gewaardeerd.

Om digitaal gebruik van de collecties te faciliteren, levert Het Utrechts Archief (HUA) een grote inspanning om de archieven en collecties te digitaliseren. De digitale ontsluiting van de collectie wordt deels mogelijk gemaakt door de inzet van een grote groep vrijwilligers en in toenemende mate online via crowdsourcing. Het bezoek aan de website van HUA steeg met 6% naar een totaal van 8 miljoen euro pageviews en 9 miljoen euro raadplegingen van de Archiefbank. In het publiekscentrum van HUA wordt het verhaal van de Utrechtse bronnengeschiedenis op een interactieve manier en in context aan het publiek getoond. Het bezoek aan de exposities in het publiekscentrum stijgt jaarlijks met ruim 10%. HUA is eveneens een partner in de Stichting Utrechts Museumkwartier, waarin onder meer wordt samengewerkt in het onderwijsprogramma 'Museum voor de klas'. In 2013 kreeg HUA voor het tweede opeenvolgende jaar de hoogste bezoekerswaardering van de culturele instellingen in het Museumkwartier. Daarnaast geeft het HUA een actieve bijdrage aan de culturele festiviteiten in de stad, zoals de Culturele Zondagen, de Stadsdag, de Vrede van Utrecht en aan programma's zoals 'Museum voor een dag'. Tot slot hebben HUA en de Provincie Utrecht in 2013 een dienstverleningsovereenkomst gesloten. In de overeenkomst is bepaald dat HUA de archieven waaronder de archieven van Provinciale Staten, de Ridderschap van Utrecht, de Provinciale Waterstaat en de Provinciale Planologische Dienst beheert en daar waar mogelijk ter beschikking stelt aan het publiek.

Effectdoelstelling 3.2.3
Utrecht levert betere publieksdienstverlening tegen lagere kosten.

De gemeente kent meerdere dienstverleningskanalen. Het doel is online dienstverlening verder mogelijk te maken en te stimuleren, volgens het principe: click-call-face, waarbij het digitale kanaal vanuit kosten perspectief en vanwege het 24 uur per dag overal beschikbaar zijn het voorkeurskanaal is, dan telefoon en dan balie, post en e-mail.

De dienstverlening is verbeterd en we zien de gewenste verschuiving naar online dienstverlening al terug in de resultaten. Het percentage digitale dienstverlening ligt met 70% hoger dan het benchmarkgemiddelde (63%). Het gebruik van online dienstverlening via e-formulieren is opnieuw gestegen. Er is ook een flinke stijging te zien in het aantal bezoekers dat eerst informatie opzoekt voor een bezoek aan de balie of contact per telefoon. Hierdoor kunnen we klanten goed informeren over het werken op afspraak, openingstijden en de digitale mogelijkheden om zelf direct zaken te regelen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 3.2.1
Leveren van een betrouwbaar, actueel en juist bestand van persoonsgegevens.

Het bijhouden van een betrouwbaar, actueel en juist bestand van persoonsgegevens GBA is een wettelijke taak, die wordt uitgevoerd door Burgerzaken. In 2012 is door PricewaterhouseCoopers het inhoudelijke deel van de GBA-audit (driejaarlijkse cyclus) uitgevoerd. In totaal zijn er 300 niet-selecte en 20 selecte persoonslijsten gecontroleerd. De audit is uitgevoerd volgens de normen zoals geformuleerd door de minister van Binnenlandse Zaken. Burgerzaken is op alle fronten geslaagd voor deze GBA-audit. Instrumenten die we inzetten om de kwaliteit van de GBA/BRP te verhogen zijn:

permanente educatie van medewerkers, bijhouden van actuele kennis en jurisprudentie, adresonderzoeken, gegevensuitwisseling met intern gemeentelijke en externe ketenpartners, steekproeven en periodieke kwaliteitscontroles. Daarnaast hebben dit jaar specifieke kwaliteitscontroles plaatsgevonden op persoonsgegevens vanwege de migratie van de GBA naar de BRP. De afdeling heeft met succes de controles en verbeteringen in de basisadministratie opgepakt en opgelost.

Prestatiedoelstelling 3.2.2
Geven van duidelijke en eenduidige informatie aan bewoners.

De gemeentebrede telefonische frontoffice, het Klant Contact Centrum (KCC) is uitgebouwd en neemt steeds meer telefoon, mailbeantwoording en eerstelijns balietaken van uitvoeringsorganisaties over. Ook is binnen het KCC een team actief dat digitale vragen aan de gemeente via sociale media beantwoordt. De centrale producten- en dienstencatalogus en kennisbank is in 2012 in gebruik genomen en is inmiddels goed gevuld: het Klant Contact Systeem (KCS). Dit systeem passen we op steeds meer plekken toe, hierdoor beschikken steeds meer frontoffice medewerkers over dezelfde informatie en kunnen ze hetzelfde juiste antwoord geven aan een klant. We hebben de website Utrecht.nl opgeschoond, gemigreerd naar een nieuwe stabielere omgeving en beter doorzoekbaar gemaakt. Tevens hebben we het beheer van de website gecentraliseerd.

Prestatiedoelstelling 3.2.3
Met kanaalsturing zorgen voor zoveel mogelijk dienstverlening via het digitale loket.

De focus van de maatregelen ligt op de verschuiving van dienstverlening naar het digitale kanaal. Daarvoor zijn verschillende maatregelen genomen. De mogelijkheden voor het online maken van een afspraak zijn verbeterd en uitgebreid. Het grootste deel van de e-formulieren is sterk verbeterd en het is makkelijker om producten digitaal aan te vragen. Voor diegene die moeite heeft met omgaan met de digitale overheid bieden wij samen met de bibliotheek cursussen aan om burgers digitaal vaardiger te maken.

Indicatoren subdoelstelling 3.2

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E3.2.1	Percentage klachten over geleverde Burgerzaken producten	Klachtenmonitor Publiekszaken	0,02% (2010)	0,02%	0,04%
E3.2.2	Klanttevredenheid klant Contact Centrum (schaal 1-10)	Benchmark Publiekszaken TSN NIPO	6,9 (2009)	7,5	7,5
E3.2.3	Digitale klanttevredenheid (schaal 1-10)	Benchmark Publiekszaken TNS NIPO	7,3 (2009)	7,5	7,5
Prestatie-indicatoren:					
E3.2.1	Het door Burgerzaken voldoen aan de kwaliteitseisen op het terrein van beheren van gegevens, proces en privacy-aspecten (auditnorm BZK)	Gemeentelijke Basisadministratie Audit	90% (2009)	100%	100%
P3.2.2	Percentage telefonische contactpogingen dat leidt tot een contact (bereikbaarheidsnorm)	Klant Contact Centrum	93% (2010)	95%	92%
P3.2.2	Percentage vragen dat tijdens het eerste contact wordt beantwoord (Telefonisch via het klant Contact Centrum)	Klant Contact Centrum	58% (2009)	65%	71%
P3.2.3	Digitaal ontvangen dienstverleningstrans-acties	Interne Bedrijven	nnb	150.000	165.000

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P3.2.1 Juist bestand persoonsgegevens	8.858	8.958	8.256	702
P3.2.2 Informatie aan inwoners	5.173	5.529	5.361	169
P3.2.3 Publieksdienstverlening	886	901	765	137
Totaal lasten	**14.917**	**15.388**	**14.380**	**1.008**
Baten				
P3.2.1 Juist bestand persoonsgegevens	6.494	6.655	6.695	40
P3.2.2 Informatie aan inwoners	66	66	16	-51
P3.2.3 Publieksdienstverlening	0	0	0	0
Totaal baten	**6.561**	**6.721**	**6.711**	**-11**
Saldo lasten en baten	**8.356**	**8.666**	**7.669**	**997**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**8.356**	**8.666**	**7.669**	**997**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Juist bestand persoonsgegevens
De realisatie 2013 onderschrijdt de actuele begroting met 0,702 miljoen euro. Het voordelig resultaat bestaat uit niet uitgegeven budget voor verkiezingen (0,7 miljoen euro), niet uitgegeven budget voor een roostertool (0,075 miljoen euro), uit vrijval kapitaallasten op routine-investeringen (0,27 miljoen euro) en uit meerkosten op inhuur (0,4 miljoen euro). Restant budget 2013 voor verkiezingen is in 2014 nodig voor organiseren van twee verkiezingen (Gemeenteraadsverkiezingen en verkiezingen Europees Parlement. Budget in 2013 beschikbaar gesteld voor een roostertool bij Burgerzaken in 2014 te bestemmen voor een roosteringsysteem frontoffice breed (zie ook P 3.2.3).

Publieksdienstverlening
De aanschaf van een nieuw planning en roosteringsysteem is in 2013 niet gerealiseerd omdat bleek dat de scope in verband met stadskantoor uitgebreid moest worden naar een systeem voor frontoffice breed (voordeel van 0,137 miljoen euro).

1.2 Stedelijke Ontwikkeling

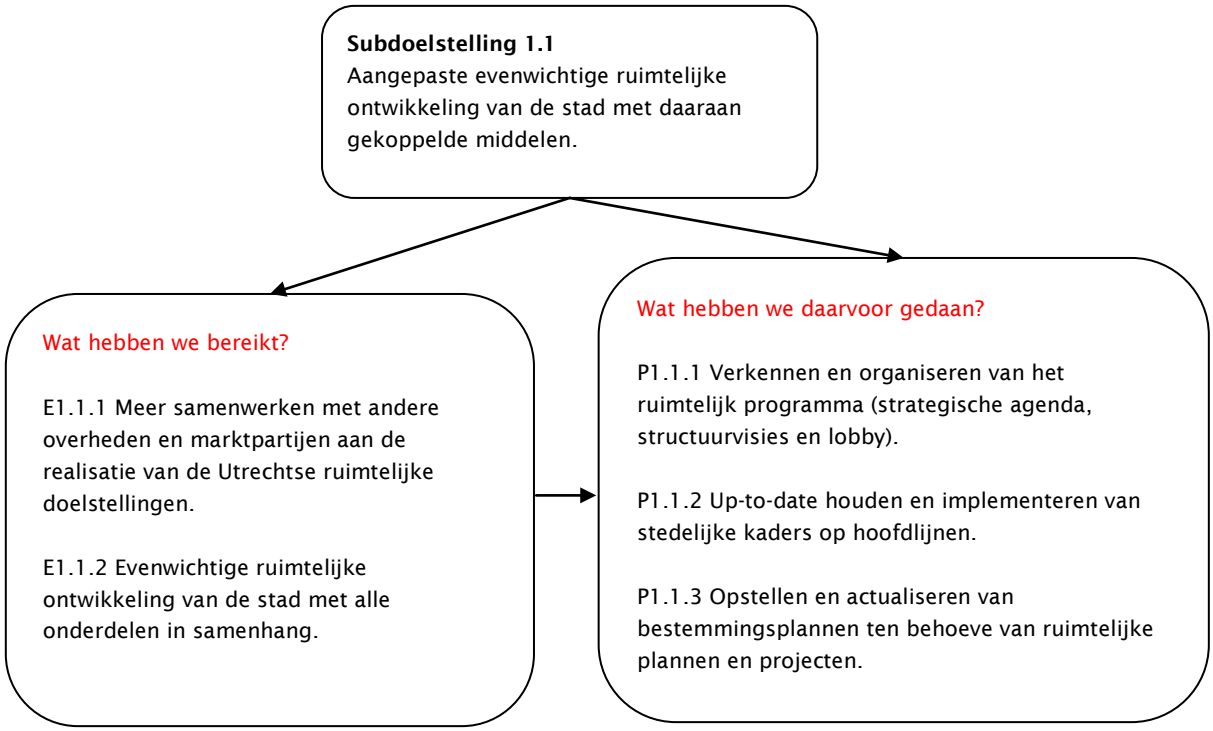
Algemene programmadoelstelling

Een vitale en leefbare stad waar mensen met plezier kunnen wonen en werken

We willen zorgen voor aantrekkelijke woon- en werkmilieus en een uitnodigende openbare ruimte

In 2013 is uitvoering gegeven aan de programma's Stationsgebied, Leidsche Rijn, Stedelijke Ontwikkeling, Bouwen aan de Stad en Krachtwijken. Afgelopen jaar duurde de crisis op de vastgoedmarkt voort. De verwachting ten aanzien van het tempo waarin woningbouw en kantoor- en bedrijfsontwikkeling kan worden gerealiseerd is daar op bijgesteld. Toch zien we in 2013 bouwactiviteit op diverse plaatsen in de stad inclusief Leidsche Rijn het Stationsgebied. Aan de hand van in 2013 voorbereide en vastgestelde maatregelen denken wij de woningbouwproductie verder te kunnen stimuleren. Met het aanstellen van een stadsmakelaar beogen we het in gang gezette beleid te versterken ten aanzien van het terugdringen van leegstand. De gevolgen van veranderingen op de vastgoedmarkt en daarmee gepaard gaande veranderingen in de rol van de overheid in het ontwikkelproces zien we ook in de gemeentelijke organisatie. In 2013 hebben wij een eerste stap gezet op weg naar het beter stroomlijnen van ruimtelijke processen door middel van onze raadsbrief met betrekking tot de Ruimtelijke Keten.

Subdoelstelling 1.1: Evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling van de stad met daaraan gekoppelde middelen

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.1.1
Inhoudelijke en financiële steun van hogere overheden en investerende partijen naast eigen investeringen voor de Utrechtse ruimtelijke doelstellingen.

In het kader van het voornemen van het Rijk om de Wet Gemeenschappelijke Regelingen plus (Wgr+) af te schaffen, heeft Utrecht belang bij behoud van zeggenschap over de verdeling van de financiële middelen rond infrastructuur en vervoer. De lobby is daarom gericht op aansluiting bij de Vervoerregio Amsterdam. Deze discussie is nog niet afgerond en loopt nog door in 2014. Daarnaast blijft regionale samenwerking, ook zonder Wgr+, belangrijk om gemeenschappelijke vraagstukken op te lossen. Het BRU wordt omgevormd naar een netwerksamenwerking (U10) met een minder formele en lossere structuur. Een contourenschets voor deze nieuwe samenwerking wordt binnenkort aan de colleges voorgelegd. Het bestuurlijk overleg met regiogemeenten op de domeinen sociaal, ruimtelijke ordening en wonen, economische zaken en verkeer wordt wel voortgezet. In een aantal sectorale werkgroepen zijn in 2013 al eerste aanzetten gegeven voor een toekomstige regionale samenwerkingsagenda.

In 2013 is de Gebiedsagenda voor de Noordvleugel van de Randstad afgerond en in november bestuurlijk tussen de regionale partijen en het Rijk vastgesteld. In die Gebiedsagenda zijn de ruimtelijke visie, ambitie en opgaven op schaalniveau van de Noordvleugel van de Randstad verwoord. Er is onder meer samengewerkt met de regio's rond Amsterdam en Almere. Utrecht is binnen dat grotere gebied gepositioneerd zodat de opgaven in Utrecht ook op de rijksagenda kunnen komen. De focus ligt op thema's als woningmarkt, bereikbaarheid en in het verlengde van de Nieuwe Ruimtelijke Strategie op de verder ruimtelijke ontwikkeling van Leidsche Rijn, het Stationsgebied en het gebied Utrecht-Oost/Science Park. Opname van deze opgaven in de Gebiedsagenda is een voorwaarde voor het verwerven van toekomstige betrokkenheid van het Rijk en Rijksmiddelen. De crisis op de vastgoedmarkt duurde ook in 2013 voort. Bij de Voorjaarsnota 2013 is de Nieuwe Ruimtelijke Strategie verder aangescherpt en is vooral het kantorenprogramma bijgesteld op basis van het STEC-rapport en zijn stimuleringsmaatregelen voor de woningbouwproductie voorbereid.

De noodzaak tot bezuinigen, de ontwikkeling naar een meer faciliterende rol van de gemeente, het vorderen van lopende ruimtelijke programma's en de effecten van de crisis op de plan- en werkvoorraad zijn van invloed op het werk in de ruimtelijke keten. In 2013 hebben we verder gewerkt aan de optimalisatie van het werk in die keten: hoe stuurt Utrecht in samenhang op haar lopende planvoorraad (MPG, BAS, Leidsche Rijn, Stationsgebied, infrastructuur), hoe wordt dat afgestemd met de activiteiten van Stadswerken, hoe worden ruimtelijke initiatieven begeleid? Eind 2013 hebben wij de gemeenteraad schriftelijk gerapporteerd over de voortgang van dit proces en hebben we een aantal in voorbereiding zijnde maatregelen benoemd. Voor sommige is al een eerste aanzet geëffectueerd, zoals het opstellen van een uniforme peilstok grondexploitaties parallel aan de programmabegroting.

Effectdoelstelling 1.1.2
Evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling van de stad met alle onderdelen in samenhang.

De Wet ruimtelijke ordening schrijft voor dat bestemmingsplannen en beheersverordeningen vanaf 1 juli 2013 actueel zijn, dat wil zeggen niet ouder dan 10 jaar mogen zijn. Voor 80% van het grondgebied van de gemeente is dat doel in 2013 bereikt. Voor enkele gebieden is het tijdig beschikbaar hebben van een actueel plan niet haalbaar gebleken, onder meer doordat een aantal inhoudelijke vraagstukken veel ingewikkelder en arbeidsintensiever was dan vooraf was voorzien. Het bestemmingsplan Haarzuilens is om die reden in januari 2014 vastgesteld en het bestemmingsplan Lage Weide is nog in procedure. Ook is opnieuw geïnventariseerd of er nog bijzondere acties nodig zijn in verband met 'gaten' in plannen door gedeeltelijke onthouding van goedkeuring bij uitspraak van de Raad van State of verbeteringen naar aanleiding van de uitvoeringspraktijk. Uit deze inventarisatie is gebleken, dat er nog enige aanpassing van bestemmingsplannen en beheersverordeningen gemaakt moeten worden. Deze acties worden in de eerste helft van 2014 uitgevoerd. Met ingang van 2015 zijn alle bestemmingsplannen die ouder zijn dan 10 jaar vertaald in actuele bestemmingsplannen en beheersverordeningen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.1.1
Verkennen en organiseren van het ruimtelijk programma (strategische agenda, structuurvisies en lobby).

In 2013 hebben we:
- De lobbystrategie vervolgd om de toekomstige middelen voor infrastructuur gebonden te houden aan de stad Utrecht en de regio Utrecht.
- Een bijdrage geleverd aan het opstellen van de Gebiedsagenda.
- Met een breed opgezette Rondetafelconferentie op 20 november een start gemaakt met de verdere doorontwikkeling van het gebied Utrecht-Oost/Science Park met een groot aantal partijen en andere overheden.
- De rapportage Ontwikkelingsrichting Uithof- Rijnsweerd opgesteld in afstemming met de stakeholders in dit gebied. Deze ontwikkelingsrichting is tevens input voor doorontwikkeling van het gebied Utrecht-Oost-Sciencepark
- Samen met Provincie, U10, Nieuwegein en Houten en de Initiatiefgroep A12 een handelingsperspectief opgesteld voor het ruimtelijke beheer van de A12 zone.
- Een start gemaakt met een interviewronde met externen en regiobestuurders voor de Strategisch Ruimtelijke Agenda van de U10
- Een startdocument gemaakt voor de procesaanpak van Panorama 2033, waarin we samen met stedelijke partners richting willen geven aan de koers van de stad en vernieuwing rond een aantal strategische thema's tot stand willen brengen
- Verder gewerkt aan de optimaliseren van het werk in de Ruimtelijke Keten
- Op basis van het STEC-rapport de planning van kantoorontwikkeling in de stad tot 2030 beperkt tot 25.000 m^2 per jaar
- Stimuleringsmaatregelen ten behoeve van de woningbouwproductie in Utrecht vastgesteld en in aanvulling daarop aanpassing van de Canonregeling voorbereid

Prestatiedoelstelling 1.1.2
Up-to-date houden en implementeren van stedelijke kaders op hoofdlijnen om van beleidsgericht naar gebiedsgericht te komen.

Er is in 2013 voortvarend aan de slag gegaan met de pilot openbare ruimte binnenstad. Ondertussen zijn besluiten genomen over de herinrichting van de Mariaplaats, de Korte Jansstraat/Domstraat en de St. Jacobsstraat. In de pilot zijn samen met bewoners en ondernemers, op basis van een gedeelde analyse over het gewenste gebruik van de straat, oplossingen op maat geformuleerd voor uitstallingen, evenementen, ondergrondse infra, fietsroutes, bevoorrading, beheer, toezicht en handhaving, OV, stallen van fietsen, (auto- en fiets) parkeren en terrassen. Deze oplossingen leidden tot een gedeelde ambitie voor de herinrichting van de straten, vertaald in eindbeelden.

De resultaten van de pilot zijn op straat zichtbaar. In de Korte Jansstraat en Domstraat zijn de stoepen inmiddels tot veler vreugde verbreed en kunnen we die extra ruimte nog meer zichtbaar maken als begin 2014 de huidige parkeerplekken kunnen worden opgeheven. Mede als gevolg van de gemeentelijke inspanningen zien we dat private partijen investeren in hun panden. Herinrichting sluit zo veel mogelijk aan op de herontwikkeling van vastgoed in veel van bovenstaande straten. Door deze afstemming wordt de economische vitaliteit versterkt. Meer informatie is te vinden in de commissiebrief van 17 december 2013; Pilot openbare Ruimte Centrum evaluatie (tussenstand). De werkwijze van de pilot sluit aan op onze 'Rol op Maat' ambities/Via B. Naast de pilot voor het centrum wordt ook op stedelijk niveau gewerkt aan een betere openbare ruimte. In de Kadernota Openbare Ruimte worden alle nu nog vaak sectorale invloeden op de openbare ruimte samengebracht.

Prestatiedoelstelling 1.1.3
Opstellen en actualiseren van bestemmingsplannen ten behoeve van inpassing van ruimtelijke plannen en projecten.

Onderstaand overzicht bevat de bestemmingsplannen (inclusief uitwerkings- en wijzigingsplannen) en beheersverordeningen, die in 2013 onherroepelijk zijn geworden (zie 1 en 2), de vastgestelde plannen (3) en de plannen, waarover op dit moment nog beroepszaken lopen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (zie 4) Tot slot zijn de plannen vermeld, die nog niet zijn vastgesteld en uitlopen in tijd (zie 5).

1. Onherroepelijke bestemmingsplannen (inclusief uitwerkings- en wijzigingsplannen):

- Tennisbanen Iduna, Voorveldsepolder — onherroepelijk per 17 januari 2013
- Uitwerkingsplan Europaweg Noord — onherroepelijk per 23 januari 2013
- Facetbestemmingsplannen Woningsplitsing I en II — onherroepelijk per 8 februari 2013
- Hoek Overste den Oudenlaan (Holland Casino) — onherroepelijk per 8 februari 2013
- Groeneweg Midden — onherroepelijk per 13 februari 2013
- 't Zand — onherroepelijk per 27 februari 2013
- 2e Asselijnstraat, Dichterswijk — onherroepelijk per 13 maart 2013
- Bestemmingsplan Leidsche Rijn Centrum, Kern en Zuid — onherroepelijk per 20 maart 2013
- Papendorp — onherroepelijk per 27 maart 2013
- Uitwerkingsplan Hoograven, Baracuda Liesbospark — onherroepelijk per 4 april 2013
- Koningsweg 104-106-108 Aurora, Lodewijk Napoleonplantsoen en omgeving — onherroepelijk per 4 april 2013
- Wijzigingsplan Domplein Schatkamer, Binnenstad — onherroepelijk per 25 april 2013
- Terwijde — onherroepelijk per 29 mei 2013
- Gerrit Rietveldcollege — onherroepelijk per 5 juni 2013
- HOV-baan Busbaan Kruisvaart — onherroepelijk per 4 juli 2013
- Herontwikkellocatie Wim Sonneveldschool, Oog in Al — onherroepelijk per 17 juli 2013
- Heycopplein — onherroepelijk per 15 augustus 2013
- 2e herziening Hoge Weide — onherroepelijk per 28 december 2013
- Marco Poloplantsoen — onherroepelijk per 28 december 2013
- Den Engh, Terwijde — onherroepelijk per 28 december 2013
- Wilhelminalaan, Vleuten — onherroepelijk per 28 december 2013

2. Onherroepelijke beheersverordeningen:

- Griftpark — onherroepelijk per 13 mei 2013
- Veldhuizen — onherroepelijk per 29 juni 2013
- Voordorp-Voorveldsepolder — onherroepelijk per 29 juni 2013
- Dichterswijk, Kanaleneiland, Transwijk — onherroepelijk per 11 juli 2013
- Lombok Oost, kantorengebied Smakkelaarsveld — onherroepelijk per 11 juli 2013
- Pijlsweerd, Tuinwijk, Tuindorp Oost en omgeving — onherroepelijk per 11 juli 2013
- Zuilen — onherroepelijk per 11 juli 2013

3. Vastgestelde Plannen:

- Actualisering diverse gebieden
- Actualisering diverse gebieden Leidsche Rijn
- Actualisering Stationsgebied

4. Lopende beroepszaken bij Raad van State:

- Bestemmingsplan Rijnsweerd Maarschalkerweerd
- Bestemmingsplan Hoek St. Jacobsstraat – Lange Viestraat (De Bijenkorf)
- Bestemmingsplan Smakkelaarsveld
- Bestemmingsplan Cartesiusweg en omgeving
- Bestemmingsplan Stadsstrand, Oog in Al

5. Vertraagde plannen

Er zijn plannen die in 2013 nog niet bestuurlijk zijn vastgesteld. Dit heeft alles te maken met de ingewikkeldheid van de vraagstukken, bestuurlijke discussies en/of de grote inhoudelijke ambtelijke inspanning in relatie tot de opgave, als gevolg van de vooral zeer grote en complexe bestemmingsplannen Lage Weide en Haarzuilens. Van deze uitloop is in de raadsbrief van 9 april 2013 melding gedaan.

- Vleuterweide (voorstel voor vaststelling in de gemeenteraad van 30 januari 2014).
- De Wetering (voorstel voor vaststelling in de gemeenteraad van 30 januari 2014).
- Bestemmingsplan Grauwaart (voorstel voor vaststelling in de gemeenteraad van februari 2014).
- Lage Weide (ontwerp februari-maart 2014 ter inzage).
- Buiten Wittevrouwen, Wilhelminapark (vooroverleg start februari-maart 2014).
- Tuindorp (vaststellingsprocedure start maart -april 2014).
- Rijnenburg (ontwerp gaat voor de zomer 2014 ter inzage).

Indicatoren subdoelstelling 1.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.1.1	Positie op de woonaantrekkelijkheids-index	Atlas Nederlandse gemeenten	2 (2008)	2	2
Prestatie-indicatoren:					
P1.1.3	Aandeel bestemmingsplannen jonger dan 10 jaar	Gemeente Utrecht	-	100%-	80%

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
Lasten				
P1.1.1 Verkennen en organiseren van het ruimtelijk programma	-14.629	-7.170	-1.169	-6.001
P1.1.2 Stedelijke kaders	241	238	237	-1
P1.1.3 Bestemmingsplannen	2.064	1.635	1.384	251
Totaal lasten	**-12.323**	**-5.299**	**452**	**-5.751**
Baten				
P1.1.1 Verkennen en organiseren van het ruimtelijk programma.	0	0	4.494	4.494
P1.1.2 Stedelijke kaders	0	0	0	0
P1.1.3 Bestemmingsplannen	981	567	317	-250
Totaal baten	**981**	**567**	**4.811**	**4.245**
Saldo lasten en baten	**-13.305**	**-5.866**	**-4.360**	**-1.506**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**13.305**	**-5.866**	**-4.360**	**-1.506**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

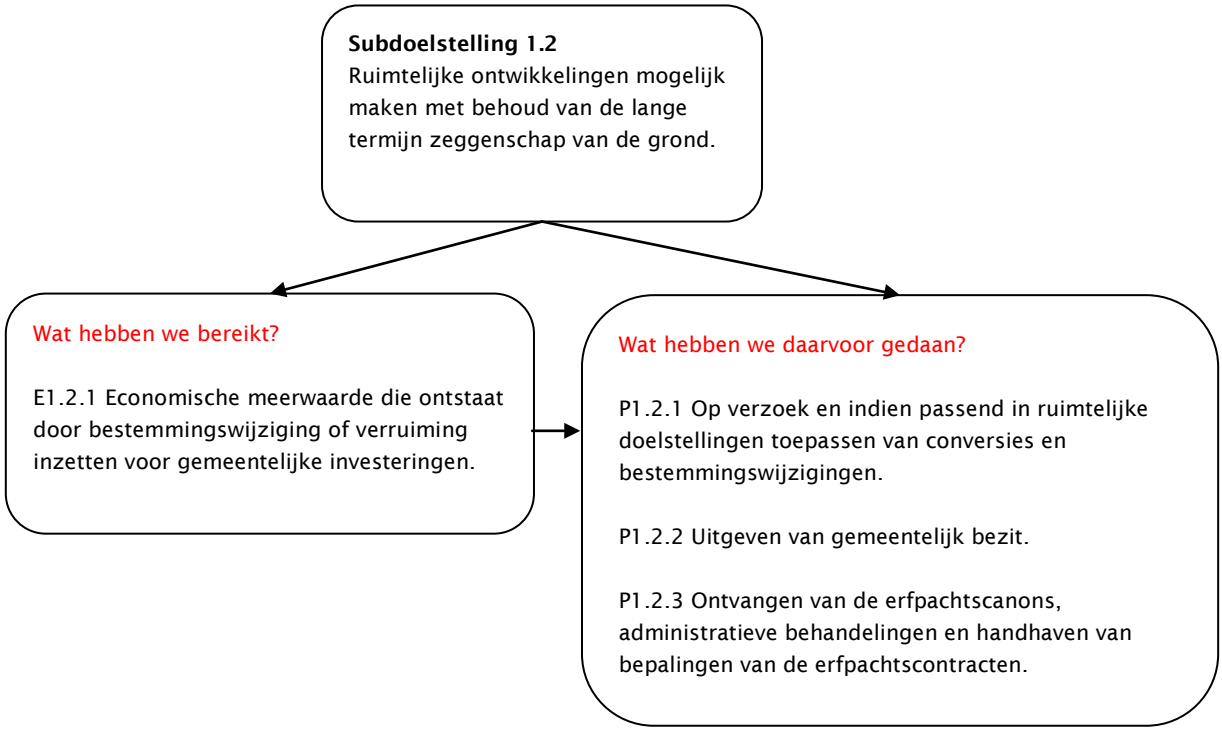
Ruimtelijk programma
Het resultaat bevat meerdere componenten.

De strategische producten zijn opgeleverd conform de begroting. Onder deze doelstelling zijn ook de bedrijfsmiddelen REO (Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling) opgenomen. Dit is noodzakelijk voor de administratieve verwerking van diverse budgetuitnames en -overhevelingen uit voorgaande jaren en de afrekening van het resultaat op de overheadkostenplaatsen van REO.

Wij sluiten dit product af met een tekort. Dit wordt veroorzaakt door hogere loonkosten op de formatiebezetting dan de in de begroting concernbreed vastgestelde norm (0,3 miljoen euro), ziekte (0,15 miljoen euro) ouder- en zwangerschapsverlof (0,25 miljoen euro), meer bedrijfvoeringsuren (0,05 miljoen euro) en een nadelig verschil als gevolg van de afwikkeling van de voormalige dienst StadsOntwikkeling (0,8 miljoen euro).

Bestemmingsplannen
Door toename van aanvragen voor ontwikkelings-en legesbestemmingsplannen zijn zowel de lasten als de baten met 0,12 miljoen euro toegenomen.'

Subdoelstelling 1.2: Ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken met behoud van de lange termijn zeggenschap over de grond

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.2.1
Economische meerwaarde die ontstaat door bestemmingswijziging of verruiming inzetten voor gemeentelijke investeringen.

De gemeente geeft in principe haar gronden uit in erfpacht, dat wil zeggen dat het volledige gebruik van een onroerend goed, tegen een vergoeding aan de erfpachter ten goede komt. Door een wijziging van het gebruik of de bestemming van de grond, bijvoorbeeld door sloop, uitbreiding of functiewijziging, kan een waardestijging van de grond ontstaan. Deze waardestijging, de zogenaamde meerwaarde, dient op basis van de erfpachtovereenkomst aan de gemeente, de erfverpachter, afgedragen te worden. Daar waar in 2013 sprake is geweest van een wijziging van gebruik en/of bestemming is de eventueel ontstane meerwaarde in rekening gebracht.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.2.1
Op verzoek en indien passend in ruimtelijke doelstellingen toepassen van conversies en bestemmingswijzigingen.

In 2013 is voor 294 bestemmingswijzigingen de meerwaarde in rekening gebracht. Een belangrijk deel (289) van deze bestemmingswijzigingen heeft betrekking op de verkoop van corporatiebezit. Bij de verkoop van corporatiebezit verandert de bestemming van 'sociale huurwoning' in 'woning'. In 2013 is als gevolg van de uitbreiding van de Bijenkorf de bestemming van het bestaande erfpachtcontract aangepast. Daarnaast hebben er 14 conversies plaatsgevonden waarbij een tijdelijk erfpachtrecht of een erfpachtrecht met een jaarlijkse of periodieke canon omgezet is naar een eeuwigdurend erfpachtrecht. In 2013 zijn een aantal van de bestaande erfpachtcontracten van de corporatie BO-EX omgezet. Aangezien de meeste erfpachtcontracten inmiddels omgezet zijn in een eeuwig afgekochte erfpachtovereenkomst zullen de inkomsten als gevolg van conversies incidenteel van karakter worden.

Prestatiedoelstelling 1.2.2
Uitgeven van gemeentelijk bezit.

Ten behoeve van de taakstelling Uitgifte Vastgoed is het de doelstelling om in de periode 2011 tot en met 2015 vastgoed te verkopen met een netto resultaat van 20 miljoen euro. In 2013 is de doelstelling gehaald en is het resultaat 8,1 miljoen euro. Daarvan is 7,1 miljoen euro bestemd voor taakstelling Uitgifte Vastgoed en 1,0 miljoen euro voor het masterplan primair onderwijs. Dit betreft vooral de verkoop van panden. In het hoofdstuk 'Vastgoed' vindt u daar meer informatie over.

Prestatiedoelstelling 1.2.3
Ontvangen van de erfpachtcanons, administratieve behandelingen en handhaven van bepalingen van de erfpachtcontracten.

Vastgoed wordt door de Gemeente Utrecht uitgegeven in erfpacht. Daarbij hoort een erfpachtcontract. Het beheer van deze contracten en het handhaven van de contracten is onderdeel van deze prestatiedoelstelling. Het beheer bestaat uit het administratief verwerken van wijzigingen in lopende contracten en het innen van de erfpachtcanons. Aan het beheer van contracten waarbij de canon voor eeuwig is afgekocht zijn geen kosten verbonden. Daarnaast moeten voor de niet afgekochte erfpachtcontracten periodiek de erfpachtcanons worden herzien. In de overeengekomen erfpachtvoorwaarden is geregeld hoe dit moet gebeuren. Daar waar dit in 2013 aan de orde was, zijn de administratieve wijzigingen verwerkt, de periodieke canon betalingen gefactureerd en de herzieningen conform de contractsvoorwaarden afgewikkeld.

Indicatoren subdoelstelling 1.2

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.2.1	Ontvangen meerwaardeafdracht (uit erfpachtconversie en bestemmingswijziging)	gemeente	n.v.t.	1,4 miljoen	6,9 miljoen
Prestatie-indicatoren:					
P1.2.2	Netto jaarlijkse opbrengst uitgifte gemeentelijk bezit (in periode 2011-2015)	gemeente	n.v.t.	4,0 miljoen	8,1 miljoen

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.2.1 Conversies en best.wijz. erfpacht	6.896	6.896	5.164	1.732
P1.2.2 Uitgeven van gem. bezittingen	620	620	3.249	-2.629
P1.2.3 Erfpachtcontracten en -beheer	6.586	5.454	5.297	157
Totaal lasten	**14.102**	**12.970**	**13.710**	**-740**
Baten				
P1.2.1 Conversies en best.wijz. erfpacht	8.376	8.376	12.123	3.747
P1.2.2 Uitgeven van gem. bezittingen	620	620	11.378	10.758
P1.2.3 Erfpachtcontracten en -beheer	10.891	7.620	10.467	2.847
Totaal baten	**19.887**	**16.616**	**33.968**	**17.352**
Saldo lasten en baten	**-5.785**	**-3.646**	**-20.257**	**16.612**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	3.040	0	-3.040
Saldo na mutaties reserves	**-5.785**	**-6.686**	**-20.257**	**13.572**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

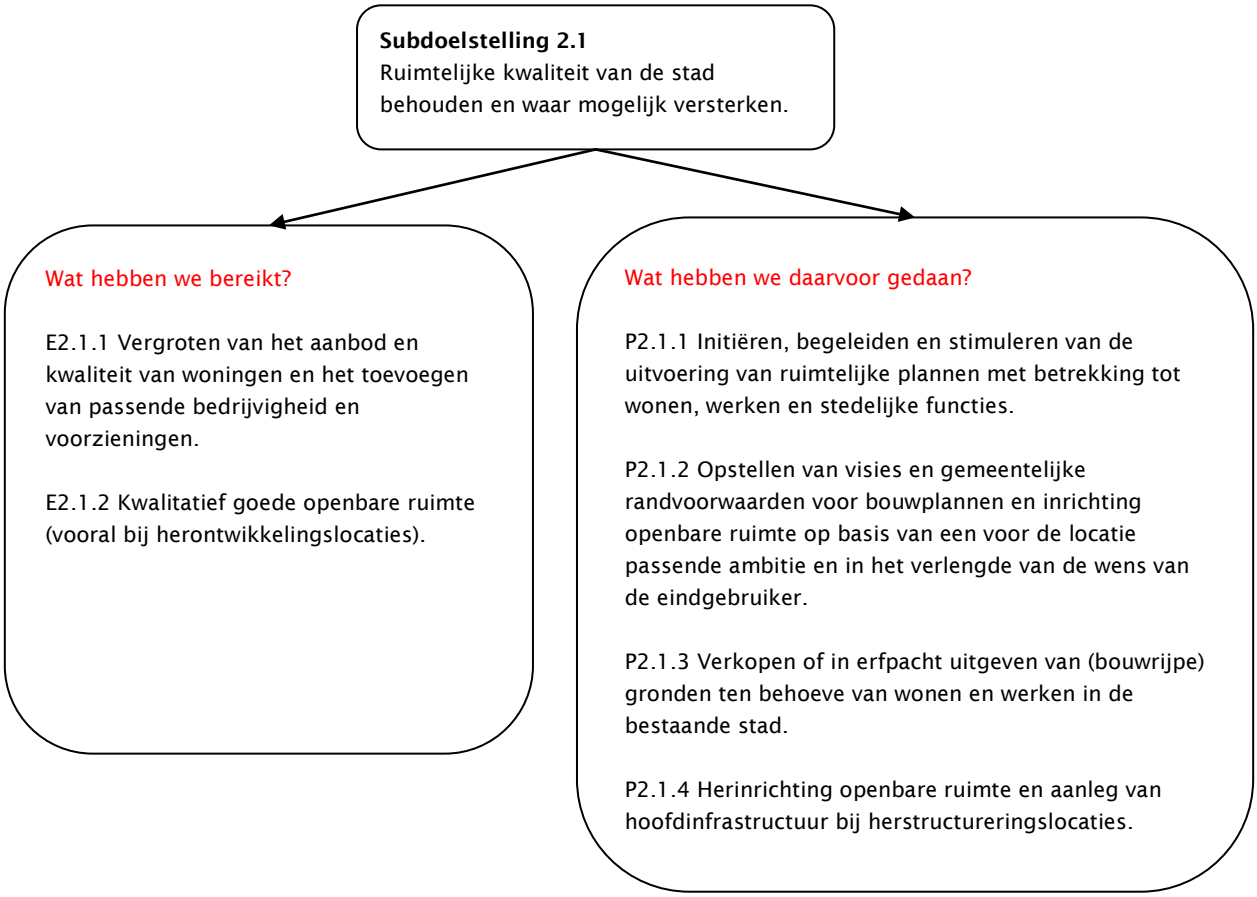
Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Conversies en erfpacht
In 2013 is een aanzienlijk positief resultaat gerealiseerd. Vooral de aanpassing van de bestemming van het bestaande erfpachtcontract in het kader van de uitbreiding van de Bijenkorf heeft hieraan bijgedragen.
Daarnaast zijn de meerwaardeontvangsten uit de bestemmingswijzigingen behorende bij het verkopen van corporatiebezit hoger dan gebruikelijk. Deze opbrengsten zijn incidenteel van aard.

Uitgeven gemeentelijk bezit
De taakstelling te verkopen vastgoed voor 2013 van netto 4 miljoen euro, verhoogd bij de Voorjaarsnota 2013 met 0,3 miljoen euro, is ruimschoots behaald met een netto resultaat van 7,1 miljoen euro in het programma Vastgoed vind u daar meer informatie over. Daarnaast is er een opbrengst gerealiseerd van 1,0 miljoen euro ten behoeve van het ‘Masterplan Primair Onderwijs’.

Erfpachtcontracten en -beheer
De geraamde onttrekking in de reserve van 3,04 miljoen euro is binnen de erfpachtsopbrengsten gerealiseerd. Daardoor is er sprake van een geringe overschrijding van 0,035 miljoen euro door iets lagere erfpachtopbrengsten

Subdoelstelling 2.1: Ruimtelijke kwaliteit van de stad behouden en waar mogelijk versterken

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.1.1
Vergroten van het aanbod en kwaliteit van woningen en het toevoegen van passende bedrijvigheid en voorzieningen.

Ook in 2013 – in verslechterde marktomstandigheden – is de stad Utrecht voortdurend in ontwikkeling. De opgave in de stad blijft complex. Ook het afgelopen jaar investeren diverse partijen in de stad. Zo is bijvoorbeeld het leegstaande kantoorpand van de Provincie in Rijnsweerd getransformeerd naar studentenhuisvesting, is Lithos april 2013 gestart met de bouw van het Prozeeterrein en is woningbouwcorporatie Mitros voortvarend aan het bouwen in de Spoorzone Overvecht (Maria van Hongarijedreef en Bruisdreef). In het Uitvoeringsprogramma Stedelijke Ontwikkeling en Bouwen aan de Stad 2014-2017 bent u onlangs separaat geïnformeerd over de voortgang van de circa 100 projecten in alle wijken.

In het collegeprogramma is als doelstelling opgenomen dat er 11.000 woningen gebouwd worden in de periode 2010 – 2014. Door de crisis op de woningmarkt is deze doelstelling neerwaarts in 2011 bijgesteld van 11.000 woningen naar 9.000 woningen. Van het totale aantal nieuwbouwwoningen staan 4.400 woningen binnenstedelijk gepland in het programma Stedelijke Ontwikkeling en Bouwen aan de Stad (voorheen Utrecht Vernieuwt), waarvan een klein gedeelte in het Stationsgebied en 4.600 woningen in Leidsche Rijn.

Op basis van de productiecijfers tot en met 2013 en de prognose voor 2014 is de verwachting dat dit aantal binnenstedelijk gehaald zal worden. We verwachten op dit moment binnenstedelijk circa 4.400 nieuwbouwwoningen en 1.700 studenteneenheden in de periode 2010 tot en met 2014 opgeleverd worden, waarvan 76 appartementen in het Stationsgebied. We verwachten in dezelfde periode c.a. 3.800 opleveringen in het Leidsche Rijn gebied.

Effectdoelstelling 2.1.2
Kwalitatief goede openbare ruimte (vooral bij herontwikkelingslocaties).

In 2013 is uitvoering gegeven aan de afspraken uit Bouwen aan de Stad. De gemeente is verantwoordelijk voor de aanleg van de hoofdinfrastructuur bij integrale herontwikkelingslocaties (sloop-nieuwbouw). In 2013 is op basis daarvan op verschillende herstructureringslocaties de openbare ruimte verbeterd. Vooral in Overvecht Spoorzone en Kanaleneiland zijn openbare ruimte projecten afgerond.

Samen met initiatiefnemers is In 2013 verder gewerkt aan ontwikkelingen op de verschillende DSM-locaties. Voorbeelden zijn het tijdelijke gebruik van een aantal kavels voor volkstuinen op het Veemarktterrein, Playground Cartesius waar mensen worden uitgenodigd om met initiatieven voor de Vlampijpzone te komen, Merwedekanaalzone waar Meer Merwede actief is om transformatie van het gebeid te versnellen. Voor een overzicht van alle initiatieven en ontwikkelingen verwijzen we graag naar het overzicht dat begin 2014 aan de commissie Stad en Ruimte is gestuurd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.1.1
Initiëren, begeleiden en stimuleren van de uitvoering van ruimtelijke plannen met betrekking tot wonen, werken en stedelijke functies.

Bij het realiseren van complexe bouwplannen en gebiedsontwikkelingen buiten Leidsche Rijn en het Stationsgebied is de gemeente (meestal) niet zelf de investeerder, maar faciliteert de particuliere investeringen met ruimtelijk beleid en de bijbehorende wettelijke instrumenten (zoals het bestemmingsplan). In elke wijk was in 2013 een gebiedsmanager actief. Zij hebben de initiatiefnemers van ruimtelijke projecten begeleid bij de planontwikkeling naar uitvoering en bijgedragen aan de invulling van het Wijkgericht Werken. Ook voor maatschappelijke initiatieven (zoals Meer Merwede, Vriendinnen van Cartesius) zijn de gebiedsmanagers aanspreekpunt geweest in de ruimtelijke ontwikkeling.

In het uitvoeringsprogramma Stedelijke Ontwikkeling en Bouwen aan de Stad waren in 2013 circa 100 complexe bouwprojecten en gebiedsontwikkelingen opgenomen. Dit betreft de particuliere bouwinitiatieven, de grondexploitaties met uitzondering van Leidsche Rijn en Stationsgebied (zie de subdoelstellingen 6.1 respectievelijk 7.1) en de projecten van de corporaties uit het programma Bouwen aan de Stad.

In 2013 is binnen deze programma's gestart met de bouw van 21 projecten voor in totaal 2634 wooneenheden (waarvan 1616 studenteneenheden). De helft van deze projecten is van één van de Utrechtse woningcorporaties. Door de vele studenteneenheden nemen zij het grootste aantal woningen voor hun rekening. In 2013 heeft het Rijk besloten tot een verhuurderheffing voor corporaties. Door deze maatregelen, de verscherpte regels van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw en door de verslechterde situatie op de woningmarkt hebben de corporaties hun productieprogramma binnen 2013 naar beneden bijgesteld.

Voorbeelden van projecten uit het programma Bouwen aan de Stad waaraan in 2013 gewerkt is, zijn de gebiedsplannen Spoorzone Overvecht en De Gagel Overvecht, Kanaleneiland Centrum en Kanaleneiland-Noord en Zuid. In Ondiep is gewerkt aan de renovatie van de Bomenbuurt en in Zuid aan het project Rijnhuizenlaan om een nieuw gezondheidscentrum te realiseren. Met de uitvoering van de gebiedsplannen wordt een bijdrage geleverd aan de wijkambitie van Overvecht voor meer woningdifferentiatie in de wijk.

Voorbeelden van particuliere projecten, die in 2013 in aanbouw zijn genomen zijn het Prozee-terrein (Neerlandia) in Hoograven, de bouw van de appartementen aan de Oudenoord 275 (Noorderlicht) in Pijlsweerd, de uitbreiding van De Bijenkorf in Binnenstad en de ontwikkeling van het Groenewegterrein Midden in Lombok. Met de bouw van Oudenoord 275 is de diversiteit van de woonmilieus in Noordwest uitgebouwd conform de wijkambitie van deze wijk. Met de realisatie op het Prozeeterrein is onder meer aangesloten bij de wens uit Oud Hoograven om meer dwarsverbindingen en verblijfsgebieden te creëren langs de Vaartsche Rijn.

Grondexploitaties waaraan in 2013 is gewerkt zijn bijvoorbeeld de verdere herontwikkeling van het Veemarktterrein in Voordorp, de afronding van Dichterswijk-West en de bouw van de Kop van Lombok. Ook Van Lieflandlaan hoort in dit rijtje thuis. In 2013 is hier wel aan gewerkt, maar nog niet gebouwd.

Naast de realisatie van woningbouw is in 2013 gewerkt aan de bouw van maatschappelijke particuliere voorzieningen (zoals het Rietveldcollege, Moskee Kop van Lombok en de scholen aan het Marco Poloplantsoen), aan het ontwikkelen van commerciële voorzieningen (uitbreiding IKEA, Winkelcentrum De Gaard, hotelontwikkeling Ubica Panden) en is ook gewerkt aan de openbare ruimte (zoals het aanleggen van de steiger aan de Oosterkade). In 2013 is het programma geactualiseerd en is er verder geprioriteerd aan de hand van de Nieuwe Ruimtelijke Strategie Utrecht. Het programma Stedelijke Ontwikkeling en Bouwen aan de Stad 2014 – 2017 is met een volledig overzicht van projecten en initiatieven eind 2013 separaat aan de gemeenteraad aangeboden.

Prestatiedoelstelling 2.1.2
Opstellen van visies en gemeentelijke randvoorwaarden voor bouwplannen en inrichting openbare ruimte op basis van een voor de locatie passende ambitie en in het verlengde van de wens van de eindgebruiker.

Voor iedere bouwplanontwikkeling die niet past in het bestemmingsplan, stelt de gemeente volgens het Utrechts Plan Proces (UPP) integrale randvoorwaarden op die toegespitst zijn op de specifieke locatie en de doelgroep. Deze randvoorwaarden worden bij uitgebreide projecten opgenomen in een Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPvE). Bij kleinere ontwikkelingen van particuliere initiatiefnemers wordt doorgaans een Bouwenveloppe opgesteld. Het gaat dan meestal om één complex dat (her)ontwikkeld wordt, waarbij de belangrijkste randvoorwaarden aan de initiatiefnemer worden meegegeven. Een SPvE wordt vastgesteld door de gemeenteraad, een bouwenveloppe wordt vastgesteld door het college van B en W. Om de toenemende kosten (inhoudelijke complexiteit neemt toe, participatie neemt toe) en bezuinigingen op te vangen, maken wij sinds 2012 gebruik van de mogelijkheid uit de Wet Ruimtelijke Ordening om de plankosten bij de particuliere investeerders te verhalen. Hierdoor kan het niveau van onze dienstverlening op peil blijven, de investeringsbereidheid kan evenwel (bij kleinere initiatiefnemers) afnemen.
In het programma Stedelijke Ontwikkeling en Bouwen aan de Stad is opgenomen aan welke producten in 2013 is gewerkt. Daarnaast zijn visies opgesteld voor Science Park en Welgelegen.

Prestatiedoelstelling 2.1.3
Verkopen of in erfpacht uitgeven van (bouwrijpe) gronden ten behoeve van wonen en werken in de bestaande stad.

Om gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in gang te zetten verwerven we incidenteel terreinen, wordt voor vrijkomende gemeentelijke panden een andere bestemming gezocht en geven we opdracht tot het bouwrijp maken van grond. In 2013 is bouwrijpe grond geleverd binnen de projecten Ikea, Wim Sonneveldschool, Orinocodreef en Ouderijn West, deze projecten maken onderdeel uit het programma Stedelijke Ontwikkeling. Over het financiële verloop van de grondexploitaties wordt de gemeenteraad geïnformeerd in het jaarlijks Meerjaren Perspectief Grondexploitaties.

Prestatiedoelstelling 2.1.4
Herinrichting openbare ruimte en aanleg van hoofdinfrastructuur bij herstructureringslocaties.

De gemeentelijke opgave voor de herinrichting van de openbare ruimte bij herstructureringslocaties wordt voor het grootste gedeelte gefinancierd uit het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). In januari 2013 heeft de gemeenteraad de nadere programmering van ISV 3 vastgesteld. In 2013 is vanuit ISV op verschillende herstructureringslocaties de openbare ruimte aangepakt. In Overvecht Spoorzone is gestart met de verbetering van de openbare ruimte rondom Maria van Hongarijedreef en Bruisdreef. Daarnaast is ook de verbetering van het Spoorzoompark in uitvoering genomen. In Kanaleneiland-Noord zijn de trottoirs vervangen en zijn extra maatregelen uitgevoerd rondom het beheer van de openbare ruimte in verband met het uitstel van de herstructureringsplannen van Mitros in dat gebied. In Kanaleneiland Zuid is de openbare ruimte in de Stanleylaan aansluitend aan de renovatie opnieuw ingericht.

In 2013 zijn in het kader van het Dynamisch Stedelijk Masterplan (DSM) geen financiële investeringen gedaan in strategische grondaankopen, onrendabele investeringen voor te ontwikkelen woningen, herinrichting van de openbare ruimte en/of aanleg van hoofdinfrastructuur. Als gevolg van de economische werkelijkheid, de stagnerende woningbouw en de wens om meer ruimte te geven aan initiatieven uit de samenleving heeft het DSM een kwalitatiever karakter gekregen. In de doelstellingen is daarom naast het stimuleren van transformatie en herontwikkeling van locaties, ook het ruimte geven aan experimenten en het opbouwen en delen van kennis over stedelijk herontwikkelen opgenomen. De DSM-website is vernieuwd en geactualiseerd. De site biedt informatie over experimenten in Utrecht en elders, kennis over organische gebiedsontwikkeling en inspiratie en handvatten om met organische gebiedsontwikkeling aan de slag te gaan. In het kader van experimenteren en aansluiten bij initiatieven uit de

samenleving is mogelijk gemaakt dat de Metaalkathedraal gedurende de periode van vergunningverlening onder voorwaarden al geëxploiteerd kan worden.

Indicatoren subdoelstelling 2.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.1.1	Bruto toegevoegde woningen in bestaand stedelijk gebied	CBS	n.v.t.	700	968
Prestatie-indicatoren:					
P2.1.1	Aantal lopende projecten Stedelijke Ontwikkeling	Uitvoerings-programma	n.v.t.	100	116

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P2.1.1 Gebiedsmanagement	3.786	4.414	6.011	-1.598
P2.1.2 Visies en randvoorwaarden ruimtelijke plannen	3.601	8.021	768	7.253
P2.1.3 Grondexploitaties	27.460	28.320	29.939	-1.619
P2.1.4 Herinricht. ruimte; infrastructuur	14.801	8.272	2.338	5.934
Totaal lasten	**49.647**	**49.026**	**39.056**	**9.970**
Baten				
P2.1.1 Gebiedsmanagement	95	661	2.260	1.600
P2.1.2 Visies en randvoorwaarden ruimtelijke plannen	1	0	64	63
P2.1.3 Grondexploitaties	28.380	28.599	37.995	9.397
P2.1.4 Herinrichting ruimte; infrastructuur	6.243	0	10.493	10.493
Totaal baten	**34.718**	**29.260**	**50.812**	**21.551**
Saldo lasten en baten	**14.929**	**19.766**	**-11.756**	**31.521**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	6.400	6.400	0
Onttrekking reserves	4.318	10.495	10.495	0
Saldo na mutaties reserves	**10.611**	**15.670**	**-15.851**	**31.521**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Gebiedsmanagement
Het positieve saldo op deze prestatiedoelstelling bedraagt 0,002 miljoen euro en is behaald door strakke sturing en tussentijdse bijstelling van het jaarprogramma Stedelijke Ontwikkeling en Bouwen aan de Stad. Voor het overige zijn de verschillen kosten neutraal. Zowel de lasten als de baten van investeringsprojecten zijn 0,339 miljoen euro hoger,

omdat deze niet in de begroting zijn verwerkt. In 2013 zijn nieuwe intentie- en anterieure overeenkomsten afgesloten met ontwikkelende partijen in de stad. Onderdeel van deze overeenkomsten is het verhalen van de plankosten. Zowel de baten als de lasten zijn 0,123 miljoen euro lager dan begroot. Een aantal overeenkomsten zijn nog in onderhandeling, waarbij de verwachting is, dat deze in 2014 afgesloten zullen worden. Een bedrag van 0,138 miljoen euro betreft uitgaven op subsidie projecten. De subsidies zijn ontvangen.

Visies en randvoorwaarden ruimtelijke bouwplannen

De lasten zijn 0,08 miljoen euro lager dan begroot door lagere uitgaven voor 'Ontwikkelingskader de Uithof Rijsweerd'. Nota wordt in 2014 afgerond. De lasten in het kader van stimulering woningbouwproductie, begroting 5,163 miljoen euro, zijn voor 0,358 miljoen euro gerealiseerd in 2013. Het resterende bedrag is grotendeels verplicht na toekomstige realisatie van projecten. De begrote subsidie uitkeringen PKVW bedragen 0,070 miljoen euro. Wegens de voorgenomen samenvoeging met het product Wonen onder doelstelling 2.2.1 in 2014 is 2,7 miljoen euro (begrote) lasten 2013 daar gerealiseerd (zie toelichting 2.2.1).

De bate bestaat voornamelijk uit een interne rentevergoeding over saldo reserve Woonfonds 0,059 miljoen euro.

Grondexploitaties

Per saldo is er een voordeel op deze prestatiedoelstelling van 7,778 miljoen euro. Deze wordt veroorzaakt door:

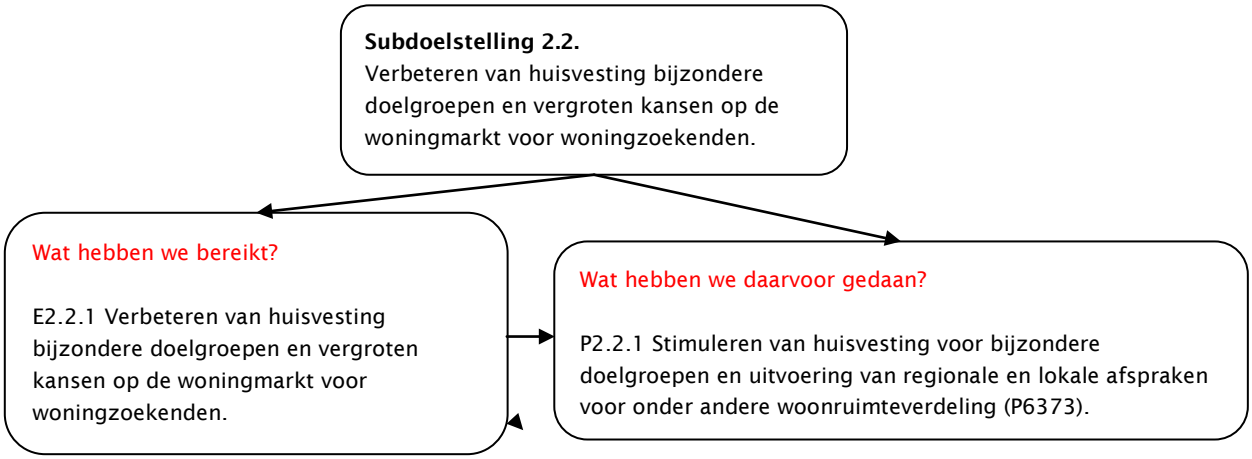
- Een winstneming op het project Dichterswijk West van 9,578 miljoen euro.
- Een positief saldo op diverse oude projecten van 0,034 miljoen euro.
- Hogere lasten op strategische verwervingen en voorraadfunctie van 0,358 miljoen euro.
- Hogere lasten van 0,691 miljoen euro voor de begraafplaats Hamlaan (passend binnen amendement Begraafplaats Hamlaan 2012/A30 en opgenomen als reservering ten laste van de reserve grondexploitaties in het MPG).
- Hogere lasten voor de brandweerpost Vleuterweide van 0,299 miljoen euro en het Noordse Park van 0,486 miljoen euro (passend binnen de kredieten en opgenomen als reservering ten laste van de reserve grondexploitaties in het MPG).
- De grondexploitatie Prinses Irenelaan / Fortlaan Noord is in 2013 afgesloten. Het negatieve resultaat van 0,582 miljoen euro is gedekt door een even grote onttrekking uit de voorziening negatieve grondexploitaties.
- Bij de Voorjaarsnota 2014 zullen wij bij de bestuurlijke behandeling van het Meerjaren Perspectief Grondexploitaites (MPG) nader ingaan op de actuele stand van de afzonderlijke projecten.

Herinrichting openbare ruimte

De lasten zijn 5,934 miljoen euro lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door:

- Minder uitgaven voor het DSM, aangezien er geen strategische grondaankopen en onrendabele investeringen in woningbouw plaats gevonden hebben (3,465 miljoen euro).
- Lagere lasten van 0,327 miljoen euro voor ISV3 dan begroot (de ISV bijdrage voor 2013 is groter dan de uitgaven in 2013).
- Niet begrote uitgaven op ISV2 (0,763 miljoen euro) en ISV Impulsregeling (0,709 miljoen euro).
- Lasten die binnen deze prestatiedoelstelling als baten verantwoord zijn en elders als lasten (3,614 miljoen euro).
- De baten zijn 10,493 miljoen euro hoger dan begroot. Een bedrag van 12,635 miljoen euro betreft het restant budget ISV3 over de jaren 2011 en 2012. Dit bedrag is opgenomen in de herprogrammering ISV3 die ter besluitvorming aan de gemeenteraad is aangeboden. Een bedrag van 0,763 miljoen euro is onttrokken aan de voorziening ISV2 en een bedrag van 0,709 miljoen euro aan de voorziening ISV Impulsregeling. Tenslotte is een bedrag van 3,614 miljoen euro aan lasten onder de baten verantwoord.

Subdoelstelling 2.2: Verbeteren van huisvesting bijzondere doelgroepen en vergroten kansen op de woningmarkt voor woningzoekenden

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.2.1
Verbeteren van huisvesting bijzondere doelgroepen en vergroten kansen op de woningmarkt voor woningzoekenden.

In 2013 zijn 1.259 nieuwbouwwoningen gerealiseerd, waarvan 291 woningen in de wijken 9 (Leidsche Rijn) en 10 (Vleuten-De Meern) en 968 in overige delen van de stad. Er treden ook steeds meer nieuwe ontwikkelaars en beleggers toe tot de woningmarkt, als ook bewoners die zelf een huis willen bouwen. Op basis van marktanalyse zijn stimuleringsmaatregelen ontwikkeld voor de woningbouwproductie, voor zover beïnvloedbaar op lokaal niveau. Dit heeft in 2013 geleid tot aanpassing van het programma voor de Veemarkt en van herprogrammering in delen van Leidsche Rijn. De voorwaarden voor het verkrijgen van een starterlening zijn verruimd. Over aanpassing van de canonregeling zijn voorstellen voorbereid die in 2014 ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Per 1 juni wordt 10% van de vrijkomende woningen door middel van loting toegewezen. In totaal zijn in 2013 ongeveer 100 woningen (van de 2500 toewijzingen) op deze wijze toegewezen. Het effect op de totale zoektijd is daarmee nog zeer gering. In 2014 wordt het effect uitgebreid geëvalueerd. Door rijksbeleid op het gebied van het huurbeleid is de betaalbaarheid van sociale huurwoningen in Utrecht snel aan het verslechteren. Uit een regionaal onderzoek van RIGO blijkt dat een groot deel van de laagste inkomens in 2013 al bij toewijzing een, in verhouding tot hun inkomen, te hoge huur betalen. In 2014 zal de betaalbaarheid van het wonen een belangrijk onderwerp van gesprek zijn tussen gemeente en corporaties. Door het organiseren van de G4 Woontop heeft de Gemeente Utrecht de investeringsbehoefte op de woningmarkt en de problemen rond betaalbaarheid (in aanwezigheid van Minister Blok) op de kaart gezet. De gevolgen van extramuralisering en het scheiden van wonen en zorg zijn in beeld gebracht en in samenwerking met stakeholders is een strategische agenda opgesteld om de effecten op te vangen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.2.1
Stimuleren van huisvesting voor bijzondere doelgroepen en uitvoering van regionale en lokale afspraken voor onder andere woonruimteverdeling.

In 2013 hebben we:

- Gewerkt aan het Actieplan studentenhuisvesting. Er zijn ruim 1.200 eenheden in de periode 2010 tot en met 2013 gerealiseerd waarvan in 2013 ruim 700 eenheden (circa 67 verblijfsobjecten).
- In het kader van het actieplan beleggershuur gewerkt aan het vergroten van onder andere het aanbod voor middeninkomens. Dat heeft geleid tot veel contacten met de investeerders en tot realisatie van projecten als Noorderlicht en de Kaap.

- Een verhuisadviseur ingesteld om senioren door te laten stromen.
- Ook in 2013 zetten wij door middel van het omzettingsbeleid onder andere in op het beschikbaar houden van starterkoopwoningen.
- Subsidies verstrekt (0,191 miljoen euro) uit het fonds toevoegen woonruimte ten behoeve van starterswoningen.
- De gemeentelijke starterslening verruimd tot 0,220 miljoen euro en het is niet langer nodig om een huurwoning in Utrecht achter te laten. Er zijn in totaal 155 startersleningen verstrekt.
- Nieuw beleid ontwikkeld voor woonwagenlocaties.
- Van de 203 te huisvesten statushouders, 166 statushouders gehuisvest. De taakstelling statushouders is halverwege oktober van 2013 verhoogd van 87 naar 122 personen. Het is niet gelukt om deze verhoogde taakstelling, op een zodanig korte tijdsbestek in te lopen.
- De volgende regels in de woonruimteverdeling aangepast: loting voor spoedzoekers (mensen met een urgente vraag, maar lage inschrijftijd); bezettingsnormen voor grote woningen en urgenties voor ouderen die een grote woning achterlaten.
- In regionaal verband (BRU, U-10) in 2013 m.n. ingezet op de relatie wonen en zorg en betaalbaarheid van de sociale voorraad; in G4 verband op beïnvloeding op het gebied van de verhuurderheffing, de Novelle, huurbeleid, het nieuwe woningwaarderingsstelsel.
- In het kader van wonen in het sociale domein gesproken met de woningcorporaties om het aanbod van aangepaste woningen en rolstoelwoningen te verbeteren.
- De resultaten van het huurteam gepresenteerd in een commissiebrief.

Indicatoren subdoelstelling 2.2

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.2.1	Nieuwbouwwoningen binnenstedelijk	Afdeling Wonen, Gemeente Utrecht	n.v.t.	700	968
E2.2.1	Nieuwbouwwoningen Leidsche Rijn	Afdeling wonen, Gemeente Utrecht	n.v.t.	800	291
E.2.2.2	Zoektijd huurwoning aanbodsysteem (in jaren)	Woningnet		5,0	3,8
Prestatie-indicatoren:					
P2.2.1.1	Aantal certificaten Politie Keurmerk Veilig Wonen	Afdeling Wonen Gemeente Utrecht		1250	1854
	Aantal verstrekte startersleningen	Afdeling wonen Gemeente Utrecht		250	154
P2.2.1.2	Aantal woningen gerealiseerd in particulier opdrachtgeverschap	Afdeling wonen Gemeente Utrecht en VWS		20	11
P2.2.1.3	Aantal verstrekte duurzaamheidsleningen	Afdeling Wonen, Gemeente Utrecht		100	20

Toelichting Effectindicator 2.2.2

Door introductie van lotingsystematiek voor maximaal 10% van de woningvoorraad krijgen spoedzoekers (mensen met een urgente woonvraag, maar korte inschrijftijd, vooral starters) meer kansen op een huurwoning.

Toelichting Prestatieindicator 2.2.1.1

In Utrecht werden slechts 72 aanvragen gedaan in het eerste half jaar. Halverwege 2013 hebben wij de startersregeling verruimd, hierdoor zijn de mogelijkheden voor koopstarters vergroot. In de tweede helft van 2013 zijn 166 startersleningen aangevraagd, waarvan 97 in het laatste kwartaal.

Toelichting Prestatieindicator 2.2.1.3

Uit gesprekken met bewoners komt naar voren dat zij bij voorkeur geen gebruik maken van een lening voor duurzaamheidsingrepen. Zij betalen de ingrepen liever uit eigen middelen (spaargeld) of via een hypotheek.

Wat heeft dat gekost?

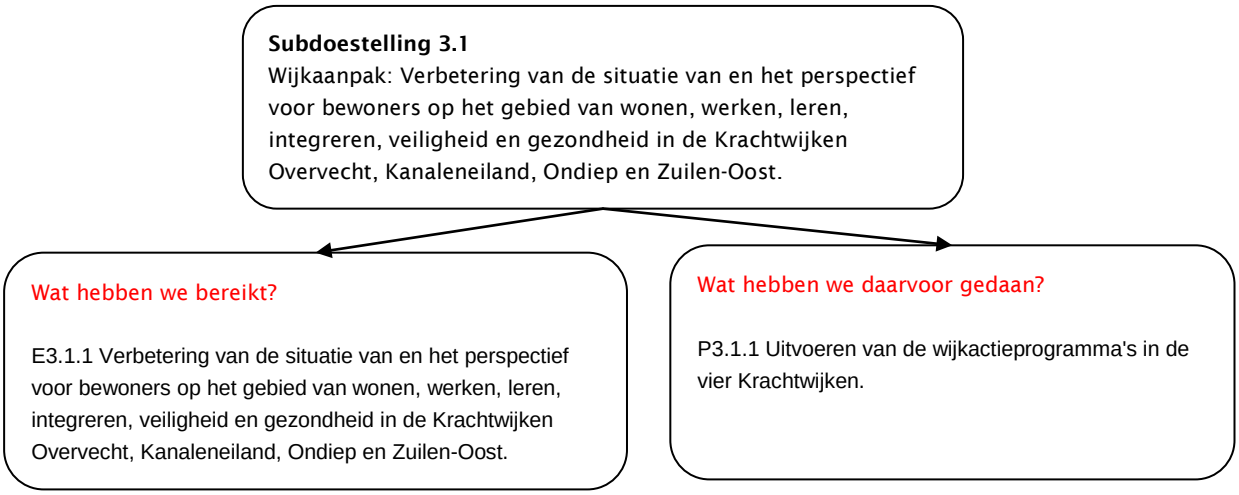
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P2.2.1 Huisvesting bijzondere doelgroepen	779	772	5.520	-4.748
Totaal lasten	**779**	**772**	**5.520**	**-4.748**
Baten				
P2.2.1 Huisvesting bijzondere doelgroepen	0	0	1.596	1.596
Totaal baten	**0**	**0**	**1.596**	**1.596**
Saldo lasten en baten	**779**	**772**	**3.923**	**-3.152**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**779**	**779**	**3.923**	**-3.152**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Huisvesting bijzondere doelgroepen
Vooruitlopend op de samenvoeging van deze doelstelling en de doelstelling 2.1.2 zijn 2,7 miljoen euro van daar begrote lasten hier op dit product gerealiseerd. De zogenaamde overige lasten bedragen 1,643 miljoen euro meer (Woningnet, 4e huis, woonlasten netwerken) en aan besteedde uren is 1,078 miljoen euro meer uitgegeven. In de lasten is mede verantwoord de ontvangen gerealiseerde woning onttrekkingsgelden 2013 (0,311 miljoen euro) en diverse verleende subsidies voor in totaal 1,2 miljoen euro in het kader van Fonds Toevoegen Woonruimte, bestaande VH-regelingen, PKVW en vanuit de stimuleringfondsen Volkshuisvesting. De niet begrote rentelasten U/G stimuleringfonds en lening revolverend fonds Utrecht bedragen 1,186 miljoen euro. Deze worden gedeeltelijk gecompenseerd door rente ontvangsten 0,960 miljoen euro. Een bate vanuit Stimuleringfonds Rijk 0,595 miljoen euro ter dekking van verstrekte projectbijdragen en diverse baten saldowijzigingen RC NRF voor 0,041 miljoen euro.

Subdoelstelling 3.1: Verbetering van de situatie van en het perspectief voor bewoners op het gebied van wonen, werken, leren, integreren, veiligheid en gezondheid in de Krachtwijken Overvecht, Kanaleneiland, Ondiep en Zuilen-Oost

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 3.1.1
Verbetering van de situatie van en het perspectief voor bewoners op het gebied van wonen, werken, leren, integreren, veiligheid en gezondheid in de Krachtwijken Overvecht, Kanaleneiland, Ondiep en Zuilen-Oost.

Uit de jaarlijkse monitor blijkt, dat de aanpak op een aantal terreinen zijn vruchten afwerpt: in wijken Overvecht, Kanaleneiland, Ondiep en Zuilen Oost zijn onmiskenbaar positieve ontwikkelingen zichtbaar; ook bewoners en andere partners uit de wijken geven aan dat er verbeteringen zijn. Zo zijn er in de vier wijken minder mensen met een negatieve toekomstverwachting, is er meer sociale samenhang en zijn er meer mensen actief in de buurt. Ook zijn er minder basisschoolleerlingen met een achterstand, minder laagopgeleiden en is er meer doorstroom naar HAVO/VWO. Er is echter nog geen sprake van stabiele, duurzame verbeteringen; ook zijn de verschillen met andere wijken in de stad op tal van terreinen nog aanzienlijk. Minder positieve ontwikkelingen doen zich bijvoorbeeld voor op het terrein van ervaren jongerenoverlast en buurtonveiligheidsgevoelens. Ook over de woning en de woonomgeving zijn mensen in een aantal wijken minder tevreden. Verder is in de verschillende wijken ook de (jeugd-)werkloosheid toegenomen, ongetwijfeld ook als gevolg van de economische crisis.

Prestatiedoelstelling 3.1.1
Uitvoeren van de wijkactieprogramma's in de vier Krachtwijken.

In 2013 is de uitvoering van de wijkactieprogramma's 2012-2013 voortvarend voortgezet. Samen met gemeentelijke vakafdelingen en partners in de wijken is verder gewerkt aan het borgen van succesvolle projecten uit de wijkactieprogramma's in regulier beleid en in reguliere financiering. Dit is van belang omdat het aanvullende krachtwijkenbudget komende jaren verder afneemt. In alle wijken zijn voor en na de zomer 2013 bijeenkomsten gehouden met bewoners en partners uit de wijken om de wijkactieprogramma's 2014 voor te bereiden. Voor het eerst is dat niet alleen in de Krachtwijken, maar in alle wijken gebeurd: voor 2014 is voor alle wijken een wijkactieprogramma gemaakt. Voor een overzicht van alle projecten in Overvecht, Kanaleneiland, Ondiep, Zuilen-Oost en Hoograven verwijzen we naar de wijkactieprogramma's 2012-2013. De voortgang van het programma en de bereikte resultaten zijn beschreven in de zevende voortgangsrapportage Krachtwijken (juli 2013). De ontwikkelingen van de doelstellingen uit de wijkactieprogramma's vindt u in de 5-meting van de Monitor Krachtwijken (juli 2013).

Het programma Krachtwijken is behalve door de gemeente, ook gefinancierd door de corporaties Mitros, Portaal en Bo-Ex: 15 miljoen euro in 2013. Van dat bedrag wordt 6 miljoen euro besteed aan sociale maatregelen, 9 miljoen euro is bestemd voor extra fysieke investeringen in de Krachtwijken. De afspraken tussen gemeente en corporaties over de

gezamenlijke aanpak in de Krachtwijken en de financiering daarvan, zijn vastgelegd in Bouwen aan de Stad (november 2011).

Indicatoren subdoelstelling 3.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E3.1.1	Het buurtoordeel Krachtwijken benadert het gemiddelde buurtoordeelcijfer	Inwonersenquête Bestuurs-informatie	2007	6,1	6,0

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P3.1.1 Krachtwijken	13.059	9.405	9.547	-141
Totaal lasten	**13.059**	**9.405**	**9.547**	**-141**
Baten				
P3.1.1 Krachtwijken	4.126	3.436	2.874	-562
Totaal baten	**4.126**	**3.436**	**2.874**	**-562**
Saldo lasten en baten	**8.933**	**5.969**	**6.673**	**-704**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	4.910	2.038	2.038	0
Saldo na mutaties reserves	**4.023**	**3.931**	**4.635**	**-704**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

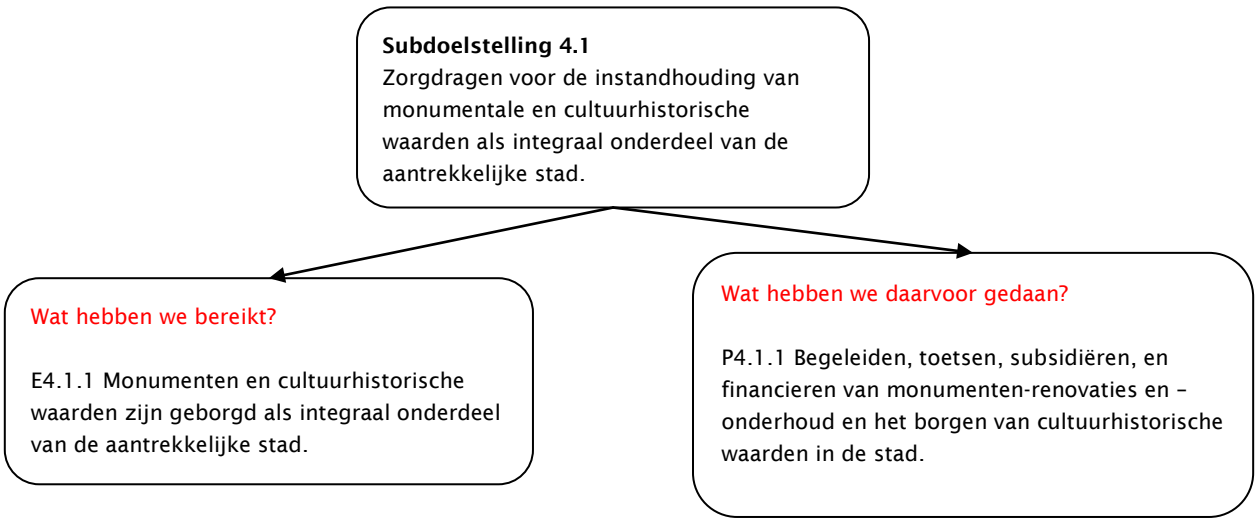
Krachtwijken
De lagere lasten van 0,142 miljoen euro worden als volgt verklaard:
- Lagere stedelijke kosten (0,155 miljoen euro).
- Minder bewonersinitiatieven (0,110 miljoen euro).
- Vertraging in de uitvoering wegens bezwaren van omwonenden en een herijking van het plan bij het project Groendiep (0,871 miljoen euro).
- Meer uitgevoerd dan geraamd (uitvoering wijkactieprogramma's) op flexibel budget gemeente en corporaties (1,278 miljoen euro).

De baten zijn 0,562 miljoen euro lager dan begroot. De afgesproken bijdragen van de corporaties en Provincie zijn ontvangen. Voor de dekking van de uitgevoerde provinciale projecten was in 2013 nog niet de volledige bijdrage benodigd. De bijdrage van de Provincie is 0,836 miljoen euro lager dan begroot. De bijdrage van de corporaties aan het flexibel budget voor de uitvoering van de projecten is 0,109 miljoen euro hoger dan geraamd. Deze inkomsten zijn in eerdere jaren ontvangen. Een bijdrage van 0,165 miljoen euro betreft elders verantwoorde lasten welke naar deze prestatiedoelstelling zijn overgeheveld.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

De reserve krachtwijken is ingesteld bij de Bestuursrapportage 2008. Met de beschikbare financiële middelen (van corporaties, Rijk, Provincie en gemeente) worden projecten ontwikkeld en uitgevoerd gericht op duurzame verbeteringen in de Krachtwijken. Daarbij wordt uitgegaan van een looptijd van het programma van tien jaar: 2008 – 2017. Voor de uitvoering van de projecten in 2013 heeft een onttrekking uit de reserve plaats gevonden van 2,038 miljoen euro.

Subdoelstelling 4.1: Zorgdragen voor de instandhouding van monumentale en cultuurhistorische waarden als integraal onderdeel van de aantrekkelijke stad

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 4.1.1

Monumenten en cultuurhistorische waarden zijn geborgd als integraal onderdeel van de aantrekkelijke stad.

In het kader van de Erfgoedagenda hebben wij ons ingezet voor behoud en bescherming van industrieel erfgoed. Een categorie bouwwerken waarvan al veel is verdwenen, maar die met bedrijven als voormalig Werkspoor, nadrukkelijk een rol hebben gespeeld in de ontwikkeling van de stad. Het behoud van monumenten, archeologische en cultuurhistorische waarden hebben wij ondersteund met adviezen, financieringen en subsidies. Herbestemming is daarbij een steeds belangrijker aspect, inclusief Wonen boven winkels. In het kader van duurzaamheid hebben wij een beleidsregel vastgesteld op basis waarvan subsidies worden verstrekt voor het energiezuiniger maken van monumenten. Met de aanwijzing door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van drie Rijks beschermde stadsgezichten is een impuls gegeven aan het behoud van cultuurhistorische waarden op het niveau van de historische stedelijke structuur. Ook op gemeentelijk niveau hebben wij dit instrument ingezet met de aanwijzing van een eerste gemeentelijk beschermd stadsgezicht in Utrecht Oost, het Minstroomgebied. Wij hebben private initiatieven voor presentatie en visualisatie van cultureel erfgoed ondersteund waarmee de kennis van Utrechts cultureel erfgoed wordt verbreid. Met publicaties, tentoonstellingen, project Castellum Hoge Woerd en de landelijke opening Monumentendag 2013 is een bijdrage geleverd aan stadspromotie. De beperking van financiële middelen heeft geleid tot keuzen in de uitvoering van het Erfgoedbeleid; het budget voor subsidies voor onderhoud van kerkgebouwen op de gemeentelijke monumentenlijst en het budget voor investeringen in behoud van monumentwaarden in gemeentelijk vastgoed zijn verminderd. Ook kan niet al het – voor plantoetsing - gewenste bouwhistorisch onderzoek worden uitgevoerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 4.1.1
Begeleiden, toetsen, subsidiëren, en financieren van monumenten-renovaties en – onderhoud en het borgen van cultuurhistorische waarden in de stad.

Wij adviseren eigenaren over instandhouding van (beschermde) monumenten en ondersteunen dan wel adviseren deze bij de financiering. Het Utrechts Restauratiefonds zetten wij daar bij ook in voor ondersteuning van een duurzame aanpak van gemeentelijke monumenten. Behoud door ontwikkeling willen wij inhoud geven door naast bescherming actief te streven naar passend hergebruik van vrijkomend monumentaal vastgoed. Binnen de kaders van de archeologiewetgeving, geven wij met ons gemeentelijk archeologiebeleid sturing aan archeologisch onderzoek. Wij werken mee aan (inter)nationale projecten als de Nieuwe Hollandse waterlinie (Kraag van Utrecht), en Portico (behoud Romeins erfgoed) en volgen intensief plaatselijke initiatieven als Domplein 2013. Daarbij maken wij zorgvuldig onderscheid tussen bijdragen aan ontwikkeling en onze publiekrechtelijke rol.
In 2013 hebben we:

- In het kader van de Utrechtse Erfgoedagenda 33 gebouwen, complexen en objecten van industrieel erfgoed aangewezen als beschermd gemeentelijk monument. Hiermee houden wij het industriële verleden van onze stad ook in de toekomst zichtbaar.
- Vier financieringen verstrekt voor een duurzame aanpak bij behoud van monumentale objecten en cultuurhistorische waarden, de eerste subsidies voor zogenoemde DuMo-adviezen (en een regeling voor leningen voor energiemaatregelen ontwikkeld (herziening URF)).
- De instandhouding van 26 kerkgebouwen op de gemeentelijke monumentenlijst hebben wij ondersteund met onderhoudssubsidies en in één geval een subsidie voor onderzoek naar herbestemming.
- In het kader van Wonen boven winkels zijn zes appartementen gerealiseerd, negen zijn in uitvoering. Wij hebben daarbij zes projectsubsidies toegekend. De organisatie hebben wij in het kader van Rol-op-maat bij derden gelegd. Daarbij is de NV Wonen boven winkels omgezet in een qua organisatie en exploitatie eenvoudiger stichtingsvorm.
- De kwaliteit en wijze van uitvoering, bij monumenten van groot belang, hebben wij bewaakt door toetsing van 152 aanvragen omgevingsvergunning en door middel van advisering bij niet vergunningplichtige activiteiten.
- In het kader van beheer van de cultuurhistorische kwaliteit van de binnenstad hebben wij richtlijnen vastgesteld voor het aanbrengen van zonnepanelen op panden in het beschermd stadsgezicht.
- Het Minstroomgebied en omgeving in Utrecht Oost / Abstede aangewezen als gemeentelijk beschermd stadsgezicht ten behoeve van behoud en goed beheer van dit unieke gebied.
- Circa 200 (aan)vragen voor archeologie gerelateerde activiteiten getoetst en daarbij geadviseerd. Voor de proceskant hiervan hebben wij een LEAN-traject ingezet.
- 12 archeologische onderzoeken laten uitvoeren, waaronder de opgraving bij het informatiecentrum DOMunder op het Domplein. Wij borgen de resultaten van archeologisch- en bouwhistorisch onderzoek in (basis)rapportages en het beheer van vondsten in het (archeologisch) depot.
- In het kader van de presentatie van onderzoeksresultaten is de voorbereiding voor de inrichting van een cultuurhistorisch informatiecentrum in het Castellumproject op de Hoge woerd in Leidsche Rijn gestart.
- Particuliere initiatieven en activiteiten ondersteund, waaronder Kerken Kijken en de Open Monumentendag (totaal 60.000 bezoekers per jaar). Ook de Landelijke Opening Monumentendag 2013 vond plaats in Utrecht, waarmee wij monumentaal Utrecht landelijk hebben geprofileerd.
- Doormiddel van - bijdragen aan - tentoonstellingen en publicaties, waaronder de publicatie over de villa en geschiedenis van Jongerius aan de Kanaalweg, hebben wij bijdragen aan lokaal draagvlak voor erfgoedbehoud.

Indicatoren subdoelstelling 4.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E4.1.1	Aandeel ruimtelijke ordeningsprojecten en bestemmingsplannen waarin cultuurhistorie is geïntegreerd	Afdeling SteM	n.v.t.	100%	100%
Prestatie-indicatoren:					
P4.1.1	Verbeteren van 200 in matige / slechte staat verkerende monumenten (meerjarenaanpak).	Registratie projecten	Beleidsplan 2004	Vanaf 2004 146 van 200 panden	Vanaf 2004 142 van 200 panden

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P4.1.1 Monumentale en cultuurhistorische waarden	3.088	2.640	3.642	-1.001
Totaal lasten	**3.088**	**2.640**	**3.642**	**-1.001**
Baten				
P4.1.1 Monumentale en cultuurhistorische waarden	545	339	1.083	744
Totaal baten	**545**	**339**	**1.083**	**744**
Saldo lasten en baten	**2.543**	**2.301**	**2.558**	**-257**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	810	0	810
Onttrekking reserves	0	0	43	43
Saldo na mutaties reserves	**2.543**	**3.111**	**2.515**	**597**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

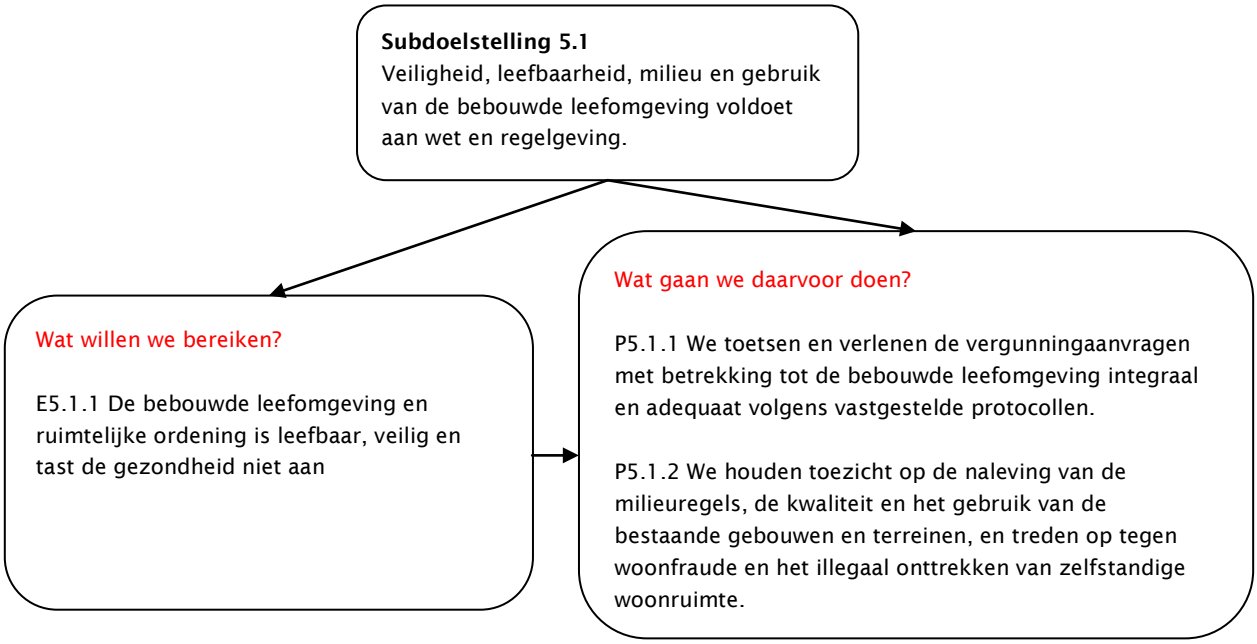
Monumentale en cultuurhistorische waarden
De lasten zijn 1,001 miljoen euro hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door:

- kosten leantraject ten behoeve van de inbedding van de verordening op de Archeologische Monumentenzorg Utrecht (0,05 miljoen euro)
- hogere lasten gerealiseerd voor archeologisch onderzoek (0,144 miljoen euro)
- niet begrote kosten van Utrecht uit het project Portico. Hier tegenover staat een even groot bedrag aan niet begrote inkomsten uit Europese Portico –subsidies (0,498 miljoen euro)
- meer subsidies verstrekt dan begroot (0,148 miljoen euro)
- toegerekende rente op de activa URF leningen(0,16 miljoen euro)

De hogere baten van 0,788 miljoen euro bestaan naast de hiervoor genoemde Portico -subsidies uit bespaarde rente op de reserve URF-leningen (0,188 miljoen euro) en een vergoeding van de Provincie voor de projectleiding van het project Kraag van Utrecht en de jaarlijkse bijdrage monumentengemeenten (0,1 miljoen euro)

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves
De onttrekking aan de reserve Hoge Woerd betreft kosten voorbereiding voor de inrichting van een cultuurhistorisch informatiecentrum in het Castellumproject op de Hoge woerd en subsidie(0,02 miljoen euro) voor de herbouw van de Romeinse wachttoren op de Hoge Woerd.

Subdoelstelling 5.1: Veiligheid, leefbaarheid, milieu en gebruik van de bebouwde leefomgeving voldoet aan wet en regelgeving

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 5.1.1
De bebouwde leefomgeving en ruimtelijke ordening is leefbaar, veilig en tast de gezondheid niet aan.

Wij zorgden ervoor dat het oprichten, slopen of wijzigen van gebouwen voldeed aan de wettelijke en lokale regelgeving en dat de uitvoering van (nieuwe) wet- en regelgeving betrouwbaar, professioneel en klantgericht is geweest. Het leefmilieu hebben wij beschermd tegen aantasting door bedrijfsmatige activiteiten en bodemverontreiniging. Daarnaast hebben we ervoor gezorgd dat de bestaande bebouwde leefomgeving is blijven voldoen aan de geldende wet- en regelgeving en dat de woningen uit de kernvoorraad legaal verhuurd en bewoond zijn.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 5.1.1
We toetsen en houden toezicht op alle vergunningaanvragen, integraal en adequaat volgens vastgestelde protocollen.

- Wij hebben de vergunningaanvragen integraal en adequaat aan wet- en regelgeving getoetst met behulp van protocollen.
- Wij hebben ontwikkelingen in de bebouwde leefomgeving gemonitord en nieuwe wet- en regelgeving geïmplementeerd.

- Wij hebben het aanvragen van een vergunning voor onttrekking en samenvoeging woonruimte gedigitaliseerd. De processen voor het aanvragen van en beschikken op een omgevingsvergunning worden, door toepassing van LEAN vanaf 2013 continu verbeterd.

Prestatiedoelstelling 5.1.2

We houden toezicht op de naleving van de milieuregels, de kwaliteit en het gebruik van de bestaande gebouwen en terreinen, en treden op tegen woonfraude en het illegaal onttrekken van zelfstandige woonruimte.

- Er is programmatisch toezicht gehouden op de naleving van vergunningen bij de oprichting, sloop of wijziging van gebouwen en op de (Milieu) wet- en regelgeving bij bedrijven met voornamelijk industriële activiteiten. Er zijn minder milieucontroles uitgevoerd dan gepland vanwege het niet kunnen vervullen van vacatures.
- Wij hebben conform het handhavingsprogramma toezicht op de kwaliteit en het gebruik van bestaande gebouwen en terreinen gehouden en hebben opgetreden tegen woonfraude en het illegaal onttrekken van zelfstandige woonruimte.
- Er zijn handhavingstrategieën opgesteld voor asbest, voor bouwen en slopen en diverse beleidsregels op het gebied van horeca en prostitutie. Voor bestaande bouw en bedrijven en instellingen staat het beschrijven voor 2015 op de rol.
- De werkzaamheden zijn uitgevoerd volgens het handhavingsprogramma. De wijkambities zijn meegenomen in de prioriteitstelling, op de Amsterdamsestraatweg is een grootscheepse integrale actie uitgevoerd om de naleving van alle wetgeving af te dwingen.
- Meldingen en klachten zijn binnen de servicenormen afgehandeld en inmiddels is dit proces ook grotendeels geautomatiseerd. Het hoge percentage terechte meldingen ten aanzien van onrechtmatige bewoning geeft aan dat het probleem groot is en de handhaving hierop onveranderd onze aandacht heeft.

Indicatoren subdoelstelling 5.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E5.1.1	Aanvragen verleend binnen wettelijke termijn	Vergunningen	(2011)	99,5%	99,1%
E5.1.1	Gegronde bezwaren op afgegeven Wabo beschikkingen	Vergunningen	(2011)	<1%	0,7%
E5.1.1	Rapportcijfer klanttevredenheid in Benchmarking Publiekszaken van Balie Bouwen, Wonen en Ondernemen	Vergunningen	(2009)	>7,5	Niet beschikbaar in 2013. Volgt in 2014.
E5.1.1	Klanttevredenheidsonderzoek voor Toezicht en Handhaving	THBO	Nieuw(2013)	Nulmeting	Niet beschikbaar in 2013. Volgt in 2014.
E5.1.1	Aantal slechte panden volgens kwaliteitsmonitor als percentage van de totale voorraad	THBO	0,5% (2005)	<0,13%	0,1%

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Prestatie-indicatoren:					
P5.1.1	Toetsen bouwaanvragen conform niveau 4 van het Utrechts protocol SUPER van 2009	Vergun-ningen	<100% (2007)	100%	99,5%
P5.1.1	Uitvoeren bouwtoezicht conform protocol gebaseerd op het landelijk toezichtprotocol	THBO	<100% (2007)	100%	100%
P5.1.1	Toezicht en handhaving milieu bedrijven conform handhavingstrategie	THBO	(2012)	100%	90%
P5.1.1	Wetswijzigingen zijn tijdig geïmplementeerd	THBO/ THOR/ Verg.	(2012)	100%	100%
P5.1.1	Digitaliseren van werkprocessen en informatie websites zijn actueel en compleet	THBO/Verg.	(2012)	100%	100%
P5.1.2	Percentage meldingen over onrechtmatige bewoning waarbij een overtreding wordt geconstateerd	THBO	(2011)	60%	79%
P5.1.2	Handhavingsprogramma 2013 realiseren	THBO/ THOR	100% (2007)	100%	90%[13]
P5.1.2	Handhavingsprogramma 2012 evalueren en Programma 2014 opstellen	THBO/ THOR	100% (2007)	100%	Handhavings-programma 2014 is opgesteld, evaluatie 2012 in verkorte vorm bij jaarstukken 2013.
P5.1.2	Actuele handhavingstrategie voor ieder domein	THBO/ THOR	(2011)	100%	78%
P5.1.2	Aantal meldingen en klachten afgehandeld binnen de servicenorm	Vergun-ningen	(2011)	100%	100%

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P5.1.1 Toetsen vergunningaanvragen	14.420	8.611	7.690	921
P5.1.2 Toezicht op de naleving	4.252	4.011	3.210	800
Totaal lasten	**18.672**	**12.622**	**10.900**	**1.722**
Baten				
P5.1.1 Toetsen vergunningaanvragen	16.596	14.080	10.360	-3.720
P5.1.2 Toezicht op de naleving	111	450	728	278
Totaal baten	**16.707**	**14.530**	**11.088**	**-3.442**
Saldo lasten en baten	**1.965**	**-1.908**	**-188**	**-1.720**

[13] Van het handhavingsprogramma is afgeweken naar aanleiding van gewijzigde prioriteitsstelling en n.a.v. actuele ontwikkelingen

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	330	330	0
Saldo na mutaties reserves	**1.965**	**-2.238**	**-518**	**-1.720**

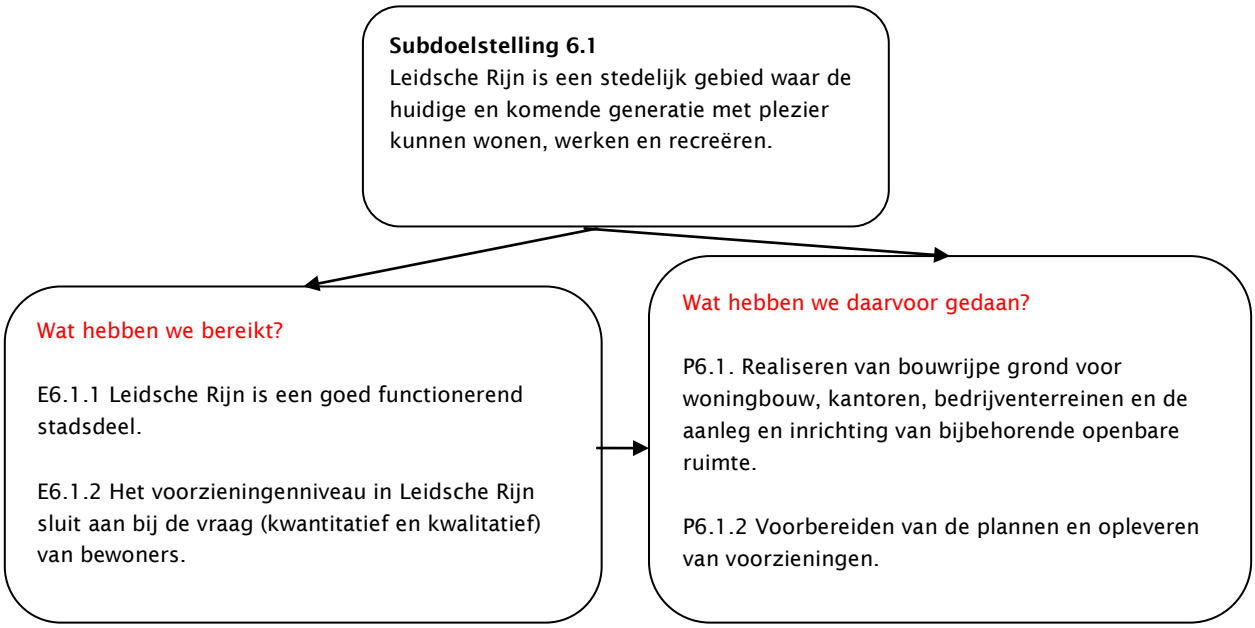
Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Toetsen vergunningaanvragen
De opbrengsten zijn 3,7 miljoen euro lager, door het achterblijven van aanvragen van (vooral grote) bouwvergunningen (2,6 miljoen euro), door derving van leges in verband met niet-actuele bestemmingsplannen (0,2 miljoen euro) en 0,9 miljoen euro legesderving in verband met intrekkingen, bezwaren en schikkingen. De dalende aantallen vergunningaanvragen heeft geleidt tot een kostenbesparing van 0,9 miljoen euro, gerealiseerd op de directe lasten zoals minder inhuur van derden en vacatures niet op vullen. De daling van de indirecte lasten (huisvesting, ICT, dienstverlening en dergelijke), op het programma Algemene Ondersteuning zullen bij een structurele neerwaartse daling van de bouwaanvragen op termijn mee gaan dalen.

Toezicht
De lasten zijn 0,8 miljoen euro lager. Door vacatures is er minder inzet geweest op de producten; milieucontroles (bij de minst milieubelastende bedrijven), woonruimtezaken en bevordering kwaliteit wonen en gebouwen.
De hogere inkomsten van 0,3 miljoen euro komen voort uit dwangsommen, bestuurlijke boetes en meer precario-opbrengsten voor inneming openbare grond.

Subdoelstelling 6.1: Leidsche Rijn is een stedelijk gebied waar de huidige en komende generaties met plezier kunnen wonen, werken en recreëren

Algemene programmadoelstelling

Met de bouw van Leidsche Rijn beoogt de gemeente:

- Uitbreiding van het woningaanbod in de Utrechtse regio voor de huidige en toekomstige bewoners en gebruikers met een grote verscheidenheid aan woningen, met inbegrip van infrastructuur, openbare ruimte en voorzieningen
- Een betere doorstroming van woningzoekenden in de regio.
- Een gedifferentieerd samengestelde bevolking in het nieuwe stadsdeel.
- Een uitbreiding van het aanbod van kantoor- en bedrijfsruimten.
- Betere voorwaarden voor de economische ontwikkeling van de regio.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 6.1.1 Leidsche Rijn is een goed werkend stadsdeel.

In 2013 hebben we 220 woningen in aanbouw genomen in Terwijde (35), Vleuterweide (57), 't Zand (10), Grauwaart (9), Máximapark (7) en Hoge Weide (102). In de Bestuursrapportage 2013 Leidsche Rijn waren wij uitgegaan van 350 woningen in aanbouw. De tegenvallende productie wordt veroorzaakt doordat de start van de woningbouw in Leidsche Rijn Centrum naar begin 2014 is doorgeschoven. In de wijken 9 en 10 (Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern) zijn 291 woningen opgeleverd, waarvan 259 behorende tot de grondexploitatie Leidsche Rijn: het betreft Terwijde (1), Vleuterweide (145), 't Zand (52), Grauwaart (30) en het Máximapark (31) Het totaal aantal opgeleverde woningen komt hiermee op 20.348. In Papendorp Noord is 3.144 m^2 bvo kantoorruimte verkocht. Het totaal komt hiermee op 267.523 m^2. In de Bestuursrapportage waren we uitgegaan van 3.300 m^2. Een verwachte uitgifte in Leeuwesteyn is voorshands omgezet in een huurovereenkomst met recht tot koop. In De Wetering-zuid is 30.883 m^2 bvo bedrijventerrein uitgegeven. Het totaal komt hiermee op 626.565 m^2. In de Bestuursrapportage waren we uitgegaan van 20.000 m^2.

Effectdoelstelling 6.1.2 Het voorzieningenniveau in Leidsche Rijn aan bij de vraag (kwantitatief en kwalitatief) van bewoners.

In 2013 zijn we gestart met de bouw van het winkelcentrum Terwijde en met de bouw van een basisschool aan de Jazzsingel. De aanbesteding voor de Oaseschool in 't Zand heeft plaatsgevonden. Het terrein hiervoor hebben we bouwrijp gemaakt. In Hoge Weide is basisschool en kinderopvang De Groene Alm opgeleverd en zijn de straten rondom de school en de aanrijroutes woonrijp gemaakt. In Park Groot Zandveld zijn de schaapskooi, de speeltoestellen en de laatste wachttoren van de Romeinse Limes geplaatst en feestelijk geopend. Voor Rijnvliet heeft de Metaalkathedraal voorstellen ingediend voor de exploitatie van het gebouw aan de Rijksstraatweg en het omliggende gebied. In De Wetering-zuid is het Antoniusziekenhuis door prinses Beatrix geopend. De eerste paal voor de Stadsbaantunnel parallel aan de A2-tunnel is geslagen en het dak is inmiddels dicht. Voor een tijdelijk strandpaviljoen (10 jaar) bij de Haarrijnseplas hebben we een partij geselecteerd en we zijn gestart met de aanleg van hagen in plantentuin De Vlinderhof. De eerste bomen en planten in het Willen Alexanderpark zijn geplant en het pad en de sportvelden zijn in hun definitieve vorm aangelegd. Het Máximapark is geopend door koningin Máxima en we zijn gestart met het bouwrijp maken van Castellum Hoge Woerd en de voorbereidende werkzaamheden voor de aanleg van de begraafplaats aan de Hamlaan. De voorlopige ontwerpen van de hindoestaanse tempel, het islamitisch centrum en de kerk zijn gepresenteerd. Het Lint in het Máximapark is opgeleverd. De waterpartij in 't Zand, stationsomgeving, tegenover station Terwijde, is gegraven en de Grauwaartsingel tussen Grauwaart en Leidsche Rijn Centrum is in zijn definitieve vorm gebracht. We hebben de kademuur aan de Grauwaartsingel afgebouwd en de naastgelegen weg opengesteld. Het NS-station Utrecht Leidsche Rijn is in gebruik genomen, de eerste kantoorontwikkeling in LRC Noord is opgeleverd en de omgevingsvergunning voor het kernwinkelgebied is verleend. De openbare ruimte van LRC Noord is opgeleverd. Het bestemmingsplan LRC Kern en Zuid in onherroepelijk geworden en we hebben het bestemmingsplan LRC Noord vastgesteld. Het nieuwe informatiecentrum van het projectbureau is in gebruik genomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 6.1.1
Realiseren van bouwrijpe grond voor woningbouw, kantoren, bedrijventerreinen, voorzieningen en aanleg en inrichting van bijbehorende woningen.

In het Máximapark, 't Zand en Grauwaart hebben we diverse kleine projecten en kavels met in totaal 26 woningen in aanbouw genomen. In Terwijde zijn we met de tweede fase van het winkelcentrum met 35 woningen gestart en in Vleuterweide ging een aantal projecten van start met in totaal 57 woningen. Hoge Weide spande de kroon; daar zijn 102 woningen gebouwd. Verder hebben we tenders gehouden voor diverse projecten in Hoge Weide, Máximapark en Terwijde en zijn diverse ontwikkelaars bezig met de planvoorbereiding en herontwikkeling van projecten in de diverse deelgebieden.

De bestemmingsplannen voor 't Zand en Terwijde en de tweede herziening van Hoge Weide zijn vastgesteld en we hebben de bestemmingsplannen voor Langerak, Parkwijk, Vleuterweide, Grauwaart en het actualiseringsplan diverse gebieden hebben we in procedure gebracht. Voor Leeuwesteyn Noord hebben we een startnotitie gemaakt en we hebben een variantenstudie voor het programma gedaan. Voor Haarzicht is door de ontwikkelaars een Stedenbouwkundig Plan voor Haarzicht ingediend waarin de inspraakreacties op de Ontwikkelingsvisie grotendeels verwerkt zijn. In 't Zand is het appartementengebouw in Stationsomgeving opgeleverd.

We hebben een intentieovereenkomst getekend voor een bedrijfskavel van bijna 2 hectare in Haarrijn.
We hebben een nieuwe visie uitgewerkt voor de beeldkwaliteit van de bedrijfsgevels aan de A2 in relatie tot het geluidsscherm. Gevels van de bedrijven zullen in de toekomst onderdeel uit gaan maken van het geluidsscherm. We hebben een omgevingsvergunning verleend voor de aanleg van een crematorium. We hebben het stedenbouwkundig plan van de Wetering-zuid nader uitgewerkt in Precisering SP De Wetering-zuid. We zijn in Papendorp Zuid gestart met de aanleg van HOV. Hierdoor ontstaat er een ov-knooppunt op het Taatsenplein.

Prestatiedoelstelling 6.1.2
Voorbereiden van de plannen en oplevering van voorzieningen.
.
We hebben de gronden in LRC Kern en Centrum Zuid verder bouwrijp gemaakt net als de kavel voor de bioscoop in Centrum Oost. We hebben aan het schetsontwerp en het voorlopig ontwerp van de Vleutensebaan gewerkt en hebben voorbereidingen getroffen voor de aanleg in 2014 van het Berlijnplein, het toekomstige uitgaansgebied van Leidsche Rijn. Voor de bioscoop hebben we een uitgifteovereenkomst gesloten en een ontwerp opgesteld en de omgevingsvergunning verleend. Voor het tegenovergelegen Cultuurforum Leidsche Rijn hebben we nader onderzoek gedaan naar de beoogde programmering. Voor het brandstofverkooppunt hebben we een contract afgesloten met de exploitant en zijn we gestart met het opstellen van een ontwerp. We zijn gestart met een ontwerp voor twee basisscholen en een gymzaal in Leidsche Rijn Centrum Zuid. We hebben de definitieve ontwerpen van de eerste fase van het kernwinkelgebied afgerond en we hebben de omgevingsvergunning verleend zodat we in 2014 kunnen beginnen met de bouw. We hebben ook gewerkt aan de tweede fase van het kernwinkelgebied. We hebben gewerkt aan de Europese aanbesteding van het buurtwinkelcentrum. We hebben gewerkt aan het Programma van Eisen en een Samenwerkingsovereenkomst ten behoeve van de realisatie van de bibliotheek en het Wijkbureau Leidsche Rijn die een plek gaan krijgen op het Brusselplein. We zijn gestart met twee aanbestedingen voor respectievelijk definitieve studentenhuisvesting in LRC Noord en tijdelijke studentenhuisvesting in Overtuin. Voor LRC Oost hebben we gewerkt aan het opstellen van een concept Stedenbouwkundig Plan.

Indicatoren subdoelstelling 6.1

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E6.1.1	Tevredenheid bewoners	Wijkwijzer 2013	n.v.t.	7,0	6,9
Prestatie-indicatoren:					
P6.1.1	Woningen	Planning Triode	n.v.t.	65,49%	64,51%
P6.1.1	Kantoren	Planning Triode	n.v.t.	37,55%	37,16%
P6.1.1	Bedrijven	Planning Triode	n.v.t.	51,97%	52,04%

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
E6.1.1 Realiseren van bouwrijpe grond	131.002	52.709	109.002	- 56.293
Totaal lasten	**131.002**	**52.709**	**109.002**	**- 56.293**
Baten				
P6.1.1 Realiseren van bouwrijpe grond	139.525	61.215	114.252	53.022
Totaal baten	**139.525**	**61.215**	**114.252**	**53.022**
Saldo lasten en baten	**8.522**	**8.506**	**5.249**	**-3.257**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	4.000	39.766	35.766	4.000
Onttrekking reserves	0	4.439	4.439	0
Saldo na mutaties reserves	**4.522**	**-26.821**	**- 26.078**	**743**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Evenals voorgaande jaren is vanwege de stagerende gronduitgiften het uitgavenniveau in 2013 getemperd. De onderschrijdingen op de plan- en vatkosten bedragen respectievelijk 1,4 miljoen euro en 2,9 miljoen euro. De lagere plankosten hebben zich vooral bij de woningbouwprojecten (0,6 miljoen euro) en de infra projecten (0,6 miljoen euro) voorgedaan. De lagere VAT-kosten komen ook uit woningbouw (0,5 miljoen euro), Infra (0,7 miljoen euro) en Leidsche Rijn Centrum (1,1 miljoen euro), verwervingen (0,27 miljoen euro) en Hoofdfietsroute (0,16 miljoen euro).

Voor verwervingen in ‘t Zand, Terwijde en Rijnvliet, Haarrijn, Máximapark, en Strijkviertel is in totaal 11,4 miljoen euro geraamd. Gerealiseerd is een verwerving ten behoeve van het Castellum Hoge Woerd van 1,6 miljoen euro evenals enkele kleinere transacties.

De uitgaven voor het bouw- en woonrijp maken hadden we geraamd op 74,8 miljoen euro. Daarvan is 29,4 miljoen euro gerealiseerd. De uitgaven zijn vooral achter gebleven in Grauwaart (1,7), ‘t Zand (3,6), Hoge Weide (4,1), Rijnvliet (1,8), Marinus van Tyrusviaduct (7), Stadsbaan midden (2,1), Spoorverdubbeling (2,1), Hoofdfietsroute (1,5), Haarrijnseplas (0,8) en parken (3,0), Leidsche Rijn Centrum (13,6) , Hoofdwatersysteem (1,8). Samen met kleinere afwijkingen bedraagt de onderschrijding 45,4 miljoen euro.

Wegens bijdragen aan derden (voornamelijk Rijkswaterstaat) zijn ramingen opgenomen voor Stadsbaan, Marinus van Tyrusviaduct , A2, Stadsbaan op de kap A2 van 8,6 miljoen euro. In 2013 hebben we daartoe 6,2 miljoen euro uitgegeven voor de aanleg van een transferiumbaan A2 (grex Leeuwesteyn Zuid) en de aanpassing van de tunnelmond

A2 (grex LRC) en de A2. De rentelasten zijn 0,7 miljoen euro lager dan geraamd; een lagere boekwaarde per begin 2013 is hier verantwoordelijk voor.

De opbrengsten wegens gronduitgifte voor woningbouw zijn in de begroting geraamd op een niveau van 350 woningen. De raming was hierdoor verlaagd naar 12,4 miljoen euro. De werkelijke opbrengsten hebben 32,8 miljoen euro bedragen. De opbrengsten betreffen Grauwaart (0,6), Terwijde TA (0,4), Terwijde TB (2,7), Terwijde TD (6,1), Hoge Weide (5,4) Máximapark (0,7) en Leidsche Rijn Centrum (16,7). De opbrengsten wegens uitgifte niet-woningbouw hebben 71,7 miljoen euro bedragen tegen 39,8 miljoen euro geraamd. Gerealiseerd is in Terwijde TD 11,7 miljoen euro voor het commerciële deel van het winkelcentrum Terwijde, 8,3 miljoen euro wegens uitgifte ten behoeve van een crematorium en aanvullende uitgifte voor het ziekenhuis in De Wetering-zuid, een ontvangen optievergoeding voor de uitgifte in Haarrijn (0,1) , een uitgifte op Papendorp Noord van 1,7 miljoen euro en 49,3 miljoen euro in Leidsche Rijn Centrum.

De overige opbrengsten betreffen ondermeer opbrengsten tijdelijk beheer van panden en landerijen, terugontvangst van schades en uitkeringen en een levering van zand uit het depot van de Haarrijnseplas ten bedrage van 1,2 miljoen euro.

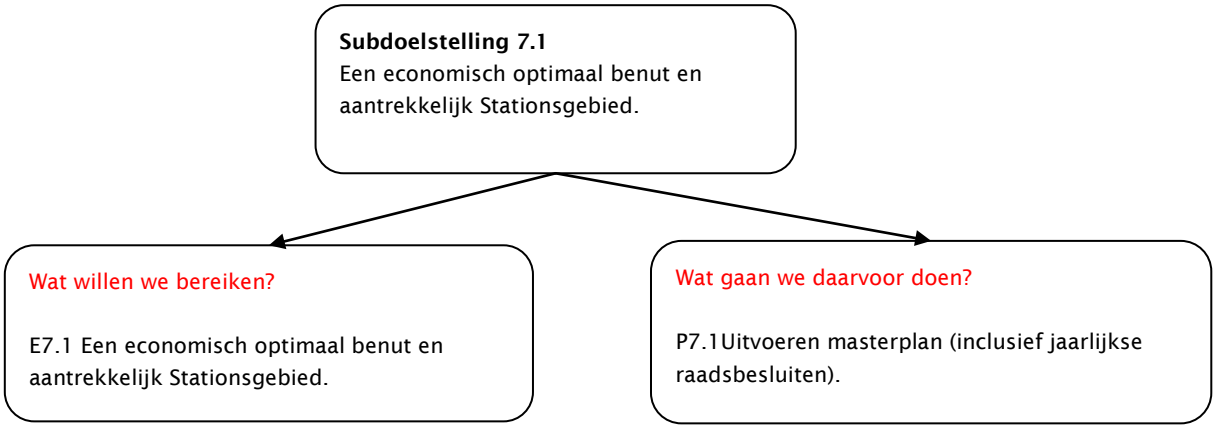
De bijdragen van derden bestaat in belangrijke mate uit een bijdrage uit Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit ten behoeve van de aanleg van de Stadsbaantunnel ten bedrage van 5,5 miljoen euro.

De begroting sloot met een nadelig saldo van 26,8 miljoen euro. De Verantwoording sluit met een nadelig saldo van 26,1 miljoen euro, 0,743 miljoen euro minder. In de Bestedings- en dekkingsvoorstellen stellen wij voor het resultaat van 0,743 ten gunste van het Onderhanden werk te brengen.

Het saldo van de grondexploitatie Leidsche Rijn is bij de vaststelling van de Voorjaarsnota 2013 bepaald op 43,6 miljoen euro. Wij hebben ten laste van het resultaat 2013 een storting in de algemene bedrijfsreserve van Leidsche Rijn geraamd en gerealiseerd van 35 miljoen euro.

De boekwaarde van het Onderhanden werk (het totaal van alle lasten en baten) bedroeg per 1-1-2013 160,6 miljoen euro. In 2013 kon door de lagere lasten en de hogere baten een bedrag van 63,1 miljoen euro op deze boekwaarde in mindering gebracht worden. Het saldo per 31 december 2013 bedraagt daardoor 97 miljoen euro.

Subdoelstelling 7.1. Een economisch optimaal benut en aantrekkelijk Stationsgebied

Algemene doelstelling

Samen met de partners het plangebied ontwikkelen tot een vernieuwd centrumgebied met intensief ruimtegebruik, hoogwaardige openbare ruimte, kantoren, woningen, detailhandel en leasurefuncties, evenals een hoogwaardige ov-terminal door uitbreiding en opwaardering van de transfercapaciteit en de daar aanwezige infrastructuur voor trein, tram en hoogwaardig openbaar vervoer (HOV).

Deze algemene doelstelling is vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst met het Rijk van 2 juli 2004. Daaraan is sinds 2009 de doelstelling 'duurzaamheid' toegevoegd.

Ook het collegeprogramma 2010-2014 blijft uitgaan van de door de bevolking gekozen visie over de ontwikkeling van het Stationsgebied. De stedenbouwkundige principes van het (geactualiseerd) masterplan zijn: herstellen, verbinden en betekenis geven. De herontwikkeling van het Stationsgebied is en blijft een dynamisch proces, waarbij maatschappelijke ontwikkelingen (van luchtkwaliteit tot economische crisis), planvoorbereiding en - uitvoering elkaar beïnvloeden. Samenwerking met de eigenaren in het gebied (de private partners), de gebruikers (reizigers, bezoekers, werknemers), bewoners en de verschillende belangengroeperingen (van Fietsersbond tot SOLGU), staat de komende periode hoog in het vaandel. De eerste fase is nu in uitvoering. De haalbaarheid van fase 2 is in onderzoek.

Relevante omgevingsfactoren
Er is een aantal belangrijke omgevingsfactoren:

- de ambities en randvoorwaarden van het Rijk (het ministerie van Infra en Milieu);
- de belangen van private partners, waaronder Corio, Jaarbeurs, NS en ProRail;
- de massale vervoersstromen in het gebied waaronder fietsen;
- de veelheid van partijen die zich in dit gebied manifesteren;
- de ingewikkelde eigendomsrelaties;
- de invloed van publiekrechtelijke voorschriften en procedures op de voortgang en de kosten
- de economische crisis;
- complexiteit van de ondergrondse infrastructuur.

Deze omgevingsfactoren bepalen in belangrijke mate de (financiële) haalbaarheid en het tempo van de geplande ontwikkelingen.

- Meerjarige beleidsvoornemens zijn vastgelegd in het (geactualiseerde) Masterplan Stationsgebied, Structuurplan Stationsgebied, Actieplan Luchtkwaliteit 2009, ambitiedocument Utrecht, aantrekkelijk en bereikbaar (zie ook www.cu2030.nl). Zie verder ook de jaarlijkse bestuurs- en voortgangsrapportage Stationsgebied.

Wat hebben we bereikt ?

Effectdoelstelling 7.1
Een economisch en optimaal benut en aantrekkelijk Stationsgebied.

Door de uitbreiding van vierkante meters winkels, voorzieningen en kantoren wordt werkgelegenheid toegevoegd. Daarnaast neemt door de uitbreiding van het vastgoed en de kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte, de waarde van het vastgoed toe. De afzetmogelijkheden voor de marktpartijen zijn door de combinatie van bovenstaande factoren gunstig. Als gevolg hiervan nemen de jaarlijkse inkomsten voor de gemeente toe door een stijging van de ozb-opbrengsten.

In de eindsituatie is de aantrekkelijkheid sterk verbeterd door sociaal veilige routes voor langzaam- en snelverkeer (stadscorridor, de interwijk-verbinding, RABO brug en HOV banen), een kwalitatief hoogwaardig ingericht openbaar gebied met aantrekkelijke pleinen (Jaarbeursplein, Stationspleinen, Vredenburgplein, Lombokplein) en Smakkelaarsveld, gebouwde stallingsvoorzieningen voor 33.000 fietsen, vermindering van autoasfalt ten gunste van groen en water (herstel Catharijnesingel en Leidsche Rijn), nieuwe woningen in het gebied en gezamenlijke beheer. In onderstaande tabel staan de effectindicatoren [14]. Deze zijn te meten na realisatie.

Effectindicatoren:	
E7.1.1	Toename banen 2.280-2.510
E7.1.1	Toename netto contante waarde met 290 miljoen euro
E7.1.1	Toename ozb opbrengst per jaar met 4,8 miljoen euro

[14] Bron: de economische effectrapportage 2008.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 7.1
Uitvoeren masterplan (inclusief jaarlijkse raadsbesluiten).

De prestaties bestaan uit vastgoedprojecten van private partijen en gemeente en infraprojecten. De programmatabel is te zien als een prestatie-indicator voor het vastgoedvolume.

In 2013 is de bouwput verder uitgebreid.

Infrastructurele werken:
- Tijdelijke eindhalte tram
- HOV Westzijde Stationsgebied; bestemmingsplan vastgesteld, conditionering gestart
- Herinrichting Vredenburg, uitvoering gestart
- Vredenburgknoop (inclusief tijdelijke maatregelen); in uitvoering, expeditietoerit opgeleverd
- Diepriool Catharijnesingel en Croeselaan; Knipstraat-Amsterdamsestraatweg en Moreelsepark in uitvoering
- Catharijnesingel midden (onder andere openbare ruimte Muziekpaleis, voorlopig ontwerp bergbezinkbassin (Rijnkade)
- Rabobrug (aanlanding oost en westzijde); conditionering in uitvoering
- Stationsplein Oost; conditionering in uitvoering
- Herinrichting Mineurslaan voor expeditie Stadskantoor; in uitvoering
- Tijdelijk busstation west; opgeleverd
- Conditionering Paardenveld/ Weerdsingel in verband met knip Monicabrug; uitgevoerd
- Stationsplein West (inclusief fietsenstalling); in uitvoering, oplevering april 2014.

Gebouwen
- ov-terminal; (ProRail); fase 2 in uitvoering
- Muziekpaleis; bouwkundig opgeleverd
- Stadskantoor; in uitvoering
- Bouw parkeergarage Vredenburg (Corio); uitvoering gestart.

Planontwikkeling/Vastgoed onderhandelingen:
- Westflank-Noord (NS Stations); bestemmingsplan vastgesteld
- Westflank Zuid/ Knoopkazerne;Tripartite project overeenkomst tussen NS, Rijksgebouwendienst en gemeente ondertekend
- Entréegebouw+parkeergarage en Catharijneknoop (Corio); voor beide deelprojecten is een uitgifteovereenkomst ondertekend; bestemmingsplan Nieuw Hoog Catharijnevastgesteld
- Jaarbeurspleingebouw; onderhandeling over commerciële uitgangspunten en ontwikkelovereenkomst met ontwikkelaar en eindgebruiker, aanpassing stedenbouwkundig plan Jaarbeursplein en omgeving vastgesteld
- Galaxyroom (Jaarbeurs); bestemmingsplan vastgesteld
- Beatrixgebouw (Jaarbeurs); overeenkomst tot uitgifte in erfpacht ondertekend
- Noordgebouw ; voorlopige (en voorwaardelijke) gunning aan ontwikkelaar.

Indicatoren subdoelstelling 7.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Realisatie 2010	Realisatie 2011	Doelstelling 2013	Doelstelling 2025
Effectindicatoren							
E7.1.1	Toename banen	Ecorys/BI					2.280-2.510
E7.1.1	Toename netto contante waarde	Ecorys/BI					290 miljoen euro
E7.1.1	Toename ozb opbrengst per jaar	BI					4,8 miljoen euro

	Indicator	Bron	Nulmeting	Realisa-tie 2010	Realisa-tie 2011	Doelstel-ling 2013	Doelstel-ling 2025
Prestatie-indicatoren							
P7.1.1.a	Toename aantal woningen	Berap/MP[15]					2.229
P7.1.1.b	Toename m² kantoren (bvo)	Berap/MP					251.714
P7.1.1.c	Toename m² winkels (vvo)	Berap/MP					46.000
P7.1.1.d	Toename m² leisure (vvo)	Berap/MP					70.000
P7.1.1.e	Toename m² cultuur (bvo)	Berap/MP					37.500
P7.1.1.f	Toename m² hotel (bvo)	Berap/MP					21.627
P7.1.1.g	Toename m² horeca (bvo)	Berap/MP					11.515

Wat heeft het gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P7.1.1 Uitvoeren Masterplan	65.333	74.639	80.725	-6.413
Totaal lasten	**65.333**	**74.639**	80.725	-6.413
Baten				
P7.1.1 Uitvoeren Masterplan	67.793	66.260	64.420	-1.840
Totaal baten	**67.793**	**66.260**	**64.420**	**-1.840**
Saldo baten en lasten	**-2.460**	**8.379**	**16.305**	**-8.253**
Mutaties reserves				
Toevoegingen	0	13.390	13.390	0
Onttrekkingen	0	-2.854	-2.854	0
Saldo mutaties en reserves	**-2.460**	**18.588**	**26.841**	**-8.253**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Resultaat 2013
Het resultaat 2013 op het programma Stationsgebied van 8,3 miljoen euro nadelig is opgebouwd uit een viertal onderdelen: het geprognosticeerd eindresultaat van de grondexploitatie, de gerealiseerde lasten en baten jaarsnede 2013 (cashflow), de voorbereidingskosten vastgoedontwikkeling Smakkelaarsveld en financieel technische verrekeningen vooral middelenkrediet Stadskantoor.

Geprognosticeerd eindresultaat grondexploitatie Stationsgebied
Het geprognosticeerd eindsaldo van de grondexploitatie (2022) is verslechterd van 0 naar 9,7 miljoen euro negatief. Wij hebben de voorziening grondexploitatie opgehoogd met hetzelfde bedrag om dit tekort op te vangen. Voor een gedetailleerde toelichting op de ontwikkeling van het eindsaldo verwijzen wij naar de Bestuursrapportage Stationsgebied 2014, die gelijktijdig met de Verantwoording voorligt.

[15] Bestuursrapportage / Masterplan Stationsgebied.

Gerealiseerde lasten en baten grondexploitatie jaarsnede 2013 (cashflow)

De in jaarsnede 2013 gerealiseerde lasten zijn 3,0 miljoen euro lager dan geraamd. Dit is een saldo van diverse posten die door faseringsverschillen hoger of lager zijn. De lasten zijn vooral lager door langere doorlooptijden van in uitvoering genomen werken zoals de Rabobrug, Vredenburgknoop, Catharijnesingel en Stationsplein West en de plankosten voor het opstellen van Structuurvisie fase 2. De baten 2013 (64,4 miljoen euro) zijn opgebouwd uit de werkelijke ontvangsten (19,2 miljoen euro), het saldo onder handen werken (44,5 miljoen euro) en een verrekening Stadskantoor (0,7 miljoen euro). De werkelijke ontvangsten zijn 8,6 miljoen euro lager dan geraamd. Het verschil wordt vooral verklaard doordat de bijdrage van de Rabobank voor de fiets- en voetgangersbrug en de BRU-bijdrage voor de tijdelijke eindhalte een jaar later binnenkomen dan geraamd. Jaarlijks wordt het verschil tussen lasten en baten aan het onderhanden werken toegevoegd c.q. onttrokken. In 2013 zijn meer lasten gerealiseerd dan baten. Hierdoor is een saldo van 44,5 miljoen euro onttrokken aan de post onderhanden werken.

Voorbereidingskrediet vastgoedontwikkeling Smakkelaarsveld

De gemeenteraad heeft op 11 februari 2010 een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor de plankosten vastgoedontwikkeling Smakkelaarsveld. De verantwoording van deze kosten (2,8 miljoen euro) maakt onderdeel uit van het resultaat programma Stationsgebied 2013. Zie voor een toelichting en de formele afsluiting van het krediet paragraaf 2.2 onderhoud kapitaalgoederen.

Financieel technische verrekeningen Stadskantoor

Verder is het voordelig saldo (3,7 miljoen euro) op het incidenteel budget Stenen en Middelen onderdeel van het resultaat 2013. Dit betreft een faseringsverschil van het per jaarsnede geraamde budget en de werkelijke uitgaven (cashflow).

1.3 Duurzaamheid

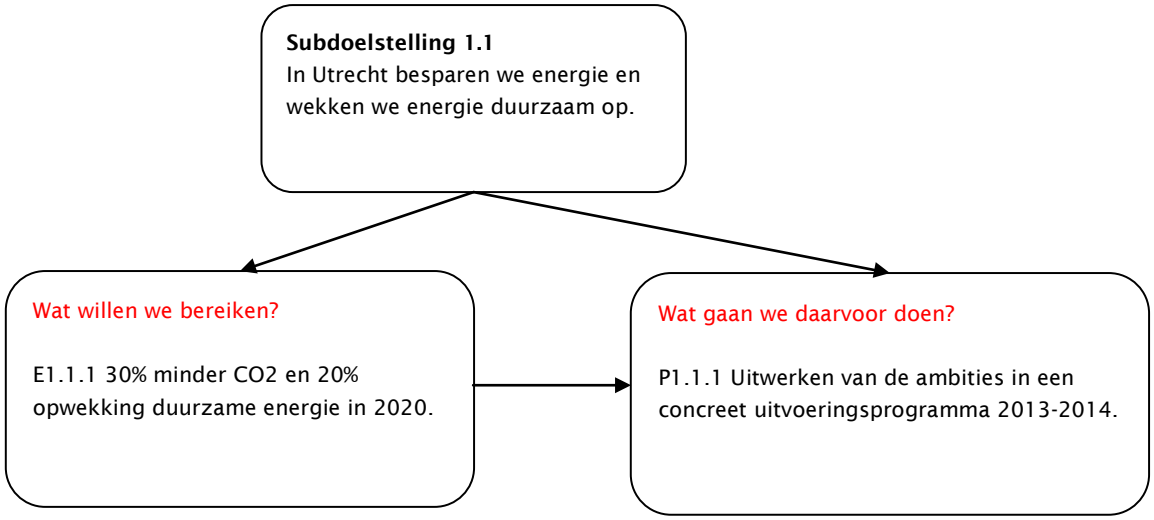
Wat hebben we bereikt?

Algemene programmadoelstelling

Utrecht is een duurzame en gezonde stad .

Alle inwoners van Utrecht moeten gezond kunnen leven. We streven daarom naar gezonde lucht, zo min mogelijk geluidoverlast, een schone bodem en een veilige leefomgeving. Wij investeren in het programma Utrechtse Energie om Utrecht in 2030 klimaatneutraal te maken. Het programma Duurzaamheid heeft een nauwe samenhang met het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit op het onderdeel luchtkwaliteit. Het streven naar een goede luchtkwaliteit draagt bij aan de doelstelling 'gezonde stad'.

Subdoelstelling 1.1: In Utrecht besparen we energie en wekken we energie duurzaam op

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.1.1

30% minder CO2 uitstoot en 20% opwekking van duurzame energie in 2020.

Het beoogde maatschappelijk effect is een klimaatvriendelijke manier van wonen, bedrijvigheid en mobiliteit en minder energielasten. We dragen bij aan het voorkomen van klimaatverandering en beperken van onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen zoals olie en aardgas. Uit een eerste nulmeting van de energieverbruikgegevens in de stad blijkt dat Utrecht gemiddeld een relatief lage CO2- uitstoot heeft, vanwege een diensteneconomie en het stadsverwarmingsnet in de stad. Wel zijn veel bewoners en bedrijven aangezet tot het nemen van maatregelen om de uitstoot verder te verminderen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.1.1
Uitwerken van de ambities in een concreet uitvoeringsprogramma 2013-2014.

Het uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie! bestaat uit de onderdelen: Wonen, Bedrijvigheid, Mobiliteit, Duurzame opwekking, Eigen Organisatie, duurzame samenleving en duurzame gebiedsontwikkeling. De ambities zijn uitgewerkt in concrete Uitvoeringsprogramma's 2011-2012 (vastgesteld in mei 2011) en 2013-2014 (vastgesteld in januari 2013). Inmiddels zijn voor 60.000 woningen warmtescans gemaakt (vanaf 2011 tot en met 2013) waarvan er in 2013 4.000 zijn verstrekt aan de bewoners. De scans maken zichtbaar waar er sprake is van warmteverlies via de voorgevel. Er zijn energieadviezen op maat aangevraagd voor 2.800 appartementen (64 VvE's) en 340 grondgebonden woningen. In totaal zijn nu ruim 1.500 energieadviezen (inclusief adviezen over zonnepanelen) uitgebracht. Er zijn in 2013 33 energiebijeenkomsten gehouden (met een verspreidingsgebied van 58.000 bewoners/eigenaren. De leningsfaciliteit (de duurzaamheidslening) is nu ook beschikbaar voor huurders. In totaal zijn 20 aanvragen gehonoreerd, totaal 158.000 euro.

De woningbouwcorporaties hebben het afgesproken aantal labelstappen dat in de samenwerkingsafspraak 'Bouwen Aan de Stad' (BAS) is vastgelegd, ruimschoots behaald. In plaats van de 3000 stappen zijn ruim 5700 labelstappen gehaald. Daarnaast zijn in 2013 - samen met een aantal aannemers – de voorbereidingen gestart voor de opschaling naar de zogenaamde 'Nul op de Meter' woning. In 2014 moet dit leiden tot de uitvoering van een aantal woningen als prototype voor de opschaling.

De Utrechtse bedrijven dragen het meeste bij aan de CO_2-uitstoot van de stad. Binnen het deelprogramma bedrijvigheid werken we branchegericht en gebiedsgericht. Voor de detailhandel zijn in 2013 100 extra energiescans opgesteld. Met de 6 grote industrieterreinen hebben we afspraken gemaakt over energiebesparing. Een nieuwe branche die in 2013 toe is gevoegd, is die van de zorginstellingen. In 2013 zijn afspraken gemaakt dat op 19 locaties energiebesparing wordt doorgevoerd. Ondernemers zoals de horeca in Utrecht nemen het initiatief om te verduurzamen en lopen hiermee voorop. Zij hebben in 2013 een keurmerk ontwikkeld. In totaal zijn 800 bedrijven betrokken bij een van de instrumenten van het programma. De Utrechtse Mix (de wortel en de stok) werkt, we zien dat bedrijven maatregelen treffen voordat de handhaving geëffectueerd moet worden en dat de milieu-inspecteurs bedrijven er toe aan kunnen zetten om meer te doen.

De opwekking van Zonne-energie in de stad neemt toe. Het totaal geïnstalleerd vermogen is moeilijk te schatten, ligt rond de 4 MWp. Inmiddels hebben negen scholen zonnecentrales op hun dak, waarvan de helft in 2013 is gerealiseerd. Daarnaast zijn er ruim 100 elektrische oplaadpunten in de stad gerealiseerd. Het initiatievenfonds voor zonnestroom is inmiddels volledig benut; er is met de subsidie ruim 1 MW aan zonvermogen in Utrecht geplaatst door ruim 500 huishoudens en negen VvE's. Er zijn zeventien bewonersinitiatieven ingediend voor ideeën om te komen tot energiebesparing.

Het onderzoek naar de mogelijkheden van windernergie op Lage Weide is gestaakt. Het windenergie project heeft meer kosten gemaakt dan voorzien vanwege meer onderzoeken, het stadsgesprek en de grote hoeveelheid inspraakreacties.

Binnen de gemeentelijke organisatie hebben we gewerkt aan de vermindering van de eigen CO2-uitstoot: We kopen 100% groene stroom in, bij de aanbesteding van het wagenpark is de CO2-uitstoot een criterium en bij het onderhoud voeren we de rendabele energiebesparingmaatregelen uit die een terugverdientijd van vijftien jaar of minder hebben. In 2013 zijn nieuwe buurtinitiatieven ontstaan om gezamenlijk te isoleren en zonnepanelen te plaatsen. Voorbeelden van bestaande initiatieven zijn in Hoograven, Lunetten, Tuindorp, Voordorp en VondelParc.

Indicatoren subdoelstelling 1.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
	30% minder CO2 uitstoot in 2020	Voorlopige cijfers monitor		3% CO2 reductie	Definitieve gegevens nog niet beschikbaar Rapportage volgt 2e helft 2014
E1.1.1	20% opwekking van duurzame energie in 2020	Monitor	Uitvoering nulmeting in 2011	2% groei duurzame energie	Definitieve gegevens nog niet beschikbaar Rapportage volgt 2e helft 2014
Prestatie-indicatoren:					
	aantal particuliere woningen die energiezuiniger gemaakt zijn	Uitvoerings-programma Utrechtse Energie[16]	geen	500	Bekend is dat 230 woningen maatregelen hebben uitgevoerd. 550 woningen hebben een offerte bij aannemers uit staan

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel en realisatie
Lasten				
P1.1.1 Klimaat en energie	6.738	14.587	5.098	9.489
Totaal lasten	**6.738**	**14.587**	**5.098**	**9.489**
Baten				
P1.1.1 Klimaat en energie	100	100	215	115
Totaal baten	**100**	**100**	**215**	**115**
Saldo lasten en baten	**6.638**	**14.487**	**4.883**	**9.604**
Mutaties reserves				
Toevoegingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	7.654	0	-7.654
Saldo na mutaties reserves	**6.638**	**6.833**	**4.883**	**1.950**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Klimaat en energie
De lasten zijn 9,489 miljoen euro lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt doordat in het programma Utrechtse Energie minder aan de reserves is onttrokken omdat de lening aan de Stichting Energie Transitie (4,55 miljoen euro) via de balans verstrekt wordt, waardoor de exploitatie niet belast wordt. Daarnaast is voor 4,825 miljoen euro minder uitgegeven dan begroot op maatregelen bij maatschappelijk vastgoed en op subsidies en leningen.

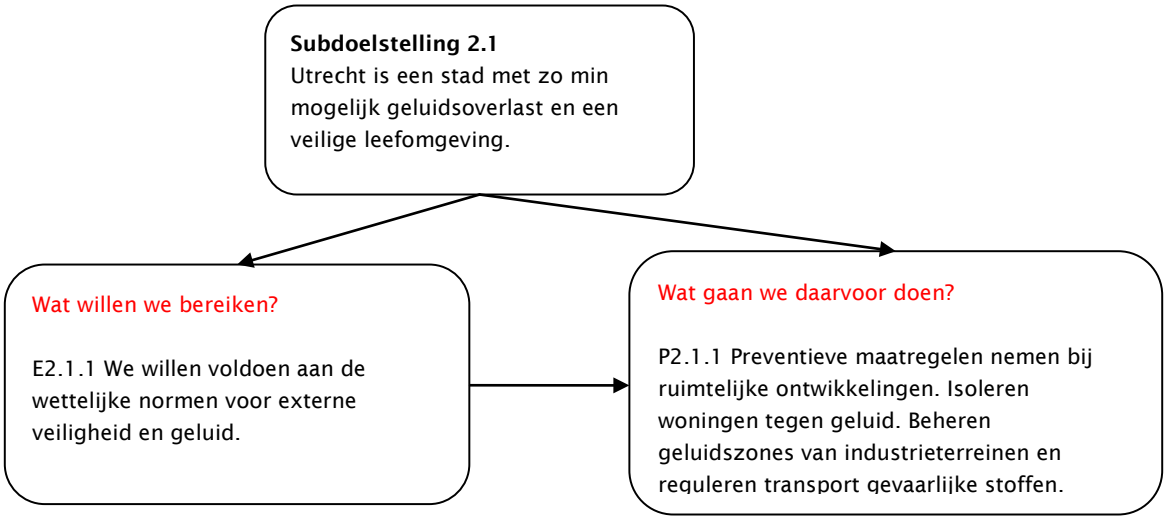
[16] Alle projecten van het uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie krijgen een indicator.

De baten zijn 0,115 miljoen euro hoger door meer ontvangen subsidie voor projecten Pieken in de Delta (PINDA) en ontvangen bijdragen verduurzaming energievoorziening.

Reserves
Het saldo van lasten, bate en onttrekkingen aan de reserves bedraagt 1,95 miljoen euro. We stellen voor een storting te doen in de reserve programma Duurzaamheid, onderdeel Programma Utrechtse Energie! van 1,732 miljoen euro. Wij stellen voor 0,181 miljoen euro te storten in de algemene dekkingsreserve voor de dekking van het tekort op het product Bodem.

Wij stellen voor 0,037 miljoen euro overhevelen via de exploitatie naar 2014 voor de nog af te wikkelen kosten van het project PINDA.

Subdoelstelling 2.1: Utrecht is een stad met zo min mogelijk geluidsoverlast en een veilige leefomgeving

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.1.1
We willen voldoen aan de wettelijke normen voor externe veiligheid en geluid.

Geluid
Bij de planvorming hebben we balans aangebracht tussen enerzijds de noodzakelijke mobiliteit, woningbouw en industriële activiteiten en anderzijds de daardoor ervaren geluidhinder van de inwoners van Utrecht. Bij alle vastgestelde ruimtelijke plannen is voldaan aan de wettelijke eisen voor geluid en aan de gestelde voorwaarden in de geluidnota. Op de lange termijn moet dit resulteren in een afname van de geluidhinder.

Externe veiligheid
Alle in 2013 vastgestelde ruimtelijke plannen en alle verleende omgevingsvergunningen voor risicobedrijven voldoen aan de wettelijke eisen voor externe veiligheid. Voor vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen binnen de gemeente hebben we ontheffingen verleend voor specifieke, zo veilig mogelijke transportroutes.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.1.1
Preventieve maatregelen nemen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Isoleren woningen tegen geluid. Beheren geluidszones van industrieterreinen en reguleren transport gevaarlijke stoffen.

Geluid
In 2013 hebben we de laatste tien woningen van de A-lijst gesaneerd. We zijn gestart met de voorbereiding voor de woningisolatie in verband met de aanleg van de Kruisvaartbusbaan.

Voor het zonebeheer industrielawaai hebben we de vergunningsaanvragen van bedrijven beoordeeld. Bij ruimtelijke initiatieven en bereikbaarheidsontwikkelingen hebben we getoetst of de plannen voldoen aan de wettelijke normen en aan de geluidnota. Voorbeelden waar dit bij speelde zijn: Windmolens – Lage Weide, bestemmingsplan Cartesiusweg, bestemmingsplan Mesos Oudenrijn, bestemmingsplan Mesos Overvecht, bestemmingsplan Nedal/KWS, bestemmingsplan Wilhelminalaan Vleuten, MFA's Overvecht, Cartesiusweg-studentenhuisvesting, bestemmingsplan Vleuterweide, bestemmingsplan Startblok, bestemmingsplan tram Uithof, Prinses Maxima Centrum, HOV zuidradiaal (onder andere van Zijstweg), bestemmingsplan Westflank Noord, bestemmingsplan Westflank Zuid, bestemmingsplan de Trip, beheersverordeningen Kanaleneiland, Zuilen en Pijlsweerd en de generieke actualiseringplannen Stad, Leidsche Rijn en Stationsgebied.

Externe veiligheid
We richten ons bij externe veiligheid in de eerste plaats op het voorkomen van het ontstaan van gevaarlijke situaties. Bij bestaande situaties met hoge risiconiveaus richten wij ons tevens op het voorkomen van een verdere toename van die risiconiveaus. In 2013 heeft dit geleid tot de beëindiging van de LPG-verkoop bij drie tankstations. Daarnaast is op twee andere locaties de verkoop/aflevering van LPG gestopt, als gevolg van initiatieven van de ondernemingen.

We hebben veiligheidsaspecten beoordeeld bij vergunningaanvragen van de twee Brzo (Besluit Risico's Zware Ongevallen) bedrijven, BASF en Argos.

Belangrijke ontwikkellocaties waar we in 2013 hebben getoetst aan normen voor externe veiligheid, waren onderdelen van het stationsgebied (Westflank Noord en Westflank Zuid) en de bioscoop Leidsche Rijn (nabij de A2). Ook bij een groot aantal beheerplannen waaronder Kanaleneiland, Cartesiusweg en Lage Weide, hebben we getoetst. Voor het doorstroomstation Utrecht (DSSU) hebben we zienswijzen ingediend en met Prorail samengewerkt aan risicoberekeningen en een verantwoording groepsrisico.

We hebben de algemene verantwoording groepsrisico voor het stationsgebied opgesteld in samenwerking met de Veiligheidsregio Utrecht. Het document kan als basisdocument gebruikt worden bij nog te doorlopen procedures voor projecten binnen het stationsgebied.

Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over gemeentelijke wegen moet de vervoerder een ontheffing vragen. Wij toetsen daarbij in overleg met de politie en de brandweer of het transport op de juiste manier plaatsvindt en in de ontheffing bepalen wij de veiligste route die de transporteur moet gebruiken. Het gaat om stoffen zoals LPG, propaan, ammoniak en vuurwerk. In het jaar 2013 hebben we ontheffingen verleend voor transport van en naar twaalf LPGstations, drie bedrijven en 34 propaantanks. In 2013 is naar aanleiding van de ervaringen in 2012, opnieuw een vergelijking gemaakt tussen verleende ontheffingen voor propaantransport en bij ons bekende propaantanks. Transporteurs waarvan we op deze manier ontdekten dat ze geen ontheffingen hadden aangevraagd, zijn hierop aangesproken. Voor vuurwerktransport hebben we ontheffingen verleend voor transport naar 11 verkooppunten.

Indicatoren subdoelstelling 2.1

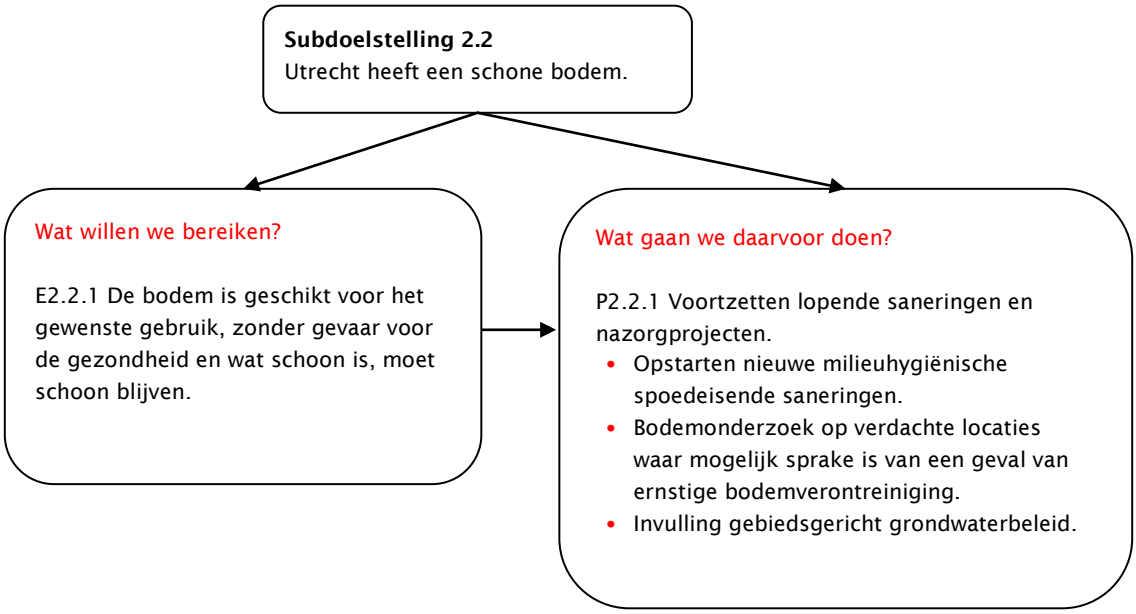
	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.1.1	Het percentage inwoners dat vaak overlast van verkeerslawaai ervaart, stijgt niet.	Utrecht monitor	2010	≤21% van de inwoners ervaart vaak overlast van verkeerslawaai	Gegevens over 2013 verschijnen in de Utrecht monitor van 2014! De monitor 2013 geeft aan dat er de laatste jaren sprake is van een lichte stijging
E2.1.2	De risico's en locaties van transport en gebruik gevaarlijke stoffen zijn bekend.	Provinciale risicokaart			Risicokaart in te zien op http://nederland.risicokaart.nl/
Prestatie-indicatoren:					
P2.1.1	Sanering van 532 woningen op de A-lijst in 2013 voltooid	Eigen monitoring	2009	12%	De sanering van de A-lijst is voltooid
P2.1.2	Actualiseren EU-geluidkaart			5 jaarlijkse monitor+ kaart gereed	Voorbereiding 2e tranche EU- kartering. Volgende actualisatie in 2018

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel en realisatie
Lasten				
P2.1.1 Lucht, geluid en externe veiligheid	890	916	890	27
Totaal lasten	**890**	**916**	**890**	**27**
Baten				
P2.1.1 Lucht, geluid en externe veiligheid	108	128	101	-27
Totaal baten	**108**	**128**	**101**	**-27**
Saldo lasten en baten				
Mutaties reserves				
Toevoegingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**782**	**788**	**789**	**0**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Subdoelstelling 2.2 Utrecht heeft een schone bodem

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.2.1
De bodem is geschikt voor het gewenste gebruik, zonder gevaar voor de gezondheid en wat schoon is, moet schoon blijven.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.2.1
- Voortzetten lopende saneringen en nazorgprojecten.
- Opstarten nieuwe milieuhygiënische spoedeisende saneringen.
- Bodemonderzoek op verdachte locaties waar mogelijk sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging.
- Invulling gebiedsgericht grondwaterbeleid.

Daar waar een mogelijke geval is van ernstige bodemverontreiniging is bodemonderzoek gedaan. De focus heeft daarbij gelegen op het uitsluiten van gezondheidsrisico's. Het digitaal loket op internet waarin bodemgegevens op adres te vinden zijn, is 6.248 maal geraadpleegd. Dat is minder dan in de afgelopen jaren door lage activiteit op de huizenmarkt.

De sanering van de Nedereindse Plas heeft vertraging opgelopen door een geschil met de saneringsaannemer; dit geschil is behandeld door de Raad van Arbitrage voor de Bouw. Inmiddels heeft dit scheidsgerecht de Gemeente Utrecht in eerste aanleg en in hoger beroep in het gelijk gesteld. De saneringsaannemer heeft met een kort geding bij de Rechtbank geprobeerd het vonnis van de Raad van Arbitrage voor de Bouw aan te vechten; deze poging is mislukt. De Gemeente Utrecht heeft inmiddels het contract met de saneringsaannemer ontbonden. Omdat de saneringsaannemer niet akkoord wilde gaan met de eisen die de gemeente heeft gesteld in de contractontbinding heeft de Gemeente Utrecht wederom een arbitrageprocedure opgestart; deze procedure loopt ultimo 2013 nog. Ondertussen zijn gesprekken tussen de gemeente en de saneringsaannemer gestart die mogelijk leiden tot een voor de gemeente aanvaardbare oplossing van de ontstane problemen.

Het hebben gebiedsgericht grondwaterbeleid voorbereid. In het eerste kwartaal van 2014 wordt dit beleid in het gebiedsplan vastgesteld. In dit gebiedsplan wordt de transitie gemaakt van locatiegericht naar gebiedsgericht werken.

Bij het opstellen van het gebiedsplan hebben we de kennis benut uit het Europees project voor kennisuitwisseling over grondwaterbeheer 'Citychlor' en van nieuwe kennis van onze grondwaterkwaliteit die we hebben opgedaan met het grondwatermeetnet.

Het Europese project Citychlor is in mei van 2013 afgerond met een congres in Gent, waarbij de resultaten voor de Gemeente Utrecht zeer waardevol zijn geweest.

Indicatoren subdoelstelling 2.2

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.2.1	in 2015 zijn alle spoedlocaties gesaneerd en alle overige locaties met verontreinigde grond zijn in kaart gebracht en er is zonodig een aanpak opgesteld voor het saneren van deze locaties	Bodemsanerings-programma	2011	20%	20%
Prestatie-indicatoren:					
P2.2.1	Aantal BPE [17]	Beschikte saneringsrapporten		175.000	350.916
P2.2.2	Aantal maal gegevensverstrekking over bodemkwaliteit	Eigen monitoring	2010	9.000	6.248

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel en realisatie
Lasten				
P2.2.1 Schone Bodem	5.993	2.715	2.133	582
Totaal lasten	**5.993**	**2.715**	**2.133**	**582**
Baten				
P2.2.1 Schone Bodem	4.923	2.094	931	-1.163
Totaal baten	**4.923**	**2.094**	**931**	**-1.163**
Saldo lasten en baten	**1.070**	**621**	**1.202**	**-581**
Mutaties reserves				
Toevoegingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**1.070**	**621**	**1.202**	**-581**

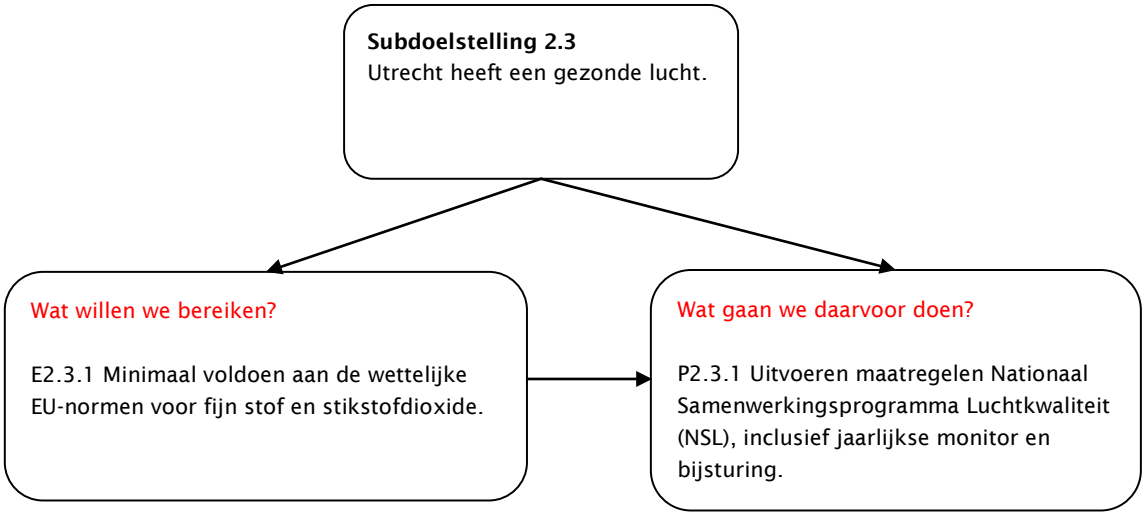
Bedragen zijn in duizenden euro's.

[17] Bodem Prestatie Eenheden. BPE = gesaneerd oppervlak in m2 + 3x gesaneerd volume in m^3 + 0,4x gesaneerd volume grondwater in m^3.

Financiële toelichting
De lasten zijn 0,582 miljoen euro lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door een saldo van enerzijds lagere kosten voor het nieuwe bodeminformatiesysteem, minder beheerkosten Griftpark, temporisering van overige projecten, restitutie van kosten op de projecten Verlengde Vleutenseweg en Alendorperweg, anderzijds hogere lasten door meerkosten op de projecten Nedereindseplas, digitalisering bodemarchief, CityChlor en uitvoering 2e fase Biowasmachine.

De baten zijn 1,163 miljoen euro lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt doordat een deel van de bij de Voorjaarsnota 2013 opgenomen ISV-bijdrage in 2014 wordt ontvangen (0,358 miljoen euro), de subsidiebijdrage Green Deal voor EnergieBodem nog niet is ontvangen (0,4 miljoen euro) en de interne bijdragen (0,405 miljoen euro) binnen de gemeente onder de lasten zijn verantwoord.

Subdoelstelling 2.3 Utrecht heeft een gezonde Lucht

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.3.1
Minimaal voldoen aan de wettelijke EU-normen voor fijn stof en stikstofdioxide.
In 2013 werd in Utrecht overal voldaan aan de wettelijke grenswaarden. Voor stikstofdioxide bedraagt de wettelijke jaargemiddelde grenswaarde 60 µg/m³ (tijdelijk verhoogde grenswaarde in verband met derogatie). Er wordt nog niet voldaan aan de toekomstige wettelijke jaargemiddelde grenswaarde van 40 µg/ m³. Voor fijn stof werd overal in Utrecht voldaan aan de jaargemiddelde grenswaarde voor fijn stof (40 µg/ m³) en aan de 24-uursgemiddelde grenswaarde (maximaal 50 dagen overschrijding van de concentratie van 50 µg/ m³).

De doelstelling is niet alleen bereikt door de in het NSL opgenomen en al uitgevoerde maatregelen, maar ook door een minder snelle groei van het autoverkeer als gevolg van de economische crisis.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het 'Uitvoeringsprogramma 2013 – 2015, Gezonde lucht voor Utrecht' is in twee delen door uw gemeenteraad vastgesteld op 3 en 31 oktober 2013 en is er op gericht om uiterlijk per 1 januari 2015 te voldoen aan de jaargemiddelde grenswaarde voor stikstofdioxide. In de Monitoringsrapportage 2013, op 23 december 2013 verstuurd aan uw gemeenteraad, is de voortgang van de afzonderlijke 'In Betekende Mate-projecten' (IBM-projecten) en de al genomen en nog te nemen maatregelen opgenomen.

In de Eurocities-werkgroep Lucht, klimaat en energie hebben we een bijdrage geleverd aan het EU beleid en zijn ervaringen uitgewisseld met andere gemeenten. Het afgelopen jaar is voornamelijk de evaluatie van de richtlijn voor luchtkwaliteit aan de orde geweest in verband met de openbare consultatieronde die de EU daarover organiseert. In de werkgroep is overeenstemming bereikt over de inzet van Eurocities in het evaluatieproces, waaraan een vertegenwoordiger van de werkgroep deelnam. Mede hierdoor heeft de EC in december een pragmatisch besluit genomen, dat ruimte biedt voor maatwerk. We hebben in 2013 aan drie bijeenkomsten deelgenomen; in Nürnberg, Stockholm en Nantes.

Prestatiedoelstelling 2.3.1

Uitvoeren maatregelen Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL), inclusief jaarlijkse monitor en bijsturing.

Indicatoren subdoelstelling 2.3

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.3.1	Norm fijnstof jaargemiddelde concentratie	Monitor Luchtkwaliteit Utrecht	2011	40µg/m^3	gerealiseerd[18]
E2.3.1	Norm fijnstof aantal dagen overschrijding 24-uursgemiddelde grenswaarde	Monitor Luchtkwaliteit Utrecht	2011	Maximaal 35 dagen van 50µg/m^3	Gerealiseerd[18]
Prestatie-indicatoren:					
P2.3.1	Zie programma Bereikbaarheid voor NSL-maatregelen				

[18] De monitorrapportage luchtkwaliteit 2013 met definitieve cijfers over de jaargemiddelde concentratie en het aantal dagen overschrijding 24-uursgemiddelde grenswaarde is in de tweede helft van 2014 beschikbaar.

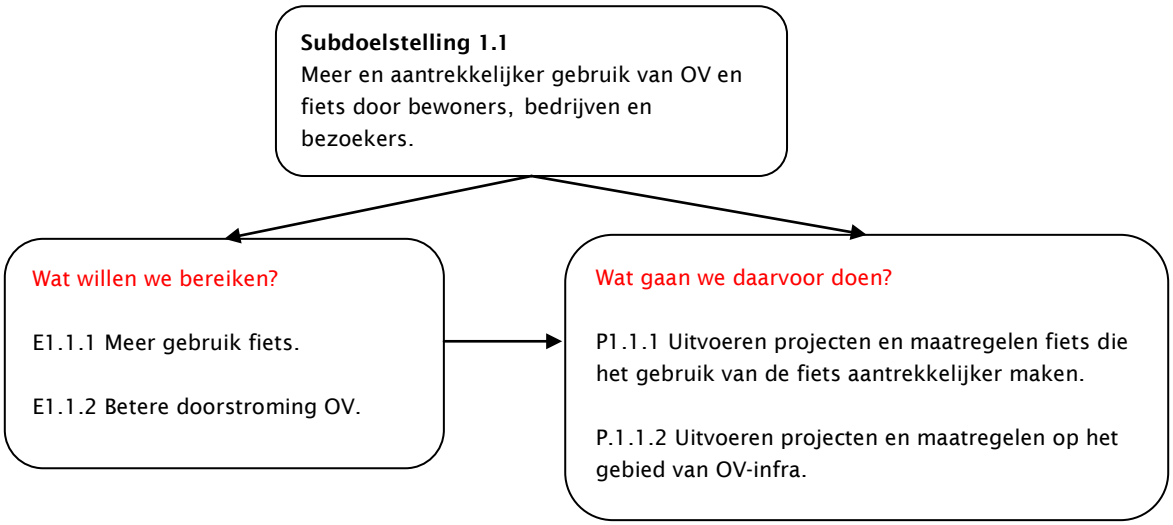
1.4 Bereikbaarheid

Algemene programmadoelstelling

Utrecht is een aantrekkelijke en bereikbare stad die duurzaam, leefbaar en gezond is.

Voor een aantrekkelijk, leefbaar, gezond en bereikbaar Utrecht zijn alternatieven nodig voor de automobiliteit van, naar en binnen de stad. Onder de noemer 'Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar' streven we naar een aantrekkelijk en duurzaam mobiliteitssysteem. Ook afgelopen jaar hebben we met projecten en maatregelen voor de fiets, voor het openbaar vervoer, voor schoon en stil vervoer en met maatregelen die het gedrag van mobilisten beïnvloeden verder gebouwd aan dit systeem.

Subdoelstelling 1.1: Meer en aantrekkelijker gebruik van OV en fiets door bewoners, bedrijven en bezoekers

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.1.1
Meer gebruik van de fiets.

In hebben we projecten en maatregelen uitgevoerd die bijdragen aan het fietsgebruik in de stad door verder te bouwen aan een netwerk van snelle, veilige en comfortabele fietsverbindingen en voldoende ruimte te creëren om de fietsen goed te kunnen parkeren in veilige stallingen.

Effectdoelstelling 1.1.2
Betere doorstroming OV.

We hebben verder gewerkt aan een ov-netwerk met de HOV (tram) als basis van het openbaar vervoersysteem, waarbij een goede doorstroming van OV vanzelfsprekend is wat het openbaar vervoer aantrekkelijk maakt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.1.1
Uitvoeren projecten en maatregelen fiets die het gebruik van de fiets aantrekkelijker maken.

Uitvoeren projecten en maatregelen fiets die het gebruik van de fiets aantrekkelijker maken

De realisatie van de top fietsroutes bestaat uit verschillende soorten maatregelen, variërend van een ingrijpende herprofilering van de weg tot kleinere projecten. In 2013 hebben we deze werkzaamheden aan de top 5 fietsroutes verricht:

- Op de oostelijke tak van de rode fietsroute binnenstad – De Uithof hebben we de Prins Hendriklaan, Sophocleslaan en Platolaan als fietsstraat ingericht. De instelling van de verkeerslichten bij de Lucasbrug is definitief aangepast zodat fietsers en OV beter kunnen doorstromen. Daarnaast is gestart met de voorbereiding van een aantal kleine maatregelen en de verbetering van de afstelling van de andere verkeerslichten.
- Voor de zuidelijke tak van de oranje fietsroute, die loopt vanaf de Bleekstraat parallel aan het spoor naar de gemeentegrens met Houten, is een aantal schakels in Lunetten opgeleverd. Ook de fietsroute Nieuwe Houtenseweg is gereed. Een aantal delen van deze route worden door ProRail uitgevoerd samen met de spoorverdubbeling.
- Op de gele fietsroute is het tracé 't Goyplein – Furkaplateau ingericht als fietsstraat. Daarnaast is de afstelling van de verkeerslichten op de gehele westelijke verdeelring gewijzigd zodat de fietsers beter kunnen doorstromen. Op dit moment wordt door ProRail gewerkt aan de realisatie van de fietstunnel Tussen de Rails; deze tunnel maakt een betere verbinding met tussen Lunetten en de Maarschalkerweerd.
- Op de groene fietsroute die loopt tussen Overvecht en Kanaleneiland hebben we in 2013 de Merelstraat en de Troelstralaan ingericht als fietsstraat. De realisatie van een hoofdfietsroute op de Rio Brancodreef is voorbereid.
- Op de blauwe route wordt de Zandweg ingericht als fietsstraat. Het eerste deel is inmiddels gereed. Daarnaast kijken we naar mogelijkheden comfortverbeteringen op de Leidseweg (inclusief de Muntbrug) .
- Op de paarse route is op de Kanaalweg tussen de Ravellaan en M.A. Tellegenlaan een vrijliggend breed rood geasfalteerd fietspad aangelegd. In 2013 is het ontwerp voor de hoofdfietsroute langs de Keulsekade tussen Vleutensevaart en Groeneweg afgerond. De realisatie van de fietstunnel Spinozabrug is gestart.

In 2014 zal de aanpak van de top 5 fietsroutes gereed zijn met uitzondering van die delen die door ProRail worden aangelegd of die samenvallen met werkzaamheden in Leidsche Rijn Centrum en het Stationsgebied. Voor de aanleg van de fietsbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal is het bestemmingsplan vastgesteld. Voor de vervolgroute is het Definitief Ontwerp voor de inrichting van de E. Meijsterlaan als fietsstraat opgesteld.

In 2013 zijn in de binnenstad twee gebouwde fietsenstallingen opgeleverd, de Vredenburg stalling met plaats voor 800 fietsen en een stalling in de Neudeflat voor 130 fietsen. Voor de derde stalling, aan de Mariaplaats is in 2013 de realisatie gestart. Deze wordt in het eerste kwartaal van 2014 geopend en biedt circa 200 plaatsen. Een ondergrondse fietsenstalling Lucas Bolwerk is niet haalbaar gebleken. In 2013 hebben we in de binnenstad drie weesfietenacties gehouden. We hebben de handhaving op fietsparkeren conform de nota stallen en parkeren uitgebreid met een servicecomponent, in de ochtend- en avondspits service verleend door fietsen recht(op) te zetten, te ordenen en mensen te verwijzen naar vrije plaatsen. Hierdoor is blijft het overzichtelijker, blijven looproutes vrij en hoeft er hoeft minder gehandhaafd te worden. Samen met de BRU zorgen we voor fietsparkeerplekken bij ov-haltes. Afgelopen jaar zijn we ook gestart met de fietsparkeerschouwen in de verschillende wijken. Als gevolg van deze schouwen zijn in 2013 circa 2600 wees- en wrakfietsen zijn opgehaald bij verschillende acties in de wijken. Ook zullen als gevolg van de schouwen 850 fietsklemmen worden geplaatst. Er zijn twee buurtstallingen geopend. De opening van de stalling stationsgebied West vindt in het voorjaar 2014 plaats (het ontwerp van het verhoogde stationsplein West moest is in 2013 aangepast).

Voor de ontwikkeling van een leenfietsensysteem hebben we in 2013 een concessie gesloten met NS ov-fiets, waardoor we gebruik kunnen maken van de bestaande infrastructuur van NS ov-fiets. Daarnaast is dit jaar de eerste uitgifte locatie in gebruik genomen in op bedrijvenpark Rijnsweerd. De uitgiftelocatie op De Uithof is in voorbereiding net als twee locaties in de binnenstad, deze worden naar verwachting in het eerste kwartaal van 2014 geopend.

Prestatiedoelstelling 1.1.2
Uitvoeren projecten en maatregelen op het gebied van ov-infra

In 2013 hebben we samen met BRU gestaag verder gewerkt aan De Uithoflijn. We hebben afgelopen jaar het Definitief Ontwerp van De Uithoflijn vastgesteld. Voor de tracédelen De Uithof en het Stationsgebied is in 2013 het bestemmingsplan vastgesteld. De uitvoering van de onderbouw is in volle gang. In 2013 is ProRail gestart met de werkzaamheden aan de oostelijke sporen, waaronder de onderbouw van de tram. Ook zijn van deeltracé B (Koningsweg - De Uithof) de eerste werken van de onderbouw opgeleverd, namelijk de Herculesbrug en de Weg tot de Wetenschap. Het Voorlopig Ontwerp van de Kruisvaartbaan is gereed en het bestemmingsplan hiervoor is in 2013 vastgesteld.

In 2013 is het Integraal Programma van Eisen en Functioneel Ontwerp voor de busbaan door Transwijk vastgesteld. Het ontwerpproces heeft langer geduurd omdat naast gewijzigde vertrammingseisen ook rekening gehouden is met gewijzigde regelgeving voor geluid. Voor het HOV tracé Van Zijstweg en M.A. van Tellegenlaan is in 2013 een belangrijke stap gezet. Na overleg met partners in het stationsgebied en na consultatie van belanghebbenden langs het tracé is gekozen voor een busbaan in de zuidligging en een herinrichting van de Van Zijstweg in een 2 x 1,5 variant. In december 2013 is hiervoor een notitie met uitgangspunten vastgesteld, die de basis vormde voor de openstelling van de Valeriusbaan. De busbaan door Rijnvliet (Z50) is in uitvoering. Voor het project St. Jacobstraat is het Voorlopig Ontwerp gereed. Dit project, tevens een deelproject van de pilot Openbare Ruimte Binnenstad, bevat maatregelen die de doorstroming van bussen van OV tussen CS en Overvecht bevorderen. Andere maatregelen in dit project zijn afgerond. De HOV Westtangent fase 1, een busbaan tussen Nieuwegein en Papendorp, is opgeleverd en de fase 2 van dit project, doorstromingsmaatregelen door Wetering Zuid en Lage Weide naar station Maarssen en een koppeling aan de Westtangent Nieuwegein – LRC, is voorbereid. Dat geldt ook voor de aansluiting voor bussen van het Taatsenplein op de A2. Tot slot zijn er een aantal doorstromingsmaatregelen getroffen op de Tangentlijn 10.
De spoorverdubbeling CS – gemeentegrens Houten is in uitvoering. ProRail is daarnaast gestart met de voorbereiding van het tracé Amsterdam-Rijnkanaal- CS.

Indicatoren subdoelstelling 1.1

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:*					
Prestatie-indicatoren:					
P1.1.1	Fietsbrug Amsterdam-Rijnkanaal	MPB		ontwerp	Voorlopig Ontwerp Bestemmingsplan vastgesteld
P1.1.1	Top 5 fietsroutes	MPB		In uitvoering	In uitvoering
P1.1.1	Fietstunnel Spinozabrug	MPB		In uitvoering	In uitvoering
P1.1.1	leenfietsensysteem	MPB		implementatie	1e fase implementatie
P1.1.1	Buurtstallingen	MPB		2	2
P1.1.2	De Uithoflijn	MPB			Bovenbouw ontwerp Onderbouw in uitvoering
P1.1.2	Zuidradiaal Bestaande stad Z80 / Z90			ontwerp	ontwerpfase
P1.1.2	ov-doorstromings-maatregelen Overvecht			Korte termijn maatregelen gereed	St Jacobstraat in ontwerpfase
P1.1.2	HOV Rijnvliet	MPB		In uitvoering	In uitvoering
P1.1.2	RRS Lunetten voorplein			In voorbereiding	In voorbereiding

Vanaf de begroting 2014 worden nieuwe effectindicatoren gebruikt die de modal split aangeven.

Wat heeft dat gekost?

	Nominale Begroting 2013	Actuele Begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel en realisatie
Lasten				
P1.1.1 Uitvoeren projecten en maatregelen fiets	9.565	15.940	19.663	-3.723
P1.1.2 Uitvoeren projecten en maatregelen openbaar vervoer	26.548	26.723	36.083	-9.360
Totaal lasten	**36.113**	**42.663**	**55.746**	**-13.084**
Baten				
P1.1.1 Uitvoeren projecten en maatregelen fiets	3000	4400	5019	619
P1.1.2 Uitvoeren projecten en maatregelen openbaar vervoer	14.000	24.715	35.778	11.063
Totaal baten	**17.000**	**29.115**	**40.796**	**11.681**
Saldo lasten en baten	**19.113**	**13.548**	**14.950**	**-1.402**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	824	13.000	13.000	0
Onttrekking reserves	17.924	12.153	11.001	-1.152
Saldo na mutaties reserves	**2.012**	**14.394**	**16.949**	**-2.554**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Het programma Bereikbaarheid bevat meerjarige projecten, waarvoor u budgetten beschikbaar heeft gesteld. Wij ramen daarvan de jaarlijkse lasten en baten, het kasritme, onder meer op basis van de planning. In de praktijk lopen de betalingsmomenten niet altijd gelijk aan de activiteiten binnen een project.

Uitvoeren projecten en maatregelen fiets
De lasten zijn 3,723 miljoen euro hoger dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt doordat het verloop van uitgaven afwijkt van de berekende jaarlasten van de meerjarige projecten. Dit speelt vooral bij de storting ten laste van het budget de fietsbrug Amsterdam-Rijnkanaal aan de grondexploitatie Victor Hugoplantsoen (3,9 miljoen euro), de hogere uitgaven voor het project Tussen de rails, en lagere uitgaven op Verkeersveiligheid (0,973 miljoen euro) en diverse projecten 0,21 miljoen euro.

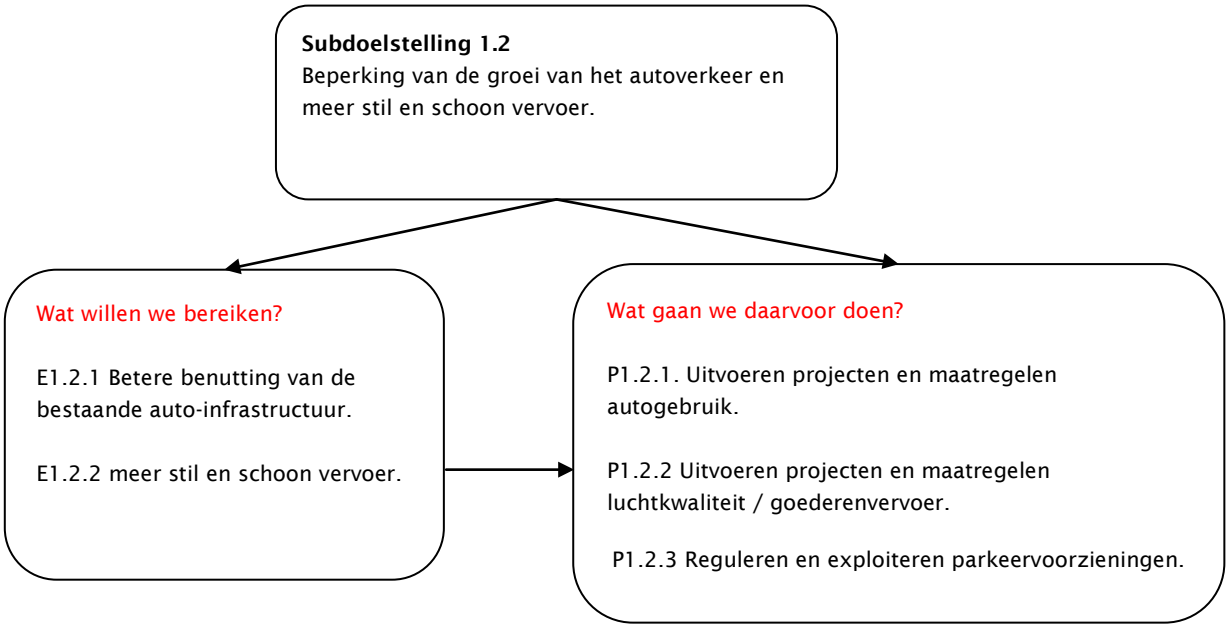
De baten zijn 0,619 miljoen euro hoger dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door de extra verrekende subsidieontvangsten NSL voor de projecten Tussen de Rails (1,171 miljoen euro) en Spinozabrug (0,277 miljoen euro) en een lagere subsidieontvangst NSL voor hoofdfietsroutes (0,829 miljoen euro).

Uitvoeren projecten en maatregelen openbaar vervoer
De lasten zijn 9,36 miljoen euro hoger dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt doordat het verloop van uitgaven afwijkt van de berekende jaarlasten van de meerjarige projecten. Dit speelt vooral bij de hogere uitgaven op de meerjarige projecten Uithoflijn (10,466 miljoen euro), de busbaan Kruisvaart (1,621 miljoen euro), ov-verbeterprojecten (0,525 miljoen euro), Randstadspoor (0,215 miljoen euro), Verbinden OV Overvecht 0,064 miljoen euro) en programmamanagement (0,411 miljoen euro) de lagere uitgaven op de meerjarige projecten HOV Leidsche Rijn (1,331 miljoen euro), Westtangent fase 1 en 2 (2,067 miljoen euro), Tangentlijn 10 (0,484 miljoen euro) en overige projecten (0,063 miljoen euro).

De baten zijn 11,063 miljoen euro hoger dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door hogere subsidieontvangsten voor de projecten uithoflijn (10,467 miljoen euro), Westtangent (0,528 miljoen euro), Randstadspoor (0,309 miljoen euro), de eindafrekening van de subsidie Civitas (1,679 miljoen euro) en minder subsidieontvangsten voor de projecten Westtangent fase 1 en 2 (2,067 miljoen euro), HOV Leidsche Rijn (0,799 miljoen euro), Tangentlijn 10 0,484 miljoen euro) en overige projecten (0,190 miljoen euro)

Mutatiereserve
De onttrekking aan de reserve programma Bereikbaarheid 1,152 miljoen euro lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door afwijkingen op het verloop van uitgaven en inkomsten op de meerjarig doorlopende investeringen bereikbaarheid.

Subdoelstelling 1.2. Beperking van de groei van het autoverkeer en meer stil en schoon vervoer

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.2
Betere benutting van de bestaande auto-infrastructuur / meer stil en schoon vervoer.

We hebben met maatregelen en projecten bijgedragen aan een beter gebruik van de bestaande infrastructuur en een evenwichtiger verdeling van de beschikbare parkeercapaciteit naar doelgroep, plaats en tijd. Ook dit jaar hebben we ons ingezet voor uitbreiding van schoon en stil vervoer.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.2.1
Uitvoeren projecten en maatregelen autogebruik

De fly over en reconstructie van het 24 oktoberplein en het project Verbetering Doorstroming Overste den Oudenlaan zijn opgeleverd. Dit laatste project is versneld uitgevoerd in verband met de omklap van het busstation van Oost naar West. Voor deze omklap hebben wij in 2013 ook de tijdelijke knip op de Croeselaan en de aanpassing van het kruispunt met de Van Zijstweg uitgevoerd. In het kader Maatregelen Utrecht West is gewerkt aan een schetsontwerp van de Westelijke Stadsboulevard inclusief aanvullende maatregelen op het gebied van verkeersmanagement die bijdragen de leefbaarheid, bereikbaarheid, verkeersveiligheid en de kwaliteit van de openbare ruimte. De doseerinstallatie op de Vleutensebaan vormt hier onderdeel van. De groene golf op de Cartesiusweg is uitgevoerd. Dat geldt ook voor de Kardinaal de Jongweg waar een groene golf als uitgangspunt een maximale snelheid van 50 km/uur is gerealiseerd. In het stationsgebied zijn voorbereidingen voor een knip op de Monicabrug in volle gang. Een aantal NSL maatregelen (linksafverbod ML Kinglaan – Pijperlaan, korte termijn maatregelen doorstroming en het afslagverbod Moldaudreef en Zambesidreef) zijn bij de besluitvorming over Gezonde lucht voor Utrecht ondergebracht bij andere projecten. In Papendorp is een directe autoverbinding van de Orteliuslaan via het Taatsenplein naar de Prins Clausbrug voorbereid. Ook zijn de voorbereidingen gestart van het project inpassing NOUW2 Leidsche Rijn Centrum. Dit project zorgt ervoor dat de NOUW 2 wordt verlegd en aansluit op de Noordelijke Stadsas. In 2013 hebben wij bijdragen aan verkeersmanagement in regionaal verband. Ook zijn we gestart met het verbeteren van het Parkeer Reiziger Informatie Systeem. We hebben met de marktpartijen het keurmerk voor taxi's geïntroduceerd. In 2013 is P+R De Uithof in gebruik genomen. Ook is de eerste fase P+R Leidsche Rijn Centrum opgeleverd.

Prestatiedoelstelling 1.2.2
Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit / goederenvervoer.
In 2013 heeft u het uitvoeringsprogramma Schone Lucht voor Utrecht vastgesteld. De stimuleringsregelingen voor gebruik van schone personenauto's en bestelauto's zijn daarna gestart. Deze lopen vooruit op de milieuzone voor personenvervoer en bestelauto's per 1 januari 2015. Om het gebruik van elektrische voertuigen te stimuleren, bouwen wij aan een logisch netwerk van oplaadpunten in de stad, ondersteunen wij privé en zakelijke initiatieven van bedrijven en verschonen wij ons eigen wagenpark. Eind 2013 stonden er 93 oplaadpalen (186 oplaadpunten) in de openbare ruimte. We hebben in 2013 met succes een stimuleringsregeling geïntroduceerd voor het gebruik van elektrische scooters door veelgebruikers (koeriers etcetera). Inmiddels rijden er door deze regeling ruim 70 elektrische scooters . Ook voor woon-werkverkeer wordt een dergelijke stimuleringsregeling aangeboden. Aan ons eigen wagenpark hebben 32 elektrische voertuigen toegevoegd.

Het actieprogramma Goederenvervoer heeft zich in 2013 vooral op de bevoorrading in de(binnen)stad en de bouwlogistiek gericht. Vier bedrijven die werkzaam zijn binnen de stadsdistributie gaan samenwerken in een onafhankelijke organisatie: zij bundelen in de bevoorrading en gaan een gezamenlijk overslagpunt aan de rand van de stad beheren voor elektrisch vervoer (ondersteund door green deal Zero Emission Stadslogistiek). Voor de bouwlogistiek is in 2013 op de Beneluxlaan (vlakbij het 24 Oktoberplein) een bufferplaats geopend voor bouwverkeer. Hierdoor is onnodig wachten bij de bouwplaats op de weg/busbaan niet meer nodig. Voor vervoer van personeel in de bouw is een combikaart ontwikkeld: bij gebruik van de P+R-faciliteiten Westraven en Uithof wordt de afrekening direct door de werkgever afgehandeld. De ontheffingsmogelijkheden om gebruik te kunnen maken van de busbaan voor schone vrachtwagens (Euro VI) is uitgebreid en nu ook beschikbaar voor bouwverkeer. Voor de ontwikkeling van multimodaliteit van Lage Weide werken wij met een aantal partijen samen in 'Port of Utrecht'. Binnen het actieplan van De Gebruiker Centraal hebben we verschillende doelgroepgerichte maatregelen op het gebied van mobiliteitsmanagement getroffen. Zo is in samenwerking met bedrijven op Lage Weide de rij2op5/ebike campagne op Lage Weide gehouden. We hebben twee marketingcampagnes voor mobiliteit uitgevoerd, namelijk Lekker Lopen Fijn Fietsen en Utrecht Fietsstad. Om goed aan te sluiten bij de ouderen doelgroep houden we expertmeetings met vertegenwoordigers van ouderen in de wijken. In het kader van De Gebruiker Centraal hebben we ook een ontwerp gemaakt voor de inrichting van de openbare ruimte rond het Diakonnessenhuis met veel aandacht voor de voetganger.

Prestatiedoelstelling 1.2.3
Reguleren en exploiteren parkeervoorzieningen.
Bij vaststelling van de nota Stallen en Parkeren is de procedure invoering betaald parkeren aangepast. Met deze nieuwe procedure hebben we betaald parkeren ingevoerd in een aantal sub-buurten waaronder Majellapark, Rubenslaan en

omgeving en Lodewijk Napoleonplantsoen. Bewoners zijn uitgenodigd om mee te denken over venstertijden en voorstellen te doen om de leefbaarheid te verbeteren. Voor de Kanaalstraat en de Damstraat hebben we in 2013 een proef voorbereid die de doorloopsnelheid van het parkeren moet verhogen. Hiertoe bedraagt het tarief voor het eerste halfuur 0,20 euro. Na een half uur gaat het gewone tarief voor betaald parkeren van kracht. Het doel is om deze straten als winkelstraten aantrekkelijk te houden. De proef is gestart op 1 januari 2014 en duurt één jaar. We hebben in 2013 de dienstverlening en de handhaving verder gedigitaliseerd. We hebben een start gemaakt met integrale handhaving waar parkeren onderdeel van is. Dit heeft ervoor gezorgd dat de betalingsbereidheid op niveau gebleven is. Mede door het inzetten van de scanauto is een efficiencyslag gemaakt.

Prestatiedoelstelling 1.2.4
Bevorderen Verkeersveiligheid.

In 2013 hebben we een aantal maatregelen doorgevoerd op de Cartesiusweg die bijdragen aan de verkeersveiligheid. Op de Kardinaal De Jongweg hebben we de snelheid teruggebracht naar 50 km/uur. Binnen het programma Verkeersveiligheid hebben we 15 maatregelen uitgevoerd, de overige dertien overige projecten worden in 2014 afgerond. We zijn daarnaast begonnen aan de inventarisatie van de tweede tranche verkeersveiligheidsmaatregelen die in 2014/2015 worden uitgevoerd. Het Utrechts VeiligheidsLabel is in 2013 uitgereikt aan zes basisscholen. In totaal zijn er nu 48 gelabelde scholen en zijn er negentien bezig het label te halen. In 2014 gaan we ons ook richten op het onderhouden van dit label door het herijken van scholen die al over het UVL beschikken.

Indicatoren subdoelstelling 1.1

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren: [19]					
Prestatie-indicatoren:					
P1.2.1	Reconstructie Overste Den Oudenlaan	MPB		gereed	gereed
P1.2.1	P+R De Uithof	MPB		gereed	Gereed
P1.2.1	P+R LRC 1e fase	MPB		gereed	gereed
P1.2.2	Aantal oplaadpunten	MPB		200	186
P1.2.3	Aantal combikaarten	Parkeerexploitatie		123.000	126.600[20]
P1.2.3	Betalingsbereidheid	parkeerexploitatie		80%	79%
P1.2.4	Aanpak Cartesiusweg ten behoeve van verkeersveiligheid	MPB		gereed	gereed

[19] Vanaf de begroting 2014 worden nieuwe effectindicatoren gebruikt die de modal split aangeven.
[20] Exclusief twee weken gratis P+R gebruik in juni 2013.

Wat heeft dat gekost?

	Nominale Begroting 2013	Actuele Begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel en realisatie
Lasten				
P1.2.1 Uitvoeren projecten en maatregelen autogebruik/ P+R's	31.198	44.715	21.582	23.133
P.1.2.2 Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit/ goederenvervoer	18.705	7.057	3.119	3.938
P1.2.3 Reguleren en exploiteren parkeervoorzieningen	21.712	21.092	17.083	4.009
Totaal lasten	**71.615**	**72.864**	**41.783**	**31.081**
Baten				
P1.2.1 Uitvoeren projecten en maatregelen autogebruik/ P+R's	18.105	19.050	11.404	-7.646
P.1.2.2 Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit/ goederenvervoer	8.235	4.529	1.411	-3.118
P1.2.3 Reguleren en exploiteren parkeervoorzieningen	26.395	27.349	24.935	-2.414
Totaal baten	**52.735**	**50.928**	**37.750**	**-13.178**
Saldo lasten en baten	**18.880**	**21.936**	**4.033**	**17.903**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	8.874	7.749	3.900	3.849
Onttrekking reserves	50.815	70.490	59.053	-11.437
Saldo na mutaties reserves	**-23.062**	**-40.805**	**-51.120**	**10.315**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Het programma Bereikbaarheid bevat meerjarige projecten, waarvoor u budgetten beschikbaar heeft gesteld. Wij ramen daarvan de jaarlijkse lasten en baten, het kasritme, onder meer op basis van de planning. In de praktijk lopen de betalingsmomenten niet altijd gelijk aan de activiteiten binnen een project.

Uitvoeren projecten en maatregelen autogebruik
De lasten zijn 23,1 miljoen euro lager dan geraamd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het verloop van uitgaven afwijkt van de berekende jaarlasten van de meerjarige projecten. Dit speelt vooral bij de projecten de P+R De Uithof (7,5 miljoen euro) en P+R Leidsche Rijn Centrum (5,5 miljoen euro), Bereikbaarheid Stationsgebied (6,1 miljoen euro), 24 Oktoberplein (1,5 miljoen euro), integrale aanpak NRU (0,7 miljoen euro) en Tijdelijke bereikbaarheid Stationsgebied West (0,9 miljoen euro).

De baten zijn 6,2 miljoen euro lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door de afwijking op kasritme P+R De Uithof 5,3 miljoen euro. Daarnaast zijn de baten op autoprojecten 0,1 miljoen euro hoger door een niet geraamde ontvangsten van Rijkswaterstaat (0,1 miljoen euro), Stedin netbeheer (0,2 miljoen euro), niet geraamde subsidies voor

de Papendorp Express, Segment , de Weense tram en Civitas (0,4 miljoen euro) en nog niet verrekende subsidie Beter Benutten (0,2 miljoen euro).

Zowel bij de lasten als de baten zijn afwijkingen ontstaan door de financieel technische verwerking van de subsidiebijdrage NSL aan het autoproject KNIPS Stationsgebied (2,9 miljoen euro).

Onder deze prestatie is ook opgenomen het product bedrijfsmiddelen sector M&M (Milieu en Mobiliteit). Dat product is noodzakelijk voor de administratieve verwerking van de afrekening van het resultaat op de overheadkostenplaatsen van de sector M&M. Wij sluiten dit product af met een tekort van 1,9 miljoen euro. Dit wordt onder andere veroorzaakt door hogere loonkosten op de formatiebezetting dan de in de begroting concernbreed vastgestelde norm voor loonsom niet gerealiseerde dekking voor overplaatsbaren en overige overhead.

Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit/ goederenvervoer

De lasten zijn 4 miljoen euro lager dan geraamd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het verloop van uitgaven afwijkt van de berekende jaarlasten van de meerjarige projecten. Dit speelt vooral bij de projecten De Gebruiker Centraal (1,2 miljoen euro), dynamische afsluiting Binnenstad (0,9 miljoen euro), Schoon Vervoer (0,8miljoen euro), overige projecten (0,4 miljoen euro) en door de financieel technische verwerking van interne verrekeningen (0,6 miljoen euro).

De baten zijn 3,1 miljoen euro lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door nog niet verrekende subsidies op de projecten Schoon Vervoer (1,4 miljoen euro), Actieplan Goederen Vervoer (1 miljoen euro), De gebruiker Centraal (0,9 miljoen euro) en hogere ontvangsten op overige projecten (0,2 miljoen euro).

Reguleren en exploiteren parkeervoorzieningen

De lasten zijn 4 miljoen euro lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door vertraging van de openstelling van de parkeergarages Kop van Lombok, ABC straat, P+R De Uithof (1,5 miljoen euro), minder materiele kosten parkeerexploitatie (1,1 miljoen euro), minder uitvoeringskosten projecten autoparkeren (1 miljoen euro), minder vervoerskosten P+R (0,6 miljoen euro), vrijvallende kapitaallasten parkeerautomaten en parkeerbeheersysteem (0,4 miljoen euro), minder kosten invordering en dwangbevelen (0,2 miljoen euro) en hogere uitvoeringskosten projecten fietsparkeren, m.n. de Vredenburgstalling, (0,4 miljoen euro) hogere lasten voor nieuwe, bestaande en mobiele stallingvoorzieningen (0,3 miljoen euro), intensivering fietshandhaving (1 miljoen euro).

De baten zijn 2,4 miljoen euro lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door Latere openstelling van de P+R De Uithof en de parkeergarage ABC straat (0,3 miljoen euro), de garage Kop van Lombok is nog niet in gebruik genomen (0,4 miljoen euro) , minder naheffingsaanslagen (2 miljoen euro) en hogere opbrengsten straatparkeren (0,3 miljoen euro).

Mutatiereserve

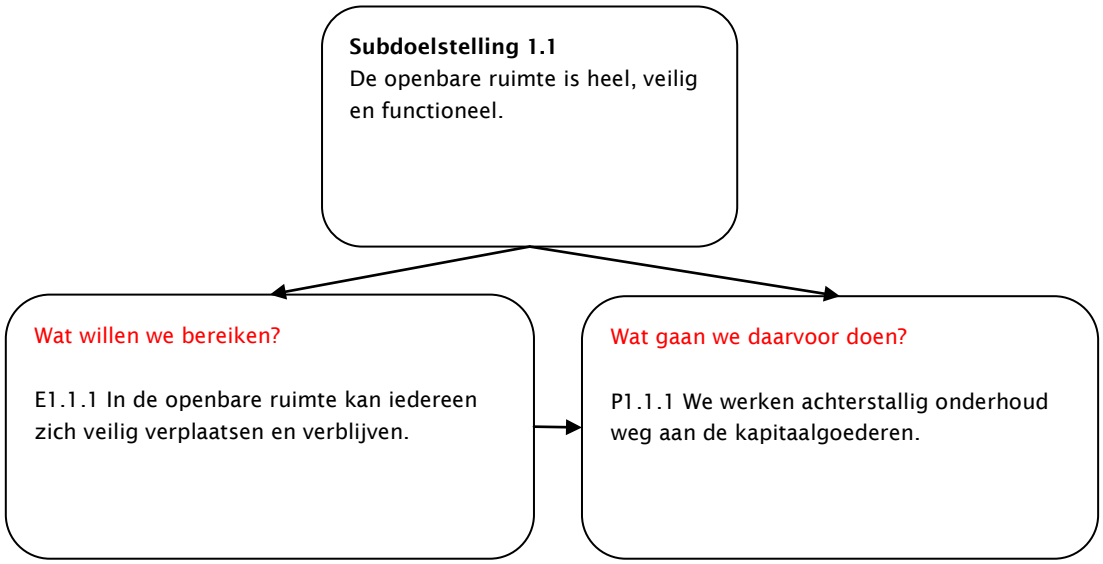
De onttrekking aan de reserve programma Bereikbaarheid is 11,4 miljoen euro lager dan geraamd en de toevoeging aan de reserve programma Bereikbaarheid is 3,8 miljoen euro lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door afwijkingen op het verloop van uitgaven en inkomsten op de meerjarig doorlopende investeringen bereikbaarheid.

1.5 Openbare Ruimte en Groen

Algemene programmadoelstelling

De betrokkenheid van bewoners voor de prachtige groene stad Utrecht motiveert ons om de gezamenlijke buitenruimte goed te onderhouden. Daarmee maken we voor de bewoners, bedrijven en bezoekers een veilige en aantrekkelijke leefomgeving, die uitnodigt tot sociaal gedrag en ontmoeting.

1.1 Subdoelstelling: Openbare ruimte is veilig en functioneel

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.1.1
In de openbare ruimte kan iedereen zich veilig verplaatsen en verblijven.

Door de kapitaalgoederen in de openbare ruimte te onderhouden blijven deze heel, veilig en functioneel en kunnen de gebruikers zich veilig verplaatsen en verblijven. In 2013 hebben we 29 functiebeperkende maatregelen moeten treffen. Dat is meer dan de voorgenomen 22 stuks. Dit is veroorzaakt doordat de kademuur aan de 'Bemuurde Weerd' is ingezakt. Dit noodzaakte tot extra maatregelen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.1.1
We werken achterstallig onderhoud weg aan de kapitaalgoederen.

We pakken als eerste achterstallig onderhoud aan op plaatsen waar de veiligheid en de functionaliteit in het geding zijn. Als uiterste maatregel stellen we een kapitaalgoed tijdelijk buiten gebruik. Hierdoor kan de veiligheid ten alle tijde worden gegarandeerd. Op belangrijke hoofdwegen zoals de Amsterdamsestraatweg, een belangrijke ontsluitingsroute, is en wordt de rijbaan opnieuw geconstrueerd, verbeteren of vervangen we de bomen; we vernieuwen kabels en

verbeteren de verkeersveiligheid. Daarnaast is er na de 'felle' winterperiode in februari vorstschade hersteld op doorgaande asfaltwegen en fietspaden.
Verder zijn concreet de volgende werkzaamheden verricht betreffende wegen en verhardingen:

- op doorgaande wegen en op in totaal 13.000 m^2 fietspaden werden gaten gedicht;
- een achttal fietspaden is van een nieuwe deklaag voorzien;
- verkeersregelinstallatie kasten zijn vervangen op kruispunten Wolgadreef-Darwindreef;
- vervanging van verhardingen Voor- en Achter Clarenburg, Korte Elisabethstraat;
- vervanging van deklagen op diverse bruggen;
- wegen waarop al een functiebeperking (snelheidsbeperking) was ingesteld (Mr Tripkade, Antonius Matthaeuslaan, Marshallaan) zijn voorzien van een nieuwe asfaltdeklaag;
- verhardingen met boomwortelopdruk in woonstraten zijn aangepakt.

In het onderdeel groen zijn de wijken verder 'vergroend' en zijn 600 kwakkelende bomen vervangen door frisse exemplaren en is in meer dan 50 straten nieuwe aanplant in sleets geworden groenvakken of bloembakken aangebracht.
In 2013 zijn voor de openbare verlichting circa 1.400 masten en 1.100 armaturen vervangen. Ook zijn 500 extra lichtarmaturen vervangen. Onder meer in een deel van de drukke winkelstraten Burgemeester Reigerstraat-Nachtegaalstraat is de verlichting verbeterd door de vervanging van de oude masten (3m en 5m) en verouderde bolarmaturen. Hiervoor zijn nieuwe masten en meer energiezuinige armaturen terug gekomen. Het achterstallig onderhoud is sinds 2011 met 4,7 miljoen euro afgenomen. Deze daling is mede te relateren aan het aanvullend budget dat de gemeenteraad bij de Voorjaarsnota 2013 ter beschikking heeft gesteld en waar we al in 2013 gebruik van hebben kunnen maken. Dit aanvullend budget van 16 miljoen euro voor vier jaar voorkomt dat de terugbetaling van de crisisimpuls uit 2009 drukt op de beschikbare investeringsmiddelen. De daling vindt vooral plaats bij het groen in de stad. Dit komt mede door samenwerking binnen dit programma in het kader van het meerjaren groenprogramma.

De grootschalige aanpak van het herstel van de wal- en kluismuren aan de Oudegracht en Nieuwegracht is begonnen. De werkzaamheden aan het pilotproject rak 15 West (tussen Tolsteegbarrière en Oudegracht 399) zijn afgerond. Met de Klankbordgroep is uitvoerig overlegd welke bomen ten behoeve van de werkzaamheden aan de walmuren oorspronkelijk moesten verdwijnen en welke daarvan inmiddels met extra maatregelen alsnog behouden kunnen worden.

Indicatoren subdoelstelling 1.1

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.1.1	Aantal functiebeperkende maatregelen	SW	40 (2008)	22	29
Prestatie-indicatoren:					
P1.1.1	Energiebesparing met 12.000 nieuwe armaturen	SW	0 (2007)	57%	57%
P1.1.2	In 2015 aangelegd vier kilometer natuurvriendelijke oever	SW	0 (2009)	25%	25%

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.1.1 Achterstallig onderhoud wegwerken	37.946	46.520	37.556	8.964
Totaal lasten	**37.946**	**46.520**	**37.556**	**8.964**
Baten				
P1.1.1 Achterstallig onderhoud wegwerken	3.883	4.596	5.100	-504
Totaal baten	**3.883**	**4.596**	**5.100**	**504**
Saldo lasten en baten	**34.063**	**41.924**	**32.456**	**9.468**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	4.000	4.000	4.000	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**38.063**	**45.924**	**36.456**	**9.468**

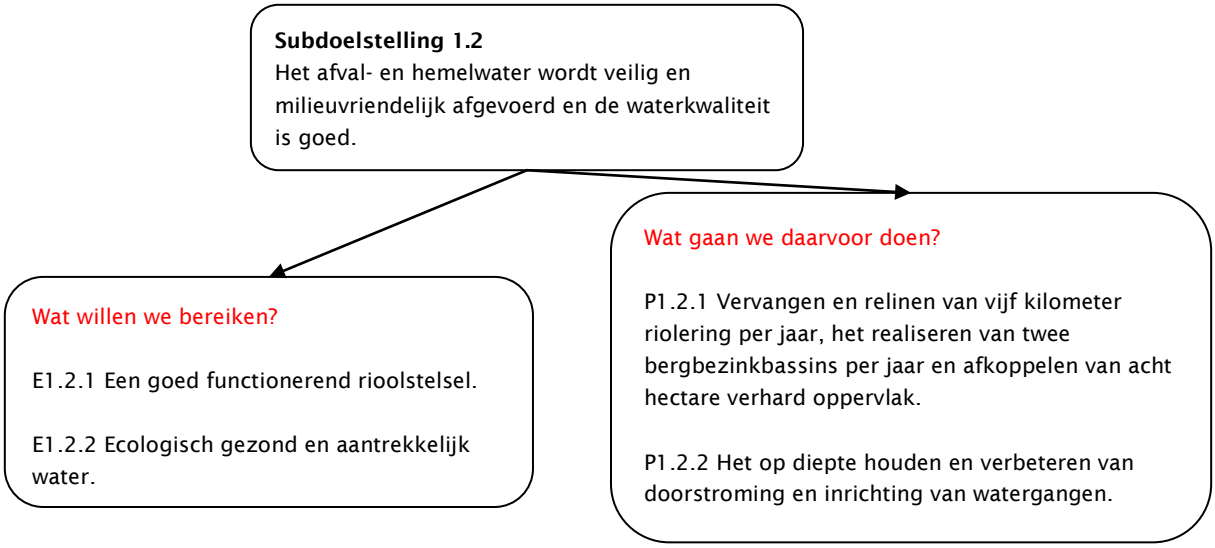
Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Achterstallig onderhoud wegwerken
De uitvoering van het project Wal- en kluismuren is verder vertraagd als gevolg van diverse oorzaken, waaronder extra inspanning om waardevolle bomen te sparen. Van de beschikbare 8 miljoen euro is 1,559 miljoen euro besteed in 2013. In 2013 zijn uitgevoerde investeringswerkzaamheden aan forten uit voorgaande jaren afgerond en geactiveerd (investeringen worden daarna meerjarig afgeschreven; per saldo gaat het om een bedrag van 1,331 miljoen euro; 2,250 miljoen euro voordeel in de lasten en 0,991 miljoen euro nadeel in de baten (uit subsidies)). In verband met de overdracht van de forten naar UVO in 2013 worden deze lasten en baten nog in deze doelstelling verantwoord.

In verband met de genoemde calamiteit als gevolg van de ingestorte kademuur aan de 'Bemuurde Weerd' is in 2013 0,669 miljoen euro aan extra kosten gemaakt. In de baten zijn subsidies verantwoord voor in totaal 1,558 miljoen euro op uitgevoerde vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte.

Subdoelstelling 1.2: Openbare ruimte is heel, veilig en functioneel

Wat willen we bereiken?

Effectdoelstelling 1.2.1
Een goed functionerend rioolstelsel.

Door het rioolstelsel in de openbare ruimte goed te beheren en te onderhouden zorgen we ervoor dat het afvalwater veilig wordt ingezameld, zonder risico's voor de volksgezondheid en het milieu. In 2013 is in afwijking van het Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan Utrecht 2011-2014 (GRP), maar conform afspraken met de 'Waterschappen' is verdere uitvoering gegeven aan investeringen voor de basisinspanning (capaciteit riolering voldoende om 'overstorten' te voorkomen).

Effectdoelstelling 1.2.2
Ecologisch gezond en aantrekkelijk water.

We streven, in nauwe samenwerking met het waterschap, naar een goede waterkwaliteit, zowel chemisch, ecologisch als in de beleving. De belangrijkste effectdoelstelling is om calamiteiten zoals blauwalg, botulisme, stank, vissterfte en overmatig kroos te voorkomen. In 2013 heeft zich 2 keer blauwalg voorgedaan (Veldhuizen en Wilhelminapark) en 2 keer grootschalige vissterfte (Oog in Al en Lunetten). De vissterfte werd 1 keer veroorzaakt door een verstopte duiker en 1 keer door foutieve aansluitingen in de riolering.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.2.1
Vervangen en relinen van vijf kilometer riolering per jaar, het realiseren van 2 bergbezinkbassins per jaar en afkoppelen van 8 hectare verhard oppervlak.

We hebben 5,5 kilometer riolering gerealiseerd. Dit is 0,5 kilometer meer dan gepland door de kansen te gebruiken om gezamenlijk met 'Projectorganisatie Stationsgebied (POS)' projectwerkzaamheden in vervanging en ontwikkeling in het Stationsgebied qua planning te combineren. In 2013 zijn al drie bergbezinkbassins gerealiseerd, twee in de Wilhelminalaan en een in de Atoomweg. Twee bergbezinkbassins zijn nog in uitvoering, een in de Nijverheidsweg en een in het Springerpark. Er is circa 6 ha hemelwater van verhard oppervlak afgekoppeld door de aanleg van waterpasserende verharding en de afkoppeling van dakvlakken. Er is 2 ha nog niet gerealiseerd in verband met het nog

lopende onderzoek naar het toepassen van waterpasserende verharding bij rijwegen. In enkele gevallen werd de verharding in de rijstroken door het verkeer los getrild.

Prestatiedoelstelling 1.2.2

Het op diepte houden en verbeteren van doorstroming en inrichting van watergangen.

Van het voorgenomen baggeren van 39 kilometer aan watergangen, met daarin 49.000 m^3 slib, werd in 2013 26,2 kilometer gerealiseerd met daarin 33.000 m^3 baggerslib. Bijna vijf kilometer watergang met bijna 6.000 m^3 bagger wordt nog uitgevoerd in het 1e kwartaal van 2014. Ruim negen kilometer geprogrammeerde watergangen met ruim 13.000 m^3 bagger kon in 2013 om diverse redenen alsnog vervallen. Met de uitgevoerde maatregelen is het achterstallig onderhoud in het baggeren van watergangen volledig weg gewerkt. Waterkwaliteit op de lange termijn is benoemd in de wijkwaterplannen, waarbij sinds 2013 ook nadrukkelijk bewonerswensen worden meegenomen. In 2013 is gestart met de wijkwaterplannen West en Binnenstad, waar in het wijkwaterplan Binnenstad voor het eerst nadrukkelijk bewonerswensen zijn opgenomen. Daarnaast zijn zes wijkwaterplannen afgerond. De belangrijkste maatregelen die in 2013 zijn gerealiseerd:

- Vervangen van dam door brug over het Inundatiekanaal in Lunetten.
- Het realiseren van een nieuwe watergang en verbinding met de Groene Kop bij het Gerrit Rietveldcollege.
- Het aanleggen van een nieuwe doorspoelvoorziening in het Wilhelminapark ter bestrijding van de jaarlijks terugkerende blauwalg.
- Het verbreden van de watergang in het Vechtzoompark als onderdeel van de herinrichting van het Spoorzoompark.
- Het verbeteren van de doorstroming op volkstuinpark De Pioniers door het vervangen van duikers door bruggetjes.

Indicatoren subdoelstelling 1.2

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.2.1	Aantal toegekende schadeclaims in verband met niet functioneren riolering	SW	50 (2009)	50	63
E1.2.2	Percentage wateren met score goed	HDSR	10% (2006)	20%	nnb
Prestatie-indicatoren:					
P1.2.1	Aantal claims vanwege niet functionerende riolering	SW	0 (2007)	57%	nnb
P1.2.2	Jaarlijks 5km relinen/vervangen	SW	5 (2009)	5	5,5
P1.2.3	Kubieke meters gebaggerd	SW	29.000 (2009)	50.000	46.000
P1.2.4	Maatregelen uit wijkwaterplannen met prio hoog uitgevoerd				

Wat heeft dat gekost?

Lasten	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
P1.2.1 Vervangen en relinen van vijf kilometer riolering	26.806	29.230	29.793	-563
P1.2.2 Het op diepte houden en verbeteren van doorstroming en inrichting van watergangen	1.087	0	0	0

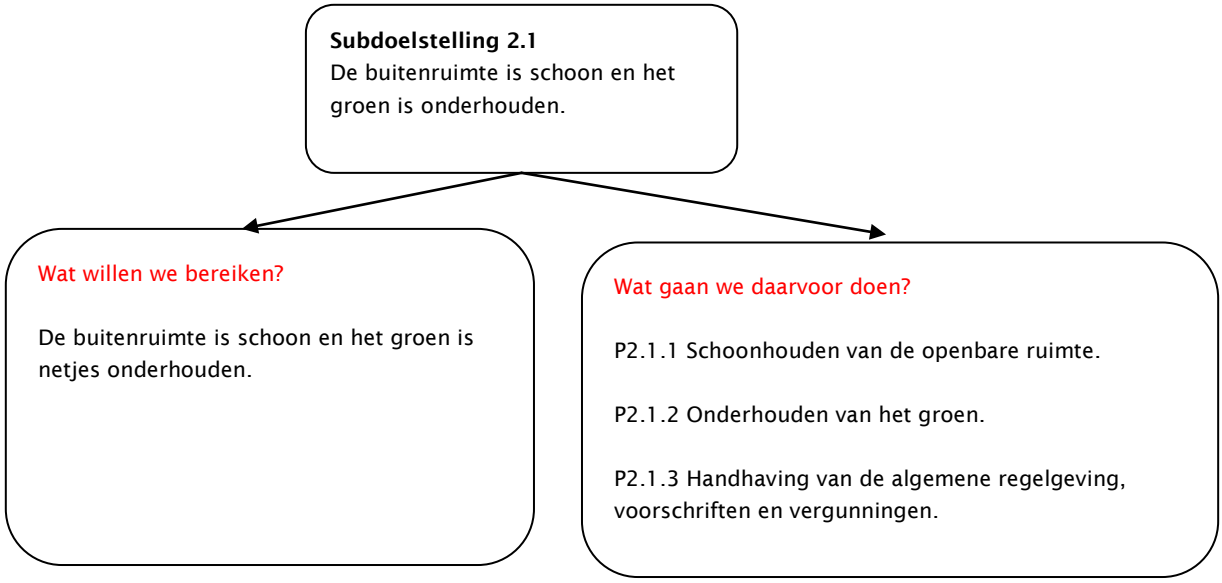
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Totaal lasten	**27.892**	**29.230**	**29.793**	**-563**
Baten				
P1.2.1 Vervangen en relinen van vijf kilometer riolering	35.287	35.287	37.279	1.992
P1.2.2 Het op diepte houden en verbeteren van doorstroming en inrichting van watergangen	0	0	0	0
Totaal baten	**35.287**	**35.287**	**37.279**	**1.992**
Saldo lasten en baten	**-7.395**	**-6.057**	**-7.486**	**1.428**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	1.000	1.000	1.000	0
Onttrekking reserves	1.300	2.300	2.335	35
Saldo na mutaties reserves	**-7.695**	**-7.357**	**-8.820**	**1.463**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Vervangen en relinen van vijf kilometer riolering
De hogere lasten van 0,563 miljoen euro zijn veroorzaakt door enerzijds kosten als gevolg van het maken van Wijkwaterplannen en anderzijds door hogere apparaatskosten van Publiekszaken. De meerinkomsten van 1,992 miljoen euro zijn voor een bedrag van 1,593 miljoen euro te verklaren door hogere opbrengsten uit de rioolheffing als gevolg van meer volume (betalenden) dan bij de tariefvaststelling 2013 rekening was gehouden. Verder zijn bijdragen ontvangen van de Waterschappen voor het maken van de Wijkwaterplannen.

Subdoelstelling 2.1: De buitenruimte is schoon en het groen is onderhouden

Wat willen we bereiken?

Effectdoelstelling 2.1.1
De buitenruimte is schoon en het groen is netjes onderhouden.

Ook in 2013 zijn gedurende het hele jaar objectieve metingen (door middel van een schouw) gedaan naar de kwaliteit van de openbare ruimte: twaalf keer een schouw voor schoon en vier keer een schouw voor groen. Het gestelde doel is zowel voor schoon als voor groen gerealiseerd. De norm voor schoon is: niet meer dan 10% van de gemeten punten scoort lager dan een zes. Stadsbreed bleven we dit jaar binnen deze norm. De doelstelling om in de binnenstad niet meer dan 10% van de gemeten punten lager dan een zeven te laten scoren, werd nog niet gehaald. Wel is er sprake van een verbetering ten opzichte van 2012: in 2012 scoorde gemiddeld 60,2% van de gemeten punten in de binnenstad lager dan een zeven, in 2013 was dit 48,5%. De gebruiksdruk op de openbare ruimte blijft toenemen. Oorzaken hiervan zijn een aanhoudende groei van het inwonertal van Utrecht en sociale ontwikkelingen. Om het met de gemeenteraad afgesproken niveau voor groen en schoon stadsbreed te kunnen handhaven, zouden we steeds grotere inspanningen leveren, ook financieel. Dit is op termijn niet realistisch en daarom zoeken we naar verhoging van effectiviteit. Dit is mogelijk door in twee ploegen te gaan werken. We reinigen op het moment dat vuil ontstaat en zorgen voor extra inzet op die momenten dat gebruikers van de openbare ruimte dit nodig hebben. De norm voor groenonderhoud is: niet meer dan 10% van de gemeten punten scoort lager dan een zes. Stadsbreed bleven we dit jaar binnen de norm. Ondanks de wijkambities van verschillende wijken om meer participatie en meer afstemming met bewoners te realiseren, laat de Utrecht Monitor zien dat er onder de bewoners weinig animo is om te helpen met het schoonmaken van de openbare ruimte en het onderhouden van het groen: bij het schoonmaken wil 60% van de ondervraagden niet helpen, bij groen wil 75% van de ondervraagden niet helpen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.1.1
Schoonhouden openbare ruimte.

In september 2013 is in de binnenstad gestart met Anders Vegen. Doel is het kwaliteitsniveau van schoon te verhogen. Dit gebeurt door de inzet van de beschikbare capaciteit te optimaliseren: de inzet van medewerkers en materieel is over meer uren per dag verspreid. De resultaten van de schouwen laten sinds september een duidelijke verbetering van het kwaliteitsniveau zien. Hiermee dragen we bij aan de belangrijke wijkambitie 'een schone openbare ruimte in de binnenstad'. Voor het project Rol op Maat is een internetpeiling gehouden onder bewoners van Wittevrouwen.

Onderzocht is of de bewoners meer zeggenschap willen over het dagelijks beheer en onderhoud van de openbare ruimte en of zij meer gelegenheid willen om hieraan zelf een bijdrage te leveren. De respons was 23%. De uitkomsten voor schoon waren:

- 57% van de respondenten wil meedenken over het schoonhouden van de openbare ruimte;
- 32% van de respondenten wil meewerken aan het schoonhouden van de openbare ruimte.

De uitkomsten van de enquête toonden voldoende draagvlak om de pilot te gaan uitvoeren. Hiermee is in 2013 gestart.

Prestatiedoelstelling 2.1.2
Onderhouden van het groen.

In alle wijken voldoet het groenonderhoud gemiddeld aan de norm. Het stimuleren van zelfbeheer is in meerdere wijken als ambitie genoemd. Nieuwe mogelijkheden/locaties voor zelfbeheer hebben wij onder de aandacht van bewoners gebracht. De wijkambitie, onder andere van Oost en Noordoost, om het onderhoudsniveau van diverse parken op het bestaande niveau te handhaven, is gerealiseerd. Dit is gelukt door voortdurend met de verschillende beheergroepen in gesprek te blijven en onze werkzaamheden af te stemmen op hun werkzaamheden/wensen en het (veranderende) gebruik van het betreffende park.

Prestatiedoelstelling 2.1.3
Handhaven de algemene regelgeving en voorschriften van vergunningen.

Wij hebben vergunningen voor onder andere het kappen van bomen, evenementen, standplaatsen, reclame, inritten en ondergrondse infrastructuur verleend. De BOA's zijn allemaal opgeleid volgens de recent ingevoerde norm van de permanente her- en bijscholing. De toezichthouders en boa's zijn ingezet voor toezicht en handhaving op naleving van vergunningen en regels voor het gebruik van de openbare ruimte. De prioritering en inzet zijn uitgevoerd volgens het integrale Handhavingsprogramma 2013. In het kader van de dienstverlening is het digitaal aanvragen van vergunningen en betalen van leges steeds verder doorgevoerd. De leges voor een aanvraag omgevingsvergunning activiteit kappen en activiteit uitweg / inrit zijn in 2013 conform vastgestelde fasering verder verhoogd naar kostendekkend niveau.

Indicatoren subdoelstelling 2.1

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.1.1	Waardering bewoners schone openbare ruimte minimaal 6	Bewoners-enquête	6 (1996)	100%	108%
E2.1.2	Groen is beter bereikbaar	Monitoring groen programma	MPG2008	MPG2013	nnb
Prestatie-indicatoren:					
P2.1.1	% scores schoon onder 6	Technische schouw	5 (2008)	10	1,5
P2.1.2.2	% scores groen onder 6	Technische schouw	10 (2008)	10	2,1
P2.2.1	twee wijkgroenplannen zijn uitgevoerd	MPG		2 parken	nnb

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P2.1.1. Schoonhouden van de openbare ruimte	15.677	15.496	15.022	474
P2.1.2. Onderhouden van het groen	18.100	17.538	17.882	-344
P2.1.3 Handhaven van de algemene regelgeving en voorschriften van vergunningen	3.537	1.157	682	475
Totaal lasten	**37.314**	**34.191**	**33.586**	**605**
Baten				
P2.1.1. Schoonhouden van de openbare ruimte	89	89	60	-28
P2.1.2. Onderhouden van het groen	68	68	417	348
P2.1.3 Handhaven van de algemene regelgeving en voorschriften van vergunningen	4.122	4.063	4.096	33
Totaal baten	**4.279**	**4.220**	**4.573**	**353**
Saldo lasten en baten	**33.035**	**29.971**	**29.012**	**959**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	83	83	83	0
Onttrekking reserves	0	-70	-70	0
Saldo na mutaties reserves	**33.118**	**30.124**	**29.165**	**959**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

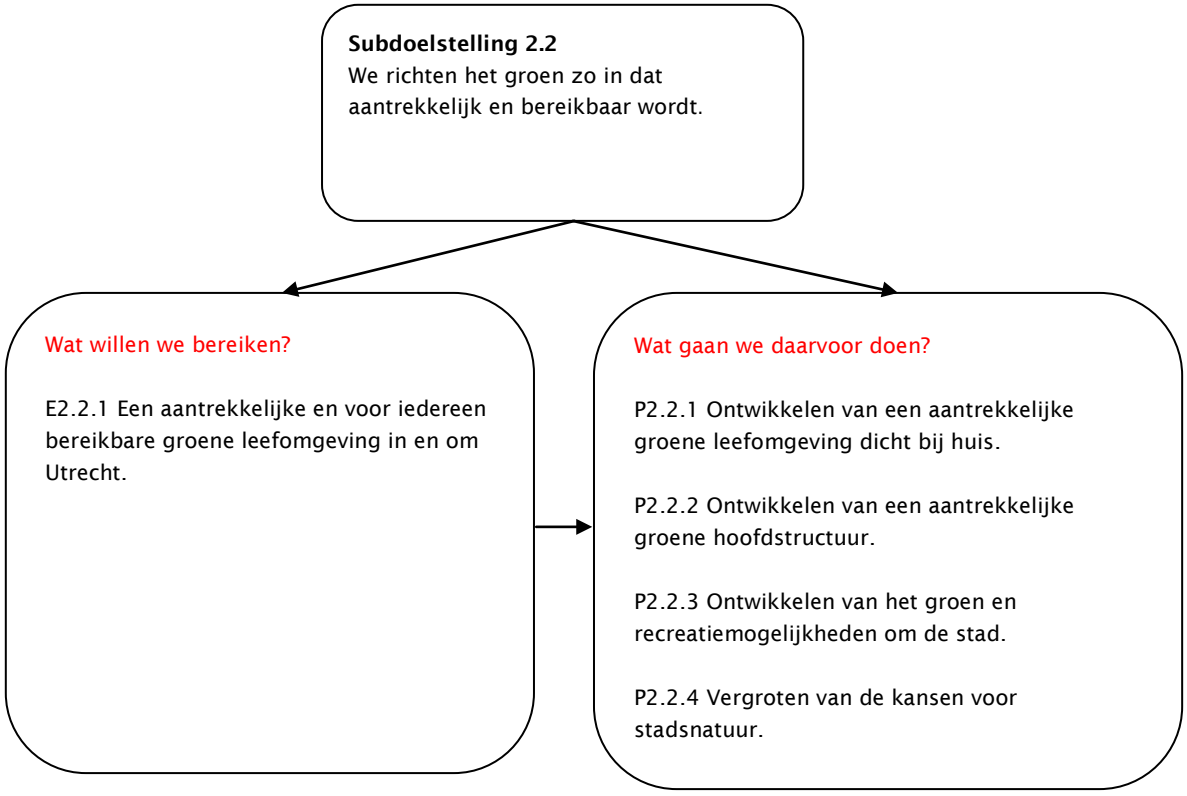
Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Schoonhouden van de openbare ruimte
Het voordeel in de lasten wordt voor 0,474 miljoen euro veroorzaakt door lagere afvalverwerkingkosten als gevolg van minder en schoner aanbod, door betere scheiding, van veegvuil.

Onderhouden van het groen
In de baten zijn incidentele extra opbrengsten verantwoord in verband met uitgevoerde opdrachten, onder andere onderhoud spoortalud, waar ook extra lasten tegenover staan.

Handhaven van de algemene regelgeving en voorschriften van vergunningen
Op de prestatiedoelstelling 'Handhaving van de algemene regelgeving en voorschriften van vergunningen' is dit jaar minder inzet gepleegd. Deze capaciteit is benodigd geweest voor vooral de werkzaamheden binnen het domein 'Horeca en seksinrichtingen' van het programma Veiligheid.

Subdoelstelling 2.2: Het groen in de openbare ruimte is aantrekkelijk en bereikbaar

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.2.1
Een aantrekkelijke en voor iedereen bereikbare groene leefomgeving in en om Utrecht

De wijkgroenplannen hebben tot dusver geresulteerd tot extra groen in de wijken en veel draagvlak en betrokkenheid. De groenstructuur van de stad krijgt steeds meer invulling. Er zijn vier parken in de stad opgeleverd en in de stadsrand zijn in de landgoederen Oud en Nieuw Amelisweerd projecten uit de Toekomstvisie uitgevoerd. We hebben de kansen voor stadsnatuur vergroot door het succesvol uitvoeren van Groen Webprojecten, zoals het aanleggen van faunapassages onder andere bij Moezeldreef en graven van nevengeulen voor libellen in Máximapark.

Het instrument voor het bereiken van deze doelstelling is het Groenstructuurplan 2007. Uitvoering daarvan verloopt via het meerjaren groenprogramma.

Deze investeringsmiddelen stellen ons in staat cofinanciering te realiseren. De afgelopen jaren is succesvol 'geld' met 'geld' gemaakt. Er is ruim meer dan een verdubbeling van het meerjaren groenbudget bereikt door bijdragen van derden zoals Rijk, Provincie en andere partijen.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.2.1
Een aantrekkelijke en voor iedereen bereikbare groene leefomgeving in en om Utrecht

Het recreatiegebied Ruigenhoek bij Overvecht heeft de kwaliteitsprijs Groene Hart ontvangen. Als stad zijn we deelnemer in twee recreatieschappen voor het beheer van de groene recreatiegebieden rondom de stad.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.2.1
We ontwikkelen aantrekkelijk groen in de directe leefomgeving dicht bij huis.

In 2013 zijn zes wijkgroenplannen in uitvoering en zijn wijkgroenplan Binnenstad en West gestart. Een aantal projecten werd in 2013 opgeleverd, zoals de brug over het inundatiekanaal in Lunetten, een project dat in samenwerking met het Wijkwaterplan tot stand kwam. Kleinere projecten betroffen herinrichting Draaiweg, boomaanplant, verbeteren boomspiegels. Inmiddels zijn overal in de stad projecten in uitvoering uit de diverse wijkgroenplannen.

Stadslandbouw heeft een impuls gekregen door in 2013 een subsidiemogelijkheid aan te bieden. De regeling (0,142miljoen euro beschikbaar) werd drie keer overvraagd. De subsidieregeling stadslandbouw ondersteunt negen initiatieven van de negentien aanvragen, waaronder buurtmoestuinen in Park Transwijk en het Spinozaplantsoen en de Stichting De Aardvlo om extra ruimte voor een uitbreiding van een historische kas de landgoederen Amelisweerd. In 2013 is een onderzoek onder de bestaande ondernemers naar de mogelijkheden van meer biologische bedrijfsvoering op de landgoederen opgeleverd.

Sinds de gewijzigde subsidieregeling groene daken voor particuliere woningeigenaren in 2011 van start is gegaan hebben 54 aanvragers 4.350 m^2 groen dakoppervlak gerealiseerd met een gemeentelijk bijdrage van circa 0,119 miljoen euro.

Prestatiedoelstelling 2.2.2
We ontwikkelen een aantrekkelijke groene hoofdstructuur.

Het Spoorzoompark is opgeleverd en ook de verbeteringen in het Park Voorveldse Polder zijn gereed. In Liesboschpark is de asbestsanering afgerond en de herinrichting gestart. Langs het Amsterdam-Rijnkanaal zijn voor een parkje aan de Loggerstraat de werkzaamheden gestart. Samen met bewoners van de wijk West is een koers voor Park Oog in Al bepaald.

Wat betreft de groene verbindingen is de Vechtvisie door de gemeenteraad vastgesteld, waarna de uitvoering van de Veenhof is gestart. Begin 2013 kon het groene licht gegeven wordt voor de aanbesteding en gunning van het Engineering en Construct contract Fietsbrug de Gagel, die Park de Gagel met het Gagelbos verbindt. De daadwerkelijke realisatie is november 2014 afgerond.

In het Noorderpark zijn het Recreatiegebied Ruigenhoek en een klompenpad tussen De Bilt en Utrecht geopend. In het kader van de Toekomstvisie is in Amelisweerd diverse lanen en een boomgaard hersteld. De belangrijkste groengebieden om de stad voorzien van bewegwijzering vanuit de binnenstad. In 2013 zijn projecten uitgevoerd om een duurzame en volwassen bomenstructuur te realiseren, Er zijn bomen geplant langs de Churchilllaan zuid, Vondellaan, Marshalllaan, langs het Merwedekanaal ter hoogte van Cereol en Bethlehemplein. Ook is een financiële bijdrage geleverd aan het behoud van de bomen in het Wilhelminapark.

Prestatiedoelstelling 2.2.3
We ontwikkelen meer groen en recreatie om de stad.

Voor het verzorgen van het beheer en onderhoud van de groene recreatiegebieden om de stad dragen wij bij aan de gemeenschappelijke regelingen van het Recreatieschap De Stichtse Groenlanden en het Plassenschap Loosdrecht. Samenwerking met andere partijen heeft in 2013 geleid tot overeenstemming over de condities voor doorontwikkeling van Haarzuilens. Voor uitbreiding van het Park Bos is de voorbereiding gestart.

Prestatiedoelstelling 2.2.4
We vergroten de kansen voor stadsnatuur.

In 2013 zijn drie van de vier Groene Webprojecten succesvol uitgevoerd. In nauwe samenwerking met de Plantenwerkgroep van de KNNV afdeling Utrecht zijn voor vijf hooilanden wijkopzichters voorzien van een gericht beheeradvies om de teruggang van kwetsbare soorten in onze hooilanden om te zetten in een toename. In het Máximapark zijn meerdere nevengeulen gegraven zodat er meer leefgebied voor libellen is. Samen met Vrienden van

het Máximapark is een cursus gegeven over het herkennen van libellen. In februari 2013 publiceerde we de laatste stadsnatuurcolumn. Door het verdwijnen van de gemeenteberichten werd de maandelijkse plaatsing van een column aanzienlijk duurder. Er is gekozen de column stop te zetten. Een gepland project in Haarzuilens voor verbeteren van leefgebied van rugstreeppadden wordt in 2014 uitgevoerd. Om de oversteekbaarheid van de wegen rondom Utrecht te verbeteren is een faunapassage onder de Moezeldreef aangelegd voor egels, hermelijn, bunzing, wezel en amfibieën. Er is onderzoek gedaan naar het voorkomen van vleermuizen in achtertuinen met de hulp van een batlogger. De resultaten zijn zichtbaar op www.zoogdiervereniging.nl/hoppingdetectors. De georganiseerde stadsnatuur-conferentie over het verbeteren van biodiversiteit trok veel belangstellenden (circa 100 deelnemers).

Indicatoren subdoelstelling 2.2

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E.2.2.1	Groen is beter bereikbaar	Monitoring Groen programma		één groen recreatiegebied om de stad is beter bereikbaar	één groen recreatiegebied om de stad is beter bereikbaar
E.2.2.2	Groen is aantrekkelijker	Monitoring Groen programma		75% bewoners tevreden over parken	75% bewoners tevreden over parken
Prestatie-indicatoren:					
P2.2.1	2 wijkgroenplannen zijn opgesteld	Meerjaren Groenprogramma jaarsnede 2013		2	2
P2.2.2	Parken en groene verbindingen zijn opgeknapt	Meerjaren Groenprogramma jaarsnede 2013		4	4
P2.2.3	Aantrekkelijk recreatief groen	Gemeenschap-pelijke regeling		1	1
P2.2.4	Projecten groene web uitgevoerd	Programma Groene Web 2013		4	3

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P2.21 Ontwikkeling van een aantrekkelijke groene leefomgeving dicht bij huis	1.138	1.131	1.132	0
P2.2.2 Ontwikkeling van een aantrekkelijke groene hoofdstructuur	2.375	3.734	3.569	165
P2.2.3 Ontwikkelen van het groen en recreatiemogelijkheden om de stad	1.236	1.237	1.215	22
P2.2.4 Vergroten van de kansen voor stadsnatuur	310	309	308	1
Totaal lasten	**5.060**	**6.411**	**6.223**	**187**

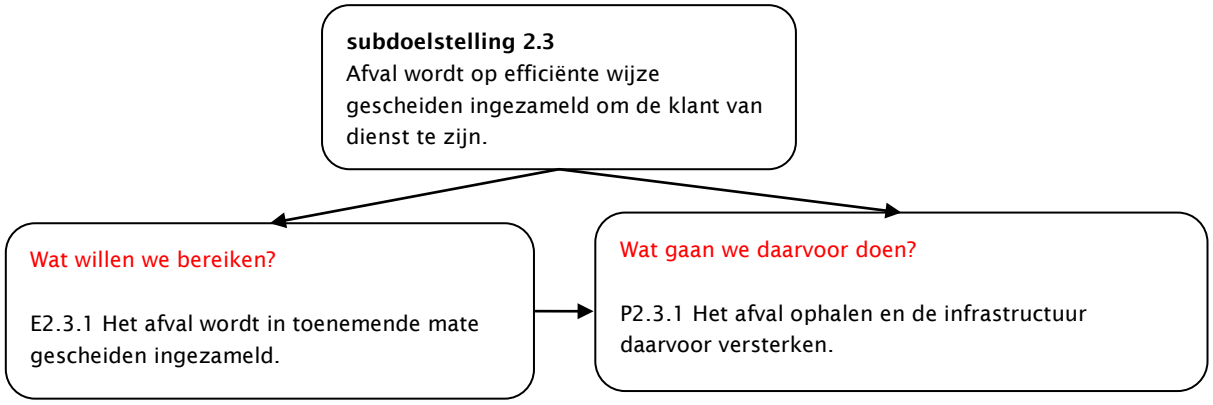
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Baten				
P2.21 Ontwikkeling van een aantrekkelijke groene leefomgeving dicht bij huis	0	0	0	0
P2.2.2. Ontwikkeling van een aantrekkelijke groene hoofdstructuur	0	1.355	1.171	-185
P2.2.3 Ontwikkelen van het groen en recreatiemogelijkheden om de stad	0	0	0	0
P2.2.4. Vergroten van de kansen voor stadsnatuur	0	0	0	0
Totaal baten	**0**	**1.355**	**1.171**	**-185**
Saldo lasten en baten	**5.060**	**5.056**	**5.053**	**3**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**5.060**	**5.056**	**5.053**	**3**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Groene hoofdstructuur
Het nadeel in de lasten wordt veroorzaakt door hogere lasten als gevolg van versnelling op de projecten Liesboschpark (0,232 miljoen euro), uitvoering project 'Toekomst Amelisweerd' (0,246 miljoen euro), overige plannen (0,114 miljoen euro). Daarnaast zijn bij de lasten en de baten interne gemeentelijke kosten en bijdragen technisch verantwoord (0,757 miljoen euro). Het overige verschil op de baten (0,573 miljoen euro) wordt veroorzaakt door niet geraamde bijdragen op de versnelde uitvoering van projecten.

Subdoelstelling 2.3: Het aangeboden afval wordt gescheiden ingezameld

Wat willen we bereiken?

Effectdoelstelling 2.3.1
Het afval wordt in toenemende mate gescheiden ingezameld.

De komende jaren willen we meer afval laten hergebruiken of recyclen. De doelstelling voor het percentage gescheiden aangeboden afval lag voor 2013 op 40% (exclusief 6% nascheiding). In 2013 is uiteindelijk een percentage van 38,1% gerealiseerd (exclusief 6% nascheiding) ten opzichte van 37,6% in 2012. Opvallend is dat vooral de hoeveelheid restafval in 2013 weer sterk is afgenomen: ongeveer acht kilogram per inwoner. Ook de hoeveelheid gescheiden afval nam af, wat resulteerde in een scheidingspercentage dat 2% onder de doelstelling blijft. Dit werd vooral veroorzaakt doordat de inzamelresultaten van papier en karton al een aantal jaar teruglopen. Daarnaast kwamen de inzamelresultaten van kunststof verpakkingsafval later op gang (+0,5 kilogram per inwoner) omdat de nieuwe kunststof containers in de loop van het jaar geplaatst zijn. De verwachting is dat, als 'Het Nieuwe Inzamelen' in 2014 verder wordt uitgerold, de resultaten verder zullen aantrekken. Door deze resultaten kon de afvalstoffenheffing voor komende jaren significant omlaag worden gebracht.

Wat betreft de inzameling van grof huishoudelijk afval is het scheidingspercentage in 2013 toegenomen van 66% naar 69%. Meer focus op klanttevredenheid bij de afvalscheidingstations en een aantal communicatiecampagnes zijn hierop van invloed geweest.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.3.1
Het afval ophalen en de infrastructuur daarvoor versterken.

Ten behoeve van gescheiden inzameling is in 2013 het aantal locaties voor kunststof, papier, glas en textiel uitgebreid met 40 containers. Hiermee is het aantal inzamelpunten hoog gehouden en waar nodig aangevuld. Daarnaast zijn, ten behoeve van versterking van de infrastructuur voor restafval (zakken van de straat) en de proef met Het Nieuwe Inzamelen in Lunetten, 210 extra restafvalcontainers geplaatst. Hiermee zijn in 2013 alle bewoners van de wijk Lunetten overgegaan op ondergrondse containers voor restafval. Ook een groot deel van de bewoners in de wijken Overvecht en Hoograven zijn overgegaan op het gebruik van ondergrondse containers voor hun restafval in plaats van het wekelijks aanbieden van zakken.

In het kader van de proef met Het Nieuwe Inzamelen werden in Lunetten bij 3.000 laagbouwwoningen de restafval minicontainers van bewoners ingezet voor kunststof verpakkingsafval en werd hier (naast de al aanwezige GFT minicontainer) een minicontainer voor papier aan toegevoegd. Voor het restafval konden bewoners voortaan terecht bij nieuwe ondergrondse restafvalcontainers die in de wijk geplaatst zijn. Het bewonersonderzoek, dat in oktober is uitgevoerd, laat zien dat 86% van de inwoners van Lunetten een voldoende of meer aan Het Nieuwe Inzamelen geeft. Daarmee is de doelstelling ruimschoots gehaald. Het gemiddelde rapportcijfer is een 6,8.

Het Nieuwe Inzamelen is een effectieve manier gebleken om meer grondstoffen gescheiden in te zamelen en daarmee het bronscheidingspercentage voor Utrecht te verhogen (+21 kilogram gescheiden papier, plastic en GFT per inwoner per jaar). De evaluatie van Het Nieuwe Inzamelen is begin 2014 aangeboden aan de gemeenteraad. Hieruit wordt geconcludeerd dat de proef zeer succesvol was en Het Nieuwe Inzamelen (waar mogelijk) ook in de rest van Utrecht kan worden uitgerold.

Wat betreft grof huishoudelijk afval is er in 2013 veel bereikt. In 2013 hebben meerdere campagnes plaatsgevonden ten behoeve van de afvalscheidingstations. Zo werd in het voorjaar de aandacht gevestigd op het gescheiden aanleveren van elektronisch afval. Deze afvalfractie kon vanaf april ook niet meer als grofvuil door middel van huis-aan-huis inzameling worden aangeboden, maar alleen nog bij één van de afvalscheidingstations of de wit-/bruingoed winkel middels het oud voor nieuw principe. Daarnaast is er een klanttevredenheidonderzoek gehouden onder bezoekers van de afvalscheidingstations. Het gemiddelde rapportcijfer dat bewoners hierbij gaven was een 8. Deze acties resulteerden in een behoorlijke toename van het aantal bezoekers van afvalscheidingstations: van 300.000 in 2012 naar 360.000 in 2013, of een toename van 20%.

Indicatoren subdoelstelling 2.3

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.3.1	Percentage gescheiden aangeboden afval	Agentschap NL	35% (2007)	40%	38%
Prestatie-indicatoren:					
P2.3.1	Aantal geplaatste extra containers	SW	0 (2009)	80	130

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P2.3.1 Het afval ophalen en de infrastructuur daarvoor versterken	34.359	33.365	30.698	2.667
Totaal lasten	**34.359**	**33.365**	**30.698**	**2.667**
Baten				
P2.3.1 Het afval ophalen en de infrastructuur daarvoor versterken	42.746	41.436	43.380	1.944
Totaal baten	**42.746**	**41.436**	**43.380**	**1.944**
Saldo lasten en baten	**-8.386**	**-8.071**	**-12.682**	**4.611**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	408	408	408	0
Onttrekking reserves	0	0	3	3
Saldo na mutaties reserves	**-7.978**	**-7.663**	**-12.277**	**4.614**

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe

Het afval ophalen en de infrastructuur daarvoor versterken
De hierna genoemde voordelen zijn, voor zover structureel, al in het tarief afvalstoffenheffing 2014 verwerkt, wat heeft geleid tot een daling van 10% van het tarief per huishouden in 2014 ten opzichte van 2013. Door minder en schoner aanbod van afval door enerzijds de economische crisis en anderzijds beter scheiden van afval door de burgers ontstaat een voordeel van 1,182 miljoen euro. We hebben minder uitgegeven aan kapitaallasten voor een bedrag van 0,833 miljoen euro door naar 2014 doorgeschoven investeringen voor ondergrondse containers en huisvuilwagens en langere gebruiksduur van containers. Naast de langere gebruiksduur hebben de ondergrondse containers minder onderhoud en schoonmaakkosten nodig dan begroot (0,310 miljoen euro lagere kosten). Verder zijn er overige kleinere voordelen in de lasten, zoals bij voorbeeld minder brandstofverbruik door zachte winter en lagere stijging van brandstofprijzen dan begroot, van 0,292 miljoen euro. Als gevolg van hogere opbrengsten uit de afvalstoffenheffing als gevolg van extra volume 2013 en voordelige afwikkelingsverschillen 2012 ontstaat een voordeel van 1,081 miljoen euro. Daarnaast is in 2013 voor een bedrag van 0,687 miljoen euro aan extra opbrengsten van Nedvang (kunststof) verantwoord, veroorzaakt door een toenemende stroom aan kunststofinzameling en vernieuwing van het contract.

1.6 Werk en Inkomen

Algemene programmadoelstelling

Utrecht is een economisch vitale stad waarin alle Utrechters werken of participeren naar vermogen en voldoende middelen hebben om in hun levensonderhoud te voorzien.

Utrecht bouwt aan een sterke economische en sociale infrastructuur. Een goede (fysieke) economische structuur is van belang om bedrijven en instellingen binnen de stad te kunnen herbergen, deze in hun groei te faciliteren en nieuwe bedrijven en instellingen aan te trekken. Een sterke economische structuur helpt ook de burgers in een sociaal kwetsbare situatie; het biedt kansen om iedereen te laten meedoen in de samenleving en schept werkgelegenheid. Daarnaast zorgen we voor een goed sociaal vangnet voor degene die nog niet de kans hebben om in hun eigen onderhoud te voorzien.

Nederland verkeert in een economische crisis. In 2013 bleef de economie krimpen en de werkloosheid stijgen. We zien hetzelfde beeld in Utrecht. Het aantal niet-werkende-werkzoekende (nww'ers) is in 2013 met 60% gestegen (van 17.000 naar 27.000) en het aantal bijstandgerechtigden van 7.000 naar 8.500. Landelijk is de verwachting dat de werkgelegenheid in 2014 verder daalt, ondanks het feit dat het bruto nationaal product niet meer krimpt sinds het laatste kwartaal van 2013. Ook in Utrecht zullen we daar de gevolgen van zien. In de Kadernota Participatie en Inkomen geven we aan hoe we hierop anticiperen. We zien de effecten van de economische crisis ook in het Armoedebeleid. Het aantal verstrekkingen bijzondere bijstand neemt toe. Gemeenten ontvingen meer Rijksmiddelen voor armoedebestrijding.

In april 2013 werden Kabinet en sociale partners het eens over een mix van maatregelen om economisch herstel op korte termijn te stimuleren en het arbeidsmarktbeleid te vernieuwen. In dit Sociaal Akkoord werd gekozen voor een actievere aanpak om werkloosheid te voorkomen en mensen van werk naar werk te helpen, het liefst vóór ze in de WW komen. De gemeente kan slechts op bescheiden schaal zelf extra banen realiseren. Onze kracht ligt in het leggen van verbindingen tussen verschillende partners, werkgevers en ontwikkelingen in de arbeidsmarktregio. Niet alleen als het gaat om ontwikkelingen op economisch terrein maar ook als het gaat om bijvoorbeeld de samenwerking met sociale partners in de uitwerking van het Sociaal Akkoord. De rol van ons als gemeente is steeds meer die van facilitator om gezamenlijk met betrokken partners te zorgen voor een vitale stad en een aantrekkelijke arbeidsmarktregio, waarin voldoende werkgelegenheid speerpunt is.

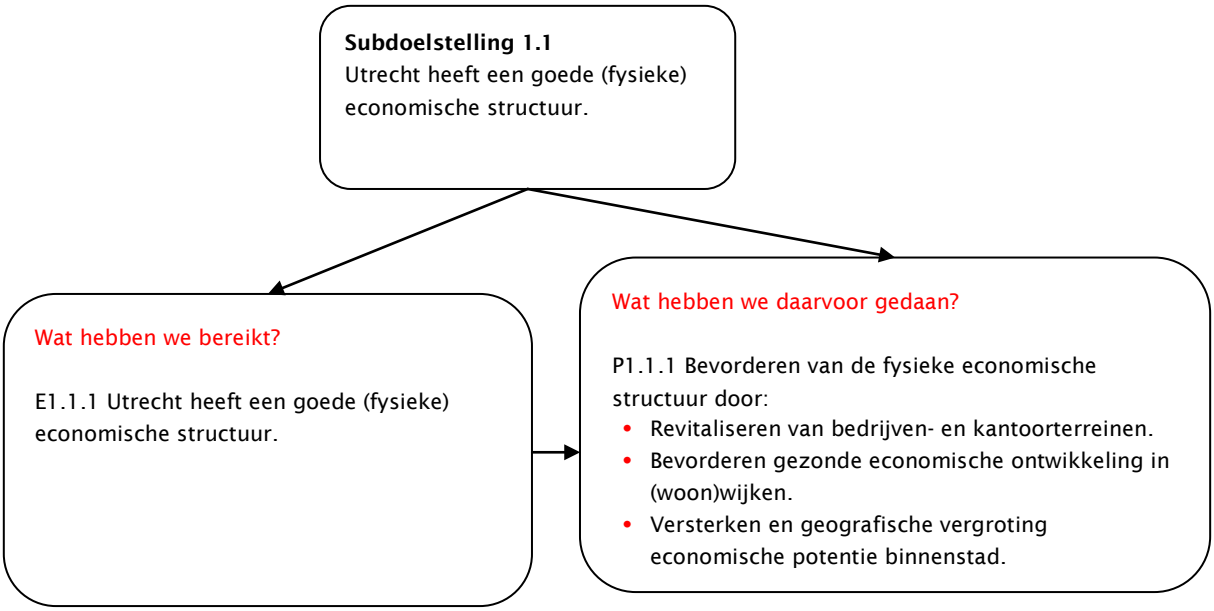
De inzet van de gemeente is om de economische structuur permanent te versterken door de vraag naar arbeidskrachten in de komende periode te laten toenemen. Werk en Inkomen, Economische Zaken en Onderwijs nemen daarin gezamenlijke verantwoordelijkheid door met elkaar te werken aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat en een goede aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt. Hiervoor voert ons college (branche)gesprekken met werkgevers, onderwijsinstellingen en andere partners, zoals de Economic Board Utrecht De vraag van de werkgever naar personeel en dus de arbeidsmarkt is leidend voor de inzet van ondersteunende instrumenten.

Bij al onze acties is het contact met werkgevers van belang. Het accountmanagement vanuit Economische Zaken heeft een sterke impuls gekregen. Hierdoor weten we beter wat er bij bedrijven speelt en op welke manier we een betere match kunnen faciliteren tussen de wensen van de werkgevers enerzijds en het aanbod van werkzoekende anderzijds. Ook via de collegetour waarbij collegeleden bedrijven en instellingen bezoeken houden we de vinger aan de pols. Daarnaast is onze werkgeversbenadering versterkt door het verstevigen van het Werkgevers Servicepunt op onze Werkpleinen, het invoeren van branchegerichte benadering en vernieuwing van ons instrumentarium om werkzoekenden te ondersteunen op de arbeidsmarkt.

Als vangnet voor de Utrechtse burgers die niet in hun eigen onderhoud kunnen voorzien of in een financieel kwetsbare situatie zijn geraakt, zorgen we voor een gestroomlijnde uitkeringsverstrekking en een passend armoedebeleid. Het aantal bijstandsaanvragen nam in 2013 toe en het bereik van de U-pas en de Langdurigheidstoeslag lag hoog. De

vernieuwde aanpak bij schuldhulpverlening werpt zijn vruchten af; de doorlooptijden zijn verkort en het slagingspercentage van de aanpak is fors verhoogd.

Subdoelstelling 1.1: Utrecht heeft een goede (fysieke) economische structuur

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.1.1
Utrecht heeft een goede (fysieke) economische structuur.

Goede economische structuur begint met een goede basis aan werkplekken en voorzieningen die van belang zijn voor een goed woon- en werkklimaat.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.1.1
Bevorderen van de (fysieke) economische structuur.

We hebben in 2013 ingezet om onze werklocaties toekomstbestendig te houden en krijgen. Zo hebben we op het bedrijventerrein Nieuw Overvecht door revitalisering van de bedrijven financiële prikkels gegeven om de openbare en private ruimte op te knappen. Bij de woonboulevard zetten we in op verbetering van het groene midden gebied. Voor leegstaande incourante panden begeleiden we waar mogelijk transformatie naar andere functies. Zo zijn we in 2013 betrokken geweest bij de transformatie van 70.153 m^2 incourant vastgoed, waarvan 50.000 m^2 kantoren.

We hebben verschillende instrumenten ingezet om de wijkeconomie vitaal te houden, onder andere via straatmanagement in 30 winkelgebieden in de stad. We hebben in verschillende wijken ondernemers gefaciliteerd bij de uitwerking en/of uitvoering van wijkgerichte projecten, bijvoorbeeld bij het opzetten van een servicepunt voor en door ondernemers uit Overvecht. Ook organiseerden we op verzoek van de ondernemers in Vleuten-De Meern / Leidsche Rijn een Ondernemersboulevard.

De Utrechtse binnenstad is en blijft een belangrijk gebied van de stad. Via onze samenwerking met Centrum Management Utrecht (CMU) werken we aan een aantrekkelijk centrum voor bezoekers, ondernemers en bewoners. Concrete voorbeelden hiervan zijn de inzet vanuit het Economische Investeringsfonds, de Kerstmarkt in het stadhuiskwartier, een professionele Sinterklaasviering en Sinterklaasintocht. Gezamenlijk met CMU werken we aan de

verbetering van de openbare ruimte in de binnenstad. We hebben extra straatmanagement ingezet voor de Breestraatbuurt.

Indicatoren subdoelstelling 1.1

	Indicator	Bron	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:				
E1.1.1.	% m² incourant aanbod ten opzichte van totale voorraad bedrijfsruimte	Vastgoedmonitor 2010	3%	3,4%
E1.1.1	Beste G4 stad met betrekking tot vestigingsplaats voor bedrijven	Elsevier	1	1
	Leegstand % kantoorruimte		< 10%	10,4%
	Aantal starters	Kvk	5.000	5.600
Prestatie-indicatoren:				
P1.1.1	Aantal m² getransformeerd kantoren	Programma Transformatie Vastgoed	8.000	50.000
P1.1.1	Hectare herstructurering bedrijventerrein:	EZ	10	10
P1.1.2.	Geholpen ondernemers vanuit Wijkeconomie en Kleinschalig Bedrijf	EZ	296	180
P1.1.1	Aantal georganiseerde netwerkbijeenkomsten	EZ	20	29

Wat heeft dat gekost?

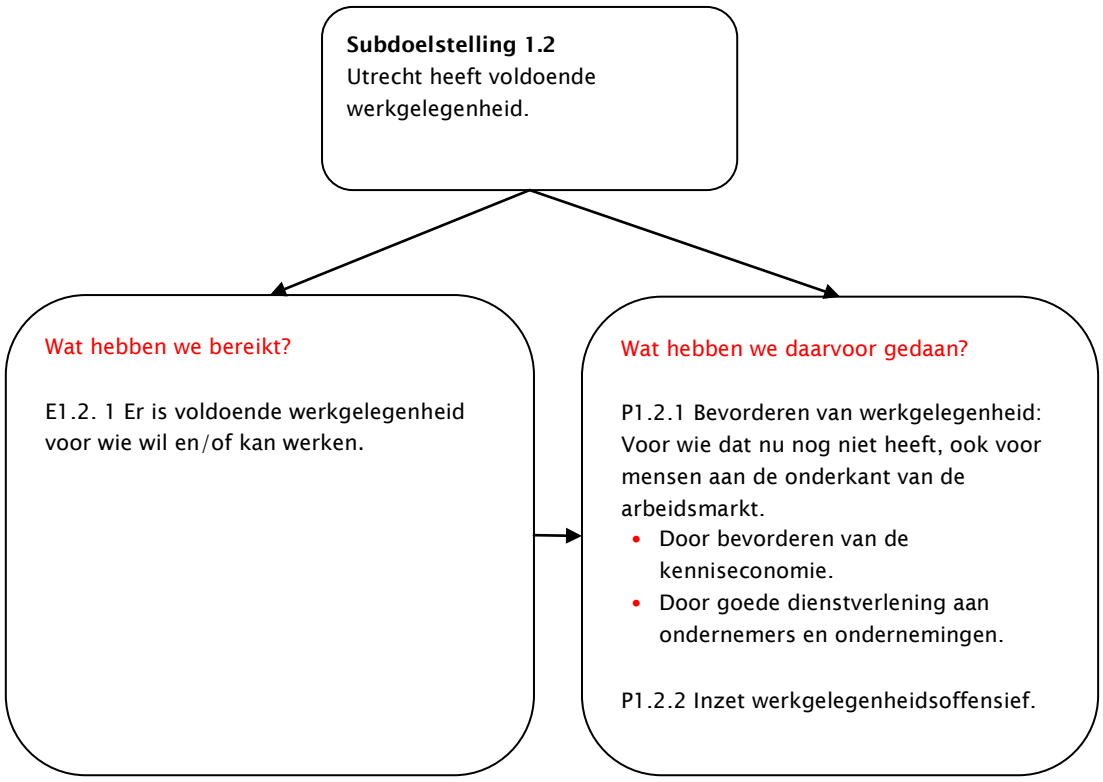
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.1.1 Economische Structuur	6.659	7.241	7.532	-291
Totaal lasten	**6.659**	**7.241**	**7.532**	**-291**
Baten				
P1.1.1 Economische Structuur	665	568	0	-568
Totaal baten	**665**	**568**	**0**	**-568**
Saldo lasten en baten	**5.993**	**6.672**	**7.532**	**-860**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**5.993**	**6.672**	**7.532**	**-860**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Economische Structuur
De lasten en baten zijn beide afgenomen met 0,568 miljoen euro vanwege het Diensten Centrum Utrecht. Deze activiteit is in concessie uitgegeven bij derden is sinds het najaar 2012. De resterende lasten en baten van het DCU zijn bij het product KVO van Veiligheid verantwoord. De lasten zijn 0,672 lager wegens het nog niet bestede deel van Amendement 2012/A65. De lasten zijn 0,472 miljoen euro hoger wegens verleende subsidies in het kader van Pieken in de Delta. De uitgaven aan het Ondernemerfonds zijn 0,736 miljoen euro hoger wegens hogere ozb opbrengsten in 2012 (0,317 miljoen euro) en 2013 (0,419 miljoen euro). De overige lasten voor inhuur, inzet personele capaciteit en diverse overige lasten bedragen gezamenlijk 0,259 miljoen euro meer dan begroot.

Subdoelstelling 1.2: Utrecht heeft voldoende werkgelegenheid

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.2.1
Er is voldoende werkgelegenheid voor wie wil en/of kan werken.

Werkgelegenheid is belangrijk voor de stad en haar inwoners. Inwoners werken om plezierig te kunnen leven. Niet minder belangrijk: werk biedt bewoners de mogelijkheid om zich te ontwikkelen, te emanciperen en deel te nemen aan de samenleving. Daarnaast biedt het jongeren de ruimte zich te ontwikkelen en talenten te benutten. Voor iedereen die kan werken moet dat perspectief aanwezig zijn.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.2.1
Bevorderen van werkgelegenheid.

We hebben onze aanpak van accountmanagement verder uitgebouwd. Hierdoor weten we wat er speelt bij werkgevers en kunnen zo gemakkelijker een verbinding tussen werkgevers en mensen die werk zoeken. De economische recessie was ook in 2013 reden voor verminderde trek naar Utrecht. Toch trokken een aantal grote bedrijven naar Utrecht, zoals Unit 4, het hoofdkantoor van Plus en vestigde Danone op het Utrecht Science Park. Totaal ging het om 1.380 full-time equivalent (ft). Via het Utrecht Investment Agency (UIA) werden vervolgens nog 117 fte aanvullend aangetrokken. Samen met onze partners van de kennisinstellingen(zoals Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht, en het Universitair Medisch Centrum Utrecht), bestuurders uit het bedrijfsleven en de andere overheden binnen de regio Utrecht hebben de Economic Board Utrecht (EBU) verder vorm gegeven met een agenda die goed aansluit bij onze stad. De EBU ondersteunt 11 initiatieven met circa 50 consortiumpartners dat mogelijk op termijn 500 nieuwe banen kan opleveren.

We hebben (financieel) bijgedragen aan de verdere ontwikkeling van het Utrecht Science Park en de komst van het Prinses Maxima Oncologisch Centrum en de samenwerking tussen het Universitair Medisch Centrum Utrecht en het Antonie van Leeuwenhoek centrum.

2013 was het tweede jaar van het Ondernemersfonds Utrecht. We faciliteerden het Ondernemersfonds Utrecht met 5,5 miljoen euro (voorlopige schatting).

We zijn in de zomer gestart met pilot project Free Wifi Utrecht, waardoor we een aantal gratis Wifi spots in de binnenstad hebben gerealiseerd. Via de aanpak van de Digitale Steden Agenda (DSA) werken we aan verbetering van de gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers.

Prestatiedoelstelling 1.2.2
Inzet werkgelegenheidsoffensief.

In oktober 2012 heeft de gemeenteraad het werkgelegenheidsoffensief (WGO) vastgesteld, dat zich richt op de samenhang tussen bedrijvigheid, kansen voor werk en onderwijs. In 2013 is bij verschillende WGO-projecten voortgang geboekt en zijn nieuwe projecten gestart. Ook de Entreeopleidingen zijn op de agenda gekomen. Daarnaast zijn enkele veelbelovende externe initiatieven gefaciliteerd met geld, kennis en/of contacten. In november heeft bureau Regioplan een rapport uitgebracht over de stand van zaken van het WGO. Regioplan constateert dat binnen het WGO een flink aantal projecten is gestart. Verbeteringen zijn vooral mogelijk op het gebied van de werkgeversgerichtheid van projecten, de interne samenwerking en de wijze van rapporteren, zodanig dat zichtbaar wordt in hoeverre het WGO bijdraagt aan het stimuleren van bedrijvigheid en ondernemerschap of van het beter afstemmen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

Er zijn positieve resultaten geboekt in de externe netwerkvorming en samenwerking
De Economic Board Utrecht (EBU) is opgericht, een belangrijk samenwerkingsverband waar onder andere de Human Capital Agenda is belegd. Ook zijn via het EBU netwerk de uitwerkingstrajecten van het Techniekpact met partners vastgesteld. In het kader van de Collegetour zijn verschillende gesprekken met werkgevers gevoerd. Hiermee investeren we in goede relaties en krijgen we een beter beeld van de behoeften en wensen. Er is gewerkt aan een goed (inter)nationaal vestigingsklimaat en positionering van de arbeidsmarktregio Utrecht. Daarnaast is concrete ervaring opgedaan met wat goede vormen van samenwerking met uitzendbureaus. Ook netwerkvorming in onderwijs heeft tot positieve resultaten geleid. Door onder andere 'De Overstap' is er een soepele overgang en overdracht tussen voortgezet onderwijs en mbo gerealiseerd.

Het instrumentarium is verder ontwikkeld en tot uitvoering gebracht.

Het Werkgeversservicepunt (WGSP) verzorgt werving en selectie voor regionale werkgevers. De vraag van de werkgever staat daarbij centraal. Het afgelopen jaar zijn diverse arrangementen met werkgevers gestart, specifiek voor bijstandsgerechtigden. Daardoor zijn in 2013 circa 300 bijstandsgerechtigden aan een plek op de arbeidsmarkt geholpen. In totaal zijn in 2013 ongeveer 2.000 mensen aan werk geholpen (Wwb, WW-ers, Wajong etcetera). Met

projecten als JINC, Champs on Stage, Back to School en Breekjaar is een groot aantal jongeren bereikt, die begeleid zijn bij hun opleiding, stage of loopbaanoriëntatie.

Indicatoren subdoelstelling 1.2

	Indicator	Bron	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:				
E1.2.1	Aantal banen (in personen)	PAR	230.000	228.630[21]
E1.2.1	Beste dienstverlening aan ondernemers van de G4	Monitor Tevredenheid vestigingsklimaat 2012 (Deloitte)	1	[22]
Prestatie-indicatoren:				
P1.2.1	Aantal banen gecreëerd via incubatieprogramma's	Gemeente Utrecht / EZ	500	560[23]
P1.2.1	Aantal bedrijven dat gebruik maakt van de dienstverlening van de gemeente	Gemeente Utrecht / EZ	431	400[24]
P1.2.1	Bewijs van goede dienstverlening	Voortgangsrapportage Smarter Cities	Opstellen toetsingskader	Is in het digitaliseringstraject meegenomen

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.2.1 Bevorderen van werkgelegenheid	482	4.705	2.584	2.121
P1.2.2 Inzet werkgelegenheidsoffensief	594	958	726	232
Totaal lasten	**1.076**	**5.663**	**3.310**	**2.353**
Baten				
P1.2.1 Bevorderen van werkgelegenheid	57	17	138	121
P1.2.2 Inzet werkgelegenheidsoffensief			0	0
Totaal baten	**57**	**17**	**138**	**121**
Saldo lasten en baten	**1.019**	**5.646**	**3.172**	**2.474**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	3.897	3.897	0
Saldo na mutaties reserves	**1.019**	**1.749**	**-725**	**2.474**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

[21] De cijfers van het PAR zijn van april 2013.
[22] De cijfers van het PAR zijn van april 2013.
[23] De cijfers betreffen een eerste schatting. Definitieve cijfers volgen medio februari.
[24] Zie voetnoot hierboven.

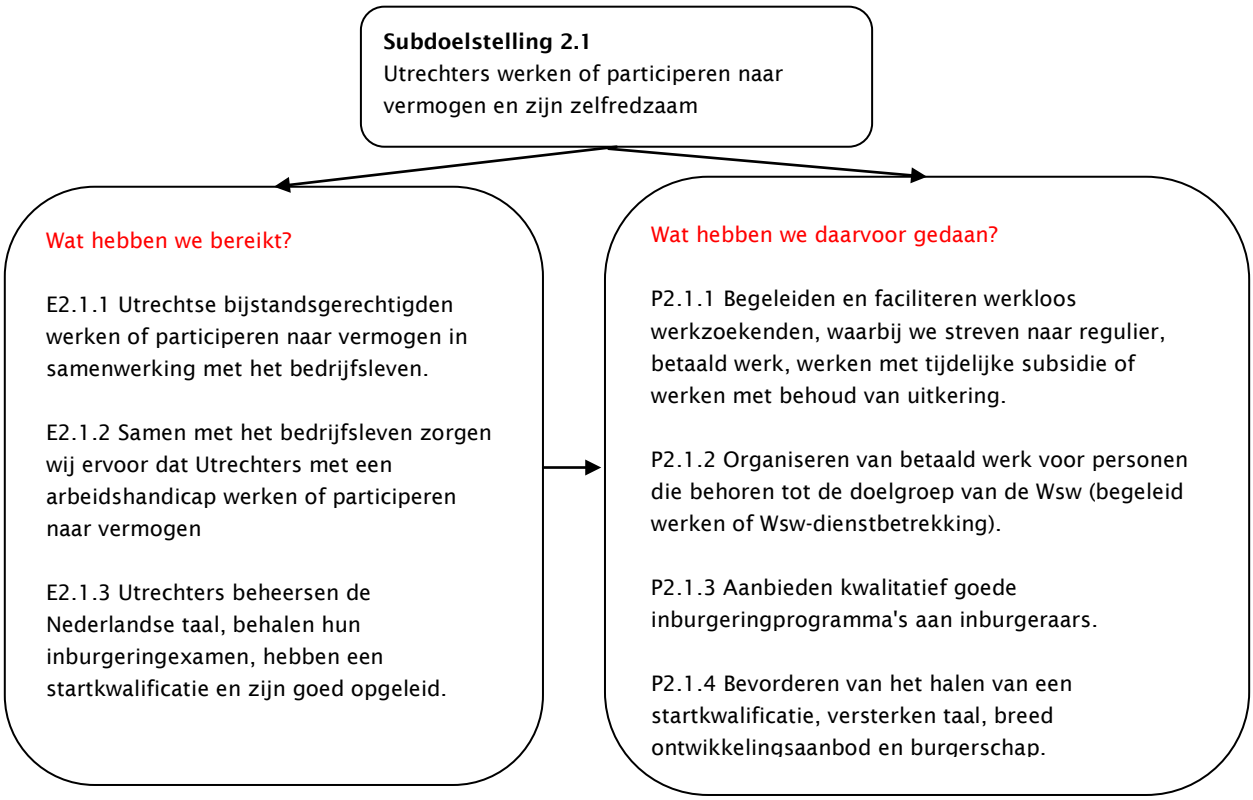
Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe

Bevorderen van werkgelegenheid.
De lasten zijn lager wegens meerdere onderbestedingen in lopende projecten, zoals Kansenzone Overvecht (0,138 miljoen euro), uitgaven vanuit het FSLE (0,705 miljoen euro), de Subsidie aan Danone is gedeeltelijk uitgegeven 0,900 miljoen euro (1,104 miljoen euro minder dan begroot). De overige lasten zijn ook lager uitgevallen (0,374 miljoen euro), mede veroorzaakt door incidentele baten uit vrijvallende ramingen van de balans 2012. Hogere lasten zijn er wegens een éénmalige bijdrage aan WGO intensiveren werkgelegenheid (0,2 miljoen euro) en een grotere inzet van personele capaciteit 0,125 miljoen euro) op de projecten.

De baten van 0,017 miljoen euro is de Provinciale subsidie voor het UIA. Er is 0,121 miljoen euro subsidie ontvangen van de Provincie ten behoeve van het onderdeel project Netwerkbijeenkomsten uit het WKO EFRO project.

Inzet werkgelegenheidsoffensief
Op het werkgelegenheidsoffensief is per saldo een overschot ontstaan van 0,232 miljoen euro. In 2013 is er vanuit amendement 65 Werkgevers centraal (incidenteel vrijmaken van 1 miljoen euro voor structuurversterkende maatregelen voor de Utrechtse economie en werkgelegenheid) 0,3 miljoen euro toegevoegd aan het Werkgelegenheidsoffensief. Middels de commissiebrief van 4 juni 2013 bent u geïnformeerd over de exacte invulling van dit bedrag. De daadwerkelijke start van de projecten is dan ook in de zomer van 2013 geweest. Hierdoor zijn de meeste projecten nog niet afgerond. Vooral het project Fietsherstelplan en het accountmanagement zullen nog een doorloop hebben in 2014. Dit heeft tot een onderschrijding op de kosten 2013 geleid van 0,158 miljoen euro. Ook het project Techniek pact is in 2013 opgestart, de kosten hiervoor zullen in 2014 gemaakt worden, hierdoor is een onderschrijding van 0,05 miljoen euro ontstaan. Een technische verrekening en overige kleine afwijkingen leiden tenslotte tot een onderschrijding op de kosten van 0,024 miljoen euro.

Subdoelstelling 2.1: Utrechters werken of participeren naar vermogen en zijn zelfredzaam

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.1.1
Utrechtse bijstandsgerechtigden werken of participeren naar vermogen in samenwerking met het bedrijfsleven.

Ook in 2013 was er door de economische crisis minder werkgelegenheid in de regio Utrecht. De baankansen voor onze werkzoekenden waren gering. Nog meer dan in andere jaren was het alle 'hens aan dek' om uitstroom uit de uitkering te realiseren. Door onze werkgeversgerichte aanpak en een stevige inzet van vooral instrumenten als loonkostensubsidie en scholing is het ons gelukt om onze doelstelling te realiseren. Hierbij zijn ook de kansen die onze social return benadering biedt, optimaal benut. Daar waar uitstroom naar regulier werk nog niet mogelijk was, hebben we alle inzet gericht op het plaatsen van werkzoekenden vanuit de brede werkdefinitie.

Effectdoelstelling 2.1.2
Samen met het bedrijfsleven zorgen wij ervoor dat Utrechters met een arbeidshandicap werken of participeren naar vermogen.

In 2013 is 33% van de Wsw- ers geplaatst in groepsdetachering bij een reguliere werkgevers. Daarnaast hebben we door de succesvolle inzet van social return in de arbeidsmarktregio Utrecht- Midden nog 18 Wajongeren en 35 Wsw-ers laten uitstromen naar werk.

Effectdoelstelling 2.1.3
Utrechters beheersen de Nederlandse taal, behalen hun inburgeringexamen, hebben een startkwalificatie en zijn goed opgeleid.

Het slagingspercentage voor het inburgeringsexamen is in 2013 gestegen naar 93%, ruim boven het streefpercentage van 60%. 155 van de 166 inburgeraars die het inburgeringsexamen of het staatsexamen NT2 hebben afgelegd, zijn daarvoor geslaagd. Door het ROC zijn circa 890 educatietrajecten uitgevoerd, gericht op Nederlandse taal. Bij de Volksuniversiteit zijn bijna 600 cursisten begeleid naar het staatsexamen NT2 en bij Prago hebben 75 deelnemers met een lichte verstandelijke beperking aan de cursussen deelgenomen. Een en ander conform het programma Volwasseneneducatie. Per 2013 zijn gemeenten ontheven van hun taak en verantwoordelijkheid op het terrein van Inburgering. Er is daarom geen invulling gegeven aan de doelstellingen die op dat terrein waren opgenomen. Door het vervallen van de verantwoordelijkheid en het budget voor Inburgering en wijzigingen in de rijksregelgeving, is in 2012 een herijking van het beleid aangekondigd. Deze herijking is in 2013 in de gemeenteraad vastgesteld. Belangrijkste punten daarin zijn: een toespitsing van de volwasseneneducatie op bestrijding van laaggeletterdheid (in 2015 zal het programma ook die naam krijgen) en een versterkte aandacht voor het non-formele aanbod aan taaltrainingen zoals dat in Utrecht door 800 vrijwilligers wordt ingevuld. Concrete doelstelling voor 2015 is het jaarlijks bereiken van 3.000 inwoners, onder andere met inzet van 1.000 taalvrijwilligers.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.1.1
Begeleiden en faciliteren van werkloos werkzoekenden, waarbij we streven naar regulier betaald werk, werken met tijdelijke subsidie of werken met behoud van uitkering.

In 2013 zijn wij gestart met de voorbereiding op de Participatiewet. Dit heeft geleid tot de Kadernota Participatie en Inkomen, op het terrein van arbeidsmarkt, werkgelegenheid en inkomen. Met de kadernota is gekozen voor een brede benadering van het scheppen van kansen waardoor iedereen kan werken of participeren naar vermogen met als belangrijke peiler, het stimuleren van bedrijvigheid en werkgelegenheid.

Ook in 2013 was er door de economische crisis minder werkgelegenheid in de regio Utrecht. De baankansen voor onze werkzoekenden waren gering. Nog meer dan in andere jaren was het alle 'hens aan dek' om uitstroom uit de uitkering te realiseren. Door onze werkgeversgerichte aanpak en een stevige inzet van vooral instrumenten als loonkostensubsidie en scholing is het ons gelukt om onze doelstelling te realiseren. Hierbij zijn ook de kansen die onze social return benadering biedt, optimaal benut. Daar waar uitstroom naar regulier werk nog niet mogelijk was,

hebben we alle inzet gericht op het plaatsen van werkzoekenden vanuit de brede werkdefinitie: alle vormen van werk, tijdelijk, met behoud van uitkering, stages zijn waardevol als opstap naar regulier werk.

De beweging die wij al in 2012 in gang hebben gezet met de werkgeversgerichte benadering hebben wij in 2013 verder versterkt door:

- Een verschuiving van onze capaciteit naar het regionale Werkgeversservicepunt Utrecht- Midden.
- De invoering van een branchegerichte benadering en groepsbijeenkomsten.
- Het inzetten van instrumenten vanuit de Werkmatrix: diverse services die de werkgever ontzorgen en die flexibel kunnen worden ingezet.
- De invoering van de Werktraining: instrument waarin het volgen van training en het opdoen van werkervaring worden gecombineerd.

Door het vergroten van de capaciteit van het jongerenteam en een intensieve samenwerking met het RMC en ROC waren we in staat om stevig in te zetten op een sluitende aanpak, terug naar school (voorliggende voorziening) of aan het werk.

Voor kwetsbare jongeren hebben we in 2013 in samenwerking met jeugd en veiligheid een traject ingezet met als doel ook deze jongeren te ondersteunen bij het vinden van werk. We doen nog ervaring op met deze werkwijze en het is te vroeg om de resultaten te kunnen vermelden. In 2013 heeft de arbeidsmarktregio Utrecht-Midden 800.000 euro ontvangen in het kader van het Actieplan Jeugdwerkloosheid. We hebben in regionaal verband een breed actieplan opgezet, waarin veel projectvoorstellen van partnerorganisaties gehonoreerd zijn en ook initiatieven van jongeren zelf. We zullen in 2014 het Actieplan Jeugdwerkloosheid verder uitbreiden met middelen in het kader van ESF.

We zorgen ervoor dat klanten die (nog) niet kunnen werken niet uit beeld verdwijnen. Hiertoe is in 2013 een wijkgerichte aanpak ontwikkeld waarbij wij intensief met partners samenwerken. Klanten zijn uitgenodigd voor een gesprek en waar mogelijk of noodzakelijk direct doorverwezen naar het Buurtteam, U centraal of een participatiecoach voor verdere dienstverlening van Werk en Inkomen. Doel van het gesprek: onderzoeken of klanten potentie hebben om zich te ontwikkelen bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk, bespreken of er zorg nodig is, informatie geven over regelingen van Werk en Inkomen en het controleren van gegevens van de klant.

Prestatiedoelstelling 2.1.2
Organiseren van betaald werk voor personen die behoren tot de doelgroep van de Wsw (begeleid werken of Wsw-dienstbetrekking).

In september 2013 is de 'Startnotitie transitie UW' door de gemeenteraad vastgesteld. Een belangrijk uitgangspunt in de nota is dat UW voor de gemeente een belangrijke partner is. Beide organisaties dragen samen zorg voor een efficiënt en effectief (bemiddelings-)proces en voor het functioneren van de keten als geheel. Daarbij is ook nadrukkelijk de ruimte benoemd voor andere partijen om hier een rol in te spelen, afhankelijk van de doelgroep en de inhoud van de opdracht. De uitwerking van de in de startnotitie genoemde voornemens, is in 2013 gestart.
De uitwerking betreft de gevolgen van de Participatiewet voor de positie van UW.

Prestatiedoelstelling 2.1.3
Aanbieden kwalitatief goede inburgeringprogramma's aan inburgeraars.

Vanwege de afbouw van de gemeentelijke taak op het terrein van inburgering per 2013 zijn in 2013 alleen nog inburgeringstrajecten gestart voor de doelgroep aan wie wij verplicht een aanbod moesten doen, namelijk vluchtelingen met een verblijfsvergunning uit 2012 die in 2013 in Utrecht zijn komen wonen. Voor deze doelgroep zijn 55 inburgeringstrajecten gestart. Het percentage duale trajecten is 96%, ruimschoots boven het streefpercentage van 60%.

Prestatiedoelstelling 2.1.4
We bevorderen het halen van een startkwalificatie, versterken taal, breed ontwikkelingsaanbod en burgerschap.

Het programma zoals in de begroting was opgenomen is conform uitgevoerd. De gemeenteraad heeft in december 2013 ingestemd met de voorstellen in de Herijking Volwasseneneducatie. In de Programmabegroting 2015 heet dit onderdeel Laaggeletterdheid.

Indicatoren subdoelstelling 2.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
	Wijziging Wwb klantenbestand (tot 65 jaar) ten opzichte van opzichte van afgelopen jaar[25]				
	• landelijk	CBS		+5,5%	+9,8%
E2.1.1	• Utrecht	W&I		+4,5%	+9,7%
E2.1.2	% Wsw-ers die gedetacheerd is	W&I		60%	
E2.1.3.1	Slagingspercentage inburgeringexamen	ISI		60%	93%
E2.1.3.2	Slagingspercentage trajecten vavo	ROC MN		n.v.t.	
Prestatie-indicatoren:					
P2.1.1.1	Instroom volwassenen in traject	W&I		290	400
P2.1.1.2	Instroom jongeren in traject	W&I		270	258
P2.1.1.3	Aantal plaatsingen op reguliere banen (inclusief opstapbanen en praktijkbanen)	W&I		750	759
P2.1.1.4	Aantal plaatsingen op gecreëerde banen (participatieplaatsen)	W&I		130	135
P2.1.1.5	Aantal plaatsingen op Werk Loont	W&I		120	194
P2.1.2	Realisatie taakstelling Wsw-dienstbetrekkingen en begeleid werken	W&I		768	768
P2.1.3a.1	Aantal gestarte inburgeringtrajecten	ISI		0	55
P2.1.3a.2	Percentage duale inburgeringtrajecten	ISI		n.v.t.	96%
P2.1.3b.1	Aantal ingekochte trajecten volwasseneneducatie	W&I		880	890

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P2.1.1 Re-integratie	25.850	22.022	23.086	-1.064
P2.1.2 Sociale werkvoorziening	27.769	26.702	27.072	-370
P2.1.3 Inburgering	6.103	3.371	2.926	445
P2.1.4 Volwasseneneducatie	3.484	2.432	2.437	-5
Totaal lasten	**63.207**	**54.528**	**55.520**	**-993**
Baten				
P2.1.1 Re-integratie	18.053	14.761	15.791	1.030
P2.1.2 Sociale werkvoorziening	25.429	24.364	24.640	276
P2.1.3 Inburgering	4.953	2.873	3.516	643
P2.1.4 Volwasseneneducatie	2.215	1.162	1.164	2
Totaal baten	**50.650**	**43.161**	**45.112**	**1.951**
Saldo lasten en baten	**12.557**	**11.367**	**10.409**	**958**

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	1.278	1.278	0
Saldo na mutaties reserves	**12.557**	**10.089**	**9.131**	**958**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

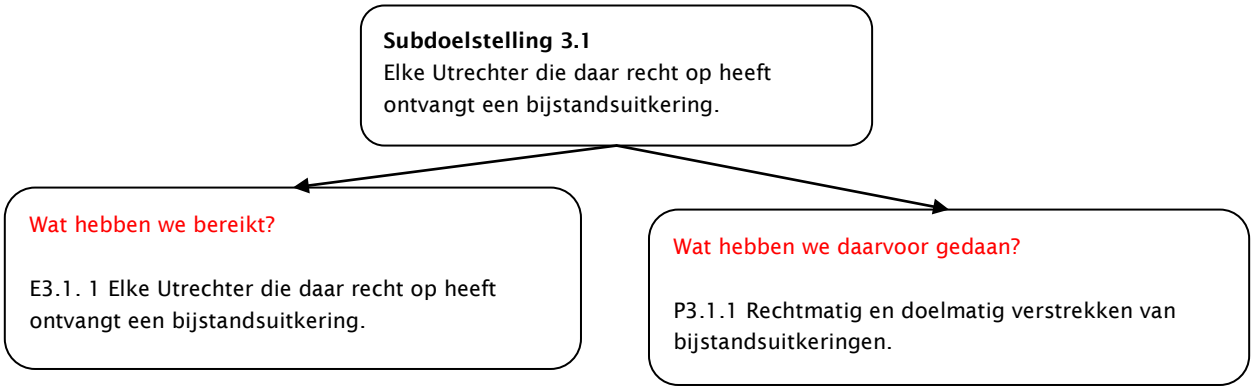
Re-integratie
De lasten zijn 1,064 miljoen euro hoger dan begroot. Door de economische crisis is intensieve inzet van instrumenten nodig gebleken om de doelstellingen te realiseren. Hierdoor zijn de kosten 0,721 miljoen euro hoger geworden. De incidentele doorbetaling van ontvangen ESF-subsidie aan regiogemeenten leidt tot hogere kosten van 0,2 miljoen euro. Door een lager gebruik van de kinderopvangregelingen – vanwege de relatief hoge eigen bijdrage voor bijstandsgerechtigden - zijn de kosten 0,143 miljoen euro lager dan begroot. Overige kleinere voordelen en een hogere doorbelasting van de overhead leiden tenslotte tot 0,276 miljoen euro hogere kosten.

De baten zijn 1,030 miljoen euro hoger dan begroot. Naast de dekking van de hogere kosten voor instrumenten uit de hogere rijksbijdrage Participatiebudget en de negatieve meeneemregeling van samen 0,415 miljoen euro is er een ESF-subsidie ontvangen van 0,464 miljoen euro. Door de afronding van de juridische zaken rond het faillissement van Cartesius is de hiervoor gevormde voorziening vrijgevallen, hierdoor zijn de opbrengsten 0,139 miljoen euro hoger. Overige kleine afwijkingen leiden tot 0,012 miljoen euro hogere baten.

Inburgering
De lasten zijn 0,445 miljoen euro lager dan begroot. Voor het Participatiebudget werd Inburgering vanuit de BDU-SIV-regeling gefinancierd. De afwikkeling van deze regeling heeft in 2013 nog tot een voordeel op de lasten geleid van 0,350 miljoen euro. Het budget voor de subsidieregeling Eigen kracht is meerjarig toegekend (2012-2014), het is echter geheel in 2013 in de begroting opgenomen. Hierdoor is het voor 2014 beschikte bedrag als onderbesteding in de Jaarstukken 2013 zichtbaar evenals een onderbesteding op het projectbudget van de regeling (0,154 miljoen euro lagere kosten). Diverse kleine afwijkingen hebben per saldo nog geleid tot 0,059 miljoen euro hogere kosten.

De baten zijn 0,643 miljoen euro hoger dan begroot. Dit is voornamelijk veroorzaakt doordat de malusregeling op een afgerond contract in 2013 is ontvangen (0,659 miljoen euro). Kleine afwijkingen hebben geleid tot 0,016 miljoen euro lager baten.

Subdoelstelling 3.1 Elke Utrechter die daar recht op heeft ontvangt een bijstandsuitkering

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 3.1.1
Elke Utrechter die daar recht op heeft ontvangt een bijstandsuitkering.

In de begroting 2013 was de prognose 8250 Wwb-ontvangers eind 2013. Na aangepaste landelijke CPB ramingen hebben we de prognose tussentijds omhoog bijgesteld naar 8850. Eind 2013 waren er 8521 Wwb-ontvangers, waarmee de eindcijfer is uitgekomen in het midden tussen de bijgestelde prognose en de oorspronkelijke doelstelling. De forse stijging van het klantenbestand - van 7731 naar 8521 Wwb-ontvangers - is een gevolg van de recessie. Het aantal aanvragen was hoger, maar een deel bleek na beoordeling niet voor een uitkering in aanmerking te komen. Terwijl de instroom toenam, stond de uitstroom onder druk. Dit is grotendeels veroorzaakt door krapte op de arbeidsmarkt waardoor er veel concurrentie is aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Het lukt in deze conjunctuur niet gemakkelijk om met werkgevers grootschalige werkgelegenheidsprojecten af te spreken. We zetten daarom vooral in op kleinschalige arrangementen en maatwerkoplossingen om mensen naar werk te plaatsen met ondersteuning.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 3.1.1
Rechtmatig en doelmatig verstrekken van bijstandsuitkeringen.

In 2013 hebben we ruim 800 onderzoeken uitgevoerd; dit is fors meer dan in 2012. Ook het aantal beëindigde of niet toegekende uitkeringen na handhavingsonderzoek is met 320 ruim boven de aanvankelijke doelstelling van 275 uitgekomen. Dit komt onder andere doordat onze onderzoeken specifieker worden (op grond van signalen over specifieke gevallen) en gerichter (themagewijs onderzoeken we bepaalde groepen/situaties). In 2013 is ruim 3 miljoen euro aan uitkeringsgeld teruggevorderd (conform afspraak).

Indicatoren subdoelstelling 2.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
	Aantal huishoudens met Wwb-uitkering			8.250	8521
	• Volwassenen (27-65)			7.385	7614
E3.1.1	• Jongeren (tot 27 jaar)	W&I		865	907
Prestatie-indicatoren:					
	Aantal beëindigde en niet toegekende uitkeringen				
P3.1.1	Wwb en WIJ als gevolg van handhaving	W&I		275	321

Wat heeft dat gekost?

	Nominale Begroting 2013	Actuele Begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel en realisatie
Lasten				
P3.1.1 Verstrekken bijstand	130.847	140.596	145.775	-5.179
Totaal lasten	**130.847**	**140.596**	**145.775**	**-5.179**
Baten				
P3.1.1 Verstrekken bijstand	115.740	127.045	140.344	12.641
Totaal baten	**115.740**	**127.045**	**140.344**	**12.641**
Saldo lasten en baten	**15.107**	**13.550**	**5.431**	**7.461**

	Nominale Begroting 2013	Actuele Begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel en realisatie
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves				
Onttrekking reserves				
Saldo na mutaties reserves	**15.107**	**13.550**	**5.431**	**7.461**

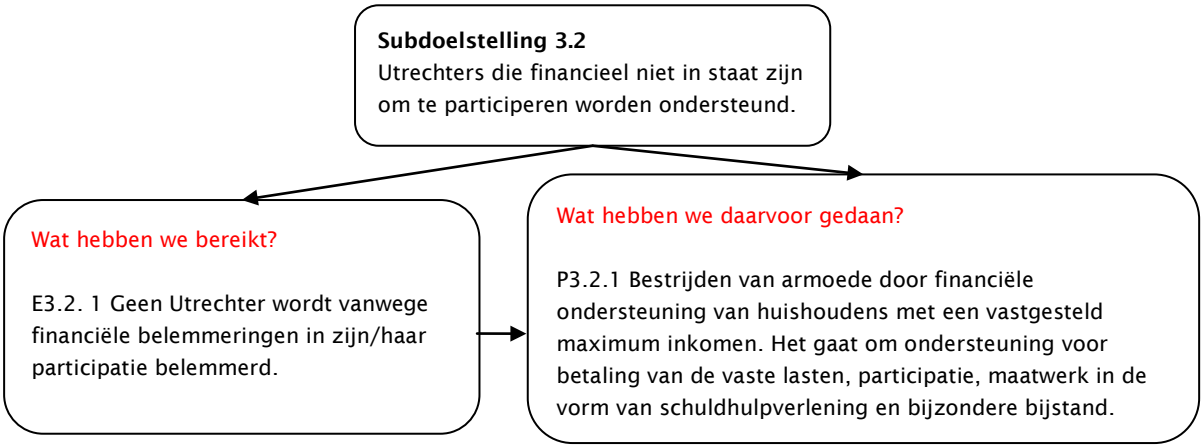
Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

De lasten op bijstandsverstrekking zijn 5,2 miljoen euro hoger dan begroot.
- Door de toename van het aantal bijstandsgerechtigden zijn de uitkeringslasten 3,6 miljoen euro hoger.
- Een hogere doorbelasting van kosten en concernoverhead leidt tot 1,6 miljoen euro hogere kosten

De baten op bijstandsverstrekking zijn 12,6 miljoen euro hoger dan begroot.
- Door een hogere rijksbijdrage is er een voordeel van 12,6 miljoen euro.
- Door lagere terugontvangsten terugvordering en verhaal is er een nadeel van 0,4 miljoen euro.
- De debiteurenwaardering levert een incidenteel nadeel op van 0,3 miljoen euro.
- De systematiek dat we het inkomensdeel budgettair neutraal begroten levert een voordeel op van 0,7 miljoen euro.

Subdoelstelling 3.2 Utrechters die financieel niet in staat zijn om te participeren worden ondersteund

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 3.2.1
Geen Utrechter wordt vanwege financiële belemmeringen in zijn/haar participatie belemmerd.

Het bereik van de U-pas en de Langdurigheidstoeslag is zeer hoog en in 2013 nog weer iets gestegen. Het aantal verstrekkingen bijzondere bijstand is 26% hoger dan de raming; een effect van de economische crisis.
Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 3.2.1
Bestrijden van armoede door financiële ondersteuning van huishoudens met een vastgesteld maximum inkomen. Het gaat om ondersteuning voor de betaling van de vaste lasten, participatie, maatwerk in de vorm van bijzondere bijstand en schuldhulpverlening.

Uit de armoedemonitor 2013 blijkt dat de armoede in Utrecht toeneemt. In 2010 heeft 9,2% van de Utrechtse huishoudens een laag inkomen, dit loopt naar verwachting op tot 11,7% in 2013 (15.400 huishoudens). Het aandeel huishoudens met een laag inkomen ligt in Utrecht boven het Nederlands gemiddelde van 7,6%, maar is aanmerkelijk lager dan in de andere drie grote steden. Het bereik van de meeste Utrechtse armoederegelingen is hoog. Het Nibud stelt in de minima-effectrapportage 2013 dat het armoedebeleid van Utrecht goed aansluit op de vraag. Echtparen met oudere kinderen en grote gezinnen hebben het financieel het zwaarst.

De effecten van de economische crisis worden steeds duidelijker zichtbaar. Eén van de merkbare effecten is een stijging van het beroep op de armoede regelingen. De regelingen vormen een belangrijk vangnet voor Utrechters en dragen bij aan het bestrijden van armoede en het bevorderen van maatschappelijke participatie. Extra aandacht is er voor kinderen.

We zien vooral een toename van het beroep op schuldhulpverlening, de langdurigheidstoeslag en bijzondere bijstand, in het bijzonder voor bewindvoering- en mentorkosten. Er is extra inzet gepleegd om de doorlooptijden te verkorten om meer aanvragen in een kortere tijd te behandelen.

Uit de meerjarennota armoede en schuldhulpverlening 2012-2015 vloeien een aantal beleidsaanpassingen voort. De regelingen woonkostentoeslag voor huiseigenaren en de regeling woonkostentoeslag voor huurders zijn samengevoegd tot 1 vangnetregeling voor woonkosten om de regeling transparanter en beter uitvoerbaar te maken. Voor de U-pas deelnemers is er met ingang van 1 juli een gemaximeerd budget ingevoerd voor sport- en cultuurdeelname. Om de verhoging van de U-pasgrens van 100% naar 125% van het wettelijk sociaal minimum goed te laten verlopen is er extra geïnvesteerd in communicatie, met bijzondere aandacht voor ouderen.

Om ouderen in een kwetsbare positie extra te ondersteunen is het amendement 'alle ouderen gelijk behandelen' (2012/A056) uitgevoerd. Ouderen met een inkomen op bijstandsniveau (waaronder een onvolledige AOW) hebben een eenmalige toeslag ontvangen, de reserveringstoeslag plus.

De langdurigheidstoeslag kan als gevolg van wetgeving met ingang van 1 juli niet langer met terugwerkende kracht aangevraagd worden. Het aantal complexe aanvragen met terugwerkende kracht neemt daarom in de tweede helft van 2013 af.

De werkprocessen bij schuldhulpverlening zijn verder verbeterd. Met behulp van het screeningsinstrument wordt sneller bepaald welke dienstverlening het meest passend is. De workshops dragen bij aan kortere doorlooptijden en gemotiveerde deelnemers. Het percentage geslaagde schuldregelingen is bijna verdubbeld. De samenwerking met buurtteams, welzijns- en vrijwilligersorganisaties in de stad is sterk geïntensiveerd. Er is nog altijd een wachtlijst bij Stadsgeldbeheer, deze is wel afgenomen. Dit is het gevolg van de introductie van het adviestraject. Cliënten die zich aanmelden krijgen periodiek een adviesgesprek, voorafgaand aan een traject inkomensbeheer. In dit gesprek krijgt de cliënt (met evt. ondersteuning van de verwijzer, netwerk of vrijwilligers), handvatten om stappen te zetten op het gebied van administratie en financiën. Stadsgeldbeheer fungeert als expert en adviseur op de achtergrond als men tegen specialistische vragen aanloopt.

Indicator 3.2

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
	Bereik armoederegelingen[26]:				
	• U-pas			≥90%	95%
	• langdurigheidtoeslag	Armoede-		≥90%	93%
E3.2.1	• ziektekostenverzekering	monitor		67%	61%
Prestatie-indicatoren:					
P3.2.1.1	Aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand	WenI		2.600	3.283
P3.2.2.2	Aantal trajecten schuldhulpverlening (minnelijk en wettelijk)	WenI		1.356	-[27]
P3.2.2.3	Aantal U-pashouders	WenI		30.000	28.159
P3.2.2.4	Aantal toekenningen langdurigheidtoeslag en reserveringstoeslag	WenI		6.430	6.869

Wat heeft dat gekost?

	Nominale Begroting 2013	Actuele Begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel en realisatie
Lasten				
P3.2.1 Armoedebestrijding	14.837	17.078	17.760	-682
Totaal lasten	**14.837**	**17.078**	**17.760**	**-682**
Baten				
P3.2.1 Armoedebestrijding	494	494	602	108
Totaal baten	**494**	**494**	**602**	**108**
Saldo lasten en baten	**14.343**	**16.584**	**17.157**	**-573**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	138	138	0
Saldo na mutaties reserves	**14.343**	**16.446**	**17.019**	**-573**

Bedragen zijn in duizenden euro's

[26] Dit betreft de realisatie 2012 uit de armoedemonitor 2013. Cijfers 2013 zijn nog niet bekend.

[27] Door de wijzigingen in de aanpak en werkwijze bij schuldhulpverlening is het proces en de daarmee samenhangende systeeminformatie ook gewijzigd. Het bij u bekend samengestelde cijfer uit de begroting is na alle wijzigingen, niet meer exact terug te herleiden. Na aanmelding is er verschillend aanbod mogelijk, waaronder een eenmalig advies, een schuldenregeling of verwijzing naar U-centraal. In 2013 is er in totaal 1050 maal een aanbod gedaan.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Armoedebestrijding
De lasten zijn 0,7 miljoen euro hoger dan begroot. Ter dekking van de gestegen kosten op armoede zijn de extra rijksmiddelen voor armoede (de zogenaamde stapelingsmiddelen) toegevoegd aan de begroting (1,8 miljoen euro). De hogere lasten zijn als volgt te verklaren:

- De lasten voor bijzondere bijstand en langdurigheidstoeslag zijn 1,2 miljoen euro hoger als gevolg van een hoger aantal aanvragen door de economische omstandigheden.
- De lasten voor de reserveringstoeslag plus (amendement A56 alle ouderen gelijke behandelen) waren niet in de begroting opgenomen (0,6 miljoen euro).
- Door een lager aantal passen zijn de lasten voor de U-pas 0,1 miljoen euro hoger.
- De lasten voor schuldhulpverlening zijn 0,2 miljoen euro lager door de nieuwe werkwijze.
- De lasten voor de woonkostentoeslag en het woonlastenfonds zijn 0,2 miljoen euro hoger door een toename van het aantal deelnemende huishoudens en een toename van de gemiddeld verstrekte toeslag.
- De overheaddoorbelasting is 0,6 miljoen euro hoger dan begroot.

De baten zijn 0,1 miljoen euro hoger dan begroot door niet begrote ontvangsten van terugvordering en verhaal op klanten (0,18 miljoen euro), lagere renteopbrengsten (0,04 miljoen euro) en lagere overige baten (0,03 miljoen euro).

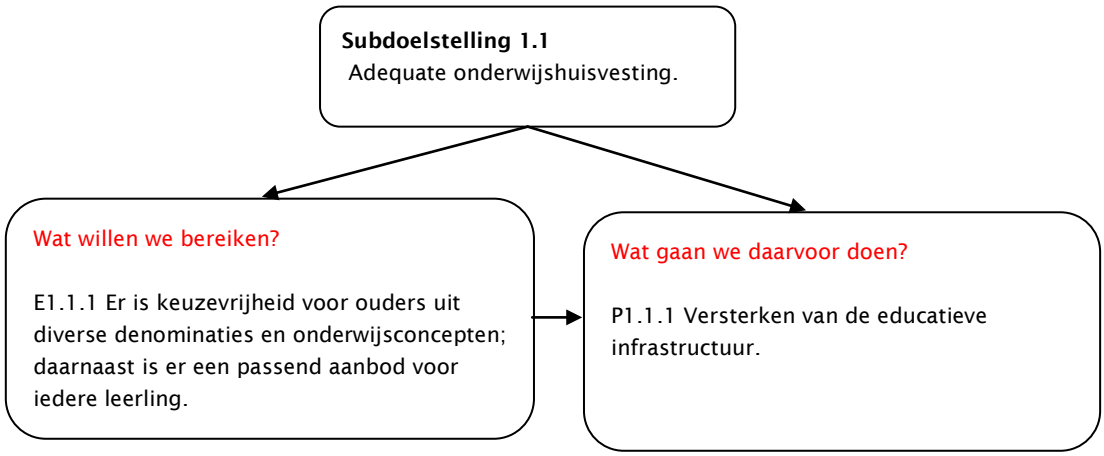
1.7 Onderwijs

Algemene programmadoelstelling

We vinden het belangrijk dat iedere Utrechtse leerling in en rondom het onderwijs optimale kansen heeft om zijn talenten te ontwikkelen. Daarnaast willen we dat iedere bewoner vrije en laagdrempelige toegang heeft tot media als bronnen van kennis en cultuur.

Visie en beleid op het gebied van onderwijs zijn vastgelegd in het collegeprogramma en in de Utrechtse Onderwijs Agenda 2010-2014 en Masterplannen Primair Onderwijs (PO), (Voortgezet) Speciaal ((V)SO) en voortgezet onderwijs (VO) en Leidsche Rijn. In het afgelopen jaar is gewerkt aan de afronding van de huidige periode van de Utrechtse Onderwijs Agenda. Tevens hebben we samen met de schoolbesturen de eerste verkenningen uitgevoerd voor de volgende periode van de Utrechtse Onderwijs Agenda voor de periode 2014-2018. Bij de Masterplannen Onderwijshuisvesting zijn we in een afrondende fase beland. De bibliotheek heeft in 2013 het eerste jaar als zelfstandige stichting achter de rug.

Subdoelstelling 1.1: Adequate Onderwijshuisvesting

Wat hebben we bereikt?

Adequate Onderwijshuisvesting

Door het bieden van kwalitatief goede onderwijshuisvesting en een gevarieerd onderwijsaanbod kunnen ouders in Utrecht kiezen voor onderwijs vanuit diverse denominaties en vanuit verschillende onderwijsconcepten (zoals Jenaplan, Montessori). Ook hebben we een breed onderwijsaanbod van regulier tot en met speciaal onderwijs zodat leerlingen zoveel mogelijk in Utrecht naar school kunnen.

Effectdoelstelling 1.1.1
Er is keuzevrijheid voor ouders uit diverse denominaties en onderwijsconcepten; daarnaast is er een passend aanbod voor iedere leerling.

Voor onderwijshuisvesting hebben we onze wettelijke taak uitgevoerd. We hebben toegezien dat op wijkniveau voldoende keuze is voor ouders in het basisonderwijs. In het voortgezet onderwijs hebben we samen met de schoolbesturen bewaakt dat de variatie en breedte van het aanbod op peil blijft. We blijven voor het speciaal onderwijs een regionale functie vervullen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Adequate onderwijshuisvesting

Prestatiedoelstelling 1.1.1
Versterken van de educatieve infrastructuur.

De voortgang van de onderwijshuisvestingsprojecten is uitgebreid beschreven in de Voortgangsrapportages Masterplannen 2013 die in januari 2014 in de gemeenteraad zijn vastgesteld. Ook de voortgang in Leidsche Rijn is hierin verwerkt. Van het Masterplan Voortgezet Onderwijs is het laatste project, nieuwbouw Gerrit Rietveld College, in 2013 van start gegaan. De oplevering van dit schoolgebouw staat gepland in juni 2014. Daarmee is dit Masterplan afgerond. De uitvoering van het Masterplan PO/(V)SO is nog steeds in volle gang. De geplande realisatie is behaald. De versnellingsaanpak ligt op schema en loopt door tot eind 2014. Bij de planning en realisatie van de projecten in Leidsche Rijn richten we ons meer op de ontwikkeling van de leerlingenprognoses. Daarmee stappen we af van de koppeling met de woningbouwprognoses, een methode die we voorheen hanteerden. Hiermee willen we sneller inspelen op de vraag naar nieuwbouw/uitbreiding. Met de start van de bouw van de Oase en de Jazzsingel in 2013 breiden we het aanbod in 2014 uit. Naast de aanpak van het binnenmilieu bij de Masterplannenscholen zijn bij 14 bestaande schoolgebouwen verbeteringen aangebracht.

Indicatoren subdoelstelling 1.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.1.1	3 denominaties per wijk	Leerling-administratie	100%	100%	100%
E1.1.1	2 onderwijsconcepten op stedelijk niveau	Leerling-administratie	100%	100%	100%
E1.1.1	2 scholen speciaal onderwijs op stedelijk niveau	Leerling-administratie	100%	100%	100%
Prestatie-indicatoren:					
P1.1.1	Aantal gerealiseerde projecten masterplan PO en (V)SO	Voortgangsrapportage MP		79	79
P1.1.1	Aantal gerealiseerde projecten in Masterplan VO	Voortgangsrapportage MP		17	17
P1.1.1	Gerealiseerde projecten Leidsche Rijn	Voortgangsrapportage MP		26	26

Wat heeft dat gekost?

		Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten					
P1.1.1	Educatieve infrastructuur	40.835	36.998	33.213	3.785
Totaal lasten		**40.835**	**36.998**	**33.213**	**3.785**
Baten					
P1.1.1	Educatieve infrastructuur	1.732	1.803	2.020	217
Totaal baten		**1.732**	**1.803**	**2.020**	**217**
Saldo lasten en baten		**39.103**	**35.195**	**31.193**	**4.002**

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	915	8.277	8.279	-2
Onttrekking reserves	1.210	5.503	5.043	-460
Saldo na mutaties reserves	**38.808**	**37.969**	**34.429**	**3.540**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

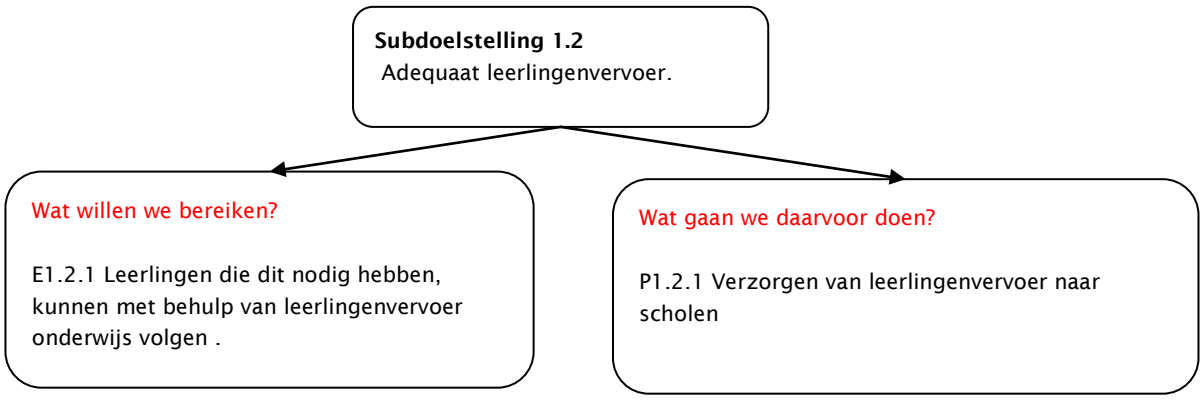
Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Educatieve infrastructuur
De lasten zijn 3,8 miljoen euro lager dan begroot. De lasten van het huisvestingsprogramma 2013 zijn 2,698 miljoen euro lager dan begroot. Het gaat hierbij om onderwijskundige vernieuwing waarvan de uitvoering pas in 2014 volgt. Aan uitgaven voor de huisvestingsprogramma's tot en met 2012 is 0,406 miljoen euro meer uitgegeven dan begroot. Doordat projecten uit de Masterplannen nog in uitvoering zijn, zijn de kapitaallasten 1,141 miljoen euro lager dan begroot. Lagere lasten dan begroot als gevolg van minder declaraties en kosten schade/vandalisme 0,305 miljoen euro. Lagere lasten dan begroot van 0,405 miljoen euro voor de kosten tijdelijke huisvesting, waarvan 0,348 miljoen euro opgenomen is in de voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijs die in januari 2014 is vastgesteld. Hogere lasten dan begroot van 0,353 miljoen euro van uitgaven asbestsanering.

De baten zijn 0,217 miljoen euro hoger dan begroot. Hogere baten dan begroot van 0,207 miljoen euro van opbrengsten uit verhuur BSO in verband met ingebruikname BSO-ruimten in nieuwbouw schoolgebouwen en een niet begrote bate van 0,178 miljoen euro uit budget Wijkactieplannen; deze is opgenomen in de voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijs zoals vastgesteld in januari 2014.

Daarnaast zijn de baten 0,168 miljoen euro lager dan begroot als gevolg van minder overige verhuuropbrengsten.

Subdoelstelling 1.2: Adequaat Leerlingenvervoer

Wat hebben we bereikt?

Adequaat leerlingenvervoer
De regeling Leerlingenvervoer is een vergoeding van de vervoerskosten voor een leerling. Dit is voor leerlingen die niet zelf van en naar school kunnen komen; bijvoorbeeld voor leerlingen in het speciaal onderwijs die hiervoor moeten reizen.

Effectdoelstelling 1.2.1
Het recht op leerlingenvervoer is in de wet vastgelegd. Door de inzet van leerlingenvervoer zijn kinderen in staat het onderwijs van hun keuze en/of met het juiste niveau te volgen wanneer dat niet in de buurt aanwezig is.

We hebben het leerlingenvervoer ingezet om kinderen die daar volgens de verordening recht op hebben, onderwijs te laten volgen op scholen die niet bij hen in de buurt zijn.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.2.1
Verzorgen van leerlingenvervoer naar scholen

We blijven belang hechten aan de kwaliteit van het leerlingenvervoer. Steekproeven geven aan dat de kwaliteit over het algemeen goed is. In 2013 hebben we de verordening aangepast op het huidige beleid. Daarnaast zijn we gestart met de voorbereidingen om de verordening in 2014 aan te passen aan de veranderende wetgeving (Wet op het Passend Onderwijs). De monitor van 2013 laat zien dat de klanttevredenheid boven de geformuleerde doelstelling ligt. Het werken met open beschikkingen heeft geleid tot meer klantvriendelijkheid. Aanvragers met recht op leerlingenvervoer hoeven niet elk jaar een nieuwe aanvraag in te dienen

Indicatoren subdoelstelling 1.2

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.2.1	Aantal thuiszittende kinderen als gevolg van ontbrekend leerlingenvervoer	Administratie Leerlingzaken/thuiszitters	Schooljaar 2010-2011	<5	0
Prestatie-indicatoren:					
P1.1.1	Klanttevredenheid	Klanttevredenheids-onderzoek		7	7,8

Wat heeft dat gekost?

		Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
Lasten					
P1.2.1	Leerlingenvervoer	3.432	3.488	3.883	-395
Totaal lasten		**3.432**	**3.488**	**3.883**	**-395**
Baten					
P1.2.1	Leerlingenvervoer	0	0	0	0
Totaal baten		**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo lasten en baten		**3.432**	**3.488**	**3.883**	**-395**

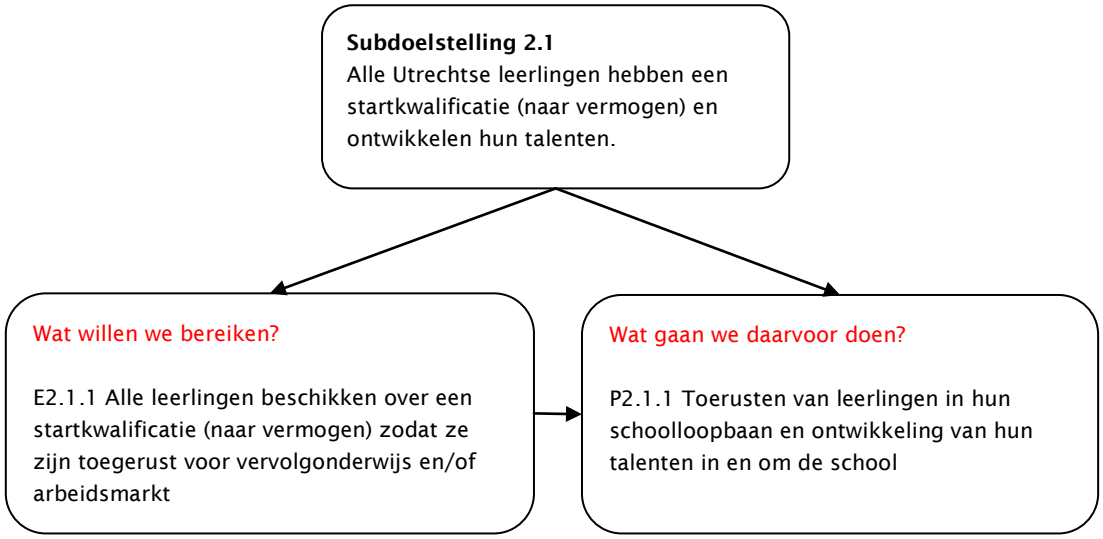
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**3.432**	**3.488**	**3.883**	**-395**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Leerlingenvervoer
Met ingang van het nieuwe schooljaar is het aantal leerlingen en het aantal kilometers toegenomen ten opzichte van het voorgaande jaar. Op basis van de in de vervoerscontracten opgenomen NEA-index (gemiddelde kostenstijgingen taxivervoer) zijn de kosten van het vervoer met ingang van 1 augustus 2013 met 6,5% gestegen.

Subdoelstelling 2.1: Alle Utrechtse leerlingen hebben een startkwalificatie (naar vermogen) en ontwikkelen hun talenten

Wat hebben we bereikt?

Alle Utrechtse leerlingen hebben een startkwalificatie (naar vermogen) en ontwikkelen hun talenten

Effectdoelstelling 2.1.1
Alle leerlingen beschikken over een startkwalificatie (naar vermogen) zodat ze zijn toegerust voor vervolgonderwijs en/of arbeidsmarkt.

Het behalen van een startkwalificatie en het bevorderen van talentontwikkeling heeft in 2013 centraal gestaan. Kwalitatief goede scholen spelen een belangrijke rol in de verbetering van kansen voor iedereen om een startkwalificatie te behalen en talenten te ontwikkelen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.1.1.
Toerusten van leerlingen in hun schoolloopbaan en ontwikkeling van hun talenten in en om de school.

Kwaliteit
De kwaliteit van het basisonderwijs is nagenoeg op orde. De kwaliteit in het voortgezet onderwijs is helaas niet verbeterd. Een aantal scholen heeft zwakke afdelingen. Het voortgezet speciaal onderwijs kent helaas 1 zeer zwakke school. De schoolbesturen blijven hier fors op investeren.

Voortijdig Schoolverlaten
De streefcijfers zoals afgesproken in het VSV-convenant 2012-2015 zijn op MBO-niveau 1 niet behaald mede vanwege de huidige hoge jeugdwerkloosheid. Jongeren die op dit niveau uitstromen vanuit het ROC richting de arbeidsmarkt en geen werk hebben, worden in deze cijfers meegeteld als voortijdig schoolverlater. Ook op MBO-niveau 2/3/4 hebben we onze streefcijfers niet gehaald omdat we een terugloop in de beschikbare leerbanen zien. Het verliezen of niet kunnen vinden van een leerbaan vergroot de kans op uitval. Daarnaast zien we bij deze groep jongeren ook een verhoogde kans op uitval door verkeerde beroepskeuzes. De effecten van onze inzet op dit vraagstuk zien we in 2013 nog niet terug in de cijfers. De uitvoering van onze maatregelen is in volle gang. Er zijn afspraken met het voortgezet onderwijs en het MBO om de loopbaanoriëntatie te verbeteren en tekortkomingen bij de overstap van het voortgezet onderwijs naar het MBO op te lossen. De locaties van de MBO-instellingen worden scherp gecontroleerd op verzuim. Dit heeft geleid tot twee bestuurlijke boetes. De MBO's zijn gestart met het versterken van de interne basiszorg. In 2013 is op twee MBO's gestart met de samenwerking met een jeugdarts. Ook aan leerlingen met financiële problemen wordt ondersteuning geboden. Met de pilot 'jeugdteam MBO' op twee locaties (ROC MN Vondellaan en Grafisch Lyceum) verbinden we de interne zorg van de MBO's met de buurtteams. We hebben een actieplan Jeugdwerkloosheid opgesteld waarin we zoeken naar extra (leer)banen voor kwetsbare jongeren. We werken hierin als gemeente samen met de regiogemeenten en de MBO's. In de verbetering van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt hebben we ons onder andere ingezet voor het Techniekpact, ontwikkeling van de Entree-opleiding (relatie met Participatiewet) en loopbaanoriëntatie.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)
In augustus is Spelenderwijs van start gegaan als aanbieder van zowel het peuterspeelzaalwerk als VVE voor de gehele stad. Opleidingstrajecten voor professionals zijn ontwikkeld en gestart in samenwerking met het MBO en de Hogescholen. Het verbeteren van het taalniveau van de pedagogisch medewerkers is zo goed als afgerond. In 2013 zijn 20 medewerkers gestart met een HBO-opleiding. Daarnaast worden medewerkers opgeleid tot begeleiders bij de Lerende Netwerken'. In de 'Lerende netwerken' wordt ingezet op kwaliteitsverbetering van Utrechtse professionals rondom 'het Jonge Kind' en is gebaseerd op het Utrechts Kwaliteitskader VVE. Deze aanpak is geïntroduceerd vanuit onderzoek van de Universiteit Utrecht (onderzoek onder leiding van P. Leseman). Het bereik van doelgroeppeuters is in 2013 gelijk gebleven. Door de overgang naar Spelenderwijs zijn tijdelijk geen nieuwe peuters geplaatst. Op de peildatum 1 oktober 2013 waren daarom net zoveel peuters geplaatst als in 2012. In december is een nieuwe meting gedaan die een stijging naar 75% bereik laat zien. Er zijn afspraken gemaakt met de Jeugdgezondheidszorg en met Spelenderwijs om in 2014 stevig in te zetten op het bereiken van de doelgroep. We blijven streven naar 95% bereik in 2015. Ten aanzien van ouderbetrokkenheid hebben we met onze partners uitgangspunten vastgesteld. De implementatie van het Utrechts Taalcurriculum 2-8 jaar is in uitvoering. Het Utrechts Taalcurriculum voor 8-14 jaar is uitgewerkt en wordt in het voorjaar 2014 vastgesteld. De Utrechtse Taalcurricula zijn terug te vinden op de website Kijkoponderwijs.

Brede Scholen en Leertijdverlenging
In de Brede Scholen vindt nog steeds talentontwikkeling aansluitend aan de schooltijd plaats. Er doen 41 scholen mee in de Brede Scholen en circa 10.000 leerlingen. De implementatie van de dagarrangementen is teruggedraaid. Leerkrachten hebben aangegeven deze werkwijze als te belastend te ervaren. Dit heeft geen negatieve effecten gehad voor het aanbod van de activiteiten voor leerlingen. Uitbreiding van de scholen die werken volgens de Vreedzame School vindt nog steeds plaats. Ook in Leidsche Rijn, Vleuten en Hoograven is gestart met de aansluiting van de Vreedzame school op de Vreedzame wijk. Bij de Brede Scholen voortgezet onderwijs zijn tien scholen betrokken met circa 4.500 leerlingen. Aan de leertijduitbreiding nemen 26 scholen deel; hiervan hebben vijf scholen inmiddels een Brede School College opgezet voor groep 4 en 5. Het aantal deelnemers van 2.500 leerlingen is met 2.675 ruimschoots gehaald. Dit is inclusief de deelname aan de zomerscholen. De Brede School Academies zijn uitgebreid tot vijf in totaal

in de wijken/buurten Overvecht, Kanaleneiland, Zuilen, Ondiep en Hoograven. De eerste resultaten lijken veelbelovend. Aan de hand van de monitor kijken we samen met de scholbesturen hoe we de zomerscholen in 2014 voortzetten. We hebben de contouren van een visie op ouderbetrokkenheid gereed. Met onze partners zullen we dit vertalen richting educatief partnerschap. Voor alle Utrechtse scholen zijn handvatten opgesteld om invulling te geven aan burgerschapsvorming.

Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd
De schoolmaatschappelijk werkers zijn inmiddels onderdeel van de buurtteams. In de uitrol van de buurtteams worden de taken van de schoolmaatschappelijk werkers uitgevoerd door de buurteams, waarmee de buurtteams naast het versterken van de eigen kracht van het gezin ook een rol hebben in het versterken van de school.

Cultuureducatie
In 2013 is besloten tot het herstructureren van het stelsel cultuureducatie om daarmee een kwaliteitsverbetering in de cultuureducatie te bewerkstelligen. We zijn inmiddels ook gestart met de uitvoering hiervan.

Indicatoren subdoelstelling 2.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.1.1	% 22 jarigen met startkwalificatie	Leerling-administratie	78%	93%	93%
Prestatie-indicatoren:					
P 2.1.1	Absoluut aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters	DUO (De Utrechtse Opgave)	906	n.v.t.	n.v.t.
P2.1.1	Relatief aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters	DUO	5,9%		5,9%[28]
	VO-onderbouw			1%	0,3%
	VMBO-bovenbouw			4%	3,4%
	Havo/VWO bovenbouw			0,5%	0,5%
	MBO 1			32,5	38,2%
	MBO 2			13,5	17,3%
	MBO 3-4			4,25%	5,9%[29]
P2.1.1	% bereik doelgroeppeuters	Leerling-administratie		82%	78%[30]
P2.1.1	Aantal brede scholen			PO 13 VO 10	PO 12[31] VO 10

[28] Cijfers worden in oktober 2014 definitief vastgesteld
[29] Cijfers worden in oktober 2014 definitief vastgesteld
[30] stand per 31-12-2013.
[31] De Brede School Hoograven Noord en De Brede School Hoograven Zuid zijn gefuseerd om het aanbod aan leerlingen efficiënter en effectiever te laten verlopen.

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
Lasten				
P2.1.1 Ontwikkeling van talenten	39.238	41.024	36.846	4.178
Totaal lasten	**39.238**	**41.024**	**36.846**	**4.178**
Baten				
P2.1.1 Ontwikkeling van talenten	20.693	20.693	18.827	-1.866
Totaal baten	**20.693**	**20.693**	**18.827**	**-1.866**
Saldo lasten en baten	**18.544**	**20.331**	**18.018**	**2.312**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	88	90	2
Saldo na mutaties reserves	**18.544**	**20.243**	**17.929**	**2.314**

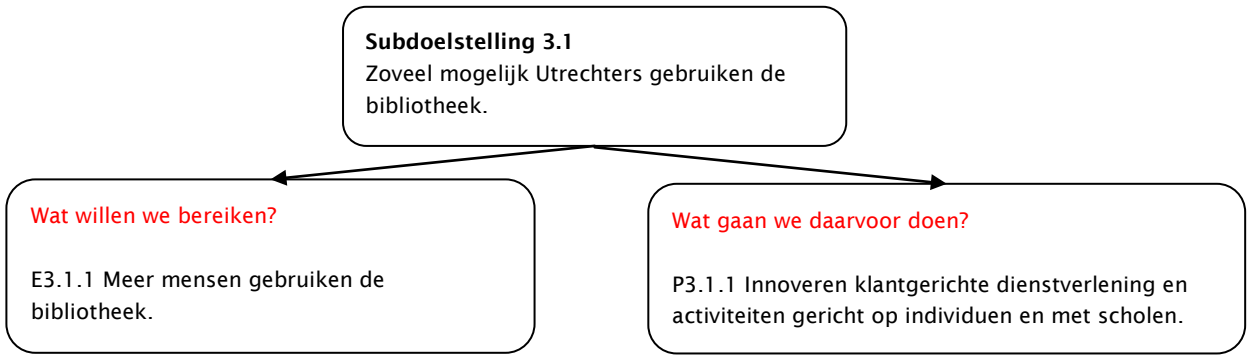
Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Ontwikkeling van talenten
De lasten zijn 4,2 miljoen euro lager dan begroot. In 2013 waren de baten en lasten lager door wel ontvangen maar nog niet ingezette rijksmiddelen Bestuursakkoord Onderwijsachterstanden VVE / Verlengde leertijd (2,2 miljoen euro). Deze zijn volgens plan benodigd voor inzet in de jaren 2014 en 2015. Daarnaast hebben we hogere baten en lasten door inzet van eerder ontvangen rijksmiddelen RMC/VSV (0,2 miljoen euro). De lasten zijn 1,0 miljoen euro lager door terugvorderingen van subsidies, doordat instellingen hun prestaties niet hebben behaald; we hebben 0,3 miljoen euro minder uitgegeven aan voor- en vroegschoolse educatie dan begroot, doordat er in 2013 onvoldoende mogelijkheden waren voor het starten van nieuwe activiteiten op het gebied van VVE. De instellingen waren te druk met de transities Vernieuwend Welzijn en Jeugdzorg. De lasten voor leerlingzorg (0,4 miljoen euro) en voor conciërges primair onderwijs (0,1 miljoen euro) zijn lager dan verwacht. Tenslotte zijn de lasten voormalig personeel (0,2 miljoen euro) en de doorbelasting overhead (0,2 miljoen euro) lager dan begroot.

De baten zijn per saldo 1,9 miljoen euro lager dan begroot. Naast bovengenoemde redenen voor lagere baten en lasten zijn de baten hoger door een niet begrote vrijval van de voorziening voormalig personeel Utrechts Centrum voor de Kunsten (0,2 miljoen euro).De onttrekking aan de reserve van 0,1 miljoen euro betreft middelen voor de internationale school die bij de resultaatsbestemming 2012 gestort zijn in de algemene dekkingsreserve. In 2013 zijn deze middelen onttrokken en ingezet.

Subdoelstelling 3.1: Zoveel mogelijk Utrechters gebruiken de bibliotheek

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 3.1.1
Meer mensen gebruiken de bibliotheek.

Het ledenaantal steeg ten opzichte van 2011 met 1,1%. De stijging zit vooral bij de jeugd. Ook het aantal bezoeken aan de vestigingen steeg ten opzichte van 2011 met 1%. De streefwaarde bleek te optimistisch. Het aantal bezoeken aan de website steeg met 9,8%. Veel leners reserveren van uit huis en bezoeken de bibliotheek op het moment dat het gereserveerde klaar staat.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 3.1.1
Innoveren klantgerichte dienstverlening en activiteiten gericht op individuen en met scholen

Het aantal beoogde leners per 31 december is gehaald. Er is ten opzichte van 2012 wel een geringe daling zichtbaar van – 0,1%. Het totaal aantal uitleningen blijft iets onder het beoogde aantal en geeft een daling te zien van -2,5%. Niet in alle vestigingen zien we een daling van het aantal uitleningen. In de meeste vestigingen daalde het bezoekersaantal enigszins. Het totaal aantal bezoeken daalde met -0,8%.

In de centrale vestiging steeg het aantal bezoeken overigens met 2,8%, mede te danken aan de activiteiten op de zondagen. Ook het aantal bezoeken aan de website steeg meer dan beoogd.

Het aantal beoogde groepsbezoeken is met 1110 iets gedaald. Het aantal voor 0-4 jarigen werd niet gehaald. De scholen namen minder af dan verwacht. Het aantal groepen conversaties/ taalgroepen is met 180 groeiende.

Indicatoren subdoelstelling 3.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E3.1.1	Aantal leners	jaarverslag Bibliotheek	2010	64.000	65.833
E3.1.1	Aantal fysieke bezoeken bibliotheek	jaarverslag Bibliotheek	2010	1.437.00	1.302.433
E3.1.1	Aantal bezoeken website/digitale bibliotheek	jaarverslag Bibliotheek	2010	780.000	858.419

Indicatoren subdoelstelling 3.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Prestatie-indicatoren:					
P3.1.1	Groepsbezoeken leesbevordering en media-educatie met scholen	jaarverslag Bibliotheek	2010	1.200	1110
P3.1.1	Culturele, informatieve en educatieve 'dagdelen'	jaarverslag Bibliotheek	2010	150	202

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P3.1.1 Bibliotheek Utrecht	14.675	13.209	13.189	20
Totaal lasten	**14.675**	**13.209**	**13.189**	**20**
Baten				
P3.1.1 Bibliotheek Utrecht	3.190	0	0	0
Totaal baten	**3.190**	**0**	**0**	**0**
Saldo lasten en baten	**11.485**	**13.209**	**13.189**	**20**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	1.785	1.785	1.785	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**13.270**	**14.994**	**14.974**	**20**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Bibliotheek Utrecht
Het resultaat 2013 is vrijwel nihil, doordat twee resultaten elkaar nagenoeg compenseren. Het resultaat bestaat enerzijds uit een tekort van 0,3 miljoen euro door niet begrote voorbereidingskosten voor de nieuwe centrale bibliotheek. Volgens de spelregels is deze niet begroot, omdat dekking beschikbaar is in de reserve voorbereidingskosten nieuwe centrale bibliotheek. Anderzijds is er een overschot van 0,3 miljoen euro doordat de storting in de reserve nieuwbouw centrale bibliotheek niet geïndexeerd is in de afgelopen jaren en door enkele restposten na de verzelfstandiging. De bij de Voorjaarsnota 2013 incidenteel beschikbaar gestelde 0,2 miljoen euro voor het opruimen van de kunstcollectie van de kunstuitleen is volledig uitgegeven in 2013.

In 2013 is conform eerdere besluitvorming 1,8 miljoen euro gestort in de reserve nieuwbouw centrale bibliotheek.

1.8 Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid

Algemene programmadoelstelling

Utrechters zijn gezond, betrokken, zelfredzaam en doen actief mee in de samenleving.

De transformatie van het sociale domein heeft in Utrecht in 2013 zichtbaar vorm gekregen. Op steeds meer terreinen bereidt de gemeente zich voor op de nieuwe (en aanzienlijke) verantwoordelijkheden die ze in 2015 krijgt via de Jeugdwet en de nieuwe Wmo. Ook binnen de bestaande gemeentelijke taken op het gebied van welzijn en volksgezondheid vindt vernieuwing plaats. De ambitie voor de gemeente is daarbij onveranderd: wij willen dat inwoners van Utrecht gezond, betrokken en zelfredzaam zijn en actief mee doen in de samenleving. Jeugdigen moeten veilig kunnen opgroeien tot gezonde, zelfstandige en betrokken inwoners. En we willen de benodigde ondersteuning, begeleiding en zorg daarbij zo goed, eenvoudig en efficiënt mogelijk organiseren.

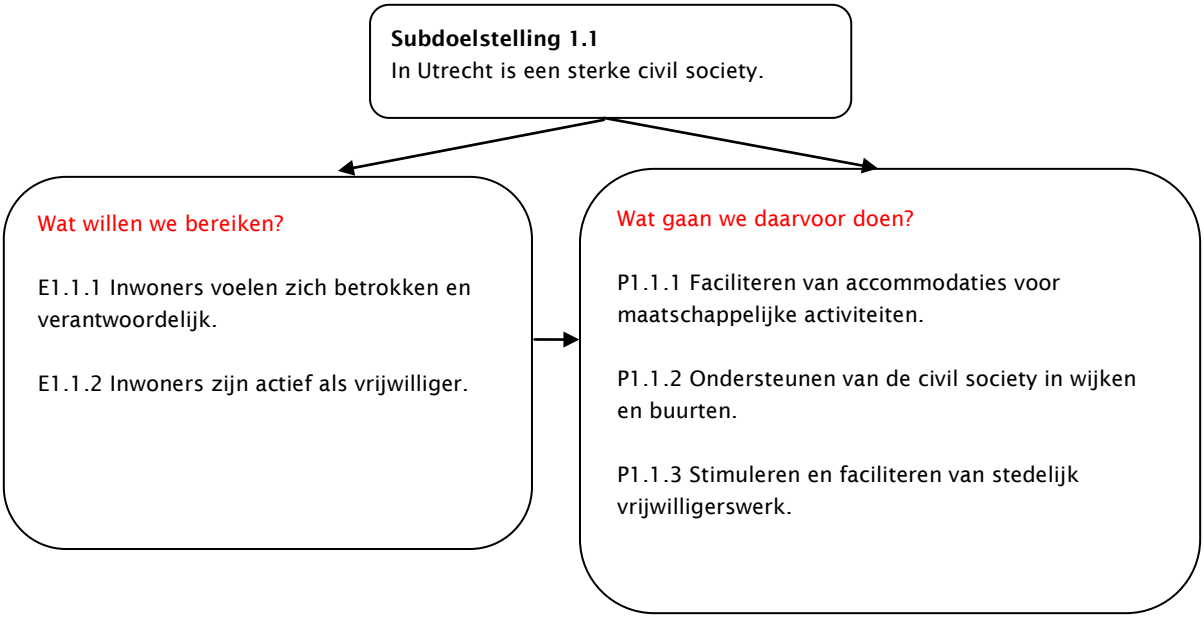
Er is een grote stap gezet in de implementatie van Vernieuwend Welzijn. Per 1 augustus 2013 zijn de (kinder) sociaal makelaars aan het werk. Hun inzet varieert per wijk en buurt en is afhankelijk van de vraag: van vinger aan de pols tot actieve inzet. Het accent ligt daarbij niet op het organiseren van activiteiten maar het ondersteunen en stimuleren van initiatieven van bewoners en (vrijwilligers)organisaties. Voor informatie en cliëntondersteuning is er één stedelijke organisatie gekomen die zorgt voor laagdrempelige dienstverlening in wijken en buurten. De Utrechtse Vastgoed Organisatie beheert en verhuurt de welzijnsaccommodaties: op zakelijke wijze en tegelijkertijd in aansluiting op de inhoudelijke opgave.

De in 2012 gestarte pilots met de buurtteams zijn aan het begin van 2013 zowel kwalitatief als kwantitatief geëvalueerd. Hieruit bleek dat de vernieuwende werkwijze door cliënten sterk wordt gewaardeerd en inhoudelijk en financieel winst oplevert. Mede op basis van de leerervaringen in de praktijk zijn beleidsmatig flinke stappen gezet in voorbereiding op de decentralisaties. In juli heeft de gemeenteraad unaniem ingestemd met de kadernota's Meedoen naar Vermogen en Zorg voor Jeugd. In beide nota's staan de buurtteams als spil in de vernieuwing centraal. Op basis van deze besluiten is in de tweede helft van het jaar gewerkt aan de verdere uitbreiding van de buurtteams (zowel voor Jeugd als Sociaal) van twee naar zes teams.

Om de periode tussen de veranderingen in het Vernieuwend Welzijn (half 2013) en de ingangsdatum van de Jeugdwet (2015) te overbruggen wordt de jeugdhulpverlening waarvoor de gemeente al verantwoordelijk is, vanaf augustus 2013 uitgevoerd door JES030. Ook in de overgangsperiode zorgen we voor een kwalitatief goed en snel toegankelijk aanbod van onder meer schoolmaatschappelijk werk. Ook heeft JES030 samen met het Jongerenwerk een actieve bijdrage geleverd aan de aanpak jeugd en veiligheid.

In 2013 hebben alle Utrechtse gemeenten ermee ingestemd om een aantal taken op het gebied van publieke gezondheid onder gemeenschappelijke verantwoordelijkheid te brengen. De taken die per 2014 op regionaal niveau worden uitgevoerd zijn onder andere infectieziektebestrijding, tbc-bestrijding en het vaccineren van reizigers. Dit is geregeld in de gemeenschappelijke regeling GGD regio Utrecht (GGDrU). Utrechters houden hetzelfde dienstverleningsniveau, de GG en GD Utrecht gaat vanaf 1 januari 2014 verder onder de naam Volksgezondheid. Tegelijkertijd is volop doorgewerkt om de volksgezondheid te beschermen, bewaken en bevorderen. Met onder meer de Jeugdgezondheidszorg als basisvoorziening voor 0-19 jarigen, advisering over een gezonde leefomgeving en programma's op het gebied van relaties en seksuele vorming, preventie van alcoholgebruik en een gezonde leefstijl.

Subdoelstelling 1.1 Civil society

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.1.1
Inwoners voelen zich meer betrokken en verantwoordelijk.

Het percentage bewoners dat zich verantwoordelijk voelt voor de buurt is stabiel (85%).

Effectdoelstelling 1.1.2
Inwoners zijn actief als vrijwilliger.

Het percentage Utrechters dat vrijwilligerswerk doet is licht gestegen (42%). Van de jongeren doet 39% vrijwilligerswerk en van de Utrechters met een migratieachtergrond 36%.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.1.1
Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten.

In 2013 is uitvoering gegeven aan de nota efficiënt omgaan met welzijnsaccommodaties. Dit heeft geleid tot het sluiten en of verkleinen van diverse buurthuizen in de periode januari tot augustus 2013. Per 1 augustus 2013 heeft de gemeentelijke vastgoedorganisatie UVO het technisch en facilitair beheer van de voormalige wijkwelzijnsorganisatie overgenomen. De sociaal makelaarorganisaties geven vanaf die datum samen met de gebruikers van de buurthuizen invulling aan het sociaal beheer.

Prestatiedoelstelling 1.1.2
Ondersteunen van de civil society in wijken en buurten.

Per 1 augustus 2013 gingen de vijf nieuwe sociaal makelaar organisaties van start in zes verzorgingsgebieden. De sociaal makelaarorganisaties zetten zich in voor de ondersteuning van bewonersinitiatieven en vrijwillige inzet in buurten, speeltuinen en buurthuizen. Zij geven ook invulling aan het kinderwerk, waarbij het accent meer is komen te liggen op ondersteuning van ouders en vrijwilligers die kinderen op straat en in de speeltuinen begeleiden. De UVO startte met het technisch beheer en verhuren van welzijnsaccommodaties onder andere ten behoeve van

bewonersinitiatieven. De anders belegde verantwoordelijkheden voor sociaal en technisch beheer en in een aantal wijken ook verminderde capaciteit heeft op een aantal plaatsen geleid tot enige onrust en soms ook onvrede onder gebruikers. De afspraak is gemaakt om vooralsnog binnen het sociaal makelaarschap prioriteit te leggen bij het sociaal beheer. Daarnaast heeft veelvuldig overleg plaatsgevonden met organisaties en gebruikers en zijn maatregelen getroffen om zaken beter te laten verlopen. Medio 2014 zal een evaluatie van vernieuwend welzijn plaatsvinden.

Prestatiedoelstelling 1.1.3
Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk.

Met het Flexibel Budget faciliteren wij nieuwe initiatieven vanuit de civil society, zoals bewonersgroepen, vrijwilligersorganisaties en migrantenorganisaties. Wij faciliteren deze organisaties in het ontplooien en uitvoeren van activiteiten ten behoeve van de sociale cohesie, leefbaarheid, zelfredzaamheid en het wegnemen van maatschappelijke drempels. In 2013 zijn er in totaal 129 subsidieaanvragen ingediend voor het flexibel budget welzijn. Daarvan zijn 67 aanvragen geheel of gedeeltelijk gehonoreerd. Een overzicht van de gehonoreerde initiatieven is te vinden op de website www.utrecht.nl/flexibelbudget.

Individuele en inwoners en vrijwilligersorganisaties konden ook in 2013 terecht bij de Vrijwilligerscentrale (VWC) voor bemiddeling, advies en ondersteuning. In 2013 heeft de VWC gekozen voor een wijkoriëntatie in aanvulling op het stedelijke aanbod. Dit brengt de organisatie nog dichter bij de vrijwilligers.

Indicatoren subdoelstelling 1.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
1.1.1	Percentage bewoners dat zich verantwoordelijk voelt voor de buurt.	Inwonersenquête (Onderzoek)		88%	85%
1.1.2	Percentage bewoners dat actief is in de buurt	Inwonersenquête (Onderzoek)		37%	33%
1.1.3	Percentage jongeren dat vrijwilligerswerk doet	Inwonersenquête (Onderzoek)		37%	39%
1.1.3	Percentage allochtonen dat vrijwilligerswerk doet	Inwonersenquête (Onderzoek)		32%	36%
1.1.3	Percentage bewoners tevreden over beschikbaarheid ruimte voor bewonersinitiatieven in de buurt	Inwonersenquête (Onderzoek)		82%	77%
Prestatie indicatoren:					
1.1.1	Bezettingsgraad[32] welzijnsaccommodaties ten behoeve van bewonersinitiatieven.	Maatschappelijke Ontwikkeling (S&S)		1.650 uur	1.612 uur
1.1.2	Aantal ondersteunde inwonersinitiatieven (door middel van subsidies)	Maatschappelijke Ontwikkeling (S&S)		640	640
1.1.3	Aantal ondersteunde vrijwilligersinitiatieven (door middel van subsidies verlening accommodaties en organisatorische ondersteuning)	Maatschappelijke Ontwikkeling (S&S)		1.000	1.000

[32] In 2013 is de gemiddelde bezetting 31 uur per week. Dat betekent 1612 uur voor het hele jaar en dat is lager dan de doelstelling van 1650 uur. Bij de cijfers moet vermeld worden dat ze gebaseerd zijn op de eerste periode dat we als gemeente de reserveringen doen. Niet alle reserveringen zijn via het systeem gelopen vanwege opstartproblemen. De cijfers zijn voor het eerst geregistreerd en gebaseerd op een periode najaar 2013. Daarnaast hebben alle partijen te maken gehad met opstartproblematiek na de verandering per 1 augustus. Dat alles in ogenschouw nemend zijn de cijfers dicht in de buurt van het beoogde resultaat.

Wat heeft dat gekost?

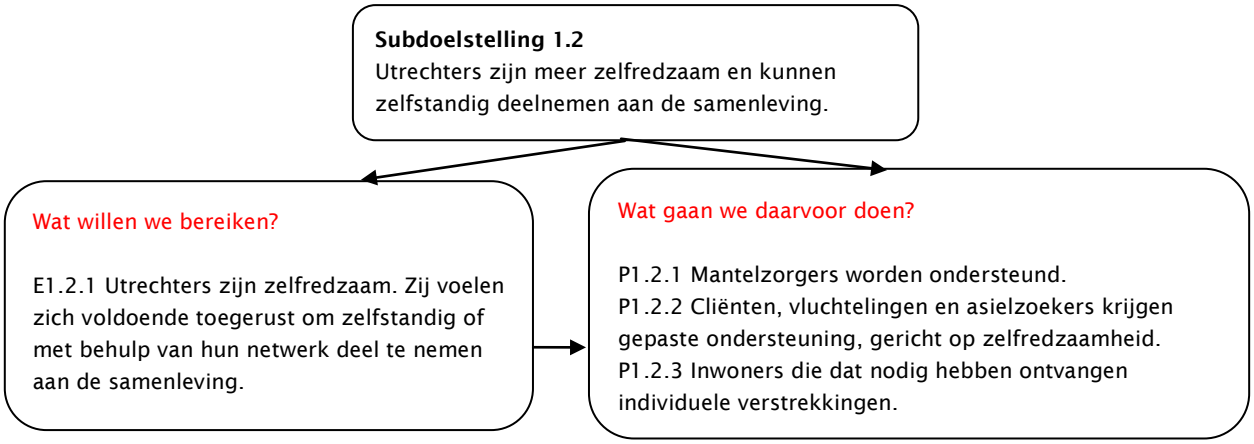
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel en realisatie
Lasten				
P1.1.1 Accommodaties	7.868	9.849	8.876	973
P1.1.2 Bewonersinitiatieven	4.002	4.807	4.915	-108
P1.1.3 Vrijwilligerswerk	1.599	1.065	1.018	47
Totaal lasten	**13.469**	**15.721**	**14.809**	**912**
Baten				
P1.1.1 Accommodaties	0	542	86	-455
P1.1.2 Bewonersinitiatieven	0	0	0	0
P1.1.3 Vrijwilligerswerk	0	0	0	0
Totaal baten	**0**	**542**	**86**	**-455**
Saldo lasten en baten	**13.469**	**15.180**	**14.723**	**457**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	1	13	12
Saldo na mutaties reserves	**13.469**	**15.179**	**14.710**	**469**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting.
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Accommodaties.
De lagere lasten van 0,97 miljoen euro zijn het gevolg van 0,67 miljoen euro onderbesteding op het frictiebudget Vernieuwend Welzijn. Dit budget is vooral beschikbaar gesteld voor aanschaf van een nieuw sleutelplan, verhuurpakket gebouwen en bebording van de welzijnspanden. Uitvoering en bijbehorende uitgaven worden in 2014 gerealiseerd. Daarnaast is er een voordeel op de doorbelasting van overhead MO en UVO (vernieuwend welzijn) van respectievelijk 0,04 en 0,16 miljoen euro. De lagere baten van 0,46 miljoen euro zijn het gevolg van lagere huurinkomsten uit welzijnsaccommodaties dan begroot. De baten zijn gerealiseerd vanaf 1 augustus 2013, de datum waarop de overdracht van de panden van de voormalige welzijnsinstellingen aan UVO heeft plaatsgevonden.

Subdoelstelling 1.2: Zelfredzaamheid

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.2.1
Utrechters zijn zelfredzaam. Zij voelen zich voldoende toegerust om zelfstandig of met behulp van hun netwerk deel te nemen aan de samenleving.

Het percentage Utrechters dat zelfredzaam is ligt op 93%. Dit percentage is sinds 2010 constant.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.2.1
Mantelzorgers worden ondersteund.

In 2013 is een begin gemaakt met het organiseren van de individuele ondersteuning van mantelzorgers op wijkniveau. Dit wordt één van de taken van de ingestelde wijkteams van U-centraal. Op stedelijk niveau is de ontwikkeling van het lokaal kenniscentrum mantelzorg (onderdeel van het Stedelijk Steunpunt Mantelzorg) verder gegaan. Het kenniscentrum ondersteunt professionals in de stad die met mantelzorgers te maken hebben, bijvoorbeeld in de eerste lijn gezondheidszorg, de thuiszorg, sociaal werk etcetera. In 2013 is gestart met een opleiding voor vooral allochtone mantelzorgers (Amwaht) gericht op het zelf organiseren van lotgenotengroepen voor mantelzorgers, iets waar veel behoefte aan bestaat. Voor scholen is een meetinstrument ontwikkeld om zicht te krijgen op het aantal jonge mantelzorgers binnen de school.

Prestatiedoelstelling 1.2.2
Geïntegreerde aanpak voor mensen die minder zelfredzaam zijn. Meedoen naar Vermogen.

In 2013 zijn flinke stappen gezet in de voorbereiding van de transitie AWBZ/Wmo. In juli 2013 is door de gemeenteraad de Kadernota Meedoen naar vermogen vastgesteld. Gelijktijdig is een werkkader voor de buurtteams geaccordeerd en besloten het aantal buurtteams uit te breiden van twee naar zes. Deze uitbreiding heeft eind 2013 zijn beslag gekregen. Gelijktijdig hebben wij het Uitvoeringsplan 1e fase vastgesteld en aan de gemeenteraad ter besluitvorming aangeboden. Het uitblijven van wettelijke en financiële kaders van het Rijk voor deze grote stelselwijziging in het sociale domein compliceert de besluitvorming en implementatie.

De stedelijke functie van Informatievoorziening en Cliëntondersteuning heeft vorm gekregen door de opzet van zes wijkteams met sociaal werkers en via een Stedelijk Punt. De wijkteams ondersteunen inwoners bij materiële en/of psychische problemen waarbij eigen kracht en netwerk worden ingezet. Het Stedelijk Punt geeft telefonische en digitale informatie en advies over wonen-zorg-welzijn en biedt specifieke hulp die niet op wijkniveau geboden kan worden.

De cijfers over de eerste helft van 2013 laten zien dat het aantal nieuwe cliënten in de nachtopvang is gedaald met 20%. Relatief meer cliënten van de nachtopvang hebben een regiobinding met Utrecht als gevolg van de aanpak op regiobinding en buitenlandse daklozen. Door een effectieve persoonsgerichte aanpak van gemeente en ketenpartners zijn, naast de reguliere doorstroom, in de 2e helft van 2013 30 cliënten, die zeer langdurig in de nachtopvang verbleven, uitgestroomd.

Met Voorkom huisuitzetting! (VH!) hebben wij bijgedragen aan het beperken van het aantal huisuitzettingen waardoor wij de instroom in de daklozenopvang beperken. Het aantal cliënten van de aanpak Voorkomen Huisuitzetting is conform de volumeafspraken. Dit is een stijging ten opzichte van 2012.

We zetten in op extra duurzaam herstel. Wij hebben in totaal 46 extra trajecten begeleiding naar zelfstandigheid en 88 extra nazorgtrajecten gerealiseerd. Daarnaast zetten we extra in op maatschappelijk herstel in de wijk zodat ex-daklozen zich kunnen verankeren in de wijk. Er is uitvoering gegeven aan de pilots Doen en Laten en Panoramix. Ervaringscoaches zijn actief in Overvecht, Noord west en Kanaleneiland.

Prestatiedoelstelling 1.2.3
Inwoners die dat nodig hebben ontvangen individuele verstrekkingen.

We compenseren burgers met een beperking met een (maatwerk) voorziening, zodat zij zelfstandig kunnen functioneren en sociale verbanden kunnen aangaan. In het afgelopen jaar hebben we gezien dat het aantal aanvragen voor een individuele voorziening gedaald is. Dit is een landelijke trend. In 2013 hebben wij aan 13.732 personen een individuele voorziening verstrekt.

Wij hebben in 2013 succesvol de aanbesteding voor de Regiotaxi afgerond. Door deze aanbesteding wordt de kwaliteit van de Regiotaxi verbeterd én kunnen we naar verwachting de toename van het gebruik opvangen binnen het beschikbare budget. De geplande aanbesteding voor hulp bij het huishouden hebben wij uitgesteld tot medio 2014. De reden hiervoor is dat de plannen en het financiële kader van het Rijk in het kader van de Wmo onvoldoende helder waren. Hierdoor konden wij nog geen invulling geven aan de hulp bij het huishouden in samenhang met de andere taken in het kader van de transitie in het sociaal domein.

Indicatoren subdoelstelling 1.2

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
1.2.1	Percentage mantelzorgers dat de zorg als te zwaar ervaart	Gezondheids-peiling	18% (2010)	18%	13%
1.2.2.	Percentage inwoners dat zichzelf kan redden	Inwonersenquête (Onderzoek)		92%	93%
1.2.2.	Percentage bewoners dat zich sociaal geïsoleerd voelt.	Inwonersenquête (Onderzoek)		7%	9%
1.2.3.	Klanttevredenheid Wmo (aantal aspecten)	Jaarlijks KTO (Onderzoek)	7,1 (2010)	7,2	7,3
Prestatie-indicatoren:					
1.2.1	Aantal mantelzorgers in bestand Steunpunt Mantelzorg	Stade	375 (2009)	450	538
1.2.2	Aantal cliënten individuele ondersteuning	Socrates	15.092 (2010)	16.000	13.732

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel en realisatie
Lasten				
P1.2.1 Mantelzorgers	936	840	809	31
P1.2.2 Zelfredzaamheid	22.387	35.985	34.867	1.118
P1.2.3 Individuele verstrekkingen	36.137	36.387	32.007	4.381
Totaal lasten	**59.461**	**73.213**	**67.683**	**5.530**
Baten				
P1.2.1 Mantelzorgers	0	0	0	0
P1.2.2 Zelfredzaamheid	0	284	397	113
P1.2.3 Individuele verstrekkingen	2.995	2.995	4.682	1.687
Totaal baten	**2.995**	**3.279**	**5.079**	**1.800**
Saldo lasten en baten	**56.466**	**69.934**	**62.604**	**7.330**

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel en realisatie
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	11	11	0
Onttrekking reserves	0	760	760	0
Saldo na mutaties reserves	**56.466**	**69.185**	**61.855**	**7.330**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Zelfredzaamheid
De uitbreiding van de pilot met de Buurtteams is eind 2013 gerealiseerd terwijl in de begroting is gerekend vanaf augustus 2013. We hebben goede afspraken kunnen maken over inzet van medewerkers uit instellingen in de buurtteams, de geplande uitbreiding is later van start gegaan dan we hadden gepland en we hebben minder materiële uitgaven gedaan op onder andere onderzoekskosten en onvoorzien. Dit resulteert in een onderbesteding van 0,9 miljoen euro.

De financiële risico's die gepaard gaan met de stelselherziening AWBZ/Wmo hebben geleid tot terughoudendheid bij nieuwe projecten voor de pakketmaatregel Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Dit levert een voordeel op van 0,2 miljoen euro.

Op Mannenopvang is een overschot van 0,3 miljoen euro gerealiseerd doordat de rijksmiddelen voor de periode 2012 tot en met 2014 iedere keer een jaar doorschuiven.

Bij asielzoekers en vluchtelingen doet zich een overschrijding voor van 0,3 miljoen euro als gevolg van gedurende het jaar gewijzigde declaratieregels bij het Rijk voor verstrekkingen aan deze doelgroepen. In de Reserve Plan van Aanpak MO is nog een bedrag van 0,1 miljoen euro beschikbaar ter dekking van de kosten van BARKA.

De extra inkomsten bij Zelfredzaamheid hebben betrekking op de rijksbijdrage ten behoeve van opvang asielzoekers. De bijdrage is niet begroot en wordt toegekend op basis van een bedrag per opgevangen vluchteling.

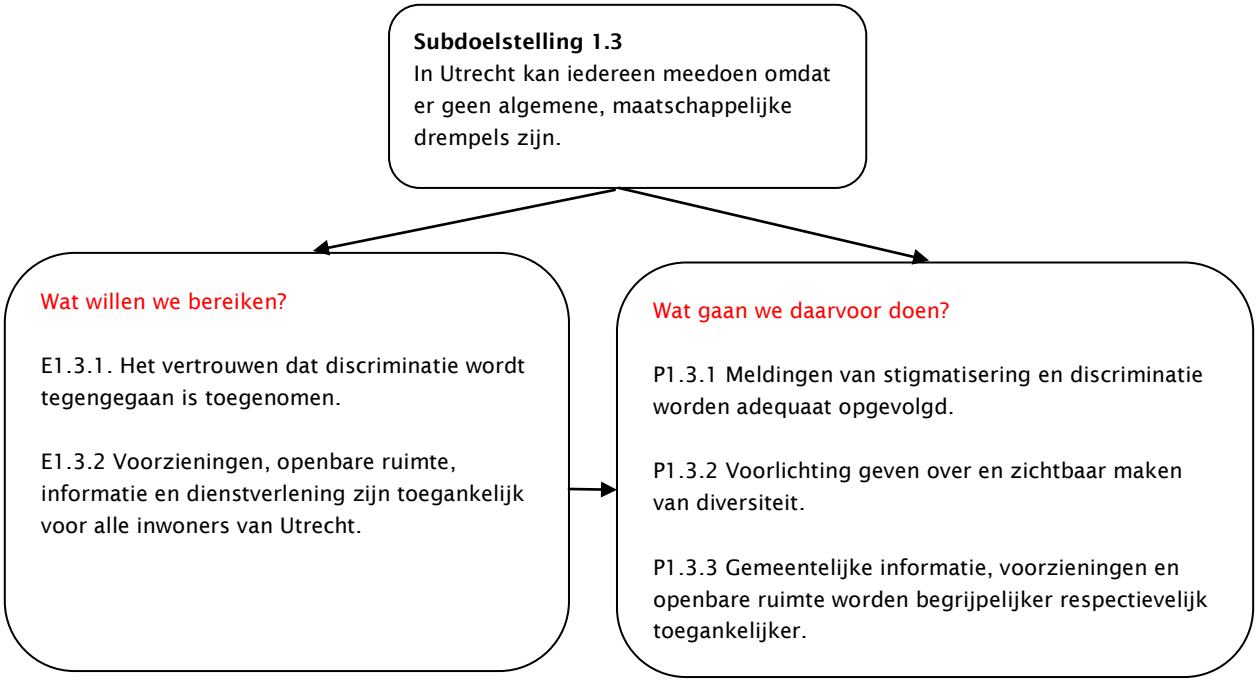
Individuele verstrekkingen
Op de uitvoering van de Wmo is in 2013 per saldo een overschot van 6,068 miljoen euro gerealiseerd.

Het grootste deel van het resultaat (3,4 miljoen euro) hangt samen met de volgende ontwikkelingen, die hebben geleid tot lagere kosten:
- Voordelige contractafspraken
- Herverstrekken van hulpmiddelen
- Meer aandacht voor voorzieningen die algemeen gebruikelijk zijn en terugdringen van overcompensatie

Daarnaast hebben we in 2013 incidenteel voordeel behaald door een eindafrekening van een leverancier uit 2012 (1,0 miljoen euro) en een toevoeging van de integratieuitkering welke betrekking had op 2011 en 2012 (0,50 miljoen euro). De doorbelasting aan overheadkosten is 0,485 miljoen euro hoger dan begroot. Het voordeel op de kosten is per saldo 4,381 miljoen euro.

Het begroten van inkomsten uit eigen bijdragen, die het CAK int, en uit vergoedingen is moeilijk. Door privacywetgeving hebben wij geen inzage in de variabelen die het CAK gebruikt voor het bepalen en opleggen van de eigen bijdragen. De opbrengsten zijn daarom conservatief begroot. De gerealiseerde opbrengsten uit eigen bijdragen en uit vergoedingen zijn respectievelijk 1,492 en 0,195 miljoen euro hoger dan begroot.

Subdoelstelling 1.3 Geen drempels

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.3.1
Het vertrouwen dat discriminatie wordt tegengegaan is toegenomen.
Het aantal klachtmeldingen bij Art. 1 Midden Nederland is afgenomen ten opzichte van 2012 (126 naar 112).
Het percentage Utrechters dat zich afgelopen jaar gediscrimineerd voelde is 14%. Dat is nagenoeg onveranderd ten opzichte van 2012. Net als in voorgaande jaren komt discriminatie vanwege huidskleur, etniciteit of afkomst het meest voor (6% van de Utrechters), gevolgd door geloof (3%), leeftijd (2%) en geslacht (2%). 1% van de Utrechters geeft aan gediscrimineerd te worden vanwege seksuele geaardheid of handicap.

Effectdoelstelling 1.3.2
Voorzieningen, openbare ruimte, informatie en dienstverlening zijn toegankelijk voor alle inwoners van Utrecht.

Onze ambitie is dat in meer Utrechtse wijken en buurten mensen ongeacht hun leeftijd in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Dit willen wij realiseren door samen met corporaties en zorg- en welzijnsaanbieders nieuwe kansrijke projecten op te zetten. Daarnaast stimuleren we een betere afstemming van het aanbod op de behoeften van het groeiende aantal allochtone ouderen (cultuursensitieve zorg). Tegelijk zetten wij in op krachtige uitvoering van Agenda 22. Dit betekent bijvoorbeeld dat gemeentelijke accommodaties toegankelijk moeten zijn voor mensen die slecht ter been zijn. Ook moet de stad toegankelijk en bruikbaar zijn voor mensen met een verstandelijke beperking of een langdurige psychische beperking.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.3.1
Meldingen van stigmatisering en discriminatie worden adequaat opgevolgd.

Er is een bewustwordingscampagne ('Zo Dom') uitgevoerd, het aantal voorlichtingen op scholen is uitgebreid. Het Meldpunt ‘Pink Info’ is van start gegaan en er zijn nieuwe afspraken gemaakt met Koninklijke Horeca Nederland en Art. 1 Midden Nederland is verhuisd naar een groter pand.

In het kader van ons LHBT (lesbisch, homo, bi- en transgender) emancipatiebeleid hebben wij 'Gay-alert', ter voorkoming van escalatie rond treiterijen en overlast gecontinueerd, aan zichtbaarheid gewerkt via het MidZomerGrachtfestival, actief voorlichting gegeven in het VO en MBO en een aanzet daartoe gegeven in het PO. Roze Zaterdag heeft op 29 juni 2013 plaatsgevonden (55.000 bezoekers) evenals de sportcampagne 'Iedereen sport mee, homo of hetero'. Het aantal Utrechtse verpleeg- en verzorgingshuizen dat LHBT-vriendelijk gecertificeerd is (in het bezit van de Roze Loper) is toegenomen met elf tehuizen, van twee in 2012 naar dertien in 2013.

Prestatiedoelstelling 1.3.2
Voorlichting geven over en zichtbaar maken van diversiteit.

De tussenrapportage Doorlopend Divers is in juni naar de gemeenteraad gezonden. Hieruit blijkt dat vrijwel alle geplande acties in uitvoering zijn volgens planning. Over een van de speerpunten het interne personeelsbeleid wordt momenteel een analyse uitgevoerd die zal leiden tot een Plan van Aanpak. Het Wereldfeest is succesvol ondergebracht bij Stichting Cultuurpromotie Utrecht: drie Culturele Zondagen stonden in het teken van diversiteit.

Prestatiedoelstelling 1.3.3
Gemeentelijke informatie, voorzieningen en openbare ruimte worden begrijpelijker respectievelijk toegankelijker.

Met het plan voor de tweede fase van Agenda 22 geven wij een impuls om gebruik te kunnen maken van algemene voorzieningen door mensen met een fysieke, verstandelijke of psychische beperking Met het plan Agenda 22 2012-2018 - met ongeveer 100 acties – werken wij aan een Utrecht, dat in 2018 toegankelijk is. We bouwen verder aan toegankelijke voorzieningen zoals het Muziekpaleis, aan de openbare ruimte zoals met Utrecht aantrekkelijk en aan een toegankelijk Centrum Plan Leidsche Rijn. In de afspraken die wij maken met het algemene welzijnswerk in de wijken willen wij voor meer aanbod zorgen dat ook passend is voor mensen met een verstandelijke of langdurig psychische beperking.

Indicatoren subdoelstelling 1.3

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
1.3.1	Percentage Utrechters dat zich gediscrimineerd heeft gevoeld	Inwonersenquête (Onderzoek)		10%	14%
1.3.2	Percentage Utrechters dat de gemeentelijke voorzieningen als fysiek toegankelijk ervaart	Benchmark publiekszaken (Onderzoek)		nnb	nnb
1.3.3	Percentage Utrechters dat (gemeentelijke) informatie toegankelijk en begrijpelijk vindt	Inwonersenquête (Onderzoek)		70%	59%
Prestatie-indicatoren:					
1.3.1	Aantal meldingen van homogerelateerde incidenten bij de politie	BVH		25	19
1.3.2	Aantal scholen dat voorlichtingsprogramma's aanbiedt	COC/GG en GD		73	202
1.3.3	Aantal door de gemeente toegankelijk gemaakte voorzieningen	Maatschappelijke Ontwikkeling		5 per jaar	7

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel en realisatie
Lasten				
P1.3.1 Melding discriminatie	129	0	0	0
P1.3.2 Voorlichting discriminatie	738	736	566	170
P1.3.3 Toegankelijkheid	116	129	77	52
Totaal lasten	**983**	**866**	**644**	**222**
Baten				
P1.3.1 Melding discriminatie	0	0	0	0
P1.3.2 Voorlichting discriminatie	0	0	0	0
P1.3.3 Toegankelijkheid	0	0	0	0
Totaal baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo lasten en baten	**983**	**866**	**644**	**222**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**983**	**866**	**644**	**222**

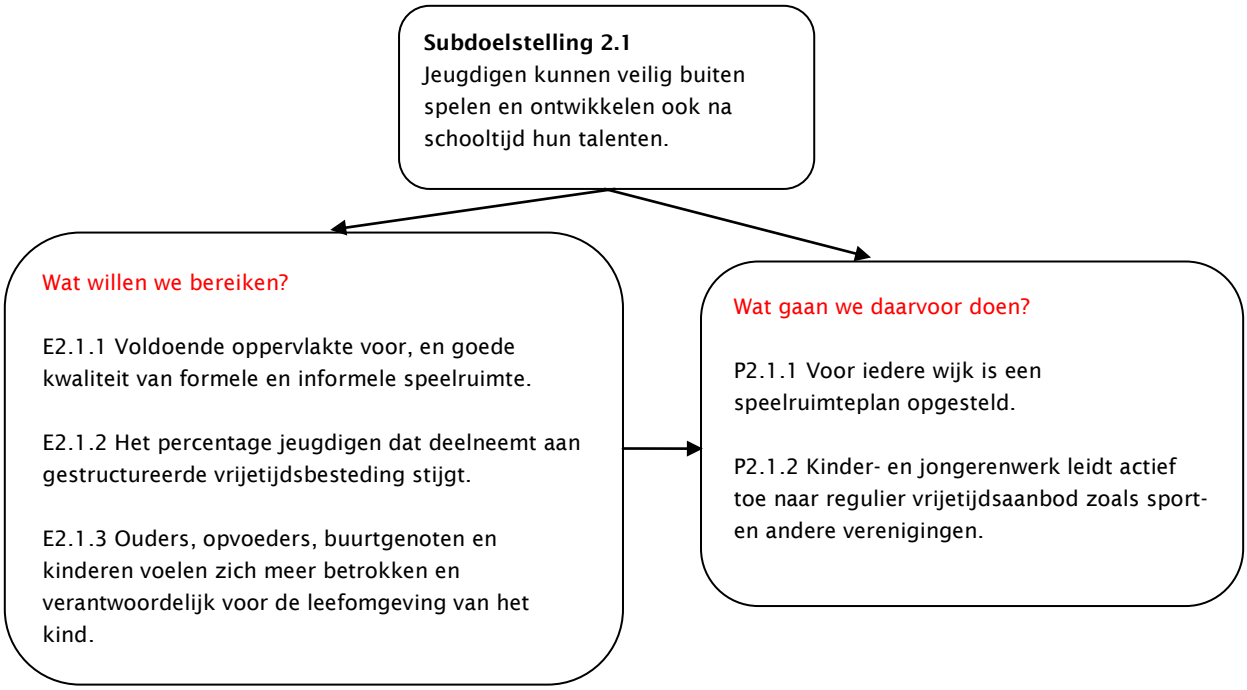
Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Voorlichting discriminatie.
De lagere lasten van 0,17 miljoen euro zijn het gevolg van een in september via het Gemeentefonds ontvangen rijksbijdrage van 0,05 miljoen euro voor de uitvoering van het plan 'Vergroten van de sociale acceptatie van LHBT's (Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuele en Transgender personen) binnen de etnische kringen. Gedurende de periode 2013 tot en met 2016 ontvangt Utrecht voor de uitvoering van dit plan jaarlijks 0,05 miljoen. Het laatste kwartaal van 2013 is gebruikt om samen met G4 hiervoor een plan op te stellen. De resterende lagere lasten zijn het gevolg van incidenteel lagere uitgaven op deze doelstelling.

Toegankelijkheid.
De opdrachten inzake toegankelijkheid zijn later tot stand gekomen dan gepland, waardoor het budget dit jaar niet volledig is uitgegeven.

Subdoelstelling 2.1: Vrije Tijd en Speelruimte

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.1.1
Voldoende oppervlakte voor, en goede kwaliteit van formele en informele speelruimte.

In 2013 was 60% van de ouders (zeer) tevreden over de speelplekken voor kinderen in hun buurt. In 2012 was dit 59%, dit cijfer is dus redelijk stabiel gebleven.

Effectdoelstelling 2.1.2
Het percentage jeugdigen dat deelneemt aan gestructureerde vrijetijdsbesteding stijgt.

Kinderen en jongeren, die moeite hebben met het vinden van zinvolle vrijetijdsbesteding, waaronder kennismaking met sport- en cultuuraanbod, het zelf organiseren en participeren in buurtgerichte activiteiten en het vinden van bijbaantjes, zijn geholpen door inzet van het jongerenwerk en het kinderwerk, de sportverenigingen en de nieuwe organisatie voor wijkgerichte sportstimulering, de stichting Harten voor Sport. Het aantal jeugdigen dat deelneemt aan georganiseerde vrijetijdsbesteding is met 92% gelijk gebleven.

Effectdoelstelling 2.1.3
Ouders, opvoeders, buurtgenoten en kinderen voelen zich meer betrokken en verantwoordelijk voor de leefomgeving van het kind.

Ter versterking van de pedagogische civil society is de vreedzame wijkaanpak uitgebreid naar Hoograven, Rivieren/Dichterswijk en Leidsche Rijn. De vreedzame wijkaanpak wordt nu uitgevoerd in (delen van) de wijken Overvecht, Zuidwest, Oost, Vleuten-De Meern, Noordwest, Zuid en Leidsche Rijn. Ook was de inzet vooral gericht op borging van deze ervaring en methodiek in de organisaties. Professionele organisaties zijn verbonden met ander niet-professionele organisaties door middel van platforms en trainingen. Ter bevordering van de ouderbetrokkenheid in de aanpak zijn oudertrainingen ontwikkeld en deze worden nu als pilot in de wijken Kanaleneiland en Noordwest. aangeboden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.1.1
Voor iedere wijk wordt een speelruimteplan opgesteld.

De resterende wijkspeelruimtekaders voor West, Binnenstad, Oost, en Noordoost, zijn in 2013 vastgesteld. Vanuit het budget 'speelplekken voor buurt/schoolpleinenbudget' is in 2013 geïnvesteerd in de schoolpleinen Pieterskerkhof (binnenstad), Luc Stevensschool (Zuidwest) en De Wissel (Noordoost).

Prestatiedoelstelling 2.1.2
Kinder- en jongerenwerk leidt actief toe naar regulier vrijetijdsaanbod zoals sport- en andere verenigingen.

Er is 10% van het reguliere budget voor jongerenwerk ingezet op brede VMBO scholen in het voortgezet onderwijs. Het jongerenwerk levert daar een bijdrage aan de versterking van het pedagogisch klimaat op de school. De helft van het budget voor talentontwikkeling binnen het jongerenwerk is specifiek ingezet voor meiden, met zowel stedelijke als buurtgerichte activiteiten. In alle wijken is jongerenwerk ingezet, zowel ambulant als op locatie. De activiteiten van het jongerenwerk helpen jongeren om vrije tijd op een positieve manier in te vullen. Doorgaans organiseren jongeren de activiteiten gedeeltelijk of volledig zelf.

Er zijn combinatiefunctionarissen ingezet op onderwijs, sport en cultuur. Combinatiefuncties in het onderwijs vervullen hun functie op één of meer van de thema's algemene coördinatie, talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid en vreedzaam. De combinatiefunctionarissen sport fungeren als bruggenbouwer tussen de sportvereniging en de scholen, zowel op school en/of na schooltijd in de wijk. Tot slot is de combinatiefunctionaris cultuur in dienst van een culturele organisatie en fungeert als cultuurcoach met als taak de versterking van de culturele competenties van leerlingen.

De wijkgerichte sportstimulering wordt vanaf augustus 2013 uitgevoerd door de Stichting Harten voor Sport. In het kader van het EYOF is daarnaast een programma van sportieve side-events uitgevoerd onder de naam 'de Achmea High Five Challenge', waarin de nadruk lag op kennismaking door de jeugd met een gevarieerd aanbod aan sporten. (zie programma Sport). Jeugdparticipatie werd vormgegeven door twee projecten de 'Kinderraadsvergadering' en 'U-Shake'. U-shake (15-25 jaar) wordt omgevormd van projectmatige (verticale) participatie naar (horizontale) jongerenparticipatie 'van binnenuit' en op vrijwillige basis. Het proces van gevraagd en ongevraagd advies wordt gefaciliteerd. De kinderraadsvergadering wordt stadsbreed door kindersociaal makelaars aan alle basisscholen (groep 7 en 8) aangeboden. Kinderen hebben een stem en oefenen met burgerschap en democratie door zelf na te denken over een Vreedzame buurt of school en de verzonnen projecten zélf uit te voeren. Twee keer per jaar gaan kinderen in debat met de burgemeester. De (gratis)kinderrondleidingen in het Stadhuis dragen bij aan de kennis over democratie.

Indicatoren subdoelstelling 2.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.1.1	% ouders (zeer) tevreden over speelplekken voor kinderen in hun buurt	Inwonersenquête	63% (2009)	63%	60%
E2.1.2	% jeugdigen (PO) dat deelneemt aan georganiseerde vrijetijdsbesteding	Jeugdmonitor	92% (2010)	95%	92%
Prestatie-indicatoren:					
P2.1.1	Aantal gerealiseerde speelruimteplannen	Maatschappelijke Ontwikkeling (S&S)	0 (2009)	6	10
P2.1.1	Aantal uren openstelling speeltuinen	Maatschappelijke Ontwikkeling (S&S)	30.000 (2008)	30.000	30.000
P2.1.2	Aantal fte aangestelde combinatiefuncties	Maatschappelijke Ontwikkeling (Ond)	0 (2008)	40	50.57[33]

[33] Hier zit de inzet van 14.4 fte aan buurtsportcoaches in.

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P2.1.1 Speelruimte	632	4.006	3.532	474
P2.1.2 Vrijetijdsbesteding	9.627	5.955	5.828	127
Totaal lasten	**10.260**	**9.961**	**9.360**	**601**
Baten				
P2.1.1 Speelruimte	0	0	0	0
P2.1.2 Vrijetijdsbesteding	0	0	35	35
Totaal baten	**0**	**0**	**35**	**35**
Saldo lasten en baten	**10.260**	**9.961**	**9.325**	**636**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**10.260**	**9.961**	**9.325**	**636**

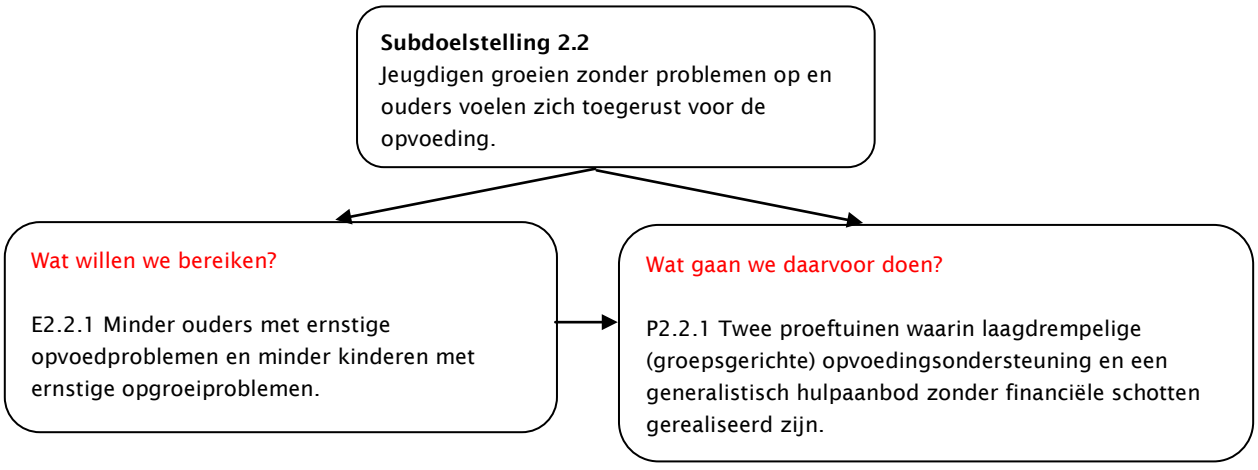
Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Speelruimte
De onderbesteding is het gevolg van het uitblijven van aanvragen voor inzet van het budget voor speelpleinen in de buurt en vervanging van speelvoorzieningen. Zoals gemeld in de Programmabegroting 2014 zal vanaf 2015 deze onderbesteding binnen dezelfde doelstelling gebruikt worden voor de inzet van combifunctionarissen, in cofinanciering met het Rijk.

Vrijetijdsbesteding
De baten van 0,035 miljoen euro betreffen de bijdrage van twee externe partijen aan uitvoering van het Wijk Actie Plan Overvecht in 2013.

Subdoelstelling 2.2: Opvoeden en opgroeien

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.2.1
Minder ouders met ernstige opvoedproblemen en minder kinderen met ernstige opgroeiproblemen.

Met de ruim 80.000 jaarlijkse contacten met kinderen en hun ouders legt de Jeugdgezondheidszorg een basis voor gezond en veilig opgroeien. Ouders konden in 2013 op een toegankelijke manier met opvoedingsvragen en problemen terecht bij de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG's). Zij zijn daar individueel en in groepsverband ondersteund door de wijkpedagogen, jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen van de Jeugdgezondheidszorg.
In de buurten waar een team Jeugd actief was, werden gezinnen in contact gebracht met het buurtteam. De website www.jeugdengezinutrecht.nl trekt maandelijks circa 5000 bezoekers, die daar informatie en advies vinden over de dienstverlening vanuit de CJG's en over uiteenlopende opvoedvraagstukken. Verder hebben honderden mensen vragen gesteld via de telefonische spreekuren, het KCC en e-consult.

In een deel van Overvecht en Ondiep konden gezinnen met opvoedvragen voor het eerst terecht bij teams Jeugd[34]. De professionals in de teams Jeugd werken volgens nieuwe leidende principes. Deze nieuwe werkwijze leidt tot effectievere zorg voor jeugd en wordt verder uitgebreid zodat in 2015 alle gezinnen die dat nodig hebben toegang hebben tot teams Jeugd. Uit het evaluatieonderzoek van Verwey-Jonker/Ecorys blijkt dat de teams Jeugd succesvol zijn. De aanpak leidt tot zowel meer efficiënte en meer effectieve zorg voor jeugd en gezinnen. Het beroep op zwaardere zorg is, in de wijken waar de teams Jeugd zitten, dan ook afgenomen. Gezinnen die gebruik hebben gemaakt van de ondersteuning, begeleiding en zorg van het buurtteam zijn daarover zeer tevreden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.2.1
Twee proeftuinen waarin laagdrempelige (groepsgerichte) opvoedingsondersteuning en een generalistisch hulpaanbod zonder financiële schotten gerealiseerd zijn.

In de kadernota 'zorg voor jeugd' is aangegeven dat de Jeugdgezondheidszorg een centrale rol vervult binnen de CJG's. In lijn met de 'modernisering Jeugdgezondheidszorg' zet de GG en GD een beweging in gang die koerst op kwalitatief hoogwaardige dienstverlening door de Jeugdgezondheidszorg. Hierin is er meer ruimte voor maatwerk en voor de professionals in de Jeugdgezondheidszorg om te doen wat nodig is. Vanuit de zeven CJG's is de inzet van de Opvoedbureaus en Jeugdadviesteams gecontinueerd. Ze hebben dit aanbod afgestemd op de vraag en behoefte in de wijk en samengewerkt met wijkpartners zoals scholen en sociaal makelaars. Daarnaast hebben maatschappelijk werkers en de orthopedagogen van de Jeugdadviesteams ook in 2013 advies en ondersteuning geboden aan professionals om jeugdigen en gezinnen in de buurten waar nog geen buurtteam actief is, zo snel mogelijk toe te leiden naar passende hulp. Dit aanbod van de Jeugdadviesteam blijft een belangrijke coördinerende functie behouden voor zolang de versnippering in het jeugdzorgaanbod blijft bestaan (uiterlijk tot 1 januari 2015). Via de CJG website en een stedelijk telefoonnummer is advies en informatie geboden.

In 2013 zijn is het aantal teams Jeugd uitgebreid van twee naar vier teams. Met ingang van 1 januari 2014 komen daar nog twee teams bij en een Jeugdteam op het MBO. De professionals van deze teams verzorgen het schoolmaatschappelijk werk op de basisscholen, hebben nauwe samenwerking met de huisartsen, de Jeugdgezondheidszorg, het jongerenwerk etcetera in de wijk. In de buurten waar teams Jeugd werkzaam zijn is Wrap Around Care geïntegreerd in de werkwijze van de teams. In de andere wijken voert JES030 deze methodiek nog uit. In de teams Jeugd zijn professionals werkzaam van meer dan tien verschillende zorgaanbieders. Deze professionals beschikken allen over competenties en vaardigheden om ambulante zorg en begeleiding te verlenen aan gezinnen die dat nodig hebben. Zij zijn zeer taakvolwassen en opereren in een nieuwe wereld waarin niet allerlei protocollen de werkwijze voorschrijven maar waarin professionals worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid om op een effectieve manier te doen wat nodig is. Het is ook een wereld die nog sterk in ontwikkeling is, bijvoorbeeld als het gaat om vragen als de samenwerking met de strafrechtketen, de samenwerking met de scholen voor voortgezet onderwijs, het versterken van cultuursensitief werken, de sturing en bekostiging et cetera. Het houvast in deze veranderopgave

[34] Voor de inwoners is het uitgangspunt één Buurtteam met daarachter twee professionele groepen (team Jeugd en team Sociaal). Daarom wordt hier consequent gesproken over team Jeugd.

wordt gevonden in de koers die is uitgezet in de kadernota Zorg voor Jeugd en het grote draagvlak dat daarvoor bestaat bij partners, cliënten en bestuurders.

Relevante omgevingsfactoren
De tweede kamer heeft het wetsvoorstel voor de decentralisatie van jeugdzorg aangenomen. We gaan door met het verder vormgeven van de transformatie Zorg voor Jeugd.

Indicatoren subdoelstelling 2.2

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.2.1	% ouders dat gebruik maakt van intensieve jeugdzorg	Inwonersenquête (Onderzoek)	4% (2012)[35]	4%	4%
Prestatie-indicatoren:					
P2.2.1	Aantal proeftuinen met generalistisch hulpaanbod	Maatschappelijk Ontwikkeling	0 (2011)	3	4

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P2.2.1 Opvoeden en opgroeien	7.766	8.187	7.015	1.172
Totaal lasten	**7.766**	**8.187**	**7.015**	**1.172**
Baten				
P2.2.1 Opvoeden en opgroeien	132	0	50	50
Totaal baten	**132**	**0**	**50**	**50**
Saldo lasten en baten	**7.634**	**8.187**	**6.965**	**1.222**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**7.634**	**8.187**	**6.965**	**1.222**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Opvoeden en opgroeien.
De lasten zijn 1,2 miljoen euro lager uitgevallen dan verwacht. Dit heeft drie oorzaken. Ten eerste is er een eenmalige onderbesteding van 0,7 miljoen euro vanwege het uitstellen van de jeugdwet met een jaar, waardoor enerzijds een vertraging van de uitgaven is opgetreden, terwijl er anderzijds meer geld beschikbaar kwam dan verwacht. In meerjarenperspectief werd krapte in budgetten verwacht vanwege de initiële ingangsdatum van de decentralisatie in 2014 (en de kortingen die dan al doorberekend zouden worden door het Rijk). Hiervan is nu pas sprake per 2015. Daarnaast is pas in december 2013 bekend geworden dat de transformatiebijdrage vanuit het Rijk op hetzelfde niveau blijft in 2014. Ook vanuit de Provincie is er meer dekking gekomen, om ons voor te bereiden op de vernieuwing.

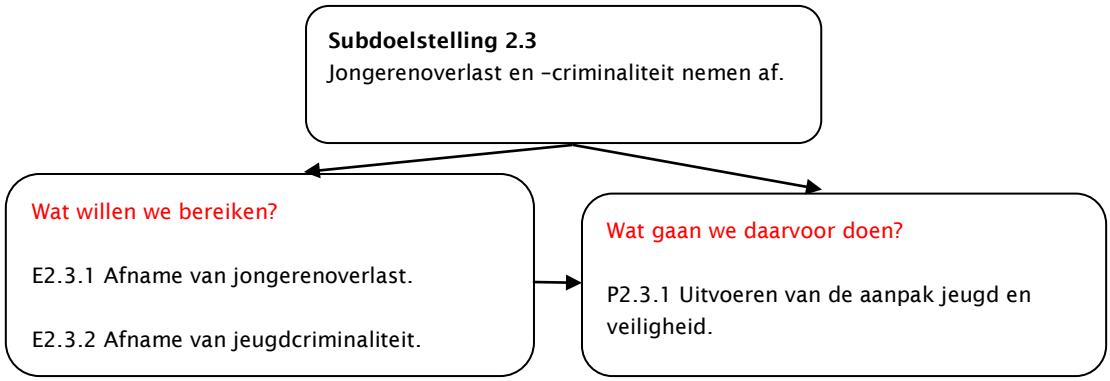
[35] In 2012 voor het eerst gemeten via de inwonersenquête.

Hierdoor zijn de gemeentelijke middelen voor de transformatie 'Zorg voor Jeugd' nog niet volledig besteed. De taken waar deze middelen voor bedoeld waren, zijn voor een belangrijk deel verschoven naar 2014 en verder.

Ten tweede zijn de kosten voor schoolmaatschappelijk werk 0,3 miljoen euro lager doordat een deel van de uitgaven 2013 het voorgaande jaar al is verantwoord. Tenslotte is een deel van de geplande uitgaven (0.2 miljoen euro) in 2013 voor de uitvoering van de Centra Jeugd en Gezin taken vertraagd.

De baten betreft een eenmalige bijdrage van de Provincie Utrecht aan de voorbereiding van de transformatie 'Zorg voor de Jeugd' naar aanleiding van de statenmotie zorgvernieuwing.

Subdoelstelling 2.3: Jongerenoverlast en -criminaliteit nemen af

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.3.1
Afname van jongerenoverlast.

Er is in 2013 een lichte daling van de ervaren jeugdoverlast van 21% naar 19%. De ambitieuze doelstelling van 14% is gebaseerd op een eenmalige positieve uitschieter van 14% in 2009. De afgelopen jaren is het percentage redelijk stabiel rondom de 20%. Alleen in 2009 was er een positieve uitschieter naar 14%. Het aantal meldingen van jongerenoverlast bij de politie is gedaald naar 18%

Effectdoelstelling 2.3.2
Afname van jeugdcriminaliteit.

In 2013 bedroeg het aantal unieke aangehouden jeugdige verdachten in de leeftijdscategorie 12 tot en met 24 jaar, dat in Utrecht woont, 2.6% van het totaal aantal jeugdigen in die leeftijdscategorie dat in Utrecht woont.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.3.1
Uitvoeren van de aanpak jeugd en veiligheid.

Utrecht telde in mei 2013 in totaal 21 problematische jeugdgroepen terwijl dit in 2012 40 problematische jeugdgroepen waren. Deze 21 jeugdgroepen bestonden uit acht hinderlijke, acht overlastgevende en vijf criminele groepen. In deze 21 groepen zitten ongeveer 288 jongeren. Vorig jaar waren dat er 640. Voor alle groepen is een plan van aanpak in uitvoering, met daarin een aanpak gericht op het individu, een aanpak gericht op de groep als geheel en op het domein.

De daling van het aantal groepen en het aantal jongeren in die groepen ligt in lijn met de lichte daling van de ervaren jeugdoverlast van 21% naar 19% en de daling van 18% van het aantal meldingen jongerenoverlast bij de politie. Ook het beeld van de professionals uit de wijken is, dat het rustig is en dat er weinig incidenten zijn. Vooral de

kopstukkenaanpak, strakke regie, het betrekken van ouders en de preventieve inzet van het jongerenwerk dragen ons inziens bij aan dit resultaat. Wel ontstaan er in sommige wijken nieuwe groepen en zijn er nog steeds specifieke groepen die onze aandacht vragen en krijgen. Maar al met al zitten we op de goede weg met de aanpak.

Nieuwe groepen zijn vroegtijdig gesignaleerd door het jongerenwerk en er is contact gelegd met de jeugdgroepen. Jongeren zijn aangesproken op hun gedrag en verantwoordelijkheid en zij werden geholpen met het vinden van een positieve vrijetijdsbesteding. De ouders zijn hier ook bij betrokken. In de buurten waar teams Jeugd actief zijn, heeft het jongerenwerk een belangrijke rol in het motiveren van jongeren om hulp te zoeken bij het buurtteam.

Het dagbestedingsaanbod voor jongeren is in 2013 door Titan (tot mei 2013) en ReGi (vanaf mei 2013) uitgevoerd. Zowel individueel als in groepsverband is maatwerk aangeboden. Er is zorg gedragen voor een zorgvuldige overdracht van jongeren die bij Titan in traject zaten naar ReGi, dan wel naar een andersoortige dagbesteding.

De pedagogische begeleiding van jongeren is in de eerste helft van 2013 door verschillende partijen uitgevoerd. Vanaf augustus 2013 is dit aanbod belegd bij JES 030 met uitzondering van het Jongerenteam waarvoor JoU aan de lat staat. De werkwijze van JES030 sluit aan bij de kadernota Zorg voor Jeugd. In de uitvoering is ruimte voor maatwerk. In augustus is aandacht geweest voor een zorgvuldige overdracht van cliënten aan JES030.

Relevante omgevingsfactoren
Vanuit de aanpak jeugd en veiligheid wordt de verbinding gezocht met ontwikkelingen als de transformatie Zorg voor Jeugd en de doorontwikkeling van de Persoonsgebonden Aanpak in de veiligheidsregio Utrecht.

Indicatoren subdoelstelling 2.3

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.3.1	Ervaren jongerenoverlast (% vaak)	Inwoners- enquête (Onderzoek)	22% (2006	14%	19%
E2.3.2	Aandeel jeugdige verdachten van het totaal aantal jeugdigen	BVH	2.9% (2010)	2.9%	2.6%
Prestatie-indicatoren:					
P2.3.1	Percentage groepsgerichte plannen van aanpak ten opzichte van het aantal groepen	Aanpak jeugdgroepen	51% (2010)	100%	100%

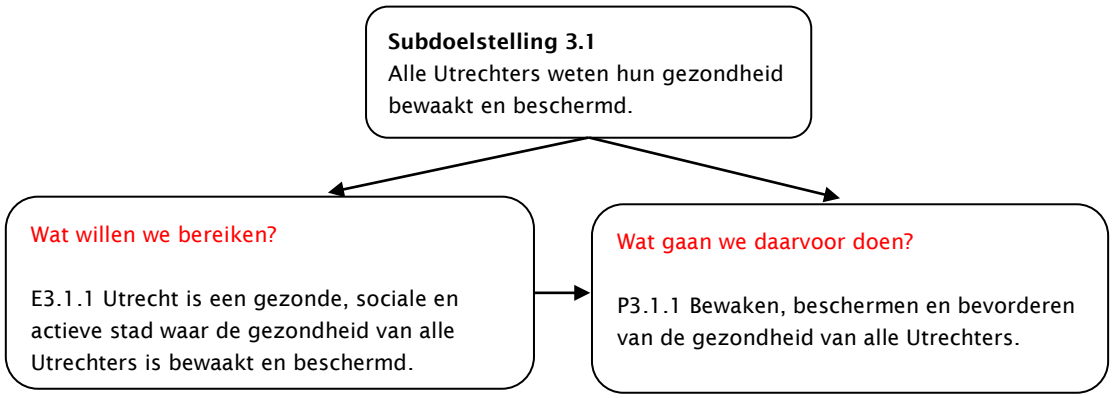
Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P2.3.1 Jeugd en veiligheid	452	409	418	-9
Totaal lasten	**452**	**409**	**418**	**-9**
Baten				
P2.3.1 Jeugd en veiligheid	0	0	0	0
Totaal baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo lasten en baten	**452**	**409**	**418**	**-9**

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**452**	**409**	**418**	**-9**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Subdoelstelling 3.1: Alle Utrechters weten hun gezondheid bewaakt en beschermd

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 3.1.1
Utrecht is een gezonde, sociale en actieve stad waar de gezondheid van alle Utrechters is bewaakt en beschermd.

Besmetting met infectieziekten zijn waar mogelijk voorkomen of in ieder geval zo snel mogelijk opgespoord om verdere verspreiding te voorkomen. Met de Jeugdgezondheidszorg en daaraan gelieerde activiteiten richten wij ons op het kind en hun ouders/verzorgers. De Jeugdgezondheidszorg bewaakt, beschermt en bevordert gezond opvoeden en opgroeien. Wij willen bereiken dat jongeren het eerste gebruik van alcohol en drugs uitstellen en risicovol gebruik voorkomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 3.1.1
Bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle Utrechters.

Bij infectieziektebestrijding lag de nadruk op preventie, bron- en contactopsporing en outbreakmanagement. Het kennisnetwerk zoönose en de regionale focusgroep infectieziektebestrijding zijn opgericht. De focusgroep adviseert het Regionaal Overleg Acute Zorg. Infectieziektebestrijding en technische hygiënezorg hebben bij casuïstiek de kennis gebundeld. De landelijk visitatiecommissie infectieziektebestrijding was lovend over de technische hygiënezorg en de geïntegreerde benadering met infectieziektebestrijding. Met tuberculosebestrijding proberen we besmettingen zoveel mogelijk te voorkomen en zo snel mogelijk op te sporen en. Daarvoor waren er 10.391 contactmomenten en 80 brononderzoeken. 60 mensen hadden tuberculose, drie daarvan waren Multi Drug Resistant patiënt. Multiresistentie is wereldwijd een probleem. In 2013 is het patiëntveiligheidscertificaat gehaald dat aangeeft dat we patiëntveilige zorg bieden [36].

[36] Conform het Veiligheids Management Systeem NTA 8009:201.

De GG en GD gaf 44 gezondheidsadviezen bij ruimtelijke plannen, in 2012 waren dit er achttien. In de adviezen is aandacht voor luchtkwaliteit en geluidshinder. Er is positief geadviseerd over de uitbreiding van de milieuzone. We hebben lokale initiatieven voor een gezonde leefomgeving en gezond voedsel gestimuleerd, zichtbaar gemaakt, verbonden en waar nodig ondersteund. Een voorbeeld is de realisatie van drie buurtmoestuinen in Overvecht die ook bijdragen aan de wijkambitie voor meer kwaliteit van groen. Het landelijk congres Dag van de Stadslandbouw 2014 is in Utrecht.

Activiteiten op het gebied van seksualiteit en weerbaarheid zijn gericht op ondersteuning van een gezonde relationele en seksuele ontwikkeling bij kinderen en jongeren. Dit is ook van belang ter voorkoming van uitsluiting en discriminatie op basis van seksuele voorkeur (effectdoelstelling 1.3.1). Aan de Week van de Lentekriebels deden in Utrecht ruim 12.500 leerlingen en bijna 1.000 leerkrachten mee van 60 basisscholen, waaronder scholen uit het speciale en bijzonder (basis)onderwijs. De lessenserie Lang leve de Liefde voor tweede- en derdeklassers in het voortgezet onderwijs is gegeven aan twee VMBO scholen en een school voor voorgezet speciaal onderwijs. De voorlichting over seksueel overdraagbare aandoeningen is gericht op risicogroepen. In het MBO hebben 1.450 leerlingen uit 77 klassen voorlichting gekregen over seksuele gezondheid. 116 jongeren kwamen op het Utrechtse Sense spreekuur en de Sense website trok 76.000 bezoekers uit de Provincie Utrecht. Hoogrisicogroepen bereikten wij onder andere via internet (chat) en het aanbieden van hepatitis B vaccinaties. Ongeveer 4900 mensen bezochten de soa-poli van het UMC Utrecht.

Inspectie kinderopvang heeft 616 inspecties uitgevoerd. Door een aantal zware handhavingtrajecten en door veel aanvragen om een kinderopvang te starten, is dat minder dan gepland. In onze communicatie over kwaliteit en kinderopvang gericht op ondernemers en ouders, maken wij verantwoordelijkheden en rollen van de betrokken partijen helder.

In de Jeugdgezondheidszorg werken wij met kinderen en hun ouders, (voor)scholen, buurtteams Jeugd en Gezin, huisartsen en andere professionele partners samen om de Utrechtse jeugd op te laten groeien tot gezonde, betrokken, actieve en zelfstandige burgers. Hierbij gaan we uit van de inzichten en wensen van de jeugdigen en de ouders/opvoeders. In 2013 waren ongeveer 80.000 contactmomenten. De groei van het aantal kinderen in de Gemeente Utrecht is binnen de budgettaire kaders opgevangen door hetzelfde aantal contactmomenten op een risicogerichte manier te verdelen. Daarvoor zijn wij afgeweken van het basistekenprogramma en anticiperen wij op de aanbevelingen van commissie De Winter. Wij voeren het Rijksvaccinatieprogramma uit. Kinderen met (risico op) taalachterstand leiden we actief toe naar voorscholen. De jeugdverpleegkundigen en de jeugdartsen werken zoveel mogelijk op scholen. We ondersteunen als kernpartner scholen bij de uitvoering van het Passend Onderwijs. In Utrecht startte een pilot waarbij jongeren van 15/16 jaar een digitale vragenlijst invullen en vervolgens persoonlijke gezondheidsadviezen krijgen en gewezen worden op de site 'jong030.nl/hoegezondbenjij'. Desgewenst of op verzoek roepen wij de jongere op voor een gesprek met de Jeugdgezondheidszorg. De scholen krijgen informatie op leerlingpopulatieniveau en dat is de basis voor een gesprek over mogelijke (collectieve) interventies op school. De pilot is de Utrechtse uitwerking van het landelijk ingevoerde 'puberconsult' voor 15/16 jarigen.

Met samenhangende activiteiten gebaseerd op vier pijlers[37] is in de stad gewerkt aan het uitstellen van het eerste gebruik van alcohol en drugs en het voorkomen van schadelijk gebruik. De daling van het percentage kinderen dat in groep 7 en 8 ooit gedronken heeft met 7% ten opzichte van de doelstelling lijkt aan te tonen dat onze aanpak voor deze leeftijdsgroep werkt. Vereniging Sport Utrecht, Victas en 22 sportverenigingen ondertekenden samen met ons het vernieuwde Sport- en alcoholconvenant 2013-2016. Met trainingen voor coaches, ouders en barpersoneel benadrukken wij het belang van goed voorbeeldgedrag. Negentien verenigingen deden mee aan de BOBsportcampagne. Ook met supermarkten werken we samen om alcoholverkoop aan jongeren te voorkomen. Vanuit onze handhavende en toezichthoudende taak controleren we supermarkten, horeca, sportkantines en de openbare ruimte. We hebben ons voorbereid op de verhoging van de wettelijke leeftijdsgrens naar achttien jaar. Alle ouders met kinderen tussen veertien en achttien jaar kregen een informerende brief over de leeftijdsverhoging. Voorlichting over alcohol- en drugsgebruik op het basis- en voortgezet onderwijs wordt gecombineerd met ouderavonden. Anticiperend op de leeftijdsverhoging voor alcohol is het accent verschoven van basis- naar voortgezet onderwijs. Zo sluiten we meer aan bij de kritische leeftijd rond veertien jaar waarop jongeren starten met experimenteren. Op 40 basisscholen zijn aan 58

[37] De vier pijlers zijn: 1. Voorlichting en educatie), 2. Inrichting van de omgeving (fysieke en sociale omgeving), 3. vroegsignalering, advies en ondersteuning, 4. Regelgeving en handhaving.

groepen weerbaarheidstrainingen[38] gegeven. We zijn doorgegaan met de wijkaanpak 'Jongeren en alcohol in Oost' en in Vleuten-De Meern en Ondiep[39] zijn we hiermee gestart. Daarnaast werken we aan een betere signalering van problematisch gebruik bij risicojongeren. Zo hebben twee scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en zorginstellingen voor verstandelijk beperkte jongeren een reglement en zorgprotocol voor alcohol en drugs ingevoerd en zijn docenten/professionals getraind in het signaleren van problematisch gebruik.

Wij monitoren (voortdurend) de gezondheidstoestand van de Utrechters. In februari 2014 is de Volksgezondheidsmonitor Utrecht (VMU) verschenen. Daarvoor zijn in 2013 alle gegevens bij elkaar gebracht en besproken in verschillende gremia. Daarnaast zijn voor diverse projecten actiebegeleidende en evaluatieve onderzoeken gedaan. Met piketfunctionarissen hebben wij een actieve bijdrage geleverd aan de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) georganiseerd vanuit de Veiligheidsregio Utrecht.

Indicatoren subdoelstelling 3.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E3.1.1	Percentage inwoners ≥ 19 jaar met een uitstekend tot (zeer) goed ervaren gezondheid	Gezondheids-peiling	78% (2012)	78%[40]	78%
E3.1.1	Percentage kinderen in groep 7 en 8 (PO) met (heel)goed ervaren gezondheid	Jeugd Monitor	88% (2009-2010)	89%	91%[41]
E3.1.1	Percentage kinderen in groep 7 en 8 (PO) dat ooit gedronken heeft	Jeugd Monitor	30% (2009-2010)[42]	26%	19%[43]
Prestatie-indicatoren:					
P3.1.1	Aantal voorlichtingsbijeenkomsten seksuele gezondheid aan 1e-/2e - jaarsstudenten op MBO scholen	GG en GD	77 (2010)	100	75
P3.1.1	Aantal inspecties van kinderopvang-voorzieningen uitgevoerd conform jaarlijks handhavingsplan	GG en GD	464 (2010)	700[44]	616
P3.1.1	Aantal wijken waarin Jeugdgezondheidszorg intensief samenwerkt met (voor)scholen	GG en GD	2 (2010)	3[45]	8
P3.1.1	Percentage op aangeboren afwijkingen gecontroleerde pasgeboren kinderen	RIVM	95% (2010)	95%	95%
P3.1.1	Percentage met voorlichting en preventieactiviteiten over alcohol- en middelengebruik bereikte scholen	GG en GD	PO: 61% VO: 24% (2010)[46]	PO: 70% VO: 27%	PO: 58% VO: 47%
P3.1.1	Aantal weerbaarheidstrainingen per jaar (PO)[47]	GG en GD	46 (2010)[48]	65	58

[38] In de trainingen is ook aandacht voor het weerstaan van de verleiding van alcohol en drugs en de groepsdruk die daarbij gepaard kan gaan.
[39] In deze wijken/buurten is alcohol en/of drugsgebruik onder de jeugd hoger dan in andere wijken/buurten.
[40] De doelstelling van 2013 is aangepast aan de realisatie 2012 zoals opgenomen in de Programma 2014. Met ingang van 2012 meten alle GGD-en volgens landelijke richtlijn de indicator ervaren gezondheid. De vraagstelling is veranderd waardoor deze niet vergelijkbaar meer is met de voorgaande jaren. De gezondheidspeiling wordt een keer in de twee jaar uitgevoerd. De meest recente is van het najaar 2012.
[41] Jeugdmonitor schooljaar 2013-2014. De monitor wordt een keer in de twee jaar afgenomen.
[42] De waarde van 31% uit 2009-2010 is in de Jeugdmonitor 2011-2012 bijgesteld naar 30% voor 2009-2010.
[43] Jeugdmonitor schooljaar 2013-2014. De monitor wordt een keer in de twee jaar afgenomen.
[44] Door gewijzigde wetgeving zijn meer inspecties gepland.
[45] Overvecht, Kanaleneiland en Ondiep.
[46] Schooljaar 2010-2011.
[47] De weerbaarheidstrainingen worden ieder jaar aan alle scholen (PO) aangeboden. Onderwerpen zijn onder andere pesten, alcohol, (homo)seksualiteit, kindermishandeling. Aantal trainingen is inclusief trainingen doorbraakdossier alcohol en jeugd.
[48] Schooljaar 2010-2011.

Wat heeft dat gekost?

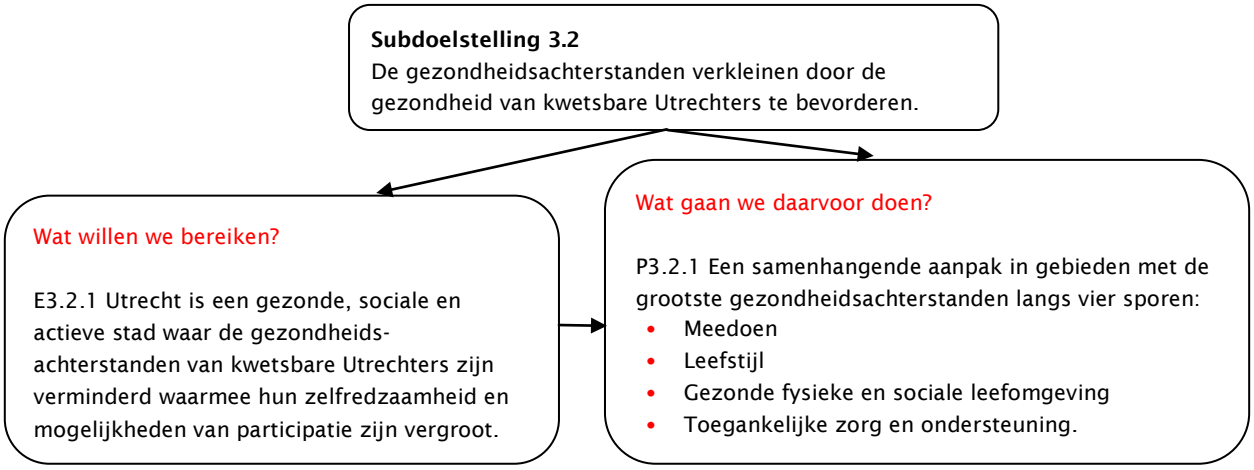
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P3.1.1 Bewaken en beschermen gezondheid Utrechters	16.844	18.218	17.020	1.198
Totaal lasten	**16.844**	**18.218**	**17.020**	**1.198**
Baten				
P3.1.1 Bewaken en beschermen gezondheid Utrechters	4.667	5.824	4.672	-1.152
Totaal baten	**4.667**	**5.824**	**4.672**	**-1.152**
Saldo lasten en baten	**12.178**	**12.394**	**12.348**	**46**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	948	948	0
Saldo na mutaties reserves	**12.178**	**11.446**	**11.400**	**46**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle Utrechters.
Zowel de baten als de lasten zijn lager uitgevallen dan begroot door het onterecht dubbelramen van gekregen en verstrekte subsidie van 1,15 miljoen euro.

Subdoelstelling 3.2: De gezondheidsachterstanden verkleinen door de gezondheid van kwetsbare Utrechters te bevorderen.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 3.2.1
Utrecht is een gezonde, sociale en actieve stad waar de gezondheidsachterstanden van kwetsbare Utrechters zijn verminderd waarmee hun zelfredzaamheid en mogelijkheden van participatie zijn vergroot.

In de wijken Overvecht, Kanaleneiland en Zuilen en Ondiep is verder gegaan met de Gezonde Wijkaanpak. Utrechters worden zich meer bewust van hun eigen mogelijkheden om zelf de gezonde keuze te maken. De beweging Jongeren Op Gezond Gewicht is een van de pijlers om te werken aan gezondheid. Initiatieven gericht op Psychische gezondheid en mentale fitheid van inwoners kunnen rekenen op onze steun. Wij zien deze als belangrijke voorwaarde om mee te kunnen doen in de samenleving.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 3.2.1
Een samenhangende aanpak in gebieden met de grootste gezondheidsachterstanden langs vier sporen: Meedoen, Leefstijl, Gezonde fysieke en sociale leefomgeving en Toegankelijke zorg en ondersteuning.

In de Gezonde Wijk Aanpak stimuleren en faciliteren wij met procesregie de verbinding tussen vraag en behoefte van wijkbewoners en het aanbod van eerstelijns-, welzijn- en preventiepartners. Om samenwerking tussen partners te verstevigen zijn ondermeer wijkbrede netwerkbijeenkomsten[49] georganiseerd waaraan in elke wijk ongeveer honderd wijkprofessionals deelnamen. Binnen de gezonde wijkaanpakken in de wijken Zuilen/Ondiep, Overvecht en Kanaleneiland werkt wijkgezondheidswerk samen met partners en bewoners aan de bewustwording van bewoners van hun eigen kracht, motivatie en mogelijkheden op het gebied van gezondheid. Zo vonden in Noordwest twee beweegweken plaats waar ongeveer 400 volwassenen en kinderen kwamen en is de stadsestafette 'Ontspannen in...' uitgevoerd in Hoograven Lunetten, Overvecht en Noordwest.

In de wijken Hoograven, Kanaleneiland, Zuilen/Ondiep en Overvecht waar de problematiek van overgewicht onder de jeugd het grootst is, is de community aanpak Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) gecontinueerd. Publiek private samenwerking is een belangrijke pijler van de aanpak. Activiteiten rond voeding, beweging en opvoeding op scholen, voorscholen, sportverenigingen, buurthuizen sluiten op elkaar aan. In Kanaleneiland zijn met kinderen, ouders, basisscholen en Albron gezonde broodjes ontworpen die kinderen van thuis meekrijgen naar school nu ze een continurooster hebben. In Overvecht is met scholen en andere wijkpartijen de campagne 'Overvecht drinkt water' gevoerd. De eerste scholen hebben nu water ingevoerd als tussendoortje in plaats van zoete dranken. In Hoograven lag het accent op fruit om tien uur op school en op het stimuleren van ontbijten. In Noordwest is samen met de scholen het inspirerende boekje 'gewoon gezond' uitgebracht om gezondheid op de scholen te blijven agenderen. Ook zijn stappen gezet in de ketensamenwerking en het ontwikkelen van een community aanpak samen met de sociaal makelaars. In sommige wijken is meegelift met de EYOF-Achmea evenementen, door tijdens de sportdagen het water drinken te promoten. Tijdens het EYOF festival is in het EYOF Achmea huis een JOGG bijeenkomst belegd voor private partners en omliggende gemeenten.

De psychische gezondheid en de mentale fitheid van inwoners is belangrijk om mee te kunnen doen in de samenleving. Wij stimuleren het programma LevenslustForLife. Zo hebben we in november het Ambassadeursdiner georganiseerd met potentiële ambassadeurs. Met het diner en de voorbereidingsbijeenkomsten is een bijdrage geleverd aan het agenderen van en communiceren over dit onderwerp met partners in de stad.

[49] Wijkconferentie Samen Werken Samen Gezond in Overvecht, Schakelbijeenkomst Kanaleneiland & Transwijk in Zuidwest en Netwerkbijeenkomst Bewegen met Elkaar in Noordwest.

In 2013 hebben twee groepen initiatiefnemers bij het Ministerie van VWS een ontheffing op de Opiumwet aangevraagd voor een social cannabisclub. De aanvraagprocedure liep nog eind 2013. Voor het behandelexperiment is een protocol ontwikkeld om GGZ-patiënten met schizofrenie cannabis te verstrekken met een samenstelling die psychoses niet uitlokt maar mogelijk kan dempen. Eind 2013 was dit behandelprotocol onderwerp van medisch-ethische toetsing.

Indicatoren subdoelstelling 3.2

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E3.2.1	Percentage inwoners ≥ 19 jaar dat onvoldoende regie op eigen leven ervaart in buurten met integrale gebiedsaanpak	Gezondheids-peiling	16% (2010)	15%	18%[50]
E3.2.1	Percentage inwoners ≥ 19 jaar met matig of slecht ervaren gezondheid in buurten met integrale gebiedsaanpak	Gezondheids-peiling	34% (2012)	34%[51]	34%
E3.2.1	Percentage[52] kinderen met overgewicht in groep 2 en 7 (PO) in buurten met JOGG-inzet	GG en GD	25% (2010)	23%	22%
E3.2.1	Percentage inwoners ≥ 19 jaar dat voldoende beweegt in wijken met integrale gebiedsaanpak	Gezondheids-peiling	62% (2010)	63%	59%[53]
Prestatie-indicatoren:					
P3.2.1	Aantal wijken/buurten met aanpak Gezonde Wijk	GG en GD	1 (2010)	3	3
P3.2.1	Aantal bereikte inwoners per wijk door wijkgezondheidswerk	GG en GD	500 (2010)[54]	500	500
P3.2.1	Aantal wijken/buurten met JOGG-inzet	GG en GD	1 (2010)	4[55]	4

[50] Het percentage is afkomstig uit de gezondheidspeiling van 2012. De toename is sterker onder lager opgeleiden en Utrechters met allochtone achtergrond. Ook rapporteren meer Utrechters psychische problemen en/of financiële problemen.

[51] De doelstelling van 2013 is aangepast aan de realisatie 2012 zoals opgenomen in de Programma 2014. Met ingang van 2012 meten alle GGD-en volgens landelijke richtlijn de indicator ervaren gezondheid. De vraagstelling is veranderd waardoor deze niet vergelijkbaar meer is met de voorgaande jaren. De gezondheidspeiling wordt een keer in de twee jaar uitgevoerd. De meest recente is van het najaar 2012.

[52] Percentage is inclusief obesitas.

[53] Het percentage is afkomstig uit de gezondheidspeiling van 2012. Na een verbetering in 2010 ten opzichte van 2008, zien we nu een daling. Later metingen moeten uitwijzen of 2010 een uitschieter vormde of dat de positieve trend sinds 2012 gekeerd is.

[54] Waarde 2010 exclusief extra bereik door WAP-middelen.

[55] Noordwest (Ondiep, Zuilen en Pijlsweerd), Overvecht, Zuid (Hoograven, Tolsteeg en Bokkenbuurt), Zuidwest (Kanaleneiland en Transwijk).

Wat heeft dat gekost?

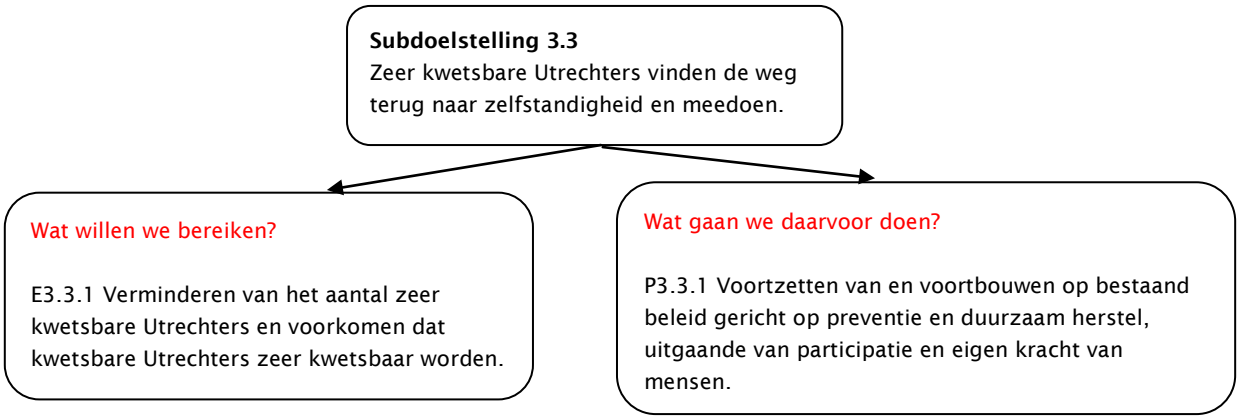
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P3.2.1 Een samenhangende aanpak in gebieden met de grootste gezondheidsachterstanden	3.170	3.284	3.635	-351
Totaal lasten	**3.170**	**3.284**	**3.635**	**-351**
Baten				
P3.2.1 Een samenhangende aanpak in gebieden met de grootste gezondheidsachterstanden	33	119	190	70
Totaal baten	**33**	**119**	**190**	**70**
Saldo lasten en baten	**3.137**	**3.165**	**3.445**	**-281**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**3.137**	**3.165**	**3.445**	**-281**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Een samenhangende aanpak in gebieden met de grootste gezondheidsachterstanden langs vier sporen: Meedoen, Leefstijl, Gezonde fysieke en sociale leefomgeving en Toegankelijke zorg en ondersteuning.
De baten zijn 0,07 miljoen euro hoger door extra bijdragen van derden voor onder andere het project Jongeren op Gezond Gewicht. Tegenover deze hogere baten staan extra lasten. Daarnaast zijn lasten hoger door incidenteel niet volledig kunnen opvangen van taakstellingen.

Subdoelstelling 3.3: Zeer kwetsbare Utrechters vinden de weg terug naar zelfstandigheid en meedoen

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 3.3.1
Verminderen van het aantal zeer kwetsbare Utrechters en voorkomen dat kwetsbare Utrechters zeer kwetsbaar worden.

In 2013 zijn alle vergunningen voor exploitanten van raamprostitutie ingetrokken omdat zij mensenhandel faciliteerden. We hebben gezorgd voor goed informeren van de prostituees, voor aangepaste en outreachende hulpverlening en voor de participatie van prostituees in de ontwikkeling van voorstellen voor een betere aanpak van mensenhandel. In overleg met maatschappelijke partners hebben we bij de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg de regie op de Front Office om te voorkomen dat cliënten pas laat en/of verkeerde zorg krijgen omdat de verschillende zorgpartijen vooral in de beginfase vaak langs elkaar heen werken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 3.3.1
Voortzetten van en voortbouwen op bestaand beleid gericht op preventie en duurzaam herstel, uitgaande van participatie en eigen kracht van mensen.

In 2013 hebben ‘Voorkom huisuitzetting!’ en buurtteams een weg gevonden om ieders rol en expertise goed op elkaar aan te laten sluiten. In de wijken waar nog geen buurtteams zijn, werkte ‘Voorkom huisuitzetting!’ als voorheen. Een pilot voor zelfstandige ondernemers bij wie een huisuitzetting dreigt is in 2013 gestart. In de praktijk blijken dit zeer ingewikkelde casussen die het uiterste vragen van alle betrokkenen. Evaluatie van deze pilot vindt plaats als er tien casussen zijn, naar verwachting is dat medio 2014. In 2013 heeft voor het eerst sinds 2006 een stijging van het aantal huisuitzettingen plaatsgevonden. Er is geconstateerd dat meer mensen in financiële problemen raken door de economische crisis en dat nu ook minder kwetsbare personen worden aangemeld voor Voorkom Huisuitzetting.

Het aantal bezoekers van de sociaal medische spreekuren is gelijk gebleven maar de (somatische) problematiek is sterk toegenomen. Daarnaast is het aandeel Midden- en Oost-Europeanen en illegalen gestegen. Het is moeilijk om zieke dak- en thuislozen naar adequate zorg toe te leiden door strengere indicatiestellingen, verkorten van klinische opnames en versobering van het sociale aanbod. De bezoekers van 't Catharijnehuis zijn Nederlanders, mensen zonder geldige verblijfsvergunning en mensen uit Midden- en Oost-Europese landen. De combinatie van deze verschillende groepen leidt soms tot spanningen zowel binnen als buiten de instelling.

Het uitstapprogramma prostitutie is gecontinueerd. In 2013 zijn 22 vrouwen uitgestapt en 51 vrouwen hadden een traject. We geven maximaal 150 vergunningen uit om te werken op de tippelzone. In 2013 hadden 92 vrouwen een vergunning, vier daarvan zijn vrouwen van het Zandpad die een vergunning kregen na sluiting van de ramen. Bij de sluiting van het Zandpad is de zorg- en hulpverlening voor de betrokken vrouwen gecontinueerd.

VoorZorg ondersteunt jonge (aanstaande) moeders met ernstige problemen op meerdere levensgebieden tijdens de zwangerschap en bij de opvoeding van hun eerste kind begeleid. Een VoorZorg traject duurt tweeënhalf jaar. Er zijn jaarlijks maximaal 20 vrouwen tegelijk in traject waarvan in 2013 vier een volledig traject hebben voltooid. Dit jaar is structurele financiering gevonden om de VoorZorg trajecten te blijven aanbieden.

Indicatoren subdoelstelling 3.3

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E3.3.1	Aantal huisuitzettingen bij woning-corporaties per corporatiewoningen centrumgemeente	Bestuurlijke monitor PvA MO	0,15% (2009)	0,15%	0,22%
Prestatie-indicatoren [56]					
P3.3.1	Aantal uitstaptrajecten (prostitutie)	GG en GD	50 (2009)	50[57]	51
P3.3.1	Aantal vrouwen dat traject VoorZorg start	GG en GD	13 (2010)	13	13

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P3.3.1 Voortzetten van en voortbouwen op bestaand beleid gericht op preventie en duurzaam herstel uitgaande van participatie en eigen kracht van mensen	15.875	8.480	7.943	537
Totaal lasten	**15.875**	**8.480**	**7.943**	**537**
Baten				
P3.3.1 Voortzetten van en voortbouwen op bestaand beleid gericht op preventie en duurzaam herstel uitgaande van participatie en eigen kracht van mensen	1.756	1.490	1.462	-28
Totaal baten	**1.756**	**1.490**	**1.462**	**-28**
Saldo lasten en baten	**14.119**	**6.990**	**6.481**	**509**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	255	83	-172
Saldo na mutaties reserves	**14.119**	**6.735**	**6.398**	**337**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Voortzetten van en voortbouwen op bestaand beleid gericht op preventie en duurzaam herstel, uitgaande van participatie en eigen kracht van mensen
We hebben 0,172 miljoen euro minder onttrokken aan de reserves omdat onder andere de pilot project Kosten baten analyse Kanaleneiland niet is doorgegaan en een subsidie voor de jaren 2012 en 2013 technisch in 2012 is genomen. Daarnaast vielen de kapitaalslasten lager uit door onder andere de verhuizing in 2013 van De Stek.

[56] De prestatiedoelstellingen over het aantal dakloze zwerfjongeren en over het aantal cliënten met een trajectplan zijn in 2013 verplaatst naar prestatiedoelstelling 1.2.2. zelfredzaamheid (zie Voorjaarsnota 2013, pagina 42).
[57] Het gaat hier om het aantal nieuwe trajecten exclusief de nog lopende trajecten uit voorgaande jaren.

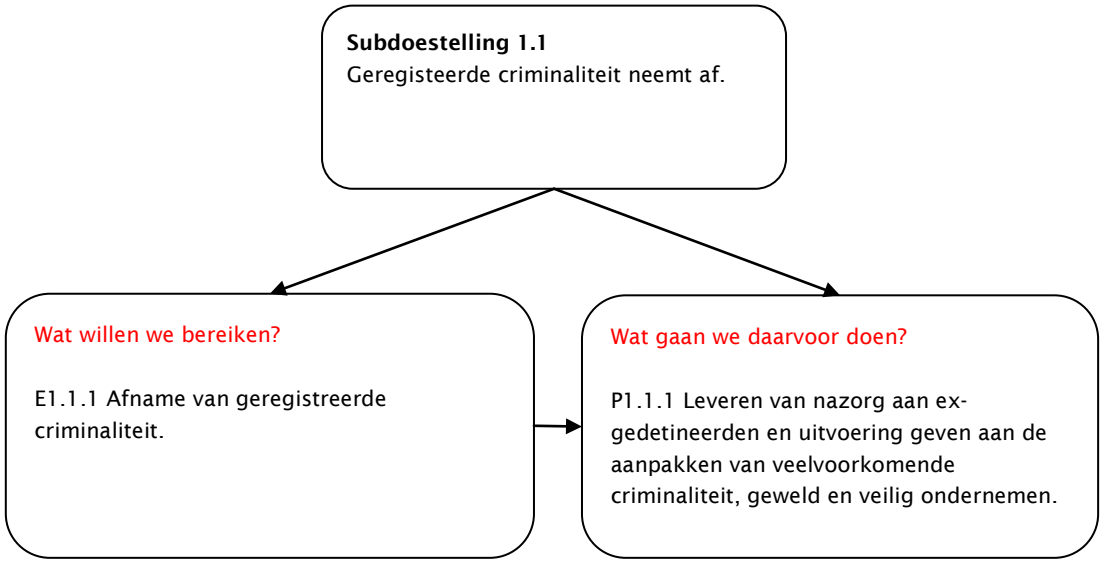
1.9 Veiligheid

Algemene programmadoelstelling

Utrecht is een veilige stad.

Het veiligheidsbeleid richt zich op het terugdringen van criminaliteit en het bevorderen van het gevoel van veiligheid. In het collegeprogramma 'Groen, Open en Sociaal' is het handhaven van een veilige leefomgeving één van de belangrijkste opdrachten van de gemeente. We hebben onze aanpak in 2013 om de stad veiliger te maken voortgezet met het uitgangspunt: 'preventief waar het kan, repressief waar het moet'. Daarbij stond samenwerking met partners voorop: in de eerste plaats de inwoners, maar ook politie, Openbaar Ministerie (OM), ondernemers en maatschappelijke organisaties. In de loop van 2013 zagen we de criminaliteitscijfers op de delicten bedrijfsinbraak, fietsendiefstal en zakkenrollen toenemen, waardoor uiteindelijk het cijfer van de totale criminaliteit in 2013 hoger was dan in 2012. Deze delicten behoorden in 2013 niet tot de prioriteiten van de veiligheidsaanpak, maar er zijn voor deze drie delicten wel extra maatregelen genomen om deze stijging een halt toe te roepen, zoals extra voorlichting, surveillance door toezicht en handhaving en de politie. In 2014 zetten we deze maatregelen voort en zullen we met onze veiligheidspartners afspraken maken over structurele maatregelen.

Subdoelstelling 1.1: Geregistreerde criminaliteit neemt af

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.1.1
Afname geregistreerde criminaliteit.

Geregistreerde criminaliteit
De totale geregistreerde criminaliteit is in 2013 met 24% gedaald ten opzichte van 2006. Ten opzichte van 2012 is de totale geregistreerde criminaliteit toegenomen met 2%. Deze stijging komt vooral door toename van de aantallen bedrijfsinbraken, fietsendiefstallen en zakkenrollen.

Woninginbraken
Net als in 2012 is in 2013 het aantal woninginbraken afgenomen, nu met 9,1%. Ten opzichte van 2006 betekent dit een daling van 15%. Hiermee is de doelstelling van 2013 ruimschoots gehaald. Omdat woninginbraak voor veel mensen een zeer ingrijpende gebeurtenis is, blijven wij onverminderd inzetten op het terugdringen van het aantal woninginbraken in onze stad.

Autokraak
Sinds 2006 vertoont het aantal autokraken in de stad Utrecht een dalende trend. Ook in 2013 is het aantal autokraken weer verder gedaald, nu met 11% ten opzichte van 2012. Dit betekent een daling van 59% ten opzicht van 2006. De doelstelling is hiermee voor 2013 gehaald. Vooral met het terugdringen van autokraak in parkeergarages zijn goede resultaten gehaald.

Geweld
In 2013 hebben wij een daling bereikt van het aantal geweldsincidenten van 9% ten opzichte van 2011 (exclusief huiselijk geweld). Hiermee hebben wij de beoogde doelstelling van -8,7% bereikt. Er is vooral sprake van een grote daling van het aantal overvallen (-45%) en straatroven (-21%).

Ernstig overlastgevende gezinnen (EOG)
In 2013 is in een drietal gezinnen de aanpak opgestart, zijn er drie gezinsdossiers afgesloten en in één gezin de aanpak in het gehele jaar gecontinueerd.

Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)
De KVO-samenwerking tussen ondernemers, politie, brandweer, gemeente en andere instellingen werd in 2013 in 36 gebieden voortgezet. In 2013 zijn 22 samenwerkingsverbanden opnieuw KVO gecertificeerd en ontvingen 2 gebieden voor het eerst het KVO certificaat. Bij 2 gebieden werd de samenwerking – net als in 2012 - zonder formele certificering verder begeleid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.1.1
Leveren van nazorg aan ex-gedetineerden en uitvoering geven aan de aanpakken van veelvoorkomende criminaliteit, geweld en veilig ondernemen.

Nazorg
In 2013 heeft het coördinatiepunt nazorg alle nieuw aangemelde gedetineerden gescreend op problematiek op bovenstaande terreinen. In afstemming met Penitentiaire Inrichtingen (PI's), de casusoverleggen in het Veiligheidshuis en/of de zorg via OGGZ of buurtteams is voor hen die dat nodig hadden ten tijde van vrijkomen uit detentie bemiddeld naar passend aanbod en/of zorg op de voornoemde terreinen. Er is vanuit nazorg nauw aangesloten bij de ontwikkelingen van de decentralisaties in het sociaal domein, alsook bij de veranderingen in het gevangeniswezen. Samenwerking met re-integratiecentra binnen het gevangeniswezen maakt actieve re-ïntegratie inspanningen van de gedetineerde zelf steeds meer mogelijk.

Er zijn in 2013 924 gedetineerden aangemeld bij het coördinatiepunt nazorg, dit betrof 789 unieke personen.

Veiligheidshuis Regio Utrecht (VHRU)
Persoonsgerichte aanpak heeft plaatsgevonden op kopstukken uit jeugdgroepen, zeer actieve veelplegers, notoire overlastplegers en huiselijk geweld. In mindere mate hebben casusbesprekingen plaatsgevonden op risicojeugd, wat te maken heeft met de nieuwe werkwijze rondom afhandeling van jeugdzaken in de justitieketen: ZSM (Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht Mogelijk). Er zijn in Utrecht 6 veldtafels georganiseerd rondom complexe potentiële (wijk)incidenten, waarbij ketenoverstijgende afspraken noodzakelijk waren. Er is in 2013 een verkenning gedaan met persoonsgerichte aanpak op plegers van High Impact Crime. Het VHRU is trekker van een pilot Midden Nederland waarin verbetering van afstemming tussen Veiligheidshuizen en ZSM wordt onderzocht. Het VHRU sluit aan bij de veranderingen in de gemeentelijke context in verband met de decentralisaties in het sociaal domein.

Woninginbraak
Op het terrein van woninginbraak hebben we een integrale aanpak uitgevoerd gericht op dader, domein en slachtoffer. De daderaanpak is hoofdzakelijk het terrein van politie. Er zijn in 2013 in totaal 1800 woningen beveiligd volgens het Politie Keurmerk Veilig Wonen, waarvoor ongeveer 350 particuliere eigenaren gebruik hebben gemaakt van de gemeentelijke subsidieregeling. Woningbouwcorporaties hebben inbraakwerende maatregelen getroffen in complexen in hotspots. Toezichthouders hebben slachtoffers van woninginbraak en hun buren bezocht om ze te waarschuwen voor een (herhalings)inbraak en ze te voorzien van preventieadviezen op maat. Er zijn maatregelen genomen gericht op bewoners van inbraakgevoelige sloopcomplexen en op ouderen. Het project' Waaks!' is in negen wijken in uitvoering.

Autokraak
Bij de bestrijding van autokraken zijn er specifieke acties geweest op hotspots, waaronder een actie om de diefstal van kentekenplaten te voorkomen en gerichte voorlichting door onze toezichthouders op het verminderen van auto's met buit. Voor autokraak in parkeergarages is er een specifieke aanpak, die voortkomt uit een werkgroep met de politie, gemeente en de exploitanten van de parkeergarages.

Geweldsdelicten
Het afgelopen jaar hebben wij samengewerkt met politie en OM om het aantal overvallen terug te dringen, zowel aan de slachtoffer- als aan de daderkant. Ook is geïnvesteerd op de gezamenlijke aanpak van snelroof van smartphones in de binnenstad tijdens uitgaansavonden.

Ten opzichte van 2012 zijn in 2013 meer huisverboden opgelegd bij huiselijk geweldzaken (van 59 naar 71). Verder is de recidive monitor voor de stad nu inzichtelijk gemaakt. In de binnenstad is vervolg gegeven aan het programma veilig uitgaan. Het handboek veiligheid binnenstad is opgesteld en wordt in 2014 in gebruik genomen.

In 2013 zijn trainingen georganiseerd voor betrokken medewerkers bij de uitvoering van de eenduidige landelijke afspraken bij Veilige Publieke Taak-zaken. Ook is er een begin gemaakt met de inzet van herstelbemiddelende gesprekken bij deze zaken.

EOG
Wij zorgen voor een intensieve aanpak van ernstig overlastgevende en criminele gezinnen. De aanpak omvat inzet van drang en dwang, waarbij alle betrokken partijen vanuit zorg en strafrecht één gezamenlijk plan van aanpak maken. De ontwikkelingen in de gezinnen waar de EOG-aanpak is afgesloten, worden nog wel gemonitord om te kunnen bepalen of de gepleegde inzet op de lange termijn ook duurzaam is gebleken. In 2013 is een begin gemaakt met de integratie van de EOG-aanpak in de ontwikkelingen in het kader van de transitie jeugdzorg.

KVO
In 2013 was sprake van een stadsbrede stijging in bedrijfsinbraken. In de KVO gebieden was de stijging minder groot dan in niet-KVO gebieden. In de KVO samenwerkingsverbanden is extra aandacht besteed aan het voorkomen van bedrijfsinbraken en zijn kleine ondernemers gestimuleerd om gebruik te maken van een gratis veiligheidsscan en landelijke subsidies voor het treffen van preventieve veiligheidsmaatregelen.

Om de participatiegraad van ondernemers in KVO gebieden te vergroten hebben wij ondernemers gestimuleerd om gebruik te maken van sociale media en apps zoals BuitenBeter. Bij Shoppingcenter Overvecht is gestart met een pilotproject voor de ontwikkeling van een KVO applicatie voor ondernemers. Het 'Stadslab Utrecht – Slim toepassen van ICT' krijgt vorm en draagvlak en is een belangrijke pijler geworden voor de Europese subsidieprogramma's rond dienstenontwikkeling en Smart City.

Toezicht en handhaving
In 2013 was er meer inzet van toezicht en handhaving nodig voor het bestrijden van overlast als gevolg van de verhoogde inzet in de Breedstraatbuurt en inzet op enkele warme dagen op het Haarrijnse strand. Deze inzet is vooral ten koste gegaan van de inzet op woninginbraak en autokraak. De inzet van en prioritering van toezicht en handhaving is opgenomen in het handhavingsprogramma.

De inzet van externe straatcoaches is in 2013 langzaam afgebouwd. Medewerkers van Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (THOR) zijn opgeleid en door de externe straatcoaches ingewerkt om de taak van 'stevig toezicht op

jongerenoverlast' over te nemen. Vanaf 2014 wordt deze taak integraal onderdeel van het reguliere werk van de medewerkers van THOR.

Indicatoren subdoelstelling 1.1

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.1.1	Totaal aantal misdrijven	Politie, BHV	40.810 (2006)	30.000	30.860
E1.1.2	Aantal woninginbraken	Politie, BHV	2.613 (2006)	2.440	2.227
E2.1.2	Aantal auto-inbraken	Politie, BHV	12.243 (2006)	5.620	4.994
E1.1.3	Aantal geweldsdelicten	Politie, BHV	2.976 (2006)	2.340	2.107
E1.1.4	Aantal misdrijven met betrekking tot bedrijfsinbraken in 33 KVO gebieden[58]	Politie, BHV	564 (2010)	379	578
Prestatie-indicatoren:					
P1.1.1	% afgehandelde meldingen vanuit het gevangeniswezen	COEN	51% (2008)	100%	100%
P1.1.2	Aandeel capaciteit Toezicht en Handhaving op woning- en auto-inbraak	gemeente, THOR	15% (2009)	20%	13%
P1.1.3	% huisverboden, waarbij binnen 10 dagen na opleggen hulpverleningplan gereed is en contact met betrokkenen door hulpverlening is gelegd	gemeente	90% (2010)	100%	100%
P1.1.4	Aantal KVO gebieden	gemeente	33 (2009)	35	36
P1.1.5	Aantal gezinnen in aanpak	gemeente	10(2010)	10	7

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.1.1 Leveren van nazorg aan ex-gedetineerden en uitvoering geven aan de aanpakken van veel voorkomende criminaliteit, geweld en veilig ondernemen	3.130	3.088	3.955	-866
Totaal lasten	**3.130**	**3.088**	**3.955**	**-866**
Baten				
P1.1.1 Leveren van nazorg aan ex-gedetineerden en uitvoering geven aan de aanpakken van veel voorkomende criminaliteit, geweld en veilig ondernemen	0	0	379	379
Totaal baten	**0**	**0**	**379**	**379**
Saldo lasten en baten	**3.130**	**3.088**	**3.576**	**-487**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**3.130**	**3.088**	**3.576**	**-487**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

[58] Om te kunnen vergelijken met de nulmeting in 2010 is het aantal misdrijven weergegeven voor 33 KVO gebieden en niet voor 36 KVO gebieden.

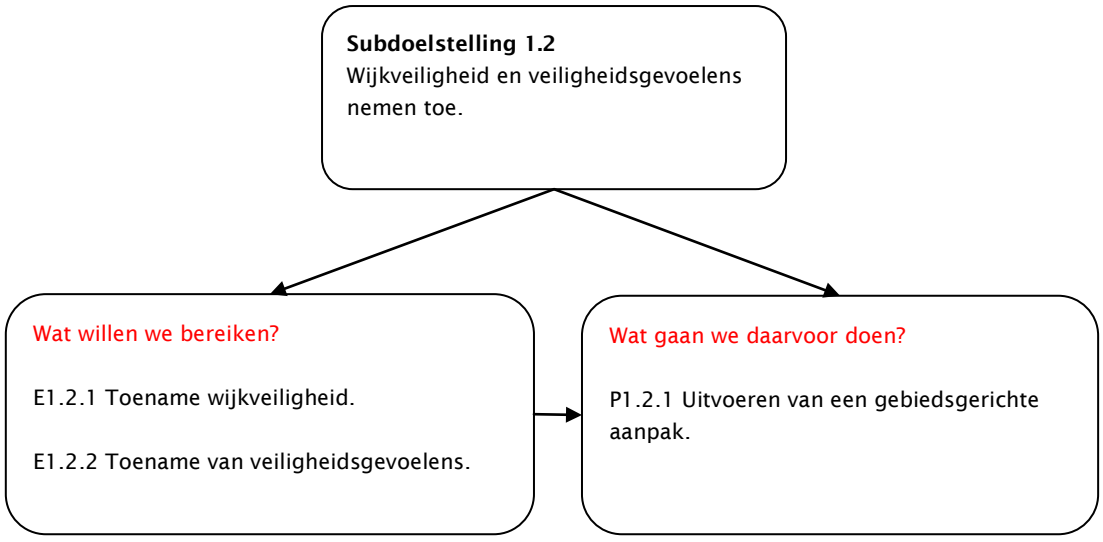
Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Leveren van nazorg aan ex-gedetineerden en uitvoering geven aan de aanpakken van veelvoorkomende criminaliteit, geweld en veilig ondernemen
De hogere lasten worden voor een groot deel veroorzaakt door hogere inzet van toezicht en handhaving (0,533 miljoen euro). Binnen de diverse prestatiedoelstellingen waarop toezicht en handhaving werkzaam is, zijn financiële mee- en tegenvallers gerealiseerd. Dit heeft te maken met de (flexibele) inzet die benodigd is tussen de diverse werkgebieden van toezicht en handhaving.

De lasten en baten op het gebied van veilig ondernemen zijn hoger dan begroot (0,254 miljoen euro). Dit betreft kosten die direct aan het Diensten Centrum Utrecht (DCU), de beheerder/exploitant van het publiek-private cameratoezicht op bijvoorbeeld bedrijventerreinen en winkelcentra, kunnen worden toegerekend.

Het resterende deel aan hogere baten wordt verklaard door ontvangen bijdragen voor het project Lojack en voor de georganiseerde conferentie Veilige publiek taak (0,062 miljoen euro). Tenslotte heeft THOR een vergoeding ontvangen voor gemaakte kosten (0,063 miljoen euro).

Subdoelstelling 1.2: Wijkveiligheid en veiligheidsgevoelens nemen toe

Wat hebben we bereikt?

Toename wijkveiligheid en veiligheidsgevoelens

Effectdoelstelling 1.2.1
Toename wijkveiligheid.

In de wijken Zuid (-9%), Leidsche Rijn (-8%), Vleuten-De Meern (-6%) en Overvecht (-6%) is de criminaliteit in 2013 afgenomen ten opzichte van 2012. In de wijken Binnenstad (+9%), Zuidwest (+7%), Noordoost (+6%), Noordwest (+5%), West (+3%) en Oost (+3%) is het aantal misdrijven in 2013 juist toegenomen.

In 2013 zijn we afgestapt van de benaming 'urgentiegebieden', maar we zijn niet afgestapt van de intensieve gebiedsaanpak in de gebieden die vorig jaar nog als urgentiegebied werden aangemerkt (Overvecht, Kanaleneiland-Transwijk, Zuilen/Ondiep/2e Daalsebuurt, Nieuw-Hoograven/Bokkenbuurt en Binnenstad city/winkelgebied). In deze

gebieden is het totaal aantal misdrijven afgenomen met 3%, tegenover een stedelijke toename van 2%. Daarmee is aan de doelstelling voldaan om te bereiken dat de afname van het aantal misdrijven in die gebieden procentueel minimaal gelijk is aan de afname van het stedelijk gemiddelde.

Effectdoelstelling 1.2.2
Toename van veiligheidsgevoelens.

Het percentage bewoners dat zich vaak onveilig voelt, liet een lichte stijging zien van 3,1% in 2010 naar 3,4% In 2013. Deze toename is niet significant en kan berusten op toeval.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.2.1
Uitvoeren gebiedsgerichte aanpak.

In elk van de tien wijken hebben wij in 2013 een gebiedsgerichte aanpak uitgevoerd met behulp van politie, OM, wijkwelzijnsorganisaties, woningbouwcorporaties, scholen en bewoners. Bij wijkveiligheid ligt onze focus op de stedelijke veiligheidsthema's, waarbij we bij de uitvoering van deze aanpakken in de wijken rekening houden met de specifieke problematiek en kenmerken van elke wijk. Daarmee hebben we ook bijgedragen aan de realisatie van de wijkambities die met deze thema's samenhangen, in het bijzonder jongerenoverlast, woninginbraak, autokraak en veiligheidsbeleving. Naast inzet op stedelijke thema's hebben wij ingezet op wijkspecifieke problemen, zoals uitgaansgeweld en harddrugsoverlast in de Binnenstad, via respectievelijk het programma Veilig Uitgaan en de aanpak Breedstraatbuurt. Op de Amsterdamsestraatweg was in 2013 meer toezicht en handhaving. Signalen van bewoners over overlast zijn opgepakt. Er zijn twee panden gesloten in verband met het overtreden van de Opiumwet; een zeer overlastgevend café heeft sluitingstijden opgelegd gekregen; er zijn twee aanschrijvingen geweest op achterstallig onderhoud en gebreken op het gebied van milieu- en horecawetgeving en er zijn twee massagesalons gesloten. Daarnaast is een waarschuwingsgesprek georganiseerd met ondernemers die na 20.00 uur geopend zijn. Door deze acties is de ervaren overlast gedaald en zijn bewoners meer tevreden, maar de situatie blijft onze onverminderde aandacht houden.

Wij hebben in 2013 burgers actief betrokken bij het oplossen van veiligheidsproblemen in hun directe woon- of werkomgeving. Hiervoor hebben we onder andere Burgernet, buurtbemiddeling en Waaks! en de werkwijze bewonersparticipatie buurtveiligheid.

Bij incidenten die onrust kunnen veroorzaken en die een snelle aanpak vragen, treden onze gebiedsmanagers veiligheid op als incidentenmanagers, conform de werkwijze Coördinatie Incidenten Management (CIM).

Indicatoren subdoelstelling 1.2

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.2.1	Totaal aantal misdrijven	Politie, BHV	40.810 (2006)	31.424	30.860
E1.2.2	Totaal aantal misdrijven in urgentiegebieden	Politie, BHV	13.970 (2010)		13.534
E1.2.2	Onveiligheidsgevoel (% vaak)	Inwoners-enquête	3,9%(2006)	3,0%	3,4%
Prestatie-indicatoren:					
P1.2.1	Aantal wijkveiligheids-programma's	wijkbureaus	10	10	10

Wat heeft dat gekost?

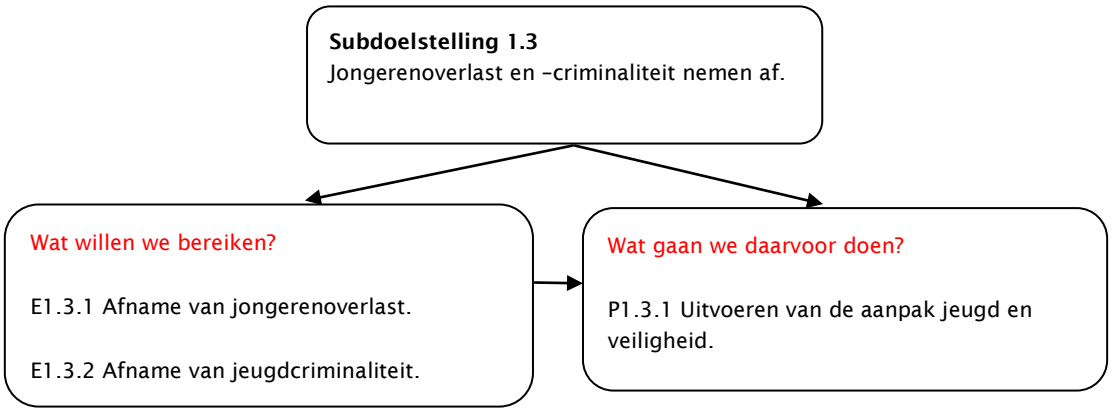
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.2.1 Uitvoeren van een gebiedsgerichte aanpak	4.141	3.725	3.066	660
Totaal lasten	**4.141**	**3.725**	**3.066**	**660**
Baten				
P1.2.1 Uitvoeren van een gebiedsgerichte aanpak	0	0	14	14
Totaal baten	**0**	**0**	**14**	**14**
Saldo lasten en baten	**4.141**	**3.725**	**3.052**	**674**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**4.141**	**3.725**	**3.052**	**674**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Uitvoeren van een gebiedsgerichte aanpak
Een groot deel van de lagere lasten vloeien voort uit de onderbesteding van het wijkveiligheidsbudget (0,381 miljoen euro). Bij de 2e Bestuursrapportage 2013 hebben we al een incidenteel overschot op dit budget gemeld van 0,2 miljoen euro. Daarnaast zijn de lasten van toezicht en handhaving op dit werkgebied 0,246 miljoen euro lager uitgevallen dan begroot. Dit is ontstaan als gevolg van een flexibele inzet zoals toegelicht bij prestatiedoelstelling 1.1.1 van dit programma. Ook zijn er lagere lasten vanwege de verminderde inzet van extern ingehuurde straatcoaches (0,032 miljoen euro).

Subdoelstelling 1.3: Jongerenoverlast en -criminaliteit nemen af

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.3.1
Afname van jongerenoverlast.

Er is in 2013 een lichte daling van de ervaren jeugdoverlast van 21% naar 19%. Hiermee is de ambitieuze doelstelling om de (vaak) ervaren jeugdoverlast te laten dalen naar 14% helaas niet gehaald. Het aantal bewoners dat vaak overlast ervaart fluctueert de afgelopen jaren rondom de 20%. Alleen in 2009 was er een positieve uitschieter naar 14%. Het aantal meldingen van jongerenoverlast bij de politie is gedaald met18%.

Effectdoelstelling1.3.2
Afname van jeugdcriminaliteit.

In 2012 bedroeg het aantal unieke aangehouden jeugdige verdachten in de leeftijdscategorie 12 tot en met 24 jaar, dat in Utrecht woont, 2,6% van het totaal aantal jeugdigen in die leeftijdscategorie dat in Utrecht woont.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.3.1
Uitvoeren van de aanpak jeugd en veiligheid.

Utrecht telde in mei 2013 in totaal 21 problematische jeugdgroepen terwijl dit in 2012 40 problematische jeugdgroepen waren. Deze 21 jeugdgroepen bestonden uit 8 hinderlijke, 8 overlastgevende en 5 criminele groepen. In deze 21 groepen zitten ongeveer 288 jongeren. Vorig jaar waren dat er 640. Voor alle groepen is een plan van aanpak in uitvoering, met daarin een aanpak gericht op het individu, een aanpak gericht op de groep als geheel en op het domein.

De daling van het aantal groepen en het aantal jongeren in die groepen ligt in lijn met de lichte daling van de ervaren jeugdoverlast van 21% naar 19% en de daling van 18% van het aantal meldingen jongerenoverlast bij de politie. Ook het beeld van de professionals uit de wijken is, dat het rustig is en dat er weinig incidenten zijn. Vooral de kopstukkenaanpak, strakke regie, het betrekken van ouders en de preventieve inzet van het jongerenwerk dragen ons inziens bij aan dit resultaat. Wel ontstaan er in sommige wijken nieuwe groepen en zijn er nog steeds specifieke groepen die onze aandacht vragen en krijgen. Maar al met al zitten we op de goede weg met de aanpak.

Nieuwe groepen zijn vroegtijdig gesignaleerd door het jongerenwerk en er is contact gelegd met de jeugdgroepen. Jongeren zijn aangesproken op hun gedrag en verantwoordelijkheid en zij werden geholpen met het vinden van een positieve vrijetijdsbesteding. De ouders zijn hier ook bij betrokken. In de buurten waar buurtteams actief zijn, heeft het jongerenwerk een belangrijke rol in het motiveren van jongeren om hulp te zoeken bij het buurtteam.

Het dagbestedingsaanbod voor jongeren is in 2013 door Titan (tot mei 2013) en ReGi (vanaf mei 2013) uitgevoerd. Zowel individueel als in groepsverband is maatwerk aangeboden. Er is zorg gedragen voor een zorgvuldige overdracht van jongeren die bij Titan in traject zaten naar ReGi, dan wel naar een andersoortige dagbesteding.

De pedagogische begeleiding van jongeren is in de eerste helft van 2013 door verschillende partijen uitgevoerd. Vanaf augustus 2013 is dit aanbod belegd bij JES 030 met uitzondering van het Jongerenteam waarvoor JoU aan de lat staat. De werkwijze van JES030 sluit aan bij de kadernota Zorg voor Jeugd. In de uitvoering is ruimte voor maatwerk. In augustus is aandacht geweest voor een zorgvuldige overdracht van cliënten aan JES030.

Relevante omgevingsfactoren
Vanuit de aanpak jeugd en veiligheid wordt de verbinding gezocht met ontwikkelingen als de transformatie Zorg voor Jeugd en de doorontwikkeling van de Persoonsgebonden Aanpak in de veiligheidsregio Utrecht.

Indicatoren subdoelstelling 2.3

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.3.1	Ervaren jongerenoverlast (% vaak)	Inwoners-enquête (BI)	22% (2006)	14%	19%
E2.3.2	Aandeel jeugdige verdachten van het totaal aantal jeugdigen	BVH	2,9% (2010)	2,9%	2,6%
Prestatie-indicatoren:					
P2.3.1	Percentage groepsgerichte plannen van aanpak ten opzichte van het aantal groepen	Aanpak jeugdgroepen	51% (2010)	100%	100%

Wat heeft dat gekost?

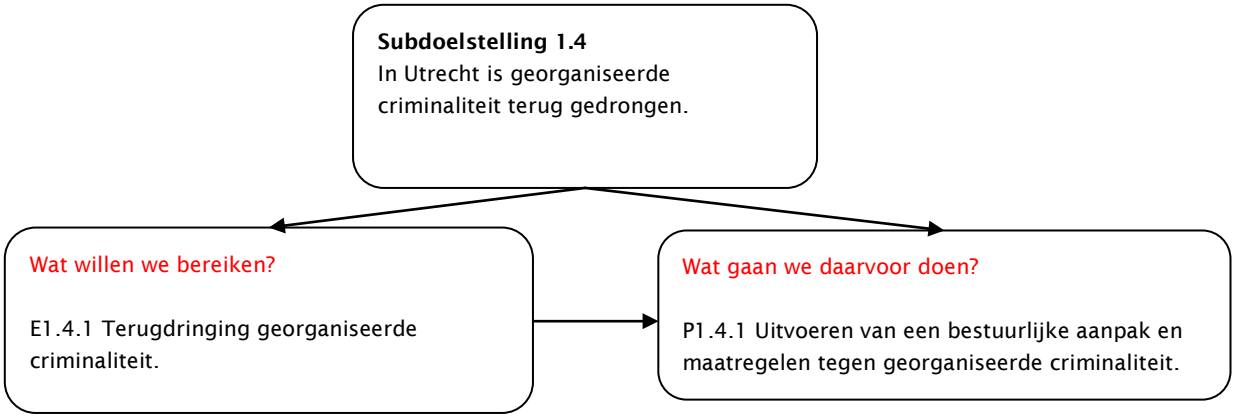
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.3.1 Uitvoeren van de aanpak jeugd en veiligheid	6.082	6.204	5.868	329
Totaal lasten	**6.082**	**6.204**	**5.868**	**329**
Baten				
P1.3.1 Uitvoeren van de aanpak jeugd en veiligheid	0	0	22	22
Totaal baten	**0**	**0**	**22**	**22**
Saldo lasten en baten	**6.082**	**6.204**	**5.846**	**351**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**6.082**	**6.204**	**5.846**	**351**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Uitvoeren van de aanpak jeugd en veiligheid
De gerealiseerde lagere lasten worden voor het grootste deel veroorzaakt door lagere inzet toezicht en handhaving op dit werkgebied (0,246 miljoen euro). Dit is ontstaan als gevolg van een flexibele inzet zoals toegelicht bij prestatiedoelstelling 1.1.1 van dit programma.

Subdoelstelling 1.4: In Utrecht is georganiseerde criminaliteit terug gedrongen

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.4.1
Terugdringing georganiseerde criminaliteit.

Criminelen en criminele organisaties kunnen de rechtsstructuren in onze samenleving verzwakken of misbruiken. Dit gebeurt door misbruik van de legale bovenwereld instituties voor illegale activiteiten. Wij hebben ons ook in 2013 ingezet om dit tegen te gaan. De prioriteiten liggen op het voorkomen en terugdringen van mensenhandel, de aanpak van georganiseerde hennepteelt en de aanpak van misbruik van fraude van vastgoed.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.4.1
Uitvoeren van een bestuurlijke aanpak en maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit.

Wij hebben bestuurlijke maatregelen genomen gericht op het terugdringen van misbruik van vergunningen voor (georganiseerde) criminaliteit in het algemeen en voor mensenhandel, georganiseerde hennepteelt en misbruik en fraude bij vastgoed in het bijzonder. Dit deden we in 2013 in samenwerking met politie, OM, Belastingdienst en andere partners.

Prostitutie/mensenhandel
Er zijn op basis van twee bestuurlijke rapportages van de politie twee registraties van raamprostituees verwijderd in verband met slachtofferschap van mensenhandel.

We hebben vijf bestuurlijke rapportages ontvangen over exploitanten van raamprostitutie. Deze hebben geleid tot het intrekken van de vergunningen van alle (vijf) exploitanten van raamprostitutie aan het Zandpad en de Hardebollenstraat, onder andere wegens (faciliteren van) mensenhandel. Daarmee zijn alle werkplekken van prostituees op die plekken komen te vervallen, maar er wordt gezocht naar alternatieve locaties. Er was regelmatig contact met de doelgroep en met potentiële vergunningaanvragers.

De informatiepositie van de gemeente over de raamexploitanten was aanleiding voor aanscherping van de regels. Op 19 december 2013 heeft de gemeenteraad ingestemd met aanpassing van Hoofdstuk 3 (Seksinrichtingen) van de APV Utrecht. Deze is op 1 januari 2014 in werking getreden.

Medewerkers van de gemeenten hebben 89 signalen van mensenhandel gemeld aan het Team Monitoring, Signalering en Informatiecoördinatie van de politie.

Hennepteelt/drugs
Er zijn 98 kwekerijen opgerold (in 2012 waren dit er 66). 75 Meldingen hebben onvoldoende opsporingsindicatie opgeleverd en 32 meldingen zijn nog in onderzoek. Bij 79 locaties was er sprake van diefstal van stroom. In 2013 zijn vijf bedrijfspanden gesloten op grond van artikel 13b van Opiumwet, omdat daar hennep of qat aangetroffen is.

BiBOB
In 2013 zijn 17 Bibob dossiers afgerond die betrekking hadden op horeca (13), seksinrichtingen (1), coffeeshops (2) en omgevingsvergunningen (1). In 7 gevallen was er een positieve uitkomst voor de betrokkene en in 10 gevallen een negatieve. Onder de 7 positieve beslissingen bevond zich een tweetal beslissingen waarin op basis van de wet Bibob bijzondere voorwaarden zijn gesteld.

In 2013 hebben de rechtbank (3 keer) en de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (1 keer) uitspraak gedaan over besluiten die zijn genomen op basis van de Wet Bibob. Het betrof intrekkingen van horecavergunningen en de weigering van een horecavergunning voor een coffeeshop. In alle gevallen is het verzoek om voorlopige voorziening c.q. vernietiging van het besluit afgewezen en is geoordeeld dat het besluit terecht en op goede gronden was genomen. Op de jaarovergang 2013/2014 waren 5 dossiers in behandeling, waarvan 3 dossiers betrekking hebben op raamprostitutie.

Indicatoren subdoelstelling 1.4

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Prestatie-indicatoren:					
P1.4.1	Inzet van bestuurlijke maatregelen zoals Wet Bibob: vooronderzoeken/ onderzoeken	gemeente	15/12 (2009)	10/5	17
P1.4.1	Projecten met ketenpartners ter bestrijding van criminaliteit in relatie tot vastgoed	gemeente	1 (2009)	1	1
P1.4.1	Het monitoren van signalen van mensenhandel	gemeente		100%	100%

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.4.1 Uitvoeren van een bestuurlijke aanpak en maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit	877	944	1.018	-74
Totaal lasten	**877**	**944**	**1.018**	**-74**
Baten				
P1.4.1 Uitvoeren van een bestuurlijke aanpak en maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit	0	0	49	49
Totaal baten	**0**	**0**	**49**	**49**
Saldo lasten en baten	**877**	**944**	**969**	**-25**

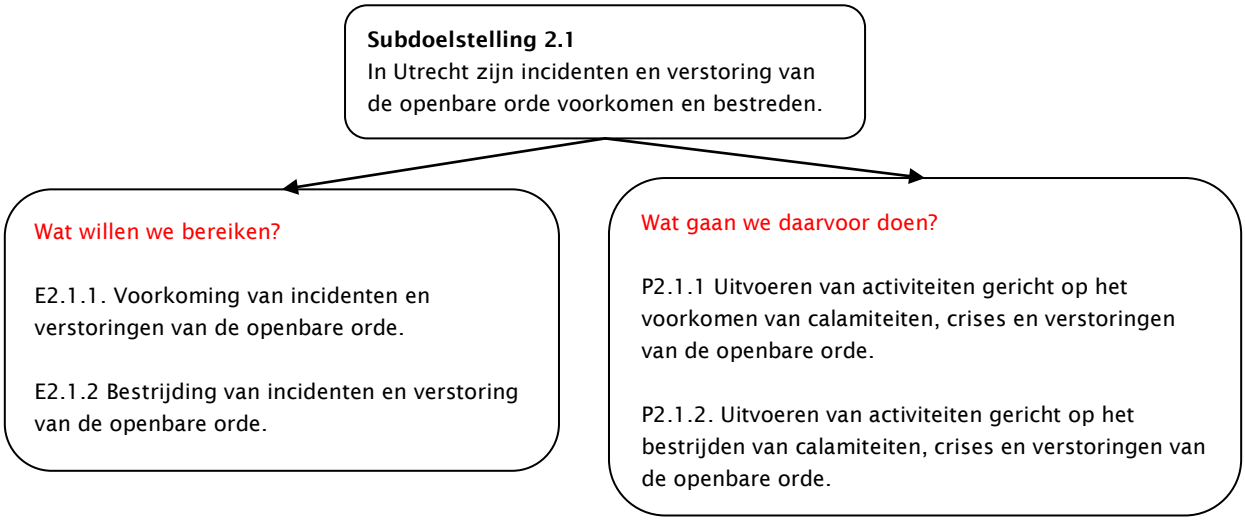
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**877**	**944**	**969**	**-25**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Uitvoeren van een bestuurlijke aanpak en maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit
De hogere lasten houden verband met het intrekken van de vergunningen van alle exploitanten van raamprostitutie aan het Zandpad en Hardebollenstraat. In dat kader zijn onder meer extra kosten gemaakt voor externe advisering, de inzet van tolken en van ambtelijke begeleiding (0,183 miljoen euro). Tegenover deze hogere lasten staan ook lagere lasten, onder andere vanwege een aangepaste financieringssystematiek van de diverse regionale samenwerkingsverbanden waarin Utrecht participeert, zoals RIEC en Veiligheidshuis (0,081 miljoen euro).

Subdoelstelling 2.1: In Utrecht zijn incidenten en verstoring van de openbare orde voorkomen en bestreden

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.1.1
Voorkoming van incidenten en verstoringen van de openbare orde.

Mogelijke verstoringen van de openbare orde en incidenten zijn voorkomen door vroegtijdig signaleren en door het treffen van maatregelen.

Effectdoelstelling 2.1.2
Bestrijding van incidenten en verstoringen van de openbare orde.

Bij verstoringen van de openbare orde en incidenten is de maatschappelijke rust zo snel mogelijk hersteld. Branden werden bestreden en bij incidenten en ongevallen werd hulp verleend.

In 2013 is vijf maal opgeschaald tot GRIP1 voor een verdacht pakket, drie branden en een gaslek (in 2012: twee maal GRIP1, twee maal GRIP2). Er waren zes grotere stroomstoringen, die langer dan twee uur duurden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.1.1
Uitvoeren van activiteiten gericht op het voorkomen van calamiteiten, crises en verstoringen van de openbare orde.

Wij beperken de kans op ordeverstoringen door te zorgen voor professionele voorbereiding van risicogebeurtenissen. We maken gebruik van risicoanalyses, scenario's en draaiboeken.

We hebben in 2013 45 openbare manifestaties en demonstraties voorbereid en 5 bezoeken van leden van het Koninklijk Huis. Daarnaast hebben we vergunningen verleend voor 21 wedstrijden in het betaald voetbal.

In 2013 hebben in de Gemeente Utrecht circa 800 evenementen plaatsgevonden. Ongeveer 260 betreffen straatfeesten die vergunningvrij zijn. De overige circa 540 evenementen, variërend van een klein evenement tot een groot dancefeest, hebben wij in samenwerking met politie en brandweer getoetst op onder meer veiligheid in het kader van de vergunningverlening.

In het kader van efficiency is het beheer van de publieke camera's in 2013 overgedragen naar IB-Automatisering (beheer), het camerabeleid blijft bij de eenheid Veiligheid. De camera's zijn technisch aangepast naar de actuele eisen. Ook is een beleidskader geschreven en een onderzoek naar de effectiviteit en het draagvlak van camera's afgerond. De voorbereidingen voor het bestuurlijke traject zijn gestart. Dit traject wordt, aangevuld met een uitvoeringsplan, in 2014 afgerond.

In 2013 hebben wij na het asbestincident het Verbeterplan uitgevoerd en daarmee de crisisorganisatie versterkt. Wij hebben de aansturing van de gemeentelijke processen geborgd, opschalingsprocedures aangescherpt, en vooral de werking van crisiscommunicatie-processen sterk verbeterd.

In 2013 zijn bijzondere inspanningen verricht op het gebied van opleiden en oefenen. Het gemeentelijk beleidsteam heeft in mei een dubbele crisisoefening gehouden in uitgebreide setting met alle (loco)burgemeesters, alle (loco)secretarissen, een Officier van Justitie en de adviseurs van de hulpdiensten. De directieraad en procesmedewerkers hebben geoefend, opleidingen gevolgd en workshops gehouden. In samenwerking met de Veiligheidsregio is met de grote partners in het stationsgebied een themadag georganiseerd waarin hulpdiensten en partners over en weer nader hebben kennisgemaakt met risico's, planvorming en bestrijding én met maatschappelijke en economische belangen in dit dynamische gebied.

Prestatiedoelstelling 2.1.2
Uitvoeren van activiteiten gericht op het bestrijden van calamiteiten, crises en verstoringen van de openbare orde.

Voor de handhaving van de openbare orde zetten we juridische instrumenten in, zoals de Wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast (Overlastwet), de sluiting van gebouwen en inrichtingen, gebiedsverboden, verblijfsontzeggingen en alcoholverboden. In 2013 zijn 7 maatregelen in het kader van de Overlastwet opgelegd, waarvan 6 gebiedsverboden en 1 groepsverbod, alles voor de duur van 3 maanden. Er is een woning gesloten op grond van artikel 174a van de Gemeentewet. De mogelijkheid om verblijfsontzeggingen op te kunnen leggen in de Breedstraatbuurt en het Stationsgebied is aangescherpt.

De Veiligheidsregio Utrecht heeft in 2013 voorstellen gemaakt voor het project Veiligheidszorg op Maat. Het regionale dekkingsplan, met als doel een meer strategische verdeling van de kazernes binnen de VRU-regio, maakt hiervan

onderdeel uit, evenals een additionele bezuiniging van 5% op de totale VRU begroting. Besluitvorming over deze onderwerpen vindt medio 2014 plaats.

Indicatoren subdoelstelling 2.1

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Prestatie-indicatoren:					
P1.4.1	Aantal overleggen over evenementen	gemeente	78 (2009)	78	65
P1.4.1	Aantal crisesoefeningen voor bestuurders en medewerkers veiligheid	gemeente	2 (2009)	2	12[59]

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P2.1.1 Uitvoeren van activiteiten gericht op het voorkomen van calamiteiten, crises en verstoringen van de openbare orde	4.128	3.692	3.885	-193
P2.1.2. Uitvoeren van activiteiten gericht op het bestrijden van calamiteiten, crises en verstoringen van de openbare orde	26.609	27.745	27.664	81
Totaal lasten	**30.737**	**31.437**	**31.549**	**-112**
Baten				
P2.1.1 Uitvoeren van activiteiten gericht op het voorkomen van calamiteiten, crises en verstoringen van de openbare orde	350	300	300	0
P2.1.2. Uitvoeren van activiteiten gericht op het bestrijden van calamiteiten, crises en verstoringen van de openbare orde.	0	0	55	55
Totaal baten	**350**	**300**	**356**	**56**
Saldo lasten en baten	**30.387**	**31.137**	**31.194**	**-56**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	70	0	-70
Saldo na mutaties reserves	**30.387**	**31.067**	**31.194**	**-126**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

59 Er zijn in totaal 12 dubbele BT-oefening en ROT-oefeningen gehouden. Het streven van 2 ging om BT-oefeningen.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per doelstelling de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe. De overige ontwikkelingen zijn vooral het gevolg van de doorbelaste kosten en concernoverhead. Zie hiervoor de desbetreffende passage in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Uitvoeren van activiteiten gericht op het voorkomen van calamiteiten, crises en verstoringen van de openbare orde
De hogere lasten worden voor een groot deel veroorzaakt door hogere inzet van toezicht en handhaving, onder meer op horeca- en seksinrichtingen (0,344 miljoen euro). Verder zijn vanwege de overgang van het beheer van camera's van de eenheid Veiligheid naar de Interne Bedrijven (Automatisering) extra uitgaven gedaan voor de begeleiding en enkele noodzakelijke vervangingen (0,149 miljoen euro). Op diverse onderdelen (onder meer oefeningen in het kader van crisisbeheersing, veilig uitgaan, algemene kosten openbare orde) is sprake van kleine voordelige verschillen (totaal 0,300 miljoen euro).

Uitvoeren van activiteiten gericht op het bestrijden van calamiteiten, crises en verstoringen van de openbare orde
De lasten op deze prestatiedoelstelling betreffen voornamelijk de kosten van de Veiligheidsregio Utrecht: de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling, de huisvestingskosten en de kosten van het functioneel leeftijdsontslag en het overgangsrecht van het brandweerpersoneel. Het totaal van deze kosten is nagenoeg conform de begroting.

Mutatie reserve
De begrote onttrekking was bedoeld om de incidentele kosten voor het verplaatsen van camera's in het Stationsgebied te dekken. Deze verplaatsingen zijn in 2013 echter nog niet uitgevoerd.

1.10 Cultuur

Algemene programmadoelstelling

Het programma Cultuur draagt bij aan de profilering van Utrecht als stad van kennis en cultuur. De stad is een aantrekkelijke en gastvrije ontmoetingsplaats, met internationale allure, broedplaats van talent. Het programma draagt hieraan bij door zich te richten op een veelzijdige programmering, een bloeiend productieklimaat, een brede samenstelling van publiek en de stepping stones naar de viering van 900 jaar stadsrechten in 2022.

In 2013 is de nieuwe cultuurnotaperiode 2013-2016 gestart. We hebben een artistiek inhoudelijk hoogwaardige en diverse cultuurnota 2013-2016 op kunnen stellen, waar ook diverse andere subsidiënten – ondanks bezuinigingen – aan bijdragen.

2013 was een feestelijk jaar: stad en Provincie vierden 300 jaar Vrede van Utrecht met een groots, internationaal opgezet programma. Eind 2012 bleek dat Utrecht niet doorging in de volgende ronde van de nominatieprocedure voor Culturele Hoofdstad van Europa 2018. In de notitie Open Ruimte Benut hebben we de consequenties hiervan geschetst voor het (lopende) cultuurbeleid. De samenwerking met de Provincie blijft onverminderd en zal in 2014 met de ondertekening van een convenant worden bezegeld.

Deze zomer heeft de kunstmanifestatie Call of the Mall succesvol plaatsgevonden in en om Hoog Catharijne. De tentoonstelling genereerde (inter)nationaal veel positieve publiciteit en trok 100.000 extra bezoekers.

In 2013 is het Centraal Museum verzelfstandigd en is de nieuwe organisatie van het Muziekpaleis ontstaan. [60] In december werd het monumentale muziekgebouw TivoliVredenburg opgeleverd en kreeg exploitant Stichting Muziekpaleis Utrecht de sleutel in handen.

Subdoelstelling 1.1: Utrecht kent een veelzijdig, artistiek interessant aanbod en bloeiend productieklimaat, wat zichtbaar wordt op een verscheidenheid aan locaties in de gehele stad

[60] Naar aanleiding hiervan wordt prestatiedoelstelling 1.1.2 per 2015 aangepast.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.1.1
Een breedschalig scala van culturele instellingen/makers produceert en programmeert een veelzijdig, divers, artistiek interessant aanbod op diverse locaties in de gehele stad.

Een bloeiend productieklimaat en Rijk cultureel aanbod – in alle kunstdisciplines, groot- en kleinschalig, traditioneel en vernieuwend, toegankelijk en verkennend – dragen bij aan de culturele dynamiek en veelzijdigheid van het culturele leven in de stad en daarmee aan de landelijke en internationale betekenis van Utrecht als cultuurstad. Diversiteit in producerende en programmerende culturele organisaties bevordert de kwaliteitsontwikkeling en het publieksbereik van dit aanbod.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij faciliteren voldoende goed toegeruste culturele accommodaties, zowel in de binnenstad, naoorlogse wijken als Leidsche Rijn, en artistiek aantrekkelijke productie- en programmeringsactiviteiten van Utrechtse culturele instellingen/makers. Met goede faciliteiten willen wij zowel jonge talentvolle, als al succesvolle makers voor de stad behouden.

Prestatiedoelstelling 1.1.1
Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen op diverse locaties in de gehele stad.

- De afspraken Cultuurnota 2013-2016 over producerende en programmerende instellingen zijn uitgevoerd.
- In navolging van het herstelplan voor De Utrechtse Spelen van eind 2012 werd dit jaar een nieuwe directie voor het gezelschap gezocht. Op advies van Commissie Lawson is hiervoor een vertrouwenwekkende invulling gevonden.
- Wij ondersteunden Stadsschouwburg Utrecht op basis van de gemaakte afspraken over verzelfstandiging en de cultuurnota 2013-2016.
- In 2013 ging onze nieuwe regeling voor eenmalige subsidies van start, waarbij de indeling naar disciplines werd losgelaten en naast de normale procedure een verkorte procedure werd ingevoerd.
- De aanbesteding voor het Castellum Hoge Woerd werd doorlopen, Theater Kikker werd geselecteerd als beoogd gebruiker van de culturele functies en de toekomstige gebruikers zijn begonnen met het ontwerpen van een samenwerkingsovereenkomst.
- De gemeenteraad heeft in januari 2014 besloten geen nieuwbouw te plegen op het Smakkelaarsveld voor Artplex.
- Wij stimuleren de ontwikkeling van broedplaatsen met daarbij aandacht voor binnenstedelijke locaties in ontwikkeling, zoals Rotsoord en Cartesius.
- De (her)bouw van Cultuurhuis Cereol (Oog in Al) is in volle gang, oplevering is verschoven van eind 2013 naar zomer 2014.
- De openstelling van Oud Amelisweerd is voorbereid middels oprichting van Museum Oud Amelisweerd, waarbij het historische landgoed, chinees behang en de Armando-collectie worden gecombineerd.

Prestatiedoelstelling 1.1.2
Muziekcentrum Vredenburg en het Centraal Museum programmeren een veelzijdig, divers, artistiek interessant aanbod

Van de grote podia verwachten wij dat zij actief zijn daar waar de drie lijnen uit onze cultuurvisie – stad als podium, creatieve ruimte en leeromgeving – samenvallen.

- Het Centraal Museum is verzelfstandigd.
- In 2013 is gewerkt aan de inrichting van TivoliVredenburg en de vorming van de exploitatieorganisatie van Stichting Muziekpaleis Utrecht. Per 1 januari 2014 zijn Muziekcentrum Vredenburg en poppodium Tivoli ondergebracht in de nieuwe stichting. Eind 2013 is het nieuwe gebouw bouwkundig opgeleverd.
- 2013 was het laatste jaar waarin volledige programmering van Vredenburg op de tijdelijke locaties plaatsvond. Het is niet gelukt om de bezoekcijfers in 2013 te consolideren op het niveau van 2012. Grootste oorzaak van deze daling is vermindering van het aantal bijzondere manifestaties, het aantal bezoekers per activiteit was wel hoger dan in 2012.

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.1.1	Percentage Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op stedelijk niveau	Inwonersenquête	85% (2009)	≥80%	77%
E1.1.2	Percentage Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op buurtniveau	Inwonersenquête	43,4% (2009)	44%	38%
Prestatie-indicatoren:					
P1.1.1	Aantal lang- en meerjarig gesubsidieerde instellingen	Subsidiestaat	60 (2009)	≥ 60[61]	64
P1.1.2	Aantal gehonoreerde projectaanvragen	SI-U	117 (2009)	pm	110
P2.1.2	Aantal concerten / verhuringen MCV	MCV	357 (2009)	336	319
P2.1.3	Aantal tentoonstellingen CM	CM	14 (2009)	pm[62]	pm

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.1.1 Programmering en productie	20.488	31.156	31.348	-192
P1.1.2 Gemeentelijke cultuurdiensten	20.049	8.368	8.323	45
Totaal lasten	**40.537**	**39.524**	**39.671**	**-147**
Baten				
P1.1.1 Programmering en productie	0	0	202	202
P1.1.2 Gemeentelijke cultuurdiensten	6.450	3.392	3.557	165
Totaal baten	**6.450**	**3.392**	**3.759**	**367**
Saldo lasten en baten	**34.087**	**36.132**	**35.912**	**220**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	3.216	3.216	0
Onttrekking reserves	67	2.235	2.235	0
Saldo na mutaties reserves	**34.021**	**37.113**	**36.893**	**220**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

[61] Zoals omschreven in de Cultuurvisie 2012-2022 'Open Ruimte' heeft per 2013 een herijking van de subsidiesystematiek plaatsgevonden, waaronder de subsidieregelingen voor eenmalige projecten. De disciplinaire benadering is losgelaten om plaats te maken voor (een) integrale doelstelling(en). De nieuwe projectsubsidieregeling is sinds begin 2013 operationeel.

[62] Het Centraal Museum is in 2013 verzelfstandigd.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Faciliteren activiteiten
De kosten zijn 0,192 miljoen euro hoger dan begroot. Het Centraal Museum is op 1 januari 2013 verzelfstandigd. Met de verzelfstandiging zijn ook de balansposten van het Centraal Museum afgehandeld. Het totaalbedrag van deze posten van 0,927 miljoen euro en wordt met de B en D voorstellen onttrokken uit de oude reserves van het Centraal Museum die hiermee afgesloten kunnen worden. Het Centraal Museum heeft in 2013 de suppletiesubsidie van 2,8 miljoen euro ontvangen. Vanaf 2019 zal gedurende 14 jaar een inhouding plaatsvinden van 0,2 miljoen euro per jaar. Bij de vaststelling van de cultuurnota 2013-2016 is een jaarlijkse exploitatiebijdrage 0,65 miljoen euro voor Castellum Hoge Woerd geraamd. Aangezien de exploitatie pas in 2014 zal worden opgestart en de voorbereidingskosten lager waren dan begroot is er 0,59 miljoen euro onderbesteed op dit budget. Er is 0,17 miljoen euro onderbesteed op het jazzbudget dat voorheen werd verleend aan SJU en in 2013 slechts gedeeltelijk is ingezet via Muziekcentrum Vredenburg. Vanaf 2014 wordt het gehele jazzbudget gereserveerd voor de jazzprogrammering in het Muziekpaleis. Het restantverschil van 0,025 miljoen euro is het saldo van overige onder- en overbestedingen.

De baten zijn 0,202 miljoen euro hoger dan begroot. In het eerste kwartaal van 2013 is een crediteurenakkoord gesloten met de bewindvoerder van stichting Sophia, waarbij de verstrekte lening is verrekend met toegekende subsidies. Ten gevolge van deze verrekening is de voorziening niet meer nodig, waardoor het bedrag voor 2013 van. 0,202 miljoen is komen vrij te vallen.

De onderbesteding op Programmering en Productie is ingezet door verschuiving van de dekking voor de kunstmanifestatie 'Call of the Mall' onder de subdoelstelling 'Participatie'.

Programmeren
De lasten waren bij Muziekcentrum Vredenburg in 0,051 miljoen euro hoger dan begroot en de baten 0,165 miljoen euro hoger dan begroot. Per saldo leidt dat tot een positief exploitatiesaldo van 0,114 miljoen euro. In dit saldo zijn de verlofuren en vakantiedagen meegenomen die, in verband met het ontslag van de medewerkers per 31-12-2013 in verband met de overgang naar de Stichting Muziekpaleis Stichting, uitbetaald worden c.q. meegaan naar de Stichting Muziekpaleis Utrecht.

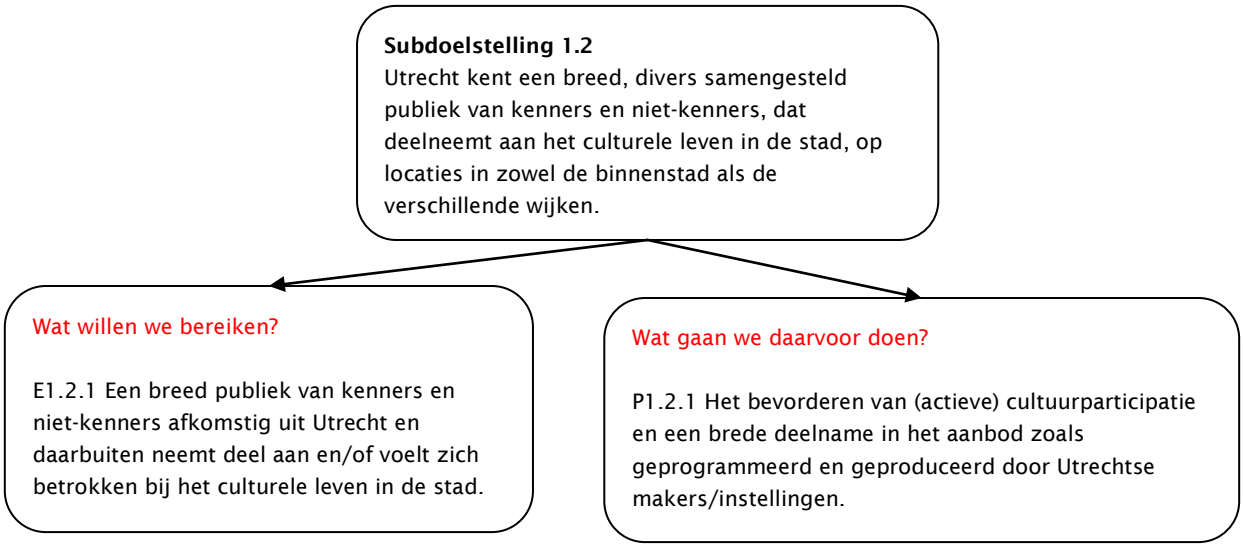
Het positief exploitatieresultaat uit reguliere bedrijfsvoering Vredenburg bedraagt 0,637 miljoen euro en een negatief saldo van 0,428 miljoen euro heeft betrekking op frictiekosten personeel en voorbereiding Muziekpaleis.

Het resultaat van de artistieke programmering, commerciële verhuur en horeca is per saldo 0,205 miljoen euro positiever dan begroot. Dat komt voornamelijk omdat binnen de artistieke programmering de posten onvoorziene uitgaven niet aangesproken zijn en omdat het resultaat van de horeca positief was.

Door de vrijval van de post onvoorzien en lagere uitgaven op de overhead en huisvesting als gevolg van strakke budgetsturing en efficiency is er een voordeel ontstaan van 0,431 miljoen euro.

Verder zijn de nog met bestemmingsreserves te egaliseren frictiekosten personeel van 0,312 miljoen euro evenals de voorbereidingskosten Muziekpaleis van 0,115 miljoen euro ten laste van de exploitatie gebracht.

Subdoelstelling 1.2: Utrecht kent een breed, divers samengesteld publiek van kenners en niet-kenners, dat deelneemt aan het culturele leven in de stad, op locaties in zowel de binnenstad als de verschillende wijken

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.2.1
Een breed publiek van kenners en niet-kenners afkomstig uit Utrecht en daarbuiten neemt deel aan en/of voelt zich betrokken bij het culturele leven in de stad.

Een zo divers mogelijk samengesteld publiek van kenners en niet-kenners afkomstig uit Utrecht en daarbuiten neemt in actieve en/of passieve vorm deel aan het culturele leven.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Aandacht voor topcultuur en nieuw talent gaat hand in hand met aandacht voor culturele diversiteit, cultuurparticipatie en cultuur in de wijk.

Prestatiedoelstelling 1.2.1
Het bevorderen van (actieve) cultuurparticipatie en een brede deelname in het aanbod zoals geprogrammeerd en geproduceerd door Utrechtse makers/instellingen.

- Afspraken Cultuurnota 2013-2016 over instellingen gericht op participatie worden uitgevoerd.
- Wij ondersteunen Stichting Cultuurpromotie Utrecht (SCU): de activiteiten van SCU dragen bij aan het culturele klimaat, promotie van de stad en het profiel van Utrecht als stad van kennis en cultuur.
- In de cultuurnota 2013-2016 zijn diverse wijkcultuurhuizen opgenomen. De cultuurhuizen slagen er in, elk op eigen wijze, om cultuur toegankelijk te maken en participatie te bevorderen.
- Het programma Cultuurparticipatie is beëindigd in 2012. In 2013 startte het Rijk het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit'. De focus ligt op het ontwikkelen en uitvoeren van de leerlijn creatief vermogen in samenwerking met culturele instellingen en het onderwijs.
- Wij hebben de uitvoering van het Jeugdcultuurfonds Utrecht in de convenantperiode 2013-2016 gecontinueerd.
- We zijn gestart met de voorbereidingen voor de Europese Brassband Kampioenschappen 2018, waarvoor de overeenkomst is ondertekend.
- De Kunstuitleen is per 2013 verzelfstandigd.
- Wij ondersteunden 115 amateurkunstorganisaties (basissubsidies).

- Van 20 juni tot en met 22 september 2013 heeft de kunstmanifestatie Call of the Mall succesvol plaatsgevonden in en om Hoog Catharijne. De tentoonstelling genereerde (inter)nationaal veel positieve publiciteit en de 30 kunstwerken spraken niet alleen het regulier aanwezige publiek aan, maar trokken 100.000 extra bezoekers. Een aantal van de kunstwerken heeft een (semi)permanente plek gekregen in het gebied.

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.2.1	Percentage Utrechters dat minstens 1x per jaar een culturele activiteit bezoekt	Inwonersenquête	87% (2009)	≥ 85%	84%
Prestatie-indicatoren:					
P1.2.1	Aantal bezoekers aan gemeentelijke diensten en gesubsidieerde instellingen (in miljoenen)	Jaarverslagen	1,8 miljoen euro (2009)	≥ 1,5 miljoen euro	2,7 miljoen euro
P1.2.2	Aantal leden van de gesubsidieerde amateurkunstverenigingen	Civision (subsidie softwaresysteem)	3791 (2009)	≥ 3.500	≥ 3.500

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.2.1 Cultuurparticipatie	4.671	5.250	6.854	-1.603
Totaal lasten	**4.671**	**5.250**	**6.854**	**-1.603**
Baten				
P1.2.1 Cultuurparticipatie	159	0	923	923
Totaal baten	**159**	**0**	**923**	**923**
Saldo lasten en baten	**4.513**	**5.250**	**5.931**	**-681**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**4.513**	**5.250**	**5.931**	**-681**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Cultuurparticipatie
De kosten zijn 1,603 miljoen euro hoger dan begroot. In de uitwerking van het project Call of the Mall in Hoog Catharijne zijn de kosten een bedrag van 1,6 miljoen euro hoger geraamd en de baten voor 0,9 miljoen euro, per saldo te dekken uit de bijdrage grondexploitatie Stationsgebied. Het college heeft hiermee ingestemd in december 2012 bij

de vaststelling van het Beleidsplan Kunst in de Openbare Ruimte. Het college heeft in de zomer van 2013 besloten tot gewijzigde dekking. Hiermee is de onderbesteding van programmering en productie ingezet en de bijdrage grondexploitatie Sationsgebied gefaseerd.

De baten zijn 0,923 miljoen euro hoger dan begroot. De kunstmanifestatie 'Call of the Mall' in Hoog Catharijne heeft veel externe fondsen- en sponsorgelden binnengehaald, waarmee bijna de helft van de kosten is gefinancierd.

Subdoelstelling 1.3: De culturele betekenis maakt Utrecht tot een aantrekkelijke stad, zowel lokaal, nationaal als internationaal

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.3.1
Het vergroten van de lokale en (inter)nationale culturele betekenis van Utrecht.

2013 was een belangrijk jaar voor de ontwikkeling van Utrecht als internationale stad van kennis en cultuur. Stad en Provincie vierden op grootse wijze 300 jaar Vrede van Utrecht en in december werd het monumentale muziekgebouw TivoliVredenburg opgeleverd. De opening van TivoliVredenburg op 21 juni 2014 is aanleiding voor een, breed door de muzieksector gedragen, initiatief om extra programmering en marketing te ontwikkelen en daarmee Utrecht in 2014 als Internationale Muziekstad in de schijnwerpers te zetten. De voorbereidingen hiertoe zijn in 2013 in gang gezet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Belangrijkste speerpunt van 2013 was de viering van 300 jaar Vrede van Utrecht.

Prestatiedoelstelling 1.3.1
Het faciliteren van een breed scala aan culturele activiteiten in (opmaat naar) 2013.

Medio april 2013 is met een fantastische manifestatie op het dak van de A2 en een concert in de Domkerk door de Nederlandse Bachvereniging in aanwezigheid van (toen nog) koningin Beatrix, prins Willem-Alexander en prinses Máxima het startsein gegeven voor de viering van 300 jaar Vrede van Utrecht. 'The art of making peace' heette het programma boordevol activiteiten in alle disciplines dat zich in stad en Provincie afspeelde en in september feestelijk werd afgesloten met Festival De Basis op Soesterberg. Bijzonder was het deelprogramma 'De vreedzame stad', gewijd aan de verbindende kracht van kunst en cultuur en geconcretiseerd met een uitgebreid wijken- en scholenprogramma.

Wij hebben de Stichting Vrede van Utrecht samen met de Provincie sinds 2006 ondersteund. De eindrapportage en evaluatie is naar verwachting eind mei 2014 klaar; de stichting wordt daarna opgeheven.

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.3.1	Landelijke positie als aantrekkelijke stad op grond van cultureel aanbod	Atlas voor Gemeenten	3 (2009)[63]	Positie top 3	3
Prestatie-indicatoren:					
P1.3.1	Aantal activiteiten st. Vrede van Utrecht;	jaarverslag	94 (2010)	200	300
P1.3.2	waarvan met een internationale component	jaarverslag	19 (2010)	50	91

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.3.1 Internationalisering	2.687	2.865	2.845	20
Totaal lasten	**2.687**	**2.865**	**2.845**	**20**
Baten				
P1.3.1 Internationalisering	0	0	0	0
Totaal baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo lasten en baten	**2.687**	**2.865**	**2.845**	**20**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**2.687**	**2.865**	**2.845**	**20**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Internationalisering
De kosten zijn 0,02 miljoen euro lager dan begroot door een onderbesteding op de doorbelaste kosten van de overhead.

[63] In de Atlas voor Gemeenten neemt Utrecht wat betreft woonaantrekkelijkheid de tweede plaats van het land in. Gespecificeerd op basis van het cultureel aanbod bekleedt Utrecht de derde positie van Nederland. Sinds 2009 is dit onveranderd. In de begroting 2012 is bij de indicator (nulmeting en realisatie 2009 en 2012) abusievelijk de tweede plaats aangegeven.

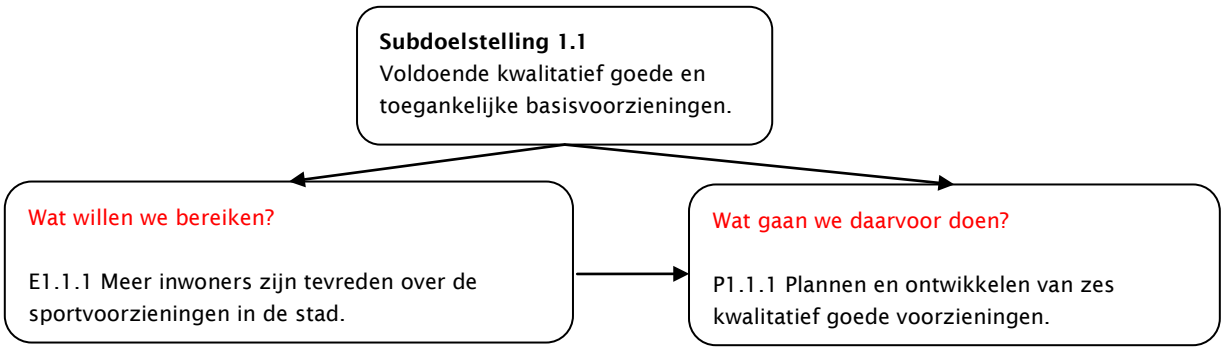
1.11 Sport

Algemene programmadoelstelling

In Utrecht staat jouw talent centraal.

Het was een mooi sportjaar. Zo vond in de zomer van 2013 in Utrecht het European Youth Olympic Festival (EYOF) plaats. Circa 2.300 sporters uit 49 Europese landen hebben zes dagen lang mogen schitteren op het podium dat hen door de organisatie van het EYOF Utrecht geboden werd. Rond de 60.000 bezoekers hebben de sportprestaties bewonderd. Zij en alle betrokken sporters, bonden, officials werden door 2.150 enthousiaste Festivalmakers ontvangen. Met de goede prestaties van het Nederlands team met in totaal 20 medailles (de meeste medailles sinds het EYOF in Valkenswaard) was het EYOF ook in sportief opzicht een succes. Utrecht heeft zich met het EYOF 2013 en het voorafgaande Para Youth Festival internationaal op de kaart gezet. In 2013 is tevens een uniek sportpark gerealiseerd boven op het parkeerdak van IKEA en is het vernieuwde zwembad De Krommerijn in gebruik genomen. Het ontwerp van dit bad heeft tevens de RTV Utrecht Publieksprijs 2013 gewonnen. Verder heeft in 2013 Sport en bewegen in de buurt een impuls gekregen met de start van de Stichting Harten voor Sport, het inzetten van extra buurtsportcoaches en de combinatiefunctionarissen sport via de betrokken verenigingen. Op verzoek van de gemeenteraad is een Taskforce Sport ingesteld bestaande uit de VSU en gemeente om te komen met een voorstel voor de invulling van de bezuiniging op sport. Daarnaast is de Discussienotitie wachtlijsten gerealiseerd. Tot slot is een jarenlang lobby traject voor de Tour de France bekroond met de toekenning van het Grand Départ van de Tour de France in 2015. Met een spetterende act bij de Domtoren en een persconferentie met veel internationale aandacht in Parijs en Utrecht is op 28 november de toewijzing bekend gemaakt.

Subdoelstelling 1.1: Voldoende kwalitatief goede en toegankelijke basisvoorzieningen.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.1.1
Meer inwoners zijn tevreden over de sportvoorzieningen in de stad.

De tevredenheid over sportvoorzieningen in de stad is in overeenstemming de doelstelling uitgekomen op 73%.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.1.1
Plannen en ontwikkelen van zes kwalitatief goede voorzieningen.

De volgende projecten zijn gerealiseerd:

- Leidsche Rijn
  We zijn gestart met de laatste fase van de herontwikkeling van sportpark Fletiomare Oost. Het project bestaat uit gedeeltelijke herschikking van de sportvelden, uitbreiden van de parkeervoorzieningen en vervanging van de sterk verouderde kleed- en clubgebouwen.
- Vleuten-De Meern
  De Marezaal in de kern van De Meern hebben wij herbouwd, daarmee voldoet de accommodatie weer aan de hedendaagse eisen en verwachtingen.
- Zuidwest
  In samenwerking met IKEA is een sportpark met twee voetbalvelden gerealiseerd op het dak van een parkeergarage.
- Zuid
  Aan de Duurstedelaan hebben wij twee gymzalen vervangen. De nieuwe gymzalen maken deel uit van de nieuwe brede school die in de wijk Hoograven is ontwikkeld.
- West
  In 2013 is zwembad Den Hommel deels verbouwd met aanpassingen van de receptie, entree en parkeerplaats.
- Oost
  Nieuwbouw van zwembad De Krommerijn hebben we voltooid. Het in de winter overkapte 50 meterbad is verbreed en gerenoveerd. De beheersstichting en de zwemvereniging hebben het gebouw in gebruik genomen.

Indicatoren subdoelstelling 1.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.1.1	Tevreden bewoners over sportvoorzieningen	Inwoners-enquête	2008	73%	73%
Prestatie-indicatoren:					
P1.1.1	Aantal basisvoorzieningen	UVO	2008	103	101

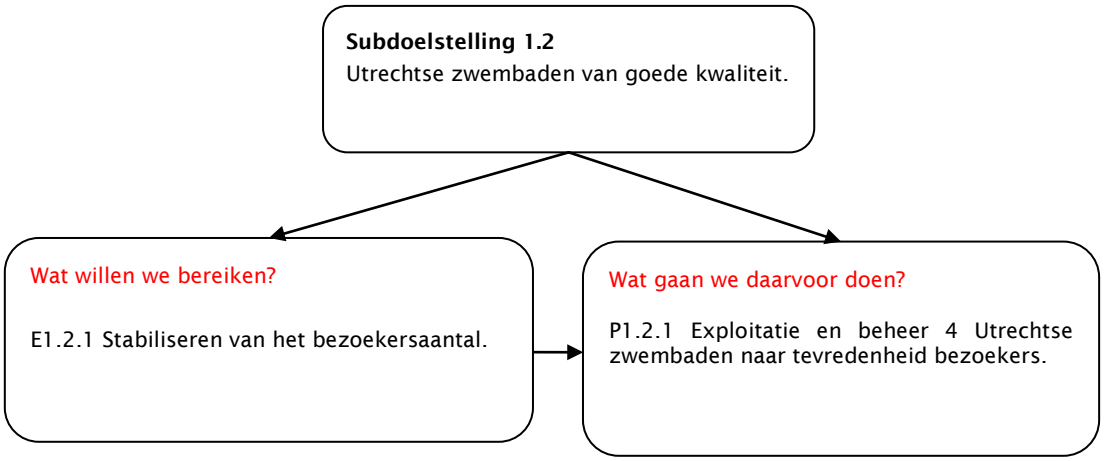
Wat heeft dat gekost?

		Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten					
P1.1.1	Basisvoorzieningen	558	523	592	-69
Totaal lasten		**558**	**523**	**592**	**-69**
Baten					
P1.1.1	Basisvoorzieningen	0	0	75	75
Totaal baten		**0**	**0**	**75**	**75**
Saldo lasten en baten		**558**	**523**	**518**	**6**
Mutaties reserves					
Toevoeging reserves		0	0	0	0
Onttrekking reserves		0	1	34	33
Saldo na mutaties reserves		**558**	**523**	**484**	**39**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Binnen de lasten zijn er hogere kapitaallasten, lagere kosten aankopen niet duurzame goederen en zijn er kosten gemaakt voor recht van opstal voor de Manitobadreef. Hier staat tegenover dat de baten hoger uitvallen door de vergoeding voor het recht van opstal voor de Manitobadreef. De onttrekking reserve dient ter dekking van de hogere kapitaallasten.

Subdoelstelling 1.2 Utrechtse zwembaden van goede kwaliteit.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.2.1
Exploitatie en beheer van vier Utrechtse zwembaden naar tevredenheid bezoekers.
De klanttevredenheid over de zwembaden is voor 2013 in overeenstemming met de doelstelling uitgekomen op 7.3.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.2.1
Stabiliseren van het bezoekersaantal van de vier Utrechtse zwembaden.
In 2013 hebben we ons zwemaanbod uitgebreid. Door te sturen op een optimale bezetting tijdens prime – time speelden we in op de toenemende vraag naar instructie - zwemmen. Voor de binnenbaden hebben we het keurmerk Veilig en Schoon ontvangen. Wij hebben het buitenbad De Krommerijn dit jaar succesvol in gebruik genomen. Helaas was de ligweide van het zwembad nog niet beschikbaar voor de recreatieve doelgroep. Specifiek voor deze doelgroep hebben we alternatieven aangeboden. Het zwembad Krommerijn is in de zomer succesvol ingezet voor de zwemwedstrijden tijdens het EYOF. In 2013 hebben 743.000 bezoekers de Utrechtse zwembaden bezocht.

Indicatoren subdoelstelling 1.2

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.2.1	Gemiddeld cijfer klanttevredenheids-onderzoek zwembaden	UVO	7.2 (2008)	7.3	7.3
Prestatie-indicatoren:					
P1.2.1	Bezoekersaantal zwembaden	UVO	716.000	720.000	743.000

Wat heeft dat gekost?

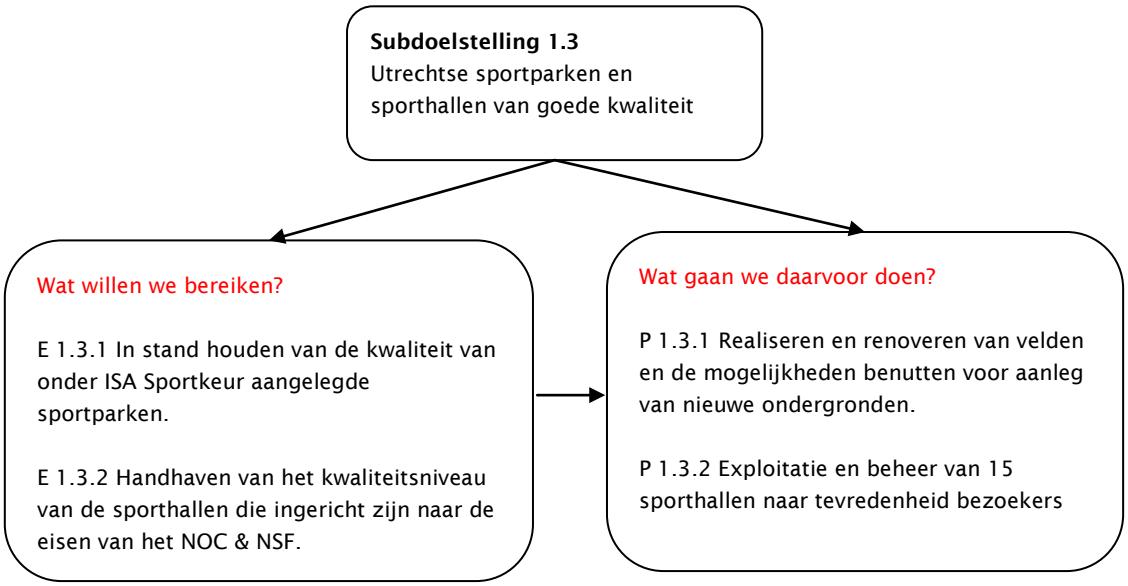
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.2.1 Zwembaden	9.612	8.727	9.197	-470
Totaal lasten	**9.612**	**8.727**	**9.197**	**-470**
Baten				
P1.2.1 Zwembaden	2.848	2.848	3.311	463
Totaal baten	**2.848**	**2.848**	**3.311**	**463**
Saldo lasten en baten	**6.764**	**5.879**	**5.886**	**-7**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	41	41	0
Onttrekking reserves	70	72	104	32
Saldo na mutaties reserves	**6.694**	**5.848**	**5.823**	**25**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

De zwembaden hebben in 2013 meer omzet behaald op alle accommodaties. Hier staat tegenover dat ook de lasten zijn toegenomen. De hogere onttrekking uit de reserve dient ter dekking van de hogere kapitaallasten.

Subdoelstelling 1.3 Utrechtse sportparken en sporthallen van goede kwaliteit.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.3.1
In stand houden van de kwaliteit van onder ISA Sportkeur aangelegde sportparken.
De onder ISA Sportkeur aangelegde sportparken zijn in 2013 kwalitatief op niveau gehouden. De bezettingsgraad is in 2013 78% en is hiermee gelijk aan de bezetting in 2012.

Effectdoelstelling 1.3.2
Handhaven van het kwaliteitsniveau van de sporthallen die ingericht zijn naar de eisen van NOC * NSF.
De naar de eisen van het NOC * NSF ingerichte binnensportaccommodaties zijn kwalitatief op niveau gehouden in 2013. De bezettingsgraad is in 2013 gestegen van 62% in 2012 naar 63% in 2013.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.3.1
In stand houden van de kwaliteit van onder ISA Sportkeur aangelegde sportparken.

Wij hebben de Utrechtse sportparken door een goed en planmatig onderhoudsprogramma in goede conditie kunnen houden. Alle verwijsborden naar de sportaccommodaties in de stad zijn aangepast. Daarnaast is aandacht geschonken aan de problematiek van de wachtlijsten. Er is een onderzoek uitgevoerd naar de Ruimtebehoefte van de veldsporten en op basis daarvan is de Discussienotitie wachtlijsten opgesteld. In de Discussienotitie wordt geconcludeerd dat de wachtlijsten voor voetbal op te lossen zijn door het verplaatsen van het pupillenvoetbal van de zaterdag naar de zondag. Dit vraagt om een grote cultuuromslag bij de betrokken verenigingen waarbij ondersteuning vanuit gemeente, VSU en de KNVB noodzakelijk is. Voor de wachtlijsten van hockey zal de oplossing in samenwerking met de regio en uitbreiding bijvoorbeeld op sportpark Rijnvliet gezocht moeten worden. Vanuit de Harten voor Sport hebben we gestuurd op de toename van het gebruik van accommodaties. Zo zijn we op het Thorbeckepark in Ondiep een pilot gestart waarbij de gemeente met omwonenden en verenigingen onder meer samenwerkt aan een betere bezetting. De nieuwe atletiekbaan Maarschalkerweerd en tennispark Den Hommel zijn in deze zomer succesvol ingezet voor de atletiek- en tenniswedstrijden van het EYOF.

Prestatiedoelstelling 1.3.2
Handhaven van het kwaliteitsniveau van de sporthallen die ingericht zijn naar de eisen van het NOC * NSF.

De binnensportaccommodaties zijn bouwkundig goed onderhouden en voldoen aan de gestelde sporttechnische eisen en aan de eisen voor het bewegingsonderwijs. Met de zaalverdelingscommissie van de VSU zijn zoals gebruikelijk de uren in de sporthallen verdeeld onder de Utrechtse verenigingen. De binnensportaccommodaties hebben een goede bezetting. Door de weeks op prime – time (19.00 – 22.00 uur) zijn nagenoeg alle sporthallen verhuurd. De vraag overdag en op zondagen is echter gering. Sportcentrum Galgenwaard is in de zomer succesvol ingezet voor de turnwedstrijden tijdens het EYOF.

Indicatoren subdoelstelling 1.3

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:			2008		
E1.3.1	Bezettingsgraad buitenaccommodaties	UVO	77%	78%	78%
E1.3.2	Bezettingsgraad binnenaccommodaties	UVO	59%	62%	63%
Prestatie-indicatoren:					
P1.3.1	Sportoppervlak realisatie/renovatiepro-jecten per jaar in m^2	UVO	62.000	50.000	60.500
P1.3.2	Aantal sporthallen ingericht naar eisen NOC * NSF	UVO	14	15	15

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.3.1 Buitenaccommodaties	9.840	9.052	8.375	677
P1.3.2 Binnenaccommodaties	10.743	10.789	10.321	468
Totaal lasten	**20.583**	**19.841**	**18.696**	**1.145**
Baten				
P1.3.1 Buitenaccommodaties	1.284	1.306	8.949	7.642
P1.3.2 Binnenaccommodaties	2.712	2.758	3.302	545
Totaal baten	**3.996**	**4.064**	**12.251**	**8.187**
Saldo lasten en baten	**16.587**	**15.777**	**6.445**	**9.332**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	48	1.034	1.034	0
Onttrekking reserves	967	1.616	1.290	-327
Saldo na mutaties reserves	**15.668**	**15.194**	**6.189**	**9.005**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

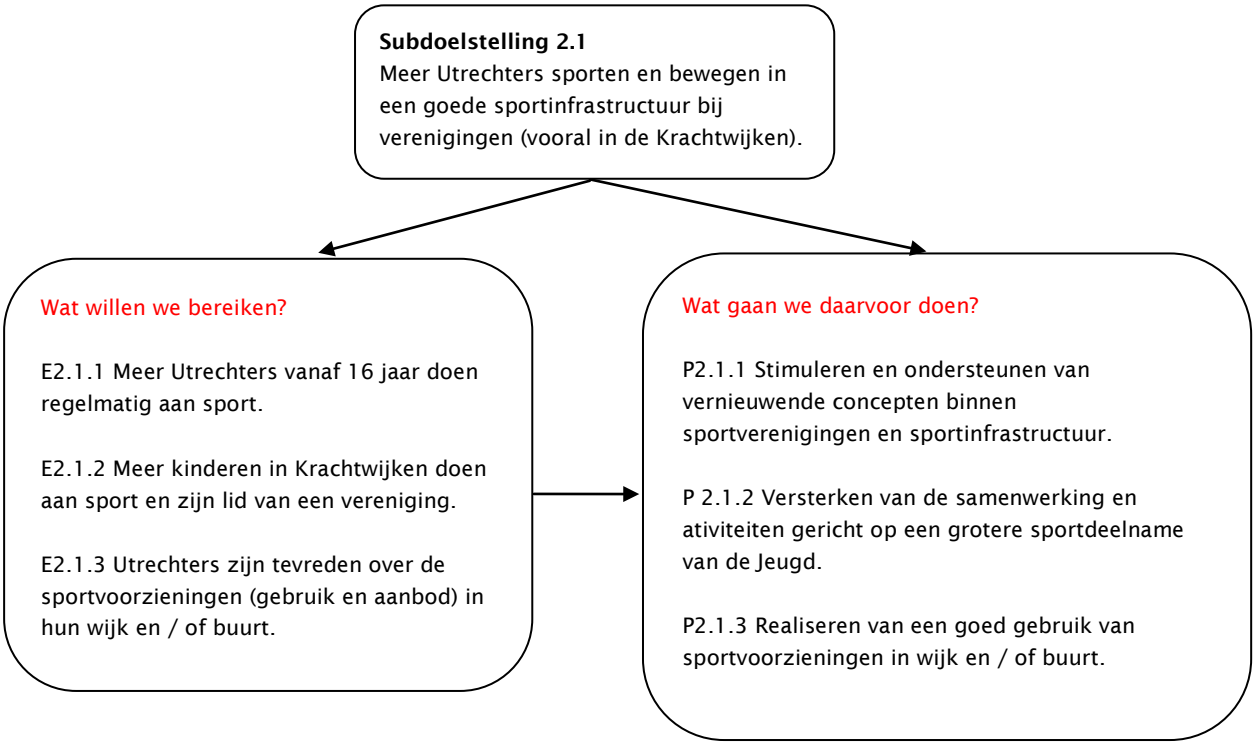
Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Buitenaccommodaties
In de lasten is een positieve bijdrage opgenomen die dient ter dekking van de kapitaallasten van sportpark Voordorp (0,357 miljoen euro). Verder zijn de lasten lager doordat er in 2013 minder groot onderhoud (0,517 miljoen euro) aan de sportparken is uitgevoerd. De reden hiervoor is verschuivingen in de interne capaciteitsplanning bij de vastgoedorganisatie. Dit heeft niet geleid tot risicovolle situaties bij het gebruik van de sportparken. Daarnaast is in de lasten de boekwaarde (0,249 miljoen euro) van het kunstgrasveld van sportpark Aziëlaan afgeboekt vanwege de realisatie van een sportpark met twee sportvelden op het dak van de IKEA-garage. In de baten is een bijdrage opgenomen die dient ter dekking van de kapitaallasten van sportpark Aziëlaan (7,423 miljoen euro). Verder zijn er meer opbrengsten (0,219 miljoen euro) door (eerdere) uitbreiding van capaciteit en levering van diensten voor het EYOF.

Binnenaccommodaties
De lasten zijn lager doordat er in 2013 minder groot onderhoud (0,634 miljoen euro) aan de sporthallen en gymzalen is uitgevoerd vanwege verschuivingen in de interne capaciteitsplanning bij de vastgoedorganisatie. Dit heeft niet geleid tot risicovolle situaties bij het gebruik van de binnenaccommodaties. Daarnaast zijn er meer opbrengsten (0,135 miljoen euro) door (eerdere) uitbreiding capaciteit en levering van diensten voor het EYOF. Verder zijn de energielasten over de voorafgaande jaren van een aantal accommodaties met schoolbesturen verrekend, wat incidenteel een bedrag opleverde van 0,410 miljoen euro.

Reserve
De onttrekking bij de buitenaccommodaties uit de reserve vaste activa ter dekking van de kapitaallasten was niet noodzakelijk.

Subdoelstelling 2.1 Meer Utrechters sporten en bewegen in een goede sportinfrastructuur bij verenigingen (vooral in de Krachtwijken).

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.1.1
Meer Utrechters vanaf zestien jaar doen regelmatig aan sport.
De sportdeelname vanaf zestien jaar is toegenomen van 68% in 2012 naar 71% in 2013.

Effectdoelstelling 2.1.2
Meer kinderen in Krachtwijken doen aan sport.

De Jeugdsportdeelname is in Overvecht toegenomen en in de wijken Noordwest en Zuidwest licht afgenomen.

Effectdoelstelling 2.1.3
Utrechters zijn tevreden over de sportvoorzieningen (gebruik en aanbod) in hun wijk en / of buurt.

De tevredenheid over de sportvoorzieningen in de wijk / buurt is in 2013 afgenomen tot 60%. In 2012 was dit 65% en in 2010 en 2011 respectievelijk 60 en 61%.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.1.1
Stimuleren en ondersteunen van vernieuwende concepten binnen sportverenigingen en sportinfrastructuur.

De Utrechtse verenigingen hebben circa vijftien aanvragen ingediend voor de landelijke subsidieregeling Sportimpuls, welke mede is gericht op het toepassen van vernieuwende sportconcepten. Uiteindelijk is aan drie verenigingen een subsidie Sportimpuls toegekend. In het kader van de aanpak wachtlijsten zijn enkele voetbalverenigingen gestart met een onderlinge F-competitie op de zondag. In samenwerking met scholen is/wordt een onderlinge

zaalvoetbalcompetitie voor jongeren gestart waarbij de jongeren ook zelf alles organiseren. Daarnaast zijn er vernieuwende sportconcepten gestart op het gebied van onder andere skaten, fietscross/mountainbiken, survivalrun.

Prestatiedoelstelling 2.1.2
Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname van de jeugd.

Met inzet van vooral de combinatiefunctionarissen sport is geïnvesteerd in de sportdeelname van de Jeugd in vooral de Krachtwijken. Voor alle drie de wijken geldt dat de verschillen met de vorige meting niet significant zijn.

Prestatiedoelstelling 2.1.3
Versterken van een goed gebruik van sportvoorzieningen in de wijk en / of buurt.

Het aantal scholarshippers was in 2012 al boven verwachting hoog (zeven scholarschippers). In 2013 is dit aantal met één gestegen tot acht. De stichting Harten voor Sport is vanaf augustus 2013 actief bezig met de werving van vrijwilligers die zich in de buurt op de playgrounds willen inzetten. Scholarshippers die zich bewezen hebben maken kans op doorstroming tot 'buurttrainer' met een 0-uren contract bij Harten voor Sport.

Indicatoren subdoelstelling 2.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:			2008		
E2.1.1	Sportdeelname > 16 jaar	Utrecht Monitor	68%(2009)	70%	71%
E2.1.2	Jeugdsportdeelname Overvecht	Jeugdmonitor	55%	69%	71%
E2.1.2	Jeugdsportdeelname Noordwest	Jeugdmonitor	67%	77%	74%
E2.1.2	Jeugdsportdeelname Zuidwest	Jeugdmonitor	62%	71%	69%
E2.1.3	Tevredenheid sportvoorzieningen in de wijk	Utrecht Monitor	51%	62%	60%
Prestatie-indicatoren:					
P2.1.1	Verenigingen met vernieuwende sportconcepten	Meting Sport	n.v.t.	8	8[64]
P2.1.2	Zie hoofdstuk Jeugd				
P2.1.3	Scholarships/jeugdkaderopleidingen	Meting Sport	n.v.t.	2	8

Wat heeft dat gekost?

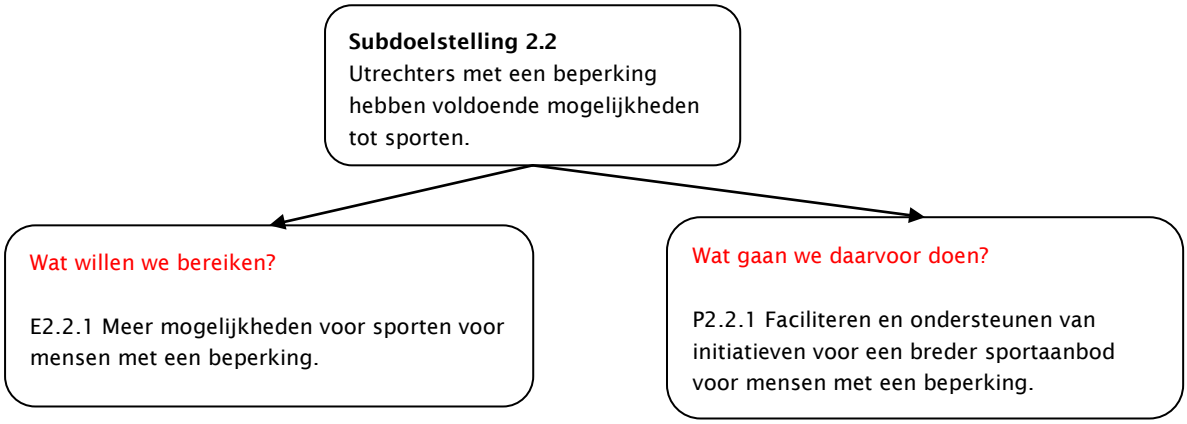
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P2.1.1 Sportdeelname > 16 jaar	888	957	957	0
P2.1.2 Jeugdsportdeelname	1.136	1.798	1.747	51
P2.1.3 Sportvoorzieningen wijk / buurt	23	20	15	4
Totaal lasten	**2.047**	**2.775**	**2.720**	**55**

[64] Inclusief sportaanbieders anders georganiseerde sport.

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Baten				
P21.1 Sportdeelname > 16 jaar	0	0	0	0
P2.1.2 Jeugdsportdeelname	0	0	0	0
P2.1.3 Sportvoorzieningen wijk / buurt	0	0	3	3
Totaal baten	**0**	**0**	**3**	**3**
Saldo lasten en baten	**2.047**	**2.775**	**2.717**	**58**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	25	144	144	0
Saldo na mutaties reserves	**2.022**	**2.631**	**2.573**	**58**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Subdoelstelling 2.2 Utrechters met een beperking hebben voldoende mogelijkheden tot sporten.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.2.1
Meer mogelijkheden voor sporten voor mensen met een beperking.

Het aantal verenigingen met een aanbod voor mensen met een beperking is in 2013 gestabiliseerd op 32. Dit jaar is vooral geïnvesteerd in het toeleiden van mensen met een beperking vanuit zorg naar (specifiek) sportaanbod. Hiervoor zijn buurtsportcoaches bij MEE Utrecht, Gooi en vecht, het Leger des Heils en De Rading / Lijn 5 gestart. Daarnaast is het samenwerkingsverband aangepast sporten: Utrecht Sport op Maat geformaliseerd en uitgebreid. Is er een digitale zoekmachine gebouwd voor al het sportaanbod voor mensen met een beperking in stad en regio Utrecht. En in de aanloop naar het EYOF heeft het succesvolle Para Youth Festival plaatsgevonden.

Para Youth Festival, 2013: 80 kinderen met een beperking uit Nederland, Slovenië, Duitsland en Engeland, georganiseerd als gemeentelijk side – event van het EYOF.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.2.1
Faciliteren en ondersteunen van initiatieven voor een breder sportaanbod voor mensen met een beperking.

Voetbalvereniging DVSU is in samenwerking met de SWBU gestart met een aanbod voor cliënten vanuit de Maatschappelijke Opvang. Daarnaast voetballen er mannen vanuit de doelgroep bij HMS en wordt er in samenwerking met Altrecht door vrouwen gesport bij LadyFit. Bovendien hebben zes vrijwilligers vanuit vier verschillende sportverenigingen een cursus maatschappelijke sportcoach afgerond. Deze cursus biedt trainers / coaches inzage in de sociaal pedagogische aspecten van sport.

Indicatoren subdoelstelling 2.2

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.2.1	Aantal verenigingen met specifiek sportaanbod	Consulent aangepast sporten	23	32	32
Prestatie-indicatoren:					
P2.2.1	Aantal verenigingen met (O)GGz aanbod	Consulent aangepast sporten	n.v.t.	3	4

Wat heeft dat gekost?

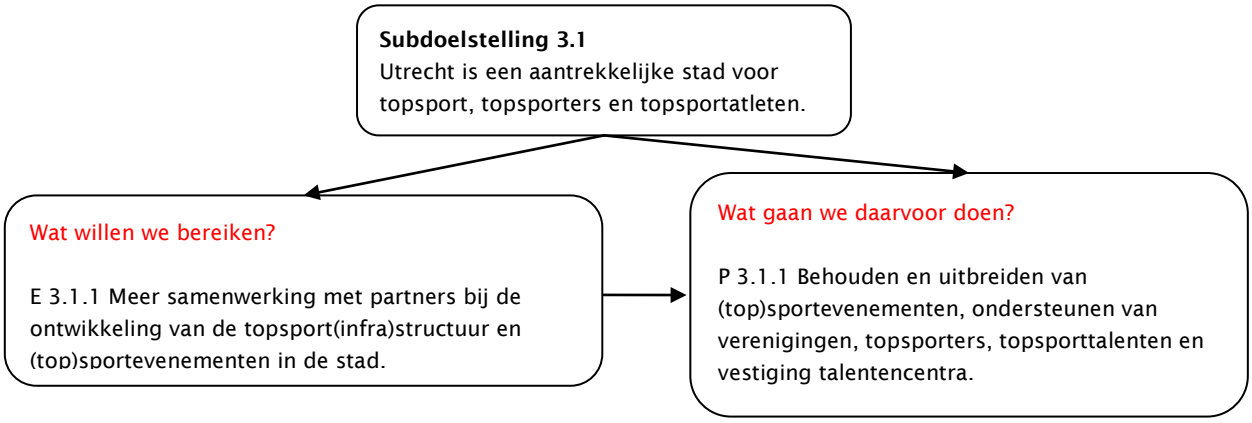
		Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten					
P2.2.1	Sporten voor mensen met een beperking	0	75	302	-227
Totaal lasten		**0**	**75**	**302**	**-227**
Baten					
P2.2.1	Sporten voor mensen met een beperking	0	0	0	0
Totaal baten		**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo lasten en baten		**0**	**75**	**302**	**-227**
Mutaties reserves					
Toevoeging reserves		0	0	0	0
Onttrekking reserves		0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves		**0**	**75**	**302**	**-227**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

De hogere lasten van 0,227 miljoen euro hebben betrekking op de activiteiten die zijn uitgevoerd binnen het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB). De hiervoor benodigde rijksmiddelen zijn eerder opgenomen in de reserve Sportstimulering.

Subdoelstelling 3.1 Bevorderen van topsport – talentontwikkeling door het versterken van de topsport(infra)structuur en faciliteren van (top)sportevenementen.

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 3.1.1
Meer samenwerking met partners bij de ontwikkeling van de topsport(infra)structuur en (top)sportevenementen in de stad.

In juli vond in Utrecht het EYOF plaats. Vooraf is door middel van een programma aan sportieve, culturele en educatieve side events toegeleefd naar deze week vol topsport. Voor dit programma en het evenement zelf is intensief samengewerkt met het ministerie van VWS, de Provincie Utrecht, NOC*NSF, de diverse sportbonden, VSU, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven waarbij Achmea een belangrijke rol heeft vervuld. Onder meer door de samenwerking met het door het lokale bedrijfsleven georganiseerde 'Businesspeleton Utrecht' kon begin november bekend gemaakt worden dat na een jarenlange lobby in 2015 de Tour de France in Utrecht van start zal gaan. In overleg met het Ministerie van VWS, NOC*NSF, Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Eindhoven is er na het wegvallen van de Olympische ambitie in 2013 een begin gemaakt om de gezamenlijke ambitie van Nederland voor topsportevenementen opnieuw vorm te geven.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 3.1.1
Behouden en uitbreiden van (top)sportevenementen, ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalenten en vestiging talentencentra.

Naast het EYOF vonden de jaarlijks terugkerende topsportevenementen als het Paasworsteltoernooi,de Ronde van Midden Nederland, de Singelloop en de Triathlon Utrecht plaats. Op evenementengebied is in overleg met diverse partijen, de VSU en de atletiekverenigingen nagedacht over de invulling van een nieuw loopevenement die in 2015 van start zal gaan. Op het gebied van topsportinfrastructuur begint het Nationaal Hockey Centrum verder vorm te krijgen met de planontwikkeling van het nieuwe clubhuis door sv Kampong. Ook zijn er concrete plannen om het Nationaal Cricket Centrum te realiseren op sportpark Maarschalkerweerd. In 2013 hebben er diverse netwerkbijeenkomsten plaats gevonden voor organisatoren van topsportevenementen en kernsportverenigingen onder meer met het onderwerp sponsoring. Vooral het delen van de ervaringen rond het EYOF Utrecht 2013 werd door verschillende partijen als zeer waardevol ervaren. Er zijn minimaal 75 topsporters en talenten in de stad Utrecht individueel begeleid door de VSU. Daarnaast heeft de VSU het Nationaal Topsport Centrum Waterpolo gefaciliteerd.

Indicatoren subdoelstelling 3.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E3.1.1	Aantal netwerkbijeenkomsten	Meting Sport	n.v.t.	3	5
Prestatie-indicatoren:					
P3.1.1	Ondersteuning topsporters	VSU	n.v.t.	75	75

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
Lasten				
P3.1.1 Bevordering topsport	1.546	1.402	2.205	-804
Totaal lasten	**1.546**	**1.402**	**2.205**	**-804**
Baten				
P3.1.1 Bevordering topsport	0	0	224	224
Totaal baten	**0**	**0**	**224**	**224**
Saldo lasten en baten	**1.546**	**1.402**	**1.981**	**-580**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**1.546**	**1.402**	**1.981**	**-580**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

De hogere lasten van 0,800 miljoen euro zijn het gevolg van twee onderwerpen:

1. In afwachting van een definitieve plek voor de Grand Depart Tour de France in de programmabegroting, zijn alle kosten die in 2013 zijn gemaakt nog ondergebracht in het programma Sport. Dit leidt tot een incidentele overschrijding van het budget van 0,380 miljoen euro. Daar tegenover staan extra baten van 0,200 miljoen euro voor onder andere de Tour du Jour. We brengen het saldo van de lasten voor de organisatie van het evenement van 0,180 miljoen euro conform afspraak ten laste van de reserve Tour de France.

2. Voor het EYOF 2013 zijn, zoals gemeld in de commissiebrief van 3 december 2013, kosten gemaakt die niet in de begroting zijn verwerkt. Dit betreft de kosten voor gemeentelijke side events die wij dekken uit de reserve Topsport (0,272 miljoen euro) en de nakoming van de garantstelling op het resultaat van het evenement (0,250 miljoen euro) die we verwerken in het gemeentebrede resultaat van 2013. De gemeentelijke bijdrage aan het evenement van 1,0 miljoen euro is verwerkt in de begrotingen van 2012 en 2013. In werkelijkheid is al een voorschotbedrag van 0,100 miljoen euro in 2011 verwerkt. Daardoor resteert in 2013 0,100 miljoen euro van het budget en is de totale overbesteding 0,420 miljoen euro (0,272 miljoen euro + 0,250 miljoen euro - 0,100 miljoen euro).

1.12 Vastgoed

Algemene programmadoelstelling

Utrecht heeft voldoende, kwalitatief goed en optimaal gespreid gemeentelijk vastgoed dat activiteiten mogelijk maakt die bijdragen aan de doelstellingen van de gemeente.

Inleiding
Eén van de gemeentelijke doelmatigheidsmaatregelen (Via B) is het realiseren van een gemeentebrede vastgoedorganisatie waarin de vastgoedexpertise en het beheer en de exploitatie van panden gebundeld wordt. Dit heeft geresulteerd in de UVO (Utrechtse Vastgoed Organisatie). De missie van de Gemeente Utrecht is om activiteiten te accommoderen die een bijdrage leveren aan de Utrechtse gemeentelijke doelstellingen van de verschillende beleidssectoren. De Gemeente Utrecht levert efficiënte en optimale vastgoeddienstverlening aan klanten, bestuur en beleid. De Gemeente Utrecht zal binnen Utrecht accommodaties beheren en (laten) realiseren met een maatschappelijke toekomstwaarde in dienst van gemeentelijke beleidsdoelen. Dit doet zij door:

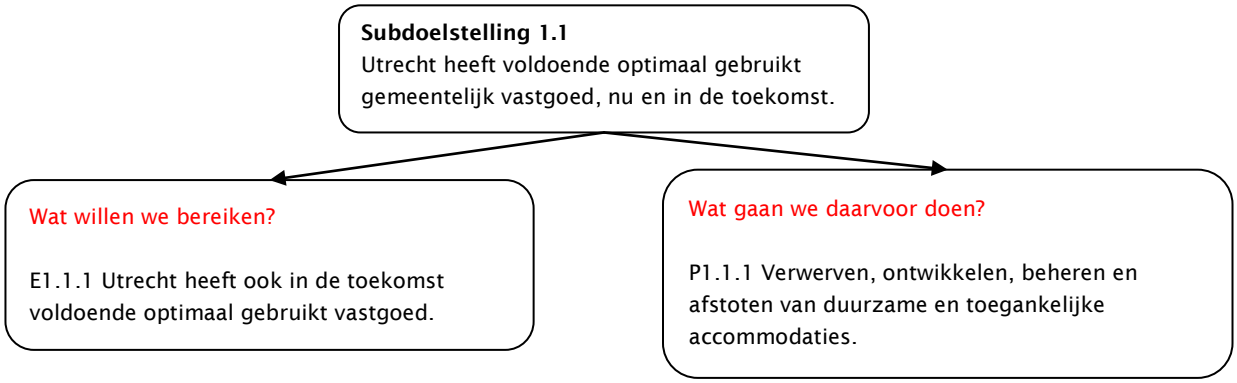
- het beoogde maatschappelijk rendement mogelijk te maken;
- het maatschappelijke vastgoed duurzaam en flexibel te laten functioneren;
- het ruimtelijke, functionele en financiële kwaliteit te optimaliseren;
- integraal portefeuillemanagement uit te voeren.

De Gemeente Utrecht zal een actieve, ondernemende, klantgerichte en professionele rol spelen als het gaat om vastgoed met een gemeentelijke beleidsdoelstelling. Dit ongeacht of zij daadwerkelijk zelf ontwikkelen, exploiteren en beheren, dan wel samenwerken met of uitbesteden aan andere partijen. De Gemeente Utrecht zal de ontwikkeling, het beheer en de exploitatie vooral zelf ter hand nemen waar het gaat om wettelijke taken en basisvoorzieningen waarvoor het aanbod op de markt te duur, onvoldoende toegankelijk of onvoldoende gespreid is of niet de juiste kwaliteit en capaciteit heeft. De Gemeente Utrecht heeft een aantal ambities en strategische doelen:

- een actieve opstelling als samenwerkingspartner;
- kennis van de vastgoedmarkt in combinatie met kennis van de samenleving;
- het stimuleren van maatschappelijk ondernemerschap;
- expertise in de diverse rollen in de vastgoedcyclus;
- inzicht en strategisch gebruik van eigen vastgoedportefeuille.

In het programma Vastgoed worden de financiën van het vastgoed verantwoord, sommige vastgoedobjecten worden in andere programma's verantwoord zoals sport- en onderwijs. Het totale overzicht van al het vastgoed wordt in het Meerjaren Perspectief Utrechts vastgoed (MPUV) gepresenteerd, deze wordt bij de voorjaarsnota gemaakt.
Bij de Voorjaarsnota 2013 is het MPUV 2013 vastgesteld. Daarbij is besloten dat we 1% van de woz-waarde niet meer als absolute waarde maar als indicatie voor de stand van de vastgoedreserve gebruiken. Jaarlijks bekijken we bij iedere actualisatie van het MPUV of de stand van de vastgoedreserve voldoende is of dat er aanvulling of bijsturing nodig is. Daarbij vindt een weging plaats op basis van onder andere de marktsituatie, ontwikkeling bezetting (of leegstand), debiteuren, ontwikkeling wet- en regelgeving.

Subdoelstelling 1.1: Utrecht heeft voldoende optimaal gebruikt gemeentelijk vastgoed, nu en in de toekomst

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.1.1
Utrecht heeft ook in de toekomst voldoende optimaal gebruikt vastgoed.

Het fundament van de vastgoedstrategie is het voeren van een actief vastgoedbeleid. Met een actief vastgoedbeleid verbeteren de resultaten en zijn de risico's binnen de vastgoedportefeuille beheersbaar. Om te kunnen bepalen of het actieve vastgoedbeleid leidt tot succes worden de volgende doelstelling voor de lange termijn gehanteerd:
Gebruikers
- Klanttevredenheid bij huurders, gebruikers en potentiële huurders;
- aansluiting op het gemeentelijk beleid (algemeen beleid en accommodatiebeleid).

Financieel
- een financieel gezonde Utrechtse Vastgoed Organisatie;
- kostendekkendheid op portefeuilleniveau;
- structurele dekking voor al het vastgoed, hetzij uit kostendekkende vergoedingen, hetzij uit programmabegroting;
- het vastgoed wordt technisch onderhouden op niveau van behoud van (minimaal de) functionele kwaliteit in overleg met de opdrachtgever.

Portefeuille
- strategische, bedrijfskundige visie op vastgoed;
- aansluiting op ontwikkelingen binnen de vastgoedmarkt;
- Elke (deel)portefeuille beschikt over een huisvestingsplan en meerjarenonderhoudprognose.

Exploitatie
- een effectief en efficiënt gebruik van vastgoed door middel van stimuleren van medegebruik en zorgen voor zo hoog mogelijke bezettingsgraad van de accommodaties;
- het exploiteren van het vastgoed door de openstelling aan te laten sluiten op de daadwerkelijke ruimtereserveringen en behoefte aan activiteiten (vraagsturing) tegen zo laag mogelijke kosten.

Vastgoed in bezit hebben is voor de UVO geen doel op zich, maar vastgoedobjecten zijn een middel om gemeentelijke beleidsdoelen te faciliteren. Indien het vastgoed niet meer bijdraagt aan een gemeentelijke doelstelling kan het uitgegeven worden.

De UVO is verder aan het ontwikkelen en er hebben kleine reorganisaties plaats gevonden binnen vastgoed beheer en vastgoed exploitatie. Daarnaast is er nader gekeken naar de mogelijke doorontwikkeling van de UVO zoals beschreven in het organisatieplan. Een van de aspecten was het onderzoeken of een deel van de uitvoerende taken mogelijk verzelfstandigd zouden kunnen worden. Er is een rapportage gemaakt die een overzicht geeft van de voor en nadelen. De rapportage geeft aan welke onderdelen nader uitgewerkt moeten worden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.1.1
Verwerven, ontwikkelen, beheren en afstoten van duurzame en toegankelijke accommodaties.

Utrecht kiest voor een actief vastgoedbeleid. Utrecht voert de ontwikkeling, het beheer en de exploitatie zelf uit waar het gaat om wettelijke taken en basisvoorzieningen, die niet of onvoldoende door de markt opgepakt worden (dat wil zeggen te duur, onvoldoende toegankelijk, onvoldoende spreiding of niet de juiste kwaliteit en capaciteit). Utrecht actualiseert bestaande en ontwikkelt meerjarige huisvestingsplannen voor de onderhanden portefeuille. Nieuwe kaderstellende programma's komen van beleid waarbij de UVO de rol heeft van Vastgoedadviseur en indien aan de orde, de rol van toekomstig eigenaar. De meerjaren huisvestingsplannen worden cyclisch met de verschillende Beleidsafdelingen afgestemd zodat de verwachtingen en afspraken van te voren duidelijk zijn. UVO ordent de huisvestingsvragen in meerjarenoverzichten naar functies, doelen, programma's, resultaten en activiteiten. Ze maakt capaciteitsplanningen en geeft randvoorwaarden mee voor de meerjarenonderhoudsprognose. Daarnaast stemt ze vraag en aanbod in de deelportefeuilles af en tussen de deelportefeuilles onderling. Er worden bij het programmeren en plannen verkenningen uitgevoerd op technisch, financieel, vastgoed en ruimtelijk gebied ten behoeve van de (nieuwe)huisvestingsplannen. In 2013 hebben een aantal belangrijke ontwikkelingen plaats gevonden. Het huisvestingsplan voor de veldsport is gemaakt. De UVO heeft samen met Maatschappelijke Ontwikkeling vernieuwend welzijn gerealiseerd. 1 augustus 2013 zijn de medewerkers overgekomen van de Wijk Welzijnorganisatie en is het beheer door UVO opgestart. Na de nodige opstartproblematiek is dit inmiddels gestabiliseerd en kunnen de volgende stappen gezet gaan worden. Het masterplan onderwijs is qua productie op een hoogtepunt en in hoog tempo wordt er gerenoveerd en gebouwd. De forten, aangehuurde panden voor de eigen huisvesting en het centraal museum zijn opgenomen in de UVO portefeuille.

Indicatoren subdoelstelling 1.1

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.1.1	Het aantal leegstaande panden (% op 550 panden in eigendom en permanent beheer)	MPUV	4% (2011)	4%	4%
Prestatie-indicatoren:					
P1.1.1	Aantal opgestelde en uitgevoerde huisvesting plannen	MPUV	1 (2006)	3	3

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.1.1 Duurzame en toegankelijke accommodaties/Vastgoedbeheer	14.686	10.101	12.855	-2.754
Totaal lasten	**14.686**	**10.101**	**12.855**	**-2.754**
Baten				
P1.1.1 Duurzame en toegankelijke accommodaties/Vastgoedbeheer	16.931	15.267	18.495	3.228
Totaal baten	**16.931**	**15.267**	**18.494**	**3.228**
Saldo lasten en baten	**-2.245**	**-5.166**	**-5.640**	**474**

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	2.754	1.691	1.799	108
Saldo na mutaties reserves	**-4.999**	**-6.857**	**-7.439**	**582**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

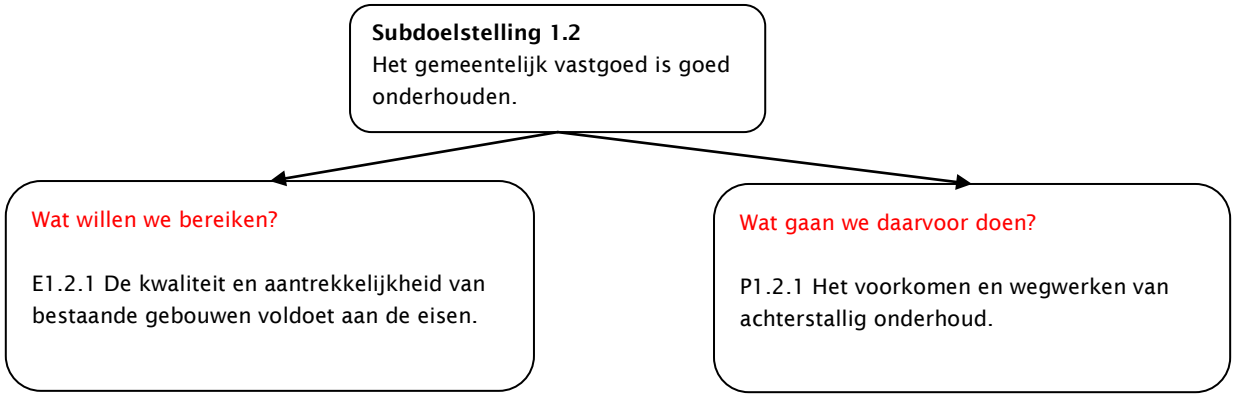
Duurzame en toegankelijke accommodaties/Vastgoedbeheer

- De lasten zijn 2,7 miljoen hoger dan begroot. Dat bestaat voor 5,1 miljoen uit posten die hoger uitvallen dan begroot en 2,4 miljoen aan posten die lager uitvallen dan begroot.
- Er zijn ten opzichte van de begroting zijn er 2,7 miljoen hogere kapitaallasten, die worden gedekt door hogere huren en een hogere onttrekking aan de vaste activa reserves. Dit komt door opgeleverde gebouwen die nog niet waren geactiveerd en de forten zijn voor het eerst in het programma Vastgoed verwerkt.
- De interne huren zijn 0,9 miljoen lager ten opzichte van de begroting. Omdat het interne verrekeningen betreft moeten deze als negatieve lasten worden geboekt. Lagere opbrengsten betekent dan hogere lasten.
- De lasten zijn 0,56 miljoen hoger door hogere ozb, heffingen, waterschapslasten en verzekeringspremies.
- Vanwege juridische kosten en haalbaarheidsonderzoeken zijn de lasten 0,5 miljoen hoger.
- Er is een bedrag van 0,4 miljoen euro afgeboekt aan oninbare vorderingen.
- Samen is dit een lastenverhoging van 4,9 miljoen.
- Er zijn lagere lasten op het gebied van onderhoud. Er zijn verschillende onderhoudscontracten opgezegd, hierdoor is er voor 2,1 miljoen minder onderhoud in 2013 uitgevoerd. De aanbesteding voor de nieuwe onderhoudscontracten is inmiddels gestart, het niet uitgevoerde onderhoud zal in latere jaren gerealiseerd worden.
- Aan de stedenband Léon is een bedrag van 0,3 miljoen euro niet uitgegeven, het programma loopt tot en met 2015.
- Samen is dit een lastenverlaging van 2,4 miljoen.

In totaal zijn er hogere baten van 3,2 miljoen euro.

- Er zijn hogere huren ontvangen dan begroot. Totaal gaat het om een bedrag van 3,1 miljoen euro.
- Er is een bijdrage voor de brandweerpost Vleuterweide ontvangen van 0,7 miljoen euro.
- In de begrote baten is een verkooptaakstelling van 0,4 miljoen euro opgenomen. Deze verkopen zijn gerealiseerd in het programma Stedelijke Ontwikkeling. Daarmee hebben we 0,4 miljoen euro minder baten in het programma Vastgoed.
- Daarnaast zijn er 0,2 miljoen euro minder overige opbrengsten dan verwacht.

Subdoelstelling 1.2: Het gemeentelijk vastgoed is goed onderhouden

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 1.2.1
De kwaliteit en aantrekkelijkheid van bestaande gebouwen voldoet aan de eisen.

Er zijn in totaal 1436 vastgoedobjecten in eigendom van de gemeente, waarvan 870 gebouwen. Dit programma verantwoordt de 480 gemeentelijke gebouwen in permanent beheer bij de gemeente. De 184 onderwijsgebouwen en de 79 sportaccommodaties worden in de programma's Onderwijs en Sport verantwoord. Daarnaast zijn er nog 127 gebouwen en 354 gronden tijdelijk in beheer die verantwoord worden in het programma Stedelijke Ontwikkeling.

Het gemeentelijk vastgoed zal op basis van één methode in meerjaren onderhoudsprognose(MJOP) worden uitgewerkt. Hierbij wordt voor de intensiteit van de inspectie en het onderhoudsniveau rekening gehouden met de status, zoals gouden, zilveren en bronzen geclassificeerde objecten. Panden in tijdelijk beheer zullen op het laagst mogelijke niveau onderhouden worden. Voor de her-inspecties hanteren we eenduidige meetmethodes en cyclusafspraken voor de verschillende bouwelementen. Naast de landelijke wet en regelgeving hanteert Utrecht normen voor duurzaamheid en toegankelijkheid die in het gemeentelijk vastgoed gerealiseerd dienen te worden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 1.2.1
Het voorkomen en wegwerken van achterstallig onderhoud

De onderhoudswerkzaamheden met bijbehorende bedragen van de eerste vijf geplande jaren (2013-2017) zijn betrouwbaar op basis van de tijdens de inspecties geconstateerde gebreken.
In 2013 is voor een bedrag van 4,7 miljoen euro uitgegeven aan onderhoudswerkzaamheden, waaronder:

- klachtenonderhoud (op basis van dagelijkse door de huurder gemelde reparatieverzoeken);
- regulier geplande onderhoudswerkzaamheden;
- tijdens inspecties geconstateerd urgent, gevaarlijk en/of achterstallig onderhoud.

Het onderwerp onderhoud is nauw verbonden met de eerste doelstelling, in de begroting 2014 zijn beide samengevoegd.

Indicatoren subdoelstelling 1.1

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E1.1.1	De kwaliteit van de gebouwen voldoet aan de van te voren afgesproken norm, conform de NEN 2767 conditiemeting	MPUV	90% voldoet aan norm 3 (2011)	90%	90%
Prestatie-indicatoren:					
P1.1.1	Het maken, actualiseren en uitvoeren van het meerjarig onderhoudsplan (% van totaal jaarsnede)	Meerjaren Onderhoud Prognose	80% (2011)	80%	80%

Wat heeft dat gekost?

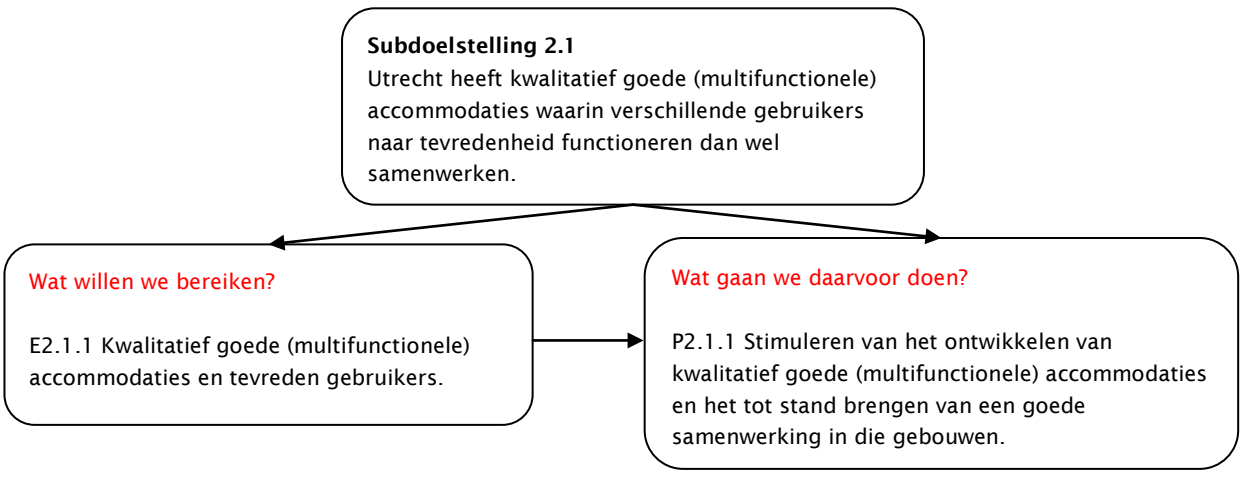
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.1.1 Achterstallig onderhoud/ Vastgoedbeheer	3.077	740	939	-199
Totaal lasten	**3.077**	**740**	**939**	**-199**
Baten				
P1.1.1 Achterstallig onderhoud/ Vastgoedbeheer	4.000	3.892	0	-3.892
Totaal baten	**4.000**	**3.892**	**0**	**-3.892**
Saldo lasten en baten	**-923**	**-3.152**	**939**	**-4.091**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	2.366	2.366	0
Onttrekking reserves	80	1.690	1.837	147
Saldo na mutaties reserves	**-1.003**	**-2.476**	**1.468**	**-3.944**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

Achterstallig onderhoud/Vastgoedbeheer
In deze doelstelling verantwoorden we het budget voor kapitaallasten voor projecten die nog niet afgerond zijn. Het gaat om investeringsprojecten in de programma's Onderwijs, Sport, Welzijn en Cultuur. De lasten zijn 0,2 miljoen euro hoger dan begroot. Een bedrag van 0,142 miljoen euro is bij de Voorjaarsnota 2012 (vrijval van projecten Amaliapark en Bonifatiuscollege) ingezet voor het financieel beeld, te verwerken in 2013. Hiertegenover staat een hogere onttrekking van 0,142 miljoen euro. De te behalen baten hebben betrekking op de taakstelling 20 miljoen euro verkoop vastgoed. De baten uit verkoop vastgoed zijn in het programma Stedelijke Ontwikkeling gerealiseerd. De taakstelling te verkopen vastgoed voor 2013 van netto 4 miljoen euro, verhoogd bij de Voorjaarsnota 2013 met 0,3 miljoen euro, is ruimschoots behaald met een bruto resultaat van 7,1 miljoen euro. De positieve exploitatieresultaten van panden die verkocht zijn, zijn niet verwerkt in dit bruto resultaat.

Subdoelstelling 2.1: Utrecht heeft kwalitatief goede (multifunctionele) accommodaties waarin verschillende gebruikers naar tevredenheid functioneren dan wel samenwerken

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.1.1
Kwalitatief goede (multifunctionele) accommodaties en tevreden gebruikers.

Wij zorgen dat kwalitatief goede accommodaties worden gebruikt voor de daarvoor bestemde activiteiten en stemmen vraag en aanbod van de verschillende gebruikers op elkaar. Waar mogelijk regelen wij de samenwerking tussen de partners en coördineren de programmering en gezamenlijke activiteiten in het gebouw.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.1.1
Stimuleren van het ontwikkelen van kwalitatief goede (multifunctionele) accommodaties en het tot stand brengen van een goede samenwerking in die gebouwen.

Samen met onze partners faciliteren we een optimale bezetting van goede, betaalbare en evenwichtig over de stad verspreide accommodaties voor maatschappelijke functies. We stimuleren de samenwerking in deze gebouwen en bouwen zoveel mogelijk juridische waarborgen voor samenwerking in.

Het Makelpunt is de centrale plek in de stad waar vraag en aanbod van ruimte bij elkaar komt. Het verhoogt niet alleen de bezettingsgraad van de gemeentelijke accommodaties maar ook die van haar partners. Het Makelpunt bemiddelt bij vraag en aanbod van ruimtes voor maatschappelijke activiteiten in de stad Utrecht en voorziet daarmee in een grote maatschappelijke behoefte. Het aantal geslaagde matches tussen vragers en aanbieders blijft sinds 2010 groeien. Wij hebben in 2013 IN totaal 273 digitale aanvragen binnengekregen waarvan er 141 zijn 'gematched'. Een zodanige match faciliteert in de meeste gevallen een grote groep mensen binnen een maatschappelijke organisatie. Door samenwerking en verbinden van activiteiten tussen aanbieder en vrager ontstaat een prachtige meerwaarde voor de wijk. Omdat de informatie centraal wordt opgeslagen komt er beter zicht op de behoeften in de stad. Het verhuurloket is onderdeel van het Makelpunt Utrecht en verzorgt de verhuur van de gemeentelijke voorzieningen. Sinds augustus betreft het niet voornamelijk sport voorzieningen maar zijn ook de welzijn accommodaties op deze wijze verhuurd. In veel gevallen gebeurt dat aan de hand van ruimte verdeelprotocollen die tot stand zijn gekomen door middel van maatschappelijke participatie. Totaal betreft het meer dan 6.000 incidentele verhuringen van accommodaties.

Indicatoren subdoelstelling 2.1

	Indicator	Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.1.1	KTO bewonerspanel multifunctionele accommodaties (functionaliteit)	Bewonerspanel Maatschappelijk Vastgoed	7 (2011)	7	6
Prestatie-indicatoren:					
P2.1.1	Geclusterde accommodaties met goede samenwerking, te onderscheiden naar: • planontwikkeling • Uitvoering/oplevering	Maatschappelijk Vastgoed	8 (2010)	6 2	6 2
P2.1.2	Aantal verhuurde uren verhuurloket Makelpunt	Reflex verhuursysteem	260.000 uur (2010)	266.500	272.000
P2.1.3	Aantal geregistreerde gematchte partijen Makelpunt	Makelpunt	100 (2009 - 2011)	150	150

Wat heeft dat gekost?

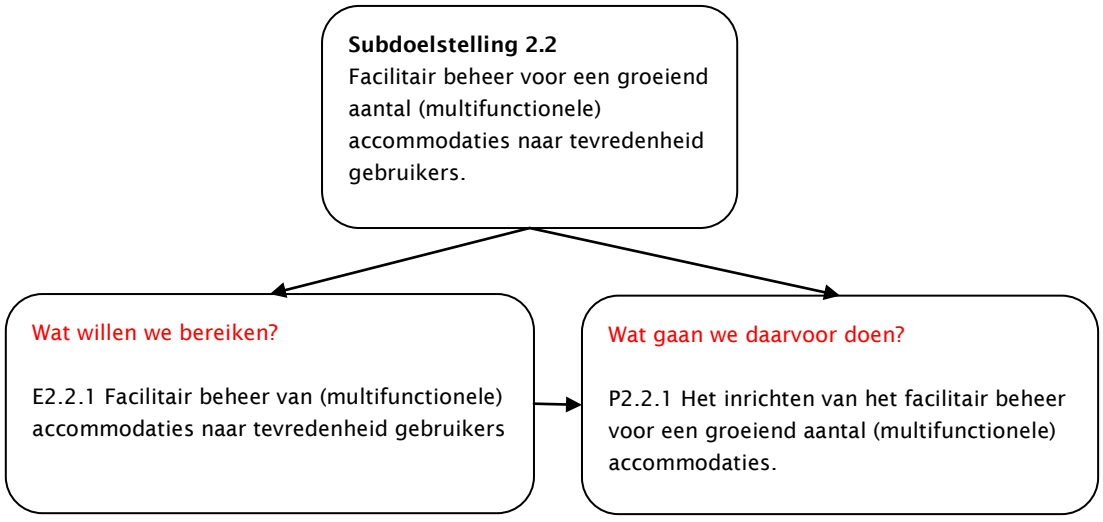
	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P2.1.1Goede multifunctionele accommodaties	908	1.159	742	418
Totaal lasten	**908**	**1.159**	**742**	**418**
Baten				
P2.1.1Goede multifunctionele accommodaties	764	1.088	887	-201
Totaal baten	**764**	**1.088**	**887**	**-201**
Saldo lasten en baten	**144**	**71**	**-145**	**217**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	144	155	162	7
Saldo na mutaties reserves	**0**	**-84**	**-307**	**224**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij de financiële ontwikkelingen per doelstelling toe.

De lasten zijn 0,4 miljoen euro lager dan begroot, hiertegenover staan lagere baten van 0,2 miljoen euro. Een bedrag van 0,224 miljoen euro aan lagere lasten is nog niet benut budget voor groot onderhoud aan de multifunctionele accommodatie Nieuw Welgelegen. Voor het groot onderhoud van deze accommodatie is een reserve groot onderhoud gevormd.

Subdoelstelling 2.2: Facilitair beheer voor een groeiend aantal (multifunctionele) accommodaties naar tevredenheid gebruikers

Wat hebben we bereikt?

Effectdoelstelling 2.2.1
Facilitair beheer van (multifunctionele) accommodaties naar tevredenheid gebruikers.

Naast het beheren van zes multifunctionele accommodaties richten wij ons op het aanbieden van het totale facilitair beheer voor bestaand en nieuw maatschappelijk vastgoed (zoals welzijnsaccommodaties en bedrijfsverzamelgebouwen). Wij verhogen de klanttevredenheid van gebruikers van onze accommodaties. Door middel van het uitzetten van een klanttevredenheidsonderzoek meten we de tevredenheid van de gebruikers van de multifunctionele accommodaties over het facilitair beheer.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatiedoelstelling 2.2.1
Het inrichten van het facilitair beheer voor een groeiend aantal (multifunctionele) accommodaties.

Wij vervullen een loketfunctie voor alle huurders en gebruikers en dragen zorg voor verbetering van het gezamenlijke beheer, door middel van onder andere het organiseren van structurele overleggen. Afhankelijk van de vraag wordt de dienstverlening van de Front- en/of Backoffice op maat ingezet. Op gebied van onderhoud van de accommodaties en de buitenterreinen adviseren en ondersteunen wij de eigenaar en huurders van het pand, waardoor een gelijkwaardig kwaliteits- en serviceniveau voor alle gehuurde ruimtes behaald wordt. Door het schrijven van een verhuurprotocol, een handboek beheer en een producten- en dienstencatalogus gaan we de dienstverlening voor betrokken partijen nog inzichtelijker maken. Tenslotte worden Verenigingen van Eigenaren (VvE's) geadviseerd ten aanzien van de inrichting van het beheer.

Indicatoren subdoelstelling 2.2

Indicator		Bron	Nulmeting	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Effectindicatoren:					
E2.2.1	KTO gebruikers multifunctionele accommodaties (facilitair beheer)	KTO Maatschap-pelijk vastgoed	7.0 (2008)	7	6
Prestatie-indicatoren:					
P2.2.1	Aantal multifunctionele accommodaties met facilitair beheer	UVO	5 (2008)	8	8

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P2.2.1 Facilitair beheer	2.727	2.517	1.754	763
Totaal lasten	**2.727**	**2.517**	**1.754**	**763**
Baten				
P2.2.1 Facilitair beheer	1.929	1.929	1.166	-763
Totaal baten	**1.929**	**1.929**	**1.166**	**-763**
Saldo lasten en baten	**798**	**588**	**588**	**0**

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**798**	**798**	**588**	**0**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
De lasten zijn lager door lagere servicekosten van de multifunctionele accommodaties, waarvoor geen gezamenlijk inkoop gerealiseerd is. Hier staan ook lagere baten van de partners van de multifunctionele accommodaties tegenover.

Algemeen

Algemene middelen en onvoorzien

In het programma Algemene Middelen en Onvoorzien leggen we verantwoording af over de middelen die nog geen bepaald bestedingsdoel hebben. Zij worden betrokken bij het financieel beeld van de voorjaarsnota. Het betreft: gemeentelijke belastingen, ontvangen uitkeringen uit het Gemeentefonds, het resultaat op langlopende geldleningen en algemene stelposten die nog te verdelen zijn over de beleidsprogramma's.

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
Onroerendzaakbelasting	4.346	5.238	5.950	-712
Precario-, toeristen-, hondenbelasting	313	295	361	-66
Uitkering Gemeentefonds	0	0	54	-54
Langlopende geldleningen	24.216	22.896	23.901	-1.005
Dividenden	0	0	495	-495
Algemene stelposten	-3.828	-5.028	729	-5.757
Onvoorzien	159	159	0	159
Budgetstructuur Leidsche Rijn	-203	-1.385	0	-1.385
Totaal lasten	**25.003**	**22.175**	**31.490**	**-9.315**
Baten				
Onroerendzaakbelasting	79.426	79.669	81.495	1.826
Precario-, toeristen-, hondenbelasting	2.573	2.723	2.457	-266
Uitkering Gemeentefonds	419.053	436.828	438.780	1.952
Langlopende geldleningen	52.440	48.608	51.191	2.583
Dividenden	2.750	3.000	2.862	-138
Algemene stelposten	64	123	1.114	991
Onvoorzien	0	0	0	0
Budgetstructuur Leidsche Rijn	0	0	0	0
Totaal baten	**556.306**	**570.951**	**577.899**	**6.948**
Saldo lasten en baten	**-531.303**	**-548.776**	**-546.409**	**2.367**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	17.530	31.378	30.378	1.000
Onttrekking reserves	15.491	82.476	81.977	-499
Saldo na mutaties reserves	**-529.263**	**-599.874**	**-598.008**	**-1.866**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële toelichting
Hieronder lichten wij per onderdeel de belangrijkste financiële ontwikkelingen toe.

Onroerende-zaakbelastingen
De lasten bedragen 0,712 miljoen euro meer dan begroot. Dit nadeel wordt vooral veroorzaakt door een nadelig saldo van 0,633 miljoen euro op de voorbereidingskosten in verband met de overgang van gemeentebelastingen naar de nieuwe belastingorganisatie BghU per 1 januari 2014. Daarnaast is er een nadeel op de proceskosten 2013 voor een bedrag van 0,064 miljoen euro en overige kleine verschillen van in totaal 0,015 miljoen euro.

De baten bedragen 1,826 miljoen euro meer dan begroot. Dit voordeel is hoofdzakelijk ontstaan uit het voordelige saldo belastingjaar 2013 als gevolg van waardeontwikkeling 0,655 miljoen euro; daarbij bedroeg het voordeel op niet-woningen 0,783 miljoen euro en het nadeel op woningen 0,128 miljoen euro. Verder een voordelig verschil van 0,063 miljoen euro in het belastingjaar 2013 als gevolg van nieuwbouw en verbouwingen; een voordelig saldo uit de afwikkeling van voorgaande belastingjaren voor in totaal 1,1 miljoen euro. Dit bestaat uit een voordeel van 1,5 miljoen euro door meer belasting dan geraamd en een nadeel van 0,4 miljoen euro als gevolg van oninbaarheid en vermindering en de doorwerking daarvan op belastingjaar 2013.

Precario-, Toeristen- en Hondenbelasting
De lasten bedragen 0,066 miljoen euro meer dan begroot. Dit nadeel wordt veroorzaakt door kwijtschelding hondenbelasting voor in totaal 0,027 miljoen euro en een nadeel op doorberekende voorbereidingskosten c.a. implementatie BghU en bedrijfsvoeringskosten Gemeentebelastingen 0,039 miljoen euro.

De baten bedragen 0,266 miljoen euro minder dan begroot. Een nadeel van 0,198 miljoen euro op toeristenbelasting is het gevolg van het abusievelijk dubbel in de begroting opnemen van meeropbrengst van 0,150 miljoen euro en daarnaast afnemende inkomsten uit overnachtingen van 0,048 miljoen euro. Op Precariobelasting is een nadeel van 0,1 miljoen euro ontstaan als gevolg van oplopende ontheffingen en oninbaarheid. Op Hondenbelasting is 0,031 miljoen euro meer ontvangen als gevolg van de toename van het hondenbestand.

Uitkering Gemeentefonds
De baten uit het Gemeentefonds laten ten opzichte van de begroting een voordeel zien van 1,9 miljoen euro. Dit is als volgt te verklaren:
- De normeringsystematiek volgt het samen trap op - trap af - principe van de rijksuitgaven. Dit geeft ten opzichte van de begroting een nadeel van 4,5 miljoen euro.
- De ontwikkeling in volumes door de (extra) groei van de stad. In 2013 leidt deze ontwikkeling tot een voordeel van 2,3 miljoen euro.
- Een positieve bijstelling van de jaren 2011 en 2012. De volumegegevens waarmee de algemene uitkering wordt bepaald staan nog niet stil. Hierdoor wijzigt de algemene uitkering voor de achterliggende jaren. Dit levert een voordeel op van 1,4 miljoen euro.
- Daarnaast zijn er nog ontvangen uitkeringen toegevoegd die met de diverse beleidsprogramma's dienen te worden verrekend; de zo geheten corresponderende posten. Dit levert een stijging op van in totaal 2,7 miljoen euro. Deze worden één op één overgeheveld naar het betreffende programmabudget. Wij verwijzen u hiervoor naar de bijlage corresponderende posten en de bestedings- en dekkingsvoorstellen.

Bij de tweede bestuursrapportage werd er nog rekening gehouden met een nadeel van circa 6,0 miljoen euro. Dit grote nadeel is gecompenseerd door extra accres als gevolg van het Herfstakkoord van circa 2,4 miljoen euro. En de boven al genoemde voordelen met betrekking tot volume-ontwikkelingen (2,3 miljoen euro en 1,4 miljoen euro).

Langlopende leningen
De baten bij langlopende leningen waren 2,583 miljoen euro hoger dan begroot en de lasten 1,005 miljoen euro hoger. Per is het resultaat 1,578 miljoen euro voordelig.

Het voordelig resultaat van 1,578 miljoen euro is als volgt te verklaren:
- Een voordeel op de baten van verstrekte leningen en van lange beleggingen van 0,355 miljoen euro. Voor 0,267 miljoen euro heeft dit betrekking op de boekwinst die werd gerealiseerd door de verkoop van de stukken met betrekking tot het grootboek nationale schuld. Voor 0,088 miljoen euro betreft dit nog niet in de begroting opgenomen rentebaten van de renteswaps.

- Een voordeel van 0,281 miljoen euro vanwege een rentevergoeding van de belastingdienst bij teruggaaf van compensabele BTW.
- Een voordeel van 1,230 miljoen euro op de interne rente. Interne rentekosten worden toegerekend aan materiële vaste activa en aan de grondexploitaties voor de positie per 31 december van het voorgaande boekjaar. Deze positie was hoger dan waarmee bij de begroting rekening is gehouden.
- Een nadeel van 0,317 miljoen euro op rentelasten doordat een hoger bedrag aan langlopende leningen is aangetrokken dan begroot.
- Overige kleine verschillen voor in totaal 0,029 miljoen euro voordelig.

Voor een nadere toelichting bij financiering verwijzen wij u naar paragraaf 2.4 Financiering van deze jaarstukken 2013.

Dividenden

Het resultaat op dividenden was in 2013 in totaal 0,633 miljoen euro lager dan begroot. Dit is het gevolg van lagere uitkeringen dan geraamd van de BNG en van Vitens.

Algemene stelposten

De algemene stelposten laten ten opzichte van de begroting een nadelig verschil zien van 5,757 miljoen euro bij de lasten en een voordelig verschil van 0,991 miljoen euro bij de baten. Dit is als volgt te verklaren:

- Een bedrag van 6,0 miljoen euro betreft begrote kosten van het stadskantoor onderdeel stenen en middelen. Ter financiële dekking zijn in 2013 beschikbaar gekomen middelen uit de reserve huurharmonisatie voor in totaal 6,0 miljoen euro opgenomen. De verrekening moet nog plaatsvinden. Tegenover dit nadeel staat in het programma Algemene Ondersteuning een voordeel van 6,0 miljoen euro. Wij verwijzen u hiervoor naar de bestedings- en dekkingsvoorstellen.
- Een voordeel van 0,263 miljoen euro doordat het totale bedrag aan FPU-uitkeringen lager was dan begroot.
- Een niet begroot eenmalig voordeel van 1,055 miljoen euro door terugontvangst van basispremies WAO/WIA. Genoemd eenmalig voordeel bij werkgeverslasten zullen wij betrekken bij de integrale afwegingen bij Voorjaarsnota 2014.
- Overige kleine verschillen met een totaal saldo van 0,084 miljoen euro.

Onvoorzien

Het budget voor onvoorziene algemene kosten is in 2013 niet aangewend en kan vrij vallen.

Budgetstructuur Leidsche Rijn

Op deze stelpost wordt jaarlijks aan de hand van de groei van Leidsche Rijn budget opgebouwd ter dekking van de kapitaallasten (rente en afschrijvingen) voor maatschappelijke voorzieningen in Leidsche Rijn. Op het moment dat een voorziening in gebruik wordt genomen komt het benodigde budget ten laste van deze stelpost. Het nadeel van 1,385 miljoen euro wordt veroorzaakt door het feit dat de opbouw tijdelijk achterblijft bij de uitputting van de stelpost. Het resultaat wordt jaarlijks bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen verrekend met de reserve Budgetstructuur Leidsche Rijn.

Algemene ondersteuning

In het programma Algemene Ondersteuning staan de kosten van de BCS en Interne Bedrijven. Dit zijn de kosten die gemaakt worden ter ondersteuning van het primaire proces. De doelstellingen van de ondersteuning beschrijven wij in de paragraaf bedrijfsvoering

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
Budget totaal BCS	21.505	18.313	18.707	-394
Budget totaal Interne Bedrijven	85.925	92.758	87.645	5.113
Budget overhead overig	5.497	6.492	8.915	-2.423
Totaal lasten	**112.927**	**117.563**	**115.267**	**2.296**
Baten				
Budget totaal BCS	227	860	2.083	1.223
Budget totaal Interne Bedrijven	0	622	1.738	1.116
Budget overhead overig	5.497	4.662	7.170	2.508
Totaal baten	**5.725**	**6.143**	**10.991**	**4.847**
Saldo lasten en baten	**107.203**	**111.420**	**104.276**	**7.143**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	860	860	0
Onttrekking reserves	0	2.726	3.698	972
Saldo na mutaties reserves	**107.203**	**109.554**	**101.438**	**8.115**

Financiële toelichting

BCS (concernoverhead)

Het onderdeel van de Bestuurs- en Concernstaf dat deel uitmaakt van Algemene Ondersteuning is de concernoverhead. De lasten van concernoverhead BCS zijn 0,394 miljoen euro hoger dan geraamd. Dit nadelige saldo is als volgt opgebouwd:

- Een nadeel van 0,79 miljoen euro op de salariskosten van de medewerkers die vanwege de reorganisatie per 1-1-2013 overplaatsbaar zijn. Hiervoor is geen budget beschikbaar.
- In de Voorjaarsnota 2011 zijn in enkele jaarsnedes meerjarige middelen beschikbaar gesteld voor het Programma Bedrijfsvoering. Van de beschikbare gestelde middelen 2013 is 0,761 miljoen euro niet in dit jaar uitgegeven. Deze middelen zijn al toegewezen aan doorlopende projecten.
- In de Voorjaarsnota 2013 zijn twee jaarsnedes van 0,65 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het programma Organisatievernieuwing. In 2013 is een bedrag van 0,085 miljoen euro niet uitgegeven. Het zwaartepunt van de kosten ligt in de eerste maanden van 2014.
- Het toegekende budget voor het meerjarige programma ICT investeringsprogramma loopt niet synchroon met het uitgavenpatroon. Het jaar 2013 laat een nadelig resultaat op het incidentele budget op van 1,9 miljoen euro. Van het structurele budget is 2,853 miljoen euro niet in dit jaar besteed.

- De niet begrote kosten op het Europese subsidieprogramma Kansen voor West bedragen 1,257 miljoen euro. Hiervan wordt 1,119 miljoen euro gedekt door inkomsten. Het restant betreft de kosten voor cofinanciering van 0,138 miljoen euro. We stellen voor om dit bedrag te onttrekken aan de desbetreffende bestemmingsreserve.
- In de Voorjaarsnota 2010 is besloten om de uitgaven met betrekking tot de gemeentelijke accountantskosten buiten het uitgavenplafond te plaatsen. Wij stellen daarom voor het bedrag van 0,051 miljoen euro en laste van de concern te brengen.
- Het resterende verschil op de lasten van 0,095 miljoen euro wordt verklaard door incidentele nadelen.

De baten van concernoverhead BCS zijn 1,223 miljoen euro hoger dan geraamd. Dit voordelige saldo is bijna helemaal toe te schrijven aan het feit dat de inkomende EFRO-subsidie (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) voor Kansen voor West niet begroot was. Dat leidt tot een voordelig saldo van 1,119 miljoen euro. Deze subsidie wordt besteed aan projecten in het kader van het programma Kansen voor West. Overige incidentele voordelen op de baten bedragen in totaal 0,104 miljoen euro.

Er heeft bij de BCS een niet begrote onttrekking van 1,057 miljoen euro aan de Vaste Activa Reserve van het ICT Investeringsprogramma plaatsgevonden om de afschrijvingskosten van de al afgeronde investeringen te dekken. In de overhead van een van de overige organisatieonderdelen is er 0,085 miljoen euro minder aan reserves onttrokken dan begroot.

Interne Bedrijven

De lasten zijn in totaal 5,113 miljoen euro lager dan begroot. De belangrijkste oorzaken hiervan lichten wij hieronder toe.

De storting in de reserve huurharmonisatie van 6,000 miljoen euro is nog niet verwerkt in de realisatie. In de realisatie wordt gestuurd op dit resultaat. De reserve huurharmonisatie is ingezet ter dekking van de incidentele kosten.

Het eigen risico met betrekking tot de brandverzekering is in 2013 niet aangesproken. Hierdoor zijn de lasten 1,400 miljoen euro lager.

De netto uitgaven aan personele lasten zijnde vaste formatie, inhuur derden, overplaatsbaren en daar tegenoverstaande interne inkomsten zijn per saldo 2,506 miljoen euro hoger dan begroot.

Verder was er een incidenteel voordeel op de premie WAO over voorgaande jaren van 0,220 miljoen euro.

De baten van Interne Bedrijven zijn 1,116 miljoen euro hoger dan geraamd. Het betreft incidentele, in de loop van het jaar ontstane niet begrote opbrengsten van uiteenlopende aard zoals detacheringopbrengsten personeel (0,300 miljoen), incidentele teruggaaf omzetbelasting en incassovergoedingen (0,300 miljoen euro), dienstverlening derden (0,400 miljoen euro) en overig (0,116 miljoen euro).

Overhead overige

Dit betreft een administratieve toerekening van de lasten en baten van de overhead van de verschillende organisatieonderdelen aan de gemeentelijke programma's. Per saldo is dit nagenoeg nul.

Hoofdstuk 2 Paragrafen

2.1 Wendbaarheid en Weerbaarheid

In deze paragraaf geven wij aan welke instrumenten wij gebruiken om de financiële positie van de gemeente in het oog te houden in een tijd van forste economische tegenwind. De voorbije twee jaren hebben wij financiële stresstests laten uitvoeren om inzicht te krijgen in de kwetsbaarheden van de gemeentefinanciën. Aanbevelingen uit de tests betreffen onder andere het versterken van de financiële wendbaarheid en weerbaarheid. Om hier concrete uitvoering aan te geven hebben wij in het afgelopen jaar bij de Programmabegroting 2014 acht deelgebieden behandeld die van belang zijn om nieuwe risico's tegemoet te treden. Deze paragraaf in de jaarstukken 2013 is een vervolg daarop. Onze bijzondere aandacht hebben de grondexploitaties. Gelet op de omvang van de grondexploitatieprogramma's in deze economisch onzekere tijd, hebben wij vanaf 2013 een extra rapportagemoment ingevoerd bij de tweede bestuursrapportage: de peilstokken grondexploitaties. In 2014 zullen wij opnieuw over de actuele stand rapporteren. Ook het Rijk stuurt op gezonde overheidsfinanciën en vraagt een evenredige inspanning van gemeenten met de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (wet HOF) die per 1 januari 2014 van kracht is geworden. In die context sturen wij op schuldontwikkeling met de normering die in door uw gemeenteraad is vastgesteld. De stand van zaken en aangetoonde ontwikkelingen laten een voorzichtig positieve ontwikkeling zien.

Hierna bespreken wij eerst de maatstaven voor weerbaarheid en vervolgens die voor wendbaarheid.

Weerbaarheid

Weerbaarheid heeft te maken met veerkracht of het vermogen om onverwachte financiële klappen op te vangen en bestand te zijn tegen de impact van bestaande risico's. Hierna bespreken we vier onderwerpen voor wat betreft hun bijdrage aan de weerbaarheid.

Reservepositie en eigen vermogen

De ratio weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin wij in staat zijn om niet-structurele risico's op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd. De algemene reserve vormt de directe weerstandscapaciteit om risico's af te dekken. Daarnaast is sprake van indirect weerstandsvermogen in de vorm van onbenutte belastingcapaciteit en de post 'onvoorzien'.
Door middel van actieve risicobeheersing bij het aangaan van financiële en juridische verbintenissen en in de werkprocessen en door zekerheden te stellen bij kredietverstrekking worden bestaande risico's verminderd en nieuwe zoveel mogelijk beperkt. Hiermee werken wij doorlopend aan verhoging van het weerstandsvermogen en doen wij minder beroep op de algemene risicoreserve, wat de weerbaarheid ten goede komt.

De ratio weerstandsvermogen staat 0,99. In paragraaf 2.2 van deze jaarstukken 2013 wordt uitgebreid ingegaan op het weerstandsvermogen. Uit behoedzaamheid hanteren wij een opslag van 9 miljoen euro op de benodigde weerstandcapaciteit voor onvoorziene risico's.

Naast de algemene reserve zijn ook de programmareserves onderdeel van het eigen vermogen van de gemeente en ligt hierin weerbaarheid besloten. Voor zover er nog geen contractuele verplichtingen zijn aangegaan, is het in principe nog mogelijk om de bestemming van programmareserves bestuurlijk aan te passen mocht de noodzaak zich voordoen. In dit licht hebben wij de nota reserves en voorzieningen in 2013 geactualiseerd: de spelregels zorgen voor een afweging met betrekking tot het criterium van weerbaarheid bij het instellen van reserves en de omvang ervan. In bijlage 1 vindt u de stand van de reserves ultimo 2013.

Grondexploitaties

Net als veel andere steden is Utrecht wat haar grondexploitaties betreft kwetsbaar. Hoe verder inkomsten in de toekomst liggen, des te meer rentekosten en risico's dit met zich meebrengt. Contractuele zekerheden beperken het risico op nog te ontvangen baten, maar 100% zekerheid is niet gegarandeerd. Aangezien kosten vaak vóór de baten uitgaan streven we er doorlopend naar om kosten zo laat mogelijk te maken en baten zo spoedig mogelijk te

realiseren, maar de sturingsruimte is beperkt. Bij onzekerheid over de mogelijkheid om gemaakte kosten terug te verdienen verlagen we het begrote saldo van de betreffende grondexploitatie. Bij een negatieve grondexploitatie leidt dit automatisch tot een voorziening. Daarnaast zijn wij in staat risico's op te vangen door financiële buffers in te bouwen.

Gelet op de omvang van de grondexploitatieprogramma's in deze economisch onzekere tijd, hebben wij vanaf 2013 een extra rapportagemoment ingevoerd bij de tweede bestuursrapportage: de peilstokken grondexploitaties. Daarin volgen wij de variabelen die van belang zijn voor de financiële resultaten: programma/projecten, planning, prijs, parameters, projectkosten en programmarisico's (de zes P's).

Bij de Voorjaarsnota 2014 rapporteren wij uitgebreid over de actuele stand en prognoses in het Meerjaren Perspectief van de Grondexploitaties, Binnenstedelijk, Leidsche Rijn respectievelijk Stationsgebied.

Stabiele begroting

Als gevolg van gewijzigde economische omstandigheden, kortingen in het Gemeentefonds en herdefiniëring van gemeentelijke taken, zijn wij genoodzaakt tot structurele bezuinigingen. Een aantal bezuinigingen is in de vorm van taakstellingen in de begroting verwerkt. De taakstellingen innovatie en onderwijshuisvesting moeten nog van concrete maatregelen worden voorzien. Door systematisch alle mogelijkheden te onderzoeken verwachten wij dat deze taakstelling tijdig kan worden ingevuld. Een verdere toelichting vindt u in hoofdstuk 1 bij het programma Algemene Middelen en Onvoorzien.

Met de op handen zijnde decentralisaties van de overheidstaken:
- zorg bieden aan langdurig zieken en ouderen;
- hulp bieden bij het vinden van werk of een uitkering verstrekken;
- jeugdzorg.

staan wij voor de grote uitdaging om deze binnen de gestelde - lagere - budgetten te realiseren. Wij bereiden ons grondig voor op de veranderingen.

Financieel evenwicht

Een begroting is financieel in evenwichtig als de structurele lasten financieel gedekt zijn met structurele baten. Dit is één van de voornaamste criteria waaraan de Provincie onze begroting beoordeelt. Als tweede belangrijk criterium moet de begroting over een periode van vier jaar sluitend zijn.

Op basis van de meerjarenbegroting 2014-2017 heeft de Provincie besloten om de Gemeente Utrecht te plaatsen onder terughoudend (repressief) toezicht. Dit betekent dat aan de provinciale toetsingscriteria voor financieel evenwicht is voldaan.

Wendbaarheid

Wendbaarheid heeft te maken met hoe flexibel we zijn in onze begroting en bedrijfsvoering om snel te kunnen inspelen op de actualiteit. Ondanks een begrotingstotaal van meer dan een miljard euro zijn de bestedingen slechts voor een relatief beperkt deel beïnvloedbaar. Belangrijke reden is de omvang van de wettelijke taken en een relatief gering eigen belastinggebied.[65] Hierna bespreken we vier onderwerpen die van belang voor de financiële wendbaarheid.

Schuldpositie, vreemd vermogen

Voor een nadere onderbouwing verwijzen wij naar paragraaf 2.4 Financiering van deze jaarstukken 2013.

Leningen brengen rentelasten met zich mee die drukken op een deel van de exploitatiebegroting. Hoe lager die druk, hoe groter de vrije ruimte en dus hoe wendbaarder de begroting. Het afgelopen jaar hebben wij onze liquiditeitsprognoses verder verbeterd en heeft uw gemeenteraad een viertal maatstaven voor schuldnormering vastgesteld, namelijk: schuldquote, rentedruk, renterisico en EMU-referentiewaarde.

[65] In Nederland is slechts 3,4% van alle belastingen opgelegd door gemeenten.

Netto schuldquote
Als de inkomsten stijgen neemt de mogelijkheid om schulden af te lossen toe. Door verkoop van overtollig geworden gemeentelijk eigendom wat gefinancierd is met vreemd vermogen, kunnen leningen afgelost worden en verbetert de schuldpositie. De maatstaf die wij in Utrecht aanhouden voldoet ruimschoots aan de norm van de VNG.

Renterisico-norm
Op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken voor herfinanciering of in het geval renteherziening van toepassing is, lopen we renterisico. Door een goede spreiding van de leningenportefeuille houden wij de afhankelijkheid van de rentestand zo klein mogelijk. In Utrecht voldoen wij ruimschoots aan de Fido-norm.

Rentedruk
Naast de huidige rentelasten op bestaande leningen, houden wij veiligheidshalve ook rekening met toekomstige stijging van de rente, herfinanciering en uitbreiding van de leningenportefeuille voor toekomstige investeringen. Met inbegrip van genoemde veiligheidsmarge voldoen wij ruimschoots aan de gangbare maatstaf voor gemeenten.

EMU-referentiewaarde
In Europees verband stuurt het Rijk op beheersing van het begrotingstekort met als macronorm een EMU-saldo van 3% voor Rijk en medeoverheden gezamenlijk. Ondanks dat er deze regeringsperiode geen norm geldt voor individuele gemeenten en ook geen sanctie voor de gemeenten als totaal, hebben wij de EMU-referentiewaarde voor Utrecht verhoudingsgewijs vastgesteld. Op basis van de liquiditeitsprognose en de daaruit voortvloeiende schuld voldoet Utrecht bij ongewijzigd beleid vanaf 2016 structureel aan de referentiewaarde en zal in de jaren daarna zelfs verder verbeteren.

Bedrijfsvoering
De manier waarop wij werken aan de organisatie is beschreven in paragraaf 2.5 van deze jaarstukken 2013. Wendbaarheid is een belangrijke doelstelling, zowel voor de werkprocessen, als voor de informatievoorziening en de inzetbaarheid van de medewerkers. Om de personele bezetting mee te laten bewegen met de benodigde capaciteit is flexibiliteit in de bedrijfsvoering nodig. Bij nieuwe aanstellingen maken we gebruik van contracten voor bepaalde duur, die de wendbaarheid ten goede komt. Daarnaast verkennen we nieuwe vormen van flexibiliteit door deze niet alleen af te meten aan de duur van de contracten maar door de flexibele inzet van medewerkers te bevorderen via innovaties in HRM-beleid.

Meerjarig onderhoud kapitaalgoederen
Toereikende onderhoudsbudgetten zorgen ervoor dat wij als gemeente financieel in staat zijn om onze kapitaalgoederen op een aanvaardbaar niveau te onderhouden. Waar sprake is van oplopend achterstallig onderhoud geeft dit op termijn extra herstelkosten. Op het gebied van openbare ruimte en groen hebben wij met de eerste tranche van de onderhoudsimpuls van in totaal 16 miljoen euro de onderhoudsstaat kunnen verbeteren op de meest urgente punten. Bij onze aanpak staan veiligheid, bereikbaarheid van de stad en het economisch belang altijd voorop. Wij continueren het proces van verbetering in 2014 en rapporteren hierover in de kadernota onderhoud kapitaalgoederen bij Voorjaarsnota 2015.

Bij het vastgoed hebben wij met behulp van een gestandaardiseerd systeem en op basis van recente inspectieresultaten de onderhoudsprognose voor het grootste deel in beeld gebracht. Op basis hiervan verwachten wij het vastgoed op het door uw gemeenteraad vastgesteld niveau te kunnen onderhouden. Door onderhoudsplanningen goed op elkaar af te stemmen, slim aan te besteden en te kiezen voor duurzaamheid beogen wij de efficiënte inzet en optimale benutting van de beschikbare onderhoudsbudgetten nog verder te verbeteren.

Het onderhoud van de kapitaalgoederen op basis van de Meerjarennota Kapitaalgoederen 2011-2014 en de daaronder hangende kadernota's Openbare ruimte, Maatschappelijk vastgoed en Gemeentelijke gebouwen, lichten wij toe in paragraaf 2.3 van deze jaarstukken 2013.

Lokale lasten

Hoe hoger de lasten, hoe minder mogelijkheden een gemeente heeft voor verdere verhoging, wat van invloed is op de wendbaarheid van de begroting. Utrecht is ten opzichte van 2012 met de hoogte van de lokale lasten in de rangorde gedaald (=minder duur). De mogelijkheid om de lasten te verhogen wordt deels bepaald door de landelijke macronorm voor onroerendezaakbelasting en deels door politiek inhoudelijke afwegingen. Ook de mate waarin leges en retributies kostendekkend zijn kan een rol spelen.

Samenvatting

In deze paragraaf hebben wij invulling gegeven aan uw beleid om bewust te sturen op de financiële en economische weerbaarheid en wendbaarheid van de Gemeente Utrecht. Na de eerste beschrijving in de begroting 2014 is dit de tweede keer dat wij op basis van acht deelgebieden de mogelijke sturingsruimte en het verloop ervan in beeld brengen. Wij beschikken hiermee over een breed instrumentarium om bij onze besluiten de mogelijke financiële effecten gestructureerd in beeld te brengen en mee te laten wegen.

2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Beide komen in het vervolg van deze paragraaf aan de orde en op basis daarvan bepalen wij vervolgens het weerstandsvermogen.

2.2.1 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De volgende onderdelen maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit:

Beschikbare weerstandscapaciteit		31-12-2012	31-12-2013
1.	Totaal algemene reserves[66]	46.020	47.676
2.	Stille reserves	0	0
3.	Onbenutte belastingcapaciteit (twee jaar)	7.950	8.694
4.	Niet ingevulde begrotingsruimte (vier jaar)	0	0
5.	Post onvoorzien (vier jaar)	636	636
Totaal		**54.606**	**57.006**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Ad 1. Totaal algemene reserves
De algemene reserves bestaan uit drie onderdelen. Deze onderdelen lichten we hieronder verder toe:

Algemene reserves	31-12-2012	31-12-2013
Algemeen deel	73.985	82.356
Dienstbedrijfsreserves	6.835	1.920
Reservering Leidsche Rijn	-34.800	-36.600
Totaal	**46.020**	**47.676**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

De algemene reserve is in 2013 gestegen met 8,371 miljoen euro. Dit is als volgt te verklaren:

- Conform besluit bij de Verantwoording 2012 zijn de bedrijfsvoeringsreserves van de afzonderlijke organisatieonderdelen administratief toegevoegd aan de algemene reserve voor een totaal bedrag van 5,203 miljoen euro. Dit heeft een neutraal effect op de weerstandscapaciteit. Bij Voorjaarsnota 2013 is de weerstandscapaciteit van de algemene reserve aangevuld tot ratio 1,0 voor een bedrag van 1,336 miljoen euro. In de jaren 2011 en 2012 was conform besluiten bij de voorjaarsnota's het weerstandvermogen van bedrijfsvoeringsreserves aangevuld voor in totaal 1,677 miljoen euro. Deze aanvullingen zijn bij opheffing van de bedrijfsvoeringsreserves overgeheveld naar de algemene reserve.

Het saldo van alle dienstbedrijfsreserves is gedaald met 4,915 miljoen euro. Dit is het gevolg van afschaffing van de dienstbedrijfreserves met uitzondering van de reserves van Stadswerken (1,920 miljoen euro) conform besluit bij de

[66] Deze bedragen sluiten niet aan op het bedrag dat in de balans staat opgenomen onder algemene reserve. Dit wordt veroorzaakt doordat in de beschikbare weerstandscapaciteit de algemene dekkingsreserve niet meetelt en de resterende dienstbedrijfsreserves niet voor de werkelijke stand maar voor de minimumstand meetellen. Voor meer informatie zie de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2011-2014.

Verantwoording 2012. Voor de weerstandscapaciteit telt de minimumnorm mee, of de werkelijke stand, indien die lager is dan de minimumnorm. De opbouw van de dienstbedrijfsreserves en de weerstandscapaciteit is als volgt:

Dienst	Minimum norm	Maximum norm	Stand 31-12-2012	Stand 31-12-2013	Weerstands capaciteit 31-12-2012	Weerstands capaciteit 31-12-2013
Stadswerken	1.920	5.760	1.920	1.932	1.920	1.920
Totaal	**1.920**	**5.760**	**1.920**	**1.932**	**1.920**	**1.920**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Het laatste onderdeel van de algemene reserves is de reservering met betrekking tot de grondexploitatie van Leidsche Rijn. Deze reservering presenteren wij apart omdat deze reservering bezien moet worden tegen de achtergrond van het voorzichtigheidsbeginsel: voorziene verliezen worden direct genomen en voorziene winsten mogen pas worden genomen als zij daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

Reservering Leidsche Rijn	31-12-2012	31-12-2013
Projectbureau Leidsche Rijn	-34.800	-36.600
Totaal	**-34.800**	**-36.600**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

De afname van de reservering van de grondexploitatie Leidsche Rijn met 1,8 miljoen euro wordt veroorzaakt door een maatregelenpakket ter hoogte van 35,0 miljoen euro in 2013, zoals vastgesteld in de Voorjaarsnota 2013. Dit bedrag werkt echter niet volledig door in de toename vanwege de verslechtering van de grondexploitatie Leidsche Rijn ter hoogte van 36,8 miljoen euro uit 2012 die nog doorwerkt in 2013.

Ad 2. Stille reserves
Op basis van de geactualiseerde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement nemen we stille reserves op panden niet langer mee voor de beschikbare weerstandscapaciteit. Daarmee zijn de stille reserves nul.

Ad 3. Onbenutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit vier delen:

- Het onbenutte deel van de maximaal toegestane stijging van de onroerende-zaakbelasting (ozb).
- De potentiële meeropbrengsten op overige belastingen bij een tariefstijging van 5%.
- Het verschil tussen werkelijke kostendekkendheid en maximale kostendekkendheid bij bestemmingsbelastingen.
- Het verschil tussen werkelijke kostendekkendheid en maximale kostendekkendheid van retributies.

Onbenutte capaciteit ozb	Rekening 2012	Rekening 2013
Woningen (macronorm)	30.226	32.482
Woningen Utrecht	31.384	31.355
Woningen onbenut	**-1158**	**1.127**
Niet-woningen (macronorm)	40.074	48.005
Niet-woningen Utrecht	39.734	49.718
Niet woningen onbenut	**340**	**-1.713**
Totaal onbenutte capaciteit ozb	**-818**	**-586**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Jaarlijks stelt het Rijk een macronorm vast voor de onroerende-zaakbelasting (ozb). De onbenutte belastingcapaciteit op het gebied van de ozb is het verschil tussen de ozb opbrengst bij toepassing van deze macronorm en de ozb opbrengst bij het daadwerkelijk toegepaste stijgingspercentage. Dit doen we voor woningen en niet-woningen. De onbenutte belastingcapaciteit op de ozb bedraagt 0,586 miljoen euro negatief.

Onbenutte capaciteit overige belastingen	Rekening 2012	Rekening 2013
Parkeerbelasting	1.160	1.231
Toeristenbelasting	73	69
Precariobelasting	27	27
Hondenbelasting	29	28
Totaal onbenut overige belastingen	**1.289**	**1.355**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

De onbenutte belastingcapaciteit op de overige belastingen bedraagt 1,355 miljoen euro.

De onbenutte belastingcapaciteit op de bestemmingsbelastingen (afvalstoffenheffing en rioolheffing) zijn voor 2013 nihil dit omdat op deze heffingen een tarief geldt dat 100% kostendekkend is. Hierdoor is er geen tariefruimte. Daarom nemen we hier geen tabel op van de bestemmingsbelastingen.

Onbenutte capaciteit retributies	Rekening 2012	Rekening 2013
Leges Publiekszaken kosten	7.128	n.v.t.
Leges Publiekszaken opbrengsten	6.968	n.v.t.
Leges Publiekszaken niet benutte capaciteit	**160**	**0**
Leges Vergunningen, Toezicht en Handhaving kosten	12.253	12.765
Leges Vergunningen, Toezicht en Handhaving opbrengsten	13.348	10.335
Leges Vergungingen, Toezicht en Handhaving niet benutte capaciteit	**0**	**2.430**
Leges Stadswerken kosten	1.806	0
Leges Stadswerken opbrengsten	1.089	0
Leges Stadswerken niet benutte capaciteit	**717**	**0**
Marktrechten kosten	646	0
Marktrechten opbrengsten	512	0
Marktrechten niet benutte capaciteit	**135**	**0**
Brug-, schut- en havengelden kosten	1.104	1.041
Brug-, schut- en havengelden opbrengsten	575	479

Onbenutte capaciteit retributies	Rekening 2012	Rekening 2013
Brug- schut en havengelden niet benutte capaciteit	**529**	**562**
Begraafplaatsrechten kosten	2.140	0
Begraafplaatsrechten opbrengsten	995	0
Begraafplaatsrechten niet benutte capaciteit	**1.145**	**0**
Totaal onbenutte capaciteit retributies	**2.686**	**2.992**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

De onbenutte belastingcapaciteit op de retributies is de tariefruimte die er nog is om de tarieven kostendekkend te maken. Omdat steeds meer legesproducten van Publiekszaken een maximumtarief kennen dat door het Rijk is voorgeschreven, rekenen we de onbenutte capaciteit van deze leges niet mee.

De onbenutte belastingcapaciteit van de marktgelden en de leges van stadswerken stellen we op nul. In de Voorjaarsnota 2011 is namelijk besloten de marktgelden en de leges van stadswerken in drie jaar (2012 tot en met 2014) volledig kostendekkend te maken. In aanvulling hierop is in de Programmabegroting 2012 besloten om de leges van evenementen een jaar later (oplopend in de jaren 2013 tot 2015) naar een kostendekkend niveau te brengen.

De brug-, schut- en havengelden zijn niet kostendekkend omdat het tarief voor het openen van bruggen en sluizen binnen diensturen op nul is gezet.

In 2013 heeft er een bijstelling plaatsgevonden van de berekening van de in de begraafplaatsrechten verhaalbare kosten. Dit heeft ertoe geleid dat het tarief 100% dekkend is.

De onbenutte capaciteit op de retributies bedraagt 2,992 miljoen euro. De onbenutte belastingcapaciteit op de belastingen bedraagt 1,355 miljoen euro. De totale onbenutte belastingcapaciteit bedraagt hierdoor in 2013 4,347 miljoen euro. Dit bedrag telt twee keer mee voor de berekening van de weerstandscapaciteit, dus dat bedraagt 8,694 miljoen euro.

Ad 4. Nog niet ingevulde begrotingsruimte
Er is geen vrije begrotingsruimte.

Ad 5. Post onvoorzien
De post onvoorzien bedraagt structureel 0,159 miljoen euro. Voor de komende meerjarenperiode van vier jaar is deze post nog aanwezig, dus telt hij vier keer mee en daarmee voor een bedrag van 0,636 miljoen euro.

2.2.2 Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de risico's die onze gemeente loopt. Om die te kunnen bepalen vindt regelmatig een risico-inventarisatie plaats. Hieruit zijn 60 risico's naar voren gekomen. Van deze risico's zijn er 19 (32%) op basis van de verwachte omvang met maatregelen financieel afgedekt. We delen de geïnventariseerde risico's in naar urgentie en omvang. Hierdoor ontstaat de onderstaande risicokaart waarin per risicoklasse het aantal risico's opgenomen staat.

Tabel: Indeling van de aantallen risico's per risicoklasse

Netto verwachte omvang

Waarschijnlijkheid	score	< € 250.000 (1)	€ 250.000 - € 1.000.000 (2)	€ 1.000.000 - € 2.500.000 (3)	€ 2.500.000 - € 5.000.000 (4)	> € 5.000.000 (5)
zeer klein	1	6	2	2	1	1
klein	2	5	9	+3	0	0
50/50	3	8	4	5	1	4
groot	4	2	2	1	1	0
zeer groot	5	5	0	0	0	0

Legenda:

Risicoklasse	Rapportage (bij cyclusmomenten) aan
Minimaal	Organisatieonderdeel intern
Laag	Directieraad
Gemiddeld	College van B en W
Hoog	Gemeenteraad
Urgent	Gemeenteraad

De netto verwachte omvang van alle risico's bedraagt 79,6 miljoen euro. Dit betekent dat als álle risico's zich tegelijk voordoen dit de gemeente naar verwachting 79,6 miljoen euro gaat kosten. Bij dit getal is nog geen rekening gehouden met de waarschijnlijkheid dat het risico zich voordoet. Door de netto verwachte omvang te vermenigvuldigen met de kans dat het risico zich voordoet, bepalen we de verwachte impact van het risico. De totale impact van alle risico's bedraagt 42,6 miljoen euro. De totale impact wordt nog vermenigvuldigd met de zekerheidsfactor (een correctiefactor voor onzekerheden in de berekening van de verwachte impact van risico's). Deze factor is vastgesteld op 1,8. Hierdoor komt de verwachte impact van alle risico's uit op 48,5 miljoen euro. Daarnaast is er ook nog een minimumnorm, aangezien er zich ook tegenvallers kunnen voordoen waarmee niemand rekening heeft gehouden. Hiermee is de benodigde weerstandscapaciteit 57,5 miljoen euro.

Benodigde weerstandscapaciteit	**Rekening 2012**	**Begroting 2014**	**Rekening 2013**
Minimumnorm	9.000	9.000	9.000
Verwachte impact risico's	47.251	48.646	48.488
Totaal	**56.251**	**57.646**	**57.488**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

De benodigde weerstandscapaciteit is ten opzichte van de Begroting 2014 gestegen met 0,158 miljoen euro. Oorzaak voor deze stijging is een toename van de risico's met 0,09 miljoen euro, vermenigvuldigd met de zekerheidsfactor van 1,8 (= 0,158 miljoen euro). Hieronder noemen we de belangrijkste wijzigingen in de risico's.

De volgende risico's zijn nieuw ten opzichte van de Begroting 2014 (tussen haakjes staat het bedrag waarmee de benodigde weerstandscapaciteit stijgt):

- **Calamiteiten in de openbare ruimte**: Gebaseerd op ervaringen, recent de Bemuurde Weerd en ruim 5 jaar geleden het trapongeval, komen we tot de conclusie dat er een risico bestaat op calamiteiten in de openbare ruimte. In financiële zin vertaalt zich dat in een risico dat zich eens in de vijf jaar voordoet en een omvang heeft van ongeveer 0,5 miljoen euro (0,2 miljoen euro trapongeval en 0,7 miljoen euro Bemuurde Weerd) (0,225 miljoen euro).
- **Fraude:** Financiële schade door frauduleus en of niet integer handelen door ambtenaren. Bijvoorbeeld mislopen van inkomsten, te grote uitgaven of ontvreemding van geld of op geldwaardeerbare goederen of diensten (pm).
- **Samenwerking culturele instellingen en TivoliVredenburg:** Een belangrijke kernwaarde van het nieuwe TivoliVredenburg is verbinding met andere muziekinitiatieven in en buiten de stad, onder andere orkesten, festivals en muziekensembles. Het onvoldoende realiseren van samenwerking en verbinding kan imagoschade veroorzaken. Vooral een aantal grote festivals (minimaal 5) zal TV als hoofdpodium en festivalhart gebruiken. Welke afspraken zijn gemaakt en in hoeverre begrotingen van de festivals op basis van deze afspraken dekkend zijn, is nog onduidelijk. We gaan in deze fase uit van extra (aanloop)kosten voor de betrokken festivals die niet binnen hun exploitatie kunnen worden opgevangen (0,090 miljoen euro).
- De geheime nieuwe risico's bedragen 1,375 miljoen euro.

De volgende risico's stijgen ten opzichte van de Begroting 2014 (tussen haakjes staat het bedrag waarmee de benodigde weerstandscapaciteit stijgt):
- **Fluctuaties in legesopbrengsten:** Het risico is afhankelijk van de economische ontwikkeling op de huizen- en kantorenmarkt. De genomen maatregelen zijn effectief gebleken in het terugdringen van de kosten. Echter, omdat de egalisatiereserve in 2012 (2 miljoen euro) is leeggeraakt door tegenvallende legesopbrensten en de economische situatie in 2013 verder is verslechterd, stijgt nu per saldo de impact van dit risico. Het streven is om de egalisatiereserve weer aan te vullen zodra de legesopbrengsten meevallers vertonen (0,788 miljoen euro).
- **Garantiegeldleningen voor zorginstellingen:** Op 31 december 2013 stond een bedrag van ongeveer 7,6 miljoen euro uit aan garantiegeldleningen voor zorginstellingen. Indien deze in gebreke blijven bij de betaling van rente en aflossing op de door hun aangegane lening(en) wordt de gemeente aangesproken op haar garantstelling en dient zij deze na te komen. Door aflossing van leningen is de maximale omvang van het risico afgenomen. Dit blijkt echter niet uit de omvang van de gehele leningenportefeuille. Bij de PGB 2014 was de stand 6,9 miljoen euro. Het verschil met de huidige stand (7,6 miljoen euro) ontstaat niet doordat er nieuwe garanties zijn afgegeven, maar doordat de staat ultimo 2012 is gecorrigeerd naar aanleiding van een uitgebreide interne controle (0,011 miljoen euro).
- **Garantiegeldleningen voor sportverenigingen:** Op 31 december 2013 stond een bedrag van ongeveer 3,6 miljoen euro uit aan garantiegeldleningen voor sportverenigingen. Indien verenigingen in gebreke blijven bij de betaling van rente en aflossing op de door hun aangegane lening(en) wordt de gemeente aangesproken op haar garantstelling en dient zij deze na te komen. In 2013 zijn een aantal nieuwe garanties afgegeven waardoor het risico lichtelijk stijgt (0,008 miljoen euro).
- De geheime risico's zijn gestegen met 2,359 miljoen euro.

De volgende risico's zijn komen te vervallen (tussen haakjes staat het bedrag waarmee de benodigde weerstandscapaciteit afneemt).
- **Eigen risico:** Bij geleden of geclaimde schade is er sprake van een eigen risico bij de verzekeraars. Dit eigen risico komt ten laste van de exploitatie en was in 2013 maar ten dele begroot. Deze wordt nu gedekt binnen het bestaande budget (-0,342 miljoen euro).
- **Algemene aansprakelijkheid:** Stadswerken wordt soms geconfronteerd met claims die betrekking hebben op schade ontstaan in openbare ruimte. Deze claims worden voortaan gedekt binnen het bestaande budget (-0,068 miljoen euro).
- **Loonkosten overplaatsbaren:** Als gevolg van de bezuinigingen en de daaraan gekoppelde reorganisaties zijn er medewerkers overplaatsbaar geworden. De inzet is om deze mensen naar ander werk te begeleiden. De loonkosten van overplaatsbare medewerkers worden gedekt uit bestaande budgetten; een uitzondering hierop vormt de organisatie-eenheid Werk en Inkomen. Bij het opstellen van de programmabegroting was nog niet exact bekend wat de omvang van de loonkosten van overplaatsbare medewerkers was. Daarom was in de Programmabegroting 2014 een risico opgenomen met een impact van -0,286 miljoen euro. In 2013 is gebleken dat het haalbaar is de kosten binnen de bestaande budgetten te dekken. Daarom laten we nu het risico vervallen (-0,286 miljoen euro).
- **RAVU:** Risico betreft een garantstelling voor afdracht van pensioenpremies aan het ABP voor voormalig personeel van de ambulancedienst. Het risico is inmiddels dermate marginaal dat een eventuele claim gedekt kan worden binnen bestaande budgetten (-0,012 miljoen euro).
- De geheime risico's die zijn komen te vervallen bedragen 0,433 miljoen euro.

Het organisatieonderdeel volksgezondheid heeft per 1 januari 2014 een aantal activiteiten overgedragen aan de GGDrU. Door deze overdracht nemen wij de volgende risico's niet meer op in het gemeentelijke risicomodel:

- **Infectieziekten uitbraak:** -0,068 miljoen euro.
- **Medische milieukunde**: -0,068 miljoen euro.
- **Lijkschouw:** -0,079 miljoen euro.
- **Daling reizigersvaccinaties door marktpositie:** 0,0 miljoen euro.
- **Daling reizigersvaccinaties door economische crisis:** -0,135 miljoen euro.
- **TBC:** -0,002 miljoen euro.

Deze risico's bedragen per saldo 0,364 miljoen euro.

De volgende risico's dalen ten opzichte van de Begroting 2014 (tussen haakjes staat het bedrag waarmee de benodigde weerstandscapaciteit afneemt):

- **Uitval systemen:** Door langdurige uitval van bedrijfsvoeringssystemen en -applicaties kan de dienstverlening aan burgers in gevaar komen door het wegvallen van ondersteunende processen. Het risico neemt de komende jaren af. Deze afname heeft te maken met maatregelen die we treffen in het nieuwe Stadskantoor en de nieuwe datacenter die we gebruiken (-0,450 miljoen euro).
- **Rente-ontwikkeling:** Er is in de Voorjaarsnota 2013 van het renteresultaat twee keer 3,5 miljoen euro en drie keer 5 miljoen euro (in totaal 22 miljoen euro) voor de periode tot en met 2017 incidenteel bestemd voor de problematiek van Leidsche Rijn. Vanaf 2018 is er ruimte ter hoogte van 5 miljoen euro om extra renterisico's op te kunnen vangen. De benodigde weerstandscapaciteit in het risicomodel heeft daarom betrekking op de periode 2014 tot en met 2017. Naarmate de periode tot en met 2017 vordert, neemt het risico af (-1,544 miljoen euro).
- **Uitkeringen van planschade:** De uitkering van planschade is een wettelijke taak. Voor de financiële dekking van niet afwentelbare planschade-uitkeringen is sinds 2009 geen reserve meer aanwezig. Een aantal zaken in beroep bij de rechtbank kunnen mogelijk leiden tot verplichte planschade-uitkeringen. Door de wijziging van de wet in 2008 is het aantal verzoeken weliswaar wat afgenomen en worden ook de uit te keren bedragen lager omdat er een eigen risico geldt van 2% van de waarde van het onroerend goed. De uitkeringen van de planschadeverzoeken en -uitkeringen zullen echter niet verdwijnen (-0,068 miljoen euro).
- De geheime risico's zijn gedaald met 0,347 miljoen euro.

Zoals afgesproken informeren wij u hieronder over de risico's uit de risicoklassen hoog en urgent. De volledige lijst met risico's wordt als geheime bijlage bij het raadsvoorstel voor deze jaarstukken gevoegd.

Bouw Muziekpaleis
Programma: Stationsgebied
Doelstelling: Cultuur
Risicocategorie: Economisch/markt
Toelichting: Het risico betreft de medefinanciering door sponsoren.
Sturing/beheersing: Verminderen en vermijden
Maatregelen: Sponsortraject wordt in 2014 voortvarend voortgezet.
Impact: -/-2,9 miljoen euro incidenteel (exclusief vermenigvuldiging zekerheidsfactor)
Risicoscore: omvang 4, waarschijnlijkheid 4

Financiële tekorten bij garantstelling Willibrordstichting
Programma: Stedelijke Ontwikkeling
Doelstelling: Instandhouding van monumentale en cultuurhistorische waarden als integraal onderdeel van de aantrekkelijke stad.
Risicocategorie: Uitvoering
Toelichting: Het in 2008 door de Willibrordstichting aangevraagde faillissement is door de rechter vernietigd. Er is in 2008 in opdracht van de Gemeente Utrecht een onderzoek verricht naar de exploitatiemogelijkheden van de kerk. De Willibrordstichting is niet in staat tot het betalen van de rente en aflossing aan het Nationaal Restauratiefonds (NRF) op een lening van ruim 1,3 miljoen euro. De gemeente staat garant voor deze lening. Daarnaast heeft de Gemeente Utrecht aan de Willibrordstichting een lening verstrekt van 0,35 miljoen euro uit het Utrechts Restauratiefonds (URF). Ook hiervoor geldt dat het risico bestaat dat de Willibrordstichting niet aan zijn verplichtingen ten opzichte van de Gemeente Utrecht kan voldoen.
Sturing/beheersing: Accepteren, impact verminderen
Maatregelen: In 2014 volgt een besluit over mogelijke sanering van de leningen, met als optie voor de URF-lening om deze om te zetten in een incidentele subsidie. Daarnaast hebben we meegewerkt aan versterking van het bestuur van

de Willibrordstichting en van de Stichting Culturele Evenementen (voorheen het Ondersteuningsfonds). Een sterker bestuur kan de verantwoording nemen voor de exploitatie van de kerk op langere termijn en inkomsten generen. Een verkenning van potentiële inkomstenbronnen heeft plaatsgevonden. In 2012 is een rijkssubsidie uitbetaald die nu leidt tot investeringen die meer opbrengsten kunnen genereren. Daarnaast werken we samen met de stichtingen en het NRF aan een mogelijke sanering van de lening van 1,3 miljoen euro waarvoor de garantstelling geldt.
Impact: -/- 1,8 miljoen euro incidenteel
Risicoscore: omvang 3, waarschijnlijkheid 4

Grondexploitatie Leidsche Rijn
Programma: Leidsche Rijn
Doelstelling: Realiseren van bouwrijpe grond
Risicocategorie: Economisch/markt, politiek/maatschappelijk en uitvoering
Toelichting: In het Meerjaren Perspectief Leidsche Rijn / Voorjaarsbrief 2014 rapporteerden we dat het verwachte saldo van de grondexploitatie ongewijzigd blijft ten opzichte van 2013 en daarmee 7 miljoen euro negatief bedraagt. Voor dit verwachte tekort is een voorziening getroffen. Het risicoprofiel rondom Leidsche Rijn is in 2013 niet verder toegenomen en dit risicoprofiel blijft ook voor 2014 actueel.
Sturing/beheersing: Verminderen
Maatregelen: We hebben een voorziening getroffen voor het verwachte tekort. Los daarvan geldt voor Leidsche Rijn de taakstelling op nul te sturen.
Impact: 0
Risicoscore: omvang 5, waarschijnlijkheid 3

Grondexploitatie Stationsgebied
Programma: Stationsgebied
Doelstelling: Uitvoeren masterplan
Risicocategorie: Economisch/markt, politiek/maatschappelijk en uitvoering
Toelichting:
Het Stationsgebied blijft een complex en daardoor risicovol project. De uitvoering komt nu goed op gang, maar tegelijkertijd worden er ook nog (detail-)onderhandelingen gevoerd met marktpartijen over de vastgoedprojecten. De uitvoering van meer werken tegelijkertijd brengt ook nieuwe complexiteit en onzekerheid met zich mee die te maken hebben met het bereikbaar, leefbaar en veilig houden van het gebied.

Uit de risicoanalyse komen de volgende belangrijke risico's naar voren (in willekeurige volgorde):
- Door economische invloeden worden de geraamde opbrengsten in de grondexploitatie mogelijk later of niet gerealiseerd.
- Onderschatting van conditionerende maatregelen, waaronder onder andere archeologie, kabels en leidingen, bodemverontreiniging.
- Te treffen tijdelijke maatregelen tijdens de uitvoering worden onderschat.
- VAT-kosten vallen hoger uit dan de normering van 18%.
- Kostenramingen uitvoering blijken te laag geraamd.

Sturing/beheersing: Verminderen en vermijden
Maatregelen:
- Slimme ontwikkelingsstrategie en actieve marketing vastgoedprojecten, gemeentebrede proposities.
- Vroegtijdige en uitgebreide bodemonderzoeken; stedelijk beleid ontwikkelen en uitvoeren.
- Gerichte communicatie, overleg met partijen, prioriteiten stellen, goodwill acties.
- Sturen op begrote VAT-%; second opinion, externe concurrentie introduceren.
- Vergunningencoördinator, gerichte communicatie, planaanpassingen met het oog op milieueisen en bezwaren, zorgvuldig processen en procedures doorlopen.
- Aanpassen van kaders op het gebied van tijd, geld en kwaliteit; aanbestedingsstrategie, 'just in time' besluiten.

Impact: -/- 31,8 miljoen euro incidenteel (exclusief vermenigvuldiging zekerheidsfactor)
Risicoscore: omvang 5, waarschijnlijkheid 3

Fluctuaties legesopbrengsten
Programma: Stedelijke Ontwikkeling
Doelstelling: Voeren van een goed bouw- en woningtoezicht
Risicocategorie: Economisch/markt

Toelichting: Het aantal aanvragen van Wabo-vergunningen is sterk afhankelijk van de economische ontwikkelingen en de hieraan gekoppelde bouwproductie en daarom niet door VTH te beïnvloeden. Gezien de huidige staat van de economie en de realisatie van het laatste half jaar van 2013 is de verwachting dat het aantal aanvragen ook het komende jaar achter zal blijven bij het begrote aantal.
Sturing/beheersing: Accepteren
Maatregelen: Aanvragen van Wabo vergunning afhankelijk van de markt, inzet vergunningverlening organisatie afstemmen op de vraag en up-to-date houden van de legesverordening.
Impact: -/- 2,363 miljoen euro structureel
Risicoscore: omvang 3, waarschijnlijkheid 4

2.2.3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft weer in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om de geïnventariseerde risico's (=benodigde weerstandscapaciteit) te kunnen afdekken. In de 'Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement' hanteren we het uitgangpunt dat de beschikbare weerstandscapaciteit minimaal gelijk moet zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit. Door de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit op elkaar te delen moet dan een uitkomst van minimaal 1 ontstaan. De stand van de beschikbare weerstandscapaciteit voor de Verantwoording 2013 is 57,488 miljoen euro.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{57{,}006}{57{,}488} = 0{,}99$$

Hieruit blijkt dat het weerstandsvermogen uitkomt op 0,99. Wij benadrukken dat dit een momentopname is per 31 december 2013. Er is een bedrag van 0,482 miljoen euro nodig om het weerstandsvermogen weer op 1 te krijgen.

2.3 Onderhoud kapitaalgoederen (inclusief investeringen)

In deze paragraaf gaan wij per programma in op het in 2013 gerealiseerde onderhoud aan de kapitaalgoederen en de tot en met 2013 gerealiseerde vervanging- en uitbreidingsinvesteringen van de kapitaalgoederenvoorraad, zie 3.2.1.

In paragraaf 3.2.2 wordt staan de ultimo 2013 af te sluiten investeringsprojecten.

Totaal onderhoud- en investeringsprogramma

Uitbreidingsinvesteringen	Geautoriseerd t/m 2012	Geautoriseerd in 2013	Totaal geautoriseerd t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
Onderhoudslasten	n.v.t.	50.150	50.150	44.198	5.952
Vervangingsinvesteringen	79.044	116.483	195.527	126.384	69.143
Uitbreidingsinvesteringen	892.325	118.135	1.009.460	688.511	320.948
Totaal onderhoud- en investeringsprogramma	**970.369**	**284.768**	**1.255.137**	**859.094**	**396.043**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

2.3.1 Realisatie investeringsprogramma

Programma Stedelijke Ontwikkeling; Stationsgebied

Doelstelling: Samen met partners het plangebied ontwikkelen tot een vernieuwd centrumgebied.
Beleidsplan: masterplan Stationsgebied.
Inhoud: Samen met partners het plangebied ontwikkelen tot een vernieuwd centrumgebied met intensief. ruimtegebruik, hoogwaardige openbare ruimte, kantoren, woningen, detailhandel en leasurefuncties, evenals een hoogwaardige ov-terminal door uitbreiding en opwaardering van de transfercapaciteit en de daar aanwezige infrastructuur voor trein, tram en hoogwaardig openbaar vervoer (HOV).
Soort investeringen: Investeringen met een economisch nut.

	Investeringsprogramma	Geautori-seerd t/m 2012	Geautori-seerd 2013	Totaal geautori-seerd t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
1.	Onderhoudslasten	n.v.t.	0	0	0	0
2.	Vervangingsinvesteringen	n.v.t.	0	0	0	0
3.	Uitbreidingsinvesteringen	439.000	36.700	475.700	381.315	94.385
Totaal Stationsgebied		**439.000**	**36.700**	**475.700**	**381.315**	**94.385**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

3. Uitbreidingsinvesteringen Stationsgebied

Uitbreidingsinvesteringen	Geautoriseerd t/m 2012	Geautoriseerd in 2013	Totaal geautoriseerd t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
Muziekpaleis	98.600	36.700	135.300	119.091	16.209
Middelenkrediet stadskantoor	126.700	0	126.700	57.543	69.157
Aankoop stadskantoor	213.700	0	213.700	204.681	9.019
Totaal uitbreidingsinvesteringen	**439.000**	**36.700**	**475.700**	**381.315**	**94.385**

Muziekpaleis
Op het voorbereidingskrediet van 3,9 miljoen euro is 3,9 miljoen euro aan lasten verantwoord. Dit krediet zal gelijktijdig met de uitvoeringskredieten worden afgesloten. Het in 2006 voor de bouw Muziekpaleis beschikbaar gestelde krediet van 94,7 miljoen euro is eind 2013 geheel besteed. Op het aanvullende krediet Aanbesteding en Gunning Muziekpaleis van 33,9 miljoen euro en het aanvullende krediet wegens gestegen bouwkosten van 2,8 miljoen euro (samen 36,7 miljoen euro) is in 2013 een 20,5 miljoen euro aan uitgaven verantwoord. In totaal is op peildatum 31december 2013 119,1 miljoen euro op de kredieten Muziekpaleis verantwoord. De uitgaven betreffen vooral de contractueel vervallen bouwtermijnen als gevolg van de overeenkomst met de aannemer (78,9 miljoen euro), de kosten voor aanvullende bouwkundige werkzaamheden, vertragingschade en renovatie (10,2 miljoen euro), kosten projectmanagement, architecten en advies (12,5 miljoen euro), verwerving grond (9,1 miljoen euro) en leges, nutsvoorzieningen (2,3 miljoen euro) rente (3,8 miljoen euro) en overige kosten (2,3 miljoen euro).

Stadskantoor krediet Stenen en Middelen
Het beschikbaar gestelde krediet van 126,7 miljoen euro bestaat uit 100,2 miljoen euro voor structurele lasten en 26,5 miljoen euro voor incidentele lasten. Van het structurele deel is tot en met 2013 51,2 euro gerealiseerd. De voornaamste uitgaven betreffen plan- en proceskosten (9,7 miljoen euro), investeringen in ICT en telefonie en facilitaire investeringen (11,8 miljoen euro) en inbouwpakket, duurzaamheid en management fee NS (29,7 miljoen euro). Van het incidentele deel is tot en met 2013 7,0 miljoen euro gerealiseerd. Dit betreffen 4,1 miljoen euro aan plan- en proceskosten en 2,9 miljoen euro aan incidentele lasten projectmanagement en ICT en telefonie.

Aankoop stadskantoor
Dit betreft het krediet voor de aankoop van het stadskantoor. Het krediet van 213,7 miljoen euro bestaat uit 203 miljoen euro voor het gebouw en de parkeerplaatsen en 10,7 miljoen euro voor bijkomende kosten. Van het totale krediet is in 2013 een bedrag van 204,7 miljoen euro gerealiseerd.

Programma Bereikbaarheid

Algemene informatie
Doelstelling: Betreft alle doelstellingen binnen het programma Bereikbaarheid.
Beleidskader: 'Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2013'
Inhoud: Hiervoor verwijzen wij u naar het programma Bereikbaarheid.
Soort investeringen: Investeringen met een maatschappelijk en/of economisch nut.

	Investeringsprogramma	Geautori-seerd t/m 2012	Geautori-seerd 2013	Actuele Autorisatie t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
1.	Onderhoudslasten	n.v.t.	534	534	238	296
2.	Vervangingsinvesteringen	n.v.t.	2.600	2.600	1.749	851
3.	Uitbreidingsinvesteringen	440.991	67.329	508.320	297.762	210.559
Totaal programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit		**440.991**	**70.463**	**511.454**	**299.749**	**211.705**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Onderhoudslasten
De onderhoudslasten zijn gebaseerd op de meerjaren onderhoud prognose (MJOP) bereikbaarheid (parkeren). De gerealiseerde lasten zijn 0,296 miljoen euro lager dan geraamd doordat er in 2013 sprake is geweest van temporisering in de extra onderhoudswerkzaamheden zoals geraamd in het MJOP. Dit heeft voornamelijk betrekking op het onderhoud van P+R Westraven en de belanghebbende garage op de Tuinstraat en de Jan Meijenstraat. In 2014 zal dit worden ingehaald. Overige verschillen worden veroorzaakt doordat het geraamde onderhoud en vervangingen nog niet nodig zijn bevonden om de vastgestelde staat van parkeergarages te waarborgen.

Vervangingsinvesteringen
Voor de vervanging van parkeerautomaten is een bedrag van 2,6 miljoen euro geautoriseerd. Voor de realisatie van deze investering is uiteindelijk 1,749 miljoen euro uitgegeven. Deze lagere uitgaven worden veroorzaakt door een gunstigere prijs per automaat en doordat er uiteindelijk minder parkeerautomaten aangeschaft zijn.

Uitbreidingsinvesteringen

Projecten categorie A	Geautori-seerd t/m 2012	Geautori-seerd 2013	Actuele Autorisatie t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
Projecten en maatregelen Fiets	**41.486**	**19.400**	**60.886**	**26.104**	**34.782**
Spinozabrug fietstunnel	670	3.000	3.670	390	3.280
Fietsparkeren business case OVT investering	0	9.800	9.800	6.820	2.980
Fietsparkeren business case OVT pilot	0	1.200	1.200	75	1.125
Fietsbrug Amsterdam-Rijnkanaal	2.625	5.400	8.025	5.831	2.194
Projecten Fiets vóór 2013 geautoriseerd	38.191	0	38.191	12.989	25.202
Projecten en Maatregelen OV	**236.346**	**18.250**	**254.596**	**156.942**	**97.654**
Tangentlijn	4.750	250	5.000	16	4.984
Busbaan Kruisvaart	0	18.000	18.000	1.621	16.379
Projecten OV vóór 2013 geautoriseerd	231.596		231.596	155.305	76.291
Projecten en Maatregelen Auto/ P+R	**106.151**	**11.594**	**117.745**	**90.568**	**27.177**
24 Oktoberplein	29.490	700	30.190	28.679	1.511
Maatregelen Utrecht-West	0	500	500	43	457
Maatregelen bestaande stad	0	148	148	109	39
AC restaurant	0	1.200	1.200	690	510
Invoeren parkeer Reizigers Informatiesysteem	0	2.000	2.000	9	1.991
Nouw Leidsche Rijn Centrum	0	1.435	1.435	7	1.428
Zoab A27 Voordorp	0	100	100	0	100
P+R De Erven	0	211	211	0	211
P+R De Uithof	38.724	5.300	44.024	43.942	82
Projecten Auto en P+R vóór 2013 geautoriseerd	37.937	0	37.937	17.089	20.848
Reguleren en exploiteren parkeervoorzieningen	**24.960**	**600**	**25.560**	**12.824**	**12.736**
Invoering betaald parkeren 2103 / buurtfietsenstallingen	0	600	600	665	-65
Projecten Parkeren vóór 2013 geautoriseerd	24.960	0	24.960	12.159	12.801

Projecten categorie A	Geautori-seerd t/m 2012	Geautori-seerd 2013	Actuele Autorisatie t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
Projecten luchtkwaliteit en goederenvervoer	**21.730**	**17.195**	**38.925**	**6.406**	**32.519**
Stimuleren deelgebruik auto	0	2.000	2.000	0	2.000
Meetnet luchtkwaliteit	400	50	450	292	158
Pakket Bedrijfsauto's	0	2.351	2.351	0	2.351
Pakket Taxi's	0	2.546	2.546	0	2.546
Pakket personenauto's	0	7.232	7.232	128	7.104
Pakket gemeentelijke wagenpark	0	178	178	0	178
Pakket bestelverkeer	0	2.136	2.136	64	2.072
Stimuleren schoon vrachtverkeer Euro VI	0	302	302	0	302
Slimme Routes Slimme Regelingen (doseren aan de randen van de stad)	0	400	400	28	372
Projecten Luchtkwaliteit en Goederenvervoer vóór 2013 geautoriseerd	21.330	0	21.330	5.894	15.436
Vergroten van de verkeersveiligheid	**10.318**	**290**	**10.608**	**4.917**	**5.691**
Hinderplanning	0	290	290	122	168
Projecten Verkeersveiligheid vóór 2013 geautoriseerd	10.318	0	10.318	4.795	5.523
Totaal programma Bereikbaarheid categorie A	**440.991**	**67.329**	**508.320**	**297.761**	**210.559**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Het investeringsprogramma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit betreft een meerjarig programma. In eerdere jaren heeft u voor diverse projecten binnen de deelprogramma's fiets, Openbaar vervoer, auto, P+R, parkeren en luchtkwaliteit en goederenvervoer budgetten vrijgegeven. Een autorisatie van doorlopende projecten is niet gelijk aan de geplande uitgaven van het gevraagde bedrag in de begroting van dat begrotingsjaar. Autorisatie vragen wij niet op jaarlijkse basis, maar voor de voorbereiding en de uitvoering. Zo kan voorbereiding van grote projecten meerdere jaren bestrijken. Dat gaat ook op voor de uitvoering. Hierbij geldt dat voorafgaand aan de gunning de autorisatie van het gehele bedrag wordt gevraagd. Bij de realisatie zal er daarom sprake zijn van afwijkingen op de actuele begroting.

Projecten en maatregelen fiets
In de begroting 2013 heeft u budgetten beschikbaar gesteld voor Fietsparkeren Business Case OVT en (9,8 miljoen euro) en Fietsparkeren BC OVT pilot (1,2 miljoen euro). Vanuit het programma Bereikbaarheid is een bijdrage geleverd aan de Projectorganisatie Stationsgebied ten behoeve van het project Fietsparkeren OVT-terminal ten bedrag van 6,820 miljoen euro. Voor het project Spinozabrug Fietstunnel is een aanvullende autorisatie gevraagd van 3 miljoen euro bovenop het eerder beschikbare voorbereidingsbudget van 0,67 miljoen euro. In 2013 zijn de voorbereidingen gestart voor de aanleg van de Fietstunnel bij de Spinozabrug. Uitvoering zal voor het grootste gedeelte in 2014 plaats vinden. Bij de Voorjaarsnota 2013 is het voorbereidingskrediet van de Fietsbrug Oog in Al verhoogd met 1,5 miljoen euro in verband met het verplaatsen van de Eben Haezer School. Daarnaast is 3,9 miljoen euro voor de Fietsbrug geautoriseerd door het raadsbesluit ' vaststelling Grondexploitatie Victor Hugo plantsoen'. De totale autorisatie op de Fietsbrug Oog in Al bedraagt hiermee 8,025 miljoen euro. Hierop is inmiddels een bedrag van 5,8 miljoen euro uitgegeven. Op projecten Fiets waarvan de autorisatie tot een bedrag van 38,2 miljoen euro al in eerdere jaren geregeld was is tot en met 2013 een bedrag van 13,0 miljoen euro uitgegeven, zodat er per saldo nog 25,2 miljoen euro beschikbaar is voor deze projecten.

Projecten en maatregelen Openbaar Vervoer
In de begroting 2013 heeft u een aanvullend budget van 0,250 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het project Tangentlijn. Op dit project is tot nu toe een bedrag van 0,016 miljoen euro uitgegeven. Voor de Busbaan Kruisvaart is bij de vaststelling van het bestemmingsplan Busbaan Kruisvaart (besluit 2013.43) een budget van 18 miljoen euro beschikbaar gesteld, waarvan 1,6 miljoen euro is uitgegeven. Op projecten OV waarvan de autorisatie tot een bedrag van 231,6 miljoen euro al in eerdere jaren geregeld was is tot en met 2013 een bedrag van 155, 3 miljoen euro uitgegeven, zodat er per saldo nog 76,3 miljoen euro beschikbaar is voor deze projecten.

Projecten en maatregelen Auto/ P+R
In de begroting 2013 heeft u voor de projecten 24 oktoberplein, Maatregelen Utrecht West, Maatregelen bestaande stad, AC-restaurant, invoering Parkeer Reizigers Informatie Systeem en P+ R De Erven in totaal 4,7 miljoen euro beschikbaar gesteld. Samen met de bedragen die in de Voorjaarsnota 2013 voor de projecten ZOAB A27 Voordorp en Nouw Leidsche Rijn Centrum en P+R de Uithof (aanvullend) beschikbaar zijn gesteld is in 2013 een bedrag van 11,6 miljoen euro geautoriseerd. Samen met de bedragen die in eerdere jaren voor projecten Auto en P+R beschikbaar gesteld zijn, komt de totale autorisatie voor P+R en Auto samen op een bedrag van 117,7 miljoen euro, waarvan 90,6 miljoen euro besteed is. Per saldo blijft er een bedrag van 27,2 miljoen euro te besteden voor projecten en maatregelen auto/ P+R.

Reguleren en exploiteren parkeervoorzieningen
De investering in de uitbreiding van het fiscaal gebied parkeren in 2013 kent een overschrijding van 0,065 miljoen euro door toedoen van de herziene procedure voor het fiscaliseren van parkeerplaatsen in de Nota Stallen en Parkeren. Daarnaast is binnen het krediet van 0,6 miljoen euro ruimte voor de realisatie van nieuwe buurtstallingen. In 2013 zijn er twee gerealiseerd: de Schoolstraat en de Jachtstraat. In eerdere jaren is een bedrag van 24,960 miljoen euro vrij gegeven, waarvan inmiddels 12,2 miljoen euro besteed is. Per saldo blijft er een bedrag van 12,8 miljoen euro te besteden voor parkeervoorzieningen.

Aanpak knelpunten Luchtkwaliteit en goederenvervoer
In de begroting 2013 heeft u voor de projecten Stimuleren deelgebruik auto en Meetnet luchtkwaliteit een budget van 2,050 miljoen euro vrijgegeven. Samen met het eerder beschikbare bedrag van 0,4 miljoen euro voor het project Meetnet bedraagt het vrij gegeven budget voor deze projecten 2,450 miljoen euro. Hierop is tot nu toe 0,3 miljoen euro uitgegeven. In het raadsvoorstel Gezonde Lucht voor Utrecht is in 2013 een budget van 15,1 miljoen euro geautoriseerd voor de nieuwe maatregelen in het Uitvoeringprogramma: pakketten bedrijfsauto's, taxi's, personenauto's, gemeentelijk wagenpark, bestelverkeer en voorbereiding slimme routes/slimme regelingen. Hierop is in 2013 een bedrag van 0,2 miljoen euro uitgegeven. In eerdere jaren is een bedrag van 21,3 miljoen euro vrij gegeven voor projecten Luchtkwaliteit en goederenvervoer, waarvan inmiddels 5,9 miljoen euro besteed is. Per saldo blijft er een bedrag te besteden van 32,5 miljoen euro voor projecten Luchtkwaliteit en Goederenvervoer.

Vergroten van de verkeersveiligheid
In de begroting 2013 heeft u voor het project Hinderplanning een bedrag van 0,290 miljoen euro beschikbaar gesteld. Op dit project is 0,122 miljoen euro uitgegeven. In eerdere jaren is een bedrag van 10,3 miljoen euro vrijgegeven voor projecten Vergroten Verkeersveiligheid, waarvan inmiddels een bedrag van 4,8 miljoen euro besteed is. Per saldo blijft er een bedrag te besteden van 5,7 miljoen euro voor projecten verkeersveiligheid.

Programma Openbare Ruimte en Groen

Algemene informatie
Doelstelling: De openbare ruimte is heel, veilig en functioneel.
Beleidskader: Meerjarennota Onderhoud kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2012 - 2015.
Inhoud: We willen de technische staat van de openbare ruimte op orde houden om de functionaliteit te waarborgen en tegelijkertijd een inrichtingskwaliteit leveren die past bij Utrecht.
Soort investeringen: Vervangingsinvesteringen met een maatschappelijk nut.

Investeringsprogramma		Geautoriseerd t/m 2012	Geautori-seerd 2013	Actuele begroting t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
1.	Onderhoudslasten	n.v.t.	20.983	20.983	21.036	-53
2.	Vervangingsinvesteringen	n.v.t.	27.296	27.296	21.249	6.047
3.	Uitbreidingsinvesteringen	n.v.t.	834	834	0	834
Totaal programma Beheer Openbare Ruimte		**n.v.t**	**49.113**	**49.113**	**42.285**	**6.828**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

1. Onderhoudslasten
Het onderhoud is conform planning uitgevoerd met volledige besteding van de beschikbare budgetten.

2.Vervangingsinvesteringen
De uitvoering van het project Wal – en Kluismuren is verder vertraagd als gevolg van extra inspanning om bomen te sparen. Van de beschikbare 8 miljoen euro in 2013 is 1,5 miljoen euro besteed. In 2014 volgt een aangepaste planning. Bij de Voorjaarsnota 2013 is 16 miljoen euro extra beschikbaar gesteld in 2013 om het achterstallig onderhoud niet verder te laten oplopen. Bij de realisatie hiervan hebben wij de extra middelen nagenoeg geheel besteed. Het restant van de in dit kader verplichte projecten 2013 zal in het voorjaar worden afgerond. Ten gevolge van de calamiteit van de ingestorte kademuur Bemuurde Weerd hebben wij extra kosten gemaakt voor in totaal 0,7 miljoen euro.

3. De afstandsbediening aan de Rode brug en David van Mollembrug is geïnstalleerd. Financiële afwikkeling van dit project vindt plaats in 2014.

Programma Openbare Ruimte en Groen - onderdeel rioleringen

Algemene informatie
Doelstelling: Het afval- en hemelwater wordt veilig en milieuvriendelijk afgevoerd en de waterkwaliteit is goed.
Beleidskader: Verbreed Rioleringsplan 2011-2014.
Inhoud: In het Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan Utrecht 2011 - 2014 wordt beschreven hoe om kan worden gegaan met de bestaande en nieuwe zorgplichten. Daarbij wordt uitgegaan van een sobere en doelmatige invulling. De gemeente staat voor een schone, hele en veilige openbare ruimte. Ook op het gebied van water. De gemeente werkt aan:

- een veilige inzameling van afvalwater, zonder risico's voor bewoners of het milieu;
- het opvangen en verwerken van hemelwater (regenwater) zodat wateroverlast voorkomen wordt;
- het voorkomen en verminderen van grondwateroverlast;
- het realiseren van gezond oppervlaktewater waarlangs het goed wonen, werken en recreëren is.

De gemeente draagt zorg voor een goede waterkwaliteit door te voorkomen dat (verdund) afvalwater en verontreinigd hemelwater in het oppervlaktewater of in de bodem terecht komt. Daarnaast wil de gemeente wateroverlast zoveel mogelijk voorkomen zonder daarvoor dure systemen aan te leggen om het water af te voeren. Dit betekent dat de gemeente overtollig hemelwater en grondwater verwerkt daar waar het gevallen is door het te laten wegstromen in de bodem of het te bergen in aangrenzend oppervlaktewater of bergbezinkbassins. Als gevolg van klimaatontwikkeling is er meer neerslag, afgewisseld door langdurige droge periodes. Utrecht bereidt zich hier in haar waterbeleid op voor. Effectief en efficiënt werken aan beheer en onderhoud van de afvoer- en transportsystemen wordt bereikt door intensieve samenwerking met onze waterpartners, zoals de waterschappen en de Provincie. Randvoorwaarde voor doelmatig beheer is het verzamelen en beheren van gegevens over de staat van de systemen.
Soort investeringen: Investeringen met een economisch nut.

Investeringsprogramma		Geautoriseerd t/m 2012	Geautori-seerd 2013	Actuele begroting t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
1.	Onderhoudslasten	n.v.t.	15.122	15.122	14.765	357
2.	Vervangingsinvesteringen	n.v.t.	20.324	20.324	20.985	-661
3.	Uitbreidingsinvesteringen	n.v.t.	0	0	0	0
Totaal programma Beheer Openbare Ruimte - riolering		**n.v.t.**	**35.446**	**35.446**	**35.750**	**-304**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

1. Onderhoudslasten
Diverse onderzoeksprojecten zijn uitgevoerd met een voordelig resultaat van 0,3 miljoen euro.

2. Vervangingsinvesteringen
In 2013 is verder geen uitvoering gegeven aan de investeringen voor de basisinspanning. Dit betreft zorgen voor voldoende capaciteit van de riolering om overstorten te voorkomen. De hogere uitgaven voor in totaal 0,661 miljoen euro ten opzichte van de exploitatiebegroting worden, conform regelgeving van het Besluit Begroten en Verantwoorden en zoals aangegeven in het GRP, geactiveerd en in de komende jaren afgeschreven.

Programma Onderwijs

Algemene informatie
Doelstelling: Versterken educatieve infrastructuur.
Beleidskader: Meerjarennota 2011-2014 Maatschappelijk Vastgoed, Masterplan Primair Onderwijs, Masterplan voortgezet onderwijs.
Inhoud: Voorzien in adequate huisvesting voor het primair, voortgezet en speciaal onderwijs via onderhoud, renovatie, vervangende nieuwbouw of uitbreiding.
Soort investeringen: Investeringen met een economisch nut.

Investeringsprogramma	Geautoriseerd t/m 2012	Geautoriseerd in 2013	Totaal geautoriseerd t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
1. Onderhoudslasten	n.v.t.	3.012	3.012	857	2.155
2. Vervangingsinvesteringen	65.517	43.722	109.239	64.984	44.255
3. Uitbreidingsinvesteringen	850	1.187	2.037	1.260	777
Totaal programma Onderwijs	**66.367**	**47.921**	**114.288**	**67.101**	**47.187**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

1. Onderhoudslasten
Het betreft regulier onderhoud. Groot onderhoud/renovaties wordt verantwoord onder de vervangingsinvesteringen. Het verschil tussen de actuele begroting en de realisatie van 2,2 miljoen euro is bestemd voor uitvoering in latere jaren. Voor het bedrag van de actuele begroting van ruim 3 miljoen euro zijn in 2013 beschikkingen afgegeven aan de schoolbesturen.

2. Vervangingsinvesteringen
Van het totaal geautoriseerde budget voor vervangingsinvesteringen van 109,2 miljoen euro is inmiddels 65 miljoen euro uitgegeven. In dit bedrag is begrepen het afsluiten voor 35,3 miljoen euro aan projecten in deze jaarrekening. De grootste afgeronde projecten betreffen de Europalaan, Fernandezlaan, Duurstedelaan en Van Bijnkershoeklaan. Het restant budget van 44,2 miljoen euro betreft budgetten voor projecten uit het Masterplan Primair Onderwijs (MPO) en het Masterplan Voortgezet Onderwijs (MVO). Het MVO is bijna afgerond. Ook het MPO staat er goed voor. Na de aanvankelijk moeilijke start en vertraging in de eerste jaren van het Masterplan, is met een speciale Versnellingsaanpak

een ommekeer bereikt vanaf 2011. In 2012 is geconcludeerd dat deze werkwijze werkt en daarmee een aanzienlijk deel van de eerder opgelopen achterstand is weggewerkt. Met de Versnellingsaanpak 2012 - 2014 'naar de eindsprint' zetten we deze aanpak voort.

3. Uitbreidingsinvesteringen
Van het totaal geautoriseerde budget voor vervangingsinvesteringen van 2,0 miljoen euro is inmiddels 1,2 miljoen euro uitgegeven. Het betreft de volgende projecten:

Projecten categorie A	Geautoriseerd t/m 2012	Geautoriseerd in 2013	Totaal geautoriseerd t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
De Panda/Kleine Dichter, Heycopplein 1	150	695	845	624	221
uitbreiding tijdelijke huisvesting; Al Hambra Australiëlaan 1	0	200	200	0	200
ISK / overig voortgezet onderwijs	0	292	292	0	292
Totaal projecten categorie A	**150**	**1.187**	**1.337**	**624**	**713**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Projecten categorie B	Geautoriseerd t/m 2012	Geautoriseerd in 2013	Totaal geautoriseerd t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
Planvoorbereiding bibliotheek Smakkelaarsveld	700	0	700	636	64
Totaal projecten categorie A	**700**	**0**	**700**	**636**	**64**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Planvoorbereiding bibliotheek Smakkelaarsveld
Dit is een krediet voor de kosten van planvoorbereiding voor de nieuwbouw van de centrale bibliotheek. Het totaal beschikbaar gestelde bedrag voor voorbereiding is 0,7 miljoen euro. Tot en met 2013 is 0,6 miljoen euro besteed.

Programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid

Algemene informatie
Doelstelling: Dit betreft alle doelstellingen van het programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid.
Beleidskader: Meerjarennota kapitaalgoederen 2011-2014 Maatschappelijk Vastgoed.
Inhoud: Het mede mogelijk maken van het realiseren van adequate voorzieningen ten behoeve van het gesubsidieerde veld waardoor de door ons gesubsidieerde activiteiten kunnen worden uitgevoerd.
Soort investeringen: Investeringen met een economisch nut.

Investeringsprogramma	Geautoriseerd t/m 2012	Geautoriseerd in 2013	Geautoriseerd t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
1. Onderhoudslasten	n.v.t.	208	208	104	104
2. Vervangingsinvesteringen	2.616	2.289	4.905	420	4.485
3. Uitbreidingsinvesteringen	526	321	847	124	723
Totaal programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	**3.142**	**2.818**	**5.960**	**648**	**5.312**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

1. Onderhoudslasten
In het kader van agenda 22 het toegankelijk maken van openbare gebouwen is 0,046 miljoen euro besteed. Voor het onderhoud van de gehuurde ruimte voor jeugdgezondheidszorg is 0,058 miljoen euro besteed.

2. Vervangingsinvesteringen
Van de frictie bouwkundige aanpassingen aan de Welzijnspanden is voor de jongerenkamer Westside 0,138 miljoen euro besteed. Aan het welzijnspand Hart van Hoograven is 0,282 miljoen euro uitgegeven.

3. Uitbreidingsinvesteringen
De uitbreidingsinvesteringen zijn nog niet gestart. Het betreft de volgende projecten:

Projecten categorie A	Geautoriseerd t/m 2012	Geautoriseerd in 2013	Geautori-seerd t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
Jongerencentrum Parkwijk	272	0	272	124	148
Activiteitencentrum Leidsche Rijn	254	0	254	0	254
Activiteitencentrum de Hoge Weide	0	164	164	0	164
Activiteitencentrum Leidsche Rijn Centrum, Rijnvliet en Veldhuizen	0	157	157	0	157
Totaal projecten categorie A	**526**	**321**	**847**	**124**	**723**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Programma Cultuur

Algemene informatie
Doelstelling: Productie/broedplaatsen en werkruimten.
Beleidskader: Meerjarennota kapitaalgoederen 2011-2014 Maatschappelijk Vastgoed.
Inhoud: Faciliteren van permanente werkruimten voor Utrechtse makers.
Soort investeringen: Investeringen met economisch nut.

Investeringsprogramma	Geautoriseerd t/m 2012	Geautoriseerd in 2013	Geautori-seerd t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
1. Onderhoudslasten	n.v.t.	0	0	0	0
2. Vervangingsinvesteringen	n.v.t.	0	0	0	0
3. Uitbreidingsinvesteringen	3.151	650	3.801	3.069	732
Cultuur	**3.151**	**650**	**3.801**	**3.069**	**732**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

1.Onderhoudslasten
Het begrote onderhoud in 2012 is gerealiseerd. Bij de verzelfstandiging van het centraal museum is het onderhoudsbudget overgedragen aan het Centraal Museum.

2.Vervangingsinvesteringen
Niet van toepassing.

3.Uitbreidingsinvesteringen
De uitbreidingsinvesteringen betreffen de volgende projecten:

Projecten categorie A	Geautoriseerd t/m 2012	Programma-begroting 2013	Actuele begroting t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
Cultuurhuis Cereol (inbouwpakket gebruiker)	0	250	250	0	250
Museum Oud Amelisweerd	0	200	200	0	200
Lange Nieuwstraat	0	0	200	200	0
Cultuurhuis Leidsche Rijn	0	0	0	526	-526
Atelierwoningen Witte pand	3151	0	0	2.343	808
Totaal projecten categorie A	**3.151**	**450**	**650**	**3.069**	**732**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Cultuurhuis Cereol
De oplevering van Cereol is verschoven van 2013 naar 2014.

Museum Oud Amelisweerd
In maart 2014 zal Museum Oud Amelisweerd geopend worden.

Lange Nieuwstraat
In 2013 is een investeringssubsidie van 0,2 miljoen euro aan SWK verleend voor de financiering van de aankoop van het pand aan de Lange Nieuwstraat 7. In de eerste helft van 2014 zal het pand in gebruik genomen worden.

Cultuurhuis Leidsche Rijn
In de aanloopfase naar de oplevering van het Cultuurhuis Leidsche Rijn zijn kosten gemaakt voor projectleiding en haalbaarheidsonderzoek. Bij de Voorjaarsnota 2014 zal een update van de dekking en de verwachte kosten gegeven worden.

Atelierwoningen Witte Pand
Het restant investeringsbedrag van 0,808 miljoen euro bestaat uit 0,475 miljoen euro rendabele huuropbrengsten van het SWK die buiten de financiering vallen, een subsidiebijdrage uit 2002 van 0,117 miljoen euro die niet wordt geactiveerd en een restant van 0,216 miljoen euro die ingezet kan worden om een eventueel negatief resultaat van dit investeringsproject te financieren. In 2014 wordt de eindafrekening van Atelierwoningen Witte pand verwacht en zal blijken of en hoeveel aanspraak SWK op dit openstaande bedrag mag maken.

Programma Sport

Algemene informatie
Doelstelling: Sportaccommodaties zijn goed bereikbaar voor de inwoners en het accommodatiebeleid is gericht op het terugdringen van wachtlijsten bij sportverenigingen. In Utrecht staat jouw talent centraal!
Beleidskader: Meerjarennota 2011-2014 Maatschappelijk Vastgoed.
Inhoud: Vaststellen van de noodzaak van investeren in onderhoud, vervangen en uitbreiden van sportaccommodaties.
Soort investeringen: Investeringen met een economisch nut.

Investeringsprogramma	Geautoriseerd t/m 2012	Actuele begroting 2013	Geautori-seerd t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
1. Onderhoudslasten	0	3.491	3.491	2.477	1.014
2. Vervangingsinvesteringen	10.911	2.300	13.211	11.627	1.584
3. Uitbreidingsinvesteringen	5.807	600	6.407	2.637	3.770
Totaal programma Sport	**16.718**	**6.391**	**22.959**	**16.741**	**6.368**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

1. Onderhoudslasten
Dit betreft de onderhoudslasten die in de reguliere exploitatie van het programma Sport zijn opgenomen voor binnen- en buitenaccommodaties, zwembaden, speel- en volkstuinen. In 2011 is de meerjarennota Kapitaalgoederen 2011 – 2014 Maatschappelijk Vastgoed vastgesteld en is het budget voor onderhoudslasten vastgesteld op 3,584 miljoen euro. In de meerjarennota hebben we tevens vastgesteld dat we vanaf 2011 werken met een onderhoudsreserve om de schommelingen van de onderhoudsuitgaven over de jaren heen op te vangen. Voor 2013 storten wij 1,014 miljoen euro in de onderhoudreserve. Conform nota kapitaalgoederen is geen storting gepland, echter is vanwege capaciteitsproblemen groot onderhoud aan vooral kleedkamers en verhardingen van de sportparken en vervangingen van sportvloeren in de binnenaccommodaties niet uitgevoerd.

2. Vervangingsinvesteringen
De nieuwbouw van het zwembad Krommerijn en de verbouwing van de toegang van het zwembad Den Hommel zijn gerealiseerd. Verder zijn de nieuwe kleedkamers op het sportpark Fletiomare Novum en is een sportkantine en een BSO-voorziening bij de Marehal gerealiseerd. Het restantbedrag is voor de dekking van de uitvoering van de nota kapitaalgoederen 2013.

3. Uitbreidingsinvesteringen
Op het zwemcomplex Krommerijn is een roesvrij stalen buitenbassin gerealiseerd. Ten behoeve van het sportpark Voordorp is op het voormalige Veemarktterrein een kunstgrasveld met parkeervoorziening gerealiseerd. Het restantbedrag is bestemd voor het paviljoen op het sportpark Fletiomare Oost.

Projecten categorie A	Geautoriseerd t/m 2012	Actuele begroting 2013	Geautori-seerd t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
Parkeerplaatsen en sportveld Veemarktterrein	0	600	600	600	0
Sportpark Fletiomare-Oost	5.007	0	5.007	1.237	3.770
Zwembad Krommerijn	800	0	800	800	0
Totaal projecten categorie A	**5.807**	**600**	**6.407**	**2.637**	**0**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Programma Vastgoed

Algemene informatie
Doelstelling: Utrecht heeft voldoende, kwalitatief goed en optimaal gespreid gemeentelijk vastgoed dat activiteiten mogelijk maakt die bijdragen aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente.
Beleidskader: Meerjarennota kapitaalgoederen 2011 -2014 Maatschappelijk vastgoed en Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2013 (MPUV 2013).
Inhoud: Het vastgestelde beleid is gericht op de onderhoudsconditie redelijk (conform NEN 2767) voor het gemeentelijk vastgoed.
Soort investeringen: Investeringen met een economisch nut.

	Geautoriseerd t/m 2012	Actuele begroting 2013	Geautori-seerd t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
1.Onderhoudslasten	0	6.800	6.800	4.721	2.079
2.Vervangingsinvesteringen	0	17.952	17.952	5.370	12.582
3.Uitbreidingsinvesteringen	1.000	10.514	11.514	2.345	9.169
Totaal programma Vastgoed	**1.000**	**35.266**	**35.266**	**12.436**	**23.830**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

1. Onderhoudslasten
De gerealiseerde onderhoudskosten 2013 laten een positief resultaat zien van 2,1 miljoen euro ten opzichte van de begrote uitgaven. Dit positieve resultaat is te verklaren doordat een veelheid van aflopende onderhoudscontracten niet tijdig konden worden geëffectueerd door een tekort in de formatie. Dit is tevens de oorzaak dat renovatie en schilderwerk doorgeschoven zijn naar de volgende jaren. Inmiddels is de aanbesteding voor de nieuwe onderhoudscontracten in voorbereiding. Het preventief onderhoud is conform de planning uitgevoerd.

2. Vervangingsinvesteringen
Renovatie aan de Asch van Wijckskade is in 2013 is gerealiseerd voor een totaal bedrag van 2,9 miljoen euro. De renovatie van de Stadsschouwburg is dit jaar gestart. Daarnaast is er gewerkt aan de renovatie aan Fort de Gagel. In 2013 zijn de forten overgenomen van het programma Openbare Ruimte en Groen en zijn de kosten van 1,3 miljoen euro geactiveerd.

3. Uitbreidingsinvesteringen
De bouw van het Castellum Hoge Woerd is gestart. De renovatie van het Koetshuis (Museum Oud Amelisweerd) loopt volgens planning.

Projecten categorie A	Geautoriseerd t/m 2012	Actuele begroting 2013	Geautori-seerd t/m 2013	Realisatie t/m 2013	Restant ultimo 2013
Castellum Hoge Woerd (Leidsche Rijn)	0	8.002	8.002	716	7.286
Museum Oud Amelisweerd	0	2.243	2.243	160	2.083
Multifunctionele Accommodatie Cereol	1.000	269	1.269	1.469	-200
Totaal projecten categorie A	**1.000**	**10.514**	**11.514**	**2.345**	**9.169**

3.2.1 Af te sluiten investeringeprojecten

In onderstaand overzicht staan de investeringsprojecten die in 2013 fysiek gereed zijn gekomen. Per project worden de door u geautoriseerde bedragen afgezet tegen de daadwerkelijk gedane uitgaven. Hieruit blijkt dan of er een overschot of een tekort is op het betreffende project.

Indien er op een project een tekort of overschot is dan wordt toegelicht hoe dit is ontstaan. Vervolgens wordt ook een voorstel gedaan voor de oplossing van het tekort dan wel de inzet van het overschot (bestedings- of dekkingsvoorstel).

Uit het totaal van de staat van af te sluiten kredieten blijkt dat we voor 124,269 miljoen euro aan door uw gemeenteraad geautoriseerde investeringsprojecten afsluiten. Voor deze projecten is in totaal 125,591 miljoen euro aan werkelijke uitgaven gedaan. Dit leidt dus tot een tekort van per saldo 1,332 miljoen euro. De bestemming hiervan is opgenomen in deze paragraaf.

Overzicht af te sluiten investeringsprojecten

Af te sluiten investeringsprojecten Stationsgebied

Nr. toelichting	Programma	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)	Exploitatiebudget/ Reserve	Bestedings- of dekkingsvoorstel
	Stationsgebied	Voorbereidingskrediet vastgoedontwikkeling Smakkelaarsveld	2.200	2.812	-612		Het resultaat wordt gepresenteerd op het programma Stationsgebied 2013

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Voorbereidingskosten vastgoedontwikkeling Smakkelaarsveld
Op 11 februari 2010 heeft de gemeenteraad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van 2,2 miljoen euro voor de voor plankosten vastgoedontwikkeling Smakkelaarsveld. De gemaakte voorbereidingskosten bedragen in totaal 2,812 miljoen euro. De meerkosten zijn veroorzaakt door een langere doorlooptijd van de besluitvorming, extra in en externe adviezen en de kosten voor het afhechten van het project. Nu de gemeenteraad op 13 januari 2014 heeft besloten niet in te stemmen met het voorstel Vastgoedontwikkeling Smakkelaarsveld stellen wij voor het voorbereidingskrediet af te sluiten. Het resultaat van 2,8 miljoen euro negatief verantwoorden wij op het programma Stationsgebied.

Af te sluiten investeringsprojecten Bereikbaarheid

Nr. toelich-ting	Programma	Naam investeringsproject	Geauto-riseerd bedrag	Gereali-seerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)	Exploitatie-budget/ Reserve	Bestedings- of dekkingsvoorstel
1.	Bereikbaarheid	ABC-straat garage	3.720	3.873	-153		Parkeerexploitatie: nadelig resultaat te dekken uit voordeel kapitaallasten Vervanging parkeren 2013
2.	Bereikbaarheid	Vervanging parkeerautomaten 2013	2.600	1.749	851		Parkeerexploitatie: dekking kap.lasten andere projecten en Vaartsche Rijn Garage.
3.	Bereikbaarheid	Invoering betaald parkeren 2013	500	619	-119		Parkeerexploitatie: nadelig reusltaat te dekken uit voordeel kapitaallasten Vervanging parkeren 2013
4.	Bereikbaarheid	Buurtfietsenstallingen 2013	100	47	53		Parkeerexplotatie: dekking kapitaallasten andere projecten en Vaartsche Rijn Garage.
5.	Bereikbaarheid	Maatregelen Bestaande stad	148	109	39		Reserve Meerjaren Investeringsprogramma Bereikbaarheid (MIB)
6.	Bereikbaarheid	P+R De Uithof	44.024	43.942	82		Reserve MIB
Totaal investeringsprojecten			**51.092**	**50.339**	**753**		

Bedragen zijn in duizenden euro's.

1. Het tekort op de investering is veroorzaakt doordat in de raming geen rekening is gehouden met de interne omslagrente op een lopend krediet. De gehele investering is gereedgemeld en zal worden afgeschreven ten laste van de parkeerexploitatie. Het nadeel wordt gedekt door het voordeel op de investering vervanging parkeerautomaten 2013.
2. Het overschot op de investering in de vervanging van parkeerautomaten is veroorzaakt doordat in de aanbesteding een bedrag van 0,003 miljoen euro per parkeerautomaat minder is bedongen. Daarnaast zijn er in totaal minder parkeerautomaten aangekocht dan in eerste instantie geraamd. Over een periode van 7 jaar (afschrijvingstermijn) levert dit een voordeel op ten opzichte van begroot van 0,15 miljoen euro. Dit voordeel wordt ingezet ter dekking van de hogere kapitaallasten die samenhangen met de investering in parkeergarage Vaartsche Rijn en ter dekking van de hogere kapitaallasten die voortkomen uit de overige investeringen in bovenstaande tabel.
3. Het tekort op de investering in de uitbreiding van het fiscaal gebied parkeren wordt veroorzaakt door de gewijzigde procedure voor de invoering van betaald parkeren in de Nota Stallen en Parkeren. Het nadeel op deze investering wordt gedekt door het voordeel op de investering vervanging parkeerautomaten 2013.
4. Het overschot op de investering in buurtstallingen komt door overige verschillen.
5. Het overschot op dit investeringsproject (totale omvang 0,9 miljoen euro), waarvan het grootste gedeelte al afgesloten was bij de Jaarstukken 2012, zal meegenomen worden bij het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid 2014.
6. Het overschot op dit investeringsproject van 0,082 miljoen euro betrekken wij bij het Meerjaren Perspectief bereikbaarheid 2014. Het deel waarvan de gemeente eigenaar is, is onder de vaste activa verantwoord; de bijbehorende kapitaallasten worden financieel gedekt uit gemeentelijke bijdragen. Bij deze Jaarstukken 2013 stellen wij voor om ter dekking van de kapitaallasten een activareserve te vormen.

Af te sluiten investeringsprojecten Onderwijs

Nr. toelich-ting	Programma	Naam investeringsproject	Geauto-riseerd bedrag	Gereali-seerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)	Exploitatie-budget/ Reserve	Bestedings- of dekkingsvoorstel
1.	Onderwijs	Anne Frank school (nieuwbouw)	3.825	3.825	0	n.v.t.	Niet van toepassing.
2.	Onderwijs	Schateiland (nieuwbouw)	3.506	3.446	60	n.v.t.	Overschot van 40(na aftrek dekking van het tekort project Schateiland -2 en het project Marezaal -18) bestemmen voor de dekking van nieuwe tijdelijke huisvesting van de Internationale School Utrecht. Omdat de school sneller groeit dan verwacht is per 1 agustus 2014 een andere loactie noodzakelijk. Voor de realisatie van deze tijdelijke huisvesting geeft een voorlopige raming een bedrag aan van 0,7 tot 1 miljoen euro.
3.	Onderwijs	Cluster Duurstedelaan (nieuwbouw)	11.917	11.919	-2	n.v.t.	Dekking uit overschot Schateiland (nr.2 van de toelichting)
4.	Onderwijs	Cluster 3 VSO scholen Europalaan (vernieuwbouw)	12.189	11.681	508	n.v.t.	Overschot door gunstig aanbestedingsresultaat bestemmen voor de dekking van nieuwe tijdelijke huisvesting van de Internationale School Utrecht. Omdat de school sneller groeit dan verwacht is per 1 agustus 2014 een andere loactie noodzakelijk. Voor de realisatie van deze tijdelijke huisvesting geeft een voorlopige raming een bedrag aan van 0,7 tot 1 miljoen euro.
5.	Onderwijs	Oude Kerkstraat/Poortstraat perm. uitbreiding	945	842	103	n.v.t.	Overschot bestemmen voor de dekking van nieuwe tijdelijke huisvesting van de Internationale School Utrecht. Omdat de school sneller groeit dan verwacht is per 1 agustus 2014 een andere loactie noodzakelijk. Voor de realisatie van deze tijdelijke huisvesting geeft een voorlopige raming een bedrag aan van 0,7 tot 1 miljoen euro.
6.	Onderwijs	Gymzaal Plesmanlaan (nieuwbouw)	1.221	1.157	64	n.v.t.	Overschot bestemmen voor de dekking van nieuwe tijdelijke huisvesting van de Internationale School Utrecht. Omdat de school sneller groeit dan verwacht is per 1 agustus 2014 een andere loactie noodzakelijk. Voor de realisatie van deze tijdelijke huisvesting geeft een voorlopige raming een bedrag aan van 0,7 tot 1 miljoen euro.
7.	Onderwijs	Marezaal (sportzaal nieuwbouw)	1.714	1.732	-18	n.v.t.	Dekking uit overschot Schateiland (nr.2 van de toelichting)
Totaal investeringsprojecten			**35.744**	**35.029**	**715**		

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Af te sluiten investeringsprojecten Vastgoed

Nr. toelich-ting	Programma	Naam investeringsproject	Geauto-riseerd bedrag	Gereali-seerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)	Exploitatie-budget/ Reserve	Bestedings- of dekkingsvoorstel
1.	Vastgoed	Van Asch van Wijckade	2.100	2.930	-830	exploitatie	Het tekort wordt uit de huur gedekt
2.	Vastgoed	Fort aan de Klop		74	-74	Reserve	Bij de overdracht van het vastgoed van Stadswerken naar UVO kwam (op aangeven van de accountant) naar voren dat uitgaven voor de forten, gedaan door SW in 2008 tot 2012 nog geactiveerd dienden te worden. Deze uitgaven zijn in de genoemde jaren ten laste van de exploitatie gebracht. De activeringen zijn gedaan in 2013 en de bedragen zijn ten gunste van de exploitatie van programma Openbare Ruimte en Groen gebracht. Vanuit dit programma zal bij de bestedings-en dekkingsvoorstellen een voorstel gedaan worden om een bedrag van 1,3 miljoen euro te storten in een Vaste Activa Reserve ten gunste van Programma Vastgoed bij de UVO, ter dekking van de kapitaalslasten van de geactiveerde bedragen.
3.	Vastgoed	Fort de Bilt		125	-125	Reserve	
4.	Vastgoed	Fort Lunet I		391	-391	Reserve	
5.	Vastgoed	Fort Lunet II		578	-578	Reserve	
6.	Vastgoed	Fort Lunet IV		162	-162	reserve	
Totaal investeringsprojecten			**2.100**	**4.260**	**-2.160**		

Bedragen zijn in duizenden euro's.

1. Vastgoed Van Asch van Wijckade
Door dat er tijdens de bouw asbest gevonden is, heeft dit project een lange bouwtijd gehad. De renovatie van Van Asch van Wijckade is veel ingrijperder gebleken, hierdoor is dit project als een vernieuwbouw-project te kwalificeren . Het tekort wordt nu uit de huur gedekt.

2. Vastgoed Forten
Bij de vorming van de vastgoedorganisaties is besloten dat ook de forten overgedragen zouden worden. Bij de overdracht in 2013 van het vastgoed van Stadswerken naar UVO kwam (op aangeven van de accountant) naar voren dat uitgaven voor de forten, verantwoord in het programma Openbare Ruimte en Groen in de jaren 2008 tot 2012 nog geactiveerd dienden te worden. Deze uitgaven zijn in de genoemde jaren ten laste van de exploitatie gebracht. De activeringen zijn gedaan in 2013 en de bedragen zijn ten gunste van de exploitatie van programma Openbare Ruimte en Groen gebracht. Vanuit dit programma zal bij de bestedings-en dekkingsvoorstellen een voorstel gedaan worden om een bedrag van 1,3 miljoen euro te storten in een Vaste Activa Reserve ten gunste van Programma Vastgoed bij de UVO, ter dekking van de kapitaalslasten van de geactiveerde bedragen.

Af te sluiten investeringsprojecten Sport

Nr. toelich-ting	Programma	Naam investeringsproject	Geauto-riseerd bedrag	Gereali-seerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)	Exploitatie-budget/ Reserve	Bestedings- of dekkingsvoorstel
1.	Sport	Verbouwing toegang zwembad Den Hommel	1.857	1.873	-16		Tekort kapitaallast kan gedekt worden uit de exploitatie van het zwembad Den Hommel.
2.	Sport	Herinrichting Veemarkt	600	600	0		
3.	Sport	Kleedkamers Sportpark Fletiomare Novum	150	150	0		
4.	Sport	Zwembad Krommerijn	9.827	9.977	-150		Tekort kapitaallast kan gedekt worden uit de exploitatie van het zwembad Krommerijn.
5.	Sport	Sportkantine en BSO-voorziening Marehal	427	427	0		
Totaal investeringsprojecten			**12.861**	**13.027**	**-166**		

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Programma Sport

De realisatie van het zwemcomplex Krommerijn laat een overschrijding zien die is veroorzaakt door noodzakelijke kosten in het kader van de tweede aanbestedingsronde, asbestsanering, bodemversteviging en herstel ligweide

Af te sluiten investeringsprojecten Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid

Nr. toelichting	Programma	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)	Exploitatiebudget/ Reserve	Bestedings- of dekkingsvoorstel
	Welzijn	Jongerenkamer Parkwijk	272	124	148		Overschot toe te voegen aan frictiebudget bouwkundige aanpassingen diverse welzijnspanden.
Totaal investeringsprojecten			**272**	**124**	**148**		

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid

Voor de realisatie van de jongerenkamer Parkwijk is gebruik gemaakt van een bestaande ruimte in de multifunctionele accommodatie Sportcampus, waardoor het geautoriseerde bedrag niet volledig noodzakelijk was. Verzoek het overschot in te zetten voor het frictiebudget bouwkundige aanpassingen diverse welzijnspanden.

2.4 Financiering

2.4.1 Jaarrekening

Renteontwikkelingen
De rentevisie die wij binnen de treasury hanteren is gebaseerd op de verwachtingen van de grote marktpartijen (banken, institutionele beleggers). Ten tijde van het opstellen van de begroting 2013 verwachtten zij voor 2013 een lange rente van circa 3,5% en een korte rente van circa 1%. Over de werkelijk door de Gemeente Utrecht betaalde rente merken wij het volgende op.

In 2011 hebben wij voor 80 miljoen euro een 25-jarige renteswap afgesloten vanaf 23 januari 2013 waarbij 3,926% vast wordt betaald en 6-maandseuribor aan variabele rente wordt ontvangen. Met deze renteswap hebben wij in de begroting 2013 al rekening gehouden. In 2013 hebben wij voor de daartegenover staande kortlopende financiering 0,2% minder rente betaald dan wij aan variabele rente hebben ontvangen. Per saldo is in 2013 over genoemde 80 miljoen euro circa 3,73% rente betaald. In eerdere jaren was al voor 360 miljoen euro aan langlopende renteswaps aangetrokken. Bij deze renteswaps verkregen wij in 2013 bij de aangetrokken kortlopende financiering een afslag van circa 0,16% ten opzichte van de ontvangen variabele rente.

Daarnaast hebben wij in 2013 voor 295 miljoen euro aan langlopende leningen aangetrokken met looptijden uiteenlopend van 4 tot 11 jaar en met een gemiddeld rentepercentage van 2,02%. Op de kortlopende financiering hebben wij in 2013 opnieuw zeer lage percentages betaald. Voor dag- en kasgeldleningen betaalden wij gemiddeld 0,08%. Voor de kortlopende financiering maakten wij zo min mogelijk gebruik van rekening-courantkrediet omdat de tarieven daarvoor ruim 0,5% hoger lagen dan voor kas- en daggeldleningen. Dit gaf in 2013 een besparing op de kortlopende rente van 0,58 miljoen euro.

De uit bovenstaande ontwikkelingen voortvloeiende rentevoordelen hebben wij voor 3,5 miljoen euro opgenomen in de besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2013. Dit voordeel hebben wij vervolgens verwerkt in de actuele begroting 2013.

Financieringsresultaat 2013

	Begroot actueel	Realisatie	Verschil
Rentelasten lange leningen	22.305	22.622	-317
Rentelasten korte leningen	100	86	14
(Rente)baten verstrekte geldleningen en lange beleggingen	-7.179	-7.334	355
Overige rentebaten	0	-281	281
Saldo externe (rente)baten en -lasten	15.226	14.892	333
Bedrijfsvoeringslasten	400	386	14
Interne rentetoerekening	-41.338	-42.568	1.230
Exploitatiesaldo	**-25.712**	**-27.290**	**1.577**
Dotatie aan reserves	**3.340**	**3.340**	**0**
Resultaat na bestemming	**-22.372**	**-23.950**	**1.577**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Het financieringsresultaat 2013 is 1,577 miljoen euro positief. Dit voordelig resultaat kan als volgt worden verklaard. Een voordeel op het saldo van externe rentebaten en -lasten van 0,333 miljoen euro.

- De rentelasten van lange leningen vallen 0,317 miljoen euro hoger uit omdat een hoger bedrag aan lange leningen is aangetrokken dan begroot.
- Een voordeel op de baten van verstrekte geldleningen en van lange beleggingen van 0,355 miljoen euro. Voor 0,267 heeft dit voordeel betrekking op de boekwinst die werd gerealiseerd door de verkoop van de stukken met betrekking tot het grootboek nationale schuld. Voor 0,088 miljoen euro heeft genoemd voordeel betrekking op nog niet in de actuele begroting 2013 geraamde rentebaten van de renteswaps.
- Bij de teruggaaf van de compensabele BTW heeft de fiscus een rentevergoeding verstrekt van 0,281 miljoen euro,

Een voordeel op de interne rentetoerekening van 1,23 miljoen euro.

- Aan vooral de materiele vaste activa en aan de grondexploitaties worden rentekosten toegerekend op basis van de positie per 31 december van voorafgaand boekjaar. Deze positie is hoger uitgevallen dan bij de begrotingsopstelling 2013 is aangenomen.

Ontwikkeling van de financieringsbehoefte
De financieringsbehoefte in 2013 was 193 miljoen euro.

Deze financieringsbehoefte is als volgt opgevangen binnen de financieringsportefeuille:
- De positie aan opgenomen kortlopende leningen nam af met 95 miljoen euro,
- De positie aan langlopende leningen nam toe met 113 miljoen euro, waarbij wij voor 375 miljoen euro aan langlopende leningen aantrokken en voor 262 miljoen euro aan langlopende leningen aflosten (merendeels in overeenstemming met contractuele bepalingen).
- Voor 175 miljoen euro liepen langlopende beleggingen contractueel af.

De volgende posten zorgden voor een toename van de financieringsbehoefte met 218 miljoen euro:
- De netto investeringen in gebouwde voorzieningen van 130 miljoen euro (vooral van wege het Muziekpaleis, het stadskantoor en de bouw van scholen).
- De toename van benodigd werkkapitaal (het saldo van vlottende activa en vlottende passiva) met 83 miljoen euro. Voor 66 miljoen euro heeft deze toename betrekking op een nog te ontvangen post met betrekking tot Leidsche Rijn Centrum. Mede daardoor was de kasstroom van de grondexploitaties 62 miljoen euro negatief.
- Een toename van de financiële vaste activa (exclusief de afgeloste beleggingen) met 5 miljoen euro.

Daartegenover nam de financieringsbehoefte met 25 miljoen euro af door de netto toename van de interne financieringsmiddelen: onttrekkingen aan reserves en voorzieningen van 67 miljoen euro en het positieve rekeningsresultaat van 92 miljoen euro.

Voor een uitgebreide toelichting op de betreffende posten verwijzen wij u naar de toelichting op de balans.

Ontwikkeling financieringsportefeuille van de treasury

	Rekening 2007	Rekening 2008	Rekening 2009	Rekening 2010	Rekening 2011	Rekening 2012	Rekening 2013
Belegging lang	225	225	225	225	225	225	50
Belegging kort	80	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgeleend	**305**	**225**	**225**	**225**	**225**	**225**	**50**
Leningen lang	95	96	212	478	510	647	761
Leningen kort	5	95	192	19	83	224	128
Totaal geleend	**100**	**191**	**404**	**497**	**593**	**871**	**889**
Netto geleende positie	**-205**	**-34**	**181**	**272**	**368**	**646**	**839**
Mutatie per jaar	**0**	**171**	**221**	**91**	**96**	**278**	**193**

Bedragen zijn in miljoenen euro's.

Sinds de jaarrekening 2007 is fors geïnvesteerd in materiele vaste activa (gebouwde voorzieningen), in grondexploitaties en zijn bestemmingsreserves benut. Daardoor heeft de treasury in de afgelopen 6 jaar per saldo 1.044 miljoen euro aanvullend geleend.

Renteswaps
De portefeuille langlopende leningen bestaat voor 440 miljoen euro uit langlopende renteswaps in combinatie met kortlopende financiering en voor 321 miljoen euro uit traditionele langlopende leningen. De portefeuille langlopende renteswaps neemt in 2014 toe met 75 miljoen euro. Deze renteswap is in 2011 afgesloten mede met het oog op de aankoop van het stadskantoor.

Ten opzichte van traditionele leningen geven renteswaps in combinatie met kortlopende leningen aanmerkelijke rentevoordelen. In 2013 gaat het om een voordeel van ruim 4,2 miljoen euro:
- een rentevoordeel van 3,51 miljoen euro omdat bij het afsluiten van de swaps opslagen zijn vermeden die wel golden voor leningen met een vergelijkbare looptijd. Bij de begrotingsopstelling 2013 (inclusief meerjarenraming) is met dit voordeel al rekening gehouden.
- een rentevoordeel van 0,71 miljoen euro omdat in 2013 meer aan variabele rente op de renteswaps is ontvangen dan is betaald voor de variabele rente op de kortlopende leningen die daar tegenover stonden.

2.4.2 Beleidsontwikkelingen

Schatkistbankieren
Vanaf 1 december 2013 zijn decentrale overheden verplicht hun overtollige middelen boven een bepaalde limiet aan te houden in de schatkist bij het Ministerie van Financien. Daarvan uitgezonderd zijn de middelen die voor juni 2012 contractueel zijn weggezet, zoals de voor de Gemeente Utrecht nog tot 2016 contractueel vastgelegde belegging van 50 miljoen euro. Voor de Gemeente Utrecht bedraagt de limiet voor het schatkistbankieren 5,25 miljoen euro. Indien het kwartaalgemiddelde aan overtollige middelen boven deze limiet uitkomt dan moet bij de schatkist worden belegd. Ons beleid is gericht op het vermijden van tegengestelde bankposities waarbij zowel geleend als uitgezet wordt. Daarom streven wij naar een dagsaldo zo dicht mogelijk bij nul euro. In de praktijk betekent dit een licht positief banksaldo aan het eind van de dag (normmoment voor het schatkistbankieren) omdat in verband met de werking van de geldmarkt kortlopende financiering 's ochtends wordt aangetrokken en in de loop van dag meestal nog onvoorziene inkomsten worden ontvangen. In december 2013 bedroeg de gemiddelde bankpositie aan het eind van de dag 0,237 miljoen euro positief.

Wet HOF
Per 1 januari 2014 is de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof) in werking getreden. In deze wet wordt geregeld dat Rijk en medeoverheden een gelijkwaardige inspanning leveren in het kader van het respecteren van de Europese begrotingsdoelstellingen. Er gaat gestuurd worden op een macronorm voor het EMU-saldo van de medeoverheden gezamenlijk. Doel is het afbouwen van de saldotekortruimte van de decentrale overheid van 0,5% (2013) naar 0,2% (2017). Het aandeel voor gemeenten is 0,38%. Vertaald naar 2013 zou dit voor Utrecht een referentiewaarde voor het toegestaan EMU-saldo hebben betekent van 59 miljoen euro. Het gerealiseerd EMU-saldo voor 2013 bedraagt circa 193 miljoen euro. Gedurende deze regeringsperiode komt er bij overschrijding van de norm nog geen sanctie voor gemeenten. Het kabinet heeft de Tweede Kamer toegezegd in de eerste helft van 2014 te komen met een wetswijziging waarbij het sanctiemechanisme wordt omgezet in een correctiemechanisme dat alleen in werking treedt als:
- De macronorm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden structureel wordt overschreden. Dit is gedefinieerd als een meerjarige overschrijding van het collectieve aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden gezamenlijk.
- Vervolgens wordt op basis van bestuurlijk overleg bezien of verbetermaatregelen ter beheersing van het EMU-saldo mogelijk zijn. Alleen als zou blijken dat bestuurlijke afspraken over herstelplannen ter verbetering van het EMU-saldo van de decentrale overheden niet tot het gewenste resultaat leiden, treedt het sluitstuk van het correctiemechanisme in werking.
- Het correctiemechanisme laat open welk type maatregelen wordt genomen. Het laat de mogelijkheid open om in bestuurlijk overleg met de decentrale overheden te besluiten deze maatregelen toe te rekenen aan een individuele gemeente, Provincie of waterschap. Deze mogelijkheid is op verzoek van de Tweede Kamer expliciet aan het wetsvoorstel toegevoegd, om zo desgewenst de maatregelen op te kunnen leggen aan specifieke gemeenten,

Provincies of waterschappen indien deze keer op keer zouden bijdragen aan een structurele overschrijding van de macronormering.

Door het structurele karakter van de invulling van de macronormering kan de regering niet tot het gebruik van een eventueel correctiemechanisme besluiten bij eenmalige overschrijdingen van de tekortnorm voor decentrale overheden, bijvoorbeeld veroorzaakt door hogere investeringen.

Schuldnormering
In januari 2014 hebben wij uw raadscommissie mens en Samenleving geïnformeerd over de wijze waarop wij de schuld van de Gemeente Utrecht willen beheersen en welke kengetallen wij in hun onderlinge samenhang gaan gebruiken bij het beoordelen van de schuldpositie. Toegepast op de jaarrekening 2013 geeft dit het volgende beeld.

Kengetal	Eenheid	Norm 2013	Realisatie 2013
1. (Netto) schuldquote = netto schuldpositie in % van de exploitatie	%	100%	65%
2. Interne renterisiconorm = netto aflossingen en renteherzieningen niet hoger dan 10% van de leningenportefeuille	miljoen euro	90	87
3. Netto rentelasten in % van de exploitatie	%	4%	1,2%
4. EMU-referentiewaarde	miljoen euro	59	193

Met uitzondering van de EMU-referentiewaarde blijft de schuldpositie binnen de normen. Aan het overschrijden van deze waarde zijn geen consequenties verbonden. Zoals wij in de raadscommissiebrief aangaven verwachten wij in de periode 2014-2016:
- een toename van de netto schuldquote binnen de norm;
- jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen op de lopende leningenportefeuille ruim binnen de norm;
- oplopende netto rentelasten binnen de norm;
- een daling van de schuldtoename, zodanig dat in 2016 aan de referentiewaarde kan worden voldaan.

2.4.3 Risicobeheersing

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet – de wettelijk bepaalde grens voor het aantrekken van kortlopende leningen – bedroeg in 2013 111 miljoen euro. Deze limiet wordt ieder kwartaal afgezet tegen de gemiddelde positie aan kortlopende leningen, berekend naar de stand aan het begin van iedere maand. In elk van de kwartalen van 2013 voldeden wij aan de kasgeldlimiet. Het beleid is er op gericht om de ruimte van de kasgeldlimiet zoveel mogelijk te benutten, omdat kortlopende financiering goedkoper is dan langlopende financiering.

Tabel Liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet

	1e kwartaal 2013	2e kwartaal 2013	3e kwartaal 2013	4e kwartaal 2013
Gemiddelde positie kortlopende leningen	102	100	108	104
Overschrijding (-) of onderschrijding (+) kasgeldlimiet	+9	+11	+3	+7

Bedragen zijn in miljoenen euro's.

Mede met het oog op bijzondere ontwikkelingen – zoals vooruit gecontracteerde leningen - staat de wet FIDO toe dat de kasgeldlimiet maximaal 2 opeenvolgende kwartalen wordt overschreden. Voor maart 2014 is een renteswap van 75 miljoen euro vooruit gecontracteerd. Daarom zal in het 1e kwartaal van 2014 de kasgeldlimiet tijdelijk worden overschreden.

Wettelijke renterisiconorm
In de wet FIDO is een renterisiconorm opgenomen. Deze norm houdt in dat de herfinanciering van de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen op de vaste schuld niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. In 2013 was de renterisico norm voor Utrecht 260 miljoen euro. In 2013 bedroegen de aflossingen van de lange opgenomen leningen 262 miljoen euro en van de lange beleggingen 175 miljoen euro. Van de afgeloste leningen moest daarom 87 miljoen euro worden geherfinancierd. Er waren geen renteherzieningen op de portefeuille lange leningen. In 2013 werd daarmee ruimschoots voldaan aan de wettelijke renterisiconorm.

Liquiditeitsrisico
Het liquiditeitsrisico is weggenomen door overeenkomsten met diverse banken waardoor de gemeente kan beschikken over omvangrijke kredietfaciliteiten op de lopende rekening-courant. Daarnaast heeft de gemeente te allen tijde een onbeperkte toegang tot de geld- en kapitaalmarkt. Er zijn in 2013 geen problemen geweest bij het aantrekken van krediet.

Debiteurenrisico c.q. kredietrisico

Beleggingen
In 2013 is voor 175 miljoen euro aan beleggingen beëindigd in overeenstemming met contractuele bepalingen. De portefeuille beleggingen is daarmee afgenomen tot 50 miljoen euro. Dit bedrag is tot mei 2016 weggezet bij de Rabobank. Over deze belegging loopt de Gemeente Utrecht geen kredietrisico.

Verstrekte leningen/garanties
Wel loopt de gemeente debiteuren-/kredietrisico bij leningen die uit hoofde van de publieke taak zijn verstrekt aan particuliere organisaties.

De restant hoofdsom van de verstrekte geldleningen in de jaarrekening 2013 bedraagt 90,24 miljoen euro. Deze leningen kunnen als volgt worden gegroepeerd:

Omschrijving	Restant hoofdsom 31-12-2012	Restant hoofdsom 31-12-2013	Risico profiel
A. Leningen waarvoor beleidsregels zijn vastgesteld			
Startersleningen uitbesteed via het SvN	28.893	29.152	Laag
Restauratieleningen uitbesteed via URF/NRF	3.993	4.026	Laag
Leningen particuliere woningverbetering uitbesteed via het SvN	762	762	Laag
Kredietbankleningen	1.164	959	Laag
B. Leningen die in een ver verleden zijn verstrekt en die langzaam uitlopen			
Mitros, als rechtsopvolger van het voormalig gemeentelijk woningbedrijf	4.395	3.448	Laag
Andere corporaties	1.365	900	Laag
Leningen HC gekoppeld aan erfpachtovereenkomsten	16.785	16.603	Laag
Diversen	179	85	Laag
C. Overige leningen			
Memid Investments BV	22.250	22.250	Hoog
Stichting Sophia	250	0	n.v.t.
Ovast Rijnvliet BV	1.800	1.800	Hoog
Regentesseschool	248	246	Laag
Stichting Schouwburg	2.135	1.970	Laag

Omschrijving	Restant hoofdsom 31-12-2012	31-12-2013	Risico profiel
D. Nieuwe leningen 2013			
Stichting Centraal Museum	0	853	Laag
Stichting Bibliotheek Utrecht	0	2.537	Laag
Stichting Energie Transitie	0	4.550	Laag
Stichting Beheer zwembad kromme Rijn	0	102	Laag
Totaal	**84.219**	**90.242**	

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Voor de leningen met een hoog risicoprofiel zijn deels afzonderlijke risicovoorzieningen opgenomen of wordt deels rekening gehouden in het gemeentebreed risicomodel voor de bepaling van de noodzakelijke omvang van de algemene reserve.

In 2013 is voor 9,82 miljoen euro aan nieuwe leningen verstrekt. In 2013 is hierop 1,79 miljoen euro (deels vervroegd) afgelost. Daarnaast zijn kredietfaciliteiten verstrekt aan de stichting Muziekpaleis (4 miljoen euro) en de stichting Centraal Museum (4,7 miljoen euro). Ultimo 2013 hebben deze stichtingen nog geen gebruik gemaakt van de kredietfaciliteiten.

De omvang van de gewaarborgde geldleningen in de jaarrekening 2013 bedroeg: 2.115 miljoen euro. De gewaarborgde leningen kunnen als volgt worden gerubriceerd.

Borgstelling verleend voor	restant van de lening 31-12-2012	31-12-2013
Woningbouwcorporaties onder Wsw-garantie	2.095.985	2.075.644
Organisaties volkshuisvesting en monumenten	24.607	23.326
Instellingen gezondheidszorg	922	891
Sportorganisaties	3.680	3.616
Zorginstellingen	12.014	11.199
Totaal	**2.137.207**	**2.114.676**

Over het algemeen is het risicoprofiel van de gewaarborgde leningen laag. Wel een verhoogd risico doet zich voor bij de waarborgen ten behoeve van leningen aan het Utrechts restauratiefonds en aan de stichting Domplein met een restant hoofdsom per 31-12-2013 van: 9,68 miljoen euro respectievelijk van: 0,72miljoen euro.

Wij informeren u afzonderlijk indien het risicoprofiel van verstrekte leningen en van verstrekte waarborgen op leningen zich ongunstig ontwikkelt.

In 2013 zijn tot nu toe een viertal nieuwe garanties verstrekt aan de stichting Domplein (0,72 miljoen euro), aan de stichting Tussenvoorziening (1,0 miljoen euro), aan de sportverenigingen ULTC-Iduna (0,14 miljoen euro) en Kampong (0,025 miljoen euro). Daarnaast is de garantie aan UW-Holding gecontinueerd, waarbij UW de restant hoofdsom van contractueel aflopende leningen heeft geherfinancierd. Daarbij hebben wij extra zekerheden verkregen op het onroerend goed van UW.

2.5 Bedrijfsvoering

De Gemeente Utrecht speelt dagelijks in op de vraagstukken en ontwikkelingen in de stad. De bedrijfsvoeringfuncties dragen hier aan bij door het primaire proces zo goed en efficiënt mogelijk te ondersteunen.

Op 1 januari 2013 zijn we gestart in de nieuwe organisatiestructuur. Dit betekende voor een groot deel van de medewerkers dat zij op een andere plek of in een nieuwe functie aan de slag zijn gegaan met de vernieuwing van de organisatie. In de vernieuwing van de gemeentelijke organisatie van Utrecht is het op orde brengen en innoveren van de bedrijfsvoering een belangrijk thema. In 2013 hebben het programma Bedrijfsvoering en het Investeringsprogramma Modernisering Processen en Informatievoorzieningen ervoor gezorgd dat wij deze vernieuwing op het gebied van de bedrijfsvoering kunnen realiseren.

Naast deze programma's is er in 2013 volop gewerkt aan de voorbereiding op het stadskantoor.

In de afsluiting van deze paragraaf zijn de resultaten van de acht belangrijkste doelstellingen voor de uitvoering opgenomen.

2.5.1 Uitvoering van de begrotingsprogramma's is open en wendbaar

Wij moderniseren onze processen en richten deze vraaggericht en zaakgericht in
Om alle gemeentelijke doelstellingen te realiseren was het in 2013 nodig om onze werkprocessen opnieuw in te richten en daarbij maximaal gebruik te maken van digitale mogelijkheden. Dit hebben we in 2013 bereikt door 79 processen binnen de gemeentelijke organisatie op te pakken voor procesherontwerp met de Leanmethodiek. Dit zorgt ervoor dat verbeteringen en versnellingen in dienstverlening voor de klant zijn gerealiseerd en interne bedrijfsvoeringprocessen sneller en beter (en daarmee vaak goedkoper) zijn georganiseerd.

Wij moderniseren onze informatievoorzieningen
In 2013 heeft de modernisering van onze informatievoorzieningen langs vier lijnen vorm gekregen: Papier Hier, papierarm maken van de processen, het zaakgericht werken en het invoeren van digitaal samenwerken met Digiplaza.

Papier Hier
Dit betreft het opruimen van het bestaande archief. Er is ruim vier kilometer papier opgeruimd. Van het archief dat beschikbaar moet blijven is 2,7 kilometer archief afgevoerd naar onze leverancier voor opslag. Deze opslag blijft digitaal beschikbaar.

Papierarm
Medio 2013 zijn de voorzieningen om papierarm (postlogistiek centrum en scanvoorziening) te kunnen werken opgeleverd. Volgens planning hebben alle organisatie onderdelen in het tweede kwartaal van 2014 het certificaat 'papierarm werken'.

Zaakgericht
Medio 2013 zijn de voorzieningen om zaakgericht te kunnen werken opgeleverd. Op weg naar de inhuizing in het nieuwe stadskantoor richten we ons voor wat betreft het zaakgericht werken op de dienstverleningsprocessen die door het programma Publieksdienstverlening als prioritair zijn benoemd. Dit zijn er in het totaal 32. Hiervan zijn er in 2013 5 gestart (meldingen, de parkeerproducten en verhuizingen) welke voor eind januari 2014 zijn geïmplementeerd.

DIGIplaza
In 2013 is Digiplaza (de samenwerkingsomgeving) op een aantal plaatsen in de organisatie als proeftuin gebruikt. Een aantal aanpassingen is doorgevoerd en begin 2014 vindt de organisatiebrede uitrol plaats.

Wij introduceren strategische personeelsplanning en dringen externe inhuur verder terug
Nu de meeste reorganisaties zijn afgerond ontstaat weer ruimte om vooruit te kijken en strategisch te sturen op duurzame inzetbaarheid en de mobiliteit van onze medewerkers. In 2013 is bij ruim 10 onderdelen gestart met

strategische personeelsplanning (SPP), die zich richt op instroom jong talent, bevorderen van doorstroom, voorbereid zijn op continue organisatieveranderingen waarin ontwikkelen vanzelfsprekend is. Gemeentebreed heeft dit tevens informatie opgeleverd voor de kwantitatieve analyse van de meerjarencijfers over formatie, bezetting, in- en uitstroom, inhuur en overplaatsbare medewerkers. Deze analyse vormt het fundament voor beleid en activiteiten gericht op de vergroting (interne) mobiliteit en wendbaarheid en de organisatievernieuwing Verder Via B.

De kosten voor externe inhuur zijn in 2013 toegenomen. Deze stijging wordt verklaard door een stijging van de kosten voor inhuur ten behoeve van de modernisering van ICT-voorzieningen ter voorbereiding op het Stadskantoor. Wanneer deze kosten (incidentele piekbelasting) buiten beschouwing worden gelaten is de externe inhuur met 7% afgenomen.

Wij verbeteren de transparantie van de begroting
In 2013 hebben wij de organisatiebegroting en de financiële administratie vernieuwd. Naast de noodzakelijke aanpassingen in de begroting vanwege de gewijzigde organisatiestructuur hebben wij voor meer standaardisatie in de begroting gezorgd. De personeelskosten en personeelsgerelateerde kosten zijn per 2013 genormeerd en uniform in de administratie opgenomen. Daarnaast is de koppeling tussen de toegestane formatie en de begroting verbeterd.

Via het project intern verrekenen hebben wij het aantal interne verrekeningen naar beneden gebracht. Om het maken van afspraken binnen en buiten de organisatie te versimpelen hebben wij uniforme uurtarieven vastgesteld die wij vanaf 2014 gaan hanteren.

Daarnaast wij ook een aantal processen in de efficiënter ingericht, bijvoorbeeld de processen rondom onze treasuryfunctie.

2.5.2 Uitvoering van de begrotingsprogramma's is Scherp en betrouwbaar

Wij laten de personeelsbezetting op een zorgvuldige wijze afnemen
In 2013 is de bezetting verder gekrompen van 3938 fte op 1 januari 2013 naar 3786 fte op 31 december 2013. Begin 2013 had onze organisatie 192 overplaatsbare medewerkers en 105 pre-overplaatsbare medewerkers. Eind 2013 is het aantal overplaatsbare medewerkers 157 en het aantal pre-overplaatsbare medewerkers 80. In 2013 zijn medewerkers met succes begeleid naar een andere baan maar is het aantal overplaatsbare medewerkers door nieuwe organisatieveranderingen ook weer toegenomen. Alle medewerkers zijn goed in beeld. Gelet op de te verwachte verdere krimp van de organisatie en de situatie op de arbeidsmarkt zal het ook komend jaar voor veel overplaatsbare medewerkers moeilijk zijn om een nieuwe baan binnen of buiten de gemeente vinden.

Wij investeren in management en daarmee in medewerkers
In 2013 is een managementprogramma aangeboden dat managers ondersteunt om zich de nieuwe stijl van leidinggeven die aansluit op het gedachtegoed als beschreven in Via B, eigen te maken. Voor IRM-ers, directeuren en het middenmanagement zijn trajecten ontwikkeld. Ruim 90 managers hebben aan dit traject deelgenomen. In 2014 vindt een vervolg plaats en breiden we de aanpak uit naar alle managementlagen.

Eind 2013 is de vernieuwde RGW-cyclus(resultaat gericht werken ingevoerd waarbij beoordelingsgesprekken en resultaatgesprekken in een vaste periode plaatsvinden, namelijk van december tot en met maart van het volgende jaar. Belangrijke verandering is de nadruk op het bespreken van de ontwikkeling van de medewerker bij het maken van resultaatafspraken. Het gaat om een betekenisvol gesprek waarbij de medewerker eigenaar is van zijn loopbaan. Van de leidinggevenden vragen we de medewerkers daarbij te stimuleren om zodanig mobiliteit en werken aan duurzame inzetbaarheid te bevorderen.

Eind 2013 is het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uitgezet. De resultaten daarvan worden besproken met de medewerkers en in 2014 omgezet in acties.

Gedurende 2013 heeft de verzuimaanpak geleid tot een daling van het verzuimpercentage van 7,2% naar 6,5%. Door het instellen van SMT's (integrale teams waarbij de leidinggevenden met alle deskundigen om tafel zit) per onderdeel en per dossier is veel aandacht besteed aan lang verzuimers en het voorkomen van nieuw verzuim.

Op het terrein van arbeidsvoorwaarden zijn maatregelen genomen die hebben geleid tot invulling van de taakstelling van 1 miljoen euro op 1 januari 2014.

Wij professionaliseren onze inkooporganisatie
In de organisatiestrategie Via B hebben wij afspraken gemaakt over een doelmatige organisatie. Als organisatie kopen wij veel in. Door efficiënter om te gaan met de inkoop zijn er daardoor snel grote voordelen te behalen. Om dit te bereiken professionaliseren wij onze inkooporganisatie.

In 2013 zijn daartoe de meerdere doelstellingen gerealiseerd. De beleidsdoelstellingen in inkoopdossiers zijn beter gepositioneerd. In totaal hebben wij 18 zogenoemde productgroepeigenaren aangesteld. Zij zijn verantwoordelijk om strategische segment plannen te maken waarin zij onze inkoopstrategie operationeel vertalen.

Ook is de kaderstellende inkoopstrateegfunctie gepositioneerd bij de BCS en is het contractmanagement verder ontwikkeld. De kennis en vaardigheden van onze medewerkers vergroten wij via de opgerichte Utrecht Inkoop Academy

Wij zijn gebruik gaan maken van TenderNed, een online marktplein voor aanbestedingen van de Nederlandse overheid. Tenslotte zijn alle voorbereidingen getroffen voor het nieuwe inkoopsysteem dat in 2014 wordt opgeleverd.

Al deze gerealiseerde doelstellingen zorgen ervoor dat wij onze inkooporganisatie professioneler hebben ingericht.

Wij moderniseren de ICT infrastructuur
De vernieuwingsdoelstelling voor 2013 is gerealiseerd. Op de locatie Vleuten-De Meern zijn de eerste medewerkers die zijn voorzien van de nieuwe stadskantoorwerkplek.
Om dat te realiseren is veel werk verzet ten behoeve van het inrichten van het nieuwe rekencentrum nieuwe stijl, het aanpassen van applicaties aan de nieuwe besturingssystemen evenals het installeren van de werkplekken zelf.
Tenslotte zijn de medewerkers opgeleid om te kunnen werken met de nieuwe werkplek in Vleuten-De Meern.

Resultaten van de acht belangrijke doelstellingen voor 2013:

Indicator	**Doelstelling 2013**	**Realisatie 2013**
Personeel		
Mobiliteit	De interne doorstroom wordt verhoogd naar 7%.	De interne doorstroom is van 2,6% in 2012 naar 7% (instroom 2% + doorstroom 5%) in 2013. De uitstroom (inclusief verzelfstandigingen) over 2013 bedraagt 11%. Dit is een verhoging van 1% ten opzichte van 2012.
Stages	Minimaal 250 stageplaatsen	In 2013 zijn 241 stageplekken gerealiseerd. Daarnaast zijn met bemiddeling van jINC Bliksemstages gerealiseerd voor 200 VMBO'ers en 138 leerlingen van groep 7/8 LO. Tot slot zijn er 8 nieuwe trainees gestart.

Indicator	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Resultaatgericht werken	Met alle personeelsleden worden jaarlijks resultaatgesprekken en beoordelingsgesprekken gevoerd.	Per eind december 2013 is met 69,1% van de medewerkers resultaatafspraken gemaakt, en is 75,2% van de medewerkers in de afgelopen 12 maanden beoordeeld. We zitten in een overgangsjaar omdat het tijdvak voor RGW-gesprekken nu loopt van december tot en met maart.
Verzuim	6,0% inclusief langdurig verzuim. (realisatie in 2012 was 7,2%)	Het verzuim is in 2013 gedaald naar 6,5%. De aanpak voor verzuim die het afgelopen jaar is ingezet zal gecontinueerd worden om een verdere daling voort te zetten.
Organisatie		
Inhuur externen	De uitgaven van inhuur externen wordt ten opzichte van 2012 met 10% verminderd. (realisatie 2012 59 miljoen euro)	2013 67,5 miljoen euro De stijging van de kosten voor externe inhuur ten opzichte van vorig jaar wordt verklaard door de versnelling die is aangebracht in de processen die tot modernisering van de informatie- en communicatietechnologie leiden. Die versnelling was noodzakelijk om de dienstverlening te innoveren, de benodigde besparingen te realiseren en de eenmalige ICT-investeringen voor het Stadskantoor mogelijk te maken. De overige kosten voor externe inhuur zijn ten opzichte van vorig jaar met 7% gedaald.

Indicator	Doelstelling 2013	Realisatie 2013
Financiën		
Verplichtingen	Voor 80% van de facturen leggen we verplichtingen vast in de administratie.	Ondanks veel inspanningen is de doelstelling van 2013 niet gerealiseerd. In 2013 was voor in totaal 67% van de facturen een verplichting aangemaakt. Een van de oorzaken hiervan is de opheffing van de verschillende bedrijfs-bureaus die voorheen als aanjager functioneerde. Het percentage was in het eerste kwartaal 2013 lager (51,25%) en is door extra inspanning aan het eind van 2013 verbeterd. Het is een belangrijk aandachtspunt om dit in 2014 te verbeteren.
Tijdige betaalbaarstellingen	De betalingen zijn voor 95% tijdig en correct.	Door de wijziging van de financiële administratie in verband met de reorganisatie zijn er in het begin van 2013 een aantal facturen wat later betaald. De doelstelling van 95% is voor 2013 behaald. In totaal was 94,6% van onze betalingen (via de workflow) tijdig binnen 30 dagen betaald.
ICT		
Continuïteit en beschikbaarheid van ICT-systemen	Beschikbaarheid: de systemen zijn beschikbaar in overeenstemming met de organisatie overeengekomen niveaus.	Beschikbaarheid: De beschikbaarheid is gedurende het jaar voor het overgrote deel in lijn geweest met de overeengekomen dienstenniveaus.
	Continuïteit: de gegevensverwerkingen zijn, voor de door de organisatie benoemde bedrijfskritische systemen, robuust tegen calamiteiten.	Continuïteit: Vanwege een tweetal incidenten (een DDOS aanval op de website van Utrecht en een externe storing van de DIGID authenticatie) is het Digitaal loket enige uren onbruikbaar geweest.

2.6 Verbonden Partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft. Dit zijn onder andere gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen die een publiek belang behartigen en waarvan de aandelen geheel of gedeeltelijk in het bezit van de gemeente zijn. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een of meer zetels in het bestuur van de participatie en/of het hebben van stemrecht. Financieel belang is er wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld en die kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. In 2014 zullen wij een geactualiseerde nota verbonden partijen presenteren. De belangrijkste verbonden partijen van de gemeente in 2013 komen hierna aan de orde.

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
Doel: Deze gemeenschappelijke regeling heeft tot doel een doelmatige en uit een oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde wijze van overslag, transport en verwerking van huishoudelijke en andere categorieën van afvalstoffen.
Betrokkenen: Alle gemeenten binnen de Provincie Utrecht.
Bestuurlijk belang: De bestuursorganen van het openbaar lichaam zijn het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden te benoemen door en uit de provinciale staten, twee leden te benoemen door en uit de gemeenteraad van Utrecht (daaronder begrepen de voorzitter van de gemeenteraad), één vertegenwoordiger per deelnemende gemeente (met uitzondering van de stad Utrecht) te benoemen door en uit de gemeenteraden, de voorzitter van de gemeenteraad daaronder begrepen.
Financieel belang: De AVU sluit contracten af met verwerkers voor het transport en de verwerking van diverse afvalstromen. De kosten worden op basis van de werkelijke aangeboden gewichten bij de deelnemende gemeenten in rekening gebracht samen met een opslag voor de apparaatskosten. De kosten opgenomen in de jaarrekening 2012 van de AVU zijn vastgesteld op 5,187 miljoen euro (exclusief BTW). De raming van de kosten voor 2013 in de Verantwoording van de Gemeente Utrecht is 5,844 miljoen euro (exclusief BTW). De jaarrekening 2013 van de AVU wordt vastgesteld in mei 2014. Dan is het definitieve cijfer voor de kosten 2013 ten laste van de Gemeente Utrecht bekend.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt 0,33 miljoen euro
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt 9,210 miljoen euro
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt 0,123 miljoen euro
Ontwikkeling: De AVU ontwikkelt voortdurend initiatieven om aan haar doelstellingen te voldoen. Daarnaast worden steeds meer kleine deelstromen door de AVU in raamcontracten ondergebracht. Ook wordt regelmatig de inzameling van deelstromen in de raamcontracten meegenomen. De AVU fungeert dan als inkooporganisatie voor de Utrechtse gemeenten. De Gemeente Utrecht treedt voor een aantal deelstromen als onderaannemer op voor de AVU.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Doel: De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (Triple A).
Betrokkenen: Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Bestuurlijk belang: De Gemeente Utrecht heeft geen zetel in het bestuur en de raad van Commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang: De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, Provincies en een waterschap. De Gemeente Utrecht bezit 763.074 aandelen van 2,50 euro per aandeel (1,38% van het totaal). Ieder jaar keert de bank een dividend uit dat gefixeerd is op een percentage van de netto winst.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt 3.430 miljoen euro.
Vreemd vermogen: Het vreemde vermogen per 31 december 2013 bedraagt 127.735 miljoen euro.
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt 283 miljoen euro

Bestuur Regio Utrecht (BRU)
Doel: Het BRU vervult taken op het gebied van wonen, werken, mobiliteit, milieu en de ruimtelijke inpassing daarvan. Het gaat om taken en vraagstukken die niet 'ophouden' bij de gemeentegrens en daarom samenwerking vereisen tussen de gemeenten in de regio. De samenwerking in BRU-verband is per 1 januari 2006 gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen plus (Wgr+). Het BRU is één van de zeven zogenoemde Wgr+ regio's.
Betrokkenen: De gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, Maarssen, Nieuwegein, Utrecht, Vianen, IJsselstein en Zeist.
Bestuurlijk belang: Alle BRU-gemeenten zijn vertegenwoordigd in het dagelijks en algemeen bestuur. De burgemeester van Utrecht is voorzitter van zowel het algemeen als het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur telt 35 zetels (inclusief de voorzitter), waarvan 10 voor de Gemeente Utrecht. Het dagelijks bestuur telt elf zetels (inclusief de voorzitter), waarvan er drie voor Utrecht zijn.
Financieel belang: De gemeentelijke afdracht aan het BRU is geregeld via een regiobijdrage. De begroting en afdracht van deze bijdrage gaat uit van het aantal inwoners. De regiobijdrage was in 2013 3,44 euro per inwoner. De totale Utrechtse bijdrage 2013 aan het BRU was daarmee 1.056.359 miljoen euro.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt 11,9 miljoen euro
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt 3,1 miljoen euro
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt – 4,9 miljoen euro
Ontwikkeling: In 2011 is de Regionale Agenda 2011-2014 vastgesteld. Deze agenda vormt als het ware het programma-akkoord van het algemeen bestuur van het BRU voor de nieuwe bestuursperiode. Dit is de inhoudelijke focus voor 2014. Daarnaast heeft BRU te maken met de gevolgen van het wetsvoorstel voor de afschaffing van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr+). Dit wetsvoorstel zou per 1 januari 2015 in moeten gaan en betekent de opheffing van het huidige BRU. De wettelijk verplichte taken van de Wgr+ (verkeer/vervoer en de regionale huisvestingsverordening) worden vervolgens ondergebracht bij de Provincie Utrecht. Besluitvorming over het wetsvoorstel in de Tweede Kamer heeft nog niet plaatsgevonden. De Gemeente Utrecht heeft veel inspanningen verricht om de discussie hierover te beïnvloeden, onder andere door het voeren van een lobby.

NV GCN-houdster
Doel: Het houden van aandelen in REMU NV (inmiddels verkocht aan Eneco).
Betrokkenen: De gemeenten Utrecht. Amersfoort en de Provincie Utrecht.
Bestuurlijk belang: De Gemeente Utrecht is aandeelhouder en heeft als zodanig stemrecht.
Financieel belang: De Gemeente Utrecht heeft voor 47,5% een belang in de vennootschap.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt: nog niet bekend
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt: nog niet bekend
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt: nog niet bekend
Ontwikkeling: De vennootschap heeft in 2003 haar aandelen in REMU NV in eigendom overgedragen aan NV Eneco. Aan de Gemeente Utrecht kan nog een nabetaling plaatsvinden van naar verwachting circa 1,8 miljoen euro, als Eneco zich vóór 31 december 2010 verder had geprivatiseerd. Toch is er nog steeds een belang dat ontbinding op dit moment in de weg staat. Kort gezegd, de houdstermaatschappij is van oordeel dat Eneco verkoop van het bedrijf voor 31-12-2010 zelf onmogelijk heeft gemaakt door te procederen tegen de Staat vanwege het splitsgebod van de Staat tussen het distributie- en het leveringsbedrijf. Had Eneco voldaan aan het splitsgebod dan was het waarschijnlijk gekomen tot een verkoop van Eneco of onderdelen van Eneco. Dan was waarschijnlijk de voorwaarde in werking getreden (hoewel er nog een drempel in zit) en had de gemeente aanspraak kunnen maken op miljoenen door tussenkomst van de houdstermaatschappij. De Hoge Raad is inmiddels van oordeel dat het splitsgebod door de Staat kon worden opgelegd, maar heeft hierover vragen gesteld aan het Europese Hof. Het Europese Hof kan het oordeel van de Hoge Raad naast zich neerleggen. De verwachting is dat al eind 2014 er een uitspraak wordt gedaan door het Europese Hof.

NV REMU-houdster
Doel: Het houden van aandelen in REMU NV (inmiddels verkocht aan Eneco).
Betrokkenen: De gemeenten Utrecht en Amersfoort en de Provincie Utrecht.
Bestuurlijk belang: De Gemeente Utrecht is aandeelhouder en heeft als zodanig stemrecht.
Financieel belang: De Gemeente Utrecht heeft voor 47,5% een belang in de vennootschap.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt: nog niet bekend
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt: nog niet bekend
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt: nog niet bekend
Ontwikkeling: De vennootschap heeft in 2003 haar aandelen in REMU NV in eigendom overgedragen aan NV Eneco. Aan de Gemeente Utrecht kon nog een nabetaling plaatsvinden van naar verwachting circa 60 miljoen euro, als Eneco

zich vóór 31 december 2010 verder had geprivatiseerd. Voor het overige geldt hiervoor hetzelfde als is beschreven bij NV GCN houdster.

GEM Beheer BV Kanaleneiland
Doel: Bevordering van stedelijke herstructurering, het optreden als beherend vennoot van de commanditaire vennootschap, het kopen en verkopen van onroerende zaken en het (doen) ontwikkelen, realiseren en (tijdelijk) beheren van projecten, het (doen) financieren, ook door middel van het stellen van zekerheden, van derden, het verkrijgen van financiering, het plaatsen van gelden á deposito.
Betrokkenen: Gemeente Utrecht, Mitros Aska Beheer BV, Portaal Holding BV en Proper-Stok Groep BV
Bestuurlijk belang: Aandeelhouders benoemen gezamenlijk de directeur van de vennootschap, die vervolgens moet opereren binnen het tussen partijen overeengekomen directiereglement.
Financieel belang: De geldstromen lopen via deze vennootschap vanaf de GEM Kanaleneiland CV.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt 0,04 miljoen euro
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt 0.05 miljoen euro
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt 0
Ontwikkeling: Is terug te vinden bij het programma Stedelijke Ontwikkeling onder doelstelling 3 en in het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties.

GEM Kanaleneiland CV
Doel: Bevordering van stedelijke herstructurering, ontwikkeling en realisatie van onroerende zaken in het gebied dat wordt begrensd door het Amsterdam-Rijnkanaal en het centrumgebied Kanaleneiland, een en ander volgens de op 28 maart 2006 tussen partijen (zie hieronder bij betrokkenen) gesloten samenwerkingsovereenkomst 'Realisatie Vernieuwingsplan Centrumgebied Kanaleneiland'.
Betrokkenen: De Gemeente Utrecht, stichting Mitros, stichting Portaal en Proper-Stok Groep BV en GEM Beheer BV.
Bestuurlijk belang: De gemeente wordt vertegenwoordigd door de directeur van Utrecht Vernieuwt BV.
Financieel belang: De gemeente heeft net als de overige betrokkenen 1,0 miljoen euro bijgedragen aan het eigen vermogen.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt 4,0 miljoen euro
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt 8,026 miljoen euro
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt – 0,257 miljoen euro
Ontwikkeling: Is terug te vinden bij het programma Stedelijke Ontwikkeling onder doelstelling 3 en in het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties.

Utrecht Vernieuwt BV
Doel: Het als commanditaire vennoot deelnemen in commanditaire vennootschappen dan wel uit andere hoofde participeren in publiek-private-samenwerkingsverbanden die de herstructureringsopgave van de Gemeente Utrecht ten doel hebben, het beheren van vermogen en het beleggen van gelden in onroerende zaken, aandelen en obligaties, het kopen en verkopen van onroerende zaken, effecten en andere goederen, het (doen) financieren, ook door middel van het stellen van zekerheden, van andere personen en ondernemingen.
Betrokkenen: De Gemeente Utrecht is 100% aandeelhouder van de BV.
Bestuurlijk belang: Realiseren stedelijke herstructurering, ontwikkelen prachtwijk.
Financieel belang: Via Utrecht Vernieuwt BV participeert de Gemeente Utrecht als stille vennoot in de GEM Kanaleneiland CV.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt 0,018 miljoen euro
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt 0
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt 0
Ontwikkeling: Is terug te vinden onder het programma Stedelijke Ontwikkeling onder doelstelling 3 en in het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties.

Het Utrechts Archief
Doel: Het verwerven, bewaren, beheren en ter beschikking stellen van archieven van en over de gemeente en Provincie Utrecht. Het als modern informatiecentrum voor een breed publiek toegankelijk maken van een collectie archieven, boeken en beeldmateriaal over Utrecht.
Betrokkenen: De minister van OC en W en de Gemeente Utrecht in de gemeenschappelijke regeling. In 2012 sloot HUA een dienstverleningsovereenkomst voor 5 jaar met de Provincie Utrecht. De Provincie levert een financiële bijdrage aan HUA voor het beheer en ter beschikking stellen van de archieven van het provinciaal bestuur. Met de Gemeente Nieuwegein bestaat een dienstverleningsovereenkomst voor de periode 2011-2020.
Bestuurlijk Belang: Het bestuur van HUA bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter. De gemeente wijst drie leden van het algemeen bestuur aan, waaronder in ieder geval het lid van het college van B en W belast met de portefeuille archiefzaken. Drie leden van het algemeen bestuur worden aangewezen door de minister van OC en W, waaronder in ieder geval de algemene rijksarchivaris. De voorzitter van het algemeen bestuur is het lid van het college van B en W die belast is met de portefeuille archiefzaken, thans de burgemeester. Het dagelijks bestuur bestaat in de praktijk uit het algemeen bestuur.
Financieel belang: Alle uit deze gemeenschappelijke regeling voortvloeiende kosten worden onder aftrek van inkomsten paritair door het bestuur van de gemeente en de minister gedragen. De gemeentelijke bijdrage was in 2013 gelijk aan die van 2012 en bedroeg 2,827 miljoen euro. De Gemeente Utrecht heeft HUA vanaf 2015 een structurele bezuiniging van 100.000 euro opgelegd. De gemeente en OC en W hebben afgesproken dat de bezuiniging niet paritair bij het Rijk zal wordt doorgevoerd en dat de bezuiniging niet ten laste mag gaan van de digitale infrastructuur. Zodra in het project e-depot de kosten van duurzaam en digitaal beheer bekend zijn zal opnieuw naar de financiering worden gekeken. Tevens wordt op dat moment onderzocht op welke wijze de pariteit hersteld kan worden.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt 1,832 miljoen euro
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt 2,362 miljoen euro
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt 0
Ontwikkeling: Voor een verantwoording van het afgelopen jaar verwijzen we naar effectdoelstelling 3.2.2 in de paragraaf bewoners en bestuur. Naast deze publiekstaken is in 2013 besloten dat het HUA en de Gemeente Utrecht in 2014, met financiële ondersteuning van het ministerie van OC en W, een pilotproject uitvoeren om de archieven van de gemeente in het e-depot op te kunnen gaan nemen. Tot slot is gebleken dat de capaciteit van de depotruimtes van HUA voor papieren archief nagenoeg volledig in gebruik zijn. Het komende jaar zal hier een oplossing voor gevonden moeten worden.

Recreatieschap Stichtse Groenlanden
Doel: De gemeente concentreert de bestuurlijke aandacht voor het buitengebied op het werkgebied van het recreatieschap Stichtse Groenlanden. Hierbinnen ligt het grootste en directe recreatieve belang voor de inwoners van de stad. Ook vindt de groei van de stad (Leidsche Rijn) vooral plaats grenzend aan en deels in het werkgebied van dit schap. Met de groei van dit nieuwe stadsdeel hangt een toenemende behoefde aan recreatie voorzieningen samen. Hiervoor is de afgelopen jaren de financiële relatie verder versterkt (een aanvulling in de bijdrage groeiend naar 0,2 miljoen euro jaarlijks extra, voltooid in 2012). Belangrijke voorzieningen zijn Strijkviertel, Ruigenhoek, Maarsseveense Plassen, Laagraven, Haarzuilens en Haarrijn (aparte opdracht Stadswerken). Deze zijn voor Utrecht alle van groot belang voor haar inwoners.
Betrokkenen: Gemeentebesturen van Utrecht, Nieuwegein, Maarssen, Woerden, Houten, IJsselstein, Lopik, De Bilt en het bestuur van de Provincie Utrecht.
Bestuurlijk belang: De gemeenten wijzen elk twee leden van het algemeen bestuur aan. Tenminste één van deze leden dient lid te zijn van het college van B en W. Ook de Provincie wijst twee leden van het algemeen bestuur aan, waarvan er één lid dient te zijn van het college van gedeputeerde staten. Elk lid heeft een stem. Het algemeen bestuur benoemt uit haar midden de leden van het dagelijks bestuur.
Financieel belang: De bijdrage van de Gemeente Utrecht (een vast bedrag) is in 2013 0,932 miljoen euro en staat daarmee voor een belang van ongeveer 32% van het exploitatietekort en daarmee de belangrijkste deelnemer. Tweede belangrijke deelnemer is de Provincie Utrecht (ongeveer 28%).
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt 2,110 miljoen euro
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt 3,505 miljoen euro
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt 0,195 miljoen euro
Ontwikkelingen: Wieleveldt (Haarzuilens) en plusplan Ruigenhoek zijn opgeleverd. De verdere ontwikkeling van nieuwe recreatiegebieden om de stad staat onder druk, omdat het Rijk niet meer bijdraagt aan inrichting, verwerving en beheer van bestaande en nog te ontwikkelen gebieden. Met het recreatieschap worden in 2014 nieuwe afspraken gemaakt over de eerdere ingezette versterking van het beheerbudget en de daarbij behorende bijdrage van Utrecht. Door beperktere ontwikkeling in Haarzuilens en Utrecht West zijn minder beheerkosten mogelijk.

Plassenschap Loosdrecht
Doel: De gemeente is sinds 2008 weer deelnemer in het Plassenschap, op uitdrukkelijk verzoek van Provincie en schap. Het plassengebied is vooral van belang voor het zuidelijke deel, De Strook, waar een belangrijk deel van de Utrechtse bevolking kan genieten van strand en water. Dit blijkt ook uit de metingen van herkomst van recreanten. Utrecht heeft een beperkt belang.
Betrokkenen: Gemeentebesturen van Utrecht, Loenen en Breukelen (sinds 2012 onderdeel van de gemeente Stichtse Vecht), Wijde Meren en het bestuur van de Provincie Utrecht en Provincie Noord-Holland.
Bestuurlijk belang: De gemeenten wijzen elk één lid van het algemeen bestuur aan uit het college van B en W. Ook de Provincie wijst een lid aan van het algemeen bestuur aan uit het college van gedeputeerde staten. Elk lid heeft een stem. Het algemeen bestuur benoemt uit haar midden de leden van het dagelijks bestuur.
Financieel belang: De bijdrage van de Gemeente Utrecht bedraagt een vast bedrag per jaar, zijnde 0,164 miljoen euro, daarmee ongeveer 7% van het exploitatietekort. De totale begroting van het schap beslaat ongeveer 1,484 miljoen euro.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt 0,455 miljoen euro
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt 2,232 miljoen euro
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt 0,234 miljoen euro
Ontwikkelingen: De financiële positie van het schap is enigszins verbeterd. Wijde Meren en Stichtse Vecht trekken samen de discussie over hoe het schap verbeterd kan worden

Veiligheidsregio Utrecht
Doel: De VRU is belast met taken op het terrein van de risicobeheersing en de voorbereiding op rampen en crises. Daarnaast is de VRU verantwoordelijk voor de uitvoering van de brandweerzorg (bestrijding en preventie), de geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR) en bevordert en ondersteunt een adequate voorbereiding van gemeenten op rampen en crises.
Betrokkenen: Naast Utrecht de 25 omliggende gemeenten uit de Provincie. De Politie Utrecht is aan de Veiligheidsregio verbonden door een convenant.
Bestuurlijk belang: De Veiligheidsregio is tot stand gebracht door middel van een gemeenschappelijke regeling. Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. De regeling bepaalt dat de burgemeester van Utrecht voorzitter is van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
Financieel belang: De totale bijdrage van de Gemeente Utrecht over 2013 bedroeg 23,412 miljoen euro. Deze bijdrage is opgebouwd uit een bedrag per inwoner voor de gemeenschappelijke bestuurs- en organisatiekosten en een in een dienstverleningsovereenkomst vastgelegde financiële vergoeding voor de repressieve en preventieve brandweerzorg in de stad Utrecht.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt 5,422 miljoen euro
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt 48,178 miljoen euro
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt 3,229 miljoen euro
Ontwikkeling: door het algemeen bestuur is op 5 maart 2013 besloten tot een additionele bezuiniging van 5% op de totale VRU begroting. Daarnaast zijn voorstellen gemaakt voor het project Veiligheidszorg op Maat (waarvan het regionale dekkingsplan onderdeel uitmaakt) en voor de invoering van een nieuwe financieringssystematiek per 2015. Besluitvorming over deze onderwerpen vindt medio 2014 plaats. Het nieuwe Regionale Crisisplan 2014 is vastgesteld (door het bestuur van de VRU vastgesteld op 13 december 2013) en treedt in werking op 1 mei 2014. Voor dertien kernfuncties op het gebied van bevolkingszorg wordt per 1 mei 2014 een regionaal piket gevormd.

NV Vitens
Doel: Het maken en verkopen van drinkwater.
Betrokkenen: De Provincies Overijssel, Gelderland en Utrecht, evenals een 140-tal gemeenten.
Bestuurlijk belang: De Gemeente Utrecht is aandeelhouder en heeft als zodanig stemrecht.
Financieel belang: De Gemeente Utrecht heeft voor circa 4% een belang in de vennootschap. Jaarlijks ontvangt de Gemeente Utrecht een vergoeding van circa 1 miljoen euro voor de destijds aan NV Hydron afgegeven concessie. Vitens heeft de concessie ter discussie gesteld waarover partijen in onderhandeling zijn. De zaak is inmiddels onder de rechter. Er wordt niet voor het einde van het jaar 2014 een uitspraak verwacht. De gemeente ontvangt daarnaast een jaarlijkse dividenduitkering als aandeelhouder.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt: nog niet bekend
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt: nog niet bekend
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt: nog niet bekend

GEM Vleuterweide Beheer BV
Doel: Het ontwikkelen van de VINEX-locatie Vleuterweide ten behoeve van de realisatie van 6.000 woningen, voorzieningen, kantoren en bedrijfsbestemmingen als Beherend Vennoot van de GEM Vleuterweide CV.
Betrokkenen: De Gemeente Utrecht, AMVEST Woningen A-BV, ASR Vastgoed Ontwikkeling NV, AM Wonen BV en Ballast Nedam Ontwikkelingsmij BV.
Bestuurlijk belang: De Gemeente Utrecht is voor 50% aandeelhouder van de GEM Vleuterweide Beheer BV.
Financieel belang: Het financiële belang in de GEM Vleuterweide Beheer BV is bijna 0,01 miljoen euro.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt 0,018 miljoen euro
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt 0,179 miljoen euro
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt 0
Ontwikkeling: Eind 2002 is gestart met de bouw van de eerste woningen. In de periode tussen 2003 en 2016 zullen 6.200 woningen worden opgeleverd, 5.000 m² bedrijfsvloeroppervlak (bvo) kantoren, een winkelcentrum van 13.500 m² bvo, een bedrijventerrein van 58.300 m² en circa 67.000 m² bvo niet-commerciële voorzieningen (scholen, zorgvoorzieningen, kinderdagverblijven).

GEM Vleuterweide CV
Doel: Het verkrijgen van de voor de ontwikkeling van de VINEX-locatie Vleuterweide benodigde gronden, het bouw- en woonrijpmaken van de gronden en het vervreemden van de bouwrijp gemaakte kavels ten behoeve van de realisatie van 6.000 woningen en voorzieningen.
Betrokkenen: De Vleuten-De Meern Zelfstandig BV als Commandiet Gemeente, Terra Landelijke Eigendommen BV als Commandiet Amvest, Woodpecker Investments BV als Commandiet Fortis/Amev, Amstelland deelnemingen Grondbedrijf BV als Commandiet AM Wonen BV, Ballast Nedam Vleuterweide BV als Commandiet Ballast Nedam Ontwikkelingsmij BV, GEM Vleuterweide Beheer BV.
Bestuurlijk belang: De Gemeente Utrecht is voor 48% eigenaar van het kapitaal in de GEM Vleuterweide CV.
Financieel belang: Het financieel belang van de gemeente in de GEM Vleuterweide CV is 1,743 miljoen euro.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt 16,654 miljoen euro
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt 1,020 miljoen euro
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt 0
Ontwikkeling: Eind 2002 is gestart met de bouw van de eerste woningen. In de periode tussen 2003 en 2016 zullen 6.200 woningen worden opgeleverd, 5.000 m² bedrijfsvloeroppervlak (bvo) kantoren, een winkelcentrum van 13.500 m² bvo, een bedrijventerrein van 58.300 m² en circa 67.000 m² bvo niet-commerciële voorzieningen (scholen, zorgvoorzieningen, kinderdagverblijven).

UW-Holding BV
Doel: De uitvoering van de taken op het gebied van gesubsidieerde arbeid (waaronder sociale werkvoorziening).
Betrokkenen: De Gemeente Utrecht.
Bestuurlijk belang: De Gemeente Utrecht is voor 100% aandeelhouder van de vennootschap en draagt één lid van de Raad van Commissarissen voor.
Financieel belang: De Gemeente Utrecht heeft voor een bedrag van 3,9 miljoen euro aan garanties verstrekt.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt 1,572 miljoen euro
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt 9,890 miljoen euro
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt 0,435 miljoen euro
Ontwikkeling: Het sociaal akkoord dat in april 2013 met de sociale partners is gesloten heeft de invoeringsdatum van de participatiewet verschoven naar 1 januari 2015. Op die datum wordt ook de instroom in de Wsw definitief afgesloten. De voorziene efficiencykorting wordt een jaar later ingevoerd; de spreiding van de korting over 6 jaar blijft echter overeind. Binnen de participatiewet krijgen gemeenten de ruimte om zelf beschut werken te organiseren. De korting op het Wsw budget en het afsluiten van de Wsw maakt een herstructurering van UW noodzakelijk. UW stelt hiervoor een transitieplan op dat in het voorjaar van 2014 gereed moet zijn.

Coöperatie Wigo4it U.A.
Doel: De behartiging van de stoffelijke belangen van de deelnemende gemeenten opdat de dienstverlening aan burgers op het brede werkgebied van de diensten werk, inkomen, zorg en inburgering van de deelnemende gemeenten, evenals de daartoe noodzakelijke handhaving, continu kan verbeteren en de effectiviteit en doelmatigheid kan worden vergroot.
Betrokkenen: Gemeente Amsterdam, Gemeente Den Haag, Gemeente Rotterdam en Gemeente Utrecht.
Bestuurlijk belang: De wethouder Werk en Inkomen vertegenwoordigt de Gemeente Utrecht in de ledenvergadering en de integraal resultaatverantwoordelijk manager Werk en Inkomen is bestuurslid.

Financieel belang: De Gemeente Utrecht heeft een entreegeld gestort van 0,025 miljoen euro. Bij uittreding uit de coöperatie kan de Gemeente Utrecht onder bepaalde voorwaarden worden verplicht een vergoeding te betalen.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt 3,302 miljoen euro
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt 5,145 miljoen euro
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt 0,586 miljoen euro
Ontwikkeling: In 2011 is besloten om Wigo4it om te vormen naar een regie organisatie. In 2012 is deze ingericht en voorbereid door een kwartiermaker. Klant- en medewerkerstevredenheid zijn een speerpunt voor Wigo4it. Het beleid is gericht op het borgen en verbeteren van processen en dienstverlening.

CV Wijkontwikkelingsmaatschappij Noord West
BV Wijkontwikkelingsmaatschappij Noord West
Doel: Het bevorderen van de stedelijke herstructurering in de wijk Noordwest in de Gemeente Utrecht met het oog op verbetering van de leefbaarheid en de sociaaleconomische ontwikkeling in die wijk, evenals het verkrijgen, vervreemden, bezwaren, ontwikkelen, beheren, verbeteren, exploiteren en verhuren van onroerende zaken en rechten waaraan deze zijn onderworpen, en ten slotte al wat met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Het speerpunt van de WOM is gericht op verbeteren van de sociaaleconomische ontwikkeling van de Amsterdamsestraatweg.
Betrokkenen: Mitros en Gemeente Utrecht.
Bestuurlijk belang: De wethouder Economische Zaken vertegenwoordigt de Gemeente Utrecht in het bestuur. In de raad van commissarissen hebben Mitros en de Gemeente Utrecht elk één stem.
Financieel belang: Mitros en de Gemeente Utrecht hebben elk 1,566 miljoen euro bijgedragen aan het eigen vermogen van de CV. Mitros en de Gemeente Utrecht hebben elk 0,009 miljoen euro bijgedragen aan het eigen vermogen van de BV.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt: nog niet bekend
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt: nog niet bekend
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt: nog niet bekend
Ontwikkeling: De WOM verzorgt het onderhoud en int de huren. In 2014 zullen een aantal panden worden opgeknapt en zal een pand verworven worden dat bijdraagt aan het realiseren van de doelstelling van de WOM.

Stichting EYOF 2013 (Stichting Europees Youth Olympisch Festival)
Doel:
a. Het fungeren als organisatiecomité zoals genoemd in het door de Gemeente Utrecht en NOC*NSF ondertekende 'Host City Contract for the 12th Summer European Youth Olympisch Festival';
b. Het voorbereiden en (doen) organiseren van het Europees Jeugd Olympisch Festival in 2013;
c. Het verwerven van de noodzakelijke geldmiddelen ten behoeve van het voorbereiden en uitvoeren van het Europees Jeugd Olympisch Festival 2013 in Utrecht, een en ander in samenspraak met het NOC*NSF, de Provincie Utrecht en de Gemeente Utrecht.
Betrokkenen: Gemeente Utrecht, NOC*NSF en Provincie Utrecht.
Bestuurlijk belang: De Gemeente Utrecht wordt in het bestuur van de Stichting EYOF 2013 vertegenwoordigt door de wethouder Sport (bestuurslid) en de resultaatverantwoordelijk manager Maatschappelijke Ontwikkeling (bestuurslid).
Financieel belang: De bijdrage voor dit evenement van de Gemeente Utrecht bedraagt gedurende de periode 2011 - 2013 1 miljoen euro en 0,5 miljoen euro in de vorm van personeel en huisvesting. De Gemeente Utrecht staat onder voorwaarden garant voor een eventueel tekort van 0,5 miljoen euro.
Eigen vermogen: De Stichting beschouwt de organisatie van het EYOF 2013 als onderhanden werk. Hierdoor is er geen sprake van Eigen vermogen
Vreemd vermogen: De Stichting beschouwt de organisatie van het EYOF 2013 als onderhanden werk. Hierdoor is er geen sprake van Vreemd vermogen
Resultaat: De Stichting beschouwt de organisatie van het EYOF 2013 als onderhanden werk. Hierdoor is er geen sprake van Resultaat
Ontwikkeling: De stichting is opgericht op 12 augustus 2010. Het Festival heeft in 2013 volgens planning plaatsgevonden en de afrondende werkzaamheden zijn in de laatste fase. Uitvoering van het Festival heeft geleid tot een tekort waarvoor de garantstelling zal worden aangesproken. Begin 2014 sluiten de boeken en wordt de Stichting EYOF 2013 geliquideerd.

Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok BV
Doel: Beoogt de economische structuur en leefbaarheid van de wijk Lombok te versterken. Door middel van het aankopen, opknappen en verhuren van panden aan geschikte ondernemers in de juiste branches wordt dit gerealiseerd.
Betrokkenen: Naast de Gemeente Utrecht zijn betrokken als aandeelhouders BoEx, Rabobank Utrecht en omgeving, Stichting Mitros, aannemingsbedrijf R. Middelkoop BV, E. van Rossum Beheer Utrecht BV.
Bestuurlijk belang: De wethouder Economische Zaken is namens de Gemeente Utrecht de grootaandeelhouder in de vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang: De Gemeente Utrecht bezit 95% van de aandelen. Deze zijn destijds verkregen door inzet van Europese subsidie
Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt: nog niet bekend
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt: nog niet bekend
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt: nog niet bekend
Ontwikkeling: Het beschikbare kapitaal van de WOM is besteed aan de aankoop van panden. Om verdere aankoop van panden en daarmee verdere realisatie van de doelstellingen mogelijk te maken is enkele jaren geleden besloten om op basis van het eigen vermogen ook vreemd aan te trekken. Hierdoor is het vreemd vermogen toegenomen.

Stichting Boven Winkels Utrecht (voorheen NV Wonen boven winkels Utrecht)
De NV Wonen boven winkels Utrecht is in 2013 opgeheven. De activiteiten worden voortgezet door de Stichting wonen boven winkels Utrecht. Doel van de omzetting is een eenvoudiger en financieel voordeliger organisatievorm.
Doel: Het realiseren van woningen en wooneenheden door het herontwikkelen van lege verdiepingen boven winkels (c.q. boven andere functies op de begane grond) in de binnenstad van Utrecht.
Betrokkenen: De stichting is opgericht door de NV Maatschappij tot Stadsherstel Utrecht en de Gemeente Utrecht.
Bestuurlijk belang: Het realiseren van het gemeentelijk beleid / de gemeentelijke doelstelling voor Wonen boven winkels; het intensiveren van de woonfunctie met als nevendoelen het verbeteren van het verblijfsklimaat (vooral ook in de avonduren), de sociale veiligheid in het (kern)winkelgebied en de ruimtelijke kwaliteit.
Financieel belang: De gemeente heeft geen financieel belang in de stichting. Bij beëindiging van de NV in 2013 is het eigen vermogen van de NV van 0,044 miljoen euro overgedragen aan de stichting.
Ontwikkeling: De stichting heeft de taken overgenomen van de NV Wonen boven winkels. De stichting is aanspreekpunt voor initiatiefnemers, adviseert en faciliteert eigenaren van panden over c.q. bij het ontwikkelen van plannen voor woningen en initieert zelf projecten. De stichting heeft als doelstelling 15 wooneenheden per jaar, maar is daarbij afhankelijk van de investeringen van de eigenaren van panden.

NV Maatschappij tot Stadsherstel Utrecht
Doel: De doelstelling van de NV is het restaureren en exploiteren van monumentale panden en complexen in de Provincie Utrecht.
Betrokkenen: Er zijn 157 aandeelhouders, waarvan 70% financiële instellingen. De Gemeente Utrecht is een van de grotere aandeelhouders.
Bestuurlijk belang: De instandhouding van (beschermde) monumenten is van belang voor Utrecht als grote monumentenstad. De NV richt zich met haar doelstelling vooral op de minder courante objecten die voor commerciële partijen minder interessant zijn. De NV bezit naast een aantal individuele panden complexen als de Zeven Steegjes, het Doelenhuiscomplex, de voormalige brandweerpanden en het complex van molen De Ster.
Financieel belang: De Gemeente Utrecht bezit voor 0,9 miljoen euro aan aandelen in de NV. Het dividend bedraagt 5% per jaar. Dit dividend wordt gebruikt voor de rentekosten van het ten laste van het leningsfonds ingebrachte aandelenkapitaal.
Eigen vermogen: Het eigen vermogen (geplaatste aandelen en reserves) per 31 december 2013 bedraagt 12 miljoen euro
Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt 9,5 miljoen euro
Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt 0, 8 miljoen euro
Ontwikkeling: NV heeft in 2013 geen nieuw project gestart. in 2014 krijgt de NV te maken met de gevolgen van de door het Rijk opgelegde verhuurdersheffing voor haar bezit aan sociale huurwoningen, voor een bedrag van circa 0,13 miljoen euro.

Stichting Muziekpaleis Utrecht

Doel: Het ten behoeve van een zo breed mogelijk publiek verzorgen en exploiteren van een gevarieerd aanbod van levende muziek en hospitality in het uitgaanscentrum TivoliVredenburg en het daarbij door werving en organisatie van zakelijke activiteiten zoveel mogelijk voorzien in eigen inkomsten.

Betrokkenen: Gemeente Utrecht, Stichting Tivoli Oudegracht, Stichting Jazz Utrecht

Bestuurlijk belang: Het bestuur van de stichting ligt in handen van een directeur bestuurder en het toezicht geschiedt door een Raad van Toezicht, ingericht conform de Code Cultural Gouvernance.

Financieel belang: De Gemeente Utrecht heeft een subsidie- en huurrelatie met de Stichting. In de subsidierelatie is een garantieregeling opgenomen op eventuele tekorten van de 'klassieke' programmering gedurende de eerste twee jaar van exploitatie. Daarnaast is in de huurovereenkomst een suppletieregeling opgenomen die gedurende de eerste tien jaar van exploitatie van kracht is. Tevens is nog een suppletieregeling afgesproken voor de opbouw van het weerstandsvermogen voor het Muziekpaleis Utrecht. Deze suppletie wordt verrekend met de subsidies over de jaren 2024 tot en met 2033. De verwachting is dat TivoliVredenburg van grote culturele en economische betekenis zal zijn voor de Gemeente Utrecht.

Eigen vermogen: Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt 0,112 miljoen euro

Vreemd vermogen: Het vreemd vermogen per 31 december 2013 bedraagt 9,847 miljoen euro

Resultaat: Het resultaat 2013 bedraagt 0,04 miljoen euro

Ontwikkeling: In 2013 zijn de belangrijkste voorbereidende werkzaamheden voor de vorming van het Muziekpaleis Utrecht afgerond en is het gebouw opgeleverd. Tevens zijn per 1 januari 2014 via de overdrachtsovereenkomst de bedrijfsactiviteiten, de activa en passiva en het personeel van de het gemeentelijke organisatieonderdeel Muziekcentrum Vredenburg aan de Stichting Muziekpaleis Utrecht overgedragen. Aansluitend volgen in 2014 de werkzaamheden voor de aanloopfase. Hieronder zijn begrepen het afronden van de gebruikersinvesteringen, de inrichting, de verhuizing van het personeel, het inregelen van de installaties, het houden van proefconcerten om technisch, akoestisch en logistiek de functionaliteit van het gebouw, de gebouwomgeving en de organisatie te testen en zo nodig te optimaliseren. Deze aanloopfase loopt tot medio juni 2014. De exploitatiefase start vanaf het moment van de opening, deze staat gepland staat op 21 juni 2014. Op basis van de praktijkgegevens over twee exploitatieseizoenen (2014-2015 en 2015-2016) zullen zowel het ondernemingsplan als de exploitatieopzet na twee jaar geheel worden herijkt. De definitieve exploitatiefase start dan met het seizoen 2016-2017. Hoewel het muzikale veld ongetwijfeld volop in beweging blijft en het Muziekpaleis moet blijven pionieren en vernieuwen, zal er vanaf 2016-2017 naar verwachting een stabielere bodem onder het functioneren liggen.

2.7 Grondbeleid

Doel van het grondbeleid
Het krachtveld dat invloed uitoefent op de ontwikkeling van de stad wordt steeds complexer. Bestaande en toekomstige bewoners willen meer inspraak en ondernemers willen actiever betrokken worden. En natuurlijk hebben ontwikkelaars, beleggers en corporaties hun inbreng. Deze ingewikkelde mix van visies, belangen en competenties vraagt om een goede regisseur van het ontwikkelproces.

De gemeente wil haar sturing versterken, door vanuit een regierol partijen samen te brengen en meer aandacht te geven aan bijzondere ambities die externe partijen niet zelf oppakken.

De gewenste rol heeft in combinatie met een aanzienlijke ambitie met betrekking tot de voorgenomen bouwopgave in een (markttechnisch) veranderende omgeving geleid tot een herijking van het Grondbeleid. De complexiteit en omvang van de opgave vragen om een lokale overheid die zowel regisserend als uitvoerend kan handelen. Op locatieniveau wordt een afweging gemaakt ten aanzien van het in te zetten grondbeleid. Situationele omstandigheden bepalen mede deze keuze.

Eind 2011 is de Nota Grondbeleid 'Regie op goede gronden' voor bestuurlijke besluitvorming aangeboden. Begin 2012 is deze nota na een uitgebreide discussie in de gemeenteraad vastgesteld. De algemene beleidslijn wordt met het vaststellen van deze nieuwe nota: Regie voeren door te faciliteren waar het kan en te acteren waar het moet.

De basis houding van de Gemeente Utrecht in het grondbeleid wordt daarbij:
- Doe er alles aan om, in een regisserende of faciliterende rol, partijen te laten investeren
- Geef ook ruimte aan tijdelijke ontwikkelingen. Investeer als gemeente actief, daar waar het echt nodig is om voor de stad essentiële ontwikkelingen op gang te brengen. Fasering is daarbij wel van belang, een gespreide ontwikkeling is goed voor de stad en goed voor het geld.

De inzet van de vormen van grondbeleid en grondbeleidsinstrumenten is gericht op het binnen de gestelde doelen van ruimtelijke ordening en beleidssectoren realiseren van de gewenste verandering van het grondgebruik voor verschillende functies:
- met de gewenste (ruimtelijke) kwaliteit en kwantiteit van het grondgebruik (stedenbouwkundig programma);
- tegen een verantwoorde kosten-kwaliteitverhouding van het grondgebruik;
- op de gewenste tijd en plaats;
- op een efficiënte wijze;
- met een financieel-economisch rendement.

De Gemeente Utrecht kiest waar mogelijk voor een faciliterende rol en het sluiten van anterieure overeenkomsten om de gewenste regie te kunnen voeren. Dit sluit niet uit dat de gemeente in bepaalde situaties en op specifieke locaties kan overgaan tot het voeren van actief grondbeleid. In de Nota Grondbeleid worden de doelstellingen en uitgangspunten beschreven die de Gemeente Utrecht hanteert wanneer gekozen wordt voor een actief grondbeleid.

Instrumenten grondbeleid.
Het instrumentarium waarvan gebruik gemaakt kan worden bij het uitvoeren van het grondbeleid zijn, naast vrijwillige verwerving, onder meer voorkeursrecht, onteigening, kostenverhaal en erfpacht. Het beschikbare instrumentarium evenals de bestuurlijke en ambtelijke bevoegdheden ten aanzien van de inzet van het instrumentarium staan beschreven in de Nota Grondbeleid en het bijbehorende Verwervings- en taxatieprotocol. Bij de jaarstukken zal worden ingegaan op de inzet van het instrumentarium in het afgelopen jaar.

Actuele Ontwikkelingen

Rapportage voortgang grondexploitatieprojecten
De Bestuursrapportage Stationsgebied en het Meerjaren Perspectief Grondexploitatie onderdeel Leidsche Rijn (handelend over de grondexploitatie en risico's verbonden aan deze gebiedsontwikkelingen), evenals het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties onderdeel bestaande stad, hierna genoemd MPG, (handelend over het uitvoeren van het

actieve grondbeleid in bestaand stedelijk gebied) maken onderdeel uit van de begrotingscyclus. Deze rapportages bieden we jaarlijks aan uw gemeenteraad aan bij de behandeling van de voorjaarsnota. Bij de behandeling van het MPG zijn, op basis van motie 36, toezeggingen gedaan met als doel het inzicht in de grondexploitatieprojecten te verbeteren. Als eerste is de (geheime) bijlage van het MPG aangevuld met de gevraagde gegevens. Verder zijn de rapportages Stationsgebied, Leidsche Rijn en het MPG doorontwikkeld en in nieuwe stijl bij Voorjaarsnota 2014 aangeboden. Waar mogelijk zal de uniformiteit vergroot worden. Daarnaast heeft de subcommissie de gemeenteraad geadviseerd om minstens één keer per jaar een (extra) overzicht te verstrekken over de stand van zaken en ontwikkelingen bij de grondexploitaties, een zogeheten peilstok. Dit aan de hand van de belangrijkste indicatoren, zoals de grondprijs, het aantal m^2 kantoorruimte, de fasering van de woningmarkt (en evt. noodzakelijk geachte herprogrammering), de rente en de mogelijke impact van andere ontwikkelingen/politieke keuzes. Dit heeft ertoe geleid dat het college de opdracht heeft gekregen uitvoering te geven aan de voornoemde peilstok. De resultaten van deze peilstok zijn bij de behandeling van deze begroting gepresenteerd.

De inhoudelijke ontwikkelingen binnen Leidsche Rijn, Stationsgebied en bestaand stedelijk gebied worden in het programma Stedelijke Ontwikkeling toegelicht.

Reserve grondexploitaties

Ten behoeve van de binnenstedelijke grondexploitaties is een reserve gevormd. De totale omvang van de reserve grondexploitatie per 1 januari 2013 bedraagt 7,5 miljoen euro. Bij de voorjaarsnota zijn besluiten genomen waarmee de omvang van de reserve Grondexploitatie in 2013 is toegenomen en van voldoende omvang om de risico's in de lopende grondexploitaties op te vangen. Ook de jaarlijkse onttrekkingen passen in het verloop van de reserve.
Op basis van huidig bekende inzichten is het verloop van de reserve grondexploitatie voor de periode 2014-2018 als volgt weer te geven (alle bedragen zijn in miljoen euro's):

	2014	2015	2016	2017	2018
Stand per 1 januari	16.721	11.686	13.327	12.600	16.306
Stortingen afgesloten positieve Bijdrage VJN 2013	3.980	6.931	4.549	7.202	0
Onttrekkingen	9.015	5.290	5.276	3.496	3.252
Saldo na stortingen en onttrekkingen	11.686	13.327	12.600	16.306	13.054
Reserveringen	4.200	4.200	4.200	4.200	4.200
Saldo na reserveringen	7.486	9.127	8.400	12.106	8.854
Risicoprofiel	7.233	7.233	7.233	7.233	7.233
Ruimte reserve grondexploitatie	263	1.904	1.177	4.883	1.631

Bedragen zijn in duizenden euro’s.

In het MPG 2014 zijn alle lopende grondexploitaties geactualiseerd. De effecten van deze actualisatie en de conclusies ten aanzien van het verloop van de reserve worden gepresenteerd bij de voorjaarsbrief 2014.

Voor de risico's die samenhangen met de grondexploitaties Leidsche Rijn en Stationsgebied is bij de bepaling van het gemeentebrede weerstandsvermogen rekening gehouden met het actuele risicoprofiel zoals is geschetst in de afzonderlijke rapportages over Leidsche Rijn en het Stationsgebied. Bij de Voorjaarsnota 2013 is gerapporteerd over het verloop van het saldo en de eerder opgenomen optimalisatiedoelstellingen binnen de grondexploitaties Leidsche Rijn en Stationsgebied, tevens zijn besluiten genomen ter verbetering van het saldo van deze grondexploitaties. De toelichting op de omvang en berekening van het weerstandsvermogen is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen. De effecten van de actualisatie 2014 worden gepresenteerd bij de Voorjaarsbrief 2014.

Voorziening grondexploitaties

Algemeen
Bij projecten met een negatieve grondexploitatie moeten we conform artikel 44 lid 1 BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) voor het saldo een voorziening vormen. Deze voorziening wordt in eerste instantie gevormd vanuit de reserve grondexploitatie. Wanneer deze reserve niet toereikend is, komt de voorziening ten laste van de dienstreserve.

Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling (REO)
Bij REO is op basis van de BBV een voorziening gevormd ter afdekking van het verwachte negatieve resultaat van lopende grondexploitaties. Per 1 januari 2014 is de stand van de voorziening 36 miljoen euro.

Projectbureau Leidsche Rijn
Rekening houdend met de invulling van de inkooptaakstelling bedraagt de grondexploitatie begin 2014 7,0 miljoen euro negatief, hiervoor is een voorziening gevormd. Dit saldo is ongewijzigd ten opzichte van 2013. Het uitgangspunt is dat de grondexploitatie uiteindelijk op nul moet sluiten. Bij het programma Leidsche Rijn wordt ingegaan op het invullen van de optimalisatie taakstelling.

Project Organisatie Stationsgebied
In de Bestuursrapportage Stationsgebied is een geprognosticeerd tekort van de grondexploitatie gepresenteerd van 9,31 miljoen euro (netto contante waarde 1□1-2013). Het uitgangspunt is dat over de gehele looptijd de grondexploitatie op nul moet sluiten. Om te blijven voldoen aan dit uitgangspunt is besloten om dit tekort op te lossen door hiervoor in lijn met de prioriteiten van de nieuwe ruimtelijke strategie -een deel van het positieve gemeentebrede rekening resultaat 2012 in te zetten (zie Voorjaarsnota 2013). Bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit is rekening gehouden met de risico's die verbonden zijn aan het realiseren van het project. Een nadere toelichting op deze risico's is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.

2.8 Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat onze verantwoording over de lokale heffingen in 2013. Uitgangspunt voor onze voornemens was de 'nota lokale heffingen 2010-2014', welke door de gemeenteraad is vastgesteld. In deze nota wordt uitgebreid ingegaan op de wettelijke kaders rond de verschillende heffingen en de beleidslijnen waarvoor in Utrecht gekozen is.

Lokale heffingen bestaan uit belastingen en retributies. Verderop in deze paragraaf worden de ontwikkelingen met betrekking tot de lokale heffingen en de lokale lastendruk weergegeven. Daarnaast wordt ingegaan op het kwijtscheldingsbeleid van de Gemeente Utrecht. Meer detailinformatie over de hoogte van de tarieven en de gerealiseerde inkomsten in 2013 is opgenomen in de bijlage 'lokale heffingen'.

2.8.1 Belastingen

De Gemeente Utrecht heeft op dit moment vijf belastingen:
- onroerende-zaakbelastingen;
- hondenbelasting;
- toeristenbelasting;
- precariobelasting
- parkeerbelastingen.

Kenmerkend aan belastingen is dat er geen direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden: de burger draagt bij aan de algemene kas van de gemeente, waaruit een gedeelte van de uitgaven wordt betaald.

Hieronder geven wij per belasting aan wat de tarieven waren in 2013 en welke belastingopbrengst daarmee is gerealiseerd.

Onroerende-zaakbelastingen (ozb)

De onroerende-zaakbelastingen zijn belastingen die worden geheven over binnen de gemeentegrenzen gelegen onroerende zaken (op basis van de woz-waarde). In onderstaande tabel zijn de tarieven en de opbrengst voor 2013 weergegeven.

Onroerende-zaakbelastingen	2013
Tarieven (percentage van de woz-waarde)	
Eigendom woningen	0,0960%
Gebruik niet-woningen	0,2077%
Eigendom niet-woningen	0,2571%
Opbrengst (ná kwijtschelding)	
nominale begroting	79.316
actuele begroting	79.559
realisatie	81.073

Opbrengsten zijn in duizenden euro's.

Toelichting op verschil actuele begroting en realisatie
Het resultaat hangt samen met een per saldo voordelige waardeontwikkeling en voordelen uit voorgaande jaren.

Algemene toelichting
De heffing van de onroerende-zaakbelastingen voor het belastingjaar 2013 is zonder noemenswaardige problemen verlopen. De heffing was gebaseerd op de woz-waarde van de onroerende zaken op 1 januari 2012. De trend van dalende waarden was ook voor deze peildatum nog zichtbaar. Het aantal bezwaren dat door no-cure-no-pay bezwaarmakers wordt ingediend is weer toegenomen. Ook is het aantal bedrijven dat op deze manier bezwaar maakt toegenomen.

Hondenbelasting

De hondenbelasting is een belasting die wordt geheven van de houder van één of meer honden. In onderstaande tabel zijn de tarieven en de opbrengst voor 2013 weergegeven.

Hondenbelasting	2013
Tarieven	
Per hond	96,36
Per kennel	209,04
Opbrengst (ná kwijtschelding)	
nominale begroting	542
actuele begroting	552
realisatie	562

Tarieven zijn in euro's. Opbrengsten zijn in duizenden euro's.

Toelichting op verschil actuele begroting en realisatie
Het totale bestand aan honden is in 2013 meer gegroeid dan begroot.

Algemene toelichting
De heffing van de hondenbelasting is in 2013 zonder problemen verlopen. Om het bestand actueel te houden wordt elk jaar een uitgebreide controle gehouden. De controle vindt elk jaar in een ander deel van de stad plaats, waardoor na verloop van tijd de hele stad is gecontroleerd. In 2013 werden 22.586 adressen gecontroleerd. Door de periodieke controle kan het bestand met nieuwe honden aangevuld worden. De aanwas van nieuwe honden was afgelopen jaar groter dan het aantal honden dat door overlijden of anderszins verdwijnt uit het bestand.

Toeristenbelasting

Voor het houden van verblijf door personen in Utrecht die niet in de gemeentelijke bevolkingsadministratie staan ingeschreven wordt de toeristenbelasting geheven. De helft van de opbrengsten wordt jaarlijks ingezet voor toeristische stadspromotie. In Utrecht wordt de toeristenbelasting geheven naar een vast percentage van de overnachtigingsprijs (5%).

In onderstaande tabel is de opbrengst van de toeristenbelasting opgenomen.

Toeristenbelasting	2013
Tarieven	
Percentage overnachtingsprijs	5%
Opbrengst	
nominale begroting	1.436
actuele begroting	1.566
realisatie	1.380

Opbrengsten zijn in duizenden euro's.

Toelichting op verschil actuele begroting en realisatie
De opbrengsten zijn afhankelijk van het aantal overnachtingen en de prijs per overnachting. We zien hierin een negatieve ontwikkeling, die resulteert in een nadeel ten opzichte van de begroting.

Algemene toelichting

Precariobelasting

De precariobelasting is een heffing voor het hebben van voorwerpen op, in of boven gemeentegrond die voor de openbare dienst bestemd is. Ook terrassen vallen onder de precariobelasting. In onderstaande tabel zijn de tarieven en de opbrengst voor 2013 weergegeven.

Precariobelasting	2013
Tarieven	
Voorwerpen onder, op of boven gemeentegrond per m² per jaar (laagste en meest voorkomende tarief)	39,60
Pomp voor meerdere soorten brandstof (per stuk per jaar)	999,84
Opbrengst	
nominale begroting	544
actuele begroting	554
realisatie	536

Tarieven zijn in euro's. Opbrengsten zijn in duizenden euro's.

Toelichting op verschil actuele begroting en realisatie
De lagere realisatie is te verklaren door een toename van de ontheffingen en de oninbaarheid.

Algemene toelichting
Publiekszaken heeft een eigen buitendienstcontroleur die onder meer controleert op de aanwezigheid van voorwerpen op of boven gemeentegrond. Deze controles vinden regelmatig door het jaar plaats. Hiermee wordt het bestand van belastbare objecten zo goed mogelijk actueel gehouden. Daarnaast worden ook andere bronnen bijgehouden, zoals de afgegeven vergunningen. Ook dit draagt bij aan een actueel en zo volledig mogelijk bestand.

Bereikbaarheid

Parkeerbelastingen

Parkeerbelastingen zijn een regulerende belasting. Ze worden geheven om het parkeergedrag van burgers te beïnvloeden. Wij werken aan een bereikbare en schone stad en willen daarom het gebruik van de auto in de stad minder aantrekkelijk te maken en het gebruik van andere vervoermiddelen stimuleren. In onderstaande tabel zijn enkele belangrijke parkeertarieven en de opbrengst voor 2013 weergegeven.

Parkeerbelasting	2013 t/m 30-6	2013 vanaf 1-7
Tarieven		
Kortparkeren zone A1	4,34	4,34
Kortparkeren zone A2	2,64	3,36
Kortparkeren zone B1	2,37	2,37
Tarieven bezoekers		
Bezoekersparkeren zone A1	2,17	2,17
Bezoekersparkeren zone A2	1,32	1,68
Bezoekersparkeren zone A3	1,19	1,19
Opbrengst		
nominale begroting	22.715	0
actuele begroting	23.669	0
realisatie	22.105	0

Tarieven zijn in euro's. Opbrengsten zijn in duizenden euro's.

Toelichting op verschil actuele begroting en realisatie
De opbrengsten van vergunningen zijn 1% hoger dan begroot en bedragen 4,454 miljoen euro. De belasting opbrengst straatparkeren bedraagt 15,938 miljoen euro en is daarmee 2% hoger dan de begroting. Het negatieve verschil tussen de actuele begroting en de realisatie komt door lagere opbrengsten uit opgelegde naheffingsaanslagen. Het aantal uitgeschreven naheffingsaanslagen was lager dan verwacht. Dat is een gevolg van een andere manier van controleren, maar ook een verandering in het betaalgedrag van de parkeerders kan daaraan hebben bijgedragen. In de begroting was rekening gehouden met een opbrengst uit naheffingsaanslagen van 3,584 miljoen euro, de realisatie is 1,713 miljoen euro en is hiermee 48% lager dan begroot.

2.8.2 Bestemmingsbelastingen

De Gemeente Utrecht kent drie soorten bestemmingsbelastingen:
- afvalstoffenheffing;
- rioolheffing;
- BIZ-heffingen (Bedrijven InvesteringsZone).

Afvalstoffenheffing
De afvalstoffenheffing wordt in rekening gebracht voor de verwijdering van huishoudelijk afval. De kosten van verwijdering van bedrijfsafval wordt niet via de afvalstoffenheffing, maar via privaatrechtelijke overeenkomsten in rekening gebracht. In onderstaande tabel zijn de tarieven en de opbrengst voor 2013 weergegeven.

Afvalstoffenheffing	2013
Tarieven	
Eenpersoonshuishouden	237,24
Meerpersoonshuishouden	281,04
Opbrengst (ná kwijtschelding)	
nominale begroting	30.780
actuele begroting	30.780
realisatie	31.819

Tarieven zijn in euro's. Opbrengsten zijn in duizenden euro's.

Toelichting op verschil actuele begroting en realisatie
Door de aanwas van kamerverhuurpanden in de belastingadministratie nam het aantal belastingplichtigen toe. Daartegenover stond een negatieve ontwikkeling als gevolg van een minder grote aanwas van niet-kamerverhuur panden, een oplopende oninbaarheid en een toenemende kwijtschelding. Per saldo is de opbrengst van de afvalstoffenheffing hoger dan begroot.

Algemene toelichting
De kwijtschelding lokale lasten in Utrecht betreft voornamelijk de afvalstoffenheffing, omdat dit de enige 'gebruikersheffing' voor huishoudens is. Kwijtschelding is ook mogelijk voor kleine ondernemers, en ook bij deze groep is het voornamelijk de afvalstoffenheffing waarvoor kwijtschelding wordt verleend.

Rioolheffingen
De rioolheffingen worden geheven voor de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, de zuivering van huishoudelijk afvalwater, de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater en het treffen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Eigenaren van panden die op het gemeentelijke rioleringsstelsel zijn aangesloten, ontvangen elk jaar een aanslag rioolaansluitrecht naar een vast bedrag. Gebruikers van panden die op de gemeentelijke riolering zijn aangesloten en meer dan 250 kubieke meter water per jaar lozen op het stelsel, ontvangen een aanslag rioolafvoerrecht. In onderstaande tabel zijn de tarieven en de opbrengst voor 2013 weergegeven.

Rioolheffingen	2013
Tarieven	
Eigenaar	223,29
Grootverbruik:	
• 251 tot 50.000 m^3	1,75
• 50.001 tot 100.000 m^3	1,68
• 100.001 tot 150.000 m^3	1,55
• meer dan 150.000 m^3	1,42
Opbrengst (ná kwijtschelding)	
nominale begroting	35.281
actuele begroting	35.281
realisatie	36.730

Tarieven zijn in euro's. Opbrengsten zijn in duizenden euro's.

Toelichting op verschil actuele begroting en realisatie
Het verschil tussen de actuele begroting en de realisatie is te verklaren door een toename in het volume afvoer in 2013 en een doorwerking van eerdere jaren. De begrote afvoer is gebaseerd op de cijfers die bekend zijn in het voorjaar van 2012. Gedurende 2013 is duidelijk geworden dat de afgevoerde hoeveelheid water in 2013 hoger was dan begroot. Tevens is er een voordeel op het begrote percentage verminderingen.

Algemene toelichting
De heffing en invordering van rioolheffingen verloopt in Utrecht al jaren zonder noemenswaardige problemen. De heffingssystematiek die ook de Gemeente Utrecht hanteert is inmiddels in verschillende jurisprudentie bekrachtigd. Het is daarmee een systeem dat weinig juridische risico's kent en bovendien efficiënt is in de uitvoering.

BedrijvenInvesteringsZones (BIZ)
Met ingang van 1 januari 2010 is de BIZ (BedrijvenInvesteringsZone, Experimentenwet van 19 maart 2009, Staatsblad 2009/165) in Utrecht ingevoerd. Een BIZ geldt in principe voor een periode van ten hoogste vijf jaar. De BIZ-opbrengst komt de betrokken ondernemers ten goede. Ze investeren hiermee in een aantrekkelijker en veiliger bedrijfsomgeving. In onderstaande tabel zijn de tarieven en opbrengsten voor 2013 weergegeven.

BIZ-heffingen	2013
Tarief	
Woonboulevard: op basis van een staffel op grond van de woz-waarde	
Opbrengst (netto)	
nominale begroting	155
actuele begroting	155
realisatie	144

Opbrengsten zijn in duizenden euro's.

Toelichting op verschil actuele begroting en realisatie
In de bi-zone Woonboulevard is de bijdrage per belastingplichtige afhankelijk van de waardeklasse waarin de woz-waarde van haar object valt. De neerwaartse ontwikkeling van de woz-waarden niet-woningen leidt er in de bi-zone Woonboulevard toe dat meer objecten in een lagere staffel komen te vallen, met als gevolg dat de totale opbrengst voor de bi-zone daalt ten opzichte van de begroting.

Algemene toelichting
In 2013 bestond er één BedrijvenInvesteringsZone in Utrecht, de Woonboulevard. Deze BIZ bestaat naast het Ondernemersfonds. De BIZ Woonboulevard is in 2011 van start gegaan en heeft op basis van de vastgestelde verordening een looptijd van vijf jaar, derhalve tot en met het belastingjaar 2015.

2.8.3 Retributies

De Gemeente Utrecht kent op dit moment vier soorten retributies:
- leges;
- marktgelden;
- brug-, schut- en havengelden;
- begraafplaatsrechten.

Kenmerkend aan retributies is dat er een direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden, retributies zijn vergoedingen die de gemeente vraagt voor verleende diensten of het gebruik van voorzieningen. Retributies mogen maximaal 100% kostendekkend zijn.

Hieronder geven wij voor de belangrijkste retributies (leges) aan wat de tarieven waren voor 2013 en welke opbrengst wij daarmee in 2013 hebben gerealiseerd.

Leges
De gemeente levert op aanvraag van individuele burgers een uiteenlopend pakket aan diensten. Door het heffen van leges worden de kosten die hiervoor worden gemaakt (gedeeltelijk) verhaald op de burger die de dienst afneemt. De leges zijn ondergebracht in twee verordeningen: een verordening voor de leges voor omgevingsvergunningen en een verordening waarin alle overige leges in zijn opgenomen.

Leges Omgevingsvergunning (eigen verordening)	**2013**
Tarieven (selectie)	
Bouwactiviteiten (percentage bouwsom):	
Bouwsom ≤ 1.000.000	2,26%
Bouwsom > 1.000.000 en ≤ 5.000.000	2,14%
Bouwsom > 5.000.000 en ≤ 50.000.000	1,94%
Bouwsom > 50.000.000	0,17%
Aanlegactiviteiten	**290**
Planologisch strijdig gebruik (percentage leges bouwactiviteiten, minimum euro 290)	16%
Planologisch strijdig gebruik zonder bouwactiviteiten	
Investeringsbedrag ≤ 100.000	8.500
Investeringsbedrag >100.000 en ≤ 1.000.000	14.100
Investeringsbedrag > 1.000.000 en ≤ 10.000.000	23.700
Investeringsbedrag > 10.000.000 en ≤ 20.000.000	34.300
Investeringsbedrag > 20.000.000 en ≤ 50.000.000	48.100
Investeringsbedrag > 50.000.000	55.300
Overige gevallen	290
Diverse activiteiten	**290**
Opbrengst	
nominale begroting	13.361
actuele begroting	13.580
Realisatie	9.722

Leges burgerzaken (opgenomen in algemene legesverordening)	2013
Tarieven	
Afschrift GBA (laagste en meest voorkomende tarief)	11,20
Paspoort	50,35
Rijbewijs	51,05
Opbrengst	
nominale begroting	5.468.050
actuele begroting	5.839.060
realisatie	5.897.292

Tarieven zijn in euro's. Opbrengsten zijn in duizenden euro's.

Toelichting op verschil actuele begroting en realisatie
Voor de leges omgevingsvergunning geldt dat de opbrengsten in 2013 lag er zijn vanwege de recessie en de daarmee aanhoudende onzekere tijden in de bouw, de onzekerheden op de financiële markten en de beperkte economische groei.

2.8.4 Ontwikkelingen

Ontwikkelingen in 2013

Belastingsamenwerking
Met ingang van 1 januari 2014 wordt de belastingheffing in Utrecht voor het belangrijkste deel van de heffingen uitgevoerd door de Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU). De BghU verzorgt onder meer de heffing en invordering van de onroerende-zaakbelastingen, de rioolheffing en afvalstoffenheffing. In 2013 zijn de laatste voorbereidingen getroffen voor de overgang van deze taken van Publiekszaken naar de nieuwe organisatie.

No-cure-no-pay-kantoren
De afgelopen jaren biedt een groeiende groep bedrijven aan burgers aan om voor hen in bezwaar te komen bij gemeenten tegen de vastgestelde woz-waarde. De burgers zijn daarvoor in het algemeen geen vergoeding verschuldigd aan deze bedrijven. De proceskosten die de gemeente bij een succesvol bezwaar aan de burger moet vergoeden, gaat in die gevallen naar het bedrijf dat namens de burger bezwaar heeft ingediend. In 2013 nam zowel het aantal bedrijven dat in Utrecht procedeerde als het totaal aantal bezwaren dat door hen werd ingediend toe ten opzichte van 2012. Dit geldt niet alleen voor Utrecht, maar is een landelijk fenomeen. Onvermijdelijk nemen de kosten voor de gemeente hierdoor toe. Op rijksniveau heeft deze ontwikkeling in 2013 toenemende aandacht gekregen. Hoewel er wordt nagedacht over diverse varianten om deze trend en de maatschappelijke kosten die dat met zich brengt te keren, heeft dat vooralsnog niet tot een verandering in wet- of regelgeving hieromtrent geleid.

Lokale lastendruk
Onderstaande tabel geeft een overzicht van de lokale lastendruk in 2013 voor burgers in de Gemeente Utrecht. Hierbij is alleen rekening gehouden met de woonlasten. Eventuele overige lasten zijn immers afhankelijk van de vraag hoeveel een individuele burger gebruik maakt van de diensten van de gemeente (zoals een bouwvergunning of een paspoort).

Woonlasten burgers

Waarde Woning	Belasting/retributies	2013	
Woonlasten burgers		Huishouden 1 persoon	Huishouden > 1 persoon
Huurder			
Alle	Afvalstoffenheffing	237,24	281,04
	Totaal		
Eigenaar / gebruiker woning			
100.000	Onroerende-zaakbelasting	96,00	96,00
	Afvalstoffenheffing	237,24	281,04
	Rioolheffing	223,29	223,29
	Totaal	**556,53**	**600,33**
150.000	Onroerende-zaakbelasting	144,00	144,00
	Afvalstoffenheffing	237,24	281,04
	Rioolheffing	223,29	223,29
	Totaal	**604,53**	**648,33**
300.000	Onroerende-zaakbelasting	288,00	288,00
	Afvalstoffenheffing	237,24	281,04
	Rioolheffing	223,29	223,29
	Totaal	**748,53**	**792,33**
500.000	Onroerende-zaakbelasting	480,00	480,00
	Afvalstoffenheffing	237,24	281,04
	Rioolheffing	223,29	223,29
	Totaal	**940,53**	**984,33**

Bedragen zijn in euro's.

De lokale lasten voor bedrijven bestaan uit het de onroerende-zaakbelasting voor gebruikers en/of eigenaren van niet-woningen, het rioolaansluitrecht en het rioolafvoerrecht. Aangezien verwijdering van bedrijfsafval plaatsvindt via privaatrechtelijke overeenkomsten, behoort de afvalstoffenheffing niet tot de lokale lasten van bedrijven.

Zowel de aanslag onroerende-zaakbelasting als het rioolafvoerrecht kan sterk verschillen tussen bedrijven onderling, afhankelijk van de woz-waarde van de onroerende goederen en de hoeveelheid afvalwater die op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. Onderstaande tabel geeft een samenvattend overzicht van de lokale lasten van bedrijven en bijbehorende tarieven.

Lokale lasten bedrijven	2013
Onroerende-zaakbelasting	
Eigendom niet-woningen (in procenten van de woz-waarde)	0,2077%
Rioolheffingen	
Eigenaar	223,29
Grootverbruik:	
• 251 tot 50.000 m³	1,75
• 50.001 tot 100.000 m³	1,68
• 100.001 tot 150.000 m³	1,55
• meer dan 150.000 m³	1,42

Bedragen zijn in euro's.

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding van belastingen is in Utrecht mogelijk voor de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing, de hondenbelasting en de rioolheffingen. Voorwaarde is dat de aanslag betrekking heeft op een woonlast voor een 'natuurlijke persoon'. Voor 'kleine ondernemers' is onder voorwaarden eveneens kwijtschelding mogelijk voor de belastingschulden die bij hen als privé persoon ontstaan. Kwijtschelding voor aanslagen in de zakelijke sfeer is niet mogelijk. Een deel van de kwijtscheldingen wordt automatisch afgehandeld, in overeenstemming met de andere verzoeken om kwijtschelding. De overige verzoeken, die door de ondernemers zelf zijn ingediend, worden in de loop van 2014 aan de hand van de aangifte Inkomstenbelasting beoordeeld.

Veruit de belangrijkste heffing op het punt van de kwijtschelding is de afvalstoffenheffing. Het totale bedrag aan kwijtschelding vertoont sinds enige jaren een stijgende lijn (zie de toelichting bij de tabel hieronder). Ook in 2013 was het mogelijk om door middel van één gecombineerde aanvraag om kwijtschelding te verzoeken voor de gemeentelijke heffingen en die van het waterschap (verontreinigingsheffing). Dit in het kader van de administratieve lastenverlichting voor de burger. Hulp bij het invullen van een individuele aanvraag was ook in 2013 weer mogelijk.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de bedragen die met kwijtschelding zijn gemoeid.

Kwijtschelding 2013	Nominaal	Actueel	Realisatie
Onroerende-zaakbelasting (eigendom)	11	11	16
Rioolheffing (aansluitrecht)	7	7	20
Afvalstoffenheffing	3.105	3.105	3.346
Hondenbelasting	50	51	76
Totaal	**3.173**	**3.174**	**3.458**

Bedragen in duizenden euro's.

Toelichting op verschil actuele begroting en realisatie

Het totale bedrag aan kwijtschelding is hoger dan begroot. Dat is vooral te verklaren door een toename van de kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing. De teruggang in de economie is ook in Utrecht voelbaar, waardoor het aantal huishoudens dat voor kwijtschelding afvalstoffenheffing in aanmerking kwam meer is toegenomen dan begroot, Het gaat om een toename van 900 huishoudens tot 12.900. De toename in de kwijtscheldingsbedragen voor de onroerende-zaakbelastingen en de rioolheffingen komt door een incidenteel kwijtscheldingsgeval.

Algemene toelichting

De economische situatie gaat ook aan Utrecht niet voorbij. Al jaren stijgt het bedrag aan:

- 2010: 2,838 miljoen euro
- 2011: 3,135 miljoen euro
- 2012: 3,175 miljoen euro

Deel 2 Jaarrekening

Hoofdstuk 3 Balans en programmarekening met toelichting

3.1 Balans

Activa	Stand per 31-12-2012	Stand per 31-12-2013
Vaste activa	**1.556.791**	**1.511.406**
Materiële vaste activa	1.250.925	1.380.402
• Investeringen met economisch nut	1.250.925	1.380.402
Financiële vaste activa	305.866	131.004
• Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	6.044	6.205
• Leningen aan woningcorporaties	9.753	8.373
• Leningen aan overige verbonden partijen	3	1
• Overige langlopende leningen	56.118	57.944
• Uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar	225.086	50.008
• Bijdrage aan activa van derden	8.861	8.473
Vlottende activa	**306.874**	**353.640**
Voorraden	112.213	69.939
• Grond- en hulpstoffen	1.060	763
• Onderhanden werk	110.835	68.916
• Gereed product en handelsgoederen	318	260
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	133.058	150.509
• Vorderingen op openbare lichamen	70.319	71.066
• Verstrekte kasgeldleningen	0	0
• Overige vorderingen	62.729	79.433
• Overige uitzettingen	10	10
Liquide middelen	13.918	2.212
• Kas	121	128
• Bank en Giro	13.797	2.084
Overlopende activa	**47.684**	**130.980**
Totaal activa	**1.863.664**	**1.865.046**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Passiva	Stand per 31-12-2012	Stand per 31-12-2013
Vaste passiva	**1.415.491**	**1.510.864**
Eigen vermogen	627.718	646.772
• Algemene reserve	110.374	57.346
• Overige bestemmingsreserves	431.429	498.795
• Saldo van de rekening van baten en lasten	85.914	90.630
Voorzieningen	132.650	94.655
• Risicovoorziening	98.857	66.806
• Egalisatievoorziening	7.580	7.734
• Van derden ontvangen bestemmingsbedragen	26.212	20.115
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	655.124	769.437
• Obligaties	0	0
• Onderhandse leningen van binnenlandse banken	647.534	690.519
• Onderhandse leningen van binnenlandse bedrijven	205	127
• Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren	2.163	72.232
• Door derden belegde gelden	704	2.112
• Waarborgsommen	4.519	4.447
Vlottende passiva	**448.173**	**354.182**
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	296.078	214.253
• Bank en giro	0	0
• Kasgeldleningen	224.000	128.500
• Overige kortlopende schulden	72.077	85.753
Overlopende passiva	**152.095**	**139.929**
Totaal passiva	**1.863.664**	**1.865.046**
Borgstellingen en garantstellingen	**2.139.761**	**2.113.676**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

3.2 Programmarekening

Op de volgende pagina's vindt u de overzichten van baten en lasten. In deze overzichten kunt u veel informatie vinden over de financiën van de gemeente in 2013.

De tabel nominale Begroting 2013 geeft aan welke lasten (=kosten) en baten (= opbrengsten) uw gemeenteraad op 8 november 2012 geautoriseerd heeft voor 2013. De Programmabegroting 2013 was, conform de wettelijke bepalingen, sluitend. Dit komt tot uiting in het totaal van de kolom 'Begrote bijdrage algemene middelen'. Deze is nul, dat wil zeggen dat alle middelen van de gemeente volledig zijn ingezet in de diverse programma's, maar ook niet meer dan dat.

Per programma is aangegeven:

- De lasten: de binnen het programma Begrote Kosten.
- De baten: de binnen het programma Begrote Opbrengsten.
- Het saldo: de lasten min de baten.
- De begrote bijdrage uit de algemene middelen: de hoeveelheid geld die vanuit de algemene middelen aan het programma is toegevoegd.
- Het resultaat voor bestemming: het saldo min de begrote bijdrage uit de algemene middelen.
- De stortingen in de reserves: de hoeveelheid geld die in reserves wordt gedaan.
- De onttrekkingen aan de reserves: de hoeveelheid geld die uit reserves wordt gehaald.
- Het resultaat na bestemming: het resultaat voor bestemming min de stortingen in de reserves plus de onttrekkingen uit de reserves.

De tabel actuele Begroting 2013 is gelijk aan de nominale begroting plus alle daarna door uw gemeenteraad vastgestelde begrotingswijzigingen. De actuele begroting is daarmee de meest recente door uw gemeenteraad goedgekeurde Programmabegroting 2013.

De tabel realisatie 2013 geeft aan welke lasten en baten gerealiseerd zijn in 2013. Het resultaat na bestemming, dat wil zeggen nadat de onttrekkingen aan en stortingen in reserves hebben plaatsgevonden, bedraagt 90,6 miljoen euro voordelig. Een uitgebreide toelichting per programma op het behaalde resultaat is opgenomen in hoofdstuk 1, hiervan is een samenvatting opgenomen in hoofdstuk 3.7. De kostenoverschrijdingen in de Jaarstukken 2013 vallen binnen het kader begrotingsrechtmatigheid.

Nominale begroting 2013

Programma	Lasten	Baten	Saldo van lasten en baten	Bijdrage algemene middelen	Resultaat voor bestemming	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat na bestemming
Bewoners en Bestuur	37.871	6.561	31.311	31.311	0	0	0	0
Stedelijke Ontwikkeling	283.360	284.282	-922	-6.150	-5.229	4.000	9.229	0
Duurzaamheid	13.622	5.131	8.491	8.491	0	0	0	0
Bereikbaarheid	107.728	69.735	37.993	-21.049	-59.042	9.698	68.740	0
Openbare Ruimte en Groen	142.572	86.196	56.377	60.568	4.191	5.491	1.300	0
Werk en Inkomen	216.625	167.606	49.019	49.019	0	0	0	0
Onderwijs	98.180	25.616	72.564	74.054	1.490	2.700	1.210	0
Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid	128.279	9.583	118.696	118.696	0	0	0	0
Veiligheid	44.967	350	44.617	44.617	-67		67	0
Cultuur	47.896	6.608	41.287	41.220	-1.013	48	1.062	0
Sport	34.346	6.845	27.501	26.488	-2.978	0	2.978	0
Vastgoed	21.399	23.624	-2.226	-5.204	2.039	17.530	15.491	0
Algemene Middelen	25.003	556.306	-531.302	-529.263	0	0	0	0
Algemene Ondersteuning	112.927	5.725	107.203	107.203	0	0	0	0
Totaal	**1.314.775**	**1.254.166**	**60.609**	**0**	**-60.609**	**39.468**	**100.077**	**0**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Baten en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de kolom resultaat betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel

Actuele begroting 2013

Programma	Lasten	Baten	Saldo van lasten en baten	Bijdrage algemene middelen	Resultaat voor bestemming	Toevoeging Reserves	Onttrekking Reserves	Resultaat na bestemming
Bewoners en Bestuur	37.924	6.721	31.203	30.865	-338	-155	183	0
Stedelijke Ontwikkeling	209.158	192.223	16.935	54.105	37.170	60.366	23.196	0
Duurzaamheid	18.219	2.322	15.897	8.243	-7.654	0	7.654	0
Bereikbaarheid	115.526	80.043	35.483	-26.411	-61.894	20.749	82.643	0
Openbare Ruimte en Groen	149.717	86.894	62.823	66.084	3.261	5.491	2.230	0
Werk en Inkomen	225.105	171.286	53.820	48.507	-5.313	0	5.313	0
Onderwijs	94.719	22.496	72.223	76.693	4.470	10.062	5.591	0
Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	138.340	11.254	127.085	125.132	-1.953	11	1964	0
Veiligheid	45.400	300	45.100	45.030	-70	0	70	0
Cultuur	47.639	3.392	44.247	45.228	981	3.216	2.235	0
Sport	33.343	6.913	26.431	25.672	-759	1.074	1.834	0
Vastgoed	14.517	22.176	-7.659	-8.828	-1.170	2.366	3.536	0
Algemene Middelen	22.176	570.951	-548.775	-599.873	-51.098	31.378	82.476	0
Algemene Ondersteuning	117.563	6.143	111.420	109.554	-1.866	860	2.726	0
Totaal	**1.269.347**	**1.183.115**	**86.232**	**0**	**-86.233**	**135.418**	**221.651**	**0**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Baten en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de kolom resultaat betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel

Realisatie 2013

Programma	Lasten	Baten	Saldo van lasten en baten	Bijdrage algemene middelen	Resultaat voor bestemming	Toevoeging Reserves	Onttrekking Reserves	Resultaat na bestemming
Bewoners en Bestuur	36.764	8.091	28.673	30.865	2.192	0	183	2.375
Stedelijke Ontwikkeling	266.566	279.363	-12.797	54.105	66.902	56.366	20.199	30.735
Duurzaamheid	8.121	1.247	6.873	8.243	1.369	0	0	1.369
Bereikbaarheid	97.529	78.546	18.983	-26.411	-45.394	16.900	70.055	7.760
Openbare Ruimte en Groen	137.856	91.503	46.353	66.084	19.731	5.491	2.267	16.507
Werk en Inkomen	229.897	185.538	44.359	48.507	4.148	0	5.313	9.461
Onderwijs	87.132	20.847	66.285	76.693	10.409	10.064	5.133	5.478
Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	128.527	11.575	116.952	125.132	8.180	11	1.804	9.973
Veiligheid	45.463	819	44.644	45.030	386	0	0	386
Cultuur	49.466	4.681	44.785	45.228	444	3.216	2.235	-537
Sport	33.712	15.863	17.849	25.672	7.823	1.074	1.572	8.320
Vastgoed	16.296	20.546	-4.251	-8.828	-4.578	2.366	3.798	-3.146
Algemene Middelen	35.790	577.898	-542.108	-599.873	-57.765	30.378	81.977	-6.166
Algemene Ondersteuning	115.267	10.991	104.276	109.554	5.278	860	3.698	8.116
Totaal	**1.288.385**	**1.307.508**	**-19.123**	**0**	**19.123**	**126.726**	**198.234**	**90.630**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Baten en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de kolom resultaat betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel

3.3 Waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa met economisch nut worden gewaardeerd op grond van de aanschafwaarde, verminderd met ontvangsten van derden en afschrijvingen. De afschrijvingen vinden plaats volgens de annuïtaire en lineaire methode. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de vastgestelde tabellen. Investeringen met Maatschappelijk nut met een aanschafwaarde van minder dan 5 miljoen euro worden niet geactiveerd.

Afschrijvingstabel

Materiele vaste activa		Nut		Gebruiksduur (jaren)
Gronden en Terreinen				
20010	Gronden en Terreinen	economisch	niet	n.v.t.
20020	Parkeerterreinen	economisch	lineair	10
20030	25% van de cascowaarde ondergrondse parkeergarage	economisch	niet	n.v.t.
20090	Gronden en terreinen Lopende Investeringen	economisch	niet	n.v.t.
Woonruimten				
21010	Woonruimten	economisch	Annuitair	40
21090	Woonruimten Lopende Investeringen	economisch	niet	n.v.t.
Bedrijfsgebouwen				
22010	Bedrijfsgebouwen (aankoop)	economisch	Annuitair	40
22020	Parkeergarages	economisch	Annuitair	40
22030	Bedrijfsgebouwen (restauratie, levensduurverlengend)	economisch	Annuitair	20
22040	Bedrijfsgebouwen (onderhoudsachtig)	economisch	Annuitair	10
22090	Bedrijfsgebouwen Lopende Investeringen	economisch	niet	n.v.t.
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken				
23010	Aanleg, verbetering en aanpassing van wegen en bruggen	maatschappelijk	Lineair	15
23020	Busbanen	maatschappelijk	Lineair	15
23090	Wegen, Bruggen, Busbanen, Lopende Investeringen	maatschappelijk	niet	n.v.t.
23510	Aanleg, vervanging herstel riolen	economisch	Annuitair	40
23520	Aanleg en Inrichting sportterreinen	economisch	Annuitair	30
23530	Aanleg en Inrichting toplaag sportvelden	economisch	Annuitair	15
23590	Grond-, weg- en waterbouw Lopende Investeringen	economisch	niet	n.v.t.
Vervoermiddelen				
24010	Vervoermiddelen (personen)	economisch	lineair	5
24020	Vervoermiddelen	economisch	lineair	8
24030	Vervoermiddelen	economisch	lineair	10
24040	Vervoermiddelen	economisch	lineair	15
24090	Vervoermiddelen Lopende Investeringen	economisch	niet	n.v.t.

Materiele vaste activa		Nut		Gebruiksduur (jaren)
Machines en installaties				
25010	Machines, gereedschappen, werktuigen etcetera	economisch	lineair	5
25020	Apparatuur Parkeren	economisch	lineair	7
25030	Installaties Parkeren	economisch	lineair	8
25040	Machines Installaties in gebouwen	economisch	Annuitair	10
25050	Gebouwgebonden Installaties in gebouwen	economisch	Annuitair	max 40
25090	Machines, gereedschappen, werktuigen Lopende Investeringen	economisch	niet	n.v.t.
26010	ICT grootschalig, hardware	economisch	Annuitair	7
26020	ICT kleinschalig, hardware	economisch	lineair	5
26090	ICT Lopende Investeringen	economisch	niet	n.v.t.
Onderdelen Hardware				
	Basisdienstverlening/desktop			
26030	OS Werkplek	economisch	Annuitair	5
26031	ICT Apparatuur Infra Inpandig (zoals Thin Client, datacommunicatie en telecommunicatie)	economisch	Annuitair	7
26040	ICT machines (PC's, laptops, Servers en data-opslag)	economisch	Annuitair	5
	Telefonie			
26050	Mobiele ICT apparatuur (telefoons en tablets)	economisch	Annuitair	3
26051	Overig telefonie	economisch	Annuitair	7
26060	Netwerken	economisch	Annuitair	7
26070	Verbindingen ICT-Infrastructuur lang (Netwerk Voorzieningen in en buiten pand tot aan Patchkast)	economisch	Annuitair	10
	Aanvullend beveiliging			
26081	Aanpassen uitbreiden Firewall	economisch	Annuitair	5
26082	Netwerkauthenticatie	economisch	Annuitair	7
Overige materiele vaste activa				
26011	ICT grootschalig, software	economisch	Annuitair	7
26021	ICT kleinschalig, software	economisch	lineair	5
29010	Collectie Bibliotheek	economisch	niet	n.v.t.
29910	Overige mva met maatschappelijk nut	maatschappelijk	Lineair	15
29920	Overige mva met economisch nut Inventaris (bureaus stoelen, kasten)	economisch	lineair	10
29930	Overige mva met economisch nut (waaronder ondergrondse betonputten)	economisch	lineair	20
29940	Overige mva met economisch nut (waaronder casco vaartuigen)	economisch	Annuitair	40
29990	Ov MVA Lopende Investeringen (< 5 miljoen euro)	maatschappelijk	niet	n.v.t.
29991	Ov MVA Lopende Investeringen	economisch	niet	n.v.t.

Contractueel overeengekomen kasstromen met betrekking tot de afkoop van erfpachten worden gewaardeerd tegen een rentepercentage dat:

- voor de duur van de overeenkomst ongewijzigd blijft;
- gelijk is aan het omslagrentepercentage geldend in het jaar waarin de overeenkomst wordt gesloten.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen leningen, verstrekt aan derden (vooral woningbouwcorporaties), worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De belangen in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen, evenals

effecten worden gewaardeerd tegen de kostprijs. Indien deze zaken duurzaam in waarde verminderen, wordt de waarde navenant aangepast.

Voorraden
De voorraad gereed product en handelsgoederen is gewaardeerd tegen marktprijzen. De onderhanden werken worden gewaardeerd tegen kostprijs en verminderd met de al ontvangen voorschotten. De kostprijs bestaat uit directe kosten en eventueel de aan het werk toe te rekenen indirecte kosten en interest.
Voor winstneming op projecten wordt het uitgangspunt gehanteerd dat de winsten pas genomen worden op het moment dat er voldoende zekerheid bestaat over het resultaat.
Voor eventuele verwachte negatieve resultaten op projecten, verliesgevende projecten, wordt zo nodig een voorziening getroffen. Indien lasten van een dergelijk project hoger zijn dan de baten per balansdatum, wordt de getroffen voorziening (deels) als waardecorrectie verantwoord onder de post voorraden.
Tevens zijn alle in exploitatie genomen bouwgronden hieronder verantwoord.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Vorderingen worden tegen de nominale waarde gewaardeerd, onder vermindering van de voorziening dubieuze debiteuren.

Uitzettingen
Hieronder worden de beleggingen verantwoord die, anders dan langlopende effecten, op korte termijn (korter dan een jaar) zijn om te zetten in liquide middelen.

Liquide middelen
De liquide middelen staan ter vrije beschikking en worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa
De posten worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op 2014, maar al in 2013 zijn voldaan, nog te ontvangen bedragen voor 2013 en overige overlopende activa.

Eigen vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves en bestemmingsreserves, evenals het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen
Onder de voorzieningen zijn opgenomen de, op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. Hier zijn tevens de van derden ontvangen (verplicht te besteden) bijdragen opgenomen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Onder de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer worden verstaan de schulden met een oorspronkelijke looptijd van twee jaar of langer. Opgenomen is het oorspronkelijk geleende bedrag minus de aflossingen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Overlopende passiva
De posten worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op 2014, maar al in 2013 zijn ontvangen, nog te betalen bedragen voor 2013 en overige overlopende passiva.

3.4 Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut	Boekwaarde 31-12-2012	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Des / investeringen	Boekwaarde 31-12-2013
Gronden en terreinen	211.835	898	0	-545	210.392
Bedrijfsgebouwen	544.465	16.016	2.646	56.972	582.775
Vervoermiddelen	8.479	2.211	0	1.777	8.045
Machines, apparaten en installaties	68.530	11.381	0	8.140	65.289
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	74.300	3.668	14.586	28.477	84.523
Overige materiële activa	343.316	5.214	6.699	97.975	429.378
Totaal	**1.250.925**	**39.388**	**23.931**	**192.796**	**1.380.402**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

In 2013 is bijna 193 miljoen euro geïnvesteerd in materiële vaste activa. Daartegenover stonden bijna 40 miljoen euro aan afschrijvingen en bijna 24 miljoen euro aan bijdragen van derden. Per saldo namen de materiële vaste activa daardoor toe met 130 miljoen euro. De uitgaven van de grootste afgeronde projecten van 2013 worden hieronder gespecificeerd.

In 2013 afgeronde projecten	Bedrag
Riolering 2013	20.446
Cluster Duurstedelaan	11.919
3 VSO scholen Europalaan	11.681
Zwembad Krommerijn	9.977
Sportpark Aziëlaan	7.423
Gebouw P+R De Uithof	6.676
Parkeergarage Centrum Maliebaan	3.873
Nieuwbouw Anne Frankschool	3.825
Nieuwbouw Johannes XXIII	3.446
Ondergrondse containers	3.065
v. Asch van Wijckskade 28-30	2.931
ICT-infrastructuur	2.459
Van Geheim naar Publiek Geheim (forten)	2.250
Marezaal	2.159
Verbouwing zwembad Den Hommel	1.873
Vervanging parkeerautomaten 2013	1.749
Aanschaf voertuigen SW 2013	1.531
Rolstoelen en scootmobielen	1.216
Plesmanlaan (de Pyramide)	1.157

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Met betrekking tot nog lopende investeringsprojecten is voor ruim 442 miljoen euro geactiveerd. Zie onderstaande tabel voor een specificatie van de grootste lopende investeringsprojecten.

Grootste uitgaven lopende investeringen	Bedrag
Stadskantoor aankoop	204.682
Muziekpaleis	122.941
Stadskantoor middelen ICT en facilitair	51.154
Renovatie Krommerijn	11.370
Gerrit Rietveldcollege	9.755
Parkeergarage Vaartserijn	8.056
Hoge Weide, school op de groene Alm	4.781
Gymzalen Ten Veldestraat	3.923
Maatregelen binnenmilieu/energiebesparing 20 scholen	3.601
Marcusschool op de Mayadreef	3.283
Basisschool Op Dreef	3.267
Nieuwbouw Luc. Stevensschool, Marco Pololaan	2.474
Nieuwbouw dr. Bosschool (+gymzaal)	1.307

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Financiële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2013
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	6.044	6.205
Leningen aan woningbouwcorporaties	9.753	8.373
Leningen aan overige verbonden partijen	3	1
Overige langlopende leningen	56.118	57.944
Uitzettingen met een rentetypische looptijd van > 1 jaar	225.086	50.008
Bijdrage aan activa van derden	8.861	8.473
Totaal	**305.866**	**131.004**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

De opbouw van de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen zijn als volgt.

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2013
NV Bank Nederlandse Gemeenten	77	77
BV Muziekcentrum	16	16
Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel	2	2
Vitens BV	36	36
GEM Vleuterweide CV	1.725	1.725
GEM Vleuterweide Beheer BV	9	9
Gemeente Vleuten-De Meern zelfstandig BV	18	18

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2013
Houdstermaatschappij Remu	47	47
Houdstermaatschappij GCN	6	6
Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok	2.162	2.232
Utrechtse Maatschappij voor Stadsherstel NV	903	903
Utrecht Vernieuwt	18	18
Coöperatie Wigo4it	25	25
Wijkontwikkelingsmaatschappij Kanaleneiland	1.000	1.000
UW Holding BV	0	91
Totaal	**6.044**	**6.205**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Leningen woningbouwcorporaties

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2013
Bo-Ex	1.208	777
Mitros	4.395	3.447
KABU	157	123
Utrechts Restauratiefonds	3.993	4.026
Totaal	**9.753**	**8.373**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

De leningen aan woningcorporaties zijn merendeels gerelateerd aan erfpachten. Dit geldt niet voor 3,4 miljoen euro aan leningen aan Mitros die een overblijfsel zijn van de leningen aan het voormalig gemeentelijk woningbedrijf. Op deze laatste portefeuille heeft Mitros in 2013 bijna 1,0 miljoen euro contractueel afgelost.

Overige langlopende leningen

De belangrijkste leningen zijn aan erfpacht gerelateerde leningen Hoog Catharijne, Leningen verstrekt aan Stimuleringsfonds Utrecht en Memid BV. De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door het verstrekken van leningen aan de Stichting Energie Transitie en aan diensten die in 2013 geprivatiseerd zijn.

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

In de loop van 2013 is voor 175 miljoen euro aan langjarige beleggingen uitgelopen. Ultimo 2013 is er totaal 50 miljoen euro langjarig belegd tot 2016 bij een bank met een (ten tijde van het sluiten van de belegging) AAA-rating.

Bijdrage aan activa van derden

De gemeente kan bijdragen aan activa van derden activeren als:

- Er sprake is van een investering door een derde
- De investering bijdraagt aan de publieke taak
- De derde zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op de overeengekomen wijze
- Bij in gebreke blijven de bijdrage kan worden teruggevorderd of recht kan doen gelden op het betreffende activa.

De gemeente heeft aan derden de onderstaande investeringsbijdragen verstrekt:

Omschrijving	Stand 31-12-2012	Vermeer-dering	Bijdragen van derden	Afschrijving	Stand 31-12-2013
Museum Van Speelklok tot Pierement	399	0	0	77	322
Huis voor Amateurkunst	102	0	0	15	87
Werkruimten Draaiweg	102	0	0	13	89
Mil. Barak Fort Blauwkapel	158	0	0	22	136
Klein Geertekerkhof 6	51	0	0	8	43
Volkstuin Gageldijk	28	0	0	3	25
Peuteropvang / voor-scholen	939	0	0	118	821
Kinderopvang	505	0	0	49	456
Werkruimten Mariëndaalstraat	124	0	0	13	111
Aanpassing Stefanuskerk	3.159	0	0	214	2.945
Werkruimte Kokerloods	228	0	0	21	207
Loevenhoutsedijk en atelierwoningen	693	1.650	1.650	0	693
Nieuw Welgelegen	1.209	0	0	100	1.109
Atelierwoning Leidsche Rijn	917	0	0	67	850
Uitbreiding Induna	247	0	0	16	231
Kleedkamers vv De Meern	0	150	0	2	148
SWK Lange Nieuwstraat 7	0	200	0	0	200
Totaal	**8.861**	**2.000**	**1.650**	**738**	**8.473**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Voorraden

Onderhanden werk

Het saldo onderhanden werk betreft de saldi van de lopende grondexploitaties, de gronden en panden die op korte termijn worden opgenomen in een grondexploitatie en de door derden gefinancierde investeringsprojecten. Jaarlijks wordt het verschil tussen de lasten en baten aan deze posten toegevoegd of onttrokken. Bij de afsluiting van de grondexploitatie of het project wordt het saldo als resultaat genomen. Met ingang van 2007 worden, conform de voorschriften BBV, de getroffen risicovoorzieningen, voor zover noodzakelijk, in mindering gebracht op het saldo van de betreffende grondexploitatie.

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2013
Grondexploitatie Leidsche Rijn	160.671	97.058
Grondexploitatie Stationsgebied	-8.671	36.520
Grondexploitaties binnenstedelijk	17.793	32.912
Strategische verwerving / voorraadfunctie	210	207
Projecten overig	4.416	3.927
Voorziening grondexploitatie Leidsche Rijn	-43.564	-41.764
Voorziening grondexploitatie Stationsgebied	0	-36.520
Voorziening grondexploitatie binnenstedelijk	-20.020	-23.424
Totaal	**110.835**	**68.916**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

De geactiveerde uitgaven met betrekking tot de grondexploitaties Leidsche Rijn, Stationsgebied en binnenstedelijke complexen.

Grondexploitaties	Boekwaarde 31-12-2012	Investeringen	Inkomsten	Boekwaarde 31-12-2013	Voorzieningen verlies latend complex
Leidsche Rijn	160.671	51.139	114.752	97.058	41.764
Stationsgebied	-8.671	65.097	19.906	36.520	36.520
Binnenstedelijk					
Van Lieflandlaan	1.025	157	0	1.182	0
Ontwikkeling Voordorp Zuid	9.634	7.632	381	16.885	0
Gerrit Rietveld College	2.619	859	267	3.211	0
Dichterswijk West	-14.820	10.423	-19	-4.378	0
Uitbreiding bedrijventerrein Overvecht	-1.672	-11	58	-1.741	0
Talmalaan	-4.333	115	24	-4.242	0
Oudenrijn West	-2.752	768	707	-2.691	0
Kop van Lombok	-950	2.330	550	829	0
Orinocodreef	-2.097	-52	143	-2.293	0
Bruisdreef	-1.069	343	27	-754	0
BEFU terrein	1.141	255	0	1.396	-1.396
Maliesingel 75-76; DELA terrein	3.380	219	0	3.598	-2.067
Centrumplan De Meern	1.568	1.194	0	2.762	-743
Centrum Kwadrant Overvecht	9.595	782	0	10.377	-5.166
Menno van Coehoorn/Stieltjesstraat	1.095	221	378	939	-928
Hart van Hoograven	-2.013	728	0	-1.285	
As Kanaleneiland	7.936	388	0	8.325	-3.613
Van Heukelomlob	256	744	675	325	-297
Kern Vleuten	3.795	1.191	0	4.986	-4.986
Ledig Erf	1.611	377	113	1.875	-1.875
Hoogstraat	1.076	57	0	1.133	-1.133
Ikea	629	2.394	5.906	-2.883	0
Victor Hugo Plantsoen	0	16	3.900	-3.884	0
Overige projecten	2.142	2.783	5.684	-760	-1.219
Totaal binnenstedelijk	**17.793**	**33.911**	**18.793**	**32.912**	**-23.424**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Grondexploitaties	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Verwacht exploitatie-resultaat
Leidsche Rijn	579.000	1.041.984	41.764
Stationsgebied	315.393	305.682	9.711
Binnenstedelijk	82.239	125.627	-10.585

Gronden niet in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2012	Inves-teringen	Desinves-teringen	Naar gronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2013
Totaal strategische verwervingen	52	328	11	-328	41
Totaal voorraadfunctie	159	38	1	-29	167
Totaal anticiperende verwervingen	3.737	-82	0	0	3.655
Totaal OHW niet grondexploitatie	679	8.131	8.538	0	272
Totaal gronden niet in exploitatie	4.627	8.415	8.550	-357	4.135

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Dit betreft met de fiscus te verrekenen BTW voor een bedrag van 71,1 miljoen euro.

Overige Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Dit betreft het openstaande debiteurensaldo.

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2013
Bijstandsdebiteuren	33.474	34.244
Voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren	-24.267	-25.239
Overige debiteuren	63.702	79.642
Voorziening dubieuze overige debiteuren	-10.179	-9.214
Totaal	**62.729**	**79.433**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Overlopende activa

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2013
Geldstromen onderweg	90	1.379
Vooruitbetaalde bedragen	4.820	6.727
Nog te ontvangen bedragen	40.434	120.341
Overige overlopende activa	2.340	2.533
Totaal	**47.684**	**130.980**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Vooruitbetaalde bedragen

Deze 6,727 miljoen euro moet in de toekomstige jaren (ná 2013) nog ten laste van de exploitatie worden gebracht. Het betreft voornamelijk kosten of termijnen die vooruit werden betaald zoals contractueel overeengekomen is, zoals huurtermijnen.

Nog te ontvangen bedragen

Dit betreft posten die na balansdatum nog worden afgerekend, gefactureerd of verrekend. Ook hier geldt dat naast een aantal grote posten een veelvoud aan kleinere is verantwoord. De belangrijkste posten worden vermeld in onderstaande tabel.

Omschrijving	Bedrag
Juridisch nog te leveren grond	66.074
Canons Hoog Catharijne	6.136
BRU	30.090
Overige posten	18.041
Totaal	**120.341**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Eigen Vermogen

Reserves

Omschrijving	Stand per 31-12-2012	Toevoeging	Onttrekking	Resultaat 2012	Stand per 31-12-2013
Algemene dekkingsreserve	63.733	-51.249	60.354	57.528	9.658
Totaal algemene reserve	46.641	90.358	39.645	-49.666	47.688
Totaal Algemene reserve	**110.374**	**39.109**	**99.999**	**7.862**	**57.346**
Bestemmingsreserves	**431.429**	**88.067**	**98.753**	**78.052**	**498.795**
Totaal reserves	**541.803**	**127.176**	**198.752**	**85.914**	**556.141**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Bovengenoemde stortingen in en onttrekkingen aan reserves zijn in overeenstemming met de door de gemeenteraad genomen besluiten.

Algemene reserves

De algemene reserves bestaat uit 2 onderdelen; de algemene reserve en de algemene dekkingsreserve.

Algemene reserve

In 2008 zijn diverse tijdelijke stallingposten uit de algemene reserve geëlimineerd. De reserve is daarmee teruggebracht tot de zuivere vorm van gemeentebreed weerstandsvermogen. De noodzakelijke hoogte daarvan wordt jaarlijks bepaald in de risicoparagraaf bij de programmabegroting. Renteopbrengsten van de algemene dekkingsreserve worden aangewend als algemeen dekkingsmiddel van de programmabegroting. Het resterende deel fungeert als tijdelijke stallingsplaats voor concernbrede reserves waaronder egalisaties van de meerjarenraming.

Algemene dekkingsreserve

De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor concernbrede reserveringen zoals egalisatie van de meerjarenraming. Het saldo genereert rente-inkomsten. De rente-inkomsten over de algemene dekkingsreserve zijn structureel opgenomen in de exploitatie

Bestemmingsreserves

Programmareserve	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2013
Bewoners en Bestuur	7	-2
Stedelijke Ontwikkeling	54.780	67.907
Duurzaamheid	12.378	15.954
Bereikbaarheid	73.837	67.439
Openbare Ruimte en Groen	6.297	16.779
Werk en Inkomen	2.449	11.771
Onderwijs	22.138	22.837
Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	7.216	6.858
Veiligheid	552	252
Cultuur	5.977	3.636
Sport	3.949	3.137
Vastgoed	10.580	10.227
Algemene Middelen en Onvoorzien	21.618	32.043
Algemene Ondersteuning	13.035	19.427
Reserves ten bate van vaste activa	196.615	220.530
Totaal bestemmingsreserves	**431.429**	**498.795**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Voor een toelichting per programmareserve verwijzen wij u naar de financiële bijlagen.

Voorzieningen

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2013
Risicovoorzieningen	98.857	66.806
Egalisatievoorzieningen	7.580	7.734
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen	26.212	20.115
Totaal	**132.650**	**94.655**

Bedragen zijn in duizenden euro.

Voor een toelichting per voorziening verwijzen wij u naar de financiële bijlagen.

Risicovoorzieningen

Risicovoorzieningen hebben betrekking op gekwantificeerde risico's, niet zijnde de risico's over de apparaatskosten. De grootste voorzieningen per 31 december 2013 betreffen de Grondexploitaties, zie hiervoor onderstaande tabel:

Voorzieningen Grondexploitaties	Bepaald op	Waardecorrectie op Onderhanden Werk 31-12-2013	Niet benut op peildatum 31-12-2013
Stationsgebied	76,7	36,5	40,2
Leidsche Rijn	41,8	41,8	0
Binnenstedelijk	35,9	23,4	12,5
Totaal	**154,4**	**101,7**	**52,7**

Bedragen zijn in miljoenen euro’s.

Egalisatievoorzieningen

Onder deze noemer worden de voorzieningen verantwoord die zijn ingesteld om de lasten aan een aantal opeenvolgende jaren te kunnen toerekenen. Enkele grote egalisatievoorzieningen zijn:

- Grondbank 2,3 miljoen euro.
- Wethouderspensioenen: 3,7 miljoen euro.

Van derden ontvangen bestemmingsbedragen

- Dit zijn gelden die nog niet zijn besteed maar die onder strikte voorwaarden zijn verkregen van derden, zoals rijks- of provinciale overheid. Deze gelden zijn in 2013 met 6 miljoen euro afgenomen met als belangrijkste mutatie de afname bijdragen ISV-gelden van 4,0 miljoen euro.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van binnenlandse banken
De onderhandse leningen zijn opgenomen bij diverse banken.

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2012	Boekwaarde 31-12-2013
Diverse leningen bij banken	647.534	690.519

Bedragen zijn in duizenden euro's.

In 2013 is voor 305 miljoen euro aan langlopende leningen aangetrokken. Voor 80 miljoen euro had dit betrekking op een langlopende renteswap in combinatie met korter lopende financiering. Op bestaande leningen werd contractueel 261 miljoen euro afgelost. In 2013 bedroeg de rentelast op langlopende leningen bij banken bij decentrale overheden 22,4 miljoen euro. Een uitgebreide toelichting is opgenomen in de paragraaf Financiering.

Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren

Dit betreft de leningen van de wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok voor 2,232miljoen euro. Daarnaast is dit jaar voor 70 miljoen euro langlopend aangetrokken bij Provinciale Overheden.

Door derden belegde gelden

De beleggingen door derden betreft het Personeelsfonds ter hoogte van 0,7 miljoen euro en UW Holding B.V voor 1,4 miljoen euro.

Waarborgsommen

De waarborgsommen per 31 december 2013 betreffen:

Omschrijving	boekwaarde 31-12-2012	boekwaarde 31-12-2013
Intentieovereenkomsten in Leidsche Rijn	1.833	2.216
Zekerstelling bij verhuur van panden	2.205	1.767
Overige waarborgen	481	464
Totaal	**4.519**	**4.447**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Naast de opgenomen daggeldleningen (35 miljoen euro) en de opgenomen kasgeldleningen (93,5 miljoen euro), betreft dit voornamelijk openstaande bedragen verschuldigd aan crediteuren per 31 december.

Overlopende passiva

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2012	boekwaarde 31-12-2013
Vooruit ontvangen bedragen	79.333	62.378
Nog te betalen bedragen	51.186	55.123
Geldstromen onderweg	1.480	3.301
Overige overlopende passiva	20.096	19.127
Totaal	**152.095**	**139.929**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Vooruit ontvangen bedragen

Dit betreft een groot aantal posten zoals investeringsbijdragen, recettes cultuurdiensten, subsidies etcetera.

Omschrijving	Bedrag
Vooruitontvangen andere overheden	52.506
Bijdragen woningcorporaties ten behoeve van wijkactieprogramma's	3.263
Parkeergelden	1.380
Overig	5.229
Totaal	**62.378**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Vooruitontvangen andere overheden	Saldo 31-12-2012	Stortingen	Onttrek-kingen	Saldo 31-12-2013
Topper Lage Weide / Revitalisering bedrijventerreinen	1.165	0	490	675
Bodemsanering Nedereindse Plas	1.021	0	632	389
Woningbouwprojecten Senter Novem	2.786	0	669	2.117
RAP/SFBW subsidies	5.591	371	2.642	3.320
ISV III	13.270	0	13.270	0
FES 3	23.102	456	15.832	7.726
FES 4	15.604	10.859	0	26.463
Ondiep	627	0	171	456
Overvecht	140	0	140	0
Civitas	844	1.679	2.523	0
Vleermuiskasten	0	15	0	15
Papendorp Express	0	64	49	15
KPWBS Centrumgebied Kanaleneiland	289	0	200	89
Wijkeconomie Klein Onderschap	731	0	0	731
Bedrijventerrein Overvecht	47	0	0	47
Utrechts Techniek talent	38	0	0	38
Zachte Landingsgelden Pieken	808	383	0	1.191
Toeristische Marketing en Promotie 2014	0	128	0	128
Maatregel Provincie MN Beter Benutten	0	977	867	110
Doortrekken fietsstructuur Groenedijk in Leidsche Rijn	0	147	0	147
Bonus Begeleid Werken	84	29	30	83
Inrichten loket Inschrijfvoorziening RNI	0	165	97	68
FES ten behoeve van Knips	0	4.400	1.210	3.190
Kansen voor West	-382	2.581	1.760	439
NOC NSF	25	0	25	0
Kwalificatieplicht achttien jarigen	299	1.384	1.512	171
Bestuursakkoord OAB-VVE/ Verlengde Leertijd	2.264	18.637	16.436	4.465
Project (niet vrij) blijvend aan het werk	45	0	0	45
Aanvullende hulpverlening SOA/Sense jongerenspreekuren en curatieve SOA-zorg	591	339	591	339
Landelijke implementatie Vaccinatie risicogroepen	5	0	5	0
VoorZorg, betere kansen voor de Utrechtse Jeugd	161	29	161	29
VWS M en G artsen	56	20	56	20
SIZU	37	0	37	0
Participatiebudget	427	0	427	0
HAP bus	19	0	19	0
FPU	10	0	10	0
Totaal	**69.704**	**42.663**	**59.861**	**52.506**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Nog te betalen bedragen
Een specificatie is opgenomen in onderstaande tabel. Het betreft in 2013 en voorgaande jaren aangegane verplichtingen en al uitgevoerde werken waarvan de factuur op balansdatum nog niet was ontvangen.

Omschrijving	Bedrag
Overlopende rente	10.845
BTW aangifte 2013	11.389
Loonheffing en premies Sociale Zaken en Werkgelegenheid	2.923
Gemeentelijke belastingen / heffingen	2.213
Overige posten	27.753
Totaal	**55.123**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Overige overlopende passiva
Deze posten worden na de balansdatum afgewikkeld. Onderstaand treft u een specificatie aan.

Omschrijving	Bedrag
Afdracht premies ABP en zorgverzekeringswet	3.909
Afdracht loonheffing	11.567
Overige bedragen	3.651
Totaal	**19.127**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

3.5 Gebeurtenis na balansdatum

De gemeente doet op een aantal percelen in Leidsche Rijn bodemonderzoek en is daarover in gesprek met de betreffende bewoners. Over de uitkomsten van dat onderzoek en de mogelijke consequenties worden zij nog nader geïnformeerd.

3.6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Ultimo 2013 bedroeg het totaal van de gegarandeerde geldleningen 2,114 miljard euro. Het overgrote deel (2,076 miljard euro) heeft betrekking op gegarandeerde geldleningen aan woningbouwcorporaties die geborgd zijn door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. In tegenstelling tot voorgaande jaren houden we rekening met de niet uit de balans blijkende verplichtingen betreffende de investeringen. In Hoofdstuk 2.3 van deze Jaarstukken zijn de geautoriseerde investeringsprojecten voor de verschillende programma's opgenomen, het gaat om een bedrag van 1,2miljard euro. Hiervan zijn Stationsgebied en Bereikbaarheid de grootste. Ultimo 2013 is aan deze projecten 0,8 miljard euro uitgegeven. Voor een deel van het restantbedrag van 0,4 miljard euro zijn we verplichtingen naar derden aangegaan, die niet op de balans als zodanig zijn opgenomen. Het nog openstaande investeringsbedrag is volledig van financiële dekking voorzien. In de toelichting op de Balans, Hoofdstuk 3.4 van deze Jaarstukken zijn onder de post Voorraden de nog te maken kosten voor de lopende, door de gemeenteraad goedgekeurde grondexploitaties opgenomen, het gaat om een bedrag van 1,0 miljard euro. Hiervan zijn Stationsgebied en Leidsche Rijn de grootste. Voor een deel van dit bedrag van 1,0 miljard euro zijn we verplichtingen naar derden aangegaan, die niet op de balans als zodanig zijn opgenomen. De grondexploitaties zelf zijn sluitend, dan wel er is een voorziening getroffen voor verlies. Het risico van de aangegane verplichtingen op investeringen en lopende grondexploitaties is dus minimaal. De Gemeente Utrecht heeft voor ongeveer 19,2 miljoen euro per jaar aan huurcontracten voor de huisvesting (inclusief servicekosten) afgesloten. Daarnaast zijn er contracten voor schoonmaak afgesloten voor een bedrag van 1,2 miljoen euro per jaar. Ook zijn er nog contracten voor de beveiliging van 1,1 miljoen euro, catering van 0,7 miljoen euro, printeronderhoud van 0,5 miljoen euro en energie/gas van 0,9 miljoen euro per jaar afgesloten. Daarnaast zijn er leaseverplichtingen aangegaan voor voertuigen tot een bedrag van 2,0 miljoen euro.

3.7 Toelichting op de programmarekening

3.7.1 Resultaat

De Gemeente Utrecht sluit het jaar 2013 af met een voordelig resultaat na bestemming van 90,630 miljoen euro. Een groot deel van dit per saldo voordelige resultaat is opgebouwd uit voordelen op de onderdelen Stedelijke ontwikkelingen en Openbare Ruimte en Groen. Beperkte nadelen zijn er op de programma's Vastgoed en Algemene Middelen. Bij het raadsvoorstel van deze jaarstukken doen wij voorstellen voor de inzet van dit resultaat (de zogenoemde bestedings- en dekkingsvoorstellen).

In onderstaande tabel is weergegeven hoe het resultaat is opgebouwd.

Resultaat na bestemming	Bedrag
Algemene Ondersteuning	8.116
Algemene Middelen	-6.166
Werk en Inkomen	9.461
Openbare ruimte en groen	16.507
Bereikbaarheid	7.760
Sport	8.320
Jeugd, Welzijn en volksgezondheid	9.973
Duurzaamheid	1.369
Onderwijs	5.478
Bewoners en Bestuur	2.375
Cultuur	-537
Veiligheid	386
Vastgoed	-3.146
Stedelijke Ontwikkeling	30.735
Totaal	**90.630**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Hieronder worden de resultaten van de programma's op hoofdlijnen toegelicht. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar de financiële toelichting in de programma's bij het onderdeel 'wat heeft dat gekost?'.

Algemene ondersteuning

De kosten die gemaakt worden ter ondersteuning van het primaire proces worden verantwoord in het programma Algemene Ondersteuning. Het gaat hier om de kosten van BCS en de Interne Bedrijven (concernoverhead).
Het resultaat van het programma Algemene Ondersteuning bedraagt 8,116 miljoen euro positief, bestaande uit een voordeel van 1,886 miljoen euro van de BCS een positief resultaat van 6,230 miljoen euro van de Interne Bedrijven.

Het voordeel van 1,886 miljoen euro van de BCS wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Een nadeel van 0,79 miljoen euro op de salariskosten van de medewerkers die vanwege de reorganisatie per 1-1-2013 overplaatsbaar zijn. Hiervoor is geen budget beschikbaar.
- In de Voorjaarsnota 2011 zijn in enkele jaarsnedes meerjarig middelen beschikbaar gesteld voor het programma Bedrijfsvoering. Van de beschikbare gestelde middelen 2013 is 0,761 miljoen euro niet in dit jaar uitgegeven. Deze middelen zijn al toegewezen aan doorlopende projecten.
- In de Voorjaarsnota 2013 zijn twee jaarsnedes van 0,65 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het programma Organisatievernieuwing. In 2013 is een bedrag van 0,085 miljoen euro niet uitgegeven. Het zwaartepunt van de kosten ligt in de eerste maanden van 2014.
- Het toegekende budget voor het meerjarige programma ICT investeringsprogramma loopt niet synchroon met het uitgavenpatroon. Het jaar 2013 laat een nadelig resultaat op het incidentele budget op van 1,9 miljoen euro. Van het structurele budget is 2,853 miljoen euro niet in dit jaar besteed.

- De niet begrote kosten op het Europese subsidieprogramma Kansen voor West bedragen 1,257 miljoen euro. Hiervan wordt 1,119 miljoen euro gedekt door inkomsten. Het restant betreft de kosten voor cofinanciering van 0,138 miljoen euro. We stellen voor om dit bedrag te onttrekken aan de desbetreffende bestemmingsreserve.
- In de Voorjaarsnota 2010 is besloten om de uitgaven met betrekking tot de gemeentelijke accountantskosten buiten het uitgavenplafond te plaatsen. Wij stellen daarom voor het bedrag van 0,051 miljoen euro en laste van de concern te brengen.
- De baten van concernoverhead BCS zijn 1,223 miljoen euro hoger dan geraamd. Dit voordelige saldo is bijna helemaal toe te schrijven aan het feit dat de inkomende EFRO-subsidie (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) voor Kansen voor West niet begroot was. Dat leidt tot een voordelig saldo van 1,119 miljoen euro. Deze subsidie wordt besteed aan projecten in het kader van het programma Kansen voor West.
- Er heeft bij de BCS een niet begrote onttrekking van 1,057 miljoen euro aan de Vaste Activa Reserve van het ICT Investeringsprogramma plaatsgevonden om de afschrijvingskosten van de al afgeronde investeringen te dekken. In de overhead van een van de overige organisatieonderdelen is er 0,085 miljoen euro minder aan reserves onttrokken dan begroot.

Het positief resultaat van de Interne bedrijven bedraagt 6,230 miljoen euro. Oorzaken hiervan zijn vooral:
- De storting in de reserve huurharmonisatie van 6,000 miljoen euro is nog niet verwerkt in de realisatie. In de realisatie wordt gestuurd op dit resultaat. De reserve huurharmonisatie is ingezet ter dekking van de incidentele kosten.
- Het eigen risico met betrekking tot de brandverzekering is in 2013 niet aangesproken. Hierdoor zijn de lasten 1,400 miljoen euro lager.
- De netto uitgaven aan personele lasten zijnde vaste formatie, inhuur derden, overplaatsbaren en daar tegenoverstaande interne inkomsten zijn per saldo 2.506 miljoen euro hoger dan begroot.
- De baten van Interne Bedrijven zijn 1,116 miljoen euro hoger dan geraamd. Het betreft incidentele, in de loop van het jaar ontstane niet begrote opbrengsten van uiteenlopende aard zoals detacheringopbrengsten personeel (0,300 miljoen euro) incidentele teruggaaf omzetbelasting en incassovergoedingen (0.300 miljoen euro), dienstverlening derden (0,400 miljoen euro) en overig (0,116 miljoen euro).

Algemene middelen en onvoorzien

Algemene middelen en onvoorzien omvat de vrij besteedbare middelen waarover de gemeente beschikt. Hieronder vallen bijvoorbeeld de uitkering uit het Gemeentefonds en de belastingen (met uitzondering van de parkeerbelasting). Het negatieve resultaat op algemene middelen en onvoorzien van 6,166 miljoen euro is als volgt opgebouwd.

Algemene middelen en onvoorzien	Bedrag
Onroerendezaakbelasting	1.114
Precario Precario-, toeristen-, hondenbelasting	-332
Uitkering Gemeentefonds	1.898
Langlopende geldleningen	1.578
Stelposten	-4.766
Budgetstructuur Leidsche Rijn	-884
Overig resultaat en onvoorzien	-4.774
Totaal	**-6.166**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Onroerende-zaakbelastingen

De lasten bedragen 0,712 miljoen euro meer dan begroot. Dit nadeel wordt vooral veroorzaakt door een nadelig saldo van 0,633 miljoen euro op de voorbereidingskosten in verband met de overgang van gemeentebelastingen naar de nieuwe belastingorganisatie BghU per 1 januari 2014. Daarnaast is er een nadeel op de proceskosten 2013 voor een bedrag van 0,064 miljoen euro en overige kleine verschillen van in totaal 0,015 miljoen euro.

De baten bedragen 1,826 miljoen euro meer dan begroot. Dit voordeel is hoofdzakelijk ontstaan uit het voordelige saldo belastingjaar 2013 als gevolg van waardeontwikkeling 0,655 miljoen euro; daarbij bedroeg het voordeel op niet-woningen 0,783 miljoen euro en het nadeel op woningen 0,128 miljoen euro. Verder een voordelig verschil van 0,063 miljoen euro in het belastingjaar 2013 als gevolg van nieuwbouw en verbouwingen; een voordelig saldo uit de

afwikkeling van voorgaande belastingjaren voor in totaal 1,1 miljoen euro. Dit bestaat uit een voordeel van 1,5 miljoen euro door meer belasting dan geraamd en een nadeel van 0,4 miljoen euro als gevolg van oninbaarheid en vermindering en de doorwerking daarvan op belastingjaar 2013.

Precario-, Toeristen- en Hondenbelasting

De lasten bedragen 0,066 miljoen euro meer dan begroot. Dit nadeel wordt veroorzaakt door kwijtschelding hondenbelasting voor in totaal 0,027 miljoen euro en een nadeel op doorberekende voorbereidingskosten c.a. implementatie BghU en bedrijfsvoeringskosten Gemeentebelastingen 0,039 miljoen euro.

De baten bedragen 0,266 miljoen euro minder dan begroot. Een nadeel van 0,198 miljoen euro op toeristenbelasting is het gevolg van het abusievelijk dubbel in de begroting opnemen van meeropbrengst van 0,150 miljoen euro en daarnaast afnemende inkomsten uit overnachtingen van 0,048 miljoen euro. Op Precariobelasting is een nadeel van 0,1 miljoen euro ontstaan als gevolg van oplopende ontheffingen en oninbaarheid. Op Hondenbelasting is 0,031 miljoen euro meer ontvangen als gevolg van de toename van het hondenbestand.

Uitkering Gemeentefonds

De baten uit het Gemeentefonds laten ten opzichte van de begroting een voordeel zien van 1,9 miljoen euro. Dit is als volgt te verklaren:

- De normeringsystematiek volgt het samen trap op - trap af - principe van de rijksuitgaven. Dit geeft ten opzichte van de begroting een nadeel van 4,5 miljoen euro.
- De ontwikkeling in volumes door de (extra) groei van de stad. In 2013 leidt deze ontwikkeling tot een voordeel van 2,3 miljoen euro.
- Een positieve bijstelling van de jaren 2011 en 2012. De volumegegevens waarmee de algemene uitkering wordt bepaald staan nog niet stil. Hierdoor wijzigt de algemene uitkering voor de achterliggende jaren. Dit levert een voordeel op van 1,4 miljoen euro.
- Daarnaast zijn er nog ontvangen uitkeringen toegevoegd die met de diverse beleidsprogramma's dienen te worden verrekend; de zo geheten corresponderende posten. DIt levert een stijging op van in totaal 2,7 miljoen euro. Deze worden één op één overgeheveld naar het betreffende programmabudget. Wij verwijzen u hiervoor naar de bijlage corresponderende posten en de bestedings- en dekkingsvoorstellen.

Bij de tweede bestuursrapportage werd er nog rekening gehouden met een nadeel van circa 6,0 miljoen euro. Dit grote nadeel is gecompenseerd door extra accres als gevolg van het Herfstakkoord van circa 2,4 miljoen euro. En de boven al genoemde voordelen met betrekking tot volume-ontwikkelingen (2,3 miljoen euro en 1,4 miljoen euro).

Langlopende leningen

De baten bij langlopende leningen waren 2,583 miljoen euro hoger dan begroot en de lasten 1,005 miljoen euro hoger. Per is het resultaat 1,578 miljoen euro voordelig.

Het voordelig resultaat van 1,578 miljoen euro is als volgt te verklaren:

- een voordeel op de baten van verstrekte leningen en van lange beleggingen van 0,355 miljoen euro. Voor 0,267 miljoen euro heeft dit betrekking op de boekwinst die werd gerealiseerd door de verkoop van de stukken met betrekking tot het grootboek nationale schuld. Voor 0,088 miljoen euro betreft dit nog niet in de begroting opgenomen rentebaten van de renteswaps.
- een voordeel van 0,281 miljoen euro vanwege een rentevergoeding van de belastingdienst bij teruggaaf van compensabele BTW.
- een voordeel van 1,230 miljoen euro op de interne rente. Interne rentekosten worden toegerekend aan materiële vaste activa en aan de grondexploitaties voor de positie per 31 december van het voorgaande boekjaar. Deze positie was hoger dan waarmee bij de begroting rekening is gehouden.
- een nadeel van 0,317 miljoen euro op rentelasten doordat een hoger bedrag aan langlopende leningen is aangetrokken dan begroot.
- overige kleine verschillen voor in totaal 0,029 miljoen euro voordelig

Voor een nadere toelichting bij financiering verwijzen wij u naar paragraaf 2.4 Financiering van deze jaarstukken 2013.

Dividenden

Het resultaat op dividenden was in 2013 in totaal 0,633 miljoen euro lager dan begroot. Dit is het gevolg van lagere uitkeringen dan geraamd van de BNG en van Vitens.

Algemene stelposten

De algemene stelposten laten ten opzichte van de begroting een nadelig verschil zien van 5,757 miljoen euro bij de lasten en een voordelig verschil van 0,991 miljoen euro bij de baten. Dit is als volgt te verklaren:

- Een bedrag van 6,0 miljoen euro betreft begrote kosten van het stadskantoor onderdeel stenen en middelen. Ter financiële dekking zijn in 2013 beschikbaar gekomen middelen uit de reserve huurharmonisatie voor in totaal 6,0 miljoen euro opgenomen. De verrekening moet nog plaatsvinden. Tegenover dit nadeel staat in het programma Algemene Ondersteuning een voordeel van 6,0 miljoen euro. Wij verwijzen u hiervoor naar de bestedings- en dekkingsvoorstellen.
- Een voordeel van 0,263 miljoen euro doordat het totale bedrag aan FPU-uitkeringen lager was dan begroot.
- Een niet begroot eenmalig voordeel van 1,055 miljoen euro door terugontvangst van basispremies WAO/WIA. Genoemd eenmalig voordeel bij werkgeverslasten zullen wij betrekken bij de integrale afwegingen bij Voorjaarsnota 2014.
- Overige kleine verschillen met een totaal saldo van 0,084 miljoen euro.

Onvoorzien

Het budget voor onvoorziene algemene kosten is in 2013 niet aangewend en kan vrij vallen.

Budgetstructuur Leidsche Rijn

Op deze stelpost wordt jaarlijks aan de hand van de groei van Leidsche Rijn budget opgebouwd ter dekking van de kapitaallasten (rente en afschrijvingen) voor maatschappelijke voorzieningen in Leidsche Rijn. Op het moment dat een voorziening in gebruik wordt genomen komt het benodigde budget ten laste van deze stelpost. Het nadeel van 1,385 miljoen euro wordt veroorzaakt door het feit dat de opbouw tijdelijk achterblijft bij de uitputting van de stelpost. Het resultaat wordt jaarlijks bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen verrekend met de reserve Budgetstructuur Leidsche Rijn.

Werk en Inkomen

Op het programma Werk en Inkomen is een voordeel gerealiseerd van 9,5 miljoen euro.
Dit resultaat bestaat hoofdzakelijk uit een hogere rijksbijdrage voor de bijstandsverstrekking (12,6 miljoen euro) en een nadeel op de bijstandsverstrekking als gevolg van het aantal bijstandsgerechtigden (3,6 miljoen euro).
Op Inburgering is een voordeel ontstaan doordat de malusregeling op een afgerond contract in 2013 is ontvangen (0,659 miljoen euro). Daarnaast is er uit de afwikkeling van de BDU-SIV-regeling, waaruit Inburgering werd gefinancierd voor invoering van het Participatiebudget, een voordeel ontstaan van 0,350 miljoen euro. De begrote baten en lasten van het Diensten Centrum Utrecht zijn niet gerealiseerd wegens het in concessie uitgeven van deze activiteit voor een periode van 3 jaar. De stimuleringsmiddelen werkgelegenheid uit amendement 2012/A65 zijn in geringe mate uitgegeven wegens de beperkte voorbereidingstijd. De subsidie uitgaven aan het Ondernemerfonds vallen 0,736 miljoen euro hoger uit wegens hogere ozb opbrengsten in 2012 en 2013. Meerdere projecten kennen onderbestedingen wegens vertragingen in de fasering. Het project revitalisering bedrijventerrein Lage Weide is afgesloten.

Openbare Ruimte en Groen

Het voordeel binnen het programma Openbare Ruimte en Groen (16,5 miljoen euro) wordt voornamelijk veroorzaakt door een voordeel in de lasten door vertraging in de uitvoering van het project 'Wal- en kluismuren'. Als gevolg van diverse oorzaken, waaronder extra inspanning om waardevolle bomen te sparen is het project verder vertraagd. Van de beschikbare 8 miljoen euro is in 2013 1,6 miljoen euro besteed. Verder zijn er hogere baten uit de riool- en afvalstoffenheffing als gevolg van extra volume 2013 en voordelige afwikkelingsverschillen 2012

In 2013 zijn uitgevoerde investeringswerkzaamheden aan forten uit voorgaande jaren afgerond en geactiveerd (investeringen worden daarna meerjarig afgeschreven); per saldo gaat het om een bedrag van 1,3 miljoen euro; In verband met de overdracht van de forten naar UVO in 2013 worden deze lasten en baten nog in deze doelstelling verantwoord.

In verband met de calamiteit als gevolg van de ingestorte kademuur aan de 'Bemuurde Weerd' is in 2013 0,7 miljoen euro aan extra kosten gemaakt.

In de baten zijn subsidies verantwoord voor in totaal 1,6 miljoen euro op uitgevoerde vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte.

Hogere baten uit de riool- en afvalstoffenheffing, als gevolg van extra volume 2013 en voordelige afwikkelingsverschillen, en lagere lasten als gevolg van minder en schoner afvalaanbod dragen verder bij tot het resultaat.

Bereikbaarheid

Op het programma Bereikbaarheid is een positief resultaat van 7,8 miljoen euro gerealiseerd. Dit resultaat in belangrijke mate als volgt opgebouwd:

- Per saldo hogere lasten voor de projecten maatregelen en maatregelen fiets dan geraamd (4,3 miljoen euro). Dit wordt per saldo vooral veroorzaakt doordat het verloop van uitgaven en inkomsten afwijkt van de berekende jaarlasten op de meerjarige projecten fietsbrug Oog in Al, (3,9 miljoen euro), het project Tussen de rails (2,8 miljoen euro), Verkeersveiligheid (1,0 miljoen euro), overige projecten (-0,2 miljoen euro), hoofdfietsroutes. (0,8 miljoen euro) en Spinozabrug (0,3 miljoen euro).
- Per saldo lagere lasten voor de projecten en maatregelen openbaar vervoer (1,7 miljoen euro). Dit wordt per saldo vooral veroorzaakt doordat het verloop van uitgaven en inkomsten afwijkt van de berekende jaarlasten op de meerjarige projecten busbaan Dichterswijk (1,6 miljoen euro), voor de Uithoflijn, voor ov-verbeter projecten, Randstadspoor, Westtangent, Tangentlijn 10 Verbinden OV Overvecht, HOV Leidsche Rijn, overige projecten en programmamanagement 0,1 miljoen euro).
- Per saldo lagere lasten voor de projecten en maatregelen autogebruik (5,6 miljoen euro). Dit wordt per saldo vooral veroorzaakt het verloop van uitgaven en inkomsten afwijkt van de berekende jaarlasten op de meerjarige projecten P+R De Uithof (2,2 miljoen euro), 24 Oktoberplein (1,5 miljoen euro), Bereikbaarheid Stationsgebied (6,1 miljoen euro) NRU (-0,7 miljoen euro), Tijdelijke bereikbaarheid Stationsgebied West (0,9 miljoen euro). Daarnaast zijn er niet geraamde baten van Rijkswaterstaat (0,120 miljoen euro), Stedin netbeheer (0,185 miljoen euro) Civitas 0,4 miljoen euro) en nog niet verrekende subsidie Beter Benutten (0,2 miljoen euro). Daarnaast heeft het product Bedrijfsmiddelen een negatief resultaat van 1,8 miljoen euro.
- Per saldo lagere lasten voor de projecten en maatregelen lucht (3,8 miljoen euro). Dit wordt per saldo vooral veroorzaakt doordat het verloop van uitgaven en inkomsten afwijkt van de berekende jaarlasten op de meerjarige projecten De Gebruiker Centraal (0,3 miljoen euro), dynamische afsluiting Binnenstad (0,9 miljoen euro), projecten Schoon Vervoer (1,4 miljoen euro), overige projecten (0,4 miljoen euro), Actieplan goederen vervoer (0,9 miljoen euro).
- Per saldo lagere lasten bij parkeren (2,4 miljoen euro) wordt verklaard door lagere openstelling van de P+R De Uithof, de parkeergarage ABC straat en Kop van Lombok (0,8 miljoen euro), minder materiele - en vervoerskosten (0,8 miljoen euro), minder naheffingsaanslagen (1,8 miljoen euro).

De onttrekking aan de programmareserve Bereikbaarheid is 12,6 miljoen euro lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door afwijkingen op het verloop van uitgaven en inkomsten op de meerjarige doorlopende investeringen bereikbaarheid.

Sport

Het voordeel op het programma Sport bedraagt 8,3 miljoen euro. Dit wordt veroorzaakt door het deel dat dient ter dekking van de kapitaallasten van sportpark Voordorp (0,4 miljoen euro) en sportpark Aziëlaan op het dak van de IKEA-garage (7,4 miljoen euro) nog verrekend moet worden met de vaste activa reserve ter dekking van de kapitaallasten. Daarnaast is in de lasten de boekwaarde (0,3 miljoen euro) van het oude kunstgrasveld van sportpark Aziëlaan afgeboekt vanwege de realisatie van een nieuw sportpark. In het groot onderhoud is door verschuivingen in de interne capaciteitsplanning 1,2 miljoen euro minder besteed. Daarnaast zijn er hogere opbrengsten dan begroot (0,3 miljoen euro) door (eerdere) uitbreiding van capaciteit binnen- en buitenaccommodaties en levering van diensten. Verder zijn de energielasten over de voorgaande jaren van accommodaties verrekend met schoolbesturen, wat incidenteel een bedrag opleverde van 0,4 miljoen euro. Bij sportstimulering zijn activiteiten uitgevoerd binnen het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (0,2 miljoen euro), die gedekt worden uit de reserve sportstimulering. Bij topsport zijn kosten gemaakt in het kader van acquisitie en European Youth Olympic Festival (0,8 miljoen euro), die gedekt worden door middelen van derden (0,2 miljoen euro). Van het overige deel wordt 0,5 miljoen euro gedekt uit de reserves.

Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid

Het positieve resultaat op het programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid is 10,0 miljoen euro. De belangrijkste oorzaak van dit voordeel is een overschot binnen de Wmo van 6,1 miljoen euro. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door hogere eigen bijdragen en vergoedingen van 1,7 miljoen euro en lagere lasten van 4,4 miljoen euro door voordelige

contractafspraken, herverstrekken van hulpmiddelen, meer aandacht voor voorzieningen die algemeen gebruikelijk zijn en het terugdringen van overcompensatie. Daarnaast is er:

- 1,0 miljoen euro onderbesteding op accommodaties door vertraging in de uitgaven op het frictiebudget Vernieuwend Welzijn
- 0,6 miljoen euro onderbesteding door het uitblijven van aanvragen voor speelpleinen in de buurt en vervanging van speelvoorzieningen
- een onderbesteding van 0,9 miljoen euro op de buurtteams sociaal, doordat de uitbreiding van de pilot met de Buurtteams eind 2013 is gerealiseerd in plaats van in augustus 2013 en door het maken van goede afspraken over inzet van medewerkers uit instellingen in de buurtteams
- een onderbesteding van 0,7 miljoen euro op de invoeringsmiddelen transformatie 'Zorg voor Jeugd' onder meer doordat er vanuit de Provincie dekking is gekomen om ons voor te bereiden op de vernieuwing
- 0,2 miljoen euro onderbesteding op de Centra Jeugd en Gezin
- 0,3 miljoen euro onderbesteding op schoolmaatschappelijk werk.

Duurzaamheid

Het voordeel van 1,4 miljoen euro binnen het programma Duurzaamheid wordt veroorzaakt door lagere uitgaven in het uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie voornamelijk doordat de verstrekte bijdrage aan Stichting Energie Transitie Utrecht (SETU) op leningsbasis 4,6 miljoen euro niet ten laste van de exploitatie gaat, maar als vordering op de balans wordt opgenomen. Subsidies zijn niet als een pakket verstrekt, maar worden deelsgewijs uitgegeven (4,8 miljoen euro). Tevens hebben wij lagere kosten voor het nieuwe bodeminformatiesysteem (0,285 miljoen euro), minder beheerkosten Griftpark (0,225 miljoen euro), restitutie van kosten op de projecten Verlengde Vleutenseweg en Alendorperweg (0,389 miljoen euro) en meerkosten op de projecten Nedereindseplas (0,133 miljoen euro) en CityChlor (0,236 miljoen euro), interne bijdragen (0,405 miljoen euro) binnen de gemeente zijn onder de lasten verantwoord. Daarnaast zijn er hogere lasten voor de digitalisering bodemarchief (0,115 miljoen euro), extra kosten Biowasmachine in 2013 (0,276 miljoen euro) en overige projecten (0,014 miljoen euro).

Daarnaast zijn er niet geraamde ontvangsten energie van 0,12 miljoen euro en lagere baten doordat ISV-bijdrage in 2014 wordt ontvangen (0,358 miljoen euro), de subsidiebijdrage Green Deal voor EnergieBodem nog niet is ontvangen (0,4 miljoen euro) en de interne bijdragen (0,405 miljoen euro) binnen de gemeente onder de lasten zijn verantwoord.

De onttrekking aan de programmareserve Duurzaamheid is 7,654 miljoen euro lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door afwijkingen op het verloop van uitgaven en inkomsten op het meerjarige programma Utrechtse Energie.

Onderwijs

Het positieve resultaat van het programma Onderwijs is 5,5 miljoen euro. Van het huisvestingsprogramma onderwijs 2013 is 2,7 miljoen euro minder uitgegeven dan begroot. Het betreft hier onderwijskundige vernieuwingen waarvan de uitvoering pas in 2014 volgt. Echter is er voor de huisvestingsprogramma's tot en met 2012 0,4 miljoen euro meer uitgegeven dan begroot. Doordat projecten uit de masterplannen onderwijs vertragen, zijn de kapitaallasten 1,1 miljoen euro lager dan begroot. Tevens is er minder gebruik gemaakt van tijdelijke huisvesting waardoor de lasten 0,4 miljoen euro lager zijn. Verder is door de vaststelling van subsidies van voorgaande jaren is 1 miljoen euro teruggevorderd, omdat instellingen hun prestaties niet hebben behaald. Ook hebben we 0,5 miljoen euro lagere subsidies toegekend op leerlingenzorg en conciërges primair onderwijs. Tenslotte is de vrijval van de voorziening 'voormalig personeel Utrechts Centrum voor de Kunsten' een niet begrote bate.

Bewoners en Bestuur

Het voordelig saldo van het programma Bewoners- en Bestuur bedraagt 2,375 miljoen euro. Dit wordt vooral veroorzaakt door een voordeel op het leefbaarheidbudget van 0,8 miljoen euro. Het in 2013 beschikbare budget is weliswaar volledig toegekend, maar deels nog in uitvoering en nog niet besteed. Daartegenover staat een nadeel op het onderdeel wijkbureaus van 0,8 miljoen euro doordat ingeboekte besparingen op de loonkosten niet onmiddellijk gerealiseerd kunnen worden. Een voordeel van 0,7 miljoen euro is het gevolg van niet uitgegeven budget verkiezingen, dit bedrag wordt in verband met de twee verkiezingen in 2014 overgeheveld naar dat jaar.

Cultuur

Het nadelige saldo van het programma Cultuur bedraagt 0,537 miljoen euro. Dit is voornamelijk ontstaan in verband met geaccordeerde besteding van 0,927 miljoen euro in het kader van de verzelfstandiging van het Centraal Museum en zal worden verrekend met daarvoor getroffen voorzieningen. Het Muziekcentrum Vredenburg heeft het jaar per saldo met een onderbesteding van 0,114 miljoen euro afgesloten. Dit saldo zal aangewend worden voor de opbouw van het weerstandsvermogen van het nieuwe Tivoli Vredenburg. Onder de doelstelling programmering en productie is de voorziening die was getroffen voor de lening aan Sophia vrijgevallen.

Veiligheid

Het voordelige resultaat op het programma Veiligheid bedraagt 0,386 miljoen euro. Dit bestaat uit diverse voor- en nadelen. Er is onderbesteding op het wijkveiligheidsbudget (0,381 miljoen euro). De bijdrage aan diverse samenwerkingsverbanden (zoals Regionaal Informatie en Expertise Centrum, Veiligheidshuis Regio Utrecht) is – mede in verband met verrekeningen over voorgaande jaren - 0,113 miljoen euro lager dan begroot. Op diverse onderdelen (onder meer oefeningen in het kader van crisisbeheersing, veilig uitgaan, algemene kosten openbare orde) is sprake van kleine voordelige verschillen (totaal 0,300 miljoen euro). Voor enkele projecten (Lojack, Veilige Publieke Taak) zijn bijdragen ontvangen (totaal 0,062 miljoen euro), die voor extra inkomsten zorgen. De hogere inzet van toezicht en handhaving heeft per saldo 0,322 miljoen euro meer gekost. Ook heeft het intrekken van de vergunningen van alle exploitanten van raamprostitutie aan het Zandpad en Hardebollenstraat geleid tot extra kosten, onder meer voor externe advisering, de inzet van tolken en van ambtelijke begeleiding 0,183 miljoen euro).

Vastgoed

Op het programma Vastgoed is een nadelig resultaat van 3,1 miljoen euro gerealiseerd. Er zijn lagere lasten van 1,9 miljoen euro op onderhoud. Daarnaast zijn er hogere lasten ozb, heffingen en belastingen van 0,5 miljoen euro. Door het afboeken van oninbare vorderingen is er een nadeel van 0,4 miljoen euro. Er zijn lagere baten van 4,3 miljoen euro gerealiseerd doordat de resultaten van 'verkoop vastgoed' in het programma Stedelijke Ontwikkeling verantwoord zijn. Er is een bijdrage ontvangen voor de brandweerpost Vleuterweide van 0,7 miljoen euro. De externe huren zijn hoger dan geraamd, hiertegenover staan hogere lasten vastgoed, vooral kapitaallasten.

Stedelijke ontwikkeling

Op het programma Stedelijke Ontwikkeling is een voordelig resultaat behaald van 30,735 miljoen euro. Dit resultaat bestaat uit drie onderdelen:

• Binnenstedelijk	36.445
• POS	-8.253
• Leidsche Rijn	2.543
	30.735

Bedragen zijn in duizenden euro's.

De stand van de grondexploitatie Leidsche Rijn blijft gelijk ten opzichte van vorig jaar en geeft derhalve geen financieel resultaat. Voor details verwijzen we naar het Meerjaren Perspectief Leidsche Rijn 2014.

Op het onderdeel Stationsgebied is een nadeel gerealiseerd van 8,3 miljoen euro. Dit wordt veroorzaakt door de verslechtering van het geprognosticeerd eindsaldo van de grondexploitatie Stationsgebied van 0 naar 9,7 miljoen euro negatief. Wij hebben de voorziening grondexploitatie opgehoogd met hetzelfde bedrag om dit tekort op te vangen. Voor een gedetailleerde toelichting op de ontwikkeling van dit saldo verwijzen wij naar de Bestuursrapportage Stationsgebied 2014. Daarnaast zijn de voorbereidingskosten vastgoedontwikkeling Smakkelaarsveld van 2,8 miljoen euro onderdeel van het resultaat. Het voorbereidingskrediet dat de gemeenteraad hiervoor op 11 februari 2011 beschikbaar heeft gesteld sluiten wij af (zie § 2.2 onderhoud kapitaalgoederen). Verder is buiten de grondexploitatie een voordeel gerealiseerd van 3,7 miljoen euro op de incidentele kosten krediet Stadskantoor, Stenen en Middelen. Dit betreft een faseringsverschil van het per jaar geraamde budget en de werkelijke uitgaven (cashflow).
Het overige verschil van 36,445 miljoen euro betreft Binnestedelijk. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

- hogere opbrengst verkoop gemeentelijk vastgoed (7,290 miljoen euro)
- hogere opbrengst als gevolg van conversies van bestaande erfpachtrechten en bestemmingswijzigingen door onder andere de corporaties
- aanpassing van de bestemming van bestaande erfpachtcontracten in het kader van de uitbreiding van de Bijenkorf draagt bij tot de incidentele positief resultaat.

3.7.2 Hogere of lagere lasten in verband met hogere of lagere baten

Op verschillende programma's zijn de gerealiseerde lasten en baten hoger dan in de actuele begroting, zonder dat dit gevolgen heeft voor het resultaat. Dit is bijvoorbeeld het geval als een niet begrote rijksbijdrage ontvangen is, die vervolgens ook uitgegeven is. Het saldo van de lasten en baten is dan nul, maar de kosten en opbrengsten waren wel hoger dan geraamd. In deze paragraaf besteden we aandacht aan dergelijke verschillen. Naast rijksuitgaven kunnen deze ook hun oorzaak hebben in afrekeningen oude jaren dan wel omzetverhogende of -verlagende posten.

Werk en Inkomen

- Hogere lasten en baten op Re-integratie omdat door de crisis meer inzet van instrumenten nodig was om de doelstellingen op re-integratie te halen. De hogere lasten konden worden gedekt uit een hogere rijksbijdrage en gebruikmaking van de negatieve meeneemregeling op het Participatiebudget
- Hogere lasten en baten op Sociale werkvoorziening door hogere ontvangen rijksbijdrage die is doorbetaald aan UW (0,2 miljoen euro) en hogere baten uit woongemeenten die doorbetaald zijn aan UW (0,1 miljoen euro).
- Lagere lasten en baten van 0,6 miljoen euro wegens concessie uitgifte Diensten Centrum
- Lagere lasten wegens fasering amendement 2012/A65 (0,67 miljoen euro)
- Hogere lasten subsidie ondernemerfonds 2012 en 2013 (0,72 miljoen euro)
- Hogere lasten subsidies in het kader van Pieken in de Delta gelden (0,47 miljoen euro
- Lagere lasten wegens fasering projecten FSLE en kansenzone Overvecht (0,84 miljoen euro)
- Subsidie Danone nog niet helemaal verleend (1,1 miljoen euro)
- Hogere lasten (0,3 miljoen euro) voor revitalisering bedrijventerrein Lage Weide
- Hogere bate wegens provinciale subsidie voor Netwerkbijeenkomsten WKO (0,12 miljoen euro).

Sport

In 2013 hebben de zwembaden 0,5 miljoen euro meer omzet behaald op alle accommodaties. Hier staat tegenover dat ook de lasten met 0,5 miljoen euro zijn toegenomen.

Jeugd, Welzijn en volksgezondheid

In het programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid zijn de lasten en baten 1,2 miljoen euro lager door het onterecht dubbelramen van gekregen en verstrekte subsidie.

Onderwijs

In het programma Onderwijs zijn de lasten en baten 2,2 miljoen euro lager vanwege de fasering van de uitvoering van het Bestuursakkoord Onderwijsachterstanden VVE / Verlengde leertijd (2012/2015) dat uit rijksmiddelen wordt gedekt en zijn de lasten en baten 0,2 miljoen euro hoger door inzet van in voorgaande jaren ontvangen Rijksmiddelen RMC/VSV.

Veiligheid

De lasten en baten zijn 0,254 miljoen euro hoger dan begroot. Dit betreft kosten die direct aan het Diensten Centrum Utrecht (DCU), de beheerder/exploitant van het publiek-private cameratoezicht op bijvoorbeeld bedrijventerreinen en winkelcentra, kunnen worden toegerekend.

Vastgoed

De lasten en baten in het programma Vastgoed zijn 3,1 miljoen euro hoger dan geraamd. De externe huren zijn hoger dan geraamd, hiertegenover staan de hogere lasten vastgoed, vooral kapitaallasten.

3.7.3. Incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste incidentele baten en lasten vanuit de realisatie 2013 gespecificeerd. Uitgangspunten die bij het samenstellen van dit overzicht zijn gehanteerd zijn:

- alleen posten van materiële betekenis zijn opgenomen (minimaal 0,5 miljoen euro);
- posten als incidenteel worden aangemerkt indien sprake is van eenmalige baten en lasten;
- de resultaten van de lang(er)durende programma's niet als incidenteel zijn aangemerkt, zoals het programma Bereikbaarheid en de grondexploitaties (waaronder Stationsgebied en Leidsche Rijn).

De incidentele baten en lasten zijn verantwoord en verder toegelicht op de programma's. Via de bestedings- en dekkingsvoorstellen worden (onder andere) de incidentele baten en lasten verwerkt bij resultaatbestemming.

Programma	Omschrijving	Lasten	Baten
Algemene Middelen			
	Vrijval reserves		2,4
	Voorbereidingskosten nieuwe belastingorganisatie BghU	-0,6	
Werk en Inkomen			
	Armoede: Reserveringstoeslag plus (amendement A56 alle ouderen gelijk behandelen) Incidentele lasten waarvoor dekking uit de stapelingsmiddelen voor armoede volgens besluitvorming	-0,55	
	Re-integratie: Incidentele onttrekking aan de algemene dekkingsreserve naar aanleiding van besteding- en dekkingsvoorstellen bij de Verantwoording 2012		1,028
	Inburgering: Incidenteel bedrag ontvangen van de malusregeling op een afgerond contract		0,659
Openbare Ruimte en Groen			
	Ontvangen subsidies vervangingsinvesteringen openbare ruimte		1,6
	Activeren investeringen forten	-2,3	-1,0
	Calamiteit kademuur 'Bemuurde Weerd'	0,7	
	Extra lasten wijkwaterplannen	0,6	
	Groter volume en afwikkelingsverschillen rioolheffing		1,6
	Groter volume en afwikkelingsverschillen afvalstoffenheffing		1,1
Sport			
	Tour de France	5,0	
	Afrekening energielasten accommodaties over voorafgaande jaren met schoolbesturen.		0,4
	Afboeken van het oude kunstgrasveld van sportpark Aziëlaan vanwege nieuwbouw.	0,3	
Bewoners en Bestuur			
	Verkiezingsbudget niet uitgegeven (overheveling naar 2014)	0,7	
Onderwijs			
	Huisvestingsprogramma's tot en met 2013	-2,3	
	kapitaallasten als gevolg van dat projecten uit de Masterplannen nog in uitvoering zijn	-1,1	
Vastgoed			
	Incidenteel lagere onderhoudskosten	0,5	
	Afboeken oninbare vordering	-0,4	
	Bijdrage brandweerpost Vleuterweide		0,7
Stedelijke Ontwikkeling			
	Incidenteel kosten krediet Stadskantoor Stenen en middelen	3,7	
	Voorbereidingskosten vastgoedontwikkeling Smakkelaarsveld	-2,8	
Totaal		**8,9**	**5,787**

Bedragen zijn in miljoenen euro's.

3.7.4. Topinkomens

Op 1 januari 2013 is een nieuwe wet ingegaan: de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Overheid en Semi Overheid (WNT). Hiermee is de Wet Openbaarmaking Uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (WOPT) komen te vervallen. Deze nieuwe wet bepaalt dat topfunctionarissen niet meer mogen verdienen dan de vastgestelde norm. Jaarlijks wordt dit bedrag vastgesteld in een ministeriële regeling.

Topfunctionarissen moeten altijd openbaar maken wat zij verdienen, of dit nu meer of minder is dan de norm. Deze openbaarmaking geschied door aangifte bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en publicatie in het financieel verslaggevingsdocument van de organisatie.

De Gemeente Utrecht heeft dit jaar gebruik gemaakt van de mogelijkheid die door de minister is geboden om nog niet te rapporteren over ingehuurd personeel. De Gemeente Utrecht heeft dan twee functionarissen waarvan het salaris openbaar gemaakt moet worden. Dat betreffen de griffier (de heer A.A.H. Smits) en de gemeentesecretaris (de heer M.R. Schurink).

De totale bezoldiging in het jaar 2013 voor een fulltime functie gedurende het hele jaar bedroeg respectievelijk 106.989 euro en 123.411 euro. De sociale lasten bedroegen 6.356 euro respectievelijk 6.957 euro. Geen van beiden ontving een belastbare vergoeding. Aan pensioenpremies werd 18.793 euro respectievelijk 21.416 euro betaald.

Beide salarissen vallen binnen de norm die gesteld is voor het jaar 2013.
.

Bijlagen

Financiële bijlagen

Staat van reserves

Omschrijving	Saldo per 31-12-12	B&D voorstellen 2012	Saldo per 01-01-13	Onttrekkingen 2013	Toevoegingen 2013	Saldo per 31-12-13
Algemene reserve	46.640	-49.666	-3.025	39.645	90.358	47.688
Algemene dekkingsreserve	63.733	57.528	121.261	60.354	-51.249	9.658
Totaal algemene reserve	**110.373**	**7.862**	**118.236**	**99.999**	**39.109**	**57.346**
Programmareserve Bewoners en Bestuur	7	-9	-2	0	0	-2
Programmareserve Stedelijke Ontwikkeling	54.780	18.835	73.615	12.287	6.580	67.907
Programmareserve Duurzaamheid	12.378	3.576	15.954	0	0	15.954
Programmareserve Bereikbaarheid	73.838	11.729	85.567	70.308	52.180	67.439
Programmareserve Openbare Ruimte en Groen	6.297	11.782	18.079	1.300	0	16.779
Programmareserve Werk en Inkomen	2.448	8.693	11.141	0	630	11.771
Programmareserve Onderwijs	22.138	167	22.305	4.055	4.587	22.837
Programmareserve Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	7.216	-271	6.945	88	0	6.858
Programmareserve Veiligheid	552	-276	276	24	0	252
Programmareserve Cultuur	5.977	26	6.003	2.184	-184	3.636
Programmareserve Sport	3.949	-861	3.088	0	48	3.137
Programmareserve Vastgoed	10.580	18.447	29.027	-1.181	-19.981	10.227
Algemene Middelen	21.618	-1.040	20.578	200	11.664	32.043
Algemene Ondersteuning	13.036	7.254	20.290	533	-330	19.427
Totaal Programmareserves	**234.815**	**78.052**	**312.867**	**89.797**	**55.195**	**278.264**
Reserves ten bate van vaste activa	**196.615**		**196.615**	**8.956**	**32.871**	**220.530**
Totaal	**541.803**	**85.914**	**627.718**	**198.752**	**127.175**	**556.140**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

De toevoegingen en onttrekkingen sluiten niet volledig aan op de financiële tabellen in de programmateksten. Dit komt doordat dit overzicht uitgaat van de effecten op de balans en de financiële tabellen bij de 3e W zijn gebaseerd op de exploitatierekening. Het verschil is vooral te zien bij de algemene reserve. Op de balans is een onttrekking aan de algemene reserve bij de algemene reserve Middelen te zien. Dit kan echter een onttrekking zijn ten gunste van een ander programma. In de exploitatie staat de onttrekking dan bij het betreffende programma.
De mutaties uit de kolom 'B&D 2012' betreffen de administratieve verwerking van de geaccordeerde bestedings- en dekkingsvoorstellen van de jaarstukken 2012.

Staat van voorzieningen

Omschrijving	Saldo per 31-12-2012	Onttrekkingen 2013	Toevoegingen 2013	Saldo per 31-12-13
Programma Stedelijke Ontwikkeling	82.983	40.505	10.321	52.799
Programma Openbare Ruimte en Groen	6.739	3.126	1.019	4.632
Programma Werk en Inkomen	363	340	841	866
Programma Onderwijs	151	151	0	0
Programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	250	0	0	250
Algemene Middelen	154	154	495	495
Algemene Ondersteuning	8.217	453	0	7.764
Totaal risicovoorziening	**98.859**	**44.729**	**12.677**	**66.806**
Programma Bewoners en Bestuur	4.202	556	190	3.836
Programma Bereikbaarheid	187	0	0	187
Programma Openbare Ruimte en Groen	2.518	119	253	2.652
Programma Onderwijs	88	88	0	0
Programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	146	14	550	682
Algemene Ondersteuning	439	61	0	378
Totaal egalisatievoorzieningen	**7.580**	**838**	**993**	**7.734**
Programma Stedelijke Ontwikkeling	16.616	4.472	0	12.144
Programma Duurzaamheid	814	669	14	159
Programma Bereikbaarheid	7.786	130	156	7.812
Programma Openbare Ruimte en Groen	0	14.586	14.586	0
Programma Cultuur	136	136	0	0
Algemene Ondersteuning	860	860	0	0
Totaal van derden ontvangen bestemmingsbedragen	**26.212**	**20.853**	**14.756**	**20.115**
Totaal voorzieningen	**132.650**	**66.420**	28.426	94.656

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Omschrijving	Saldo per 31-12-2012	Saldo per 31-12-2013
Totaal staat voorzieningen (netto BBV)	132.650	94.656
Voorzieningen in mindering op activa:		
• Onderhanden werk ten behoeve van grondexploitatie	63.584	101.708
• Overige vorderingen, voorziening dubieuze debiteuren	34.446	34.453
Voorzieningen bruto	**230.680**	**230.817**

Toelichting op de staat van reserves

Omschrijving	Stand 31-12-2012	B&D voorstellen 2012	Stand 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand 31-12-2013
Algemene reserve	46.640	-49.666	-3.025	39.645	90.358	47.688
Algemene dekkingsreserve	63.733	57.528	121.261	60.354	-51.249	9.658
Totaal	**110.373**	**7.862**	**118.236**	**99.999**	**39.109**	**57.346**

Bedragen zijn in duizenden euro's

Algemene reserve

De algemene reserve maakt deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit en is de uiterste achtervang voor het opvangen van gevolgen van optredende risico's. De noodzakelijke hoogte daarvan wordt jaarlijks bepaald op basis van de geactualiseerde risicoberekening. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen.
De verhoging van het saldo met 1,047 miljoen euro is als volgt te verklaren:

- aanvulling van het benodigde weerstandsvermogen met 1,336 miljoen euro conform besluit bij Voorjaarsnota 2013;
- een verlaging van per saldo 0,289 miljoen euro door verrekening van de saldi van de afzonderlijke bedrijfsvoeringsreserves met de algemene reserve bij de opheffing van de afzonderlijke bedrijfsvoeringsreserves conform besluit bij Jaarstukken 2012.

Algemene dekkingsreserve

De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor concernbrede reserveringen zoals egalisatie van de meerjarenraming. Het saldo genereert rente-inkomsten. De rente-inkomsten over de algemene dekkingsreserve zijn structureel opgenomen in de exploitatie.
De verlaging van het saldo met 54,075 miljoen euro is als volgt te verklaren:

- overheveling van 37,5 miljoen euro ten behoeve van het programma Bereikbaarheid conform besluit bij Voorjaarsnota 2009 en Programmabegroting 2010;
- overheveling van 20,2 miljoen euro naar de reserve grondexplotatie Leidsche Rijn als buffer voor toekomstige risico's. De reserve grondexploitatie Leidsche Rijn maakt deel uit van de algemene reserve;
- storting van het vrij besteedbare resultaat 2012 van 39,2 miljoen euro en tevens onttrekking van 39,2 miljoen euro als financiële dekking conform Voorjaarsnota 2013;
- onttrekking van 1,776 miljoen euro subsidiesuppletie ten behoeve van de Stichting De Bibliotheek Utrecht conform besluit bij de verzelfstandiging. Dit bedrag is opgebouwd uit 1,132 miljoen euro startsuppletie en 0,644 miljoen euro suppletie voor 2013;
- onttrekking van 2,816 miljoen euro subsidiesuppletie ten behoeve van het Centraal Museum conform besluit bij verzelfstandiging;
- per saldo storting van 8,217 miljoen euro, bestaande uit egalisatie van meerjarenramingen.

Programmareserve Bewoners en Bestuur

Omschrijving	Stand 31-12-2012	B&D voorstellen 2012	Stand 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand 31-12-2013
Verkiezingen	9	-9	0	0	0	0
Totaal	**9**	**-9**	**0**	**0**	**0**	**0**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Verkiezingen

De reservering is bedoeld om de kosten die met verkiezingen samenhangen te egaliseren. Het saldo per ultimo 2013 is bestemd voor egalisatie verkiezingskosten. De minimale omvang van de reservering is nihil.

Programmareserve Stedelijke Ontwikkeling

Omschrijving	Stand 31-12-2012	B&D voorstellen 2012	Stand 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand 31-12-2013
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	13.711	182	13.893	0	0	13.893
Woonruimteonttrekkingsreserve	560	773	1.333	0	0	1.333
Woonfonds	2.957	-193	2.764	400	0	2.364
Project ruimtelijke informatie	92	-47	45	0	0	45
Egalisatiereserve bouwleges	1.554	-1.554	0	0	0	0
Ondersteuning Handhaven	175	-175	0	0	0	0
Utrechts restauratiefonds (URF)	3.502	500	4.002	0	0	4.002
Archeologisch museum Leidsche Rijn	1.094	1.196	2.290	43	180	2.426
Revolverend fonds woningrenovatie	762	0	762	0	0	762
Grondexploitatie	14.933	-7.459	7.474	4.318	6.400	9.555
Geluidswal	5.500	0	5.500	2.500	0	3.000
Krachtwijken	9.940	0	9.940	2.038	0	7.903
Reserve taakstelling inkoop Leidsche Rijn	0	21.536	21.536	1.939	0	19.597
Reserve Taakstelling inkoop POS	0	4.076	4.076	1.049	0	3.027
Totaal	**54.780**	**18.835**	**73.615**	**12.287**	**6.580**	**67.907**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Stimuleringsfonds volkshuisvesting (revolverend)

Dit fonds is ingesteld in 1997 en eindigt naar verwachting in 2020. Vanuit het stimuleringsfonds volkshuisvesting (SVN) worden starters leningen en laagrentende leningen verstrekt ter stimulering van de woningmarkt. Het fonds wordt gevoed uit de opbrengst van rente op uitstaande leningen na aftrek van beheerkosten. Verstrekte leningen staan verantwoord op de balans onder financiële activa – overige langlopende leningen. In 2013 zijn uit dit fonds geen stortingen en onttrekkingen geweest.

Woonruimteonttrekkingsreserve

Bij het onttrekken aan de reservering voor woonruimte worden compensatie bedragen in rekening gebracht. Deze gelden mogen enkel worden aangewend om nieuwe woonruimte te creëren, zoals het project 'wonen boven winkels' en 'woonruimte bestaande bouw'. In 2013 zijn geen stortingen en onttrekkingen geweest.

Woonfonds

Ingesteld op: 03-04-2003 / GV96 – 2003. Eindigt op: 2020 (afhankelijk van afwikkeling VH-leningen).
Het woonfonds wordt ingezet voor bijzondere doelgroepen en initiatieven die extra woonvoorzieningen vragen die niet in het reguliere pakket zijn opgenomen. De voeding van en onttrekkingen aan het fonds geschiedt door de afwikkeling van oude volkshuisvestingstelijke regelingen. Naar de aard van het fonds worden voorstellen gedaan voor besteding van daarbij vrijvallende middelen. In 2013 is hiervoor 0,4 miljoen euro onttrokken.

Project ruimtelijke informatie

Ingesteld op: 2 juni 2005 (raadsbesluit 2004). Eindigt op: 2012 (afhankelijk van bereikte effecten).
Deze voorziening is destijds gevormd om een aantal ruimtelijke informatievoorziening projecten te realiseren. In het kader van het digitaal werken is het project zaakgericht werken gestart met de processen zienswijzen en

bestemmingsplannen. De kosten hiervan worden gedekt uit deze reserve, waarna deze reserve eind 2014 opgeheven wordt.

Egalisatiereserve bouwleges

Ingesteld op: 31-12-1997. Eindigt op: 2020 (afhankelijk van de tariefstelling in relatie tot kostendekkendheid en de ontwikkeling van de bouwproductie).De leges worden in rekening gebracht bij het verlenen van de bouwvergunning. De controle op de uitvoering ervan vindt meestal plaats in het jaar daarna, zodat er een discrepantie optreedt tussen lasten en baten. Om bij plotselinge terugval van het aantal aangevraagde vergunningen deze kosten op te vangen is circa 3 miljoen euro nodig. Dit is inherent aan ongeveer 50% van de toezichthoudende capaciteit, rekening houdend met de flexibele invulling van een deel daarvan. Omdat de reserve niet negatief mag zijn is om dezelfde reden de ondergrens van deze reserve bepaald op 2 miljoen euro, waarmee het maximum bepaald wordt op 5 miljoen euro. Het doel van de egalisatiereserve bouwleges is om de schommelingen in de opbrengsten van de leges en de daarmee samenhangende tarieven als gevolg van een fluctuerende vraag om (bouw)vergunningen op te vangen. Incidentele meeropbrengsten worden ten gunste van deze reserve geboekt.

Ondersteuning Handhaven

Ingesteld op: 01-01-2006. Eindigt op: 2020 (afhankelijk van het bereikte effect)
Rendementen uit de handhaving worden toegevoegd aan deze reserve. Vanuit de reserve Ondersteuning handhaving worden (extra) handhavingacties gefinancierd.

Utrechts restauratiefonds (revolverend)

Ingesteld op: 2007 (verantwoording 2006). Eindigt op: n.v.t. (betreft een revolverend fonds).
Bij raadsbesluit van 7 december 2005 is het Utrechts Restauratiefonds (URF) ingesteld. Uit het Utrechts restauratiefonds worden laagrentende leningen verstrekt ter ondersteuning aan particuliere eigenaren. Het restauratiefonds richt zich op de gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden. In 2013 zijn geen stortingen en onttrekkingen geweest.

Archeologisch museum Leidsche Rijn

Ingesteld op: 1998. Deze reserve is ten behoeve van het ontwikkelen van het cultuurcentrum Hoge Woerd, ondermeer gericht op archeologische presentatie, educatie en cultuurhistorie en specifiek ter dekking van een deel van de toekomstige kapitaalslasten. Jaarlijks wordt een bedrag van 0,180 miljoen euro gereserveerd ter dekking van de exploitatielasten. Over 2013 is 0,043 miljoen euro onttrokken ter besteding van kosten in het kader van voorbereidingen voor de inrichting van een cultuurhistorisch informatiecentrum in het Castellum project en voor de herbouw van de Romeinse wachttoren.

Revolverend fonds woningrenovatie

Ingesteld bij: Verantwoording 2008. Geen einddatum vanwege revolverend karakter.
Het fonds is in het leven geroepen voor het verstrekken van zachte leningen aan eigenaar/bewoners die deelnemen aan gemeentelijke renovatieprojecten. Sinds 2010 zijn daadwerkelijk gelden gereserveerd en verplichtingen aangegaan.

Grondexploitatie

De reserve is ten behoeve van het opvangen van niet begrote financiële tegenvallers in grondexploitatieprojecten en het afdekken van financiële risico's bij het nemen van initiatieven in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad.
De noodzakelijke omvang wordt jaarlijks bij het opstellen van het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) bijgesteld. Daarbij wordt de volgende norm gehanteerd: de omvang van de reserve minus de omvang van de claims op de reserve is minimaal gelijk aan niet begrote negatieve financiële risico's in de grondexploitatieprojecten.
In 2013 is volgens een besluit bij de Voorjaarsnota 2013 een bedrag van 6,4 miljoen euro gestort in de reserve om voldoende saldo te hebben om de risico's in de lopende grondexploitaties op te kunnen vangen. Er is een bedrag van 4,318 miljoen euro onttrokken uit de reserve in verband met de jaarlijkse afdracht aan het concern (3,486 miljoen euro), promotie en acquisitie (0,080 miljoen euro) en ter dekking van het product gebiedsmanagement (0,752 miljoen euro).

Geluidswal Woerden

Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2005 is een bedrag beschikbaar gesteld van 5,5 miljoen euro ter gedeeltelijke dekking van de uitgaven van de geluidswal Woerden (Verlenging geluidswal Veldhuizen).
In 2013 is deze reserve voor algemene gemeentebrede middelen verlaagd met 2,5 miljoen euro.

Krachtwijken

De reserve Krachtwijken is ingesteld bij de bestuursrapportage 2008. Op basis van de beschikbare financiële middelen (van Rijk, Provincie, corporaties en gemeente) worden uit deze reserve projecten ontwikkeld en uitgevoerd gericht op duurzame verbeteringen in de Utrechtse Krachtwijken. In 2013 is 2,038 miljoen euro onttrokken aan de reserve voor de uitvoering van de wijkactieprogramma's, voor bewonersinitiatieven en voor de uitvoering van het Prins Bernhardplein.

Taakstelling inkoop Leidsche Rijn

Met de Programmabegroting 2013 is de uitwerking van de gemeentebrede besparing op inkoop door de gemeenteraad vastgesteld. Voor Leidsche Rijn gaat het om een te besparen bedrag van 21,536 miljoen euro voor 4 jaar (van 2013 tot en met 2016). Voor de dekking van deze taakstelling is bij de bestedings-en dekkingsvoorstellen Verantwoording 2012 21,536 miljoen euro gestort in de nieuw ingestelde reserve taakstelling inkoop Leidsche Rijn. In 2013 is conform de planning over deze reserve beschikt ten gunste van de algemene gemeentebrede middelen.

Taakstelling inkoop POS

Met de Programmabegroting 2013 is de uitwerking van de gemeentebrede besparing op inkoop door de gemeenteraad vastgesteld. Voor het Stationsgebied gaat het om een te besparen bedrag van 4,075 miljoen euro voor 4 jaar (van 2013 tot en met 2016). Voor de dekking van deze taakstelling is bij de bestedings-en dekkingsvoorstellen Verantwoording 2012 4,075 miljoen euro gestort in de nieuw ingestelde reserve taakstelling inkoop Projectorganisatie Stationsgebied. In 2013 is de eerste tranche van 1,049 miljoen euro aan deze reserve onttrokken. De overige tranches zullen in de jaren 2014 tot en met 2016 worden onttrokken.

Programmareserve Duurzaamheid

Omschrijving	Stand 31-12-2012	B&D voorstellen 2012	Stand 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand 31-12-2013
Energiemaatregelen Utrechtse Scholen	185		185	0	0	185
Utrechtse Energie	12.193	3.576	15.769	0	0	15.769
Totaal	**12.378**	**3.576**	**15.954**	**0**	**0**	**15.954**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Reserve Energiemaatregelen Utrechtse Scholen

Bij de berekening van de verwachte voordelen als gevolg van energiemaatregelen aan Utrechtse scholen in het kader van Utrechtse Energie is uitgegaan van bepaalde parameters (bijvoorbeeld verwachte toename van energiekosten). Met de schoolbesturen zijn overeenkomsten gesloten waarin hun aandeel in de investering is vastgelegd op basis van de verwachte besparingen. Als nadien zal blijken dat de verwachte besparing onvoldoende zijn behaald als gevolg van afwijkingen in de contractueel vastgelegde parameters, dan zijn wij als gemeente gehouden de schoolbesturen daarvoor financieel te compenseren.

Utrechtse Energie

Deze reserve is bestemd voor de uitvoering van het programma Utrechtse Energie! 2011-2014. Eind mei 2011 stemde de gemeenteraad met dit programma in en met het Uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie! 2011-2012. Om tot uitvoering te kunnen komen zijn er instrumenten ontwikkeld, samenwerkingsafspraken gemaakt met maatschappelijke en private partners, verschillende haalbaarheidsonderzoeken en scans gemaakt op bedrijfs- en gebiedsniveau, verschillende varianten van (revolverende) financiering en garantstellingen ontwikkeld.

Programmareserve Bereikbaarheid

Omschrijving	Stand 31-12-2012	B&D voorstellen 2012	Stand 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand 31-12-2013
Parkeerexploitatie	1.093	-213	880	0	0	880
Onderhoud parkeervoorzieningen	1.717	2.064	3.781	0	0	3.781
Fietsparkeren	982	0	982	0	0	982
MIP Bereikbaarheid (MIB)	63.970	11.364	75.334	68.787	52.180	58.726
Pakketstudie Ring	4.590	0	4.590	1.520	0	3.070
Reserve BOR	1.486	-1.486	0	0	0	0
Totaal	**73.838**	**11.729**	**85.567**	**70.308**	**52.180**	**67.439**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Parkeerexploitatie

De reserve parkeerexploitatie is ingesteld om schommelingen in de parkeeropbrengsten te kunnen opvangen. In 2013 is er geen sprake geweest van noodzaak om uit deze reserve te onttrekken. Per 31-12-2013 resteert hiervoor per saldo 0,880 miljoen euro.

Onderhoud parkeervoorzieningen

Voor het uitvoeren van groot onderhoud aan parkeergarages, transferia en fietsparkeervoorzieningen wordt een reserve aangehouden. In het saldo van 3,781 miljoen euro is opgenomen een bijdrage voor de parkeergarage Vaartsche Rijn van 2,0 miljoen euro. Het resterende bedrag van 1,781 miljoen euro is benodigd voor planmatig regulier onderhoud van parkeervoorzieningen en in 2014 voor groot onderhoud plaats aan P+R Westraven en garage Tuinstraat.

Fietsparkeren

De reserve is bestemd voor de uitvoering van projecten in het kader van de intensivering van het beleid rondom meerjarige projecten fietsparkeren. In 2013 heeft geen onttrekking uit deze reserve plaatsgevonden. Het resterende saldo per 31-12-2013 is benodigd voor de voorzieningen die zijn gepland in 2014 en ten behoeve van de verdere uitvoering van het beleid intensivering fietsparkeren.

Meerjarige investeringen Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit

Deze reserve wordt ingezet voor de uitvoering van de meerjarige investeringsplannen uit het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit. Gelet op de het verloop van de uitgaven voor komende jaren is het resterende saldo per 31 december 2013 van 58,726 miljoen euro benodigd voor de uitvoering van de meerjarige projecten Bereikbaarheid zoals vermeld in het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid 2013. Conform het amendement Onvoorwaardelijke Samenwerken (2009/A9) wordt een bedrag van 37,5 miljoen euro toegevoegd aan de reserve Pakketstudie Ring. Deze storting is in 2013 verwerkt op de reserve MIB. Dit zal bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen bij de jaarrekening 2013 gecorrigeerd worden.

In 2013 heeft de verwerking plaats gevonden van het raadsbesluit nummer 2010/2003, waardoor de storting in de MIB reserve met 3,720 miljoen euro verlaagd is in verband met de dekking van de gemaakte lasten voor de parkeergarage Centrum Maliebaan. Dit bedrag is gestort in de activareserve en dient ter dekking van de kapitaallasten als gevolg van deze investering. Op basis van de Voorjaarsnota 2013 is een bedrag van 16,9 miljoen euro in de reserve MIB Bereikbaarheid gestort (9,0 miljoen euro voor de afdekking van risico's op de Uithoflijn, 2,0 miljoen euro voor de afdekking van risico's op andere grootschalige infra-projecten, 2,5 miljoen euro voor kwaliteitsverbetering fietsroutes stations, 1,5 miljoen euro voor een bijdrage aan de Rabobrug, 1,9 miljoen euro voor het gemeentelijk aandeel voor het aanvullend budget van P+R de Uithof). Tenslotte is een bedrag van 1,5 miljoen euro gestort in verband met een voorfinanciering van 4,0 miljoen euro in 2010 die in drie jaren wordt teruggestort in de reserve MIB Bereikbaarheid.

Pakketstudie Ring

Deze reserve dient als cofinanciering van de investeringsmaatregelen uit het VERDER pakket, voor de bereikbaarheid van midden Nederland. Tot en met 2020 zal de gemeentelijke cofinancieringbijdrage hierin 95 miljoen euro bedragen. Het saldo per 31 december 2013 van 3,070 miljoen euro maakt hiervan onderdeel uit. Conform de begroting 2013 is een bedrag onttrokken van 1,520 voor dekking van de projecten Hoofdfietsroutes (0,648 miljoen euro), tussen de rails (0,024 miljoen euro), Herenroute (0,076 miljoen euro), Fietsbrug Oog en Al (0,649 miljoen euro), fietstunnel Spinozabrug (0,017 miljoen euro) en invoering leenfietsen (0,106 miljoen euro).

Bereikbaarheidsoffensief regio Utrecht (BOR)

De reserve Bereikbaarheidsoffensief Randstad (BOR) was bestemd voor de dekking van meerjarige investeringsprojecten auto, P+R en HOV. Bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen bij de jaarrekening 2012 is het resterende bedrag van 1,486 miljoen euro ingezet ter dekking van het project Cranenborg, waarmee deze reserve uitgeput is. We stellen voor om deze reserve bij de jaarrekening 2013 op te heffen

Programmareserve Openbare Ruimte en Groen

Omschrijving	Stand 31-12-2012	B&D voorstellen 2012	Stand 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand 31-12-2013
Egalisatiefonds rioleringen	2.222	1.876	4.098	1.300	0	2.798
Ophaaldienst	1.593	3.377	4.970	0	0	4.970
Project langcyclisch beheer	0	400	400	0	0	400
Wal- en kluismuren	2.481	6.129	8.610	0	0	8.610
Totaal	**6.297**	**11.782**	**18.079**	**1.300**	**0**	**16.779**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Egalisatiefonds rioleringen

Storting resultaat 2012 van 1,876 miljoen euro: bij de vaststelling van de Verantwoording 2012 is besloten het voordelig resultaat 2012 op de rioolheffing toe voegen aan het egalisatiefonds riolering. Het resultaat bestond uit een voordeel van Publiekszaken van 0,868 miljoen euro en een voordeel van Stadswerken exploitatie riolering van 1,008 miljoen euro. In 2013 is een bedrag van 1,300 miljoen euro onttrokken aan de reserve ter demping van de tariefstijging 2013.

Ophaaldienst

Storting resultaat 2012 van 3,377 miljoen euro: bij de vaststelling van de Verantwoording 2012 is besloten het voordelig resultaat 2012 op de afvalstoffenheffing toe voegen aan de reserve Ophaaldienst. Het resultaat bestond uit een voordeel van Publiekszaken van 1,878 miljoen euro en een voordeel van Stadswerken exploitatie Inzamelen huishoudelijk afval van 1,499 miljoen euro.

Projectreserve lang cyclisch beheer

Storting resultaat 2012 van 0,400 miljoen euro: in 2012 zijn meer talonwerkzaamheden uitgevoerd dan verwacht. Dit gaat in de toekomst leiden tot eerdere degeneratie van wegen en heeft daarnaast tot gevolg gehad dat er in 2012 meer inkomsten zijn gegenereerd. Bij de vaststelling van de Verantwoording 2012 is besloten het voordelig resultaat 2012 op talonwerkzaamheden toe voegen aan de reserve langcyclisch beheer om de gevolgen van de versnelde degeneratie van de wegen te kunnen opvangen.

Projectreserve Wal - en kluismuren

Storting resultaat 2012 van 6,129 miljoen euro: bij de vaststelling van de Verantwoording 2012 is besloten de door vertraging in het project veroorzaakte onderschrijding op het project Wal- en kluismuren toe te voegen aan de daarvoor bestemde reserve, zodat het project volledig uitgevoerd kan worden.

Programmareserve Werk en Inkomen

Omschrijving	Stand 31-12-2012	B&D voorstellen 2012	Stand 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand 31-12-2013
Toeristische stadspromotie REO	5	53	58	0	0	58
Cofinanciering Pieken	1.845	118	1.963	0	0	1.963
Cofinanciering Science Park	295	-250	45	0	0	45
Project Wijk in bedrijf Utrecht	175	0	175	0	0	175
Domplein 13	128	-64	64	0	630	694
Werk en inkomen	0	5.564	5.564	0	0	5.564
Risicofonds Wmo	0	3.272	3.272	0	0	3.272
Totaal	**2.448**	**8.693**	**11.141**	**0**	**630**	**11.771**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Toeristische Stadspromotie REO

De reserve is gekoppeld aan de inkomsten toeristenbelasting. De helft van deze inkomsten worden via Economische Zaken ingezet ter bevordering van het Toerisme in Utrecht. Dit door toeristische marketing en promotie en het stimuleren en verbeteren van de toeristische infrastructuur. Aangezien pas na afloop van het jaar kan worden vastgesteld wat de uiteindelijke inkomsten zijn wordt de (helft van de) meeropbrengst of het tekort ten opzichte van de begroting gestort in of onttrokken aan de reserve Toerisme. Voor de besteding van de gelden uit de reserve zal het advies van de Utrechtse hoteliers moeten worden gevraagd. In 2013 zijn er geen stortingen en onttrekkingen geweest.

Cofinanciering Pieken in de Delta

Met de cofinanciering bij de (rijks)subsidieregeling Pieken in de Delta worden economische innovatieprojecten ondersteund die de innovatieve concurrentiekracht van Utrecht versterken. Daarnaast is een gedeelte van de cofinanciering Pieken in de Delta gereserveerd voor uitvoering van de Economische Agenda Utrecht.
Voor 2013 zijn geen stortingen en onttrekkingen geweest.

Cofinanciering Science Park

Via deze reserve cofinanciering wordt het Utrecht Valorisation Centrum (UVC) ondersteund. Voor 2013 zijn geen mutaties geboekt.

Project Wijk in bedrijf Utrecht

Dit project rust op 3 pijlers, waaronder activiteiten die te scharen zijn en resulteren in een bevordering van de wijkeconomie en het kleinschalig ondernemerschap. De concrete pijlers zijn 1. Vakmanschap. 2. Vestigingsklimaat. 3. Verbinding. Het grootste deel van het budget gaat op in de basisvoorziening, wijk in bedrijf en het straatmanagement voor schoon, heel, veilig en attractief ondernemers – en vestigingsklimaat en bevorderen samenwerking tussen ondernemers. De cofinanciering maakt onderdeel uit van een Europees subsidieproject.
Voor 2013 zijn geen stortingen en onttrekkingen geweest.

Domplein 13

Deze reserve is bestemd voor de dekking van de kosten die nodig zijn voor het digitaliseren, georefereren en herinterpreteren van alle beschikbare onderzoeksgegevens van het Domplein door de afdeling Erfgoed.
Bij de besteding- en dekkingsvoorstellen 2013 worden de kosten van 0,045 miljoen euro ten laste van de reserve gebracht. Daarnaast is voor een garantstelling voor een hypothecaire lening van het Nationaal Restauratiefonds aan de Stichting Domplein 2013, ter realisatie van het archeologisch erfgoed 'Schatkamer II', Domplein, een bedrag in de reserve gestort van 0,63 miljoen euro.

Reserve Werk en Inkomen

Conform het Masterplan worden overschotten op het Inkomensdeel Wet werk en bijstand (Wwb) aangewend voor voeding van de reserve Werk en inkomen. Dit ter dekking van eventuele toekomstige tekorten op dit onderdeel. Bij de Programmabegroting 2014 is het doel van deze reserve verbreed en worden ook de kosten van overplaatsbaren bij Werk en inkomen ten laste van deze reserve gebracht.

Risicofonds Wmo

Het risicofonds Wmo is ingesteld bij de Beleidsvisie Wmo, prestatieveld 6 (gemeenteraad 26 mei 2011). Overschotten op de budgetten voor individuele voorzieningen Wmo worden aangewend om mogelijke toekomstige tekorten op dit onderdeel op te vangen.

Programmareserve Onderwijs

Omschrijving	Stand 31-12-2012	B&D voorstellen 2012	Stand 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand 31-12-2013
Nieuwbouw Centrale Bibliotheek	5.472	0	5.472	0	1.785	7.257
Voorbereidingskosten Nieuwbouw Centrale Bibliotheek	508	-194	314	0	0	314
Bans	64	0	64	64	0	0
Stroyenborchdreef brand	18	0	18	0	0	18
Overschrijdingsvergoeding	683	0	683	0	0	683
Masterplan VO	3.863	0	3.863	851	915	3.928
Huisvestingsprogramma's	2.925	-989	1.936	0	0	1.936
Cultuurcampus	296	-296	0	0	0	0
Gymzaal Laan van Chartroise	750	-750	0	0	0	0
Regeling Binnenklimaat	317	0	317	317	0	0
Piekopvang onderwijs Leidsche Rijn	1.102	0	1.102	0	593	1.695
Masterplan primair onderwijs	2.321	2.000	4.321	270	294	4.345
Voorschool	3.820	0	3.820	2.553	1.000	2.267
Onderhoud en kapitaallasten BSO	0	396	396	0	0	396
Totaal	**22.138**	**167**	**22.305**	**4.055**	**4.587**	**22.837**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Nieuwbouw Centrale Bibliotheek

De reservering is bestemd voor de eenmalige kosten voor het betrekken van een nieuwe locatie voor de centrale bibliotheek. De verwachte eenmalige kosten bestaan naar verwachting uit dubbele huur tijdens afbouw, het afbouwen en inrichten van het nieuwe gebouw en verhuizen. Voor de kosten voor de planvoorbereiding is een separate reservering gedaan van 0,7 miljoen euro. Op basis van plannen met de centrale bibliotheek zullen we u een passend voorstel voor de hoogte en bestemming van deze reserve voorleggen.

Voorbereidingskosten Nieuwbouw Centrale Bibliotheek

Dit is een reservering voor de kosten van planvoorbereiding voor de nieuwbouw van de centrale bibliotheek. Deze reserve is conform raadsbesluit van 11 februari 2011 gevormd uit de reserve Nieuwbouw Centrale Bibliotheek. Het totaal beschikbaar gestelde bedrag voor voorbereiding is 0,7 miljoen euro. Hieraan is 0,4 miljoen euro onttrokken voor gemaakte kosten tot en met 2012. Bij de resultaatsbestemming 2013 stellen we voor de voorbereidingskosten 2013 te onttrekken.

Bans

De reservering Bans is bij de Voorjaarsnota 2013 vrijgevallen ten gunste van het financiële beeld.

Stroyenborchdreef brand

Bij de voorjaarsnota zal worden voorgesteld het restant vrij te laten vallen.

Overschrijdingsvergoeding
De reserve wordt ingezet voor uitgaven van de Masterplannen PO en VO (raadsbesluit 2010.212).

Masterplan Voortgezet Onderwijs
We hebben 3,927 miljoen euro gereserveerd voor de uitvoering van het Masterplan Voortgezet Onderwijs. Conform dit Masterplan hebben we in 2013 0,915 miljoen euro gestort voor uitvoering in latere jaren en 0,851 miljoen euro onttrokken voor de eerste inrichting van de Utrechtse School en X11 (0,385 miljoen euro) en voor de vorming van een reserve vaste activa investering VMBO Vleuterweide 2 (0,466 miljoen euro).

Huisvestingsprogramma's
We hebben 1,936 miljoen euro gereserveerd voor de uitvoering van de huisvestingsprogramma's Onderwijs jaar 2013. Voor de uitvoering van eerdere jaren hebben wij in 2013 0,989 miljoen euro onttrokken.

Cultuurcampus
Project is afgerond en de reserve is afgewikkeld bij de Jaarstukken 2012.

Gymzaal Laan van Chartroise
De reserve is afgewikkeld bij de Jaarstukken 2012.

Reserve Regeling Binnenklimaat
De reserve is afgewikkeld bij besluitingvorming Voorjaarsnota 2013.

Piekopvang onderwijs Leidsche Rijn
De reservering wordt ingezet voor de Piekopvang in Leidsche Rijn.

Masterplan Primair Onderwijs
We hebben 4,345 miljoen euro gereserveerd voor de uitvoering van het Masterplan Primair Onderwijs. Conform dit Masterplan hebben we in 2013 0,294 miljoen euro gestort voor uitvoering in latere jaren en 0,27 miljoen euro onttrokken voor uitgaven in 2013.

Reserve Voorschool
We hebben 2,267 miljoen euro gereserveerd voor uitbreiding en aanpassing van voorschoollocaties en ouderlokalen, en voor vergoeding voor gebruik van schoollokalen door de Voorscholen. Voor uitvoering in latere jaren hebben wij in 2013 1 miljoen euro gestort en voor realisatie in 2013 hebben wij een bedrag van 2,253 miljoen euro onttrokken.

Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)
De reservering is bestemd voor het onderhoud en de kapitaallasten van de gedane investeringen BSO.

Programmareserve Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid

Omschrijving	Stand 31-12-2012	B&D voorstellen 2012	Stand 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand 31-12-2013
Integrale huisvesting 0-19	178	0	178	0	0	178
Plan van Aanpak MO	6.283	-185	6.098	8	0	6.091
Speeltuinen	80	0	80	80	0	0
Leefbaarheid en sociale samenhang	370	-86	284	0	0	284
Verbouwing Oudwijkerveldstraat	305	0	305	0	0	305
Totaal	**7.216**	**-271**	**6.945**	**88**	**0**	**6.858**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Integrale huisvesting 0-19 jeugdgezondheidszorg

De jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen (consultatiebureaus) en de jeugdgezondheidszorg 4-19 jarigen (GG en GD) zijn ondergebracht in verschillende panden. Voor de integratie van de Jeugdgezondheidszorg 0-19 jarigen is het noodzakelijk dat beide partijen zoveel mogelijk in dezelfde panden komen te werken. De reserve is tot en met 2016 nodig om incidentele huisvestingskosten te dekken.
De volgende activiteiten zijn bekend en worden gefinancierd uit de reserve:

- in 2014 de verhuizing van JGZ 3 locaties naar de locatie FC Donderdagstraat;
- in 2016 de inrichting van de nieuw te openen CJG locaties Overvecht en Kanaleneiland.

Daarnaast wordt nog rekening gehouden met aanvullende, incidentele huisvestingskosten, welke naar verwachting ten laste van deze reserve komen. De begroting voor de activiteiten bevat nog onzekerheden, als gevolg van nog te bereiken overeenstemming welke kosten voor JGZ of Interne Bedrijven zijn.

Plan van Aanpak maatschappelijke opvang

De reservering is bedoeld voor:

- Opvang buitenlandse daklozen (BARKA): 0,5 miljoen euro
- Kennisagenda OGGz: 0,2 miljoen euro
- Programma VoorZorg: 0,1 miljoen euro
- Stedelijk Kompas: 0,4 miljoen euro
- Actieplan Wonen: 1,2 miljoen euro
- Binnenplaats 1: 0,6 miljoen euro
- Risicoreserve koudweerregeling: 0,2 miljoen euro
- Contractueel vastgelegd: 1,8 miljoen euro
- Overige zoals Skaeve Huse, voorbereiding cannabisexperimenten, nieuwe Wmo: 1,0 miljoen euro.

Speeltuinen

Reserve voor gebruikersonderhoud, deze middelen worden gedurende enkele jaren verstrekt en zijn nu uitgeput.

Leefbaarheid en sociale samenhang

We verwachten de reservering in 2014 in te zetten voor de verbouwing van de nieuwe locatie van de vrijwilligerscentrale, zoals besproken in de commissievergadering Mens en Samenleving 10 december 2013.

Verbouwing Oudwijkerveldstraat

We verwachten in 2014 inzet van de reservering voor een toegezegde bijdrage van 0,305 miljoen euro aan de verbouwing van het pand aan de Oudwijkerveldstraat voor Maatschappelijke opvang.

Programmareserve Veiligheid

Omschrijving	Stand 31-12-2012	B&D voorstellen 2012	Stand 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand 31-12-2013
Stadstoezicht	300	-276	24	24	0	0
Projecten Cameratoezicht	252	0	252	0	0	252
Totaal	**552**	**-276**	**276**	**24**	**0**	**252**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Stadstoezicht

De gereserveerde ruimte in de reserve stadstoezicht was bestemd voor tekorten op dit onderdeel. Bij de Voorjaarsnota 2013 is aangegeven dat onder het gereserveerde bedrag geen verplichtingen liggen, zodat deze reserve is vrijgevallen ten gunste van het financiële beeld.

Projecten cameratoezicht

De gereserveerde ruimte is bestemd voor projecten betreffende cameratoezicht. In verband met de werkzaamheden in het Stationsgebied moeten kabels en camera's tijdelijk worden verplaatst, en op een termijn van 3 tot 5 jaar weer terug worden geplaatst.

Programmareserve Cultuur

Omschrijving	Stand 31-12-2012	B&D voorstellen 2012	Stand 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand 31-12-2013
Onderhoud en Conservering	67	0	67	67	0	0
Aankoopfonds	681	0	681	681	0	0
MCV frictiekosten 2009	0	1.243	1.243	0	-239	1.004
Flexibel fonds voor culturele activiteiten	64	-64	0	0	0	0
Fonds Stadsverfraaiing	22	0	22	0	0	22
Incidenteel Cultuur Budget	141	0	141	196	55	0
Culturele Hoofdstad/ Vrede van Utrecht	1.382	-1.382	0	0	0	0
Besteding Utrechtse Programmaraad	153	-21	132	21	0	111
Azotod/cultuurhuis Leidsche Rijn	969	250	1.219	1.219	0	0
Cultuurconvenant	2.500	0	2.500	0	0	2.500
Totaal	**5.977**	**26**	**6.003**	**2.184**	**-184**	**3.636**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Onderhoud en Conservering

Per 1 januari 2013 is het Centraal Museum verzelfstandigd. Met de verzelfstandiging zijn ook alle balansposten van het Centraal Museum afgewikkeld. De reserve 'onderhoud en Conservering' kan worden afgesloten.

Aankoopfonds

Per 1 januari 2013 is het Centraal Museum verzelfstandigd. Met de verzelfstandiging zijn ook alle balansposten van het Centraal Museum afgewikkeld. De reserve 'aankoopfonds' kan worden afgesloten.

MCV Frictiekosten 2009

Deze reserve dekt de frictiekosten die voortgekomen zijn uit de reorganisatie 2009 van Muziekcentrum Vredenburg. De frictiekosten zullen nog gedurende enkele jaren voor rekening van Gemeente Utrecht komen en kunnen door onttrekking uit deze reserve gedekt worden.

Flexibel fonds voor culturele activiteiten

In 2012 was 0,064 miljoen euro gereserveerd voor flexibele inzet voor culturele activiteiten. Bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen 2012 is dit gehele bedrag ingezet voor de Vrede van Utrecht in verband met een tekort in deze reserve. De reserve 'Flexibel fonds voor Culturele activiteiten' kan worden afgesloten.

Fonds Stadsverfraaiing

Sinds 1948 hebben wij middelen gereserveerd voor stadsverfraaiing. Eind 2013 bedraagt de reservering 0,022 miljoen euro. Deze middelen zijn bedoeld om kunstwerken in de openbare ruimte te kunnen plaatsen.

Incidenteel Cultuur Budget

Deze reserve is ingesteld bij de Voorjaarsnota 2007 voor het oplossen van financiële knelpunten in de cultuurnotaperiode 2009-2012. Zoals besloten bij de Voorjaarsnota 2012 is in 2013 0,196 miljoen euro onttrokken ten behoeve van de organisatieontwikkeling van het Muziekpaleis. Het tekort van 0,055 miljoen euro dat hierdoor ontstond is aangevuld vanuit exploitatie 2013. De reserve 'Incidenteel Cultuur Budget' kan worden afgesloten.

Fonds Utrecht Culturele hoofdstad

Wij hadden 1,382 miljoen euro gereserveerd voor kandidaatstelling Culturele Hoofdstad en de viering van de Vrede van Utrecht in 2013. Bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen in 2012 is voorgesteld om dit totale bedrag te onttrekken ten behoeve van het programma Vrede van Utrecht in het kader van het meerjarig samenwerkingsprogramma van stad en Provincie Utrecht. De reserve 'Fonds Utrecht Culturele hoofdstad ' kan worden afgesloten.

Besteding Utrechtse Programmaraad

Wij hebben 0,111 miljoen euro gereserveerd om de uitgaven in het kader van de Utrechtse Programmaraad te financieren, die conform de Mediawet is ingesteld bij raadsbesluit 2001. In 2013 zijn zoals jaarlijks de exploitatieresultaten van de Utrechtse Programmaraad onttrokken aan de programmareserve Cultuur. Op 5 november 2013 heeft de 1e kamer ingestemd met het afschaffen van de programmaraad. Begin 2014 zal de Utrechtse Programmaraad opgeheven worden. Bij de opheffing zullen de afwikkelingskosten en het overblijvende saldo in beeld worden gebracht.

Cultuurhuis Leidsche Rijn

Wij hebben 1.219 miljoen euro gereserveerd voor de voorbereiding van het Cultuurhuis Leidsche Rijn op de locatie Hoge Woerd. Het volledige bedrag van 1.219 miljoen euro is in 2013 gestort in de vaste activareserve voor de financiering van de bouw Castellum Hoge Woerd. De reserve 'Cultuurhuis Leidsche Rijn' kan worden afgesloten.

Cultuurconvenant

Bij de Voorjaarsnota 2012 is besloten om de collegeambities te halveren waardoor het cultuurbudget met 1 miljoen euro afneemt vanaf 2015. Om het budgetniveau in de gehele cultuurnotaperiode van 2013-2016 gelijk te houden is er besloten om het impulscultuur budget van 2,5 miljoen euro te storten in de reserve cultuurnota. Hieruit zal 1 miljoen euro worden onttrokken in de jaren 2015 en 2016 en 0,5 miljoen euro in 2017.

Programmareserve Sport

Omschrijving	Stand 31-12-2012	B&D voorstellen 2012	Stand 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand 31-12-2013
Zwembaden Leidsche Rijn	200	0	200	0	0	200
Grasmat Zoudenbalch	431	0	431	0	48	480
Buitensport Leidsche Rijn	521	0	521	0	0	521
Binnensport Leidsche Rijn	296	0	296	0	0	296
Onderhoud kapitaalgoederen	1.766	-1.766	0	0	0	0
Sportstimulering	432	-154	278	0	0	278
Topsportevenementen	303	0	303	0	0	303
Reserve Nota kapitaalgoederen Sport	0	1.059	1.059	0	0	1.059
Totaal	**3.949**	**-861**	**3.088**	**0**	**48**	**3.137**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Zwembaden Leidsche Rijn

De reserve is destijds gevormd voor aanloopverliezen in de exploitatie van het zwembad Fletiomare in Leidsche Rijn. De huidige aanloopverliezen kunnen uit de reguliere exploitatie gedekt worden. In 2014 onttrekken we 0,201 miljoen euro voor uitvoering van de Voorjaarsnota 2013.

Grasmat Zoudenbalch

Wij reserveren voor de vervanging van de toplaag als gevolg van zeer intensief gebruik van de velden op het complex Zoudenbalch. Jaarlijks wordt hiervoor 0,48 miljoen euro in de reserve gestopt. Hier staat tegenover dat de huurprijs op commerciële basis is.

Buitensport Leidsche Rijn

De reserve is destijds gevormd voor aanloopverliezen in de exploitatie van de sportparken in Leidsche Rijn. De huidige aanloopverliezen kunnen uit de reguliere exploitatie gedekt worden. In 2015 en 2016 onttrekken we respectievelijk 0,181 miljoen euro en 0,339 miljoen euro voor uitvoering van de Voorjaarsnota 2013.

Binnensport Leidsche Rijn

De reserve is destijds gevormd voor aanloopverliezen in de exploitatie van de sportaccommodaties in Leidsche Rijn. De huidige aanloopverliezen kunnen uit de reguliere exploitatie gedekt worden. In 2014 en 2015 onttrekken we respectievelijk 0,138 miljoen euro en 0,158 miljoen euro voor uitvoering van de Voorjaarsnota 2013.

Onderhoud kapitaalgoederen

Van de reserve dient 0,766 miljoen euro als dekkingsbron voor de vervanging van sportaccommodaties en 1 miljoen euro voor uitbreiding van de kunstgrasvelden op sportpark Maarschalkerweerd. Deze posten zijn bij de Bestedings- en dekkingsvoorstellen 2012 afgewikkeld.

Sportstimulering

De reserve sportstimulering is voor de resterende middelen volledig gekoppeld aan de uitvoering van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) in 2013 (dekkingsvoorstel van 0,227 miljoen euro) en 2014.

Topsport

De reserve topsport is voor de resterende middelen volledig gekoppeld aan de uitvoering van het EYOF 2013 (dekkingsvoorstel van 0,272) en de afwikkeling daarvan in 2014.

Nota kapitaal goederen

De reservering is bestemd voor groot onderhoud aan de sportaccommodaties en is conform de nota kapitaalgoederen 2011- 2014 gevormd.

Programmareserve Vastgoed

Omschrijving	Stand 31-12-2012	B&D voorstellen 2012	Stand 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand 31-12-2013
Vastgoedbeheer	7.342	207	7.549	0	0	7.549
Geactiveerde investeringen vastgoed	909	-1.612	-703	-1.631	0	928
Vaste Activa	218	19.913	20.131	0	-19.981	150
Staatsliedenbuurt	48	0	48	0	0	48
Frictiekosten Accommodatiebeleid	398	0	398	373	0	25
IAB / overdrachtsprijzen OGU	77	0	77	77	0	0
Nota Kapitaalgoederen	924	-17	907	0	0	907
Groot Onderhoud Maatschappelijk Vastgoed	664	-44	620	0	0	620
Totaal	**10.580**	**18.447**	**29.027**	**-1.181**	**-19.981**	**10.227**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Vastgoedbeheer
De reserve dient ter dekking van bedrijfsrisico's (bijvoorbeeld onverwachte tekorten op de exploitatie en de ontwikkeling van panden/percelen) en tevens als egalisatie van het jaarlijkse resultaat op de vastgoedportefeuille. De exploitatie per perceel is over de levensduur sluitend, maar er blijven faseringsverschillen per jaar. Vooral bij nieuw gebouwde accommodaties is er in het begin een tekort doordat de jaarlijkse huurstijging pas na een aantal jaren groot genoeg is om de (gelijk blijvende) kapitaallasten te dekken. De benodigde omvang en verloop van de reserve worden in het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) vastgesteld. Hierbij wordt rekening gehouden met toekomstig op te leveren grote accommodaties die in de beginjaren een faseringstekort opleveren.

Geactiveerde investeringen Vastgoed
De reserve Geactiveerde Investeringen Vastgoed wordt gebruikt voor het activeren van gemeentelijke bijdragen die in vorige boekjaren waren ontvangen. Het betreft hier bijdragen voor de projecten Schone Lei Sportcampus en Schone Lei (aanpassingen klimaatinstallaties). De kosten voor het aanpassen van deze installaties zijn geactiveerd, de bijdrage dient ter dekking van de kapitaallasten. Het bedrag van 1,6 miljoen euro heeft betrekking op een bijdrage aan de verbouwing van het Utrechts archief. Het bedrag is nu in de vaste activa reserve opgenomen en dient als dekking voor een deel van de kapitaallasten.

Vaste Activa
De reserve vaste activa wordt gebruikt voor het activeren van gemeentelijke bijdragen voor investeringen. De bijdrage dient als dekking voor de kapitaallasten.

Staatsliedenbuurt
Deze reservering is bestemd voor de uitvoering van het Project Staatsliedenbuurt.

Frictiekosten Accommodatiebeleid
De reserve is bestemd voor projecten in het kader van het integraal accommodatiebeleid. Inmiddels zijn alle projecten uitgevoerd of in uitvoering genomen. De onttrekking van 0,373 miljoen euro is bij de Voorjaarsnota 2013 besloten en levert een bijdrage aan het Financieel Beeld.

IAB/Overdrachtsprijzen OGU
Reserve was oorspronkelijk bedoeld voor het reserveren van opbrengsten uit verkoop van panden. Deze opbrengsten werden ingezet voor projecten in het kader van het accommodatiebeleid. De onttrekking van 0,77 miljoen euro is bij de Voorjaarsnota 2013 besloten en levert een bijdrage aan het Financieel Beeld. De reserve kan worden opgeheven.

Nota Kapitaalgoederen
De reservering is bestemd ter dekking van de kosten van het achterstallig onderhoud van Welzijnsaccommodaties en voor maatregelen Toegankelijkheid Gebouwen conform de Agenda 22.

Groot Onderhoud Maatschappelijk Vastgoed
Reservering is bestemd voor groot onderhoud Multifunctionele accommodatie, zoals in de nota kapitaalgoederen 2011-2014 aangegeven.

Programmareserve Algemene Middelen

Omschrijving	Stand 31-12-2012	B&D voorstellen 2012	Stand 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand 31-12-2013
MCV / Muziekpaleis	1.297	52	1.349	0	2.474	3.823
Gezondheid ruimtelijke ontwikkeling	1.707	0	1.707	200	0	1.507
Budgetstructuur Leidsche Rijn	18.430	-1.169	17.261	0	3.000	20.261
Toeristische stadspromotie BCS	185	77	262	0	0	262
Reserve huurharmonisatie	0	0	0	0	1.190	1.190
Reserve Bijdrage Tour de France	0	0	0	0	5.000	5.000
Totaal	**21.618**	**-1.040**	**20.578**	**200**	**11.664**	**32.043**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

MCV/Muziekpaleis

In 2013 is er 1,942 miljoen euro gestort ten laste van het programma Cultuur/ Uivoering Muziekcentrum Vredenburg en er is 0, 539 miljoen euro overgeheveld van de bedrijfsreserve MCV naar de bestemmingsreserve MCV/Muziekpaleis. Voorgaande is conform de voortgangsrapportage muziekpaleis 2013.

Gezondheid/ruimtelijke ontwikkeling

De reserve gezondheid en ruimtelijke ontwikkeling is in 2012 gevormd. Er is 1,707 miljoen euro in deze reserve gestort ten laste van de incidentele hoge bijdrage uit de decentralisatie-uitkering maatschappelijk opvang. In de jaren 2013 tot en met 2018 zal uit deze reserve jaarlijks 0,285 euro onttrokken worden. Deze middelen zullen worden ingezet voor het intensiveren van de advisering op het terrein van de gezondheid in ruimtelijke ontwikkeling. Voor 2013 is er een lager bedrag onttrokken dan begroot omdat de ingehuurde fte's niet het gehele jaar aanwezig zijn geweest. De verwachting is dat een deel van dit niet bestede geld in 2014 alsnog besteed gaat worden.

Budgetstructuur Leidsche Rijn

Ingesteld op: 1997. Eindigt op: na realisatie van de voorzieningen in Leidsche Rijn.
Het jaarrekeningresultaat 2012 van 1,169 miljoen euro is conform besluitvorming verrekend met deze reserve. Dit betreft het nadelige resultaat in 2012 op het product Budgetstructuur Leidsche Rijn van 0,740 miljoen euro, de kosten van afgeronde en in gebruik genomen onderwijshuisvestingsprojecten (0,229 miljoen euro) en sportprojecten (0,200 miljoen euro). De storting van 3 miljoen euro heeft betrekking op het sluitend maken van de jaarsnede 2011 uit de Programmabegroting 2011. De voorfinanciering vanuit deze reserve van 8 miljoen euro is conform besluitvorming in 2013 voor een bedrag van 3 miljoen euro weer teruggestort.

Het restant van 20,261 miljoen euro is bestemd voor het opvangen van frictiekosten bij de realisatie van (voorzieningen in) Leidsche Rijn. Dit betreft vooral de kosten voor tijdelijke voorzieningen, 1e inrichting van scholen en het opvangen van tijdelijke tekorten op de stelpost kapitaallasten Leidsche Rijn (product Budgetstructuur Leidsche Rijn). Jaarlijks wordt het resultaat op het product Budgetstructuur Leidsche Rijn bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen met deze reserve verrekend.

Toeristische stadspromotie

De reserve Toeristische stadspromotie BCS is ingesteld om schommelingen in het budget voor toeristische stadspromotie op te vangen. De reserve wordt gevormd door 1/2 deel van de geïnde toeristenbelasting. Bij een lagere opbrengst wordt 1/2 deel onttrokken. De reserve wordt gevoed met 50% van de gerealiseerde opbrengst toeristenbelasting. In 2012 bedroeg deze toevoeging 0,077 miljoen euro.

Reserve Huurharmonisatie

De reserve huurharmonisatie is deels binnen de programmareserve Algemene Middelen en deels binnen de programmareserve Algemene Ondersteuning opgenomen. Wij stellen voor om deze reserve voortaan in zijn geheel onder de programmareserve Algemene Middelen te verantwoorden. De storting van 1,190 miljoen euro betreft de overheveling van het saldo per 31 december 2012 van het aandeel in de programmareserve Algemene Middelen. Zie verder de toelichting bij de programmareserve Algemene Ondersteuning.

Grand Depart Tour de France

In 2015 zal Utrecht de gastheer zijn van de Grand Depart Tour de France. Voor de organisatie van dit evenement is bij de Voorjaarsnota 2013 een bedrag gereserveerd van 5,0 miljoen euro. Dit bedrag wordt ingezet in de periode 2013-2015.

Programmareserve Algemene Ondersteuning

Omschrijving	Stand 31-12-2012	B&D voorstellen 2012	Stand 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand 31-12-2013
Europese subsidies	2.925	-457	2.468	0	860	3.328
ICT investeringen	8.921	3.761	12.682	300	0	12.382
Huurharmonisatie	1.190	3.950	5.140	233	-1.190	3.717
Totaal	**13.036**	**7.254**	**20.290**	**533**	**-330**	**19.427**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Europese subsidies

De uitvoering van de Europese subsidieprogramma's lopen over de jaargrenzen heen. Door een reserve in te stellen, kunnen de schommelingen in uitgaven en inkomsten worden ondervangen. De verwerking van het resultaat van 2012 van 0,457 miljoen euro betreft het cofinancieringsdeel van de Gemeente Utrecht voor Europese Subsidie-programma 'Kansen voor West'. Conform de besluitvorming van college van B en W bij de Verantwoording 2010 is het saldo van de voorziening 'Doelstelling 2' à 0,86 miljoen euro toegevoegd aan reserve 'Europese subsidies'.

Reserve ICT Investeringen

In de Voorjaarsnota 2011 zijn er voor het meerjarige ICT Investeringsprogramma (2011 – 2014) incidentele en structurele budgetten toegekend. Omdat de uitvoering van de projecten in het kader van dit programma niet altijd synchroon loopt met de jaarsnedes van de toegekende budgetten, is er een reserve ICT Investeringen ingesteld. Zo kunnen schommelingen opgevangen worden. Vanuit het resultaat Verantwoording 2012 werd 3,761 miljoen euro in de reserve gestort ter financiering van de doorlopende projecten in de komende jaren.

In de eerste jaren van het programma is er een positief resultaat op het structurele budget ontstaan omdat er gedurende deze periode nog geen budget voor afschrijvingskosten nodig was. Het incidentele budget van het ICT Investeringsprogramma is primair bedoeld voor het realiseren van investeringen. Omdat er aan het oorspronkelijke ICT Investeringsprogramma intussen additionele projecten zijn toegevoegd, is de prognose dat de investeringskosten gedurende de totale looptijd van het programma veel hoger zullen uitvallen dan aanvankelijk gebudgetteerd.

Wij stellen daarom voor om de voordelen op het structurele budget in te zetten ter dekking van de nadelen op het incidentele budget en om de restanten van het voordeel op het structurele budget voortaan te storten in de reserve ICT Investeringen. Het doel en de reikwijdte van de reserve worden hiermee verbreed naar het volledige budget van het ICT Investeringsprogramma. Tevens stellen wij voor om in de toekomst te rapporteren over het ICT Investeringsprogramma als geheel en niet meer afzonderlijk over de incidentele en structurele budgetten.

Huurharmonisatie

In 2003 is vanwege de grote huurverschillen in de kantoorpanden besloten om tot nivellering van de huur- en investeringslasten van de kantoorpanden over te gaan, het huurharmonisatiemodel. Deze huurharmonisatie leidt in de periode 2009-2014 tot incidentele voordelen. Vanaf de ingebruikname van het Stadskantoor (1 oktober 2014) houden deze voordelen op. Vanaf 2011 gaat het om een voordeel van 6 miljoen euro per jaar dat bij de jaarlijkse bestedings-

en dekkingsvoorstellen aan de reserve wordt toegevoegd. Bij de Programmabegroting 2010 is besloten om in de periode 2010-2013 in totaal 10,888 miljoen euro van de reserve huurharmonisatie in te zetten voor de bedrijfsvoeringsproblematiek. De onttrekking van 0,233 miljoen euro heeft hier betrekking op. Daarnaast worden de incidentele kosten van het krediet Inbouwpakket indelingsplan Stadskantoor en het krediet Stadskantoor, Stenen en Middelen deels gedekt met de reserve huurharmonisatie. Het jaarrekeningresultaat van 3,950 miljoen euro is conform besluitvorming toegevoegd aan de reserve. Dit betreft het saldo van de toevoeging van het voordeel 2012 van 6 miljoen euro en anderzijds een onttrekking van 2,050 miljoen euro in het kader van het krediet Stadskantoor, Stenen en Middelen. De onttrekking van 1,190 miljoen euro, in de vorm van een negatieve storting, betreft de overheveling van het saldo per 31 december 2012 naar de reserve huurharmonisatie binnen de programmareserve Algemene Middelen. Wij stellen voor om deze reserve voortaan in zijn geheel onder de programmareserve Algemene Middelen te verantwoorden. Zie ook de toelichting bij de programmareserve Algemene Middelen.

Reserves ten bate van vaste activa

Omschrijving	Stand per 31-12-12	B&D 2012	Stand per 1-1-2013	Onttrekking 2013	Storting 2013	Stand per 31-12-13
Vaste activa	196.615	0	196.615	8.956	32.871	220.530
Totaal	**196.615**	**0**	**196.615**	**8.956**	**32.871**	**220.530**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Als een vast actief wordt gefinancierd met een incidentele interne bijdrage, wordt deze bijdrage in de vaste activareserve gestort. Toevoegingen aan of instelling van een activareserve vindt plaats op basis van raadsbesluiten bij vaststelling of wijziging van de Begroting). Aan deze reserve worden vervolgens jaarlijks onttrokken om de bijbehorende afschrijvingslast te dekken. Kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijving. De rentevergoeding op deze reserve wordt ingezet om de rentelast te dekken.

Toelichting op de staat van voorzieningen

Voorziening programma Bewoners en Bestuur

Categorie: Egalisatievoorziening

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Wethouderspensioenen	4.074	556	190	3.709
Wachtgelden oud - wethouders	127	0	0	127
Bewoners en Bestuur	**4.202**	**556**	**190**	**3.836**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Wethouderspensioenen

Aan de voorziening voor Wethouderspensioenen wordt jaarlijks 0,19 miljoen euro toegevoegd om de voorziening op peil te houden. Verder is er in 2013 incidenteel 0,402 miljoen euro incidenteel onttrokken omdat de voorziening volgens een actuele berekening te hoog was opgenomen. Daarnaast is er 0,154 miljoen euro onttrokken wegens de pensioenoverdracht van een voormalige wethouder.

Wachtgelden oud-wethouders

Er zijn in 2013 geen wachtgelden aan oud-wethouders uitgekeerd.

Voorziening programma Stedelijke Ontwikkeling

Categorie: Risicovoorziening

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Voorziening negatieve grondexploitatie	15.927	3.986	611	12.552
Voorziening grondexploitatie Stationsgebied	67.056	36.520	9.711	40.247
Stedelijke Ontwikkeling	**82.983**	**40.505**	**10.321**	**52.799**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Toelichting

Voorziening Negatieve Grondexploitaties.

De voorziening negatieve grondexploitaties is bedoeld om te verwachten negatieve resultaten op grondexploitaties op te kunnen vangen. De hoogte van de risicovoorziening is conform het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties. In 2013 is een bedrag van 0,582 miljoen euro onttrokken in verband met het afsluiten van de grondexploitatie Prinses Irenelaan / Fortlaan Noord. Ter afdekking van verliesgevende exploitaties op Onderhanden Werk is een bedrag van ruim 23,4 miljoen onttrokken voor het jaar 2013.

Risicovoorziening grondexploitatie Stationsgebied

Eind 2012 bedroeg de stand van de voorziening Stationsgebied 67,056 miljoen euro. Deze voorziening is ingesteld bij de start van de grondexploitatie Stationsgebied om het geprognosticeerde tekort op de grondexploitatie Stationsgebied op te vangen. De gemeentelijke bijdragen voor de grondexploitatie worden in deze voorziening gestort. In 2013 is de voorziening aangevuld met 9,7 miljoen euro ten laste van de dienstbedrijfsreserve POS in verband met de verslechtering van het eindsaldo van de grondexploitatie Stationsgebied. Voor een gedetailleerde toelichting op de ontwikkeling van dit saldo verwijzen wij naar de Bestuursrapportage Stationsgebied 2014. Met ingang van het verslagjaar 2013 wordt een deel (36,53 miljoen euro) van deze voorziening conform de voorschriften BBV administratief rechtstreeks verantwoord onder de balanspost 'Onderhanden werken'. Eerder was deze administratieve verwerking niet aan de orde, omdat de stand onderhanden werken voor de grondexploitatie tot en met verslagjaar 2012 positief was. Zie verder 'Toelichting op de balans' Voorraden, Onderhanden werk.

Categorie: Van derden ontvangen bestemmingsbedragen

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Voorziening ISV	343	343	0	0
Voorziening ISV II	10.962	2.919	0	8.042
Voorziening Impulsregeling ISV	2.798	709	0	2.089
Voorziening BLS-gelden	2.513	500	0	2.013
Stedelijke Ontwikkeling	**16.616**	**4.472**	**0**	**12.144**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Voorziening ISV gelden

Deze voorzieningen bestaan uit de restbedragen van ontvangen subsidies voor projecten die in twee tranches door het Rijk aan Utrecht zijn toegekend. De regeling is inmiddels door het Rijk afgesloten. In 2013 is er een bijdrage geleverd aan onder andere de projecten Geuzenwijk / Marnixlaan, sportpark Elinkwijk / sporthal Zuilen en kwaliteitsimpuls gymzalen.
Daarnaast is er 2,500 miljoen euro onttrokken aan de reserve ISV 2 als gevolg van de taakstelling op de fondsen volkshuisvesting uit de Voorjaarsnota 2013.

Voorziening BLS-gelden

Deze voorziening draagt bij aan binnenstedelijke herontwikkelingsprojecten. Het saldo per ultimo 2013 is geheel geprogrammeerd. In 2013 is 0,500 miljoen euro onttrokken voor de Groeneweg Midden.

Voorziening programma Duurzaamheid

Categorie: Van derden ontvangen bestemmingsbedragen

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Voorziening AMEV milieuprijs	55	2	1	54
Voorziening bodemsanering Griftpark	4	0	0	4
Voorziening bodemsanering	631	635	13	9
Voorziening verkeerslawaai stad	125	32	0	92
Duurzaamheid	**814**	**669**	**14**	**159**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

AMEV Milieuprijs
In 1976 is door de gemeenteraad een schenking aanvaard van 0,045 miljoen euro. Aan de voorziening wordt jaarlijks rente toegerekend. In 2013 is de milieuprijs uitgekeerd aan de Anne Frank school.

Bodemsanering Griftpark
De voorziening wordt gebruikt voor de nazorg Griftpark.

Bodemsanering
De voorziening is ingesteld ter dekking van de kosten die zijn voorzien in de uitvoering van het bodemsaneringsprogramma. In 2013 is, conform de eisen van toekenning van de subsidie, rente toegevoegd voor een bedrag van 0,013 miljoen euro. Ter dekking van de kosten voor de uitvoering van de projecten in 2013 is 0,635 miljoen euro onttrokken.

Verkeerslawaai Stad
De kosten van de werkzaamheden Geluid, van in totaal een bedrag van 0,032 miljoen euro, zijn ten laste van de voorziening gebracht. De voorziening dient te worden aangehouden daar definitieve vaststelling over de lopende jaren nog zal plaatsvinden en daarmee finale afrekening van de verstrekte bijdragen (terugbetalingsverplichting) in het kader van bovengenoemd (project)financieringsprogramma).

Voorziening programma Bereikbaarheid

Categorie: Egalisatievoorziening

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Onderhoud Grifthoek	187	0	0	187
Bereikbaarheid	**187**	**0**	**0**	**187**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Onderhoud Grifthoek
Betreft een éénmalige afkoop van het onderhoud door eigenaren van parkeerplaatsen in de Grifthoek garage, volledige betaling/storting in 2006 van 0,237 miljoen euro. De jaarlijkse onttrekking ten behoeve van onderhoud garage is 0,010 miljoen euro. In 2013 is dit deel van het onderhoud verrekend in de parkeerexploitatie. Dit zal in 2014 worden hersteld. Voor de éénmalige vervanging over 10 jaar is dan nog 0,070 miljoen euro beschikbaar.

Categorie: Van derden ontvangen bestemmingsbedragen

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Voorziening Luchtkwaliteit FES 3	7.740	83	155	7.812
Voorziening Luchtkwaliteit FES 1 en 2	46	47	1	0
Bereikbaarheid	**7.786**	**130**	**156**	**7.812**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Luchtkwaliteit
De voorziening voorziet in de dekking van de te maken kosten voor de meerjaren uitvoering van de Nationale Samenwerking Luchtkwaliteit (NSL). Het saldo is in het Raadsvoorstel Gezonde Lucht voor Utrecht in 2013 opnieuw geprogrammeerd. In 2013 is een bedrag van 0,155 miljoen euro rente toegevoegd aan de voorziening. In 2013 is een bedrag van 0,080 miljoen euro onttrokken ten behoeve van de dekking van luchtkwaliteit projecten, een bedrag van

0,019 miljoen euro in verband met het autoproject Groene Golf Verdeelring en een bedrag van 0,030 miljoen euro ter dekking van VOV Overvecht Korte termijn.

Voorziening programma Openbare Ruimte en Groen

Categorie: Risicovoorziening

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Voorziening achterstallige archivering	44	25	0	19
Midreth	54	54	0	0
Voormalig personeel (FPU-wachtgeld)	3.540	864	639	3.315
Onvoorziene kosten	2.101	2.101	100	100
Voorziening frictie contourenschets SW	1.000	83	0	917
Gederfde opbrengsten doorb huisvestingskosten leegstand SW	0	0	280	280
Openbare Ruimte en Groen	**6.739**	**3.126**	**1.019**	**4.632**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Achterstallige archivering

De voorziening dient ter dekking van achterstallig onderhoud projectarchieven. Het restant van deze voorziening zal in 2014 geheel worden benut

Midreth

Deze voorziening is vrijgevallen in 2013 en kan vervallen.

Voormalig personeel

Conform de huidige BBV-regelgeving is in 2010 een voorziening gevormd in verband met toegezegde en contractueel vastgelegde uitkeringen aan voormalig personeel betreffende:

- met vervroegd pensioen gaan (FPU en suppletie FPU);
- reorganisatie of disfunctioneren (wachtgeld, overplaatsbaar, non actief);
- Er is sprake van een niet jaarlijks vergelijkbaar volume gedurende een tijdsperiode van 4 jaar vanaf ultimo 2012. De onttrekking van 864 betreft in 2013 gerealiseerde uitkeringen aan voormalig personeel. De storting betreft de actualisering per ultimo 2013.

Onvoorziene kosten

Om onverwachtse kosten te dekken, is een voorziening gevormd. In verband met het risico van te verwachten extra kosten in een lopend project is een bedrag van 0,1 miljoen euro opgenomen.

Frictie Contourenschets Stadswerken

Gezien de verwachte kosten samenhangend met de uitvoering van de Contourenschets Stap voor Stap Beter van Stadswerken is bij de vaststelling van de Verantwoording 2012 een voorziening gevormd van 1.000. In 2013 is slechts een beperkt deel van de kosten gerealiseerd. Het restant zal in 2014 e.v. worden benut.

Leegstand huisvesting SW

In verband met vertrek van een aantal organisatieonderdelen ontstaat leegstand in de gebouwen van SW. Conform wet BBV is een voorziening gevormd voor de duur van de verwachte leegstand.

Categorie: Egalisatievoorziening

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Onderhoudskosten panden NMC	200	46	46	200
Voorziening Grondbank	2.245	0	75	2.320
Afbouwregeling TOD	74	74	0	0
Groot onderhoud begraafplaatsen	0	0	132	132
Openbare Ruimte en Groen	**2.518**	**119**	**253**	**2.652**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Onderhoudskosten panden NMC

In de meerjaren onderhoudsbegroting gemeentelijke panden NMC 2007-2021 is de maximale omvang gesteld op 200. In 2013 is aan onderhoud panden NMC besteed 46 Om de voorziening op hetzelfde peil te houden is in 2013 ter aanvulling 46 gestort.

Grondbank

De voorziening ultimo 2013 is noodzakelijk ter dekking van:

- Geschatte saneringskosten vervuilde grond in depot;
- Geschatte saneringskosten bij opheffing depot;
- Risico dat milieu eisen worden aangescherpt;
- Risico van nagekomen claims.

In 2013 is de voorziening geactualiseerd. Naar aanleiding hiervan is besloten een bedrag van 75 toe te voegen aan de voorziening.

Afbouwregeling TOD

De voorziening dient voor kosten afbouw onregelmatigheidstoeslag overwerk op zondag van afdeling Wijkonderhoud en Services. Deze afbouw is afgerond in 2013. De voorziening kan worden opgeheven.

Groot onderhoud Begraafplaatsen

Conform Collegebesluit 2013 en conform Wet BBV is een voorziening groot onderhoud begraafplaatsen ingesteld. Het bedrag dat in de tariefopstelling is opgenomen is gestort in de voorziening.

Categorie: Van derden ontvangen bestemmingsbedragen

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
GRP investeringen	0	14.586	14.586	0
Openbare Ruimte en Groen	**0**	**14.586**	**14.586**	**0**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) investeringen

Storting 2013 van 14,586 miljoen euro. Betreft begrote vervangingsinvesteringen rioleringen 2013, te storten in de spaarvoorziening. Onttrekkingen van 14,586 miljoen euro. Betreft gerealiseerde vervangingsinvesteringen rioleringen 2013.

Voorziening programma Werk en Inkomen

Categorie: Risicovoorziening

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Entreegeld vordering coöperatie	25	0	0	25
Faillissement Cartesius	139	139	0	0
Voorziening Lening Sophia	201	201	0	0
Reorganisatie personele kosten W&I	0	0	750	750
Deelneming in UW Holding BV	0	0	91	91
Werk en Inkomen	**365**	**340**	**841**	**866**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Entreegeld vordering coöperatie Wigo4it

Op 7 september 2007 is de Coöperatie Wigo4it (uitgesloten aansprakelijkheid) opgericht. Volgens de statuten dienen de deelnemers een entreegeld te betalen van 0,025 miljoen euro. Bij uittreding wordt dit entreegeld verrekend met de uittredingsvergoeding als gevolg van het afwikkelen van verplichtingen van de coöperatie. Daarom wordt de vordering op nihil gewaardeerd

Faillissement Cartesius

Naar aanleiding van het faillissement van Cartesius in 2009 heeft het college 0,3 miljoen euro beschikbaar gesteld voor kosten van de gemeente die nog voortvloeiden uit dit faillissement, van dit bedrag was eind 2012 nog 0,1 miljoen euro over. In 2013 zijn de juridische zaken betreffende het faillissement afgerond. Het voorziene bedrag is onttrokken om de door de Gemeente Utrecht te vergoeden kosten te dekken. De voorziening kan opgeheven worden.

Voorziening Sophia

Tijdens de collegevergadering van 25 januari 2011 is besloten om een voorziening in te stellen als risicovoorziening voor de lening aan stichting Sophia van 0,25 miljoen euro (besluit 10.108650). De lening ten behoeve van de Archimedeslaan 16 is in januari 2011 verstrekt. De afspraak was dat er vanaf juli 2012 in jaarlijkse tranches van 0,05 miljoen euro terugbetaald wordt. In 2012 is de aflossing verrekend met de jaarsubsidie van 0,49 miljoen euro. In 2013 is in een surseanceakkoord met stichting Sophia afgesproken om het restantbedrag van de lening van 0,201 miljoen euro te verrekenen met de jaarsubsidies 2013, 2014 en nog openstaande subsidiebedragen. Hiermee kon de voorziening komen te vervallen en kan worden afgesloten.

Reorganisatie personele kosten W&I

Voor de kosten van flankerend beleid voor overplaatsbare medewerkers is gemeentebreed een voorziening gevormd. Bij de vorming van die voorziening zijn de kosten voor Werk en Inkomen niet meegenomen. Met het vormen van de voorziening 'reorganisatie personele kosten' sluit Werk en Inkomen aan bij het gemeentebrede beleid.

Deelneming in UW Holding BV

De Gemeente Utrecht is 100% aandeelhouder in UW Holding BV. De deelneming stond ten onrechte niet op de balans en dat is in 2013 gecorrigeerd. Bij een eventuele opheffing van de BV kan een uitkering volgen, maar de kans erop wordt klein geacht. De deelneming wordt op nihil gewaardeerd.

Voorziening programma Onderwijs

Categorie: Risicovoorziening

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
U.C.K.	151	151	0	0
Onderwijs	**151**	**151**	**0**	**0**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Voormalig personeel U.C.K.
Voor nog te verwachten aanspraken op wachtgeld van voormalig personeel van het Utrechts Centrum voor de Kunsten (U.C.K.) is een risicovoorziening getroffen. Omdat we niet verwachten dat hier nog aanspraak op wordt gemaakt, is de voorziening in 2013 vrijgevallen ten gunste van het resultaat.

Categorie: Egalisatievoorziening

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Afkoopsom salariskosten	88	88	0	0
Onderwijs	**88**	**88**	**0**	**0**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Toelichting

Afkoop salariskosten
Het betreft hier een ontvangen afkoopsom voor hogere salariskosten directie. In 2012 heeft geen onttrekking plaatsgevonden. Het saldo van de voorziening is opgenomen in de staat af te wikkelen posten verzelfstandiging Bibliotheek Utrecht.

Voorziening programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid

Categorie: Risicovoorziening

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Risicovoorziening Overbruggingsplan	250	0	0	250
Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	**250**	**0**	**0**	**250**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Overbruggingsplan
In 2006 is het project overbruggingsplan van start gegaan met als doel het terugdringen van overgewicht bij jeugd in de GSB-wijken in de stad Utrecht. De subsidieverlener van het project is Agis (tegenwoordig Achmea), die toegezegd heeft uit zijn innovatiefonds een maximaal bedrag van 1,163 miljoen euro bij te dragen met als voorwaarden dat de

GG en GD zelf ook een financiële bijdrage levert. De verhouding is dat 70% door Agis gefinancierd wordt en 30% door de GG en GD zelf. Inhoudelijk heeft het project niet opgeleverd wat er van verwacht werd, maar dit is altijd goed gecommuniceerd met Achmea en heeft nooit tot een korting op de subsidie geleid. Eén van de voorwaarden voor de eindverantwoording is dat er een accountantsverklaring opgeleverd moet worden. Tijdens het verkrijgen van de accountantsverklaring bleek dat de verantwoording van de interne gemaakte uren (0,36 miljoen euro) niet aan te leveren is, omdat er binnen de GG en GD geen uren geschreven worden. Er is dus een reële kans dat we deze kosten niet vergoed krijgen. Daarom is er een risicoreserve aangelegd voor 70% van dit bedrag (0,25 miljoen euro). Eind 2013 was nog geen duidelijkheid, dit dossier is nog in behandeling bij Achmea.

Categorie: Egalisatievoorziening

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Frictiekosten Personeel	146	14	550	682
Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	**146**	**14**	**550**	**682**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Frictiekosten Personeel

De dotatie in 2013 is gemaakt ten behoeve van te verwachten frictiekosten (voormalig) personeel. Naar aanleiding van de transitie Jeugd hebben we besloten om de taken van het Jeugdadviesteam en het Opvoedbureau per 1-1-2015 te beëindigen. Vanaf 2015 verwachten we hier frictiekosten voor. Daarnaast zijn door de reorganisatie GG en GD naar de nieuwe eenheid Volksgezondheid per 1-1-2014 kosten voor overplaatsbaren ontstaan. De onttrekking is voor frictiekosten voormalig personeel.

Voorziening programma Cultuur

Categorie: van derden ontvangen bestemmingsbedragen

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Voorziening Fonds Van Baaren	45	45	0	0
Voorziening Fonds Rietveld-Schröderhuis	91	91	0	0
Cultuur	**136**	**136**	**0**	**0**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Fonds Van Baaren

Is ingesteld door derden. De rente-inkomsten van het fonds worden bestemd voor conservering van de kunstcollectie Van Baaren, deze inkomsten zijn gestort in de reserve Onderhoud en conservering. Per 1 januari 2013 is het Centraal Museum verzelfstandigd. Met de verzelfstandiging zijn ook alle balansposten van het Centraal Museum afgewikkeld. De voorziening 'Fonds Van Baaren' is hierbij in zijn geheel uitbetaald en kan worden afgesloten.

Fonds Rietveld Schröderhuis

is ingesteld door derden. De rente-inkomsten van het fonds worden bestemd voor onderhoud van het Rietveld Schröderhuis, deze inkomsten zijn gestort in de reserve Onderhoud en conservering. Per 1 januari 2013 is het Centraal Museum verzelfstandigd. Met de verzelfstandiging zijn ook alle balansposten van het Centraal Museum afgewikkeld. De voorziening 'Fonds Rietveld Schröderhuis' is hierbij in zijn geheel uitbetaald en kan worden afgesloten.

Voorziening programma Algemene Middelen

Categorie: Risicovoorziening

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Claim licentiekosten belasting systeem	154	154	0	0
Risicovoorziening Deelnemingen	0	0	495	495
Algemene Middelen	**154**	**154**	**495**	**495**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Voorziening claim licentiekosten belasting systeem DBenG
Besloten is in november 2012 door de gemeenteraad tot het aangaan op 1 januari 2014 van een Belastingsamenwerking met de gemeente De Bilt en het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden. Voor Utrecht betekent dat contractuele verplichtingen met leveranciers vervroegd worden opgezegd. Voor de lasten die daaruit voortvloeien is een voorziening gevormd.

Risicovoorziening Deelnemingen
Voorziening voor risico voortvloeiende uit deelnemingen.

Voorziening programma Algemene ondersteuning

Categorie: Risicovoorziening

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Onderhoud/opknappen brandputten	43	43	0	0
Frictiekosten	8.174	410	0	7.764
Algemene Ondersteuning	**8.217**	**453**	**0**	**7.764**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Onderhoud/opknappen brandputten
Bij de overgang van de Brandweer naar de Veiligheidsregio Utrecht, is het saldo van de voorziening met betrekking tot het onderhouden en opknappen van brandputten achtergebleven bij de gemeente en overgeheveld naar deze nieuwe risicovoorziening. De voorziening was bestemd voor de toekomstige uitgaven voor onderhoud/opknappen van brandputten. Omdat er geen toekomstige financiële verplichtingen meer onder lagen, is deze voorziening vrijgevallen.

Frictiekosten
De voorziening is bestemd voor frictiekosten in het kader van de reorganisatie. Deze voorziening is gevormd om de frictiekosten van sociaal flankerend beleid HRM die voortvloeien uit de transities op te vangen. Posten die ten laste van voorziening gebracht worden zijn vooraf getoetst door een commissie. Voor de toets geldt een normatief kader. In 2013 is 0,410 miljoen euro ten laste van de voorziening gebracht.

Categorie: Egalisatievoorziening

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Liquidatiefonds Interimdienst	1	0	0	1
Liquidatiefonds Openbaar Slachthuis	1	0	0	1
Liquidatiefonds Woonruimtezaken	150	0	0	150
Pensioenfonds Bijzonder Kleuteronderwijs	256	61	0	195
Stichting Pensioenfonds Ozebi	2	0	0	2
Liquidatiefonds Vleuten-De Meern	28	0	0	28
Algemene Ondersteuning	**439**	**61**	**0**	**378**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Liquidatiefondsen/pensioenfondsen
Onttrekkingen aan de liquidatiefondsen betreffen betalingen van pensioenen en wachtgeld aan de deelnemers van deze fondsen. Het restant is bestemd voor de verwachte, toekomstige betalingen aan deze deelnemers. In 2013 hebben alleen betalingen á 0,061miljoen euro aan de deelnemers van het Pensioenfonds bijzonder Kleuteronderwijs plaatsgevonden.

Categorie: van derden ontvangen bestemmingsbedragen

Omschrijving	Stand 1-1-13	Onttrekkingen 2013	Stortingen 2013	Stand 31-12-13
Europese Doelstelling 2	860	860	0	0
Algemene Ondersteuning	**860**	**860**	**0**	**0**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Europese Doelstelling 2
Het saldo van deze voorziening was bestemd voor de cofinanciering en programmarisico's van Europese subsidieprogramma's. Conform de besluitvorming van het college van B en W bij de Verantwoording 2010 is het saldo van de voorziening ' Europese Doelstelling 2' à 0,86 miljoen euro toegevoegd aan reserve 'Europese subsidies'. De voorziening kan hiermee worden opgeheven.

Borgstellingen

Borgstellingen (garanties en/of gewaarborgde geldleningen)

Borgstelling verleend voor (naam instelling	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	restant van de lening 31-12-2012	restant van de lening 31-12-2013
Totalen Bo-Ex	382.596	0	380.596	380.596
Totalen Portaal	461.882	0	496.315	469.055
Totalen Mitros	842.079	0	787.243	801.842
Totalen SSHU	266.962	0	251.864	247.697
Totalen Groenwest (voorheen GroenRandWonen)	88.997	0	105.486	99.485
Totalen woningbouwvereniging Utrecht	3.310	0	2.002	1.819
Totalen Lekstede (voorheen Bouwvereniging Volksbelang Vianen)	10.000	0	10.000	10.000
Totalen Vestia groep (voorheen SGBB)	34.522	0	31.033	31.012
Totalen Habion	8.445	0	3.847	3.732
Totalen Woonzorg	20.171	0	15.599	18.406
Provides (voorheen IJsselsteinse Woningbouwvereniging)	12.000		12.000	12.000
Subtotaal Wsw	**2.130.964**		**2.095.985**	**2.075.644**
Totalen Stichting Den Bouwacker	1.405	100	352	352
Stichting Tijdelijk Wonen - Archimedeslaan 1e fase	850	50	475	225
Stichting Tijdelijk Wonen - Archimedeslaan 2e fase	1.300	100	1.300	722
WEW garanties	205.997	50	7.668	5.545
Werkgeversgarantie	12.054	100	2.589	1.848
SVN Garantie op extra ruimte	3.535	100	859	0
NRF RGSVH/BWS	3.759	100	2.547	2.232
NRF totaalfinanciering monumenten	10.625	100	8.717	9.682
Stichting Domplein	630	49	0	720
Stichting Tussenvoorziening	1.000	100	0	1.000
Subtotaal diversen REO	**241.155**		**24.607**	**22.326**
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	381	100	213	206
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	318	100	178	172
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	104	100	58	56
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	816	100	473	457
Subtotaal instellingen gezondheidszorg	**1.619**		**922**	**891**
Voetbalvereniging R.U.C.	54	100	3	0
Stichting Tafeltennis Promotie	136	100	45	41
Tennisvereniging ULTC-Iduna	79	100	38	35
Stichting Beheer Tennispark Rhijnauwen	45	100	16	14
Stichting Beheer Tennispark Rhijnauwen	34	100	12	10
Tennisvereniging ULTC-Iduna	125	100	65	60

Borgstelling verleend voor (naam instelling	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	restant van de lening 31-12-2012	restant van de lening 31-12-2013
Nederlandse Bridgebond	454	100	142	236
Stichting Financieel Beheer Kampong Hockey	272	100	97	114
Stichting Financieel Beheer Kampong Hockey	340	100	180	208
Sportvereniging Kampong Voetbal	35	100	6	0
Sportvereniging Kampong Hockey	69	100	33	34
Sportvereniging Kampong Hockey	69	100	33	34
Stichting de Noordpunt	125	100	53	44
De Meern Voetbalvereniging	200	100	168	160
Stichting Expl. Sportacc. Utrecht Leidsche Rijn (Desto)	225	100	180	171
SV Kampong (hoofdbestuur)	75	100	41	19
Korfbalvereniging HKC	28	100	15	18
Stichting Kampong Hockey	125	100	59	38
MHC Fletiomare	200	100	166	146
Stichting Expl. Sportacc. Utrecht Leidsche Rijn (Desto)	100	100	87	76
Stichting Beheer Tennispark Rhijnauwen	100	100	75	70
Tennisvereniging ULTC-Iduna	90	100	63	54
Utrechtse Kano Club	37,5	100	35	34
Stichting Vlietkop/UTS	250	100	242	233
MHC Fletiomare	175	100	161	154
SV Kampong (hoofdbestuur)	137,5	100	115	86
LTC Vleuten-De Meern	180	100	156	144
LTC Vleuten-De Meern	250	100	230	220
Stichting Kampong Voetbal	37,5	100	36,5	33
Stichting Rijnvliet	250	100	242	233
Stichting Rijnvliet	250	100	246	216
Utrechtse Rugby Club	125	100	121	117
Utrecht Disaster	50	100	50	45
Paardensportaccommodaties	125	100	124	117
De Meern Voetbalvereniging	100	100	100	95
Stichting Rijnvliet	64	100	64	58
Stichting Kampong Hockey	90	100	90	84
Tennisvereniging ULTC-Iduna	140	100	0	140
Stichting kampong Cricket	25	100	0	25
Subtotaal sport	**5.267**		**3.590**	**3.616**
UW Holding BV (UW-bedrijven)	6.607	100	3.882	3.880
Stichting Trajectum Novum	2.269	100	1.021	964
Stichting Axion Continu (voorheen Stichting Continu)	544	100	181	155
Stichting HABION (Land. Herv. Bouw- Bejaarden)	4.992	100	3.957	3732
St. Vecht en IJssel (v/h SHBU)	4.181	100	1.286	1126
Stichting Axion Continu (voorheen Stichting Continu)	673	100	106	52

St. Vieja Utrecht (voorheen St. Vrouwenopvang Utrecht)	150	100	60	55
Kinderdagverblijf 'De Poppenzolder'	70	100	31	44
Stichting Axion Continu (voorheen Stichting Continu)	167	100	52	43
St. Vecht en IJssel (v/h SHBU)	113	100	23	17
St. Vieja Utrecht (voorheen St. Vrouwenopvang Utrecht)	817	100	327	286
St. Woon-Zorgcentra De Rijnhoven (waaronder St. De Zonnewijzer)	2618	100	897	723
Stichting De Heem	250	100	191	122
Subtotaal zorginstellingen MO	**23.451**	**0**	**12.014**	**11.199**
Totaal generaal	**2.402.456**	**0**	**2.137.117**	**2.113.676**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

SiSa bijlage

Departement	Nummer	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	INDICATOREN	
V&J	A1	**Verzameluitkering Veiligheid & Justitie** **Regeling verzameluitkering** **Gemeenten**	Besteding (jaar T)	
			Aard controle R	
			Indicatornummer:A1 / 01	
			€ 27.419	
OCW	D1	**Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** **Gemeenten**	Besteding (jaar T)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			Aard controle R	*Aard controle R*
			Indicatornummer: D1 / 01	*Indicatornummer: D1 / 02*
			€ 4.620.652	€ 170.488
OCW	D9	**Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014 (OAB)** **Gemeenten**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)
			Aard controle R	*Aard controle R*
			Indicatornummer: D9 / 01	*Indicatornummer: D9 / 02*
			€ 9.493.217	€ 5.322.814
I&M	E5	**Verzameluitkering I&M** **Regeling verzameluitkering** **Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)**	Besteding (jaar T)	
			Aard controle R	
			Indicatornummer: E5 / 01	
			€ 0	
I&M	E6	**Bodemsanering (excl. Bedrijvenregeling) 2005-2009** **Wet bodembescherming (Wbb), Besluit financiële bepalingen bodemsanering en Regeling financiële bepalingen bodemsanering** **Provincies en gemeenten**	Besteding (jaar T) ten laste van Wbb	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle R	*Aard controle n.v.t.*
			Indicatornummer: E6 / 01	*Indicatornummer: E6 / 02*
			€ 276.546	Nee
			Aantal saneringen in te vullen zodra de prestaties behaald zijn	Aantal bodemonderzoeken in te vullen zodra de prestaties behaald zijn
			Aard controle D1	*Aard controle D1*
			Indicatornummer: E6 / 03	*Indicatornummer: E6 / 04*
I&M	E11B	**Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) SiSa tussen medeoverheden** **Provinciale beschikking en/of verordening** **Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr) (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*
			Indicatornummer: E11B / 01	*Indicatornummer: E11B / 02*
		1	LMV 2006-269545 (FES 1)	€ 46.041

Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
Aard controle R	*Aard controle R*		
Indicatornummer: D9 / 03	*Indicatornummer: D9 / 04*		
€ 1.619.037	€ 4.465.126		
Aantal m2 gesaneerd oppervlakte (inclusief SEB) in te vullen zodra de prestaties behaald zijn	Aantal m3 gesaneerde grond (inclusief SEB) in te vullen zodra de prestaties behaald zijn	Aantal m3 gesaneerd verontreinigd grondwater (inclusief SEB) in te vullen zodra de prestaties behaald zijn	
Aard controle D1	*Aard controle D1*	*Aard controle D1*	
Indicatornummer: E6 / 05	*Indicatornummer: E6 / 06*	*Indicatornummer: E6 / 07*	
Besteding (jaar T) ten laste van eigen middelen	Besteding (jaar T) ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk, provincie of gemeente)	Besteding (jaar T) ten laste van rentebaten gemeente op door provincie verstrekte bijdrage NSL	Teruggestort/verrekend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen
Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
Indicatornummer: E11B / 03	*Indicatornummer: E11B / 04*	*Indicatornummer: E11B / 05*	*Indicatornummer: E11B / 06*
		€ 920	

Departement	Nummer	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	INDICATOREN	
		2	LMV 2007-0066448 (FES 2)	€ 82.831
		3	5090.10.1450 (FES 3)	€ 12.328.981
		4	4500002308 (FES 4)	
			Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*
			Indicatornummer: E11B / 07	*Indicatornummer: E11B / 08*
		1	LMV 2006-269545 (FES 1)	€ 2.515.000
		2	LMV 2007-0066448 (FES 2)	€ 2.301.389
		3	5090.10.1450 (FES 3)	€ 12.599.518
		4	4500002308 (FES 4)	-€ 104.196
			Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van rentebaten gemeente op door provincie verstrekte bijdrage NSL tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*
			Indicatornummer: E11B / 11	*Indicatornummer: E11B / 12*
		1	LMV 2006-269545 (FES 1)	
I&M	**E12**	**Nieuwe Sleutel Projecten (NSP)** **Wet Ruimtelijke Ordening Besluit Ruimtelijke Ordening** **Gemeenten**	Besteding (jaar T) exclusief bestedingen uit baten exploitatie	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle R	*Aard controle n.v.t.*
			Indicatornummer: E12 / 01	*Indicatornummer: E12 / 02*
			€ 11.370.184	Nee
I&M	**E26**	**Spoorse door-snijdingen, tranche 1** **Regeling eenmalige uitkeringen spoorse doorsnijdingen** **Gemeenten**	Aantal projecten (waarvoor een beschikking ontvangen is) Afspraak	Aantal afgeronde projecten (jaar T) Realisatie
			Aard controle R	*Aard controle R*
			Indicatornummer: E26 / 01	*Indicatornummer: E26 / 02*
			1	0
I&M	**E27B**	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden** **Provinciale beschikking en/of verordening** **Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen**	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen

€ 13.417.053	€ 1.562.816		
Cumulatieve besteding ten laste van eigen middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve besteding ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk, provincie of gemeente) tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*		
Indicatornummer: E11B / 09	*Indicatornummer: E11B / 10*		
€ 172.580			
€ 33.219.119	€ 1.562.816		
€ 155.000			
Cumulatief teruggestort/verrekend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor het komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden		
Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*		
Indicatornummer: E11B / 13	*Indicatornummer: E11B / 14*		
Cumulatieve bestedingen tot en met (jaar T) exclusief bestedingen uit baten exploitatie Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Berekende bate boven drempelwaarde ten behoeve van benefit sharing Alleen in te vullen na afloop project	Aantal gerealiseerde projecten afspraak Alleen in te vullen na afloop project	Aantal gerealiseerde projecten realisatie Alleen in te vullen na afloop project
Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
Indicatornummer: E12 / 03	*Indicatornummer: E12 / 04*	*Indicatornummer: E12 / 05*	*Indicatornummer: E12 / 06*
€ 96.510.499	€ 0		
Eindverantwoording Ja/Nee			
Aard controle n.v.t.			
Indicatornummer: E26 / 03			
Nee			
Overige bestedingen (jaar T)	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen**	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen**	

Departement	Nummer	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		INDICATOREN	
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*
				Indicatornummer: E27B / 01	*Indicatornummer: E27B / 02*
			1	UT11.MM01	€ 2.798
			2	80F52F10	€ 106.786
			3	80F52F11	€ 3.988
			4	80F52F12	€ 924.438
			5	80F52F13	€ 196.509
			6	80F52F0F	€ 32.185
			7	80F52F0E	
			8	80F52F0D	€ 381.311
			9	80F52B8F	€ 828.949
				Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*
				Indicatornummer: E27B / 06	*Indicatornummer: E27B / 07*
			1	UT11.MM01	€ 149.385
			2	80F52F10	€ 106.786
			3	80F52F11	€ 3.988
			4	80F52F12	€ 1.616.130
			5	80F52F13	€ 971.151
			6	80F52F0F	€ 32.185
			7	80F52F0E	€ 0
			8	80F52F0D	€ 381.311
			9	80F52B8F	€ 847.855
EZ	**F3**	**Verzameluitkering EZ** **Regeling verzameluitkering** **Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)**		Besteding (jaar T)	
				Aard controle R	
				Indicatornummer: F3 / 01	
				€ 0	
SZW	**G1**	**Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_gemeente 2013** **Wet sociale werkvoorziening (Wsw)** **Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of er in (jaar T) geen, enkele of alle inwoners werkzaam waren bij een Openbaar lichaam o.g.v. de Wgr.**		Het totaal aantal geïndiceerde inwoners van uw gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (jaar T)	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren
				Aard controle R	*Aard controle R*
				Indicatornummer: G1 / 01	*Indicatornummer: G1 / 02*
				997,50	66,42

Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	
Indicatornummer: E27B / 03	*Indicatornummer: E27B / 04*	*Indicatornummer: E27B / 05*	
€ 0			
€ 4.749			
€ 3.612.084			
€ 922.389			
€ 68.568			
€ 468.242			
€ 540.536			
Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	
Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	
Indicatornummer: E27B / 08	*Indicatornummer: E27B / 09*	*Indicatornummer: E27B / 10*	
€ 0		Ja	
€ 0		Nee	
€ 4.749		Nee	
€ 6.314.750		Nee	
€ 4.558.463		Nee	
€ 68.568		Nee	
€ 0		Nee	
€ 468.242		Nee	
€ 552.864		Nee	
Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Zie de toelichting in de invulwijzer voor hulp bij het invullen en de mogelijke consequenties van een verkeerde keuze			
Aard controle n.v.t.			
Indicatornummer: G1 / 03			
Nee			

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	INDICATOREN	
SZW	**G1A**	**Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2012** **Wet sociale werkvoorziening (Wsw)** **Alle gemeenten verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G1B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G1C-1) na controle door de gemeente.**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (T-1); inclusief deel openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*
			Indicatornummer: G1A / 01	*Indicatornummer: G1A / 02*
		1	050254 (GR Permar WS)	0,00
		2	050261 (GR Werkvoorzieningschap Amstelland en de Meerlanden)	1,00
		3	050262 (Wvs Tomingroep)	2,00
		4	050267 (Werkvoorzieningschap Zuid- Kennemerland)	1,00
		5	050440 (Sociale Werkvoorziening Zeist)	8,75
		6	050496 (Werkvoorzieningschap De Sluis)	6,00
		7	050259 (GR Sociaal Werkvoorzieningsschap 'Het Westelijk Gebied van Utrecht)	25,25
		8	050466 (Sociale Werkvoorziening Alpen a/d Rijn e.o. (SWA))	1,00
		9	0344 (Utrecht)	1.018,25
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB_gemeente 2013** **Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.**	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Wet werk en bijstand (WWB)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Wet werk en bijstand (WWB)
			Aard controle R	*Aard controle R*
			Indicatornummer: G2 / 01	*Indicatornummer: G2 / 02*
			€ 123.845.076	€ 4.599.816
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)
			Aard controle R	*Aard controle R*
			Indicatornummer: G2 / 07	*Indicatornummer: G2 / 08*
			€ 1.840.301	€ 600.263

Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam	
Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	
Indicatornummer: G1A / 03	*Indicatornummer: G1A / 04*	*Indicatornummer: G1A / 05*	
0,00	0,22	0,00	
0,00	0,00	0,00	
0,00	2,00	0,00	
0,00	1,00	0,00	
1,33	8,21	0,00	
1,3	4,00	0,00	
4,86	21,28	1,00	
0,00	1,00	0,00	
55,86	738,77	14,55	
Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
Indicatornummer: G2 / 03	*Indicatornummer: G2 / 04*	*Indicatornummer: G2 / 05*	*Indicatornummer: G2 / 06*
€ 2.536.185	€ 23.795	€ 270.689	€ 6.619
Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Zie de toelichting in de invulwijzer voor hulp bij het invullen en de mogelijke consequenties van een verkeerde keuze.		
Aard controle R	*Aard controle n.v.t.*		
Indicatornummer: G2 / 09	*Indicatornummer: G2 / 10*		
€ 72.704	Ja		

Departement	Nummer	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	INDICATOREN	
SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2013** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** **Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.**	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)
			Aard controle R	*Aard controle R*
			Indicatornummer: G3 / 01	*Indicatornummer: G3 / 02*
			€ 1.394.492	€ 356.196
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004
			Aard controle R	*Aard controle R*
			Indicatornummer: G3 / 07	*Indicatornummer: G3 / 08*
			€ 0	€ 0
SZW	G5	**Wet participatiebudget (WPB)_gemeente 2013** **Wet participatiebudget (WPB)** **Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.**	Het aantal in (jaar T) bij een ROC ingekochte contacturen Let op: Dit is de enige gelegenheid om verantwoording af te leggen over deze taakuitvoering Let op: Deze verantwoording kan niet door een gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd, ongeacht de keuze van de gemeente bij indicator G5/02	
			Aard controle D1	
			Indicatornummer: G5 / 01	
			7116	
			Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee De zelfstandige uitvoering betreft de indicatoren G5/03 tot en met G5/07 Zie de toelichting in de invulwijzer voor hulp bij het invullen en de mogelijke consequenties van een verkeerde keuze	Besteding (jaar T) participatiebudget
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*
			Indicatornummer: G5 / 02	*Indicatornummer: G5 / 03*
			Ja	€ 19.162.932
SZW	G7	**Verzameluitkering SZW** **Regeling verzameluitkering** **Gemeenten**	Besteding (jaar T)	
			Aard controle R	
			Indicatornummer: G7 / 01	
			€ 450.000	

Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
Indicatornummer: G3 / 03	*Indicatornummer: G3 / 04*	*Indicatornummer: G3 / 05*	*Indicatornummer: G3 / 06*
€ 517.120	€ 254.907	€ 300.018	€ 0
Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Zie de toelichting in de invulwijzer voor hulp bij het invullen en de mogelijke consequenties van een verkeerde keuze.			
Aard controle n.v.t.			
Indicatornummer: G3 / 09			
Ja			
Waarvan besteding (jaar T) van educatie bij roc's	Baten (jaar T) (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten (jaar T) van educatie bij roc's	Besteding (jaar T) Regelluw Dit onderdeel is uitsluitend van toepassing op gemeenten die in (jaar T-1) duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk
Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
Indicatornummer: G5 / 04	*Indicatornummer: G5 / 05*	*Indicatornummer: G5 / 06*	*Indicatornummer: G5 / 07*
€ 1.164.002	€ 0	€ 0	

Departement	Nummer	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	INDICATOREN	
VWS	**H1**	**Ministeriële regeling heroïnebehandeling** **Regeling heroïnebehandeling** **Gemeenten**	Gerealiseerde behandelplaatsen (jaar T) Afspraak	Gerealiseerde behandelplaatsen (jaar T) Realisatie
			Aard controle D1	*Aard controle D1*
			Indicatornummer: H1 / 01	*Indicatornummer: H1 / 02*
			45	45
VWS	**H3**	**Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening + aanvullende curatieve SOA bestrijding** **Subsidieregeling publieke gezondheid** **Gemeenten**	Aantal consulten (jaar T) seksualiteitshulpverlening in het verzorgingsgebied.	Aantal gevonden SOA's (jaar T) in het verzorgingsgebied
			Aard controle D1	*Aard controle D1*
			Indicatornummer: H3 / 01	*Indicatornummer: H3 / 02*
			72	933

Besteding (jaar T)			
Aard controle R			
Indicatornummer: H1 / 03			
€ 959.853			
Aantal SOA- onderzoeken (jaar T) in het verzorgingsgebied			
Aard controle D1			
Indicatornummer: H3 / 03			
5.127			

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring wordt separaat aan de gemeenteraad toegezonden.

Externe subsidieprogramma's

Bij het waarmaken van Utrechtse ambities kunnen ook andere (overheids-) organisaties een rol spelen. Daar waar sprake is van gezamenlijke doelstellingen en resultaten, is er vaak ruimte voor een verdeling van de kosten. Wij richten ons dan ook bij de uitvoering van onze programma's actief tot externe partners, bij het Rijk of in Europa. Op die manier halen wij kennis en ervaring van elders binnen, naast extra financiële middelen. Ook dragen de samenwerkingsnetwerken bij aan het profileren van Utrecht op (inter-)nationaal niveau.

Naast een groot aantal aan één programma gebonden externe geldstromen, ontvangt Utrecht subsidies, die neerslaan in meerdere programma's. Het Europese subsidieprogramma Kansen voor West wordt voor een groot deel bekostigd vanuit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en loopt in de periode 2007-2013.

Subsidieverwerving
Om subsidiemogelijkheden optimaal te benutten is het noodzakelijk kennis te hebben van de regelingen en deze te verbinden aan het relevante Utrechtse beleid. De vakdiensten zijn primair aan zet als het gaat om het benutten van nationale en regionale sectorspecifieke subsidieregelingen. Daarnaast is het nodig gemeentebreed aandacht en capaciteit te hebben voor het aanvragen en uitvoeren van gesubsidieerde projecten, omdat dit specifieke kennis vereist en tijd kan kosten. De gemeentebrede inzet zit vooral op Europese subsidiemogelijkheden en sectoroverstijgende regelingen.

Europese subsidies vereisen veelal internationale samenwerking. Het hebben van een goed internationaal netwerk is van belang om partners te vinden en om door anderen voor deelname benaderd te worden. Daarom nemen wij deel aan internationale samenwerkingsverbanden, zoals Eurocities en aan sectorale netwerken als Energy Cities. Het Similar Cities Network is mede vanuit dat oogpunt in 2008 gelanceerd, maar in 2013 overgegaan in het meer fluïde netwerk Utrecht Connected Worldwide.

Om inhoudelijk richting te geven aan de subsidieverwerving werken wij met prioriteitsdossiers. Deze komen tot stand door subsidiemogelijkheden en de gemeentelijke (uitvoerings-)programma's met elkaar te verbinden. Op dit moment zijn de prioriteiten:
- Verkeer en Vervoer: focus op duurzame mobiliteit, schoon en efficiënt vrachtvervoer
- Cultuur: focus op culturele uitwisseling, erfgoed, creatieve industrie
- Binnenstedelijke Ontwikkeling: onder andere Krachtwijken, groen, herontwikkeling en wonen
- Duurzaamheid: focus op programma Utrechtse Energie
- Economische Ontwikkeling en Maatschappelijke Participatie.

In 2013 was sprake van een overgangsjaar in de Europese begrotingsperiode. Dit betekende in 2013 beperkte indieningsmogelijkheden voor lopende subsidieprogramma's, terwijl er geen indieningsmogelijkheden waren voor de nieuwe programma's. De gemeentebrede inspanningen hebben in 2013 geresulteerd in toegezegde Europese subsidies voor een bedrag van 0,45 miljoen euro. Daarnaast zijn er nog aanvragen in behandeling en is in 2013 ingezet op een voor Utrecht zo goed mogelijk programma voor de inzet van de Structuurfondsen. Eind 2013 bevonden de gesprekken hierover zich in een afrondende fase. De verwachting is dat vanuit de structuurfondsen een bedrag van circa 8,1 miljoen euro beschikbaar komt voor de periode 2014-2020, naast een bedrag van ongeveer 7,7 miljoen euro waarvoor de stad en de Provincie samen de invulling bepalen. Begin 2014 moet hier zekerheid over zijn.

Ook in 2014 wordt ingezet op het verkrijgen van Europese financiering. Daarvoor worden de ontwikkelingen met betrekking tot de Europese begrotingsperiode 2014-2020 nauwgezet gevolgd om de mogelijkheden die zich voor gaan doen snel te kunnen benutten.

Kansen voor West – Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO 2007-2013)
De huidige Europese structuurfondsperiode loopt van 2007 tot en met 2013. Utrecht ontvangt uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) een bijdrage voor het programma Kansen voor West.

Doel
In Kansen voor West hebben de G4-steden samen met de vier Provincies een gezamenlijk programma opgesteld. De doelstelling van Kansen voor West is het versterken van de economische structuur en de internationale concurrentiepositie van het gebied. Daartoe zijn voor de periode 2007-2013 drie prioriteiten vastgesteld:

1. Kennis, innovatie en ondernemerschap.
2. Attractieve regio's.
3. Attractieve steden.

Activiteiten 2013
In 2013 is het programma verder gevuld met projecten die aansluiten bij de prioriteiten beschreven in het OP West en gericht zijn op de Utrechtse aandachtsgebieden. De aangekondigde projecten Fonds Energietransitie EFRO Utrecht en Emmaus Retourshop zijn in 2013 van start gegaan. Andere lopende Utrechtse projecten die zijn ondergebracht bij het programma Kansen voor West zijn bijvoorbeeld de beeldende kunsttentoonstelling 'Call of the Mall', de bouw van een Life Science Incubator op het Utrecht Science Park en de Proefinstallatie Nereda technologie rwzi Utrecht. Het controleren en volgen van lopende en startende projecten is een belangrijk aandachtspunt bij de uitvoering van het programma. De gehonoreerde projecten passen (vanzelfsprekend) in het vastgestelde landsdelige programma Kansen voor West en de uitwerking daarvan voor de stad.

Programmaoverzicht per 15 januari 2014

	Aanvrager	Subsidiabele kosten	EFRO	Ov. Publiek financiering
Projecten prioriteit 1				
Kennis, Innovatie en ondernemerschap				
Protospace Utrecht [67]	Stichting Protospace	1.400.000	560.000	750.000[68]
Mijn Bedrijf 2.0 (zie memo 22 december 2010) [67]	Stichting Taskforce Innovatie Regio Utrecht	4.213.649	1.894.336	2.139.313[68]
Utrecht Science Park [67]	Universiteit Utrecht	2.098.345	839.338	1.259.007
Business Case Centrum voor Aarde en Duurzaamheid [67]	Universiteit Utrecht	6.835.042	1.756.910	5.078.132
Utrecht Innoveert: The Next Step [67]	Stichting Taskforce Innovatie Regio Utrecht	7.103.696	2.699.404	4.404.292
Partners in Nieuw Ondernemerschap	Kamer van Koophandel Midden-Nederland	508.430	203.370	288.360[68]
Proefinstallatie Nereda technologie rwzi Utrecht	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	2.675.000	1.070.000	1.605.000
Dutch Game Garden 2010-2015 [67]	Stichting Dutch Game Garden	4.035.059	1.614.567	2.420.492
FEE-U, Fonds Energietransitie EFRO Utrecht	Stichting Energie Transitie Utrecht	3.750.000	1.250.000	2.500.000
Life Science Incubator Utrecht [67]	Stichting Incubator Utrecht	14.516.158	2.828.581	4.067.863[68]
Subtotaal Prio 1		**47.135.379**	**14.716.506**	**6.525.492**
Projecten prioriteit 2				
Attractieve Regio's				
Versterken cultureel toeristische waarde landgoederen Amelisweerd en Rhijnauwen	Gemeente Utrecht Dienst Stadsontwikkeling	2.431.000	800.000	1.631.000
Subtotaal Prio 2		**2.431.000**	**800.000**	**1.631.000**

[67] Deze projecten maken deel uit van het regionale programmadeel.
[68] Deze projecten kennen ook private cofinanciering.

Projecten prioriteit 3	Aanvrager	Subsidiabele kosten	EFRO	Ov. Publiek financiering
Attractieve steden				
Revitalisatie Flora's Hof Lichte Gaard	Museum van Speelklok tot Pierement	2.478.428	800.000	870.000[68]
Aanpak Openbare Ruimte	Gemeente Utrecht	1.020.820	397.820	538.000[68]
Zingende Toren	Gemeente Utrecht	1.244.632	250.000	819.632[68]
Huisvesting Kunstfactor	Gemeente Utrecht	995.000	398.000	597.000
Emissie vrije Bierboot	Gemeente Utrecht	400.000	200.000	200.000
De Wissel	ROC Midden Nederland	665.000	330.000	335.000
Wijkeconomie en Kleinschalig Ondernemerschap	Gemeente Utrecht	4.565.156	1.826.062	2.739.094
Designer Café	Stichting Taskforce Innovatie Regio Utrecht	898.920	359.568	539.000[68]
Creatieve Industrie Jan Jongerius	Stichting Vrienden v/h Jongerius complex	3.123.790	1.249.516	1.161.832[68]
Bedrijventerrein Overvecht	Gemeente Utrecht	704.986	283.986	421.000
De Nieuwe Bouwloods	St. Bouwloods Utrecht	1.059.868	400.000	0[68]
Aanleg 1e fase Parkpergola - Leidsche Rijn	Gemeente Utrecht	2.456.887	800.000	1.656.887
Trajectum Lumen	Gemeente Utrecht	3.226.000	1.060.000	2.166.000
Upgrading havenbekkens Lage Weide	Gemeente Utrecht	5.000.000	2.000.000	3.000.000
Beeldende kunsttentoonstelling 'Call of the Mall'	Gemeente Utrecht	1.425.000	400.000	680.000[68]
Emmaus Overvecht	Stichting Emmaus	424.560	122.310	50.000[68]
Subtotaal Prio 3		**29.689.047**	**10.877.262**	**6.822.887**
Totaal Stad en Regio projecten		**79.255.426**	**26.393.768**	**41.916.904**

Hiermee zijn de voor de stad beschikbare middelen in prioriteit 1 en prioriteit 3 voor 100% toegekend aan projecten. Binnen het regionale programmadeel is de voor de stad beschikbare ruimte voor 100% toegekend aan projecten. Daarmee is de beschikbare EFRO ruimte helemaal opgebruikt.

Om de Utrechtse projecten binnen het regionale programmadeel mogelijk te maken is ten laste van het cofinancieringsbudget subsidie toegekend aan de volgende projecten:

Protospace:	euro 200.000
Utrecht Science Park:	euro 367.000
Sociale Innovatie MKB	euro 136.000
Centrum Aarde en Duurzaamheid:	euro 538.000
Taskforce Innovatie	euro 570.000 (plus euro 400.000 ten laste van het fonds simulering lokale economie).

Investeringsstaten

Investeringsstaat Stationsgebied

Omschrijving	Autorisatie jaar	geautoris. uitgaven t/m 2012	in 2013 geautoriseerde uitgaven	Totaal geautoriseerde uitgave	Start-jaar van project	Gereal. uitgaven t/m 2012	Gereal. uitgaven 2013	Gerealiseerd t/m 2013	Restant investerings-budget
Uitbreidingsinvesteringen									
Middelenkrediet stadskantoor	2006	126.700		126.700	2006	28.079	29.464	57.543	69.157
Voorbereidingskrediet Muziekpaleis	2004	3.900		3.900	2004	3.900	0	3.900	0
Muziekpaleis	2006	94.700	2.800	97.500	2006	89.821	7.679	97.500	0
Aanbestedingsresultaat + gunning bouw Muziekpaleis	2009	0	33.900	33.900			17.691	17.691	16.209
Aankoop stadskantoor	2012	213.700		213.700		164.443	40.238	204.681	9.019
Totaal uitbreidingsinvesteringen		**439.000**	**36.700**	**475.700**		**286.243**	**95.072**	**381.315**	**94.385**

Investeringsstaat Bereikbaarheid

		Begrotingsinformatie		Uitvoeringsinformatie							Toelichting	
Product	Omschrijving	Autorisatiejaar	geautoriseerde uitgaven actueel	Project gestart	Gerealiseerde uitgaven t/m 2010	Gerealiseerde uitgaven 2011	Gerealiseerde uitgaven 2012	Gerealiseerde uitgaven 2013	Totaal gerealiseerd t/m 2013	Restant	Jaar afsluiting project	Toelichting (financiële dekking is aangeven in bijlage 1 van het Meerjaren Programma Bereikbaarheid 2013)
	Vervangingsinvesteringen											
Parkeren	Vervanging parkeerautomaten 2013	2013	2.600	2013	0	0	0	1.749	1.749	851	2014	De laatste TMC parkeerautomaten zijn vervangen door Schmitt-automaten. Deze investering is in 2013 afgerond. Lopend actief is reeds (met een raming) afgesloten.
Totaal vervangingsinvesteringen			**2.600**		**0**	**0**	**0**	**1.749**	**1.749**	**851**		
	Uitbreidingsinvesteringen categorie A											
Fiets	Spinozabrug Fietstunnel	2012	3.670	2011		22	74	294	390	3.280	2014	De voorbereiding is gestart
Fiets	Fietsparkeren business case OVT	2013	9.800	2013				6.820	6.820	2.980	2015	Het project wordt uitgevoerd door de projectorganisatie Stationsgebied. De kosten worden verantwoord in het programma Stationsgebied.
Fiets	Fietsparkeren business case OVT pilot	2013	1.200	2013				75	75	1.125	2015	Het project is in voorbereiding.
Fiets	Fietsbrug Amsterdamrijnkanaal plankosten	2013	8.025	2005	508	278	496	4.549	5.831	2.194	2015	Inclusief een bijdrage van 3,9 miljoen tbv de GREX (autorisatie loopt via GREX). Aanvullende autorisatie bij VJN 2013
Fiets	Leenfietsen (1e fase)	2012	1.315	2012		66	45	106	217	1.098	2014	De voorbereiding is gestart
Fiets	Herenroute Fietsroute	2012	2.170	2012		4	122	76	203	1.967	2014	De voorbereiding is gestart
Fiets	Salvador Allendeplein (plankosten)	2012	660	2012		3			3	657	2013	Dit project zit in de herprogrammering van het VERDER-pakket
Fiets	Uitvoering top 5 fietsroutes	2011	18.640	2010	262	931	1.285	4.367	6.845	11.795	2015	Het project is in uitvoering.
Fiets	Fietsverbinding Uithof-Nieuwegein (tiussen de rails)	2010	8.300	2010	3	75	123	1.495	1.696	6.604	2015	Het project is in uitvoering.
Fiets	Fietsparkeren binnenstad	2010	3.097	2010	165	270	279	387	1.101	1.996	2015	Het project is in uitvoering.
Fiets	Hoofdfietsroutes 2002	2000	4.009	2000	2.140	89	665	30	2.924	1.085	2013	Deel van het project afgesloten in 2010. Restant afsluiten bij jaarrekening 2013?
Totaal Fiets			**60.886**		**3.078**	**1.738**	**3.089**	**18.199**	**26.104**	**34.782**		
OV	Tangentlijn 10	2013	5.000	2013	0	0	0	16	16	4.984	2016	Het project is in voorbereiding.
OV	Busbaan HOV Leidsche Rijn Noordradiaal (berap 2011)	2013	18.000	2013				1.621	1.621	16.379	2016	Project is in uitvoering. Autorisatie in 2013 geregeld via separaat bestuursadvies.
OV	HOV Overvecht	2012	1.000	2012				0	0	1.000	2017	Wordt samengevoegd met project Verbindend Overvecht.
OV	Busbaan HOV Leidsche Rijn Noordradiaal (berap 2011)	2011	1.702	2002	0	0	0		0	1.702	2016	Project is in uitvoering
OV	Voorbereiding Zuidradiaal ongelijkvloers 5 meiplein/Anne Frankplein en aansluiting A2 (Z80)	2011	1.400	2011	0	420	2	994	1.416	-16	2018	Het project is in voorbereiding.
OV	Verbinderd OV Overvecht	2011	2.000	2010	58	62	219	267	606	1.394	2017	De projecten VOV Overvecht en HOV Overvecht zullen worden samengevoegd. Er loopt inmiddels een verkenning naar het tracé en naar de mogelijkheden van eventuele vertramming.
OV	HOV westtangent Utrecht	2010	13.000	2011	0	93	1.074	3.933	5.100	7.900	2013	Het project loopt
OV	Lucasbrug: verbeteren doorstroming OV en fiets	2010	5.000	2010	111	133	20		264	4.736	2014	Dit project zit in de herprogrammering van het VERDER-pakket
OV	Tram CS -De uithof	2006	103.989	2006	12.661	12.467	35.474	24.467	85.069	18.920	2018	Project is in uitvoering
OV	Leidsche Rijn Zuidradiaal bestaande stad	2005	21.574	2005	4.814	322	453		5.589	15.985	2018	Project is in uitvoering
OV	Leidsche Rijn Noordradiaal	2002	16.819	2002	5.839	204	6		6.049	10.770	2016	Project is in uitvoering
OV	Leidsche Rijn Zuidradiaal	2002	56.860	2002	35.123	8.110	3.188	1.669	48.090	8.770	2016	Project is in uitvoering
OV	Randstadspoor	2002	8.252	2003	1.231	460	246	1.185	3.122	5.130	2016	Project is in uitvoering
Totaal OV			**254.596**		**59.837**	**22.271**	**40.682**	**34.152**	**156.942**	**97.654**		
auto	24 oktoberplein	2013	30.190	2004	5.598	8.768	7.851	6.462	28.679	1.511	2013	Aanvullende autorisatie PB 2013. In 2014 zullen nog enkele herstelwerkzaamheden plaatsvinden. Daarna kan het project afgerond worden.
auto	Maatregelen Utrecht West/ Autoverbinding Papendorp	2013	500	2012			23	20	43	457	2014	Het project is in voorbereiding. Amendement A 38 2012
auto	Maatregelen bestaande Stad	2013	148	2009			109		109	39	2013	Project afsluiten bij jaarrekening 2013
auto	Nadeelcompensatie AC restaurant	2013	1.200	2012			4	686	690	510	onbekend	
auto	Invoering Parkeer Reizigers Informatiesysteem	2013	2.000	2013				9	9	1.991	2014	Beter Benutten project. Autorisatie is hoger dan kostenraming (1.840 mln)
auto	Nouw Leidsche Rijn Centrum	2013	1.435	2014				7	7	1.428	2016	Autorisatie bij Voorjaarsnota 2013
auto	Zoab A27 Voordorp	2013	100	2013					0	100	onbekend	Autorisatie bij Voorjaarsnota 2013
auto	Tijdelijke bereikbaarheid Westzijde Stationsgebied	2013	2.400	2013				1.500	1.500	900	2014	Beter Benutten project. Daarnaast extra inzet 5 ton GU.
auto	Studie Maatregelen Utrecht West (voorheen NRU westelijke verdeelring)	2012	3.942	2002	1.001	2.402	26	129	3.558	384	2014	Betreft kosten Studie Maatregelen Utrecht West
auto	Maatregelen doorstroming/ Groene golf Cartesiusweg incl. Linksaf Kinglaan Pijper	2012	505	2013			1	0	1	504	2014	Inclusief kosten llnks-afverbod Kinglaan Pijperlaan
auto	Linksafverbod Kinglaan-Pijperlaan	2012							0	0	2014	In MPB 2013 is het project samengevoegd met project Korte Termijn Maatregelen doorstroming.Autorisatie en kosten zijn opgenomen bij dat project. Dit project kan vervallen
auto	Afslagverbod Moldau Zambezidreef	2012							0	0	2014	In MPB 2013 is het project samengevoegd met het project Luchtmaatregelen NRU. Autorisatie en kosten zijn opgenomen bij dat project. Dit project kan vervallen

		Begrotingsinformatie		Uitvoeringsinformatie							Toelichting	
Product	Omschrijving	Autorisatiejaar	geautoriseerde uitgaven actueel	Project gestart	Gerealiseerde uitgaven t/m 2010	Gerealiseerde uitgaven 2011	Gerealiseerde uitgaven 2012	Gerealiseerde uitgaven 2013	Totaal gerealiseerd t/m 2013	Restant	Jaar afsluiting project	Toelichting (financiële dekking is aangeven in bijlage 1 van het Meerjaren Programma Bereikbaarheid 2013)
auto	Knips	2012	800	2013				1.210	1.210	-410	2014	Project wordt binnen programma Stationsgebied uitgevoerd. In 2013 is een NSL-bijdrage van 4,4 mln als voorschot overgemaakt aan POS, waarvan 1,210 miljoen verantwoord kan worden. Autorisatie en verantwoording vindt bij POS plaast.
auto	Integrale aanpak NRU	2012	4.000	2012			2.065	773	2.838	1.162	Na 2020	Voorbereiding loopt.
auto	Luchtmaatregelen NRU (inclusief Moldau- Zambezidreef)	2012	1.700	2012			31	46	77	1.623	2014	Inclusief kosten Moldau-Zambezidreef
auto	Wegnummer- en informatiesysteem	2011	1.500	2011	0	0	0	5	5	1.495	2014	Het project is in voorbereiding
auto	Groene golf verdeelring	2011	370	2011	0	0	0	33	33	337	2014	Het project is in uitvoering.
auto	Nadeelcompensatie en planschade	2008	500	2008	0	27	62	15	104	396	onbekend	Het project is in uitvoering.
Auto	Bereikbaarheid Stationsgebied	2006	20.020	2006	1.475	45	172	3.943	5.635	14.385	2014	Het project is in uitvoering.
Totaal auto			**71.310**		**8.074**	**11.242**	**10.344**	**14.838**	**44.499**	**26.811**		
P&R	P&R De Erven	2013	211	2012					0	211	2014	Bijdrage aan P&R de Erven
P&R	P&R De Uithof	2013	44.024	2011	3.566	500	32.393	7.483	43.942	82	2013	Project is in 2013 gereed gemeld. Aanvullende autorisatie was verstrekt bij VJN 2013
P&R	P&R Hooggelegen	2012	1.700	2010	1.056	798	121	5	1.980	-280	2013	Dit project zit in de herprogrammering van het VERDER-pakket
P&R	Voorbereiding P&R Noord Oost	2011	50	2011	11	0	0	0	11	39	2013	Dit project zit in de herprogrammering van het VERDER-pakket
P&R	Voorbereiding P&R Leidsche Rijn Centrum	2011	150	2011	110		8	19	137	13	2016	Samen met het programma Leidsche Rijn wordt nagedacht over de parkeervoorzieningen in het Leidsche Rijn Centrum.
P&R	Verplaatsen touringcarterminal	2010	300	2010	0	0	0	0	0	300	2013	Project is uitgevoerd en kan worden afgesloten. NSL-bijdrage moet geherprogrammeerd worden.
Totaal P&R			**46.435**		**4.743**	**1.298**	**32.522**	**7.507**	**46.070**	**365**		
Parkeren	Invoering betaald parkeren 2013/buurtfietsenstallingen	2013	600	2013	0	0	0	665	665	-65	2014	Jaarlijkse uitgaven uitbreiding fiscaal gebied parkeren. Daarnaast zijn binnen dit krediet twee buurtstallingen geautoriseerd. Lichte overschreiding gezien herziene procedure uitbreiding betaald parkeren nav Nota.
Parkeren	Vaartsche rijn bijstelling pro rail	2009	10.670	2009 + berap 2012	164	23	3.869	4.230	8.286	2.384	2016	De parkeergarage is nog in aanbouw. Jaarlijkse uitgaven worden geactiveerd op de balans. Naast de gemaakte kosten is dit jaar tevens de bijdrage ISV3 toegevoegd aan het lopend actief van deze investering.
Parkeren	Parkeergarage Kop van Lombok	2006	10.570	2006	0	0	0	0	0	10.570	2014	KvL in de grondexploitatie bij REO. Medio 2014 zullen de kosten ten laste worden gebracht van dit krediet bij M&M.
Parkeren	Parkeergarage ABC-straat (Maliebaan)	2003	3.720	2003	307	2.200	1.050	316	3.873	-153	2014	Garage is gereed en reeds geactiveerd. Overschrijding gezien geen rekening gehouden in krediet met interne omslagrente op lopend krediet.
Totaal Parkeren			**25.560**		**471**	**2.223**	**4.919**	**5.211**	**12.824**	**12.736**		
LK & GV	Stimuleren deelgebruik auto	2013	2.000	2012					0	2.000	2014	Het project is in voorbereiding.
LK & GV	Meetnet Luchtkwaliteit	2013	450	2010	86	50	33	122	292	158	2016	Het project is in uitvoering.
LK & GV	Pakket Bedrijfsauto's	2013	2.351	2013				0	0	2.351	2014	Autorisatie in Raadsbesluit herprogrammering NSL
LK & GV	Pakket Taxi's	2013	2.546	2013				0	0	2.546	2014	Autorisatie in Raadsbesluit herprogrammering NSL
LK & GV	Pakket personenauto's	2013	7.232	2013				128	128	7.104	2014	Autorisatie in Raadsbesluit herprogrammering NSL
LK & GV	Pakket gemeentelijke wagenpark	2013	178	2013					0	178	2014	Autorisatie in Raadsbesluit herprogrammering NSL
LK & GV	Pakket bestelverkeer	2013	2.136	2013				64	64	2.072	2014	Autorisatie in Raadsbesluit herprogrammering NSL
LK & GV	Stimuleren schoon vrachtverkeer Euro VI	2013	302	2013					0	302	2014	Autorisatie in Raadsbesluit herprogrammering NSL
LK & GV	Slimme Routes Slimme Regelingen (doseren aan de randen van de stad)	2013	400	2013				28	28	372	2014	Autorisatie in Raadsbesluit herprogrammering NSL
LK & GV	Bijdrage verkeersmodel	2013	250	2013						250	2014	Autorisatie bij Voorjaarsnota 2013
LK & GV	Economisch investeringsfonds	2012	10.000	2010	86	-86	62	387	449	9.551	2016	De voorbereiding kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte van de binnenstad is in 2013 gestart. Er is in totaal een budget van 10,0 miljoen euro beschikbaar gesteld.
LK & GV	banden op spanning P&R locaties	2012	100	2012					0	100	2014	Het project is nog niet gestart.
LK & GV	Milieuzone bestel	2012	100	2012	10	16	28	21	76	24	2014	Het project is in uitvoering
LK & GV	Actieplan goederenvervoer	2011	5.040	2011	344	325	460	369	1.497	3.543	2014	Het project is in uitvoering.
LK & GV	Actieplan schoon vervoer	2011	3.400	2011	195	566	751	984	2.496	904	2014	Het project is in uitvoering.
LK & GV	Verschonen eigen wagenpark	2010	1.000	2010	0	0	0		0	1.000	2014	Het project verschonen eigen wagenpark wordt uitgevoerd binnen actieplan schoon vervoer. De uitgaven worden op dat project verantwoord.
LK & GV	Milieuzonering vracht (Milieuzonering en stedelijk gebied)	2007	1.440	2007	886	263	81	146	1.376	64	2015	Het project is in uitvoering. Bij de herprogrammering NSL in 2013 is aanvullende autorisatie geregeld.
Totaal LK & GV			**38.925**		**1.607**	**1.135**	**1.415**	**2.249**	**6.406**	**32.519**		

		Begrotingsinformatie		Uitvoeringsinformatie							Toelichting	
Product	Omschrijving	Autorisatiejaar	geautoriseerde uitgaven actueel	Project gestart	Gerealiseerde uitgaven t/m 2010	Gerealiseerde uitgaven 2011	Gerealiseerde uitgaven 2012	Gerealiseerde uitgaven 2013	Totaal gerealiseerd t/m 2013	Restant	Jaar afsluiting project	Toelichting (financiële dekking is aangeven in bijlage 1 van het Meerjaren Programma Bereikbaarheid 2013)
V.Veiligh	Hinderplanning 2012 en 2013	2013	290	2013			85	122	207	83	2014	Planning is gekoppeld aan de uitvoering van de verkeersprojecten
V.Veiligh	Amendement A40 Optimaliseren VRI's	2013	750	2013				31	31	719	2015	Project is in uitvoering
V.Veiligh	Aanpak knelpunten verkeersveiligheid (incl. Amendement A037 behoud verkeerstuinen)	2012	5.018	2012		21	59	1.027	1.107	3.911	2014	Maatregelen worden in 2013 en 2014 uitgevoerd.
V.Veiligh	Onderhouden UVL	2012	150	2013				3	3	147	2014	Project is in uitvoering. Amendement 2012/A34. Autorisatie in VJN 2012 vanuit project verkeersveilige situaties
V.Veiligh	Wijkverkeersplannen	2000	3.117	2000	2.647	102	14	98	2.861	256	2014	Project is in uitvoering
V.Veiligh	As van Berlage	1999	1.283	1999	656	19	33	0	708	575	2014	Het project is in uitvoering
Totaal V.Veiligh			**10.608**		**3.303**	**142**	**191**	**1.281**	**4.917**	**5.691**		
Totaal uitbreidingen A Bereikbaarheid			**508.320**		**81.114**	**40.048**	**93.163**	**83.437**	**297.761**	**210.559**		

Algemene projectinformatie	Begrotingsinformatie				Uitvoeringsinformatie							
Omschrijving	geautori-seerde uitgaven 2013	raadsbesluit	geautori-seerde wijziging	Geauto-riseerde uitgaven t/m 2013	Verwachte uitgaven 2014	Verwachte uitgaven 2015	Verwachte uitgaven 2016	Verwachte uitgaven 2017	Gerealiseerde Uitgaven 2013	Restant invest.-budget	Gepland jaar van afsluiting project	Toelichting (ook financiële dekking aangeven)
Vervangingsinvesteringen												
Investeringen algemeen in de openbare ruimte en groenvoorzieningen	14.926		4.370	19.296	275				19.021	275	2.014	Vervangingsinvesteringen conform productenbegroting Openbare ruimte en Groen
Investeringen aan Wal & Kluismuren	8.000			8.000	8.000	6.000	6.000	8.100	1.559	6.441	2.018	Geprogrammeerd budget opgenomen in de productbegroting en de projectreserve Wal & Kluismuren. Aangepassing van de planning volgt in 2014
Calamiteiten 2013									669	-669	2.014	Betreft calamiteit kademuur Bemuurde Weerd
Subtotaal Vervangingsinvesteringen excl. Rioleringen	**22.926**		**4.370**	**27.296**					**21.249**	**6.047**		
Rioleringen	19.505			20.324	13.830	13.830	13.830	13.830	20.985	-661	jaarlijks	De vervangingsinvesteringen aan rioleringen worden bekostigd uit de rioolheffing. Schommelingen in de kosten worden over de jaren geëgaliseerd.
Totaal Vervangingsinvesteringen	**42.431**		**4.370**	**47.620**					**42.235**	**5.385**		
Uitbreidingsinvesteringen												
Afstandsbediening van de Rodebrug en David van Mollembrug	834	2013.33		834	834					834	2.014	De financiële afwikkeling van de gerealiseerde uitgaven volgt in 2014
Totaal Uitbreidingsinvesteringen A	**834**		**0**	**834**	**834**				**0**	**834**		

Investeringsstaat Onderwijs

Algemene projectinformatie	Begrotingsinformatie			Uitvoeringsinformatie				
Omschrijving	geautoriseerde uitgaven t/m 2012	in 2013 geautoriseerde uitgaven	Totaal geautoriseerde uitgaven	Gereal. uitgaven t/m 2012	Gereal. uitgaven 2013	Gerealis. t/m 2013	Restant invest.-budget	Gepland jaar van afsluiting project
Uitbreidingsinvesteringen categorie A								
De Kleine Dichter, Heycopplein 1;uitbreiding 8 groepen + speellokaal	150	695	**845**	150	474	**624**	221	
diverse projecten PO en SO/VSO(vooruitlopend op IHP)	0	0	**0**	0	0	**0**	0	
extra lokaal project ander programma(Jazzsingel)	0	0	**0**	0	0	**0**	0	
extra lokalen Montessorischool	0	0	**0**	0	0	**0**	0	
Groei leerlingen VO	0	0	**0**	0	0	**0**	0	
ISK	0	292	**292**	0	0	**0**	292	
OBS Voordorp, Che Guevarastraat 15; uitb.met 2 groepsruimten en onderw.kundige vern.	0	0	**0**	0	0	**0**	0	
SCHOOL De Beiaard Van Loonlaan 46	0	0	**0**	0	0	**0**	0	
SCHOOL Mytylschool A. de Ranitz Blauwe Vogelweg 11	0	0	**0**	0	0	**0**	0	
SCHOOL St. Jan de Doper Amaliadwarsstraat 2	0	0	**0**	0	0	**0**	0	
uitbreiding OBS Het Zand Pauwoogvlinder	0	0	**0**	0	0	**0**	0	
uitbreiding tijdelijke huisvesting;Al Hambra Australiëlaan 1	0	200	**200**	0	0	**0**	200	
Zwevende lok N-O	0	0	**0**	0	0	**0**	0	
Totaal uitbreidingsinvesteringen cat. A	**150**	**1.187**	**1.337**	**150**	**474**	**624**	**713**	
Uitbreidingsinvesteringen categorie B								
Planvoorbereiding bibliotheek Smakkelaarsveld	700	0	700	0	636	636	64	
Totaal uitbreidingsinvesteringen cat. B	**700**	**0**	**700**	**0**	**636**	**636**	**64**	
Totaal uitbreidingsinvesteringen	**850**	**1.187**	**2.037**	**150**	**1.110**	**1.260**	**777**	
Vervangingsinvesteringen								
onderhoud/aanpassing/uitbreiding Gerrit Rietveldcollege	14.450	3.907	**18.357**	1.781	7.973	**9.754**	8.603	
vervangende nieuwbouw OBS Overvecht aan de Teun de Jagerdreef 5	5.701	1.604	**7.305**	69	184	**253**	7.052	
vervangende nieuwbouw gymzaal Plesmanlaan 23	952	269	**1.221**	876	282	**1.158**	63	2013
CLUSTER Duurstedelaan(inclusief gymzalen)	10.799	1.118	**11.917**	8.133	3.786	**11.919**	-2	2013
CLUSTER 3 VSO scholen Europalaan 89	8.523	3.666	**12.189**	3.295	8.386	**11.681**	508	2013
CLUSTER Mereveldlaan (voorheen Ten Veldestraat 96) Drie Koningen	2.728	2.279	**5.007**	2.300	1.623	**3.923**	1.084	
GYMZALEN Marezaal	932	782	**1.714**	733	999	**1.732**	-18	2013
uitbreiding permanent tot 27 groepen Oude Kerkstraat 2 Jenaplan Wittevrouwen	875	10	**885**	710	132	**842**	43	2013
De Carrousel Jan van Ransdorpstraat	148	830	**978**	31	9	**40**	938	
vervangende nieuwbouw school Marco Pololaan 485 Luc Stevensschool	1.169	1.370	**2.539**	211	2.263	**2.474**	65	
Slotlaan 37; vervangende nieuwbouw school en 2 gymnastieklokalen VSO Het Rotsoord	2.506	2.417	**4.923**	400	0	**400**	4.523	
nieuwbouw school en gymnastieklokaal van Bijnkershoeklaan 6-8; Anne Frankschool	3.437	388	**3.825**	3.817	7	**3.824**	1	2013
Fernandezlaan e.o: vervangende nieuwbouw Joannes XXIII	1.814	1.692	**3.506**	3.418	28	**3.446**	60	2013
vervangende nieuwbouw Dianadreef 27 en Jeanne d' Arcdreef 1	1.746	1.609	**3.355**	3.267	0	**3.267**	88	
Hart van Zuid(Afrikalaan)vervangende nieuwbouw Marco Pololaan 523+Bontekoelaan 7+9/gymzaal Marco Pololaan 521/1 extra ouderlokaal	384	2.272	**2.656**	222	270	**492**	2.164	
Marcusschool Mayadreef	262	3.571	**3.833**	262	3.712	**3.974**	-141	
KC Gagel Noord	437	2.592	**3.029**	36	11	**47**	2.982	
KC Ibisdreef	455	3.472	**3.927**	50	53	**103**	3.824	
binnenmilieu icm energiebesparende schoolgebouwen eerste 20 en tweede 20 gebouwen	2.997	3.669	**6.666**	1.146	2.455	**3.601**	3.065	
Dr. Bosschool Maria van Reedestraat 4(nieuwbouw)(inclusief gymzaal)	2.214	1.254	**3.468**	0	1.308	**1.308**	2.160	
Binnenklimaat La Bohèmedreef/ISK	0	405	**405**	0	0	**0**	405	
vervangende nieuwbouw Neckardreef 115 en Scharlakendreef 3+gymzaal Neckardreef	259	1.880	**2.139**	442	100	**542**	1.597	
vervangende nieuwbouw Wezerdreef 3	144	1.189	**1.333**	0	146	**146**	1.187	
GYMZAAL Noordoost(Tuindorp)(Wevelaan)	852	14	**866**	0	0	**0**	866	
nieuwbouw gymzaal Rijnhuizenlaan 2	489	17	**506**	0	0	**0**	506	
nieuwbouw Boadreef 2; Auris College	318	0	**318**	0	0	**0**	318	
2 gymnastieklokalen Auris College	150	714	**864**	0	0	**0**	864	

Algemene projectinformatie	Begrotingsinformatie		Uitvoeringsinformatie					
Omschrijving	geautoriseerde uitgaven t/m 2012	in 2013 geautoriseerde uitgaven	Totaal geautoriseerde uitgaven	Gereal. uitgaven t/m 2012	Gereal. uitgaven 2013	Gerealis. t/m 2013	Restant invest.-budget	Gepland jaar van afsluiting project
gymzaal Marco Pololaan 485 Luc Stevens	366	265	**631**	0	58	**58**	573	
gymzaal Unic Van Bijnkershoeklaan 6	410	410	**820**	0	0	**0**	820	
GYMZAAL Maria van Reedestraat	0	0	**0**	0	0	**0**	0	
Binnenmilieu andere programma's	0	0	**0**	0	0	**0**	0	
Index 2013(2%) incl btw stijging	0	0	**0**	0	0	**0**	0	
BTW-compensatie andere programma's(o.a. Jazzsingel)	0	57	**57**	0	0	**0**	57	
renovatie Al Hambra Australiëlaan 1	0	0	**0**	0	0	**0**	0	
diverse projecten PO en SO/VSO(vooruitlopend op IHP)	0	0	**0**	0	0	**0**	0	
Totaal vervangingsinvesteringen	**65.517**	**43.722**	**109.239**	**31.199**	**33.785**	**64.984**	**44.255**	

Investeringsstaat Welzijn, jeugd en volksgezondheid

Algemene projectinformatie	Begrotingsinformatie				Uitvoeringsinformatie				
Omschrijving	Autorisatie jaar	geautoris. uitgaven t/m 2012	in 2013 geautori-seerde uitgaven	Totaal geautori-seerde uitgaven	Start-jaar van project	Gerealiseerd t/m 2013	Restant invest.-budget	Gepland jaar van afsluiting project	Toelichting
Uitbreidingsinvesteringen categorie A									
Activiteitencentrum De Hoge Weide	2013	0	164	**164**	2016	**0**	164	2016	Aanvulling Leidsche Rijn budget
Activiteitencentrum Leidsche Rijn Centrum	2012	254	0	**254**	2016	**0**	254	2016	Aanvulling Leidsche Rijn budget
Jongerenhuiskamer Hoge Weide, Rijnvliet en Veldhuizen	2013	0	157	**157**	2015	**0**	157	2017	
Activiteitencentrum VDM Haarzicht	2014	0	0	**0**	2016	**0**	0	2017	
Jongerencentrum Parkwijk	2009/2011	272	0	**272**	2014	**124**	148	2013	
Totaal uitbreidingsinvesteringen A		**526**	**321**	**847**		**124**	**723**		
Vervangingsinvesteringen									
Verplaatsing heroinekliniek	2012	2.200	0	**2.200**	2014	**0**	2.200	2014	Kaatstraat
PSZ De Tol naar Duurstedelaan	2012	88	0	**88**	2013	**0**	88	2013	
Trendpark Ondiep Thorbeckepark	2012	328	0	**328**	2012	**0**	328	2013	Uitruil huur
Jongerenhuiskamer De Boog	2013	0	500	**500**	2015	**0**	500	2015	Verplaatsen portocabin €60.000
Barkel/Ravelijn Hart van Hoograven	2013	0	816	**816**	2015	**282**	534	2015	R 14.25.01 inrichting Hoograven € 200.000
Jongerenhuiskamer Spoorzone Overvecht	2013	0	533	**533**		**0**	533		
Buurthuis De Boog naar Ghanadreef	2014	0	0	**0**	2016	**0**	0	2016	
Frictie bouwkundige aanpassingen diverse welzijnspanden	2013	0	440	**440**	2014	**138**	302	2015	
Buurthuis De Bram naar Teun de Jagerdreef	2014	0	0	**0**	2015	**0**	0	2016	
vervangingsinvestering Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid 2015	2015	0	0	**0**	2015	**0**	0		Frictiekosten Vernieuwend Welzijn
vervangingsinvestering Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid 2016	2016	0	0	**0**	2016	**0**	0		Frictiekosten Vernieuwend Welzijn
vervangingsinvestering Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid 2017	2017	0	0	**0**	2017	**0**	0		Frictiekosten Vernieuwend Welzijn
Totaal vervangingsinvesteringen		**2.616**	**2.289**	**4.905**		**420**	**4.485**		

Investeringsstaat Cultuur

Algemene projectinformatie	Begrotingsinformatie				Uitvoeringsinformatie						
Omschrijving	Autorisatie-jaar	geautoris. uitgaven t/m 2012	in 2013 geautori-seerde uitgaven	Totaal geautori-seerde uitgaven	Start-jaar van project	Gereal. uitgaven t/m 2012	Gereal. uitgaven 2013	Gerealiseerd t/m 2013	Restant investerings budget	Jaar van afsluiting project	Toelichting
Uitbreidingsinvesteringen categorie A											
Bieb++/Artplex/Cultuurhaven SMAC	2011	0	0	**0**		0	0	**0**	0		
Castellum Hoge Woerd (Leidsche Rijn)	2013	0	0	**0**		513	13	**526**	-526		
Castellum Hoge Woerd theatertechniek (Leidsche Rijn)	2013	0	0	**0**		0	0	**0**	0		
Cultuurhuis Cereol (inbouwpakket gebruiker)	2011	0	250	**250**		0	0	**0**	250	2013	
Lange Nieuwstraat	2013	0	200	**200**		0	200	**200**	0	2013	Collegebesluit 15 juli 2013: 13.049510
Museum Oud Amelisweerd	2011	0	200	**200**		0	0	**0**	200	2013	
Uitbreiding werkruimten Hoogstraat / Atelierwoningen Witte pand	2007	3.151	0	**3.151**	2007	2.343	0	**2.343**	808	2013	restant 808 bestaat uit: 475 huuropbrengsten en uitgaven SWK, vallen buiten activering 117 subsidiebijdrage 2002 wordt niet geactiveerd 216 nog te besteden
Totaal uitbreidingsinvesteringen cat. A		**3.151**	**650**	**3.801**	**2.007**	**2.856**	**213**	**3.069**	**732**		

Investeringsstaat Sport

Algemene projectinformatie	Begrotingsinformatie				Uitvoeringsinformatie						
Omschrijving	Autorisatie jaar	geautori seerde uitgaven t/m 2012	in 2013 geautori seerde uitgaven	Totaal geautori-seerde uitgave	Start-jaar van project	Gereal. uitgaven t/m 2012	Gereal. uitgaven 2013	Gerealiseerd t/m 2013	Restant investering-budget	Jaar van afsluiting project	Toelichting
Uitbreidingsinvesteringen categorie A											
Parkeerplaatsen sportvelden Veemarktterrein	2013		600	**600**	2011	554	46	**600**	0	2013	Dekking restant wachtlijsten € 1.000.000 raadsbesluit 2010.175
Sportpark Fletiomare-Oost	2012	5.007	0	**5.007**	2012	749	488	**1237**	3.770	2014	De herontwikkeling van sportpark Fletiomare Oost betreft aanleg van kunstgrasvelden, herinrichting terrein en parkeren en nieuwbouw paviljoen. De herinrichting en kunstgrasvelden zijn in 2013 klaar en het paviljoen waarschijnlijk in 2014. Van de sportvelden heeft een deelactivering van € 802.516 plaats gevonden.
Zwembad Krommerijn	2009	800	0	**800**	2010	800		**800**	0	2013	Zie ook vervangingsinvestering Krommerrijn. Stalen bassin is geactiveerd.
Totaal uitbreidingsinvesteringen categorie A		**5.807**	**600**	**6.407**		**2.103**	**534**	**2.637**	**3.770**		
Vervangingsinvesteringen											
GYMZALEN Marezaal	2013	427	0	**427**		0	427	**427**	0	2013	
Verbouwing Den Hommel	2009	1.607	250	**1.857**		685	1188	**1873**	-16	2013	
Zwembad Krommerijn	2006 t/m 2013	8.577	450	**9.027**	2010	6794	2383	**9177**	-150	2013	Zie ook bij uitbreidingsinvestering.
Inrichting Cruijf Court Plesmanlaan	2008	150	0	**150**	2009			**0**	150	2014	sportieve openbare ruimte
Kleedkamers Fletiomare Novum		150		**150**			150	**150**	0		
Sporttechnische inrichting	2013	0	220	**220**				**0**	220	2014	Overboeking naar exploitatie
Vervanging toplaag kunstgrasveld	2013	0	335	**335**				**0**	335	2014	Nieuw Welgelegen
Vervanging kleedkamers	2013	0	180	**180**				**0**	180	2014	Berekuil en Voordorp
Vervanging installaties zwembaden	2013	0	515	**515**				**0**	515	2014	
Herstructurering buitenterreinen	2013	0	300	**300**				**0**	300	2014	Herstructurering hockey en cricket Kampong
Renovatie kunstgrasvelden voor sportief medegebruik door de buurt	2013/2014	0	50	**50**				**0**	50	2014	Geprivatiseerde voeltbalvelden Elinkwijk, Kampong en Sporting 70
Sportttechnische inrichting	2014	0	0	**0**				**0**	0	2014	Overboeking naar exploitatie
Cultuurtechnische vervanging kunstgrasvelden	2014	0	0	**0**				**0**	0	2014	Toplaag Berekuil (voetbal) en Nieuwe Welgelegen (honkbal)
Vervangingsinvestering Sport 2015	2015	0	0	**0**				**0**	0		Nog te bestemmen na nieuwe nota kapitaalgoederen
Vervangingsinvestering Sport 2016	2016	0	0	**0**				**0**	0		Nog te bestemmen na nieuwe nota kapitaalgoederen
Vervangingsinvestering Sport 2017	2017	0	0	**0**				**0**	0		Nog te bestemmen na nieuwe nota kapitaalgoederen
Totaal vervangingsinvesteringen		**10.911**	**2.300**	**13.211**	**4.019**	**7.479**	**4.148**	**11.627**	**1.584**		

Investeringsstaat Vastgoed

Algemene projectinformatie	Begrotingsinformatie				Uitvoeringsinformatie						
Omschrijving	Autorisatiejaar	geautoris. uitgaven t/m 2012	in 2013 geautoris. uitgaven	Totaal geautoris. uitgave	Start-jaar van project	Gereal. uitgaven t/m 2012	Gereal. uitgaven 2013	Gerealiseerd t/m 2013	Restant invest.-budget	Jaar van afsluiting project	Toelichting
Uitbreidingsinvesteringen categorie A											
Castellum Hoge Woerd (Leidsche Rijn)	2013	0	8.002	**8.002**	2013	0	716	**716**	7.286		Kredietaanvraag van 7 februari 2013 Raadsvoorstel 2013-18
Multifunctionele Accommodatie Cereol	2007	1.000	269	**1.269**	2008	126	1.343	**1.469**	-200		
Museum Oud Amelisweerd	2012	0	2.243	**2.243**	2012	65	95	**160**	2.083		Lagere uitgaven in 2013 i.v.m. btw correctie
Totaal uitbreidingsinvesteringen cat. A		**1.000**	**10.514**	**11.514**		**191**	**2.154**	**2.345**	**9.169**		
Vervangingsinvesteringen											
Renovatie van Asch van Wijckskade	2013	0	2.100	**2.100**	2011	940	1.991	**2.931**	-831	2013	
Werkzaamheden UCK 2 Domplein	2011	0	0	**0**	2011	51	141	**192**	-192		Raadsbesluit van 20 juni 2013, kenmerk 13.000552, 2013 - 57
Stadschouwburg (renovatie Blauwe Zaal)	2013	0	12.052	**12.052**	2013		243	**243**	11.809		Raadsbesluit van 20 juni 2013, kenmerk 13.025952
Restauratie forten De Gagel	2013	0	1.000	**1.000**	2009	194	46	**240**	760		onderdeel van het plan forten
Restauratie forten Lunet IV			1.770	**1.770**	2009	0	0	**0**	1.770		onderdeel van het plan forten
Fort aan de Klop				**0**		74	0	**74**	-74	2013	UVO kwam (op aangeven van de accountant) naar voren dat uitgaven voor de forten, gedaan door SW in 2008 tot 2012 nog geactiveerd dienden te worden. Deze uitgaven zijn in de genoemde jaren ten laste van de exploitatie gebracht. De activeringen zijn gedaan in 2013 en de bedragen zijn ten
Fort de Bilt				**0**		125	0	**125**	-125	2013	
Fort Lunet I				**0**		391	0	**391**	-391	2013	
Fort Lunet II				**0**		578	0	**578**	-578	2013	
Fort Lunet IV				**0**		162	0	**162**	-162	2013	
Renovatie Centraal Museum en Depot	2013	0	600	**600**	2013	0	378	**378**	222		Bij verzelfstandiging groot onderhoud in beeld gebracht; Agnietenstraat en Vlampijpstraat
De Stek (Verslaafdenopvang) en spoorse voorzieningen	2013	0	430	**430**	2013	44	12	**56**	374		Collegebesluit De Stek, kosten van verbouwing en grond
Bandbreedte Vastgoed 2016	2016	0	0	**0**		0		**0**	0		Budget voor investeringen levensduurverlengend onderhoud panden
Bandbreedte Vastgoed 2017	2017	0	0	**0**		0		**0**	0		Budget voor investeringen levensduurverlengend onderhoud panden
Totaal vervangingsinvesteringen		**0**	**17.952**	**17.952**		**2.559**	**2.811**	**5.370**	**12.582**		

Subsidiestaat

Subsidiestaat verantwoording Gemeente Utrecht 2013

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2013	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil begroting en realisatie	Waarvan jaarsubsidie
Subsidiestaat 2013 gemeente Utrecht verantwoording						
Programma Bewoners en Bestuur						
	Marketing, promotie en informatievoorziening	Ondersteuning toeristische marketing, promotie en informatievoorziening	928	1.161	233	1.161
	Sterrenwacht	Ondersteuning museale presentatie Sterrenwacht Utrecht	78	79	1	79
	Divers toerisme	Diversen toerisme (o.a. cultuurhistorie, evenementen)	18	2	16-	-
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.1 Bevorderen toerisme			**1.024**	**1.242**	**218**	**1.240**
	Cultuurpromotie	Ondersteuning cultuurpromotie	457	-	457-	-
Totaal prestatiedoelstelling Stimuleren van de cultuurmarketing- en promotie van Utrecht			**457**	**-**	**457-**	**-**
	Landen van Herkomst/ debatcentra	Beheer van particuliere projectaanvragen in het kader van uitwisselingsprojecten tussen Utrecht en resp. Marokko, Turkije en Suriname	104	148	44	87
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Samenwerken en beïnvloeden			**104**	**148**	**44**	**87**
Leefbaarheidsbudget			-	1.509	1.509	-
Volksfeesten	Diverse vieringen	Intocht, bevrijdingsfestival, koninginnedag, carnaval	183	50	133-	-
Totaal prestatiedoelstelling 3.1.1 Bewoners betrekken			**183**	**1.559**	**1.376**	**-**
Totaal bewoners en Bestuur			**1.768**	**2.949**	**1.181**	**1.327**
Programma Bereikbaarheid						
1.1.1 Uitvoeren projecten en maatregelen fietsgebruik			-	1	1	-
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.1 Uitvoeren projecten en maatregelen fietsgebruik			**-**	**1**	**1**	**-**
1.2.1 Uitvoeren projecten en maatregelen autogebruik	Taxi-keurmerk	Kwaliteitsverbetering taxivervoer in Utrecht	51	3-	53-	-
Totaal prestatiedoelstelling 1.2.1 Uitvoeren projecten en maatregelen autogebruik			**51**	**3-**	**53-**	**-**
1.2.2 Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit/ goederenvervoer	Stimuleren electrisch rijden in Utrecht	Subsidieverstrekking oplaadpunt semi-openbaar terrrein	390	130	260-	-
Totaal prestatiedoelstelling 1.2.2 Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit/ goederenvervoer			**390**	**130**	**260-**	**-**
Totaal programma Bereikbaarheid			**441**	**128**	**312-**	**-**
Programma Stedelijke Ontwikkeling						
	Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	127	166	39	52
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.2 Visies en randvoorwaarden ruimtelijke plannen			**127**	**166**	**39**	**52**

Subsidiestaat 2013 gemeente Utrecht verantwoording						
Prestatiedoelstelling programmabegroting 2013	**Naam subsidie**	**Omschrijving subsidie**	**Actuele begroting 2013**	**Realisatie 2013**	**Verschil begroting en realisatie**	**Waarvan jaarsubsidie**
	doelgroepen	Bevorderen groepswonen voor ouderen en jongerenhuisvesting	48	332	284	262
Totaal prestatiedoelstelling 2.2.1 huisvesting bijzondere doelgroepen			**48**	**332**	**284**	**262**
Stimulering herstructurering			-	23	23	-
Fonds toevoegen woonruimte			-	406	406	-
Stimuleringsfonds			-	352	352	-
	STEK, Stimuleringstender Energie en Kwaliteit	Verminderen van energieverbruik en bevorderen van binnenmilieu . Doelgroep is woningcorporaties	220	-	220-	-
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.4 herinrichting ruimte; infrastructuur			**220**	**781**	**561**	**-**
	Monumenten		-	109	109	-
	Kerkenregeling	Onderhoudsregeling kerkgebouwen	200	200	-	200
Totaal prestatiedoelstelling 4.1.1 Monumenten en cultuurhistorische waarden			**200**	**309**	**109**	**200**
Totaal programma Stedelijke Ontwikkeling			**595**	**1.588**	**993**	**514**
Programma Duurzaamheid						
	Uitvoeringsprogramma		-	1.580	1.580	-
	MCU (Milieu Centrum Utrecht)	Bijdrage aan het milieucentrum t.b.v. het passief en actief voorlichting geven en informatie verstrekken aan de bewoners en de gebruikers van de stad over natuur-, milieu- en duurzame ontwikkeling.	155	199	44	199
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.1 Uitvoeringsprogramma			**155**	**1.779**	**1.624**	**199**
Totaal programma duurzaamheid			**155**	**1.779**	**1.624**	**199**
Programma Openbare Ruimte en Groen						
	Subsidie onderhoud monumentale bomen		5	20	15	-
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.1 Achterstallig onderhoud			**5**	**20**	**15**	**-**
	Stadslandbouw		-	119	119	-
	Groene daken		-	26	26	-
	Vogelopvang, dierenweides, dierenbescherming	Diverse bijdrages in relatie tot dieren	62	76	14	76
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.2 Onderhouden van het groen			**62**	**221**	**159**	**76**
	Bovenstedelijke programmering	Bijdragen in de exploitatiekopsten van de St.Groenlanden en Plassenschap Loosdrecht	1.094	1.094	-	1.094
Totaal prestatiedoelstelling 2.2.3 Groen en Recreatie om de Stad			**1.094**	**1.094**	**1.094**	**1.094**
					-	
Totaal programma Openbare Ruimte en Groen			**1.161**	**1.335**	**1.268**	**1.170**
Programma Werk en inkomen						

Subsidiestaat 2013 gemeente Utrecht verantwoording						
Prestatiedoelstelling programmabegroting 2013	**Naam subsidie**	**Omschrijving subsidie**	**Actuele begroting 2013**	**Realisatie 2013**	**Verschil begroting en realisatie**	**Waarvan jaarsubsidie**
	Bedrijven Investerings-Zone (BIZ) heffing	Subsidie voor de BI-zone 1 (Kantorenpark Rijnsweerd).	184	-	184-	-
	Bedrijven Investerings-Zone (BIZ) heffing	Subsidie voor de BI-zone 2 (Woonboulevard Utrecht).	150	-	150-	-
	Economische structuur		-	1.523	1.523	-
	Ondernemersfonds Utrecht	De gemeente faciliteert ondernemers en bedrijfsverenigingen om te zorgen voor een aantrekkelijker en veiliger bedrijfsomgeving.	5.100	5.836	736	5.836
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.1 Bevorderen van de (fysieke) economische structuur			**5.434**	**7.359**	**1.925**	**5.836**
	Werkgelegenheidsoffensief	De gemeente faciliteert ondernemers en bedrijfsverenigingen om te zorgen voor een aantrekkelijker en veiliger bedrijfsomgeving.	-	612	612	75
Totaal prestatiedoelstelling 1.2.2 Werkgelegenheidsoffensief			**-**	**612**	**612**	**75**
	Wijkgerichte activiteiten Meedoen naar Vermogen	Laagdrempelige wijkactiviteiten die er voor zorgen dat de maatschappelijke participatie vergroot wordt of dat de afstand tot de arbeidsmarkt verkleint wordt van niet-werkende en/of werkzoekende burgers	680	691	11	415
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Re-integratie			**680**	**691**	**11**	**415**
	Startkwalificatie volwassenen	Bevorderen van het halen van een startkwalificatie, versterken taal, breed ontwikkelingsaanbod en burgerschap	3.420	544	2.876-	544
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.4 Volwasseneneducatie			**3.420**	**544**	**2.876-**	**544**
	Kliëntenraad	De dekking van de noodzakelijke kosten van de kliëntenraad die als belangenbehartiger bij Werk en Inkomen optreedt	91	123	32	123
	Vrijwilligersinzet	Vrijwilligersinzet ten behoeve van preventie, ondersteuning en nazorg schuldhulpverlening	30	39	9	39
	Stichting Leergeld en Pluspunten	Ondersteuningssubsidie voor de coördinatie en organisatie van activiteiten die passen binnen het gemeentelijke armoedebeleid	100	188	88	183
Totaal prestatiedoelstelling 3.2.1 Armoedebestrijding			**221**	**350**	**129**	**345**
Totaal programma Werk en Inkomen			**9.755**	**9.556**	**199-**	**7.215**
Programma Onderwijs, Educatie en Bibliotheek						
	VVE - PSZ - KOV - Regie	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling.	12.022	12.791	769	12.691
	Leerlingenzorg	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school	3.695	3.462	233-	3.462
	RMC / VSV	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	3.015	4.468	1.453	4.468

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2013	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil begroting en realisatie	Waarvan jaarsubsidie
Subsidiestaat 2013 gemeente Utrecht verantwoording						
	Veilige school	Leerlingen en personeel voelen zich veilig in en rondom de school. Inkopen van conciërgetaken bij WWBU t.b.v. het primair onderwijs.	283	218	65-	-
	Intergratie in het onderwijs	Respect en tolerantie tussen leerlingen vergroten, goed leren omgaan met verschillen en discriminatie tegengaan.	131	103	28-	103
	Na- en buitenschoolse activiteiten	Naschoolse activiteiten aanbieden ter ondersteuning van de schoolloopbaan.	5.169	3.663	1.506-	3.663
	School en sport	Leerlingen na schooltijd meer laten bewegen en sporten.	75	35	40-	-
	Schakelklassen	Kinderen met een taalachterstand in het basisonderwijs kunnen (weer) deelnemen aan het reguliere onderwijs.	1.400	1.405	5	-
	Bibliotheek		-	12.746	12.746	-
	Cultuureducatie	Interesse wekken voor kunst en cultuur bij kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs. Kinderen in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur binnen schooltijd en in de verlengde schooldag (VSD). Vergroten van de intermediaire functie v	3.122	3.122	-	3.122
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Toerusten van leerlingen in hun schoolloopbaan en ontwikkeling van hun talenten in en om de schoo			**28.912**	**42.013**	**13.101**	**27.509**
Totaal programma Onderwijs, Educatie en Bibliotheek			**28.912**	**42.013**	**13.101**	**27.509**
Programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid						
	Accommodaties maatschappelijke activiteiten	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Deze accommodaties zijn een hoeksteen van vernieuwend welzijn. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	6.895	4.048	2.847-	4.048
Totaal prestatiedoelstelling P 1.1.1 Accommodaties			**6.895**	**4.048**	**2.847-**	**4.048**
	Ondersteunen bewonersinitiatieven	Ondersteunen en faciliteren van bewonersinitiatieven middels sociaal makelaarschap als ondersteuning van de betrokken stad op drie (oplopende) niveaus. "Behoud" wanneer sprake is van een hoog potentieel van zelforganisatie: inzet vindt plaats op afroep. "	4.001	4.577	576	3.388
Totaal prestatiedoelstelling P 1.1.2 Bewonersinitiatieven			**4.001**	**4.577**	**576**	**3.388**
	Stimuleren vrijwilligerswerk	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen. Realisatie door het bieden van voorzieningen voor de sociale initia	1.524	856	668-	856
Totaal prestatiedoelstelling P 1.1.3 Vrijwilligerswerk			**1.524**	**856**	**668-**	**856**
	Ondersteunen mantelzorgers	Ondersteunen mantelzorgers met specifieke aandacht voor allochtone en jonge mantelzorgers, onder andere via het jongerenwerk. De preventieve ondersteuning van mantelzorgers wordt gerealiseerd met de inzet van vrijwilligers.	1.023	809	214-	809
Totaal prestatiedoelstelling P 1.2.1 Mantelzorgers			**1.023**	**809**	**214-**	**809**

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2013	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil begroting en realisatie	Waarvan jaarsubsidie
Subsidiestaat 2013 gemeente Utrecht verantwoording						
	Informatie, voorzieningen en openbare ruimte	Faciliteren en organiseren van informatie, advies en clientondersteuning. De gemeentelijke informatie, voorzieningen en openbare ruimte worden begrijpelijker resp. toegankelijker gemaakt. In de tweede fase van Agenda 22 wordt een impuls gegeven aan de mog	8.899	9.507	608	9.507
	Bevorderen participatie mensen met een beperking	Faciliteren, ondersteunen en organiseren van informele zorg, collectieve voorzieningen voor ouderen en mensen met een functiebeperking. Positioneren van het maatschappelijk werk in de wijken als een spilfunctie in de aanpak van sociaal kwetsbaren.	401	935	534	935
	Preventie en herstel	Voortzetten van en voortbouwen op bestaand beleid gericht op preventie en duurzaam herstel uitgaande van participatie en eigen kracht van sociaal kwetsbaren door tijdelijke intensieve acties.	7.920	12.658	4.738	12.658
	Voorkomen huiselijk geweld	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk geweld wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikadres, bij familie of via de informele netwerken. In alle gevallen is sprake va	675	5.837	5.162	5.837
	Asielzoekers, ongedocumenteerden en vluchtelingen	Reguliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers).	1.363	1.726	363	1.726
Totaal prestatiedoelstelling P 1.2.2 Zelfredzaamheid			19.258	30.663	11.405	30.663
	Melding stigmatisering en discriminatie	Meldingen van stigmatisering en discriminatie worden adequaat opgevolgd	469	429	40-	429
Totaal prestatiedoelstelling P 1.3.1 Melding discriminatie			469	429	40-	429
	Speeltuinen	Speeltuinen	200	2.760	2.560	2.740
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Voor iedere wijk is een speelruimteplan opgesteld			200	2.760	2.560	2.740
	Combinatiefuncties en basis activering jeugd	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling.	7.945	6.893	1.052-	4.580
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.2 Kinder- en jongerenwerk leidt actief toe naar regulier vrijetijdsaanbod zoals sport- en andere verenig			7.945	6.893	1.052-	4.580
	Proeftuinen integraal jeugdzorgaanbod	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling (proeftuinen in twee wijken).	2.247	3.738	1.491	3.738
Totaal prestatiedoelstelling 2.2.1 Twee proeftuinen waarin laagdrempelige (groepsgerichte) opvoedingsondersteuning en een generali			2.247	3.738	1.491	3.738
	Extra ambulant jongerenwerk	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief.	406	411	5	411
Totaal prestatiedoelstelling 2.3.1 Uitvoeren van de aanpak Jeugd en Veiligheid			406	411	5	411
	UMC Soa Poli	Uitvoeren curatieve SOA-bestrijding t.b.v. provincie Utrecht	950	965	15	965
	Alcohol en drugs, Voorlichting en educatie	voorlichting en preventie met als doel dat jongeren later beginnen met gebruiken	1.320	1.431	111	1.418
Totaal subdoelstelling 3.1: Alle Utrechters weten hun gezondheid bewaakt en beschermd			2.270	2.396	126	2.383

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2013	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil begroting en realisatie	Waarvan jaarsubsidie
Subsidiestaat 2013 gemeente Utrecht verantwoording						
	Alcohol en drugs, signalering, advies, ondersteuning en toeleiding	opsporing & vroegsignalering, toeleiding en maatschappelijk herstel met als doel problematische gebruikers zo vroeg mogelijk te signaleren en toe te leiden naar het juiste aanbod.	728	822	94	485
	WMO collectieve GGZ preventie	Subsidie t.b.v. een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in de gemeente Utrecht.	199	194	5-	194
Totaal subdoelstelling 3.2: De gezondheidsachterstanden verkleinen door de gezondheid van kwetsbare Utrechters te bevorderen.			927	1.016	89	679
	Preventie, Opvang en Herstel	We streven naar: **a**. een beperkte instroom van nieuwe daklozen. **b**. een kleine en kwalitatief goede en flexibele opvangketen met een snelle door- en uitstroom. **c.** het zo snel mogelijk in hun kracht plaatsen van mensen en het op basis van wederkerigheid onde	2.979	2.868	111-	2.868
	Prostitutie	Het bieden van laagdrempelige opvang en het vergroten v/h bereik onder de prostituees door outreachend werken. En het ondersteunen en begeleiden van vrouwen bij het uitstappen uit de prostitutie	1.039	1.012	27-	1.012
Totaal subdoelstelling 3.3: Zeer kwetsbare Utrechters vinden de weg terug naar zelfstandigheid en meedoen			4.018	3.880	138-	3.880
Totaal Programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid			51.183	62.476	11.293	58.604
Programma Veiligheid						
	Pedagogische begeleiding	Pedagogische begeleiding bestaat uit coaching en casemanagement. Deze subsidie maakt deel uit van een overkoepelende projectsubsidie, waarin ook schoolmaatschappelijk werk en opvoedingsondersteuning wordt meegenomen.	980	1.323	343	1.323
	Jongerenwerk	inzet van jongerenwerk heeft tot doel jeugdoverlast tegen te gaan en (een gevoel van) veiligheid in de wijken te bevorderen.	1.861	2.097	236	2.097
Totaal prestatiedoelstelling 1.3.1 Aanpak Jeugd en Veiligheid			2.841	3.420	579	3.420
Voorkomen Incidenten	Diverse organisaties	Bureau slachtofferhulp, Rode kruis, Halt, Deliquentie en samenleving, Reddingsbrigade	208	204	4-	204
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Uitvoeren van activiteiten gericht op het Voorkomen van incidenten en verstoring van de openbare or			208	204	4-	204
Totaal programma Veiligheid			3.049	3.624	575	3.624
Programma Sport						
	Basisvoorzieningen	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	330	316	14-	316
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.1 Plannen en ontwikkelen van zes kwalitatief goede basisvoorzieningen			330	316	14-	316

Subsidiestaat verantwoording Gemeente Utrecht 2013

Subsidiestaat 2013 gemeente Utrecht verantwoording						
Prestatiedoelstelling programmabegroting 2013	**Naam subsidie**	**Omschrijving subsidie**	**Actuele begroting 2013**	**Realisatie 2013**	**Verschil begroting en realisatie**	**Waarvan jaarsubsidie**
	Tuinen en Parken	Volkstuinen	100	114	14	114
Totaal prestatiedoelstelling 1.3.1 Realiseren en renoveren van velden en de mogelijkheden benutten voor aanleg van nieuwe ondergro			**100**	**114**	**14**	**114**
	Sportstimulering	Ondersteuning en stimulering verenigingen en management van verenigingen	888	975	87	975
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Stimuleren en ondersteunen van vernieuwende concepten binnen sportverenigingen en sportinfrastr			**888**	**975**	**87**	**975**
	Sportstimulering	Grotere sportdeelname van kinderen	597	1.158	561	1.158
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.2 Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname van de jeugd			**597**	**1.158**	**561**	**1.158**
	Sportvoorzieningten in de wijk		-	95	95	95
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.3 Sportvoorzieningen in de wijk			**-**	**95**	**95**	**95**
	Sportdeelname met een beperking		-	290	290	290
Totaal prestatiedoelstelling 2.2.1 Sportdeelname met een beperking			**-**	**290**	**290**	**290**
	Topsport	Ondersteunen en stimuleren topsportevenementen en top- en breedtesport	637	420	217-	177
Totaal prestatiedoelstelling 3.1.1 Behouden en uitbreiden van (top)sportevenementen, ondersteunen van verenigingen, topsporters, to			**637**	**420**	**217-**	**177**
Totaal programma Sport			**2.552**	**3.368**	**816**	**3.125**
Programma Cultuur						
		Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	28.927	28.282	645-	25.722
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.2 productie en programmering			**28.927**	**28.282**	**645-**	**25.722**
		Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	4.710	4.510	200-	4.162
Totaal prestatiedoelstelling 1.2.1 participatie			**4.710**	**4.510**	**200-**	**4.162**
		Het stimuleren van internationale uitwisseling en samenwerking	2.675	2.665	10-	2.165
Totaal prestatiedoelstelling 1.3.1 internationalisering			**2.675**	**2.665**	**10-**	**2.165**
Totaal programma cultuur			**36.312**	**35.457**	**855-**	**32.049**
Totaal alle programma's			**135.882**	**164.072**	**29.284**	**131.801**

Bedragen zijn maal 1.000 euro

Corresponderende posten

Wij hebben beoordeeld in hoeverre de specifieke toevoegingen aan het Gemeentefonds uit de septembercirculaire 2013 en de decembercirculaire 213 overgeheveld dienen te worden naar het betreffende dienst- en programmabudget. Voor onderstaande mutaties stellen wij voor dit via de bestedings- en dekkingsvoorstellen 2013 te effectueren.

Programma	Mutatie	Toelichting	Bedrag 2013	Organisatie-eenheid
Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	Vrouwenopvang	Gelden ontvangen in 2013 in het Gemeentefonds. Deze middelen zijn ter dekking van de kosten voor vrouwenopvang	75	maatschappelijk ontwikkeling
Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	Centra voor jeugd en gezin	Gelden ontvangen in 2013 in het Gemeentefonds. Deze middelen zijn ter dekking van de kosten voor de jeugdgezondheidszorg	7	maatschappelijk ontwikkeling en Volksgezondheid
Duurzaamheid	Greendeal	Gelden ontvangen in 2013 in het Gemeentefonds. Deze middelen zijn ter dekking van de kosten voor green deal (dit ten behoeve van verduurzaming Utrechtse Bedrijven, en het WKO-loket Energiepunt Bodem)	408	Milieu en Mobiliteit
Werk en Inkomen	Uitvoeringskosten inburgering	Gelden ontvangen in 2013 in het Gemeentefonds. Deze middelen zijn ter dekking van de kosten inburgering.	574	Werk en inkomen
Werk en Inkomen	Voorbereidingskosten ESF	Gelden ontvangen in 2013 in het Gemeentefonds. Deze middelen zijn ter dekking van de kosten voor centrumgemeenten die namens de arbeidsmarktregio's optreden als aanvrager van ESF-projecten (Europees Sociaal Fonds).	100	Werk en inkomen
Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	Sociale acceptatie LHBT-emancipatiebureau	Gelden ontvangen in 2013 in het Gemeentefonds. Deze middelen zijn ter dekking van de kosten voor sociale acceptatie van Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen en Transgender personen (LHBT).	50	maatschappelijk ontwikkeling
Werk en Inkomen	Actieplan Jeugdwerkloosheid	Extra middelen ten behoeve ter bestrijding en voorkoming van de jeugdwerkloosheid.	802	Werk en inkomen
Werk en Inkomen	Werkzoekenden	Extra middelen per arbeidsmarktregio om meer werkzoekende aan het werk te helpen.	130	Werk en inkomen
	Totaal Correspondeerde posten		**2.146**	

Lokale heffingen en belastingen

ALGEMENE MIDDELEN

	Tarief 2013	Kosten 2013	Opbrengst 2013 nominaal	Actueel	Realisatie
Onroerende-zaakbelasting:		5.931	79.316	79.559	81.073
• Eigendom woningen	0,0960%				
• Gebruik niet-woningen	0,2077%				
• Eigendom niet-woningen	0,2571%				
Toeristenbelasting	5% overnachtingsprijs	282[69]	1.436	1.566	1.380
Hondenbelasting:			542	552	562
• Per hond	69,36				
• Per kennel	209,04				
Precario:			544	554	536
• Algemeen tarief per m² (dag/ week/maand/jaar)	0,28/1,10/3,30/39,60				
• Luifels en balkons per voorwerp per m² (maand/jaar)	0,75/9,00				
• Uitstallingen per m² (dag/week/maand/jaar)	0,28/1,10/3,30/39,60				
• Verkopingen per m² (dag/week)	1,94/7,73				
• Noodwinkel per m² (week/maand)	2,63/7,73				
• Voorstellingen (≤ 3.000 m²/>3.000 m²)	357,41/550,99				
• Terras gebied A per m² (dag/week/maand/seizoen)	0,65/2,59/7,76/46,56				
• Terras gebied B per m² (dag/week/maand/seizoen)	0,50/1,99/5,97/35,82				
• Terras gebied C per m² (dag/week/maand/seizoen)	0,40/1,59/4,77/28,62				
• Loswal per m1 (dag/week/maand/jaar)	0,27/1,10/3,30/39,55				
• Hijskraan per m² (dag/week/maand/jaar)	0,27/1,10/3,30/39,55				
• Waterput per stuk (maand/jaar)	2,18/26,15				
• Vetput per stuk (maand/jaar)	2,18/26,15				
• Reclame-uitingen per m² (maand/jaar)	0,87/10,44				
• Pomp motorbrandstof per stuk (maand/jaar)	41,68/500,16				

[69] Betreft de gecombineerde kosten van de precariobelasting, toeristenbelasting en hondenbelasting.

	Tarief 2013	Kosten 2013	Opbrengst 2013 nominaal	Actueel	Realisatie
• Pomp > 1 soort motorbrandstof per stuk (maand/jaar)	83,32/999,84				
• Pomp mengsmeringsbrandstof per stuk (maand/jaar)	13,43/161,16				
• Brandstoftank per m² (maand/jaar)	2,55/30,60				
• Pompeiland per m² (maand/jaar)	4,77/57,24				
• Water- en luchtaftappunten per stuk (maand/jaar)	2,09/25,08				
• Leiding voor motorbrandstof per m1 (maand/jaar)	0,32/3,84				
• Vul- en peilpunt per stuk (maand/jaar)	1,49/17,88				
• Bouwmaterialen per m² (dag/week/maand/≥jaar)	0,28/1,10/3,30/39,60				

BEREIKBAARHEID

	Tarief 2013	Kosten 2013	Opbrengst 2013 nominaal	Actueel	Realisatie
Parkeerbelastingen		11.824[70]	22.715	23.669	22.105
Tarieven[71]:					
• Kort parkeren (per uur/automatenplaatsen) Zone A1/Zone A2/Zone B1	Voor nota S&P: 4,34/2,64/2,37 na nota S&P: 4,34/3,36/2,37				
• Dagkaart Zone A1/Zone A2/Zone B1	Voor nota S&P: 30,40/18,40/16,70 na nota S&P: 30,40/23,38/16,70				
• Avondkaart Zone A1/Zone A2/Zone B1	Voor nota S&P; 15,20/6,30/n.v.t. na nota S&P: 15,20/8,00				
• Bewonersvergunning (per maand)Zone A1/ Zone A2/Zone B1	Voor nota S&P: 18,40/6,30/5,80 na nota S&P: 19,12/7,08/6,23				
• Bedrijvenvergunning (per maand) Zone A1/Zone A2/ Zone B1	Voor nota S&P: 55,20/27,45/26,45 na nota S&P: 58,59/33,75/29,90				
Tarieven bezoekers:					
• Bezoekers parkeren Zone A1/Zone A2/Zone B3	Voor nota S&P: 2,17/1,32/1,19 na nota S&P: 2,17/1,68/1,19				

[70] Het verschil tussen de kosten en opbrengsten wordt veroorzaakt door de afdracht aan de algemene middelen en, bijvoorbeeld, de bijdrage aam het product stallingsvoorzieningen.

[71] De tarieven voor Nota Stallen en Parkeren (S&P) wijken af van de programma begroting 2013 aangezien tussentijds een indexering is doorgevoerd.

OPENBARE RUIMTE EN GROEN

	Tarief 2013	Kosten 2013	Opbrengst 2013 nominaal	Actueel	Realisatie
Afvalstoffenheffing:		31.907	30.780	30.780	31.819
• Tarief éénpersoonshuishouden	237,24				
• Tarief meerpersoonshuishouden	281,04				
Rioolheffingen:		36.636	35.281	35.281	36.730[72]
• Aansluitrecht eigenaar	223,29				
• Afvoerrecht Grootverbruik:					
• 251 tot en met 50.000 m³	1,75				
• 50.001 tot en met 100.000 m³	1,68				
• 100.001 tot en met 150.000 m³	1,55				
• meer dan 150.000 m³	1,42				
Totaal belastingen		86.580	170.614	171.961	174.205

Publiekrechtelijke heffingen: retributies

ALGEMEEN

	Tarief 2013	Kosten 2013	Opbrengst 2013 nominaal	Actueel	Realisatie
Leges	diverse	0	0	0	0

[72] Betreft opbrengst na kwijtschelding.

	Tarief 2013	Kosten 2013	Opbrengst 2013 nominaal	Actueel	Realisatie
Leges Burgerzaken:		6.628.394	6.135.570	6.285.220	6.347.925
Huwelijk en partnerschap:		455.095	411.190	414.630	412.937
• Huwelijk of registratie	333,00 t/m 467,00				
• Huwelijk of registratie verhoging voor ongebruikelijke tijden of voor locatie Stadhuis of Wijkservicecentrum	93,00 t/m 907,00				
• Huwelijk of registratie eenmalige locatie	439,00 t/m 625,00				
• Huwelijk of registratie bijzonder huis	333,00 t/m 467,00				
• Baliehuwelijk	112,00				
Gemeentelijke basisadministratie personen:		1.542.454	1.610.160	1.468.410	1.350.328
• Verstrekking GBA (aan balie/per post)	11,20/14,20				
• Steekproef (≤5.000/>5.000, per volgend 100-tal/opslag ongebruikelijke presentatie)	545,00/11,20/84,65				
• Persoonslijst	14,20				
• Wettelijk tarief	2,27				
• Verklaring van in leven zijn (aan balie/per post)	11,20/14,20				
• Verklaring betreffende gedrag	30,05				
• Legaliseren handtekening (aan balie/per post)	11,20/14,20				
• Bewijs Nederlanderschap (aan balie/per post)	11,20/14,20				
Reisdocumenten		3.598.567	3.214.260	3.147.240	3.312.481
• Paspoort	48,70				
• Nederlandse Identiteitskaart (≤13 jaar/≥14 jaar)	30,00/40,05				
• Gewaarmerkt kopie	11,20				
• Toeslag vermissing	36,30				
• Toeslag spoedprocedure	45,90				
Rijbewijzen		1.032.278	899.960	1.254.940	1.272.179
• Rijbewijs	50,85				
• Toeslag vermissing	36,30				
• Toeslag spoed	33,50				
• Toeslag eigen verklaring	9,40				

OPENBARE ORDE EN (WIJK)VEILIGHEID

	Tarief 2013	Kosten 2013	Opbrengst 2013 nominaal	Actueel	Realisatie
Leges:		457	258	310	276
• Aanvraag wet Bibob	2.618,00	5	0	0	5
Kansspelen:		34	37	37	28
• Aanwezigheidsvergunning (tarief één automaat)	56,50				
• Vestigen of exploiteren automatenhallen (regulier/verhoging publicatie)	1.382,70/80,90				
• Loterijvergunning	189,50				
• Bingo en rad van avontuur	127,70				
Horeca		396	204	256	224
• Horeca of slijtersbedrijf	1.028,90				
• Melding wijziging inrichting	473,40				
• Tapontheffing	170,25				
• Exploitatievergunning horecabedrijf (zonder terras/met terras/vervolgvergunning)	719,35/843,20/473,40				
• Ontheffing sluitingstijden bijzondere gebeurtenissen	124,90				
• Combinatie horecabedrijf-exploitatievergunning horecabedrijf (zonder terras/met terras/vervolgvergunning)	997,90/1.059,80/473,40				
• Wijziging leidinggevende	124,55				
• Publicatie	80,90				
Apv-evenementen:					
• Aanvraag vergunning voetbalwedstrijd	681,00	18	10	10	13
• Aanvraag vergunning evenement in gebouw	2.337,75				
Seksinrichting en prostitutie:		4	7	7	6
• Seksinrichting en escortbedrijf (regulier/verhoging publicatie)	1.471,90/80,90				
• Seksinrichting en escortbedrijf, wijziging beheerder	124,55				
• Registratie raamprostitutie	60,00				

OPENBARE RUIMTE EN GROEN

	Tarief 2013	Kosten 2013	Opbrengst 2013 nominaal	Actueel	Realisatie
Leges:		1.456	1.146	1.031	1.141
• Inname openbare grond (regulier/wijziging)	68,15/33,15				
• Mededelingen en objecten in openbare ruimte	178,70				
• Film- en televisieopnamen (regulier/met wegafsluiting)	57,30/312,20				
• Aansluitverordening riolering (één aansluiting/elke volgende aansluiting)	131,85/38,50				
Telecommunicatiewet (naar tracé):					
• > 0 m en < 50 m	63,81				
• ≥ 50 m en < 100 m	583,32				
• ≥ 100 m en < 500 m	708,67				
• ≥ 500 m en < 1.000 m	863,32				
• ≥ 1.000 m	1.017,96				
Opbreekvergunning (naar tracé):					
• > 0 m en < 50 m	63,81				
• ≥ 50 m en < 100 m	583,32				
• ≥ 100 m en < 500 m	708,67				
• ≥ 500 m en < 1.000 m	863,32				
• ≥ 1.000 m	1.017,96				
• Overige	100,42				
Diverse:					
• Heliterrein	51,40				
• Luchtballon	57,32				
Evenementen:					
• Klein	107,17				
• Middelgroot	490,85				
• Groot	1.140,52				
• Zeer grootschalig	2.269,00				
• Geluidsmeting	110,93				

	Tarief 2013	Kosten 2013	Opbrengst 2013 nominaal	Actueel	Realisatie
Standplaats:					
• Tijdelijke standplaats	100,00				
• Tijdelijke standplaats niet commercieel	84,89				
• Standplaats commerciële straathandel (regulier/verlenging/overschrijding tenaamstelling)	397,33/160,10/28,66				
Overig:					
• Ventvergunning	112,17				

Publiekrechtelijke heffingen: retributies

WONEN EN MONUMENTEN

	Tarief 2013	Kosten 2013	Opbrengst 2013 nominaal	Actueel	Realisatie
Leges: Omgevingsvergunningen Wabo		11.872	13.361	13.580	9.722
• Bouwactiviteiten	0,17 tot 2,26% aanneemsom				
• Aanlegactiviteiten	290,00				
• Planologisch strijdig gebruik met bouwactiviteiten	16% van leges bouwactiviteiten				
• Planologisch strijdig gebruik zonder bouwactiviteiten	290,00 tot 55.300				
• Brandveiligheid	610 plus opslag naar oppervlakte				
• Activiteit beschermd dorps- of stadsgezicht	1,13% van kosten werkzaamheden				
• Slopen beschermd dorps- of stadsgezicht	2,2% van kosten werkzaamheden				
• Slopen niet beschermd dorps- of stadsgezicht	290,00				
• Activiteiten uitweg/inrit	240,25				
• Kappen	388,41 vermeerderd met 14,13 per boom indien meer dan 5 bomen				
• Handelsreclame	142,00				
• Projecten natuurbeschermingswet 1998	290,00				
• Activiteiten Flora- en Faunawet	290,00				

	Tarief 2013	Kosten 2013	Opbrengst 2013 nominaal	Actueel	Realisatie
• Ander activiteiten	290,00				
• Advies	290,00				
• Verklaring van geen bedenkingen	290,00				
Overige leges:		935	945	967	924
Huisvesting:		368	378	400	238
• Splitsing	885,10				
• Onttrekking	885,10				
• Samenvoeging	885,10				
• Omzetting	885,10				
Archeologie:		567	567	567	686
• Schriftelijk advies	108,50				
• Beoordeling programma van eisen	324,50				
• Beoordeling plannen van aanpak	216,00				
• Archeologisch depot	108,50				
• Beoordeling rapportages	540,00				
Totaal retributies (leges)		**6.643.114**	**6.151.280**	6.301.108	6.359.988

Publiekrechtelijke heffingen: overige retributies

OPENBARE RUIMTE EN GROEN

	Tarief 2013	Kosten 2013	Opbrengst 2013 nominaal	Actueel	Realisatie
Brug-, schut- en havengeld:		1.041	499	451	479
Brug- en schutgeld:					
• Bruggeld per opening buiten diensturen	64,00				
• Schutgeld binnen de diensturen per vaartuig					
• Schutgeld buiten de diensturen per vaartuig	96,00				
Havengeld:					
• Vrachtschepen per ton laadvermogen, per week per reis	0,085				
• Vrachtschepen per ton laadvermogen, per kwartjaar	1,03				
• Vrachtschepen per ton laadvermogen, per jaar	3,50				
• Vrachtschepen met green awardcertificaat per ton laadvermogen, per week per reis	0,059				
• Vrachtschepen met green awardcertificaat per ton laadvermogen, per kwartjaar	0,072				
• Vrachtschepen met green awardcertificaat per ton laadvermogen, per jaar	2,45				
• Vrachtschepen per move	0,38				
• Passagiersschepen, per persoon capaciteit, per week per reis	0,30				
• Passagiersschepen, per persoon capaciteit, per kwartjaar	2,65				
• Passagiersschepen, per persoon capaciteit, per jaar	9,76				
• Recreatievaartuigen met een lengte tot en met tien meter, per vaartuig, per dag per reis	12,00				
• Recreatievaartuigen met een lengte tot en met tien meter, per vaartuig, per jaar	140,50				
• Verhuurboten, per vaartuig, per kwartjaar	39,75				
• Verhuurboren, per vaartuig, per jaar	128,07				
• Woonschepen, per m² oppervlak, per jaar	5,50				
• Overige vaartuigen, per m² oppervlak, per week per reis	0,085				
• Overige vaartuigen, per m² oppervlak, per kwartjaar	1,03				
• Overige vaartuigen, per m² oppervlak, per jaar	3,50				

	Tarief 2013	Kosten 2013	Opbrengst 2013 nominaal	Actueel	Realisatie
Marktgelden:		536	675	676	541
• Boerenmarkt en de wijkmarkten per m1 (dag/kwartaal)	3,70/33,20				
• Manufacturenmarkt per m1 (dag/kwartaal)	3,85/35,05				
• Bomen-, bloemen- en plantenmarkt op het Janskerkhof en de algemene warenmarkt op woensdag en vrijdag op het Vredenburg per m1 (dag/kwartaal)	4,30/40,50				
• Markt voor tweedehandsgoederen op het Jacobskerkhof per m1 (dag/kwartaal)	4,15/38,75				
• Algemene warenmarkt op het Vredenburg en op de bloemenmarkt op de Oudegracht per m1 (dag/kwartaal)	5,60/54,75				
• Algemene warenmarkt op koopzondagen op het Vredenburg per m1 (dag/kwartaal)	6,75/66,65				
Standplaats voor reclameverkoop per marktdag:					
• Boerenmarkt en de wijkmarkten	14,50				
• Bomen-, bloemen- en plantenmarkt op het Janskerkhof en de algemene warenmarkt op woensdag en vrijdag op het Vredenburg	17,20				
• Algemene warenmarkt op het Vredenburg en op de bloemenmarkt op de Oudegracht	22,35				
• Algemene warenmarkt op koopzondagen op het Vredenburg	26,95				
Overige markten:					
• Kerstbomenmarkt per m1 per marktdag	4,45				
Wachtlijst					
• Inschrijving	30,00				
• Verlenging inschrijving	10,00				
Begraafplaatsrechten:		1.042	1.091	1.091	940
• Begraving in een nieuw particulier graf, inclusief 10-jarig recht	2.600,00		254	254	244
• Begraving in een nieuw particulier urnengraf/-nis/-zuil inclusief 10-jarig recht	1.008,00		11	11	5
• Bijzetting in een urnengraf/-nis/-zuil	135,00		4	4	3
• Bijzetting in een bestaand particulier	1.325,00		144	144	168

	Tarief 2013	Kosten 2013	Opbrengst 2013 nominaal	Actueel	Realisatie
• Begraving in een nieuw particulier kindergraf inclusief een 10-jarig	1.105,00		15	15	15
• Begraving van een menselijke foetus voor een tijdvak van tien jaar	146,00		3	3	3
• Begraving in een algemeen graf gedurende tien jaar	1.086,00		99	99	93
• Begraving in een algemeen kindergraf gedurende tien jaar	416,00		4	4	2
• Gebruik van aula gedurende maximaal anderhalf uur	281,00		72	72	64
• Verlenging van een particulier graf met tien jaar	1.479,00		355	355	254
• Verlenging van een particulier kindergraf met tien jaar	664,00		1	1	8
• Verlenging van een particulier urnengraf/-nis/-zuil	1.333,00		2	2	4
• Overboeking recht particulier	146,00		13	13	9
• Regiewerk advisering	125,56		19	19	0
• Regiewerk bijzondere begravingen (kostprijs op basis van gemiddelde uurtarieven)	56,30		14	14	9
• Aanbrengen en tien jaar onderhouden gedenkplaatje	56,75				
• Ontheffing om met motorvoertuig begraafplaatsterrein te berijden (toegangspas)	43,00		9	9	0
• Onderhoud graf waarvoor recht vóór 2013 is aangegaan en waarvoor de lopende onderhoudsrechten niet zijn afgekocht, per jaar	52,10		69	69	51
• Afkoop onderhoud en divers	52,10				5

Uitvoering raadsbesluiten over rekenkameronderzoeken

U hebt op 25 oktober 2011 (briefnummer 11.085451) een brief van ons ontvangen met betrekking tot de stand van zaken van de uitvoering van raadsbesluiten die genomen zijn op basis van rapporten van de Rekenkamer Utrecht tussen 2007 en 2011. Deze rapportage zal jaarlijks in de Verantwoording worden geactualiseerd. De al afgeronde besluiten zullen niet opnieuw in deze rapportage worden opgenomen.

	Titel	Nr	Tekst	**Planning**
1	UW Holding BV (2008/35)	1.1	In een nota verbonden partijen de uitgangspunten vast te leggen voor de sturing van en het toezicht op verbonden partijen door de gemeente, waar onder UW Holding BV, en in dit kader afspraken te maken met de gemeenteraad over de informatievoorziening over de verbonden partijen.	Planning is om document voor 1-1-2014 bij de gemeenteraad te hebben
		1.2	Voor de gemeenteraad in beeld te brengen wat het structurele financiële tekort is aan rijksbijdrage voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening door UW Holding BV en deze informatie jaarlijks te actualiseren.	
		1.3	Toe te werken naar een duurzaam houdbare regeling voor de financiering van de uitvoering van de Wsw door UW. Als financiële ondersteuning door de gemeente aan UW Holding BV hiervan deel uitmaakt, zorg er dan voor:	In het kader van de Wet Werken naar Vermogen werd toegewerkt naar een duurzaam houdbare regeling voor UW. De toekomstige positie van UW moest immers in samenhang worden gezien met de uitwerking van het wetsvoorstel Werken naar Vermogen en de keuzes die daarin werden gemaakt. De Wet Werken naar Vermogen is vanwege de val van het kabinet niet door gegaan. Inmiddels wordt toegewerkt naar de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015.In dit kader wordt opnieuw gewerkt aan een transitieplan UW waarin ook een meerjarenbegroting zal zijn opgenomen. In dit transitieplan zullen de tekorten zichtbaar worden gemaakt, de aanvullende bezuinigingen in kaart worden gebracht, nieuwe kansen voor UW worden beschreven en de beleidskeuzes worden toegelicht.

	Titel	Nr	Tekst	Planning
			A) dat de doelstelling van de financiële ondersteuning (bijvoorbeeld 'versterken van de vermogenspositie van UW') realistisch, meetbaar en tijdgebonden is;	Idem
			B) dat het geheel aan afspraken met UW, in het kader van de diverse financiële bindingen, zo veel mogelijk in lijn liggen met de doelstelling voor de financiële ondersteuning, inclusief de bestemming van een eventueel te ontstaan positief bedrijfsresultaat in de toekomst;	Idem.
			C) dat de risico's voor de financiële ondersteuning in beeld zijn gebracht en zijn betrokken in de afweging over de financiële ondersteuning;	Idem.
			D) dat UW in het kader van de financiële ondersteuning wordt geprikkeld om extra prestaties te leveren, bijvoorbeeld met betrekking tot door- en uitstroom van Wsw-medewerkers.	Idem.
		1.4	Het college op te dragen: de verschillende opties op een rij te zetten voor het beter waarborgen van de kwaliteit van het toezicht op UW en de andere verbonden partijen. Hierbij in ieder geval de aanbeveling van de Rekenkamer te betrekken om de eindverantwoordelijkheid neer te leggen bij één centrale dienst, die het toezicht door de andere betrokken gemeentelijke afdelingen coördineert, ondersteunt en bewaakt. De gemeenteraad op basis van deze vergelijking een voorstel te doen en	Planning is om document voor 1-1-2014 bij de gemeenteraad te hebben. Ook het toezicht op UW maakt onderdeel uit van het nieuwe transitieplan UW. In overleg met de RvC van UW wordt dit verder uitgewerkt.
2	Geen vuiltje aan de lucht (2011/116).	2.1	De afweging tussen de doelen van het Utrechtse luchtkwaliteitsbeleid - gezondheid, bereikbaarheid en ontwikkeling- zichtbaar te maken en aan te geven op welke informatie de afweging is gebaseerd. Hiervoor is het nodig dat de drie doelen van de Utrechtse aanpak luchtkwaliteit beter worden uitgewerkt in specifieke, eigen indicatoren, en dat de drie doelen elk een eigen probleemeigenaar hebben in de ambtelijke organisatie;	In de monitoringsrapportage luchtkwaliteit zijn indicatoren opgenomen in lijn met de wens van de Rekenkamer. Jaarlijks wordt dit bijgehouden zodat de trendmatige ontwikkeling zichtbaar wordt. Daarnaast heeft de samenwerking met de GG en GD vorm gekregen en wordt er op dit moment gewerkt aan de gezondheidskader ten behoeve van toetsing van projecten. Afgerond.
		2.2	De kans te verkleinen dat de doelen van het Utrechtse luchtkwaliteitsbeleid niet worden gehaald door in de eerste plaats rekening te houden met de onzekerheid van de berekende luchtkwaliteit en in de tweede plaats de sturing op resultaten te verbeteren;	Onderzoek naar aanvullende luchtkwaliteitsmaatregelen is in oktober 2013 afgerond door besluitvorming gemeenteraad over 'Gezonde lucht voor Utrecht'. Een van de uitgangspunten voor het onderzoek was minimaal halen van

Titel	Nr	Tekst	Planning
			de grenswaarden om marge te creëren om tegenvallers (waaronder onzekerheden in berekeningen) op te vangen. De sturing op resultaten is verbeterd door het intensief volgen van de uitvoering van de verschillende luchtkwaliteitsmaatregelen en bespreekbaar maken indien nodig. Stok achter de deur zijn de voorwaarden voor de rijkssubsidies. Afgerond.
	2.3	De gemeenteraad op een meer transparante wijze te informeren over de afwegingen die ten grondslag liggen aan de samenstelling van het maatregelenpakket en de consequenties hiervan voor de verschillende doelen; en de gemeenteraad op een meer adequate wijze te informeren over de geleverde prestaties, behaalde resultaten en berekende effecten van het maatregelenpakket, en de risico's voor doelbereik.	In het onderzoek aanvullende maatregelen zijn alle maatregelen kwantitatief doorgerekend. Uitgangspunt was een transparante communicatie over de (kosten)effectiviteit, haalbaarheid en gezondheidseffect, van de verschillende maatregelen als maat voor besluitvorming. Voor de lopende projecten wordt jaarlijks in de gemeentelijke monitoringsrapportage luchtkwaliteit nadere informatie gegeven over de stand van zaken van de individuele maatregelen, zoals geleverde prestaties en behaalde resultaten. Tevens is in de rapportages 2012 en 2013 inzicht in de berekende effecten van het maatregelenpakket zoals in 2009 is afgesproken in het ALU 2009. Afgerond.
3. Signalen uit de Openbare Ruimte (2012)	3.2	De werkwijze voor en verantwoording over het wegonderhoud te verbeteren door: a) bij grote onderhoudsprojecten een plandocument op te stellen met een beargumenteerde keuze voor een onderhoudsmaatregel; b) een makkelijk toegankelijk digitaal wegenarchief te realiseren; c) het toezicht op wegonderhoud stevig te verankeren in projecten door per project een adequaat budget voor toezicht vast te stellen en de aanwezige specialistische kennis die de gemeente in huis heeft altijd te benutten; d) verantwoording af te leggen over de keuzes die gemaakt worden bij de planning van groot onderhoud van wegen.	Zie brief aan de gemeenteraad bij Rapport Royal Haskoning van 21-5-2013. Afgerond.

	Titel	Nr	Tekst	Planning
		3.3	a) De gemeenteraad jaarlijks te informeren over in hoeverre de gemeente er in slaagt economische rationeel beheer te realiseren en b) bij (grote) onderhoudsprojecten inzichtelijk te maken of een aanpak wordt gekozen volgens het principe van economisch rationeel beheer of op basis van andere argumenten. Breng economische winst of verlies in beeld en gebruik deze informatie consequent bij afwegingen over het onderhoud van de openbare ruimte.	Aanbeveling 3a aangaande het jaarlijks informeren de raad - in overleg met de subcommissie Controle en Financiën- worden geïmplementeerd bij de Verantwoording over 2012.Bij de Jaarstukken 2013 zal dit opnieuw gebeuren. Afgerond.
4.	Subsidieverstrekking wordt vervolgd (2013)	4.1.	De gemeenteraad te informeren over de concrete planning van de verbeterslag die bij alle subsidieregelingen moet worden uitgevoerd.	Is gebeurd in de Voortgangsrapportage over het plan van aanpak per 1/10/13. Afgerond.
		4.2.	Het beleidskader voor de geldverstrekking op te stellen, met uitgangspunten voor de keuze van een financieel instrument en de verantwoording hierover. Dit beleidskader ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor de leggen, bekend te maken in de organisatie en consequent te hanteren.	Er is een Kader geldverstrekkingen opgesteld met uitgangspunten en beslisbomen. Dit beleidskader ligt op 6 maart 2014 ter besluitvorming in de gemeenteraad
		4.3	In de volgende rapportage aan de gemeenteraad over de verbeteraanpak vooral aandacht te besteden aan de resultaten en resultaatverwachtingen, die samenhangen met de geleverde en nog geplande prestaties.	Komt in voortgangsrapportage over Plan van Aanpak per 1/4/14
		4.4.	In staat te zijn verantwoording af te leggen over de keuzes die gemaakt worden bij het formuleren van beleidsregels en de impact van deze keuzes op het open speelveld	Is onderdeel van de werkwijze bij vaststellen beleidsregel door college (zie ook reactie op Rekenkamerrapport die is opgenomen bij de rapportage zelf). Afgerond.
		4.5	Volledige openheid te creëren over de omvang van de subsidieverstrekking door de Gemeente Utrecht en te zorgen dat alle subsidies worden afgehandeld via procesroutes die nu voor subsidieverstrekking zijn ingericht	Bij de eerstvolgende voortgangsrapportage (per 1 april 2014) zal gerapporteerd worden over hoe wordt omgegaan met de drie vermeende subsidiestromen die nu niet via het subsidiebureau lopen.
		4.6	Aan het einde van de subsidiecyclus de subsidies te evalueren en de lessen te trekken voor de volgende subsidieverstrekkingen	Is onderdeel van project 'sturen op Maatschappelijk Effect'
		4.7	Indicatoren te hanteren waaruit kan worden afgeleid of de gedragsverandering die moet bijdragen aan de verbetering van de subsidieverstrekking beklijft. En hierover te rapporteren aan de gemeenteraad in de voortgangsrapportage.	Bij de eerstvolgende voortgangsrapportage (per 1 april 2014) zal hierover gerapporteerd worden.

	Titel	Nr	Tekst	Planning
		4.8	Periodiek een (meerjarig) overzicht van de geldverstrekkingen per type financieel instrument aan de gemeenteraad te verstrekken	Vanaf PB 2014 wordt in de jaarstukken en de programmabegroting per type financieel instrument gerapporteerd. Afgerond.
		4.9	Een meerjarig overzicht op te stellen van de beleidsnota's, de bijbehorende subsidieregelingen en de evaluatiecyclus die hiermee samenhangt, om voor de gemeenteraad en de buitenwereld tijdig inzichtelijk te maken, wanneer zich kansen voordoen om nieuwe kaders te stellen respectieve subsidies aan te vragen.	Hiervoor zal een uitwerking worden gepresenteerd in de Programmabegroting 2015.
5	Een lange adem, een onderzoek naar organisatievernieuwing in de Gemeente Utrecht (2013)	5.1	Bij de uitvoering van de organisatievernieuwing een lange termijnperspectief vast te houden en daarbij: a) te blijven letten op de risico's die zich binnen de gemeentelijke organisatie voordoen en van buitenaf op Utrecht afkomen en doorwerken in de organisatie b) te anticiperen op nieuwe taakstellingen en nieuwe taken, zodat deze ontwikkelingen kunnen worden meegenomen in de organisatievernieuwing c) scherp te blijven op kansen die zich binnen en buiten de gemeentelijke organisatie voordoen om de werkwijze te verbeteren en besparingen te realiseren.	In 'Verder Via B' (februari 2014 in de gemeenteraad) is in beeld gebracht welke resultaten de afgelopen periode zijn geboekt en wordt aangegeven hoe ook de komende jaren kan worden doorgewerkt aan de organisatievernieuwing. Daarbij is rekening gehouden met de resultaten van een onderzoek door de visitatiecommissie (nov 2013) en een medewerkersonderzoek (nov 2013). Uitgangspunt bij 'Verder Via B' zijn de aanbevelingen van de rekenkamer, vooral het feit dat een lange adem noodzakelijk is om de gewenste resultaten te kunnen realiseren.
		5.2	De sturing op de resultaten van de organisatievernieuwing te verbeteren door a) de probleemanalyse levend te houden door bij de uitvoering van de maatregelen regelmatig terug te koppelen naar de bij aanvang geconstateerde problemen en achterliggende oorzaken; b) de doelen uit te werken in concrete resultaten en deze uitwerking te gebruiken om met de ambtelijke top te analyseren en de dialoog te voeren of de doelen worden bereikt; c) de aanpak gericht op gedragsverandering te verbinden met de reguliere werkzaamheden en -processen; d) in de directieraad consequent het concernbrede perspectief te hanteren;	Dit is verwerkt in 'Verder Via B'.

	Titel	Nr	Tekst	Planning
5	Een lange adem, een onderzoek naar organisatievernieuwing in de Gemeente Utrecht (2013)	5.2	e) de gemeenteraad de mogelijkheid te bieden om de kaderstellende en controlerende rol met betrekking tot de organisatievernieuwing beter op te pakken door de analyse over verwachte resultaten, kansen en risico's met de gemeenteraad te delen en de gemeenteraad in staat te stellen strategische keuzes te maken door in de besluitvorming te werken met verschillende opties en/of scenario's.	
		5.3.	Het risicomanagement van de organisatievernieuwing te professionaliseren door: a) interne en externe risico's te inventariseren, te analyseren en te wegen, en beheersmaatregelen te formuleren; b) de kennis en ervaring van medewerkers bij het risicomanagement te betrekken; c) de gemeenteraad over de risico's op strategisch niveau te informeren en te consulteren.	In de voortgangsrapportage van 2013 zijn de risico's beter verwerkt. Afgerond.
6	Rekenkameronderzoek wet houdbare overheidsfinanciën (2013	6.1.	Te rapporteren over het EMU-saldo en de EMU-schuld in de begroting en de jaarrekening; en de juistheid van deze informatie te waarborgen.	Is vanaf de begroting 2014 geïmplementeerd. Afgerond.
		6.2.	De informatie over EMU-saldo en EMU-schuld af te zetten tegen de referentiewaarden, waarbij de gemeenteraad voor de schuldpositie een keuze moet maken voor een toegestane maximale schuldquote	Is vanaf de begroting 2014 geïmplementeerd. Afgerond.
		6.3	Een meerjarige realistische investeringsplanning op te stellen en mede op basis daarvan balansprognoses en kasstroomoverzichten op te stellen.	Met het verbeteren van de liquiditeitsprognoses is bij de begroting 2014 een begin gemaakt. Afgerond.
		6.4	Het sturen op de houdbaarheid van de eigen schuldpositie vorm te geven, door in kaart te brengen wat de sturingsmogelijkheden van de Gemeente Utrecht zijn en op basis daarvan voorstellen te doen aan de gemeenteraad.	In de een raadscommissiebrief van 28-1-2014 is aangegeven het college van B en W de schuld wil beheersen.
		6.5	Zicht te houden op de ontwikkelingen in (Europese) regelgeving met betrekking tot EMU-saldo en EMU-schuld	Is staand beleid. Afgerond.

Interbestuurlijk toezicht

Op 1 oktober 2012 is de Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt) in werking getreden. Deze wet heeft als doel om de horizontale verantwoording tussen de gemeenteraad en het college te versterken en de verticale toezichtdruk door Provincie en Rijk te verminderen. Het uitgangspunt van de wet is dat lokale overheden zelf verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van hun wettelijke (medebewinds)taken. Daarbij geldt nadrukkelijk dat het toezicht op de uitvoering van die taken primair berust bij het eigen horizontale toezichtorgaan: de gemeenteraad.

Integrale verantwoording
In voorgaande jaren vulde het college van B en W zijn actieve informatieplicht in door gedurende het jaar verantwoording af te leggen over de prestaties op de gemeentelijke medebewindstaken. Om de horizontale verantwoording te versterken verandert deze werkwijze en legt het college jaarlijks bij de jaarstukken verantwoording af. Door de verantwoording te integreren in de jaarstukken ontstaat er een integraal beeld over het presteren van de gemeente.

Toezichtindicatoren (KPI's)
Bijgaande verantwoording is gebaseerd op door de VNG en de Provincie Utrecht opgestelde eenduidige toezichtindicatoren (KPI's). De toezichtindicatoren geven op hoofdlijnen weer hoe de gemeente presteert op de uitvoering van haar wettelijke medebewindstaken. Deze indicatoren zijn in eerste instantie bedoeld om de gemeenteraad te ondersteunen. Daarnaast stelt het instrument de Provincie en het Rijk in staat om het toezicht wat meer op afstand te plaatsen en soberder uit te voeren. Het idee is dat zodra de gegevens openbaar beschikbaar zijn de verticale toezichthouders deze niet nogmaals uitvragen bij de gemeente.

Proefjaar
De inwerkingtreding van deze toezichtmethodiek is een verandering voor zowel de gemeente als de Provincie. Het is daarom onwaarschijnlijk dat het hele toezichtsysteem in één keer naar tevredenheid van alle partijen zal draaien. Om deze reden is de jaarrekening 2013 een eerste moment om aan de overgang te wennen. Dit betekent dat we in 2014 de nieuwe werkwijze eerst toepassen op die wetgevingen waar zowel de gemeenteraad als ook de Provincie toezicht op houden. Vanaf 2015 worden andere onderdelen aan deze paragraaf toegevoegd. Na vaststelling van de jaarrekening wordt de werking van de verordening geëvalueerd.

Toezicht door de Provincie
De nieuwe wet stelt dat het verticale toezicht volgt op het horizontale toezicht en dat zij zo veel als mogelijk gebruik maakt van de informatie die al beschikbaar is vanuit de horizontale verantwoording. Mede om deze reden ontvangt de Provincie de informatie na vaststelling door de Gemeenteraad.

Archiefwet 1995

Toegankelijke en betrouwbare overheidsinformatie is essentieel voor goed bestuur. Het op orde zijn van de digitale en papieren informatiehuishouding en archivering bij de overheid is een voorwaarde om alle andere taken goed te kunnen uitoefenen. Wanneer dit niet op orde is, schaadt het de bedrijfsvoering van een overheid en staat het een deugdelijke verantwoording naar de samenleving in de weg.

Toezichtinformatie
De verantwoording is gebaseerd op tien prestatie-indicatoren (KPI's) welke in samenspraak met Het Utrechts Archief (HUA) en de Provincie zijn doorontwikkeld, het jaarlijkse inspectieverslag van het HUA en de voortgang van het verbeterplan informatie en archiefbeheer zoals vastgesteld in 2011 in de gemeenteraad.

Verantwoording
Toezichtindicatoren
De toezichtindicatoren geven aan of de gemeente aan de archiefwettelijke eisen voldoet. Op basis van de toezichtindicatoren kan worden gesteld dat de kaders en richtlijnen rondom informatiehuishouding op orde zijn en dat er in 2013 is geïnvesteerd in kwaliteit en voorzieningen. Wel zijn er een aantal aandachtspunten te noemen als de doorontwikkeling van recordmanagement en het servicehuis DIV. De aandachtpunten zijn onderkend en er wordt opvolging aan gegeven.

Jaarverslag gemeentearchivaris
De gemeentearchivaris doet op een negental aspecten aanbevelingen om de kwaliteit van archivering te verhogen. Een belangrijk aandachtspunt is de ontwikkeling van het servicehuis DIV dat een grote rol speelt in het bewerken van bestaande archieven. Op de aanbevelingen zijn vervolgacties ingezet. Voor het servicehuis DIV kan gemeld worden dat er extra capaciteit is aangetrokken om te zorgen dat de bewerking van de archieven binnen de planning gerealiseerd wordt.

Het verbeterplan informatie en archiefbeheer
Kaders en richtlijnen voor de informatiehuishouding zijn op orde. In 2013 zijn alle relevante eisen over de informatiehuishouding vertaald naar heldere en praktisch toepasbare kaders en richtlijnen. Dit is terug te vinden in een nieuwe archiefverordening, een kwaliteitszorgsysteem documentaire informatievoorziening en een besluit Informatiebeheer. Vaststelling van deze stukken staat begin 2014 gepland. Daarnaast zijn er informatiebeheerplannen opgesteld welke zijn geïntegreerd in de informatieplannen die de verschillende organisatieonderdelen jaarlijks opstellen. Dit moet zorgen voor een borging van het informatie en archiefbeheer. Tot slot is in 2013 een instrument ontwikkeld dat per werkproces het risicoprofiel in kaart brengt. In het eerste kwartaal van 2014 worden de eerste resultaten opgeleverd.

Investeren in kwaliteit en voorzieningen
Om papierarm werken in het Stadskantoor te realiseren is in 2013 ingezet op de ontwikkeling van noodzakelijke instrumenten, processen en applicaties. Langs een aantal lijnen wordt de digitalisering in de dagelijkse praktijk gebracht te weten: het digitaliseren van papieren archieven 'papier hier', 'papierarm werken' wat ervoor zorgt dat er geen papieren start van werkprocessen meer plaats vindt, 'zaakgericht werken' wat zorgt voor digitalisering van het gehele werkproces met een zaaksysteem en het traject 'digitaal samenwerken' wat het mogelijk maakt om eenvoudig samen te werken aan documenten en deze te delen. Tot slot is er gestart met een gezamenlijk pilot met het HUA om archiefdocumenten digitaal te bewaren in een E-depot.

Investeren in de kwaliteit organisatie ten aanzien van informatiebeheer
In 2013 is geïnvesteerd in het informatiebewustzijn van de organisatie. Hierbij heeft het interne kennis- en kwaliteitscentrum documentaire informatievoorziening een belangrijke aanjaagfunctie. Dit heeft zich onder meer vertaald in het bieden van expertise aan implementatieprojecten voor papierarm en zaakgericht werken en het begeleiden van de verschillende informatie- en procesmanagers in Utrecht.

Conclusie
Concluderend hebben we in 2013 goede stappen gezet naar een kwalitatief goed gemeentelijke informatiebeheer. Daarbij zijn we ons ervan bewust dat we er nog niet zijn. Ook het komende jaar is er nog op verschillende punten aandacht nodig om de kwaliteit van het archief goed te krijgen dan wel te houden.

Monumentenwet 1998

Het primaire risico van onvoldoende uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van de monumentenwet is het teloor gaan van onroerend cultureel erfgoed: cultuurhistorie, archeologie, monumenten (gebouwde rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten). Een adequate vergunningverlening en handhaving, de behartiging van het erfgoedbelang in de bestemmingsplannen, handhaving van de bestemmingsplannen, het goed functioneren van monumentencommissies en van de advisering in het kader van de archeologische monumentenzorg zijn voorwaarden voor een goede taakuitoefening. Deze verantwoording geeft zicht op hoe de gemeente omgaat met monumenten binnen haar grenzen.

Informatie omgevingsvergunningen beschermde gebouwde monumenten

Toezichtinformatie
De verantwoording bestaat uit een overzicht van afgehandelde 'deelzaken monumenten' bij aanvragen voor een omgevingsvergunning voor beschermde rijks- en gemeentelijke monumenten en de rapportage verleende omgevingsvergunningen voor beschermde monumenten.

Verantwoording
De verlening of weigering van een vergunning is een bevoegdheid van het college. De kaders hiervoor zijn de Monumentenwet 1988, de Monumentenverordening Utrecht 2010 en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en

daarbij behorende BOR (Besluit omgevingsrecht). Er zijn 140 deelzaken omgevingsvergunning beschermd monument behandeld. De inbreng per vergunningaanvraag vanuit Erfgoed aan organisatieonderdeel Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (casemanager) is opgesteld met de expertise van adviseurs van afdeling Erfgoed, restauratiedeskundigen en bouwhistorici en het advies van de Commissie Welstand en Monumenten. Op basis hiervan is steeds een belangenafweging gemaakt tussen het eigenaarsbelang en monumentwaarden. Het belang van een goede bestemming en gebruik is daarbij nadrukkelijk betrokken. Behoud door ontwikkeling is ook in de Gemeente Utrecht in die zin een belangrijk adagium. In slechts zeven gevallen is een vergunning geweigerd omdat de monumentwaarden teveel verstoord zouden worden.

Conclusie
Wij zijn van oordeel dat de taak goed is uitgevoerd.

Informatie vergunningen beschermde archeologische Rijksmonumenten

Toezichtinformatie
De verlening of weigering van een vergunning voor wijziging van een archeologisch rijksmonument is een bevoegdheid van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De gemeente heeft ontwerp en definitieve besluiten van de Minister ter inzage gelegd en eventuele zienswijzen van belanghebbenden doorgestuurd. De gemeente is adviseur. De toezichtinformatie bestaat uit een overzicht van door de Minister behandelde aanvragen.

Verantwoording
De kaders voor de inhoudelijke toetsing zijn de Monumentenwet 1988 en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht met het BOR (Besluit omgevingsrecht). Vijf vergunningaanvragen zijn behandeld. De termijnen voor ter inzage en ter visie leggen zijn juist gehanteerd en ingediende zienswijzen van belanghebbenden zijn tijdig doorgezonden aan de Minister, in casu de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Per aanvraag heeft de gemeentelijk archeoloog informatie verstrekt en geadviseerd vanuit de bij de gemeente aanwezige expertise en de sinds de jaren 1970 opgebouwde kennis van de in de Utrechtse bodem aanwezige archeologische waarden.

Conclusie
Wij zijn van oordeel dat deze taak afdoende is uitgevoerd. De wijze van uitvoeren van deze activiteit in 2013 leidt voor 2014 niet tot aanpassen van de uitvoering van het gemeentelijk aandeel. Voor 2015 bezien we dat in 2014. De beleidsmatige grondslag en eventuele wijziging daarvan voor 2015 is een bevoegdheid van de Minister van OCW. Voor 2014 zijn daarvan geen wijzigingen bekend gemaakt.

Wet ruimtelijke ordening

Bestemmingsplannen en beheersverordeningen bepalen wat er binnen een gemeente met de ruimte mag gebeuren. Idealiter is er voor het hele gemeentelijke grondgebied een bestemmingsplan of beheersverordening beschikbaar. Burgers en bedrijven weten dan waar ze aan toe zijn. Daarnaast moeten bestemmingsplannen en beheersverordeningen actueel zijn, dat wil zeggen jonger dan 10 jaar. Deze paragraaf biedt de gemeenteraad inzicht in de dekking, de voortgang over de actualisering en handhaving van de bestemmingsplannen en beheersverordeningen.

Toezichtinformatie
De toezichtinformatie is gebaseerd op de genomen ruimtelijke besluiten in 2013 en een overzicht van vigerende bestemmingsplannen die ouder zijn dan 10 jaar.

Verantwoording
De gemeenteraad heeft in 2013 zes voorbereidingsbesluiten genomen, zeven bestemmingsplannen en acht beheersverordeningen vastgesteld in het kader van de wettelijke actualiseringsopdracht en vijfentwintig op ontwikkeling gerichte bestemmingsplannen vastgesteld.

De gemeente heeft ingezet op het actualiseren van bestemmingsplannen. Daarnaast zijn een aantal bouwontwikkelingen voorzien van een passende bestemmingsregeling, waar nodig met toepassing van de coördinatieregeling. In een aantal gevallen is gebruik gemaakt van het Wabo-projectbesluit. Het instrument voorbereidingsbesluit is ingezet om te voorkomen dat voorafgaand aan de inwerkingtreding van plannen ongewenste ontwikkelingen vergund hadden moeten worden.

In zeven gebieden is het niet gelukt om bestemmingsplannen tijdig te actualiseren. Deze bestemmingsplannen zijn daarmee ouder dan 10 jaar. Het betreft hier Leidsche Rijn, deelgebieden De Wetering en Grauwaart; Vleuterweide; Haarzuilens; Tuindorp; Buiten Wittevrouwen; Wilhelminapark; Rijnenburg en Lage Weide.

De verantwoording over het Handhavingprogramma 2013 wordt voor de zomer 2014 opgesteld.

Conclusie

Ten aanzien van het vaststellen van de planologische besluiten zijn we van oordeel dat de taak optimaal is uitgevoerd. De wijze van uitvoeren van deze activiteit in 2013 leidt niet tot aanpassingen van beleid of uitvoering voor 2014.

Het actualiseren van de bestemmingsplannen is matig uitgevoerd. De uitvoering van deze activiteit in 2013 heeft geleid tot een herprogrammering van de actualiseringsopgave die leidt tot het wegwerken van de achterstand in 2014. Ten aanzien van de verantwoording kan er nog geen conclusie worden getrokken.

Activiteitenbesluit milieubeheer en provinciale milieuverordening

Op grond van de Wet milieubeheer wijzen Provincies stiltegebieden en grondwaterbeschermingsgebieden aan en stellen regels op ter bescherming van de stilte en de grondwaterkwaliteit in deze gebieden. Deze regels zijn opgenomen in de Provinciale milieuverordening (PMV).

In de herziene PMV Utrecht 2013 is een nieuw instrument opgenomen ter bescherming van de stilte, te weten richtwaarden voor het geluid van inrichtingen en andere geluidbronnen, zoals wegen en evenementen. Met deze richtwaarden moet rekening worden gehouden bij in de Provinciale milieuverordening aangewezen besluiten. Het bevoegd gezag voor het nemen van deze besluiten is in het overgrote deel van de gevallen een gemeente.

Risico van onvoldoende uitvoering van deze wettelijke taak is het verloren gaan van gebieden waar het zo stil is dat ongestoord natuurlijke geluiden kunnen worden ervaren. Aangezien in de Provinciale milieuverordening is gekozen voor een richtwaarde, kunnen we hiervan in een besluit gemotiveerd afwijken. Een groot percentage afwijkingen kan daarbij een indicatie zijn dat we onvoldoende rekening houden met het belang van stiltegebieden.

Voor de grondwaterbeschermingsgebieden heeft de Provincie direct werkende regels en instructiebepalingen voor inrichtingen in de verordening opgenomen. Om de kwaliteit van grondwater te beschermen dienen deze regels nageleefd te worden en dient ook het toezicht hierop voldoende te zijn. Rapportage over de naleving van de regels voor inrichtingen en bodemenergiesystemen vormen een indicatie voor de kwaliteit van de beschermingsmaatregelen.

Toezichtinformatie

Vanwege de herziene wet is bovenstaand een nieuwe taak voor de Gemeente Utrecht. Op dit moment hebben wij daar nog geen informatie over verzameld. Met ingang van 2014 wordt deze informatie verzameld. In de Jaarstukken 2014 kan deze informatie worden geleverd.

Verantwoording

In Utrecht is slechts één klein gebied, in het Noorderpark tegen de grens met De Bilt, waar grondwaterbescherming geldt. Inrichtingen in dit gebied worden vanaf 2014 in kaart gebracht en beoordeeld op bedreiging voor grondwaterbescherming.

Conclusie

Omdat deze wijziging pas in 2013 is doorgevoerd kunnen we op dit moment nog geen conclusie trekken.

Wet Milieubeheer

De gemeente kent ten aanzien van het afvalwater drie zorgplichten. Het gaat om de zorgplichten voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, de doelmatige inzameling van overtollig afvloeiend hemelwater en voor het toepassen van doelmatige maatregelen in openbaar gebied om structurele grondwateroverlast te voorkomen of te beperken. De wijze waarop de gemeente deze zorgplicht invult staat vastgelegd in het gemeentelijk rioleringsplan. In dit onderdeel leggen wij verantwoording af over de wijze waarop wij in 2013 invulling hebben gegeven aan onze zorgplicht.

Toezichtinformatie
De toezichtinformatie is gebaseerd op het gemeentelijk rioleringsplan 2011-2014.

Verantwoording
Het vierjaarlijks gemeentelijk rioleringsplan is vastgesteld in 2011 en beschrijft de invulling van de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Ook de wijze van beheer van het gemeentelijke oppervlaktewater in Utrecht wordt beschreven, omdat het oppervlaktewater een belangrijke bijdrage levert aan de afvoer en verwerking van hemelwater en het reguleren van de grondwaterstand. Het plan voldoet aan de wettelijke eisen die aan een Gemeentelijk Rioleringsplan worden gesteld. De Wet milieubeheer vereist betrokkenheid van Gedeputeerde Staten, waterbeheerders en zuiveringsbeheerders. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht, Rijkswaterstaat beheren watergangen, de rioolwaterzuiveringen en de waterkwaliteit in de Gemeente Utrecht. Deze partijen en de Provincie Utrecht zijn betrokken bij de totstandkoming en uitvoering van dit plan. In 2013 hebben er geen wijzigingen op het gemeentelijk rioleringsplan plaatsgevonden

Conclusie
In 2013 zijn de ons opgedragen zorgplichten conform het rioleringsplan uitgevoerd

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Een vergunningverlening,- toezicht,- en handhavingstelsel (VTH-stelsel) kan alleen effectief zijn als de kwaliteit van de uitvoering op orde is. De gemeente, welke belast is met de uitvoering van vergunningverlening,-, toezicht,- en handhavingstaken (VTH-taken), wil om deze reden bij de uitvoering voldoen aan een zeker basiskwaliteitsniveau. In deze verantwoording geven wij u inzicht in het kwaliteitsniveau van de uitvoering van het stelsel over 2013.

Toezichtinformatie
De toezichtinformatie bestaat uit de Handreiking handhavingstrategie openbare en bebouwde ruimte (college van B en W 30-10-2009), Handhavingstrategie Milieu en Bodem Utrecht (college van B en W 01-03-2011), Handhavingstrategie Asbest (college van B en W 23-04-2013), Handhavingstrategie Bouwen en Slopen (college van B en W 27-08-2013) en het Handhavingprogramma bebouwde en openbare ruimte 2013.

Verantwoording
Kwaliteit
De Gemeente Utrecht voert haar handhaving uit conform de handhavingstrategie openbare en bebouwde ruimte, milieu en bodem, slopen en asbest en bouwen. Deze laatste twee zijn in 2013 herzien. Milieu en bedrijven worden naar verwachting in 2014 herzien. In 2013 heeft de gemeente gewerkt met het handhavingsprogramma bebouwde omgeving en openbare ruimte 2013, vastgesteld op 9 april 2013. Intussen is het uitvoeringsprogramma 2014 op 17 december 2013 vastgesteld. De verantwoording over het Handhavingprogramma 2013 wordt voor de zomer 2014 opgesteld.

Actualiteit
Op dit moment heeft de Gemeente Utrecht geen beleid om alle omgevingsvergunningen elke tien jaar te toetsen op actualiteit. Om het bestand actueel te houden worden zoveel mogelijk bedrijfscontroles gehouden.

Risicothema's
Vorig jaar hebben de Provincie en het Rijk risicothema's benoemd. Dit zijn omgevingsvergunningen met de activiteit bouw, waarbij brandveiligheid en constructieve veiligheid worden getoetst. Op dit moment heeft de gemeente nog geen specifieke registratie waarin deze thema's worden gevolgd. Vanaf 2014 doen we dit wel. Het gaat dan naar schatting om 600 vergunningen. Van handhavingsverzoeken houden we een aparte registratie bij.

Zes vergunningen die van rechtswege zijn verleend waren in strijd met het gemeentelijk beleid en in strijd met het bestemmingsplan. Het betrof hier voornamelijk kleine bouwwerken waarvoor de kruimelregeling van de Wabo van toepassing is.

Conclusie
Aangezien het Handhavingsverslag van 2013 nog in bewerking is trekken wij op dit moment nog geen conclusie. Wel zien we aanleiding om u het komende jaar nader te informeren over de risicothema's.

Huisvestingswet (inclusief huisvesting statushouders)

Als asielzoekers in een opvangcentrum een verblijfsvergunning ontvangen, gaan ze op zoek naar eigen woonruimte. Gemeenten moeten hen passende woonruimte aanbieden. Het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA) voert de gesprekken met asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben ontvangen en stelt aan de hand daarvan een informatieprofiel op. Het COA heeft 14 dagen de tijd om op basis van dit profiel een vergunninghouder aan een gemeente te koppelen. Vervolgens hebben gemeenten gemiddeld 12 weken de tijd om woonruimte te vinden en de verhuizing te regelen. Het Rijk legt op basis van de Huisvestingswet aan gemeenten kwantitatieve taakstellingen op voor de huisvesting van verblijfsgerechtigden (asielzoekers met een verblijfsvergunning). De aantallen zijn gerelateerd aan het aantal inwoners van de gemeente. Elk half jaar krijgt de gemeente een taakstelling opgelegd. In deze jaarstukken geven wij u inzicht in het al dan niet behalen van deze taakstelling.

Toezichtinformatie

De verantwoording is gebaseerd op de taakstelling van het Rijk huisvesting verblijfsgerechtigden.
Taakstelling Rijk huisvesting verblijfsgerechtigden in 2013 was: 1e half jaar: 56 en 2e half jaar 120.

Verantwoording

De realisatie van de huisvesting van verblijfsgerechtigden was het eerste half jaar 2013: 53 en het tweede half jaar 2013:83
De taakstelling is hiermee niet gerealiseerd. Oorzaken waren te vinden in de volgende punten:

Tussentijdse verhoging taakstelling halverwege de tweede periode
Gelet op het aantal vergunningen dat op grond van de asielprocedure en op grond van de regeling voor langdurig in Nederland verblijvende kinderen wordt verleend, is het aantal te huisvesten vergunninghouders in de tweede helft van 2013 hoger komen te liggen dan dat in de eerste helft van 2013.

Te vroege koppeling aan gemeenten (die binnen 12 weken moeten huisvesten)
In 2013 heeft het COA te veel personen aan de gemeente gekoppeld die nog niet klaar waren voor uitplaatsing. Hierdoor heeft de gemeente veel woningen terug moeten geven aan de woningcorporaties. Er was sprake van tenminste 28 mismatches. Belangrijk punt was dat deze personen nog niet beschikten over een BSN, bankrekeningnummer en/of vreemdelingenpasje. Door de 28 mismatches en daardoor hoogoplopende huurdervingkosten, heeft de Gemeente Utrecht aan het COA doorgegeven alleen te beginnen aan de huisvestingsprocedure wanneer aan deze vereisten is voldaan.

Te weinig informatie over de Huisvestingsvereisten
Een aantal mismatches kwam tot stand doordat de huisvestingsvereisten niet ingevuld waren in het COA-informatieformulier. Zo waren aanvragen voor een sociaal medisch advies te laat of vergeten. Een ander aandachtspunt was dat bij gezinnen die door de rechter onder toezicht van NIDOS gesteld zijn er rekening moet worden gehouden met de vereisten voor huisvesting die de gezinsvoogd (NIDOS) aangeeft in het belang van de kinderen. Het COA heeft hier op een aantal punten geen rekening mee gehouden. Dit had als gevolg dat aangeboden woningen niet passend waren en vergunninghouders weer op de lijst terug moesten worden geplaatst.

Jongeren onder de 23 jaar
Jongeren onder de 23 jaar staan lang op de wachtlijst omdat het voor de woningcorporaties moeilijk is om een woning te vinden die onder de huursubsidiegrens valt.

Moeilijke gevallen
Het COA heeft een aantal moeilijke gevallen met hele specifieke huisvestingsvereisten gekoppeld aan de Gemeente Utrecht. Hierdoor duurt het vinden van een woningaanbod langer dan normaal. Op dit moment is de Gemeente Utrecht in gesprek met het COA om in het geval van moeilijk te huisvesten personen, de wachtlijst aan te vullen met statushouders (die voldoen aan de huisvestingsvereisten en beschikken over BSN, rekeningnummer en vreemdelingenpasje), terwijl de gemeente en de corporaties dan naar specifieke en passende huisvesting voor de moeilijke gevallen zoeken. Dit kan bevorderen dat niet de hele keten en procedure stokt.

Conclusie

Wij zijn van oordeel dat deze taak goed is uitgevoerd. De knelpunten zijn bij het COA aangekaart en worden in G4-verband en door de VNG met het Rijk besproken.

Wijkambities

In de Programmabegroting 2013 zijn per programma een aantal van de wijkambities opgenomen. In de eerste bestuursrapportage bij de voorjaarsnota en de tweede bestuursrapportage bij de begroting is de stand van zaken op de top 3 wijkambities per wijk aan u gerapporteerd. Hieronder geven wij de uitvoeringsinformatie over 2013 van de wijkambities weer.

Wijk	Wijkambitie	Programma	Wat zouden we doen in 2013/2014	Wat hebben we gerealiseerd t/m 2013	Indien nog niet gereed in 2013, wat nog voor doen en wanneer wel gereed?
Noordoost	1. Herinrichting straten na uitvoering knip Monicabrug	Openbare Ruimte en Groen	De betreffende straten zijn vooralsnog niet toe aan onderhoud, vandaar dat in 2013/ 2014 niet iets is gepland.	Geen resultaat	Na uitvoering knip Monicabrug (vóór 1-1-15) bekijken welke fysieke maatregelen wenselijk en mogelijk zijn.
	2. Herinrichting straten n.a.v. opheffen buslijnen door woonstraten Tuindorp en Wittevrouwen	Openbare Ruimte en Groen	In aansluiting op maatregelen BRU, worden in overleg met betrokken bewoners kleinschalige plannen ontwikkeld, die mogelijk uit het Leefbaarheidbudget worden gefinancierd.	In overleg met bewoners is voorlopig ontwerp gemaakt voor aanpassingen Prof. Fuchslaan en Prof. Treublaan (Tuindorp). Overleg gevoerd met bewoners Griftstraat (Wittevrouwen) en onderzoek gestart voor verkeersmaatregelen.	In 2014 draagvlakonderzoek bewoners Fuchslaan en Treublaan. Na akkoord college voor financiering uit LBB, kan het plan in 2014 uitgevoerd worden. Ontwerp maken voor Griftstraat; draagvlakonderzoek; goedkeuring voor financiering. Uitvoering in 2014.
	3. Verbetering verkeersveiligheid en kwaliteit Kapteynlaan – Aartsbisschop Romerostraat	a. Bereikbaarheid b. Stedelijke Ontwikkeling	In het najaar 2013 vindt een inventarisatie plaats van verkeersonveilige situaties in het kader van het project Aanpak verkeersonveilige situaties 2e tranche. De Kapteynlaan kan hierin meelopen.	In aansluiting op de planontwikkeling winkelcentrum de Gaard is onderzocht welke maatregelen moeten worden getroffen, om de veiligheid op de Kapteynlaan te verbeteren.	Uitvoering zoveel mogelijk aansluiten bij herontwikkeling winkelcentrum De Gaard. Staat gepland voor 2015. Plan voor deel Kapteynlaan is ingebracht voor 2e tranche Verkeersonveilige locaties. Besluitvorming hierover in 2014.

Wijk	Wijkambitie	Programma	Wat zouden we doen in 2013/2014	Wat hebben we gerealiseerd t/m 2013	Indien nog niet gereed in 2013, wat nog voor doen en wanneer wel gereed?
Zuid	1. De wijk wil in Hooggraven schoolgebouwen realiseren in combinatie met wijkgerichte functies, zoals een ouderlokaal, gymzaal en schoolplein	Onderwijs	Met de bouw van de Brede School aan de Duurstedelaan krijgen de scholen in Hoograven Zuid nieuwbouw met onder andere ook wijkgerichte ruimtes voor de voorschool, kinderopvang, ouderlokaal en gymzalen.	De officiële opening heeft op 4 juli 2013 plaatsgevonden.	
	2. De wijk wil het recreatief en sportief gebruik van het Liesbospark bevorderen	Sport	Wethouder Sport en heeft in samenspraak met wethouder RO besloten om nog dit jaar te onderzoeken of het mogelijk is de burgervereniging, Viking, te verplaatsen naar het naast de huidige locatie gelegen BEFU-terrein. De achterblijvende twee studentenverenigingen kunnen dan doorgroeien in de vrijkomende ruimte. Voor de investering op beide locaties moeten nog oplossingen worden gevonden. Wethouder Sport zal in verband daarmee ook de Universiteit aanspreken.	Er zijn al veel sportverenigingen in het gebied gekomen. Rondom het Liesbospark zijn verschillende sportverenigingen actief die wij ondersteunen.	Bij de uitgifte van het Befu – terrein wordt tevens aandacht besteed aan de huisvesting van de roeiverenigingen.
	3. Parkeeroverlast noord Hooggraven, omgeving Tolsteegplantsoen	Bereikbaarheid	Rotsoord is een binnenstedelijke ontwikkellocatie. Hier wordt conform de nota Stallen en Parkeren in samenhang met de bouw-ontwikkeling betaald parkeren ingevoerd. In de omliggende woonbuurten worden conform de nieuwe methodiek voor de invoering van betaald parkeren parkeerdrukmetingen gehouden, afhankelijk van de uitkomst wordt betaald parkeren ingevoerd.		

Wijk	Wijkambitie	Programma	Wat zouden we doen in 2013/2014	Wat hebben we gerealiseerd t/m 2013	Indien nog niet gereed in 2013, wat nog voor doen en wanneer wel gereed?
Zuidwest	1. Leren, werken en economie	a. Stedelijke Ontwikkeling b. Werk en Inkomen c. Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	Verder invulling geven aan dit thema gericht op concrete resultaten – in overleg met netwerkpartners in de wijk.	A. -feb 2013bijeenkomst met diverse partijen uit de wijk over wijkeconomie. Doel: acties/projecten in beeld brengen die de wijkeconomie versterken. ingevoerd: realisatie website Meermerwede B. geen projecten specifiek ZW (vanuit WGO) . De KVO aanpak is in alle zes de gebieden in ZW voortgezet. Bij drie gebieden liep het KVO certificaat in 2013 af. Deze zijn succesvol gehercertificeerd. Via de KVO's in ZW zijn kleine ondernemers gestimuleerd om gebruik te maken van een gratis veiligheidsscan en landelijke subsidies voor het treffen van preventieve veiligheidsmaatregelen. Ook zijn er vanuit de gemeente meerdere veiligheids-trainingen aangeboden.	2014: organisatie 'beursvloer' (zomer 2014) . Crea.pop up stores leegstaande panden woonboulevard (nu in initiatieffase), schouw Merwedestrook (jan 2014). Uitwerking detailhandelsbeleid met visie op de winkelstrips (stadsbreed).
	2. Dichterswijk verdicht	a. Stedelijke Ontwikkeling (ruimtelijk + POS) b. Openbare Ruimte en Groen c. Bereikbaarheid d. Maatschappelijke Ontwikkeling	Er wordt na de zomer 2013 overleg in de wijk georganiseerd over dit onderwerp. Die zal richting geven aan de verdere uitwerking van deze wijkambitie.	Zomeroverleg is geweest, evenals een plein. Voor ringpark DW bleek in begroting 2014 te zijn gereserveerd.	Doorontwikkeling initiatief Ringpark Dichterswijk naar concrete uitvoering.

Wijk	Wijkambitie	Programma	Wat zouden we doen in 2013/2014	Wat hebben we gerealiseerd t/m 2013	Indien nog niet gereed in 2013, wat nog voor doen en wanneer wel gereed?
Zuidwest	3. Investeren in vreedzame wijk	a. Stedelijke Ontwikkeling (Krachtwijken) b. Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid c. Sport	b. Inzet op pedagogische civil society. Oudercomponent 2.0 wordt grotendeels in Kanaleneiland uitgevoerd. c. Trainen van sportverenigingen en –professionals in Vreedzame Methode.	Er is een samenwerkings-verband ontwikkeld tussen sociaal domein, politie en scholen.	Professionals zijn getraind in de Vreedzame Methode. Eén vereniging onderzoekt de mogelijkheid om een Vreedzame vereniging te worden.
West	1. Verminderen (verkeers)overlast; meer handhaving	Stedelijke Ontwikkeling	• Uitvoeren fysieke maatregelen Cartesiusweg. • Snelheidscontroles Cartesiusweg • invoeren pilot kort parkeren Kanaalstraat. Daarnaast wordt dit knelpunt betrokken bij concrete verkeers-uitwerkingen zoals fietsafwikkeling Damstraat/Kop Kanaalstraat en uitwerkingen in het kader van Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar	• Fysieke maatregelen. Cartesiusweg zijn gereed • Er worden regelmatig snelheidscontroles gehouden op de Cartesiusweg. • Concrete verkeersuitwerkingen zijn gericht op minder verkeersoverlast.	• Ten tijde van parkeerpilot op Kanaalstraat wordt niet extra gehandhaafd om studie niet te verstoren.
	2. Aansluiting West bij Binnenstad; tussentijd	Stedelijke Ontwikkeling	Dit wordt in overleg met belanghebbenden nader uitgewerkt. In een volgende rapportage komen we daarop terug.	Vanuit POS werkt in overleg met alle stakeholders aan de ontwikkeling van een structuurvisie voor de lange termijn. Afspraken over ontwikkeling in de tussentijd zijn zodanig gemaakt dat er geen onomkeerbare ontwikkelingen worden ingezet. Paviljoen POP is door particulier initiatief met ondersteuning van de gemeente gerealiseerd. Mobiele tuinen op het Westplein door samenwerkende bewoners met behulp van gemeente zijn ver in voorbereiding.	Opening POP januari 2014. Mobiele tuinen start uitvoering voorjaar 2014.

Wijk	Wijkambitie	Programma	Wat zouden we doen in 2013/2014	Wat hebben we gerealiseerd t/m 2013	Indien nog niet gereed in 2013, wat nog voor doen en wanneer wel gereed?
West	3. Versterking civil society; betrokken burgerschap ten behoeve van Halve Maan Noord, Lombok Oost en Verdomhoekje	a. Bewoners en Bestuur b. Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	a. Wijkbureau gaat infrastructuur van civil society in west bevorderen (intermediair/koppelen). Wijkbureau onderzoekt mogelijkheden om informatie (digitale kaartenbak) publiek toegankelijk te maken. b. Er is overleg tussen WB, OOV en SES over de eventuele inzet van een interactieve sociale kaart.	De aanpak maakt deel uit van civil society (sociaal makelaarschap) binnen vernieuwend welzijn.	Er is overleg tussen WB, OOV en SES over de eventuele inzet van een interactieve sociale kaart.
Vleuten-De Meern	1. Maatregelen rotonde Letschertweg uit de verkeersanalyse De Meern	Bereikbaarheid	De planning is om in 2013 bestek en aanbestedingsdocumenten op te stellen. In 2014 vindt de aanbestedingsprocedure, uitvoering en oplevering plaats. Voor 2015 moet dit project zijn afgerond. Afhankelijk van de uitkomsten van het bodemonderzoek (grondonderzoek en geo-technisch advies) ten behoeve van de bypass wordt de planning en het budget mogelijk aangepast.	Er is een nieuw ontwerp gemaakt, dat bomen deels kunnen blijven staan. De gemeente voert het project uit en ontvangt geld van de Provincie.	In samenwerking met de Provincie worden voorbereidingen getroffen voor het verbeteren van twee kruisingen op de Letschertweg. Bij de Meerndijk worden aanpassingen verricht om de doorstroming op deze kruising te verbeteren. Deze werkzaamheden starten medio 2014. Daarnaast wordt bij de rotonde ter hoogte van de Oudenrijnseweg een bypass aangelegd om de doorstroming te bevorderen. In het nieuwe ontwerp kunnen twee bomenrijen langs de Letschertweg behouden blijven. Een 13-tal bomen bij de rotonde moet worden gekapt. Een kapvergunning is op 22 januari

Wijk	Wijkambitie	Programma	Wat zouden we doen in 2013/2014	Wat hebben we gerealiseerd t/m 2013	Indien nog niet gereed in 2013, wat nog voor doen en wanneer wel gereed?
Vleuten-De Meern	1. Maatregelen rotonde Letschertweg uit de verkeersanalyse De Meern	Bereikbaarheid			verleend. Vanaf 5 maart worden deze bomen gekapt. In het voorjaar 2014 worden de besteksvoorbereidingen voor de verhardingen bijgesteld. De planning is om in mei 2014 een voorbelasting aan te brengen voor de bypass. Deze planning is onder voorbehoud (in verband met het omleggen van leidingen door de Nutsbedrijven). De voorbelasting blijft een jaar liggen zodat in april-mei 2015 de definitieve verharding kan worden aangelegd. Het project moet voor 1 juli 2015 zijn afgerond. Dit is afgestemd met de Provincie in verband met de financiering
	2. Verbeteren ondernemers-klimaat (samen met Leidsche Rijn)	Stedelijke Ontwikkeling, W&I (EZ)	Wij zullen er tot het einde van het project op sturen om het project binnen de vastgestelde kaders te realiseren. loket-adviesfunctie van één dagdeel per week in het Informatiecentrum Leidsche Rijn voor het beantwoorden van vragen en geven van advies op het terrein van (bedrijfshuis)vestiging. Voor de andere dagen kan men dit telefonisch doen of op afspraak. Onderzoek samen met G4 en G32 en het ministerie van EZ naar (juridische) randvoorwaarden voor een 'regelluwe	1. Het spreekuur op de donderdagmiddagen is ingevoerd en inmiddels verlengd tot aan de zomer 2014. 2. Verruiming van vestiging van bedrijven kan waarschijnlijk niet met regelluwe of regelvrije zones blijkt uit onderzoek. Wel biedt de nieuwe Wro flexibelere bestemmingsplannen waarmee dit mogelijk wordt. De gemeente moet dan deze mogelijkheden gaan	2. Betrokken partijen onderzoeken nader hoe gewenste verruiming van vestiging van bedrijven gerealiseerd kan worden in deze twee wijken. Gereed zomer 2014. Voor Vleuten-De Meern wordt deze wijkambitie afgerond met een eindrapportage over de jaren 2012/2013, waarin opgenomen de resultaten die behaald zijn

Wijk	Wijkambitie	Programma	Wat zouden we doen in 2013/2014	Wat hebben we gerealiseerd t/m 2013	Indien nog niet gereed in 2013, wat nog voor doen en wanneer wel gereed?
Vleuten-De Meern	2. Verbeteren ondernemers-klimaat (samen met Leidsche Rijn)		of regelvrije zone' Overleg in het najaar met de stakeholders over inhoudelijke zaken en samenwerking.	benutten in haar bestemmingsplannen. 3. Aan het eind van 2013 is er een gesprek geweest met een aantal ZZP'ers om te bezien hoe en welke initiatieven van de grond zijn te trekken.	door ondernemers, die met een initiatief bij de gemeente hebben aangeklopt.
	3. Jongerenvoorzieningen	Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	Het realiseren van extra voorzieningen van jongeren is, om realisatie na te streven, opgenomen als wijkambitie voor de collegeperiode 2014-2018.	In 2013 is er in de wijken Vleuten-De Meern en Leidsche Rijn onderzoek gedaan naar de tevredenheid onder jongeren over de voorzieningen in de wijk.	In het Wijkactieprogramma 2014 VDM is een aantal projecten opgenomen: locatieonderzoek huiskamerprojecten De Meern en Veldhuizen, onderzoek toekomst Azotod en extra inzet jongerenwerk De Meern en Veldhuizen. In het eerste kwartaal wordt een onderzoek van MO afgerond met een plan van aanpak waarin wordt aangegeven welke voorzieningen op basis van de vraag van jongeren in Vleuten-De Meern en Leidsche Rijn kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast wordt in het tweede kwartaal van 2014 een onderzoek gedaan naar het culturele aanbod in de wijk voor jongeren met als doel vraag en aanbod op elkaar af te stemmen en waar mogelijk samenwerking tussen diverse culturele instellingen te vergroten.

Wijk	Wijkambitie	Programma	Wat zouden we doen in 2013/2014	Wat hebben we gerealiseerd t/m 2013	Indien nog niet gereed in 2013, wat nog voor doen en wanneer wel gereed?
Leidsche Rijn	1. Terras Terwijde, integrale buurtaanpak	1. Veiligheid 2. Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	We zetten het participatieproject Terras Terwijde voort met bewoners en partners in de veiligheidsaanpak. Na iedere periode van drie maanden worden opnieuw de prioriteiten bepaald. Belangrijk element hierbij is dat bewoners zelf eveneens actie ondernemen op de zelf gekozen prioriteiten. • Inzet wordt voortgezet. • De komende twee jaar gaan steeds meer bewoners- en wijkorganisaties werken met de vreedzame wijkaanpak .	Het participatieproject Terras Terwijde met bewoners en partners in de veiligheidsaanpak was 3x in 2013 en wordt nog gecontinueerd in 2014. De thema's veranderen van veiligheid naar leefbaarheid. De door bewoners gekozen prioriteiten betroffen vooral onderwerpen op het gebied van de leefbaarheid.	Inzet wordt voortgezet.
	2. Verbeteren ondernemersklimaat (samen met Vleuten-De Meern)	Stedelijke Ontwikkeling, Werk en Inkomen (EZ)	• loket-adviesfunctie van één dagdeel per week in het Informatiecentrum Leidsche Rijn voor het beantwoorden van vragen en geven van advies op het terrein van (bedrijfshuis)vestiging. Voor de andere dagen kan men dit telefonisch doen of op afspraak. • Onderzoek samen met G4 en G32 en het ministerie van EZ naar juridische) randvoorwaarden voor een 'regelluwe of regelvrije zone'. • Overleg in het najaar met de stakeholders over inhoudelijke zaken en samenwerking.	Iedere donderdagmiddag is er een spreekuur voor ondernemers in de wijk - tot aan de zomer 2014 - voor het beantwoorden van vragen en geven van advies op het terrein van (bedrijfshuis)vestiging. Op de andere dagen kan men dit telefonisch doen of op afspraak. Verruiming van vestiging van bedrijven kan waarschijnlijk niet met regelluwe of regelvrije zones blijkt uit onderzoek. Wel biedt de nieuwe Wro flexibelere bestemmingsplannen waarmee dit mogelijk wordt. De gemeente moet dan deze mogelijkheden gaan benutten in haar bestemmingsplannen.	Betrokken partijen onderzoeken nader hoe gewenste verruiming van vestiging van bedrijven gerealiseerd kan worden in deze 2 wijken. Gereed zomer 2014.

Wijk	Wijkambitie	Programma	Wat zouden we doen in 2013/2014	Wat hebben we gerealiseerd t/m 2013	Indien nog niet gereed in 2013, wat nog voor doen en wanneer wel gereed?
Leidsche Rijn	2. Verbeteren ondernemersklimaat (samen met Vleuten-De Meern)	Stedelijke Ontwikkeling, Werk en Inkomen (EZ)		Aan het eind van 2013 is er een gesprek geweest met een aantal ZZP'ers om te bezien hoe en welke initiatieven van de grond zijn te trekken. Met de wijkraad Leidsche Rijn is de afspraak gemaakt gezamenlijk naar initiatieven te kijken en deze te omarmen.	
	3. Goede en veilige (tijdelijke) fietsverbindingen	Bereikbaarheid	Uitvoering 2013 - 2014 De rotonde Parkwijk wordt eind november aangepast. De bouwweg Hoge Weide gaat eruit, zodat er een vrijliggend fietspad van ontstaat vanaf de Hoge Weidebrug naar Parkwijk/Leidsche RijnCollege. De fietsroute ten zuiden van het spoor wordt gefaseerd definitief ingericht, afhankelijk van de bouwwerkzaamheden in 't Zand, Grauwaart, Hoge Weide en de Hoge Weidebaan. Fietsboulevard van de Paperclip tot aan kruising met de Vuurvlindersingel komt in oktober gereed. Fietsboulevard vanaf Vuurvlindersingel in Grauwaart wordt aangelegd na de realisatie van de brug over de Grauwaartsingel. Er is gestart met de aanleg van het fietspad tussen Papendorp en Oudenrijn. April/mei 2014 gereed.	1. Rotonde Parkwijk is eind november aangepast. Fietspaden ten noorden en zuiden van weg naar Parkwijk/ Laurierweg (Rijnkennemerlaan) zijn eind november definitief aangelegd. 2. Fietsboulevard van Paperclip tot aan Vuurvlindersingel is gereed. 3. Aanleg van fietspad door Rijnvliet is gestart.	Fietsboulevard. Het deel door Grauwaart wordt 2014 aangelegd; fietspad en brug richting Grauwaartsingel gaan open rond de bouwvakvakantie 2014 voor langzaam verkeer. Mei 2014 wordt de verbinding tussen Papendorp en de Meern (Strijkviertel – Oudenrijn) opengesteld. Bouw van viaduct ' Kop van Rijnvliet is april 2014 gereed. Traject voor fietspad en busbaan is met zand voorbelast. Maart 2014 is de ondergrond gezet en start afwerking van fietspad en busbaan.

Wijk	Wijkambitie	Programma	Wat zouden we doen in 2013/2014	Wat hebben we gerealiseerd t/m 2013	Indien nog niet gereed in 2013, wat nog voor doen en wanneer wel gereed?
Overvecht	1. Verminderen instroom overlastgevende sociaal kwetsbaren	Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid Stedelijke Ontwikkeling (huisvesting bijzondere doelgroepen + Krachtwijken), Veiligheid	Verder zicht krijgen op de kwantitatieve gegevens en mate van overlast.	Via leefstijlenproject van Stedelijke Ontwikkeling heeft gerichte instroom bij een aantal complexen in Overvecht plaats gevonden. Daarnaast hebben diverse woningbouwprojecten in 2013 bijgedragen aan verbetering van de woningvoorraad en vergroting van de woondifferentiatie, zoals Wonen aan de Klop, Bruisdreef en Maria van Hongarijedreef. Woonoverlast cijfers blijven relatief hoog in Overvecht.	De woonoverlast wordt vanaf 2014 door buurtteams opgepakt. Daarnaast gaat veiligheid samen met woningcorporaties en dergelijke afspraken met betrekking tot woonoverlast nog beter maken en strakker controleren op naleving hiervan.
	2. Meer handhaving op fout parkeren en te hard rijden	Stedelijke Ontwikkeling (Krachtwijken + omgeving is veilig en leefbaar)	• In de straten die onderdeel uitmaken van de wijkring mag 50 km/ per uur gereden worden. De inrichting sluit hier niet op aan, er wordt te hard gereden. In 2013 wordt een ontwerp voor deze straten gemaakt dat begin 2014 wordt uitgevoerd. • Met Handhaving en Toezicht en politie zijn afspraken gemaakt over handhaving op foutparkeren en snelheidscontrole op hotspots.	• In de Gagel wordt de wijkring verkeersveiliger gemaakt. Het definitief ontwerp is gereed en de uitvoering start in 2014. Een groot deel van de woongebieden worden hierdoor ook 30 km/zones. Met Toezicht en Handhaving politie zijn afspraken gemaakt over handhaving op foutparkeren en snelheidscontrole op hotspots.	T&H vraagt bij ontwerp openbare ruimte meer te letten op mogelijkheden van misbruik en huftergedrag.

Wijk	Wijkambitie	Programma	Wat zouden we doen in 2013/2014	Wat hebben we gerealiseerd t/m 2013	Indien nog niet gereed in 2013, wat nog voor doen en wanneer wel gereed?
Overvecht	3. Meer kwaliteit van het groen	Openbare Ruimte en Groen	• In 2013 zal het groen in deelgebieden langs het spoor versterkt worden in samenspraak met bewoners. • In het najaar start de uitvoering van de eerste wijkgroen-ideeën. • Doorlopend faciliteren van zelfbeheer.	Het Spoorzoompark is opgeknapt. Het project speel- en wandelstraten is in uitvoering. Hierdoor zijn 8 straten groener geworden met meer ruimte om te spelen. De openbare ruimte rondom de flats van Mitros aan de Klipspringer- en Kasaidreef zijn verbeterd en het binnenterrein is vergroend. Ook zijn de eerste projecten van het wijkgroenplan al afgerond. De integrale aanpak van SW heeft het onderhoud van het groen verbeterd. Ook zijn er dit jaar op diverse plaatsen in de wijk groenstroken gerenoveerd, waarbij nieuwe beplanting is aangebracht en bomen zijn vervangen. Er is, mét resultaat, actief ingezet op het werven van weer vele enthousiaste zelfbeheerders van onder andere boomspiegels, bloembakken en groenstrookjes.	

Wijk	Wijkambitie	Programma	Wat zouden we doen in 2013/2014	Wat hebben we gerealiseerd t/m 2013	Indien nog niet gereed in 2013, wat nog voor doen en wanneer wel gereed?
Noordwest	1. Veiligere woonomgeving, versterking veiligheidsgevoel en minder jongerenoverlast	Veiligheid, Stedelijke Ontwikkeling (Krachtwijken)	Maatregelen vanuit de aanpak jeugdgroepen worden in 2013 voortgezet. Een deel van de maatregelen wordt gefinancierd vanuit Krachtwijken aanpak. Deze maatregelen moeten in 2014 in het reguliere programma van MO worden ondergebracht.	Woonomgeving en veiligheids-gevoel: Deze ambitie hebben wij in 2013 ten dele bereikt. Het aantal woninginbraken in Noordwest nam in 2013 af met 7% (443 ten opzichte van 2012 476) en ook het aantal geweldsdelicten in Noordwest is afgenomen met 9% (353 ten opzichte van 2012 387) Met 1% daalde Jeugdoverlast iets minder hard en ondanks de extra inzet op bewoners-participatie daalde het onveiligheidsgevoel van de inwoners van Noordwest in 2013 met 0,4%. Het aantal autokraken in Noordwest is in 2013 helaas toegenomen met 3% (731 ten opzichte van 2012 713).	Maatregelen vanuit de aanpak jeugdgroepen worden in 2013 voortgezet. Een deel van de maatregelen wordt gefinancierd vanuit Krachtwijken aanpak. Deze maatregelen moeten in 2014 in het reguliere programma van MO worden ondergebracht.
	2. Integrale aanpak economische versterking Amsterdamsestraatweg (ASW)	Stedelijke Ontwikkeling (Krachtwijken), Werk en Inkomen (economische structuur)	Voortzetting van activiteiten, organiseren van een plein ten behoeve van het maken van een integrale visie voor een duurzame toekomst van de ASW, investering in economie via het Economisch Investeringsfonds (EIF gelden), Fysieke aanpak pleinen aan ASW vanuit wijkgroenplan.		
	3. Integrale aanpak openbare ruimte, groen en verkeer	Openbare Ruimte en Groen, Stedelijke Ontwikkeling (onder andere	Aanpak verkeersknelpunten, diverse LBB initiatieven zoal s Boorstraat, Monicahofje, Bethlemhempark. NB: de ontwikkelingen die in het		

Wijk	Wijkambitie	Programma	Wat zouden we doen in 2013/2014	Wat hebben we gerealiseerd t/m 2013	Indien nog niet gereed in 2013, wat nog voor doen en wanneer wel gereed?
Noordwest		Krachtwijken), Bereikbaarheid	kader van ALU / Knip Monicabrug op NW afkomen , vragen daarnaast vanzelfsprekend ook inzet.		
Oost	1. Burgemeester Reigerstraat en Nachtegaalstraat integraal verbeteren	Werk en Inkomen Bereikbaarheid	2013: verbeteren fietsparkeren, verfraaien straatverlichting, één oversteekplaats verbeteren. 2014 nader te bepalen maatregelen verbetering bevoorrading.		
	2. Meer groen en minder asfalt bij het Malieblad	Bereikbaarheid	Uitvoering staat gepland in 2014 mits financiering dan rond is.		
	3. Zelfbeheer van buurthuizen stimuleren	Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	Buurthuis open als Podium Oost. In 2015 vaststellen of het initiatief Podium Oost zelfstandig zonder gemeentelijke financiering verder kan.	Op dit moment zijn het WB en MO in overleg met de initiatiefgroep Oudwijk in zelfbeheer over de wijze van ondersteuning voor 2014. Eind 2013 is een gemeentelijke visie op zelfbeheer verschenen.	
Binnenstad	1. Minder onveiligheid in de Breedstraatbuurt	Veiligheid, Stedelijke Ontwikkeling (VTH), Werk en Inkomen (EZ)	Aanpak Breedstraatbuurt wordt voortgezet. Er worden nieuwe doelstellingen geformuleerd die een mix vormen van objectieve en subjectieve indicatoren. Effectieve onderdelen van de aanpak worden na een herijking voortgezet en eventueel anders ingevuld. Inzet economische stimulering (EZ). Aanpak fysieke aantrekkelijkheid buurt (VTH).	De aanpak is herijkt. Er zijn twaalf maatregelen geformuleerd met een (deels) experimenteel karakter. Per maatregel is aangegeven welke partij de trekker is en wat van de andere partijen wordt verwacht om de maatregel uit te kunnen voeren. De effectieve onderdelen uit de aanpak van 2012 zijn verwerkt in de maatregelen. Denk hierbij aan de voortzetting van cameratoezicht en het inzetten van de verblijfsontzegging. Daarnaast zijn fysieke maatregelen getroffen en extra	

Wijk	Wijkambitie	Programma	Wat zouden we doen in 2013/2014	Wat hebben we gerealiseerd t/m 2013	Indien nog niet gereed in 2013, wat nog voor doen en wanneer wel gereed?
Binnenstad	1. Minder onveiligheid in de Breedstraatbuurt	Veiligheid, Stedelijke Ontwikkeling (VTH), Werk en Inkomen (EZ)		inzet op schoon om het gebied aantrekkelijk er te maken. Vanuit economische stimulering wordt een winkelstraatmanager ingezet op de leegstaande panden. Met deze nieuwe aanpak willen we de overlast in de Breedstraatbuurt en omgeving terugdringen naar het Binnenstadsgemiddelde.	
	2. Zorgen dat de openbare ruimte schoon en heel is en dit planmatig aanpakken	1. Openbare Ruimte en Groen 2. Veiligheid 3. Stedelijke Ontwikkeling (ALU en economische structuur)	Per 1 september is binnen Stadswerken het project Anders vegen ingevoerd. Dit zal een positief effect hebben op de beleving van de openbare ruimte.	'Anders Vegen' is conform planning ingevoerd in 2013. In 2014 zal deze nieuwe werkwijze worden geëvalueerd.	
	3.Oplossen fietsparkeerprobleem Binnenstad	Bereikbaarheid, Stedelijke Ontwikkeling (POS), Bewoners en Bestuur	Aanpak wordt voortgezet. Extra acties zijn: • Opening tijdelijke fietsenstalling Neudeflat eind 2013. • Opening fietsenstalling Mariaplaats 2 eind 2013. • Extra handhaving op fout- en hinderlijk geparkeerde fietsen op en rond Vredenburg, gestart medio 2013. • Evaluatie experiment met fietsparkeervakken. • Proeftuin fietsstallen Lucasbolwerk in 2013 / 2014.	• Fietsenstalling is begin 2014 geopend. • Fietsenstalling is 2 maart geopend. • Extra handhaving is gestart medio 2013. Evaluatie heeft plaatsgevonden; Twijnstraat-vak werkt goed en blijft, de andere vakken niet, zijn weggehaald. Randvoor-waarde voor goed werkend vak is dat er een paar nietjes in staan die voorkomen dat de hele rij omvalt, principe van fietsvakken zal meer worden toegepast.	• Proeftuin: besluitvorming zal plaatsvinden begin tweede kwartaal 2014.

Verklarende woordenlijst

Begrip	Omschrijving
Accres	Jaarlijkse groei van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Op basis van de normeringssystematiek is deze gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven; stijgen de rijksuitgaven, dan stijgt ook het Gemeentefonds, en andersom.
Actuele begroting	De laatst door de gemeenteraad vastgestelde begroting. Dit betreft de nominale begroting plus alle door de gemeenteraad vastgestelde begrotingswijzigingen.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. Deze wordt geacht de waardevermindering van het actief tot uitdrukking te brengen. De afschrijving wordt ten laste gebracht van de rekening van baten en lasten.
Algemene dekkingsreserves	Reserves waarvan de renteopbrengst wordt aangewend als algemeen dekkingsmiddel.
Algemene reserves	Alle reserves niet zijnde bestemmingsreserves. Tot de algemene reserves worden gerekend de algemene reserve in enge zin, de algemene dekkingsreserves, de reserve grondexploitaties en de dienstbedrijfsreserves.
Algemene uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds door het Rijk aan alle gemeenten op basis van algemene verdeelmaatstaven, vastgelegd in de Financiële verhoudingswet, met het karakter van algemene middelen.
Balans	Overzicht van activa en passiva (bezittingen en schulden) van een organisatie op een bepaald moment.
Baten	De aanduiding volgens de comptabiliteitsvoorschriften voor de opbrengsten/inkomsten van de gemeente.
Baten-lastenstelsel	In dit stelsel worden uitgaven en inkomsten toegerekend aan het tijdvak waarin het verbruik van goederen en diensten plaatsvindt en de baten ontstaan. Dit maakt het mogelijk om de integrale kosten en opbrengsten af te leiden uit de administratie en leidt daarmee tot een doelmatiger beheer.
Begrotingswijziging	Een aanpassing van de ramingen tijdens het begrotingsjaar; een dergelijk besluit wordt door de gemeenteraad genomen.
Behoedzaamheidsreserve	Landelijke reserve binnen het Gemeentefonds die dient om de gevolgen voor de algemene uitkering van sterke fluctuaties in de gecorrigeerde rijksuitgaven op te vangen. Hiertoe zet het Rijk op voorhand een deel van de algemene uitkering landelijk 'apart'. Op basis van de werkelijke rijksuitgaven wordt bezien of (een deel van) de reserve aan de gemeenten wordt uitgekeerd of dat er nog een bijstorting door de gemeenten nodig is. Zolang de nomeringssystematiek buiten werking is gesteld, houdt het Rijk geen geld behoedzaamheidsreserve aan.
Bestuursrapportage	De bestuursrapportage is onderdeel van de voorjaarsnota. Hierin wordt tussentijdse verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en worden nieuwe ontwikkelingen gesignaleerd. Op basis van deze informatie kan tussentijds worden bijgestuurd en vindt bijstelling plaats van de lopende begroting.
Bestemmingsreserves	Reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestedingsrichting heeft gegeven.
BTW-Compensatiefonds	Sinds 2003 geldt voor de gemeenten een BTW-regime. Het BTW-compensatiefonds is ingesteld om de verschillen tussen de verlaging van de programmabegroting en die van het Gemeentefonds te egaliseren, opdat de invoering van het BTW-regime budgettair neutraal verloopt.
Budgettair neutraal	Een beleidswijziging die de uitkomst van de programmabegroting per saldo niet beïnvloedt.
Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV)	Wettelijke voorschriften voor de inrichting van de programmabegroting en -jaarstukken.
Contractloonstijging	Stijging van het inkomen per werknemer als gevolg van een afgesloten collectieve arbeidsovereenkomst (CAO).

Begrip	Omschrijving
Controleverklaring	Schriftelijke mededeling van de accountant waarin deze een oordeel geeft over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de (financiële) verantwoording.
Decentralisatie	Het overdragen van meer verantwoordelijkheden en bevoegdheden naar lagere overheden. Concreet kan dit leiden tot overheveling van taken (en de daartoe benodigde middelen) van de centrale overheid naar andere overheden.
Decentralisatie-uitkering	De decentralisatie-uitkering is een variant op de al langer bestaande integratie-uitkering. Anders dan bij de integratie-uitkering hoeft het moment van overheveling naar de algemene uitkering bij de decentralisatie-uitkering nog niet bekend te zijn. Daarnaast kan het bij een decentralisatie-uitkering om tijdelijke middelen gaan.
Dekkingspercentage	Bepaalde gemeentelijke lasten kunnen aan de burger worden doorberekend (bijvoorbeeld de kosten van de riolering en afvalinzameling); de mate waarin dit gebeurt wordt tot uitdrukking gebracht door het dekkingspercentage. Bij een volledige doorberekening is sprake van een dekkingspercentage van 100%.
Deregulering	Het afschaffen, vereenvoudigen of stroomlijnen van regelingen en wetten die de overheid oplegt aan bedrijven, instellingen en burgers. Doel hiervan is bevordering van dynamiek en aanpassingsvermogen aan de economie en het vermijden van onnodige bureaucratie en onnodig hoge kosten ten gevolge van ondoelmatige of inefficiënte regelgeving.
Dienstbedrijfsreserve	Vervult binnen de budgetregels de eerste beperkte achtervang voor risico's die de dienst loopt over de apparaatskosten en vormt daarmee het weerstandsvermogen van de afzonderlijke dienst.
DigiD	In navolging van DigiD voor burgers is DigiD voor bedrijven ontwikkeld. DigiD voor bedrijven is een gemeenschappelijk systeem waarmee de overheid op internet de identiteit van bedrijven kan vaststellen. Met één inlogcode kunnen bedrijven terecht bij elektronische diensten van steeds meer overheidsinstellingen.
Doelmatigheid (efficiency)	De mate waarin een maximale hoeveelheid prestaties wordt geleverd met een minimale hoeveelheid middelen of een hogere kwaliteit wordt bereikt bij een gelijkblijvende hoeveelheid middelen. Onderzoek naar doelmatigheid richt zich vooral op verbetering van bedrijfsvoering.
Doeltreffendheid (effectiviteit)	De mate waarin de geleverde prestaties bijdragen aan het realiseren van de gestelde (beleids)doelen. Onderzoek naar doeltreffendheid richt zich op de vergelijking van het gerealiseerde en het gewenste effect.
Doeluitkering (specifieke uitkering)	Door een ministerie aan de gemeente verstrekte gelden ter uitvoering van een specifieke taak (bijvoorbeeld onderwijs, bijstand); een doeluitkering is niet vrij besteedbaar.
Dualisering	Dualisering is strikt genomen de ontvlechting van de taken en bevoegdheden tussen de gemeenteraad en het college van B en W. De gemeenteraad concentreert zich op kaderstelling, controle en volksvertegenwoordiging, terwijl het college van B en W bestuurt.
Egalisatievoorzieningen	Voorzieningen die samenhangen met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten.
Eigen vermogen	Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het eigen vermogen op de balans bestaat uit de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening, van baten en lasten.
EMU-saldo (Europese Monetaire Unie)	Het kabinet, VNG, IPO en de sociale fondsen hebben een akkoord bereikt over beheersing van het EMU-saldo van de lokale overheden. Kern van het akkoord is dat gezamenlijk opgetrokken wordt om ervoor te zorgen dat het vastgestelde maximumtekort niet wordt overschreden. Ontwikkelingen in de uitvoering van lokale begrotingen worden nauw gevolgd en er zal worden gezocht naar mogelijkheden om het lokale EMU-saldo verder te beperken.
Financiering	De wijze waarop de gemeente in de behoefte aan geld (kort) en kapitaal (lang) voorziet: het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geleend. Daardoor kunnen tijdelijk overschotten of tekorten ontstaan. Op de geld- en kapitaalmarkt wordt dit glad gestreken.

Begrip	Omschrijving
Functie	Onderdeel en afgeleid van een hoofdfunctie. Een functie komt overeen met een onderdeel van het gemeentelijk takenpakket en geeft dus een globale groepering van inkomsten en uitgaven per taakveld, per onderwerp van zorg. Bijvoorbeeld: bijstandsverlening, sport, handel en ambacht, vastgoed.
Garantie	Zekerheidsstelling door de gemeente ten behoeve van derden die een lening aantrekken. Bij derden valt te denken aan sportverenigingen of welzijnsinstellingen. Ingeval van wanbetaling zal de gemeente de resterende schuld dienen af te lossen.
Gemeentefonds	Landelijk fonds onder beheer van het ministerie van Binnenlandse Zaken, waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn, voor zover daar geen wettelijke verplichtingen tegenover staan, vrij besteedbaar.
Incidenteel	Eenmalig, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerend.
Integratie-uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds van tijdelijke aard ter overbrugging van gefaseerde overheveling van specifieke rijksuitkeringen.
Investering	De aanschaf of de productie van een kapitaalgoed.
Jaarrekening	Eén van de twee onderdelen van de jaarstukken. De jaarrekening geeft een analyse van de afwijkingen tussen de begrote en gerealiseerde baten en lasten. Tevens wordt in de jaarrekening de stand van de gemeentelijke vermogenspositie opgemaakt.
Jaarverslag	Eén van de twee onderdelen van de jaarstukken. Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige onderdelen, zoals de programma- en paragraaf verantwoording
Kapitaalgoed	Duurzaam productiemiddel, dat nodig is om de aan de burgers te leveren diensten en goederen, te produceren. Daarbij gaat het om een productiemiddel dat meerdere jaren meegaat en veelal veel waarde heeft.
Kapitaallasten	Deze bestaan uit de componenten afschrijving en rente. Het zijn de exploitatiekosten van vaste activa. Deze volgen de levensduur. De rentekosten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Vanwege jaarlijkse afschrijving daalt de boekwaarde en nemen de rentekosten af.
Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het financieringstekort hoger dan de kasgeldlimiet dan moet dat via lang geld worden gefinancierd.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een programma in beeld brengt.
Kerngegevens	Opsomming van relevante gegevens met het doel in één oogopslag een indruk te geven waar het op het desbetreffende werkterrein om gaat.
Kort geld	Middelen die worden aangetrokken op de geldmarkt in de vorm van kortlopende leningen (looptijd korter dan een jaar).
Lang geld	Middelen die worden aangetrokken op de kapitaalmarkt in de vorm van langlopende leningen (looptijd langer dan een jaar).
Leges	Heffing op een publiekrechtelijke grondslag voor een gemeentelijk goed of een gemeentelijke dienst (bijvoorbeeld leges paspoorten, leges bouwvergunningen). Het totaal van de gemeentelijke leges mag niet meer dan kostendekkend zijn.
Liquiditeitsplanning	Een liquiditeitsplanning geeft inzicht in tijdstip, omvang en periode waarvoor financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken. Door een tijdig inzicht daarin wordt voorkomen dat dure ad-hoc maatregelen moeten worden genomen.
Missie	Bestaansrecht (boodschap) van de organisatie, bezien vanuit de maatschappelijke functie die zij vervult.
Nominale begroting	De raming van baten en lasten die is opgenomen in het boekwerk van de programmabegroting. Behandeling en vaststelling vinden plaats tijdens de begrotingsbehandeling in november.
Nominale compensatie	De compensatie van loon- en prijsontwikkelingen.

Begrip	Omschrijving
Normeringssystematiek	Ook wel bekend als 'samen de trap of, samen de trap af'. Volgens deze systematiek is de hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds gekoppeld aan de omvang van de (netto gecorrigeerde) rijksuitgaven. Als de relevante rijksuitgaven stijgen, dan neemt de omvang van het Gemeentefonds toe; dalen de rijksuitgaven, dan neemt de omvang van het Gemeentefonds af.
Ombuiging	Verlaging van de uitgaven ten opzichte van een eerder vastgelegd ijkpunt.
Omslagrente	De rekenrente die de Centrale Treasury gebruikt voor het berekenen van de rentelasten over de gedane investeringen. Deze rente is onderdeel van de kapitaallasten en wordt doorberekend aan de diensten.
Onderuitputting	Onderbesteding van budgetten in enig jaar.
Openeinderegelingen	Regeling op grond waarvan derden buiten de overheid recht hebben op een geldelijke bijdrage van de overheid (of van een sociaal fonds). Dit ongeacht of de overheid hiervoor voldoende budget heeft. Alleen door het aanpassen van de voorwaarden die in de regeling worden gesteld, kan de overheid het beroep op een openeinderegeling beheersen.
Output kengetal	Een output kengetal is een kengetal dat aangeeft welke prestatie de gemeente levert voor het te realiseren maatschappelijk effect.
Precariobelasting	Recht voor het gebruik van openbare grond of water. Het recht kan worden geheven van degene die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water heeft of van degene voor wie dit gebeurt.
Privatisering	Vorm van verzelfstandiging, waarbij door de overheid verrichte taken hetzij onder een minder directe vorm van overheidsinvloed worden gesteld, hetzij geheel aan die overheidsinvloed worden onttrokken.
Programmabegroting	Het overzicht van de verwachte baten en lasten, opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). De programmabegroting is opgebouwd uit de beleidsbegroting en de financiële begroting, die op hoofdlijnen inzicht geven in het voorgestane beleid en de daarmee samenhangende financiële middelen voor het komend jaar en de daarop volgende drie jaren. De programmabegroting wordt door de gemeenteraad vastgesteld.
Programmaverantwoording	Overzicht van de in een bepaald jaar gerealiseerde lasten en baten. De programmabegroting is opgebouwd uit het jaarverslag en de jaarrekening. De programmaverantwoording dient ter verantwoording van het uitvoeren van de programmabegroting.
Publiekprivate samenwerkingsconstructie (PPS)	Vorm van samenwerking tussen markt en overheid. Hierbij wordt gezocht naar een institutionele vormgeving waarin het bereiken van synergie-effecten en een efficiënte allocatie van schaarse middelen centraal staan.
Recapitulatiestaat (geconsolideerd)	Samenvattend overzicht van de belangrijkste (hoofd)taken van de gemeente en de daarmee samenhangende uitgaven en inkomsten.
Recht	Wordt geheven ter dekking van de kosten van gemeentelijke dienstverlening (bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing). Een recht mag maximaal kostendekkend zijn.
Reserve grondexploitatie	Het weerstandsvermogen dat dient als buffer voor de risico's die worden gelopen bij grondexploitaties.
Reserves	Dit betreft in beginsel vrij aanwendbare middelen. Daarom behoren ze tot het eigen vermogen. De reserves worden onderscheiden in algemene reserves en bestemmingsreserves.
Retributie	Zie recht.

Begrip	Omschrijving
Risicomodel	Overzicht van risico's zoals bekend bij het aanbieden van de programmabegroting en de -jaarstukken.
Risicovoorzieningen	Voorzieningen die betrekking hebben op gekwantificeerde risico's, niet zijnde de risico's over de apparaatskosten (deze laatste worden gedekt door de algemene reserve en/of bedrijfsreserves).
Single Informatie Single Audit (SISA)	Project dat tot doel heeft de verantwoordings- en controle-informatie van de gemeente aan het Rijk te stroomlijnen en te vereenvoudigen/verminderen. Per specifieke uitkering is geen aparte controleverklaring meer vereist. Volstaan kan worden met de jaarrekening, met daarbij gevoegd een bijlage met een aantal gegevens per specifieke uitkering.
Specifieke uitkering	Zie: doeluitkering.
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Structureel	Jaarlijks terugkerend. Structurele kosten dienen door structurele opbrengsten te worden gedekt.
Subsidie	Overdracht van de gemeente aan derden, zowel particuliere instellingen als natuurlijke personen.
Technische wijziging	Een wijziging van de begroting die ofwel beleidsarm is of een administratieve verwerking van een al genomen besluit.
Treasury	Dit betreft het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
Treasuryparagraaf	De treasuryparagraaf vormt na inwerkingtreding van de Wet financiering Decentrale Overheden (FIDO) een onderdeel van de programmabegroting en de jaarstukken. In de programmabegroting wordt ingegaan op de beleidsplannen voor de treasuryfunctie voor de komende jaren en in het bijzonder voor het eerstkomende jaar. In de programmaverantwoording wordt ingegaan op de verschillen tussen de plannen en de realisatie van daarvan.
Treasurystatuut	Hierin worden de uitgangspunten, doelstellingen, beleidsmatige en organisatorische kaders voor de treasuryfunctie vastgelegd. Tevens bevat het treasurystatuut regels over de inhoud, vorm en periodiciteit van de verantwoordingsinformatie over de treasury.
Van derden verkregen middelen	Middelen, die doorgaans onder strikte condities zijn verkregen van derden, veelal de rijks- of provinciale overheid. Niet bestede middelen waaraan een minder strikte bestemming is gegeven of waarin een eigen gemeentelijke bijdrage is opgenomen worden vanwege de ruimere mate van keuzevrijheid gerangschikt onder de bestemmingsreserves. Indien de gemeente een bijdrage levert aan een in hoofdzaak met behulp van rijksbijdragen bekostigd programma, dan wordt bij de jaarrekening verondersteld dat de rijksbijdrage eerst wordt benut. Eventuele overschotten betreffen dus de gemeentelijke bijdrage en zijn vrij besteedbaar.
Verantwoording	Zie programmaverantwoording.
Verplichting	Contractuele overeenkomst tot het betalen van een vast bedrag aan een bekende partij.
Voorziening	Verplichting met een voorwaardelijk karakter. Deze wordt op de balans gerekend tot het vreemd vermogen. Ze wordt getroffen voor toekomstige uitgaven, waarvan de oorzaak zich al heeft voorgedaan. Een voorziening moet dekkend zijn voor de achterliggende voorwaardelijke verplichting. Voorzieningen worden onderscheiden in risico- en egalisatievoorzieningen.
Weerstandsvermogen	Maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn nodig om alle risico's op te kunnen vangen).

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
Bereikbaarheid	**P 1.1.1 Uitvoeren projecten en maatregelen fietsgebruik**	Stimuleren fietsgebruik	Vereniging Gereformeerd Primair Onderwijs	Eenmalige subsidie	1
		P 1.1.1 Uitvoeren projecten en maatregelen fietsgebruik			**1**
	P 1.2.1 Uitvoeren projecten en maatregelen autogebruik	Verkeer en vervoer	Vipre BV	Eenmalige subsidie	22
			De Nieuwe koetsiers BV	Eenmalige subsidie	18
			Papendrop Express	Eenmalige subsidie	9
			Stichting beheer taxiconvenant	Eenmalige subsidie	-52
		P 1.2.1 Uitvoeren projecten en maatregelen autogebruik			**-3**
	P 1.2.2 Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit en goederenvervoer	Meer stil en schoon vervoer	A. Smith	Eenmalige subsidie	1
			A.J. van den Eijnden h/o OSGIS	Eenmalige subsidie	1
			ALLSAFE management B.V.	Eenmalige subsidie	2
			APAC Services B.V.	Eenmalige subsidie	5
			Autobebrijf Buchane BV	Eenmalige subsidie	3
			B. Hartemink	Eenmalige subsidie	1
			Blauwkapel Vastgoed B.V.	Eenmalige subsidie	2
			F.L. Rensen-Morbé	Eenmalige subsidie	1
			H.O.D. Nederland B.V.	Eenmalige subsidie	1
			J.J.A. Breemer	Eenmalige subsidie	1
			Kempen	Eenmalige subsidie	1
			Lease Express B.V.	Eenmalige subsidie	50
			PMN Parkeer Management Nederland cv	Eenmalige subsidie	5
			R.J.N. Rietveld h/o Smartrix	Eenmalige subsidie	1
			2AT B.V.	Eenmalige subsidie	3
			Advocatenkantoor De Koningh B.V.	Eenmalige subsidie	1
			C.M. Barsema h/o C. Barsema	Eenmalige subsidie	2
			De Kroon Materieel Verhuur B.V.	Eenmalige subsidie	2
			Denis Slootman Management B.V.	Eenmalige subsidie	1
			Dikkerboom Betonboringen B.V.	Eenmalige subsidie	5
			Dorresteijn	Eenmalige subsidie	1
			F.A. Lahr h/o LPI	Eenmalige subsidie	1
			J.C. van Vliet h/o mv-consulting	Eenmalige subsidie	1
			Industrie Snelder	Eenmalige subsidie	2
			JABS Beheer B.V.	Eenmalige subsidie	1
			K.I.M. Evers-Berings h/o	Eenmalige subsidie	1
			Kuiken	Eenmalige subsidie	1
			Leidsche Rijn Adviesgroep B.V.	Eenmalige subsidie	1
			M.A.J. Ridder h/o Ridder Consulting	Eenmalige subsidie	1
			Multilease BV	Eenmalige subsidie	2
			Prozee	Eenmalige subsidie	1
			RDK Automatisering B.V.	Eenmalige subsidie	1
			Scheenaerts- Mesman	Eenmalige subsidie	1
			Scherbeijn	Eenmalige subsidie	1
			T.B. Pouw	Eenmalige subsidie	1
			Verder International B.V.	Eenmalige subsidie	2
			W.M. Lamens h/o WLA Tech	Eenmalige subsidie	2
			Wezel	Eenmalige subsidie	1

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Zeldenrust	Eenmalige subsidie	1
			Zijdebalen Theater B.V.	Eenmalige subsidie	3
			Afrondingsverschillen		*-15*
		Duurzame stadsdistributie	De Rooij Transport B.V.	Eenmalige subsidie	30
		P 1.2.2 Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit en goederenvervoer			**130**
	Totaal programma Bereikbaarheid				**128**
Bewoners en bestuur	**P 1.1.1 Bevorderen toerisme**	Marketing en promotie	Stichting Toerisme Utrecht	Jaarsubsidie	1.161
		Sterrenwacht	Sterrenwacht	Jaarsubsidie	79
		Divers toerisme	Historische vereniging	Jaarsubsidie	2
		P 1.1.1 Bevorderen toerisme			**1.242**
	P 2.1.1 Samenwerken en beinvloeden	Landen van herkomst/ Debatcentra	L.A. Coello Casian-Eertink h/o	Eenmalige subsidie	10
			Stichting The Cornerstone	Jaarsubsidie	1
			St. Jongerentheater LINK	Jaarsubsidie	2
			Sportvereniging D.V.S.U.	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Mo'ove	Jaarsubsidie	2
			Stichting Jong en Duurzaam	Jaarsubsidie	1
			Stichting StoereVrouwen	Jaarsubsidie	1
			Stichting Utrecht University Model	Jaarsubsidie	2
			Stichting Nacht van de Fooi	Jaarsubsidie	2
			Utrechtse Studentenvereniging	Jaarsubsidie	2
			Stichting Vriendschapsband	Jaarsubsidie	60
			Stichting Gaudeamus Muziekweek	Jaarsubsidie	8
			Stichting Fairtrade Gemeente Utrecht	Jaarsubsidie	2
			Stichting India Nederland Suriname	Eenmalige subsidie	9
			Stichting Live Build	Jaarsubsidie	2
			Stichting Skampa	Jaarsubsidie	2
			Stichting Stut Theater	Eenmalige subsidie	6
			Stichting Korfbal Marokko-Nederland	Eenmalige subsidie	2
			Russisch-Nederlands Cultureel Centrum 'Vriendschap'	Eenmalige subsidie	10
			Stichting Cultuurhuis Kanaleneiland	Eenmalige subsidie	22
		P 2.1.1 Samenwerken en beinvloeden			**148**
	P 3.1.1 Bewoners betrekken	Leefbaarheidsbudgetten	A. Soulimani	Eenmalige subsidie	2
			A. van Doorn inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			A.F. Heese	Eenmalige subsidie	1
			A.F. van Alphen	Eenmalige subsidie	3
			A.F.M. Zwol-Oostveen	Eenmalige subsidie	1
			A.J. Bakker inzake	Eenmalige subsidie	1
			A.L. de Regt inzake LBB	Eenmalige subsidie	2
			A.M. van den Brink	Eenmalige subsidie	1
			A.V. Huuksloot Kuilenburg-Vas	Eenmalige subsidie	1
			Alblas	Eenmalige subsidie	9
			Altalhaoui	Eenmalige subsidie	1
			B.C. van Wijk inzake Haagwindelaan	Eenmalige subsidie	1
			B.J.G. Claassen	Eenmalige subsidie	1
			Balázs-Grollé	Eenmalige subsidie	1

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Basisschool De Kameleon	Eenmalige subsidie	1
			Basisschool Torenpleinschool	Eenmalige subsidie	1
			Batenburg	Eenmalige subsidie	1
			Beheergroep NV-Huistuin e.o.	Eenmalige subsidie	1
			Beijsens-van Dulman	Eenmalige subsidie	1
			Bekkum	Eenmalige subsidie	1
			Berg	Eenmalige subsidie	2
			Bergen	Eenmalige subsidie	8
			Bewonerscomm. Lochemseberg	Eenmalige subsidie	2
			Bewonerscommissie De Bangkok	Eenmalige subsidie	1
			Bewonersgroep Klavertje 4	Eenmalige subsidie	1
			Bewonersver. Rijksstraatweg\Zandweg	Eenmalige subsidie	2
			Bewonersvereniging Bikkershof	Eenmalige subsidie	2
			Bewonersvereniging De Componist	Eenmalige subsidie	2
			Bewonersvereniging de Scheg	Eenmalige subsidie	1
			Bewonersvereniging Het Kleine Wijk	Eenmalige subsidie	2
			Bewonersvereniging Nijenrode	Eenmalige subsidie	1
			Bewonersvereniging Tuindorp-West	Eenmalige subsidie	1
			Bie	Eenmalige subsidie	1
			Biljartvereniging De Paraplu	Eenmalige subsidie	1
			Blom	Eenmalige subsidie	1
			Blom	Eenmalige subsidie	1
			Boerlijst	Eenmalige subsidie	1
			Bok	Eenmalige subsidie	3
			Bolte	Eenmalige subsidie	1
			Bos	Eenmalige subsidie	3
			Brink	Eenmalige subsidie	7
			Brouns	Eenmalige subsidie	1
			Brouwer	Eenmalige subsidie	1
			Butselaar	Eenmalige subsidie	1
			Buurtcomité Tuindorp Oost	Eenmalige subsidie	5
			Buurtcommissie De Bongerd-Zuid	Eenmalige subsidie	1
			Buurtkomitee Nova Zembla	Eenmalige subsidie	2
			Buurtpreventie 2e Atjehstraat	Eenmalige subsidie	1
			Buurtver. Eensgezind voor het kind	Eenmalige subsidie	3
			Buurtver. Ezelsdijk	Eenmalige subsidie	1
			Buurtvereniging Hoogelanden	Eenmalige subsidie	3
			C.E Grootaarts inzake Straatfeest	Eenmalige subsidie	1
			C.O. Landolf inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			C.P.G. van der Kooij h/o Fairy	Eenmalige subsidie	8
			Casteelen	Eenmalige subsidie	7
			Casteelen	Eenmalige subsidie	10
			Constapel-Willekes	Eenmalige subsidie	1
			Coöperatie LevensLustForLife U.A.	Eenmalige subsidie	14
			Cuijpers	Eenmalige subsidie	1

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			D.A. van Steenes	Eenmalige subsidie	1
			D.A. van Steenes inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			D.M.D.S. van der Hulst h/o	Eenmalige subsidie	1
			D.P.P. Peters inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			De heer J. van der Eem	Eenmalige subsidie	1
			De Twaalfruiter, R.K. Basisschool	Eenmalige subsidie	2
			De Verlenging	Eenmalige subsidie	1
			De Vrijstaat	Eenmalige subsidie	5
			De Zilveren Schaats	Eenmalige subsidie	2
			Diepeveen	Eenmalige subsidie	1
			Dol	Eenmalige subsidie	1
			Doorn	Eenmalige subsidie	1
			Doosje	Eenmalige subsidie	3
			Dormans	Eenmalige subsidie	1
			Drost	Eenmalige subsidie	1
			E. Vlieger h/o Vliegerprojecten	Eenmalige subsidie	2
			E. Vlieger h/o Vliegerprojecten	Eenmalige subsidie	8
			E.J. Struis	Eenmalige subsidie	1
			El Dahri	Eenmalige subsidie	4
			Erken-Drost	Eenmalige subsidie	1
			Everts	Eenmalige subsidie	1
			Expodium,platform voor jonge kunst	Eenmalige subsidie	2
			F.K. van Kesteren	Eenmalige subsidie	1
			F.M. van Klarenbosch	Eenmalige subsidie	1
			Fabery de Jonge	Eenmalige subsidie	1
			Feestcomite Takstraat en Bladstraat	Eenmalige subsidie	1
			FLETIO Tafeltennisvereniging	Eenmalige subsidie	1
			Flier	Eenmalige subsidie	1
			Franchimont-Meijer	Eenmalige subsidie	1
			Frencken	Eenmalige subsidie	1
			Fruijtier-Bielsma	Eenmalige subsidie	1
			G.H.C.J. Dekkers inzake LBB	Eenmalige subsidie	5
			Gerritse	Eenmalige subsidie	1
			Goettsch	Eenmalige subsidie	3
			Grieken-Crijns	Eenmalige subsidie	1
			Groot	Eenmalige subsidie	1
			H. Huisjes inzake LBB	Eenmalige subsidie	3
			H. Mussche inzake LBB	Eenmalige subsidie	2
			H. Yildirim inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			H.A. Bak inzake Straatfeest	Eenmalige subsidie	1
			H.A. Bakker	Eenmalige subsidie	1
			H.B. Clemens	Eenmalige subsidie	4
			H.J. Konings	Eenmalige subsidie	1
			H.M. Jansen inzake LBB	Eenmalige subsidie	2
			Hamond	Eenmalige subsidie	1

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Harmonie Orkest Vleuten	Eenmalige subsidie	2
			Harmonie Orkest Vleuten	Eenmalige subsidie	2
			Hessel	Eenmalige subsidie	1
			Het Comitee Julianapark	Eenmalige subsidie	1
			Het Comitee Julianapark	Eenmalige subsidie	2
			Het Nederlandse Rode Kruis	Eenmalige subsidie	3
			Hisa B.V.	Eenmalige subsidie	4
			Hisa B.V.	Eenmalige subsidie	9
			Historische Kring Tolsteeg-	Eenmalige subsidie	1
			Historische Vereniging	Eenmalige subsidie	9
			Historische Vereniging	Eenmalige subsidie	17
			Historische Vereniging Vleuten	Eenmalige subsidie	1
			Homan Elektrotechniek B.V.	Eenmalige subsidie	1
			Hoogerbrugge	Eenmalige subsidie	1
			HOTZO	Eenmalige subsidie	4
			Houten	Eenmalige subsidie	3
			Hukkelhoven	Eenmalige subsidie	2
			Hüskes-Klein Gebbink	Eenmalige subsidie	1
			Huurdersbelangenvereniging Joke Smit	Eenmalige subsidie	1
			Huurdersvereniging Kanaleneiland	Eenmalige subsidie	1
			Huurdersvereniging Maasplein	Eenmalige subsidie	3
			I. Ipenburg inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			I. Logtenberg	Eenmalige subsidie	3
			I. Logtenberg inzake LBB	Eenmalige subsidie	3
			I. Zoric	Eenmalige subsidie	1
			I.L. Aalama-de Vries inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			Inge Arts	Eenmalige subsidie	1
			J. Fastl	Eenmalige subsidie	1
			J. J. de Jong-Goris	Eenmalige subsidie	2
			J. van der Eem inzake LBB	Eenmalige subsidie	2
			J. van der Kruit	Eenmalige subsidie	1
			J.A. Bouwman inzake	Eenmalige subsidie	2
			J.H. van der Vegt	Eenmalige subsidie	1
			J.H. van der Vegt inzake LBB	Eenmalige subsidie	5
			J.H.M. van Hout	Eenmalige subsidie	1
			J.R. Rijssemus	Eenmalige subsidie	2
			J.W. Campmans h/o light-UP	Eenmalige subsidie	7
			J.W. de Boer	Eenmalige subsidie	1
			J.W. Elsendoorn	Eenmalige subsidie	10
			Jeugd Stichting '"Tamount"	Eenmalige subsidie	3
			Jeugd Stichting '"Tamount" voor	Eenmalige subsidie	3
			Jong	Eenmalige subsidie	1
			Jongenengel	Eenmalige subsidie	1
			Jutstra	Eenmalige subsidie	2
			K. Verwimp inzake LBB	Eenmalige subsidie	1

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Keijman-Eradus	Eenmalige subsidie	1
			Klarenbeek	Eenmalige subsidie	1
			Kopersvereniging Zwarte Woud	Eenmalige subsidie	1
			Koppervereniging Langerak 2	Eenmalige subsidie	1
			Koppers	Eenmalige subsidie	2
			KPJ De Meern/ Plateel	Eenmalige subsidie	1
			Krommendijk-Heunks	Eenmalige subsidie	1
			Kroon	Eenmalige subsidie	1
			Kuster	Eenmalige subsidie	1
			L. Hessel	Eenmalige subsidie	5
			L. Simons h/o Lara Simons	Eenmalige subsidie	3
			L.J. Bolwidt	Eenmalige subsidie	1
			L.M. van den Berg inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			L.W. van Rossem	Eenmalige subsidie	1
			Lauer	Eenmalige subsidie	1
			Leenhouts	Eenmalige subsidie	1
			Lieshout	Eenmalige subsidie	2
			Ligtermoet	Eenmalige subsidie	1
			Lobbrecht	Eenmalige subsidie	2
			Lok	Eenmalige subsidie	2
			M. Gaffer inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			M. Kraaijenbrink	Eenmalige subsidie	1
			M. Leijstra	Eenmalige subsidie	1
			M. van Hout-van Heijningen	Eenmalige subsidie	1
			M.D.O	Eenmalige subsidie	2
			M.E.J. Heijmans	Eenmalige subsidie	3
			M.G. ter Voorde inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			M.G.K. van Laere inzake	Eenmalige subsidie	3
			M.H. Koldeweer	Eenmalige subsidie	1
			M.M. Bisseling	Eenmalige subsidie	1
			M.S. Blanco Diaz	Eenmalige subsidie	1
			M.W. van de Bilt	Eenmalige subsidie	1
			M.W. van Welbergen-van Veenendaal	Eenmalige subsidie	1
			Marekerk	Eenmalige subsidie	1
			Marokkaanse Ouderraad Kanaleneiland	Eenmalige subsidie	1
			Meijers	Eenmalige subsidie	1
			Mocking	Eenmalige subsidie	1
			Moneta-van Boom	Eenmalige subsidie	1
			Morselt	Eenmalige subsidie	1
			N. van Lindenberg	Eenmalige subsidie	1
			Neelis	Eenmalige subsidie	1
			Neerbos	Eenmalige subsidie	1
			Nicolai	Eenmalige subsidie	1
			Nijhoff	Eenmalige subsidie	1
			O.M. van Luin inzake LBB	Eenmalige subsidie	1

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			OBS Het Zand	Eenmalige subsidie	2
			Omni Vereniging Zwaluwen	Eenmalige subsidie	18
			Ondernemersvereniging Adrijaen	Eenmalige subsidie	8
			Ondernemersvereniging 'De Laan'	Eenmalige subsidie	1
			Ons Eiland Samen Zijn	Eenmalige subsidie	3
			Oranje- en Wijkvereniging Oog in Al	Eenmalige subsidie	8
			Oranje Stichting Wilhelmina	Eenmalige subsidie	3
			Oranje Stichting Wilhelmina	Eenmalige subsidie	19
			Oranjevereniging "De Meern"	Eenmalige subsidie	1
			P. Amodio	Eenmalige subsidie	4
			P. Frolich inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			P. van Geelen-Gijsen	Eenmalige subsidie	2
			P. van Geelen-Gijsen inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			P.C. Engelbart inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			P.C.M. van Seters	Eenmalige subsidie	1
			Parlevliet	Eenmalige subsidie	2
			Plattelandswinkel familie Goes	Eenmalige subsidie	2
			Ploegmakers	Eenmalige subsidie	1
			Pohlmann	Eenmalige subsidie	2
			Pol	Eenmalige subsidie	1
			Puck grafisch Ontwerp	Eenmalige subsidie	9
			Pulles	Eenmalige subsidie	1
			R. El Bouchkouri-Chikhi inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			R. van Ingen	Eenmalige subsidie	1
			R. van Ingen inzake LBB	Eenmalige subsidie	7
			R. Wienk	Eenmalige subsidie	2
			R.B.B. Cramer van den Bogaart	Eenmalige subsidie	4
			R.E. Heijers	Eenmalige subsidie	1
			R.H.E.M. Gerritsen h/o Topia Stads-	Eenmalige subsidie	5
			R.J.M. van der Krogt inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			Resto van Harte Utrecht	Eenmalige subsidie	18
			Reuser	Eenmalige subsidie	1
			RijnWaarde p/a	Eenmalige subsidie	1
			RijnWaarde p/a	Eenmalige subsidie	4
			Rogier	Eenmalige subsidie	2
			Rotslab Coöperatie U.A.	Eenmalige subsidie	2
			Roumiz Beeldende Kunsten	Eenmalige subsidie	1
			Rusch	Eenmalige subsidie	1
			S. El Ibrahimi	Eenmalige subsidie	1
			S. Enderle	Eenmalige subsidie	1
			S. Zouteriks	Eenmalige subsidie	1
			S.A. Calon inzake LBB	Eenmalige subsidie	2
			S.E. Slimani	Eenmalige subsidie	3
			S.M.A. van Elteren	Eenmalige subsidie	1
			S.Ziani-Ballachi	Eenmalige subsidie	2

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Santen-Quartel	Eenmalige subsidie	1
			Schaijk	Eenmalige subsidie	1
			Schwartz	Eenmalige subsidie	1
			Slotman	Eenmalige subsidie	1
			Sluis	Eenmalige subsidie	1
			Sportvereniging Nieuw Utrecht	Eenmalige subsidie	3
			St. Azotod	Eenmalige subsidie	1
			St. Bewonersplatform Overvecht	Eenmalige subsidie	7
			St. Buurtcomité Hoogstraat	Eenmalige subsidie	8
			St. Dierenweide De Kraal	Eenmalige subsidie	1
			St. Jongerentheater LINK	Eenmalige subsidie	1
			St. Kindervakantieweek De Meern	Eenmalige subsidie	6
			St.Dierenweide Haarzuilens	Eenmalige subsidie	3
			Stam	Eenmalige subsidie	1
			Stam	Eenmalige subsidie	3
			Sticht Gooise Wandelsport Bond	Eenmalige subsidie	1
			Sticht. Straatplezier Oudwijk-Noord	Eenmalige subsidie	1
			Stichting AxionContinu Groep	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Beheer Sportaccomodaties	Eenmalige subsidie	5
			Stichting Beheergroep Schimmelplein	Eenmalige subsidie	8
			Stichting Bewoners Overleg Lunetten	Eenmalige subsidie	14
			Stichting Bewonerscommissie	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Bloeyendael	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Bulsho	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Bulsho	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Centrummanagement Utrecht	Eenmalige subsidie	19
			Stichting Cie WordtVervolgd	Eenmalige subsidie	6
			Stichting Cult Dealer Enzo	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Cultuur 19	Eenmalige subsidie	33
			Stichting Cultuur in Oost	Eenmalige subsidie	5
			Stichting Cumulus Welzijn	Eenmalige subsidie	1
			Stichting De Dansers	Eenmalige subsidie	2
			Stichting De Frisse Blik	Eenmalige subsidie	8
			Stichting De Klanksteen	Eenmalige subsidie	11
			Stichting De Nieuwe Jutter	Eenmalige subsidie	9
			Stichting De Votulastkrant	Eenmalige subsidie	5
			Stichting De Wilg	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Desalniettemin	Eenmalige subsidie	5
			Stichting Doenja Dienstverlening	Eenmalige subsidie	19
			Stichting Dorpstuin De Meern	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Drakenbootfestival	Eenmalige subsidie	15
			Stichting Ecologisch Groen Utrecht	Eenmalige subsidie	1
			Stichting eet mee!	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Fort aan de Klop	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Gemeenschap Zuilen Oranje	Eenmalige subsidie	16

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting Gerot United	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Go4 media	Eenmalige subsidie	20
			Stichting Grafisch Lyceum	Eenmalige subsidie	7
			Stichting Groen moet je Doen!	Eenmalige subsidie	1
			Stichting H.I.K.	Eenmalige subsidie	2
			Stichting het Groene Dak Voordorp	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Het Wilde Westen	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Het Wilde Westen	Eenmalige subsidie	16
			Stichting JOC	Eenmalige subsidie	16
			Stichting Jongerencentrum Empathie	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Jongerencentrum ULU	Eenmalige subsidie	6
			Stichting Jongerenwerk Utrecht	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Jura Filmprodukties	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Kees Valkensteinschool	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Koninginne Kinderen	Eenmalige subsidie	5
			Stichting Kopa	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Kracht Draad	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Kunstkasteel Zuilen	Eenmalige subsidie	8
			Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	Eenmalige subsidie	33
			Stichting Leidsche Rijn Werkt	Eenmalige subsidie	12
			STICHTING LEIDSCHERIJNLOOP	Eenmalige subsidie	8
			Stichting Lombok Anders	Eenmalige subsidie	10
			Stichting Lunetten Organiseert	Eenmalige subsidie	10
			Stichting Maanzaad	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Maanzaad	Eenmalige subsidie	23
			Stichting Marem Zorg	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Medialab Utrecht	Eenmalige subsidie	6
			Stichting Milieu infomatiecentrum	Eenmalige subsidie	15
			Stichting Milieugroep Zuilen	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Milieugroep Zuilen	Eenmalige subsidie	19
			Stichting Mira Media	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Mo' Move	Eenmalige subsidie	5
			Stichting Move - Verzamel je kracht	Eenmalige subsidie	6
			Stichting Muziekhuis Utrecht	Eenmalige subsidie	5
			Stichting Muzikaal Terwijde	Eenmalige subsidie	5
			Stichting Nieuw Rotsoord	Eenmalige subsidie	4
			Stichting NUT	Eenmalige subsidie	9
			Stichting Oosterspoorbaan Utrecht	Eenmalige subsidie	7
			Stichting Oostkrant	Eenmalige subsidie	6
			Stichting Oranjecometé Rijnsweerd	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Ruimte voor de Buurt	Eenmalige subsidie	13
			Stichting Stadslandbouw Utrecht	Eenmalige subsidie	9
			Stichting StreetLink	Eenmalige subsidie	9
			Stichting Stut Theater	Eenmalige subsidie	5
			Stichting 't Groene Sticht	Eenmalige subsidie	12

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting Taekrosa	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Tagmat	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Theatercollectief Blonde	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Toneelgroep Monter	Eenmalige subsidie	18
			Stichting Umah-Hai	Eenmalige subsidie	20
			Stichting Utrecht Oost Gezond	Eenmalige subsidie	5
			Stichting Van en Voor Jongeren	Eenmalige subsidie	15
			Stichting Van en Voor Jongeren	Eenmalige subsidie	27
			Stichting Voorveldse Polder	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Vrienden Leidsche Rijn Pa	Eenmalige subsidie	10
			Stichting Vrienden van	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Vrienden van De Roef	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Vrienden van Zuilen	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Vrouwentriathlon	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Wijk C Komitee	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Wishing Well West	Eenmalige subsidie	12
			Stichting Zimihc	Eenmalige subsidie	11
			Stichting Zuilen en Vecht	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Zuilen en Vecht	Eenmalige subsidie	25
			Stoops	Eenmalige subsidie	3
			Supermarkt Smits De Meern B.V.	Eenmalige subsidie	2
			T. Hazeleger inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			Thierauf	Eenmalige subsidie	1
			Tuinenpark ons buiten	Eenmalige subsidie	3
			Turkse Ouders Comité Leidsche Rijn	Eenmalige subsidie	3
			Ulu Utrecht, Islamitische Stg. Ned.	Eenmalige subsidie	2
			University College Student	Eenmalige subsidie	1
			Utrechtse Christelijke Muziekvereni	Eenmalige subsidie	1
			Utrechtse Studentenzeilvereniging	Eenmalige subsidie	1
			Uw Holding B.V.	Eenmalige subsidie	1
			V. Ruijters h/o Vincent Ruijters	Eenmalige subsidie	3
			V. Ruijters h/o Vincent Ruijters	Eenmalige subsidie	5
			V.N. Todorova	Eenmalige subsidie	2
			Vakantie Ontspanning Vleuten Haarzu	Eenmalige subsidie	5
			Veen	Eenmalige subsidie	1
			Velthuizen	Eenmalige subsidie	3
			Velzen	Eenmalige subsidie	1
			Vereniging A-Do-Re	Eenmalige subsidie	1
			Vereniging Bewonerscommissie	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging De Steegzangers	Eenmalige subsidie	1
			Vereniging De Steegzangers	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging de Woerd	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Federatie Utrechtse	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging Molenerf De Ster	Eenmalige subsidie	4
			Vereniging Molenerf De Ster	Eenmalige subsidie	20

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Vereniging 'Ons Binnenhof'	Eenmalige subsidie	1
			Vereniging Rijnsche Hout	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging Temperatus	Eenmalige subsidie	1
			Vereniging Trecho	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Tuindorps Belang	Eenmalige subsidie	5
			Vereniging van amateurtuinders	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging van BANS-Bewoners	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging van Beheer mandelig	Eenmalige subsidie	1
			Vereniging Zangria	Eenmalige subsidie	4
			Vermeulen	Eenmalige subsidie	1
			Vernooy-Looman	Eenmalige subsidie	1
			Vink	Eenmalige subsidie	1
			Visscher-Looman	Eenmalige subsidie	1
			Vliet	Eenmalige subsidie	1
			Vreeze	Eenmalige subsidie	1
			Vriend	Eenmalige subsidie	1
			Vrienden van de Boemerang	Eenmalige subsidie	2
			VvE Gebouw Waterlelie	Eenmalige subsidie	1
			Vvoo	Eenmalige subsidie	1
			W. Slimani	Eenmalige subsidie	1
			W. Willemse	Eenmalige subsidie	1
			W.J.J. Huijnk inzake LBB	Eenmalige subsidie	2
			W.Z. de Jong	Eenmalige subsidie	1
			Weert	Eenmalige subsidie	1
			Werkgroep Pandhof Sinte Marie	Eenmalige subsidie	1
			Werkgroep Pandhof Sinte Marie	Eenmalige subsidie	1
			Wielingenplein comite	Eenmalige subsidie	1
			Wieringen	Eenmalige subsidie	2
			Wijk en Oranjevereniging	Eenmalige subsidie	31
			Wijkkrant Wittevrouwen	Eenmalige subsidie	4
			Wijkraad Kerkvoogden Marcuskerk	Eenmalige subsidie	14
			Winkeliersvereniging Groot	Eenmalige subsidie	5
			Winkeliersvereniging Handelstraat	Eenmalige subsidie	3
			Winkeliersvereniging Lombok	Eenmalige subsidie	4
			Winkeliersvereniging Smaragdplein	Eenmalige subsidie	3
			Winkeliersvereniging Vleuterweide	Eenmalige subsidie	2
			Woongroep Terwijde	Eenmalige subsidie	2
			Y.J.M. Hoitink	Eenmalige subsidie	1
			Afrondingsverschillen		*28*
		Volksfeesten	Stichting Stadsontspanning Utrecht	Eenmalige subsidie	50
		P 3.1.1 Bewoners betrekken			**1.559**
	Totaal Bewoners en bestuur				**2.949**
Cultuur	**P 1.1.2 Progr., prod. artistiek aanbod**	Programmering en productie	Ad Hoc Orkest	Eenmalige subsidie	1
			Autobahn grafisch ontwerp V.O.F.	Eenmalige subsidie	1
			Blue Episode Foundation	Eenmalige subsidie	4

Bedragen * 1.000 euro

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Bok	Eenmalige subsidie	4
			Campmans	Eenmalige subsidie	1
			Centrum Beeldende Kunst Utrecht	Eenmalige subsidie	20
			Cousijn	Eenmalige subsidie	4
			DC1 II High Stichting	Eenmalige subsidie	3
			De Nederlandse Bachvereniging	Jaarsubsidie	33
			Dyzlo Film	Eenmalige subsidie	9
			Fotchind	Eenmalige subsidie	1
			Geijskes, M.	Eenmalige subsidie	5
			Internat. Kamermuziek Festival Utr.	Jaarsubsidie	50
			L. Simons h/o Lara Simons	Eenmalige subsidie	4
			Legemaate	Eenmalige subsidie	4
			Museum Speelklok	Jaarsubsidie	718
			Museum Speelklok	Eenmalige subsidie	50
			Muziekvereniging De Bazuin	Eenmalige subsidie	3
			Nederlandse Luit Stichting	Eenmalige subsidie	15
			Ronday	Eenmalige subsidie	4
			RTV	Eenmalige subsidie	50
			Schipper	Eenmalige subsidie	4
			Sophia Stichting	Jaarsubsidie	41
			St. Monteverdi Kamerkoor Utrecht	Eenmalige subsidie	2
			Stg Latin American Film Festival	Jaarsubsidie	18
			Stg Latin American Film Festival	Eenmalige subsidie	-1
			Stichting "Altays"	Eenmalige subsidie	8
			Stichting Afro Vibes	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Artoloco	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Ausdauer	Eenmalige subsidie	8
			Stichting BAK, basis voor	Jaarsubsidie	470
			Stichting Baraná	Eenmalige subsidie	8
			Stichting beheer subsidies	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Boutique	Eenmalige subsidie	4
			Stichting CafeTheaterFestival	Jaarsubsidie	19
			Stichting Cantiago	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Cappella Pratensis	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Casco	Jaarsubsidie	119
			Stichting Centraal Museum	Jaarsubsidie	10.019
			Stichting Counter Culture	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Counter Culture	Eenmalige subsidie	3
			Stichting C-Scope	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Cultural Delight	Eenmalige subsidie	25
			Stichting Culturele Evenementen	Jaarsubsidie	15
			Stichting Cultuur 19	Jaarsubsidie	210
			Stichting Cultuur in Oost	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Dancing on the Edge	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Das Spectrum	Eenmalige subsidie	1

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting De Cultuurbrigade	Eenmalige subsidie	4
			Stichting De Dansers	Jaarsubsidie	75
			Stichting De Nieuwe Philharmonie	Eenmalige subsidie	25
			Stichting De Nieuwe Philharmonie	Eenmalige subsidie	30
			Stichting De Utrechtse Spelen	Jaarsubsidie	500
			Stichting De Vechtclub	Eenmalige subsidie	80
			Stichting De Warme Winkel	Jaarsubsidie	100
			Stichting DesignerCafé	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Domein 11	Eenmalige subsidie	35
			Stichting Domstad Jeugdorkest	Eenmalige subsidie	12
			Stichting Dutch Harp Festival	Jaarsubsidie	25
			Stichting Ekko	Jaarsubsidie	294
			Stichting Ekko	Eenmalige subsidie	107
			Stichting Evenementen/Festivals	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Evenementen/Festivals	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Filmtheater 't Hoogt	Jaarsubsidie	407
			Stichting Filmtheater 't Hoogt	Eenmalige subsidie	116
			Stichting Fotodok	Jaarsubsidie	75
			Stichting Four In One	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Gaudeamus Muziekweek	Jaarsubsidie	200
			Stichting Gaudeamus Muziekweek	Jaarsubsidie	50
			Stichting Gijs Hendriks Band	Jaarsubsidie	4
			Stichting Het Filiaal	Jaarsubsidie	396
			Stichting Het Literatuurhuis	Jaarsubsidie	225
			Stichting Holland Animation	Jaarsubsidie	77
			Stichting Holland Baroque Society	Jaarsubsidie	31
			Stichting Holland Opera (Xpress)	Eenmalige subsidie	20
			Stichting Hortus Kamermuziekfestiva	Eenmalige subsidie	5
			Stichting House of Commons	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Huis aan de Werf /	Jaarsubsidie	141
			Stichting Impakt	Jaarsubsidie	180
			Stichting Insomnio	Jaarsubsidie	100
			Stichting Insomnio	Jaarsubsidie	60
			Stichting Jazz en Geimproviseerde	Jaarsubsidie	18
			Stichting Jeugdtheaterhuis	Jaarsubsidie	52
			Stichting Kapitaal	Jaarsubsidie	60
			Stichting Kapitaal	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Kapitaal	Eenmalige subsidie	45
			Stichting Kilimanjaro Producties	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Kracht Draad	Eenmalige subsidie	10
			Stichting Le Guess Who	Jaarsubsidie	75
			Stichting Liszt Concours	Jaarsubsidie	38
			Stichting Liz	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Liz	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Loos.fm Tijdelijke	Eenmalige subsidie	4

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting LustrumOpera	Eenmalige subsidie	10
			Stichting M. Loceros	Eenmalige subsidie	5
			Stichting Mart van Schijndel	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Medialab Utrecht	Eenmalige subsidie	13
			Stichting Miek Uittenhout	Eenmalige subsidie	50
			Stichting MUSA	Eenmalige subsidie	3
			Stichting MUSA	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Musecology	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Museum Catharijneconvent	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Museum Oud-Amelisweerd	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Muziekhuis Utrecht	Jaarsubsidie	75
			Stichting Muziekhuis Utrecht	Eenmalige subsidie	30
			Stichting Nederlands Filmfestival	Jaarsubsidie	365
			Stichting NUT	Eenmalige subsidie	125
			Stichting Organisatie Oude Muziek	Eenmalige subsidie	407
			Stichting Passionate Bulkboek	Eenmalige subsidie	6
			Stichting Pieterskerkconcerten	Jaarsubsidie	7
			Stichting Popwaarts	Eenmalige subsidie	9
			Stichting Port Betaald	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Rasa	Jaarsubsidie	760
			Stichting Ribattuta Ensemble	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Ribattuta Ensemble	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Ribattuta Ensemble	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Room with a view	Jaarsubsidie	100
			Stichting Rosa Ensemble	Jaarsubsidie	100
			Stichting Rosa Ensemble	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Springdance	Jaarsubsidie	400
			Stichting Stadsschouwburg Utrecht	Jaarsubsidie	6.457
			Stichting Stadsschouwburg Utrecht	Jaarsubsidie	28
			Stichting Stedelijke Fotografie	Eenmalige subsidie	6
			Stichting Stedelijke Fotografie	Eenmalige subsidie	19
			Stichting Stelling van Utrecht	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Storm	Jaarsubsidie	197
			Stichting Storm	Eenmalige subsidie	45
			Stichting Studio Peer	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Stuim	Jaarsubsidie	80
			Stichting Stut Theater	Jaarsubsidie	282
			Stichting Stut Theater	Eenmalige subsidie	50
			Stichting SWK Kunsthuisvesting	Jaarsubsidie	181
			Stichting SWK Kunsthuisvesting	Eenmalige subsidie	37
			Stichting 't Barre Land	Eenmalige subsidie	47
			Stichting Terrain Vague Film	Eenmalige subsidie	4
			Stichting The Pigthing/ The Lunatic	Eenmalige subsidie	13
			Stichting Theater EA	Eenmalige subsidie	15
			Stichting Theater Kikker	Jaarsubsidie	754

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting Theater Kikker	Jaarsubsidie	60
			Stichting Theatergroep Aluin	Jaarsubsidie	125
			Stichting Theatergroep Dox	Jaarsubsidie	246
			Stichting Tivoli	Jaarsubsidie	350
			Stichting Tivoli de Helling	Jaarsubsidie	315
			Stichting Toneelgroep Monter	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Toneelgroep Monter	Eenmalige subsidie	14
			Stichting Utracks	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Utrecht Biennale	Jaarsubsidie	75
			Stichting Utrecht String Quartet	Jaarsubsidie	21
			Stichting Utrecht Verdicht!	Jaarsubsidie	11
			Stichting Utrechts Museumkwartier	Jaarsubsidie	20
			Stichting Utrechts Studenten Koor	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Utrechtse Klokkenspel	Jaarsubsidie	8
			Stichting Vers Vermaak	Eenmalige subsidie	10
			Stichting Vida	Eenmalige subsidie	12
			Stichting Volksbuurtmuseum Wijk C	Jaarsubsidie	119
			Stichting Voodoo To Go	Eenmalige subsidie	13
			Stichting Voor de wind	Eenmalige subsidie	35
			Stichting Vormgeving in Hout	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Vrede van Utrecht	Eenmalige subsidie	16
			Stichting W.G. van de Hulst sr.	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Werftheater Activiteiten	Jaarsubsidie	6
			Stichting Werftheater Activiteiten	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Yo!	Jaarsubsidie	-28
			Stichting Zaterdagmiddagmuziek	Jaarsubsidie	13
			Stichting Zest	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Zimihc	Jaarsubsidie	10
			Stichting Zimihc	Eenmalige subsidie	50
			Stichting Zinaplatform	Eenmalige subsidie	20
			Utrechts Componisten Collectief	Eenmalige subsidie	-10
			Utrechts Universiteitsfonds	Jaarsubsidie	6
			Utrechtse Christelijke Muziekvereni	Eenmalige subsidie	3
			Utrechtse Christelijke Muziekvereni	Eenmalige subsidie	-1
			Utrechtse Christelijke Muziekvereni	Eenmalige subsidie	-1
			Utrechtse Studentenvereniging voor	Eenmalige subsidie	2
			V.N. Todorova inzake LBB	Eenmalige subsidie	1
			Vereniging Baixim	Eenmalige subsidie	10
			Vereniging Genootschap Kunstliefde	Jaarsubsidie	27
			Vereniging Genootschap Kunstliefde	Eenmalige subsidie	40
			Vereniging Harmonie Orkest Vleuten	Eenmalige subsidie	12
			Vereniging Harmonie Orkest Vleuten	Eenmalige subsidie	-1
			Vereniging Harmonie Orkest Vleuten	Eenmalige subsidie	10
			Vereniging Leidsche Rijn Connectie	Eenmalige subsidie	2
			vereniging U Jazz	Eenmalige subsidie	8

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Vereniging Utrechtsch	Eenmalige subsidie	1
			Vereniging Utrechtsch	Eenmalige subsidie	1
			Vereniging Wim Egz Ensemble	Eenmalige subsidie	1
			Via Vinex	Eenmalige subsidie	21
			Vocaal Ensemble Multiple Voice	Eenmalige subsidie	3
			Vrienden van de Domkerk, Stichting	Eenmalige subsidie	3
			Zeben	Eenmalige subsidie	2
			Zuilens Fanfare Corps	Eenmalige subsidie	1
			Afrondingsverschillen		-12
		P 1.1.2 Progr., prod. artistiek aanbod			**28.082**
	P 1.2.1 Bevorderen cultuurparticipatie	Participatie	Ad Hoc Orkest	Eenmalige subsidie	3
			Big Band Utrecht	Eenmalige subsidie	3
			De Vrijstaat	Jaarsubsidie	200
			Folkoristische dansgroep Dospovo	Eenmalige subsidie	3
			Gemengde Zangvereniging	Eenmalige subsidie	3
			Het Bestuur Van Het Kosmu	Eenmalige subsidie	-24
			Het Bestuur Van Het Kosmu	Eenmalige subsidie	24
			Het Bestuur Van Het Kosmu	Eenmalige subsidie	24
			Jan van Beers Toneelgroep	Eenmalige subsidie	2
			Kamerkoor Collegium Utrecht	Eenmalige subsidie	2
			Kamerkoor Decibelle	Eenmalige subsidie	3
			Kamerkoor Sjanton vereniging	Eenmalige subsidie	3
			Koninklijke Brassband Utrecht	Eenmalige subsidie	3
			KOV "Kerkgezang"	Eenmalige subsidie	3
			Maatschappij tot Bevordering der	Eenmalige subsidie	3
			Muziekvereniging De Bazuin	Eenmalige subsidie	5
			RTV Utrecht	Jaarsubsidie	645
			Stichting Het Wilde Westen	Jaarsubsidie	200
			Stichting Amuze	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Braziliaans Koor Zumba!	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Cantatori del Duomo	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Click F1	Jaarsubsidie	100
			Stichting Concerto Cherise	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Cultuurhuis Kanaleneiland	Jaarsubsidie	200
			Stichting Cultuurpromotie Utrecht	Jaarsubsidie	1.340
			Stichting De Muziekbasis	Eenmalige subsidie	10
			Stichting Div-a-Jazz	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Domstad Jeugdorkest	Eenmalige subsidie	9
			Stichting Eerste Steen	Eenmalige subsidie	3
			Stichting het Kaasschaafcollectief	Jaarsubsidie	150
			Stichting het Klein Kollektief	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Jeugdcultuurfonds Utrecht	Jaarsubsidie	13
			Stichting Jeugdcultuurfonds Utrecht	Jaarsubsidie	75
			Stichting Kamerorkest Pulcinella	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Klein Operakoor	Eenmalige subsidie	3

Bedragen * 1.000 euro

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting Kunstlicht op Straat	Jaarsubsidie	30
			Stichting NICE	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Orkest van Utrecht	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Oversized	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Pionier Utrecht	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Rood Noot	Jaarsubsidie	100
			Stichting Ruis	Jaarsubsidie	50
			Stichting Sesar Jeugdtheatergroep	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Springtide	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Theatergroep 7volt	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Theatergroep Roerend Goed	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Turquaze	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Utrechts Centrum	Jaarsubsidie	250
			Stichting Utrechts Centrum	Jaarsubsidie	8
			Stichting Utrechts Operakoor	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Utrechtse	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Utrechtse Muziekacademie	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Vinger in Je Oor	Eenmalige subsidie	3
			Stichting vocaal ensemble Pangaea	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Vocaal Talent Nederland	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Zimihc	Jaarsubsidie	809
			Stichting Zingen is Leuk Toch	Eenmalige subsidie	3
			Stichtse Accordeonver. Apollo	Eenmalige subsidie	2
			Straatorkest De Tegenwind	Eenmalige subsidie	3
			Turkse Ouders Comité Leidsche Rijn	Eenmalige subsidie	2
			Utrechtse Christelijke Muziekvereni	Eenmalige subsidie	8
			Utrechtse Oratorium Vereniging	Eenmalige subsidie	3
			Verenigd Utrechts Symfonie Orkest	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging A-Capella-Koor "Close	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging BE Sharp!	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Bon Ton	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Cantate Zus & Zo	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Close Harmony Koor	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging De Steegzangers	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging Estrivo	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Fluitkoor Tutti Flutti	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Furore	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Gemengd koor Nootabene	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Gospelgroep "Reflection"	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Gospelkoor Rejoice	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Harmonie Orkest Vleuten	Eenmalige subsidie	7
			VERENIGING HET UTRECHTS JAZZ ORKEST	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Het Utrechts Morris Team	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging Intra Mintra	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging Jazzalike Bigband	Eenmalige subsidie	3

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Vereniging Kamerkoor 4 Bij 4	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Kamerkoor Decamerone	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Kamerkoor Nescio	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging Kamerkoor Sforzato	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Kamerorkest Trajectum	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Ladies Barbershop Chorus	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Leeuwenhart	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Leidsche Rijn Koor	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Nooit Meer Eenzaam	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging OTIA	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging Paleiskoor	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging Par Ti Tuur	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Popkoor Hoge Noot	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging Quasi Niënte	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Saudade	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Schola Davidica Utrecht	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Smartlappenkoor Hopeloos	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Soulkoor The Brand	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Starlight Boulevard	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging StemX	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Stichts Vrouwenkoor	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging 't Akkoord	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging 't Verzetje	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging Taalpodium	Eenmalige subsidie	1
			Vereniging Trajecti Voces	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Tutti Saxi	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Utrecht Gospel Choir	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging Utrechts-	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Utrechts Kamerkoor	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Utrechts Studenten	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Utrechts Vocaal Ensemble	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging van Amateur Beeldende	Eenmalige subsidie	6
			Vereniging Venus Vocaal Ensemble	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Volksdansensemble Garoon	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging Volksdansgroep Tuindorp	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Vrouwenkoor Malaika	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Waar het asfalt ophoudt	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Wereldmuziekkoor	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Zangria	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Zoroaster	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging Zwingin	Eenmalige subsidie	3
			Vocaal Ensemble Coqu	Eenmalige subsidie	3
			Vocaal Ensemble Multiple Voice	Eenmalige subsidie	3
			Volksdansgroep Tarantella	Eenmalige subsidie	3
			Zangvereniging Het Sterrenkoor	Eenmalige subsidie	2

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Zuilens Fanfare Corps	Eenmalige subsidie	3
			Afrondingsverschillen		-8
		P 1.2.1 Bevorderen cultuurparticipatie			**4.510**
	P 1.3.1 Internationalisering	Internationalisering	Stichting Vrede van Utrecht	Jaarsubsidie	2.165
			Centraal Museum	Eenmalige subsidie	500
		P 1.3.1 Internationalisering			**2.665**
	Totaal programma Cultuur				**35.257**
Duurzaamheid	**P 1.1.1 Uitvoeringsprogramma**	Initiatievenfonds CO2 reductie-initiatieven	Basten	Eenmalige subsidie	8
			Benjamin	Eenmalige subsidie	9
			Berg	Eenmalige subsidie	6
			Blom	Eenmalige subsidie	9
			Boer	Eenmalige subsidie	2
			Boerkoel	Eenmalige subsidie	5
			Boers	Eenmalige subsidie	8
			Boers	Eenmalige subsidie	10
			Borst	Eenmalige subsidie	7
			Bos	Eenmalige subsidie	6
			Botman	Eenmalige subsidie	10
			Bouhuisen	Eenmalige subsidie	1
			Bourdrez	Eenmalige subsidie	10
			Bourdrez	Eenmalige subsidie	1
			Brants	Eenmalige subsidie	9
			Brinkman	Eenmalige subsidie	10
			Broek	Eenmalige subsidie	6
			Bruijnes	Eenmalige subsidie	10
			Brul	Eenmalige subsidie	9
			Buining	Eenmalige subsidie	8
			Bulck	Eenmalige subsidie	4
			Capel	Eenmalige subsidie	9
			Claerhoudt	Eenmalige subsidie	4
			Dam	Eenmalige subsidie	8
			Dijkwel	Eenmalige subsidie	-1
			Dijkwel	Eenmalige subsidie	10
			Dikken	Eenmalige subsidie	7
			Drenth	Eenmalige subsidie	10
			Duursma	Eenmalige subsidie	4
			Eijdems	Eenmalige subsidie	10
			Es	Eenmalige subsidie	1
			Essen	Eenmalige subsidie	10
			Etman	Eenmalige subsidie	5
			Figee	Eenmalige subsidie	2
			Godschalk	Eenmalige subsidie	10
			Goosen	Eenmalige subsidie	8
			Grahlmann	Eenmalige subsidie	1
			Groenland	Eenmalige subsidie	9

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Haan	Eenmalige subsidie	6
			Ham	Eenmalige subsidie	1
			Hartrich	Eenmalige subsidie	6
			Heijne den Bak	Eenmalige subsidie	10
			Herk	Eenmalige subsidie	10
			Hermanns	Eenmalige subsidie	10
			Hoekstra	Eenmalige subsidie	8
			Hof	Eenmalige subsidie	6
			Hoff	Eenmalige subsidie	5
			Hofstad	Eenmalige subsidie	10
			Hulten	Eenmalige subsidie	7
			Hulten	Eenmalige subsidie	10
			Hustinx	Eenmalige subsidie	1
			Jager	Eenmalige subsidie	9
			Jager	Eenmalige subsidie	1
			Joosten	Eenmalige subsidie	9
			Keesmaat	Eenmalige subsidie	6
			Kempen	Eenmalige subsidie	6
			Kerkhof-Damen	Eenmalige subsidie	5
			Ket	Eenmalige subsidie	5
			Kiewiet	Eenmalige subsidie	17
			Kishoendajal	Eenmalige subsidie	10
			Klerk	Eenmalige subsidie	6
			Koldijk	Eenmalige subsidie	10
			Kon. Horeca Nederland	Eenmalige subsidie	20
			Koning	Eenmalige subsidie	7
			Koper-Hörst	Eenmalige subsidie	1
			Koster	Eenmalige subsidie	7
			Laan	Eenmalige subsidie	1
			Laarschot	Eenmalige subsidie	1
			Landa	Eenmalige subsidie	7
			Lande	Eenmalige subsidie	1
			Leonards	Eenmalige subsidie	9
			Leune	Eenmalige subsidie	10
			Looij	Eenmalige subsidie	8
			Luijendijk	Eenmalige subsidie	7
			Manders	Eenmalige subsidie	2
			MKB Energiefinanciering BV	Eenmalige subsidie	34
			Mol	Eenmalige subsidie	5
			Mual	Eenmalige subsidie	8
			Ommeren	Eenmalige subsidie	6
			Oort-Hulshof	Eenmalige subsidie	8
			Papendorp	Eenmalige subsidie	10
			Peters	Eenmalige subsidie	10
			Pettersson	Eenmalige subsidie	6

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Provily	Eenmalige subsidie	8
			Pulles	Eenmalige subsidie	7
			Puts	Eenmalige subsidie	10
			Reinartz	Eenmalige subsidie	8
			Reinking	Eenmalige subsidie	10
			Rhijn	Eenmalige subsidie	1
			Roose	Eenmalige subsidie	7
			Schaeffer	Eenmalige subsidie	5
			Schipperheijn	Eenmalige subsidie	10
			Sijtsma	Eenmalige subsidie	8
			Smit	Eenmalige subsidie	6
			St. Kantorenpark Rijnsweerd	Eenmalige subsidie	98
			St.MKB Energieadvies	Eenmalige subsidie	56
			St.Stimuleringsfonds	Eenmalige subsidie	200
			Stg Taskforce Innovatie	Eenmalige subsidie	122
			Stichting Bo-Ex'91	Eenmalige subsidie	10
			Stichting De Nieuwe Jutter	Eenmalige subsidie	10
			Stichting Energie Transitie Utrecht	Eenmalige subsidie	188
			Stichting Maanzaad	Eenmalige subsidie	6
			Stichting MarktMeesters	Eenmalige subsidie	10
			Stieltjes	Eenmalige subsidie	4
			TH. Van Laak, L. van Wijk	Eenmalige subsidie	2
			Thierry	Eenmalige subsidie	8
			Thijsen	Eenmalige subsidie	16
			Thissen	Eenmalige subsidie	9
			Tilborg	Eenmalige subsidie	1
			Utrecht Disaster	Eenmalige subsidie	7
			Valkenburg	Eenmalige subsidie	5
			Verbunt	Eenmalige subsidie	9
			Vereniging De Kersentuin	Eenmalige subsidie	7
			Vereniging Energie Utrecht	Eenmalige subsidie	5
			Verkuijl	Eenmalige subsidie	8
			Vermeer	Eenmalige subsidie	1
			Verwei	Eenmalige subsidie	6
			Visscher	Eenmalige subsidie	9
			VvE "Socrateslaan-II"	Eenmalige subsidie	10
			VVE III Utregs Geluk	Eenmalige subsidie	6
			Vve Singhelschild te Utrecht	Eenmalige subsidie	10
			VvE Sterrenbos/Puntenburgh	Eenmalige subsidie	5
			VvE van de parkeergarage	Eenmalige subsidie	8
			Vve van het appartementencomplex	Eenmalige subsidie	10
			VvE van het gebouw Cayennedreef	Eenmalige subsidie	5
			VvE van het gebouw Hieronymushuis	Eenmalige subsidie	2
			VvE van het gebouw Parc-	Eenmalige subsidie	14
			VvE van het gebouw Servaasbolwerk	Eenmalige subsidie	10

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			VVE van het gebouw Trijs	Eenmalige subsidie	4
			Wernand	Eenmalige subsidie	5
			Willemse	Eenmalige subsidie	8
			Wilt	Eenmalige subsidie	9
			Wormgoor	Eenmalige subsidie	1
			Zeeuw	Eenmalige subsidie	1
			Zurburg	Eenmalige subsidie	1
			Zwol	Eenmalige subsidie	10
			Afrondingsverschillen		-13
		Milieu centrum	Milieu Centrum Utrecht	Jaarsubsidie	199
		P 1.1.1 Uitvoeringsprogramma			**1.779**
	Totaal programma Duurzaamheid				**1.779**
Jeugd, welzijn en volksgezondheid	**P 1.1.1 Accommodaties**	Accommodatie maatschapp. activ.	C.O.V. 't Zand	Jaarsubsidie	9
			Cultuurhuis Kanaleneiland	Jaarsubsidie	33
			Sociaal Cultureel Centrum De Schalm	Jaarsubsidie	48
			Stichting "De Boeg"	Jaarsubsidie	10
			Stichting 3Generatiecentrum Utrecht	Jaarsubsidie	47
			Stichting Buurthuis Stella Maris	Jaarsubsidie	1
			Stichting C.O.V.	Jaarsubsidie	8
			Stichting Cumulus Welzijn	Jaarsubsidie	1.247
			Stichting De Nieuwe Jutter	Jaarsubsidie	45
			Stichting Doenja Dienstverlening	Jaarsubsidie	838
			Stichting Geertebuurt	Jaarsubsidie	9
			Stichting Het Wevehuis	Jaarsubsidie	10
			Stichting In de 3 Krone	Jaarsubsidie	32
			Stichting Jongerencentrum ULU	Jaarsubsidie	30
			Stichting Podium Oost	Jaarsubsidie	51
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	1.629
			Stichting Vrienden van Zuilen	Jaarsubsidie	1
		P 1.1.1 Accommodaties			**4.048**
	P 1.1.2 Bewonersinitiatieven	Flexibel budget	Interkerk. St. Kerken en Buit	Eenmalige subsidie	84
			Stichting Inloophuis Utrecht	Eenmalige subsidie	46
			Belangenvereniging Arbeidsongeschik	Eenmalige subsidie	-2
			Buurthuis Don Bosco Spirit	Eenmalige subsidie	12
			Clientenbond GGZ regio Utrecht	Eenmalige subsidie	4
			De Nieuwe Werklozenbond	Eenmalige subsidie	34
			Humanitas afd. Utrecht-Stad	Eenmalige subsidie	31
			Italiaanse Vereniging COI	Eenmalige subsidie	1
			Navigators Studentenvereniging	Eenmalige subsidie	1
			NUOVO stichting O.V.O. Utrecht	Eenmalige subsidie	30
			Protestantse Gemeente Utrecht	Eenmalige subsidie	5
			Sanskriti pathsalau Utrecht (SPU)	Eenmalige subsidie	1
			Sociaal Cultureel Centrum De Schalm	Eenmalige subsidie	27
			Stichting 3Generatiecentrum Utrecht	Eenmalige subsidie	8
			Stichting Al Amal	Eenmalige subsidie	98

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting Arya Samaaj Utrecht	Eenmalige subsidie	1
			Stichting Best Buddies Nederland	Eenmalige subsidie	6
			Stichting Beurzen Hoograven	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Buurtpastoraat Utrecht	Eenmalige subsidie	19
			Stichting Cultuur in Oost	Eenmalige subsidie	8
			Stichting De Nieuwe Jutter	Eenmalige subsidie	2
			Stichting De Paraplu	Eenmalige subsidie	12
			Stichting eet mee!	Eenmalige subsidie	8
			Stichting Evenementen/Festivals	Eenmalige subsidie	16
			Stichting Geertebuurt	Eenmalige subsidie	4
			Stichting Ichthus Zomerkampen Utrec	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Inaya Zorg	Eenmalige subsidie	56
			Stichting Karma Zorg	Eenmalige subsidie	5
			Stichting Kinder- en	Eenmalige subsidie	0
			Stichting Kunstkasteel Zuilen	Eenmalige subsidie	35
			Stichting Lacumaj	Eenmalige subsidie	5
			Stichting Marem Zorg	Eenmalige subsidie	7
			Stichting Mo' Move	Eenmalige subsidie	12
			Stichting Museum van Zuilen	Eenmalige subsidie	36
			Stichting Nederland Cares	Eenmalige subsidie	20
			Stichting NICE	Eenmalige subsidie	8
			Stichting Pann	Eenmalige subsidie	70
			Stichting Present Utrecht	Eenmalige subsidie	83
			Stichting Quality Centre	Eenmalige subsidie	30
			Stichting Ruimte voor de Buurt	Eenmalige subsidie	29
			Stichting Schoolfactor	Eenmalige subsidie	7
			Stichting Serve the City Utrecht	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Shri Sanatan Dharma	Eenmalige subsidie	3
			Stichting Social and Green	Eenmalige subsidie	5
			Stichting TalenTonen	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Turkse Ouders	Eenmalige subsidie	10
			Stichting Ubuntuhuis	Eenmalige subsidie	38
			Stichting Utrechts Platform voor	Eenmalige subsidie	7
			Stichting Van en Voor Jongeren	Eenmalige subsidie	77
			Stichting Vredeseducatie	Eenmalige subsidie	15
			Stichting Vrouwenvoetbal Utrecht	Eenmalige subsidie	25
			Stichting Zest	Eenmalige subsidie	5
			Talhaoui	Eenmalige subsidie	5
			U.K.V. De Halter	Eenmalige subsidie	4
			Vereniging Anders Bezig Zijn	Eenmalige subsidie	3
			Vereniging CSP 't Zonnetje	Eenmalige subsidie	4
			Vereniging De Cultureel Mandaeers	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging Molenerf De Ster	Eenmalige subsidie	2
			Vereniging Syphax	Eenmalige subsidie	4
			Vereniging van Surinaamse Ouderen	Eenmalige subsidie	6

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Voetbal Vereniging Hoograven	Eenmalige subsidie	50
			Voetbalvereniging DSO/ Ultrajectum	Eenmalige subsidie	10
			Your Move In Nae Do Kwan V.O.F.	Eenmalige subsidie	13
			Zij actief de Meern	Eenmalige subsidie	1
			Zuilense tennisclub	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Jongerencentrum Utrecht	Eenmalige subsidie	29
		Sociaal makelaar	Stichting "ME'KAAR"	Jaarsubsidie	435
			Stichting "VOORUIT - HART VOOR	Jaarsubsidie	220
			Stichting "WELZAAM VLEUTEN DE	Jaarsubsidie	120
			Stichting Cumulus Welzijn	Jaarsubsidie	417
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	912
			Stichting Doenja Dienstverlening	Jaarsubsidie	916
			Stichting Careyn	Jaarsubsidie	368
		P 1.1.2 Bewonersinitiatieven			**4.577**
	P 1.1.3 Vrijwilligerswerk	Stimuleren vrijwilligerswerk	Projectbureau Vlinder	Eenmalige subsidie	-1
			Sticht. Jeugdwerk Johannescentrum	Jaarsubsidie	2
			Stichting Gilde Utrecht	Jaarsubsidie	91
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	64
			Stichting Slinger Utrecht	Jaarsubsidie	5
			Stichting Vrijwilligerscentrale	Jaarsubsidie	695
		P 1.1.3 Vrijwilligerswerk			**856**
	P 1.2.1 Mantelzorg	Ondersteunen mantelzorgers	Humanitas afd. Utrecht-Stad	Jaarsubsidie	28
			St.Stade	Jaarsubsidie	717
			Stichting Al Amal	Jaarsubsidie	14
			Stichting Steunpunt GGz, Utrecht	Jaarsubsidie	15
			Stichting Thuis Sterven Utrecht	Jaarsubsidie	35
		P 1.2.1 Mantelzorg			**809**
	P 1.2.2 Zelfredzaamheid	Informatie, voorzieningen en openbare ruimte	Sensoor Utrecht	Jaarsubsidie	258
			Clara Boschloo Stichting	Jaarsubsidie	5
			Het Nederlandse Rode Kruis	Jaarsubsidie	42
			Steunstichting Onderling Sterk	Jaarsubsidie	5
			Stichting "ME'KAAR"	Jaarsubsidie	48
			Stichting "WELZAAM VLEUTEN DE	Jaarsubsidie	43
			Stichting AxionContinu Groep	Jaarsubsidie	75
			Stichting BMP	Jaarsubsidie	15
			Stichting BOOM	Jaarsubsidie	60
			Stichting Buurtpastoraat Utrecht	Jaarsubsidie	48
			Stichting Careyn	Jaarsubsidie	175
			Stichting Centraal Orgaan Samen-	Jaarsubsidie	193
			Stichting Cumulus Welzijn	Jaarsubsidie	1.357
			Stichting De Wilg	Jaarsubsidie	101
			Stichting Doenja Dienstverlening	Jaarsubsidie	763
			Stichting Handjehelpen	Jaarsubsidie	330
			Stichting Hulp in Praktijk	Jaarsubsidie	20
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	1.823

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting Reinaerde	Jaarsubsidie	32
			Stichting Stade	Jaarsubsidie	1.188
			Stichting Steunpunt GGz, Utrecht	Jaarsubsidie	91
			Stichting Telefonische Hulpdienst	Jaarsubsidie	73
			Stichting Tussen Thuis	Jaarsubsidie	31
			Stichting U Centraal	Jaarsubsidie	2.731
		Bevorderen participatie	Stichting Speel o theek Tuf Tuf	Jaarsubsidie	8
			Stichting De Paraplu	Jaarsubsidie	272
			Stichting De Wilg	Jaarsubsidie	440
			Stichting Stedelijk Overleg	Jaarsubsidie	215
		Preventie, opvang en herstel	SBWU Hogelanden	Jaarsubsidie	108
			Steunstichting SBWU	Jaarsubsidie	1.566
			Stichting "Elim"	Jaarsubsidie	13
			Stichting Altrecht	Jaarsubsidie	186
			Stichting Centrum Maliebaan	Jaarsubsidie	62
			Stichting Dagopvang Utrecht	Jaarsubsidie	765
			Stichting De Stadsbrug	Jaarsubsidie	112
			Stichting de Tussenvoorziening	Jaarsubsidie	5.363
			Stichting Exodus Utrecht	Jaarsubsidie	259
			Stichting G.O.U.D.	Jaarsubsidie	220
			Stichting GIDS	Jaarsubsidie	135
			Stichting Lauw Recht	Jaarsubsidie	44
			Stichting Leger des Heils	Jaarsubsidie	2
			Stichting Leger des Heils Welzijns-	Jaarsubsidie	1.138
			Stichting Moviera	Jaarsubsidie	8
			Stichting Release in Utrecht	Jaarsubsidie	290
			Stichting Steunpunt GGz, Utrecht	Jaarsubsidie	105
			Stichting Ubuntuhuis	Jaarsubsidie	1
			Stichting Victas	Jaarsubsidie	146
			Stichting Wegloophuis	Jaarsubsidie	172
			Buurthuis Don Bosco Spirit	Jaarsubsidie	18
			Stichting Maatschappij "Zandbergen"	Jaarsubsidie	823
			Stichting Stade	Jaarsubsidie	957
			Stichting Timon	Jaarsubsidie	36
			Stichting Pension Singelzicht	Jaarsubsidie	129
		Voorkomen huiselijk geweld	Ambulante Zorggroep Midden-Nederland	Jaarsubsidie	36
			Rode Kruis	Jaarsubsidie	40
			Stichting Bureau Jeugdzorg	Jaarsubsidie	193
			Stichting Careyn	Jaarsubsidie	8
			Stichting Centrum Maliebaan	Jaarsubsidie	39
			Stichting Moviera	Jaarsubsidie	4.748
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	17
			Tussenvoorziening	Jaarsubsidie	756
		Asielzoekers, ongedoc., vluchtel	Stichting Lauw Recht	Jaarsubsidie	177
			Stichting Vluchtelingenwerk	Jaarsubsidie	841

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting Seguro	Jaarsubsidie	80
			Stg Noodopvang Dakloze Vreemdeling	Jaarsubsidie	628
		P 1.2.2 Zelfredzaamheid			**30.663**
	P 1.3.1 Melding discriminatie	Melding stigmatisering, discrim.	A. Mehraz h/o Trias Pedagogica	Jaarsubsidie	10
			Dyzlo Film	Jaarsubsidie	5
			Homozwemvereniging Nat Utrecht	Jaarsubsidie	1
			Stichting Art.1 Midden Nederland	Jaarsubsidie	267
			Stichting Cantatori del Duomo	Jaarsubsidie	5
			Stichting Cultuurpromotie Utrecht	Jaarsubsidie	75
			Stichting De Overkant	Jaarsubsidie	25
			Stichting Federatie Asha	Jaarsubsidie	4
			Stichting Utrecht Leadership	Jaarsubsidie	3
			Utrechtse Kringen	Jaarsubsidie	3
			Vereniging C.O.C. Midden-Nederland	Jaarsubsidie	31
		P 1.3.1 Melding discriminatie			**429**
	P 2.1.1 Speelruimteplan	Speeltuinen	Stichting "ME'KAAR"	Jaarsubsidie	255
			Stichting "VOORUIT - HART VOOR NOORD"	Jaarsubsidie	160
			Stichting "WELZAAM VLEUTEN DE MEERN"	Jaarsubsidie	85
			Stichting Careyn	Jaarsubsidie	204
			Stichting Cumulus Welzijn	Jaarsubsidie	529
			Stichting Doenja Dienstverlening	Jaarsubsidie	732
			Stichting Nieuw Rotsoord	Jaarsubsidie	79
			Stichting Openbaar Primair	Eenmalige subsidie	20
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	635
			Stichting Speeltuin voorheen De Pan	Jaarsubsidie	26
			Stichting Speelvoorziening	Jaarsubsidie	35
		P 2.1.1 Speelruimteplan			**2.760**
	P 2.1.2 Kinder- en jongerenwerk	Combinatiefuncties activering jeugd	Atletiek Vereniging Phoenix	Eenmalige subsidie	23
			De Kleine Prins, Stichting voor	Eenmalige subsidie	27
			De Willibrord Stichting voor RK/PC	Eenmalige subsidie	132
			Gymnastiek- en sportvereniging	Eenmalige subsidie	26
			Kampong Hockey S.V.	Eenmalige subsidie	11
			Katholieke Scholenstichting Utrecht	Eenmalige subsidie	171
			M.H.C. Fletiomare	Eenmalige subsidie	52
			Music and Sports B.V.	Eenmalige subsidie	8
			NUOVO stichting O.V.O. Utrecht	Eenmalige subsidie	102
			Omni Vereniging Zwaluwen	Eenmalige subsidie	50
			P. van Veelen h/o Pm-Dance	Eenmalige subsidie	45
			SOS Bureau Ltd.	Eenmalige subsidie	23
			Sportvereniging Kampong Cricket	Eenmalige subsidie	11
			Stichting Het Wilde Westen	Eenmalige subsidie	64
			Stichting Basketball Academy	Eenmalige subsidie	52
			Stichting Cultuur 19	Eenmalige subsidie	21
			Stichting Cumulus Welzijn	Eenmalige subsidie	16
			Stichting Doenja Dienstverlening	Eenmalige subsidie	23

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting Het Filiaal	Eenmalige subsidie	32
			Stichting Japanse en Koreaanse	Eenmalige subsidie	45
			Stichting Muziekhuis Utrecht	Eenmalige subsidie	32
			Stichting Openbaar Primair	Eenmalige subsidie	374
			Stichting PORTES	Eenmalige subsidie	147
			Stichting Protestant Christelijk	Eenmalige subsidie	118
			Stichting Sport en	Eenmalige subsidie	280
			Stichting Talent Centraal	Eenmalige subsidie	45
			Stichting Utrechts Centrum	Eenmalige subsidie	223
			SV Kampong, Afd Cricket	Eenmalige subsidie	8
			Utrechtse Wieler Vereniging	Eenmalige subsidie	10
			Vereniging Ladyfit	Eenmalige subsidie	27
			Voetbal Vereniging Hoograven	Eenmalige subsidie	36
			Wellantcollege	Eenmalige subsidie	4
			Your Move In Nae Do Kwan V.O.F.	Eenmalige subsidie	23
			Stichting Harten voor Sport	Eenmalige subsidie	10
			Gymnastiek- en sportvereniging Longa	Eenmalige subsidie	-4
			Krachtsportvereniging Olympia	Eenmalige subsidie	-3
			Stichting Basketball Academy Utrecht	Eenmalige subsidie	-7
			Stichting Sport en Samenleven	Eenmalige subsidie	-35
			Stichting Sport en Samenleven Utrecht	Eenmalige subsidie	16
			Utrechtse Wieler Vereniging Het Stadion	Eenmalige subsidie	-3
			VV De Meern	Eenmalige subsidie	-3
			Stichting Islamitisch Onderwijs	Eenmalige subsidie	7
		Activering jeugd	Katholieke Scholenstichting Utrecht	Eenmalige subsidie	-2
			Stichting Scouting Wepadojebgroep	Eenmalige subsidie	-2
			Stichting "ME'KAAR"	Jaarsubsidie	178
			Stichting "VOORUIT - HART VOOR	Jaarsubsidie	112
			Stichting "WELZAAM VLEUTEN DE	Jaarsubsidie	59
			Stichting Careyn	Jaarsubsidie	162
			Stichting Circus Diedom	Jaarsubsidie	52
			Stichting Cumulus Welzijn	Jaarsubsidie	334
			Stichting Doenja Dienstverlening	Jaarsubsidie	542
			Stichting Jongerenwerk Utrecht	Jaarsubsidie	2.079
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	800
			Stichting Scouting Rhenova	Eenmalige subsidie	-5
			Stichting Scouting Utrecht	Jaarsubsidie	174
			Stichting Scouting Zuilen	Jaarsubsidie	14
			Stichting Van en Voor Jongeren	Jaarsubsidie	30
			Stichting Wilhelminagroep	Jaarsubsidie	44
			Stichting Youth for Christ	Eenmalige subsidie	88
			Afrondingsverschillen		-5
		P 2.1.2 Kinder- en jongerenwerk			**6.893**
	P 2.2.1 Proeftuinen opvoedingsondersteunong	Preventie bij opvoedproblemen	Stichting Careyn	Jaarsubsidie	371
			Stichting Cumulus Welzijn	Jaarsubsidie	484

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting Doenja Dienstverlening	Jaarsubsidie	292
			Stichting Eduniek	Jaarsubsidie	12
			Stichting Jeugdhulp Stad Utrecht	Jaarsubsidie	728
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	485
			Stichting Stade	Jaarsubsidie	1.366
		P 2.2.1 Proeftuinen opvoedingsondersteunong			**3.738**
	P 2.3.1 Jeugd en veiligheid	Ambulant jongerenwerk	Stichting Jongerenwerk Utrecht	Jaarsubsidie	411
		P 2.3.1 Jeugd en veiligheid			**411**
	P 3.1.1 Gezondheid bewaakt en beschermd	SOA bestrijding	Universitair Medisch Centrum	Jaarsubsidie	965
		Voorlichting alcohol en drugs	Stichting Victas	Jaarsubsidie	1.312
			Stichting Voorkom	Jaarsubsidie	73
			Stichting Jongerenwerk Utrecht	Eenmalige subsidie	13
			Stichting Halt regio Utrecht	Eenmalige subsidie	0
			Stichting Overvecht Gezond!	Jaarsubsidie	20
			Vereniging Sport Utrecht	Jaarsubsidie	13
		P 3.1.1 Gezondheid bewaakt en beschermd			**2.396**
	P 3.2.1 Gezondheidsachterstanden verkleinen	Alcohol en drug, signalering en advies	Stichting Buurtzorg Nederland	Eenmalige subsidie	208
			Zorgwacht B.V.	Eenmalige subsidie	129
			Stichting Victas	Jaarsubsidie	445
			Stichting Careyn	Jaarsubsidie	112
			Indigo Preventie	Jaarsubsidie	-72
		Collectieve preventie	Ambulante Zorggroep Midden-Nederland	Jaarsubsidie	194
		P 3.2.1 Gezondheidsachterstanden verkleinen			**1.016**
	P 3.3.1 Kwetsbare Utrechters	Preventie, opvang en herstel	Stichting Victas	Jaarsubsidie	1.096
			Stichting Altrecht	Jaarsubsidie	240
			GGD MN	Jaarsubsidie	178
			St. Leger des Heils	Jaarsubsidie	70
			ST De Stadsbrug	Jaarsubsidie	57
			Stichting Tussenvoorziening	Jaarsubsidie	1.204
			St Dagopvang	Jaarsubsidie	23
		Prostitutie	Stichting Centrum Maliebaan	Jaarsubsidie	144
			Stichting Tussenvoorziening	Jaarsubsidie	868
		P 3.3.1 Kwetsbare Utrechters			**3.880**
	Totaal programma Jeugd, welzijn, volksgezondheid				**62.476**
Onderwijs	**P 2.1.1 Ontwikkeling talenten**	Leerlingenzorg	Samenwerkingsverband WSNS	Jaarsubsidie	447
			Stichting Cumulus Welzijn	Jaarsubsidie	377
			Stichting Doenja Dienstverlening	Jaarsubsidie	255
			Stichting Eduniek	Jaarsubsidie	15
			Stichting Gereformeerd Pedagogisch	Jaarsubsidie	6
			Stichting Jeugdhulp Stad Utrecht	Jaarsubsidie	427
			Stichting Ludens	Jaarsubsidie	90
			Stichting Noor	Jaarsubsidie	6
			Stichting Openbaar Primair	Jaarsubsidie	375
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	477
			Stichting Protestant Christelijk	Jaarsubsidie	290

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting Samenwerkingsverband	Jaarsubsidie	130
			Stichting Stade	Jaarsubsidie	567
		Cultuureducatie	Stichting Utrechts Centrum	Jaarsubsidie	3.122
		Bibliotheek	Stichting de Bibliotheek Utrecht	Eenmalige subsidie	12.746
		Na- en buitenschoolse activ.	De Willibrord Stichting voor RK/PC	Jaarsubsidie	227
			International School Utrecht	Jaarsubsidie	219
			Katholieke Scholenstichting Utrecht	Jaarsubsidie	568
			NUOVO stichting O.V.O. Utrecht	Jaarsubsidie	211
			Stichting Cumulus Welzijn	Jaarsubsidie	3
			Stichting Doenja Dienstverlening	Jaarsubsidie	65
			Stichting Islamitisch Onderwijs	Jaarsubsidie	118
			Stichting Noor	Jaarsubsidie	2
			Stichting Openbaar Primair	Jaarsubsidie	1.105
			Stichting Overvecht Zuid voor het	Eenmalige subsidie	-26
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	96
			Stichting Protestant Christelijk	Jaarsubsidie	775
			Stichting Samenwerkingsverband	Jaarsubsidie	35
			Stichting Vrijwilligerscentrale	Jaarsubsidie	225
			Wellantcollege	Jaarsubsidie	40
		RMC-VSV	De Willibrord Stichting voor RK/PC	Jaarsubsidie	79
			Gemeente Nieuwegein	Jaarsubsidie	429
			Gemeente Woerden	Jaarsubsidie	680
			Gemeente Zeist	Jaarsubsidie	323
			Nimeto Utrecht	Jaarsubsidie	15
			NUOVO stichting O.V.O. Utrecht	Jaarsubsidie	80
			ROC ASA Utrecht	Jaarsubsidie	104
			ROC Midden Nederland	Jaarsubsidie	1.211
			Stichting Grafisch Lyceum	Jaarsubsidie	36
			Stichting MBO Utrecht	Jaarsubsidie	13
			Stichting Samenwerkingsverband	Jaarsubsidie	1.282
			Stichting Stade	Jaarsubsidie	185
			Wellantcollege	Jaarsubsidie	31
		VVE-PSZ-KOV-Regie	Bibliotheek Utrecht	Eenmalige subsidie	12
			De Willibrord Stichting voor RK/PC	Jaarsubsidie	100
			Faculteit Sociale Wetenschappen	Jaarsubsidie	149
			Hogeschool Utrecht	Jaarsubsidie	72
			Katholieke Scholenstichting Utrecht	Jaarsubsidie	354
			Koko Kinderopvang B.V.	Jaarsubsidie	729
			NUOVO stichting O.V.O. Utrecht	Jaarsubsidie	75
			Peuterspeelzaal De Rode Ballon	Jaarsubsidie	23
			Saartje Kinderopvang B.V.	Jaarsubsidie	22
			Stichting Cumulus Welzijn	Jaarsubsidie	1.556
			Stichting de Bibliotheek Utrecht	Eenmalige subsidie	88
			Stichting Doenja Dienstverlening	Jaarsubsidie	1.974
			Stichting Hogeschool Utrecht	Jaarsubsidie	50

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting Islamitisch Onderwijs	Jaarsubsidie	22
			Stichting Ludens	Jaarsubsidie	97
			Stichting Noor	Jaarsubsidie	135
			Stichting Openbaar Primair	Jaarsubsidie	379
			Stichting Overvecht Zuid voor het	Jaarsubsidie	36
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	1.564
			Stichting Protestant Christelijk	Jaarsubsidie	893
			Stichting Samenwerkingsverband	Jaarsubsidie	185
			Stichting SodaProducties	Jaarsubsidie	80
			Stichting Spelenderwijs Utrecht	Jaarsubsidie	4.196
		Veilige school	Katholieke Scholenstichting Utrecht	Eenmalige subsidie	65
			Shri Krishna School	Eenmalige subsidie	6
			Stichting Nederlands Instituut voor	Eenmalige subsidie	6
			Stichting Openbaar Primair	Eenmalige subsidie	80
			Stichting Overvecht Zuid voor het	Eenmalige subsidie	10
			Stichting Protestant Christelijk	Eenmalige subsidie	39
			Stichting R.K. Basisscholen	Eenmalige subsidie	6
			Stichting voor Freinet-Onderwijs in	Eenmalige subsidie	6
		Schakelklassen	Katholieke Scholenstichting Utrecht	Eenmalige subsidie	238
			Stichting Islamitisch Onderwijs	Eenmalige subsidie	16
			Stichting Noor	Eenmalige subsidie	22
			Stichting Openbaar Primair	Eenmalige subsidie	244
			Stichting Overvecht Zuid voor het	Eenmalige subsidie	16
			Stichting Protestant Christelijk	Eenmalige subsidie	869
		Integratie in het onderwijs	OBS Klimroos	Jaarsubsidie	2
			Stichting Alleato (Centrum voor	Jaarsubsidie	-1
			Stichting Openbaar Primair	Jaarsubsidie	2
			Stichting Protestant Christelijk	Jaarsubsidie	60
			Stichting Vredeseducatie	Jaarsubsidie	40
		School en sport	De Willibrord Stichting voor RK/PC	Eenmalige subsidie	16
			NUOVO stichting O.V.O. Utrecht	Eenmalige subsidie	15
			Stichting Samenwerkingsverband	Eenmalige subsidie	2
			Wellantcollege	Eenmalige subsidie	2
		P 2.1.1 Ontwikkeling talenten			**42.013**
	Totaal programma Onderwijs				**42.013**
Openbare ruimte en groen	**P 1.1.1 Achterstallig onderhoud**	Onderhoud monumentale bomen	Katholieke Scholenstichting Utrecht	Eenmalige subsidie	20
		P 1.1.1 Achterstallig onderhoud			**20**
	P 2.1.2 Onderhouden van het groen	Stadslandbouw	Jutstra	Eenmalige subsidie	2
			Mevrouw I.R.L.E. de Haan	Eenmalige subsidie	11
			Mevrouw M.M. de Goeij	Eenmalige subsidie	3
			R.A. Jongerius	Eenmalige subsidie	10
			Stichting de Vechtclub	Eenmalige subsidie	12
			Stichting De Wending	Eenmalige subsidie	45
			Stichting Historische Moestuinen	Eenmalige subsidie	15
			Stichting Mo' Move	Eenmalige subsidie	20

Bedragen * 1.000 euro

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
		Groene daken en verticaal groen	Boer	Eenmalige subsidie	2
			Bourdrez	Eenmalige subsidie	1
			Figee	Eenmalige subsidie	2
			Ham	Eenmalige subsidie	1
			J.J. de Jager	Eenmalige subsidie	1
			L.M. van Es	Eenmalige subsidie	1
			Laarschot	Eenmalige subsidie	1
			P. Zurburg	Eenmalige subsidie	1
			P.L.M. Hustinx	Eenmalige subsidie	1
			S. Vermeer	Eenmalige subsidie	1
			Vereniging Energie Utrecht	Eenmalige subsidie	5
			Wormgoor	Eenmalige subsidie	1
			Zeeuw	Eenmalige subsidie	1
			C.B. van der Lande	Eenmalige subsidie	1
			F.H. Bouhuisen	Eenmalige subsidie	1
			Grahlmann	Eenmalige subsidie	1
			Horst	Eenmalige subsidie	1
			Laan	Eenmalige subsidie	1
			Manders	Eenmalige subsidie	2
			Rhijn	Eenmalige subsidie	1
		Volgelopvang, dierenweides	St.Dierenweide Haarzuilens	Jaarsubsidie	2
			Stichting Dierenweide De Meern	Jaarsubsidie	3
			Stichting Dierenweide Vleuten	Jaarsubsidie	3
			Stichting Vogelopvang Utrecht	Jaarsubsidie	68
		P 2.1.2 Onderhouden van het groen			**221**
	P 2.2.3 Groen en recreatie om de stad	Bovenstedelijke programmering	Recreatieschap Stichtse Groenlanden	Jaarsubsidie	933
			Plassenschap Loosdrecht	Jaarsubsidie	161
		P 2.2.3 Groen en recreatie om de stad			**1.094**
	Totaal programma Openbare ruimte en groen				**1.335**
Sport	**P 1.1.1 Basisvoorzieningen**	Basisvoorzieningen	D.E.S.T.O. Christelijke Omni	Jaarsubsidie	1
			De Voornruiters	Jaarsubsidie	2
			Domstad Tennisclub	Jaarsubsidie	1
			Krachtsportvereniging Olympia	Jaarsubsidie	4
			Lawn Tennis Club "Vleuten-De Meern"	Jaarsubsidie	1
			M.H.C. Fletiomare	Jaarsubsidie	1
			Omni Vereniging Zwaluwen	Jaarsubsidie	2
			S.V.Kampong	Jaarsubsidie	1
			Sports & Businesscampus	Jaarsubsidie	200
			Sportvereniging "Sporting '70"	Jaarsubsidie	1
			Sportvereniging Nieuw Utrecht	Jaarsubsidie	1
			Stichting De Driewerf	Jaarsubsidie	1
			Stichting De Noordpunt	Jaarsubsidie	1
			Stichting Exploitatie Sportaccommed	Jaarsubsidie	1
			Stichting Rijnvliet	Jaarsubsidie	2
			Stichting Skatepark Utrecht	Jaarsubsidie	11

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting tot Behoud en Exploitatie	Jaarsubsidie	18
			Tennisvereniging ULTC-Iduna	Jaarsubsidie	1
			USV Hercules	Jaarsubsidie	3
			Vereniging Ladyfit	Jaarsubsidie	60
			Vereniging Tennisvereniging At Risk	Jaarsubsidie	1
			VV De Meern	Jaarsubsidie	2
		P 1.1.1 Basisvoorzieningen			**316**
	P 1.3.1 Renoveren velden	Tuinen en parken	Algemeen Verbond van Volkstuinders	Jaarsubsidie	114
		P 1.3.1 Renoveren velden			**114**
	P 2.1.1 Stimuleren en ondersteunen vernieuwende concepten	Sportstimulering	A. Barberio h/o Judoclub A. Barberi	Jaarsubsidie	2
			ABU	Jaarsubsidie	2
			American Footballclub Utrecht	Jaarsubsidie	1
			Atletiek Vereniging Phoenix	Jaarsubsidie	3
			Attila Gymnastiekverenig.	Jaarsubsidie	2
			Attila Tennis	Jaarsubsidie	1
			Badmintonclub Castellum	Jaarsubsidie	1
			BC Utrecht basketbal	Jaarsubsidie	1
			Boardsportvereniging Spin Utrecht	Jaarsubsidie	2
			Bridge Club Oog in Al	Jaarsubsidie	1
			Bridgeclub Star	Jaarsubsidie	1
			Bridgeclub Wilhelminapark	Jaarsubsidie	1
			C.G.V. Fraternitas	Jaarsubsidie	5
			Casca Dura Capoeira Company V.O.F.	Jaarsubsidie	2
			D.E.S.T.O. Christelijke Omni	Jaarsubsidie	8
			D.S.V. Catharijne '83	Jaarsubsidie	1
			De Voornruiters	Jaarsubsidie	2
			Domstad Dodgers	Jaarsubsidie	1
			Domstad Tennisclub	Jaarsubsidie	3
			Dos Holland Stichtse Boys	Jaarsubsidie	3
			Fiducia Korfbalvereniging	Jaarsubsidie	1
			Gymnastiek- en sportvereniging	Jaarsubsidie	2
			Gymnastiekver. "Sport Vereent"	Jaarsubsidie	2
			H.M.S. Afdeling Voetbal	Jaarsubsidie	2
			Handbalvereniging HV Leidsche Rijn	Jaarsubsidie	2
			Hellas Utrecht	Jaarsubsidie	26
			Honk- & Softbalvereniging UVV	Jaarsubsidie	2
			Hoogravense Korfbal Club	Jaarsubsidie	1
			Iduna Badmintonvereniging	Jaarsubsidie	1
			Judovereniging Mackaay	Jaarsubsidie	1
			Kampong Hockey S.V.	Jaarsubsidie	16
			Kampong Squash Sportvereniging	Jaarsubsidie	1
			Kampong Voetbalvereniging	Jaarsubsidie	9
			Katholieke Sportvereniging P.V.C.	Jaarsubsidie	3
			KVM Kunstrijschaatsvereniging	Jaarsubsidie	1
			Lawn Tennis Club "Vleuten-De Meern"	Jaarsubsidie	5

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			LTC Vechtlust	Jaarsubsidie	2
			M.H.C. Fletiomare	Jaarsubsidie	9
			Magreb '90 Voetbalvereniging	Jaarsubsidie	1
			Moira-Domtoren Schaakclub	Jaarsubsidie	1
			Motor Crossvereniging Utrecht	Jaarsubsidie	2
			Odysseus 1991	Jaarsubsidie	4
			Omni Vereniging Zwaluwen	Jaarsubsidie	8
			Oud Zuylen, Schaakclub	Jaarsubsidie	1
			P. van Veelen h/o Pm-Dance	Jaarsubsidie	6
			Pallos Schermvereniging	Jaarsubsidie	1
			Penningmeester Dvs-Kot Misi	Jaarsubsidie	1
			Rhijnauwen, Tennisvereniging	Jaarsubsidie	3
			Rijnsweerd Tennisvereniging	Jaarsubsidie	2
			Rijwieltoerclub De Domstad	Jaarsubsidie	1
			Rivierwijkers Voetbalvereniging	Jaarsubsidie	1
			Roeivereeniging "Triton"	Jaarsubsidie	8
			S.Sfoffer h/o Reflex Body &	Jaarsubsidie	1
			S.V. Eminent Boys	Jaarsubsidie	1
			S.V. P.V.D.V.	Jaarsubsidie	2
			Scheidsrechters Vereniging District	Jaarsubsidie	1
			Si-jak Koreaanse Krijgskunst St.	Jaarsubsidie	1
			Spel-Ontspanning-Beweging-'87	Jaarsubsidie	1
			Spoorweg Tennisvereniging "Utrecht"	Jaarsubsidie	1
			Sport Vereniging Eendracht	Jaarsubsidie	1
			Sportclub "Hart Vooruit"	Jaarsubsidie	2
			Sportclub Utrecht Turkiyemspor	Jaarsubsidie	2
			Sportvereniging "Sporting '70"	Jaarsubsidie	6
			Sportvereniging D.V.S.U.	Jaarsubsidie	6
			Sportvereniging Faja Lobi KDS	Jaarsubsidie	1
			Sportvereniging Ouderijn	Jaarsubsidie	1
			Sportvereniging V.S.C.	Jaarsubsidie	4
			Stichting Anton Huiskes	Jaarsubsidie	3
			Stichting Ariane de Ranitz	Jaarsubsidie	3
			Stichting Basketball Academy	Jaarsubsidie	2
			Stichting Blauwe Vogel 74	Jaarsubsidie	4
			Stichting Image	Jaarsubsidie	3
			Stichting Japanse en Koreaanse	Jaarsubsidie	3
			Stichting Karate030	Jaarsubsidie	1
			Stichting Lucht door Water	Jaarsubsidie	2
			Stichting Move & More	Jaarsubsidie	1
			Stichting UtrechTrent	Jaarsubsidie	7
			Stichting Utrechtse Sportstichting	Jaarsubsidie	3
			Stichting Vrouwentriathlon	Jaarsubsidie	2
			Studance	Jaarsubsidie	2
			Studenten Basketball Utrecht (SBU)	Jaarsubsidie	1

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Studententurnvereniging U-turn	Jaarsubsidie	1
			SV Domstad - Majella	Jaarsubsidie	1
			SV Kampong Tennis	Jaarsubsidie	2
			SV Kampong, Afd Cricket	Jaarsubsidie	1
			T.C. De Uithof	Jaarsubsidie	5
			Tennisvereniging PVC	Jaarsubsidie	1
			Tennisvereniging ULTC-Iduna	Jaarsubsidie	5
			U.K.V. De Halter	Jaarsubsidie	1
			U.S.S.V. Softijs	Jaarsubsidie	1
			U.V.S. Protos	Jaarsubsidie	2
			UFC Utrecht	Jaarsubsidie	1
			UKV SYNERGO	Jaarsubsidie	2
			USV Hercules	Jaarsubsidie	13
			U-Track Atletiekvereniging	Jaarsubsidie	2
			Utrecht - IJsgein Schaatsvereniging	Jaarsubsidie	3
			Utrecht Disaster	Jaarsubsidie	3
			Utrecht Volleybalvereniging	Jaarsubsidie	5
			Utrechtse Basketballvereniging	Jaarsubsidie	1
			Utrechtse Gymnastiek-Turnvereniging	Jaarsubsidie	2
			Utrechtse Reddingsbrigade	Jaarsubsidie	1
			Utrechtse Roeivereniging "Viking"	Jaarsubsidie	2
			Utrechtse Sportvereniging Elinkwijk	Jaarsubsidie	4
			Utrechtse Studenten	Jaarsubsidie	1
			Utrechtse Studenten Alpen Club	Jaarsubsidie	2
			Utrechtse Studenten Basketball	Jaarsubsidie	1
			Utrechtse Studenten Hockey Club	Jaarsubsidie	5
			Utrechtse Studentenzeilvereniging	Jaarsubsidie	4
			Utrechtse Voetbalvereniging	Jaarsubsidie	2
			Utrechtse Wieler Vereniging	Jaarsubsidie	4
			Utrechtse Zwemclub-Star-Combinatie	Jaarsubsidie	3
			UVV - Tennis Vereniging	Jaarsubsidie	2
			V.V. Sterrenwijk	Jaarsubsidie	1
			V.V.J. Voetbalvereniging	Jaarsubsidie	2
			Vereniging Scorpions Wheelchair	Jaarsubsidie	1
			Vereniging "De Utrechtse Kegelbond"	Jaarsubsidie	1
			Vereniging "Studenten Badminton	Jaarsubsidie	1
			Vereniging Bossaball Utrecht	Jaarsubsidie	4
			Vereniging Bridgeclub Het Lint	Jaarsubsidie	1
			Vereniging Door Wilskracht	Jaarsubsidie	1
			Vereniging Gym & Move	Jaarsubsidie	1
			Vereniging Ladyfit	Jaarsubsidie	4
			Vereniging Pvcv	Jaarsubsidie	5
			Vereniging Sport Utrecht	Jaarsubsidie	564
			Vereniging Steunfonds Orca	Jaarsubsidie	6
			Vereniging Tennisvereniging At Risk	Jaarsubsidie	3

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Vereniging U.S.R.S.	Jaarsubsidie	1
			Vereniging Utrechtse Kano Club	Jaarsubsidie	1
			Vereniging Utrechtse Rugby Club	Jaarsubsidie	2
			Vereniging UVV-voetbal	Jaarsubsidie	4
			Vereniging voor aangepast zwemmen	Jaarsubsidie	3
			Vereniging Woensdagbridge Vleuten	Jaarsubsidie	1
			Vereninging UBALL	Jaarsubsidie	1
			Verlaan Sport, Erik	Jaarsubsidie	3
			Vleuten / Limes S.V.	Jaarsubsidie	2
			Voetbal Vereniging Hoograven	Jaarsubsidie	2
			Voetbalvereniging DSO/ Ultrajectum	Jaarsubsidie	2
			Voetbalvereniging Kismet	Jaarsubsidie	1
			Volleybalvereniging Van Slag	Jaarsubsidie	3
			Volleybalvereniging Volleer	Jaarsubsidie	1
			VV De Meern	Jaarsubsidie	9
			Vvoo	Jaarsubsidie	1
			Wombats, U.H.S.V. The	Jaarsubsidie	1
			Your Move In Nae Do Kwan V.O.F.	Jaarsubsidie	3
			ZPC WATERVLO	Jaarsubsidie	5
			Zuilense tennisclub	Jaarsubsidie	1
			Zwemlust Den Hommel,Zwem Vereniging	Jaarsubsidie	2
			Zwemvereniging Utrecht	Jaarsubsidie	3
			Afrondingsverschillen		*8*
		P 2.1.1 Stimuleren en ondersteunen vernieuwende concepten			**975**
	P 2.1.2 Grotere sportdeelname jeugd	Sportstimulering jeugd	BodySports B.V.	Jaarsubsidie	25
			Duosport	Jaarsubsidie	25
			Koninklijke Nederlandse Voetbalbond	Jaarsubsidie	15
			Omni Vereniging Zwaluwen	Jaarsubsidie	11
			S. de Cocq h/o Fysiotherapie Marco	Jaarsubsidie	13
			Stichting AxionContinu Groep	Jaarsubsidie	7
			Stichting Cumulus Welzijn	Jaarsubsidie	120
			Stichting De Rading	Jaarsubsidie	15
			Stichting Doenja Dienstverlening	Jaarsubsidie	98
			Stichting Harten voor Sport	Jaarsubsidie	449
			Stichting Jeugdsportfonds Utrecht	Jaarsubsidie	30
			Stichting Jongerenwerk Utrecht	Jaarsubsidie	88
			Stichting Leger des Heils Welzijns-	Jaarsubsidie	15
			Stichting MEE Utrecht, Gooi & Vecht	Jaarsubsidie	13
			Stichting Nieuw Welgelegen	Jaarsubsidie	11
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	158
			Vereniging Sport Utrecht	Jaarsubsidie	50
			Sportpoels	Jaarsubsidie	15
		P 2.1.2 Grotere sportdeelname jeugd			**1.158**
	P 2.1.3 Sportvoorzieningen in de wijk	Sportvoorzieningen in de wijk	Atletiek Vereniging Phoenix	Jaarsubsidie	2
			NUOVO stichting O.V.O. Utrecht	Jaarsubsidie	4

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting Cumulus Welzijn	Jaarsubsidie	5
			Stichting Doenja Dienstverlening	Jaarsubsidie	2
			Stichting Harten voor Sport	Jaarsubsidie	50
			Stichting Image	Jaarsubsidie	10
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	7
			Youth for Christ	Jaarsubsidie	15
		P 2.1.3 Sportvoorzieningen in de wijk			**95**
	P 2.2.1 Sportdeelname met een beperking	Bredere sportdeelname bij functiebeperking	Atletiek Vereniging Phoenix	Jaarsubsidie	2
			Schaatsvereniging Utrecht	Jaarsubsidie	1
			Stichting "ME'KAAR"	Jaarsubsidie	12
			Stichting Cumulus Welzijn	Jaarsubsidie	82
			Stichting de Hoogste Sport	Jaarsubsidie	8
			Stichting Doenja Dienstverlening	Jaarsubsidie	44
			Stichting Harten voor Sport	Jaarsubsidie	6
			Stichting Overvecht Gezond!	Jaarsubsidie	25
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	44
			Stichting Pro Talents (Nederland)	Jaarsubsidie	1
			Utrecht Volleybalvereniging	Jaarsubsidie	2
			Vereniging Ladyfit	Jaarsubsidie	30
			Vereniging Sport Utrecht	Jaarsubsidie	33
		P 2.2.1 Sportdeelname met een beperking			**290**
	P 3.1.1 Topsportvenementen	Topsport	Atletiek Vereniging Phoenix	Eenmalige subsidie	3
			Hellas Utrecht	Eenmalige subsidie	7
			Stichting EYOF 2013 Utrecht	Eenmalige subsidie	106
			Stichting Magma	Eenmalige subsidie	-1
			Stichting UtrechTrent	Eenmalige subsidie	30
			Stichting Vrede van Utrecht	Eenmalige subsidie	25
			Stichting Vrouwenvoetbal Utrecht	Eenmalige subsidie	25
			Stichting Wielerpromotie Midden	Eenmalige subsidie	23
			U.K.V. De Halter	Eenmalige subsidie	13
			Utrechtse Wieler Vereniging	Eenmalige subsidie	2
			Utrechtse Zwemclub-Star-Combinatie	Eenmalige subsidie	10
			Vereniging Sport Utrecht	Jaarsubsidie	177
		P 3.1.1 Topsportvenementen			**420**
	Totaal programma Sport				**3.368**
Stedelijke Ontwikkeling	**P 2.1.2 Ruimtelijke plannen**	Ruimtelijke plannen	Extramarkt J.H.M. van Hout V.O.F.	Eenmalige subsidie	11
			W. Consten h/o Idee Haarmode	Eenmalige subsidie	13
			P.M.J. Reuvers h/o Revenge	Eenmalige subsidie	28
			Stichting Aorta	Jaarsubsidie	70
			Stichtin Rietveldprijs	Jaarsubsidie	40
			Stichting Post Planjer	Jaarsubsidie	4
		P 2.1.2 Ruimtelijke plannen			**166**
	P 2.2.1 Huisvesting bijzondere doelgroepen	Doelgroepen PKVW regeling	Diverse particiculieren	Eenmalige subsidie	65
			Vve van het gebouw De Zilveren	Eenmalige subsidie	5
		VH en BWS regelingen	Vereniging De Utrechtse Bundeling	Jaarsubsidie	90

Bedragen * 1.000 euro

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Diverse pariculiere huiseigenaren	Jaarsubsidie	159
		Doelgroepen Bewonersparticipatie	VIDIUS Studentenunie	Jaarsubsidie	13
		P 2.2.1 Huisvesting bijzondere doelgroepen			**332**
	P 2.1.4 Herinrichting ruimte	Stimulering herstructuring	E. G. B. Boon-van Lith h/o Goodhair	Eenmalige subsidie	23
		Fonds toevoegen woonruimte	Meerding Vastgoed	Eenmalige subsidie	17
			Doremalen	Eenmalige subsidie	10
			Kruijswijk	Eenmalige subsidie	10
			Vereniging "Elck Wat Wils"	Eenmalige subsidie	10
			Jansen	Eenmalige subsidie	14
			Schoots	Eenmalige subsidie	15
			Creutzburg	Eenmalige subsidie	18
			Van Eck Beheer B.V.	Eenmalige subsidie	18
			Leijenaar	Eenmalige subsidie	20
			Berger	Eenmalige subsidie	20
			Montfoort	Eenmalige subsidie	40
			Ulrich	Eenmalige subsidie	40
			MidNed 2 B.V.	Eenmalige subsidie	50
			Hooijdonk	Eenmalige subsidie	54
			Wal	Eenmalige subsidie	70
		Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	Mitros	Eenmalige subsidie	233
		Stimuleringfonds Woningbouwproductie	Ontwikkeling Combinatie	Eenmalige subsidie	119
		P 2.1.4 Herinrichting ruimte			**781**
	P 4.1.1 Monumenten en cultuurhistorische waarden	Monumenten en cultuurhistorische waarden	Open Monumentendag Utrecht	Eenmalige subsidie	34
			Stichting Utrechts Geveltekenfonds	Eenmalige subsidie	1
			Protestantse Gemeenten Utrecht	Eenmalige subsidie	30
			Historisch Vleuten De Meerrn	Eenmalige subsidie	20
			Kerken Kijken Utrecht	Eenmalige subsidie	24
		Kerkenregeling	Diverse kerken	Jaarsubsidie	200
		P 4.1.1 Monumenten en cultuurhistorische waarden			**309**
	Totaal programma Stedelijke ontwikkeling				**1.588**
Veiligheid	**P 1.3.1 Aanpak jeugd en veiligheid**	Pedagogische begeleiding	Stichting Cumulus Welzijn	Jaarsubsidie	52
			Stichting Doenja Dienstverlening	Jaarsubsidie	135
			Stichting Jeugdhulp Stad Utrecht	Jaarsubsidie	859
			Stichting Jongerenwerk Utrecht	Jaarsubsidie	70
			Stichting MEE Utrecht, Gooi & Vecht	Jaarsubsidie	29
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	178
		Jongerenwerk	Stichting Doenja Dienstverlening	Jaarsubsidie	6
			Stichting Jongerenwerk Utrecht	Jaarsubsidie	2.082
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	9
		P 1.3.1 Aanpak jeugd en veiligheid			**3.420**
	P 2.1.1 Voorkomen incidenten	Voorkomen incidenten	Het Nederlandse Rode Kruis	Jaarsubsidie	65
			Stichting Halt Regio Utrecht	Jaarsubsidie	70
			Stichting Slachtofferhulp Nederland	Jaarsubsidie	67
			Utrechtse Reddingsbrigade	Jaarsubsidie	2
		P 2.1.1 Voorkomen incidenten			**204**

Bedragen * 1.000 euro

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
	Totaal programma Veiligheid				**3.624**
Werk en inkomen	**P 1.1.1 Bevorderen economische structuur**	Bevorderen economische structuur	Stichting Medialab Utrecht	Eenmalige subsidie	5
			Stichting Utrechtse Ondernemers	Eenmalige subsidie	45
			Stichting Ondernemersfonds Utrecht	Jaarsubsidie	5.836
			Stichting Leidse Rijn werkt	Eenmalige subsidie	10
			Pop-up Office Coöperatie U.A.	Eenmalige subsidie	33
			Winkeliersvereniging Rokkade	Eenmalige subsidie	6
			Utrechtse Ondernemersdag	Eenmalige subsidie	0
			Utrecht Science Park	Eenmalige subsidie	68
			Universiteit van Utrecht (valorisation)	Eenmalige subsidie	6
			Universiteit van Utrecht (onderz programma specialised Nutrition)	Eenmalige subsidie	1.350
		P 1.1.1 Bevorderen economische structuur			**7.359**
	P 1.2.2 Werkgelegenheidsoffensief	Werkgelegenheidsoffensief	ROC Midden Nederland	Eenmalige subsidie	75
			Stichting Wijkbedrijf Utrecht	Jaarsubsidie	75
			Vereniging JINC	Eenmalig subsidie	90
			A.J.N. Schoen h/o Ovalen Tafel	Eenmalige subsidie	2
			Stichting Champs on stage	Eenmalige subsidie	45
			ROC Midden Nederland	Eenmalige subsidie	300
			Stichting Skillcity Utrecht	Eenmalige subsidie	25
		P 1.2.2 Werkgelegenheidsoffensief			**612**
	P 2.1.1 Re-integratie	Wijkgerichte activiteiten	Kwatmaker werkservicepunt	Eenmalige subsidie	18
			Stichting "ME'KAAR"	Eenmalige subsidie	21
			Stichting Careyn	Jaarsubsidie	21
			Eigen kracht	Eenmalige subsidie	97
			Stichting Utrecht zorg	Eenmalige subsidie	18
			Maatschappelijke begeleiding vluchtelingen	Eenmalige subsidie	80
			Stichting Cumulus Welzijn	Jaarsubsidie	80
			Stichting Doenja Dienstverlening	Eenmalige subsidie	21
			Stichting Doenja Dienstverlening	Jaarsubsidie	74
			Stichting Jongerenwerk Utrecht	Jaarsubsidie	88
			Stichting PORTES	Jaarsubsidie	152
			Stichting Vooruit - Hart voor Zuidoost	Eenmalige subsidie	21
		P 2.1.1 Re-integratie			**691**
	P 2.1.4 Volwasseneneducatie	Volwasseneneducatie	Stichting Taal doet meer	Jaarsubsidie	32
			Volksuniversiteit Utrecht	Jaarsubsidie	213
			Stichting Vormingscentrum Trijn van Leemput	Jaarsubsidie	201
			"Stichting Prago"	Jaarsubsidie	98
		P 2.1.4 Volwasseneneducatie			**544**
	P 3.2.1 Armoedebestrijding	Klientenraad	Stichting Fin. Beheer Klientenraad	Jaarsubsidie	123
		Vrijwilligersinzet	Pax Christi Stiltecentrum	Jaarsubsidie	13
			Het Nederlandse Rode Kruis	Jaarsubsidie	9
			Stichting Vrijwilligerscentrale	Jaarsubsidie	17
		Leergeld en pluspunten	Stichting de Tussenvoorziening	Jaarsubsidie	83
			Stichting Pluspunt	Jaarsubsidie	50

Bedragen * 1.000 euro

Programma	Prestatie doelstelling	Subsidiedoelstelling	Subsidie ontvanger	Eenmalige of jaarsubsidie	Totaal
			Stichting Leergeld Utrecht	Jaarsubsidie	50
		Schuldhulpverlening	Het Nederlandse Rode Kruis	Eenmalige subsidie	5
		P 3.2.1 Armoedebestrijding			**350**
	Totaal programma Werk en inkomen				**9.556**

*Bedragen * 1.000 euro*

Product	Lasten	Baten	Saldo	Bijdrage algemene middelen	Resultaat voor bestemming	Toevoeging Reserves	Onttrekking Reserves	Resultaat na bestemming
Marketing Toerisme	508	508	0	0	0			0
Stadspromotie	1.515	142	1.373	1.346	-27		27	0
Profilering Utrecht	287		287	339	52			52
Evenementen en festivals	0	0	0	0	0			0
Cultuurmarketing -en promotie	0	0	0	0	0			0
Bovengemeentelijke samenwerking	2.128	31	2.098	2.147	49			49
Internationale samenwerking	859	46	814	917	103			103
Bestuursorganen	1.909	456	1.453	1.921	469			469
Volksfeesten	125	0	125	190	65			65
Raadsorganen	3.652	13	3.639	4.159	520			520
Ombudszaken	66	0	66	188	122			122
Burgerjaarverslag	0	0	0	5	5			5
Wijkbureau's	7.018	0	7.018	6.190	-828			-828
Leefbaarheidsbudget	4.315	184	4.131	4.795	664		156	820
Burgerzaken	8.106	6.523	1.583	2.308	725			725
Experiment Bedrijven Investeringszones	150	172	-23	-5	18			18
Het Utrechts Archief	2.981	0	2.981	3.101	119			119
DBG-KlantContactCentrum	2.379	16	2.364	2.362	-2			-2
Publieksdienstverlening	764	0	764	901	137			137
Bewoners en Bestuur	**36.764**	**8.091**	**28.673**	**30.865**	**2.192**	**0**	**183**	**2.375**
Bedrijfsmiddelen REO	-3.104	4.494	-7.599	-9.141	-1.542			-1.542
Bedrijfsmiddelen Stadsontwikkeling	737	0	737	737	0			0
Strategie	1.198	0	1.198	1.234	36			36
Beleidsontwikkeling Grondzaken	195	0	195	195	0			0
Stedenbouw	42	0	42	41	0			0
Gebiedsontwikkeling JZ	1.384	317	1.067	1.068	1			1
Conversies en bestemmingswijzigingen	5.164	12.123	-6.959	-1.480	5.479			5.479
Uitgiftes	4.089	11.378	-7.289	0	7.289			7.289
Erfpachtbeheer	5.297	10.467	-5.170	-5.206	-36			-36
Gebiedsmanagement	6.011	2.260	3.751	2.925	-826		828	2
Stedenbouw en planologie	392	0	392	476	84			84
Grondexploitaties	23.127	30.572	-7.446	2.555	10.001	6.400	3.566	7.167
ISV en DSM	2.338	10.493	-8.154	7.334	15.488		938	16.426
Faciliteren productie in wijk en stad	376	64	312	2.380	2.068		5.163	7.231
Wonen	5.520	1.693	3.827	772	-3.055			-3.055
Krachtwijken	9.547	2.874	6.673	3.931	-2.741		2.038	-704
Beh. en gebr. Mon. en Cultuurhist. waard	3.642	1.083	2.558	3.111	553	810	43	-213
Vergunningen	7.690	10.360	-2.670	-5.469	-2.799			-2.799
Bouw- en woningtoezicht	3.210	728	2.482	3.231	749		330	1.079
Woningbouwprojecten	-8.384	28.121	-36.505	-2.215	34.290			34.290
Commercieel Vastgoed	-14.406	11.168	-25.573	-15.934	9.639			9.639
Infrastructuur	16.460	34	16.426	25.662	9.236			9.236
Parken en Plas	11.877	2.842	9.035	10.822	1.787			1.787
Leidsche Rijn Centrum	16.803	71.641	-54.838	-697	54.141			54.141
Overige projecten	23.445	2.231	21.214	68.327	47.113	35.766	4.439	15.786
Onderhanden werk	63.193		63.193	-59.143	-122.336			-122.336
POS onderhanden werk		44.514	-44.514	-40.879	3.635			3.635
Werkg en ec potentie	12.648	2.496	10.152	17.856	7.704	13.390	196	-5.490
Leefbaarheid en veiligheid	65.726	16.130	49.596	43.173	-6.423		1.049	-5.374
Bereikbaarheid	1.475	604	871	-3.900	-4.771			-4.771
Stadskantoor incidenteel	875	676	199	2.338	2.139		1.609	3.748
Stedelijke ontwikkeling	**266.566**	**279.363**	**-12.797**	**54.105**	**66.902**	**56.366**	**20.199**	**30.735**
Klimaat en energie	5.098	215	4.883	6.833	1.950			1.950
Lucht, geluid en externe veiligheid	890	101	788	788	0			0
Bodemverontreiniging	2.133	931	1.202	621	-581			-581
Duurzaamheid	**8.121**	**1.247**	**6.873**	**8.243**	**1.369**			**1.369**

Product	Lasten	Baten	Saldo	Bijdrage algemene middelen	Resultaat voor bestemming	Toevoeging Reserves	Onttrekking Reserves	Resultaat na bestemming
Stimuleren gebruik fiets	18.380	5.019	13.362	5.135	-8.227	4.000	8.405	-3.822
Wijkverkeersplannen	1.283		1.283	192	-1.091		1.091	0
Progr.man. bereikbaarheid & luchtkwalit.	1.407	1.679	-272	26	297		970	1.267
Stimuleren gebruik OV	34.676	34.099	577	9.042	8.465	9.000	535	0
Overige kosten bereikbaarheid	-2.385	70	-2.455	-4.334	-1.879			-1.879
Verkeers-, vervoer- en parkeerbeleid	2.758	403	2.355	2.457	103			103
Aanpak knelpunten autoverkeer op hfdweg.	13.674	1.268	12.407	13.789	1.382	2.000	4.800	4.182
Realiseren P+R-Voorzieningen	7.534	9.664	-2.129	-39.934	-37.805	1.900	46.399	6.694
Ov. Maatregelen Luchtkwal./goederenverv.	3.119	1.411	1.707	-5.800	-7.507		7.507	0
Exploitatie Parkeervoorzieningen	13.631	24.628	-10.997	-8.830	2.168		347	2.515
Stallingsvoorzieningen	3.452	307	3.145	1.846	-1.300			-1.300
Bereikbaarheid	**97.529**	**78.546**	**18.983**	**-26.411**	**-45.394**	**16.900**	**70.055**	**7.760**
Dienstverlening Heel en Veilig	-5.342	-507	-4.835	-2.430	2.405			2.405
Stedelijk beheer openbare ruimte	40.890	4.666	36.224	47.421	11.197	4.000		7.197
Stedelijk beheer ruimtelijke voorz.en	2.008	941	1.067	933	-134			-134
Rioolrechten	972	36.881	-35.908	-34.468	1.440			1.440
Stedelijk Beheer Riolen & rioolgemalen	28.821	398	28.423	27.111	-1.312	1.000	2.335	23
Dagelijks Onderhoud Straatreiniging	15.022	60	14.961	15.477	516		-70	446
Dag. Onderh. Openb. Ruimte(excl straatr)	13.676	205	13.470	13.214	-257			-257
NMC	4.206	211	3.995	4.256	261			261
Behandeling Vergunn.aanvr. Openb Ruimte	3	3	0	0	0			0
Expl. Verhuur Openb. Grond en Reclamevz	-1	-1	0	0	0			0
Behandeling Vergunn. aavr. Openb Ruimte	904	1.025	-121	86	207	83		124
Expl. Verhuur Openb. Grond en Reclamevz	97	2.993	-2.896	-2.888	8			8
Toezicht en Handhaving	-322	76	-397	-21	377			377
Wijkgroen	1.132	0	1.132	1.131	0			0
Groenstructuurplan	3.569	1.171	2.398	2.379	-19			-19
Groen en recreatie om de stad	1.215	0	1.215	1.237	22			22
Stadsnatuur	308	0	308	309	1			1
Inzamelen en afvoeren van afval	4.117	34.815	-30.698	-30.148	550			550
Huishoudelijke afvalinzameling	21.586	3.132	18.454	22.427	3.974	408		3.566
Overh.taken(excl HHafv)+facil inzameling	57	90	-33	166	199			199
Bedrijfsafval inzameling	3.376	4.146	-770	-597	173			173
Marktdienst	480	542	-62	-45	17			17
Havendienst	1.082	656	426	533	107		2	109
Openbare ruimte en groen	**137.856**	**91.503**	**46.353**	**66.084**	**19.731**	**5.491**	**2.267**	**16.507**
Economisch vestigingsklimaat	2.584	138	2.446	791	-1.655		3.897	2.242
Werkgelegenheidsoffensief	726	0	726	958	232			232
Versterken economische structuur	7.532	0	7.532	6.672	-860			-860
Reïntegratie	23.086	15.791	7.295	6.233	-1.061		1.028	-33
Sociale Werkvoorziening	27.072	24.640	2.432	2.337	-94			-94
Inburgering	2.926	3.516	-590	248	839		250	1.089
Volwasseneneducatie	2.437	1.164	1.273	1.270	-3			-3
Verstrekken bijstandsuitkering	145.775	139.686	6.089	13.550	7.461			7.461
Minimabeleid	17.760	602	17.157	16.446	-711		138	-573
Werk en Inkomen	**229.897**	**185.538**	**44.359**	**48.507**	**4.148**		**5.313**	**9.461**
Voorziening Huisvestingcalamiteiten	397	0	397	702	305			305
Onderwijshuisvesting	32.816	2.020	30.796	37.266	6.470	8.279	5.043	3.234
Leerlingenvervoer	3.883	0	3.883	3.488	-395			-395
VVE - PSZ - KOV - Regie	15.739	11.708	4.031	4.829	799		2	800
Leerlingenzorg	3.617	654	2.963	3.410	447			447
VSV/RMC	6.969	1.513	5.456	5.879	423			423
Veilige school	537	0	537	676	139			139
Integratie in het onderwijs	255	0	255	291	36			36
Na- en buitenschoolse activiteiten	3.902	3.351	551	582	32		88	120
School en sport	898	51	847	928	81			81
Schakelklassen	1.465	1.400	65	75	10			10
Toezicht Openbaar onderwijs	65	0	65	114	50			50
Cultuureducatie	3.399	151	3.249	3.458	209			209

Product	Lasten	Baten	Saldo	Bijdrage algemene middelen	Resultaat voor bestemming	Toevoeging Reserves	Onttrekking Reserves	Resultaat na bestemming
Openbaar bibliotheekwerk	0	0	0	0	0			0
Bibliotheek Utrecht	13.189	0	13.189	14.994	1.805	1.785		20
Onderwijs	**87.132**	**20.847**	**66.285**	**76.693**	**10.409**	**10.064**	**5.133**	**5.478**
Accommodaties maatsch. activiteiten	8.876	86	8.790	9.307	517		13	530
Facil bewonersintiatieven	4.915	0	4.915	4.807	-108			-108
Vrijwilligerswerk	1.018	0	1.018	1.065	47			47
Onderst. mantelzorg en vrijwill. inzet	809	0	809	840	31			31
Informatie,advies,cliëntenondersteuning	8.263	-4	8.267	9.259	992			992
Bevord. particip. mensen met beperking	4.467	0	4.467	4.723	256			256
Maatschappelijke opvang	20.174	274	19.900	19.874	-26	11	300	263
Asielzoekers/Vluchtelingen	1.962	127	1.835	1.556	-279			-279
Individuele WMO-verstrekkingen	32.007	4.682	27.325	32.932	5.608		460	6.068
Tolerantie	566	0	566	736	170			170
Toegankelijkheid gebouwen	77	0	77	129	52			52
Speelruimte	3.532	0	3.532	4.006	474			474
Ontwikkeling en Arbeid	1.947	0	1.947	2.219	272			272
Jeugd en Vrije Tijd	3.881	35	3.846	3.736	-110			-110
Jeugd en Zorg	7.015	50	6.965	8.187	1.222			1.222
Jeugd en Veiligheid	418	0	418	409	-9			-9
Alle Utrechters	17.020	4.672	12.348	11.446	-902		948	46
Kwetsbare Utrechters	3.635	190	3.445	3.165	-281			-281
Zeer kwetsbare Utrechters	7.943	1.462	6.481	6.735	254		83	337
Welzijn, Jeugd en volksgezondheid	**128.527**	**11.575**	**116.952**	**125.132**	**8.180**	**11**	**1.804**	**9.973**
Aanpak nazorg meerderjarige ex-delin	1.058	0	1.058	1.048	-10			-10
Aanpak woning en auto inbraak	599	31	568	620	52			52
Aanpak geweld	290	31	258	287	28			28
Veilig ondernemen	254	254	0	0	0			0
Aanpak keurmerk veiligheid BCD	177	0	177	177	0			0
Aanpak EOG	313	0	313	225	-88			-88
Thor Veiligheid	1.264	63	1.201	731	-470			-470
Aanpak wijkveiligheid BCD	1.564	14	1.550	1.978	428			428
THOR Wijkveiligheid	1.501	0	1.501	1.747	246			246
Jeugd en Veiligheid	987	0	987	1.015	28			28
Jeugd en Veiligheid BCD	3.387	22	3.365	3.443	78			78
THOR Jongerenoverlas	1.501	0	1.501	1.747	246			246
Bestuurlijke aanpak en maatregelen	1.018	49	969	944	-25			-25
Voork. calamit, crisis en verstor. openb	2.663	36	2.626	2.744	117			117
Nietkernt. Politie vergunning + handh	922	265	658	229	-428			-428
THOR Evenementen	300	0	300	349	49			49
Bestrijden incidenten	27.664	55	27.610	27.745	136			136
Veiligheid	**45.463**	**819**	**44.644**	**45.030**	**386**	**0**	**0**	**386**
Productie en Programmering	31.348	201	31.146	30.241	-905	1.274	2.189	10
Participatie Cultuur	6.854	923	5.931	5.250	-681			-681
Internationalisering cultuur	2.845	0	2.845	2.865	20			20
Uitvoeringen Muziekcentrum Vredenburg	8.419	3.557	4.862	6.872	2.010	1.942	46	114
Cultuur	**49.466**	**4.681**	**44.785**	**45.228**	**444**	**3.216**	**2.235**	**-537**
Accomodaties beleid en ontwikkeling	592	75	518	522	4		34	38
Zwembaden	9.197	3.311	5.886	5.848	-38	41	104	25
Buitenaccommodaties	8.375	8.949	-574	7.350	7.924	1.034	1.086	7.976
Binnenaccommodaties	10.321	3.302	7.019	7.844	825		204	1.029
Vernieuwende initiatieven	957	0	957	957	0			0
Grotere sportdeelname kinderen	1.747	0	1.747	1.654	-93		144	51
Goed gebruik sportvoorz id wijk/buurt	15	3	12	20	7			7
Breder sportaanbod bij functiebeperking.	302	0	302	75	-227			-227
Topsportevenementen	2.205	224	1.981	1.402	-580			-580
Sport	**33.712**	**15.863**	**17.849**	**25.672**	**7.823**	**1.074**	**1.572**	**8.320**
Vastgoedbeheer	12.826	17.755	-4.929	-6.857	-1.928		1.449	-479
Vastgoedbeheer/Nieuw- en verbouwproj.	0	739	-739		739		0	739

Product	Lasten	Baten	Saldo	Bijdrage algemene middelen	Resultaat voor bestemming	Toevoeging Reserves	Onttrekking Reserves	Resultaat na bestemming
Vastgoedadvies en overige dienstverl.	35	0	35	0	-35		350	315
Vastgoedbeheer DMO	939	0	939	-2.476	-3.415	2.366	1.837	-3.944
Voldoende MFA's	742	887	-145	-84	62		162	224
Facilitair beheer MFA's	1.754	1.166	588	588	0			0
Vastgoed	**16.296**	**20.546**	**-4.251**	**-8.828**	**-4.578**	**2.366**	**3.798**	**-3.146**
Onroerende-zaakbelastingen	5.950	81.495	-75.545	-74.431	1.114			1.114
Precario-/Toeristen-/Hondenbelasting	361	2.457	-2.096	-2.428	-332			-332
Gemeentefondsuitkering	54	438.780	-438.726	-436.828	1.898			1.898
Aandelen en concessies	495	2.862	-2.367	-3.000	-633			-633
Financiering	28.201	51.191	-22.990	-22.372	618	3.500	160	-2.722
Stelposten	729	1.114	-385	-60.090	-59.705	26.878	81.817	-4.766
SP Onvoorzien	0	0	0	159	159			159
Frictiefonds Leidsche Rijn	0	0	0	-884	-884			-884
Algemene middelen	**35.790**	**577.898**	**-542.108**	**-599.873**	**-57.765**	**30.378**	**81.977**	**-6.166**
Kostenplaatsen Vergunn.,Toezicht, Handh.	48	-51	99	0	-99		99	0
Kostenplaatsen Utr. Vastgoed Organisatie	242	242	0	0	0			0
Kostenplaatsen Werk en Inkomen	2.977	1.872	1.105	0	-1.105		1.105	0
Kostenplaatsen BGZ	3.068	3.068	0	0	0			0
Kostenplaatsen GGGD	1.495	1.280	215	0	-215		215	0
Kostenplaatsen Ruimtel.en Econ. Ontwikk.	2	2	0	0	0			0
Kostenplaatsen Projectbur. Leidsche Rijn	15	15	0	0	0			0
Kostenplaatsen Proj.org. Stationsgebied	327	0	327	0	-327		327	0
Kostenplaatsen Mobiliteit en Milieu	192	192	0	0	0			0
Kostenplaatsen Maatschapp. Ontwikkeling	238	238	0	0	0			0
Kostenplaatsen Veiligheid	257	257	0	0	0			0
Kostenplaatsen Wijken	55	55	0	0	0			0
Kostenplaatsen BCS	18.707	2.083	16.624	17.722	1.098	860	1.648	1.886
Kostenplaatsen Interne Bedrijven	87.645	1.738	85.907	91.832	5.926		304	6.230
Algemene Ondersteuning	**115.267**	**10.991**	**104.276**	**109.554**	**5.278**	**860**	**3.698**	**8.116**
Totaal productenrealisatie 2013	**1.288.385**	**1.307.508**	**-19.123**	**0**	**19.123**	**126.726**	**198.234**	**90.630**
Bedragen zijn in duizenden euro's								

Burgemeester en Wethouders

Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 00 00 **Fax** 030 - 286 12 24
www.utrecht.nl

Aan de leden van de gemeenteraad

NNN

Behandeld door	Judith de Vor	**Datum**	20 mei 2014
Doorkiesnummer	030 286 1232	**Ons kenmerk**	14.040354
E-mail	j.de.vor@utrecht.nl	**Onderwerp**	Reactie op het controlerapport externe accountant
Bijlage(n)	Geen		
Uw kenmerk		**Verzonden**	
Uw brief van		Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte leden van de raad,

Zoals gebruikelijk heeft u van de externe accountant (Deloitte) het controlerapport over de jaarrekeningcontrole 2013 ontvangen. De accountant geeft een goedkeurende verklaring af voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Wij constateren dat het proces van totstandkoming van de jaarrekening goed is verlopen, dat het financieel-administratief beheer ruimschoots en steeds beter voldoet aan de daaraan te stellen eisen en dat er sprake is van goed financieel beleid. Die opgaande lijn zetten we de komende jaren uiteraard voort.

Voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole heeft de accountant in de zomerperiode de interim-controle uitgevoerd. Deze tussentijdse controle was vooral gericht op het beoordelen en toetsen van de administratieve organisatie en interne controle van de financiële bedrijfsprocessen. De accountant heeft dit gedaan om vast te kunnen stellen of de organisatie voldoende basis biedt voor de betrouwbaarheid van de financiële gegevens zoals die in de jaarrekening 2013 zijn opgenomen. Bij deze interim-controle heeft Deloitte in oktober 2013 een boardletter afgegeven. Bij de controle van de jaarrekening heeft Deloitte onder andere beoordeeld hoe wij de opmerkingen en aanbevelingen uit de boardletter hebben verwerkt. Hieronder gaan wij kort in op de bevindingen van de accountant.

Bevindingen

Algemeen

Na de reorganisatie waarin de visie op de gemeentelijke organisatie Via B en de visie op control een belangrijke plek hebben, zijn we in 2013 voortvarend aan het werk gegaan om volgens de nieuwe visie te werken. Dit heeft geleid tot verbeteringen, waardoor het mogelijk is om de doorlooptijd van de controle aanzienlijk te versnellen. Mede door wisselingen binnen het controleteam van de accountant en meer diepgang op bepaalde onderdelen van de jaarrekening is deze versnelling niet gerealiseerd. Wij gaan met de accountant in gesprek om te bezien wat er in het proces verbeterd kan worden zodat volgend jaar de versnelling van de controle wel gerealiseerd kan worden. Daarnaast werken wij in 2014 verder aan meer verbeteringen, onder andere aan het gebruik van een centraal inkoopsysteem waarmee we de inkoop verder kunnen professionaliseren en de administratie van verplichtingen kunnen verbeteren.

Grondexploitaties

De economische ontwikkelingen zijn steeds van invloed op de resultaten van de grondexploitaties. De ontwikkelingen volgen wij nauwkeurig, en jaarlijks vertalen we deze naar de verwachte uitkomsten van de meerjarengrondexploitaties. De geprognosticeerde eindstanden zijn onderdeel van de jaarrekening. Afgelopen jaar hebben we bij de Tweede Bestuursrapportage de peilstok grondexploitaties geïntroduceerd. Met dit instrument rapporteren wij tussentijds over de stand van zaken met betrekking

tot de grondexploitaties. Dit doen we door het opnemen van de 6 P's (prijs, programma, productie, planning, parameters, projectrisico's). Met uw raad hebben we afgesproken dat we de peilstok nog verder zullen ontwikkelen, waarbij we ook meerjarig inzicht willen bieden in de ontwikkeling van de grondexploitaties. In de afzonderlijke meerjarennota's die gelijktijdig met de voorjaarnota worden aangeboden, zijn ook een aantal verbeteringen doorgevoerd. Er is meer informatie opgenomen ten aanzien van scenario's en risico's waarbij tegelijkertijd ook meer inzicht wordt gegeven over de afzonderlijke projecten binnen de grondexploitaties.

Risicomanagement
We zijn content dat de accountant zijn waardering uitspreekt voor de in gang gezette versterking van het risicomanagement. De aanbevelingen van de accountant op dit punt betrekken we bij de actualisatie van de nota weerstandsvermogen en risicomanagement.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen is bij Voorjaarsnota weer op 1 gebracht.

Garantstellingen
De accountant geeft in het controlerapport aan dat de afgegeven garantstellingen en de hiermee samenhangende niet uit de balans blijkende verplichtingen adequaat zijn toegelicht in de jaarrekening. Wel onderschrijven zij het belang om de registratie en controle op de garantstellingen uit te breiden en aan te scherpen. In het kader Geldverstrekkingen, dat in het voorjaar door uw raad is vastgesteld, is aangegeven dat meer sprake zal zijn van centrale regie en aansturing. Deze wijzingen zullen wij verder in 2014 implementeren.

Speerpunten van de raad
In de boardletter bij de interim-controle zijn enkele speerpunten van uw raad opgenomen. Hieronder gaan wij kort in op deze speerpunten.

Peilstok grondexploitaties
De accountant geeft in het controlerapport weer wat de bevindingen zijn met betrekking tot de peilstok grondexploitaties zoals die voor het eerst is opgenomen in de Tweede Bestuursrapportage 2013. De accountant constateert dat de onderdelen in de peilstok passend zijn voor transparante informatie naar de raad en dat de gevoeligheidsanalyses in lijn liggen met wat bij de jaarrekeningcontrole is vastgesteld.
Zoals hierboven reeds aangegeven bij de het onderdeel Grondexploitaties zullen wij bij de Tweede Bestuursrapportage 2014 de peilstok verder ontwikkelen, waarbij ook meerjarig inzicht wordt gegeven in de ontwikkeling van de belangrijkste grondexploitaties. Hierin zal ook de ontwikkeling van de plan- en VATkosten worden meegenomen. Daarnaast zal de risicoanalyse worden uitgebreid.

Gemeentelijke reorganisatie
Na de reorganisatie zijn flinke stappen gezet in de organisatievernieuwing. De accountant constateert dat er daarnaast nog belangrijke ontwikkelingen op de gemeente afkomen. Deze ontwikkelingen volgen wij actief en richten daar de organisatie ook op in. We zijn en worden steeds wendbaarder zoals ook in Verder via B is toegelicht. De drie grote decentralisaties bieden ons de mogelijkheid om op een integrale manier uitvoering te geven aan zorg en participatie. De buurtteams vervullen hierin een cruciale rol. Deze ontwikkelingen bieden voor onze organisatie juist ook kansen om verder door te groeien naar een wendbare organisatie met excellente dienstverlening.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Ontwerpvoorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039992
Vergadering	Commissie Stad en Ruimte
Vergaderdatum	17 juni 2014

Jaarstukken 2013

Het College van burgemeesters en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De jaarstukken 2013 vast te stellen.

2 De door het college opgelegde geheimhouding van bijlage risicomodel conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris	De burgemeester
Drs. M.R. Schurink	Mr. J.H.C. van Zanen

Ontwerpvoorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Voorstel: Voorstel_989.pdf
Bijlage: Jaarstukken 2013.pdf
Bijlage: Risicomodel GEHEIM.pdf
Bijlage: Subsidiestaat 2013.pdf
Bijlage: Productenoverzicht 2013.pdf

Eerdere besluitvorming

Uitvoering
Als bijlage is de Reactie van het college op het controlerapport van de accountant opgenomen. De accountantsverklaring en het controlerapport ontvangt u van de griffie.
De bijlagen Investeringsstaat 2013 en de Subsidiestaat 2013 worden niet als afzonderlijke bijlage toegevoegd aan het raadsvoorstel, maar zijn opgenomen in het boekwerk Jaarstukken 2013.
De jaarstukken worden tegelijkertijd met het raadvoostel Resultaatbestemming 2013 en de Voorjaarsbrief 2014 behandeld.

Ontwerpvoorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039992
Vergadering	Commissie Stad en Ruimte
Vergaderdatum	17 juni 2014

Jaarstukken 2013

Het College van burgemeesters en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De jaarstukken 2013 vast te stellen.

2 De door het college opgelegde geheimhouding van bijlage risicomodel conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op …,

De griffier

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

In de Jaarstukken 2013 leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid in 2013. Daarbij volgen wij de instructies van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten 2004 (BBV) en de financiële verordeningen. Met de jaarstukken willen wij zo transparant mogelijk inzicht geven in wat wij in 2013 in Utrecht hebben gedaan en hoe zich dat verhoudt tot de afspraken uit de Programmabegroting 2013 en de bijsturingsvoorstellen uit de Voorjaarsnota 2013 (inclusief Bestuursrapportage 2013 en Tweede bestuursrapportage 2013. De jaarstukken 2013 bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening.
Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige verantwoording zoals de programmateksten en de paragraafteksten. De jaarrekening geeft inzicht in de balans en het financieel resultaat over 2013. Een korte toelichting op de reserves en voorzieningen is opgenomen in de financiële bijlage. We hebben het jaar 2013 afgesloten met een positief resultaat van 90,6 miljoen euro. In onderstaande overzicht is op hoofdlijn weergegeven wat het resultaat per programma is. Voor een uitgebreide toelichting op het resultaat verwijzen wij u naar paragraaf 3.7 Toelichting op de programmarekening.

Boekhoudkundig resultaat programma	Bedrag
Stedelijke Ontwikkeling	30.735
Bereikbaarheid	7.760
Openbare Ruimte en Groen	16.507
Werk en Inkomen	9.460
Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	9.973
Sport	8.320
Vastgoed	-3.146
Algemene Middelen	-6.166
Algemene Ondersteuning	8.116
Overige programma's	9.071
Totaal	90.630

In een afzonderlijk raadsvoorstel leggen wij onze voorstellen met betrekking tot de resultaatbestemming voor. Daarin wordt tevens ingegaan op het gemeentebreed nog te bestemmen resultaat.

Raad:

Beslispunt (referendabel)

1 De jaarstukken 2013 vast te stellen.

Argumenten

1.1 Hiermee wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van de Programmabegroting 2013.
In de programmabegroting 2013 zijn de beleidsvoornemens, de te leveren prestaties en de daarbij behorende financiele kaders opgenomen. Tussentijds hebben wij u geinformeerd over de voortgang in de vorm van de Voorjaarsnota 2013 (inclusief Bestuursrapportage 2013 per 1 april 2013) en de Tweede Bestuursrapportage 2013. In de Jaarstukken 2013 leggen wij achteraf verantwoording af.

Beslispunt (referendabel)

2 De door het college opgelegde geheimhouding van bijlage risicomodel conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Gemeente Utrecht

Argumenten

2.1 Het risicomodel bevat geheime risico's.
Het risicomodel geeft alle risico's van de gemeente weer, in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de grootste risico's opgenomen. Aangezien er geheime risico's zijn opgenomen in het risicomodel, wordt geheimhouding gevraagd ten aanzien van deze geheime risico's.

College:

Deloitte.

Accountantsverslag

Gemeente Utrecht

6 juni 2014

Deloitte Accountants B.V.
Orteliuslaan 982
3528 BD Utrecht
Postbus 3180
3502 GD Utrecht
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9981
www.deloitte.nl

Aan de leden van de gemeenteraad
van de gemeente Utrecht
t.a.v. bureau griffie
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

Onderwerp
Accountantsverslag 2013 gemeente Utrecht

Datum
6 juni 2014

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2013. Daarin zijn onze belangrijkste controlebevindingen samengevat.

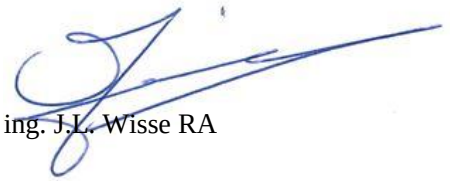
De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2013 gecontroleerd. Bij deze jaarrekening hebben wij op 16 mei 2014 een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Dit accountantsverslag hebben wij op 26 mei 2014 besproken met de subcommissie Controle en Financiën. Bij die gelegenheid hebben wij ook graag de eventuele vragen beantwoord.

Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor de gemeenteraad en het college.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

ing. J.L. Wisse RA

cc: college van burgemeester en wethouders

Op alle opdrachten verricht door Deloitte zijn de ‘Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2014’ gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24362837 van toepassing.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.

Member of
Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Inhoudsopgave

1. Managementsamenvatting 5
2. Bevindingen 12
3. Speerpunten van de raad 20
4. SiSa en Rechtmatigheid 23
5. Analyse vermogen en resultaat 33
6. Interne beheersing 35
7. Actuele ontwikkelingen interne beheersing 40
8. Overige onderwerpen 43
Bijlagen 51
Bijlage A1: Niet-gecorrigeerde fouten 52
Bijlage A2: Gecorrigeerde fouten 54
Bijlage A3: Afwijkingen in de toelichting 55
Bijlage A4: Rechtmatigheid 56
Bijlage B: Onafhankelijkheid 57
Bijlage C: Reikwijdte van de controle 2013 58
Bijlage D: Actuele ontwikkelingen 59
Bijlage E: Disclaimer en beperking in gebruik 61

1. Managementsamenvatting

Managementsamenvatting

Uitkomst van de controle	Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met de vooraf afgesproken planning, zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging van 9 september 2013. De uitgevoerde werkzaamheden hebben geresulteerd in een goedkeurende controleverklaring. De controleverklaring bij de jaarrekening 2013 hebben wij u op 16 mei 2014 toegezonden.
Reikwijdte van de controle	Met de opdrachtbevestiging van 9 september 2013 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2013. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging en het auditplan voor 2013. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2013 voldoende voor de doelstelling van onze controle.
Belangrijke bevindingen en aanbevelingen.	Vanuit de controle van de jaarrekening brengen wij samenvattend de volgende zaken onder uw aandacht: 1. Grondexploitaties De grondexploitaties vragen extra aandacht van gemeenten en van de accountant. De afgelopen tijd is op gemeenten en de rol van accountants vanuit de verschillende media kritiek geuit. Wij besteden vanuit de risicoanalyse reeds extra aandacht aan de grondexploitaties van de gemeente Utrecht. De waardering van de grondexploitaties in de jaarrekening is gebaseerd op een lange termijn prognoseperiode, waarmee een veelheid aan zogenoemde schattingsonzekerheden gepaard gaat. Dit vraagt van de raad, het college en het management specifieke maatregelen, welke gericht zijn op het verkrijgen van inzicht in de risico's die hieraan kleven. In uw gemeente zien wij dat specifieke maatregelen zijn getroffen. Wij zien nog mogelijkheden voor verdere verbetering om zaken op dit terrein aan te scherpen.

Managementsamenvatting

In dit kader brengen wij het volgende onder uw aandacht:

- Met het actualiseren van de doorrekeningen zien wij diverse acties en maatregelen die leiden tot bijstellingen voor de fasering, programmering en verwachte kostenbesparingen.
- Binnen uw gemeente wordt voor de grondexploitaties op beperkte wijze gewerkt met verschillende scenario's. Wij adviseren u, op grond van de risicoanalyse, het college te verzoeken als onderdeel van de reguliere planning en control cyclus de scenario-analyses uit te breiden en daarna zo transparant als mogelijk met u te delen. Dit draagt bij aan "robuustere" onderbouwingen en meer inzicht in de bandbreedtes vanuit de kansen en risico's van de grondexploitaties en daarmee verband houdende projecten.
- Zorg ervoor dat de gewenste maatregelen bij de scenario's op het juiste autorisatieniveau worden ingezet.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar het onderdeel bevindingen in dit accountantsverslag.

2. Risicomanagement

Wij vinden het een goede zaak dat risicomanagement explicieter wordt ingebed en verder gestructureerd binnen Utrecht. De aandacht vindt plaats vanuit verschillende invalshoeken en krijgt weer een nieuwe impuls. Risico-inventarisatie krijgt op toereikende wijze aandacht. Wij brengen de volgende punten onder uw aandacht:

- Blijf aandacht geven aan de kansen, naast de onderkende risico's.
- Maak een actuele risicokaart (per bedrijfsonderdeel of programma of thema), waarbij u deze risico's en de daar op te nemen maatregelen periodiek respectievelijk actualiseert en evalueert op toereikende werking.

3. Verslagleggingsproces

Met de totstandkoming van de jaarrekening heeft de gemeente een verbeterslag weten aan te brengen. Vanuit de inspanningen die de afgelopen jaren en de verdere centralisering van het proces, lukt het om binnen dit proces door de gemeente zelf de aan te brengen correcties op te pakken en te verwerken. Een andere actie die hiermee samenhangt, heeft betrekking op de mate waarin de gemeente steeds beter in staat is het proces rondom de naleving van aanbestedingsvoorwaarden bij inkopen te beheersen.

Wij zullen met de organisatie in 2014 nagaan op welke wijze er nog mogelijkheden zijn dit verder te stroomlijnen, zodat de ingezette versnelling van het jaarrekeningproces gecontinueerd kan worden.

Managementsamenvatting

Significante verslaggevings-grondslagen	Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de baten en lasten van de gemeente. Daarnaast vereisen zij van het college van burgemeester en wethouders het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, die vaak – vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken – inherent onzeker zijn. De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeente zijn uiteengezet in de toelichting bij de jaarrekening 2013. In de jaarrekening 2013 hebben zich ten opzichte van 2012 geen wijzigingen van materieel belang voorgedaan in de toegepaste verslaggevingsgrondslagen, die een aanzienlijke invloed hebben gehad op de baten en lasten en/of de financiële positie van de gemeente. Wij hebben het door het college toegepaste proces voor belangrijke verslaggevingsgrondslagen geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben de specialisten van Real Estate betrokken bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen voor de grondexploitaties. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsgrondslagen en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent zijn gebruikt.
Analyse vermogen en resultaat	Het resultaat vóór bestemming komt uit op € 19,1 miljoen positief en na bestemming is het rekeningresultaat € 90,6 miljoen positief. Bij de tweede bestuursrapportage in september 2013 (met peildatum 1 juli 2013) werd nog uitgegaan van een positief resultaat van € 8,8 miljoen vóór bestemming. Het positieve resultaat wordt in belangrijke mate veroorzaakt door voordelen op de programma's Openbare ruimte en groen en Stedelijke ontwikkelingen. In de jaarstukken is in het hoofdstuk 3.7 'Toelichting op de programmarekening' op toereikende wijze inzicht gegeven in de belangrijkste afwijkingen. In absolute zin is het totale eigen vermogen, inclusief het rekeningresultaat en bestemmingsreserves, toegenomen met € 14,3 miljoen naar € 556,1miljoen (exclusief resultaat). Zoals blijkt uit de beschouwing van uw financiële positie in de paragraaf weerstandvermogen is de benodigde weerstandscapaciteit gerelateerd aan het beschikbare weerstandsvermogen en de gekwantificeerde risico's ultimo 2013 ongeveer gelijk gebleven aan de stand ultimo 2012 en bedraagt als factor 0,99.

Managementsamenvatting

	In de nota weerstandsvermogen en risicomanagement is het uitgangspunt vastgesteld dat het beschikbare weerstandsvermogen gelijk is aan de benodigde weerstandscapaciteit en derhalve tenminste factor 1 bedraagt. Daarmee blijft de gemeente per balansdatum dus licht achter op de eigen gestelde norm.
Interne beheersing	Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in juli en augustus een interim controle op hoofdlijnen uitgevoerd. Deze interim-controle is primair gericht op de inrichting van de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. In januari en februari 2014 hebben wij nadere werkzaamheden uitgevoerd, gericht op de operationele werking van de maatregelen van interne beheersing. De bevindingen, voortvloeiend uit de initiële interim controle, zijn vastgelegd in onze boardletter d.d. 23 oktober 2013. Uit de boardletter komt naar voren dat uw aandachtsgebieden vooral liggen op het terrein van: • Tijdige vastlegging van verplichtingen in de administratie. • Bewaking van de voortgang en implementatie van de SAP –module ‘SRM’ zodat de 3-way-match volledig kan worden ingericht en toegepast. • Bewaking doorlooptijden subsidieverstrekkingen en implementatie SI-U. • Centralisatie van de regie op borg- en garantstellingen.

Managementsamenvatting

Geïdentificeerde fouten en tekortkomingen in de toelichtingen

De materialiteit bij planning en uitvoering van onze controle was € 14,1 miljoen. Deze materialiteit sluit aan op het door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol.

Goedkeuringstoleranties		
Fouten	1% van het totaal van de lasten	€ 14,1 miljoen
Onzekerheden	3% % van het totaal van de lasten	€ 42,3 miljoen

Onafhankelijkheid

Deloitte Accountants B.V. is onafhankelijk van de gemeente en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid.

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de member firms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectieve zuster- en/of dochterondernemingen en de gemeente, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Bijlage B bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.

Belangrijke knelpunten tijdens de uitvoering van de controle

Wij verstrekken u nadere informatie over belangrijke knelpunten die zich tijdens de controle hebben voorgedaan. Wij brengen de volgende zaken onder uw aandacht en waar nodig lichten wij toe hoe deze zaken zijn opgelost.

Aan de hand van een door ons verstrekte op te leveren stukken lijst heeft de gemeente controleinformatie en -documentatie voorbereid. Als wijziging ten opzichte van 2012 is voor de controle 2013 afgesproken om de jaarrekeningcontrole binnen de gemeente Utrecht centraal uit te voeren, waarbij Interne Bedrijven als schakel tussen de organisatieonderdelen en Deloitte fungeert. Deze wijziging is gekoppeld aan een beoogde vervroeging en verkorting van de doorlooptijd van de controle. Onze afdronk is dat van de zijde van de gemeente er hier een enorme verbeterslag is gemaakt.

Wat onze kant van het proces betreft hebben wij, in vergelijking met voorgaande jaren, met een grotere diepgang risicovolle posten en thema's zoals grondexploitaties, Europese aanbestedingen en schattingsposten moeten controleren, onder andere in het licht van de actuele en aangescherpte inzichten.

Managementsamenvatting

Tevens heeft het fors aantal mutaties door het vertrek van personeelsleden in ons team ertoe geleid dat wij de controle niet zo konden organiseren dat deze voor jullie en voor ons efficiënt verliep.

De beoogde versnelling en verkorting van de doorlooptijd van de controle is door dit samenstel van factoren dit jaar niet gerealiseerd.

Uiteraard zullen wij het verloop van de jaarrekeningcontrole met de ambtelijke organisatie nader evalueren en voor de van onze zijde ontstane tekortkomingen verbetervoorstellen formuleren voor de controle 2014.

2. Bevindingen

Waardering en resultaten grondexploitaties

Bevindingen grondexploitaties

Inleiding

De economische crisis heeft in veel gevallen (nog steeds) een grote invloed op de resultaten van (gemeentelijke) grondexploitaties. Gemeenten kunnen hierdoor gezamenlijk miljarden euro's aan grondbezit moeten afwaarderen. Veel gemeenten hebben inmiddels reeds de afgelopen tijd en mede met het oog op de jaarcijfers, de grondexploitaties opnieuw laten doorrekenen. Dat heeft in veel gevallen effect op de gemeentebegroting. Daar komt bij dat een lagere bouwproductie ook leidt tot minder inkomsten uit onroerend zaakbelasting en bouwleges en dat apparaatskosten, die de grondexploitatie normaal afdekt, nu als extra last op de reguliere begroting gaan drukken.

De twee voornaamste negatieve effecten op de grondexploitatie zijn uitstel van projecten en dalende vastgoedprijzen. Door de vertragingen lopen de rentekosten van gemeenten op. Het duurt immers langer voordat investeringen in grond tot inkomsten leiden. Vaak zijn grondverkopen pas 'hard' als een projectontwikkelaar het merendeel (60-70%) van zijn woningen of kantoorruimtes heeft verkocht en die verkopen stagneren momenteel in zijn algemeenheid in veel gevallen.

Utrecht heeft intern ten behoeve van de jaarrekening en de bestuurlijke actualisering van de grondexploitaties de actuele ontwikkelingen doorvertaald naar de verwachte uitkomsten van de grondexploitatie. Met deze berekeningen heeft uw gemeente ook beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening 2013 op een juiste wijze is gewaardeerd en of uw gemeente mogelijk aanvullende verliesvoorzieningen moet treffen.

Utrecht heeft ultimo 2013 nog aanzienlijke verkopen te realiseren. Dit maakt u gevoelig voor de huidige marktontwikkelingen. Het nog te realiseren bedrag is het bedrag waarover u risico loopt. Met de te realiseren opbrengsten moet u een deel van de gedane en nog te maken uitgaven immers terugverdienen en eventueel ingerekende winsten realiseren. Op basis van actualisatie van de grondexploitatieberekeningen is in uw jaarrekening 2013 de voorzieningen voor verwachte verliezen op grondexploitaties tevens geactualiseerd.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de toelichting in de jaarrekening.

U heeft sinds afgelopen zomer de zogenoemde Peilstok geïntroduceerd, waarmee de raad inzicht krijgt in de ontwikkelingen in de loop van het jaar. Hiermee monitort u feitelijk in het licht van de economische omstandigheden, de grondexploitaties met extra aandacht. Elders in dit rapport komen wij nog nader terug op de Peilstok.

Bevindingen

Zoals bij u bekend, vraagt vooral de kantoren- en detailhandel markt de komende jaren aandacht vanuit het risicoperspectief. Gemeente Utrecht heeft haar visie op de risico's dit jaar tot uitdrukking gebracht via de keuze van een stuk herprogrammering en te kiezen voor bepaalde gebieden waar u voor de komende periode verwacht dat de kantorenmarkt nog aantrekkelijk genoeg is, c.q. het risico minder groot is.

Wij kunnen deze redenering volgen, maar zien vanuit risicoperspectief nog mogelijkheden om via het doorrekenen met scenario-analyses meer transparantie te krijgen in de eventuele financiële gevolgen, indien deze markt zich (langdurig) afwijkend van uw verwachtingen ontwikkelt.

Wij hebben onze werkzaamheden aangaande grondexploitaties voornamelijk gericht op uw grootste grondexploitatie Leidsche Rijn. De (kansen en) risico's zijn daar immers het grootst. Daarbinnen hebben wij ons gericht op Leidsche Rijn Centrum: Kern, Noord en Zuid en Hoge Weide. Uiteraard hebben wij ook extra aandacht besteed aan POS. Voor wat betreft de binnenstedelijke grondexploitaties hebben wij vanuit de controle van de jaarrekening geen aandachtspunten. Dit geldt ook voor de Niet In Exploitatie Genomen Gronden (NIEGG).

Het opnemen van de gevoeligheidsanalyses in het MPG vinden wij een belangrijke verbetering, waar wij u graag mee complimenteren.

Bevindingen grondexploitaties

Leidsche Rijn

Vanuit de controle van de jaarrekening vragen wij uw aandacht voor de volgende bevindingen respectievelijk aanbevelingen inzake Leidsche Rijn:

1. De totstandkoming van de actualisaties van de grondexploitatieberekeningen vraagt nauwkeurige en toetsbare interne beheersingsmaatregelen. Immers kleine fouten kunnen grote financiële gevolgen hebben. De gemeente Utrecht besteedt zorgvuldig aandacht aan de interne toetsing van de actualisaties. Deze interne toetsing zou voor de externe (accountants)controle aanzienlijk aan waarde winnen, indien dit intern zichtbaar wordt vastgelegd. Wij dringen aan op het verbeteren van deze interne vastlegging, zodat onze controle efficiënter en sneller kan worden uitgevoerd.
2. Met het actualiseren van de grondexploitaties worden diverse aspecten van de uitgangspunten heroverwogen. Hierbij kunt u vooral denken aan herprogrammering en (uit-) fasering van de te verkopen gronden voor woningen, bedrijventerreinen en gronden voor kantoorlocaties. Uiteraard zijn de algemene economische ontwikkelingen van (grote) invloed op de haalbaarheid van deze herprogrammering en uitfasering. U en wij onderkennen op beide terreinen diverse risico's. Het betreffen immers aanzienlijke schattingsonzekerheden met grote financiële gevolgen. De afwegingen die ten grondslag liggen aan de verschillende scenario's kunnen systematischer en achteraf efficiënter toetsbaar vast worden gelegd. Dit geldt vooral voor de onderdelen die betrekking hebben op de herprogrammering en (uit-)fasering.

Bevindingen

Voor bepaalde onderdelen ontbreken op dit moment nog concrete onderbouwingen. Gelet op de lengte van de planperiode is dit overigens wel verdedigbaar. Tegelijkertijd vinden wij het verstandig dat de door het management en bestuur gedane beweringen die betrekking hebben op verwachte verbeteringen in de exploitatie duidelijker toetsbaar vastliggen. Wij dringen aan op een systematischere vastlegging en voor externe dan wel interne controle bruikbare en toetsbare vastlegging van de verschillende afwegingen en doorrekeningen van scenario's. Graag treden wij met de organisatie nader in overleg hoe deze aanbeveling te concretiseren.

3. Voor wat betreft de geraamde planontwikkelingskosten constateren wij dat er naar de toekomst toe op onderdelen verwacht wordt met lagere kosten toe te kunnen.
   Hiervoor zijn argumenten aangevoerd van efficiency en voortschrijdend inzicht vanuit de opgedane ervaringen. Die besparingen vanuit efficiency moeten nog wel worden gerealiseerd. Wij adviseren u het college stringent te laten sturen op het strak, maar reëel budgetteren en ten minste 2 maal per jaar (bijvoorbeeld bij de Peilstok) de realisatie te vergelijken met de raming (zowel qua prestatie als in Euro's) voor wat betreft de plankosten.
4. De verwachte exploitatieduur van Leidsche Rijn lijkt zich tot voorbij 2030 uit te strekken. Wij hebben begrepen dat men overweegt de reeds afgeronde deelplannen van Leidsche Rijn mogelijk financieel af te sluiten, zodat in de grondexploitatie alleen die onderdelen blijven waar nog (majeure) activiteiten op plaats vinden. Wij vinden dat een goede zaak, omdat het lang open houden van afgeronde deelcomplexen de transparantie niet ten goede komt. Gelet op de relatief complexe administratieve opzet, met deelcomplexen waar algemene onderdelen van Leidsche Rijn in zijn ondergebracht, kunnen wij ons voorstellen dat het afsluiten een administratief ingewikkelde operatie zal zijn. Desalniettemin geven wij u in overweging dit in gang te zetten. Uiteraard zijn wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, bereid daar aan de voorkant over mee te denken. Dit heeft als voordeel dat wij bij deze operatie in een vroeg stadium zijn betrokken en het bij de accountantscontrole efficiënt controleerbaar is.
5. De veronderstellingen die ten grondslag liggen aan de prijsstellingen en prijsstijgingen van de verwachte verkopen brengen risico's met zich mee. U hanteert hiervoor een methodiek die dit risico mitigeert. In zijn algemeenheid is het goed methodieken periodiek te evalueren op aspecten als effectiviteit en transparantie. Wij geven u in overweging deze methodiek het komende jaar hierop te evalueren.
6. Bij de controle hebben wij op hoofdlijnen een aantal doorrekeningen van alternatieve scenario 's gevraagd, om inzicht te krijgen in de mogelijke financiële effecten indien de ontwikkelingen afwijken van de nu ingeschatte ontwikkeling. Hierbij is aandacht besteed aan een aantal specifieke segmenten van de grondexploitatie. Wij adviseren u deze doorrekeningen vast onderdeel te laten uitmaken van de planning en control cyclus en ook expliciet en transparant mee te nemen in de formele (bestuurlijke) besluitvorming.

Bevindingen

7. Vanuit de diverse gevoerde gesprekken hebben wij begrepen dat in het kader van de organisatie ontwikkelingen de huidige structuur rondom de grondexploitaties wordt heroverwogen. Wij vinden dat een goede zaak, omdat het optimaal gebruik maken van elkaars “best practices” en het efficiënt en effectief inzetten van de kennis, ervaringen en capaciteiten, bijdragen aan het optimaliseren van de kwaliteit van de organisatie en informatie rondom de projecten en grondexploitaties.
8. In de jaarrekening 2013 is de verkoop (en uitgestelde levering) van € 66 miljoen aan een van de ontwikkelaars verwerkt.

POS

Vanuit de controle van de jaarrekening vragen wij uw aandacht voor de volgende bevindingen en aanbevelingen inzake POS:

1. De gemeente heeft plankosten ingerekend bij POS tot en met 2016. In de periode erna staan er geen plankosten meer geraamd. Dit houdt in dat er geen dekking is voor deze kosten in de periode vanaf 2017.
2. De complexiteit bij POS komt onder andere tot uitdrukking in de realisatie van de VAT kosten (Voorbereiding – Advies en Toezicht).
   De afgelopen 3 jaren overschrijden de gerealiseerde VAT kosten per jaar de initiële ramingen. Hierover wordt de raad geïnformeerd via de reguliere planning en control cyclus. De toelichting op de interne verschillenanalyse van POS geeft aan dat een ophoging van het budget noodzakelijk is en deze is ook verwerkt in de jaarrekening 2013. Wij brengen onder uw aandacht dat, ondanks deze verhoging van het budget, vanuit de verschillenanalyse, er een risico op overschrijding blijft bestaan voor de nu berekende restant raming van de VAT kosten voor de komende jaren. Gelet op de complexiteit van de ontwikkeling in het Stationsgebied in relatie tot het huidige – overigens duidelijke - monitoring systeem dat hierop functioneert, benadrukken wij het belang van het strikt handhaven van de budgetbewaking en het toetsen van de toereikendheid van het budget van de VAT kosten.
3. Wij hebben daarnaast in het kader van de controle van de jaarrekening onderzocht op welke wijze de borging van de juridische risico’s binnen POS plaatsvindt. Onze werkzaamheden geven geen aanleiding tot het onder de aandacht brengen van bijzonderheden.

Bevindingen

Waardering financiële vaste activa

Bevindingen	Ultimo 2013 is in de balans een bedrag van € 131 miljoen aan financiële vaste activa opgenomen (2012: € 306 miljoen. Deze activa bestaat onder meer uit verstrekte leningen aan derden (circa € 57 miljoen). De gemeente heeft voor deze verstrekte leningen het risico op oninbaarheid geanalyseerd en ingeschat. Onze werkzaamheden geven geen aanleiding tot het onder de aandacht brengen nadere bijzonderheden.
Reactie Deloitte	Wij hebben de verantwoording en waardering van de financiële vaste activa getoetst aan de richtlijnen van het BBV. Hieruit volgen geen opmerkingen.

Bevindingen

Registratie materiële vaste activa

Bevindingen	Tijdens de controle hebben wij aandacht besteed aan de vraag of enerzijds materiële vaste activa administratief op tijd in gebruik worden genomen (en dus tijdig over wordt afgeschreven) en anderzijds tijdig uit de activa-administratie worden verwijderd bij verkoop. Binnen de Utrechtse Vastgoed Organisatie (UVO) wordt ingebruikname van vaste activa nieuwbouw of renovatie gewaarborgd met een procedure 'gereedmelding activa'. Onderdeel van deze procedure is dat periodiek de balans en activa registers worden bijgewerkt. Desondanks is naar aanleiding van onze vragen geconstateerd dat een drietal eerder verkochte panden ten onrechte nog was opgenomen onder de materiële vaste activa ultimo 2013 voor € 0,9 miljoen in totaal. Deze fout is alsnog gecorrigeerd in de jaarrekening.
Reactie Deloitte	De geconstateerde fout toont aan dat de huidige procedure nog niet in alle gevallen fouten voorkomt en waarborgt dat verkochte activa tijdig worden afgeboekt uit de activa-administratie. Voor het beheer van vastgoed zijn procesbeschrijvingen aanwezig, waar deze procedure onderdeel van uit maakt. Deze procesbeschrijvingen dienen echter geactualiseerd te worden, wat door Utrecht wordt onderkend. Wij hebben begrepen dat het team interne controle van IB een audit heeft uitgevoerd waarbij UVO is betrokken en waarin het beheer van vaste activa wordt meegenomen. Wij bevelen aan, naar aanleiding van deze audit en de geconstateerde fout, de procedures te actualiseren en aan te scherpen om herhaling te voorkomen.

Bevindingen

Garantstellingen en niet uit de balans blijkende verplichtingen

Bevindingen

De gemeente Utrecht heeft zich jegens diverse partijen, waaronder woningcorporaties, garant gesteld. De totale garantstelling bedraagt ultimo 2013 circa € 2,1 miljard en ligt daarmee in lijn met 2012. Daarnaast is sprake van diverse, niet uit de balans blijkende verplichtingen.

De gemeente Utrecht heeft de risico's op de garantstellingen en niet uit de balans blijkende verplichtingen per balansdatum geïnventariseerd en indien nodig de consequenties hiervan vertaald naar het jaarverslag (paragraaf weerstandsvermogen) en de (toelichting op) de jaarrekening.

De borg en garantstellingen worden in beginsel door de organisatieonderdelen geregistreerd. Tevens vindt voor een aantal organisatieonderdelen ook bij de afdeling Treasury de administratievoering hierop plaats. Wij hebben begrepen dat het doel is om de centrale registratie uit te breiden en de informatievoorziening vanuit de organisatieonderdelen verder te verbeteren ten einde de controlling hierop te versterken.

Reactie Deloitte

De borg- en garantstellingen zijn adequaat toegelicht in de jaarstukken.

Wij onderschrijven het belang om de registratie en control op de borg- en garantstellingen en niet uit de balans blijkende verplichtingen uit te breiden en aan te scherpen. De door Utrecht voorgenomen aanwijzing van een centrale plaats in de organisatie voor registratie en toezicht (Treasury) achten wij hierin een wezenlijk onderdeel.

Wij hebben geconstateerd dat de informatie in de financieringsparagraaf van de begroting 2014 is uitgebreid op deze onderwerpen. Dit draagt bij aan meer inzicht voor de raad inzake de risico's die de gemeente hierover loopt.

3. Speerpunten van de raad

Speerpunten van de raad

Speerpunten

De aanpak van en de aandachtspunten bij de controle 2013 zijn met de Subcommissie Controle en Financiën afgestemd. Naar aanleiding van deze afstemming is een aantal speerpunten geformuleerd. In onze boardletter van 23 oktober 2013 hebben wij gerapporteerd over deze speerpunten aan de Subcommissie.

In dit accountantsverslag gaan wij in op de speerpunten waarop nieuwe of relevante ontwikkelingen en/of bevindingen zijn te melden.

Reactie Deloitte

Peilstok grondexploitaties en kwaliteit stukken

Peilstok najaar 2013

Vanuit de subcommissie Controle en Financiën hebben wij als aandachtspunt meegekregen u te informeren over onze bevindingen aangaande de Peilstokrapportage van september 2013. Aangezien de Peilstokrapportage gereed is gekomen nadat wij ons “veldwerk” bij de initiële interim-controle hebben afgerond, zouden wij in het verslag van de jaarrekening hier nog nader op terug komen.

Vanuit het analyseren van de Peilstok geven wij de volgende punten graag aan u mee:

1. Wij vinden de onderdelen die genoemd worden in de Peilstok passend bij wat wij verwachten voor een transparante informatie naar de raad. Overigens is wel van belang dat hierbij – naast de Peilstok in de Bestuursrapportage – door u kennis wordt genomen van de onderliggende uitgebreidere informatie in de individuele Peilstokken. Hieruit blijkt bijvoorbeeld de effecten van gevoeligheidsanalyses. Gevoeligheidsanalyses geven namelijk inzicht in de mogelijke alternatieve uitkomsten van onderdelen in de grondexploitaties die gebaseerd zijn op schattingsonzekerheden. Daarmee krijgt u beter inzicht in de bandbreedte van de (financiële) uitkomsten vanuit de kansen en bedreigingen van de grondexploitaties.
2. Het expliciet opnemen van de “6 P’s” vinden wij een goede zaak en eveneens om hierbij de relatie te leggen met de risico’s en gevoeligheden. Wij geven u in overweging de financiële doorrekeningen van de risico’s aangaande de 6 P’s te visualiseren in de vorm van grafieken (staaf- of lijndiagrammen).
3. De gevoeligheidsanalyses liggen in lijn met wat wij bij de jaarrekeningcontrole hebben vastgesteld.
4. De gevoeligheidsanalyses/scenario’s in de Peilstok bevatten niet alle relevante elementen die van belang zijn voor de doorrekeningen van de risico’s. Zo is het beeld inzake de planontwikkelingskosten en de VAT kosten niet compleet weergegeven.

Speerpunten van de raad

Het bestuur en management hebben bij het uitbrengen van de Peilstok bij de tweede Berap 2013 aangegeven vorm en inhoud te hebben gegeven aan de wens om tussentijds inzicht te geven in de stand van zaken met betrekking tot de grondexploitaties. Dit heeft zij gedaan door middel van het geven van een toelichting op de “6 P's”. Tegelijkertijd heeft zij aangegeven dat de Peilstok nog verder wordt ontwikkeld.

Er zal onder andere inzicht worden geboden in de meerjarige ontwikkeling van de grondexploitaties en de stand van zaken met betrekking tot de plan- en vatkosten. Dat vinden wij een goede zaak.

Gemeentelijke reorganisatie

De gemeente Utrecht heeft zich in het kader van een brede reorganisatie ontwikkeld van een dienstenstructuur naar concernsturing. In dat kader is een groot aantal plannen opgesteld en in uitvoering.

Periodiek rapporteert het college over de voortgang van de organisatievernieuwing. De meest recente rapportage is van december 2013 (dat tevens de rapportagecyclus afsluit over de getroffen maatregelen uit Via B 2011).

Wij merken op dat naast de in de rapportage genoemde onderwerpen nog belangrijke ontwikkelingen op de organisatie af komen die effect zullen hebben op de (inrichting) van de organisatie. Belangrijke voorbeelden hiervan zijn de procesinnovaties op IT gebied, de decentralisaties en de verhuizing eind 2014 naar het nieuwe stadskantoor. Het is hierbij van belang dat de organisatie voldoende wendbaar is en op flexibele wijze het noodzakelijke talent (ondanks de taakstellingen) kan blijven aantrekken om deze uitdagingen op goede wijze te implementeren. Uit de gevoerde gesprekken maken wij op dat dit juist veel aandacht heeft van bestuur en management. Niet alleen voor wat betreft de thema’s, maar juist ook de oplossingsrichting.

Overigens is het wellicht een open deur om aandacht te vragen voor het meenemen van de wijzigingen in de AO/IB vanuit de reorganisaties. Ook dit heeft de aandacht van bestuur en management.

In het kader van de onze jaarrekeningcontrole hebben wij de verantwoorde reorganisatievoorziening gecontroleerd. Hieruit zijn geen bevindingen naar voren gekomen.

4. SiSa en Rechtmatigheid

SiSa en Rechtmatigheid

Single information Single audit

Proces totstandkoming SiSa-bijlage

De procedure die uw gemeente moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramien een zevental documenten aan het CBS te leveren. De SiSa-bijlage die opgenomen is in de jaarrekening is opgesteld door de gemeente. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de door u opgemaakte SiSa-bijlage en de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2013. Hierbij stellen wij de juistheid van de gegevens in de SiSa-bijlage vast. Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een ‘0’ is ingevuld zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze ‘0’ terecht is ingevuld. U heeft dit aan ons bevestigd.

In het kader van de totstandkoming van de SiSa-bijlage merken wij nog het volgende op. Bij de meest recente review van de Audit Dienst Rijk (ADR) van de accountantscontrole van de SiSa-bijlagen 2012 (de zogenoemde single review 2013) hebben wij gemerkt dat zij (zeer) kritisch zijn op de kwaliteit van de aangeleverde SiSa-bijlagen door de gemeenten en de hierop uitgevoerde accountantscontroles.

SiSa en Rechtmatigheid

Fouten en onzeker-heden SiSa-bijlage

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2013 in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit met een tabel, die wij ook moeten opnemen als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd:

	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A1	Verzameluitkering Veiligheid & Justitie	Geen	0	N.v.t.
D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	Geen	0	N.v.t.
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014 (OAB)	Geen	0	N.v.t.
E5	Verzameluitkering I&M	Geen	0	N.v.t.
E6	Bodemsanering (excl. Bedrijvenregeling) 2005-2009	Geen	0	N.v.t.
E11B	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) SiSa tussen medeoverheden	Geen	0	N.v.t.
E12	Nieuwe Sleutel Projecten (NSP)	Geen	0	N.v.t.
E26	Spoorse doorsnijdingen, tranche 1	Geen	0	N.v.t.
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	Geen	0	N.v.t.
F3	Verzameluitkering EZ	Geen	0	N.v.t.
G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) gemeente 2013	Geen	0	N.v.t.
G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) totaal 2012	Geen	0	N.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB gemeente 2013	Geen	0	N.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeente 2013	Geen	0	N.v.t.
G5	Wet Participatiebudget (WPB) gemeente 2013	Geen	0	N.v.t.
G7	Verzameluitkering SZW	Geen	0	N.v.t.
H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling	Geen	0	N.v.t.
H3	Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening + aanvullende curatieve SOA bestrijding	Geen	0	N.v.t.

SiSa en Rechtmatigheid

Reactie Deloitte	Naar aanleiding van de SiSa controle hebben wij geen fouten of onzekerheden geconstateerd.

Rechtmatigheid

Bevindingen

Inleiding
Onze accountantscontrole omvat, naast de gebruikelijke controle van de getrouwe weergave van het vermogen en de baten en de lasten, mede een onderzoek naar de toepassing/naleving van de geldende verslaggevingsvoorschriften (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, hierna: BBV). Ook stellen wij onderzoeken in naar de vraag of de baten en lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Voor onze rechtmatigheidscontrole hanteren wij als norm de wetten en regels van hogere overheden (Rijk en Europa) alsmede het door u vastgestelde normenkader van gemeentelijke verordeningen en regels. Ook controleren wij of de posten in de jaarrekening adequaat zijn toegelicht en of het jaarverslag niet in tegenspraak is met de jaarrekening.

Normen- en toetsingskader
Het normenkader bestaat uit een overzicht van de geldende externe en eigen regelgeving met betrekking tot financiële beheershandelingen. Om het normenkader te kunnen gebruiken voor de interne beheersing en de accountantscontrole moet het worden geoperationaliseerd. De regelgeving wordt nader uitgewerkt in kaders, richtlijnen en beheersmaatregelen.
Ten behoeve van deze uitwerking is het van belang dat bekend is welke bepalingen van de regelgeving relevant zijn voor het rechtmatigheidsbeheer. In het kader van de accountantscontrole gaat het daarbij om de bepalingen waar voor de gemeente financiële consequenties uit kunnen voortkomen.
Wij merken op dat het normenkader sinds diverse jaren de interne regelgeving bevat en geen overzicht van de belangrijkste externe wet- en regelgeving, waaronder de Europese aanbestedingsrichtlijnen en de in 2013 van kracht geworden Wet Normering Topinkomens (WNT) bevat. Wij adviseren u het normenkader hiermee uit te breiden.

De vertaalslag van normenkader naar beheersmaatregelen heeft in de beheersorganisatie plaatsgevonden. Hierbij gaat het om maatregelen van interne controle, procesbeschrijvingen, dossiervorming et cetera. Wij merken op dat de vertaalslag van het normenkader naar de beheersorganisatie transparanter kan worden gemaakt door middel van een toetsingskader waaruit duidelijk de controlepunten en reikwijdte voor de rechtmatigheidscontrole blijken.

SiSa en Rechtmatigheid

Kern hiervan is dat zichtbaar wordt aangegeven aan welke bepalingen uit de regelgeving in het normenkader al dan niet financiële consequenties worden verbonden en aan de hand hiervan door de gemeente zelf kan worden vastgesteld in hoeverre de interne beheersingsmaatregelen zijn afgestemd op deze financiële consequenties. Dit gaat uiteraard verder dan de toepassing van het BBV.

Interne controle op Europese aanbestedingen
De afdeling Concerninkoop voert jaarlijks een inkoopscan uit, onder andere om vast te stellen in welke mate interne procedures en Europese aanbestedingsrichtlijnen zijn nageleefd. De uitkomsten van deze scan worden gerapporteerd aan het college en de gemeenteraad.

De inkoopscan wordt jaarlijks in de tweede helft van het voorjaar uitgevoerd en gerapporteerd. Hierdoor zijn bij afwikkeling van de jaarrekening 2013 en tijdens de opstelling van dit accountantsverslag, de uitkomsten van deze interne controle over 2013 nog niet beschikbaar. Uit de inkoopscan 2012 komt duidelijk het beeld naar voren dat Utrecht de naleving van aanbestedingsvoorwaarden in de afgelopen jaren steeds beter in de grip heeft gekregen.

Wij bevelen aan op de inkoopscan met ingang van 2014 eerder in het jaar, al tussentijds, uit te voeren (bijvoorbeeld in oktober 2014). Hierdoor wordt intern de mogelijkheid geschapen nog correctieve maatregelen te treffen in het verantwoordingsjaar en daarmee mogelijke onrechtmatigheden te kunnen repareren. De scan over de resterende maanden van het boekjaar kan dan in het voorjaar met een beperktere tijdsinspanning vóór vaststelling van de jaarrekening worden uitgevoerd.

Overigens zijn uit onze eigen steekproef en deelwaarnemingen geen fouten inzake de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen over 2013 geconstateerd.

Reactie Deloitte

Bij ons onderzoek hebben wij geconstateerd dat over het verslagjaar 2013 sprake is geweest van een toereikend stelsel van beheersingsmaatregelen met betrekking tot rechtmatigheid waaronder adequate interne controlemaatregelen. De over 2013 uitgevoerde controle op de naleving van de wetgeving en verordeningen geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. Dit betekent dat alle financieel relevante aspecten van wetgeving en verordeningen door het college worden nageleefd en dat de baten en lasten over 2013, alsmede de balansmutaties in 2013 tot stand zijn gekomen in overeenstemming met interne en externe wet- en regelgeving.

SiSa en Rechtmatigheid

Wij bevelen aan het normenkader voor de rechtmatigheid uit te breiden met externe regelgeving en te vertalen in een toetsingskader.

Tevens bevelen wij aan de fasering en uitvoering van de interne inkoopscan te dynamiseren om daarmee in het verantwoordingsjaar de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen te kunnen vaststellen en het college zonodig tijdig corrigerende maatregelen kan treffen.

Begrotingsrechtmatigheid

Bevindingen

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moet de gemeenteraad zelf nader invullen en concretiseren. Dit gebeurt met de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat het college belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan de gemeenteraad, zodat de gemeenteraad hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat het college inbreuk maakt op het budgetrecht van de gemeenteraad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid 2013 van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft de accountant niet in alle gevallen mee te wegen in zijn oordeel. Essentieel is dat de raad nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In die gevallen dat de gemeenteraad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat de accountant deze kostenoverschrijdingen niet betrekt bij de beslissing of hij al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan afgeven.

Daarnaast moet de accountant deze kostenoverschrijdingen – waarvan het college in de jaarrekening moet aangeven dat de raad deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij de raad nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig.

In totaal heeft uw gemeente € 1.269 miljoen aan lasten begroot (na wijziging), tegenover € 1.288 miljoen werkelijke lasten. Dit is in totaal een overrealisatie van € 19 miljoen (1,5%). Aan baten had uw gemeente een bedrag van € 1.183 miljoen begroot, tegenover € 1.308 miljoen werkelijke baten. In totaal gaat het om een hogere realisatie aan baten van € 125 miljoen (10,6%).

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet de accountant kijken naar de lastenoverschrijdingen per programma.

SiSa en Rechtmatigheid

Op diverse programma's (inclusief algemene inkomsten en uitgaven) zijn begrotingsoverschrijdingen op de lasten te constateren. Deze zijn in te delen in de hierna opgenomen categorieën, zoals genoemd in de Kadernota Rechtmatigheid 2013 van de Commissie BBV.

Lastenoverschrijding programma (x € 1.000)	Begrotingsafwijking	Onrechtmatig, telt niet mee	Onrechtmatig, telt wel mee
Programma Bewoners en Bestuur Geen overschrijding	n.v.t.		
Programma Stedelijke ontwikkeling totaal € 57.408	Kostenoverschrijdingen zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten op programma	V	
Programma Duurzaamheid Geen overschrijding	n.v.t.		
Programma Bereikbaarheid Geen overschrijding	n.v.t.		
Programma Openbaar groen Geen overschrijding	n.v.t.		

SiSa en Rechtmatigheid

Programma Werk en inkomen Totaal € 4.792	Kostenoverschrijdingen zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten op programma	V
Programma Onderwijs Geen overschrijding	n.v.t.	
Programma Jeugd, welzijn en volksgezondheid Geen overschrijding	n.v.t.	
Programma Veiligheid Geen overschrijding	n.v.t.	
Programma Cultuur Totaal € 1.827	Kostenoverschrijdingen zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten op programma	V
Programma Sport Geen overschrijding	n.v.t.	
Programma Gemeentelijk Vastgoed Totaal € 1.799	Kostenoverschrijdingen zijn gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten op programma Stedelijke Vernieuwing	V

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse van deze overschrijdingen naar de toelichting op de programmarekening, waarin een analyse van de begrotingsafwijkingen en de begrotingsrechtmatigheid 2013 is opgenomen.

5. Analyse vermogen en resultaat

Analyse vermogen en resultaat

Vermogen en resultaat

Beschrijving

Het BBV kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via de programmarekening te lopen. De gemeente mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats via de resultaatbestemming. Het resultaat vóór bestemming bedraagt € 19,1 miljoen voordelig. Per saldo is tussentijds reeds € 71,5 miljoen aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijke nog te bestemmen jaarresultaat € 90,6 miljoen voordelig bedraagt. Dit bedrag is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In absolute zin is het totale eigen vermogen, inclusief het rekeningresultaat en bestemmingsreserves, toegenomen met € 14,3 miljoen naar € 556,1miljoen.

Zoals blijkt uit de beschouwing van uw financiële positie in de paragraaf weerstandvermogen is de benodigde weerstandscapaciteit gerelateerd aan het beschikbare weerstandsvermogen en de gekwantificeerde risico's ultimo 2013 ongeveer gelijk gebleven aan de stand ultimo 2012 en bedraagt als factor 0,99.

In de nota weerstandsvermogen en risicomanagement is het uitgangspunt vastgesteld dat het beschikbare weerstandsvermogen gelijk is aan de benodigde weerstandscapaciteit en derhalve tenminste factor 1 bedraagt. Daarmee blijft de gemeente per balansdatum dus licht achter op de eigen gestelde norm.

Conform de nota Weerstandsvermogen en risicomanagement wordt het weerstandsvermogen aangevuld bij de voorjaarsnota.

Reactie Deloitte

In de nota weerstandsvermogen en risicomanagement is het uitgangspunt vastgesteld dat het beschikbare weerstandsvermogen gelijk is aan de benodigde weerstandscapaciteit en derhalve tenminste factor 1 bedraagt. Daarmee blijft de gemeente per balansdatum dus iets achter op de eigen gestelde norm. Hierbij dient aangetekend te worden dat de afwijking fractioneel is en hier sprake is van een momentopname.

6. Interne beheersing

Risicomanagement en -rapportering

Observatie en risico

De verantwoordelijkheid om te komen tot een gemeentebrede en integrale analyse en verantwoording van de (fraude)risico's ligt primair bij het college. Binnen uw gemeente bent u bezig met het opzetten van een verbeterd en geïntegreerd systeem van (fraude)risico-identificatie, -analyse, -beheersing en het afleggen van verantwoording hierover. Uw belangrijkste (fraude)risico's brengt u in beeld bij het opstellen van de begroting, de tussentijdse (bestuurs-)rapportages, met daarin opgenomen de Peilstok en de jaarrekening (risicoparagraaf). Wij vinden het een goede zaak om hierbij niet alleen aandacht te geven aan de risico's maar juist ook aan de kansen. Oftewel inzicht te hebben in de kostbaarheden en kwetsbaarheden van Utrecht en hierover ook integraal en transparant te rapporteren in de vorm van risicorapportages.

Met het actualiseren van het risicomanagement geven wij u in overweging de risicoanalyse en het risicomanagement expliciet te koppelen aan de doelstellingen uit het raads- en collegeprogramma en de programmabegroting. Hierbij draagt het bij aan de effectiviteit van risicomanagement door na te laten gaan welke gebeurtenissen van invloed kunnen zijn op het bereiken van de collegedoelen in de planperiode en welke kansen en (fraude)risico's deze gebeurtenissen met zich brengen. Wij hebben begrepen dat het college inmiddels ook bezig is met in beeld brengen van een zogenoemde actuele risicokaart, waarbij het college heeft aangegeven wat de kans is dat een (fraude)risico zich voordoet en wat de mogelijke (financiële) impact is van het (fraude)risico. Deze risicokaart vormt dan de basis voor het bepalen van de noodzakelijke beheersingsmaatregelen en de informatievoorziening (bijvoorbeeld via de voorjaars- en najaarsnota) om de (fraude)risico's te bewaken.

Het toepassen van een adequaat systeem van risicomanagement en hierover te rapporteren biedt de volgende voordelen:

- Een scherper beeld van het meest waarschijnlijke scenario voor de afwikkeling van (fraude)risico's als component van uw weerstandsvermogen.
- Verhoogd risicobewustzijn binnen alle lagen van de organisatie.
- Effectievere en efficiëntere bedrijfsvoering (prioriteit leggen bij de belangrijkste onderwerpen).

Interne beheersing

- Betere koppeling tussen beleid en bedrijfsvoering.
- Versterken van de interne en externe verantwoording.

Samenvattend is er binnen uw gemeente voldoende aandacht voor risico-inventarisatie. Op basis van de gevoerde gesprekken vinden wij het een goede zaak dat het risicomanagement explicieter wordt ingebed en verder gestructureerd in uw organisatie.

Interne beheersing

IT

Observatie en risico

Gemeente Utrecht is volop in ontwikkeling met betrekking tot automatisering. Hiervoor zijn zeven actielijnen uitgezet waarin aandacht is voor IT dienstverlening, optimalisatie van processen, digitaliseren van archieven en een sanering van het applicatielandschap. Daarnaast worden ontwikkelingen verwacht op het vlak van de infrastructuur en de kantooromgeving. Onderstaande opmerkingen gaan niet in op deze ontwikkelingen, maar behandelen de IT beheersingsmaatregelen die betrekking hebben op zaken die relatie hebben met de jaarrekeningcontrole.

Voor de beoordeling van de IT omgeving zijn in onze controle, op basis van een risico-inschatting, diverse processen onderzocht. Dit betrof de digitale verwerking van inkoopfacturen (SAP) en het beheer van tarieven voor bouwleges (Squit XO), parkeervergunningen (Key2) en parkeertarieven (Caleweb). Naast een toetsing van geautomatiseerde controles in deze processen zijn voor de betreffende applicaties de algemene IT beheersmaatregelen beoordeeld. Deze zijn onder te verdelen in informatiebeveiliging, de omgang met wijzigingen aan de applicaties en de mate waarin continuïteit is geborgd.

Van de hierboven genoemde processen zijn op het vlak van autorisatiebeheer verschillende aandachtspunten geconstateerd. Deze hebben betrekking op het toekennen van autorisaties die mogelijkheden bieden om beheerfuncties te raadplegen. Dergelijke rechten zijn niet in alle gevallen toegekend aan de daartoe bevoegde medewerkers. Een ander aandachtspunt zijn de procedures rondom het kunnen wijzigen van tarieven in de verschillende applicaties. Deze procedures zijn niet in alle gevallen herleidbaar en de observaties op het onderdeel van autorisatiebeheer beïnvloeden de mate waarop gesteund kan worden op de in deze processen aangebrachte controls.

Met betrekking tot de in scope zijnde applicaties is geconstateerd dat het autorisatiebeheer niet voldoende is ingericht. Bepaalde toegangsrechten zijn breed toegekend en het is niet in alle gevallen te herleiden waarom bepaalde gebruikersaccounts over autorisaties beschikken. Op het vlak van wijzigingsbeheer is geconstateerd dat van de getoetste wijzigingen niet alle documentatie beschikbaar is, die volgens de procedure aanwezig zou moeten zijn. Dergelijke processen gelden als randvoorwaardelijk voor een effectief beheerste IT omgeving. Aanvullende werkzaamheden zijn uitgevoerd om de betrouwbaarheid van de gegevensverwerking te kunnen toetsen.

Externe controle van de inkoopfacturen

Observatie en risico

Wij hebben een deelwaarneming over geheel 2013 uitgevoerd op de inkoopfacturen. Hierbij hebben wij 4 fouten geconstateerd, waarvan drie reeds in de boardletter in september 2013 zijn gerapporteerd. Wij lichten de fouten nog kort toe:

Fout 1 heeft betrekking op een onverklaard verschil tussen de factuurprijs en het termijnbedrag van 40%.

Fout 2 betreft het niet overeenstemmen van de geleverde urenverantwoordingsstaten en termijnstaten onderling en sluiten tevens niet met de factuur.

Fout 3 heeft betrekking op een enkelvoudige aanbesteding die op grond van het interne inkoopbeleid meervoudig had moeten plaatsvinden.

Fout 4 heeft betrekking op een factuur waarvoor achteraf de prestatielevering niet is vast te stellen. Het gaat hier overigens om een beperkt bedrag van € 350.

7. Actuele ontwikkelingen interne beheersing

Actuele ontwikkelingen interne beheersing

Update Internal Control Framework

Update Internal Control Framework

Wat zijn de recente huidige ontwikkelingen?

Het ‘Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)’ heeft onlangs een geactualiseerde versie van het Internal Control Framework uitgebracht. De belangrijkste doelstelling voor het COSO bij de actualisatie van dit framework was het aanpakken van de belangrijke veranderingen die zich de afgelopen 20 jaar hebben voorgedaan in het bedrijfsleven en bij overheidsinstellingen. Zo bevat het framework nu expliciet het concept van frauderisico’s in relatie tot het bereiken van strategische doelstellingen.

Wat zijn goede criteria voor interne beheersing?

Het geactualiseerde Internal Control Framework biedt een structuur voor de opzet en evaluatie van de effectiviteit van de interne beheersing door gebruik te maken van principes om de componenten van de interne beheersing te beschrijven.

Met deze principes wil het COSO ondernemingen en instellingen helpen efficiënte systemen van interne beheersing op te zetten en de doelmatigheid daarvan te evalueren. De in het framework behandelde 17 principes zijn relevant voor alle entiteiten. Als een principe niet adequaat is opgepakt, werkt de betreffende component van interne beheersing doorgaans niet optimaal.

Het management is verantwoordelijk voor de opzet van het systeem van interne beheersing en heeft in dit opzicht een belangrijke voorbeeldfunctie en bepalende rol in het uitdragen van de bedrijfscultuur. Duidelijke, logische en herhaalde signalen vanuit het management kunnen een collectieve cultuur bevorderen waarin integriteit en ethisch gedrag centraal staan en worden beloond. Voorbeelden van dergelijke signalen zijn interne trainingsprogramma’s, vergaderingen, formele en informele gesprekken met medewerkers, nieuwsbrieven en werkinstructies.

Wat is een effectief systeem van interne beheersing?

In een effectief systeem van interne beheersing zijn alle vijf componenten beheersingsomgeving, risicoanalyse, beheersactiviteiten, informatie & communicatie en toezichthoudende activiteiten en de bijbehorende principes aanwezig en werken deze op een geïntegreerde manier op elkaar in.

Het Updated Framework gebruikt de termen ‘tekortkoming in de interne beheersing’ en ‘belangrijke tekortkoming’ om diverse gradaties in de ernst van tekortkomingen in de interne beheersing te beschrijven. Een tekortkoming in de interne beheersing verwijst naar een ‘tekortkoming in één of meerdere componenten en bijbehorend(e) principe(s) die de waarschijnlijkheid dat de entiteit zijn doelen zal bereiken verkleint’.

Actuele ontwikkelingen interne beheersing

Een belangrijke tekortkoming verwijst naar een ‘tekortkoming in de interne beheersing of een combinatie van tekortkomingen die de waarschijnlijkheid dat de entiteit zijn doelen zal bereiken in ernstige mate verkleint’. Indien sprake is van een belangrijke tekortkoming zal de organisatie niet tot de conclusie kunnen komen dat voldaan is aan de vereisten van een effectief systeem van interne beheersing.

In het kader van een effectief systeem van interne beheersing is het van belang dat het management voor de belangrijkste beheersmaatregelen duidelijk in kaart brengt ‘wie wat doet’ en wat daarbij de onderliggende bewijsvoering, timing, gebruikte informatie en resultaten zijn.

8. Overige onderwerpen

Overige onderwerpen

Bevestigingen van het college	Wij hebben van het college een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.
Meningsverschil met management of beperking in reikwijdte van de controle	Er zijn geen meningsverschillen met het college geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controle-opdracht door het college en de medewerkers van de gemeente Utrecht de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Overleg met andere accountants	Inzake de controle van de WSW uitgaven wordt gebruik gemaakt van de werkzaamheden van de accountant van UW Holding B.V. voor de betreffende WSW'ers die bij deze onderneming zijn aangesteld. Wij hebben van de accountant van UW Holding B.V. een goedkeurend assurance rapport ontvangen. Voor het overige heeft geen afstemming met andere accountants plaatsgevonden.
Normering topinkomens (WNT)	De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013 en vervangt de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Wopt). De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 228.599 niet te boven gaat.

Overige onderwerpen

	Daarnaast dienen gemeenten het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000. In 2013 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.
Naleving van wet- en regelgeving overige	Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met het niet-naleven van wet- en regelgeving.
Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiserings-omgeving	Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts díe onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn geen andere bijzonderheden gebleken dan gerapporteerd elders in dit verslag.
Frauderisicoanalyse	Als onderdeel van onze controle hebben wij u verzocht inzicht te geven in uw inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude, in de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat de directie daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met het toezichthoudend orgaan. U hecht belang aan het vermijden en ontdekken van fraude. We bevelen aan dit belang zichtbaarder te maken. Wij hebben namelijk vastgesteld dat het maken en/of periodiek actualiseren van gerichte frauderisicoanalyses geen zichtbaar onderdeel vormt van de interne beheersingsomgeving en dat uit de administratie (notulen, beleidsdocumenten, et cetera) bijvoorbeeld geen expliciete vastleggingen blijken die dit belang illustreren.

Overige onderwerpen

	Wij vragen uw aandacht voor bij de periodieke actualisaties van de risicoanalyses de fraudeaspecten expliciet te benoemen en de uitkomsten van de fraudegevoelige onderdelen ten minste jaarlijks af te stemmen met de gemeenteraad. Wij kunnen ons voorstellen dat wij daarvoor de Subcommissie inzetten en de discussie en de uitkomsten ervan daar bespreken, zoals ook afgelopen jaar.
Fraude	In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht. Op 2 oktober 2013 heeft het college een brief gestuurd aan de Commissie Mens & Samenleving en de Commissie Stad & Ruimte om u te informeren dat er een extern onderzoek loopt naar de wijze waarop een bepaalde aanbestedingsprocedure binnen de Utrechtse Vastgoed Organisatie (UVO) is verlopen. Er zou sprake zijn van mogelijke misstanden. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat er inderdaad misstanden waren begaan door enkele medewerkers van UVO. Tegen deze medewerkers zijn disciplinaire maatregelen getroffen (ontslag) en er is aangifte gedaan. Wij hebben vastgesteld dat de organisatie op adequate wijze invulling en opvolging heeft gegeven aan de geconstateerde fraude.
Fraudediscussie	Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam met de Subcommissie controle en financiën en met het management van de gemeente Utrecht, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er, afgezien van bovenvermelde zaak, geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn op de jaarrekening, zijn betrokken. Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.

Overige onderwerpen

Hoewel wij een professioneel kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2013 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude, anders dan in bovenvermelde zaak.

Jaarverslag

Aangaande het Jaarverslag (deel 1 van de Jaarstukken) brengen wij het volgende onder uw aandacht:

1. Uw Jaarstukken bevatten in totaal ruim 400 pagina's. De geaardheid van de gemeente (een meer doelstellingen organisatie) komt tot uitdrukking in een uitgebreid jaarverslagdeel. Het spanningsveld tussen informatiebehoefte en het kunnen blijven behappen van de hoeveelheid informatie is een blijvend aandachtspunt bij gemeenten.

2. Het jaarverslag is goed leesbaar en biedt veel relevante informatie. Het bevat de programmadoelstellingen, subdoelstellingen, effectdoelstellingen, prestatiedoelstellingen en dito indicatoren. Daarmee kan de raad toetsen of het geformuleerd beleid op de door de raad bedachte normen is gerealiseerd.

Wellicht ten overvloede merken wij op dat het jaarverslag deel geen onderdeel is van het inhoudelijke accountantsoordeel. Wij stellen voor het jaarverslag slechts vast of het beeld dat het verslag oproept verenigbaar is met het beeld vanuit het jaarrekeningdeel. Wij geven dan ook geen oordeel over de effect- en prestatiedoelstellingen en de daarvan afgeleid indicatoren.

Onafhankelijkheid

Ontwikkelingen Accountancy

Nieuwe onafhankelijkheidsregels in Nederland

Op 16 december 2013 heeft de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) de nieuwe Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) vastgesteld. Wij willen u in dit accountantsverslag graag op de hoogte stellen van de belangrijkste wijzigingen zoals die gelden voor organisaties die **niet** kwalificeren als een Organisatie van Openbaar Belang (OOB, vooral beursgenoteerde ondernemingen en financiële instellingen). Wij stellen voor om bij het bespreken van ons accountantsverslag de specifieke gevolgen voor onze dienstverlening aan uw organisatie te bespreken.

Overige onderwerpen

Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)

De ViO is van toepassing op **alle cliënten** waar assurance-opdrachten worden uitgevoerd en is van kracht vanaf 1 januari 2014. De ViO vervangt de nadere voorschriften voor onafhankelijkheid (NVO).

Met de nieuwe ViO beoogt de beroepsorganisatie tegemoet te komen aan de verwachtingen van het maatschappelijk verkeer en daarmee bij te dragen aan het vertrouwen in het accountantsberoep. Hierna geven wij een toelichting op enkele onderwerpen uit de ViO die van belang zijn in het kader van onze dienstverlening aan uw organisatie.

Eén set van regels voor alle assurance-opdrachten

In de nieuwe onafhankelijkheidsregels is sprake van één set van regels voor alle assurance-opdrachten, zoals de controle of beoordeling van een jaarrekening, een subsidieverklaring, een verklaring bij een IT-systeem of een assurance-rapport bij een maatschappelijk jaarverslag. In de oude regels werd een onderscheid gemaakt tussen controleopdrachten en overige assurance-opdrachten, waarbij de onafhankelijkheidsvoorschriften voor controleopdrachten strenger waren.

Regelgeving voor adviesdiensten

Combinaties van assurance en advies (non-assurance) werkzaamheden zijn onder de VIO nog steeds toegestaan. De ViO introduceert wel een strak toetsingskader voor de evaluatie van alle non-assurance diensten, wat betekent dat voor aanvang van overige dienstverlening altijd een onafhankelijkheidsanalyse in het dossier dient te worden opgenomen. De ViO leidt daarmee tot een verzwaarde documentatieplicht. Het toetsingskader in de ViO is gebaseerd op de principes in de internationale onafhankelijkheidsregels van de Code of Ethics van de International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA). Deze internationale onafhankelijkheidsregels worden door Deloitte nageleefd.

Langdurige betrokkenheid bij uw organisatie

In de ViO opgenomen dat een maatregel is vereist indien senior leden van het assurance-team (waaronder de eindverantwoordelijke accountant, maar ook andere senior teamleden) langdurig betrokken zijn bij dienstverlening aan dezelfde organisatie. Van langdurige betrokkenheid is in elk geval sprake als een senior teamlid gedurende zeven aaneengesloten jaren betrokken is bij dienstverlening aan dezelfde organisatie. Voorbeelden van maatregelen zijn het laten uitvoeren van een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling (OKB) of het rouleren van het teamlid.

Overige onderwerpen

Indien meerdere teamleden gelijktijdig zouden moeten rouleren, is het ook mogelijk om voor een gefaseerde roulatie te kiezen. Na roulatie mag het betreffende teamlid gedurende twee jaar niet betrokken zijn bij de assurance dienstverlening aan de organisatie.

Marketing en Reclame

In de ViO is een nieuwe bepaling opgenomen over marketing en reclame. Vooral is het niet toegestaan om met een assurance-cliënt een relatie aan te gaan waarbij de accountantsorganisatie zich in het kader van reclame of marketing associeert of laat associëren met de assurance-cliënt. Van associatie is sprake indien de onderlinge relatie als onderdeel van reclame of marketing openbaar wordt gemaakt.

Geschenken en gastvrijheid

De regels voor het ontvangen en verstrekken van geschenken en gastvrijheid zijn aangescherpt. Het uitgangspunt is dat het ontvangen en verstrekken van geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid niet past in een relatie tussen de accountant en de gecontroleerde organisatie. Deze regels gelden niet alleen voor de leden van het assurance-team, maar ook voor de accountantsorganisatie, andere onderdelen van het netwerk en haar bestuurders. Er is een drempel in de regels opgenomen van € 100.

Voor geschenken met een waarde van meer dan € 100 is de eindverantwoordelijke accountant gehouden om:

- Te onderbouwen waarom het geschenk of de uiting van gastvrijheid gepast is;
- Een melding te doen bij een aangewezen persoon binnen Deloitte; en
- Vooraf met het toezichthoudend orgaan van uw organisatie af te spreken hoe zij hierover geïnformeerd wil worden.

Deze bepalingen gelden tevens voor persoonlijke uitingen van gastvrijheid. Hieronder wordt verstaan het voor de andere partij of persoon betalen van kosten van uitstapjes, reizen, lunches, diners en dergelijke die geen zakelijk karakter dragen.

Overgangsbepalingen

De nieuwe onafhankelijkheidsregels treden in werking per 1 januari 2014. Voor bestaande opdrachten en/of relaties waarbij een onafhankelijkheidsbedreiging speelt gelden overgangsbepalingen.

Overige onderwerpen

Cybersecurity

Algemene aanbeveling inzake cyberveiligheid

Het belang van cyberveiligheid is de laatste jaren fors toegenomen als gevolg van de grotere afhankelijkheid van informatietechnologie en internet. Daarnaast heeft zich een verschuiving voorgedaan van informatiebeveiliging naar cyberveiligheid. De traditionele aanpak van informatiebeveiliging was vooral gericht op interne controles om de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van gegevens veilig te stellen. Hoewel deze controles van groot belang blijven, bestrijkt cyberveiligheid een bredere waaier van interne en externe factoren.

Als zodanig dienen de gemeenteraad en het college zich er in toenemende mate van te vergewissen dat managers in alle geledingen van de organisatie zich bewust zijn van de risico's die de digitale technologie met zich meebrengt voor de strategie en de organisatieactiviteiten en dat zij de juiste maatregelen treffen om deze risico’s te beheersen. Rapportages aan de gemeenteraad en het college dienen in toenemende mate te gaan over de lessen die worden getrokken uit specifieke IT-gerelateerde incidenten en zogenaamde near-misses en de gemeenteraad en het college dienen vast te stellen welke inbreuk op de veiligheid de organisatie bereid is te tolereren. Daarnaast dient op bestuurlijk niveau te worden verzekerd dat sprake is van een voldoende mate van verantwoordelijkheid en verantwoordingsplicht ter ondersteuning van de daadwerkelijke prioritering van informatieactiva en juiste besluitvorming over het gebruik en de bescherming van informatie. Bestuurders kunnen hierin worden ondersteund met advies door externe adviseurs.

Wij hebben begrepen dat recent bij Utrecht een seminar is gehouden mede gericht op informatiebeveiliging. U besteedt daar terecht op dit moment veel aandacht aan en bent zich ervan bewust dat er nog verbeterslagen te maken zijn. Wij vinden dat een goede zaak.

Bijlagen

Bijlage A1: Niet-gecorrigeerde fouten

Niet-gecorrigeerde fouten

De volgende niet-gecorrigeerde fouten zijn gedurende onze werkzaamheden vastgesteld:

Aard van de fouten	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	N.v.t.	
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode		
Rechtmatigheidsfout is tevens getrouwheidsfout		
Rechtmatigheidsfout is per saldo ook een getrouwheidsfout		
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	**Subtotaal**	**Totaal**
Extra absolute waarde rechtmatigheidsfouten		
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit **externe** regels (EU-aanbesteding/Fido/Etc.)		
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit **interne** regels (gedoogbeleid)		
Overige rechtmatigheidsfouten		
Totaal rechtmatigheidsfouten	**Totaal**	

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Onzekerheid rechtmatigheid betreft tevens getrouwheid		
Onzekerheid rechtmatigheid is per saldo ook een onzekerheid inzake getrouwheid		

Aard van de fouten	Rechtmatigheid	Getrouwheid
(Sub)totaal onzekerheden in de controle getrouwheid	**Subtotaal**	**Totaal**
Extra absolute waarde onzekerheden rechtmatigheid		
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit **externe** regels (EU-staatssteun)		
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit **interne** regels (gedoogbeleid)		
Overige onzekerheden inzake rechtmatigheid		
Totaal onzekerheden in de controle rechtmatigheid	**Totaal**	

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college bevestigt dat de niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde fouten.

Bijlage A2: Gecorrigeerde fouten

Gecorrigeerde fouten

De tabel hierna bevat alle afzonderlijk geïdentificeerde en gecorrigeerde fouten groter dan € 700.000 en andere door het college gecorrigeerde fouten.

		Rechtmatigheid € 000	Getrouwheid € 000
Feitelijke afwijkingen (factual misstatements)			
Verlaging van de post materiële vaste activa in verband met verkochte (3) panden, waarvan de opbrengst in de baten reeds was verantwoord, maar welke nog niet waren afgeboekt uit de activa administratie		900.000	900.000
Inschattingsafwijkingen (judgemental misstatements)			
Geen			
Geprojecteerde afwijkingen (projected misstatements)			
Geen			
Totaal		**900.000**	**900.000**

Bijlage A3: Afwijkingen in de toelichting

Afwijkingen in de toelichting

Onze controlestandaarden eisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening. De tabel hierna bevat een weergave van die onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting		Bron toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overweging
Bij de materiële vaste activa is niet aangegeven welk deel in erfpacht is uitgegeven.		Materiële vaste activa	Ca. € 86 miljoen.

Bijlage A4: Rechtmatigheid

Rechtmatigheid

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO), de Kadernota Rechtmatigheid 2013 en in het door de gemeenteraad vastgestelde normenkader is het kader voor de controle op de rechtmatigheid opgenomen. Deze normen zijn vastgelegd in het controleprotocol van de gemeente. Bij de controle op de rechtmatigheid hebben wij de volgende fouten en/of onzekerheden geconstateerd:

Toelichting		Bron normenkader	Fout of onzekerheid
Geen			

Bijlage B: Onafhankelijkheid

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de ‘Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)’ en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de gemeente Utrecht in 2013 voldoende is gewaarborgd.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen of verstrekt aan Utrecht of een bij Utrecht betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij zijn van mening zijn dat de verstrekte en ontvangen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid gepast zijn en derhalve niet tot een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht hebben geleid.

Bijlage C: Reikwijdte van de controle 2013

De opdracht die u ons heeft verstrekt

Binnen het kader van de meerjarige overeenkomst tussen uw gemeente en Deloitte Accountants B.V. tot het controleren van uw jaarrekening bevestigen wij formeel elk jaar de onderlinge afspraken met een opdrachtbevestiging. Met de opdrachtbevestiging van 9 september 2013 heeft u ons op meer gedetailleerde wijze opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2013.

De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van gemeente Utrecht. In dit accountantsverslag geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van de controle.

Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie fasen: de risicoanalyse, de interim controle en de jaarrekeningcontrole.

Gezamenlijke risicoanalyse als basis

Onze controle start met het maken van een analyse van de risico's waar u als gemeente mee te maken heeft. Deze risicoanalyse zien wij als een gezamenlijke actie van ons controleteam en vertegenwoordigers van uw gemeente en maakt deel uit van ons pre-auditgesprek. Het doel hiervan is om op basis van gezamenlijke kennis van uw organisatie en uw omgeving tot een zo volledig en bruikbaar mogelijke risicoanalyse te komen, die als basis voor de verdere controlewerkzaamheden kan dienen. Het gaat hierbij primair om de externe risico's en de risico's in de bedrijfsvoering. Bij deze inventarisatie ligt primair de focus op de risico's op afwijkingen van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude of fouten.

Interimcontrole

Onze risicoanalyse en de daarop gebaseerde controleaanpak richten zich niet uitsluitend op de jaarrekening zelf, maar ook op het systeem van interne beheersing. Hoe beter dat systeem functioneert, hoe meer zekerheid er bestaat dat de opgeleverde informatie betrouwbaar is, zowel tussentijds als bij de jaarrekening. Omdat deze interne beheersing het gehele jaar goed dient te functioneren, hoeven wij met de aanvang van onze controle niet te wachten totdat de jaarrekening gereed is. Onze controle vindt daarom voor een belangrijk deel al in de tweede helft van het boekjaar plaats.

Optioneel: Wij onderzoeken tijdens de interim controle de procesrisico's, om te bepalen of hierin voldoende beheersmaatregelen (de AO/IB) zijn getroffen. Het product van deze fase van de controle is een management letter met daarin opgenomen verbeterpunten ter verdere optimalisatie van de interne beheersing (zie paragraaf Interne beheersing).

Jaarrekeningcontrole

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften, of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld geeft en of de baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van rechtmatigheid zoals opgenomen in het controleprotocol 2013. Ook stellen wij vast dat de posten in de jaarrekening adequaat zijn toegelicht. Onze controle houdt niet in dat wij alle posten integraal controleren. Onze aanpak heeft als doel om belangrijke onjuistheden of onrechtmatigheden te ontdekken, rekening houdend met de materialiteitsgrenzen zoals vastgelegd in het controleprotocol 2013.

Het product van de jaarrekeningcontrole is de controleverklaring bij de jaarrekening en een verslag van bevindingen. In het verslag van bevindingen rapporteren wij fouten en onzekerheden die de vastgestelde rapportagetolerantie overschrijden en overige bijzonderheden die naar onze mening van belang zijn voor de behandeling van de jaarrekening (zoals governance, financiële positie, ontwikkeling resultaten en de kwaliteit van de interne beheersing).

Scope van de opdracht

Onze controleverklaring is gebaseerd op onze controlewerkzaamheden als accountant van de gemeente Utrecht.

Bijlage D: Actuele ontwikkelingen

Hoe financieel gezond is uw gemeente?

De financiële ontwikkelingen maken een kritische herbezinning op de taakvoering van gemeenten noodzakelijk. Om de juiste maatregelen te nemen en goede keuzes te maken, is het belangrijk dat u eerst een goed beeld van de financiële positie van uw gemeente heeft. Dalende opbrengsten (zoals dividend en bouwleges), hogere lasten (bijvoorbeeld uitkeringen), verliezen bij grondexploitaties en een verwachte daling van de uitkering van het gemeentefonds maken de financiële positie van uw gemeente onzeker. Tel daarbij op de nieuwe kabinetsplannen om taken met een fors lager budget over te dragen aan de gemeenten. Een herbezinning op de taakuitvoering is dus noodzakelijk!

Om maatregelen te treffen en goede keuzes te maken, moet u eerst een goed en met elkaar gedeeld beeld van de financiële positie van uw gemeente hebben. De financiële positie is breder dan de reserves en het weerstandsvermogen van uw gemeente. Ook toekomstige, reguliere exploitatielasten zijn bepalend voor de financiële positie van uw gemeente. Daarbij beïnvloeden allerlei indicatoren op financieel gebied de financiële positie, zoals:

- Is er financieel deugdelijk beleid?
- Is de begroting actueel (zit alles erin)?
- Hoe ziet het meerjarenperspectief eruit?
- In aanvulling op de eerdergenoemde reserves (omvang vrije reserves, omvang stille reserves).
- Zijn er claims?
- Is er een meerjarig investeringsplan (“normale” investeringen en grondexploitaties)?
- Omvang post onvoorzien?
- Belastingcapaciteit;
- Wmo en Wsw;
- Resultaten verbonden partijen;
- Onderhoud in het algemeen en riolering in het bijzonder;
- Saldo kostenplaatsen.

Stressindicatoren

Met een aantal, vooraf bepaalde, indicatoren kunnen wij de financiële positie van uw gemeente in kaart brengen (een zogenaamde ‘stresstest’). Hiermee krijgt u snel een goed financieel beeld van uw gemeente. Op basis van historische én toekomstgerichte gegevens inventariseren wij, aan de hand van de indicatoren, het financiële beeld van uw gemeente. Op bepaalde onderdelen zullen wij ook gebruikmaken van landelijke of regionale gemiddelden. De uitvoering van de stresstest kan snel en belast uw organisatie minimaal.

In de stresstest betrekken wij onder andere de volgende indicatoren:

- Schuldpositie;
- Reservepositie;
- Vaste activa -/- reserves;
- Leningen die niet zijn ingezet voor de grondexploitaties;
- Voorzieningen;
- Garantstellingen;
- Rentelasten;
- Grondexploitatie;
- Meerjarenbegroting;
- Reserveontwikkeling.

Uiteraard kunt u zelf extra indicatoren toevoegen. De uitkomsten van de stresstest geven wij weer in de vorm van een rapportage en een dashboard.

Bijlage E: Disclaimer

Dit verslag is bestemd voor de leden van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel, welke zal worden verstrekt in onze controleverklaring.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu, a UK Private Company limited by guarantee, and its network of member firms. Neither Deloitte Touche Tohmatsu nor any of its member firms has any liability for each other's acts or omissions. Each of the member firms is a separate and independent legal entity operating under the names of "Deloitte", "Deloitte & Touche", "Deloitte Touche Tohmatsu", or other related names.

Griffie Gemeenteraad Utrecht

Postadres Postbus 16200, 3500 CE
Telefoon 030 - 286 10 69 **Fax** 030 - 286 15 18
E-mail griffie.gemeenteraad@utrecht.nl
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

Aan de commissie Mens & Samenleving en
de commissie Stad & Ruimte

i.a.a. het college van B&W

Behandeld door	drs. S.D. den Dunnen	**Datum**	Juni 2014
Doorkiesnummer		**Ons kenmerk**	
E-mail	s.den.dunnen@utrecht.nl	**Onderwerp**	Advies CF inzake jaarstukken 2013
Bijlage(n)	1 (in deze brief zelf)		
Uw kenmerk	-	**Verzonden**	
Uw brief van	-		

Geachte commissies,

Jaarlijks verstrekt de subcommissie Controle & Financiën u advies inzake de jaarstukken: het accountantsrapport van bevindingen (incl. de accountantsverklaring), de reactie van het college op het accountantsrapport van bevindingen, de Verantwoording en de Voorjaarsnota.

Bijgaand treft u het advies van de subcommissie inzake de jaarstukken 2013. De subcommissie brengt u hiermee een aantal punten onder de aandacht, die u desgewenst kunt betrekken bij besprekingen in uw commissies.

Met vriendelijke groet,

Dhr. Peter van Corler
voorzitter subcommissie Controle en Financiën, gemeenteraad Utrecht

Datum Error! Reference source not found.
Ons kenmerk Error! Reference source not found.

Bijlage behorende bij de brief van de subcommissie inzake 'advies jaarstukken 2013' dd. Juni 2014

ADVIES van de Subcommissie Controle en Financiën aan de Commissies Mens & Samenleving en Stad & Ruimte n.a.v. de jaarstukken: de accountantscontrole 2013, de reactie van het college daarop, de Verantwoording 2013 en de Voorjaarsnota 2014

Inleiding

Het college is verantwoordelijk voor de Verantwoording en de jaarrekening. De gemeenteraad geeft opdracht aan de accountant om de juistheid van stukken te controleren; de rechtmatigheid en betrouwbaarheid. De accountant voorziet de jaarrekening van het college van een accountantsverklaring en verstrekt zijn bevindingen aan de gemeenteraad.

De subcommissie Controle en Financiën heeft gedurende het jaar contact gehouden met de accountant over de voortgang van het controleproces. Op 9 oktober 2013 heeft de subcommissie u geadviseerd over de uitkomsten van de interim-controle (Boardletter 2013). In de subcommissievergadering en het overleg met de accountant van 26 mei jl. is het (concept)accountantsrapport van bevindingen over 2013 en het controleproces besproken. In die subcommissievergadering is tevens de reactie van het college op het bevindingenrapport besproken. Hierbij waren de portefeuillewethouder en concernmanager Financiën en Control aanwezig.

De subcommissie heeft zich tevens gebogen over de Verantwoording 2013 en de Voorjaarsnota 2014. Deze zijn besproken in de subcommissievergadering van 2 juni jl.

Met deze notitie adviseert de subcommissie uw commissies over enkele punten uit voornoemde stukken. Dit advies is mede gebaseerd op de voortgang van de opvolging van eerdere aanbevelingen van de accountant en de subcommissie. Achtereenvolgens komt in deze notitie aan de orde de reactie van de subcommissie op:

1. het accountantsrapport van bevindingen, inclusief de accountantsverklaring over de Verantwoording 2013;
2. de reactie van het college op het accountantsrapport 2013;
3. de Verantwoording 2013;
4. de Voorjaarsnota 2014.

Naast de jaarstukken heeft het college u ook de bestedings- en dekkingsvoorstellen toegestuurd. Deze betreffen keuzes die u m.b.t. het resultaat uit de jaarstukken worden voorgelegd. Die zijn deels technisch van aard, maar kunnen ook betrekking hebben op beleidsmatige keuzes. De subcommissie ziet die voorstellen daarom als zaken die ter politieke besluitvorming voorliggen aan de raad(scommissies).

Datum Error! Reference source not found.
Ons kenmerk Error! Reference source not found.

1. Reactie van de subcommissie op het accountantsrapport van bevindingen, inclusief de accountantsverklaring over de Verantwoording 2013

A. Goedkeurende verklaring

De subcommissie heeft met genoegen kennis genomen van het feit dat de accountant op grond van zijn controle een goedkeurende verklaring heeft afgegeven. Dit betekent dat de jaarrekening 2013 voldoet aan de eisen ten aanzien van het getrouwe beeld en de rechtmatigheid.

B. Inhoudelijke aandachtspunten uit het rapport van bevindingen

De subcommissie wijst u met genoegen op:

- De accountant acht de onderdelen in de **peilstok grondexploitaties** passend in het kader van transparantie naar de raad.
- Het college heeft voldoende inzichtelijk gemaakt welke **contractrisico's/ exitregelingen** en beheersingsmaatregelen er bij **POS** zijn.[1]
- De accountant complimenteert de organisatie met de **gevoeligheidsanalyses in het MPG**.
- De **borg- en garantstellingen** zijn adequaat toegelicht.
- Er volgen geen bijzonderheden uit de **SiSa-controle**.
- Er volgen geen bijzonderheden t.a.v. de toereikendheid van de **reorganisatievoorziening**.
- De procedure rondom de **inkoopfacturen** is verder verbeterd.

De subcommissie vraagt uw commissie specifiek aandacht voor de volgende punten uit het rapport van bevindingen:

- De aanbeveling t.a.v. de **grondexploitaties** om de **scenario-analyses** als onderdeel van de p&c-cyclus uit te breiden en transparant te delen.
- De aanbeveling bij de grondexploitatie **Leidsche Rijn** om te komen tot een **systematischere vastlegging** en voor externe dan wel interne controle bruikbare en **toetsbare vastlegging** van de verschillende afwegingen en doorrekeningen van scenario's.
- Het belang bij **POS** van het strikt handhaven van de budgetbewaking en het toetsen van de toereikendheid van het budget van de **VAT-kosten**.
- Het belang dat de **gevoeligheidsanalyses/scenario's in de peilstok grondexploitaties** alle relevante elementen moet gaan bevatten voor de doorrekening van de risico's (o.a. inzake het compleet weergeven van de planontwikkelingskosten en VAT-kosten).
- De aanbeveling t.a.v. **risicomanagement** om een actuele **risicokaart** (per bedrijfsonderdeel of programma of thema) te maken, waarbij deze risico's en de daar op te nemen maatregelen periodiek geactualiseerd en geëvalueerd worden.

[1] Bij de jaarstukken 2011 adviseerde de subcommissie u om het college te vragen om voor POS inzichtelijk te maken welke risico's, in het bijzonder contractrisico's er zijn. Ten tijde van de jaarstukken 2012 was er een notitie opgesteld die nog verdere verdieping behoefde. In de subcommissievergadering van 26 mei jl. is de vervolgnotitie aan de orde geweest, waarna de subcommissie constateerde dat hiermee de eerdere vraag voldoende beantwoord is.

- De aanbeveling inzake de **registratie van materiële vaste activa**, om de procedures te actualiseren en aan te scherpen.
- De aanbeveling om het **normenkader** uit te breiden met externe wet- en regelgeving (waaronder de wet Normering Topinkomens).

C. Aandachtspunten uit controleproces jaarrekening

Ambtelijke zijde
De subcommissie is content met de verbeterslag vanuit ambtelijke zijde in het jaarrekeningproces, bijvoorbeeld op het gebied van het mogelijk maken van een meer centrale uitvoering van de controle (met minder meerwerk op dit punt tot gevolg) [2] en een verbetering van de naleving van de aanbestedingsprocedures.

Zijde van de accountant
De organisatie heeft procesmatig hinder ondervonden van de mutaties in het controleteam van Deloitte. De beoogde versnelling van het jaarrekeningtraject is mede hierdoor niet gerealiseerd. De subcommissie zal verbetervoorstellen ontvangen van de accountant voor de tekortkomingen ontstaan van de zijde van de accountant, na de evaluatie van het proces met de ambtelijke organisatie. Dit heeft grote aandacht van de subcommissie.

Controle 2014
Voor de controle 2014 zijn de volgende aandachtspunten benoemd:
- Follow-up aandachtspunten voorgaande jaren (in hoeverre worden aanbevelingen opgevolgd);
- Grondexploitaties LR (incl. systematische toetsbare vastlegging) en POS (incl. VAT-kosten) en de peilstok grondexploitaties;
- Frauderisico's en beheersingsmaatregelen (incl. UVO);
- IT-bevindingen;
- Ingezette verbetering inkoopfacturen;
- Verplichtingenadministratie (beter vastleggen van m.n. grotere bedragen);
- Termijnen van de subsidieverstrekking van MO;
- Processen uitkerings- en inkomensoverdrachten;
- Belasting en heffingen (uitbesteed aan bgu);
- Rol en positie concern (continuering na organisatiekanteling);
- Reorganisatievoorziening (frictiekosten, hoe reëel zijn de bezuinigingen op de organisatie);
- EMU-saldo (vanuit rechtmatigheid, bij de jaarrekeningcontrole).

2. Reactie van de subcommissie op de reactie van het college op het accountantsrapport

De subcommissie constateert dat het college een reactie heeft gegeven op de bevindingen uit het accountantsrapport, en dat de commissies bij hun oordeelsvorming kunnen aangeven of de reactie van

[2] In de overeenkomst met de accountant is opgenomen dat de accountant de controle centraal bij het concern zal uitvoeren en dat het concern de eerste analyse van de controlestukken uitvoert. Evenals voorgaande jaren voert de accountant de controle toch deels decentraal uit vanwege papierwerk, verdiepingsslagen, beoordeling van stukken door het concern voordat de accountant deze krijgt. Bij wie de kosten van het eventuele meerwerk door deze deels decentrale aanpak in rekening komen is een punt tussen het college en de subcommissie/raad, waarbij deze kosten voorgaande jaren voor rekening van het college gekomen zijn.

het college voldoende is. De subcommissie brengt daarbij bij u onder de aandacht dat het college de peilstok grondexploitaties verder zal ontwikkelen (incl. aandacht voor risico-analyse en VAT-kosten) en bezig is met het maken van een risicokaart. Tevens heeft de wethouder in de subcommissievergadering van 26 mei jl. aangegeven dat de registratie van materiële vaste activa verder wordt aangescherpt, en het belang van aandacht voor fraudepreventie heeft onderschreven.

3. Reactie van de subcommissie op de Verantwoording 2013

In de Verantwoording 2013 legt het college met het jaarverslag en de jaarrekening verantwoording af over het gevoerde beleid in 2013. De subcommissie richt zich vanuit haar rol op de vormgeving van de Verantwoording.

De subcommissie constateert dat de **transparantie** wederom verbeterd is ten opzichte van voorgaande jaren, hoewel het een omvangrijk boekwerk is. De subcommissie vraagt aandacht om het verbeteren vast te houden. Het is prettig dat de **bestedings- en dekkingsvoorstellen** wederom apart zijn aangeboden. Wel vraagt de subcommissie om hierbij duidelijker aan te geven **op basis van welk (raads)besluit** de voorstellen worden gedaan. Dit is nu sommige onderdelen wel helder, zoals bij onderwijs, maar voor andere onderdelen niet. Dit om de leesbaarheid en technische herkenbaarheid te bevorderen.

4. Reactie van de subcommissie op de Voorjaarsnota 2014

De Voorjaarsnota 2014 (inclusief bestuursrapportage 2014) is een vertaling van het financiële beeld van de gemeente en hoe het college met de uitkomst daarvan wil omgaan. Dit laatste is bij uitstek een punt van politieke besluitvorming. De subcommissie richt zich vanuit haar rol dan ook alleen op de vorm van de Voorjaarsnota (het proces is in de financiële verordening vastgelegd).

Het bestuursrapportagedeel van de Voorjaarsnota geeft majeure afwijkingen, investeringen en budgetneutrale bijsturingsvoorstellen; het gaat dus om afwijkingen ten aanzien van eerdere in de begroting voor dit jaar vastgestelde bedragen.

In algemene zin vindt de subcommissie de Voorjaarsnota **transparant**, maar vraagt tevens aandacht om het verbeteren vast te houden.

Investeringen
In de raadsvergadering van 14 november 2013 werd het **amendement 'Soms kun je beter meteen B zeggen'** ingebracht. Het amendement is niet aangenomen, maar er is wel afgesproken hierover in de subcommissie verder te spreken. Dit betrof het omzetten van uitbreidingsinvesteringen categorie A (autorisatie door de raad bij de begroting) naar categorie B investeringen (autorisatie met een apart raadsvoorstel). In de subcommissievergadering van 26 mei jl. is het voorstel van het college besproken hoe om te gaan met de categorie A-investeringen. De wethouder heeft toegezegd het voorstel van het college middels een commissiebrief aanvullend bij de Voorjaarsnota te sturen. De **subcommissie onderschrijft de voorgestelde werkwijze van het college**, het voorts aan de raad om te beoordelen of de toelichtingen bij de investeringen voldoende adequaat zijn.

Tweede Technische Begrotingswijziging

De 2e Technische Wijziging is momenteel nog niet gereed. De wethouder gaf in de subcommissievergadering van 2 juni jl. aan dat de budgetten voor de drie decentralisaties die met de mei-circulaire bekend zijn geworden hierin niet verwerkt zullen worden. H**et college zal een procesbrief naar de raad verzenden** over de verwerking van deze budgetten. Hierin zal het college ingaan op het moment van verwerken van de decentralisatie-bedragen en de wijze waarop het college de raad informeert over de voortgang en financiën.

Grote projecten
De subcommissie en accountant hebben meerdere malen aandacht gevraagd voor het verbeteren van het inzicht in de grote projecten. De subcommissie is **content met de toevoeging** van de Grote Projecten in de Voorjaarsnota.

.....

Burgemeester en Wethouders

Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 00 00 **Fax** 030 - 286 12 24
www.utrecht.nl

Aan de leden van de gemeenteraad

NNN

Behandeld door	Judith de Vor	**Datum**	20 mei 2014
Doorkiesnummer	030 286 1232	**Ons kenmerk**	14.040354
E-mail	j.de.vor@utrecht.nl	**Onderwerp**	Reactie op het controlerapport externe accountant
Bijlage(n)	Geen		
Uw kenmerk		**Verzonden**	
Uw brief van		Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte leden van de raad,

Zoals gebruikelijk heeft u van de externe accountant (Deloitte) het controlerapport over de jaarrekeningcontrole 2013 ontvangen. De accountant geeft een goedkeurende verklaring af voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Wij constateren dat het proces van totstandkoming van de jaarrekening goed is verlopen, dat het financieel-administratief beheer ruimschoots en steeds beter voldoet aan de daaraan te stellen eisen en dat er sprake is van goed financieel beleid. Die opgaande lijn zetten we de komende jaren uiteraard voort.

Voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole heeft de accountant in de zomerperiode de interim-controle uitgevoerd. Deze tussentijdse controle was vooral gericht op het beoordelen en toetsen van de administratieve organisatie en interne controle van de financiële bedrijfsprocessen. De accountant heeft dit gedaan om vast te kunnen stellen of de organisatie voldoende basis biedt voor de betrouwbaarheid van de financiële gegevens zoals die in de jaarrekening 2013 zijn opgenomen. Bij deze interim-controle heeft Deloitte in oktober 2013 een boardletter afgegeven. Bij de controle van de jaarrekening heeft Deloitte onder andere beoordeeld hoe wij de opmerkingen en aanbevelingen uit de boardletter hebben verwerkt. Hieronder gaan wij kort in op de bevindingen van de accountant.

Bevindingen

Algemeen

Na de reorganisatie waarin de visie op de gemeentelijke organisatie Via B en de visie op control een belangrijke plek hebben, zijn we in 2013 voortvarend aan het werk gegaan om volgens de nieuwe visie te werken. Dit heeft geleid tot verbeteringen, waardoor het mogelijk is om de doorlooptijd van de controle aanzienlijk te versnellen. Mede door wisselingen binnen het controleteam van de accountant en meer diepgang op bepaalde onderdelen van de jaarrekening is deze versnelling niet gerealiseerd. Wij gaan met de accountant in gesprek om te bezien wat er in het proces verbeterd kan worden zodat volgend jaar de versnelling van de controle wel gerealiseerd kan worden. Daarnaast werken wij in 2014 verder aan meer verbeteringen, onder andere aan het gebruik van een centraal inkoopsysteem waarmee we de inkoop verder kunnen professionaliseren en de administratie van verplichtingen kunnen verbeteren.

Grondexploitaties

De economische ontwikkelingen zijn steeds van invloed op de resultaten van de grondexploitaties. De ontwikkelingen volgen wij nauwkeurig, en jaarlijks vertalen we deze naar de verwachte uitkomsten van de meerjarengrondexploitaties. De geprognosticeerde eindstanden zijn onderdeel van de jaarrekening. Afgelopen jaar hebben we bij de Tweede Bestuursrapportage de peilstok grondexploitaties geïntroduceerd. Met dit instrument rapporteren wij tussentijds over de stand van zaken met betrekking

tot de grondexploitaties. Dit doen we door het opnemen van de 6 P's (prijs, programma, productie, planning, parameters, projectrisico's). Met uw raad hebben we afgesproken dat we de peilstok nog verder zullen ontwikkelen, waarbij we ook meerjarig inzicht willen bieden in de ontwikkeling van de grondexploitaties. In de afzonderlijke meerjarennota's die gelijktijdig met de voorjaarnota worden aangeboden, zijn ook een aantal verbeteringen doorgevoerd. Er is meer informatie opgenomen ten aanzien van scenario's en risico's waarbij tegelijkertijd ook meer inzicht wordt gegeven over de afzonderlijke projecten binnen de grondexploitaties.

Risicomanagement
We zijn content dat de accountant zijn waardering uitspreekt voor de in gang gezette versterking van het risicomanagement. De aanbevelingen van de accountant op dit punt betrekken we bij de actualisatie van de nota weerstandsvermogen en risicomanagement.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen is bij Voorjaarsnota weer op 1 gebracht.

Garantstellingen
De accountant geeft in het controlerapport aan dat de afgegeven garantstellingen en de hiermee samenhangende niet uit de balans blijkende verplichtingen adequaat zijn toegelicht in de jaarrekening. Wel onderschrijven zij het belang om de registratie en controle op de garantstellingen uit te breiden en aan te scherpen. In het kader Geldverstrekkingen, dat in het voorjaar door uw raad is vastgesteld, is aangegeven dat meer sprake zal zijn van centrale regie en aansturing. Deze wijzingen zullen wij verder in 2014 implementeren.

Speerpunten van de raad
In de boardletter bij de interim-controle zijn enkele speerpunten van uw raad opgenomen. Hieronder gaan wij kort in op deze speerpunten.

Peilstok grondexploitaties
De accountant geeft in het controlerapport weer wat de bevindingen zijn met betrekking tot de peilstok grondexploitaties zoals die voor het eerst is opgenomen in de Tweede Bestuursrapportage 2013. De accountant constateert dat de onderdelen in de peilstok passend zijn voor transparante informatie naar de raad en dat de gevoeligheidsanalyses in lijn liggen met wat bij de jaarrekeningcontrole is vastgesteld.
Zoals hierboven reeds aangegeven bij de het onderdeel Grondexploitaties zullen wij bij de Tweede Bestuursrapportage 2014 de peilstok verder ontwikkelen, waarbij ook meerjarig inzicht wordt gegeven in de ontwikkeling van de belangrijkste grondexploitaties. Hierin zal ook de ontwikkeling van de plan- en VATkosten worden meegenomen. Daarnaast zal de risicoanalyse worden uitgebreid.

Gemeentelijke reorganisatie
Na de reorganisatie zijn flinke stappen gezet in de organisatievernieuwing. De accountant constateert dat er daarnaast nog belangrijke ontwikkelingen op de gemeente afkomen. Deze ontwikkelingen volgen wij actief en richten daar de organisatie ook op in. We zijn en worden steeds wendbaarder zoals ook in Verder via B is toegelicht. De drie grote decentralisaties bieden ons de mogelijkheid om op een integrale manier uitvoering te geven aan zorg en participatie. De buurtteams vervullen hierin een cruciale rol. Deze ontwikkelingen bieden voor onze organisatie juist ook kansen om verder door te groeien naar een wendbare organisatie met excellente dienstverlening.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Burgemeester en Wethouders

Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 10 00 **Fax** 030 - 286 12 24
www.utrecht.nl

Aan de leden van de raad

Behandeld door Judith de Vor
Doorkiesnummer 286 1232
E-mail j.de.vor@utrecht.nl
Bijlage(n) 1
Uw kenmerk
Uw brief van

Datum 24 juni 2014
Ons kenmerk 14.043029
Onderwerp Tweede erratum Jaarstukken 2013

Verzonden
Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte leden van de raad,

Vorige week heeft in de commissies de bespreking van de voorjaarsnota 2014 en jaarstukken 2013 plaatsgevonden. Tijdens de vergaderingen heeft de SP-fractie een aantal onjuistheden in de financiële tabellen van de jaarstukken 2013 ingebracht. In de bijlage treft u daarom een tweede erratum van de Jaarstukken 2013 aan, waarin de juiste gegevens zijn opgenomen.

De correcties betreffen de cijfers in de 3e W (wat heeft dat gekost?) van een aantal programma's.
Per abuis zijn de laatste mutaties in de boekhouding niet verwerkt in de financiële tabellen in het boek Jaarstukken 2013. Deze aanpassingen hebben geen effect op de bedragen (totalen) die elders in de jaarstukken zijn verwerkt.

De informatie die in dit erratum is opgenomen maakt onderdeel uit van de stukken waar uw raad op 3 juli over zal vergaderen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Tweede erratum Jaarstukken 2013

In de programmateksten is per prestatiedoelstelling de financiële tabel opgenomen “wat heeft dat gekost”. Een aantal van deze financiële tabellen is niet correct. Hieronder treft u de juiste tabellen aan.

Programma Stedelijke Ontwikkeling
Subdoelstelling 1.2: Ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken met behoud van de lange termijn zeggenschap over de grond, pagina 52

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
Lasten				
P1.2.1 Conversies en best.wijz. erfpacht	6.896	6.896	5.164	1.732
P1.2.2 Uitgeven van gem. bezittingen	620	620	4.089	-3.469
P1.2.3 Erfpachtcontracten en -beheer	6.586	5.454	5.297	157
Totaal lasten	**14.102**	**12.970**	**14.550**	**-1.579**
Baten				
P1.2.1 Conversies en best.wijz. erfpacht	8.376	8.376	12.123	3.747
P1.2.2 Uitgeven van gem. bezittingen	620	620	11.378	10.758
P1.2.3 Erfpachtcontracten en -beheer	10.891	7.620	10.467	2.847
Totaal baten	**19.887**	**16.616**	**33.968**	**17.352**
Saldo lasten en baten	**-5.785**	**-3.646**	**-19.418**	**15.772**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	3.040	0	-3.040
Saldo na mutaties reserves	**-5.785**	**-6.686**	**-19.418**	**12.732**

Programma Stedelijke Ontwikkeling
Subdoelstelling 1.2: Ruimtelijke kwaliteit van de stad behouden en waar mogelijk versterken, pagina 56

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
Lasten				
P2.1.1 Gebiedsmanagement	3.786	4.414	6.011	-1.598
P2.1.2 Visies en randvoorwaarden ruimtelijke plannen	3.601	8.021	768	7.253
P2.1.3 Grondexploitaties	27.460	28.320	23.127	5.193
P2.1.4 Herinricht. ruimte; infrastructuur	14.801	8.272	2.338	5.934
Totaal lasten	**49.647**	**49.026**	**32.244**	**16.782**
Baten				
P2.1.1 Gebiedsmanagement	95	661	2.260	1.600
P2.1.2 Visies en randvoorwaarden ruimtelijke plannen	1	0	64	63
P2.1.3 Grondexploitaties	28.380	28.599	30.572	1.974

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
P2.1.4 Herinrichting ruimte; infrastructuur	6.243	0	10.493	10.493
Totaal baten	**34.718**	**29.260**	**43.389**	**14.129**
Saldo lasten en baten	**14.929**	**19.766**	**-11.145**	**30.911**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	6.400	6.400	0
Onttrekking reserves	4.318	10.495	10.495	0
Saldo na mutaties reserves	**10.611**	**15.670**	**-15.240**	**30.911**

Programma Stedelijke ontwikkeling
Subdoelstelling 2.2: Verbeteren van huisvesting bijzondere doelgroepen en vergroten kansen op de woningmarkt voor woningzoekenden, pagina 60

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
Lasten				
P2.2.1 Huisvesting bijzondere doelgroepen	779	772	5.520	-4.748
Totaal lasten	**779**	**772**	**5.520**	**-4.748**
Baten				
P2.2.1 Huisvesting bijzondere doelgroepen	0	0	1.693	1.693
Totaal baten	**0**	**0**	**1.693**	**1.693**
Saldo lasten en baten	**779**	**772**	**3.827**	**-3.055**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**779**	**772**	**3.827**	**-3.055**

Programma Stedelijke ontwikkeling
Subdoelstelling 4.1: Zorgdragen voor de instandhouding van monumentale en cultuurhistorische waarden als integraal onderdeel van de aantrekkelijke stad, pagina 65

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
Lasten				
P4.1.1 Monumentale en cultuurhistorische waarden	3.088	2.640	3.642	-1.001
Totaal lasten	**3.088**	**2.640**	**3.642**	**-1.001**

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
Baten				
P4.1.1 Monumentale en cultuurhistorische waarden	545	339	1.083	744
Totaal baten	**545**	**339**	**1.083**	**744**
Saldo lasten en baten	**2.543**	**2.301**	**2.558**	**-257**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	810	810	0
Onttrekking reserves	0	0	43	43
Saldo na mutaties reserves	**2.543**	**3.111**	**3.325**	**-213**

Programma Stedelijke ontwikkeling
Subdoelstelling 6.1: Leidsche Rijn is een stedelijk gebied waar de huidige en komende generaties met plezier kunnen wonen, werken en recreëren, pagina 72

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
Lasten				
E6.1.1 Realiseren van bouwrijpe grond	131.002	52.709	108.987	- 56.278
Totaal lasten	**131.002**	**52.709**	**108.987**	**- 56.278**
Baten				
P6.1.1 Realiseren van bouwrijpe grond	139.525	61.215	116.037	54.822
Totaal baten	**139.525**	**61.215**	**116.037**	**54.822**
Saldo lasten en baten	**8.522**	**-8.506**	**-7.049**	**-1.457**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	4.000	39.766	35.766	4.000
Onttrekking reserves	0	4.439	4.439	0
Saldo na mutaties reserves	**4.522**	**26.821**	**24.278**	**2.543**

Programma Stedelijke ontwikkeling
Subdoelstelling 7.1: Een economisch optimaal benut en aantrekkelijk Stationsgebied, pagina 76

Wat heeft het gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
Lasten				
P7.1.1 Uitvoeren Masterplan	65.333	74.312	80.725	-6.413
Totaal lasten	**65.333**	**74.312**	80.725	-6.413
Baten				
P7.1.1 Uitvoeren Masterplan	67.793	66.260	64.420	-1.840
Totaal baten	**67.793**	**66.260**	**64.420**	**-1.840**

Saldo baten en lasten	**-2.460**	**8.052**	**16.305**	**-8.253**
Mutaties reserves				
Toevoegingen	0	13.390	13.390	0
Onttrekkingen	0	2.854	2.854	0
Saldo mutaties en reserves	**-2.460**	**18.588**	**26.841**	**-8.253**

Programma Werk en Inkomen
Subdoelstelling 3.1: Elke Utrechter die daar recht op heeft ontvangt een bijstandsuitkering, pagina 126

Wat heeft dat gekost?

	Nominale Begroting 2013	Actuele Begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel en realisatie
Lasten				
P3.1.1 Verstrekken bijstand	130.847	140.596	145.775	-5.179
Totaal lasten	**130.847**	**140.596**	**145.775**	**-5.179**
Baten				
P3.1.1 Verstrekken bijstand	115.740	127.045	139.686	12.641
Totaal baten	**115.740**	**127.045**	**139.686**	**12.641**
Saldo lasten en baten	**15.107**	**13.550**	**6.089**	**7.461**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves				
Onttrekking reserves				
Saldo na mutaties reserves	**15.107**	**13.550**	**6.089**	**7.461**

Programma Veiligheid
Subdoelstelling 1.3: Jongerenoverlast en -criminaliteit nemen af, pagina 175

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.3.1 Uitvoeren van de aanpak jeugd en veiligheid	6.082	6.204	5.875	329
Totaal lasten	**6.082**	**6.204**	**5.875**	**329**
Baten				
P1.3.1 Uitvoeren van de aanpak jeugd en veiligheid	0	0	22	22
Totaal baten	**0**	**0**	**22**	**22**
Saldo lasten en baten	**6.082**	**6.204**	**5.853**	**351**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**6.082**	**6.204**	**5.853**	**351**

Programma Cultuur
Subdoelstelling 1.1: Utrecht kent een veelzijdig, artistiek interessant aanbod en bloeiend productieklimaat, wat zichtbaar wordt op een verscheidenheid aan locaties in de gehele stad, pagina 185

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel - realisatie
Lasten				
P1.1.1 Programmering en productie	20.488	31.156	31.348	-192
P1.1.2 Gemeentelijke cultuurdiensten	20.049	8.368	8.419	-51
Totaal lasten	**40.537**	**39.524**	**39.767**	**-243**
Baten				
P1.1.1 Programmering en productie	0	0	202	202
P1.1.2 Gemeentelijke cultuurdiensten	6.450	3.392	3.557	165
Totaal baten	**6.450**	**3.392**	**3.759**	**367**
Saldo lasten en baten	**34.087**	**36.132**	**36.008**	**123**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	3.216	3.216	0
Onttrekking reserves	67	2.235	2.235	0
Saldo na mutaties reserves	**34.021**	**37.113**	**36.989**	**123**

Programma Vastgoed
Subdoelstelling 1.1: Utrecht heeft voldoende optimaal gebruikt gemeentelijk vastgoed, nu en in de toekomst, pagina 205

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
Lasten				
P 1.1.1 Duurzame en toegankelijke accommodaties/Vastgoedbeheer	14.686	10.101	12.861	-2.760
Totaal lasten	**14.686**	**10.101**	**12.861**	**-2.760**
Baten				
P 1.1.1 Duurzame en toegankelijke accommodaties/Vastgoedbeheer	16.931	15.267	18.494	3.227
Totaal baten	**16.931**	**15.267**	**18.494**	**3.227**
Saldo lasten en baten	**-2.245**	**-5.166**	**-5.633**	**467**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0		
Onttrekking reserves	2.754	1.691	1.799	108
Saldo na mutaties reserves	**-4.999**	**-6.857**	**-7.432**	**575**

Programma Vastgoed
Subdoelstelling 2.2: Facilitair beheer voor een groeiend aantal (multifunctionele) accommodaties naar tevredenheid gebruikers, pagina 211

Wat heeft dat gekost?

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
Lasten				
P2.2.1 Facilitair beheer	2.727	2.517	1.754	763
Totaal lasten	**2.727**	**2.517**	**1.754**	**763**
Baten				
P2.2.1 Facilitair beheer	1.929	1.929	1.166	-763
Totaal baten	**1.929**	**1.929**	**1.166**	**-763**
Saldo lasten en baten	**798**	**588**	**588**	**0**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo na mutaties reserves	**798**	**588**	**588**	**0**

Algemene Middelen, pagina 213

	Nominale begroting 2013	Actuele begroting 2013	Realisatie 2013	Verschil actueel – realisatie
Lasten				
Onroerendzaakbelasting	4.346	5.238	5.950	-712
Precario-, toeristen-, hondenbelasting	313	295	361	-66
Uitkering Gemeentefonds	0	0	54	-54
Langlopende geldleningen	24.216	22.896	23.901	-1.005
Dividenden	0	0	495	-495
Algemene stelposten	-3.828	-5.028	5.029	-10.057
Onvoorzien	159	159	0	159
Budgetstructuur Leidsche Rijn	-203	-1.385	0	-1.385
Totaal lasten	**25.003**	**22.175**	**35.790**	**-13.614**
Baten				
Onroerendzaakbelasting	79.426	79.669	81.495	1.826
Precario-, toeristen-, hondenbelasting	2.573	2.723	2.457	-266
Uitkering Gemeentefonds	419.053	436.828	438.780	1.952
Langlopende geldleningen	52.440	48.608	51.191	2.583
Dividenden	2.750	3.000	2.862	-138
Algemene stelposten	64	123	1.114	991
Onvoorzien	0	0	0	0
Budgetstructuur Leidsche Rijn	0	0	0	0
Totaal baten	**556.306**	**570.951**	**577.899**	**6.948**
Saldo lasten en baten	**-531.303**	**-548.776**	**-542.108**	**-6.667**
Mutaties reserves				
Toevoeging reserves	17.530	31.378	30.378	1.000
Onttrekking reserves	15.491	82.476	81.977	-499
Saldo na mutaties reserves	**-529.263**	**-599.874**	**-593.707**	**-6.166**

RAAD 17 JUL 2014
z.h.o. cfm gewijzigd

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039992
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 75

Jaarstukken 2013

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De jaarstukken 2013 vast te stellen.

2 De door het college opgelegde geheimhouding van bijlage risicomodel conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De definitieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_989
Bijlage: Jaarstukken 2013
Bijlage: Subsidiestaat 2013
Bijlage: Productenoverzicht 2013
Bijlage: ReactieB&WOpControlerapportExterneAccountant_raadsbrief
Bijlage: Ontwerpraadsvoorstel jaarstukken 2014
Bijlage: Accountantsverslag def 2013
Bijlage: Brief CF aan MS_SR jaarstukken13 - juni 2014
Bijlage: Brief Reactie op het controlerapport externe accountant

Eerdere besluitvorming

Uitvoering
Als bijlage is de Reactie van het college op het controlerapport van de accountant opgenomen. De accountantsverklaring en het controlerapport ontvangt u van de griffie.
De bijlagen Investeringsstaat 2013 en de Subsidiestaat 2013 worden niet als afzonderlijke bijlage toegevoegd aan het raadsvoorstel, maar zijn opgenomen in het boekwerk Jaarstukken 2013.
De jaarstukken worden tegelijkertijd met het raadvoostel Resultaatbestemming 2013 en de Voorjaarsbrief 2014 behandeld.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039992
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 75

Jaarstukken 2013

Besluit

1 De jaarstukken 2013 vast te stellen.

2 De door het college opgelegde geheimhouding van bijlage risicomodel conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op ~~3 juli 2014~~, 17 JUL 2014

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

In de Jaarstukken 2013 leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid in 2013. Daarbij volgen wij de instructies van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten 2004 (BBV) en de financiële verordeningen. Met de jaarstukken willen wij zo transparant mogelijk inzicht geven in wat wij in 2013 in Utrecht hebben gedaan en hoe zich dat verhoudt tot de afspraken uit de Programmabegroting 2013 en de bijsturingsvoorstellen uit de Voorjaarsnota 2013 (inclusief Bestuursrapportage 2013 en Tweede bestuursrapportage 2013. De jaarstukken 2013 bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening.
Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige verantwoording zoals de programmateksten en de paragraafteksten. De jaarrekening geeft inzicht in de balans en het financieel resultaat over 2013. Een korte toelichting op de reserves en voorzieningen is opgenomen in de financiële bijlage. We hebben het jaar 2013 afgesloten met een positief resultaat van 90,6 miljoen euro. In onderstaande overzicht is op hoofdlijn weergegeven wat het resultaat per programma is. Voor een uitgebreide toelichting op het resultaat verwijzen wij u naar paragraaf 3.7 Toelichting op de programmarekening.

Boekhoudkundig resultaat programma	Bedrag
Stedelijke Ontwikkeling	30.735
Bereikbaarheid	7.760
Openbare Ruimte en Groen	16.507
Werk en Inkomen	9.460
Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	9.973
Sport	8.320
Vastgoed	-3.146
Algemene Middelen	-6.166
Algemene Ondersteuning	8.116
Overige programma's	9.071
Totaal	90.630

In een afzonderlijk raadsvoorstel leggen wij onze voorstellen met betrekking tot de resultaatbestemming voor. Daarin wordt tevens ingegaan op het gemeentebreed nog te bestemmen resultaat.

Beslispunt (referendabel)

1 De jaarstukken 2013 vast te stellen.

Argumenten

1.1 Hiermee wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van de Programmabegroting 2013.
In de programmabegroting 2013 zijn de beleidsvoornemens, de te leveren prestaties en de daarbij behorende financiele kaders opgenomen. Tussentijds hebben wij u geinformeerd over de voortgang in de vorm van de Voorjaarsnota 2013 (inclusief Bestuursrapportage 2013 per 1 april 2013) en de Tweede Bestuursrapportage 2013. In de Jaarstukken 2013 leggen wij achteraf verantwoording af.

Beslispunt (referendabel)

2 De door het college opgelegde geheimhouding van bijlage risicomodel conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

Gemeente Utrecht

2.1 Het risicomodel bevat geheime risico's.

Het risicomodel geeft alle risico's van de gemeente weer, in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de grootste risico's opgenomen. Aangezien er geheime risico's zijn opgenomen in het risicomodel, wordt geheimhouding gevraagd ten aanzien van deze geheime risico's.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039990
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 76
Geheim	Nee

Voorjaarsnota 2014 (inclusief eerste bestuursrapportage)

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 In te stemmen met de in de Voorjaarsnota 2014 geschetste ontwikkelingen en gemaakte keuzes.
2 In te stemmen met de bijsturingsvoorstellen van de programma's en de investeringen.
3 In te stemmen met de budgettair neutrale bijsturingsvoorstellen.
4 Daarmee de Voorjaarsbrief 2014 inclusief bestuursrapportage vast te stellen.
5 De door het college opgelegde geheimhouding van de bijlage Bodemsanering Leidsche Rijn conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Definitieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_988
Bijlage: Voorjaarsnota 2014 (inclusief eerste bestuursrapportage)
Bijlage: GEHEIME Bijlage Bodemsanering Leidsche Rijn
Bijlage: Gewijzigde Subsidiestaat 2014
Bijlage: Subsidiestaat 2015
Bijlage: Ontwerpraadsvoorstel Voorjaarsnota 2014
Bijlage: Raadsbrief beantwoording vragen Veiligheid Voorjaarsnota 2015
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 76

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039990
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 76

Voorjaarsnota 2014 (inclusief eerste bestuursrapportage)

Besluit

1 In te stemmen met de in de Voorjaarsnota 2014 geschetste ontwikkelingen en gemaakte keuzes.
2 In te stemmen met de bijsturingsvoorstellen van de programma's en de investeringen.
3 In te stemmen met de budgettair neutrale bijsturingsvoorstellen.
4 Daarmee de Voorjaarsbrief 2014 inclusief bestuursrapportage vast te stellen.
5 De door het college opgelegde geheimhouding van de bijlage Bodemsanering Leidsche Rijn conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Jaarlijks presenteren wij medio mei een voorjaarsnota, die een herijking van het financiële beeld bevat en op basis daarvan voorstellen voor heroverweging en aanpassingen in de programma's, ter voorbereiding van de begroting voor het volgende jaar. In een verkiezingsjaar vindt de heroverweging van de programma's plaats in het kader van de collegeonderhandelingen. Daarom leggen wij u dit jaar een voorjaarsnota voor, met een herijking van het financiële beeld aan de hand van autonome ontwikkelingen. Wij doen voorstellen voor de oplossing van onvermijdelijke financiële knelpunten opgelost, echter zonder heroverweging van beleid. In een apart hoofdstuk gaan wij in op het financieel kader uit het coalitieakkoord "Utrecht maken we samen". Daarnaast bevat de voorjaarsnota de eerste bestuursrapportage over 2014, waarin wij ingaan op de uitvoering van de programma's, de voortgang van de grote investeringsprojecten en leggen wij wijzigingen voor in de investeringsplanning.

Beslispunt (referendabel)

1 In te stemmen met de in de Voorjaarsnota 2014 geschetste ontwikkelingen en gemaakte keuzes.

Argumenten

1.1 De financiële ruimte wordt beïnvloed door deze ontwikkelingen.
De financiële ruimte wordt beïnvloed door autonome ontwikkelingen en onvermijdelijke financiële knelpunten. Deze hebben wij verwerkt in de voorjaarsnota. Daarnaast presenteren wij plannen voor bijstellingen op de programma's en gaan we in op de ontwikkeling van het weerstandsvermogen.

Beslispunt (referendabel)

2 In te stemmen met de bijsturingsvoorstellen van de programma's en de investeringen.

Argumenten

2.1 Bijsturingsvoorstellen zijn noodzakelijk.
In de bestuursrapportage zijn een aantal afwijkingen en bijsturingsvoorstellen opgenomen, waarin wordt aangegeven bij welke programma's en bijbehorende doelstellingen we gaan bijsturen. Daarnaast
wordt inzicht gegeven in de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de grote investeringsprojecten en afwijkingen in de uitvoering van de in de begroting 2014 opgenomen wijkambities.

2.2 Hiermee wijzigt de investeringsplanning.
Door omstandigheden kunnen de voorgenomen investeringen niet volledig of volgens planning worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen er afwijkingen ontstaan in de investeringsplanning van de investeringen uit 2014 en voorgaande jaren. Het is noodzakelijk om hierop bij te sturen.

Beslispunt (referendabel)

3 In te stemmen met de budgettair neutrale bijsturingsvoorstellen.

Argumenten

3.1 Zo worden mee- en tegenvallers binnen de budgetten gecompenseerd.
Deze bijsturingsvoorstellen betreffen bestaand beleid. De mee- en tegenvallers binnen de budgetten leggen wij expliciet ter besluitvorming voor. Het gaat hier om voorstellen die geen effect hebben op het algemeen financieel beeld van de gemeente.

Beslispunt (referendabel)

4 Daarmee de Voorjaarsbrief 2014 inclusief bestuursrapportage vast te stellen.

Argumenten

4.1 De voorjaarsnota bevat de kaders voor de Programmabegroting 2015
In de financiële verordening is aangegeven dat het college in de voorjaarsbrief voorstellen doet met betrekking tot de kaders voor de begroting van volgend jaar. Deze kaders worden nader per programma uitgewerkt in de Programmabegroting 2015.

Beslispunt (referendabel)

5 De door het college opgelegde geheimhouding van de bijlage Bodemsanering Leidsche Rijn conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

5.1 In de bijlage is informatie opgenomen die de positie van de gemeente Utrecht kan schaden.
In de geheime bijlage wordt aan de gemeenteraad geheime informatie verstrekt die, wanneer de informatie openbaar wordt, de onderhandelingspositie van de gemeente Utrecht kan schaden.

Voorjaarsnota 2014

Inclusief eerste bestuursrapportage 2014

Colofon

Voorjaarsnota 2014

Uitgave
Gemeente Utrecht

Drukwerk
RICOH BV

Fotografie
Juri Hiensch

Informatie
Gemeente Utrecht
Bestuurs- en concernstaf
Afdeling Financiën en Control
Postbus 16200
3500 CE Utrecht
www.utrecht.nl/voorjaarsnota
finutrecht@utrecht.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord **5**

1 Samenvatting **7**

2 Algemene middelen **9**
2.1 Actualisatie financieel beeld 9
2.1.1 Te bestemmen resultaat 2013 9
2.1.2 Autonome ontwikkelingen 9
2.1.3 Overige ontwikkelingen 11
2.2 Aanpassingen 12
2.2.1 Belastingen en heffingen 12
2.3 Weerstandsvermogen 13
2.4 Taakstellingen 13
2.5 Generieke maatregelen 14

3 Ontwikkelingen in de programma's **15**
3.1 Inleiding 15
3.2 Fysiek domein 15
3.2.1 Inleiding 15
3.2.2 Stedelijke ontwikkeling 16
3.2.3 Openbare ruimte en groen 17
3.2.4 Vastgoed 17
3.3 Sociaal domein 18
3.3.1 Inleiding 18
3.3.2 Werk en Inkomen 18
3.3.3 Onderwijs 19
3.3.4 Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid 19
3.3.5 Sport 20
3.4 Overige programma’s 20
3.4.1 Inleiding / context 20
3.4.2 Bewoners en bestuur 20
3.4.3 Openbare ruimte en groen 21
3.4.4 Algemene middelen en onvoorzien 21
3.4.5 Algemene ondersteuning 22

4 Coalitieakkoord ‘Utrecht maken we samen’ **23**
4.1 Inleiding 23
4.1.1 Intensiveringen en bezuinigingen 23
4.1.2 Onderwijshuisvesting 24

5 Uitvoering 2014 **25**
5.1 Uitvoering programma's 2014 25
5.2 Grote investeringsprojecten 2014 26
5.3 Uitvoering investeringen 2014 31
5.4 Bijsturingsvoorstellen 36
5.5 Stand van zaken top 3 wijkambities per wijk 38

6 Bijlagen **41**
6.1 Sociaal domein 41
6.2 Corresponderende posten 43
6.3 Tabel en toelichting taakstelling onderwijshuisvesting 45
6.4 Tabel en toelichting taakstelling subsidies 47

Voorwoord

Utrecht, 16 mei 2014
Raadsvoorstel nummer 76

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2014 van de gemeente Utrecht. We stellen de voorjaarsnota jaarlijks op ter voorbereiding op de programmabegroting. Het voornaamste doel is het actualiseren van het financiële beeld. Op basis daarvan geven wij onze uitgangspunten en keuzes voor de Programmabegroting 2015 aan.

Deze voorjaarsnota begint met een samenvatting (hoofdstuk 1). De verschillende elementen daaruit lichten wij toe in de volgende hoofdstukken: de actualisatie van de ontwikkeling van de algemene middelen (hoofdstuk 2), de onvermijdelijke ontwikkelingen in de programma's en de voorstellen die wij in verband daarmee doen (hoofdstuk 3), de vertaling van het coalitieakkoord (hoofdstuk 4) en de belangrijke afwijkingen op de programmabegroting 2014 (hoofdstuk 5).

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,
M.R. Schurink

De burgemeester,
J.H.C. van Zanen

1 Samenvatting

Deze voorjaarsnota bevat een volledige herijking van het financiële beeld, in eerste instantie aan de hand van autonome ontwikkelingen. Daarbij doen wij voorstellen voor de oplossing van onvermijdelijke financiële knelpunten, echter zonder heroverweging van beleid. Vervolgens presenteren wij de financiële uitwerking van het coalitieakkoord 'Utrecht maken we samen 2014-2018'. Daarnaast bevat de voorjaarsnota de eerste bestuursrapportage over 2014. De Voorjaarsnota 2014 vormt daarmee de basis voor de Programmabegroting 2015. De verdere inhoudelijke vertaling van het coalitieakkoord wordt verwerkt in de Programmabegroting 2015.

Ten opzichte van de Programmabegroting 2014 verslechtert het financiële beeld. Een belangrijke oorzaak daarvan is het negatieve effect van de herijking van de verdeling van het Gemeentefonds, dat wij (vooruitlopend op de meicirculaire 2014) hebben verwerkt in deze voorjaarsnota. Ook andere rijksmaatregelen beïnvloeden het financiële beeld nadelig. Daarnaast doet zich in de programma's een aantal ontwikkelingen voor. In het fysieke domein gaat het vooral om incidentele problematiek in relatie tot de grondexploitaties, in het sociale domein hebben we te maken met het vooralsnog structurele effect van de stijging van het aantal bijstandsgerechtigden.

Wij kunnen deze effecten voor een belangrijk deel compenseren met positieve ontwikkelingen. Voor het per saldo resterende tekort stellen wij -naast oplossingen binnen de programma's- enkele generieke maatregelen voor om het financiële beeld te sluiten. Met deze maatregelen (die al onderdeel waren van de voorjaarsbrief) bedraagt het positieve saldo afgerond 3,6 miljoen euro over de jaren 2014 tot en met 2018. In de Voorjaarsbrief resteerde nog een structureel nadeel, dat met de maatregelen uit het coalitieakkoord is omgebogen naar een (klein) voordeel.

Het coalitieakkoord is financieel vertaald in een aantal intensiveringen en bezuinigingen in programma's. Daarbij worden de nieuwe ambities op het gebied van economische ontwikkeling, werkgelegenheid, onderwijs, duurzaamheid en zorg zichtbaar.

Onderstaande tabel bevat de Voorjaarsnota 2014 cijfermatig samen. In deze (en alle andere tabellen in deze voorjaarsnota) staan positieve bedragen voor voordelen ten opzichte van de meerjarenbegroting (minder uitgaven of meer inkomsten) en negatieve bedragen voor nadelen (meer uitgaven of minder inkomsten). De bedragen zijn weergegeven in duizenden euro's.

De verschillen tussen de jaarsneden verevenen wij via de algemene dekkingsreserve. In 2014 zal de algemene dekkingsreserve hierdoor tijdelijk negatief komen te staan. Dit is toegestaan op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV).

Voorjaarsnota 2014	2014	2015	2016	2017	2018
Voorjaarsbrief	-7.790	8.333	184	3.451	-591
Coalitieakkoord	2.135	-4.537	-1.086	-2.986	3.414
Totaal	**-5.655**	**3.796**	**-902**	**465**	**2.822**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Bovenstaande tabel laat een sluitende meerjarenbegroting 2014-2018 zien. Er resteert hierna nog een klein structureel voordeel van 0,572 miljoen euro.

2 Algemene middelen

In dit hoofdstuk presenteren wij de belangrijkste ontwikkelingen in de algemene middelen die van belang zijn bij de voorbereiding van de Programmabegroting 2015. Het hoofdstuk bestaat uit de beleidsarme actualisatie van het financiële beeld (2.1), de aanpassingen die wij voorstellen voor belastingen, heffingen en reserves (2.2) en ontwikkelingen op het gebied van het weerstandsvermogen (2.3). Als laatste gaan wij in op de taakstellingen (2.4) en generieke maatregelen (2.5).

Ontwikkelingen	2014	2015	2016	2017	2018
Actualisatie financieel beeld	9.215	6.099	-1.262	-3.587	-3.654
Aanpassingen	1.901	3.241	3.241	3.241	3.241
Weerstandsvermogen	-482	0	0	0	0
Totaal	**10.634**	**9.340**	**1.979**	**-346**	**-413**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

2.1 Actualisatie financieel beeld

In deze paragraaf schetsen wij de financiële ontwikkelingen rond de algemene middelen. Achtereenvolgens gaan we in op het gemeentebreed nog te bestemmen resultaat over 2013, de autonome ontwikkelingen en overige ontwikkelingen.

Actualisatie financieel beeld	2014	2015	2016	2017	2018
Te bestemmen resultaat 2013	485	0	0	0	0
Autonome ontwikkelingen	9.232	7.779	348	-616	2.010
Overige ontwikkelingen	-502	-1.680	-1.610	-2.971	-5.664
Totaal	**9.215**	**6.099**	**-1.262**	**-3.587**	**-3.654**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

2.1.1 Te bestemmen resultaat 2013

Het gemeentebreed nog te bestemmen resultaat over 2013 bedraagt na voorgestelde bestedings-en dekkingsvoorstellen en een correctiepost 0,485 miljoen euro.

Voor de onderbouwing van de bestedings- en dekkingsvoorstellen 2013 verwijzen wij naar het afzonderlijke raadsvoorstel Resultaatbestemming Jaarrekening 2013.

2.1.2 Autonome ontwikkelingen

Bij de autonome ontwikkelingen gaat het om de loon- en prijsontwikkeling, het effect van de groei van Leidsche Rijn, de ontwikkeling van het gemeentefonds en overige ontwikkelingen rond de algemene middelen. De meerjarenraming is gebaseerd op constante prijzen. Dit wil zeggen dat in de meerjarenraming geen rekening is gehouden met inflatie, de groei van Leidsche Rijn en de inkomsten die hiermee verband houden. Dit betekent dat we de begroting jaarlijks bijstellen voor ontwikkelingen op dit vlak.

Gemeentefonds

De raming van het gemeentefonds is gebaseerd op de decembercirculaire 2013, op de volumegegevens die beschikbaar waren in het voorjaar van 2014 en op een inschatting van de consequenties van en op aangekondigde aanvullende rijksmaatregelen. De meicirculaire verschijnt na de publicatie van deze voorjaarsnota.

Accres

De generieke ontwikkelingen van het Gemeentefonds worden door het Rijk in de circulaires verwerkt onder de noemer accres. Vanaf 2015 is ten opzichte van eerdere ramingen een groei te zien. Dit betreft vooral de doorwerking van nominale ontwikkelingen (loon en prijs).

Volumeontwikkelingen

De algemene uitkering wordt hoger doordat de stad groeit. Vanaf 2014 stijgt de algemene uitkering met 6,541 miljoen euro en in 2015 met 8.524 miljoen euro. Daarna neemt de groei af tot 3,681 miljoen euro in 2018.

Corresponderende posten

Het Rijk voegt in verband met aanpassingen in gemeentelijke taken bedragen toe aan het Gemeentefonds. In de toekomst zullen we bij de corresponderende posten bij elke post in ogenschouw nemen of en in hoeverre het gemeentelijk beleid al in het doel voorziet. In bijlage 6.2 zijn de posten opgenomen waarvan wij voorstellen om deze te verrekenen met de programma's.

Herijking gemeentefonds

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft onlangs de resultaten van het groot onderhoud van het gemeentefonds gepubliceerd om te komen een betere verdeling van het gemeentefonds. Als één van de G4 steden ondervindt Utrecht nadeel van deze herijking gemeentefonds. In eerdere circulaires heeft het ministerie aangekondigd dat de aangepaste verdeling ingaat in 2015 en daarom in de meicirculaire 2014 wordt verwerkt.

Op basis van deze publicatie betekent de herijking voor Utrecht een vermindering van de algemene uitkering vanaf 2015 met 3,5 miljoen euro en vanaf 2016 met 4,3 miljoen euro.

Mutaties gemeentefonds	2014	2015	2016	2017	2018
• Accres ten opzichte van huidige raming	2.691	11.176	6.293	7.111	7.125
• Volumeontwikkelingen	6.541	8.524	6.851	5.069	3.681
• Corresponderende posten	2.874	4.828	4.778	4.778	4.778
• Corresponderende posten doorvertaald naar programma's	-2.874	-4.828	-4.778	-4.778	-4.778
• Herijking gemeentefonds	0	-3.500	-4.375	-4.375	-4.375
Totaal	**9.232**	**16.200**	**8.769**	**7.805**	**6.431**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Loon- en prijsontwikkeling

Toepassing van de geldende regels voor loon- en prijsbijstellingen leidt in 2015 tot een beslag op- de algemene middelen van 7,470 miljoen euro. Vanaf 2015 ramen we de lasten als gevolg van prijsbijstellingen op structureel 3,5 miljoen euro. De kosten van indexering van de uitgaande subsidies ramen we op structureel 3,0 miljoen euro. De geraamde ontwikkeling van de werkgeverslasten als gevolg van premie- en loonaanpassingen legt per saldo een aanvullend beslag op de algemene middelen van 0,970 miljoen euro.

Groei Leidsche Rijn

De meeruitgaven in verband met de groei van Leidsche Rijn ramen we op 0,951 miljoen euro structureel vanaf 2015.

Renteresultaat treasury

In de voorjaarsnota 2013 is in de periode 2013 t/m 2017 rekening gehouden met incidentele voordelen op het renteresultaat treasury. Deze voordelen worden veroorzaakt doordat gunstiger kan worden geleend dan het interne

verrekenpercentage van 4%. De huidige situatie op de geld- en kapitaalmarkt, met een lage rente, zal naar verwachting niet voortduren. Op termijn zal het rentepercentage op de financieringsportefeuille weer op 4% uitkomen of daarboven. Daarom zijn deze voordelen incidenteel. In 2018 houden we nog rekening met een incidenteel voordeel van 4 miljoen euro. Na 2018 zullen de voordelen snel verdampen omdat we in 2019 en 2020 twee keer 90 miljoen euro moeten herfinancieren tegen naar verwachting een hogere rente.

Autonome ontwikkelingen	2014	2015	2016	2017	2018
Gemeentefonds	9.232	16.200	8.769	7.805	6.431
Loon- en prijsontwikkeling	0	-7.470	-7.470	-7.470	-7.470
Groei Leidsche Rijn	0	-951	-951	-951	-951
Renteresultaat treasury	0	0	0	0	4.000
Totaal	**9.232**	**7.779**	**348**	**-616**	**2.010**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

2.1.3 Overige ontwikkelingen

Tot slot zijn er enkele overige ontwikkelingen die leiden tot mutaties in het financiële beeld:

Meerjarenraming
Het toevoegjaar 2018 uit de meerjarenraming bedraagt structureel 2,693 miljoen euro nadelig, op grond van eerdere besluitvorming. In 2017 is abusievelijk een meerjarenmutatie niet doorgevoerd (het beëindigen van de bijdrage van 1,361 miljoen euro per jaar uit de grondexploitatie aan het investeringsprogramma infrastructuur en parkeervoorzieningen, die van 2005 tot en met 2016 in de begroting was verwerkt). In deze voorjaarsnota doen wij dat alsnog.

Uitname gemeentefonds onderwijshuisvesting
Voor het buitenonderhoud onderwijshuisvesting Primair Onderwijs zal in de meicirculaire een bedrag van in totaal 159 miljoen euro uit het gemeentefonds worden onttrokken, wat voor Utrecht waarschijnlijk een uitname van 3,5 miljoen euro zal betekenen. Op basis van de uitgaven/prestatie in de afgelopen jaren is berekend dat er gemiddeld 2,5 miljoen euro per jaar aan de taak buitenonderhoud onderwijshuisvesting werd uitgegeven, minder dan het bedrag dan wordt uitgenomen. Hierdoor ontstaat een tekort van 1 miljoen euro.

Vermissingsleges en rijbewijzen
Door recente wetgeving vervallen de leges die gemeenten kunnen heffen wanneer documenten als gevolg van vermissing vervangen moeten worden. Daarnaast zijn er door het rijk maximumbedragen vastgesteld aan leges die geheven kunnen worden voor rijbewijzen. Het nadeel van deze wijzigingen bedraagt 0,402 miljoen euro voor 2014 en 0,43 miljoen euro structureel vanaf 2015.

Invoering Basisregistratie Grootschalige Topografie
De invoering van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) betekent levering van data om niet. Vanaf 2014 valt hierdoor al een deel van de begrote inkomsten weg van 0,1 miljoen euro. Vanaf 2016 bedraagt het structurele nadeel 0,18 miljoen euro.

Overige ontwikkelingen	2014	2015	2016	2017	2018
Toevoegjaar meerjarenraming	0	0	0	0	-2.693
Correctie meerjarenraming	0	0	0	-1.361	-1.361
Uitname gemeentefonds onderwijshuisvesting	0	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Vermissingsleges en rijbewijzen	-402	-430	-430	-430	-430
Invoering BGT	-100	-250	-180	-180	-180
Totaal	**-502**	**-1.680**	**-1.610**	**-2.971**	**-5.664**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

2.2 Aanpassingen

In deze paragraaf schetsen wij de aanpassingen die wij voorstellen voor de belastingen en heffingen en voor de inzet van reserves. Verder doen wij een technisch voorstel tot verevening van saldi tussen jaren.

Aanpassingen	2014	2015	2016	2017	2018
Belastingen en heffingen	1.901	3.241	3.241	3.241	3.241
Totaal	**1.901**	**3.241**	**3.241**	**3.241**	**3.241**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

2.2.1 Belastingen en heffingen

We ramen een structureel voordeel op de belastingen en heffingen van 3,241 miljoen euro. Dit bestaat uit:

Onroerendezaakbelasting
Uit de verantwoording 2013 blijkt een voordeel op de onroerendzaakbelasting, doordat het volume hoger was dan begroot. Dit voordeel van 1,513 miljoen euro werkt structureel door. Daarnaast nemen de inkomsten uit de onroerendezaakbelasting vanaf 2014 toe in verband met areaalontwikkeling (0,388 miljoen euro) en vanaf 2015 met inflatiecorrectie (1,340 miljoen euro).

Afvalstoffenheffing
Vanwege een daling van de kosten (voordelige prijsontwikkeling) bij de afvalstoffeninzameling daalt het tarief afvalstoffenheffing in 2015. Voor eenpersoonshuishoudens daalt het tarief met € 16,02 en voor meerpersoonshuishoudens met €18,97 euro. Voor het financieel beeld is de wijziging budgettair neutraal vandaar dat de verlaging van de afvalstoffenheffing niet in de tabel zichtbaar wordt.

Belastingen en heffingen	2014	2015	2016	2017	2018
Onroerendezaakbelasting					
Structurele doorwerking meeropbrengst 2013	1.513	1.513	1.513	1.513	1.513
Areaaltoename 2015 LR + bestaande stad	388	388	388	388	388
OZB Inflatiecorrectie 2015	0	1.340	1.340	1.340	1.340
Totaal	**1.901**	**3.241**	**3.241**	**3.241**	**3.241**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

2.3 Weerstandsvermogen

Aanvullen weerstandsvermogen tot 1

Op grond van de door uw gemeenteraad vastgestelde 'Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement' hanteren we het uitgangpunt dat de beschikbare weerstandscapaciteit minimaal gelijk moet zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit. Dit wordt uitgedrukt in een getal: door de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit op elkaar te delen moet de uitkomst minimaal 1 zijn. Bij de Jaarstukken 2013 heeft een actualisatie van de risico's plaatsgevonden waarbij het verschil tussen benodigde (57,488 miljoen euro) en beschikbare (57,006 miljoen euro) weerstandscapaciteit gelijk is aan 0,99. Daarom stellen we voor om een storting in de algemene reserve te doen ter grootte van het verschil van 0,482 miljoen euro. Na deze storting is het weerstandsvermogen gelijk aan 1.

Weerstandsvermogen	2014
Aanvullen weerstandsvermogen tot 1	-482
Totaal	**-482**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

2.4 Taakstellingen

In de Programmabegroting 2014 zijn enkele taakstellingen verwerkt. Hierna geven wij de actuele stand van zaken, achtereenvolgens voor de taakstellingen innovatie, overhead en onderwijshuisvesting.

Innovatietaakstelling

Op basis van besluitvorming in de Voorjaarsnota 2013 is een innovatietaakstelling in de begroting 2014 verwerkt van 3,0 miljoen euro in 2015, oplopend met 0,5 miljoen euro per jaar tot een bedrag van 4,0 miljoen euro vanaf 2017. Om de taakstelling te realiseren zijn diverse voorstellen geïnventariseerd hoe bestaande werkzaamheden slimmer kunnen worden uitgevoerd. Wij gaan ervan uit dat deze voorstellen substantiële besparingen opleveren. Tegelijkertijd is deze verwachting met onzekerheden omgeven, omdat business cases nog moeten worden uitgewerkt. Daarbij speelt ook de fasering mee: niet alle voorstellen zullen vanaf 2015 het (volledige) bedrag aan besparing opleveren. Tot op heden is de afspraak dat als het bedrag niet wordt gehaald, wij de taakstelling verdelen over alle organisatieonderdelen.

Overheadtaakstelling

Naast de besparingsopdracht op overhead van 12,939 miljoen euro in 2011 is er bij de voorjaarsnota 2012 en 2013 besloten tot een besparingsopdracht op de overhead van in totaal 1,772 miljoen euro in 2016 en 3,322 miljoen euro structureel vanaf 2017. In 2014 gaan wij onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om verder te besparen op de overhead. Wij kijken dan ook uitgebreid naar de mogelijkheden van besparen op de materiële budgetten.

Taakstellingen	2014	2015	2016	2017	2018
Innovatietaakstelling	0	3.000	3.500	4.000	4.000
Overheadtaakstelling	0	0	1.600	3.300	3.300
Totaal	**0**	**3.000**	**5.100**	**7.300**	**7.300**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

2.5 Generieke maatregelen

Om het financieel beeld sluitend te krijgen onttrekken wij een bedrag aan de algemene dekkingsreserve en verwerken wij een aantal generieke maatregelen.

Vrijval algemene dekkingsreserve
De algemene dekkingsreserve is bedoeld voor verevening van bedragen tussen jaarsneden van de begroting en om renteopbrengsten te realiseren. Voor het doel van verevening is deze reserve te hoog. We brengen daarom in 2014 en in 2017 een bedrag van 5 miljoen euro ten laste van de algemene dekkingsreserve. Dit brengt een nadelig effect van 0,2 miljoen euro per jaar met zich mee, in verband met wegvallende renteopbrengsten.

Loon- en Prijscompensatie
Het verlagen van de loon- en prijscompensatie levert van 2015 tot en met 2017 een besparing op van 4,25 miljoen euro en vanaf 2018 een besparing van 5,25 miljoen euro.

Vrijval looncompensatie
In de begroting 2014 is een te hoog bedrag aan looncompensatie verwerkt, vooral als gevolg van lagere werkgeverspremies dan verwacht. Het structurele effect van deze besparing is verwerkt in hoofdstuk 2.1.2. In 2014 resteert een incidenteel voordeel van 0,8 miljoen euro.

Techniek	2014	2015	2016	2017	2018
Vrijval algemene dekkingsreserve	5.000	-200	-200	4.800	-400
Loon- en Prijscompensatie	0	4.250	4.250	4.250	5.250
Looncompensatie	800	0	0	0	0
Totaal	**5.800**	**4.050**	**4.050**	**9.050**	**4.850**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

3 Ontwikkelingen in de programma's

3.1 Inleiding

De herijking van het financiële beeld in deze voorjaarsnota is gebaseerd op vastgesteld beleid. Dat wil zeggen dat wij uitsluitend knelpunten hebben verwerkt die niet zijn te voorkomen of te beïnvloeden (onvermijdelijke knelpunten). Waar mogelijk zijn deze voorzien van oplossingen binnen het programma of het domein. Echter een groot deel komt ten laste van de financiële ruimte in de algemene middelen (hoofdstuk 2).

In dit hoofdstuk lichten wij de voorgestelde aanpassingen in de programma's toe, achtereenvolgens voor het fysieke domein, het sociale domein en de overige programma's. De toelichting is op hoofdlijnen, gericht op de grote afwijkingen ten opzichte van de laatst vastgestelde programmabegroting. In de Programmabegroting 2015 vindt u weer het volledige financiële beeld, inclusief alle aanpassingen binnen programma's.

Totaal domeinen	2014	2015	2016	2017	2018
Fysiek domein	-20.311	1.300	-1.768	-848	-723
Sociaal domein	-770	-3.568	-1.513	-2.141	-2.141
Overige programma's	-3.143	-2.789	-2.564	-2.264	-2.164
Totaal	**-24.224**	**-5.057**	**-5.845**	**-5.253**	**-5.028**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

3.2 Fysiek domein

3.2.1 Inleiding

De incidentele problematiek in het fysieke domein wordt vooral veroorzaakt door tekorten in de grondexploitatie Stationsgebied en door de herwaardering van de strategische voorraad. Daarnaast zijn er financiële negatieve effecten door het niet doorgaan van de bibliotheek op het Smakkelaarsveld en zijn er tegenvallers bij de bouw van het Muziekpaleis. De incidentele problematiek heeft zijn doorwerking in het financiële beeld voor 2014. Hierna worden per programma de aanpassingen nader toegelicht.

Fysiek domein	2014	2015	2016	2017	2018
Stedelijke Ontwikkeling	-20.211	1.400	-1.668	-368	-243
Openbare Ruimte en Groen	0	0	0	-380	-380
Vastgoed	-100	-100	-100	-100	-100
Totaal	**-20.311**	**1.300**	**-1.768**	**-848**	**-723**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

3.2.2 Stedelijke ontwikkeling

Herwaardering strategische voorraad
Conform de nota Grondbeleid wordt de strategische voorraad van gronden en gebouwen periodiek getaxeerd. Vanwege de marktontwikkelingen worden deze strategische voorraden lager gewaardeerd. Dit betekent dat een bedrag van 4,3 miljoen euro moet worden afgeboekt.

Grondexploitatie Stationsgebied
De grondexploitatie sluit per 31 december 2013 met een geprognosticeerd saldo van 9,711 miljoen euro negatief bij afsluiting van het project. Deze verslechtering van de actuele grondexploitatie wordt vooral veroorzaakt door de hogere kosten door complexiteit en nieuwe (kosten) inzichten voor de aanleg van de Catharijnesingel, de diepriolen en Vredenburgknoop-en midden en door langere onderhandelingstrajecten. De hogere opbrengstenverwachtingen en de inzet van een deel van het budget onvoorzien compenseren de hogere kosten niet voldoende. Voor een uitgebreide toelichting op de opbouw van het saldo van grondexploitatie verwijzen wij naar de Bestuursrapportage Stationsgebied 2014 die tegelijk met de Voorjaarsnota voorligt. Om het negatief saldo op te vangen hebben wij conform regelgeving BBV bij de jaarrekening 2013 een voorziening getroffen ten laste van de bedrijfsreserve. Omdat wij willen vasthouden aan het uitgangspunt van een sluitende grondexploitatie Stationsgebied, stellen wij voor de bedrijfsreserve aan te vullen en hiervoor 9,7 miljoen euro te bestemmen.

Gevolgkosten niet doorgaan vastgoedontwikkeling Smakkelaarsveld
Op 13 januari 2014 heeft de gemeenteraad amendement “Alternatieven voor Bieb++ in bestaande panden” vastgesteld. Met het wegvallen van de vastgoedontwikkeling Smakkelaarsveld vervalt de financiële dekking voor de gemaakte plan- en VAT kosten en boekwaarde Smakkelaarsveld (0,4 miljoen euro) en voor de in 2014 noodzakelijke te maken kosten in verband met de inpassing van het HOV-viaduct over de Leidsche Rijn en de tunnel Leidsche Veer (2,1 miljoen euro). Voor deze gevolgkosten bestemmen wij 2,5 miljoen euro. Daarnaast is de dekking voor de herinrichting van het Smakkelaarsveld weggevallen. De omvang van de gevolgkosten voor de inrichting van de openbare ruimte is afhankelijk van de te kiezen inrichtingsvariant. De komende maanden verrichten wij onderzoek en voeren marktverkenningen uit naar mogelijkheden in het gebied. In deze Voorjaarsnota houden wij rekening met de minimale variant (aanhelen gebied, opruimen fietsenstallingen, verplaatsen enkel onderdeel van het Zeelandschap, egaliseren en aanbrengen grasdek) en bestemmen hiervoor 1,5 miljoen euro.

Bouw Muziekpaleis
Als gevolg van tegenvallers die niet meer konden worden opgevangen ten laste van de post onvoorzien vallen de kosten bouw Muziekpaleis (prognose einde werk) 3,6 miljoen euro hoger uit. De belangrijkste tegenvallers zijn de extra kosten voor de asbestverwijdering in de oudbouw van de kelder, voor akoestische voorzieningen en voor de extra brandveiligheidsvoorzieningen (onder andere bredere nooduitgangen popzaal). Zie verder de rapportage Grote investeringsprojecten (paragraaf 4.2).

Effect structurele taakstelling inkoop
De in de begroting verwerkte inkoopvoordelen berusten op een berekening van de beschikbare (exploitatie) budgetten. Doordat enkele incidentele budgetten de komende jaren komen te vervallen, is het niet meer mogelijk deze inkoopvoordelen te behalen. Dit geldt met name voor het aflopende ISV budget en op dit moment in mindere mate voor de grondexploitaties.

Utrechts Restauratie Fonds
Conform afspraak uit 2013 wordt vanwege de aantrekkende vraag naar kredieten voor restauratie en herbestemming van gemeentelijke monumenten een bedrag van 0,5 miljoen euro toegevoegd aan het Utrechts Restauratiefonds.

Exploitatie Castellum Hoge Woerd
Een door BMC uitgevoerd onderzoek (Geïntegreerd businessplan kernpartners Castellum Hoge Woerd, maart 2014) heeft enkele knelpunten blootgelegd die een gezonde exploitatie van het Castellum in de weg staan. Voor 2016 en 2017 wordt incidenteel een bedrag van 125.000 euro toegevoegd aan het budget voor de exploitatie tentoonstelling en educatie Castellum Hoge Woerd, zodat de voorziening in gebruik kan worden genomen en een structurele oplossing kan worden voorbereid.

Leidsche Rijn
In verband met een verwachte hogere omzet dan begroot in 2014 zal de vrijval over de marktprijscorrectie hoger uitvallen. Daarom kan in 2015 de voorziening worden verlaagd met 2 miljoen euro.

Stedelijke ontwikkeling	2014	2015	2016	2017	2018
Herwaardering strategische voorraad	-4.300	0	0	0	0
Grondexploitatie Stationsgebied	-9.711	0	0	0	0
Gevolgkosten niet doorgaan vastgoedontwikkeling Smakkelaarsveld	-2.100	-600	-1.300	0	0
Bouw Muziekpaleis	-3.600	0	0	0	0
Effect structurele taakstelling inkoop	0	0	-243	-243	-243
Utrechts Restauratie Fonds	-500	0	0	0	0
Exploitatie Castellum Hoge Woerd	0	0	-125	-125	
Leidsche Rijn	0	2.000	0	0	0
Totaal	**-20.211**	**1.400**	**-1.668**	**-368**	**-243**

Bedragen zijn in duizenden euro's

3.2.3 Openbare ruimte en groen

Uitbreiding areaalmutaties
Bij de vaststelling van het Meerjarenprogramma Groen, jaarsnede 2011 in mei 2011, is besloten voor de meerkosten voor onderhoud en beheer die voortvloeien uit het opknappen van groen een structurele regeling te treffen. Inmiddels is er aantal nieuwe projecten, waarvoor een soortgelijk besluit moet worden genomen. Het betreft de landgoederen en ontwikkelprojecten als Neerlandia en Trip en fietsroutes als Zandweg en Baden Powellweg. Het totaal van de jaarlijkse beheerkosten bedraagt 0,38 miljoen euro vanaf 2017.

Openbare ruimte en groen	2014	2015	2016	2017	2018
Uitbreiding areaalmutaties	0	0	0	-380	-380
Totaal	**0**	**0**	**0**	**-380**	**-380**

Bedragen zijn in duizenden euro’s.

3.2.4 Vastgoed

Niet invoeren betaald parkeren Amelisweerd
Uit onderzoek blijkt dat betaald parkeren met behulp van geautomatiseerde apparatuur gegeven de kosten niet de gewenste extra opbrengst oplevert. Deze bij Voorjaarsnota 2013 ingeboekte besparing op het programma Vastgoed blijkt niet haalbaar. Wij onderzoeken of betaald parkeren op een andere manier mogelijk is, maar het is nu nog niet duidelijk of daarvoor een bedrag is in te boeken.

Vastgoed	2014	2015	2016	2017	2018
Niet invoeren betaald parkeren Amelisweerd	-100	-100	-100	-100	-100
Totaal	**-100**	**-100**	**-100**	**-100**	**-100**

Bedragen zijn in duizenden euro’s.

3.3 Sociaal domein

3.3.1 Inleiding

Op grond van de uitgangspunten voor deze voorjaarsnota stellen wij aanpassingen voor in de programma's die tot het sociale domein behoren. De grootste aanpassing is de toename van de formatie bij Werk en Inkomen als gevolg van het stijgende aantal bijstandsgerechtigden. Daarnaast lossen wij binnen het domein een aantal beleidsmatige knelpunten op. Voor enkele eerder in de begroting verwerkte taakstellingen stellen wij een andere invulling voor.

In het sociaal domein is dé grote opgave voor het vervolg van 2014 de voorbereiding op de drie grote decentralisaties. Vanaf 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor:

- de jeugdzorg, zoals geregeld in de Jeugdwet;
- een aantal taken in de begeleiding en ondersteuning van volwassenen, zoals geregeld in de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning;
- de toeleiding naar werk voor mensen met een beperking, zoals geregeld in de Participatiewet.
- voor een verdere toelichting op onze visie en inzet op het sociaal domein verwijzen wij naar bijlage 6.1 Sociaal domein.

Sociaal domein	2014	2015	2016	2017	2018
Werk en Inkomen	-650	-2.890	-600	-600	-600
Onderwijs	0	0	-173	-801	-801
Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	-120	-632	-632	-632	-632
Sport	0	-46	-108	-108	-108
Totaal	**-770**	**-3.568**	**-1.513**	**-2.141**	**-2.141**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

3.3.2 Werk en Inkomen

Transitiebudget UW

In september 2013 heeft de gemeenteraad ingestemd met de uitgangspunten voor de toekomst van UW en is aan UW de opdracht gegeven een transitieplan op te stellen. Nadrukkelijk is hierbij aandacht gevraagd voor een financieel duurzaam perspectief. Wij hebben daarom ingestemd met het transitieplan waarin UW maatregelen ter verbetering van de bedrijfsvoering treft. Daarin worden (eerst) transitiekosten gemaakt, daarna volgen besparingen. Wij stellen daarom voor het benodigde transitiebudget van in totaal 2,9 miljoen euro (0,65 miljoen euro voor 2014 en 2,25 miljoen euro in 2015) aan UW beschikbaar stellen, en deze te dekken door een verschuiving tussen begrotingsjaren, namelijk een verlaging van de gemeentelijke middelen voor de Wsw structureel met 0,5 miljoen euro per jaar vanaf 2015.

Formatie- en calculatiemodel W&I

Met de begroting 2014 is besloten om in de Voorjaarsnota 2014 tot een formatienormering te komen die samenhangt met het aantal bijstandsgerechtigden en hiervoor als basis het model van Berenschot te hanteren. Dit model gaat uit van één formatieplek per 100 extra Wwb-ers en leidt daarmee tot een bijstelling van 0,99 miljoen voor 2015 en verder. Jaarlijks wordt op basis van het klantenaantal de formatienormering opnieuw berekend.

Resterende knelpunten 2013

In de voorjaarsnota 2013 zijn verschillende knelpunten en oplossingen binnen het sociale domein in beeld gebracht, te dekken binnen het domein. Per saldo resteert nog een knelpunt van 0,150 miljoen euro in 2015 en 0,110 miljoen euro vanaf 2016.

Werk en Inkomen	2014	2015	2016	2017	2018
Transitiebudget UW	-650	-1.750	500	500	500
Formatie- en calculatiemodel W&I	0	-990	-990	-990	-990
Resterende knelpunten 2013	0	-150	-110	-110	-110
Totaal	**-650**	**-2.890**	**-600**	**-600**	**-600**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

3.3.3 Onderwijs

Niet realiseren inkooptaakstelling op investeringen
De structureel in de begroting verwerkte inkoopvoordelen berusten op een berekening van de beschikbare budgetten. De masterplannen Onderwijs bevinden zich in de fase van afronding. Het jaarlijkse investeringsvolume neemt daardoor af zodat de structurele besparing niet gerealiseerd kan worden.

Verwerken taakstelling
In de voorjaarsnota 2012 is besloten met ingang van 2015 structureel de intensivering uit het collegeprogramma 2010-2014 te halveren. De korting van 0,250 miljoen euro op de extra middelen voor de Utrechtse School was nog niet ingevuld. Wij doen dat door de subsidies binnen het product Leerlingzorg met hetzelfde bedrag te verminderen.

Onderwijs	2014	2015	2016	2017	2018
Niet realiseren inkooptaakstelling op investeringen	0	0	-173	-801	-801
Verwerken taakstelling	0	-250	-250	-250	-250
Subsidies onderwijs	0	250	250	250	250
Totaal	**0**	**0**	**-173**	**-801**	**-801**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

3.3.4 Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid

Inspectie Kindercentra
De uitvoering van het gemeentelijk beleid met betrekking tot de wettelijke taken van toezicht en handhaving kinderopvang en peuterspeelzalen is gewijzigd. Dit vereist dat alle centra jaarlijks geïnspecteerd worden. Om dit te realiseren is uitbreiding van de formatie toezichthouders noodzakelijk.

Opvang vreemdelingen
Uw gemeenteraad heeft per amendement A07 2014 uitgesproken om de opvang van 'buitenlandse' daklozen te continueren. Dekking voor 2014 is voorzien binnen de reserve Maatschappelijke Opvang. De structurele lasten hiervoor bedragen 0,580 miljoen euro.

Verwerken taakstelling
In de voorjaarsnota 2012 is besloten met ingang van 2015 structureel de intensivering uit het collegeprogramma 2010-2014 te halveren. De korting van 0,500 miljoen euro op de extra middelen voor Welzijn moet nog voor een bedrag van 0,200 miljoen euro worden ingevuld.

Diversen
Ter dekking van de resterende taakstelling van 0,200 miljoen euro en de maatregelen voor het meerjarenonderhoudsprogramma veldsport korten wij een aantal budgetten, waaronder het budget voor diversiteit binnen cultuurpromotie (voorheen wereldfeest) en de ontwikkeling van speel/verblijfsruimteplannen (deze zijn voltooid).

Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	2014	2015	2016	2017	2018
Inspectie Kindercentra	-120	-120	-120	-120	-120
Opvang vreemdelingen	0	-580	-580	-580	-580
Verwerken taakstelling	0	-200	-200	-200	-200
Diversen	0	268	268	268	268
Totaal	**-120**	**-632**	**-632**	**-632**	**-632**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

3.3.5 Sport

Veldsport
Bij de vaststelling van het meerjarenprogramma Veldsport is besloten om een aantal geprivatiseerde kunstgrasvelden voor voetbal in eigendom te nemen. Dit is nodig om voldoende kwalitatief goede en bespeelbare locaties te garanderen. De extra kosten hiervoor bedragen incidenteel 0,046 miljoen euro in 2015 en structureel 0,108 miljoen euro vanaf 2016.

Sport	2014	2015	2016	2017	2018
Veldsport	0	-46	-108	-108	-108
Totaal	**0**	**-46**	**-108**	**-108**	**-108**

Bedragen zijn in duizenden euro's

3.4 Overige programma's

3.4.1 Inleiding / context

De voorgestelde aanpassingen bij de overige programma's zijn onvermijdelijke knelpunten, die niet binnen de programma's kunnen worden opgelost. Deels als gevolg van niet de beïnvloeden (externe) ontwikkelingen, deels doordat in de begroting verwerkte bezuinigingen niet volledig of niet tijdig haalbaar zijn gebleken.

Overige programma's	2014	2015	2016	2017	2018
Bewoners en Bestuur	-465	-615	-615	-520	-420
Openbare Ruimte en Groen	-680	-430	-180	0	0
Algemene middelen en onvoorzien	-1.448	-1.194	-1.194	-1.194	-1.194
Algemene ondersteuning	-550	-550	-550	-550	-550
Totaal	**-3.143**	**-2.789**	**-2.564**	**-2.264**	**-2.164**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

3.4.2 Bewoners en bestuur

Realisatie taakstelling Publiekszaken
De oorspronkelijke taakstelling van 1,3 miljoen euro wordt door verschillende maatregelen structureel ingevuld voor 0,880 miljoen euro. Door het treffen van bedrijfsvoeringsmaatregelen, zoals het lean maken van processen burgerzaken, selfservice, thuisbezorgen, reduceren ziekteverzuim en het versterken van sturing en inzicht wordt 0,667

miljoen euro bespaard. Verder wordt door het kostendekkend maken van de legestarieven huwelijken en GBA per 2015: 0,212 miljoen euro gerealiseerd. Dit betekent dat 0,42 miljoen euro niet structureel binnen de begroting kan worden opgelost.

Tijdelijke invulling formatie IRM Wijken
De functie van hoofd Wijken is incidenteel geraamd in 2013 en 2014. Wij ramen deze kosten nu ook in 2015 en 2016.

Het Utrechts Archief
Voor de periode na 2014 is de capaciteit van de bestaande depots van Het Utrechts Archief ontoereikend. Voor de uitbreiding van deze capaciteit is een scenario bouwen en een scenario huren overwogen. Uit deze verkenning komt naar voren dat pas in 2017 een definitieve afgewogen beslissing kan worden gemaakt of nieuwbouw een goede keuze is. Voor de periode 2015 tot en met 2017 stellen we daarom incidenteel budget beschikbaar voor het (tijdelijk) huren van extra depotruimte voor de opslag van papieren archieven van de gemeente Utrecht.

Bewoners en Bestuur	2014	2015	2016	2017	2018
Realisatie taakstelling Publiekszaken	-465	-420	-420	-420	-420
Tijdelijke invulling formatie IRM Wijken	0	-145	-145	0	0
Het Utrechts Archief	0	-50	-75	-100	0
Totaal	**-465**	**-615**	**-640**	**-520**	**-420**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

3.4.3 Openbare ruimte en groen

Reclame opbrengsten openbare ruimte
Door vertraging bij de realisatie van de taakstelling 'Verhogen verdienend vermogen door plaatsing extra reclametorens' zoals besloten bij de voorjaarnota 2012 en de teruglopende inkomsten van reclame in de openbare ruimte ontstaat een nadeel van 0,68 miljoen euro in 2014 aflopend tot 0,18 miljoen euro in 2016.

Openbare ruimte en Groen	2014	2015	2016	2017	2018
Reclame opbrengsten openbare ruimte	-680	-430	-180	0	0
Totaal	**-680**	**-430**	**-180**	**0**	**0**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

3.4.4 Algemene middelen en onvoorzien

Kernvoorziening basisregistratie
Deze activiteit kan, ondanks de verzelfstandiging van belastingen per 1 januari 2014, niet gestopt worden omdat de gemeente wettelijk verplicht is deze basisregistratie in te richten, deze gegevens beschikbaar te hebben en deze gegevens desgewenst aan iedereen om niet ter beschikking te stellen. De kosten voor de kernvoorziening basisregistratie (basiskaart en BAG) bedragen structureel 0,150 miljoen euro.

Arbeidsvoorwaarden 2014
De bij voorjaarsnota 2012 ingeboekte besparing op arbeidsvoorwaarden vanaf 2014 van in totaal 1,0 miljoen euro is voor een bedrag van 0,746 miljoen euro van concrete maatregelen voorzien. Met ingang van 2015 verwachten wij de resterende besparing ad 0,254 miljoen euro structureel te hebben ingevuld. Onderdeel van het rekeningresultaat 2013 is een incidenteel voordeel van 1,055 miljoen op de basispremies WAO/WIA. Indirect dekken we de resterende besparing van 0,254 miljoen euro incidenteel in 2014 met dit voordeel.

Stelpost voormalig SO

In de begrotingsconversie van 2013 is er bij de onderdelen van de voormalige dienst StadsOntwikkeling onderdelen een te groot bedrag voor bedrijfsvoering uitgenomen. Hierdoor is een financieel knelpunt ontstaan van 1,044 miljoen euro.

Algemene middelen en onvoorzien	2014	2015	2016	2017	2018
Kernvoorziening basisregistratie	-150	-150	-150	-150	-150
Arbeidsvoorwaarden 2014	-254	0	0	0	0
Stelpost voormalig SO	-1.044	-1.044	-1.044	-1.044	-1.044
Totaal	**-1.448**	**-1.194**	**-1.194**	**-1.194**	**-1.194**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

3.4.5 Algemene ondersteuning

Stijging proceskosten

De gemeente maakt proceskosten vanwege bestuursrechtelijke geschillen die bij de rechtbank aanhangig worden gemaakt. De proceskosten zijn de afgelopen jaren gestegen doordat er vaker wordt geprocedeerd en de gemeente meer besluiten neemt dan tien jaar geleden. Ook het griffierecht is de laatste jaren significant gestegen.

Communicatie

De afgelopen jaren zijn de uitgaven van het communicatiebureau fors afgenomen. Met de transitie communicatie is per 1-1-2013 de omvang van het communicatiebureau met 25% in omvang afgenomen. In het transitieplan is onvoldoende rekening gehouden met al genomen besluiten die een structureel financieel gevolg hadden. Hierdoor is een financieel tekort ontstaan dat niet binnen de beschikbare middelen kan worden opgelost.

Algemene ondersteuning	2014	2015	2016	2017	2018
Stijging proceskosten	-150	-150	-150	-150	-150
Communicatie	-400	-400	-400	-400	-400
Totaal	**-550**	**-550**	**-550**	**-550**	**-550**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

4 Coalitieakkoord ‘Utrecht maken we samen’

4.1 Inleiding

Op 25 april 2014 hebben wij het nieuwe coalitieakkoord ‘Utrecht maken we samen 2014-2018’ gepresenteerd. In dit coalitieakkoord hebben wij onze ambities voor komende jaren geschetst. In dit hoofdstuk is de financiële vertaling van het coalitieakkoord opgenomen. Om de ambities waar te kunnen maken, intensiveren wij het beleid op bepaalde onderwerpen. Om deze intensiveringen te kunnen bekostigen stellen we daarnaast een aantal bezuinigingen voor. Deze intensiveren en bezuinigingen zijn thematisch in tabel 4.1.1 opgenomen. De verdere vertaling van het coalitieakkoord over de programma’s wordt verwerkt in de Programmabegroting 2015. In bijlage 6.3 is de taakstelling op onderwijshuisvesting opgenomen. In bijlage 6.4 is de toelichting op de ombuiging subsidies opgenomen. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij naar het coalitieakkoord.

4.1.1 Intensiveringen en bezuinigingen

Thema	2014	2015	2016	2017	2018
Samenwerken 030					
Data gedreven sturing	0	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
• Publieksdienstverlening	0	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
• Buiten is binnen	0	-500	-500	0	0
• Interne verzelfstandiging Stadswerken en Vastgoed	0	0	695	695	695
• Minder beleid maken	0	1.000	2.000	2.000	2.000
• Regionale samenwerking Belastingen	0	0	0	300	700
Werken aan werk					
• Instellen Economisch Fonds	-1.000	-1.000	-2.000	-2.000	-2.000
• Versterking EZ programma	0	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
• Expatcenter	-150	-150	-150	-150	-150
• Dekking U-pas naar 125%	0	0	-1.000	-1.000	-1.000
• Apparaatskosten armoedebeleid beperken	0	1.000	1.000	1.000	1.000
Onderwijs					
• Kwaliteit/excellentie onderwijs	0	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
• Binnenklimaat scholen	0	-350	-350	-350	-350
• Extra huisvesting passend onderwijs	0	-700	-700	-700	-700
• Huisvesting internationale school	0	-350	-350	-350	-350
• Vermindering extra subsidie Centrale Bibliotheek	0	2.500	5.000	1.000	1.000
Duurzaamheid					
Versterken duurzaamheid	0	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000

Thema	2014	2015	2016	2017	2018
Wonen en ruimtegebrek					
Dotatie Water in de Catharijnesingel	0	-2.000	-2.000	-2.000	0
• Vrij gelden Krachtwijken	500	0	0	0	0
• Verkoop vastgoed	0	0	2.700	2.700	2.700
• Versoberen infraprojecten	0	Pm	Pm	Pm	Pm
Zorgen voor elkaar					
• Fonds drie decentralisaties	0	0	-4.000	-4.000	0
Veiligheid en leefbaarheid					
• Achterstallig onderhoud inlopen	0	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
• Leefbaarheidsbudget	0	1.000	1.000	1.000	1.000
Generieke maatregelen					
• Besparen op subsidies	0	3.700	5.700	7.000	7.000
• Inkoop	0	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal	**-650**	**-50**	**2.845**	**945**	**7.345**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

4.1.2 Onderwijshuisvesting

Uitname gemeentefonds onderwijshuisvesting

Het Rijk neemt met ingang van 2015 256 miljoen euro uit het Gemeentefonds, met als redenering dat de gemeenten hun middelen voor onderwijshuisvesting niet volledig besteden. Het gekorte bedrag wordt ingezet om het Nationaal Onderwijs Akkoord te bekostigen. Hierin ligt het accent op de verbetering van de kwaliteit van leraren. Schoolbesturen ontvangen dit budget dus niet met een opdracht om dit in te zetten voor onderwijshuisvesting. Als gemeente blijven we de zorgplicht voor onderwijs houden. Bij de Voorjaarsnota 2013 is besloten de korting (voor Utrecht 5,6 miljoen euro) vooralsnog als taakstelling te verwerken in het programma Onderwijs. Nu het Rijk de taakstelling handhaaft stellen wij voor een aantal maatregelen binnen het programma Onderwijs te nemen. Deze maatregelen, waarmee de taakstelling gedeeltelijk wordt ingevuld, zijn toegelicht in bijlage 6.3. Het resterende nadeel brengen wij ten laste van het financiële beeld.

Onderwijshuisvesting	2014	2015	2016	2017	2018
Uitname gemeentefonds onderwijshuisvesting	0	-5.600	-5.600	-5.600	-5.600
Maatregelen onderwijshuisvesting	2.785	1.113	1.669	1.669	1.669
Totaal	**2.785**	**-4.487**	**-3.931**	**-3.931**	**-3.931**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

5 Uitvoering 2014

In dit hoofdstuk rapporteren wij in paragraaf 5.1 over de majeure afwijkingen ten opzichte van de Programmabegroting 2014. Deze afwijkingen kunnen, naast de majeure financiële afwijkingen (zie ook hoofdstuk 3) ook betrekking hebben op inhoudelijke doelstellingen die niet direct gevolgen hebben voor het financieel beeld. Wanneer een programma niet is opgenomen, betekent dit dat er geen majeure afwijkingen zijn. Het is goed daarbij te realiseren dat deze Bestuursrapportage slechts de eerste drie maanden van dit begrotingsjaar betreft. In paragraaf 5.2 lichten wij de belangrijkste wijzigingen toe voor de grote investeringsprojecten. In paragraaf 5.3 voor de vervangings- en uitbreidingsinvesteringen. Paragraaf 5.4 gaat over de bijsturingsvoorstellen. En in paragraaf 5.5 staat de stand van zaken met betrekking tot de top 3 wijkambities per wijk. Dit is onderdeel van onze ambitie het wijkgericht werken te versterken. Een maatregel daartoe is een herkenbare verwerking in de beleids- en beheerscyclus.

5.1 Uitvoering programma's 2014

Openbare ruimte en groen

We verwachten een incidenteel voordeel over 2014 van ongeveer 1 miljoen euro op de inzameling huishoudelijk afval. Dit wordt veroorzaakt door de lagere verwerkingskosten door minder aanbod van restafval en hogere opbrengsten papier en plastic van 0,4 miljoen euro en een groter aantal betalers van de afvalstoffenheffing dan voorzien (0,6 miljoen euro). De structurele componenten van de voordelen zijn al verwerkt in het tariefvoorstel afvalstoffenheffing 2015.

Werk en Inkomen

P 2.1 Re-integratie

De implementatie van de participatiewet en de wijzigingen in de WWB brengen implementatiekosten met zich mee, waarvoor geen extra middelen beschikbaar zijn. Bij de jaarrekening wordt voorgesteld een risicoreserve te vormen voor de decentralisaties. In dit voorstel worden de invoeringskosten gedekt uit deze reserve.

P2.1.2 Sociale Werkvoorziening

Het voorstel is de indicator aan te passen in lijn met de taakstelling uit de subsidiebeschikking van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid:
Realisatie taakstelling Wsw-dienstbetrekkingen en begeleid werken van 768 naar 795

P3.2.1 Armoedebestrijding

De stijging van het aantal toekenningen bijzondere bijstand en langdurigheidtoeslag zet door. Bij de bijzondere bijstand zien we niet alleen de kosten van bewindvoerings- en mentorkosten toenemen, maar ook andere kosten zoals woninginrichting. We stellen voor de indicatoren te verhogen:

- Aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand van 2.700 naar 3.500.
- Aantal toegekende aanvragen langdurigheidstoeslag van 5.000 naar 6.000.
- Ten aanzien van de bijzondere bijstand onderzoeken we welke mogelijkheden er zijn om de kosten te beïnvloeden.

Het aantal U-passen blijft achter bij de prognose. De prognose van het aantal passen was bijgesteld van 30.000 naar uiteindelijk 48.000, omdat we een stijging verwachtten na de verruiming van de inkomensgrens van 110 naar 125 procent. Die stijging is echter lager dan verwacht; we stellen voor de indicator aan te passen:
Aantal U-pashouders van 46.000 naar 36.000

Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid

P1.2.3 Individuele Wmo-verstrekkingen

De indicator "Aantal personen met één of meerdere WMO voorzieningen op de peildatum" is ten onrechte niet opgenomen in de Programmabegroting 2014. Het cijfer voor 2014 is 13.000.

In 2014 verwachten we een overschot op de WMO te realiseren, maar minder groot dan in 2013. De oorzaak van het overschot ligt in lijn met voorgaande jaren, namelijk doordat aan klanten voorzieningen worden herverstrekt in plaats

van nieuw. Daarnaast worden goedkopere vervoersvoorzieningen verstrekt. Tevens leidt het in 2012 ingezette beleid om een eigen bijdrage in te voeren tot enerzijds hogere inkomsten uit eigen bijdragen en anderzijds tot een lagere vraag naar voorzieningen. Vanaf 2015 wordt het budget voor huishoudelijke hulp met 40% gekort en zijn er geen overschotten meer te verwachten.

Veiligheid

De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) heeft het jaar 2013 afgesloten met een positief financieel resultaat. In de jaarstukken stelt de VRU voor om een deel van dit resultaat terug te betalen aan de deelnemende gemeenten. De besluitvorming hierover vindt plaats in het algemeen bestuur van de VRU op 4 juli 2014. Op basis van het voorstel ontvangt de gemeente Utrecht 0,506 miljoen euro terug. Dit leidt in 2014 tot een incidentele financiële meevaller.

5.2 Grote investeringsprojecten 2014

In deze paragraaf rapporteren wij over de ontwikkelingen bij de grote investeringsprojecten. Als criterium geldt een door uw gemeenteraad beschikbaar gestelde krediet van 10 miljoen euro of hoger, een lange looptijd, de mate van complexiteit en het risicoprofiel. Voor de voorgestelde wijzigingen in de autorisaties van investeringsprojecten verwijzen wij naar het hoofdstuk: 'Wijziging geautoriseerde bedragen 2014'

Bereikbaarheid

Project	Startjaar	Geautoriseerde uitgaven	Verwachte uitgaven	Project gereed	Verwachte wijzigingen in geld of planning
Onderbouw Uithoflijn	2006	103.989	139.061	2014	Zie toelichting
Busbaan Kruisvaart	2013	18.000	18.000	2016	Geen
24 Oktoberplein	2004	30.190	30.190	2013	Project is gereed, maar financieel nog niet volledig afgehandeld.
Uitvoering top 5 fietsroutes	2010	18.640	19.909	2015	Geen. Wij stellen in de berap voor om de autorisatie bij te stellen.
Bereikbaarheid Stationsgebied	2006	20.020	31.300		Er wordt nog een aanvullende autorisatie gevraagd voor de realisatie van de Van Zijstweg.
HOV Leidsche Rijn (incl. HOV bestaande stad Z90)	2002	96.955	111.037	2014-18	Zie toelichting
HOV Westtangent Utrecht (incl. tangentlijn 10)	2011	18.000	18.000	2015	Geen

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Uithoflijn Onderbouw
Samen met BRU leggen we de trambaan aan tussen Utrecht CS en De Uithof. In april 2012 hebben de BRU en gemeente besloten tot aanleg hiervan. Deze tram zal in 2018 40.000 reizigers per dag vervoeren en dat is goed voor de bereikbaarheid van De Uithof en de leefbaarheid langs het tracé.

Het Definitief Ontwerp Uithoflijn is in juni 2013 vastgesteld. Voorbereiding en uitvoering is met het trambesluit AB BRU formeel gestart op 18 april 2012. Voor de tracédelen De Uithof en het Stationsgebied is in 2013 het bestemmingsplan vastgesteld. In 2013 is ProRail gestart met de werkzaamheden aan de oostelijke sporen, waaronder de onderbouw van de tram. Ook zijn van deeltracé B (Koningsweg - De Uithof) de eerste werken van de onderbouw opgeleverd.

Voor het deelproject Traminfrastructuur is eind 2013 de aanbestedingsprocedure gestart. Dit deelproject omvat de aanleg van de rails, de perrons, bovenleidingen en transformatorhuisjes (onderstations). De aanbesteding betreft de contractvorm "Engineering & Construct". Daarbij zal het Definitieve Ontwerp als referentie worden ingezet. In het

vierde kwartaal 2014 tekenen we het contract met een aannemer en daarna kan de integrale realisatie en de bouw van de Traminfrastructuur beginnen. De onderbouw van de tram leveren wij volgens planning najaar 2014 op. De BRU is verantwoordelijk voor de realisatie van de bovenbouw. In 2018 wordt een werkend tramsysteem opgeleverd. Het vastgestelde budget voor de Uithoflijn is 323,2 miljoen euro. Voor de realisatie van de busbaan Cs – De uithof heeft de gemeenteraad een budget beschikbaar gesteld van 103,989 miljoen euro. De vastgestelde BRU subsidie wordt binnenkort afgewikkeld. De totale kosten van de onderbouw tram zijn geraamd op 139,0 miljoen euro. De hogere kosten worden vanuit het vastgestelde budget voor de Uithoflijn gedekt. Er zijn geen wijzigingen qua inhoud, geld en tijd t.o.v. het vastgestelde definitieve ontwerp. Voor de hogere kosten vragen wij in de VJN/berap 2014 een aanvullende autorisatie.

Busbaan Kruisvaart
Het project busbaan Kruisvaart is randvoorwaardelijk voor De Uithoflijn. Deze busbaan is vanaf 2016 nodig als vervanging voor de Adama van Scheltemabaan, die als trambaan onderdeel wordt van De Uithoflijn. Het tracé van de busbaan Kruisvaart loopt vanaf Utrecht Centraal, direct langs de westkant van het spoor en sluit aan op de Vondellaan. De busbaan Kruisvaart is onderdeel van het nieuwe netwerk met vrije bus- en trambanen in Utrecht. De gemeenteraad heeft het voorlopig ontwerp en het bestemmingsplan vastgesteld. De uitvoering is gereed in 2015-2016. Met het BRU is een uitvoeringsovereenkomst opgesteld voor de realisatie van de busbaan. Op basis daarvan worden de projectkosten bij het BRU gedeclareerd. In de uitvoeringsovereenkomst is vastgelegd dat risico's worden gedekt uit het budget van de Uithoflijn. Er zijn geen wijzigingen qua inhoud, geld en tijd t.o.v. de uitvoeringsovereenkomst.

Hoofdfietsroutes
De realisatie van de top fietsroutes bestaat uit verschillende soorten maatregelen, variërend van een ingrijpende herprofilering van de weg tot kleinere projecten. Op de oostelijke tak van de rode fietsroute binnenstad – De Uithof hebben we de Prins Hendriklaan, Sophocleslaan en Platolaan als fietsstraat ingericht. De instelling van de verkeerslichten bij de Lucasbrug is definitief aangepast zodat fietsers en OV beter kunnen doorstromen. De rode route vanaf Vleuten naar de binnenstad is gerealiseerd met uitzondering van de definitieve fietsverbinding door Leidsche Rijn Centrum vanwege de samenhang met de bouwactiviteiten van Leidsche Rijn Centrum.

De Oranje route loopt vanaf Zuilen via het centrum naar Lunetten. Voor de zuidelijke tak van de oranje fietsroute, die loopt vanaf de Bleekstraat parallel aan het spoor naar de gemeentegrens met Houten, is een aantal schakels in Lunetten opgeleverd. Ook de fietsroute Nieuwe Houtenseweg is gereed. Een aantal delen van deze route worden door ProRail uitgevoerd samen met de spoorverdubbeling. De fietsbrug over de A27 is in 2012 opgeleverd. De fietsroute op de Amsterdamsenstraatweg is in 2004 opgepakt tegelijk met het groot onderhoud. Op de groene fietsroute die loopt tussen Overvecht en Kanaleneiland hebben we in 2013 de Merelstraat en de Troelstralaan ingericht als fietsstraat. De realisatie van een hoofdfietsroute tot op de Rio Brancodreef is voorbereid de uitvoering hiervan start in mei. In het verleden heeft De Merelstraat op deze route reeds fietsstroken gekregen en is de Hopakker ingericht als fietsstraat.

Op de gele fietsroute, die loopt over de verdeelring, is het tracé 't Goyplein – Furkaplateau ingericht als fietsstraat. Daarnaast is de afstelling van de verkeerslichten op de gehele westelijke verdeelring gewijzigd zodat de fietsers beter kunnen doorstromen. Het fietspad langs de Beneluxlaan en de Pijperlaan, tussen de Admiraal Helfrichlaan en de Leidseweg is aangepakt tegelijk met de reconstructie van het 24 Oktoberplein. Op dit moment wordt door ProRail gewerkt aan de realisatie van de fietstunnel Tussen de Rails; deze tunnel maakt een betere verbinding met tussen Lunetten en de Maarschalkerweerd. We werken aan de voorbereiding van een fietsstraat langs de parallelweg aan de Marnixlaan en de Socrateslaan.

Op de blauwe route, die loopt van De Meern via het centrum naar De Uithof, is een aantal deelprojecten gereed, zoals de fietsinfra bij Hooggelegen, op het Ledig Erf bij de nieuwbouw en op de Venuslaan. Aan de zuidzijde van het Herculesplein is in 2010 het tweerichtingen fietspad opengesteld. De Zandweg wordt momenteel ingericht als fietsstraat. Het eerste deel is inmiddels gereed. Daarnaast kijken we naar mogelijkheden om de Muntbrug te verbreden en de Leidseweg te transformeren tot fietsstraat.

Op de paarse route is op de Kanaalweg tussen de Ravellaan en M.A. Tellegenlaan een vrijliggend breed rood geasfalteerd fietspad aangelegd. In 2013 is het ontwerp voor de hoofdfietsroute langs de Keulsekade tussen Vleutensevaart en Groeneweg afgerond. De realisatie van de fietstunnel Spinozabrug is gestart.

In 2014 zal de aanpak van de top 5 fietsroutes gereed zijn met uitzondering van die delen die door ProRail worden aangelegd of die samenvallen met werkzaamheden in Leidsche Rijn Centrum en het Stationsgebied. Voor de aanleg van

de fietsbrug over het Amsterdam Rijnkanaal is het bestemmingsplan vastgesteld. De uitvoering van dit project start in 2015. Op de vervolgroute wordt dit jaar de E. Meijsterlaan als fietsstraat ingericht. De eerste fase van de Herenroute (route Herenstraat, Hamburgerstraat, Haverstraat) is gereed. De tweede fase, inpassing van de fietsroute op het Malieblad en op de Mariaplaats, loopt parallel aan de herinrichting van deze locaties. Het IPvE voor de Mariaplaats is gereed. Wij verwachten op het beschikbare budget geen overschrijding.

=Bereikbaarheid Stationsgebied
Het aanvullend programma Bereikbaarheid Stationsgebied beoogt een route naar het stationsgebied te maken, namelijk de route Europalaan, Overste den Oudenlaan, Van Zijstweg. Het project Verbetering doorstroming Overste den Oudenlaan is in 2013 versneld uitgevoerd. De aanpak van de Van Zijstweg wordt meegenomen met de planvorming en aanpak van de busbaan Dichterswijk. Voor de aanpak van de Van Zijstweg is een nota van uitgangspunten vastgesteld.

24 oktoberplein
In juni 2013 zijn de fly-over en het onderliggende plein in gebruik genomen. Aan de fly-over worden dit jaar, op kosten van de aannemer, nog herstelwerkzaamheden uitgevoerd.

HOV Leidsche Rijn (incl. HOV bestaande stad Z90)
Het betreft het realiseren van een vrije busbaan door Leidsche Rijn. Grote delen van het HOV netwerk zijn gereed. De inpassing van de noordelijke HOV-baan in Leidsche Rijn Centrum wordt integraal meegenomen in de planvorming c.q. de ontwikkeling van Leidsche Rijn Centrum: de tracédelen komen te liggen boven op de te realiseren parkeergarages. Totdat deze busbaan af is, rijdt de bus over een tijdelijke verbinding. Voor het zuidelijke HOV deelproject Rijnvliet loopt een aanbestedingsprocedure. De aanleg van dit tracé start na de zomer en is begin volgend jaar gereed. De busbaan Zuidradiaal bestaande stad loopt vanaf de prins Clausbrug naar de Croeselaan. De planvorming voor de HOV-baan over de Dr. M.A. Tellegenlaan en de Van Zijstweg (Z90) heeft vertraging opgelopen vanwege de onlosmakelijke koppeling met de reconstructie van de autostructuur op de Van Zijstweg. In 2012 zijn het Voorlopig Ontwerp voor de tunnel onder het 5 meiplein en de haalbaarheidsstudie voor de tunnel onder het Anne Frankplein vastgesteld. Omdat BRU een nieuw IPvE voor de tram heeft vastgesteld, moet het ontwerp voor de tunnel onder het 5 Meiplein worden aangepast. Oplevering van de busbaan Zuidradiaal bestaande stad is nu voorzien in 2016. De gemeenteraad heeft een totaal budget vrijgegeven van 96,955 miljoen euro. In verband met nieuwe regelgeving Geluid moet geluidsgevoelige bestemmingen langs het race HOV Transwijk worden geïsoleerd. De kosten worden geraamd op 4,0 miljoen euro. De dekking daarvan wordt geregeld in het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid 2014. Wij verwachten het project HOV Leidsche Rijn met in achtneming van de budgetverhoging voor de geluidproblematiek, binnen dit kader uit te voeren.

Westtangent, inclusief Tangentlijn 10
Van de Westtangent (busroute Nieuwegein – Papendorp - Leidsche Rijn –Maarssen) is de 1e fase (Nieuwegein – Papendorp) gereed. Voor Tangentlijn 10 (Kanaleneiland – Papendorp – Leidsche Rijn Centrum – Cartesiusweg) zijn de korte termijn maatregelen gerealiseerd. De langere termijn maatregelen worden in voorbereiding genomen.
De gemeenteraad heeft een budget van 18,0 miljoen euro beschikbaar gesteld. Wij verwachten dat de resterende werkzaamheden binnen het beschikbare kader kunnen worden uitgevoerd.

Onderwijs

Project	Startjaar	Geautoriseerde uitgaven	Verwachte uitgaven	Project gereed	Verwachte wijzigingen in geld of planning
Gerrit Rietveldcollege nieuwbouw VO school	2011	18.357	18.357	2014	Geen

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Gerrit Rietveld College
Op 15 maart 2013 is de feestelijke eerste paal voor de nieuwbouw van het Gerrit Rietveld College geschroefd. De bouw verloopt voorspoedig, oplevering wordt rond de zomer 2014 verwacht.-

Vastgoed / Cultuur

Project	Startjaar	Geautoriseerde uitgaven	Verwachte uitgaven	Project gereed	Verwachte wijzigingen in geld of planning
Castellum Hoge Woerd (LR - aandeel Vastgoed)	2012	8.202	8.202	2015	Geen
Castellum Hoge Woerd (LR - aandeel Cultuur)	2012	6.765	7.661	2015	Geen
Stadsschouwburg (renovatie Blauwe zaal)	2011	12.052	12.052	2015	Geen

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Castellum Hoge Woerd
Het gaat hierbij om de realisatie van een multifunctionele accommodatie met functies op het gebied van Natuur en Milieu Communicatie, cultuur in de vorm van een theater, archeologie en horeca. Een uniek project waarvoor de gemeenteraad in februari 2013 een uitvoeringskrediet beschikbaar heeft gesteld. De bouwvoorbereiding en aanbestedingsprocedure zijn inmiddels achter de rug. Begin 2014 is de aannemer gestart met bouwen. De feitelijke oplevering staat gepland voor eind eerste kwartaal 2015. Het grootste financiële risico is op dit moment de inpassing van het Romeinse schip. Op dit moment worden diverse scenario's onderzocht om het schip op te kunnen bouwen, te transporteren en in het bouwwerk te plaatsen. We verwijzen daarnaast voor een toelichting van de verhoging van het krediet naar paragraaf 5.3 Uitvoering investeringen 2014, onderdeel Vervangingsinvesteringen Cultuur.

Stadsschouwburg
Het gaat hierbij om de renovatie van de Blauwe Zaal, restaurant, entree en kantorengebied. Bij de renovatie worden energiemaatregelen met een terugverdientijd van minder dan 10 jaar toegepast. Het definitief ontwerp is afgerond en akkoord bevonden door de gebruiker. Het definitief ontwerp voldoet aan de gestelde eisen m.b.t. de kwaliteit en kan voor het beschikbare budget worden gerealiseerd. De gemeenteraad heeft in juni 2013 een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld. In december 2013 is begonnen met een openbare aanbestedingsprocedure voor een uitvoerend aannemer. Inmiddels is ook een omgevingsvergunning verleend en heeft het college van B en W ingestemd met een noodzakelijke bestemmingsplan wijziging. Naar verwachting zal de bouw zomer 2014 starten. De kantoren van de Stadsschouwburg worden elders gehuisvest.

Stedelijke Ontwikkeling, onderdeel Leidsche Rijn

Project	Startjaar	Geautoriseerde uitgaven	Verwachte uitgaven	Project gereed	Verwachte wijzigingen in geld of planning
School voor VMBO 650 leerlingen (Vleuterweide)	2012	15.290	15.290	2015	Geen

Bedragen zijn in duizenden euro's.

School voor VMBO 600 leerlingen (Vleuterweide)
Samen met de schoolbesturen zijn we goed bezig om voldoende aanbod te hebben en houden. In Vleuterweide was al rekening gehouden met uitbreiding voor een school voor voortgezet onderwijs. Deze school staat gepland om nu open te gaan in 2017. De voorbereidingen die er voor nodig zijn om de school dan ook gerealiseerd te hebben, zijn inmiddels gestart.

Stedelijke ontwikkeling, onderdeel Stationsgebied

Project	Startjaar	Geautoriseerde uitgaven	Verwachte uitgaven	Project gereed	Verwachte wijzigingen in geld of planning
Middelenkrediet Stadskantoor	2012	126.700	126.700	2014	Geen
Aankoop Stadskantoor	2012	213.700	213.700	2014	Geen
Bouw Muziekpaleis	2009 (krediet) 2010 (start bouw)	135.300[1]	128.400	2014	Zie toelichting

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Voor de voorgestelde kredietaanpassing wordt verder verwezen naar hoofdstuk: 'wijziging geautoriseerde bedragen 2014'.

Stadskantoor (middelen en aankoop)
Drie jaar na de eerste paal (april 2011) levert NS Vastgoed het gebouw op 30 mei 2014 op aan de gemeente. Ondanks de omvang en de complexiteit van het werk (in het Stadshart bij de OV-terminal), is het werk voorspoedig verlopen. De aannemerscombinatie Boele Van Eesteren en G&S Bouw heeft de opdracht binnen de afgesproken tijd en binnen het afgesproken budget gerealiseerd. Dit ondanks de productie moeilijkheden met de uitzonderlijk duurzame gevelelementen met daarin driedubbelglas. Dankzij allerlei beschermingen tegen weersinvloeden kon de afbouw doorgang blijven vinden. Vanaf 1 juni starten de inhuisactiviteiten en leveringen om het Stadskantoor op 1 oktober 2014 gebruiksklaar te hebben. De feitelijke verhuizing van alle gemeentelijke onderdelen vindt in het weekend van 3 t/m 5 oktober plaats. Op maandag 6 oktober is de start op de nieuwe werkplekken. Op dinsdag 7 oktober gaat het Stadskantoor open voor het publiek. Ook de externe huurders zullen in het laatste kwartaal van 2014 hun intrek nemen in ons nieuwe Stadskantoor. Het past niet binnen de opzet van de bestuursrapportage om uitvoerige bespiegelingen te houden, maar op deze plaats kan wel worden gesteld dat met deze locatie een wens is uitgekomen die startte met het project 'Samen onder één dak' in 1997[2]. Het streven om te komen tot centrale huisvesting kent overigens een veel langere geschiedenis dan vanaf 1997. Vanaf de tweede helft van de 19de eeuw heeft het gemeentebestuur geprobeerd om tot centrale huisvesting te komen. In de jaren 1990 heeft de sector Monumenten aan de nooit uitgevoerde plannen een tentoonstelling gewijd. Het krediet Stadskantoor Stenen en Middelen is bestemd voor de plan- en proceskosten, ontwikkeling inbouwpakket, het zogenaamde 'stenen kader', de investeringen ICT en telefonie, de investeringen in facilitaire voorzieningen en de kosten voor projectmanagement. Alle in het verleden verstrekte kredieten zijn in dit krediet opgenomen. Met uitzondering van het krediet aankoop. Het krediet Stenen en Middelen bedraagt 126,7 miljoen euro. De stand van de werkelijke uitgaven is per 31 december 2013 57,5 miljoen euro. Op 7 juni 2012 heeft de gemeenteraad krediet beschikbaar gesteld voor de aankoop van het Stadskantoor. Het krediet Stadskantoor aankoop bedraagt 213,7 miljoen euro. De stand van de werkelijke uitgaven is per 31december 2013 204,7 miljoen euro. Dit is conform het met NS afgesproken termijnschema. Ieder kwartaal worden risicoanalyses Stadskantoor geactualiseerd. Binnen het project sturen wij er op om de risico's tot een minimum te beperken. De post onvoorzien is toereikend om de financiële consequenties van de onderkende risico's op te vangen. Tot nu toe lukt dat goed. Naar verwachting zal project Stadskantoor binnen de beschikbare kredieten worden afgesloten. De definitieve eindafrekening zal medio 2015 beschikbaar zijn.

**Raadsbesluit (1997, nr.207) naar één centrale huisvesting.

[1] Na overheveling van het inrichtingsbudget van 10,5 miljoen euro naar de gebruiker bedraagt dit 124,8 miljoen euro.
[2] Raadsbesluit (1997, nr.207) naar één centrale huisvesting.

Bouw Muziekpaleis
Het Muziekpaleis is 11 december 2013 opgeleverd. De huurovereenkomst is op 19 december 2013 getekend. Er is afgelopen maanden gewerkt aan het afhandelen van de restpuntlijsten, het realiseren van extra veiligheidsvoorzieningen, het meten van geluidsprestaties en TivoliVredenburg is gestart met inhuizen. De eerste proefconcerten zijn succesvol verlopen. De officiële opening is op 21 juni 2014. Momenteel wordt de openbare ruimte gefaseerd aangelegd. Er is gestart met Vredenburg Noord en Vlaamse Toren. Daarna worden de terrassen aan de westzijde (aan de toekomstige singel) bestraat. Na de oplevering van het Entreegebouw wordt de Hollandse Toren (de straat tussen Entreegebouw en Muziekpaleis) aangelegd. Voor de bouw Muziekpaleis is het beschikbare krediet 135,3 miljoen euro. Met het raadsbesluit om een kredietfaciliteit van 19 miljoen euro voor de gebruikers te verstrekken, is het budget voor inrichting van 10,5 miljoen euro overgeheveld naar de gebruiker. Het beschikbare krediet voor de bouw bedraagt daarmee 124,8 miljoen euro. Wij verwachten dat de bouwkosten (prognose einde werk) door onvoorziene omstandigheden tijdens de uitvoering onvermijdelijk 3,6 miljoen euro hoger euro zullen uitvallen. Zoals wij in eerdere rapportages meldden, is de post onvoorzien volledig belegd. Hierdoor kon de tegenvaller van de onverwachte asbestvondst in de installatiekelder, waarover wij u in de brief van 13 november 2012 informeerden, slechts voor een beperkt deel worden opgevangen. Het hermonteren van leidingwerk/luchtbehandelingskasten, de asbestsanering, het aanbrengen van een nieuw plafond en de gevolgschade voor de aannemer door bouwtijdverlenging heeft in totaal geleid tot een extra kostenpost van 1,5 miljoen euro. Als gevolg van stringenter toepassing van de wetgeving hebben wij extra brandveiligheidsmaatregelen moeten treffen. In de popzaal waren bredere nooduitgangen noodzakelijk. Met name door de geluidsscheidende functie van de deuren was dit een forse extra kostenpost (0,6 miljoen euro). In de kruipruimte van de kelder moest een sprinklerinstallatie worden aangebracht (0,1 miljoen euro). Het aanbrengen van extra akoestische voorzieningen heeft 0,5 miljoen euro meer gekost dan geraamd. Door de langere looptijd van het project moest een aanvullende premie voor de CAR-verzekering worden betaald (0,15 miljoen euro). Er zijn tegenvallers als lekkages in de kelder oudbouw en betonrot in de oudbouw (0,2 miljoen euro). Verder zijn er meerkosten voor het treffen van diverse bouwkundige en uitvoeringstechnische voorzieningen en voor extra toezicht en extern advies. Uitgangspunt is dat wij het krediet bouw Muziekpaleis bij de Verantwoording 2014 afsluiten. Op dat moment zijn de slottermijnen van de aannemer betaald en zijn de resultaten van de geluidsonderzoeken bekend.

5.3 Uitvoering investeringen 2014

Hieronder lichten wij per programma de belangrijkste wijzigingen toe voor zowel de vervangingsinvesteringen als de uitbreidingsinvesteringen. Met het vaststellen van deze voorjaarsnota autoriseert u de geactualiseerde investeringsbedragen.

Vervangingsinvesteringen Bereikbaarheid

	Geautoriseerd t/m 2013	bij progr-begroting 2014 geautoriseerd	Totaal geautoriseerd t/m 2014	Voorgestelde wijziging	Actuele autorisatie t/m 2014
Handhaafapparatuur/handcomputers THOR	0	0	0	350	350
Totaal	**0**	**0**	**0**	**350**	**350**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

De bestaande handhaafapparatuur is in 2008 aangeschaft via een Europese aanbesteding. Dit contract loopt af. Het vervangen van de handhaafapparatuur waarborgt de beschikbaarheid van apparatuur voor het gehele handhaafteam van THOR (VTH). De handhaafapparatuur is geschikt voor handhaving op foutparkeren en parkeerbelasting, voor handhaving in de openbare ruimte en de verwerking van meldingen in de openbare ruimte. De nieuwe aanschaf wordt bekostigd met bestaande budgetten binnen parkeren en openbare veiligheid.

Uitbreidingsinvesteringen Bereikbaarheid

	Geautoriseerd t/m 2013	bij progr-begroting 2014 geautoriseerd	Totaal geautoriseerd t/m 2014	Voorgestelde wijziging	Actuele autorisatie t/m 2014
Fiets					
Hoofdfietsroutes (incl. fiets filevrij)	18.640	0	18.640	1.269	19.909
Aanvullende hoofdfietsroutes	0	0	0	5.850	5.850
Doorfietsroute (Amendement A 83)	0	0	0	1.000	1.000
Invoering leenfietsen	1.315	0	1.315	2.985	4.300
Fietsparkeren Binnenstad	3.097	0	3.097	5.000	8.097
Reservering fietsvoorziening OV-knooppunten				525	525
Fietsvoorzieningen OV knooppunten	0	0	0	905	905
Fietspad Westplein	0	0	0	1.200	1.200
Openbaar vervoer					
HOV- bestaande stad Z80	1.400	0	1.400	1.500	2.900
Uithof tram (inclusief Cranenborgh)	103.989	0	103.989	35.072	139.061
Bereikbaarheid Vondellaan	0	0	0	800	800
Auto					
Parkeerreizigersinformatiesysteem (PRIS)	2.000	0	2.000	-160	1.840
Aansluiting A12 De Meern	0	0	0	724	724
Zoab A27	0	100	100	150	250
Touringcarterminal	300	0	300	-300	0
Schoon Vervoer	3.400	0	3.400	3.093	6.493
Milieuzone vracht	1.220	0	1.220	370	1.590
Meetnet	450	0	450	150	600
Convenant U15/ Rij 2 op 5	0	0	0	545	545
Afstemming RWS (schermen) en BRU (bussen)	0	0	0	250	250
Parkeren					
Aankoop Vaartse Rijn en inrichting garage	10.770	0	10.770	3.530	14.300
Parkeerplaats Mariaplaats	0	0	0	507	507
Vergroten verkeersveiligheid					
Onderhouden Utrechts Veiligheids Label	150	0	150	100	250
Totaal	**146.731**	**100**	**146.831**	**65.040**	**211.871**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Binnen het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit stellen wij een aantal budgetneutrale wijzigingen voor. Voor een uitgebreide toelichting bij deze wijzigingen in het investeringsprogramma verwijzen wij naar het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid 2014 (MPB). Het MPB wordt gelijktijdig met de Voorjaarsnota 2014 aan u aangeboden.

Voor de volgende in 2014 te starten projecten stellen wij voor de volgende budgetten beschikbaar te stellen: aanvullende hoofdfietsroutes 5,850 miljoen euro, doorfietsroute (amendement A83-2013) 1,0 miljoen euro, Reservering Fietsvoorzieningen OV-knooppunten 0,525 miljoen euro, Fietsvoorzieningen OV knooppunten 0,905 miljoen euro, Fietspad Westplein 1,2 miljoen euro, bereikbaarheid Vondellaan 0,8 miljoen euro, Aansluiting A12

De Meern 0,724 miljoen euro, Convenant U15/ Rij 2 op 5 0,545 miljoen euro, Afstemming RWS/BRU 0,250 miljoen euro en parkeerplaats Mariaplaats 0,507 miljoen euro.

In verband met het verloop op de uitvoering van meerjarige projecten stellen wij voor de volgende projecten de beschikbaar gestelde budgetten te verhogen: Invoering leenfietsen (2e tranche) met 2,985 miljoen euro, Fietsparkeren Binnenstad met 5,0 miljoen euro, HOV- bestaande stad met 1,5 miljoen euro ten behoeve van grondverwerving ontwerpproces en contractmanagement, Zoab A27 met 0,125 miljoen euro in verband met hogere bijdrage aan RWS, Schoonvervoer met 3,093 miljoen euro, milieuzone vracht met 0,370 miljoen euro, meetnet met 0,150 miljoen euro, aankoop Vaartsche Rijn en inrichting garage met 3,530 miljoen euro en UVL aanvullend 0,1 miljoen euro.

Wij stellen voor de voor de aanleg van de onderbouw van de Uithoflijn het beschikbaar gestelde budget te verhogen met 35,072 miljoen euro. Voor de busbaan CS- De Uithof heeft de gemeenteraad een budget van 103,989 miljoen euro beschikbaar gesteld. Met het besluit tot aanleg van de tram Uithoflijn is afgesproken dat de onderbouw van de Uithoflijn wordt uitgevoerd door de gemeente Utrecht. De kosten van de onderbouw zijn in het definitief ontwerp geraamd op 139,061 miljoen euro. De uitvoering van de onderbouw hebben wij tot op heden verder verantwoord onder het beschikbaar gestelde budget voor de busbaan. Wij verwachten de onderbouw in 2014 te voltooien. De kosten worden gedekt uit het totale projectbudget van de Uithoflijn.

In verband met hogere BRU subsidie voor de fiets filevrij-routes, onderdeel van de hoofdfietsroutes, stellen wij voor het budget te verhogen met 1,269 miljoen euro.

In het Meerjarenperspectief bereikbaarheid 2013 is het budget van de touringcarterminal opnieuw geprogrammeerd. Dit is technisch nog niet verwerkt. Daarom stellen we voor het budget alsnog met 0,3 miljoen euro te verlagen

Wij stellen voor het beschikbare budget voor Parkeerreizigersinformatiesysteem (PRIS) te verlagen met 0,160 miljoen euro, doordat de bijdrage Beter Benutten op dit project lager uitvalt in verband met een correctie op de BTW.

Vervangingsinvesteringen Cultuur

	Geautoriseerd t/m 2013	bij progr-begroting 2014 geautoriseerd	Totaal geautoriseerd t/m 2014	Voorgestelde wijziging	Actuele autorisatie t/m 2014
Castellum Hoge Woerd - cultuur	6.765	0	6.765	896	7.661
Totaal	**6.765**	**0**	**6.765**	**896**	**7.661**

Bedragen zijn in duizenden euro's.
Het krediet voor de bouw van Castellum Hoge Woerd heeft uw gemeenteraad vastgesteld op een totaal bedrag van 6,765 miljoen euro. Dit is inclusief uw besluit bij de Programmabegroting 2013 om het onrendabele deel met 0,7 miljoen euro te verhogen ter dekking van lagere huurinkomsten van de toekomstige culturele exploitant. Hierbij stellen wij voor het krediet aanvullend te verhogen met 0,896 miljoen euro ten laste van de gereserveerde middelen voor de voorbereiding van het Cultuurhuis Leidsche Rijn op de locatie Hoge Woerd welke ultimo 2013 zijn toegevoegd aan de reserve vaste activa. De verhoging van 0,896 wordt ingezet ter dekking van aanloopkosten ad 0,526 miljoen euro welke wel waren gereserveerd maar nog niet in het krediet waren opgenomen. Daarnaast zal 0,370 miljoen euro ingezet worden ter dekking van lagere huurinkomsten van de toekomstige culturele exploitant. Voor een toelichting op het totaalproject Castellum Hoge Woerd verwijzen wij naar paragraaf 5.2 Grote investeringsprojecten.

Vervangingsinvesteringen Vastgoed

	Geautoriseerd t/m 2013	bij progr-begroting 2014 geautoriseerd	Totaal geautoriseerd t/m 2014	Voorgestelde wijziging	Actuele autorisatie t/m 2014
Utrechtse energie: energiebesparende maatregelen	0	0	0	1.320	1.320
Utrechtse energie : zonnepanelen	0	0	0	930	930
Totaal	**0**	**0**	**0**	**2.250**	**2.250**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Utrechtse energie: energiebesparende maatregelen en zonnepanelen
Begin 2014 hebben wij het Uitvoeringsprogramma Energiezuinige gemeentelijke gebouwen vastgesteld met daarin de kaders voor energiebesparing bij het vastgoed. Dit Uitvoeringsprogramma Energie bevat investeringen waarmee energie bespaard kan worden. Deze investeringen worden gedekt door hogere huurinkomsten, subsidies en of de lagere energielasten die betaald moeten worden als de maatregelen uitgevoerd zijn. Hiermee zijn de maatregelen minimaal budgetneutraal. De maatregelen betreffen verschillende programma's waaronder Sport, Gemeentelijke huisvesting en Welzijn. De kosten van energiebesparende maatregelen en de besparingen zelf zullen in deze programma's verantwoord worden. Het rapporteren over de lopende investeringsprojecten Utrechtse energie vindt plaats in het programma Vastgoed.

Uitbreidingsinvesteringen Sport

	Geautoriseerd t/m 2013	bij progr-begroting 2014 geautoriseerd	Totaal geautoriseerd t/m 2014	Voorgestelde wijziging	Actuele autorisatie t/m 2014
Kleedkamers sportpark Maarschalkerweerd	0	0	0	450	450
Totaal	**0**	**0**	**0**	**450**	**450**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Kleedkamers sportpark Maarschalkerweerd
In het kader van het wegwerken van wachtlijsten binnen de sport is dit het laatste project dat gerealiseerd wordt. Project was nog niet eerder in de begroting opgenomen en wordt bekostigd uit structureel budget. Voor het wegwerken van wachtlijsten is 1 miljoen euro structureel beschikbaar.

Uitbreidingsinvesteringen Stedelijke ontwikkeling, onderdeel Leidsche Rijn

	Geautoriseerd t/m 2013	bij progr-begroting 2014 geautoriseerd	Totaal geautoriseerd t/m 2014	Voorgestelde wijziging	Actuele autorisatie t/m 2014
NME-tuinen Terwijde	354	0	354	2	356
Jongerenvoorziening Terwijde	243	0	243	2	245
LRC – dienstenwinkel	232	0	232	2	234
LRC – activiteitencentrum	1.022	0	1.022	8	1.030
LRC – basisschool 13 lokalen	3.751	0	3.751	31	3.782
LRC – bibliotheek	7.002	0	7.002	64	7.066
LRC – wijkservicecentrum	4.369	0	4.369	41	4.410
LRC – dagactiviteitencentrum MO	1.406	0	1.406	12	1.418
LRC – gezondheidscentrum/apotheek	5.378	0	5.378	47	5.425
Cluster Hogeweide	1.935	0	1.935	14	1.949
Sportcomplexen Strijkviertel	11.090	0	11.090	48	11.138
Rijnvliet	6.047	0	6.047	48	6.095
Jongerenvoorziening Veldhuizen	243	0	243	2	245
Basisschool Haarrijn	2.550	0	2.550	22	2.572
Basisschool Haarzicht	5.586	0	5.586	50	5.636
Totaal	**51.208**	**0**	**51.208**	**393**	**51.601**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

De voorgestelde wijzigingen betreffen indexatie van de betreffende uitbreidingsinvesteringen.

Uitbreidingsinvesteringen Stedelijke ontwikkeling, onderdeel Stationsgebied

	Geautoriseerd t/m 2013	bij progr-begroting 2014 geautoriseerd	Totaal geautoriseerd t/m 2014	Voorgestelde wijziging	Actuele autorisatie t/m 2014
Bouw Muziekpaleis	135.300[3]		124.800	3.600	128.400[4]
Totaal	**135.300**		**124.800**	**3.600**	**128.400**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Bouw Muziekpaleis
Het door de gemeenteraad voor de bouw Muziekpaleis beschikbaar gestelde krediet bedraagt 135,3 miljoen euro. Met het raadsbesluit om een kredietfaciliteit van 19 miljoen euro voor de gebruikers te verstrekken, is het budget voor inrichting van 10,5 miljoen euro overgeheveld naar de gebruiker. Het beschikbare krediet voor de bouw bedraagt daarmee 124,8 miljoen euro. Wij verwachten dat de bouwkosten (prognose einde werk) door onvoorziene omstandigheden tijdens de uitvoering 3,6 miljoen euro hoger euro zullen uitvallen en stellen u voor het krediet met dit bedrag te verhogen. Zie verder de paragraaf 4.2 grote investeringsprojecten.

[3] Na overheveling van het inrichtingsbudget van 10,5 miljoen euro naar de gebruiker bedraagt dit 124,8 miljoen euro.
[4] Dit is het krediet exclusief het inrichtingsbudget voor inrichting van 10,5 miljoen euro.

5.4 Bijsturingsvoorstellen

In deze paragraaf leggen wij onze bijsturingsvoorstellen expliciet aan uw gemeenteraad voor. De voorstellen kunnen betrekking hebben op het lopende jaar (2014), maar ook op de komende begroting (2015) en meerjarenraming. Uitgangspunt bij deze voorstellen is dat deze geen effect hebben op de financiële ruimte. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om een mutatie in een reserve of om incidentele of structurele meevallers waarvoor wij binnen de betreffende programma's een voorstel ter bestemming doen.

Bewoners en Bestuur

Uit de doorlichting Publiekszaken blijkt dat de oorspronkelijke taakstelling van 1,3 miljoen euro voor 0,420 miljoen euro niet structureel binnen de begroting van PBZ kan worden opgelost (zie ook hoofdstuk 3, ontwikkelingen in domeinen). In 2014 is bovenop dit structureel tekort ook een incidenteel tekort van 0,27 miljoen euro; voor de jaren 2015 tot en met 2017 worden naast het structurele tekort van 0,420 miljoen euro ook incidentele voordelen verwacht van 0,27 miljoen euro (incidentele vrijval kapitaallasten GBA). Wij stellen daarom voor om het incidentele tekort 2014 te vereffenen met de verwachte incidentele voordelen over 2015 tot en met 2017. Een dergelijk verschuiving van middelen over de jaren loopt via de algemene dekkingsreserve. De verschuiving van deze middelen over de jaren is budgettair neutraal.

Werk en Inkomen

P3.1.1 Verstrekken bijstand

Financieel is de begroting nog gebaseerd op de doelstelling voor 2013. Wij stellen voor de begroting aan te passen op de doelstelling uit de programmabegroting 2014. Wij verhogen hierdoor zowel de lasten en baten van de doelstelling Verstrekken bijstand vanaf 2014 structureel met 21,486 miljoen euro.

P.2.1 Re-integratie

De beschikking van het rijk voor het participatiebudget 2014 kon nog niet eerder worden verwerkt in de begroting. We stellen daarom voor de beschikking nu te verwerken en de lasten en de baten van de doelstelling re-integratie vanaf 2014 structureel te verlagen met 1,878 miljoen.

Onderwijs

Wij stellen voor de doelenboom van het programma Onderwijs te wijzigen. Splitsing van de doelstelling 'kwalitatief goed onderwijs' in twee subdoelstellingen sluit aan bij het monitoren van de effecten van de inzet van subsidies. Samen met het onderwijsveld willen we meer inzicht in de effecten en inzet van subsidies voor het onderwijs. Een verdeling in de leeftijdscategorie van 0-12 jaar en 12-23 jaar draagt hieraan bij.

Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid

P1.2.3 Individuele Wmo-verstrekkingen

Om de begroting op de WMO te actualiseren willen we de begroting aanpassen. We stellen voor om zowel de baten als de lasten structureel te verlagen met 1,005 miljoen euro.

Wij stellen voor het programma Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid te splitsen in drie programma's: Maatschappelijke Ondersteuning, Jeugd en Volksgezondheid. Het programma Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid wordt door de decentralisaties te groot van omvang, zowel inhoudelijk als financieel, om beheersbaar te blijven. Met de invoering van de nieuwe Wmo en Jeugdwet komen er nieuwe taken en budgetten over naar de gemeente met een omvang van circa 200 miljoen euro. Om al deze taken in het bestaande programma te voegen doet geen recht aan de complexiteit en maakt inhoudelijke en financiële beheersing lastig.

Wij stellen voor het programmaonderdeel 'Brede School' (product Jeugd en ontwikkeling) per 2015 van het programma Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid over te hevelen naar het programma Onderwijs. De activiteiten zijn zeer nauw verbonden met andere onderdelen uit het programma Onderwijs. Met de overheveling van het budget Brede School naar het programma Onderwijs worden alle activiteiten en budgetten voor talentontwikkeling geïntegreerd.

Wij stellen voor 0,225 miljoen euro te onttrekken aan de programmareserve Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid voor van de herhuisvesting van de Utrechtse Vrijwilligerscentrale. Deze onttrekking is conform het doel van de reserve.

Sport

Wij stellen voor 0,082 miljoen euro te onttrekken aan de programmareserve Sport. Voor de uitvoering van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen 0,051 miljoen euro en voor de afwikkeling van het evenement EYOF 2013 0,031 miljoen euro. Beide onttrekkingen zijn conform het doel van de reserve.

Veiligheid

Bij de Voorjaarsnota 2012 is op de huisvesting van de VRU een besparing van 0,133 miljoen euro ingeboekt. Aanname was toen dat het nog beschikbare budget op de stelpost kapitaallasten Leidsche Rijn voor de brandweerpost Vleuterweide niet meer nodig was, omdat deze voorziening al in 2010 in gebruik was genomen. Nadien is echter gebleken dat de voorziening administratief gezien nog niet in gebruik was genomen. Inmiddels is dit wel het geval waardoor de kosten van de voorziening jaarlijks in de vorm van een kapitaallast tot uitdrukking komen. Doordat nu echter een deel van de dekking ontbreekt, ontstaat binnen het programma Veiligheid een knelpunt. We stelle voor om de lasten te dekken vanuit de beschikbare ruimte stelpost kapitaallasten Leidsche Rijn, programma Algemene middelen.

Algemene middelen en onvoorzien

Uit de herziening van de businesscase belastingen blijkt dat het eerste jaar van de belastingsamenwerking een incidenteel tekort kent van 0,348 miljoen euro. In de jaren erna zijn er voordelen begroot. Voor 2015 is dat 0,533 miljoen euro. We stellen voor om het resultaat 2014 te egaliseren met het voordeel 2015. Dit zorgt ervoor dat er geen tekort is in 2014. Het voordeel in 2015 wordt daarmee minder groot, maar nog steeds positief. Een dergelijk verschuiving van middelen over de jaren loopt via de algemene dekkingsreserve. De verschuiving van deze middelen over de jaren is budgettair neutraal.

5.5 Stand van zaken top 3 wijkambities per wijk

In de Programmabegroting 2014 zijn per programma een aantal van de wijkambities 2014-2018 opgenomen (zie wijkindex, bijlage 9). In deze eerste tussenrapportage over de periode januari t/m maart 2014 geven we alleen inzicht in de knelpunten in de uitvoering op maximaal drie wijkambities per wijk. Van de overige wijkambities geldt, dat de uitvoering volgens planning verloopt. In de Tweede Bestuursrapportage geven wij inzicht in de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van alle wijkambities.

Wijk	Wijkambitie	Programma	Knelpunten/afwijking in uitvoering	Oplossing voor knelpunt/afwijking
Noordwest	Openbare ruimte, groen en verkeer	Duurzaamheid	Monicahofje: er is meer onderzoek nodig om de omgang van de verontreiniging vast te stellen. Hierdoor loopt de planning uit.	Doen van meer bodemonderzoek. Mogelijke kosten tussen de 0,75 miljoen euro en 1,5 miljoen euro.
Binnenstad	Reguleren van verkeer en terugdringen van overlast	Bereikbaarheid	Het project “Winkelwandelgebied: efficiëntere afsluiting en bevoorrading” stagneert. Er is geen medewerking van het OM voor de gewenste vorm van handhaving.	Twee mogelijke oplossingen: 1) Handhaving middels ANPR-camera’s is effectief (alle overtredingen worden gesignaleerd). Kosten: 0,65 miljoen euro voor 10 jaar; 0,25 miljoen euro voor eenmalige investering en 0,04 miljoen euro per jaar kosten voor hosting en onderhoud. Probleem: Tot nu toe gaat het OM niet akkoord met deze wijze van handhaving door gemeentelijke BOA's. 2) Afsluiting met (beweegbare) palen en handhaving door BOA's op straat. Kosten 1 miljoen euro voor het vervangen van alle palen door beweegbare palen. Kosten voor beheer en onderhoud: 0,15 miljoen euro per jaar. Hiervoor is momenteel nog geen budget beschikbaar.

Wijk	Wijkambitie	Programma	Knelpunten/afwijking in uitvoering	Oplossing voor knelpunt/afwijking
Oost	Mobiliteit verbeteren en negatieve aspecten beheersen	Bereikbaarheid	In een aantal van de routes zitten grote knelpunten zoals het Malieblad en de kruising Maliebaan/ Nachtegaaltraat. Deze vragen om grote aanpassingen die niet alleen vanuit het fietsprogramma realiseerbaar zijn.	Het Malieblad staat op de groslijst van de 2e tranche van het programma verkeersveiligheid. Momenteel vindt over deze lijst, die punten bevat in alle wijken van de stad, consultatie plaats. Over de 2e tranche wordt besloten in kwartaal 2 van dit jaar.
Vleuten-De Meern	Voldoende voorzieningen voor alle bewonersgroepen	Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	In de beide huiskamerprojecten (HKP's) vindt extra inzet van jongerenwerk plaats. Hiervoor zijn onvoldoende middelen beschikbaar vanuit het geoormerkte budget.	Ophogen van het budget voor inzet extra jongerenwerk vanuit de bestaande begroting.

6 Bijlagen

6.1 Sociaal domein

Bij de voorbereiding van de 'transities' liggen wij goed op koers. Maar de opgave is groot en complex; in het vervolg van 2014 zetten we alle zeilen bij om op 1 januari 2015 een stevige basis te hebben gelegd voor de uitvoering van de nieuwe taken.

Eén van de complicerende factoren is het wetgevingsproces, dat nog altijd niet volledig is afgerond. De Jeugdwet is in februari van dit jaar door de Eerste Kamer aangenomen. De Participatiewet is in de Tweede Kamer gepasseerd, maar komt pas kort voor de zomer in de Eerste Kamer aan de orde. Ook de parlementaire behandeling van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) wordt op zijn vroegst kort voor de zomer afgerond.

Een andere complicerende factor zijn de bezuinigingen, waarmee de transities gepaard gaan, en de nog onduidelijke budgettaire kaders voor de nieuwe taken. Dit geldt voor alle drie transities. We verwachten dat het kabinet in de meicirculaire' (eind mei of begin juni) de broodnodige duidelijkheid over de budgetten voor onze gemeente levert.

Bij de transities werken we op een aantal thema's nauw samen met de gemeenten in onze regio. Deze samenwerking is nodig voor efficiënte inkoop van zorg en vanwege de rol van centrumgemeente die Utrecht voor een aantal taken vervult. Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor de nieuwe Wmo-taak 'beschermd wonen' (verblijf en begeleiding van mensen met een ernstige psychiatrische aandoening). Ook afspraken met werkgevers over extra banen voor mensen met een beperking (de zogenoemde 'garantiebanen' uit het sociaal akkoord) maken we in regionaal verband. Bij de zorg voor jeugd werken we intensief samen met alle gemeenten in de provincie Utrecht waar het gaat om de inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp en jeugdbescherming.

Voor de zorg zal 2015 een overgangsjaar zijn, waarin we streven naar continuïteit van zorg, voor zover de budgettaire kaders dit mogelijk maken. Dit is in het belang van zowel gebruikers als aanbieders van zorg; het is ook in lijn met landelijke afspraken hierover. Met de aanbieders van jeugdzorg zijn afspraken op hoofdlijnen voor 2015 gemaakt in de Regionale Transitie Arrangementen. Over de uitwerking van deze arrangementen informeren wij u rond de verschijning van deze Voorjaarsnota. Ook voor de nieuwe Wmo-taken zullen we met zorgaanbieders transitieafspraken maken. Over het betreffende proces en tijdpad bent u medio april geïnformeerd.

Tegelijkertijd krijgt in 2015 de vernieuwing van zorg al verder gestalte, vooral in de vorm van de basiszorg door de buurtteams. In zes buurten zijn op dit moment buurtteams actief; een zevende buurtteam richt zich op het middelbaar beroepsonderwijs. In 2015 breiden we de buurtteams uit over de gehele stad. Wij selecteren twee organisaties die dit in opdracht van de gemeente, op subsidiebasis, gaan doen. Ons college van B en W neemt hierover begin juli 2014 een besluit.

Voor de zomer presenteren wij 2^{e} fase uitvoeringsplannen 'Zorg voor jeugd' en 'Meedoen naar vermogen'. In deze plannen, die een vervolg zijn op de 1^{e} fase uitvoeringsplannen van begin dit jaar, informeren wij u over de actuele stand van beide transities en leggen wij u vervolgbesluiten voor. In de uitvoeringsplannen komen onder meer onze gemeentelijke rol als opdrachtgever en aspecten van sturing en bekostiging aan de orde. We zullen ook een perspectief op langere termijn schetsen voor de aanvullende zorg.

Voor de zomer ligt er ook een uitvoeringsplan 'Participatie en inkomen' als vervolg op de Kadernota van begin dit jaar. Op het gebied van participatie en inkomen ontwikkelen we o.a. een nieuw ondersteuningsmodel voor werkzoekenden en versterken we het partnerschap met werkgevers. Bij UW vindt een herstructurering plaats als gevolg van de landelijk opgelegde bezuiniging op de sociale werkvoorziening. Het herstructureringsplan heeft u inmiddels gekregen. In het uitvoeringsplan 'Participatie en inkomen' zullen we ook aandacht besteden aan de veranderingen in de Wet werk en bijstand, die per 1 januari 2015 ingaan. Deze veranderingen gaan o.a. over de 'tegenprestatie' die mensen met een uitkering leveren en de introductie van een kostendelersnorm.

Duidelijkheid over de budgettaire kaders van de transities bieden we, voor zover al mogelijk, in de uitvoeringsplannen en vervolgens in de programmabegroting 2015. In het najaar van 2014 kunt u voorstellen tegemoet zien voor diverse verordeningen betreffende de uitvoering van de nieuwe taken.

Intussen blijven we intensief in contact met de organisaties die een rol spelen in de (voorbereiding van de) transities. Dit zijn – waar het gaat om de zorg voor jeugd en de Wmo – niet alleen zorgaanbieders, zorgverzekeraars, het zorgkantoor en cliëntenorganisaties, maar ook huisartsen, gebruikers van zorg, mantelzorgers en scholen. Op het gebied van de Participatiewet werken we vooral samen met werkgeversorganisaties, sociaal ondernemers en scholen. Onze inzet blijft om de transities op een open, lerende en innovatieve manier met onze maatschappelijke partners vorm te geven.

In het sociaal domein speelt uiteraard méér dan alleen de decentralisaties. Een grote verandering was de start van 'vernieuwend welzijn', medio 2013. Uit een eerste evaluatie van het 'sociaal makelaarschap' (de sociaal makelorganisaties ondersteunen bewonersinitiatieven en activiteiten voor kinderen) kwam naar voren, dat het sociaal beheer van buurthuizen en speeltuinen onvoldoende aansloot op de behoefte van bewoners. Dit leidde tot onrust bij vrijwilligers en gebruikers. Om deze reden hebben wij de afspraken met de sociaal makelorganisaties over het sociaal beheer van buurthuizen en speeltuinen aangescherpt.

6.2 Corresponderende posten

Programma	Onderwerp	2014	2015	2016	2017	2018
Jeugd, Welzijn en volksgezondheid	**Wet Maatschappelijke Ondersteuning**	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261
	Actualisatie maatstaven verdeelmodel 2011 tot en met 2014 (WMO).					
Jeugd, Welzijn en volksgezondheid	**Maatschappelijke opvang en OGGz**	5	5	5	5	5
	Ten opzichte van de meicirculaire 2013 zijn de maatstaven geactualiseerd voor maatschappelijke opvang openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid.					
Jeugd, Welzijn en volksgezondheid	**Centra voor Jeugd en Gezin**	7	161	161	161	161
	Structurele toevoeging aan de decentralisatie-uitkering ter bevordering van een gezonde leefstijl van de jeugd.					
Jeugd, Welzijn en volksgezondheid	**Vrouwenopvang**	75	0	0	0	0
	Actualisatie van de decentralisatie uitkering voor vrouwenopvang					
Jeugd, Welzijn en volksgezondheid	**Sociale acceptatie LHBT-emancipatiebureau**	50	50	50	0	0
	Via de decentralisatie-uitkering LHBT (Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen en Transgender personen) ontvangen de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht in 2013, 2014, 2015 en 2016 elk € 50.000 per jaar voor het vergroten van de sociale acceptatie van LHBT binnen de etnische kringen.					
Werk en Inkomen	**Armoede en schuldenbeleid**	1.475	1.966	1.966	1.966	1.966
	Voor de intensivering van het armoede- en schuldenbeleid wordt voor het jaar 2014 € 70 miljoen en voor de jaren 2015 en verder € 90 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd.					

Programma	Onderwerp	2014	2015	2016	2017	2018
Onderwijs	**Impuls brede scholen en combinatiefunctie** Via de decentralisatie-uitkering wordt impuls gegeven aan het leggen van verbindingen tussen onderwijs, sportverenigingen en culturele organisaties via combinatiefuncties.	0	1.009	1.009	1.009	1.009
Stedelijke Ontwikkeling	**Provinciale taken VTH** Vanwege de overdracht van taken aan gemeenten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) bij provinciale inrichtingen wordt voor de jaren 2014 tot en met 2017 een bedrag van € 40,758 miljoen en vanaf 2018 structureel € 46,7 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd. In 2014 vindt de toevoeging plaats via een integratie-uitkering. Voor de jaren 2015 en verder worden in het traject groot onderhoud gemeentefonds de mogelijkheden bezien om de middelen onder te brengen in de algemene uitkering met een verdeling via maatstaven. Gemeenten worden in de meicirculaire 2014 geïnformeerd.	0	375	375	375	375
Totaal		**2.874**	**4.828**	**4.778**	**4.778**	**4.778**

Bedragen zijn in duizenden euro's.

6.3 Tabel en toelichting taakstelling onderwijshuisvesting

Het Rijk neemt met ingang van 2015 256 miljoen euro uit het Gemeentefonds, met als redenering dat de gemeenten hun middelen voor onderwijshuisvesting niet volledig besteden. Het gekorte bedrag wordt ingezet om het Nationaal Onderwijs Akkoord te bekostigen. Hierin ligt het accent op de verbetering van de kwaliteit van leraren. Schoolbesturen ontvangen dit budget dus niet met een opdracht om dit in te zetten voor onderwijshuisvesting. Als gemeente blijven we de zorgplicht voor onderwijs houden. Bij de Voorjaarsnota 2013 is besloten de korting (voor Utrecht 5,6 miljoen euro) vooralsnog als taakstelling te verwerken in het programma Onderwijs. Nu het Rijk de taakstelling handhaaft stellen wij voor een aantal maatregelen binnen het programma Onderwijs te nemen. Deze maatregelen, waarmee de taakstelling gedeeltelijk wordt ingevuld, zijn hieronder toegelicht. Het resterende nadeel brengen wij ten laste van het financiële beeld.

Knelpunt Onderwijs	2014	2015	2016	2017	2018
Korting gemeentefonds op onderwijshuisvesting	0	-5.600	-5.600	-5.600	-5.600
Totaal	**0**	**-5.600**	**-5.600**	**-5.600**	**-5.600**

Mogelijke oplossingsrichtingen voor dit knelpunt zijn binnen het programma Onderwijs:

Oplossingsrichtingen Onderwijs	2014	2015	2016	2017	2018
Internationale schakelklas	2.100	0	0	0	0
Voordorpschool, Che Gueverastraat	24	24	24	24	24
Auriscollege, 1 van beide gymzalen	36	36	36	36	36
Auriscollege, schoolgebouw	61	61	61	61	61
Tijdelijke huisvesting MPO	51	51	51	51	51
De Oase	101	101	101	101	101
Positief saldo vanuit de masterplannen	153	153	153	153	153
Vervallen zwevende lokalen NO en Veemarkt	207	207	207	207	207
Schrappen gemeentelijk beleid ten aanzien van alarmopvolging	52	103	103	103	103
2e leerkracht vroegschoolse educatie	0	377	933	933	933
Totaal	**2.785**	**1.113**	**1.669**	**1.669**	**1.669**

Bedragen zijn in duizenden euro´s

Toelichting

Voorstellen met betrekking tot onderwijshuisvesting

- Internationale schakelklas: Geen ver/nieuwbouw maar aanpassen als gevolg van versoberd programma. De verwachte kosten zijn 0,8 miljoen in plaats van 2,9 miljoen.
- Voordorpschool, Che Guevarastraat: Heroriëntatie bouwprojecten schrappen projecten Primair Onderwijs nog niet beschikt, project kan vervallen.
- Auriscollege, 1 van beide gymzalen: Heroriëntatie bouwprojecten schrappen projecten Primair Onderwijs nog niet beschikt, project kan vervallen.
- Auriscollege, schoolgebouw: Heroriëntatie bouwprojecten schrappen projecten Primair Onderwijs nog niet beschikt, inbreiding in plaats van uitbreiding.

- Tijdelijke huisvesting MPO: Gezien het naderende eind van het Masterplan Primair Onderwijs kan de raming voor tijdelijke huisvesting omlaag met 1 miljoen euro, bij een investeringsvolume van 1 miljoen euro hoort een kapitaallast van 0,051 miljoen euro.
- De Oase: Binnen dit project is er financiële ruimte ontstaan (indexatie en verlaging programma), hierdoor daalt de benodigde investering met 2,0 miljoen euro.
- Positief saldo vanuit de masterplannen: Gezien het naderende eind van het MPO kan van het restant saldo op het MPO ad 3,7 miljoen euro, 3 miljoen euro ingeleverd worden en dient 0,7 miljoen euro gehandhaafd te blijven voor onverwachte ontwikkelingen. Bij een investeringsvolume van 3 miljoen euro, hoort een kapitaallast van 0,153 miljoen euro.
- Vervallen zwevende lokalen NO en Veemarkt: Doorwerking besluit vanuit de voorjaarsnota 2013 over zwevende lokalen NO en Veemarkt.

Voorstellen met betrekking tot onderwijs

- Schrappen gemeentelijk beleid ten aanzien van alarmopvolging schoolbesturen moeten dit zelf gaan bekostigen terwijl de gemeente dit tot nu toe voor haar rekening nam.
- 2e leerkracht vroegschoolse educatie: Stoppen met subsidie van de 2e leerkracht in het basisonderwijs ten behoeve uitvoering van het voor-en vroegschoolse programma (gericht op het verminderen van taalachterstanden).

6.4 Tabel en toelichting taakstelling subsidies

In hoofdstuk 4 is in de tabel 4.1.1 Intensiveren en bezuinigingen een generieke en inhoudelijke besparingsmaatregel opgenomen om te besparen op subsidies. Deze maatregel gaat in per 2015, waar een bedrag van 3,7 miljoen euro wordt bespaard, voor 2016 geldt een besparing van 5,7 miljoen euro. Vanaf 2017 geldt een besparing van 7 miljoen euro. In onderstaande tabel is weergegeven hoe de taakstelling en besparing op de subsidies is ingevuld.

Besparing subsidies	**2017**
Generieke maatregel; eenmalig geen accres van 1,5% toekennen in 2015	2.700
Generieke maatregel; instellingen met meer dan 500.000 euro subsidie extra efficiencykorting van 2%	1.600
Programma Bewoners en Bestuur	59
Programma Stedelijke Ontwikkeling	245
Programma Duurzaamheid	95
Programma Onderwijs	86
Programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid	700
Doorlichting GG&GD	759
Combinatietaakstelling adviescommissies en cliëntraden	250
Flexibel budget	500
Totaal	**6.994**

Toelichting bij de afzonderlijke maatregelen:
Wanneer wordt afgezien van de indexering van subsidies levert dit voor de gemeentebegroting een voordeel op van 2,7 miljoen euro.

Van de grote instellingen, waar per jaar meer dan 0,5 miljoen euro subsidie naar toegaat, verwachten wij, dat zij een efficiencyslag kunnen maken, die met een besparing van 2% van het gemeentelijk subsidie gepaard gaat. Aard en invoering van de maatregelen kan tot 2016 worden voorbereid.

Programma Bewoners en Bestuur: wij beëindigen de regeling "Landen van Herkomst".

Programma Stedelijke Ontwikkeling: wij beperken de post "Ruimtelijke plannen" met 0,04 miljoen euro. Bij het overleg met huurdersorganisaties komen wij tot een bundeling van de verschillende fora op dit terrein, ook waar zij onder een woningbouwvereniging ressorteren, en tot vormen van cofinanciering, waarmee een besparing van 0,045 miljoen euro realiseerbaar is. Daarnaast integreren wij de kerkenregeling met de algemene mogelijkheden voor monumentenbezitters. Met de verzelfstandiging van Natuur- en Milieucommunicatie (NMC) naar de Stichting Utrecht Natuurlijk kunnen de taken van het Milieucentrum hier uitgevoerd worden. Daarmee valt 0,095 miljoen euro vrij.

In het programma Onderwijs vervalt het product Integratie in het Onderwijs dat 86.000 euro bijdraagt.

In het programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid voeren wij twee kortingen door. Op het programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid bezuinigen wij 0,2 miljoen euro op het programma Welzijn (subdoelstelling 1.) en 0,5 miljoen euro op het programma Jeugd en Vrije Tijd (gehele bereik van subdoelstelling 2.1). We bezuinigen op activiteiten, die betrekking hebben op vrije tijd, ontspanning, fitness en ontmoeting. We kijken daarbij vooral naar activiteiten, die ook door andere (commerciële) partijen worden aangeboden. We ontzien activiteiten, die betrekking hebben op preventie en zorg.

Bij de GG&GD heeft Berenschot een doorlichting uitgevoerd. Uit de voorstellen van Berenschot heeft een ambtelijke stuurgroep vijf maatregelen geselecteerd die in uitvoering genomen kunnen worden. Met deze voorstellen kan de GG&GD een bezuiniging leveren van 0,535 miljoen euro met ingang van 2015 tot 0,759 miljoen euro vanaf 2017.

Voor de adviescommissies en cliëntenraden kiezen wij dezelfde benadering als voor de huurdersorganisaties. Dichter bij elkaar brengen leidt tot een verbetering van de advisering aan de gemeente tegen lagere kosten. Voor deze organen blijft in de nieuwe situatie nog ruim een ton beschikbaar.

Wij gaan ervan uit, dat het samenvoegen van het leefbaarheidsbudget en het flexibel budget (uit het programma Jeugd Welzijn en Volksgezondheid) met nieuwe criteria en de eis van cofinanciering en/of eigen inzet leidt tot een groter scala aan vernieuwende initiatieven.

Subsidiestaat Programmabegroting 2014 gemeente Utrecht

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2014	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Begroting 2014	Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies
Programma Bewoners en Bestuur				
	Marketing, promotie en informatievoorziening	Ondersteuning toeristische marketing, promotie en informatievoorziening	997	997
	Sterrenwacht	Ondersteuning museale presentatie Sterrenwacht Utrecht	78	78
	Divers toerisme	Diversen toerisme (o.a. cultuurhistorie, evenementen)	8	
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.1 Bevorderen toerisme			**1.083**	**1.075**
	Debatcentra	Het stimuleren van debat over maatschappelijke onderwerpen	53	
	Landen van Herkomst	Beheer van particuliere projectaanvragen in het kader van uitwisselingsprojecten tussen Utrecht en resp. Marokko, Turkije en Suriname	57	
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Samenwerken en beïnvloeden			**110**	**0**
	Volksfeesten	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	186	162
Totaal prestatiedoelstelling 3.1.1 Bewoners betrekken			**186**	**162**
Totaal bewoners en Bestuur			**1.379**	**1.237**
Programma Stedelijke Ontwikkeling				
	Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	115	115
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.2 Visies en randvoorwaarden ruimtelijke plannen			**115**	**115**
	Toevoegen Woonruimte	Fonds Toevoegen Woonruimte voor uitbreiding woonvoorraad bestaande bouw	1.400	0
	Doelgroepen	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging, informatiepunt studentenhuisvesting	103	103
Totaal prestatiedoelstelling 2.2.1. Huisvesting bijzondere doelgroepen			**1.503**	**103**
	Erfgoed	Ondersteuning organisatie Open Monumenten Dag Utrecht en Kerken kijken Utrecht	48	48
	Kerkenregeling	Onderhoudsregeling kerkgebouwen	200	200
Totaal prestatiedoelstelling 4.1.1 Monumenten en cultuurhistorische waarden			**248**	**248**
Totaal programma Stedelijke Ontwikkeling			**1.866**	**466**
Programma Bereikbaarheid				
1.2.1 Uitvoeren projecten en maatregelen autogebruik	Taxi-keurmerk	Kwaliteitsverbetering taxivervoer in Utrecht	50	
Totaal prestatiedoelstelling 1.2.1 Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit/ goederenvervoer			**50**	**0**
1.2.2 Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit/ goederenvervoer	Subsidie bedrijven	Stimuleringssubsidie voor de sloop en/ of vervanging van vervuilende voertuigen	3.554	0
1.2.2 Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit/ goederenvervoer	Subsidie bewoners	Stimuleringssubsidie voor de sloop en/ of vervanging van vervuilende voertuigen	3.560	0

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2014	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Begroting 2014	Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies
1.2.2 Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit/ goederenvervoer	Duurzame Stadsdistributie	Haalbaarheidsonderzoek duurzaam goederenvervoer	31	0
		Procesinnovatie duurzaam goederenvervoer	171	0
1.2.2 Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit/ goederenvervoer	Stimuleren van Goederentransport over Water	Stimuleren gebundeld transport over water	25	
1.2.2 Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit/ goederenvervoer	Uitbreiden faciliteiten Stadsdistributie	HUB- lage weide	200	
1.2.2 Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit/ goederenvervoer	Stimuleren electrisch rijden in Utrecht	Subsidieverstrekking oplaadpunt semi-openbaar terrrein	400	0
Totaal prestatiedoelstelling 1.2.2 Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit/ goederenvervoer			**7.941**	**0**
Totaal programma bereikbaarheid			**7.991**	**0**

Programma Duurzaamheid

	Milieucentrum	Bijdrage aan het milieucentrum t.b.v. het passief en actief voorlichting geven en informatie verstrekken aan de bewoners en de gebruikers van de stad over natuur-, milieu- en duurzame ontwikkeling.	95	95
	Smart Grid	Innovatie	140	
	Duurzaamheidsvignet Horeca	Duurzaamheid Horeca stimuleren	70	
	Initiatievenfonds CO2 reductie-initiatieven	Initiatieven reductie CO2	400	
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.1 Uitvoeringsprogramma			**705**	**95**
Totaal programma duurzaamheid			**705**	**95**

Programma Openbare Ruimte en Groen

	Stadslandbouw	Bijdragen in investeringen aan particulieren en ondernemers op gebied van stadslandbouw	45	
	Groene daken	Bijdragen in investeringen van particulieren, VVE's, scholen, woning-corporaties	90	
Totaal prestatiedoelstelling 2.2.1 Groen in de directe leefomgeving			**135**	**0**
	Bovenstedelijke programmering	Bijdragen in de exploitatiekopsten van de St.Groenlanden en Plassenschap Loosdrecht	1.095	1.095
Totaal prestatiedoelstelling 2.2.3 Groen en Recreatie om de Stad			**1.095**	**1.095**
Totaal programma Openbare Ruimte en Groen			**1.230**	**1.095**

Programma Werk en inkomen

	Stimuleren bedrijven (BSBB)	Tegemoetkoming kleinschalige ondernemers en eigenaren onroerend goed wegens negatieve gevolgen ontstaan door stedelijke vernieuwing	200	0

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2014	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Begroting 2014	Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies
	Ondernemersfonds Utrecht	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad.	5.100	5.100
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.1 Bevorderen van de (fysieke) economische structuur			**5.300**	**5.100**
	Stimuleren maatschappelijke participatie en re-integratie	Laagdrempelige activiteiten die er voor zorgen dat de maatschappelijke participatie vergroot wordt of dat de afstand tot de arbeidsmarkt verkleint wordt van niet-werkende en /of werkzoekende burgers.	287	287
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Re-integratie			**287**	**287**
	Startkwalificatie volwassenen	Bevorderen van het halen van een startkwalificatie, versterken taal, breed ontwikkelingsaanbod en burgerschap	430	430
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.4 Volwasseneneducatie			**430**	**430**
	Armoedebestrijding	Ondersteuning van activiteiten die participatie bevorderen en activiteiten aangaande inkomensondersteuning	221	221
Totaal prestatiedoelstelling 3.2.1 Armoedebestrijding			**221**	**221**
Totaal programma Werk en Inkomen			**6.238**	**6.038**

Programma Onderwijs, Educatie en Bibliotheek

		De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling.		
		Peuterspeelzaalwerk + Voorschoolse Educatie	7.881	7.881
		Gekwalificeerd personeel (professionalisering) en invalpool	887	887
	Het Jonge Kind	HBO-leidsters op de groep (bestuursafspraken)	1.097	1.097
		Bestuursafspraken VVE	2.405	2.405
		Vroegschoolse educatie	1.130	1.130
		Povo / Kijk op Onderwijs / taalproject	360	360
	Leerlingenzorg	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school	4.579	4.579
	RMC / VSV	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	3.290	3.290
	Veilige school	Leerlingen en personeel voelen zich veilig in en rondom de school. Inkopen van conciërgetaken bij WWBU t.b.v. het primair onderwijs.	283	283
	Intregratie in het onderwijs	Respect en tolerantie tussen leerlingen vergroten, goed leren omgaan met verschillen en discriminatie tegengaan.	86	86
	Na- en buitenschoolse activiteiten	Naschoolse activiteiten aanbieden ter ondersteuning van de schoolloopbaan.	1.573	1.573
		Bestuursakkoord Verlengde Leertijd	6.513	6.513
	Schakelklassen	Kinderen met een taalachterstand in het basisonderwijs kunnen (weer) deelnemen aan het reguliere onderwijs.	1.400	1.400
	Cultuureducatie	Interesse wekken voor kunst en cultuur bij kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs. Kinderen in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur binnen schooltijd en in de verlengde schooldag (VSD). Vergroten van de intermediaire functie van het Utrechts Centrum voor de Kunsten (UCK) bij het CKV-onderwijs.	2.895	2.895
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Toerusten van leerlingen in hun schoolloopbaan en ontwikkeling van hun talenten in en om de school			**34.379**	**34.379**
	Bibliotheek Utrecht	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden.	11.558	11.558
Totaal prestatiedoelstelling 3.1.1 Innoveren klantgerichte dienstverlening en activiteiten gericht op individuen en met scholen			**11.558**	**11.558**
Totaal programma Onderwijs, Educatie en Bibliotheek			**45.937**	**45.937**

Programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2014	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Begroting 2014	Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies
	Accommodaties maatschappelijke activiteiten	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Deze accommodaties zijn een hoeksteen van vernieuwend welzijn. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	169	0
Totaal prestatiedoelstelling P 1.1.1 Accommodaties			**169**	**0**
	Flexibel budget	Ondersteunen van bewoners en vrijwilligersorganisaties in het ontwikkelen van activiteiten of uitvoeren van ideeën om de sociale cohesie, leefbaarheid, zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers te vergroten.	1.076	0
	Sociaal makelaarschap	Ondersteunen en faciliteren van bewonersinitiatieven middels sociaal makelaarschap als ondersteuning van de betrokken stad op drie (oplopende) niveaus. "Behoud" wanneer sprake is van een hoog potentieel van zelforganisatie: inzet vindt plaats op afroep. "Beheer" : incidentele inzet van de sociaal makelaar. "Proactieve inzet" focust op sociale interventie in prioriteitsbuurten: structurele inzet op basis van informatie, signalering en analyse	3.593	3.593
Totaal prestatiedoelstelling P 1.1.2 Bewonersinitiatieven			**4.669**	**3.593**
	Stimuleren vrijwilligerswerk	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen. Realisatie door het bieden van voorzieningen voor de sociale initiatieven van burgers, het nadrukkelijk uitnodigen en waarderen van vrijwilligers, het bieden van advies, begeleiding en deskundigheidsbevordering, het stimuleren van samenwerking onderling en met het bedrijfsleven en het stimuleren van diversiteit binnen het vrijwilligerswerk.	881	881
Totaal prestatiedoelstelling P 1.1.3 Vrijwilligerswerk			**881**	**881**
	Ondersteunen mantelzorgers	Ondersteunen mantelzorgers met specifieke aandacht voor allochtone en jonge mantelzorgers, onder andere via het jongerenwerk. De preventieve ondersteuning van mantelzorgers wordt gerealiseerd met de inzet van vrijwilligers.	647	647
Totaal prestatiedoelstelling P 1.2.1 Mantelzorgers			**647**	**647**
	Informatievoorziening en clientondersteuning	Faciliteren en organiseren van informatie, advies en clientondersteuning. Positioneren van het maatschappelijk werk in de wijken als een spilfunctie in de aanpak van sociaal kwetsbaren.	6.464	6.464
	Bevorderen participatie mensen met een beperking	De gemeentelijke informatie, voorzieningen en openbare ruimte worden begrijpelijker resp. toegankelijker gemaakt. In de tweede fase van Agenda 22 wordt een impuls gegeven aan de mogelijkheden voor mensen met een beperking om gebruik te maken van algemene voorzieningen.	1.339	1.339
	Informele zorg	Faciliteren, ondersteunen en organiseren van informele zorg en collectieve voorzieningen voor ouderen en mensen met een beperking.	2.978	2.978
	Preventie en herstel	Voortzetten van en voortbouwen op bestaand beleid gericht op preventie en duurzaam herstel uitgaande van participatie en eigen kracht van sociaal kwetsbaren door tijdelijke intensieve acties.	10.610	10.610
	Voorkomen huiselijk geweld	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk geweld wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikadres, bij familie of via de informele netwerken. In alle gevallen is sprake van (groeps) begeleiding en/of (ambulante) hulpverlening al dan niet door de vrouwenopvang zelf.	5.719	5.719
	Asielzoekers, ongedocumenteerden en vluchtelingen	Reguliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers).	1.364	1.364
Totaal prestatiedoelstelling P 1.2.2 Zelfredzaamheid			**28.474**	**28.474**
	Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	520	420
Totaal prestatiedoelstelling P 1.3.2 Voorlichting discriminatie			**520**	**420**
	Speeltuinen particulier	Particuliere speeltuinen	150	150
	Speeltuinen	Sociaal beheer speeltuinen	2.656	2.656
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Voor iedere wijk is een speelruimteplan opgesteld			**2.806**	**2.806**

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2014	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Begroting 2014	Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies
	Kinder- en jongerenwerk	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling.	3.319	3.319
	Combinatiefuncties en basis activering jeugd	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling.	1.893	1.893
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.2 Kinder- en jongerenwerk leidt actief toe naar regulier vrijetijdsaanbod zoals sport- en andere verenigingen			**5.212**	**5.212**
	Jeugdzorgaanbod	Inzet van jeugdzorgaanbod.	2.686	2.686
Totaal prestatiedoelstelling 2.2.1 Opvoeden en Opgroeien			**2.686**	**2.686**
	Ambulant jongerenwerk	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief.	421	421
Totaal prestatiedoelstelling 2.3.1 Uitvoeren van de aanpak Jeugd en Veiligheid			**421**	**421**
	Bestrijden SOA	Uitvoeren curatieve SOA-bestrijding t.b.v. provincie Utrecht	950	
	Alcohol en drugs, Voorlichting en educatie	Voorlichting en preventie met als doel dat jongeren later beginnen met gebruiken	815	815
Totaal prestatiedoelstelling 3.1.1 Alle Utrechters weten hun gezondheid bewaakt en beschermd			**1.765**	**815**
	Alcohol en drugs, signalering, advies, ondersteuning en toeleiding	opsporing & vroegsignalering, toeleiding en maatschappelijk herstel met als doel problematische gebruikers zo vroeg mogelijk te signaleren en toe te leiden naar het juiste aanbod.	998	998
	Zichtbare schakel	Continueren van de zichtbare schakel projecten. De wijkverpleegkundige voor een gezonde buurt verbetert de samenhangde zorg in de wijken en richt zich met name op de kwetsbare groepen.	450	450
	WMO collectieve GGZ preventie	Subsidie t.b.v. een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in de gemeente Utrecht.	179	
Totaal prestatiedoelstelling 3.2.1 De gezondheidsachterstanden verkleinen door de gezondheid van kwetsbare Utrechters te bevorderen.			**1.627**	**1.448**
	Opsporing, Vroegsignalering en Toeleiding	Opsporing, vroegsignalering en toeleiding met als doel om zeer sociaal kwetsbaren/ OGGZ zo snel mogelijk toe te leiden naar het juiste aanbod.	2.909	2.909
	Prostitutie	Het bieden van laagdrempelige opvang en het vergroten v/h bereik onder de prostituees door outreachend werken. En het ondersteunen en begeleiden van vrouwen bij het uitstappen uit de prostitutie.	1.039	1.039
Totaal prestatiedoelstelling 3.3.1 Zeer kwetsbare Utrechters vinden de weg terug naar zelfstandigheid en meedoen			**3.948**	**3.948**
Totaal Programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid			**53.825**	**51.351**

Programma Veiligheid

	Pedagogische begeleiding	Pedagogische begeleiding bestaat uit coaching en casemanagement. Deze subsidie maakt deel uit van een overkoepelende projectsubsidie, waarin ook schoolmaatschappelijk werk en opvoedingsondersteuning wordt meegenomen.	980	980
	Jongerenwerk	Inzet van jongerenwerk heeft tot doel jeugdoverlast tegen te gaan en (een gevoel van) veiligheid in de wijken te bevorderen.	3.198	3.198
Totaal prestatiedoelstelling 1.3.1 Aanpak Jeugd en Veiligheid			**4.178**	**4.178**
	Voorkomen incidenten en verstoring openbare orde	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de ondersteuning in het kader van incidenten en verstoringen van de openbare orde	207	207
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Uitvoeren van activiteiten gericht op het Voorkomen van incidenten en verstoring van de openbare orde			**207**	**207**
Totaal programma Veiligheid			**4.385**	**4.385**

Programma Sport

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2014	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Begroting 2014	Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies
	Basisvoorzieningen	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	330	319
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.1	**Plannen en ontwikkelen van zes kwalitatief goede basisvoorzieningen**		**330**	**319**
	Tuinen en Parken	Volkstuinen	100	100
Totaal prestatiedoelstelling 1.3.1	**Realiseren en renoveren van velden en de mogelijkheden benutten voor aanleg van nieuwe ondergronden**		**100**	**100**
	Sportstimulering	Ondersteuning en stimulering verenigingen en management van verenigingen	961	785
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1	**Stimuleren en ondersteunen van vernieuwende concepten binnen sportverenigingen en sportinfrastructuur**		**961**	**785**
	Sportstimulering jeugd	Grotere sportdeelname van kinderen	991	991
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.2	**Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname van de jeugd**		**991**	**991**
	Topsport	Ondersteunen en stimuleren topsportevenementen en top- en breedtesport	428	213
Totaal prestatiedoelstelling 3.1.1	**Behouden en uitbreiden van (top)sportevenementen, ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalenten en vestiging talentencentra**		**428**	**213**
Totaal programma Sport			**2.810**	**2.408**

Programma Cultuur

	Productie en programmering	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	25.593	24.463
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.2	**Productie en programmering**		**25.593**	**24.463**
	Participatie	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	4.690	3.908
Totaal prestatiedoelstelling 1.2.1	**Participatie**		**4.690**	**3.908**
	Internationalisering	Het bevorderen van internationale uitwisseling en samenwerking	925	925
Totaal prestatiedoelstelling 1.3.1	**Internationalisering**		**925**	**925**
Totaal programma cultuur			**31.208**	**29.296**
Totaal alle programma's			**157.574**	**142.308**

Bedragen zijn maal 1.000 euro

De verdeling van de subsidies is op basis van de criteria in de Algemene Subsidieverordening 2008/2014 en in de beleidsregel van de specifieke subsidieregeling.

De bevoegdheid tot verlenging, intrekking, wijziging en vaststelling van subsidies berust bij het College van Burgemeester en Wethouders en is gebaseerd op artikel 4 van de Algemene Subsidieverordening 2008/2014.
Alle bedragen zijn onder voorbehoud van goedkeuring van de programmabegroting 2014 door de de gemeenteraad.
Aan dit overzicht kunnen geen aanspraken worden ontleend.

Subsidiestaat Programmabegroting 2015 gemeente Utrecht

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2015	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Begroting 2015	Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies
Programma Bewoners en Bestuur				
	Marketing, promotie en informatievoorziening	Ondersteuning toeristische marketing, promotie en informatievoorziening	1.000	1.000
	Sterrenwacht	Ondersteuning museale presentatie Sterrenwacht Utrecht	80	80
	Divers toerisme	Diversen toerisme (o.a. cultuurhistorie, evenementen)	5	
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.1 Bevorderen toerisme			**1.085**	**1.080**
	Landen van Herkomst	Beheer van particuliere projectaanvragen in het kader van uitwisselingsprojecten tussen Utrecht en resp. Marokko, Turkije en Suriname	59	
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Samenwerken en beïnvloeden			**59**	**0**
	Volksfeesten	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	186	162
Totaal prestatiedoelstelling 3.1.1 Bewoners betrekken			**186**	**162**
Totaal bewoners en Bestuur			**1.330**	**1.242**
Programma Stedelijke Ontwikkeling				
	Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	115	115
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.2 Visies en randvoorwaarden ruimtelijke plannen			**115**	**115**
	Toevoegen Woonruimte	Fonds Toevoegen Woonruimte voor uitbreiding woonvoorraad bestaande bouw	1.200	0
	Doelgroepen	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging, informatiepunt studentenhuisvesting	90	90
Totaal prestatiedoelstelling 2.2.1. Huisvesting bijzondere doelgroepen			**1.290**	**90**
	Erfgoed	Ondersteuning organisatie Open Monumenten Dag Utrecht en Kerken kijken Utrecht	48	48
	Kerkenregeling	Onderhoudsregeling kerkgebouwen	160	160
Totaal prestatiedoelstelling 4.1.1 Monumenten en cultuurhistorische waarden			**208**	**208**
Totaal programma Stedelijke Ontwikkeling			**1.613**	**413**
Programma Bereikbaarheid				
	Subsidie bedrijven	Stimuleringssubsidie voor de sloop en/ of vervanging van vervuilende voertuigen voor bedrijven	1.778	

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2015	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Begroting 2015	Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies
	Subsidie bewoners	Stimuleringssubsidie voor de sloop en/ of vervanging van vervuilende voertuigen voor particulieren	1.780	
	Duurzame stadsdistributie innovatie	Procesinnovatie duurzaam goederenvervoer	171	
	Duurzame stadsdistributie onderzoek	Haalbaarheidsonderzoek duurzaam goederenvervoer	31	
Totaal prestatiedoelstelling 1.2.2 Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit/ goederenvervoer			**3.760**	**0**
Totaal programma bereikbaarheid			**3.760**	**0**

Programma Duurzaamheid

	Milieucentrum	Bijdrage aan het milieucentrum t.b.v. het passief en actief voorlichting geven en informatie verstrekken aan de bewoners en de gebruikers van de stad over natuur-, milieu- en duurzame ontwikkeling.	95	95
	Initiatievenfonds CO2 reductie-initiatieven	Initiatieven reductie CO2	112	
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.1 Uitvoeringsprogramma			**207**	**95**
Totaal programma duurzaamheid			**207**	**95**

Programma Openbare Ruimte en Groen

	Bovenstedelijke programmering	Bijdragen in de exploitatiekopsten van de St.Groenlanden en Plassenschap Loosdrecht	1.095	1.095
Totaal prestatiedoelstelling 2.2.3 Groen en Recreatie om de Stad			**1.095**	**1.095**
Totaal programma Openbare Ruimte en Groen			**1.095**	**1.095**

Programma Werk en inkomen

	Stimuleren bedrijven (BSBB)	Tegemoetkoming kleinschalige ondernemers en eigenaren onroerend goed wegens negatieve gevolgen ontstaan door stedelijke vernieuwing	125	0
	Ondernemersfonds Utrecht	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad.	0	0
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.1 Bevorderen van de (fysieke) economische structuur			**125**	**0**

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2015	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Begroting 2015	Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies
	Stimuleren maatschappelijke participatie en re-integratie	Laagdrempelige activiteiten die er voor zorgen dat de maatschappelijke participatie vergroot wordt of dat de afstand tot de arbeidsmarkt verkleint wordt van niet-werkende en /of werkzoekende burgers.	287	287
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Re-integratie			**287**	**287**
	Startkwalificatie volwassenen	Bevorderen van het halen van een startkwalificatie, versterken taal, breed ontwikkelingsaanbod en burgerschap	430	430
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.4 Volwasseneneducatie			**430**	**430**
	Armoedebestrijding	Ondersteuning van activiteiten die participatie bevorderen en activiteiten aangaande inkomensondersteuning	221	221
Totaal prestatiedoelstelling 3.2.1 Armoedebestrijding			**221**	**221**
Totaal programma Werk en Inkomen			**1.063**	**938**

Programma Onderwijs, Educatie en Bibliotheek

	Het Jonge Kind	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling.		
		Peuterspeelzaalwerk + Voorschoolse Educatie	7.881	7.881
		Gekwalificeerd personeel (professionalisering) en invalpool	887	887
		HBO-leidsters op de groep (bestuursafspraken)	1.097	1.097
		Bestuursafspraken VVE	2.405	2.405
		Vroegschoolse educatie	1.130	1.130
		Povo / Kijk op Onderwijs / taalproject	360	360
	Leerlingenzorg	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school	4.579	4.579
	RMC / VSV	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	3.290	3.290
	Veilige school	Leerlingen en personeel voelen zich veilig in en rondom de school. Inkopen van conciërgetaken bij WWBU t.b.v. het primair onderwijs.	283	283
	Intregratie in het onderwijs	Respect en tolerantie tussen leerlingen vergroten, goed leren omgaan met verschillen en discriminatie tegengaan.	86	86
	Na- en buitenschoolse activiteiten	Naschoolse activiteiten aanbieden ter ondersteuning van de schoolloopbaan.	1.573	1.573
		Bestuursakkoord Verlengde Leertijd	6.513	6.513
	Schakelklassen	Kinderen met een taalachterstand in het basisonderwijs kunnen (weer) deelnemen aan het reguliere onderwijs.	1.400	1.400
	Cultuureducatie	Interesse wekken voor kunst en cultuur bij kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs. Kinderen in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur binnen schooltijd en in de verlengde schooldag (VSD). Vergroten van de intermediaire functie van het Utrechts Centrum voor de Kunsten (UCK) bij het CKV-onderwijs.	2.895	2.895

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2015	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Begroting 2015	Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Toerusten van leerlingen in hun schoolloopbaan en ontwikkeling van hun talenten in en om de school			**34.379**	**34.379**
	Bibliotheek Utrecht	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden.	11.558	11.558
Totaal prestatiedoelstelling 3.1.1 Innoveren klantgerichte dienstverlening en activiteiten gericht op individuen en met scholen			**11.558**	**11.558**
Totaal programma Onderwijs, Educatie en Bibliotheek			**45.937**	**45.937**

Programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid

	Accommodaties maatschappelijke activiteiten	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	160	160
	Accommodaties in zelfbeheer	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten in zelfbeheer.	450	450
Totaal prestatiedoelstelling P 1.1.1 Accommodaties			**610**	**610**
	Flexibel budget	Ondersteunen van bewoners en vrijwilligersorganisaties in het ontwikkelen van activiteiten of uitvoeren van ideeën om de sociale cohesie, leefbaarheid, zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers te vergroten.	1.200	0
	Sociaal makelaarschap	Ondersteunen en faciliteren van bewonersinitiatieven middels sociaal makelaarschap als ondersteuning van de betrokken stad op drie (oplopende) niveaus. "Behoud" wanneer sprake is van een hoog potentieel van zelforganisatie: inzet vindt plaats op afroep. "Beheer" : incidentele inzet van de sociaal makelaar. "Proactieve inzet" focust op sociale interventie in prioriteitsbuurten: structurele inzet op basis van informatie, signalering en analyse	3.545	3.545
Totaal prestatiedoelstelling P 1.1.2 Bewonersinitiatieven			**4.745**	**3.545**
	Stimuleren vrijwilligerswerk	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen. Realisatie door het bieden van voorzieningen voor de sociale initiatieven van burgers, het nadrukkelijk uitnodigen en waarderen van vrijwilligers, het bieden van advies, begeleiding en deskundigheidsbevordering, het stimuleren van samenwerking onderling en met het bedrijfsleven en het stimuleren van diversiteit binnen het vrijwilligerswerk.	861	861
Totaal prestatiedoelstelling P 1.1.3 Vrijwilligerswerk			**861**	**861**
	Ondersteunen mantelzorgers	Ondersteunen mantelzorgers met specifieke aandacht voor allochtone en jonge mantelzorgers, onder andere via het jongerenwerk. De preventieve ondersteuning van mantelzorgers wordt gerealiseerd met de inzet van vrijwilligers.	647	647
Totaal prestatiedoelstelling P 1.2.1 Mantelzorgers			**647**	**647**
	Informatievoorziening en clientondersteuning	Faciliteren en organiseren van informatie, advies en clientondersteuning. Positioneren van het maatschappelijk werk in de wijken als een spilfunctie in de aanpak van sociaal kwetsbaren.	6.440	6.440

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2015	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Begroting 2015	Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies
	Bevorderen participatie mensen met een beperking	De gemeentelijke informatie, voorzieningen en openbare ruimte worden begrijpelijker resp. toegankelijker gemaakt. In de tweede fase van Agenda 22 wordt een impuls gegeven aan de mogelijkheden voor mensen met een beperking om gebruik te maken van algemene voorzieningen.	1.339	1.339
	Informele zorg	Faciliteren, ondersteunen en organiseren van informele zorg en collectieve voorzieningen voor ouderen en mensen met een beperking.	2.978	2.978
	Preventie en herstel	Voortzetten van en voortbouwen op bestaand beleid gericht op preventie en duurzaam herstel uitgaande van participatie en eigen kracht van sociaal kwetsbaren door tijdelijke intensieve acties.	12.108	12.108
	Voorkomen huiselijk geweld	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk geweld wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikadres, bij familie of via de informele netwerken. In alle gevallen is sprake van (groeps) begeleiding en/of (ambulante) hulpverlening al dan niet door de vrouwenopvang zelf.	5.309	5.309
	Asielzoekers, ongedocumenteerden en vluchtelingen	Reguliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers).	1.364	1.364
Totaal prestatiedoelstelling P 1.2.2 Zelfredzaamheid (*1)			**29.538**	**29.538**
	Meldingen van stigmatisering en discriminatie worden adequaat opgevolgd	Activiteiten op het gebied van preventie en voorlichting, met de nadruk op discriminatie op de arbeidsmarkt en in de horeca, uitgevoerd door Artikel 1 Midden-Nederland.	265	265
Totaal prestatiedoelstelling P 1.3.1 Melding discriminatie			**265**	**265**
	Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	78	0
Totaal prestatiedoelstelling P 1.3.2 Voorlichting discriminatie			**78**	**0**
	Speeltuinen	Sociaal beheer speeltuinen	2.416	2.416
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Voor iedere wijk is een speelruimteplan opgesteld			**2.416**	**2.416**
	Kinder- en jongerenwerk	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling.	3.506	3.506
	Combinatiefuncties en basis activering jeugd	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling.	1.893	1.893
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.2 Kinder- en jongerenwerk leidt actief toe naar regulier vrijetijdsaanbod zoals sport- en andere verenigingen			**5.399**	**5.399**
	Jeugdzorgaanbod	Inzet van jeugdzorgaanbod	2.686	2.686
Totaal prestatiedoelstelling 2.2.1 Opvoeden en Opgroeien (*2)			**2.686**	**2.686**
	Ambulant jongerenwerk	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief.	371	371
Totaal prestatiedoelstelling 2.3.1 Uitvoeren van de aanpak Jeugd en Veiligheid			**371**	**371**
	Bestrijden SOA	Uitvoeren curatieve SOA-bestrijding t.b.v. provincie Utrecht	950	
	Alcohol en drugs, Voorlichting en educatie	Voorlichting en preventie met als doel dat jongeren later beginnen met gebruiken	815	815

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2015	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Begroting 2015	Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies
Totaal prestatiedoelstelling 3.1.1 Alle Utrechters weten hun gezondheid bewaakt en beschermd			**1.765**	**815**
	Alcohol en drugs, signalering, advies, ondersteuning en toeleiding	opsporing & vroegsignalering, toeleiding en maatschappelijk herstel met als doel problematische gebruikers zo vroeg mogelijk te signaleren en toe te leiden naar het juiste aanbod.	998	998
	WMO collectieve GGZ preventie	Subsidie t.b.v. een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in de gemeente Utrecht.	179	
Totaal prestatiedoelstelling 3.2.1 De gezondheidsachterstanden verkleinen door de gezondheid van kwetsbare Utrechters te bevorderen.			**1.177**	**998**
	Opsporing, Vroegsignalering en Toeleiding	Opsporing, vroegsignalering en toeleiding met als doel om zeer sociaal kwetsbaren/ OGGZ zo snel mogelijk toe te leiden naar het juiste aanbod.	2.909	2.909
	Prostitutie	Het bieden van laagdrempelige opvang en het vergroten v/h bereik onder de prostituees door outreachend werken. En het ondersteunen en begeleiden van vrouwen bij het uitstappen uit de prostitutie.	1.039	1.039
Totaal prestatiedoelstelling 3.3.1 Zeer kwetsbare Utrechters vinden de weg terug naar zelfstandigheid en meedoen			**3.948**	**3.948**
Totaal Programma Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid			**54.506**	**52.099**

Programma Veiligheid

	Pedagogische begeleiding	Pedagogische begeleiding bestaat uit coaching en casemanagement. Deze subsidie maakt deel uit van een overkoepelende projectsubsidie, waarin ook schoolmaatschappelijk werk en opvoedingsondersteuning wordt meegenomen.	980	980
	Jongerenwerk	Inzet van jongerenwerk heeft tot doel jeugdoverlast tegen te gaan en (een gevoel van) veiligheid in de wijken te bevorderen.	3.198	3.198
	Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	71	71
Totaal prestatiedoelstelling 1.3.1 Aanpak Jeugd en Veiligheid			**4.249**	**4.249**
	Hulpverlening bij ongevallen en rampen	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	136	136
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.2 Uitvoeren van activiteiten gericht op het bestrijden van incidenten en verstoring van de openbare orde			**136**	**136**
Totaal programma Veiligheid			**4.385**	**4.385**

Programma Sport

	Basisvoorzieningen	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	319	319
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.1 Plannen en ontwikkelen van zes kwalitatief goede basisvoorzieningen			**319**	**319**
	Tuinen en Parken	Volkstuinen	110	110

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2015	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Begroting 2015	Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies
Totaal prestatiedoelstelling 1.3.1 Realiseren en renoveren van velden en de mogelijkheden benutten voor aanleg van nieuwe ondergronden			**110**	**110**
	Sportstimulering	Ondersteuning en stimulering verenigingen en management van verenigingen	905	858
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.1 Stimuleren en ondersteunen van vernieuwende concepten binnen sportverenigingen en sportinfrastructuur			**905**	**858**
	Sportstimulering jeugd	Grotere sportdeelname van kinderen	610	610
Totaal prestatiedoelstelling 2.1.2 Versterken van de samenwerking en activiteiten gericht op een grotere sportdeelname van de jeugd			**610**	**610**
	Sporten voor mensen met een beperking	Vergroten van de sport- en beweegparticipatie van inwoners met een beperking.	75	40
Totaal prestatiedoelstelling 2.2.1 Faciliteren en ondersteunen van initiatieven voor een breder sportaanbod voor mensen met een beperking			**75**	**40**
	Topsport	Ondersteunen en stimuleren topsportevenementen en top- en breedtesport	380	380
Totaal prestatiedoelstelling 3.1.1 Behouden en uitbreiden van (top)sportevenementen, ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalenten en vestiging talentencentra			**380**	**380**
Totaal programma Sport			**2.399**	**2.317**

Programma Cultuur

	Productie en programmering	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	25.635	24.551
Totaal prestatiedoelstelling 1.1.2 Productie en programmering			**25.635**	**24.551**
	Participatie	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	4.670	4.123
Totaal prestatiedoelstelling 1.2.1 Participatie			**4.670**	**4.123**
	Internationalisering	Het bevorderen van internationale uitwisseling en samenwerking	925	0
Totaal prestatiedoelstelling 1.3.1 Internationalisering			**925**	**0**
Totaal programma cultuur			**31.230**	**28.674**
Totaal alle programma's			**147.525**	**137.195**

Bedragen zijn maal 1.000 euro

De verdeling van de subsidies is op basis van de criteria in de Algemene Subsidieverordening 2014 en in de beleidsregel van de specifieke subsidieregeling.

(*1) De subsidiedoelstellingen en de beschikbare subsidiebudgetten per doelstelling van prestatiedoelstelling 1.2.2 Zelfredzaamheid worden gewijzigd bij de besluitvorming aangaande het WMO-uitvoeringsplan 2de fase. De besluitvorming over de wijzigingen in de subsidiestaat wordt in juli 2014 verwacht en aansluitend wordt de gewijzigde subsidiestaat gepubliceerd. De huidige subsidiedoelstellingen en subsidiebudgetten zijn indicatief.

(*2) De subsidiedoelstellingen en de beschikbare subsidiebudgetten per doelstelling van prestatiedoelstelling 2.2.1 Opvoeden en opgroeien worden gewijzigd bij de besluitvorming aangaande het uitvoeringsplan 2de fase transformatie Zorg voor Jeugd. Deze besluitvoming over de wijzigingen in de subsidiestaat wordt in juli 2014 verwacht en aansluitend wordt de gewijzigde subsidiestaat gepubliceerd. De huidige subsidiedoelstellingen en subsidiebudgetten zijn indicatief.

Prestatiedoelstelling programmabegroting 2015	Naam subsidie	Omschrijving subsidie	Begroting 2015	Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies

De bevoegdheid tot verlenging, intrekking, wijziging en vaststelling van subsidies berust bij het College van Burgemeester en Wethouders en is gebaseerd op artikel 4 van de Algemene Subsidieverordening 2014.

Alle bedragen zijn onder voorbehoud van goedkeuring van de programmabegroting 2015 door de de gemeenteraad.
Aan dit overzicht kunnen geen aanspraken worden ontleend.

Ontwerpvoorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039990
Vergadering	Commissie Mens en Samenleving
Vergaderdatum	16 juni 2014

Voorjaarsnota 2014 (inclusief eerste bestuursrapportage)

Het College van burgemeesters en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 In te stemmen met de in de Voorjaarsnota 2014 geschetste ontwikkelingen en gemaakte keuzes.
2 In te stemmen met de bijsturingsvoorstellen van de programma's en de investeringen.
3 In te stemmen met de budgettair neutrale bijsturingsvoorstellen.
4 Daarmee de Voorjaarsbrief 2014 inclusief bestuursrapportage vast te stellen.
5 De door het college opgelegde geheimhouding van de bijlage Bodemsanering Leidsche Rijn conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris	De burgemeester
Drs. M.R. Schurink	Mr. J.H.C. van Zanen

Ontwerpvoorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Voorstel: Voorstel_988.pdf
Bijlage: Voorjaarsnota 2014 (inclusief eerste bestuursrapportage).pdf
Bijlage: GEHEIME Bijlage Bodemsanering Leidsche Rijn.pdf
Bijlage: Gewijzigde Subsidiestaat 2014.pdf
Bijlage: Subsidiestaat 2015.pdf

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Ontwerpvoorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039990
Vergadering	Commissie Mens en Samenleving
Vergaderdatum	16 juni 2014

Voorjaarsnota 2014 (inclusief eerste bestuursrapportage)

Het College van burgemeesters en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 In te stemmen met de in de Voorjaarsnota 2014 geschetste ontwikkelingen en gemaakte keuzes.
2 In te stemmen met de bijsturingsvoorstellen van de programma's en de investeringen.
3 In te stemmen met de budgettair neutrale bijsturingsvoorstellen.
4 Daarmee de Voorjaarsbrief 2014 inclusief bestuursrapportage vast te stellen.
5 De door het college opgelegde geheimhouding van de bijlage Bodemsanering Leidsche Rijn conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op …,

De griffier

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Jaarlijks presenteren wij medio mei een voorjaarsnota, die een herijking van het financiële beeld bevat en op basis daarvan voorstellen voor heroverweging en aanpassingen in de programma's, ter voorbereiding van de begroting voor het volgende jaar. In een verkiezingsjaar vindt de heroverweging van de programma's plaats in het kader van de collegeonderhandelingen. Daarom leggen wij u dit jaar een voorjaarsnota voor, met een herijking van het financiële beeld aan de hand van autonome ontwikkelingen. Wij doen voorstellen voor de oplossing van onvermijdelijke financiële knelpunten opgelost, echter zonder heroverweging van beleid. In een apart hoofdstuk gaan wij in op het financieel kader uit het coalitieakkoord "Utrecht maken we samen". Daarnaast bevat de voorjaarsnota de eerste bestuursrapportage over 2014, waarin wij ingaan op de uitvoering van de programma’s, de voortgang van de grote investeringsprojecten en leggen wij wijzigingen voor in de investeringsplanning.

Raad:

Beslispunt (referendabel)

1 In te stemmen met de in de Voorjaarsnota 2014 geschetste ontwikkelingen en gemaakte keuzes.

Argumenten

1.1 De financiële ruimte wordt beïnvloed door deze ontwikkelingen.
De financiële ruimte wordt beïnvloed door autonome ontwikkelingen en onvermijdelijke financiële knelpunten. Deze hebben wij verwerkt in de voorjaarsnota. Daarnaast presenteren wij plannen voor bijstellingen op de programma’s en gaan we in op de ontwikkeling van het weerstandsvermogen.

Beslispunt (referendabel)

2 In te stemmen met de bijsturingsvoorstellen van de programma's en de investeringen.

Argumenten

2.1 Bijsturingsvoorstellen zijn noodzakelijk.
In de bestuursrapportage zijn een aantal afwijkingen en bijsturingsvoorstellen opgenomen, waarin wordt aangegeven bij welke programma's en bijbehorende doelstellingen we gaan bijsturen. Daarnaast
wordt inzicht gegeven in de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de grote investeringsprojecten en afwijkingen in de uitvoering van de in de begroting 2014 opgenomen wijkambities.

2.2 Hiermee wijzigt de investeringsplanning.
Door omstandigheden kunnen de voorgenomen investeringen niet volledig of volgens planning worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen er afwijkingen ontstaan in de investeringsplanning van de investeringen uit 2014 en voorgaande jaren. Het is noodzakelijk om hierop bij te sturen.

Beslispunt (referendabel)

3 In te stemmen met de budgettair neutrale bijsturingsvoorstellen.

Argumenten

3.1 Zo worden mee- en tegenvallers binnen de budgetten gecompenseerd.
Deze bijsturingsvoorstellen betreffen bestaand beleid. De mee- en tegenvallers binnen de budgetten leggen wij expliciet ter besluitvorming voor. Het gaat hier om voorstellen die geen effect hebben op het algemeen financieel beeld van de gemeente.

Beslispunt (referendabel)

4 Daarmee de Voorjaarsbrief 2014 inclusief bestuursrapportage vast te stellen.

Argumenten

4.1 De voorjaarsnota bevat de kaders voor de Programmabegroting 2015
In de financiële verordening is aangegeven dat het college in de voorjaarsbrief voorstellen doet met betrekking tot de kaders voor de begroting van volgend jaar. Deze kaders worden nader per programma uitgewerkt in de Programmabegroting 2015.

Beslispunt (referendabel)

5 De door het college opgelegde geheimhouding van de bijlage Bodemsanering Leidsche Rijn conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

5.1 In de bijlage is informatie opgenomen die de positie van de gemeente Utrecht kan schaden.
In de geheime bijlage wordt aan de gemeenteraad geheime informatie verstrekt die, wanneer de informatie openbaar wordt, de onderhandelingspositie van de gemeente Utrecht kan schaden.

College:

Burgemeester en Wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 10 00 **Fax** 030 - 286 12 24
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Gemeenteraad Utrecht

Behandeld door	H. Zijlstra	**Datum**	27 juni 2014
Doorkiesnummer	030 - 286 16 98	**Ons kenmerk**	14.0043152
E-mail	h.zijlstra@utrecht.nl	**Onderwerp**	Beantwoording raadsvragen VJN 2015
Bijlage(n)	Geen		
Uw kenmerk		**Verzonden**	27 juni 2014
Uw brief van		Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte heer, mevrouw,

Op 16 juni 2014 behandelde uw raadscommissie Mens en Samenleving de Voorjaarsnota. Tijdens de vergadering zijn vragen gesteld over openbare orde en veiligheid. De burgemeester heeft deze vragen tijdens de vergadering beantwoord, maar over de volgende onderwerpen nadere informatie toegezegd:

1. De kosten van evenementen en betaald voetbal;
2. De veiligheidsbeleving in Utrecht;
3. Indicatoren en ambities;
4. Ontmoetingen tussen daders en slachtoffers.

Ad 1. De kosten van evenementen en betaald voetbal

Tijdens de RIA op 1 juli a.s. staat het onderwerp Evenementen op de agenda. We zullen dan ook de vraag over de kosten van evenementen en de inzet van gemeente, de leges van de vergunningen voor evenementen en de kosten van betaald voetbal toelichten.

Ad 2. De veiligheidsbeleving in Utrecht

Het Utrechtse veiligheidsbeleid en de aanpak van veiligheidsproblematiek kent twee hoofddoelstellingen: het terugdringen van criminaliteit en het bevorderen van een gevoel van veiligheid. De resultaten op het gebied van het terugdringen van de criminaliteit (objectieve veiligheid) meten we op basis van de criminaliteitscijfers van de politie. Veiligheidsbeleving is afhankelijk van veel verschillende factoren. Op sommige van die factoren kunnen wij geen of nauwelijks invloed uitoefenen, zoals leeftijd, geslacht, het al dan niet hebben van kinderen, onzekerheid over de eigen leefomstandigheden of angst om slachtoffer te worden van criminaliteit. Er zijn ook factoren waarop we als gemeente wel invloed kunnen uitoefenen, zoals de objectieve veiligheid, de fysieke en sociale kwaliteit van de leefomgeving, vertrouwenwekkend toezicht en het geven van invloed aan bewoners op beleid en aanpak. Veiligheidsbeleving meten we op diverse manieren.

Gemeente Utrecht

Inwonersenquête Utrecht

In de jaarlijkse Inwonersenquête vragen we onze bewoners naar *on*veiligheidsbeleving: voelt u zich wel eens onveilig, voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt en op welke soort plekken voelt u zich onveilig? Ook vragen we naar ervaren jongerenoverlast en de tevredenheid over het optreden van de gemeente. In de programmabegroting gebruiken we het percentage inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt en het percentage inwoners dat zich vaak onveilig voelt als indicatoren. De gegevens uit de Inwonersenquête zijn openbaar en op stedelijk-, wijk- en subwijkniveau te vinden op de website www.wistudata.nl. Daarnaast vragen we in de Inwonersenquête ook naar meningen, gedragingen, leefomstandigheden en motieven die van invloed zijn op veiligheidsbeleving, zoals overlast van vervuiling en vernieling, sociale contacten en leefbaarheid in de buurt.

Veiligheidsmonitor

Naast de gegevens uit de jaarlijkse Inwonersenquête maken we gebruik van de cijfers uit de landelijke Veiligheidsmonitor. De Veiligheidsmonitor (VM) is een jaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De VM wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, gemeenten en politie. Ook Utrecht neemt deel aan dit onderzoek. De resultaten ervan zijn openbaar en te vinden op de website www.veiligheidsmonitor.nl. Het rapport "Veiligheidsbeleving 2013 Utrecht vergeleken" geeft de voor Utrecht belangrijkste onderzoeksresultaten van de Veiligheidsmonitor 2013. Daarbij is de veiligheidsbeleving in Utrecht vergeleken met Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Eindhoven en met Nederland als geheel. Dit rapport is te vinden op de website www.utrecht.nl/onderzoek.

Gebiedsmanagers Veiligheid in de wijken

Naast de kwantitatieve gegevens van de Inwonersenquête en de Veiligheidsmonitor maken we gebruik van kwalitatieve informatie over veiligheidsbeleving. Daarin speelt de kennis van de gebiedsmanagers veiligheid in de wijken de belangrijkste rol. Zij zijn in de wijk, samen met de wijkagent, het eerste aanspreekpunt voor bewoners op het gebied van veiligheid. Dagelijks hebben zij contact met bewoners én met professionals in de wijken over specifieke problemen en zij werken vaak samen om problemen op te lossen.

Ad 3. Indicatoren en ambities

De ambities van ons college op het gebied van veiligheid zijn hoog: we werken samen aan een stad waar mensen veilig zijn en zich veilig voelen. Bij de aanpak van veiligheidsproblematiek zijn we als gemeente afhankelijk van een groot aantal partners, waaronder het Openbaar Ministerie en de politie. Het is dus zaak een evenwicht te vinden tussen onze eigen ambities en die van onze partners en tussen ambities en realistische doelstellingen. In het nieuwe Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 stelt u als gemeenteraad de ambities en doelstellingen voor de lange termijn vast. Jaarlijks bent u ook in de gelegenheid hierop bij te sturen in de programmabegroting.

Ad 4. Ontmoeting tussen daders en slachtoffers

Met invoering van de nieuwe wet 51h in het wetboek van Strafvordering op 1 januari 2012, is het in Nederland wettelijk mogelijk gemaakt om bemiddeling in het strafrecht toe te passen. Het Openbaar Ministerie is in de wet aangewezen om bemiddeling tussen slachtoffer en verdachte, en tussen slachtoffer en veroordeelde te bevorderen. Stichting Slachtoffer in Beeld verzorgt deze bemiddeling in het strafrecht en aanmeldingen hiervoor komen van het Openbaar Ministerie, de selectietafel van ZSM en de rechtbank. Als gemeente hebben we hierin geen rol, maar wij zien wel het belang in van deze vorm van bemiddeling. Voor slachtoffers neemt het vaak angst weg, en daders zien in welke gevolgen hun daad heeft.

In november 2013 heeft staatssecretaris Teeven het startsein aan vijf *pilots* in het kader van herstelrecht gegeven. De *pilots* die herstelbemiddeling in de fase voor, tijdens en na het strafproces inzetten, geven input aan het landelijk beleidskader. Utrecht is één van de *pilot*steden en bouwt met de *pilot* verder op de goede resultaten van de projecten Veilige Publieke Taak en Vreedzame Wijk.

Gemeente Utrecht

In Kanaleneiland zijn in 2012 de projecten Vreedzame Wijk en VPT gecombineerd uitgevoerd: dit was het project Vreedzame Veilige Publieke Taak. Bij alle incidenten rondom agressie tegen publieke dienstverleners waarbij jongeren en/of hun ouders betrokken waren is herstelrecht (contact opnemen met veroorzakers en waar mogelijk bemiddelingsgesprekken tussen daders en slachtoffer) toegepast. Het project heeft een 'logisch opschaal-model' opgeleverd voor conflicthantering in wijken: het Utrechts Mediatiemodel. Wij gebruiken dit model vooral voor bemiddeling, voordat er sprake is van een strafbaar feit, een strafproces of een veroordeling door de rechter, bijvoorbeeld bij CIM zaken, in de aanpak jeugdgroepen, bij woonoverlast en bij buurtbemiddeling.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

RAAD 17 JUL 2014
~~ab~~ gewijzigd
zie Amendementen A23

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039990
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 76

Voorjaarsnota 2014 (inclusief eerste bestuursrapportage)

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 In te stemmen met de in de Voorjaarsnota 2014 geschetste ontwikkelingen en gemaakte keuzes.
2 In te stemmen met de bijsturingsvoorstellen van de programma's en de investeringen.
3 In te stemmen met de budgettair neutrale bijsturingsvoorstellen.
4 Daarmee de Voorjaarsbrief 2014 inclusief bestuursrapportage vast te stellen.
5 De door het college opgelegde geheimhouding van de bijlage Bodemsanering Leidsche Rijn conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

Drs. M.R. Schurink

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Definitieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_988
Bijlage: Voorjaarsnota 2014 (inclusief eerste bestuursrapportage)
Bijlage: GEHEIME Bijlage Bodemsanering Leidsche Rijn
Bijlage: Gewijzigde Subsidiestaat 2014
Bijlage: Subsidiestaat 2015
Bijlage: Ontwerpraadsvoorstel Voorjaarsnota 2014

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039990
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 76

Voorjaarsnota 2014 (inclusief eerste bestuursrapportage)

Besluit

1 In te stemmen met de in de Voorjaarsnota 2014 geschetste ontwikkelingen en gemaakte keuzes.
2 In te stemmen met de bijsturingsvoorstellen van de programma's en de investeringen.
3 In te stemmen met de budgettair neutrale bijsturingsvoorstellen.
4 Daarmee de Voorjaarsbrief 2014 inclusief bestuursrapportage vast te stellen.
5 De door het college opgelegde geheimhouding van de bijlage Bodemsanering Leidsche Rijn conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

*6

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op ~~3 juli 2014~~, 17 JUL 2014

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Aangenomen Amendement A23:

*6
- De reservering fietsvoorziening OV-knooppunten a 1,525 mio euro niet aan te wenden voor het oplossen van knelpunten in het programma bereikbaarheid.
- In plaats daarvan:
  - het budget voor het actieplan Goederenvervoer met 1,525 miljoen euro te verlagen
  - deze 1,525 miljoen euro aan te wenden voor het oplossen van de knelpunten in het programma Bereikbaarheid

Gemeente Utrecht

Context

Jaarlijks presenteren wij medio mei een voorjaarsnota, die een herijking van het financiële beeld bevat en op basis daarvan voorstellen voor heroverweging en aanpassingen in de programma's, ter voorbereiding van de begroting voor het volgende jaar. In een verkiezingsjaar vindt de heroverweging van de programma's plaats in het kader van de collegeonderhandelingen. Daarom leggen wij u dit jaar een voorjaarsnota voor, met een herijking van het financiële beeld aan de hand van autonome ontwikkelingen. Wij doen voorstellen voor de oplossing van onvermijdelijke financiële knelpunten opgelost, echter zonder heroverweging van beleid. In een apart hoofdstuk gaan wij in op het financieel kader uit het coalitieakkoord "Utrecht maken we samen". Daarnaast bevat de voorjaarsnota de eerste bestuursrapportage over 2014, waarin wij ingaan op de uitvoering van de programma's, de voortgang van de grote investeringsprojecten en leggen wij wijzigingen voor in de investeringsplanning.

Beslispunt (referendabel)

1 In te stemmen met de in de Voorjaarsnota 2014 geschetste ontwikkelingen en gemaakte keuzes.

Argumenten

1.1 De financiële ruimte wordt beïnvloed door deze ontwikkelingen.
De financiële ruimte wordt beïnvloed door autonome ontwikkelingen en onvermijdelijke financiële knelpunten. Deze hebben wij verwerkt in de voorjaarsnota. Daarnaast presenteren wij plannen voor bijstellingen op de programma's en gaan we in op de ontwikkeling van het weerstandsvermogen.

Beslispunt (referendabel)

2 In te stemmen met de bijsturingsvoorstellen van de programma's en de investeringen.

Argumenten

2.1 Bijsturingsvoorstellen zijn noodzakelijk.
In de bestuursrapportage zijn een aantal afwijkingen en bijsturingsvoorstellen opgenomen, waarin wordt aangegeven bij welke programma's en bijbehorende doelstellingen we gaan bijsturen. Daarnaast
wordt inzicht gegeven in de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de grote investeringsprojecten en afwijkingen in de uitvoering van de in de begroting 2014 opgenomen wijkambities.

2.2 Hiermee wijzigt de investeringsplanning.
Door omstandigheden kunnen de voorgenomen investeringen niet volledig of volgens planning worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen er afwijkingen ontstaan in de investeringsplanning van de investeringen uit 2014 en voorgaande jaren. Het is noodzakelijk om hierop bij te sturen.

Beslispunt (referendabel)

3 In te stemmen met de budgettair neutrale bijsturingsvoorstellen.

Argumenten

3.1 Zo worden mee- en tegenvallers binnen de budgetten gecompenseerd.
Deze bijsturingsvoorstellen betreffen bestaand beleid. De mee- en tegenvallers binnen de budgetten leggen wij expliciet ter besluitvorming voor. Het gaat hier om voorstellen die geen effect hebben op het algemeen financieel beeld van de gemeente.

Beslispunt (referendabel)

4 Daarmee de Voorjaarsbrief 2014 inclusief bestuursrapportage vast te stellen.

Argumenten

4.1 De voorjaarsnota bevat de kaders voor de Programmabegroting 2015
In de financiële verordening is aangegeven dat het college in de voorjaarsbrief voorstellen doet met betrekking tot de kaders voor de begroting van volgend jaar. Deze kaders worden nader per programma uitgewerkt in de Programmabegroting 2015.

Beslispunt (referendabel)

5 De door het college opgelegde geheimhouding van de bijlage Bodemsanering Leidsche Rijn conform artikel 25, derde lid gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

5.1 In de bijlage is informatie opgenomen die de positie van de gemeente Utrecht kan schaden.
In de geheime bijlage wordt aan de gemeenteraad geheime informatie verstrekt die, wanneer de informatie openbaar wordt, de onderhandelingspositie van de gemeente Utrecht kan schaden.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039993
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 41
Geheim	Nee

Resultaatbestemming 2013

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De bestedings- en dekkingsvoorstellen 2013 vast te stellen.

2 De mutaties ten gunste van de algemene dekkingsreserve vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De definitieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_990
Bijlage: Resultaatsbestemming 2013
Bijlage: Ontwerpraadsvoorstel Resultaatbestemming 2013
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 41

Eerdere besluitvorming

Uitvoering
De resultaatbestemming 2013 wordt tegelijkertijd met het raadvoostel Jaarstukken 2013 en de Voorjaarsbrief 2014 behandeld.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039993
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 41

Resultaatbestemming 2013

Besluit

1 De bestedings- en dekkingsvoorstellen 2013 vast te stellen.

2 De mutaties ten gunste van de algemene dekkingsreserve vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Voorgaande jaren maakten de bestedings- en dekkingsvoorstellen onderdeel uit van het raadsvoorstel behorend bij de jaarstukken. Met uw raad is afgesproken dat er voortaan een afzonderlijk raadsvoorstel wordt opgesteld met betrekking tot de resultaatbestemming.
In de Jaarstukken 2013 in weergegeven wat het behaalde resultaat op de programma is. In paragraaf 3.7 Toelichting op de programmarekening is een toelichting opgenomen van het behaalde resultaat per programma. Het boekhoudkundig resultaat over 2013 bedraagt 90,63 miljoen euro.
In de bestedings- en dekkingsvoorstellen wordt voorgesteld hoe het resultaat over 2013 wordt verwerkt. Er worden per programma voorstellen gedaan voor stortingen en onttrekkingen in de programmareserves. Daarnaast wordt voorgesteld welk bedrag in de algemene dekkingsreserve gestort wordt zodat verdere uitvoering van beleid in 2014 mogelijk is.

Beslispunt (referendabel)

1 De bestedings- en dekkingsvoorstellen 2013 vast te stellen.

Argumenten

1.1 Met de bestedings- en dekkingsvoorstellen corrigeren wij het resultaat voor technische posten.
Conform de vastgestelde regels omtrent resultaatbestemming wordt het gemeentebreed resultaat gecorrigeerd met de volgende posten:
- verrekeningen met vaste activareserves
- verrekeningen met bestemmingsreserves
- aanvulling/afroming van de algemene reserves
- reservering van budgetten dat is bestemd voor nog niet afgeronde projecten.

De bestedings- en dekkingsvoorstellen regelen deze technische verwerking.
Het saldo dat na de bestedings- en dekkingsvoorstellen resteert valt vrij in het gemeentebreed nog te bestemmen resultaat. Dit saldo bedraagt 3,485 miljoen euro. Dit saldo wordt betrokken bij de integrale afweging bij de voorjaarsnota.

Beslispunt (referendabel)

2 De mutaties ten gunste van de algemene dekkingsreserve vast te stellen.

Argumenten

2.1 Hiermee wordt verdere uitvoering van beleid in 2014 mogelijk.
Via de bestedings- en dekkingsvoorstellen worden bedragen gereserveerd of onttrokken aan programmareserves. Bij de programma's worden ook voorstellen gedaan voor reservering via de algemene dekkingsreserve voor uitvoering van nog niet afgeronde projecten in 2014. Om dit mogelijk te maken worden in 2014 deze bedragen weer onttrokken aan de algemene dekkingsreserve ten gunste van de exploitatie.

Bijlage Resultaatsbestemming 2013

In deze bijlage geven wij weer wat het boekhoudkundig resultaat over 2013 is en welke voorstellen wij doen voor technische verrekeningen met bestemmingsreserves. We gaan eerst in op het totaalresultaat, waarna per programma de bestedings- en dekkingsvoorstellen worden weergegeven. Na de technische verrekeningen resteert nog een gemeentebreed nog te bestemmen resultaat van 3,485 miljoen euro. Dit bedrag wordt betrokken bij de actualisatie van het financieel beeld bij de Voorjaarsnota 2014.

Totaaloverzicht

Boekhoudkundig resultaat 2013	**90.630**
Technische verrekeningen	87.145
Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat	**3.485**

Alle bedragen in duizenden euro's

1. Bewoners en Bestuur

Resultaat programma		**2.375**
Bestedingsvoorstellen		
Verkiezingen		-667
Dekkingsvoorstellen		
Algemene dekkingsreserve (overloop naar 2014)		212
Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat		**1.496**

Alle bedragen in duizenden euro's

Wij stellen voor:

- Het voordeel van 0,667 miljoen euro op het jaarlijkse budget voor verkiezingen te storten in de reserve Verkiezingen.
- Een bedrag van 0,212 miljoen euro te bestemmen voor de planning- en roostertool van Publiekszaken. Dit via de algemene dekkingsreserve beschikbaar te stellen in 2014.

2. Stedelijke ontwikkeling

Resultaat programma		**30.735**
Bestedingsvoorstellen		
Stedelijke Herontwikkeling		-16.427
Reserve Grondexploitatie		-7.167
Algemene dekkingsreserve		-5.292
Masterplan Primair Onderwijs		-959
Reserve vast actief		-523
Woonruimte		-311
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting		-259
Woonfonds		-82
Bedrijfsreserve Leidsche Rijn		-1.800
Dekkingsvoorstellen		
Algemene dekkingsreserve (overloop naar 2014)		8.685
Woonruimte		215
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting		608
Woonfonds		159
Bedrijfsreserve Stationsgebied		9.711
Domplein 13		45
Archeologisch museum Leidsche Rijn		114
Krachtwijken		704
Vaste activa reserve UVO		220
Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat		**1.009**

Alle bedragen in duizenden euro's

Wij stellen voor:

- Resterende budgetten ISV3 en DSM van 16,427 miljoen euro in de bestemmingsreserve Stedelijke Herontwikkeling te storten voor integrale programmering voor stedelijke herontwikkeling.
- Een bedrag van 7,167 miljoen euro te storten in de reserve grondexploitatie te storten vanuit het resultaat op de binnenstedelijke grondexploitaties.
- Een bedrag van 5,292 miljoen euro te storten in de algemene dekkingsreserve, bestaande uit 4,292 miljoen euro verkoop vastgoed en 1 miljoen euro op de afkoop van vervallen erfpachtrechten.
- Een bedrag van 0,959 miljoen euro te storten in de reserve Masterplan primair onderwijs door behaald resultaat door uitgifte van Janskerkhof 18.
- Een bedrag van 0,523 miljoen euro te storten in de reserve vast actief in verband met overheveling voor organisatieontwikkeling Muziekpaleis van exploitatie stationsgebied naar de balans.
- Een bedrag van 0,311 miljoen euro te storten in de reserve Woonruimte voor de gerealiseerde leges woning- en onttrekkingsgelden.
- Een bedrag van 0,259 miljoen euro te storten in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting van per saldo de rentebaten en betaalde beheerskosten Startersleningen aan het SVN.
- Een bedrag van 0,082 miljoen euro te storten in de reserve Woonfonds van de BRU bijdrage voor woonwagens.
- Een bedrag van 1,8 miljoen euro te storten in de bedrijfsreserve Leidsche Rijn in verband met een correctie van de voorziening resultaat 2012.
- Een bedrag van 8,685 miljoen euro via de algemene dekkingsreserve te bestemmen in 2014 voor:
    - Stimulering woningbouwproductie van 4,195 miljoen euro
    - Incidentele kosten krediet Stadskantoor, Stenen en Middelen van 3,747 miljoen euro
    - Verrekening resultaat Leidsche Rijn met balanspost Onderhanden werk van 0,743 miljoen euro
- Een bedrag van 0,215 miljoen euro te onttrekken aan de reserve woonruimte in verband met de gedane uitgaven.
- Een bedrag van 0,608 miljoen euro te onttrekken aan het stimuleringsfonds volkshuisvesting voor de rentelasten en de verstrekte subsidiebijdragen.

- Een bedrag van 0,159 te onttrekken aan de reserve Woonfonds voor gemaakte kosten woningaanpassingen.
- Een bedrag van 9,711 miljoen euro te onttrekken aan de bedrijfsreserve Stationsgebied voor de benodigde storting in de voorziening grondexploitatie.
- Een bedrag van 0,045 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Domplein 2013 voor voorbereidings- en herinrichtingskosten.
- Een bedrag van 0,114 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Archeologisch museum Leidsche Rijn voor kosten inzet archeologisch personeel.
- Een bedrag van 0,704 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Krachtwijken voor uitvoering van de wijkactieplannen.
- Een bedrag van 0,22 miljoen euro te onttrekken aan de reserve vaste activa UVO voor kosten Moldaudreef.

3. Duurzaamheid

Resultaat programma		**1.369**
Bestedingsvoorstellen		
Reserve Utrechtse Energie		-1.732
Dekkingsvoorstellen		
Algemene dekkingsreserve (overloop naar 2014)		37
Green Deal		408
Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat		**8**

Alle bedragen in duizenden euro's

Wij stellen voor:

- Wij stellen voor het positieve saldo van 1,732 miljoen euro van het programma Utrechtse energie in de reserve Utrechtse energie te storten.
- Een bedrag van 0,037 via de algemene dekkingsreserve beschikbaar te stellen voor 2014 in verband met de afrekening van de PINDA-subsidie.
- Een bedrag van 0,408 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Green Deal in verband met de verrekening corresponderende post Energie/Bodem.

4. Bereikbaarheid

Resultaat programma		**7.760**
Bestedingsvoorstellen		
Pakketstudie ring		-41.517
Reserve vaste activa P&R de Uithof		-6.677
Reserve vaste activa Vaartsche Rijn		-2.367
Meerjaren Investeringen bereikbaarheid		-765
Parkeerexploitatie		-129
Onderhoud parkeervoorzieningen		-286
Dekkingsvoorstellen		
Algemene dekkingsreserve (overloop naar 2014)		269
Meerjaren Investeringen bereikbaarheid		41.322
Onderhoud LT voorzieningen		2.000
Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat		**-928**

Alle bedragen in duizenden euro's

Wij stellen voor:

- Een bedrag van 41,517 miljoen euro te storten in de reserve Pakketstudie ring, bestaande uit een correctie van 37,5 miljoen euro die per abuis in de reserve Meerjaren investeringen bereikbaarheid was gestort en het resultaat van 3,417 miljoen euro uit projecten auto conform besluitvorming Programmabegroting 2012.
- Een bedrag van 6,677 miljoen euro te storten in de vaste activareserve P&R de Uithof te storten in verband met activering van gemeentelijke bijdragen.
- Een bedrag van 2,367 miljoen euro te storten in de vaste activareserve Vaartsche Rijn te storten conform besluitvorming Voorjaarsnota 2012 (2 miljoen euro) en resultaat Civitas (0,367 miljoen euro)
- Een bedrag van 0,765 miljoen euro te storten in de reserve Meerjaren investeringen bereikbaarheid vanuit het resultaat op projecten auto.
- Een bedrag van 0,129 miljoen euro te storten in de reserve Parkeerexploitatie conform begroting.
- Een bedrag van 0,286 miljoen euro te storten in de reserve Onderhoud parkeervoorziening doordat minder is besteed ten opzichte van het meerjaren onderhoudsplan
- Een bedrag van 0,269 miljoen euro via de algemene dekkingsreserve beschikbaar te stellen voor 2014 voor Parkeerschouw, budget STKU (taxi) en restant P&R de Uithof
- Een bedrag van 41,322 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Meerjaren investeringen bereikbaarheid, bestaande uit een correctie van 37,5 miljoen euro die per abuis niet in de reserve Pakketstudie Rink was gestort en het resultaat van 3,822 miljoen euro op het hoofdfietsennetwerk.
- Een storting van 2 miljoen euro in de reserve onderhoud LT voorzieningen voor gemeentelijke bijdrage aan parkeergarage Vaartsche Rijn conform Voorjaarsnota 2012.

5. Openbare Ruimte en Groen

Resultaat programma		**16.507**
Bestedingsvoorstellen		
Projectreserve Wal- en Kluismuren		-6.641
Ophaaldienst (Afvalstoffenheffing)		-4.417
Egalisatiefonds Riolering		-1.744
Vaste activa reserve		-1.531
Dienstbedrijfsreserve Stadswerken		-154
Dekkingsvoorstellen		
Algemene dekkingsreserve (overloop naar 2014)		2.626
Algemene dekkingsreserve		669
Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat		**263**

Alle bedragen in duizenden euro's

Wij stellen voor:

- Een bedrag van 6,441 miljoen euro te storten in de projectreserve Wal- en kluismuren in verband met vertraging in de uitvoering 2013. Budget is bestemd voor verdere uitvoering in 2014 en later.
- Een bedrag van 4,417 miljoen euro te storten in de reserve Ophaaldienst (Afvalstoffenheffing) in verband met het voordelige saldo op de afvalstoffenheffing dat volgens de spelregels in de egalisatiereserve gestort dient te worden.
- Een bedrag van 1,744 miljoen euro te storen in het egalisatiefonds riolering in verband met het voordelige saldo op de rioolheffing van 2013 en vorige jaren dat volgens de spelregels in de egalisatiereserve gestort dient te worden.
- Een bedrag van 1,531 miljoen euro te storten in de vaste activa reserve in verband met nog niet geactiveerde uitgaven groot onderhoud forten in de periode 2008 tot 2012.
- Een bedrag van 0,154 miljoen euro te storten in de dienstbedrijfsreserve Stadswerken in verband met verrekening van het resultaat 2013.

- Een bedrag van 2,626 miljoen euro via de algemene dekkingsreserve beschikbaar te stellen voor 2014 voor het wegwerken van achterstallig onderhoud (2,365 miljoen euro) en het resultaat op de NMC in te zetten voor dekking van frictiekosten die ontstaan als het NMC overgaat naar een stichtingsvorm (0,261 miljoen euro).
- Een bedrag van 0,669 miljoen euro te onttrekken aan de algemene dekkingsreserve in verband met meerkosten die zijn gemaakt als gevolg van de calamiteit door het instorten van de kademuur Bemuurde Weerd.

6. Werk en Inkomen

Resultaat programma		**9.461**
Bestedingsvoorstellen		
Werk en inkomen		-751
Revolverend fonds Werk en inkomen		-5.000
Dekkingsvoorstellen		
Algemene dekkingsreserve (overloop naar 2014)		3.640
Algemene dekkingsreserve		736
Reserve cofinanciering Pieken in de Delta		672
Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat		**1.445**

Alle bedragen in duizenden euro's

Wij stellen voor:

- Een bedrag van 0,751 miljoen euro te storten in de reserve Werk en Inkomen, bestaande uit een overschot op het I-deel van 4,041 miljoen euro en een tekort op de apparaatskosten W&I van 3,29 miljoen euro.
- Een bedrag van 5 miljoen euro te storten in een nieuw revolverend fonds Werk en inkomen zoals besloten bij de kadernota Participatie en Inkomen vanuit de reserve Werk en inkomen, waarbij de storting in de reserve Werk en inkomen vanuit het overschot op het I-deel is verlaagd met 5 miljoen euro.
- Een bedrag van 3,64 miljoen euro via de algemene dekkingsreserve beschikbaar te stellen voor 2014 voor:
    - nog niet besteed Rijksbudget voor Center Food&health (1,104 miljoen euro)
    - nog niet besteed budget voor uitvoering projecten stimulering fonds lokale economie (0,705 miljoen euro)
    - nog niet besteed budget 0,7 miljoen euro voor Amendement A65/2012 voor uitvoering in 2014 (0,672 miljoen euro)
    - budget voor ICT-kosten W&I (0,6 miljoen euro)
    - Uitvoering projecten accountmanagement, fietsherstelplan en techniek vanuit het werkgelegenheidsoffensief in 2014 (0,198 miljoen euro)
    - Cofinanciering subsidieproject Kansenzone Overvecht naar 2014 (0,138 miljoen euro)
    - Nog niet besteed budget subsidieregeling Eigen kracht (0,12 miljoen euro)
    - Cofinanciering subsidie Wijkeconomie en kleinschalig ondernemerschap, projecten lopen tot en met 2014 (0,103 miljoen euro)
    - Utrecht techniek talent, project wordt vervolgd in 2014 (0,033 miljoen euro).
- Een bedrag van 0,736 miljoen euro te onttrekken aan de algemene dekkingsreserve voor kosten ondernemersfonds, waarbij de inkomsten uit de OZB worden behaald maar de lasten op dit programma drukken.
- Een bedrag van 0,672 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Cofinanciering Pieken in de Delta voor een bijdrage aan WGO ter intensivering van werkgelegenheidsprojecten en uitgekeerde subsidies, waaronder aan Nutrition en Science Park.

7. Onderwijs

Resultaat programma		**5.478**
Bestedingsvoorstellen		
Masterplan Primair Onderwijs		-526
Vaste activa reserve		-178
Huisvestingsprogramma		-2.698
Onderhoud en kapitaallasten BSO		-254
Reserve nieuwbouw Centrale Bibliotheek		-200
Voorschool		-178
Dekkingsvoorstellen		
Reserve voorbereidingskosten Nieuwbouw centrale bibliotheek		250
Huisvestingsprogramma		406
Masterplan Primair Onderwijs		95
Overschrijdingsvergoeding		37
Algemene dekkingsreserve (overloop naar 2014)		313
Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat		**1.919**

Alle bedragen in duizenden euro's

Wij stellen voor:

- Een bedrag van 0,526 miljoen euro te storten in de reserve Masterplan Primair Onderwijs voor dekking van tijdelijke huisvesting PO 2014 en verder en voorschoollokalen 2014 (conform raadsbesluit 2014-6, voortgangsrapportage MP onderwijshuisvesting)
- Een bedrag van 0,178 miljoen euro te storten in de vaste activa reserve ten behoeve van realisatie VVE-lokaal Neckardreef (conform raadsbesluit 2014-6, voortgangsrapportage MP onderwijshuisvesting)
- Een bedrag van 2,698 miljoen euro te storten in de reserve Huisvestingsprogramma, in verband met het minder uitgeven dan begroot met betrekking tot het huisvestingsprogramma 2013. Dit bedrag dient ter dekking van nog te ontvangen declaraties van schoolbesturen.
- Een bedrag van 0,254 miljoen euro te storten in de reseve Onderhoud en kapitaallasten BSO conform raadsbesluit 2011-163.
- Een bedrag van 0,2 miljoen euro te storten in de reserve Nieuwbouw centrale Bibliotheek, betreft storting van de indexering op de jaarlijkse toevoeging aan de reserve.
- Een storting van 0,178 miljoen euro voor realisatie van Ouderlokalen in 2014 (conform raadsbesluit 2014-6, voortgangsrapportage MP onderwijshuisvesting).
- Een bedrag van 0,25 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Voorbereidingskosten Nieuwbouw centrale bibliotheek ter dekking van de gemaakte voorbereidingskosten.
- Een bedrag van 0,406 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Huisvestingsprogramma, in verband met het meer uitgeven dan begroot met betrekking tot de huisvestingsprogramma's van vóór 2013.
- Een bedrag van 0,095 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Masterplan Primair onderwijs voor asbestsaneringen (conform raadsbesluit 2014-6, voortgangsrapportage MP onderwijshuisvesting).
- Een bedrag van 0,037 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Overschrijdingsvergoeding voor langlopende huisvestingsknelpunten conform voortgangsrapportages masterplannen.
- Een bedrag van 0,313 miljoen euro via de algemene dekkingsreserve in 2014 beschikbaar te stellen voor het convenant vroegtijdig schoolverlaten.

8. Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid

Resultaat programma		**5.478**
Bestedingsvoorstellen		
Decentralisaties sociaal domein		-6.705
Risicofonds WMO		-2.000
Plan van aanpak Maatschappelijke Opvang		- 300
Dekkingsvoorstellen		
Plan van aanpak Maatschappelijke Opvang		82
Werk en Inkomen		485
Nota kapitaalgoederen		270
Algemene dekkingsreserve (overloop naar 2014)		681
Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat		**1.124**

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Wij stellen voor:

- Een bedrag van 6,705 miljoen euro te storten in de reserve Decentralisaties sociaal domein vanuit restant saldo voorzieningen WMo, onderbesteding Jeugd en Zorg en onderbesteding uitgaven buurtteams voor transitiekosten en risico's 3 decentralisaties sociaal domein.
- Een bedrag van 2 miljoen euro te storten in de reserve Risicofonds WMO waarna het saldo 5,2 miljoen euro bedraagt (15% budget WMO-verstrekkingen), conform spelregel.
- Een bedrag van 0,3 miljoen euro te storten in de reserve Plan van Aanpak MO, betreft de rijksbijdrage Mannenopvang die bestemd is voor 3 jaar en in 2013 is ontvangen.
- Een bedrag van 0,082 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Plan van Aanpak MO voor kosten inzake opvang buitenlandse daklozen (BARKA).
- Een bedrag van 0,485 miljoen euro te ontrrekken aan de reserve Werk en Inkomen van overplaatsbaar verklaarde medewerkers op WMO-verstrekkingen.
- Een bedrag van 0,27 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Nota Kapitaalgoederen voor kosten aanpassing toegankelijkheid gebouwen, reductie m2 welzijnspanden en kosten voormalig Boegpanden waarvoor binnen de nota middelen beschikbaar zijn gesteld.
- Een bedrag van 0,681 miljoen euro via de algemene dekkingsreserve in 2014 beschikbaar te stellen voor frictiekosten vernieuwend welzijn. Aanschaf verhuuradministratie, sleutelplan en beborden worden in 2014 gerealiseerd.

9. Veiligheid

Resultaat programma		**386**
Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat		**386**

Alle bedragen in duizenden euro's

10. Cultuur

Resultaat programma		**-537**
Bestedingsvoorstellen		
MCV/ Muziekpaleis		-317
Algemene reserve / Weerstandsvermogen MCV		-310
Dekkingsvoorstellen		

Algemene Reserve		9
MCV/ Muziekpaleis		432
MCV/ Frictiekosten		312
Vaste activa reserve Centraal Museum		918
Algemene dekkingsreserve (overloop naar 2014)		482
Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat		**25**

Alle bedragen in duizenden euro's

Wij stellen voor:

- Een bedrag van 0,317 miljoen euro te storten in de reserve MCV/Muziekpaleis voor voorgeschoten voorbereidingskosten met de Stichting Muziekpaleis.
- Een bedrag van 0,310 miljoen euro te storten in de algemene reserve/ weerstandsvermogen MCV. Betreft exploitatieresultaat 2013 van Muziekcentrum Vredenburg ten behoeven van weerstandsvermogen van de Stichting Muziekpaleis conform overdrachtsdocument.
- Een bedrag van 0,009 miljoen euro te onttrekken aan de algemene reserve in verband met afwikkeling algemene reserve Centraal Museum.
- Een bedrag van 0,432 miljoen euro te onttrekken aan de reservce MCV/Muziekpaleis voor de gemeentelijke bijdrage aan voorbereidingskosten.
- Een bedrag van 0,312 miljoen euro te onttekken aan de reserce MCV/Frictiekosten van de werkelijke frictiekosten 2013.
- Een bedrag van 0,918 miljoen eure te ontrekken aan de vaste activa reserve Centraal Museum in verband met de afwikkeling met het Centraal Museum.
- Een bedrag van 0,482 via de algemene dekkingsreserve beschikbaar te stellen in 2014 voor investeringsgelden internationalisering door vrijval van de voorziening Sophia (0,25 miljoen euro) en afwikkelkostsen MCV die deels nog in 2014 landen (0,232 miljoen euro).

11. Sport

Resultaat programma		**8.320**
Bestedingsvoorstellen		
Reserve Vaste Activa		-7.780
Reserve Nota kapitaalgoederen Sport		-1.152
Dekkingsvoorstellen		
Reserve vaste activa bijdrage Tour de France		183
Reserve Topsport		272
Reserve Sportstimulering		227
Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat		**70**

Alle bedragen in duizenden euro's

Wij stellen voor:

- Een bedrag van 7,78 miljoen euro te storten in de reserve Vaste activa voor bijdrage Sportpark Aziëlaan (dak IKEA-garage, 7,423 miljoen euro) en bijdrage sportpark Voordorp voormalig Veemarktterein (0,357 miljoen euro).
- Een bedrag van 1,152 miljoen euro te storten in de reserve Nota kapitaalgoederen Sport conform de vaste gestelde nota Kapitaalgoederen.
- Een bedrag van 0,183 miljoen euro te onttrekken aan de reserve vaste activa bijdrage Tour de France voor acquisitiekosten 2013.
- Een bedrag van 0,272 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Topsport voor Side events EYOF 2013.
- Een bedrag van 0,227 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Sportstimulering voor nationaal actieplan Sport en bewegen.

12. Vastgoed

Resultaat programma		**-3.146**
Bestedingsvoorstellen		
Reserve Groot Onderhoud Welgelegen		-223
Vaste activareserve		-739
Dekkingsvoorstellen		
Vastgoedreserve		30
Vaste activareserve		101
Algemene dekkingsreserve		4.292
Algemene dekkingsreserve (overloop naar 2013)		315
Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat		**0**

Alle bedragen in duizenden euro's

Wij stellen voor:

- Een bedrag van 0,223 miljoen euro te storten in de reserve Groot onderhoud Welgelegen, betreft overschot groot onderhoud multifunctionele accommodaties.
- Een bedrag van 0,739 miljoen euro te storten in de vaste activareserve, betreft de bijdrage uit de grondexploitatie brandweerpost Vleuterweide ter dekking van kapitaallasten.
- Een bedrag van 0,03 miljoen euro te onttrekken aan de Vastgoedreserve voor tekort onderhoud.
- Een bedrag van 0,101 miljoen euro te onttrekken aan de vaste activareserve in verband met nog niet geactiveerde onderhoudsuitgaven in de openbare ruimte aan de forten.
- Een bedrag van 4,292 miljoen euro te storten in de algemene dekkingsreserve in verband met verkoopopbrengsten vastgoed, die in het programma Stedelijke ontwikkeling zijn gerealiseerd.
- Een bedrag van 0,315 miljoen euro via de algemene dekkingsreserve in 2014 beschikbaar te stellen voor stedenband Léon (restantbudget 2013).

13. Algemene middelen en onvoorzien

Resultaat programma		**-6.166**
Bestedingsvoorstellen		
Algemene dekkingsreserve		-1.178
Reserve Green Deal		-408
Algemene reserve		-155
Dekkingsvoorstellen		
Reserve huurharmonisatie		6.000
Budgetstructuur Leidsche Rijn		884
Bedrijfsreserve Dienst Raadsorganen		155
Algemene dekkingsreserve (overloop naar 2014)		1.891
Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat		**-2.660**

Alle bedragen in duizenden euro's

Wij stellen voor:

- Een bedrag van 1,178 miljoen euro te storten in de Algemene dekkingsreserve in verband met de bijdrage aan het Ondernemersfonds (inclusief correcties uit voorgaande jaren 0,736 miljoen euro) en een correctie van foutieve onttrekking in 2012 (0,442 miljoen euro).
- Een bedrag van 0,408 miljoen euro te storten in de reserve Green Deal in verband met ontvangen gelden uit het Gemeentefonds, kosten zijn gemaakt in het programma Duurzaamheid.
- Een bedrag van 0,155 miljoen euro te storten in de Algemene reserve in verband met het per abuis niet
- overhevelen van de bedrijfsreserve Dienst Raadsorganen naar de algemene reserve.
- Een bedrag van 6 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Huurharmonisatie in verband met de geraamde incidentele kosten krediet Stadskantoor; stenen en middelen waarbij conform besluitvorming verrekening plaats vindt met het de reserve in het programma Algemene ondersteuning.
- Een bedrag van 0,884 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Budgetstructuur Leidsche Rijn in verband met het nadeel op de budgetstructuur die conform spelregels worden verrekend met de reserve.
- Een bedrag van 0,155 miljoen euro te onttrekken aan de Bedrijfsreserve Dienst Raadsorganen in verband met het per abuis niet overhevelen van de bedrijfsreserve Dienst Raadsorganen naar de algemene reserve.
- Een bedrag van 1,891 miljoen euro ontvangsten in het Gemeentefonds via de algemene dekkingsreserve in 2014 beschikbaar te stellen voor :
    - Actieplan jeugdwerkloosheid (0,802 miljoen euro)
    - Uitvoeringskosten inburgering (0,574 miljoen euro)
    - Werkzoekenden (0,13 miljoen euro)
    - Voorbereidingskosten ESF (0,1 miljoen euro)
    - Vrouwenopvang (0,075 miljoen euro)
    - Sociale acceptatie LHBT-emancipatie (0,05 miljoen euro)
    - Centra voor Jeugd en Gezien (0,007 miljoen euro)
    - Een voordeel op de werkgeversbijdrage ziektekosten die naar de werkkostenregeling wordt overgebracht, waarbij het voordeel wordt ingezet ter dekking van de bezuiniging versobering arbeidsvoorwaarden (0,083 miljoen euro)
    - Niet uitgevoerd project Standenregister Belastingen (0,07 miljoen euro).

14. Algemene ondersteuning

Resultaat programma		**8.116**
Reserve huurharmonisatie		-6.000
Reserve ICT investeringsprogramma		-3.910
Brandveiligheid gebouwen		-120
Dekkingsvoorstellen		
Reserve ICT investeringsprogramma		1.900
Europese subsidies		138
Algemene dekkingsreserve		51
Algemene dekkingsreserve (overloop naar 2014)		846
Gemeentebreed nog te bestemmen resultaat		**-671**

Alle bedragen in duizenden euro's

We stellen voor:

- Een bedrag van 6 miljoen euro te storten in de reserve Huurharmonisatie conform besluitvorming.
- Een bedrag van 3,91 miljoen euro te storten in de reserve ICT Investeringsprogramma voor overschot van het structurele budget, in verband met het niet synchroon lopen van het toegekende budget meerjarig ICT investeringsprogramma en het uitgavenpatroon worden schommelingen opgevangen in deze reserve.
- Een bedrag van 0,12 miljoen euro te storten in de reserve Brandveiligheid gebouwen voor wettelijke niet afwendbare aanpassingen aan panden voor verkrijgen van gebruiksvergunningen en/of brandveiligheid.
- Een bedrag van 1,9 miljoen euro te onttrekken aan de reserve ICT Investeringsprogramma voor tekort het incidentele budget, in verband met het niet synchroon lopen van het toegekende budget meerjarig ICT investeringsprogramma en het uitgavenpatroon worden schommelingen opgevangen in deze reserve.

- Een bedrag van 0,138 miljoen euro te onttrekken aan de reserve Europese subsidies in verband met cofinancieringsdeel Kansen voor West.
- Een bedrag van 0,051 miljoen euro te onttrekken aan de algemene dekkingsreserve in verband met kosten accountantscontrole die conform besluitvorming buiten de uitgavenplafonds zijn geplaatst.
- Een bedrag van 0,846 miljoen euro via de algemene dekkingsreserve in 2014 beschikbaar te stellen voor verdere continuering van projecten uit het organisatieprogramma Bedrijfsvoering waaraan budgetten zijn toegekend (0,761 miljoen euro) en verdere continuering van het organisatieprogramma Organisatievernieuwing waarbij het programma wordt voortgezet in 2014 (0,085 miljoen euro).

Ontwerpvoorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039993
Vergadering	Commissie Mens en Samenleving
Vergaderdatum	16 juni 2014

Resultaatbestemming 2013

Het College van burgemeesters en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De bestedings- en dekkingsvoorstellen 2013 vast te stellen.

2 De mutaties ten gunste van de algemene dekkingsreserve vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris	De burgemeester
Drs. M.R. Schurink	Mr. J.H.C. van Zanen

Ontwerpvoorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Voorstel: Voorstel_990.pdf
Bijlage: Resultaatsbestemming 2013.pdf

Eerdere besluitvorming

Uitvoering
De resultaatbestemming 2013 wordt tegelijkertijd met het raadvoostel Jaarstukken 2013 en de Voorjaarsbrief 2014 behandeld.

Ontwerpvoorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039993
Vergadering	Commissie Mens en Samenleving
Vergaderdatum	16 juni 2014

Resultaatbestemming 2013

Het College van burgemeesters en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De bestedings- en dekkingsvoorstellen 2013 vast te stellen.

2 De mutaties ten gunste van de algemene dekkingsreserve vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op …,

De griffier	De burgemeester
Drs. A.A.H. Smits	Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Voorgaande jaren maakten de bestedings- en dekkingsvoorstellen onderdeel uit van het raadsvoorstel behorend bij de jaarstukken. Met uw raad is afgesproken dat er voortaan een afzonderlijk raadsvoorstel wordt opgesteld met betrekking tot de resultaatbestemming.
In de Jaarstukken 2013 in weergegeven wat het behaalde resultaat op de programma is. In paragraaf 3.7 Toelichting op de programmarekening is een toelichting opgenomen van het behaalde resultaat per programma. Het boekhoudkundig resultaat over 2013 bedraagt 90,63 miljoen euro.
In de bestedings- en dekkingsvoorstellen wordt voorgesteld hoe het resultaat over 2013 wordt verwerkt. Er worden per programma voorstellen gedaan voor stortingen en onttrekkingen in de programmareserves. Daarnaast wordt voorgesteld welk bedrag in de algemene dekkingsreserve gestort wordt zodat verdere uitvoering van beleid in 2014 mogelijk is.

Raad:

Beslispunt (referendabel)

1 De bestedings- en dekkingsvoorstellen 2013 vast te stellen.

Argumenten

1.1 Met de bestedings- en dekkingsvoorstellen corrigeren wij het resultaat voor technische posten.
Conform de vastgestelde regels omtrent resultaatbestemming wordt het gemeentebreed resultaat gecorrigeerd met de volgende posten:
- verrekeningen met vaste activareserves
- verrekeningen met bestemmingsreserves
- aanvulling/afroming van de algemene reserves
- reservering van budgetten dat is bestemd voor nog niet afgeronde projecten.
De bestedings- en dekkingsvoorstellen regelen deze technische verwerking.
Het saldo dat na de bestedings- en dekkingsvoorstellen resteert valt vrij in het gemeentebreed nog te bestemmen resultaat. Dit saldo bedraagt 3,485 miljoen euro. Dit saldo wordt betrokken bij de integrale afweging bij de voorjaarsnota.

Beslispunt (referendabel)

2 De mutaties ten gunste van de algemene dekkingsreserve vast te stellen.

Argumenten

2.1 Hiermee wordt verdere uitvoering van beleid in 2014 mogelijk.
Via de bestedings- en dekkingsvoorstellen worden bedragen gereserveerd of onttrokken aan programmareserves. Bij de programma's worden ook voorstellen gedaan voor reservering via de algemene dekkingsreserve voor uitvoering van nog niet afgeronde projecten in 2014. Om dit mogelijk te maken worden in 2014 deze bedragen weer onttrokken aan de algemene dekkingsreserve ten gunste van de exploitatie.

College:

RAAD 17 JUL 2014
z.h.o. cfm gewijzigd

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039993
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 41

Resultaatbestemming 2013

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De bestedings- en dekkingsvoorstellen 2013 vast te stellen.
2 De mutaties ten gunste van de algemene dekkingsreserve vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De definitieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_990
Bijlage: Resultaatsbestemming 2013
Bijlage: Ontwerpraadsvoorstel Resultaatbestemming 2013

Eerdere besluitvorming

Uitvoering
De resultaatbestemming 2013 wordt tegelijkertijd met het raadvoostel Jaarstukken 2013 en de Voorjaarsbrief 2014 behandeld.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.039993
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 41

Resultaatbestemming 2013

Besluit

1 De bestedings- en dekkingsvoorstellen 2013 vast te stellen.

2 De mutaties ten gunste van de algemene dekkingsreserve vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op ~~3 juli 2014~~, 17 JUL 2014

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Voorgaande jaren maakten de bestedings- en dekkingsvoorstellen onderdeel uit van het raadsvoorstel behorend bij de jaarstukken. Met uw raad is afgesproken dat er voortaan een afzonderlijk raadsvoorstel wordt opgesteld met betrekking tot de resultaatbestemming.
In de Jaarstukken 2013 in weergegeven wat het behaalde resultaat op de programma is. In paragraaf 3.7 Toelichting op de programmarekening is een toelichting opgenomen van het behaalde resultaat per programma. Het boekhoudkundig resultaat over 2013 bedraagt 90,63 miljoen euro.
In de bestedings- en dekkingsvoorstellen wordt voorgesteld hoe het resultaat over 2013 wordt verwerkt. Er worden per programma voorstellen gedaan voor stortingen en onttrekkingen in de programmareserves. Daarnaast wordt voorgesteld welk bedrag in de algemene dekkingsreserve gestort wordt zodat verdere uitvoering van beleid in 2014 mogelijk is.

Beslispunt (referendabel)

1 De bestedings- en dekkingsvoorstellen 2013 vast te stellen.

Argumenten

1.1 Met de bestedings- en dekkingsvoorstellen corrigeren wij het resultaat voor technische posten.
Conform de vastgestelde regels omtrent resultaatbestemming wordt het gemeentebreed resultaat gecorrigeerd met de volgende posten:
- verrekeningen met vaste activareserves
- verrekeningen met bestemmingsreserves
- aanvulling/afroming van de algemene reserves
- reservering van budgetten dat is bestemd voor nog niet afgeronde projecten.
De bestedings- en dekkingsvoorstellen regelen deze technische verwerking.
Het saldo dat na de bestedings- en dekkingsvoorstellen resteert valt vrij in het gemeentebreed nog te bestemmen resultaat. Dit saldo bedraagt 3,485 miljoen euro. Dit saldo wordt betrokken bij de integrale afweging bij de voorjaarsnota.

Beslispunt (referendabel)

2 De mutaties ten gunste van de algemene dekkingsreserve vast te stellen.

Argumenten

2.1 Hiermee wordt verdere uitvoering van beleid in 2014 mogelijk.
Via de bestedings- en dekkingsvoorstellen worden bedragen gereserveerd of onttrokken aan programmareserves. Bij de programma's worden ook voorstellen gedaan voor reservering via de algemene dekkingsreserve voor uitvoering van nog niet afgeronde projecten in 2014. Om dit mogelijk te maken worden in 2014 deze bedragen weer onttrokken aan de algemene dekkingsreserve ten gunste van de exploitatie.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Projectorganisatie Stationsgebied
Kenmerk	14.032394
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 42
Geheim	Nee

VJB Bestuursrapportage Stationsgebied 2014

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De programmatabel 2014 met drie (kleine) aanpassingen vast te stellen (toevoeging 1.000 m² retail, 7.373 m² hotel en 490 m² horeca).

2 De in 2009 geopende grondexploitatie Smakkelaarsveld te sluiten

3 De geactualiseerde grondexploitatie vast te stellen (totale kosten 578,89 miljoen euro, totale opbrengsten 457,22 miljoen euro; geprognosticeerd tekort 9,71 miljoen euro (netto contante waarde 1-1-2014) en deze kosten en opbrengsten uit te faseren tot 2022.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De definitieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering.

Status: B

Bijlages
Voorstel: Voorstel_812
Bijlage: berap 2014 defintief
Bijlage: Raadsbrief beantwoording toezegging VJN stationsgebied
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 42

Eerdere besluitvorming

Uitvoering
De bestuursrapportage Stationsgebied 2014 wordt gelijktijdig met de Voorjaarsbrief 2014 aangeboden aan de Raad.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Projectorganisatie Stationsgebied
Kenmerk	14.032394
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 42

VJB Bestuursrapportage Stationsgebied 2014

Besluit

1 De programmatabel 2014 met drie (kleine) aanpassingen vast te stellen (toevoeging 1.000 m² retail, 7.373 m² hotel en 490 m² horeca).

2 De in 2009 geopende grondexploitatie Smakkelaarsveld te sluiten

3 De geactualiseerde grondexploitatie vast te stellen (totale kosten 578,89 miljoen euro, totale opbrengsten 457,22 miljoen euro; geprognosticeerd tekort 9,71 miljoen euro (netto contante waarde 1-1-2014) en deze kosten en opbrengsten uit te faseren tot 2022.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Op grond van de beleids-en beheerscyclus legt het college ieder jaar de bestuursrapportage Stationsgebied, waarin opgenomen de geactualiseerde grondexploitatie, voor aan de Raad. De bestuursrapportage maakt dit jaar onderdeel uit van de Voorjaarsbrief 2014.

Op aanbeveling van de Rekenkamer wordt de bestuursrapportage aangeboden met een raadsvoorstel met daarin de inhoudelijke beslispunten (de inhoudelijke afwijkingen van het kader). Het gaat om de volgende kaders:
- de programmatabel
- de grondexploitatie Stationsgebied.

De geprognosticeerde stand van de grondexploitatie is onderdeel van het verantwoording 2013. De geactualiseerde kosten en opbrengsten grondexploitatie Stationsgebied worden toegelicht in de bestuursrapportage Stationsgebied.

Beslispunt

1 De programmatabel 2014 met drie (kleine) aanpassingen vast te stellen (toevoeging 1.000 m² retail, 7.373 m² hotel en 490 m² horeca).

Argumenten

1.1 <u>De programmatabel is aangepast.</u>
Als uitvloeisel van enkele raadsbesluiten, is de programmatabel enigszins aangepast ten opzichte van de programmatabel 2013. Voor het overzicht, zie hoofdstuk 2.1. van de BERAP.

Beslispunt

2 De in 2009 geopende grondexploitatie Smakkelaarsveld te sluiten

Argumenten

2.1 <u>Is het gevolg van raadsbesluit "Alternatieven voor Bieb++ in bestaande panden"</u>
Op 13 januari 2014 heeft de gemeenteraad amendement “Alternatieven voor Bieb++ in bestaande panden” vastgesteld. Het gevolg hiervan is dat de grondexploitatie Smakkelaarsveld dient te worden gesloten. Dat besluit is aan de raad.

Beslispunt

3 De geactualiseerde grondexploitatie vast te stellen (totale kosten 578,89 miljoen euro, totale opbrengsten 457,22 miljoen euro; geprognosticeerd tekort 9,71 miljoen euro (netto contante waarde 1-1-2014) en deze kosten en opbrengsten uit te faseren tot 2022.

Argumenten

3.1 <u>De vaststelling van de geactualiseerde grondexploitatie is een bevoegdheid van de raad.</u>
De vaststelling van de gemeentelijke kaders en de begroting en verantwoording is in de gemeentewet opgedragen aan de gemeenteraad.

Kanttekeningen

Gemeente Utrecht

3.1 In het verleden werden ook de wijzigingen van de plankaart ter vaststelling aan de raad voorgelegd.
Deze plankaart bevat feitelijke informatie en heeft geen juridische betekenis. Daarom is het niet zinvol deze ter vaststelling voor te leggen

Gemeente Utrecht

Ruimtelijke Keten

Bestuursrapportage Stationsgebied

Mei 2014

Inhoudsopgave

Samenvatting 1
1. Actuele ontwikkelingen 2
1.1 Inleiding 2
1.2 Algemene ontwikkelingen 2
1.3 Voorjaarsnota 3
1.4 Amendementen/ moties / schriftelijke vragen 3
1.5 Bestemmingsplannen/ vergunningen 7
1.6 Juridische procedures 8
2. Stand van zaken 10
2.1 Programmatabel fase 1 10
2.2 Fase 2 10
2.3 Plankaart 12
2.4 Stationsgebied thema's 13
2.4.1 Bomenbalans Stationsgebied 13
2.4.2. Fietsparkeerbalans 15
2.4.3 Autoparkeerbalans 15
2.4.4 Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid en Communicatie (BLVC) 17
2.4.5 Archeologie 18
2.4.6 Toekomstig beheer Stationsgebied 18
2.4.7 Bouwhinder 18
2.4.8 Agenda 22 19
2.4.9 Social Return 19
2.5 OV-terminal 19
2.6 Openbare ruimte & Infrastructuur Oostzijde 21
2.6.1 Vredenburg noord en omgeving 21
2.6.2 Vredenburgknoop 21
2.6.3 Catharijnesingel midden 21
2.6.4 Paardenveld 22
2.6.5 Stationsplein oost 22
2.6.6 Openbare ruimte Smakkelaarsveld 24
2.7 Openbare ruimte & Infrastructuur Westzijde 25
2.7.1 Stationsplein west 25
2.7.2 Jaarbeursplein en WTC 25
2.7.3 Openbare ruimte zuidzijde Leidsche Rijn inclusief HOV-Viaduct 25
2.7.4 Knoopkazerne/Kruisvaart 26
2.7.5 Mineurslaan/ Forum 26
2.8. Vastgoed 27
2.8.1 Jaarbeurspleingebouw 27
2.8.2 Leeuwensteijn 27
2.8.3 Knoopkazerne 27
2.8.4 Bioscoop kop Jaarbeurs 27
2.8.5 Westflank-Noord 28
2.8.6 Noordgebouw 28

2.8.7 Zuidgebouw 28
2.8.8 Oude Daalstraat/Paardenveld 28
2.8.9 Voorzetgebouw V&D/Rijnkade 29
2.9 Planning 29
2.9.1 Algemeen 29
2.9.2 Planning op hoofdlijnen 29
3. Grondexploitatie 32
3.1 Actualisatie 32
3.2 Rekenparameters actualisatie grondexploitatie 33
3.3 Bijgestelde business cases 33
3.4 Verschillenanalyse op hoofdlijnen 35
3.5 Grondexploitatie op hoofdlijnen en cashflow 37
3.6 Risicoanalyse en beheersmaatregelen 38
4. Communicatie 40

Bijlage 1 : Stationsgebiedmonitor – tot 1 maart 2014 .....
Bijlage 2: B&W besluiten Stationsgebied juni 2013 – mei 2014 .....

Samenvatting

Er zijn afgelopen jaar verschillende vastgoedontwikkelingen zeker gesteld.
Met deze vastgoedontwikkelingen wordt bevestigd dat het Utrechtse Stationsgebied – ook in de vastgoedcrisis – nog een aantrekkelijke locatie is om in te investeren.
De regeringsdoelstellingen van het Nieuwe Sleutel Project staan 15 jaar na dato nog geheel overeind. Ook de economische effecten van de ontwikkeling blijven positief.
Ondanks het gereed komen van de eerste grote werken (Muziekpaleis, Stadskantoor), breidt de bouwput zich komende drie jaar zich verder uit. Partijen hebben verschillende grote opdrachten gegeven (parkeergarage Vredenburg, entreegebouw, Stationsplein oost)
Daarom hebben wij extra beleid opgezet om de bouwhinder binnen aanvaardbare perken te houden.

De grondexploitatie sluit per 31 december 2013 met een geprognosticeerd saldo van 9,7 miljoen euro negatief bij afsluiting van het project. Deze verslechtering van de actuele grondexploitatie wordt vooral veroorzaakt door de hogere kosten door complexiteit en nieuwe (kosten) inzichten voor de aanleg van de Catharijnesingel, de diepriolen en Vredenburgknoop-en midden en door langere onderhandelingstrajecten.
De programmatabel kent enkele kleine aanpassingen als gevolg van genomen raadsbesluiten.

Over het algemeen zijn wij tevreden over de voortgang. Het proces vergt maximale inspanning van – en afstemming tussen alle partijen.
Ook kunnen kleine oorzaken grote gevolgen hebben voor de voortgang en impact.
Gemeentelijke regie is daarom van het grootste belang.

1. Actuele ontwikkelingen

1.1 Inleiding

Voor u ligt de tiende bestuursrapportage Stationsgebied met een korte terugblik op het afgelopen jaar en een vooruitblik op het komende jaar.
In het kader van de integratie Ruimtelijke Keten is een stap gezet inzake de uniformering in de werkwijze en verantwoording aangaande grondexploitatieprojecten.
De jaarlijkse december-voortgangsrapportage Stationsgebied komt om die reden te vervallen.

1.2 Algemene ontwikkelingen

In de afgelopen periode (mei 2013-mei 2014) hebben zich belangrijke ontwikkelingen voorgedaan in het Stationsgebied:
a. Op 13 januari 2014 nam de gemeenteraad amendement 01 aan ("Alternatief voor Bieb++ in bestaande panden). Als gevolg hiervan moet de grondexploitatie Smakkelaarsveld worden afgesloten en is Smakkelaarsveld inclusief de reconstructie van de Leidse Rijn maar exclusief de aanleg van het HOV viaduct, deel geworden van fase 2. Daarmee is ook een nieuwe link gelegd met de motie "water in de singels no 2" (zie verder onder 1.3).
b. In mei 2013 is een belangrijke doorbraak met de Jaarbeurs bereikt en heeft de Jaarbeurs een nieuwe bedrijfskoers uitgezet. Hiermee samenhangend, heeft de Jaarbeurs keuzes gemaakt over de toekomst van het Utrechtse bedrijf.
Jaarbeurs en gemeente hebben de hoofduitgangspunten rond de herontwikkeling (het fysieke domein) vastgelegd in het Afsprakenkader "Hoofduitgangspunten herontwikkeling Jaarbeursgebied". Wij hebben u daarover geïnformeerd bij brief van 8 april 2014.
c. Behalve de drie belangrijke vastgoedontwikkelingen (uitgifte-contracten Entreegebouw en Catharijneknoop en de TPO Westflank zuid) waarover wij u bij de voortgangsrapportage van december 2013 berichtten, zijn er afgelopen maanden afspraken gemaakt over het Noordgebouw en het Jaarbeurspleingebouw. Over het Noordgebouw informeerden wij de commissie bij brief van 14 maart 2014. Voor het Jaarbeurspleingebouw is een bilaterale ontwikkelovereenkomst in voorbereiding die wij aan u zullen voorleggen.

Met deze vastgoedontwikkelingen wordt bevestigd dat het Utrechtse Stationsgebied – ook in de vastgoedcrisis – nog een aantrekkelijke locatie is om in te investeren. De regeringsdoelstellingen van het Nieuwe Sleutel Project staan 15 jaar na dato nog geheel overeind. Ook de economische effecten van de ontwikkeling blijven positief[1].
Ondanks het gereed komen van de eerste grote werken (Woonwinkelgebouw De Vredenburg, Muziekpaleis, Stadskantoor), breidt de bouwput zich komende drie jaar zich verder uit. Daarom hebben wij extra beleid opgezet om de bouwhinder binnen aanvaardbare perken te houden. Zie hiervoor onze brief van 28 februari 2014.

[1] Zie hiervoor de geactualiseerde monitor Stationsgebied (kerncijfers) en de geactualiseerde economische effect rapportage Stationsgebied (Bestuursinformatie april 2014)

1.3 Voorjaarsnota

De bestuursrapportage Stationsgebied 2014 ligt tegelijk voor met Voorjaarsnota 2014. Hierin zijn de volgende voorstellen over de grondexploitatie Stationsgebied opgenomen:

Grondexploitatie Stationsgebied
De grondexploitatie sluit per 31 december 2013 met een geprognosticeerd saldo van 9,7 miljoen euro negatief bij afsluiting van het project. Deze verslechtering van de actuele grondexploitatie wordt vooral veroorzaakt door de hogere kosten door complexiteit en nieuwe (kosten) inzichten voor de aanleg van de Catharijnesingel, de diepriolen en Vredenburgknoop-en midden en door langere onderhandelingstrajecten. De hogere opbrengstenverwachtingen en de inzet van een deel van het budget onvoorzien compenseren de hogere kosten niet voldoende. Om het negatief saldo op te vangen hebben wij conform regelgeving BBV bij de Verantwoording 2013 een voorziening getroffen ten laste van de bedrijfsreserve. Omdat wij willen vasthouden aan het uitgangspunt van een sluitende grondexploitatie Stationsgebied, stellen wij voor de bedrijfsreserve aan te vullen en hiervoor 9,7 miljoen euro te bestemmen.
Voor een uitgebreide toelichting op de opbouw van het saldo van grondexploitatie verwijzen wij naar hoofdstuk 3. Zie ook de voorjaarsnota (blz. 30).

Gevolgkosten niet doorgaan vastgoedontwikkeling Smakkelaarsveld
Op 13 januari 2014 heeft de gemeenteraad amendement “Alternatieven voor Bieb++ in bestaande panden” vastgesteld. Met het wegvallen van de vastgoedontwikkeling Smakkelaarsveld vervalt de financiële dekking voor de gemaakte plan- en VAT kosten en boekwaarde Smakkelaarsveld (0,4 miljoen euro) en voor de in 2014 noodzakelijk te maken kosten in verband met de inpassing van het HOV-viaduct over de Leidsche Rijn en de tunnel Leidseveer (2,1 miljoen euro). Voor deze gevolgkosten bestemmen wij 2,5 miljoen euro. Daarnaast is de dekking voor de herinrichting van het Smakkelaarsveld weggevallen. De omvang van de gevolgkosten voor de inrichting van de openbare ruimte is afhankelijk van de te kiezen inrichtingsvariant. De komende maanden verrichten wij onderzoek en voeren marktverkenningen uit naar mogelijkheden in het gebied. In de Voorjaarsnota houden wij rekening met de minimale variant (aanhelen gebied, opruimen fietsenstallingen, verplaatsen enkel onderdeel van het Zeelandschap, egaliseren en aanbrengen grasdek) en bestemmen hiervoor 1,5 miljoen euro.

1.4 Amendementen/ moties / schriftelijke vragen

In de afgelopen periode (mei 2013 – april 2014) werden er drie amendementen en acht moties aangenomen.

1. Amendement 68 Catharijneknoop transparant (raadsbesluit 31 oktober 2013)
Besluit aan het bestemmingsplan Nieuw Hoog Catharijne de volgende bepaling in artikel 3.1 onder k toe te voegen:
- ter plaatse van de aanduiding 'water' dienen in het gebouw minimaal 3 transparante vloerdelen met een minimaal gezamenlijk oppervlak van 250m² gerealiseerd te worden

zodat het water in het dagelijks gebruik zichtbaar is.
Reactie: Dit besluit is verwerkt in het bestemmingsplan Nieuw Hoog Catharijne.

2. Amendement 69 Toegang tot de Stilte (raadsbesluit 31 oktober 2013
Besluit in het bestemmingsplan Nieuw Hoog Catharijne (Jaarstukken 2013, nr 104) de tekst opgenomen bij artikel 3, lid 1, onderdeel f te vervangen door de volgende tekst:
"f. de maatschappelijke voorziening te allen tijde goed zichtbaar en bereikbaar dient te zijn, direct gelegen aan een voetgangersroute.
Reactie: Op dit moment is er nog overleg gaande tussen Corio en Pax Christi over de concretisering hiervan. Pax Christi heeft – ter behoud van rechten – beroep ingesteld bij de Raad van State tegen dit onderdeel van het bestemmingsplan.

3. Amendement 01 Alternatieven voor Bieb++ in bestaande panden (raadsbesluit 13 januari 2014)
Besluit: Alle beslispunten van het raadsvoorstel te vervangen door:
1. De Quickscan Bibliotheek en Artplex te beschouwen als een eerste verkenning naar hergebruik van bestaande lege/leegkomende panden in de Binnenstad ten behoeve van voorzieningen als Centrale Bibliotheek en een Artplex;
2. Het college de opdracht te geven op korte termijn de Quickscan Bibliotheek en Artplex uit te werken tot een breder haalbaarheidsonderzoek, rekening houdend met de mogelijkheden van de onderzochte locaties.
3. Daarbij ook de alternatieve voorstellen zoals van Wolff/Stelling voor een Artplex in combinatie met 't Hoogt mee te wegen;
4. Daarbij uit te gaan van uitsluitend die mogelijkheden, die tenminste even snel zijn te realiseren als beoogde Bieb++;
5. Dit haalbaarheidsonderzoek, incl. collegestandpunt, bij de VJN2014 aan de raad voor te leggen.
Reactie: Bij brief van 28 januari 2014 hebben wij u geïnformeerd over de vervolgstappen.

1. Motie 26 Noord-Zuid route via Forum publiek domein (raadsbesluit 30 mei 2013)
Draagt het college op:
- Bij de nadere uitwerking van het DSP Westflank Noord te voorzien in een Noord- Zuid route over het Forum die een onlosmakelijk onderdeel vormt van de publieke ruimte;
- Daarbij rekening te houden met een prettige sociale en veilige inrichting van het Forum zodat reizigers en passanten veilig en gemakkelijk hun weg kunnen vinden van de OV-terminal naar het Westplein /Lombokplein ;
- Hierbij met speciale aandacht het probleem van wind en zonlicht te beschouwen;
- Te waarborgen dat deze route toegankelijk is op alle momenten dat de OV-terminal in gebruik is.
Reactie: inmiddels is het casco ontwerp voor het Forum gereed (ontwerp Group A). In de maanden mei en juni vindt hierover participatie plaats met aansluitend besluitvorming.

2. Motie 27 Een ambitieus "Forum West" als High Line van Utrecht (raadsbesluit 30 mei 2013)
Draagt het college op:
- een apart ambitieus vormgevings- en inrichtingsplan voor het Forum-West te (laten)

ontwikkelen,
- waarbij inhoudelijk wordt meegenomen:
    * het gehele geplande Forum van Noord t/m Zuid;
    * mogelijke aansluitingen op het Lombokplein en de Noordertunnel;
    * de bereikbaarheid en toegankelijkheid, ook voor minder validen en ouderen;
    * de veiligheid en gereguleerde afsluitbaarheid;
    * een hoog niveau van duurzaamheid en vergroening;
- waarbij procesmatig wordt meegenomen:
    * alle eigenaren van aanliggende kantoren, ontwikkelende partijen en gebruikers;
    * geïnteresseerde bewoners (primair uit de omliggende buurten);
    * de mogelijkheden van zelfrealisatie (en zelfbeheer) binnen het vastgestelde vormgevings- en inrichtingsconcept;
    * de architectonische vormgeving in te brengen in het geplande Aorta-stadsdebat

(over de architectuur van het Stationsgebied)
Reactie: zie hierboven.

3. Motie 28 Vasthouden aan woningbouw Westflank Noord in het Stationsgebied (raadsbesluit 30 mei 2013)
Roept het college op: mocht woningbouw niet mogelijk zijn op de locatie Sijpesteijnkade de gemeenteraad te betrekken bij een alternatieve invulling in dit gebied.
Reactie: In het bestemmingsplan Westflank Noord, Van Sijpesteijnkade/ HOV is in de opgenomen wijzigingsbevoegdheid opgenomen dat de raad betrokken wordt indien de toepassing van de wijzigingsbevoegdheid actueel wordt.

4. Motie 29 Toegankelijkheid Westflank noord voor iedereen (raadsbesluit 30 mei 2013)
Roept het college en de NS op:
- Het Stedenbouwkundigplan Westflank Noord, in samenspraak met de coördinator toegankelijkheid en de andere reguliere gesprekspartners op dit terrein, aan te passen door er in op te nemen hoe de toegankelijkheid voor alle mensen, met en zonder beperkingen, wordt geregeld,
- Hierover op de kortst mogelijke termijn verslag te doen aan de raad,
- Bij toekomstige bouwplannen de toegankelijkheid van gebouwen en (semi-) openbare ruimte vanaf het eerste ontwerp volwaardig te integreren in het proces.

Reactie: Zie hierboven.

5. Motie 37 Organische gebiedsontwikkeling Westplein (raadsbesluit 27 juni 2013)
Draagt het college op:
- Bij de invulling van het Plan van Aanpak fase II van het Stationsgebied, nadrukkelijk ruimte te geven aan organische gebiedsontwikkeling voor het Westplein e.o.;
- De gevolgen daarvan aan te geven voor de formele regelgeving en de (ondersteunende) werkwijze van de ambtelijke organisatie (procesdeskundigheid);
- Samen met de betrokken partijen te formuleren, de randvoorwaarden en uitgangspunten, die het kader scheppen waarbinnen de organische gebiedsontwikkeling daar kan plaatsvinden,

- Daarbij als inspiratiebronnen te betrekken de breed gedeelde "Ontwikkelvisie Lombokplein" en de wijkambitie,
- Deze invulling mee te geven aan het – eind 2013 geplande- PvA fase II en aan de raadscommissie S&R voor te leggen.
Reactie: hier komen wij op terug bij de aanbieding en besluitvorming van het stedenbouwkundig kader op hoofdlijnen voor fase 2 (najaar 2014)

6. Motie 38 "Water in de singel" no. 2 (raadsbesluit 27 juni 2013)
Draagt het college op:
- De uitvoering van het herstel van het Zuidelijk deel van de Singel direct aansluitend aan de uitvoering van het noordelijk en middendeel van de Singel mogelijk te maken;
- Hiertoe een fonds "Water in de Singel" te vormen;
- Dit fonds open te stellen voor publiekprivate financiering en crowdfundig en zich als college hier actief voor in te zetten;
- Bij de begroting 2014 inzichtelijk te maken welke stappen het college gaat zetten om het fonds gevuld te krijgen.;
- Jaarlijks in de bestuursrapportage de stand van zaken van het fonds te vermelden, incl. de externe bijdragen met de namen van de externe partners/sponsoren, alsmede de raming van het nog te verwerven bedrag en de wijze van realisatie daarvan.
Reactie:
In de vergadering waarin de motie werd aangenomen, heeft de gemeenteraad ook besloten een eerste storting te doen in het fonds van 1.6 miljoen euro. In de commissiebrief van 14 oktober 2013 is gemeld dat wij in gesprek zijn met één van de partners in het Stationsgebied waarbij er een relatie werd gelegd tussen enkele projecten binnen en buiten het Stationsgebied.
Wij verwachten u hierover na het zomerreces 2014 een voorstel te kunnen doen.
Bij de voorjaarsnota (in het onderdeel coalitieakkoord) hebben wij voorgesteld in de jaren 2015 – 2017 3 x 2 miljoen euro te storten in het fonds.

7. Motie 2013/MO71: Zichtlijnen OVT-Lombok Herstellen en Bewaken (raadsbesluit 3 oktober 2013)
Draagt het college op:
- zeker te stellen dat eventuele uitbreiding van het WTC gebouw niet de directe zichtlijn uitgang OVT-Westzijde/stadskantoor richting Moskee/Lombok en v.v. op de begane grond en op forumniveau doorbreekt;
- met de Ontwikkelgroep Lombok centraal, de Ulu Moskee en de Winkeliersvereniging Kanaalstraat af te stemmen hoe deze zichtlijn het beste gewaarborgd kan worden.
Reactie: deze motie wordt meegenomen in het bestemmingsplan voor het Jaarbeursplein.

8. Actuele motie 10 Onderzoek ruimtelijke inpassing bushaltes Vredenburg (raadsbesluit 13 februari 2014)
Besluit:
1. Een vertegenwoordiging van de raad een onafhankelijk ter zake deskundig bureau opdracht te geven een studie te laten uitvoeren naar de mogelijkheid om de haltestrook van de bussen zó in te passen dat volgens de richtlijnen van het BRU alle- of in elke geval zo veel

mogelijk- bussen kunnen halteren aan het Vredenburg, zonder de doorstroming van de afslaande bussen naar de St. Jacobsstraat te beperken;
2. Daarbij als kader de beslispunten van het raadsvoorstel te hanteren;
3. Daarbij tevens de overwegingen vanuit perspectief van de reiziger en de consequenties voor de dienstregeling en financiën in kaart te brengen;
4. Daartoe het Bestuur Regio Utrecht en Q-Buzz als concessieverlener en uitvoerder van het openbaar vervoer te consulteren;
5. Deze second opinion tot een maximum van 3.000 euro te betalen uit het raadsbudget.
Reactie: zie hiervoor onze brief van .. mei 2014.

Schriftelijke raadsvragen
Er werden in de planperiode vier schriftelijke raadsvragen gesteld.

	B&W besluit
Schriftelijke vragen raadslid Fokke inzake Witte en Blauwe borden op Utrecht Centraal (15 augustus 2013, nr. 107, antwoord 10 september 2013)	10 september 2013
Schriftelijke vragen raadslid van Schie inzake aanbesteding van de vastgoedontwikkeling Bieb++ Smakkelaarsveld (1 oktober 2013, nr. 135, antwoord 29 oktober 2013)	29 oktober 2013
Schriftelijke vragen raadslid Zwanenberg inzake fietstunnel Westplein (18 februari 2014, nr. 13, antwoord 8 april 2014)	25 maart 2014
Schriftelijke vragen raadslid van Schie inzake Historische blik op het Stationsgebied (19 februari 2014, nr. 14, antwoord 11 maart 2014)	11 maart 2014
Schriftelijke vragen raadsleden Uringa en Fokke inzake de toekomstige situatie voor de fiets op het Paardenveld/Knipstraatbrug. (17 april 2014 nr. 45, antwoord volgt)	

1.5 Bestemmingsplannen/ vergunningen

In de periode mei 2013- april 2014 zijn twee ontwerp bestemmingsplannen ter visie gelegd:

- Westflank zuid
- Megabioscoop

De raad stelde vier nieuwe bestemmingsplannen vast:

- Smakkelaarsveld (16 mei 2013)
- Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark (31 oktober 2013)
- Nieuw Hoog Catharijne (31 oktober 2013)
- Westflank Noord/ Van Sijpesteijnkade (31 oktober 2013)

Ook stelde de raad het bestemmingsplan “actualiseringsplan Stationsomgeving vast (31 oktober 2013).

1.6 Juridische procedures

* *Bestemmingsplan "Smakkelaarsveld, Binnenstad"*
Bewoners van appartementencomplex Gildeveste en de FGH Bank hebben beroep ingesteld tegen het bestemmingsplan "Smakkelaarsveld, Binnenstad". Dit bestemmingsplan voorziet in de bouw van de Bieb++ en de aanleg van HOV-banen over het Smakkelaarsveld.
Bij tussenuitspraak van 18 december 2013 heeft de Raad van State het beroep van de bewoners van het appartementencomplex ongegrond verklaard en het bestemmingsplan geschorst voor zover dit betrekking heeft op de Bieb++. De gemeenteraad is opgedragen vóór 14 mei 2014 een gebrek in het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan te herstellen (nadere motivering). De einduitspraak wordt in juli 2014 verwacht.

* *Bestemmingsplan "Westflank Noord-HOV, Binnenstad" en bijbehorende omgevingsvergunning*
Park Plaza Hotel, NH Hotel en ProRail B.V. hebben bij de Raad van State beroep ingesteld tegen het bestemmingsplan "Westflank Noord-HOV, Binnenstad" en de omgevingsvergunning voor de aanleg van een HOV-viaduct over de Van Sijpesteijnkade.
Bij uitspraak van 13 maart 2014 heeft de voorzitter van de Raad van State een voorlopige voorziening getroffen, waarmee de voorbereidende werkzaamheden voor de aanleg van het HOV-viaduct zijn stilgelegd. De voorzitter is van mening dat met het uitvoeren van deze werkzaamheden kan worden gewacht, omdat binnen afzienbare tijd een uitspraak zal worden gedaan in de bodemprocedure. Wij informeerden u hierover bij brief van 25 maart 2014. De uitspraak in de bodemprocedure wordt na de zomer 2014 verwacht.

** Bestemmingsplan "Nieuw Hoog Catharijne"*
IKV Pax Christi heeft bij de Raad van State beroep ingesteld tegen het bestemmingsplan "Nieuw Hoog Catharijne". Dit bestemmingsplan voorziet in modernisering en uitbreiding van winkelcentrum Hoog Catharijne. Naar verwachting zal de Raad van State in juli 2014 uitspraak doen.

** Bestemmingsplan "Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark"*
Corio heeft bij de Raad van State beroep ingesteld tegen het bestemmingsplan "Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark". Dit bestemmingsplan voorziet in de aanleg van de Rabobrug. Naar verwachting zal de Raad van State in juli 2014 uitspraak doen.

WOB verzoeken[2]
In de periode mei 2013- april 2014 zijn 11 WOB verzoeken[3] binnengekomen en beantwoord.
6 augustus en 27 november 2013 Contractuele bepalingen trappen Rabobrug
7 augustus en 4 december 2013 getekende BOO's inclusief bijlagen
13 en 19 september 2013 inzake aan te leggen HOV baan
27 november 2013 inzake Rabobrug

[2] Voor een compleet beeld hebben wij enkele nieuwe rubrieken toegevoegd
[3] bedoeld is WOB verzoeken die vooral betrekking hadden op het Stationsgebied en in behandeling zijn genomen door POS. WOB verzoeken die Stationsgebied overstijgend waren, zijn hierin niet meegenomen.

18 december 2013 Van Zijstweg/ Valeriusbaan
30 januari 2014 geluidsmeting Tivoli Vredenburg
5 februari 2014 Knoopkazerne (ingetrokken)
12 februari 2014 bushaltes Vredenburg
17 februari 2014 nadeelcompensatie Vredenburg (als onderdeel van verzoek tot nadeelcompensatie/ planschade)
4 april 2014 ALU en Westpleintunnel
14 april 2014 kosten knip Monicabrug

Planschade (op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening):
Er is één verzoek tot planschade ingediend en in behandeling4.

Nadeelcompensatie (op grond van verordening op nadeelcompensatie)[5]
Vanaf 2008 zijn er 16 verzoeken ingediend. Zeven daarvan zijn afgewezen; bij vijf aanvragen is om nadere informatie gevraagd maar tot heden niet verkregen. Vier aanvragen zijn nog in behandeling.

Beleidsregel subsidieverstrekking stimulering bedrijven (BSSB)
Er hebben vier ondernemers uit Vredenburg Noord kenbaar gemaakt in aanmerking te willen komen voor een BSSB-subsidie.
Twee ondernemers hebben een officieel verzoek gedaan; beide zijn toegekend.
De twee andere ondernemers hebben besloten geen verzoek in te dienen:
Eén ondernemer voldeed niet aan de criteria van de BSSB; ook de verruiming van de BSSB kon in die gevallen geen soelaas bieden.
Eén ondernemer vond het bedrag waarop hij "recht" zou hebben te laag en heeft ook geen verzoek ingediend.
Ondanks de verruiming van de regeling en de publiciteit daarom heen, heeft dat niet geleid tot (extra) aanvragen.

Schade en letsel
Vanaf de start van de uitvoering (2008) zijn er 67 verzoeken/ schadeclaims ingediend. Bij 19 verzoeken was er naast materiële schade, sprake van letsel (van schaafwonden tot breuken (2 x).
Het aantal schades en letsels blijft gelukkig beperkt maar is er wel een toename te zien van het aantal incidenten (met name in de herfst en winter). Dat heeft te maken met de uitbreiding van de bouwput.
Er wordt bij een melding zo adequaat mogelijk gehandeld. De vaste contactpersoon neemt uiterlijk binnen 1 á 2 werkdagen contact op met de gedupeerde en zorgt voor een bloemetje. Ook ziet deze erop toe dat de schade snel en op een correcte manier wordt afgehandeld.
Het aantal meldingen in het Stationsgebied komt verhoudingsgewijs overeen met het aantal meldingen in de hele stad6.

[4] tevens verzoek om nadeelcompensatie.
[5] Zie ook de beantwoording schriftelijke vragen (2013, nr. 58).
[6] bron: JZ:risicobeheer

2. Stand van zaken

2.1 Programmatabel fase 1

De programmatabel is als gevolg van twee raadsbesluiten aangepast[7]

- 1000 m² retail en 500² horeca (raadsbesluit 30 mei 2013, nr. 47);
- 10.000 m² hotelontwikkeling (raadsbesluit 31 oktober 2013, nr. 104) (toename programmatabel maar wel passend binnen Structuurplan);

Het Utrechtse Stationsgebied is een van de weinige gebieden waar nog kantoorontwikkelingen mogelijk zijn. Dit in tegenstelling tot veel andere gebieden waar volgens de in januari 2014 vastgestelde Provinciale verordening een forse rem op kantoorontwikkelingen moet komen. Daarmee bevestigt de provincie de status van het Utrechtse Stationsgebied als Nieuw Sleutel Project.

Programmatabel fase 1

Functie	Eenheid	2013	2014
Wonen (*) (**)	Aantal	2.229	2.229
Kantoren	m2 b.v.o.	251.714	251.714
Retail (***)	m2 v.v.o.	46.000	47.000
Leisure (****)	m2 b.v.o.	70.000	70.000
Cultuur	m2 b.v.o.	37.500	37.500
Hotel	m2 b.v.o.	21.627	29.000
Horeca (*****)	m2 b.v.o.	11.515	12.015

(*) waarvan max. 1.000 tot 2015
(**) inclusief studentenwoningen
(***) inclusief 1.000 m2 v.v.o. en mutatie in 2013 van 1.000 m2 v.v.o. in WFN (Raadsbesluit in het kader van vaststelling bestemmingsplan Van Sijpesteijnkade, Westflank-Noord/HOV)
(****) neerwaartse bijstelling als gevolg van bijstelling plannen oost- en westzijde
(*****) inclusief mutatie in 2013 van 500 m2 b.v.o. in WFN (op grond van eerder genoemd Raadsbesluit)

2.2 Fase 2

Fase 2 van het Stationsgebied bestaat uit de volgende gebiedsdelen:

- Catharijnesingel-zuid; (zie hoofdstukken 1 en 3)
- Jaarbeursgebied;
- Westplein/ Lombokplein en omgeving.
- Smakkelaarsveld inclusief de aanleg van de Leidsche Rijn, exclusief het HOV-viaduct

[7] de laatste aanpassingen daarvóór zijn uit 2009.

Wij hebben u het afgelopen jaar op een aantal momenten geïnformeerd over de plannen van en de samenwerking met de Jaarbeurs[8]. Bij brief van 8 april 2014 hebben wij u op de hoogte gesteld van het nieuwe Afsprakenkader tussen Jaarbeurs Utrecht en de Gemeente over de toekomst van het Jaarbeursgebied. Deze werken wij (Jaarbeurs en gemeente) uit tot een bilaterale ontwikkelovereenkomst. In die overeenkomst staan de definitieve afspraken en zijn die juridisch vertaald. Die overeenkomst leggen wij – conform de Gemeentewet – voor "wensen en bedenkingen" aan u voor (voorhangprocedure).

Ondertekening afsprakenkader algemeen directeur Jaarbeurs H. Broeders en wethouder Stationsgebied V. Everhardt (onder voorbehoud van goedkeuring gemeenteraad en raad van commissarissen)

Tegelijkertijd leggen wij het stedenbouwkundig kader op hoofdlijnen voor de structuurvisie (fase 2) ter vaststelling aan de gemeenteraad voor. Daar voegen wij een vergelijking van varianten voor de infrastructuur op het Westplein aan toe. Deze vergelijking doorloopt in grote lijnen de volgende stappen:

1. intakegesprekken met alle partijen:
    - inventarisatie van belangen, wensen en eisen t.a.v. invulling fase 2,
    - voorkeuren t.a.v. tunnel- en maaiveldoplossingen op het Westplein,
    - de opdrachtformulering voor een onderzoek naar weging van de diverse varianten,

[8] zie o.a. brieven van 22 oktober, 8 november en 17 december 2013.

2. onderzoek naar effecten van de verschillende varianten op het Westplein. Deze uitwerking betreft: detailleren, kostenramen en wegen op diverse aspecten zoals leefbaarheid, doorstroming verkeer, oversteekbaarheid e.d. De uitvoering van de weging wordt gemaakt via enkele interactieve sessies met alle stakeholders,
3. onderzoeksresultaten uit stap 2 uitwerken in de ruimtelijke uitgangspunten.

Op basis hiervan doen wij een raadsvoorstel, inclusief een afweging van alle belangen.

Na uw besluitvorming over de ruimtelijke uitgangspunten inclusief voorkeursvariant start het ontwerpen aan de deelgebieden met betrokken stakeholders.
In tegenstelling tot fase 1, wordt duurzaamheid in fase 2 meegenomen vanaf het eerste moment van planvorming. In 2013 is met het Ministerie van I&M het project "Gezonde Verstedelijking" gestart. Het gaat hier om een pilotproject in samenwerking met o.a. het K.N.M.I., planbureau voor de Leefomgeving, Utrechts Sustainability Institute, de Provincie en Gemeente. Wat betekent het voor de stedelijke ontwikkeling als "gezondheid" als expliciete invalshoek vanaf de start van een ontwikkeling als uitgangspunt wordt genomen (vb. geen auto voor de deur, maar trapveldje)9.
De uitwerking van duurzaamheid/ gezonde verstedelijking in fase 2 richt zich onder meer op de volgende thema's:

1. energie & duurzaam vastgoed,
2. vervoersmanagement & bereikbaarheid,
3. biodiversiteit

De ruimtelijke uitgangspunten voor fase 2 krijgen een juridische vertaling in de Structuurvisie, zoals bedoeld in de Crisis- en Herstelwet. De besluitvorming hierover is gepland voor eind 2014.

Op dit moment dat het programma is bepaald, wordt de programmatabel voor fase 2 toegevoegd.

2.3 Plankaart

Vast onderdeel van de bestuursrapportage, is de actualisatie van de plankaart.
In die kaart zijn alle aanpassingen doorgevoerd als gevolg van genomen raadsbesluiten en/ of kaart technische correcties van het afgelopen jaar.
De plankaart heeft geen juridische status maar wordt wel gebruikt als officieel document en staat op de website van het Stationsgebied.
Ten opzichte van de vorige plankaart, zijn de volgende correcties doorgevoerd:

- Wolf bioscoop jaarbeursterrein (definitieve locatie)
- Westflank noord (geen studiegebied meer)
- Stationsplein oost (definitief)
- Knoopkazerne (geen studiegebied meer)

Verder zijn verschillende namen geactualiseerd.

[9] helemaal nieuw is deze manier van kijken niet; ook de planvorming van Rijnenburg heeft op deze manier plaatsgevonden. Wel nieuw is de betrokkenheid van het Ministerie die op zoek is naar nieuwe ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden.

Als de besluitvorming in de gemeenteraad over fase 2 heeft plaatsgevonden, wordt de plankaart aangepast in fase 1 en fase 2.

2.4 Stationsgebied thema's

2.4.1 Bomenbalans Stationsgebied[10]

Tabel 1: Verwijderde bomen gehele Stationsgebied periode 2007 – 2014

Datum	Totaal aantal bomen	Te Handhaven volgens prognose 2007	Inmiddels verwijderd	Nog te verwijderen volgens prognose 2007	Te verwijderen en mogelijk met succes verplantbaar	Nieuw aan te planten
September 2007	1022	458	Niet van toepassing	564	120	Minimaal 564
September 2009	926	458	96	468	60 tot 80	Minimaal 564
April 2010	866	458	156	408	60 tot 80	Minimaal 564
Maart 2012	804	458	218	346	60 tot 80	Minimaal 564
Maart 2013	741	458	281	283	60 tot 80	Minimaal 564
Maart 2014	684	458	338	226	60 tot 80	Minimaal 564

Tabel 2: Bomenbalans Stationsgebied per deelgebied maart 2014 en prognose in 2025

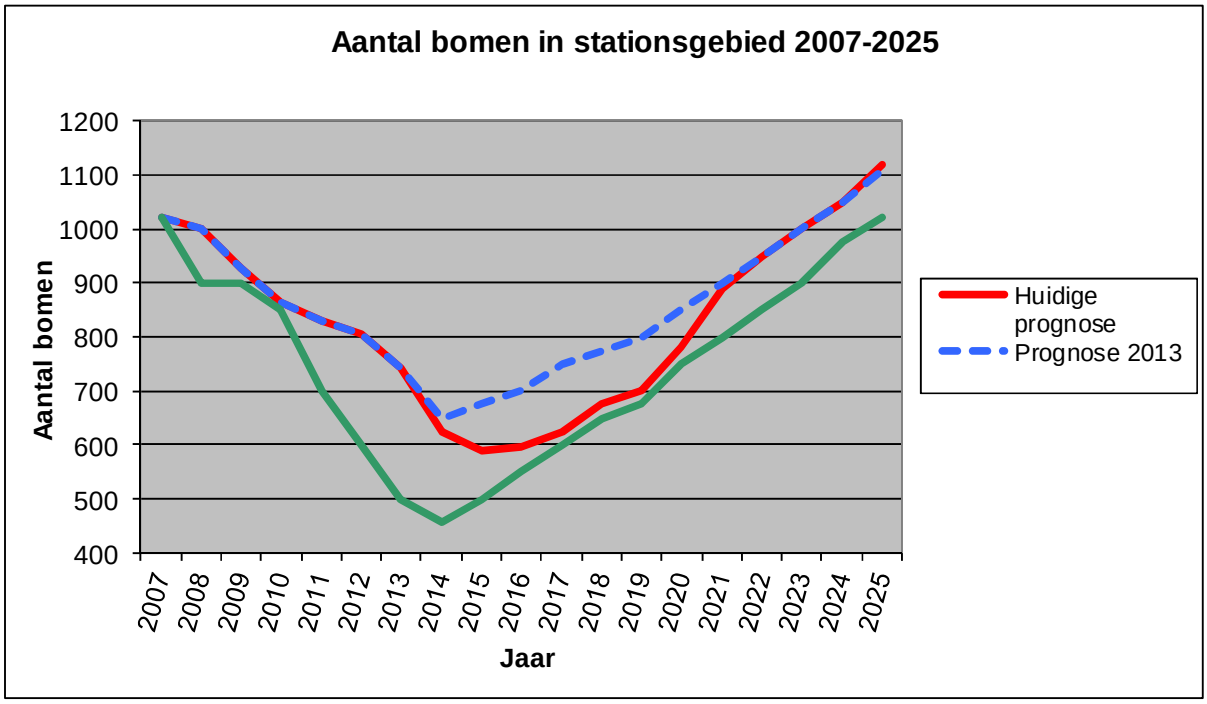
Deelgebied	Bomen in 2007	Gekapt t/m maart 2014	Bomen maart 2014	Prognose 2025
Catharijnesingel/Paardenveld/ Daalsetunnel	367	167	200	373
Smakkelaarsveld	86	51	35	60
Vredenburg Noord/Vredenburgplein	13	2	11	30
Stationsplein Oost/ Moreelsepark	155	11	144	184
TOTAAL OOSTZIJDE	621	231	390	647
Westplein, Leidsekade en Graadt van Roggenweg	147	20	127	197
Croeselaan/Mineurslaan/Van Sijpesteijnkade/Jaarbeursplein	254	87	167	275

[10] In deze BERAP staat alleen de actualisatie. Voor de vaste informatie, zie BERAP 2013.

TOTAAL WESTZIJDE	401	107	294	472
TOTAAL GEHELE STATIONSGEBIED	**1022**	**338**	**684**	**1119**

Hoewel het aantal bomen dat gekapt wordt als gevolg van de planontwikkelingen hoog is, komt het aantal te kappen bomen uiteindelijk iets lager uit dan de prognose in 2007.

Grafiek 1: Prognose aantal bomen in Stationsgebied periode 2007 – 2025:

Het doet ons deugd te kunnen melden dat het eerste deelproject zover is dat dit jaar nieuwe aanplant plaatsvindt[11].
Aan het Vredenburg Noord komen in 2014 15 bomen en in 2015 – als de Vredenburgknoop en HOV-baan Smakkelaarsveld zijn uitgevoerd – nog 2.

Tabel 3: Startmoment planten nieuwe bomen per deelgebied

Naam deelgebied	2014	2015	2016	2017	Na 2018
Oostzijde					
Catharijnesingel Noord/ Paardenveld/Daalsetunnel		X			

[11] Daarnaast zijn er in park Nieuweroord en aan de Mineurslaan tegenover de Rabobank een tiental bomen nieuw aangeplant.

Catharijnesingel Midden				X	
Catharijnesingel Zuid					X
Vredenburg Noord	X				
Vredenburgplein					X
Smakkelaarsveld					X
Stationsplein Oost			X		
Moreelsepark					X
Westzijde					
Westplein					X
Leidsekade/Graadt van Roggenweg					X
Croeselaan				X	
Mineurslaan			X		
Van Sijpesteijnkade				X	
Jaarbeursplein				X	

2.4.2. Fietsparkeerbalans

Kortheidshalve verwijzen wij naar de commissiebrief van 28 november 2013 met daarbij de fietsparkeerbalans Stationsgebied. De volgende fietsparkeerbalans verschijnt in het najaar.

2.4.3 Autoparkeerbalans

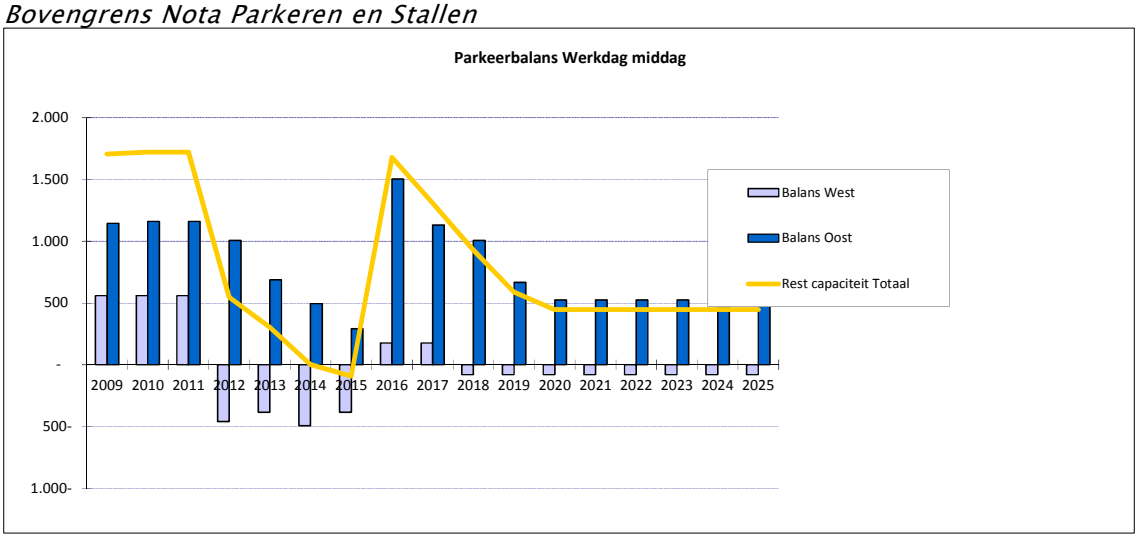
In de Nota Parkeren en Stallen (februari 2013) zijn de nieuwe parkeernormen voor de stad bepaald. Binnen een bandbreedte kunnen partijen bepalen welke parkeernorm het beste bij een vastgoedontwikkeling past.
Uitgangspunten voor het parkeren in het Stationsgebied zijn:
1. "Eerst benutten, dan bouwen".
Dit basisprincipe is indertijd met de marktpartijen in het Stationsgebied vastgelegd in de intentieovereenkomsten. Restcapaciteiten in bestaande parkeergarages worden zo veel als mogelijk benut, voordat nieuwe parkeergarages worden gebouwd.
2. Parkeren op gebiedsniveau oplossen (in plaats van op gebouwniveau).
Dit maakt dubbelgebruik mogelijk en daarmee een efficiënte benutting van parkeervoorzieningen.
De deelgebieden zijn:
1. *het Jaarbeursterrein* (waar bijvoorbeeld de parkeervraag van de Megabioscoop volledig kan worden gefaciliteerd door de restcapaciteit op het Jaarbeursterrein te benutten),
2. *het Jaarbeursplein en omgeving* (waar onder meer het NH-hotel, het toekomstig WTC en Jaarbeurspleingebouw gebruik zullen maken van de Jaarbeurspleingarage[12],
3. *de Westflank* (waar NS de totale parkeervraag in één of enkele grote parkeervoorzieningen zal oplossen) en

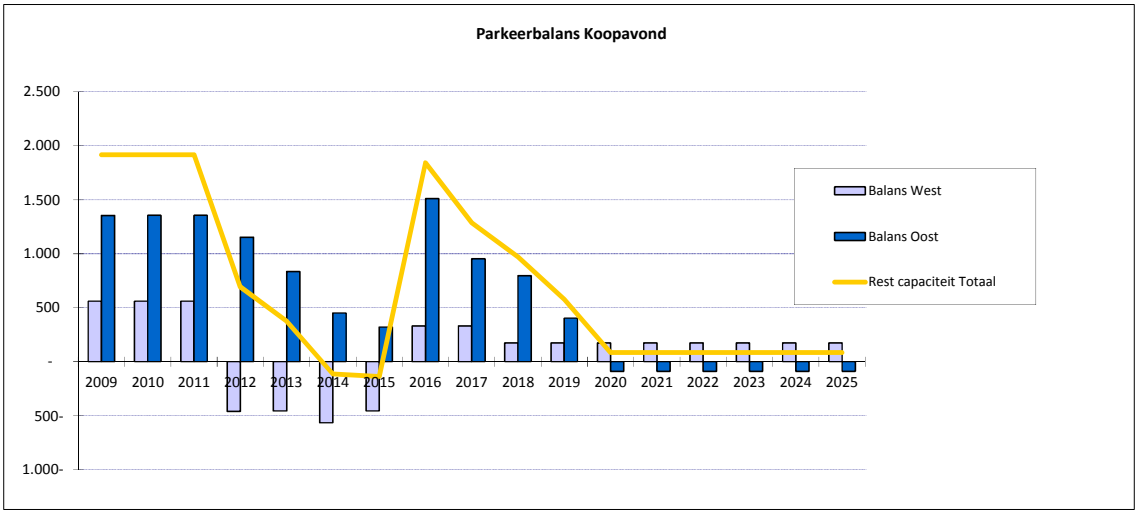
[12] zie ook 2.8.1 (relatie met onderzoek Beatrixgebouw)

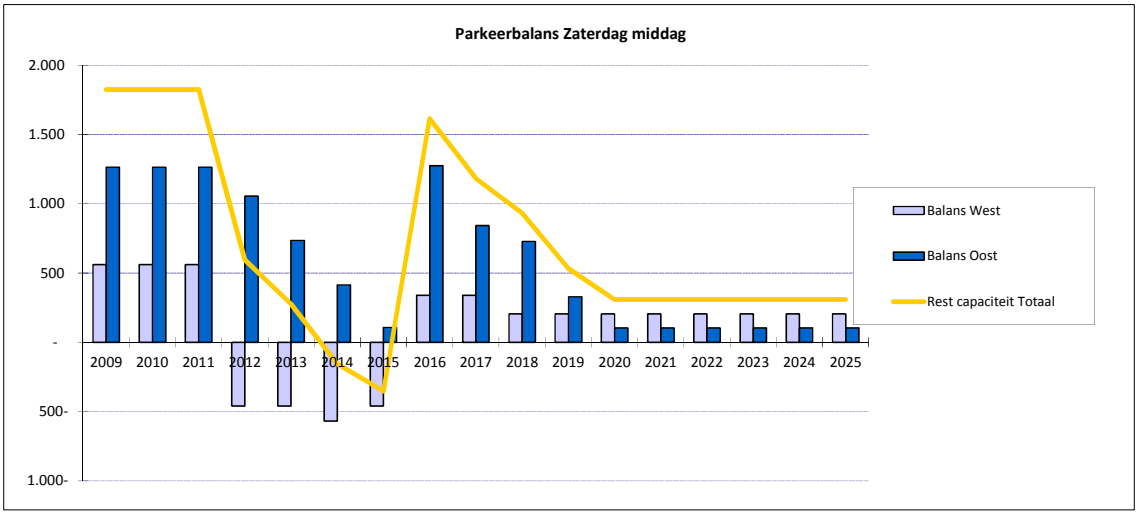
4. *de Oostzijde*, waar vooral de parkeervoorzieningen van Corio door middel van dubbelgebruik worden ingezet.

In de volgende figuren wordt de parkeerbalans weergegeven met als aanname dat het gehele Stationsgebied rond 2020 herontwikkeld is. De figuren zijn gebaseerd op de bovengrens van de normen, dus de maximale parkeernormen. Deze komen overeen met de normen uit het Structuurplan. De gepresenteerde parkeerbalans betreft de meest drukke momenten in de week, nl. de werkdagmiddagen, koopavond en zaterdagmiddag. De figuren geven de parkeerbalans (overschotten en tekorten) aan de oost- en westzijde weer. Met de parkeerbalans westzijde wordt die van het Jaarbeursplein en omgeving bedoeld. De deelbalansen Jaarbeursterrein en Westflank noord en zuid blijven hier buiten beschouwing. Deze hebben eigen parkeerbalansen.

Bovengrens Nota Parkeren en Stallen

Conclusies uit de bovenstaande figuren:

- tot 2015 neemt de restcapaciteit af als gevolg van het (tijdelijk) onttrekken van parkeercapaciteit (Jaarbeurspleinparkeergarage, Vredenburgparkeergarage);
- er zijn tot 2016 aan de westzijde tekorten aan parkeervoorzieningen (als gevolg van de gesloopte Jaarbeursplein parkeergarage), die deels zijn op te vangen door restcapaciteiten op het Jaarbeursterrein en aan de oostzijde te benutten;
- restcapaciteiten in parkeervoorzieningen in de periode 2015 – 2020 worden benut door gebruikers van gereedkomende vastgoedontwikkelingen: dit is te zien aan de dalende lijn die de totale restcapaciteit weergeeft in genoemde periode;
- op werkdagmiddagen aan de westzijde ontstaat krapte; die aan de oostzijde is te compenseren; op koopavonden is de omgekeerde situatie aan de orde;
- vanaf 2020 wordt een zeer efficiënte benutting van de parkeervoorzieningen bereikt.

2.4.4 Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid en Communicatie (BLVC)

In de afgelopen periode is naast de dagelijkse inspectie van het gebied ingezet op het reduceren van het woud aan borden (verouderde en overbodige, vaak tijdelijke bebording) in het gebied.

In samenwerking met het programma goederenvervoer wordt gewerkt aan de invoering van een aantal maatregelen ter bevordering van duurzame bouwlogistiek, vermindering van aantallen bouwverkeer en daarmee minder filevorming en luchtverontreiniging. Zo is in december een bufferplaats voor bouwverkeer geopend naast het 24 Oktoberplein. En worden aannemers gestimuleerd tot het ontwikkelen en exploiteren van een bouwlogistiek centrum aan de rand van de stad, van waaruit bouwmaterialen gebundeld via schoon transport naar de binnenstad worden vervoerd. Ook hebben marktpartijen inmiddels een mobiliteitskaart ingevoerd, waarmee bouwvakkers op administratief eenvoudige wijze gezamenlijk vanaf een P&R-locatie via OV naar de bouwplaats kunnen reizen.

Ook het komende jaar wordt de inzet gecontinueerd om stakeholders binnen het openbaar vervoer (BRU, taxibranche, vervoerders), de nood- en hulpdiensten, de belangenorganisaties toegankelijkheid Stationsgebied en de VvE's Hoog Catharijne te informeren en te consulteren over de geplande werkzaamheden en nieuwe (tijdelijke) verkeerssituaties. Zo is de nieuwe vervoerder (Qbuzz / U-OV) - die vanaf 8 december 2013 het nieuwe stads- en streekvervoer rijdt - het afgelopen half jaar geregeld geïnformeerd over de effecten van de geplande werkzaamheden in het Stationsgebied op de OV-bereikbaarheid in de komende jaren.
Voor bouwhinder zie onder 2.4.7. Voor de overige communicatie zie hoofdstuk 4.

2.4.5 Archeologie

In de visie / het afwegingskader Kasteel Vredenburg en de stadsmuur van december 2008 is vastgelegd hoe wordt omgegaan met de restanten van het rijksmonument (en de voormalige stadsmuur).
Die visie was nodig vanwege de planontwikkelingen in het gebied.
Voor wat het inpassen van de noordwesttoren (bij het Muziekpaleis in de toekomstige Catharijnesingel) betreft nam het college het besluit deze te behouden op de locatie en in te passen in de Catharijnesingel (tenzij er zich geen restanten bevinden die kwalitatief van voldoende monumentale waarde zijn).
Op dat moment was nog niet bekend dat er een omvangrijke (lokale) creosootvervuiling in het gebied aanwezig was. Dat bleek pas toen de Catharijnebak werd gesloopt. Over deze situatie is melding gemaakt in meerdere rapportages.
De afgelopen jaren is het grootste deel van de vervuiling gesaneerd o.a tijdens de bouw van de expeditiehof van TivoliVredenburg. Vanwege technische redenen is het restant van de noordwesttoren toen geïsoleerd middels damwanden.
Komende maanden is het restant aan de beurt. Op dit moment is nog niet duidelijk wat precies wordt aangetroffen: een gaaf stuk kasteelmuur of brokken zonder verband.
Wat wel zeker is, dat zowel de ondergrond als de restanten van de noordwesttoren zelf ernstig verontreinigd zijn met creosoot.
Op grond van de wet bodemsanering en de wet oppervlaktewater, dient het restantgebied te worden gesaneerd (wat leidt tot sloop van de restanten) wat in strijd is met de Monumentenwet.
Wij moeten komende maanden een afweging maken over welk belang de doorslag geeft en zullen u daarover rapporteren.

2.4.6 Toekomstig beheer Stationsgebied

Zie de commissiebrief van 1 april 2014 met bijbehorende notitie.

2.4.7 Bouwhinder

Zie allereerst onze brieven van 28 februari 2014 aan de raadscommissie Stad en Ruimte en de drie Verenigingen van Eigenaren van de appartementengebouwen Hoog Catharijne.
Al geruime tijd zijn ProRail, Corio, NS en gemeente in overleg met bewoners in de directe omgeving over de geluidshinder van bouwactiviteiten. Inmiddels is een kwartiermaker aangesteld die de voorbereidingen treft voor het bouwhinderfonds en - in samenwerking

met bewoners, z.z.p.ers, partners en het bevoegd gezag (VTH) – regels opstelt om in aanmerking te kunnen komen voor één of meer tegemoetkomingen (bijv. vervangende werkplek, hotelovernachting bij ernstige verwachte hinder, bijdrage in de schoonmaakkosten). Wij verwachten u na de zomer te kunnen informeren.

2.4.8 Agenda 22

De belangengroepen toegankelijkheid hebben in de afgelopen periode suggesties ter verbetering aangegeven voor de kaart van het Stationsgebied op internet. Er is gewerkt aan een beter printbare kaart op de website www.CU2030.nl waarop gehele Stationsgebied met de looproutes en essentiële functies zoals liften, roltrappen, taxi's en dergelijke te zien is.
Sinds september is de bewegwijzering op straat samen met de bewegwijzering op de busstations en op het station in een keer geactualiseerd en in de openbare ruimte vernieuwd.
Naar aanleiding van vragen uit de raadscommissie Stad en Ruimte over de toegankelijkheid van het Stationsplein West, is met de belangenorganisaties overlegd waar de hoogteverschillen ook voor mensen met een loopbeperking te overbruggen zijn. Dit heeft geleid tot extra leuningen naar het Stadskantoor. Ook zijn er bovenaan de trappen zogenaamde schrikstroken aangebracht.
In de komende periode worden de belangenorganisatie geconsulteerd bij de uitwerkingen van projecten die nog in ontwikkeling zijn zoals het Forum westzijde, Stationsplein Oost, het Paardenveld en de Catharijnesingel.
Verder hebben de belangenorganisaties tijdens de raadsinformatie avond op 4 maart 2014 gepleit voor “design voor all” in de private ontwikkelingen, zoals hotels. Bijvoorbeeld door alle hotelkamers standaard geschikt te maken voor rolstoelgebruikers. Dat hebben wij overgebracht aan de bouwende partners. De gemeente toetst de plannen aan het Bouwbesluit.

2.4.9 Social Return

Binnen de in uitvoering zijnde projecten aan de oostzijde wordt aan de Social Return verplichtingen voldaan o.a door de inzet van verkeersregelaars en het leveren van bijdragen aan het SPG Midden Nederland (dit is een opleidingscentrum voor jongeren). Aan de westzijde bij de aanleg van de zinker in de Leidsche Rijn wordt social return toegepast evenals bij de opdracht voor het afhechten van de sloopwond bij het NH-hotel.

2.5 OV-terminal

De nieuwbouw van de OV-terminal vordert gestaag. Inmiddels zijn de eerste twee bouwstappen conform planning afgerond en is stap 3 in uitvoering (zie onderstaande figuur).
De geplande start van bouwstap 4 in oktober 2013 is vertraagd door het later beschikbaar

komen van een deel van de Stationstraverse voor sloop. Wij informeerden u hierover in de Voortgangsrapportage van december 2013.

De opgelopen vertraging bedraagt enkele maanden en is direct gekoppeld aan de eindoplevering van het station, het vrijgeven van de bouwplaats voor het realiseren van het nieuwe Stationsplein Oost, het nieuwe tram-busstation aan de Oostzijde en dus de oplevering van de Uithoflijn. ProRail probeert door middel van een andere uitvoeringsvolgorde, het opgelopen tijdverlies zo veel mogelijk te beperken.

Voor het realiseren van het deelproject 'buurtsporen' is spoor 3 in december 2013 uit dienst genomen. Behalve aan het nieuwe spoor 3 wordt er gewerkt aan het verbreden van perron 2, de nieuwe perronkap en het deel van Stationsplein Oost dat boven perron 2 komt. De afronding van het buurtsporenproject is gepland in het derde kwartaal van 2014.

De perronkappen van perron 8 zijn gegund. De aannemer is gestart met de voorbereidingswerkzaamheden. De uitvoering van de onderbouw van perron 8 loopt.

Als onderdeel van het programma hoogfrequent spoor (PHS) wordt het project doorstroom station Utrecht (DSSU) gerealiseerd dat technische, operationele en financiële raakvlakken heeft met het project OV-terminal.
Zoals bekend, heeft de Raad van State het tracébesluit voor de spoorverdubbeling tussen Utrecht Centraal en Houten afgelopen jaar vernietigd.
De Staatsecretaris van I&M heeft het tracébesluit opnieuw vastgesteld op grond van een aangepaste beleidsregel trillinghinder spoor. Het besluit is gepubliceerd op 9 april jl. en ligt ter inzage tot en met 21 mei a.s.
De vernietiging van het tracébesluit heeft geen invloed op de planning van de bouw van de OV-terminal.

Jaarlijks worden door ProRail treinvrijeperiodes (TVP) ingepland voor de uitvoering van de diverse werkzaamheden op en om het spoor. Een treinvrije periode wil zeggen dat (met name in weekenden of in de avond) enkele sporen buiten werking worden gesteld; hierbij wordt de spanning van de bovenleiding afgehaald. Op dit moment kan veilig boven en op het spoor worden gewerkt.

Voor het Stationsgebied Utrecht zijn ook voor 2014 en 2015 voor onder andere de realisatie van de OV-terminal, het Project Hoogfrequent Spoor / DoorStromingStationUtrecht (DSSU) en de Rabobrug treinvrije perioden ingepland.
De treinen worden gedurende deze trein vrije periodes op andere perrons opgevangen; dit heeft dus een 'gewijzigd spoorboekje' tot gevolg. In het incidentele geval dienen reizigers te worden vervoerd met bussen. Vanwege de kosten probeert ProRail de "busvariant" tot het minimale te beperken. Meestal wordt het aantal sporen dat tegelijkertijd buiten werking wordt gesteld, beperkt tot 2 sporen.

De in de Voortgangsrapportage van 2013 aangekondigde herziening van de afspraken in de Uitvoeringsovereenkomst Utrecht Stationsgebied van 2 juli 2004 (UOK) en de Projectovereenkomst OV-Terminal Utrecht tussen Gemeente Utrecht en ProRail (POK) van 24 april 2007 kost meer tijd.
Wij verwachten u na de zomer 2014 te kunnen informeren.

2.6 Openbare ruimte & Infrastructuur Oostzijde

2.6.1 Vredenburg noord en omgeving

De werkzaamheden voor de herinrichting van het Vredenburg aan de noordzijde van het Muziekpaleis, inclusief de Vlaamse Toren zijn inmiddels in volle gang. De totale herinrichting is in september 2014 gereed. De bomen worden in het najaar geplant.
Over de werkzaamheden wordt gecommuniceerd met de bewoners/winkeliers.
In verband met asfaltering van de kruising Jacobsstraat/Vredenburg wordt het kruispunt een weekend in de zomerperiode afgesloten. Hierover wordt inmiddels gecommuniceerd met omwonenden en belanghebbenden.
Qbuzz start de dienstregeling op het Vredenburg in september 2014.

2.6.2 Vredenburgknoop

In de afgelopen periode is de toerit en de tunnel onder de Vredenburgknoop naar het Muziekpaleis afgebouwd. Deze is inmiddels in gebruik.
Op de Vredenburgknoop is Corio in samenwerking met de Projectorganisatie Stationsgebied bezig met tunnelbouw en brugopleggingen.

2.6.3 Catharijnesingel midden

In het 4e kwartaal 2013 is de nieuwe brug voorgebouwd in de Catharijnebak en vanaf 1 januari is begonnen met de voorbereiding voor het daadwerkelijk op de plaats schuiven op 3 en 4 maart. Hiervoor heeft het oude viaduct al plaats moeten maken. Vanaf medio maart is de nieuwe brug open voor alle verkeer. Ook is begin januari de rotonde aangelegd aan de zuidzijde van de oude Catharijnebak: een extra investering om het grote volume van bouwverkeer (POS en Corio) te kunnen verwerken met minimale impact op de verkeersdoorstroming.
Naar aanleiding van een initiatief van het raadslid Oldenborg en op advies van de

Straatnamencommissie, heeft de brug de naam van Marga Klompé gekregen. Deze Minister heeft een belangrijke rol gespeeld bij het voorkomen van verdere demping van de singels en bij de totstandkoming van het gebied binnen de singels tot beschermd stadsgezicht.

Het meest zuidelijke deel van het diepriool voor het Moreelsepark langs, is ook gestart, samen met een heel pakket aan werk aan allerhande overige kabels en leidingen. Alle inspanning is er op gericht dit voor de Parade in juli 2014 gereed te hebben. De diverse verkeersfaseringen brengen voor alle betrokkenen voor een periode van gewenning met zich mee en vragen daarom de nodige aandacht.

De ontwerpinspanningen voor de Rijnkade, inclusief de afstemming rond de mogelijke vastgoedopgave lopen in deze periode door. De werkzaamheden daar starten rond september 2014 als de verkeersinfrastructuur van de Rijnkade naar de Catharijnesingel is omgelegd. Voorafgaand wordt in de zomer 2014 een uitgebreid pakket aan conditionerende werkzaamheden uitgevoerd.

2.6.4 Paardenveld

De knip bij de Monicabrug staat gepland voor eind 2014. Momenteel vinden er volop werkzaamheden plaats op en rond Paardenveld, o.a. aan het diepriool (tot eind 2014). Zodra de werkzaamheden in de ondergrond klaar zijn, volgt de inrichting van de openbare ruimte in definitieve staat.
Er vindt afstemming plaats met de bewoners rond de kop van de Amsterdamsestraatweg. Ook loopt het participatietraject voor de knips in Pijlsweerd en Ondiep. Voor de knips in Pijlsweerd is inmiddels overeenstemming met de verkeerswerkgroep van Pijlsweerd. De resultaten zijn vooruitlopend op het aanvragen van de verkeersbesluiten, huis aan huis verspreid met mogelijkheid tot reactie.
Voor Ondiep wordt momenteel een verkeerscirculatie voorstel uitgewerkt voor bespreking in de verkeerswerkgroep.
De Paardenveldbrug is besteksgereed. Aanbestedingsprocedure voor deze brug loopt. Na de zomer start de uitvoering. Zie verder 2.8.8

2.6.5 Stationsplein oost

Het afgelopen kwartaal zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Sloop taxiplatform en busstation Noord
- Verlegging busbaan en aanpassing kruising Smakkelaarsveld
- Realisatie 10 kilovolt leiding voor OVT
- Realisatie fundering voor een van de grote kolommen voor het toekomstige hoge dak van Stationsplein oost
- Realisatie fundering voor tweede deel van de constructieve plaat boven de buurtsporen

Het bestek is opgesteld en gereviewd door partijen. Op basis hiervan is de inschrijvingsfase gestart. Er zijn aanbiedingen ontvangen. Deze aanbiedingen zijn gewogen op kwaliteit en

prijs en heeft de verificatie plaats gevonden. Het werk is gegund aan de BAM bestaat uit de volgende onderdelen:

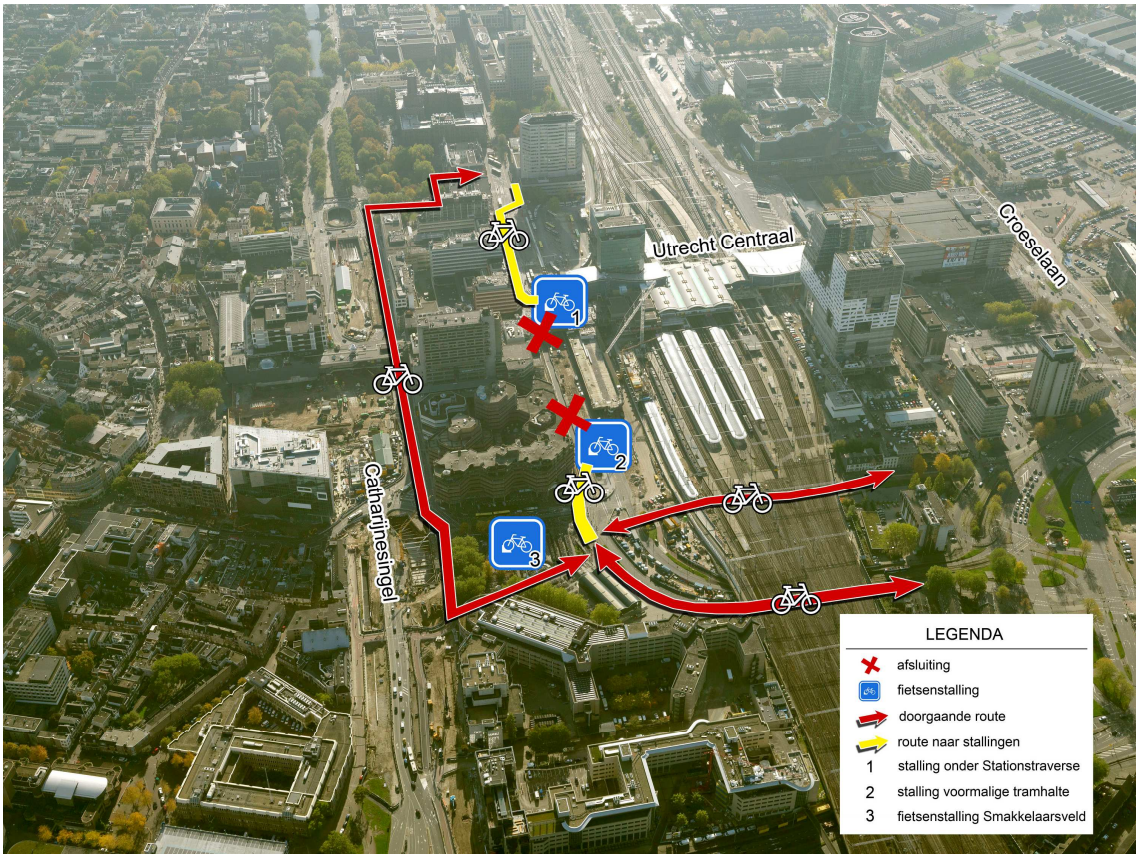

- Bouwdeel 1a: HOV baan + bouwkuip 1b
- Bouwdeel 1b: casco en afwerking fase 1 Stationsplein oost: noordelijke deel
- Bouwdeel 1c: expeditietunnel OVT
- Bouwdeel 2: casco en afwerking fase 2 Stationsplein oost: zuidelijke deel

In het komende kwartaal worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Verbeteren looproutes busstation centrumzijde
- Sloop kademuren Leidse Rijn
- Realisatie blusriool tijdelijk riool
- Opruimen civiele werken, onderzoek niet gesprongen explosieven

Daarnaast wordt per 2 juni 2014 het doorgaand fietspad over het Stationsplein afgesloten. De fietsers worden omgeleid via de Catharijnesingel; de kwaliteit van deze route wordt geoptimaliseerd.

Tijdelijke fietsroute Stationsplein Oost/ Catharijnesingel vanaf 1 juni 2014.

De komende 2 – 3 jaar zijn er in het gebied veel verschillende bouwers tegelijkertijd actief. Veiligheid, bereikbaarheid & ruimte zijn daarbij zeer belangrijke aandachtspunten.
Een aantal zaken vragen de komende periode de aandacht en dat zijn:

- Treinvrije periodes; zie 2.5 ;
- Relatie met planning Paviljoen en HOV-viaduct.
- De nog in beweging zijnde planning van Corio.
- De omklap van de bussen van oost naar west per december 2015.

2.6.6 Openbare ruimte Smakkelaarsveld

Als gevolg van het raadsbesluit over een alternatieve locatie voor de bieb++ (zie hoofdstuk 1) zijn studies in uitvoering naar:

- Bepaling afsluiting Leidseveertunnel in kader van werkzaamheden aan zowel oost als westzijde
- Realisatie HOV baan: planning en contractstrategie.
- Mogelijkheden voor vastgoed ontwikkeling op Smakkelaarsveld: planning en aanpak (in combinatie met HOV banen).
- Fasering bouwrijp maken voor HOV banen en eventueel toekomstige ontwikkelingen.

De inpassingsstudie voor de inpassing van de bestaande kunstwerken (David van den Kop) wordt herijkt als het toekomstbeeld van Smakkelaarsveld bekend is.

2.7 Openbare ruimte & Infrastructuur Westzijde

2.7.1 Stationsplein west

Op 13 maart 2014 zijn de trappen opgeleverd. De ingebruikname van de fietsenstalling vindt plaats op 19 mei. Als de stalling open is, start de handhaving op geparkeerde fietsen op maaiveld .
Het plein wordt aangestraat voor de komst van de Tour de France in juli 2015. Daarna gaat het plein op de schop voor de bouw van het Jaarbeurspleingebouw en eventueel de ondergrondse parkeergarage (zie ook 2.8.1). Het gebouw waar het restaurant Diner was gevestigd is gesloopt.

2.7.2 Jaarbeursplein en WTC

De inzet is om het ontwerp bestemmingsplan voor de parkeergarage, Jaarbeursplein, Jaarbeursplein gebouw en WTC (Leeuwensteyn) nog vóór de zomer ter inzage te leggen. Kritische stappen voor de uitvoering zijn de contractvorming met marktpartijen voor Jaarbeursplein gebouw en de consequenties (kansen en bedreigingen) van start Tour de France op Jaarbeursplein.

2.7.3 Openbare ruimte zuidzijde Leidsche Rijn inclusief HOV-Viaduct

De aanbesteding van het HOV viaduct is medio november 2013 op de markt gegaan. Daarna is het teruggetrokken omdat i.o.m. NS een aanpassing is gedaan aan de constructie van het viaduct. Om planningsredenen is de aanbesteding nu in 2 delen geknipt:
1. de aanbesteding van de conditionering en
2. de aanbesteding van het HOV viaduct.
Hierdoor is de oplevering eind 2015 nog te halen en loopt de omklap van de bussen geen gevaar. Dit onder voorbehoud van de uitspraak van de Raad van State over het ontwerp-bestemmingsplan. Wij informeerden u hierover bij brief van 25 maart 2014.
In verband met de ontsluiting voor nood- en hulpdiensten, de fietsontsluiting voor het Stadskantoor en de aanleg van het HOV-viaduct, zijn er vier panden gesloopt.
De zinker onder de Leidsche Rijn wordt momenteel aangelegd en vanaf 24 februari zijn de nutsbedrijven daar aan de slag. Het protocol Social return van toepassing.
Tijdens de werkzaamheden is de doorstroming van voetgangers en fietsers in dit gebied cruciaal. De nieuwe looproutes voldoen aan de eisen van Agenda 22. Er is veel aandacht voor omgevingsmanagement en de communicatie naar de bewoners van de Van Sijpesteijnkade en de omliggende bedrijven. Zie ook 2.8.5.

2.7.4 Knoopkazerne/Kruisvaart

In dit gebied komt een aantal projecten samen. De aanlanding van de Rabobrug, de fietsenstalling onder het Forum, het Forum zelf, de definitieve inrichting van het busstation, de vastgoedontwikkelingen van NS en de Rijksgebouwendienst en de demping van de Kruisvaart.
Momenteel worden de projecten& werkzaamheden van alle partijen + de raakvlakken en knelpunten in beeld gebracht.
Dit jaar wordt begonnen met de demping van de Kruisvaart. Aansluitend start de bouw van de openbare fietsenstalling (voorlopig ontwerp in voorbereiding) en de aanlanding van de Rabobrug. Zie ook 2.8.3.

2.7.5 Mineurslaan/ Forum

De Mineurslaan wordt heringericht tot HOV-baan en expeditiestraat. De uitvoering start in juni 2014. Het ontwerp van het bovengelegen Forum wordt nu getoetst en besproken met diverse stakeholders en belangenorganisaties (Agenda 22), waarna besluitvorming plaatsvindt.

2.8. Vastgoed

2.8.1 Jaarbeurspleingebouw

Begin maart 2014 is overeenstemming bereikt met OVG en een gebruiker over de grondprijs voor fase 1 van het Jaarbeurspleingebouw. In beginsel is afgesproken om voor gebruik te maken van canonbetalingen. De ontwikkeling betreft in totaal ca. 18.800 m2 b.v.o. In de komende periode maanden wordt
- de bilaterale ontwikkelovereenkomst opgesteld (bestuurlijke besluitvorming naar verwachting in derde kwartaal 2014),
- het plan voor fase 1 uitgewerkt (DO gereed voor het einde van het jaar),
- het ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd.

Jaarbeurspleinparkeergarage
Er heeft begin maart een beknopte marktconsultatie plaatsgevonden. Ook vindt herijking van de financiële uitgangspunten plaats.
Gelijktijdig is door Jaarbeurs de haalbaarheid verkend om een deel van het Beatrixgebouw te transformeren tot parkeervoorziening (variant 300 plaatsen, conform het Afsprakenkader met de Jaarbeurs). Daarbij wordt ook een variant onderzocht waarbij de capaciteit van de beoogde Jaarbeursplein parkeergarage in het Beatrixgebouw komt als alternatief voor de ondergrondse Jaarbeursplein garage. Hierover is de gemeente momenteel in gesprek met de Jaarbeurs.
Mede in relatie tot de ontwikkeling van de eerste fase van het Jaarbeurspleingebouw wordt een contracteringsstrategie uitgewerkt, die na de zomer 2014 naar u toekomt met een afweging tussen een ondergrondse Jaarbeursplein garage en het Beatrixgebouw.

2.8.2 Leeuwensteijn

De eigenaar van Leeuwensteijn, CBRE werkt aan een eigen businesscase voor een WTC kantoor. In afwachting van de ontwikkelingen, is het pand onverhuurd.

2.8.3 Knoopkazerne

De aanbesteding voor de Knoopkazerne loopt (zie ook 2.7.4). Planning is er op gericht in de loop van 2015 te starten met de bouw; de oplevering en in gebruik name is gepland in 2017.
Het bestemmingsplan Westflank zuid, waarvan de Knoopkazerne onderdeel uitmaakt, is in procedure gebracht. Er zijn enkele zienswijzen ingediend, onder meer door de Rabobank inzake windhinder.
Het raadsvoorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Westflank zuid is gepland voor de tweede helft van 2014.

2.8.4 Bioscoop kop Jaarbeurs

Na jaren van uitstel, maakt de Jaarbeurs nu vaart met de realisering van de bioscoop met 14 zalen en 3.300 stoelen.
Het bestemmingsplan ligt tot half mei 2014 ter inzage. Afhankelijk van eventuele bezwaren

en beroepen, is het in de meest gunstige planning mogelijk om met de bouw te starten in het derde kwartaal van 2014 en een jaar later in gebruik te nemen.

2.8.5 Westflank-Noord

NS streeft er naar om de bouwontwikkelingen aansluitend op het Stadskantoor te continueren.
Op basis van het stedenbouwkundig- en beeldkwaliteitsplan en het door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplan voor Westflank noord, is de NS bezig huurders te vinden voor haar toekomstige ontwikkelingen.
De NS heeft een schetsplan laten maken voor de kantoorlocatie direct naast het Stadskantoor. Zie hiervoor de website www.dehogedame.nl.
Conform afspraak houdt NS de te slopen panden aan de Van Sijpesteijnkade in stand en gebruik tot de plannen zijn uitgekristalliseerd. Het beschermde monument Van Sijpesteijnkade 25 maakt onderdeel uit van de plannen.

2.8.6 Noordgebouw

Kortheidshalve verwijzen wij u naar onze brief aan de raadscommissie Stad en Ruimte van 14 maart 2014 met bijbehorende notitie.

2.8.7 Zuidgebouw

NS heeft inmiddels per brief laten weten af te zien van ontwikkeling van het Zuidgebouw.
Er vindt nu een marktconsultatie plaats om de interesse voor deze locatie te peilen. Deze interesse zullen wij toetsen aan de planningstechnische[13], programmatische en financiële uitgangspunten.
Daarna wordt een contracteringsstrategie opgesteld. Wij zullen u van de ontwikkelingen op de hoogte houden. In het proces van planontwikkeling zullen wij de bewoners van HC betrekken.

2.8.8 Oude Daalstraat/Paardenveld (zie ook hoofdstuk 2.6.4).

Wij nemen in het derde kwartaal een besluit over het stedenbouwkundig programma van eisen (SPvE) en zullen u daarover informeren.
Zoals bekend heeft zich een consortium gemeld voor de ontwikkeling van een bioscoop op de locatie Paardenveld. Wij laten dit voorstel verkennen en meenemen in de uitwerking van het SPvE.
Daarnaast zullen wij de deellocatie Oude Daalstraat nauw afstemmen op de ontwikkelingen die spelen rond de Amsterdamse Straatweg. Hierover vindt overleg plaats met de wijk Noordwest.

[13] dat heeft te maken met het meenemen van de constructieve plaat voor de vastgoedontwikkeling in de aanbesteding voor het bus-/tramstation

Het Utrechtse Vastgoed Bedrijf heeft onlangs Oude Daalstraat nr. 6 bis aangekocht.
De panden 6 t/m 10 verdwijnen als gevolg van de herontwikkeling.
Nr. 6 is zo slecht dat dit pand op korte termijn wordt gesloopt. De technische staat van de nrs. 8 en 10 laat het toe om deze in afwachting van de plannen voorlopig nog te handhaven en te gebruiken.

2.8.9 Voorzetgebouw V&D/Rijnkade

Voor wat betreft de herontwikkeling van de V&D lopen op dit moment geen concrete gesprekken met de eigenaar.
Wel hebben zich twee partijen concreet gemeld voor de ontwikkeling van een woongebouw (50 tot 75 woningen) voor de Rijnkade parkeergarage.

2.9 Planning

2.9.1 Algemeen

Om in een zeer intensief gebruikte omgeving als het Stationsgebied de bouwprojecten te kunnen realiseren is het van vitaal belang om de planning van de werkzaamheden op elkaar af te stemmen. Het belang van afstemmen en monitoren van de planning wordt groter naarmate de bouwintensiteit in het gebied toeneemt. Immers, veranderingen in de planning van één onderdeel kunnen grote gevolgen hebben voor andere projecten met alle gevolgen van dien.

De planningen van alle projecten komen bijeen in de integrale Uitvoeringsplanning. Deze wordt 2 x per jaar geactualiseerd door de Projectorganisatie Stationsgebied en in het periodieke overleg tussen de directeuren van de ontwikkelende partners (APS) behandeld.

2.9.2 Planning op hoofdlijnen

De planning op hoofdlijnen geeft een overzicht van de uitvoering van de belangrijkste projecten in het Stationsgebied.
In 2014 zijn de oplevering (mei) en de ingebruikname (oktober) van het Stadskantoor belangrijke mijlpalen aan de westkant van het Stationsgebied. Niet alleen omdat het een van de grootste bouwprojecten is, maar ook vanwege de impact op de omgeving: de publieksentree via het Stationsplein West moet gereed zijn, evenals de expeditieroute via de Mineurslaan én de route naar de personeelsentrees voor auto's en fietsers aan de spoorse zijde. Deze ontsluitingsroutes worden in de zomermaanden uitgevoerd en zijn gereed voor de ingebruikname in oktober.

De actuele planning is afgezet tegen de planning van maart 2013.
De planning voor de komende jaren is over het algemeen grotendeels in tact gebleven, al levert het wegvallen van de Bibliotheek++ nieuwe planningsvraagstukken op. De voornaamste aandachtsgebieden voor de komende jaren zijn de Catharijnesingel midden, het Stationsplein Oost en het Jaarbeursplein.

De grootste wijzigingen ten opzichte van de vorige planning (BERAP 2013) zijn de volgende:

- De herinrichting van het Vredenburgplein is gekoppeld aan de oplevering van het Entree-/Poortgebouw van Corio. Begin 2017 wordt de 1e fase van het Entreegebouw opgeleverd waarna de openbare ruimte tijdelijk wordt ingericht. Het Vredenburgplein zal na oplevering gehele Entree-/Poortgebouw definitief worden ingericht.

- De onderlinge afhankelijkheden en complexiteit van de realisatie van de Vredenburgknoop en aangrenzende projecten (inrit, parkeergarage, bruggen en noordplint Hoog Catharijne) leiden ertoe dat de oplevering van de Vredenburgknoop vertraagt tot medio 2015.

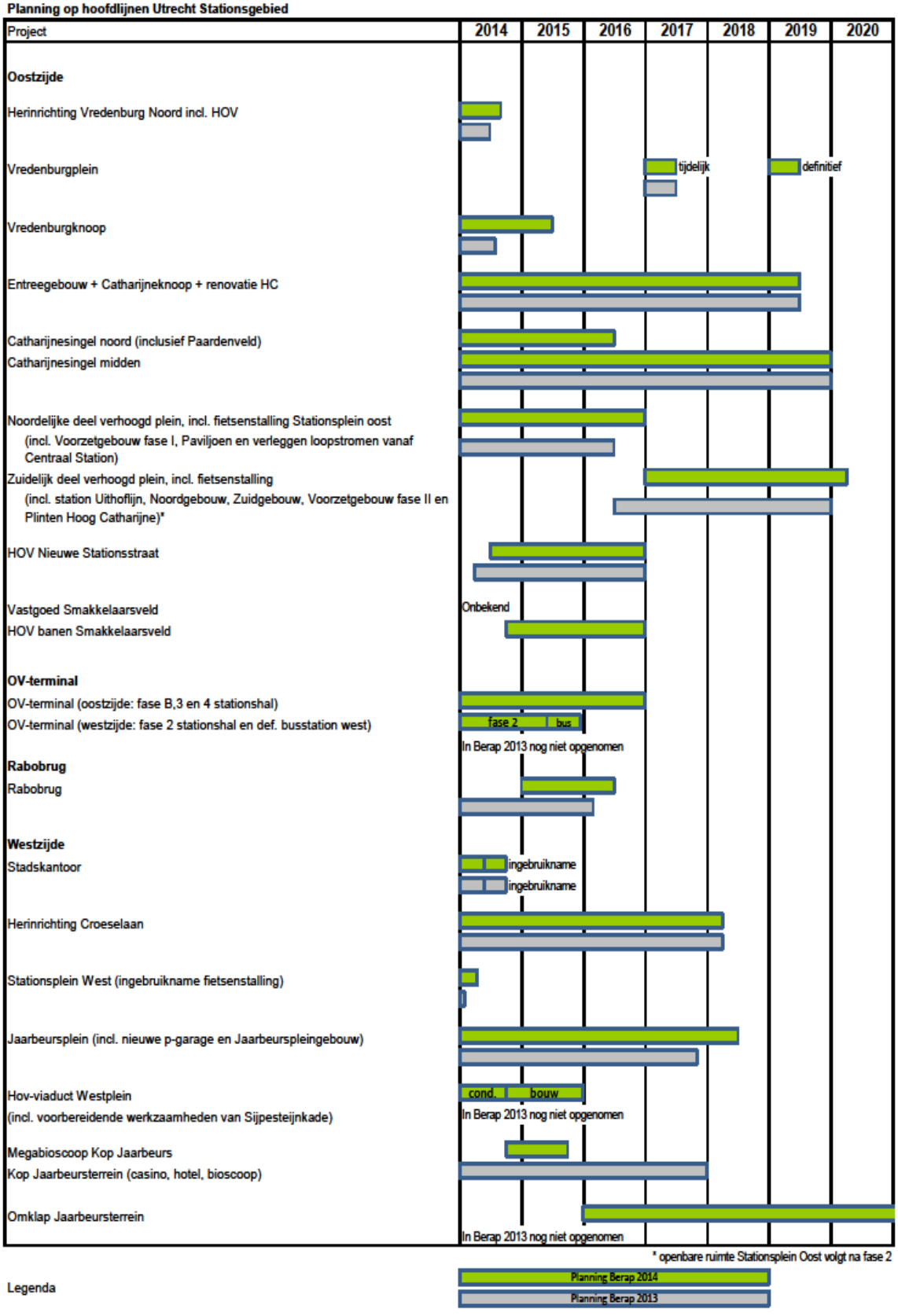
- De ingebruikname van het eerste gedeelte van de fietsenstalling onder het Stationsplein oost vindt begin 2016 plaats. De loopstromen vanaf het Centraal Station worden eind 2016 over het nieuwe Stationsplein verlegd als het vastgoed op het plein gereed is. Vervolgens wordt de huidige traverse gesloopt en vindt vanaf 2017 de realisatie plaats van het zuidelijke deel van Stationsplein oost (inclusief fietsenstalling).

- Als gevolg van het raadsbesluit over de Bieb++, is het op dit moment onduidelijk of en wanneer er vastgoed wordt gerealiseerd op het Smakkelaarsveld. In ieder geval is duidelijk dat de vastgoedontwikkeling zich moet voegen naar de volgende keten.
  - aanleg van de HOV-baan vanuit de Leidseveertunnel richting Stationsplein oost vóór januari 2017
  - aanleg van de HOV-baan richting de Vredenburgknoop na verwijdering van de fietsenloods op Smakkelaarsveld; dat gebeurt na in gebruik name van de fietsenstalling op Stationsplein oost begin 2016.

- De planning van de Rabobrug is uitgehard (onder meer de benodigde trein vrije periodes zijn bekend) en start de uitvoering van de Rabobrug begin 2015. De Oplevering blijft gepland in 2016.

- De planning van de OV-terminal is in de tabel gesplitst naar een oostelijk en westelijk deel. De planning voor het westelijk deel van de hal én de planning van het definitief busstation west zijn van cruciaal belang in de totale planning in het Stationsgebied en worden derhalve apart benoemd. Ingebruikname van het definitieve busstation west, deels onder de hal, is namelijk nodig voor het kunnen huisvesten van de (o.a. dubbelgelede) bussen die in december 2015 van de oostzijde naar de westzijde verhuisd moeten worden om aan de oostzijde ruimte te bieden aan diverse ontwikkelingen.

Planning op hoofdlijnen Utrecht Stationsgebied

3. Grondexploitatie

3.1 Actualisatie

In dit hoofdstuk geven wij een toelichting op de financiële actualisatie van de grondexploitatie Stationsgebied. Er wordt ingegaan op de gehanteerde rekenparameters, de belangrijkste financiële bijstellingen, het cashflow overzicht en de risicoanalyse inclusief beheersmaatregelen.
In de bestuursrapportage 2013 hebben wij een verwacht tekort gepresenteerd van 9,31 miljoen euro (netto contante waarde 01-01-2013). Om vast te houden aan het uitgangspunt van een sluitende grondexploitatie Stationsgebied heeft de Raad bij de Voorjaarsnota 2013 besloten om een deel van het positieve gemeentebrede rekeningresultaat 2012 in te zetten om het tekort af te dekken. De 9,31 miljoen euro is toegevoegd aan de voorziening grondexploitatie Stationsgebied.

Bij de Voorjaarsnota 2013 zijn nog drie besluiten genomen met financiële consequenties voor de grondexploitatie Stationsgebied:
3,0 miljoen euro bestemmen voor het oplossen van de knelpunten verkeersinfrastructuur aan de westzijde
1,6 miljoen euro te bestemmen voor de aanleg van de Catharijnesingel zuid (= fase 2 Stationsgebied)
4,075 miljoen euro bestemmen in verband met de storting van dit bedrag bij de Resultaatsbestemming 2013 in de reserve taakstelling inkoop Stationsgebied,

Bovenstaande besluiten zijn verwerkt bij de huidige actualisatie van de grondexploitatie.

Actueel financieel beeld grondexploitatie Stationsgebied

Na de actualisatie van de grondexploitatie ontstaat er een geprognosticeerd negatief saldo van 9,71 miljoen euro (netto contante waarde 01-01-2014) bij afronding van het project in 2022.

	Berap 2013	Besluit Voorjaarsnota 2013	Berap 2014
Kosten	506,33	511,43	578,89
Opbrengsten	396,42	396,42	457,22
Gemeentelijke bijdrage	107,74	107,74	121,10
Saldo	-/- 2,17	-/- 7,27	-0,57
Aanvullende gemeentelijke bijdrage	nvt	17,99	nvt
Saldo nominaal	-/- 2,17	10,72	-0,57
Rente en inflatie-invloeden	-/- 7,14		-/- 9,14
Saldo Netto Contante Waarde	-/- 9,31		-/- 9,71

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de totale kosten en opbrengsten van de grondexploitatie zijn toegenomen. Dit is vooral ontstaan door wijzigingen in de projectontwerpen en de financiële doorrekening daarvan. Dit wordt toegelicht in 3.3.

- Het negatief saldo wordt met name veroorzaakt door bijgestelde prognoses rondom de Catharijnesingel en de complexiteit van het project Stationsgebied. Zie voor deze verschillenanalyse de toelichting in 3.4.

3.2 Rekenparameters actualisatie grondexploitatie

Bij de actualisatie van de grondexploitatie is rekening gehouden met de volgende uitgangspunten en rekenparameters:

Rekenparameters Grondexploitatie Stationsgebied	
Eindwaarde	1-1-2024
Contante waarde	1-1-2014
Rente	4%
Indexering kosten 2013 naar 2014	2%
Indexering kosten 2014 en verder	2%
Indexering opbrengsten 2013-2014	0%
Indexering opbrengsten 2014 en verder	1%

De rekenparameters zijn in vergelijking met de actualisatie 2013 niet gewijzigd. Uit behoedzaamheid en gelet op de situatie van de vastgoedmarkt zijn de vastgoedopbrengsten bij de actualisatie van de grondprijzen naar 2014 niet geïndexeerd. Indien er contractuele afspraken zijn gemaakt over een jaarlijkse index dan geldt deze nullijn niet. Voor 2014 en verder gaan we uit van een gematigde indexering van 1% van de grondprijzen.

3.3 Bijgestelde business cases

Het afgelopen jaar is er een aantal business cases in de grondexploitatie Stationsgebied gewijzigd, afgesloten of toegevoegd. Dit heeft effect op het totale kosten- en opbrengstenniveau van de grondexploitatie en in enkele gevallen op het eindsaldo.

Business case	Grex
Stationsplein oost (Definitief ontwerp)	gewijzigd
HOV viaduct Sijpesteijnkade (Definitief ontwerp)	gewijzigd
Rabobrug (Definitief ontwerp)	gewijzigd
Valeriusbaan	gewijzigd
Zuidgebouw	gewijzigd
Kop Jaarbeurs	gewijzigd
Vastgoed Oude Daalstraat	gewijzigd
Smakkelaarsveld (besluit geen bieb ++)	afgesloten
Tijdelijke fietsenstalling Smakkelaarsveld	toegevoegd
Knoopkazerne (TPO herontwikkeling)	toegevoegd

Stationsplein oost
Bij de actualisatie van de grondexploitatie zijn financiële gegevens behorende bij het vastgestelde definitief ontwerp (collegebesluit 18 juni 2013) verwerkt. Deze actualisatie heeft geen effect gehad op het eindsaldo van de grondexploitatie. Zowel de kosten als opbrengsten zijn met een gelijk bedrag bijgesteld.

HOV viaduct Sijpesteijnkade
Over de Leidsche Rijn moet een tweetal HOV-bruggen worden gerealiseerd (ter hoogte van het Smakkelaarsveld en de Van Sijpesteijnkade). Van de HOV-brug ter hoogte van de Van Sijpesteijnkade is het definitief ontwerp het afgelopen jaar afgerond. De raming inclusief dekking is verwerkt bij de actualisatie van de grondexploitatie (budgettair neutraal).

Rabobrug
Voor het project Rabobrug is een definitief ontwerp gemaakt inclusief bijbehorende business case (collegebesluit 2 juli 2013). Het definitief ontwerp heeft geleid tot een toename van de kosten, maar door aanvullende bijdragen is er net als vorig jaar sprake van een sluitende business case.

Valeriusbaan
Voor de realisatie van de busbaan over de Valeriusbaan (=Verlengde Van Zijstweg) is met de Rabobank overeengekomen dat de gemeente een vergoeding voor het opstalrecht betaalt van 3,5 miljoen euro. Met de vaststelling van de Voorjaarsnota 2013 heeft de gemeenteraad hiervoor 3 miljoen euro beschikbaar gesteld.
De resterende 500.000 euro wordt voor de helft gedekt ten laste van de grondexploitatie Stationsgebied en voor de helft binnen het meerjarenprogramma Bereikbaarheid.

Zuidgebouw
In de grondexploitatie was tot op heden voor dit project alleen het positieve saldo van de ontwikkeling verwerkt. Nu meer details helder zijn is er bij de actualisatie van de grondexploitatie voor gekozen om zowel de kosten als de opbrengsten op te nemen.

Kop Jaarbeurs
In het Afsprakenkader (zie commissiebrief Afsprakenkader Jaarbeurs 8 april 2014) tussen de gemeente en de Jaarbeurs zijn partijen overeengekomen dat de Kop Jaarbeurs met uitzondering van de megabioscoop actief door de gemeente wordt ontwikkeld. De kosten en opbrengsten van de ontwikkeling van de plots casino en hotel zijn in de grondexploitatie verwerkt. Dit heeft een licht positief effect op het geprognosticeerd eindsaldo van de grondexploitatie.
Voorheen werd uitgegaan van een passieve rol van de gemeente waarbij de Jaarbeurs per vastgoedontwikkeling een bijdrage aan de gemeentelijke grondexploitatie zou afdragen.

Vastgoed Oude Daalstraat
Dit project is afgelopen jaar financieel nader onderbouwd. Zowel de kosten als de opbrengsten zijn verwerkt in de grondexploitatie. Voorheen was alleen het positieve saldo opgenomen.

Smakkelaarsveld
Met het besluit (13-01-2014) de Bieb ++ niet te bouwen is de grondexploitatie Smakkelaarsveld met uitzondering van de HOV-baan Smakkelaarsveld afgesloten. Zie verder Voorjaarsnota 2014.

Tijdelijke fietsenstalling Smakkelaarsveld
Om te voorkomen dat er aan de oostzijde van het station tijdelijk een groot tekort ontstaat aan fietsparkeerplekken wordt er een tijdelijke fietsenstalling op het Smakkelaarsveld gerealiseerd. De investeringskosten zijn opgenomen in de grondexploitatie en worden gedekt door bijdragen vanuit het meerjarenprogramma Bereikbaarheid en een subsidie Beter Benutten.

Knoopkazerne
In 2013 is er een samenwerkingsovereenkomst getekend (collegebesluit 24 september 2013) met de RGD voor de herontwikkeling van de Knoopkazerne. De financiële verplichtingen en opbrengsten die uit de overeenkomst voortvloeien zijn verwerkt in de geactualiseerde grondexploitatie. Er is sprake van een sluitende business case.

3.4 Verschillenanalyse op hoofdlijnen

Naast de wijzigingen in de business cases als gevolg van planontwikkeling, lichten wij hieronder de belangrijkste financiële wijzigingen die het geprognosticeerd eindsaldo verklaren.

Minnen:	€ (x mio)
Uitvoering Catharijnesingel en omgeving	8,5
Regie uitvoering / tijdelijke maatregelen / faseringen	6,5
Extra kosten aanleg diepriolen (Catharijnesingel noord en midden)	2,0
Organisatiekosten / onderhandelingen	5,0
Inzetten onvoorzien grondexploitatie POS	-4,9
Totaal minnen:	17,1

Plussen:	
Hogere opbrengsten Vastgoed	5,0
Overige bijstellingen / rente- en inflatieinvloeden	2,4
Totaal plussen:	7,4

Effect saldo grondexploitatie	**-9,7**

Catharijnesingel midden en omgeving
Het totale budget voor de Catharijnesingel is verhoogd op basis van geactualiseerde ramingen. Het betreft onder andere het aanbrengen van een extra kleilaag bij de aanleg

van het noordelijk deel van de Catharijnesingel ter voorkoming van lekkages zoals bij de Weerdsingel, hogere funderingskosten plaatbruggen Poortgebouw gebaseerd op actuele gegevens van de parkeergarage onder de singel en extra engineeringkosten.

Regie uitvoering / tijdelijke maatregelen / faseringen
De ervaringen in het afgelopen jaar met de uitvoering van de conditionering en de aanleg van de Catharijnesingel tonen aan dat in dit complexe gebied veel meer inspanningen moeten worden verricht dan aanvankelijk is aangenomen en gecalculeerd. De bereikbaarheid van bedrijven, bezoekers en bewoners moet worden gegarandeerd. De omvangrijke vervoerstromen (bussen, voetgangers en fietsers) moet nagenoeg ongestoord en veilig doorgang vinden. Dit betekent veel omleidingen en veel meer toezicht dan aanvankelijk werd aangenomen.

Extra kosten aanleg diepriolen
Zorgvuldige en daardoor dure en duurzaam verantwoorde bouwmethodes bij de aanleg van diepriolen langs de gehele nieuwe singel (diepwanden en waterglas) werkt sterk kosten verhogend.

Organisatie en onderhandelingen
Mede als gevolg van de intensiever en langer durende onderhandelingen verloopt de afbouw van de organisatie minder snel. Het uitonderhandelen met een goede prijsstelling en het verder uitwerken in een voor beide partijen gedragen contract vergt aanzienlijk meer tijd dan tot nu werd aangenomen. Voor bijvoorbeeld de vastgoedlocatie Jaarbeursplein geldt dat de plot in twee fasen is geknipt om te kunnen voldoen aan de vraag van de markt. Dit betekent dat er twee keer een onderhandelingstraject moet worden doorlopen.
In het kader van de integratie ruimtelijke keten zal de projectorganisatie Stationsgebied op termijn (vanaf 2017) ophouden te bestaan en opgaan in een groter geheel.

Inzetten onvoorzien grondexploitatie
De financiële sturing blijft gericht op een op nul sluitende grex aan het einde van het project met inbegrip van de gemeentelijke bijdrage. Door het inzetten van een deel van de in de grondexploitatie aanwezige buffers voor tegenvallers in de uitvoering kan het geprognosticeerd tekort einde project beperkt blijven tot het boven vermeld bedrag.

Hogere opbrengsten vastgoed
De intensievere trajecten die doorlopen worden voor de vastgoedprojecten resulteren in hogere grondwaarden waarmee in de grondexploitatie rekening werd gehouden.

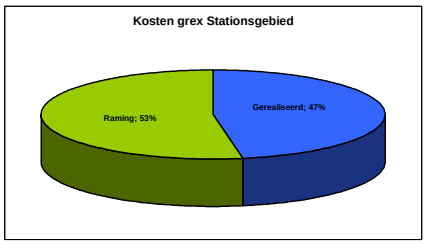
Overige bijstellingen / rente- en inflatie-invloeden
Er zijn diverse kleine bijstellingen verwerkt in de grondexploitatie die per saldo tot een positief resultaat leiden. Onder andere wordt dit veroorzaakt door het rente-effect van de positieve boekwaarde.

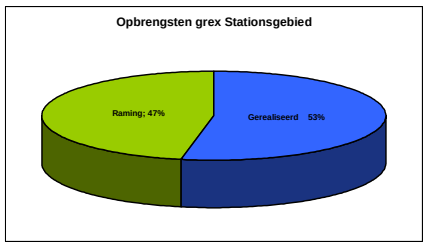
3.5 Grondexploitatie op hoofdlijnen en cashflow

In het volgende overzicht wordt de grondexploitatie op hoofdlijnen weergegeven. Er wordt inzicht gegeven in de gerealiseerde kosten en opbrengsten (=boekwaarde) en de geraamde kosten en opbrengsten. Voor zowel de uitgaven als de opbrengsten geldt dat circa 50% is gerealiseerd. Inclusief de gemeentelijke bijdrage bedraagt per 1-1-2014 de boekwaarde 34 miljoen euro positief.

Grondexploitatie op hoofdlijnen
(nominale bedragen in € mio, prijspeil 01-01-2014)

Kosten	**Gerealiseerd**	**Raming**	**Totaal**
Algemeen	170,4	66,3	236,7
- plankosten			
- diverse bijdragen			
- verwerving			
- condities			
IOR Oostzijde	65,4	152,5	217,9
- Catharijnesingel			
- Smakkelaarsveld			
- Stationsplein oost			
- Nieuwe Stationsstraat			
IOR Westzijde	37,2	87,2	124,4
- Jaarbeursplein / Croeselaan			
- Stationsplein west			
- Mineurslaan en omgeving			
- Rabobrug			
- Westplein en omgeving			
Totaal kosten	273	306	579
	47%	53%	100%
Opbrengsten	**Gerealiseerd**	**Raming**	**Totaal**
Bijdragen/subsidies	134,3	101	235,3
- Bijdragen ProRail			
- Bijdragen Rabobrug			
- Bijdragen Stationsplein oost			
- Bijdragen Stationsplein west			
Vastgoed Oostzijde	34	74,5	108,5
- Corio			
- Noordgebouw			
- Zuidgebouw			
- Smakkelaarsveld			
Vastgoed Westzijde	17,7	95,5	113,2
- Jaarbeurspleingebouw			
- Kop Jaarbeurs			
- Leeuwensteijn			
- Westflank noord en zuid			
Gemeentelijke bijdrage	121	0	121
Totaal opbrengsten	307	271	578
	53%	47%	100%
	saldo boekwaarde	saldo raming	saldo grex
Resultaat nominaal (afgerond)	**34**	**-35**	**-1**
Rente en inflatie-invloeden			-8,7
Resultaat Netto Contante Waarde 01-01-2014			**-9,7**

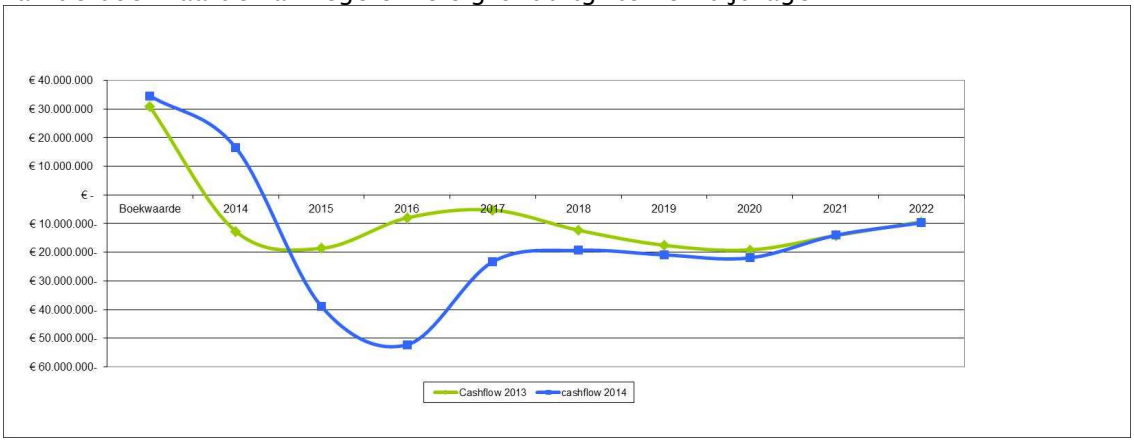

Cashflow

In de volgende grafiek is de cashflow van de grondexploitatie Stationsgebied weergegeven. De komende jaren zien we dat er fors geïnvesteerd gaat worden in de projecten Rabobrug, Stationsplein oost en de Catharijnesingel. Het niveau van de inkomende geldstromen ligt de komende jaren lager waardoor de boekwaarde (= saldo van gerealiseerde opbrengsten minus gemaakte kosten) van het project tot en met 2016 een dalende trend vertoond. Vanaf 2016 zien we weer een positieve ontwikkeling

van de boekwaarde vanwege enkele gronduitgiften en bijdragen.

3.6 Risicoanalyse en beheersmaatregelen

Conform de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2011-2014 hebben wij de risicoanalyse Stationsgebied opgesteld. De omvang van het benodigde weerstandsvermogen voor het project Stationsgebied blijft uit behoedzaamheid ongewijzigd en bedraagt evenals vorig jaar 31,8 miljoen euro.
Het Stationsgebied blijft een complex en daardoor risicovol project. Het project zit nog volop in de uitvoering. In de komende jaren wordt nog circa 300 miljoen euro in het gebied geïnvesteerd en moet nog circa 270 miljoen euro aan opbrengsten gerealiseerd worden. Daarnaast is bij de actualisatie van de grondexploitatie 4,9 miljoen euro uit de gereserveerde budgetten voor onvoorzien onttrokken als dekking voor de hogere kosten. Dit betekent dat er binnen de grondexploitatie minder buffer aanwezig is om tegenvallers op te vangen.

Uit de risicoanalyse komen de volgende belangrijkste risico's naar voren:

→ Door de huidige situatie op de vastgoedmarkt worden de geraamde opbrengsten in de grondexploitatie mogelijk later, niet of tegen een lagere waarde gerealiseerd. De impact van dit risico is vanwege de voortdurende vastgoedcrisis en de hoogte van het bedrag dat nog binnen moet komen gehandhaafd.
Beheersmaatregel: Toepassen van slimme ontwikkelstrategieën, actieve marketing vastgoedprojecten, projecten opknippen in meerdere fasen.

→ Ondanks diverse vooronderzoeken wordt op het moment dat de uitvoering start echt duidelijk welke zaken zich in de ondergrond bevinden (bodemvervuiling, archeologie en kabels en leidingen). Dit kan leiden tot extra kosten die onvoldoende voorzien zijn in de grondexploitatie.
Beheersmaatregel: Voor het starten van de uitvoering van projecten wordt de bodem uitgebreider onderzocht.

→ De budgetten voor de realisatie van de toeleidende routes naar de OV-terminal (HOV-banen) zijn gebaseerd op uitgangspunten uit 2006. Door gewijzigde wensen en

eisen (onder andere Uithoflijn) is de kans groot dat deze budgetten niet toereikend zijn. Dit geldt onder andere voor de HOV-viaducten over de Leidsche Rijn.
Beheersmaatregel: Met POUHL wordt momenteel gesproken over de financiële dekking van de inpassingskosten van de Uithoflijn in het Stationsgebied. Voor het HOV-viaduct Smakkelaarsveld is inmiddels met POUHL overeenstemming over een extra bijdrage uit het inpassingsbudget Uithoflijn Stationsgebied.

→ Door de complexiteit van het project (langere doorlooptijden, meer toezicht, inefficiënt ontwerpproces) is er een risico dat de budgetten voor de VAT-kosten ontoereikend zijn.
Beheersmaatregel: Sturing op beschikbare budgetten VAT en organiseren van externe concurrentie voor VAT werkzaamheden.

→ Om het gebied bereikbaar en veilig te houden tijdens de uitvoering zijn veel tijdelijke maatregelen noodzakelijk. De kosten hiervan zijn aan de voorkant lastig te ramen, omdat maatregelen in de praktijk onvoldoende werken en/of planningen uitlopen waardoor aanvullende maatregelen getroffen dienen te worden.
Beheersmaatregel: Overall aansturing van tijdelijke maatregelen door een uitvoeringsmanager, afstemming met partijen, zorgen voor voldoende toezicht en handhaving

→ In de contracten met de partners (BIO en BOO's) zijn de hoofdlijnen verwerkt. Bij de verdere uitwerking tot projectovereenkomsten of uitgiftecontracten bestaat het risico dat er kosten voor rekening komen van de gemeente die niet voorzien zijn in de grondexploitatie.
Beheersmaatregel: Inzetten van een deskundig onderhandelingsteam en gebruik maken van een juridische klankbordgroep

→ In de grondexploitatie is de Rabobrug budgettair neutraal verwerkt. Dat wil zeggen dat de kosten van de aanleg gedekt worden door de diverse bijdragen en subsidies. Aan een deel van de subsidies is als voorwaarde gesteld dat de trappen naar de perrons voor 2020 gerealiseerd moeten zijn. Het is echter nog niet zeker dat de trappen op dat moment gerealiseerd zijn.
Beheersmaatregel: Onderhandelen / lobby met subsidieverstrekkers

4. Communicatie

In dit hoofdstuk ligt de focus op de communicatieactiviteiten in 2014. Voor een terugblik op 2013, zie de Voortgangsrapportage van december 2013 en de nieuwe Stationsgebiedmonitor met de belangrijkste feiten en cijfers (bijlage 1)

Het jaar 2014 is enerzijds het jaar van de opleveringen. Dan gaat het natuurlijk om TivoliVredenburg, Stationsplein West en het Stadskantoor. Maar ook om de herinrichting van Vredenburg Noord; het eerste deel van Stationsgebied dat echt wordt teruggegeven aan de stad. Anderzijds blijft het ook in 2014 draaien om de vele werkzaamheden die nog gaande zijn. Ook 2014 staat om die reden in het teken van de uitvoeringscommunicatie; een essentieel onderdeel van de communicatie over de grootste binnenstedelijke bouwopgave van het land. Naast het feitelijk informeren over de werkzaamheden aan de verscheidenheid van doelgroepen is het tonen van de technische hoogstandjes, de complexe planningen en de voortgang van de verschillende projecten aan de orde van de dag.

De investering die partners en gemeente doen in de stad is essentieel voor Utrecht. Dit blijft belangrijk om te vertellen. Juist ook tijdens de uitvoering. We bouwen aan een hart dat klaar is voor de toekomst, een hart waar de stad trots op mag zijn. Die trots van het werken aan de ingewikkelde operatie, de trots van de unieke opgave en de trots op het steeds zichtbaar wordende eindresultaat mag meer gedeeld en gevoeld worden.

Het informeren over de uitvoering en het werken aan de trots zijn de belangrijkste doelstellingen voor 2014 van de gezamenlijke gebiedscommunicatie. Dit jaar is ook Bestuursregio Utrecht, naast de partners Corio, ProRail, NS en Jaarbeurs, officieel toegetreden als meebetalende partij in deze gezamenlijke gebiedscommunicatie. Momenteel wordt onderzocht in welke vorm deze samenwerking zichtbaar wordt.

De twee genoemde doelstellingen hebben we doorvertaald in prioriteiten op drie niveaus:

- Strategisch niveau: trots, menselijke maat, verwachtingenmanagement, het vieren en benutten van de mijlpalen in 2014
- Organisatie niveau: effectiever communiceren, een omgevingsbewuste organisatie
- Middelen niveau: persoonlijk, digitaal, beeldend, uitstraling op straat

Strategisch niveau: trots, menselijke maat en verwachtingenmanagement

Trots
Bij de afgelopen effectmeting in september gaf tweederde van de Utrechtse bezoekers van het Stationsgebied aan dat ze trots zijn op dit grote bouwproject. De uitdaging voor 2014 is om die trots nog meer te voeden. Deze trots wordt op verschillende terreinen opgepakt; de enorme ingreep op een klein oppervlak, de architectonische waarde van de gebouwen, het vakmanschap van de bouwvakkers die zorgen dat het

voor elkaar komt. Iemand die trots is, accepteert makkelijker de overlast die met de werkzaamheden gepaard gaat.

Om die trots meer te voeden gaan we o.a. aan de slag met het aantrekkelijker presenteren van bouwinformatie op en rondom de bouwplaatsen om mensen te vertellen wat we er doen en wanneer het klaar is/wat het voor hen oplevert, door successen te vieren, een pro-actievere persbenadering (internationaal, nationaal en lokaal) en een actieve samenwerking met Toerisme Utrecht, de Tour organisatie en andere Gastvrijheidpartners in de stad.

Menselijke maat
Zo'n enorm en complex project terugbrengen naar de menselijke maat, naar wat het betekent voor een individu, is een uitdaging. Maar wel erg belangrijk voor het begrip van mensen. De inzet van de filmpjes 'Achter de schutting' waarbij bouwvakkers antwoord geven op de simpele vraag 'Wat zijn jullie hier aan het doen?' wordt voortgezet. Het persoonlijk contact via de voorlichters en in kleinschalige bijeenkomsten met o.a. de bewoners van de woontorens Hoog Catharijne en ondernemers Vredenburg noord, de structurele overleggen met wijkraden, Centrummanagement en de belangengroepen blijven ook in 2014 van kracht.

Verder is eind 2013 een oproep gedaan voor 'filmpjesmakers' die wekelijks een kort filmpje van 1 minuut maken met een vraag die gebruikers van het Stationsgebied kunnen hebben over de werkzaamheden met een uitleg daarbij. De eerste filmpjes hiervan zijn online, worden veel bekeken en geretweet.

Verwachtingenmanagement
Hoe lang duurt het nog? Dat is een veel gestelde vraag. Het jaartal 2030 blijft de associatie houden met de gedachte dat het Stationsgebied tot 2030 één grote bouwput is. De tussentijdse mijlpalen (Muziekpaleis, CU2013 / Stadskantoor CU2014 etc.) die het getal 2030 in perspectief hadden moeten zetten, wordt al een aantal jaren nauwelijks gecommuniceerd vanwege de schuivende planningen. Maar: het Stationsgebied is inmiddels in een andere fase. Veel projecten zijn al zover in aanbouw dat de opleverdatum veel zekerder geworden is. Reden om de tussentijdse mijlpalen veel prominenter te communiceren.

CU 2014
'k zie je in Stationsgebied Utrecht

In 2014 zijn er een aantal belangrijke mijlpalen: de opening van Stationsplein west als nieuwe stationsentree en de opening van de eerste nieuwe fietsenstalling daaronder, de officiële opening van het Muziekpaleis (zomer), oplevering en in gebruikname van het Stadskantoor, de buurtsporen (najaar), de Moreelsebrug en de Paardenveldbrug. We kiezen ervoor om dit in 2014 nadrukkelijk te vieren onder de noemer 'CU2014' en hiermee duidelijk te maken dat er in 2014 al een aantal mijlpalen worden behaald. Daarnaast zullen we ook zoveel mogelijk tussenmijlpalen van de verschillende projecten benutten. Ook gaan we meer werken met bouwstappen zoals ook bij de OV-terminal succesvol wordt ingezet. Door de

kleine stapjes breng je de ontwikkelingen terug naar een maat die voor mensen te behappen is. En maakt het misschien wel weer makkelijker om trots te zijn op wat er al bereikt is!

Kijkend naar de komende jaren kan 2015 het jaar worden waarin het eerste deel van het water terugkomt in de singel en is 2016 het jaar van de OV- terminal.

Organisatieniveau: omgevingsbewuste organisaties
Hoe minder overlast de gebruikers van het Stationsgebied ervaren, des te hoger het draagvlak voor de uitvoering van de plannen en de reputatie van het gebied. Op organisatieniveau ligt de prioriteit op het leveren van een bijdrage aan deze omgevingsbewuste organisatie. Bijvoorbeeld door in het voortraject bij de planvorming kritisch mee te kijken, actieve inbreng en bijdrage in de uitvoeringsoverleggen, mee te kijken bij voorgestelde omleidingsroutes en bebordingen. Als één van de toetsers van de BLVC plannen. Maar zeker ook bij projecten in uitvoering zelf alert te zijn op signalen, meldingen die binnenkomen doorgeven en acties (laten) ondernemen.

In een omgevingsbewuste organisaties staat het effect van de werkzaamheden op de omgeving altijd op het netvlies. In de uitvoering wordt maximaal rekening gehouden met het beperken van bouwhinder. Om dit te bereiken wordt uiteraard nauw samengewerkt met het programma Infrastructuur en Openbare Ruimte. Zie ook hoofdstuk 2.4.4 Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid en Communicatie (BLVC)

Vanuit communicatie worden of zijn op dit vlak o.a. de volgende acties geïnitieerd:

- Regie op bewonerscommunicatie en de effectieve inzet van middelen. Voorbeeld hiervan is de in oktober gestarte gezamenlijke bewonersnieuwsbrief voor woontorens HC.
- Introductiefilmpje over het werken in het Stationsgebied voor o.a. bouwvakkers en toezichthouders en één voor verkeersregelaars
- actief meedenken en -werken aan het stadsbrede project vindbaarheid om daarmee de signing voor zowel, auto, fiets als voetgangers te verbeteren en daar waar mogelijk in het Stationsgebied direct mee te nemen. Als het aan POS ligt hoort daar ook het beleggen van beheer en onderhoud van de stadsplattegronden bij.

Middelenniveau: persoonlijk, digitaal, beeldend, uitstraling op straat

De inzet van de huidige middelenmix, mede naar aanleiding van de gehouden 6-meting, wordt gecontinueerd. Kernwoorden hierbij: persoonlijk, digitaal en beeldend. Over het persoonlijke en beeldende is in het voorgaande al veel gezegd onder de noemer 'menselijke maat'. Maar ook de uitstraling op straat is hierbij van belang. In 2014 zetten we nog sterker in op het aankleden van bouwhekken met duidelijke bewegwijzering, visuals van de toekomst en de bouwstappen. Waar mogelijk bekijken we of we samenwerking in de aankleding kunnen vinden zoals bijvoorbeeld rondom het Jaarbeursplein als opmaat naar de Tour de France en onderzoeken we mogelijkheden met Toerisme Utrecht.

Persoonlijke communicatie

Het infocentrum is een centrale ontmoetingsplek in het Stationsgebied waar alle informatie te vinden is over de uitvoering en de plannen van het Stationsgebied en mensen persoonlijk te woord worden gestaan m.b.t. alle soorten vragen en meldingen. Dit blijft van groot belang, ook in 2014. Alleen de locatie waar dit allemaal plaatsvindt, verandert in het najaar van 2014. Dan opent het Stadskantoor en verhuist zowel de back- als frontoffice van de POS. Zodra de plannen voor de publieksfunctie in het Stadskantoor helder zijn, maakt POS communicatie een plan voor de inrichting van het gedeelte voor de informatie over het Stationsgebied.

Digitaal: social media en website
Er wordt gewerkt aan een verbetering van het kaartmateriaal en de zichtbaarheid van de werkzaamheden op de website.

Op social mediavlak blijven we actief. Het twitteraccount @cu2030 heeft het grootste aantal volgers van alle grote bouwprojecten in Nederland. De online fora worden actiever in de gaten gehouden en indien noodzakelijk wordt hier tijdig op ingespeeld. Daarnaast is een eigen Facebookpagina geopend om op deze manier een extra doelgroep aan te boren. Hierbij wordt aangesloten bij de Facebookaccounts van de gemeente Utrecht, Hoog Catharijne etc. Alle gepubliceerde filmpjes zijn ook terug te vinden op ons Youtubekanaal.

Dit twitterbericht vonden 39 mensen de moeite waard om aan al hun contacten te tweeten. Hiermee is een enorm aantal mensen bereikt.

Aantal volgers twitter (1 maart 2014)

CU2030	**5096**
Rotterdam Centraal	4940
Noordzuidlijn	3321
Den Haag Nieuw Centraal	2403
Arnhem Centraal	1477
Breda Centraal	1427

Bijlage 1 : Stationsgebiedmonitor – tot 1 maart 2014

Feiten & cijfers van de bezoekerscijfers van de belangrijkste communicatieplatforms van CU2030

	2014 t/m 1 maart	2013	2012	2011	2010	2009
Gemiddeld aantal unieke bezoekers website per maand*	13.346	12.783	8527	8302	7300	5000
Abonnees digitale nieuwsbrief	2041	2021	1954	1852	1770	1500
Volgers Twitter @cu2030 (peildata: 31 december 2009-2012, 1 mei 2013))	5096 (aantal verstuurde tweets: 4180)	4873 (aantal verstuurde tweets: 3855)	2857 (aantal verstuurde tweets: 2400)	1550	251	Geen Twitter
Facebook pagina	70 (binnen een week)	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen
Gemiddeld aantal bezoekers infocentrum per maand (groepen meegeteld)	1260	1233	1573	1790	1500	330
Gemiddeld aantal groepen per maand	14	16	20	18	14	9
% groepen uit Utrecht, % groepen buiten Utrecht % bezoekers buiten Ned.		43% 41% 16%	47% 45% 8%%	35% 56% 9%	58% 42% 9%	Niet bekend
Gemiddeld aantal bezoekers 2-maandelijkse Schouw	1e schouw is op 18 maart	75	120	70	50	Niet bekend
Gemiddeld aantal mailtjes algemeen mailadres infocentrum per maand	Ca.600	Ca.600	Ca. 550	Ca. 500	Ca. 400	Ca. 400
Gemiddeld aantal meldingen per maand	Ca. 25	Ca. 32	Ca. 30	Ca. 15	Ca. 15	Ca. 15

Infocentrum
Door de werkzaamheden rondom het Infocentrum is er in 2013 een afname in individuele bezoekers geweest.
Sinds de omleiding (via de Willemstraat en Korte Koestraat) in Wijk C er niet meer en de fietsers en voetgangers weer langs het pand gaan stijgt ook het aantal individuele bezoekers weer langzaam.

Top-3 Veel gestelde vragen in het Infocentrum van bezoekers:

1) Niet positief klinkend (cynisch): "dus in **2030** is alles pas klaar"? Het getal 2030 moeten voorlichters veel toelichten
2) Wanneer stroomt er weer **water** in de **Catharijnesingel**?
3) Wordt de gevel van **Hoog Catharijne** aangepast (en daarmee bedoelen ze het gehele blok)? Of wordt heel Hoog Catharijne gesloopt? (waarbij ook de hoop dat het aanzicht verandert.)

Meldingen over 2013

Totaal aantal meldingen: 386 waarvan:

273 >	Oostzijde
104 >	Westzijde
8 >	Oost & West
1 >	geen van beide (website)

Aard van de meldingen
- 179 meldingen richten zich op *bereikbaarheid*: Zoals onjuiste of ontbrekende bebording en blindengeleidestroken, vrachtwagens, busjes, auto's die routes blokkeren, te druk door omleidingen, onnodige versperringen.
- 88 meldingen richten zich op *hinder algemeen*: Zoals het (niet) adequaat functioneren van verkeersregelaars, niet ophalen van huisvuil, omgevallen bouwhekken, weinig fietsparkeerplekken of handhaven daarop, verzakkingen of slechte bestrating, ontbreken verlichting, roltrap staat stil, uitloop werkzaamheden ed.
- 34 meldingen richten zich op *geluid –en stankoverlast*.
- 55 meldingen richten zich op *overlast vanwege nachtwerkzaamheden*: Zoals overlast geluid, licht, trillingen, voor 7 uur beginnen, te luide omroepinstallatie perron CS..
- 16 meldingen waren *schadeverzoeken*:
Planschade, inkomstenderving, schade door werkzaamheden aan panden, bezittingen of letsel bv. omvallen bouwhek ed.

Opvallendheden (lees: waar zijn relatief veel meldingen over binnengekomen) m.b.t meldingen in 2013):

- Daalsetunnel: pijlen die op de rijstroken staan, kloppen niet.
- Onvriendelijke bejegening van een verkeersregelaar.
- Demontage van de torenkraan MP zorgde 's nachts voor veel overlast in meerdere straten in Wijk C.
- Overlast (niet kunnen slapen) vanwege nachtwerkzaamheden. Onaangekondigde nachtwerkzaamheden. Omroepinstallatie Utrecht CS die ver doorklinkt (tot in de wijk Lombok). Aggregaat die bromt 's nachts.
- Fietsroutes Van Zijstweg – Croeselaan – Westplein onduidelijk/ gevaarlijk/ onhandig.
- Fietssituatie Smakkelaarsveld + oversteek Catharijnesingel ervaart men als te krap en gevaarlijk.
- Auto-opstoppingen Catharijnesingel, rond Moreelsepark, Stationsstraat.
- Door knip Croeselaan veelvuldig oneigenlijk kerende auto's in de Rabostraat (Rabobank).
- Meldingen over fiets: fiets weg (waar naartoe? onduidelijk), geen plek om de fiets te stallen.

Bijlage 2: B&W besluiten Stationsgebied juni 2013 – mei 2014

Naam advies	Datum besluit	Besluit
Externe Veiligheid Stationsgebied	11 juni 2013	1. De "Verantwoordingsnotitie groepsrisico Externe Veiligheid" ten behoeve van ruimtelijke besluiten in het Stationsgebied vast te stellen, met als belangrijkste conclusies: - het groepsrisico externe veiligheid blijft ruim onder de oriëntatiewaarde, - er is geen veiligheidscontour 10-6 waarbinnen geen kwetsbare functies mogen voorkomen. 2. Het restrisico als gevolg van goederenvervoer van gevaarlijke stoffen door het Stationsgebied te accepteren. 3. Een risicocommunicatieplan te maken in samenwerking met alle gebiedspartners en VRU. 4. de commissie M&S en S&R te informeren door middel van bijgevoegde brief.
Aanpassing Masterplan, Definitief stedenbouwkundig plan Van Sijpesteijnkwartier VO Jaarbeursplein en garage	18 juni 2013/ 13 oktober 2013	Besloten wordt het volgende voor te leggen aan de raad: 1. In te stemmen met de volgende aanpassing (optimalisatie) van het Masterplan en het Structuurplan Stationsgebied. - een uitbreiding aan de bouwenvelop Leeuwensteyn met 8 meter ten behoeve van een WTC kantoor. En vervolgens besluit het college van B&W 2. Het stedenbouwkundigplan Van Sijpesteijnkwartier vast te stellen. 3. Het integraal voorlopig ontwerp Jaarbeursplein en ondergrondse parkeergarage vast te stellen.
Definitief ontwerp openbare ruimte Stationsplein Oost en omgeving	18 juni 2013	1 Het Definitief Ontwerp Stationsplein oost en het Definitief Ontwerp HOV baan, inclusief de daarbij horende business case vast te stellen. 2 De bouwfasering Stationsplein oost inclusief een knip voor fietsers gedurende de bouw van Stationsplein oost (2013-2018) en een omleidingsroute over de Catharijnesingel vast te stellen. 3 Geheimhouding als bedoeld in artikel 55 lid 1 van de Gemeentewet op bijlage 4 te leggen (businesscase) totdat de onderhandelingen zijn afgerond en de gemeentelijke aanbestedingen hebben plaatsgevonden. 4 De IRM'ers Stationsgebied en Stadswerken op te dragen om gezamenlijk een financieel sluitende beheernota over het toekomstig beheer in het Stationsgebied op te stellen en deze in het najaar van 2013 aan het college voor te leggen.
Toetsbedragen uitvraag	25 juni 2013	1. De toetsbedragen voor de uit te vragen biedingen voor de vastgoedontwikkeling Bibliotheek++

Bibliotheek++ en vervolg aanbestedingsprocedure		vast te stellen, als opgenomen in de actualisatie Investeringsanalyse gebouw- en gebiedsontwikkeling Bibliotheek van 10 juni 2013 (bijlage) 2. De aanbestedingsprocedure voor Bibliotheek en HOV banen Smakkelaarsveld voort te zetten en de zeven geselecteerde marktpartijen vragen om biedingen uit te brengen. 3. Geheimhouding met betrekking tot de bijlage Actualisatie Investeringsanalyse gebouw- en gebiedsontwikkeling Bibliotheek++ Smakkelaarsveld (van 10 juni 2013) op te leggen ex artikel 55 lid 1 gemeentewet.
Opstalovereenkomst Valeriusbaan	2 juli 2013	1. de opstalovereenkomst tussen Rabobank Nederland en de gemeente Utrecht voor het houden van een HOV-baan op het perceel van de Rabobank (Valeriusbaan) vast te stellen.
Stedenbouwkundig plan van eisen Westflank zuid	2 juli 2013	1. het stedenbouwkundig plan Westflank zuid, inclusief het beeldkwaliteitsplan dat als basis voor het bestemmingsplan dient, vast te stellen. 2. de commissie Stad en Ruimte te informeren.
Definitief ontwerp Rabobrug	2 juli 2013	1. het definitief ontwerp Rabobrug vast te stellen 2. de raadscommissie S&R te informeren 3. de beantwoording van de wijkraad adviezen vast te stellen. 4. de geheimhouding als bedoeld in artikel 55 lid 1 en artikel 86 lid 2 gemeentewet op te leggen aan de bijlage 5 (businesscase) totdat de onderhandelingen zijn afgerond en na realisatie van de brug.
TPO Westflank Zuid	24 september 2013	Het college besluit: 1. In principe in te stemmen met de tripartiete project overeenkomst Westflank zuid/ Knoopkazerne (TPO) tussen de Staat der Nederlanden; (Rijksgebouwendienst), NSVastgoed (NSV) en de gemeente Utrecht, inclusief de bilaterale afspraken per partij; 2. Overeenkomstig artikel 160 lid 2 en 169 lid 1 van de Gemeentewet de Raad in de gelegenheid te stellen wensen en bedenkingen uit te brengen (voorhangprocedure); 3. Nadat de raad in de gelegenheid is gesteld om wensen en bedenkingen kenbaar te maken (dan wel heeft aangegeven hier geen gebruik van te maken), een definitief besluit te nemen over de TPO (i.v.m. geplande ondertekening op 16 oktober, uiterlijk 15 oktober definitief collegebesluit); 4. Geheimhouding met betrekking tot bijlage 5 (Financien Westflank zuid/ Knoopkazerne) en de getallen in de bilaterale overeenkomsten ex artikel 55 lid 1 en artikel 25 lid 2 van de Gemeentewet, tot het moment dat de onderhandelingen met de aannemers fase 1 zijn afgerond; 5. De gemeentelijke beheerkosten voor de openbare ruimte, die voortvloeien uit deze overeenkomst,

		te dekken binnen het totaal beschikbare en taakstellende beheerbudget voor het stationsgebied, inclusief het beschikbare extra budget van EUR 0,6 mln.; 6. Wethouder Everhardt te machtigen om tekstuele aanpassingen in de documenten aan te brengen.
Definitief besluit vastgoedontwikkeling Smakkelaarsveld	29 oktober 2013	Besloten wordt het volgende voor te leggen aan de raad: 1. Gezien het positieve aanbestedingsresultaat in lijn met eerdere besluitvorming definitief te besluiten tot het (laten) ontwikkelen en realiseren van de Bieb++ (inclusief woningen, parkeren en fietsenstalling) en HOV baan. 2. Een krediet voor de Bieb++ van 61,9 miljoen euro vrij te geven. 3. Het bedrag dat de gemeente ontvangt bij de ondertekening van de Ontwikkel- en Realisatieovereenkomst (0.833 miljoen euro) als vergoeding voor de kosten van het voorlopig ontwerp toe te voegen aan het binnen het project gereserveerde weerstandsvermogen. 4. Voor de realisatie van de afbouw-, inbouw- en verhuiskosten van de bibliotheek taakstellend maximaal 16 miljoen euro te bestemmen. Als dekking hiervoor de tranches van jaarlijkse (geïndexeerde) stortingen van 1,785 miljoen euro in de reserve Nieuwbouw Centrale Bibliotheek in te zetten. Het totaalbedrag van 16 miljoen als taakstellend te bepalen voor de realisatie van de afbouw-, inbouw en verhuiskosten van de nieuwe Centrale Bibliotheek aan Smakkelaarsveld. 5. In de periode van 2014 tot en met 2018 jaarlijks 0,06 miljoen te reserveren onder subdoelstelling programmering van het programma cultuur voor frictiekosten en hiervoor een reserve Artplex in te stellen. 6. Geheimhouding als bedoeld in artikel 55, eerste lid en 25, tweede lid, Gemeentewet op te leggen aan de financiële bijlage 2,4 en 5 van dit concept raadsvoorstel. En vervolgens besluit B&W 7. In te stemmen met het door de beoordelingscommissie gegeven gunningsadvies en stemt in met verzending van het voornemen tot gunning aan Vorm Holding bv in combinatie met Jebber bv. Dit onder voorbehoud van bestuurlijke goedkeuring door de raad, de Alcaltelermijn (bezwaarperiode afgewezen partij) en dat de verificatiefase goed wordt doorlopen. 8. De voorlopige bijdrage van 0,75 miljoen euro aan de grondexploitatie ten laste van de reserve nieuwbouw centrale bibliotheek te verlagen met 0,5 miljoen euro. Dit uit behoedzaamheid vervolgens toe te voegen aan de reserve nieuwbouw centrale bibliotheek. 9.De POS de opdracht geven het contractbeheer van de vastgoedontwikkeling uit te voeren. 10. Geheimhouding als bedoeld in artikel 55, eerste lid en 25, tweede lid, Gemeentewet op te

		leggen aan de bijlage A "Gunningsadvies".
Verkoopprocedure gunning Noordgebouw	25 februari 2014	1. De verkoopprocedure Noordgebouw definitief te gunnen aan het consortium Dura Vermeer divisie Bouw & Vastgoed en NIC Commercieel Vastgoed. 2. De commissie Stad en Ruimte te informeren.
Toekomstig beheer Stationsgebied	1 april 2014	1. In afwijking op het in 2005 genomen besluit (om de openbare buitenruimte in het toekomstige Stationsgebied te beheren op niveau 8 in het verblijf- en transfergebied en niveau 7 in de rest van het Stationsgebied), het beheer en onderhoud van alle openbare buitenruimte in het Stationsgebied uit te voeren op kwaliteitsniveau 7 (conform de historische binnenstad). 2. In te stemmen met de hoofdprincipes voor het toekomstig beheer met de Stationsgebiedpartners: A. Eenheid en integraal dagelijks beheer op lange termijn (vervangingsinvesteringen niet inbegrepen) B. Beheer van reguliere openbare ruimte door de gemeente (Stadswerken) C. Integraal beheer van het Station en het verhoogde maaiveld in de directe omgeving door NS Stations, Prorail en de gemeente. D Integraal beheer van het bus- en tramstation oost door het Bestuur Regio Utrecht. 3. Het huidige budget van Stadswerken voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte Stationsgebied fase 1 na beëindiging van de POS (naar verwachting in 2017) structureel te verhogen met het hiervoor in 2005 bestemde bedrag van 0,6 miljoen euro, waarmee een taakstellend budget voor Stationsgebied fase 1 beschikbaar is van 3,1 miljoen euro. 4. Stadswerken opdracht te geven de principeafspraken met de Stationsgebiedspartners over toekomstig beheer vast te leggen in een integrale beheer overeenkomst eigenaren (IBOE) en in een overeenkomst over de Uithoflijn. 5. De commissie Stad en Ruimte schriftelijk te informeren doormiddel van bijgevoegde brief.
Afsprakenkader Jaarbeurs	8 april 2014	1. in te stemmen met het afsprakenkader "hoofduitgangspunten herontwikkeling Jaarbeursgebied". 2. Het afsprakenkader uit te werken tot: a) Een stedenbouwkundig kader op hoofdlijnen b)een nieuwe bilaterale ontwikkel overeenkomst (BOO) 3. In te stemmen met de grondaankoop voor de herprofilering Van Zijstweg/dr. Van Tellegenweg en dit te dekken uit het HOV-budget, Meerjarenprogramma Bereikbaarheid. 4. In te stemmen met het doorzetten van de financiële methodiek conform de BOO 2006, waarbij de omzetting van erfpachtrechten en grondeigendommen in samenhang wordt verrekend. 5. De opbrengsten uit de verkoop Truus van Lierlaan en het positief saldo erfpachtconversie in lijn met de gemeentebrede spelregels vrij te laten vallen voor de algemene middelen. Dit positief

		saldo te bestemmen bij de integrale afweging op een passend moment in de P en C cyclus en daarbij de kosten en risico's voor extra maatregelen bereikbaarheid Stationsgebied- west (o.a. het gemeentelijke aandeel expeditiebrug en de scope uitbreidingen project van Zijstweg, zoals de eventuele aankoop van woningen) te betrekken. 6. geheimhouding met betrekking tot bijlage 4 (financiële bijlage) op te leggen ex artikel 55 lid 1 Gemeentewet 7. de commissie Stad & Ruimte te informeren via bijgaande brief en voor te stellen een speciale commissievergadering te beleggen om het afsprakenkader te kunnen toelichten en bespreken 8. Extra besluit: de besluiten 1 t/m 7 hebben de status van voorgenomen besluit tot het moment waarop de nieuwe commissie S&R in zijn vergadering kennis heeft kunnen nemen van de collegelijn (in verband met de demissionaire status van het college);

Burgemeester en Wethouders

Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 10 00 **Fax** 030 - 286 12 24
www.utrecht.nl

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Gerard Beens	**Datum**	27 juni 2014
Doorkiesnummer	030 - 286 96 04	**Ons kenmerk**	14.043395
E-mail	g.beens@utrecht.nl	**Onderwerp**	Beantwoording toezegging stationsgebied
Bijlage(n)	-		
Uw kenmerk		**Verzonden**	27 juni 2014
Uw brief van		Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte dames en heren,

In de raadscommissie Stad en Ruimte van 17 juni jl is aan u de toezegging gedaan u voor de raadsbehandeling van de Voorjaarsnota 2014 te informeren over de wijze waarop meer sturingsmogelijkheden voor de gemeenteraad kan worden georganiseerd bij de Meer jaren grondexploitatie Stationsgebied.

U ontvangt in september 2014 tegelijk met de Programmabegroting 2015, de Peilstok grondexploitaties 2014. Met dit instrument informeert het college u over stand van het project Stationsgebied (geld, tijd en programma) lopende het jaar en over de verwachtingen voor de nabije toekomst. Indien nodig zullen aan de Peilstok bijsturingsvoorstellen gekoppeld worden.

Verder loopt op dit moment het traject voor verdere verbetering en uniformering van de informatievoorziening van alle gemeentelijke grondexploitaties (Leidsche Rijn, Binnenstedelijk en Stationsgebied). De verbetering van de jaarlijkse Bestuursrapportages maakt daarvan deel uit.
Voor het project Stationsgebied worden *specifiek op het project toegesneden factsheets* ontwikkeld, waarin de planning, de cashflow en de geprognotiseerde eindstand in samenhang aan u worden gepresenteerd.
De inzet is om keuzes, maar ook de dilemma's waar de gemeente voor staat in het Stationsgebied met u tijdig te bespreken. Wij willen ten behoeve van uw inzicht en sturing de koppeling maken met de ontwikkeling van de financiële stand van de projecten en de bijsturingsmogelijkheden tussentijds onder meer via de voorstellen die het college aan u voorlegt bij de jaarlijkse Bestuursrapportage Stationsgebied. Ook de majeure projecten met grote financiële en juridische impact worden separaat met de daarbij behorende onderbouwing aan u voorgelegd.

In de tweede helft van dit jaar verwacht ik onder andere de volgende onderwerpen aan u op deze wijze voor te leggen: ontwikkeling Jaarbeursplein, ontwikkeling Paardenveld en Daalsebuurt, ontwikkelingen juridische procedure HOV-viaduct.

Daarnaast spelen er tijdens de uitvoering regelmatig planningsaspecten en technische problemen tussen verschillende grote en kleine projecten. Met het oog op de doorlopende kosten van aannemers vereist dit vaak snelle afweging en besluitvorming.
Een actueel voorbeeld hiervan is de inpassing van de monumentale resten Catharijnesingel. De hier noodzakelijke (financiële en bijbehorende technische) afwegingen zullen wij direct na het zomerreces met u bespreken.

Wij stellen u daarom voor in de aanloop naar de behandeling van de Programmabegroting 2015 begin september al een eerste bijeenkomst te organiseren. Een en ander in overleg met de griffie. Wij willen dan ook verder met u in gesprek over de gewenste frequentie, vorm en inhoud.

In de hoop u hiermee naar genoegen te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

RAAD 17 JUL 2014
[redacted]

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Projectorganisatie Stationsgebied
Kenmerk	14.032394
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 42

VJB Bestuursrapportage Stationsgebied 2014

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De programmatabel 2014 met drie (kleine) aanpassingen vast te stellen (toevoeging 1.000 m² retail, 7.373 m² hotel en 490 m² horeca).

2 De in 2009 geopende grondexploitatie Smakkelaarsveld te sluiten

3 De geactualiseerde grondexploitatie vast te stellen (totale kosten 578,89 miljoen euro, totale opbrengsten 457,22 miljoen euro; geprognosticeerd tekort 9,71 miljoen euro (netto contante waarde 1-1-2014) en deze kosten en opbrengsten uit te faseren tot 2022.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

Drs. M.R. Schurink

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De definitieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_812
Bijlage: berap 2014 defintief

Eerdere besluitvorming

Uitvoering
De bestuursrapportage Stationsgebied 2014 wordt gelijktijdig met de Voorjaarsbrief 2014 aangeboden aan de Raad.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Projectorganisatie Stationsgebied
Kenmerk	14.032394
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 42

VJB Bestuursrapportage Stationsgebied 2014

Besluit

1 De programmatabel 2014 met drie (kleine) aanpassingen vast te stellen (toevoeging 1.000 m² retail, 7.373 m² hotel en 490 m² horeca).

2 De in 2009 geopende grondexploitatie Smakkelaarsveld te sluiten

3 De geactualiseerde grondexploitatie vast te stellen (totale kosten 578,89 miljoen euro, totale opbrengsten 457,22 miljoen euro; geprognosticeerd tekort 9,71 miljoen euro (netto contante waarde 1-1-2014) en deze kosten en opbrengsten uit te faseren tot 2022.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op ~~3 juli 2014~~, 17 JUL 2014

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Op grond van de beleids-en beheerscyclus legt het college ieder jaar de bestuursrapportage Stationsgebied, waarin opgenomen de geactualiseerde grondexploitatie, voor aan de Raad. De bestuursrapportage maakt dit jaar onderdeel uit van de Voorjaarsbrief 2014.

Op aanbeveling van de Rekenkamer wordt de bestuursrapportage aangeboden met een raadsvoorstel met daarin de inhoudelijke beslispunten (de inhoudelijke afwijkingen van het kader). Het gaat om de volgende kaders:
- de programmatabel
- de grondexploitatie Stationsgebied.

De geprognosticeerde stand van de grondexploitatie is onderdeel van het verantwoording 2013. De geactualiseerde kosten en opbrengsten grondexploitatie Stationsgebied worden toegelicht in de bestuursrapportage Stationsgebied.

Beslispunt

1 De programmatabel 2014 met drie (kleine) aanpassingen vast te stellen (toevoeging 1.000 m² retail, 7.373 m² hotel en 490 m² horeca).

Argumenten

1.1 <u>De programmatabel is aangepast.</u>
Als uitvloeisel van enkele raadsbesluiten, is de programmatabel enigszins aangepast ten opzichte van de programmatabel 2013. Voor het overzicht, zie hoofdstuk 2.1. van de BERAP.

Beslispunt

2 De in 2009 geopende grondexploitatie Smakkelaarsveld te sluiten

Argumenten

2.1 <u>Is het gevolg van raadsbesluit "Alternatieven voor Bieb++ in bestaande panden"</u>
Op 13 januari 2014 heeft de gemeenteraad amendement "Alternatieven voor Bieb++ in bestaande panden" vastgesteld. Het gevolg hiervan is dat de grondexploitatie Smakkelaarsveld dient te worden gesloten. Dat besluit is aan de raad.

Beslispunt

3 De geactualiseerde grondexploitatie vast te stellen (totale kosten 578,89 miljoen euro, totale opbrengsten 457,22 miljoen euro; geprognosticeerd tekort 9,71 miljoen euro (netto contante waarde 1-1-2014) en deze kosten en opbrengsten uit te faseren tot 2022.

Argumenten

3.1 <u>De vaststelling van de geactualiseerde grondexploitatie is een bevoegdheid van de raad.</u>
De vaststelling van de gemeentelijke kaders en de begroting en verantwoording is in de gemeentewet opgedragen aan de gemeenteraad.

Kanttekeningen

Gemeente Utrecht

3.1 In het verleden werden ook de wijzigingen van de plankaart ter vaststelling aan de raad voorgelegd.
Deze plankaart bevat feitelijke informatie en heeft geen juridische betekenis. Daarom is het niet zinvol deze ter vaststelling voor te leggen

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Projectbureau Leidsche Rijn
Kenmerk	14.032288
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 43
Geheim	Nee

Meerjaren Perspectief Grondexploitatie 2014, onderdeel Leidsche Rijn

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Vaststellen van het MeerjarenPerspectief Grondexploitatie Leidsche Rijn 2014.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,	De burgemeester,
Drs. M.R. Schurink	Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Definitieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadeirng.

Status: B

Bijlages
Voorstel: Voorstel_834
Bijlage: MPG 2014 onderdeel Leidsche Rijn
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 43

Eerdere besluitvorming
Bestuursrapportage 2013

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Projectbureau Leidsche Rijn
Kenmerk	14.032288
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 43

Meerjaren Perspectief Grondexploitatie 2014, onderdeel Leidsche Rijn

Besluit

1 Vaststellen van het MeerjarenPerspectief Grondexploitatie Leidsche Rijn 2014.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Jaarlijks wordt de grondexploitatie Leidsche Rijn geactualiseerd. De effecten van de actualisatie worden vastgelegd in het MeerjarenPerspectief Grondexploitatie, onderdeel Leidsche Rijn (voorheen Bestuursrapportage Leidsche Rijn). Naast de effecten van de actualisatie van de grondexploitatie wordt de voortgang van de deelprojecten binnen de gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn in het voorliggende MPG toegelicht.

Het MPG Leidsche Rijn vormt een bijlage bij de Voorjaarsnota 2014.

Beslispunt

1 Vaststellen van het MeerjarenPerspectief Grondexploitatie Leidsche Rijn 2014.

Argumenten

1.1 <u>Vaststellen van het MeerjarenPerspectief Grondexploitatie 2014, onderdeel leidsche Rijn.</u>
In het kader van de BBI-cyclus wordt het MPG Leidsche Rijn (voorheen Bestuursrapportage Leidsche Rijn) jaarlijks door het College van B&W vastgesteld bij de behandeling van de Voorjaarsnota, in 2014 de Voorjaarsbrief. In het MPG is de geactualiseerde grondexploitatie 2014 opgenomen. Vanwege de neutrale ontwikkeling heeft de grondexploitatie Leidsche Rijn geen positief danwel negatief effect bij de Voorjaarsbrief 2014. De wendbaarheid en weerbaarheid van de grondexploitatie is door de daling van de positie onderhanden werk sterk verbeterd en zal de komende jaren conform planning verder verbeteren.

De mutaties op basis van de actualisatie 2014 van het saldo van de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn als volgt:

Beginstand 1-1-2013 -/- 43,6 mln.
Besluitvorming Voorjaarsnota 2013 + 36,6 mln.
Eindstand actualisatie 2013 -/- 7,0 mln.

Mutaties actualisatie
Prijspeil en optimalisatietaakstelling 2014 + 2,0 mln.
Aanpassing parameters + 16,7 mln.
Mutaties overall -/- 20,3 mln.
Mutaties LRC -/- 6,9 mln.
Mutaties Woningbouw -/- 0,8 mln.
Mutaties Comm. Onr. goed + 5,9 mln.
Mutaties Parken en Plas + 1,9 mln.
Mutaties Infrastructuur + 1,5 mln.
Saldo mutaties 2014 nihil

Eindstand 1 januari 2014 -/- 7,0 mln.

Voor de negatieve stand van de grondexploitatie is een voorziening gevormd.

Kanttekeningen

1.1 <u>Het saldo van de grondexploitatie heeft zich over 2013 neutraal ontwikkeld.</u>

Gemeente Utrecht

Ruimtelijke Keten

Meerjaren Perspectief Grondexploitatie

Onderdeel Leidsche Rijn

2014

Inhoud

Inhoud 2

1. Actuele ontwikkelingen 6

1.1 Inleiding 6

1.2 Algemene ontwikkelingen 6

1.3 Voorjaarsbrief 10

1.4 Financiële positie 10

2. Stand van zaken 12

2.1 Leidsche Rijn Centrum 12

2.1.1 Leidsche Rijn Centrum Kern 12

2.1.2 Leidsche Rijn Centrum Zuid 12

2.1.3 Leidsche Rijn Centrum Noord 13

2.1.4 Leidsche Rijn Centrum Oost – Overtuin 13

2.1.5 Leidsche Rijn Centrum infrastructuur 14

2.1.6 Leidsche Rijn Centrum bestuurlijke producten 2014 14

2.2 Woningbouw 15

2.2.1 Het Zand 15

2.2.2 Terwijde 15

2.2.3 Vleuterweide 16
2.2.4 Grauwaart 16
2.2.5 Hoge Weide 16
2.2.6 Haarzicht 17
2.2.7 Leeuwesteyn Noord 17
2.2.8 Haarrijn, onderdeel woningbouw 17
2.2.9 Tijdelijke voorzieningen 17
2.2.10 Woningbouw bestuurlijke producten 2014 18
2.3 Commercieel onroerend goed 19
2.3.1 De Wetering Zuid 19
2.3.2 Haarrijn, onderdeel bedrijventerrein 19
2.3.3 Leeuwesteyn Zuid 20
2.3.4 Papendorp Noord 20
2.3.5 Papendorp Zuid 20
2.3.6 Strijkviertel 21
2.3.7 Hamlaan 21
2.3.8 Commercieel onroerend goed bestuurlijke producten 2014 21
2.4 Parken en Plas 22
2.4.1 Máximapark 22
2.4.2 Park Groot Zandveld 23
2.4.3 Willem-Alexanderpark 23

2.4.4 Haarrijnseplas 23

3. Financiële positie 24

3.1 Actueel financieel beeld 24

3.2 Parameters en uitgangspunten 25

3.2.1 Rente 25

3.2.2 Indexering kosten 26

3.2.3 Indexering opbrengsten 26

3.2.4 Marktprijscorrectie 26

3.2.5 Fasering woningbouw-, bedrijventerrein- & kantorenprogramma .. 27

3.2.6 Grondprijzen 27

3.2.7 Plankosten 28

3.2.8 VAT-kosten 28

3.2.9 Ramingen BRM & WRM 28

3.3 Verschillenanalyse op hoofdlijn 29

3.3.1 Prijspeil en inkooptaakstelling 29

3.3.2 Aanpassing parameters 29

3.3.3 Mutaties overall 30

3.3.4 Mutaties Leidsche Rijn Centrum 32

3.3.5 Mutaties woningbouw 33

3.3.6 Mutaties commercieel onroerend goed 34

3.3.7 Mutaties parken en plas 35

3.3.8 Mutaties infrastructuur 35

3.4 Scenario's en beheersmaatregelen 36

3.4.1 Scenario's en mogelijke beheersmaatregelen 36

3.5 Wendbaar- en weerbaarheid 40

1. Actuele ontwikkelingen

1.1 Inleiding

Voor u ligt de 15e rapportage over de gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn. In het kader van de Ruimtelijke Keten is een stap gezet ten behoeve van de uniformering in de werkwijze en verantwoording van grondexploitatieprojecten. In het kader van de uniformering is de werktitel van de rapportage vanaf heden:

Meerjaren Perspectief Grondexploitatie, onderdeel Leidsche Rijn.

In hoofdstuk 1 wordt de huidige stand van zaken binnen de gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn op hoofdlijn beschreven. De inhoudelijke toelichting is opgenomen in hoofdstuk 2, de financiële toelichting in hoofdstuk 3.

1.2 Algemene ontwikkelingen

Leidsche Rijn 2013

Met de overhandiging van de omgevingsvergunning op 13 december jl. aan LRC BV en de levering van de grond is een belangrijke volgende stap gezet in de realisatie van een levendig nieuw centrum. Ten opzichte van de peilstok 2013 zijn de ontwikkelingen in de opleveringen van bouwrijpe kavels voor woningbouw positief geweest gedurende de 2e helft 2013. Uiteindelijk zijn er 109 meer woningen opgeleverd dan voorzien halverwege 2013. De resultaten bij bedrijventerreinen en kantoren zijn conform de inschatting bij de peilstok gebleven.

In 2013 zijn we gestart met de bouw van het winkelcentrum Terwijde en met de bouw van een basisschool aan de Jazzsingel. In Park Groot Zandveld zijn de schaapskooi, de speeltoestellen en de laatste wachttoren van de Romeinse Limes geplaatst en feestelijk geopend. Voor Rijnvliet heeft de Metaalkathedraal voorstellen ingediend voor de exploitatie van het gebouw aan de Rijksstraatweg en het omliggende gebied. . De voorlopige ontwerpen van de hindoestaanse tempel, het islamitisch centrum en de kerk zijn gepresenteerd. Het Lint in het Máximapark is opgeleverd. De waterpartij in Het Zand, stationsomgeving, tegenover station Terwijde, is gegraven en de Grauwaartsingel tussen Grauwaart en Leidsche Rijn Centrum is in zijn definitieve vorm gebracht. We hebben de kademuur aan de Grauwaartsingel afgebouwd en de naastgelegen weg opengesteld. Het ns-station Utrecht Leidsche Rijn is in gebruik genomen. We hebben aan het schetsontwerp en het voorlopig ontwerp van de Vleutensebaan gewerkt en hebben voorbereidingen getroffen voor de aanleg in 2014 van het Berlijnplein, het toekomstige uitgaansgebied van Leidsche Rijn. Voor de bioscoop hebben we een uitgifteovereenkomst gesloten en een ontwerp opgesteld en de omgevingsvergunning verleend. Voor het tegenovergelegen Cultuurforum Leidsche Rijn hebben we nader onderzoek gedaan naar de beoogde programmering. Voor het brandstofverkooppunt hebben we een contract afgesloten met de exploitant en zijn we gestart met het opstellen van een ontwerp. We zijn gestart met een ontwerp voor twee basisscholen en een gymzaal in Leidsche Rijn Centrum Zuid.

1 november is conform planning gestart met het dichtmaken van het dak van de Stadsbaantunnel. Een uniek project, direct naast de tunnelbak van de A2. In 2015 gaat hier een deel van het verkeer doorheen. Ook de ondergrondse bevoorrading van het kernwinkelgebied vindt straks plaats via de tunnel.

Mede dankzij een licht aantrekkende woningmarkt en de oplevering van bedrijventerrein heeft het grondexploitatiesaldo zich gedurende 2013 kunnen stabiliseren op 7,0 miljoen euro negatief. Vanwege de inkomsten vanuit afzet van bedrijventerrein en fase 1 Leidsche Rijn Centrum is de positie onderhanden werk substantieel afgenomen; van 160 miljoen euro per 1 januari 2013 naar 97 miljoen euro per 1 januari 2014.

2014

Met een enorme belangstelling op de publieksdag voor de bouwplaats van Leidsche Rijn Centrum en de Stadsbaantunnel op 11 januari 2014, 4 dagen later gevolgd door een inspirerende bijeenkomst met vele bewonersideeën voor de komende jaren, start medio 2014 de bouw van de 1e fase van Leidsche Rijn Centrum. Het kernwinkelgebied van Leidsche Rijn Centrum wordt tussen 2016 en 2018 in gebruik genomen.

Sinds 6 januari wordt les gegeven, gespeeld en gesport op De Groene Alm. De school en de gymzaal staan aan de 3e Oosterparklaan in Hoge Weide. Woensdag 26 februari is de bouw van de Oase in Het Zand officieel van start gegaan. De nieuwbouw gaat plaats bieden aan een basisschool met 25 klassen, een gymzaal en een buitenschoolse opvang. De school wordt begin 2015 in gebruik genomen. Ongeveer driehonderd schoolkinderen vierden op 14 maart de start van de bouw van het Castellum Hoge Woerd. Over een jaar moet het nieuwe oude fort er staan.

Start bouw school De Oase

De bouw van het winkelcentrum Terwijde is in volle gang. 2014 is een jaar vol mijlpalen. Maandag 13 januari was de start bouw van het project Jazzkwartier. Deze 46 eengezinswoningen liggen direct naast het Winkelcentrum Terwijde. Donderdag 16 januari met het hoogste punt van het winkelcentrum en omstreeks oktober volgt de grote opening. Dan is de bouw klaar en openen alle winkels haar deuren.

De eerste bomen in het Willem-Alexanderpark zijn op 6 december 2013 geplant. Het ontwerp van het park is in samenspraak met bewoners van Leidsche Rijn en basisschool De Groene Alm in Hoge Weide tot stand gekomen. Het Willem-Alexanderpark is naar verwachting in mei-juni gereed. Er zijn dan over 1 km lengte 135.000 vaste planten, 4.100 heesters en 232 bomen geplant.

Deze zomer komt er aan de Haarrijnseplas niet alleen een strandpaviljoen, maar worden ook het strand en de ligweiden uitgebreid. Inmiddels is gestart met grondwerkzaamheden bij de plas.

Voor de nieuwe woningbouwprojecten in Grauwaart en Hoge Weide was de eerste maanden bijzonder veel belangstelling tijdens de informatiemarkten. Vele bezoekers hebben zich ingeschreven voor deze projecten. De in de 2e helft 2013 voorzichtig aantrekkende woningmarkt zet in het 1e kwartaal van 2014 positief door.

Ruim 450 belangstellenden bezochten zaterdag 12 april 2014 de Nieuwbouw huizenmarkt in het Informatiecentrum in Leidsche Rijn.

Naar huidige verwachting zetten we in 2014 circa 20.000 m2 BVO bedrijventerrein af in Haarrijn. De Kantorenmarkt geeft nog nauwelijks beweging, naast de afzet in Leidsche Rijn Centrum Kern is voor 2014 geen afzet voorzien.

Met de actualisatie van de grondexploitatie 2014 ligt er een stevig financieel fundament onder de gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn. Wanneer de economie zich langzaam maar zeker ontwikkelt conform huidige CBS-ramingen en de positieve ontwikkelingen van de 2e helft 2013 en eerste maanden 2014 zich doorzetten binnen Leidsche Rijn komt een neutraal grondexploitatiesaldo (saldo nul) de komende jaren dichterbij. Ook het onderhandenwerk zal verder afnemen tot onder 60 miljoen euro eind 2018.

Belangrijk bij deze financiële uitgangspunten is de realisatie van Leidsche Rijn Centrum conform afspraken en het in stand houden van de huidige kaders, zeker met betrekking tot kantoorprogrammering.

1.3 Voorjaarsbrief

Vanwege de neutrale ontwikkeling heeft de grondexploitatie Leidsche Rijn geen positief danwel negatief effect bij de Voorjaarsbrief 2014. De wendbaarheid en weerbaarheid van de grondexploitatie is door de daling van de positie onderhanden werk sterk verbeterd en zal de komende jaren conform planning verder verbeteren.

Vanwege de positieve marktontwikkelingen, zeker binnen woningbouw, is voor de Voorjaarsnota 2015 de verwachting opgenomen dat er in 2014 een extra vrijval van de marktprijscorrectie kan plaatsvinden van 2,0 miljoen euro.

1.4 Financiële positie

Grondexploitatie & voorziening

Ten opzichte van 2013 blijft de grondexploitatie na de actualisatie 2014 gehandhaafd op 7,0 miljoen euro negatief. Voor dit negatieve saldo is conform BBV-voorschriften een voorziening gevormd.

Binnen de grondexploitatie is de marktprijscorrectie op basis van geactualiseerd risicoprofiel met de actualisatie 2014 verhoogd om risico's voor het resterende commercieel programma LRC, het appartementenprogramma LRC Noord en Zuid en het kantorenprogramma LRC Noord op te kunnen vangen.

Relatie Programmabegroting

Voor de omzet van LRC Kern, contract ASR/Vesteda, is geen reservering in marktprijscorrectie opgenomen. Het risicoprofiel op deze omzet is gekoppeld aan de reservering binnen de programmabegroting voor het Cultuurforum.

De inkooptaakstelling is in 2013 voor de gehele looptijd van de gebiedsontwikkeling voldaan door middel van een storting in een speciaal gevormde bestemmingsreserve. Conform

planning Programmabegroting wordt de jaarlijkse afdracht inkoop onttrokken vanuit deze reserve.

Relatie met weerstandsvermogen Gemeente Utrecht

De grondexploitatie Leidsche Rijn legt geen beslag op het weerstandsvermogen. Alle risico's en scenario's zoals uitgewerkt in hoofdstuk 3 zijn voorzien van voldoende mogelijke beheersmaatregelen binnen de grondexploitatie / gebiedsontwikkeling waardoor er op basis van de huidige stand van zaken geen aanvullend reservering binnen het weerstandsvermogen benodigd is.

2. Stand van zaken

2.1 Leidsche Rijn Centrum

2.1.1 Leidsche Rijn Centrum Kern

Kernwinkelgebied
De gronden van deelgebied A in het kernwinkelgebied zijn eind 2013 economisch overgedragen en er is een onherroepelijke omgevingsvergunning afgegeven. De bouw van deelgebeid A zal in het tweede kwartaal van 2014 starten.
Rond de zomer wordt de aanvraag voor de omgevingsvergunning deelgebied B1 ingediend. Voor de bibliotheek en wijkbureau Leidsche Rijn wordt een samenwerkingsovereenkomst opgesteld waarna een kredietaanvraag medio 2014 bestuurlijk zal worden voorgelegd.
De opleveringen van het kernwinkelgebied inclusief bibliotheek en wijkbureau Leidsche Rijn staan gepland in de periode 2016-2018.

Brandstofverkooppunt
In de tweede helft van 2014 start de bouw van een brandstofverkooppunt. De opening zal in de eerste helft van 2015 plaatsvinden.

2.1.2 Leidsche Rijn Centrum Zuid

Buurtwinkelcentrum
De onderhandelingsprocedure over de Europese aanbesteding van het buurtwinkelcentrum is in de afrondende fase. Dit resulteert in de keuze voor een marktpartij die de ontwikkeling van het buurtwinkelcentrum op zich neemt. Onderdelen van het buurtwinkelcentrum zijn een activiteitencentrum, een dienstenwinkel en een gezondheidscentrum.

Cultuurforum Leidsche Rijn
Er wordt een Programma van Eisen opgesteld en de exploitatie en programmering van het theater worden uitgewerkt. Dit zal in 2015 tot een kredietaanvraag leiden. Beoogd wordt het theater in 2018 op te leveren.

Scholencluster
In september 2013 is het krediet beschikbaar gesteld voor de bouw van een basisschool, een gymzaal en een peuterspeelzaal in LRC Zuid. In 2014 wordt verder gewerkt aan de planvoorbereiding van het scholencluster. De bouw van het cluster zal in 2015 starten waarna de oplevering in 2016 plaatsvindt.

2.1.3 Leidsche Rijn Centrum Noord

Kantoorpand
In april 2013 zijn in LRC Noord het kantoorpand van Capgemini en een doelgroepengarage opgeleverd.

Station Utrecht Leidsche Rijn
Station Utrecht Leidsche Rijn is in juni 2013 geopend. Er stopt nu twee keer per uur een trein maar dit wordt naar verwachting de komende jaren uitgebreid naar vier keer per uur. Met de openstelling van Station Utrecht Leidsche Rijn is de stopfrequentie van de stations Vleuten en Utrecht Terwijde omhoog gegaan van twee keer per uur naar vier keer per uur.
Tegelijk met de oplevering van kantoorpand van Capgemini en de openstelling van het station is de openbare ruimte in LRC Noord aangelegd.

Bestemmingsplan LRC Noord
Het bestemmingsplan LRC Noord is begin 2014 vastgesteld.

Studentenhuisvesting
Voor een kavel ten noordwesten van het station is een partij geselecteerd die op deze plek circa 250 studentenwoningen zal realiseren. De bouw zal in 2015 starten, de oplevering vindt in 2016 plaats.

2.1.4 Leidsche Rijn Centrum Oost – Overtuin

Stedenbouwkundig Plan
Voor LRC Oost wordt een Stedenbouwkundig Plan opgesteld waarbij ook het naastgelegen gebied Overtuin wordt betrokken. Belangrijk onderdeel is de herprogrammering van dit deelgebied. Het oorspronkelijke programma uit het Masterplan zal worden getoetst aan de huidige marktomstandigheden en de huidige gemeentelijke kaders. Naar verwachting vindt medio 2014 bestuurlijke besluitvorming plaats over het Stedenbouwkundig Plan LRC Oost.

Bioscoopvoorziening
In maart 2013 is de uitgifteovereenkomst getekend voor de realisatie van een bioscoop met circa 2.000 stoelen (7 zalen) aan het Berlijnplein. In de zomer van 2013 is de

omgevingsvergunning verstrekt. Naar verwachting wordt dit voorjaar gestart met de bouw en zullen eind 2014 de eerste zalen in gebruik worden genomen.

Berlijnplein
Het Berlijnplein bovenop de A2-tunnel zal in 2014 aangelegd en opgeleverd worden.

Tijdelijke Studentenhuisvesting
Voor de realisatie van circa 500 tijdelijke studentenwoningen en het project Skaeve Huse is een partij geselecteerd. Naar verwachting start de bouw begin 2015 en vindt de oplevering eind 2015 plaats.

2.1.5 Leidsche Rijn Centrum infrastructuur

Stadsbaantunnel
De Stadsbaan is volledig aangelegd tot aan de Stadsbaantunnel. Het omringende groen en de bomen zijn in de winter van 2013 ook grotendeels aangeplant.
Het betonnen casco van de Stadsbaantunnel wordt medio 2014 voltooid waarna gestart wordt met de aanleg van de tunneltechnische installaties. De Stadsbaantunnel wordt naar verwachting in de tweede helft van 2015 opengesteld waardoor de verbinding tussen de Letchertweg in het zuiden en de Wetering in het noorden tot stand is gebracht.

Vleutensebaan
Het functioneel ontwerp voor het oostelijke deel van de Vleutensebaan, tussen de Belcampostraat en de Gele Brug is gereed. Het Voorlopig Ontwerp inclusief de inpassing van de hoofdfietsroute, de HOV-baan en de inpassing van de NOUW2 wordt in 2014 uitgewerkt naar een Definitief Ontwerp. Naar verwachting worden de wegen eind 2016 opgeleverd

2.1.6 Leidsche Rijn Centrum bestuurlijke producten 2014

Binnen het Projectbureau Leidsche Rijn wordt in 2014 door de afdeling Leidsche Rijn Centrum aan de volgende bestuurlijke producten gewerkt:

Deelgebieden	Product	Behandeling
LRC Oost	Stedenbouwkundig Plan	Raad
LRC Zuid	Stand van Zaken Cultuurforum Leidsche Rijn	Cie
LRC Kern	Kredietaanvraag bibliotheek / wijkbureau LR	B&W

2.2 Woningbouw

Algemeen

2.2.1 Het Zand

Het Zand
Er zal in 2014 vooral in De Veiling en Tussen de Parken worden gebouwd.
De realisatie van appartementen langs de Vleutensebaan heeft geen prioriteit zolang de appartementen boven winkelcentrum Terwijde en in Leidsche Rijn Centrum gebouwd worden.

De Veiling
Het bouwrijpmaken van de bouwvelden voor de koop- en huurwoningen op dit terrein wordt gefaseerd uitgevoerd. De bouw van de koopwoningen van één van de ontwikkelaars verloopt gestaag. Afhankelijk van het verloop van een juridische procedure met de andere ontwikkelaar wordt de verkoop van de overige woningen in De Veiling weer gestart. De woningcorporatie zal de sociale huurwoningen in de Veiling bouwen, daartoe zal het gebied bouwrijp worden gemaakt en wordt de contractvorming afgerond.
De bouw van basisschool met buitenschoolse opvang 'De Oase' is gestart. Eind 2014 opent de school haar deuren.

Tussen de Parken
De 45 middeldure eengezinskoopwoningen zijn gefaseerd in de verkoop gebracht. Voorjaar 2014 wordt gestart met de bouw van de eerste fase. Naar verwachting zal direct daarna de bouw van de tweede fase starten.

2.2.2 Terwijde

Terwijde Zuidoost
In dit gebied worden circa 450 woningen gebouwd, waarvan naar verwachting 200 sociale huurwoningen. De planvorming voor afzonderlijke bouwvelden is in handen van de ontwikkelaars. Blok 9 is geveild en de gemeente draagt bij aan een flexibele invulling van het plan.

In de 2e helft van 2014 zal de invulling van het Muziekplein openbaar bekend worden gemaakt zodat geïnteresseerden zich in kunnen schrijven.

Het winkelcentrum in Terwijde zal komend najaar worden opgeleverd. Het winkelcentrum bevat ongeveer 40 winkels en horecaruimten. Het nieuwe schoolgebouw van basisschool 'Jazzsingel' in Terwijde Zuidoost wordt na de zomer in gebruik genomen.

2.2.3 Vleuterweide

In Vleuterweide wordt een aantal herontwikkelingen verwacht, waaronder die in Het Centrum (deelplan 4). Over een aantal van deze plannen zal via gewijzigde stedenbouwkundige plannen opnieuw bestuurlijke besluitvorming plaatsvinden. Onderzocht wordt hoe de verkeerssituatie rondom het winkelcentrum kan worden verbeterd. In deelplan 5 (De Erven) heeft het VMBO in het aangepaste SP een definitieve plek gekregen. UVO is met het schoolbestuur gestart met de voorbereidingen.

2.2.4 Grauwaart

Eerste fase
De eerste fase van Grauwaart is gereed of in aanbouw. Van de vijftien chique singelwoningen zijn er vijf in aanbouw en is het volgende deel in de verkoop, verwachting is dat ook deze nog in 2014 verkocht en gebouwd worden.

Tweede fase
De ontwikkelaar start met woningontwerpen voor de tweede fase. Met de andere ontwikkelaar/belegger vindt nader overleg plaats over de omzetting van appartementen naar eengezinswoningen en de waardering van de grond. Voor nood- en hulpdiensten is een verbindingsweg tussen de eerste en tweede fase aangelegd.

2.2.5 Hoge Weide

De tenders in Hoge Weide zijn afgelopen jaar succesvol verlopen en de eerste woningen zijn opgeleverd. De verkoop verloopt goed. In 2014 worden nog meer ontwikkelaars geselecteerd en wordt de woningbouwontwikkeling voortgezet. In 2014 bouwt één van de corporaties energierekeningloze Nia Nesto woningen.

De tweede herziening van het bestemmingsplan Hoge Weide is vastgesteld. Met de aanpassing is het mogelijk om ook ééngezinswoningen te bouwen aan de randen van het gebied, in plaats van alleen meergezinswoningen.
De herprogrammering is succesvol gebleken. Het totaal aantal woningen in Hoge Weide neemt hiermee af van 1.300 tot 1.100. Het aantal appartementen neemt af van 400 tot 150. Het aandeel sociale woningbouw blijft gelijk.

Beleggershuurwoningen in Hoge Weide

De Groene Alm heeft begin 2014 haar deuren geopend voor basisonderwijs en kinderopvang en zal in de loop van 2014 ruimte bieden aan de Eben Häzer-basisschool. De planvoorbereiding voor de speeltuin is gestart.

2.2.6 Haarzicht

Haarzicht wordt ontwikkeld via een zelfrealisatiemodel. Groep Haarzicht is verantwoordelijk voor de planontwikkeling en realisatie van woningen en openbare ruimte, binnen de gemeentelijke uitgangspunten en randvoorwaarden. De Groep Haarzicht heeft voorjaar 2014 het concept stedenbouwkundig plan ter toetsing aangeboden. De ambtelijke toetsing wordt door het Projectbureau Leidsche Rijn gecoördineerd. Ook wordt er met Groep Haarzicht onderhandeld over de anterieure ontwikkelovereenkomst. In het kader van participatie is bij het opstellen van het SP de "klankbordgroep Haarzicht" geraadpleegd door de groep Haarzicht.

2.2.7 Leeuwesteyn Noord

Voorjaar 2014 wordt een Europese aanbestedingsprocedure voor de selectie van een stedenbouwkundig adviesbureau gevoerd. Hierna wordt een concept SP opgesteld.
Het Voorlopig Ontwerp van de fietsbrug is gereed, de aanlanding en de routevoorbereiding richting Hoge Weide worden uitgewerkt.

2.2.8 Haarrijn, onderdeel woningbouw

Naar aanleiding van strengere geluidswetgeving moet het ontwerpbestemmingsplan woningbouw Haarrijn en Haarrijnseplas aangepast worden. De onderhandelingen over de bouwclaimovereenkomst en de aankoop van de grond met één van de drie grondeigenaren is voorlopig stilgelegd gezien de marktomstandigheden.

2.2.9 Tijdelijke voorzieningen

Op locaties waar langere tijd geen ontwikkelingen voorzien zijn, is het mogelijk tijdelijke voorzieningen te huisvesten. Daarvoor is op www.leidscherijn.nl een kaart voor tijdelijk grondgebruik geplaatst.

Het Zand:
Er worden regelmatig (tijdelijke) initiatieven gefaciliteerd. Bewoners hebben een kleding- en speelgoedbeurs (Happysundayz) gehouden op het terrein van de voormalige Veiling en er zijn met bewoners speelplekken ingericht in Tussen de Parken en De Veiling. Er is overleg over een tijdelijke ontmoetingsplek (VINEXmarkt) in de Stationsomgeving.

Terwijde:
Op de vrije kavel locatie 'Hofboerderij' heeft het bewonersinitiatief De Halte, (waarbij bewoners zelf hun groente verbouwen), een plek gekregen voor in ieder geval 2 jaar.

Hoge Weide:
In 2014 blijven de tijdelijke voorzieningen (bibliotheek, voetbalkooi, zendmast en het kinderdagverblijf) nog aan de Kruidenlaan gevestigd. Aan de Hogeweide huurt de Protestantse gemeente boerderij De Hoef voor kerkdiensten. Daarnaast zijn er in De Hoef tijdelijk een uitvaartcentrum en kinderopvang gevestigd. In 2014 werkt de Protestantse gemeente in overleg met het Projectbureau Leidsche Rijn een plan uit waarbij de kerk, eventueel samen met overige partijen, het eerste recht krijgt om de boerderij aan te kopen.

Haarrijn:
Medio 2014 wordt het tijdelijk strandpaviljoen (voor een periode van 10 jaar) aan de Haarrijnseplas gerealiseerd.

Informatiecentrum
Naast het Informatiecentrum Leidsche Rijn heeft een hondenuitlaatservice een plek gekregen.

Nieuwe exploitant Enghlaan wil pannenkoekenhuis beginnen.

2.2.10 Woningbouw bestuurlijke producten 2014

Binnen het Projectbureau Leidsche Rijn wordt in 2014 door de afdeling Woningbouw aan de volgende bestuurlijke producten gewerkt:

Deelgebieden	Product	Behandeling
Grauwaart	Bestemmingsplan Grauwaart	Raad
Haarzicht	Concept SP Haarzicht & anterieure overeenkomst	B&W
Máximapark	SP kerk Alendorperweg	B&W
Haarrijn	Bestemmingsplan Haarrijn woningbouw	Raad
Vleuterweide	Bestemmingsplan Vleuterweide	Raad
Vleuterweide	Gewijzigd SP Vleuterweide	B&W

2.3 Commercieel onroerend goed

Algemeen

2.3.1 De Wetering Zuid

Bouw- en woonrijpmaken
De Wetering Zuid is geheel woonrijpgemaakt met uitzondering van de brugontsluiting van de kavel waarop het crematorium zal worden gerealiseerd.

Uitgifte en lopende bouwplannen
Door de opening van het nieuwe ziekenhuis St. Antonius Utrecht door prinses Beatrix op 15 november 2013, is het gebied De Wetering Zuid nog meer op de kaart gezet als een gebied met het accent op "zorg". Om in de toekomst verder uit te breiden heeft het ziekenhuis in 2013 ook de naastgelegen kavel aangekocht. Het ziekenhuis is van plan om hier een zorghotel te ontwikkelen.

Op eilandkavel K zal Dela een uitvaartcentrum met crematorium ontwikkelen. Dela heeft hiervoor in 2013 een kavel aangekocht van 20.000 m^2, zodat het geheel een paviljoenachtige groene uitstraling krijgt. Op de verleende omgevingsvergunning zijn bezwaren ingediend, wat begin 2014 heeft geleid tot een beslissing op bezwaar, waarin de vergunning is gehandhaafd. Vervolgens is eind 2013 het Stedenbouwkundig Plan voor De Wetering Zuid nader uitgewerkt in Precisering SP De Wetering Zuid, waarin een en ander is verwerkt. Sinds 30 januari 2014 geldt een nieuw actualiseringplan Bestemmingsplan De Wetering.

De plannen van een ontwikkelende partij op het gebied van zorg om in samenwerking met het St. Antonius en het Projectbureau om een zorgboulevard te ontwikkelen staan op een laag pitje. De hotelontwikkeling op kavel H1 gaat niet door, omdat de beoogde hotelexploitant zich nu niet op deze locatie wil vestigen.

2.3.2 Haarrijn, onderdeel bedrijventerrein

Bouw- en woonrijpmaken
De inrichting van het bedrijventerrein Haarrijn is voltooid.

Uitgifte
In 2013 is een intentieovereenkomst getekend voor een bedrijfskavel van bijna 2 ha in Haarrijn gelegen aan de A2-zijde van het bedrijventerrein. Verwacht wordt dat de start bouw medio 2014 plaatsvindt. Gelijktijdig met deze ontwikkeling is in 2013 een nieuwe visie uitgewerkt voor de beeldkwaliteit van de bedrijfsgevels aan de A2. Hierbij is er als beeld niet meer voor gekozen om één doorlopend geluidscherm te realiseren aan de A2, maar dat de gevels van de bedrijven in de toekomst een onderdeel vormen van het geluidsscherm.

Het geluidscherm tussen de toekomstige bedrijfspanden zal (gefaseerd) worden gerealiseerd bij de bouw van de woonwijk Haarrijn. Door een eenduidige beeldregie op de gevels te voeren, wordt er voor gezorgd dat er in de eindsituatie een kwalitatief hoogwaardig en krachtig 'gezicht' aan de A2 wordt gerealiseerd, dat invulling geeft aan de ambitie van Haarrijn als hoogwaardige bedrijvenlocatie.

Naast de genoemde intentieovereenkomst hebben zich in 2013 een viertal bedrijven gemeld die zijn geïnteresseerd in vestiging in Haarrijn. Deze gesprekken worden in 2014 voortgezet. Er is vooral veel interesse in de kavels rondom de aansluiting op de Haarrijnse Rading vanwege de goede bereikbaarheid vanaf de A2 en Noordelijke Randweg Utrecht. Een aantal van deze initiatieven past niet in het vigerende BP van bedrijventerrein Haarrijn. Als deze plannen leiden tot concrete bouwplannen, moet hiervoor een aantal projectbesluiten worden genomen.

2.3.3 Leeuwesteyn Zuid

Voor KWS/Nedal wordt in 2014 een bestemmingsplan in procedure gebracht. Uitgangspunt daarbij is handhaving van de asfaltcentrale. De zonering van het bedrijventerrein wordt aangepast aan de actuele situatie, waardoor de realisatie van Leeuwesteyn Noord mogelijk is.

2.3.4 Papendorp Noord

Het pand van RAM Mobile Data op kavel N15b is eind 2013 opgeleverd.

2.3.5 Papendorp Zuid

Eén van de prioriteiten uit de kantorenstrategie betreft de afronding van De Taats Zuid. Op dit moment zijn er nog geen nieuwe partijen in beeld.

De verhuur van leegstand in de bestaande panden in Papendorp gaat goed. In 2013 hebben veel nieuwe huurders Papendorp gevonden en ook het voormalige hoofdkantoor van Capgemini doet het met zijn WTC-formule erg goed.
Brasserie De Steiger zal komend jaar parkeerruimte realiseren op de overstaande kavel, zodat er geen sprake meer is van parkeeroverlast.

In Papendorp Noord is al langer sprake van HOV, maar in november 2013 is ook in Papendorp Zuid gestart met HOV. Hierdoor ontstaat er een OV-knooppunt op het Taatsenplein.
Eind 2013 heeft zich een partij gemeld, die een paviljoen met diverse voorzieningen tijdelijk wil plaatsen op het Taatsenplein. Op dit moment worden daar exploitanten voor gezocht, zodat de mensen, die werken op Papendorp, maar ook de mensen die met het openbaar vervoer via Papendorp reizen, in hun behoefte worden voorzien.

2.3.6 Strijkviertel

Bedrijventerrein Strijkviertel wordt de komende jaren niet ontwikkeld, omdat de prioriteit voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen binnen Leidsche Rijn bij De Wetering Zuid en Haarrijn ligt. Dit biedt mogelijkheid voor tijdelijke initiatieven op het gebied van leisure zoals paintball. Een partij die dit initiatief wil realiseren, heeft intussen van de gemeente een concept-huurovereenkomst voor de duur van 5 jaar ontvangen. Conform afspraak worden alle nieuwe (leisure) initiatieven bestuurlijk voorgelegd.

Vorig jaar hebben zich enkele specifieke initiatieven (benzineverkooppunt, horeca) gemeld voor de ontwikkeling van de locatie tussen de Letchertweg en de A2, het Passtuk genoemd. Deze gesprekken worden in 2014 voortgezet. Tevens wordt een korte visie voor het gebied opgesteld, zodat de randvoorwaarden voor ontwikkeling duidelijk zijn.

2.3.7 Hamlaan

Nu het bestemmingsplan Haarzuilens is vastgesteld, kan de aanbesteding van de begraafplaats inclusief aula aan de Hamlaan op korte termijn plaatsvinden. Uitgaande van een geslaagde aanbesteding, kan nog dit jaar worden gestart met de aanleg. De omliggende recreatiezone wordt in 2014 aangelegd, vooruitlopend op de begraafplaats.

2.3.8 Commercieel onroerend goed bestuurlijke producten 2014

Binnen het projectbureau Leidsche Rijn wordt in 2014 door de afdeling Commercieel Vastgoedontwikkeling aan de volgende bestuurlijke producten gewerkt:

Locatie	Product	Behandeling
De Wetering Zuid	Uitwerkingsplan The Wall	
Haarrijn	Projectbesluiten	

2.4 Parken en Plas

Algemeen

2.4.1 Máximapark

Het Máximapark is grotendeels aangelegd en wordt door veel mensen regelmatig bezocht. Voor 2014 staan wederom diverse evenementen en festivals gepland. Hoogtepunten in 2014 worden de bouw van het Castellum Hoge Woerd en het afmaken van de Binnenhof-zuid.

De Binnenhof
De Jeremiebrug wordt medio 2014 geplaatst. De bewoners en gemeente zijn gestart met de aanplant van het bewonersinitiatief "de Vlinderhof".

Castellum Hoge Woerd
Op 14 maart 2014 is de bouw gestart van Castellum Hoge Woerd. De opening zal in 2015 zijn. De gemeente heeft via een Europese aanbesteding een aannemer geselecteerd. Het gebied is integraal opgehoogd in verband met het archeologisch rijksmonument. In 2014 worden de museale en educatieve ruimtes ingericht en het Romeinse Schip "De Meern I" ingepast. Er is een ondernemer gevonden voor de horeca in het Castellum en voor de zalenverhuur. Het geïntegreerde businessplan van de kernpartners (Natuur en MilieuCommunicatie, Erfgoed en theater) van Castellum Hoge Woerd is gereed.

Hoge Woerd/Alendorperweg
De twee religieuze partijen voor de maatschappelijke kavels in de Hoge Woerd hebben hun ontwerp gereed. In 2014 wordt de bouwaanvraag ingediend. De ontwikkelovereenkomsten zijn getekend.
Op kavel Alendorperweg 99 wordt een religieus gebouw ontwikkeld. Over het Stedenbouwkundig Plan zal medio 2014 bestuurlijke besluitvorming plaatsvinden. In 2014 wordt ook het Voorlopige Ontwerp verwacht en zal de ontwikkelovereenkomst worden getekend.

Vikingrijn
Het gedeelte van De Vikingrijn, waarvoor budget beschikbaar was, is gegraven en is klaar. Hierbij is ook rekening gehouden met het Romeinse schip de "Vleuten II", die ter plaatse wordt geconserveerd. Op dit moment wordt het peilbesluit en de daarbij behorende onderzoekswerkzaamheden voorbereid.

Woningbouw (parkrand het Zand)
De laatste drie vrijstaande woningen zijn herontwikkeld en na een projectbesluit zal de bouw van twee twee-onder-één-kapwoningen mogelijk worden.

Kavels Máximapark-ParkZuid (voorheen locatie burgemeester Middelweerdbaan)
De locatie is herverkaveld naar kavels geschikt voor vrijstaande-, twee-onder-één-kapwoningen en rijwoningen. De kavels worden grotendeels projectmatig ontwikkeld. De beeldregie is hierop aangepast. Voor de eerste fase van circa 20 woningen is een ontwikkelaar geselecteerd.

2.4.2 Park Groot Zandveld

De feestelijke opening van de schaapskooi en de plaatsing van het Limespaneel met uitleg over de Romeinse bodemschatten in Archeologisch monument Park Groot Zandveld heeft begin 2014 plaatsgevonden. Het speeltoestel voor grote kinderen wordt dit voorjaar geplaatst, evenals de hagen, bomen en struiken die de begrenzing vormen aan de noordzijde van het park.

2.4.3 Willem-Alexanderpark

Het park is gedeeltelijk ingeplant en de sportvelden zijn begin 2014 in gebruik genomen. Er wordt door kinderen uit de buurt samen met kunstenaars van Via Vinex een kunstwerk gemaakt dat medio 2014 geplaatst wordt in het Willem-Alexanderpark.

2.4.4 Haarrijnseplas

De zandwinning in de plas is in 2011 ten einde gekomen. Het zand ligt tijdelijk opgeslagen tussen de Maarssenseweg en het al gerealiseerde deel van de strandzone. Het zand wordt vóór de zomer van 2014 afgevoerd waarna de oevers van de plas worden afgewerkt. De oever aan de noordoostzijde wordt in de bouwfasering van de woningontwikkeling in Haarrijn meegenomen. De strandzone langs de recreatieplas wordt uitgebreid vanwege het hoge bezoekersaantal in de zomerperiode. Dit nieuwe gedeelte zal in mei 2014 gereed zijn voor gebruik.

Haarrijnse Plas

3. Financiële positie

Ten opzichte van 2013 blijft de grondexploitatie na de actualisatie 2014 gehandhaafd op 7,0 miljoen euro negatief. De belangrijkste mutaties 2014 zijn de voordelen ontstaan uit verlaging van VAT-percentage en het 1 jaar niet indexeren van de uitgaven; deze voordelen zijn ingezet om de marktprijs-correctie voor specifieke onderdelen te verhogen.

Op hoofdlijn worden mutaties 2014 toegelicht in paragraaf 3.3, de gehanteerde uitgangspunten worden eerst uitgewerkt in paragraaf 3.2.

3.1 Actueel financieel beeld

De mutaties op basis van de actualisatie 2014 van het saldo van de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn als volgt:

Beginstand 1-1-2013	-/- 43,6 mln.	
Besluitvorming Voorjaarsnota 2013	+ 36,6 mln.	
Eindstand actualisatie 2013		**-/- 7,0 mln.**
Mutaties actualisatie		
Prijspeil en optimalisatietaakstelling 2014	+ 2,0 mln.	
Aanpassing parameters	+ 16,7 mln.	
Mutaties overall	-/- 20,3 mln.	
Mutaties LRC	-/- 6,9 mln.	
Mutaties Woningbouw	-/- 0,8 mln.	
Mutaties Comm. Onr. goed	+ 5,9 mln.	
Mutaties Parken en Plas	+ 1,9 mln.	
Mutaties Infrastructuur	+ 1,5 mln.	
Saldo mutaties 2014		nihil
Eindstand 1 januari 2014		**-/- 7,0 mln.**

Voor de negatieve stand van de grondexploitatie is een voorziening gevormd. De financiële effecten van de besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2013 zijn conform verwerkt in de (bedrijfs)reserve Leidsche Rijn.

3.2 Parameters en uitgangspunten

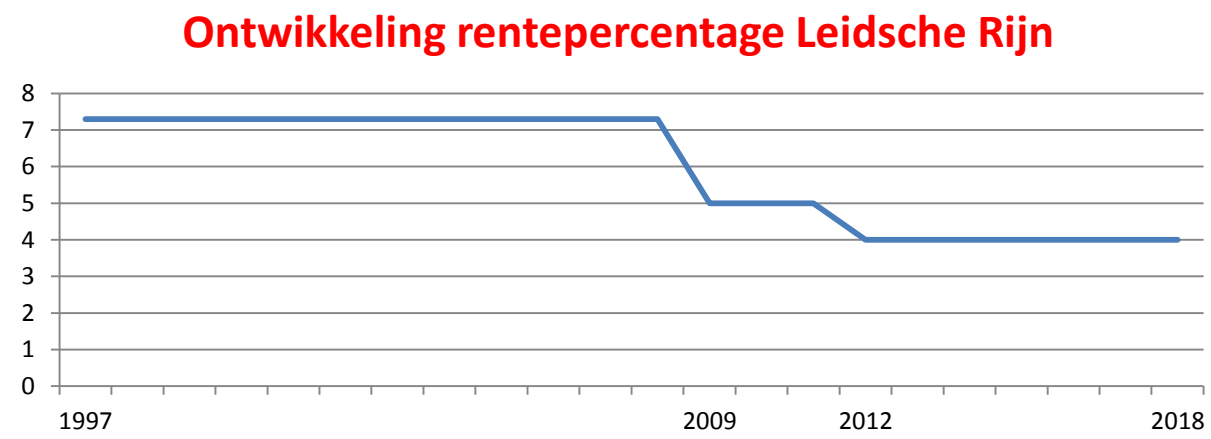
Het nog te realiseren deel van de gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn wordt doorgerekend op basis van een veelheid aan aannames. De belangrijkste kosten- en opbrengstenparameters en de hierbij gehanteerde uitgangspunten worden in deze paragraaf op hoofdlijn toegelicht. De mogelijke beweging rondom deze parameters zijn vertrekpunt voor de scenario's zoals in paragraaf 3.4 beschreven.

In 2014 zijn de parameters voor indexering van de kosten, de marktprijscorrectie en het percentage voor VAT[1]-kosten gewijzigd ten opzichte van actualisatie 2013.

3.2.1 Rente

De grondexploitatie wordt doorgerekend met 4 % rente. Dit percentage is in 2012 gemeentebreed vastgesteld. Over het saldo onderhanden werk per 1-1 betaalt grondexploitatie jaarlijks 4 % rente. Voor 2014 is dat 4 % van 97,0 mln euro.

De ontwikkeling van het aan de grondexploitatie toegerekende rentepercentage is door de jaren heen als volgt weer te geven:

[11] VAT= Voorbereiding, Administratie en Toezicht bij bouw- & woonrijpmaken van kavels en aanleg van infrastructuur en openbare ruimte.

Tot 2009 werd de grondexploitatie gefinancierd vanuit een speciaal voor Leidsche Rijn opgezette leningenportefeuille. In de begin periode betroffen dit leningen met een rentepercentage oplopend tot 10 %, later lag dit percentage veel lager. In de periode 1997 – 2009 is gemiddeld met 7,3 % rente gerekend in de grondexploitatie. Vanaf 2009 verloopt de financiering via Treasury en wordt gemeentebreed vastgesteld rentepercentage aangehouden.

Op basis van de huidige samenstelling van de huidige leningenportefeuille van de Gemeente Utrecht is het op basis van een inschatting van Treasury zeer waarschijnlijk dat het rentepercentage tot minimaal 2018 gehandhaafd kan worden op 4 %.

3.2.2 Indexering kosten

Standaard is een jaarlijkse indexatie van de kosten met 1 %. Op basis van een kritische blik naar de kosten voor komende 2 jaar, in combinatie met de huidige nog gunstige aanbestedingsmarkt, is de index voor 2014 op 0 % gezet. Vanaf 2015 bedraagt deze weer 1 %.

Op basis van een aantrekkende economie is het de verwachting dat na 2014 – 2015 de prijzen onder druk komen te staan vanwege verder stijgende grondstofkosten en beperkte concurrentie in de markt. Dit uitgangspunt heeft geen invloed op de inkooptaakstelling Leidsche Rijn, deze is in 2013 reeds geheel voldoen voor resterende looptijd. Wel zal er na 2014 minder tot geen ruimte meer zijn voor het niet indexeren van de kosten.

3.2.3 Indexering opbrengsten

Standaard is een indexatie van de opbrengsten conform de contractvoorwaarden. Daar waar geen contractpositie aanwezig is worden de nog te realiseren opbrengsten jaarlijks met 1 % geïndexeerd. Op basis van de gerealiseerde prijzen 2013 en begin 2014 van woningbouw en bedrijventerrein is de standaard index gehandhaafd. Ook voor kantoren is de index gehandhaafd.

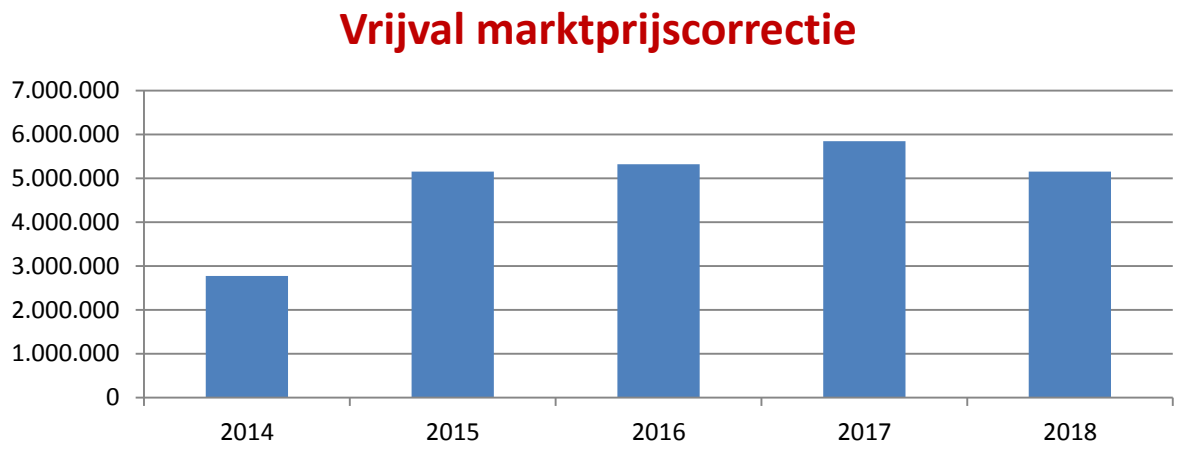
3.2.4 Marktprijscorrectie

Van alle in de grondexploitatie 2014 nog te realiseren omzet is 10 % gereserveerd in de marktprijscorrectie. Deze reservering is gevormd om eventuele toekomstige negatieve prijs- en/of faseringsverschillen op te kunnen vangen.

In 2014 is op basis van het risicoprofiel een specifieke aanvullende reservering opgenomen voor het resterende commercieel programma LRC, het appartementenprogramma LRC Noord en Zuid en het kantorenprogramma LRC Noord.

Voor de omzet van LRC Kern, contract ASR/Vesteda, is geen reservering in marktprijscorrectie opgenomen. Conform besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2012 is het risicoprofiel op deze omzet gekoppeld aan de reservering binnen de programmabegroting voor het Cultuurforum.

De marktprijscorrectie valt vrij over de jaarlijks gerealiseerde opbrengst. Over 2013 is 10 % van 38 miljoen euro vrijgevallen. De komende jaren wordt de volgende vrijval verwacht:

Vanwege de aantreekende woningmarkt in 2014 kan de vrijval in dit jaar circa 2,0 miljoen euro hoger uitkomen dan hierboven gepresenteerd. Deze mogelijke extra vrijval is opgenomen in de Voorjaarsbrief 2014 met mogelijke positief effect voor Voorjaarsnota 2015.

3.2.5 Fasering woningbouw-, bedrijventerrein- & kantorenprogramma

Voor zowel de programmering van de woningbouw als bedrijventerrein geldt dat op basis van marktontwikkelingen de programmering binnen gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn stedelijk wordt afgestemd. Na stedelijke afstemming wordt de fasering opgenomen in de grondexploitatie. Herijking van de programmering is een jaarlijks stedelijk proces welke voorafgaand aan de actualisatie van de grondexploitatie wordt uitgevoerd.

Voor kantoorprogrammering geldt naast bovenstaand proces aanvullend nog provinciale afstemming. In 2012 is de provinciale programmering voor Gemeente Utrecht (STEC-rapport) vertaald naar grondexploitatie Leidsche Rijn. De actualisatie 2014 gaf geen aanleiding om de programmering aan te passen.

3.2.6 Grondprijzen

In de grondexploitatie wordt de grondprijs volgend uit een contractpositie opgenomen. Daar waar (nog) geen contractpositie aanwezig is wordt de bandbreedte van de (concept) grondprijzenbrief 2014 aangehouden.

3.2.7 Plankosten

Per deelproject is een plankostenraming aanwezig waarin per projectfase de plankosten zijn begroot. Plankosten zijn voor alle onderdelen van de gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn tot einde werk begroot.

3.2.8 VAT-kosten

Tot de voorliggende actualisatie is een raming voor VAT aangehouden van 12 % van nog te realiseren BRM & WRM budget. Op basis van een analyse van nog te realiseren werkzaamheden is de raming voor VAT verlaagd naar 10 %. Voor een aantal kleinere complexe deelprojecten is het percentage van 12 % gehandhaafd.

3.2.9 Ramingen BRM & WRM

In de grondexploitatie worden de budgetten voor BRM & WRM conform contractpositie - aanbestedingsresultaat opgenomen. Daar waar (nog) geen contractpositie aanwezig is wordt een realistische raming, mede gebaseerd op meest recente aanbestedingsresultaten, opgenomen. Het BRM en WRM zijn aanbesteed voor de lopende werkzaamheden in Het Zand, Terwijde, De Wetering, Papendorp, Maximapark, Stadsbaantunnel, Grauwaart, Hoge Weide en Leidsche Rijn Centrum Noord, Kern en Zuid. Aanbesteding voor het BRM & WRM binnen de deelgebieden Haarrijn, Rijnvliet en Leeuwesteyn volgt in 2014.

Vrijwilligers planten 15.000 planten in Vlinderhof

3.3 Verschillenanalyse op hoofdlijn

De belangrijkste financiële ontwikkelingen volgend uit de actualisatie 2014 worden vanaf paragraaf 3.3.2 per deelgebied toegelicht. De toelichting per deelgebied is exclusief effecten van aanpassing van parameters.

3.3.1 Prijspeil en inkooptaakstelling

Prijspeil

Bij het doorrekenen van de grondexploitatie van 2013 naar 2014 ontstaat een prijspeilverschil. Dit verschil betreft een negatief renteverschil en wordt berekend over stand van de voorziening inclusief de bestemmingsreserve inkooptaakstelling. Voor 2014 komt dit uit 2,5 miljoen euro negatief.

Inkooptaakstelling 2013

De inkooptaakstelling 2013 bedraagt 1,9 miljoen euro en is onttrokken uit de bestemmingsreserve. Deze onttrekking had geen financiële consequentie voor de grondexploitatie. Het effect van de taakstelling is volledig verwerkt bij de vaststelling van de Bestuursrapportage Leidsche Rijn 2013.

Optimalisatietaakstelling 2014

In de actualisatie 2014 is bij de bepaling van het grondexploitatiesaldo als uitgangspunt gehanteerd dat de marktprijscorrectie over 2014 en 2015 vrij kan vallen voor een minimaal niveau van 4,5 miljoen euro. Dit positieve effect is verwerkt in voorliggende grondexploitatie.

3.3.2 Aanpassing parameters

Indexering kosten

Standaard is een jaarlijkse indexatie van de kosten met 1 %. Op basis van huidig lopende bestekken voor het bouw- en woonrijpmaken, de momenteel nog redelijk gunstige aanbestedingsmarkt en een kritische blik naar de kosten voor komende jaren, is de index voor 1 jaar op 0 % gezet. De CBS index voor bouwrijpmaken van terreinen laat over de periode januari – oktober 2013 een lichte daling zien.

Het niet indexeren van de kosten heeft in totaal een positief effect op grondexploitatie van 9,6 miljoen euro. Onderverdeeld naar de diverse deelcomplexen zijn de belangrijkste resultaten behaald binnen:

Overall grondexploitatie[2]	+ 1,5 mln. euro	
Leidsche Rijn Centrum	+ 1,9 mln. euro	
Woningbouw	+ 2,6 mln. euro	
Bedrijventerreinen	+ 1,4 mln. euro	
Diverse overige	+ 2,2 mln. euro	
		+ 9,6 mln. euro

Verlaging VAT percentage van 12 % naar 10 %

Uit de beoordeling van de ramingen voor VAT-budgetten voor met name de nog te realiseren bedrijventerreinen en Leidsche Rijn Centrum volgt dat het percentage gereserveerd voor VAT verlaagd kan worden. Een budget gebaseerd op 10 % van bouwsom voor bouw- en woonrijpmaken is op basis van huidige inzichten voldoende voor uitvoering van VAT-gerelateerde werkzaamheden.

Het verlagen van het VAT-budget heeft in totaal een positief effect op grondexploitatie van 7,1 miljoen euro. Onderverdeeld naar de diverse deelcomplexen zijn de belangrijkste resultaten behaald binnen:

Overall grondexploitatie	+ 1,6 mln. euro	
Leidsche Rijn Centrum	+ 2,3 mln. euro	
Bedrijventerreinen	+ 2,1 mln. euro	
Diverse overige	+ 1,1 mln. euro	
		+ 7,1 mln. euro

3.3.3 Mutaties overall

Op deelgebied overstijgend niveau worden budgetten verantwoord met betrekking tot verwervingen, kabels en leidingen, infrastructuur, hoofdwatersysteem, tijdelijke maatregelen, marktprijscorrectie, aftopping woningbouw, subsidies (inkomsten) en gebiedsoverstijgende plankosten (historische plankosten zoals Masterplan, Ontwikkelingsvisie etc.).

Substantiële mutaties binnen de overall grondexploitatie hebben zich alleen voorgedaan in marktprijscorrectie.

[2] Betreft voornamelijk kosten voor kabels & leidingen, infrastructuur & hoofdwatersysteem.

Actualisatie marktprijscorrectie

Vrijval 2013	+ 3,8 mln. euro	
Later faseren kosten	+ 3,6 mln. euro	
Extra reservering LRC	-/- 26,6 mln. euro	
Effect actualisatie 2014		-/- 20,3 mln. euro

Vrijval 2013

In 2013 is exclusief Leidsche Rijn Centrum 38 miljoen euro omzet gerealiseerd. De reservering voor deze omzet is bij de actualisatie vrijgevallen.

Later faseren kosten

Op basis van huidige planning zijn met name kosten voor nog te verrichten verwervingen en kosten voor kabels & leidingen in tijd later opgenomen in planning waardoor er een rentevoordeel ontstaat van in totaal 3,6 miljoen euro.

Extra reservering LRC

Het te realiseren programma binnen deelgebied Leidsche Rijn Centrum kent financieel kwetsbare onderdelen. Vanuit de risicoanalyse 2014 op de deelprogramma's binnen Leidsche Rijn Centrum blijkt een extra reservering gewenst voor het deel van het commercieel programma binnen LRC Kern, het appartementenprogramma binnen LRC Noord & Zuid, het winkelcentrum in LRC Zuid en deel van het kantoorprogramma in LRC Noord. Met betrekking tot het commerciële programma binnen LRC Kern betreft dit het programma te realiseren na afronding van het Kerngebied. Het programma staat zowel qua omvang en fasering onder druk. Het appartementenprogramma te realiseren in Leidsche Rijn Centrum is kwetsbaar in de huidige markt. De combinatie tussen het volume dat de komende jaren afgezet moet worden en de, weliswaar voorzichtig herstellende, markt maakt dat voor deze specifieke omzet een aanvullende reservering is opgenomen. Het kantoorprogramma Leidsche Rijn Centrum is omvangrijk en bij aanhoudende slechte marktomstandigheden voor nieuwbouw van kantoren niet afzetbaar in de huidige fasering. In totaal is een extra reservering van 26,6 miljoen euro getroffen. Dit bedrag is in onderdelen gekoppeld aan de geschetste specifieke opgave binnen Leidsche Rijn Centrum.

Wanneer het programma van LRC gerealiseerd wordt of de noodzaak voor het treffen van de aanvullende risicoreservering vervalt, vallen de bedragen vrij ten gunste van het saldo van de grondexploitatie Leidsche Rijn.

3.3.4 Mutaties Leidsche Rijn Centrum

Leidsche Rijn Centrum bestaat uit 4 deelprojecten met per deelproject in 2014 de volgende mutaties:

LRC Kern	-/- 2,7 mln.	
LRC Noord	+ 1,0 mln.	
LRC Zuid	+ 0,8 mln.	
LRC Oost	-/- 6,0 mln.	
Subtotaal Leidsche Rijn Centrum		**-/- 6,9 mln.**
Effect niet indexeren kosten LRC		+ 1,9 mln.
Effect verlaging VAT LRC		+ 2,3 mln.
Totaal Leidsche Rijn Centrum		-/- 2,7 mln.

Leidsche Rijn Centrum Kern

Het deel van het woonprogramma binnen Leidsche Rijn Centrum Kern, niet vallend onder de aanbesteding van het kernwinkelgebied, is verlaagd. De verlaging hangt deels samen met het niet geheel inpasbaar zijn van het programma en is deels gebaseerd op marktverwachting voor dit specifieke programma.

Leidsche Rijn Centrum Noord

Het openbare gebied binnen Leidsche Rijn Centrum Noord is voor een groot deel bouw- en woonrijp gemaakt. De raming voor de nog resterende werkzaamheden is medio november geactualiseerd met als positief effect de vrijval van 1,0 miljoen euro.

Leidsche Rijn Centrum Zuid

De budgetten voor bouw- en woonrijpmaken zijn met circa 0,8 miljoen euro verlaagd. Deze verlaging is een gevolg van de medio november geactualiseerde ramingen voor de resterende werkzaamheden. Belangrijke afwijkingen zijn het gevolg van het vertalen van de kengetallen van kostprijs van het bouw- en woonrijp maken van LRC Noord naar Zuid en een detaillering van het aantal m2 verharding (minder dan oorspronkelijk begroot).

Leidsche Rijn Centrum Oost

Medio 2e helft 2014 zal het SP van LRC Oost bestuurlijk ter vaststelling worden aangeboden. In dit aangepaste SP wijzigen de woningbouwcategorieën (meer grondgebonden woningen) op basis van afzetverwachting en ruimtegebruik en nemen de kosten van bouw- en woonrijp maken toe. Het saldo van deze mutaties bedraagt 6,0 miljoen euro negatief.

3.3.5 Mutaties woningbouw

De voornaamste mutaties binnen de woningbouw deelgebieden hebben zich voorgedaan in Het Zand, Terwijde en Leeuwesteyn Noord.

Het Zand	-/- 5,0 mln.	
Terwijde	-/- 1,7 mln.	
Leeuwesteyn Noord	+ 4,0 mln.	
Vleuterweide	+ 0,6 mln.	
Maximapark, onderdeel woningbouw	-/- 1,4 mln.	
Grauwaart	+ 1,0 mln.	
Rijnvliet	+ 1,7 mln.	
Subtotaal woningbouw		**-/- 0,8 mln.**
Effect niet indexeren kosten		+ 2,6 mln.
Effect verlaging VAT		nihil
Totaal woningbouw		+ 1,8 mln.

Het Zand

De belangrijkste mutatie binnen deelgebied Het Zand betreft het aanpassen van de fasering van de woningbouw waardoor enkele bouwblokken later in de tijd zijn opgenomen. Ook het wegvallen van de grondopbrengsten voor Rhebergen draagt bij aan de verslechtering van het saldo van Het Zand.

Terwijde

Bij de actualisatie van de grondexploitatie Terwijde zijn zowel de kosten als de opbrengsten verlaagd met per saldo een negatief effect van 1,7 miljoen euro. De lagere opbrengsten worden voor het overgrote deel veroorzaakt door een lagere opbrengstprognose voor scherf 11b (minder programma in een lagere categorie), minder woningen in Blok E (winkelcentrumgebied) en in Terwijde Zuidoost.

De kostenverlaging is in belangrijke mate te danken aan het verlagen van de voorziening voor het gebouwd parkeren in het winkelcentrumgebied. Minder woningen in de blokken D en E betekent immers ook minder parkeerproblematiek. Verder heeft de rechter in de onteigeningszaak rondom de boerderij in het winkelcentrum bepaald dat de Gemeente Utrecht circa 0,6 mln. euro teveel betaald heeft aan de eigenaar. Dit bedrag wordt nu teruggevorderd.

Leeuwesteyn Noord

Leeuwesteyn Noord komt verder in planontwikkeling waardoor een beter inzicht ontstaat in daadwerkelijke ruimtegebruik, omvang en fasering van het bouw- en woonrijpmaken en fasering van opbrengsten. Bij de actualisatie 2014 heeft dit geleid tot positieve effecten op kosten- en opbrengstenramingen. Per saldo bedraagt het positieve effect 4,0 miljoen euro.

Vleuterweide

De plankostenraming is naar beneden bijgesteld. Daarnaast is de raming voor omslagkosten geïndexeerd. In totaal verbeterd de grondexploitatie met 0,6 miljoen euro.

Maximapark, onderdeel woningbouw

Met name doordat enkele woningbouwprojecten in de fasering later zijn opgenomen en er enkele kavels bij de Europaweg (Park West) door een hindercirkel niet gerealiseerd kunnen worden, dalen de verwachte verkoopopbrengsten.

Grauwaart

De verwachte opbrengst van de vrije kavels in fase 1 is op basis van marktanalyse verlaagd. Echter doordat een deel van het budget bouw- en woonrijpmaken kan vrijvallen en het budget van de Grauwaartsingel op basis van geactualiseerde raming verlaagd kan worden is er per saldo een positief effect van circa 1,0 miljoen euro.

Rijnvliet

In 2013 hebben in Rijnvliet weinig werkzaamheden plaatsgevonden. De geraamde kosten voor verwerving, bouw- en woonrijp maken zijn op basis van nieuwe planning later in tijd opgenomen met als gevolg een positief effect binnen de grondexploitatie.

3.3.6 Mutaties commercieel onroerend goed

De Wetering	+ 3,4 mln.	
Haarrijn	+ 0,7 mln.	
Strijkviertel	+ 1,8 mln.	
Subtotaal		**+ 5,9 mln.**
Effect niet indexeren kosten		+ 1,4 mln.
Effect verlaging VAT		+ 2,1 mln.
Totaal commercieel onroerend goed		+ 9,4 mln.

De Wetering

Kavel N is verkocht met een meeropbrengst en aangezien deze gronduitgifte aan het einde van de looptijd was gefaseerd heeft dit aanzienlijke faseringsinvloeden, met name de toe te rekenen rente valt hoger uit. Samen met een geringe kostendaling heeft dit het resultaat van de grondexploitatie verbeterd.

Haarrijn

Door de aangepaste fasering ten aanzien van met name de nog te verrichten verwervingen is er sprake van een rentevoordeel van ca. 0,7 mln. euro.

Strijkviertel

Door de aangepaste fasering ten aanzien van met name de nog te verrichten investeringen in bouw- en woonrijpmaken en de verwervingen is er sprake van een rentevoordeel van ca. 1,8 mln. euro. Ook aan niet indexeren van de kosten en het verlagen van het VAT-percentage levert Strijkviertel een substantiële bijdrage.

3.3.7 Mutaties parken en plas

Haarrijnse Plas	+ 1,9 mln.	
Subtotaal		**+ 1,9 mln.**
Effect niet indexeren kosten		nihil
Effect verlaging VAT		nihil
Totaal parken en plas		+ 1,9 mln.

Haarrijnse plas

De restantramingen voor laatste werkzaamheden zijn op basis van de actualisatie naar beneden bijgesteld. Voor de in 2014 nog uit te voeren werkzaamheden is een reservering opgenomen. Dit kan mogelijk bij de actualisatie van 2015 nog (deels) vrijvallen. De opbrengsten uit verkoop zand zijn eerder binnengekomen dan geraamd.
Bovenstaande wijzigen hebben een positief effect op de rente door enerzijds het verlagen van de kostenramingen en het eerder behalen van geraamde opbrengsten in 2013.

3.3.8 Mutaties infrastructuur

Stadsbaan midden	+ 1,5 mln.	
Subtotaal		**+ 1,5 mln.**
Effect niet indexeren kosten		nihil
Effect verlaging VAT		nihil
Totaal infrastructuur		+ 1,5 mln.

Stadsbaan Midden

De aanbesteding van de Stadsbaan Midden is voordelig uitgevallen, waardoor een deel van de budgetten is komen vrij te vallen. Samen met uitfasering van bepaalde werken heeft dit geleid tot een verbetering van het saldo van de grondexploitatie

3.4 Scenario's en beheersmaatregelen

Het nog te realiseren deel van de gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn wordt doorgerekend op basis van een veelheid aan aannames. Bij de actualisatie zijn de meest waarschijnlijke en realistische aannames verwerkt tot voorliggende grondexploitatie. De mogelijke beweging rondom deze aannames zijn vertrekpunt voor de scenario's welke in deze paragraaf zijn opgenomen.

3.4.1 Scenario's en mogelijke beheersmaatregelen

De belangrijkste scenario's inclusief eventuele mogelijke beheersmaatregelen ultimo 2014 worden hieronder kort beschreven en waar mogelijk voorzien van denkrichtingen van beheersing. Effecten van bestuurlijke besluitvorming zijn hierin niet opgenomen. Voor alle scenario's geldt dat het *mogelijke* ontwikkelingen zijn, er is nu geen aanleiding om te veronderstellen dat de scenario's zich daadwerkelijk voordoen.

Scenario afboeken kantorenprogramma na 2030

Korte toelichting bij gekozen scenario:
Als gevolg van bestuurlijke danwel provinciale wens om te komen tot verlaging van kantoorvolume in Utrecht is als uitgangspunt genomen het laten vervallen van het totale kantoorvolume in de periode na 2030.

Effect:
Vervallen van 180.041 m2 kantoren, Negatief effect op grondexploitatie 2014: -/- 62 miljoen euro.

Beheersing scenario:

Inzet marktprijscorrectie 10 % van vervallen omzet	7 mln. euro
Inzet extra reservering marktprijscorrectie LRC Noord	10 mln. euro
Vrijvallende investeringsbudgetten (WRM)	pm
Strategische waarde resterende kavels	pm

Het resterende negatieve effect kan opgevangen worden door een verdere verlaging van de marktprijscorrectie, deze zal dan op een kritisch laag niveau komen waardoor de risico's van gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn aanvullende dekking vragen. Voor aanvullende dekking zal dan moeten worden onderzocht in hoeverre heroverwegingen van de kaders van Leidsche Rijn bij kunnen dragen aan beheersen van het negatieve financiële effect.

Scenario omzetvolume kantoren 2014 – 2017 op nihil

Korte toelichting bij gekozen scenario:
Uitgangspunt bij dit scenario is dat vanwege aanhoudende negatieve economische omstandigheden er geen afzet van kantoren plaatsvindt komende 3 jaar.

Effect:
Volume 38.000 m2 verschuift naar periode vanaf 2035 ev. Effect hiervan is een renteverlies 6 miljoen euro en een verhoging van het risicoprofiel bij afboeken kantoormetrage na 2030.

Beheersing:
Dit effect kan binnen de marktprijscorrectie opgevangen worden.

Scenario aanpassing grondprijzenbeleid

Korte toelichting bij gekozen scenario:
Bij dit scenario is als uitgangspunt gekozen dat de kantoorprijzen in de periode 2014 – 2020 gemiddeld 25 % lager uitkomen dan nu opgenomen in grondexploitatie.

Effect:
Lagere opbrengst van circa 15 miljoen euro.

Beheersing:
Dit effect kan binnen de marktprijscorrectie opgevangen worden.

Scenario: totale nog te realiseren omzet Leidsche Rijn 10 % verlagen

Korte toelichting bij gekozen scenario:
Uitgangspunt is dat de huidige grondprijs voor woningbouw, bedrijventerrein en kantoren gemiddeld 10 % verlaagd moet worden vanwege marktomstandigheden.

Effect:
Lagere opbrengst van 78,2 mln euro.

Beheersing:
Inzet marktprijscorrectie. Hierna resteert nog een kritisch niveau aan marktprijscorrectie. Bestuurlijke keuzes binnen de kaders van de gebiedsontwikkeling zijn wellicht noodzakelijk bij de beheersing van dit scenario.

Scenario: maximale afzet woningen begrenzen op 500 per jaar gedurende gehele looptijd Leidsche Rijn

Korte toelichting.
Uitgangspunt is dat er maximaal 500 woningen per jaar kunnen worden afgezet in plaats van de huidige aanname van 800 (aanname 800 vanaf 2018 in huidige grondexploitatie).

Effect:
Aftopping van de 300 woningen per jaar heeft een negatief effect van 66,7 miljoen euro. De looptijd van de afzet van bouwrijpe kavels voor woningen wordt verlengd van 2029 naar 2036.

Beheersing:

Fasering investeringen brm + wrm aanpassen aan afzettempo	pm;
Inzet marktprijscorrectie deel woningbouw	25 mln euro

Het resterende negatieve effect kan opgevangen worden door een verdere verlaging van de marktprijscorrectie, deze zal dan op een kritisch laag niveau komen waardoor de risico's van gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn aanvullende dekking vragen. Voor aanvullende dekking zal dan moeten worden onderzocht in hoeverre heroverwegingen van de kaders van Leidsche Rijn bij kunnen dragen aan beheersen van het negatieve financiële effect.

Scenario: Aan Gemeente verwijtbaar niet doorgaan ASR- Vesteda contract

Korte toelichting:
In het geval het contract aan ASR-Vesteda verwijtbaar geen doorgang vindt zijn opgenomen boeteclausules in staat het financiële effect voor de grondexploitatie op te vangen.

Beheersing:
Bij het aan de gemeente Utrecht verwijtbaar niet doorgaan van ASR – Vesteda contract is het risicoprofiel in 2012 gekoppeld aan de reservering in de Programmabegroting voor de onrendabele top op het Cultuurforum. Voor realisatie van het Cultuurforum is vanaf 2017 8,0 miljoen euro structureel gereserveerd als bijdrage aan onrendabele top. Bij het niet doorgaan van Leidsche Rijn Centrum Kern zal ook het Cultuurforum niet of later gerealiseerd worden. Het gereserveerde bedrag is door middel van bestuurlijke besluitvorming gekoppeld aan het risicoprofiel LRC Kern en zal de grondexploitatieverliezen compenseren. Aandachtspunt is overbrugging tussen het direct nemen van verlies in grondexploitatie en het geleidelijk vrijvallen van de gereserveerde jaarsnedes.

Scenario renteverhoging 2018 van 4 naar 5 %

Korte toelichting:
Uitgangspunt hierbij is een verhoging van rekenrente gemeente Utrecht van 4 naar 5 % vanaf 2018.

Effect:
De grondexploitatie verslechtert door renteverhoging vanaf 2018 met circa 21 miljoen euro.

Beheersing:
Bij een aantrekkende economie in combinatie met stijgende rente kan de vrijval van de marktprijscorrectie in de jaren 2014 – 2018 (23 miljoen euro) het negatieve rente-effect opvangen. Daarnaast is in het risicomodel bij de begroting 2013 onder gemeentebrede weerstandsvermogen een risico opgenomen in verband met een mogelijke toekomstige renteverhoging van 2,363 miljoen euro.

Scenario geen aanpassingen van parameters en vrijval van marktprijscorrectie in periode tot 2018

Korte toelichting:
De begroting voor de komende 5 jaar is gelijk aan realisatie. De grondexploitatie vraagt geen aanpassing.

Effect:
Jaarlijks verbetert grondexploitatie met vrijval marktprijscorrectie. In totaal in periode 2014 – 2018 verbetering van ruim 20 miljoen euro.

3.5 Wendbaar- en weerbaarheid

De paragraaf 'Financiële weerbaarheid en wendbaarheid' is een nieuwe toevoeging aan de programmabegroting. Het doel van deze paragraaf is om aan te geven op welke punten de Gemeente mogelijkheden kan benutten om de financiële weerbaarheid en wendbaarheid te versterken.

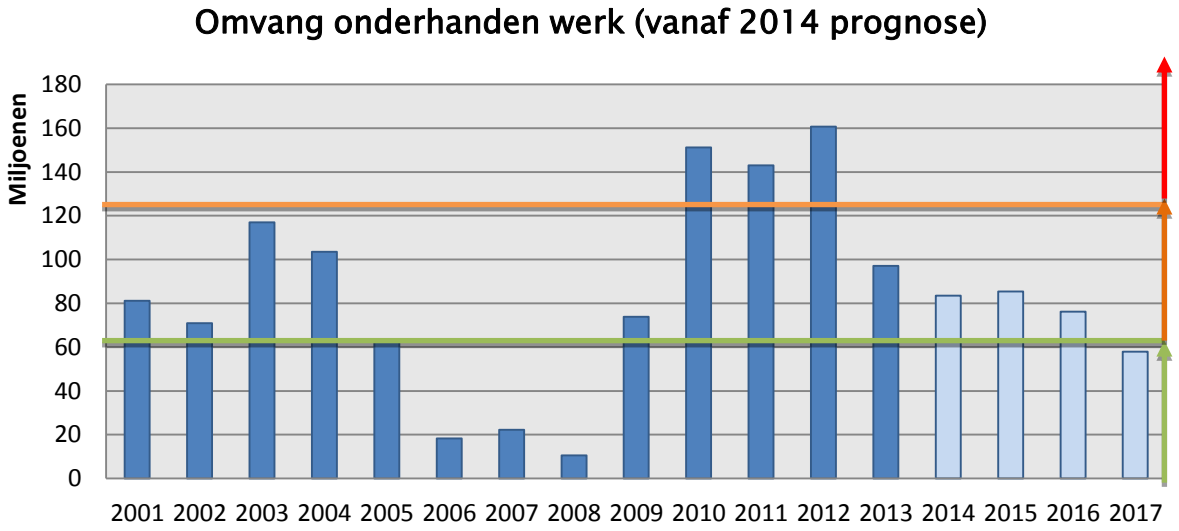
Voor grondexploitaties geldt als maatstaf de omvang van het onderhanden werk als absoluut bedrag ten opzichte van de totale gemeentelijke lasten (vóór reserves). En dat zowel per grondexploitatie als voor het geheel van de grondexploitaties.

Per grondexploitatie is de maatstaf als volgt:

Per grondexploitatie: onderhandenwerk voor periode langer dan 3 jaar:

> 10 % van gemeentelijke begroting	Kwetsbaar
> 5 % van gemeentelijke begroting	Bewaken
< 5 % van gemeentelijke begroting	In orde

De maatstaf voor Leidsche Rijn komt de komende jaren uit tussen 5 – 10 % en is daarmee op niveau van bewaken uitgekomen. Vanaf 2017 is het de verwachting structureel onder de 5 % uit te komen.

RAAD 17 JUL 2014
z.h.o. cfm gewijzigd

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Projectbureau Leidsche Rijn
Kenmerk	14.032288
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 43

Meerjaren Perspectief Grondexploitatie 2014, onderdeel Leidsche Rijn

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Vaststellen van het MeerjarenPerspectief Grondexploitatie Leidsche Rijn 2014.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Definitieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadeirng.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_834
Bijlage: MPG 2014 onderdeel Leidsche Rijn

Eerdere besluitvorming
Bestuursrapportage 2013

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Projectbureau Leidsche Rijn
Kenmerk	14.032288
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 43

Meerjaren Perspectief Grondexploitatie 2014, onderdeel Leidsche Rijn

Besluit

1 Vaststellen van het MeerjarenPerspectief Grondexploitatie Leidsche Rijn 2014.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op ~~3 juli 2014~~, 17 JUL 2014

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Jaarlijks wordt de grondexploitatie Leidsche Rijn geactualiseerd. De effecten van de actualisatie worden vastgelegd in het MeerjarenPerspectief Grondexploitatie, onderdeel Leidsche Rijn (voorheen Bestuursrapportage Leidsche Rijn). Naast de effecten van de actualisatie van de grondexploitatie wordt de voortgang van de deelprojecten binnen de gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn in het voorliggende MPG toegelicht.

Het MPG Leidsche Rijn vormt een bijlage bij de Voorjaarsnota 2014.

Beslispunt

1 Vaststellen van het MeerjarenPerspectief Grondexploitatie Leidsche Rijn 2014.

Argumenten

1.1 <u>Vaststellen van het MeerjarenPerspectief Grondexploitatie 2014, onderdeel leidsche Rijn.</u>
In het kader van de BBI-cyclus wordt het MPG Leidsche Rijn (voorheen Bestuursrapportage Leidsche Rijn) jaarlijks door het College van B&W vastgesteld bij de behandeling van de Voorjaarsnota, in 2014 de Voorjaarsbrief. In het MPG is de geactualiseerde grondexploitatie 2014 opgenomen. Vanwege de neutrale ontwikkeling heeft de grondexploitatie Leidsche Rijn geen positief danwel negatief effect bij de Voorjaarsbrief 2014. De wendbaarheid en weerbaarheid van de grondexploitatie is door de daling van de positie onderhanden werk sterk verbeterd en zal de komende jaren conform planning verder verbeteren.

De mutaties op basis van de actualisatie 2014 van het saldo van de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn als volgt:

Beginstand 1-1-2013 -/- 43,6 mln.
Besluitvorming Voorjaarsnota 2013 + 36,6 mln.
Eindstand actualisatie 2013 -/- 7,0 mln.

Mutaties actualisatie
Prijspeil en optimalisatietaakstelling 2014 + 2,0 mln.
Aanpassing parameters + 16,7 mln.
Mutaties overall -/- 20,3 mln.
Mutaties LRC -/- 6,9 mln.
Mutaties Woningbouw -/- 0,8 mln.
Mutaties Comm. Onr. goed + 5,9 mln.
Mutaties Parken en Plas + 1,9 mln.
Mutaties Infrastructuur + 1,5 mln.
Saldo mutaties 2014 nihil

Eindstand 1 januari 2014 -/- 7,0 mln.

Voor de negatieve stand van de grondexploitatie is een voorziening gevormd.

Kanttekeningen

1.1 <u>Het saldo van de grondexploitatie heeft zich over 2013 neutraal ontwikkeld.</u>

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.034218
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 44
Geheim	Nee

Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2014

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2014 vast te stellen.

2 De door het college opgelegde geheimhouding (op bijlage 2) conform art. 25 lid 3 van de Gemeentewet te bekrachtigen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,	De burgemeester,
Drs. M.R. Schurink	Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Definitieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_904
Bijlage: Geheime bijlage 2 MPG
Bijlage: Meerjaren Perspectief Grondexploitatie onderdeel Bestaande Stad 2014 (definitief)
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 44

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.034218
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 44

Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2014

Besluit

1 Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2014 vast te stellen.

2 De door het college opgelegde geheimhouding (op bijlage 2) conform art. 25 lid 3 van de Gemeentewet te bekrachtigen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Jaarlijks worden de binnenstedelijke grondexploitaties geactualiseerd. De effecten van de actualisatie worden vastgelegd in het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG). Naast de effecten van de actualisatie van de grondexploitaties wordt de voortgang van de projecten per wijk in het voorliggende MPG toegelicht.
Het MPG vormt een bijlage bij de Voorjaarsbrief 2014.

Beslispunt

1 Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2014 vast te stellen.

Argumenten

1.1 In het kader van de Beleids- en beheersinstrumentarium-cyclus wordt het MPG jaarlijks door het College vastgesteld bij de behandeling van de Voorjaarsnota, in 2014 de Voorjaarsbrief.
In het MPG zijn de geactualiseerde grondexploitaties 2014 opgenomen. Het MPG heeft geen positief danwel negatief effect bij de Voorjaarsbrief 2014.

Beslispunt

2 De door het college opgelegde geheimhouding (op bijlage 2) conform art. 25 lid 3 van de Gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

2.1 Geheimhouding ten aanzien van bijlage 2 is gebaseerd op de uitzonderingsbepalingen in artikel 10 lid 1 sub c en lid 2 sub b en g Wet Openbaarheid van Bestuur.
De belangen in de genoemde uitzonderingsbepalingen voor niet-openbaarmaking zijn:
- artikel 10 lid 1 sub c: bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- artikel 10 lid 2 sub b:. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- artikel 10 lid 2 sub g: het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Gemeente Utrecht

Ruimtelijke Keten

Meerjaren Perspectief Grondexploitaties

Onderdeel Binnenstedelijke Projecten

2014

Samenvatting 4
1. Actuele ontwikkelingen 5
1.1 Inleiding 5
1.2 Relatie met Voorjaarsbrief 5
1.3 Financiële positie 5
2. Stand van zaken 8
2.1 Wijk West 9
2.2 Wijk Noordwest 12
2.3 Wijk Overvecht 13
2.4 Wijk Noordoost 16
2.5 Wijk Oost 19
2.6 Wijk Binnenstad 20
2.7 Wijk Zuid 21
2.8 Wijk Zuid-West 24
2.9 Wijken Vleuten & De Meern 27
2.10 Projecten in de pijplijn 29
3. Financiële positie 30
3.1 Actueel financieel beeld 30
3.1.1 Actualisatie MPG 2014 30
3.1.2 Effect actualisatie per programmaonderdeel 31
3.1.3 Historisch verloop saldo MPG 31
3.2 Parameters en uitgangspunten 32
3.2.1 Rente 32
3.2.2 Indexering kosten 32
3.2.3 Indexering opbrengsten 32
3.2.4 Fasering woningbouw en bedrijventerrein 32
3.2.5 Grondprijzen 33
3.2.6 Plankosten 33
3.2.7 VAT-kosten 33
3.2.8 Ramingen BRM & WRM 33

3.3 Risicoanalyse en beheersmaatregelen 34
3.3.1 Scenario's en mogelijke beheersmaatregelen 34
3.3.2 Ontwikkeling risicoprofiel 35
3.4 Reserve grondexploitatie 36
3.4.1 Overzicht verloop reserve 2014 – 2018 36
3.4.2 Af te sluiten positieve projecten 36
3.4.3 Onttrekkingen 37
3.5 Reserveringen binnen de reserve grondexploitatie 42
3.6 Wendbaar- en weerbaarheid 43

Samenvatting

Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties rapporteert over de 37 grondexploitatieprojecten die in 2014 door Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling worden uitgevoerd binnen de Ontwikkelorganisatie.

Het MPG verschaft inzicht in het te verwachten resultaat van deze grondexploitaties, de daarmee samenhangende financiële risico's en de mate waarin de reserve grondexploitaties deze op kan vangen.

Het verwachte resultaat van de 37 binnenstedelijke grondexploitaties bedraagt per 1 januari 2014 in totaal 5,0 miljoen euro negatief. Het saldo van de lopende grondexploitaties heeft zich in 2013 positief ontwikkeld. Door een winstneming van 9,6 miljoen euro ligt het totale saldo van alle grondexploitatieprojecten iets onder het niveau van 2013. De winstneming is aan de reserve grondexploitatie toegevoegd. Deze bedraagt na toevoeging per 1 januari 2014 16,7 miljoen euro.

1. Actuele ontwikkelingen

1.1 Inleiding

Voor u ligt het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties handelend over de grondexploitatieprojecten in de stad Utrecht. In het kader van de Ruimtelijke Keten is een stap gezet ten behoeve van de uniformering in de werkwijze en verantwoording van grondexploitatieprojecten. In het kader van de uniformering is de werktitel van de rapportage vanaf heden:

Meerjaren Perspectief Grondexploitaties, onderdeel Binnenstedelijke Projecten.

In hoofdstuk 1 wordt de huidige stand van zaken aangaande de 37 binnenstedelijke projecten op hoofdlijn beschreven. De inhoudelijke toelichting is opgenomen in hoofdstuk 2, de financiële toelichting in hoofdstuk 3.

1.2 Relatie met Voorjaarsbrief

Begin 2014 heeft de herwaardering van de strategische verwervingen geleid tot een neerwaartse bijstelling van de waarde van 4,3 miljoen euro. Deze neerwaartse bijstelling kan niet gedragen kan worden door de reserve grondexploitatie en/of de risicovoorziening van 3 miljoen euro waardoor deze neerwaartse bijstelling bij de Voorjaarsbrief 2014 van financiële dekking is voorzien.

1.3 Financiële positie

Grondexploitatie, reserve & voorziening

Het verwachte resultaat van de 37 binnenstedelijke grondexploitaties bedraagt per 1 januari 2014 in totaal 5,0 miljoen euro negatief. Het negatievere resultaat van het totale MPG ten opzichte van 2013 wordt veroorzaakt door een winstneming van 9,6 miljoen euro. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve grondexploitaties. Het saldo van de lopende grondexploitaties heeft zich in 2013 positief ontwikkeld, waardoor het effect van de winstneming voor een belangrijk deel is gecompenseerd.

De reserve grondexploitatie is de bestemmingsreserve ten behoeve van het opvangen van niet begrote financiële tegenvallers in binnenstedelijke grondexploitatieprojecten en ten behoeve van het afdekken van financiële risico's bij het nemen van initiatieven in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. De omvang van de reserve grondexploitatie bedraagt per 31 december 2013 9,6 miljoen euro. Na verwerking van het resultaat 2013 bedraagt de stand per 1 januari 2014 16,7 miljoen euro. Een verdere toelichting op de reserve is opgenomen in paragraaf 3.5.

De negatieve financiële risico's behorend bij de MPG projecten 2014 bedragen in totaal 7,2 miljoen euro en zijn daarmee 1,1 miljoen euro hoger dan in 2012. De reserve grondexploitaties is van voldoende omvang om de negatieve risico's samenhangend met de grondexploitatieprojecten bij eventuele uitoefening op te vangen.

Voor alle negatieve grondexploitatie projecten is een voorziening gevormd. Per 1 januari 2014 bedraagt de benodigde omvang van de voorziening 36,0 miljoen euro.

Relatie Programmabegroting

Vanuit de reserve grondexploitaties vindt jaarlijks een afdracht plaats welke in de Programmabegroting als storting wordt verwerkt. De afdracht is gekoppeld aan diverse taakstellingen. Naast afdrachten zijn er tevens reserveringen getroffen voor specifieke risicoreserveringen en voor een aanvulling op de voorziening negatieve grondexploitatieprojecten. Voor 2014 bedraagt het totale beslag op de reserve 9 miljoen euro en is als volgt te specificeren:

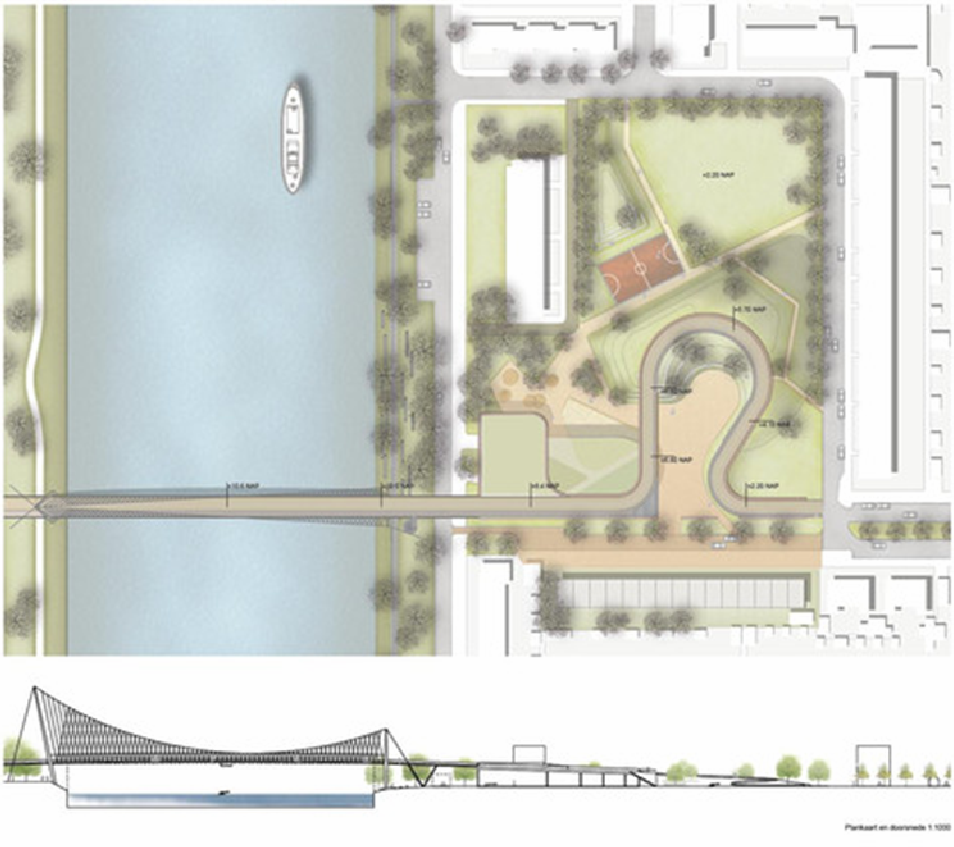
Bijdrage aan de Algemene Middelen	2.126.000	
Bijdragen producten Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling	832.000	
Jaarlijkse onttrekking		2.958.000
Incidenteel:		
Dotatie voorziening negatieve grondexploitatieprojecten	1.195.000	
Mobiliteit (tot en met 2016)	1.361.000	
Voorbereidingskrediet Zandpad nieuwe locatie	450.000	
Vervanging Dg Dialog	55.000	
Investering Gerrit Rietveld College	2.996.000	
Incidenteel 2014		6.057.000

De jaarlijkse onttrekkingen bestaan uit onttrekkingen voor Mobiliteit, de Algemene Middelen, bijdragen aan producten Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling en mutaties binnen de voorziening voor negatieve grondexploitaties. Elk jaar wordt opnieuw bekeken of en in hoeverre de jaarlijkse onttrekkingen gehandhaafd kunnen blijven. Bij de actualisatie is gebleken dat de reserve van voldoende omvang is om de exploitatie effecten, de risico's en de jaarlijkse onttrekkingen te kunnen dragen.

Een toelichting het totaal aan beslag is opgenomen in paragraaf 3.5.3.

Relatie met weerstandsvermogen Gemeente Utrecht

De binnenstedelijke grondexploitaties leggen geen beslag op het weerstandsvermogen. Alle risico's zoals uitgewerkt in hoofdstuk 3 zijn voorzien van voldoende mogelijke beheersmaatregelen binnen de grondexploitatie / gebiedsontwikkeling danwel te dekken vanuit de reserve grondexploitatie. Hierdoor is er op basis van de huidige stand van zaken geen aanvullend reservering binnen het weerstandsvermogen benodigd.

Winnend schetsontwerp Fietsbrug over Amsterdam Rijnkanaal - Victor Hugoplantsoen

2. Stand van zaken

In het vervolg van dit hoofdstuk worden de grondexploitatieprojecten per wijk in afzonderlijke paragrafen op hoofdlijnen nader toegelicht. De toelichting geeft een korte schets van de algemene actuele ontwikkelingen en wat er de komende periode naar verwachting gaat gebeuren in relatie tot de gebiedsontwikkelingen en de grondexploitatie.

De financiële ontwikkelingen worden eveneens per wijk op hoofdlijnen nader toegelicht. Ieder project gaat in op de belangrijkste verschillen en risico's (positieve en negatieve) ten opzichte van de grondexploitaties van vorig jaar.

De tabellen geven per project inzicht in de ontwikkeling van het verwachte financieel resultaat in contante waarde (CW) vanaf 1/1/2014 en de stand van vorig jaar op 1/1/2013. De contante waarde van 2013 is geïndexeerd naar prijspeil 1/1/2014. Daarnaast is per project aangegeven tot welke ontwikkelfase en tot welk ontwikkelingsprogramma het behoort. De programma's die worden onderscheiden zijn: Stedelijke Ontwikkeling (SO), Utrecht Vernieuwt / Bouwen aan de Stad (UV/BAS) en Masterplan Voortgezet Onderwijs (MVO), Integraal Accommodatie Beleid (IAB) en Programma Bereikbaarheid.

2.1 Wijk West

In wijk West zijn er 6 binnenstedelijke grondexploitatieprojecten, dit zijn Transferium Lage Weide, Cereol, Kop van Lombok, Groenewegterrein Zuid, Wim Sonneveldschool en Victor Hugoplantsoen.

Projectnr.	Projectnaam	Projecttype	Fase	MPG 2013 (CW)	MPG 2014 (CW)
1266	Transferium Lage Weide	SO	1	147.927	147.619
1391	Cereol	SO	3	11.984	617.788
2525	Kop van Lombok	SO	3	2.249.574	2.113.792
2540	Groenewegterrein Zuid	SO	4	-758.365	-759.276
5573	Wim Sonneveldschool	MVO	3	692.819	855.252
1222	Victor Hugoplantsoen	Ber.	2		113.479
Totaal				**2.343.939**	**2.975.175**

1=onderzoek 2=voorbereiding 3=uitvoering 4=af te sluiten

Transferium Lage Weide

Projectvoortgang

De oorspronkelijke opzet van het project Transferium Lage Weide had betrekking op de realisatie van een transferium in combinatie met de realisatie van een RSS treinstation. Inmiddels staat vast dat het beoogde station niet wordt gerealiseerd. Ook de plannen voor realisatie van een transferium zijn hiermee komen te vervallen. Nu is het uitgangspunt de uitgifte van de locatie als bedrijventerrein. Voor de opbrengsten is hierbij rekening gehouden met een uitgifte op basis van de bijzondere doeleinden prijs. Dit relatief behoudende uitgangspunt biedt ruime mogelijkheden om in de toekomst voor deze locatie tot een haalbare ontwikkeling te komen.

Actualisatie

Voor de actualisatie van de grondexploitatie Transferium Lage Weide wordt rekening gehouden met de terugvaloptie die uitgaat van de uitgifte van de locatie als bedrijventerrein. Voor de opbrengsten is hierbij rekening gehouden met een uitgifte op basis van de bijzondere doeleinden prijs. Dit relatief behoudende uitgangspunt biedt ruime mogelijkheden om in de toekomst voor deze locatie tot een haalbare ontwikkeling te komen.

Het saldo van de grondexploitatie Transferium Lage Weide is bij de actualisatie nagenoeg gelijk gebleven.

Cereol

Projectvoortgang

De nieuwbouwwoningen uit de eerste fase zijn inmiddels allemaal opgeleverd. De bouw van de tweede fase is gestart en wordt gefaseerd opgeleverd in 2015. De ontwikkelaar heeft 49 appartementen verkocht aan een belegger. Zodra het plan bijna gereed is gaan de sluiswachterswoning en het kantoorgebouw in de verkoop.

Actualisatie

Ten opzichte van vorig jaar is het saldo van deze grondexploitatie ca. € 0,6 miljoen hoger. Dit wordt veroorzaakt door lagere verwervingskosten en door hogere opbrengsten uit de verkoop van bestaande panden aan de Everard Meysterlaan. Deze opbrengsten zijn gebaseerd op een taxatie (2 woningen) en contractafspraken (kantoorvilla en sluiswachterswoning).

Kop van Lombok

Projectvoortgang

De bouw van fase 1 is gestart (winkelruimte en de appartementen bovenop de garage). De woningen zijn divers qua type en grootte, zodat een variatie aan bewoners ontstaat, passend bij de stedelijke sfeer. De plint van de diverse blokken is bestemd voor winkels en bedrijven. De opleveringen staan gepland voor 2014. Aansluitend zal de bouw van blok 2 starten, maar dit is ook afhankelijk van de verkoopresultaten van blok 1.

De bouw van de moskee vordert al enige tijd moeizaam vanwege financiële problemen van de stichting die verantwoordelijk is voor de bouw.

Actualisatie

Door het iets later faseren van inkomsten verslechterd het resultaat van de grondexploitatie met circa 0,1 miljoen euro.

Groenewegterrein Zuid

Projectvoortgang

Op de locatie Groeneweg Zuid zijn 92 woningen ontwikkeld en opgeleverd. De ontwikkelaar heeft hierbij de aanleg van het openbaar gebied uitgevoerd. Dit met uitzondering van het herstel van de kademuur waarvoor de gemeente zelf zorg heeft gedragen.

Actualisatie

De ontwikkelaar is met een schadeclaim gekomen met betrekking tot extra saneringskosten, het tijdelijk schorsen van de bouwvergunning door de rechter en extra kosten ten behoeve van het inrichten van openbaar gebied. Daarnaast is met de ontwikkelaar een afspraak gemaakt over de verrekening van meerwaarde. Er vinden gesprekken plaats met de ontwikkelaar over een afwikkeling van de zaak. Verwacht wordt dat de eindafrekening voor de gemeente een positief saldo oplevert, hier is echter in de grondexploitatie veiligheidshalve nog geen rekening mee gehouden.

Bij de actualisatie is het saldo van de grondexploitatie nagenoeg gelijk gebleven. Het project kan naar verwachting eind dit jaar worden afgesloten.

Wim Sonneveldschool

Projectvoortgang

In 2013 zijn alle 14 woningen van dit plan verkocht. Het schoolgebouw is inmiddels gesloopt en eind 2013 is de bouw gestart. Het project kan naar verwachting eind dit jaar worden afgesloten.

Actualisatie

De kosten voor tijdelijk beheer zijn hoger uitgevallen dan geraamd. Doordat de sloopkosten vanwege een gunstige aanbesteding lager zijn uitgevallen dan geraamd is er per saldo een verbetering van circa 0,2 miljoen euro.

Victor Hugoplantsoen

Projectvoortgang

Op 31 oktober 2013 is de grondexploitatie Victor Hugoplantsoen vastgesteld. De grondexploitatie vormt het financiële kader voor de alle werkzaamheden en kosten rond de inrichting van plangebied. Parallel worden plannen voor de Fietsbrug OiA en een nieuwe school met voorzieningen uitgewerkt. De financiële kaders voor deze ontwikkelingen zullen in de loop van 2014 separaat ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Kosten die verband houden met deze projecten liggen buiten de werking van deze grondexploitatie.

Met het oog een snelle realisatie van de fietsbrug OiA dient, voorafgaand aan de sloop van de twee bestaande schoolgebouwen, een nieuw schoolgebouw met voorzieningen te worden gerealiseerd. Op dit moment wordt gewerkt aan de uitwerking van de plannen voor de brug en de school. Daarnaast worden, conform planning, het bestek voor de sloopwerkzaamheden

voor het project gereedgemaakt voor aanbesteding. De uitgifte van kavels ten behoeve van de geplande woningbouw staat gepland voor 2017.

Te zijner tijd zal bij afsluiting van de grondexploitatie het positieve danwel negatieve saldo met Bereikbaarheid zal worden verrekend.

Actualisatie
Victor Hugoplantsoen is een nieuw project, de grondexploitatie is dan ook niet geactualiseerd.

2.2 Wijk Noordwest

In wijk Noordwest zijn er 2 binnenstedelijke grondexploitatieprojecten, dit zijn Van Heukelomob en Hoogstraat.

Projectnr.	Projectnaam	Projecttype	Fase	MPG 2013 (CW)	MPG 2014 (CW)
1574	Van Heukelomlob	SO	3	-1.565.402	-296.884
1810	Hoogstraat	SO	4	-1.362.283	-1.147.947
Totaal				**-2.927.685**	**-1.444.832**

1=onderzoek 2=voorbereiding 3=uitvoering 4=af te sluiten

Van Heukelomlob

Projectvoortgang

Mede als gevolg van de huidige marktomstandigheden is het nog niet gelukt om een akkoord te bereiken over de uitgifte van de Vechtlocatie. De sporthal op de Vechtlocatie is ondertussen gesloopt.

In 2013 is het Woonzorgcomplex met de sociale huurwoningen van Mitros opgeleverd (Lieven de Keylaan) en zijn ook de 52 woningen op de locatie van het Deltacollege opgeleverd.

Actualisatie

De kosten vallen lager uit doordat werk voordelig is aanbesteed. Daarbij heeft men kunnen aansluiten op de bestaande (hoofd)riolering en is aansluiting gezocht bij geplande renovatiewerkzaamheden van de openbare ruimte. Ook de sloop van de sporthal was goedkoper dan voorzien. Dit alles heeft een voordelig effect van 1,3 miljoen euro op het saldo van de grondexploitatie.

Hoogstraat

Projectvoortgang

Het project Hoogstraat is afgerond. Er dienen alleen nog financiële zaken afgerond te worden.

Actualisatie

Door vrijvallende budgetten is het saldo van de grondexploitatie met circa 0,2 miljoen euro verbeterd. Het project kan naar verwachting eind dit jaar worden afgesloten.

2.3 Wijk Overvecht

In wijk Overvecht zijn er 6 binnenstedelijke grondexploitatieprojecten, dit zijn Centrum Kwadrant Overvecht, Orinocodreef, Camposdreef, Bruisdreef, Uitbreiding bedrijventerrein Overvecht en Floridadreef.

Projectnr.	Projectnaam	Projecttype	Fase	MPG 2013 (CW)	MPG 2014 (CW)
1160	Centrum Kwadrant Overvecht	SO	2	-4.679.227	-5.166.266
5161	Orinocodreef	MVO	3	2.033.263	2.253.334
1162	Camposdreef	SO	2	-404.505	-231.957
5163	Bruisdreef	MVO	3	133.046	493.623
1532	Uitbr. bedrijventerrein Overvecht	SO	3	3.024.445	2.894.134
1535	Floridadreef	SO	1	302.439	291.302
Totaal				**409.461**	**534.170**

1=onderzoek 2=voorbereiding 3=uitvoering 4=af te sluiten

Centrum Kwadrant Overvecht

Projectvoortgang

Vorig jaar hebben de marktpartijen zich teruggetrokken uit het plan. Vervolgens is er ambtelijk gezocht naar alternatieve mogelijkheden om (een deel van) de al gedane investeringen terug te verdienen, rekening houdend met de actuele marktsituatie. Hierbij zijn de koopappartementen deels omgezet in beleggershuur, en voor de rest geldt dat ze waarschijnlijk zullen worden gerealiseerd in een significant goedkoper segment.

We zullen voor het vervolg op een organische ontwikkeling van het gebied moeten inzetten met een flexibele aanpak. Uitgangspunt daarbij is de bestaande situatie en aansluiten op mogelijkheden die eigenaren voor deelontwikkelingen zien. Plannen waarbij het oordeel is dat deze niet belemmerend voor andere ontwikkelingen zijn, kunnen direct opgepakt worden.

Actualisatie

Bij de actualisatie is door later opnemen van de opbrengsten ten opzichte van vorig jaar het saldo met circa 0,5 miljoen euro verslechterd.

Omdat nog niet bekend is wanneer de gedeeltelijke nieuwe herontwikkeling rond de percelen Spectrum en Bodencentrum aan de Brailledreef daadwerkelijk gaat plaatsvinden, zijn de uitgangspunten van de MPG 2013 aangehouden. Ten opzichte van vorig jaar is de fasering van de opbrengsten wat vertraagd, waardoor het saldo op contante waarde wat verslechtert.

Orinocodreef

Projectvoortgang

De 65 woningen zijn inmiddels opgeleverd. De ontwikkelaar legt de nieuwe openbare ruimte aan. Dit is inmiddels bijna afgerond en zal vervolgens worden overgedragen aan de gemeente.

Actualisatie

Een hogere grondopbrengst en vrijvallende budgetten hebben een positief effect gehad van 0,2 miljoen euro op het saldo van de grondexploitatie. Het project kan naar verwachting eind dit jaar worden afgesloten.

Camposdreef

Projectvoortgang

De partij die het plan in eerste instantie zou ontwikkelen heeft vanwege de aanhoudende woningbouwcrisis de opdracht teruggegeven. Op dit moment wordt vanwege de crisis niet actief gezocht naar een nieuwe ontwikkelaar. Beperkt zijn er wel gesprekken met mogelijk geïnteresseerde ontwikkelaars om de vastgestelde uitgangspunten voor deze locatie te bespreken.

Actualisatie

Omdat dit project voorlopig stil ligt is er alleen een beperkt plankostenbudget geraamd. De oorspronkelijke budgetten voor bouw- en woonrijpmaken zijn geschrapt. Het geplande programma is bij de vorige actualisatie reeds geschrapt. Deze stappen veroorzaken een positief effect van 0,2 miljoen euro op het saldo van de grondexploitatie.

Bruisdreef

Projectvoortgang

De drie appartementengebouwen van Mitros (39 vrije sector koop en 78 sociale huurappartementen) zijn inmiddels opgeleverd. De nieuwe openbare ruimte wordt door de gemeente aangelegd en is bijna afgerond.

Actualisatie

De sloopkosten zijn komen te vervallen. Dit heeft een positief effect op het saldo van de grondexploitatie van 0,4 miljoen euro. Het project kan naar verwachting eind dit jaar worden afgesloten.

Uitbreiding bedrijventerrein Overvecht

Projectvoortgang

De ontwikkelaar heeft grote problemen om kandidaten te vinden voor de laatste, nog niet economisch aan hem overgedragen, bedrijfskavel.

Actualisatie

Door uitfasering van de opbrengsten verslechterd de grondexploitatie met circa 0,1 miljoen euro.

Floridadreef

Projectvoortgang

De voormalige woonwagenlocatie ligt alweer enige jaren braak om uiteindelijk een bestemming als bedrijfsterrein te krijgen. Er wordt wel gezocht naar mogelijke kandidaten, maar vanwege de huidige marktomstandigheden is dat een lastige opgave.

2.4 Wijk Noordoost

In wijk Noordoost zijn er 6 binnenstedelijke grondexploitatieprojecten, dit zijn Menno van Coehoorn/Stieltjesstraat, Ontwikkeling Voordorp Zuid, Gerrit Rietveldcollege, Van Lieflandlaan, Schermerhornstraat en Talmalaan.

Projectnr.	Projectnaam	Projecttype	Fase	MPG 2013 (CW)	MPG 2014 (CW)
1173	Stieltjesstraat	UV/BAS	3	-946.120	-928.275
1205	Ontwikkeling Voordorp Zuid	SO	3	868	174.122
1209	Gerrit Rietveldcollege	SO	3	3.592.240	3.592.240
3206	Van Lieflandlaan	SO	2	646.647	52.752
1220	Schermerhornstraat	SO	2	141.435	148.753
1576	Talmalaan	UV/BAS	3	823.679	1.188.878
Totaal				**4.258.749**	**4.228.471**

1=onderzoek 2=voorbereiding 3=uitvoering 4=af te sluiten

Menno van Coehoorn/Stieltjesstraat

Projectvoortgang

In september 2012 heeft de gemeenteraad ingestemd met het voorstel om de panden Stieltjesstraat no. 73, 75 en de Menno van Coehoornstraat no. 40 te behouden en te verkopen en daarbij tevens af te zien van bebouwing op de Dopplerhof. Hiermee is afgeweken van de eerder vastgestelde uitgangspunten voor de herontwikkeling (sloop-nieuwbouw) van het plan. De Raad heeft bij haar besluit tevens meegegeven extra bebouwingsmogelijkheden te onderzoeken. Dit heeft geleid tot een herverkaveling van het plangebied met toevoeging van 2 vrije bouwkavels.

Actualisatie

In 2013 zijn alle kavels met succes verkocht. Met de verbouw van een aantal panden is reeds begonnen. Van 3 objecten moet het notarieel transport nog plaatsvinden.

Het saldo van de grondexploitatie is bij de actualisatie van het project licht verbeterd.

Ontwikkeling Voordorp Zuid

Projectvoortgang

Dit betreft het project 'Veemarkt'. In oktober 2011 stelde de gemeenteraad van Utrecht het SPVE, de grondexploitatie, het bestemmingsplan en de Ontwikkelingsstrategie van de Veemarkt vast.

Ondertussen is de Veemarkt gesloopt, ligt het sportveld er en is het terrein bouwrijp gemaakt. De laatste hand wordt momenteel gelegd aan de herinrichting van de Sartreweg en de aanleg

van twee autobruggen die daarvoor nodig zijn. Ook wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van de bouwvelden.

Actualisatie

Volgens de huidige planning worden in 2014 ca. 235 woningen in aanbouw genomen. De bouwvelden op de Veemarkt worden gefaseerd gerealiseerd met een verwachte laatste uitgifte in 2018.

Zowel de kosten als de opbrengsten zijn ten opzichte van 2013 gedaald. Het eerste wordt veroorzaakt door voordelige aanbestedingen. De opbrengsten zijn gedaald door het schrappen van de school en de supermarkt. Per saldo is het saldo van de grondexploitatie met 0,2 miljoen verbeterd.

Gerrit Rietveldcollege

Projectvoortgang

Het Gerrit Rietveldcollege maakt onderdeel uit van het Masterplan Voortgezet Onderwijs (Masterplan VO) dat eind 2002 door de gemeenteraad werd vastgesteld. Na nieuwbouw van de school wordt het bestaande schoolgebouw gesloopt om plaats te maken voor een woningbouwontwikkeling.

De bouw van de school verloopt voorspoeding. Oplevering van het gebouw staat gepland vlak voor de zomervakantie in 2014.
De start uitvoering van de woningbouw is gepland in 2015, nadat het oude schoolgebouw is gesloopt en het terrein bouwrijp is gemaakt. Het programma bestaat uit 20 sociale huurappartementen en 51 koop-eengezinswoningen. Op dit moment is er onvoldoende belangstelling voor de koopwoningen. Mitros onderzoekt daarom welke mogelijkheden er zijn voor de verdere ontwikkeling.

Parallel aan de gebiedsontwikkeling werkt de gemeente samen met het hoogheemraadschap aan de reconstructie van "het Zwarte Water".

Actualisatie

Het saldo van de grondexploitatie is bij de actualisatie gelijk gebleven.

Van Lieflandlaan

Projectvoortgang

In het kader van de stadsbrede herprioritering van woningbouw is de realisatie van het project Van Lieflandlaan naar 2016 verschoven.

In 2013 is aan de Raad voorgesteld om op deze locatie tijdelijke studentenhuisvesting (in de vorm van spaceboxen) toe te staan. De Raad heeft daar niet mee ingestemd.
Nu de markt weer aantrekt, gaat de gemeente opnieuw een oproep doen aan ontwikkelaars om een plan te ontwikkelen binnen de randvoorwaarden van de Nota van Uitgangspunten. Om realisatie in 2016 mogelijk te maken, moet de aanbesteding medio dit jaar aanvangen.

Actualisatie

Door de marktontwikkelingen van de afgelopen jaren is de grondexploitatie meer in overeenstemming gebracht met de huidige situatie op de woningmarkt. Dit heeft een verlaging van de grondwaarde tot gevolg, maar ook een optimalisatie aan de kostenzijde. Per saldo levert de herijking van het financiële kader een verslechtering op van 0,6 miljoen euro ten opzichte van het saldo van vorig jaar.

Schermerhornstraat

Projectvoortgang

Deze gebiedsontwikkeling is gebaseerd op de herontwikkeling van Schermerhornstraat 44 en het naastgelegen bestaande groengebied met speelplek aan de Idenburgstraat. Op basis van het vastgestelde Stedenbouwkundig Programma van Eisen Talmalaan, fase 2 mag op deze locatie woningbouw worden gerealiseerd. Op dit moment ligt er een conceptplan voor 24 zorgwoningen en 18 startersappartementen.

Actualisatie

Deze grondexploitatie is gebaseerd op de herontwikkeling van Schermerhornstraat 44 en het naastgelegen bestaande groengebied met speelplek aan de Idenburgstraat.

Het saldo van de grondexploitatie is bij de actualisatie nagenoeg gelijk gebleven.

Talmalaan

Projectvoortgang

De nieuwbouw is inmiddels gereed en de twee parkjes zijn inmiddels ingericht. Ook de herinrichting van de Troelstralaan inclusief de hoofdfietsroute is vervroegd uitgevoerd.

Actualisatie

Vanwege lagere plankosten en parkeerbijdrage door de gemeente en uitfasering van kosten is het positieve saldo met circa 0,4 miljoen euro verbeterd. Het project kan vermoedelijk per 1-1-2015 worden afgesloten.

2.5 Wijk Oost

In wijk Oost zijn er 2 binnenstedelijke grondexploitatieprojecten, dit zijn Ledig Erf en Hiëronymuserf.

Projectnr.	Projectnaam	Projecttype	Fase	MPG 2013 (CW)	MPG 2014 (CW)
2311	Ledig Erf	SO	3	-1.954.644	-1.910.229
1421	Hiëronymuserf (DELA terrein)	SO	1	-1.409.009	-2.066.587
Totaal				**-3.363.653**	**-3.976.816**

1=onderzoek 2=voorbereiding 3=uitvoering 4=af te sluiten

Ledig Erf

Projectvoortgang

De 40 nieuwbouwwoningen zijn inmiddels opgeleverd en alle woningen zijn verkocht. Ook de de openbare ruimte rondom het nieuwbouwproject is opnieuw aangelegd.

Actualisatie

Het saldo van de grondexploitatie is licht verbeterd. Naar verwachting kan het project eind dit jaar worden afgesloten.

Hiëronymuserf (DELA terrein)

Projectvoortgang

Na het doorlopen van een tenderprocedure in 2008 zijn binnen de kaders van het vastgestelde NVU voor het voormalige 'Dela-terrein' geen geldige inzendingen/biedingen ontvangen.

In 2013 is geprobeerd om via Collectief Particulier Opdrachtgeverschap deze locatie te ontwikkelen. Dit is niet gelukt omdat er geen overeenstemming met een groep kopers bereikt is over de waarde van de grond.

Actualisatie

Per saldo is de grondexploitatie met circa 0,7 miljoen euro verslechterd. De belangrijkste oorzaak van de verslechtering van het saldo is de actualisatie van de opbrengsten, waardoor de totaal geraamde opbrengsten zijn verlaagd. Daarnaast is het plankostenbudget en het budget voor tijdelijk beheer verhoogd.

Op dit moment wordt een aanbesteding voorbereid voor een nieuwe tender. Vervolgens is het de planning om de tender in 2015 af te ronden. Daarna worden nieuwe randvoorwaarden opgesteld en ter besluitvorming aangeboden. Op dat moment start ook de bestemmingsplanprocedure en start de uitvoering van 8 eengezinswoningen in 2016.

2.6 Wijk Binnenstad

In wijk Binnenstad is 1 binnenstedelijke grondexploitatieproject, zijnde Vrouwjuttenstraat Zuidzijde.

Projectnr.	Projectnaam	Projecttype	Fase	MPG 2013 (CW)	MPG 2014 (CW)
2137	Vrouwjuttenstraat Zuidzijde	SO	3	26.926	19.200
Totaal				**26.926**	**19.200**

1=onderzoek 2=voorbereiding 3=uitvoering 4=af te sluiten

Vrouwjuttenstraat Zuidzijde

Projectvoortgang

De bouw van het appartementencomplex met commerciële plint op de hoek van de Vrouwjuttenstraat en de Lange Nieuwstraat is gereed en opgeleverd.

Actualisatie

Binnen de grondexploitatie wordt rekening gehouden met de opbrengsten van volkstuintjes met woonbestemming die uitgegeven kunnen worden. De uitgifte hiervan is onzeker.

Het saldo van de grondexploitatie is licht verslechterd ten opzichte van vorig jaar.

2.7 Wijk Zuid

In wijk Zuid zijn er 6 binnenstedelijke grondexploitatieprojecten, dit zijn de projecten Rijnhuizenlaan, Zwarte Woud, Befu-Terrein, Duurstedelaan, Hart van Hoograven en Opaalweg. De projecten Duurstedelaan, Hart van Hoograven en Opaalweg vallen onder het WijkOntwikkelingsPlan (WOP) Hoograven.

Projectnr.	Projectnaam	Projecttype	Fase	MPG 2013 (CW)	MPG 2014 (CW)
1221	Rijnhuizenlaan	SO	2	100.517	-63.755
1234	Zwarte Woud	SO	1	471.194	490.627
1260	BEFU-terrein	SO	1	-2.366.185	-2.422.057
1208	Duurstedelaan	IAB	3	467.902	283.884
1262	Hart van Hoograven	UV/BAS	3	-536.838	510.507
1279	Opaalweg	SO	1	-56.663	-72.301
Totaal				**-1.920.037**	**-1.273.095**

1=onderzoek 2=voorbereiding 3=uitvoering 4=af te sluiten

Rijnhuizenlaan

Projectvoortgang

In 2013 heeft Portaal als initiatiefnemer aangegeven niet door te gaan met deze ontwikkeling. De bestaande gymzaal aan de Ridderlaan zal worden opgeknapt. Daarmee is het programma teruggebracht naar alleen een gezondheidscentrum en apotheek. Dit programma kan gerealiseerd worden binnen het vigerende bestemmingsplan dat een gebouw van twee lagen toelaat.

Actualisatie

Door bovenstaande ontwikkelingen daalt het opbrengend vermogen van de grondexploitatie. De kosten dalen echter ook, met name omdat er nu minder verwervings- en inrichtingskosten hoeven te worden gemaakt. Het plan kan nu worden uitgevoerd op gemeentegrond binnen het vigerende bestemmingsplan. Het saldo van de grondexploitatie is met ongeveer 0,2 miljoen euro verslechterd ten opzichte van vorig jaar.

Zwarte Woud

Projectvoortgang

Door de markomstandigheden is het tot nu toe niet gelukt om op de voormalige schoolkavel een bedrijfsverzamelgebouw te ontwikkelen. Inmiddels wordt ervan uitgegaan dat er op korte termijn geen geschikte kandidaat gevonden zal worden om de grond definitief af te nemen. Daarom wordt dit jaar besloten of het project per 1-1-2015 zal worden afgesloten.

Actualisatie

Door het dalen van de geraamde plankosten en is er een lichte verbetering van het saldo van de grondexploitatie.

BEFU-terrein

Projectvoortgang

Het afgelopen jaar is na zeer intensief overleg met de roeivereniging de Driewerf, de betrokken bestuurders en ambtenaren, besloten om de bestaande roeiverenigingen niet te verplaatsen naar het voormalige BEFU (Betonmortel Fabriek Utrecht) -terrein.

Via een quick-scan is ook gekeken of de realisatie van een nieuwe roeiwerf voor Viking op het Befuterrein mogelijk is in combinatie met woningbouw en bedrijvigheid. Met het vertrek van Viking van de Driewerf ontstaat er dan ruimte voor de beide studentenroeiverenigingen om ook uit te breiden. Maar ook deze optie blijkt financieel niet haalbaar.

Daarom zal voor dit terrein nu een aanbestedingstraject worden opgestart. Hiervoor zal in het derde kwartaal van 2014 een startdocument ter besluitvorming worden aangeboden. De voorlopige inschatting is dat er 200 woningen gerealiseerd zouden kunnen worden vanaf 2017.

Actualisatie

Vanwege de jarenlange discussies en gesprekken met de betrokken partijen zijn de plankosten hoger uitgevallen. Dit verklaart de lichte verslechtering van het saldo van de grondexploitatie.

WOP (Wijk Ontwikkelingsplan) Hoograven

Algemeen

Binnen de geest van het financiële regime dat geldt voor vastgestelde gebiedsexploitaties i.c. wijkontwikkelingsplannen is verevening van saldi van deelexploitaties toegestaan mits passend binnen het totaal vastgestelde saldo. Voor onderdelen van het WOP Hoograven zijn aanvullende bijdragen uit het ISV beschikbaar gesteld

WOP Hoograven: Duurstedelaan

Projectvoortgang

De drie basisscholen en twee gymzalen zijn ondertussen gesloopt en worden teruggebracht in één brede school. De ruimte die hierdoor vrijvalt, wordt benut voor woningbouw. Het "Stedenbouwkundig Programma van Eisen Duurstedelaan mei 2010" waar de grondexploitatie op gebaseerd is, geeft aan dat in dit plangebied ruimte is voor de nieuwbouw van maximaal 15 grondgebonden rijwoningen en dat de Ariënsschool behouden dient te worden voor de realisatie van maximaal 8 appartementen of 4 grondgebonden woningen.

Op basis hiervan wordt op dit moment de Ariensschool als kluswoning in Collectief Particulier Opdrachtgeversschap in de markt gezet. De verwachting is dat in het eind dit jaar gestart zal worden met de verbouw van deze school door een groep particulieren.

Daarnaast realiseert AM Wonen 14 koop-eengezinswoningen. Volgens de huidige planning start de bouw daarvan nog in 2014.

Actualisatie

De locatie Duurstedelaan maakt onderdeel uit van WOP Hoograven en het integraal accommodatiebeleid. Hierin is afgesproken dat 70 % van het resultaat van de grondexploitatie wordt ingezet ten behoeve van de financiering van het IAB en dat de overige 30 % gaat naar de reserve grondexploitaties.

Door een onverwachte bodemsanering zijn de kosten gestegen, en de raming van de grondopbrengsten is gedaald als gevolg van het aangepast bouwplan. Hierdoor is het saldo met circa 0,2 miljoen euro verslechterd ten opzichte van vorig jaar.

WOP Hoograven: Hart van Hoograven

Projectvoortgang

In 2013 zijn ook de woningen in het zuidelijk deel allemaal opgeleverd en de openbare ruimte wordt opnieuw ingericht.

Actualisatie

Aangezien alle opbrengsten gerealiseerd zijn en het werk vrijwel gereed is kan een groot deel van de nog beschikbare budgetten vrijvallen. Aanbestedingsresultaten en kostenbewust ontwerpen hebben geleid tot flinke onderbesteding van de budgetten. Dit leidt tot een saldoverbetering van circa 1,0 miljoen euro. Het project kan naar verwachting eind dit jaar worden afgesloten.

Opaalweg

Projectvoortgang

Op moment wordt onderzocht of een aangepast programma zorgt voor een meer haalbare ontwikkeling. Mocht dit lukken dan wordt de start bouwrijpmaken van dit project niet eerder dan 2016 verwacht.

Actualisatie

Door gestegen plankosten is de grondexploitatie met 15.000 euro verslechterd.

2.8 Wijk Zuid-West

In wijk Zuid-West zijn er 4 binnenstedelijke grondexploitatieprojecten, dit zijn de projecten Dichterswijk West, As Kanaleneiland, GVU terrein Europalaan en Ikea.

Projectnr.	Projectnaam	Projecttype	Fase	MPG 2013 (CW)	MPG 2014 (CW)
1235	Dichterswijk West	SO	3	9.961.589	2.637.903
1366	As Kanaleneiland	UV/BAS	3	-3.474.480	-3.613.356
1369	GVU-terrein Europalaan	SO	4	-2.585.187	-2.487.752
1320	IKEA	SO	3	-50.545	-156.104
Totaal				**3.851.378**	**-3.619.308**

1=onderzoek 2=voorbereiding 3=uitvoering 4=af te sluiten

Dichterswijk West

Projectvoortgang

Fase 2.5 van de nieuwbouw is in volle gang er is gestart met de aanleg van het Heycopplantsoen ter plaatse van een aannemersbedrijf dat inmiddels is uitgeplaatst. Ook de huidige Voorsterbeeklaan zal aansluitend in zijn definitieve vorm worden aangelegd.

Actualisatie

De 15 woningen van fase 2.4 zijn in 2013 opgeleverd, de verwachting is dat de laatste 15 woningen (fase 2.5) in 2015 opgeleverd worden. Dan is het volledige project afgerond.

Door een winstneming die gedaan is ten behoeve van de reserve grondexploitaties is het saldo met circa 7,3 miljoen afgenomen.

As Kanalaneiland

Projectvoortgang

Ten behoeve van het project Kanaleneiland Centrum aan weerszijden van de Churchilllaan is in 2008 is de Gemeenschappelijke Exploitatie Maatschappij (GEM) Kanaleneiland CV opgericht. De gemeente participeert hierin voor een vierde deel. Naast de GEM bezit de gemeente een eigen grondexploitatie: As Kanaleneiland.

Doel van de grondexploitatie As Kanaleneiland is een gebruik als kostenplaats voor gemeentelijke plankosten, het doorzetten van subsidiestromen en de voorfinanciering van met de GEM verrekenbare plankosten en verwervingen. Het risico binnen de grondexploitatie As Kanaleneiland is daarmee beperkt.

In 2013 is door Heijmans gestart met de bouw van 48 eengezinswoningen in deelgebied 3. Begin 2014 is Mitros gestart met de bouw van beleggershuur-appartementen en 36 sociale huurappartementen. De verwachting is dat dit deel in 2015 opgeleverd zal worden. Op 27 maart 2014 is het nieuwe ROC in Kanaleneiland Centrum officieel geopend.

Over de deelgebieden 4 en 5 aan de overzijde van de Churchillaan is onlangs overeenstemming bereikt tussen de betrokken partijen over een andere koers. Er vindt gefaseerd deels renovatie en deels nieuwbouw plaats. Dit zal starten in 2014-2015 met een eindoplevering in 2019.

Actualisatie

Het saldo van de geactualiseerde grondexploitatie is ten opzichte van vorig jaar met circa 0,2 miljoen euro verslechterd. Belangrijkste reden hiervoor is de doorlooptijd van het project die met drie jaar tot 2016 is toegenomen. Als gevolg hiervan is het plankostenbudget voor het project opgehoogd.

GVU-Terrein Europalaan

Projectvoortgang

De eerder geplande kantoorontwikkeling op dit terrein is bij de herijking van het stedelijke kantorenprogramma in 2010 komen te vervallen. Het parkeerdek ten behoeve van het GVU is wel gerealiseerd.

Actualisatie

Uitfasering van kosten heeft een voordelig effect gehad van 0,1 miljoen euro op het saldo van de grondexploitatie. Er dient voor dit project alleen nog een interne verrekening plaats te vinden. Naar verwachting kan het project eind dit jaar worden afgesloten.

Ikea

Projectvoortgang

Het project IKEA wordt verdeeld in 3 deelprojecten:
a. de uitbreiding IKEA zelf van ca. 18.000 naar ca. 40.000 m2 bvo in twee fasen met o.a. een parkeergarage inclusief sportvelden op het dak in een eerste fase;
b. de aanleg van de gebiedsontsluitingsweg;
c. de bouw van een nieuwe accommodatie voor Baracuda in het Liesbospark.

De eerste fase van de uitbreiding van IKEA is inmiddels opgeleverd. De parkeergarage is gereed en er wordt gesport op het dak. De uitbreiding van IKEA zelf vindt nu plaats. De aanleg van de laatste fase (de gebiedsontsluitingsweg) hangt samen met de renovatie van de Galecopperbrug door Rijkswaterstaat.

In 2013 is gestart met de verplaatsing van scouting Baracuda. De opening van het nieuwe gebouw is gepland voor 2014.

Actualisatie

Zowel kosten als opbrengsten zijn wat gestegen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de gemeente de voorfinanciering en -aanleg heeft gedaan van een aantal werken die nog verrekend moeten worden met de marktpartijen.

Die extra kosten en bijdragen zijn nu inzichtelijk gemaakt. Belangrijkste oorzaak van de saldoverslechtering van 0,1 miljoen euro is een onvoorzien bedrag aan niet verrekenbare BTW inzake de aanleg van de nieuwe sportaccommodatie van Faja Lobi/KDS bovenop de nieuwe parkeergarage.

2.9 Wijken Vleuten & De Meern

In wijken Vleuten & De Meern zijn er 4 binnenstedelijke grondexploitatieprojecten, dit zijn de projecten Oudenrijn West, Kern Vleuten, Centrumplan De Meern en de Gemeentewerf Vleuten.

Projectnr.	Projectnaam	Projecttype	Fase	MPG 2013 (CW)	MPG 2014 (CW)
1700	Oudenrijn West	SO	3	5.906.951	6.007.636
1701	Kern Vleuten	SO	3	-7.761.847	-7.735.658
1702	Centrumplan De Meern	SO	1	-107.114	-743.267
1708	Gemeentewerf Vleuten	SO	4	-129.544	-82.005
Totaal				**-2.091.554**	**-2.553.293**

1=onderzoek 2=voorbereiding 3=uitvoering 4=af te sluiten

Oudenrijn West

Projectvoortgang

Om de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren (wat wordt gezien als mogelijkheid om de verkoop van kavels te stimuleren) is gestart met de uitvoering van het woonrijpmaken op het bedrijfsterrein.

Actualisatie

Vanwege enkele positieve faseringseffecten verbeterd het saldo van de grondexploitatie met 0,1 miljoen euro.

Kern Vleuten

Projectvoortgang

Het openbaar gebied in de kern Vleuten wordt de komende jaren opgeknapt. In 2013 zijn de 30 (zorg-)appartementen van woningcorporatie GroenWest aan de Hindersteinlaan opgeleverd. Het laatste deelgebied van het centrumplan (herontwikkeling rondom het WijkServiceCentrum) is in voorbereiding. Hier zal een gezondheidscentrum met enkele woningen worden gerealiseerd. De bouw is voorzien in 2015 met oplevering in 2017.

Actualisatie

Het negatieve verschil ten opzichte van 2013 wordt veroorzaakt door rentelast welke als gevolg van de negatieve boekwaarde op het project rust.

Centrumplan De Meern

Projectvoortgang

In 2012 heeft de gemeenteraad in het kader van de besluitvorming rondom de Nieuwe Ruimtelijke Strategie en de daarbij behorende Ontwikkelingskader Detailhandel besloten af te zien van een nieuw winkelcentrum in het centrum van De Meern en daarmee het Mereveldplein als het primaire winkelcentrum van De Meern te behouden.

Op basis daarvan is het afgelopen jaar gewerkt aan een nieuw Stedenbouwkundig Programma van Eisen voor het centrum van De Meern. In het SPvE Hart van De Meern Noord wordt de ontwikkeling van woningbouw voorgesteld en een aantal investeringen in de openbare ruimte. Het gaat dan concreet om de aanleg van een plein rondom de kerk, verblijfsplekken aan het water van de Leidsche Rijn, en de ontwikkeling van het deelgebied Castellumlaan/Oosterlengte (noordwest kwadrant). Het SPvE voor Hart van De Meern Noord heeft in februari/maart 2014 ter inzage gelegen.

Actualisatie

De grondexploitatie voor Hart van De Meern Zuid is nog niet sluitend. Daarom is het SPvE voor dit deel nog niet in procedure gebracht. Streven is om zo spoedig mogelijk een dekkend en realiseerbaar plan voor 'Zuid' aan het college voor te leggen.

Voor het Mereveldplein heeft inmiddels een ontwerpbestemmingsplan ter visie gelegen en de verwachting is dat deze voor de zomer van 2014 vastgesteld kan worden.

De wijzigingen in de plannen voor dit project hebben in totaal een negatief effect gehad van 0,6 miljoen euro op het saldo van de grondexploitatie.

Gemeentewerf Vleuten

Projectvoortgang

Op dit gebied worden 3 kavels uitgegeven voor Particulier Opdrachtgeverschap. Er zijn inmiddels drie serieuze opties genomen. Op basis daarvan is de verwachting dat nog dit jaar gestart kan worden met de bouw.

Actualisatie

Het saldo van de grondexploitatie is positief gemuteerd door een voordeel in de kosten.

2.10 Projecten in de pijplijn

Er is een aantal projecten die zich momenteel in de definitiefase van het planproces bevinden en waarvan het de verwachting is dat er in 2014 een grondexploitatie wordt vastgesteld. Voorwaarde voor het vaststellen van een grondexploitatie door het bestuur is dat de kosten en opbrengsten in evenwicht zijn en daarmee dat het saldo van de grondexploitatie minimaal sluitend is. Daarbij kan ook sprake zijn van een subsidie/bijdrage om een tekort te dekken, zodat de grondexploitatie per saldo weer sluitend is. Voor deze projecten zijn financiële haalbaarheidsanalyses opgesteld. Deze haalbaarheidsanalyses zijn globaal van aard omdat er nog een groot aantal zaken niet bekend zijn. De cijfers zijn nog onzeker en de risico's relatief groot. Naarmate er steeds meer duidelijk wordt over onder andere de ruimtelijke invulling, de belangen van partijen, specifieke locatie afhankelijke factoren zoals de bodemgesteldheid, worden de cijfers harder en nemen de risico's in het algemeen af. Dat neemt niet weg dat er in de praktijk van de gebiedsontwikkeling zich altijd onvoorziene gebeurtenissen kunnen voordoen die gevolgen hebben voor het financieel resultaat.

Het project waarvan het mogelijk is dat er dit jaar een grondexploitatie ter besluitvorming wordt aangeboden is de Merwedekanaalzone Deelgebied 4. Met de "Visie Merwedekanaalzone" en de "Structuurvisie Utrecht" uit 2005 heeft de gemeente de Merwedekanaalzone aangewezen als gebied voor transformatie van bedrijventerrein naar een stedelijk woonmilieu. De zone vormt voor Utrecht mogelijk een belangrijke locatie voor de realisatie van haar binnenstedelijke woningbouw opgave. In lijn met deze ambities is de gemeente in gesprek met het Rijk over de verwerving van het Defensiecomplex Overste den Oudenlaan als onderdeel van deelgebied 4.

Op dit moment bestaat nog geen definitieve overeenstemming over de aankoop van het complex. Met name de aan het complex verbonden vervuilingsproblematiek in combinatie met de mogelijke aanwezigheid van niet gesprongen explosieven uit de Tweede Wereldoorlog zijn nog onderwerp van nadere studie. Na het bereiken van een principeakkoord over de aankoop zal dit op basis van een sluitende exploitatie ter besluitvorming aan de raad worden aangeboden.

3. Financiële positie

Ten opzichte van 2013 bedraagt het totale saldo van de 37 binnenstedelijke grondexploitatie 5 miljoen euro negatief. Dat is bijna 6 miljoen euro lager dan in 2013. De belangrijkste afname van het saldo heeft zich voorgedaan in Dichterswijk West. Dit wordt veroorzaakt door een winstneming. Daarnaast zijn met name de projecten Centrum-Kwadrant Overvecht, Van Lieflandlaan, Maliesingel (DELA terrein) en Centrumplan de Meern negatief gemuteerd. De belangrijkste positieve mutaties hebben zich voorgedaan bij de projecten Cereol en Van Heukelomlob.

Op hoofdlijn worden mutaties 2014 toegelicht in paragraaf 3.3, de gehanteerde uitgangspunten worden eerst uitgewerkt in paragraaf 3.2.

3.1 Actueel financieel beeld

3.1.1 Actualisatie MPG 2014

De aansluiting tussen het saldo van het MPG 2014 en MPG 2013 is als volgt:

Saldo MPG 2013 (prijspeil 2013)	-0,9 miljoen euro
Saldo MPG 2013 (prijspeil 2014)	-0,9 miljoen euro
Effect afgesloten projecten	1,5 miljoen euro
Begin saldo MPG 2014	0,6 miljoen euro
Toevoeging nieuwe projecten	0,1 miljoen euro
Saldo mutaties/ optimalisatie taakstelling projecten	-5,7 miljoen euro
Saldo MPG 2014	-5,0 miljoen euro

In 2013 is het project Fortlaan Noord stopgezet en afgesloten. De gerealiseerde kosten zijn afgerekend met de voorziening Negatieve Grondexploitaties en de resterende middelen zijn vrijgevallen t.b.v. de Reserve Grondexploitatie. Dit heeft per saldo een positief effect van 1,5 miljoen euro. Het nieuwe project dat dit jaar is toegevoegd aan het MPG is Victor Hugoplantsoen met een positief saldo van 0,1 miljoen euro.

De saldomutaties/optimalisaties in de diverse lopende projecten leveren een negatief saldo op van 5,7 miljoen euro. De afname van het saldo is met name een gevolg van winstneming

binnen Dichterswijk West. De winstneming is ten dele opgevangen door per saldo positieve ontwikkelingen binnen de overige grondexploitatieprojecten.

Bovenstaande ontwikkelingen leiden tot een MPG saldo 2014 van 5,0 miljoen negatief.
Een specificatie van alle lopende en nieuwe projecten is opgenomen in paragraaf 3 van dit hoofdstuk.

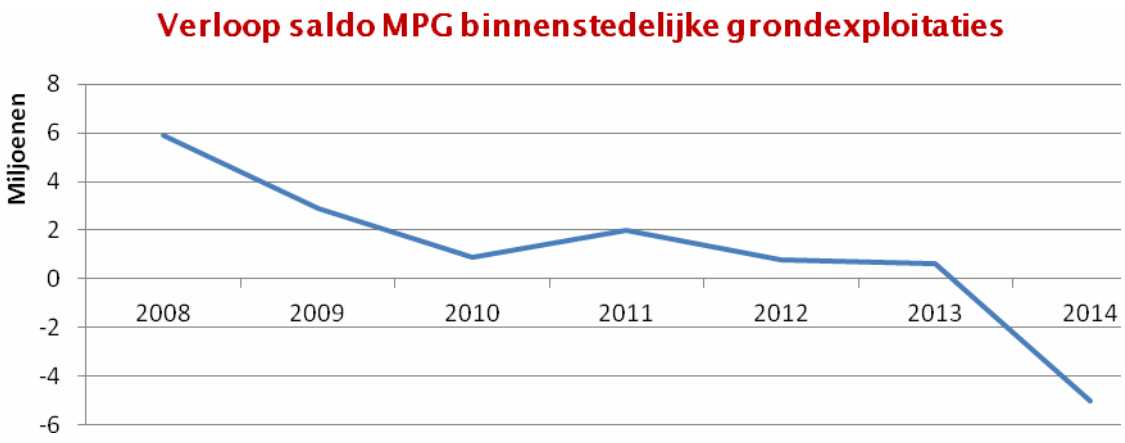
3.1.2 Effect actualisatie per programmaonderdeel

Binnen het MPG zijn projecten opgenomen die bijdragen aan de programma's Stedelijke Ontwikkeling, Bouwen aan de Stad (BAS), Masterplan Voortgezet Onderwijs, Integraal Accommodatie Beleid en Milieu & Mobiliteit. De onderverdeling naar programma's geeft het volgende beeld:

	2013 (prijspeil 2014)	2014	Mutatie
Saldo SO projecten	1.394.217	-6.154.174	-7.548.391
Saldo BAS projecten	-4.133.759	-2.842.246	1.291.513
Saldo MVO projecten	2.859.127	3.602.208	743.080
Saldo IAB projecten	467.902	283.884	-184.018
Saldo M&M projecten		113.479	113.479

De bedragen onder 2013 zijn gecorrigeerd voor afgesloten projecten.

3.1.3 Historisch verloop saldo MPG

De omvang van het saldo van de grondexploitaties binnen het MPG wordt mede bepaald door het aantal grondexploitaties binnen het MPG en het moment waarop de projecten geopend worden (en daarmee toegevoegd aan het MPG) en afgesloten worden (en daarmee afgerekend worden met de voorziening Negatieve grondexploitaties of toegevoegd worden aan de

Reserve grondexploitaties). Met ingang van het MPG 2013 wordt in de vertrouwelijke bijlage bij het MPG per project inzicht gegeven in het verloop van het saldo.

3.2 Parameters en uitgangspunten

Het nog te realiseren deel van de binnenstedelijke grondexploitaties wordt doorgerekend op basis van een veelheid aan aannames. De belangrijkste kosten- en opbrengstenparameters en de hierbij gehanteerde uitgangspunten worden in deze paragraaf op hoofdlijn toegelicht. De mogelijke beweging rondom deze parameters zijn vertrekpunt voor de risicoanalyse zoals in paragraaf 3.4 beschreven.

3.2.1 Rente

De grondexploitatie wordt doorgerekend met 4 % rente. Dit percentage is in 2012 gemeentebreed vastgesteld. Over het saldo onderhanden werk per 1-1 betaalt grondexploitatie jaarlijks 4 % rente. Voor 2014 is dat 4 % van in totaal 32,8 miljoen euro.

De ontwikkeling van het aan de grondexploitatie toegerekende rentepercentage is door de jaren heen als volgt weer te geven:

Op basis van de huidige samenstelling van de huidige leningenportefeuille van de Gemeente Utrecht is het op basis van een inschatting van Treasury zeer waarschijnlijk dat het rentepercentage tot minimaal 2018 gehandhaafd kan worden op 4 %.

3.2.2 Indexering kosten

Standaard is een jaarlijkse indexatie van de kosten met 2 %. Dit percentage is bij de actualisatie 2014 niet gewijzigd.

3.2.3 Indexering opbrengsten

Standaard is een indexatie van de opbrengsten conform de contractvoorwaarden. Daar waar geen contractpositie aanwezig is worden de nog te realiseren opbrengsten jaarlijks met 1 % geïndexeerd. Conform het MPG 2013 wordt er voor deze opbrengsten, vanwege de aanhoudende economische recessie en de daaruit voortvloeiende marktomstandigheden, geen opbrengstenstijging gerekend over het jaar 2014.

3.2.4 Fasering woningbouw en bedrijventerrein

Voor zowel de programmering van de woningbouw als bedrijventerrein geldt dat op basis van marktontwikkelingen de programmering binnestedelijke grondexploitaties stedelijk wordt afgestemd. Na stedelijke afstemming wordt de fasering opgenomen in de betreffende

grondexploitatie. Herijking van de programmering is een jaarlijks stedelijk proces welke voorafgaand aan de actualisatie van de grondexploitatie wordt uitgevoerd.

3.2.5 Grondprijzen

In de grondexploitatie wordt de grondprijs volgend uit een contractpositie opgenomen. Daar waar (nog) geen contractpositie aanwezig is wordt de bandbreedte van de (concept) grondprijzenbrief 2014 aangehouden.

3.2.6 Plankosten

Per deelproject is een plankostenraming aanwezig waarin per projectfase de plankosten zijn begroot. Plankosten zijn voor alle onderdelen van de binnenstedelijke grondexploitaties tot einde werk begroot.

3.2.7 VAT-kosten

Tot de voorliggende actualisatie is een raming voor VAT aangehouden van 12 % van nog te realiseren BRM & WRM budget. Dit percentage is ongewijzigd ten opzichte van voorgaande jaren.

3.2.8 Ramingen BRM & WRM

In de grondexploitaties worden de budgetten voor BRM & WRM conform contractpositie - aanbestedingsresultaat opgenomen. Daar waar (nog) geen contractpositie aanwezig is wordt een realistische raming, mede gebaseerd op meest recente aanbestedingsresultaten van vergelijkbare grondexploitatieprojecten opgenomen.

3.3 Risicoanalyse en beheersmaatregelen

De binnenstedelijke grondexploitatieprojecten worden doorgerekend op basis van een veelheid aan aannames. Bij de actualisatie zijn de meest waarschijnlijke en realistische aannames verwerkt tot voorliggende grondexploitaties. De mogelijke beweging rondom deze aannames zijn vertrekpunt voor de scenario's welke in deze paragraaf zijn opgenomen.

3.3.1 Scenario's en mogelijke beheersmaatregelen

De belangrijkste scenario's inclusief eventuele mogelijke beheersmaatregelen ultimo 2014 worden hieronder kort beschreven en waar mogelijk voorzien van denkrichtingen van beheersing. Effecten van bestuurlijke besluitvorming zijn hierin niet opgenomen. Voor alle scenario's geldt dat het *mogelijke* ontwikkelingen zijn, er is nu geen aanleiding om te veronderstellen dat de scenario's zich daadwerkelijk voordoen.

Scenario aanpassing grondprijzenbeleid

Korte toelichting bij gekozen scenario:
Bij dit scenario is als uitgangspunt gekozen dat de grondprijzenprijzen in de periode 2014 – 2016 gemiddeld 5 % lager uitkomen dan nu opgenomen in grondexploitatie.

Effect:
Lagere opbrengst van circa 4,3 miljoen euro in de periode 2014 – 2016.

Beheersing:
Dit effect kan binnen de reserve grondexploitaties opgevangen worden.

Scenario renteverhoging 2018 van 4 naar 5 %

Korte toelichting:
Uitgangspunt hierbij is een verhoging van rekenrente gemeente Utrecht van 4 naar 5 % vanaf 2018.

Effect:
De grondexploitatie verslechtert door renteverhoging vanaf 2018 met circa 2,8 miljoen euro.

Beheersing:
Bij een aantrekkende economie in combinatie met stijgende rente zal een stijgende omzet naar verwachting het negatieve rente-effect opvangen.

Scenario kostenverhogingen

Korte toelichting:
Op basis van een gevoeligheidsanalyse per project zijn de risico's op kostenstijgingen voor de binnenstedelijke projecten geïnventariseerd en in totaal ingeschat op circa 0,6 miljoen euro.
Het betreft mogelijke kostenstijgingen voor extra plankosten als gevolg van verlenging van looptijd van projecten of het herdefiniëren van de kaders, kostenstijgingen binnen VAT-budgetten als gevolg van strengere eisen bouw- & woningtoezicht, hogere rentelasten bij projecten met een combinatie van langere looptijd en een negatieve boekwaarde.

Effect:
Het toaal aan grondexploitatieprojecten verslechtert door diverse kleinere kostenstijgingen binnen diverse projecten met circa 0,6 miljoen euro.

Beheersing:
Binnen de reserve grondexploitaties is een reservering opgenomen ter dekking van mogelijke negatieve effecten van dit scenario.

3.3.2 Ontwikkeling risicoprofiel

De ontwikkeling van het risicoprofiel laat ten opzichte van het MPG 2013 een stijging zien. Het totale risicoprofiel voor het MPG is ingeschat op 7,2 miljoen euro negatief. Dit risicoprofiel is gestegen doordat de risico's inzake de grondprijzen vergroot zijn, onder andere door de blijvende slechte marktsituatie.

De projectspecifieke risico's bestaan uit negatieve en positieve risico's. Het totaal aan negatieve risico's is groter dan het totaal aan positieve risico's, waardoor het projectspecifieke risicoprofiel op 3,9 miljoen euro negatief uitkomt.

In de tabel hieronder zijn de risico's onderverdeeld.

	Omschrijving risico	Bedrag (x miljoen euro)
1.	Grondprijs	-4,3
2.	Stagnering projecten	-0,1
3.	Kostenoverschrijdingen	-0,6
4.	Positieve risico's (m.n. budgetvoordelen)	1,2
	Totale risico	-3,9

3.4 Reserve grondexploitatie

3.4.1 Overzicht verloop reserve 2014 – 2018

Op basis van huidig bekende inzichten is het verloop van de reserve grondexploitatie voor de periode 2014–2018 als volgt weer te geven (alle bedragen x €1,0 miljoen):

	2014	2015	2016	2017	2018
Stand per 1 januari	16,7	11,7	13,3	12,6	16,3
Stortingen afgesloten positieve projecten	4,0	6,9	4,6	7,2	0
Onttrekkingen	-9,0	-5,3	-5,3	-3,5	-3,3
Saldo na stortingen en onttrekkingen	11,7	13,3	12,6	16,3	13,0
Reserveringen	-4,2	-4,2	-4,2	-4,2	-4,2
Saldo na reserveringen	7,5	9,1	8,4	12,1	8,8
Risicoprofiel	-7,2	-7,2	-7,2	-7,2	-7,2
Ruimte reserve grondexploitatie	0,3	1,9	1,2	4,9	1,6

Het saldo van de reserve Grondexploitatie is van voldoende omvang om de risico's in de lopende grondexploitaties op te vangen. Omdat er voldoende ruimte is in de reserve, hoefden er, ondanks de stijging van het risicoprofiel, geen maatregelen getroffen te worden.

3.4.2 Af te sluiten positieve projecten

Saldi van positieve grondexploitatieprojecten die zijn afgesloten worden in het jaar van afsluiten toegevoegd aan de reserve grondexploitatie. Op basis van huidige planning zijn dit voor de jaren 2014–2017 per jaar de volgende projecten:

2014	Talmalaan Dichterswijk West			
2015		Cereol Floridadreef Zwarte Woud Kop van Lombok Bedrijventerrein Overvecht		
2016			Vrouwjuttenstraat Schermerhornstraat Duurstedelaan Gerrit Rietveldcollege	
2017				Transf. Lage Weide Oudenrijn West

3.4.3 Onttrekkingen

De jaarlijkse onttrekkingen bestaan uit onttrekkingen voor Mobiliteit, de Algemene Middelen, bijdragen aan producten Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling en mutaties binnen de voorziening voor negatieve grondexploitaties. Elk jaar wordt opnieuw bekeken of en in hoeverre de jaarlijkse onttrekkingen gehandhaafd kunnen blijven. Bij de actualisatie is gebleken dat de reserve van voldoende omvang is om de exploitatie effecten, de risico's en de jaarlijkse onttrekkingen te kunnen dragen.

De onttrekking 2014 bedraagt in totaal 9,0 miljoen euro en is als volgt te specificeren:

Bijdrage aan de Algemene Middelen	2.126.000	
Bijdragen producten Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling	832.000	
Jaarlijkse onttrekking		2.958.000
Incidenteel:		
Dotatie voorziening negatieve grondexploitatieprojecten	1.195.000	
Mobiliteit (tot en met 2016)	1.361.000	
Voorbereidingskrediet Zandpad nieuwe locatie	450.000	
Vervanging Dg Dialog	55.000	
Investering Gerrit Rietveld College	2.996.000	
Incidenteel 2014		6.057.000

3.4.3.1 Bijdrage aan de Algemene Middelen

De diverse taakstellingen hebben in het algemeen betrekking op verlaging van plankosten en verschillende efficiencymaatregelen, waarover in het verleden besluiten zijn genomen. De optelsom van deze taakstellingen van 2,1 miljoen euro wordt jaarlijks ten laste van de reserve grondexploitaties gebracht.

Bijdrage producten Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling

De jaarlijkse reservering is als volgt opgebouwd:

	Bedrag in euro
Promotie en acquisitie	80.000
Bestemmingsplankosten	295.000
Financiering Gebiedsmanagers REO	457.000
Totaal	832.000

Promotie en acquisitie

Er wordt een actief promotie- en acquisitiebeleid gevoerd richting het bedrijfsleven. Jaarlijks wordt onder meer meegedaan aan de MIPIM, de belangrijkste vastgoedbeurs van Europa. De kosten voor promotie en acquisitie worden geraamd op € 80.000 jaarlijks. Er is afstemming met de afdeling Economische Zaken van Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling.

Bestemmingsplankosten

In de commissie ROW d.d. 1 juli 1999 is besloten een scheiding aan te brengen tussen beheer- en ontwikkelingsplannen. Er is sprake van een beheerplan wanneer het plan in hoofdzaak gericht is op het actualiseren en vastleggen van het gemeentelijk planologisch gebied. Een ontwikkelingsplan is altijd toe te wijzen aan een specifieke bouwactiviteit en/of aanleg van (grootschalige) infrastructuur. Ontwikkelingsplannen worden betaald door de opdrachtgever. Bestemmingsplankosten in het kader van grondexploitaties worden niet ten laste van de individuele exploitaties gebracht, maar in totaliteit geadministreerd. Er wordt uitgegaan van een jaarlijks bedrag van € 295.000.

Financiering Gebiedsmanagers REO

Doelstelling van het product is de financiering van de inzet van gebiedsmanagers bij het voorbereiden van evenwichtige en afgestemde voorstellen voor locatieontwikkelingen binnen de bestaande beleidsmatige en financiële kaders. Zowel bij wijkgericht werken als bij stedelijke projecten wordt vooral aandacht geschonken aan de integratie van de planvorming, de onderlinge afstemming tussen de plannen en het opbrengst genererend vermogen van de plannen. Er is inbreng in de Wijkvisies en de Wijkactieprogramma's.

3.4.3.2 Mutaties voorziening negatieve grondexploitaties

Het vormen van de voorziening vindt onderbouwing in artikel 44, lid 1a van het BBV waarin staat: "Voorzieningen worden gevormd wegens verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten".

	Bedrag in euro	Bedrag in euro
Stand voorziening per 31-12-2012	35.947.143	
Saldo afgesloten projecten		-581.793
Stand voorziening na afgesloten projecten	35.365.350	
Totaal bedrag van 17 grondexploitaties met verwacht negatief financieel resultaat MPG 2014		37.128.675
+ Verwacht resultaat project van Lieflandlaan naar project Eijkmanlaan		52.752
+ Voorziening reeds ingezet in project Kern Vleuten		1.100.000
Benodigde voorziening op basis van MPG per 31-12-2013	35.975.922	
Tekort voorziening op basis van MPG per 31-12-2013	-610.572	

Bij vaststelling door de Raad van een grondexploitatie met een negatief saldo wordt de voorziening met eenzelfde bedrag verhoogd, deze verhoging wordt uit de reserve grondexploitatie gefinancierd. Bij het afsluiten van de grondexploitatie vindt verrekening met de voorziening plaats.

Het meerjarig verloop van de voorziening is hieronder in tabel weergegeven.

Per 1 januari 2014 is er een aanvullend bedrag van circa 0,6 miljoen euro nodig ten behoeve van de voorziening negatieve grondexploitaties. Met het vaststellen van dit MPG wordt het project Fortlaan Noord afgesloten. De gereserveerde middelen voor dit project vallen vrij na afrekening van de gerealiseerde kosten. De vrijval als gevolg van het afsluiten van het project Fortlaan Noord in combinatie met de saldomutaties binnen de overige grondexploitaties in de voorziening hebben gezamenlijk nauwelijks effect op de benodigde voorziening. Doordat echter de grondexploitatie Van Lieflandlaan verslechtert, is het noodzakelijk om de voorziening aan te vullen. Conform de voorschiften uit de BBV is dit gebeurd in de jaarrekening van 2013.

Conform de notitie Grondexploitatie van de Commissie BBV (februari 2012) is bij de Jaarrekening 2013 het onderhanden werk op de verliesgevende projecten, waarvan per balansdatum de lasten hoger zijn dan de baten, als waardecorrectie verantwoord onder de post voorraden. Hierdoor is in de Jaarrekening 2013 een bedrag van 23,4 miljoen euro opgenomen als voorziening onder de voorraden en een bedrag van 12,5 miljoen euro als risicovoorziening.

3.4.3.3 Mobiliteit

De Investeringsplanning 2003 meldt over de investeringsband Bereikbaarheid-auto: "In het licht van de uitbreiding van de stad (Leidsche Rijn) en groeiende mobiliteit is dit programma gericht op goede verbindingen tussen nieuwe en bestaande stad, handhaving van de bereikbaarheid en verbeteren van de doorstroming van het autoverkeer." Het programma bestaat uit aanleg van nieuwe infrastructuur, aanpassingen in de huidige infrastructuur en parkeervoorzieningen. De dekking komt uit de Investeringsplanning, het resultaat op de grondexploitatie Leidsche Rijn, de BOR-gelden en het resultaat op de grondexploitaties "Bestaande Stad". Uit laatstgenoemde bron is voor de jaren 2005 tot en met 2016 een bedrag van 1,361 miljoen euro jaarlijks voorzien; in totaal 16,336 miljoen euro.

3.4.3.4 Voorbereidingskrediet Zandpad nieuwe locatie

Voor de prostitutiezone op het Zandpad is een nieuwe locatie gevonden. Deze locatie betreft de zone tussen het tankstation aan de Einsteindreef en de Rioolwaterzuiveringsinstallatie, haaks op het huidige Zandpad.

Voor het opstarten van dit project is een voorbereidingskrediet van € 450.000 voor plankosten nodig. Dit betreft alleen de plankosten voor de planologisch juridische procedure, overige kosten van andere eenheden worden later apart in beeld gebracht.
De voorfinanciering wordt gedekt uit de 'Reserve Grondexploitaties'. Deze kosten worden uiteindelijk opgenomen in de grondexploitatie, en worden betaald uit een kostprijsdekkende huur voor de bouwrijpe grond. Er wordt alleen een grondexploitatie geopend met saldo nul of positief. De grondexploitatie wordt tegelijk met het bestemmingsplan vastgesteld door college en daarna aan de raad voorgelegd.

3.4.3.5 Vervanging DG Dialog

De gemeente Utrecht gaat, met al haar kantoormedewerkers, in oktober 2014 verhuizen naar het nieuwe Stadskantoor. Vooruitlopend op deze ontwikkeling wordt er op gemeentelijk niveau hard gewerkt aan de invoering van 'Het Nieuwe Werken'. Dit houdt in dat het flexwerken ingevoerd gaat worden, waarbij medewerkers geen vaste werkplek meer hebben. Het is de bedoeling dat medewerkers vanaf elke plek in het nieuwe Stadskantoor en elders (bijvoorbeeld vanuit huis) kunnen werken. Dit vraagt om aanpassing van de architectuur van onder andere de ICT.

Bij de afdeling Grondzaken wordt nu bekeken wat voor maatregelen er genomen dienen te worden om te kunnen voldoen aan de eisen van 'Het Nieuwe Werken'. Buiten het financiële systeem (SAP) is er binnen Grondzaken nog een belangrijk bronsysteem, namelijk DG Dialog. In dit systeem worden alle grondexploitaties opgesteld en bewaakt. Ook de herziening van de grondexploitaties worden hierin jaarlijks doorgevoerd en er wordt managementinformatie gegenereerd vanuit dit systeem ten behoeve van onder andere het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) en de bestuursrapportage van Leidsche Rijn.

Het huidige database (Oracle) gerelateerde rekenmodel van Grontmij voldoet niet aan de toekomstige ICT-eisen. Tevens zal op redelijk korte termijn de huidige applicatie DG Dialog niet meer ondersteund worden door de leverancier. De afdeling Grondzaken is een onderzoek opgestart naar een nieuw rekenmodel dat geschikt is voor de afdeling en voldoet aan de nieuwe eisen. Hiervoor is een budget van € 55.000 gereserveerd.

3.4.3.6 Investering Gerrit Rietveldcollege

Met betrekking tot de grondexploitatie Gerrit Rietveldcollege heeft de gemeente met de betrokken partijen afspraken gemaakt over de bouw van een nieuwe school en de herontwikkeling van de bestaande schoollocatie ten behoeve van woningbouw. Overeengekomen is dat het positieve saldo van de grondexploitatie van € 2,996 miljoen zal worden in gezet als bouwbudget voor de nieuw te bouwen school.

Om tijdig over de noodzakelijke financiële middelen ten behoeve van de nieuwbouwbudget van de school te kunnen beschikken is hiervoor binnen de Reserve Grondexploitatie een reservering getroffen. Verwacht wordt dat de aan UVO toegezegde bijdrage in de loop van dit jaar wordt verrekend. Bij afsluiting van de grondexploitatie, op dit moment voorzien per 1-1-2017, zal het eindresultaat van de grondexploitatie, op basis van de met de betrokken ontwikkelaar gemaakte afspraken, aan het saldo van de Reserve worden toegevoegd.

3.5 Reserveringen binnen de reserve grondexploitatie

Binnen de reserve grondexploitatie is een aantal bedragen gereserveerd voor specifieke activiteiten en projecten. Het betreft reserveringen voor Strategische verwervingen, sanering De Huppel en plankosten Rijnenburg.

Voor 2014 bedraagt het totaal aan reserveringen 4,2 miljoen euro en deze is als volgt te specificeren:

Omschrijving	Bedrag in euro
Strategische verwervingen	3.000.000
Anticiperende verwervingen	-
Sanering De Huppel	1.200.000
Totaal	4.200.000

3.5.1 Strategische Verwervingen

Begin 2014 heeft de herwaardering van de strategische verwervingen geleid tot een neerwaartse bijstelling van de waarde van 4,3 miljoen euro. Deze neerwaartse bijstelling kan niet gedragen kan worden door de reserve grondexploitatie en/of de risicovoorziening van 3 miljoen euro waardoor deze neerwaartse bijstelling bij de Voorjaarsbrief 2014 van financiële dekking is voorzien.

3.5.2 Anticiperende verwervingen

Anticiperende verwervingen vinden plaats indien er wel sprake is van planvorming, maar er voor het plan nog geen grondexploitatie is vastgesteld. Het ruimtelijke kader kan bestaan uit de door de raad vastgestelde Structuurvisie of een uitwerking daarvan door middel van een gebiedsvisie, bijvoorbeeld visie Merwedekanaalzone. De verwerving moet bijdragen aan het mogelijk maken van de uitwerking van de door de raad vastgestelde visie. Er is geen budget gereserveerd voor Anticiperende verwervingen. Indien anticiperende aankopen zich voordoen zullen deze separaat ter besluitvorming aan de Raad worden voorgelegd.

3.5.3 Sanering De Huppel

In het directieberaad van mei 1999 is besloten de geraamde kosten van de sanering van de woonwagenlocatie Huppeldijk, ten laste te brengen van het resultaat op de grondexploitatie Leidsche Rijn. Hierbij is tevens de afspraak gemaakt dat zowel Leidsche Rijn als Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling 50% van de kosten voor hun rekening zullen nemen. Deze eenmalige bijdrage aan de sanering moet nog verrekend worden.

3.6 Wendbaar- en weerbaarheid

De paragraaf 'Financiële weerbaarheid en wendbaarheid' is een nieuwe toevoeging aan de programmabegroting. Het doel van deze paragraaf is om aan te geven op welke punten de Gemeente mogelijkheden kan benutten om de financiële weerbaarheid en wendbaarheid te versterken.

Voor grondexploitaties geldt als maatstaf de omvang van het onderhanden werk als absoluut bedrag ten opzichte van de totale gemeentelijke lasten (vóór reserves). En dat zowel per grondexploitatie als voor het geheel van de grondexploitaties.

Per grondexploitatie is de maatstaf als volgt:

Per grondexploitatie: onderhandenwerk voor periode langer dan 3 jaar:

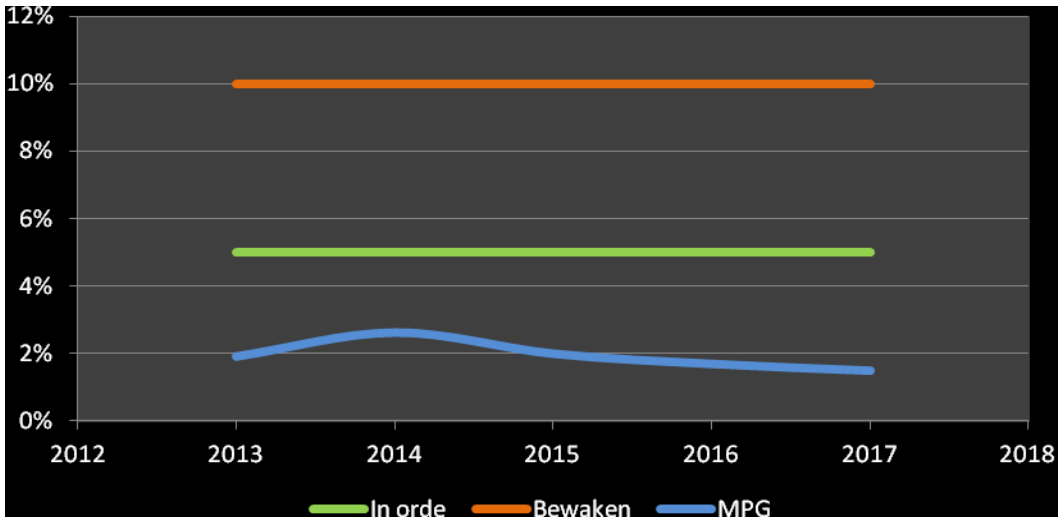
> 10 % van gemeentelijke begroting Kwetsbaar

> 5 % van gemeentelijke begroting Bewaken

< 5 % van gemeentelijke begroting In orde

De maatstaf voor Binnenstedelijke grondexploitaties komt de komende jaren uit onder 5 % en is daarmee op niveau van In orde uitgekomen.

De maatstaf voor het MPG komt de komende jaren uit tussen de 1 en 2 procent en is daarmee t.o.v. de totale gemeente begroting op orde. De verhouding de komende 3 jaar is volgens huidige prognose als volgt:

Na een toename eind 2013 is het de verwachting dat deze in de komende jaren verder zal afnemen. Als rekening gehouden wordt met de voorziening voor negatieve grondexploitatie is er sprake van een positief saldo onderhanden werk.

RAAD 17 JUL 2014
e.h.o. ctm gewijzigd

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.034218
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 44

Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2014

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2014 vast te stellen.

2 De door het college opgelegde geheimhouding (op bijlage 2) conform art. 25 lid 3 van de Gemeentewet te bekrachtigen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Definitieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_904
Bijlage: Meerjaren Perspectief Grondexploitatie onderdeel Bestaande Stad 2014 (definitief)

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.034218
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 44

Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2014

Besluit

1 Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2014 vast te stellen.

2 De door het college opgelegde geheimhouding (op bijlage 2) conform art. 25 lid 3 van de Gemeentewet te bekrachtigen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op ~~3 juli 2014~~, 17 JUL 2014

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Jaarlijks worden de binnenstedelijke grondexploitaties geactualiseerd. De effecten van de actualisatie worden vastgelegd in het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG). Naast de effecten van de actualisatie van de grondexploitaties wordt de voortgang van de projecten per wijk in het voorliggende MPG toegelicht.
Het MPG vormt een bijlage bij de Voorjaarsbrief 2014.

Beslispunt

1 Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2014 vast te stellen.

Argumenten

1.1 In het kader van de Beleids- en beheersinstrumentarium-cyclus wordt het MPG jaarlijks door het College vastgesteld bij de behandeling van de Voorjaarsnota, in 2014 de Voorjaarsbrief.
In het MPG zijn de geactualiseerde grondexploitaties 2014 opgenomen. Het MPG heeft geen positief danwel negatief effect bij de Voorjaarsbrief 2014.

Beslispunt

2 De door het college opgelegde geheimhouding (op bijlage 2) conform art. 25 lid 3 van de Gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

2.1 Geheimhouding ten aanzien van bijlage 2 is gebaseerd op de uitzonderingsbepalingen in artikel 10 lid 1 sub c en lid 2 sub b en g Wet Openbaarheid van Bestuur.
De belangen in de genoemde uitzonderingsbepalingen voor niet-openbaarmaking zijn:
- artikel 10 lid 1 sub c: bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- artikel 10 lid 2 sub b:. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- artikel 10 lid 2 sub g: het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Utrechtse Vastgoed Organisatie
Kenmerk	14.031535
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 45
Geheim	Nee

VJN Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2014

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2014 vast te stellen.
2 In te stemmen met de geprogrammeerde onderhoud-, vervanging- en uitbreidingsinvesteringen waarvoor dekking aanwezig is.
3 In te stemmen met de geprogrammeerde investeringen in energiemaatregelen.
4 De door het college opgelegde geheimhouding omtrent de bijlage 'Lijst accommodaties' conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet te bekrachtigen.
5 In te stemmen met de Utrechtse Onderhoud Methodiek (UOM), waarbij het uitgangspunt is om het onderhoud op onderhoudscategorie basis aan te sturen, tenzij in overleg met de klant en of het beleidsveld hiervan wordt afgeweken.
6 In te stemmen met het verwerken van de meerjarenexploitatie Vastgoed 2014-2018 bij de tweede technische wijziging 2014.
7 In te stemmen met het uitgifteproces van vastgoed.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De defintieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_765
Bijlage: 20140501 MPUV 2014
Bijlage: Accommodatielijst UVO geheime bijlage MPUV 2014
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 45

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Utrechtse Vastgoed Organisatie
Kenmerk	14.031535
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 45

VJN Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2014

Besluit

1 Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2014 vast te stellen.
2 In te stemmen met de geprogrammeerde onderhoud-, vervanging- en uitbreidingsinvesteringen waarvoor dekking aanwezig is.
3 In te stemmen met de geprogrammeerde investeringen in energiemaatregelen.
4 De door het college opgelegde geheimhouding omtrent de bijlage 'Lijst accommodaties' conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet te bekrachtigen.
5 In te stemmen met de Utrechtse Onderhoud Methodiek (UOM), waarbij het uitgangspunt is om het onderhoud op onderhoudscategorie basis aan te sturen, tenzij in overleg met de klant en of het beleidsveld hiervan wordt afgeweken.
6 In te stemmen met het verwerken van de meerjarenexploitatie Vastgoed 2014-2018 bij de tweede technische wijziging 2014.
7 In te stemmen met het uitgifteproces van vastgoed.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

In het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) legt het College verantwoording af over het gevoerde vastgoedbeleid in het afgelopen boekjaar. Het MPUV kijkt ook vooruit naar de financiële positie van de vastgoedportefeuille voor de middellange en lange termijn. Het MPUV brengt transparant en systematisch de vastgoedportefeuille in beeld. Het MPUV wordt gemaakt in de planning- en controlcyclus van de gemeente Utrecht.

Dit jaar is het MPUV voor het eerst uitgebreid met de Nota Kapitaalgoederen voor de onderdelen Sociale Infrastructuur en Gemeentelijke Gebouwen.

Het MPUV houdt in de doorkijk van de meerjaren exploitatie rekening met de ontwikkeling van nieuw vastgoed. De financiële consequenties van die projecten worden verwerkt vanaf het jaar dat ze naar verwachting worden opgeleverd en deel gaan uitmaken van de portefeuille.

De Kadernota Vastgoed is het beleidskader met de spelregels voor het gemeentelijk vastgoed. De vigerende nota is in november 2012 vastgesteld. Hierin zijn de kaders voor het gehele vastgoedbezit van de gemeente Utrecht vastgelegd.

Beslispunt

1 Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2014 vast te stellen.

Argumenten

1.1 <u>Het MPUV 2014 vaststellen.</u>
Het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed rapporteert over de vastgoedportefeuille. Het MPUV verschaft inzicht in de financiële positie van de vastgoedportefeuille, het te verwachten resultaat en de daarmee samenhangende financiële risico's. Tevens geeft het inzicht in de mate waarin nieuwe investeringen binnen de reserve vastgoed kunnen worden opgevangen. De Nota Kapitaalgoederen maakt onderdeel uit van dit MPUV.
Conform de afspraken uit de Kadernota Vastgoed wordt jaarlijks bij de voorjaarsnota het MPUV aangeboden aan college en raad.

Beslispunt

2 In te stemmen met de geprogrammeerde onderhoud-, vervanging- en uitbreidingsinvesteringen waarvoor dekking aanwezig is.

Argumenten

2.1 <u>Instemmen met investeringen uit de Nota Kapitaalgoederen.</u>
In de Nota Kapitaalgoederen 2015-2018 wordt inzicht gegeven in de toekomstige investeringen in de verschillende portefeuilles van het Utrechts vastgoed. Het betreft onderhoud-, vervanging- en uitbreidinginvesteringen, waarvoor de dekking in de verschillende programma's (bijv. Onderwijs of Sport) reeds aanwezig is. Er zijn geen nieuwe voorstellen toegevoegd die nog niet van een dekking zijn voorzien.
De investeringen zijn per deelportefeuille in hoofdstuk zes van het MPUV beschreven en in hoofdstuk vijf is een totaaloverzicht aangeboden.

Beslispunt

3 In te stemmen met de geprogrammeerde investeringen in energiemaatregelen.

Argumenten

3.1 Uitvoeren energiemaatregelen.
Conform het Uitvoeringsprogramma Energie worden voorstellen gedaan voor investeringen waarmee energie bespaard kan worden. Deze investeringen worden gedekt door hogere huurinkomsten, subsidies en of de lagere energielasten die betaald moeten worden als de maatregelen zijn uitgevoerd. Hiermee zijn de maatregelen minimaal budgetneutraal.
Door de subsidies die beschikbaar zijn kunnen ook onrendabele maatregelen worden uitgevoerd en zijn deze financieel gedekt.

Beslispunt

4 De door het college opgelegde geheimhouding omtrent de bijlage 'Lijst accommodaties' conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

4.1 Er is sprake van belangen als bedoeld in artikel 10 Wet openbaarheid van bestuur (WOB) die strijdig zijn met openbaarmaking.
Voor het opleggen van geheimhouding dient sprake te zijn van een situatie waarbij de belangen genoemd in artikel 10, eerste en tweede lid WOB voldoende grondslag geven om de informatie waaromtrent geheimhouding dient te worden opgelegd, niet openbaar te maken. In de voorliggende situatie zijn de uitzonderingsbepalingen in artikel 10 lid 2 sub b en g WOB van toepassing aangezien er sprake van is dat:
- het belang van openbaarheid niet opweegt tegen het economische en financiële belang van de gemeente Utrecht (vanuit aanbestedingspositie);
- het belang van openbaarheid niet opweegt tegen het voorkomen van onevenredige bevoordeling en/of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken rechtspersonen en/of natuurlijke personen (vanuit aanbestedings- en concurrentiepositie).

Na besluitvorming door de raad zal een nadere overweging plaatsvinden voor de opheffing van de geheimhouding.

Beslispunt

5 In te stemmen met de Utrechtse Onderhoud Methodiek (UOM), waarbij het uitgangspunt is om het onderhoud op onderhoudscategorie basis aan te sturen, tenzij in overleg met de klant en of het beleidsveld hiervan wordt afgeweken.

Argumenten

5.1 Verdieping NEN 2767
Tot op dit moment wordt onderhoud gepleegd conform de NEN 2767 op niveau drie. Als vervolg hierop is er de Utrechtse Onderhoud Methodiek (UOM) opgesteld, waarbij er een verdiepingsslag is gemaakt om genuanceerde keuzes te kunnen maken in afwijking van de basis onderhoudscategorie op zowel portefeuille- als gebouw(deel)niveau.

5.2 Bepaling kwaliteitsniveau
In Utrecht kiezen we er voor om op de onderdelen Veiligheid en Gezondheid altijd minimaal niveau drie van de NEN 2767 toe te passen.
Het uitgangspunt is om het onderhoud op onderhoudscategorie basis aan te sturen, tenzij in overleg met de klant en of het beleidsveld hiervan wordt afgeweken.
In hoofdstuk vier van het MPUV is dit nader uitgewerkt.

Beslispunt

6 In te stemmen met het verwerken van de meerjarenexploitatie Vastgoed 2014-2018 bij de tweede technische wijziging 2014.

Argumenten

6.1 Aansluiting SAP aan het MPUV.
Hiermee sluit het MPUV aan bij de programmabegroting. In het MPUV geven we meerjarig de verwachte exploitatie aan. Hierbij houden we rekening met toekomstige objecten zoals het Stadskantoor. Dit beeld moet ook in de programmabegroting opgenomen worden.

Beslispunt

7 In te stemmen met het uitgifteproces van vastgoed.

Argumenten

7.1 Aanbieden van een totaaloverzicht aan kaders voor het uitgifteproces.
Het proces van uitgifte gemeentelijke eigendommen is voortgekomen uit de praktijk van de afgelopen periode. De kaders zijn in deze periode ontstaan en met College en de Gemeenteraad besproken. In dit MPUV zijn de kaders in zijn geheel opgenomen, om een overzichtelijk geheel aan te kunnen bieden.

In dit proces van uitgifte wordt het vastgoed in eerste instantie aangeboden aan de zittende huurder. Indien er geen marktconform bod gedaan wordt, zal het vastgoed via een openbare procedure worden aangeboden aan de markt.

Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed

2014

Versie: 28 april 2014

Bijlagen

I. Lijst accommodaties (geheime bijlage)

Inhoudsopgave MPUV 2014

H1. Inleiding 6

H2. Vastgoedportefeuille 7
2.1 Inleiding 7
2.2 Beheer en exploitatie vastgoedportefeuille 7
2.3 Samenstelling vastgoedportefeuille 8
2.4 Taakstellingen 12
2.5 Ontwikkelingen vastgoedportefeuille 13
2.6 Verkoopstrategie 13
2.7 Uitgifteproces 14
2.8 Financiering vastgoed 15

H3. Programma Vastgoed 17
3.1 Inleiding 17
3.2 Omvang en bezetting 17
3.3 Resultaat en Meerjaren eigenaar exploitatie 19
3.4 Verkoop vastgoed 20
3.5 Het weerstandsvermogen benodigd voor vastgoed 21
3.6 Afdracht aan concern 24
3.7 Nota Kapitaalgoederen terugblik 24
3.8 Nota Kapitaalgoederen vooruitblik 25
3.9 Status Verduurzaming 26

H4. Onderhoud 28
4.1 Inleiding 28
4.2 Onderhoud 28
4.3 Onderhoudsbenadering vastgoed 29
4.4 Beheerproces 29
4.5 Conditiebepaling 31
4.6 Kwaliteitsaspecten 33
4.7 Onderhoudscategorie 33
4.8 Inkoopbeleid vastgoedbeheer 34
4.9 Energie en duurzaamheid 35

H5. Nota Kapitaalgoederen 36
5.1 Inleiding 36
5.2 Terugblik investeringen overstijgend 36
5.3 Vooruitblik overstijgend 37

H6. Deelportefeuilles 39
6.1 Sport 39
6.2 Onderwijs 45
6.3 Welzijn 48
6.4 Erfgoed 57
6.5 Cultuur 59
6.6 Multifunctionele Accommodaties (MFA's) 63
6.7 Overig 65
6.8 Bereikbaarheid 67
6.9 Ruimtelijke Ontwikkeling 69
6.10 Eigen huisvesting 71

Bijlagen 73

Samenvatting

In het **Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV)** legt het college verantwoording af over het gevoerde vastgoedbeleid in het afgelopen boekjaar. Het MPUV kijkt ook vooruit naar de financiële positie van de vastgoedportefeuille voor de middellange en lange termijn. Het MPUV brengt transparant en systematisch de vastgoedportefeuille in beeld. Dit jaar is het MPUV voor het eerst uitgebreid met de **Nota Kapitaalgoederen** voor de onderdelen Sociale Infrastructuur en Gemeentelijke Gebouwen.

Het vastgoed van UVO werkt voor verschillende programma's: Sport, Onderwijs, Welzijn, Vastgoed, Stedelijke Ontwikkeling, Bereikbaarheid en Ondersteuning. Het programma Vastgoed is in zijn totaal in deze MPUV verantwoord, voor de overige programma's geldt dat het vastgoed- gedeelte van die programma's in dit MPUV opgenomen zijn. De belangrijkste kaders waarbinnen wordt gewerkt zijn de Kadernota Vastgoed, het MPUV 2012, de Voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijs en het Uitvoeringsprogramma Energie.

De totale vastgoedportefeuille van de gemeente Utrecht omvat in 2013 1.464 objecten (904 panden en 569 gronden). 55% van het vastgoed wordt voor een maatschappelijk beleidsdoel ingezet, 33% wordt ingezet ten behoeve van ruimtelijke ordening en 12% van het vastgoed is niet aan een beleidsdoelstelling gekoppeld. Het beleidsmatig vastgoed omvat in 2013 841.642m2 bruto vloeroppervlak (BVO) en 487 hectare grond. De totale WOZ-waarde is in 2013 966 miljoen euro.

De komende jaren zijn er een aantal belangrijke ontwikkelingen te benoemen die van invloed zullen zijn op de vastgoedportefeuille. Een aantal van deze ontwikkelingen is dit jaar ingezet. Het betreft onder andere: vernieuwend welzijn; de ontwikkeling van huisvestingsplannen voor alle portefeuilles; vertaling van nieuw beleid naar vastgoed; verduurzaming gemeentelijk vastgoed en de Utrechtse Onderhoud Methodiek (UOM). Om al deze ontwikkelingen goed te monitoren, analyseren en oplossingen te genereren is een portefeuille management systeem nodig; VastgoedMaps. De implementatie van dit systeem is in volle gang.

Om invulling te geven aan de taakstelling "uitgeven vastgoed" is de verkoopstrategie gemeentelijk vastgoed opgesteld. Op basis hiervan worden de objecten verkocht en de gronden worden in erfpacht uitgegeven conform het grondbeleid van de gemeente. In het uitgifteproces wordt het vastgoed in eerste instantie aangeboden aan de zittende huurder. Indien er geen marktconform bod gedaan wordt, zal het vastgoed via een openbare procedure aangeboden worden op de markt.

Ondanks de lastige markt en de economische crisis is er een netto opbrengst gerealiseerd van 6,2 miljoen euro door verkoop van vastgoed in 2013. Hiermee is de taakstelling 2013 volledig behaald.

Begin 2014 is het Uitvoeringsprogramma Energiezuinige gemeentelijke gebouwen door het college vastgesteld. Daarmee zijn de kaders om tot energiebesparing van het vastgoed te komen vastgelegd. Bij keuzes voor het vervangen en vernieuwen van installaties of gebouwelementen wordt gekozen voor energetisch beter presterende producten. Ook worden de komende jaren Energie Maatwerk Adviezen (EMA) opgesteld in combinatie met de onderhoudsinventarisaties van de panden uit diverse portefeuilles. Hiermee worden geïntegreerde en uitvoerbare adviezen voor energiebesparing opgeleverd. Door duurzaamheidmaatregelen te combineren met natuurlijke onderhoudsmomenten en daar waar mogelijk te versnellen worden de duurzaamheiddoelstellingen van 2015 (gemeente CO2 neutraal) en 2020 (30% energie bespaart) zo dicht mogelijk benaderd.

Tot op dit moment wordt onderhoud gepleegd conform de NEN 2767 op niveau drie. Als vervolg hierop is de Utrechtse Onderhoud Methodiek opgesteld. Hierbij is de verdiepingsslag gemaakt om genuanceerde keuzes te kunnen maken in afwijking van de basis onderhoudscategorie op zowel portefeuille- als gebouw(deel)niveau. In Utrecht kiezen we er voor om op de onderdelen Veiligheid en Gezondheid altijd minimaal niveau drie toe te passen. Het uitgangspunt voor de overige onderdelen is op onderhoudscategorie basis aan te sturen, tenzij in overleg met de klant en met het betreffende beleidsveld hiervan wordt afgeweken.

Nota Kapitaalgoederen

Het totaal van de geprogrammeerde investeringen voor het gemeentelijk vastgoed in de periode 2015-2018 is in onderstaande tabel weergegeven. Hierin zijn niet de investeringen opgenomen uit de portefeuille Ruimtelijke Ontwikkeling, aangezien deze vanuit het eigen programma worden gedaan.

Bedragen x € 1.000,-

Programmering investeringen	2015	2016	2017	2018
Onderhoudsinvesteringen	12.081	12.738	12.886	12.852
Vervangingsinvesteringen	5.677	5.535	5.035	4.535
Uitbreidingsinvesteringen	2.807	1.664	1.500	2.503
Totaal	**20.565**	**19.937**	**19.421**	**19.890**

Genoemde investeringen hebben allen een financiële dekking, waarover in de deelportefeuilles is gerapporteerd. In deze nota zijn dit jaar voor het eerst de investeringen in energiezuinige maatregelen opgenomen. Over het algemeen is te concluderen dat er enkele investeringen worden gedaan voor onderhoud en voor vervanging. Voor uitbreiding worden bijna geen investeringen gedaan.

In hoofdstuk zes is nader inzicht verschaft in samenstelling, omvang, bezetting en kwaliteit van de objecten per deelportefeuille. Ook de terugblik en vooruitblik met betrekking tot investeringen is per deelportefeuille uitgewerkt. Voor Sport, Welzijn, Onderwijs en Programma Vastgoed is in deze nota ook het resultaat en de meerjarenexploitatie inzichtelijk gemaakt.

H1. INLEIDING

In het **Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV)** legt het college verantwoording af over het gevoerde vastgoedbeleid in het afgelopen boekjaar. Het MPUV kijkt ook vooruit naar de financiële positie van de vastgoedportefeuille voor de middellange en lange termijn. Het MPUV brengt transparant en systematisch de vastgoedportefeuille in beeld. Het MPUV wordt gemaakt in de planning- en controlecyclus van de gemeente Utrecht.

Dit jaar is het MPUV voor het eerst uitgebreid met de **Nota Kapitaalgoederen** voor de onderdelen Sociale Infrastructuur en Gemeentelijke Gebouwen. Deze Nota Kapitaalgoederen wordt één keer per vier jaar opgesteld.
De Nota Kapitaalgoederen maakt onderdeel uit van het wettelijke kader Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten. Hierin wordt verantwoording afgelegd over de investeringen in het vastgoed van de afgelopen periode en wordt een begroting gepresenteerd voor de investeringen voor de komende vier jaar. De integratie van het MPUV en de Nota Kapitaalgoederen is toegezegd in de MPUV van 2013. Het MPUV is daarom één keer per vier jaar in een uitgebreide vorm uitgewerkt en jaarlijks in een verantwoordingsvorm.

Het verschil tussen het MPUV en de Nota Kapitaalgoederen is het volgende: het MPUV gaat over het exploitatieresultaat van het vastgoed (baten en lasten met betrekking tot onderhoud, beheer, verhuur etc.) en de Nota Kapitaalgoederen over onderhoud en investeringen (vervanging en uitbreiding van het vastgoed).

Het MPUV houdt in de doorkijk van de meerjaren exploitatie rekening met de ontwikkeling van nieuw vastgoed. De financiële consequenties van die projecten worden verwerkt vanaf het jaar dat ze naar verwachting worden opgeleverd en deel gaan uitmaken van de portefeuille.

In de Nota Kapitaalgoederen 2011-2014 was nog de informatie opgenomen van diverse organisatieonderdelen die inmiddels in enige mate een verzelfstandiging hebben ondergaan. Deze organisatieonderdelen zijn door deze verzelfstandiging geen zelfstandig onderdeel meer van de Nota Kapitaalgoederen 2015-2018 en zijn opgenomen in Programma Vastgoed. Het betreft het Centraal Museum, de Schouwburg, het Muziekcentrum en de Bibliotheek. UVO is nog steeds eigenaar van het vastgoed. De investeringen die deze organisaties in het kader van gebruikersonderhoud doen, zijn geen onderdeel meer van deze nota.

De **Kadernota Gemeentelijk Vastgoed** is het beleidskader met de spelregels voor het gemeentelijk vastgoed. De vigerende nota is in november 2012 vastgesteld. Hierin zijn de kaders voor het gehele vastgoedbezit van de gemeente Utrecht vastgelegd.

Vanaf april 2012 is al het vastgoed in eigendom van de gemeente onder één dak gebracht in de Utrechtse Vastgoed Organisatie, afgekort **UVO**. UVO is er om activiteiten te accommoderen die een bijdrage leveren aan de Utrechtse gemeentelijke doelstellingen van de verschillende beleidssectoren. Dit doet de UVO in die situaties waarin andere vastgoedeigenaren op de markt of andere beheerders deze taak niet, onvoldoende of tegen te hoge kosten oppakken.

Leeswijzer
In hoofdstuk twee is de vastgoedportefeuille indeling toegelicht. In hoofdstuk drie staat de verantwoording van programma Vastgoed beschreven. Hoofdstuk vier omschrijft de werkwijze van het onderhouden van het vastgoed en hoofdstuk vijf is een totaaloverzicht van de investeringen, de Nota Kapitaalgoederen 2015-2018. Hoofdstuk zes geeft verdieping per deelportefeuille. Deze verdieping geeft inzicht in zowel de omvang van de portefeuille, het exploitatieresultaat als de investeringen.

H2. VASTGOEDPORTEFEUILLE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt toelichting gegeven op de totale vastgoedportefeuille van UVO. Hierin wordt inzicht gegeven in de samenstelling van de portefeuille, de taakstellingen voor vastgoed in kaart gebracht en ook de ontwikkelingen op hoofdlijnen. Vervolgens wordt inzicht gegeven in de verkoopstrategie en de financiering van vastgoed.

Het vastgoed van UVO werkt voor verschillende programma's: Sport, Onderwijs, Welzijn, Vastgoed, Stedelijke Ontwikkeling, Bereikbaarheid en Ondersteuning. Het programma Vastgoed is in zijn totaal in deze MPUV verantwoord, voor de overige programma's geldt dat het vastgoed-gedeelte van die programma's in dit MPUV opgenomen zijn.

Om al het vastgoed te ordenen, werkt UVO met de volgende indeling in deelportefeuilles. In de tabel wordt zichtbaar welke deelportefeuille in welk programma hoort.

Portefeuille:	Programma:
Sportaccommodaties en Volkstuinen	Sport
Onderwijshuisvesting (inclusief Bibliotheken)	Onderwijs
Welzijn en Zorg	Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid
Erfgoed	Vastgoed
Cultuur	Vastgoed
MFA's	Diverse programma's
Overige	Vastgoed
Bereikbaarheid	Bereikbaarheid
Ruimtelijke ontwikkeling	Stedelijke Ontwikkeling
Eigen huisvesting	Qua budget: in Algemene ondersteuning, Qua objecten: in Vastgoed

2.2 Beheer en exploitatie vastgoedportefeuille

Het beheer en de exploitatie van vastgoed wordt uitgevoerd conform kaders die door de gemeenteraad worden vastgesteld. Het belangrijkste document dat als basis dient is de Kadernota. De Kadernota geeft aan waarom de gemeente Utrecht vastgoed heeft, wat de financiële consequenties zijn, waar we het voor inzetten en hoe we dat doen. Vastgoed in bezit hebben is voor de UVO geen doel op zich. Vastgoed is bij de Gemeente Utrecht in bezit vanwege de beleidsdoelen die bereikt worden. De Kadernota is een strategisch instrument dat richting geeft aan het vastgoedbeleid, waarbij het bieden van transparantie en eenduidigheid belangrijk is in de diversiteit van soorten vastgoed, contractvormen en gebruikers. De Kadernota wordt eens in de vier jaar gemaakt. Het MPUV wordt jaarlijks gemaakt en uitwerkingen of nieuwe inzichten worden hierin verwerkt.

Het beheer en exploitatie van vastgoed kent vele kaders. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste weergegeven met daarbij het document waarin dit vastgelegd is en wanneer het beleid is vastgesteld door de gemeenteraad.

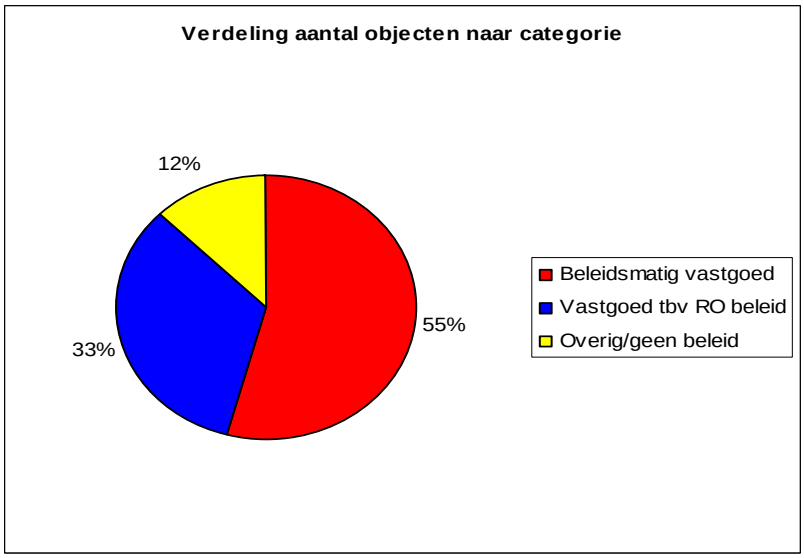
Kader	Waar vastgelegd	Wanneer
Huurbeleid: kostendekkende huur als de activiteiten van de huurder gemeentelijk beleid ondersteunen en in alle andere gevallen markt huur	Kadernota Vastgoed	11-2012
Afschrijvingsbeleid. Bij nieuwbouw wordt de totale investering in 40 jaar afgeschreven	MPUV 2012	VJN 2012
De voortgang m.b.t. het uitvoeren van de wettelijke taak voor onderwijshuisvesting.	Voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijs	01-2013
Het realiseren van duurzaamheidmaatregelen in gemeentelijke gebouwen	Uitvoeringsprogramma Energie	01-2013

2.3 Samenstelling vastgoedportefeuille

De totale vastgoedportefeuille van de gemeente Utrecht omvat in 2013 1.464 objecten. Hieronder wordt inzicht gegeven in de portefeuille door in te gaan op de vastgoedcategorieën, het aantal objecten per deelportefeuille, de verdeling van het vastgoed in vierkante meters, het aantal objecten in eigendom dan wel in aanhuur en de WOZ-waarde.

Vastgoedcategorieën

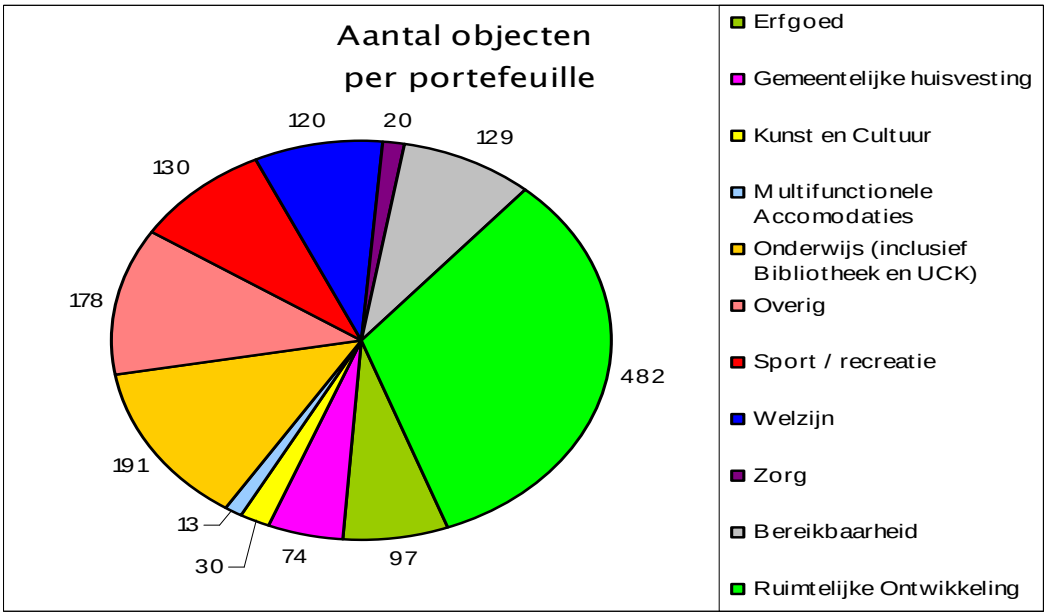
De vastgoedportefeuille is globaal in drie categorieën te onderscheiden:

1. Beleidsmatig vastgoed: vastgoed om een gemeentelijk beleidsdoel te accommoderen zoals scholen, sportaccommodaties, buurthuizen en speeltuinen, forten en landgoederen, bibliotheken en theaters maar ook de Dom en de eigen gemeentelijke huisvesting. Dit is meer dan de helft van de totale portefeuille.
2. Het vastgoed Ruimtelijke Ontwikkeling betreft vastgoed dat de gemeente in (tijdelijk) eigendom heeft om toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Vooruitlopend op de ruimtelijke ontwikkelingen heeft de UVO de taak om het vastgoed (zowel objecten als gronden) zo economisch rendabel als mogelijk te exploiteren. Dit doet de UVO door te zoeken naar passende huurders/gebruikers. Voor gronden geldt dat deze zo veel als mogelijk vooruitlopend op herontwikkeling of uitgifte worden verhuurd/verpacht. Dit vastgoed is 33% van het totaal.
3. Vastgoed zonder beleidsdoelstelling: dit is vastgoed dat vanuit de historie in bezit van de gemeente is gekomen (winkels, woonhuizen, tuinen, terreinen en gronden), wat in het verleden een beleidsdoel diende wat niet langer een beleidsdoel is (bijvoorbeeld kinderopvang), of dat niet langer gebruikt wordt voor het betreffende beleidsdoel (oude scholen, buurthuizen). In 2013 valt nog 12% van het gemeentelijke vastgoed in deze categorie.

Aantal objecten per deelportefeuille

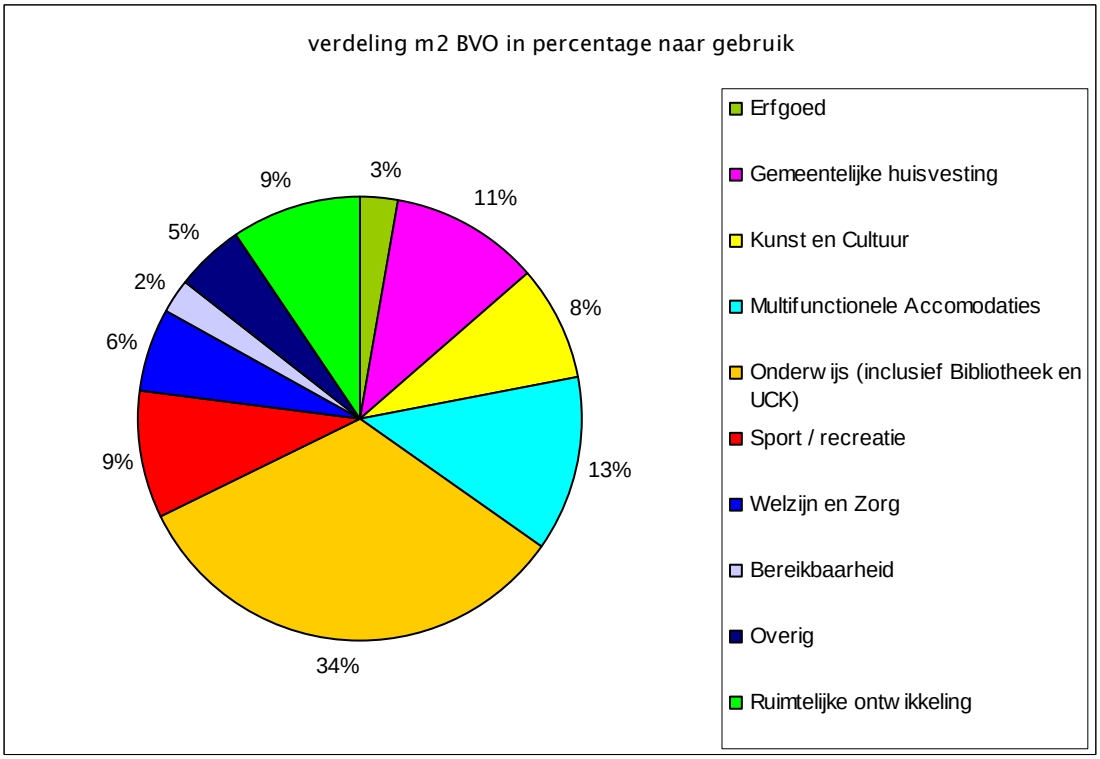
Hieronder wordt nader inzicht gegeven in de samenstelling van het vastgoed.

Van het beleidsmatig vastgoed is onderwijs de grootste gebruiker van gemeentelijk vastgoed in het aantal objecten, en daarna sport.

Verdeling in vierkante meters BVO

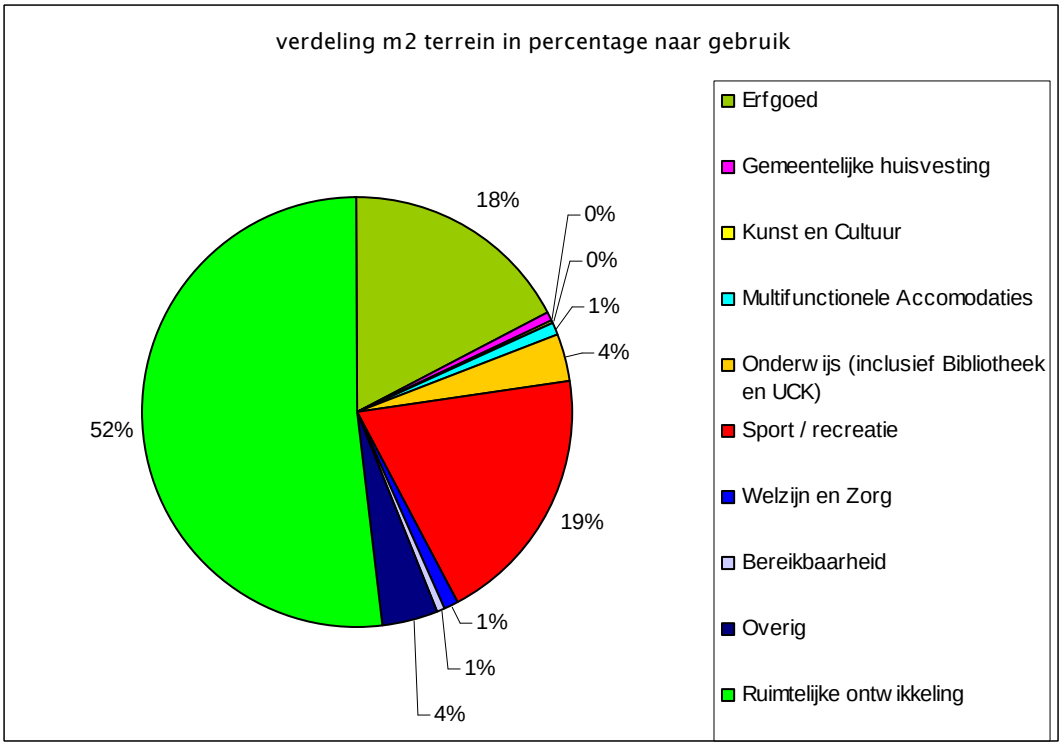
Hieronder wordt inzicht gegeven in de verdeling van de m2 Bruto Vloeroppervlak (BVO) van de objecten.

In totaal is er 985.163 m2 BVO vastgoed in eigendom van de gemeente Utrecht. Hiervan is er in 2013 841.642 m2 BVO dat beleidsmatig wordt ingezet. Onderwijs is hierbij verreweg de grootste m2 gebruiker. Ondanks het kleine aantal objecten van de Multifunctionele Accommodaties (MFA's), is het aandeel van de MFA's significant in de totaalportefeuille qua m2 BVO. Dit is te verklaren doordat de MFA's grote accommodaties zijn met meerdere gebouwpartners in één object.

Verdeling vierkante meters terrein

Hieronder is de indeling van de vierkante meters van de gronden per deelportefeuille weergegeven.

Er is in 2013 in totaal 1.110 hectare grond in bezit, waarvan 487 hectare grond voor beleidmatig gebruik. Van het beleidsmatig vastgoed heeft sport/recreatie het grootste oppervlak met de sportparken en volkstuinen, gevolgd door erfgoed met de landgoederen en forten.

Verdeling vierkante meters in getallen

Hieronder is de verdeling van de vierkante meters per deelportefeuille in getallen weergegeven.

Beleidsveld	Aantal m2 BVO gebouwen	Aantal m2 terrein gebouwen	Aantal m2 terrein gronden	Totaal aantal m2 terreinen (gebouwen + gronden)
Erfgoed	27.197	622.232	1.331.182	1.953.414
Gemeentelijke huisvesting	105.885	43.721	250	43.971
Kunst en Cultuur	83.015	34.505	432	34.937
Multifunctionele accommodaties	124.684	101.997	5.240	107.237
Onderwijs (inclusief bibliotheek en UCK)	327.634	378.957	17.001	395.958
Sport / Recreatie	89.558	60.693	2.078.015	2.138.708
Welzijn	32.637	39.432	61.746	101.178
Zorg	26.915	29.443	0	29.443
Bereikbaarheid	24.117	2300	62.040	64.340
totaal	**841.642**	**1.313.280**	**3.555.906**	**4.869.186**
Overig	50.827	104.447	355.592	460.039
Ruimtelijke Ontwikkeling	92.694	237.266	5.533.290	5.771.186
totaal	**985.163**	**1.654.993**	**9.444.788**	**11.100.411**

In bovenstaande tabel worden de m2 getoond van de gebouwen voor de verschillende beleidsvelden voor de totale vastgoedportefeuille. Dit betreft het bruto vloer oppervlak (BVO). Naast panden is de Gemeente Utrecht ook in het bezit van gronden. In de tweede kolom is het aantal m2 van terreinen behorende bij de gebouwen getoond. In de derde kolom is het aantal m2 van de gronden getoond, zonder bebouwing van UVO. In de laatste kolom is het totaal van de m2 terreinen getoond, wat een optelling is van de m2 terrein gebouwen en de m2 terrein gronden.

Voor de deelportefeuille Bereikbaarheid zijn nog niet alle gegevens bekend, deze worden in 2014 toegevoegd, zodat de data verder zijn gecompleteerd.

Aantal objecten in eigendom en aanhuur

Beleidsveld	Aantal objecten			Aantal beheereenheden		
	eigendom	extern gehuurd	totaal	eigendom	extern gehuurd	totaal
Erfgoed	97	0	97	169	0	169
Gemeentelijke huisvesting	40	34	74	43	47	90
Kunst en Cultuur	28	2	30	49	3	52
Multifunctionele accommodaties	13	0	13	71	1	72
Onderwijs (inclusief bibliotheek en UCK)	104	87	191	125	92	217
Sport / Recreatie	124	6	130	143	6	149
Welzijn	65	55	120	72	55	127
Zorg	19	1	20	32	1	33
Bereikbaarheid	113	16	129	119	16	135
Totaal	**603**	**201**	**804**	**823**	**221**	**1044**
Overig	175	3	178	679	3	682
Ruimtelijke Ontwikkeling	480	2	482	574	2	576
Totaal	**1258**	**206**	**1464**	**2076**	**226**	**2302**

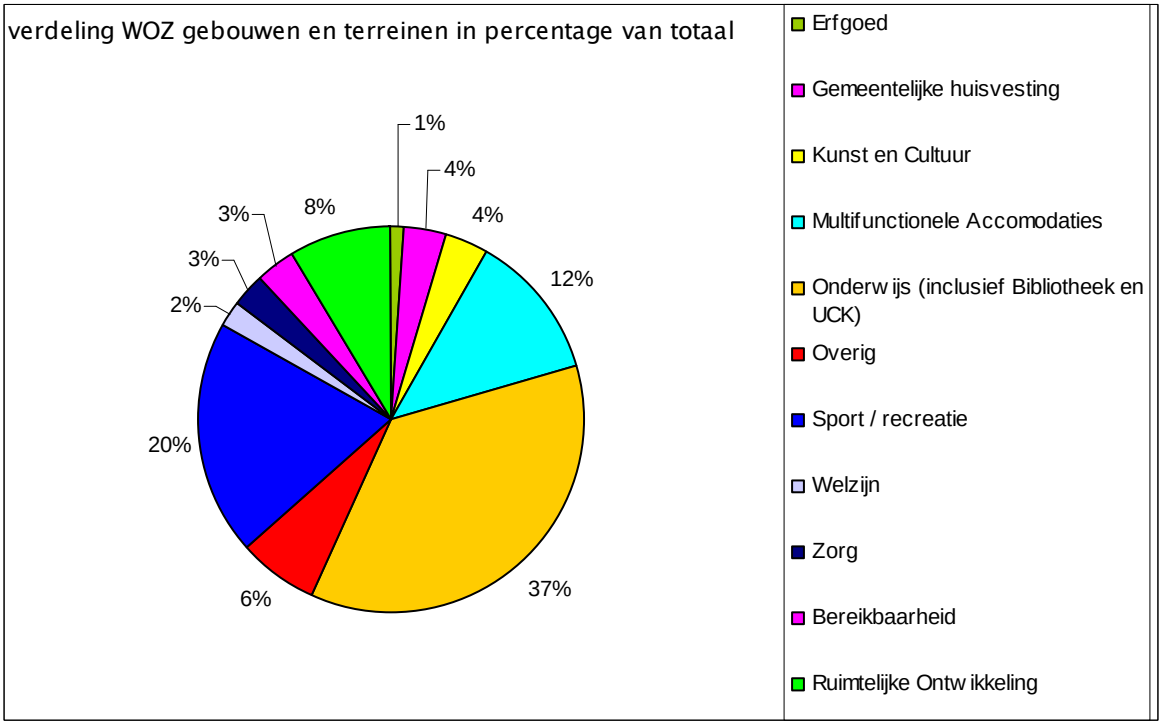
Een vastgoedobject kan meerdere beheereenheden omvatten. Dat zijn de eenheden die verhuurd worden of in gebruik worden gegeven. In de 1.464 objecten (904 panden en 569 gronden) zijn 2.302 verschillende beheereenheden te onderscheiden. Een voorbeeld van een object met meerdere beheereenheden is Lumax uit de portefeuille Overig. Dit object met 43 beheereenheden, heeft 43 verhuurbare ruimten die door verschillende bedrijven gehuurd worden. De kolom extern gehuurd geeft aan hoeveel objecten door de gemeente Utrecht aangehuurd worden.

WOZ- waarde

De totale WOZ- waarde in 2013 van alle objecten is 966 miljoen euro. Voor beleidsmatig vastgoed (exclusief de objecten voor Ruimtelijke Ontwikkeling en de objecten uit de portefeuille Overig) is het in totaal 822 Miljoen euro. Ten opzichte van vorig jaar is de WOZ-waarde gestegen met 106 miljoen. Het verschil is te verklaren door recentelijk opgeleverde accommodaties.

In onderstaande tabel is de WOZ- waarde per portefeuille inzichtelijk gemaakt in nominale cijfers en in het diagram is de verdeling in percentages van het totaal uitgedrukt.

WOZ-waarde	Totaal	
Erfgoed	€	11.666.000
Gemeentelijke huisvesting	€	34.489.000
Kunst en Cultuur	€	35.682.000
Multifunctionele Accommodaties	€	115.524.000
Onderwijs (inclusief Bibliotheek en UCK)	€	351.455.000
Sport / recreatie	€	192.059.000
Welzijn	€	19.745.000
Zorg	€	28.973.000
Bereikbaarheid	€	32.267.000
Totaal	**€**	**821.860.000**
Overig	€	62.348.000
Ruimtelijke Ontwikkeling	€	81.958.000
Totaal	**€**	**966.166.000**

2.4 Taakstellingen

De UVO kent, naast de gemeentebrede taakstellingen, een aantal taakstellingen die direct betrekking hebben op de vastgoedportefeuille. Deze zijn op basis van de doorlichting Vastgoed (uitgevoerd door de Brink Groep) verwerkt in de begroting. Daarnaast zijn er taakstellingen voor UVO die volgen uit de Voorjaarsnota's. Voor de realisatie van de taakstellingen heeft UVO een aantal vormen van besparingen geformuleerd. Deze staan hieronder beschreven. Deze manieren van besparen zijn onderdeel geworden van de uitgangspunten van UVO.

Doelmatigheid
Het bundelen van vastgoedexpertise op één centrale plek binnen de gemeente, de UVO, heeft geresulteerd in een taakstelling op doelmatigheid van €200.000 in 2013, €450.000 in 2014 en vanaf 2015 € 700.000. De taakstelling is verwerkt in het programma Vastgoed. De voordelen van de bundeling van de expertise worden in de loop van de tijd vertaald in een financieel voordeel. Het betreft hier met name het bundelen van kennis omtrent vastgoed financiën, technische kennis en portefeuillemanagement. Door deze kennis niet versnipperd binnen de gemeente te organiseren, maar gebundeld in één organisatie wordt de kennis versterkt, hoeft er minder te worden ingehuurd en is er minder overhead nodig.

Efficiënter gebruik van vastgoed
De taakstelling voor UVO bedraagt € 100.000 in 2013, € 300.000 in 2014 en € 600.000 vanaf 2015. Deze taakstelling is in het programma Vastgoed verwerkt. Daarnaast wordt door vernieuwend welzijn het vastgoed efficiënter gebruikt en daarmee dragen zij bij aan het efficiënter gebruiken van vastgoed zoals in de doorlichting is aangegeven. In het programma Welzijn is een bezuiniging oplopend tot € 900.000 in 2015 ingeboekt. Het efficiënter gebruik van vastgoed komt onder andere naar voren door de doelstelling om niet meer nieuw te bouwen, maar eerst bestaand vastgoed in te zetten voor nieuwe vragen naar ruimte. De bezetting van het vastgoed wordt verbeterd door invulling te vinden voor ruimtes die op momenten van de dag / week niet gebruikt worden, daarmee wordt het gebruik van de vierkante meters verhoogd.

Uitgeven Vastgoed
De UVO heeft als taakstelling om vastgoed uit te geven en zo inkomsten voor de gemeente te genereren.
Vanaf 2011 t/m 2015 wordt ieder jaar 4 miljoen euro ingeboekt. De taakstelling is daarmee in totaal 20 miljoen euro. Daarnaast is besloten de taakstelling op de Wijk Ontwikkelings Maatschappij (WOM) Lombok van 2,3 miljoen in 2012 te betrekken bij de taakstelling verkoop vastgoed. Bij de Voorjaarsnota 2013 is besloten drie maal (voor de

jaren 2013, 2014, 2015) 0,3 miljoen toe te voegen aan de taakstelling. Deze wordt gerealiseerd door voorafgaand aan de verkoop na te denken over hoe de verkoopopbrengst gemaximaliseerd kan worden.
De verkoopstrategie is in 2013 verder uitgewerkt en heeft geresulteerd in de verkoopstrategie van UVO. In paragraaf 2.6 is deze verder toegelicht.

2.5 Ontwikkelingen vastgoedportefeuille

De komende jaren zijn er een aantal belangrijke ontwikkelingen die van invloed zullen zijn op de vastgoedportefeuille. Een aantal van deze ontwikkelingen is dit jaar ingezet en zal leiden tot aanpassing van de portefeuille en de sturing op de portefeuille. Deze ontwikkelingen zijn hieronder beschreven:

- Vernieuwend Welzijn. In het kader van Vernieuwend Welzijn zijn de taken m.b.t. het technisch beheer en de exploitatie van de accommodaties per 1 augustus 2013 overgeheveld naar de UVO. De aanbieders van welzijnsactiviteiten richten zich puur op het ondersteunen van bewoners die activiteiten willen organiseren. Hierdoor moet de gemeente beter in staat zijn te sturen op de bezetting en het goed inzetten van accommodaties voor verschillende activiteiten. De implementatie van Vernieuwend Welzijn betekent een enorme verandering in de maatschappij. Daarmee is dit ook de komende jaren een punt van aandacht. De implementatie is ook aan continue verbetering onderhevig, bijvoorbeeld het aanpassen van de tariefstructuur en de ontwikkeling van zelfbeheer. In 2014 zal er een nieuwe tarievenstructuur worden ingevoerd die ervoor moet zorgen dat er meer transparantie komt en tarieven in de stad op het terrein van Sport en Welzijn eenduidiger zal maken. In 2014 wordt een nieuw reserveringssysteem geïntroduceerd. Daarmee wordt het gemakkelijker ruimtes te reserveren (in de toekomst via internet) en zal er betere informatie beschikbaar komen over de bezetting van de accommodaties.
- Er zijn een aantal huisvestingsplannen gerealiseerd. Het Masterplan (portefeuille Onderwijs), het plan Vernieuwend Welzijn en het huisvestingsplan Veldsport zijn voorbeelden hiervan. Voor ieder van de tien portefeuilles zal een of meerdere huisvestingsplan(nen) moeten worden gemaakt en jaarlijks bijgesteld. UVO en MO zullen hierin gezamenlijk optrekken.
- Vertaling van nieuw beleid naar vastgoed zoals Vernieuwend Welzijn, wijzigingen in de eigen huisvesting door de bouw van het stadkantoor en bezuinigingen in de culturele sector. Deze ontwikkelingen leggen druk op de bestaande portefeuille en zullen tot mutaties van de portefeuille leiden. Tegelijkertijd zullen de toekomstige ontwikkelingen goed in beeld gebracht moeten worden. Bij de beslissingen die moeten worden genomen dient niet alleen de korte termijn, maar ook de lange termijn ontwikkeling te worden meegewogen. Algemeen gehanteerd uitgangspunt hierbij is proberen nieuwbouw te voorkomen en optimalisatie van de bezetting van het bestaande vastgoed.
- Verduurzaming gemeentelijk vastgoed. In het programma Utrechtse Energie zijn afspraken gemaakt over de verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed. Om het resultaat te bereiken is er een uitvoeringsplan gemaakt. Adviezen van panden moeten worden gemaakt en de voorgestelde maatregelen moeten worden besproken met de huurder / gebruiker, gefinancierd en uitgevoerd worden.
- Sturing geven aan de conditie van het vastgoed en/of gebouw: als verdieping van de NEN systematiek is de Utrechtse Onderhouds Methodiek uitgewerkt in de UOM 2013 om in te spelen op de behoeftes op bijv. pandniveau. Door de werkwijze te volgen van de UOM 2013 kan er (bij)gestuurd worden om het vastgoed op conditie te houden en waar nodig genuanceerde onderhoudsniveaus te formuleren. Daarnaast geeft het handvatten om beleidsmatige keuzes op zowel (deel)portefeuille niveau als gebouw(deel)niveau te maken in afwijking van het standaard onderhoudscategorie basis, welke overeenkomt met conditieniveau 3 van de NEN 2767. In hoofdstuk vier is deze methodiek verder uitgewerkt.

Om al deze ontwikkelingen goed te monitoren, analyseren en oplossingen te genereren is een portefeuille management systeem nodig. De basis informatie van het vastgoed wordt vastgelegd in SAP Real Estate. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van VastgoedMaps om de data te ontsluiten voor medewerkers van de gemeente. De implementatie van dat systeem is in volle gang.

2.6 Verkoopstrategie

Om invulling te geven aan de taakstelling "uitgeven vastgoed" is de verkoopstrategie gemeentelijk vastgoed opgesteld. Op basis hiervan worden de objecten verkocht en de gronden worden in erfpacht uitgegeven conform het grondbeleid van de gemeente. De verkoopstrategie is hieronder nader toegelicht.

Zoals eerder gezegd, vastgoed in bezit hebben is voor de UVO geen doel op zich, maar vastgoedobjecten zijn een middel om gemeentelijke beleidsdoelen te faciliteren. Van belang is inzicht te krijgen in de vastgoedportefeuille om tot een kader te komen voor de sturing met betrekking tot de totale portefeuille.

Door het toepassen van integraal portefeuillemanagement wordt gestuurd op optimalisatie van de vastgoedportefeuille. Om een goed beeld te krijgen van mogelijke optimalisaties, zoals de verkoop van vastgoed, is volledige vastgoedinformatie essentieel. De UVO heeft al een groot deel van de vastgoedinformatie verzameld. De vastgoedinformatie is echter nog niet zo volledig dat zicht is ontstaan op alle mogelijke optimalisaties. Daarnaast wordt er momenteel in nauwe samenwerking met de beleidsvelden verder gewerkt aan het opstellen of actualiseren van huisvestingsplannen voor de diverse beleidsonderdelen. Door de huisvestingsplannen komt zicht op panden die zeker behouden moeten worden, panden die beter benut kunnen worden en panden die niet meer nodig zijn voor het realiseren van de beleidsdoelstelling.

Om een helder afwegingskader voor aanhouden, optimaliseren of afstoten van gemeentelijk vastgoed te kunnen opstellen is een methodiek opgesteld waarmee op de lange termijn wordt gestuurd op een optimale samenstelling van de portefeuille.

Kern van de methodiek is om met enkele criteria de vastgoedportefeuille te beoordelen:
- In hoeverre ondersteund het vastgoed het beleidsdoel, met betrekking tot de gebruiker, de locatie of het vastgoedobject.
- In hoeverre is het vastgoed flexibel in te zetten
- In hoeverre is het vastgoed functioneel
- In hoeverre is het vastgoed goed bezet
- In hoeverre is het vastgoed financieel gezond
- In hoeverre heeft het vastgoed potentie om een financieel resultaat op te leveren

Vooral bij vastgoed dat minder presteert op bovengenoemde criteria zijn optimalisaties te verwachten. Naast de beleidmatige component worden de prestaties van een pand gewogen op het gebied van flexibiliteit, financiën, functionaliteit, bezetting en financiële potentie (bij verkoop). In de afweging of een pand verkocht kan worden of behouden moet blijven weegt de beleidsmatige component het zwaarst.

Deze methodiek wordt dus toegepast bij het samenstellen van de lijst van panden die verkocht kunnen worden in het kader van de taakstelling. Voordat een pand daadwerkelijk verkocht wordt, wordt ook afgewogen of het in de huidige vastgoedmarkt voldoende opbrengt in relatie tot het rendement dat het pand levert.

2.7 Uitgifteproces

In deze paragraaf wordt expliciet ingegaan op de aanbieding- en gunningprocedure verkoop gemeentelijke panden.

Om te komen tot een uitgiftebesluit worden onderstaande stappen doorlopen:
1 Samenstellen onderzoekslijst op basis van de in 2.6 genoemde criteria
2 Er worden factsheets gemaakt van de objecten op de lijst
3 Er vindt een onafhankelijke taxatie van het vastgoedobject plaats. Uitgangspunt is de staat waarin het pand zich bevindt, conform de huidige bestemming, al dan niet verhuurd en in de huidige onderhoudsstaat
4 Aanbieden van het object conform het uitgifteproces

In het uitgifteproces worden de volgende stappen gezet:

I. Huurders

Indien het vastgoed nu verhuurd is krijgt de huidige huurder de eerste mogelijkheid tot het kopen van het object. In geval van één huurder, wordt het object aangeboden d.m.v. een aanbiedingsbrief. In het geval van meerdere huurders, wordt het object als geheel aangeboden en niet gesplitst. Dit aanbieden gaat d.m.v. een meervoudig onderhandse procedure op basis van de hoogste prijs. De taxatiewaarde is de ondergrens waarvoor verkocht kan worden aan de / een zittende huurder.
Indien een van de huurder(s) besluit te willen kopen en het bod past binnen de taxatie dan wordt het vastgoed uitgegeven aan deze huurder.

II. Openbare procedure

Indien er niet een huurder is waarmee tot een uitgifteovereenkomst kan worden gekomen wordt er een openbare procedure gestart. Het vastgoed wordt dan openbaar aangeboden en iedereen kan een bod uitbrengen. Alvorens over wordt gegaan tot aanbieden van het vastgoed, wordt samen met het gebiedsteam onderzocht of een andere bestemming gewenst is en een financieel voordeel oplevert. Alvorens het vastgoed aan te bieden met een andere bestemming of gebruik, wordt dit voorgelegd aan de wethouder Vastgoed. Als er bepaald is hoe het vastgoed aangeboden dient te worden, wordt vastgelegd hoe er gegund moet worden. Over het algemeen wordt gegund op grond van hoogste prijs. In uitzonderingsgevallen wordt echter gegund op prijs en kwaliteit, bijvoorbeeld als het onderdeel uit maakt van een grotere gebiedsontwikkeling.

III. Geen gewenst resultaat n.a.v. openbare procedure

Indien de openbare procedure niet tot het gewenste resultaat leidt, kan er alsnog besloten worden om een onderhandse procedure te gaan voeren. Dit kan zonder problemen als er geen (geldige) inschrijvingen zijn.
Indien er wel inschrijvingen zijn, maar de biedingen niet passen binnen de taxatie, dan zullen alle partijen eerst worden afgewezen (met inachtneming van de bezwaartermijn).

IV. Termijnen

Als tot overeenstemming is gekomen over de uitgifte van een object, dient de akte binnen twee maanden te zijn gepasseerd bij de notaris. Het is mogelijk een uitzondering te maken op deze termijn in geval van een vakantieperiode of een beleidsmatige uitzondering, bijvoorbeeld bij een uitgifte gekoppeld aan een subsidieverlening.

Beslispunt 8

Er wordt gevraagd in te stemmen met het uitgifteproces vastgoed. Het proces van uitgifte gemeentelijke eigendommen in voortgekomen uit de praktijk van de afgelopen periode. De kaders zijn met het College en de Gemeenteraad besproken. In dit MPUV (paragraaf 2.7) zijn de kaders in zijn geheel opgenomen om een overzichtelijk geheel aan te kunnen bieden.
In dit proces van uitgifte wordt het vastgoed in eerste instantie aangeboden aan de zittende huurder. Indien er geen marktconform bod gedaan wordt, zal het vastgoed via een openbare procedure worden aangeboden aan de markt.

2.8 Financiering vastgoed

In de begroting zijn budgetten opgenomen om onder andere de kapitaallasten af te dekken. Deze kunnen bestaan uit inkomsten van derden (huren) of een bijdrage uit een gemeentelijk programma. Deze budgetten dienen ter dekking van de kapitaallasten van investeringen voor bijvoorbeeld een gezondheidscentrum of een MFA. Als het budget structureel is (bijvoorbeeld door middel van een vaste bijdrage vanuit de Algemene Dienst of een huur die wordt gegarandeerd vanuit een langdurige subsidierelatie) en een object is afgeschreven, kunnen deze budgetten weer opnieuw ingezet worden voor vervangingen of voor levensduurverlengende investeringen.

Niet alle investeringen zijn gedekt met een structureel budget, deze zijn (deels) met incidentele middelen gefinancierd. Dit zijn rijksgelden, externe subsidies of incidentele gemeentelijke middelen (bijvoorbeeld een eenmalige bijdrage vanuit een grondexploitatie). Rijksmiddelen en externe subsidies zijn eenmalige bijdragen en niet beschikbaar na 40 jaar afschrijving. Gemeentelijke middelen moeten we volgens de wettelijke voorschriften reserveren in een vaste activa reserve. Vanuit deze reserve wordt jaarlijks een bedrag onttrokken om de kapitaallasten te kunnen betalen. Als de investering boekhoudkundig afgeschreven is, valt de dekking van de kapitaallasten weg, omdat er met incidentele middelen gefinancierd is.

Voor Onderwijs, Sport en Vastgoed is in beeld gebracht welke incidentele gemeentelijke middelen ingezet zijn voor investeringen in deze programma's. Onderstaande tabel geeft de bedragen voor 2013.

Programma	Aanschafwaarde gebouwen incl. gebouwgebonden installaties	Vaste Activa Reserves
Onderwijs	350,7 miljoen	44,2 miljoen
Sport	179,9 miljoen	45,5 miljoen
Vastgoed	438,7 miljoen	31,5 miljoen

Investeringen in het programma Vastgoed worden uit de kostprijsdekkende huur gedekt. Als er een investering is die toch niet geheel uit de huur wordt gedekt, wordt deze met een vaste activa reserve afgedekt.

De totale vaste activa reserve voor UVO bedraagt 121,2 miljoen euro ten opzichte van een aanschafwaarde van 967 miljoen. Om een compleet beeld te krijgen zijn we gestart met een inventarisatie van de toekomstige kapitaallasten en de vrijval van kapitaallasten per object. Vrijval ontstaat doordat een actief volledig afgeschreven is en waarvoor de kapitaallasten niet meer gedekt hoeven worden. Deze vrijval is nodig om de kapitaallasten van vervangingsinvesteringen in de toekomst te kunnen dekken. De vervangingsinvestering betekent niet een totaal nieuw vastgoedobject. Dit kan ook bestaan uit levensduurverlengend onderhoud of een renovatie, zodat de accommodatie weer minimaal 20 jaar mee kan.

Voor Onderwijs zijn de kapitaallasten en de vrijval hiervan gedetailleerd doorgerekend over de komende 40 jaar. Uit deze doorrekening blijkt dat er voor levensduurverlengende onderhoud en vervangingsinvesteringen gemiddeld een investeringsbudget van 4 miljoen euro per jaar beschikbaar is. Met deze doorrekening is nog niet bepaald welk pand in welk jaar toe is aan renovatie of vervanging. Deze informatie komt uit het nog op stellen integraal huisvestingsplan onderwijs.

Voor de veldsport is een inventarisatie gemaakt van de vervanging en onderhoud/renovatie van sportvelden. Hiervoor is een doorrekening gemaakt en een plan gemaakt welke velden in welk jaar vervangen en of gerenoveerd worden. Dit staat gedetailleerd in het plan Veldsport welke is vastgesteld in het collegebesluit Veldsport 11 maart 2014.

Met ingang van 2012 is het rentepercentage van 5% naar 4% gegaan. Dit betekent dat toekomstige investeringen met een rente van 4% doorgerekend worden. Dit leidt voor nieuwe investeringen tot lagere kapitaallasten. De budgetten zijn met hetzelfde bedrag verlaagd, zodat het effect op de programma’s budgettair neutraal is.

H3. PROGRAMMA VASTGOED

3.1 Inleiding

In dit deel wordt het vastgoed verantwoord dat onderdeel uitmaakt van het programma Vastgoed, dit betreft de deelportefeuilles Cultuur, Erfgoed, MFA's en Overig. Er wordt gerapporteerd over de omvang van de portefeuille, het resultaat, de verkoop van vastgoed, het weerstandsvermogen en de afdracht aan concern. Vervolgens is in het gedeelte Nota Kapitaalgoederen inzicht gegeven in de investeringen voor het vastgoed in dit programma. Er is een terugblik op 2011-2014 en een vooruitblik voor 2015-2018. Tevens wordt in dit hoofdstuk inzicht gegeven in de voortgang van de verduurzaming van de gemeentelijke accommodaties.
Het vastgoed van de deelportefeuilles Sport, Onderwijs, Welzijn en Bereikbaarheid rekenen over het algemeen af in hun eigen programma en daarmee dus niet in programma Vastgoed. Er zijn uitzonderingen in elke portefeuille, waardoor er enkele vastgoedobjecten zijn die i.v.m. het financieel eigenaarschap van oudsher in programma Vastgoed afrekenen. Met die enkele aantallen maken de deelportefeuilles dus alsnog onderdeel uit van de verantwoording in dit hoofdstuk programma Vastgoed. Het exploitatieresultaat van die uitzonderingen rekent wel af naar de betreffende programma's.

3.2 Omvang en bezetting

Aantal objecten per beleidsveld in programma Vastgoed

	Aantal objecten			Aantal beheereenheden
Beleidsveld	**Eigendom**	**Extern gehuurd**	**Totaal**	**Totaal**
Erfgoed	97	0	97	170
Eigen huisvesting	40	34	74	91
Kunst en Cultuur	28	2	30	52
Multifunctionele accommodaties	12	1	13	72
Onderwijs (inclusief bibliotheek en UCK)	16	1	17	23
Overig	175	3	178	682
Sport / Recreatie	1	0	1	4
Welzijn	26	10	36	41
Zorg	19	1	20	36
Bereikbaarheid	1	0	1	7
Totaal	**415**	**52**	**467**	**1178**

Bovenstaande tabel toont in welk beleidsveld het vastgoed wordt ingezet. De eerste kolom toont het aantal objecten (dit zijn de panden en de gronden bij elkaar) in eigendom bij de gemeente Utrecht binnen programma Vastgoed aan. De tweede kolom toont het vastgoed dat voor het betreffende beleidsveld wordt gehuurd van een andere eigenaar aan. Het aantal objecten betreft het aantal panden en gronden vastgoed en de beheereenheden toont het aantal onderdelen van het object dat apart in gebruik wordt gegeven aan. Zo is binnen de categorie 'overig' één object met de noemer tuinen, hieronder vallen alle groenstroken die als tuin verhuurd worden bij de naastgelegen woning. Programma Vastgoed omvat dus 467 objecten met in totaal in 1178 beheereenheden in 2013. Dit is 32% van de in totaal 1.464 objecten van de UVO.

Aantal m2 per beleidsveld in programma Vastgoed

Beleidsveld	Aantal m2 BVO gebouwen	Aantal m2 terrein gebouwen	Aantal m2 terrein gronden	Totaal aantal m2 terreinen (gebouwen + gronden)
Erfgoed	27.197	622.232	1.331.182	1.953.414
Gemeentelijke huisvesting	105.885	43.721	250	43.971
Kunst en Cultuur	83.015	34.505	432	34.937
Multifunctionele accommodaties	124.684	101.997	5.240	107.237
Onderwijs (inclusief bibliotheek en UCK)	25.591	24.636	4.182	28.818
Overig	50.827	104.447	355.592	460.039
Sport / Recreatie	0	0	937	937
Welzijn	20.368	26.252	43	26.295
Zorg	26.915	30.597	0	30.597
Bereikbaarheid	0	0	249	249
Totaal	**464.482**	**988.387**	**1.698.107**	**2.686.494**

In bovenstaande tabel worden de m2 getoond van de gebouwen voor de verschillende beleidsvelden. Dit betreft het bruto vloer oppervlak (BVO). Naast panden is de Gemeente Utrecht ook in het bezit van gronden. In de tweede kolom is het aantal m2 van terreinen behorende bij de gebouwen getoond. In de derde kolom is het aantal m2 van de gronden getoond, waar geen bebouwing op staat. In de laatste kolom is het totaal van de m2 terreinen getoond, wat een optelling is van de m2 terrein gebouwen en de m2 terrein gronden. Dit geeft inzicht in het totaal aantal m2 grond waar UVO binnen programma Vastgoed verantwoordelijk voor is. Eind 2013 is dat in totaal 269 hectare.

Verder ter toelichting bij deze tabel; bij Sport staat er 0 m2 gebouwen en 0 m2 terrein gebouwen. Dat klopt en komt omdat het object van Sport wat in programma Vastgoed afrekent een grond betreft zonder bebouwing van de UVO. Deze zelfde redenering is van toepassing voor Bereikbaarheid. Bij Zorg geldt juist dat er wel gebouwen zijn, en daardoor ook m2 van terrein gebouwen. Hier is geen terrein zonder gebouw van de UVO, wat de 0m2 in de derde kolom verklaart.

3.3 Resultaat en Meerjaren eigenaar exploitatie

3.3.1 Resultaat

Bedragen € *1.000	werkelijk	werkelijk	werkelijk	Werkelijk	begroot	werkelijk
	2009	2010	2011	2012	2013	2013
Belastingen en heffingen	1.019	1.196	1.382	1.356	1.400	1.712
verzekering	651	852	887	945	724	1.001
service	350	624	958	1.249	1.293	2.363
onderhoud	5.799	5.973	7.080	6.783	6.934	4.722
kapitaallasten	20.041	21.235	22.214	19.152	17.698	17.946
beheer	882	896	1.227	1.219	941	1.228
overige exploitatielasten	2.216	2.461	1.354	758	1.775	779
Interne huisvesting / betaalde huren						11.138
Kostentoerekening UVO						1.545
totaal lasten	**30.957**	**33.237**	**35.102**	**31.462**	**30.765**	**42.434**
Huren (intern en extern)	32.354	31.958	31.413	33.616	34.439	45.884
overige opbrengsten	371	1.063	4.989	93	717	117
service	601	635	958	1.249	1.293	2.363
totaal baten	**33.326**	**33.656**	**37.360**	**34.959**	**36.449**	**48.364**
resultaat vastgoedbeheer	2.368	419	2.259	3.496	5.684	5.930
afdracht aan concern	-3.334	-3.401	-3.230	-3.290	-5.894	6.007
resultaat	**-967**	**-2.983**	**-972**	**206**	**-209**	**-77**
mutatie in reserves	4.600	-96	-1.345	6.000		
Resultaat lopende projecten						
vastgoedreserve	**6.735**	**3.658**	**1.342**	**7.548**	**7.339**	**7.471**

Door de samenvoeging van vastgoed binnen de gemeente zijn er afwijkingen tussen realisatie en begroot. Dit komt onder meer door de komst van de forten vanuit Stadswerken en de toevoeging van de lasten interne huisvesting. Hierdoor nemen de lasten en de interne huuropbrengsten toe. Door de komst van de gemeentelijke huisvestingen nemen ook de servicekosten (en de verrekende servicekosten) toe. Ten opzichte van het MPUV 2013 zijn er taakstellingen verwerkt zoals incidenteel een lager onderhoudsbudget, daarnaast neemt het onderhoudsbudget toe door de budgetoverheveling van de forten. Hierdoor is de afdracht aan concern hoger dan in het vorige MPUV opgenomen.

De lasten zijn 0,6 miljoen hoger door hogere OZB, heffingen, waterschapslasten en verzekeringspremies.
Er is een bedrag van 0,4 miljoen euro afgeboekt aan oninbare vorderingen. Er zijn lagere lasten op het gebied van onderhoud. Er zijn verschillende onderhoudscontracten opgezegd, hierdoor is er voor 2,1 miljoen minder onderhoud in 2013 uitgevoerd. De aanbesteding voor de nieuwe onderhoudscontracten is inmiddels gestart, het niet uitgevoerde onderhoud zal in latere jaren gerealiseerd worden. De overige opbrengsten zijn 0,6 miljoen lager dan begroot.

3.3.2 Meerjaren eigenaar exploitatie

De Meerjaren eigenaar exploitatie is de verzamelstaat voor de begroting waarin alle onderdelen bij elkaar komen. Hierin staan alle lasten en baten die een vastgoedeigenaar nu heeft en in de toekomst.

De doorrekening naar latere jaren komt tot stand door een indexcijfer op de werkelijke cijfers van dit verantwoordingsjaar toe te passen. Deze indexen zijn vastgesteld bij de kadernota Vastgoed.
De uitzondering hierop zijn de kapitaalslasten. Deze zijn bekend voor de huidige portefeuille en het nieuw te ontwikkelen vastgoed. Deze kapitaalslasten staan vast gedurende de periode waarin het vastgoed wordt afgeschreven (40 jaar). De werkelijke lasten zijn dan ook opgenomen in deze meerjaren eigenaar exploitatie.

De onderstaande tabel geeft het overzicht weer van de ontwikkeling van de vastgoedportefeuille in de komende jaren. Alle nu bekende projecten (o.a. Stadskantoor, Muziekpaleis en Castellum) zijn meegenomen in de berekeningen. De forse toename in 2014 en 2015 wordt veroorzaakt doordat het Stadskantoor en het Muziekpaleis in de portefeuille komen.

Bedragen € *1.000	werkelijk	begroot	begroot	begroot	begroot	begroot
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Belastingen en heffingen	1.712	2.085	2.446	2.497	2.604	2.656
verzekering	1.001	983	1.142	1.192	1.302	1.357
service	2.363	2.446	2.531	2.620	2.712	2.807
onderhoud	4.722	7.478	8.091	8.404	8.757	9.067
kapitaallasten	17.946	19.875	31.706	32.375	34.947	36.489
beheer	1.228	1.142	1.165	1.192	1.252	1.267
overige exploitatielasten	779	1.302	714	405	417	429
Interne huisvesting / betaalde huren	11.138	11.361	988	1.008	1.028	1.049
Kostentoedeling UVO	1.545	1.355	1.355	1.355	1.355	1.355
totaal lasten	**42.434**	**48.026**	**50.138**	**51.048**	**54.373**	**56.455**
Huren (intern en extern)	45.884	49.291	53.766	54.805	58.966	60.027
overige opbrengsten	117	696	775	478	482	485
service	2.363	2.446	2.531	2.620	2.712	2.807
totaal baten	**48.364**	**52.432**	**57.071**	**57.903**	**62.159**	**63.318**
resultaat vastgoedbeheer	5.930	4.407	6.934	6.855	7.787	6.863
afdracht aan concern	6.007	6.161	7.734	7.434	7.434	6.384
resultaat	**-77**	**-1755**	**-801**	**-579**	**352**	**479**
mutatie in reserves						
vastgoedreserve	**7.471**	**6.118**	**5.317**	**4.738**	**5.090**	**5.569**

De exploitatie is wat minder positief dan in het MPUV 2013 is weergegeven. Dit is te verklaren doordat de belastingen en heffingen en verzekeringen structureel 400.000 hoger is. De kentering naar een lagere vastgoedreserve en de minder snelle groei van de reserve heeft alles te maken met de genoemde stijging van deze lasten. Dat zijn lasten die niet beinvloedbaar zijn.
Daarnaast hebben we in 2014 een extra bedrag van 400.000 toegevoegd voor onderhoud. Vanwege het opzeggen van raamcontracten is er in 2013 minder onderhoud uitgevoerd.

Beslispunt 7

UVO wil deze meerjarenbegroting verwerken in SAP bij de tweede technische wijziging 2014. Hiermee sluit het MPUV aan bij de programmabegroting. In het MPUV wordt de verwachte exploitatie meerjarig aangegeven. Hierbij wordt rekening gehouden met toekomstige objecten zoals het Stadskantoor. Dit beeld moet ook in de programmabegroting opgenomen worden.

3.4 Verkoop vastgoed

De taakstelling voor 2013 was om een netto opbrengst te realiseren van 4 miljoen euro door verkoop van vastgoed. Bij de Voorjaarsnota 2013 is de taakstelling opgehoogd met 0,3 miljoen euro.

In 2013 heeft het projectteam "20 miljoen" een uitstekend resultaat gehaald. Ondanks de lastige markt en de economische crisis is er een netto opbrengst gerealiseerd van 6,2 miljoen euro. Het is met name ontstaan door uitgifte van grond aan de bijenkorf en uitgifte van de panden Lange Nieuwstraat 7, Anthoniedijk 9, Moldaudreef 15, Nieuwlichtstraat 59, Oudegracht 183 en 185, Oudegracht aan de werf 230, Groeneweg 54 en springweg 58-60. Daarnaast zijn er een aantal kleine uitgiftes van grond en objecten geweest.

De volledige taakstelling van verkoop vastgoed 2013 is hiermee gerealiseerd.

3.5 Het weerstandsvermogen benodigd voor vastgoed

Het weerstandsvermogen is in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) artikel 11 gedefinieerd als 'de mate waarin de gemeente in staat is de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering ervan in gevaar komt'. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn nodig om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen) en de beschikbare weerstandscapaciteit: hoeveel middelen zijn beschikbaar om eventuele tegenvallers op te vangen.
In deze paragraaf wordt beschreven wat het weerstandsvermogen voor de vastgoedportefeuille zou moeten zijn om aan de BBV te voldoen.

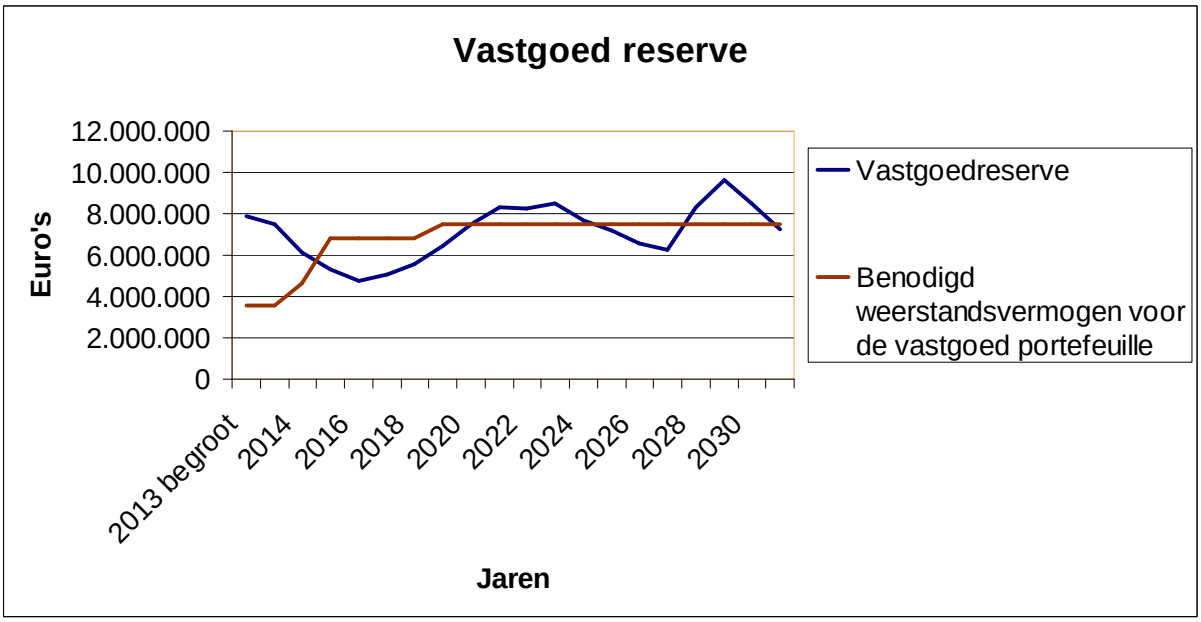
Specifiek voor het onderdeel vastgoed kunnen als risico's worden gezien: huur inning, leegstand, rente, inflatie, wet- en regelgeving, marktontwikkeling, onderhoud, calamiteiten en ontwikkeling van nieuwe vastgoedprojecten. In de Kadernota zijn die uitgebreid beschreven. Wij nemen maatregelen om de risico's te beperken. Zo werken we zoveel mogelijk met langdurige huurcontracten, die het risico op leegstand beperken. In het bepalen van de kostendekkende huur houden wij rekening met de eerder genoemde risico's (conform Kadernota Vastgoed). Om fluctuaties en onverwachte risico's te kunnen ondervangen dient de vastgoedreserve als buffer.

Het risico van het beheer van de vastgoedportefeuille is in de kostprijsdekkende vergoeding inbegrepen. Voor panden in portefeuille rekenen we met een opslag van 1% voor de berekening van de kostprijsdekkende huur. Met deze opslag dekken we de eerder beschreven risico's zoals wanbetaling, marktontwikkelingen en calamiteiten. Daarnaast rekenen we met een opslagpercentage voor leegstand. Het opslagpercentage is afhankelijk van de looptijd van het huurcontract. Voor een huurcontract van 10 jaar rekenen we met een opslag van 5%, voor een huurcontract van 40 jaar met een opslag van 0%.

Als risico's zich niet voordoen, blijft er jaarlijks een deel van deze kostprijsdekkende vergoeding over, namelijk het deel van de risico opslag. Dit deel storten we dan in de vastgoedreserve. Deze vastgoedreserve dient om te kunnen worden ingezet als risico's zich in enig jaar wel voor doen.

Als deze risico's (stormschade, faillissement aannemer en of huurder, ondeugdelijk aangelegde installaties) zich voordoen, leidt dit tot extra onvoorziene kosten. Het is niet te doen om het risico per pand te bepalen omdat de hoeveelheid en diversiteit aan panden te groot is. Als de risico-opslag van een vastgoedobject in een jaar niet voldoende is om een calamiteit te dragen, wordt de vastgoedreserve aangesproken. De vastgoedreserve dient dan als buffer voor deze lasten. De hoogte van deze reserve zal fluctueren over de jaren.
We hanteren de 1 procent van de WOZ waarde als indicatie voor de stand van de vastgoedreserve. Jaarlijks bekijken we bij iedere actualisatie van het MPUV of de stand van de vastgoedreserve voldoende is of dat er aanvulling of bijsturing nodig is. Daarbij vindt een weging plaats op basis van onder andere de marktsituatie, ontwikkeling bezetting (of leegstand), debiteuren, ontwikkeling wet- en regelgeving. Dit is een eerste stap op weg naar de aansluiting met het gemeentebrede risicomodel. In overleg met financiën zullen vervolgstappen worden uitgewerkt om tot een volledige aansluiting te komen.

Onderstaande grafiek laat de ontwikkeling van de reserve zien in combinatie met de maximale omvang van 1 % van de WOZ waarde. Hier wordt de WOZ waarde gebruikt van de panden die in het programma Vastgoed zitten.

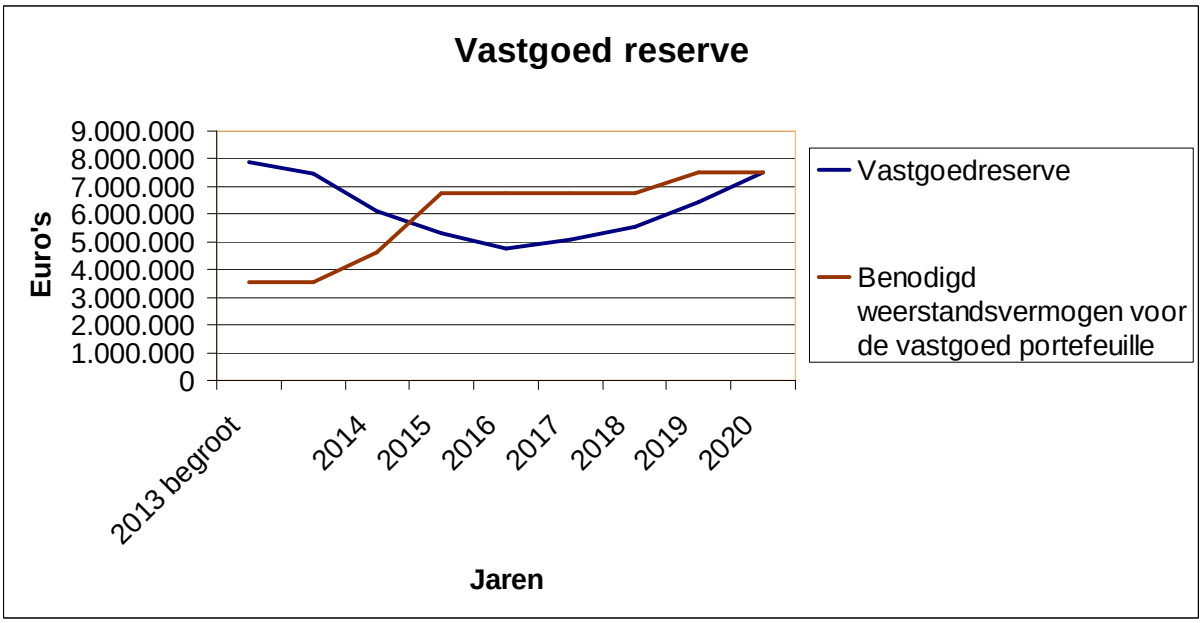

In het meerjarenperspectief zijn nu alle ramingen geactualiseerd. De onderhoudscategorieën van nieuwe projecten zijn geactualiseerd, de kapitaallasten zijn opnieuw geraamd. Hierin is ook een raming opgenomen voor vervanging of levensduurverlengende investeringen van panden die nu een boekwaarde van nul euro hebben. Al deze bijgestelde ramingen leiden tot een volgend verwacht verloop van de exploitatie en een verwachte stand van de vastgoedreserve.

Bedragen x €1000,-

Verwachte vastgoedreserve	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Verwacht exploitatieresultaat	-77	-1.755	-801	-579	352	479
Totaal Vastgoedreserve	**7.471**	**6.118**	**5.317**	**4.738**	**5.090**	**5.569**

In de cijfers van de verwachte exploitatieresultaten zijn alle nieuwe projecten, die in voorbereiding of uitvoering zijn, opgenomen. Grote projecten zoals Stadskantoor, Muziekpaleis en Castellum Hoge Woerd (hierover zijn raadsbesluiten genomen) zijn hierin verwerkt.
De voorstellen uit de Voorjaarsnota 2013 zijn tevens verwerkt in de ontwikkeling van de vastgoedreserve. Een voorbeeld hiervan is de inzet van de verwachte extra huuropbrengsten uit het Stadskantoor.
Conclusie is dat het saldo van de vastgoedreserve laat zien dat in de komende jaren voldoende middelen zijn om de kosten van de nu geplande nieuwe projecten te kunnen dragen. De reserve zal in de komende jaren benut worden, maar blijft een positief saldo houden. Het positief saldo is de buffer voor calamiteiten en risico's die zich voordoen. De komende jaren zal er strak gestuurd worden op beheer en exploitatie om te zorgen dat het saldo voldoende blijft.

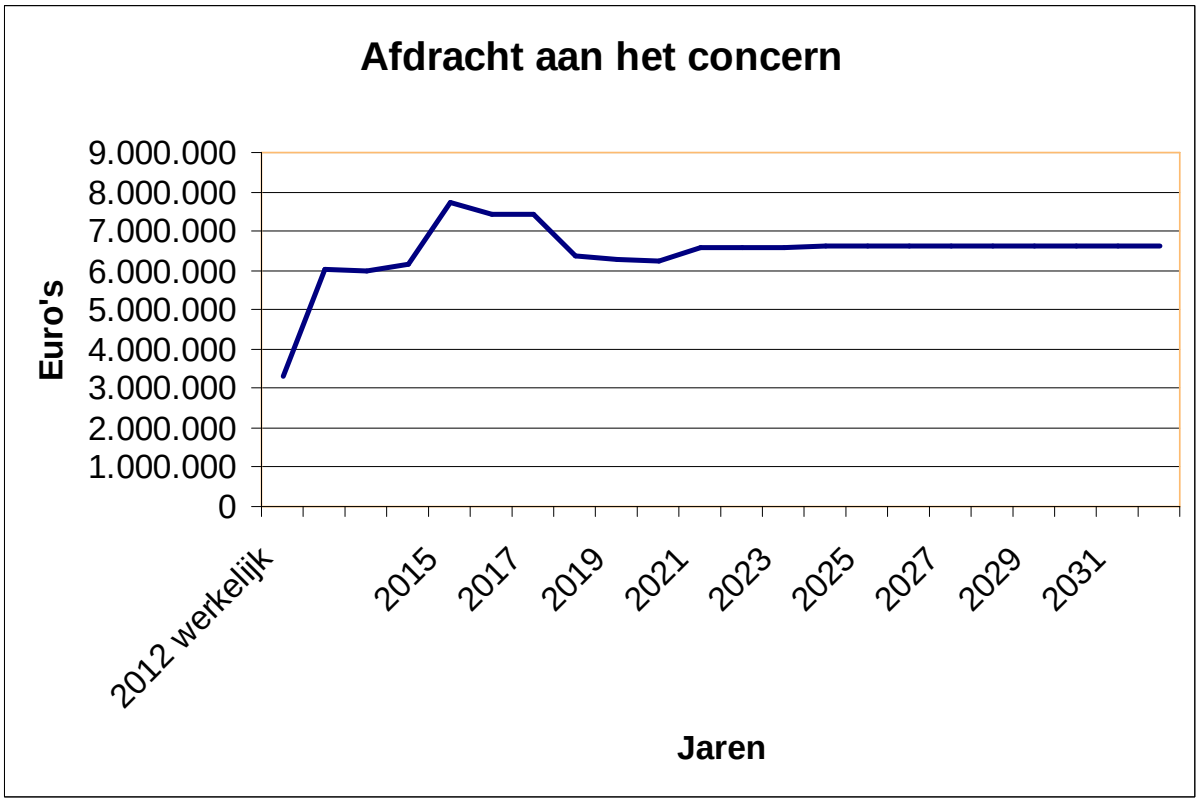
Belangrijk om te vermelden is dat het surplus van de reserve (het bedrag hoger dan de indicatie) nodig is om in latere jaren de schommelingen in de exploitatie op te vangen.

Ten slotte: als het gaat om risico's in de exploitatie door ontwikkeling en realisatie van nieuw vastgoed, gaan we in de toekomst het risico per vastgoedobject vóór realisatie berekenen en afwegen. Het gaat dan vooral om vastgoed met substantiële investeringen.
Indien bijvoorbeeld blijkt dat er een hoog risico is op aanvangsverliezen kan worden afgewogen of de stand van de vastgoedreserve voldoende is om dit op te vangen. Mocht dat wel zo zijn, dan worden deze opgevangen in de vastgoedreserve zonder aanvullende maatregelen. Mocht dat niet zo zijn dan zullen er bij de kredietaanvraag voorstellen gedaan moeten worden om deze aanvangsverliezen opgelost te krijgen. Uit de grafiek blijkt dat er in de komende jaren geen aanvangsverliezen afgedekt kunnen worden uit de vastgoed reserve.

3.6 Afdracht aan concern

Jaarlijkse afdracht uit exploitatieresultaat
Jaarlijks wordt er een positief exploitatieresultaat gerealiseerd op het programma Vastgoed. Dit positieve exploitatieresultaat heeft geleid tot een historische afdracht aan de gemeentelijke algemene middelen. Deze bijdrage is gebaseerd op een historisch resultaat op het vastgoed, gecombineerd met besluiten uit de Voorjaarsnota's van de afgelopen jaren, bijvoorbeeld de wijziging van de afschrijftermijn van gebouwgebonden installaties en een verlaging van het rentepercentage.
Deze bijdrage is noodzakelijk voor de gemeentelijke begroting en is gerelateerd aan een aantal andere programma's waaronder subsidies aan instellingen, subsidies voor een kostprijsdekkende huur en het resultaat van treasury.

3.7 Nota Kapitaalgoederen terugblik

Onderhoud
Het onderhoud in 2011 en 2012 voor de objecten van programma Vastgoed is conform de Meerjaren Onderhoudsprogramma's uitgevoerd. In 2013 is vanwege opzeggingen van raamcontracten minder uitgevoerd.

Vervangingsinvesteringen

- In 2013 is de vervangingsinvestering aan het **Centraal Museum en depot** geautoriseerd voor een bedrag van 2,5 miljoen. De werkzaamheden vinden plaats in 2013, 2014 met een mogelijke uitloop naar 2015. De kapitaallasten worden gedekt uit huurinkomsten.

- In 2013 zijn er investeringen in **diverse forten** in de jaren 2008 tot en met 2012 geactiveerd voor een netto bedrag van 1,3 miljoen. De kapitaallasten zullen worden gedekt door een te vormen Vaste Activa Reserve voor eenzelfde bedrag.

- In 2013 is de renovatie van de **Asch van Wijckskade** ten behoeve van het Wijkgezondheidscentrum Binnenstad afgerond en opgeleverd. Dit betreft een vervangingsinvestering die in 2013 bij de

Voorjaarsnota is geautoriseerd voor 2,1 miljoen. De kapitaallasten worden geheel gedekt door de huuropbrengst.

- De renovatie **Blauwe Zaal** van de stadsschouwburg is goedgekeurd in 2013. De voorbereidingen zijn gestart en de werkzaamheden starten in de zomer van 2014. Bij de voorjaarsnota 2011 is besloten om structureel vanaf 2014 een budget van 0,713 miljoen beschikbaar te stellen voor de renovatie van de Stadsschouwburg.

- De verbouwing van **het landhuis van oud-Amelisweerd**, deze investering wordt gedekt uit de bandbreedte. Deze verbouwing is afgerond in 2012.

- In 2013 is gestart met de verbouwing van het **koetshuis voor museum oud-Amelisweerd**, deze investering wordt gedekt uit de bandbreedte, uit een subsidie en uit huuropbrengsten.

- In 2011 is de vervangingsinvestering van het **UCK aan het Domplein** geautoriseerd voor een bedrag van 1,5 miljoen. Hiervoor zijn de voorbereidingen in volle gang.

Uitbreidingsinvesteringen

- Er is gestart met de bouw van **Castellum Hoge Woerd**. De werkzaamheden lopen naar verwachting door tot 2015.

- In de multifunctionele accommodatie **Cereol** is gevestigd een school, een gymzaal, een cultuurruimte en een bibliotheekvestiging. De bijdrage voor deze accommodatie komt vanuit programma Vastgoed en kent een totaalbedrag van 1,269 miljoen, door het college vastgesteld. De school is inmiddels gestart, in de loop van 2014 zal het overige deel van de MFA bezet worden.

- In 2013 is ook de vervangingsinvestering in **de Stek** (verslaafdenopvang) geautoriseerd voor een bedrag van 0,43 miljoen. Ook deze investering zal naar verwachting in 2014 worden afgerond en opgeleverd. De kapitaallasten voor deze investering worden gedekt uit de hogere huurinkomsten.

- De afronding van de restauraties van **Forten en Lunetten** is ingezet met de vervangingsinvestering (autorisatie 2013) van de Forten Lunet IV en Fort de Gagel voor 3,2 miljoen. De werkzaamheden aan de Forten zal plaatsvinden in 2013 en 2014, met mogelijk nog een uitloop naar 2015. De kapitaallasten voor deze investering zullen deels worden gedekt uit huurinkomsten, deels uit kapitaallasten.

3.8 Nota Kapitaalgoederen vooruitblik

Onderhoud

Er wordt gewerkt conform de UOM (Utrechtse Onderhoud Methodiek). Op basis hiervan wordt een Meerjaren Onderhoud Programma (MJOP) gemaakt. Hier wordt nader op ingegaan in hoofdstuk vier. Jaarlijks wordt er een jaarsnede vastgesteld welke werkzaamheden vanuit de MJOP voor het betreffende jaar wordt uitgevoerd.

Programmering Onderhoud

Bedragen x 1.000 euro

Programmering Onderhoud	2015	2016	2017	2018
Onderhoud uit Meerjaren exploitatie, zie paragraaf 3.3	8.091	8.404	8.757	9.067

Vervanging

Bandbreedte

Middelen voor grootschalig onderhoud en renovatie moeten worden begroot op basis van een rekensystematiek met bepaalde aannames om een goede inschatting te kunnen maken. Activering van investeringen vindt plaats conform de regels van de BBV.

Op basis van de herbouwwaarde van de totale vastgoedportefeuille is berekend dat er een bandbreedte nodig is om dit grootschalig onderhoud / renovatie uit te kunnen voeren. De kapitaalslasten die hiervoor nodig zijn, zijn begroot

in het Meerjaren Eigenaar Exploitatie (zie paragraaf 3.3.2). Voor deze onderhoudsimpuls werken we in het programma Vastgoed met een jaarlijkse investeringsband van 1,55 miljoen.

Programmering vervangingsinvesteringen

Bedragen x 1.000 euro

Programmering Vervangingsinvesteringen	2015	2016	2017	2018
Renovatie molen "Rijn en Zon"	350			
Bandbreedte Vastgoed	1.200	1.550	1.550	1.550
Bandbreedte Duurzaamheidmaatregelen, zie paragraaf 3.9	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal	2.550	2.550	2.550	2.550

De molen Rijn en Zon wordt gerenoveerd en hierbij draai- en maalvaardig gemaakt. De wieken worden vervangen, de kap wordt hiervoor van de molen gehaald. Het bovenste deel van het metselwerk wordt constructief hersteld. Dit rijksmonument verkeerd in matige staat van onderhoud. Met deze investering wordt voor ongeveer 20 jaar de levensduur verlengd. Daarna zal weer onderhoud plaats moeten vinden.

Uitbreiding

Conform de doelstellingen uit de Kadernota zijn er geen uitbreidingsinvesteringen voor 2015 -2018. Er wordt gekeken naar inzet van bestaand vastgoed, alvorens nieuw te ontwikkelen.
In Leidsche Rijn en het Stationsgebied worden wel ontwikkelingen gepland, die mogelijk in de toekomst tot uitbreidingsinvesteringen leiden.

3.9 Status Verduurzaming

Begin 2014 is het Uitvoeringsprogramma Energiezuinige gemeentelijke gebouwen door het college vastgesteld. Daarmee zijn de kaders om tot energiebesparing van het vastgoed te komen vastgelegd.
Daar waar bij de keuzes voor het vervangen en vernieuwen van installaties of gebouwelementen al rekening werd gehouden om automatisch energetisch beter presterende producten te kiezen, zal deze lijn worden voortgezet. Daarnaast zullen de komende jaren Energie Maatwerk Adviezen (EMA) worden opgesteld in combinatie met de onderhoudsinventarisaties van de panden uit de portefeuilles Gemeentelijke huisvesting, Sport, Zorg en Welzijn, Cultuur, Erfgoed, MFA en Overig. Hiermee zullen geïntegreerde en uitvoerbare adviezen voor energiebesparing worden opgeleverd. In deze advisering wordt tevens aandacht besteed aan mogelijke energie besparende maatregelen voor de exploitant, gebruiker cq. huurder.
De rapportages zullen diverse scenario's laten zien waarin de verschillen tussen uitvoering na één jaar of wachten tot het natuurlijk moment van vervanging duidelijk in beeld worden gebracht. Afhankelijk wanneer de maatregel of het maatregelpakket rendabel is, kan tot uitvoering worden overgegaan. Het EMA wordt vertaald naar een business case waarin het optimum tussen het zo snel mogelijk uitvoeren van de energiebesparing en het beperken van de mogelijke kapitaalvernietiging is onderzocht eventueel in combinatie met de beschikbare subsidies. UVO gebruikt de bandbreedte Duurzaamheidmaatregelen voor de investeringen, zoals is opgenomen in paragraaf 3.8.

Beslispunt 4

Conform het Uitvoeringsprogramma Energie worden voorstellen gedaan voor investeringen waarmee energie bespaard kan worden. Deze investeringen worden gedekt door hogere huurinkomsten, subsidies en of de lagere energielasten die betaald moeten worden als de maatregelen zijn uitgevoerd. Hiermee zijn de maatregelen minimaal budgetneutraal. Door de subsidies die beschikbaar zijn kunnen ook onrendabele maatregelen worden uitgevoerd en zijn deze financieel gedekt. UVO gebruikt de bandbreedte Duurzaamheidmaatregelen voor de investeringen van jaarlijks 1miljoen in de periode 2015-2018. Het verzoek is om hiermee in te stemmen.

Het Meer Jaren Onderhoud Plan (MJOP) zal door het opnemen van duurzaamheidmaatregelen worden omgevormd tot een D(uurzaam)MJOP. In het geprognosticeerde jaar van uitvoering wordt de maatregel opgenomen. In 2014 zullen de eerste energieadviezen tot uitvoering van maatregen in het bestaande vastgoed leiden.
Door op deze manier duurzaamheidmaatregelen te combineren met natuurlijke onderhoudsmomenten en daar waar mogelijk te versnellen worden de duurzaamheiddoelstellingen van 2015 (gemeente CO2 neutraal) en 2020 (30% energie bespaard) zo dicht mogelijk benaderd.

Voor de nieuwbouw en grootschalige renovatie projecten is vanaf 2014 het uitgangspunt het realiseren van een Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG). Vanaf 2019 is dit wettelijk verplicht voor alle overheidsgebouwen, waarvoor vergunning is vereist. In de tussenliggende periode zal dit de gemeentelijke ambitie zijn en bij de kredietaanvraag worden de consequenties in beeld gebracht en in de besluitvorming meegenomen.

H4. ONDERHOUD

4.1 Inleiding

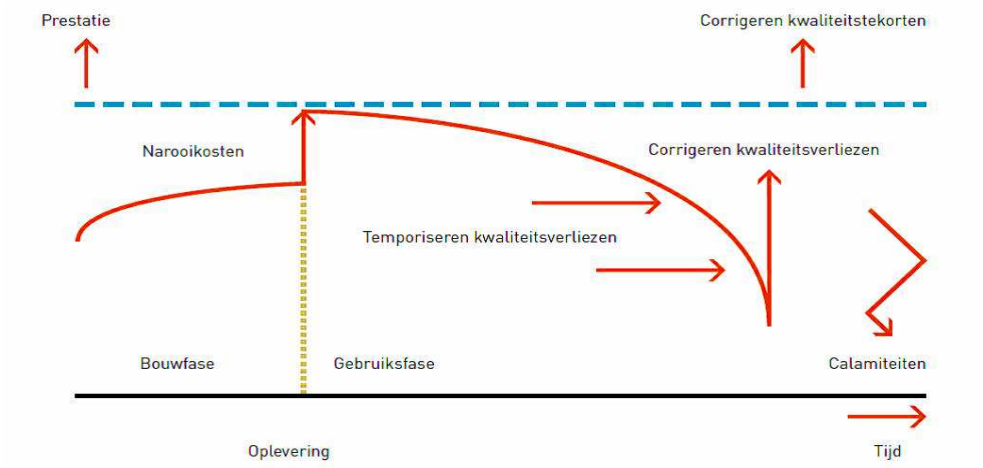
Binnen de verschillende portefeuilles worden de panden en terreinen in veel verschillende rollen beheerd en onderhouden. Van specialistisch beheer op MFA's en zwembaden tot onderhoud aan tijdelijke locaties.
In de MPUV 2013 is er met betrekking tot onderhoud uitgebreid toelichting gegeven welke keuzes en relaties gemaakt kunnen worden met de onderhoudsnorm NEN 2767, zodat er op een vergelijkbare manier naar al het vastgoed gekeken kan worden. Als vervolg hierop is er de Utrechtse Onderhouds Methodiek 2013 (UOM) opgesteld, waarbij er een verdiepingsslag is gemaakt om genuanceerde keuzes te kunnen maken in afwijking van de basis onderhoudscategorie op zowel portefeuille als gebouw(deel)niveau. Daarnaast is er ook onder andere ingegaan op het onderhoudsproces, zodat de UOM ook als leidraad dient voor uitvoering van het onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed.
Tevens wordt in dit hoofdstuk inzicht gegeven in de voortgang van de verduurzaming van de accommodaties waarbij implementatie kan landen in de systematiek conform de UOM 2013.

In de onderstaande subparagrafen wordt met name de verdiepingsslag gemaakt ten aanzien van de sturingssystematiek. Daarnaast wordt ingegaan op zowel het beheerproces als het storingsproces. Het beheerproces draagt zorgt voor uitvoering van de geplande en ongeplande werkzaamheden, waarbij de uitvoering ingekocht wordt conform het inkoopbeleid vastgoedbeheer, welke onderdeel is van de UOM 2013.

4.2 Onderhoud

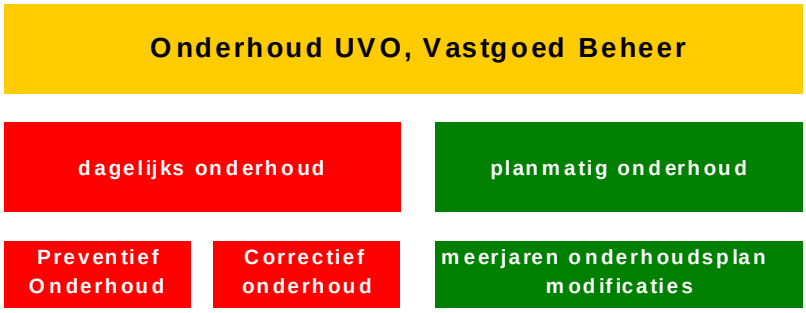
Onderhoud is er op gericht om een bepaalde functionaliteit van een object in stand te houden, door de technische staat in stand te houden. Door slijtage, veroudering en invloeden van buitenaf neemt de onderhoudsstaat binnen de levenscyclus van een gebouw af. Door onderhoud te plegen worden kwaliteitsverliezen optimaal getemporiseerd.

Het schema hieronder geeft het principe van de levensduurbenadering en de inzet op onderhoud binnen de gebruiksfase op van een gebouw weer:

De uitvoering van het onderhoud gebeurt in een aantal te onderscheiden onderdelen, dit zijn:

-Dagelijks onderhoud (preventief en correctief onderhoud);
-Planmatig onderhoud (periodiek onderhoud volgens Meerjaren Onderhouds Planning; (MJOP)
-Klein dagelijks onderhoud valt buiten de verantwoordelijkheid van de afdeling. Dit wordt door huurders of de exploitatieafdeling zelf gedaan.

4.3 Onderhoudsbenadering vastgoed

Om het onderhoud goed te kunnen uitvoeren en duidelijk te begroten is het nodig om per object / gebouw het gewenste onderhoudsniveau aan te geven.

De keuzemogelijkheden voor de onderhoudsniveaus worden verderop gedefinieerd. De bepaling van deze niveaus moeten bij aanvang van de beheeropgave duidelijk zijn, en kunnen jaarlijks worden bijgestuurd. Het beheerproces wat hierna volgt, geeft de cyclus weer waarin het onderhoud wordt gepland en uitgevoerd, en de momenten waarop bijsturing op strategisch niveau mogelijk is.

Het beheerproces bestaat in hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

1. in beheer nemen / bepaling pandstatus en onderhoudsniveau 's
2. onderhoud plannen
3. onderhoud uitvoeren
4. klachten en meldingen (correctief onderhoud)
5. rapporteren.

Naast het beheerproces bestaat ook het storingsproces binnen de UOM 2013. Dit proces wordt momenteel geoptimaliseerd, waarbij de volgende doelstellingen van toepassing zijn.

- Storingen in 1 keer goed door organisatie / voor de klant
- Verantwoordelijkheid bij clusters Vastgoed Beheer
- Verbeteren van de uitvraag, duidelijkheid splitsing: eerstelijns vs technisch beheer
- Duidelijke aansturing van aannemers
- Goede koppeling met bestaande (data)systemen
    - Financiële structuur (WBS)
    - O-prognose

4.4 Beheerproces

4.4.1 In beheer nemen

De onderhoudscyclus begint met het in ontvangst nemen van het vastgoed en het bepalen van het gewenste onderhoudsniveau, waaraan onderhoudsbudgetten gekoppeld worden. De wens waarop we objecten in ontvangst nemen en welke informatie cruciaal is om het onderhoud te kunnen uitvoeren, is omschreven in de overdrachtsdocumenten. Zowel bij de overdracht van bestaande gebouwen als nieuwbouwprojecten is dit van belang. De projectoverdracht bij (ver)nieuwbouwprojecten is onderdeel van de projectaanpak binnen UVO volgens het Projectmatig Creëren (PMC).

4.4.2. Plannen

Om onderhoud te plannen zal er voldoende pandkennis en inzicht over de onderhoudstaat moeten worden vergaard. Dit vindt plaats door het bestuderen van beschikbare documentatie en het inspecteren van het gebouw. Een basis inspectie zal per object in een cyclus van 5 jaar worden uitgevoerd. De basisinspecties worden in principe uitgevoerd door externe partijen en niet door de eigen clusterbeheerders om met name de objectiviteit te behouden en het vier-ogen principe te versterken als het gaat om objectbeoordeling. Deze conditiegerichte inspecties worden verwerkt en waar mogelijk optimaal gesynchroniseerd in het meerjaren onderhoud systeem (o-prognose). Hieruit kunnen meerjaren onderhouds plannen (mjop's) worden uitgedraaid. Deze plannen zijn een combinatie van de status van het pand en de kosten (uit ervaringscijfers en kengetallen) voor de uitvoering van alle werkzaamheden. Op portefeuilleniveau wordt er jaarlijks in een concept-jaarplannen uitgedraaid wat door de clusters op impact en bijzonderheden wordt besproken met de opdrachtgever en eindgebruiker / klant. Na vaststelling van het conceptplan wordt er een definitief jaarplan uitgedraaid en tegelijkertijd een totaaloverzicht in de vorm van een jaarboek opgesteld.

4.4.3. Uitvoeren

Bij de uitvoering vormen de uitvoeringsplannen uit de mjop de basis. In het uitvoeringsplan zijn alle werkzaamheden in het betreffende jaar per object afzonderlijk omschreven. De clusters kunnen op basis van dit plan alle werkzaamheden inplannen voor uitvoering en de planning en inzet van medewerkers tijdens de uitvoering organiseren. De uitvoering wordt gedaan door marktpartijen die volgens het inkoopbeleid zijn geselecteerd. Toezicht en oplevering van de werkzaamheden gebeurt door de clusters, eventueel met advies van externe partijen of interne adviseurs.

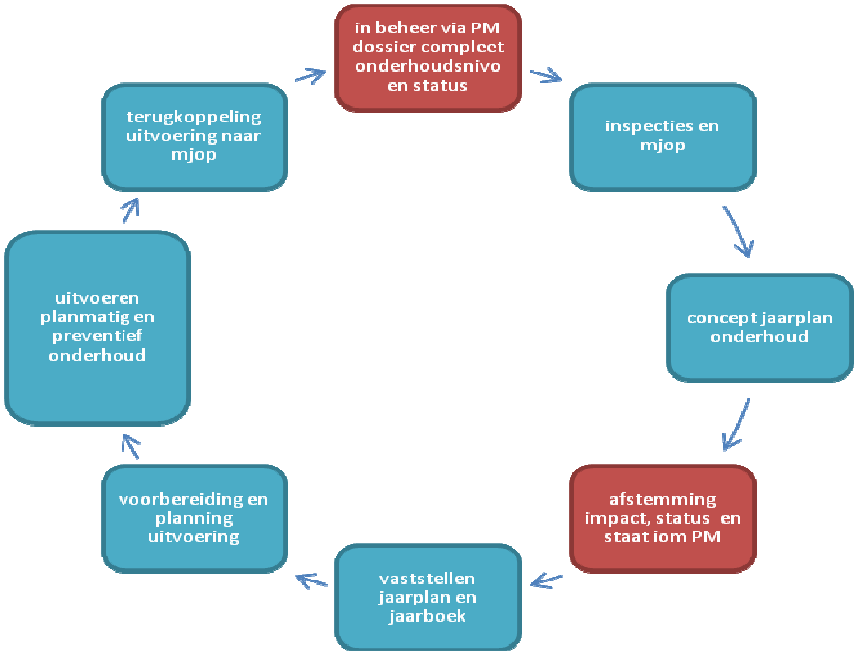
4.4.4 Klachten en meldingen

Klachten en meldingen worden zoveel mogelijk voorkomen door de uitvoering van preventief en planmatig onderhoud. In geval van meldingen die via het storingsproces binnenkomen zal door middel van correctief onderhoud de storing zo snel mogelijk worden weggenomen. In samenwerking met het vastgoedloket is het betreffende beheercluster beschikbaar en verantwoordelijk voor de afhandeling van klachten en meldingen.

4.4.5 Rapporteren

Bij het rapporteren is het eerder genoemde jaarplan het sturingsmiddels op portefeuilleniveau voor de onderhoudsopgave. Het uitvoeringsplan is het sturingsmiddel op de daadwerkelijke uitvoering van werkzaamheden per object en portefeuille. Uitgangspunt is dat alle werkzaamheden in een jaarlijks uitvoeringsplan worden uitgevoerd. Afwijkingen worden gemeld door de clusterverantwoordelijken en verwerkt in de mjop's. Afwijkingen en informatie uit de jaarplannen worden op afdelingsniveau beoordeeld. Deze afwijkingen, nieuwe informatie en/of beleidsmatige keuzes op het onderhoud zal via de kadernota / nota KG / mpuv moeten doorwerken in de begroting. Dit kan o.a. effect hebben op de keuzes voor het onderhoudsniveau die op portefeuille- of objectniveau worden afgestemd.

De relatie van het beheerproces en de samenwerking tussen afdeling Vastgoed Beheer en Portefeuillemanagement is als volgt weer te geven:

Met name bij de in beheer name en (doorlopende) actualisatie van het gewenste onderhoudsniveau is Portefeuillemanagement van belang. Daarna zal jaarlijks ter voorbereiding op de uitvoering van alle onderhoudswerkzaamheden door Vastgoed Beheer, een toets moeten volgen op status van de panden en eventuele impact van (grotere) werkzaamheden in relatie tot eigenaar, klant of eindgebruikers.

4.5 Conditiebepaling

Om inzicht te verkrijgen en sturing te geven aan het onderhoud is een structurele en eenduidige bepaling van de conditie van objecten noodzakelijk.

De conditiebepaling van het vastgoed bepalen we op basis van de conditiemeting conform de NEN 2767. Deze manier van conditiebepaling zorgt ervoor dat er op een vergelijkbare manier naar al het vastgoed wordt gekeken en dat er helderheid ontstaat in elementen en kwaliteitsnormen. Voor de indelingen van de condities hanteren we uit de NEN 2767 onderstaande definities van de conditieniveaus:

1. zeer goed = nieuwbouwstaat, zonder gebreken;
Het in nieuwbouwstaat, niveau 1, houden van gebouwen is dusdanig kostbaar en onrendabel dat dit normaal gesproken niet aan de orde is.

2. goed = vergelijkbaar met nieuwbouw, wel veroudering, geen onderhoudsschade of onderhoudsbehoefte;
De financiële consequenties voor het op niveau 2 brengen of houden van het vastgoed zijn relatief hoog, waardoor het een bewuste keuze moet zijn om hierop te onderhouden. Wensen voor een hogere conditie kunnen bijvoorbeeld een plek krijgen binnen de het onderhoudsniveau 'overstijgend'.

3. redelijk = geen nieuwbouw, beperkte onderhoudsschade of onderhoudsbehoefte;
Uitgangspunt voor effectief onderhoud is dat wij ons vastgoed een minimale conditie van 3 houden.

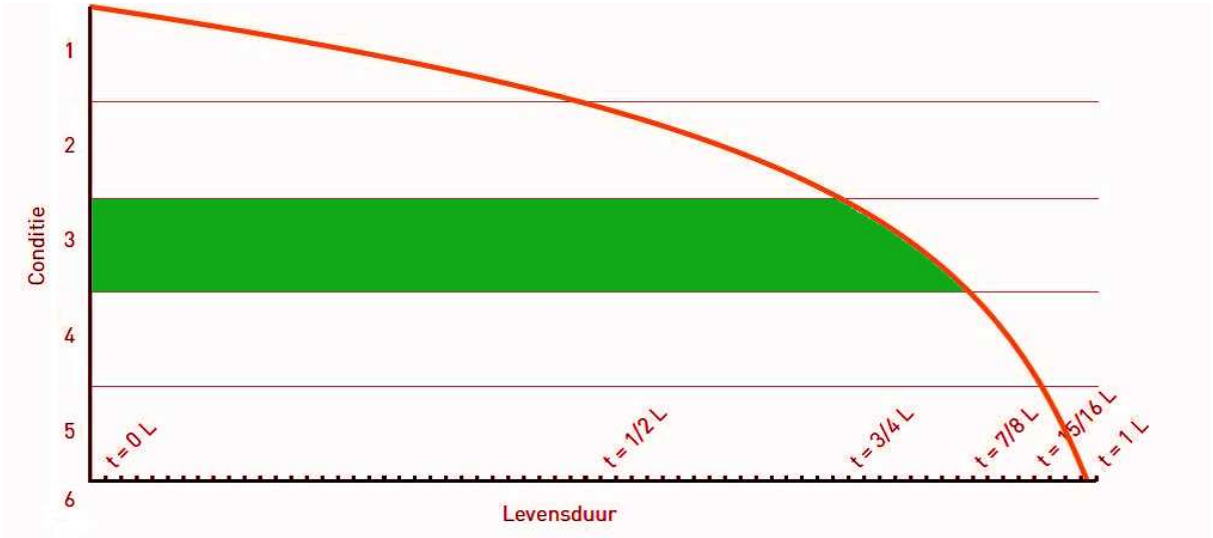
4. matig = duidelijke onderhoudsschade en onderhoudsbehoefte;
Conditie 4 begint dusdanige nadelen te geven voor storingen, incidenteel gevaar, onbruikbaarheid en esthetische waarde dat er sprake kan zijn van gevolgschade waarbij relatief dure herstelkosten nodig kunnen zijn. We adviseren

hier niet in terecht te komen, behalve als de kwaliteitsafname beleidsmatig wordt ondersteund door potentiële afstoot of sloop.

5. slecht = grote onderhoudsschade en grote onderhoudsbehoefte;
Conditie 5 brengt onder andere de veiligheid in gevaar en hierop dient direct ingegrepen te worden. Daarnaast zorgt de opgelopen onderhoudsschade voor hogere herstelkosten. Bewust sturen op een dergelijk onderhoudsniveau is niet wenselijk.

6. zeer slecht = grote onderhoudsschade echter door zeer slechte staat kan geen onderhoud meer gepleegd worden: vervangen is noodzakelijk.
Conditie 6 is dusdanig achterstallig dat naast de veiligheidsrisico's en hoge herstelkosten er in veel gevallen sprake zal zijn van benodigde vernieuwingen omdat onderhoud simpelweg te laat komt.

In de grafiek hieronder is schematisch de inzet op onderhoud en de afname van condities in relatie tot de levensduur te zien. Deze grafiek is van toepassing op alle verschillende elementen van een object, met elk eigen onderhoudscycli. In de grafiek is de inzet in een groene balk weergegeven met als uitgangpunt een onderwaarde van conditieniveau 3.

Schema temporiseren conditieafname

Onderbouwing keuze conditieniveau 3
In 2012 is onderzocht wat de gemiddelde financiële effecten zijn van een verlaging van het conditieniveau van niveau 3 naar niveau 4. Daarnaast is er ook gekeken naar de financiële effecten van het verhogen van het conditieniveau 3 naar niveau 2.

De uitkomsten waren dat het verlagen van het conditieniveau naar niveau 4 een besparing in het onderhoudsbudget oplevert van ca. 6%, terwijl de risico's op nadelige effecten op het gebied van extra storingen, uitstraling en gevolgschade toenemen. Er wordt geconcludeerd dat de nadelige gevolgen zwaarder wegen dan de berekende financiële besparing en er is aangegeven het basisniveau van de vastgoedportefeuille niet tot conditieniveau 4 te willen laten vervallen. Dit lagere onderhoudsniveau kan wel een bewuste keuze zijn als deze kwaliteitsafname beleidsmatig wordt ondersteund door verwachtte potentiële afstoot of sloop van het vastgoed. De esthetische uitstraling zal zichtbaar afnemen.

De uitkomst van de verhoging van het conditieniveau naar niveau 2 geeft een gemiddelde verhoging van ca. 28% in het onderhoudsbudget, waarbij de storingsgevoeligheid afneemt en de uitstraling verbeterd. Hieruit is geconcludeerd dat, bij een wens voor een hoger conditieniveau, financieel relatief hoge investeringen nodig zijn en hier bewuste beleidsmatige keuzes gemaakt moeten worden voordat dit conditieniveau kan worden doorgevoerd.
In het volgende schema is de gemiddelde conditieafname van de technische elementen van een gebouw te zien binnen de gehele levensduur. Door de verschillende elementen van de gebouwen op conditieniveau 3 te onderhouden temporiseren we het moment voor een kwaliteitsimpuls / renovatie van een elementen of objecten.

4.6 Kwaliteitsaspecten

Om het vastgoed effectief en efficiënt te beheren en onderhouden, is het mogelijk om een gelaagdheid aan te brengen in de onderhoudsniveau 's. Hiermee kunnen opdrachtgever, klant en/of eindgebruiker duidelijke keuzes maken.

Dit betekent dat hoewel er in basis een minimaal conditieniveau van 3 gehanteerd wordt, er daarnaast mogelijkheden zijn om bepaalde kwaliteitsaspecten niet (of minder) uit te voeren.

De kwaliteitsaspecten zijn bepaald aan de hand van de technische bouwvoorschriften uit het bouwbesluit, aangevuld met een maatschappelijk belang vanwege bijzondere wensen of een bijzondere status die als gemeentelijke organisatie aan het vastgoed gekoppeld kan worden.
De kwaliteitsaspecten die worden gehanteerd zijn:

- **V**eiligheid
- **G**ezondheid
- **B**ruikbaarheid
- **E**nergie en milieu
- **M**aatschappelijk (hier vallen specifieke monumentale elementen onder)

Binnen deze onderdelen is er per onderdeel ruimte om investeringen in het kader van modificaties zoals verduurzaming op te nemen in het reguliere onderhoudsproces. Deze benoemen we als:

- **A**anvullende Modificaties (dit betreft bijvoorbeeld verduurzaming)

4.7 Onderhoudscategorie

De onderhoudsniveaus die worden gedefinieerd zijn de volgende:

- **M**inimum
- **B**asis
- **P**lus
- **O**verstijgend

De inhoud van de verschillende niveaus kan worden samengesteld door de eerder genoemde kwaliteitsaspecten in een matrix te koppelen.
Belangrijk gegeven hierbij is dat vanwege wettelijke verplichtingen op het gebied van veiligheid en gezondheid hier altijd aan moet worden voldaan. In de onderstaande kwaliteitsmatrix zijn de onderhoudsniveau 's nader uitgewerkt:

KWALITEITSMATRIX							
onderhoudscategorie	conditieniveau	Kwaliteitsaspecten (afkortingen)					
Minimum	3 / 4	V	G				
Basis	3	V	G	B	E	M	
Plus	3	V	G	B	E	M	A
Overstijgend	2	V	G	B	E	M	A

Door de onderhoudsniveaus (uit de kwaliteitsmatrix) te koppelen aan de mogelijke onderhoudsniveaus ontstaat er inzicht in de keuzes die de opdrachtgever kan maken en duidelijkheid over de verwachtingen van het onderhoud. Het is van groot belang dat de onderhoudsniveaus op objectniveau worden verwerkt in SAP-RE, en dat dit automatisch wordt gekoppeld met het onderhoudssysteem

Het onderhoud in de basis categorie betekent dat alle aanwezige elementen in het gebouw één op één onderhouden worden. In het minimum niveau wordt er een achteruitgang geaccepteerd. Bij de plus en overstijgende categorieën is er sprake van een opwaardering boven het één op één niveau.

4.8 Inkoopbeleid vastgoedbeheer

De richting die is gekozen met de inkoop van onderhoudscontractvormen moet zorgen voor efficiënt en effectieve aansturing van onderhoudswerkzaamheden, aangepast op verdeling van taken en de structuur binnen Vastgoed Beheer, en aangepast aan de omvang, bijzonderheden en portefeuilleverdeling van het vastgoed.
Daarbij wordt optimaal aangesloten bij het aanbestedingsbeleid en de landelijke wetgeving, met name door goed aan te sluiten bij de huidige markt binnen onze vakgebieden.
Door verschillende contractvormen en verschillende vakdisciplines goed te verdelen ontstaat een mix van contractpartijen, waarbij voldoende grip en flexibiliteit wordt beoogd.
Door de ontwikkeling van de juiste aanbestedingsdocumenten en het uitvoeren van duidelijk contractmanagement zal continue kwaliteitsverbetering worden geborgd. Door de splitsing van operationeel en strategische inkoop wordt het vier ogen principe verder versterkt.

Uit de procesontwerpen (LEAN), de nieuwe organisatieopzet, kennisdeling en nader overleg zijn een aantal belangrijke speerpunten voor de contractvormen aangemerkt, te weten:

- Ontwikkelen van pandkennis
- Klanttevredenheid verbeteren
- Kwaliteitsontwikkeling
- Flexibiliteit en risicobeperking
- Samenwerking opbouwen
- Grip op onderhoudspartijen
- Sturing op afwijkende prestaties
- Efficiënte inzet van de afdeling
- Benadering van vastgoedbeheer volgens vakdisciplines (B,E,W,T)
- Mogelijkheden voor maatwerk bij specifiek onderhoud (zwembadtechniek, sportvloeren)
- Aansluiten bij aanbestedingswet 2012 (per 1 april 2013 van kracht) en de gemeentelijke aanbestedingsregels (ARW 2012, EMVI, MKB niet uitsluiten)

Bovenstaande punten geven richting aan de benadering van de samenwerking met marktpartijen waarin een goede mix van bedrijven wordt gezocht, waarbij de omvang en diversiteit past bij de organisatie en de werkprocessen.

Op hoofdlijnen zal er geput worden uit de volgende contractvormen:

1. **Raamcontracten** (bijvoorbeeld op het gebied van planmatig onderhoud)
2. **Prestatiecontracten** (bijvoorbeeld voor liften)
3. **Portefeuillegerichte contracten** (bijvoorbeeld specifiek zwembadtechniek, of monumentenzorg)
4. **Objectgebonden contracten** (bijvoorbeeld contractonderhoud specifieke elektrische deuren)

Bij het vormgeven van het inkoopbeleid en de uitvoering daarvan, wordt nauw samengewerkt met Concern Inkoop (COIN).

4.9 Energie en duurzaamheid

In een groot deel van het huidige onderhoud worden keuzes ten aanzien van de energie en duurzaamheid van eigen panden standaard meegenomen. Bij het vervangen van bijvoorbeeld verlichtingsarmaturen wordt er al jaren gekozen voor energiezuinige exemplaren volgens de laatste ontwikkelingen. Bij het vervangen van installatieonderdelen en soms bij het vervangen van dakbedekking wordt het aanbrengen of verbeteren van de isolatie opgepakt als dit binnen de begroting past.

Het programma Utrechtse Energie kent een tweetal doelstellingen: 2015 eigen gebouwen CO2 neutraal en 2030 30% minder energieverbruik in hele vastgoedportefeuille. Bij de realisatie hiervan voor de eigen gebouwen wordt als uitgangspunt meegenomen dat de beste rendabele toepassingen mogelijk zijn op de natuurlijke vervangingsmomenten (op basis van MJOP, bestemmingswijzigingen, grootschalige renovaties). Kosten en kapitaalvernietiging worden hiermee tot een minimum beperkt.

Afdeling Vastgoed Beheer draagt bij aan het programma Utrechtse Energie door de onderhoudsinspecties te (kunnen) voorzien van energie prestatie adviezen en maatwerk advies.
Daarnaast zal de uitvoering van de rendabele verbeteringen op duurzaamheid worden meegenomen in de jaarlijkse uitvoering. Investeringen die in 15 jaar worden terugverdient door lagere energielasten beschouwen we als rendabel.
De totale bijdrage van UVO aan het programma Utrechtse Energie, de uitwerking en de aansturing daarvan is belegd bij afdeling Portefeuillemanagement.

Extra investeringen voor duurzame verbeteringen kunnen worden meegenomen in de Meerjaren Onderhoudsplanning (MJOP), waarmee onderhoud wordt ingepland in de 'plus' categorie onder aanvullende modificaties.
Als het gaat om verduurzaming van objecten, wordt er een business case gemaakt voor de betreffende verduurzaming, waarbij alle lasten worden meegenomen in een hogere huur en deze door de gebruiker meer dan kunnen worden gedekt door de lagere energielasten.

Om goede keuzes te kunnen maken in de breedte van het vastgoed, is aanvullend inzicht nodig over de onderhoudsstaat en de toekomstvisie. Op pandniveau zal bepaald worden of ingrijpende veelal kostbare energiebesparende maatregelen gezien de levenscyclus van het pand nog verantwoord zijn of dat aan het einde van de afschrijvingsperiode tot vervanging zal worden overgegaan. Of dat het juist eerder uitvoeren van een maatregel het wel verantwoord maakt om hierin te investeren.

Beslispunt 6

Tot op dit moment wordt onderhoud gepleegd conform de NEN 2767 op niveau drie. Als vervolg hierop is de UOM opgesteld, waarbij er een verdiepingsslag is gemaakt om genuanceerde keuzes te kunnen maken in afwijking van de basis onderhoudscategorie op zowel portefeuille- als gebouw(deel)niveau.
In Utrecht kiezen we er voor om op de onderdelen Veiligheid en Gezondheid altijd minimaal niveau drie van de NEN 2767 toe te passen. Het uitgangspunt is om het onderhoud op onderhoudscategorie basis aan te sturen, tenzij in overleg met de klant hiervan wordt afgeweken. In hoofdstuk vier van het MPUV is dit nader uitgewerkt.
UVO vraagt om instemming met de Utrechtse Onderhoud Methodiek (UOM), waarbij het uitgangspunt is om het onderhoud op onderhoudscategorie basis aan te sturen, tenzij in overleg met de klant en of het beleidsveld hiervan wordt afgeweken.

H5. NOTA KAPITAALGOEDEREN

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat een samenvatting van de Nota Kapitaalgoederen gedeelten uit de verschillende deelportefeuilles van UVO. Het is de eerste nota kapitaalgoederen sinds de vorming van de UVO en daardoor de eerste keer dat de nota kapitaalgoederen Sociale Infrastructuur en de nota kapitaalgoederen Gemeentelijke Gebouwen zijn samengevoegd. Hierin zijn de investeringen van de deelportefeuille Ruimtelijke Ontwikkeling niet meegenomen, omdat deze direct in een ander programma afrekent.
Eerst wordt inzicht gegeven in de totale terugblik van investeringen. Daarna wordt de vooruitblik voor de investeringen in onderhoud, vervanging en uitbreiding beschreven.

5.2 Terugblik investeringen overstijgend

Programma Vastgoed:
Het onderhoud in 2011 en 2012 voor de objecten van programma vastgoed is conform de meerjaren onderhoudsprogramma's uitgevoerd. In 2013 is vanwege opzeggingen van raamcontracten minder uitgevoerd. De geplande vervangingsinvesteringen zijn uitgevoerd en kennen in enkele gevallen nog een uitloop. Vervangingsinvesteringen betreffen: Centraal Museum en depot, diverse forten, de Asch van Wijckskade, de blauwe zaal van de stadsschouwburg, landhuis Oud-Amelisweerd, koetshuis voor museum Oud-Amelisweerd, UCK Domplein. Uitbreidingsinvesteringen voor programma vastgoed betreffen Castellum Hoge Woerd, Cereol, de Stek, Forten en Lunetten. Ook hier kennen diverse werkzaamheden nog een uitloop in 2014 en 2015. Dit staat in paragraaf 3.7 beschreven per project.

Sport:
Voor de deelportefeuille sport is er in de jaren 2011-2014 op diverse onderdelen geïnvesteerd; in sportparken, in herbouw van Zwembad De Krommerijn, en in de vervanging van enkele gymzalen.
Het onderhoudsbudget is niet geheel uitgegeven, vanwege verschuivingen van de uitvoering en verdeling interne capaciteit bij de UVO. Omdat er sinds 2011 gewerkt wordt met een onderhoudsreserve, worden de schommelingen van de onderhoudsuitgaven in een tweemaal 4-jarige begrotingscyclus opgevangen.

Onderwijs:
Voor de terugblik voor de deelportefeuille Onderwijs wordt verwezen naar de voortgangsrapportage Onderwijshuisvesting.

Welzijn:
In de jaren 2011-2014 is er veel aandacht besteed aan het toegankelijk maken van de welzijnsaccommodaties, volgens het principe van Agenda 22. Daarnaast is er geïnvesteerd in een aantal projecten zoals Hart van Hoograven, Duurstedelaan en Trendpark Ondiep. Verder zijn er een zevental buurthuizen gesplitst of aangepast om afgestoten vierkante meters te kunnen verhuren aan derden. Door het beleid Vernieuwend Welzijn is deze portefeuille erg in beweging geweest. Daarnaast zijn er nog uitbreidingsinvesteringen gedaan in Leidsche Rijn; waarbij de projecten zijn gekoppeld aan de start van de bouw van nieuwe gebieden. Hierdoor hebben de activiteitencentra vertraging opgelopen en worden deze investeringen uitgesteld.

Jeugd
De Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) zijn er voor alle ouders, jeugdigen en kinderen. Er zijn nu zeven CJG's. Ontwikkelingen in de periode 2011-2014 waren o.a. de ingebruikname van CJG Zuilen/Ondiep, de oplevering van CJG Hoograven en de ingebruikname van CJG Leidsche Rijn.

Volksgezondheid
Het zorgcentrum De Singel is naar locatie De nieuwe Stek verplaatst. Er is een voorziening Koud weerregeling ingericht bij de Stadbrug aan de Koningin Wilhelminalaan. Ook is de Hap-bus in gerealiseerd en in gebruik genomen. Wat betreft de Samenwerkingverbanden in de eerstelijns gezondheidszorg (gezondheidscentra), heeft volksgezondheid bijgedragen aan de CJG's, zoals bij Jeugd zijn beschreven. Het Programma versterking

eerstelijnszorg is per 2011 afgerond. Daarnaast is in 2013 besloten tot de inpassing van de heroïnekliniek in het Stadskantoor. In 2014 wordt dit gerealiseerd.

Cultuur

Op weg naar de Vrede van Utrecht en Culturele Hoofdstad van Europa is de afgelopen jaren een aantal projecten gerealiseerd op het gebied van cultuur in de wijk en broedplaatsen. Daarnaast waren er nog een aantal grote culturele projecten: de oplevering van het Muziekpaleis TivoliVredenburg, de oplevering Cereol, oplevering Museum Oud Amelisweerd, Castellum Hooge Woerd, verbouwing Centraal Museum, renovatie stadsschouwburg Blauwe Zaal en onderhoud van het centraal museum. Uitvoering loopt bij enkele projecten nog door tot 2015.

5.3 Vooruitblik overstijgend

Voor de periode 2015-2018 zijn de volgende investeringen gepland:
Bedragen x 1.000 euro

Programmering Onderhoudsinvesteringen	2015	2016	2017	2018
Programma Vastgoed	8.091	8.404	8.757	9.067
Sport gebouwen + gebouwgebonden installaties	2.704	2.704	2.704	2.704
Sport cultuurtechnisch	786	786	786	786
Onderwijs	Exclusief	Exclusief	Exclusief	Exclusief
Welzijn	250	250	250	33
Jeugd	0	0	0	0
Volksgezondheid	0	0	0	0
Cultuur	0	0	0	0
Bereikbaarheid	270	594	389	262
Totaal	**12.081**	**12.738**	**12.886**	**12.852**

Programmering Vervanging
Bedragen x 1.000 euro

Programmering Vervangingsinvesteringen	2015	2016	2017	2018
Programma Vastgoed	2.550	2.550	2.550	2.550
Sport gebouwen + gebouwgebonden installaties	1.355	1.355	1.355	1.355
Sport cultuurtechnisch	330	330	330	330
Onderwijs	Exclusief	Exclusief	Exclusief	Exclusief
Welzijn	1.001	0	0	0
Jeugd	141	0	0	0
Volksgezondheid	0	0	0	0
Cultuur	200	1.200	700	200
Bereikbaarheid	100	100	100	100
Totaal	**5.677**	**5.535**	**5.035**	**4.535**

Programmering Uitbreiding

Bedragen x 1.000 euro

Programmering Uitbreidingsinvesteringen	2015	2016	2017	2018
Programma Vastgoed	0	0	0	0
Sport	0	0	0	0
Onderwijs	Exclusief	Exclusief	Exclusief	Exclusief
Welzijn	157	164	0	254
Jeugd	0	0	0	0
Volksgezondheid	0	0	0	0
Cultuur	1.450	300	300	1.049
Bereikbaarheid	1.200	1.200	1.200	1.200
Totaal	**2.807**	**1.664**	**1.500**	**2.503**

Genoemde investeringen hebben allen een financiële dekking, waarover in de deelportefeuilles is gerapporteerd. Over het algemeen is te concluderen dat er enkele investeringen worden gedaan voor onderhoud en voor vervanging. Voor uitbreiding worden bijna geen investeringen gedaan. De geprogrammeerde investeringen voor Onderwijs zijn niet meegenomen in deze nota, zie paragraaf 6.2 voor de toelichting.

Beslispunt 3

In te stemmen met de geprogrammeerde onderhoud- , vervanging- en uitbreidingsinvesteringen waarvoor dekking aanwezig is. Er zijn geen nieuwe voorstellen toegevoegd die nog niet van een dekking zijn voorzien. De investeringen zijn per deelportefeuille in hoofdstuk zes beschreven en in een totaaloverzicht in hoofdstuk vijf. Hiermee geeft de besluitvorming akkoord op de totaaloverzichten van de investeringen uit hoofdstuk vijf, welke nader zijn beschreven in hoofdstuk drie (programma Vastgoed) en in hoofdstuk zes (per deelportefeuille).

H6. DEELPORTEFEUILLES

In dit hoofdstuk wordt over de verschillende deelportefeuilles van UVO gerapporteerd. Bij alle deelportefeuilles wordt stil gestaan. Per deelportefeuille wordt inzicht gegeven in dit hoofdstuk in de samenstelling van de portefeuille, de omvang, bezetting en het exploitatieresultaat. Daarnaast is ook per deelportefeuille inzicht gegeven in de investeringen door het geven van een terugblik en een vooruitblik.

6.1 Sport

6.1.1 Inleiding sportportefeuille

Het uitgangspunt van het sportbeleid in de gemeente Utrecht is dat er een basispakket aan sportvoorzieningen wordt aangeboden. De gemeente kiest ervoor om sportvoorzieningen die voor de markt onrendabel zijn zelf in eigendom te hebben en te beheren en exploiteren.

De sportaccommodaties worden in gebruik gegeven aan sportverenigingen, scholen en particulieren. Gebruikers kunnen via het Vastgoedloket vastleggen op welke tijden zij gebruik willen maken van de accommodatie. Voor de sporthallen gebeurt dit via de zaalverdelingscommissie. Hiervoor wordt de voorzitter geleverd door de Vereniging Sport Utrecht (VSU), de koepelorganisatie van de sportverenigingen in Utrecht.

Regelmatig wordt getoetst of de sportaccommodaties voldoen. Aan de hand van klanttevredenheidsmetingen wordt gekeken of de kwaliteit voldoet aan de gestelde verwachting. Door het meten van bezettingsgegevens en de ruimtebehoefte toetsen we of het aanbod en de vraag goed op elkaar afgestemd zijn en nog voldoet aan het gemeentelijke sportbeleid.
Voor de veldsport is dit laatste in 2013 uitgebreid onderzocht en beschreven in de Discussienotitie wachtlijsten en aansluitend in het Meerjaren Huisvestingsplan Veldsport 2014 - 2020. Voor 2014 staat het Meerjaren Huisvestingsplan Binnensport 2014 - 2020 op de agenda.

Bij de voorjaarsnota en begrotingsbehandeling in 2013 is toegezegd aan de Raad dat er bij de Voorjaarnota 2014 een benchmark voor de sportaccommodaties aangeboden zou worden. Deze Benchmark Sport (tarieven en bezetting) is in 2013 gemaakt . Deze maakt onderdeel uit van het raadsvoorstel Eindrapportage van de Taskforce Sport dat naar de Raad is gestuurd.

Omdat dit de eerste keer is dat het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed en de Nota Kapitaalgoederen worden gecombineerd, wordt in deze inleiding een korte terugblik gegeven op de afgelopen periode sinds de laatste Nota Kapitaalgoederen uit 2011. Bij de tabellen in de paragrafen wordt in de toelichting gedetailleerder op het afgelopen jaar ingegaan.

Buitenaccommodaties

Terugblik:
Sportpark Maarschalkerweerd is tussen 2010 en 2012 volledig op de schop gegaan met de verplaatsing van de atletiekbaan en de aanleg van drie hockeyvelden.
Sportpark Rijnvliet is opgeleverd in 2011. Op sportpark Voordorp is een extra kunstgrasveld gerealiseerd in 2012.
Sportpark Aziëlaan is in 2012 verdwenen en eind 2013 weer verrezen op het dak van de parkeergarage van IKEA.
Sportpark Fletiomare Oost zal in 2014/2015 worden afgerond met het clubhuis/kleedkamers.

Vooruitblik:
Uit het Meerjaren Huisvestingsplan Veldsport blijkt dat de middelen die beschikbaar zijn voor het in stand houden van de buitenaccommodaties maar net toereikend zijn. Er was een knelpunt met betrekking tot de vervanging van een aantal kunstgrasvelden omdat daar geen kapitaalslasten voor in de begroting opgenomen waren. Bij de Voorjaarsnota 2013 is hiervoor eenmalig een bedrag van 550.000 euro aan de reserve vaste activa toegevoegd. Daardoor is er tot 2020 dekking beschikbaar om het huidige areaal kunstgrasvelden in stand te houden.

Vanuit het programma voor de realisatie van sportvoorzieningen voor Leidsche Rijn is er nog ruimte en budget beschikbaar om op sportpark Rijnvliet 2 velden te realiseren. Het budget is vastgelegd in referentiekader Leidsche

Rijn. In 2014 wordt onderzocht of hier een hockeyvereniging gevestigd kan worden, als dat positief is zal realisatie naar verwachting in 2015 kunnen plaatsvinden.

Verdere uitbreiding van het aantal velden is financieel en ruimtelijk de komende jaren niet aan de orde. Om wachtlijsten en de verwachte verdere groei van het aantal sporters op te kunnen vangen, zullen de bestaande sportparken efficiënter benut moeten worden. Voor de wachtlijsten bij voetbal is het invoeren van Zondagvoetbal voor de pupillen een belangrijk deel van de oplossing. Op dit moment wordt maar 30% van de veldcapaciteit op zondag gebruikt. In de Discussienotitie wachtlijsten is aangegeven dat volgens het Mulier - onderzoek zelfs tussen de 10 - 20 velden zijn te besparen als het pupillenvoetbal (E en F) op zondag wordt doorgevoerd. De omslag van pupillenvoetbal van de zaterdag naar de zondag zal echter veel vragen van de verenigingen en betrokken vrijwilligers en ouders. Het vergt een cultuuromslag, die alleen gezamenlijk met ondersteuning van de besturen van de verenigingen door VSU, KNVB en gemeente gerealiseerd kan worden.

Eén van de taakstellingen bij de Voorjaarsnota 2013 was dat er een bezuiniging behaald moet worden op het efficiënter gebruik van de buitensport accommodaties. Vanaf 2017 betekent dit een korting van 170.000 euro op het exploitatiebudget.

In het Meerjaren Huisvestingsplan Veldsport (collegebesluit 11 maart 2014) wordt aandacht besteed aan de problematiek van de geprivatiseerde velden. Het voorstel is eerst de problematiek van de drie geprivatiseerde voetbalvelden (bij Elinkwijk, Sporting '70 en Kampong) op te lossen. Hiervoor is in 2015 een extra bedrag nodig van 46.000 euro oplopend tot 108.000 euro structureel in 2017 voor groot onderhoud, beheer en kapitaallasten. Bij de voorjaarsnota 2014 wordt voorgesteld om 50.000 euro vanuit het programma Jeugd over te hevelen naar het programma Sport. Daarnaast is het voorstel om de taakstelling op de exploitatie van buitensport accommodaties te verhogen van 170.000 naar 228.000 euro in 2017 (uiterlijk bij de voorjaarsnota 2016 in te vullen). Tot 2016 is een eventuele overname van de geprivatiseerde hockeyvelden niet aan de orde. Hier wordt nader onderzoek naar gedaan. De uitkomsten van dit onderzoek worden uiterlijk bij de Voorjaarsnota 2015 voorgelegd.

Een efficiënter gebruik van de buitensport accommodaties vraagt om een grote inzet en medewerking van de verenigingen omdat verplaatsing, samenwerking of fusie van verenigingen nodig is om de velden zo goed mogelijk te benutten.

Binnensportaccommodaties

Terugblik:

De turnzaal op Welgelegen is in 2011 geopend en door de samenwerkende turnverenigingen in gebruik genomen.
Op sportpark Thorbeckepark heeft Mitros 'de Speler' gerealiseerd, een multifunctionele accommodatie waar we een sportzaal in huren. Sporthal Zuilen is opgeleverd.
In Vleuten-de Meern is de Marezaal herbouwd in 2013.
In de periode 2011-2014 zijn diverse gymzalen vernieuwd in het kader van het Masterplan Onderwijshuisvesting: aan de Duurstedelaan zijn twee gymzalen vervangen. In 2014 zal de gymzaal aan de Marco Pololaan worden opgeleverd (hernieuwbouw). In 2014 zal ook de gymzaal aan de Van der Meelstraat worden geopend.

Vooruitblik:

In 2014 wordt het Meerjaren Huisvestingsplan Binnensport opgesteld. Een aanbeveling van de Taskforce wordt uitgevoerd: de pilot 'Overdracht sporthal' waarbij gekeken wordt of en hoe een gemeentelijke sporthal door vereniging kan worden beheerd en geëxploiteerd.
Een andere ontwikkeling is het verduurzamen van de gemeentelijke gebouwen. De komende jaren zullen de mogelijkheden om voor de diverse sportpanden/accommodaties energiezuinige maatregelen te nemen worden meegenomen in de DMJOP (duurzame meerjaren onderhoudsprognose) De maatregelen worden daardoor gekoppeld aan het planmatig onderhoud en gaan mee in de onderhoudscyclus waardoor de financiële haalbaarheid dichterbij komt.

Nieuwe investeringen voor sportaccommodaties van de gemeente worden voor de komende jaren niet verwacht. Vervangingen zijn met name aan de orde bij de gymzalen als verdere uitwerking van het Masterplan Onderwijs (Overvecht, Kanaleneiland, Nolenslaan) en er wordt een nieuwe gymzaal gerealiseerd in Leidsche Rijn Centrum die wordt toegevoegd aan de gymzalen die door de gemeente worden aangeboden voor sportgebruik buiten schooltijden.

Zwembaden

Terugblik

De herbouw van Zwembad De Krommerijn is gerealiseerd en in 2013 in gebruik genomen door de verenigingen. Het buitenterrein wordt nu afgerond, zodat het buitenbad in de zomer van 2014 voor het grote publiek open kan. Aquacenter Zwembad Den Hommel is verbouwd en daarmee zijn de entree, receptie, kantoorruimtes en de parkeerplaats aangepast.

Vooruitblik

-In Zwembad Den Hommel is groot onderhoud aan de luchtbehandelinginstallatie gepland.
-In Zwembad De Kwakel zullen in 2014-15 aanpassingen aan verlichtingsinstallaties gedaan worden om energiezuiniger te worden.

Energiezuinig en duurzaam onderhoudsplan

Twee van de vier zwembaden zijn nog relatief nieuw en zijn met inachtneming van de laatste stand van zaken met betrekking tot duurzaamheid en energie gebouwd. Zo heeft zwembad Krommerijn een zeer energiezuinige installatie.

In de afgelopen jaren zijn er diverse maatregelen getroffen die bijgedragen tot energiebesparing.
-led verlichting (zowel binnen als buiten (parkeerterrein) van het zwembad)
-bewegingssensoren op de verlichting
-longlife TL verlichting boven het bad (lagere TCO)
-frequentieregelaars op de draaistroommotoren (watercirculatie)
-Alle warmte leidingen/appendages voorzien van Thermmatras (dikke leidingisolatie)
-Onnodige leidingtracés verwijderd in Den Hommel
-stooklijnaanpassingen (betere afregeling temperatuur op de aansluiting van de stadsverwarming)
-heatsaver (middel tegen verdamping zwembadwater)

Op dit moment wordt onderzocht of er een opdracht verstrekt kan worden aan een gespecialiseerd bureau dat een energiezuinig en duurzaam onderhoudplan voor de zwembaden kan opstellen.
Dit plan zal vervolgens worden getoetst aan de beschikbare onderhoudsbudgetten. Op basis van de beide wordt een betaalbaar, duurzaam en energiezuinig onderhoudsplan uitgevoerd

Programmabegroting Sport

In dit hoofdstuk wordt verantwoord over het budget dat er vanuit het programma Sport uit de gemeentelijke begroting aan vastgoed wordt besteed. In het programma sport valt het grootste deel van de sportaccommodaties, de volkstuinen en een deel van de beheerde speeltuinen. Een aantal binnensportaccommodaties valt onder het programma Vastgoed, vooral in de Multi Functionele Accommodaties (MFA's) en wordt intern gehuurd. Een zeer klein aantal wordt extern gehuurd. Van deze accommodaties is alleen het gebruikersonderhoud meegenomen in dit hoofdstuk.

6.1.2 Omvang en bezetting sportaccommodaties

Accommodatie	Aantallen	Gemiddelde bezetting in 2013
Gymzalen	45	61%
Sportzalen	8	49%
Sporthallen	14	63%
Sportparken	24	78%
Tennispark	1	100%
Atletiekbanen	3	59%
Zwembaden	4	743.000 bezoekers

In dit overzicht zijn ook de sporthallen en zalen in de MFA's meegenomen.

Voor wat betreft de aantallen sluiten deze cijfers sluiten niet aan op die uit hoofdstuk twee, omdat daar uitgegaan wordt van objecten of beheereenheden. Op één sportpark kunnen meerder objecten (bv kleedaccommodaties en onderhoudsgebouwen) aanwezig zijn, of in één object kunnen meerdere gymzalen of sporthallen voorkomen.

De bezetting wordt gemeten over de volgende uren: ma-za van 9:00 tot 23:00 en zo van 10:00 tot 18:00. De schoolvakanties tellen niet mee. Voor de gymzalen wordt gemeten van ma-vr 9:00-23:00.
De gemiddeld gewogen bezetting van alle sportaccommodaties in 2013 is 65%. Medio 2013 is het vernieuwde Zwembad De Krommerijn in gebruik genomen voor verenigingen en een aantal speciale dagen voor recreanten waardoor de bezoekersaantallen van 2013 hoger liggen dan in 2012. Vanaf 2014 wordt het bad in de zomer weer volledig in gebruik genomen.

6.1.3 Resultaat en toelichting over 2013

Bedragen x € 1.000,-

Resultaat	Werkelijk 2010	Werkelijk 2011	Werkelijk 2012	Werkelijk 2013
Betaalde huren	1.708	1.639	1.817	2.072
Belastingen en heffingen	1.065	982	1.187	1.242
Verzekeringen	371	394	406	275
Onderhoud	3.044	3.259	2.989	3.096
Kapitaallasten	4.829	5.916	6.423	5.614
Beheer	6.878	7.410	7.869	7.964
Overige exploitatielasten	10.572	10.779	7.571	6.720
Totaal lasten	**28.469**	**30.380**	**28.262**	**26.983**
Huren	7.702	7.802	8.131	8.378
Totaal baten	**7.702**	**7.802**	**8.131**	**8.378**
Resultaat sport	**20.766**	**22.578**	**20.131**	**18.605**

Bovenstaande cijfers zijn gebaseerd op kosten en baten van de sportaccommodaties en de volkstuinen, in bezit of gehuurd.

De lasten zijn over 2013 afgenomen met 1,3 miljoen euro. In 2013 dalen de kapitaallasten met 0,8 miljoen euro als gevolg van een rentewijziging van 5% naar 4%. Door een technische wijziging van de doorbelasting van de apparaatskosten dalen de overige exploitatielasten met 0,6 miljoen euro. Hier staat tegenover dat de overige gebudgetteerde uitgaven stijgen met 0,2 miljoen euro door kostenstijgingen. Tegenover de hogere overige kosten staan ook hogere inkomsten (€ 0,2 miljoen). In 2013 is de toegang van Zwembad Den Hommel en is het vernieuwde Zwembad De Krommerijn gerealiseerd. Verder is het sportpark Aziëlaan op de parkeergarage van IKEA gerealiseerd en heeft op het voormalige Veemarktterrein de uitbreiding van het sportpark Voordorp plaatsgevonden. Daarnaast zijn er kleedkamers gerealiseerd op het sportpark Fletiomare Novum. Hoewel de onderhoudlasten ten opzichte van vorig jaar zijn gestegen bleven de uitgaven volgens de nota kapitaal goederen achter op de planning. De reden hiervoor is verschuivingen in de interne capaciteitsplanning door de reorganisatie bij de UVO. Dit heeft niet geleid tot risicovolle situaties bij het gebruik van de sportaccommodaties.

6.1.4 Meerjarenexploitatie onderhoud (inclusief Nota Kapitaal Goederen 2015 - 2018)

Het onderhoud van de sportaccommodaties en sportterreinen wordt berekend in de Meerjaren Onderhoud Prognose (MJOP). Voor het onderhoud worden daarmee gemiddelde jaarbedragen begroot. In de werkelijkheid fluctueren de uitgaven voor onderhoud zich binnen de portefeuille rond dat bedrag. Daarom is er een egalisatiereserve getroffen waarmee in de administratie wordt afgerekend en het mogelijk is een stabiele begroting over de jaren te maken. Onderstaande tabel geeft het begrootte onderhoudsbudget weer, de daadwerkelijk onderhoudskosten volgens het MJOP en de ontwikkeling van de egalisatiereserve. Bij het onderhoud van sportaccommodaties wordt vervolgens onderscheid gemaakt tussen gebouwonderhoud en cultuurtechnisch onderhoud (sportvelden en volkstuinen).

Onderhoudslasten gebouwen en gebouwgebonden installaties

Bedragen x € 1.000,-

Onderhoud	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Onderhoudsbudget gebouwen	2.802	2.802	2.802	2.704	2.704	2.704	2.704
Totaal gepland onderhoud	2.374	1.859	2.758	3.124	4.000	2.700	2.689
Verschil t.o.v. budget	428	943	44	420-	1.296-	4	15
Egalisatiereserve gebouwonderhoud	710	1.653	1.697	1.277	19-	15-	-

Het geplande onderhoudsbudget voor 2013 bedroeg 2,919 miljoen euro. Voor een aantal nieuwe panden (in Leidsche Rijn, maar ook in de rest van de stad) ligt de onderhoudspiek in een latere periode en is het gebouw- en installatieonderhoud momenteel in basis niet nodig.
De werkelijke onderhoudslasten zijn lager doordat er in 2013 werkzaamheden voor technisch onderhoud (0,943 miljoen euro) aan de binnen - en buitensportaccommodaties zijn doorgeschoven. Dit is ontstaan door verschuivingen in de interne capaciteitsplanning bij de reorganisatie van de UVO Dit heeft niet geleid tot risicovolle situaties bij het gebruik van de sportaccommodaties.

De UVO moet reserveren om de werkzaamheden de komende periode alsnog te kunnen uitvoeren. Vanaf 2011 werken we met een onderhoudsreserve om de schommelingen van de onderhoudsuitgaven over de jaren heen op te vangen. De planning van het onderhoud verloopt in een tweemaal 4-jarige begrotingscyclus.

In de komende jaren is het budget nodig om het onderhoud, volgens de in het UOM omschreven en het door de portefeuilles vastgestelde onderhoudsniveau, te kunnen houden. Dit nodig om aan veiligheidsnormen en contractuele verplichtingen richting huurders en gebruikers te kunnen voldoen.

Het onderhoudsbudget is vanaf 2015 bijna 100.000 euro lager door de gemeentebrede taakstelling op inkoop.
Daardoor zullen er, als de voorspelde besparing niet daadwerkelijk gehaald kan worden, keuzes gemaakt moeten worden ten aanzien van het kwaliteitsniveau qua onderhoud voor sommige accommodatieonderdelen.

Voor de periode 2014-2015 staan naast de jaarlijkse werkzaamheden onder andere de volgende grote onderhoudswerkzaamheden op stapel:
- Vervanging en upgrading gebouw beheersysteem (GBS) in combinatie met uitbreiding gebouwbeheer op afstand en nieuwe gebouwen.
- Sporthallen en gymzalen: o.a. vervanging van de sportvloer(en) en vervanging van de trenomat- scheidingswand t.b.v. gedeeld gebruik, renovatie van diverse kleedkamers en doucheruimtes, gevelherstel, renovatie gymzaal.
- Sportparken: onderhoud aan kleedgebouwen en installaties.
- Zwembaden: vervanging van de luchtbehandelingkasten, in twee baden worden de bufferkelders (voor het spoelen van het zwembadwater) gerenoveerd, renovatie van de gevel en dakbedekking in combinatie met het verhogen van het bestaande isolatieniveau in kader van aanvullende energiemaatregelen.

Onderhoudslasten cultuurtechnisch

Bedragen x € 1.000,-

Onderhoud Cultuurtechniek	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Onderhoudsbudget cultuurtechniek	775	775	810	786	786	786	786
Totaal gepland onderhoud	556	565	838	986	986	916	786
Verschil t.o.v. budget	219	210	28-	200-	200-	130	-
Egalisatiereserve cultuurtechnisch onderhoud	348	558	530	330	130	-	-

Het geplande onderhoudsbudget voor 2013 bedroeg 0,782 miljoen euro. De onderhoudslasten zijn lager doordat er in 2013 minder groot onderhoud (0,210 miljoen euro) aan de sportvelden is uitgevoerd vanwege verschuivingen van de uitvoering en verdeling interne capaciteit bij de vastgoedorganisatie.

Vanaf 2011 werken we met een onderhoudsreserve om de schommelingen van de onderhoudsuitgaven over de jaren op te vangen. De planning van het onderhoud verloopt in een tweemaal 4-jarige begrotingscyclus.

In 2014 wordt het achterterrein van Zwembad De Krommerijn heringericht, vindt regulier onderhoud plaats aan de velden, ballenvangers, hekwerk en bestrating.

Vervangingsinvesteringen 2015-2018

Gebouwen en gebouwgebonden installaties 2015-2018
Bedragen x € 1.000,-

Vervangingsinvesteringen gebouwen en gebouwgebonden installaties	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Vervangingsinvestering gebouwen en installaties	655	655	655	655
Vrijval kapitaalasten/bandbreedte	480	480	480	480
Vervangingsinvestering sporttechnische inrichting binnensportaccommodaties	220	220	220	220
Totaal	1.355	1.355	1.355	1.355
Dekking investeringsruimte Sport	1.355	1.355	1.355	1.355
Verschil	0	0	0	0

De beschikbare ruimte voor vervanging van de bestaande gebouwen en gebouwgebonden installaties zal de komende periode worden ingezet voor het planmatige vervangen van installaties. Verder zal in deze periode de aandacht gaan naar de kleedkamers en overige opstallen op de parken. De sporttechnische inrichting van de accommodaties wordt jaarlijks geïnspecteerd en zo nodig vervangen.

Vervangingsinvesteringen cultuurtechnisch 2015-2018
Bedragen x € 1.000,-

Vervangingsinvesteringen cultuurtechnisch	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Vervangingsinvestering toplagen kunstgrasvelden	330	330	330	330
Dekking investeringsruimte Sport	330	330	330	330
Verschil	0	0	0	0

De komende jaren vindt planmatig de vervanging van de toplagen en zonodig renovatie van de onderlaag van de kunstgrasvelden en atletiekbanen plaats. Het knelpunt dat was ontstaan doordat in het verleden kunstgrasvelden met eenmalig geld zijn aangelegd waarbij geen kapitaallasten voor het groot onderhoud en vervanging was geregeld, is bij de Voorjaarsnota van 2013 opgelost. Daarmee zijn de vervangingen van het huidig areaal aan kunstgrasvelden tot 2020 is geregeld.

Voor de overname van de 3 geprivatiseerde voetbalvelden zal, na besluitvorming in de Raad, met ingang van 2015 31.000 en in 2017 in totaal 93.000 aan kapitaallasten aan het budget toegevoegd worden.

Uitbreidingsinvesteringen 2015-2018
Er is voor de periode 2015-2018 geen nieuw investeringsbudget beschikbaar. Er worden nog enkele uitbreidingen uitgevoerd in deze periode waarvan de besluitvorming in de vorige periode heeft plaatsgevonden. Het gaat hierbij om de ontwikkeling op sportpark Rijnvliet in Leidsche Rijn met twee velden, de afronding van de ontwikkelingen op Sportpark Fletiomare Oost en de realisatie van de kleedkamers bij de hockeyvelden op Maarschalkerweerd.

6.2 Onderwijs

6.2.1 Inleiding onderwijsportefeuille

In Utrecht gaan dagelijks ruim 43.000 kinderen naar het primair of voortgezet onderwijs. Daar zijn zo´n 200 schoolgebouwen bij betrokken waarvoor in de Masterplannen circa 130 projecten worden uitgevoerd over een periode van in totaal 10 jaar. Ook in Leidsche Rijn wordt gestaag gebouwd aan nieuwe schoolgebouwen waarbij aan de hand van prognoses de toename van het aantal leerlingen nauwgezet wordt gevolgd.
In het komende jaar wordt een vervolg gegeven aan de Masterplannen in de vorm van een Integraal Huisvestingsplan.

Onderwijs en wetgevende kaders
Binnen het vastgoed van de gemeente Utrecht heeft de onderwijsportefeuille een bijzondere positie. Het is één van de weinige beleidsvelden waarbij de gemeente de wettelijke taak heeft om voor huisvesting te zorgen: de zorgplicht. Voor de uitwerking van de diverse wetten heeft de gemeente een verordening: De Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Gemeente Utrecht. Het MBO, HBO en de Universiteit vallen hier niet onder.

Een andere afwijking ten opzichte van het overige vastgoed is dat de gemeente de onderwijshuisvesting (nieuwbouw, uitbreiding, renovatie) financiert en dat de uitvoering veelal door de schoolbesturen gebeurt. Het onderhoud van de schoolgebouwen voor het Primair Onderwijs, zoals omschreven in de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Gemeente Utrecht, wordt ook door de gemeente gefinancierd. Het voortgezet onderwijs krijgt de financiering voor het onderhoud van hun panden rechtstreeks van de rijksoverheid.

Ook het eigendom van de onderwijspanden is anders dan bij de overige gemeentelijke accommodaties. De schoolbesturen zijn juridisch eigenaar van de onderwijspanden, en het economisch claimrecht (economisch eigendom) ligt bij de gemeente. Alleen in gevallen dat de school bijvoorbeeld onderdeel uitmaakt van een Multifunctionele Accommodatie draagt het schoolbestuur het eigendom van de school over aan de gemeente en krijgt het schoolbestuur het gebouw in gebruik. In onderstaande tabellen rapporteren we over alle onderwijspanden die wij in juridisch en/of in economisch eigendom hebben.

6.2.2 Omvang en bezetting scholen

Aantal objecten	Objecten
Onderwijs	191

In 2013 zijn er 191 objecten in gebruik voor onderwijs voor zowel het Primair Onderwijs (V)SO en Voortgezet Onderwijs. In 2012 zijn ook de panden van de bibliotheek en UCK ondergebracht in deze portefeuille. De bibliotheek wordt na verzelfstandiging beleidsmatig aangestuurd vanuit de portefeuille Onderwijs.

Jaarlijks worden de leerlingenprognoses opgesteld. Deze leerlingenprognoses geven inzicht in de behoefte en capaciteit ten aanzien van scholen.

Leegstand, die in schoolgebouwen dan aanwezig is, kan vanwege de zorgplicht en de eigendomsverhoudingen niet zomaar door de UVO worden ingezet en verhuurd. Zowel in de wet op het Primair Onderwijs als in de verordening staat aangegeven wanneer en onder welke voorwaarden de leegstand kan worden opgevuld. Zo kan bijvoorbeeld leegstand wel verhuurd worden aan een buitenschoolseopvang (BSO) organisatie, maar niet aan een makelaar. De nieuw ontwikkelde scholen in Leidsche Rijn zijn op de groei gebouwd en kennen een aantal jaren een overmaat totdat de school is gegroeid met de komst van de bewoners van de nieuwbouw.

6.2.3 Resultaat en toelichting over 2013

Bedragen x € 1.000,-	Werkelijk 2012	Werkelijk 2013
Betaalde huren	8.752	8.607
Belastingen en heffingen	1.435	1.576
Verzekeringen	1.152	673
Onderhoud	2.823	1.234
Kapitaallasten	10.363	10.084
Overige exploitatielasten	2.920	1.423
Totaal lasten	**27.444**	**23.597**
Huren	1.327	1.164
Totaal baten	**1.327**	**1.164**
Resultaat onderwijs	**26.117**	**22.433**

In bovenstaande cijfers van het programma Onderwijs zijn van het product Versterken educatieve infrastructuur alleen de kosten en baten opgenomen die gerelateerd zijn aan de huisvesting van Onderwijs, hierdoor is er een verschil met de totaalcijfers uit de programmaverantwoording van Onderwijs 2013. De kosten en baten ten behoeve van de inrichting van de schoolgebouwen, het leerlingenvervoer in het speciaal onderwijs en de exploitatiekosten van tijdelijke panden zijn bijvoorbeeld niet opgenomen in de bovenstaande cijfers, maar maken wel deel uit van het programma Onderwijs onder het product Versterken educatieve infrastructuur.

De lasten en baten laten in 2013 ten opzichte van 2012 een daling zien. De verzekeringen dalen incidenteel en structureel vanwege gemeentebrede verzekeringsaanpak en optimalisatie van premies voor alle vastgoed. Onderhoud daalt als gevolg van het feit dat van het huisvestingsprogramma onderwijs 2013 2,7 miljoen euro minder is uitgegeven dan begroot, het betreft hier onderwijskundige vernieuwingen waarvan de uitvoering pas in 2014 volgt. Hoewel de kapitaallasten licht afnemen is in het kader van de Masterplannen Onderwijshuisvesting veel gebeurd. Veel van deze investeringen worden gedekt uit de reserve vaste activa van deze voorzieningen waardoor de kapitaallast in dit overzicht neutraal blijft bij activering en de hogere kapitaallast als gevolg van opgeleverde onderwijsprojecten wordt gecompenseerd door vrijval van kapitaallasten. Daarnaast is de daling het gevolg van de renteverlaging van 5% naar 4%.
De overige exploitatielasten dalen vanwege hogere incidentele kosten asbestverwijdering en overige incidentele kosten aan onderwijspanden in 2012.
De huurinkomsten dalen als gevolg van een incidentele huuropbrengst in 2012 en een lagere huuropbrengst in 2013 BSO/ kinderdagverblijf.

6.2.4 Meerjarenexploitatie onderhoud

Het verwacht onderhoud schommelt op basis van de aanvragen die door schoolbesturen worden ingediend. Vaststelling hiervan vindt plaats in het Huisvestingsprogramma.

Bedragen x € 1.000,-	Werkelijk 2012	Werkelijk 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Begroot 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Onderhoud	2.823	1.234	1.757	0	0	0	0

Voor een toelichting op het soort onderhoud dat uitgevoerd wordt, wordt verwezen naar de Huisvestingsprogramma's 2013 en 2014. De raming voor 2014 gaat uit van een gemiddeld onderhoudsniveau, uitgangspunt is gelijkblijvend prijsniveau. De werkelijke kosten in 2012 waren hoger dan begroot doordat er ook veel onderhoud is uitgevoerd dat in eerdere jaren gepland stond, waarvan het budget was gereserveerd. De Tweede Kamer heeft inmiddels ingestemd met het wetsvoorstel dat de overheveling van het onderhoud van de gemeenten naar de schoolbesturen regelt. In het geval de Eerste Kamer het wetsvoorstel steunt kan een en ander met ingang van 1 januari 2015 in werking treden en wordt het bijbehorende budget overgeheveld naar de schoolbesturen, anticiperend hierop zijn de bedragen vooralsnog 0.

6.2.5 Vooruitblik Integraal Huisvestingsplan

In het Integraal Huisvestingsplan (IHP) wordt een doorkijk gegeven naar de leerlingontwikkelingen en de consequenties hiervan voor onderwijshuisvesting.
De stad Utrecht laat nog steeds een groei van het aantal inwoners zien en daarmee ook een groei in het aantal leerlingen. Die groei zit uiteraard voornamelijk in Leidsche Rijn en Vleuten/De Meern. Echter ook in andere wijken van de stad in een groei van het aantal leerlingen voorzien. In het IHP wordt dit per wijk uitgewerkt voor het primair onderwijs.
Voor het meer stedelijke georiënteerde onderwijs zoals het voortgezet onderwijs en speciaal (basis en voortgezet) onderwijs wordt ook in kaart gebracht waar uitbreiding gewenst is en welke schoolgebouwen aanpassing vragen. Bij de eventuele uitbreiding in het voortgezet onderwijs zal in het bijzonder worden gekeken naar de gewenste onderwjissoort:vmbo, vmbo-tl, havo, vwo of gymnasium.
Dit alles wordt in nauwe samenspraak met de schoolbesturen gedaan. Daarbij zal ook aandacht worden geschonken aan de uitwerking van de Wet op het Passend Onderwijs; in welke mate heeft deze wet consequenties voor bestaande gebouwen. Speciale aandacht zal ook moeten uitgaan naar de stedelijke voorzieningen zoals de Utrechtse School en de Internationale School die al binnen de gemeente Utrecht gehuisvest zijn. De Internationale School draagt bij aan de economische aantrekkelijkheid van de stad en regio Utrecht.

Het IHP moet daarmee antwoord geven op een reeks van huisvestingsopgaven. In hoeverre de antwoorden gegeven kunnen worden, is afhankelijk van financiële besluitvorming.

6.2.6 Nota Kapitaalgoederen terugblik

Voor de terugblik voor de deelportefeuille onderwijs wordt verder verwezen naar de voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijshuisvesting.

6.2.7 Nota Kapitaalgoederen vooruitblik

Bij het schrijven van deze nota is er nog geen duidelijkheid over de geplande investeringen van onderwijs tussen 2015 en 2018. Het vaststellen hiervan is afhankelijk van de financiële middelen die bij de Voorjaarsnota 2014 al dan niet beschikbaar worden gesteld voor onderwijs. Het Integraal Huisvestingsplan voor onderwijs en de inzet van de financiële middelen worden apart ter besluitvorming aangeboden.

6.3 Welzijn

6.3.1 Inleiding welzijnsportefeuille

In 2013 is voor het eerst gewerkt met een verdeling van de welzijnsportefeuille in twee delen: Welzijn en Zorg. Op basis van de subsidierelatie is deze indeling gemaakt. Hieronder wordt per deel inzicht gegeven in de portefeuille en diens ontwikkelingen. Aan het eind van deze paragraaf wordt verder ingegaan op de investeringen. Hierin komt ook Jeugd aan bod.

Welzijn

In het kader van Vernieuwend Welzijn zijn de taken m.b.t. het technisch beheer en de exploitatie van de accommodaties per 1 augustus 2013 overgeheveld naar de UVO. De sociaal makelorganisaties richten zich puur op het ondersteunen van bewoners die activiteiten willen organiseren. Hierdoor moet de gemeente beter in staat zijn te sturen op de bezetting en het goed inzetten van accommodaties voor verschillende activiteiten. De implementatie van Vernieuwend Welzijn betekent een enorme verandering in de maatschappij. Daarmee is dit ook de komende jaren een punt van aandacht. De implementatie is ook aan continue verbetering onderhevig, bijvoorbeeld het aanpassen van de tariefstructuur en de ontwikkeling van zelfbeheer. In 2014 wordt er een nieuwe tarievenstructuur ingevoerd die ervoor moet zorgen dat er meer transparantie komt en tarieven in de stad op het terrein van Sport en Welzijn eenduidiger zal maken. Het doorontwikkelen naar zelfbeheer van welzijnsaccommodaties daar waar dat wordt gewenst vanuit bewoners en/ of gebruikers is een belangrijke ontwikkeling. In 2014 wordt een nieuw reserveringssysteem geïntroduceerd voor welzijnsruimten en sportruimten. Daarmee wordt het gemakkelijker ruimtes te reserveren (in de toekomst via internet) en zal er betere informatie beschikbaar komen over de bezetting van de accommodaties.
Bewoners kunnen via het Vastgoedloket van UVO ruimten reserveren.

Visie

Goede, toegankelijke en aantrekkelijke accommodaties vormen een goede randvoorwaarde voor het Vernieuwend Welzijn. Immers: daar komen de mensen bij elkaar, kunnen ze vragen stellen, elkaar helpen en initiatieven ondernemen. Het toekomstige accommodatiebeleid moet recht doen aan de uitgangspunten van Vernieuwend Welzijn en passen in de nieuwe organisatievorm waarbij meerdere aanbieders een aanbod kunnen doen op het basisaanbod. Verder wordt het accommodatiebeleid voor welzijn meegenomen in de gemeentelijke vastgoedontwikkeling.

Kwaliteit

Voor welzijnsaccommodaties geldt dat zij volgens het kwaliteitsniveau sober en doelmatig worden gebouwd. Daarbovenop moeten ze voldoen aan de uitgangspunten voor toegankelijkheid zoals in Agenda 22 vastgelegd. Voor nieuwbouw geldt verder dat deze moet voldoen aan de gemeentelijke eisen die aan duurzaamheid gesteld worden.

Zorg

Naast de accommodaties waar UVO verantwoordelijk voor is in het kader van Vernieuwend Welzijn, zijn er nog een aantal accommodaties die onder deze portefeuille vallen. Het betreft gezondheidscentra, dag- en nachtopvang en maatschappelijke opvang.
Voor de gezondheidscentra moet het beleid nog verder worden bepaald en daarmee wordt nog bekeken of deze accommodaties behouden moeten worden door de gemeente of dat het door de markt kan worden gedaan. In het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2015 wordt het beleid voor dit deel van de portefeuille nader toegelicht.

6.3.2 Omvang en bezetting

De totale welzijnsportefeuille met de welzijnsaccommodaties en de zorgaccommodaties is in het volgende overzicht weergegeven:

Soort Accommodatie	Soort object	Aantal objecten	Gemiddelde bezetting in uren per week
A	Welzijn in MFA	12	24
B	Buurthuis met sociaal beheer	9	24
C	Buurthuis met sleutelbeheer	24	21
D	Buurthuizen in zelfbeheer	7	volledig verhuurd
E	Speeltuinen	18	volledig verhuurd
F	Kantoorruimten	15	volledig verhuurd
H	Speelgarages	4	volledig verhuurd
Zorg	Zorgcentra en dag- en nachtopvang	20	volledig verhuurd
Overig	O.a. maatschappelijke opvang	20	volledig verhuurd
Totaal		**140**	

De verandering in het beheer van de welzijnsaccommodaties in kader van Vernieuwend Welzijn heeft bij de start een wisselend beeld gegeven op de bezetting per accommodatie. In de periode vanaf december 2013 zien we een herstel van de bezetting en neemt de betrokkenheid van gebruikers bij welzijnsaccommodaties toe. Wij streven naar een bezetting van 31 uur per week per accommodatie. Met behulp van Vernieuwend Welzijn en de daarbij behorende sturing in deze portefeuille zal de UVO in de toekomst moeten zorgen voor betere bezettingscijfers. De bezettingscijfers zoals hierboven weergegeven zijn gemeten in de beginperiode van Vernieuwend Welzijn. Een eerste analyse is dat in de beginperiode niet alle activiteiten in het reserveringssysteem ingevoerd waren, zodat de werkelijke cijfers wat hoger zijn. In 2014 zullen we door middel van continue periodieke cijfers de bezetting kunnen volgen.

6.3.3 Resultaat en Meerjaren eigenaar exploitatie

Het eigenaaronderhoud van de welzijnsaccommodaties maakt onderdeel uit van het programma Vastgoed. Hierover wordt gerapporteerd in hoofdstuk vijf.

6.3.4 Nota Kapitaalgoederen welzijn

Achtereenvolgens wordt ingegaan op de investeringen van de welzijnsaccommodaties, de zorgaccommodaties en de accommodaties vanuit Jeugd en Volksgezondheid.

Terugblik welzijn

De welzijnsaccommodaties zijn qua eigenaaronderhoud relatief op orde. Er is wel sprake van achterstallig gebruikersonderhoud. Dit is te wijten aan economische veroudering van de accommodaties.

Toegankelijkheid welzijnspanden

Het is ons streven dat binnen acht jaar na aanvaarding van het principe van Agenda 22e bestaande welzijnspanden (Welzijn) alle accommodaties in eigendom van de gemeente toegankelijk zijn.
In de afgelopen 3 jaar zijn de volgende projecten uitgevoerd: Buurthuis Zuilen, Buurthuis de Uithoek, Buurthuis/speeltuingebouw Kameleon, KC Voorn (gedeelte welzijn), KC Waterwin, Buurthuis Oase, Tussenvoorziening (Catherijnesteeg) Buurthuis de Schakel, wijkcentrum Musketon, Cultuurhuis Kanaleneiland Zuid en het Strandpaviljoen. Verder komen in 2014 nog gereed: Buurthuis 't Bokkie, Buurthuis Sterrenzicht, Hart van Noord, Buurthuis Livingstonelaan, Tussenvoorziening (Makassarstraat 36). Dat houdt in dat in 2015 de in gemeentelijke beheer zijnde welzijnsaccommodaties praktisch toegankelijk zijn gemaakt.

Vervangingsinvesteringen

In de afgelopen periode zijn gereed gekomen: Hart van Hoograven, Trendpark Ondiep in het Thorbeckepark (De Speler) en de Peuterspeelzaal in nieuwbouw scholencluster Duurstedelaan.

Van de geplande projecten ten laste van de investeringruimte welzijn zijn een aantal projecten om uiteenlopende redenen doorgeschoven naar de komende periode. De vervanging van welzijnsaccommodaties die gekoppeld zijn aan een onderwijsproject uit het Masterplan zijn afhankelijk van de voortgang van deze ontwikkelingen.

Naast het bovenstaande is uitvoering gegeven aan het raadsbesluit "efficiënt omgaan met welzijnsaccommodaties". In dit advies is een frictiebudget 430.000,- opgenomen met financiële dekking vanuit de Nota Kapitaalgoederen. In het raadsbesluit "efficiënt omgaan met welzijnsaccommodaties" wordt toegelicht dat de ruimte in de Nota Kapitaalgoederen is gevonden door het afzien van nieuwbouw voor buurthuis de Boog en voor nieuwbouw van jongerenhuiskamer de Boog. Vanuit het frictiebudget zijn de volgende buurthuizen gesplitst of aangepast of zijn in de uitvoering om dit te doen om de afgestoten vierkante meters te kunnen verhuren aan derden: Buurthuis Zuilen, De Uithoek, De Musketon, Cultuurhuis Kanaleneiland Zuid, De Schakel, Het Strandpaviljoen en Jongerenhuiskamer Westside.

Projecten die in de komende 4 jaar nog in uitvoering gaan zijn; Buurthuis De Bram naar Teun de Jager (scholencluster), jongerenhuiskamer de Boog in bestaand buurthuis de Boog en vervanging van buurthuis de Boeg.

In het huidige programma Nota Kapitaal Goederen 2011-2014 zijn nog enkele projecten in uitvoering. Deze projecten zoals Toegankelijkheid en Hart van Hoograven, worden in 2014 afgerond.

Uitbreidingsinvesteringen Leidsche Rijn
In Leidsche Rijn zijn de volgende accommodaties opgeleverd: activiteitencentrum de Scheg en jongerencentrum Parkwijk in de Sportcampus. Projecten in Leidsche Rijn zijn gekoppeld aan de start van de bouw van nieuwe gebieden, daarom hebben de activiteitencentra in Leidsche Rijn Centrum Zuid en in Hoge Weide vertraging opgelopen. Deze zullen worden uitgevoerd zodra in deze gebieden de bouw van de blokken waarin deze voorzieningen zijn gepland wordt opgepakt. In Vleuten de Meern zal nog worden uitgevoerd: Jongerencentrum Veldhuizen (aanvulling op het referentiekader Leidsche Rijn). Het vervangen van de huidige tijdelijke voorziening was tot nu toe nog niet aan de orde vanwege het doorlopende huurcontract voor deze ruimte.

Vooruitblik Welzijn
Er wordt afgezien van de nieuwbouw jongerenhuiskamer De Bram, onze voorkeur gaat uit om het huidige dubbelgebruik door het jongerenwerk bij het Trajectumcollege verder uit te bouwen, voor zowel de onderschools als naschools aanbod en om verder gebruik te maken van bestaande buurthuizen.
Bij de actualisering Referentiekader Leidsche Rijn 2013 is het besluit genomen om af te zien van nieuwbouw van het activiteitencentrum Haarzicht. Doordat we afzien van nieuwbouw van de jongerenhuiskamer De Bram en van nieuwbouw van buurthuis De Boog komen er gelden vrij die we programmeren voor de periode 2015-2018.

In de stad Utrecht en elders in het land wordt een beweging naar meer zelfbeheer gesignaleerd en gestimuleerd. Aan de ene kant vanuit inhoudelijke motieven, namelijk de wens om meer zeggenschap en eigenaarschap terug te leggen bij bewoners, vanuit de andere kant door de noodzaak van het verdelen van schaarse middelen ontstaan nieuwe zelfbeheer initiatieven. Om bewonersinitiatieven mogelijk te maken, denkt de gemeente op verzoek mee om het bewonersinitiatief te ondersteunen. Wanneer de gemeente besluit om een bestaand buurthuis in gemeentebeheer over te dragen naar een bewonersinitiatief, kunnen bewonersgroepen het buurthuis huren en/of kopen tegen een marktconforme prijs -met respect voor lopende afspraken en wettelijke regels. Op termijn kan dit betekenen dat de gemeente minder buurthuizen in beheer heeft en dat zij nieuwe initiatieven (tijdelijk) financieel ondersteund uit de middelen die nu ingezet worden voor het gemeentelijk beheer.

In de nieuwe programmering zijn de besluiten uit het raadsbesluit "efficiënt omgaan met welzijnsaccommodaties" verwerkt, voor zover die effect hebben op de periode 2015-2018.

Voor de portefeuille welzijn is geen structurele investeringsband aanwezig. Hierdoor zijn er geen middelen beschikbaar voor uitbreidingsinvesteringen en aanpassingen die vanuit gewijzigde behoeften van de gebruiker gewenst zijn. Voor de vervangingsinvesteringen zijn wel middelen beschikbaar.

Onderhoudslasten
Het project om de welzijnsaccommodaties toegankelijk te maken volgens de richtlijnen van Agenda 22 is afgerond. Daarom is het niet meer nodig om een speciaal programma en budget te reserveren voor aanpassingen ten behoeve

van de toegankelijkheid. In nieuwbouw en verbouw projecten zal toegankelijkheid worden meegenomen als een randvoorwaarde.

Er worden middelen gereserveerd om van de bestaande buurthuizen en speeltuinen de functionaliteit en de randvoorwaardelijke faciliteiten te verbeteren en ze op niveau te brengen. Door het vernieuwend welzijn is het gebruik van de buurthuizen iets veranderd doordat er nieuwe partijen, die in nieuwe verhoudingen tot elkaar staan, gezamenlijk van ruimtes gebruik moeten maken. Ook moeten de welzijnsaccommodaties intensiever worden gaan gebruikt, hiervoor is het nodig dat de accommodaties worden verbeterd. Deze veranderingen zijn dusdanig dat buurthuizen en speeltuinen hier fysiek voor zouden moeten worden aangepast. Voorbeelden hiervan zijn: aanpassingen ten behoeve van uitgiftepunten, vervanging van speeltoestellen of toegang van MFA's buiten openingstijden.

Vervangingsinvesteringen
De komende periode wordt buurthuis de Bram in Overvecht vervangen door een nieuwbouw samen met scholen en gymzalen aan de Teun de Jagerdreef. Hiermee wordt aangesloten op het Masterplan PO.

In Overvecht zal nog een kleine verschuiving plaatsvinden: De peuterspeelzaal die nu nog in buurthuis De Boog een plaats heeft, wordt geïntegreerd in een andere nieuwbouw die binnen het Masterplan PO valt: de Ibisdreef. De jongerenhuiskamer wordt in buurthuis de Boog opgenomen, ter vervanging van de portocabin naast buurthuis De Boog waar de jongeren nu in zitten.
In het raadsbesluit "efficiënt omgaan met welzijnsaccommodaties" is besloten om de portocabin van jongerenhuiskamer de Boog als hij vrij komt na de verbouw van buurthuis De Boog te verplaatsen naar de huidige locatie van buurthuis de Boeg ter vervanging van het tijdelijke gebouwtje dat daar nu staat.

Uitgangspunt is gelijkblijvend prijsniveau, prijspeil 2010. In de begroting is geen ruimte gevonden om de bedragen op te hogen naar prijspeil 2015. De bedragen uit 2010 waren al gebaseerd op het kwaliteitsniveau sober en doelmatig (onderhoudscategorie basis conform het UOM 2013), het nog verder omlaag brengen van de kwaliteit is daarom ongewenst. Om toch binnen budget te blijven zal daarom indien nodig worden gekozen om de nieuwe accommodaties iets te verkleinen of zal naar andere oplossingen worden gezocht.

Uitbreidingsinvesteringen Leidsche Rijn
We handhaven de aanvullingen op de budgetten uit het Referentiekader Voorzieningen Leidsche Rijn vanwege de onrendabele top van projecten in Leidsche Rijn Centrum en Hoge Weide, ontstaan door de stedenbouwkundige en architectonische eisen voor deze gebieden

Financiën
Voor de jaren 2015 tot en met 2018 kunnen we alleen de middelen inzetten die zijn doorgeschoven vanuit de Nota Kapitaalgoederen 2011-2014, er is geen nieuwe investeringsruimte. In totaal is een bedrag van 2.359.000 euro beschikbaar voor Welzijnsinvesteringen in de periode 2015-2018. De middelen worden ingezet in het jaar van programmeren. Voor investeringen in de kwaliteit zetten we een bedrag in van 783.000 euro, voor vervangingsinvesteringen een bedrag van 1.001.000 euro, voor uitbreidingsinvesteringen in Leidsche Rijn zetten we een bedrag van 575.000 euro in.

De berekende kapitaallasten per jaarschijf hebben betrekking op de investering in hetzelfde jaar. Na realisatie wordt de kapitaallast structureel aan de begroting toegevoegd.

Onderhoudsinvesteringen
Bedragen x € 1.000

Onderhoudsinvesteringen	2015	2016	2017	2018
Impuls budget functionaliteit en randvoorwaardelijke faciliteiten welzijnsaccommodaties.	250	250	250	33
Dekking doorgeschoven van uit nota kapitaalgoederen 2011-2014	250	250	250	33
Restant	0	0	0	0

Vervangingsinvesteringen

Bedragen x € 1.000

Vervangingsinvesteringen	2015	2016	2017	2018
Buurthuis De Bram naar Teun de Jagerdreef	401	0	0	0
Renovatie Buurthuis De Boog	100	0	0	0
Vervanging buurthuiskamer de Boeg door verhuizing huidige portocabin jongerenwerk de Boog, Overvecht	60	0	0	
Jongerenhuiskamer De Boog	440	0	0	0
Totaal geprogrammeerd	**1001**	**0**	**0**	**0**
Dekking doorgeschoven van uit nota kapitaalgoederen 2011-2014	1001	0	0	0
Tekort	0	0	0	0

Uitgangspunt is gelijkblijvend prijsniveau, prijspeil 2010.

Uitbreidingsinvesteringen Leidsche Rijn

Bedragen x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen	2015	2016	2017	2018
Activiteitencentrum de hoge weide (aanvulling LR budget)		164		
Activiteitencentrum LR Centrum (aanvulling)				254
Jongerenhuiskamer Hoge weide, Rijnvliet en Veldhuizen (aanvulling LR budget)	157			
Dekking doorgeschoven van uit nota kapitaalgoederen 2011-2014	157	164		254
Restant	0	0	0	0

Uitgangspunt is gelijkblijvend prijsniveau, prijspeil 2010.

6.3.5 Nota Kapitaalgoederen Zorg

De Zorg is een nieuwe portefeuille, waarbij de accommodaties recent zijn opgeleverd of gerenoveerd. Kwalitatief zijn deze accommodaties dan ook in goede staat.

Aangezien de zorgaccommodaties nieuw zijn voor UVO in de portefeuille Zorg en Welzijn, worden de te verwachten investeringen in de zorgaccommodaties in 2014 verder in kaart gebracht. Hierover wordt in het MPUV 2015 nader gerapporteerd.

Voor de zorgaccommodaties die een relatie hebben met Jeugd en Volksgezondheid is in de volgende paragrafen inzicht gegeven in de investeringen.

6.3.6 Nota Kapitaalgoederen Jeugd en Volksgezondheid

Maatschappelijke Ontwikkeling (MO) is de opdrachtgever voor de nieuw te bouwen (en al gebouwde) Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG's). Jeugdgezondheidszorg is hier de grootste afnemer van. MO is eindverantwoordelijk voor het ontwikkelen van een visie op de CJG's en stemt hierover nauw af met Jeugdgezondheidszorg. De structurele budgetten gerelateerd aan huisvesting heeft Jeugdgezondheidszorg in 2012 overgedragen aan Interne Bedrijven (IB). De incidentele kosten worden betaald door MO.

Centra voor Jeugd en Gezin

De Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) zijn er voor alle ouders, jeugdigen en kinderen. Het zijn laagdrempelige en herkenbare centra in de wijk, van waaruit de JGZ haar werkzaamheden voor de Utrechtse jeugd van 0-19 jaar uitvoert. Ouders en jeugdigen kunnen er terecht met vragen over opvoeding of voor advies. Dat kan zowel individueel als in groepsverband zijn. Er zijn nu zeven CJG's: in Hoograven, Overvecht, Lombok, 't Zand, Vleuten/De Meern, Kanaleneiland en Geuzeveste. Kanaleneiland krijgt nieuwbouw, Overvecht is onderwerp van onderzoek. De JGZ locaties in Oost/Noordoost/Binnenstad worden gebundeld op één adres, het achtste CJG.
Naast de CJG locaties heeft de GG&GD twee andere locaties waar de dienstverlening nu nog plaatsvindt (consultatie bureaus). Zowel IB als JGZ hebben de voorkeur deze op te heffen en onder te brengen in een bestaande locatie FC Donderstraat (wijk Centrum, Oost en Noordoost). Hiervoor wordt momenteel een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd door IB.

Terugblik:
Ontwikkelingen in de periode 2011-2013 waren:

- 2013: oplevering en ingebruikname CJG Hoograven 'De Gravin';
- 2013: verhuizing van Mereveldlaan in de Meern en de Eerste Oosterparklaan naar nieuw opgeleverde CJG Leidsche Rijn 'Het Zand';
- 2012: ingebruikname CJG Zuilen/Ondiep 'Geuzeveste';
- Plannen voor een CJG Lombok zijn stil gezet. Het cluster Jeugdgezondheidszorg blijft vooralsnog op de huidige locatie JP Coenhof.

Vooruitblik:
Jeugdgezondheidszorg voorziet voor 2015-2018 de volgende huisvestingsontwikkelingen:

- 2016: oplevering en ingebruikname CJG Kanaleneiland;
- Ver-/nieuwbouwtraject CJG Overvecht; dit is nog in onderzoek.
- Voor Centrum, Oost en Noord-Oost zijn er vanuit MO geen plannen voor de bouw van een CJG. Het cluster Jeugdgezondheidszorg heeft wel de wens om haar dienstverlening in deze wijk volgens dezelfde criteria als de overige locaties aan te bieden. In 2014 onderzoekt Interne bedrijven de verbouwingskosten voor de verhuizing van 0-4-medewerkers van de Lichtkring, de Baanstraat, en de Centrum, Oost en Noord-Oost 4-19 teams van de Marco Pololaan naar bestaande bouw op de FC Donderstraat.

Bedragen x € 1.000

Vervangingsinvesteringen	2015	2016	2017	2018
Kanaleneiland	141	0	0	0
Dekking MO programma Jeugd	141	0	0	0
Restant	0	0	0	0

Uitgangspunt is gelijkblijvend prijsniveau, prijspeil 2010.

Transformatie Zorg voor Jeugd
Op basis van de inmiddels vastgestelde Jeugdwet wordt de gemeente vanaf 1 januari 2015 bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor alle jeugdzorgtaken die nu nog verdeeld zijn over het Rijk, de provincie en de zorgverzekeraars. Utrecht bereidt zich samen met alle betrokken partijen (aanbieders, cliënten, regiogemeenten) intensief voor op deze nieuwe verantwoordelijkheden en heeft de hoofdlijnen van het nieuwe stelsel van de Zorg voor Jeugd vastgelegd in de "Kadernota Zorg voor Jeugd" (juli 2013) en het "Uitvoeringsplan 1e fase Zorg voor Jeugd" (februari 2014).
De buurtteams nemen in het Utrechtse model een centrale plaats in, doelstelling is dat de teams Jeugd vanaf 1 januari 2015 toegankelijk zijn voor alle ouders en kinderen die dat nodig hebben.

De grote veranderingen in de jeugdhulp zullen de komende jaren (2015-2018) hun weerslag hebben op de huisvesting van de betrokken organisaties. De buurtteams hebben een huisvestingsbehoefte, de geleidelijke afbouw van residentiële capaciteit en meer gespecialiseerde zorg zal leiden tot krimp in de behoefte van andere aanbieders. Ook in de nieuwe situatie zijn zorgaanbieders primair zelf verantwoordelijk voor hun huisvesting. Tegelijkertijd kan een zorgvuldige transitie en tijdige samenwerking tot slimme oplossingen leiden en frictiekosten op het gebied van kapitaalslasten voorkomen. De gemeente vervult hierin een regierol en bij nieuwe huisvestingsbehoeften (zoals voor de buurtteams) wordt eerst onderzocht of bestaande huisvestingsopties benut kunnen worden.

6.3.7 Nota Kapitaalgoederen Volksgezondheid

Visie
Volksgezondheid wil dat Utrechters zich gezond voelen, zijn en blijven door hun gezondheid te bewaken, te beschermen en te bevorderen. Dit doen we door beschermingsfactoren te versterken en risicofactoren te verkleinen. De hoofdtaak van Volksgezondheid is een bijdrage leveren aan een gezonde stad. Iedereen is in principe zelf verantwoordelijk voor zijn gezondheid. De gezonde keuze gemakkelijk maken en voorkomen is beter dan genezen, zijn de basisprincipes van onze aanpak.
De gemeente, waaronder Volksgezondheid, wil als lokale overheid gebruik maken van de kracht van de Utrechtse samenleving. Daar waar nodig biedt zij ondersteuning aan kwetsbare groepen, zodat zij mee kunnen doen naar vermogen.

Kwaliteit
Om een optimale gezondheid voor de inwoners van de Gemeente Utrecht te behalen is een goede zorginfrastructuur een absolute voorwaarde. De verantwoordelijkheid voor de realisatie hiervan ligt bij vele partijen, waarvan Volksgezondheid er één is.

Volksgezondheid is betrokken bij de volgende huisvestingsvraagstukken
1. zorgcentra voor verslaafden en hostels
2. samenwerkingverbanden in de eerstelijns gezondheidszorg (gezondheidscentra)
3. jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar

1. Zorgcentra voor verslaafden en hostels
Terugblik
Hieronder wordt een terugblik gegeven voor 2011-2014:

- Verplaatsing van zorgcentrum De Singel naar locatie De nieuwe Stek
  In 2012 is de zorglocatie De Singel verhuisd naar De Stek aan de van Sijpesteijnkade, nadat deze locatie is verbouwd om ruimte te bieden aan een gecombineerde opvang van alcoholisten en polydruggebruikers die zich in het centrumgebied ophouden. Nadat overeenstemming is bereikt over de overdracht van grond van ProRail naar gemeente is ook de buitenruimte op de locatie De Stek ingericht voor gebruik door de groep alcoholisten. Met Stichting de Tussenvoorziening heeft de gemeente een huurovereenkomst afgesloten. De Tussenvoorziening zal de komende jaren deze voorziening exploiteren en ontvangt hiervoor een jaarlijkse subsidie uit het PvA MO via Volksgezondheid. Op 1 juli 2013 is De Stek officieel geopend door wethouder Everhardt. Inmiddels wordt de voorziening gebruikt door de gemengde groep drugsgebruikers en de resultaten zijn positief. Er is geen toename gesignaleerd van aan De Stek gerelateerde overlast in het gebied. Voor de zorglocaties in het Stationsgebied is een beheergroep actief die regulier met gemeente, politie en zorgverleners overleg voert op de effecten van de voorzieningen op de veiligheid in het gebied. Incidentele kosten worden onttrokken aan reserve PvA MO, gemeentelijk aandeel structurele kosten is gedekt, deel van de dekking vanuit AWBZ/Zorgkantoor.

- Voorziening Koud weerregeling
  Voor de koudweerregeling is de afgelopen jaren een extra locatie (buiten de bestaande nachtopvang) nodig gebleken om alle Midden en Oost-Europeanen (MOE- landers) en ongedocumenteerden onder te kunnen brengen bij strenge koude. Dit zal ook in de komende jaren nodig blijven.
  Sinds 2013 wordt De Stadbrug aan de Koningin Wilhelminalaan gebruikt, die hiervoor is aangepast. Deze aanpassingen zijn gedekt uit de reserve Plan van Aanpak Maatschappelijke Opvang[1]. Het huurcontract van de Stadsbrug loopt tot en met eind 2019. Voor 2015-2018 worden geen investeringskosten verwacht.

- Hapbus
  Het nieuwe onderkomen van de HAP (Huiskamer Aanloop Prostituees) is op 7 maart 2013 feestelijk geopend door wethouder Everhardt. Zowel zorgpartijen als prostituees zijn erg tevreden met het nieuwe onderkomen. Voor deze voorziening heeft Volksgezondheid een bijdrage geleverd van € 62.000,-.
  Er is momenteel sprake van een toekomstvisie Tippelzone welke echter nog niet door het college is vastgesteld. Het is in de toekomst (2017, 2018) mogelijk dat de tippelzone verplaatst moet worden vanwege economische ontwikkelingen. De bijbehorende kosten zijn dan niet ten laste van Volksgezondheid.

Vooruitblik
Ten behoeve van huisvesting van zorgcentra voor verslaafden en hostels zijn er voor 2015 t/m 2018 geen huisvestingsvraagstukken.

2. Samenwerkingverbanden in de eerstelijns gezondheidszorg (gezondheidscentra)

In Leidsche Rijn was op basis van het Akkoord Leidsche Rijn 2002 tussen Gemeente Utrecht en Agis Volksgezondheid opdrachtgever voor de bouw van 5 gezondheidscentra, waarbij Stadsontwikkeling/REO- UVO de eigenaar is geworden en middelen heeft gereserveerd voor onderhoud.
In februari 2013 is het laatste gezondheidscentrum uit deze reeks nl. Gezondheidscentrum Het Zand opgeleverd. Een van de twee hoofdgebruikers is het CJG (verhuisd vanuit Parkwijk).
De ontwikkeling van het geplande gezondheidscentrum in de Centrale Zone in Leidsche Rijn wordt aan de markt overgelaten.

Het Programma versterking eerstelijnszorg is als zodanig per 2011 afgerond. De zorgaanbieders nemen zelf het voortouw in het realiseren van de (beleidsmatig gewenste) geïntegreerde wijkgezondheidscentra. Desgevraagd en waar mogelijk faciliteert de gemeente zorgaanbieders bv. in de bestemmingsplansfeer (bv. wgc (wijk gezondheidscentrum) Binnenstad en in Oost). In de aandachtswijken faciliteert de gemeente binnen de Gezonde wijkaanpak via procesregie de aanwezigheid van voldoende toegankelijke zorg en ondersteuning, in combinatie met welzijn en preventie, als een van de peilers ter vermindering van gezondheidsachterstanden.

Vanuit het convenant Utrecht Gezond! 2008-2013 én 2014-2018 werken Gemeente Utrecht en Agis/Achmea samen aan een sterke geïntegreerde eerstelijnszorg.

Recent is de gemeente benaderd met het verzoek voor koopverklaring cq. garantstelling bij de realisering van een wgc in Hoograven. In de oorspronkelijke plannen zou Portaal dit wgc realiseren (gelijktijdig met bouw van woningcomplex). Onderdeel van project zou ook bouw gymzaal zijn met financiering van de gemeente (MO). Zowel Portaal als de gemeente heeft zich teruggetrokken.
Om het wgc te kunnen realiseren hebben de bestaande zorgaanbieders een exploitatieplan opgesteld, waarvoor financiering gezocht wordt. Onderdeel hierin is garantstelling door de gemeente. Het verzoek is in behandeling.

3. Jeugdgezondheidszorg 0-19

De budgetten gerelateerd aan huisvesting heeft Jeugdgezondheidszorg in 2012 overgedragen aan Interne Bedrijven. In overleg met UVO heeft VG afgesproken dat de informatievoorziening met betrekking tot de huisvestingsontwikkelingen wordt geleverd door de partijen die over het budget beschikken. Deze informatie is beschreven in paragraaf 6.3.6.

Stadskantoor ontwikkeling

Door de komst van het Stadskantoor en de verhuizing van de gemeentelijke voorzieningen op de Kaatstraat is ook de verhuizing van de heroïne-unit vereist. De heroïnekliniek is in opdracht van Ministerie van VWS gerealiseerd. De exploitatie wordt door het ministerie vergoed, exclusief de huisvestingslasten (huur, onderhoud, beveiliging e.d.). Deze lasten drukken op de gemeentelijke begroting, zo ook een eventuele verhuizing.
De heroïne-unit kan meeverhuizen naar het nieuwe stadskantoor en hier een plek krijgen achter de publieksbalies met een eigen achteringang. Het ruimtebeslag is ca. 240 m2 en met de gebruiker (Victas) is een inrichtingsplan gemaakt. De middelen voor deze inbouw en de verhuizing zijn middels een raadsbesluit van 30 juni 2011 vastgesteld binnen de nota kapitaalgoederen 2011-2014. Op 17 december 2013 heeft het college besloten tot definitieve inpassing van de heroïne-unit in het stadskantoor. In 2014 wordt betreffende ruimte in het stadskantoor ingericht voor gebruik door Victas. Met Victas zal de gemeente een huurcontract afsluiten voor het gebruik van de ruimte en gezamenlijke faciliteiten in het stadskantoor.

Bedragen x € 1.000

Vervangingsinvesteringen volkshuisvesting	2013	2014
Verplaatsen Heroinekliniek	90	2.110
Dekking volkshuisvesting	90	2.110
Restant	0	0

Uitgangspunt is gelijkblijvend prijsniveau, prijspeil 2010.

Verdere ontwikkelingen

De digitalisering en/of extern opslag van de huidige papieren archieven (cliënten dossiers veelal) is een vereiste voor de verhuizing naar het Stadskantoor omdat hier papierarm gewerkt moet gaan worden. Het archief van Volksgezondheid is vrijwel geheel extern opgeslagen. De projectkosten voor het verplaatsen van het archief zijn in 2013 gedekt door Volksgezondheid.

Financiën

Op basis van bovenstaande onderbouwing blijkt dat er geen uitbreidingsinvesteringen zijn geprogrammeerd voor de periode 2015-2018.

Bedragen x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen volkshuisvesting	2015	2016	2017	2018
Uitbreidingsinvesteringen	0	0	0	0
Dekking	0	0	0	0
Restant	0	0	0	0

Uitgangspunt is gelijkblijvend prijsniveau, prijspeil 2010.

6.4 Erfgoed

6.4.1 Inleiding

In de portefeuille Erfgoed zitten objecten en terreinen die beschermd zijn als monument of waarvan op enige wijze is aangegeven dat ze van cultuurhistorisch belang zijn. Het gaat om gebouwen en terreinen die de stad van oudsher in bezit heeft, om eigendom dat is verworven voor eigen gebruik (o.a. het Stadhuis en de Schouwburg) vanwege het belang voor de stedelijke samenleving (Amelisweerd/Rhijnauwen) of vanwege het belang van die objecten op zichzelf (o.a. torens en forten). Het behoud van dit bezit is van grote betekenis voor de stad en het bezit ervan dient een stedelijk belang. De landgoederen Amelisweerd en Rhijnauwen zijn in het verleden aangekocht als recreatiegebied voor de burgers van Utrecht.
Een groot deel van de categorie erfgoed is ondergebracht in de portefeuille Erfgoed. Een deel van het erfgoed zit in andere portefeuilles, omdat het daar functioneel in thuis hoort zoals o.a. de Stadsschouwburg in de portefeuille Cultuur.

Belangrijkste uitgangspunt bij de portefeuille Erfgoed is dat de gemeente panden en gronden in beheer heeft vanwege de erfgoedstatus en monumentale waarde van de panden en gronden op zichzelf. Als onderdeel van de Utrechtse Erfgoedagenda wordt het belang van het gemeentelijk eigendom voor het gebruik wat hieraan gegeven wordt in beeld gebracht. In de Erfgoedagenda worden voor de stad de lijnen uitgezet voor de omgang met het stedelijk erfgoed in activiteiten en werkzaamheden voor de komende jaren. Erfgoed is wezenlijk voor de identiteit van de stad.

6.4.2 Omvang en bezetting

De portefeuille Erfgoed is onder te verdelen in vijf categorieën: forten, torens, landgoederen Amelisweerd/ Rhijnauwen, werfkelders en 'historisch belang overig'.
De historische bebouwing op de landgoederen Amelisweerd/Rhijnauwen bestaat onder meer uit het landhuis Oud Amelisweerd, de koetshuizen op Nieuw – en Oud Amelisweerd, diverse boerderijen, kasteel Rhijnauwen en enkele woningen. Tevens vallen de historische moestuinen en de landbouwgronden onder de portefeuille van Erfgoed.
Het college van de gemeente Utrecht heeft op 13 december 2011 besloten het ensemble Oud Amelisweerd (landhuis en koetshuis met uitzondering van de woning gelegen aan de oostzijde, zijnde nr 13) te ontwikkelen tot museum en informatiecentrum en op 21 juni 2012 is de kredietaanvraag goedgekeurd. De renovatie van het landhuis Oud Amelisweerd is afgerond en het huis is in gebruik genomen door het Museum Oud Amelisweerd. Hierdoor is onder meer het gerestaureerde Chinees behang voor het publiek toegankelijk. Momenteel is de verbouwing van het naastgelegen koetshuis gaande.

De kerktorens met hun klokken en uurwerken zijn bijzonder onroerend goed, dat sinds de Franse tijd (1795 – 1813) eigendom van de stedelijke overheid is. Van oudsher hadden kerktorens een aantal belangrijke publieke functies, zoals uitkijkpost, gevangenis en tijdsaanduiding. De in sommige torens aanwezige beiaard (= carillon, klokkenspel) dient als openbaar muziekinstrument. Hoewel de kerktorens over het algemeen een eenheid vormen met de bijbehorende kerkgebouwen, werden zij vanwege deze publieke functies bij de Staatsregeling van 1798 als aparte gebouwen gezien. De eigenlijke kerkgebouwen zijn op grond van deze Staatsregeling bij de diverse kerkelijke gemeenten gebleven, terwijl de torens bij de burgerlijke gemeenten werden ondergebracht.
De hierboven genoemde functies van klokken en uurwerken komen ook voor in andere gemeentelijke gebouwen en vallen daarmee ook onder het beleid klokken en uurwerken.

In de raadsnotitie 'Van geheim naar publiek domein' (november 1997), bij de aankoop van vijf Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW)-forten van het Rijk, heeft de Utrechtse gemeenteraad uitgesproken dat alle Utrechtse forten gerestaureerd worden, een nieuwe en eigentijdse bestemming krijgen en zoveel mogelijk openbaar toegankelijk zullen zijn. In 1998 werd met dit ambitieuze herontwikkeling traject gestart op Fort De Bilt. In februari 2010 werd met het symposium en de uitgave van het boekje 'Op de helft' gevierd dat de helft van de Utrechtse forten (Fort De Bilt, Fort Blauwkapel, Fort aan de Klop en Lunet I) waren gerestaureerd en een nieuwe bestemming hebben gekregen in samenwerking met private partijen. Sindsdien zijn ook Lunet II en Lunet III gedeeltelijk gerestaureerd en hebben een nieuwe bestemming gekregen.

In de periode 2013-2018 is de cascorestauratie en de herbestemming van Lunet IV en Fort de Gagel gepland. De kapitaallasten voor deze investering zullen deels worden gedekt uit huurinkomsten, deels uit kapitaallasten.

In verband met de verzelfstandiging van Natuur- en Milieucommunicatie (NMC) worden per 1 juli 2014 de gebouwen (deeluitmakend van de Steedes en de stadstuinen door Stadswerken) overgedragen aan UVO en gaan deel uitmaken van de portefeuille Erfgoed.

Het vastgoed in deze portefeuille wordt vooral in zijn totaliteit verhuurd. Daarmee is er geen bezettingscijfer, maar wordt er gesproken over het volledig verhuurd zijn van de accommodaties.

6.4.3 Resultaat en Meerjaren eigenaar exploitatie
De portefeuille Erfgoed maakt in de verantwoording onderdeel uit van het Programma Vastgoed. Hierover wordt gerapporteerd in hoofdstuk 5.

6.4.4 Kwaliteit
De panden zijn goed onderhouden. Het onderhoud geschiedt conform de afspraken in de Kadernota Vastgoed. In geval van de Molen Rijn en Zon is echter sprake van achterstallig onderhoud. Deze wordt gerenoveerd in 2015. In paragraaf 3.8 is dit opgenomen.

6.4.5 Nota Kapitaalgoederen Terugblik
De portefeuille Erfgoed maakt in de verantwoording onderdeel uit van het Programma Vastgoed. Hierover wordt gerapporteerd in hoofdstuk drie.

6.4.6 Nota Kapitaalgoederen Vooruitblik
De portefeuille Erfgoed maakt in de verantwoording onderdeel uit van het Programma Vastgoed. Hierover wordt gerapporteerd in hoofdstuk drie.

6.5 Cultuur

6.5.1 Inleiding

Kunst en cultuur spelen een belangrijke rol in de concurrentiepositie en ontwikkeling van steden. In toenemende mate ontstaan verbindingen tussen de traditionele culturele sector en de creatieve industrie. Onderzoek heeft aangetoond dat in die sector innovatieve ondernemingen met een groot economisch potentieel vertegenwoordigd zijn. Deze ontwikkeling sluit goed aan bij de aard en samenstelling van Utrecht. 35 % van de beroepsbevolking wordt gerekend tot de zgn. creatieve klasse, de hoogste score van Nederland. Met het hoogste percentage hoogopgeleiden en de jongste beroepsbevolking kent de stad ook nog eens de meest cultureel actieve bevolking van de vier grote steden. Uiteraard speelt de omstandigheid dat de culturele sector in uitvergrote vorm van de algemene conjuncturele teruggang in de afgelopen jaren onder druk staat en nog steeds op zoek is naar nieuwe balans tussen beschikbare middelen en activiteiten op een verlaagd niveau.

In de cultuursector zijn de afgelopen twee decennia grote projecten en renovaties gerealiseerd. Het pakket van investeringsmaatregelen speelde in op een expansief groeiende culturele markt waarin de instellingen kans zagen om bij publiek, overheden en sponsors aanzienlijk meer middelen te verwerven. In 2008 doet zich een trendbreuk voor in de ontwikkeling met gevolgen die vanwege meerjarige afspraken met aanzienlijke vertraging pas goed merkbaar worden in de Cultuurnota periode 2013-2016. Projecten en accommodaties die recent zijn/worden opgeleverd vinden hun basis nog in de besluitvorming in de periode 2001-2009.

Vooralsnog is er in het meerjarenperspectief geen financiële ruimte en economische basis voor nieuwe grootschalige culturele voorzieningen met een grote onrendabele top. Maar er is alle aanleiding om de in decennia zorgvuldig opgebouwde culturele infrastructuur van accommodaties, productiehuizen en werkruimten op een goed functioneel peil te houden en zo nodig aan te passen aan actuele eisen voortkomend uit regelgeving, exploitatie en publieksbediening.
Voor makers in zowel de culturele sector als de creatieve industrie is het voorts van belang om in een inspirerende en vruchtbare omgeving hun werk te doen, vaak in de vorm van een gedeelde accommodatie geschikt als repetitieplek, werkruimte, kantoor en informele ontmoetingsruimte. Creatieve ondernemers werken samen met andere creatieve ondernemers die in de nabijheid gevestigd zijn en geven op deze manier betekenis aan het begrip *broedplaats* waar uitwisseling, cross-overs en innovatie worden bevorderd.
Broedplaatsen passen bij uitstek binnen het cultuurbeleid, nog versterkt door de teruggevallen conjunctuur, en hebben de versterking van een goed en divers cultureel aanbod tot doel. De komende jaren blijft de focus gericht op de ontwikkeling van broedplaatsen vooral op binnenstedelijke locaties zoals Rotsoord, Cartesiusweg en Cartesiusdriehoek, Merwedekanaalzone.

In ambitie gaat het in de komende meerjarenperiode om drie categorieën van investeringen:
1. Aanpassingen in bestaande accommodaties (vastgoed en installaties) voor rekening van de gebruiker/exploitant
2. Realisering en verbetering broedplaatsen/werk- en oefenruimten met verbinding van culturele en creatieve sector
3. Beperkte financiële bijdragen in grootschaliger projecten/maatregelen met een groot deel externe financiering

Van belang is dat met ingang van de nieuwe collegeperiode 2014-2018 twee nieuwe leningfaciliteiten van (mede) de gemeente voor culturele en creatieve ondernemers beschikbaar komen.
De twee faciliteiten betreffen een kredietmogelijkheid inzake de realisering en verbetering van broedplaatsen (Triodosbank is de uitvoerende instantie) en daarnaast een kredietmogelijkheid voor kleinere ondernemingsinvesteringen (de Utrechtse Cultuurlening) waarbij Cultuur-Ondernemen en het KF Heinfonds de uitvoerende instanties zijn.
Met de introductie van leningfaciliteiten ontstaat voor ondernemers en initiatiefnemers een ruimere financieringsmix bij de overweging van investeringen in de aanpassing of realisering van accommodaties. Kern van het culturele investeringsbeleid is dat met behulp van de jaarlijkse ruimte in de investeringsband en de kredietopties met bescheiden gemeentelijke inzet grotere investeringen worden aangejaagd. Daarbij is de gemeente uiteraard mede afhankelijk van de daadwerkelijke ontwikkeling van die initiatieven.

Eigendom

Culturele panden zijn in eigendom en beheer van de gemeente, particuliere eigenaren, werkruimtekoepels en/of instellingen zelf. In de culturele sector zijn twee werkruimtekoepels actief met een subsidierelatie met de gemeente: Stichting Werkruimten Kunstenaars (SWK) en Stichting Sophia. Deze werkruimtekoepels hebben beide als doelstelling het verwerven, beheren en verhuren van betaalbare ruimtes voor kunstenaars.

6.5.2 Omvang en bezetting van accommodaties in bezit van gemeente Utrecht*

Aantal objecten	Objecten	Beheereenheden
Cultuur	30	52

Beleidsveld	Aantal m2 BVO gebouwen	Aantal m2 terrein gebouwen	Aantal m2 terrein gronden	Totaal aantal m 2 terreinen (gebouwen+gronden)
Cultuur	83.015	34.505	432	34.937

* Naast de accommodaties met een culturele bestemming die in bezit zijn van gemeente Utrecht zijn er diverse accommodaties die mede met subsidies vanuit de investeringsband cultuur zijn verworven en/of verbouwd. Deze accommodaties zijn in bovenstaande telling niet meegenomen. Met name de hierboven genoemde koepelorganisaties beheren veel gebouwen.

6.5.3 Meerjarenresultaat

De accommodaties uit de portefeuille Overig maken in de verantwoording onderdeel uit van het Programma Vastgoed. Hierover wordt gerapporteerd in hoofdstuk drie.

6.5.4 Kwaliteit

De culturele voorzieningen worden op onderhoudscategorie basis onderhouden. Uiteraard wordt rekening gehouden met eisen van (brand)veiligheid, bijzondere wetten en regelingen, de Arbo-wet en toegankelijkheid voor minder validen. De accommodaties dienen voor zowel gebruikers als publiek aantrekkelijk te zijn voor werk en bezoek. Per instelling dient vastgesteld wat nodig en wat wenselijk is. De basiskwaliteit van de culturele voorzieningen en accommodaties kan op orde worden gehouden met gerichte investeringen.

6.5.5 Nota Kapitaalgoederen, terugblik en in uitvoering

Op weg naar de Vrede van Utrecht en Culturele Hoofdstad van Europa is de afgelopen jaren een aantal projecten gerealiseerd op het gebied van cultuur in de wijk en broedplaatsen:

- 2010 – tijdens het Uitfeest is de tijdelijke voorziening De Vrijstaat in Leidsche Rijn geopend.
- 2010 – in september is het Vorstelijk Complex in Zuilen geopend..
- 2010 – in september is Kytopia aan de Zeedijk geopend; een muziekbroedplaats.
- 2010 – in oktober is de Grave van Solmsstraat 2 (pand SWK) voor Kunstlicht op straat, Stichting Storm, Kaasschaafcollectief en Born Digital in de geopend.
- 2010 – in november Sophies AL aan de Archimedeslaan 16 geopend, in 2011 omgezet in 50 ateliers die door SWK worden beheerd en verhuurd.
- 2011 – oplevering en ingebruikneming 30 atelierwoningen SWK Kersenboomgaard in Leidsche Rijn
- 2012 – De aangepaste en volledig verbouwde Stefanuskerk in Overvecht heropend.
- 2013 – Het Witte Pand, Noordwest, artists in residence, opgeleverd en geopend.
- 2013 – in december oplevering Muziekpaleis TivoliVredenburg. De testprogrammering loopt en op 21 juni 2014 is de officiële opening van het Muziekpaleis.
- De oplevering van de culturele wijkvoorziening *Cereol* is voorzien in september 2014.
- De oplevering van Museum Oud Amelisweerd is voorzien in maart 2014.
- De oplevering van de bouw van de theaterfunctie in *Castellum Hoge Woerd* in Leidsche Rijn is gepland in 2015.
- In 2013 is begonnen met de verbouwing van het Centraal Museum gericht op bezoekersvoorzieningen zoals horeca, entree, winkel en auditorium. Daarnaast vergroting expositieoppervlak en optimalisering verhuurruimte. Eerste fase gereed voorjaar 2014, laatste fase gereed eind 2015.
- In de zomer van 2014 gaat de renovatie van Stadsschouwburg Utrecht fase 1 van start. Hierbij worden ondermeer de Blauwe Zaal, Zindering, het entreegebied, de kantoren, faciliteiten voor artiesten en opslagruimtes in het souterrain gerenoveerd. Tijdens deze renovatie gaat de bespeling van de Grote Zaal door, maar zullen het restaurant en de Blauwe Zaal een heel seizoen gesloten zijn. Oplevering zomer 2015.

6.5.6 Nota Kapitaalgoederen Vooruitblik

Bestemming investeringsruimte

De investeringsruimte in het cultuurbudget van 961.000 euro op jaarbasis biedt in de komende jaren beperkt mogelijkheden. Dit bedrag is bestemd voor de realisering en verruiming van mogelijkheden voor culturele gebruikers en initiatiefnemers ten behoeve van de dekking van het onrendabel deel van investeringen na verrekening van exploitatieopbrengsten en bijdragen van derden.

Uitbreidingsinvesteringen

In onderzoek

- Samenhangend met de eerder genoemde kredietfaciliteiten is het van belang om investeringsbudget te reserveren voor de ontwikkeling en aanpassing van broedplaatsen waarin verschillende culturele en creatieve activiteiten kunnen worden ondernomen. Deze gereserveerde bedragen dien bij instemming met plannen als dekking van de onrendabele top. Het grootste deel van de bruto investering wordt terugverdiend in de huuropbrengsten.
- Stichting BAK is ondermeer in overleg met Centraal Museum om – ook met het oog op de nieuwe Cultuurnota periode 2017-2020 – de mogelijkheden te bezien van samenwerking en gecombineerde huisvesting.
- Centraal Museum heeft bij voorstellen tot verzelfstandiging eind 2012 aangegeven dat in de staat van courante werken sprake is van achterstallig onderhoud voor een bedrag van € 1,9 miljoen waarvan inmiddels € 0,4 miljoen kan worden opgelost door interne bedrijfsfinanciering. Blijft in de verzelfstandigingdocumenten een nadeel van € 1,5 miljoen dat dient te worden opgelost. Binnen de investeringsband Cultuur is een stelpost van € 1 miljoen opgenomen.
- Project SpelComputer Museum (gaming), voorgelegd initiatief en in onderzoek voor functie en te kiezen locatie, stelpost opgenomen.
- Aanpassing huisvesting SCU en TU, voorstellen af te wachten van de twee organisaties.
- Villa Sculptura, afronding kunstenaarshuis Atelier Van Lieshout in het kader van project Beyond op gang gebracht. Voor realisering van de villa is een kavel van ca. 1000 m2 nodig. Bedoeling is om uitgifte aan een particuliere koper mogelijk te maken waardoor Leidsche Rijn wordt verfraaid met een bijzonder bouwwerk.
- Afhankelijk van de beschikbare jaarruimte kan uit de exploitatie van Cultuur in de doelstelling Internationalisering budget beschikbaar komen voor het culturele investeringsprogramma.

Financiën

In onderstaand schema worden de investeringsprojecten vermeld met de daarmee gepaard gaande investeringskosten, de dekking uit eigen middelen en de financiering door derden. Er is uitgegaan van kwaliteitsniveau basis.

Vervangingsinvesteringen	2015	2016	2017	2018	Totaal
Herhuisvesting BAK			500		500
Ruimtelijke en functionele aanpassingen accommodaties	200	200	200	200	800
Centraal Museum, achterstallig onderhoud kunstwerken		1.000			1.000
Totaal vervangingsinvesteringen	**200**	**1.200**	**700**	**200**	**2.300**

Uitbreidingsinvesteringen	2015	2016	2017	2018	Totaal
Broedplaatsen	250	300	300	300	1.150
SpelComputer Museum	500				500
Gemeenschappelijke huisvesting SCU en TU	500				500
Villa Sculpura, realisering en uitgifte	200				200
Artplex, stelpost alternatief				749	749
Totaal uitbreidingsinvesteringen	**1.450**	**300**	**300**	**1.049**	**3.099**

Totaal investeringen	2015	2016	2017	2018	Totaal
Vervangingsinvesteringen	200	1.200	700	200	2.300
Uitbreidingsinvesteringen	1.450	300	300	1.049	3.099
Totaal investeringen	**1.650**	**1.500**	**1.000**	**1.249**	**5.399**

Totaal dekking	2015	2016	2017	2018	Totaal
IB tot 2015	1555				1.555
IB 2015	961				961
IB 2016		961			961
IB 2017			961		961
IB 2018				961	961
Totaal dekking	**2.516**	**961**	**961**	**961**	**5.399**
Saldo meenemen naar volgend jaar	**866**	**327**	**288**	**0**	**0**

Uitgangspunt is gelijkblijvend prijsniveau, prijspeil 2014

6.6 Multifunctionele Accommodaties (MFA's)

6.6.1 Inleiding

Als in een gebouw of cluster van gebouwen meer dan één maatschappelijke functie is gehuisvest spreken we van een Multifunctionele Accommodatie (MFA). Kenmerkend in deze situatie is dat meer partijen – ook niet gemeentelijke – met verschillende financiële stromen, ruimten of terreinen gebruiken en eventueel delen

In Utrecht is veel ervaring opgedaan met het clusteren van voorzieningen in MFA's. Het realiseren van MFA's was in de afgelopen jaren een uitdrukkelijke politieke wens, waardoor de gemeente vaak de initiatiefnemer was en vaak ook de opdrachtgever. De ervaringen met de gerealiseerde MFA's in de praktijk is wisselend en kent de nodige problemen. Dit heeft ertoe geleid dat eind 2012 de nota "Multifunctionele Accommodaties in de toekomst, een routekaart voor het clusteren van voorzieningen" is vastgesteld.

Door het gebruik van de routekaart bij de realisatie van toekomstige MFA's maken alle betrokken partijen een bewuste keuze voor wel of niet onderbrengen van hun voorziening in een MFA en zijn ze zich bewust van de organisatorische en financiële consequenties (zoals beheer, inzet, samenwerking) die dit met zich meebrengt.

De routekaart onderscheidt vier types van MFA's:
'Stand alone'; partijen kiezen er voor hun eigen accommodatie te ontwikkelen zonder fysieke relatie met anderen.
'MFA lite'; partners delen een locatie maar niet de ruimtes; de MFA als bedrijfsverzamelgebouw.
'MFA medium'; partners delen een locatie zodat zij ruimten en andere faciliteiten gezamenlijk kunnen benutten; de MFA als facilitair centrum.
'MFA XL'; partners delen een locatie om gemeenschappelijke diensten te kunnen leveren; de MFA als onderneming.
Partners/partijen zijn in deze omschrijving burgers, instellingen of bedrijven die in het maatschappelijke domein een vorm van samenwerking beogen.

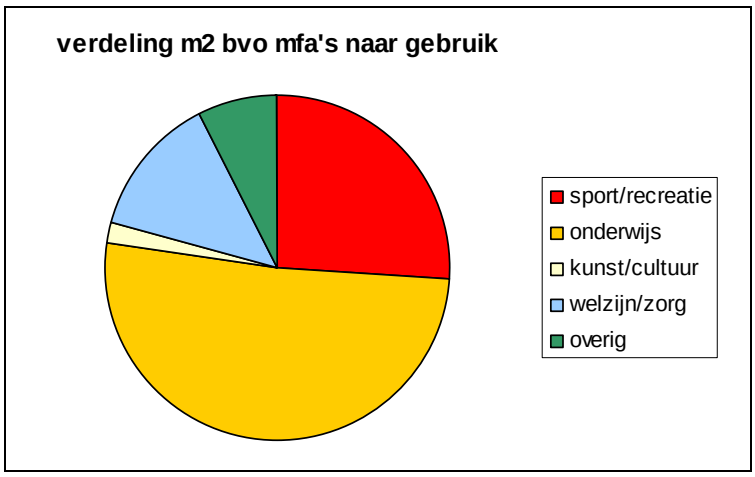
De routekaart is niet voor niets ontstaan n.a.v. de ervaringen in bestaande MFA's. Deze bestaande MFA's kennen de nodige problemen. De gemeente wil dit jaar in samenwerking met de partners de problemen van de functionaliteit, gebruik, exploitatie en beheer in beeld brengen en hier oplossingen voor zoeken. Wanneer blijkt dat het gewenste ontwikkelperspectief van de gebruikers anders is dan hoe de MFA oorspronkelijk is bedoeld, vraagt dit mogelijk nieuwe afspraken en investeringen (incidenteel en/of structureel).

6.6.2 Omvang en bezetting bestaande MFA's

In Utrecht zijn in 2013 13 Multi Functionele Accommodaties:

MFA	Functies
Cultuurcampus	Onderwijs, sport, kunst/cultuur, zorg, welzijn en overig (waaronder bibliotheek)
Hart van Noord	Onderwijs, sport, welzijn
De Musketon	Welzijn, overig (waaronder bibliotheek)
Cluster 't Zand	Onderwijs, sport, welzijn en overig
Cluster Voorn	Onderwijs, sport, welzijn en overig
De Weide Wereld	Onderwijs, sport, welzijn, zorg en overig
Hof het Spoor	Onderwijs, sport en zorg
Sportcampus	Onderwijs, sport en welzijn
Vorstelijk Complex	Kunst/cultuur, welzijn, overig
Waterwin	Onderwijs, sport, welzijn, overig (waaronder bibliotheek)
Nieuw Welgelegen	Onderwijs, sport, overig
De Dreef	Onderwijs, sport, overig
Laan van puntenburg	Onderwijs, overig

De verdeling van het totaal oppervlak van de MFA's in Utrecht geeft het volgende beeld: Onderwijs is de grootste partij, gevolgd door Sport. Welzijn is wel in een groot deel van de accommodaties aanwezig, maar bezet een geringer oppervlak. De categorie "overig" omvat o.a. kinderdagverblijven.

In de komende jaren worden de volgende MFA's gerealiseerd (bij de voorbereiding van deze MFA's is geen gebruik gemaakt van de routekaart' :
-Cereol (aangehuurd) onderwijs is opgeleverd in 2013, Sport en Welzijn zal medio 2014 worden opgeleverd.
-Castellum Hoge Woerd, oplevering eerste kwartaal 2015.
-Ibisdreef, oplevering medio 2016.
-Teun de Jager, oplevering medio 2016.

De bezetting is meegenomen in de portefeuille van het beleidsonderdeel dat gebruik maakt van de multifunctionele accommodatie (bijvoorbeeld welzijn en sport). Indien er gebruik gemaakt wordt van de MFA door een organisatie die niet in een beleidsdoel valt, wordt de ruimte volledig verhuurd aan deze organisatie en is er geen bezettingscijfer (bijvoorbeeld een kinderdagverblijf). Op dit moment is er nog geen sprake van leegstand in de MFA's. Wel wordt dit meegenomen in het onderzoek zoals in de inleiding is verwoord.

6.6.3 Resultaat en Meerjaren eigenaar exploitatie

De MFA's maken in de verantwoording deel uit van het Programma Vastgoed. Hierover is gerapporteerd in hoofdstuk drie.

6.6.4 Kwaliteit

De kwaliteit van de huisvesting van de multifunctionele accommodaties is over het algemeen goed te noemen omdat 11 van de 13 accommodaties zijn gerealiseerd of gerenoveerd op basis van de wet- en regelgeving van het Bouwbesluit 2003. Omdat er geen aanleiding is om één van deze accommodaties in de toekomst af te stoten wordt er gestuurd op minimaal behoud van kwaliteit onder de Conditienorm klasse 3, één en ander zoals hierover is toegelicht in hoofdstuk vier.

6.6.5 Nota Kapitaalgoederen terugblik

De MFA's maken in de verantwoording deel uit van het Programma Vastgoed. Hierover wordt gerapporteerd in hoofdstuk drie.

6.6.6 Nota Kapitaalgoederen vooruitblik

De MFA's maken in de verantwoording deel uit van het Programma Vastgoed. Hierover wordt gerapporteerd in hoofdstuk drie.

6.7 Overig

6.7.1 Inleiding

De portefeuille Overig bestaat uit verschillende onderdelen. Deels is het vastgoed dat in kleinere beleidsvelden valt en deels is het vastgoed zonder beleidsdoelstelling. In de eerste categorie valt vastgoed dat ondersteunend is in de beleidsvelden:

- economie, bijv. bedrijfsverzamelgebouw LUMAX
- openbare orde en veiligheid, bijv. de kazernes en kantoren van de brandweer
- strategisch vastgoed, bijvoorbeeld de benzine verkooppunten

Brandweerpanden

Bij de regionalisering van de brandweer in 2010 zijn de brandweerpanden niet overgedragen aan de Veiligheidsregio Utrecht (VRU), maar achtergebleven bij de gemeente Utrecht. Het gaat om de volgende locaties:

- Burgemeester Norbruislaan 45
- Belcampostraat 10
- Sartreweg 11
- Vlampijpstraat 100
- Helling 20
- Meerndijk 17A
- Gouden Koetslaan 97.

In 2013 heeft de VRU een aantal majeure projecten uitgewerkt, die ter besluitvorming voorliggen in het algemeen bestuur van de VRU van 4 juli 2014. Eén van deze projecten is het voorstel met betrekking tot de repressieve huisvesting. Conform dit voorstel zal de VRU samen met de gemeenten een visie, inclusief financiële kaders, ontwikkelen op het toekomstig eigendom en beheer van de brandweerposten. Het uitgangspunt dat de VRU daarbij hanteert, is dat het eigendom en het beheer per 2016 zijn overgedragen aan de veiligheidsregio.

Vastgoed zonder beleidsdoelstelling: dit is vastgoed dat vanuit de historie in bezit van de gemeente is gekomen (winkels, woonhuizen, tuinen, terreinen en gronden), wat in het verleden een beleidsdoel diende maar wat niet langer een beleidsdoel is (bijvoorbeeld kinderopvang), of dat niet langer gebruikt wordt voor het betreffende beleidsdoel (oude scholen, buurthuizen).

6.7.2 Omvang en bezetting

Aantal objecten	Objecten	Beheereenheden
Overig	178	682

Beleidsveld	Aantal m2 BVO gebouwen	Aantal m2 terrein gebouwen	Aantal m2 terrein gronden	Totaal aantal m 2 terreinen (gebouwen+gronden)
Overig / gemengd	50.827	104.447	355.592	460.039

Het vastgoed dat een beleidsdoel dient zal in het bezit blijven van de Gemeente Utrecht zolang het beleidsdoel dat wil. Het vastgoed zonder beleidsdoel zal kunnen worden uitgegeven. Daartoe zal het afwegingskader van paragraaf 2.6 worden gebruikt om te bepalen of daadwerkelijk tot uitgifte wordt overgegaan.

Het vastgoed in deze portefeuille wordt vooral in zijn totaliteit verhuurd. Daarmee is er geen bezettingscijfer, maar wordt er gesproken over het volledig verhuurd zijn van de accommodaties.

Ontwikkelingen:
In 2013 valt nog 12% van het gemeentelijke vastgoed in deze deelportefeuille. Dit is minder dan vorig jaar doordat er uitgifte van vastgoed heeft plaats gevonden.

Voor de snipperstroken groen wordt een voorstel gemaakt, om hier opnieuw beleidsmatig naar te kijken.

6.7.3 Meerjarenresultaat

De accommodaties uit de portefeuille Overig maken in de verantwoording onderdeel uit van het Programma Vastgoed. Hierover wordt gerapporteerd in hoofdstuk 5. Dit geldt voor het resultaat, de meerjaren eigenaar exploitatie en de investeringen.

6.7.5 Nota Kapitaalgoederen Terugblik

Dit is meegenomen in het programma Vastgoed, zie hoofdstuk drie.

6.7.6 Nota Kapitaalgoederen Vooruitblik

Dit is meegenomen in het programma Vastgoed, zie hoofdstuk drie.

6.8 Bereikbaarheid

6.8.1 Inleiding

In de deelportefeuille bereikbaarheid vallen de objecten van parkeren. Dit vastgoed rekent af in programma Bereikbaarheid. Hieronder staan de aantallen per soort object weergegeven. Hierin staan zowel de bestaande objecten als de objecten in ontwikkeling.

6.8.2 Omvang en bezetting

Overzicht garages en stallingen	Aantal
Parkeergarages belanghebbenden	8
Parkeerterreinen	2
Openbare parkeergarages	4
Openbare fietsenstallingen	8
Buurt fietsenstallingen	27
Fietstrommels	77
overige percelen	3
	129

Overzicht garages en stallingen in ontwikkeling	Aantal
Openbare parkeergarages in ontwikkeling	2
Parkeergarages belanghebbenden in ontwikkeling	2
Fietsenstalling in ontwikkeling POS	3
Openbare en buurt fietsenstallingen in ontwikkeling	2
	9

De bezetting wordt voor de objecten uit deze portefeuille niet overal hetzelfde bepaald. Bij zowel P&R's als bij openbare garages kijken we naar het aantal verkochte kaartjes per parkeervoorziening. Voor de fietstrommels geldt een bezettingsgraad van 93%. Voor de belanghebbenden garages zijn de volgende bezettingscijfers bekend:

Bezetting	Capaciteit	Bezet	Bezettingsgraad
Garage Jan Meyenstraat	87	68	78%
Garage Boekhoven	57	57	100%
Garage Korte Nieuwstraat	41	41	100%
Garage Tuinstraat	112	112	100%
Garage Albracht	18	18	100%
Garage Malba	60	54	90%
Garage Wolvenplein	18	9	50%
Garage ABC straat	77	15	19%

6.8.3 Meerjarenresultaat

De sector Milieu en Mobiliteit maakt jaarlijks het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit (MPB). Onderdeel van het MPB is het meerjarenbeeld van de parkeerexploitatie. De ontwikkeling op de kapitaalgoederen parkeren wordt meegenomen in dit meerjarenbeeld. Daarnaast wordt in het MPB tevens inzicht gegeven in de investeringen in parkeervoorzieningen die vanuit het programma bereikbaarheid worden gedaan.

6.8.4 Kwaliteit

De objecten in deze portefeuille worden onderhouden op onderhoudscategorie basis conform UOM. Teneinde dit te realiseren wordt gewerkt volgens het meerjaren onderhoudsplan parkeren.

6.8.5 Nota Kapitaalgoederen Terugblik

N.v.t.

6.8.6 Nota Kapitaalgoederen Vooruitblik

Onderhouds- en investeringsprogramma Bereikbaarheid	2015	2016	2017	2018
1. Onderhoudslasten	270	594	389	262
2. Vervangingsinvesteringen	100	100	100	100
3. Uitbreidingsinvesteringen	1.200	1.200	1.200	1.200
Totaal programma Bereikbaarheid	**1.570**	**1.894**	**1.689**	**1.562**

1. Onderhoudslasten
Dit betreft de onderhoudslasten van parkeergarages en transferia en fietsparkeervoorzieningen. Deze lasten worden binnen de parkeerexploitatie gedekt. Het onderhoud is gebaseerd op het in stand houden van de kapitaalgoederen in een redelijke staat.
2. Vervangingsinvesteringen
Jaarlijks worden fietstrommels gerealiseerd en vervangen.
3.Uitbreidingsinvesteringen
Uitbreidingsinvesteringen op het gebied van parkeren betreffen investeringen in het uitbreiden van het fiscaal gebied parkeren alsmede de realisatie van twee buurtfietsenstallingen.

6.9 Ruimtelijke Ontwikkeling

6.9.1 Inleiding

De portefeuille Ruimtelijke Ontwikkeling betreft vastgoed dat de gemeente in (tijdelijk) eigendom heeft om toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Vooruitlopend op de ruimtelijke ontwikkelingen heeft de UVO de taak om het vastgoed (zowel objecten als gronden) zo economisch rendabel als mogelijk te exploiteren. Dit doet de UVO door te zoeken naar passende huurders/gebruikers. Afhankelijk van de tijdsduur en bestemming van het vastgoed worden huurders/gebruikers geselecteerd. Daarbij worden de objecten in deze portefeuille zoveel mogelijk ingezet om al dan niet beleidsmatige ruimtevraag te kunnen beantwoorden. Voor gronden geldt dat deze zo veel als mogelijk vooruitlopend op herontwikkeling of uitgifte worden verhuurd. Voor uitgifte bestemde bouwkavels worden i.v.m. de afnemende vraag als gevolg van de economische crisis -indien mogelijk- ook verhuurd voor tijdelijke bebouwing.

De volgende categorieën zijn te onderscheiden:
►objecten en gronden waarvan de baten en lasten rechtstreeks worden afgerekend met diverse grondexploitaties.
►strategische verwervingen. Het betreft hier vastgoed dat in de toekomst wordt ingezet of moet wijken voor plan- of gebiedsontwikkeling. Enerzijds is de opgave om het vastgoed zo economisch rendabel mogelijk te exploiteren, anderzijds biedt het ook kansen om partijen te huisvesten die niet voor huisvestingskosten gesubsidieerd worden maar wel op andere wijze door de gemeente gesteund worden omdat ze een positieve bijdrage leveren aan het gebied. Een voorbeeld van deze categorie vastgoed is het Ondernemend Publiek Gebied (OPG)-complex.
►voorraadfunctie. Het betreft hier vastgoed dat is verworven vanwege de toekomstmogelijkheden.

Er wordt niet expliciet in financiële zin ingegaan op deze portefeuille omdat de tijdelijke panden en gronden worden afgerekend met REO Grondzaken en/of rechtstreeks naar diverse grondexploitaties.

6.9.2 Omvang en bezetting

Het **gebouwenbestand** in 2013 bestaat uit:
►80 objecten in de bestaande stad. Het betreft hier vooral woningen en garageboxen (o.a. Kanaleneiland) verworven ten behoeve toekomstige ontwikkelingen. Ten aanzien van woningen is het beleid dat deze zo lang mogelijk de woonfunctie moeten kunnen behouden. Dit wordt veelal bewerkstelligd door de woningen te verhuren aan de Specialist in Studentenhuisvesting (SSH) ten behoeven van studentenhuisvesting.
►28 objecten in Leidsche Rijn. Het betreft hier vooral verworven woningen en bedrijfsruimtes ten behoeve van planontwikkeling die op termijn gesloopt dan wel uitgegeven worden dan wel bestemmingtransformatie ondergaan. Ten aanzien van het woningen bestand wordt er actief gestuurd op snelle uitgifte zodra planproces dit toelaat. Dit is een doorlopend proces. Ten aanzien een aantal bedrijfsruimtes wordt gekeken naar inpassing.
►2 object in de bestaande stad, verworven ten behoeve van de HOV om de Zuid.
►5 objecten die in eigendom zijn verkregen uit strategisch oogpunt. Het betreft hier vastgoed dat in de toekomst wordt ingezet of moet wijken voor plan- of gebiedsontwikkeling. Deze objecten worden veelal aan marktpartijen verhuurd.
►11 objecten die in eigendom zijn verkregen vanwege de toekomst mogelijkheden. Dit betreft de categorie voorraadfunctie. Deze objecten worden veelal aan marktpartijen verhuurd.

Het **grondenbestand** in 2013 bestaat uit:
►32 percelen grond in de bestaande stad waarvan de baten en lasten worden verrekend met diverse grondexploitaties.
►287 percelen grond in Leidsche Rijn waarvan de baten en lasten worden verrekend met de met diverse grondexploitaties Leidsche Rijn. Ook voor uitgifte bestemde bouwkavels vallen hieronder als deze vooruitlopend op uitgifte worden verhuurd ten behoeve van tijdelijke bebouwing.
►18 percelen grond die zijn aangekocht ten behoeve van de aanleg van de HOV-baan.
►9 percelen grond die in eigendom zijn verkregen uit strategisch oogpunt.
►10 percelen grond die in eigendom zijn verkregen vanwege de toekomst mogelijkheden. Voorraadfunctie.

Over de bezetting is niet goed te rapporteren in verband met de aard van de portefeuille. In deze portefeuille is het doel namelijk om snel te kunnen beschikken over het vastgoed wanneer dat noodzakelijk is voor de (her)ontwikkeling.

6.9.3 Meerjarenresultaat

De kosten en baten van deze portefeuille worden verrekend met REO Grondzaken of rechtstreeks naar diverse grondexploitaties, derhalve wordt hierover niet door UVO gerapporteerd.

6.9.4 Kwaliteit

Om het vastgoed effectief en efficiënt te beheren en onderhouden, wordt geanticipeerd op de eindfunctie. Hiermee kan onze opdrachtgever REO/ PBLR duidelijke keuzes maken. Dit betekent dat hoewel er in basis een minimaal conditieniveau van 3 gehanteerd wordt, er daarnaast mogelijkheden zijn om bepaalde kwaliteitsaspecten niet (of minder) uit te voeren. Zo kan het voorkomen dat we ons alleen richten op de minimale eisen ten aanzien van Veiligheid en Gezondheid.

6.9.5 Nota Kapitaalgoederen Terugblik

De investeringen in de accommodaties van de portefeuille Ruimtelijke Ontwikkeling worden direct vanuit Programma Stedelijke ontwikkeling gedaan, en valt daarmee buiten dit MPUV.

6.9.6 Nota Kapitaalgoederen Vooruitblik

De investeringen in de accommodaties van de portefeuille Ruimtelijke Ontwikkeling worden direct vanuit Programma Stedelijke ontwikkeling gedaan, en valt daarmee buiten dit MPUV.

6.10 Eigen huisvesting

6.10.1 Inleiding

Sturing op huisvesting is een proces waarbinnen aanbod en vraag op elkaar afgestemd worden. Het aanbod bestaat uit de vastgoedportefeuille, die over voldoende kwaliteit moet beschikken om in de vraag (behoefte aan huisvesting) te kunnen voorzien. De behoefte wordt gevormd door de organisatie. Een organisatie die sterk blijft veranderen en waardoor de huisvestingsbehoefte grillig is en aan verandering onderhevig.

De vraag vanuit de organisatie zal door IB F&H- concern huisvesting worden opgepakt.
De aanbod van m² wordt uitgevoerd door de UVO voor zowel de gemeentelijke gebouwen in eigendom als de particuliere huur gebouwen.

Interne Bedrijven (IB) toetst de behoefte aan de beleidskaders en het gemeentelijke normenstelsel. Op basis hiervan wordt door de UVO met IB een advies opgesteld, waarin alle financiële consequenties in beeld worden gebracht. Na goedkeuring wordt een aanvang gemaakt met de daadwerkelijke uitvoering van de huisvestingsplannen, waarbij IB en de UVO de uitvoering coördineert. Mocht er voor de realisatie van de plannen bestuurlijke goedkeuring nodig zijn, dan zal dit via een separaat verzoek door IB worden voorgelegd.

6.10.2 Omvang en bezetting

Beleidsveld	aantal objecten			aantal beheereenheden		
	eigendom	extern gehuurd	totaal	eigendom	extern gehuurd	totaal
Gemeentelijke huisvesting	40	34	74	43	47	90

Het vastgoed dat de gemeente inzet om haar eigen personeel te huisvesten is slechts deels in bezit bij de gemeente. Het betreft ook een flink aantal kantoorpanden die op de markt worden gehuurd. Deze situatie zal veranderen als we naar het Stadskantoor gaan. Er worden dan met name aangehuurde panden verlaten.

Stadskantoor

De bouw van het Stadskantoor is in een vergevorderd stadium en de opleverdatum van het gebouw is vastgesteld op 31 mei 2014 en de inhuizing van de ambtenaren vanaf oktober 2014. Dit traject loopt in goed overleg met de POS, de verantwoordelijke dienst voor het Stadskantoor. Mocht de opleverdatum gedurende het bouwproces wijzigen dan zal POS dit aan alle betrokkenen melden. In 2009/2012 zijn alle lopende huurovereenkomsten zoveel mogelijk geflexibiliseerd om leegstand te voorkomen, nadat de er is verhuisd naar het Stadskantoor. Daarnaast zijn de kosten van de opleveringsverplichtingen van deze gebouwen geïnventariseerd. Binnen het project Stadskantoor is voor zowel de leegstandskosten als de opleveringsverplichtingen een financiële voorziening getroffen.

Vanuit de volgende objecten verhuizen de medewerkers van de gemeente Utrecht naar het Stadskantoor:
- Arthur van Schendelstraat 500
- Beneluxlaan 2-6;
- St. Jacobsstraat 200-400;
- St Jacobsstraat 6-8;
- Kaatstraat 1-67;
- Rachmaninoffplantsoen 61;
- Ravellaan 1;
- Vliegend Hertlaan 1-11;
- Australielaan 11;
- 't Goylaan 125-127;
- Vinkenburgstraat 26 ;
- Willem Dreeslaan 113 ;
- vredenburg 40 - eigendom ;
- Ravellaan 96 - eigendom .

De gehuurde panden zijn per 1-2015 opgezegd en de verhuurder zal daarvoor een nieuwe invulling moeten vinden. De gemeente Utrecht is zelf aan zet bij de panden Ravellaan 96 en Vredenburg 40. De Ravellaan zal worden ingezet voor tijdelijk gebruik als studentenwoningen. Voor Vredenburg 40 moet nog een bestemming worden gevonden of het pand zal uitgegeven worden.

De bezetting wordt door de individuele organisatieonderdelen gemeten. In het stadskantoor is er voor elke fte 0,7 werkplek beschikbaar.

6.10.3 Meerjarenresultaat

Deze portefeuille maakt in de verantwoording deel uit van het Programma Vastgoed. Hierover is gerapporteerd in hoofdstuk drie.

6.10.4 Kwaliteit

De objecten, in eigendom van de UVO, van eigen huisvesting worden onderhouden in de categorie basis conform de Utrechtse Onderhoud Methodiek. Bij diverse objecten in deze deelportefeuille vindt al een nuancering plaats, in afwijking op onderhoudscategorie basis, op gebouw(deel) niveau.

6.10.5 Nota Kapitaalgoederen Terugblik:

Decentrale panden – wijkgebonden functies

Het college heeft in de Programmabegroting 2010 voorgesteld om een efficiency - taakstelling op te leggen aan de ambtelijke organisatie door te streven naar bundeling van de huisvesting van gemeentelijke onderdelen in de wijken. Daarom zal ook voor deze gebouwen bij verzoeken tot verhuizingen en/of verbouwingen worden gekeken naar de toekomst. Voor een aantal gebouwen is namelijk al gestart met het zoeken naar een gezamenlijke nieuw(bouw)locatie en is een haalbaarheidsonderzoek dan wel zijn intentie- of samenwerkingsovereenkomsten door de gemeente ondertekend.

De ontwikkeling van de gezamenlijke nieuwbouwlocaties verloopt stroef. Oorzaak hiervoor ligt bij de financiële taakstellingen en veranderende visies binnen de organisatie onderdelen.

Zicht op Sturing

De Concerndirectie heeft in 2011 besloten dat per 1 januari 2012 in het kader van zicht op sturing de huisvesting onder te brengen in de basisdienstverlening van IB/F&H, waarbij als sturingsconcept P x Q wordt gehanteerd. Dit houdt op het gebied van huisvesting in dat huisvesting aan de organisatie onderdelen wordt verschaft op basis van de norm 1 werkplek per goedgekeurde fte. De komende jaren gaat DO FB -concernhuisvesting kritischer sturen op het gebruik van m². De middelen die hiervoor gebruikt zullen worden zijn:

- werken naar huidige huisvestingsnorm: toetsing relatie formatie en aanwezige kantoorruimte
- proactieve huisvestingsrol: input verkrijgen van organisatieonderdelen op mogelijk toekomstige organisatiewijzigingen en daarmee de relatie leggen naar de huisvesting en de consequentie hiervan
- bevorderen flexwerken: om dichter bij de huisvestingsnorm Stadskantoor te komen; aantal verhuisbewegingen/verbouwingen en overlast in de organisatie tot minimum beperken
- sturen op lopende huurovereenkomsten en waar mogelijk afstoten: bewaken expiratiedata, looptijd etc.

6.10.6 Nota Kapitaalgoederen Vooruitblik:

- Stadskantoor: de overdracht van POS naar UVO zal per 1 oktober plaats vinden. De gemeentelijke organisatie neemt vanaf 6 oktober het Stadskantoor in gebruik. Vanaf die datum worden alle af te stoten locaties ontruimd en waar nodig hersteld in de oorspronkelijke staat.

- Wijk service centrum Kanaleneiland, hier zal het Centrum van Jeugd en Gezin, het wijkbureau en de bibliotheek gehuisvest worden. De investering is € 4,4 miljoen. Het krediet wordt gedekt uit de huuropbrengsten en een bijdrage vanuit REO voor de gebiedsontwikkeling

De bouw is onlangs gestart, naar verwachting wordt er in september 2015 opgeleverd.

BIJLAGEN

Bijlage I: Lijst accommodaties (geheime bijlage)

Beslispunt 5

UVO vraagt om bekrachtiging van de door het college opgelegde geheimhouding omtrent de bijlage 'Lijst accommodaties' conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet.

RAAD 17 JUL 2014
~~zie ook~~ Gewijzigd
Zie Amendement A27

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Utrechtse Vastgoed Organisatie
Kenmerk	14.031535
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 45

VJN Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2014

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2014 vast te stellen.
2 In te stemmen met de geprogrammeerde onderhoud-, vervanging- en uitbreidingsinvesteringen waarvoor dekking aanwezig is.
3 In te stemmen met de geprogrammeerde investeringen in energiemaatregelen.
4 De door het college opgelegde geheimhouding omtrent de bijlage 'Lijst accommodaties' conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet te bekrachtigen.
5 In te stemmen met de Utrechtse Onderhoud Methodiek (UOM), waarbij het uitgangspunt is om het onderhoud op onderhoudscategorie basis aan te sturen, tenzij in overleg met de klant en of het beleidsveld hiervan wordt afgeweken.
6 In te stemmen met het verwerken van de meerjarenexploitatie Vastgoed 2014-2018 bij de tweede technische wijziging 2014.
7 In te stemmen met het uitgifteproces van vastgoed.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De defintieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_765
Bijlage: 20140501 MPUV 2014

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Utrechtse Vastgoed Organisatie
Kenmerk	14.031535
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 45

VJN Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2014

Besluit

1 Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2014 vast te stellen.

2 In te stemmen met de geprogrammeerde onderhoud-, vervanging- en uitbreidingsinvesteringen waarvoor dekking aanwezig is.

3 In te stemmen met de geprogrammeerde investeringen in energiemaatregelen.

4 De door het college opgelegde geheimhouding omtrent de bijlage 'Lijst accommodaties' conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet te bekrachtigen.

5 In te stemmen met de Utrechtse Onderhoud Methodiek (UOM), waarbij het uitgangspunt is om het onderhoud op onderhoudscategorie basis aan te sturen, tenzij in overleg met de klant en of het beleidsveld hiervan wordt afgeweken.

6 In te stemmen met het verwerken van de meerjarenexploitatie Vastgoed 2014-2018 bij de tweede technische wijziging 2014.

~~7 In te stemmen met het uitgifteproces van vastgoed.~~

8. Het college op te dragen om een separaat raadsvoorstel aan de raad voor te leggen en dit raadsvoorstel vooraf toe te lichten middels een technische RIA

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op ~~3 juli 2014~~, 17 JUL 2014

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

In het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) legt het College verantwoording af over het gevoerde vastgoedbeleid in het afgelopen boekjaar. Het MPUV kijkt ook vooruit naar de financiële positie van de vastgoedportefeuille voor de middellange en lange termijn. Het MPUV brengt transparant en systematisch de vastgoedportefeuille in beeld. Het MPUV wordt gemaakt in de planning- en controlcyclus van de gemeente Utrecht.

Dit jaar is het MPUV voor het eerst uitgebreid met de Nota Kapitaalgoederen voor de onderdelen Sociale Infrastructuur en Gemeentelijke Gebouwen.

Het MPUV houdt in de doorkijk van de meerjaren exploitatie rekening met de ontwikkeling van nieuw vastgoed. De financiële consequenties van die projecten worden verwerkt vanaf het jaar dat ze naar verwachting worden opgeleverd en deel gaan uitmaken van de portefeuille.

De Kadernota Vastgoed is het beleidskader met de spelregels voor het gemeentelijk vastgoed. De vigerende nota is in november 2012 vastgesteld. Hierin zijn de kaders voor het gehele vastgoedbezit van de gemeente Utrecht vastgelegd.

Beslispunt

1 Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2014 vast te stellen.

Argumenten

1.1 Het MPUV 2014 vaststellen.
Het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed rapporteert over de vastgoedportefeuille. Het MPUV verschaft inzicht in de financiële positie van de vastgoedportefeuille, het te verwachten resultaat en de daarmee samenhangende financiële risico's. Tevens geeft het inzicht in de mate waarin nieuwe investeringen binnen de reserve vastgoed kunnen worden opgevangen. De Nota Kapitaalgoederen maakt onderdeel uit van dit MPUV.
Conform de afspraken uit de Kadernota Vastgoed wordt jaarlijks bij de voorjaarsnota het MPUV aangeboden aan college en raad.

Beslispunt

2 In te stemmen met de geprogrammeerde onderhoud-, vervanging- en uitbreidingsinvesteringen waarvoor dekking aanwezig is.

Argumenten

2.1 Instemmen met investeringen uit de Nota Kapitaalgoederen.
In de Nota Kapitaalgoederen 2015-2018 wordt inzicht gegeven in de toekomstige investeringen in de verschillende portefeuilles van het Utrechts vastgoed. Het betreft onderhoud-, vervanging- en uitbreidinginvesteringen, waarvoor de dekking in de verschillende programma's (bijv. Onderwijs of Sport) reeds aanwezig is. Er zijn geen nieuwe voorstellen toegevoegd die nog niet van een dekking zijn voorzien.
De investeringen zijn per deelportefeuille in hoofdstuk zes van het MPUV beschreven en in hoofdstuk vijf is een totaaloverzicht aangeboden.

Beslispunt

3 In te stemmen met de geprogrammeerde investeringen in energiemaatregelen.

Gemeente Utrecht

Argumenten

3.1 Uitvoeren energiemaatregelen.
Conform het Uitvoeringsprogramma Energie worden voorstellen gedaan voor investeringen waarmee energie bespaard kan worden. Deze investeringen worden gedekt door hogere huurinkomsten, subsidies en of de lagere energielasten die betaald moeten worden als de maatregelen zijn uitgevoerd. Hiermee zijn de maatregelen minimaal budgetneutraal. Door de subsidies die beschikbaar zijn kunnen ook onrendabele maatregelen worden uitgevoerd en zijn deze financieel gedekt.

Beslispunt

4 De door het college opgelegde geheimhouding omtrent de bijlage 'Lijst accommodaties' conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

4.1 Er is sprake van belangen als bedoeld in artikel 10 Wet openbaarheid van bestuur (WOB) die strijdig zijn met openbaarmaking.
Voor het opleggen van geheimhouding dient sprake te zijn van een situatie waarbij de belangen genoemd in artikel 10, eerste en tweede lid WOB voldoende grondslag geven om de informatie waaromtrent geheimhouding dient te worden opgelegd, niet openbaar te maken. In de voorliggende situatie zijn de uitzonderingsbepalingen in artikel 10 lid 2 sub b en g WOB van toepassing aangezien er sprake van is dat:
- het belang van openbaarheid niet opweegt tegen het economische en financiële belang van de gemeente Utrecht (vanuit aanbestedingspositie);
- het belang van openbaarheid niet opweegt tegen het voorkomen van onevenredige bevoordeling en/of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken rechtspersonen en/of natuurlijke personen (vanuit aanbestedings- en concurrentiepositie).

Na besluitvorming door de raad zal een nadere overweging plaatsvinden voor de opheffing van de geheimhouding.

Beslispunt

5 In te stemmen met de Utrechtse Onderhoud Methodiek (UOM), waarbij het uitgangspunt is om het onderhoud op onderhoudscategorie basis aan te sturen, tenzij in overleg met de klant en of het beleidsveld hiervan wordt afgeweken.

Argumenten

5.1 Verdieping NEN 2767
Tot op dit moment wordt onderhoud gepleegd conform de NEN 2767 op niveau drie. Als vervolg hierop is er de Utrechtse Onderhoud Methodiek (UOM) opgesteld, waarbij er een verdiepingsslag is gemaakt om genuanceerde keuzes te kunnen maken in afwijking van de basis onderhoudscategorie op zowel portefeuille- als gebouw(deel)niveau.

5.2 Bepaling kwaliteitsniveau
In Utrecht kiezen we er voor om op de onderdelen Veiligheid en Gezondheid altijd minimaal niveau drie van de NEN 2767 toe te passen.
Het uitgangspunt is om het onderhoud op onderhoudscategorie basis aan te sturen, tenzij in overleg met de klant en of het beleidsveld hiervan wordt afgeweken.
In hoofdstuk vier van het MPUV is dit nader uitgewerkt.

Gemeente Utrecht

Beslispunt

6 In te stemmen met het verwerken van de meerjarenexploitatie Vastgoed 2014-2018 bij de tweede technische wijziging 2014.

Argumenten

6.1 Aansluiting SAP aan het MPUV.
Hiermee sluit het MPUV aan bij de programmabegroting. In het MPUV geven we meerjarig de verwachte exploitatie aan. Hierbij houden we rekening met toekomstige objecten zoals het Stadskantoor. Dit beeld moet ook in de programmabegroting opgenomen worden.

Beslispunt

7 In te stemmen met het uitgifteproces van vastgoed.

Argumenten

7.1 Aanbieden van een totaaloverzicht aan kaders voor het uitgifteproces.
Het proces van uitgifte gemeentelijke eigendommen is voortgekomen uit de praktijk van de afgelopen periode. De kaders zijn in deze periode ontstaan en met College en de Gemeenteraad besproken. In dit MPUV zijn de kaders in zijn geheel opgenomen, om een overzichtelijk geheel aan te kunnen bieden.

In dit proces van uitgifte wordt het vastgoed in eerste instantie aangeboden aan de zittende huurder. Indien er geen marktconform bod gedaan wordt, zal het vastgoed via een openbare procedure worden aangeboden aan de markt.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Milieu en Mobiliteit
Kenmerk	14.032094
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 46
Geheim	Nee

VJB: Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 In te stemmen met het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014 als financieel kader voor de meerjarige uitvoering van het programma bereikbaarheid en luchtkwaliteit, inclusief de herprogrammeringsvoorstellen van Hoofdstuk 2.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,	De burgemeester,
Drs. M.R. Schurink	Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Definitieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_810
Bijlage: MPB 2014 DEFINITIEVE VERSIE
Bijlage: raadsbrief aanpassingen MPB 2014
Bijlage: MPB 2014
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 46

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Milieu en Mobiliteit
Kenmerk	14.032094
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 46

VJB: Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014

Besluit

1 In te stemmen met het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014 als financieel kader voor de meerjarige uitvoering van het programma bereikbaarheid en luchtkwaliteit, inclusief de herprogrammeringsvoorstellen van Hoofdstuk 2.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Het voorliggende Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid (MPB) 2014 geeft de stand van zaken van de inhoud en financiën van het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit. Voor deze projecten is er budget beschikbaar, grotendeels in de vorm van subsidies en cofinanciering vanuit de gemeente. Het MPB bevat diverse herprogrammeringsvoorstellen. Deze lossen een aantal knelpunten op binnen het programma bereikbaarheid en luchtkwaliteit. Daarnaast wordt in dit MPB renteopbrengsten van FES gelden geprogrammeerd.
In de loop van het jaar zullen de volgende (her)programmeringen plaatsvinden:
• Programmering van restant RSS budget voor projecten
• Programmering van Beter Benutten 2 subidies
• de herprogrammering van VERDER gelden naar aanleiding van de evaluatie van VERDER door het Utrechts Verkeer en Vervoer Beraad
Deze (her)programmeringen worden ter besluitvorming aan u aangeboden.

Beslispunt

1 In te stemmen met het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014 als financieel kader voor de meerjarige uitvoering van het programma bereikbaarheid en luchtkwaliteit, inclusief de herprogrammeringsvoorstellen van Hoofdstuk 2.

Argumenten

1.1 <u>In het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid 2014 zijn subsidies en gemeentelijke gelden bestemd op projectniveau</u>
In de tabel in bijlage 1 van het MPB 2014 staan per project een raming en dekking (per dekkingsbron) gegeven. Door in te stemmen met het MPB stemt u in met de bestemming van de gelden per project. Hiermee wordt voldaan aan een belangrijke voorwaarde (financiële dekking) voor de uitvoering van de projecten.

1.2 <u>Het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid wordt jaarlijks geactualiseerd.</u>
Het MPB geeft jaarlijks inzicht in de voortgang van het investeringsprogramma en biedt een geactualiseerd overzicht van de bereikte resultaten en de voornemens voor de eerstkomende jaren. Het MPB geeft ook aan hoe zich per saldo het financiële kader ontwikkelt, met aandacht voor de ontwikkeling van de reserves en externe financieringsbronnen.

1.3 <u>Het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid bevat technische en beleidsmatige herprogrammeringsvoorstellen.</u>
In hoofdstuk 2 staan de inhoudelijke herprogrammeringsvoorstellen uitgesplitst naar knelpunten, gewenste veranderingen en technische wijzigingen. Ook is een gemotiveerd voorstel van de verschillende dekkingsbronnen opgenomen. De knelpunten worden alle binnen het programma opgelost.

Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014

Gemeente Utrecht

foto: Merijn van der Vliet

Mei 2014

Uitgave: sector Milieu & Mobiliteit, gemeente Utrecht
Fotografie: Merijn van der Vliet, sector Milieu & Mobiliteit gemeente Utrecht

Inhoudsopgave

1. Inleiding ----- 5

1.1 Wat is het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit? ----- 5

1.2 Leeswijzer ----- 8

2. Herprogrammering ----- 9

2.1 Knelpunten en oplossingen ----- 10

2.2 Programmering rente FES ----- 12

2.3 Technische herprogrammering ----- 12

2.3.1 Knelpunten en oplossingen ----- 12
2.3.2 Afgesloten projecten ----- 13
2.3.3 Overig ----- 13

2.4 Technische herprogrammering Beter Benutten ----- 12

3. Het programma in breder perspectief ----- 14

3.1 Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar ----- 14

3.2 Bereikbaarheid binnen de nieuwe ruimtelijke strategie ----- 17

4. Stand van zaken ----- 18

4.1 Fiets ----- 19

4.1.1 Top 5 fietsroutes inclusief fiets filevrij routes ----- 19
4.1.2 Doorfietsroutes ----- 22
4.1.3 Leenfietsen ----- 22
4.1.4 Fietsparkeren ----- 23
4.1.5 Financiële stand van zaken programma Fiets ----- 24
4.1.6 Planning ----- 25

4.2 Openbaar Vervoer ----- 28

4.2.1 De Uithoflijn ----- 28
4.2.2 (Vrije) busbanen ----- 28
4.2.3 Spoorprojecten ----- 29
4.2.4 Financiële stand van zaken programma OV ----- 31
4.2.5 Planning ----- 32

4.3 Auto ----- 33

4.3.1 autoprojecten ---- 33
4.3.2 Financiële stand van zaken van het programma Auto ---- 35
4.3.3 Auto parkeren inclusief de financiële stand van zaken ---- 36
4.3.4 P+R voorzieningen inclusief de financiële stand van zaken ---- 37
4.3.5 Planning ---- 38
4.4 Duurzame mobiliteitsmaatregelen ---- 39
4.4.1 Verkeersmanagement ---- 39
4.4.2 Actieplan De Gebruiker Centraal ---- 40
4.4.3 Actieplan Goederenvervoer ---- 41
4.4.4 Actieplan Schoon Vervoer ---- 42
4.4.5 Sloopsubsidies en subsidieregelingen voor schoner vervoer ---- 42
4.4.6 Financiële stand van zaken actieplannen en aanvullende maatregelen luchtkwaliteit ---- 43
4.5 Verkeersveiligheid ---- 44
4.5.1 Maatregelen verkeersveiligheid ---- 44
4.5.2 Financiële stand van zaken programma Veiligheid ---- 45
4.5.3 Planning ---- 46
5. Financiële positie ---- 48
5.1 Investeringsprogramma ---- 49
5.1.1 Dekkingsbronnen ---- 50
5.2 Parkeerexploitatie ---- 52
5.3 Organisatie ---- 55
6. Bijlagen ---- 57

1. Inleiding

1.1 Wat is het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit?

Voor u ligt het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014 (MPB 2014). In dit document staan alle projecten van het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit. Het MPB wordt jaarlijks opgesteld en geeft een overzicht van de voortgang van en de financiële stand van zaken van de uitvoering van dit programma. Daarnaast staat de Meerjaren Parkeerexploitatie in het MPB beschreven. Het document geeft doorkijk naar de ontwikkelingen in de komende jaren, zowel voor het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit als voor de Meerjaren Parkeerexploitatie. Beide zijn een uitwerking van Utrecht, Aantrekkelijk en Bereikbaar.

Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar

"Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar" (UAB) bevat het beleidskader voor het programma Bereikbaarheid en luchtkwaliteit. In dit document staat het duurzaam mobiliteitssysteem beschreven dat bijdraagt aan de bereikbaarheid, de leefbaarheid (inclusief de luchtkwaliteit), de verkeersveiligheid en de kwaliteit van de openbare ruimte van Utrecht.

De omslag naar dit mobiliteitssysteem verloopt via 7 hoofdkeuzes:

- De gebruiker centraal in het mobiliteitsbeleid;
- De plaats bepaalt de mobiliteitskeuze;
- Kwaliteit in de openbare ruimte centraal stellen;
- Levendige centra;
- De fiets als primair vervoermiddel in de stad;
- Randstadspoor en HOV (tram) als basis van het OV-systeem;
- De stedelijke verdeelring wordt stadsboulevard.

Deze hoofdkeuzes worden vertaald in stadsbrede en gebiedsgerichte projecten. De huidige projecten in het programma Bereikbaarheid & Luchtkwaliteit dragen bij aan één of meerdere hoofdkeuzes. De nota Stallen en Parkeren vloeit direct voort uit UAB en bevat projecten en maatregelen op het gebied van stallen van fietsen en parkeren van auto's die bijdragen aan het duurzame mobiliteitssysteem.

Het programma Bereikbaarheid & Luchtkwaliteit

Het programma Bereikbaarheid bestaat sinds 2000 en bevat maatregelen en projecten die met verkeer en vervoer te maken hebben, zoals aanleggen van fietspaden, van busbanen, verkeers- en mobiliteitsmanagement, bouw van stallingen en P+R voorzieningen en verkeersveiligheidsmaatregelen. Bij de vaststelling van het Actieplan Luchtkwaliteit Utrecht in december 2009 is de naam van het programma gewijzigd in Programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit. Hoewel de beleidsdoelstellingen van luchtkwaliteit vallen onder het programma Duurzaamheid, staan de maatregelen en projecten ervan opgenomen in het programma Bereikbaarheid. Alle mobiliteitsmaatregelen die een alternatief bieden voor de auto of die schoon vervoer stimuleren dragen namelijk bij aan de luchtkwaliteit.

Het huidige programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit is één van de investeringsprogramma's en bevat een groot aantal projecten en maatregelen die bijdragen aan de bereikbaarheid, de leefbaarheid, de verkeersveiligheid en aan de kwaliteit van de openbare ruimte (de doelen van UAB).

Kenmerkend voor de projecten van het programma bereikbaarheid is dat de gemeente zorg draagt voor het hele traject, vanaf de startnotitie tot en met de oplevering op straat. De gemeente vervult dus ook de rol van "ontwikkelaar". Een tweede kenmerk is dat vele projecten en maatregelen meerdere jaren bestrijken. Het programma kent dan ook een projectmatige manier van werken, die zich uitstrekt tot en met de financiële zaken.

Dekking van het programma Bereikbaarheid & Luchtkwaliteit

Het MPB bevat (ook) een financiële stand van zaken van de projecten en maatregelen van het programma Bereikbaarheid. Een overzicht daarvan vindt u in bijlage 1. Hierin staan per project, de geraamde kosten en de dekking van het project. De dekking van projecten bestaat uit subsidies en gemeentelijk budget. De verschillende subsidies hebben elke eigen voorwaarden die weer voortvloeien uit de doelstellingen van de subsidieverstrekker:

- ISV en FES (NSL subsidies): Voor maatregelen die bijdragen aan de luchtkwaliteit zijn rijkssubsidies beschikbaar in de vorm van ISV II en III en van FES gelden 1 t/m 4. In totaal gaat het om 73,2 miljoen euro (exclusief de rente). Voor de inzet van FES 3 en FES 4 is cofinanciering van de gemeente vereist. De FES gelden moeten op 31 december 2014 minimaal verplicht zijn. Dat wil zeggen dat ze dan gelabeld moeten zijn aan opdrachten (bijvoorbeeld de aanleg van een fietspad moet op dat moment gegund zijn aan een aannemer). Wij verwachten dat op dat moment nog niet alle gelden verplicht of uitgegeven zullen zijn. Dezelfde problematiek speelt bij andere grote gemeenten. Daarom zijn we met de G4 in overleg met de staatssecretaris om de subsidieperiode te verlengen.
- VERDER: In VERDER werken gemeenten, provincie en het rijk samen om de bereikbaarheid van de regio Midden-Nederland te verbeteren. Investeringen in fietsmaatregelen, openbaar vervoer en verkeersmanagement zijn daarin belangrijk. In Utrecht bedragen deze investeringen in totaal 251 miljoen euro, waarvan 95 miljoen euro door de gemeente wordt geïnvesteerd. Het overgrote deel van de rest is afkomstig van BRU.
- Beter Benutten I: Dit is een rijkssubsidie voor maatregelen die zorgen voor een betere benutting van de infrastructuur, zowel weg, spoor als vaarwegen. Ook hier is de doelstellingen verbeteren van de bereikbaarheid. Het totale subsidiebedrag is 13,9 miljoen euro. Ook voor deze subsidie is gemeentelijke cofinanciering verplicht.
- BRU subsidies: BRU ontvangt voor de regio de rijksbijdrage van de Brede Doel Uitkering (BDU). Deze regionale subsidie draagt bij aan de realisatie van het HOV netwerk. Daarnaast zijn BRU subsidies beschikbaar voor fiets en voor verkeersveiligheid. In totaal gaat het om 178,332 miljoen euro voor de gemeente Utrecht. Dit is dus exclusief het aandeel van BRU in de VERDER projecten.
- Rijkssubsidies: voor de realisatie van De Uithoflijn en de Opwaardering van de NRU. Voor de NRU komt de bijdrage pas beschikbaar in de periode 2024 – 2026.

Naast subsidies wordt ook gemeentelijk geld ingezet om projecten en maatregelen te dekken. Voor een belangrijk deel zorgen deze gelden voor de cofinanciering die randvoorwaardelijk is voor de inzet van subsidies.

In het financieel overzicht zijn de wijzigingen opgenomen die voortvloeien uit het uitvoeringsprogramma Gezonde Lucht voor Utrecht dat in oktober 2013 door de raad is vastgesteld. In dit MPB worden ook knelpunten opgelost die zijn ontstaan in de dekking van vier projecten. Oplossingen zijn gevonden binnen het programma bereikbaarheid.

In het financieel overzicht van bijlage 1 zijn de gelden bestemd, gereserveerd voor de verschillende projecten. Het gebruiken van deze gelden is mogelijk nadat deze door de raad zijn geautoriseerd. In bijlage 2 staat een overzicht van de gelden die zijn geautoriseerd. Daarbij is aangegeven hoeveel daarvan is besteed tot eind 2013. Wij vragen op twee momenten autorisatie aan: bij de start van een project om de voorbereiding te bekostigen, en bij de start van de uitvoering ervan. Omdat de voorbereiding en uitvoering van projecten meestal meerdere jaren bestrijken zijn er in dit overzicht verschillen tussen geautoriseerde bedragen en uitgegeven bedragen.

De Meerjaren Parkeerexploitatie

De Meerjaren Parkeerexploitatie is een onderdeel in het MPB. Met de vaststelling van de nota Stallen en Parkeren is de Meerjaren Parkeerexploitatie aangepast. In dit MPB is een beschrijving ervan opgenomen in hoofdstuk 5. De parkeerexploitatie bevat de opbrengsten en de kosten voor drie soorten parkeervoorzieningen: Straatparkeren, off street parkeren en voor fietsparkeren. De begroting van de parkeerexploitatie kent een aantal onzekerheden aan de opbrengstenkant en aan de kostenkant. Daarom volgen we de ontwikkeling van de opbrengsten en kosten nauwgezet.

1.2 Leeswijzer

Het MPB 2014 geeft inzicht in de (financiële) stand van zaken van projecten en maatregelen van het programma bereikbaarheid en luchtkwaliteit en van de parkeerexploitatie.

Het MPB is als volgt opgebouwd:
In **hoofdstuk 2** staan de herprogrammeringsvoorstellen. Voor drie knelpunten is binnen het programma bereikbaarheid een oplossing gevonden.
In **Hoofdstuk 3** wordt het breder perspectief van het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit geschetst. Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar is hiervan het fundament.
In **Hoofdstuk 4** staat de stand van zaken van het lopende programma. De paragrafen beslaan alle één van de thema's:

- Fiets en fietsparkeren;
- Openbaar Vervoer (OV);
- Auto en auto parkeren, inclusief P+R voorzieningen;
- Duurzame mobiliteitsmaatregelen:
- Verkeersveiligheid.

In **hoofdstuk 5** staat de financiële positie beschreven.

Het MPB bevat de volgende bijlagen:
Bijlage 1: Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit, het nieuwe financiële overzicht. Dit overzicht bevat alle projecten die zijn geprogrammeerd met de dekking.
Bijlage 2: stand van zaken meerjarige projecten programma Bereikbaarheid. In dit overzicht staat welke bedragen zijn geautoriseerd en wat inmiddels is uitgegeven per project.
Bijlage 3: Overzicht maatregelen Nationaal Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit.
Bijlage 4: Overzicht projecten VERDER.
Bijlage 5: Overzicht projecten Beter Benutten.
Bijlage 6: Meerjaren Parkeerexploitatie.
Bijlage 7: Twee deelproducten van de nota Stallen en Parkeren, namelijk de Gebiedsindeling voor de procedure "invoeren betaald parkeren" en de parkeergegevens per rayon.

2. Herprogrammering

In dit hoofdstuk staan de voorstellen voor de herprogrammering binnen het programma Bereikbaarheid. Er is sprake van drie knelpunten die kunnen worden opgelost binnen het programma. De oplossingen staan apart beschreven. Daarnaast staan hier voorstellen voor de besteding van FES rente aan maatregelen die bijdragen aan de luchtkwaliteit. Deze gelden moeten, conform de subsidievoorwaarden, eind 2014 zijn uitgegeven dan wel verplicht. In de paragraaf 2.3 staat een aantal technische wijzigingen die betrekking hebben op (tijdige) besteding van Beter Benutten I gelden, afgesloten projecten en overige correcties.

2.1 Knelpunten en oplossingen

Knelpunten

Binnen het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit is sprake van vier knelpunten:

Aankoop parkeergarage Vaartsche Rijn inclusief de inrichting van de garage
Voor het project parkeergarage Vaartsche Rijn is in totaal 10,770 miljoen euro geautoriseerd. De kostenraming is voor het Definitief Ontwerp (2013) geactualiseerd. De raming bedraagt nu 14,3 miljoen euro. Dit betekent een overschrijding van het beschikbaar gestelde budget van 3,530 miljoen euro. Deze overschrijding wordt veroorzaakt doordat het beschikbaar gestelde budget was gebaseerd op prijspeil 2010 i.p.v. 2015 en doordat rentelasten zijn ontstaan op de uitgaven tot en met 2012 die zijn geactiveerd. In bestedings- en dekkingsvoorstellen van de Verantwoording 2013 stellen wij voor dat op te lossen door een storting in de activareserve. In de Meerjaren Parkeerexploitatie zijn de afschrijvingskosten wel geraamd op basis van een indexering van de investeringslasten. Daardoor is de overschrijding voor 2,674 miljoen euro gedekt. Daarnaast is sprake van extra kosten als gevolg van scopewijzigingen, voornamelijk t.b.v brandveiligheid. Dat betekent dat er een knelpunt blijft staan van 0,856 miljoen euro.

Extra maatregelen geluid bij HOV baan Transwijk
Tijdens het opstellen van het Voorlopig Ontwerp en de voorbereidende werkzaamheden aan de bestemmingsplan procedure is gebleken dat er geluidsmaatregelen nodig zijn bij circa 400 woningen en twee scholen. Dit wordt onder meer veroorzaakt door de gewijzigde regelgeving voor geluid. De extra kosten hiervan worden geraamd op 4,0 miljoen euro. Deze extra kosten kunnen gedeeltelijk worden gedekt uit de subsidie HOV Leidsche Rijn omdat op het tracé in Leidsche Rijn Centrum de kosten 1,4 miljoen lager uitvallen. Er blijft een knelpunt staan van 2,6 miljoen euro.

Integrale aanpak Vondellaan
Door de aanleg van de Dichtersbaan (voorheen de busbaan Kruisvaart) is een integrale aanpak vereist voor het halteren van de bus bij het Randstadspoorstation Vaartsche Rijn en voor een aantal verkeersmaatregelen. Hiervoor is nog geen dekking gereserveerd. We zullen dit project aanmelden voor dekking uit het restant RSS subsidie. Uit de gemeentelijke reserve is hiernaast een bedrag nodig van 800.000 euro.

Geluidsreductie A27 ter hoogte van Voordorp
Gemeente heeft toegezegd om in de kosten van het aanleggen van stil asfalt op de A27 bij Voordorp bij te dragen met een bedrag van 225.000 euro. In het MPB 2013 was al rekening gehouden met 100.000 euro. Er is dus nog een knelpunt van 125.000 euro. Provincie draagt ook bij aan dit rijksproject.

Oplossingen

Risicovoorziening lopende projecten

In het MPB 2013 hebben we een reservering van 2 miljoen euro opgenomen om eventuele risico's van lopende projecten te kunnen dekken. Deze reservering bleek afgelopen jaar niet nodig te zijn en daarom valt 2 miljoen euro vrij.

Restant subsidie Civitas

Op de Europese subsidie Civitas hebben we een voordeel van 367.000 euro.

Omlabelen dekking van het project Fietsparken Binnenstad

Een aantal maatregelen van het project Fietsparkeren Binnenstad hebben we met succes aangemeld voor de subsidie Beter Benutten 1. Hierdoor hebben we 1,5 miljoen euro gemeentelijk geld vrijgespeeld. aan eigen geld. Een deel van dat geld is nodig voor de cofinanciering van het Beter Benutten project realisatie fietspad langs de Z50 (zie paragraaf 2.3.1). Het restant van 0,450 miljoen euro is inzetbaar als oplossing voor de knelpunten.

Reservering fietsvoorzieningen bij OV knooppunten

In het MPB hebben we een post opgenomen Reservering fietsvoorzieningen bij OV knooppunten. BRU voert echter dit project uit in de stad. De extra ambitie die wij hebben boven op het BRU project kan daarnaast worden gedekt uit FES middelen (zie paragraaf 2.2). Daardoor kan deze reservering worden ingezet voor het oplossen van knelpunten.

Knelpunten en oplossingen Bereikbaarheid in VJN 2014	**Knelpunten**	**Oplossingen**
Aankoop Vaartsche Rijn plus inrichting garage	856.000	
Geluidsmaatregelen busbaan Transwijk	2.600.000	
Integrale aanpak Vondellaan	800.000	
Stil asfalt A27 bij Voordorp	125.000	
Bijdrage Civitas		*367.000*
Maatregelen bestaande stad		*39.000*
Fietsparkeren Binnenstad (vrijgevallen eigen geld door inzet BB subsidie)		*450.000*
Risico's lopende projecten		*2.000.000*
Reservering fietsvoorzieningen bij OV- knooppunten		*1.525.000*
	4.381.000	**4.381.000**

2.2 Programmering rente FES

Over de FES subsidies ontvangen wij rente. In totaal is nu circa 2,1 miljoen euro beschikbaar gekomen voor maatregelen die bijdragen aan de luchtkwaliteit en die relatief snel kunnen worden uitgevoerd. Wij stellen voor om dit bedrag te besteden voor de volgende maatregelen in te zetten:

Realisatie van een fietsoversteek over het Westplein
De realisatie van de fietsenstalling Westplein op het maaiveld maakt dat verbetering van de fietsoversteek over het Westplein noodzakelijk. Deze fietsoversteek was al aan verbetering. De oversteek maakt deel uit van de hoofdfietsroute. Verbeteren van deze route stimuleert het fietsgebruik. De kosten voor een goede fietsoversteek over het Westplein zijn geraamd op 1,2 miljoen euro.

Bijdrage aan het BRU project "fietsvoorzieningen bij OV knooppunten"
Momenteel worden de fietsvoorzieningen bij OV knooppunten in de stad gerealiseerd. Vanuit BRU is er dekking voor stallingsmogelijkheden van in totaal 1.000 fietsen. Uit een inventarisatie blijkt dat er behoefte is voor stalling van 1.700 fietsen bij de verschillende OV knooppunten. Om dat mogelijk te maken stellen wij voor om 375.000 euro van de FES rente hiervoor uit te trekken.

Opheffen parkeerplaatsen Mariaplaats
In het Integraal Programma van Eisen voor de herinrichting van de Mariaplaats werd in eerste instantie uitgegaan van het opheffen van 42 van de 55 parkeerplaatsen. Deze 42 plekken worden gedekt uit de nota Stallen en Parkeren en maken deel uit van de op te heffen 50 parkeerplaatsen. Om ook de laatste 13 parkeerplaatsen op te heffen is extra budget nodig van 507.000 euro. Wij stellen voor om ook hiervoor FES rente te investeren. Na de consultatieronde zal de besluitvorming over de herinrichting van de Mariaplaats plaatsvinden.

2.3 Technische herprogrammering

Het afgelopen jaar hebben zich een aantal wijzingen voorgedaan in de dekking van projecten met Beter Benutten subsidie. Daarnaast was er extra budget beschikbaar waarvoor we met succes een aantal projecten hebben aangedragen.

2.3.1 Wijzigingen in de Beter Benutten subsidie

Veranderingen in dekking met Beter Benutten subsidie
- Van het project Fietsparkeren Binnenstad was 2 miljoen euro eigen geld gereserveerd als cofinanciering voor andere Beter Benutten projecten. Het afgelopen jaar is een aanvraag voor Beter Benutten subsidie voor in een aantal maatregelen in dit project van 1,5 miljoen gehonoreerd. Hierdoor hebben we 1,5 miljoen eigen geld vrijgespeeld. Dat geld is ingezet als cofinanciering van het fietspad langs de HOV baan Rijnvliet (zie hieronder) en als dekking bij het knelpunt van de parkeergarage Vaartsche Rijn (zie paragraaf 2.1).

- Het fietspad langs de HOV baan Rijnvliet (Z50) wordt voor de helft gedekt uit Beter Benutten subsidie en voor de helft uit eigen middelen. Een eerdere aanvraag voor 100% dekking is niet uiteindelijk niet gehonoreerd. Om te zorgen voor voldoende eigen middelen hebben we met succes een aantal maatregelen van het project Fietsparkeren Binnenstad voor Beter Benutten aangemeld.

Nieuwe Beter Benutten projecten

- We hebben een deel van de kosten voor de Valeriusbaan kunnen dekken uit Beter Benutten geld dat in de regio was vrijgevallen. Het gaat om een bedrag van 685.000 euro.
- Met Beter Benutten subsidie van de provincie voeren wij het project Aansluiting De Meern A12 uit (rotonde op de Letscherweg)

In de tabel van bijlage 5 staat het geactualiseerde overzicht van de Beter Benutten projecten.

2.3.2 Afgesloten projecten

De volgende investeringsprojecten zijn bij de jaarrekening 2013 afgesloten en worden daarom niet meer opgenomen in de tabel:

- P&R de Uithof. We stellen voor om het voordelige resultaat van 0,082 miljoen euro in te zetten voor P&R- Leidsche Rijn Centrum.
- Maatregelen bestaande stad. We stellen voor het voordelige resultaat van 0,039 miljoen euro in te zetten voor het knelpunt Vaartsche Rijn.
- Aankoop Centrum Maliebaan. Wij stellen bij de verantwoording 2013 voor het nadelige saldo van 0,153 miljoen te dekken vanuit de parkeerexploitatie.

2.3.3 Overig

- De Uithoftram- onderbouw: Voor de HOV busbaan CS- De Uithof heeft de raad een budget van 103,989 miljoen euro beschikbaar gesteld. Met het besluit tot aanleg van de Uithoflijn zijn deze werkzaamheden en het budget ingepast in het totaal van de tram. De uitvoering van de onderbouw van de tram is verder doorgelopen onder deze autorisatie. De kosten van de onderbouw zijn in het definitief ontwerp geraamd op 139,061 miljoen euro. Het verschil ten opzichte van de oorspronkelijke kostenraming van 100,974 miljoen wordt gedekt vanuit het totale projectbudget Uithoflijn (bijdrage BRU).
- Voor de projecten Hoofdfietsroutes, Actieplan Schoon Vervoer, Milieuzone vracht en UVL zijn (kleine) extra bijdragen van verschillende subsidies verwerkt.
- P&R De Erven. Dit project was ten onrechte weggevallen uit de tabel MPB in 2013. De bijdrage moet nog geleverd worden.

3. Het programma in breder perspectief

3.1 Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar

Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar (UAB) bevat het beleidskader voor het programma Bereikbaarheid en luchtkwaliteit. In dit document staat het duurzaam mobiliteitssysteem beschreven dat bijdraagt aan de bereikbaarheid, de leefbaarheid (inclusief de luchtkwaliteit), de verkeersveiligheid en de kwaliteit van de openbare ruimte van Utrecht. Het document is in 2012 vastgesteld door de raad.

De omslag naar dit mobiliteitssysteem verloopt via 7 hoofdkeuzes:

- De gebruiker centraal in het mobiliteitsbeleid;
- De plaats bepaalt de mobiliteitskeuze;
- Kwaliteit in de openbare ruimte centraal stellen;
- Levendige centra;
- De fiets als primair vervoermiddel in de stad;
- Randstadspoor en HOV (tram) als basis van het OV-systeem;
- De stedelijke verdeelring wordt stadsboulevard.

Deze hoofdkeuzes worden vertaald in stadsbrede en gebiedsgerichte projecten. De huidige projecten in het programma Bereikbaarheid dragen bij aan één of meerdere hoofdkeuzes. Hieronder wordt nader ingegaan op de zeven principes.

1. De gebruiker centraal in het mobiliteitsbeleid

Centraal staat een klant-en keuzegerichte benadering. De gemeente legt de mobiliteitskeuze niet op, gebruikers zelf bepalen hoe ze zich verplaatsen, maar elke keuze heeft zijn prijs. Mensen kiezen bijvoorbeeld op basis van beleving, gemak, snelheid, gezondheid, veiligheid of een lage prijs. Bij goederenvervoer staan logistieke keuzes centraal: bedrijven kiezen (kosten)efficiënte oplossingen. Met een op gebruikers gerichte aanpak ondersteunt de gemeente de gebruiker als haar "klant" bij het maken van slimme keuzes.
Voor personen komt dit tot uitdrukking in het onderdeel mobiliteitsmanagement van het project Actieplan De Gebruiker Centraal. Dit actieplan bevat een pakket van marketing, informatievoorziening en services, dat de schakel vormt tussen een verscheidenheid aan doelgroepen en gebieden enerzijds en het volledige keuzepalet op het gebied van mobiliteit anderzijds. Doel is de gebruiker te helpen keuzes te maken die slim zijn voor de gebruiker zelf én voor de stad als geheel, denkend vanuit de gebruiker. Bij de doelgroep wordt een passend product gezocht, niet andersom.
De logistieke poot van het Actieplan Goederenvervoer geeft ook invulling aan de eerste hoofdkeuze. Samen met het bedrijfsleven zoeken we voor winkelgebieden (zoals binnenstad en Vleuterweide), bedrijventerreinen (Port of Utrecht) en specifieke branches (onder meer bouwlogistiek, horeca, pakketvervoer) naar meer efficiency, waar de stad en het bedrijfsleven baat bij hebben.
Met Actieplan Schoon Vervoer wordt het gebruik van met name elektrische scooters en auto's bevorderd, door de gebruiker hierin te faciliteren. Door te streven naar een schoon eigen wagenpark geven wij het goede voorbeeld. Daarnaast zorgt de milieuzone dat de meest vervuilende vrachtauto's de centrumzone – de primaire verblijfszone van de stad – niet meer in mogen.

2. De plaats bepaalt de mobiliteitskeuze

Mobiliteit, ruimte en gedrag kennen een samenhang. In elk gebied van de stad zijn keuzes nodig voor prioriteit voor voetganger, fiets, openbaar vervoer, auto en vrachtverkeer. In het UAB is de stad onderverdeeld in drie zones, met ieder zijn eigen mobiliteitsbeeld:

- Centrumgebied
- Het gebied binnen de RING, Uithof en centrum Leidsche Rijn
- Overig gebied

De keuzes voor parkeerzonering, parkeernormen en tarieven die in de nota Stallen en Parkeren (vastgesteld op 28 maart 2013) worden gemaakt, sluiten aan op de indeling in A-, B- en C-gebieden.

Om in de drie zones het gewenste mobiliteitsbeeld te bereiken is verder de realisatie van een systeem voor slimme routering en slimme regelingen essentieel. Een systeem voor verkeersmanagement- en verkeersregelinstallaties met meer onderlinge communicatie, maakt het mogelijk continu de verdeling van het verkeer bij te sturen en bijvoorbeeld in het A- en B-milieu voetganger, fiets en openbaar vervoer de benodigde prioriteit te geven.

3. De kwaliteit van de openbare ruimte centraal

De inpassing van verkeer in de openbare ruimte bepaalt sterk hoe het verkeer wordt ervaren door de omgeving. Ook heeft de openbare ruimte invloed op het gedrag van verkeersdeelnemers en mensen die verblijven in de openbare ruimte. De pilot Openbare Ruimte Binnenstad speelt hierop in.
Belangrijk onderdeel in deze hoofdkeuze is verder de aanpak van de verkeersveiligheidsknelpunten. Utrecht besteedt extra aandacht aan een verkeersveilige inrichting van de openbare ruimte.

4. Voetganger: Levendige centra

In economische knooppunten als de binnenstad, Leidsche Rijn Centrum, Winkelcentrum Kanaleneiland en Winkelcentrum Overvecht is cruciaal voor het functioneren van het gebied of de voetganger zich welkom voelt. Bij vervoersknooppunten als de OVT, de Randstadspoorstations en de P+R's is essentieel hoe de voetganger de overstap ervaart. Het gaat om overstappunten.
In beide gevallen wordt gewerkt aan levendige centra, waarbij extra aandacht voor de voetganger nodig is: voldoende ruimte en aantrekkelijke looproutes. Rond de entrees van deze gebieden moeten verder voldoende hoogwaardige fietsstallingvoorzieningen zijn.

5. Fiets als primair vervoermiddel in de stad

In het UAB is de fiets benoemd als primair vervoermiddel in de stad. Dat sluit aan bij de notitie Op naar Utrecht fietsstad waarin comfortabele top 5 fietsroutes en goede stallingsvoorzieningen van belang zijn. De top 5 fietsroutes en de Fiets Filevrij routes nagenoeg in 2014 gereed. Dit jaar starten we met de eerste doorfietsroutes. Met fietsparkeernormen zorgt de gemeente er voor dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen tijdig wordt voorzien in voldoende fietsenstallingen.

6. Randstadspoor en HOV (tram) als basis voor het OV systeem

Bij Utrecht als OV-stad hoort een hoogwaardig regionaal en stedelijk openbaar vervoersnet, dat de economische kerngebieden ontsluit. Randstadspoor en de tram De Uithoflijn vormen hiervoor met het HOV-busnet de basis, het lopende OV programma past daarmee in Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar. Op termijn is vertramming van de binnenstadsas en verleggen van een aantal busroutes naar het noorden en zuiden de ambitie. BRU deelt deze ambities.
Verder is het nodig de OVT te ontlasten van bussen en fietsen. Daarom dienen randstadspoorstations een belangrijkere rol te krijgen als subknopen. Met name Vaartsche Rijn en Leidsche Rijn centrum zijn cruciaal. Ook is en blijft het OV een kritische succesfactor voor P+R voorzieningen.

7. Auto en goederenvervoer: De verdeelring wordt een stadsboulevard

De laatste hoofdkeuze betreft de structuur voor het autoverkeer. De verdeelring zal in de toekomst een functie hebben voor het wijk-wijk en bestemmingsverkeer, zodat hij als stadsboulevard kan worden ingericht en een aantrekkelijker element in de stad wordt. De verdeelfunctie komt op de ring van snelwegen te liggen rondom de stad. De autobereikbaarheid van de economische kerngebieden blijft belangrijk. De meeste kerngebieden liggen direct aan de snelweg. Voor de autobereikbaarheid van de binnenstad wordt gefocust op de fly-in. Het gewenste gebruik van het autonet wordt ondersteund met verkeersmanagement en slimme verkeersregelingen.

3.2 Bereikbaarheid binnen de nieuwe ruimtelijke strategie

De Utrechtse ruimtelijke agenda wordt de komende decennia bepaald door twee grote opgaven: het faciliteren van de groei van de stad naar een omvang van 400.000 inwoners en het tegelijkertijd op peil houden van de kwaliteit van de leefomgeving. De groei naar 400.000 inwoners verloopt door veranderingen in de samenleving naar verwachting in een langzamer tempo dan tot voor kort werd aangenomen. Met de Nieuwe Ruimtelijke Strategie hebben wij bij de Voorjaarsnota 2012 de aanzet gegeven tot het aanbrengen van focus in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad waarbij wordt afgemaakt wat nodig is. Deze koers wordt ook in 2014 voortgezet. De prioriteit ligt bij de ontwikkeling van het Stationsgebied en Leidsche Rijn. De ruimtelijke ontwikkelingen in de overige delen van de stad zijn erop gericht om het aanbod en/of de kwaliteit van woningen te vergroten en passende bedrijvigheid en voorzieningen toe te voegen. Dat Utrecht ook in de huidige moeizame marktontwikkelingen blijft bouwen en dat nieuwe projecten worden opgestart is het resultaat van het feit dat Utrecht in vele opzichten aantrekkingskracht blijft uitoefenen als woon- en werkstad, dat studenten hier graag aan hun toekomst werken en dat investeerders hun (in toenemende mate beperkte) middelen liever hier uitgeven dan in krimpregio's. Utrecht is ondanks de vastgoedcrisis de snelst groeiende gemeente van Nederland

In de Nieuwe Ruimtelijke Strategie voor Utrecht, zoals die ons voor ogen staat, is het openbaar vervoer en meer specifiek het in het verlengde van reeds bestaande stedelijke structuren op termijn te ontwikkelen HOV/tramnetwerk de belangrijkste drager van het stedelijk weefsel. In het verlengde van de keuze voor ontwikkelingen op de as De Uithof – Binnenstad/Stationsgebied – Leidsche Rijn heeft vertramming van de route om de zuid (naar De Uithof) en realisatie en op termijn vertramming van de route naar de Binnenstad en de zuidradiaal (naar Leidsche Rijn) prioriteit. De inzet op OV en fiets wordt versterkt en doorgaand autoverkeer door de stad wordt ontmoedigd. Voor de bereikbaarheid van het centrum is in het UAB de route Hooggelegen/Weg der Verenigde Naties/Graadt van Roggenweg de belangrijkste invalsroute. Ruimtelijke ontwikkelingen rond knooppunten van OV worden gestimuleerd, waarbij om de haalbaarheid te vergroten voor de korte en middellange termijn gefocust wordt op knooppunten op de oost-westas.

4. Stand van zaken

Het programma bereikbaarheid en luchtkwaliteit is in de begroting en de verantwoording opgebouwd rondom verschillende thema's. De thema's betreffen de modaliteiten fiets, OV en auto, maatregelen gericht op duurzaam en schoner (goederen) vervoer en het thema verkeersveiligheid. In dit hoofdstuk treft u hiervan de stand van zaken aan.

In 2013 is aan de hand van begrotingen en jaarrekeningen vanaf 2008 en programmaplanningen onderzocht welke de belangrijkste vertragingsfactoren zijn voor de uitvoering van projecten. De resultaten ervan zijn gepresenteerd tijdens twee raadsinformatieavonden in het voorjaar van 2013. De belangrijkste inhoudelijke vertragingsfactoren zijn:

- Draagvlak in en om het plangebied omdat het stedelijke belang niet altijd strookt met het belang in de buurt.
- De afhankelijkheid van andere partijen of andere projecten.
- Wijziging van de scope van een project.

Om vertraging toch zoveel als mogelijk te voorkomen hebben we een aantal maatregelen doorgevoerd:

√ We maken in de planningen een zo realistisch mogelijke inschatting van bestuurlijke besluitvorming en/of juridische procedures (vergunningen, bestemmingsplan etc.).
√ Bij de toepassing van de participatieladder is verwachtingsmanagement een belangrijk onderdeel. Daarnaast wordt participatie over "nut en noodzaak" van een maatregel gescheiden van participatie over de inpassing ervan.
√ Indien mogelijk worden projecten in de uitvoering versneld door verschillen processtappen van het Utrechts Plan Proces te combineren.
√ Wij koppelen alleen projecten indien sprake is van een toegevoegde waarde, zoals bijvoorbeeld werk met werk maken, of indien er sprake is van noodzaak. Zo wordt de uitvoering van project rondom het spoor aangestuurd door ProRail.

In de volgende paragrafen staat per thema de stand van zaken beschreven. Er is een planning toegevoegd en een tabel met de financiële stand per project / maatregel.

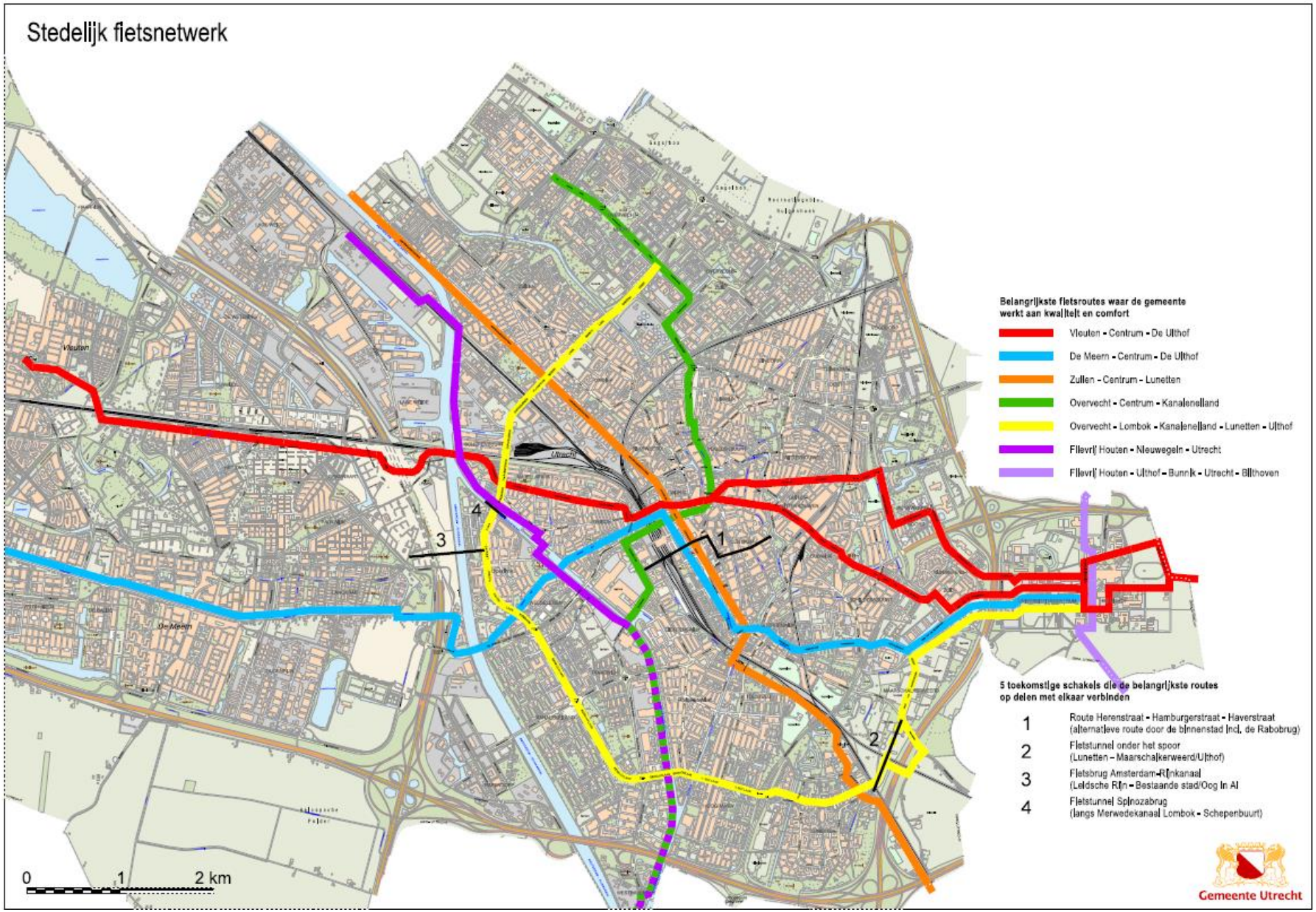
4.1 Fiets

4.1.1 Top 5 fietsroutes inclusief fiets filevrij routes

De realisatie van de top fietsroutes bestaat uit verschillende soorten maatregelen, variërend van een ingrijpende herprofilering van de weg tot kleinere projecten. Op de oostelijke tak van de rode fietsroute binnenstad – De Uithof hebben we de Prins Hendriklaan, Sophocleslaan en Platolaan als fietsstraat ingericht. De instelling van de verkeerslichten bij de Lucasbrug is definitief aangepast zodat fietsers en OV beter kunnen doorstromen. De rode route vanaf Vleuten naar de binnenstad is gerealiseerd met uitzondering van de definitieve fietsverbinding door Leidsche Rijn Centrum vanwege de samenhang met de bouwactiviteiten van Leidsche Rijn Centrum.
De Oranje route loopt vanaf Zuilen via het centrum naar Lunetten. Voor de zuidelijke tak van de oranje fietsroute, die loopt vanaf de Bleekstraat parallel aan het spoor naar de gemeentegrens met Houten, is een aantal schakels in Lunetten opgeleverd. Ook de fietsroute Nieuwe Houtenseweg is gereed. Een aantal delen van deze route worden door ProRail uitgevoerd samen met de spoorverdubbeling. De fietsbrug over de A27 is in 2012 opgeleverd.

Op de groene fietsroute tussen Overvecht en Kanaleneiland hebben we in 2013 de Merelstraat en de Troelstralaan ingericht als fietsstraat. De realisatie van een hoofdfietsroute tot op de Rio Brancodreef is voorbereid de uitvoering hiervan start in mei. In het verleden heeft De Merelstraat op deze route reeds fietsstroken gekregen en is de Hopakker ingericht als fietsstraat.
Op de gele fietsroute, die loopt over de verdeelring, is het tracé 't Goyplein – Furkaplateau ingericht als fietsstraat. Daarnaast is de afstelling van de verkeerslichten op de gehele westelijke verdeelring gewijzigd zodat de fietsers beter kunnen doorstromen. Het fietspad langs de Beneluxlaan en de Pijperlaan, tussen de Admiraal Helfrichlaan en de Leidseweg is aangepakt tegelijk met de reconstructie van het 24 Oktoberplein. Op dit moment wordt door ProRail gewerkt aan de realisatie van de fietstunnel Tussen de Rails; deze tunnel maakt een betere verbinding met tussen Lunetten en de Maarschalkerweerd. We werken aan de voorbereiding van een fietsstraat langs de parallelweg aan de Marnixlaan en de Socrateslaan.
Op de blauwe route, die loopt van De Meern via het centrum naar De Uithof, is een aantal deelprojecten gereed, zoals de fietsinfra bij Hooggelegen, op het Ledig Erf bij de nieuwbouw en op de Venuslaan. Aan de zuidzijde van het Herculesplein is in 2010 het tweerichtingen fietspad opengesteld. De Zandweg wordt momenteel ingericht als fietsstraat. Het eerste deel is inmiddels gereed. Daarnaast kijken we naar mogelijkheden om de Muntbrug te verbreden en de Leidseweg te transformeren tot fietsstraat.
Op de paarse route (fiets filevrij) is op de Kanaalweg tussen de Ravellaan en M.A. Tellegenlaan een vrijliggend breed rood geasfalteerd fietspad aangelegd. In 2013 is het ontwerp voor de hoofdfietsroute langs de Keulsekade tussen Vleutensevaart en Groeneweg afgerond. De realisatie van de fietstunnel Spinozabrug is gestart.
In 2014 zal de aanpak van de top 5 fietsroutes gereed zijn met uitzondering van die delen die door ProRail worden aangelegd of die samenvallen met werkzaamheden in Leidsche Rijn Centrum en het Stationsgebied. Voor de aanleg van de fietsbrug over het Amsterdam Rijnkanaal is het bestemmingsplan vastgesteld. De uitvoering van dit project start in 2015. Op de vervolgroute wordt dit jaar de E. Meijsterlaan als fietsstraat ingericht.
De eerste fase van de Herenroute (route Herenstraat, Hamburgerstraat, Haverstraat) is gereed. De tweede fase, inpassing van de fietsroute op het Malieblad en op de Mariaplaats, loopt parallel aan de herinrichting van deze locaties. Het IPvE voor de Mariaplaats is gereed.

Top 5 en fietsfilevrij fietsroutes

4.1.2 Doorfietsroutes

Naast het afronden van de top 5 fietsroutes zetten we in op het zogenaamde doorfietsnetwerk. Kenmerken van doorfietsroutes zijn onder meer:

- Het zijn rustige routes die vaak parallel lopen aan de hoofdinfrastructuur waardoor de gebruiker meer keuzevrijheid krijgt en meer spreiding van de drukte wordt bereikt. Vaak lopen de routes door woonbuurten waar de auto een minder prominente rol heeft. Hierdoor ontstaan prettige en veilige routes met in potentie een goede fietsdoorstroming.
- Het is een directe verbinding tussen economische kerngebieden, (decentrale)stations en woongebieden.
- Het zijn fietsroutes over langere afstand om de komst van de E-bike te faciliteren.
- Een doorfietsroute is een "voorrangsweg" voor fietsers die vormgegeven wordt als een vrijliggend fietspad of een fietsstraat.
- Deze routes kennen zo min mogelijk verkeerslichten en de fietser heeft op kruisingen, waar mogelijk, voorrang op ander verkeer.
- Belangrijke aspecten bij een doorfietsroute zijn obstakel arm, comfortabel met een stroef wegdek in asfalt of gelijkwaardig, goede verlichting en verkeersveilig.

Wij hebben voorgesteld om deze doorfietsroutes te prioriteren:

√ Cremerstraat
√ Vechtoever
√ Jutfaseweg
√ Gansstraat – Koningsweg – Mereveldseweg in combinatie met de Oosterspoorbaan Zuid (Gansstraat – Spoorwegmuseum)
√ Noordelijke Singelring, Weerdsingel – Ledig Erf
√ Opaalweg – Lemelerberg – Gaasterland richting Koppelsteede
√ Humboltstraat – Ingenhouszstraat – Prof Reinwardlaan.
√

Na de consultatie worden de doorfietsroutes geprogrammeerd. Een voorstel daartoe wordt ter besluitvorming aangeboden aan de raad.

4.1.3 Leenfietsen

Samen met NS hebben we het afgelopen jaar een nieuw type verhuurlocatie voor OV fietsen in gebruik genomen: het OV-fietspunt. Het gaat hierbij om een proef waar bij het landelijke OV fiets concept wordt toegepast op twee straatlocaties in de binnenstad, Moreelsepark en Janskerkhof. De OV-fietspunten zijn volledig geautomatiseerd, zodat OV-fietsabonnees hier dag en nacht terecht kunnen om een OV-fiets te huren. De systemen zijn geschikt voor maximaal 16 fietsen, zijn flexibel te plaatsen en nemen relatief weinig ruimte in beslag. Ook in Rijnsweerd staat een box. In de loop van dit jaar komt er ook een punt in De Uithof.
De gezamenlijke proef is bedoeld om te onderzoeken of een geautomatiseerd systeem van OV-fiets werkt op straatniveau en of het systeem gebruiksvriendelijk genoeg is. Klanten van OV-fiets en houders van een NS-Business Card kunnen snel en gemakkelijk, zonder borg of legitimatie, 24 uur per dag een OV-fiets huren bij deze OV-fietspunten.

Andere locaties voor de OV fiets in Utrecht zijn, naast de NS stallingen, bij de fietsenstallingen Zadelstraat, Mariaplaats, Neudeflat, Vredenburg, en stadhuis, bij de P+R voorzieningen Westraven, De Uithof, P+R Muziektheater Leidsche Rijn en Papendorp.

4.1.4 Fietsparkeren

Het afgelopen jaar zijn in de binnenstad drie gebouwde fietsenstallingen opgeleverd, de Vredenburg stalling met plaats voor 800 fietsen, een tijdelijke stalling in de Neudeflat voor 130 fietsen, en een stalling op de Zadelstraat voor ca 200 fietsen. Deze laatste stalling is een zogenaamde servicefietsenstalling waar mensen ook terecht kunnen voor het lenen van een bakfiets, een buggy, een fietsaanhanger of een locker voor de boodschappen. Er is een reparatiehoek waar men zelf de fiets kan opknappen. Ook is het mogelijk om de elektrische fiets op te laten of een OV fiets te huren. Een ondergrondse stalling op het Lucas Bolwerk is niet mogelijk gebleken. We blijven in de binnenstad zoeken naar geschikte locaties voor stallingen. Daarnaast zetten we op drukke dagen twee mobiele stallingen in.

In het Stationsgebied wordt dit jaar op het Jaarbeursplein een stalling voor 4.200 fietsen in gebruik genomen. Voor de exploitatie is een pilot gestart waar NS/ProRail/Gemeente in gelijke mate verantwoordelijk zijn voor exploitatie en beheer. In deze pilot gaan we gezamenlijk de komende twee jaar experimenteren om te komen tot een optimale benutting van de stalling en een voor alle partijen zo gunstig mogelijke exploitatie. De resultaten van deze proef geven richting aan de exploitatie van alle stallingen in het stationsgebied. De uitkomsten zullen tevens door NS gebruikt worden voor heel Nederland. In de zomer van dit jaar wordt in het stationsgebied de Westpleinstalling (2.000 plekken) geopend. Ook wordt dit jaar een extra verdieping gebouwd op de stalling op het Smakkelaarsveld (3.000 plekken).

De handhaving op fout geparkeerde fietsen is het afgelopen jaar uitgebreid met een servicecomponent. Tijdens de ochtend- en avondspits zijn in het stationsgebied en in de binnenstad servicemedewerkers beschikbaar die fietsen recht(op) zetten en ordenen en mensen verwijzen naar vrije plaatsen. Hierdoor wordt de situatie overzichtelijker, blijven looproutes vrij en hoeft er hoeft minder gehandhaafd te worden. Daarnaast blijven we handhaven op gevaarlijk gestalde fietsen.
Samen met de BRU zorgen we voor fietsparkeerplekken bij OV haltes. Afgelopen jaar zijn zijn fietsparkeerschouwen in de verschillende wijken gehouden. Als gevolg van deze schouwen zijn in 2013 circa 2600 wees- en wrakfietsen zijn opgehaald bij verschillende acties in de wijken. Ook zullen als gevolg van de schouwen 850 fietsklemmen worden geplaatst.
Om het gebruik van de stallingen te stimuleren zijn ze de eerste 24 uur gratis. Dit geldt voor de bewaakte stallingen op het Jaarbeursplein, Smakkelaarsveld, Vredenburg, onder het Stadhuis, in de Neudeflat, op de Zadelstraat en in de Lange Koestraat.

4.1.5 Financiële stand van zaken programma Fiets

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Hoofdfietsroutes, incl. fiets file vrij	19.909	18.640	1.269	19.909	6.845	13.064
Hoofdfietsroutes, aanvullend	5.850		5.850	5.850		5.850
Doorfietsroutes (amendement 2013/A83)	1.000	0	1.000	1.000		1.000
Tussen de rails (Uithof-Nieuwegein)	7.000	7.000		7.000	1.696	5.304
Herenroute	2.170	2.170		2.170	203	1.967
Fietsbrug Amsterdam Rijnkanaal	25.225	8.025		8.025	5.831	2.194
Fietstunnel Spinozabrug	3.670	3.670		3.670	390	3.280
Fietstunnel Salvador Allendeplein	3.500	3.500		3.500	3	3.497
Invoering leenfietsen	4.300	1.315	2.985	4.300	217	4.083
Fietsparkeren binnenstad	8.097	3.097	5.000	8.097	1.101	6.996
Fietsparkeerverwijzingssysteem	1.000	1.000		1.000	0	1.000
Tijdelijke fietsenstalling Smakkelaarsveld	4.300	4.300		4.300	850	3.450
Fietsroute LR-Papendorp langs busbaan Rijnvliet (Z50)	2.100	2.100		2.100		2.100
RABO Fietsbrug POS	6.500	0		0		0
Reservering fietsvoorzieningen OV-knooppunt	525	0	525	525		525
Fietsvoorzieningen OV-knooppunten (BRU)	905	0	905	905		905
Kwaliteit fietsroutes stations	2.500	2.500		2.500		2.500
Fietspad langs het spoor Leidsche Rijn Centrum	1.000	1.000		1.000		1.000
Fietspad Westplein	1.200	0	1.200	1.200		1.200
Fietsparkeren business case OVT investering	16.183	9.800		9.800		9.800

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Fietsparkeren business case OVT pilot	1.200	1.200		1.200	75	1.125
Fietsparkeren business case OVT na pilot	6.000	0		0		0
Totaal Fiets	**124.134**	**69.317**	**18.734**	**88.051**	**17.211**	**70.840**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

4.1.6 Planning

PROJECT	OMSCHRIJVING	VOORBEREIDING	UITVOERING
Rode Route			
De Prins Hendriklaan en Platolaan en de parallelweg langs de Biltstraat (tussen de Sweelinkstraat en Maliestraat)	Inrichting als fietsstraat.		gereed
Loolaan / Wlhelminapark	Verbeteren fietsroute		2014
blauwe route			
Ledig Erf	Inpassing fietspad bij nieuwbouw		gereed
Centraal Station - Venuslaan / Absterdijk (werk met werk) (restant blauwe route)	Deel meegenomen met groot onderhoud		gereed
Harmelerwaard / Zandweg – Pijperlaan	Aanleggen van een fietsstraat bestaande uit een rijbaan met een berm en groenstrook.	2013	2014
Venuslaan (**excl.** werk met werk) - Weg tot Wetenschap	Verbeteren route nav inventarisatie	2013	Uitvoeren van quick wins in 2014
Fietsoversteek Herculeslaan - Weg tot de Wetenschap (Uithoflijn)	Realisatie van een fietsoversteek		gereed

PROJECT	OMSCHRIJVING	VOORBEREIDING	UITVOERING
Oranje route			
Furkaplateau. Aanleg fietspad voor NS station (ProRail)	Lift mee met voorplein station Lunetten (ProRail)		2015
Nieuwe Houtenseweg	Inrichten als fietsstraat		gereed
Resterend deel oranje route Ledig erf - Lunetten	Delen inrichten als fietsstraat, brug in Beatrixpark verbreden en fietspaden op route verbreden en van meer comfort voorzien		Uitvoering Baden Powellweg
groene route			
Utrecht CS - Van Tellegenlaan + Mandelabrug (OV-Z90)	Fietspad lift mee met HOV busbaan door de Dichterswijk		2018
Riobrancodreef tot Voorstraat Breedstraat	Verbreden fietspaden, op delen 2-richtingsverkeer mogelijk maken en herkenbaarheid route verbeteren		Deel Overvecht – Merelstraat gereed
Gele route			
Einsteindreef / Karl Marksdreef - Goyplein (incl. Goyplein)	Resterend deel verdeelring gunstiger afstellen van VRI's voor de fiets		gereed
t Goyplein tot Furkaplateau (excl. 't Goyplein)	Verbeteren oversteken, inrichten als fietsstraat, verbeteren herkenbaarheid route		gereed
Parallelweg Marnixlaan fietsstraat	Parallelweg marnixlaan inrichten als fietsstraat (werk met werk met programma Verkeersveiligheid)		2014
Parallelweg Socrateslaan inrichten als fietsstraat	Parallelweg Socrateslaan inrichten als fietsstraat		2014

PROJECT	OMSCHRIJVING	VOORBEREIDING	UITVOERING
Paarse route			
Keulsekade	Inrichten als fietsstraat		Start 2014
Kanaalweg (totaal)	Inrichten als fietsstraat		2014
Industriehavenbrug - Westkanaaldijk (tot Zuilense ring)	Inrichten als fietsstraat		gereed
Leuvenlaan VRI plus		gereed	gereed
Schakels			
Fietstunnel Spinozabrug (kunstwerk)	Een directe verbinding realiseren tussen de noordelijke en zuidelijke tak van de Keulsekade	2013	2014
Fietsbrug Amsterdam Rijnkanaal		2015	2015 – 2017
Tussen de Rails (Uithof - Nieuwegein)	Een directe verbinding realiseren tussen Lunetten en de Uithof	2013	2015
Herenroute fase 1 (route)	Comfort en herkenbaarheid verbeteren		gereed
Herenroute fase 2	Een goede fietsaansluiting op de Mariaplaats op de oostkant namelijk de hoofdfietsroute via de Nachtegaal en burgemeester Reigerstraat en op de Malieblad aan de westkant het stationsgebied met in de toekomst de Rabo-brug.	2013	2014
Fietsenstalling Westplein	Gratis fietsenstalling met 2000 plaatsen		Gereed, zomer 2014
Fietsenstalling Smakkelaarsveld	Extra verdieping		Eind 2014

In vergelijking met het MPB 2013 loopt de uitvoering van het overgrote deel van de maatregelen volgens planning. Het deel van de groene route in de binnenstad is nog niet uitgevoerd. Dit deel wordt opgepakt nadat er een besluit is genomen over de materialisatie van de Leidseweg, omdat bij dit deel dezelfde afweging geldt. Het afgelopen jaar is gewerkt aan het verbeteren van het comfort van de fietspaden van en naar de verschillende stations in samenwerking met StadsWerken. Daarnaast is begonnen met de voorbereiden van nieuwe projecten, zoals het inrichten van de parallelweg Marnixlaan en de parallelweg Socrateslaan als fietsstraat.

4.2 Openbaar Vervoer

Goed openbaar vervoer is belangrijk voor een duurzaam mobiliteitssysteem. Utrecht investeert in hoogwaardig openbaar vervoer.

4.2.1 De Uithoflijn

Samen met de BRU leggen wij De Uithoflijn aan, een trambaan tussen Utrecht CS en De Uithof. Deze tram zal in 2018 40.000 reizigers per dag vervoeren en dat komt ten goede aan de bereikbaarheid van De Uithof en de leefbaarheid langs het tracé. Voor de aanleg van De Uithoflijn is een projectorganisatie Uithoflijn (BRU en gemeente) opgericht. In 2013 is het Definitief Ontwerp van De Uithoflijn vastgesteld. Voor de tracédelen De Uithof en het Stationsgebied is in 2013 het bestemmingsplan vastgesteld. In 2013 is ProRail gestart met de werkzaamheden aan de oostelijke sporen, waaronder de onderbouw van de tram. Ook zijn van deeltracé B (Koningsweg - De Uithof) de eerste werken van de onderbouw opgeleverd.
Voor het deelproject Traminfrastructuur is eind 2013 de aanbestedingsprocedure gestart. Dit deelproject omvat de aanleg van de rails, de perrons, bovenleidingen en transformatorhuisjes (onderstations). De aanbesteding betreft de contractvorm “Engineering & Construct”. Daarbij zal het Definitieve Ontwerp als referentie worden ingezet. In het vierde kwartaal 2014 tekenen we het contract met een aannemer en daarna kan de integrale realisatie en de bouw van de Traminfrastructuur beginnen.

Het project Dichtersbaan (voorheen busbaan Kruisvaart) is randvoorwaardelijk voor De Uithoflijn. Deze busbaan is vanaf 2016 nodig als vervanging voor de Adama van Scheltemabaan, die als trambaan onderdeel wordt van De Uithoflijn. Het tracé van de Dichtersbaan loopt vanaf Utrecht Centraal, direct langs de westkant van het spoor en sluit aan op de Vondellaan. Deze busbaan is zo onderdeel van het netwerk met vrije bus- en trambanen in Utrecht. Voor dit project zijn het Voorlopig Ontwerp en het bestemmingsplan vastgesteld. De uitvoering start dit jaar.

4.2.2 (Vrije) busbanen

Grote delen van het HOV netwerk zijn gerealiseerd. De inpassing van de noordelijke HOV-baan in Leidsche Rijn Centrum wordt integraal meegenomen in de planvorming c.q. de ontwikkeling van Leidsche Rijn Centrum: de tracédelen komen te liggen boven op de te realiseren parkeergarages. Totdat deze busbaan af is, rijdt de bus over een tijdelijke verbinding.
In 2013 is het Integraal Programma van Eisen en Functioneel Ontwerp vastgesteld voor de busbaan door Transwijk (een deel van de zuidelijke HOV radiaal). Het ontwerpproces heeft langer geduurd, omdat naast gewijzigde vertrammingseisen ook rekening gehouden is met gewijzigde regelgeving voor geluid. Voor dit project is de bestemmingsplanprocedure gestart. Dit tracé wordt volgens planning opgeleverd in 2018.
De aanleg van de busbaan door de Dichterswijk is gekoppeld aan de herinrichting van de Van Zijstweg. Hier speelt de discussie over het aantal rijstroken op de dr.M.A.Tellegenlaan/Van Zijstweg. Eind 2013 heeft het college een notitie van uitgangspunten voor het ontwerp en

het bestemmingsplan vastgesteld waarin wordt uitgegaan van een profiel van 2x1,5 rijstroken, in ieder geval tot 2025. In de eindsituatie na 2025 zal naar verwachting een profiel van 2x1 rijstroken voldoende zijn. Een ruime meerderheid in de raad en het bewonerscomité Van Zijstweg zijn voorstander van een 2x1 profiel in de eindsituatie. Dit jaar start het ontwerpproces en de procedure voor het bestemmingsplan van de dr.M.A. Tellegenlaan/Van Zijstweg. In de planning wordt in 2015 het bestemmingsplan vastgesteld.

Het project Verbindend Openbaar Vervoer Utrecht Centraal – Overvecht heeft als doel de doorstroming van bussen te verbeteren en daarmee de reistijd te verkorten. Dit project is gedeeltelijk uitgevoerd (afstandsbediening bruggen/KAR verkeerslichten). De aanpassingen voor OV op de St. Jacobsstraat lopen mee met de herinrichting van die straat. Deze is in voorbereiding.

Door de aanleg van de Dichtersbaan is een aantal verkeersmaatregelen nodig op de Vondellaan om het auto- en busverkeer daar in goede banen te leiden. Deze maatregelen maken het ook mogelijk dat bussen bij station Vaartsche Rijn op de Vondellaan kunnen halteren. Dit project, integrale aanpak Vondellaan, start in 2014. Uitvoering is pas mogelijk in 2018.

Van de Westtangent (busroute Nieuwegein – Papendorp - Leidsche Rijn –Maarssen) is de 1e fase (Nieuwegein – Papendorp) gereed. Voor Tangentlijn 10 (Kanaleneiland – Papendorp – Leidsche Rijn Centrum – Cartesiusweg) zijn de korte termijn maatregelen gerealiseerd. De langere termijn maatregelen worden in voorbereiding genomen.

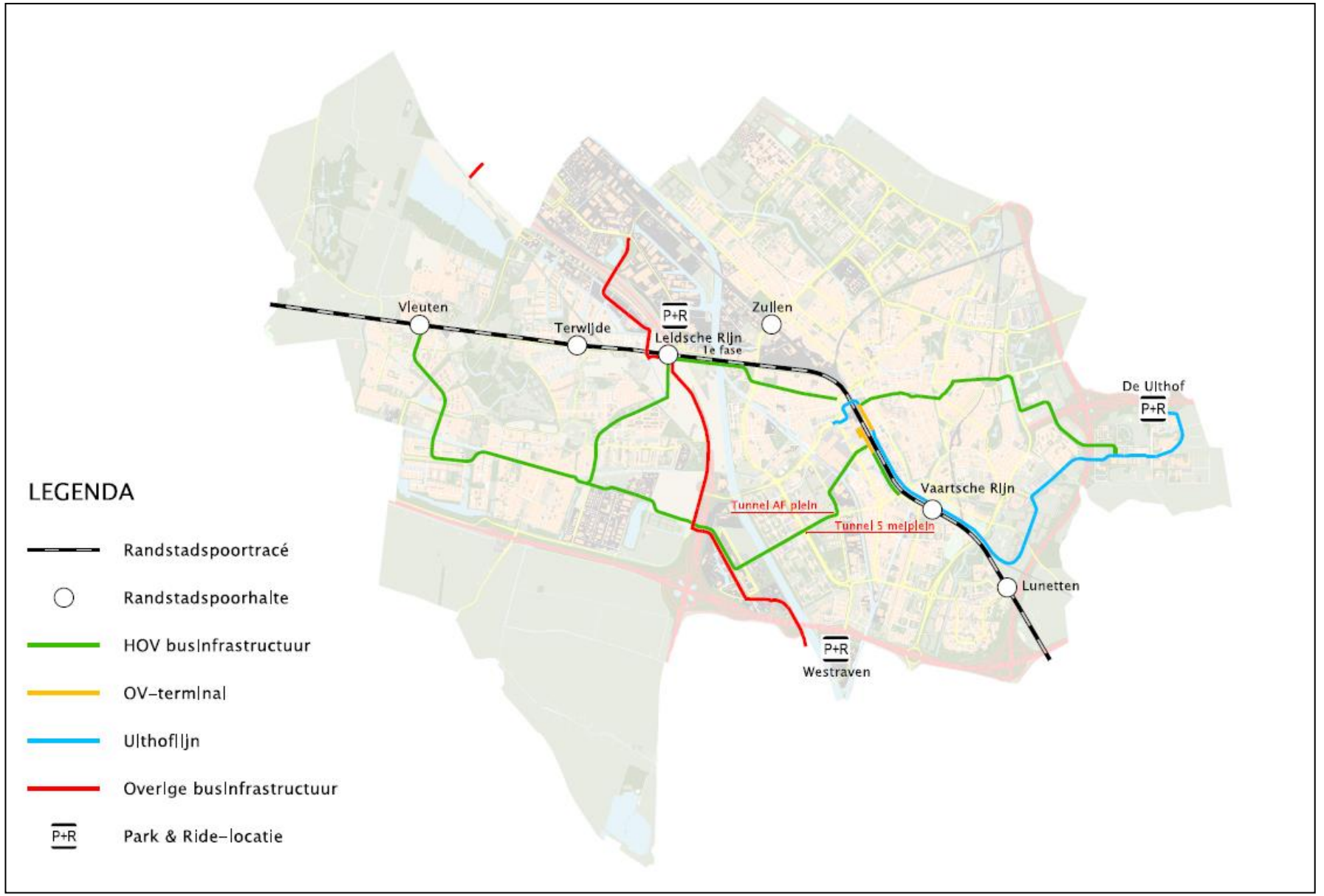
4.2.3 Spoorprojecten

In Utrecht lopen twee spoorverdubbelingtrajecten:
- Centraal station – gemeentegrens met Houten.
- Centraal station – Leidsche Rijn Centrum

De uitvoering spoorverdubbeling tussen CS en Houten is in volle gang. Binnen dit project wordt ook het station Vaartsche Rijn gebouwd en wordt het station Lunetten verbouwd. Voor de spoorverdubbeling van het tracé CS – Leidsche Rijn Centrum is het ontwerp-tracébesluit voorbereid. Na aanpassing van de Beleidsregel Trillinghinder Spoor door het ministerie van Infrastructuur en Milieu zijn er nieuwe trillingsonderzoeken gedaan. De staatssecretaris heeft het Tracébesluit Sporen in Utrecht 2014 inmiddels ondertekend. De spoorverdubbelingprojecten worden uitgevoerd door ProRail. De gemeente zorgt voor een zorgvuldige inpassing van de sporen in de omgeving.

In het kader van het Programma Hoogfrequent Spoor (PHS) wordt het project DoorStroomStation Utrecht (DSSU) uitgevoerd. Er wordt een aantal spoortrajecten aangepast en geschikt gemaakt voor een frequentie van zes intercity's per uur en twee tot zes sprinters per uur uiterlijk in 2028. Onder die trajecten vallen Schiphol – Utrecht – Nijmegen en Eindhoven – Utrecht – Amsterdam. Om dit mogelijk te maken moeten de sporen van het centraal station in Utrecht worden aangepast. In het project DSSU worden de komende jaren hiervoor de sporen ontvlecht door ze rechter te leggen en de wissels weg te halen.

Openbaar vervoer en P+R voorzieningen

4.2.4 Financiële stand van zaken programma OV

Bedragen in duizenden euro's

Projectnaam:	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
HOV Leidsche Rijn	97.028	82.947		82.947	61.632	21.315
HOV bestaande Stad Dichterswijk (Z90)	14.009	14.009		14.009	5.084	8.924
Randstadspoor	11.696	8.252		8.252	5.409	2.843
OV Overvecht inclusief Jacobsstraat	19.500	3.000		3.000	607	2.393
Lucasbrug	5.000	5.000		5.000	264	4.736
HOV bestaande stad Transwijk (Z80)	56.000	1.400	1.500	2.900	994	1.906
De Uithoflijn tram (Bovenbouw-BRU)	202.000			0		0
De Uithoflijn tram (onderbouw en randvoorwaardelijke projecten, incl Cranenborgh)	139.061	103.989	35.072	139.061	93.383	45.678
Risicovoorziening De Uithoflijn	9.000	0		0		0
Dichtersbaan	18.000	18.000		18.000	2.041	15.959
Westtangent (inclusief Tangentlijn 10)	18.000	18.000		18.000	5.119	12.881
Valeriusbaan	2.170	2.170		2.170		2.170
Integrale aanpak Vondellaan	800		800	800		800
Totaal Openbaar Vervoer	**592.264**	**256.766**	**37.372**	**294.138**	**174.533**	**119.605**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

4.2.5 Planning

PROJECT	OMSCHRIJVING	VOORBEREIDING T/M	UITVOERING / GEREED
Lucasbrug	Optimalisatie doorstroming OV en fiets		gereed
Z30 Ouderijn			Gereed
Verbindend OV Utrecht Centrum – Utrecht Noord / St Jacobstraat	Verbeteren kwaliteit en doorstroming OV tussen Overvecht/Zuilen en Utrecht CS	2013 / 2014	2014
HOV Z50 Rijnvliet	Vrije busbaan van Strijkviertel tot de stadsweg door Rijnvliet		2014
HOV Z80 Transwijk	HOV Churchilllaan - Kon. Wilhelminalaan inclusief Anna Frankplein	2016	2018
HOV Z90 Dichterswijk	HOV (en auto en fiets): Overste den Oudenlaan Zuid – Tellegenlaan- Van Zijstweg	2016	2018
Uithoflijn onderbaan (+ POS)	Onderbaan stationsgebied t/m P+R De Uithof		2015
Uithoflijn Bovenbouw (BRU + Uithoflijn)	Tram stationsgebied t/m P+R De Uithof	2014	2016 - 2017
Dichtersbaan	HOV van Vondellaan naar OV busstation West langs het Kruisvaartkwartier	2014	2015 - 2016
HOV Westtangent 1e fase	HOV verbinding tussen Nieuwegein en Papendorp		gereed
HOV Westtangent 2e fase	Doorstromingsmaatregelen door Wetering Zuid en lage Weide naar station Maarssen en koppeling aan Westtangent Nieuwegein - LRC		2014
Tangentlijn10 1e fase	doorstromingsmaatregelen (VRI's) en bushalte op de stadsbaan-midden, de afslagbeweging Cartesius-weg - Hogeweidebrug en keervoorziening Antoniusziekenhuis LR.		gereed

De voorbereiding van het project VoV CS Overvecht, deel St. Jacobstraat, nemen meer tijd in beslag. De OV maatregelen zijn hier onderdeel van de herinrichting van de St. Jacobstraat. Afstemming met de bewoners en belanghebbenden over die herinrichting vragen meer tijd.

4.3 Auto

Het autoprogramma bevat projecten en maatregelen die ingrijpen in het wegennet voor een goede afwikkeling van het autoverkeer. Daarbij staat centraal dat er geen doorgaand verkeer in de stad plaatsvindt. In deze paragraaf wordt ook ingegaan op de stand van zaken van de P+R voorzieningen en op het thema autoparkeren.

4.3.1 autoprojecten

In juni 2013 zijn de fly-over en het onderliggende plein in gebruik genomen. Aan de fly-over worden dit jaar, op kosten van de aannemer, nog herstelwerkzaamheden uitgevoerd.
Vorig jaar is ook het project Verbetering doorstroming Overste den Oudenlaan uitgevoerd. De laatste maakt deel uit van het aanvullend programma bereikbaarheid stationsgebied. De aanpak van de Van Zijstweg wordt meegenomen met de planvorming en aanpak van de busbaan Dichterswijk.

Medio februari van dit jaar heeft het college de Maatregelen Utrecht West vrijgegeven voor consultatie. De maatregelen bestaan uit de inrichting van de westelijke verdeelring als stadsboulevard, de optimalisatie van de kruispunten en een aantal maatregelen op het gebied van Verkeersmanagement. De belangrijkste daarvan is dynamische dosering op de Vleutensbaan, die als laatste maatregel wordt ingezet, indien het te druk wordt op de westelijke stadsboulevard, en waarbij dosering afhankelijk is van de monitoring van verkeersdrukte op de westelijke stadsboulevard. De maatregelen zijn nodig voor de leefbaarheid (lucht, geluid en kwaliteit openbare ruimte) en bereikbaarheid van de wijken rondom de stadsboulevard en voor de verkeersveiligheid.
Dit jaar wordt ook de auto doorsteek Papendorp gerealiseerd, in combinatie met de aanleg van de HOV-Westtangent. De doorsteek Papendorp ligt op het Taatsenplein, tussen de Orteliuslaan en de Mercatorlaan en is een uitwerking van een amendement uit 2012.

De raad heeft dit jaar in maart de voorkeursvariant voor de opwaardering van de NRU vastgesteld. Met dit besluit zijn de volgende uitgangspunten vastgelegd:
- een maximum snelheid van 80 km/uur
- 2 x 2 rijstroken
- een groene sfeer, die contact heeft met de omgeving
- 3 ongelijkvloerse kruisingen in combinatie me een rotonde, waarbij minimaal een kruising verdiept zal worden.

Bewoners zijn voorstander van drie verdiepte pleinen. Deze wensvariant is een eindbeeld. De minister heeft in het kader van de bezuinigingen besloten om de bijdrage aan de NRU pas in de periode 2024 – 2026 beschikbaar te stellen.

De definitieve inpassing van de NOUW2 in Leidsche Rijn Centrum gebeurt gelijktijdig met de aanleg van de Vleutensebaan. De NOUW2 moet op zodanige manier worden ingepast dat het aansluit op de Vleutensebaan, het hoogteverschil bij de spooronderdoorgang wordt overbrugd

en de ontsluiting en afwikkeling van in- en uitgaand verkeer van de toekomstige parkeergarage Leidsche Rijn Centrum wordt gewaarborgd. Dit project is nu in voorbereiding.

Het invoeren van 2-richtingenverkeer op de Van Egmondkade (en dus het opheffen van de busbaan) maakt deel uit van de bewonersvisie As van Berlage die in april 2005 is vastgesteld door B&W. Het autoverkeer komt door deze maatregel dichter langs de gevels van de woningen te rijden. Dat levert een geluidsprobleem op, waarvoor geluidsisolerende maatregelen genomen moeten worden. Mogelijk kan worden aangehaakt bij de renovatiewerkzaamheden van Mitros. Door de plannen voor een stadsboulevard (Marnixlaan) zijn geluidsmaatregelen mogelijk niet nodig omdat de stadsboulevard een rijstrook heeft voor doorgaand en afslaand verkeer.

Het project Knip Maarssenseweg omvat een onderzoek naar een volwaardig alternatief voor een knip op de Maarsenseweg. Het onderzoek moet antwoord geven op de volgende vraag:
Welke volwaardige alternatieve vormgevingen voor de knip Maarssenseweg zijn denkbaar die:

- voldoende effect sorteren t.a.v. het te verwachten doorgaande verkeer, zodanig dat de verkeersintensiteit op de Schoolstraat op of onder de 6.000 mvt/etm. blijft of komt.
- tegemoet komen aan de wens van de gemeente Stichtse Vecht en provincie Utrecht om een tweede mogelijkheid om de aansluiting A2 te bereiken, open te houden en het economisch belang van Bisonspoor mee te wegen in de oplossingen.
- geen afbreuk doen aan de randvoorwaarden voor de ontwikkeling van Haarzicht of Haarrijn.

Er is circa 1,5 miljoen bestemd voor “verkeersmaatregelen Harmelerwaard”. Dit betreft een bijdrage aan een nieuwe brug over de Leidsche Rijn die door de gemeente Woerden wordt gerealiseerd voor de ontsluiting van de Harmelerwaard. Door deze brug ontstaat er een directe ontsluiting van de Harmelerwaard op de snelweg A12. Dit voorkomt in de toekomst het gebruik van het hoofd- en onderliggende wegennet van vooral Vleuterweide (Liesgrassingel) door bestemmingsverkeer voor de Harmelerwaard. Deze brug is dus randvoorwaardelijk voor een oplossing voor het vrachtverkeer op de Liesgrachtsingel.

Met betrekking tot de verbreding van de A27 brengt de gemeente als belanghebbende haar belangen in binnen het planproces van Rijkswaterstaat. De gemeente zit samen met regiopartners en het rijk in de bestuurlijke stuurgroep. De minister is bevoegd gezag. Inhoudelijk gebeurt de belangenbehartiging via vier sporen: verkeer, milieu, hydrologie en ruimtelijke inpassing. Voor de laatste heeft de gemeente twee producten gemaakt: Utrechtse Agenda A27 voor de ruimtelijke inpassing en een gebiedsstudie voor Rijnsweerd, De Uithof, Maarschalkerweerd en Amelisweerd. Voor De Uithof en Rijnsweerd is recent een gebiedsvisie opgesteld. De voorkeursvariant van de Minister is een uitbreiding van de bak met 2x7 rijstroken. Gemeente is voorstander van 2x6 rijstroken. Vooralsnog wordt er verder gewerkt met de voorkeursvariant. Het tracébesluit wordt in 2015 door het Rijk genomen.

Een aantal maatregelen uit het autoprogramma zijn onderdeel van het uitvoeringsprogramma Gezonde lucht voor Utrecht. De knip Monicabrug wordt door de projectorganisatie Stationsgebied uitgevoerd samen met de herinrichting van het Paardenveld. Op de Cartesiusweg komt een tijdelijke groene golf om de doorstroming van het verkeer te stimuleren. Op de kardinaal de Jongweg is reeds een groene golf geïmplementeerd waarbij de snelheid is verlaagd van 70 naar 50 km per uur.

4.3.2 Financiële stand van zaken van het programma Auto

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Aanvullend programma Bereikbaarheid Stationsgebied	31.300	20.020		20.020	5.635	14.385
Studie Maatregelen Utrecht West	742	742		742	358	384
24 Oktoberplein	30.890	30.190		30.190	28.679	1.511
Gronddepot NOUW 2	1.391	1.391		1.391		1.391
Inpassing NOUW LR CENTRUM	8.036	1.435		1.435	7	1.428
Risico nadeelcompensatie en planschade	500	500		500	104	396
Verkeersmaatregelen Harmelerwaard	1.516	0		0		0
Korte termijn maatregelen doorstroming (inclusief vervangende maatregel linksafverbod ML Kinglaan - Pijperlaan)	760	505		505	1	504
Invoering Parkeer Reizigers Informatiesysteem	1.840	2.000	-160	1.840	9	1.831
Wegnummer informatie systeem	1.500	1.500		1.500	5	1.495
Groene golfverdeelring (groene golf Kardinaal de Jongweg)	370	370		370	33	337
Knips	5.800	800		800	1.210	-410
Integrale aanpak NRU	180.000	4.000		4.000	2.838	1.162
Luchtmaatregelen NRU (inclusief Moldaudreef)	11.350	1.700		1.700	77	1.623
nadeelcompensatie AC restaurant	1.200	1.200		1.200	690	510
Maatregelen Utrecht West	71.800	500		500	43	457
Auto doorsteek Papendorp	500	500		500		500

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Stil asfalt A27 tpv Voordorp	225	100	125	225		225
Tijdelijke bereikbaarheid westzijde Stationsgebied	2.400	2.400		2.400	1.500	900
Aansluiting A12/ De meern (Letschertweg)	724	0	724	724		724
Afrit A2 Papendorp	504	0	504	504	8	496
Totaal Auto	**353.349**	**69.853**	**1.193**	**71.046**	**41.197**	**29.849**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

4.3.3 Auto parkeren inclusief de financiële stand van zaken

In de nota Stallen en Parkeren, die in 2013 is vastgesteld, staat het nieuwe beleid op het gebied van parkeren. In deze nota is de procedure voor invoeren van betaald parkeren geobjectiveerd. Invoeren van betaald parkeren gebeurt op basis van de resultaten van een parkeerdrukmeting. Bewoners hebben daarnaast nu meer invloed op de wijze waarop betaald parkeren wordt ingevoerd doordat ze hun voorkeur voor venstertijden kunnen aangeven. Vanaf april 2013 is in zes gebieden betaald parkeren ingevoerd volgens de nieuwe methodiek:

- Majellapark
- Rubenslaan
- Lodewijk Napoleonplantsoen
- Nieuw Welgelegen West
- Tuindorp Noord
- Tuindorp Oost

De invoering van betaald parkeren volgens de nieuwe methodiek is in de eerste vier gebieden vrij geruisloos verlopen. In Tuindorp Noord en Oost is daarentegen commotie ontstaan. Dit jaar wordt de nieuwe procedure voor invoeren betaald parkeren geëvalueerd. Daarin worden de ervaringen meegenomen van alle gebieden die te maken hebben gehad met de nieuwe procedure.

De gemeente heeft de openbare parkeergarages Grifthoekgarage en de garage Kruisstraat in eigendom. Dit jaar vindt de oplevering plaats van de Lombokgarage en in 2015 wordt de parkeergarage Vaartsche Rijn opgeleverd. Daarnaast heeft de gemeente acht belanghebbendengarages.

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Aankoop Kop van Lombok	10.570	10.570		10.570		10.570
Aankoop Vaartsche Rijn plus inrichting garage	14.300	10.770	3.530	14.300	8.312	5.988
Opheffen parkeerplaatsen Mariaplaats	507	0	507	507		507
Totaal Reguleren autoparkeren Parkeren	**25.377**	**21.340**	**4.037**	**25.377**	**8.312**	**17.065**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

4.3.4 P+R voorzieningen inclusief de financiële stand van zaken

De Nota Stallen en Parkeren gaat vooralsnog uit van drie locaties voor P+R voorzieningen: Westraven, De Uithof en Leidsche Rijn. P+R De Uithof is in oktober 2013 opgeleverd. Deze voorziening biedt ruimte aan 500 auto's en is onderdeel van een parkeergarage van circa 2000 plaatsen. Het gebouw beschikt over de HOV-eindhalte De Uithof, mede geschikt voor de tram. In Leidsche Rijn Centrum is een P+R voorziening bij het station aanwezig. Deze voorziening wordt dit jaar circa 200 meter verplaatst, omdat op de huidige locatie gestart wordt met de ontwikkeling van studentenhuisvesting. Voor een P+R Leidsche Rijn 2^{e} fase loopt een haalbaarheidsonderzoek. De gemeente beschikt momenteel nog over twee tijdelijke P+R voorzieningen, Papendorp en Muziektheater Leidsche Rijn. De P+R voorzieningen dragen bij aan een goede bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad.

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Verplaatsen touringcarterminal	0	300	-300	0	0	0
P&R De Erven	211	211		211		211
P&R De Uithof	0	0		0		0
P&R Leidsche Rijn Centrum	21.535	150		150	136	14
P&R Hooggelegen	16.000	1.700		1.700	1.683	17
P&R Noord Oost	12.000	50		50	191	-141
Totaal Park & Ride	**49.746**	**2.411**	**-300**	**2.111**	**2.010**	**101.403**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

4.3.5 Planning

PROJECT	OMSCHRIJVING	VOORBEREIDING	GEREED
24 Oktoberplein	Bouw fly over en reconstructie verkeersplein		gereed
Verbetering doorstroming overste den Oudenlaan	Reconstructie en linksaffer richting 24 Oktoberplein		gereed
Tijdelijke luchtmaatregelen NRU	Maatregelen tbv Europese norm luchtkwaliteit		2014
Knip Paardenveld / Monicabrug			2014
Wegnummer informatiesysteem			2014
Aanpak Kardinaal de Jongweg	verlaging snelheid van 70 km naar 50 km per uur inclusief groene golf		gereed
Groene golf Cartesiusweg			2014
NOUW2 LR	Aansluiting LR moet worden aangepast ivm	2014	2016

PROJECT	OMSCHRIJVING	VOORBEREIDING	GEREED
	realisatie LRC		
Maatregelen Utrecht West	Consultatie van plannen westelijke stadsboulevard	2014	2014
Integrale aanpak NRU (inclusief afslagen Moldaudreef en Zambezidreef)			Na 2020
P+R De Uithof	500 P+R plaatsen in parkeergebouw, aanleg HOV-baan en aanpassing Universiteitsweg		gereed
P+R Leidsche Rijn 1e fase	50 P+R plaatsen op maaiveld	2013	gereed
P+R Leidsche Rijn, gebouwde voorziening	haalbaarheidsstudie		2014

4.4 Duurzame mobiliteitsmaatregelen

In deze paragraaf komen de actieplannen De Gebruiker Centraal, Goederenvervoer en Schoon vervoer aan bod. Ook wordt in gegaan op de stand van zaken van de maatregelen uit het programma Gezonde Lucht voor Utrecht die het gebruik van schone auto's bevorderen met sloop en subsidieregelingen in combinatie met de invoering van milieuzones. Allereerst gaan we in op Verkeersmanagement.

4.4.1 Verkeersmanagement

De gemeente participeert in het programma Regionaal Verkeersmanagement (RVM) Midden Nederland waarin de gemeente participeert. Dit programma bevat doelstellingen voor het verbeteren van de bereikbaarheid van economische kerngebieden door dynamische verkeersmanagement. De maatregelen binnen dit programma zijn grotendeels gericht op een betere doorstroming van het autoverkeer.

Op dit moment wordt de gehele statische bewegwijzering (de blauwe borden) en het Parkeer Route Informatie Systeem (PRIS) vervangen. Het project Vindbaarheid heeft als doel de reisbeleving voor bezoekers aan de Utrechtse binnenstad te verbeteren door de digitale hulpmiddelen vooraf en tijdens de reis (websites, apps, navigatie) en de fysieke informatie (bewegwijzering, PRIS, stadsplattegronden) te verbeteren. Dit betekent eventueel nieuwe hulpmiddelen ontwikkelen maar ook vooral de huidige waar nodig herzien en beheren. In samenwerking met bedrijfsleven (CMU) wordt een Uitvoeringsplan opgesteld met de meest effectieve maatregelen op korte termijn (2014), met daarbij een doorkijk voor de nabije toekomst.

In 2014 wordt de Nota Verkeersregelfilosofie herijkt. Deze nota bevat een actualisatie van het beleid ten aanzien van noodzaak van het plaatsen van verkeerslichten en de afstelling ervan. Deze nota hangt sterk samen met de uitvoering van het amendement 2013/A40 Optimalisatie verkeerslichten. De nota kent ook een sterke samenhang met het actieprogramma Slimme Routes, Slim Regelen dat dit jaar wordt opgesteld. Beide hebben betrekking op het spanningsveld tussen doorstroming van verschillende weggebruikers en de daarvoor

benodigde ruimte enerzijds en de inrichting van de openbare ruimte anderzijds. Daarbij is het netwerk van verkeersregelinstallaties een belangrijk middel om de doelstellingen om de doorstroming van openbaar vervoer en langzaam verkeer te realiseren.

Jaarlijks vindt afstemming plaats van de planningen van de grote bouwprojecten en de infrastructurele ingrepen. Deze afstemming, me als resultaat de Verkeershinderplanning, is nodig om de stad bereikbaar te houden tijdens grote (weg)werkzaamheden. Daarbij wordt extra aandacht besteed aan goede en veilige omleidingsroutes voor fietsers.

4.4.2 Actieplan De Gebruiker Centraal

Het actieplan De Gebruiker Centraal heeft drie onderdelen:

- mobiliteitsmanagement, een pakket van marketing, informatievoorziening en services, waarmee de gebruiker inzicht wordt gegeven in het volledige keuzepalet op het gebied van mobiliteit en dat de gebruiker helpt bij het maken van slimme en verkeersveilige mobiliteitskeuzes, voor zichzelf én voor de stad. Dit gebeurt doelgroep- en gebiedsgericht, om beter op behoeften en beleving van individuele gebruikers aan te sluiten.
- (een bijdrage aan) een aantal pilots voor het in samenhang ontwerpen van mobiliteit en openbare ruimte, waarmee wordt gewerkt aan ruimtelijke inrichting die aansluit bij en ontworpen is vanuit de beleving en het gedrag van de gebruiker.
- een intensieve samenwerking met inwoners, instellingen en bedrijven, vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid.

Voor mobiliteitsmanagement staan onder meer de volgende acties op stapel:

- Voor werknemers / werkgevers de aanpak van de U15-bedrijven versterken en nieuwe gezamenlijke initiatieven, zoals op de Wetering, ondersteunen.
- Voor kinderen / jongeren en hun ouders een “leerlijn” opstellen waarbij we aan elke leeftijdsgroep aandacht besteden. Onder meer door de succesvolle SEGMENT-campagne voor nieuwe basisschoolkinderen voort te zetten, voort te bouwen op het succes van UVL en aandacht te besteden aan (toekomstige) middelbare scholieren, ook als volwassenen van de toekomst.
- Minder mobiele ouderen helpen veilig mobiel te blijven, maar ook de jongere / mobielere ouderen te verleiden tot bijv. deelautogebruik.
- Nieuwe inwoners in een welkomstpakket wijzen op de mogelijkheden van Utrecht OV- en Fietsstad en wijkgericht, gekoppeld aan gezondheid, fietsen en lopen te stimuleren.
- Een stimuleringsregeling in te stellen om goede initiatieven op het gebied van duurzame mobiliteit van burgers, bedrijven en instellingen een financieel duwtje in de rug te geven.

Bij de pilots openbare ruimte werken we aan de volgende zaken:

- De inrichting van ’t Goylaan als stadsboulevard. Dit project is nu in voorbereiding en wordt gelijktijdig met het groot onderhoud uitgevoerd.
- Verkennen hoe de omgeving van Station Vaartsche Rijn hogere verblijfskwaliteit kan krijgen.
- Pilots voor de voetganger, zoals het verbeteren van looproutes, bijvoorbeeld rondom het Diakonessenhuis.

4.4.3 Actieplan Goederenvervoer

In het Actieplan Goederenvervoer, dat loopt tot eind 2014, worden op vijf verschillende gebieden maatregelen en projecten uitgevoerd.
Voor de **infrastructuur** zijn projecten uitgevoerd die hebben geleid tot een goede routegeleiding voor vrachtverkeer en tot monitoring van het kwaliteitsnet. Door afspraken met het bedrijfsleven is de intensiteit van vrachtverkeer op de Pijperlaan - Haydnlaan – Lessinglaan sterk afgenomen. Er is medegebruik van de busbanen (pilot) mogelijk voor schoon en gebundeld (bouw)logistiek transport.
In **Lage Weide** is een effectieve samenwerking opgezet met Industrievereniging Lage Weide, Kamer van Koophandel en diverse brancheorganisaties in de "Port of Utrecht". In januari 2013 hebben gemeente Utrecht en bedrijfsleven de samenwerkingsverklaring Port of Utrecht getekend, om Lage Weide als duurzame, multimodale poort voor de regio te laten functioneren. Hierdoor wordt Lage Weide veel beter bekend om zijn multimodale mogelijkheden. De havens zijn uitgediept waardoor er meer en beter gebruik van kan worden gemaakt. Om het gebruik van duurzame schepen te stimuleren krijgen "schone" schepen korting op het havengeld. In 2014 start een project waarin drie bedrijven gezamenlijk hun individuele afvaltransport over de weg naar Amsterdam gaan bundelen en gaan regelen over het water. Ook wordt er een logistiek ontkoppelpunt (LOP) ingericht voor transport met grotere ladingen van een langere afstand. Op dit punt kan de lading worden gebundeld en dan met schoon vervoer richting binnenstad worden vervoerd.
Op het gebied van **efficiënte bevoorrading** heeft Utrecht al lang een zeer goede naam met de cargohopper en de elektrische bierboot. Het bereik hiervan wordt uitgebreid. In Vleuterweide wordt gewerkt aan een oplossing komen die leidt tot efficiëntere bevoorrading en meer veiligheid en aantrekkelijkheid in het gebied. In het voetgangersgebied van de binnenstad is vooruitgang geboekt. Met een onderzoek "last Mile" zijn een 70-tal bedrijven die verladen/vervoeren naar de binnenstad bereid gevonden te kijken naar mogelijkheden voor meer efficiënt en duurzaam maken van hun transport. Vier distributeurs beheren vanaf 2014 gezamenlijk een HUB voor elektrisch transport aan de rand van het centrum. Hiermee worden de faciliteiten t.b.v. zero-emission stadslogistiek vergroot en kan deze ambitie (Green Deal ZES) komende jaren worden bereikt. In de eerste helft van 2014 zal de gemeente naar verwachting de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek ondertekenen.
Voor de **bouwlogistiek** is in 2013 een bufferplaats in de nabijheid van het 24 Oktoberplein geopend om wachtend verkeer binnen het stationsgebied te voorkomen. Ook is er een mobility-card ontwikkeld om de werknemers de mogelijkheid te geven aan de rand van de stad te parkeren en met OV naar het stationsgebied te komen. Er zijn vergevorderde plannen met twee grote bedrijven om in 2014 op Lage Weide een bouwlogistiek centrum te openen. Hiermee kan het bouwverkeer in de stad met 50% verminderen. In de aanbestedingsprocedure zijn meer mogelijkheden gecreëerd om duurzame bouwlogistiek te bevorderen.
Om **innovatie** in de duurzame logistiek te stimuleren is een subsidieregeling ingesteld waar bedrijven voor haalbaarheidstudie of een duurzame ontwikkeling subsidie kunnen aanvragen.
De samenwerking met en consultatie van het bedrijfsleven kent in Utrecht ook een formele vorm: de CABU, Commissie van Advies inzake Bevoorradingsaangelegenheden in Utrecht. Deze commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van ondernemersorganisaties en de gemeente, adviseert het college gevraagd en ongevraagd over goederenvervoer in Utrecht.

In het vierde kwartaal van dit jaar wordt het Actieplan Goederenvervoer geëvalueerd. De resultaten daarvan worden meegenomen in een nieuw Actieplan Goederenvervoer.

4.4.4 Actieplan Schoon Vervoer

Het Actieplan Schoon Vervoer loopt tot eind 2014 en zet in op:
- stimuleren van elektrisch vervoer door het realiseren van een oplaadinfrastructuur;
- het stimuleren van schoon vervoer bij bedrijven in samenwerking met werkgevers;
- het verschonen van het eigen wagenpark.

De aanleg van een infrastructuur met oplaadpalen verloopt via aanvragen. Momenteel zijn er circa 120 oplaadpalen in Utrecht (met twee oplaadpunten per paal). Eind 2014 staan er naar verwachting 200 oplaadpalen. Er staan ook oplaadpalen in de P+R De Uithof en dit jaar zullen oplaadpalen worden geplaatst in P+R Westraven, P+R Papendorp en in de parkeergarage Lombok.

Het aantal oplaadpalen bij particulieren, bij bedrijven en in de semi-openbare ruimte groeit gestaag. De gemeente biedt hiervoor subsidie aan. Voor oplaadpalen op particulier terrein is dat maximaal € 500. De aanvrager moet dan wel zelf rijden in een elektrische auto. Voor oplaadpalen in de semi-openbare ruimte is er maximaal € 1.500 subsidie beschikbaar. Deze regeling is bestemd voor bedrijven en instellingen die beschikken over parkeergelegenheid in Utrecht en bereid zijn deze openbaar toegankelijk te maken voor het parkeren en laden van elektrische auto's. Op dit moment zijn er openbaar toegankelijke oplaadpunten op ongeveer 30 terreinen van Utrechtse bedrijven en circa 50 oplaadpunten op privaat terrein. Deze oplaadpunten zijn een goede aanvulling op het bestaande openbare laadnetwerk.
De gemeente heeft ook een subsidieregeling voor e-scooters voor intensief zakelijk gebruik en voor woon-werkverkeer van Utrechtse werknemers. Nieuw is de mogelijkheid tot subsidie voor de aanschaf van e-scooters, in aanvulling op de bestaande mogelijkheid tot lease. Aanschaf is vaak goedkoper dan lease en daarom wordt het op deze manier voor nog meer bedrijven interessant om elektrisch te gaan rijden. Valt de keuze op het aanschaffen van een e-scooter, dan is wel een onderhoudscontract van minimaal twee jaar nodig, zodat men echt ervaring met elektrisch rijden kan worden opgedaan. Eind 2013 reden in de stad circa 75 e-scooters van deze regeling, voornamelijk door bedrijven die in de stad dagelijks maaltijden bezorgen.

Het verschonen van het eigen wagenpark maakt ook deel uit van het Actieplan Schoon Vervoer. We hebben tot nu toe 32 schone voertuigen toegevoegd. Dit jaar kijken we naar de mogelijkheden voor vervanging van 26 voertuigen. De gemeente heeft daarnaast zelf 37 e-scooters.

4.4.5 Sloopsubsidies en subsidieregelingen voor schoner vervoer

In oktober 2013 heeft de raad het uitvoeringsprogramma Gezonde lucht voor Utrecht vastgesteld. Dit programma bevat aanvullende maatregelen voor de luchtkwaliteit die zich richten op de bron. Het gaat hierbij om sloopsubsidies en subsidieregelingen voor schonere auto's. Er is een regeling voor personenauto's, en er zijn regelingen voor bestelauto's, taxi's, bedrijfswagen en vrachtauto's. Deze regelingen lopen vooruit op de milieuzone die vanaf 1 januari 2015 niet alleen voor vrachtauto's geldt, maar van kracht wordt voor personen- en bestelauto's op diesel die vóór 1 januari 2001 op de markt zijn gekomen (met uitzondering van oldtimers van veertig jaar en ouder).

De sloop/stimuleringssubsidie voor personenauto's dient voor sloop van het vervuilende voertuig en (optioneel) de aanschaf van een schonere auto en heeft als uitgangspunt de meerkosten voor vervanging met een minimum te beperken. De regeling is van kracht tot 1 juli 2015. Subsidies (voor zowel ondernemers als particulieren) gelden voor dieselauto's tot 1 januari 2006 en benzineauto's tot 1 juli 1992. Vanaf 1 januari 2015 geldt er een milieuzone voor personenvoertuigen waarbij dieselauto's die voor 1 januari 2001 op de markt zijn gekomen worden geweerd. Daarnaast worden er vanaf die datum geen parkeervergunningen verstrekt voor vervuilende auto's in die rayons die geheel binnen de milieuzone vallen. De gemeentelijke subsidieregeling voor bestelbusjes, taxi's en vrachtauto's is een extra toevoeging op de landelijke regelingen die de aanschaf van de schoonste auto's bevorderen.

Sinds de subsidieregelingen van kracht zijn heeft de gemeente (stand begin maart) 638 aanvragen ontvangen. Bij 90% daarvan gaat het om personenauto's. Bij ruim 10% gaat het om eigenaren die in de milieuzone gevestigd zijn. Bij 75% van de aanvragen gaat om vervangen van dieselvoertuigen voor 1 januari 2001. 33% van de aanvragers vervangen hun auto niet.

4.4.6 Financiële stand van zaken actieplannen en aanvullende maatregelen luchtkwaliteit

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Actieplan goederenvervoer	5.778	5.040		5.040	1.497	3.543
Actieplan schoon vervoer	6.493	3.400	3.093	6.493	2.439	4.054
Verschonen eigen wagenpark	1.000	1.000		1.000	56	944
Stadsbaan LR centrum luchtbehandeling	11.450	5.535		5.535	5.535	0
Banden op spanning op P&R locaties	100	100		100	0	100
Actieplan De gebruiker centraal	5.051	5.051		5.051	438	4.613
Stimuleren deelgebruik auto	2.000	0	0	0	0	0
Milieuzone vracht t/m eind 2014	1.590	1.220	370	1.590	1.376	214
Monitoren en onderzoekskosten	8.750	8.750		8.750	3.678	5.072
Bijdrage verkeersmodel	250	250		250	0	250
Meetnet Luchtkwaliteit	600	450	150	600	292	308
Economisch investeringsfonds	10.000	10.000		10.000	449	9.551
Pakket bedrijfsauto's	2.351	2.351		2.351	0	2.351

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Pakket taxi's	2.546	2.546		2.546	0	2.546
Pakket personenauto's	7.232	7.232		7.232	128	7.104
Pakket gemeentelijk wagenpark	178	178		178	0	178
Pakket bestelverkeer	2.236	2.236		2.236	140	2.096
Stimuleren schoon vrachtverkeer Euro VI	302	302		302	0	302
Dynamisch Verkeersmanagement (DVM)	588	0		0	0	0
Convenant U15/Rij2op5	545	0	545	545	0	545
Slimme routes/slimme regelingen	4.000	400		400	28	372
Afstemming RWS (schermen) en BRU (bussen)	250	0	250	250	0	250
Programmamanagement en organisatiekosten	1.293	1.293		1.293	0	1.293
Totaal Luchtkwaliteit en goederenvervoer	**74.581**	**57.332**	**4.408**	**61.740**	**16.056**	**45.684**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

4.5 Verkeersveiligheid

4.5.1 Maatregelen verkeersveiligheid

Met de vaststelling van de Voorjaarsnota van 2012 heeft de gemeenteraad € 5 mln. beschikbaar gesteld voor de uitvoering van maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid op verschillende locaties in Utrecht. In de eerste tranche zijn voor 28 locaties maatregelen opgenomen ten behoeve van een betere verkeersveiligheid. Ruim de helft daarvan is uitgevoerd.

Daarnaast werken we aan het verbeteren van de verkeersveiligheid op de Stroomrugbaan en in Vleuterweide. Een extern adviesbureau heeft de situatie rond de kruising op de Stroomrugbaan – mede vanuit het oogpunt van verkeerskundig gedrag - beoordeeld. Dit heeft geleid tot een aantal maatregelen rondom de busbaan Vleuterweide. Samen met de BRU worden structurele oplossingen voorbereid en uitgevoerd.

Inmiddels loopt de voorbereiding rond de besluitvorming voor de 2e tranche. Er heeft een inventarisatie van potentiële locaties plaatsgevonden, bestaande uit informatie over ongevallen, wensen bij de wijkbureaus, verschillende websites en een internetraadpleging onder de bewoners van Utrecht. In april zijn de conceptlijsten voorgelegd aan de wijkraden met de vraag om input te leveren. Een voorstel met de definitieve lijst voor de tweede tranche locaties wordt in het tweede kwartaal ter vaststelling voorgelegd aan het college.

4.5.2 Financiële stand van zaken programma Veiligheid

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisate	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Wijkverkeersplannen	9.090	3.117		3.117	2.177	940
As van Berlage	1.283	1.283		1.283	708	575
Aanpak knelpunten verkeersveiligheid	4.918	4.918		4.918	1.107	3.811
Onderhouden UVL (2 jaar) en verkeerstuin	350	250	100	350	3	347
Verbreden de Meernbrug	1.175	0		0	0	0
Hinderplanning 2012 t/m 2014 (incl. communicatie)	290	290		290	207	83
VRI's beter afstellen	750	750		750	31	719
Totaal Vergroten van de verkeersveiligheid	**17.857**	**10.608**	**100**	**10.708**	**4.233**	**6.475**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

4.5.3 Planning

PROJECT/ MAATREGEL UIT DE 1E TRANCHE	OMSCHRIJVING	PLANNING
Kruispunt Vleutenseweg t.h.v. de JP Coenstraat	Onderzoek naar aanpassing waarschuwingslicht busbaan. Op basis van locatiebezoek, effecten op doorstroming VRI, ongevallen en meldingen is geadviseerd om de huidige situatie niet aan te gaan passen. Er vindt nu een laatste afweging plaats	2014
Cartesiusweg	Aanpassing vormgeving weg van een 50 km weg	gereed
Amsterdamsestraatweg Noord	Versmallen rijstroken en inhaalverbod	gereed
Norbruislaan – Jan van Zutphenlaan	Maatregelen om het uitzicht te verbeteren	2014
Plein van Berlage	Maatregelen tbv veiligheid voor langzaam verkeer	gereed
Van Egmondkade (bij Marnixlaan)	Parallelrijbaan inrichten als fietspad. Dit project wordt uitgebreid. Naast de aanpassing van het kruispunt worden de parallelwegen van de Marnixlaan ingericht als fietsstraten (samenwerking met fietsprogramma)	2014
Kruispunt Plein van Berlage – Adriaan van Bergenstraat	Maatregelen tbv veiligheid voor langzaam verkeer	gereed
St. Josephlaan - Amsterdamsestraatweg	Aanpassing kruispunt met voorsorteervakken voor linksafslaande fietsers	2014
Kruispunt Franciscusdreef – Floridadreef	aanbrengen van een verkeersregelinstallatie	2014
Kruispunt Carnegiedreef – Paranadreef	Doortrekken fietspaden op de Paranadreef over de kruising heen.	2014
Arnodreef, Rubicondreef, Amazonedreef	Inrichten als 30 km zone	2014
Kruispunt Adelaarstraat – Bemuurde Weerd O.Z.	Maatregelen tbv veiligheid fietsers en voetgangers. De voorkeursvariant uit de consultatie wordt uitgevoerd.	2014
Kruispunt Draaiweg – Lauwerecht	Maatregelen tbv veiligheid fietsers en voetgangers. De voorkeursvariant uit de consultatie wordt uitgevoerd.	2014
Herculeslaan – Laan van Maarschalkerweerd	onderzoek naar de haalbaarheid van een verkeersregelinstallatie i.r.t. milieu. Er zijn geen bezwaren mbt geluid.	2014
Nachtegaalstraat – Burgemeester Reigerstraat	Onderzoek verkeersveiligheidsmaatregelen tbv voetgangers	gereed
Briljantlaan – Diamantweg	Onderzoek maatregel tbv verkeersveiligheid overstekende fietsers. Een oplossing is uitgewerkt in een	2014

PROJECT/ MAATREGEL UIT DE 1E TRANCHE	OMSCHRIJVING	PLANNING
	schetsontwerp. Inzet is met te liften met groot onderhoud werkzaamheden.	
Hooft Graaflandstraat	Aanbrengen van markering voor fietsers	gereed
Kruispunt Waalstraat/ Runstraat	Maatregelen aan de oversteek	gereed
Van Heuven Goedhartlaan/Benelux-laan	Nadere ongevallenanalyse verkeersdeelnemers en op welke richtingen deze ongevallen betrekking hebben. Wellicht een aanpassing van de verkeersregeling	gereed
Marco Pololaan	Aanleggen van twee verkeerssluizen	gereed
Poorten van 30km/u gebied Columbuslaan-Zuid	Fysieke aanpassing en optimalisatie 30 km/u gebied	gereed
Poorten van 30km/u gebied van Heuven Goedhartlaan	Fysieke aanpassing en optimalisatie 30 km/u gebied	gereed
Rijnkennemerlaan - Musicallaan	Maatregelen tbv veiligheid oversteek	2014

5. Financiële positie

In dit hoofdstuk komt de financiële positie van het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2012 – 2033 aan bod. In de eerste paragraaf treft u de stand van zaken aan van de investeringen. In de tweede paragraaf staat informatie over de parkeerexploitatie.

Foto: Merlin vd Vliet

5.1 Investeringsprogramma

In bijlage 1 vindt u het totaal overzicht van het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit waarin per deelprogramma de projecten zijn opgenomen met kostenramingen en dekkingsbronnen. De totale kosten van het programma peildatum 1 januari 2014 zijn geraamd op circa 1,3 miljard euro. De totale dekking van het programma bedraagt op dit moment 1,3 miljard euro, bestaande uit gemeentelijk geld en het overgrote deel zijn subsidies met gemeentelijke co financiering.

In bijlage 2 staat het overzicht met de autorisaties en de stand van de uitgaven. De openstaande autorisaties (exclusief de autorisatieverzoeken in de Voorjaarsbrief) bedragen 487,627 miljoen euro. Hierop is 263,551 miljoen euro uitgegeven en het restant op de autorisaties bedraagt 224,075 miljoen euro. De reden dat er nog een groot bedrag aan openstaande autorisaties beschikbaar is, wordt verklaard doordat het veelal projecten betreft met een doorlooptijd van meerdere jaren. Autorisatie vragen wij niet op jaarlijkse basis, maar op twee momenten als dekking voor de voorbereiding en als dekking voor de uitvoering, voordat een project daadwerkelijk wordt gegund. Bij de realisatie zal er daarom sprake zijn van afwijkingen op de actuele begroting die wij u per project toelichten. In bijlage 2 hebben wij het overzicht van de projectautorisaties en de daarop gerealiseerde uitgaven opgenomen.

De programmareserve bestaat uit een aantal reserves en voorzieningen. Samen vormen deze het beschikbare volume om de uitvoering van het programma te kunnen dekken. Naast eigen middelen bestaat dekking uit subsidies van BRU, provincie en Rijk. In de tabel hieronder staan de reserves en voorzieningen die samen de totale dekking vormen voor het investeringsprogramma Bereikbaarheid.

Overzicht reserves, voorzieningen en balansposten per 31-12-2013	
Omschrijving	**Per 31-12-2013**
	(* 1.000 euro)
reserve meerjarige investeringen Bereikbaarheid	58.726
ISV 3	464
Luchtkwaliteit FES 1&2	7.812
Luchtkwaliteit FES 3	7.726
Luchtkwaliteit FES 4	26.463
reserve VERDER	3.070
reserve Parkeerexploitatie 1)	880
reserve onderhoud parkeervoorzieningen	3.781
Fietsparkeren	982
Totaal Bereikbaarheid	**109.904**

5.1.1 Dekkingsbronnen

De dekking van projecten bestaat uit met gemeentelijk budget, subsidies van BRU, provincie, het rijk en derden. Een belangrijk deel van de gemeentelijk budget wordt daarbij ingezet als cofinancieringbijdrage voor Beter Benutten, NSL (FES) en VERDER. De verschillende soorten subsidies hebben elk eigen regels en procedures voor verantwoording en afrekening naar de subsidieverlener. De meeste projecten hebben meerdere subsidiebronnen.

Elke dekkingsbron heeft zijn eigen voorwaarden die weer voortvloeien uit de eigen doelstellingen van de budgetverstrekker. VERDER is bijvoorbeeld direct gekoppeld aan bereikbaarheidsdoelstellingen, FES is verbonden met luchtkwaliteit. BRU subsidies zijn gekoppeld aan OV maatregelen (vrije busbanen, De Uithoflijn), aan lokaal maatwerk. of aan de rol van het BRU binnen de regio. In subsidiebeschikkingen en –regelingen is vastgelegd welke projecten en wat voor soort maatregelen worden gefinancierd. NSL, VERDER en Beter Benutten hebben een gedefinieerde projectenlijst. Dit beperkt de mogelijkheden om de besteding van budgeten tussentijds te wijzigen.
Hieronder staat een uiteenzetting van de verschillende bronnen. In de tabel in bijlage 2 is per project gespecificeerd hoe de dekking vanuit deze bronnen is verdeeld over de verschillende projecten en maatregelen.

Gemeentelijk budget Meerjarige Investeringen Bereikbaarheid

Dit gemeentelijke budget wordt ingezet voor cofinanciering van subsidies en voor projecten die niet gedekt (kunnen) worden uit subsidies. Er is met de vaststelling over het ALU 2009 besloten om voor een periode van 30 jaar jaarlijks 11 miljoen euro bij te dragen t.b.v. het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit.

FES en ISV (NSL)

Het programma NSL wordt gedekt uit de rijkssubsidies ISV II & III en de FES 1, 2, 3 en 4 en de gemeentelijke cofinanciering die nodig is bij inzet van FES 3 en FES 4. In tabel 4 treft u de huidige geprogrammeerde projecten binnen het programma Nationaal Samenwerkings Verband Luchtkwaliteit (NSL) aan. Na vaststelling van dat raadsvoorstel Uitvoeringsprogramma Gezonde lucht voor Utrecht is tabel 4 aangepast. Alle subsidies voor projecten en maatregelen van de luchtkwaliteit tellen op naar 73.239.000 euro.

Rijksbijdrage ISV II en III
In het programma ISV II is rekening gehouden met 4,95 miljoen voor NSL-maatregelen. Ook in het nieuwe programma ISV III is 4,2 miljoen euro geoormerkt voor luchtkwaliteitsmaatregelen.

Rijksbijdrage FES 1 & 2
Het programma heeft van het rijk inmiddels afgerond 10 miljoen euro ontvangen voor de uitvoering van luchtkwaliteitmaatregelen (tranche 1 en 2 van het FES)

Rijksbijdrage FES 3
Ten behoeve van de luchtkwaliteitmaatregelen (FES 3e tranche) is van het rijk een beschikking ontvangen van 23,1 miljoen euro. Voor de FES 3 investeringen geldt een cofinancieringseis van 50% uit eigen middelen.

Rijksbijdrage FES 4
Voor de 4e tranche ten behoeve van de luchtkwaliteitmaatregelen NSL (periode 2011-2014) hebben wij van het rijk een beschikking ontvangen van 31,1 miljoen euro. Voor de FES 4-middelen geldt ook een cofinancieringeis van 50% uit eigen middelen.

Voor FES 3 en FES 4 subsidie is cofinanciering nodig. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat de gemeentelijke cofinanciering maar voor één subsidieregeling ingezet mag worden, of voor FES of voor Beter Benutten. De subsidieregelingen FES 3 en 4 expireren per 1 januari 2015. Op die datum moeten de NSL subsidies zijn uitgegeven of ten minste verplicht. Indien er op dat moment sprake is van een onderbesteding zal het openstaande niet bestede saldo aan het rijk moeten worden terugbetaald. Wij verwachten dat er een bedrag nog niet besteed zal zijn. Een aantal maatregelen zullen dan niet meer kunnen worden gedekt via deze subsidieregeling. Dit speelt ook bij de andere grote gemeenten. De 4 grote gemeenten zijn daarom gezamenlijk met de Staatsecretaris in overleg of de subsidie termijn zou kunnen worden verlengd. Daarnaast zullen wij waar mogelijk de uitvoering van de NSL maatregelen versnellen.

Programma VERDER

In het programma VERDER staan projecten welke op Utrechts grondgebied worden gerealiseerd voor in totaal 251 miljoen euro. De gemeentelijke cofinancieringbijdrage bedraagt 95 miljoen euro. Het verschil van 156 miljoen euro wordt (voornamelijk) bijgedragen door het BRU. Voor de dekking van de gemeentelijke cofinanciering stort de gemeente jaarlijks tot en met 2020 budgetten in de programma reserve Bereikbaarheid. In tabel 5 vindt u een overzicht van in het programma VERDER opgenomen maatregelen en een onderverdeling welke maatregelen door Utrecht wordt uitgevoerd en gedekt.

Tussen de VERDER partners is afgesproken dat een tussen evaluatie zal plaatsvinden met daaraan gekoppeld een herprogrammering van gelden. Aan deze herprogrammering is het vraagstuk van de overprogrammering gekoppeld. Tegen die achtergrond hebben wij geïnventariseerd welke projecten voor herprogrammering in aanmerking kunnen komen. Vervangende maatregelen worden voorbereid. Van de maatregelen met Utrecht als trekker zijn, op drie na, alle plannen van aanpak ingediend (20 stuks). De drie niet ingediende PvA's (fietstunnel Salvador Allendeplein, P+R A27 Noordoost. fietsroute Lage Weide – Utrecht-Noord) worden door Utrecht betrokken bij de VERDER-evaluatie met het doel een aantal maatregelen in te ruilen voor nieuwe maatregelen in het kader van Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar (onder meer voor doorfietsroutes). Voor de realisatie van P+R Hooggelegen was weliswaar het plan van aanpak goedgekeurd, maar omdat de realisatie van deze P+R voorziening is uitgesteld tot in ieder geval na 2018, hebben wij aan de partners voorgesteld om ook dit bedrag te herprogrammeren. Het project Lucasbrug is afgerond voor veel minder geld. Dat restant zal worden geherprogrammeerd. Vooralsnog zijn wij in het MPB nog uitgegaan van de situatie zonder deze herprogrammering. We zullen de financiële overzichten aanpassen nadat de raad heeft besloten over de over de herprogrammering van de VERDER gelden.

Beter Benutten

Het doel van de rijkssubsidie Beter Benutten is verbeteren van de doorstroming/bereikbaarheid. De maatregelen moeten uiterlijk op 31 december 2014 in gebruik zijn genomen. Om voor de subsidieregeling Beter Benutten in aanmerking te komen is er sprake van een verplicht gemeentelijk cofinancieringsaandeel. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat de gemeentelijke cofinanciering maar voor één subsidieregeling ingezet mag worden, of voor FES of voor Beter Benutten.

Dit jaar start het programma Beter Benutten 2. Het rijk stelt subsidie beschikbaar voor een betere benutting van de bestaande wegen, het spoor en de vaarwegen. Het gaat om alternatieve vormen van vervoer, spitsmijdprojecten en inzet van nieuwe technologie voor vervoer- en verkeersinformatie. Wij zullen een aantal projecten voor deze subsidie voordragen.

BRU subsidies HOV netwerk, fiets en verkeersveiligheid

BRU heeft geld beschikbaar gesteld via de BDU/MIT beschikking ten behoeve van de realisatie van het HOV netwerk. BRU geeft ook nog aparte beschikkingen af voor subsidies als lokaal maatwerk en verkeer en vervoer. Het BRU (die de rijksbijdrage van de "Brede Doel Uitkering" –BDU- voor de regio ontvangt) draagt bij aan de realisatie van het HOV netwerk. Er is al een aantal tracés afgerond waarvoor declaraties zijn opgemaakt. BRU heeft ook subsidies voor fiets en verkeersveililgheidsmaatregelen. In totaal is er 178,332 miljoen euro beschikt aan de gemeente Utrecht. Bij deze subsidies zit niet het aandeel van BRU in het VERDER programma.

Overige bijdragen

Overige bijdragen bestaan voornamelijk uit rijksbijdragen voor de tram en de NRU en de bijdrage van het UMC, Universiteit van Utrecht en Hogeschool Utrecht voor P+R De Uithof.

5.2 Parkeerexploitatie

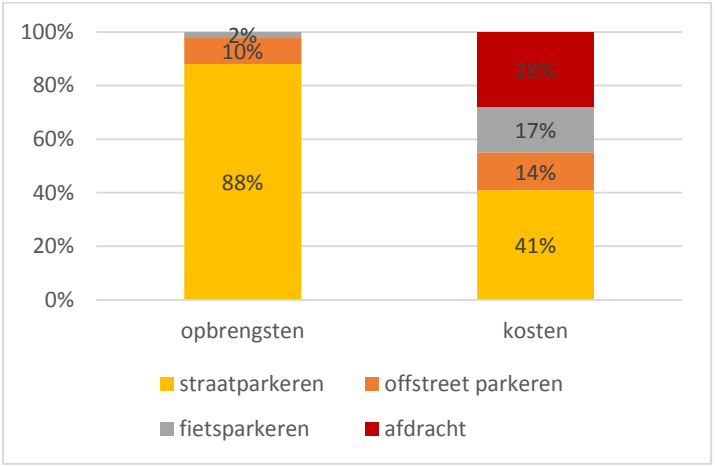
Onderdeel van het programma bereikbaarheid en luchtkwaliteit is de zogenaamde parkeerexploitatie. Parkeervoorzieningen voor fiets en auto die zijn of worden gerealiseerd, zijn onderdeel of worden voor hun exploitatie toegevoegd aan de parkeerexploitatie. De parkeerexploitatie maakt onderscheid in drie "soorten" voorzieningen:

- Straatparkeren
- Off street parkeren
- Fietsparkeren.

De parkeerexploitatie heeft opbrengsten en kosten. Voor 2014 is een totaal aan opbrengsten geraamd van 28,116 miljoen euro. De kosten zijn geraamd op 20,573 miljoen euro, exclusief de jaarlijkse afdracht aan de gemeentebegroting.

Het saldo van de afdracht naar de algemene dienst van 5,0 miljoen euro in 2013 is via formele besluitvorming (begrotingswijzigingen) verhoogd naar 8,0 miljoen euro in de begroting 2014. Dat wordt veroorzaakt door verwerking van diverse taakstellingen inkoop / efficiency, overheveling van budget naar de DBG structureel, uitname overhead in verband met systeemwijziging naar interne (kale) tarieven. Aangezien met de vaststelling van de nota Stallen en Parkeren in de komende jaren een verhoging van het bedrijfsresultaat wordt voorzien, heeft u in de voorjaarsnota 2013 besloten dit voordeel deels in te zetten voor de gemeentelijke problematiek. Hiermee neemt de afdracht in 2015 toe met 1,05 miljoen euro, in 2016 met 1,65 miljoen euro en vanaf 2017 structureel met 1,75 miljoen euro.

In de grafiek hiernaast staat aangegeven wat het aandeel is van de verschillende producten in de opbrengsten en de kosten van de parkeerexploitatie, inclusief de afdracht (structurele bijdrage aan de gemeentebegroting).

De begroting van de parkeerexploitatie kent een aantal onzekerheden aan de opbrengstenkant en aan de kostenkant. Daarom volgen we de ontwikkeling van de opbrengsten en kosten nauwgezet.

Hieronder staan de ontwikkelingen van en het financiële beeld op deze verschillende soorten stallingsvoorzieningen beschreven. Tabel 6 in de bijlage geeft het financiële overzicht van de parkeerexploitatie per voorziening.

Straatparkeren

Het straatparkeren kent drie categorieën: vergunningen, kortparkeren (parkeren op straat) en parkeerhandhaving. Betaald parkeren is een belasting. Alle aspecten van het heffen van deze belasting komen samen binnen de exploitatie van het straatparkeren. In 2014 is voor straatparkeren een opbrengst begroot van 24,785 miljoen euro. Alle drie de categorieën kennen opbrengsten maar het grootste deel ervan vloeit voort uit het kortparkeren in gebied A.

De kosten van het straatparkeren zijn in 2014 begroot op 11,822 miljoen euro. Kosten worden gemaakt voor werkzaamheden als het verstrekken van vergunningen, het beheer en onderhoud van de parkeerplaatsen en parkeerautomaten, het handhaven op betaling van parkeerplaatsen en op foutief geparkeerde auto’s. Ook projecten op het gebied van digitalisering, procesoptimalisatie en nieuwe parkeerproducten worden gerealiseerd binnen het kader van de parkeerexploitatie. Bijna de helft van de kosten gaat naar handhaving.

Het verschil van lasten en baten is een batig saldo van bijna 13 miljoen euro. Dit bedrag wordt voor een belangrijk deel gebruikt als dekking van de exploitatie van off-street voorzieningen, de exploitatie en realisatie van fietsparkeervoorzieningen en –handhaving, onderdelen waarop geld moet worden toegelegd. Een deel van de opbrengst (28%) vloeit daarnaast jaarlijks naar de gemeente brede begroting. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de uitbreiding van het gebied met betaald parkeren.

Off-street parkeren

De gemeente Utrecht kent een aantal verschillende off-street parkeervoorzieningen: belanghebbenden garages, openbare parkeergarages en P+R voorzieningen. Voor 2014 is een totale opbrengst van 2,843 miljoen euro begroot, waarvan bijna de helft komt van de twee openbare parkeergarages.

De exploitatie van deze parkeervoorzieningen (beheer, onderhoud, afschrijvingslasten e.d.) kost uiteraard geld. Kosten worden ook gemaakt om het gebruik van P+R voorzieningen te bevorderen en om de voorzieningen te verbeteren. Totale kosten zijn voor 2014 begroot op 3,981 miljoen euro.

Het saldo van lasten en baten is nadelig. Dit nadeel wordt gedekt door onttrekkingen uit reserves en door de meeropbrengsten van het straatparkeren. Door bijvoorbeeld het openen van nieuwe garages kan het resultaat op de parkeerexploitatie schommelen. Zo hebben parkeergarages vaak te kampen met aanloopverliezen. De parkeerreserve is bestemd om deze schommelingen te verevenen.

Fietsparkeren

Onder de exploitatie van fietsparkeervoorzieningen vallen: openbare fietsenstallingen, buurtfietsenstallingen, mobiele stallingen en fietstrommels, de handhaving op fietsparkeren en bijvoorbeeld het plaatsen van fietsenrekken in de wijken. Naast deze exploitatie en handhaving worden er binnen de exploitatie van fietsparkeervoorzieningen ook projecten uitgevoerd om de dienstverlening op het gebied van fietsparkeren te optimaliseren. Voorbeelden hiervan zijn het uitbreiden van het huidige fietsdepot, het houden van fietsparkeerschouwen en het realiseren van nieuwe buurtstallingen en fietstrommels.
De opbrengsten van het fietsparkeren zijn geraamd op 0,488 miljoen euro. Dit betreft openbare stallingen 0,165 miljoen euro, buurtstallingen 0,031 miljoen euro, fietstrommels 0,013 miljoen euro en fietshandhaving 0,250 miljoen euro.

De kosten voor de exploitatie van het fietsparkeren zijn in 2014 geraamd op 4,770 miljoen euro. Dit betreft openbare stallingen 1.427 miljoen euro, buurtstallingen 0,197 miljoen euro fietsklemmen 0,102 miljoen euro, mobiele stallingen 0,210 miljoen euro, fietstrommels 0,134 miljoen euro, en handhaving fiets 2,213 miljoen euro.

Het verschil tussen de kosten en de baten bedraagt bijna 3,9 miljoen euro. Met de vaststelling van de nota Stallen en Parkeren is, vanaf 2014, een structureel budget van 1,3 miljoen euro toegekend voor het intensiveren serviceverlening en handhaving fietsparkeren. Daarnaast wordt de exploitatie van de nieuwe fietsenstallingen Zadelstraat en Neudeflat (tijdelijk) de komende jaren gedekt met geld uit het

investeringsprogramma Fiets. De investeringen in het nieuwe fietsdepot, nieuwe buurtstallingen en fietstrommels worden gerealiseerd vanuit de parkeerexploitatie zelf. Het verschil tussen de kosten en opbrengsten van fietsparkeren wordt gedekt uit het batig saldo op de exploitatie van straatparkeren.

Overzicht parkeerexploitatie 2014-2015

In tabel 6 van de bijlagen wordt het financiële beeld van de parkeerexploitatie in 2014 en 2015 gepresenteerd. In de Voorjaarsbrief 2014 wordt de begroting van de parkeerexploitatie geactualiseerd en daarmee in lijn gebracht met de realisatie van de activiteiten binnen de parkeerexploitatie. Hierbij wordt rekening gehouden met de ontwikkeling van het aantal naheffingen en de verwachte oplevering van parkeervoorzieningen, vooral binnen het domein van off-street voorzieningen (parkeergarage Vaartsche Rijn, de Kop van Lombok, ABC-straat garage en P+R de Uithof) en tevens met de in 2013 vastgestelde nota Stallen en Parkeren en efficiencytaakstellingen. Het betreft budgetneutrale wijzigingen die geen invloed hebben op de beleidsdoelstelling. De Meerjaren Parkeerexploitatie wordt jaarlijks bijgesteld gezien de veranderlijkheid van de exploitatie en de snelheid waarmee ontwikkelingen elkaar opvolgen. Op deze manier wordt een realiteitsgetrouw beeld gegeven van de financiële stand van zaken op de parkeerexploitatie.

Tot slot, bij de behandeling van de nota Stallen en Parkeren is afgesproken dat twee deelproducten jaarlijks, waar nodig geactualiseerd, in het MPB worden opgenomen, dit betreft:

- Gebiedsindeling voor de procedure invoering betaald parkeren. De grens van het betaald parkeren gebied is aangepast voor de gebieden: Majellapark, Rubenslaan, Lodewijk Napoleonplantsoen, Nieuw Welgelegen West, Tuindorp Noord, Tuindorp Oost (tot en met de Kapteynlaan).
- De parkeergegevens per rayon, waarmee we u jaarlijks informeren over veranderingen in het parkeerplaatsenaanbod en de toepassing van de procedure “opheffen parkeerplaatsen”.

U vindt deze in bijlage 7 van de parkeerexploitatie.

5.3 Organisatie

Het programma bereikbaarheid en Luchtkwaliteit is georganiseerd rondom verschillende thema’s en rondom gebieden. De thema’s zijn:

- fiets en fietsparkeren
- Openbaar Vervoer
- auto en auto parkeren en P+R voorzieningen
- duurzame mobiliteitsmaatregelen (actieplan De Gebruiker Centraal, Actieplan Goederenvervoer, actieplan Schoonvervoer, verkeersmanagement en maatregelen die gebruik schoner vervoer stimuleren).
- Verkeersveiligheid

Een programmamanager stuurt de projecten aan die binnen een thema vallen. Projecten met elkaar in samenhang een doorlopende infrastructuur vormen worden dus vanuit één punt aangestuurd. De programmamanager stuurt op "tijd", "geld", en "resultaat", zorgt voor bestuurlijke besluitvorming en voor de communicatie en participatie met belanghebbenden.

Voor de indeling in gebieden hebben we gekozen voor stadsdelen die bestaan uit zoveel mogelijke samenhangende wijken. Zo is er betere borging van het beleid op thema's in het wijkverkeerswerk en vice versa. De verantwoordelijke voor de gebiedsafstemming is de beleidsadviseur.
Binnen deze thema's en gebieden werken medewerkers samen vanuit hun eigen specifieke rol: programmamanager / opdrachtgever, programmasecretaris, beleidsadviseur, verkeerskundig adviseur en projectleider.

Bijlagen

1. Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kosten-raming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Hoofdfietsroutes, incl. fiets file vrij	19.909	19.909	1.146	2.278	10.000	6.133	0	352
Hoofdfietsroutes, aanvullend	5.850	5.850	2.340	0	3.510	0	0	0
Doorfietsroutes	1.000	1.000	1.000	0	0	0	0	0
Tussen de rails (Uithof-Nieuwegein)	7.000	7.000	0	0	3.000	4.000	0	0
Herenroute	2.170	2.170	670	0	0	1.500	0	0
Fietsbrug Amsterdam - Rijnkanaal	25.225	25.225	7.725	0	0	15.000	0	2.500
Fietstunnel Spinozabrug	3.670	3.670	0	0	670	3.000	0	0
Fietstunnel Salvador Allendeplein	3.500	3.500	0	0	0	3.500	0	0
Invoering leenfietsen	4.300	4.300	0	0	0	4.300	0	0
Fietsparkeren binnenstad	8.097	8.097	6.597	0	0	0	1.500	0
Fietsparkeerverwijzingssysteem	1.000	1.000	330	0	0	0	670	0
Tijdelijke fietsenstalling Smakkelaarsveld	4.300	4.300	2.420	0	0	0	1.880	0
Fietsroute LR-Papendorp langs busbaan Rijnvliet (Z50)	2.100	2.100	1.050	0	0	0	0	1.050
RABO Fietsbrug (POS)	6.500	6.500	1.500	0	0	5.000	0	0
Reservering fietsvoorzieningen OV-knooppunt	525	525	525	0	0	0	0	0
Fietsvoorzieningen OV-knooppunten (BRU)	905	905	0	530	375	0	0	0
Kwaliteit fietsroutes stations	2.500	2.500	2.500	0	0	0	0	0
Fietspad langs het spoor Leidsche Rijn Centrum	1.000	1.000	1.000	0	0	0	0	0
Fietspad Westplein	1.200	1.200	0	0	1.200	0	0	
Fietsparkeren business case OVT investering	16.183	16.183	9.800	0	0	0	6.383	0
Fietsparkeren business case OVT pilot	1.200	1.200	1.200	0	0	0	0	0
Fietsparkeren business case OVT na pilot	6.000	6.000	6.000	0	0	0	0	0
Totaal Fiets	**124.134**	**124.134**	**45.803**	**2.808**	**18.755**	**42.433**	**10.433**	**3.902**

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kosten-raming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
HOV Leidsche Rijn	97.028	97.028	46.601	50.427	0	0	0	0
HOV bestaande Stad Dichterswijk (Z90)	14.009	14.009	0	14.009	0	0	0	0
Randstadspoor	11.696	11.696	11.696	0	0	0	0	0
OV Overvecht inclusief Jacobsstraat	19.500	19.500	0	0	2.000	17.500	0	0
Lucasbrug	5.000	5.000	0	0	0	5.000	0	0
HOV bestaande stad Transwijk (Z80)	56.000	56.000	0	21.000	0	35.000	0	0
De Uithoflijn tram (Bovenbouw- BRU)	202.000	202.000	0	10.000	0	82.000	0	110.000
De Uithoflijn tram (onderbouw en randvoorwaardelijke projecten, incl Cranenborgh)	139.061	139.061	59.300	78.761	0	0	0	1.000
Risicovoorziening De Uithoflijn	9.000	9.000	9.000	0	0	0	0	0
Dichtersbaan	18.000	18.000	0	0	0	18.000	0	0
Westtangent (inclusief Tangentlijn 10)	18.000	18.000	0	0	0	18.000	0	0
Valeriusbaan	2.170	2.170	0	0	0	0	685	1.485
Integrale aanpak Vondellaan	800	800	800	0	0	0	0	0
Totaal Openbaar Vervoer	**592.264**	**592.264**	**127.397**	**174.197**	**2.000**	**175.500**	**685**	**112.485**
Aanvullend programma Bereikbaarheid Stationsgebied	31.300	31.300	31.300	0	0	0	0	0
Studie Maatregelen Utrecht West	742	742	742	0	0	0	0	0
24 Oktoberplein	30.890	30.890	30.890	0	0	0	0	0
Gronddepot NOUW 2	1.391	1.391	1.391	0	0	0	0	0
Inpassing NOUW LR CENTRUM	8.036	8.036	8.036	0	0	0	0	0
Risico nadeelcompensatie en planschade	500	500	500	0	0	0	0	0
Verkeersmaatregelen Harmelerwaard	1.516	1.516	1.516	0	0	0	0	0
Korte termijn maatregelen doorstroming (inclusief vervangende maatregel linksafverbod ML Kinglaan - Pijperlaan)	760	760	435	0	325	0	0	0
Invoering Parkeer Reizigers Informatiesysteem	1.840	1.840	1.000	0	0	0	840	0

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kosten-raming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Wegnummer informatie systeem	1.500	1.500	750	0	750	0	0	0
Groene golfverdeelring (groene golf Kardinaal de Jongweg)	370	370	0	0	370	0	0	0
Knips	5.800	5.800	1.400	0	4.400	0	0	0
Integrale aanpak NRU	180.000	180.000	16.700	0	0	0	0	163.300
Luchtmaatregelen NRU (inclusief Moldaudreef)	11.350	11.350	1.600	0	9.750	0	0	0
nadeelcompensatie AC restaurant	1.200	1.200	1.200	0	0	0	0	0
Maatregelen Utrecht West	71.800	71.800	71.800	0	0	0	0	0
Autoverbinding Papendorp	500	500	500	0	0	0	0	0
Stil asfalt A27 tpv Voordorp	225	225	225	0	0	0	0	0
Tijdelijke bereikbaarheid westzijde Stationsgebied	2.400	2.400	1.250	0	0	0	1.150	0
Aansluiting A12/ De Meern (Letschertweg)	724	724	0	0	0	0	0	724
Auto A2 Papendorp	504	504	0	0	0	0	168	336
Totaal Auto	**353.349**	**353.349**	**171.235**	**0**	**15.595**	**0**	**2.158**	**164.360**
P&R De Erven	211	211	211	0	0	0	0	0
P&R De Uithof	0	0	0	0	0	0	0	0
P&R Leidsche Rijn Centrum	21.535	21.535	18.535	0	0	3.000	0	0
P&R Hooggelegen	16.000	16.000	0	0	0	16.000	0	0
P&R Noord Oost	12.000	12.000	0	0	0	12.000	0	0
Totaal Park & Ride	**49.746**	**49.746**	**18.746**	**0**	**0**	**31.000**	**0**	**0**
Actieplan goederenvervoer	5.778	5.778	4.250	0	590	200	671	67
Actieplan Schoon vervoer	6.493	6.493	800	0	5.200	0	0	493
Verschonen eigen wagenpark	1.000	1.000	0	0	1.000	0	0	0
Stadsbaan LR centrum luchtbehandeling	11.450	11.450	2.850	0	8.600	0	0	0
Banden op spanning op P&R locaties	100	100	50	0	50	0	0	0
Actieplan De gebruiker centraal	5.051	5.051	1.379	0	3.672	0	0	0

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kosten-raming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Stimuleren deelgebruik auto	2.000	2.000	0	0	0	2.000	0	0
Milieuzone vracht t/m eind 2014	1.590	1.590	220	0	1.220	0	0	150
Monitoren en onderzoekskosten	8.750	8.750	7.900	0	850	0	0	0
Bijdrage verkeersmodel	250	250	250	0	0	0	0	0
Meetnet Luchtkwaliteit	600	600	0	0	600	0	0	0
Economisch investeringsfonds	10.000	10.000	10.000	0	0	0	0	0
Pakket bedrijfsauto's	2.351	2.351	0	0	2.351	0	0	0
Pakket taxi's	2.546	2.546	435	0	2.111	0	0	0
Pakket personenauto's	7.232	7.232	0	0	7.232	0	0	0
Pakket gemeentelijk wagenpark	178	178	16	0	162	0	0	0
Pakket bestelverkeer	2.236	2.236	1.202	0	1.034	0	0	0
Stimuleren schoon vrachtverkeer Euro VI	302	302	245	0	57	0	0	0
Dynamisch Verkeersmanagement (DVM)	588	588	148	0	440	0	0	0
Convenant U15/Rij2op5	545	545	0	0	545	0	0	0
Slimme routes/slimme regelingen	4.000	4.000	4.000	0	0	0	0	0
Afstemming RWS (schermen) en BRU (bussen)	250	250	250	0	0	0	0	0
Programmamanagement en organisatiekosten	1.293	1.293	0	0	1.293	0	0	0
Totaal Luchtkwaliteit en goederenvervoer	**74.581**	**74.581**	**33.994**	**0**	**37.007**	**2.200**	**671**	**710**
Aankoop Kop van Lombok	10.570	10.570	0	0	0	0	0	10.570
Aankoop Vaartsche Rijn plus inrichting garage	14.300	14.300	3.889	0	0	0	0	10.411
Opheffen parkeerplaatsen Mariaplaats	507	507	0	0	507	0	0	0
Totaal Reguleren autoparkeren	**25.377**	**25.377**	**3.889**	**0**	**507**	**0**	**0**	**20.981**
Wijkverkeersplannen	9.090	9.090	7.251	1.227	0	0	0	612
As van Berlage	1.283	1.283	700	0	0	0	0	583
Aanpak knelpunten verkeersveiligheid	4.918	4.918	4.918	0	0	0	0	0

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kosten-raming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Onderhouden UVL (2 jaar) en verkeerstuin	350	350	250	100	0	0	0	0
Verbreden de Meernbrug	1.175	1.175	1.175	0	0	0	0	0
Hinderplanning 2012 t/m 2014 (incl. communicatie)	290	290	290	0	0	0	0	0
VRI's beter afstellen	750	750	750	0	0	0	0	0
Totaal Vergroten van de verkeersveiligheid	**17.857**	**17.857**	**15.334**	**1.327**	**0**	**0**	**0**	**1.195**
Afdekking risico's lopende investeringen	0	0	0	0	0	0	0	0
Eind totaal	**1.237.306**	**1.237.306**	**416.397**	**178.332**	**73.864**	**251.133**	**13.948**	**303.633**

2. stand van zaken meerjarige projecten programma Bereikbaarheid

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenra-ming	Geautori-seerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Hoofdfietsroutes, incl. fiets file vrij	19.909	18.640	1.269	19.909	6.845	13.064
Hoofdfietsroutes, aanvullend	5.850		5.850	5.850		5.850
Doorfietsroutes	1.000	0	1.000	1.000		1.000
Tussen de rails (Uithof-Nieuwegein)	7.000	7.000		7.000	1.696	5.304
Herenroute	2.170	2.170		2.170	203	1.967
Fietsbrug Amsterdam - Rijnkanaal	25.225	8.025		8.025	5.831	2.194
Fietstunnel Spinozabrug	3.670	3.670		3.670	390	3.280
Fietstunnel Salvador Allendeplein	3.500	3.500		3.500	3	3.497
Invoering leenfietsen	4.300	1.315	2.985	4.300	217	4.083
Fietsparkeren binnenstad	8.097	3.097	5.000	8.097	1.101	6.996
Fietsparkeerverwijzingssysteem	1.000	1.000		1.000	0	1.000
Tijdelijke fietsenstalling Smakkelaarsveld	4.300	4.300		4.300	850	3.450
Fietsroute LR-Papendorp langs busbaan Z50	2.100	2.100		2.100		2.100
RABO Fietsbrug POS	6.500	0		0		0
Reservering fietsvoorzieningen OV-knooppunt	525	0	525	525		525
Fietsvoorzieningen OV-knooppunten (BRU)	905	0	905	905		905
Kwaliteit fietsroutes stations	2.500	2.500		2.500		2.500
Fietspad langs het spoor Leidsche Rijn Centrum	1.000	1.000		1.000		1.000
Fietspad Westplein	1.200	0	1.200	1.200		1.200
Fietsparkeren business case OVT investering	16.183	9.800		9.800		9.800

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenra-ming	Geautori-seerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Fietsparkeren business case OVT pilot	1.200	1.200		1.200	75	1.125
Fietsparkeren business case OVT na pilot	6.000	0		0		0
Totaal Fiets	**124.134**	**69.317**	**18.734**	**88.051**	**17.211**	**70.840**
HOV Leidsche Rijn	97.028	82.947		82.947	61.632	21.315
HOV bestaande Stad Dichterswijk (Z90)	14.009	14.009		14.009	5.084	8.924
Randstadspoor	11.696	8.252		8.252	5.409	2.843
OV Overvecht inclusief Jacobsstraat	19.500	3.000		3.000	607	2.393
Lucasbrug	5.000	5.000		5.000	264	4.736
HOV bestaande stad Transwijk (Z80)	56.000	1.400	1.500	2.900	994	1.906
De Uithoflijn tram (Bovenbouw- BRU)	202.000			0		0
De Uithoflijn tram (onderbouw en randvoorwaardelijke projecten, incl Cranenborgh)	139.061	103.989	35.072	139.061	93.383	45.678
Risicovoorziening De Uithoflijn	9.000	0		0		0
Dichtersbaan	18.000	18.000		18.000	2.041	15.959
Westtangent (inclusief Tangentlijn 10)	18.000	18.000		18.000	5.119	12.881
Valeriusbaan	2.170	2.170		2.170		2.170
Integrale aanpak Vondellaan	800		800	800		800
Totaal Openbaar Vervoer	**592.264**	**256.766**	**37.372**	**294.138**	**174.533**	**119.605**
Aanvullend programma Bereikbaarheid Stationsgebied	31.300	20.020		20.020	5.635	14.385
Studie Maatregelen Utrecht West	742	742		742	358	384
24 Oktoberplein	30.890	30.190		30.190	28.679	1.511
Gronddepot NOUW 2	1.391	1.391		1.391		1.391
Inpassing NOUW LR CENTRUM	8.036	1.435		1.435	7	1.428
Risico nadeelcompensatie en planschade	500	500		500	104	396
Verkeersmaatregelen Harmelerwaard	1.516	0		0		0

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenra-ming	Geautori-seerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Korte termijn maatregelen doorstroming (inclusief vervangende maatregel linksafverbod ML Kinglaan - Pijperlaan)	760	505		505	1	504
Invoering Parkeer Reizigers Informatiesysteem	1.840	2.000	-160	1.840	9	1.831
Wegnummer informatie systeem	1.500	1.500		1.500	5	1.495
Groene golfverdeelring (groene golf Kardinaal de Jongweg)	370	370		370	33	337
Knips	5.800	800		800	1.210	-410
Integrale aanpak NRU	180.000	4.000		4.000	2.838	1.162
Luchtmaatregelen NRU (inclusief Moldaudreef)	11.350	1.700		1.700	77	1.623
nadeelcompensatie AC restaurant	1.200	1.200		1.200	690	510
Maatregelen Utrecht West	71.800	500		500	43	457
Autoverbinding Papendorp	500	500		500		500
Stil asfalt A27 tpv Voordorp	225	100	125	225		225
Tijdelijke bereikbaarheid westzijde Stationsgebied	2.400	2.400		2.400	1.500	900
Aansluiting A12/ De meern (Letschertweg)	724	0	724	724		724
Afrit A2 Papendorp	504	0	504	504	8	496
Totaal Auto	**353.349**	**69.853**	**1.193**	**71.046**	**41.197**	**29.849**
Verplaatsen touringcarterminal	0	300	-300	0	0	0
P&R De Erven	211	211		211		211
P&R De Uithof	0	0		0		0
P&R Leidsche Rijn Centrum	21.535	150		150	136	14
P&R Hooggelegen	16.000	1.700		1.700	1.683	17
P&R Noord Oost	12.000	50		50	191	-141
Totaal Park & Ride	**49.746**	**2.411**	**-300**	**2.111**	**2.010**	**101**
Actieplan goederenvervoer	5.778	5.040		5.040	1.497	3.543

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenra-ming	Geautori-seerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Actieplan Schoon vervoer	6.493	3.400	3.093	6.493	2.439	4.054
Verschonen eigen wagenpark	1.000	1.000		1.000	56	944
Stadsbaan LR centrum luchtbehandeling	11.450	5.535		5.535	5.535	0
Banden op spanning op P&R locaties	100	100		100	0	100
Actieplan De gebruiker centraal	5.051	5.051		5.051	438	4.613
Stimuleren deelgebruik auto	2.000	0	0	0	0	0
Milieuzone vracht t/m eind 2014	1.590	1.220	370	1.590	1.376	214
Monitoren en onderzoekskosten	8.750	8.750		8.750	3.678	5.072
Bijdrage verkeersmodel	250	250		250	0	250
Meetnet Luchtkwaliteit	600	450	150	600	292	308
Economisch investeringsfonds	10.000	10.000		10.000	449	9.551
Pakket bedrijfsauto's	2.351	2.351		2.351	0	2.351
Pakket taxi's	2.546	2.546		2.546	0	2.546
Pakket personenauto's	7.232	7.232		7.232	128	7.104
Pakket gemeentelijk wagenpark	178	178		178	0	178
Pakket bestelverkeer	2.236	2.236		2.236	140	2.096
Stimuleren schoon vrachtverkeer Euro VI	302	302		302	0	302
Dynamisch Verkeersmanagement (DVM)	588	0		0	0	0
Convenant U15/Rij2op5	545	0	545	545	0	545
Slimme routes/slimme regelingen	4.000	400		400	28	372
Afstemming RWS (schermen) en BRU (bussen)	250	0	250	250	0	250
Programmamanagement en organisatiekosten	1.293	1.293		1.293	0	1.293
Totaal Luchtkwaliteit en goederenvervoer	**74.581**	**57.332**	**4.408**	**61.740**	**16.056**	**45.684**
Aankoop Kop van Lombok	10.570	10.570		10.570		10.570

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenra-ming	Geautori-seerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Aankoop Vaartsche Rijn plus inrichting garage	14.300	10.770	3.530	14.300	8.312	5.988
Aankoop Centrum Maliebaan	0	0		0		0
Opheffen parkeerplaatsen Mariaplaats	507	0	507	507		507
Totaal Reguleren autoparkeren	**25.377**	**21.340**	**4.037**	**25.377**	**8.312**	**17.065**
Wijkverkeersplannen	9.090	3.117		3.117	2.177	940
As van Berlage	1.283	1.283		1.283	708	575
Aanpak knelpunten verkeersveiligheid	4.918	4.918		4.918	1.107	3.811
Onderhouden UVL (2 jaar) en verkeerstuin	350	250	100	350	3	347
Verbreden de Meernbrug	1.175	0		0	0	0
Hinderplanning 2012 t/m 2014 (incl. communicatie)	290	290		290	207	83
VRI's beter afstellen	750	750		750	31	719
Totaal Vergroten van de verkeersveiligheid	**17.857**	**10.608**	**100**	**10.708**	**4.233**	**6.475**
Eind totaal	**1.237.306**	**487.627**	**65.544**	**553.171**	**263.551**	**289.620**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

3. Overzicht maatregelen Nationaal Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Hoofdfietsroutes, incl. fiets file vrij	19.909	19.909	1.146	2.278	10.000	6.133	0	352
Hoofdfietsroutes, aanvullend	5.850	5.850	2.340	0	3.510	0	0	0
Tussen de rails (Uithof-Nieuwegein)	7.000	7.000	0	0	3.000	4.000	0	0
Herenroute	2.170	2.170	670	0	0	1.500	0	0
Fietstunnel Spinozabrug	3.670	3.670	0	0	670	3.000	0	0
Invoering leenfietsen	4.300	4.300	0	0	0	4.300	0	0
Fietsparkeren binnenstad	8.097	8.097	6.597	0	0	0	1.500	0
Fietsvoorzieningen OV-knooppunten (BRU)	905	905	0	530	375	0	0	0
Kwaliteit fietsroutes stations	2.500	2.500	2.500	0	0	0	0	0
Fietspad Westplein	1.200	1.200	0	0	1.200	0	0	0
VOV Overvecht korte termijn, incl Jacobsstraat	3.600	3.600	0	0	2.000	1.600	0	0
Korte termijn maatregelen doorstroming (inclusief vervangende maatregel linksafverbod ML Kinglaan - Pijperlaan)	760	760	435	0	325	0	0	0
Wegnummer informatie systeem	1.500	1.500	750	0	750	0	0	0
Groene golfverdeelring (groene golf Kardinaal de Jongweg)	370	370	0	0	370	0	0	0
Knips	5.800	5.800	1.400	0	4.400	0	0	0
Luchtmaatregelen NRU (inclusief Moldaudreef)	11.350	11.350	1.600	0	9.750	0	0	0
P&R De Uithof	0	0	0	0	0	0	0	0
Actieplan goederenvervoer	5.778	5.778	4.250	0	590	200	671	67
Actieplan Schoon vervoer	6.493	6.493	800	0	5.200	0	0	493
Verschonen eigen wagenpark	1.000	1.000	0	0	1.000	0	0	0
Stadsbaan LR centrum luchtbehandeling	11.450	11.450	2.850	0	8.600	0	0	0
Banden op spanning op P&R locaties	100	100	50	0	50	0	0	0

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Actieplan De gebruiker centraal (vh Mobiliteitsmanagement, Communicatie en gedragscampagne)	5.051	5.051	1.379	0	3.672	0	0	0
Milieuzone vracht t/m eind 2014	1.590	1.590	220	0	1.220	0	0	150
Monitoren en onderzoekskosten	8.750	8.750	7.900	0	850	0	0	0
Meetnet Luchtkwaliteit	600	600	0	0	600	0	0	0
Pakket bedrijfsauto's	2.351	2.351	0	0	2.351	0	0	0
Pakket taxi's	2.546	2.546	435	0	2.111	0	0	0
Pakket personenauto's	7.232	7.232	0	0	7.232	0	0	0
Pakket gemeentelijk wagenpark	178	178	16	0	162	0	0	0
Pakket bestelverkeer	2.236	2.236	1.202	0	1.034	0	0	0
Stimuleren schoon vrachtverkeer Euro VI	302	302	245	0	57	0	0	0
Dynamisch Verkeersmanagement (DVM)	588	588	148	0	440	0	0	0
Convenant U15/Rij2op5	545	545	0	0	545	0	0	0
Slimme routes/slimme regelingen (doseren aan de randen van de stad)	4.000	4.000	4.000	0	0	0	0	0
Afstemming RWS (schermen) en BRU (bussen)	250	250	250	0	0	0	0	0
Programmamanagement en organisatiekosten	1.293	1.293	0	0	1.293	0	0	0
Opheffen parkeerplaatsen Mariaplaats	507	507	0	0	507	0	0	0
	141.819	**141.819**	**41.181**	**2.808**	**73.864**	**20.733**	**2.171**	**1.062**

4. Overzicht projecten VERDER

Bedragen in duizenden euro's

Projectnaam:	Kosten-raming	Totaal Dekking	Budget GU	BOR	BRU subsidies	FES/ ISV	Verder bijdrage Utrecht	Verder bijdrage BRU/ provincie	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Hoofdfietsroutes, incl. fiets file vrij	19.909	19.909	1.146	0	2.278	10.000	6.133	0	0	352
Tussen de rails (Uithof-Nieuwegein)	7.000	7.000	0	0	0	3.000	4.000		0	0
Herenroute	2.170	2.170	670	0	0	0	1.500		0	0
Fietsbrug Amsterdam Rijnkanaal	25.225	25.225	7.725	0	0	0	15.000		0	2.500
Fietstunnel Spinozabrug	3.670	3.670	0	0	0	670	3.000		0	0
Fietstunnel Salvador Allendeplein	3.500	3.500	0	0	0	0	3.500		0	0
Invoering leenfietsen	4.300	4.300	0	0	0	0	4.300		0	0
RABO Fietsbrug POS	6.500	6.500	1.500	0	0	0	5.000		0	0
OV Overvecht inclusief Jacobsstraat	19.500	19.500	0	0	0	2.000		17.500	0	0
Lucasbrug	5.000	5.000	0	0	0	0	5.000		0	0
HOV bestaande stad Transwijk (Z80)	56.000	56.000	0	0	21.000	0	16.367	18.633	0	0
De Uithoflijn tram (Bovenbouw)	202.000	202.000	0	0	10.000	0		82.000	0	110.000
De Uithoflijn tram (onderbouw en randvoorwaardelijke projecten, incl Cranenborgh)	139.061	139.061	59.300	0	78.761	0	0		0	1.000
Dichtersbaan	18.000	18.000	0	0	0	0		18.000	0	0
Westtangent (inclusief Tangentlijn 10)	18.000	18.000	0	0	0	0		18.000	0	0
P&R Leidsche Rijn Centrum	21.535	21.535	18.535	0	0	0	3.000		0	0
P&R Hooggelegen	16.000	16.000	0	0	0	0	16.000		0	0
P&R Noord Oost	12.000	12.000	0	0	0	0	12.000		0	0
Actieplan goederenvervoer	5.778	5.778	4.250	0	0	590	200		671	67
Stimuleren deelgebruik auto	2.000	2.000	0	0	0	0		2.000	0	0
Eind totaal	**587.147**	**587.147**	**93.126**	**0**	**112.039**	**16.260**	**95.000**	**156.133**	**671**	**113.919**

5. Overzicht Beter Benutten I projecten

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kosten-raming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Fietsparkeren binnenstad	8.097	8.097	6.597	0	0	0	1.500	0
Fietsparkeerverwijzingssysteem	1.000	1.000	330	0	0	0	670	0
Tijdelijke fietsenstalling Smakkelaarsveld	4.300	4.300	2.420	0	0	0	1.880	0
Fietsparkeren business case OVT investering	16.183	16.183	9.800	0	0	0	6.383	0
Valeriusbaan	2.170	2.170	0	0	0	0	685	1.485
Invoering Parkeer Reizigers Informatiesysteem	1.840	1.840	1.000	0	0	0	840	0
Tijdelijke bereikbaarheid westzijde Stationsgebied	2.400	2.400	1.250	0	0	0	1.150	0
Afrit A2 Papendorp	504	504	0	0	0	0	168	336
Actieplan goederenvervoer	5.778	5.778	4.250	0	590	200	671	67
Eind totaal	**42.272**	**42.272**	**25.647**	**0**	**590**	**200**	**13.948**	**1.888**

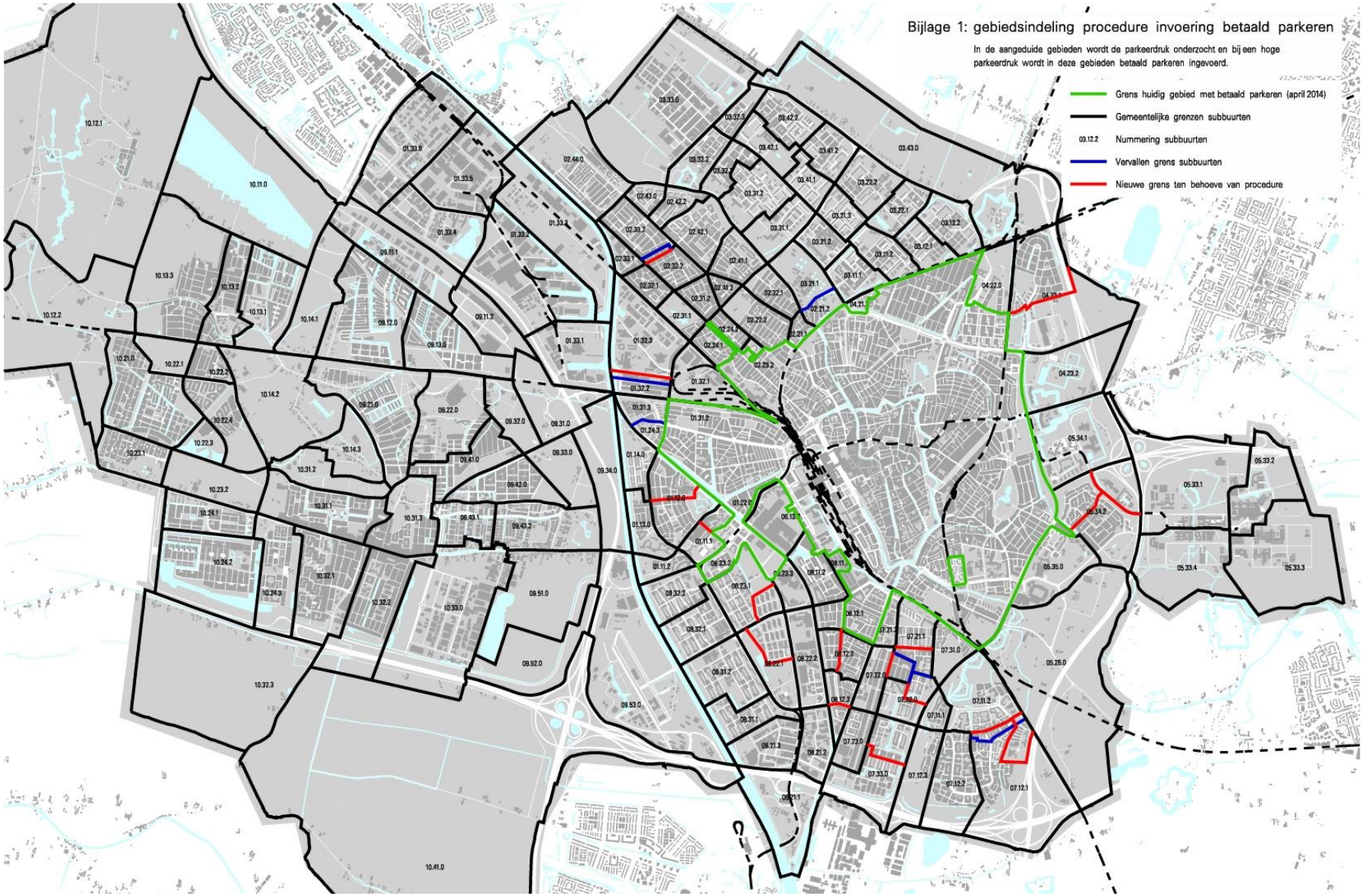
Bovenstaand overzicht geeft het beeld van projecten Beter Benutten die vanuit de GU-bijdrage Beter Benutten gefinancierd worden.
Daarnaast ontvangen we een bijdrage vanuit Beter Benutten voor de volgende projecten:

- MNBB 42 Aansluiting A12 De Meern. Financiering vindt plaats vanuit de Beter Benutten bijdrage van de Provincie voor een bedrag van 724.000 euro.
- MNBB 71 Fietsroute LR -Papendorp langs busbaan Z50. Financiering door Beter benutten van de provincie voor een bedrag van € 1.050.000 euro.
- MNBB 17 Fietsvoorzieningen bij OV-knooppunten. Er is een bedrag van € 530.000 beschikbaar vanuit Beter Benutten van de Provincie.

6. Meerjaren Parkeerexploitatie

	Verantwoording	Actueel	Bijstelling 2e TW	Actueel na 2e TW 2014	Actueel	Bijstelling 2e TW	Actueel na 2TW 2014
	2013	**2014**			**2015**		
Lasten straat parkeren	10.532	13.628	-1.806	11.822	14.614	-2.694	11.920
Baten straat parkeren	22.105	26.094	-1.309	24.785	27.670	-1.851	25.819
saldo exploitatie straatparkeren	**11.573**	**12.466**	**497**	**12.963**	**13.056**	**843**	**13.899**
Lasten offstreet parkeren	3.098	4.888	-907	3.981	4.388	23	4.411
Baten offstreet parkeren	2.522	2.900	-57	2.843	2.900	305	3.205
saldo exploitatie Offstreet parkeren	**-576**	**-1.988**	**850**	**-1.138**	**-1.488**	**282**	**-1.206**
Lasten Stallingvoorzieningen Fiets	3.452	3.193	1.577	4.770	2.847	1.963	4.810
Baten Stallingvoorzieningen Fiets	307	327	161	488	344	148	492
saldo exploitatie fietsparkeren	**-3.145**	**-2.866**	**-1.416**	**-4.282**	**-2.503**	**-1.815**	**-4.318**
Lasten totaal	17.082	21.709	-1.136	20.573	21.849	-708	21.141
Baten totaal	24.934	29.321	-1.205	28.116	30.914	-1.398	29.516
saldo laten en baten	**7.852**	**7.612**	**-69**	**7.543**	**9.065**	**-690**	**8.375**
Onttrekking reserve aanloopverlies Westraven	347	351	-4	347	351	-4	347
Onttrekking reserve P+R de Uithof	-	-	70	70	-	70	70
Onttrekking reserve ABC-straat garage	-	-	39	39	-	39	39
Onttrekking reserve intensivering fietsparkeren	-	-	398	398	-	295	295
Onttrekking reserve parkeervoorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserve MIB	-	420	-	420	57	363	420
Storting reserve Pakketstudie/VERDER	-	-	500	500	-	500	500
Storting reserve onderhoudsvoorziening	-	-	-	-	-	-	-
Storting reserve parkeervoorzieningen	-	431	46	477	315	-315	-
saldo ontrekking en storting reserves	**347**	**340**	**-43**	**297**	**93**	**578**	**671**
Saldo na mutaties Reserve	**8.199**	**7.952**	**-112**	**7.840**	**9.158**	**-112**	**9.046**
Overige budgetaanpassingen 2TW 2014: uitname stelpost uren*		-301			-301		
Overige budgetaanpassingen 2TW 2014: uitnames DBG (ivm regionale belastingdienst)		189			189		
Saldo na 2TW 2014		**7.840**			**9.046**		

7a Gebiedsindeling voor de procedure invoeren betaald parkeren

7b Parkeergegevens per rayon (situatie april 2014)

zone	parkeerrayon nummer	parkeerrayon naam	aantal parkeerplaatsen	2% v aant parkeerplaatsen
Zone A1	1.100	Wijk C	190	4
	1.102	Janskerkhof vergunninghouders	246	5
	1.200	Janskerkhof automaten	533	11
	2.100	Nieuwegracht automaten	344	7
	2.101	Nieuwegracht vergunninghouders	178	4
	2.102	Springweg vergunninghouders	185	4
	2.200	Springweg automaten	330	7
Totaal			**2.006**	**40**
Zone A2	3.100	Oudwijk	1.088	22
	3.200	Watervogelbuurt	470	9
	3.300	Hendrik Tollensstraat e.o.	232	5
	3.400	Dichterswijk-oost	327	7
	4.100	Buiten Wittevrouwen	1.339	27
	4.600	Hooch Boulandt	813	16
	5.100	Hagelbuurt	53	1
	5.200	Nieuw Engeland	1.046	21
	5.300	Lombok	1.757	35
	5.400	Leidseweg e.o.	429	9
	8.100	Vogelenbuurt	1.572	31
	8.200	Wittevrouwen	1.724	34
Totaal			**10.850**	**217**
Zone B1	8.300	Pijlsweerd	926	19
	6.100	Oudwijk Noord	940	19
	6.200	Schildersbuurt	2.082	42
	6.300	Abstede	820	16
	6.400	Rivierenwijk	749	15
	6.500	Rubenslaan e.o.	374	7
	6.600	Oude Houtensepad	58	1
	7.100	Pijlsweerd Noord	920	18
	7.200	Tuinwijk	1.850	37

zone	parkeerrayon nummer	parkeerrayon naam	aantal parkeerplaatsen	2% v aant parkeerplaatsen
	7.300	Zeeheldenbuurt	1.473	29
	7.600	Tuindorp Oost	1.101	22
	7.700	Tuindorp	1.252	25
	7.800	Tuindorp Noord	1.007	20
	10.100	Nieuw Welgelegen	187	4
	10.200	Nieuw Welgelegen West	391	8
	11.100	Welgelegen	42	1
	12.100	2e Daalsebuurt	818	16
	12.200	Ondiep	262	5
	13.100	Laan van Nieuw Guinea	251	5
	14.100	Majellapark	563	11
	15.100	Lodewijk Napoleonplantsoen	314	6
Totaal			**16.380**	**328**
Totaal fiscaal			**29.236**	**585**

Burgemeester en Wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 10 00 **Fax** 030 - 286 12 24
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Trix Aarts	**Datum**	25 juni 2014
Doorkiesnummer	030 - 286 36 53	**Ons kenmerk**	14.043632
E-mail	t.aarts@utrecht.nl	**Onderwerp**	Aanpassingen MPB 2014
Bijlage(n)	MPB 2014		
Uw kenmerk		**Verzonden**	
Uw brief van		Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte heer, mevrouw,

Bijgaand zenden wij u "strekt ter vervanging" een aangepast Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit (MPB) 2014 ter vaststelling in de gemeenteraad van 3 juli 2014. Tijdens de behandeling ervan in de raadscommissie Stad en Ruimte op donderdag 19 juni 2014 merkte u terecht op dat het MPB 2014 op een aantal punten afweek van het coalitieakkoord "Utrecht maken we samen". In deze versie hebben we dat rechtgezet. De aangepaste passages zijn – voor het gemak – blauw gemarkeerd.

Het MPB 2014 is op de volgende punten aangepast:
- Wij gaan niet knippen maar knijpen;
- We onderzoeken mogelijkheden om de busbaan door Transwijk soberder uit te voeren;
- We nemen de draagvlakmeting op in de procedure voor invoering betaald parkeren, waarbij deze bepalend is.

Zoals u in het coalitieakkoord heeft kunnen lezen, zetten wij de lijn van Utrecht, Aantrekkelijk en Bereikbaar voort met soms een ander accent. Een uitvoeringagenda voor UAB met een horizon van 4 tot 6 jaar wordt momenteel voor u uitgewerkt. De uitvoeringsagenda integreren wij in het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid 2015.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014

Gemeente Utrecht

foto: Merijn van der Vliet

Juni 2014

Uitgave: sector Milieu & Mobiliteit, gemeente Utrecht
Fotografie: Merijn van der Vliet, sector Milieu & Mobiliteit gemeente Utrecht

Inhoudsopgave

1. Inleiding ----- 5

1.1 Wat is het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit? ----- 5

1.2 Het collegeprogramma Utrecht maken we samen ----- 8

1.3 Leeswijzer ----- 8

2. Herprogrammering ----- 10

2.1 Knelpunten en oplossingen ----- 11

2.2 Programmering rente FES ----- 13

2.3 Technische herprogrammering ----- 13

2.3.1 Wijzigingen in Beter Benutten subsidie ----- 13

2.3.2 Afgesloten projecten ----- 14

2.3.3 Overig ----- 14

3. Het programma in breder perspectief ----- 15

3.1 Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar ----- 15

3.2 Bereikbaarheid binnen de nieuwe ruimtelijke strategie ----- 18

4. Stand van zaken ----- 19

4.1 Fiets ----- 20

4.1.1 Top 5 fietsroutes inclusief fiets filevrij routes ----- 20

4.1.2 Doorfietsroutes ----- 23

4.1.3 Leenfietsen ----- 23

4.1.4 Fietsparkeren ----- 24

4.1.5 Financiële stand van zaken programma Fiets ----- 25

4.1.6 Planning ----- 26

4.2 Openbaar Vervoer ----- 29

4.2.1 De Uithoflijn ----- 29

4.2.2 (Vrije) busbanen ----- 29

4.2.3 Spoorprojecten ----- 30

4.2.4 Financiële stand van zaken programma OV ----- 32

4.2.5 Planning ----- 33

4.3 Auto ----- 34

4.3.1 autoprojecten ---- 34
4.3.2 Financiële stand van zaken van het programma Auto ---- 36
4.3.3 Auto parkeren inclusief de financiële stand van zaken ---- 37
4.3.4 P+R voorzieningen inclusief de financiële stand van zaken ---- 38
4.3.5 Planning ---- 39
4.4 Duurzame mobiliteitsmaatregelen ---- 40
4.4.1 Verkeersmanagement ---- 40
4.4.2 Actieplan De Gebruiker Centraal ---- 41
4.4.3 Actieplan Goederenvervoer ---- 42
4.4.4 Actieplan Schoon Vervoer ---- 43
4.4.5 Sloopsubsidies en subsidieregelingen voor schoner vervoer ---- 43
4.4.6 Financiële stand van zaken actieplannen en aanvullende maatregelen luchtkwaliteit ---- 44
4.5 Verkeersveiligheid ---- 45
4.5.1 Maatregelen verkeersveiligheid ---- 45
4.5.2 Financiële stand van zaken programma Veiligheid ---- 46
4.5.3 Planning ---- 47
5. Financiële positie ---- 49
5.1 Investeringsprogramma ---- 50
5.1.1 Dekkingsbronnen ---- 51
5.2 Parkeerexploitatie ---- 53
5.3 Organisatie ---- 56
6. Bijlagen ---- 58

1. Inleiding

1.1 Wat is het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit?

Voor u ligt het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014 (MPB 2014). In dit document staan alle projecten van het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit. Het MPB wordt jaarlijks opgesteld en geeft een overzicht van de voortgang van en de financiële stand van zaken van de uitvoering van dit programma. Daarnaast staat de Meerjaren Parkeerexploitatie in het MPB beschreven. Het document geeft doorkijk naar de ontwikkelingen in de komende jaren, zowel voor het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit als voor de Meerjaren Parkeerexploitatie. Beide zijn een uitwerking van Utrecht, Aantrekkelijk en Bereikbaar.

Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar

“Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar” (UAB) bevat het beleidskader voor het programma Bereikbaarheid en luchtkwaliteit. In dit document staat het duurzaam mobiliteitssysteem beschreven dat bijdraagt aan de bereikbaarheid, de leefbaarheid (inclusief de luchtkwaliteit), de verkeersveiligheid en de kwaliteit van de openbare ruimte van Utrecht.

De omslag naar dit mobiliteitssysteem verloopt via 7 hoofdkeuzes:

- De gebruiker centraal in het mobiliteitsbeleid;
- De plaats bepaalt de mobiliteitskeuze;
- Kwaliteit in de openbare ruimte centraal stellen;
- Levendige centra;
- De fiets als primair vervoermiddel in de stad;
- Randstadspoor en HOV (tram) als basis van het OV-systeem;
- De stedelijke verdeelring wordt stadsboulevard.

Deze hoofdkeuzes worden vertaald in stadsbrede en gebiedsgerichte projecten. De huidige projecten in het programma Bereikbaarheid & Luchtkwaliteit dragen bij aan één of meerdere hoofdkeuzes. De nota Stallen en Parkeren vloeit direct voort uit UAB en bevat projecten en maatregelen op het gebied van stallen van fietsen en parkeren van auto’s die bijdragen aan het duurzame mobiliteitssysteem.

Het programma Bereikbaarheid & Luchtkwaliteit

Het programma Bereikbaarheid bestaat sinds 2000 en bevat maatregelen en projecten die met verkeer en vervoer te maken hebben, zoals aanleggen van fietspaden, van busbanen, verkeers- en mobiliteitsmanagement, bouw van stallingen en P+R voorzieningen en verkeersveiligheidsmaatregelen. Bij de vaststelling van het Actieplan Luchtkwaliteit Utrecht in december 2009 is de naam van het programma gewijzigd in Programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit. Hoewel de beleidsdoelstellingen van luchtkwaliteit vallen onder het programma Duurzaamheid, staan de maatregelen en projecten ervan opgenomen in het programma Bereikbaarheid. Alle mobiliteitsmaatregelen die een alternatief bieden voor de auto of die schoon vervoer stimuleren dragen namelijk bij aan de luchtkwaliteit.

Het huidige programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit is één van de investeringsprogramma’s en bevat een groot aantal projecten en maatregelen die bijdragen aan de bereikbaarheid, de leefbaarheid, de verkeersveiligheid en aan de kwaliteit van de openbare ruimte (de doelen van UAB).

Kenmerkend voor de projecten van het programma bereikbaarheid is dat de gemeente zorg draagt voor het hele traject, vanaf de startnotitie tot en met de oplevering op straat. De gemeente vervult dus ook de rol van "ontwikkelaar". Een tweede kenmerk is dat vele projecten en maatregelen meerdere jaren bestrijken. Het programma kent dan ook een projectmatige manier van werken, die zich uitstrekt tot en met de financiële zaken.

Dekking van het programma Bereikbaarheid & Luchtkwaliteit

Het MPB bevat (ook) een financiële stand van zaken van de projecten en maatregelen van het programma Bereikbaarheid. Een overzicht daarvan vindt u in bijlage 1. Hierin staan per project, de geraamde kosten en de dekking van het project. De dekking van projecten bestaat uit subsidies en gemeentelijk budget. De verschillende subsidies hebben elke eigen voorwaarden die weer voortvloeien uit de doelstellingen van de subsidieverstrekker:

- ISV en FES (NSL subsidies): Voor maatregelen die bijdragen aan de luchtkwaliteit zijn rijkssubsidies beschikbaar in de vorm van ISV II en III en van FES gelden 1 t/m 4. In totaal gaat het om 73,2 miljoen euro (exclusief de rente). Voor de inzet van FES 3 en FES 4 is cofinanciering van de gemeente vereist. De FES gelden moeten op 31 december 2014 minimaal verplicht zijn. Dat wil zeggen dat ze dan gelabeld moeten zijn aan opdrachten (bijvoorbeeld de aanleg van een fietspad moet op dat moment gegund zijn aan een aannemer). Wij verwachten dat op dat moment nog niet alle gelden verplicht of uitgegeven zullen zijn. Dezelfde problematiek speelt bij andere grote gemeenten. Daarom zijn we met de G4 in overleg met de staatssecretaris om de subsidieperiode te verlengen.
- VERDER: In VERDER werken gemeenten, provincie en het rijk samen om de bereikbaarheid van de regio Midden-Nederland te verbeteren. Investeringen in fietsmaatregelen, openbaar vervoer en verkeersmanagement zijn daarin belangrijk. In Utrecht bedragen deze investeringen in totaal 251 miljoen euro, waarvan 95 miljoen euro door de gemeente wordt geïnvesteerd. Het overgrote deel van de rest is afkomstig van BRU.
- Beter Benutten I: Dit is een rijkssubsidie voor maatregelen die zorgen voor een betere benutting van de infrastructuur, zowel weg, spoor als vaarwegen. Ook hier is de doelstellingen verbeteren van de bereikbaarheid. Het totale subsidiebedrag is 13,9 miljoen euro. Ook voor deze subsidie is gemeentelijke cofinanciering verplicht.
- BRU subsidies: BRU ontvangt voor de regio de rijksbijdrage van de Brede Doel Uitkering (BDU). Deze regionale subsidie draagt bij aan de realisatie van het HOV netwerk. Daarnaast zijn BRU subsidies beschikbaar voor fiets en voor verkeersveiligheid. In totaal gaat het om 178,332 miljoen euro voor de gemeente Utrecht. Dit is dus exclusief het aandeel van BRU in de VERDER projecten.
- Rijkssubsidies: voor de realisatie van De Uithoflijn en de Opwaardering van de NRU. Voor de NRU komt de bijdrage pas beschikbaar in de periode 2024 – 2026.

Naast subsidies wordt ook gemeentelijk geld ingezet om projecten en maatregelen te dekken. Voor een belangrijk deel zorgen deze gelden voor de cofinanciering die randvoorwaardelijk is voor de inzet van subsidies.

In het financieel overzicht zijn de wijzigingen opgenomen die voortvloeien uit het uitvoeringsprogramma Gezonde Lucht voor Utrecht dat in oktober 2013 door de raad is vastgesteld. In dit MPB worden ook knelpunten opgelost die zijn ontstaan in de dekking van vier projecten. Oplossingen zijn gevonden binnen het programma bereikbaarheid.

In het financieel overzicht van bijlage 1 zijn de gelden bestemd, gereserveerd voor de verschillende projecten. Het gebruiken van deze gelden is mogelijk nadat deze door de raad zijn geautoriseerd. In bijlage 2 staat een overzicht van de gelden die zijn geautoriseerd. Daarbij is aangegeven hoeveel daarvan is besteed tot eind 2013. Wij vragen op twee momenten autorisatie aan: bij de start van een project om de voorbereiding te bekostigen, en bij de start van de uitvoering ervan. Omdat de voorbereiding en uitvoering van projecten meestal meerdere jaren bestrijken zijn er in dit overzicht verschillen tussen geautoriseerde bedragen en uitgegeven bedragen.

De Meerjaren Parkeerexploitatie

De Meerjaren Parkeerexploitatie is een onderdeel in het MPB. Met de vaststelling van de nota Stallen en Parkeren is de Meerjaren Parkeerexploitatie aangepast. In dit MPB is een beschrijving ervan opgenomen in hoofdstuk 5. De parkeerexploitatie bevat de opbrengsten en de kosten voor drie soorten parkeervoorzieningen: Straatparkeren, off street parkeren en voor fietsparkeren. De begroting van de parkeerexploitatie kent een aantal onzekerheden aan de opbrengstenkant en aan de kostenkant. Daarom volgen we de ontwikkeling van de opbrengsten en kosten nauwgezet.

1.2 het collegeprogramma "Utrecht maken we samen"

In het MPB 2014 is Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar (UAB) het beleidskader. In het college program "Utrecht maken we samen" wordt de lijn van UAB voortgezet. Het MPB 2014, dat grotendeels voor de collegewisseling is opgesteld, past daarom ook bij de voornemens van het nieuwe collegeprogramma. Op een aantal punten is sprake van accentverschillen. Dat geldt onder meer voor de volgende punten:

- Wij gaan niet knippen maar knijpen;
- We onderzoeken mogelijkheden om de busbaan door Transwijk soberder uit te voeren;
- We nemen de draagvlakmeting op in de procedure voor invoering betaald parkeren, waarbij deze bepalend is.

Deze zijn in dit MPB verwerkt. In het nieuwe MPB zullen we de uitvoeringsagenda op basis van de ambities uit UAB met een horizon van 4 tot 6 jaar opnemen.

1.3 Leeswijzer

Het MPB 2014 geeft inzicht in de (financiële) stand van zaken van projecten en maatregelen van het programma bereikbaarheid en luchtkwaliteit en van de parkeerexploitatie.

Het MPB is als volgt opgebouwd:
In **hoofdstuk 2** staan de herprogrammeringsvoorstellen. Voor drie knelpunten is binnen het programma bereikbaarheid een oplossing gevonden.
In **Hoofdstuk 3** wordt het breder perspectief van het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit geschetst. Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar is hiervan het fundament.
In **Hoofdstuk 4** staat de stand van zaken van het lopende programma. De paragrafen beslaan alle één van de thema's:

- Fiets en fietsparkeren;
- Openbaar Vervoer (OV);
- Auto en auto parkeren, inclusief P+R voorzieningen;
- Duurzame mobiliteitsmaatregelen:
- Verkeersveiligheid.

In **hoofdstuk 5** staat de financiële positie beschreven.

Het MPB bevat de volgende bijlagen:
Bijlage 1: Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit, het nieuwe financiële overzicht. Dit overzicht bevat alle projecten die zijn geprogrammeerd met de dekking.
Bijlage 2: stand van zaken meerjarige projecten programma Bereikbaarheid. In dit overzicht staat welke bedragen zijn geautoriseerd en wat inmiddels is uitgegeven per project.
Bijlage 3: Overzicht maatregelen Nationaal Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit.
Bijlage 4: Overzicht projecten VERDER.
Bijlage 5: Overzicht projecten Beter Benutten.
Bijlage 6: Meerjaren Parkeerexploitatie.
Bijlage 7: Twee deelproducten van de nota Stallen en Parkeren, namelijk de Gebiedsindeling voor de procedure “invoeren betaald parkeren” en de parkeergegevens per rayon.

2. Herprogrammering

In dit hoofdstuk staan de voorstellen voor de herprogrammering binnen het programma Bereikbaarheid. Er is sprake van drie knelpunten die kunnen worden opgelost binnen het programma. De oplossingen staan apart beschreven. Daarnaast staan hier voorstellen voor de besteding van FES rente aan maatregelen die bijdragen aan de luchtkwaliteit. Deze gelden moeten, conform de subsidievoorwaarden, eind 2014 zijn uitgegeven dan wel verplicht. In de paragraaf 2.3 staat een aantal technische wijzigingen die betrekking hebben op (tijdige) besteding van Beter Benutten I gelden, afgesloten projecten en overige correcties.

2.1 Knelpunten en oplossingen

Knelpunten

Binnen het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit is sprake van vier knelpunten:

Aankoop parkeergarage Vaartsche Rijn inclusief de inrichting van de garage
Voor het project parkeergarage Vaartsche Rijn is in totaal 10,770 miljoen euro geautoriseerd. De kostenraming is voor het Definitief Ontwerp (2013) geactualiseerd. De raming bedraagt nu 14,3 miljoen euro. Dit betekent een overschrijding van het beschikbaar gestelde budget van 3,530 miljoen euro. Deze overschrijding wordt veroorzaakt doordat het beschikbaar gestelde budget was gebaseerd op prijspeil 2010 i.p.v. 2015 en doordat rentelasten zijn ontstaan op de uitgaven tot en met 2012 die zijn geactiveerd. In bestedings- en dekkingsvoorstellen van de Verantwoording 2013 stellen wij voor dat op te lossen door een storting in de activareserve. In de Meerjaren Parkeerexploitatie zijn de afschrijvingskosten wel geraamd op basis van een indexering van de investeringslasten. Daardoor is de overschrijding voor 2,674 miljoen euro gedekt. Daarnaast is sprake van extra kosten als gevolg van scopewijzigingen, voornamelijk t.b.v brandveiligheid. Dat betekent dat er een knelpunt blijft staan van 0,856 miljoen euro.

Extra maatregelen geluid bij HOV baan Transwijk
Tijdens het opstellen van het Voorlopig Ontwerp en de voorbereidende werkzaamheden aan de bestemmingsplan procedure is gebleken dat er geluidsmaatregelen nodig zijn bij circa 400 woningen en twee scholen. Dit wordt onder meer veroorzaakt door de gewijzigde regelgeving voor geluid. De extra kosten hiervan worden geraamd op 4,0 miljoen euro. Deze extra kosten kunnen gedeeltelijk worden gedekt uit de subsidie HOV Leidsche Rijn omdat op het tracé in Leidsche Rijn Centrum de kosten 1,4 miljoen lager uitvallen. Er blijft een knelpunt staan van 2,6 miljoen euro.

Integrale aanpak Vondellaan
Door de aanleg van de Dichtersbaan (voorheen de busbaan Kruisvaart) is een integrale aanpak vereist voor het halteren van de bus bij het Randstadspoorstation Vaartsche Rijn en voor een aantal verkeersmaatregelen. Hiervoor is nog geen dekking gereserveerd. We zullen dit project aanmelden voor dekking uit het restant RSS subsidie. Uit de gemeentelijke reserve is hiernaast een bedrag nodig van 800.000 euro.

Geluidsreductie A27 ter hoogte van Voordorp
Gemeente heeft toegezegd om in de kosten van het aanleggen van stil asfalt op de A27 bij Voordorp bij te dragen met een bedrag van 225.000 euro. In het MPB 2013 was al rekening gehouden met 100.000 euro. Er is dus nog een knelpunt van 125.000 euro. Provincie draagt ook bij aan dit rijksproject.

Oplossingen

Risicovoorziening lopende projecten

In het MPB 2013 hebben we een reservering van 2 miljoen euro opgenomen om eventuele risico's van lopende projecten te kunnen dekken. Deze reservering bleek afgelopen jaar niet nodig te zijn en daarom valt 2 miljoen euro vrij.

Restant subsidie Civitas

Op de Europese subsidie Civitas hebben we een voordeel van 367.000 euro.

Omlabelen dekking van het project Fietsparken Binnenstad

Een aantal maatregelen van het project Fietsparkeren Binnenstad hebben we met succes aangemeld voor de subsidie Beter Benutten 1. Hierdoor hebben we 1,5 miljoen euro gemeentelijk geld vrijgespeeld. aan eigen geld. Een deel van dat geld is nodig voor de cofinanciering van het Beter Benutten project realisatie fietspad langs de Z50 (zie paragraaf 2.3.1). Het restant van 0,450 miljoen euro is inzetbaar als oplossing voor de knelpunten.

Reservering fietsvoorzieningen bij OV knooppunten

In het MPB hebben we een post opgenomen Reservering fietsvoorzieningen bij OV knooppunten. BRU voert echter dit project uit in de stad. De extra ambitie die wij hebben boven op het BRU project kan daarnaast worden gedekt uit FES middelen (zie paragraaf 2.2). Daardoor kan deze reservering worden ingezet voor het oplossen van knelpunten.

Knelpunten en oplossingen Bereikbaarheid in VJN 2014	**Knelpunten**	**Oplossingen**
Aankoop Vaartsche Rijn plus inrichting garage	856.000	
Geluidsmaatregelen busbaan Transwijk	2.600.000	
Integrale aanpak Vondellaan	800.000	
Stil asfalt A27 bij Voordorp	125.000	
Bijdrage Civitas		*367.000*
Maatregelen bestaande stad		*39.000*
Fietsparkeren Binnenstad (vrijgevallen eigen geld door inzet BB subsidie)		*450.000*
Risico's lopende projecten		*2.000.000*
Reservering fietsvoorzieningen bij OV- knooppunten		*1.525.000*
	4.381.000	**4.381.000**

2.2 Programmering rente FES

Over de FES subsidies ontvangen wij rente. In totaal is nu circa 2,1 miljoen euro beschikbaar gekomen voor maatregelen die bijdragen aan de luchtkwaliteit en die relatief snel kunnen worden uitgevoerd. Wij stellen voor om dit bedrag te besteden voor de volgende maatregelen in te zetten:

Realisatie van een fietsoversteek over het Westplein

De realisatie van de fietsenstalling Westplein op het maaiveld maakt dat verbetering van de fietsoversteek over het Westplein noodzakelijk. Deze fietsoversteek was al aan verbetering. De oversteek maakt deel uit van de hoofdfietsroute. Verbeteren van deze route stimuleert het fietsgebruik. De kosten voor een goede fietsoversteek over het Westplein zijn geraamd op 1,2 miljoen euro.

Bijdrage aan het BRU project "fietsvoorzieningen bij OV knooppunten"

Momenteel worden de fietsvoorzieningen bij OV knooppunten in de stad gerealiseerd. Vanuit BRU is er dekking voor stallingsmogelijkheden van in totaal 1.000 fietsen. Uit een inventarisatie blijkt dat er behoefte is voor stalling van 1.700 fietsen bij de verschillende OV knooppunten. Om dat mogelijk te maken stellen wij voor om 375.000 euro van de FES rente hiervoor uit te trekken.

Opheffen parkeerplaatsen Mariaplaats

In het Integraal Programma van Eisen voor de herinrichting van de Mariaplaats werd in eerste instantie uitgegaan van het opheffen van 42 van de 55 parkeerplaatsen. Deze 42 plekken worden gedekt uit de nota Stallen en Parkeren en maken deel uit van de op te heffen 50 parkeerplaatsen. Om ook de laatste 13 parkeerplaatsen op te heffen is extra budget nodig van 507.000 euro. Wij stellen voor om ook hiervoor FES rente te investeren. Na de consultatieronde zal de besluitvorming over de herinrichting van de Mariaplaats plaatsvinden.

2.3 Technische herprogrammering

Het afgelopen jaar hebben zich een aantal wijzingen voorgedaan in de dekking van projecten met Beter Benutten subsidie. Daarnaast was er extra budget beschikbaar waarvoor we met succes een aantal projecten hebben aangedragen.

2.3.1 Wijzigingen in de Beter Benutten subsidie

Veranderingen in dekking met Beter Benutten subsidie

- Van het project Fietsparkeren Binnenstad was 2 miljoen euro eigen geld gereserveerd als cofinanciering voor andere Beter Benutten projecten. Het afgelopen jaar is een aanvraag voor Beter Benutten subsidie voor in een aantal maatregelen in dit project van 1,5 miljoen gehonoreerd. Hierdoor hebben we 1,5 miljoen eigen geld vrijgespeeld. Dat geld is ingezet als cofinanciering van het fietspad langs de HOV baan Rijnvliet (zie hieronder) en als dekking bij het knelpunt van de parkeergarage Vaartsche Rijn (zie paragraaf 2.1).

- Het fietspad langs de HOV baan Rijnvliet (Z50) wordt voor de helft gedekt uit Beter Benutten subsidie en voor de helft uit eigen middelen. Een eerdere aanvraag voor 100% dekking is niet uiteindelijk niet gehonoreerd. Om te zorgen voor voldoende eigen middelen hebben we met succes een aantal maatregelen van het project Fietsparkeren Binnenstad voor Beter Benutten aangemeld.

Nieuwe Beter Benutten projecten

- We hebben een deel van de kosten voor de Valeriusbaan kunnen dekken uit Beter Benutten geld dat in de regio was vrijgevallen. Het gaat om een bedrag van 685.000 euro.
- Met Beter Benutten subsidie van de provincie voeren wij het project Aansluiting De Meern A12 uit (rotonde op de Letscherweg)

In de tabel van bijlage 5 staat het geactualiseerde overzicht van de Beter Benutten projecten.

2.3.2 Afgesloten projecten

De volgende investeringsprojecten zijn bij de jaarrekening 2013 afgesloten en worden daarom niet meer opgenomen in de tabel:

- P&R de Uithof. We stellen voor om het voordelige resultaat van 0,082 miljoen euro in te zetten voor P&R- Leidsche Rijn Centrum.
- Maatregelen bestaande stad. We stellen voor het voordelige resultaat van 0,039 miljoen euro in te zetten voor het knelpunt Vaartsche Rijn.
- Aankoop Centrum Maliebaan. Wij stellen bij de verantwoording 2013 voor het nadelige saldo van 0,153 miljoen te dekken vanuit de parkeerexploitatie.

2.3.3 Overig

- De Uithoftram- onderbouw: Voor de HOV busbaan CS- De Uithof heeft de raad een budget van 103,989 miljoen euro beschikbaar gesteld. Met het besluit tot aanleg van de Uithoflijn zijn deze werkzaamheden en het budget ingepast in het totaal van de tram. De uitvoering van de onderbouw van de tram is verder doorgelopen onder deze autorisatie. De kosten van de onderbouw zijn in het definitief ontwerp geraamd op 139,061 miljoen euro. Het verschil ten opzichte van de oorspronkelijke kostenraming van 100,974 miljoen wordt gedekt vanuit het totale projectbudget Uithoflijn (bijdrage BRU).
- Voor de projecten Hoofdfietsroutes, Actieplan Schoon Vervoer, Milieuzone vracht en UVL zijn (kleine) extra bijdragen van verschillende subsidies verwerkt.
- P&R De Erven. Dit project was ten onrechte weggevallen uit de tabel MPB in 2013. De bijdrage moet nog geleverd worden.
- In het collegeprogramma “Utrecht maken we samen” is gekozen om verkeer te knijpen in plaats van knips te realiseren om te voldoen aan de normen voor de luchtkwaliteit. Daarom stellen we voor om het budget onder Knips te reserveren voor maatregelen die verkeer knijpen.

3. Het programma in breder perspectief

3.1 Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar

Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar (UAB) bevat het beleidskader voor het programma Bereikbaarheid en luchtkwaliteit. In dit document staat het duurzaam mobiliteitssysteem beschreven dat bijdraagt aan de bereikbaarheid, de leefbaarheid (inclusief de luchtkwaliteit), de verkeersveiligheid en de kwaliteit van de openbare ruimte van Utrecht. Het document is in 2012 vastgesteld door de raad.

De omslag naar dit mobiliteitssysteem verloopt via 7 hoofdkeuzes:

- De gebruiker centraal in het mobiliteitsbeleid;
- De plaats bepaalt de mobiliteitskeuze;
- Kwaliteit in de openbare ruimte centraal stellen;
- Levendige centra;
- De fiets als primair vervoermiddel in de stad;
- Randstadspoor en HOV (tram) als basis van het OV-systeem;
- De stedelijke verdeelring wordt stadsboulevard.

Deze hoofdkeuzes worden vertaald in stadsbrede en gebiedsgerichte projecten. De huidige projecten in het programma Bereikbaarheid dragen bij aan één of meerdere hoofdkeuzes. Hieronder wordt nader ingegaan op de zeven principes.

1. De gebruiker centraal in het mobiliteitsbeleid

Centraal staat een klant-en keuzegerichte benadering. De gemeente legt de mobiliteitskeuze niet op, gebruikers zelf bepalen hoe ze zich verplaatsen, maar elke keuze heeft zijn prijs. Mensen kiezen bijvoorbeeld op basis van beleving, gemak, snelheid, gezondheid, veiligheid of een lage prijs. Bij goederenvervoer staan logistieke keuzes centraal: bedrijven kiezen (kosten)efficiënte oplossingen. Met een op gebruikers gerichte aanpak ondersteunt de gemeente de gebruiker als haar "klant" bij het maken van slimme keuzes.
Voor personen komt dit tot uitdrukking in het onderdeel mobiliteitsmanagement van het project Actieplan De Gebruiker Centraal. Dit actieplan bevat een pakket van marketing, informatievoorziening en services, dat de schakel vormt tussen een verscheidenheid aan doelgroepen en gebieden enerzijds en het volledige keuzepalet op het gebied van mobiliteit anderzijds. Doel is de gebruiker te helpen keuzes te maken die slim zijn voor de gebruiker zelf én voor de stad als geheel, denkend vanuit de gebruiker. Bij de doelgroep wordt een passend product gezocht, niet andersom.
De logistieke poot van het Actieplan Goederenvervoer geeft ook invulling aan de eerste hoofdkeuze. Samen met het bedrijfsleven zoeken we voor winkelgebieden (zoals binnenstad en Vleuterweide), bedrijventerreinen (Port of Utrecht) en specifieke branches (onder meer bouwlogistiek, horeca, pakketvervoer) naar meer efficiency, waar de stad en het bedrijfsleven baat bij hebben.
Met Actieplan Schoon Vervoer wordt het gebruik van met name elektrische scooters en auto's bevorderd, door de gebruiker hierin te faciliteren. Door te streven naar een schoon eigen wagenpark geven wij het goede voorbeeld. Daarnaast zorgt de milieuzone dat de meest vervuilende vrachtauto's de centrumzone – de primaire verblijfszone van de stad – niet meer in mogen.

2. De plaats bepaalt de mobiliteitskeuze

Mobiliteit, ruimte en gedrag kennen een samenhang. In elk gebied van de stad zijn keuzes nodig voor prioriteit voor voetganger, fiets, openbaar vervoer, auto en vrachtverkeer. In het UAB is de stad onderverdeeld in drie zones, met ieder zijn eigen mobiliteitsbeeld:

- Centrumgebied
- Het gebied binnen de RING, Uithof en centrum Leidsche Rijn
- Overig gebied

De keuzes voor parkeerzonering, parkeernormen en tarieven die in de nota Stallen en Parkeren (vastgesteld op 28 maart 2013) worden gemaakt, sluiten aan op de indeling in A-, B- en C-gebieden.

Om in de drie zones het gewenste mobiliteitsbeeld te bereiken is verder de realisatie van een systeem voor slimme routering en slimme regelingen essentieel. Een systeem voor verkeersmanagement- en verkeersregelinstallaties met meer onderlinge communicatie, maakt het mogelijk continu de verdeling van het verkeer bij te sturen en bijvoorbeeld in het A- en B-milieu voetganger, fiets en openbaar vervoer de benodigde prioriteit te geven.

3. De kwaliteit van de openbare ruimte centraal

De inpassing van verkeer in de openbare ruimte bepaalt sterk hoe het verkeer wordt ervaren door de omgeving. Ook heeft de openbare ruimte invloed op het gedrag van verkeersdeelnemers en mensen die verblijven in de openbare ruimte. De pilot Openbare Ruimte Binnenstad speelt hierop in.
Belangrijk onderdeel in deze hoofdkeuze is verder de aanpak van de verkeersveiligheidsknelpunten. Utrecht besteedt extra aandacht aan een verkeersveilige inrichting van de openbare ruimte.

4. Voetganger: Levendige centra

In economische knooppunten als de binnenstad, Leidsche Rijn Centrum, Winkelcentrum Kanaleneiland en Winkelcentrum Overvecht is cruciaal voor het functioneren van het gebied of de voetganger zich welkom voelt. Bij vervoersknooppunten als de OVT, de Randstadspoorstations en de P+R's is essentieel hoe de voetganger de overstap ervaart. Het gaat om overstappunten.
In beide gevallen wordt gewerkt aan levendige centra, waarbij extra aandacht voor de voetganger nodig is: voldoende ruimte en aantrekkelijke looproutes. Rond de entrees van deze gebieden moeten verder voldoende hoogwaardige fietsstallingvoorzieningen zijn.

5. Fiets als primair vervoermiddel in de stad

In het UAB is de fiets benoemd als primair vervoermiddel in de stad. Dat sluit aan bij de notitie Op naar Utrecht fietsstad waarin comfortabele top 5 fietsroutes en goede stallingsvoorzieningen van belang zijn. De top 5 fietsroutes en de Fiets Filevrij routes nagenoeg in 2014 gereed. Dit jaar starten we met de eerste doorfietsroutes. Met fietsparkeernormen zorgt de gemeente er voor dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen tijdig wordt voorzien in voldoende fietsenstallingen.

6. Randstadspoor en HOV (tram) als basis voor het OV systeem

Bij Utrecht als OV-stad hoort een hoogwaardig regionaal en stedelijk openbaar vervoersnet, dat de economische kerngebieden ontsluit. Randstadspoor en de tram De Uithoflijn vormen hiervoor met het HOV-busnet de basis, het lopende OV programma past daarmee in Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar. Op termijn is vertramming van de binnenstadsas en verleggen van een aantal busroutes naar het noorden en zuiden de ambitie. BRU deelt deze ambities.
Verder is het nodig de OVT te ontlasten van bussen en fietsen. Daarom dienen randstadspoorstations een belangrijkere rol te krijgen als subknopen. Met name Vaartsche Rijn en Leidsche Rijn centrum zijn cruciaal. Ook is en blijft het OV een kritische succesfactor voor P+R voorzieningen.

7. Auto en goederenvervoer: De verdeelring wordt een stadsboulevard

De laatste hoofdkeuze betreft de structuur voor het autoverkeer. De verdeelring zal in de toekomst een functie hebben voor het wijk-wijk en bestemmingsverkeer, zodat hij als stadsboulevard kan worden ingericht en een aantrekkelijker element in de stad wordt. De verdeelfunctie komt op de ring van snelwegen te liggen rondom de stad. De autobereikbaarheid van de economische kerngebieden blijft belangrijk. De meeste kerngebieden liggen direct aan de snelweg. Voor de autobereikbaarheid van de binnenstad wordt gefocust op de fly-in. Het gewenste gebruik van het autonet wordt ondersteund met verkeersmanagement en slimme verkeersregelingen.

3.2 Bereikbaarheid binnen de nieuwe ruimtelijke strategie

De Utrechtse ruimtelijke agenda wordt de komende decennia bepaald door twee grote opgaven: het faciliteren van de groei van de stad naar een omvang van 400.000 inwoners en het tegelijkertijd op peil houden van de kwaliteit van de leefomgeving. De groei naar 400.000 inwoners verloopt door veranderingen in de samenleving naar verwachting in een langzamer tempo dan tot voor kort werd aangenomen. Met de Nieuwe Ruimtelijke Strategie hebben wij bij de Voorjaarsnota 2012 de aanzet gegeven tot het aanbrengen van focus in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad waarbij wordt afgemaakt wat nodig is. Deze koers wordt ook in 2014 voortgezet. De prioriteit ligt bij de ontwikkeling van het Stationsgebied en Leidsche Rijn. De ruimtelijke ontwikkelingen in de overige delen van de stad zijn erop gericht om het aanbod en/of de kwaliteit van woningen te vergroten en passende bedrijvigheid en voorzieningen toe te voegen. Dat Utrecht ook in de huidige moeizame marktontwikkelingen blijft bouwen en dat nieuwe projecten worden opgestart is het resultaat van het feit dat Utrecht in vele opzichten aantrekkingskracht blijft uitoefenen als woon- en werkstad, dat studenten hier graag aan hun toekomst werken en dat investeerders hun (in toenemende mate beperkte) middelen liever hier uitgeven dan in krimpregio's. Utrecht is ondanks de vastgoedcrisis de snelst groeiende gemeente van Nederland

In de Nieuwe Ruimtelijke Strategie voor Utrecht, zoals die ons voor ogen staat, is het openbaar vervoer en meer specifiek het in het verlengde van reeds bestaande stedelijke structuren op termijn te ontwikkelen HOV/tramnetwerk de belangrijkste drager van het stedelijk weefsel. In het verlengde van de keuze voor ontwikkelingen op de as De Uithof – Binnenstad/Stationsgebied – Leidsche Rijn heeft vertramming van de route om de zuid (naar De Uithof) en realisatie en op termijn vertramming van de route naar de Binnenstad en de zuidradiaal (naar Leidsche Rijn) prioriteit. De inzet op OV en fiets wordt versterkt en doorgaand autoverkeer door de stad wordt ontmoedigd. Voor de bereikbaarheid van het centrum is in het UAB de route Hooggelegen/Weg der Verenigde Naties/Graadt van Roggenweg de belangrijkste invalsroute. Ruimtelijke ontwikkelingen rond knooppunten van OV worden gestimuleerd, waarbij om de haalbaarheid te vergroten voor de korte en middellange termijn gefocust wordt op knooppunten op de oost-westas.

4. Stand van zaken

Het programma bereikbaarheid en luchtkwaliteit is in de begroting en de verantwoording opgebouwd rondom verschillende thema's. De thema's betreffen de modaliteiten fiets, OV en auto, maatregelen gericht op duurzaam en schoner (goederen) vervoer en het thema verkeersveiligheid. In dit hoofdstuk treft u hiervan de stand van zaken aan.

In 2013 is aan de hand van begrotingen en jaarrekeningen vanaf 2008 en programmaplanningen onderzocht welke de belangrijkste vertragingsfactoren zijn voor de uitvoering van projecten. De resultaten ervan zijn gepresenteerd tijdens twee raadsinformatieavonden in het voorjaar van 2013. De belangrijkste inhoudelijke vertragingsfactoren zijn:

- Draagvlak in en om het plangebied omdat het stedelijke belang niet altijd strookt met het belang in de buurt.
- De afhankelijkheid van andere partijen of andere projecten.
- Wijziging van de scope van een project.

Om vertraging toch zoveel als mogelijk te voorkomen hebben we een aantal maatregelen doorgevoerd:

√ We maken in de planningen een zo realistisch mogelijke inschatting van bestuurlijke besluitvorming en/of juridische procedures (vergunningen, bestemmingsplan etc.).
√ Bij de toepassing van de participatieladder is verwachtingsmanagement een belangrijk onderdeel. Daarnaast wordt participatie over "nut en noodzaak" van een maatregel gescheiden van participatie over de inpassing ervan.
√ Indien mogelijk worden projecten in de uitvoering versneld door verschillen processtappen van het Utrechts Plan Proces te combineren.
√ Wij koppelen alleen projecten indien sprake is van een toegevoegde waarde, zoals bijvoorbeeld werk met werk maken, of indien er sprake is van noodzaak. Zo wordt de uitvoering van project rondom het spoor aangestuurd door ProRail.

In de volgende paragrafen staat per thema de stand van zaken beschreven. Er is een planning toegevoegd en een tabel met de financiële stand per project / maatregel.

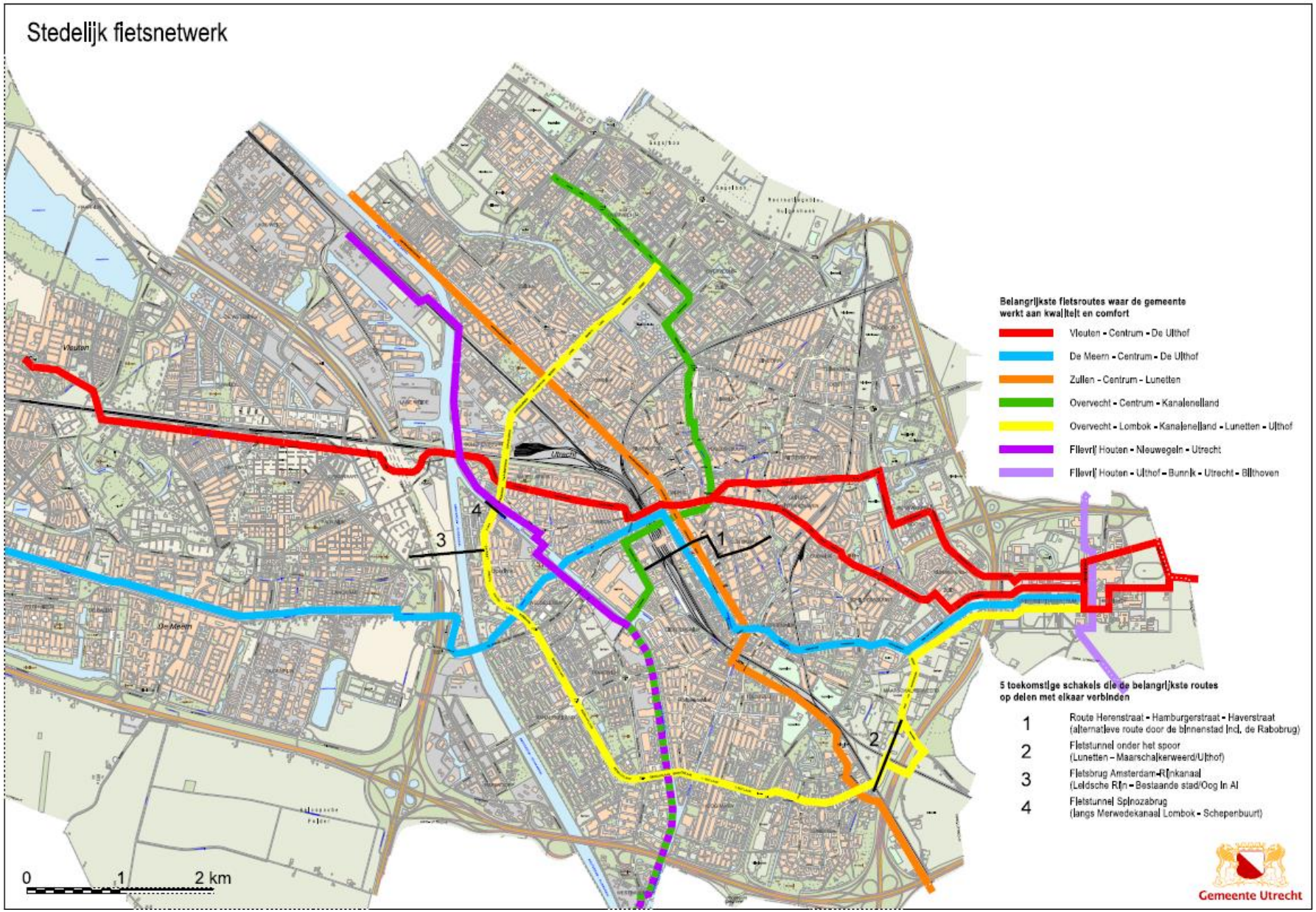
4.1 Fiets

4.1.1 Top 5 fietsroutes inclusief fiets filevrij routes

De realisatie van de top fietsroutes bestaat uit verschillende soorten maatregelen, variërend van een ingrijpende herprofilering van de weg tot kleinere projecten. Op de oostelijke tak van de rode fietsroute binnenstad – De Uithof hebben we de Prins Hendriklaan, Sophocleslaan en Platolaan als fietsstraat ingericht. De instelling van de verkeerslichten bij de Lucasbrug is definitief aangepast zodat fietsers en OV beter kunnen doorstromen. De rode route vanaf Vleuten naar de binnenstad is gerealiseerd met uitzondering van de definitieve fietsverbinding door Leidsche Rijn Centrum vanwege de samenhang met de bouwactiviteiten van Leidsche Rijn Centrum.
De Oranje route loopt vanaf Zuilen via het centrum naar Lunetten. Voor de zuidelijke tak van de oranje fietsroute, die loopt vanaf de Bleekstraat parallel aan het spoor naar de gemeentegrens met Houten, is een aantal schakels in Lunetten opgeleverd. Ook de fietsroute Nieuwe Houtenseweg is gereed. Een aantal delen van deze route worden door ProRail uitgevoerd samen met de spoorverdubbeling. De fietsbrug over de A27 is in 2012 opgeleverd.

Op de groene fietsroute tussen Overvecht en Kanaleneiland hebben we in 2013 de Merelstraat en de Troelstralaan ingericht als fietsstraat. De realisatie van een hoofdfietsroute tot op de Rio Brancodreef is voorbereid de uitvoering hiervan start in mei. In het verleden heeft De Merelstraat op deze route reeds fietsstroken gekregen en is de Hopakker ingericht als fietsstraat.
Op de gele fietsroute, die loopt over de verdeelring, is het tracé 't Goyplein – Furkaplateau ingericht als fietsstraat. Daarnaast is de afstelling van de verkeerslichten op de gehele westelijke verdeelring gewijzigd zodat de fietsers beter kunnen doorstromen. Het fietspad langs de Beneluxlaan en de Pijperlaan, tussen de Admiraal Helfrichlaan en de Leidseweg is aangepakt tegelijk met de reconstructie van het 24 Oktoberplein. Op dit moment wordt door ProRail gewerkt aan de realisatie van de fietstunnel Tussen de Rails; deze tunnel maakt een betere verbinding met tussen Lunetten en de Maarschalkerweerd. We werken aan de voorbereiding van een fietsstraat langs de parallelweg aan de Marnixlaan en de Socrateslaan.
Op de blauwe route, die loopt van De Meern via het centrum naar De Uithof, is een aantal deelprojecten gereed, zoals de fietsinfra bij Hooggelegen, op het Ledig Erf bij de nieuwbouw en op de Venuslaan. Aan de zuidzijde van het Herculesplein is in 2010 het tweerichtingen fietspad opengesteld. De Zandweg wordt momenteel ingericht als fietsstraat. Het eerste deel is inmiddels gereed. Daarnaast kijken we naar mogelijkheden om de Muntbrug te verbreden en de Leidseweg te transformeren tot fietsstraat.
Op de paarse route (fiets filevrij) is op de Kanaalweg tussen de Ravellaan en M.A. Tellegenlaan een vrijliggend breed rood geasfalteerd fietspad aangelegd. In 2013 is het ontwerp voor de hoofdfietsroute langs de Keulsekade tussen Vleutensevaart en Groeneweg afgerond. De realisatie van de fietstunnel Spinozabrug is gestart.
In 2014 zal de aanpak van de top 5 fietsroutes gereed zijn met uitzondering van die delen die door ProRail worden aangelegd of die samenvallen met werkzaamheden in Leidsche Rijn Centrum en het Stationsgebied. Voor de aanleg van de fietsbrug over het Amsterdam Rijnkanaal is het bestemmingsplan vastgesteld. De uitvoering van dit project start in 2015. Op de vervolgroute wordt dit jaar de E. Meijsterlaan als fietsstraat ingericht.
De eerste fase van de Herenroute (route Herenstraat, Hamburgerstraat, Haverstraat) is gereed. De tweede fase, inpassing van de fietsroute op het Malieblad en op de Mariaplaats, loopt parallel aan de herinrichting van deze locaties. Het IPvE voor de Mariaplaats is gereed.

Top 5 en fietsfilevrij fietsroutes

4.1.2 Doorfietsroutes

Naast het afronden van de top 5 fietsroutes zetten we in op het zogenaamde doorfietsnetwerk. Kenmerken van doorfietsroutes zijn onder meer:

- Het zijn rustige routes die vaak parallel lopen aan de hoofdinfrastructuur waardoor de gebruiker meer keuzevrijheid krijgt en meer spreiding van de drukte wordt bereikt. Vaak lopen de routes door woonbuurten waar de auto een minder prominente rol heeft. Hierdoor ontstaan prettige en veilige routes met in potentie een goede fietsdoorstroming.
- Het is een directe verbinding tussen economische kerngebieden, (decentrale)stations en woongebieden.
- Het zijn fietsroutes over langere afstand om de komst van de E-bike te faciliteren.
- Een doorfietsroute is een "voorrangsweg" voor fietsers die vormgegeven wordt als een vrijliggend fietspad of een fietsstraat.
- Deze routes kennen zo min mogelijk verkeerslichten en de fietser heeft op kruisingen, waar mogelijk, voorrang op ander verkeer.
- Belangrijke aspecten bij een doorfietsroute zijn obstakel arm, comfortabel met een stroef wegdek in asfalt of gelijkwaardig, goede verlichting en verkeersveilig.

Wij hebben voorgesteld om deze doorfietsroutes te prioriteren:

√ Cremerstraat
√ Vechtoever
√ Jutfaseweg
√ Gansstraat – Koningsweg – Mereveldseweg in combinatie met de Oosterspoorbaan Zuid (Gansstraat – Spoorwegmuseum)
√ Noordelijke Singelring, Weerdsingel – Ledig Erf
√ Opaalweg – Lemelerberg – Gaasterland richting Koppelsteede
√ Humboltstraat – Ingenhouszstraat – Prof Reinwardlaan.
√

Na de consultatie worden de doorfietsroutes geprogrammeerd. Een voorstel daartoe wordt ter besluitvorming aangeboden aan de raad.

4.1.3 Leenfietsen

Samen met NS hebben we het afgelopen jaar een nieuw type verhuurlocatie voor OV fietsen in gebruik genomen: het OV-fietspunt. Het gaat hierbij om een proef waar bij het landelijke OV fiets concept wordt toegepast op twee straatlocaties in de binnenstad, Moreelsepark en Janskerkhof. De OV-fietspunten zijn volledig geautomatiseerd, zodat OV-fietsabonnees hier dag en nacht terecht kunnen om een OV-fiets te huren. De systemen zijn geschikt voor maximaal 16 fietsen, zijn flexibel te plaatsen en nemen relatief weinig ruimte in beslag. Ook in Rijnsweerd staat een box. In de loop van dit jaar komt er ook een punt in De Uithof.
De gezamenlijke proef is bedoeld om te onderzoeken of een geautomatiseerd systeem van OV-fiets werkt op straatniveau en of het systeem gebruiksvriendelijk genoeg is. Klanten van OV-fiets en houders van een NS-Business Card kunnen snel en gemakkelijk, zonder borg of legitimatie, 24 uur per dag een OV-fiets huren bij deze OV-fietspunten.

Andere locaties voor de OV fiets in Utrecht zijn, naast de NS stallingen, bij de fietsenstallingen Zadelstraat, Mariaplaats, Neudeflat, Vredenburg, en stadhuis, bij de P+R voorzieningen Westraven, De Uithof, P+R Muziektheater Leidsche Rijn en Papendorp.

4.1.4 Fietsparkeren

Het afgelopen jaar zijn in de binnenstad drie gebouwde fietsenstallingen opgeleverd, de Vredenburg stalling met plaats voor 800 fietsen, een tijdelijke stalling in de Neudeflat voor 130 fietsen, en een stalling op de Zadelstraat voor ca 200 fietsen. Deze laatste stalling is een zogenaamde servicefietsenstalling waar mensen ook terecht kunnen voor het lenen van een bakfiets, een buggy, een fietsaanhanger of een locker voor de boodschappen. Er is een reparatiehoek waar men zelf de fiets kan opknappen. Ook is het mogelijk om de elektrische fiets op te laten of een OV fiets te huren. Een ondergrondse stalling op het Lucas Bolwerk is niet mogelijk gebleken. We blijven in de binnenstad zoeken naar geschikte locaties voor stallingen. Daarnaast zetten we op drukke dagen twee mobiele stallingen in.

In het Stationsgebied wordt dit jaar op het Jaarbeursplein een stalling voor 4.200 fietsen in gebruik genomen. Voor de exploitatie is een pilot gestart waar NS/ProRail/Gemeente in gelijke mate verantwoordelijk zijn voor exploitatie en beheer. In deze pilot gaan we gezamenlijk de komende twee jaar experimenteren om te komen tot een optimale benutting van de stalling en een voor alle partijen zo gunstig mogelijke exploitatie. De resultaten van deze proef geven richting aan de exploitatie van alle stallingen in het stationsgebied. De uitkomsten zullen tevens door NS gebruikt worden voor heel Nederland. In de zomer van dit jaar wordt in het stationsgebied de Westpleinstalling (2.000 plekken) geopend. Ook wordt dit jaar een extra verdieping gebouwd op de stalling op het Smakkelaarsveld (3.000 plekken).

De handhaving op fout geparkeerde fietsen is het afgelopen jaar uitgebreid met een servicecomponent. Tijdens de ochtend- en avondspits zijn in het stationsgebied en in de binnenstad servicemedewerkers beschikbaar die fietsen recht(op) zetten en ordenen en mensen verwijzen naar vrije plaatsen. Hierdoor wordt de situatie overzichtelijker, blijven looproutes vrij en hoeft er hoeft minder gehandhaafd te worden. Daarnaast blijven we handhaven op gevaarlijk gestalde fietsen.
Samen met de BRU zorgen we voor fietsparkeerplekken bij OV haltes. Afgelopen jaar zijn zijn fietsparkeerschouwen in de verschillende wijken gehouden. Als gevolg van deze schouwen zijn in 2013 circa 2600 wees- en wrakfietsen zijn opgehaald bij verschillende acties in de wijken. Ook zullen als gevolg van de schouwen 850 fietsklemmen worden geplaatst.
Om het gebruik van de stallingen te stimuleren zijn ze de eerste 24 uur gratis. Dit geldt voor de bewaakte stallingen op het Jaarbeursplein, Smakkelaarsveld, Vredenburg, onder het Stadhuis, in de Neudeflat, op de Zadelstraat en in de Lange Koestraat.

4.1.5 Financiële stand van zaken programma Fiets

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Hoofdfietsroutes, incl. fiets file vrij	19.909	18.640	1.269	19.909	6.845	13.064
Hoofdfietsroutes, aanvullend	5.850		5.850	5.850		5.850
Doorfietsroutes (amendement 2013/A83)	1.000	0	1.000	1.000		1.000
Tussen de rails (Uithof-Nieuwegein)	7.000	7.000		7.000	1.696	5.304
Herenroute	2.170	2.170		2.170	203	1.967
Fietsbrug Amsterdam Rijnkanaal	25.225	8.025		8.025	5.831	2.194
Fietstunnel Spinozabrug	3.670	3.670		3.670	390	3.280
Fietstunnel Salvador Allendeplein	3.500	3.500		3.500	3	3.497
Invoering leenfietsen	4.300	1.315	2.985	4.300	217	4.083
Fietsparkeren binnenstad	8.097	3.097	5.000	8.097	1.101	6.996
Fietsparkeerverwijzingssysteem	1.000	1.000		1.000	0	1.000
Tijdelijke fietsenstalling Smakkelaarsveld	4.300	4.300		4.300	850	3.450
Fietsroute LR-Papendorp langs busbaan Rijnvliet (Z50)	2.100	2.100		2.100		2.100
RABO Fietsbrug POS	6.500	0		0		0
Reservering fietsvoorzieningen OV-knooppunt	525	0	525	525		525
Fietsvoorzieningen OV-knooppunten (BRU)	905	0	905	905		905
Kwaliteit fietsroutes stations	2.500	2.500		2.500		2.500
Fietspad langs het spoor Leidsche Rijn Centrum	1.000	1.000		1.000		1.000
Fietspad Westplein	1.200	0	1.200	1.200		1.200
Fietsparkeren business case OVT investering	16.183	9.800		9.800		9.800

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Fietsparkeren business case OVT pilot	1.200	1.200		1.200	75	1.125
Fietsparkeren business case OVT na pilot	6.000	0		0		0
Totaal Fiets	**124.134**	**69.317**	**18.734**	**88.051**	**17.211**	**70.840**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

4.1.6 Planning

PROJECT	OMSCHRIJVING	VOORBEREIDING	UITVOERING
Rode Route			
De Prins Hendriklaan en Platolaan en de parallelweg langs de Biltstraat (tussen de Sweelinkstraat en Maliestraat)	Inrichting als fietsstraat.		gereed
Loolaan / Wlhelminapark	Verbeteren fietsroute		2014
blauwe route			
Ledig Erf	Inpassing fietspad bij nieuwbouw		gereed
Centraal Station - Venuslaan / Absterdijk (werk met werk) (restant blauwe route)	Deel meegenomen met groot onderhoud		gereed
Harmelerwaard / Zandweg – Pijperlaan	Aanleggen van een fietsstraat bestaande uit een rijbaan met een berm en groenstrook.	2013	2014
Venuslaan (**excl.** werk met werk) - Weg tot Wetenschap	Verbeteren route nav inventarisatie	2013	Uitvoeren van quick wins in 2014
Fietsoversteek Herculeslaan - Weg tot de Wetenschap (Uithoflijn)	Realisatie van een fietsoversteek		gereed

PROJECT	OMSCHRIJVING	VOORBEREIDING	UITVOERING
Oranje route			
Furkaplateau. Aanleg fietspad voor NS station (ProRail)	Lift mee met voorplein station Lunetten (ProRail)		2015
Nieuwe Houtenseweg	Inrichten als fietsstraat		gereed
Resterend deel oranje route Ledig erf - Lunetten	Delen inrichten als fietsstraat, brug in Beatrixpark verbreden en fietspaden op route verbreden en van meer comfort voorzien		Uitvoering Baden Powellweg
groene route			
Utrecht CS - Van Tellegenlaan + Mandelabrug (OV-Z90)	Fietspad lift mee met HOV busbaan door de Dichterswijk		2018
Riobrancodreef tot Voorstraat Breedstraat	Verbreden fietspaden, op delen 2-richtingsverkeer mogelijk maken en herkenbaarheid route verbeteren		Deel Overvecht – Merelstraat gereed
Gele route			
Einsteindreef / Karl Marksdreef - Goyplein (incl. Goyplein)	Resterend deel verdeelring gunstiger afstellen van VRI's voor de fiets		gereed
t Goyplein tot Furkaplateau (excl. 't Goyplein)	Verbeteren oversteken, inrichten als fietsstraat, verbeteren herkenbaarheid route		gereed
Parallelweg Marnixlaan fietsstraat	Parallelweg marnixlaan inrichten als fietsstraat (werk met werk met programma Verkeersveiligheid)		2014
Parallelweg Socrateslaan inrichten als fietsstraat	Parallelweg Socrateslaan inrichten als fietsstraat		2014

PROJECT	OMSCHRIJVING	VOORBEREIDING	UITVOERING
Paarse route			
Keulsekade	Inrichten als fietsstraat		Start 2014
Kanaalweg (totaal)	Inrichten als fietsstraat		2014
Industriehavenbrug - Westkanaaldijk (tot Zuilense ring)	Inrichten als fietsstraat		gereed
Leuvenlaan VRI plus		gereed	gereed
Schakels			
Fietstunnel Spinozabrug (kunstwerk)	Een directe verbinding realiseren tussen de noordelijke en zuidelijke tak van de Keulsekade	2013	2014
Fietsbrug Amsterdam Rijnkanaal		2015	2015 – 2017
Tussen de Rails (Uithof - Nieuwegein)	Een directe verbinding realiseren tussen Lunetten en de Uithof	2013	2015
Herenroute fase 1 (route)	Comfort en herkenbaarheid verbeteren		gereed
Herenroute fase 2	Een goede fietsaansluiting op de Mariaplaats op de oostkant namelijk de hoofdfietsroute via de Nachtegaal en burgemeester Reigerstraat en op de Malieblad aan de westkant het stationsgebied met in de toekomst de Rabo-brug.	2013	2014
Fietsenstalling Westplein	Gratis fietsenstalling met 2000 plaatsen		Gereed, zomer 2014
Fietsenstalling Smakkelaarsveld	Extra verdieping		Eind 2014

In vergelijking met het MPB 2013 loopt de uitvoering van het overgrote deel van de maatregelen volgens planning. Het deel van de groene route in de binnenstad is nog niet uitgevoerd. Dit deel wordt opgepakt nadat er een besluit is genomen over de materialisatie van de Leidseweg, omdat bij dit deel dezelfde afweging geldt. Het afgelopen jaar is gewerkt aan het verbeteren van het comfort van de fietspaden van en naar de verschillende stations in samenwerking met StadsWerken. Daarnaast is begonnen met de voorbereiden van nieuwe projecten, zoals het inrichten van de parallelweg Marnixlaan en de parallelweg Socrateslaan als fietsstraat.

4.2 Openbaar Vervoer

Goed openbaar vervoer is belangrijk voor een duurzaam mobiliteitssysteem. Utrecht investeert in hoogwaardig openbaar vervoer.

4.2.1 De Uithoflijn

Samen met de BRU leggen wij De Uithoflijn aan, een trambaan tussen Utrecht CS en De Uithof. Deze tram zal in 2018 40.000 reizigers per dag vervoeren en dat komt ten goede aan de bereikbaarheid van De Uithof en de leefbaarheid langs het tracé. Voor de aanleg van De Uithoflijn is een projectorganisatie Uithoflijn (BRU en gemeente) opgericht. In 2013 is het Definitief Ontwerp van De Uithoflijn vastgesteld. Voor de tracédelen De Uithof en het Stationsgebied is in 2013 het bestemmingsplan vastgesteld. In 2013 is ProRail gestart met de werkzaamheden aan de oostelijke sporen, waaronder de onderbouw van de tram. Ook zijn van deeltracé B (Koningsweg - De Uithof) de eerste werken van de onderbouw opgeleverd.
Voor het deelproject Traminfrastructuur is eind 2013 de aanbestedingsprocedure gestart. Dit deelproject omvat de aanleg van de rails, de perrons, bovenleidingen en transformatorhuisjes (onderstations). De aanbesteding betreft de contractvorm "Engineering & Construct". Daarbij zal het Definitieve Ontwerp als referentie worden ingezet. In het vierde kwartaal 2014 tekenen we het contract met een aannemer en daarna kan de integrale realisatie en de bouw van de Traminfrastructuur beginnen.

Het project Dichtersbaan (voorheen busbaan Kruisvaart) is randvoorwaardelijk voor De Uithoflijn. Deze busbaan is vanaf 2016 nodig als vervanging voor de Adama van Scheltemabaan, die als trambaan onderdeel wordt van De Uithoflijn. Het tracé van de Dichtersbaan loopt vanaf Utrecht Centraal, direct langs de westkant van het spoor en sluit aan op de Vondellaan. Deze busbaan is zo onderdeel van het netwerk met vrije bus- en trambanen in Utrecht. Voor dit project zijn het Voorlopig Ontwerp en het bestemmingsplan vastgesteld. De uitvoering start dit jaar.

4.2.2 (Vrije) busbanen

Grote delen van het HOV netwerk zijn gerealiseerd. De inpassing van de noordelijke HOV-baan in Leidsche Rijn Centrum wordt integraal meegenomen in de planvorming c.q. de ontwikkeling van Leidsche Rijn Centrum: de tracédelen komen te liggen boven op de te realiseren parkeergarages. Totdat deze busbaan af is, rijdt de bus over een tijdelijke verbinding.
In 2013 is het Integraal Programma van Eisen en Functioneel Ontwerp vastgesteld voor de busbaan door Transwijk (een deel van de zuidelijke HOV radiaal). Het ontwerpproces heeft langer geduurd, omdat naast gewijzigde vertrammingseisen ook rekening gehouden is met gewijzigde regelgeving voor geluid. Conform het collegeprogramma "Utrecht maken we samen" onderzoeken we een mogelijke soberder uitvoering van de twee ongelijkvloerse kruisingen. Op basis van de uitkomsten wordt het ontwerp aangepast en starten we de bestemmingsplanprocedure.

De aanleg van de busbaan door de Dichterswijk is gekoppeld aan de herinrichting van de Van Zijstweg. Hier speelt de discussie over het aantal rijstroken op de dr.M.A.Tellegenlaan/Van Zijstweg. Eind 2013 heeft het college een notitie van uitgangspunten voor het ontwerp en het bestemmingsplan vastgesteld waarin wordt uitgegaan van een profiel van 2x1,5 rijstroken, in ieder geval tot 2025. In de eindsituatie na 2025 zal naar verwachting een profiel van 2x1 rijstroken voldoende zijn. Een ruime meerderheid in de raad en het bewonerscomité Van Zijstweg zijn voorstander van een 2x1 profiel in de eindsituatie. Dit jaar start het ontwerpproces en de procedure voor het bestemmingsplan van de dr.M.A. Tellegenlaan/Van Zijstweg. In de planning wordt in 2015 het bestemmingsplan vastgesteld.

Het project Verbindend Openbaar Vervoer Utrecht Centraal – Overvecht heeft als doel de doorstroming van bussen te verbeteren en daarmee de reistijd te verkorten. Dit project is gedeeltelijk uitgevoerd (afstandsbediening bruggen/KAR verkeerslichten). De aanpassingen voor OV op de St. Jacobsstraat lopen mee met de herinrichting van die straat. Deze is in voorbereiding.

Door de aanleg van de Dichtersbaan is een aantal verkeersmaatregelen nodig op de Vondellaan om het auto- en busverkeer daar in goede banen te leiden. Deze maatregelen maken het ook mogelijk dat bussen bij station Vaartsche Rijn op de Vondellaan kunnen halteren. Dit project, integrale aanpak Vondellaan, start in 2014. Uitvoering is pas mogelijk in 2018.

Van de Westtangent (busroute Nieuwegein – Papendorp - Leidsche Rijn –Maarssen) is de 1e fase (Nieuwegein – Papendorp) gereed. Voor Tangentlijn 10 (Kanaleneiland – Papendorp – Leidsche Rijn Centrum – Cartesiusweg) zijn de korte termijn maatregelen gerealiseerd. De langere termijn maatregelen worden in voorbereiding genomen.

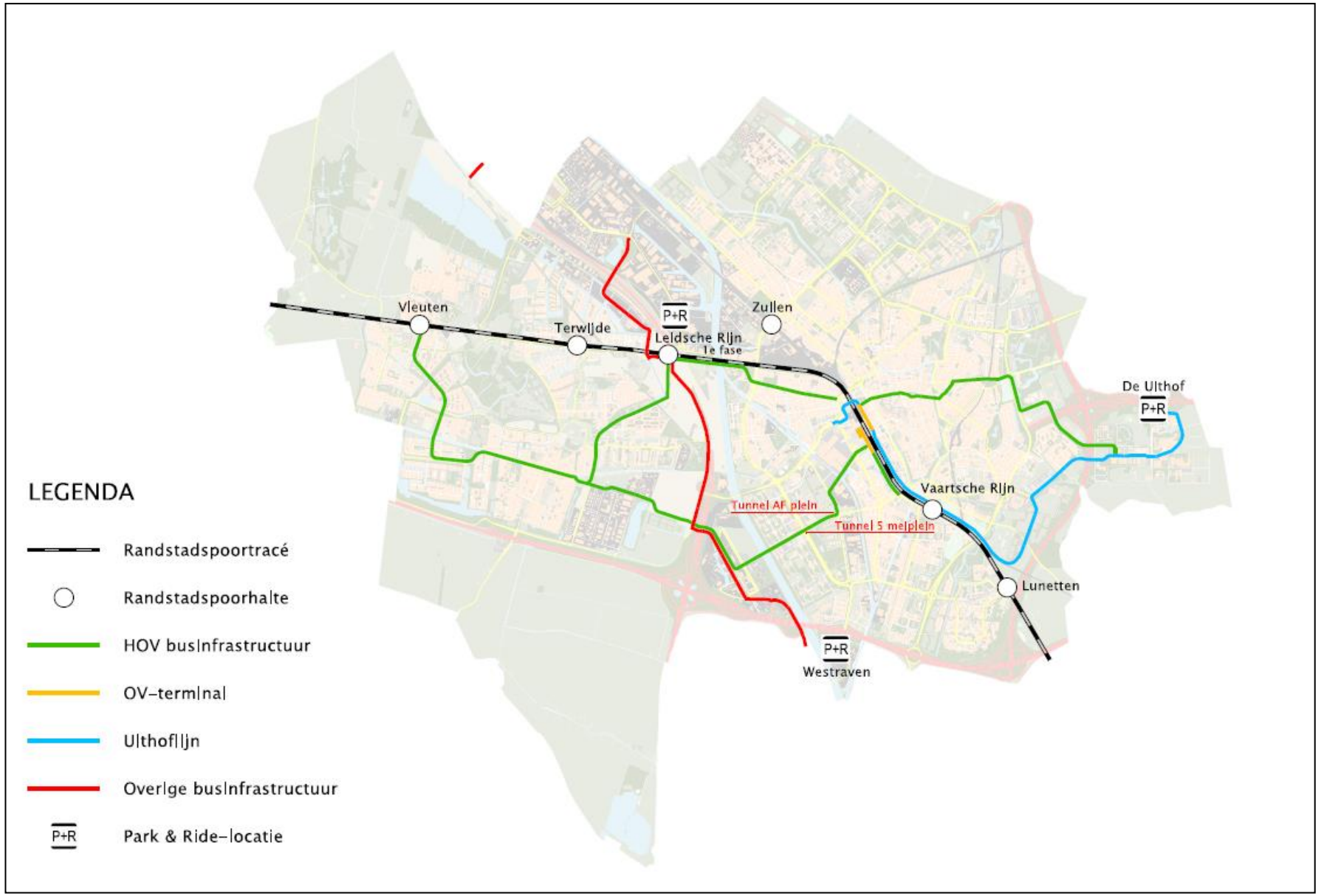
4.2.3 Spoorprojecten

In Utrecht lopen twee spoorverdubbelingtrajecten:
- Centraal station – gemeentegrens met Houten.
- Centraal station – Leidsche Rijn Centrum

De uitvoering spoorverdubbeling tussen CS en Houten is in volle gang. Binnen dit project wordt ook het station Vaartsche Rijn gebouwd en wordt het station Lunetten verbouwd. Voor de spoorverdubbeling van het tracé CS – Leidsche Rijn Centrum is het ontwerp-tracébesluit voorbereid. Na aanpassing van de Beleidsregel Trillinghinder Spoor door het ministerie van Infrastructuur en Milieu zijn er nieuwe trillingsonderzoeken gedaan. De staatssecretaris heeft het Tracébesluit Sporen in Utrecht 2014 inmiddels ondertekend. De spoorverdubbelingprojecten worden uitgevoerd door ProRail. De gemeente zorgt voor een zorgvuldige inpassing van de sporen in de omgeving.

In het kader van het Programma Hoogfrequent Spoor (PHS) wordt het project DoorStroomStation Utrecht (DSSU) uitgevoerd. Er wordt een aantal spoortrajecten aangepast en geschikt gemaakt voor een frequentie van zes intercity's per uur en twee tot zes sprinters per uur uiterlijk in 2028. Onder die trajecten vallen Schiphol – Utrecht – Nijmegen en Eindhoven – Utrecht – Amsterdam. Om dit mogelijk te maken moeten de sporen van het centraal station in Utrecht worden aangepast. In het project DSSU worden de komende jaren hiervoor de sporen ontvlecht door ze rechter te leggen en de wissels weg te halen.

Openbaar vervoer en P+R voorzieningen

4.2.4 Financiële stand van zaken programma OV

Bedragen in duizenden euro's

Projectnaam:	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
HOV Leidsche Rijn	97.028	82.947		82.947	61.632	21.315
HOV bestaande Stad Dichterswijk (Z90)	14.009	14.009		14.009	5.084	8.924
Randstadspoor	11.696	8.252		8.252	5.409	2.843
OV Overvecht inclusief Jacobsstraat	19.500	3.000		3.000	607	2.393
Lucasbrug	5.000	5.000		5.000	264	4.736
HOV bestaande stad Transwijk (Z80)**	56.000	1.400	1.500	2.900	994	1.906
De Uithoflijn tram (Bovenbouw-BRU)	202.000			0		0
De Uithoflijn tram (onderbouw en randvoorwaardelijke projecten, incl Cranenborgh)	139.061	103.989	35.072	139.061	93.383	45.678
Risicovoorziening De Uithoflijn	9.000	0		0		0
Dichtersbaan	18.000	18.000		18.000	2.041	15.959
Westtangent (inclusief Tangentlijn 10)	18.000	18.000		18.000	5.119	12.881
Valeriusbaan	2.170	2.170		2.170		2.170
Integrale aanpak Vondellaan	800		800	800		800
Totaal Openbaar Vervoer	**592.264**	**256.766**	**37.372**	**294.138**	**174.533**	**119.605**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

*** Op basis van de uitkomsten van het onderzoek naar versobering worden raming en dekking aangepast.*

4.2.5 Planning

PROJECT	OMSCHRIJVING	VOORBEREIDING T/M	UITVOERING / GEREED
Lucasbrug	Optimalisatie doorstroming OV en fiets		gereed
Z30 Ouderijn			Gereed
Verbindend OV Utrecht Centrum – Utrecht Noord / St Jacobstraat	Verbeteren kwaliteit en doorstroming OV tussen Overvecht/Zuilen en Utrecht CS	2013 / 2014	2014
HOV Z50 Rijnvliet	Vrije busbaan van Strijkviertel tot de stadsweg door Rijnvliet		2014
HOV Z80 Transwijk	HOV Churchilllaan - Kon. Wilhelminalaan inclusief Anna Frankplein	2016	2018
HOV Z90 Dichterswijk	HOV (en auto en fiets): Overste den Oudenlaan Zuid – Tellegenlaan- Van Zijstweg	2016	2018
Uithoflijn onderbaan (+ POS)	Onderbaan stationsgebied t/m P+R De Uithof		2015
Uithoflijn Bovenbouw (BRU + Uithoflijn)	Tram stationsgebied t/m P+R De Uithof	2014	2016 - 2017
Dichtersbaan	HOV van Vondellaan naar OV busstation West langs het Kruisvaartkwartier	2014	2015 - 2016
HOV Westtangent 1e fase	HOV verbinding tussen Nieuwegein en Papendorp		gereed
HOV Westtangent 2e fase	Doorstromingsmaatregelen door Wetering Zuid en lage Weide naar station Maarssen en koppeling aan Westtangent Nieuwegein - LRC		2014
Tangentlijn10 1e fase	doorstromingsmaatregelen (VRI's) en bushalte op de stadsbaan-midden, de afslagbeweging Cartesius-weg - Hogeweidebrug en keervoorziening Antoniusziekenhuis LR.		gereed

De voorbereiding van het project VoV CS Overvecht, deel St. Jacobstraat, nemen meer tijd in beslag. De OV maatregelen zijn hier onderdeel van de herinrichting van de St. Jacobstraat. Afstemming met de bewoners en belanghebbenden over die herinrichting vragen meer tijd.

4.3 Auto

Het autoprogramma bevat projecten en maatregelen die ingrijpen in het wegennet voor een goede afwikkeling van het autoverkeer. Daarbij staat centraal dat er geen doorgaand verkeer in de stad plaatsvindt. In deze paragraaf wordt ook ingegaan op de stand van zaken van de P+R voorzieningen en op het thema autoparkeren.

4.3.1 autoprojecten

In juni 2013 zijn de fly-over en het onderliggende plein in gebruik genomen. Aan de fly-over worden dit jaar, op kosten van de aannemer, nog herstelwerkzaamheden uitgevoerd.
Vorig jaar is ook het project Verbetering doorstroming Overste den Oudenlaan uitgevoerd. De laatste maakt deel uit van het aanvullend programma bereikbaarheid stationsgebied. De aanpak van de Van Zijstweg wordt meegenomen met de planvorming en aanpak van de busbaan Dichterswijk.

Medio februari van dit jaar heeft het college de Maatregelen Utrecht West vrijgegeven voor consultatie. De maatregelen bestaan uit de inrichting van de westelijke verdeelring als stadsboulevard, de optimalisatie van de kruispunten en een aantal maatregelen op het gebied van Verkeersmanagement. De belangrijkste daarvan is dynamische dosering op de Vleutensbaan, die als laatste maatregel wordt ingezet, indien het te druk wordt op de westelijke stadsboulevard, en waarbij dosering afhankelijk is van de monitoring van verkeersdrukte op de westelijke stadsboulevard. De maatregelen zijn nodig voor de leefbaarheid (lucht, geluid en kwaliteit openbare ruimte) en bereikbaarheid van de wijken rondom de stadsboulevard en voor de verkeersveiligheid.
Dit jaar wordt ook de auto doorsteek Papendorp gerealiseerd, in combinatie met de aanleg van de HOV-Westtangent. De doorsteek Papendorp ligt op het Taatsenplein, tussen de Orteliuslaan en de Mercatorlaan en is een uitwerking van een amendement uit 2012.

De raad heeft dit jaar in maart de voorkeursvariant voor de opwaardering van de NRU vastgesteld. Met dit besluit zijn de volgende uitgangspunten vastgelegd:
- een maximum snelheid van 80 km/uur
- 2 x 2 rijstroken
- een groene sfeer, die contact heeft met de omgeving
- 3 ongelijkvloerse kruisingen in combinatie me een rotonde, waarbij minimaal een kruising verdiept zal worden.

Bewoners zijn voorstander van drie verdiepte pleinen. Deze wensvariant is een eindbeeld. De minister heeft in het kader van de bezuinigingen besloten om de bijdrage aan de NRU pas in de periode 2024 – 2026 beschikbaar te stellen.

De definitieve inpassing van de NOUW2 in Leidsche Rijn Centrum gebeurt gelijktijdig met de aanleg van de Vleutensebaan. De NOUW2 moet op zodanige manier worden ingepast dat het aansluit op de Vleutensebaan, het hoogteverschil bij de spooronderdoorgang wordt overbrugd

en de ontsluiting en afwikkeling van in- en uitgaand verkeer van de toekomstige parkeergarage Leidsche Rijn Centrum wordt gewaarborgd. Dit project is nu in voorbereiding.

Het invoeren van 2-richtingenverkeer op de Van Egmondkade (en dus het opheffen van de busbaan) maakt deel uit van de bewonersvisie As van Berlage die in april 2005 is vastgesteld door B&W. Het autoverkeer komt door deze maatregel dichter langs de gevels van de woningen te rijden. Dat levert een geluidsprobleem op, waarvoor geluidsisolerende maatregelen genomen moeten worden. Mogelijk kan worden aangehaakt bij de renovatiewerkzaamheden van Mitros. Door de plannen voor een stadsboulevard (Marnixlaan) zijn geluidsmaatregelen mogelijk niet nodig omdat de stadsboulevard een rijstrook heeft voor doorgaand en afslaand verkeer.

Het project Knip Maarssenseweg omvat een onderzoek naar een volwaardig alternatief voor een knip op de Maarsenseweg. Het onderzoek moet antwoord geven op de volgende vraag:
Welke volwaardige alternatieve vormgevingen voor de knip Maarssenseweg zijn denkbaar die:

- voldoende effect sorteren t.a.v. het te verwachten doorgaande verkeer, zodanig dat de verkeersintensiteit op de Schoolstraat op of onder de 6.000 mvt/etm. blijft of komt.
- tegemoet komen aan de wens van de gemeente Stichtse Vecht en provincie Utrecht om een tweede mogelijkheid om de aansluiting A2 te bereiken, open te houden en het economisch belang van Bisonspoor mee te wegen in de oplossingen.
- geen afbreuk doen aan de randvoorwaarden voor de ontwikkeling van Haarzicht of Haarrijn.

Er is circa 1,5 miljoen bestemd voor “verkeersmaatregelen Harmelerwaard”. Dit betreft een bijdrage aan een nieuwe brug over de Leidsche Rijn die door de gemeente Woerden wordt gerealiseerd voor de ontsluiting van de Harmelerwaard. Door deze brug ontstaat er een directe ontsluiting van de Harmelerwaard op de snelweg A12. Dit voorkomt in de toekomst het gebruik van het hoofd- en onderliggende wegennet van vooral Vleuterweide (Liesgrassingel) door bestemmingsverkeer voor de Harmelerwaard. Deze brug is dus randvoorwaardelijk voor een oplossing voor het vrachtverkeer op de Liesgrachtsingel.

Met betrekking tot de verbreding van de A27 brengt de gemeente als belanghebbende haar belangen in binnen het planproces van Rijkswaterstaat. De gemeente zit samen met regiopartners en het rijk in de bestuurlijke stuurgroep. De minister is bevoegd gezag. Inhoudelijk gebeurt de belangenbehartiging via vier sporen: verkeer, milieu, hydrologie en ruimtelijke inpassing. Voor de laatste heeft de gemeente twee producten gemaakt: Utrechtse Agenda A27 voor de ruimtelijke inpassing en een gebiedsstudie voor Rijnsweerd, De Uithof, Maarschalkerweerd en Amelisweerd. Voor De Uithof en Rijnsweerd is recent een gebiedsvisie opgesteld. De voorkeursvariant van de Minister is een uitbreiding van de bak met 2x7 rijstroken. Gemeente is voorstander van 2x6 rijstroken. Vooralsnog wordt er verder gewerkt met de voorkeursvariant. Het tracébesluit wordt in 2015 door het Rijk genomen.

Een aantal maatregelen uit het autoprogramma zijn onderdeel van het uitvoeringsprogramma Gezonde lucht voor Utrecht. Momenteel onderzoeken we met welke verkeersmanagementmaatregelen we het verkeer kunnen “knijpen” met als resultaat een vergelijkbaar effect als de knip Monicabrug. Deze maatregelen worden door de projectorganisatie Stationsgebied uitgevoerd samen met de herinrichting van het Paardenveld. Op de Cartesiusweg komt een tijdelijke groene golf om de doorstroming van het verkeer te stimuleren. Op de kardinaal de Jongweg is reeds een groene golf geïmplementeerd waarbij de snelheid is verlaagd van 70 naar 50 km per uur.

4.3.2 Financiële stand van zaken van het programma Auto

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Aanvullend programma Bereikbaarheid Stationsgebied	31.300	20.020		20.020	5.635	14.385
Studie Maatregelen Utrecht West	742	742		742	358	384
24 Oktoberplein	30.890	30.190		30.190	28.679	1.511
Gronddepot NOUW 2	1.391	1.391		1.391		1.391
Inpassing NOUW LR CENTRUM	8.036	1.435		1.435	7	1.428
Risico nadeelcompensatie en planschade	500	500		500	104	396
Verkeersmaatregelen Harmelerwaard	1.516	0		0		0
Korte termijn maatregelen doorstroming (inclusief vervangende maatregel linksafverbod ML Kinglaan - Pijperlaan)	760	505		505	1	504
Invoering Parkeer Reizigers Informatiesysteem	1.840	2.000	-160	1.840	9	1.831
Wegnummer informatie systeem	1.500	1.500		1.500	5	1.495
Groene golfverdeelring (groene golf Kardinaal de Jongweg)	370	370		370	33	337
Maatregelen die verkeer knijpen	5.800	800		800	1.210	-410
Integrale aanpak NRU	180.000	4.000		4.000	2.838	1.162
Luchtmaatregelen NRU (inclusief Moldaudreef)	11.350	1.700		1.700	77	1.623
nadeelcompensatie AC restaurant	1.200	1.200		1.200	690	510
Maatregelen Utrecht West	71.800	500		500	43	457

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Auto doorsteek Papendorp	500	500		500		500
Stil asfalt A27 tpv Voordorp	225	100	125	225		225
Tijdelijke bereikbaarheid westzijde Stationsgebied	2.400	2.400		2.400	1.500	900
Aansluiting A12/ De meern (Letschertweg)	724	0	724	724		724
Afrit A2 Papendorp	504	0	504	504	8	496
Totaal Auto	**353.349**	**69.853**	**1.193**	**71.046**	**41.197**	**29.849**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

4.3.3 Auto parkeren inclusief de financiële stand van zaken

In de nota Stallen en Parkeren, die in 2013 is vastgesteld, is beleid op het gebied van parkeren gewijzigd. Invoeren van betaald parkeren zou geschieden op basis van de resultaten van een parkeerdrukmeting. Bewoners hadden daarnaast nu meer invloed op de wijze waarop betaald parkeren wordt ingevoerd doordat ze hun voorkeur voor venstertijden kunnen aangeven. Vanaf april 2013 is in zes gebieden betaald parkeren ingevoerd volgens deze methodiek:

- Majellapark
- Rubenslaan
- Lodewijk Napoleonplantsoen
- Nieuw Welgelegen West
- Tuindorp Noord
- Tuindorp Oost

De invoering van betaald parkeren volgens de nieuwe methodiek is in de eerste vier gebieden vrij geruisloos verlopen. In Tuindorp Noord en Oost is daarentegen commotie ontstaan. Momenteel werken we aan de aanpassing van de procedure. Conform het collegeprogramma "Utrecht maken we samen" wordt de draagvlakmeting in de procedure opgenomen om te bepalen of tot invoering van betaald parkeren wordt overgegaan. De rayons blijven gelijk, de indeling in gebieden wordt aangepast zodanig dat de gebieden substantieel kleiner worden.

De gemeente heeft de openbare parkeergarages Grifthoekgarage en de garage Kruisstraat in eigendom. Dit jaar vindt de oplevering plaats van de Lombokgarage en in 2015 wordt de parkeergarage Vaartsche Rijn opgeleverd. Daarnaast heeft de gemeente acht belanghebbendengarages.

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Aankoop Kop van Lombok	10.570	10.570		10.570		10.570
Aankoop Vaartsche Rijn plus inrichting garage	14.300	10.770	3.530	14.300	8.312	5.988
Opheffen parkeerplaatsen Mariaplaats	507	0	507	507		507
Totaal Reguleren autoparkeren Parkeren	**25.377**	**21.340**	**4.037**	**25.377**	**8.312**	**17.065**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

4.3.4 P+R voorzieningen inclusief de financiële stand van zaken

De Nota Stallen en Parkeren gaat vooralsnog uit van drie locaties voor P+R voorzieningen: Westraven, De Uithof en Leidsche Rijn. P+R De Uithof is in oktober 2013 opgeleverd. Deze voorziening biedt ruimte aan 500 auto's en is onderdeel van een parkeergarage van circa 2000 plaatsen. Het gebouw beschikt over de HOV-eindhalte De Uithof, mede geschikt voor de tram. In Leidsche Rijn Centrum is een P+R voorziening bij het station aanwezig. Deze voorziening wordt dit jaar circa 200 meter verplaatst, omdat op de huidige locatie gestart wordt met de ontwikkeling van studentenhuisvesting. Voor een P+R Leidsche Rijn 2^{e} fase loopt een haalbaarheidsonderzoek. De gemeente beschikt momenteel nog over twee tijdelijke P+R voorzieningen, Papendorp en Muziektheater Leidsche Rijn. De P+R voorzieningen dragen bij aan een goede bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad.

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Verplaatsen touringcarterminal	0	300	-300	0	0	0
P&R De Erven	211	211		211		211
P&R De Uithof	0	0		0		0
P&R Leidsche Rijn Centrum	21.535	150		150	136	14
P&R Hooggelegen	16.000	1.700		1.700	1.683	17
P&R Noord Oost	12.000	50		50	191	-141
Totaal Park & Ride	**49.746**	**2.411**	**-300**	**2.111**	**2.010**	**101.403**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

4.3.5 Planning

PROJECT	OMSCHRIJVING	VOORBEREIDING	GEREED
24 Oktoberplein	Bouw fly over en reconstructie verkeersplein		gereed
Verbetering doorstroming overste den Oudenlaan	Reconstructie en linksaffer richting 24 Oktoberplein		gereed
Tijdelijke luchtmaatregelen NRU	Maatregelen tbv Europese norm luchtkwaliteit		2014
herinrichting Paardenveld en maatregelen die verkeer knijpen			2014
Wegnummer informatiesysteem			2014
Aanpak Kardinaal de Jongweg	verlaging snelheid van 70 km naar 50 km		gereed

PROJECT	OMSCHRIJVING	VOORBEREIDING	GEREED
	per uur inclusief groene golf		
Groene golf Cartesiusweg			2014
NOUW2 LR	Aansluiting LR moet worden aangepast ivm realisatie LRC	2014	2016
Maatregelen Utrecht West	Consultatie van plannen westelijke stadsboulevard	2014	2014
Integrale aanpak NRU (inclusief afslagen Moldaudreef en Zambezidreef)			Na 2020
P+R De Uithof	500 P+R plaatsen in parkeergebouw, aanleg HOV-baan en aanpassing Universiteitsweg		gereed
P+R Leidsche Rijn 1e fase	50 P+R plaatsen op maaiveld	2013	gereed
P+R Leidsche Rijn, gebouwde voorziening	haalbaarheidsstudie		2014

4.4 Duurzame mobiliteitsmaatregelen

In deze paragraaf komen de actieplannen De Gebruiker Centraal, Goederenvervoer en Schoon vervoer aan bod. Ook wordt in gegaan op de stand van zaken van de maatregelen uit het programma Gezonde Lucht voor Utrecht die het gebruik van schone auto's bevorderen met sloop en subsidieregelingen in combinatie met de invoering van milieuzones. Allereerst gaan we in op Verkeersmanagement.

4.4.1 Verkeersmanagement

De gemeente participeert in het programma Regionaal Verkeersmanagement (RVM) Midden Nederland waarin de gemeente participeert. Dit programma bevat doelstellingen voor het verbeteren van de bereikbaarheid van economische kerngebieden door dynamische verkeersmanagement. De maatregelen binnen dit programma zijn grotendeels gericht op een betere doorstroming van het autoverkeer.

Op dit moment wordt de gehele statische bewegwijzering (de blauwe borden) en het Parkeer Route Informatie Systeem (PRIS) vervangen. Het project Vindbaarheid heeft als doel de reisbeleving voor bezoekers aan de Utrechtse binnenstad te verbeteren door de digitale hulpmiddelen vooraf en tijdens de reis (websites, apps, navigatie) en de fysieke informatie (bewegwijzering, PRIS, stadsplattegronden) te verbeteren. Dit betekent eventueel nieuwe hulpmiddelen ontwikkelen maar ook vooral de huidige waar nodig herzien en beheren. In samenwerking met bedrijfsleven (CMU) wordt een Uitvoeringsplan opgesteld met de meest effectieve maatregelen op korte termijn (2014), met daarbij een doorkijk voor de nabije toekomst.

In 2014 wordt de Nota Verkeersregelfilosofie herijkt. Deze nota bevat een actualisatie van het beleid ten aanzien van noodzaak van het plaatsen van verkeerslichten en de afstelling ervan. Deze nota hangt sterk samen met de uitvoering van het amendement 2013/A40

Optimalisatie verkeerslichten. De nota kent ook een sterke samenhang met het actieprogramma Slimme Routes, Slim Regelen dat dit jaar wordt opgesteld. Beide hebben betrekking op het spanningsveld tussen doorstroming van verschillende weggebruikers en de daarvoor benodigde ruimte enerzijds en de inrichting van de openbare ruimte anderzijds. Daarbij is het netwerk van verkeersregelinstallaties een belangrijk middel om de doelstellingen om de doorstroming van openbaar vervoer en langzaam verkeer te realiseren.

Jaarlijks vindt afstemming plaats van de planningen van de grote bouwprojecten en de infrastructurele ingrepen. Deze afstemming, me als resultaat de Verkeershinderplanning, is nodig om de stad bereikbaar te houden tijdens grote (weg)werkzaamheden. Daarbij wordt extra aandacht besteed aan goede en veilige omleidingsroutes voor fietsers.

4.4.2 Actieplan De Gebruiker Centraal

Het actieplan De Gebruiker Centraal heeft drie onderdelen:

- mobiliteitsmanagement, een pakket van marketing, informatievoorziening en services, waarmee de gebruiker inzicht wordt gegeven in het volledige keuzepalet op het gebied van mobiliteit en dat de gebruiker helpt bij het maken van slimme en verkeersveilige mobiliteitskeuzes, voor zichzelf én voor de stad. Dit gebeurt doelgroep- en gebiedsgericht, om beter op behoeften en beleving van individuele gebruikers aan te sluiten.
- (een bijdrage aan) een aantal pilots voor het in samenhang ontwerpen van mobiliteit en openbare ruimte, waarmee wordt gewerkt aan ruimtelijke inrichting die aansluit bij en ontworpen is vanuit de beleving en het gedrag van de gebruiker.
- een intensieve samenwerking met inwoners, instellingen en bedrijven, vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid.

Voor mobiliteitsmanagement staan onder meer de volgende acties op stapel:

- Voor werknemers / werkgevers de aanpak van de U15-bedrijven versterken en nieuwe gezamenlijke initiatieven, zoals op de Wetering, ondersteunen.
- Voor kinderen / jongeren en hun ouders een “leerlijn” opstellen waarbij we aan elke leeftijdsgroep aandacht besteden. Onder meer door de succesvolle SEGMENT-campagne voor nieuwe basisschoolkinderen voort te zetten, voort te bouwen op het succes van UVL en aandacht te besteden aan (toekomstige) middelbare scholieren, ook als volwassenen van de toekomst.
- Minder mobiele ouderen helpen veilig mobiel te blijven, maar ook de jongere / mobielere ouderen te verleiden tot bijv. deelautogebruik.
- Nieuwe inwoners in een welkomstpakket wijzen op de mogelijkheden van Utrecht OV- en Fietsstad en wijkgericht, gekoppeld aan gezondheid, fietsen en lopen te stimuleren.
- Een stimuleringsregeling in te stellen om goede initiatieven op het gebied van duurzame mobiliteit van burgers, bedrijven en instellingen een financieel duwtje in de rug te geven.

Bij de pilots openbare ruimte werken we aan de volgende zaken:

- De inrichting van ’t Goylaan als stadsboulevard. Dit project is nu in voorbereiding en wordt gelijktijdig met het groot onderhoud uitgevoerd.
- Verkennen hoe de omgeving van Station Vaartsche Rijn hogere verblijfskwaliteit kan krijgen.
- Pilots voor de voetganger, zoals het verbeteren van looproutes, bijvoorbeeld rondom het Diakonessenhuis.

4.4.3 Actieplan Goederenvervoer

In het Actieplan Goederenvervoer, dat loopt tot eind 2014, worden op vijf verschillende gebieden maatregelen en projecten uitgevoerd.
Voor de **infrastructuur** zijn projecten uitgevoerd die hebben geleid tot een goede routegeleiding voor vrachtverkeer en tot monitoring van het kwaliteitsnet. Door afspraken met het bedrijfsleven is de intensiteit van vrachtverkeer op de Pijperlaan - Haydnlaan – Lessinglaan sterk afgenomen. Er is medegebruik van de busbanen (pilot) mogelijk voor schoon en gebundeld (bouw)logistiek transport.
In **Lage Weide** is een effectieve samenwerking opgezet met Industrievereniging Lage Weide, Kamer van Koophandel en diverse brancheorganisaties in de "Port of Utrecht". In januari 2013 hebben gemeente Utrecht en bedrijfsleven de samenwerkingsverklaring Port of Utrecht getekend, om Lage Weide als duurzame, multimodale poort voor de regio te laten functioneren. Hierdoor wordt Lage Weide veel beter bekend om zijn multimodale mogelijkheden. De havens zijn uitgediept waardoor er meer en beter gebruik van kan worden gemaakt. Om het gebruik van duurzame schepen te stimuleren krijgen "schone" schepen korting op het havengeld. In 2014 start een project waarin drie bedrijven gezamenlijk hun individuele afvaltransport over de weg naar Amsterdam gaan bundelen en gaan regelen over het water. Ook wordt er een logistiek ontkoppelpunt (LOP) ingericht voor transport met grotere ladingen van een langere afstand. Op dit punt kan de lading worden gebundeld en dan met schoon vervoer richting binnenstad worden vervoerd.
Op het gebied van **efficiënte bevoorrading** heeft Utrecht al lang een zeer goede naam met de cargohopper en de elektrische bierboot. Het bereik hiervan wordt uitgebreid. In Vleuterweide wordt gewerkt aan een oplossing komen die leidt tot efficiëntere bevoorrading en meer veiligheid en aantrekkelijkheid in het gebied. In het voetgangersgebied van de binnenstad is vooruitgang geboekt. Met een onderzoek "last Mile" zijn een 70-tal bedrijven die verladen/vervoeren naar de binnenstad bereid gevonden te kijken naar mogelijkheden voor meer efficiënt en duurzaam maken van hun transport. Vier distributeurs beheren vanaf 2014 gezamenlijk een HUB voor elektrisch transport aan de rand van het centrum. Hiermee worden de faciliteiten t.b.v. zero-emission stadslogistiek vergroot en kan deze ambitie (Green Deal ZES) komende jaren worden bereikt. In de eerste helft van 2014 zal de gemeente naar verwachting de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek ondertekenen.
Voor de **bouwlogistiek** is in 2013 een bufferplaats in de nabijheid van het 24 Oktoberplein geopend om wachtend verkeer binnen het stationsgebied te voorkomen. Ook is er een mobility-card ontwikkeld om de werknemers de mogelijkheid te geven aan de rand van de stad te parkeren en met OV naar het stationsgebied te komen. Er zijn vergevorderde plannen met twee grote bedrijven om in 2014 op Lage Weide een bouwlogistiek centrum te openen. Hiermee kan het bouwverkeer in de stad met 50% verminderen. In de aanbestedingsprocedure zijn meer mogelijkheden gecreëerd om duurzame bouwlogistiek te bevorderen.
Om **innovatie** in de duurzame logistiek te stimuleren is een subsidieregeling ingesteld waar bedrijven voor haalbaarheidstudie of een duurzame ontwikkeling subsidie kunnen aanvragen.
De samenwerking met en consultatie van het bedrijfsleven kent in Utrecht ook een formele vorm: de CABU, Commissie van Advies inzake Bevoorradingsaangelegenheden in Utrecht. Deze commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van ondernemersorganisaties en de gemeente, adviseert het college gevraagd en ongevraagd over goederenvervoer in Utrecht.

In het vierde kwartaal van dit jaar wordt het Actieplan Goederenvervoer geëvalueerd. De resultaten daarvan worden meegenomen in een nieuw Actieplan Goederenvervoer.

4.4.4 Actieplan Schoon Vervoer

Het Actieplan Schoon Vervoer loopt tot eind 2014 en zet in op:
- stimuleren van elektrisch vervoer door het realiseren van een oplaadinfrastructuur;
- het stimuleren van schoon vervoer bij bedrijven in samenwerking met werkgevers;
- het verschonen van het eigen wagenpark.

De aanleg van een infrastructuur met oplaadpalen verloopt via aanvragen. Momenteel zijn er circa 120 oplaadpalen in Utrecht (met twee oplaadpunten per paal). Eind 2014 staan er naar verwachting 200 oplaadpalen. Er staan ook oplaadpalen in de P+R De Uithof en dit jaar zullen oplaadpalen worden geplaatst in P+R Westraven, P+R Papendorp en in de parkeergarage Lombok.

Het aantal oplaadpalen bij particulieren, bij bedrijven en in de semi-openbare ruimte groeit gestaag. De gemeente biedt hiervoor subsidie aan. Voor oplaadpalen op particulier terrein is dat maximaal € 500. De aanvrager moet dan wel zelf rijden in een elektrische auto. Voor oplaadpalen in de semi-openbare ruimte is er maximaal € 1.500 subsidie beschikbaar. Deze regeling is bestemd voor bedrijven en instellingen die beschikken over parkeergelegenheid in Utrecht en bereid zijn deze openbaar toegankelijk te maken voor het parkeren en laden van elektrische auto's. Op dit moment zijn er openbaar toegankelijke oplaadpunten op ongeveer 30 terreinen van Utrechtse bedrijven en circa 50 oplaadpunten op privaat terrein. Deze oplaadpunten zijn een goede aanvulling op het bestaande openbare laadnetwerk.
De gemeente heeft ook een subsidieregeling voor e-scooters voor intensief zakelijk gebruik en voor woon-werkverkeer van Utrechtse werknemers. Nieuw is de mogelijkheid tot subsidie voor de aanschaf van e-scooters, in aanvulling op de bestaande mogelijkheid tot lease. Aanschaf is vaak goedkoper dan lease en daarom wordt het op deze manier voor nog meer bedrijven interessant om elektrisch te gaan rijden. Valt de keuze op het aanschaffen van een e-scooter, dan is wel een onderhoudscontract van minimaal twee jaar nodig, zodat men echt ervaring met elektrisch rijden kan worden opgedaan. Eind 2013 reden in de stad circa 75 e-scooters van deze regeling, voornamelijk door bedrijven die in de stad dagelijks maaltijden bezorgen.

Het verschonen van het eigen wagenpark maakt ook deel uit van het Actieplan Schoon Vervoer. We hebben tot nu toe 32 schone voertuigen toegevoegd. Dit jaar kijken we naar de mogelijkheden voor vervanging van 26 voertuigen. De gemeente heeft daarnaast zelf 37 e-scooters.

4.4.5 Sloopsubsidies en subsidieregelingen voor schoner vervoer

In oktober 2013 heeft de raad het uitvoeringsprogramma Gezonde lucht voor Utrecht vastgesteld. Dit programma bevat aanvullende maatregelen voor de luchtkwaliteit die zich richten op de bron. Het gaat hierbij om sloopsubsidies en subsidieregelingen voor schonere auto's. Er is een regeling voor personenauto's, en er zijn regelingen voor bestelauto's, taxi's, bedrijfswagen en vrachtauto's. Deze regelingen lopen vooruit op de milieuzone die vanaf 1 januari 2015 niet alleen voor vrachtauto's geldt, maar van kracht wordt voor personen- en bestelauto's op diesel die vóór 1 januari 2001 op de markt zijn gekomen (met uitzondering van oldtimers van veertig jaar en ouder).

De sloop/stimuleringssubsidie voor personenauto's dient voor sloop van het vervuilende voertuig en (optioneel) de aanschaf van een schonere auto en heeft als uitgangspunt de meerkosten voor vervanging met een minimum te beperken. De regeling is van kracht tot 1 juli 2015. Subsidies (voor zowel ondernemers als particulieren) gelden voor dieselauto's tot 1 januari 2006 en benzineauto's tot 1 juli 1992. Vanaf 1 januari 2015 geldt er een milieuzone voor personenvoertuigen waarbij dieselauto's die voor 1 januari 2001 op de markt zijn gekomen worden geweerd. Daarnaast worden er vanaf die datum geen parkeervergunningen verstrekt voor vervuilende auto's in die rayons die geheel binnen de milieuzone vallen. De gemeentelijke subsidieregeling voor bestelbusjes, taxi's en vrachtauto's is een extra toevoeging op de landelijke regelingen die de aanschaf van de schoonste auto's bevorderen.

Sinds de subsidieregelingen van kracht zijn heeft de gemeente (stand begin maart) 638 aanvragen ontvangen. Bij 90% daarvan gaat het om personenauto's. Bij ruim 10% gaat het om eigenaren die in de milieuzone gevestigd zijn. Bij 75% van de aanvragen gaat om vervangen van dieselvoertuigen voor 1 januari 2001. 33% van de aanvragers vervangen hun auto niet.

4.4.6 Financiële stand van zaken actieplannen en aanvullende maatregelen luchtkwaliteit

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Actieplan goederenvervoer	5.778	5.040		5.040	1.497	3.543
Actieplan schoon vervoer	6.493	3.400	3.093	6.493	2.439	4.054
Verschonen eigen wagenpark	1.000	1.000		1.000	56	944
Stadsbaan LR centrum luchtbehandeling	11.450	5.535		5.535	5.535	0
Banden op spanning op P&R locaties	100	100		100	0	100
Actieplan De gebruiker centraal	5.051	5.051		5.051	438	4.613
Stimuleren deelgebruik auto	2.000	0	0	0	0	0
Milieuzone vracht t/m eind 2014	1.590	1.220	370	1.590	1.376	214
Monitoren en onderzoekskosten	8.750	8.750		8.750	3.678	5.072
Bijdrage verkeersmodel	250	250		250	0	250
Meetnet Luchtkwaliteit	600	450	150	600	292	308
Economisch investeringsfonds	10.000	10.000		10.000	449	9.551
Pakket bedrijfsauto's	2.351	2.351		2.351	0	2.351

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Pakket taxi's	2.546	2.546		2.546	0	2.546
Pakket personenauto's	7.232	7.232		7.232	128	7.104
Pakket gemeentelijk wagenpark	178	178		178	0	178
Pakket bestelverkeer	2.236	2.236		2.236	140	2.096
Stimuleren schoon vrachtverkeer Euro VI	302	302		302	0	302
Dynamisch Verkeersmanagement (DVM)	588	0		0	0	0
Convenant U15/Rij2op5	545	0	545	545	0	545
Slimme routes/slimme regelingen	4.000	400		400	28	372
Afstemming RWS (schermen) en BRU (bussen)	250	0	250	250	0	250
Programmamanagement en organisatiekosten	1.293	1.293		1.293	0	1.293
Totaal Luchtkwaliteit en goederenvervoer	**74.581**	**57.332**	**4.408**	**61.740**	**16.056**	**45.684**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

4.5 Verkeersveiligheid

4.5.1 Maatregelen verkeersveiligheid

Met de vaststelling van de Voorjaarsnota van 2012 heeft de gemeenteraad € 5 mln. beschikbaar gesteld voor de uitvoering van maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid op verschillende locaties in Utrecht. In de eerste tranche zijn voor 28 locaties maatregelen opgenomen ten behoeve van een betere verkeersveiligheid. Ruim de helft daarvan is uitgevoerd.

Daarnaast werken we aan het verbeteren van de verkeersveiligheid op de Stroomrugbaan en in Vleuterweide. Een extern adviesbureau heeft de situatie rond de kruising op de Stroomrugbaan – mede vanuit het oogpunt van verkeerskundig gedrag - beoordeeld. Dit heeft geleid tot een aantal maatregelen rondom de busbaan Vleuterweide. Samen met de BRU worden structurele oplossingen voorbereid en uitgevoerd.

Inmiddels loopt de voorbereiding rond de besluitvorming voor de 2e tranche. Er heeft een inventarisatie van potentiële locaties plaatsgevonden, bestaande uit informatie over ongevallen, wensen bij de wijkbureaus, verschillende websites en een internetraadpleging onder de bewoners van Utrecht. In april zijn de conceptlijsten voorgelegd aan de wijkraden met de vraag om input te leveren. Een voorstel met de definitieve lijst voor de tweede tranche locaties wordt in het tweede kwartaal ter vaststelling voorgelegd aan het college.

4.5.2 Financiële stand van zaken programma Veiligheid

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Geautoriseerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisate	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Wijkverkeersplannen	9.090	3.117		3.117	2.177	940
As van Berlage	1.283	1.283		1.283	708	575
Aanpak knelpunten verkeersveiligheid	4.918	4.918		4.918	1.107	3.811
Onderhouden UVL (2 jaar) en verkeerstuin	350	250	100	350	3	347
Verbreden de Meernbrug	1.175	0		0	0	0
Hinderplanning 2012 t/m 2014 (incl. communicatie)	290	290		290	207	83
VRI's beter afstellen	750	750		750	31	719
Totaal Vergroten van de verkeersveiligheid	**17.857**	**10.608**	**100**	**10.708**	**4.233**	**6.475**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

4.5.3 Planning

PROJECT/ MAATREGEL UIT DE 1E TRANCHE	OMSCHRIJVING	PLANNING
Kruispunt Vleutenseweg t.h.v. de JP Coenstraat	Onderzoek naar aanpassing waarschuwingslicht busbaan. Op basis van locatiebezoek, effecten op doorstroming VRI, ongevallen en meldingen is geadviseerd om de huidige situatie niet aan te gaan passen. Er vindt nu een laatste afweging plaats	2014
Cartesiusweg	Aanpassing vormgeving weg van een 50 km weg	gereed
Amsterdamsestraatweg Noord	Versmallen rijstroken en inhaalverbod	gereed
Norbruislaan – Jan van Zutphenlaan	Maatregelen om het uitzicht te verbeteren	2014
Plein van Berlage	Maatregelen tbv veiligheid voor langzaam verkeer	gereed
Van Egmondkade (bij Marnixlaan)	Parallelrijbaan inrichten als fietspad. Dit project wordt uitgebreid. Naast de aanpassing van het kruispunt worden de parallelwegen van de Marnixlaan ingericht als fietsstraten (samenwerking met fietsprogramma)	2014
Kruispunt Plein van Berlage – Adriaan van Bergenstraat	Maatregelen tbv veiligheid voor langzaam verkeer	gereed
St. Josephlaan - Amsterdamsestraatweg	Aanpassing kruispunt met voorsorteervakken voor linksafslaande fietsers	2014
Kruispunt Franciscusdreef – Floridadreef	aanbrengen van een verkeersregelinstallatie	2014
Kruispunt Carnegiedreef – Paranadreef	Doortrekken fietspaden op de Paranadreef over de kruising heen.	2014
Arnodreef, Rubicondreef, Amazonedreef	Inrichten als 30 km zone	2014
Kruispunt Adelaarstraat – Bemuurde Weerd O.Z.	Maatregelen tbv veiligheid fietsers en voetgangers. De voorkeursvariant uit de consultatie wordt uitgevoerd.	2014
Kruispunt Draaiweg – Lauwerecht	Maatregelen tbv veiligheid fietsers en voetgangers. De voorkeursvariant uit de consultatie wordt uitgevoerd.	2014
Herculeslaan – Laan van Maarschalkerweerd	onderzoek naar de haalbaarheid van een verkeersregelinstallatie i.r.t. milieu. Er zijn geen bezwaren mbt geluid.	2014
Nachtegaalstraat – Burgemeester Reigerstraat	Onderzoek verkeersveiligheidsmaatregelen tbv voetgangers	gereed
Briljantlaan – Diamantweg	Onderzoek maatregel tbv verkeersveiligheid overstekende fietsers. Een oplossing is uitgewerkt in een	2014

PROJECT/ MAATREGEL UIT DE 1E TRANCHE	OMSCHRIJVING	PLANNING
	schetsontwerp. Inzet is met te liften met groot onderhoud werkzaamheden.	
Hooft Graaflandstraat	Aanbrengen van markering voor fietsers	gereed
Kruispunt Waalstraat/ Runstraat	Maatregelen aan de oversteek	gereed
Van Heuven Goedhartlaan/Benelux-laan	Nadere ongevallenanalyse verkeersdeelnemers en op welke richtingen deze ongevallen betrekking hebben. Wellicht een aanpassing van de verkeersregeling	gereed
Marco Pololaan	Aanleggen van twee verkeerssluizen	gereed
Poorten van 30km/u gebied Columbuslaan-Zuid	Fysieke aanpassing en optimalisatie 30 km/u gebied	gereed
Poorten van 30km/u gebied van Heuven Goedhartlaan	Fysieke aanpassing en optimalisatie 30 km/u gebied	gereed
Rijnkennemerlaan - Musicallaan	Maatregelen tbv veiligheid oversteek	2014

5. Financiële positie

In dit hoofdstuk komt de financiële positie van het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2012 – 2033 aan bod. In de eerste paragraaf treft u de stand van zaken aan van de investeringen. In de tweede paragraaf staat informatie over de parkeerexploitatie.

foto: Merlin vd Vliet

5.1 Investeringsprogramma

In bijlage 1 vindt u het totaal overzicht van het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit waarin per deelprogramma de projecten zijn opgenomen met kostenramingen en dekkingsbronnen. De totale kosten van het programma peildatum 1 januari 2014 zijn geraamd op circa 1,3 miljard euro. De totale dekking van het programma bedraagt op dit moment 1,3 miljard euro, bestaande uit gemeentelijk geld en het overgrote deel zijn subsidies met gemeentelijke co financiering.

In bijlage 2 staat het overzicht met de autorisaties en de stand van de uitgaven. De openstaande autorisaties (exclusief de autorisatieverzoeken in de Voorjaarsbrief) bedragen 487,627 miljoen euro. Hierop is 263,551 miljoen euro uitgegeven en het restant op de autorisaties bedraagt 224,075 miljoen euro. De reden dat er nog een groot bedrag aan openstaande autorisaties beschikbaar is, wordt verklaard doordat het veelal projecten betreft met een doorlooptijd van meerdere jaren. Autorisatie vragen wij niet op jaarlijkse basis, maar op twee momenten als dekking voor de voorbereiding en als dekking voor de uitvoering, voordat een project daadwerkelijk wordt gegund. Bij de realisatie zal er daarom sprake zijn van afwijkingen op de actuele begroting die wij u per project toelichten. In bijlage 2 hebben wij het overzicht van de projectautorisaties en de daarop gerealiseerde uitgaven opgenomen.

De programmareserve bestaat uit een aantal reserves en voorzieningen. Samen vormen deze het beschikbare volume om de uitvoering van het programma te kunnen dekken. Naast eigen middelen bestaat dekking uit subsidies van BRU, provincie en Rijk. In de tabel hieronder staan de reserves en voorzieningen die samen de totale dekking vormen voor het investeringsprogramma Bereikbaarheid.

Overzicht reserves, voorzieningen en balansposten per 31-12-2013	
Omschrijving	**Per 31-12-2013**
	(* 1.000 euro)
reserve meerjarige investeringen Bereikbaarheid	58.726
ISV 3	464
Luchtkwaliteit FES 1&2	7.812
Luchtkwaliteit FES 3	7.726
Luchtkwaliteit FES 4	26.463
reserve VERDER	3.070
reserve Parkeerexploitatie 1)	880
reserve onderhoud parkeervoorzieningen	3.781
Fietsparkeren	982
Totaal Bereikbaarheid	**109.904**

5.1.1 Dekkingsbronnen

De dekking van projecten bestaat uit met gemeentelijk budget, subsidies van BRU, provincie, het rijk en derden. Een belangrijk deel van de gemeentelijk budget wordt daarbij ingezet als cofinancieringbijdrage voor Beter Benutten, NSL (FES) en VERDER. De verschillende soorten subsidies hebben elk eigen regels en procedures voor verantwoording en afrekening naar de subsidieverlener. De meeste projecten hebben meerdere subsidiebronnen.

Elke dekkingsbron heeft zijn eigen voorwaarden die weer voortvloeien uit de eigen doelstellingen van de budgetverstrekker. VERDER is bijvoorbeeld direct gekoppeld aan bereikbaarheidsdoelstellingen, FES is verbonden met luchtkwaliteit. BRU subsidies zijn gekoppeld aan OV maatregelen (vrije busbanen, De Uithoflijn), aan lokaal maatwerk. of aan de rol van het BRU binnen de regio. In subsidiebeschikkingen en –regelingen is vastgelegd welke projecten en wat voor soort maatregelen worden gefinancierd. NSL, VERDER en Beter Benutten hebben een gedefinieerde projectenlijst. Dit beperkt de mogelijkheden om de besteding van budgeten tussentijds te wijzigen.
Hieronder staat een uiteenzetting van de verschillende bronnen. In de tabel in bijlage 2 is per project gespecificeerd hoe de dekking vanuit deze bronnen is verdeeld over de verschillende projecten en maatregelen.

Gemeentelijk budget Meerjarige Investeringen Bereikbaarheid

Dit gemeentelijke budget wordt ingezet voor cofinanciering van subsidies en voor projecten die niet gedekt (kunnen) worden uit subsidies. Er is met de vaststelling over het ALU 2009 besloten om voor een periode van 30 jaar jaarlijks 11 miljoen euro bij te dragen t.b.v. het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit.

FES en ISV (NSL)

Het programma NSL wordt gedekt uit de rijkssubsidies ISV II & III en de FES 1, 2, 3 en 4 en de gemeentelijke cofinanciering die nodig is bij inzet van FES 3 en FES 4. In tabel 4 treft u de huidige geprogrammeerde projecten binnen het programma Nationaal Samenwerkings Verband Luchtkwaliteit (NSL) aan. Na vaststelling van dat raadsvoorstel Uitvoeringsprogramma Gezonde lucht voor Utrecht is tabel 4 aangepast. Alle subsidies voor projecten en maatregelen van de luchtkwaliteit tellen op naar 73.239.000 euro.

Rijksbijdrage ISV II en III
In het programma ISV II is rekening gehouden met 4,95 miljoen voor NSL-maatregelen. Ook in het nieuwe programma ISV III is 4,2 miljoen euro geoormerkt voor luchtkwaliteitsmaatregelen.

Rijksbijdrage FES 1 & 2
Het programma heeft van het rijk inmiddels afgerond 10 miljoen euro ontvangen voor de uitvoering van luchtkwaliteitmaatregelen (tranche 1 en 2 van het FES)

Rijksbijdrage FES 3
Ten behoeve van de luchtkwaliteitmaatregelen (FES 3e tranche) is van het rijk een beschikking ontvangen van 23,1 miljoen euro. Voor de FES 3 investeringen geldt een cofinancieringseis van 50% uit eigen middelen.

Rijksbijdrage FES 4
Voor de 4e tranche ten behoeve van de luchtkwaliteitmaatregelen NSL (periode 2011-2014) hebben wij van het rijk een beschikking ontvangen van 31,1 miljoen euro. Voor de FES 4-middelen geldt ook een cofinancieringeis van 50% uit eigen middelen.

Voor FES 3 en FES 4 subsidie is cofinanciering nodig. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat de gemeentelijke cofinanciering maar voor één subsidieregeling ingezet mag worden, of voor FES of voor Beter Benutten. De subsidieregelingen FES 3 en 4 expireren per 1 januari 2015. Op die datum moeten de NSL subsidies zijn uitgegeven of ten minste verplicht. Indien er op dat moment sprake is van een onderbesteding zal het openstaande niet bestede saldo aan het rijk moeten worden terugbetaald. Wij verwachten dat er een bedrag nog niet besteed zal zijn. Een aantal maatregelen zullen dan niet meer kunnen worden gedekt via deze subsidieregeling. Dit speelt ook bij de andere grote gemeenten. De 4 grote gemeenten zijn daarom gezamenlijk met de Staatsecretaris in overleg of de subsidie termijn zou kunnen worden verlengd. Daarnaast zullen wij waar mogelijk de uitvoering van de NSL maatregelen versnellen.

Programma VERDER

In het programma VERDER staan projecten welke op Utrechts grondgebied worden gerealiseerd voor in totaal 251 miljoen euro. De gemeentelijke cofinancieringbijdrage bedraagt 95 miljoen euro. Het verschil van 156 miljoen euro wordt (voornamelijk) bijgedragen door het BRU. Voor de dekking van de gemeentelijke cofinanciering stort de gemeente jaarlijks tot en met 2020 budgetten in de programma reserve Bereikbaarheid. In tabel 5 vindt u een overzicht van in het programma VERDER opgenomen maatregelen en een onderverdeling welke maatregelen door Utrecht wordt uitgevoerd en gedekt.

Tussen de VERDER partners is afgesproken dat een tussen evaluatie zal plaatsvinden met daaraan gekoppeld een herprogrammering van gelden. Aan deze herprogrammering is het vraagstuk van de overprogrammering gekoppeld. Tegen die achtergrond hebben wij geïnventariseerd welke projecten voor herprogrammering in aanmerking kunnen komen. Vervangende maatregelen worden voorbereid. Van de maatregelen met Utrecht als trekker zijn, op drie na, alle plannen van aanpak ingediend (20 stuks). De drie niet ingediende PvA's (fietstunnel Salvador Allendeplein, P+R A27 Noordoost. fietsroute Lage Weide – Utrecht-Noord) worden door Utrecht betrokken bij de VERDER-evaluatie met het doel een aantal maatregelen in te ruilen voor nieuwe maatregelen in het kader van Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar (onder meer voor doorfietsroutes). Voor de realisatie van P+R Hooggelegen was weliswaar het plan van aanpak goedgekeurd, maar omdat de realisatie van deze P+R voorziening is uitgesteld tot in ieder geval na 2018, hebben wij aan de partners voorgesteld om ook dit bedrag te herprogrammeren. Het project Lucasbrug is afgerond voor veel minder geld. Dat restant zal worden geherprogrammeerd. Vooralsnog zijn wij in het MPB nog uitgegaan van de situatie zonder deze herprogrammering. We zullen de financiële overzichten aanpassen nadat de raad heeft besloten over de over de herprogrammering van de VERDER gelden.

Beter Benutten

Het doel van de rijkssubsidie Beter Benutten is verbeteren van de doorstroming/bereikbaarheid. De maatregelen moeten uiterlijk op 31 december 2014 in gebruik zijn genomen. Om voor de subsidieregeling Beter Benutten in aanmerking te komen is er sprake van een verplicht gemeentelijk cofinancieringsaandeel. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat de gemeentelijke cofinanciering maar voor één subsidieregeling ingezet mag worden, of voor FES of voor Beter Benutten.

Dit jaar start het programma Beter Benutten 2. Het rijk stelt subsidie beschikbaar voor een betere benutting van de bestaande wegen, het spoor en de vaarwegen. Het gaat om alternatieve vormen van vervoer, spitsmijdprojecten en inzet van nieuwe technologie voor vervoer- en verkeersinformatie. Wij zullen een aantal projecten voor deze subsidie voordragen.

BRU subsidies HOV netwerk, fiets en verkeersveiligheid

BRU heeft geld beschikbaar gesteld via de BDU/MIT beschikking ten behoeve van de realisatie van het HOV netwerk. BRU geeft ook nog aparte beschikkingen af voor subsidies als lokaal maatwerk en verkeer en vervoer. Het BRU (die de rijksbijdrage van de "Brede Doel Uitkering" –BDU- voor de regio ontvangt) draagt bij aan de realisatie van het HOV netwerk. Er is al een aantal tracés afgerond waarvoor declaraties zijn opgemaakt. BRU heeft ook subsidies voor fiets en verkeersveiligheidsmaatregelen. In totaal is er 178,332 miljoen euro beschikt aan de gemeente Utrecht. Bij deze subsidies zit niet het aandeel van BRU in het VERDER programma.

Overige bijdragen

Overige bijdragen bestaan voornamelijk uit rijksbijdragen voor de tram en de NRU en de bijdrage van het UMC, Universiteit van Utrecht en Hogeschool Utrecht voor P+R De Uithof.

5.2 Parkeerexploitatie

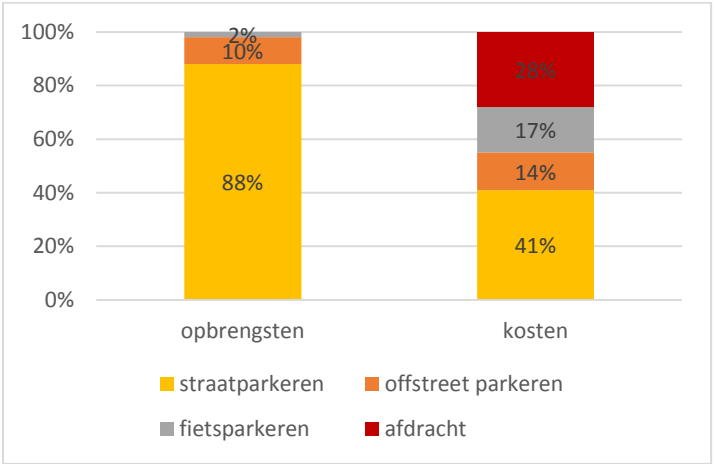
Onderdeel van het programma bereikbaarheid en luchtkwaliteit is de zogenaamde parkeerexploitatie. Parkeervoorzieningen voor fiets en auto die zijn of worden gerealiseerd, zijn onderdeel of worden voor hun exploitatie toegevoegd aan de parkeerexploitatie. De parkeerexploitatie maakt onderscheid in drie "soorten" voorzieningen:

- Straatparkeren
- Off street parkeren
- Fietsparkeren.

De parkeerexploitatie heeft opbrengsten en kosten. Voor 2014 is een totaal aan opbrengsten geraamd van 28,116 miljoen euro. De kosten zijn geraamd op 20,573 miljoen euro, exclusief de jaarlijkse afdracht aan de gemeentebegroting.

Het saldo van de afdracht naar de algemene dienst van 5,0 miljoen euro in 2013 is via formele besluitvorming (begrotingswijzigingen) verhoogd naar 8,0 miljoen euro in de begroting 2014. Dat wordt veroorzaakt door verwerking van diverse taakstellingen inkoop / efficiency, overheveling van budget naar de DBG structureel, uitname overhead in verband met systeemwijziging naar interne (kale) tarieven. Aangezien met de vaststelling van de nota Stallen en Parkeren in de komende jaren een verhoging van het bedrijfsresultaat wordt voorzien, heeft u in de voorjaarsnota 2013 besloten dit voordeel deels in te zetten voor de gemeentelijke problematiek. Hiermee neemt de afdracht in 2015 toe met 1,05 miljoen euro, in 2016 met 1,65 miljoen euro en vanaf 2017 structureel met 1,75 miljoen euro.

In de grafiek hiernaast staat aangegeven wat het aandeel is van de verschillende producten in de opbrengsten en de kosten van de parkeerexploitatie, inclusief de afdracht (structurele bijdrage aan de gemeentebegroting).

De begroting van de parkeerexploitatie kent een aantal onzekerheden aan de opbrengstenkant en aan de kostenkant. Daarom volgen we de ontwikkeling van de opbrengsten en kosten nauwgezet.

Hieronder staan de ontwikkelingen van en het financiële beeld op deze verschillende soorten stallingsvoorzieningen beschreven. Tabel 6 in de bijlage geeft het financiële overzicht van de parkeerexploitatie per voorziening.

Straatparkeren

Het straatparkeren kent drie categorieën: vergunningen, kortparkeren (parkeren op straat) en parkeerhandhaving. Betaald parkeren is een belasting. Alle aspecten van het heffen van deze belasting komen samen binnen de exploitatie van het straatparkeren. In 2014 is voor straatparkeren een opbrengst begroot van 24,785 miljoen euro. Alle drie de categorieën kennen opbrengsten maar het grootste deel ervan vloeit voort uit het kortparkeren in gebied A.

De kosten van het straatparkeren zijn in 2014 begroot op 11,822 miljoen euro. Kosten worden gemaakt voor werkzaamheden als het verstrekken van vergunningen, het beheer en onderhoud van de parkeerplaatsen en parkeerautomaten, het handhaven op betaling van parkeerplaatsen en op foutief geparkeerde auto’s. Ook projecten op het gebied van digitalisering, procesoptimalisatie en nieuwe parkeerproducten worden gerealiseerd binnen het kader van de parkeerexploitatie. Bijna de helft van de kosten gaat naar handhaving.

Het verschil van lasten en baten is een batig saldo van bijna 13 miljoen euro. Dit bedrag wordt voor een belangrijk deel gebruikt als dekking van de exploitatie van off-street voorzieningen, de exploitatie en realisatie van fietsparkeervoorzieningen en –handhaving, onderdelen waarop geld moet worden toegelegd. Een deel van de opbrengst (28%) vloeit daarnaast jaarlijks naar de gemeente brede begroting. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de uitbreiding van het gebied met betaald parkeren.

Off-street parkeren

De gemeente Utrecht kent een aantal verschillende off-street parkeervoorzieningen: belanghebbenden garages, openbare parkeergarages en P+R voorzieningen. Voor 2014 is een totale opbrengst van 2,843 miljoen euro begroot, waarvan bijna de helft komt van de twee openbare parkeergarages.

De exploitatie van deze parkeervoorzieningen (beheer, onderhoud, afschrijvingslasten e.d.) kost uiteraard geld. Kosten worden ook gemaakt om het gebruik van P+R voorzieningen te bevorderen en om de voorzieningen te verbeteren. Totale kosten zijn voor 2014 begroot op 3,981 miljoen euro.

Het saldo van lasten en baten is nadelig. Dit nadeel wordt gedekt door onttrekkingen uit reserves en door de meeropbrengsten van het straatparkeren. Door bijvoorbeeld het openen van nieuwe garages kan het resultaat op de parkeerexploitatie schommelen. Zo hebben parkeergarages vaak te kampen met aanloopverliezen. De parkeerreserve is bestemd om deze schommelingen te verevenen.

Fietsparkeren

Onder de exploitatie van fietsparkeervoorzieningen vallen: openbare fietsenstallingen, buurtfietsenstallingen, mobiele stallingen en fietstrommels, de handhaving op fietsparkeren en bijvoorbeeld het plaatsen van fietsenrekken in de wijken. Naast deze exploitatie en handhaving worden er binnen de exploitatie van fietsparkeervoorzieningen ook projecten uitgevoerd om de dienstverlening op het gebied van fietsparkeren te optimaliseren. Voorbeelden hiervan zijn het uitbreiden van het huidige fietsdepot, het houden van fietsparkeerschouwen en het realiseren van nieuwe buurtstallingen en fietstrommels.
De opbrengsten van het fietsparkeren zijn geraamd op 0,488 miljoen euro. Dit betreft openbare stallingen 0,165 miljoen euro, buurtstallingen 0,031 miljoen euro, fietstrommels 0,013 miljoen euro en fietshandhaving 0,250 miljoen euro.

De kosten voor de exploitatie van het fietsparkeren zijn in 2014 geraamd op 4,770 miljoen euro. Dit betreft openbare stallingen 1.427 miljoen euro, buurtstallingen 0,197 miljoen euro fietsklemmen 0,102 miljoen euro, mobiele stallingen 0,210 miljoen euro, fietstrommels 0,134 miljoen euro, en handhaving fiets 2,213 miljoen euro.

Het verschil tussen de kosten en de baten bedraagt bijna 3,9 miljoen euro. Met de vaststelling van de nota Stallen en Parkeren is, vanaf 2014, een structureel budget van 1,3 miljoen euro toegekend voor het intensiveren serviceverlening en handhaving fietsparkeren. Daarnaast wordt de exploitatie van de nieuwe fietsenstallingen Zadelstraat en Neudeflat (tijdelijk) de komende jaren gedekt met geld uit het

investeringsprogramma Fiets. De investeringen in het nieuwe fietsdepot, nieuwe buurtstallingen en fietstrommels worden gerealiseerd vanuit de parkeerexploitatie zelf. Het verschil tussen de kosten en opbrengsten van fietsparkeren wordt gedekt uit het batig saldo op de exploitatie van straatparkeren.

Overzicht parkeerexploitatie 2014-2015

In tabel 6 van de bijlagen wordt het financiële beeld van de parkeerexploitatie in 2014 en 2015 gepresenteerd. In de Voorjaarsbrief 2014 wordt de begroting van de parkeerexploitatie geactualiseerd en daarmee in lijn gebracht met de realisatie van de activiteiten binnen de parkeerexploitatie. Hierbij wordt rekening gehouden met de ontwikkeling van het aantal naheffingen en de verwachte oplevering van parkeervoorzieningen, vooral binnen het domein van off-street voorzieningen (parkeergarage Vaartsche Rijn, de Kop van Lombok, ABC-straat garage en P+R de Uithof) en tevens met de in 2013 vastgestelde nota Stallen en Parkeren en efficiencytaakstellingen. Het betreft budgetneutrale wijzigingen die geen invloed hebben op de beleidsdoelstelling. De Meerjaren Parkeerexploitatie wordt jaarlijks bijgesteld gezien de veranderlijkheid van de exploitatie en de snelheid waarmee ontwikkelingen elkaar opvolgen. Op deze manier wordt een realiteitsgetrouw beeld gegeven van de financiële stand van zaken op de parkeerexploitatie.

Tot slot, bij de behandeling van de nota Stallen en Parkeren is afgesproken dat twee deelproducten jaarlijks, waar nodig geactualiseerd, in het MPB worden opgenomen, dit betreft:

- Gebiedsindeling voor de procedure invoering betaald parkeren. De grens van het betaald parkeren gebied is aangepast voor de gebieden: Majellapark, Rubenslaan, Lodewijk Napoleonplantsoen, Nieuw Welgelegen West, Tuindorp Noord, Tuindorp Oost (tot en met de Kapteynlaan). Op basis van het nieuwe collegeprogramma zal de gebiedsindeling worden aangepast. De nieuwe indeling wordt in het volgende MPB opgenomen.
- De parkeergegevens per rayon, waarmee we u jaarlijks informeren over veranderingen in het parkeerplaatsenaanbod en de toepassing van de procedure “opheffen parkeerplaatsen”.

U vindt deze in bijlage 7 van de parkeerexploitatie.

5.3 Organisatie

Het programma bereikbaarheid en Luchtkwaliteit is georganiseerd rondom verschillende thema’s en rondom gebieden. De thema’s zijn:

- fiets en fietsparkeren
- Openbaar Vervoer
- auto en auto parkeren en P+R voorzieningen
- duurzame mobiliteitsmaatregelen (actieplan De Gebruiker Centraal, Actieplan Goederenvervoer, actieplan Schoonvervoer, verkeersmanagement en maatregelen die gebruik schoner vervoer stimuleren).
- Verkeersveiligheid

Een programmamanager stuurt de projecten aan die binnen een thema vallen. Projecten met elkaar in samenhang een doorlopende infrastructuur vormen worden dus vanuit één punt aangestuurd. De programmamanager stuurt op "tijd", "geld", en "resultaat", zorgt voor

bestuurlijke besluitvorming en voor de communicatie en participatie met belanghebbenden.
Voor de indeling in gebieden hebben we gekozen voor stadsdelen die bestaan uit zoveel mogelijke samenhangende wijken. Zo is er betere borging van het beleid op thema's in het wijkverkeerswerk en vice versa. De verantwoordelijke voor de gebiedsafstemming is de beleidsadviseur.
Binnen deze thema's en gebieden werken medewerkers samen vanuit hun eigen specifieke rol: programmamanager / opdrachtgever, programmasecretaris, beleidsadviseur, verkeerskundig adviseur en projectleider.

Bijlagen

1. Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kosten-raming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Hoofdfietsroutes, incl. fiets file vrij	19.909	19.909	1.146	2.278	10.000	6.133	0	352
Hoofdfietsroutes, aanvullend	5.850	5.850	2.340	0	3.510	0	0	0
Doorfietsroutes	1.000	1.000	1.000	0	0	0	0	0
Tussen de rails (Uithof-Nieuwegein)	7.000	7.000	0	0	3.000	4.000	0	0
Herenroute	2.170	2.170	670	0	0	1.500	0	0
Fietsbrug Amsterdam - Rijnkanaal	25.225	25.225	7.725	0	0	15.000	0	2.500
Fietstunnel Spinozabrug	3.670	3.670	0	0	670	3.000	0	0
Fietstunnel Salvador Allendeplein	3.500	3.500	0	0	0	3.500	0	0
Invoering leenfietsen	4.300	4.300	0	0	0	4.300	0	0
Fietsparkeren binnenstad	8.097	8.097	6.597	0	0	0	1.500	0
Fietsparkeerverwijzingssysteem	1.000	1.000	330	0	0	0	670	0
Tijdelijke fietsenstalling Smakkelaarsveld	4.300	4.300	2.420	0	0	0	1.880	0
Fietsroute LR-Papendorp langs busbaan Rijnvliet (Z50)	2.100	2.100	1.050	0	0	0	0	1.050
RABO Fietsbrug (POS)	6.500	6.500	1.500	0	0	5.000	0	0
Reservering fietsvoorzieningen OV-knooppunt	525	525	525	0	0	0	0	0
Fietsvoorzieningen OV-knooppunten (BRU)	905	905	0	530	375	0	0	0
Kwaliteit fietsroutes stations	2.500	2.500	2.500	0	0	0	0	0
Fietspad langs het spoor Leidsche Rijn Centrum	1.000	1.000	1.000	0	0	0	0	0
Fietspad Westplein	1.200	1.200	0	0	1.200	0	0	
Fietsparkeren business case OVT investering	16.183	16.183	9.800	0	0	0	6.383	0
Fietsparkeren business case OVT pilot	1.200	1.200	1.200	0	0	0	0	0
Fietsparkeren business case OVT na pilot	6.000	6.000	6.000	0	0	0	0	0
Totaal Fiets	**124.134**	**124.134**	**45.803**	**2.808**	**18.755**	**42.433**	**10.433**	**3.902**

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kosten-raming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
HOV Leidsche Rijn	97.028	97.028	46.601	50.427	0	0	0	0
HOV bestaande Stad Dichterswijk (Z90)	14.009	14.009	0	14.009	0	0	0	0
Randstadspoor	11.696	11.696	11.696	0	0	0	0	0
OV Overvecht inclusief Jacobsstraat	19.500	19.500	0	0	2.000	17.500	0	0
Lucasbrug	5.000	5.000	0	0	0	5.000	0	0
HOV bestaande stad Transwijk (Z80)	56.000	56.000	0	21.000	0	35.000	0	0
De Uithoflijn tram (Bovenbouw- BRU)	202.000	202.000	0	10.000	0	82.000	0	110.000
De Uithoflijn tram (onderbouw en randvoorwaardelijke projecten, incl Cranenborgh)	139.061	139.061	59.300	78.761	0	0	0	1.000
Risicovoorziening De Uithoflijn	9.000	9.000	9.000	0	0	0	0	0
Dichtersbaan	18.000	18.000	0	0	0	18.000	0	0
Westtangent (inclusief Tangentlijn 10)	18.000	18.000	0	0	0	18.000	0	0
Valeriusbaan	2.170	2.170	0	0	0	0	685	1.485
Integrale aanpak Vondellaan	800	800	800	0	0	0	0	0
Totaal Openbaar Vervoer	**592.264**	**592.264**	**127.397**	**174.197**	**2.000**	**175.500**	**685**	**112.485**
Aanvullend programma Bereikbaarheid Stationsgebied	31.300	31.300	31.300	0	0	0	0	0
Studie Maatregelen Utrecht West	742	742	742	0	0	0	0	0
24 Oktoberplein	30.890	30.890	30.890	0	0	0	0	0
Gronddepot NOUW 2	1.391	1.391	1.391	0	0	0	0	0
Inpassing NOUW LR CENTRUM	8.036	8.036	8.036	0	0	0	0	0
Risico nadeelcompensatie en planschade	500	500	500	0	0	0	0	0
Verkeersmaatregelen Harmelerwaard	1.516	1.516	1.516	0	0	0	0	0
Korte termijn maatregelen doorstroming (inclusief vervangende maatregel linksafverbod ML Kinglaan - Pijperlaan)	760	760	435	0	325	0	0	0
Invoering Parkeer Reizigers Informatiesysteem	1.840	1.840	1.000	0	0	0	840	0

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kosten-raming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Wegnummer informatie systeem	1.500	1.500	750	0	750	0	0	0
Groene golfverdeelring (groene golf Kardinaal de Jongweg)	370	370	0	0	370	0	0	0
Maatregelen die verkeer knijpen	5.800	5.800	1.400	0	4.400	0	0	0
Integrale aanpak NRU	180.000	180.000	16.700	0	0	0	0	163.300
Luchtmaatregelen NRU (inclusief Moldaudreef)	11.350	11.350	1.600	0	9.750	0	0	0
nadeelcompensatie AC restaurant	1.200	1.200	1.200	0	0	0	0	0
Maatregelen Utrecht West	71.800	71.800	71.800	0	0	0	0	0
Autoverbinding Papendorp	500	500	500	0	0	0	0	0
Stil asfalt A27 tpv Voordorp	225	225	225	0	0	0	0	0
Tijdelijke bereikbaarheid westzijde Stationsgebied	2.400	2.400	1.250	0	0	0	1.150	0
Aansluiting A12/ De Meern (Letschertweg)	724	724	0	0	0	0	0	724
Auto A2 Papendorp	504	504	0	0	0	0	168	336
Totaal Auto	**353.349**	**353.349**	**171.235**	**0**	**15.595**	**0**	**2.158**	**164.360**
P&R De Erven	211	211	211	0	0	0	0	0
P&R De Uithof	0	0	0	0	0	0	0	0
P&R Leidsche Rijn Centrum	21.535	21.535	18.535	0	0	3.000	0	0
P&R Hooggelegen	16.000	16.000	0	0	0	16.000	0	0
P&R Noord Oost	12.000	12.000	0	0	0	12.000	0	0
Totaal Park & Ride	**49.746**	**49.746**	**18.746**	**0**	**0**	**31.000**	**0**	**0**
Actieplan goederenvervoer	5.778	5.778	4.250	0	590	200	671	67
Actieplan Schoon vervoer	6.493	6.493	800	0	5.200	0	0	493
Verschonen eigen wagenpark	1.000	1.000	0	0	1.000	0	0	0
Stadsbaan LR centrum luchtbehandeling	11.450	11.450	2.850	0	8.600	0	0	0
Banden op spanning op P&R locaties	100	100	50	0	50	0	0	0
Actieplan De gebruiker centraal	5.051	5.051	1.379	0	3.672	0	0	0

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kosten-raming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Stimuleren deelgebruik auto	2.000	2.000	0	0	0	2.000	0	0
Milieuzone vracht t/m eind 2014	1.590	1.590	220	0	1.220	0	0	150
Monitoren en onderzoekskosten	8.750	8.750	7.900	0	850	0	0	0
Bijdrage verkeersmodel	250	250	250	0	0	0	0	0
Meetnet Luchtkwaliteit	600	600	0	0	600	0	0	0
Economisch investeringsfonds	10.000	10.000	10.000	0	0	0	0	0
Pakket bedrijfsauto's	2.351	2.351	0	0	2.351	0	0	0
Pakket taxi's	2.546	2.546	435	0	2.111	0	0	0
Pakket personenauto's	7.232	7.232	0	0	7.232	0	0	0
Pakket gemeentelijk wagenpark	178	178	16	0	162	0	0	0
Pakket bestelverkeer	2.236	2.236	1.202	0	1.034	0	0	0
Stimuleren schoon vrachtverkeer Euro VI	302	302	245	0	57	0	0	0
Dynamisch Verkeersmanagement (DVM)	588	588	148	0	440	0	0	0
Convenant U15/Rij2op5	545	545	0	0	545	0	0	0
Slimme routes/slimme regelingen	4.000	4.000	4.000	0	0	0	0	0
Afstemming RWS (schermen) en BRU (bussen)	250	250	250	0	0	0	0	0
Programmamanagement en organisatiekosten	1.293	1.293	0	0	1.293	0	0	0
Totaal Luchtkwaliteit en goederenvervoer	**74.581**	**74.581**	**33.994**	**0**	**37.007**	**2.200**	**671**	**710**
Aankoop Kop van Lombok	10.570	10.570	0	0	0	0	0	10.570
Aankoop Vaartsche Rijn plus inrichting garage	14.300	14.300	3.889	0	0	0	0	10.411
Opheffen parkeerplaatsen Mariaplaats	507	507	0	0	507	0	0	0
Totaal Reguleren autoparkeren	**25.377**	**25.377**	**3.889**	**0**	**507**	**0**	**0**	**20.981**
Wijkverkeersplannen	9.090	9.090	7.251	1.227	0	0	0	612
As van Berlage	1.283	1.283	700	0	0	0	0	583
Aanpak knelpunten verkeersveiligheid	4.918	4.918	4.918	0	0	0	0	0

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kosten-raming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Onderhouden UVL (2 jaar) en verkeerstuin	350	350	250	100	0	0	0	0
Verbreden de Meernbrug	1.175	1.175	1.175	0	0	0	0	0
Hinderplanning 2012 t/m 2014 (incl. communicatie)	290	290	290	0	0	0	0	0
VRI's beter afstellen	750	750	750	0	0	0	0	0
Totaal Vergroten van de verkeersveiligheid	**17.857**	**17.857**	**15.334**	**1.327**	**0**	**0**	**0**	**1.195**
Afdekking risico's lopende investeringen	0	0	0	0	0	0	0	0
Eind totaal	**1.237.306**	**1.237.306**	**416.397**	**178.332**	**73.864**	**251.133**	**13.948**	**303.633**

2. stand van zaken meerjarige projecten programma Bereikbaarheid

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenra-ming	Geautori-seerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Hoofdfietsroutes, incl. fiets file vrij	19.909	18.640	1.269	19.909	6.845	13.064
Hoofdfietsroutes, aanvullend	5.850		5.850	5.850		5.850
Doorfietsroutes	1.000	0	1.000	1.000		1.000
Tussen de rails (Uithof-Nieuwegein)	7.000	7.000		7.000	1.696	5.304
Herenroute	2.170	2.170		2.170	203	1.967
Fietsbrug Amsterdam - Rijnkanaal	25.225	8.025		8.025	5.831	2.194
Fietstunnel Spinozabrug	3.670	3.670		3.670	390	3.280
Fietstunnel Salvador Allendeplein	3.500	3.500		3.500	3	3.497
Invoering leenfietsen	4.300	1.315	2.985	4.300	217	4.083
Fietsparkeren binnenstad	8.097	3.097	5.000	8.097	1.101	6.996
Fietsparkeerverwijzingssysteem	1.000	1.000		1.000	0	1.000
Tijdelijke fietsenstalling Smakkelaarsveld	4.300	4.300		4.300	850	3.450
Fietsroute LR-Papendorp langs busbaan Z50	2.100	2.100		2.100		2.100
RABO Fietsbrug POS	6.500	0		0		0
Reservering fietsvoorzieningen OV-knooppunt	525	0	525	525		525
Fietsvoorzieningen OV-knooppunten (BRU)	905	0	905	905		905
Kwaliteit fietsroutes stations	2.500	2.500		2.500		2.500
Fietspad langs het spoor Leidsche Rijn Centrum	1.000	1.000		1.000		1.000
Fietspad Westplein	1.200	0	1.200	1.200		1.200
Fietsparkeren business case OVT investering	16.183	9.800		9.800		9.800

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenra-ming	Geautori-seerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Fietsparkeren business case OVT pilot	1.200	1.200		1.200	75	1.125
Fietsparkeren business case OVT na pilot	6.000	0		0		0
Totaal Fiets	**124.134**	**69.317**	**18.734**	**88.051**	**17.211**	**70.840**
HOV Leidsche Rijn	97.028	82.947		82.947	61.632	21.315
HOV bestaande Stad Dichterswijk (Z90)	14.009	14.009		14.009	5.084	8.924
Randstadspoor	11.696	8.252		8.252	5.409	2.843
OV Overvecht inclusief Jacobsstraat	19.500	3.000		3.000	607	2.393
Lucasbrug	5.000	5.000		5.000	264	4.736
HOV bestaande stad Transwijk (Z80)	56.000	1.400	1.500	2.900	994	1.906
De Uithoflijn tram (Bovenbouw- BRU)	202.000			0		0
De Uithoflijn tram (onderbouw en randvoorwaardelijke projecten, incl Cranenborgh)	139.061	103.989	35.072	139.061	93.383	45.678
Risicovoorziening De Uithoflijn	9.000	0		0		0
Dichtersbaan	18.000	18.000		18.000	2.041	15.959
Westtangent (inclusief Tangentlijn 10)	18.000	18.000		18.000	5.119	12.881
Valeriusbaan	2.170	2.170		2.170		2.170
Integrale aanpak Vondellaan	800		800	800		800
Totaal Openbaar Vervoer	**592.264**	**256.766**	**37.372**	**294.138**	**174.533**	**119.605**
Aanvullend programma Bereikbaarheid Stationsgebied	31.300	20.020		20.020	5.635	14.385
Studie Maatregelen Utrecht West	742	742		742	358	384
24 Oktoberplein	30.890	30.190		30.190	28.679	1.511
Gronddepot NOUW 2	1.391	1.391		1.391		1.391
Inpassing NOUW LR CENTRUM	8.036	1.435		1.435	7	1.428
Risico nadeelcompensatie en planschade	500	500		500	104	396
Verkeersmaatregelen Harmelerwaard	1.516	0		0		0

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenra-ming	Geautori-seerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Korte termijn maatregelen doorstroming (inclusief vervangende maatregel linksafverbod ML Kinglaan - Pijperlaan)	760	505		505	1	504
Invoering Parkeer Reizigers Informatiesysteem	1.840	2.000	-160	1.840	9	1.831
Wegnummer informatie systeem	1.500	1.500		1.500	5	1.495
Groene golfverdeelring (groene golf Kardinaal de Jongweg)	370	370		370	33	337
Maatregelen die verkeer knijpen	5.800	800		800	1.210	-410
Integrale aanpak NRU	180.000	4.000		4.000	2.838	1.162
Luchtmaatregelen NRU (inclusief Moldaudreef)	11.350	1.700		1.700	77	1.623
nadeelcompensatie AC restaurant	1.200	1.200		1.200	690	510
Maatregelen Utrecht West	71.800	500		500	43	457
Autoverbinding Papendorp	500	500		500		500
Stil asfalt A27 tpv Voordorp	225	100	125	225		225
Tijdelijke bereikbaarheid westzijde Stationsgebied	2.400	2.400		2.400	1.500	900
Aansluiting A12/ De meern (Letschertweg)	724	0	724	724		724
Afrit A2 Papendorp	504	0	504	504	8	496
Totaal Auto	**353.349**	**69.853**	**1.193**	**71.046**	**41.197**	**29.849**
Verplaatsen touringcarterminal	0	300	-300	0	0	0
P&R De Erven	211	211		211		211
P&R De Uithof	0	0		0		0
P&R Leidsche Rijn Centrum	21.535	150		150	136	14
P&R Hooggelegen	16.000	1.700		1.700	1.683	17
P&R Noord Oost	12.000	50		50	191	-141
Totaal Park & Ride	**49.746**	**2.411**	**-300**	**2.111**	**2.010**	**101**
Actieplan goederenvervoer	5.778	5.040		5.040	1.497	3.543

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenra-ming	Geautori-seerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Actieplan Schoon vervoer	6.493	3.400	3.093	6.493	2.439	4.054
Verschonen eigen wagenpark	1.000	1.000		1.000	56	944
Stadsbaan LR centrum luchtbehandeling	11.450	5.535		5.535	5.535	0
Banden op spanning op P&R locaties	100	100		100	0	100
Actieplan De gebruiker centraal	5.051	5.051		5.051	438	4.613
Stimuleren deelgebruik auto	2.000	0	0	0	0	0
Milieuzone vracht t/m eind 2014	1.590	1.220	370	1.590	1.376	214
Monitoren en onderzoekskosten	8.750	8.750		8.750	3.678	5.072
Bijdrage verkeersmodel	250	250		250	0	250
Meetnet Luchtkwaliteit	600	450	150	600	292	308
Economisch investeringsfonds	10.000	10.000		10.000	449	9.551
Pakket bedrijfsauto's	2.351	2.351		2.351	0	2.351
Pakket taxi's	2.546	2.546		2.546	0	2.546
Pakket personenauto's	7.232	7.232		7.232	128	7.104
Pakket gemeentelijk wagenpark	178	178		178	0	178
Pakket bestelverkeer	2.236	2.236		2.236	140	2.096
Stimuleren schoon vrachtverkeer Euro VI	302	302		302	0	302
Dynamisch Verkeersmanagement (DVM)	588	0		0	0	0
Convenant U15/Rij2op5	545	0	545	545	0	545
Slimme routes/slimme regelingen	4.000	400		400	28	372
Afstemming RWS (schermen) en BRU (bussen)	250	0	250	250	0	250
Programmamanagement en organisatiekosten	1.293	1.293		1.293	0	1.293
Totaal Luchtkwaliteit en goederenvervoer	**74.581**	**57.332**	**4.408**	**61.740**	**16.056**	**45.684**
Aankoop Kop van Lombok	10.570	10.570		10.570		10.570

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenra-ming	Geautori-seerd t/m begroting 2014	Autorisatie VJN 2014	Totale autorisatie	Uitgaven t/m 2013	Restant op autorisatie *
Aankoop Vaartsche Rijn plus inrichting garage	14.300	10.770	3.530	14.300	8.312	5.988
Aankoop Centrum Maliebaan	0	0		0		0
Opheffen parkeerplaatsen Mariaplaats	507	0	507	507		507
Totaal Reguleren autoparkeren	**25.377**	**21.340**	**4.037**	**25.377**	**8.312**	**17.065**
Wijkverkeersplannen	9.090	3.117		3.117	2.177	940
As van Berlage	1.283	1.283		1.283	708	575
Aanpak knelpunten verkeersveiligheid	4.918	4.918		4.918	1.107	3.811
Onderhouden UVL (2 jaar) en verkeerstuin	350	250	100	350	3	347
Verbreden de Meernbrug	1.175	0		0	0	0
Hinderplanning 2012 t/m 2014 (incl. communicatie)	290	290		290	207	83
VRI's beter afstellen	750	750		750	31	719
Totaal Vergroten van de verkeersveiligheid	**17.857**	**10.608**	**100**	**10.708**	**4.233**	**6.475**
Eind totaal	**1.237.306**	**487.627**	**65.544**	**553.171**	**263.551**	**289.620**

** Binnen het programma bereikbaarheid wordt doorgaans per project twee keer autorisatie gevraagd, aan de start van de voorbereidingen en aan de start van de uitvoering van een project. Daardoor kunnen er grote verschillen zijn tussen geautoriseerd bedrag en uitgaven.*

3. Overzicht maatregelen Nationaal Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Hoofdfietsroutes, incl. fiets file vrij	19.909	19.909	1.146	2.278	10.000	6.133	0	352
Hoofdfietsroutes, aanvullend	5.850	5.850	2.340	0	3.510	0	0	0
Tussen de rails (Uithof-Nieuwegein)	7.000	7.000	0	0	3.000	4.000	0	0
Herenroute	2.170	2.170	670	0	0	1.500	0	0
Fietstunnel Spinozabrug	3.670	3.670	0	0	670	3.000	0	0
Invoering leenfietsen	4.300	4.300	0	0	0	4.300	0	0
Fietsparkeren binnenstad	8.097	8.097	6.597	0	0	0	1.500	0
Fietsvoorzieningen OV-knooppunten (BRU)	905	905	0	530	375	0	0	0
Kwaliteit fietsroutes stations	2.500	2.500	2.500	0	0	0	0	0
Fietspad Westplein	1.200	1.200	0	0	1.200	0	0	0
VOV Overvecht korte termijn, incl Jacobsstraat	3.600	3.600	0	0	2.000	1.600	0	0
Korte termijn maatregelen doorstroming (inclusief vervangende maatregel linksafverbod ML Kinglaan - Pijperlaan)	760	760	435	0	325	0	0	0
Wegnummer informatie systeem	1.500	1.500	750	0	750	0	0	0
Groene golfverdeelring (groene golf Kardinaal de Jongweg)	370	370	0	0	370	0	0	0
Maatregelen die verkeer knijpen	5.800	5.800	1.400	0	4.400	0	0	0
Luchtmaatregelen NRU (inclusief Moldaudreef)	11.350	11.350	1.600	0	9.750	0	0	0
P&R De Uithof	0	0	0	0	0	0	0	0
Actieplan goederenvervoer	5.778	5.778	4.250	0	590	200	671	67
Actieplan Schoon vervoer	6.493	6.493	800	0	5.200	0	0	493
Verschonen eigen wagenpark	1.000	1.000	0	0	1.000	0	0	0
Stadsbaan LR centrum luchtbehandeling	11.450	11.450	2.850	0	8.600	0	0	0
Banden op spanning op P&R locaties	100	100	50	0	50	0	0	0

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kostenraming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Actieplan De gebruiker centraal (vh Mobiliteitsmanagement, Communicatie en gedragscampagne)	5.051	5.051	1.379	0	3.672	0	0	0
Milieuzone vracht t/m eind 2014	1.590	1.590	220	0	1.220	0	0	150
Monitoren en onderzoekskosten	8.750	8.750	7.900	0	850	0	0	0
Meetnet Luchtkwaliteit	600	600	0	0	600	0	0	0
Pakket bedrijfsauto's	2.351	2.351	0	0	2.351	0	0	0
Pakket taxi's	2.546	2.546	435	0	2.111	0	0	0
Pakket personenauto's	7.232	7.232	0	0	7.232	0	0	0
Pakket gemeentelijk wagenpark	178	178	16	0	162	0	0	0
Pakket bestelverkeer	2.236	2.236	1.202	0	1.034	0	0	0
Stimuleren schoon vrachtverkeer Euro VI	302	302	245	0	57	0	0	0
Dynamisch Verkeersmanagement (DVM)	588	588	148	0	440	0	0	0
Convenant U15/Rij2op5	545	545	0	0	545	0	0	0
Slimme routes/slimme regelingen (doseren aan de randen van de stad)	4.000	4.000	4.000	0	0	0	0	0
Afstemming RWS (schermen) en BRU (bussen)	250	250	250	0	0	0	0	0
Programmamanagement en organisatiekosten	1.293	1.293	0	0	1.293	0	0	0
Opheffen parkeerplaatsen Mariaplaats	507	507	0	0	507	0	0	0
	141.819	**141.819**	**41.181**	**2.808**	**73.864**	**20.733**	**2.171**	**1.062**

4. Overzicht projecten VERDER

Bedragen in duizenden euro's

Projectnaam:	Kosten-raming	Totaal Dekking	Budget GU	BOR	BRU subsidies	FES/ ISV	Verder bijdrage Utrecht	Verder bijdrage BRU/ provincie	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Hoofdfietsroutes, incl. fiets file vrij	19.909	19.909	1.146	0	2.278	10.000	6.133	0	0	352
Tussen de rails (Uithof-Nieuwegein)	7.000	7.000	0	0	0	3.000	4.000		0	0
Herenroute	2.170	2.170	670	0	0	0	1.500		0	0
Fietsbrug Amsterdam Rijnkanaal	25.225	25.225	7.725	0	0	0	15.000		0	2.500
Fietstunnel Spinozabrug	3.670	3.670	0	0	0	670	3.000		0	0
Fietstunnel Salvador Allendeplein	3.500	3.500	0	0	0	0	3.500		0	0
Invoering leenfietsen	4.300	4.300	0	0	0	0	4.300		0	0
RABO Fietsbrug POS	6.500	6.500	1.500	0	0	0	5.000		0	0
OV Overvecht inclusief Jacobsstraat	19.500	19.500	0	0	0	2.000		17.500	0	0
Lucasbrug	5.000	5.000	0	0	0	0	5.000		0	0
HOV bestaande stad Transwijk (Z80)	56.000	56.000	0	0	21.000	0	16.367	18.633	0	0
De Uithoflijn tram (Bovenbouw)	202.000	202.000	0	0	10.000	0		82.000	0	110.000
De Uithoflijn tram (onderbouw en randvoorwaardelijke projecten, incl Cranenborgh)	139.061	139.061	59.300	0	78.761	0	0		0	1.000
Dichtersbaan	18.000	18.000	0	0	0	0		18.000	0	0
Westtangent (inclusief Tangentlijn 10)	18.000	18.000	0	0	0	0		18.000	0	0
P&R Leidsche Rijn Centrum	21.535	21.535	18.535	0	0	0	3.000		0	0
P&R Hooggelegen	16.000	16.000	0	0	0	0	16.000		0	0
P&R Noord Oost	12.000	12.000	0	0	0	0	12.000		0	0
Actieplan goederenvervoer	5.778	5.778	4.250	0	0	590	200		671	67
Stimuleren deelgebruik auto	2.000	2.000	0	0	0	0		2.000	0	0
Eind totaal	**587.147**	**587.147**	**93.126**	**0**	**112.039**	**16.260**	**95.000**	**156.133**	**671**	**113.919**

5. Overzicht Beter Benutten I projecten

Bedragen in duizenden euro's

Projecten	Kosten-raming	Totaal Dekking	Budget GU	BRU subsidies	FES/ ISV	VERDER	Beter Benutten GU	Bijdragen overig
Fietsparkeren binnenstad	8.097	8.097	6.597	0	0	0	1.500	0
Fietsparkeerverwijzingssysteem	1.000	1.000	330	0	0	0	670	0
Tijdelijke fietsenstalling Smakkelaarsveld	4.300	4.300	2.420	0	0	0	1.880	0
Fietsparkeren business case OVT investering	16.183	16.183	9.800	0	0	0	6.383	0
Valeriusbaan	2.170	2.170	0	0	0	0	685	1.485
Invoering Parkeer Reizigers Informatiesysteem	1.840	1.840	1.000	0	0	0	840	0
Tijdelijke bereikbaarheid westzijde Stationsgebied	2.400	2.400	1.250	0	0	0	1.150	0
Afrit A2 Papendorp	504	504	0	0	0	0	168	336
Actieplan goederenvervoer	5.778	5.778	4.250	0	590	200	671	67
Eind totaal	**42.272**	**42.272**	**25.647**	**0**	**590**	**200**	**13.948**	**1.888**

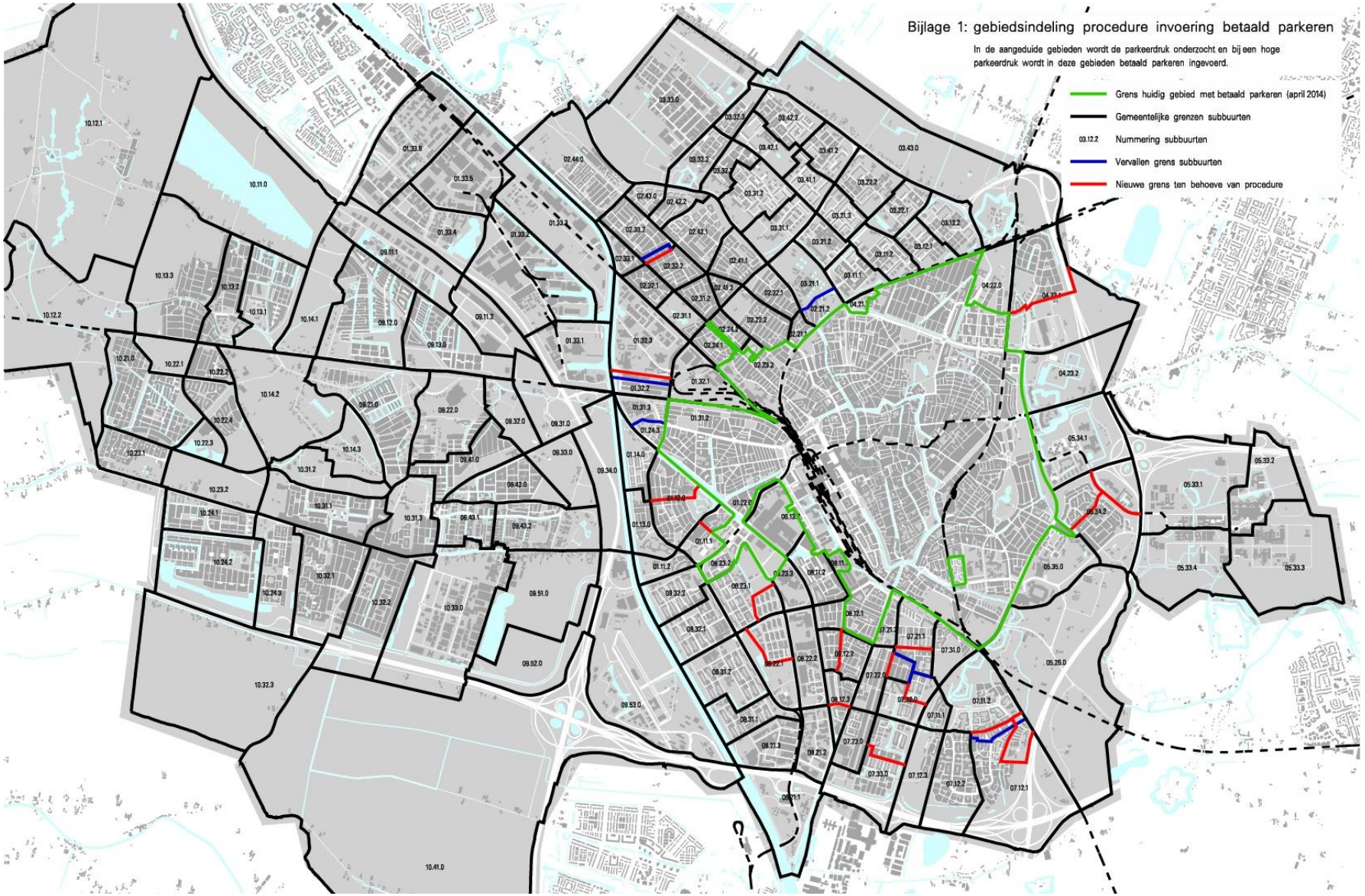
Bovenstaand overzicht geeft het beeld van projecten Beter Benutten die vanuit de GU-bijdrage Beter Benutten gefinancierd worden.
Daarnaast ontvangen we een bijdrage vanuit Beter Benutten voor de volgende projecten:

- MNBB 42 Aansluiting A12 De Meern. Financiering vindt plaats vanuit de Beter Benutten bijdrage van de Provincie voor een bedrag van 724.000 euro.
- MNBB 71 Fietsroute LR -Papendorp langs busbaan Z50. Financiering door Beter benutten van de provincie voor een bedrag van € 1.050.000 euro.
- MNBB 17 Fietsvoorzieningen bij OV-knooppunten. Er is een bedrag van € 530.000 beschikbaar vanuit Beter Benutten van de Provincie.

6. Meerjaren Parkeerexploitatie

	Verantwoording	Actueel	Bijstelling 2e TW	Actueel na 2e TW 2014	Actueel	Bijstelling 2e TW	Actueel na 2TW 2014
	2013	**2014**			**2015**		
Lasten straat parkeren	10.532	13.628	-1.806	11.822	14.614	-2.694	11.920
Baten straat parkeren	22.105	26.094	-1.309	24.785	27.670	-1.851	25.819
saldo exploitatie straatparkeren	**11.573**	**12.466**	**497**	**12.963**	**13.056**	**843**	**13.899**
Lasten offstreet parkeren	3.098	4.888	-907	3.981	4.388	23	4.411
Baten offstreet parkeren	2.522	2.900	-57	2.843	2.900	305	3.205
saldo exploitatie Offstreet parkeren	**-576**	**-1.988**	**850**	**-1.138**	**-1.488**	**282**	**-1.206**
Lasten Stallingvoorzieningen Fiets	3.452	3.193	1.577	4.770	2.847	1.963	4.810
Baten Stallingvoorzieningen Fiets	307	327	161	488	344	148	492
saldo exploitatie fietsparkeren	**-3.145**	**-2.866**	**-1.416**	**-4.282**	**-2.503**	**-1.815**	**-4.318**
Lasten totaal	17.082	21.709	-1.136	20.573	21.849	-708	21.141
Baten totaal	24.934	29.321	-1.205	28.116	30.914	-1.398	29.516
saldo laten en baten	**7.852**	**7.612**	**-69**	**7.543**	**9.065**	**-690**	**8.375**
Onttrekking reserve aanloopverlies Westraven	347	351	-4	347	351	-4	347
Onttrekking reserve P+R de Uithof	-	-	70	70	-	70	70
Onttrekking reserve ABC-straat garage	-	-	39	39	-	39	39
Onttrekking reserve intensivering fietsparkeren	-	-	398	398	-	295	295
Onttrekking reserve parkeervoorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserve MIB	-	420	-	420	57	363	420
Storting reserve Pakketstudie/VERDER	-	-	500	500	-	500	500
Storting reserve onderhoudsvoorziening	-	-	-	-	-	-	-
Storting reserve parkeervoorzieningen	-	431	46	477	315	-315	-
saldo ontrekking en storting reserves	**347**	**340**	**-43**	**297**	**93**	**578**	**671**
Saldo na mutaties Reserve	**8.199**	**7.952**	**-112**	**7.840**	**9.158**	**-112**	**9.046**
Overige budgetaanpassingen 2TW 2014: uitname stelpost uren*		-301			-301		
Overige budgetaanpassingen 2TW 2014: uitnames DBG (ivm regionale belastingdienst)		189			189		
Saldo na 2TW 2014		**7.840**			**9.046**		

7a Gebiedsindeling voor de procedure invoeren betaald parkeren

7b Parkeergegevens per rayon (situatie april 2014)

zone	parkeerrayon nummer	parkeerrayon naam	aantal parkeerplaatsen	2% v aant parkeerplaatsen
Zone A1	1.100	Wijk C	190	4
	1.102	Janskerkhof vergunninghouders	246	5
	1.200	Janskerkhof automaten	533	11
	2.100	Nieuwegracht automaten	344	7
	2.101	Nieuwegracht vergunninghouders	178	4
	2.102	Springweg vergunninghouders	185	4
	2.200	Springweg automaten	330	7
Totaal			**2.006**	**40**
Zone A2	3.100	Oudwijk	1.088	22
	3.200	Watervogelbuurt	470	9
	3.300	Hendrik Tollensstraat e.o.	232	5
	3.400	Dichterswijk-oost	327	7
	4.100	Buiten Wittevrouwen	1.339	27
	4.600	Hooch Boulandt	813	16
	5.100	Hagelbuurt	53	1
	5.200	Nieuw Engeland	1.046	21
	5.300	Lombok	1.757	35
	5.400	Leidseweg e.o.	429	9
	8.100	Vogelenbuurt	1.572	31
	8.200	Wittevrouwen	1.724	34
Totaal			**10.850**	**217**
Zone B1	8.300	Pijlsweerd	926	19
	6.100	Oudwijk Noord	940	19
	6.200	Schildersbuurt	2.082	42
	6.300	Abstede	820	16
	6.400	Rivierenwijk	749	15
	6.500	Rubenslaan e.o.	374	7
	6.600	Oude Houtensepad	58	1
	7.100	Pijlsweerd Noord	920	18
	7.200	Tuinwijk	1.850	37

zone	parkeerrayon nummer	parkeerrayon naam	aantal parkeerplaatsen	2% v aant parkeerplaatsen
	7.300	Zeeheldenbuurt	1.473	29
	7.600	Tuindorp Oost	1.101	22
	7.700	Tuindorp	1.252	25
	7.800	Tuindorp Noord	1.007	20
	10.100	Nieuw Welgelegen	187	4
	10.200	Nieuw Welgelegen West	391	8
	11.100	Welgelegen	42	1
	12.100	2e Daalsebuurt	818	16
	12.200	Ondiep	262	5
	13.100	Laan van Nieuw Guinea	251	5
	14.100	Majellapark	563	11
	15.100	Lodewijk Napoleonplantsoen	314	6
Totaal			**16.380**	**328**
Totaal fiscaal			**29.236**	**585**

RAAD 17 JUL 2014
z.h.o. cfm gewijzigde

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Milieu en Mobiliteit
Kenmerk	14.032094
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 46

VJB: Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 In te stemmen met het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014 als financieel kader voor de meerjarige uitvoering van het programma bereikbaarheid en luchtkwaliteit, inclusief de herprogrammeringsvoorstellen van Hoofdstuk 2.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Definitieve besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_810
Bijlage: MPB 2014 DEFINITIEVE VERSIE

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Milieu en Mobiliteit
Kenmerk	14.032094
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	3 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 46

VJB: Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014

Besluit

1 In te stemmen met het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014 als financieel kader voor de meerjarige uitvoering van het programma bereikbaarheid en luchtkwaliteit, inclusief de herprogrammeringsvoorstellen van Hoofdstuk 2.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op ~~3 juli 2014~~, 17 JUL 2014

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Het voorliggende Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid (MPB) 2014 geeft de stand van zaken van de inhoud en financiën van het programma Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit. Voor deze projecten is er budget beschikbaar, grotendeels in de vorm van subsidies en cofinanciering vanuit de gemeente. Het MPB bevat diverse herprogrammeringsvoorstellen. Deze lossen een aantal knelpunten op binnen het programma bereikbaarheid en luchtkwaliteit. Daarnaast wordt in dit MPB renteopbrengsten van FES gelden geprogrammeerd.
In de loop van het jaar zullen de volgende (her)programmeringen plaatsvinden:
- Programmering van restant RSS budget voor projecten
- Programmering van Beter Benutten 2 subidies
- de herprogrammering van VERDER gelden naar aanleiding van de evaluatie van VERDER door het Utrechts Verkeer en Vervoer Beraad

Deze (her)programmeringen worden ter besluitvorming aan u aangeboden.

Beslispunt

1 In te stemmen met het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit 2014 als financieel kader voor de meerjarige uitvoering van het programma bereikbaarheid en luchtkwaliteit, inclusief de herprogrammeringsvoorstellen van Hoofdstuk 2.

Argumenten

1.1 <u>In het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid 2014 zijn subsidies en gemeentelijke gelden bestemd op projectniveau</u>
In de tabel in bijlage 1 van het MPB 2014 staan per project een raming en dekking (per dekkingsbron) gegeven. Door in te stemmen met het MPB stemt u in met de bestemming van de gelden per project. Hiermee wordt voldaan aan een belangrijke voorwaarde (financiële dekking) voor de uitvoering van de projecten.

1.2 <u>Het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid wordt jaarlijks geactualiseerd.</u>
Het MPB geeft jaarlijks inzicht in de voortgang van het investeringsprogramma en biedt een geactualiseerd overzicht van de bereikte resultaten en de voornemens voor de eerstkomende jaren. Het MPB geeft ook aan hoe zich per saldo het financiële kader ontwikkelt, met aandacht voor de ontwikkeling van de reserves en externe financieringsbronnen.

1.3 <u>Het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid bevat technische en beleidsmatige herprogrammeringsvoorstellen.</u>
In hoofdstuk 2 staan de inhoudelijke herprogrammeringsvoorstellen uitgesplitst naar knelpunten, gewenste veranderingen en technische wijzigingen. Ook is een gemotiveerd voorstel van de verschillende dekkingsbronnen opgenomen. De knelpunten worden alle binnen het programma opgelost.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.034314
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 47
Geheim	Nee

Vaststellen bestemmingsplan Lage Weide

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 1 t/m 5, 7, 9 t/m 17, 19, 20, 22a, 22b, 23, 24, 26, 28, 29, 32 t/m 35, 37 t/m 41, 43 het bestemmingsplan te wijzigen.

2 De ambtshalve wijzigingen uit hoofdstuk 4 van het vaststellingsrapport in het bestemmingsplan aan te brengen.

3 Geen exploitatieplan op te stellen.

4 Het bestemmingsplan Lage Weide dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.gml met ondergrond NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.dgn vast te stellen, met de wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan die op grond van de beslispunten 1 en 2 zijn aangebracht.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Toezeggingen wethouder Jansen:
* Geeft in overleg met zijn collega-portefeuillehouder van Verkeer, inzicht in de mogelijkheden om het bedrijventerrein Lage Weide nog beter te voorzien van openbaarvervoerontsluiting (afweging treinstation – uitbreiding busvervoer).
* Informeert voor de raadsbehandeling over de mogelijkheid inclusief de risico's om DeFabrique te bestemmen als horeca A-categorie.
* Beantwoordt voor de raadsbehandeling, de vragen van de Partij voor de Dieren schriftelijk.
* Informeert voor de raadsbehandeling over de MER-plichtigheid van nieuwe dan wel bestaande activiteiten uit het bestemmingsplan.
Terug in de raad:
Juridische haalbaarheid (CU/VVD), mogelijk amendement inzake horecacategorie DeFrabique.

Status: **B**

Bijlages
Voorstel: Voorstel_910
Bijlage: Lage Weide procesoverzicht
Bijlage: persbericht Lage Weide
Bijlage: Het vaststellingsrapport Lage Weide
Bijlage: Bijlage in BABS - link naar RO Publiceer
Bijlage: Het bestemmingsplan Lage Weide
Bijlage: raadsbrief+bestemmingsplan+Lage+Weide
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 47

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.034314
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 47

Vaststellen bestemmingsplan Lage Weide

Besluit

1 Naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 1 t/m 5, 7, 9 t/m 17, 19, 20, 22a, 22b, 23, 24, 26, 28, 29, 32 t/m 35, 37 t/m 41, 43 het bestemmingsplan te wijzigen.

2 De ambtshalve wijzigingen uit hoofdstuk 4 van het vaststellingsrapport in het bestemmingsplan aan te brengen.

3 Geen exploitatieplan op te stellen.

4 Het bestemmingsplan Lage Weide dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.gml met ondergrond NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.dgn vast te stellen, met de wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan die op grond van de beslispunten 1 en 2 zijn aangebracht.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Doel van het bestemmingsplan
De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is de totstandkoming van een actuele, samenhangende en toekomstgerichte juridisch-planologische regeling voor het plangebied ter vervanging van de (veelal per 1 juli 2013 vervallen) oude regelingen.

Plangebied
Het plangebied van bestemmingsplan Lage Weide is gelegen aan de westkant van Utrecht en wordt begrensd door:
Aan de oostkant de Zuilense ring;
Aan de noord- en westkant het Amsterdam-Rijnkanaal;
Aan de zuidkant de autosnelweg A2.

Overzicht voorgaande fasen
In de bijlage is een uitgebreide toelichting opgenomen over het totstandkomingsproces van het bestemmingsplan.
Het bestemmingsplan Lage Weide maakte oorspronkelijk onderdeel uit van het bestemmingsplan Lage Weide, Cartesiusweg e.o. Dit bestemmingsplan voor beide gebieden heeft in verband met de inspraak gedurende zes weken ter inzage gelegen, te weten van 16 augustus 2012 tot en met 26 september 2012.
Het college heeft besloten om het voornoemde bestemmingsplan in tweeën te knippen. Inmiddels is het bestemmingsplan voor Cartesiusweg e.o. op 12 september 2013 vastgesteld door de gemeenteraad. Op 26 september 2013 heeft de gemeenteraad een voorbereidingsbesluit genomen voor Lage Weide om ongewenste ontwikkelingen in het gebied te voorkomen.
Over het plangebied Lage Weide zijn 31 inspraakreacties ingediend en 7 overlegreacties van verschillende instanties. Bij besluit van 11 februari 2014 heeft het college van burgemeester en wethouders de resultaten van inspraak- en overleg vastgesteld en tevens besloten het ontwerpbestemmingsplan waarin die resultaten zijn verwerkt gedurende zes weken voor een ieder ter inzage te leggen.
Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 21 februari 2014 tot en met 3 april 2014 ter inzage gelegen. Er zijn 43 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in het bijgevoegde vaststellingsrapport.

In het voortraject en gedurende het gehele proces van het opstellen van het bestemmingsplan is er uitgebreid gesproken met belanghebbende partijen, zoals de vereniging van Eigenaren en de Industrievereniging Lage Weide. Dit heeft geleid tot aanpassingen van het plan, maar niet over alle punten is overeenstemming bereikt.

Het bedrijventerrein is het enige bedrijventerrein in Utrecht waar nog zware industrie mogelijk is. Ook is het terrein multimodaal ontsloten, namelijk via weg, water en spoor. Bij het opstellen van het plan is goed gekeken naar de wensen en behoeften van bedrijven en omwonenden. Binnen de grenzen van wat qua milieuhinder en verkeer mogelijk is, is een plan gemaakt dat zo flexibel mogelijk is. Enig inperken van de ruime bouwmogelijkheden is daarbij wel noodzakelijk gebleken.

Vervolgprocedure
Na vaststelling door de gemeenteraad wordt het bestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn kan tegen het besluit tot vaststelling beroep worden ingesteld door een ieder die tijdig een zienswijze heeft ingediend, door belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat zij geen zienswijzen tegen het bestemmingsplan hebben ingebracht en door belanghebbenden die bezwaren hebben tegen de wijzigingen die de raad bij vaststelling ten opzichte van het ontwerp heeft aangebracht.
Tevens kan een voorlopige voorziening worden aangevraagd bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Gemeente Utrecht

Beslispunt

1 Naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 1 t/m 5, 7, 9 t/m 17, 19, 20, 22a, 22b, 23, 24, 26, 28, 29, 32 t/m 35, 37 t/m 41, 43 het bestemmingsplan te wijzigen.

Argumenten

1.1 Deze zienswijzen geven aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan.
Er zijn 43 zienswijzen ingediend over diverse onderwerpen. Voor een uitgebreide reactie op deze zienswijzen wordt verwezen naar het vaststellingsrapport. Er is een aantal onderwerpen die een aantal keren terugkomen in de zienswijzen. Het betreft onder andere de regeling voor wat betreft geur, geluid, inwaartse milieuzonering en de uitbreidingsmogelijkheden. Deze aspecten zijn uitgebreid toegelicht in het vaststellingsrapport en leiden tot aanpassing van de toelichting van het bestemmingsplan. Aan veel zienswijzen kan tegemoet gekomen worden. In het vaststellingsrapport is aangegeven welke wijzigingen in de bestemmingsregeling worden doorgevoerd.

Beslispunt

2 De ambtshalve wijzigingen uit hoofdstuk 4 van het vaststellingsrapport in het bestemmingsplan aan te brengen.

Argumenten

2.1 De ambtshalve voorgestelde wijzigingen betreffen verbeteringen van het bestemmingsplan.
Ter verbetering van het plan worden ambtshalve enkele wijzigingen voorgesteld die niet op de ingediende zienswijzen zijn gebaseerd. Voor een compleet overzicht van deze wijzigingen wordt verwezen naar het vaststellingsrapport.

Beslispunt

3 Geen exploitatieplan op te stellen.

Argumenten

3.1 Er zijn geen verhaalbare kosten.
Het bestemmingsplan is een actualiseringplan, er zijn geen verhaalbare kosten voor de gemeente. Op grond van artikel 6.12 Wro juncto 6.2.1a Bro mag een exploitatieplan in dat geval achterwege blijven.

Beslispunt

4 Het bestemmingsplan Lage Weide dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.gml met ondergrond NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.dgn vast te stellen, met de wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan die op grond van de beslispunten 1 en 2 zijn aangebracht.

Argumenten

4.1 Met de vaststelling van het bestemmingsplan wordt voldaan aan de actualiseringplicht van de Wet ruimtelijke ordening.
Op grond van artikel 3.1 tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening moet een bestemmingsplan elke 10 jaar herzien worden. De actualiseringopgave die uit die wettelijke bepaling voortvloeit is voor een groot deel afgerond. Dit bestemmingsplan is een van de

laatste plannen van de actualiseringopgave. Voor de locatie van NUON wordt een zelfstandig planologisch traject doorlopen.

4.2 Met de gewijzigde vaststelling wordt tegemoetgekomen aan de door reclamanten ingebrachte belangen en worden verbeteringen aangebracht ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.
Voor een uitgebreide samenvatting van deze zienswijzen en de reactie daarop wordt verwezen naar het bij dit besluit behorende vaststellingsrapport.

Totstandkomingsproces bestemmingsplan Lage Weide

Mei 2014

Bestemmingsplan Lage Weide is het resultaat van een proces waarin met belanghebbenden gezocht is naar een bestemmingsregeling die ruimte biedt aan ontwikkeling, voldoende rekening houdt met de leefbaarheid van de omliggende woonwijken en voldoet aan de wettelijke eisen. In dit document wordt inzicht gegeven in het proces.

Op 12 juni 2007 is de kadernota van bestemmingsplan Lage Weide – Cartesiusweg e.o. behandeld in de raadscommissie Stedelijke Ontwikkeling. Mede op verzoek van raadscommissie heeft het college extra overleg gevoerd met de Industrievereniging Lage Weide (ILW) en in de Vereniging van Eigenaren (VvE) en andere belanghebbenden in het gebied, waaronder de Wijkraad, Milieugroep Zuilen, TCN, Bedrijvenkring Cartesiusweg en Sara Lee/DE. Het college heeft de raadscommissie toegezegd om, in afwijking van het gebruikelijke bestemmingsplanproces, het concept van het voorontwerpbestemmingsplan voor de inspraak te bespreken met de raadscommissie.

Het opstellen van het bestemmingsplan bleek een ingewikkelde opgave. Enerzijds was de opgave om de ondernemers van Lage Weide de nodige ruimte te geven om met vertrouwen in de toekomst hun ondernemingen te voeren. Anderzijds moest deze bedrijvigheid plaatsvinden te midden van een zich verder ontwikkelende stad. Lage Weide is een zwaar industrieterrein te midden van steeds meer woonwijken. Het feit dat Lage Weide ook nog eens bedrijven in de hogere milieucategorieën moet kunnen blijven huisvesten, maakte het vraagstuk nog ingewikkelder.

De ondernemers zijn goed georganiseerd in de ILW en de VvE. Beide organisaties zijn gedurende het hele proces onze gesprekspartners geweest.
De start van de planherziening speelde zich af voor de economische terugval van 2008. Destijds was er nog veel discussie over de mate waarin solitaire kantoorontwikkeling een plek zou moeten krijgen op Lage Weide. Later verschoof de discussie meer naar de wijze waarop de milieuruimte planologisch geregeld en verdeeld zou moeten worden. De ondernemers wilden de milieuruimte verdelen met een een zogenaamd milieuruimteplan, in plaats van een bestemmingsregeling waarin de VNG-systematiek van inwaartse milieuzonering werd toegepast.
Uiteindelijk heeft het college van burgemeester en wethouders gekozen voor de VNG-systematiek en heeft het concept ontwerpbestemmingsplan in augustus 2012 vrijgegeven voor inspraak, nadat het concept ontwerpbestemmingsplan was besproken met de raadscommissie.

Tijdens de inspraak werd duidelijk dat de uitbreidingsruimte voor bedrijven, die in het concept ontwerpbestemmingplan was opgenomen, bij volledige benutting tot verkeersknelpunten zou leiden. Daarom, en ook op grond van andere inspraakreacties, bleek dat voor Lage Weide nog nader onderzoek nodig was. Om verdere overschrijding van de actualiseringstermijn te voorkomen, werd de bestemmingsregeling voor Cartesiusweg e.o. als zelfstandig bestemmingsplan in procedure gebracht en op 12 september 2013 door de gemeenteraad vastgesteld.

Uit het onderzoek bleek dat de uitbreidingsmogelijkheden begrensd moesten worden. Daarover is weer uitgebreid overleg gevoerd met beide ondernemersorganisaties. Vanuit de gemeente gold het uitgangspunt om tegemoet te blijven komen aan de gewenste uitbreiding van de bouwmogelijkheden met een minimum aan extra procedures. In paragraaf 5.2 van de plantoelichting is toegelicht hoe dat in de bestemmingsregeling is uitgewerkt. Het overleg leidde helaas niet tot overeenstemming.

Het ontwerpbestemmingsplan Lage Weide heeft van 21 februari 2014 tot en met 3 april 2014 ter inzage gelegen. Op dit plan zijn 43 zienswijzen ingediend, ook door de beide ondernemersorganisaties. Over hun zienswijzen heeft ook weer overleg plaatsgevonden.

Bij een plangebied met zoveel belangen die vaak tegengesteld zijn is het ondoenlijk om iedereen tevreden te stellen. In dit bestemmingsplan is toch een goede balans gevonden tussen het bieden van ruimte aan de investerings- en ruimtebehoefte van ondernemers en andere belangen, zoals de belangen van bewoners in de aangrenzende gebieden.

Persbericht bestemmingsplan Lage Weide

Het college stelt de gemeenteraad voor het bestemmingsplan Lage Weide gewijzigd vast te stellen. Het plangebied is gelegen aan de westkant van Utrecht en wordt begrensd door de Zuilense ring, het Amsterdam-Rijnkanaal en de A2.
Het doel van het bestemmingsplan is de totstandkoming van een actuele juridisch-planologische regeling voor het plangebied dat moet inspelen op de wensen van gebruikers en omwonenden van het plangebied.
Het ontwerpbestemmingsplan Lage Weide heeft van 21 februari 2014 tot en met 3 april 2014 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Binnen deze termijn zijn er 43 zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen zijn beoordeeld. Aan een groot deel van de zienswijzen kan tegemoet gekomen worden en zijn er aanpassingen gedaan aan het bestemmingsplan. Na vaststelling van het bestemmingsplan staat er voor belanghebbenden de mogelijkheid om beroep aan te tekenen bij de afdeling bestuursrechtspraak Raad van State.

Bestemmingsplan Lage Weide

Vaststellingsrapport, behorende bij het vaststellingsbesluit

Gemeente Utrecht
Ruimtelijke en Economische ontwikkeling
Afdeling Gebiedsontwikkeling, juli 2014

1. INLEIDING

1.1. Terinzagelegging

Het ontwerpbestemmingsplan Lage Weide heeft op grond van het bepaalde in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening met ingang van 21 februari 2014 gedurende zes weken voor een ieder ter inzage gelegen. De periode waarbinnen zienswijzen konden worden ingediend eindigde op 3 april 2014.

Naar aanleiding van de terinzagelegging zijn zienswijzen ingediend door:

	Naam	Adres	Plaats	Datum brief
1	Van Assem Interieurbouwe	Kantonnaleweg 30-34	Utrecht	11 maart 2014
2	Reclamant 2	Maarssenbroeksedijk	Utrecht	7 maart 2014
3	Reclamant 3	Kantonnaleweg	Utrecht	17 maart 2014
4	IeVeMa Beheer B.V.	Herenweg 64	Maarssen	
5	Mebin B.V.	Electronweg 40	Utrecht	21 maart 2014
6	Vitens	Reactorweg 47	Utrecht	27 maart 2014
7	Strukton Groep NV			
8	Exploitatiemaatschappij Uithoek B.V.	Vondelingenplaat 17	Rotterdam	27 maart 2014
9	Wawollie Kringloop	Albert Cuyplaan 4	Haaksbergen	28 maart 2014
10	Reclamant 10	Kantonnaleweg		28 maart 2014
11	Reclamant 11	Kantonnaleweg	Utrecht	27 maart 2014
12	ProRail B.V.	Moreelsepark 2	Utrecht	27 maart 2014
13	Koninklijke Jongeneel B.V.	Atoomweg 300	Utrecht	31 maart 2014
14	W.E. Oskam Beheer B.V. e.a.	Uraniumweg 25, 27, Elektronweg 24 en Niels Bohrweg 201	Utrecht	31 maart 2014
15	Gemeente Stichtse Vecht	Endelhovenlaan 1	Maarssen	27 maart 2014
16	Meijbon Vastgoed B.V.	Kanaaldijk 15	Utrecht	1 april 2014
17	Vereniging Eigenarencollectief Lage Weide	Lindelaan 17	Hoogland	27 maart 2014
18	PNO Consultants B.V.	Evert v.d. Beekstraat 366	Schiphol	1 april 2014
19	Warmtebouw Utrecht B.V.	Maarssenbroeksedijk 31, 33, 35, 37, 43 en 45	Utrecht	1 april 2014
20	Stichting Milieugroep Zuilen	Postbus 9567	Utrecht	31 maart 2014
21	Reclamant 21	C. van Maasdijkstraat	Utrecht	1 april 2014
22a	Reclamant 22a	Westkanaaldijk	Utrecht	1 april 2014
22b	Reclamant 22b	Westkanaaldijk	Utrecht	1 april 2014
22c	De Fabrique	Westkanaaldijk	Utrecht	1 april 2014
23	Somerset Real Estate A XL B.V.	Postbus 44	s-Hertogenbosch	2 april 2014
24	Bonder Recycling en Overslag B.V.	Koningin Beatrixplein 22	Lienden	1 april 2014
25	Square One	Atoomweg 50	Utrecht	1 april 2014
26	Reclamant 26	Amsterdamsestraatweg	Utrecht	2 april 2014
27	Ontwikkelmaatschappij Utrecht	Ortelluslaan 9	Utrecht	2 april 2014
28	Nuon	Postbus 41920	Amsterdam	2 april 2014
29	Amres Kantorenfonds B.V.	Savannahweg 17	Utrecht	2 april 2014
30	Reclamant 30	Oostwaard	Maarssen	2 april 2014
31	Reclamant 31	Amsterdamsestraatweg	Utrecht	2 april 2014
32	De Heus Voeders B.V.	Klinkenbergerweg 30a	Ede	2 april 2014
33	Van Nieuwpoort Betonmortel B.V.	Koningin Beatrixplein 22	Lienden	3 april 2014
34	Actacom Nederland B.V.	Maarssenbroeksedijk 51A	Utrecht	27 maart 2014
35	Trion B.V.	p/a Biltstraat 445	Utrecht	1 april 2014
36	Fuwell Energy Group B.V.	Postbus 525	Apeldoorn	3 april 2014
37	Theo Pouw Beheer B.V.	Postbus 517	Assen	2 april 2014
38	C. van Heezik Beheer B.V. e.a.	Postbus 19265	Rotterdam	2 april 2014
39	Van den Heerik Beheer Maatschappij B.V.	Postbus 19265	Rotterdam	2 april 2014
40	Industrie Vereniging Lage Weide	Postbus 19265	Rotterdam	2 april 2014
41	Buren van Lage Weide	Amsterdamsestraatweg 1003	Utrecht	2 april 2014
42	IVG Institutional Funds GmbH	Postbus 85250	Utrecht	3 april 2014
43	Kennemer Haeve BV	Postbus 172	Alkmaar	3 april 2014

1.2. Ontvankelijkheid

De zienswijzen van de reclamanten genoemd onder 1 t/m 43 zijn binnen de termijn van ter inzage legging bij de raad ingekomen dan wel tijdig aan dit bestuursorgaan verzonden.

1.3. Zienswijzen

Onderstaand zijn de ingediende zienswijzen samengevat en direct aansluitend, per onderdeel, cursief van beantwoording voorzien. Voorafgaand wordt op een aantal thema's een toelichting gegeven (hoofdstuk 2).
Per zienswijze is afgesloten met een conclusie of de zienswijze heeft geleid tot wijzgingen in het bestemmingsplan.

Indeling zienswijzenrapportage

1. INLEIDING 2

1.1. TERINZAGELEGGING 2
1.2. ONTVANKELIJKHEID 3
1.3. ZIENSWIJZEN 3

2. TOELICHTING BELANGRIJKSTE THEMA'S 6

2.1. INLEIDING 6
2.2. BEDRIJVEN EN MILIEUZONERING 6
Inwaartse milieuzonering 6
Nuancering richtafstand op grond van omgevingstype woonwijk 7
Maatwerk 8
Afwijking van categorie 8
Vergelijking oude bestemmingsplannen 8
2.3. GEUR 9
Normstelling en beleid 9
Uitwerking voor het plangebied 9
2.3.2. Cumulatie en vergunningverlening 10
2.3.3. Relatie VNG-Handreiking 11
2.3.4 Wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen 11
2.4. UITBREIDINGSMOGELIJKHEDEN VAN BEDRIJVEN 12
Bepalen van de ruimte voor uitbreiding 12
Verkeersonderzoek 13
Aanpassing van het bestemmingsplan 13

3. SAMENVATTING VAN DE ZIENSWIJZEN 14

3.1. RECLAMANT 1 (VAN ASSEM INTERIEURBOUW) 14
3.2. RECLAMANT 2 16
3.3. RECLAMANT 3 17
3.4. RECLAMANT 4 (IEVEMA BEHEER BV, HERENWEG 64 MAARSSEN) 18
3.5. RECLAMANT 5 (MEBIN BV, ELEKTRONWEG 40) 19
3.6. RECLAMANT 6 (VITENS, REACTORWEG 47/ATOOMWEG 52) 22
3.7. RECLAMANT 7 (STRUKTON GROEP NV TE MAARSSEN) 24
3.8. RECLAMANT 8 (EXPLOITATIEMAATSCHAPPIJ UITHOEK B.V. , BETREFT SOPHIALAAN 7) 29
3.9. RECLAMANT 9 (WAWOLLIE KRINGLOOP) 30
3.10. RECLAMANT 10 31
3.11. RECLAMANT 11 43
3.12. RECLAMANT 12 (PRORAIL) 48
3.13. RECLAMANT 13 (KONINKLIJKE JONGENEEL B.V., ATOOMWEG 300, URANIUMWEG 1) 49
3.14. RECLAMANT 14 (OSKAM, URANIUMWEG 25 EN 27, ELEKTRONWEG 24, NIELS BOHRWEG 201) 52
3.15. RECLAMANT 15 (GEMEENTE STICHTSE VECHT) 57
3.16. RECLAMANT 16 (MEIJBON VASTGOED BV, KANAALDIJK 15) 59
3.17. RECLAMANT 17 (VERENIGING EIGENARENCOLLECTIEF VAN LAGE WEIDE, LINDELAAN 17, HOOGLAND) 62
3.18. RECLAMANT 18 (PNO CONSULTANTS B.V., ATOOMWEG 52) 69
3.19. RECLAMANT 19 (WARMTEBOUW UTRECHT B.V., MAARSSENBROEKSEDIJK 33, 35, 37, 43, 45 EN 31) 70
3.20. RECLAMANT 20 (STICHTING MILIEUGROEP ZUILEN) 71
3.21. RECLAMANT 21 76
3.22. RECLAMANT 22A 77
3.23. RECLAMANT 22B 78
3.24. RECLAMANT 22C (DE FABRIQUE, WESTKANAALDIJK 5 EN 7) 79
3.25. RECLAMANT 23 (SOMERSET REAL ESTATE A XL BV BETREFT ATOOMWEG 111 EN 115) 81
3.26. RECLAMANT 24 (BONDER, KANAALDIJK 15) 83
3.27. RECLAMANT 25 (ATOOMCLUB, ATOOMWEG 50/52 EN REACTORWEG 47) 88
3.28. RECLAMANT 26 90
3.29. RECLAMANT 27 (ONTWIKKELINGSMAATSCHAPPIJ UTRECHT) 90
3.30. RECLAMANT 28 (NUON, KEULSEKADE 181)) 92
3.31. RECLAMANT 29 (AMRES KANTORENFONDS BV, SAVANNAHWEG 17) 94
3.32. RECLAMANT 30 95
3.33. RECLAMANT 31 96
3.34. RECLAMANT 32 (DE HEUS, VOEDERS BV, URANIUMWEG 63) 97
3.35. RECLAMANT 33 (VAN NIEUWPOORT BETONMORTEL BV, KANAALDIJK 15) 99
3.36. RECLAMANT 34 (ACTACOM NEDERLAND B.V. , MAARSSENBROEKSEDIJK 51 EN 49) 101
3.37. RECLAMANT 35 (TRION BV, MAARSSENBROEKSEDIJK 41) 102

3.38. RECLAMANT 36 (FUWELL ENERGIE GROUP B.V., STERREBAAN 2) 103
3.39. RECLAMANT 37 (THEO POUW BEHEER BV, ISOTOPENWEG 29) 104
3.40. RECLAMANT 38 (VAN HEEZIK, RUIMTEWEG 1T/M 8, ATOOMWEG 51, NEUTRONWEG 10-20, KERNKADE 2T/M 12, KERNKADE 18 E.V. NEUTRONWEG 5) 114
3.41. RECLAMANT 39 (VAN DEN HEERIK, VERSCHILLENDE PERCELEN AAN DE SOPHIALAAN (ZIE BIJLAGE) 118
3.42. RECLAMANT 40 (INDUSTRIEVERENIGING LAGE WEIDE) 122
3.43. RECLAMANT 41 (BEWONERSPLATFORM EN VERENIGING BUREN VAN LAGE WEIDE) 135
3.44. RECLAMANT 42 (IVG INSTITUTIONAL FUNDS GMBH, ZONNEBAAN 35) 138
3.45. RECLAMANT 43 (KENNEMER HAEVE, AMBACHTSWEG 7, 29 EN 31 UTRECHT) 139

4. OVERZICHT VAN DE WIJZIGINGEN IN HET BESTEMMINGSPLAN 140

4.1. WIJZIGINGEN NAAR AANLEIDING VAN DE INGEBRACHTE ZIENSWIJZEN 140
Wijzigingen in de toelichting van het bestemmingsplan *140*
Wijzigingen in de regels *141*
oprichting, uitbreiding en wijziging van bedrijven waarbij in bijlage Lijst van bedrijfsactiviteiten voor het aspect 'geur' een afstand van 100 meter of meer is aangegeven, is slechts toegestaan met inachtneming van het bepaalde in regel *143*
3.6.1.Wijzigingen op de verbeelding *143*
4.2. AMBTSHALVE WIJZIGINGEN 145
Wijzigingen toelichting *145*
Wijzigingen in de regels *145*
Wijzigingen op de verbeelding *145*

5. CONCLUSIE 147

6. INTEGRAAL OVERZICHT VAN DE ZIENSWIJZEN 149

2. Toelichting belangrijkste thema's

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk worden thema's toegelicht die in meerdere zienswijzen naar voor zijn gekomen.

Het betreft de volgende thema's:

- *bedrijven en milieuzonering*:
  vragen en opmerkingen over de wijze waarop de zonering naar zwaarte van de bedrijven in het bestemmingsplan is geregeld en,
  vragen en opmerkingen over de typering van de omliggende woonwijken en het gevolg daarvan op de zonering;
- *geur*:
  vragen en opmerkingen over de regeling voor geurrelevante bedrijven;
- *uitbreidingsmogelijkheden van bedrijven*:
  vragen en opmerkingen over de algemene regeling van de uitbreidingmogelijkheden en over de bijzondere regeling die extra uitbreiding tot 170.000 m² mogelijk maakt.

In de onderstaande paragrafen worden deze thema's nader toegelicht.
De tekst van paragraaf 2.2 wordt als paragraaf 4.4 in de toelichting van het bestemmingsplan geplaatst en vervangt de tekst die in de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan is opgenomen. De tekst van paragraaf 2.3 wordt overgenomen in paragraaf 4.5 van de toelichting. De tekst in de subparagrafen 2.4.1 en 2.4.2 worden opgenomen in paragraaf 5.2 van de toelichting.

2.2. Bedrijven en milieuzonering

Inwaartse milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering wordt verstaan het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende activiteiten van bedrijven enerzijds en milieugevoelige functies zoals wonen en kinderopvang anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven zodat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Als uitgangspunt voor het bepalen van de afstanden gebruikt de gemeente Utrecht de VNG-uitgave "Bedrijven en Milieuzonering, Handreiking voor maatwerk in de gemeentelijke ruimtelijke ordeningspraktijk", versie 2009 (verder: VNG-handreiking). In de bestemmingsplan Lage Weide wordt de lijst van bijlage 1 bij de VNG-handreiking, *Richtafstandenlijsten voor milieubelastende activiteiten*, gehanteerd. Deze lijst deelt bedrijfsactiviteiten aan de hand van richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar in categorieën in. De grootste richtafstand van een van de vier aspecten is bepalend voor de indeling van een activiteit in een milieucategorie.

In het bestemmingsplan Lage Weide is de systematiek van het inwaarts zoneren gehanteerd. Bij inwaartse zonering wordt vanuit de gevoelige functie een beschermende bufferzone gecreëerd. Dit heeft tot gevolg dat bij de invulling van het bedrijventerrein minder belastende activiteiten op kleine afstand en meer belastende activiteiten op grotere afstand van gevoelige functies worden toegelaten. Op deze wijze garandeert het bestemmingsplan een goed leefklimaat rond gevoelige functies en geeft tegelijkertijd duidelijkheid over gebruiksmogelijkheden van bedrijven.

Aan de hand van onderstaande tabel zijn de grenzen van de zones bepaald waarbinnen een bepaalde milieucategorie toegelaten kan worden. Daarbij is steeds gemeten vanaf de dichtstbijzijnde gevel van een gebouw met een gevoelige functie. Dat is meestal een woning.

Milieucategorie	Minimale afstand
1	0 - 10 m
2	30 m
3.1	50 m
3.2	100 m
4.1	200 m
4.2	300 m
5.1	500 m
5.2	700 m
5.3	1.000 m
6	1.500 m

Nuancering richtafstand op grond van omgevingstype woonwijk

De VNG-handreiking maakt onderscheid tussen twee typen woongebied: de rustige woonwijk en het gemengd gebied. Het omgevingstype rustige woonwijk is een woonwijk die ingericht is volgens het principe van functiescheiding. Afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen vrijwel geen andere functies in het gebied voor en er is weinig verkeer langs de randen. Het omgevingstype gemengd gebied is een woongebied waarin ook andere functies, zoals winkels, horeca en bedrijven, voorkomen. Gebieden die langs hoofdinfrastructuur voor wegverkeer liggen, behoren eveneens tot het omgevingstype gemengd. Met de aanwezigheid van spoor- en vaarwegen wordt geen rekening gehouden, omdat het geluid daarvan een incidenteel karakter heeft, terwijl wegen een continue achtergrondruis leveren. Een wijk aan een spoorlijn of een kanaal, zoals Schepenbuurt, valt daarom onder het type ‘rustige woonwijk’.

In een gemengd gebied is er meer achtergrondgeluid. De milieubelasting door geluid dat afkomstig is van buiten het gebied gelegen bedrijven is vergeleken met een rustige woonwijk in gemengde gebieden lager, omdat het geluid opgaat in het achtergrondgeluid. Daardoor kunnen voor gemengde gebieden kleinere richtafstanden aangehouden worden.

De gemeente Utrecht heeft de richtwaarden voor het geluid van bedrijven in de Geluidnota Utrecht 2007 (bijna ongewijzigd herzien in februari 2014) vastgelegd. Het geluid van bedrijven mag bij woningen langs drukke wegen hoger zijn dan langs een rustige weg. Volgens het gemeentelijk geluidbeleid is elke woonwijk een rustige woonwijk, uitgezonderd de woningen aan belangrijke (drukke) wegen en op bedrijventerreinen. Op basis van een groot aantal geluidsmetingen zijn de drukke wegen en rustige woonwijken in de Geluidnota in kaart gebracht. De voor- en zijgevels van de woningen in een "drukke woonwijk", zoals de woningen aan de Amsterdamsestraatweg, hebben een richtwaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde. Rustige woonwijken, zoals de tweedelijns bebouwing achter de Amsterdamsestraatweg, hebben een richtwaarde van 45 dB(A). Deze indeling sluit aan bij de typen gemengd gebied en rustige woonwijk uit de VNG-handreiking.

Bij de indeling is rekening gehouden met geluidwering, zoals de afschermende werking van de bedrijfsgebouwen langs de rijksweg A2. Daarom is Terwijde, ondanks de nabijheid van de A2, onder gebracht onder de categorie 'rustige woonwijk'.

Rondom het bedrijventerrein Lage Weide zijn de volgende gemengde gebieden onderscheiden:

- de Amsterdamsestraatweg: een gebied met een matige tot sterke functiemenging, bovendien gelegen langs hoofdinfrastructuur (drukke weg) met een hogere richtwaarde in de Geluidnota;
- de Kantonnaleweg die op het bedrijventerrein ligt;
- Leidsche Rijn Centrum Noord (het gebied ten zuiden van het bedrijventerrein Lage Weide, aan de zuidzijde van de rijksweg A2), een gebied waar een toekomstig centrumgebied gepland is met functiemenging en een ligging direct langs hoofdinfrastructuur.

De rustige woonwijken in de omgeving van het plangebied zijn:

- Schepenbuurt;
- Spinozaplantsoen;
- Zuilen (behalve het Zuilense deel van de Amsterdamsestraatweg);
- de woonwijken in Maarssen (met Maarssenbroek en Op Buuren)
- Terwijde en
- het ziekenhuis in Wetering-Zuid aan de overzijde van de A2.

De bestemmingsregeling is volgens de systematiek van de VNG-handreiking afgestemd op typen woongebieden. Tot de gemengde gebieden is door de hogere achtergrondwaarde van het geluid in

vergelijking tot een rustige woonwijk een kortere afstand tot bedrijfsactiviteiten mogelijk. In de bestemmingsregeling is aan de hand van onderstaande tabel de zonering genuanceerd.

Minimale afstand tot categorie	Rustige woonwijk: categorie	Gemengd gebied: categorie
0 m	1	1
10 m	1	2
30 m	2	3.1
50 m	3.1	3.2
100 m	3.2	4.1
200 m	4.1	4.2
300 m	4.2	5.1
500 m	5.1	5.2
700 m	5.2	5.3
1.000 m	5.3	6
1.500 m	6	

Maatwerk

Er is een theoretische inwaartse zonering gemaakt, geredeneerd vanuit de omliggende bestaande en geprojecteerde woonwijken en overige gevoelige bestemmingen. Deze theoretische zonering staat in bovenstaande figuur. Vervolgens is die zonering vergeleken met de feitelijk aanwezige bedrijven vanaf categorie 3.1. Het grootste deel van de aanwezige bedrijven op het bedrijventerrein past binnen de milieuzonering.

Een aantal bedrijven past niet binnen de algemeen toelaatbare milieucategorie. De omgevingsvergunning inzake het aspect milieu is vervolgens het maatwerk, waarmee aan de hand van de precieze aard en omvang van het bedrijf, kan worden beoordeeld wat acceptabel en toelaatbaar is. Deze bedrijven zijn op de verbeelding aangeduid met een specifieke maatbestemming. Het bedrijf Bonder krijgt bijvoorbeeld naast de algemene milieucategorie 4.1 een specifieke aanduiding specifieke vorm van bedrijf- recylcebedrijf. Mebin bv aan de Elektronweg krijgt een aanduiding specifieke vorm van bedrijf-betonmortelcentrale, naast de algemene milieucategorie voor het perceel. Ook voor Pouw b.v. is een maatbestemming opgenomen.

Als de zone dwars door een kavel liep, is aan dat kavel één milieucategorie toegekend, namelijk de categorie waarin het grootste deel van de kavel zou vallen. Voor een bedrijf is een splitsing van de kavel in 2 milieucategorieën ongewenst. Dus als een bedrijf voor meer dan 50% in categorie 4.1 zou vallen, dan heeft het totale perceel de aanduiding categorie 4.1 gekregen. Voor de bedrijfspercelen in de strook grenzend aan de Amsterdamsestraatweg geldt dat als deze percelen in twee verschillende milieucategorieën vallen, altijd de hoogste categorie is toegekend, omdat dat veelal de bestaande situatie is en omdat de Amsterdamsestraatweg valt onder het omgevingstype gemengd gebied.

Afwijking van categorie

Als een bedrijf in principe te zwaar is om zich in de aangewezen categorie te vestigen, biedt het bestemmingsplan de mogelijkheid om maatwerk te leveren. Indien het bedrijf kan aantonen dat de hinder niet groter is dan de hinder van een bedrijf uit de aangewezen categorie, is vestiging alsnog mogelijk. Hierbij kan het noodzakelijk zijn om bepaalde maatregelen te treffen die de hinder verminderen, Feitelijk is de gegeven maatbestemming een vertaling van deze in het bestemmingsplan opgenomen flexibiliteitsbepaling. Met deze flexibiliteitsbepalingen wordt ruimte geboden aan bedrijvigheid zonder aantasting van het leefklimaat.

Vergelijking oude bestemmingsplannen

De vigerende bestemmingsregeling voor onder andere de strook gelegen langs het Amsterdam-Rijnkanaal was het 'Uitbreidingsplan in hoofdzaak Lage weide' uit 1961. Daarin zijn 5 klassen opgenomen. Er bestond ten tijde van het opstellen van het uitbreidingsplan nog geen vertaling van hinder in afstanden. Ook werd de mate van hinder nauwelijks gekoppeld aan bedrijfsomvang, productie per bepaalde tijdseenheid of aan de wijze van productie, zoals productie in een gesloten gebouw of in de open lucht.

De bedrijven die behoorden tot klasse 5 in het voorheen geldende uitbreidingsplan komen tegenwoordig vaak niet meer voor of de mate van hinder is minder geworden en vallen in de

nieuwe Lijst van Bedrijfsactiviteiten bijvoorbeeld onder milieucategorie 4.2. Dit betekent dat de bedrijven die volgens het uitbreidingsplan konden worden gevestigd (categorie 5) in principe nog steeds kunnen worden gevestigd, omdat ze in de nieuwe lijst van bedrijfsactiviteiten onder een lagere categorie vallen.

De bestaande bedrijven worden door de milieucategorie-aanduiding daarom niet in hun bedrijfsvoering geschaad, ook omdat onder de werking van het uitbreidingsplan sprake was van een aanvullende werking van milieuregelgeving.

2.3. Geur

Normstelling en beleid

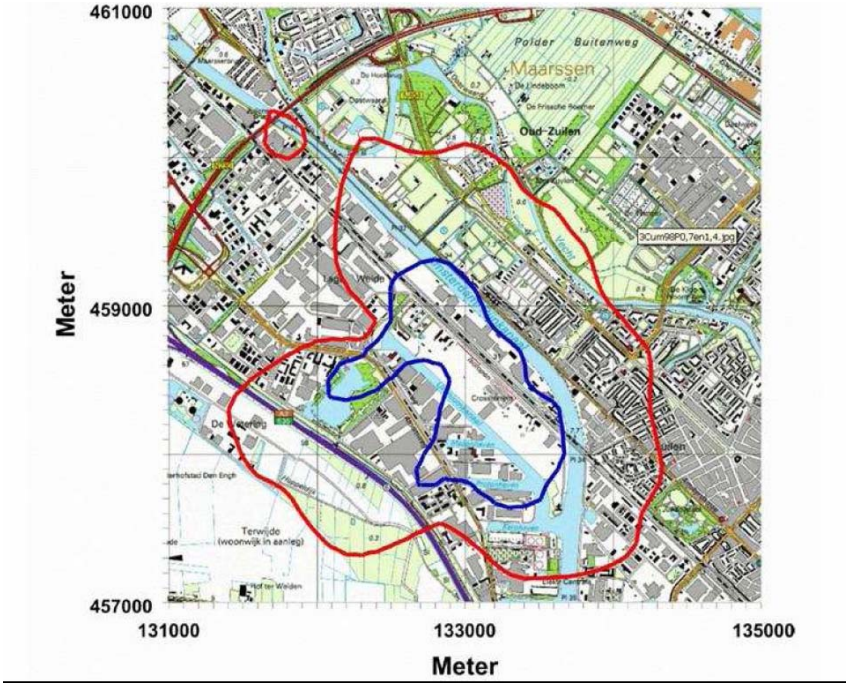
In deze paragraaf wordt de geurbelasting van bedrijven op de omgeving beschreven. Die geurbelasting wordt uitgedrukt in geureenheden (odeurunits) per kubieke meter: de Europese geureenheid ouE/m^3. Omdat voor de beleving van belang is hoe vaak geurhinder optreedt, wordt daarbij een percentielwaarde gegeven die aangeeft in hoeveel procent van de tijd een bepaalde geurbelastingswaarde niet wordt overschreden. In het geuronderzoek van Lage Weide is gewerkt met de landelijk gebruikelijke percentielwaarde van 98. Een contour die een geurbelasting van bijvoorbeeld 1 ouE/m^3 als 98 percentiel weergeeft, laat dus zien dat de geurbelasting van 1 ouE/m^3 buiten die contour maximaal in 2% van de tijd voorkomt.
Voor het bepalen van de gezondheidseffecten van geurbelasting is ook de belevingswaarde, de hedonische waarde genoemd, van de geur van belang. Deze waarde geeft een indicatie van de hinderlijkheid van de geur. De geur van een veevoerfabriek wordt bijvoorbeeld als hinderlijker ervaren dan de geur van een broodfabriek. De hedonische waarde (H) wordt weergegeven op een schaal van -4 tot 4, waarbij -4 staat voor een geurbeleving die als zeer onaangenaam wordt ervaren, 0 voor een neutrale geurbeleving en 4 voor een zeer aangename beleving van de geur. Ook een H-waarde wordt vaak met een percentieelwaarde gegeven.

Het Rijksbeleid is gericht op het voorkomen van (nieuwe) hinder. Bij het beoordelen van een vergunningaanvraag op het aspect geur is daarom inzicht nodig of de aangevraagde activiteit tot geurhinder zal leiden.
Er is geen eenduidige regel te geven hoeveel geurhinder aanvaardbaar is. Het bevoegd gezag besluit hierover. Het bevoegd gezag kan daarbij onderscheid maken tussen bestaande en nieuwe situaties en tussen aaneengesloten en verspreid liggende woonbebouwing.
Bij een aantal bedrijfsactiviteiten komt geurhinder zo vaak voor dat structurele aandacht voor geur nodig is. Voor deze activiteiten zijn in het Activiteitenbesluit en de daarbij behorende ministeriële regeling voorschriften gesteld met als doel geurhinder te beperken tot een aanvaardbaar niveau. Voor zover het doelvoorschriften betreft, zijn deze in het Besluit zelf opgenomen. De voorgeschreven maatregelen staan in de Ministeriële regeling. Voor bepaalde activiteiten is in de Ministeriële regeling een maatwerkmogelijkheid opgenomen.
Ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen geldt als uitgangspunt dat een nieuwe gevoelige bestemming op een zodanige afstand wordt gepland dat geen of hooguit een acceptabele mate van hinder te verwachten is. De VNG-handreiking 'Bedrijven en milieuzonering' (zie ook de paragraaf Bedrijven en milieuzonering) geeft een indicatie voor de aan te houden richtafstanden.

Uitwerking voor het plangebied

De gemeente Utrecht neemt het Rijksbeleid over. Voor het bestemmingsplan Lage Weide geldt daarnaast in het Rijksbeleid passende uitgangspunt om voor het bestemmingsplan Lage Weide de bestaande geurruimte te handhaven en daarmee bestaande rechten te respecteren. In de huidige situatie is er enige geurhinder, zodat een geurbeleving van H=0 geen reële eis kan zijn. Daarom hanteert de gemeente een waarde van H=-1/2 als 98 percentiel, een waarde die staat voor een geurhinder die aanvaardbaar geacht kan worden. Bij uitbreiding of nieuwvestiging van bedrijven moet aangetoond worden dat aan deze eis voldaan kan worden. Dat geldt niet voor uitbreiding of nieuwvestiging van bedrijven die in de Lijst van Bedrijfsactiviteiten op het aspect ‘geur’ een kleinere richtafstand dan 100 meter hebben, want door zoneringssystematiek zal de geurhinder de gevoelige objecten niet bereiken.
De bedrijven De Heus en Agrifirm en het bedrijf Brinta-productie veroorzaken de meeste geurhinder. De geurproductie van deze bedrijven is verbeeld in onderstaande figuur (zie ook bijlage 15 bij de toelichting).
De overige bedrijven op Lage Weide leveren geen relevante bijdrage aan de geurhinder gezien de aard van het bedrijf dan wel als gevolg van specifiek opgelegde vergunningvoorschriften. De

geurhinder wordt zoveel mogelijk tegengegaan door toepassing van technische maatregelen op grond van het wettelijke BBT-principe (best beschikbare technieken).

Figuur: Cumulatieve geurcontouren van beide diervoederbedrijven (Agrifirm en De Heus) en de Brinta- productie van 0,7 (rood) en 1,4 (blauw) ouE/m3 als 98-percentiel.

Uit voorgaande volgt dat de bestemmingsregeling zo moet worden ingericht dat de bestaande bedrijven hun bedrijfsvoering gewoon kunnen voortzetten en tegelijkertijd wordt voorkomen dat een uitbreiding of nieuwvestiging van bedrijven tot een verslechtering van de geursituatie leidt. Dat betekent dat:

- bij uitbreiding van bestaande bedrijven, de uitbreiding gerealiseerd moet worden binnen de vergunde geurruimte;
- bij nieuwvestiging van bedrijven voldaan moet worden aan een aanvaardbaar hinderniveau van de geurconcentratie met een hedonische waarde van H = -½ als 98 percentiel;
- als er meer bedrijven zijn met een gelijksoortig geurtype, moet onderzocht worden of ook bij cumulatie, voldaan wordt aan het hinderniveau;
- bij nieuwvestiging van een bedrijf waarvoor een bijzondere regeling in de NeR van toepassing is, wordt de streefwaarde volgens die bijzondere regeling beschouwd als het aanvaardbaar hinderniveau;
- in alle gevallen geldt dat nieuwvestiging altijd mogelijk is als de “straal” van de geurcontour van het aanvaardbaar hinderniveau kleiner is dan 100 meter.

2.3.2. Cumulatie en vergunningverlening

De geurcontouren die in de figuur van de vorig subparagraaf zijn weergegeven, geven de cumulatieve geurwaarden van diervoederbedrijven aan. Deze figuur geeft een illustratie van de bestaande geurbelasting. Ook blijkt dat het bedrijf Brinta-productie geen betekenis heeft voor de contouren van de andere twee bedrijven.
In de bestemmingsregeling spelen de in de figuur weergegeven waarden geen rol. De cumulatie van de geur wordt daarin namelijk bezien vanuit de geurbeleving van de geur, de H-waarde als 98 percentiel van de geuren. In regel 3.6.1 is voorgeschreven dat de totale (dus de cumulatieve) geurbelasting op woningen binnen en buiten het plangebied niet mag toenemen.
In regel 3.6.1 is voorgeschreven dat de totale geurbelasting op woningen binnen en buiten het plangebied niet mag toenemen.

Voor de diervoederbedrijven is een aanvaardbaar hinderniveau gedefinieerd conform de voor de omgevingsvergunning geldende bijzondere regeling (A3) in de Nederlandse emissierichtlijn (NeR). Dit aanvaardbaar hinderniveau is gelijk aan:

- een maximale geurconcentratie bij geurgevoelige objecten van 0,7 ouE/m3 als 98 percentiel;

- een maximale geurconcentratie bij minder geurgevoelige objecten van 1,4 ouE/m3 als 95 percentiel.

Dit is een cumulatief aanvaardbaar hinderniveau, dat wil zeggen dat alle diervoederbedrijven tezamen hieraan moeten voldoen. De waarde van 0,7 ouE/m3 is destijds vastgesteld op basis van de hedonische waarde van geur en betreft de geurconcentratie die vergelijkbaar is met een hedonische waarde H = -½. Voor bestaande bedrijven houdt regel 3.6.1 in dat uitbreiding slechts mogelijk is binnen de reeds vergunde geurruimte.

Als in de vigerende omgevingsvergunning van het bedrijf geen voorschriften omtrent geuremissie of een geurcontour zijn opgenomen, worden deze alsnog in de omgevingsvergunning voor de uitbreiding opgenomen. Hiertoe hanteert de gemeente Utrecht voor het bedrijventerrein Lage Weide een aanvaardbaar hinderniveau van H=-½ als 98 percentiel.

2.3.3. Relatie VNG-Handreiking

De VNG-handreiking wordt in het bestemmingsplan Lage Weide toegepast om via een inwaartse zonering (zie de paragraaf Bedrijven en milieuzonering) bedrijven op voldoende afstand van gevoelige bestemmingen te projecteren. Geur is een van de aspecten op basis waarvan de richtafstand in de VNG-handreiking is vastgesteld. Bedrijven op Lage Weide moeten voldoen aan de afstanden die in het bestemmingsplan worden opgenomen. In sommige gevallen is de richtafstand op basis van geur de grootste afstand – veelal is de richtafstand als gevolg van het aspect geluid de grootste – en dan geldt die afstand als richtafstand voor die bedrijfscategorie.
Bij het verlenen van een omgevingsvergunning wordt door het bevoegd gezag een aanvaardbaar hinderniveau in de vergunning opgenomen, meestal in de vorm van de maximaal toelaatbare geurconcentratie bij geurgevoelige bestemmingen. Daarbij wordt niet aan het bestemmingsplan maar andere regelgeving getoetst. Als een bedrijf op een volgens de VNG-handreiking afdoende afstand van geurgevoelige objecten ligt, is nog niet gegarandeerd dat het bedrijf daadwerkelijk aanvaardbare hinderniveau heeft. Als blijkt dat het bedrijf niet kan voldoen aan het aanvaardbaar hinderniveau, dan zal het bedrijf in het kader van de omgevingsvergunning aanvullende maatregelen moeten nemen om alsnog aan dit hinderniveau te voldoen.

2.3.4 Wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen

De tekst van de voorgaande subparagrafen beoogt de vragen die in de zienswijzen zijn gesteld over geur en over cumulatie van geur te beantwoorden. Deze teksten worden in de toelichting geplaatst.
De regels worden naar aanleiding van de zienswijzen aangepast. Uitbreiding van bestaande bedrijven was in het ontwerpbestemmingsplan niet geregeld. Artikel 3.5 onder b komt als volgt te luiden:

‘b. oprichting, uitbreiding en wijziging van bedrijven waarbij in bijlage 1 voor het aspect 'geur' een afstand van 100 meter of meer is aangegeven, is slechts toegestaan met inachtneming van het bepaalde in regel 3.6.1.’

Artikel 3.6.1 wordt eveneens aangepast en komt als volgt te luiden:

‘Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning medewerking verlenen aan het bepaalde in lid 3.5, onder b., ten behoeve van de oprichting, uitbreiding of wijziging van bedrijven waarbij in bijlage 1 voor het aspect 'geur' een afstand van 100 meter of meer is aangegeven, mits daardoor de totale geurbelasting op woningen, niet zijnde bedrijfswoningen, bestaand ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan, binnen en buiten het plangebied niet toeneemt.’

Bij de artikelsgewijze toelichting wordt aangegeven dat bij toepassing van de afwijkingsbevoegdheid bovengenoemde normstelling van H=-1/2 als 98 percentiel, als aanvaardbare hinder geldt.

2.4. Uitbreidingsmogelijkheden van bedrijven

Bepalen van de ruimte voor uitbreiding

Met het nieuwe bestemmingsplan wordt de bestaande lappendeken aan plannen vervangen door één samenhangende, actuele regeling. Intensivering van de bedrijvigheid in Lage Weide is gewenst. Lage Weide moet zich kunnen blijven ontwikkelingen. Daarbij is het van groot belang dat het bedrijventerrein voldoende bereikbaar is. Dit bepaalt mede de waarde van het terrein en is van belang voor vestigingsmogelijkheden van nieuwe bedrijven.

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat bedrijven in beginsel voor een normale, gezonde bedrijfsvoering 10% moeten kunnen uitbreiden ten opzichte van het bestaande aantal vierkante meters bvo. Daarmee lijkt 10% extra bvo van de op het bouwperceel aanwezige gebouwen de ondergrens van de te bieden intensiveringmogelijkheden. In artikel 3.2.1. onder e. van de regels wordt daarom 10% van de op het bouwperceel aanwezige gebouwen bij recht toegestaan.

Bij de actualisering van bestemmingsplannen worden als dat mogelijk en wenselijk is de uitbreidingsmogelijkheden van de geldende bestemmingsregelingen overgenomen. Omdat de voorheen geldende regelingen veel ruimte voor uitbreiding boden is ook hier de doelstelling om naast de 10% uitbreidingsruimte extra uitbreiding te bieden.

Benutting van de bouwmogelijkheden uit de voorheen geldende bestemmingsplannen (4 keer zoveel bvo als nu aanwezig) zou leiden tot een onaanvaardbaar effect op de bereikbaarheid van Lage Weide. Die effecten zouden zo groot zijn dat de effecten ver buiten Lage Weide nog merkbaar zouden zijn. Daarom is, om de behoefte aan uitbreiding objectief te bepalen, berekend hoeveel extra vierkante meters bvo de afgelopen 10 jaar op het industrieterrein is bijgebouwd. Op dit moment is ongeveer 2.500.000 m^2 bvo aanwezig. Hiervan is de afgelopen 10 jaar circa 170.000 m^2 bvo bijgebouwd. Dit is afgerond een toename van 7%. Met de regeling die 10% uitbreidingsmogelijkheid per bedrijf biedt, is een zelfde uitbreiding al mogelijk, wat, gezien het huidige economische klimaat, ook ruim voldoende zou kunnen zijn. De regeling biedt echter geen ruimte aan nieuwvestiging van bedrijven en aan het incidenteel vergroten van een bedrijf met meer dan 10%, terwijl beide uitbreidingen voor een gezond functioneren van Lage Weide wel wenselijk zijn. Daarom biedt de bestemmingsregeling de mogelijkheid om via een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid nog 170.000 m^2 extra bvo toegestaan onder de volgende voorwaarden:

1. er zijn geen milieuhygiënische bezwaren;
2. de op de verbeelding aangegeven 'maximum bebouwingspercentage' en 'maximum bouwhoogte' niet wordt overschreden, en
3. er geen onaanvaardbare aantasting van de bereikbaarheid van het bedrijventerrein of de daar gevestigde bedrijven plaatsvindt door de vestiging van bedrijven die volgens de Lijst van Bedrijfsactiviteiten een indicatie 3G of 3P voor verkeer hebben.

Met de bij recht toegestane 10% uitbreidingsruimte per bedrijf - in samenhang met de afwijkingsbevoegdheid - kunnen de bedrijven dus de komende 10 jaar nog meer groeien dan de afgelopen 10 jaar het geval is geweest, namelijk 17% voor het gehele bedrijventerrein (2,5 keer zoveel).

Uit het onderzoek is gebleken dat de meeste bedrijven vaak niet meer dan 10% uitbreiden (aanpassingen entree, verdieping erop e.d.). Met de voorgestelde regeling kan dus in behoefte worden voorzien. In de afgelopen 10 jaar zijn er slechts een beperkt aantal bedrijven geweest die het bvo flink hebben uitgebreid. Een voorbeeld hiervan in Kuehne Nagel, gelegen aan de Niels Bohrweg.

Met deze regeling kan flexibel ingespeeld worden op de ontwikkelingsbehoefte op Lage Weide, zowel bij bestaande als bij nieuwe bedrijven, omdat naast de normale uitbreidingsbehoeften (zoals gezegd meestal rond 10% extra bvo) ook grote nieuwe ontwikkelingen, zij het binnen de gestelde milieu- en verkeersgrenzen, vergund kunnen worden.

Gezien de groei van de afgelopen jaren en het feit dat het economische klimaat op dit moment minder gunstig is, is het onwaarschijnlijk dat de maximale ontwikkelingsruimte per perceel en daar bovenop geboden ruimte in de planperiode (10 jaar) volledig benut zal worden.

De actualiseringsplicht van het nieuwe bestemmingsplan garandeert dat tijdig wordt onderzocht of de regeling in het bestemmingsplan bijstelling behoeft. Over 7 à 8 jaar zal de gemeente ter voorbereiding op de actualisering van het nieuwe bestemmingsplan monitoren of de

bestemmingsregeling nog voldoet, waarbij de bereikbaarheid en de ontwikkelingsruimte punten van onderzoek zullen zijn.

Als de 170.000 m² verbruikt is, kan voor ieder nieuw initiatief beoordeeld worden of in afwijking van het bestemmingsplan medewerking kan worden verleend. Een uitbreiding kan bijvoorbeeld bestaan uit het overdekken van reeds bestaande opslag van materialen. Dit zal in beginsel niet leiden tot extra verkeer.

Verkeersonderzoek

Bovenstaande regeling is onderzocht op de effecten van bereikbaarheid en afwikkeling van verkeer. Uit dit onderzoek is gebleken dat 10% uitbreiding van de op het bouwperceel aanwezige gebouwen geen onaanvaardbare toename van verkeer of overbelastte kruispunten tot gevolg heeft.

Ook de binnenplanse afwijkingsbevoegdheid van 170.000 m² is onderzocht. Bij 170.000 m² boven op de bij recht toegestane 10% lijkt een omslagpunt te ontstaan. Op een aantal plaatsen kunnen overbelastte kruispunten ontstaan (zie hiervoor het bij de toelichting van het bestemmingsplan bijgevoegde verkeersonderzoek). Gezien het multimodale karakter van Lage Weide zal echter niet elke uitbreiding leiden tot extra verkeer, maar kan ook gebruik worden gemaakt van de havens en het spoor. Mede om grip te houden op de verkeerssituatie wordt de 170.000 m² extra bvo toegestaan via een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid die de mogelijkheid biedt om zeker voor het aspect verkeer een vinger aan de pols te houden.

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van de bestaande verkeersintensiteiten. Deze zijn representatief voor het gemengde karakter van het gebied. De verkeerstoename is dan ook een gemiddelde. In theorie kan het zo zijn dat overwegend bedrijven met een hoge verkeersintensiteit (goederen of personen) zich aandienen. Die bedrijven vergen daarom extra aandacht bij de toets op toelaatbaarheid. Bedrijven die op de een verkeersindicatie van G3 en P3 op de bedrijvenlijst hebben, moeten daarom inzicht geven in het profiel van het bedrijf, voordat gebruik wordt gemaakt van de afwijkingsbevoegdheid.

Aanpassing van het bestemmingsplan

Naar aanleiding van de zienswijzen worden de regels verduidelijkt. Lid 3.2.1 en lid 3.4.4. worden aangepast.

Lid 3.2.1

a. het bebouwingspercentage ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' mag niet worden overschreden, met inachtneming van het bepaalde genoemd onder e;
b. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte' mag niet worden overschreden, met inachtneming van het bepaalde genoemd onder e;
c. het bestaande aantal vierkante meters brutovloeroppervlak mag van de op het bouwperceel aanwezige gebouwen met maximaal 10% worden vergroot met inachtneming van het bepaalde genoemd onder c. en d.;

Lid 3.4.4
Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.2.1, onder e. voor het toestaan van extra brutovloeroppervlak, onder de volgende voorwaarden:

1. er in totaal voor het hele plangebied niet meer dan 170.000 m² brutovloeroppervlak mag worden toegevoegd;
2. er geen onaanvaardbare aantasting van de bereikbaarheid van het bedrijventerrein of de daar gevestigde bedrijven plaatsvindt door de vestiging van bedrijven die volgens de Lijst van Bedrijfsactiviteiten een indicatie 3G of 3P voor verkeer hebben;
3. dit niet leidt tot milieuhygiënische bezwaren;
4. de op de verbeelding aangegeven 'maximum bebouwingspercentage' en 'maximum bouwhoogte' mag niet wordt overschreden.

3. Samenvatting van de zienswijzen

3.1. Reclamant 1 (Van Assem interieurbouw)

1. Het bouwvlak op het perceel Kantonnaleweg 30-34 vormt één geheel met dat van de buren. Het betreft twee afzonderlijke (kadastrale) percelen. Door een gecombineerd bouwvlak te tekenen ontstaat bovendien een verschil in bruikbaarheid van het bebouwingspercentage.

Reactie:
Het bebouwingspercentage wordt per bouwperceel berekend en niet per bestemmingsvlak dan wel bouwvlak. Wat een bouwperceel is wordt omschreven in artikel 1 van de regels. De bruikbaarheid is daarom niet afhankelijk van wat er op het bouwperceel van de buurman is gebouwd, maar betreft uitsluitend het eigen bouwperceel.

2. In het bestemmingsplan Maarssenbroeksedijk ligt het bouwblok 'hart sloot', gezien vanaf de Maarssenbroeksedijk (het kadastrale perceel, nr. 129). Ook is er meer bouwpotentieel aan de voorzijde van het pand. De gemeente heeft toegezegd dit aan te passen, maar heeft dit niet verwerkt op de verbeelding.
In de strook naast het gebouw, aan de zijde van de Ambachtsweg, is diverse apparatuur opgesteld. Dit moet volgens reclamant worden ingepast, ook al zijn het bouwwerken, geen gebouwen zijnde. Reclamant stemt ook in om als alternatief het bouwvlak aan de zijde van de Kantonnaleweg te vergroten, zodat reclamant het plan zoals genoemd in de reactie onder punt 3 kan uitvoeren.

Reactie:
Bouwwerken, geen gebouwen zijnde mogen ook buiten het bouwvlak worden gebouwd. Het is daarom niet noodzakelijk het bouwvlak aan de zijde van de Ambachtsweg te vergroten voor de apparatuur die op het terrein is geplaatst. Vergroting van het bouwvlak is aan deze zijde onwenselijk aangezien gebouwen het onderhoud aan de watergang belemmeren.
Aan de voorzijde is het bouwvlak verruimd ten opzichte van het voorheen geldende bestemmingsplan. In dat bestemmingsplan lag er een watergang op het terrein van reclamant met de bestemming Water. Deze watergang is inmiddels gedempt waardoor de bestemming Bedrijventerrein aan de voorzijde vergroot kon worden. Door de vorm lijkt het alsof het bouwvlak kleiner is, maar dit is niet het geval. Er wordt wel nog een aanpassing gedaan aan het bouwvlak, zodat het gehele bestaande gebouw aan de voorzijde binnen het bouwvlak valt.

3. Reclamant heeft een aanvraag omgevingsvergunning aangevraagd voor de uitbreiding van het bedrijf met een laad- en losunit aan de zijde van de Kantonnaleweg (HZ-WABO-12-08173). De aanvraag is buiten behandeling gelaten, maar de bouwwens blijft bestaan. Reclamant verzoekt het bouwvlak in het bestemmingsplan op te nemen.

Reactie:
De veronderstelling dat het oude bestemmingsplan Maarssenbroek aan de zijde van de Kantonnaleweg en van de Maarssenbroeksedijk meer ruimte bood, klopt niet. De beide bouwvlakken stemmen bijna geheel overeen. Aan de zijde van de Maarssenbroeksedijk is het nieuwe bouwvlak iets ruimer. Hier steekt de bestaande bebouwing namelijk door de in het oude bestemmingsplan opgenomen bouwgrens heen. In het nieuwe bestemmingsplan wordt de bestaande situatie op de plankaart vastgelegd.
De wens om aan de voorzijde een hal toe te voegen is vanuit stedenbouwkundig oogpunt niet acceptabel. Hierdoor zou het bebouwingsbeeld van de Kantonnaleweg negatief worden beïnvloed en zou de woonbebouwing worden 'opgesloten'. Juist vanwege de ligging naast een rij woningen, is hier zorgvuldigheid geboden.

4. Gezien de vrije ruimte op de kavel wil reclamant, net als de achterburen, een bebouwingspercentage van 70%. Dan is volgens reclamant de teruggang van 100% in voldoende mate gedekt.

Reactie:
Het klopt dat het bebouwingspercentage in het oude bestemmingsplan 100% was. Alleen de grondslag waarop het aantal vierkante meters wordt berekend is niet hetzelfde. In het oude bestemmingsplan was de grondslag voor het bebouwingspercentage het bouwvlak (voor het perceel van inspreker circa 2700 m²).

In het nieuwe bestemmingsplan is de grondslag voor het bebouwingspercentage het bouwperceel (5500 m²). Het bouwperceel is groter dan het bouwvlak. Datgene wat vervolgens gebouwd mag worden moet dan worden bebouwd in het bouwvlak. Per saldo is het te bebouwen oppervlak in het nieuwe bestemmingsplan in het geval van inspreker vergroot, met die beperking dat het bestaande brutovloeroppervlak met maximaal 10% mag toenemen.

5. De potentiële bedrijfswoning gaat verloren. Reclamant koppelt de bouwwens zoals genoemd onder punt 2 en 3 aan het inleveren van deze bedrijfswoning. Reclamant ziet zijn wens graag gehonoreerd.

Reactie:
In het bestemmingsplan zijn alleen de bestaande bedrijfswoningen als zodanig bestemd. Nieuwe bedrijfswoningen worden niet toegestaan. Bedrijfswoningen zijn bedoeld in gevallen waar het wonen bij het bedrijf strikt noodzakelijk is vanwege bijvoorbeeld veiligheid. Gelet op de stand van de techniek (camera's, meldkamers etc.) zal – anders dan enkele decennia geleden – niet snel tot strikte noodzaak voor een bedrijfswoning worden geconcludeerd. In zijn algemeenheid geldt dan ook dat nieuwe bedrijfswoningen al geruime tijd niet meer in Utrechtse bestemmingsplannen mogelijk wordt gemaakt bij bedrijven. Een bedrijfswoning kan bovendien een beperking opleveren voor de bedrijfsvoering van de nabijgelegen bedrijven. Dit is niet wenselijk.
Voor het overige wordt verwezen naar de reactie onder punt 2 en 3.

6. Het bedrijf ligt binnen het geluidgezoneerd gebied en dat kan een akoestische belemmering opleveren voor bedrijfsvoering, ook al valt het bedrijf onder het Activiteitenbesluit.
In het voorontwerpbestemmingsplan kwam deze beperking niet voor. Reclamant vermoedt dat de milieuvergunning van Strukton de nieuwe zone veroorzaakt. In bijlage 1 van het bijlagenboek van het ontwerpbestemmingsplan is dit onvoldoende verwoord. Reclamant verzoekt de beperking voor de bedrijfsvoering als gevolg van de geluidzone nader te motiveren. Reclamant heeft op voorhand tegen deze beperking bezwaar.

Reactie:
Het bedrijf ligt niet op het gezoneerde industrieterrein maar in de zone daaromheen. Er gelden vanuit de zone daarom ook geen belemmeringen voor dit bedrijf.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Aan de voorzijde van het gebouw wordt het bouwvlak wat aangepast zodat het gehele bestaande gebouw binnen het bouwvlak past.

3.2. Reclamant 2

De bedrijfswoning van reclamant op het adres Maarssenbroeksedijk 1A is niet in het bestemmingsplan opgenomen. De bedrijfswoning op nummer 1 staat wel juist aangegeven.
In 1993 heeft reclamant van de gemeente Maarssen een vergunning gekregen voor het realiseren van de bedrijfswoning. Reclamant verzoekt het bestemmingsplan op dit punt aan te passen. Een kopie van de vergunning is bijgevoegd.

Reactie:
De verbeelding zal worden aangepast zodat er een aanduiding 'bedrijfswoning' op het perceel Maarssenbroeksedijk 1A komt. Door de verleende vergunning is er sprake van een bestaande situatie.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Op het perceel Maarssenbroeksedijk 1A komt een aanduiding 'bedrijfswoning'.

3.3. Reclamant 3

De woning van reclamant is samen met de woning van de buren als één bedrijfswoning ingetekend. Dat kan niet de bedoeling zijn. Reclamant verzoekt dringend de percelen te splitsen. Ook de vaste verbinding naar de Ambachtsweg staat niet ingetekend, maar is wel met vergunning aangelegd.

Reclamant geeft aan dat het bedrijfsdeel achter zijn woning ook als één bouwvlak met de buren (Van Assem) staat ingetekend, Dit kan niet de bedoeling zijn.

Reactie:
De verbeelding zal worden aangepast. Er worden twee aanduidingen voor een bedrijfswoning opgenomen voor zowel Kantonnaleweg 29 als de bedrijfswoning op het buurperceel.

De vaste verbinding naar de Ambachtsweg zal de bestemming Bedrijventerrein krijgen. Ook zal aan de voorzijde het bouwvlak worden aangepast zoals dat in het voorheen geldende bestemmingsplan was opgenomen.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Op de verbeelding zal op het perceel Kantonnaleweg 29 een aanduiding 'bedrijfswoning' worden toegevoegd.

Aan de voorzijde zal het bouwvlak op de verbeelding worden aangepast.

De vaste verbinding naar de Ambachtsweg zal de bestemming bedrijventerrein krijgen.

3.4. Reclamant 4 (IeVeMa Beheer BV, Herenweg 64 Maarssen)

Reclamant vraagt zich af waarom op het perceel Zonnebaan 18-20 een bebouwingspercentage staat aangegeven van 70% en op de kavels aan de Reactorweg en Cobaltweg een bebouwingspercentage van 60%. Waarom dit verschil en kan dit nog worden aangepast naar 70%?

Reactie:
Aan de zienswijze wordt tegemoet gekomen. De kavels aan de Reactorweg/Cobaltweg hebben eenzelfde relatief fijnkorrelige structuur als de kavels gelegen aan de Zonnebaan. Het kaartje in paragraaf 5.2 van de toelichting zal hierop worden aangepast net als de verbeelding.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Het perceel aan de Zonnebaan krijgt een bebouwingspercentage van maximaal 70%. Ambtshalve wordt dit ook voor de overige percelen aan de Reactorweg/Cobaltweg aangepast.

3.5. Reclamant 5 (Mebin BV, Elektronweg 40)

Wgh-inrichting
1. De betonmortelcentrale van Mebin-Utrecht heeft een productiecapaciteit van meer dan 100 ton betonmortel per uur. Een dergelijk bedrijf valt onder bijlage 1, onderdeel D van het Besluit Omgevingsrecht. In het ontwerpbestemmingsplan wordt een dergelijke activiteit ingedeeld in milieucategorie 4.2. Dit is correct.
Volgens artikel 3.5a van de regels van het ontwerpbestemmingsplan echter is een Wgh-inrichting enkel toegelaten ter plaatse van een aanduiding voor 'industrieterreinzone'. Op de locatie van Mebin is een dergelijke aanduiding niet aanwezig. Reclamant verzoekt dit te corrigeren.

Reactie:
Het bedrijf Mebin ligt op het gezoneerde industrieterrein. Dit blijkt uit het akoestisch onderzoek in de bijlage van het bestemmingsplan. Op de verbeelding van het ontwerpbestemmingsplan is dit helaas weggevallen. Aan de zienswijze wordt tegemoet gekomen. De aanduiding 'overig-industrieterreinzone' zal op de verbeelding worden toegevoegd.

Maatbestemming
2. In het ontwerpbestemmingsplan heeft Mebin een maatbestemming gekregen. Deze maatbestemming omvat niet het gehele bedrijfsterrein van Mebin, zodat het bedrijf deels onder het overgangsrecht wordt gebracht. De inham aan de zuidkant hoort ook bij de betonmortelcentrale. Reclamant verzoekt de maatbestemming aan te passen.

Reactie:
De verbeelding zal worden aangepast zodat het gehele terrein van Mebin over een maatbestemming beschikt.

Bouwhoogte
3. De maximale bouwhoogte voor gebouwen is 15 meter. Dit is ook de maximaal toegelaten bouwhoogte voor silo's, opvoerbanden en vergelijkbare installaties. Bij Mebin is sprake van aanzienlijk hogere gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

Gelet op de schaal en omvang van het bedrijventerrein, de omliggende grootschalige infrastructuur en de aard van de hier aanwezige bedrijvigheid kan er geen bezwaar zijn om hier hogere bouwhoogten toe te laten. Dit past in het streven naar intensiever gebruik van bestaand bedrijventerrein.
Reclamant verzoekt concreet om een bouwhoogte van 40 meter toe te staan voor alle bouwwerken over een oppervlak van 10% van het bouwperceel mits op een afstand van minstens 20 meter uit de grens van het bouwperceel en op een afstand van minstens 40 meter uit de openbare weg wordt gebouwd.
In ieder geval verzoekt reclamant om recht te doen aan de bestaande, niet wederrechtelijke situatie en de aanwezige hogere gebouwen en andere bouwwerken conform te bestemmen.

Reactie:
In het ontwerpbestemmingsplan was in artikel 3.4.3. een afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor silo's met een bouwhoogte tot 30 meter. De maximale bouwhoogte van silo's wordt binnen deze bepaling verhoogd van 30 meter naar 45 meter. Deze afwijkingsbevoegdheid zal tevens worden uitgebreid zodat ook vergelijkbare installaties met deze afwijkingsbevoegdheid kunnen worden vergund.
Tevens zal er voor bestaande bouwwerken die niet voldoen aan de maatvoering zoals opgenomen in lid 3.2.2. een regeling worden opgenomen in het bestemmingsplan zodat deze bouwwerken positief bestemd worden.

Artikel 3.2.2. sub h wordt toegevoegd en luidt als volgt
> *'Bestaande bouwwerken, die niet voldoen aan het bepaalde genoemd onder a t/m g mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijking mag niet worden vergroot.'*

Gezien de genoemde aanpassingen is een nieuwe regeling zoals reclamant voorstelt niet noodzakelijk.

Bruggen
4. De bestemming Water laat overal de bouw van bruggen toe met een bouwhoogte van maximaal 3 meter. Hiermee is de vrije doorvaart voor het scheepvaartverkeer niet zonder meer gewaarborgd. Deze regeling vormt een flinke inbreuk op de rechtszekerheid. Dit los van het feit dat artikel 10.2 onder a en b onderling tegenstrijdig zijn, nu op basis hiervan niet duidelijk is of bruggen nu 20 meter of 3 meter hoog mogen zijn. Daarnaast is sprake van rechtsongelijkheid. Voor het particuliere deel wordt gekozen voor een conservatieve bestemming, voor het openbaar gebied zou dat ook zo moeten zijn.
Reclamant verzoekt enkel de bestaande bruggen positief te bestemmen en van de betrokken bruggen ook de minimaal vereiste onderdoorvaarthoogten in het bestemmingsplan op te nemen.

Reactie:
Het is correct dat sub a en b van artikel 10.2 tegenstrijdig zijn. De regeling zal worden aangepast. Uitsluitend de bestaande kruisingen met wegverkeer en railverkeer zijn toegestaan.

Artikel 10.2 zal worden gewijzigd. In sub a wordt de term 'bruggen' verwijderd. In sub b. wordt aangegeven dat de bouwhoogte van bruggen niet meer mag bedragen dan de bestaande bouwhoogte.

Waterstaat-Waterkering
5. Het oostelijk deel van het terrein van Mebin is voorzien van een dubbelbestemming ter bescherming van de waterkering. Op deze gronden mag enkel ten dienste van deze dubbelbestemming worden gebouwd in de vorm van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot een hoogte van 2 meter. Feitelijk zijn hier bouwwerken aanwezig die hoger zijn en welke hoe dan ook ten dienste staan van de bedrijfsbestemming en niet van de dubbelbestemming. Het verzoek is om dit in het vast te stellen bestemmingsplan te corrigeren en recht te doen aan de vergunde situatie.

Reactie:
Het feit dat er een dubbelbestemming op een deel van het terrein ligt vanwege de waterkerende functie van het Amsterdam-Rijnkanaal wil niet zeggen dat de bouwwerken die nu reeds aanwezig zijn er niet zouden mogen zijn. Naast de dubbelbestemming hebben de gronden ook de bestemming 'Bedrijventerrein'. De regeling beschermt het gebied voor toekomstige bouwwerken. Nieuwe bouwwerken ten behoeve van de bestemming Bedrijventerrein mogen er alleen komen met toestemming van de waterbeheerder. Hiermee wordt het belang van de instandhouding van de kerende functie beschermd.

Perifere Detailhandel
6. Vrijwel geheel Lage Weide, waaronder ook de locatie van Mebin is in het ontwerpbestemmingsplan voorzien van de mogelijkheid om hier een perifere detailhandelsvestiging te realiseren. Dit acht reclamant een zeer kortzichtige en onwenselijke ontwikkeling.

Een dergelijke detailhandelsvestiging zal een grote verkeersaantrekkende werking kennen van vooral personenwagens. Geregeld staat op de op- en afrit A13 -Delft een file vanwege de vestiging van Ikea daar. De betrokken afslag in Delft bedient geen bedrijventerrein met een omvang als Lage Weide, terwijl de capaciteit van de toeritten wel vergelijkbaar is. Gevoegd bij het grote aandeel vrachtverkeer dat 24 uur per etmaal via de snelweg van en naar Lage Weide reist, zal zelfs een relatief kleine PDV ontwikkeling al voor aanzienlijke stagnatie kunnen zorgen. Het personenverkeer zal conflicteren met het zware vrachtverkeer dat nu eenmaal eigen is aan een industrieterrein als Lage Weide.

Daarnaast is Lage Weide de laatst beschikbare locatie voor zware en rail- en/of watergebonden industrie in de provincie Utrecht. Aantasting van deze belangrijke functie als locatie voor vestiging van zware en watergebonden bedrijven is ook in strijd met het provinciale beleid. Reclamant verzoekt PDV en zelfs lichtere bedrijvigheid op Lage Weide naar de toekomst toe uit te sluiten.

Hoe dan ook ontbreekt ieder verkeerskundige onderbouwing dat een PDV-ontwikkeling van een bepaalde omvang kan worden afgewikkeld over de bestemde infrastructuur. De wijzigingsbevoegdheid zelf stelt op dit punt geen voorwaarden zodat het bestemmingsplan op dit punt onvoldoende is onderbouwd.

Duitsland plukt nu de vruchten van het feit dat het zijn maakindustrie altijd gekoesterd heeft.

Ook dit bestemmingsplan dreigt de zoveelste exponent te vormen van een kenniseconomie die de paradox in zich draagt dat deze wereldomspannend is, maar kennelijk toch alleen maar kan plaatsvinden vanuit Nederlandse kantoorruimte.

Met een PDV locatie zal de gemeente Utrecht zich niet onderscheiden. Sterker nog: een PDV-locatie op Lage Weide zal achteraan sluiten bij de dertien in een dozijn die er al zijn.

Reactie:
De mening van reclamant wordt niet gedeeld. Het bestemmingsplan kent ruime vestigingsmogelijkheden voor bedrijven, ook in de zwaardere categorieën. Dat laat onverlet dat bestaande volumineuze detailhandel op het terrein aanwezig is en ruimte kan worden geboden voor enige uitbreiding. Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid voor volumineuze detailhandel tot een oppervlakte van maximaal 17.000 m² voor zowel de bestaande als de nieuwvestiging van dergelijke bedrijven. De reeds bestaande volumineuze detailhandel heeft een omvang van 8.500 m² verkoopvloeroppervlakte. Er is dus nog maximaal 8.500 m² beschikbaar voor uitbreiding of nieuwvestiging in het plangebied. De regeling ziet op volumineuze detailhandel die zich bezwaarlijk in een woongebied of een winkelcentrum kan vestigen. Voor de woondetailhandel voert de gemeente gericht beleid (woonboulevard en Overvecht), vandaar dat voor deze specifieke vorm een maximum omvang is opgenomen. In het bestemmingsplan Lage Weide zijn de verkeersaantrekkende perifere detailhandelsbedrijven zoals tuincentra, bouwmarkten en meubelzaken uitgesloten. Het havengebied is uitgesloten voor de vestiging van volumineuze detailhandel.
Aan de binnenplanse afwijkingsbevoegdheid waarmee de detailhandelsfuncties toegestaan kan worden, is daarnaast een tweetal voorwaarden gekoppeld:

- *dat wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid, en*
- *de functie niet leidt tot een nadelige beïnvloeding van de normale afwikkeling van verkeer.*

Voor wat betreft de verkeersaantrekkende werking wordt verwezen naar de reactie bij reclamant 33 onder punt 5. Detailhandelsvestigingen zijn in de berekening van de verkeersaantrekkende werking verdisconteerd.

De vergelijking met de IKEA in Delft gaat niet op. Naast het feit dat meubelzaken, mede vanwege de verkeersaantrekkende werking, zijn uitgesloten in het bestemmingsplan Lage Weide, heeft de IKEA in Delft een omvang van bijna 40.000 m² bvo en is daarmee van een andere orde.

Ook in het voorheen geldende bestemmingsplan was overigens de vestiging van detailhandelsbedrijven die gelet op de aard of de omvang van de te verhandelen goederen of op de benodigde terrein- of vloeroppervlakte, bezwaarlijk in een woongebied of een winkelcentrum kunnen worden ondergebracht mogelijk, zelfs zonder beperking van het aantal vierkante meters brutovloeroppervlak.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

De aanduiding 'overig- industrieterreinzone' zal op de verbeelding worden toegevoegd.

Artikel 3.4.3. wordt aangepast zodat silo's en vergelijkbare installaties tot 45 meter hoog via een afwijkingsbevoegdheid zijn toegestaan.

Artikel 3.2.2. sub h wordt toegevoegd:
Bestaande bouwwerken, die niet voldoen aan het bepaalde genoemd onder a t/m g mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijking mag niet worden vergroot.

Artikel 10.2 zal worden gewijzigd. In sub a wordt de term 'bruggen' verwijderd. In sub b. wordt aangegeven dat de bouwhoogte van bruggen niet meer mag bedragen dan de bestaande bouwhoogte.

3.6. Reclamant 6 (Vitens, Reactorweg 47/Atoomweg 52)

Bestemmingsomschrijving
1. In afwijking van het concept ontwerpbestemmingsplan is de maximale toegestane milieucategorie verhoogd naar 5.1. Mede gelet op de aanwezigheid van substantiële kantooractiviteiten zowel bij Vitens als aan Atoomweg 50 (Atoomclub) lijkt reclamant een dergelijke zware categorie niet wenselijk en ook niet noodzakelijk. Reclamant is van mening dat de maximale milieucategorie voor het Vitensperceel, evenals het perceel direct ten noorden gelegen, zou moeten worden vastgesteld op 4.2. Dit is gelijk aan de maximale milieucategorie geldend op het perceel ten zuiden van het perceel van Vitens.

Reactie:
Bij het opstellen van het bestemmingsplan is gekeken naar de maximale milieucategorie die op basis van inwaartse milieuzonering mogelijk is. Op het terrein van reclamant mogen bedrijven komen met een milieucategorie 5.1, maar ook bedrijven die in een lagere milieucategorie zitten. Het is derhalve aan de eigenaar van de gronden om ter plaatse een 4.2 bedrijf te vestigen of een 5.1. Het bestemmingsplan biedt slechts de planologische mogelijkheid.

Omgevingsvergunning extra vierkante meters brutovloeroppervlak
2. Het maximum bebouwingspercentage van 80% is opgenomen met de aanvullende bepaling dat per bedrijf maximaal 10% van de huidige bebouwing mag worden toegevoegd. Aangezien het Vitens gebouw zeer beperkt is bebouwd (20%) en de locatie naar verwachting zal worden herontwikkeld, werkt deze bepaling erg belemmerend.
Reclamant stelt voor om intensivering naar 80% per perceel toe te staan tot het moment dat bijvoorbeeld 170.000 m^2 BVO in geheel Lage Weide is toegevoegd. Dit geeft eigenaren meer houvast.

Reactie:
Het voorstel van reclamant zou kunnen betekenen dat zonder nadere afweging alle ruimte voor heel Lage Weide kan worden gebruikt door enkele bedrijven. Met de regeling die is opgenomen in het bestemmingsplan heeft in ieder geval elk bedrijf bij recht ruimte om uit te breiden (10%). Wil men meer dan 10% dan is een binnenplanse afwijking noodzakelijk. Reclamant kan 80% van het perceel bebouwen mits hij gebruik maakt van deze afwijkingsbevoegdheid.

Gebruik
3. Kantoorgebruik wordt sterk ontmoedigd. Reclamant acht het wenselijk dat de gemeente zich soepeler opstelt ten aanzien van het gebruik, vooral voor wat betreft creatieve industrie zoals architecten- en ontwerpbureaus waarbij de scheiding tussen kantoor- en bedrijfsruimte in elkaar overloopt. Reclamant stelt voor om creatieve industrie toe te voegen aan de staat van inrichtingen. Reclamant ziet bovenstaande punten als substantiële inperkingen en verwacht een negatieve waardeontwikkeling van het complex bij verkoop.

Reactie:
Het uitgangspunt voor Lage Weide is het versterken van het bedrijventerreinkarakter. Lage Weide is voornamelijk in gebruik als bedrijventerrein. Met de actualisering van het bestemmingsplan wordt ingezet op behoud en daar waar mogelijk versterken van de bedrijfsfunctie en de toevoeging van kantoren te weren.

Binnen Utrecht is de kantorenleegstand nog beperkt tot circa 9%. De leegstand van kantoren (de panden die een kantoorbestemming hebben) doet zich vooral voor op bedrijventerreinen. Ook op Lage weide is dit het geval.
De solitaire kantoorpanden die in het vorige bestemmingsplan nog geen kantoorbestemming hadden maar wel gebouwd waren als zelfstandig kantoor en ook als zodanig worden gebruikt, hebben in het ontwerpbestemmingsplan een kantooraanduiding gekregen. Het pand Atoomweg 52 is niet als zodanig meegenomen, omdat dit pand deel uitmaakt van de kavel van Vitens die als geheel een bedrijvenbestemming heeft. Zeker gezien de reeds bestaande leegstand en het bestaande aanbod op Lage Weide van leegstaande kantoren (met kantoorbestemming of kantooraanduiding) biedt Lage Weide meerdere opties voor huisvesting van creatieve functies in kantoorpanden.

Het toevoegen van kantoorbestemmingen op een bedrijventerrein is in strijd met het gemeentelijke en het regionaal kantorenbeleid waarin toevoegen van kantoren buiten de bestaande afspraken en

zeker op bedrijventerrein is uitgesloten. Het is niet gewenst om extra kantoren toe te voegen door middel van de loskoppeling van Atoomweg 52 van de bedrijvenkavel en deze om te zetten naar een kantoor.
Zie verder ook paragraaf 2.4.4.3 van de toelichting van het bestemmingsplan.

Parkeren
4. In het bestemmingsplan is opgenomen dat er voldoende parkeergelegenheid dient te worden gerealiseerd of in stand te worden gehouden voor de beoogde functies. Vitens heeft financieel bijgedragen aan de realisatie van een wandelpad en parkeerplaatsen in de berm van de Reactorweg. De huurovereenkomst voor de parkeerplaatsen kan op korte termijn worden opgezegd, derhalve zou reclamant een langjarige (en overdraagbare) huurovereenkomst op prijs stellen.

Reactie:
Een dergelijke huurovereenkomst staat los van het bestemmingsplan. Reclamant kan hierover contact opnemen met de gemeente, afdeling Grondzaken.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

3.7. Reclamant 7 (Strukton Groep NV te Maarssen)

Strukton is eigenaar van drie locaties binnen het plangebied. Met het ontwerpplan is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van Strukton, de bestaande feitelijke situatie en hetgeen de (voorheen) geldende bestemmingsplannen mogelijk maakten.

Milieucategorie
1. Reclamant is het niet eens met het feit dat er voor haar 3 locaties een andere maximale milieucategorie gaat gelden. In het belang van een efficiënt grondgebruik is het voor Strukton van groot belang flexibel te kunnen blijven in het bepalen waar haar activiteiten plaatsvinden, verschillende en lagere milieucategorieën staan daaraan in de weg.

Daarnaast zijn deze maximale milieucategorieën ingegeven vanwege de op afstand van het bedrijf aanwezige woningen. Hier is echter sprake van een bestaande situatie, waarbij tevens geldt dat deze woningen niet kunnen worden aangemerkt als een rustige woonwijk. De woningen zijn aan alle zijden begrensd door bedrijven en gelegen aan hoofdinfrastructuur, openbaar vaarwater en spoor. Daarbij zijn de woningen gelegen in de geluidzone van Lage Weide. Gelet daarop en de afstand tussen het bedrijf en de woningen dient in ieder geval voor de gehele locatie aan de Westkanaaldijk milieucategorie 4.2. toegelaten te worden.

Reclamant vraagt zich af of de nu voorgenomen categorieën wel toereikend zijn voor de bestaande bedrijfsactiviteiten. Op de locatie aan de Kantonnaleweg vinden activiteiten plaats met betrekking tot het bewerken van metalen, waaronder lassen, slijpen, spuiten en schilderen, wordt er onderhoud gepleegd aan spoorwegvoertuigen en andere voertuigen, als ook het onderhoud en herstel, lassen en bewerken van stalen spoorrails. Daarnaast wordt in het middeldeel van de locatie aan de Westkanaaldijk betonmortel geproduceerd die ter plaatse wordt verwerkt tot betonelementen.

De regels verwijzen naar bijlage 2 voor de lijst van bedrijfsactiviteiten, deze bijlage kent echter als opschrift Bijlage 1. Dit zou kunnen leiden tot verwarring.

Reactie:
De bedrijfslocaties van reclamant liggen aan de Westkanaaldijk en de Kantonnaleweg, maar vormen feitelijk één inrichting. Op basis van de inwaartse zonering worden de gebruiksmogelijkheden van de percelen bepaald door de woningen in Maarssen en die aan de Kantonnaleweg. Aan de Westkanaaldijk is ten hoogste categorie 4.1 toegelaten, aan de Kantonnaleweg maximaal categorie 3.2 Abusievelijk was voor een deel van de inrichting aan de Westkanaaldijk maximaal categorie 4.2 opgenomen. Dit wordt nu aangepast. Aan het bedrijf wordt een maatbestemming toegekend voor een betonfabriek (vervaardigen en bewerken van producten van beton) tot ten hoogste categorie 4.2. Daarmee zijn de bestaande bedrijfsactiviteiten positief bestemd.

Overigens wordt nog opgemerkt dat in het bestemmingsplan een afwijkingsbevoegdheid is opgenomen (lid 3.6.2) om bedrijven toe te laten uit in één of twee categorieën hoger of lager dan op de verbeelding is aangegeven, onder de voorwaarde dat de hinder vergelijkbaar is met de aangeduide hoogste categorie. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar het algemene deel van dit vaststellingsrapport (paragraaf 2.2).

Kantoren
2. De planregels beperken de mogelijkheid tot het bouwen en gebruiken van kantoren. In dat verband verwijst reclamant naar de door de ILW ingediende zienswijze, welke inhoud hier als herhaalt en ingelast dient te worden beschouwd.

De planregels laten alleen ondergeschikte kantoorruimte toe. Het is niet duidelijk wat daaronder moet worden verstaan. Daarnaast maken de planregels onderscheid tussen nieuwbouw en bestaande bouw. Waaronder moet verandering of uitbreiding worden begrepen?

Daarnaast geldt de regeling voor bestaande gebouwen alleen voor een verhouding van 50-50%. Wat nu als de bestaande verhouding anders is, bijvoorbeeld 60-40%.
Vaststaat dat de kantoren van Strukton niet ondergeschikt zijn. Dat zou maken dat deze kantoren ten onrechte onder het overgangsrecht zijn gebracht. Naar het oordeel van reclamant dienen de bestaande kantoren van Strukton te worden voorzien van de aanduiding 'kantoor' waardoor zelfstandige kantoren zijn toegelaten.

Reactie:

Verwezen wordt naar de reactie onder punt 3 van zienswijze 6.
De huidige situatie wordt positief bestemd door het toevoegen van een regel aan de regels van het bestemmingsplan.
In artikel 3.1 sub c wordt een punt 4 toegevoegd:

> *'voor reeds bestaande gebouwen waarvan de verhouding kantoorruimte en bedrijfsruimte afwijkt van het bepaalde onder 1., 2. en 3. mag de bestaande verhouding worden gehandhaafd;'*

Met deze regeling wordt voorkomen dat een kantooraandeel onder het overgangsrecht wordt gebracht.
Anders dat reclamant stelt, is er geen sprake van een zelfstandig kantoor. De kantoorfunctie maakt onderdeel uit van de bedrijfsactiviteiten. Het opnemen van een aanduiding 'kantoor' is daarom niet aan de orde.

Enkele jaren geleden is al gesproken met Strukton over de verhouding kantoor- en bedrijfsruimte. Toen is geconcludeerd dat de buitenruimte van Strukton, daar waar materialen worden opgeslagen, wordt meegenomen als bedrijfsruimte indien daar productiegebonden bedrijfsactiviteiten plaatsvinden. Bij Strukton worden bijvoorbeeld betonelementen vervaardigd die in de buitenruimte moeten uitharden en soms verdere bewerkingen ondergaan.

Uitbreidingsmogelijkheden
3. Met de uitbreidingsmogelijkheden in het bestemmingsplan kan Strukton zich niet verenigen, reclamant verwijst tevens naar de zienswijze van ILW welke inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd.
De beperking van het bebouwingspercentage en de maximale bouwhoogte maakt al dat in feite geen uitbreidingsruimte bestaat.
Daarenboven geldt deze maximale uitbreidingsruimte van 10%, indien al mogelijk binnen het bebouwingspercentage en bouwhoogte voor een bedrijf en niet per perceel of locatie. Naast dat niet duidelijk is wat de gemeente verstaat onder een bedrijf komt het reclamant voor dat een bedrijf als Strukton met drie locaties hierdoor in verregaande mate wordt benadeeld.
De mogelijkheid om door middel van een omgevingsvergunning meer te mogen uitbreiden (170.000 m^2 voor het plangebied in totaliteit) is ontoereikend en onzeker. Het zal voor niemand duidelijk zijn hoeveel metrage nog zal resteren. Voorts zijn bouwmogelijkheden dus ten onrechte afhankelijk van gebruik ervan door derden.

De afwijkingsbevoegdheid ex artikel 3.4.4. verwijst ten onrechte naar het bepaalde in artikel 3.2.1. onder c. van de planregels.

<u>Reactie:</u>
De maximale bouwhoogte op de percelen van reclamant bedraagt 10 en 30 meter. De bouwhoogte van de bestaande gebouwen is over het algemeen lager. Er bestaat derhalve nog uitbreidingsruimte in de hoogte. Reclamant kan gebruik maken van de mogelijkheid van 10% extra bvo. Hetzelfde geldt voor de afwijkingsbevoegdheid van 170.000 m^2 bvo. Ook hier kan reclamant gebruik van maken door uit te breiden in de hoogte. Verwezen wordt naar paragraaf 5.2 van de toelichting van het bestemmingsplan. In deze paragraaf wordt uiteengezet hoe tot de maximale uitbreidingsruimte is gekomen. De regeling biedt ruimte voor reguliere uitbreiding van bedrijven en voor uitbreiding van grotere omvang. Er is geen aanleiding om te veronderstellen dat de geboden uitbreidingsruime voor reclamant in zijn algemeenheid op voorhand onvoldoende is. De geboden 10% is een gangbare uitbreidingsruimte. De vergunde meters van het volume van 170.000 m^2 wordt door de gemeente bijgehouden. Het is gebruikelijk dat een initiatiefnemer zich bij de gemeente meldt om plannen van enige omvang door te nemen. Op dat moment kan een toets plaatsvinden.

Overigens zal artikel 3.2.1. onder e (voorheen f) worden gewijzigd in:
'het bestaand aantal vierkante meters brutovloeroppervlak van op het bouwperceel aanwezige gebouwen mag met maximaal 10% worden vergroot met inachtneming van het bepaalde genoemd onder c en d.'

Hiermee is de term 'per bedrijf'' vervallen.

De constatering van reclamant met betrekking tot de verwijzing naar artikel 3.2.1 onder c is juist. Deze verwijzing in artikel 3.4.4 wordt aangepast in artikel 3.2.1 onder e.

Bestemmingsvlak

4. Bepaalde delen van het terrein van Strukton zijn buiten het bestemmingsvlak gelegen. Reclamant verwijst naar een bijgevoegde bijlage. Nu ook een bestaande matenregeling ontbreekt, zou dit betekenen dat ontoelaatbaar en onbedoeld de activiteiten ter plaatse onder het overgangsrecht worden gebracht.

Reactie:
Bij het bepalen van het bestemmingsvlak is gekeken naar de kadastrale grenzen. De gronden waar reclamant op doelt zijn in eigendom van ProRail. De gronden van ProRail hebben de bestemming Verkeer-Railverkeer gekregen. De bestemmingsgrens wordt niet gelegd op basis van een luchtfoto. Van het onder overgangsrecht brengen van activiteiten is geen sprake.

Bouwvlak
5. Bestaande gebouwen van Strukton zijn gedeeltelijk buiten het bouwvlak gevallen. Dit geldt voor het kantoor in het middengedeelte en het westelijke gedeelte van de locatie aan de Westkanaaldijk. Reclamant wijst ook op de beperkte omvang van het bouwvlak aan de zuidzijde van de locatie aan de Kantonnaleweg. Delen van bestaande gebouwen worden ten onrechte en onbedoeld onder het overgangsrecht gebracht.

Reactie:
Alle gebouwen worden buiten ingemeten en op de grootschalige basiskaart aangegeven. Bij het tekenen van bouwvlakken wordt gekeken naar deze grootschalige basiskaart en niet naar de luchtfoto. In dit geval is inderdaad niet het gehele gebouw gelegen aan de Kantonnaleweg binnen het bouwvlak gelegen, dit wordt aangepast op de verbeelding.

Bouwhoogte
6. In het oostelijk deel van de locatie aan de Westkanaaldijk gelden ten onrechte en onnodig 2 verschillende maximale bouwhoogten. Bovendien lijkt de grens tussen de verschillende maximale bouwhoogten ten onrechte te zijn gelegen over het daar aanwezige kantoorgebouw. Dit geldt ook voor de locatie aan de Kantonnaleweg (15 resp. 10 meter). Dit vormt een onnodige beperking. Daarnaast lijkt de maximale bouwhoogte van 30 meter niet van toepassing te zijn op een deel van het bestaande kantoorgebouw in het middengedeelte van de locatie aan de Westkanaaldijk. Zoals aangegeven valt een deel van dat gebouw ten onrechte buiten het bouwvlak, maar voor een nog groter deel is onduidelijk welke maximale bouwhoogte heeft te gelden.

Voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde is een specifieke maximale bouwhoogte opgenomen in de planregels. Reclamant vraagt zich af of deze minimale en limitatieve opsomming toereikend is. Op het terrein van Strukton staat een kraan die hoger is dan 15 meter en die geen havenkraan is. Daarnaast is er een betonmolen met silo's aanwezig met een grotere hoogte dan de toegelaten 15 meter. Bovendien kan niet worden uitgesloten dat in de toekomst vaker sprake zal zijn van bouwwerken, geen gebouwen zijnde met afmetingen boven de 15 meter.

In artikel 3.2.1. onder sub g is ten onrechte verwezen naar artikel 3.2.1. onder c van de planregels, terwijl bedoeld zal zijn artikel 3.2.1. onder sub e.

Reactie:
De bouwhoogtelijn in het oostelijk deel aan de Westkanaaldijk loopt inderdaad niet gelijk met het bestaande kantoor. Dit wordt aangepast. Er gelden twee verschillende bouwhoogten van 15 meter en 24 meter. Deze laatste bouwhoogte wordt verhoogd naar 30 meter zodat de maximale bouwhoogte gelijk loopt met naastgelegen percelen aan de Westkanaaldijk. De bouwhoogte van 15 meter is in het hele bestemmingsplangebied ingevoerd langs het openbaar gebied over een diepte van 10 meter. In deze betreffende situatie is dit van belang omdat de Niels Bohrweg een van de weinige spoorkruisingen is en de fietsroute uit sociaal oogpunt kwetsbaar. Het zou onwenselijk zijn als hier hoge (gesloten) wanden van 30 meter pal langs het fietspad zouden kunnen komen.

Voor wat betreft de zienswijze over de bouwwerken, geen gebouwen zijnde wordt verwezen naar de reactie bij punt 3 van zienswijze 5. Hieraan kan tegemoet worden gekomen.
De verwijzing in artikel 3.2.1. sub g zal worden hersteld naar d.

Parkeren
7. In artikel 21 is een rechtsonzekere bepaling opgenomen. Er moet ook in bestaande situaties worden voorzien in voldoende ruimte voor parkeren op eigen terrein. Wat voldoende zou zijn is

niet bepaald. Volgens reclamant is een dergelijke bepaling alleen toegelaten als deze ziet op nieuwe situaties en vooraf vaststaat welke norm zal worden gehanteerd.

Reactie:
Het college van B&W heeft in bijlage 1 van de Nota Stallen en Parkeren voor uiteenlopende functies normen vastgesteld die aangeven wat als 'voldoende' moet worden beschouwd. De normen worden gehanteerd voor toetsing aan ruimtelijke ontwikkelingen. In een bestaande (legale) situatie wordt de bestaande parkeergelegenheid voor auto's en fietsen als voldoende beschouwd. Deze bestaande parkeergelegenheid moet op grond van dit artikel wel in stand worden gehouden, een en ander conform het geldende gemeentelijk beleid.
Overigens is de strekking van het parkeerbeleid dat parkeren in principe op eigen terrein moet worden opgelost; dat kan niet altijd en betekent ook niet altijd dat het parkeren binnen dezelfde bestemming hoeft te worden opgelost. Het onderdeel in de regel dat 'binnen die bestemming' het parkeren moet worden opgelost is te rigide en wordt dan ook geschrapt.

Archeologie
8. Reclamant acht het in strijd met de rechtszekerheid dat de gebruiksregels voor wat betreft de bestemming Archeologie niet in de planregels zijn opgenomen, maar in een verordening. Daarbij is ook niet duidelijk op welke verordening de verwijzing ziet. Ook op de toekomstige?

Reactie:
Archeologie is in Utrecht geregeld via de 'Verordening op de Archeologische Monumentenzorg'. De aanleiding om deze verordening op te stellen is dat de gemeente steeds meer ruimte en verantwoordelijkheid heeft gekregen ten aanzien van het gemeentelijke archeologiebeleid.
De bekende en/of te verwachten archeologische resten zijn terug te vinden op de gemeentelijke archeologische waardenkaart, die behoort bij de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg. Deze kaart is een verfijning van de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de Cultuurhistorische kaart van de Provincie Utrecht op basis van gemeentelijke kennis en onderzoeksresultaten.
Op grond van artikel 38a van de Monumentenwet 1988 moet een bestemmingsplan rekening houden met de archeologische resten in de grond. Om te kunnen bepalen op welke wijze de bestemmingsregeling rekening moet houden met de archeologie (artikel 38a Monumentenwet 1988), wordt onderzoek (veelal archiefonderzoek) gepleegd. De resultaten daarvan worden beschreven in de toelichting van het bestemmingsplan, waarbij wordt aangegeven hoe het bestemmingsplan bij moet dragen aan de bescherming van de archeologie.
Aan de hand van het onderzoek en van de archeologische waardenkaart wordt bezien of het nodig is om in het bestemmingsplan een dubbelbestemming Waarde- archeologie op te nemen. Dat is doorgaans het geval op plaatsen die op de archeologische waardenkaart gemarkeerd zijn als waarde of verwachting. De bestemmingsregeling, met een bestemmingsaanduiding op de plankaart (verbeelding) en een specifieke gebruiksbepaling in de regels is erop gericht om werking van de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg te versterken en waar nodig aan te vullen. Door op deze manier in bestemmingsplannen rekening te houden met archeologie wordt voldaan aan de Monumentenwet en wordt tevens bereikt dat handelen in strijd met de specifieke gebruiksbepaling een handelen is dat in strijd is met de bestemming.
In de 'Verordening op de Archeologische Monumentenzorg' is een vergunningenstelsel opgenomen voor archeologie. Door de verordening en de daarbij behorende archeologische waardenkaart is de bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen in de bodem van de gemeente Utrecht gewaarborgd.

In de regels ontbreekt een begripsbepaling met een nadere omschrijving. De regels zullen hierop als volgt worden aangepast:
In de begripsbepalingen wordt een begripsomschrijving van de verordening opgenomen.

> *1.69 Verordening op de Archeologische Monumentenzorg:*
>
> *de sedert 22 december 2009 van kracht zijnde Verordening op de Archeologische Monumentenzorg van de gemeente Utrecht.*

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

De verbeelding zal worden aangepast zodat de bestaande gebouw gelegen aan de Kantonnaleweg volledig binnen het bouwvlak vallen.

De maximale bouwhoogte van 24 meter aan de oostzijde van het perceel wordt verhoogd van 24 meter naar 30 meter.

Artikel 3.2.1. onder e. zal worden gewijzigd in:
Het bestaand aantal vierkante meters brutovloeroppervlak van op het bouwperceel aanwezige gebouwen mag met maximaal 10% worden vergroot met inachtneming van het bepaalde genoemd onder c en d.

De verwijzing in artikel 3.4.4 wordt aangepast in artikel 3.2.1 onder e.

In artikel 3.1 sub c wordt een punt 4 toegevoegd:

> voor reeds bestaande gebouwen waarvan de verhouding kantoorruimte en bedrijfsruimte afwijkt van het bepaalde onder 1., 2. en 3. mag de bestaande verhouding worden gehandhaafd;

De verwijzing in artikel 3.2.1. onder sub g. wordt aangepast naar d.

Artikel 21 wordt aangepast: de zinsnede 'binnen die bestemming' vervalt.

Artikel 3.4.3. wordt aangepast zodat silo's en vergelijkbare installaties tot 45 meter hoog via een afwijkingsbevoegdheid zijn toegestaan.

Op Niels Borhweg 201, Kantonnaleweg 1 en Westkanaaldijk wordt een maatbestemming opgenomen: specifieke vorm van bedrijf – betonfabriek: het vervaardigen van en bewerken van producten van beton behorend tot maximaal milieucategorie 4.2.

Er wordt een begripsomschrijving in artikel 1 toegevoegd:

1.69 Verordening op de Archeologische Monumentenzorg:

de sedert 22 december 2009 van kracht zijnde Verordening op de Archeologische Monumentenzorg van de gemeente Utrecht.

3.8. Reclamant 8 (Exploitatiemaatschappij Uithoek B.V. , betreft Sophialaan 7)

Reclamant heeft het perceel van de voormalige inrichting Gipsbouw, gelegen aan Sophialaan 7 gekocht. Reclamant heeft vernomen dat de categorie op de huidige activiteitenlijst van het momenteel vigerende bestemmingsplan 5.2 is. Deze categorie is in het ontwerpbestemmingsplan teruggebracht naar categorie 4.1. Deze wijziging is gelet op toekomstige activiteiten van het bedrijf niet acceptabel. Reclamant verzoekt de oorspronkelijke categorie 5.2. terug te brengen.

Reactie:
Verwezen wordt naar paragraaf 2.2 van dit vaststellingsrapport. De maximale toegestane milieucategorie zal niet worden aangepast.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

3.9. Reclamant 9 (Wawollie Kringloop)

Reclamant verzoekt om het pand Maarssenbroeksedijk 59 een aanduiding te geven voor een specifieke vorm van "Bedrijf-recyclingbedrijf', een recyclingbedrijf en de aan de bedrijfsactiviteiten ondergeschikte daarmee samenhangende maatschappelijke en detailhandelsactiviteiten tot een maximum van 3400 m² bvo.

Het kringloopbedrijf Wawollie is een idealistische onderneming, die opkomt voor het welzijn van de zwakkeren in onze samenleving (mens, dier, natuur en milieu).
Wallowie vindt het pand Maarssenbroeksedijk 59 op sociaal en commercieel gebied (mede door het groeiende aantal inwoners van Vleuten - de Meern en Leidsche Rijn) een mooie plek voor een kringloopbedrijf waar tussen de 100 en 150 mensen (in deeltijd) zouden kunnen werken.

De totale oppervlakte die reclamant kan huren is circa 3385 m².
Ongeveer 1900 m² wil het bedrijf als verkoop c.q. showroomruimte gebruiken, de rest zal als werkplek en re-integratieplek worden gebruikt. Ook de verkoop c.q. showroomruimtes worden gebruikt als werkplek.

Reactie:
De vestiging van een re-integratiebedrijf op Lage Weide is een positieve ontwikkeling. De kringloopwinkel wordt positief bestemd. Wel is het zo dat het toestaan van de kringloopwinkel gekoppeld is aan het re-integratiebedrijf. Het is dus niet de bedoeling dat er bij vertrek van het re-integratiebedrijf een 'gewoon' detailhandelsbedrijf gevestigd kan worden. Op het terrein is voldoende parkeergelegenheid aanwezig.

Aan artikel 3.1 lid b wordt toegevoegd:

kringloopwinkel behorend bij een re-integratiebedrijf tot maximum van 2000 m² verkoopvloeroppervlak	'specifieke vorm van bedrijf- kringloopwinkel'

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Op de verbeelding wordt op het perceel Maarsenbroeksedijk 59 een aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - kringloopwinkel' opgenomen.

3.10. Reclamant 10

Reclamant merkt op dat zij zich er van bewust is dat wonen op een industrieterrein anders is dan wonen in een woonwijk. De kwaliteit van het leefmilieu dient behouden te blijven. Reclamant ervaart een toename van de hoeveelheid verkeer en geluid.

Meer bebouwingsmogelijkheden binnen Bestemming Wonen Kantonnaleweg
1. Reclamant wenst ruimere bebouwingsmogelijkheden binnen de bestemming Wonen.
Redenen hiervoor zijn:

a. Er is geen sprake van een doorsnee woonstraat. De percelen zijn voor Utrechtse begrippen groot, vooral doordat de voortuinen die meer dan 20 meter diep zijn. Het achtererfgebied is ver beneden de 300 m^2.
b. In het huidige bestemmingsplan Maarssenbroeksedijk mag reclamant 50 m^2 aan bijgebouwen realiseren, niet alleen in de achtertuin maar zelfs ook beperkt wat bouwwerken in de voortuin. Deze oppervlaktemaat is niet gelimiteerd aan een erfzone.
c. Reclamant vindt het belangrijk om woningen te kunnen opknappen en ook het verbouwen en vergroten van de woningen en bijbehorende bouwwerken. Als dit niet mogelijk zou zijn, is er een mogelijkheid dat bewoners hier weggaan omdat ze eigenlijk groter willen wonen of dat woningen hierdoor niet verkocht gaan worden.
d. Een aan huis verbonden beroep mag bij een vloeroppervlakte van de woning groter dan 150 m^2, 60 m^2 bedragen. Reclamant vindt dit een argument voor meer bebouwingsmogelijkheden in achtererfgebied (waar buiten de erfzone slechts 50 m^2 is toegestaan).
e. De nieuwe regels kunnen meer worden aangesloten bij de nieuwe regels van zowel artikel 2 als 3 van bijlage 2 van de gewijzigde Besluit Omgevingsrecht. Artikel 3 (die een relatie legt met het bestemmingsplan) gaat dan namelijk rekening houden met wat al op basis van artikel 2 is gerealiseerd. Reclamant vraagt de erfzone te verruimen tot een afstand van 4 meter achter de achtergevel, en de bouwmogelijkheden te verruimen tot 100 m^2 op het achtererfgebied.
f. In het bestemmingsplan Noordelijke Stadsrand Overvecht mag binnen bestemming Wonen 20% buiten het bouwvlak worden gebouwd met een maximum van 100m2.
g. Er zit een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid in het bestemmingsplan Maarssenbroeksedijk die ruimte biedt om meer te mogen bouwen, zeker als je ook een aan huis verbonden beroep of bedrijf hebt. Reclamant verzoekt om een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid op te nemen zodat er extra bouwmogelijkheden gerealiseerd kunnen worden voor het realiseren voor een beroep aan huis, soortgelijk als in het vigerende plan.

<u>Reactie:</u>
Stedenbouwkundig is het gewenst om de voortuinen zo veel mogelijk onbebouwd te laten. Gelet op de specifieke situatie en de nieuwe toekomstige regeling voor vergunningsvrij bouwen, wordt de regeling voor het achtererf verruimd. Voor percelen kleiner dan 300 m^2 mag 50% bebouwd worden tot een maximum van 60 m^2 in plaats van een maximum van 30m^2. Reden dat gekozen is voor 60m^2 is dat in de huidige regeling maximaal 10% van 300m^2 is toegelaten. In andere plannen is ook wel eens 20% van het maximale oppervlak toegelaten. In dit geval is dat 20% van 300m^2, is 60m^2. Hiermee zijn de mogelijkheden voor erfbebouwing tevens ruimer dan het bestemmingsplan Maarssenbroeksedijk. Met deze maatvoering is geborgd dat er voldoende open ruimte blijft op het achtererf, maar is het mogelijk bebouwing te realiseren. Binnen deze regeling is het tevens mogelijk om een aan huis gebonden beroep uit te oefenen in een vrijstaand bijbehorend bouwwerk van maximaal 60m^2.

In het ontwerpbestemmingsplan is het begrip erfzone (artikel 1.41) opgenomen:
de zone van 2,5 meter direct grenzend aan de achterkant en de zijkant van een hoofdgebouw op het achtererfgebied. Dit sluit aan bij de huidige regeling voor vergunningsvrij bouwen.

Bijlage II, artikel 2 Bor wordt gewijzigd, waarbij voor de situering van vergunningsvrij bouwen staat aangegeven: "voor zover op een afstand van niet meer dan 4 m van het oorspronkelijk hoofdgebouw' Gelet hierop wordt het begrip erfzone aangepast van 2,5 meter naar 4 meter.

De regels worden aangepast in die zin dat artikel 11.2.2 sub g wordt gewijzigd: indien het achtererfgebied een oppervlakte heeft van 300 m^2 of minder, mag maximaal 50% van het achtererfgebied met bijbehorende bouwwerken worden bebouwd, met een maximum van 60 m^2 naast hetgeen is toegestaan in de erfzone.

Vernieuwen en vervangen van bebouwing

2. Graag zou reclamant in het bestemmingsplan een definitie of nadere uitleg (bijvoorbeeld in de toelichting) terugzien van het begrip vervangen en/of vernieuwen. Aangegeven is dat bestaande gebouwen mogen worden vervangen of vernieuwd. Het onderhouden is dus zonder meer toegestaan, maar is dan bijvoorbeeld het compleet vervangen (dat wil zeggen, slopen en nieuw exact hetzelfde terug bouwen) toegestaan?

Reactie:

In diverse bouwregels is de volgende bepaling opgenomen: 'bestaande gebouwen die niet voldoen aan het bepaalde zoals genoemd, mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijking mag niet worden vergroot.'
Dit betekent dat bestaande bebouwing niet onder het overgangsrecht wordt gebracht, maar positief is bestemd. Het verschil is dat bij overgangsrecht sprake is van een situatie, waarvan het gewenst is dat die wordt beëindigd. In die gevallen is alleen onderhoud toegelaten.
Bij positief bestemmen is geen sprake van een situatie die beëindigd hoeft te worden. De bestaande, legale bouwmogelijkheden worden gezien als maximaal toelaatbaar. Dit betekent dat bestaande bebouwing die niet voldoet aan de regels compleet mag worden vervangen. Hierbij is wel de beperking dat de afwijking qua maatvoering niet mag worden vergroot.

In artikel 1.21 staat aangegeven wat mag worden verstaan onder bestaande bebouwing.
'Bouwwerken die op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerp bestemmingsplan: aanwezig zijn en bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of de Woningwet zijn gebouwd; of nog kunnen worden gebouwd krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of een bouwvergunning op grond van de Woningwet.'
Oftewel de regeling voor bestaande bebouwing heeft betrekking op legale bebouwing en niet op illegale bebouwing.

Aan huis gebonden bedrijven - lijst functiemenging

3.

a. In de bestemming Wonen staat dat aan huis gebonden beroepen of bedrijven zijn toegestaan, en dat deze dan moeten zijn genoemd in de categorie A of B1 van de lijst van Bedrijven functiemenging. Reclamant heeft bezwaren tegen de voorgestelde functiemenging in haar straat. Vrijwel alle bedrijfssoorten die onder deze categorie A of B1 vallen, kunnen in meer of mindere mate voor flinke overlast gaan zorgen. Zelfs de opslag van consumentenvuurwerk komt in deze lijst voor. Reclamant verzoekt de gebruiksmogelijkheden binnen de bestemming Wonen zodanig aan te passen dat de gangbare aan huis verbonden beroepen wel mogelijk zijn, en dat de verwijzing naar de lijst van Bedrijven functiemenging wordt geschrapt.
b. Aangezien een aan huis gebonden bedrijf ook een bedrijf is, zal deze ook aan de definitie van "bedrijf" zoals genoemd in artikel 1 moeten voldoen. Oftewel, "gericht op het vervaardigen....etc.". Dit betekent volgens reclamant dat een administratiekantoor aan huis, niet mogelijk is. Reclamant verzoekt de definitie van aan huisgebonden beroepen, dan wel bedrijf zodanig aan te passen dat de gangbare aan huis verbonden beroepen wel mogelijk zijn.

Reactie:

a. *Het beleid van de gemeente Utrecht is erop gericht om mogelijkheden te bieden binnen woningen voor het uitvoeren van een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf, mits passend binnen de woonomgeving. Voor heel Utrecht is binnen alle woonbestemmingen de regeling opgenomen dat als aan huis gebonden bedrijven zijn toegelaten de bedrijven, zoals genoemd in categorie A en B1 uit de functiemengingslijst. Hiermee wordt aangesloten op de landelijk geldende richtlijn, waarvan staat aangeven dat deze functies passend zijn binnen een woonomgeving. Deze regeling geldt voor woonwijken, gemengde wijken en woningen op bedrijventerreinen. Omdat in dit geval de woningen op een bedrijventerrein staan, is er geen reden voor een regeling die strenger is dan de algemene regeling. Opslag van consumentenvuurwerk is overigens niet toegelaten als aan-huis-verbonden bedrijf. Deze activiteit komt in de Lijst van Bedrijven functiemenging niet voor.*
b. *In artikel 1.2 staat expliciet aangegeven wat wordt verstaan onder aan huis gebonden beroepen en bedrijven: "beroep of bedrijf dat in een woning wordt uitgeoefend waarvan de ruimtelijke uitwerking of uitstraling met de woonfunctie verenigbaar is en waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en tenminste degene die het beroep of het bedrijf uitoefent ook bewoner van de woning is; hieronder wordt in ieder geval niet verstaan: een detailhandelsvestiging, een afhaalzaak, een horecabedrijf, een belhuis en een (raam-)prostitutiebedrijf; hieronder wordt wel verstaan: een kleinschalige voorziening ten behoeve van kinderopvang."*

   De gangbare aan huis verbonden beroepen zijn hiermee mogelijk gemaakt. Voor het opnemen van nadere begripsbepalingen wordt geen aanleiding gezien.

Een administratiekantoor is toegelaten binnen de opgenomen definitie.

Milieuzonering

4. Op basis van reactie op inspraak is aangegeven dat de Kantonnaleweg valt onder "gemengd gebied" in plaats van als "rustige woonwijk" bij de beoordeling van de afstanden tot bedrijven conform het model van de VNG. De huidige bestemming is Wonen, en de woningen met een woonbestemming worden zover reclamant bekend ook als wonen gebruikt, met hooguit een enkeling die vanuit huis werkt. In de percelen met een woonbestemming zijn in ieder geval geen bedrijven zoals genoemd in de lijst van Bedrijven functiemenging. Gemengd gebied wil zeggen dat er meerdere soorten functies binnen een planologisch gebied mogelijk zijn. In een eerder punt heeft reclamant gevraagd de verwijzing 'lijst van Bedrijven functiemenging' te schrappen. Hopende dat de gemeente gehoor geeft aan dit verzoek, betwijfelt reclamant of de Kantonnaleweg dan nog wel als een gebied met gemengde functie kan worden aangemerkt. Reclamant verzoekt te bekijken of de Kantonnaleweg als rustige woonstraat kan worden aangemerkt.

Reactie:
Verwezen wordt verder naar paragraaf 2.2 van dit vaststellingsrapport.

Afstanden milieuzonering

5. In de toelichting op de lijst van bedrijfsactiviteiten zijn alleen afstanden weergegeven m.b.t. een rustige woonwijk. Reclamant verzoekt om naast genoemde categorie overal de afstandscategorieën voor gemengde gebieden te noemen.

Reactie:
In gemengd gebied zijn bedrijven in één categorie zwaarder toegelaten ten opzicht van een rustige woonwijk. Hieronder staat in de tabel de milieucategorie en de afstand aangegeven ten opzichte van rustige woonwijk en ten opzichte van gemengd gebied.

	Rustige woonwijk	***Gemengd gebied***
Milieucategorie	***Grootste afstand***	***Grootste afstand***
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

De toelichting op de Lijst van Bedrijfsactiviteiten zal worden aangepast door het toevoegen van deze tabel.

6. Bestemming Bedrijventerrein - hoeveelheid bebouwing-vloeroppervlak

a. In de bestemming bedrijventerrein staat aangegeven dat maximaal 10% van het bestaande oppervlak mag worden vergroot. Als dit betekent dat op onbebouwde percelen maximum bebouwingspercentage en hoogtes mogen worden gebouwd maakt reclamant daartegen bezwaar.
b. In toelichting staat over de 170.000 m² extra bruto vloeroppervlak in de beleving van reclamant een andere uitleg dan die hij in de regels terug lees. Reclamant leest in de regels niet terug dat deze 170.000 m² juist mogelijk is bij sloop nieuwbouw. In de toelichting staat als argumentatie dat deze 170.000 m² bedoeld is om grote uitbreidingen, dan wel sloop/ nieuwbouw mogelijk te maken. Reclamant vraagt om uitleg.
c. Reclamant vraagt zich af waarom er in artikel 3.2.1 sub f "per bedrijf" staat, en hoe is bedrijf dan hier gedefinieerd? Reclamant maakt bezwaar tegen de huidige definiëring en verzoekt een betere definiëring
d. Reclamant wil graag weten of wordt bijgehouden dat dit maximum van 170.000 m² bruto vloeroppervlak niet wordt overschreden? Wie eerst komt eerst maalt? Op deze wijze is toch voor een bedrijf niet te bepalen hoeveel deze nog mag uitbreiden? Dit geeft toch geen enkele rechtszekerheid voor alle gebruikers en omwonenden binnen dit plangebied? Reclamant maakt bezwaar tegen deze regeling en verzoek een betere regeling.

Reactie:

a. *Er zijn geen onbebouwde percelen in Lage Weide. Daarnaast staat in artikel 3.2.1. sub e dat het bestaande aantal vierkante meters mag worden vergroot.*
b. *Verwezen wordt naar het algemene deel van dit vaststellingsrapport (paragraaf 2.2). De afwijkingsbevoegdheid is geregeld in artikel 3.4.4. van de regels. In afwijking van het bepaalde in artikel 3.2.1 sub e (voorheen sub f) mag een bedrijf met meer dan 10% uitbreiden. In de voorwaarden is niet geregeld dat geen sprake mag zijn van sloop. De bedoeling van de regeling is dat het huidige aantal bvo mag worden uitgebreid. Dit mag zowel door uitbreiding van de huidige gebouwen als door sloop en nieuwbouw. In de juridische toelichting in paragraaf 6.4 zal dit expliciet worden aangegeven.*
c. *Artikel 3.2.1. sub e wordt aangepast. In plaats van dat gesproken wordt over 'per bedrijf' zal worden opgenomen: het bestaande aantal vierkante meters brutovloeroppervlak mogen op het bouwperceel aanwezige gebouwen met maximaal 10% worden vergroot.*
d. *Er zal bij vergunningverlening worden bijgehouden in hoeverre de 170.000 m² bvo zal worden benut. Het maximum van 170.000 m² is gebaseerd op de uitbreidingen die de afgelopen 10 jaar hebben plaatsgevonden en op hetgeen milieutechnisch en verkeerskundig op dit moment mogelijk is. De verwachting is dat gedurende de planperiode deze uitbreidingsmogelijkheid weer voldoende zal zijn. Mocht dit niet het geval zijn, dan zal via een andere planologische procedure moeten worden onderzocht of een concrete uitbreiding van dat concrete bedrijf op die concrete locatie ruimtelijk aanvaardbaar is.*

Afwijken categorie staat van bedrijfsactiviteiten

7. Reclamant heeft in zijn inspraakreactie aangegeven dat hij het binnenplans afwijken van twee categorieën van de staat van bedrijfsactiviteiten niet van geringe betekenis vindt. Inhoudelijk is hier door de gemeente op gereageerd dat het mogelijk moet zijn om af te wijken omdat bedrijven soms minder hinder veroorzaken dan verondersteld.
Het geeft namelijk het college vergaande bevoegdheden ten aanzien van het soort bedrijven dat zich kan vestigen, terwijl dergelijke ingrijpende besluiten naar zijn idee meer bij een gemeenteraad hoort te liggen. Reclamant verzoekt deze regels aan te passen tot het maximaal afwijken van één categorie.

<u>Reactie:</u>
Burgemeester en wethouders hebben de bevoegdheid af te wijken. Het college is daartoe niet verplicht. Het bestemmingsplan – en daarmee de raad – geeft duidelijke voorwaarden voor toepassing van de bevoegdheid. Het betrokken bedrijf moet wel aantonen dat kan worden voldaan aan maatgevende milieuaspecten. Met de beschikbare technieken kunnen bedrijven die strikt genomen in een hogere milieucategorie vallen voor veel minder hinder zorgen dan op basis van de Lijst van Bedrijfsactiviteiten verwacht kon worden. Dit is de beoordeling die het college maakt op basis van deze afwijkingsbevoegdheid. Het is mogelijk dat een bedrijf de hinder zoveel weet terug te brengen dat het mogelijk is om twee categorieën van de staat van bedrijfsactiviteiten af te wijken. Het is niet gewenst om deze mogelijkheid op voorhand uit te sluiten.

8. Aanduiding spoorweg

a. Er is in het ontwerpbestemmingsplan voor diverse percelen de functieaanduiding spoorweg, opgenomen, onder meer voor het voor reclamant op relatief korte afstand gelegen terrein van Bonder op Kanaaldijk 15. Volgens het bestemmingsplan betekent dit dat o.a. spoorvoorzieningen voor goederenrailverkeer toegestaan zijn. Reclamant vraagt beperkingen op te nemen, in ieder geval voor die zaken die in een bestemmingsplan geregeld kunnen en moeten worden, naast datgene wat qua milieu in de omgevingsvergunning of melding geregeld kan/moet worden. Reclamant vraagt de gemeente nadere regels te stellen aan de soort stoffen die vervoerd- en/of overgeslagen mogen worden.
b. Volgens reclamant betekent dit dat er ook vervoer van deze (al dan niet gevaarlijke) goederen na overslag per wegtransport moet gaan plaatsvinden. En vanaf de Kanaaldijk kan dat slechts op één wijze: via de Westkanaaldijk richting Niels Bohrweg en daarmee vlak langs de woningen. Reclamant verzoekt om, waar mogelijk, aan te sturen op een nieuwe ontsluitingsmogelijkheid van vooral het gedeelte van de Kanaaldijk. Is het bijvoorbeeld mogelijk een ontsluiting te laten realiseren (als voorwaarde op grootschaliger gebruik spoor) naar de zijde van de Sophialaan zodat het transport via die zijde naar de snelweg kan.
c. Reclamant wil vragen om beperkingen ten aanzien van de werktijden. Het bedrijf Bonder veroorzaakt nu al op gezette tijden 's nachts geluidsoverlast. Reclamant wil niet nog meer geluidsoverlast en vraagt om de werkzaamheden van goederenvervoer/overslag en dergelijke te beperken tussen 7 uur 's ochtends en 7 uur 's avonds en niet in de weekenden.
d. Reclamant wil vragen om beperkingen van de omvang en het gebruik van de spoorvoorzieningen, zodat het niet kan gebeuren dat er een volledig emplacement gerealiseerd kan worden. Dit omdat het begrip spoorweg of spoorvoorzieningen niet nader is gedefinieerd.

e. Zijn de spoorvoorzieningen (en dan vooral de niet uit te sluiten planologische mogelijkheden waarvoor het spoor gebruikt zou kunnen worden) meegenomen in de externe veiligheidsonderzoeken? Moeten er veiligheidsafstanden gehanteerd worden? Is de afstand van het Bonderterrein (Kanaaldijk 15) tot de woningen aan de Kantonnaleweg toereikend?
f. De milieugevolgen voor het nieuw inbrengen van faciliteiten voor overslag van transport van water naar spoor vindt reclamant niet afdoende in kaart gebracht. Hij is er niet van overtuigd dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor kan worden gewaarborgd, zeker niet als dit ook in combinatie wordt gezien met andere geluidsbronnen.

Reactie:

a. De aanduiding spoorweg is opgenomen om het mogelijk te maken dat bedrijven rechtstreeks op het spoor kunnen aanhaken. Goederen die anders via de weg vervoerd worden, kunnen dan via het spoor worden vervoerd. Het gaat dus om het vervoer van goederen van- en naar de bedrijven. Ten aanzien van de goederen die een bedrijf mag produceren en opslaan zijn reeds regels gesteld in het bestemmingsplan. Dit zijn de goederen die zijn toegelaten en die dus ook via de aanduiding spoor vervoerd mogen worden. Het is niet nodig om nog aanvullend regels te stellen over hetgeen vervoerd mag worden in het kader van het bestemmingsplan.
b. Dit bestemmingsplan ziet op het vastleggen van de bestaande situatie, waarbij geen nieuwe ontsluitingsmogelijkheden worden meegenomen.
c. Voor de gehele inrichting van Bonder gelden op basis van de milieuvergunning werktijden, waarbij 's avonds minder geluid mag worden geproduceerd dan overdag. Ook ten aanzien van het gebruik van het spoor geldt dat het bedrijf zich moet houden aan de maximaal toegelaten geluidsbelasting overdag en 's avonds. Het bedrijf heeft maatregelen en voorzieningen getroffen ter bescherming tegen geluidhinder. De apparatuur binnen het bedrijf voldoet aan de Best Beschikbare Technieken. Activiteiten vinden zoveel mogelijk plaats in de dagperiode.
d. Het begrip spoorvoorzieningen is vrij ruim. Het is de bedoeling dat er spoor kan komen voor goederenvervoer ten dienste van de gevestigde bedrijven, waarbij het wel mogelijk moet zijn een perron of iets dergelijks in te richten waar de goederen overgeslagen kunnen worden. In artikel 3.1 onder g zal het volgende worden opgenomen: "Ter plaatse van de aanduiding 'Spoorweg', een spoorweg ten dienste van goederenvervoer met bijbehorende voorzieningen niet zijnde een spoorwegemplacement". Hiermee kan aan de zienswijze tegemoet worden gekomen.
e. De spoorvoorzieningen zijn niet nader onderzocht in het externe veiligheidsonderzoek, omdat de spoorweg onderdeel uitmaakt van het bedrijf (Bonder) waar het toegelaten is. In het bestemmingsplan is geregeld waar bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken, zijn toegestaan. Bevi-inrichtingen, behoudens bestaande ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - bevi', zijn niet toegestaan. Hiervan kan, onder strikte voorwaarden, via een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid van worden afgeweken. Ook ten aanzien van de spoorweg geldt dat deze ligt binnen de bestemming 'Bedrijventerrein' waarop geen Bevi-inrichtingen zijn toegestaan.
f. De aanduiding ligt over het terrein van Bonder. Voor dit bedrijf geldt dat het gebonden is aan maximale geluidsnormen. Het maximum hiervan is nagenoeg bereikt. Wil het bedrijf het spoor in bedrijf nemen, dan zal elders binnen het bedrijf de geluidsproductie moeten afnemen. Voor een uitgebreide reactie over geluid en de aanduiding spoor wordt verwezen naar zienswijze 20 van de Milieugroep Zuilen.

9. Volumineuze detailhandel ontheffingsgebied 1

a. Veel percelen rondom de Kantonnaleweg hebben de aanduiding gebiedszone ontheffingsgebied 1 gekregen. Reclamant wil weten of het zinvol is deze categorie (volumineuze detailhandel) op te nemen in de buurt van de Niels Bohrweg en de Maarssenbroeksedijk. Deze bestemming heeft namelijk een flinke verkeersaantrekkende werking. Tegelijk is door de gemeente door onderzoek geconstateerd dat de Niels Bohrweg qua verkeer al maximaal is belast. Reclamant verzoekt deze bestemming niet toe te staan op die percelen waarbij het verkeer gebruik maakt van de Niels Bohrweg en Maarssenbroeksedijk.
b. Reclamant maakt zich zorgen over de aanduiding en regels voor gebiedszone ontheffingsgebied 1, volumineuze detailhandel en dan specifiek de categorie brand- en explosiegevaarlijke stoffen en wil graag weten wat voor soort bedrijven wordt verstaan onder brand- en explosiegevaarlijke stoffen? In hoeverre is er goed naar gekeken of deze categorie wel toegestaan is in relatie tot de milieueisen (waaronder afstand tot de woningen) en de woningen aan de Kantonnaleweg?

c. Detailhandel in volumineuze goederen is niet opgenomen in de bijbehorende staat van bedrijfsactiviteiten van het ontwerp bestemmingsplan. Als reclamant de staat van bedrijfsactiviteiten van het VNG model bekijk, ziet hij dat een groothandel in vloeibare en gasvormige stoffen (wat volgens reclamant het meest in de richting komt van detailhandel in volumineuze goederen met brand- en explosiegevaarlijke stoffen) een richtafstand heeft staan van 200 meter. Omliggende percelen in deze zone hebben een geringere afstand tot de woning van reclamant.

Reclamant verzoekt:
- Alle activiteiten die vallen onder detailhandel in volumineuze goederen op te nemen in de staat van bedrijfsactiviteiten, met de daarbij bijbehorende richtafstandentabel conform de VNG.
- Expliciet aan te geven of detailhandel, vooral of dit wel of niet als groothandel gezien kan worden.
- Expliciet aan te geven of het de bedoeling is dat met detailhandel juist verkoop aan particulieren moet plaatsvinden.
- Alle percelen in de directie omgeving van de Kantonnaleweg (dat wil zeggen de Kantonnaleweg zelf, de Niels Bohrweg, de Maarssenbroeksedijk, Westkanaaldijk, Kanaaldijk, Ambachtsweg) in ieder geval de categorie brand- en explosiegevaarlijke stoffen en volumineuze detailhandel uit te sluiten.

<u>Reactie:</u>

a. *Volumineuze detailhandel is een functie die passend is op bedrijventerreinen, maar waarbij verkeer en parkeren bijzondere aandachtspunten zijn. Volumineuze detailhandel is op het bedrijventerrein niet op voorhand uitgesloten. Niet alle delen van het bedrijventerrein Lage Weide zijn geschikt voor volumineuze detailhandel. Daarom is aangegeven in welke gebieden volumineuze detailhandel op dit bedrijventerrein mogelijk is. Op het bedrijventerrein mag in totaal maximaal 17.000 m^2 vvo volumineuze detailhandel aanwezig zijn. Op dit moment is er reeds 8.500 m^2 vvo aanwezig. Dit betekent dat er nog ruimte is voor maximaal 8.500 m^2 vvo extra. De volumineuze detailhandel die een grote verkeeraantrekkende werking heeft, zoals bouwmarkten en tuincentra zijn overigens uitgesloten op Lage Weide. Voor grote delen van Lage Weide geldt dat verkeer een aandachtspunt is. Het is niet vooraf aan te geven hoe het bedrijventerrein zich ontwikkelt. Het is niet gewenst om dit op voorhand overal uit te sluiten in verband met verkeer. Dit zal per geval (afhankelijk van de omvang van het bedrijf bijvoorbeeld) beoordeeld moeten kunnen worden. Om de flexibiliteit van het bestemmingsplan te vergroten is de afwijkingsgebied nodig en wenselijk. De voorheen geldende bestemmingsplannen kenden overigens ook een regeling voor volumineuze detailhandel.*
b. *Onder detailhandel in volumineuze goederen wordt detailhandel bedoeld die vanwege de aard van de verkochte goederen (groot qua omvang) een groot verkoopoppervlak nodig hebben. Deze detailhandel bevindt zich meestal in de periferie van de stad en heeft geen meerwaarde voor bestaande, traditionele winkelgebieden. De huidige detailhandel op Lage Weide heeft een dergelijk perifeer karakter. Een deel van het productenpakket van deze centra bestaat uit kleine verpakkingen van gevaarlijke stoffen, zoals oplosmiddelen, gasflesjes etc. Aangezien detailhandel per definitie is bedoeld voor het persoonlijk gebruik door de consument zullen gevaarlijke stoffen niet worden aangeboden in grote verpakkingen. Volumineus heeft dus geen betrekking op de omvang van de hoeveelheden brand- en explosiegevaarlijke stoffen, maar op het karakter van het desbetreffende bedrijf. Het is daarom niet nodig dat de detailhandel in volumineuze goederen is opgenomen in de Lijst van Bedrijfsactiviteiten van het bestemmingsplan. Bij de groothandel gaat het om een andere grootte van opgeslagen stoffen en daar kunnen veiligheidsafstanden wel een rol spelen. Een aanpassing van de omschrijving van detailhandel in volumineuze goederen is daarom niet nodig.*
c. *Detailhandel betreft verkoop aan particulieren en geen groothandel. Een groothandel valt onder de Lijst van Bedrijfsactiviteiten, detailhandel niet. In artikel 1 begripsbepalingen zijn zowel het begrip detailhandel als detailhandel volumineuze goederen gedefinieerd. Detailhandel betreft de verkoop aan particulieren, dit is reeds expliciet aangegeven.*

10. Fabrique, Westkanaaldijk 7

a. De Fabrique aan de Westkanaaldijk 7 heeft als nadere aanduiding gekregen "specifieke vorm van Gemengd-1, wat betekent dat sport, recreatie, ontspanning, evenementen (die volgens de definitie in artikel 1 echt als grootschalig gezien kunnen worden) en horeca tot en met categorie c is toegestaan. Volgens reclamant is deze locatie vergund als zijnde een locatie voor bedrijfsevenementen. Het wijzigen van deze functie is volgens hem dan ook een forse uitbreiding van de gebruiksmogelijkheden te noemen. In hoeverre zijn hiervan de ruimtelijke consequenties onderzocht, zoals de verkeersaantrekkende werking of parkeernomen.
b. Hoe zit het met verkeer, geluid en eventuele verplichting tot een milieueffectrapportage indien de gebruiksmogelijkheden worden verruimd?

Reactie:

a. *Dit bestemmingsplan beoogt de huidige planologische rechten vast te leggen en niet om een uitbreiding mogelijk te maken van De Fabrique. In de regels worden evenementen genoemd, daar waar bedoeld wordt bedrijfsevenementen. De regels worden hierop aangepast. Artikel 3.1 sub: komt te luiden: ter plaatse van de aanduiding gemengd 1 is toegelaten: sport, recreatie, ontspanning en vermaak alsmede voor bedrijfsevenementen met horeca-activiteiten behorend tot categorie C van de Lijst van Horeca-activiteiten.*
b. *Zoals aangegeven onder a. is het niet de bedoeling om de mogelijkheden uit te breiden en zijn nadere onderzoeken niet aan de orde. Er wordt aangesloten bij de verleende vrijstellingen van 21 september 2008 (BV2085441) en 3 december 2013 (HZ-Wabo-13-13802).*

Hoogte gebouw Niels Bohrweg 45 meter

11. Reclamant heeft geconstateerd dat het gebouw op de hoek Niels Bohrweg/Rutherfordweg op de website een hoogte van 45 meter heeft gekregen, echter staat in paragraaf 5.2 van de toelichting een kaartje van toegestane hoogte opgenomen, daarin is aangegeven dat het maximaal 30 meter mag zijn. Verzoek deze hoogte aan te passen naar 30 meter.

Reactie:

Aan het verzoek wordt voldaan. Het is stedenbouwkundig niet voor de hand liggend om hier 45 meter te mogelijk te maken, vooral ook gezien de aanpassingen aan de bouwhoogte die langs de Niels Bohrweg zijn gedaan vanwege de woningen aan de Kantonnaleweg. De hoogte wordt verlaagd naar 30meter. Hierbij wordt de standaard hoogtezonering aangehouden. Aan de weg is de maximale bouwhoogte 15 meter, vanaf 10 meter daarachter is de maximale bouwhoogte 30 meter.
De verbeelding zal worden aangepast in die zin dat een maximaal toegelaten bouwhoogte ter hoogte van de Niels Bohrweg 30 meter zal bedragen.

Rutherfordweg 103

12. Hetzelfde planologische vlak waarin de Rutherfordweg 103 is gelegen, heeft een bestemming met een categorie aanduiding tot en met 4.2. De vereiste afstand tot woningen is 300 meter. De afstand van de dichtstbijzijnde woning tot dit gebouw (Kantonnaleweg 3) is volgens 77 meter. De afstand van de woning van reclamant tot het gebouw is ongeveer 180 meter. Verzoek om de categorie aanduiding van dit perceel te verlagen tot 3.1.

Reactie:

De kortste afstand tussen het bedrijfsperceel Rutherfordweg 103 en de bestemming Wonen aan de Kantonnaleweg bedraagt 50 meter. De grootste afstand van het perceel Rutherfordweg 103 tot aan de bestemming Wonen bedraagt 200 meter. Het bedrijf valt qua zonering in categorie 3.2, indien wordt uitgegaan van de afstand ten opzichte van een gemengd gebied. De percelen daarachter krijgen voor een deel de aanduiding 4.1 en voor het deel verder weg gelegen de aanduiding 4.2. De verouderde vigerende bestemmingsplannen kenden geen zonering. Ten opzichte van deze plannen is – voor de huidige bewoners – de toegepaste milieuzonering reeds een verbetering. Voor dit perceel is de indeling in categorie 4.2 niet overeenkomstig de gewenste milieuzonering. Gelet op de afstand ten opzichte van de woningen zal het perceel de aanduiding categorie 3.2 krijgen.

Niels Bohrweg 101

13. Het planologisch vlak op het perceel Niels Bohrweg 101 en de ernaast gelegen percelen richting Atoomweg hebben een bestemming met een categorieaanduiding 4.1. De vereiste afstand tot woningen is 200 meter. De dichtstbijzijnde woning met een woonbestemming op de Kantonnaleweg is circa 135 meter. Ik verzoek u de categorie aanduiding van dit perceel te verlagen tot 3.2.

Reactie:

De kortste afstand tussen het bedrijfsperceel Niels Bohrweg 101 en de bestemming Wonen aan de Kantonnaleweg bedraagt 95 meter. De grootste afstand van het perceel Niels Bohrweg 101 tot aan de bestemming Wonen bedraagt 250 meter. Het bedrijf valt qua zonering deels in categorie 3.2 en deels in categorie 4.1 indien wordt uitgegaan van de afstand ten opzichte van een gemengd gebied. Er is voor gekozen om bedrijfspercelen zoveel mogelijk tot één categorie te laten behoren en niet de bedrijfspercelen te splitsen (dus deel categorie 3.2 en deel categorie 4.1). Het perceel valt voor het grootste gedeelte in categorie 4.1 en daarom is gekozen om voor dit perceel categorie 4.1 op te nemen.

Bevi
14. In artikel 3.6.3 wordt de mogelijkheid geboden binnenplans af te wijken voor Bevi-inrichtingen (welke in artikel 3.5 werden uitgesloten). Van deze afwijking kan gebruik worden gemaakt als de risicocontour buiten het bouwperceel komt, en mag dan tevens op een bestemming "groen", "water", "verkeer" en "verkeer-verblijfsgebied" geprojecteerd worden.
Dit zou echter voor de Kantonnaleweg kunnen betekenen dat Bevi inrichtingen dicht bij onze woningen aan de straat zouden komen. Dit lijkt reclamant een ongewenste situatie, nog afgezien van het feit dat reclamant het geen afwijking van ondergeschikte betekenis vind. Reclamant verzoekt dit soort inrichtingen zich slechts toe te laten in de zwaarste categorie van de milieuzonering, dus in de buurt van het Havengebied en daar waar andere zware bedrijven mogen komen.

Reactie:
In de toelichting bij het Bevi van 2004 is over het doel van dat besluit het volgende vermeld: "Dit besluit heeft tot doel de risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld door activiteiten met gevaarlijke stoffen in inrichtingen tot een aanvaardbaar minimum te beperken." Dat aanvaardbare minimum is in het Bevi vertaald naar concrete milieukwaliteitseisen, waaronder eisen voor het plaatsgebonden risico (door inspreker aangeduid als risicocontour). Op een topografische ondergrond, zoals de verbeelding van een bestemmingsplan, manifesteert het plaatsgebonden risico zich als een contour rond een risicobedrijf. Binnen die contour mogen zich geen kwetsbare objecten bevinden (hiervoor geldt een grenswaarde) en mogen in principe geen nieuwe beperkt kwetsbare objecten (hiervoor geldt een richtwaarde) worden bestemd. Dat de risicocontour van nieuwe bedrijven binnen de inrichtingsgrens moet vallen is geen doelstelling uit het Bevi,maar komt voort uit het feit dat het bestemmingsplan het mogelijk maakt dat op of vlakbij de grens van een perceel, dus ook de perceelsgrens met een risicobedrijf, gebouwd mag worden. Zonder de voorwaarde dat de risicocontour binnen de inrichtingsgrens moet vallen zou een directe strijdigheid ontstaan met het Bevi. De directe doelstelling van het Bevi is en blijft het aanvaardbare minimum ten aanzien van de risico's bij (geprojecteerde) objecten in de omgeving. Of een (beperkt) kwetsbaar object direct grenst aan het risicobedrijf of dat daar nog een weg of kanaal tussen ligt maakt geen verschil voor die doelstelling. Het gemeentelijk beleid onderschrijft het wettelijke kader en voorziet niet in verdergaande ambities. Er is dus geen aanleiding om voor dit bestemmingsplan hiervan af te wijken.

Wijzigingsbevoegdheid
15. Reclamant verzoekt in artikel 3.7.a: wijzigingsbevoegdheid van de bestemming nadere beperkingen op te nemen met betrekking tot het gebruik. Betreft dit een wijziging van categorieën? Of van aard van het gebruik, bijvoorbeeld van bedrijf naar kantoor?

Reactie:

De wijzigingsbevoegdheid voor Ruimteweg 1 t/m 8 wordt gewijzigd in een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid en betreft uitsluitend de wijziging van de bouwmogelijkheden. Verwezen wordt verder naar reactie 3 van zienswijze 38. De bepaling komt als volgt te luiden:

3.4.5 Wetgevingszone - afwijkingsgebied - 2

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingszone - afwijkingsgebied- 2' door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.2.1, onder d. voor het toestaan van een hogere bouwhoogte, onder de volgende voorwaarden:

1. *de bouwhoogte mag voor maximaal 30% worden verhoogd naar 30 meter;*
2. *voldaan wordt aan het bepaalde genoemd onder lid 3.4.4 onder 1, 2 en 3.*

Staat van bedrijfsactiviteiten
16. De nadere aanduidingen "c" en "d" in de kolommen bij de categorieën in de staat van bedrijfsactiviteiten is niet nader omschreven. Reclamant verzoekt de afstanden en scores expliciet op te nemen in het bestemmingsplan.

Reactie:
De afkorting C staat voor continu en de afkorting D voor Divers.
De toelichting wordt op dit punt aangevuld door een verklaring van de gebruikte afkortingen in de toelichting van de Lijst van Bedrijfsactiviteiten op te nemen.

17. Laad- en losplekken

a. De bestemming Water heeft volgens reclamant ook gebruiksmogelijkheden voor lig-,laad- en losplekken. Voor het havengebied van Lage Weide vindt reclamant deze bestemming een logische, voor het Amsterdam Rijnkanaal niet. Door het creëren van ligplaatsen wordt het kanaal nog smaller en daarmee onoverzichtelijk en onveiliger. Reclamant verzoekt om de mogelijkheid van lig-,laad- en losplaatsen slechts op specifiek aangewezen plekken toe te staan, zoals bij de haven.
b. Reclamant vraagt nadere regels te stellen ten aanzien van het gebruik als lig-, laad- en losplaats in de bestemming Water. Reclamant verzoekt beperkingen op te nemen, in ieder geval voor die zaken die in en bestemmingsplan geregeld kunnen en moeten worden, naast datgene wat qua milieu in omgevingsvergunning of melding geregeld kan/moet worden en nadere regels te stellen aan de soort stoffen die vervoerd- en/of overgeslagen mogen worden.
c. In aanvulling op voorgaande wil reclamant er op wijzen dat er veel mensen zijn die overlast ervaren van het laden en lossen vanaf schepen aan de Kanaaldijk 15 (Bonderterrein). Dit mag volgens reclamant ook gedurende een aantal keren per jaar 's nachts plaatsvinden. Reclamant vindt het niet wenselijk dat dit soort activiteiten wordt uitgebreid.

Reactie:
a. Het realiseren van laad- en losplekken in het water kan in het Amsterdam Rijnkanaal op veiligheidsbezwaren stuiten. Het bestemmingsplan beoogt hier de bestaande situatie vast te leggen. Overigens is voor een dergelijke werk een watervergunning nodig en voor het aanleggen zelf is een ontheffing nodig op grond van het Binnenvaart Politie Reglement. De hoofdlijn op het Amsterdam-Rijnkanaal is dat Rijkswaterstaat daar niet zo snel aan meewerkt.
Artikel 10 lid 1 sub c zal worden aangepast, waarbij toegevoegd wordt dat het, voor wat betreft het Amsterdam Rijnkanaal, moet gaan om bestaande lig, laad- en losplaatsen, gelegen binnen de bestemming Water. Deze beperking geldt niet voor het Uraniumkanaal.
b. Er is geen aanleiding om extra regels op te nemen. Laad- en losplekken maken deel uit van een ter plaatse gevestigd bedrijf, dat dient te voldoen aan de milieuzonering.
c. *Het aantal keren dat het bedrijf Bonder 's nachts mag laden en lossen is geregeld in de milieuvergunning. Het bestemmingsplan brengt hier geen verandering in.*

18. Verkeersintensiteiten en verkeersonderzoek

a. In de bijlage waarin de verkeersintensiteiten van het bestemmingsplan staan weergegeven, staat in paragraaf 2 dat er geen ontwikkelingen zijn opgenomen die een verkeersaantrekkende werking hebben. Dit klopt volgens reclamant niet, omdat dit bestemmingsplan het vervoer over water en spoor met wegtransport mogelijk maakt (het multimodale karakter). Alles wat de bestemming Water heeft mogen laad- en losplekken komen. Volgens reclamant hebben veel percelen de aanduiding spoorvoorzieningen gekregen. Reclamant vindt het uitgangspunt van het verkeersonderzoek een forse tegenstrijdigheid met de planmogelijkheden. Verzocht wordt de berekeningen hierop aan te passen.
b. Graag reclamant een nadere uitleg over de tabel, zoals deze is opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan: zie inspraakreactie. Reclamant wil graag weten hoe het komt dat er in 2024 voor een aantal wegen minder motorvoertuigen per etmaal worden verondersteld dan in 2014? Wat is de reden dat er een afname wordt verwacht?
c. Is rekening gehouden met leegstand?
d. Reclamant is verbaasd dat in de tabel juist de Westkanaaldijk als meetpunt voor de cordonbelasting is opgenomen. De Westkanaaldijk is namelijk voor motorvoertuigen een doodlopende weg vlak over de grens in Stichtse Vecht relevant is.
e. Er wordt aangegeven dat het kruispunt Atoomweg Plutoniumweg nu al zwaar belast is in de spits. Onderstaande tabel laat een enorm forse toename zien van dit bewuste kruispunt. Het is volgens reclamant bekend dat er gedacht wordt om de aansluiting van de N230 (Zuilense Ring) op de A2 bij Maarssen te ontlasten, en het verkeer van en naar Maarssen via de Atoomweg te gaan geleiden. Dit is een ontwikkeling waarop weliswaar nog geen besluit op is genomen, maar die wel speelt. Reclamant is dan ook verbaasd dat in het plan deze tekst is opgenomen: "De verkeersafwikkeling is echter voldoende gewaarborgd. De realisatie van een mogelijke uitbreiding in het plangebied leidt niet tot knelpunten in de verkeersafwikkeling en bereikbaarheid."

Reactie:

a. *Zoals onder het vorige punt is aangegeven, wordt het aantal laad- en losplaatsen ter hoogte van het Amsterdam Rijnkanaal beperkt tot de bestaande laad- en losplaatsen. Er is sprake van bestaande watergangen, geen uitbreiding. De aanduiding spoor is opgenomen op het perceel van het bedrijf Bonder. Dit spoor is onderdeel van de inrichting. Het bedrijf kan spoor gebruiken in plaats van transport via de weg. Het bedrijventerrein is reeds multimodaal ontsloten.*
b. *Op een enkele weg daalt de hoeveelheid verkeer inderdaad. Het gaat hierbij om het ondergeschikte wegennet (Westkanaaldijk) waar het verkeersmodel minder geschikt is om uitspraken over te doen. Deze wegen zijn ook minder relevant in vergelijking met de doorgaande wegen binnen het gebied. Wanneer de (cordon)punten (1 tot en met 4) bij elkaar worden opgeteld, is dan ook een duidelijke stijging van de hoeveelheid verkeer te zien. Het totaal is bepalend voor de hoeveelheid verkeer dat Lage Weide in en uit rijdt. De verkeersgegevens zijn afkomstig uit het verkeersmodel. Hierbij is niet uitgegaan van leegstand.*
c. *De Westkanaaldijk is weliswaar geen doorgaande route, maar ontsluit wel een aantal bedrijven. Daarom wordt het verkeer op de weg in het totaal wel meegerekend. De tekst in de toelichting over verkeer heeft betrekking op de 'extra' verkeersaantrekkende werking van dit bestemmingsplan. Dit bestemmingsplan lost de huidige knelpunten niet op, maar de toename die op basis van dit plan mogelijk is, is zodanig beperkt dat er redelijkerwijs kan worden aangenomen dat er geen nieuwe knelpunten zullen ontstaan.*
d. *De Westkanaaldijk is weliswaar geen doorgaande route, maar ontsluit wel een aantal bedrijven. Daarom wordt het verkeer op de weg in het totaal wel meegerekend. De tekst in de toelichting over verkeer heeft betrekking op de 'extra' verkeersaantrekkende werking van dit bestemmingsplan. Dit bestemmingsplan lost de huidige knelpunten niet op, maar de toename die op basis van dit plan mogelijk is, is zodanig beperkt dat er redelijkerwijs kan worden aangenomen dat er geen nieuwe knelpunten zullen ontstaan.*
e. *De gemeente Utrecht is geen voorstander van het afwikkelen van verkeer van en naar Maarssen via de Atoomweg. Oplossingen voor de afwikkeling van het verkeer van en naar Maarssen moet worden gezocht op de aansluiting N230(Zuilense Ring)-A2.*

Luchtkwaliteit

19. Reclamant denkt dat in het rapport luchtkwaliteit uitgegaan is van de gegevens van het basisjaar 2010 (verkeersmodel), maar ook hier zonder het multimodale karakter van het bestemmingsplan mee te nemen. Dit is volgens reclamant onjuist en hij verzoekt het multimodale karakter door te laten berekenen in de rapportages luchtkwaliteit.

Reactie:

In de luchtbeoordeling is aangegeven dat luchtberekeningen zijn verricht voor de bestemmingsplansituatie in de jaren 2013, 2015 en 2020. Het jaar 2013 is doorgerekend als jaar van vaststelling van het bestemmingsplan. Het jaar 2015 is doorgerekend vanwege de inwerkingtreding van de definitieve grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie stikstofdioxide. Het jaar 2020 is doorgerekend om een goede indruk te krijgen van de ontwikkeling van de luchtkwaliteit in de toekomst.

Vervolgens is in paragraaf 3.3.1 van de luchtbeoordeling aangegeven dat de verkeersgeneratie door RoyalHaskoningDHV is bepaald voor de jaren 2014 en 2024 voor de volgende varianten:
- autonome situatie;
- een plansituatie, waarin er 10% groei is gerealiseerd, voor wat betreft het aantal bvo;
- een plansituatie, waarin er 16,8% groei is gerealiseerd, voor wat betreft het aantal bvo.
Het verschil in verkeersintensiteiten tussen de varianten betreft de verkeersaantrekkende werking van de plansituatie t.o.v. de autonome situatie.
Voor de jaren 2015 en 2020 zijn vervolgens op basis van het vastgestelde model en de hiervoor bepaalde verkeersaantrekkende werking de verkeersintensiteiten in de planvarianten bepaald op basis van lineaire interpolatie van de verkeersaantrekkende werking tussen 2014 en 2024. De verkeersintensiteiten van het jaar 2015 zijn tevens 'worst case' gebruikt voor de doorrekening van de luchtkwaliteit in het jaar 2013. Geconcludeerd kan worden dat er is niet gerekend met verkeersintensiteiten uit het basisjaar 2010.

Verkeerssituatie Kantonnaleweg e.o.

20. Reclamant heeft bij het voorontwerp, maar per brief ook afzonderlijk (d.d. 26 september 2013 gericht aan het college) gewezen op de verkeerssituatie en de fors toegenomen intensiteit rondom de Kantonnaleweg, de Niels Bohrweg en de Maarssenbroeksedijk. In het verkeersonderzoek zoals opgenomen in het bestemmingsplan, komt al naar voren dat de Niels Bohrweg met de Atoomweg in de avondspits overbelast is. Elke intensivering van bedrijvigheid (met daarbij behorend verkeer) rondom de Kantonnaleweg levert dus extra druk op de Niels Bohrweg.

Reclamant verzoekt een andere planologische wijze van ontsluiting van de gebieden rondom de Niels Bohrweg te overwegen, mede in relatie met de gebruiksmogelijkheden die het bestemmingsplan voor staat.

Reactie:
Dit bestemmingsplan is opgesteld om te voldoen aan de actualiseringopgave en legt voornamelijk de bestaande situatie vast. In het kader van het bestemmingsplan worden slechts in beperkte mate uitbreidingsmogelijkheden gegeven in vergelijking met de voorheen geldende bestemmingsplannen. Het bestemmingsplan beoogt geen verandering van de ontsluiting en geeft geen aanleiding voor een andere ontsluiting, ook zijn er geen concrete bekende initiatieven die reeds en vertaling zouden kunnen krijgen in het nu voorliggende bestemmingsplan.

21. Parkeren

a. In artikel 21 wordt aangegeven dat er "voldoende" parkeergelegenheid moet zijn. Er wordt verwezen naar gemeentelijk beleid. Reclamant vraagt de gemeentelijke regels voor parkeren onderdeel te laten uitmaken van dit plan, zodat voor een ieder helder is aan welke parkeernormen moet worden voldaan.
b. Reclamant verzoekt zoveel als mogelijk in de regels het parkeren op eigen terrein op te nemen in het bestemmingsplan. Het plangebied kent al heel veel parkeerproblemen, het lijkt reclamant raadzaam dat als er een bedrijf komt met plannen om uit te breiden of nieuw te bouwen het parkeren op eigen terrein wordt gestimuleerd dan wel verplicht.

Reactie:
a. De planperiode van een bestemmingsplan is 10 jaar. Uit ervaring blijkt dat parkeernormen niet voor 10 jaar vastgelegd kunnen worden. Omdat een zekere flexibiliteit nodig is worden de parkeernormen niet opgenomen in het bestemmingsplan.
b. In artikel 21 van de regels is specifiek de voorwaarde opgenomen dat voldoende parkeergelegenheid voor auto's en fietsen wordt gerealiseerd of in stand gehouden. Parkeren op eigen terrein is hierbij de eerst aangewezen oplossing.

22. Overgangsrecht

a. Het overgangsrecht regelt dat het strijdig gebruik mag worden voortgezet. Dit betekent volgens reclamant echter dat dit strijdige gebruik nog best eens 10 jaar aanwezig kan zijn, ook als het desbetreffende bedrijf vertrekt maar door een ander bedrijf met hetzelfde gebruik wordt voortgezet. Reclamant verzoekt een persoonsgebonden overgangsrecht te overwegen, om het strijdig gebruik zo veel als mogelijk tegen te gaan.
b. Reclamant vraagt of er een inventarisatie gemaakt is van de bedrijven die op het moment van ter inzage legging van dit plan gevestigd zijn? Reclamant verzoekt deze inventarisatie onderdeel uit te laten maken van dit plan, zodat voor een ieder straks duidelijk is wie een beroep kan doen op het overgangsrecht.
c. Reclamant verzoekt de definitie van "bestaand" in artikel 1 te laten aansluiten met het overgangsrecht, door 25.1.1 en 25.2.1 te relateren aan de publicatie van het ontwerp bestemmingsplan in plaats van de vaststelling.

Reactie:
a. In dit bestemmingsplan is de algemeen wettelijke regeling, zoals voorgeschreven in artikel 3.2.1 en artikel 3.2.2. van het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Daar waar afwijkende situaties aanwezig zijn, is veelal gekozen voor een maatbestemming. Er is geen aanleiding tot het opnemen van persoonsgebonden overgangsrecht. Illegaal gebruik en/of bouwen valt niet onder het overgangsrecht.
b. Er is een inventarisatie gemaakt. Deze bestaat onder andere uit de gegevens van de afdeling Economische Zaken, vergunningen en Woz-gegevens. Deze gegevens kunnen informatie bevatten, die niet openbaar is (vertrouwelijkheid). Het is niet nodig en niet gewenst om deze gegevens op te nemen als bijlage van dit bestemmingsplan.
c. De definitie van bestaand ziet op de bestaande toegelaten gebruiks- en bouwrechten. Voor alles wat rechtens toegelaten is, geldt dat rechtstreekse opeenvolging van planologische regimes gewenst is. Vandaar dat hiervoor de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan geldt. Het overgangsrecht wordt verplicht voorschreven in artikel 3.2.1. en artikel.3.2.2. Bro. Afwijking van de formulering is niet mogelijk.

Conclusie: de zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Artikel 11.2.2 sub g is gewijzigd: indien het achtererfgebied een oppervlakte heeft van 300 m2 of minder, mag maximaal 50% van het achtererfgebied met bijbehorende bouwwerken worden bebouwd, met een maximum van 60 m² naast hetgeen is toegestaan in de erfzone;

Artikel 1.41 erfzone is aangepast:
'de zone van 4 meter direct grenzend aan de achterkant en de zijkant van een hoofdgebouw op het achtererfgebied.

In paragraaf 6.4 van de toelichting zal aan worden gegeven dat zowel uitbreiding als sloop- nieuwbouw mogelijk is indien gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om het brutovloeroppervlak uit te breiden.

Aan artikel 10.1 (Water) wordt een nieuw sub d toegevoegd:
d. in afwijking van het bepaalde onder c. ter hoogte van het Amsterdam-Rijnkanaal verkeer te water, met inbegrip van bestaande lig-, laad- en losplaatsen en andere water- en havengebonden voorzieningen;

Artikel 3.2.1. sub e is aangepast: het bestaande aantal vierkante meters brutovloeroppervlak van op het bouwperceel aanwezige gebouwen mogen met maximaal 10% worden vergroot.

In artikel 3.1 onder g is opgenomen: Ter plaatse van de aanduiding 'Spoorweg', een spoorweg ten dienste van goederenvervoer met bijbehorende voorzieningen niet zijnde een spoorwegemplacement.

Artikel 3.1 sub b komt te luiden ter plaatse van de aanduiding gemengd-1 is toegelaten: sport, recreatie, ontspanning en vermaak alsmede voor bedrijfsevenementen met horeca-activiteiten behorend tot categorie C van de Lijst van Horeca-activiteiten.

De verbeelding zal worden aangepast in die zin dat een maximale toegelaten hoogte ter hoogte van de hoek Rutherfordweg/ Bohrweg 30 meter zal bedragen in plaats van 45 meter, met daarbij de standaard hoogtezonering (eerste 10 meter vanaf de weg maximaal 15 meter hoog).

De verbeelding zal worden aangepast in die zin dat de toegelaten bedrijfscategorie maximaal 3.2. bedraagt ter plaatse van Rutherfordweg 103.

De wijzigingsbevoegdheid in lid 3.7 vervalt.

Er wordt een lid 3.4.5 toegevoegd.

3.4.5 Wetgevingszone - afwijkingsgebied - 2

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingszone - afwijkingsgebied- 2' door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.2.1, onder d. voor het toestaan van een hogere bouwhoogte, onder de volgende voorwaarden:

1. de bouwhoogte mag voor maximaal 30% worden verhoogd naar 30 meter;
2. voldaan wordt aan het bepaalde genoemd onder lid 3.4.4 onder 1, 2 en 3.

een verklaring van de gebruikte afkortingen C (continu) en D (divers) wordt in de toelichting van de Lijst van Bedrijfsactiviteiten opgenomen.

De toelichting op de Lijst van Bedrijfsactiviteiten zal worden aangepast door het toevoegen van deze tabel.

	Rustige woonwijk	*Gemengd gebied*
Milieucategorie	*Grootste afstand*	*Grootste afstand*
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

3.11. Reclamant 11

Reclamant is circa 13 jaar woonachtig aan de Kantonnaleweg. Hij is zich ervan bewust te wonen op een industrieterrein, maar hoopt met deze zienswijze punten ter behoud/verbetering van het woongenot te kunnen aandragen.

Groen

1. In de toelichting staat dat:
"De verschillende soorten groen (met uitzondering van het snippergroen) zijn opgenomen in één bestemming 'Groen'. Een groot deel van het groen heeft alleen een functie als plantsoen of als speelplek. Binnen deze bestemming is ook waterbeheer, waterberging en sierwater toegestaan. Daarnaast mogen er binnen deze bestemming ook voet- en fietspaden worden gerealiseerd. "

Dit artikel stemt volgens hem niet overeen met artikel 4.1 uit de regels en hij verzoekt hierbij de regels aan te houden en overeenkomstig aanpassingen te maken in de toelichting.

Reactie:
In de bestemmingsomschrijving van artikel 4.1. zijn groen, water en paden toegelaten, wat overeenkomt met de toelichting.
Ook de bepalingen over de aanduiding 'spoorweg' en 'ecologische waarde' komt terug in de toelichting. Voor een aanpassing van de regel wordt geen aanleiding gezien.

Bebouwingshoogte Hoek Rutherfordweg - Niels Bohrweg

2. Op de plankaarten constateert reclamant dat de bebouwingshoogte vanaf het pand op de hoek van de Rutherfordweg met de Niels Bohrweg ("Varta"gebouw") en verder parallel aan de Rutherfordweg een mogelijkheid heeft gekregen van 45 meter hoogte. Reclamant maakt bezwaar tegen de mogelijke verhoging tot 45 meter.

Reactie:
De bouwhoogte op de plankaart wordt aangepast naar 30 meter. Hierbij wordt de standaard hoogtezonering aangehouden. Aan de weg is de maximale bouwhoogte 15 meter, vanaf 10 meter daarachter is de maximale bouwhoogte 30 meter. Zie verder de beantwoording van de zienswijze van reclamant 10 onder punt 11.

Functieaanduiding Rutherfordweg - Niels Bohrweg

3. Reclamant verzoekt de functieaanduiding bedrijf aan te passen naar maximaal categorie 3.1, gelijk aan wat er tussen de Niels Bohrweg en Fermiweg is opgenomen in het voorliggende bestemmingsplan.
Rondom de woningen is de functieaanduiding bedrijven maximaal 3.2. Het eerste deel van de bedrijven aan de Rutherfordweg heeft echter functieaanduiding maximaal 4.2. Hiertegen maakt reclamant bezwaar. Teneinde een eenduidige bescherming te bieden en te waarborgen voor de woonomgeving wil hij dit aangepast zien naar maximaal 3.2.

Reactie
Deze zienswijze is gelijkluidend aan de zienswijze van reclamant 10. In de zienswijze van reclamant 10 is onder punt 12 (Rutherfordweg 103) en punt 13 (Niels Bohrweg 101) ingegaan op de milieuzonering aan de Rutherfordweg en de Niels Bohrweg. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.
De milieucategorie aan de Rutherfordweg zal worden aangepast van categorie 4.2 naar maximaal categorie 3.2.

Volumineuze detailhandel

4. Reclamant maakt bezwaar tegen volumineuze detailhandelsmogelijkheden rondom de Kantonnaleweg en verzoekt de gemeente dit soort bedrijven uit te sluiten in een straal van 250 meter rondom de Kantonnaleweg. Er is eigenlijk geen plaats voor verkeersaantrekkende bedrijven in de directe omgeving van de Kantonnaleweg. Ook voor wat betreft parkeren is deze locatie niet geschikt voor volumineuze detailhandel.
Reclamant verzoekt detailhandel in volumineuze goederen, waaronder brand- en explosiegevaarlijke stoffen genoemd worden, uit te sluiten tot een omtrek van 500 meter van de Kantonnaleweg.

Reactie:
Deze zienswijze is inhoudelijk gelijkluidend aan de zienswijze van reclamant 10. Onder punt 9 (volumineuze detailhandel ontheffingsgebied 1) is een uitgebreide reactie opgenomen. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

Aan huis gebonden bedrijven - lijst functiemenging
5. Reclamant maakt bezwaar tegen de mogelijkheid van vestiging van bedrijven uit de Lijst van Bedrijven functiemenging. Er zijn geen bedrijven gevestigd ter plaatse van de woningen en reclamant vindt het niet passend vindt in de woonstraat.
Reclamant verwacht dusdanige overlast van producerende bedrijven qua geluid en trillingen dat pas achteraf (omdat er geen omgevingsvergunning benodigd is) bekeken kan worden of het bedrijf eigenlijk wel passend is. Ook zijn de jaren 30 huizen zijn niet goed bestand tegen trillingen en geluid.
Reclamant verzoekt daarom om de specifieke gebruiksregels aan te passen.

Reactie:
Deze zienswijze is gelijkluidend aan de zienswijze van reclamant 10. Onder punt 3 (aan huis gebonden bedrijven - lijst functiemenging) is een uitgebreide reactie opgenomen. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

Gemengd gebied
6. Reclamant maakt bezwaar tegen de aanduiding 'gemengd gebied' en verzoekt de gemeente de Kantonnaleweg als rustige woonstraat aan te duiden.
In de nota van inspraak en overleg wordt vermeld dat de Kantonnaleweg behoort tot een gemengd gebied. Kijkend naar de criteria die elders bij een reactie worden genoemd en beschreven in het ontwerpbestemmingsplan komen deze volgens reclamant niet overeen met de Kantonnaleweg. In deze woonstraat zijn volgens reclamant geen bedrijven gelegen tussen woningen. De Kantonnaleweg maakt volgens reclamant geen deel uit van de hoofdinfrastructuur.

Reactie:
Deze zienswijze is gelijkluidend aan de zienswijze van reclamant 10. Onder punt 4 (milieuzonering) is een uitgebreide reactie opgenomen. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

Meer bebouwingsmogelijkheden binnen Bestemming Wonen Kantonnaleweg
7. Reclamant constateert dat er voor de woningen aan de Kantonnaleweg een maximum wordt gesteld aan de bouwmogelijkheden. Ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan is de mogelijkheid om van de regels af te wijken, indien dat geen overlast of nadelige effecten heeft, niet meer opgenomen. De percelen hebben voor Utrechtse begrippen grote voor- en achtertuinen, terwijl de woningen niet echt groot zijn. Uitbreidingen zijn echter alleen aan de achterzijde van de woning toegestaan. De grote voortuinen mogen niet worden bebouwd. In het vigerende bestemmingsplan werd er mogelijkheid geboden van maximaal 50 m2 met als extra een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid. Reclamant is van mening dat de bouwmogelijkheden worden beperkt. In het vigerende bestemmingsplan was er nog wel een mogelijkheid om van het aantal maximaal te bebouwen m2 af te wijken, middels een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid.

Reclamant maakt bezwaar tegen de voorgestelde bouwvoorschriften en verzoekt de gemeente om het aantal maximaal aantal m2 te bebouwen oppervlak meer in verhouding te brengen met de mogelijkheden (aantal aanwezige m2) op het achtererf en rekening te houden met de aanwezige grote voortuinen. Hij zou graag zien dat het aantal maximaal aantal m2 te bebouwen oppervlak op het achtererf inclusief erfzone komt te liggen rond de 80 m2 en/of dat er een ontheffingsmogelijkheid wordt opgenomen.

Reactie:
Deze zienswijze is gelijkluidend aan de zienswijze van reclamant 10. Onder punt 1 (meer bebouwingsmogelijkheden binnen bestemming wonen Kantonnaleweg) is een uitgebreide reactie opgenomen. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.
De zienswijze leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan.
De regels worden aangepast in die zin dat artikel 11.2.2 sub g wordt gewijzigd: indien het achtererfgebied een oppervlakte heeft van 300 m² of minder, mag maximaal 50% van het achtererfgebied met bijbehorende bouwwerken worden bebouwd, met een maximum van 60 m² naast hetgeen is toegestaan in de erfzone.

Artikel 1.41 erfzone wijzigen:
de zone van 4 meter direct grenzend aan de achterkant en de zijkant van een hoofdgebouw op het achtererfgebied.

Overgangsrecht
8. Aan de Ambachstweg (direct aan de achterzijde van de woningen van de Kantonnaleweg) zijn momenteel meerdere sport-,dans- en muziekscholen gevestigd. Deze trekken veel bezoekers aan, vooral in de avond- en weekenduren. De panden aan de Ambachtsweg hebben de bestemming 'bedrijven' gekregen. Reclamant wil dat het in de toekomst weer rustiger kan worden vooral in de avond- en weekenduren.
Als een bedrijf bijvoorbeeld verandert van eigenaar of vertrekt, kan het betreffende pand alleen nog gebruikt worden voor de bestemming 'bedrijf' zoals bedoeld wordt in dit bestemmingsplan. Het huidige overgangsrecht voorziet er in dat eenzelfde bedrijf weer terug kan komen op dezelfde locatie waardoor er bij reclamant niet de verwachting is dat er op korte termijn veranderingen kunnen plaatsvinden.
Reclamant heeft bezwaar tegen het voorgestelde overgangsrecht en verzoekt de gemeente het overgangsrecht specifiek voor alle panden gelegen aan de Ambachtsweg te wijzigen naar een persoonlijk overgangsrecht voor de betreffende eigenaar van het bedrijf of in ieder geval middels een soortgelijk overgangsrecht aan een bedrijf wordt gekoppeld.

Reactie:
Deze zienswijze is gelijkluidend aan de zienswijze van reclamant 10. Onder punt 22 (overgangsrecht) is een uitgebreide reactie opgenomen. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

Fabrique, Westkanaaldijk 7
9. Reclamant constateert dat er voor de Fabrique op hun terrein nu een specifieke vorm van gemengd -1 geldt, o.a. voor sportvoorzieningen met horecamogelijkheden. Voor zover hem bekend was dit alleen voor bedrijfsmatige activiteiten vergund. Door nu de specifieke vorm van gemengd -1 toe te passen, zijn schijnbaar ook niet bedrijfsmatige sport,- feest- en andere activiteiten toegestaan. Dit is een verruiming van de mogelijkheden zonder dat daar een vergunningaanvraag tegenover staat met mogelijkheid tot het indienen van bezwaar. Omdat de enige ontsluitingsmogelijkheid voor bezoekers van de Fabrique over de Niels Bohrweg is, een weg die voor de woningen van de Kantonnaleweg langs loopt, is dit volgens reclamant een onwenselijke situatie, zeker omdat de uitkomst van het verkeersonderzoek laat zien dat op sommige momenten deze weg al volledig benut wordt of zelfs overbelast is. Reclamant maakt bezwaar tegen de specifieke vorm van 'gemengd -1' en verzoekt de gemeente de beschrijving dusdanig aan te passen dat dit alleen geldt voor activiteiten voor bedrijven.

Reactie:
Deze zienswijze is gelijkluidend aan de zienswijze van reclamant 10. Onder punt 10 (Fabrique, Westkanaaldijk 7) is een uitgebreide reactie opgenomen. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

Luchtkwaliteit
10. Op zijn eerdere zienswijze op het conceptontwerpbestemmingsplan heeft reclamant als reactie op punt 6 op pagina 40 dat er eind 2013 een evaluatie zou plaatsvinden en dat er gesproken zou worden over nieuwe meetpunten. Hij betreurt het ten zeerste dat dit niet apart is gecommuniceerd op een eerder moment. Reclamant is van mening dat juist bij de (Kantonnaleweg) het een goede zaak zou zijn om hier ook een vast meetpunt aan te brengen, omdat de meeste meetpunten veel zuidelijker liggen.

Reactie:
Deze zienswijze is deels gelijkluidend aan de zienswijze van reclamant 10. Onder punt 19 (luchtkwaliteit) is een uitgebreide reactie opgenomen. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

De criteria voor de situering van een meetpunt zijn bij de start van het luchtmeetnet vastgelegd in het Inrichtingsplan (zie: http://www.utrecht.nl/fileadmin/uploads/documenten/3.ruimtelijk-ontwikkeling/Milieu/Inrichtingsplan_20Meetnet_20luchtkwaliteit_202010_20def_1_.pdf).

Bij de evaluatie van het luchtmeetnet zijn luchtmeetpunten toegevoegd conform de oorspronkelijke criteria uit het inrichtingsplan. In paragraaf 2.2.1 van de Tussentijdse evaluatie Meetnet Luchtkwaliteit (20130 (zie http://www.utrecht.nl/fileadmin/uploads/documenten/3.ruimtelijk-ontwikkeling/Milieu/Luchtkwaliteit/Tussentijdse_evaluatie_Meetnet_Luchtkwaliteit_Utrecht_2013_01.pdf) is een onderbouwing opgenomen van de toegevoegde luchtmeetpunten. Ook zijn enkele luchtmeetpunten vervallen, waarvoor ook een onderbouwing in de onderhavige paragraaf is opgenomen.
Er is begrip voor de teleurstelling dat niet eerder is gecommuniceerd over de evaluatie van het luchtmeetnet. Op basis van de criteria uit het Inrichtingsplan zou er echter geen luchtmeetpunt bij de Kantonnaleweg zijn aangebracht.

Aanduiding spoorweg
11. Er wordt geschreven dat daar waar een specifieke aanduiding 'spoorweg' wordt aangegeven, er ook goederenrailvoorzieningen mogelijk zijn. Wat wordt er verstaan onder goederenrailvoorzieningen?
Bewoners hebben regelmatig last van het bedrijf Bonder, waar deze aanduiding is opgenomen. In de late avonduren of in de nacht is sprake van het storten van grind, schrapen van bakken over de grond ed. . Indien hier de mogelijkheid direct wordt geboden dat er op eigen terrein een rangeerterrein kan worden aangelegd, betekent dit mogelijk een forse uitbreiding.
Als bewoner zit reclamant niet te wachten op een rangeerterrein op korte afstand (circa 300 meter) van zijn woning. Daarbij komt dat voor aan- en afvoer naar van dit perceel de enige ontsluiting is via de Niels Bohrweg. Dit kan dus resulteren in een toename van het aantal verkeersbewegingen op de toch al drukke Niels Bohrweg. Hij maakt dan ook bezwaar tegen de omschrijving 'spoorweg' en de mogelijkheden die hierbij worden geboden zoals nu omschreven.

Reclamant verzoekt de gemeente:
- duidelijk te beschrijven wat wel en niet wordt verstaan onder 'goederenrailvoorzieningen';
- om een opgave van maximale grootte van bovenstaande goederenrailvoorzieningen;
- beperkingen op te nemen wat wel en niet mag worden op/ overgeslagen of getransporteerd i.v.m. mogelijke gevaarlijke en/of giftige stoffen;
- op te nemen dat bij nieuwe ontwikkelingen standaard een verkeers-, geluids- en een luchtkwaliteitonderzoek moet worden uitgevoerd.

Reactie:
Deze zienswijze is gelijkluidend aan de zienswijze van reclamant 10. Onder punt 8 (aanduiding spoorweg) is een uitgebreide reactie opgenomen. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.
Opgemerkt wordt dat in geval van Bonder sprake is van (24 uurs) vergunde activiteiten.
De regels worden aangepast. In artikel 3.1 onder g zal het volgende worden opgenomen: Ter plaatse van de aanduiding 'Spoorweg', een spoorweg ten dienste van goederenvervoer met bijbehorende voorzieningen niet zijnde een spoorwegemplacement.

De aard van de goederen en activiteiten zijn gereguleerd via inwaartse zonering als onderdeel van de toegelaten bedrijfsactiviteiten en het milieuspoor. Voor het eisen van extra onderzoek is geen direct aanleiding. Bij een melding of milieuvergunning zal aangetoond moeten worden dat het bedrijf voldoet aan de gestelde normen.

12. Verkeerssituatie Kantonnaleweg - routering en transport
a. Op basis van de verkeersonderzoeken is gebleken dat de Savannahweg en de Niels Bohrweg volledig benut worden of overbelast zijn. Over mogelijke verkeersafwikkeling van/naar Maarssenbroek naar/van afslag 7 is in dit plan volgens reclamant nog geen rekening gehouden.
b. Daarnaast voorziet reclamant intensiveringen in transport (ook op- en overslag) in het gebied rondom de Rutherfordweg en worden er mogelijkheden geboden tot uitbreiding van transport via water en spoor. Doordat er nu meer mogelijkheden geboden worden voor ligplaatsen en laad/losmogelijkheden en spooremplacementen e.d. valt volgens reclamant te verwachten dat hierdoor ook een intensivering van vervoer over de weg gaat plaatsvinden.
c. Reclamant heeft de indruk dat deze ontwikkelingen niet zijn meegenomen in de verkeerstellingen en de verwachtingen en hij maakt dan ook bezwaar tegen de verrichte verkeers- en luchtkwaliteit onderzoeken. Reclamant verzoekt de gemeente de nieuwe mogelijkheden en de daaruit voortvloeiende ontwikkelingen te verwerken in de beide onderzoeken en opnieuw een beoordeling te maken. Reclamant ziet de uitkomsten van de nieuwe onderzoeken graag gepubliceerd.
d. Als reactie heeft de gemeente op een eerdere zienswijze aangegeven dat een routering via afslag 7 geen verschil uit maakt omdat het verkeer naar het achterliggende gebied altijd op de Niels Bohrweg uitkomt. Reclamant kan zich daarin vinden als hiermee de Westkanaaldijk wordt bedoeld.

e. Het perceel aan de Kanaaldijk 15 heeft alleen een ontsluiting via de Westkanaaldijk en in het verlengde daarvan de Niels Bohrweg. Reclamant verzoekt de gemeente om de mogelijkheden te bekijken tot een aansluiting van de Kanaaldijk op de Sophialaan. Reclamant verzoekt de gemeente om alsnog naar de mogelijkheden van een aangepaste routering te kijken teneinde de Niels Bohrweg te ontlasten en minder verkeersgeluid en verbetering van luchtkwaliteit rondom de Kantonnaleweg te zorgen.

Reactie:
Deze zienswijze is gelijkluidend aan de zienswijze van reclamant 10. Onder punt 20 (Verkeerssituatie Kantonnaleweg e.o.) is een reactie opgenomen. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

Afwijken categorie staat van bedrijfsactiviteiten
13. In Paragraaf 3.6.2 staat dat burgemeesters en wethouders door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning bedrijven in 1 of 2 categorieën hoger, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. De staat van inrichting wordt volgens reclamant niet zomaar opgesteld en wordt zorgvuldig samengesteld en tussentijds aangepast. Door nu al de mogelijkheid te bieden dat (onder voorwaarden) zelfs 2 categorieën hoger mogelijk kunnen zijn, betekent dit

- grote onduidelijkheden voor zowel bedrijven als bewoners;
- dat er voorbij wordt gegaan aan het streven meer inwaarts te zoneren ter bescherming van de (woon)omgeving;
- dat een verschil van 2 categorieën wel zeer fors is, temeer er o.a. behoorlijke afstandverschillen gelden tussen de categorieën.

Reclamant maakt bezwaar tegen het onder voorwaarden mogelijk maken van een afwijking van twee categorieën en verzoekt de gemeente deze passage te wijzigen naar maximaal 1 categorie, mits voldaan aan voorwaarden.

Reactie:
Deze zienswijze is gelijkluidend aan de zienswijze van reclamant 10. Onder punt 7 (Afwijken categorie staat van bedrijfsactiviteiten) is een reactie opgenomen. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen. Van onduidelijkheid is geen sprake, nu de bescherming van de gevoelige functies juist plaatsvindt door het systeem van inwaartse zonering.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

De verbeelding zal worden aangepast in die zin dat een maximale toegelaten hoogte ter hoogte van de hoek Rutherfordweg/Bohrweg 30 meter zal bedragen in plaats van 45 meter, met daarbij de standaard hoogtezonering (eerste 10 meter vanaf de weg maximaal 15 meter hoog).

De milieucategorie aan de Rutherfordweg 103 zal worden aangepast van categorie 4.2 naar maximaal categorie 3.2.

Artikel 11.2.2 sub g wordt gewijzigd: indien het achtererfgebied een oppervlakte heeft van 300 m2 of minder, mag maximaal 50% van het achtererfgebied met bijbehorende bouwwerken worden bebouwd, met een maximum van 60 m² naast hetgeen is toegestaan in de erfzone;

Artikel 1.41 erfzone:
de zone van 4 meter direct grenzend aan de achterkant en de zijkant van een hoofdgebouw op het achtererfgebied.

Artikel 3.1 sub: komt te luiden ter plaatse van de aanduiding gemengd-1 is toegelaten: sport, recreatie, ontspanning en vermaak alsmede voor bedrijfsevenementen met horeca-activiteiten behorend tot categorie C van de Lijst van Horeca-activiteiten.

In artikel 3.1 onder g zal het volgende worden opgenomen: Ter plaatse van de aanduiding 'Spoorweg', een spoorweg ten dienste van goederenvervoer met bijbehorende voorzieningen niet zijnde een spoorwegemplacement.

3.12. Reclamant 12 (ProRail)

ProRail hanteert de stelregel dat gebieden met een primaire functie ten behoeve van het spoor ook als zodanig bestemd dienen te worden. Ter plaatse van de meest zuidelijke plangrens van het ontwerpbestemmingsplan "Lage Weide" ligt het spoor op een zogenaamd spoortalud. Een spoortalud heeft primair een functie ten behoeve van het spoor. Als gevolg van grenzen die het ontwerpbestemmingsplan "Lage Weide" hanteert is een deel van dit spoortalud bestemd als Groen en een ander deel als Verkeer. Dit acht ProRail ongewenst en ProRail stelt dan ook voor om deze bestemmingen te wijzigen in de bestemming 'Verkeer Railverkeer'. De grens tussen de bestemming 'Verkeer Railverkeer' en de overige nietspoorse bestemmingen dient daarbij volgens ProRail gelegd te worden ter plaatse van de teen van het talud. Dit uitgangspunt is ook gehanteerd bij het bepalen van de grenzen van het in voorbereiding zijnde ontwerp-Tracébesluit "Utrecht Centraal - Leidsche Rijn" (uitsnede plankaart is bijgevoegd). Ook in het ontwerpbestemmingsplan is het hanteren van deze grens volgens ProRail de beste optie.

Reactie:
De bestemming wordt conform het verzoek van ProRail aangepast. Het talud maakt onderdeel uit van de spoorbrug en krijgt daarom de bestemming Verkeer-Railverkeer.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Het talud van het spoor krijgt de bestemming Verkeer-Railverkeer.

3.13. Reclamant 13 (Koninklijke Jongeneel B.V., Atoomweg 300, Uraniumweg 1)

Uraniumweg (Jongeneel en Platerij)

1. Reclamant kan zich niet verenigen met de toegelaten minimale milieucategorie. Ter plaatse zijn activiteiten toegelaten in milieucategorie 3.2 t/m 5.1. Er is niet voorzien in een draagkrachtige motivering voor het niet toelaten van milieucategorie 3.1 en ook niet in de uitvoerbaarheid van de wens om ter plaatse alleen zware industrie toe te laten.

Ter plaatse is (o.a.) een reguliere vestiging van Jongeneel aanwezig. Dit betreft een groothandel in hout- en bouwmaterialen, en wel groter dan 2.000 m^2 bvo. Deze activiteit valt binnen milieucategorie 3.1. Het gevolg daarvan is dat deze activiteit is wegbestemd c.q. onder het overgangsrecht is gebracht.
De gemeente heeft in reactie daarop gesteld dat het bedrijf valt onder de (SBI) categorie *"bouwbedrijven algemeen"* en dat daarom sprake zou zijn van activiteiten in de milieucategorie 3.2. Dat is onjuist. Noch de groothandel, noch de platerij kan worden aangemerkt als een bouwbedrijf.

Reactie:
De minimale milieucategorie is opgenomen om het multimodale karakter van Lage Weide verder gestalte te kunnen geven. In dit gebied geldt dat alleen de zwaardere categorieën zijn toegestaan. Door het opnemen van een ondergrens wordt voorkomen dat lichtere bedrijven zich hier kunnen gaan vestigen en daardoor een belemmering zouden kunnen vormen voor bedrijven in de maximale milieucategorie. Deze onderbouwing is in de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen.

Op 5 februari 2008 is een milieuvergunning verleend en op 14 juni 2011 is een ambtshalve wijziging van de vergunning verleend. Binnen het bedrijf van reclamant zijn de bedrijfsactiviteiten: opslaan van hout, plaatmateriaal, isolatiemateriaal en machines voor het bewerken van plaatmateriaal en het conserveren van plaatmateriaal met watergedragen verf. Er is een spuitwand aanwezig en ten behoeve van verbranding van houtmot en houtafval is een verbrandingsinstallatie in gebruik. Deze activiteiten samen kunnen niet worden gecategoriseerd als groothandel. In de beschikking van 5 februari 2008 staat vermeld dat voor de inrichting milieucategorie 4 van toepassing is. Die categorie komt overeen met minimaal categorie 3.2 in het huidige bestemmingsplan. De activiteiten van reclamant zijn daarmee positief bestemd.

Overigens is in artikel 3.6.2. onder a een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor het toelaten van bedrijven, onder bepaalde voorwaarden, die behoren tot 1 of 2 milieucategorieën hoger of lager dan voor het betreffende perceel toegestaan.

2. Het niet (ook) toelaten van milieucategorie 3.1 heeft eveneens tot gevolg dat de activiteit in het assembleren van kunststofbouwmaterialen niet is toegelaten. Ook dit betreft immers een activiteit binnen milieucategorie 3.1. Ter plaatse is ook milieucategorie 5.2 toelaatbaar, dit gelet op de afstand ten opzichte van gevoelige objecten, zelfs nog los van de vraag of daar sprake is van een *"rustige woonwijk"* of van een *"gemengd gebied'.* Nu in de plantoelichting is aangegeven dat de VNG-handreiking is aangehouden, impliceert dat c.q. verplicht dat tot het toelaten van milieucategorie 5.2 (ipv 5.1).

Reactie:
Zoals onder punt 1 is aangegeven is voor de gehele activiteit op het perceel Uraniumweg 1 minimaal categorie 3.2 van toepassing. Deze categorie is maatgevend voor de gehele locatie. Het komt de flexibiliteit niet ten goede als voor ieder voorkomende onderscheidenlijke bedrijfsactiviteit per gebruiksruimte de bedrijfscategorie wordt vastgesteld op de verbeelding.

Voor de woningen langs de Amsterdamsestraatweg geldt het omgevingstype 'gemengd gebied'. Dat geldt niet voor de overige omliggende woonwijken en gevoelige bestemmingen. Daar is sprake van het gebiedstype 'rustige woonwijk'. Het perceel Uraniumweg 1 wordt ook beperkt door de aanwezigheid van de rustige woonwijk Schepenbuurt. Ter plaatse is daarom maximaal milieucategorie 5.1 toegestaan. Op de verbeelding is de juiste milieuzonering opgenomen.
Dit lichtere onderdeel van de bedrijfsvoering is daarmee positief bestemd.

3. De regels verwijzen naar bijlage 2 voor de lijst van bedrijfsactiviteiten. Deze bijlage kent echter als opschrift *"Bijlage* 1" en *"Lijst 1 - ACTIVITEITEN'.* Dat zou kunnen leiden tot verwarring.

Reactie:
De tekst op bijlage 2 zal worden verwijderd.

4. Reclamant begrijpt dat ondergeschikte detailhandel bij bedrijven is toegelaten (artikel 1.16 van de planvoorschriften), maar dat als er sprake is van detailhandel als nevenactiviteit (artikel 3.1 onder f van de planvoorschriften) daarvoor een aanduiding op de verbeelding is vereist.

Daarnaast is een afhaalpunt voor internethandel ten onrechte alleen toegelaten na gebruik te maken van een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid (artikel 3.6.6 van de planregels. Reclamant wijst erop dat in de toelichting, onder verwijzing naar een aangenomen motie van de raad van de Gemeente Utrecht, juist is aangegeven dat dit bij recht zou worden toegelaten (p. 21 van de plantoelichting).

Reactie:
De regeling voor ondergeschikte detailhandel bij bedrijven wordt uit het bestemmingsplan gehaald. Deze regeling was opgenomen voor het bedrijventerrein Cartesiusweg. Voor Cartesiusweg is inmiddels een apart bestemmingsplan vastgesteld wat de regeling in artikel 3.1. sub f overbodig maakt, omdat de in dat lid genoemde aanduiding in het plangebied van het bestemmingsplan Lage Weide niet voorkomt. Ook de toelichting wordt hierop aangepast.
Op Lage Weide is alleen volumineuze detailhandel mogelijk. Deze detailhandel is alleen via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk aangezien er voorwaarden aan gekoppeld zijn die een nadere afweging vergen. Deze nadere afweging staat het toelaten bij recht in de weg.
Hetzelfde geldt voor een afhaalpunt voor internetwinkels. Ook hier is een nadere afweging noodzakelijk. In de toelichting staat overigens niet dat afhaalpunten bij recht zouden worden toegelaten.
In de toelichting staat dat de raad bij motie d.d. 5 juli 2012 heeft aangegeven dat afhaalpunten voor internetwinkels zijn toegestaan op bedrijventerreinen, mits zij opslag en distributie als primaire bedrijfsactiviteit hebben en zich niet ontwikkelen tot complete winkels met een uitgebreide etalagefunctie (showroom) en productadvisering. Deze voorwaarden zijn als voorwaarden vertaald in de regels.

5. Het bebouwingspercentage is volgens de planregels en de verbeelding 80%. Dit percentage is te beperkt. Zo resteert geen uitbreidingsruimte. Uitbreidingsruimte die ook onevenredig wordt beperkt door het in omvang beperkte bouwvlak en door het maximale uitbreidingspercentage te stellen op 10% van de bestaande metrage bvo, en dan ook nog eens *"per bedrijf".*
In dat verband verwijst Jongeneel tevens naar de zienswijze die door de Industrievereniging Lage Weide is ingediend, welke inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd.

Reactie:
De maximale bouwhoogte op het perceel van reclamant bedraagt 45 meter. De bouwhoogte van de bestaande gebouwen op het perceel zijn veel lager dan 45 meter. Er bestaat derhalve nog uitbreidingsruimte in de hoogte. Een bebouwingspercentage van 80% voor een bedrijventerrein is gangbaar. Reclamant kan nog gebruik maken van de mogelijkheid van 10% extra bvo. Hetzelfde geldt voor de afwijkingsbevoegdheid van 170.000 m² bvo. Ook hier kan reclamant gebruik van maken door uit te breiden in de hoogte. Met deze regeling kan een uitbreidingswens worden gefaciliteerd. Verwezen wordt verder naar poaragraaf 2.4 van dit vaststellingsrapport.

Artikel 3.2.1. onder e (voorheen f) zal worden gewijzigd in:
> *Het bestaand aantal vierkante meters brutovloeroppervlak van op het bouwperceel aanwezige gebouwen mag met maximaal 10% worden vergroot met inachtneming van het bepaalde genoemd onder c en d.*

De term per bedrijf vervalt hiermee.

6. Jongeneel neemt aan dat buitenopslag is toegelaten. Naar het oordeel van Jongeneel valt dit gewoon onder de bestemming en de definitie van 'bedrijf'.

Reactie:
Buitenopslag is inderdaad mogelijk binnen de bestemming Bedrijventerrein.

7. In artikel 21 van de planregels is een rechtsonzekere bepaling opgenomen. Er moet ook in bestaande situaties worden voorzien in voldoende ruimte voor parkeren op eigen terrein. Wat voldoende zou zijn, is niet bepaald. Naar het oordeel van Jongeneel is een dergelijke bepaling alleen toegelaten als deze ziet op nieuwe situaties en vooraf vaststaat welke norm zal worden gehanteerd bij het beoordelen of sprake is van voldoende parkeermogelijkheden.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie onder punt 7 van zienswijze nummer 7.

Atoomweg

8. Het hoofdkantoor van reclamant heeft terecht de aanduiding *"kantoor"* gekregen. Het hele gebouw mag derhalve worden gebruikt als kantoor. Niet het hele gebouw van Jongeneel valt onder de aanduiding "kantoor'. Met andere woorden: de omvang van het "aanduidingsvlak" is te klein. De aanduiding lijkt niet te zien op de noordelijke zijde c.q. rand van het gebouw. Dat zou maken dat het bestaande legale gebruik is wegbestemd c.q. onder het overgangsrecht is gebracht.

Reactie:
Alle gebouwen worden buiten ingemeten en op de grootschalige basis kaart aangegeven. Bij het tekenen van aanduidingsvlakken wordt gekeken naar deze grootschalige basiskaart en niet naar de luchtfoto. Het gehele kantoor heeft de aanduiding kantoor en is daarmee positief bestemd.

9. De helft van het gebouw kent een maximale bouwhoogte van 15 meter, terwijl voor de andere helft van het bestaande gebouw een maximale bouwhoogte geldt van 30 meter. Dat is minder dan was toegelaten. Volgens Jongeneel ligt het niet in de rede om twee maten te hanteren voor een bestaand gebouw en is het tevens onnodig. Tussen het bouwvlak en de weg is immers reeds (voldoende) ruimte aanwezig om het gemeentelijke doel te bereiken. De bestaande bebouwing is bovendien (deels) hoger dan de toegelaten 15 meter. Hoewel de planregels voorzien in een "bestaande matenregeling", is het volgens reclamant evident dat deze hoogtemaat niet uitvoerbaar is.

Reactie:
De bouwhoogtescheidingslijn ligt inderdaad dwars over het gebouw. Deze lijn geeft de gewenste bouwhoogtescheiding aan. Bestaande gebouwen worden positief bestemd via de bestaande matenregeling van artikel 3.2.1.

10. Duidelijk is dat het bestaande metrage aan kantoor niet mag toenemen. Klaarblijkelijk ook niet met de in de regels neergelegde 10 %-regel. Volgens reclamant laat dat onverlet dat die 10 %-regel wel mag worden gebruikt voor een uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten (anders dan kantoor) binnen de ter plaatse toegelaten milieucategorie. Graag verneemt Jongeneel of haar standpunt juist is.

Reactie:
In artikel 23 onder a wordt aangegeven dat de algemene afwijkingsregel niet geldt voor de regeling zoals vermeld in 3.2.1. onder e (voorheen f). Dit betekent dat bovenop de 10% zoals opgenomen in artikel 3.2.1. onder e niet nogmaals 10% algemene afwijking mogelijk is (niet 10% op 10%).
De 10% regeling zoals opgenomen in artikel 3.2.1. onder e mag uiteraard wel worden toegepast voor de uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten.

11. Jongeneel is tevreden met het feit dat de planregels een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid kennen voor het toelaten van volumineuze detailhandel. Jongeneel acht het echter niet rechtszeker dat de maximale omvang in metrage, bovendien voor het gehele plangebied, is beperkt tot 17.000 m² en dat ook nog eens inclusief de (onbekende) bestaande metrage.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie bij punt 6 van zienswijze nummer 5.
Het bestaande metrage is op dit moment 8.500 m². Dit betekent dat er nog ruimte is voor 8.500 m². Dit maximum is opgenomen omdat een te grote consumentenaantrekkende werking door een teveel aan volumineuze detailhandel het functioneren en de bereikbaarheid van bedrijven op Lage Weide kan tegenwerken.
Zie ook reactie 5 van zienswijze 33.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

De tekst bijlage 1 wordt van bijlage 2 verwijderd.

Artikel 3.1. onder f wordt geschrapt. De toelichting wordt hierop aangepast.

Artikel 3.2.1. onder e zal worden gewijzigd in:
Het bestaand aantal vierkante meters brutovloeroppervlak van op het bouwperceel aanwezige gebouwen mag met maximaal 10% worden vergroot met inachtneming van het bepaalde genoemd onder c en d.

Artikel 21 wordt aangepast. De zinsnede 'binnen die bestemming' wordt geschrapt.

3.14. Reclamant 14 (Oskam, Uraniumweg 25 en 27, Elektronweg 24, Niels Bohrweg 201)

Parkeren

1. In artikel 21 van de planregels is een rechtsonzekere bepaling opgenomen. Er moet, ook in bestaande situaties, worden voorzien in voldoende ruimte voor parkeren op eigen terrein. Wat voldoende zou zijn, is niet bepaald. Naar het oordeel van Oskam is een dergelijke bepaling alleen toegelaten als deze ziet op nieuwe situaties en vooraf vaststaat welke norm zal worden gehanteerd bij het beoordelen of sprake is van voldoende parkeermogelijkheden.

Reactie:
Het college heeft in bijlage 1 van de Nota Stallen en Parkeren voor uiteenlopende functies normen vastgesteld die aangeven wat als 'voldoende' moet worden beschouwd. De normen worden gehanteerd voor toetsing aan ruimtelijke ontwikkelingen. In een bestaande (legale) situatie wordt de bestaande parkeergelegenheid voor auto's en fietsen als voldoende beschouwd. Deze bestaande parkeergelegenheid moet op grond van dit artikel wel in stand worden gehouden, een en ander conform het geldende gemeentelijk beleid.
Overigens is de strekking van het parkeerbeleid dat parkeren in principe op eigen terrein moet worden opgelost; dat kan niet altijd en betekent ook niet altijd dat het parkeren binnen dezelfde bestemming hoeft te worden opgelost. Het onderdeel in de regel dat 'binnen die bestemming' het parkeren moet worden opgelost is te rigide en wordt dan ook geschrapt.

Urianiumweg 27

2. Reclamant kan zich niet verenigen met de minimale milieucategorie. Ter plaatse zijn activiteiten toegelaten in milieucategorie 3.2 t/m 5.2. Er is volgens Oskam niet voorzien in een draagkrachtige motivering voor het niet toelaten van lagere milieucategorieën en ook niet ten aanzien van de uitvoerbaarheid van de gemeentelijke wens om ter plaatse alleen zware industrie toe te laten.

Reactie:
De minimale milieucategorie is opgenomen om het multimodale karakter van Lage Weide verder gestalte te kunnen geven. In dit gebied geldt dat alleen de zwaardere categorieën zijn toegestaan. Door het opnemen van een ondergrens wordt voorkomen dat lichtere bedrijven zich hier kunnen gaan vestigen en daardoor een belemmering zouden kunnen vormen voor bedrijven in de maximale milieucategorie. Deze onderbouwing is in de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen.
Overigens is in artikel 3.6.2. onder a een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor het toelaten van bedrijven, onder bepaalde voorwaarden, die behoren tot 1 of 2 milieucategorieën hoger of lager dan voor het betreffende perceel toegestaan.

3. Ter plaatse zijn meerdere bedrijven gevestigd. In feite is het kantoorgebouw aan de zijde van de weg sinds jaar en dag in gebruik als een bedrijfsverzamelgebouw. Dit gebouw is daartoe echter niet bestemd en de ter plaatse aanwezige bedrijfsactiviteiten vallen niet onder milieucategorie 3.2 of hoger. Ook zijn ter plaatse aanwezig een garage met herstelwerkplaats en een vestiging van Boels. Evident is dat ook die activiteiten niet vallen binnen milieucategorie 3.2 of hoger of ze staan niet vermeld op de Bedrijvenlijst. Het gevolg daarvan is dat deze activiteiten zijn wegbestemd of onder het overgangsrecht zijn gebracht. Dat is ontoelaatbaar en is - volgens de plantoelichting - ook niet beoogd.

Reactie:
Ter plaatse van het adres Uraniumweg 27 staat een aantal storthallen waar afval wordt ontvangen, verwerkt en gesorteerd. Voor deze activiteit is minimaal categorie 3.2 van toepassing. Deze categorie is maatgevend voor de gehele locatie. Het komt de flexibiliteit niet ten goede als voor ieder voorkomende bedrijfsactiviteit per gebouw de bedrijfscategorie wordt vastgesteld op de verbeelding. Een garage annex werkplaats die werkzaamheden verricht ten behoeve van de eigen bedrijfsactiviteiten, dus niet ten behoeve van particulieren wordt niet als zodanig bestemd, maar maakt onderdeel uit van de inrichting. Bij het bepalen van de milieucategorie van een inrichting wordt naar de inrichting als geheel gekeken. In dit geval gaat het hier om zelfstandig functionerende bedrijven zoals Boels. Deze bedrijven maken geen onderdeel uit van de inrichting van reclamant. Ter plaatse zal daarom een maatbestemming worden opgenomen, zodat deze bedrijven positief worden bestemd.
Opgenomen wordt in artikel 3.1 onder b.:

een reparatie -en servicebedrijf t.b.v. auto's ragebedrijf) minimaal behorend tot milieucategorie 3.1	'specifieke vorm van bedrijf - garagebedrijf'
verhuurbedrijven voor machines en werktuigen/transportmiddelen (exclusief personenauto's) minimaal behorend tot milieucategorie 3.1	'specifieke vorm van bedrijf - verhuurbedrijf'

4. Voor een deel van het terrein geldt geen functieaanduiding voor de toegelaten milieucategorieën. Het betreft een deel van de gronden en de opstallen gelegen aan het Uraniumkanaal. Verwezen wordt naar een uitsnede van de verbeelding. Dat zou betekenen dat daar geen enkele bedrijfsactiviteit mag plaatsvinden.

Reactie:
De functie aanduiding is inderdaad niet correct weergegeven. De verbeelding zal worden aangepast, zodat het gehele terrein dezelfde functieaanduiding heeft.

5. Oskam merkt op dat de regels verwijzen naar bijlage 2 voor de lijst van bedrijfsactiviteiten. Deze bijlage kent echter als opschrift *"Bijlage* 1" en *"LIJST* 1 *ACTIVITEITEN".* Dat zou kunnen leiden tot verwarring.

Reactie:
De tekst bijlage1 zal van de Lijst van Bedrijfsactiviteiten worden verwijderd.

6. De begrenzing tussen het bestemmingsvlak *"Bedrijventerrein"* en het bestemmingsvlak *"Water"* lijkt volgens reclamant niet juist. Een oostelijke rand van de bestaande opstallen kent thans de bestemming *"Water".*

Reactie:
De bestemming Bedrijventerrein zal op het gehele terrein worden gelegd.

7. Het bebouwingspercentage is volgens de planregels en de verbeelding 80%. Dit percentage is te beperkt. Zo resteert geen uitbreidingsruimte. Uitbreidingsruimte die ook onevenredig wordt beperkt door het in omvang beperkte bouwvlak en door het maximale uitbreidingspercentage te stellen op 10% van de bestaande metrage bvo, en dan ook nog eens *"per bedrijf".* De mogelijk extra 170.000 m^2 aan uitbreidingsruimte geldt niet bij recht, zelfs voor het gehele plangebied, is afhankelijk van derden en is rechtsonzeker. In dat verband verwijst Oskam tevens naar de zienswijze die door de Industrievereniging Lage Weide is of zal worden ingediend, welke inhoud hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie bij punt 5 van de zienswijze van reclamant 13.
Overigens zal artikel 3.2.1. onder e (voorheen f) worden gewijzigd in:
Het bestaand aantal vierkante meters brutovloeroppervlak van op het bouwperceel aanwezige gebouwen mag met maximaal 10% worden vergoot met inachtneming van het bepaalde genoemd onder c en d.
Verwezen wordt verder naar reactie 4 van zienswijze 39.

Uraniumweg 25

8. Deze locatie betreft een deel van het terrein aan de Uraniumweg 25. Het betreft het aan het Uraniumkanaal gelegen onbebouwde deel van het terrein, alsmede het achterste deel van de opstallen. Het terrein wordt gebruikt voor op- en overslag en recycling en de opstal ook voor de opslag/stalling van materieel. De hierboven opgenomen zienswijze met betrekking tot de (minimale) milieucategorie is ook op deze locatie van toepassing.

Volgens Oskam is het onwerkbaar dat voor één bedrijf twee verschillende maximale milieucategorieën gelden, namelijk 5.2 respectievelijk 5.1. Het ligt in de rede voor het geheel 5.2 te laten gelden. Bovendien is ter plaatse milieucategorie 5.2 toelaatbaar. Dat gelet op de afstand ten opzichte van gevoelige objecten. Dat zelfs nog los van de vraag of daar sprake is van een *"rustige woonwijk'* of van een *"gemengd gebied'.* Nu in de plantoelichting is aangegeven dat de VNG-handreiking is aangehouden, impliceert c.q. verplicht dat tot het ook hier toelaten van milieucategorie 5.2. Daarnaast verwijst Oskam naar de zienswijze die is of zal worden ingediend door de Industrievereniging Lage Weide. De inhoud daarvan over dit onderwerp dient hier als herhaald en ingelast te worden beschouwd.

Reactie:
Het is niet de bedoeling om de grens tussen twee milieucategorieën dwars door inrichtingen te laten lopen. Dit betekent voor het achterste gedeelte van Uraniumweg 25 dat op dit terrein de milieucategorie 5.2. wordt gelegd voor zover dat gedeelte in gebruik is door reclamant.

Zuilen is een rustige woonwijk met de Amsterdamsestraatweg als drukke weg. Dat geldt niet voor de overige omliggende woonwijken en gevoelige bestemmingen, zoals de Schepenbuurt. Daar is sprake van het gebiedstype 'rustige woonwijk'. Verwezen wordt verder naar paragraaf 2.2 van dit vaststellingsrapport.

9. De hierboven opgenomen zienswijze met betrekking tot de (beperking van) uitbreidingsmogelijkheden is ook hier aan de orde. Doordat de planregeling op allerlei wijzen aan gebruikelijke uitbreiding in de weg staat, is een uitbreiding van opstallen hier in feite niet mogelijk, hoewel dat juist positief effect heeft voor het milieu en geen (ontoelaatbare) gevolgen heeft voor de verkeersafwikkeling.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie bij punt 5 van de zienswijze van reclamant 13.
Overigens zal artikel 3.2.1. onder e (voorheen f) worden gewijzigd in:
Het bestaand aantal vierkante meters brutovloeroppervlak van op het bouwperceel aanwezige gebouwen mag met maximaal 10% worden vergoot met inachtneming van het bepaalde genoemd onder c en d.

10. De bestaande kade van reclamant aan het kanaal ter plaatse van de Uraniumweg 27 is reeds doorgetrokken. Deze kade is thans ook gelegen ter plaatse van het perceel aan de Uraniumweg 25. Deze is niet weergegeven op de verbeelding. Het gevolg daarvan is dat daar de bestemming *"Water"* en niet de bestemming *"Bedrijventerreinen"* zal hebben te gelden. Dat dient te worden aangepast.

Reactie:
De bestemming Bedrijventerrein zal op het gehele terrein worden gelegd.

11. Ter plaatse worden ook (nog meer) afvalstoffen verwerkt. Dit is reeds vergund. Het is mogelijk dat het een inrichting betreft die geurrelevant is. Oskam verzet zich dan ook tegen de beperkende regeling die is opgenomen in artikel 3.5 aanhef en onder sub b en 3.6.1 van de plan regels.

Reactie:
Indien de activiteit reeds vergund is zal artikel 3.5 geen belemmering opleveren voor deze activiteit.

12. Naar het oordeel van reclamant, die op dit punt tevens verwijst naar de zienswijze die is ingediend namens Industrievereniging Lage Weide, is de regeling onnodig en onevenredig. Reeds de voorgenomen milieuzonering op basis van de VNG-handreiking houdt rekening met het aspect geur. Indien de VNG-afstanden in acht worden genomen mag (in ieder geval) uitgegaan worden van een milieuhygiënisch acceptabele situatie. Temeer daar veelal de afstand voor het aspect geluid de bepalende afstand zal zijn. Daarnaast is de regeling onduidelijk en daarmee rechtsonzeker. Niet duidelijk is wat met het voorschrift is beoogd. De gehanteerde begrippen in artikel 3.6.1 zijn zonder nadere toelichting onbegrijpelijk. Temeer daar volgens de bij de plantoelichting gevoegde onderzoeken de gemeente het oog lijkt te hebben op cumulatieve geurbelasting van diervoederinrichtingen. Naast dat de omstandigheden met betrekking tot die geur reeds ingrijpend zijn gewijzigd, doet de gemeente het voorkomen alsof elke geur cumulatieve gevolgen heeft. Dat is evident niet het geval.
De uitkomst van de (onnodige) extra beperking en beoordeling is volgens Oskam volledig onvoorspelbaar en onzeker. Wat is de "totale bestaande geurbelasting"? Wat is een "toename" daarvan (in omvang en hedonische waarden)? Waarom ziet de beperking ook op geur "binnen het plangebied"? Deze regeling dient volgens Oskam dan ook komen te vervallen.

Het vorenstaande is temeer van belang omdat de capaciteit van de inrichting nog verder zal worden verhoogd. In overleg met de provincie en de gemeente loopt zelfs al een pilotproject (begin mei 2014) voor het verschredderen e.d. van afvalstoffen. Ook is het doel een hal te bouwen voor het overdekt verwerken van de afvalstoffen. Oskam merkt op dat het toch niet zo zal zijn dat die concrete ontwikkelingen door het bestemmingsplan onzeker of zelfs onmogelijk worden gemaakt?

Reactie:
Verwezen wordt naar paragraaf 2.3 van dit vaststellingsrapport met betrekking tot het onderdeel geur. De regeling geldt ook voor woningen binnen het plangebied omdat ook voor deze woningen bescherming van het leefklimaat geldt.
Met betrekking tot het initiatief om de capaciteit van de inrichting te verhogen wordt opgemerkt dat allereerst een toets moet plaatsvinden op de richtafstand van geur voor het specifieke bedrijf. Bij een kleinere richtafstand dan 100 meter voor het aspect geur is vestiging zonder meer mogelijk. Bij een grotere richtafstand zal moeten worden bezien of nieuwe of aanvullende voorwaarden aan de geuremissie moeten worden gesteld om een overschrijding van het aanvaardbare hinderniveau te voorkomen.

Elektronweg 24

13. Oskam merkt op dat de maximale milieucategorie 4.2 zal gaan bedragen. De woningen in de Schepenbuurt zijn aangemerkt als een "rustige woonwijk" in de zin van de VNG-handreiking. Dat is niet terecht. Er is volgens Oskam duidelijk sprake van gemengd gebied in de zin van voornoemde brochure. Voor deze woningen gelden hogere waarden als gevolg van de Wet geluidhinder, de woningen zijn aan meer zijden omsloten door industrie en gelegen aan hoofdinfrastructuur. Nota bene: aan drukke wegen, spoor en aan het Amsterdam-Rijnkanaal. De maximale milieucategorie 5.1 zou derhalve toegelaten moeten worden als de gemeente, naar in de plantoelichting is gesteld, de VNG-handreiking daadwerkelijk (juist) toepast.

Reactie:
De Schepenbuurt wordt aangemerkt als een rustige woonwijk. Dit geldt niet voor de woningen gelegen aan de Cartesiusweg, maar wel voor de woningen in de wijk zelf.
Conform ons geluidbeleid is elke woonwijk een rustige woonwijk, uitgezonderd de woningen aan belangrijke (drukke) wegen en op industrie- en bedrijventerreinen. Dit is gebaseerd op een groot aantal geluidsmetingen die in het verleden zijn gedaan.
Voor de bepaling 'rustige woonwijk' is het zogeheten referentieniveau (of achtergrondniveau) bepalend. Dit is het geluid dat vrijwel constant aanwezig is. Bij een drukke weg is het geluidsniveau inderdaad vrijwel constant hoog. Langs een spoorlijn niet. Daarom kunnen woonwijken bij een drukke spoorlijn toch het predicaat 'rustige woonwijk' krijgen.
Verwezen wordt verder naar paragraaf 2.2 van dit vaststellingsrapport.

14. Niet duidelijk is of het gebruik van een van de hallen door Holiday on Ice wel valt onder de toegelaten activiteiten op de bedrijvenlijst. Zo dat niet het geval zou zijn, dan dient dat naar het oordeel van Oskam te worden aangepast.

Reactie:
Holiday on Ice gebruikt de bedrijfsruimte als repetitieruimte (ijsbaan) in combinatie met opslag theaterkleding en kleedruimtes. Ter plaatse worden geen voorstellingen gegeven. De bedrijfsruimte wordt slechts gebruikt door de werknemers van het bedrijf en heeft daarmee geen publieksaantrekkende functie. Deze functie is passend binnen de bedrijfsbestemming.

15. De hoogte van de gebouwen bedraagt hier voor het overgrote deel circa 20 meter. Dat terwijl de planregeling (regels en verbeelding) ter plaatse een maximale bouwhoogte van slechts 15 meter toelaten. Hoewel de planregels voorzien in een "bestaande matenregeling", is het volgens Oskam evident dat deze hoogtemaat niet uitvoerbaar is en aanpassing behoeft.
Wat in het bovenstaande is opgenomen over het ontbreken van reële uitbreidingsmogelijkheden, geldt ook voor deze locatie. Doordat de planregeling op allerlei wijzen aan gebruikelijke uitbreiding in de weg staat, is een uitbreiding van opstallen hier in feite niet mogelijk, hoewel dat juist positief effect heeft voor milieu en geen (ontoelaatbare) gevolgen heeft voor de verkeersafwikkeling.

Reactie:
De bouwhoogte ter plaatse van Elektronweg 24 bedraagt geen 20 meter, maar tussen de 12 en 14 (dakpunten). De gebouwen zijn daarmee in zijn geheel positief bestemd en er is nog uitbreidingsruimte.

Niels Bohrweg 201

16. Op deze gronden en opstallen was tot voor kort een inrichting aanwezig voor papierrecycling. Het ligt volgens Oskam in de rede, gelet op dit gebruik en de bedrijfsactiviteiten van Oskam, om recyclingbedrijven en afvalscheidinginstallaties ter plaatse toe te (blijven) staan. Oskam zal daar waarschijnlijk de recycling van papier, karton en plastic onderbrengen. Daarnaast wordt hier prefab beton(product) geproduceerd. Het gevolg is dat de maximale milieucategorie van 4.1 niet toereikend is. Deze behoeft aanpassing, dan wel noodzaakt tot het aan de locatie toekennen van een functieaanduiding (gelijk is gedaan voor het buurperceel van Bonder).

Reactie:
De bedrijfsklasse 'voorbereiden tot recycling' kent een onderverdeling naar aard en omvang van de materialen en stoffen. Op basis van de kennis bij het opstellen van dit ontwerpbestemmingsplan is uitgegaan van papierrecycling, die onder milieucategorie 3.2 valt. Degene die een inrichting opricht, meldt dit ten minste vier weken voor de oprichting aan het bevoegd gezag. Tot op heden heeft de gemeente geen melding activiteitenbesluit ontvangen. Er is in dat kader niet te bepalen welke planologische aspecten moeten worden betrokken bij deze locatie.
Ten aanzien van het produceren van prefab beton wordt verwezen naar reactie 1 van zienswijze 7. Op Niels Borhweg 201 wordt een maatbestemming opgenomen: specifieke vorm van bedrijf – betonfabriek.

17. Wat in het bovenstaande is opgemerkt ten aanzien van beperking van geurrelevante bedrijven, geldt ook voor deze locatie. Hetzelfde geldt voor de beperking van uitbreidingsmogelijkheden. Doordat de planregeling op allerlei wijzen aan gebruikelijke uitbreiding in de weg staat, is een uitbreiding van opstallen hier in feite niet mogelijk, hoewel dat volgens Oskam juist een positief effect heeft voor milieu en geen (ontoelaatbare) gevolgen heeft voor de verkeersafwikkeling.

Reactie:
Verwezen wordt naar paragraaf 2.3 van dit vaststellingsrapport over uitbreidingsruimte en geur.

18. Oskam acht het in strijd met de rechtszekerheid dat de gebruiksregels voor wat betreft de bestemming *"Archeologie"* niet in de planregels zijn opgenomen, maar in een verordening. Daarbij is volgens Oskam niet duidelijk op welke verordening de verwijzing ziet.

Reactie:
Verwezen wordt naar reactie 8 van zienswijze 7. In artikel 1 van het bestemmingsplan zal een begripsomschrijving van de verordening worden opgenomen:

> *1.69 Verordening op de Archeologische Monumentenzorg:*
>
> *de sedert 22 december 2009 van kracht zijnde Verordening op de Archeologische Monumentenzorg van de gemeente Utrecht.*

19. Oskam kan zich er in vinden dat het plan een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid kent voor het toelaten van volumineuze detailhandel. Oskam acht het in strijd met de rechtszekerheid dat de maximale omvang in metrage, bovendien voor het gehele plangebied, is beperkt tot 17.000 m² en dat ook nog eens inclusief de (onbekende) bestaande metrage.

Reactie:
Het bestaande metrage aan volumineuze detailhandel is geïnventariseerd. Verwezen wordt naar het antwoord bij punt 6 van zienswijze 5.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Het achterste gedeelte van Uraniumweg 25 wat door reclamant in gebruik is krijgt de milieucategorie 5.2.

De woorden bijlage 1 wordt op de Lijst van Bedrijfsactiviteiten verwijderd.

Het gehele terrein op Uraniumweg 25 en 27 krijgt de bestemming Bedrijventerrein. De verbeelding wordt aangepast.

De functieaanduiding milieucategorie 3.2. tot en met 5.2. wordt op het gehele terrein van Uraniumweg 27 gelegd en wordt ook op het achterste deel van Uraniumweg 25 gelegd.

Er wordt een begripsomschrijving Verordening op de Archeologische Monumentenzorg opgenomen in artikel 1.

Opgenomen wordt voor het perceel Uraniumweg 27 in artikel 3.1 onder b.:

een reparatie -en servicebedrijf t.b.v. auto's (garagebedrijf) minimaal behorend tot milieucategorie 3.1	'specifieke vorm van bedrijf - garagebedrijf'
verhuurbedrijven voor machines en werktuigen/transportmiddelen (exclusief personenauto's) minimaal behorend tot milieucategorie 3.1	'specifieke vorm van bedrijf - verhuurbedrijf'

Op Niels Borhweg 201 wordt een maatbestemming opgenomen: specifieke vorm van bedrijf - betonfabriek: het vervaardigen van en bewerken van producten van beton behorend tot maximaal milieucategorie 4.2.

3.15. Reclamant 15 (Gemeente Stichtse Vecht)

Externe veiligheid

1. Stichtse Vecht heeft eerder een overlegreactie ingediend over de kaderstelling voor het groepsrisico en verzocht om de afwijkingsmogelijkheid niet toe (te kunnen) passen als een invloedsgebied voor het groepsrisico over grondgebied van Stichtse Vecht valt. De reactie van de gemeente gaat niet in op het verzoek ten aanzien van de afwijkingsmogelijkheid. Niet duidelijk is hoe (toekomstige) onevenredig grote invloedsgebieden voor het groepsrisico worden beheerst. Ook is niet duidelijk of en in hoeverre deze invloedsgebieden over het grondgebied van de gemeente Stichtse Vecht vallen. Daarnaast is geen enkel handvat gegeven in de toelichting of de regels hoe de verantwoording van het groepsrisico zal plaatsvinden en hoe de aanvaardbaarheid daarvan wordt bepaald. Stichtse Vecht verzoekt om het bestemmingsplan zodanig aan te passen dat de afwijkingsmogelijkheid niet kan worden toegepast als een invloedsgebied over het grondgebied van de gemeente Stichtse Vecht valt.

Reactie:
In de toelichting bij het Bevi van 2004 is over het doel van dat besluit het volgende vermeld: "Dit besluit heeft tot doel de risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld door activiteiten met gevaarlijke stoffen in inrichtingen tot een aanvaardbaar minimum te beperken." Dat aanvaardbare minimum is in het Bevi vertaald naar concrete milieukwaliteitseisen, waaronder eisen voor het plaatsgebonden risico. Op een topografische ondergrond, zoals de verbeelding van een bestemmingsplan, manifesteert het plaatsgebonden risico zich als een contour rond een risicobedrijf. Binnen die contour mogen zich geen kwetsbare objecten bevinden (hiervoor geldt een grenswaarde) en mogen in principe geen nieuwe beperkt kwetsbare objecten (hiervoor geldt een richtwaarde) worden bestemd. Dat de risicocontour van nieuwe bedrijven binnen de inrichtingsgrens moet vallen is geen doelstelling uit het Bevi,maar komt voort uit het feit dat het bestemmingsplan het mogelijk maakt dat op of vlakbij de grens van een perceel, dus ook de perceelsgrens met een risicobedrijf, gebouwd mag worden. Zonder de voorwaarde dat de risicocontour binnen de inrichtingsgrens moet vallen zou een directe strijdigheid ontstaan met het Bevi. De directe doelstelling van het Bevi is en blijft het aanvaardbare minimum ten aanzien van de risico's bij (geprojecteerde) objecten in de omgeving. De gemeentegrens zelf is daarbij niet doorslaggevend. Wat van belang is dat voor nieuwe toekomstige gevallen een goede afweging plaatsvindt van de wederzijdse belangen. Dit kan door middel van de procedure voor een omgevingsvergunning, uiteraard voorafgegaan door een vooroverleg met de aangrenzende gemeente. In artikel 3.6.3 van de regels is de afwijking door middel van een omgevingsvergunning geregeld. In dat artikel is als voorwaarde voor vergunningverlening gesteld dat het groepsrisico kan worden verantwoord en als aanvaardbaar beschouwd kan worden. De verantwoording van het groepsrisico moet volgens het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) deel uitmaken van een procedure voor een omgevingsvergunning volgens in het Bevi daaraan gestelde eisen. De aanvaardbaarheid van het groepsrisico zal conform regelgeving plaatsvinden in samenspraak met de naburige gemeente (voor zover het invloedsgebied inderdaad over de gemeentegrens heen komt) en met de Veiligheidsregio Utrecht. Gelet op het formele afwegingsproces dat plaats moet vinden bij een eventueel toekomstig verzoek voor vestiging van een Bevi-bedrijf wordt ervan uitgegaan dat de belangen van de gemeente Stichtse Vecht gerespecteerd worden, ook in gevallen waar het invloedsgebied over de gemeentegrens heen ligt.
Er wordt geen aanleiding gezien om het bestemmingsplan aan te passen.

Geur

2. In paragraaf 3.5 van de planregels staat dat nieuwvestiging van bedrijven, waarbij voor het aspect 'geur' een afstand van 100 meter of meer is aangegeven, slechts is toegestaan met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.6.1.

In de regels wordt bepaald dat bedrijven die in de "Lijst van Bedrijfsactiviteiten" voor wat betreft het aspect "geur" een afstand van 100 m of meer aan moeten houden slechts zijn toegelaten op het bedrijventerrein wanneer is aangetoond dat door het treffen van technische maatregelen de geurhinderafstand kan worden teruggebracht of wanneer de totale geurhinder niet toeneemt.

In het antwoord van de gemeente op de overlegreactie staat dat enkel het individuele toetsingskader geldt met betrekking tot inrichtingen. Alle oprichtingen, uitbreidingen en veranderingen van inrichtingen zijn toegestaan, wanneer deze voldoen aan de Nederlandse Emissie Richtlijn Lucht (verder NeR) (vergunningplichtige inrichtingen), dan wel voldaan wordt aan de voorschriften in het kader van het Activiteitenbesluit en Activiteitenregeling (meldingsplichtige inrichtingen).

De gemeente geeft met dit antwoord geen uitleg op welke wijze de regel dat de cumulatieve geurhinder niet mag toenemen, zal worden getoetst. Het is voor Stichtse Vecht zeer belangrijk woningen te beschermen tegen cumulatieve geurhinder van bedrijven, mede gezien de al bestaande geurproblemen. In de planregels wordt echter nadrukkelijk vermeld dat de beschermende regel slechts geldt voor nieuw te vestigen bedrijven.
Deze omschrijving dekt volgens Stichtse Vecht niet alle nieuwe situaties in het kader van paragraaf 2.5.4 van de Nederlandse Emissie Richtlijn Lucht (verder NeR). Bestaande bedrijven die hun activiteiten uitbreiden/veranderen dienen in het kader van de NeR, als nieuwe situatie te worden beoordeeld.

Stichtse Vecht verzoekt de gemeente om het artikel aan te passen zodat ook de cumulatieve geurhinder als gevolg van bestaande bedrijven die willen uitbreiden/wijzigen niet mag toenemen:

> "De oprichting, uitbreiding of wijziging van bedrijven die in het kader van paragraaf 2. 5. 4. als nieuwe situatie dient te worden beschouwd, waarbij in 3 voor het aspect 'geur' een afstand van 100 meter of meer is aangegeven, is slechts toegestaan met inachtneming van het bepaalde in 3.6.1."

Artikel 3.6.1 vermeldt eveneens dat het artikel slechts geldt voor nieuw te vestigen bedrijven. Stichtse Vecht verzoekt de gemeente om ook dit artikel aan te passen.

Daarnaast wordt vermeld dat de geurbelasting niet mag toenemen ten opzichte van de bestaande geurbelasting op het plangebied ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan. Aangezien de bestaande geurbelasting niet duidelijk is gedefinieerd kan bij het toetsen van het artikel onduidelijkheid ontstaan of de bestaande situatie de feitelijke situatie of de vergunde situatie betreft. Voor de rechtszekerheid verzoekt Stichtse Vecht u aan te geven dat het gaat om de vergunde totale geurbelasting of specifiek te verwijzen naar de berekende geurbelasting als vermeld in het geuronderzoek dat als bijlage bij het bestemmingsplan is gevoegd. Tekstvoorstel van Stichtse Vecht voor artikel 3.6.1:

> "Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning medewerking verlenen aan het bepaalde in lid 3.5, onder b., ten behoeve van het oprichten, uitbreiden of veranderen van bedrijven die in het kader van paragraaf 2. 5.4. als nieuwe situatie dient te worden beschouwd, waarbij in 2 voor het aspect 'geur' een afstand van 100 meter of meer is aangegeven, mits daardoor de totale vergunde geurbelasting op woningen, niet zijnde bedrijfswoningen, bestaand ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan binnen en buiten het plangebied niet toeneemt."

In de toelichting kan eventueel nog verduidelijkt worden dat de cumulatieve geurhinder, momenteel ten gevolge van de vergunningen van de bedrijven De Heus en Agrifirm, als bedoeld in de bijlage 15 'Geur', niet mag toenemen.

Reactie:
Verwezen wordt naar paragraaf 2.3 van dit vaststellingsrapport. De redactie van artikel 3.5 onder b van en artikel 3.6.1 is overeenkomstig de wens van reclamant aangepast.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Artikel 3.5 onder b wordt aangepast:
oprichting, uitbreiding en wijziging van bedrijven waarbij in bijlage Lijst van bedrijfsactiviteiten voor het aspect 'geur' een afstand van 100 meter of meer is aangegeven, is slechts toegestaan met inachtneming van het bepaalde in regel 3.6.1.

Artikel 3.6.1. wordt aangepast:

> 3.6.1 Omgevingsvergunning aspect 'geur'
> Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning medewerking verlenen aan het bepaalde in lid 3.5, onder b., ten behoeve van de oprichting, uitbreiding of wijziging van bedrijven waarbij in de Lijst van bedrijfsactiviteiten voor het aspect 'geur' een afstand van 100 meter of meer is aangegeven, mits daardoor de totale geurbelasting op woningen, niet zijnde bedrijfswoningen, bestaand ten tijde van de terinzaggelegging van het ontwerpbestemmingsplan, binnen en buiten het plangebied niet toeneemt.

3.16. Reclamant 16 (Meijbon Vastgoed BV, Kanaaldijk 15)

1. Het totale terrein van reclamant kent een oppervlakte van 100.000 m^2. Uit het bestemmingsplan blijkt dat het perceel aan de Kanaaldijk 15 in principe alleen voor een recyclebedrijf bestemd is. Wat hieronder wordt verstaan wordt niet in de begripsbepalingen omschreven.

Reactie:
Het perceel aan de Kanaaldijk heeft in het ontwerpbestemmingsplan de bestemming 'Bedrijventerrein' waarbij bedrijven zijn toegelaten tot en met categorie 4.1 uit de Lijst van Bedrijfsactiviteiten. Tevens is een recyclebedrijf toegelaten behorend tot maximaal milieucategorie 5.2. Het perceel heeft daarmee een ruime bedrijfsbestemming en is niet alleen voor een recyclebedrijf bestemd. Daarbij komt dat het bestemmingsplan een algemene afwijkingsmogelijkheid kent voor bedrijven die een of twee categorieën hoger zijn: ook die bedrijven zijn toegestaan, mits de milieubelasting kan worden gelijkgesteld met de toegelaten categorie.

Om onduidelijkheid over de aard van een recyclebedrijf te voorkomen, en de huidige vergunde activiteiten aan te geven, wordt aan artikel 1 (begripsbepalingen) een definitie toegevoegd:
'recyclebedrijf': een bedrijf gericht op het vervaardigen van cement- en betonwaren, alsmede betonmortel met behulp van persen, triltafels of bekistingtrillers, het opnieuw verwerken van afvalmaterialen voor het oorspronkelijke doel of voor andere doeleinden, en op- en overslag van goederen'

2. Op basis van het oude bestemmingsplan konden zich op Kanaaldijk 15 ook categorie 5 bedrijven vestigen. Ten tijde van de aankoop van de gronden (2007) was het voor reclamant niet objectief kenbaar dat de toen geldende bouw- en gebruiksmogelijkheden op termijn sterk beperkt zouden worden. Uit het gemeentelijke beleid van 2006 (De juiste koers: Utrechtse bedrijventerreinen 2006-2020) blijkt dat het bedrijventerrein juist voor de zware bedrijven ook in de toekomst bedoeld was.
De beperking van het nieuwe bestemmingsplan ziet op het terugschroeven van de oppervlakte nieuwbouw, het bebouwingspercentage en van de categorie 5 bedrijven naar categorie 4.1.
Op de gronden van reclamant is een uitzondering gemaakt voor Bonder ten behoeve van een recyclebedrijf. Indien dit bedrijf stopt daalt ook de bedrijvigheid naar categorie 4.1. De reden hierachter is volgens reclamant gelegen in de naburig gelegen woonwijk Op Buuren.
De bedrijvigheid moet inbinden omdat woningbouw, die later is gerealiseerd, te dicht bij de bedrijvigheid staat. Dit kan nimmer de bedoeling zijn en vormt ook geen juist planologisch uitgangspunt. Mede vanwege het beleid uit 2006 en het specifieke karakter van dit bedrijventerrein met alle mogelijke vervoersopties dient het belang van handhaving, uitbreiding en vernieuwing van het bestaande industriegebied te prevaleren.
Reclamant verzet zich uitdrukkelijk tegen de voorgenomen gebruiks- en bouwbeperkingen en wenst te allen tijde in elk geval de gebruiks- en bouwmogelijkheden conform het oude bestemmingsplan.

Reactie:
Volgens vaste jurisprudentie is milieuzonering noodzakelijk, ook op bestaande bedrijventerreinen. Zowel de goede ruimtelijke ordening als het milieubeleid stelt zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven. Dat gebeurt onder andere door het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten gedurende langere tijd onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen en het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige bestemmingen. Bestaande bedrijven die niet passen in de toegelaten bedrijfscategorieën, worden niet wegbestemd, maar krijgen een maatbestemming.

Aan deze zijde van het bestemmingsplan wordt de inwaartse zonering bepaald door de woningen aan de Amsterdamsestraatweg, gelegen op circa 100 meter van het bedrijf. Dit gebied is aangemerkt als zogenaamd 'gemengd gebied' zodat op basis van de VNG brochure Bedrijven en milieuzonering een verruiming van de gebruiksmogelijkheden toegestaan kan worden. Dit sluit aan bij de doelstelling van het bestemmingsplan om binnen wet- en regelgeving ook aan zwaardere bedrijvigheid vestigingsmogelijkheden te bieden.

Het voorheen geldende Uitbreidingsplan in hoofdzaak Lage Weide kende een brede bedrijfsbestemming. Dit laat echter onverlet dat ook bij toetsing van de milieubelasting van het bedrijf (in het kader van het milieuspoor) de dichtstbijzijnde woningen bepalend zijn voor de vestigingsmogelijkheden. Ook bij de oprichtings- en wijzigingsvergunningen of bij meldingen waren de woningen aan de Amsterdamsestraatweg reeds maatgevend voor het bepalen van de ruimte voor de bedrijfsvoering van het bedrijf, waarbij ook verschillende vergunningvoorschriften zijn opgelegd.

Bij aanpassingen van de oorspronkelijke vergunning (of melding) van het bedrijf is altijd getoetst of de milieubelasting niet verder toenam.

Voor het bepalen van de uitbreidingsmogelijkheden van bedrijven in het gehele plangebied van het bestemmingsplan Lage Weide is een studie uitgevoerd. De gegeven bouwmogelijkheden zijn een vertaling daarvan. Binnen deze regels zijn voldoende uitbreidingsmogelijkheden aanwezig om groei binnen de planperiode te faciliteren.
Verwezen wordt verder naar paragraaf 2.2 van dit vaststellingsrapport.

3. Het is uiterst vreemd en onbegrijpelijk dat de weg van de zogenaamde inwaartse milieuzonering gekozen wordt en gebruiks- en bebouwingsbeperkingen worden opgelegd, terwijl de gemeente en provincie kort geleden nog alle medewerking hebben verleend aan het vergunnen van een biomassa-energiecentrale op het terrein van reclamant. Hoe kan het zijn dat er een volstrekt andere planologische wind waait en er planologisch thans andere argumenten zouden kunnen gelden? Ieder objectief toetsbare planologische verantwoording ontbreekt daartoe.

Reactie:
Voor wat betreft het systeem en het doel van de inwaartse zonering wordt verwezen naar de toelichting van het bestemmingspan en reactie onder 2 hierboven.
Ten aanzien van de biomassacentrale wordt opgemerkt dat ook voor deze inrichting de bestaande gevoelige functies in de omgeving bepalend waren voor de vestigingsmogelijkheden en de voorschriften. Door het treffen van maatregelen aan de inrichting kon worden aangetoond dat vestiging op deze locatie mogelijk was.

4. Deze koerswijziging en meer specifiek het thans enkel toestaan van een recycling bedrijf op de gronden van reclamant leidt tot grote planschade bij reclamant. Op termijn neemt de schade alleen maar toe omdat er na staking van het recyclebedrijf slechts een nog geringere categorie bedrijvigheid mag plaatsvinden. Reclamant heeft een planschadeonderzoek gedaan. De schade wordt begroot op een bedrag van 30 euro tot 50 euro per m2. De schade wordt begroot op een bedrag 3.000.000 euro tot 5.000.000 euro. Reclamant wenst geen enkele schade te lijden.
Reclamant vraagt zich af of de gemeente hiermee bij onderhavige planwijziging wel afdoende rekening heeft gehouden. Reclamant betwijfelt of het bestemmingsplan wel voldoende economisch en maatschappelijk uitvoerbaar is. Er is geen sprake van een exploitatieplan dan wel ontbreekt iedere financiële onderbouwing van gemeentezijde.

Reactie:
Met aspect planschade is wel rekening gehouden bij de opzet van het bestemmingsplan. In eerste instantie is gestart met een bestemmingsplan, waarin de bouwmogelijkheden uit de vorige bestemmingsplannen waren overgenomen. Echter dit leidde tot een onuitvoerbaar plan. Vooral vanwege de toename van de verkeersintensiteit, zowel binnen als buiten het bedrijventerrein Lage Weide. Gelet hierop is de afweging gemaakt om de bouwmogelijkheden te beperken voor wat betreft het aantal vierkante meters brutovloeroppervlak. De bereikbaarheid van het bedrijventerrein bepaalt ook mede de waarde van het bedrijventerrein. Een onbereikbaar bedrijventerrein zou een waardedalend effect hebben op het onroerend goed. Om de bedrijven een voldoende toekomstperspectief te bieden, is de mogelijkheid opgenomen om het aantal vierkante meters brutovloeroppervlak uit te breiden met maximaal 10% bij recht. Daarnaast is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen om bovenop deze toename nog 170.000 m² bvo toe te voegen op het bedrijventerrein als geheel. Op deze manier kunnen bedrijven, die willen uitbreiden (met meer dan 10%) toch worden gefaciliteerd en werkt het bestemmingsplan in de bouwmogelijkheden van bedrijven niet beperkend.

Daarnaast zijn de gebruiksmogelijkheden van de bedrijven wel in enige mate beperkt. Voorheen was er geen milieuzonering toegepast, dit is nu wel het geval. Deze milieuzonering vloeit voort uit het vereiste van een goede ruimtelijke ordening, waarbij gemotiveerd toepassing dient te worden gegeven aan de VNG uitgave 'Bedrijven en milieuzonering'. Hierbij is maatwerk toegepast voor bedrijven die momenteel niet voldoen aan de gewenste zonering. Het aspect planschade is in deze gevallen in zoverre beperkt dat op basis van de huidige milieuregelgeving reeds rekening moet worden gehouden met de dichtstbijzijnde woningen. Voor bedrijven die een of twee hogere milieucategorieën hebben dan rechtstreeks toegestaan, is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen dat zij zich toch kunnen vestigen, mits de hinder die zij veroorzaken vergelijkbaar is met de hinder die op basis van de toegelaten bedrijfscategorie toegelaten is.

In concreto: stel dat het recyclebedrijf vertrekt. Dan geldt de categorie 4.1. Stel er meldt zich een bedrijf in categorie 5.1 en dit bedrijf kan maatregelen nemen, waardoor de milieuhinder vergelijkbaar is met een bedrijf in categorie 4.1 dan kan zich op deze locatie wederom een categorie 5.1 bedrijf vestigen.

De rechtstreekse bouw- en gebruiksmogelijkheden gecombineerd met de afwijkingsmogelijkheden van dit bestemmingsplan sluiten zoveel mogelijk aan bij de vigerende regeling. Hierdoor is in zijn algemeenheid het risico op planschade zoveel mogelijk beperkt.

Voor dit bestemmingsplan is geen exploitatieplan opgesteld, want er is sprake van een actualiseringplan. Een exploitatieplan is aan de orde, indien sprake is van een ontwikkelingsplan, waarbij kostenverhaal bij particuliere grondeigenaren in het gebied aan de orde is.

5. Omdat de gemeente niet voor 1 juli 2013 een nieuw bestemmingsplan heeft vastgesteld, is op basis van artikel 9.3.2. van de Invoeringswet Wro het Uitbreidingsplan in Hoofdzaak Lageweide van rechtswege vervallen. Er is nu sprake van een witte vlek en er kan planologisch gezien ieder gebruik plaatsvinden. Verder gelden alleen de bouwvoorschriften uit de Bouwverordening.

Reactie:
Voor het gebied Lage Weide is een voorbereidingsbesluit van kracht. Juist het vaststellen van het voorliggende bestemmingsplan is er op gericht om deze ongewenste situatie op te heffen.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Aan artikel 1 wordt een definitie toegevoegd:
'recyclebedrijf: een bedrijf gericht op het vervaardigen van cement- en betonwaren, alsmede betonmortel met behulp van persen, triltafels of bekistingtrillers, het opnieuw verwerken van afvalmaterialen voor het oorspronkelijke doel of voor andere doeleinden, en op- en overslag van goederen'.

3.17. Reclamant 17 (Vereniging Eigenarencollectief van Lage Weide, Lindelaan 17, Hoogland)

Bestaande rechten

1. In de planbeschrijving onder 1.3 is een lijst van vigerende plannen aangegeven. Deze lijst is niet compleet. Reclamant verzoekt de lijst aan te vullen zodat bestaande rechten ook daadwerkelijk aan het juiste plan kunnen worden geverifieerd.
De analyse per bedrijf (op het aspect: bestaande rechten) ontbreekt. Reclamant verzoekt om discussies over overgangsrecht te voorkomen, het plangebied volledig te inventariseren, zodat een objectief beeld ontstaat van de bestaande rechten. Dit geldt vooral voor de toepasbaarheid van artikel 25.1, lid 3 en artikel 25.2 lid 4 van het ontwerpplan.
Een zorgvuldige voorbereiding ontbreekt.
Door het ontbreken van de inventarisatie kan de gemeente niet garanderen dat de gegeven bestemmingen ook daadwerkelijk kunnen worden gerealiseerd wat strijdig is met artikel 3.1.6.1. f Bro. Hierdoor is de financiële uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan eveneens discutabel, omdat de omvang van een eventuele planschadeclaim onbekend is. Een planschaderisicoanalyse ontbreekt.
Een voorbeeld is dat in het oude bestemmingsplan Lage weide Noord per bedrijf 1 bedrijfswoning is toegestaan, terwijl die in dit ontwerp volledig zijn wegbestemd.

In het bestemmingsplan Maarssenbroeksedijk is ten dele 100% bebouwingspercentage toegestaan en in het uitwerkingsplan Zonnebaan/Sterrebaan zijn soms meerdere bedrijfswoningen per bedrijf toegestaan. Ook dit is nu wegbestemd.

Reactie:
Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan is geïnventariseerd welk gebruik aanwezig is (aan de hand van gegevens van de Kamer van Koophandel, WOZ en veldwerk) en welke toegestaan is op grond van de vigerende regelingen. Aan de hand daarvan is bepaald welke bestemming aan de gronden kon worden toegekend. Daarbij is als uitgangspunt genomen dat bestaande rechten waar mogelijk gerespecteerd worden. Voor een toe te kennen planschadeclaim ziet de gemeente geen aanleiding. Zo is het niet laten terugkeren van een voorheen bestaande mogelijkheid voor een bedrijfswoning niet per definitie aanleiding voor een gerechtvaardigde planschadeclaim.
Voor wat betreft de wijze waarop bedrijfswoningen zijn bestemd wordt verwezen naar de beantwoording van onderdeel 5 van de zienswijze van reclamant 1.
De zienswijze is gelijkluidend voor wat betreft de vraag en opmerking met betrekking tot het overgangsrecht en de inventarisatie aan de zienswijze van reclamant 10. Onder punt 22 (Overgangsrecht) is een reactie opgenomen. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.
Deze zienswijze is voor wat betreft planschade gelijkluidend aan de zienswijze van reclamant 16. Onder punt 4 is hierover een reactie opgenomen. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

Besluit ruimtelijke ordening

2. In het ontwerpbestemmingsplan ziet reclamant een aantal verplichte onderwerpen, genoemd in het Bro, niet terugkomen. In paragraaf 7.3 is een korte passage gewijd aan 8 inspraakreacties. Onduidelijk is wie welke reactie heeft verstrekt en hoe de gemeente de reactie heeft verwerkt in het ontwerpplan. Reclamant wil duidelijkheid verkrijgen wie de adviseurs zijn hoe de adviezen verwerkt zijn in dit plan en welke impact dit mogelijk had op de besluitvorming. Dit geldt ook voor de 32 inspraakreacties. De Nota van Inspraak – en overleg ontbreekt op www.ruimtelijkeplannen.nl en is derhalve niet raadpleegbaar. De uitkomsten van het overleg met uiteenlopende instanties dienen conform 3.1.6. lid 1 onder c. in de plantoelichting opgenomen te zijn. Reclamant wenst inzage in de adviezen ex artikel 3.1.1. en 3.1.6. van het Bro.

Reactie:
De nota van inspraak en overleg is beschikbaar gesteld via de gemeentelijke website voor bestemmingsplannen: http://0344.ropubliceer.nl. In de publicatie over de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan stond aangegeven dat op ruimtelijkeplannen.nl niet alle rapporten te vinden waren, maar dat deze wel via de gemeentelijke website gevonden konden worden. De nota van inspraak en overleg was ook in te zien bij de balie Bouwen, Wonen en Ondernemen.
In de nota van inspraak en overleg is aangegeven wat de gemeentelijke reactie is op de ingediende inspraak- en overlegreacties. Ook is aangegeven hoe het ontwerpbestemmingsplan daarop is aangepast.
De nota van inspraak en overleg is als bijlage bijgevoegd bij het bestemmingsplan.

Windmolenproblematiek
3. Op meerdere pagina's in het bestemmingsplan komt reclamant passages tegen over windmolens, die niet aansluiten bij de recente besluitvorming over windmolens. Verzoek een tekst op te nemen waaruit ontegenzeggelijk blijkt dat windmolens in deze planperiode zijn uitgesloten van plaatsing. De tekst onder paragraaf 4.13.3 dient te worden verwijderd en als alternatief zou de gemeente kunnen kiezen particuliere initiatieven (zonnepanelen) te ondersteunen.

Reactie:
Op 30 januari 2014 heeft de gemeenteraad besloten voorlopig nog geen windmolens te plaatsen. De toelichting met dit besluit in overeenstemming gebracht worden. Daartoe wordt in paragraaf 4.14.3 de tekst "Het college van B&W heeft d.d. 7 december 2010 gekozen voor windenergie […]" tot en met "Visuele effecten voor de omgeving kunnen inzichtelijk worden gemaakt met visualisaties." Vervangen door de volgende tekst:
'Het college van B&W heeft op 7 december 2010 gekozen voor windenergie als één van de manieren om te komen tot het verduurzamen van de energievoorziening in de stad. Tevens is besloten om op Lage Weide initiatieven hiertoe te willen faciliteren. Daartoe heeft het college in 2013 de ontwerpstructuurvisie Windmolens Lage Weide met bijbehorende stukken, zoals een milieueffectrapport, ter inzage gelegd en na beantwoording van de inspraakreacties en zienswijzen ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.
Op 30 januari 2014 heeft de gemeenteraad besloten om de structuurvisie niet vast te stellen. Het college heeft toegezegd om nader te onderzoeken hoe aan ruimte gegeven kan worden aan maatschappelijke initiatieven voor verduurzaming van energieopwekking (zie motie 2014/M09). Uit dat onderzoek zal blijken in hoeverre windenergie op Lage Weide nodig of wenselijk is.'
Voorts zal paragraaf 5.12.2 Windmolens geschrapt worden.

Verkeer, bereikbaarheid en parkeren
4. Op blz. 23 van de planbeschrijving meldt de gemeente de aanleg van een nieuwe ontsluiting tussen de Cartesiusweg en de afslag lage Weide op de A2. Dit lijkt reclamant een goede ontwikkeling. In schril contrast daarmee beperkt de gemeente de uitbreidingsruimte van bedrijven tot maximaal 170.000 m2 bvo plus 10% uitbreidingspotentieel, juist in verband met de vrees voor een verkeersinfarct indien de bedrijven massaal hun bestaande rechten op uitbreiding zouden claimen.
De gemeente baseert zich op een niet vastgestelde- en theoretische berekening, waarin geen rekening wordt gehouden met genoemde ontsluiting. Evenmin ziet reclamant terug dat vanuit de gemeente Stichtse Vecht wordt gedacht aan het ontlasten van de verkeersdruk op het kruisingsvlak N230 en A2 door het verkeer vanuit Maarssenbroek te leiden naar de aansluiting op de A2 van het industrieterrein Lage Weide. Dit vindt reclamant onaanvaardbaar.
Reclamant wil helder hebben op welke wijze de relatie tot stand is gekomen tussen de uitbreidings(on)mogelijkheden en de verkeersberekening, incl. de prognose van het effect van de nieuwe ontsluitingsweg en het effect van de eventuele verkeersstroom vanuit Maarssenbroek. De aanname is onzorgvuldig tot stand gekomen en dientengevolge niet houdbaar.

Reactie:
Het gemeentelijk beleid is vastgelegd in het ambitiedocument 'Utrecht aantrekkelijk en bereikbaar". De aanleg van een nieuwe ontsluiting tussen de Cartesiusweg en aansluiting is niet meer aan de orde. Dit was een geplande weg tussen de aansluiting A2 en Cartesiusweg, maar een aantal jaar geleden is besloten dat deze verbinding niet door gaat. Het alternatief dat er voor in de plaats gekomen is, is de Wolfgang Pauliweg. Dit is de weg die de verbinding vormt tussen de aansluiting A2 lage Weide en de Hoge Weidebrug.
Paragraaf 2.4.5.5. wordt aangepast.

Het uitbreidingspotentieel in relatie tot de bereikbaarheid en afwikkeling van het verkeer is uitgebreid onderzocht. Geconcludeerd wordt dat mogelijke uitbreiding niet leidt tot onoverkomelijke knelpunten in de verkeersafwikkeling. Voor meer informatie zie hoofdstuk 4 paragraaf 4.2 van het bestemmingsplan.

Voor het afwikkelen van het verkeer vanuit Stichtse Vecht via industrieterrein Lage Weide naar de A2 is de gemeente Utrecht geen voorstander. De aangewezen ontsluiting van Stichtse Vecht op de A2 is de Zuilense Ring/N230. Gezocht moet worden naar het verbeteren van de afwikkeling van het verkeer op de aansluiting N230-A2.

5. Reclamant vindt het uitgangspunt parkeren op eigen terrein acceptabel. Reclamant is wel van mening dat eventueel noodzakelijk te bebouwen oppervlakte (zowel in omvang als in hoogte) niet mag worden berekend in het totale bouwvolume. Zowel niet in de 170.000 m^2 bvo plus 10% als niet in het bebouwingspercentage van een individueel bedrijf. Het is immers een door de gemeente opgelegde verplichting die niet ten koste mag gaan van de uitbreidingsruimte van een bedrijf.

Reactie:
Hieraan wordt niet tegemoetgekomen. Er wordt geen onderscheid gemaakt in het gebruik van gebouwen bij het berekenen van het bebouwingspercentage. Bij het bepalen van de parkeernorm (vaak norm per vierkante meter bvo) wordt het bebouwd oppervlak van een parkeerdek/garage niet meegenomen.

6. Ten aanzien van de parkeernorm merkt reclamant op dat er hier een vorm van willekeur kan ontstaan bij de afgifte van omgevingsvergunningen. Immers, niet helder is in hoeverre reeds gebruik is of wordt gemaakt van de te vergunnen parkeerruimte. Reclamant stelt voor dat elke relevante omgevingsvergunning moet worden voorzien van een overzicht van de resterende parkeerruimte. Dat geldt uiteraard ook ingeval er via sloop of ander gebruik een mutatie in de parkeerbehoefte bestaat.

Reactie:
Bij nieuwe aanvragen om omgevingsvergunningen wordt afgewogen of het bouwplan ruimtelijk past. Bekeken wordt of er voldoende parkeergelegenheid aanwezig is. Uitgangspunt daarbij is parkeren op eigen terrein. Mocht er onvoldoende ruimte op het eigen terrein aanwezig zijn dan wordt beoordeeld of het mogelijk is de parkeerbehoefte in te passen in het openbare gebied. De beschikbare parkeerruimte op de openbare weg wordt per geval bekeken.

Vervoer, parkeren en de Wet milieubeheer
7. De Wet milieubeheer resp. het Activiteitenbesluit biedt de mogelijkheid al dan niet met maatwerkvoorschriften of met het periodiek actualiseren van milieuvergunningen het vervoer van en naar bedrijven te reguleren. Zowel qua routes en tijden maar ook ten aanzien van vervoer van werknemers. Die kunnen middels een verkeers- en vervoersplan worden verplicht te reizen per openbaar vervoer of collectief vervoer. Reclamant mist een dergelijke koppeling met de milieuwetgeving in het ontwerpbestemmingsplan. De tekst op pag. 72 dient te worden aangepast.

Reactie:
Bij toepassen van milieuzonering wordt op voorhand geen aanleiding gezien voor het opnemen dan wel toepassen van maatwerkvoorschriften. Het hanteren van maatwerkvoorschriften om ruimtelijke ordening te bedrijven is niet toegestaan.
Indien de gemeente hiertoe aanleiding ziet kan de gemeente bij een bedrijf een vervoersmanagementplan verlangen, waarbij werknemers worden gestimuleerd om voor andere vervoerswijzen (dan de auto) te kiezen. Dit kan niet voor alle bedrijven opgelegd worden. Vanuit de milieuwetgeving is gebruikelijk, dat een bedrijf minimaal 500 werknemers in dienst moet hebben alvorens een dergelijke verplichting opgelegd kan worden.

Geluidhinder: aanpassen van het gezoneerde industrieterrein
8. Reclamant mist de wijze waarop het zonebeheer plaatsvindt. Welke bedrijven zijn de veroorzakers van de zone en welke bedrijven bevinden zich binnen deze zone. Ook hier geldt dat de gemeente de bedrijven positief bestemd, ook binnen de zone, maar niet helder is of deze bedrijven een akoestisch normale bedrijfsvoering kunnen hebben, d.w.z. zonder beperkingen ten aanzien van hun individuele geluidproductie. Een bestemming moet gerealiseerd kunnen worden en dat kon wel eens beperkt worden door de invloed van de zone.

Reactie:
Een groot deel van industrieterrein Lage Weide biedt de mogelijkheid voor de vestiging van zogeheten grote lawaaimakers. Om deze reden dient er rond het terrein een zone te liggen. Bedrijven die daadwerkelijk onder deze categorie van inrichtingen vallen zijn: motorcrossterrein MCU, Betonmortelcentrale Mebin, Bonder Recycling, Strukton.

Het zonebeheer vindt plaats met behulp van het rekenprogramma Geomilieu. In dit programma wordt de vergunde geluidsemissie van alle bedrijven bijgehouden en de geluidsbelasting in de omgeving berekend. Bij vergunningverlening wordt de geluidsbelasting getoetst aan de wettelijke grenswaarden. De totale geluidsemissie van het terrein moet binnen de wettelijke grenswaarden blijven. De totale geluidsruimte is op veel opeenvolgende uitbreidingen van bedrijven beperkt. Het kan dan ook niet anders dan dat er voor bepaalde lawaaiige activiteiten belemmering bestaan.

9. Een deel van de zone wordt bepaald door een bedrijf (Strukton) dat in 2007 een Wet milieubeheervergunning verstrekt heeft gekregen, waarvan nauwelijks gebruik wordt gemaakt. Reclamant is van mening dat onbestede ruimte door het bevoegd gezag dient te worden ingetrokken. Beperking van de zone betekent in dat geval ook dat de woningen aan de Kantonnaleweg niet meer in een geluidgezoneerd gebied vallen en daarmee niet saneringsplichtig worden c.q. blijven.

Reactie:
De gewijzigde zone is ingegeven door het feit dat het bedrijf Strukton nu volgens haar vergunning een zogeheten grote lawaaimaker is geworden. De gronden van Strukton hebben dan ook de status van gezoneerd industrieterrein.
Het is een misverstand dat dit van invloed is op de woningen aan de Kantonnaleweg. Deze woningen lagen en liggen ook nu binnen de geluidszone van het industrieterrein. Daar verandert dit bestemmingsplan niets aan. De wettelijke saneringsregeling is reeds jaren geleden afgerond en dit hoofdstuk uit de Wet geluidhinder is niet meer van toepassing.

Externe veiligheid
10. In het bestemmingsplan treft reclamant achterhaalde passages aan met betrekking tot externe veiligheid. Zeker als het gaat om de vestiging van LPG tankstations. Reclamant signaleert tekortkomingen op de pag. 35, 54, 56, 57 en 99 alsmede de regel onder 4.6.4. De tekstdelen met betrekking tot BEVI en LPG dienen aan de actualiteit te worden aangepast. (voormalige tankstation aan de Atoomweg).
De tekst (pag. 57) met betrekking tot venstertijden m.b.t. het groepsrisico is niet helder. Betekent dit een koppeling tussen de openingstijden of de tijden van LPG-aflevering van een LPG tankstation in relatie tot de openingstijden van een pand?

Reactie:
De opmerking van reclamant is gedeeltelijk juist, mede omdat de bestaande situatie inmiddels is gewijzigd.
Op pagina 35 is de volgende zin opgenomen: "Een aantal stations heeft een LPG-vulpunt." Deze zin wordt als volgt gewijzigd: "Eén van deze stations heeft een LPG-vulpunt."
Op pagina 54 onder 4.6.1 (derde bullet) staat de volgende zin: " Binnen het plangebied bevinden zich drie Bevi bedrijven: twee LPG tankstations (Atoomweg en Ruimteweg) en het bedrijf Sika BV (Zonnebaan)." Deze zin wordt als volgt gewijzigd:"Binnen het plangebied bevinden zich twee Bevi bedrijven: één LPG tankstation (Ruimteweg) en het bedrijf Sika BV (Zonnebaan)".
Op pagina 56 is onder 4.6.4 de volgende zin opgenomen:"Binnen het bestemmingsplangebied liggen twee tankstations waar ook LPG wordt verkocht of verkocht mag worden". Deze zin wordt als volgt gewijzigd:"Binnen het bestemmingsplangebied ligt één tankstation waar ook LPG wordt verkocht".
Op pagina 56 is onder 4.6.4 tevens de volgende zin opgenomen:"Vanwege de veiligheidsrisico's bij de drie bedrijven is een toets uitgevoerd aan risiconormen volgens het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)". Deze zin wordt als volgt gewijzigd:"Vanwege de veiligheidsrisico's bij de twee bedrijven is een toets uitgevoerd aan risiconormen volgens het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)".
De tekst onder het kopje "LPG verkooppunt Atoomweg" (pagina 56/57), incl. het kopje, wordt in zijn geheel verwijderd.
De tekst op pagina 99 blijft relevant omdat er zich twee Bevi bedrijven binnen het plangebied bevinden.
De tekst met betrekking tot venstertijden ("Door het instellen van zogenaamde venstertijden zou het groepsrisico nog verder teruggebracht kunnen worden") wordt nader toegelicht in bijlage 6 in het bijlagenboek. Als zelfstandige zin in de toelichting roept het kennelijk vragen op en zal worden gewijzigd in: "Door het instellen van zogenaamde venstertijden, voor het bevoorraden van het tankstation met LPG, zou het groepsrisico nog verder teruggebracht kunnen worden."

11. Op diverse plaatsen in het plangebied is een spoorbestemming opgenomen, reclamant leest nergens dat deze tracés zijn onderworpen aan een Bevi-onderzoek. Evenmin onderzoek naar een zgn. plasbrandrisico. Dat betekent dat een eventuele spoorverbinding uitsluitend mag worden gebruikt voor transporten die geen relatie hebben met het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Of andersom: is nagedacht over de risico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor? Voorkomen moet worden dat aan de tracés gelegen bedrijven mogelijk nadelig worden beïnvloed in hun bedrijfsvoering.

Reactie:
De spoorvoorzieningen en onderzoek naar plasbrandrisico zijn inderdaad niet meegenomen in een Bevi-onderzoek. Dit wordt als volgt gemotiveerd:

- *Een onderzoek zou nodig zijn indien het om een rangeerterrein gaat waar ook gevaarlijke stoffen worden gerangeerd. Hiervan is geen sprake. Voor zover omgevingsvergunningen zijn verleend voor delen van het spoor is daarin de verlading van gevaarlijke stoffen uitgesloten.*
- *Ook zou een onderzoek nodig zijn indien een stuk van het spoor wordt gebruikt voor het verladen van gevaarlijke stoffen en dat stuk spoor is toe te rekenen aan een Bevi-bedrijf. Ook hiervan is geen sprake.*

Afgezien van bovenstaande overwegingen zijn de spoorvoorzieningen niet meegenomen in de externe veiligheidsonderzoeken. Dit is achterwege gelaten omdat de kans om te veronderstellen dat er over het spoor op het bedrijventerrein zodanige aantallen wagons met gevaarlijke stoffen vervoerd worden dat dit tot een risicocontour zou leiden, nihil is.
Bij het tot stand komen van het Basisnet is ook gekeken naar dit soort situaties. De ervaring (landelijk) was dat de hoeveelheden die over dergelijke spoorlijnen vervoerd worden zó beperkt zijn dat beheersing, met het oog op de omgevingsrisico's, niet nodig is. Bij het plaatsgebonden risico wordt meestal niet eens een PR 10^{-6} berekend, en het groepsrisico is ook bijna altijd erg klein. Daar komt nog bij dat op dergelijke spoorlijnen de maximum snelheid meestal lager is dan 40 km/uur. Een lagere snelheid leidt tot lagere risico's.
De regulering van het vervoer van gevaarlijke stoffen via het Basisnet is dan ook beperkt tot de hoofdspoorwegen en slechts enkele industriespoorlijnen, zoals de Rotterdamse havenspoorlijn en het lijntje naar Moerdijk. De meeste industrie- en bedrijvenspoorlijnen zijn buiten de regulering van Basisnet gebleven, om de bovenstaande redenen.
In het hypothetische geval dat over het spoor op Lage Weide in de toekomst substantieel veel transport plaats zou gaan vinden, dan zou opname in het Basisnet kunnen worden overwogen. Omdat eventueel toekomstig transport altijd te maken zal hebben met een bedrijfswijziging of een bedrijfsvestiging, zal dit altijd gepaard gaan met een aanvraag voor een omgevingsvergunning, zodat ook naar het vervoersaspect gekeken kan worden.

Verkantorisering
12. Reclamant juicht de eenmalige legalisering van zelfstandige kantoren toe. Reclamant wil graag inzicht hebben in welke situaties sprake is van het bestaande recht op 50%-regeling. Dit om rechtsgelijkheid te hebben en te houden. Welke bedrijven worden hier bedoeld? De nauwkeurige inventarisatie ziet reclamant dan ook graag openbaar. Dit om discussies achteraf te voorkomen.

Reactie:
De 50% regeling geldt voor bedrijven die op het moment van terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan reeds 50% kantoorruimte hebben. Wat bestaand is wordt gedefinieerd in de begripsomschrijving van 1.21. Het bouwdossier van het betreffende perceel is daarin bepalend.

In artikel 3.1 sub c wordt overigens een punt 4 toegevoegd:

> *voor reeds bestaande gebouwen waarvan de verhouding kantoorruimte en bedrijfsruimte afwijkt van het bepaalde onder 1., 2. en 3. mag de bestaande verhouding worden gehandhaafd;*

Hiermee wordt het bestaande afwijkende gebruik positief bestemd.

13. Onder 5.9 van de planbeschrijving wordt een ontheffingsmogelijkheid beschreven. Tekstueel behoeft dit verbetering en ook inhoudelijk dient 'ontheffing' gewijzigd te worden in 'afwijkingsvergunning'. Qua tekst gaat het vooral om de passage 'Om leegstand van kantoren….t/m mogelijk gemaakt.'

Reactie:
De tekst in de toelichting zal worden aangepast, het woord ontheffing zal worden gewijzigd in afwijking.

Detailhandel
14. Niet helder is wat verstaan wordt onder vvo bij de norm van 17.000 m^2 vvo. Evenmin is helder welke bestaande situaties het betreft. Reclamant wenst dat per vergunningsverleningsactie duidelijk is en blijft welke hoeveelheid m^2 resteert, zodat geen discussies ontstaan. Om dit optimaal te kunnen starten is het tevens noodzakelijk dat de huidige omvang van het aantal 'gebruikte' vierkante meters vaststaat. Is de 17.000 m^2 niet al verbruikt?

Reactie:

Wat onder verkoopvloeroppervlak wordt verstaan is gedefinieerd in artikel 1 van de regels. Verkoopvloeroppervlakte (vvo) is de totale oppervlakte van de voor het publiek toegankelijke en zichtbare winkelruimte, inclusief de etalageruimte en de ruimte achter de toonbank.
Er is geïnventariseerd hoeveel vierkante meter aan volumineuze detailhandel ten tijde van het ter visie leggen van het ontwerpbestemmingsplan in het plangebied aanwezig is. Op Lage Weide is nu circa 8.500 m² vvo aanwezig. Dit betekent dat hetzelfde aantal vierkante meters nog een keer kan worden toegevoegd aan Lage Weide.
De uitgegeven metrages zullen worden bijgehouden, na vergunningverlening.

15. De parkeernormen zijn niet opgenomen in het bestemmingsplan. Reclamant stelt voor deze als bijlage bij te voegen zodat ook later helder is welke norm wordt toegepast. Immers de parkeernormen kunnen lopende de planperiode wijzigen.

Reactie:
Verwezen wordt naar reactie 21 van zienswijze 10. De parkeernormen worden niet als bijlage bijgevoegd.

Detailhandel vestigen
16. Reclamant heeft eerder de wens te kennen gegeven een kleine detailhandel, bijvoorbeeld in de vorm van een AH-to-go te kunnen vestigen. In Lage weide werken 19.000 personen die behoefte hebben aan een servicecentrum in de nabijheid van werk. Dat is zowel voor de werknemer als de werkgever aantrekkelijk. Nederland krijgt in toenemende mate te maken met single huishoudens en anderzijds parttime werkende tweeverdieners. In het servicecentrum zou een kinderdagverblijf en medische voorzieningen, zoals een huisarts, tandarts, Tripoli en fysiotherapie gevestigd kunnen worden. Deze voorzieningen kunnen worden ondergebracht in een gebied waarin nu al leisure-activiteiten of fitnessactiviteiten plaatsvinden.

Reactie:
Belangrijke uitgangspunten van het Utrechtse detailhandelsbeleid (Ontwikkelingskader Detailhandel Utrecht 2012) zijn concentratie van winkels in winkelgebieden en het behoud van de fijnmazige winkelstructuur in Utrecht. Bij ruimtelijke concentratie van winkels ontstaat een meerwaarde voor de betreffende bedrijven. Utrecht kent een zorgvuldig opgebouwde en redelijk fijnmazige winkelstructuur. We hechten veel waarde aan winkelvoorzieningen in de nabijheid van onze inwoners en daar waar mogelijk willen we de fijnmazige winkelstructuur dan ook behouden.

Winkels horen dus in principe thuis in winkelgebieden. Voor sommige type winkels maken we een uitzondering, omdat ze niet passend dan wel wenselijk zijn vanwege de aard of grootte van de producten of een negatieve invloed hebben op het functioneren dan wel op de uitstraling van winkelgebieden. Het betreft hier volumineuze detailhandel. Utrecht wil aan dergelijk type winkels de ruimte bieden om zich te vestigen op bedrijventerreinen, vanuit de gedachte haar inwoners en bezoekers een zo compleet mogelijk aanbod te geven. Hierbij stellen we echter wel randvoorwaarden in de vorm van branchebeperkingen en maatwerk per bedrijventerrein.

AH To Go is een supermarkt en richt zich op de dagelijkse boodschappen. Dit is bij uitstek een branche die heel belangrijk is voor de winkelgebieden in de Utrechtse winkelgebieden en vestiging hiervan is niet wenselijk op Bedrijventerrein Lage Weide.
Een kinderdagverblijf is een gevoelige functie en zou, net als bedrijfswoningen, tot beperkingen in de bedrijfsvoering van nabijgelegen bedrijven kunnen leiden. Dit is, gezien het feit dat Lage Weide een van de weinige bedrijventerreinen is waar nog categorie 5 bedrijven mogelijk zijn, onwenselijk.

Als een huisarts of tandarts zich al zou willen vestigen op Lage Weide dan zal dat op dat moment worden beoordeeld. Via een buitenplanse afwijkingsbevoegdheid zou daar medewerking aan kunnen worden verleend. Of medewerking wordt verleend is mede afhankelijk van de locatie. Een medische voorziening met overnachtingsmogelijkheden behoort om milieuredenen niet tot de mogelijkheden.

Bedrijfswoningen
17. Reclamant onderschrijft de mening ter zake van bedrijfswoningen, Echter in één concreet geval dient een uitzondering bespreekbaar te zijn vanwege de specifieke ligging van het perceel. Het betreft De Fabrique aan de Westkanaaldijk 7.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie bij punt 5 van zienswijze 22c.

Leisure en horeca

18. Op pagina 21 van de planbeschrijving kan reclamant de zinsnede ‘past nieuwe horeca in het profiel van het deelgebied’ niet plaatsen. Verzoek deze passage te verduidelijken.

Reactie:
In het Ontwikkelingskader Horeca wordt gewerkt met profielen. Wanneer er een verzoek binnenkomt voor de vestiging van een horecagelegenheid binnen een bepaald gebied wordt gekeken of deze horeca past binnen het profiel dat voor dat gebied is opgenomen in het Ontwikkelingskader. Lage Weide valt onder profiel 14, wat hieronder wordt verstaan wordt beschreven in paragraaf 2.4.4.7. van de toelichting,

19. Er is behoefte aan grootschalige leisure in het plangebied. Er is sprake van een concreet plan dat op dit moment in het bestemmingsplan behoort te worden ingepast. Het gaat om de vestiging van een leisurebedrijf aan de Elektronweg 10 en 10a.
Ook De Fabrique (naast Elektronweg 10/10a) wenst reclamant toegevoegd te zien aan de concentratiegebieden (blz. 22 en 83 van de toelichting) danwel wil reclamant benoemd zien als een specifieke locatie.

Reactie:
Verwezen wordt naar het antwoord bij zienswijzen 22a.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

De tekst in paragraaf 4.13.3 wordt aangepast: Op 30 januari 2014 heeft de gemeenteraad besloten voorlopig nog geen windmolens te plaatsen. De toelichting met dit besluit in overeenstemming gebracht worden. Daartoe wordt in paragraaf 4.14.3 de tekst “Het college van B&W heeft d.d. 7 december 2010 gekozen voor windenergie […]” tot en met “Visuele effecten voor de omgeving kunnen inzichtelijk worden gemaakt met visualisaties.” Vervangen door de volgende tekst:
'Het college van B&W heeft op 7 december 2010 gekozen voor windenergie als één van de manieren om te komen tot het verduurzamen van de energievoorziening in de stad. Tevens is besloten om op Lage Weide initiatieven hiertoe te willen faciliteren. Daartoe heeft het college in 2013 de ontwerpstructuurvisie Windmolens Lage Weide met bijbehorende stukken, zoals een milieueffectrapport, ter inzage gelegd en na beantwoording van de inspraakreacties en zienswijzen ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.
Op 30 januari 2014 heeft de gemeenteraad besloten om de structuurvisie niet vast te stellen. Het college heeft toegezegd om nader te onderzoeken hoe aan ruimte gegeven kan worden aan maatschappelijke initiatieven voor verduurzaming van energieopwekking (zie motie 2014 / M09). Uit dat onderzoek zal blijken in hoeverre windenergie op Lage Weide nodig of wenselijk is.'
Voorts zal paragraaf 5.12.2 Windmolens geschrapt worden.

Paragraaf 2.4.5.5. wordt aangepast, de tekst over de Spoorlaan wordt verwijderd.

Paragraaf 4.6 van de toelichting (mbt externe veiligheid) en paragraaf 5.9 worden zoals hierboven aangegeven aangepast.

3.18. Reclamant 18 (PNO Consultants B.V., Atoomweg 52)

1. Reclamant wil het perceel Atoomweg 52 verwerven. De bestemming van het perceel verbaast reclamant omdat het pand momenteel door de huidige gebruiker (Atoomclub) als solitair kantoor wordt verhuurd. Volgens de Atoomclub kan op basis van het overgangsrecht de functie 'kantoor' worden toegestaan. Atoomclub heeft het pand in november 2013 als kantoor in gebruik genomen en de gemeente daarvan op 11 november 2013 per brief in kennis gesteld. Ten tijde van het in gebruik nemen van Atoomweg 52 was geen bestemmingsplan van kracht, aangezien de gemeente niet voor 1 juli 2013 een bestemmingsplan heeft vastgesteld. Het oude bestemmingsplan is daarmee per 1 juli 2013 vervallen. Per 1 juli is derhalve geen enkel planologisch toetsingskader meer van toepassing op Atoomweg 52. Hierdoor kon het pand Atoomweg 52 als kantoor rechtmatig in gebruik worden genomen. Elke vorm van gebruik was immers toegestaan.

Nu vaststaat dat gebruik als kantoor op basis van overgangsrecht is toegestaan en PNO het vaste voornemen heeft om dat gebruik langer te laten voortduren dan 10 jaar, verzoekt reclamant om het gebruik in het bestemmingsplan te bestendigen door wijziging van de bestemming van het perceel Atoomweg 52 in kantoorgebruik.
Het gebruik is volledig vergelijkbaar met het pand Atoomweg 50 dat is het bestemmingsplan wel de bestemming Kantoor heeft gekregen.

Reactie:
Op grond van artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening heeft de gemeenteraad op 26 september 2013 een voorbereidingsbesluit genomen. Hierin is bepaald dat het verboden is het bestaande gebruik van de in het voorbereidingsbesluit opgenomen gronden te wijzigen. Atoomweg 52 valt onder deze gronden. In het besluit is tevens bepaald dat het besluit per 27 september 2013 in werking treedt.

Daarnaast heeft onlangs, vanaf 21 februari 2014, het ontwerpbestemmingsplan Lage Weide, ter inzage gelegen. Binnen dit ontwerpbestemmingsplan heeft het pand de bestemming "Bedrijventerrein". Binnen deze bestemming is kantoordoeleinden niet toegestaan zonder dat daar een nadere aanduiding voor is gegeven. Voor het pand aan de Atoomweg 52 is deze nadere aanduiding niet opgenomen.

Reclamant heeft het pand Atoomweg 52 derhalve ten onrechte in gebruik genomen als zelfstandig kantoor. Dit is ook reeds bij brief van 18 april 2014 aan reclamant mede gedeeld (kenmerk CHZ_kla-14-01459-cdz-jav-5499).

Verwezen wordt ook naar de reactie bij punt 3 van zienswijze nummer 6.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

3.19. Reclamant 19 (Warmtebouw Utrecht b.v., Maarssenbroeksedijk 33, 35, 37, 43, 45 en 31)

1. De bestemming wijkt af van het feitelijk gebruik. Het gebouw is sinds de oprichting in gebruik als bedrijfsruimte (30%) en (zelfstandige) kantoorruimte (70%). Reclamant kan de verleende bouwvergunning niet overleggen aangezien het bouwarchief van de gemeente tijdelijk niet opvraagbaar is.
Reclamant wil voor zijn locatie in aanmerking komen voor de bestemming 'bedrijventerrein zelfstandig kantoor toegestaan', zoals genoemd in de laatste alinea van pagina 79 van het ontwerpbestemmingsplan. De mogelijkheid als bedoeld in artikel 3.6.4. kan als zodanig direct op de locatie worden toegepast. Er is dan ook geen sprake meer van overgangsrecht als bedoeld in artikel 25.2.

Reactie:
De huidige situatie wordt positief bestemd door het toevoegen van een regel aan de regels van het bestemmingsplan.
In artikel 3.1 sub c wordt een punt 4 toegevoegd:

> *voor reeds bestaande gebouwen waarvan de verhouding kantoorruimte en bedrijfsruimte afwijkt van het bepaalde onder 1., 2. en 3. mag de bestaande verhouding worden gehandhaafd;*

Hiermee wordt het bestaande afwijkende gebruik positief bestemd. Voor een aanduiding voor een zelfstandig kantoor komt reclamant niet in aanmerking.

2. Reclamant is voornemens het pand aan de Maarssenbroeksedijk 47 met een oppervlak perceel van 225 m^2 en een bvo van circa 675 m^2 te kopen en bij het pand te betrekken. Reclamant verwacht dezelfde verhouding van bedrijfsruimte en kantoorruimte aan te houden (30/70). Tekening is bijgevoegd.

Reactie:
Indien het pand dat reclamant op het oog heeft nu gebruikt wordt als bedrijfspand, mag hij het gebouw slechts gebruiken conform de standaardregel 30% kantoor en 70% bedrijfsruimte. Het gaat om een nieuwe situatie.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

In artikel 3.1 sub c wordt een punt 4 toegevoegd:

> voor reeds bestaande gebouwen waarvan de verhouding kantoorruimte en bedrijfsruimte afwijkt van het bepaalde onder 1., 2. en 3. mag de bestaande verhouding worden gehandhaafd;

3.20. Reclamant 20 (Stichting Milieugroep Zuilen)

Zonering gebied tussen spoor en kanaal

1. Het gebied tussen het Amsterdam-Rijnkanaal en de spoorlijn Amsterdam-Utrecht is bestemd voor bedrijven met een maximale milieucategorie 4.1, ondanks het feit dat de vereiste afstand van 200 meter niet wordt gehaald. Als argumentatie wordt gegeven dat de Amsterdamsestraatweg vanwege verkeer beschouwd kan worden als gemengd gebied en de afstand daarmee één stap verkleind kan worden. Tevens wordt er via artikel 3.6.2. een afwijkingsmogelijkheid opgenomen om een categorie 5.1 op dit terrein te kunnen vestigen. Reclamant is van mening dat hiermee geen sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening' om de volgende redenen:
a. op dit moment ondervonden de woningen langs de Amsterdamsestraatweg al regelmatig overlast van bedrijven, toelaten van bedrijven uit een hogere milieucategorie maakt deze overlast alleen maar groter. Dat er momenteel last is van verkeer, zou juist reden moeten zijn om terughoudendheid te betrachten en dit gebied conservatief te bestemmen, qua milieuzonering.

b. Er is geen onderzoek gedaan naar de uitvoerbaarheid van deze bestemming (incl. de afwijkingsmogelijkheden). Bedrijven met een hogere milieucategorie zullen leiden tot meer geluid, stof, luchtverontreiniging en emissies van verzurende en vermestende stoffen. Onduidelijk is of normen hiermee niet overschreden gaan worden en of een dergelijke bestemming past binnen de geluidszone. Verder blijkt uit de natuurtoets dat bij de intensiveringsplannen significant negatieve effecten op omliggende Natura 2000 gebieden niet zijn uit te sluiten en derhalve een ADC toets doorlopen had moeten worden. Ook effecten op de gezondheid zijn niet beoordeeld, evenals effecten op flora en fauna. Tevens is niet onderbouwd of er met een bestemming tot en met 4.1. en afwijking t/m 5.1 wel sprake is van duurzame stedelijke ontwikkeling zoals geformuleerd in artikel 3.1.6. lid 2 van het Bro.

c. Daarbij komt dat bedrijven langs het kanaal uit een hogere milieucategorie relatief veel geluidruimte 'souperen', wat ten koste gaat van de ontwikkelingsmogelijkheden van de verder weg gelegen bedrijven.

d. Bestemming van de strook tussen kanaal en spoor strookt niet met het uitgangspunt uit de kadernota waarbij bedrijven uit categorie 4 en hoger in het midden van het gebied zullen worden bestemd en bedrijven met een minder zware milieucategorie daaromheen.

Reclamant verzoekt het genoemde gebied tussen het kanaal en het spoor te bestemmen voor bedrijvigheid met een maximale milieucategorie 3.2, met een afwijkingsbevoegdheid tot en met maximaal 4.1 in geval wanneer de milieubelasting vergelijkbaar is met een 3.2. bedrijf.

Reactie:
a. Aanwezigheid van druk verkeer over de Amsterdamsestraatweg is conform de VNG-handreiking Bedrijven en Milieuzonering juist aanleiding voor het aanmerken van de woningen gelegen aan de Amsterdamsestraatweg als een gebied in een andere typologie dan rustige woonwijk. Dit is dan ook de reden dat de Amsterdamsestraatweg wordt gekenmerkt als gemengd gebied. Verwezen wordt verder naar paragraaf 2.2. van dit vaststellingsrapport.

b. *In het bestemmingsplan is gebruik gemaakt van het systeem van inwaartse zonering. Zwaardere bedrijven vestigen zich verder af van gevoelige functies. Bij het gebruikmaken van een afwijkingsbevoegdheid voor hogere categorieën geldt als voorwaarde dat de milieubelasting (al dan niet met extra maatregelen) niet zwaarder is dan de rechtstreeks toegelaten bedrijven. Met betrekking tot geluid wordt opgemerkt dat alle bedrijven op het gezoneerde deel van industrieterrein Lage Weide samen dienen te voldoen aan de grenswaarden voor geluid ter plaatse van de eerstelijns woonbebouwing. Dat was al zo in het voorheen geldende bestemmingsplan waar de genoemde gronden een (oude) categorie 5 bestemming hadden en dit zal in het nieuwe bestemmingsplan niet anders zijn. In feite zou elke bestemming binnen de geluidszone kunnen passen als daarvoor voldoende maatregelen worden getroffen.*
Uit de milieuonderzoeken blijkt dat er geen significante negatieve effecten op omliggende natuurgebieden zijn.
Er is geen sprake van een verruiming van functies die ertoe leiden dat dit gezien zou moeten worden als een nieuwe ontwikkeling. In paragraaf 2.2.5. van de toelichting van het bestemmingsplan is de Ladder van Duurzame Verstedelijking opgenomen. Hiernaar wordt verwezen.

c. Deze beschouwing klopt. Om deze reden is voor het grootste deel een afstandscriterium aangehouden wat aansluit bij een rustige woonwijk. Hiermee hebben de meeste gronden nabij de rand van het terrein een lagere categorie dan wanneer was aangesloten bij een gemengd gebied. Wanneer de grens van twee milieuzoneringscategorieën dwars over kavels ligt, wordt de hoogste categorie toegekend.Verwezen wordt verder naar pargraaf 2.2. van dit vaststellingsrapport.

d. De gebruiksmogelijkheden zijn het gevolg van de toepassing van inwaartse zonering, waarbij voor de wijk Zuilen is uitgegaan van het omgevingstype 'rustige woonwijk', met dien verstande dat de Amsterdamsestraatweg als gemengd gebied is aangemerkt. Grenzend aan de wijk is een eerste zone met maximaal categorie 4.1 opgenomen.
In de kadernota is de ambitie beschreven om interne zonering toe te passen. Dit is ook als zodanig gebeurd. Ten overvloede wordt nog vermeld dat in de kadernota werd uitgegaan van de oude Utrechtse Lijst met afwijkende afstanden dan die wij nu hanteren.

Bouwhoogte
2. In het gebied tussen kanaal en spoor wordt een bouwhoogte toegestaan tot en met 24-30 meter. Dit is een forse verhoging ten opzichte van de huidige bouwhoogten. Reclamant vindt dit te fors en wel om de volgende redenen:

a. de huidige bomenrij langs het kanaal (zijde Lage Weide) staat erg onder druk vanwege meerdere kapaanvragen van Rijkswaterstaat. Hoewel de gemeente deze aanvragen meerdere keren heeft afgewezen, dreigt er een moment te komen dat deze bomenrij gekapt moet gaan worden, ten opzicht van de huidige bouwhoogten zal het al enkele jaren duren voordat er dan weer een afdoende groene afscheiding zal zijn. Bij bouwhoogten tot 24-30 meter zal dit enkele tientallen jaren duren. Reclamant vindt dit onacceptabel.

b. nieuw groen zal zich slecht ontwikkelen bij bouwhoogten van 24-30 meter, vanwege schaduwwerking en ongunstige ligging ten opzichte van de zon.

c. enige visie op dit gebied ontbreekt. De strook vormt een belangrijke beeldbepalende strook voor de entree van Utrecht vanaf weg, water en spoor. Verzoek om een visie met beeldkwaliteitsplan.

d. effecten op bezonning/schaduwwerking op woningen aan de Amsterdamsestraatweg zijn niet beoordeeld.

e. enige economische analyse ontbreekt waarom bouwhoogten tot 24-30 meter wenselijk zouden zijn (art. 3.6.1. lid 2 Bro).

d. een algemene bouwhoogte van 24-30 meter strookt niet met het uitgangspunt zoals verwoord in de kadernota van het bestemmingsplan en sluit niet aan bij de bestaande situatie. De gemeente heeft geen zwaarwegende redenen aangegeven waarom een hogere bouwhoogte wel noodzakelijk zou zijn.

Reclamant verzoekt om een bouwhoogte van maximaal 10 meter toe te staan voor gebouwen en bouwwerken zolang er geen goede visie ligt.

<u>Reactie</u>:
De maximale bouwhoogte van 24 meter is ook nu mogelijk op basis van de Bouwverordening. Een van de uitgangspunten van het bestemmingsplan (zoals bij alle actualiseringplannen) is dat bestaande rechten waar mogelijk worden gerespecteerd.
De strook is vooral vanaf het spoor en het water goed zichtbaar. Omdat het stedelijk gebied niet ophoudt bij de gemeentegrens maar doorloopt in Maarssen, kan niet werkelijk van een entree gesproken worden. Niettemin wordt het gebied door veel passanten gezien.

Er is echter geen aanleiding voor een beeldkwaliteitsplan. De functie is bedrijvigheid en industrie en dit wordt in de toekomst gecontinueerd. Een beeldkwaliteitsplan zou de bedrijfsvoering belemmeren.
Wel houdt het bestemmingsplan terdege rekening met de specifieke ligging van de strook. Aan de kant van het Amsterdam Rijnkanaal is er sprake van een grens tussen het industrieterrein en woongebieden. Daarom is de bomenrij langs het water hier belangrijk. Bovendien is het belangrijk om een goede balans te vinden tussen de belangen van de ondernemers en de bewoners, door middel van de milieuzonering, het aanhouden van de bestaande maximale bouwhoogte en een relatief laag bebouwingspercentage. Vanaf het spoor wordt de reiziger direct geconfronteerd met het bedrijventerrein. Dit is een gegroeide situatie en een gegeven. Het is in de ogen van de gemeente niet wenselijk om dit, tegen hoge kosten, te veranderen. De bomenrij is belangrijk voor het beeld van Lage Weide als geheel. In het bestemmingsplan is de bomenrij waar mogelijk als groen bestemd, en is rekening gehouden met de bomen door de bebouwing afstand te laten houden. Binnen de bestemming bedrijventerrein is het bouwvlak teruggelegd. Dit is onder andere gedaan om de bestaande bomen voldoende ruimte (licht en lucht) te kunnen geven. Het weghalen van bouwmogelijkheden zal financiële consequenties in de vorm van planschade voor de gemeente kunnen hebben.

Het belang van de bewoners aan de Amsterdamsestraatweg moet worden afgewogen tegen dat van de ondernemers. Hierbij speelt ook mee dat het voor de stad als geheel belangrijk is om de beschikbare grond zo efficiënt mogelijk te benutten. Het verder beperken van de bedrijfsbebouwing is daarom niet wenselijk.
Bovendien is de maximale toename van het bouwvolume in het bestemmingsplan beperkt. Per bedrijf mag bij recht maximaal 10% van het bestaande aantal vierkante meters brutovloeroppervlakte worden bijgebouwd. Via een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid is het mogelijk om voor geheel Lage Weide in totaal 170.000 m² bvo toe te voegen. Verwezen wordt naar paragraaf 5.2 van de toelichting.
Het is daarom niet waarschijnlijk dat de 24 meter over de gehele strook gebouwd gaat worden.

Ondanks het feit dat er nu ook al 24 meter hoog gebouwd mag worden en er derhalve geen sprake is van een planologische verslechtering is er een bezonningsstudie uitgevoerd voor de woningen aan de Amsterdamsestraatweg. Hierbij is geen rekening gehouden met het maximale bebouwingspercentage van 60%. In de studie is ook geen rekening gehouden met bestaande bomen of bebouwing die dichterbij gelegen is en daarom al schaduw veroorzaken.
De studie laat zien dat de schaduwwerking ten gevolge van de bouwhoogte van 24 meter hoog beperkt is. In de zomer is er geen sprake van schaduwwerking door de potentiële bebouwing aan de Sophialaan. In de lente en herfst is er beperkte toename van schaduw aan het eind van de dag (18.00 uur). In de winter geeft de potentiële bebouwing in de tweede helft van de middag schaduw. Al met al zijn deze gevolgen in een stedelijke situatie aanvaardbaar.

Omgevingsvergunning aspect geur
3. Reclamant kan zich niet vinden in de uitzonderingsbepaling van artikel 3.6.1.
De gemeente stelt hiermee een 'stand still' voor. Hoewel de geurbelasting niet verder kan toenemen ten opzichte van februari 2014 kan vrijkomende geurruimte ook weer worden opgevuld door nieuwe bedrijven. Pleiten voor verdere geurreductie heeft voor reclamant dan geen zin meer. Ook geeft de gemeente aan dat de gemeente de huidige situatie acceptabel vindt. Reclamant heeft een analyse gemaakt uit de buurtmonitor en daaruit blijkt dat de geurhinder de afgelopen jaren is afgenomen, maar zeker nog niet op het gewenste acceptabele niveau is (geen ernstig geurgehinderden, overeenkomend 2-3% vaak overlast).

De gemeente verlaat hiermee de eerder vastgestelde uitgangspunten (sanering van geurhinder waarbij in het jaar 2010 het aantal ernstig geurgehinderden tot nul is teruggebracht). Daarbij ontbreekt enige milieuhygiënische onderbouwing waarom de huidige situatie acceptabel is. Verzoek artikel 3.6.1. te wijzigen door de zinsnede 'bestaand ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan' te laten vervallen.

Reactie:

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan Lage Weide is het voorkomen van (nieuwe) hinder door middel van een optimale scheiding tussen milieubelastende en milieugevoelige functies, waarbij bestaande rechten van gevestigde bedrijven uitdrukkelijk worden gerespecteerd. Bedrijven met een vergunde geurruimte worden niet wegbestemd dan wel gesaneerd. Bij uitbreiding van deze bedrijven dient te worden voldaan aan de vergunde ruimte. Bij nieuwvestiging vindt een toets plaats op het woon- en leefklimaat. Het op voorhand uitsluiten van uitbreiding of nieuwvestiging van geurrelevante bedrijven is niet aan de orde en ook niet noodzakelijk. Bij toetsing geldt een aanvaardbaar hinderniveau gebaseerd op de geurconcentratie met een hedonische waarde H= -1/2, waarbij sprake is van een goed woon- en leefmilieu ten aanzien van geur, waarbij het optreden van geurhinder onwaarschijnlijk is.

Functieaanduiding spoor
4. Voor het terrein van Bonder is een functieaanduiding 'spoorweg' opgenomen. Voor het hele terrein van Bonder worden dergelijke voorzieningen toegestaan. In de omgeving wordt regelmatig overlast ondervonden van activiteiten van Bonder. Spooractiviteiten zijn belangrijke geluidsbronnen en kunnen leiden tot meer geluidsoverlast. Enige milieuhygiënische onderbouwing van de gevolgen van deze bestemming voor de omgeving ontbreekt evenals de al dan niet mogelijke inpassing daarvan in de geluidzone. Onderbouwing voor de uitvoerbaarheid van deze bestemming ontbreekt en motivering aangaande de vereisten van artikel 3.1.6. lid 2 Bro. Tevens is onvoldoende onderbouwd dat belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden voorkomen. Toename van geluid strookt niet met het uitgangspunt van de kadernota. Ook binnen de bestemming Groen en Verkeer zijn spoorvoorzieningen toegestaan.

Reclamant verzoekt de aanduidingen 'spoorweg' nader te onderbouwen en wanneer uit deze onderbouwing blijkt dat er sprake is van toename van geluidhinder of overige vormen van overlast of

anderszins niet voldoet aan de eisen van een 'goede ruimtelijke ordening' deze functieaanduiding te verwijderen dan wel nader te beperken.

Reactie:
De geluidsemissie van Bonder wordt beperkt door de geluidsruimte die de zone en de grenswaarden bij de woningen toelaat. De geluidsruimte ter plaatse van de eerstelijnsbebouwing aan de Amsterdamsestraatweg is vrijwel geheel gevuld waardoor significante toename van geluid niet mogelijk is. Een mogelijke uitbreiding van geluidsemissie gekoppeld aan de spooractiviteiten zal moeten worden gecompenseerd door een vermindering van de emissie van andere geluidsbronnen. Voor een toename van het geluid hoeft dan ook niet te worden gevreesd.

Bestemming bomen als Groen
5. De huidige groenstrook tussen beide havens langs het Amsterdam-Rijnkanaal heeft niet de bestemming "Groen' gekregen. Reclamant verzoekt dit als nog te doen. De gemeente heeft hier vorig jaar een kapvergunning geweigerd omdat deze strook beeldbepalend zou zijn van uit het Utrechtse bomenbeleid. Ook zijn de bomen een belangrijk fourageergebied voor vleermuizen.

Reactie:

De bomen langs het Amsterdam Rijnkanaal staan deels op grond van Rijkswaterstaat, deels op grond van bedrijven. Alleen in het eerste geval hebben de bomen de bestemming Groen gekregen. Om te bevorderen dat de bomen op de terreinen van bedrijven blijven staan is de bouwgrens niet direct aan de kade gelegen, maar ligt deze een stuk terug. Op de gronden waar nu de bomen staan mag derhalve niet gebouwd worden. Voor het kappen van bomen is een omgevingsvergunning nodig indien de boom een stamdoorsnede heeft van meer dan 15 cm (gemeten op 130 cm hoogte) of op een perceel staat dat kleiner is dan 300 m^2 en waarbij de boom niet ouder is dan 50 jaar.

Havens langs de ARK
6. In de bestemming Water zijn lig-, laad- en losplaatsen en andere water- en havengebonden voorzieningen toegestaan. Toestaan van nieuwe laad- en losplaatsen langs het Amsterdam-Rijnkanaal of uitbreiding van de huidige acht reclamant ongewenst:

- Aanleggen en wegvaren zal leiden tot meer kans op aanvaringen en daarmee risico's voor de omgeving;
- Activiteiten verbonden met laden en lossen zullen leiden tot meer geluidsoverlast en andere vormen van overlast (luchtverontreiniging, stof).
- Reclamant verzoekt lig-, laad en losplaatsen en andere water- en havengebonden voorzieningen, m.u.v. huidige voorzieningen, niet toet te staan langs het Amsterdam-Rijnkanaal.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie 17 van zienswijze 10.

Bevi-inrichtingen
7. De gemeente biedt de mogelijkheid om via een omgevingsvergunning (binnenplans) Bevi-inrichtingen alsnog toe te staan op Lage Weide. Reclamant verzoekt de afwijkingsbepaling te laten vervallen, dan wel te beperken. De binnenplanse afwijking is onvoldoende onderbouwd. Zo is het groepsrisico hiervan niet nader berekend, beoordeeld en verantwoord en houdt de gemeente geen rekening met zgn. 'domino effecten' ten gevolge van meerdere risicobronnen.
De afwijkingsbevoegdheid kan volgens reclamant niet gebruikt worden in de zone tussen spoor en Amsterdam-Rijnkanaal en voor het overige alleen wanneer de 10^{-6}/jr risicocontour binnen de eigen inrichtingsgrens blijft.

Reactie:
In de toelichting bij het Bevi van 2004 is over het doel van dat besluit het volgende vermeld: "Dit besluit heeft tot doel de risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld door activiteiten met gevaarlijke stoffen in inrichtingen tot een aanvaardbaar minimum te beperken." Dat aanvaardbare minimum is in het Bevi vertaald naar concrete milieukwaliteitseisen, waaronder eisen voor het plaatsgebonden risico (door reclamant aangeduid als risicocontour).

Op een topografische ondergrond, zoals de verbeelding van een bestemmingsplan, manifesteert het plaatsgebonden risico zich als een contour rond een risicobedrijf. Binnen die contour mogen zich geen kwetsbare objecten bevinden (hiervoor geldt een grenswaarde) en mogen in principe geen nieuwe beperkt kwetsbare objecten (hiervoor geldt een richtwaarde) worden bestemd. Dat de risicocontour van nieuwe bedrijven binnen de inrichtingsgrens moet vallen is geen doelstelling uit het Bevi, maar komt voort uit het feit dat het bestemmingsplan het mogelijk maakt dat op of vlakbij de grens van een perceel, dus ook de perceelsgrens met een risicobedrijf, gebouwd mag worden. Zonder de voorwaarde dat de risicocontour binnen de inrichtingsgrens moet vallen, zou een directe strijdigheid ontstaan met het Bevi. De directe doelstelling van het Bevi is en blijft het aanvaardbare minimum ten aanzien van de risico's bij (geprojecteerde) objecten in de omgeving. Of een (beperkt) kwetsbaar object direct grenst aan het risicobedrijf of dat daar nog een weg of kanaal tussen ligt maakt geen verschil voor die doelstelling. Het gemeentelijk beleid past het wettelijke kader toe en voorziet niet in verdergaande ambities. Er is dus geen aanleiding om voor dit bestemmingsplan hiervan af te wijken.

Het groepsrisico is in het kader van dit bestemmingsplan niet berekend omdat niet bekend is of er zich in de toekomst Bevi-inrichtingen willen vestigen en zo ja, wat voor soort Bevi-inrichtingen. Artikel 3.6.3 voorziet erin dat het afwijken van artikel 3.5, onder c. alleen mogelijk is nadat een aanvraag voor een omgevingsvergunning is ingediend. Bij een dergelijke aanvraag moet conform het Bevi inzicht worden gegeven in de hoogte van het groepsrisico. Indien een omgevingsvergunning wordt verleend zal conform het Bevi het groepsrisico worden beoordeeld en verantwoord. Voor het rekening houden met domino effecten bestaat geen wettelijke grondslag. Ook bestaat hiervoor geen gemeentelijk beleid.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Aan artikel 10.1 (Water) wordt een nieuw sub d toegevoegd:
d. in afwijking van het bepaalde onder c. ter hoogte van het Amsterdam-Rijnkanaal verkeer te water, met inbegrip van bestaande lig-, laad- en losplaatsen en andere water- en havengebonden voorzieningen;

3.21. Reclamant 21

1. Vanwege de toegestane bouwhoogte tussen de Sophialaan en het kanaal is er nog maar een kleine strook groen van Rijkswaterstaat over waar bomen kunnen groeien. Reclamant betwijfelt of bij een bouwhoogte van 24 meter nog wel iets wil groeien. Het woongenot zal ernstig bedorven worden en de volgende hinder zal ontstaan:

- Visuele hinder, uitzicht op blinde muren van 24 meter hoog;
- Geluidhinder door reflecties van geluid op harde, vlakke oppervlaktes (scheepvaartgeluid en verkeersgeluid);
- Geluidhinder door industriële activiteiten;
- Verpietering van de bestaande groenvoorziening.

Reclamant stelt voor om in het plan een brede en goed gevulde groenvoorziening in te tekenen aan de westzijde van het Amsterdam-Rijnkanaal. De groenstrook zal aanzienlijk moeten worden uitgebreid om zo tot een echte buffer te komen tussen bestemming wonen en industrie.
Deze strook zal zorgen voor een visuele buffer maar kan ook de sterke windbeweging vanaf het industrieterrein tegenhouden en zodanig het transport van stank, stof en geluid tegenhouden.

Reactie:
Aangesloten is bij de bestaande bouwmogelijkheden. Ook volgens de voorheen geldende regeling was een bouwhoogte van 24 meter hoog mogelijk. Daarbij is het maximale bebouwingspercentage 60% . Van een lange wand van 24 meter hoog zal dan ook geen sprake zijn. Daarbij is de afstand tussen de bouwgrens en de bomen 10 meter.

Het bestemmingsplan gaat uit van inwaartse milieuzonering. Dit betekent dat de lichtere bedrijven aan de rand van het bedrijven terrein komen. Ook is het bedrijventerrein een gezoneerd industrieterrein. Dit betekent dat het bestemmingsplan uitgaat van het voorkomen van geluidhinder voor de dichtbijgelegen woningen. Verwezen wordt verder naar de reactie bij punt 2 van zienswijze 20.

2. Reclamant vindt het belangrijk dat college en raad het industrieterrein in zijn huidige context beschouwen, oftewel een gebied met de functie zware industrie dat tegenwoordig aan vier zijden direct door de woonfunctie wordt omsloten. Deze context moet duidelijk in de plannen te zien zijn oftewel voldoende buffers aanbrengen tussen bestaande woningbouw en eventuele nieuwe industrie. Het kan niet zo zijn dat er door de afdeling Milieu aan een actieplan geluid wordt gewerkt en aan de andere kant door de afdeling Bouwen en Wonen nieuwe overlast wordt geïntroduceerd.

Reactie:
Het bestemmingsplan gaat uit van het systeem van inwaartse milieuzonering. Dit betekent dat bij de wijze van bestemmen juist rekening wordt gehouden met het feit dat er woningen en woonwijken om het industrieterrein gelegen zijn.
Daarnaast zijn de woningen beschermd doordat het bedrijventerrein een gezoneerd terrein is. Industrielawaai is geen onderwerp in het Actieplan Geluid. De geluidsemissie van de industrie vormt geen knelpunt binnen onze stad en is door middel van vergunningverlening, handhaving en de geluidszonering goed beheersbaar. Het Actieplan geluid ziet vrijwel alleen op het aspect wegverkeerslawaai. De groei van deze geluidsbron is hardnekkig en lastig aan te pakken. Voor wat betreft het bestemmingsplan Lage Weide hebben berekeningen echter laten zien dat dit plan niet tot een onaanvaardbare toename van het wegverkeerslawaai leidt.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

3.22. Reclamant 22a

Bestemming Leisure
1. Reclamant wil graag op de locatie Elektronweg 10 en 10a in Utrecht een leisurebestemming met ondergeschikte horecafunctie, conform de door hem reeds geleverde en door het college geaccordeerde ruimtelijke onderbouwing. Reclamant verwijst naar de brief van het college van 10 november 2010, BV21002479, waarin in principe reeds toestemming is gegeven voor de ontwikkeling van een centrum voor sportactiviteiten, ontspanning, vermaak en bedrijfsevenementen op dit adres. Genoemde panden zijn door reclamant aangekocht voor de ontwikkeling van deze leisure-activiteiten.

Reactie:
In 2010 heeft de gemeente aangegeven in principe medewerking te willen verlenen aan de ontwikkeling van een dergelijke leisure functie. Echter, destijds is ook aangegeven dat een dergelijke aanvraag integraal moet worden getoetst. Dit geldt vooral voor de verschillende milieu- en verkeersaspecten. Het bestemmingsplan heeft echter reeds als ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegen. Het toevoegen van leisure in deze fase van het bestemmingsplanproces is niet aan de orde. De maatschappelijk uitvoerbaarheid van het plan kan niet worden aangetoond. Ook hebben de milieuonderzoeken die ten grondslag hebben gelegen aan het bestemmingsplan geen rekening gehouden met een dergelijke toevoeging.
Met reclamant heeft inmiddels een gesprek plaatsgevonden waarin is aangegeven dat de plannen van reclamant in een apart proces zullen worden beoordeeld.

BEVI-zone
2. De plannen van reclamant worden momenteel tegengehouden door de aanwezigheid van een BEVI-zone in het plan. Deze is volgens reclamant niet meer actueel doordat de Wet milieubeheervergunning voor de LPG-activiteit ingetrokken is. Reclamant geeft tevens aan dat de BEVI-cirkel, zoals die door zijn panden loopt niet meer actueel is, omdat in zijn plan de sloop van dit pand is voorzien.
Volgens reclamant is het ontwerpbestemmingsplan op alle aspecten, waarin de aanwezigheid van een LPG-tankstation genoemd wordt op de locatie Atoomweg niet correct. Dat geldt ook voor de BEVI-cirkel op de verbeelding.

Hierdoor klopt ook de redenering over de vestigingsmogelijkheden van leisurebedrijven niet meer. Dat gaat vooral over de tekst op de pagina's 82 en 83 van de planbeschrijving. Ingeval de ontwikkeling op de Elektronweg is sprake van een reeds uit 2011 daterend initiatief, waarvan de ruimtelijke onderbouwing reeds gereed- en geaccordeerd is.

Reclamant verzoekt aanpassing van het bestemmingsplan en de verbeelding betreffende de BEVI-zone en de bestemming leisure en wil graag de tekst onder 2.4.4.6 van de planbeschrijving aangepast zien.

Reactie:
Zoals reclamant stelt is het LPG-tankstation aan de Atoomweg inmiddels opgeheven en is de milieuvergunning inmiddels ambtshalve ingetrokken. De verwijzingen naar dit LPG station in de plantoelichting, de regels, alsmede BEVI-cirkel op de verbeelding kunnen dan ook verwijderd worden. Verwezen wordt naar de reactie bij punt 10 van zienswijze 17.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Nu het LPG verkooppunt is opgeheven en de milieuvergunning daarvoor is ingetrokken kan het gestelde in de toelichting over dit LPG verkooppunt in paragraaf 4.6.4 van de toelichting verwijderd worden.

Ook zullen de Bevi-contouren van het betreffende LPG verkooppunt van de verbeelding verwijderd worden.

De wijzigingsbevoegdheid op het perceel Atoomweg 2 wordt verwijderd.

3.23. Reclamant 22b

Detailhandelsdoeleinden
1. Reclamant wil graag op de locatie Maarssenbroeksedijk 59 een werkplaats vestigen, waar (zelfredzame) arbeidsgehandicapten werken aan het opknappen en wederverkopen van tweedehands goederen. Reclamant wil graag de mogelijkheid krijgen voor detailhandelsdoeleinden, anders dan volumineus.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie bij zienswijze 9. Wij achten de betreffende functie van re-integratiebedrijf passend op de aangegeven locatie, met dien verstande dat het vloeroppervlak detailhandel ter plaatse maximaal 2.000 m² bvo mag bedragen. Ten behoeve van dit bedrijf zal daarom een specifieke bestemming opgenomen worden.

Reclamezuil
2. Reclamant wil graag de mogelijkheid hebben om een reclamezuil met een hoogte van 30 meter op bovengenoemd pand te plaatsen. In de directe omgeving van de locatie staan meerdere hoge gebouwen en ook is in de directe nabijheid de reclamezuil (Mc. Donald) aanwezig.

Reactie:
Het is niet wenselijk om op particuliere grond grootschalige masten toe te voegen, dit zou een precedent scheppen dat kan leiden tot een grote toename van grootschalige reclame en een negatief stedenbouwkundig beeld.
Voor op het bedrijf gerichte reclame zijn in het ontwerpbestemmingsplan mogelijkheden opgenomen.
In dit deel van Lage Weide is de maximale bouwhoogte 15m, de gewenste hoogte van de mast past hier dus niet binnen. Overigens zou de mast als gevolg van de dichte begroeiing slecht zichtbaar zijn vanaf de NRU, en zou de grote hoogte daarom zijn doel missen.
Tot slot is de situatie niet vergelijkbaar met de bestaande mast aan de Computerweg 13. Dit betreft namelijk een reclamemast die vergund is door gemeente Maarssen op 3 mei 1988 onder nummer 31/88.

Binnenplanse afwijkingsvergunning
3. Reclamant verzoekt een binnenplanse afwijkingsvergunning mocht deze nieuwe ontwikkeling(en) eerst ruimtelijk nader onderbouwd moeten worden.

Reactie:
De ontwikkeling wordt positief bestemd.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Aan artikel 3.1 lid b wordt toegevoegd:

een kringloopwinkel behorend bij een re-integratiebedrijf tot een maximum van 2000 m² verkoopvloeroppervlak	'specifieke vorm van bedrijf- kringloopwinkel'

3.24. Reclamant 22c (De Fabrique, Westkanaaldijk 5 en 7)

Bestemming 'gemengd 1'

1. Reclamant heeft bezwaar tegen de bestemming "gemengd-1".op de locaties Westkanaaldijk 5 en 7.
In het ontwerpplan is volgens reclamant geen enkele relatie gelegd met het werkelijke gebruik van het perceel: grootschalige leisure.
Met de brief van uw college van burgemeester en wethouders van 21 september 2009, kenmerk BV2085441, (zie bijlage) heeft reclamant een vrijstelling gekregen voor het gebruik van bovenstaand perceel ten behoeve van sport, recreatie, ontspanning en vermaak voor bedrijfsevenementen met bijbehorende horeca-activiteiten. De Wet ruimtelijke ordening verplicht wat planologisch is vrijgesteld (artikel 19 Wet op de ruimtelijke ordening, oud) op te nemen in de eerstvolgende herziening van het bestemmingsplan. Reclamant verzoekt in de begripsomschrijving en in de planbeschrijving op pagina 22 van het bestemmingsplan ook de bestemming "leisure" te omschrijven voor Westkanaaldijk 7.

Reactie:
In het bestemmingsplan heeft het perceel Westkanaaldijk 7 van reclamant de bestemming de bestemming Bedrijventerrein met daarop een functieaanduiding "specifieke vorm van gemengd - gemengd 1". In artikel 3 onder b staat dat ter plaatse van deze aanduiding de gronden tevens bestemd zijn voor bedrijven en activiteiten op het gebied van: sport, recreatie, ontspanning en vermaak alsmede voor evenementen met horeca-activiteiten behorend tot categorie C van de Lijst van Horeca-activiteiten. Anders dan reclamant stelt is er dus wel degelijk een rechtstreekse relatie gelegd met de activiteiten die thans ter plaatse plaatsvinden dan wel worden uitgeoefend en waarvoor destijds vrijstelling is verleend.

2. Gezien het feitelijk gebruik en het feit dat het houden van evenementen in zijn algemeenheid zijn corebusiness is, vindt reclamant de beperking tot het houden van bedrijfsevenementen niet meer actueel. Hij verzoekt dit te vervangen door "evenementen" in zijn algemeenheid. Ook de door het college verleende afwijkingsvergunning van 23 oktober 2013, kenmerk: HZ-WABO-13-15685 (zie bijlage) heeft hierop betrekking. Daarin worden publiektoegankelijke evenementen toegevoegd. Het onderscheid sluit niet aan bij de praktijk en reclamant wenst dan ook aansluiting te krijgen op de begripsomschrijving op pagina 113 van de planregels.

Reactie:
In de omschrijving genoemd in het hierboven beschreven artikel worden evenementen beperkt tot "bedrijfsevenementen",wat overeenkomstig is met wat is vergund voor het perceel. De uitvoerbaarheid voor evenementen in meest brede zin is vooralsnog niet aangetoond.

3. Het is verder de Wet milieubeheer en het Activiteitenbesluit milieubeheer, die eventuele extra geluidruimte reguleren ingeval er bij een evenement onvoldoende akoestische ruimte zou zijn. Dientengevolge vindt reclamant de redenering betreffende de vestigingsmogelijkheden van leisurebedrijven niet meer kloppen. Vooral de tekst op de pagina's 82, 83 en 93 van de planbeschrijving. Ook de tekst onder 2.4.4.6 van de planbeschrijving ziet hij graag aangepast aan genoemde actualiteit. Dat geldt ook voor artikel 5 van de planregels, waarin zijn specifieke horeca-activiteit niet is benoemd.

Reactie:
Voor het aanpassen van paragraaf 5.12.1en de tekst op blz. 93 wordt geen aanleiding gezien. Leisurevoorzieningen worden op dit moment niet meegenomen in bestemmingsplan Lage Weide maar zullen via een aparte planologische procedure, indien gewenst, vergund worden. In paragraaf 2.4.4.6 wordt het Ontwikkelings- en toetsingskader grootschalige leisurevoorzieningen toegelicht. Ook voor het aanpassen van deze tekst bestaat geen aanleiding.
De horeca-activiteit van reclamant vloeit voort, c.q. behoort tot zijn specifieke bedrijf. Daarom is deze Horeca genoemd in artikel 3, onder de specifieke functieaanduiding zoals hierboven onder 1 beschreven is. Op zijn perceel is dus horeca in de categorie C toegestaan.

Parkeren

4. In de brief van burgemeester en wethouders van 21 september 2009, kenmerk BV2085441, geldt één voorwaarde, namelijk dat bezoekers noch personeel op de openbare weg mogen parkeren.
Het kan binnen deze planperiode gebeuren dat reclamant volledig gebruik gaat maken van het benutten van de 70% bebouwingsdichtheid. Parkeren op eigen terrein komt dan onder druk te staan.

Reclamant wil dan graag in zijn pand aan de Westkanaaldijk 5 de mogelijkheid hebben tot het bouwen van een parkeergarage. Hierover heeft hij een brief (zie bijlage) gestuurd waar niet op gereageerd is en zijn wens is niet opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan. Reclamant heeft de locatie juist aangekocht in verband met de toekomstige mogelijkheid tot parkeren en verzoekt deze mogelijkheid op te nemen in het bestemmingsplan zodat hij blijft voldoen aan eis tot het parkeren op eigen terrein.

Reactie:
Het is een goede zaak dat reclamant ook voor de toekomst wil voorzien in zijn eigen parkeerbehoefte. Het gaat in het kader van dit actualiseringplan op dit moment echter te ver om nu reeds de betreffende mogelijkheid in het bestemmingsplan op te nemen. Er zijn ook geen onderzoeken of concrete plannen overlegd op basis waarvan de inpassing nu beoordeeld kan worden en in het bestemmingsplan zou kunnen worden opgenomen.
De gemeente treedt graag in overleg met reclamant over dit initiatief.

Bedrijfswoning
5. Reclamant wil de vigerende bestemming "bedrijfswoning" op Westkanaaldijk 6 en 7 behouden conform artikel 25 resp. 26 van de planregels. Door de ligging van het bedrijf en de kwetsbaarheid daarvan is de locatie meer dan gemiddeld gevoelig voor inbraak en vernieling. Er is daarom vrijwel permanent bewaking op het terrein in combinatie met cameratoezicht en inbraaksignalering. Omdat een snelle opkomst van de bewakers en toezichthouders gewenst is verblijven zij 's nachts, in het weekend en tijdens evenementen op deze twee locaties. Deze mensen verblijven hier uitsluitend tijdens diensttijden en wonen elders.
Er is volgens reclamant geen enkele nabijgelegen bedrijfsvoering, die door deze bestemming zou worden belemmerd. De BEVI-contour van Straatweg 1 in Maarssen is opgeheven, doordat het LPG-deel van het tankstation is gesaneerd.

Reactie
Het is vast beleid van de gemeente om uitsluitend bestaande bedrijfswoningen positief te bestemmen. Verwezen wordt naar de reactie 5 bij zienswijze 1.
Een dergelijke bestemming is ook ongewenst omdat bedrijfswoningen beperkingen kunnen opleggen aan omringende bedrijven.
Het toezicht zoals door reclamant wordt beschreven kan plaatsvinden binnen de bedrijfsvoering zoals beschreven in het plan en valt onder het bestaande gebruik. Daarvoor is geen specifieke bestemming als bedrijfswoning nodig.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

3.25. Reclamant 23 (Somerset Real Estate A XL BV betreft Atoomweg 111 en 115)

Zelfstandig kantoor

1. Reclamant geeft aan dat Atoomweg 111 op Google maps op een andere locatie ligt dan op de website van reclamant is aangegeven. Op de website blijkt namelijk dat, daar waar gesproken wordt over Atoomweg 111, het gaat om gronden op of nabij Atoomweg 115. Op deze gronden is een bestaand kantoorgebouw gesitueerd aan Atoomweg 111 bestaande uit 6 bouwlagen, waarvan er 5 zijn ingericht als kantoorruimte. Op de begane grond is een kantine gesitueerd.
Drie verdiepingen staan te huur. Reclamant verhuurt de verdiepingen bij voorkeur in combinatie met het nog te bouwen (omgevingsvergunning voor verleend) distributiecentrum op Atoomweg 115. Gezien het economische tij kan dat echter problematisch zijn. Reclamant verzoekt om deze drie verdiepingen ook eventueel als zelfstandige kantoorruimte te mogen verhuren. Reclamant verzoekt dan ook de functie aanduiding 'kantoor' op het bestaande kantoorgebouw aan Atoomweg 111 op te nemen.

De in artikel 3.6.4. opgenomen binnenplanse afwijkingsbevoegdheid kan reclamant niet baten, gelet op de gestelde voorwaarden. Reclamant kan niet voldoen aan sub b (1500 m^2) aangezien de verdiepingen in totaal een bvo van 2630 m^2 hebben.

De gemeente wil verkantorisering tegengaan maar uit de toelichting blijkt ook dat de bestaande, geïnventariseerde zelfstandige kantoren wel bij recht worden toegestaan. Atoomweg 111 is een bestaand kantoorgebouw.
Reclamant is gebaat bij een zo optimaal mogelijke planologische regeling waarmee kantorenleegstand en daarmee verpaupering kan worden voorkomen wat ook in het algemene publieke belang is,

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie onder punt 3 van zienswijze 6 . De kavel Atoomweg 111-115 heeft als totaal een bedrijvenbestemming, het kantoor maakt daar deel van uit. Het kantoor apart bestemmen en afsplitsen van de kavel is niet aan de orde. Dit is in strijd met het Utrechts en regionale kantorenbeleid. Zie paragraaf 2.4.4.3. van de toelichting.
In de Kantorenstrategie Utrecht is specifiek aangegeven dat het toevoegen van vierkante meters kantoor of kantoorbestemmingen buiten de kantoorgebieden (Utrecht stationsgebied, Papendorp, Leidsche Rijn centrum) niet wenselijk is.

Kantine/catering

2. Reclamant vraagt zich af of de kantine met keukenfaciliteit optimaal positief is bestemd.
Uit de begrippen kantoor en kantoorruimte kan reclamant niet afleiden of daaronder ook kantines worden geschaard. Indien dit zo is verzoekt reclamant de activiteit bedrijfskantine met keukenfaciliteit expliciet op te nemen bij de begrippen kantoor en/of kantoorgebouw. Reclamant zou de bedrijfskantine ook los van de kantoorfunctie willen kunnen gebruiken als restaurant en/of cateringbedrijf, welk cateringbedrijf bijvoorbeeld de catering kan verzorgen op het bedrijventerrein. Reclamant verzoekt dan ook de functieaanduiding 'specifieke vorm van horeca-1' op te nemen op de verbeelding.

Reclamant verzoekt hetzij de activiteiten genoemd in de categorieën B en D in de Lijst van Horeca-activiteiten uit te breiden met de activiteit cateringbedrijven hetzij de activiteit cateringbedrijven op te nemen in de Lijst van Bedrijfsactiviteiten. Volgens reclamant is dit laatste aanvaardbaar aangezien ook al de vervaardiging van snacks en vervaardiging van kant-en-klare maaltijden met productieoppervlak kleiner dan 2000 m2 bij recht mogelijk is. Een dergelijk bedrijf is min of meer vergelijkbaar met een cateringbedrijf.

Reactie:
In de huidige situatie betreft het zogenaamde additionele horeca ondergeschikt aan en ten dienste van de bedrijvenfunctie. Dat past binnen de bestemming. Additionele horeca is als begripsbepaling opgenomen in artikel 1 van de regels. Op grond van vaste jurisprudentie is een dergelijke vorm van horeca toegestaan.

Met betrekking tot het zelfstandig gebruik van de kantine wordt opgemerkt dat catering (= bezorgen van eten) een bedrijf is. Dat kan op een bedrijventerrein en is passend binnen de bestemming Bedrijventerrein.
Catering met een afhaalfunctie is echter een specifieke vorm van detailhandel en is niet toegestaan op een bedrijventerrein.

Op bedrijventerreinen kan – op grond van het gemeentelijk beleidskader – middels een buitenplanse ontheffing medewerking worden verleend aan de vestiging van horeca categorie D.

Binnen een horecabestemming D is een afhaalfunctie toegestaan in combinatie met het ter plekke nuttigen van consumpties. Zie de toelichting in de bijlagen van de regels.

Bebouwingspercentage
3. Reclamant verzoekt voor Atoomweg 111 en 115 een bebouwingspercentage van 70% op te nemen in plaats van 60% daar het thans geldende bestemmingsplan Lage weide Noord naar verwachting hiervoor ook al een bebouwingspercentage van 70% geldt.

Reactie:
Hieraan kan worden tegemoet gekomen, ook omdat nu voor Lage Weide als geheel het maximum aan extra bebouwing is begrensd. In principe is overal waar het maximale percentage 60% was, dit verhoogd naar 70% (met uitzondering van de zone gelegen tussen het spoor en het Amsterdam Rijnkanaal). De voorwaarde om te voorzien in voldoende parkeerruimte blijft ongewijzigd en kan in de praktijk bepalend zijn voor de bouwmogelijkheden.

Het kaartje in paragraaf 5.2 van de toelichting zal hierop worden aangepast net als de verbeelding.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Het bebouwingspercentage zal worden verhoogd naar 70%.

3.26. Reclamant 24 (Bonder, Kanaaldijk 15)

Bonder huurt grond van Meijbon Vastgoed BV. Van Nieuwpoort Betonmortel BV huurt eveneens grond. Alle drie de partijen dienen apart een zienswijze in.

1. Reclamant schetst in zijn brief de voorgeschiedenis van het ontwerpbestemmingsplan. Het ontwerpbestemmingsplan betekent volgens reclamant een grote stap achteruit voor de bedrijvigheid in Lage Weide. Op grond van inspraakreacties heeft het college de strekking van het bestemmingsplan weer volledig ingestoken op het beteugelen van de bedrijvigheid, kennelijk geschrokken door ongefundeerde kritiek en opmerkingen over milieuoverlast uit de omgeving van het industrieterrein. De insprekers wekken de indruk een te hoge verwachting te hebben van het gebruik van bestemmingstechniek van de inwaartse zonering. Kennelijk verwacht men dat zware bedrijven actief naar het midden van het bedrijventerrein worden verplaatst. Volgens reclamant doet de Stichting Milieugroep Zuilen louter aan beeldvorming door ongefundeerd te stellen dat er door de bewoners continue veel geluidsoverlast wordt ervaren van het industrieterrein. Reclamant wordt enkele keren genoemd als veroorzaker van veel geluid en overlast.
Reclamant is zeer stellig dat de veronderstelde overlast niet plaats heeft kunnen vinden daar het industrieterrein en derhalve ook Bonder qua geluidsproductie gehouden zijn aan de geluidszone. Deze geluidzone verplicht de geluidproductie te beperken tot 55 dBa op de gevel van de dichtstbij gelegen woning. Voor Bonder ligt de meest dichtbijgelegen woning direct aan de overzijde van het Amsterdam-Rijnkanaal. Deze woning is solitair gelegen aan de Amsterdamsestraatweg en op ruime afstand van de wijken Op Buuren, Oud- Zuilen, Zuilen en Noord-Zuilen.
Deze woning is bepalend voor de geluidsgrens van het industrieterrein en zorgt ervoor dat alle verder van het industrieterrein gelegen woningen relatief rustig liggen althans voor wat betreft het legaal door Lage Weide te produceren geluid.

Het belang van omwonenden wordt thans voldoende gediend door de bestaande geluidzone en door bedrijven te houden aan goede en actuele milieuvergunningen, wat onder andere inhoudt dat de 'best beschikbare technieken' gestimuleerd worden.

Reclamant acht het wonderlijk dat de milieugroep de mogelijkheid benut om in te spreken over de bouwhoogtes; deze zijn niet van invloed op het leefklimaat in de op afstand gelegen woonwijken die de stichting vertegenwoordigt.

Volgens reclamant is de situatie in de aangehaalde uitspraak betreffende gemeente Zwarte Waterland (RvS 31 augustus 2005) niet vergelijkbaar met die van Lage Weide. Er is hier sprake van een bestaand bedrijventerrein dat reeds door de instelling van een geluidzone en vigerende milieuvergunningen beheersbaar is gebleken en waarvoor het bestemmingsplan geactualiseerd wordt.

Volgens reclamant is er derhalve geen objectieve reden het bestemmingsplan nadeliger vast te stellen dan het voorontwerp van medio 2012. Er zijn de laatste jaren weinig klachten ontvangen en er zijn geen overtredingen geconstateerd.

Reclamant meent onvoldoende zorgvuldig behandeld te zijn, daar de gemeente geen overleg heeft gezocht over de invulling van het terrein van reclamant, alwaar vorig jaar nog een biomassacentrale gepland stond en waarvoor de omgevingsvergunning onherroepelijk was.

<u>Reactie:</u>
De gemeente hecht – ook zoals blijkt uit de toelichting van het bestemmingsplan – net als reclamant aan het goed economisch functioneren van het bedrijventerrein Lage Weide. De gebruiksmogelijkheden worden in het plangebied bepaald door de (capaciteit van de) bestaande infrastructuur en de toegepaste inwaartse milieuzonering. Uit een studie naar de verkeerseffecten van het bestemmingsplan is gebleken dat het geven van ongelimiteerde uitbreidingsmogelijkheden leidt tot een bestemmingsplan waarvan de uitvoerbaarheid in juridische zin niet kan worden aangetoond. Om die reden zijn de bouwmogelijkheden gelimiteerd waarbij nog voldoende ruimte voor groei wordt geboden binnen de komende planperiode. Voor wat betreft de inwaartse milieuzonering wordt verwezen naar de reactie bij zienswijze 16 en paragraaf 2.2. van dit vaststellingsrapport. De woningen aan de Amsterdamsestraatweg (op circa 100 meter afstand) zijn bepalend voor de gebruiksmogelijkheden op het perceel aan de Kanaaldijk. De constatering van reclamant ten aanzien van de geluidzone industrielawaai is juist. Deze zone begrenst de geluidruimte van alle bedrijven op het bedrijventerrein Lage Weide.

2. De planologische gebruiks- en bouwmogelijkheden worden drastisch ingeperkt. Deze inperking ziet op het terugbrengen van categorie 5 bedrijvigheid naar categorie 4.1. bedrijvigheid en het opleggen van een 'maatbestemming' voor het bestaande recyclebedrijf. Alleen een recyclebedrijf mag ter plaatse nog categorie 5.2. activiteiten uitvoeren, die bovendien beperkt worden door een krappe geluidszone.

De keuze voor het verlagen van de milieucategorie staat haaks op het vorig jaar vergunnen van de biomassacentrale, levert de grondeigenaar een aanzienlijke schadepost op en zolang Bonder gevestigd is verandert er feitelijk niets voor de omgeving.

Strikt genomen is er, naast de eis te komen tot 'goede ruimtelijke ordening' geen wettelijke verankerde verplichting om gebruik te maken van milieuzonering. De VNG publicatie is indicatief en de schaarse wetgeving die dwingt tot milieuzonering heeft doorgaans een beperkt bereik. Aangezien de gemeente niet tijdig een bestemmingsplan heeft vastgesteld is het oude bestemmingsplan vervallen. Meer nog dan voorheen kan er dus planologisch gezien 'alles' en is ieder gebruik toegestaan. Het had voor de hand gelegen de belangenpuzzel niet ingewikkelder te maken en de huidige situatie waar mogelijk positief te bestemmen en de gewenste milieuzonering slechts toe te passen waar het daadwerkelijk nut heeft zoals een nieuw industriegebied of bij een nieuwbouwontwikkeling die geld genereert om bedrijven te kunnen verplaatsen.

<u>Reactie:</u>
Verwezen wordt naar de reactie bij zienswijze 16. Met de nodige flexibiliteit wordt een methode van inwaartse zonering geïntroduceerd, waarbij bestaande rechten worden gerespecteerd.
Het gebruik van de VNG-handreiking is op zichzelf niet verplicht. Uit jurisprudentie blijkt echter dat in een bestemmingsplan ook de mogelijke gevolgen voor het milieu dienen te worden meegewogen. Ten minste dient aannemelijk te zijn dat ten aanzien van het milieu geen onoverkomelijke problemen zijn te verwachten op de omgeving. De milieuzonering op basis van de VNG-handreiking is een landelijk toegepaste en beproefde, en door de Raad van State getoetste systematiek, die ook in de gemeente Utrecht sinds jaar en dag als principe wordt toegepast.
Milieuzonering zorgt op een objectieve manier voor een voldoende afstand tussen milieubelastende activiteiten (zoals bedrijven) en milieugevoelige functies (zoals woningen) in ruimtelijke plannen. Het doel hiervan is om reeds in ruimtelijke plannen milieuhinder bij woningen (en andere gevoelige functies) te voorkomen, maar tegelijkertijd aan bedrijven voldoende milieuruimte te bieden voor het uitoefenen van hun bedrijfsactiviteiten. Verwezen wordt verder naar paragraaf 2.2. van dit vaststellingsrapport.

Op Buuren
3. De wijze waarop het voor Op Buuren benodigde bestemmingsplan Maarssen-Zuid in de jaren 2005-2007 tot stand gekomen is, is nog altijd met veel onduidelijkheden omgeven. De gemeente Utrecht heeft beroep aangetekend tegen het goedkeuringsbesluit, maar dit later weer ingetrokken. Had gemeente Utrecht dit niet gedaan dan had het volgens reclamant voor de hand gelegen dat de woonwijk Op Buuren geschrapt of aangepast had moeten worden vanwege de nabijheid van Lage Weide.

<u>Reactie:</u>
Het geldende bestemmingsplan voor Op Buuren is een gegeven.

Milieucategorieën en Staat van Bedrijven
4. De gemeente schermt met het gegeven dat de voorzieningenrechter van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State een standpunt over de indeling van milieucategorieën heeft geaccepteerd. Bedrijfsfuncties die vroeger in categorie 5 vielen, zouden nu allemaal in 4.1. en 4.2 vallen waardoor er met het nieuwe bestemmingsplan feitelijk geen sprake zou zijn van een achteruitgang. Volgens reclamant zou men inderdaad tot die conclusie kunnen komen, ware het niet dat dit vooral de vraag oproept hoe dit kan en welke consequenties dit heeft.
Is deze inhoud van de Staat van Bedrijven het gevolg van de komst van de nieuwe woonwijk Op Buuren dat planologisch niet zo dichtbij gebouwd had mogen worden en waarvoor Lage Weide nu de facto de prijs betaalt? Utrecht schijnt daarvoor te zijn gecompenseerd maar Lage Weide en Bonder hebben daar geen enkele tegemoetkoming voor ontvangen,

Ofschoon veelal geldt dat als bedrijven en kwetsbare functies, zoals woningen, dichter bij elkaar mogen staan dan voorheen het geval was, is dit doorgaans minder gunstig voor de bedrijven.

Nadere beschouwing van de vraag hoe het kan dat bedrijfsfuncties, die voorheen in categorie 5 vielen thans allemaal in milieucategorie 4.1 en 4.2 vallen, levert een verrassend antwoord op. Dit komt gewoon vanwege het feit dat alle categorie 5 activiteiten bewust uit de Staat van Bedrijven (behorend bij het bestemmingsplan) zijn gehaald, dat wil zeggen ten opzichte van de VNG-richtlijnen.

Dit betekent mogelijk dat bedrijfslocaties waar het ontwerpbestemmingsplan categorie 5 activiteiten toelaat, daar niets aan zullen hebben omdat de Staat van Bedrijven geen categorie 5 activiteiten bevat.

Tevens is onduidelijk hoe de categorie 5 vrije Staat van Bedrijven zich verhoudt tot de bestaande milieuvergunning met de diverse categorie 5.2. activiteiten daarin genoemd, alsmede het voorontwerp plan dat uitging van een categorie 5.2 bedrijfsbestemming.

Tot slot is in de beantwoording van de inspraakreacties van de door bewoners ingediende inspraakreacties door de gemeente gesteld dat de aanduiding 'gemengd gebied' van toepassing is voor de wijze waarop de afstandsrichtlijnen toegepast kunnen worden. Dit lijkt reclamant onjuist maar het is wel wonderlijk om op pagina 151 van het bestemmingsplan te lezen dat 'bij deze invulling zijn de volgende afstandscategorieën gehanteerd voor omgevingstype rustige woonwijk en rustig buitengebied'.

Reactie:
Bij de start van het opstellen van het onderhavige plan was voor het gebied langs de West Kanaaldijk het Uitbreidingsplan in hoofdzaak Lageweide uit 1962 van toepassing. Het plan kent een overzicht van toegelaten bedrijfstypen, maar in dat plan zijn geen afstandstabellen opgenomen.
Met de komst van de algemene Wet milieubeheer (80-er jaren van de 20 e eeuw) zijn milieueisen, mits ruimtelijk relevant, vertaald in afstanden ten behoeve van bestemmingsplannen. Sinds 1986 geeft de VNG een publicatie uit over bedrijven en milieuzonering De gemeente Utrecht hanteerde een eigen lijst van bedrijfsactiviteiten, zoals toegelicht in paragraaf 4.6.2 van het plan. Vanwege de landelijke standaardisering van bestemmingsplannen is overgestapt naar de veelal landelijk gehanteerde VNG brochure 'Bedrijven en milieuzonering'. De VNG editie van 2009 sluit bovendien beter aan bij de praktijk. De opgenomen lijst van bedrijfsactiviteiten gaat uit van richtafstanden, het zijn geen vaste afstandeisen.

Sinds het uitbreidingsplan in hoofdzaak en de eerste versie van milieuzonering heeft de ontwikkeling van de industrie niet stilgestaan. Ook hebben zich ontwikkelingen voorgedaan op het gebied van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu en ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. Veel bedrijfstypen uit de Lijst van 1962 (Uitbreidingsplan) komen anno 2014 niet meer voor, anderen bestaan nog, maar geven door nieuwe – standaard – bedrijfsprocessen minder belasting voor het milieu. Zo geldt in zijn algemeenheid dat een bedrijf dat voorheen als categorie 5 was aan te merken, nu kan worden aangemerkt als een categorie 4 bedrijf. Daar waar voorheen de begrenzing van de bedrijfsvoering (in het milieuspoor) werd bepaald door de dichtstbij gelegen gevoelige functie – zo blijkt ook uit de milieuvergunning(en) van het bedrijf – , te weten de woningen aan de Amsterdamsestraatweg (op circa 100 meter), wordt de begrenzing nu ook in het ruimtelijk spoor door middel van zonering aangegeven.

Op basis van argumenten kan afgeweken worden van de richtafstand, bijvoorbeeld omdat sprake is van een ander referentiekader (zie ook hieronder). Uiteraard kan op basis van onderzoek aangetoond worden dat een bedrijf kan functioneren binnen kleinere afstanden, bijvoorbeeld door het treffen van emissiebeperkende maatregelen of indeling van het inrichtingsterrein. De regels van het bestemmingsplan bieden hiervoor nadrukkelijk mogelijkheden (artikel 3.6.2).

Zoals eerder opgemerkt worden bedrijven die zwaarder zijn dan op grond van de inwaartse zonering, aangeduid op de verbeelding door middel van een maatbestemming. Vergunde activiteiten zijn daarmee positief bestemd (zie ook paragraaf 2.2. van dit vaststellingsrapport).

Ten aanzien van het ontbreken van categorie 5 bedrijven in de Lijst van Bedrijfsactiviteiten hebben wij geconstateerd dat deze ten onrechte niet in de bedrijvenlijst van het ontwerpbestemmingsplan zijn opgenomen. Gebruik is gemaakt van de standaard Lijst van Bedrijfsactiviteiten voor bedrijventerreinen van de VNG. deze lijst wordt vervangen door LIjst 1 van de VNG-handreiking Bedrijven en milieuzonering. Deze lijst wordt daarbij aangepast, activiteiten die niet passend zijn binnen de bestemming Bedrijventerrein worden eruit gehaald. Dit betreft bijvoorbeeld de activiteiten landbouw, bosbouw, kantoren, onderwijs etc.

Archeologie
5. De percelen van reclamant zijn grotendeels aangewezen als 'gebied van archeologische verwachting'. Het is reclamant onduidelijk waar de betreffende waardering op gebaseerd is. De indicatieve waardenkaart waarnaar wordt verwezen is veel te grof en ongedetailleerd om na te gaan of de toekenning al dan niet terecht is.
De cultuurhistorische kaart uit de provinciale structuurvisie wijst het noordelijk deel van Lage Weide in zijn geheel niet aan als interessant gebied en de bijlage van de provinciale ruimtelijke verordening biedt evenmin aanknopingspunten voor de stelling dat er sprake zou zijn van archeologische waarden.

Tot slot verwijst de Provinciale ruimtelijke verordening naar de cultuurhistorische atlas van de provincie Utrecht, maar ook daarop zijn geen archeologische waarden terug te vinden die een onderbouwing kunnen vormen.

Reactie:
De cultuurhistorische kaart van de provinciale structuurvisie bevat gebieden die op provinciaal niveau van belang zijn. De gemeente Utrecht kent een zeer rijk bodemarchief en heeft ook een eigen archeologische waardenkaart. Deze kaart is gebaseerd op kenmerken van de bodem en vondsten die in de omgeving zijn gevonden. Verwezen wordt verder naar reactie 8 van zienswijze 7.

In de begripsbepalingen wordt een begripsomschrijving van de verordening opgenomen.

> *1.69 Verordening op de Archeologische Monumentenzorg:*
>
> *de sedert 22 december 2009 van kracht zijnde Verordening op de Archeologische Monumentenzorg van de gemeente Utrecht.*

Exploitatieplan
6. Het ontwerpplan ontbeert een exploitatieplan en een gedegen financiële onderbouwing waardoor de economische uitvoerbaarheid van het plan onvoldoende aannemelijk is. Volgens reclamant heeft het bestemmingsplan grote financiële gevolgen.

Reactie:
Artikel 6.12 lid 2 We ruimtelijke ordening bepaald wanneer een exploitatieplan verplicht is. Van een dergelijke situatie als genoemd in dit artikel, is hier geen sprake.
In de toelichting van het bestemmingsplan wordt ingegaan op de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Hierbij wordt ingegaan op de verschillende kosten die met het opstellen en uitvoeren van het bestemmingsplan zijn gemoeid. Niet wordt ingezien op welk onderdeel de uitvoerbaarheid onvoldoende aannemelijk is.

Bonder Recycling en Overslag
7. Flexibiliteit is een noodzakelijk goed voor de levensvatbaarheid van een recyclebedrijf anno 2014. Een modern recycling bedrijf is niet meer alleen op zoek naar het terugwinnen van grondstoffen maakt pakt door op het maken van nieuwe hoogwaardige producten. Dit wordt ook wel aangeduid als 'circulaire economie". Dit is bedoeld om herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren: anders dan in het huidige lineaire systeem waarin grondstoffen worden omgezet in producten die na verbruik worden vernietigd.
Het ligt meer in de rede dat de gemeente het bestemmingsplan aanwendt om een duidelijke keuze te maken voor de bedrijvigheid en het op gepaste afstand houden van nieuwe stadswijken. Nieuwe ontwikkelingen en groei van de werkgelegenheid worden nu ernstig bedreigd door een qua milieuzonering te ambitieus bestemmingsplan.
In het beleidsstuk 'De juiste koers: Utrechtse bedrijventerreinen 2006-2020' wordt Lage Weide aangeduid als 'Industrieel en multimodaal hart van Nederland' en duurzaam productieknooppunt van nationale allure' alwaar vanwege de ligging, ontsluiting en vooral multimodaliteit het terrein in een specifieke behoefte voor categorie 4 en 5 bedrijven voorziet althans zo wordt dit aangegeven. Voor elders in Utrecht te verplaatsen bedrijven zal Lage Weide een belangrijke opvangrol kunnen vervullen'.

Daarnaast verwijst reclamant naar het rapport 'Lage Weide en het Klooster' waarin diverse partijen in maart 2010 een lange termijnvisie hebben geformuleerd op de multimodale toekomst van de Port of Utrecht.

Als men weet dat de binnenvaart steeds schoner en stiller wordt en dat het Amsterdam-Rijnkanaal qua capaciteit nog maar voor 50% gebruikt wordt, is dat een zeer voor de hand liggende stelling die reclamant van harte onderschrijft.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie onder sub 4. De gemeente faciliteert de economische ontwikkeling van het terrein door binnen de milieugrenzen ruimte te bieden voor groei en vernieuwing.

8. Benodigde wijzigingen
Primair wenst reclamant te houden wat er op grond van de huidige milieuvergunning en het vervallen uitbreidingsplan in planologisch opzicht was toegestaan, zoals defacto in het voorontwerpbestemmingsplan het geval was. Dit houdt in een reguliere bedrijfsbestemming voor categorie 5.2 activiteiten, het maximaal bebouwen van 60% van de percelen met een maximale bouwhoogte van 24 meter alsmede de mogelijkheid voor op- en overslag in de buitenlucht.
Secundair verzoekt reclamant, voor zover de raad de maatbestemming 'recyclebedrijf' toch wenst vast te stellen, om een nadere invulling van dit begrip.
Als definitie van recyclebedrijf is het wenselijk het volgende op te nemen:
Een bedrijf dat vanuit afvalstoffen grondstoffen produceert en deze ter plaatse door middel van up-cycling tot fabricaten en halffabricaten produceert c.q. vervaardigt.

Reactie:
De gemeente wenst vast te houden aan het systeem van inwaartse zonering, met de daarbij behorende flexibiliteitbepalingen en maatbestemmingen. Ruimere bebouwingsmogelijkheden leiden tot een bestemmingsplan waarvan de uitvoerbaarheid niet is aan te tonen (zie verder ook pargraaf 2.4 van dit vaststellingsrapport). Binnen de uitbreidingsruimte is overigens geen sprake van het verlagen van de maximale bouwhoogte voor het perceel.
Aan het verzoek om het begrip 'recyclebedrijf' invulling te geven, kan tegemoet worden gekomen. Daarbij kiest de gemeente voor een iets ruimere formulering (zie hiervoor zienswijze 16 onder punt 1).

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

De Lijst van Bedrijfsactiviteiten wordt vervangen door LIjst 1 uit de VNG brochure Bedrijven en milieuzonering.

In artikel 1 is een definitie van recyclebedrijf opgenomen.

3.27. Reclamant 25 (Atoomclub, Atoomweg 50/52 en Reactorweg 47)

Square One stuurt de zienswijzen tevens namens Square 2 en Square 3 (i.o.).

Atoomweg 52

1. Het gebouw Atoomweg 52 is in november 2013 in gebruik genomen als kantoor. De aanleiding voor de ingebruikname is dat het gebouw aan Atoomweg 50 nagenoeg volledig is verhuurd voor solitair kantoorgebruik aan een 25-tal kleine bedrijven en dependances van grotere bedrijven. Om te kunnen voldoen aan de groeiende ruimtevraag heeft reclamant Atoomweg 52 ook in gebruik genomen voor hetzelfde gebruik. De Atoomclub blijkt een goed antwoord te zijn op de behoefte van kantoorgebruikers en is een mooie aanwinst voor Lage Weide.

Ten tijde van de ingebruikname was er geen bestemmingsplan van kracht. Het Uitbreidingsplan in hoofdzaak Lage Weide is per 1 juli 2013 van rechtswege vervallen. Vanaf dat moment is er geen planologisch toetsingskader meer van kracht. Reclamant heeft in november 2013 zelf moeten beoordelen of het beoogde solitaire kantoorgebruik gerechtvaardigd was. Elke vorm van gebruik was in november toegestaan volgens reclamant.
Nu duidelijk is dat kantoorgebruik op basis van het overgangsrecht is toegestaan en dat gebruik waarschijnlijk langer zal voortbestaan dan de 10-jaarstermijn van het bestemmingsplan, verzoek om het kantoorgebruik positief te bestemmen.
Secundair beroept reclamant zich op de precedentwerking die uit gaat t.a.v. het kantoorgebruik van Atoomweg 50. Dit perceel had in het oude bestemmingsplan dezelfde bestemming en het betreft tevens een pand dat uitsluitend voor kantoorfuncties is gebouwd.

- Het gebouw is een 100% kantoorgebouw. De bedrijvigheid vond plaats op de achtergebleven kavel aan de Reactorweg, welk perceel door de vorige eigenaar kadastraal is afgesplitst. De bijbehorende bedrijfsfuncties zijn niet meer in gebruik.
- Door de fysieke kenmerken is het gebouw uitsluitend geschikt voor de vestiging van kantoren.
- Het niet toestaan van kantoorruimte leidt tot leegstand en minder efficiënt grondgebruik.
- Strikte handhaving zal door het ontstaan van leegstand leiden tot verpaupering van het bedrijventerrein.
- De planologische impact van het toestaan van kantoorruimte is een bedrijfsbestemming is beperkt.
- Qua intensiteit bij zelfstandige kantoorruimte is er geen verschil met kantoorgebruik ondergeschikt aan een bedrijf. Het aantal kantoorwerkers wordt immers niet groter.
- Er is behoefte aan kleinschalige kantoorruimte aan de onderkant van de kantoorruimte. Dit wordt onderschreven is de nota 'Strategisch kader kleinschalige bedrijfshuisvesting' april 2000.
- De kantoorruimte zal niet concurreren met de in ontwikkeling zijnde kantorenlocaties in Papendorp, Leidsche Rijn e.d.
- De zelfstandige kantoorruimte vormt slechts een zeer ondergeschikt deel van het totaal op de bedrijfsbebouwing op Lage Weide.
- Een van de belangrijkste elementen van het Utrechtse startersbeleid is het aanbieden van voldoende geschikte huisvestingsmogelijkheden. Dit wordt geconcretiseerd door het realiseren en in stand houden van bedrijfsverzamelgebouwen.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie bij zienswijze 18 en de reactie bij punt 3 van zienswijze 6. Op Lage Weide is een aantal kantoorpanden (met Kantoorbestemming of aanduiding kantoor) waar kantoorgebruik of een kantoorverzamelgebouw als de Atoomclub direct mogelijk is.

Milieucategorie

2. De maximaal toegestane milieucategorie voor de locaties Atoomweg 50, 52 en Reactorweg 47 valt in de categorie 5.1. Gelet op de aanwezigheid van gevoelige functies (kantoorgebruik) op deze locaties lijkt reclamant een dergelijk zware categorie niet wenselijk. Een milieucategorie 4.2 is maximaal acceptabel, conform de milieucategorie die geldt op de aangrenzende percelen ten zuiden van de locaties.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie bij punt 1 van zienswijze 6. De milieucategorie wordt niet aangepast.

Uitbreidingsmogelijkheden

3. Er is een maximum bebouwingspercentage van 80% opgenomen met de aanvullende bepaling dat per bedrijf maximaal 10% aan bebouwing mag worden toegevoegd. Aangezien de locaties momenteel zeer extensief zijn bebouwd (circa 20%) en er concrete plannen worden uitgewerkt voor herontwikkeling werkt deze bepaling erg belemmerd.

Reclamant begrijpt het belang van de gemeente dat niet meer dan 170.000 m² wordt toegevoegd met oog op bereikbaarheid. Voor reclamant is aanvaardbaar als het bestemmingsplan zou toestaan dat kavels 80% dichtheid kunnen worden bebouwd, met een bovengrens van 170.000 m² voor het totale plangebied. De gemeente zou in dat geval nieuwe bouwaanvragen moeten kunnen weigeren wanneer reeds 170.000 m² is vergund binnen de 10-jaarstermijn van het bestemmingsplan en er geen bereikbaarheidsmaatregelen zijn getroffen.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie bij punt 2 van zienswijze 6.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

3.28. Reclamant 26

Richtafstanden milieucategorie Sophialaan
1. De milieucategorie op de strook Sophialaan-Amsterdam Rijnkanaal is gemaximeerd op categorie 4.1, de aangevoerde reden is dat de Amsterdamsestraatweg gezien wordt als een 'drukke weg en overeenkomt met een gemengd gebied.' Reclamant vindt deze redenering vreemd en staat in contrast met 'goede ruimtelijke ordening' om de volgende redenen:
a. er is nu al veel overlast in de woningen aan de Amsterdamsestraatweg van het industrieterrein;
b. door middel van de beheersverordening Zuilen worden beperkingen opgelegd aan de woningen aan de Amsterdamsestraatweg Noord vanwege overlast op het industrieterrein (aan de ene kant beperkingen en aan de andere kant verruimen);
c. in vergelijkbare situaties in Utrecht wordt wel de milieucategorie 3.2. als afstand aangehouden tot gevoelige bestemmingen;
d. er is geen onderzoek gedaan naar de gevolgen van de hogere milieucategorie op de woningen aan de Amsterdamsestraatweg: een hogere categorie zal leiden tot meer overlast van geluid, stof, luchtverontreiniging, emissies van vermestende, verzurende stoffen.

Verzoek om de gehele strook aan de Sophialaan op milieucategorie 3.2. te stellen waarbij de mogelijkheid blijft om bestaand bedrijven door middel van een maatwerkbestemming een hogere milieucategorie te geven. Hierdoor zal een echte inwaartse zonering van het industrieterrein ontstaan, bestaande bedrijven kunnen blijven bestaan en deels uitbreiden en op de Amsterdamsestraatweg vermindert de overlast.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie bij punt 1 van zienswijze 20.

Bouwhoogte en bebouwingspercentage Sophialaan
2. De voorstelde bouwhoogte heeft ernstige invloed op de woonomgeving:
In het bestemmingsplan wordt de bomenrij langs het kanaal 'een karakteristiek element, dat, bij het kanaal hoort en tegelijkertijd de bedrijfsbebouwing visueel afschermt' genoemd en dat 'de bebouwingsmogelijkheden hierop zijn afgestemd'. Het is wachten op een aanvraag om een kapvergunning voor de bomen. Dat de bomen een visuele afscherming gaan vormen voor hogere bebouwing is dus niet juist. Ook bij herplant zal het decennia duren voordat er weer een visuele afscherming is ontstaan.

Door hogere bebouwing zal er met nam in het voor- en najaar ernstige schaduwwerking ontstaan op de woningen langs de Amsterdamsestraatweg.
Een bouwhoogte van 24-30 meter langs het kanaal zal op langere delen een wand creëren die gaat werken als een klankbord waarbij het geluid van het scheepsverkeer harder en verder de woonwijk in zal reiken.
Reclamant verzoekt de gehele strook ene maximale bouwhoogte op te nemen van 10 meter.

Reactie:
Verwezen wordt naar reactie 2 van zienswijze 20.

Laad- en loskade Amsterdam-Rijnkanaal
3. Verzoek om bij het toestaan van meer of uitbreiding van de twee bestaande laad- en loskades weloverwogen en terughoudend te zijn, aangezien:
- er overlast door geluid, geur en stof kan ontstaan;
- er een verhoogde kans op aanvaringen door aanleggende en afvarende schepen ontstaat.

Reactie:
Verwezen wordt naar reactie 17 van zienswijze 10.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Aan artikel 10.1 (Water) wordt een nieuw sub d toegevoegd:
e. in afwijking van het bepaalde onder c. ter hoogte van het Amsterdam-Rijnkanaal verkeer te water, met inbegrip van bestaande lig-, laad- en losplaatsen en andere water- en havengebonden voorzieningen;

3.29. Reclamant 27 (Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht)

1. Nieuwe ondernemingen zijn niet meer eenduidig te vangen onder de omschrijving kantoor, bedrijf, assemblage of logistiek. Het is meestal een menging van functies. Aangezien de grootste economische

dynamiek op dit moment juist op de oplevende bedrijfslocaties als Lage Weide te vinden zijn, zou het uiterst contraproductief zijn als er onnodige beperkingen aan de vestigingen van bedrijven worden gesteld.
Door de verminderende milieubelasting van bedrijven is de nabijheid van verschillende functies minder bezwaarlijk. Kantoorfuncties en ambachtelijke bedrijven schurken graag tegen elkaar aan. Reclamant signaleert een toenemende vraag naar kantoorachtige ruimten op bedrijventerreinen. De waarde van het vastgoed is daar dusdanig laag dat er juist voor startende ondernemingen een rendabele bedrijfsvoering mogelijk is.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie onder punt 3 van zienswijze 6.
Gezien het feit dat de kantorenleegstand de laatste jaren is toegenomen en in Utrecht vooral op bedrijventerreinen (panden met een kantoorbestemming of kantooraanduiding) blijkt in de praktijk dat de vraag naar kantoorruimte op bedrijventerreinen juist af is genomen.

Op Lage Weide is voldoende aanbod van kantoorruimte die geschikt is voor startende ondernemingen. Het is in strijd met het Utrechtse en regionale kantorenbeleid om solitaire kantoren toe te voegen door kantoorruimtes gelieerd aan bedrijfsruimtes om te zetten naar solitaire kantoren.

2. Er is volgens reclamant behoefte aan het afdwingen van architectonische en stedenbouwkundige kwaliteit. Reclamant wil over een periode van 10 jaar een proces van organische verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving op Lage Weide stimuleren. Dit begint bij de inrichting en onderhoud van de publieke ruimte, maar juist ook door van de gebruikers kwaliteit op de eigen kavel en in de gebouwen te vragen. Daartoe zijn nu onvoldoende instrumenten aanwezig. Het is niet eenvoudig het een en ander in een bestemmingsplan vast te leggen, daarom zou een ruimere bevoegdheid moeten komen bij het college van B&W om afhankelijk van de vraag maatregelen te nemen om enerzijds een breder scala aan functionele combinaties mogelijk te maken en tegelijk instrumenten te ontwikkelen om architectuur, stedenbouw op niveau te krijgen. Stel werkbare richtlijnen op, maak duidelijk wat je niet wilt en hoe het proces loopt om gezamenlijk tot een hogere inrichtingskwaliteit te komen. Waar nodig zou B&W actief moeten kunnen ingrijpen als verwaarlozing van de gebouwde omgeving op treedt.
Via een wijzigingsbevoegdheid voor de aspecten functie, bebouwingspercentage, bouwhoogte, architectonische richtlijnen kan het college bij de implementatie en uitvoering van het bestemmingsplan de lange termijn economische doelen voor Lage Weide ondersteunen.
Verzoek aan te geven wat de belangrijkste dragers van het gebied zijn en hoe daar op de diverse kavels op gereageerd kan worden.
In de dagelijkse praktijk loopt reclamant vaak aan tegen onnodige regulering die nieuwe ontwikkelingen en transformatie blokkeren.

Reactie:
In het bestemmingsplan is gekozen voor een globale bestemming 'Bedrijventerrein'. Daarbinnen is beperkte ruimte voor daaraan gelieerde functies. Juist voor Lage Weide geldt dat dit een vestigingsplaats is en moet zijn voor zwaardere bedrijven. In het bestemmingsplan worden de stedenbouwkundig toelaatbare grenzen – zowel functioneel als ruimtelijk – bepaald. Daarnaast vormt het gemeentelijke welstandsbeleid een toetsingskader bij concrete ontwikkelingen. Voor aanvullende richtlijnen wordt geen ruimte gezien.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

3.30. Reclamant 28 (Nuon, Keulsekade 181))

1. De paragrafen 2.4.3., 2.4.8.1., 4.3.3. (MTG Schepenbuurt), 4.6.1., 4.14.3 en 5.12.2 uit de toelichting zijn verouderd.

Reactie:
In paragraaf 2.4.3 wordt de zinsnede 'de energiecentrale aan het Merwedekanaal' verwijderd.
In paragraaf 2.4.8.1. wordt de zin en een aantal wordt binnenkort voorgedragen om een gemeentelijke monumentenstatus te krijgen' gewijzigd in 'een aantal hebben de gemeentelijke monumentenstatus verkregen'.

De hogere grenswaarden genoemd in paragraaf 4.3.3. zijn door het vastgestelde bestemmingsplan Cartesiusweg inmiddels verleend. de tekst wordt hierop aangepast.

Paragraaf 4.6.1 wordt aangepast. Doordat de NUON-locatie uit het plan gehaald is, is er nog slechts 1 gasontvangststation aanwezig in het plangebied.

Paragraaf 4.14.3 en 5.12.2 (windenergie) wordt aangepast aan de laatste besluitvorming over windmolens op Lage Weide: zie de zienswijze van reclamant 17 onder punt 3.

2. De milieuzonering zoals weergegeven op pagina 49 loopt ook over de NUON-locatie Lage Weide. Aangezien de locatie geen onderdeel uitmaakt van het ontwerpbestemmingsplan verzoekt reclamant het perceel wit te maken.

Reactie:
Het kaartje in de toelichting geeft aan hoe de milieuzonering tot stand is gekomen. Het betreft slechts een toelichtend kaartje. Op de verbeelding is de NUON locatie er uit gelaten. Voor de duidelijkheid laten we de NUON-locatie in het kaartje staan. Dit kaartje heeft geen gevolgen voor de toekomstige planologische regeling voor de NUON-locatie.

3. In paragraaf 4.12 worden kabels, leidingen en straalpaden genoemd die een dubbelbestemming krijgen. Reclamant verzoekt ook de primaire warmtetransportleiding van Nuon op te nemen (incl. artikel en tracé op de kaart). Het betreft een aanvoerleiding met water van 100 °C en een retourleiding met water 70 °C. Deze leidingen staan onder druk en zijn cruciaal voor de levering van stadswarmte. De leidingen met een doorsnee van 0,6 meter liggen in hetzelfde tracé.

Reactie:
De warmtetransportleidingen zullen worden toegevoegd aan paragraaf 4.12. Aan weerszijden zal een zone van 5 meter worden opgenomen. Tevens wordt in de regels de volgende bestemming opgenomen:

Artikel 13 Leiding

13.1 Bestemmingsomschrijving

De voor "Leiding" aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming, primair bestemd voor een warmtetransportleiding en daarbij behorende voorzieningen.

13.2 Bouwregels

a. *Binnen deze bestemming mogen, in afwijking van het bepaalde ten aanzien van de overige bestemmingen, uitsluitend bouwwerken geen gebouwen zijnde ten dienste van de bestemming worden gebouwd ten behoeve van de in 13.1 genoemde doeleinden.*
b. *In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de bepalingen van dit artikel voor de bepalingen die op grond van andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.*

13.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2, ten behoeve van het bouwen overeenkomstig de andere bestemmingen van deze gronden met inachtneming van de desbetreffende regels, mits:

a. *De veiligheid met betrekking tot de warmtetransportleiding niet wordt geschaad en geen kwetsbare objecten worden toegelaten, en*
b. *Ter zake daarvan vooraf schriftelijk advies van de beheerder van de betreffende leiding is ingewonnen.*

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. *Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning op of in de in 13.1 bedoelde gronden, de volgende werken en/of werkzaamheden uit te voeren of uit te doen voeren:*

- het wijzigen van het waterbodemniveau door vergraving of demping;
- het indrijven van voorwerpen in de bodem.

b. *Burgemeester en wethouders geven slechts toepassing aan hun bevoegdheid tot het verlenen van de onder 1. bedoelde vergunning, indien geen schade ontstaat aan de warmtetransportleiding. Hiertoe winnen zij schriftelijk advies in bij de leidingbeheerder over de vraag of door de voorgenomen werken of werkzaamheden de belangen in verband met de warmtetransportleiding niet onevenredig worden geschaad, alsmede welke voorwaarden in acht dienen te worden genomen ter voorkoming van eventuele schade aan de warmtetransportleiding.*
c. *Het onder 1. bedoelde verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die:*
   - *het normale onderhoud betreffen;*
   - *noodzakelijk zijn in verband met de aanleg van de warmtetransportleiding of het op de warmtetransportleiding gerichte beheer of gebruik van de gronden;*
   - *reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het in werking treden van dit plan.*

4. De begrenzing van de locatie Lage Weide is niet correct weergegeven op de plankaarten (reclamant verwijst naar een kaart in de brief).

Reactie:
De gehele locatie van de NUON zal uit het bestemmingsplan worden gehaald. De verbeelding wordt aangepast conform het verzoek.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

In paragraaf 2.4.3 wordt de zinsnede 'de energiecentrale aan het Merwedekanaal' verwijderd.
In paragraaf 2.4.8.1. wordt de zin en een aantal wordt binnenkort voorgedragen om een gemeentelijke monumentenstatus te krijgen' gewijzigd in 'een aantal hebben de gemeentelijke monumentenstatus verkregen'.

De hogere grenswaarden genoemd in paragraaf 4.3.3. zijn door het vastgestelde bestemmingsplan Cartesiusweg inmiddels verleend. de tekst wordt hierop aangepast.

Paragraaf 4.6.1 wordt aangepast. Doordat de NUON-locatie uit het plan gehaald is, is er nog slechts 1 gasontvangststation aanwezig in het plangebied.

Paragraaf 4.14.3 (windenergie) wordt aangepast: zie de zienswijze van reclamant 17 onder punt 3 en paragraaf 5.12.2 wordt geschrapt.

De verbeelding wordt aangepast: de gehele locatie van de NUON zal uit het bestemmingsplan worden gehaald.

De warmtetransportleidingen worden op de verbeelding met de bestemming leiding opgenomen. In de regels wordt een artikel Leiding toegevoegd.

3.31. Reclamant 29 (Amres Kantorenfonds BV, Savannahweg 17)

Het perceel Savannahweg 17 blijft de bestemming Kantoor houden, maar de mogelijkheden van de bestemming worden beperkt. In 5.8. staat dat de bestaande kantoren niet groter mogen worden, het bestaande bedrijfsoppervlak is het maximum. Verder staat er dat het bouwvlak maximaal 60% bebouwd mag worden en dat de bouwhoogte wordt gemaximaliseerd.
Reclamant is het niet eens met deze beperking. Een uitbreiding van kantoren langs de A2 zou juist een zeer goede zaak zijn voor Lage Weide en de gemeente Utrecht. Tevens leiden de wijzigingen tot waardevermindering van het perceel.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie bij 3 van zienswijze 6. Het voorheen geldende bestemmingsplan kende ter plaatse geen kantoorbestemming. Van behoud van een kantoorbestemming is derhalve geen sprake. Wel van het positief bestemmen van het bestaande gebruik.
Op Lage Weide is voldoende aanbod van kantoorruimte (met kantoorbestemming of kantooraanduiding) . Het is in strijd met het Utrechtse en regionale kantorenbeleid om solitaire kantoren toe te voegen door kantoorruimtes gelieerd aan bedrijfsruimtes om te zetten naar solitaire kantoren

Het bebouwingspercentage wordt verhoogd naar 70%. In het voorheen geldende bestemmingsplan was dit ook al mogelijk. Daarnaast wordt de maximale toename aan vierkante meters bvo beperkt op Lage Weide. De maximale toename bvo is 10% bij recht en via een afwijkingsbevoegdheid kan er daar bovenop maximaal 170.000 m^2 op heel Lage Weide worden gerealiseerd. Verwezen wordt naar paragraaf 5.2 van de toelichting van het bestemmingsplan en paragraaf 2.4 van dit vaststellingsrapport.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Het maximale bebouwingspercentage wordt verhoogd naar 70%.

3.32. Reclamant 30

1. Om een duurzame ontwikkeling en exploitatie van de locatie Sterrebaan 2 te kunnen nastreven het verzoek om een bestemmingsverruiming. Hiervoor dient onder andere de mogelijkheid voor een verkooppunt van motorbrandstoffen met en zonder lpg en een ruimer kantoorgebruik mogelijk te zijn. Op het perceel is een VW onderhoudspunt gerealiseerd en een brandstofpunt is hiervoor een belangrijke toevoeging. In het huidige bestemmingsplan worden momenteel ruimere gebruiksmogelijkheden voorgeschreven.

Reactie:
Een verkooppunt van motorbrandstoffen met of zonder lpg wordt door middel van maatwerk met een aparte functieaanduiding op de verbeelding weergegeven. Vanwege dat maatwerk moet duidelijk zijn op welke plek een dergelijk verkooppunt wordt geprojecteerd. Voor lpg moet bovendien, volgens het Bevi, een toets plaats kunnen vinden aan de plaatsgebonden risicocontour. Dit kan alleen indien de ligging van de relevante installatieonderdelen (LPG-vulpunt, LPG-opslagtank en LPG-afleverzuilen) op basis van een aanvraag van een omgevingsvergunning zijn vastgelegd. De genoemde duidelijkheid is er nu niet omdat er geen aanvraag voor een omgevingsvergunning is aangevraagd noch verleend. Het mogelijke voornemen van reclamant kan daarom niet worden meegenomen in het bestemmingsplan Lage Weide. Indien er een concreet plan is kan er via een aparte planologisch procedure medewerking worden gevraagd.

2. Voor de locatie Sterrebaan 2 is een oude digitale onderlegger gebruikt. Op dit moment is op de locatie slechts 50% van het totale plan gerealiseerd, de andere helft van het ontwikkelingsplan is in voorbereiding. Reclamant verwacht op korte termijn met de ontwikkeling van de bouwvlek te starten. Dit zou in strijd zijn met artikel 3.2.1.a. Binnen het vigerende bestemmingsplan heeft reclamant de mogelijkheid om een extra gebouw en oppervlakte toe te voegen. In het nieuwe plan wordt deze mogelijkheid ontnomen omdat er minder vierkante meters gerealiseerd kunnen worden. Reclamant wil graag de juiste onderlegger opgenomen zien met een ruimer bouwvoorschrift.

Reactie:
Er wordt gebruik gemaakt van de topografische ondergrond. De topografische ondergrond maakt echter geen onderdeel uit van het bestemmingsplan en daarom kunnen er ook geen rechten aan ontleend worden.
Voor het perceel van reclamant geldt een maximum bebouwingspercentage van 70%.
De maximale toename bvo is 10% bij recht en via een afwijkingsbevoegdheid kan er daar bovenop maximaal 170.000 m² op heel Lage Weide worden gerealiseerd. Verwezen wordt naar paragraaf 5.2 van de toelichting en paragraaf 2.4 van dit vaststellingsrapport . Er zijn derhalve nog voldoende uitbreidingsmogelijkheden op het perceel van reclamant.

3. Reclamant wil graag een reclamezuil hoger dan 6 meter.

Reactie:
De maat van 6 meter wordt in het gehele plan aangehouden. Het is niet wenselijk om hiervan af te wijken. Verwezen wordt naar reactie 2 bij zienswijze 22b.

Reclamant wil graag een algemene kwalitatieve regeling zien voor beheer en onderhoud van de groenzones voor de omliggende openbare ruimte om te kunnen streven naar een meer ruimtelijke kwaliteit en samenhangende gebiedsopzet aan de Atoomweg en Lage Weide in het algemeen.

Reactie:
Het beheer en onderhoud van groenzones wordt niet geregeld in een bestemmingsplan. Een bestemmingsplan regelt slechts de bouw- en gebruiksmogelijkheden van de gronden gelegen in het bestemmingsplangebied.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

3.33. Reclamant 31

Milieuzonering
1. Ondanks dat de zone direct achter het spoor nu milieucategorie 4.2. heeft, kan reclamant nog niet echt spreken van een inwaarts gezoneerd industrieterrein. Verzoek om aan de zone van het Amsterdam-Rijnkanaal tot aan het spoor een lagere milieucategorie (3.2) en op basis van maatwerk voor specifieke kavels uitzonderingen te maken, waarbij voor elke uitzondering goed onderzocht moet worden of deze opwaardering nadelige (gezondheids) aspecten kan hebben op woonwijken als gevolg van stof, geluid en luchtverontreiniging.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie bij punt 1 van zienswijze 20.

Maximale bouwhoogte
2. De maximale bouwhoogte is verlaagd van 30 meter naar 24 meter. Dit is een verbetering maar 24 is nog steeds enorm hoog. Een gebouw van een dergelijke hoogte heeft een enorme impact, ondanks de bomen, op het uitzicht en lichtinval. Reclamant stelt voor om voor de bouwhoogte een soort inwaartse zonering te gebruiken.
De afstand van de woningen langs de Amsterdamsestraatweg tot de overkant van het kanaal is ongeveer 120 meter. Direct op de rand van het kanaal mag, voorstel reclamant, met een maximale hoogte van 12 meter gebouwd worden. Daarna stijgt de maximale bouwhoogte op de kavels elke 10 meter met 1 meter. Dus op een afstand van 120 meter van het Amsterdam-Rijnkanaal, 240 meter van de huizen langs de Amsterdamsestraatweg, mag men 24 meter hoog bouwen. Dit is tevens de maximale bouwhoogte. Aangezien de kavels tussen het kanaal en het spoor ongeveer 150 meter diep zijn (gemeten vanaf de rand van het kanaal) heeft de eigenaar van een kavel dus 30 meter ruimte om een gebouw van 24 meter hoog neer te zetten. Wil de eigenaar een gebouw van 20 meter hoog dan heeft hij hier zelfs al 70 meter ruimte voor. Op deze manier hebben de eigenaren van de kavels weinig last van de beperking. En voor reclamant heeft het als voordeel dat de kijkhoek min of meer gelijk blijft aan de huidige situatie.

Reactie:
De bestaande bouwmogelijkheden kunnen niet zonder financiële gevolgen worden afgenomen. De bomenrij is belangrijk voor het beeld van Lage Weide als geheel. In het bestemmingsplan is de bomenrij waar mogelijk als groen bestemd, en is rekening gehouden met de bomen door de bebouwing afstand te laten houden. De bouwhoogte uit het voorheen geldende bestemmingsplan is, op basis van inspraakreacties, bewust teruggebracht naar 24 meter.
Verwezen wordt verder naar reactie onder punt 2 van zienswijze 20.

De groenstrook langs het Amsterdam-Rijnkanaal
3. Recht tegenover de woning van reclamant is geen groenstrook en staan er ook geen bomen. Reclamant begrijpt dat deze grond niet van de gemeente of Rijkswaterstaat is en dat daarom de grond niet als groen is bestemd. De gemeente gebruikt de bomenrij als argument om hogere bouwhoogtes toe te staan. Verzoek daarom om op plekken waar geen ruimte voor een bomenrij is de maximale bouwhoogte voor het hele kavel te reduceren naar 10 meter. De eigenaar van het kavel kan dan zelf ook kiezen om een (hoge) bomenrij te plaatsen aan de rand van het kanaal en daarmee de maximale bouwhoogte te verhogen naar 12 meter direct aan het kanaal en daarna oplopend met 1 meter per 10 meter extra afstand vanaf het kanaal, gelijk aan de situatie zoals bij punt 2.

Reactie:
Volgens de bestemming mag er niet direct op de rand van het kanaal worden gebouwd. Op een aantal plaatsen is een bestemming Groen opgenomen. Ook is binnen de bestemming Bedrijventerrein het bouwvlak teruggelegd. Dit is onder andere gedaan om de bestaande bomen voldoende ruimte te kunnen geven.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

3.34. Reclamant 32 (De Heus, Voeders BV, Uraniumweg 63)

Kantoorruimte

1. Binnen de inrichting van reclamant is een los staand kantoorgebouw aanwezig met een brutovloeroppervlak van minder dan 1500 m². Het gebouw is volledig als kantoorruimte ingericht, maar is niet bestemd als kantoor. Dit betekent dat verhuur van het kantoorgebouw als zelfstandig niet mogelijk is. Dit is in tegenspraak met wat in paragraaf 5.8 en paragraaf 5.9 van de toelichting op het bestemmingsplan staat vermeld.
Het is niet geheel duidelijk hoe de situatie van reclamant moet worden geïnterpreteerd in het licht van het bestemmingsplan. Valt het onder paragraaf 5.8 of 5.9 en hoe moet de 70% in paragraaf 5.9 worden gelezen? Wordt daar 70% van het losstaand kantoorgebouw bedoeld dan verzoek om de aanduiding 'zelfstandig kantoor toegestaan' op te nemen.

Reactie:

Het kantoor is onderdeel van het ter plaatse gevestigde bedrijf. Van een zelfstandig kantoor is geen sprake. Om leegstand van overtollig geworden kantoorruimte te voorkomen en investeringen te stimuleren, wordt via een afwijking door B&W onder voorwaarden beperkte vestiging van zelfstandige kantoren in bestaande bedrijfsgebouwen mogelijk gemaakt. Het gaat om maximaal 70 % van een aan de bedrijfsactiviteiten ondergeschikte en daarmee samenhangende kantoorruimte. Dit deel mag – onder voorwaarden – worden ingevuld als zelfstandig kantoor tot een maximale oppervlakte van 1.500 m². Deze voorwaarde voorkomt dat volledige afsplitsing van kantoor en bedrijfspand ontstaat en er dus een volledig solitaire kantoorgebruik ontstaat.

Voor de bovengenoemde situatie betekent dit dat 70% van het bij het bedrijf behorende kantoor van 1500 m² bij gebruikmaking van de afwijkingsbevoegdheid - mag worden doorverhuurd aan derden en 30% van de kantoorruimte gelieerd moet blijven aan de ter plaatse aanwezige bedrijvenfunctie. Afsplitsing en geheel doorverhuren van het pand als kantoor is uitgesloten.

Toename brutovloeroppervlak

2. In regel 3.2.1. wordt gesteld dat het brutovloeroppervlak met maximaal 10% mag worden verhoogd. Bovendien geldt de algemene afwijkingsregel van 10% hier niet voor. Dit is een forse beperking voor reclamant die bovendien onnodig is. Mocht reclamant bijvoorbeeld het productiegedeelte uitbreiden dan zal dit door de diverse verdiepingsvloeren tot een relatief hoge toename van het brutovloeroppervlak leiden. Maar een dergelijke uitbreiding leidt niet of nauwelijks tot meer arbeidsplaatsen en dus ook niet tot extra verkeersbewegingen.
Uit paragraaf 5.2 van de toelichting kan worden opgemaakt dat de bereikbaarheid van het industrieterrein de reden is voor het opnemen van deze extra beperking. Volgens reclamant is het beperken van alle bedrijven in hun bouwmogelijkheden niet de manier waarop de bereikbaarheid van het industrieterrein moet worden geborgd. Bovendien bestaat er geen harde relatie tussen toename bvo en toename van het aantal arbeidsplaatsen. Een kleine toename van het bvo bij arbeidsintensieve bedrijven of van kantoorruimtes zal tot veel meer extra verkeersbewegingen leiden dan een grote toename van het bvo van geautomatiseerde productieprocessen.
Begrenzing door bouwvlak, bouwhoogte en bebouwingspercentage is afdoende om ongewenste bebouwing te voorkomen. Verzoek om lid f van regel 3.2.1 te verwijderen en de bereikbaarheid van het industrieterrein op een andere wijze te borgen.

Reactie:
Uitbreiding van de afgelopen 10 jaar is in beeld gebracht. Met de nu opgenomen ruimte kan de verwachte ontwikkeling van het terrein worden gefaciliteerd. Op voorhand kan daarom niet worden gesteld dat een eventuele ruimtebehoefte van reclamant niet kan worden gefaciliteerd.
Bij het niet toepassen van dit systeem van ruimteverdeling, zou op basis van een goede ruimtelijke ordening een zeer laag bebouwingspercentage per perceel moeten worden opgenomen om het beoogde effect te verkrijgen. Hier is reclamant niet mee gediend.
Verwezen wordt verder naar paragraaf 2.4 van dit vaststellingsrapport.

Opgemerkt wordt dat de basis voor de verkeersgeneratie wordt gevormd door het verkeersmodel VRU 3.1u. De vulling van het model bestaat uit het bestaande bedrijventerrein Lage Weide. Het kenmerk van het bedrijventerrein is de grote diversiteit aan bedrijven, met een accent op logistiek, zwaardere industrie, kantoorgebouwen en een beperkt aantal volumineuze detailhandelsvestigingen. Op basis hiervan kan theoretisch een berekening worden gemaakt van de relatie tussen het aantal vierkante meters bvo en het aantal verkeersbewegingen dat dit met zich meebrengt.
Voor meer informatie zie de bijlage van de toelichting "Verkeersonderzoek". Bij het verkeersonderzoek is uitgegaan van een model met gemiddelden.

3. In regel 3.4.4 staat een foute verwijzing (c moet f zijn). Er is als voorwaarde opgenomen dat in totaal voor het hele plangebied niet meer dan 170.000 m² brutovloeroppervlak mag worden toegevoegd. Reclamant heeft grote vraagtekens bij de borging van deze regel. Er wordt bijvoorbeeld steeds meer vergunningvrij gebouwd en er zijn altijd wel bouwplannen die worden aangevraagd maar uiteindelijk niet worden gerealiseerd. Hoe wordt daar mee omgegaan? Daarnaast is niet duidelijk in hoeverre bedrijven inzicht hebben in de nog beschikbare m2 bvo en hoe dit wordt bijgehouden.

De totale pot van 170.000 m² is gebaseerd op wat er de laatste 10 jaar op het industrieterrein is bijgebouwd. In de toelichting is de verwachting opgenomen dat dit voor de komende 10 jaar voldoende zal zijn maar dat is niet nader onderbouwd. Verzoek de bereikbaarheid van het industrieterrein op een andere wijze te borgen en de beperkingen m.b.t. brutovloeroppervlak uit het bestemmingsplan te halen.

Reactie:
De verwijzing in artikel 3.4.4. wordt aangepast.

De mogelijkheden voor vergunningvrij bouwen bij bedrijven zijn beperkt.
Indien er een vergunning verleend wordt, maar er wordt vervolgens geen gebruik van gemaakt kan de gemeente de vergunning intrekken. Hiermee wordt voorkomen dat bedrijven alvast ruimte claimen voor de toekomst maar geen concrete plannen hebben.

De 170.000 m² is een optelsom van het aantal vierkante meters dat de afgelopen 10 jaar is bijgebouwd op Lage Weide (7%). Lage Weide kan bijna 2,5 keer zoveel doorgroeien als de afgelopen 10 jaar (17%) is gebeurd. Daarbij komt dat meer toestaan op dit moment niet mogelijk is aangezien er problemen ontstaan voor wat betreft de bereikbaarheid van het bedrijventerrein. Verwezen wordt verder naar paragraaf 2.4 van dit vaststellingsrapport.

Verbeelding geluidzone
4. Er is opgenomen dat Wgh-inrichtingen (zogenaamde grote lawaaimakers) uitsluitend zijn toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'industrieterreinzone'. Deze aanduiding is niet goed terug te vinden op de digitale kaart. Verzoek een duidelijke en correcte begrenzing van het gezoneerde industrieterrein op te nemen op de planverbeelding.

Reactie:
In het akoestisch onderzoek in de bijlage bij het bestemmingsplan is de aanduiding terug te vinden. Op de digitale kaart is deze abusievelijk weggevallen. Dit zal in het definitieve plan worden aangepast.

Verbeelding ontheffingsgebied I
5. In regel 3.6.5 is vermeld dat binnen ontheffingsgebied-1 een ontheffing voor volumineuze detailhandel mogelijk is. Dit kunnen beperkt geurgevoelige bestemmingen zijn en indien gebruik wordt gemaakt van deze ontheffingsmogelijkheid kan reclamant beperkt worden in zijn bedrijfsvoering. In de uitsluitinggronden moet worden opgenomen dat b&w alleen een omgevingsvergunning kunnen verlenen als dit niet tot beperking van de in de omgeving aanwezige bedrijven kan leiden. Verzoek dit toe te voegen aan regel 3.6.5.

Reactie:
Een dergelijke bepaling is niet nodig, nu het bestemmingsplan geen nieuwe geurgevoelige functies mogelijk maakt.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

De verwijzing in artikel 3.4.4. wordt aangepast.

De aanduiding Overig-industrieterreinzone wordt op de verbeelding op het gezoneerde bedrijventerrein gelegd.

3.35. Reclamant 33 (Van Nieuwpoort Betonmortel BV, Kanaaldijk 15)

1. Van Nieuwpoort is een bouwgrondstoffen bedrijf dat de hele keten, van het (terug)winnen van grondstoffen tot het monteren van onder andere betonproducten, beheerst. Reclamant verwijst naar de zienswijzen die door Bonder Recycling en Overslag BV (zie reclamant nummer 24) zijn ingediend, deze zienswijze kan als herhaald en ingelast worden beschouwd daar Van Nieuwpoort zich onverkort daarbij aansluit.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie op de zienswijze van genoemde reclamant.

Betoncentrale
2. De betonfabriek van reclamant is niet in het bestemmingsplan opgenomen en staat niet op de plankaart. Een andere betoncentrale is wel als zodanig bestemd en op de plankaart weergegeven. Reclamant wordt aldus feitelijk wegbestemd, temeer nu tevens is gebleken dat de maximaal te vestigen milieucategorie lager is dan de categorie waaronder reclamant thans valt (categorie 4.1 bestemd,vaar minimaal 4.2 benodigd is).
Voorts is er voor Bonder Recycling een uitzondering gemaakt om zolang als dit bedrijf blijft bestaan betreffende activiteiten (zgn. categorie 5.2 bedrijvigheid) te mogen blijven uitvoeren. Indien Bonder Recycling stopt daalt ook dienaangaande de bedrijvigheid naar categorie 4.1. en betekent dit feitelijk dat reclamant zijn activiteiten eveneens dient te staken. Reclamant maakt daartegen dan ook bezwaar. Een betoncentrale past niet op ieder bedrijventerrein, waardoor reclamant afhankelijk is van een correcte opname in het bestemmingsplan Lage Weide. Om die reden wenst reclamant een zelfstandige bestemming te verkrijgen althans de uitdrukkelijke bevestiging dat haar activiteiten (de betoncentrale) onder de maatbestemming "recyclebedrijf vallen.

Reclamant stelt op voorhand de gemeenteraad aansprakelijk voor iedere schade die reclamant hierdoor loopt.

Reactie:
De (uitbreidings)vergunning en melding (Activiteitenbesluit) van Bonder omvat tevens het vervaardigen van cement- of betonwaren (en halffabricaat) met behulp van persen en triltafels. Deze activiteit wordt positief bestemd via de aanduiding specifieke vorm van bedrijf –recyclebedrijf. Verwezen wordt naar reactie 1 van zienswijze 16.

Spooraanduiding
3. De spooraanduiding op de plankaart staat op plek van een gebouw. Het is wenselijk dat deze fout hersteld wordt.

Reactie:
De aanduiding spoorweg geldt voor het gehele terrein en niet alleen daar waar de lijn is gelegen. De lijn geeft de grens aan waarbinnen een spoorweg mogelijk is. De verbeelding wordt niet aangepast.

4. Onduidelijk is of de huidige buiten op- en overslag in het ontwerpbestemmingsplan is toegestaan. Hieromtrent dient duidelijkheid te worden verstrekt.

Reactie:
Bestaande vergunde activiteiten kunnen worden voortgezet.

Verkeersonderzoek
5. De inperking van de bouwmogelijkheden is ingegeven door een verkeersonderzoek dat de groei van het aantal verkeerbewegingen (ten onrechte) 1 op 1 verbindt met de bebouwde oppervlakte. Die bebouwde oppervlakte kan echter ook bedoeld zijn voor gebruik ten behoeve van per spoor of over het kanaal aangevoerd materiaal. Reclamant acht het verkeersonderzoek dan ook onvoldoende om de daarop gebaseerde conclusies ten aanzien van de beperking van de bouwmogelijkheden te kunnen dragen.

Reactie:
De basis voor de verkeersgeneratie wordt gevormd door het verkeersmodel VRU 3.1u. De vulling van het model bestaat uit het bestaande bedrijventerrein Lage Weide. Het kenmerk van het bedrijventerrein is de grote diversiteit aan bedrijven, met een accent op logistiek, zwaardere industrie, kantoorgebouwen en een beperkt aantal volumineuze detailhandelsvestigingen. Op basis hiervan kan theoretisch een berekening worden gemaakt van de relatie tussen het aantal vierkante meters bvo en het aantal verkeersbewegingen dat dit met zich meebrengt.

De basis van het verkeersmodel is gebaseerd op werkelijke tellingen. Het gedeelte van materiaal c.q. goederen dat via water en/of spoor wordt aan (of af)gevoerd zit dus impliciet verwerkt in het verkeersmodel, want alle goederen die niet over de weg gaan, zijn ook niet als vrachtwagen geteld. Wanneer er dus geen vervoer over water/spoor was geweest, waren de tellingen hoger uitgevallen en waren de modelintensiteiten voor het wegvervoer hoger uitgekomen).
Omdat de prognosejaren voortbouwen op het basisjaar, kan gesteld worden dat in de prognosejaren rekening wordt gehouden met het aandeel dat over water en/of via spoor wordt aangeleverd. Verwezen wordt verder naar paragraaf 2.4 van dit vaststellingsrapport.
Voor meer informatie zie de bijlage van de toelichting "Verkeersonderzoek". Het verkeersonderzoek gaat uit van een model met gemiddelden.

6. Het ontwerpbestemmingsplan geeft blijk van de intentie van de gemeente Utrecht tot beperking van de bestaande gebruiks- en bouwmogelijkheden, hetgeen tegenstrijdig is met het beleid van de afgelopen jaren.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie bij zienswijze 24. De gemeente deelt de zienswijze van reclamant niet.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Aan artikel 1 wordt een definitie toegevoegd:
'recyclebedrijf: een bedrijf gericht op het vervaardigen van cement- en betonwaren, alsmede betonmortel met behulp van persen, triltafels of bekistingtrillers, het opnieuw verwerken van afvalmaterialen voor het oorspronkelijke doel of voor andere doeleinden, en op- en overslag van goederen'.

3.36. Reclamant 34 (Actacom Nederland B.V. , Maarssenbroeksedijk 51 en 49)

Het ontwerpbestemmingsplan wijkt af van het feitelijk gebruik. Het gebouw is sinds de oprichting in gebruik als bedrijfsruimte (30%) en (zelfstandige) kantoorruimte (70%). Reclamant wil graag in aanmerking komen voor de bestemming bedrijventerrein, zelfstandig kantoor toegestaan.
De mogelijkheid als bedoeld in artikel 3.6.4. kan als zodanig direct worden toegepast. Er is dan ook geen sprake meer van overgangsrecht als bedoeld in artikel 25.2 van de regels.

Reactie:
Beide percelen behouden de bestemming Bedrijventerrein en krijgen geen aanduiding zelfstandig kantoor. Het afsplitsen van het kantoor van de bedrijvenbestemming is in strijd met het Utrechtse en regionale kantorenbeleid.
Bedrijven met een kantoorruimte van meer dan 80% van het bvo hebben in het bestemmingsplan een aanduiding 'zelfstandig kantoor toegestaan' gekregen.

Aan de regels wordt overigens een regel toegevoegd waarmee bestaande afwijkende verhoudingen positief worden bestemd.

Er wordt in artikel 3.1 onder c een punt 4 toegevoegd.

> 4*. voor reeds bestaande gebouwen waarvan de verhouding kantoorruimte en bedrijfsruimte afwijkt van het bepaalde onder 1., 2. en 3. mag de bestaande verhouding worden gehandhaafd;*

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Er wordt in artikel 3.1 onder c een punt 4 toegevoegd.

> 4. voor reeds bestaande gebouwen waarvan de verhouding kantoorruimte en bedrijfsruimte afwijkt van het bepaalde onder 1., 2. en 3. mag de bestaande verhouding worden gehandhaafd.

3.37. Reclamant 35 (Trion BV, Maarssenbroeksedijk 41)

Het ontwerpbestemmingsplan wijkt af van het feitelijk gebruik. Het gebouw is sinds de oprichting in gebruik als bedrijfsruimte (52%) en (zelfstandige) kantoorruimte (48%). Reclamant wil graag in aanmerking komen voor de bestemming bedrijventerrein, zelfstandig kantoor toegestaan.
De locatie aan de Maarssenbroeksedijk heeft in totaal een bebouwd oppervlak van 3100 m^2. Het gebouw bestaat uit drie bouwlagen aan de voorzijde met een totaal bvo van circa 15.000 m^2 waarvan circa 100% wordt gebruikt als kantoorruimte en het gebouw aan de achterzijde bestaat uit een bouwlaag en wordt voor 100% als bedrijfsruimte gebruikt.
De mogelijkheid als bedoeld in artikel 3.6.4. kan als zodanig direct worden toegepast. Er is dan ook geen sprake meer van overgangsrecht als bedoeld in artikel 25.2 van de regels.

Reactie:
Het perceel behoudt de bestemming Bedrijventerrein en krijgt geen aanduiding zelfstandig kantoor. Het afsplitsen van het kantoor van de bedrijvenbestemming is in strijd met het Utrechtse en regionale kantorenbeleid. Aan de regels wordt een regel toegevoegd waarmee bestaande afwijkende verhoudingen positief worden bestemd.

Er wordt in artikel 3.1 onder c een punt 4 toegevoegd.

> 4*. voor reeds bestaande gebouwen waarvan de verhouding kantoorruimte en bedrijfsruimte afwijkt van het bepaalde onder 1., 2. en 3. mag de bestaande verhouding worden gehandhaafd;*

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Er wordt in artikel 3.1 onder c een punt 4 toegevoegd.

> 4. voor reeds bestaande gebouwen waarvan de verhouding kantoorruimte en bedrijfsruimte afwijkt van het bepaalde onder 1., 2. en 3. mag de bestaande verhouding worden gehandhaafd.

3.38. Reclamant 36 (Fuwell Energie Group B.V., Sterrebaan 2)

Fuwell Energy Group B.V. heeft al geruime tijd het plan een nieuw verkooppunt voor motorbrandstoffen te realiseren aan de Sterrebaan 2 te Utrecht. Het plan bestaat uit een onbemand openbaar verkooppunt voor duurzame brandstoffen als Groengas (CNG) en BlueOne 95 naast de traditionele brandstoffen. Verzoek de functie aanduiding 'Verkooppunt voor motorbrandstoffen' inclusief verkoop van duurzame brandstoffen als Groengas (CNG) en BlueOne 95 alsnog toe te voegen overeenkomstig het bouwplan van de Fuwell Energy Group B.V.

Reactie:
Een verkooppunt van motorbrandstoffen met of zonder CNG wordt door middel van maatwerk met een aparte functieaanduiding op de verbeelding weergegeven. Vanwege dat maatwerk moet duidelijk zijn op welke plek een dergelijk verkooppunt wordt geprojecteerd. Voor CNG moet bovendien een toets plaats kunnen vinden aan de veiligheidsafstand, genoemd in het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer. Dit kan alleen indien de ligging van de relevante installatieonderdelen (CNG-bufferopslag en CNG-afleverzuilen) op basis van de aanvraag van een omgevingsvergunning zijn vastgelegd. De genoemde duidelijkheid is er nu niet omdat er geen aanvraag voor een omgevingsvergunning is aangevraagd en verleend. Het plan van reclamant wordt daarom niet meegnomen in het bestemmingsplan Lage Weide. Indien er een concreet plan is kan er via een aparte planologische procedure medewerking worden verleend.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

3.39. Reclamant 37 (Theo Pouw Beheer BV, Isotopenweg 29)

Reclamant dient de zienswijze in als drijver van de inrichting gevestigd aan de Isotopenweg 21 t/m 43 en als eigenaar van de percelen Isotopenweg 15 t/m 21 die verhuurd zijn aan Sita Recycling BV en Pothuizen BV.

Bestaand gebruik wordt weg bestemd
1. In voorschrift 3.1 wordt verder verwezen naar bijlage 2 zijnde de staat van bedrijfsactiviteiten (boven deze lijst staat "bijlage 1", maar verondersteld wordt dat dit abusievelijk is geschied).
De aanduiding van categorieën komt niet overeen met het bestaand gebruik, dat wil zeggen dat niet alle bestaande activiteiten zijn terug te vinden op de staat van bedrijfsactiviteiten. De activiteiten die wel worden vermeld op de lijst zijn te laag gecategoriseerd en in omvang gemaximeerd.

Uitgangspunt in de jurisprudentie is dat bestaand gebruik in beginsel positief moet worden bestemd. Uit de toelichting op het bestemmingsplan komt naar voren dat dit ook de bedoeling is geweest van de planwetgever. Het bestaand gebruik reikt verder dan enkel het feitelijk gebruik. Immers bij bestaand gebruik moet ook de ruimte die de huidige milieuvergunning biedt (bijvoorbeeld de vergunde omvang c.q. capaciteit) positief worden bestemd. Hier voldoet het ontwerpbestemmingsplan duidelijk niet aan. Niet alleen zet het ontwerpbestemmingplan toekomstige uitbreiding van de inrichting op slot, ook het bestaand gebruik (waaronder de reeds bij milieuvergunning toegekende rechten) is niet meer toegestaan. Vergunde activiteiten zijn weg bestemd en onder het overgangsrecht gebracht. Het bestemmingsplan is sanerend van aard.

Reactie:
Er is gebruik gemaakt van de standaard bedrijvenlijst van de VNG voor bedrijventerreinen. In deze lijst zijn slechts bedrijven tot en met milieucategorie 4.2 opgenomen en milieucategorie 6. De categorieën 5.1, 5.2 en 5.3 zijn niet opgenomen.
Besloten is deze lijst te vervangen door lijst 1 van de VNG-handreiking Bedrijven en milieuzonering. De categorie 5 bedrijven zijn hierin wel genoemd.

Deze lijst wordt wel aangepast. Bedrijven die niet passen binnen de bestemming bedrijventerrein, zoals landbouw, bosbouw, kantoren, onderwijs, zijn verwijderd uit deze Lijst van bedrijfsactiviteiten.

De aanduiding Bijlage 1 wordt van de Lijst van bedrijfsactiviteiten verwijderd om onduidelijkheid te voorkomen.

De aanduiding minmaal milieucategorie 3.2 en maximaal milieucategorie 5.2 wordt van de verbeelding gehaald conform de inspraaknota blz. 12. Deze aanpassing was per abuis nog niet verwerkt. Voor het perceel Isotopenweg 21-29 geldt daarmee de maximale milieucategorie 4.2
Voor Pouw (Isotopenweg 21 t/m 29) wordt een maatbestemming opgenomen:

het puinbreken en het reinigen van afvalstoffen zoals verontreinigd grond en afvoeren ervan behorend tot maximaal 5.2	'specifieke vorm van bedrijf - puinbreker'

Met deze aanpassingen is het gebruik op de percelen van reclamant positief bestemd.
Sita BV (afvalscheidinginstallatie, SBI 372) en Pothuizen BV(metaalinzamelaar en sorteerder, SBI 5157) passen binnen de aangegeven maximale milieucategorie 4.2.

Bouwmogelijkheden ingeperkt
2. De bebouwingsmogelijkheden zijn behoorlijk ingeperkt, zowel in bouwvlak als in bebouwingspercentage. De gemeente meent dat de bebouwingsmogelijkheden wel ingeperkt moeten worden om hinder aan omliggende omgeving te beperken en te voorkomen dat het industrieterrein op slot komt te staan. Dit neemt niet weg dat het plan wel degelijk een sanerend karakter heeft.

Reactie:
In de toelichting in hoofdstuk 5 is beschreven hoe de bebouwingsmogelijkheden zijn opgebouwd. In de toelichting van het bestemmingsplan is tevens het economisch beleid van de gemeente en Lage Weide verwoord. Van een sanerend karakter is geen sprake. In het bestemmingsplan is nu één samenhangende, actuele regeling voor Lage Weide opgenomen. Reclamant kan nog gebruik maken van de mogelijkheid om het brutovloeroppervlak met 10% uit te breiden. Hetzelfde geldt voor de afwijkingsbevoegdheid van 170.000 m² bvo voor heel Lage Weide. Hiermee wordt uitbreidingsruimte gefaciliteerd.

Het gehele bestemmingsvlak is voor de percelen van reclamant het bouwvlak. Er is daardoor geen sprake van een beperking van het bouwvlak.
Het bebouwingspercentage wordt verhoogd naar 70% conform het voorheen geldende bestemmingsplan.

Indeling categorieën onduidelijk en in strijd met VNG model
3. Onduidelijk is hoe de indeling van de categorieën inrichtingen tot stand is gekomen. In de plantoelichting is aangegeven dat de Lage Weide voornamelijk in gebruik als bedrijventerrein. Het is de bedoeling van de planwetgever om deze functie in de toekomst te behouden en waar mogelijk te versterken.
In de plantoelichting lijkt naar voren te komen dat de planwetgever zowel heeft aangesloten bij het VNG model 'voorbeeldstaat van bedrijfsactiviteiten voor bedrijventerreinen' en het model 'voorbeeldstaat van bedrijfsactiviteiten functiemenging'. Hiervan lijkt een soort van combinatie te zijn gemaakt, waarop vervolgens nog weer aanpassingen zijn gemaakt.
Reclamant meent dat, nu de zonering afwijkt van de VNG standaarden er sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening. De Afdeling Bestuursrechtspraak erkent deze publicatie als basis voor de afweging die gemaakt moet worden.

<u>Reactie:</u>
De VNG-handreiking kent twee lijsten. Gebruik is gemaakt van de lijst specifiek voor industrieterreinen. Deze lijst was één op één overgenomen.
Wel is geconstateerd dat de gebruikte lijst uit de VNG-handreiking geen categorie 5 bedrijven bevat. De lijst wordt daarom vervangen door lijst 1 van de VNG brochure. Zie ook het antwoord onder punt 1.
De lijst bedrijven functiemenging die de gemeente Utrecht hanteert is gebaseerd op de tweede Voorbeeld Staat in de VNG-handreiking Bedrijven en milieuzonering (2009). Deze is gericht op gebieden waar bedrijven of andere milieubelastende functies verspreid zijn gelegen tussen woningen en/of andere gevoelige functies. Het gaat in dergelijke gebieden in het algemeen om relatief kleinschalige bedrijvigheid die in of op korte afstand van woningen kunnen worden toegestaan. In het kader van dit bestemmingsplan is deze lijst alleen van toepassing bij een beroep of bedrijf aan huis bij de woningen in het plangebied. Dit is uit de regels op te maken.
Zie voor een motivering over de werkwijze van deze lijst de toelichting in de bijlage bij de planregels en de toelichting in paragraaf 2.1 van dit rapport.

Zonering onjuist toegepast; althans onvoldoende gemotiveerd
4. De gemeente heeft de toegestane categorieën bedrijven naar beneden bijgesteld ten opzichte van de vigerende plannen. Deze ruimtelijke keuze is onbegrijpelijk in het licht van de plantoelichting, zie in dit verband 4.4 van de plantoelichting, waarin het volgende is vermeld:

> "Vergelijking van beide tabellen laat zien dat er een verfijning in de milieucategorieën 3 en 5 is gemaakt. Gemeente Utrecht had categorie 4 al verfijnd om de afstandstappen niet te groot te maken. De verfijning van afstandstappen sluit beter aan bij de praktijk. Waar voorheen in een bestemmingsplan bij een richtafstand van 100 meter milieucategorie 4 was toegestaan, in een nieuw bestemmingsplan bij een afstand van 100 meter categorie 3.2 wordt. De bestaande bedrijven worden door deze nieuwe aanduiding niet in hun bedrijfsvoering geschaad. Zij zijn zodanig bestemd dat zij langdurig kunnen doorfunctioneren, omdat de richtafstand gekoppeld is aan hun bedrijfsactiviteit."

> "De bedrijven die behoorden tot klasse 5 (in het oude bestemmingsplan) komen tegenwoordig vaak niet meer voor of de mate van hinder is minder geworden. Andere bedrijven of bedrijfsactiviteiten worden nog steeds beschouwd als een categorie S. Bij het beoordelen van de inpasbaarheid van een bedrijf op een locatie wordt in de eerste plaats gekeken om welke milieubelastende activiteiten het gaat. Vervolgens wordt gekeken naar de toelaatbaarheid van die activiteiten in relatie tot wat is vastgelegd in het bestemmingsplan.

De gemeente constateert dat categorie 5 inrichtingen feitelijk niet meer zoveel hinder opleveren als voorheen wegens verbeterde bedrijfsvoering, maar stelt de toegestane categorieën toch naar beneden bij. Men zou verwachten dat bij dezelfde afstanden juist zwaardere categorieën activiteiten kunnen worden toegestaan in plaats van lichtere. Immers het is de gemeente te doen om het doel dat de hinder om de omliggende omgeving niet toeneemt. In ieder geval zou dezelfde categorie als voorheen moeten kunnen worden bestemd. Ondanks dat de hinder is afgenomen worden toch striktere richtafstanden opgelegd.

Reactie:
Het voorheen geldende bestemmingsplan kent eigen bedrijfscategorieën, die afwijken van de categorieën van de VNG-handreiking. Bedrijven die in het voorheen geldende bestemmingsplan behoorden tot milieucategorie 5, zouden nu behoren tot milieucategorie 4.2 (zie hiervoor ook de uitspraak Raad van state van 15 oktober 2012, 201207286/2/R2 betreffende het bestemmingsplan Leidsche Rijn centrum kern en zuid). Dit betekent dat de bedrijven die volgens het voorheen geldende bestemmingsplan konden worden gevestigd (categorie 5) in een aantal gevallen nog steeds kunnen worden gevestigd omdat ze in de nieuwe lijst van bedrijfsactiviteiten onder een lagere categorie vallen (categorie 4.2).

Bedrijven die onder een hogere milieucategorie vallen op basis van de VNG-handreiking kunnen toch toelaatbaar zijn op een bepaalde locatie, omdat de mate van hinder vergelijkbaar is met de lagere categorie (dit geldt bijvoorbeeld voor de maatbestemmingen). Voor die situaties biedt het bestemmingsplan flexibiliteit via een afwijkingsbevoegdheid.

5. de bestemming is afhankelijk van toepassing bijlage 2 en 3, en afhankelijk van de omgeving van het plangebied en daarmee onzeker en in strijd met de Wro en de rechtszekerheid. Ondanks dat op de bestemmingsvlakken de categorieën bedrijven en activiteiten zijn aangegeven, is nog steeds onzeker wat op deze percelen is toegestaan. Dat wat planologisch wordt toegestaan lijkt afhankelijk van toekomstige ontwikkelingen buiten het plangebied.
In voorschrift 3.1 worden de categorieën bedrijven en activiteiten aangewezen, waarbij wordt verwezen naar de bijlage 2 de staat van bedrijfsactiviteiten. In bijlage 3 waarin de toepassing van bijlage 2 nader wordt toegelicht staat het op pagina 15l volgende vermeld:

> "Mocht een bedrijf meerdere SBI-codes kennen, dan moet voor elk aspect de grootste afstand worden genomen. Dat geldt ook voor de gebruikte installaties en opslagen. Opgemerkt dient te worden dat de methodiek in eerste plaats is ontwikkeld om in nieuwe situaties een vestigingsplaats voor een bedrijf vast te stellen en niet voor toetsing van bestaande situatie. Daarom wordt bij bestaande situaties uitgegaan van de maatregelen. die voor een nieuwe vestiging van een dergelijk bedrijfsactiviteit type redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Verder gelden de afstanden alleen in relatie tot rustige woonwijken gelegen in zuivere woongebieden. dus niet voor woningen die in gebieden liggen met een andere bestemming of kwalificatie. Voor de toepassing van deze methodiek in bestaande situaties is het zeker niet zo dat elk bedrijf, dat is gevestigd op kortere afstand tot aaneengesloten woonbebouwing dan de wenselijk zonder meer onaanvaardbaar is. Wel geeft de gewenste afstand een maat voor potentiële hinder, gevaar of schade.

Reclamant benadrukt dat met deze toelichting nog steeds volstrekt onduidelijk is wat op een betreffende bestemmingsvlak wel of niet is toegestaan. Uit de toelichting van de planwetgever blijkt dat bijlage 2 niet als concreet onderdeel van de planvoorschriften te moeten worden beschouwd. De opgenomen afstanden gelden kennelijk niet absoluut en worden afhankelijk gesteld van de omgeving, waarbij aan de beoordeling van het bevoegd gezag wordt overgelaten of een activiteit al dan niet geoorloofd is. Het wijzigen van de toepassing van bijlage 2 dan wel het wijzigen van omgeving van het plangebied kan in dat geval leiden tot een wijziging van de onder 3.1 genoemde bestemming zelf,.zonder daarvoor de geëigende planologische procedure is gevolgd, wat in strijd is met de Wro en Wabo.

Onduidelijk is evenzeer de betekenis die aan de zinsnede "Daarom wordt bij bestaande situaties uitgegaan van de maatregelen, die voor een nieuwe vestiging van een dergelijk bedrijfsactiviteittype redelijkerwijs kunnen worden verwacht", moet worden toegekend. Immers een bestemmingsplan geeft in beginsel slechts een verbodsbepaling en kan niet zelfstandig verplichten tot gebruikswijziging aan de gebruiker. Het verplichte overgangsrecht van artikel 3.2.2 Bro staat hieraan in de weg.

Reactie:
Op de verbeelding van het bestemmingsplan is een koppeling gelegd tussen het perceel dan wel de locatie en de toegestane bedrijfscategorie. In de regels staat vervolgens vermeld welke bedrijven binnen de genoemde categorie vallen en dus ter plekke zijn toegestaan. Naar onze mening is het dan ook volstrekt helder welke bedrijfscategorie waar is toegestaan. De toelichting geeft uitsluitend een uitleg hoe een bepaalde bedrijfscategorie tot stand is gekomen en welke omgevingsfactoren daarbij worden gewogen. De toelichting hoort niet tot het juridische deel van het bestemmingsplan.

Dat een bedrijf in een bepaalde bedrijfscategorie valt neemt niet weg dat vanuit de milieuwetgeving nadere eisen kunnen worden gesteld aan een bedrijf om er voor te zorgen dat het bedrijf inderdaad voldoet en blijft voldoen aan de milieunormen die passen bij dat bedrijf in die milieucategorie.

Dit staat echter los van het bestemmingsplan en betekent niet dat een en ander kan leiden tot een wijziging van de bestemming zelf, zonder dat de geëigende planologische procedures daarvoor zijn gevolgd.

In het bestemmingsplan wordt het bestaande "legale", dat wil zeggen het vergunde, gebruik in principe bestemd. Het bestemmingsplan verplicht niet tot gebruiksveranderingen, tenzij het gebruik illegaal is.

Bouwvoorschriften innerlijk tegenstrijdig en in strijd met rechtszekerheid

6. Op de digitale plankaart lijkt een bouwvlak te ontbreken. Pouw wenst hierover graag duidelijkheid, aangezien is bepaald dat gebouwen uitsluitend op de verbeelding aangegeven bouwvlak mogen worden gebouwd.
Voorschrift 3.2.1 is daarnaast innerlijk tegenstrijdig. Voor Pouw geldt over het gehele terrein een bebouwingspercentage van 60 %. Dit houdt in dat in beginsel 60% van het bouwvlak mag worden bebouwd. Onder f is echter bepaald dat het aantal bestaande bvo per bedrijf met maximaal 10% mag worden vergroot met inachtneming van het bepaalde onder c. en e.
Uit de redactie van het voorschrift volgt dat er geen uitbreidingsmogelijkheden bestaan wanneer het maximum bebouwingspercentage reeds is benut (of het volledige bouwvlak reeds is benut indien geen bebouwingpercentage geldt). Dit is in strijd met bestaande jurisprudentie waarin is opgenomen dat rekening moet worden met uitbreidingsmogelijkheden van een bedrijf.

Uit het voorschrift volgt eveneens dat wanneer een bedrijf nog wel ruimte heeft in haar bouwmogelijkheden, dit bedrijf als gevolg van sub f juist in haar uitbreidingsmogelijkheden wordt beperkt. Stel dat een bedrijf slechts 40% van haar bouwkavel heeft bebouwd, terwijl 60% is toegestaan op grond van voorschrift 3.1. In dat geval mag het bedrijf op grond van voorschrift 3.2.1 sub f evengoed met maar slechts 10% uitbreiden.

Voorschrift 3.2.1levert daarom geen mogelijkheden op om uit te breiden zoals wordt gesuggereerd, maar betekent feitelijk een verdere inperking op van de bouwmogelijkheden. Opmerkelijk is ook dat onder voorschrift 3.2.1 onder i is opgenomen dat bestaande bouwwerken die niet voldoen aan het bepaalde genoemd onder a tot en met h, mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar dat de afwijking niet mag worden vergroot. Dit voorschrift impliceert een overgangsrechtelijke bepaling, wat niet overeenstemt met het uitgangspunt in jurisprudentie dat bestaand gebruik in beginsel positief dient te worden bestemd.

De rechtsonzekerheid ten aanzien van de geldende bouwvoorschriften wordt nog eens vergroot doordat de planwetgever in artikel 19 'algemene bouwregels' heeft opgenomen waarbij overschrijding van de bouwgrenzen is toegestaan zonder dat hiervoor een omgevingsvergunning is vereist (terwijl voor het afwijken van dit voorschrift wel weer een omgevingsvergunning is vereist) en tenslotte in artikel 23 ook nog eens 'algemene afwijkingsbevoegdheden' zijn opgenomen.

<u>Reactie</u>:
Het volledige grondgebied van reclamant is opgenomen in een bouwvlak met een bebouwingspercentage. Wij zien dan ook niet in dat er een bouwvlak ontbreekt.

Met de regeling zoals deze is opgenomen in het bestemmingsplan heeft elk bedrijf bij recht ruimte om uit te breiden (10%). Wil men meer dan 10% dan is het mogelijk om tot het totale bebouwingspercentage dat aan het perceel gegeven is, een beroep te doen op de binnenplanse afwijkingsmogelijkheid zoals opgenomen in artikel 3.4.4 van het bestemmingsplan. Deze binnenplanse afwijkingsbevoegdheid maximeert de totale uitbreidingsruimte van het industriegebied Lage Weide tot 170.000m², omdat dat de maximale uitbreiding is die milieu- en verkeerstechnisch nog te verantwoorden is.
In het ontwerpbestemmingsplan was op de gronden van reclamant een bebouwingspercentage van 60% opgenomen. Deze is verruimd, zie voor een toelichting de beantwoording op de zienswijze van reclamant 23 onder 3. Reclamant kan 70% van het perceel bebouwen mits hij gebruik maakt van deze afwijkingsbevoegdheid.
De zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingplan. Ter verduidelijking wordt in artikel 3.2.1 onder c en d nadrukkelijk verwezen naar sub e.
Verwezen wordt verder naar paragraaf 2.4 van dit vaststellingsrapport.

In artikel 23 is overigens expliciet opgenomen dat dit niet van toepassing is op de regeling genoemd in artikel 3.2.1. onder e.

Voorschrift 3.2.2 in strijd met voorschrift 3.1

7. Voor reclamant geldt een maximum bouwhoogte van 45 meter, ongeacht of er sprake is van gebouwen! of andere bouwwerken. Zie in dit verband ook voorschrift 3.2.1 onder e van het plan waarbij is bepaald dat de maximum bouwhoogte niet mag worden overschreden.

Voorschrift 3.2.2 beperkt echter de onder voorschrift 3.1 toegekende bouwmogelijkheden voor bouwwerken in het algemeen naar 15 m, en voor specifiek aangeduide bouwwerken naar 30, 6 en 2 meter, hetgeen in strijd is met de aanduiding op de plankaart en een goede ruimtelijke ordening. De beperking in bouwhoogte verhoudt zich niet met de bestaande industrie en de aangewezen bestemming en maakt bestaande activiteiten onmogelijk.

Reactie:
Voor reclamant geldt een maximale bouwhoogte van 45 meter voor gebouwen. De maximale bouwhoogten van bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn inderdaad beperkt in artikel 3.2.2. Wel is er een afwijkingsmogelijkheid opgenomen voor silo's. Deze afwijkingsbevoegdheid wordt verruimd voor silo's en vergelijkbare installaties. Deze kunnen vergund worden tot de maximale hoogte van 45 meter (dit was 30 meter in het ontwerpbestemmingsplan).

Voorschrift 3.3: bevoegdheid stellen van nadere regels in strijd met de bestemming en de rechtszekerheid
8. Voorschrift 3.3 is in strijd met voorschrift 3.2.1 en in strijd met een goede ruimtelijke ordening en rechtszekerheid. Met het aanwijzen van bouwvlakken is de locatie van gebouwen reeds bepaald. Andere bouwwerken, geen gebouwen zijnde mogen op grond van voorschrift 3.2.1. ook buiten het bouwvlak worden opgericht.

Het voorschrift creëert een bevoegdheid voor het college van B&W zonder dat aan deze bevoegdheid voorwaarden en beperkingen zijn gesteld. Wat zoal onder 'samenhangend straatbeeld' en 'sociale veiligheid' moet worden verstaan op een industrieterrein is een raadsel. Ook de andere gronden zijn vaag en worden niet nader omschreven. Voorschrift 3.3 impliceert dat het college feitelijk te allen tijde tijden nadere eisen kan stellen zonder dat deze 'nadere regels' zijn begrensd. Zodoende kan het college alle door de raad in het plan toegekende bouwmogelijkheden alsnog beperken. Feitelijk maakt voorschrift 3.3 alle hiervoor gestelde bebouwingsvoorschriften inhoudsloos.

Reactie:
Op hoofdlijnen is de gewenste ruimtelijk inrichting van een perceel vastgelegd onder andere door de opname van bouwvlakken, toch kan er echter op detailniveau aanleiding zijn of behoefte bestaan om specifieke ruimtelijke belangen op een juiste manier af te stemmen. Hiervoor is het instrument van nadere eisen in de wet gegeven: artikel 3.6, lid 1, onder d, van de Wet ruimtelijke ordening. Nadere eisen dienen ervoor om binnen de toegekende bestemming en bouwmogelijkheden maatwerk te kunnen leveren op perceelsniveau. De noodzaak voor dit maatwerk is gelegen in de specifieke ruimtelijke omstandigheden van het betreffende perceel, die niet op voorhand te regelen zijn in de bestemmingsregeling. In dit bestemmingsplan is van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.
In de toelichting van het plan zal in paragraaf 6.5 worden beschreven wat er onder de in artikel 3.3 gestelde nadere eisen wordt verstaan.

Voorschrift 3.4.3: voorwaarden bouw silo in strijd met limitatief imperatief stelsel bouwvergunning.
9. Voorschrift 3.4.3 is in strijd met voorschrift 3.1 en de aanduiding op de plankaart. Het college mag de bouw van een silo niet weigeren wanneer de categorie van bedrijfsactiviteiten waarvoor de bouw van de silo wordt aangevraagd planologisch zijn toegestaan. De voorwaarde dat een silo slechts is toegestaan indien deze noodzakelijk is voor de bedrijfsvoering kan daarom niet worden voorgeschreven en is in strijd met het limitatief imperatief stelsel van de bouwvergunning.
Daarnaast staat de bestemming op grond van artikel 3.2.1 onder e een maximum bouwhoogte toe van 45 meter. Een beperking van de bouwhoogte in het algemeen tot 15 meter en in dit geval tot maximaal 30 meter verhoudt zich niet met het huidige gebruik en de aangewezen bestemming. Maximering van de bouwhoogte betekent dat bepaalde activiteiten binnen de inrichting en op de overige percelen worden weg bestemd. Benadrukt moet worden dat in de gevestigde industrie ter plaatse veelvuldig gebruik wordt gemaakt van hoge silo's.

Reactie:
Eén van de toetsingskaders voor een omgevingsvergunning is dat een activiteit niet strijdig mag zijn met het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan worden ruimtelijk relevante zaken geregeld, zoals het onder voorwaarden toestaan van de bouw van silo's. Er is dan ook geen strijd met het limitatief imperatief stelsel, de bestemmingsplanregels waaronder de bouwregels, maken hier onderdeel van uit.
In het ontwerpbestemmingsplan was in artikel 3.4.3. een afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor silo's met een bouwhoogte van 30 meter. De maximale bouwhoogte van silo's wordt verhoogd van

30 meter naar 45 meter. Deze afwijkingsbevoegdheid zal tevens worden uitgebreid zodat ook vergelijkbare installaties met deze afwijkingsbevoegdheid kunnen worden vergund.

Voorschrift 3.4.4. toetsing bouwaanvragen aan milieuregels in strijd met limitatief imperatief stelsel
10. Onduidelijk is welke bouwvoorschriften gelden, nu voorschriften onderling tegenstrijdig zijn.
Voor zover de gemeente met dit voorschrift heeft beoogd eveneens de uitbreidingsmogelijkheden van die inrichtingen te beperken die nog niet aan het maximum van hun bebouwingspercentage zitten, moet worden benadrukt dat in strijd is met voorschrift 3.1 en voorschrift 3.2.1 onder c en d, en de rechtszekerheid. Zie in dit verband de zienswijze gericht tegen voorschrift 3.1.1 onder f.

Reactie:
Er zit geen tegenstrijdigheid in de planregels. Er is een samenhang tussen de bouwregels en de afwijkingsmogelijkheid van de bouwregels. Zie voor een toelichting ook de reactie onder punt 6 van deze zienswijze. De uitbreidingsmogelijkheden bovenop de standaard 10% regeling is beperkt tot maximaal 170.000 m² bvo in de afwijkingsregeling. Hierdoor staat inderdaad niet vast of het maximale bebouwingspercentage en de maximale bouwhoogte ook daadwerkelijk gerealiseerd kan worden.

Voorschrift 3.4.
11. Met dit voorschrift heeft de planwetgever een 'binnenplanse afwijkingsbevoegdheid' van de bouwregels opgenomen waarbij aan het college van B&W het recht is voor behouden om bij elke bouwaanvraag de milieugevolgen opnieuw te beoordelen.
Naast het feit dat een dergelijk voorschrift in strijd is met de rechtszekerheid (onduidelijk is wat onder 'nadelige beïnvloeding van de normale afwikkeling van verkeer' moet worden verstaan dan wel als 'milieuhygiënische bezwaren' moet worden aangemerkt), meent reclamant dat een dergelijk binnenplanse afwijking in strijd is met de wet en een ongeoorloofde doorkruising oplevert van de wetsystematiek.

In de plantoelichting staat vermeld dat aan uitbreiding van de bestaande situatie enkel wordt meegewerkt wanneer dit niet leidt tot toename in hinder van geluid, geur etc. Het voorgaande impliceert dat elke bouwaanvraag niet alleen op ruimtelijke aspecten wordt beoordeeld maar tevens aan milieurechtelijke aspecten. Dit is een ongeoorloofde doorkruising van het limitatief imperatieve stelsel van de bouwvergunning en daarom in strijd met de wet. Volgens vaste jurisprudentie dient bij het opnemen van een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid de gevolgen voor de omgeving reeds bij het moederplan in kaart te worden gebracht, waarbij de aanvraag om een bouwvergunning enkel ruimtelijk kan worden getoetst.

De ontoelaatbaarheid van de doorkruising blijkt eveneens als een inrichting onder provinciaal bevoegd gezag valt en als gevolg van de actualisering van haar milieuvergunning hogere of andere grenswaarden opgelegd krijgt, direct in haar bouwmogelijkheden kan worden beperkt terwijl de bestemmingscategorie inrichting niet is gewijzigd.

De afwijkingsbevoegdheid voor het toestaan van extra brutovloeroppervlak ziet op voorschrift 3.2.1 onder c dat bepaalt dat het maximum bebouwingspercentage niet mag worden overschreden. Nu voorschrift 3.4.4 lid 5 bepaalt dat extra vloeroppervlak enkel kan worden toegestaan met inachtneming van voorschrift 3.2.1 onder c (naast a, b, d, e) komt het voorgaande neer dat er geen toestemming kan worden gegeven wanneer het maximum bebouwingspercentage reeds is bereikt, wat het voorschrift volstrekt inhoudsloos maakt. Immers de planwetgever beoogt het afwijken van het maximum bebouwingspercentage mogelijk te maken terwijl dit in hetzelfde voorschrift juist direct wordt uitgesloten. Voorschrift 3.4.4 is daarnaast tevens in strijd met voorschrift 3.2.1. In dit voorschrift is onder f bepaald dat per bedrijf het aantal vierkante meters vloeroppervlak met maximaal 10% mag worden vergroot.
Voorschrift 3.4.4.1 is in strijd met dit voorschrift nu hierin is bepaald dat extra bruto vloeroppervlak enkel mag worden gerealiseerd indien in het gehele plangebied niet meer dan 170.000 m² is toegevoegd. Met andere woorden: de uitbreidingsmogelijkheid betreft niet 10% per bedrijf maar is onzeker en afhankelijk van de ontwikkeling van het plangebied Het voorschrift is dan ook in strijd met bestaande jurisprudentie de Wro en rechtszekerheid.

Benadrukt moet worden dat de inhoud van het voorschrift eveneens niet overeenstemt met de bedoeling van de planwetgever. Zie pagina 89 van de toelichting. Hieruit blijkt dat de planwetgever elke inrichting 10% uitbreidingsruimte heeft willen toekennen, en boven op deze 10% extra uitbreidingsruimte heeft willen reserveren van 170.000 m², dus in totaal 38,60 hectare (uitgaande van 10% over de bestaande 216 hectare) in plaats van maximaal 17 hectare.

Reactie:

De begrippen milieuhygiënische bezwaren en normale afwikkeling van het verkeer spreken voor zich. Het gaat om een afweging van milieubezwaren in de breedste zin van het woord die worden getoetst bij het bepalen van een goede ruimtelijke ordening, onder andere de aspecten geur, geluid en lucht. Milieurechtelijke aspecten zijn een belangrijk onderdeel van de ruimtelijke ordening. Milieuaspecten kunnen worden opgenomen als voorwaarden in de planregels voor zover deze ruimtelijk relevant zijn, zoals hier het geval is. Hierdoor is er geen sprake van een doorkruising in de wetsystematiek. Zoals bij punt 9 is aangegeven maken de planregels onderdeel uit van het toetsingskader voor de omgevingsvergunning.

Zie verder paragraaf 2.4 van dit rapport.

Voorschrift 3.5: gebruiksregels in strijd met toegekende bestemming en een goede ruimtelijke ordening.
12. Ten aanzien van sub a: Pouw meent dat het voorschrift onjuist is geredigeerd. Bedoeld is dat Wgh-inrichtingen niet zijn toegestaan binnen de geluidzone industrielawaai.

Ten aanzien van sub b.
Door dit voorschrift worden de percelen van reclamant feitelijk in een lagere categorie bestemd dan de aanduiding op grond van voorschrift 3.1. Mochten reclamant of zijn huurder hun activiteiten staken dan is het perceel niet meer verkoopbaar of te verhuren als een perceel met de categorie 4.2 of meer, gelet op de beperking in de afstandsnormen met betrekking tot geur. Het bestaand gebruik wordt daarmee wel degelijk wegbestemd en onder het overgangsrecht gebracht.

De zinsnede dat voor medewerking aan nieuwvestiging de totale geurbelasting op woningen, bestaand ten tijde van de ter inzage legging van het plan, niet mag toenemen is in strijd met de wetsystematiek zoals onder voorschrift 3.4.4 reeds is aangegeven. Het is niet toegestaan om dergelijke milieuvoorschriften op te nemen in het bestemmingsplan.
Overigens wordt in het voorschrift verwezen naar bijlage 3, wat weer een toelichting is op bijlage 2. Dit terwijl in het voorschrift ook is aangegeven dat voorschrift 3.6.1 in acht moet worden genomen wat weer verwijst naar bijlage 2. Nu beide voorschriften verwijzen naar andere bijlagen en de status van de bijlagen niet helder is gelet op de toelichting opgenomen in bijlage 3 is volstrekt onduidelijk wat is en zal worden toegestaan en hoe dit wordt getoetst. Zie in dit verband ook de plantoelichting onder paragraaf 4.5: "Er is geen eenduidige regel te geven voor hoeveel geur of geurhinder aanvaardbaar is; het bevoegd gezag besluit hierover. Het bevoegd gezag kan kiezen voor een verschil in aanvaardbaar hinderniveau tussen bestaande en nieuwe situaties en tussen aaneengesloten en verspreid liggende woonbebouwing.
Veel provincies (nb: reclamant valt onder het bevoegd gezag van de provincie) hebben een eigen geurbeleid opgesteld; de gekozen toetsingskaders kunnen uiteen lopen". Tenslotte is ook begrip nieuwvestiging onduidelijk nu niet wordt aangegeven wat hieronder precies wordt verstaan.
Ten aanzien van sub c en d: de uitsluiting van Bevi-inrichtingen acht reclamant ongeoorloofd, in strijd met bijlage 2 en in strijd met de toegekende bestemming. Reclamant merkt in dit verband op dat binnen de containerterminal gevaarlijke goederen kunnen worden op- en overgeslagen. Het voorschrift stemt bestaande activiteiten weg en plaats deze onder het overgangsrecht, hetzelfde geldt voor voorschrift sub d. Ten aanzien van sub e: Door inrichtingen en/of installaties niet toe te staan die zijn genoemd in bijlage C of D van het besluit milieueffectrapportage waarbij de betreffende drempelwaarde genoemd in kolom 2 wordt overgeschreven, worden bestaande activiteiten wegbestemd en onder het overgangsrecht gebracht. Voor bepaalde activiteiten binnen de inrichtingen geldt immers een MER beoordelingsplicht nu wordt gewerkt met afvalstoffen. Daarnaast verhoudt dit voorschrift zich eveneens niet met de bestemming bedrijfsactiviteiten tot en met categorie 5.2 en bijlage 2. Ten onrechte worden daarom de toekomstige gebruiksmogelijkheden beperkt.

<u>Reactie:</u>
Rond het industrieterrein is een "geluidzone industrielawaai" vastgesteld. Op grond van de Wet geluidhinder behoort tot deze geluidszone het gebied tussen het industrieterrein en de buitengrens van de geluidszone industrielawaai. Het industrieterrein maakt dus zelf geen deel uit van de geluidzone. Buiten de geluidzone mag de geluidbelasting als gevolg van het betreffende industrieterrein niet meer bedragen dan 50 dB(A). Voor het industrieterrein en de daarop aanwezige woningen gelden geen geluidsnormen. Daarom is er een gebruiksregel opgenomen dat Wgh-inrichtingen in het plangebied zijn toegestaan op het industrieterrein binnen de aanduiding Overig-industrieterreinzone.

Bevi bedrijven worden niet uitgesloten. In artikel 3.6.3 is namelijk een afwijkingsmogelijkheid op artikel 3.5 sub c. opgenomen. Vestiging van Bevi-inrichtingen is daarmee dus niet uitgesloten, zij het wel dat er randvoorwaarden aan gesteld zijn.

Reclamant stelt tevens dat opslagen van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk zijn uitgesloten en dat dit ongeoorloofd is. De conclusie van reclamant ten aanzien van het uitsluiten is juist en de uitsluiting is in tegenspraak met de Lijst van bedrijfsactiviteiten. Tevens is een beperking op 10.000 kg niet passend in verband met de aard van het bedrijventerrein. De regels zullen aangevuld worden met een afwijkingsmogelijkheid voor opslagen van meer dan 10.000 kg, volgens eenzelfde methodiek als voor Bevi-inrichtingen is gedaan.". Er wordt een lid 3.7 toegevoegd.

> *3.7 Omgevingsvergunning - opslag vuurwerkbedrijf*
>
> *Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.5, onder d., ten behoeve van het vestigen van opslagen van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk, mits per geval van de betreffende opslag de veiligheidsafstand volgens het Vuurwerkbesluit is gelegen:*
>
> *a. binnen het bouwperceel van de betreffende inrichting waartoe de opslag behoort, of*
> *b. daarbuiten uitsluitend op gronden met de bestemming 'Groen', 'Verkeer', 'Verkeer - Verblijfsgebied' of 'Water' en gelegen binnen het grondgebied van gemeente Utrecht, en mits voldaan wordt aan het Vuurwerkbesluit."*

Met artikel 3.5 sub e van de planregels zijn inrichtingen en/of installaties als bedoeld in de onderdelen C en/of D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage niet toegestaan, voor zover de betreffende drempelwaarde in kolom 2 van de betreffende onderdelen wordt overschreden. Uit de redactie van de omschrijvingen in kolom 1 van de onderdelen C en D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage volgt dat deze onderdelen uitsluitend betrekking hebben op de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie of inrichting. Bestaande inrichtingen en/of installaties worden derhalve niet begrepen onder de regeling in artikel 3.5 sub e van de planregels en worden dus niet wegbestemd. Daaraan doet niet af dat er thans inrichtingen en/of installaties op het bedrijventerrein Lage Weide zijn gehuisvest waarvoor in het verleden een milieueffect-(rapportage) is gemaakt. Artikel 3.5 sub e van de planregels heeft uitsluitend betrekking op nieuwe situaties waarin sprake is van de aanleg, wijziging of uitbreiding.

Toekomstige gebruiksmogelijkheden worden niet onevenredig en/of ontoelaatbaar beperkt. De oprichting, wijziging of uitbreiding van inrichtingen en installaties op gronden met de bestemming "Bedrijventerrein" zijn mogelijk voor zover passend binnen de doeleindenomschrijving. Zeker niet iedere oprichting, wijziging of uitbreiding van een op onderdeel C of D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage genoemde activiteit overschrijdt de desbetreffende drempelwaarde in kolom 2. Uit bestendige jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State volgt dat een wijziging of uitbreiding van een inrichting of installatie als zodanig de desbetreffende drempelwaarde in kolom 2 dient te overschrijden, wil er sprake zijn van een m.e.r.-(beoordelings)plicht.

Voor wat betreft het aspect geur wordt verwezen naar paragraaf 2.3 van dit vaststellingsrapport.

Voorschrift 3.6.1 t/m 3.6.6
13. De binnenplanse afwijking leidt tot bestemmingswijziging en is onverbindend.

Reactie:
Binnen de bestemming is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen in waarmee onder bepaalde voorwaarden een bedrijf die 1of 2 milieucategorieën hoger is gewaardeerd in de Lijst van Bedrijfsactiviteiten toch toegestaan kan worden. Het gaat hier om een algemeen geaccepteerde flexibiliteitbepaling. Daarnaast zijn ondergeschikte activiteiten toegestaan. De regeling leidt niet tot een bestemmingswijziging.

14. Uit de toelichting op de planvoorschriften komt naar voren dat ook hier de planwetgever een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid heeft willen opnemen, maar dan ten aanzien van het gebruik.
Op grond van bestaande jurisprudentie kan een in het bestemmingsplan opgenomen mogelijkheid tot afwijken van de regels niet zover gaan dat de bestemming zelf wordt gewijzigd, wat hier wel het geval is. Zo kan niet alleen de aard van de inrichtingen met 2 categorieën worden verhoogd ook kan op grond van dit voorschrift alsnog een Bevi inrichting, kantoor of detailhandel worden gevestigd. Zie in dit verband vooral ook voorschrift 3.6.2 onder b.

Dit voorschrift staat feitelijk alle mogelijke bedrijfsactiviteiten toe zonder dat aan deze afwijkingsbevoegdheid concrete voorwaarden zijn gesteld, en zonder dat hiervoor een planologische procedure hoeft te worden gevolgd. Wat zoal kan worden toegestaan is slechts ter beoordeling van het college van B&W. Reclamant meent dan ook dat deze voorschriften onverbindend zijn.

Reactie:
Zoals aangegeven bij punt 13 zorgt de regeling niet voor een bestemmingswijziging. Ook zijn er voldoende voorwaarden aan de bevoegdheid opgenomen om dit middels de Waboprocedure af te kunnen handelen. In de toelichting in hoofdstuk 6.4 is een nadere uitleg opgenomen wat er onder de planregels moet worden verstaan. Wij delen de mening niet dat deze onverbindend zijn.

Voorschrift 3.7: wijzigingsbevoegdheid onverbindend
15. Voorschrift 3.7 bevat evenals voorschrift 3.6 een algemene bevoegdheid van het college om de bestemming te wijzigen en is daarom onverbindend.

Reactie:
De wijzigingsbevoegdheid komt te vervallen. Voor een nadere motivatie wordt verwezen naar reactie 3 van reclamant 38.

Voorschrift 20. Algemene gebruiksregels in strijd met bestemming
16. De algemene gebruiksregels verbieden dat onbebouwde gronden als opslagplaats mogen dienen voor onder andere 'puin' (onder f en g). Door dit verbod niet nader te specificeren en inrichtingen waarvan op en overslagactiviteiten onder de bedrijfsactiviteiten valt niet van dit verbod uit te sluiten, worden deze bedrijfsactiviteiten feitelijk weg bestemd. Immers Pouw heeft ook puin opgeslagen op onbebouwde gronden die behoren tot de inrichting.

Reactie:
De regeling is inderdaad beperkend voor de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteiten van reclamant. Het bestemmingsplan wordt hierop aangepast. In artikel 20 Algemene gebruiksregels wordt onder sub f en g toegevoegd 'tenzij dit passend is binnen de in artikel 3 genoemde bedrijfsmatige activiteiten'.

Mer-beoordeling
17. Ten onrechte wordt geconcludeerd dat van een formele MER (beoordelings)plicht geen sprake is. Wanneer met het bestemmingsplan MER(beoordelings)plichtige activiteiten mogelijk gemaakt worden geldt er wel degelijk een MER (beoordelings)plicht. In het bestemmingsplan zijn categorieën activiteiten tot en met 5.2 opgenomen, wat met zich mee kan brengen dat zich activiteiten kunnen ontwikkelen, waarvoor een MER(beoordelings)plicht geldt. Dat dit zou zijn ondervangen door onder voorschrift 3.5 onder e op te nemen dat inrichtingen en/of installaties genoemd in bijlage C of D van het Besluit milieueffectrapportage 1994 niet zijn toegestaan gaat niet op, nu onder voorschrift 3.6 en 3.7 is opgenomen dat het college middels een omgevingsvergunning af kunnen wijken van voorschrift 3.1. Deze bevoegdheid is in de voorschriften 3.6. tot en met 3.7 zo ruim geformuleerd, dat het college van B& W feitelijk alle bestemmingen kunnen toestaan zonder het volgen van de daartoe geëigende planologische procedure.

Reactie:
Deze zienswijze mist feitelijke grondslag. De planregels 3.6 en 3.7 maken het niet mogelijk om af te wijken van planregel 3.5 sub e.

Financiële haalbaarheid van het plan
18. Uitgebreid is toegelicht dat in het ontwerpplan het bestaand gebruik en de bestaande bebouwingsmogelijkheden worden weg bestemd. Ten onrechte is in het ontwerpplan geen rekening gehouden met verhaal van schade waaronder planschade, van de betreffende inrichtingen waarvan het bestaand gebruik wordt weg bestemd. Ten onrechte is niet ingegaan op de financiële haalbaarheid van het plan.

Reactie:
Deze zienswijze is voor wat betreft planschade gelijkluidend aan de zienswijze van reclamant 16. Onder punt 4 van reclamant 16 is hierover een reactie opgenomen. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

Conclusie: de zienswijze leidt tot aanpassingen van het bestemmingsplan.

De Lijst van Bedrijfsactiviteiten wordt vervangen door lijst 1 van de VNG-handreiking Bedrijven en Milieuzonering, met dien verstande dat alleen de bedrijven die passend zijn binnen de bestemming bedrijventerrein zijn toegestaan.

Voor Isotopenweg 21-29 (Pouw) wordt een maatbestemming opgenomen:

het puinbreken en het reinigen van afvalstoffen zoals verontreinigd grond en afvoeren ervan behorend tot maximaal 5.2	'specifieke vorm van bedrijf - puinbreker'

De aanduiding Bijlage 1 wordt van de Lijst van bedrijfsactiviteiten verwijderd om onduidelijkheid te voorkomen.

In de toelichting van het plan zal in paragraaf 6.5 worden beschreven wat er onder de in artikel 3.3 gestelde nadere eisen wordt verstaan.

Het bebouwingspercentage wordt verhoogd naar 70% .

In artikel 3.2.1 onder c en d wordt verwezen naar sub e (voorheen f).

Artikel 3.4.3. wordt aangepast:
de maximale bouwhoogte van silo's wordt verhoogd van 30 meter naar 45 meter. Deze afwijkingsbevoegdheid zal tevens worden uitgebreid zodat ook vergelijkbare installaties met deze afwijkingsbevoegdheid kunnen worden vergund.

Artikel 3.2.1. sub e wordt aangepast. In plaats van dat gesproken wordt over ‘per bedrijf’ zal worden opgenomen: het bestaande aantal vierkante meters brutovloeroppervlak van op het bouwperceel aanwezige gebouwen mogen met maximaal 10% worden vergroot.

In artikel 20 Algemene gebruiksregels wordt onder sub f en g toegevoegd 'tenzij dit passend is binnen de in artikel 3 genoemde bedrijfsmatige activiteiten'.

Er wordt een lid 3.7 toegevoegd:

3.7 Omgevingsvergunning - opslag vuurwerkbedrijf

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.5, onder d., ten behoeve van het vestigen van opslagen van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk, mits per geval van de betreffende opslag de veiligheidsafstand volgens het Vuurwerkbesluit is gelegen:

a. binnen het bouwperceel van de betreffende inrichting waartoe de opslag behoort, of
b. daarbuiten uitsluitend op gronden met de bestemming 'Groen', 'Verkeer', 'Verkeer - Verblijfsgebied' of 'Water' en gelegen binnen het grondgebied van gemeente Utrecht, en mits voldaan wordt aan het Vuurwerkbesluit.”

3.40. Reclamant 38 (Van Heezik, Ruimteweg 1t/m 8, Atoomweg 51, Neutronweg 10-20, Kernkade 2t/m 12, Kernkade 18 e.v. Neutronweg 5)

Parkeren

1. In artikel 21 van de planregels is een rechtsonzekere bepaling opgenomen. Er moet klaarblijkelijk ook in bestaande situaties, worden voorzien in voldoende ruimte voor parkeren op het eigen terrein. Wat voldoende is of zal zijn, is echter niet bepaald. Een dergelijke bepaling hooguit toelaatbaar als deze -slechts- zou zien op nieuwe situaties en indien vooraf vaststaat welke norm zal worden gehanteerd bij het beoordelen of sprake is van voldoende parkeermogelijkheden.

Reactie:
Verwezen wordt naar reactie 7 bij zienswijze 7.

Ruimteweg 1 t/m 8

2. Indien de VNG-handreiking al kan worden toegepast, dan meent reclamant dat de maximale milieucategorie te laag is vastgesteld. Het aspect geluid is niet bepalend omdat een toereikend beschermingsniveau reeds is verzekerd (in milieu- en in RO spoor) op grond van de Wet geluidhinder, milieuvergunningen en het Activiteitenbesluit.
Daarnaast gaat de gemeente ten onrechte uit van het gebiedstype 'rustige woonwijk', wat niet in overeenstemming is met de werkelijkheid en de VNG-handreiking. Ter nadere toelichting verwijst reclamant naar de zienswijze die is of nog zal worden ingediend namens de Industrievereniging Lage Weide, welke inhoud hier als herhaald en ingelast moet worden beschouwd.

Reactie:
De toegestane milieucategorie in het oude bestemmingsplan is beperkt tot milieucategorie 4. De afstand tot gevoelige bestemmingen die volgens de oude Staat van bedrijfsactiviteiten moet worden aangehouden bedraagt 100-200 meter. Dit staat in de nieuwe Lijst ven bedrijfsactiviteiten die gekoppeld is aan het bestemmingsplan Lage Weide, gelijk aan milieucategorie 3.2 of 4.1.
Met de toegestane milieucategorie 4.2. is daardoor een verruiming mogelijk gemaakt ten opzichte van het oude bestemmingsplan.
De inwaartse zonering wordt bepaald door de wijken die grenzen aan het industrieterrein Lage Weide.
Verwezen wordt naar paragraaf 4.4.3 van de toelichting van het bestemmingsplan.
Tevens wordt verwezen naar reactie 9 van zienswijze 40.

3. Op de locatie is een (legale) dieselpompinstallatie aanwezig voor het tanken van de vrachtwagens. Reclamant gaat er van uit dat het bestemmingsplan zich daartegen niet verzet en in het bijzonder, dat de installatie niet maakt dat sprake is van een (in beginsel niet toegelaten) Bevi-inrichting. Voorts ontvangt Van Heezik graag de bevestiging dat de dieselpomp een ondergeschikte bedrijfsactiviteit betreft en derhalve niet relevant is dat deze activiteit niet is vermeld in de bedrijvenlijst.
Reclamant is ter plaatse actief als logistiek dienstverlener betreffende internationale transporten en de op- en overslag van goederen en services. De voorgestane bestemmingsregeling biedt onvoldoende uitbreidingsmogelijkheden. De uitbreidingsmogelijkheden zijn onnodig en vergaand beperkt door de beperking van het bouwvlak, het te lage bebouwingspercentage, de te lage maximale bouwhoogte en de beperking van de metrage waarmee mag worden uitgebreid.
Ter nadere toelichting verwijst reclamant naar de zienswijze die is ingediend namens de Industrievereniging Lage Weide, welke inhoud hier als herhaald en ingelast moet worden beschouwd.

Reactie:
De dieselpompinstallatie is mogelijk volgens de bedrijvenlijst. Het betreft geen verkooppunt voor motorbrandstoffen maar is uitsluitend voor eigen gebruik. Dit past binnen de bestemming Bedrijventerrein.

De bouwmogelijkheden op het terrein worden verruimd. De maximale bouwhoogte wordt verhoogd naar 15 meter en het bebouwingspercentage wordt verhoogd naar 70%.. Daarnaast zal de wijzigingsbevoegdheid vervallen en daarvoor in de plaats komt een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid voor het gedeeltelijk verhogen van de bouwhoogte naar 30 meter. Deze verhoging wordt niet voor het hele terrein toegestaan omdat er anders een massieve wand ontstaat die een visuele barrière vormt.

Er wordt een lid 3.4.5 toegevoegd:

3.4.5 Wetgevingszone - afwijkingsgebied - 2

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingszone - afwijkingsgebied- 2' door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.2.1, onder d. voor het toestaan van een hogere bouwhoogte, onder de volgende voorwaarden:

1. *de bouwhoogte mag voor maximaal 30% worden verhoogd naar 30 meter;*
2. *voldaan wordt aan het bepaalde genoemd onder lid 3.4.4 onder 1, 2 en 3.*

4. Aan het terrein is een bebouwingspercentage toegedicht van slechts 50%. Daarnaast geldt een maximale bouwhoogte van slechts 8 meter. De huidige bebouwing is reeds hoger dan 8 meter (zonder dat het plan voorziet in relevante flexibiliteitbepaling) en het bebouwingspercentage van 50 is reeds overschreden. Een dergelijke planregeling is al niet acceptabel, maar leidt er ook nog eens toe dat er geen enkele uitbreidingsruimte resteert. Er kan zelfs geen gebruik worden gemaakt van de zogenaamde 10%-regeling, waarover nota bene uw gemeente in de plantoelichting zegt dat die ruimte bedrijven minimaal moet worden geboden.

Deze regeling staat in ieder geval aan een goede bedrijfsvoering in de weg. De bestaande bebouwing (uit de jaren '80) staat namelijk op de nominatie voor herontwikkeling. Heden ten dage is voor opstallen ten behoeve van de logistieke dienstverlening een bouwhoogte nodig van minimaal 25 meter. Dat houdt verband met de moderne interne vervoersmiddelen en opslagsystemen. Ook dient het bebouwingspercentage minimaal op 75 te worden gesteld. Op deze wijze, zoals nu in het plan is opgenomen, is een goede exploitatie niet mogelijk.
Reclamant begrijpt niet wat uw gemeente voorstaat met de wijzigingsbevoegdheid ex artikel 3.7 van de planregels, behalve dan dat ook hieruit kan worden afgeleid dat de gemeente klaarblijkelijk helemaal geen bezwaar heeft tegen een hogere maximale bouwhoogte.

Reactie:
Verwezen wordt naar het antwoord onder punt 3.

5. Het bouwvlak is te krap ingetekend op de verbeelding. Een deel van de bestaande legale bebouwing valt buiten het bouwvlak. Dit deel van het bestaande, legale gebouw wordt ten onrechte en onbedoeld onder het overgangsrecht gebracht. Hiervoor geldt weliswaar een zogenaamde bestaande matenregeling, maar deze regeling geeft wel minder mogelijkheden dan in het geval het bouwvlak juist zou zijn bepaald.

Reactie:
Bij Ruimteweg 1 is inderdaad het een deel van het gebouw van het tankstation buiten het bouwvlak geplaatst. Dit zal worden hersteld. De overkapping bij het tankstation is een bouwwerk geen gebouw zijnde en deze mag ook buiten het bouwvlak worden geplaatst. Deze overkapping wordt daarom niet binnen het bouwvlak gebracht.

6. Het voorheen geldende planologische regime maakte het mogelijk om 2 bedrijfswoningen te realiseren. Het bestemmingsplan zoals dat thans voorligt, maakt dat niet meer mogelijk. Er is derhalve sprake van een planologische verslechtering. Reclamant erop, dat het gelet op de huidige wet- en regelgeving (ter zake de verplichte rusttijden tussen diensten) noodzakelijk is te beschikken over overblijfruimtes met slaapplaatsen e.d. voor chauffeurs. De gemeente zet met dit bestemmingsplan in op het zijn/worden van een distributieknooppunt, maar voorziet anderzijds niet in de daarvoor benodigde randvoorwaarden.

Reactie:
In het bestemmingsplan zijn alleen de bestaande bedrijfswoningen als zodanig bestemd. Nieuwe bedrijfswoningen worden niet toegestaan. Bedrijfswoningen zijn bedoeld in gevallen waar het wonen bij het bedrijf strikt noodzakelijk is vanwege bijvoorbeeld veiligheid. Gelet op de stand van de techniek (camera's, meldkamers etc.) zal - anders dan enkele decennia geleden - niet snel tot strikte noodzaak voor een bedrijfswoning worden geconcludeerd. In zijn algemeenheid geldt dan ook dat een bedrijfswoning al geruime tijd niet meer in Utrechtse bestemmingsplannen mogelijk wordt gemaakt bij bedrijven. Daarnaast kan een bedrijfswoning voor de nabijgelegen bedrijven een beperking opleveren voor de bedrijfsvoering. Dit is niet wenselijk.
Rustplaatsen voor vrachtwagenchauffeurs vallen niet onder de definitie van bedrijfswoning. In een bedrijfswoning wonen werknemers het hele jaar. Een dergelijke rustplaats past binnen de bedrijfsbestemming.

Atoomweq 51/Neutronweq 10-20
7. Ook voor deze locatie(s) geldt de zienswijze over de maximaal toelaatbare milieucategorie. Iets anders is dat hier ook een minimale milieucategorie zal gaan gelden. Ter plaatse zijn activiteiten toegelaten in milieucategorie 3.2 t/m 5.1. Er is echter niet voorzien in een draagkrachtige motivering voor het niet toelaten van milieucategorie 3.1 en lager en ook niet over de uitvoerbaarheid van de wens om ter plaatse alleen zware industrie toe te laten.

Bovendien durft reclamant niet direct uit te sluiten dat al haar activiteiten, afzonderlijk of in onderlinge samenhang bezien, vallen binnen de toegelaten milieucategorieën. Indien dat niet het geval zou zijn, zou het gevolg zijn dat deze activiteiten zijn wegbestemd c.q. onder het overgangsrecht zijn gebracht. Dat zou ontoelaatbaar zijn en -blijkens de plantoelichting -ook niet zijn beoogd.

Reactie:
Ter plaatse is een bedrijf gevestigd met als belangrijkste activiteit: goederenvervoer over de weg met een bvo > 1000 m² (3.2) en afleveren LPG met < 1000 m³ (= 3.2). Het bedrijf, inclusief eventuele lagere ondergeschikte bedrijfsactiviteiten, past derhalve binnen de aangegeven minimale milieuzonering.

Lage weide is een van de weinige bedrijventerreinen in Utrecht en omstreken dat nog geschikt is voor zware industrie. Vooral het havengebied is vanwege de ligging uitermate geschikt voor zwaardere bedrijven. De minimale milieucategorie is opgenomen om te verhinderen dat vestiging van lichtere bedrijven ervoor zorgen dat zware bedrijven worden beperkt in hun vestigingsmogelijkheden. Hierdoor zouden de havens minder geschikt kunnen worden voor zware bedrijven.

8. Voor de gehele locatie is een milieuvergunning verleend. Dat vanwege de aanwezige snijmachines voor het converteren van rollen paperboard/papier naar vellen en de aanwezigheid van een diepvrieshuis met een automatisch opslagsysteem. Niet duidelijk is of het bestemmingsplan voldoende ruimte geeft voor het uitvoeren van de vergunde activiteiten. De vrees bestaat dat voor het overgrote deel sprake is van logistieke activiteiten die mogelijk vallen binnen categorie 3.1.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie bij punt 7.

9. Verzoek om de bevestiging dat het bestemmingsplan niet in de weg staat aan de voorgenomen wijziging van het bedrijf. Deze zal inhouden dat de bestaande spooraansluiting zal worden uitgebreid en het voorste deel van de loodsen zal worden herontwikkeld, waardoor het mogelijk is om treinwagons in de loodsen te kunnen laden en lossen.
Reeds de huidige activiteiten kwalificeren als 24/7-activiteiten. Voor de goede voortgang van de bedrijfsprocessen is direct toezicht steeds noodzakelijk. Dat ook in het kader van veiligheid en beveiliging. Bijvoorbeeld in verband met brandgevaar bij de papierverwerking. Het lijkt er echter op dat alleen een bedrijfswoning is toegelaten aan de Atoomweg, terwijl er ook 2 inpandige bedrijfswoningen nodig zijn aan de Neutronweg 18 en 20. Het is noodzakelijk te kunnen en mogen beschikken over overblijfplaatsen met slaapgelegenheid.

Reactie:
Verwezen wordt naar de reactie bij punt 7.
Een bedrijfswoning kan in verband met milieuaspecten belemmerend zijn voor bedrijfsontwikkelingen op het bedrijventerrein in de toekomst. Voorkomen moet worden dat de aanwezigheid van een bedrijfswoning als milieugevoelig object beperkend is voor de bedrijfsvoering van bestaande bedrijven of de vestiging van nieuwe bedrijven.

Kemkade 2-12, Kemkade 18 e.v. en Neutronweq 5
10. Ook voor deze locatie(s) geldt de zienswijze die hierboven is opgenomen over de maximaal en minimaal toelaatbare milieucategorie.
Reclamant wil de bevestiging krijgen dat de bedrijfsactiviteiten passen binnen de toe te laten milieucategorieën. Temeer daar uit de bedrijvenlijst valt op te maken dat distributiecentra en koelhuizen onder milieucategorie 3.1 zouden vallen. Een categorie die niet bij recht zou zijn toegelaten. Ook neemt reclamant aan dat het koelhuis geen Bevi-inrichting in de zin van het bestemmingsplan is.

Daarbij is ook nog van belang dat er voornemens bestaat om het bestaande vrieshuis aan de Neutronweg 5 uit te bereiden ter plaatse van de opstallen aan de Kernkade 18 e.v. Het zal toch niet zijn dat het bestemmingsplan daaraan in de weg staat?

Reactie:
De afbakening van welke inrichtingen onder het Bevi vallen is opgenomen in artikel 2, lid 1 van het Bevi. Onder sub g van dat artikel is aangegeven dat een koelhuis onder het Bevi valt indien de koelinstallatie een inhoud heeft van meer dan 1500 kg ammoniak. Voor zover bekend bij het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunningen bevindt zich op het bedrijventerrein Lage Weide op geen enkele plek een inrichting met een dergelijke koelinstallatie.
De systematiek van het bestemmingsplan staat een eventuele uitbreiding van het bestaande vrieshuis aan de Neutronweg 5 niet in de weg zolang er minder dan 1500 kg ammoniak in de koelinstallatie aanwezig is. Indien de hoeveelheid ammoniak boven de 1500 kg komt en de inrichting bij gevolg onder het Bevi valt, is vestiging volgens artikel 3.5 sub c in beginsel niet toegestaan, maar kan daarvan worden afgeweken volgens artikel 3.6.3 van de regels. In een procedure voor een omgevingsvergunning zal vervolgens conform het Bevi getoetst worden of uitbreiding/vestiging mogelijk is.

11. Het kantoor aan de Kernkade 2-12 heeft terecht de aanduiding "kantoor" gekregen. Het hele gebouw mag derhalve worden gebruikt als zelfstandig kantoor. Het lijkt er echter op dat niet het hele gebouw valt onder de aanduiding. Met andere woorden: dat de omvang van het 'aanduidingvlak" te klein is. De aanduiding lijkt niet te zien op de noordelijke en oostelijke zijde c.q. rand van het gebouw (bijlage 2). Dat zou maken dat het bestaande legale gebruik is wegbestemd c.q. onder het overgangsrecht is gebracht. Dat is ontoelaatbaar en is volgens de plantoelichting ook niet beoogd.

Reactie:
De kantooraanduiding ligt over het gehele kantoor. Reclamant heeft in de bijlage een kaartje van de luchtfoto gevoegd. Bij luchtfoto's is er sprake van "omvalling". Dit betekent dat aan de randen van de genomen foto het lijkt alsof ze omvallen. Hierdoor is de nauwkeurige begrenzing van het gebouw niet te bepalen. Daarvoor zijn speciale ontschrankte luchtfoto's nodig. De luchtfoto's van Google hebben dit niet. Alle gebouwen worden buiten ingemeten en op de grootschalige basis kaart aangegeven. Bij het tekenen van bouwvlakken wordt gekeken naar deze Grootschalige basiskaart.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Artikel 21 wordt aangepast. De zinsnede 'binnen die bestemming' wordt geschrapt.

De maximale bouwhoogte wordt verhoogd naar 15 meter en het bebouwingspercentage wordt verhoogd naar 70%.

De wijzigingsbevoegdheid voor Ruimteweg 1 t/m 8 wordt gewijzigd in een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid:

> 3.4.5 Wetgevingzone - afwijkingsgebied - 2
>
> Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingszone - afwijkingsgebied- 2' door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.2.1, onder d. voor het toestaan van een hogere bouwhoogte, onder de volgende voorwaarden:
>
> 1. de bouwhoogte mag voor maximaal 30% worden verhoogd naar 30 meter;
> 2. voldaan wordt aan het bepaalde genoemd onder lid 3.4.4 onder 1, 2 en 3.

Bij Ruimteweg 1 wordt het gehele gebouw van het tankstation binnen het bouwvlak gebracht.

3.41. Reclamant 39 (Van den Heerik, verschillende percelen aan de Sophialaan (zie bijlage)

Beperkend bebouwingspercentage

1. Voor wat betreft de onderhavige percelen stelt reclamant dat de beperking van het bebouwingspercentage maakt dat in feite geen uitbreidingsruimte bestaat. Het beperkte bebouwingspercentage is door de gemeente verdedigd door te stellen dat het voormalige planologisch kader zelfs nog minder bebouwing zou toelaten. Waar dat standpunt op is gebaseerd maakt de gemeente echter niet duidelijk. Dit volgt dat niet uit de Bouwverordening.

Reactie:
In het oude bestemmingsplan was geen bebouwingspercentage opgenomen. Indien een bestemmingsplan een bepaald onderdeel niet regelt werkt de Bouwverordening van de gemeente Utrecht aanvullend. Berekend is wat er op basis van de Bouwverordening zou mogen worden gebouwd. Op grond van de Bouwverordening zou op het perceel slechts 14% mogen worden bebouwd.
Het ontwerpbestemmingsplan biedt daarmee voldoende ruimte voor reclamant.
Indien er nu reeds meer staat dan de aangegeven 60% mag uitgegaan worden van dat meerdere als maximum bebouwingspercentage. Dit is geregeld in artikel 3.2.1 onder e.
Het meerdere aan bebouwing is daarmee positief bestemd. Overigens geldt dit alleen voor legale bebouwing.

Lage maximale bouwhoogte

3. De maximale bouwhoogte voor gebouwen is volgens de planregels 24 meter. Ook dat geeft te weinig uitbreidingsmogelijkheden. Juist is, zoals de gemeente naar aanleiding van de inspraak tegen het voorontwerp heeft gesteld, dat ook het voormalige uitbreidingsplan en de gemeentelijke Bouwverordening een maximale hoogte van 24 meter toelieten. Er is echter wel degelijk sprake van een planologische verslechtering. Immers, in de Bouwverordening is een ontheffingsregeling opgenomen die in het algemeen, en zonder beperkende voorwaarden, een grotere bouwhoogte mogelijk maakt (vgr. artikel 2.5.28 aanhef en onder sub c van de Bouwverordening), namelijk voor gebouwen die -zoals in casu -zijn bestemd voor het uitoefenen van een bedrijf op een handels- en industrieterrein. De planregels kennen in feite geen enkele relevante flexibiliteitbepaling.

Reactie:
De bouwhoogte van de meeste gebouwen aan de Sophialaan zijn laag (9 meter). Het ophogen van de bouwhoogte tot 24 meter geeft voor reclamant een zeer ruime uitbreidingsmogelijkheid. Zoals reclamant aangeeft bestond deze uitbreidingsruimte er de afgelopen decennia al en is daar geen gebruik van gemaakt.
In het bestemmingsplan worden geen afwijkingsbevoegdheden opgenomen zonder beperkende voorwaarden zoals in de Bouwverordening het geval is. Dit zou voor een rechtsonzekere situatie kunnen leiden. Bij een bestemmingsplan moeten de maximale toegestane bouwmogelijkheden op verschillende milieuaspecten onderzocht worden. Het opnemen van een dergelijke bepaling zou dit in feite onmogelijk maken.

Slechts 10% uitbreiding

4. De maximale uitbreidingsruimte van 10%, indien dat al mogelijk is binnen het beperkte bebouwingspercentage en de maximale bouwhoogte, is van toepassing per bedrijf en niet per perceel of locatie. Naast dat niet duidelijk is wal uw gemeente verstaat onder een bedrijf', komt het Van den Heerik voor dat een bedrijf als Van den Heerik, dat beschikt over afzonderlijke locaties, daardoor in nog verregaande mate wordt benadeeld.

De mogelijkheid om door middel van een omgevingsvergunning meer te mogen uitbreiden, namelijk 170.000 m^2 bvo voor het plangebied in totaliteit, is ontoereikend en rechtsonzeker. Het is niet duidelijk of deze metrage aanvullend is op de voornoemde 10%-regel. Voorts zal voor niemand duidelijk zijn hoeveel metrage nog zal resteren. De bouwmogelijkheden dus ten onrechte afhankelijk van gebruik ervan door derden.

Bovendien is in de bewuste planregel (en wel 2x) bepaald dat (o.a.) het bebouwingspercentage niet mag worden overschreden. Nu dit bebouwingspercentage reeds zeer beperkend is, heeft de -aanvullende uitbreidingsmogelijkheid maar weinig waarde.

Daarenboven zijn de voorwaarden voor het toepassen van de binnenplanse afwijkingsmogelijkheid ook nog eens onbepaalbaar, bijvoorbeeld de voorwaarde dat geen sprake mag zijn van: 'nadelige beïnvloeding van de normale afwikkeling van verkeer'.

De afwijkingsbevoegdheid ex artikel 3.4.4 van de planregels ten onrechte (alleen maar) verwijst naar het bepaalde in artikel 3.2.1 onder c van de planregels.

Het gevolg hiervan is dat Van den Heerik beschikt over circa 40.500 m^2 aan grond. Het nu bebouwde gedeelte ervan bedraagt circa 17.588 m^2. Het voorgenomen bebouwingspercentage van 60 (dat al te laag is) kan niet eens worden gehaald. Immers er is maar 10% uitbreiding toegelaten. Derhalve slechts een schamele 1.759 m^2. En dat op een perceel van meer dan 4 ha. Dat is een onevenredige verspilling van ruimte en kapitaal. Door middel van (eerst) een omgevingsvergunning kan ook maar weinig uitbreiding worden gerealiseerd. Al was het maar vanwege het feit dat het te lage bebouwingspercentage niet mag worden overschreden en ook de maximale lage bouwhoogte niet mag worden overschreden, waarvan ook niet eens binnenplans kan worden afgeweken.
Voor Van den Heerik leveren deze beperkingen, ook in onderlinge samenhang bezien, een ernstige belemmering op voor de continuïteit van haar bedrijfsvoering. Gelijk het in de plantoelichting tot uitdrukking gebrachte gemeentelijke streven, inhoudende de doelstelling het industrieterrein zich te laten ontwikkelen tot een multimodaal distributieknooppunt, heeft reclamant er groot belang bij om moderne opslag- en distributiegebouwen op te kunnen richten. Met deze planregeling is dat niet mogelijk.

De toelichting geeft daarvoor geen draagkrachtige motivering. Voor de gemeente is slechts verwezen naar een verkeersonderzoek. Naast het feit dat aan dat onderzoek de nodige gebreken kleven, overtuigen de conclusies niet. Het is bijvoorbeeld onzinnig uit te gaan van een rechtevenredig verband tussen een toename aan metrage en een beweerdelijke toename van verkeer. Juist door het realiseren van een geconcentreerde metrage kan meer volume worden verwerkt op één locatie. Dat scheelt veel lokale verkeersbewegingen en heeft gunstige milieueffecten.

<u>Reactie</u>:
De regeling genoemd in artikel.3.4.4. komt bovenop de 10% toename die bij recht is toegestaan zoals genoemd in artikel 3.2.1. onder e (voorheen f). Zie hiervoor paragraaf 5.2 van de toelichting. De verwijzing in artikel 3.4.4. wordt gewijzigd.
De metrages die worden toegestaan via de afwijkingsbevoegdheid van artikel 3.4.4. worden bij vergunningverlening bijgehouden.

Artikel 3.2.1. onder e (voorheen f) worden gewijzigd in:
Het bestaand aantal vierkante meters brutovloeroppervlak van op het bouwperceel aanwezige gebouwen mag met maximaal 10% worden vergroot met inachtneming van het bepaalde genoemd onder c en d.

Hiermee is de term 'per bedrijf'' vervallen.

Met de regeling zoals opgenomen in het bestemmingsplan zijn er op het perceel van reclamant voldoende bouwmogelijkheden, waarbij het maximale bouwhoogte van 24 meter en het maximale bebouwingspercentage van 60% de begrenzing is.

Op het gehele bedrijventerrein zijn voldoende bouwmogelijkheden opgenomen om Lage Weide zich te laten ontwikkelingen tot een multimodaal distributieknooppunt, dat bovendien ook nog bereikbaar is en blijft. Zie verder ook paragraaf 2.4 van dit vaststellingsrapport.

De verwijzing in 3.4.4. naar lid 3.2.1. onder c wordt gewijzigd naar 3.2.1. onder e. Tevens vervalt de bepaling genoemd in lid 3.4.4. onder 5.

De basis voor de verkeersgeneratie wordt gevormd door het verkeersmodel VRU 3.1u. De vulling van het model bestaat uit het bestaande bedrijventerrein Lage Weide. Het kenmerk van het bedrijventerrein is de grote diversiteit aan bedrijven, met een accent op logistiek, zwaardere industrie, kantoorgebouwen en een beperkt aantal detailhandelsvestigingen. Op basis hiervan kan theoretisch een berekening worden gemaakt van de relatie tussen het aantal vierkante meters bvo en het aantal verkeersbewegingen dat dit met zich meebrengt.
Voor meer informatie zie de bijlage van de toelichting "Verkeersonderzoek". Bij het verkeersonderzoek is uitgegaan van een model met gemiddelden.

Bestemmings· en bouwvlak
5. Het bestemmingsvlak ten aanzien van de bestemming Bedrijventerrein is op een bepaalde locatie te beperkt van omvang, dan wel het bestemmingsvlak ten aanzien van de bestemming "Groen" van te grote omvang is. Een deel van het bestaande gebouw lijkt opeens te vallen in het bestemmingsvlak voor de bestemming "Groen" (bijlage 2). Voor wat betreft het overschrijden van bestemmingsvlakken geldt bovendien geen "bestaande matenregeling". Dit deel van het bestaande legale gebouw is ten onrechte en onbedoeld onder het overgangsrecht gebracht.
Het lijkt erop dat het bestaande gebouw ook gedeeltelijk buiten het bouwvlak valt. Dit deel van het bestaande, legale gebouw wordt ten onrechte en onbedoeld onder het overgangsrecht gebracht. Juist is dat hiervoor (wel) een 'bestaande maten-rege1ing' geldt, maar deze regeling geeft minder mogelijkheden dan in het geval het bouwvlak juist zou zijn bepaald.

Reactie:
Naar de mening van de gemeente ligt het gehele pand ligt binnen het op de verbeelding opgenomen bouwvlak.

Parkeren
6. In artikel 21 van de planregels is een rechtsonzekere bepaling opgenomen. Er moet, klaarblijkelijk ook in bestaande situaties, worden voorzien in voldoende ruimte voor parkeren op eigen terrein. Wat voldoende zou zijn, is niet bepaald. Naar het oordeel van Van den Heerik is een dergelijke bepaling alleen toegelaten als deze ziet op nieuwe situaties en vooraf vaststaat welke norm zal worden gehanteerd bij het beoordelen of sprake is van voldoende parkeermogelijkheden.

Reactie:
Verwezen wordt naar reactie 7 bij zienswijze 7.

Archeologie
7. Het is in strijd mei de rechtszekerheid dal de gebruiksregels voor wat betreft de bestemming - Archeologie- niet in de planregels zijn opgenomen, maar in een verordening. Daarbij is ook niet duidelijk op welke verordening de verwijzing ziet. Ook op een toekomstige regeling?

Reactie:
Verwezen wordt naar reactie 8 bij zienswijze 7.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Artikel 3.4.4. onder punt 5 vervalt. In de aanhef van het artikel wordt verwezen naar lid 3.2.1. onder e.

Artikel 3.2.1. onder e (voorheen f) worden gewijzigd in:
Het bestaand aantal vierkante meters brutovloeroppervlak van op het bouwperceel aanwezige gebouwen mag met maximaal 10% worden vergroot met inachtneming van het bepaalde genoemd onder c en d.

In artikel 21 wordt de zinsnede 'binnen die bestemming' verwijderd.

In de begripsbepalingen wordt een begripsomschrijving van de verordening opgenomen.

1.69 Verordening op de Archeologische Monumentenzorg:

de sedert 22 december 2009 van kracht zijnde Verordening op de Archeologische Monumentenzorg van de gemeente Utrecht.

3.42. Reclamant 40 (Industrievereniging Lage Weide)

Inleiding

1. ILW was reeds van oordeel dat het eerdere voorontwerpbestemmingsplan "Lage Weide, Cartesiusweg e.o." niet voldoende tegemoet kwam aan de doelstelling van het bestemmingsplan en er sprake was van een onwenselijke en onnodige beperking van de bestaande en benodigde bouw- en gebruiksmogelijkheden. In dat kader verwijst ILW naar haar ingediende reacties op het voorontwerpbestemmingsplan en wat in overleg met de gemeente door ILW is aangevoerd. Het betreft de volgende stukken (bijlage 1);

- de notitie namens ILW over een Milieuruimteplan;
- het verslag van de zogenaamde "Miniconferentie" met de gemeente;
- delen van de inspraak en reactie aangaande het voorontwerp.

De inhoud van die stukken dient hier als herhaald en ingelast te worden beschouwd.

Volgens reclamant voldoet het ontwerpbestemmingsplan zelfs nog minder aan de doelstelling. Sterker nog: staat daar haaks op. Ten opzichte van het voorontwerp is sprake van een nog verdergaande planologische verslechtering. De bouw- en gebruiksmogelijkheden zijn namelijk nog verder beperkt, en wel door:

- beperking door definitiebepalingen;
- beperking van de toegelaten milieucategorieën;
- beperking door de bedrijvenlijst;
- beperking door het aanmerken van gebieden als "rustige woonwijk';
- beperking door onjuiste zonering ongeacht het gebiedstype;
- beperken van geurrelevante bedrijven;
- beperken van niet EV·relevante bedrijven;
- beperken van kantoren;
- beperken van de uitbreidingsmogelijkheden;
- laag bebouwingspercentage;
- lage maximale bouwhoogte;
- beperken van de metrage;
- beperking bouwhoogte bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- beperking door een parkeereis;
- beperking door de (dubbel)bestemming ·Archeologie.

Deze beperkingen liggen niet alleen niet in lijn met de doelstellingen van het bestemmingsplan. De beperkingen zijn tevens onnodig en onevenredig en zijn niet in het belang van een goede ruimtelijke ordening.

Beperking door definitiebepalingen

2. In artikel 1 van de planregels zijn definitiebepalingen opgenomen. Een aantal van die bepalingen is onduidelijk en lijken -onbedoeld -een beperking op te leveren voor bedrijfsactiviteiten. Dat terwijl de gemeente heeft aangegeven dat één van de doelen van dit bestemmingsplan is het aantal regels te verminderen en te komen tot een eenduidige en heldere plansystematiek. Voorbeelden zijn:

1.17 en 1.52: bedrijfsruimte: indien het een (onnodige limitatieve opsomming betreft, dan is deze onvolledig;

1.50: kantoor- en bedrijfsverzamelgebouw: waarom slechts voor 50% en met maximale units van 250 m^2?

Reactie:
De definitie van bedrijfsruimte (en kantoorruimte) wordt standaard gebruikt binnen de gemeente Utrecht en is gebaseerd op regionale afspraken. Dit betreft geen beperking maar geeft een opsomming welke ruimte als bedrijfsruimte wordt gezien in de regio en welke ruimte als kantoorruimte. Er is geen aanleiding om deze definitie aan te passen.

Het kantoor- en bedrijfsverzamelgebouw is geschikt voor startende ondernemingen die een zelfstandige kantoorruimte nodig hebben. De panden die deze aanduiding hebben gekregen zijn geschikt voor startende ondernemingen. Om te voorkomen dat grote kantoren zich op deze locaties vestigen, is de maximale maat van 250 m^2 per unit aangehouden.

Dit is een op ervaring gebaseerde maat. Overigens is er slechts een beperkt aantal panden aangewezen in het bestemmingsplan als kantoor- en bedrijfsverzamelgebouw.

Beperking milieucategorieën
3. In het overgrote deel van het plangebied waren alle soorten inrichtingen toegelaten. Ook inrichtingen in de hoogste milieucategorie. Het is in Utrecht, en zelfs daar buiten, ook het enige terrein dat geschikt is voor de vestiging van relatief zwaardere industrie. Dit bestemmingsplan maakt daaraan een einde. De gemeente wenst te komen tot een nieuwe milieuzonering voor het (klaarblijkelijk: nog verder) scheiden van de functies industrie en wonen. Dat op basis van de VNG-handreiking.
Het gevolg is een planologische verslechtering. En zonder dat de noodzaak om daartoe over te gaan is onderbouwd. Temeer daar de gemeente eraan voorbij gaat dat de VNG-handreiking is opgesteld voor nieuwe situaties, en niet zonder meer voor bestaande situaties (zoals in casu). De brochure kan in bestaande situaties slechts worden gebruikt ter indicatie van mogelijke hindersituaties. Dan kan aan de hand van onderzoek worden bezien of daadwerkelijk maatregelen of zonering nodig is. De gemeente heeft dat achterwege gelaten, maar heeft in afwijking van het bestaande regime gewoonweg een strikte milieuzonering in het bestemmingsplan opgenomen.

De stelling van de gemeente, dat de nu toe te laten milieucategorieën in feite overeen zouden komen met de oude milieucategorieën, bijvoorbeeld dat de oude categorie 5 nu categorie 4 zou zijn, is voor het overgrote deel van de activiteiten in de bedrijvenlijst onjuist. En een onderbouwing van de stelling is door de gemeente nimmer verschaft.

Reactie:
Zie paragraaf 2.2 van dit rapport voor een toelichting op de bestemmingssystematiek.

Het voorheen geldende bestemmingsplan kent eigen bedrijfscategorieën, die afwijken van de categorieën van de VNG-handreiking. Bedrijven die in het voorheen geldende bestemmingsplan behoorden tot milieucategorie 5, zouden nu behoren tot milieucategorie 4.2 (zie hiervoor ook de uitspraak Raad van state van 15 oktober 2012, 201207286/2/R2 betreffende het bestemmingsplan Leidsche Rijn centrum kern en zuid). Dit betekent dat de bedrijven die volgens het voorheen geldende bestemmingsplan konden worden gevestigd (categorie 5) in nog steeds kunnen worden gevestigd omdat ze in de nieuwe lijst van bedrijfsactiviteiten onder een lagere categorie vallen (categorie 4.2).

Beperking bedrijven
4. In het plangebied zijn alleen die bedrijven toegelaten die zijn vermeld op de bedrijvenlijst. De planregels verwijzen naar bijlage 2 voor de lijst van bedrijfsactiviteiten. Deze bijlage kent echter als opschrift -Bijlage 1 en LIJST 1-ACTIVITEITEN. Dat zou kunnen leiden tot verwarring.

Reactie:
Het opschrift 'bijlage 1', wordt van de Lijst van bedrijfsactiviteiten verwijderd.

5. Reclamant stelt vast dat de bewuste bedrijvenlijst niet de standaard bedrijvenlijst betreft. Het is een aangepaste lijst, zonder dat daar in de toelichting aandacht aan is geschonken, laat staan dat draagkrachtig is gemotiveerd waarom gebruik wordt gemaakt van een uitgeklede bedrijvenlijst. Het hanteren van deze lijst vormt (wederom) een onnodige beperking voor bedrijven. Het bestaan van de binnenplanse afwijkingsbevoegdheid ex artikel 3.6.2 van de planregels doet daaraan niet af. Bedrijven zijn -onnodig -afhankelijk van het verlenen van planologische medewerking.
Opvallend is voorts dat het lossen van zeeschepen is beperkt, namelijk slechts bepaalde goederen zijn vermeld in de bedrijvenlijst, terwijl uw gemeente er juist naar zegt te streven de havenactiviteiten te optimaliseren.

Reactie:
Zie de beantwoording onder punt 1 van reclamant 37.

Beperking door rustige woonwijk
6. Een volgende beperking betreft het feit bepaalde gebieden ten onrechte beoordeeld zijn als 'rustige woonwijk' in plaats van 'gemengd gebied' in de zin van de VNG-handreiking. De toelichting is op dit punt onvoldoende duidelijk. In feite zijn alleen de woningen aan de Kantonnaleweg en aan de Amsterdamsestraatweg door de gemeente zijn aangemerkt als 'gemengd gebied'.

Dat maakt dat Leidsche Rijn Centrum Noord, de Schepenbuurt, Zuilen en Maarssenbroek ten onrechte zijn aangemerkt als -rustige woonwijk". Gelet op de inhoud van de brochure en de rechtspraak dienen (ook) die gebieden te worden aangemerkt als "gemengd gebied' en is in de omgeving ervan een hogere milieucategorie toelaatbaar. In deze gebieden is er sprake van functiemenging, van een hoge geluidbelasting ten gevolge van verkeer en de gebieden zijn gelegen langs de hoofdinfrastructuur. In voorkomende gevallen zijn gebieden zelfs aan meerdere zijden omsloten door industrie, (Rijks)wegen, spoor en waterwegen. Saillant is voorts dat het plangebied Leidsche Rijn Centrum (Kern en Zuid I Noord) eerder door uw gemeente wel is aangemerkt als "gemengd gebied'.
Dat volgt uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 15 oktober 2012 (201207286) en uit het door uw raad recent vastgestelde bestemmingsplan "Leidsche Rjjn Centrum Noord".

Ook voor wat betreft Zuilen is er sprake van een inconsequentie. Uit de "Beheersverordening Zuilen volgt dat sprake is van functiemenging, van een hoge geluidbelasting ten gevolge van verkeer en in de stukken is bovendien expliciet gesproken over het aanmerken van het gebied als "gemengd gebied'.
Voor een nadere toelichting op het standpunt dat ook Zuilen moet worden aangemerkt als -gemengd gebied verwijst reclamant naar de notitie van zijn adviseur DGMR van 18 maart 2014 (bijlage 2).

Verzoek het bestemmingsplan aan te (laten) passen teneinde te voorkomen dat ten onrechte en onnodig lagere maximale milieucategorieën worden toegelaten.

Reactie:
Uit de beheersverordening Zuilen blijkt dat deze wijk voor het grootste deel is aangemerkt als woongebied. Er zijn inderdaad drukke stukken en delen met functiemenging. Functiemenging is echter iets anders dan "gemengd gebied". In het gebied komt slechts verspreid of in delen bedrijvigheid voor. Voor een groot deel is Zuilen te karakteriseren als rustige woonwijk.

In het kader van het windmolenplan zijn geluidsmetingen verricht in deze wijk. In bijvoorbeeld de Minister Visserstraat, in het midden van Zuilen, zijn in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode achtergrondniveaus gemeten van 42, 40 en 36 dB(A). Dit sluit aan bij de karakterisering van rustige woonwijk.

In de notitie van DGMR wordt verwezen naar de geluidsbelastingkaarten. De daarin gepresenteerde geluidsmaat Lden voor het gemiddelde geluidsniveau kan echter niet worden vergeleken met de maat voor het achtergrondniveau L95. Een paar auto's over een klinkerweg kunnen gemiddeld dan misschien een hoog geluidsniveau veroorzaken; voor de bepaling of sprake is van rustige of drukke woonwijk geldt het achtergrondniveau. Dat is het niveau dat nog aanwezig is bij afwezigheid van voorgrondbronnen zoals een auto in de straat.

De geluidskaarten geven bovendien contouren (in de straten) aan en dat wil nog niet zeggen dat de geluidsbelasting op de gevel ook hoger is dan 55 dB. Dat is in grote delen van Zuilen namelijk niet het geval.

Verder wordt in de notitie ten onrechte beweerd dat de maximale ontheffingswaarde voor industrie zou worden overschreden. De industrielawaaikaart van de EU-kartering laat de woningen zie waar de geluidsbelasting precies 55 dB(A) is; niet hoger. Ook de bewering dat er in de nachtperiode sprake is van geluidsbelastingen hoger dan de wettelijke voorkeurswaarde voor wegverkeer klopt niet. Een geluidsbelasting is een gemiddelde over het etmaal (en geld dus niet alleen voor de nacht) en bovendien gelden er geen wettelijke grenswaarden voor een bestaande situatie voor wegverkeer.

Uit metingen en berekeningen blijkt dat grote delen van Zuilen de kenmerken hebben van een rustige woonwijk.

De notitie sluit af met de bewering dat de inzet moet zijn om zoveel als mogelijk bedrijven te faciliteren en dat de gemeente hiervoor de wettelijke speelruimte en mogelijkheden moet opzoeken. Een gemeente heeft echter de taak om een afweging te maken tussen ruimte voor bedrijven en het bescherming van woonmilieu.

Verwezen wordt verder naar paragraaf 2.2 van dit vaststellingsrapport.

Onjuiste zonering ongeacht het gebiedstype

7. Voorts heeft ILW moeten vaststellen dat nabij bepaalde gebieden de beperking van de toegelaten milieucategorieën nog verder is doorgevoerd. Met andere woorden: dat zelfs indien uitgegaan zou worden van een "rustige woonwijk", de toegelaten maximale milieucategorie lager is bepaald dan op grond van de VNG-handreiking mogelijk is.
Voorbeeld: delen van het plangebied Lage Weide in de omgeving van Maarssenbroek. Daar is de maximale milieucategorie bepaald op 4.1, terwijl zelfs als al sprake zou zijn van een 'rustige woonwijk", milieucategorie 4.2 toelaatbaar is. ILW verzoekt uw raad dat aan te (passen.

Reactie:
Naar aanleiding van de zienswijze is de verbeelding nggmaals gecontroleerd op gehanteerde afstanden, uitgaande van de hiervoor genoemde omgevingstypen.
Op een aantal plekken heeft dat geleid tot aanpassing van de milieucategorie. Op een aantal plekken is de milieucategorie omhoog gegaan en op paar plaatsen juist omlaag gegaan.

Wijzigingen:
1. *Percelen tussen de Maarssenbroeksedijk- Energieweg het spoor en de watergang zijn gewijzigd: van categorie 4.2 naar categorie 4.1.*
2. *Westkanaaldijk, ter plaatse van het bedrijf Strukton is gewijzigd: van maximaal categorie 4.2 naar maximaal categorie 4.1. Daarnaast wordt een specifieke aanduiding opgenomen dat een betonfabriek in categorie 4.2 is toegelaten.*
3. *Rutherfordweg 103 wijzigt van categorie maximaal 4.2 naar maximaal categorie 3.2.(naar aanleiding van zienswijze 10 en 11).*
4. *Zonnebaan 20 tot en met 28 wijzigt van maximaal categorie 4.2 naar maximaal categorie 5.1.*
5. *Sterrebaan 2 tot en met 14 wijzigt van categorie maximaal 4.1 naar maximaal categorie 4.2.*
6. *Sterrebaan 3 tot en met 11 wijzigt van categorie maximaal 4.1 naar maximaal categorie 4.2.*
7. *Percelen tussen Atoomweg tot en met Atoomweg 85- Fermiweg tot aan Fermiweg 43 - Niels Bohrweg tot Niels Bohrweg 101 van categorie maximaal 4.1 naar maximaal categorie 4.2.*
8. *Atoomweg 81 tot Otto Hahnweg tot Fermiweg van maximaal categorie 4.1 naar maximaal categorie maximaal 5.1.*
9. *Perceel gelegen tussen Atoomweg - Otto Hahnweg - Fermiweg van maximaal categorie 5.1 naar maximaal categorie 5.2.*
10. *Otto Hahnweg 4 van categorie maximaal 4.2 naar maximaal categorie 5.1.*
11. *Isotopenweg 21- 29 (strook tussen spoor en water) van categorie 3.2 tot en met 5.2 naar categorie maximaal 4.2. Daarnaast wordt een specifieke aanduiding opgenomen dat een puinbreker is toegelaten in categorie 5.2.*
12. *Uraniumweg 25 het achterste gedeelte dat grenst aan het Amsterdam Rijnkanaal wordt gewijzigd van maximaal categorie 5.1 naar maximaal categorie 5.2.*
13. *Atoomweg 1 en 3 zijn gewijzigd van maximaal categorie 4.1 naar 4.2.*

8. Gebleken is dat bij de zonering is gewerkt met relatief grote vlakken die dezelfde maximale milieucategorie toelaten. Veelal komt slechts een deel van een dergelijk vlak in de nabijheid van woningen, waardoor ten onrechte dan voor het gehele vlak een lagere maximale milieucategorie is bepaald. ILW wijst u er nog op dat ter plaatse van enkele percelen aanduidingen voor de toegelaten milieucategorie ontbreken. Ook zijn er percelen (bijvoorbeeld nabij het Uraniumkanaal) welke twee (verschillende) categorieaanduidingen kennen. Dat behoeft onderzoek en aanpassing.

Reactie:
Het is onjuist dat er ten onrechte lagere milieucategorieën worden opgenomen, doordat er gewerkt is met relatief grote vlakken. De milieuzonering is bepaald op basis van de kaart die is opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan. Daarop is te zien dat relatief grote vlakken in de zelfde milieucategorie zitten. De afstanden tussen een milieucategorie en de daaropvolgende categorie is vaak ook groot (200 meter).
Reclamant heeft niet aangegeven op welke percelen aanduidingen ontbreken. Ons inziens valt elk perceel binnen een bepaalde milieucategorie.
Voor wat betreft het perceel aan het Uraniumkanaal is gelegen en in twee categorieën valt, wordt verwezen naar reactie 8 van zienswijze 14. Het is niet de bedoeling dat grenzen van milieucategorieën dwars door percelen of inrichtingen lopen. In dat geval wordt gekozen voor de hoogste milieucategorie als het perceel bijvoorbeeld voor meer dan 50% in die hoogste categorie is gelegen.

Daarnaast geldt ook de flexibiliteitsbepaling van artikel 3.6.2. onder a. voor het onder voorwaarden toestaan van bedrijven in een hogere (of lagere) milieucategorie. Verwezen wordt ook naar paragraaf 2.2 van dit vaststellingsrapport.

De gehele verbeelding is, zoals gezegd, gecontroleerd op de maximaal toegestane milieucategorie. Op een aantal plekken heeft dat geleid tot aanpassing van de milieucategorie. Op een aantal plekken is de milieucategorie omhoog gegaan en op een aantal juist omlaag gegaan. Zie hiervoor ook de reactie onder punt 7.

Alternatief ILW' zonering

9. ILW heeft bij herhaling een alternatief voorgesteld. Een alternatief dat wel in lijn ligt met de doelstelling van het bestemmingsplan. Het alternatief voorkomt dat het reeds door de Wet geluidhinder geregelde beschermingsniveau, nog eens onnodig en verdergaand wordt verzwaard. Met andere woorden: het voorkomt een onevenredige verdubbeling.
Nu er sprake is van een gezoneerd industrieterrein, is er al sprake van een afdoende wettelijke bescherming tegen geluid. Dat zowel in het milieuspoor als in het ruimtelijke spoor. Uit de rechtspraak volgt dat in een dergelijk geval kan worden afgeweken van de indicatieve afstanden die zijn opgenomen in de VNG-handreiking.

Reactie:
Lage Weide is maar voor een deel gezoneerd, de aangehaalde voorbeelden van andere industrieterreinen zijn niet vergelijkbaar. Verder is het juist in het belang van het industrieterrein dat lichtere bedrijven aan de rand zorgen voor meer ruimte voor zwaardere bedrijven in het midden. Een zwaar geluidbelastend bedrijf aan de rand kan zorgen voor een onevenredige beperking van de beschikbare geluidsruimte en kan het industrieterrein "op slot" zetten. Het kan overigens ook leiden tot meer klachten aangezien de bron van het geluid duidelijk is aan te wijzen.

10. Zoals ook veel andere gemeenten overwegen of reeds hebben gedaan, kan voor het bepalen van de indicatieve afstanden, en derhalve voor het toelaten van de maximale milieucategorieën, er voor worden gekozen het aspect geluid niet bepalend te laten zijn.
Daar bij het merendeel van de activiteiten die zijn opgenomen in de bedrijvenlijst voor het aspect geluid de grootste (deel)afstand geldt, kunnen hogere milieucategorieën worden toegelaten door dat aspect buiten toepassing te laten, zonder het reeds bestaande en adequate beschermingsniveau tegen geluidhinder aan te tasten.
Voor een nadere toelichting op een alternatieve systematiek met voorbeelden van de toepassing ervan door andere gemeenten, verwijst reclamant naar de notitie van haar adviseur DGMR van 18 maart 2014 (bijlage 2).
De gemeente heeft dit alternatief naar het oordeel van ILW niet serieus (genoeg) in overweging genomen. Daardoor rust het plan niet op een draagkrachtige motivering en is er sprake van strijd met de in acht te nemen zorgvuldigheid. Verzoek het alternatief alsnog over te nemen in het bestemmingsplan.

Reactie:
Zie hiervoor het antwoord bij punt 9.
Het bestemmingsplan wil flexibel zijn, ook naar de toekomst. Door vooraf te selecteren op hinderaspecten beperk je de vestigingsvoorwaarden voor het bedrijventerrein. Aan de andere kant is een goede leefomgevingkwaliteit van belang. Uit dat oogpunt worden álle hinderaspecten, dus ook geluid, meegenomen in de afweging of een bedrijf leidt tot onaanvaardbare hinder.

Beperking voor geurrelevante bedrijven

11. ILW kan zich niet verenigen met de regeling ex artikel 3.5 aanhef en onder sub b juncto artikel 3.6.1 van de planregels. Nieuwe geurrelevante bedrijven zouden eerst lijn toegelaten op grond van een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid.
De regeling is onnodig en onevenredig. Uit niets blijkt dat, en waarom, het noodzakelijk is om geurrelevante bedrijven niet zonder meer toe te laten op het industrieterrein. Een toereikende onderbouwing ontbreekt. De gemeente verwijst slechts naar een summier geuronderzoek. Dat ziet echter alleen op een geurhindercontour van twee diervoerderinrichtingen. Naast dat dit onderzoek is gegrond op verouderde omstandigheden, is daarmee geen adequate onderbouwing gegeven voor de nut en noodzaak (wederom) belemmeringen op te werpen voor alle, dus niet alleen voor diervoeder, geurrelevante inrichtingen.
Temeer daar reeds de milieuzonering rekening houdt met het aspect geur. Indien de VNG-afstanden in acht worden genomen mag (in ieder geval) uitgegaan worden van een milieuhygiënisch acceptabele situatie. Daar komt bij dat voor het aspect geur meestal niet de grootste indicatieve afstand geldt, waardoor het beschermingsniveau (door het houden van afstand) in de praktijk nog hoger is.

Reactie:
Verwezen wordt naar het paragraaf 2.3 van dit vaststellingsrapport. De in de toelichting opgenomen cumulatie contour voor diervoederinrichtingen is de vergunde contour en derhalve actueel.

12. Er is sprake van het stapelen van beperkingen: een beperking (zonering) met daar bovenop een volgende beperking (het niet toelaten van geurrelevante bedrijven). Daarenboven wordt het aspect geur ook nog eens beoordeeld en gereguleerd in het kader van de milieuvergunning.
Niet duidelijk is wat met het voorschrift is beoogd. Gezien de bij de plantoelichting gevoegde onderzoeken lijkt de gemeente slechts het oog te hebben op de cumulatieve geurbelasting van diervoederinrichtingen. De gemeente doet het daardoor ten onrechte voorkomen alsof elke geur cumulatieve gevolgen heeft. Dat is evident niet het geval. Daarnaast is de voornoemde regeling onduidelijk en rechtsonzeker. Wat dient onder "nieuwvestiging van bedrijven" te worden begrepen? Geldt de beperking ook voor bestaande bedrijven in het plangebied die nieuwe activiteiten gaan ontplooien? Bovendien is de uitkomst van de (onnodige) extra beperking en beoordeling onvoorspelbaar en onzeker. Wat is de "totale bestaande geurbelasting"? Wal moet worden verstaan onder een toename daarvan (in omvang en ongeacht de hedonische waarde)? En waarom ziet de beperking ook op geur -binnen het plangebied"?
Verzoek deze regeling te schrappen.

Reactie:
Verwezen wordt naar het paragraaf 2.3 van dit vaststellingsrapport.

Beperking niet EV-relevante bedrijven
13. Er is voor gekozen Bevi-inrichtingen niet bij recht toe te staan. Reclamant meent dat de definitiebepaling ten aanzien van "Bevi-inrichtingen te ruim is geformuleerd.
Onder de definitie vallen nu alle bedrijven ex artikel 2 lid 1 Bevi. Dat terwijl er een aantal uitzonderingen geldt voor bedrijven die (alsnog) niet relevant zijn in het kader van de externe veiligheid. Verzoek de planregels aan te passen.

Reactie:
De definitiebepaling ten aanzien van Bevi-inrichtingen in artikel 1.26 van de planregels verwijst naar artikel 2, lid 1 van het Bevi. In dat laatste artikel is de reikwijdte van het Bevi weergegeven voor wat betreft de bedrijven die onder de werkingssfeer vallen. Dit is gedaan door soorten bedrijven en/of typen installaties aan te wijzen in combinatie met criteria voor hoeveelheden aanwezige gevaarlijke stoffen. Zo valt een inrichting waarin een koel- of vriesinstallatie aanwezig is met een inhoud van minder dan 1500 kg ammoniak niet onder het Bevi, met meer dan 1500 kg wel. De definitiebepaling ziet uitsluitend op bedrijven die vallen onder de werking van het Bevi. Alle inrichtingen die onder de reikwijdte van het Bevi vallen moeten worden beschouwd als relevant in het kader van de externe veiligheid. Wij kunnen de redenering van reclamant niet volgen. Van een te ruime formulering is geen sprake.

Beperking kantoren
14. De planregels staan kantoren in beginsel niet toe. Kantoren zijn alleen toegelaten met een aanduiding op de verbeelding, indien sprake is van een kantoor- en bedrijfsverzamelgebouw, kantoorunits van maximaal 250 m^2 of zelfstandige kantoren. Er zijn weinig kantoren die beschikken over een aanduiding. Voorts is de definitiebepaling in artikel 1.50 van de planregels (verzamelgebouw) onnodig beperkend.

Voor het overige laten de planregels alleen "ondergeschikte" kantoorruimte toe. Niet duidelijk wat daaronder moet worden verstaan.
Nu de kantoorruimte bovendien samen moet hangen met de bedrijfsactiviteiten (derhalve: onzelfstandig) is het volgens reclamant niet nodig, en derhalve onnodig beperkend, om bij nieuwbouw (nieuwvestiging) te verlangen dat de kantoorruimte maximaal 30% van de bedrijfsgebouwen bedraagt, welk percentage eerst na gebruik te maken van een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid kan worden verhoogd, en dan nog slechts tot 50%..
Wat is de toegevoegde waarde van een dergelijke beperking? Daarnaast maken de planregels onderscheid tussen nieuwbouw en bestaande bouw. Waaronder moet een verandering of een uitbreiding worden begrepen? Bovendien geldt de regeling voor bestaande gebouwen alleen voor een verhouding van 50-50%. Wat nu als die bestaande verhouding anders is, bijvoorbeeld 60-40% of 40-60%? De planregels voorzien daar ten onrechte niet in. Daarenboven geldt de regeling per bedrijf. Voor bedrijven die beschikken over meerdere locaties met kantoor, hetgeen op Lage Weide veel voorkomt, leidt de regeling tot rechtsonzekerheid. Verzoek de regeling aan te passen.

Reactie:
Met de term ondergeschikte kantoorruimte wordt bedoeld dat de kantoorruimte qua functie gelieerd en ruimtelijk qua metrage ondergeschikt moet zijn aan de bedrijfsfunctie. Voor nieuwe ontwikkelingen wordt hierbij ingezet op een verhouding van maximaal 30% kantoor en 70% bedrijfsruimte. Dit vanwege het feit dat in de praktijk niet of nauwelijks vraag is naar kantoorruimte gelieerd aan bedrijfsruimte in een verhouding 50/50. Op Lage Weide staan verschillende panden waar in het verleden in de 50/50 verhouding is gebouwd en waar nu een deel van die kantoorruimte leeg staat.

Overigens wordt aan de regels een regel toegevoegd waarmee bestaande afwijkende verhoudingen positief worden bestemd.
Er wordt in artikel 3.1 onder c een punt 4 toegevoegd.

> *4. voor reeds bestaande gebouwen waarvan de verhouding kantoorruimte en bedrijfsruimte afwijkt van het bepaalde onder 1., 2. en 3. mag de bestaande verhouding worden gehandhaafd;*

De bestemming geldt per kavel. Zo heeft bijv. Jongeneel aan de Uraniumweg een bedrijvenbestemming. Het kantoor aan de Atoomweg heeft een k- aanduiding gekregen. Dit naar aanleiding van een eerdere inventarisatie waarbij panden die voor meer dan 80% in gebruik en uitstraling hebben als kantoor maar in het voorheen geldende bestemmingsplan nog een bedrijvenbestemming hadden ook als kantoor worden aangeduid.

Beperken van uitbreidingsmogelijkheden
15. Ook voor uitbreidingsmogelijkheden is sprake van een stapeling van beperkingen. Er geldt een laag bebouwingspercentage en een lage maximale bouwhoogte. Daar bovenop geldt de beperking dat het bestaande aantal vierkante meters bvo per bedrijf slechts met maximaal 10% mag worden vergroot, mits met in achtneming van het bebouwingspercentage en de maximale bouwhoogte. Daarbij kan op grond van artikel 3.4.4 van de planregels een omgevingsvergunning worden verleend voor een extra 170.000 m^2 bvo. Dat voor het hele plangebied. Met deze bepalingen, ook in onderlinge samenhang bezien, kan reclamant zich niet verenigen.

Reactie:
Voor wat betreft de opmerking over het lage bebouwingspercentage en lage bouwhoogte wordt verwezen naar reactie 16 en 17. Verwezen wordt naar paragraaf 5.2. van de toelichting van het bestemmingsplan en paragraaf 2.4 van dit vaststellingsrapport. Van lage bebouwingspercentages en bouwhoogten is geen sprake.

Beperkend bebouwingspercentage
16. De beperking van het bebouwingspercentage maakt reeds dat in feite geen reële uitbreidingsruimte bestaat. Het beperkte bebouwingspercentage is door de gemeente, dat in reactie op de inspraak tegen het voorontwerp, verdedigd door te stellen dat het voormalige planologisch kader zelfs nog minder bebouwing zou toelaten. Waar dat standpunt op is gebaseerd maakt de gemeente echter niet duidelijk.

Reactie:
Welk bebouwingspercentage geldt in de voorheen geldende planologische regeling is verschillend per locatie. Voor het overgrote deel is het bebouwingspercentage overgenomen uit het voorheen geldende bestemmingsplan. Voor een aantal locaties is een hoger percentage opgenomen. In een aantal voorheen geldende bestemmingsplannen was geen bebouwingspercentage opgenomen. Daar gold in aanvulling de regeling van de Bouwverordening. Voor een aantal percelen is in de inspraakronde berekend wat het bebouwingspercentage op basis van de regeling van de Bouwverordening is dat concrete geval zou kunnen zijn. Deze bebouwingspercentages waren laag, veel lager dan wat op basis van het nieuwe bestemmingsplan voor die locaties wordt toegestaan.
Overigens is voor het gehele plangebied het bebouwingspercentage waar dat in het ontwerpbestemmingsplan op 60% gesteld was, opgehoogd naar 70%. Een uitzondering hierop is gemaakt voor de zone langs het Amsterdam-Rijnkanaal, daar blijft 60% het maximale bebouwingspercentage.

Lage maximale bouwhoogte
17. De maximale bouwhoogte voor gebouwen is erg laag. Het lijkt erop dat grotendeels is aangesloten bij de bestaande hoogte van gebouwen. Dat geeft dus nog minder uitbreidingsmogelijkheden. Juist is, dat het voormalige planologische kader een beperking bevatte voor de bouwhoogte. Er is echter wel degelijk sprake van een planologische verslechtering.

Zo is in de Bouwverordening ten minste nog een ontheffingsregeling opgenomen die in het algemeen, en zonder beperkende voorwaarden, een grotere bouwhoogte mogelijk maakt (vgl. artikel 2.5.28 aanhef en onder sub c van de Bouwverordening), namelijk voor gebouwen die -zoals in casu -zijn bestemd voor het uitoefenen van een bedrijf op een handels- en industrieterrein. De planregels kennen in feite geen enkele relevante f1exibiliteitsbepaling.

Reactie:
Er is niet aangesloten bij de bestaande hoogte van gebouwen. De bestaande bouwhoogten op het bedrijventerrein zijn over het algemeen laag. De maximale toegestane bouwhoogte is juist veel hoger dan de bestaande bouwhoogte. Ook hier geldt dat voor het grootste deel van het plangebied hogere bouwhoogten zijn op genomen dan het voorheen geldende planologisch kader toeliet (bijvoorbeeld in het havengebied). Op andere gebieden is vastgehouden aan de bouwhoogte zoals opgenomen in het voorheen bestemmingsplan (rondom de Kantonnaleweg, de zone langs het Amsterdam-Rijnkanaal).

Slechts 10% uitbreiding
18. De maximale uitbreidingsruimte is beperkt tot 10% van de bestaande metrage aan bebouwing. En waarbij ook nog eens het lage bebouwingspercentage en de lage maximale bouwhoogte niet mag worden overschreden. Dat is niet toereikend. Temeer daar het percentage door uw gemeente is gekozen op basis van de uitbreidingen die de laatste jaren hebben plaatsgevonden. Naast dat onvoldoende rekening is gehouden met het feit dat een groot deel van die uitbreiding is gerealiseerd in slechts enkele projecten, is de gedurende de crisisjaren gerealiseerde uitbreiding, onvoldoende representatief te noemen voor een beperking van uitbreidingsmogelijkheden in de toekomst.
Daarenboven is de maximale uitbreidingsruimte van 10%, indien al mogelijk is binnen het beperkte bebouwingspercentage en de maximale bouwhoogte, van toepassing per bedrijf en niet per perceel of locatie. Niet duidelijk is wat onder een bedrijf wordt verstaan. Er zijn bedrijven die beschikken over meerdere afzonderlijke locaties, die daardoor in nog verregaande mate worden benadeeld.
De regeling staat, bij (bijna) lege kavels volledig in de weg aan het überhaupt kunnen realiseren van de bestemming.

Reactie:
Zie paragraaf 2.4 van dit rapport, waarin de uitbreidingsmogelijkheden uitgebreid worden toegelicht.

19. De mogelijkheid om door middel van een omgevingsvergunning meer te mogen uitbreiden, namelijk 170.000 m^2 bvo voor het plangebied in totaliteit, is ontoereikend en rechtsonzeker. Het is niet eens duidelijk of deze metrage aanvullend is ten opzichte van de voornoemde 10%-rege1.
Voorts zal voor niemand duidelijk zijn hoeveel metrage nog zal resteren. Voorts zijn de bouwmogelijkheden ten onrechte afhankelijk van gebruik ervan door derden.
Bovendien is in de bewuste planregel (en wel 2x) bepaald dat (o.a.) het bebouwingspercentage niet mag worden overschreden. Nu dit bebouwingspercentage reeds zeer beperkend is, heeft ook de aanvullende uitbreidingsmogelijkheid maar weinig waarde.
De voorwaarden voor het toepassen van de binnenplanse afwijkingsmogelijkheid zijn ook nog eens onbepaalbaar, bijvoorbeeld de voorwaarde dat geen sprake mag zijn van: -nadelige beïnvloeding van de normale afwikkeling van verkeer.

De afwijkingsbevoegdheid ex artikel 3.4.4 van de planregels verwijst ten onrechte (alleen maar) naar het bepaalde in artikel 3.2.1 onder c van de planregels.

Reactie:
Van op het bouwperceel aanwezige gebouwen mag bij recht 10% extra bvo worden toegevoegd. Indien een bedrijf meer wil uitbreiden kan gebruik gemaakt worden van de afwijkingsbevoegdheid zoals genoemd onder lid 3.4.4. Deze afwijkingsbevoegdheid komt daarmee bovenop de 10% bvo die bij recht is toegestaan. Artikel 3.4.4 zal worden verduidelijkt. Het bepaalde genoemd onder punt 5 van lid 3.4.4. zal worden verwijderd, de dubbeling voor wat betreft het bebouwingspercentage is daarmee verwijderd.
De verwijzing in 3.4.4. naar lid 3.2.1. sub f zal worden gewijzigd naar 3.2.1. sub e.

De vergunde metrages worden door de gemeente bijgehouden. Het is gebruikelijk dat een initiatiefnemer zich bij de gemeente meldt om plannen van enige omvang door te nemen. Op dat moment kan een toets plaatsvinden.

Ontoereikende motivering
20. Uit de plantoelichting valt op te maken dat de beperkingen nodig worden geacht ter voorkoming van een onwenselijke verkeerssituatie.
Gelijk het in de plantoelichting tot uitdrukking gebrachte gemeentelijke streven, inhoudende de doelstelling het industrieterrein zich te laten ontwikkelen tot een multimodaal distributieknooppunt, is het onbegrijpelijk dat de gemeente deze keuze zou maken. Het is temeer onbegrijpelijk dat de gemeente, indien het verkeer al een probleem zou zijn, dan geen verkeerverbeterende maatregelen onderzoekt, maar gewoonweg over wenst te gaan tot het vaststellen van het bestemmingsplan.
Klaarblijkelijk is de snelheid tot het vaststellen van een bestemmingsplan van groter belang, dan het voor de bedrijven (en de economie) treffen van een adequate regeling voor de toekomst.

De gemeente komt niet met een oplossing, maar legt gewoonweg de pijn bij de bedrijven. Daarbij miskent uw gemeente dat als de verkeerssituatie al aandacht zou behoeven, dit het gevolg is van verkeersmaatregelen door uw gemeente met negatieve gevolgen voor Lage Weide (het door Lage Weide leiden van verkeer) en door het vanwege tunnelveiligheid maar beperkt beschikbaar laten zijn van de tunnelbuis op de A2. Het heeft derhalve weinig van doen met de uitbreiding van bedrijven binnen Lage Weide. En ook uw gemeente weet dat de verkeersaantallen ten gevolge van Lage Weide (mede door de automatisering) eerder afnemen dan toenemen. ILW heeft uw gemeente ook daarop gewezen. ILW heeft zelfs voorstellen gedaan ter verbetering van de verkeerssituatie (bijlage 3). Ten onrechte is door uw gemeente aangegeven dat het bestemmingsplan echter geen vertraging zou mogen oplopen. Naar het oordeel van ILW vraagt het vereiste van een goede ruimtelijke ordening echter om een andere benadering.

En dat alles zonder dat de toelichting een draagkrachtige motivering geeft voor de opgenomen beperking van de uitbreidingsmogelijkheden. Door uw gemeente is slechts verwezen naar een verkeersonderzoek. Naast het feit dat aan dat onderzoek de nodige gebreken kleven, overtuigen de conclusies reclamant niet. Het is naar het oordeel van reclamant bijvoorbeeld onzinnig uit te gaan van een rechtevenredig verband tussen een toename aan metrage bebouwing en een beweerdelijke toename van het verkeer.
Een voorbeeld dat tegen de argumentatie van de gemeente pleit is, dat op het industrieterrein Lage Weide een groot aantal onbebouwde percelen aanwezig is waarop op- en overslag plaatsvindt. Het laten plaatsvinden van die activiteiten in gebouwen, hetgeen steeds vaker noodzakelijk is, zal echter niet leiden tot meer verkeersbewegingen, laat staan tot een toename van verkeersbewegingen met onaanvaardbare gevolgen.

Reactie:
In 2.4 van dit vaststellingsrapport wordt de achterliggende gedachte en de noodzaak van de regeling nogmaals uitgelegd. Verwezen wordt naar deze paragraaf.
Buiten kijf staat dat bedrijventerrein Lage Weide als bedrijventerrein behouden moet blijven, waarbij het terrein zich kan ontwikkelen tot een multimodaal distributieknooppunt. Essentieel bij een goed functionerend bedrijventerrein is dat de bereikbaarheid van het terrein voldoende is. Dit bepaald mede de waarde van het terrein. Met het voorliggende bestemmingsplan is er sprake van een bestemmingsplan waarmee Lage Weide de komende 10 jaar zeer goed kan functioneren als bedrijventerrein en dat daarmee sprake is van een goede ruimtelijke ordening.
Het alternatief van reclamant is niet voldoende concreet en de uitvoerbaarheid is niet aangetoond.

De basis voor de verkeersgeneratie wordt gevormd door het verkeersmodel VRU 3.1u. De vulling van het model bestaat uit het bestaande bedrijventerrein Lage Weide. Het kenmerk van het bedrijventerrein is de grote diversiteit aan bedrijven, met een accent op logistiek, zwaardere industrie, kantoorgebouwen en een beperkt aantal detailhandelsvestigingen. Op basis hiervan kan theoretisch een berekening worden gemaakt van de relatie tussen het aantal vierkante meters bvo en het aantal verkeersbewegingen dat dit met zich meebrengt.
Voor meer informatie zie de bijlage van de toelichting "Verkeersonderzoek". Bij het verkeersonderzoek is uitgegaan van een model met gemiddelden.

Alternatief verkeer
21. In een poging de bovenstaande planregeling te voorkomen, heeft ILW (vrijblijvend en subsidiair) een alternatief voorgesteld. Deze is verwoord in de notitie van Boot Haeser Walraven advocaten d.d. 16 juni 2013 (bijlage 4). Ten eerste is aangegeven dat het ondoenlijk is te komen tot een goede bestemmingsregeling als niet duidelijk is of er een probleem bestaat of gaat ontstaan en als niet duidelijk is waardoor, wanneer en waar.

Ten tweede is in de notitie gesteld, dat als al sprake zou zijn van een (toekomstig) probleem ten gevolge van het vrachtverkeer van en naar Lage Weide, het dan eerder in de rede zou liggen slechts nieuwe bedrijven met grote verkeersaantrekkende werking (zogenaamde 3G bedrijven in de zin van de VNG-handreiking) niet reeds bij recht toe te laten, maar eerst na gebruikmaking van een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid. Daardoor zou dichter (en gerichter) bij het beweerdelijke probleem gebleven kunnen worden en zou wel door middel van maatwerk gekomen kunnen worden tot een evenwichtige oplossing.
De gemeente heeft (ook) dit alternatief naar het oordeel van ILW niet serieus (genoeg) in overweging genomen. Daardoor rust het plan niet op een draagkrachtige motivering en is er sprake van strijd met de in acht te nemen zorgvuldigheid.

Reactie:
Ook met betrekking tot de afwikkeling van het verkeer van en naar de A2 (richting Den Bosch) vanaf Lage Weide zijn plannen om van de huidige enkele baan voor linksaf twee banen voor linksaf te maken. Ook deze maatregel is onvoldoende concreet op dit moment.
De gemeente zal reclamant over genoemde bereikbaarheidsmaatregelen nader informeren in een apart verkeersoverleg.

Het alternatief van reclamant is overwogen, maar voor de gemeente geen reëel alternatief. Naast het feit dat het op voorhand uitsluiten van een bepaald soort bedrijven niet onze voorkeur heeft, temeer daar het bedrijven betreft waarvoor Lage Weide geschikt is, is het de vraag of de oplossing van reclamant wel een echte oplossing is. Het is namelijk maar de vraag of het effect van het weren van vrachtverkeer aantrekkende bedrijven invloed heeft op de gemiddelde *verkeersbewegingen die aan het verkeersonderzoek ten grondslag liggen.*

Om te voorkomen dat het bedrijventerrein overwegend of uitsluitend gevuld wordt met bedrijven met een bovengemiddelde verkeersaantrekkende werking en dat daardoor het bedrijventerrein alsnog onbereikbaar wordt, wordt de voorwaarde in artikel 3.4.4. onder 2. vervangen door onderstaande bepaling:

> *' 2. er geen onaanvaardbare aantasting van de bereikbaarheid van het bedrijventerrein of de daar gevestigde bedrijven plaatsvindt door de vestiging van bedrijven die volgens de Lijst van Bedrijfsactiviteiten een indicatie 3G of 3P voor verkeer hebben;'*

Dit betekent dat bedrijven die geen indicatie 3G of 3P voor verkeer hebben zonder verkeersonderzoek kunnen uitbreiden, uiteraard alleen als ze voldoen aan de overige voorwaarden. Verwezen wordt verder naar paragraaf 2.4 van dit vaststellingsrapport.

Beperking maximale bouwhoogte bouwwerken, geen gebouwen zijnde
22. Voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde is een specifieke maximale bouwhoogte opgenomen in de planregels. ILW meent dat deze minimale en limitatieve opsomming van specifieke bouwwerken met bouwhoogtes ontoereikend is.
Temeer daar er slechts beperkte binnenplanse afwijkingsmogelijkheden in het plan zijn opgenomen. Ook deze zien slechts op een aantal specifieke bouwwerken.
Het ligt in de rede voor een industrieterrein als het onderhavige, dat ook nadrukkelijk plaats wil bieden aan zware en middelzware industrie, in het algemeen een hogere maximale bouwhoogte voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, te bepalen. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat in het kader van het realiseren van de bestemming uitgebreide (buitenplanse) procedures moeten worden doorlopen voor het realiseren van benodigde installaties. ILW ziet niet in waarom een ruime regeling, mede gelet op de aard van het (industrie)terrein, bezwaarlijk zou zijn. Daarvoor ontbreekt elke motivering.

Reactie:
In het ontwerpbestemmingsplan was in artikel 3.4.3. een afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor silo's met een bouwhoogte tot 30 meter. De maximale bouwhoogte van silo's wordt verhoogd van 30 meter naar 45 meter. Deze afwijkingsbevoegdheid zal tevens worden uitgebreid zodat ook vergelijkbare installaties met deze afwijkingsbevoegdheid kunnen worden vergund.
Tevens zal er voor bestaande bouwwerken die niet voldoen aan de maatvoering zoals opgenomen in lid 3.2.2. een regeling worden opgenomen in het bestemmingsplan zodat deze bouwwerken positief bestemd worden.

Op deze wijze wordt aan de zienswijze van reclamant tegemoet gekomen

Artikel 3.2.2. sub h wordt toegevoegd en luidt als volgt:

> *Bestaande bouwwerken, die niet voldoen aan het bepaalde genoemd onder a t/m g mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijking mag niet worden vergroot.*

Beperking door een parkeereis

23. In artikel 21 van de planregels is een rechtsonzekere bepaling opgenomen. Er moet, klaarblijkelijk ook in bestaande situaties, worden voorzien in voldoende ruimte voor parkeren op het eigen terrein. Wat voldoende is of zal zijn, is echter niet bepaald. Een dergelijke bepaling is hooguit toelaatbaar als deze ·slechts· zou zien op nieuwe situaties en indien vooraf vaststaat welke norm zal worden gehanteerd bij het beoordelen of sprake is van voldoende parkeermogelijkheden.

Reactie:

Het college heeft in bijlage 1 van de Nota Stallen en Parkeren voor uiteenlopende functies normen vastgesteld die aangeven wat als 'voldoende' moet worden beschouwd. De normen worden gehanteerd voor toetsing aan ruimtelijke ontwikkelingen. In een bestaande (legale) situatie wordt de bestaande parkeergelegenheid voor auto's en fietsen als voldoende beschouwd. Deze bestaande parkeergelegenheid moet op grond van dit artikel wel in stand worden gehouden, een en ander conform het geldende gemeentelijk beleid.
Overigens is de strekking van het parkeerbeleid dat parkeren in principe op eigen terrein moet worden opgelost; dat kan niet altijd en betekent ook niet altijd dat het parkeren binnen dezelfde bestemming hoeft te worden opgelost. Het onderdeel in de regel dat 'binnen die bestemming' het parkeren moet worden opgelost is te rigide en wordt dan ook geschrapt.

Beperking door de bestemming "Archeologie

24. Reclamant acht het in strijd met de rechtszekerheid dat de gebruiksregels voor wat betreft de bestemming Archeologie niet in de planregels zelf zijn opgenomen, maar (blijkbaar) in een separate verordening. Daarbij is niet eens duidelijk op welke verordening de verwijzing ziet. Ook op een toekomstige verordening?

Reactie:

Archeologie is in Utrecht geregeld via de 'Verordening op de Archeologische Monumentenzorg'. De aanleiding om deze verordening op te stellen is dat de gemeente steeds meer ruimte en verantwoordelijkheid heeft gekregen ten aanzien van het gemeentelijke archeologiebeleid.
De bekende of te verwachten archeologische resten zijn terug te vinden op de gemeentelijke archeologische waardenkaart, die behoort bij de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg. Deze kaart is een verfijning van de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de Cultuurhistorische kaart van de Provincie Utrecht, op basis van gemeentelijke kennis en onderzoeksresultaten.
Op grond van artikel 38a van de Monumentenwet 1988 moet een bestemmingsplan rekening houden met de archeologische resten in de grond. Om te kunnen bepalen op welke wijze de bestemmingsregeling rekening moet houden met de archeologie (artikel 38a Monumentenwet 1988), wordt onderzoek (veelal archiefonderzoek) gepleegd. De resultaten daarvan worden beschreven in de toelichting van het bestemmingsplan, waarbij wordt aangegeven hoe het bestemmingsplan bij moet dragen aan de bescherming van de archeologie.
Aan de hand van het onderzoek en van de archeologische waardenkaart wordt bezien of het nodig is om in het bestemmingsplan een dubbelbestemming Waarde- archeologie - op te nemen. Dat is doorgaans het geval op plaatsen die op de archeologische waardenkaart gemarkeerd zijn als waarde of verwachting. De bestemmingsregeling, met een bestemmingsaanduiding op de plankaart (verbeelding) en een specifieke gebruiksbepaling in de regels (voorschriften) is erop gericht om werking van de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg te versterken en waar nodig aan te vullen.
Door op deze manier in bestemmingsplannen rekening te houden met archeologie wordt voldaan aan de Monumentenwet en wordt tevens bereikt dat handelen in strijd met de specifieke gebruiksbepaling een handelen is dat in strijd is met de bestemming.
In de 'Verordening op de Archeologische Monumentenzorg' is een vergunningenstelsel opgenomen voor archeologie. Door de verordening en de daarbij behorende archeologische waardenkaart is de bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen in de bodem van de gemeente Utrecht gewaarborgd.

In de regels ontbreekt een begripsbepaling met een nadere omschrijving. De regels zullen hierop als volgt worden aangepast:

> *1.69 Verordening op de Archeologische Monumentenzorg:*
>
> *de sedert 22 december 2009 van kracht zijnde Verordening op de Archeologische Monumentenzorg van de gemeente Utrecht.*

Beperking van het plangebied
25. Er is geen toereikende motivering gegeven over het feit dat de NUON-locatie opeens buiten het plangebied is gelaten. Deze locatie is echter relevant voor geur en geluid. Temeer daar het voornemen bestaat daar een biomassacentrale te vestigen. Het lijkt erop dat zodoende geen sprake is geweest van een vereiste integrale afweging. Daarbij lijkt sprake te zijn van een inconsequentie. Bij een door de gemeente gewenste ontwikkeling wordt, anders dan voor alle andere bestaande en toekomstige bedrijven op Lage Weide, de plansystematiek klaarblijkelijk als te beperkend gezien.

Reactie:
De locatie van NUON aan het Merwedekanaal is inderdaad uit het bestemmingsplan gehaald. De reden hiervoor is dat deze locatie in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is aangewezen als een locatie voor grootschalige elektriciteitsvoorziening. Volgens het Barro mogen er in het bestemmingsplan geen beperkingen aan een dergelijke locatie worden verbonden. Wat de consequenties hiervoor zijn moet nader onderzocht worden en het bestemmingsplan kan hier niet op wachten. Voor de NUON-locatie zal een aparte planologische procedure worden gevoerd.

Conclusie: de zienswijze leidt tot aanpassingen van het bestemmingsplan.

Het opschrift 'bijlage 1', wordt van de Lijst van bedrijfsactiviteiten verwijderd.

De lijst van bedrijfsactiviteiten wordt vervangen door Lijst 1 van de VNG-handreiking bedrijven en milieuzonering met dien verstande dat bedrijven die niet passen binnen de bestemming bedrijventerrein uit de lijst worden verwijderd.

Artikel 21 is aangepast: de zinsnede 'binnen die bestemming' vervalt.

Lid 3.4.3 is gewijzigd: Omgevingsvergunning silo's en vergelijkbare installaties
Burgemeester en wethouders kunnen door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.2.2, onder a. voor de bouw van silo's en vergelijkbare installaties met een bouwhoogte tot maximaal 45 meter onder de voorwaarde dat dit noodzakelijk is voor en de silo/installatie deel uitmaakt van de bedrijfsvoering van het betreffende bedrijf.

Artikel 3.2.2. sub h wordt toegevoegd:

> Bestaande bouwwerken, die niet voldoen aan het bepaalde genoemd onder a t/m g mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijking mag niet worden vergroot.

Er wordt in artikel 3.1 onder c een punt 4 toegevoegd:

> 4. voor reeds bestaande gebouwen waarvan de verhouding kantoorruimte en bedrijfsruimte afwijkt van het bepaalde onder 1., 2. en 3. mag de bestaande verhouding worden gehandhaafd;

Punt 5 van lid 3.4.4. zal worden verwijderd.

De verwijzing in 3.4.4. naar lid 3.2.1. sub f zal worden gewijzigd naar 3.2.1. sub e.

De voorwaarde in artikel 3.4.4. onder 2. vervangen door onderstaande bepaling:

> ' 2. er geen onaanvaardbare aantasting van de bereikbaarheid van het bedrijventerrein of de daar gevestigde bedrijven plaatsvindt door de vestiging van bedrijven die volgens de Lijst van Bedrijfsactiviteiten een indicatie 3G of 3P voor verkeer hebben;'

Er wordt een begripsbepaling toegevoegd:

1.69 Verordening op de Archeologische Monumentenzorg:

de sedert 22 december 2009 van kracht zijnde Verordening op de Archeologische Monumentenzorg van de gemeente Utrecht.

3.43. Reclamant 41 (Bewonersplatform en Vereniging Buren van Lage Weide)

Milieucategorie spoor en kanaal

1. In het ontwerp bestemmingsplan kiest de gemeente met betrekking tot de strook spoor-Amsterdam-Rijnkanaal voor de gehele strook voor milieucategorie 4.1. Het omhoog bijstellen van de milieucategorie wordt onder meer gemotiveerd vanuit de bestaande (verkeers)drukte op de Amsterdamsestraatweg. Historisch gezien is de verkeersdruk op het noordelijke Utrechtse deel van de Amsterdamsestraatweg juist afgenomen, of heeft de gemeente zich hier in relatieve zin uitdrukkelijk voor ingespannen. Zo zijn er onder meer enkele rijstroken gekomen en is de Norbruislaan als uitvalsweg gekozen voor gemotoriseerd verkeer naar de ring. De (her)ontwikkeling van de woongebieden Groen Zuilen en Op Buuren sluiten bij deze ruimtelijke logica aan. Ook de aanpassingen in 2013 aan de Amsterdamsestraatweg zijn gericht op het handhaven van een normale stedelijke norm van 50 km/uur omdat er druk bezochte woon- en sport/recreatiegebieden naast de weg liggen. Kortom, reclamant mag verwachten dat de keuze/motivatie voor de locatie van zware milieucategorie bedrijven bij de aard van die woon- en leeffuncties aansluiten. Deze bedrijven kunnen conform de door de gemeente geuite visie in de kadernota uit 2005 beter naar het midden van Lage Weide worden verplaatst. Daarmee komen ze verder van de woningen te liggen en worden eventuele nadelige effecten voor gevoelige bestemmingen gereduceerd. Uiteraard moet dit in afstemming gebeuren met de betreffende bedrijven en met de bewoners aan de Kantonnaleweg.

Een bijkomende reden om deze bedrijven (van categorie 3.2 naar 4.1) niet direct langs het kanaal te situeren is dat u de mogelijkheid voor ontwikkelruimte aan de Amsterdamsestraatweg Noord zo inperkt. Die is in de bestaande situatie al gelimiteerd. Zie de beheersverordening Zuilen. Kortom, de voorgestelde trend is vanuit ontwikkeloogpunt en mogelijke opwaardering van panden langs de Amsterdamsestraatweg en in de achterliggende wijken onwenselijk.

Andere argumenten:

- In vergelijkbare situaties met industrieterreinen in de stad Utrecht (Overvecht, Demkahoek. De Wetering) wordt ook een lagere milieucategorie gehanteerd, dat wil zeggen maximaal 3.2.
- Op dit moment ondervinden de woningen langs de Amsterdamsestraatweg al regelmatig overlast van bedrijven. Het toelaten van bedrijven uit een hogere milieucategorie maakt deze overlast alleen maar groter.
- Er is nog geen onderzoek gedaan naar de uitvoerbaarheid van zwaardere bestemmingen. Onduidelijk is ook of in dat geval normen overschreden gaan worden.

Reclamant denkt dat de genoemde keuze van de gemeente in ieder geval minder duurzaam zal uitpakken. Bestaande normen hoeven niet per se opgerekt. Voor een duurzame economische ontwikkeling kan een uitgebreidere duurzaamheidvisie de kaders aan geven.
Verzoek om maximaal milieucategorie 3.2 toe te staan. Voor huidige bedrijven die in een hogere milieucategorie zitten kan een maatbestemming worden opgenomen.

Reactie:
Verwezen wordt naar de beantwoording bij punt 1 van zienswijze 20.

Bouwhoogten

2. In het gebied tussen kanaal en spoor bedraagt de maximale bouwhoogte tot en met 24-30 meter toe. Reclamant vindt dit te fors, om de volgende redenen:

De huidige bomenrij langs het kanaal (zijde lage Weide) staat onder druk vanwege meerdere kapaanvragen van Rijkswaterstaat (die geweigerd zijn). Er komt een moment dat (delen van) deze bomenrij gekapt moeten worden. Ten opzichte van de huidige bouwhoogte zal het dan enkele jaren duren voordat er weer een afdoende groene afscheiding zal zijn tot de woningen. Bij bouwhoogten tot 24-30 meter zal dit enkele tientallen jaren duren.

Daarbij zal nieuw groen zich naar verwachting ook slecht ontwikkelen bij bouwhoogten van 24-30 meter, vanwege de schaduwwerking en de ongunstige ligging ten opzichte van de zon.

De strook tussen kanaal en spoor is beeldbepalend voor de entree van de stad en onze wijken, Reclamant vraagt een betere visie, inclusief beeldkwaliteit;

De nieuwe (zout)loods op terrein van Bonder werd in een mum van tijd geplaatst Met een hoog puntdak neemt dit object in voor- en najaar de zon weg uit de woningen. Veel omwonenden betreuren dit. Bij de voorgestelde verhoging van de bouwhoogte worden effecten op zon- en schaduwwerking voor de woningen aan de overzijde van het kanaal niet beoordeeld.

Een economische analyse ontbreekt waarom bouwhoogten tot 24-30 meter wenselijk zouden zijn, en wel op de aangeduide strook (zie hiervoor ook de vereisten van art. 3.6.1 lid 2 van het Bro).

Een algemene bouwhoogte tot 24-30 meter sluit niet aan bij de bestaande situatie. De gemeente maakt ook niet duidelijk met zwaarwegende redenen waarom een hogere bouwhoogte anderszins noodzakelijk zou zijn.

Verzoek af te zien van hogere bouwhoogten en in het nieuwe bestemmingsplan en aan te sluiten bij de huidige hoogten. Wij verzoeken daarnaast om een bredere visie te ontwikkelen voor de ontwikkeling van de strook langs het kanaal, die ook overgangsgebied is naar woningen, alvorens ruime(re) bestemmingsmogelijkheden toe te staan. Zolang deze visie er niet ligt, verzoek om tussen het kanaal en het spoor een bouwhoogte van maximaal 10 meter toe te staan voor gebouwen en andere bouwwerken.

Reactie:
Verwezen wordt naar de beantwoording bij punt 2 van zienswijze 20.

Geur
3. Reclamant heeft nauw overleg met de Milieugroep Zuilen en sluit op dit punt aan bij hun bijdrage en beschouwen die integraal onderdeel van dit document.

Reactie:
Verwezen wordt naar de beantwoording bij punt 3 van zienswijze 20.

Functieaanduiding spoor
4. Op het terrein van Bonder is de aanduiding 'spoorweg' opgenomen voor het gehele terrein. Er wordt in de directe woonomgeving regelmatig hinder en overlast ondervonden van activiteiten bij Bonder. Spooractiviteiten (remmen, laden, lossen) zijn belangrijke geluidsbronnen en kunnen leiden tot nog meer geluidsoverlast. Hoe deze nieuwe bestemming past in de geldende geluidszonering is nu totaal onduidelijk. Daarnaast ontbreekt uitleg over de uitvoerbaarheid van de spoorbestemming, als ook een motivering aangaande de vereisten van art 3.1.6 lid 2 Bro.
In algemene zin is de spoorbestemming, en daarmee een waarschijnlijke toename van geluid, in strijd met het uitgangspunt van de kademota; daarin wordt sanering van geluidshinder genoemd als doelstelling.

Verzoek de aanduidingen 'spoorweg' nader te onderbouwen en wanneer uit deze onderbouwing blijkt dat er sprake is van toename van geluidshinder of overige vormen van over1ast of anderszins niet voldoet aan de eisen van een 'goede ruimtelijke ordening', deze functieaanduiding te verwijderen dan wel nader te beperken.

Reactie:
Verwezen wordt naar de beantwoording bij punt 4 van zienswijze 20.

Laad -en loskaden langs het kanaal
5. In het ontwerp wordt de mogelijkheid geboden voor extra laad en loskaden langs het Amsterdam-Rijnkanaal. Ook hier wordt in de visie of beschrijving geen rekening gehouden met de overlast die door geluid, geur en stof voor de omgeving (Zuilen noord) gaat ontstaan. Overlast die in de bestaande situatie of in het verleden reeds is gebleken. Vooral wat betreft geluid(trilling) ervaren de bewoners langs de straatweg, vanaf ongeveer de Praxis tot aan Maarssen, op dit moment al behoorlijk wat hinder van scheepvaart en zwaar autoverkeer.

Een ander punt van verruiming van laden en lossen in het kanaal is de veiligheid. Mogelijk is er een verhoogde kans op aanvaringen door aanleggende en afvarende schepen. Dat wordt nu onvoldoende belicht.
Advies met het oog op de reeds bestaande laad- en losplekken, zeer terughoudend te zijn met het bestemmen van nieuwe. Als nieuwe nodig mochten zijn, advies eerst naar de effecten op de woonomgeving onderzoek te doen.

Reactie:
Verwezen wordt naar reactie 17 van zienswijze 10.

Bevi-Inrichtingen
6. Wij hebben nauw overleg met de Milieugroep Zuilen. Reclamant sluit zich op dit punt aan bij hun bijdrage en beschouwen die integraal onderdeel van dit document.

Reactie:
Verwezen wordt naar de beantwoording bij punt 7 van zienswijze nummer 20.

Windenergie
7. Verzoek de windparagraaf radicaal te herschrijven, met het oog op het raadsbesluit van 31 januari 2014. In het bestemmingsplan mag voorts de behoefte en de bereidheid bij omwonenden en ondernemers genoemd worden om tot andere mogelijkheden voor duurzame besparing en opwekking te komen. Het gaat dan om alternatieven met een grotere duurzame impact dan windenergie.

Reactie:
De tekst in de toelichting wordt aangepast aan de laatste besluitvorming.
Verwezen wordt naar de beantwoording bij punt 3 van zienswijze 17.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Paragraaf 4.14.3 (windenergie) wordt aangepast: zie de zienswijze van reclamant 17 onder punt 3 en paragraaf 5.12.2 wordt geschrapt.

Aan artikel 10.1 (Water) wordt een nieuw sub d toegevoegd:
d. in afwijking van het bepaalde onder c. ter hoogte van het Amsterdam-Rijnkanaal verkeer te water, met inbegrip van bestaande lig-, laad- en losplaatsen en andere water- en havengebonden voorzieningen;

3.44. Reclamant 42 (IVG Institutional Funds GmbH, Zonnebaan 35)

Hel perceel Zonnebaan 35, heeft de functieaanduiding "kantoor" . Reclamant gaat ervan uit dat de gemeente met deze planregeling heeft beoogd (onder meer) de in het verleden overeengekomen afspraken over de verhouding kantoor/bedrijfsruimte voor de bebouwing op het perceel Zonnebaan 35 gestand te doen. Reclamant verwijst naar de collegebrieven van 26 september 2007 (bijlage 1) en van 18 september 2009(bijlage 2), waarbij expliciet is toegezegd dat 4.600 + 700 m² = 5.300 m² blijvend als kantoor mag worden gebruikt (ook door huurders na de huidige huurder Pepsico).
Van leegstand van het kantoordeel van het gebouw aan de Zonnebaan 35 is nooit sprake geweest.

Voor de goede orde, het in voornoemde brieven goedgekeurde bestaande gebruik van het gebouw aan de Zonnebaan 35 in het plangebied betreft:
- 700 m² voor bedrijfsruimte (zijnde onder meer laboratorium, magazijn en werkplaatsen) en
- 5.300 m² als kantoor.

Graag verneemt reclamant dat dit bestaande gebruik met de planregeling daadwerkelijk positief is bestemd. Daarbij vragen wij uw aandacht voor de slotzinsnede "daaronder ... plan." van artikel 1.21 (definitie bestaand).

Overigens, omdat de planregel algemeen is geformuleerd voor alle als "kantoor" aangeduide locaties is een zienswijze ten aanzien van deze planregel niet uit te sluiten. Als dat het geval zou zijn, verwacht reclamant dat in ieder geval specifiek voor de Zonnebaan 35 (zo nodig) alsnog de overeengekomen verhouding kantoor/bedrijfsruimte anderszins bij dit bestemmingsplan wordt vastgesteld.

Reactie:

In artikel 3.1 onder d is aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding zelfstandig kantoor, tot maximaal de bestaande brutovloeroppervlakte van het gebouw dat een kantooraanduiding heeft gebruikt mag worden voor een zelfstandig kantoor. Dit betekent ook dat opvolgende huurders het als zodanig mogen gebruiken.

Daarnaast geldt dat het gehele gebouw (bestaande brutovloeroppervlak) als kantoor mag worden gebruikt. Dus de door reclamant aangegeven bedrijfsruimte in het gebouw mag ook eventueel worden omgezet naar kantoorruimte.
Het bijbouwen van extra ruimte die vervolgens gebruikt wordt als kantoorruimte is niet toegestaan. Het gaat namelijk om het bestaande brutovloeroppervlak.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

3.45. Reclamant 43 (Kennemer Haeve, Ambachtsweg 7, 29 en 31 Utrecht)

De percelen Ambachtsweg 7, 29 en 31 worden al sinds zeer lange tijd, in ieder geval meer dan 10 jaren, gebruikt als zelfstandige kantoorruimte en zijn daar krachtens hun inrichting ook voor bestemd. Het kantoor is dus niet ondergeschikt aan en hangt niet samen met andere, ter plaatse uitgeoefende bedrijfsactiviteiten.
Reclamant ziet niet in wat er op tegen is om de percelen de bestemming zelfstandige kantoorruimte te geven. Het bedrijfsterrein waar de kantoren gerealiseerd zijn, verzet zich evenmin tegen het gebruik als zelfstandige kantoorruimte.

Reactie:
Het betreft hier een combinatie van geschakelde bedrijfsunits aan de achterzijde en kleine kantoortjes aan de voorzijde (allen met een eigen ingang dus geen centrale voorzieningen) .

De aanduidingbestemming kantoor- en bedrijvenverzamelgebouw (zie begrippen 1.50) komt overeen met het huidige gebruik. De kantoorfuncties aan de voorzijde zouden gelieerd zijn aan de bedrijvenfunctie aan de achterzijde (laad- en losdeuren). Dit is nu niet (meer) het geval.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Op het pand gelegen op Ambachtsweg 7, 29 en 31 wordt de aanduiding specifieke vorm van bedrijventerrein 'kantoor- en bedrijfsverzamelgebouw' opgenomen.

4. Overzicht van de wijzigingen in het bestemmingsplan

4.1. Wijzigingen naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen

Wijzigingen in de toelichting van het bestemmingsplan

a. In de toelichting van de Lijst van bedrijfsactiviteiten is het volgende toegevoegd; een verklaring van de gebruikte afkorting C (continu) en D (divers);

b. de volgende tabel is in de toelichting van de Lijst van bedrijfsactiviteiten toegevoegd:

	Rustige woonwijk	*Gemengd gebied*
Milieucategorie	*Grootste afstand*	*Grootste afstand*
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

c. In paragraaf 6.5 is beschreven wat er onder de in artikel 3.3. gestelde nadere eisen wordt verstaan.

d. In paragraaf 6.4 is aangegeven dat zowel uitbreiding als sloop/nieuwbouw mogelijk is indien gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om het brutovloeroppervlak uit te breiden.

e. De tekst Bijlage 1 wordt van de Lijst van Bedrijfsactiviteiten afgehaald.

f. De nota van inspraak en overleg is in de bijlagen van de toelichting bijgevoegd.

g. De tekst in paragraaf 4.13.3 wordt aangepast:
Op 30 januari 2014 heeft de gemeenteraad besloten voorlopig nog geen windmolens te plaatsen. De toelichting met dit besluit in overeenstemming gebracht worden. Daartoe wordt in paragraaf 4.14.3 de tekst “Het college van B&W heeft d.d. 7 december 2010 gekozen voor windenergie [...]” tot en met “Visuele effecten voor de omgeving kunnen inzichtelijk worden gemaakt met visualisaties.” Vervangen door de volgende tekst:

'Het college van B&W heeft op 7 december 2010 gekozen voor windenergie als één van de manieren om te komen tot het verduurzamen van de energievoorziening in de stad. Tevens is besloten om op Lage Weide initiatieven hiertoe te willen faciliteren. Daartoe heeft het college in 2013 de ontwerpstructuurvisie Windmolens Lage Weide met bijbehorende stukken, zoals een milieueffectrapport, ter inzage gelegd en na beantwoording van de inspraakreacties en zienswijzen ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.

Op 30 januari 2014 heeft de gemeenteraad besloten om de structuurvisie niet vast te stellen. Het college heeft toegezegd om nader te onderzoeken hoe aan ruimte gegeven kan worden aan maatschappelijke initiatieven voor verduurzaming van energieopwekking (zie motie 2014 / M09). Uit dat onderzoek zal blijken in hoeverre windenergie op Lage Weide nodig of wenselijk is.'

h. Paragraaf 5.12.2 (windmolens) wordt geschrapt.

i. Paragraaf 2.4.5.5. is aangepast: de tekst over de Spoorlaan is verwijderd.

j. Paragraaf 4.6 en 4.6.4 van de toelichting (externe veiligheid) en paragraaf 5.9 wordt aangepast aan de actuele stand van zaken (LPG verkooppunt Atoomweg 2 is weg en vergunning ingetrokken.)

k. In paragraaf 2.4.3 wordt de zinsnede 'de energiecentrale aan het Merwedekanaal' verwijderd. In paragraaf 2.4.8.1. wordt de zin en een aantal wordt binnenkort voorgedragen om een gemeentelijke monumentenstatus te krijgen' gewijzigd in 'een aantal hebben de gemeentelijke monumentenstatus verkregen'.

l. De hogere grenswaarden genoemd in paragraaf 4.3.3. zijn door het vastgestelde bestemmingsplan Cartesiusweg inmiddels verleend. de tekst wordt hierop aangepast.

m. In paragraaf 2.2.5. is de Ladder van Duurzame verstedelijking opgenomen.

Wijzigingen in de regels

a. En is een lid toegevoegd: 3.4.5 Wetgevingszone - afwijkingsgebied - 2
Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingszone - afwijkingsgebied- 2' door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.2.1, onder d. voor het toestaan van een hogere bouwhoogte, onder de volgende voorwaarden:
   i. de bouwhoogte mag voor maximaal 30% worden verhoogd naar 30 meter;
   ii. voldaan wordt aan het bepaalde genoemd onder lid 3.4.4 onder 1, 2 en 3.

b. Artikel 3.2.1. onder e. is gewijzigd in:
Het bestaand aantal vierkante meters brutovloeroppervlak van op het bouwperceel aanwezige gebouwen mag met maximaal 10% worden vergroot met inachtneming van het bepaalde genoemd onder c en d.

c. Er is een begripsomschrijving toegevoegd:

1.69 Verordening op de Archeologische Monumentenzorg:
de sedert 22 december 2009 van kracht zijnde Verordening op de Archeologische Monumentenzorg van de gemeente Utrecht.

d. Aan artikel 3.1 lid b is toegevoegd:

een kringloopwinkel behorend bij een re-integratiebedrijf tot een maximum van 2000 m² verkoopvloeroppervlak	'specifieke vorm van bedrijf- kringloopwinkel'
een reparatie -en servicebedrijf t.b.v. auto's (garagebedrijf) minimaal behorend tot milieucategorie 3.1	'specifieke vorm van bedrijf - garagebedrijf'
verhuurbedrijven voor machines en werktuigen/transportmiddelen (exclusief personenauto's) minimaal behorend tot milieucategorie 3.1	'specifieke vorm van bedrijf - verhuurbedrijf'
het vervaardigen van en bewerken van producten van beton behorend tot maximaal milieucategorie 4.2	'specifieke vorm van bedrijf- betonfabriek'
het puinbreken en het reinigen van afvalstoffen zoals verontreinigd grond en afvoeren ervan behorend tot maximaal 5.2	'specifieke vorm van bedrijf - puinbreker'

e. Artikel 10.2 is gewijzigd. In sub a wordt de term 'bruggen' verwijderd. In sub b. wordt aangegeven dat de bouwhoogte van bruggen niet meer mag bedragen dan de bestaande bouwhoogte.

f. Artikel 3.2.2. sub h is toegevoegd:
Bestaande bouwwerken, die niet voldoen aan het bepaalde genoemd onder a t/m g mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijking mag niet worden vergroot.

g. Artikel 3.2.1. onder e. is gewijzigd in:
Het bestaand aantal vierkante meters brutovloeroppervlak van op het bouwperceel aanwezige gebouwen mag met maximaal 10% worden vergroot met inachtneming van het bepaalde genoemd onder c en d.

h. De verwijzing in artikel 3.4.4 is aangepast in artikel 3.2.1 onder e.

i. In artikel 3.1 sub c is een punt 4 toegevoegd:
voor reeds bestaande gebouwen waarvan de verhouding kantoorruimte en bedrijfsruimte afwijkt van het bepaalde onder 1., 2. en 3. mag de bestaande verhouding worden gehandhaafd;

j. De verwijzing in artikel 3.2.1. onder sub g. is aangepast naar d.

k. Artikel 21 is aangepast: de zinsnede 'binnen die bestemming' vervalt.

l. lid 3.4.3 is gewijzigd: Omgevingsvergunning silo's en vergelijkbare installaties
Burgemeester en wethouders kunnen door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.2.2, onder a. voor de bouw van silo's en vergelijkbare installaties met een bouwhoogte tot maximaal 45 meter onder de voorwaarde dat dit noodzakelijk is voor en de silo/installatie deel uitmaakt van de bedrijfsvoering van het betreffende bedrijf.

m. aan artikel 10.2 is een nieuw sub d. toegevoegd:
d. in afwijking van het bepaalde onder c. ter hoogte van het Amsterdam-Rijnkanaal verkeer te water, met inbegrip van bestaande lig-, laad- en losplaatsen en andere water- en havengebonden voorzieningen.

n. In artikel 3.1 onder g. is opgenomen:
ter plaatse van de aanduiding 'spoorweg', een spoorweg ten dienset van goederenvervoer met bijbehorende voorzieningen niet zijnde een spoorwegemplacement.

o. Artikel 3.1. sub b is aangepast:
ter plaatse van de aanduiding Gemengd-1 is toegelaten: sport, recreatie, ontspanning en vermaak alsmede voor bedrijfsevenementen met horeca-activiteiten behorend tot categorie C van de Lijst van Horeca-activiteiten.

p. Lid 3.7 (wijzigingsbevoegdheid) is vervallen.

q. Aartikel 1.41 (erfzone) is aangepast:
de zone van 4 meter direct grenzend aan de achterkant en de zijkant van een hoofdgebouw op het achtererfgebied.

r. Artikel 11.2.2. sub g is gewijzigd:
indien het achtererfgebied een oppervlakte heeft van 300 m^2 of minder, mag maximaal 50% van het achtererfgebied met bijbehorende bouwwerken worden bebouwd, met een maximum van 60 m^2 naast hetgeen is toegestaan in de erfzone;

s. Artikel 3.1 onder f (detailhandel als nevenactiviteit) is geschrapt.

t. In artikel 1 is een begripsomschrijving recyclebedrijf toegevoegd:
een bedrijf gericht op het vervaardigen van cement- en betonwaren, alsmede betonmortel met behulp van persen, triltafels of bekistingtrillers, het opnieuw verwerken van afvalmaterialen voor het oorspronkelijke doel of voor andere doeleinden, en op- en overslag van goederen.

u. Artikel 3.2.1 sub c en d zijn gewijzigd:
c. het bebouwingspercentage ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' mag niet worden overschreden, met inachtneming van het bepaalde genoemd onder e;
d. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte' mag niet worden overschreden, met inachtneming van het bepaalde genoemd onder e;

v. In artikel 20 (Algemene gebruiksregels) wordt onder sub f en g toegevoegd 'tenzij dit passend is binnen de in artikel 3 genoemde bedrijfsmatige activiteiten.

w. Artikel 3.4.4. onder punt 5 vervalt. In de aanhef van het artikel wordt verwezen naar lid 3.2.1. onder e.

x. De lijst van bedrijfsactiviteiten wordt vervangen door Lijst 1 van de VNG-handreiking Bedrijven en milieuzonering met dien verstande dat bedrijven/activiteiten die niet passen binnen de bestemming bedrijventerrein uit de lijst worden geschrapt.

y. Artikel 3.4.4. onder 2. is gewijzigd:
er geen onaanvaardbare aantasting van de bereikbaarheid van het bedrijventerrein of de daar gevestigde bedrijven plaatsvindt door de vestiging van bedrijven die volgens de Lijst van Bedrijfsactiviteiten een indicatie 3G of 3P voor verkeer hebben;

z. Er wordt een lid 3.7 toegevoegd:

3.7 Omgevingsvergunning - opslag vuurwerkbedrijf

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.5, onder d., ten behoeve van het vestigen van opslagen van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk, mits per geval van de betreffende opslag de veiligheidsafstand volgens het Vuurwerkbesluit is gelegen:

a. binnen het bouwperceel van de betreffende inrichting waartoe de opslag behoort, of
b. daarbuiten uitsluitend op gronden met de bestemming 'Groen', 'Verkeer', 'Verkeer - Verblijfsgebied' of 'Water' en gelegen binnen het grondgebied van gemeente Utrecht, en mits voldaan wordt aan het Vuurwerkbesluit."

aa. Artikel 3.6.1. wordt aangepast:

3.6.1 Omgevingsvergunning aspect 'geur'

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning medewerking verlenen aan het bepaalde in lid 3.5, onder b., ten behoeve van de oprichting, uitbreiding of wijziging van bedrijven waarbij in de Lijst van bedrijfsactiviteiten voor het aspect 'geur' een afstand van 100 meter of meer is aangegeven, mits daardoor de totale geurbelasting op woningen, niet zijnde bedrijfswoningen, bestaand ten tijde van de terinzaggelegging van het ontwerpbestemmingsplan, binnen en buiten het plangebied niet toeneemt.

Ab. Artikel 3.5 onder b wordt aangepast:

oprichting, uitbreiding en wijziging van bedrijven waarbij in bijlage Lijst van bedrijfsactiviteiten voor het aspect 'geur' een afstand van 100 meter of meer is aangegeven, is slechts toegestaan met inachtneming van het bepaalde in regel

3.6.1.Wijzigingen op de verbeelding

a. Het bouwvlak aan de voorzijde van het gebouw aan de Kantonnaleweg 30-34 is aangepast zodat het gehele bestaande gebouw binnen het bouwvlak past.
b. Op het perceel Maarssenbroeksedijk 1a en Kantonnaleweg 29 is een aanduiding 'bedrijfswoning' geplaatst.
c. Aan de voorzijde is het bouwvlak van Kantonnaleweg 29 op de verbeelding aangepast conform het voorheen geldende bestemmingsplan.
d. De verbinding vanaf Kantonnaleweg 29 naar de Ambachtsweg heeft de bestemming Bedrijventerrein gekregen.
e. Perceel Zonnebaan 18-20 heeft een maximum bebouwingspercentage van 70% gekregen.
f. De aanduiding 'Overig-industrieterreinzone' is op de verbeelding op het gezoneerde industrieterrein aangebracht.
g. Op het perceel Niels Bohrweg 201, Kantonnaleweg en Westkanaaldijk (Strukton) is een aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - betonfabriek toegevoegd.
h. Op het perceel Maarssenbroeksedijk 59 is een aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - kringloopwinkel' opgenomen.
i. Rutherfordweg 103 wijzigt van categorie maximaal 4.2 naar maximaal categorie 3.2.
j. De maximale toegelaten hoogte op de hoek Niels Bohrweg/Rutherfordweg is verlaagd van 45 meter naar 30 meter (met daarbij de standaard hoogte zonering (eerste 10 meter vanaf de weg maximaal 15 meter).

Het talud van de spoordijk in het zuiden van het plangebied krijgt de bestemming Verkeer-Railverkeer.

k. De functieaanduiding voor de toegestane milieucategorie op het perceel Uraniumkanaal 27 over het gehele terrein gelegd.
l. De bestemming bedrijventerrein wordt op gehele bedrijvenpercelen gelegen aan Uraniumkanaal gelegd.
m. Het achterste gedeelte van Uraniumkanaal 25 krijgt de aanduiding minimaal milieucategorie 3.2 en maximaal milieucategorie 5.2.
n. De twee Bevi-contouren nabij Atoomweg 2 zijn verwijderd.
o. De wijzigingsbevoegdheid is verwijderd bij Atoomweg 2.
p. Het maximale bebouwingspercentage bij Atoomweg 111 en 115 is gewijzigd naar 70%.
q. Op de verbeelding is een dubbelbestemming Leiding opgenomen voor de warmtetransportleidingen.
r. Twee klein delen van de NUON-locatie wordt uit het plan gehaald, zodat de hele NUON-locatie uit het bestemmingsplan is. Het plangebied wordt daarmee gewijzigd.
s. Voor Savannahweg 17 is het maximale bebouwingspercentage gewijzigd naar 70%.
t. Voor de strook bedrijventerrein gelegen aan de Isotopenweg (ten zuiden van het spoor) is het maximum bebouwingspercentage gewijzigd naar 70%.
u. Voor Pouw BV (isotopenweg 29-33) wordt een maatbestemming opgenomen 'specifieke vorm van bedrijf - puinbreker'.
v. Voor Ruimteweg 1 t/m 8 is het maximum bebouwingspercentage verhoogd naar 70% en de maximale bouwhoogte naar 15 meter. Tevens is de wijzigingsbevoegdheid verwijderd. Het gebouw van het tankstation is volledig onder het bouwvlak gebracht.
w. Op het pand gelegen op Ambachtsweg 7, 29 en 31 wordt de aanduiding specifieke vorm van bedrijventerrein 'kantoor- en bedrijfsverzamelgebouw' opgenomen.

4.2. Ambtshalve wijzigingen

Wijzigingen toelichting

1. Paragraaf 4.4. (bedrijven en milieuzonering) wordt gewijzigd en de tekst zoals opgenomen in paragraaf 2.2 van dit vaststellingsrapport wordt overgenomen.
2. De kaart milieuzonering is aangepast.
3. Paragraaf 5.2 wordt deels aangepast en vervangen door de tekst zoals opgenomen in paragraaf 2.4 van dit vaststellingsrapport.
4. Paragraaf 7.4 (resultaten terinzagelegging ontwerpbestemmingsplan) is ingevuld.
5. De bijlage Luchtrapportage wordt vervangen door de definitieve versie.
6. Het bezonningsonderzoek voor de woningen aan de Amsterdamsestraatweg wordt als bijlage toegevoegd.
7. De modelkaarten voor de verkeerstoename op grond van de voorheen geldende bestemmingsplannen worden als bijlage toegevoegd.
8. De artikelsgewijze toelichting wordt aangepast aan de wijzigingen in de regels.
9. Paragraaf 4.5 (geur) wordt gewijzigd en de tekst zoals opgenomen in paragraaf 2.3 van dit vaststellingsrapport wordt overgenomen. Tevens wordt paragraaf 5.6 aangepast aan paragraaf 2.3 van dit vaststellingsrapport.

Wijzigingen in de regels

1. Het bebouwingspercentage is op een groot aantal plekken verhoogd van 60% naar 70% deels naar aanleiding van zienswijzen. Maar omdat we het op een aantal plekken omhoog doen vanwege een zienswijze is besloten dit op meerdere plekken te verhogen. Overal waar in het ontwerpbestemmingsplan 60% bebouwingspercentage was toegestaan, is dit nu gewijzigd naar 70%. Een uitzondering is gemaakt voor de strook gelegen aan de Sophialaan en het Amsterdam-Rijnkanaal. Deze strook blijft (conform het ontwerpbestemmingsplan) gezien de ligging ten opzichte van Zuilen op 60%.
2. Artikel 3.1 sub c onder 3 wordt ter verduidelijking gewijzigd:
   voor overige nieuwbouw, inclusief uitbreidingen, geldt dat minimaal 70% van de brutovloeroppervlakte gebruikt moet worden voor bedrijfsruimte en niet meer dan 30% van de brutovloeroppervlakte van de bedrijfsgebouwen voor ondergeschikte en daarmee samenhangende kantoorruimte mag bedragen, doch ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - bevi', met een maximum van 1500 m²;
3. Uit artikel 3.1 sub b is het volgende verwijderd, omdat dit niet voorkomt op de verbeelding:

horeca uit de categorie A2 zoals opgenomen in de 4	'horeca'

4. Uit artikel 3.1 sub b is het volgende verwijderd, omdat deze niet voorkomt op de verbeelding:

3.2 tot en met 4.2	'specifieke vorm van bedrijf - bedrijf van categorie 3.2 tot en met categorie 4.2'

5. Artikel 3.1 lid b wordt gewijzigd op verzoek van HDSR ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf- rioolwaterzuiveringsinstallatie':
   RWZI met SBI code 9001 A1 waarbij geldt dat maximaal het via de riolering ter plaatse aangeboden hoeveelheid water mag worden verwerkt.
6. In artikel 3.5 sub e wordt het Besluit milieu-effectrapportage 1994 vervangen door het Besluit milieueffectrapportage. Tevens wordt de zinsnede 'die zijn genoemd in' vervangen door de zisnsnede 'als bedoeld in'.

Wijzigingen op de verbeelding

1. Westkanaaldijk, ter plaatse van het bedrijf Strukton is gewijzigd: van maximaal categorie 4.2 naar maximaal categorie 4.1. Daarnaast wordt een specifieke aanduiding opgenomen dat een betonfabriek in categorie 4.2 is toegelaten.
2. Percelen tussen de Maarssenbroeksedijk- Energieweg het spoor en de watergang zijn gewijzigd: van categorie 4.2 naar categorie 4.1.
3. Rutherfordweg 103 wijzigt van categorie maximaal 4.2 naar maximaal categorie 3.2.(naar aanleiding van zienswijze 10 en 11).
4. Zonnebaan 20 tot en met 28 wijzigt van maximaal categorie 4.2 naar maximaal categorie 5.1.
5. Sterrebaan 2 tot en met 14 wijzigt van categorie maximaal 4.1 naar maximaal categorie 4.2.
6. Sterrebaan 3 tot en met 11 wijzigt van categorie maximaal 4.1 naar maximaal categorie 4.2.

7. Percelen tussen Atoomweg tot en met Atoomweg 85– Fermiweg tot aan Fermiweg 43 – Niels Bohrweg tot Niels Bohrweg 101 van categorie maximaal 4.1 naar maximaal categorie 4.2.
8. Atoomweg 81 tot Otto Hahnweg tot Fermiweg van maximaal categorie 4.1 naar maximaal categorie maximaal 5.1.
9. Perceel gelegen tussen Atoomweg – Otto Hahnweg – Fermiweg van maximaal categorie 5.1 naar maximaal categorie 5.2.
10. Otto Hahnweg 4 van categorie maximaal 4.2 naar maximaal categorie 5.1.
11. Isotopenweg 21– 29 (strook tussen spoor en water) van categorie 3.2 tot en met 5.2 naar categorie maximaal 4.2. Daarnaast wordt een specifieke aanduiding opgenomen dat een puinbreker is toegelaten in categorie 5.2.
12. Uraniumweg 25 het achterste gedeelte dat grenst aan het Amsterdam Rijnkanaal wordt gewijzigd van maximaal categorie 5.1 naar maximaal categorie 5.2.
13. Atoomweg 1 en 3 zijn gewijzigd van maximaal categorie 4.1 naar 4.2.
14. De bestaande weg Nouw 2 krijgt de bestemming Verkeer. In het ontwerpbestemmingsplan viel deze weg onder de bestemming Groen. Dit is niet correct en wordt hersteld.

5. Conclusie

Op grond van de hoofdstukken 1 en 2, 3 en 4 wordt voorgesteld:

Het college van burgemeester en wethouders besluit het volgende voor te leggen aan de gemeenteraad:

1. naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 1 t/m 5, 7, 9 t/m 17, 19, 20, 22a, 22b, 23, 24, 26, 28, 29, 32 t/m 35, 37 t/m 41, 43 het bestemmingsplan te wijzigen;
2. De ambtshalve wijzingen uit hoofdstuk 4. van het vaststellingsrapport in het bestemmingsplan aan te brengen;
3. Geen exploitatieplan op te stellen;
4. Het bestemmingsplan Lage Weide dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.gml met ondergrond NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.dgn vast te stellen, met de wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan die op grond van de beslispunten10 en 20 zijn aangebracht.

Het college besluit:

5. De wethouder ruimtelijke ordening te mandateren om het vast te stellen bestemmingsplan en het vaststellingsrapport op punten te verbeteren en aan te vullen (voor verzending naar de raad).

6. Integraal overzicht van de zienswijzen

link naar RoPubliceer

In dit programma is **bestemmingsplan Lage Weide** in een beveiligde omgeving digitaal raadpleegbaar.

- links 'alle bijbehorende documenten tonen'
- rechts kunt u dan de pdf-documenten inzien.

Link: http://0344.ropubliceer.nl/?phID=2252EA0C-EAF1-4CC0-A222-3330F44A5FA5&key=22905114501503313201408519010909212822005201210704023215819819315500425319421718415109010811910304324200014409414402316518322703623525421718124 9

Gemeente Utrecht

Bestemmingsplan

Lage Weide

Vastgesteld, juli 2014

Lage Weide

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 7

1.1 Aanleiding en doelstelling 7
1.2 Ligging en begrenzing plangebied 8
1.3 Vigerende plannen 8
1.4 Leeswijzer 11

Hoofdstuk 2 Relevante beleidskaders 12

2.1 Inleiding 12
2.2 Rijksbeleid 12
2.3 Provinciaal en regionaal beleid 15
2.4 Gemeentelijk beleid 18

Hoofdstuk 3 Bestaande situatie 29

3.1 Inleiding 29
3.2 Ligging in groter verband 29
3.3 Historische structuur 30
3.4 Ruimtelijk - functionele structuur 33

Hoofdstuk 4 Onderzoek en randvoorwaarden 41

4.1 Inleiding 41
4.2 Verkeer: bereikbaarheid en parkeren 41
4.3 Geluid 44
4.4 Bedrijven en milieuzonering 49
4.5 Geur 55
4.6 Externe veiligheid 59
4.7 Luchtkwaliteit 62
4.8 Bodemkwaliteit 63
4.9 Flora en fauna 65
4.10 Kwaliteit van de leefomgeving 66
4.11 Waterhuishouding en huishouding 67
4.12 Kabels, leidingen en straalpaden 68
4.13 Archeologie 70
4.14 Windenergie 72
4.15 Milieu-effectrapportage en Strategische Milieubeoordeling 73

Hoofdstuk 5 Planbeschrijving 75

5.1 Algemeen 75
5.2 Vereenvoudiging van de bouwmogelijkheden 75
5.3 Opname van één ruime bestemming Bedrijventerrein 82
5.4 Optimaliseren multimodale karakter havengebied deel Lage Weide 83
5.5 Aanpassen gezoneerde industrieterrein 84

5.6 Terugdringen van geurhinder 84
5.7 Een nieuwe regeling voor aan bedrijven ondergeschikte en daarbij behorende kantoren 85
5.8 Versterking van het bedrijventerrein door het tegengaan van verdere zelfstandige verkantorisering
5.9 Bieden mogelijkheid van verhuur leegstaande bedrijfsruimte als zelfstandig kantoor 86
5.10 Opname van detailhandelsmogelijkheden 86
5.11 Aansluiting bij stedelijke parkeernormen en verkeersbestemmingen 88
5.12 Niet opgenomen ontwikkelingen 89

Hoofdstuk 6 Juridische plantoelichting 90

6.1 Inleiding 90
6.2 Planvorm 90
6.3 Opbouw regels 90
6.4 Artikelsgewijze toelichting 91
6.5 Nadere eisen 106
6.6 Regeling bijbehorende bouwwerken 107
6.7 Bijzondere onderwerpen 108
6.8 Handhaving 109

Hoofdstuk 7 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 111

7.1 Resultaten participatie op concept voorontwerp 111
7.2 Resultaten inspraak 111
7.3 Resultaten vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening 111
7.4 Resultaten terinzagelegging ontwerpbestemmingsplan 111

Hoofdstuk 8 Economische uitvoerbaarheid 112

8.1 Economische uitvoerbaarheid 112
8.2 Planschade 112
8.3 Geen exploitatieplan 112

Bijlagen toelichting (aparte bijlageboeken) 114

Bijlage 1 Aanpassing geluidzone
Bijlage 2 Watertoets
Bijlage 3 Verkeersonderzoek
Bijlage 4 Modelkaarten verkeer 2014
Bijlage 5 Modelkaarten verkeer 2024
Bijlage 6 Modelkaarten voorheen geldende bestemmingsplannen
Bijlage 7 Externe veiligheid
Bijlage 8 Rapportage rekentool Ruimteweg 1
Bijlage 9 Carola-rapport Lage Weide
Bijlage 10 RBM II bp Lage Weide Basisnet A2 Noord
Bijlage 11 RBMII bp Lage Weide Basisnet A2 Zuid
Bijlage 12 RMBII bp Lage Weide basisnet spoor
Bijlage 13 Luchtrapportage

Bijlage 14 Flora en faunaonderzoek
Bijlage 15 Geur
Bijlage 16 Natuurtoets Lage Weide
Bijlage 17 MER-beoordeling
Bijlage 18 Inspraak- en overlegnota
Bijlage 19 Bezonningsstudie
REGELS
Hoofdstuk 1 Inleidende regels 116
Artikel 1 Begrippen 116
Artikel 2 Wijze van meten 125
Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 126
Artikel 3 Bedrijventerrein 126
Artikel 4 Groen 132
Artikel 5 Horeca 133
Artikel 6 Kantoor 133
Artikel 7 Verkeer 134
Artikel 8 Verkeer - Railverkeer 134
Artikel 9 Verkeer - Verblijfsgebied 135
Artikel 10 Water 136
Artikel 11 Wonen 137
Artikel 12 Leiding 138
Artikel 13 Leiding - Gas 139
Artikel 14 Leiding - Hoogspanning 140
Artikel 15 Leiding - Hoogspanningsverbinding 141
Artikel 16 Leiding - Riool 141
Artikel 17 Waarde - Archeologie 142
Artikel 18 Waterstaat - Waterkering 142
Hoofdstuk 3 Algemene regels 144
Artikel 19 Anti-dubbeltelregel 144
Artikel 20 Algemene bouwregels 144
Artikel 21 Algemene gebruiksregels 144
Artikel 22 Algemene regel m.b.t. parkeergelegenheid 144
Artikel 23 Algemene aanduidingsregels 144
Artikel 24 Algemene afwijkingsregels 145
Artikel 25 Algemene wijzigingsregels 146
Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 147
Artikel 26 Overgangsrecht 147
Artikel 27 Slotregel 147
Bijlagen regels 148

Bijlage 1	Lijst van Bedrijven functiemenging	150
Bijlage 2	Lijst van bedrijfsactiviteiten	158
Bijlage 3	Toelichting Lijst van bedrijfsactiviteiten	160
Bijlage 4	Lijst van Horeca-activiteiten	164

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Het voornemen tot het opstellen van het bestemmingsplan Lage Weide is opgenomen in de notitie "Meerjarenplanning bestemmingsplannen 2000-2010" van de gemeente Utrecht. De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is de totstandkoming van een actuele, eenduidige, samenhangende en toekomstgericht juridisch-planologische regeling voor het plangebied, dat moet inspelen op de wensen van gebruikers en omwonenden van het plangebied.

Het plangebied betreft het bedrijventerrein Lage Weide, dat in de loop van de jaren 40-50 van de vorige eeuw is ontstaan. Op ongeveer 216 hectare terrein is een groot aantal bedrijven uit verschillende sectoren gevestigd. Vooral de maakindustrie, bouw, handel en de zakelijke dienstverlening zijn sterk vertegenwoordigd op Lage Weide. Het bedrijventerrein is uniek in de zin dat het multimodaal is ontsloten per weg, water en spoor. Daarnaast biedt het terrein vestigingsmogelijkheden voor zowel lichte als zwaar milieuhinderlijke bedrijven. Het vervoer over water is de afgelopen jaren sterk gegroeid. De verwachting is dat het belang hierin in de toekomst steeds meer zal gaan toenemen.

Gelet op bovenstaande is het de opdracht om het meest effectieve en doelmatige gebruik van het terrein vast te leggen in dit nieuwe bestemmingsplan. Het gaat om een bestemmingsplan voor de komende 10 jaar, waarin de voorzienbare, wenselijke, voldoende concrete en onderbouwde ontwikkelingen een plek zullen krijgen en waarin ruimte geboden moet worden voor revitalisering.

Het bedrijventerrein biedt werkgelegenheid aan ongeveer 16.700 werknemers en is daarmee van groot belang voor de stad, regio en ook daarbuiten. In dat kader heeft het college in 2002 besloten dat Lage Weide als bedrijventerrein behouden moet blijven en dat daarbij noodzakelijk is dat stevig geïnvesteerd gaat worden in de kwaliteit van het bedrijventerrein. Ook is in 2007 gestart met de uitvoering van het Havenproject: versterken/verzwaren van de kademuren, plaatsen van nieuwe en diepere damwanden, vergroten van toegang naar het Uraniumkanaal, en de aanleg van wachtplaatsen. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de infrastructuur, verkeersveiligheid, parkeren, groen en promotie.

Zoals uit het vervolg van deze toelichting - uitgewerkt in met name hoofdstuk 5 - zal blijken is het nieuwe bestemmingsplan toekomstgericht voor zowel gebruikers als omwonenden, hetgeen blijkt uit onderstaande opsomming;

- voor een groot deel van het plangebied wordt één bestemming 'Bedrijventerrein' opgenomen, met een lijst van toegestane bedrijfsactiviteiten;
- er wordt een milieuzonering opgenomen, om voor nieuwe situaties te voorzien in een optimale scheiding tussen milieubelastende en milieugevoelige functies, waarbij bestaande rechten zoveel mogelijk worden gerespecteerd;
- waar mogelijk wordt het multimodale karakter van het Havengebied juridisch planologisch geoptimaliseerd;
- de begrenzing van het gezoneerde industrieterrein wordt aangepast, zodat deze niet meer dwars over perceelsgrenzen loopt;
- nieuwe geurhinderveroorzakende bedrijven zijn slechts toegestaan indien is aangetoond dat zij door het nemen van maatregelen de geurhinder niet doen toenemen;
- uitbreidingsbehoefte wordt gefaciliteerd binnen de planperiode;
- het bedrijventerrein wordt versterkt door het tegengaan van verdere verkantorisering;
- er vindt eenmalige legalisatie plaats van een aantal kantoorpanden;
- opname mogelijkheid van verhuur leegstaande kantoorruimte gelieerd aan bedrijfsruimte tot zelfstandig kantoor;
- opname van vestigingsmogelijkheden voor volumineuze detailhandel.

In het bestemmingsplan zijn daarnaast de wijzigingen in de wet- en regelgeving en het beleid van de verschillende overheden op het gebied van de ruimtelijke ordening die zich in de loop van de tijd hebben voorgedaan, verwerkt. Qua systematiek sluit het bestemmingsplan aan bij recent tot stand gekomen bestemmingsplannen binnen de gemeente Utrecht, om de uniformiteit van bestemmingen en regelgeving te bevorderen. Daar waar mogelijk is gestreefd naar vereenvoudiging en vermindering van regels.

Op donderdag 26 september 2013 heeft de gemeenteraad een voorbereidingsbesluit genomen voor het gebied Lage Weide om ongewenste ontwikkelingen die in strijd zijn met het ontwerpbestemmingsplan in het gebied te voorkomen. Dit voorbereidingsbesluit is op 27 september 2013 in werking getreden.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied van bestemmingsplan Lage Weide is gelegen aan de westkant van Utrecht. Het plangebied wordt begrensd door:

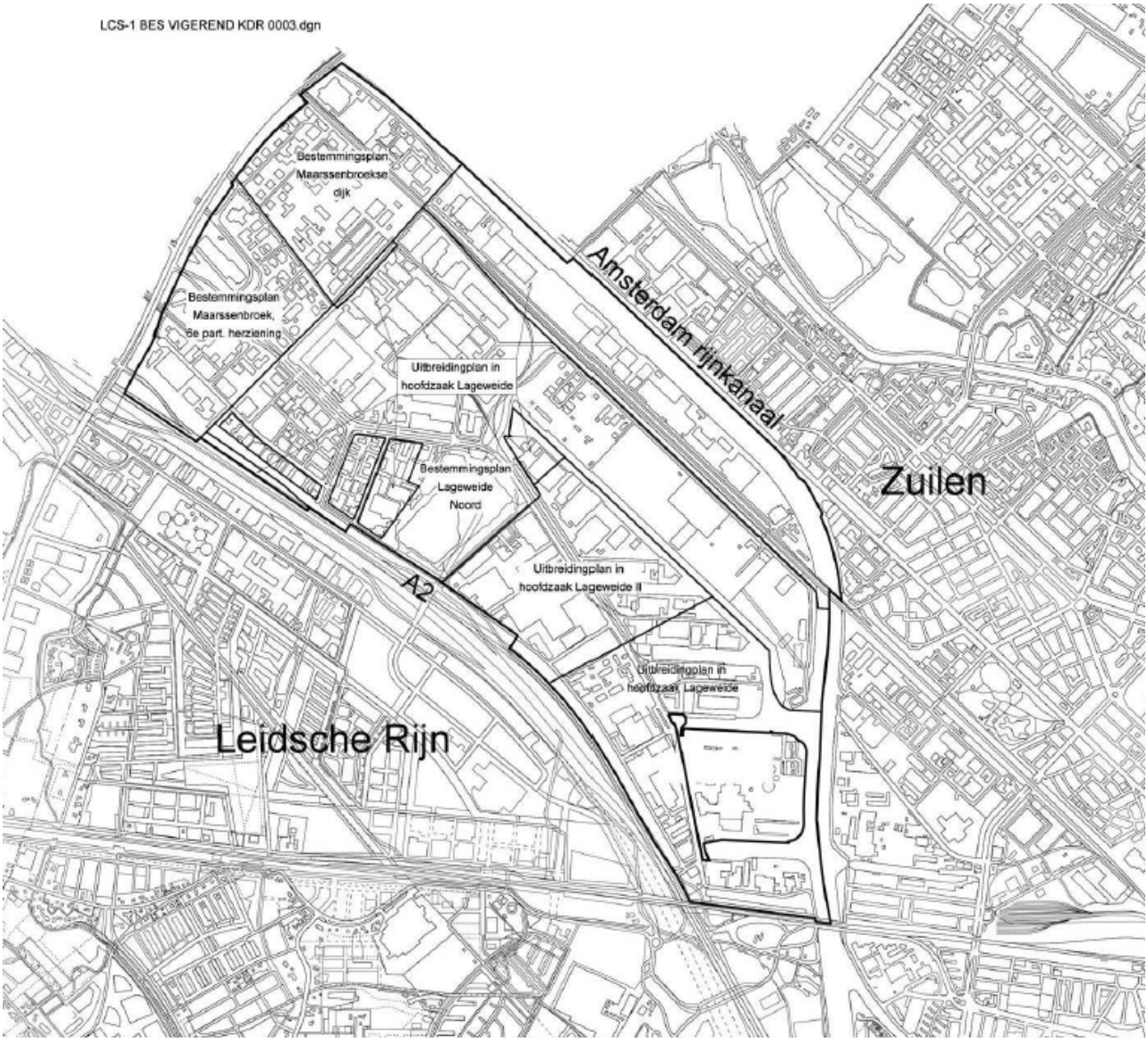
- aan de noordkant de Zuilense ring;
- aan de noord- en oostkant het Amsterdamrijnkanaal;
- aan de zuidkant de autosnelweg A2.

Een kaart van het plangebied van de ligging in groter verband is opgenomen onder paragraaf 3.2.

1.3 Vigerende plannen

Binnen het plangebied gold een groot aantal bestemmingsplannen. Er was er sprake van een zeer versnipperd juridisch kader. De vigerende plannen waren voor een groot deel verouderd, waardoor in het verleden relatief veel separate planologische procedures (ex .artikel 19 oude WRO) zijn doorlopen.

Onderstaande afbeelding geeft, in combinatie met de tabel, een overzicht van de vigerende bestemmingsplannen.

Afbeelding : vigerende bestemmingsplannen

Naam plan	Vastgesteld door Raad	Goedgekeurd door GS	Kroon/ Raad van State
uitbreidingsplan in hoofdzaak Lageweide	08-06-1961	13-08-1962	
uitbreidingsplan in hoofdzaak Lageweide II	16-09-1954	07-12-1954	
bestemmingsplan Lageweide-Noord	30-10-1980	22-12-1981	19-11-1984
bestemmingsplan Maarssenbroeksedijk	24-09-1984	09-04-1985	
bestemmingsplan Maarssenbroek, 6e partiële herziening	21-06-1989	10-10-1989	
bestemmingsplan Maarssenbroek, uitwerkingsplan Zonnebaan/Sterrebaan	20-04-1983	12-07-1983	
gedeeltelijke herziening zes bestemmingsplannen industrielawaai Utrecht	25-01-1990	17-07-1990	
Bouwverordening gemeente Utrecht			

Tabel : vigerende bestemmingsplannen

1.4 Leeswijzer

De toelichting is als volgt opgebouwd:

In hoofdstuk 2 wordt aandacht besteed aan het bestaande beleidskader dat als basis heeft gediend voor dit bestemmingsplan. Hoofdstuk 3 bevat de beschrijving van de bestaande situatie. Onder andere de ruimtelijke structuur, de historische ontwikkeling van het gebied en de beschrijving van de aanwezige functies hebben hier een plek. De diverse noodzakelijke onderzoeken ten aanzien van o.a. milieuaspecten komen in hoofdstuk 4 aan bod. In hoofdstuk 5 worden de mogelijkheden die het plan biedt voor de toekomst beschreven. Dit hoofdstuk is mede gebaseerd op de informatie uit de hoofdstukken 2, 3 en 4. Hoofdstuk 6 bevat een toelichting op de juridische planregeling. In hoofdstuk 7 wordt de maatschappelijke uitvoerbaarheid besproken. In hoofdstuk 8 wordt aandacht besteed aan de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. In de Bijlagen toelichting zijn diverse bijlagen te vinden van o.a. onderzoeken die in dit kader van dit bestemmingsplan zijn uitgevoerd en waarvan de conclusies zijn vermeld in hoofdstuk 4 van de toelichting.

Hoofdstuk 2 Relevante beleidskaders

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft een beknopt overzicht van de ruimtelijke beleidskaders op Rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau die van belang zijn voor dit plangebied.

2.2 Rijksbeleid

2.2.1 Nota Ruimte

Het hoofddoel van het nationaal ruimtelijk beleid is ruimte scheppen voor verschillende ruimtevragende functies op het beperkte oppervlak dat Nederland ter beschikking staat. Het ruimtelijk beleid zal worden gericht op vier algemene doelen:

- de versterking van de internationale concurrentiepositie;
- het bevorderen van krachtige steden en een vitaal platteland;
- het borgen en ontwikkelen van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden;
- het borgen van veiligheid.

Bestemmingsplan Lage Weide levert daaraan een bijdrage, hetgeen volgt uit de verdere toelichting op dit bestemmingsplan.

2.2.2 Structuurvisie Randstad 2040 (2008)

De Structuurvisie Randstad 2040 geeft de ambitie aan om de Randstad tot een duurzame en concurrerende Europese topregio te ontwikkelen. Het kabinet maakt keuzes voor de ruimtelijke ontwikkeling van de Randstad vanuit vier leidende principes:

Principe 1: Leven in een veilige, klimaatbestendige groenblauwe delta;
Principe 2: Kwaliteit maken door een sterke wisselwerking groen, blauw en rood;
Principe 3: Wat internationaal sterk is, sterker maken;
Principe 4: Krachtige, duurzame steden en regionale bereikbaarheid.

De structuurvisie fungeert (met de Nota Ruimte) als ruimtelijke basis voor verschillende sectorale en gebiedsgerichte uitwerkingen met als doel van de Randstad een duurzame en concurrerende topregio te maken. Voor bedrijventerrein Lage Weide wordt gesteld dat het een bedrijventerrein op een unieke locatie is dat richting kan geven aan het economisch kerngebied van de Randstad. In het onderhavige bestemmingsplan wordt uitvoering gegeven aan dit beleid.

2.2.3 Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SEV III)

Het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SEV III) is aangekondigd in de Nota Ruimte.1 Het SEV III omvat beleidsuitspraken en beslissingen, tabellen (tabel 1 en 2) en een kaartbeeld (pkb-kaart 1). Het SEV III is een planologische kernbeslissing (pkb). Het doel van het SEV III is het waarborgen van voldoende ruimte voor grootschalige productie en transport van elektriciteit.

Het SEV III betreft globale ruimtereserveringen voor:

- mogelijke grootschalige vestigingsplaatsen waar tenminste 500 MW elektriciteit kan worden opgewekt;
- globale trajecten van mogelijke hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer.

Hierin zijn de terreinen van de NUONlocaties aan zowel de Keulsekade 181 (Centrale Merwedekanaal) de Atoomweg 7-9 (Centrale Lage Weide) aangewezen als vestigingsplaatsen voor grootschalige elektriciteitsproductie. Beide terreinen maken geen onderdeel (meer) uit van het bestemmingsplan Lage Weide.

2.2.4 Besluit van 28 augustus 2012, houdende wijziging van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en van het Besluit ruimtelijke ordening in verband met de toevoeging van enkele onderwerpen van nationaal ruimtelijk belang (Barro)

Het Barro voorziet in de juridische borging van het nationaal ruimtelijk beleid. Het bevat regels die de beleidsruimte van andere overheden ten aanzien van de inhoud van ruimtelijke plannen inperken, daar waar nationale belangen dat noodzakelijk maken.

Titel 2.8 Elektriciteitsvoorziening' van dit besluit heeft ten doel om de in het SEV III gedane beleidsuitspraken conform de in het SEV III opgenomen uitvoeringsparagraaf om te zetten in regels ten aanzien van bestemmingsplannen. Ondermeer in artikel 2.8.3 (waarborging vestigingsplaats grootschalige elektriciteitsopwekking) zijn deze regels opgenomen. De locaties van de NUON zijn aangewezen als vestigingsplaatsen voor grootschalige elektriciteitsproductie. Deze locaties maken geen onderdeel (meer) uit van het bestemmingsplan Lage Weide.

2.2.5 Ladder van duurzame verstedelijking

Artikel 3.1.6 Bro

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) opgenomen. Volgens artikel 3.1.6 uit het Bro moet de toelichting bij een bestemmingsplan dat nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt voldoen aan drie verschillende randvoorwaarden:

a. Er wordt beschreven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
b. Indien uit de beschrijving, bedoelt in onderdeel a, blijkt dat er sprake is van een actuele regionale behoefte, wordt beschreven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand gebied van de betreffende regio kan worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins, en;
c. Indien uit de beschrijving, bedoelt in onderdeel b, blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld.

Actualisering bestemmingsplan Lage Weide

Voor de toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking voor het bestemmingsplan Lage Weide is vooraf een heldere omschrijving van de feitelijke situatie, de oude en de nieuwe planologische situatie noodzakelijk. Hieronder volgt een omschrijving van deze situaties:

a. Feitelijke situatie

Lage Weide is met een bruto oppervlak van 216 ha (154 ha netto) het grootste bedrijventerrein binnen de gemeente. Vooral de sectoren industrie, handel en logistiek zijn er sterk vertegenwoordigd. Lage Weide is niet alleen het enige bedrijventerrein met een water en spoorontsluiting in de regio, het is ook nog het enige bedrijventerrein waar de zwaardere bedrijven (milieucategorie 5) zijn toegestaan en gevestigd. Het gehele bedrijventerrein is in gebruik genomen en er zijn geen uitgeefbare gronden.

b. Voorheen geldende planologische situatie

De voorheen geldende bestemmingsplannen boden op veel plaatsen ruime bouwmogelijkheden, maar de juridische regelingen in de plannen zijn verouderd. Voor Lage Weide gold een groot aantal bestemmingsplannen. De bestaande bouwhoogtes zijn veelal niet geregeld. Ook de bestaande bebouwingspercentages variëren sterk, afhankelijk van het gebied, en samenhangend met het type bedrijvigheid. Binnen het gebied is sprake van grote verschillen tussen soorten bedrijvigheid, kavelgrootte en bebouwingsdichtheid.

c. Nieuwe planologische situatie

Met het nieuwe bestemmingsplan wordt de bestaande lappendeken aan plannen vervangen door één samenhangende, actuele regeling. Het bestemmingsplan Lage Weide regelt wel de maximale hoogtes,

bebouwingspercentages en een milieuzonering. Hierdoor worden de bouw- en gebruiksmogelijkheden ten opzichte van de oude planologische situatie begrensd.

Op basis van de oude planologische regeling was ten opzichte van de nieuwe regeling een viervoudige toevoeging van het aantal vierkante meter bvo mogelijk. In het nieuwe bestemmingsplan is een toename van 10% van de op het bouwperceel aanwezige gebouwen mogelijk. Daarboven op kan via een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid in het plangebied als geheel onder bepaalde voorwaarden 170.000 m^2 worden toegvoegd. Het bestemmingsplan is een actualiseringsplan en voorziet nog op basis van 'oude rechten' in beperkte uitbreidingsmogelijkheden. Er zijn op het bedrijventerrein geen kavels meer uitgeefbaar.

De ladder voor duurzame verstedelijking is in beginsel voor dit bestemmingsplan niet van toepassing, omdat het voorliggende bestemmingsplan bedrijventerrein Lage Weide geen nieuwe stedelijke ontwikkeling beoogt.

Regionale behoefte

De regionale behoefte aan bedrijventerreinen in de regio Utrecht staat beschreven in het rapport 'Strategie Bedrijventerreinen 2012'. Met dit rapport blijkt behoefte te zijn aan een uitbreidingvraag van 159,3 ha en transformatievraag van 67 ha aan. Het rapport onderbouwt deze behoefte met de wens voor een nadrukkelijkere inzet op de bestaande gebieden van een bedrijventerrein. Volgens de Utrechtse Bedrijventerreinen Strategie geldt specifiek voor Lage Weide het continueren van de herstructurering en revitalisering van het verouderde bedrijventerrein. Daarnaast is en blijft het volgens de strategie van belang om regionaal voldoende ruimte beschikbaar te houden voor zwaardere vormen van bedrijvigheid, de zogenoemde Hogere Milieu Categorie (HMC) bedrijven. Lage Weide is hiervoor de (enige) aangewezen locatie binnen de gemeente. De regionale behoefte aan bedrijventerrein is verder uitgewerkt in het provinciaal en regionaal beleid.

Binnen stedelijk gebied

Het bestemmingsplan voorziet in enige flexibiliteit. Deze flexibiliteit is nodig om herstructureringsmogelijkheden niet op voorhand uit te sluiten, aangezien herstructurering van bestaand bedrijventerrein beleidsmatig gewenst is. De regelingen in het nieuwe bestemmingsplan voldoen aan de eis dat Utrechtse bedrijventerreinen toekomstbestendig moeten. Deze eis komt voort uit de 'Strategie Bedrijventerrein 2012' en uit de 'Economische Agenda 2012-2018'. Daarnaast wordt ook uitgegaan van het blijven voortzetten van bestaande transformatie, revitaliserings- en herstructureringsprojecten.

De herstructurering en revitalisering van het bestaande bedrijventerrein Lage Weide is niet alleen mogelijk maar ook wenselijk. De beoogde regelingen in het nieuwe bestemmingsplan kunnen worden opgevangen binnen het stedelijke gebied van Lage Weide.

Multimodale ontsluiting

Het bedrijventerrein is uniek in de zin dat het multimodaal is ontsloten per weg, water en spoor. Voor bestemmingsplan Lage Weide zijn in het 'Ontwikkelingskader Bedrijventerreinen' de concrete toekomstperspectieven aangegeven: Lage Weide intensiveren tot multimodaal knooppunt. Volgens de afspraken uit de MTBS-studie 'Port of Utrecht' moet Lage Weide beter inspelen op haar multimodale karakter. Een concreet onderdeel van dit speerpunt is het optimaal gebruik maken van de mogelijkheden vervoer over water en spoor, ten gunste van duurzaamheid en ter vermindering van vervoer over de weg in de regio.

2.3 Provinciaal en regionaal beleid

2.3.1 Provinciale ruimtelijke Structuurvisie en ruimtelijke Verordening

In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) wordt het ruimtelijk beleid voor de periode tot 2028 beschreven. Deze periode sluit aan bij de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte van het Rijk. De provincie geeft aan welke doelstellingen zij van provinciaal belang acht, welk beleid bij deze doelstellingen hoort en hoe uitvoering wordt geven aan dit beleid. Deels wordt uitvoering gegeven aan het beleid via de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) welke tegelijk met de PRS is opgesteld. Voor Lage Weide geldt dat sprake is van 'Bedrijventerrein Stedelijk gebied'.

De Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013, is op 4 februari 2013 vastgesteld door Provinciale Staten van Utrecht. De Verordening bevat algemene regels die gemeenten in acht moeten nemen bij het opstellen van hun ruimtelijke plannen. In de PRV staan geen regels die direct doorwerken naar de burgers. In de PRV zijn alleen de algemene regels opgenomen, die noodzakelijk zijn voor het waarborgen van de provinciale belangen.

De provincie zet in op de herstructurering, intensivering en transformatie van bestaand bedrijventerrein. De ontwikkeling van nieuw bedrijventerrein in het stedelijk gebied is alleen mogelijk als de locatie is opgenomen in het stedelijk programma van de PRS en de noodzaak van het tot ontwikkeling brengen van de locatie kan worden onderbouwd conform de door ons aangegeven voorkeursvolgorde. Bovendien moet de nieuwvestiging of uitbreiding in samenhang worden ontwikkeld met de herstructurering van een bestaand bedrijventerrein, waarbij de tijdige realisering van de herstructurering is verzekerd.

Een aanzienlijk deel van de Utrechtse werkgelegenheid is gebonden aan bedrijventerreinen. Het gaat om activiteiten in onder andere de industrie en logistieke dienstverlening. Deze activiteiten zijn niet of nauwelijks te mengen met andere functies door hun effecten op de omgeving (aard bebouwing, uitstoot, geluid, verkeersdruk). Het is voor een diversificatie van de Utrechtse economische structuur van belang dat voldoende van dergelijke locaties in verschillende segmenten beschikbaar blijven; van terreinen met een prestigieuze uitstraling tot louter functionele terreinen.

De ontwikkeling van nieuwe zelfstandige kantoren op bedrijventerreinen is onwenselijk. Bedrijventerreinen zijn geen geschikte locatie voor de ontwikkeling van duurzame kantoren. Uit onderzoek blijkt dat een belangrijk deel van de leegstand op bedrijventerreinen bestaat uit kantoorpanden.

Het bestemmingsplan Lage Weide levert een bijdrage aan bovenstaand beleid.

2.3.2 Regionaal Structuurplan 2005-2015 (2005)

Het Bestuur Regio Utrecht heeft in 2005 het Regionaal Structuurplan (RSP) vastgesteld waarin in grote lijnen is weergegeven hoe de regio Utrecht zich in de komende jaren moet gaan ontwikkelen op het gebied van wonen, werken, groen en bereikbaarheid.

Het centrale thema van het plan is 'beheerste dynamiek'. Via dit principe moet sturing gegeven worden aan de verstedelijkingsdruk om te komen tot een evenwichtige ontwikkeling.
Op de plankaart RSP Utrecht 2005-2015 is Lage Weide aangegeven als (inter-)nationaal kerngebied. De regio kiest voor het prioriteren van de bereikbaarheidsverbetering van kerngebieden boven andere gebieden. Leidsche Rijn Centrum (waarvan het 4e kwadrant van Lage Weide deel uitmaakt) wordt genoemd als toekomstig kerngebied van zeer groot belang met OV knooppunt. Lage Weide zal de functie van regionale multimodale knooppunt behouden, met een specifieke rol voor watergebonden bedrijvigheid.

In 2007 hebben de gemeenten gezamenlijke uitvoeringsafspraken geformuleerd en vastgelegd in het uitvoeringscontract RSP 2005-2015. Hierbij is ook het kantorenprogramma vastgesteld. Voor het plangebied is daarvan van belang:

- De toegestane ontwikkelingsruimte voor Utrecht is met name toegewezen in het stationsgebied en Leidsche Rijn Centrum. Het is niet toegestaan dit nieuwe programma te 'verslepen' naar andere locaties.
- Herbouw mag, als het volume niet toeneemt.
- Restruimte voor kantoorontwikkeling in oude bestemmingsplannen vallen buiten de uitvoeringsafspraken. Waar mogelijk zullen gemeenten zich inspannen om deze bestemmingsplannen aan te passen en wijzigen in andere functies niet zijnde kantoren.
- Onder 1.500 m^2 is niet geprogrammeerd, maar moet wel worden gemeld.

- Op bedrijfsterreinen geldt een maximum tot 2.000 m^2 bvo met een maximum van 50% kantoorhoudend. Hier van kan worden afgeweken tot maximaal 4.000 m^2. Er moet naar worden gestreefd de ontwikkeling van kantoorfuncties op bedrijventerreinen zoveel mogelijk te beperken.

Bestemmingsplan Lage Weide is grotendeels in overeenstemming met bovenstaand beleid.

Op het aspect multimodaliteit wordt verder ingegaan in paragraaf 5.4. Daarbij wordt in dit bestemmingsplan de maximale gestelde maatvoering (tot 2.000 m^2 respectievelijk 4.000 m^2) voor ondergeschikte bij bedrijven kantoren niet uit het Regionale Structuurplan overgenomen. De reden hiervoor is met name dat zittende bedrijven, die al jaren in op Lage Weide gesetteld zijn een belangrijke rol hebben in Utrecht (werkgelegenheid, uitstraling, hoofdkantoor). Deze bedrijven hebben vaak een (ondergeschikt) kantoorvolume dat groter is dan 2.000 m^2 of zelfs 4.000 m^2. Daarnaast gaat het vaak om concentratie van (hoofd)kantoorfuncties, waardoor ook een deel van het kantoorvolume niet direct gekoppeld is aan de lokale productiefaciliteiten, zoals bijvoorbeeld voor HR-activiteiten. Om deze bedrijven uitbreidingsmogelijkheid te geven op dit onderdeel is de beperking uit het Regionaal Structuurplan niet overgenomen. Wel wordt er voor nieuwe (ondergeschikte bij bedrijven behorende kantoor)ontwikkelingen ingezet op een maximum van 30% kantoorhoudend, een strengere norm dan het RSP hanteert. Dit aspect wordt verder uitgewerkt in paragraaf 5.7.

Voor dit plangebied speelt een specifiek probleem ten aanzien van de zelfstandige kantoren. De oplossing die de gemeente hiervoor nastreeft wordt toegelicht en uitgewerkt in paragraaf 5.8.

2.3.3 Ontwikkelingsvisie NV Utrecht (2009)

De Stad werkt in Noordvleugelverband samen met Amersfoort en Hilversum en de regio (BRU en Eem- en Gooigemeenten) aan een ontwikkelingsvisie. Doelstelling van het Rijk is om de internationale concurrentiepositie van de Randstad als geheel te versterken. Versterken van de economie, vergroting van de kracht en dynamiek van de steden en ontwikkeling van de bijzondere kwaliteiten en de vitaliteit van het Groene Hart dragen bij aan deze doelstelling.

Binnen het nationaal stedelijke netwerk Randstad Holland zijn drie economische kerngebieden gelegen: De Noordvleugel, de Zuidvleugel en de regio Utrecht. Belangrijke bestaande kwaliteiten van het economisch kerngebied Utrecht, die behouden en versterkt moeten worden, zijn:

- Regio Utrecht als centraal knooppunt van infrastructuur;
- Regio Utrecht als broedplaats van kennis en talent;
- Regio Utrecht als belangrijk centrum van nationaal georiënteerde zakelijke dienstverlening en maatschappelijke organisaties.

Het onderhavige bestemmingsplan voldoet aan de uitgangspunten van de ontwikkelingsvisie en levert daaraan een bijdrage.

2.3.4 Water voorop! Waterbeheersplan 2010-2015

Het waterbeheerplan beschrijft in hoofdlijnen de belangrijkste doelen en maatregelen die het waterschap de komende zes jaar wil bereiken en uitvoeren. In het plan staat hoe Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden zorgt voor een duurzaam, schoon en veilig watersysteem.

In het waterbeheerplan zijn onder andere de maatregelen voor de KRW vastgelegd. Voor de maatregelen geldt een resultaatsverplichting voor eind 2015. De doelen die aan deze maatregelen ten grondslag liggen zijn vastgelegd in het Waterplan van de Provincie Utrecht. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt het principe van Duurzaam waterbeheer.

Het uitgangspunt voor de planontwikkeling is dat het gebied hydrologisch neutraal moet worden ontwikkeld met als doel dat de planontwikkeling geen gevolgen heeft voor het grond- en oppervlaktewater en de waterkwaliteit. Daarmee wordt geborgd dat de ontwikkeling van het gebied met betrekking tot wateraspecten duurzaam is.

2.3.5 Waterstructuurvisie (Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, 2002)

Water speelt een steeds grotere rol in onze samenleving. Functies zijn afhankelijk van de beschikbaarheid van water. Daarnaast verandert het klimaat. Daarom heeft water in de toekomst meer ruimte nodig. In de Waterstructuurvisie presenteert het waterschap zijn integrale visie op een duurzaam waterbeheer op de lange termijn. Doelen hierbij zijn:

a. het gewenste veiligheidsniveau tegen overstroming en wateroverlast is gegarandeerd;
b. er is sprake van een goede waterkwaliteit;
c. de ecohydrologische variatie binnen het plangebied is hersteld;
d. de bodemdaling is afgeremd of zo mogelijk stopgezet;
e. er zijn goede gebruiksmogelijkheden van het plangebied voor verschillende maatschappelijke functies;
f. er is voldoende water van voldoende kwaliteit beschikbaar om dit mogelijk te maken;
g. de landschappelijke betekenis van water is behouden of versterkt.

In de structuurvisie zijn gebiedsspecifieke doelstellingen en maatregelen gedefinieerd. Ook staat het streefbeeld voor 2050 beschreven, gebaseerd op de volgende principes:.

- Vasthouden, bergen, afvoeren;
- Voorkomen, scheiden of schoon maken van vuilemissies;
- Vergroten zelfvoorzienendheid en duurzame inrichting;
- Grondwater als ordenend principe.

Het streefbeeld kan niet los worden gezien van het toekomstige grondgebruik binnen het beheergebied. Enerzijds vraagt het streefbeeld op een aantal plaatsen om meer ruimte voor water. Anderzijds kan het streefbeeld alleen worden bereikt indien het grondgebruik meer op de waterdoelstellingen wordt afgestemd. Voor de drie belangrijkste functies - wonen/werken, landbouw en natuur - is daarom in kaart gebracht of en hoe deze functies passen bij een duurzaam waterbeheer. Dit is in combinatie met het streefbeeld vertaald naar een visie op het toekomstig gewenste grondgebruik in het werkgebied van het waterschap.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Elke ruimtelijke ontwikkeling kan invloed hebben op water. Niet alleen bouwen nabij of op een waterkering, maar ook een toename van verhard oppervlak. Een ruimtelijke ontwikkeling moet minimaal voldoen aan de belangrijkste minimale voorwaarde: "het standstill beginsel". Dit beginsel houdt in dat door het plan geen verslechtering van de waterhuishouding mag ontstaan. In het kader van een watertoetsproces moeten de gemeente en het waterschap zoeken naar kansen om het watersysteem te verbeteren en duurzaam in te richten. Voor elke toename van verharding van meer dan 500 m^2 in stedelijk gebied is een watervergunning nodig.

2.4 Gemeentelijk beleid

2.4.1 Structuurvisie 2015-2030 (2004)

In de structuurvisie worden de gewenste toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen van de stad Utrecht beschreven. In het Ontwikkelingsbeeld tot 2015 worden voor het bestemmingsplangebied de volgende richtlijnen gegeven:

Lage Weide: onderzoek naar optimalisatie en behoud van bedrijfsmatige functies

Lage Weide heeft als grootschalig bedrijventerrein een belangrijke functie als binnenhaven en multimodaal knooppunt. De druk op het gebied is groot zowel vanwege de behoefte aan ruimte voor bedrijvigheid als vanwege de zoektocht naar ruimte voor verstedelijking. Ontwikkelingen zoals Leidsche Rijn en een aantal knooppunten (transferium, Randstadspoorstations, NOUW 1 en 2) rond en in het gebied vormen aanleiding om de ruimtelijk-functionele structuur van Lage Weide nader te onderzoeken. Dergelijke investeringen zijn kansen om de bestaande ruimtelijke benutting te optimaliseren. Uitgangspunt daarbij is het behoud van de bedrijfsmatige functies op bedrijventerreinen, met name op Lage Weide, waarbij een intensievere benutting van de ruimte een aandachtspunt is. De redenen die de structuurvisie noemt om op korte termijn (2015 - 2020) geen verdere ruimtelijk-functionele wijzigingen na te streven voor Lage Weide zijn:

- de wens Lage Weide als multimodaal knooppunt voor goederenvervoer te optimaliseren;

- de inzet om bestaande bedrijven te behouden voor de stad;
- de hoge kosten die zijn verbonden aan transformatie;
- het ontbreken van ruimte voor te verplaatsen bedrijven;
- het moeilijk kunnen combineren met andere functies wegens milieu en veiligheid;
- de slechte OV-bereikbaarheid van het gebied vermindert de mogelijkheden voor andere functies.

Het bestemmingsplan Lage Weide faciliteert de uitgangspunten van de richtlijn.

2.4.2 Hoogbouwvisie (2005)

De doelstelling van de Hoogbouwvisie is het leveren van een toetsingskader voor hoogbouwplannen, door ten eerste na te gaan wat de mogelijke bijdrage is die hoogbouw kan leveren aan de ontwikkeling van Utrecht, en ten tweede door het geven van een visie op de meest (on)wenselijke locaties voor hoogbouw.
Voor de Hoogbouwvisie is gewerkt met de volgende vaststaande uitgangspunten:

- Hoogbouw wordt altijd in verhouding gezien met de omgeving;
- Behoud van het kleinschalige karakter van stadswijken;
- De zichtlijnen op de Dom moeten behouden blijven (ook vanaf de Rijkswegen);
- Hoogbouw als middel om de stad beter zichtbaar en herkenbaar te maken. Utrecht wordt één stad met twee centra: het huidige centrum met Stationsgebied en het toekomstige Leidsche Rijn Centrum. De 'kloof' tussen de twee stadsdelen wordt in de toekomst gedicht door de zogeheten Centrale Zone, die ruwweg parallel loopt aan de A2 en het Amsterdam-Rijnkanaal.

In het Wensbeeld 2030 van de Hoogbouwvisie is de stad opgedeeld in een drietal categorieën:

a. De Binnentuinen: 9 tot 15 meter, beiden met de mogelijkheid tot incidentele accenten tot (in principe) het dubbele van de omliggende bebouwingshoogte;
b. De Centrale Zone, waar ook een deel van Lage Weide deel van uitmaken: 15 of 30 meter. Er zijn accenten tot in het dubbele van de omliggende bebouwingshoogte mogelijk. In een beperkt zoekgebied, kunnen incidentele accenten van 60 tot 80 meter worden geplaatst.
c. De Brandpunten: de maximale bebouwingshoogte bedraagt 90 meter, respectievelijk een niet gemaximaliseerde hoogte. Dit kan voorkomen in het Stationsgebied en Leidsche Rijn Centrum.

2.4.3 Welstandsnota

In het plangebied geldt over het algemeen een 'open' regime voor welstand. Dit betekent dat verandering of handhaving van het bebouwingsbeeld beide mogelijk is, zowel naar structuur als architectuur maar met behoud van landschappelijke waarden. Dit betekent:

- een vrije en open oriëntatie op het bestaande bebouwingsbeeld;
- er is ruimte voor vernieuwing;
- bij gedeeltelijke veranderingen van de structuur wordt aangesloten op de bestaande omgeving.

Voor de Plas geldt het regime respect. Essentiële eigenschappen van de aanwezige bebouwings- en omgevingskarakteristieken worden gerespecteerd. Dit betekent:

- samenhang en structuur van het stedelijke (en landelijke) beeld staat voorop;
- respect voor het kenmerkende bebouwingsbeeld met zijn architectonische verschijningsvorm;
- nieuwe interpretaties, veranderingen en transformaties zijn mogelijk.

Het aspect welstand wordt niet in het bestemmingsplan geregeld, maar komt aan bod in de toetsing van de omgevingsvergunningaanvraag en speelt verder dan ook geen rol voor dit bestemmingsplan.

2.4.4 Economisch beleid

2.4.4.1 Economische Agenda Utrecht 2012 -2018

De Economische Agenda Utrecht 2012-2018 geeft de hoofdlijnen weer van het economische beleid voor de komende jaren, de ambitie die we hebben met de economie van Utrecht en de instrumenten die we zullen inzetten om dit te bereiken.

De doelstelling van het Utrechts economisch beleid is om te komen tot een duurzame economische ontwikkeling, waardoor welvaart, werkgelegenheid en voorzieningen zowel nu als ook op langere termijn worden bevorderd.

Onder invloed van verschillende trends en ontwikkelingen ziet de Utrechtse economie er in 2018 anders uit dan nu. Om goed te kunnen inspelen op deze ontwikkelingen is het van belang de juiste randvoorwaarden hiervoor te bieden. De ambitie van Utrecht voor 2018 is een levendige, gastvrije, diverse, innovatieve en creatieve economie. Met vooral een nationale uitstraling, maar op specifieke clusters ook met internationale allure. Als stad van Kennis en Cultuur richten we ons vooral op die sectoren en ontwikkelingen die dit profiel verder versterken. Mensen wonen, werken, leren en verblijven graag in de stad en kunnen kiezen uit verschillende woonmilieus, werkmilieus en vrijetijdsbestedingen.

Om in te kunnen spelen op de (structurele) ontwikkelingen die we de komende jaren op ons af zien komen zetten we in op acht economische speerpunten voor de stad:
1. Toekomstgerichte werklocaties
2. Werken in de wijk
3. Investeren in Centrum Utrecht
4. Verduurzaming van de Utrechtse economie
5. Bijdrage aan het Werkgelegenheidsoffensief
6. Kenniseconomie en kennisvalorisatie
7. Goede dienstverlening aan ondernemers
8. Bereikbaarheid

Deze speerpunten versterken enerzijds het vestigingsklimaat in de stad en anderzijds specifieke gebieden en sectoren waar Utrecht zich in onderscheidt. Om de ambities voor de verschillende speerpunten te kunnen realiseren, zullen wij samen met de verschillende partners en belangrijke (economische) spelers in de stad werken aan de opgaven die voor ons liggen.

2.4.4.2 Ontwikkelingskader Bedrijventerrein

Het bedrijventerreinenbeleid van de gemeente Utrecht is gericht op het bieden van toekomstgerichte bedrijfslocaties voor (zelfstandige) ondernemers en bedrijven in Utrecht. Voldoende en goede (niet louter monofunctionele) werklocaties zijn belangrijk voor het algemene vestigingsklimaat van de stad. Maar de wensen en gestelde eisen aan werklocaties zijn aan het veranderen. Onder andere door het huidige economische klimaat, 'het nieuwe werken', door de opkomst van nieuwe flexibele concepten, etc. is wat vroeger voldoende functioneerde, geen vanzelfsprekendheid meer. Om de concurrentiekracht van en werkgelegenheid in onze stad op peil te houden, zijn goede werklocaties waaronder bedrijventerreinen onontbeerlijk.

De doelstelling van het bedrijventerreinenbeleid is om voldoende en toekomstbestendige werklocaties te bieden, die voldoen aan de wensen van hedendaagse en toekomstige ondernemers en daarmee een bijdrage te leveren aan de economische ontwikkeling van de stad. Om ervoor te zorgen dat de Utrechtse bedrijventerreinen ook in de toekomst aantrekkelijke vestigingslocaties blijven, is het van belang op een andere manier naar deze gebieden te kijken. Een meer vraaggerichte benadering is nodig om de bedrijventerreinen ook in de toekomst aan de eisen van het bedrijfsleven en de samenleving te laten voldoen. De kunst is om goed in te spelen op de dynamiek in de economie en maatschappij.

In de Economische Agenda Utrecht 2012-2018 is op hoofdlijnen het economische beleid voor de komende periode verwoord. Deze economische agenda vormt het richtinggevende kader voor het actualiseren van de bedrijventerreinenstrategie van de stad. In de Economische Agenda Utrecht 2012- 2018 zijn 'Toekomstbestendige werklocaties' - waaronder bedrijventerreinen- een van de acht economische speerpunten van de stad.

De bedrijventerreinenmarkt is vooral een regionale markt. Ondernemers die verhuizen of nieuwe bedrijven

die zich willen vestigen zoeken veelal bedrijfsruimte in een regionale straal. Belangrijk is dus om vraag naar en aanbod van bedrijventerreinen in Utrecht in regionaal verband te bezien.

De marktsituatie voor bedrijfsruimte in de stad Utrecht is de afgelopen jaren veranderd. Enerzijds onder invloed van de economische laagconjunctuur, maar ook door de ontwikkeling van de economische structuur richting meer (zakelijke) dienstverlening en overheidsdiensten (incl. onderwijs en zorg) en het positioneren van Utrecht als stad van Kennis en Cultuur. Het gemiddelde aanbodcijfer van bedrijfsvastgoed in de stad Utrecht is de afgelopen jaren toegenomen, maar vooralsnog relatief beperkt (7,2% van de totaalvoorraad)4. Wel zijn hier duidelijke verschillen te constateren tussen de verschillende bedrijventerreinen. Cartesiuswegterrein, Cartesiusdriehoek, Kanaleneiland (incl. Merwerdekanaalzone) en Overvecht kampen met relatief hoge aanbod percentages (variërend van 13 - 20%). Hoewel geen leegstandcijfers beschikbaar zijn voor de bedrijfsruimte op bedrijventerreinen, geven de aanbodcijfers wel een eerste indruk. De cijfers geven echter geen inzicht op de verborgen leegstand. Van het totale aanbod is 57% als incourant aan te merken. Ook hier gelden weer duidelijke verschillen tussen de diverse bedrijventerreinen. Duidelijk is dat op dit moment een deel van de bedrijventerreinen verouderd is geraakt of onder druk staat. Deze gebieden en de beschikbare bedrijfsruimte voldoen niet aan de hedendaagse wensen van het bedrijfsleven. Dit uit zich in een toenemende leegstand op de bestaande (en deels verouderde) bedrijventerreinen. De toenemende leegstand leidt tot een neerwaartse spiraal van verloedering en nog meer leegstand etc.. Om deze neerwaartse spiraal te keren zijn zowel op Lage Weide, Cartesiusweg als Overvecht herstructurerings- en revitaliseringsprojecten gestart.

Utrecht is reeds enige jaren actief met het revitaliseren en herstructureren van verouderde bedrijventerreinen, zoals Lage Weide, Cartesiusweg en bedrijventerrein Overvecht. De komende jaren zal niet alleen continuering plaatsvinden van de revitalisering en herstructurering van deze bestaande werkgebieden, maar zal ook een aantal andere locaties proactief worden aangepakt; gebieden waar het vestigingsklimaat structureel onder druk staat. Op basis van de jaarlijkse vastgoedmonitor en signalen uit de markt wordt bepaald welke bedrijventerreinen pro actief opgepakt moeten worden. Voor deze bedrijventerreinen zal, op basis van maatwerk per gebied, samen met het (georganiseerde) bedrijfsleven een economisch toekomstprofiel voor het gebied (mede in relatie tot de omgeving) gemaakt worden. In eerste instantie geldt dit voor de bedrijventerreinen Oudenrijn en Demkaterrein.

Voor bestemmingsplan Lage Weide zijn in het Ontwikkelingskader Bedrijventerreinen de toekomstperspectieven aangegeven: Lage Weide intensiveren tot multimodaal knooppunt. De vraag naar bedrijfshuisvesting dan wel bedrijventerreinen in de regio Utrecht wordt bepaald door nieuwe vestigers, bestaande bedrijven die groeien en uitbreidingsruimte nodig hebben en bedrijven die, bijvoorbeeld als gevolg van woningbouw, gedwongen moeten verhuizen.

Port of Utrecht

Voor de lange termijnvisie op de multimodale toekomst van de Port of Utrecht (verder genoemd de MTBS studie) is een studie uitgevoerd. Aanleiding voor dit onderzoek was het overleg tussen de gemeente Utrecht, Industrievereniging Lage Weide (ILW) en de Kamer van Koophandel over het bestemmingsplan Lage Weide is. Tijdens deze overleggen kwam de wens naar boven om in het kader van het nieuwe bestemmingsplan te bezien of beter ingespeeld kan worden op het multimodale karakter van Lage Weide.

De doelstelling van de MTBS-studie is tweeledig:

1. Ruimte bieden aan (een cluster van) economische activiteiten gerelateerd aan de multimodale functie van Lage Weide die de meeste waarde creëren (in termen van werkgelegenheid en spin off) voor de regio Utrecht;
2. Optimalisatie van de modal split: optimaal gebruik maken van de mogelijkheden van vervoer over water en spoor, ten gunste van duurzaamheid en ter vermindering van vervoer over de weg in de regio.

Uiteindelijk resulteert de studie in een visie voor de langere termijn. Voor de korte termijn is een actieprogramma opgenomen. Dit actieprogramma komt tot uitdrukking in enkele concrete gemeentelijke vervolgacties waartoe het college heeft besloten.

Belangrijke ontwikkeling in het goederentransport is de zogenaamde 'vercontainerisatie'. In toenemende mate zullen goederen in containers vervoerd worden. Vervoer over water en spoor kunnen hierin een belangrijke rol vervullen. Lage Weide vormt een knooppunt van de drie modaliteiten water, spoor en weg en kan een nog grotere rol gaan spelen in verschuiving van weg naar water en spoor.

Het MTBS rapport geeft een beeld van de ontwikkelingen in het goederentransport en de wijze waarop Lage

Weide en het Klooster daarop kunnen inspelen. Dit resulteert zoals eerder gesteld in een visie voor de langere termijn en een actieprogramma voor de kortere termijn.

In de voorkeursvisie wordt ingezet op het introduceren van innovatieve logistieke concepten voor vervoer over water en spoor, maar ook over de weg, waar vervoer over water of spoor niet rendabel is en wordt vanwege het hoofdzakelijk private eigendom aansloten bij de bestaande indeling van het terrein. Er vindt geen actieve uitplaatsing plaats. Er zijn goede kansen in de markt om aan te sluiten op binnenvaartnetwerken en andere innovatieve logistieke concepten.

Via Container Terminal Utrecht (CTU) kunnen veel bedrijven gebruik maken van gecontaineriseerd vervoer over water. De meeste bedrijven hebben op hun terrein geen directe toegang tot overslagfaciliteiten aan het water en/of spoor en zullen dit in de toekomst ook niet krijgen. Het beschikbaar maken van dergelijke faciliteiten vereist investeringen in de infrastructuur, bijvoorbeeld in een openbare spoorterminal.

In het havengebied zelf zijn vier sectoren die bijdragen aan beide doelstellingen. Dit betreft de sectoren containers, bouw, vuilnis, en transport/distributie. Met name deze sectoren zouden actief gestimuleerd kunnen worden. In de voorkeursvisie wordt rekening gehouden met het feit dat voor Lage Weide vervoer per binnenvaart meer potentie heeft dan vervoer per spoor.

Op basis van de aanbevelingen en de conclusies uit het MTBS rapport heeft het college besloten de volgende concrete vervolgstappen te zetten:

- Het multimodale karakter van Lage Weide te versterken, gericht op de regionale markt, en daarbij de verschuiving van vervoersstromen van de weg naar water en spoor te bevorderen.
- De duurzaamheid van de scheepvaart te bevorderen door te streven naar korting op de haventarieven voor schone schepen en door op alle ligplaatsen verplicht te gebruiken walstroomvoorzieningen aan te leggen.
- In samenwerking met ondernemers op het industrieterrein Lage Weide in beeld te brengen welke vervoersstromen momenteel plaatsvinden op Lage Weide en de resultaten van dit onderzoek te gebruiken bij het ombuigen van vervoersstromen van weg naar water en spoor.
- Een business case uit te voeren naar de locatie en haalbaarheid van een raildistributiecentrum op industrieterrein Lage Weide, in samenwerking met de Industrievereniging Lage Weide (ILW) en de ondernemers uit Lage Weide en gericht op de regionale markt.
- In samenwerking met ondernemers op industrieterrein Lage Weide een aantal nieuwe vervoersconcepten, gericht op efficiënter goederenvervoer in de regio, uit te werken.
- In beeld te brengen wat de mogelijkheden zijn om de Industriehaven op het Cartesiuswegterrein in te zetten ten behoeve van milieuvriendelijke stadsdistributie en bouwlogistiek.

Het aspect multimodaliteit wordt verder uitgewerkt in paragraaf 5.4.

2.4.4.3 Kantorenstrategie 2012

Het karakter van de kantorenmarkt is in de laatste jaren sterk veranderd van een groeimarkt naar een verplaatsingsmarkt. Op sterke locaties in de stad is nog steeds vraag naar nieuwbouw. Maar op minder goede locaties is het aanbod groter dan de vraag. De stad Utrecht voert al vele jaren een restrictief kantorenbeleid en staat in hoofdzaak alleen nieuwbouw toe op drie sterke locaties: Papendorp, Leidsche Rijn Centrum en het Stationsgebied. Buiten die drie locaties gaat de gemeente traditioneel zeer terughoudend om met nieuwbouw en uitbreiding. Op locaties waar de leegstand toeneemt is uitbreiding van kantoorruimte niet aan de orde maar spant de gemeente zich juist in om kantoorruimte te transformeren naar een andere functie. In de nieuwe Kantorenstrategie Utrecht 2012 worden de volgende onderdelen vastgelegd:

- de strategie ten aanzien van de bestaande stad en aanpak van leegstand;
- de strategie ten aanzien van nieuwbouw kantorenlocaties;
- de strategie ten aanzien van kantoorruimte op bestaande bedrijventerreinen;
- stedelijke regie op de kantorenmarkt.

Op de Utrechtse bedrijventerreinen Lage Weide, Cartesiusweggebied, Overvecht, De Wetering, Oudenrijn en Merwedestrook staan kantoorgebouwen en maken kantoren deel uit van een bedrijfscomplex. Door segregatie, specialisatie en schaalvergroting van bedrijfsprocessen is er een afname in gecombineerd gebruik van kantoorruimte bij bedrijfshallen. Waar vroeger de verhouding 50/50 nog wel veel voorkwam bij groothandel en productiebedrijven is tegenwoordig het ondergeschikt kantoorgebruik feitelijk meestal niet

meer dan 20% van de bedrijfshaloppervlakte. Als gevolg daarvan staan nu veel van die oude ondergeschikte kantoorruimten leeg en worden veel kantoorruimten afgesplitst en (veelal niet conform de bestemming) als zelfstandige kantoorruimten verhuurd. Omdat de grondprijs op bedrijventerreinen relatief laag is hebben eigenaren en ontwikkelaars zelfs onder moeilijke marktomstandigheden de neiging om zo veel mogelijk kantoorruimte bij de bedrijfshal te realiseren. De huuropbrengst is immers hoger bij meer kantoorruimte.

Het uitgangspunt is dat ieder vestigend bedrijf bij de bedrijfshal enige ondergeschikte kantoorruimte mag realiseren en gebruiken. In de praktijk zien we dat veel van de oorspronkelijk ondergeschikte kantoorruimte is afgesplitst en in gebruik is genomen door zelfstandige kantoorgebruikers. Dit is niet conform de vigerende bestemming maar er is weinig handhaving geweest in de afgelopen decennia. Deel van het probleem is dat definities en de begrippen kantoor- en bedrijfsruimte niet helder zijn vastgelegd in oude bestemmingsplannen. In algemene zin kan worden gesteld dat kantoorruimten op Utrechtse bedrijventerreinen grotendeels aan de onderzijde van de piramide zitten: met andere woorden veel leegstand, overaanbod en weinig perspectief op lange termijn in een krimpende kantorenmarkt.

Het beleid bevat concrete voorstellen voor het toelaten van de kantoorfunctie op bedrijventerreinen, waaronder Lage Weide. Uit het kantorenprogramma van Utrecht wordt duidelijk dat uitbreiding van kantoorprogramma niet mogelijk is in dit plangebied. Voor dit aspect wordt verwezen naar de planbeschrijving in de paragrafen 5.7 en 5.8. Transformatie naar of toevoeging van andere - bijvoorbeeld meer consumentgerichte - functies dan bedrijven, wordt op Lage Weide niet nagesteefd. Dit verhoudt zich niet goed met de aard van het bedrijventerrein.

2.4.4.4 Ontwikkelingskader Detailhandel 2012 (2012)

Het Ontwikkelingskader Detailhandel 2012 beschrijft de wijze waarop de gemeente nu en in de komende jaren de totstandkoming van detailhandelsplannen wil begeleiden, faciliteren en toetsen. Daarnaast beschrijft dit kader hoe de gemeente wil omgaan met ontwikkelingen in de bestaande winkelgebieden. Het is een algemeen beleidskader op basis waarvan specifieke gebieden en plannen op maat ontwikkeld en beoordeeld kunnen worden.

Utrecht kent een zorgvuldig opgebouwde en redelijk fijnmazige voorzieningenstructuur. De huidige winkelstructuur die op basis van een strakke regie en planologie tot stand is gekomen, wordt daar waar mogelijk ook behouden. Daarbij wordt uitgegaan van een ruimtelijke concentratie. Bij een concentratie van winkels ontstaat een meerwaarde voor de betreffende bedrijven. De bedrijven kunnen profiteren van elkaars nabijheid, aantrekkingskracht en gemeenschappelijke faciliteiten. De verschillende deelgebieden zijn aangewezen op de winkelvoorzieningen in omliggende gebieden.

Grootschalige en perifere clusters vormen een aparte categorie van winkels omdat er een ander bezoekmotief is dan bij de 'reguliere detailhandel'. Voor de woondetailhandel zijn er marktkansen, die de gemeente op de locaties in Overvecht en op de woonboulevard ruimte wil geven. Daarbij wil de gemeente versnippering van de perifere winkelstructuur beperken.

Voor internetwinkels in of bij woningen is in het Ontwikkelingskader Detailhandel aangegeven dat de vestiging van een webwinkel bij een woonhuis waar alleen een elektronische transactie tot stand komt, en die dus verder geen ruimtelijke uitstraling als winkel heeft, kan worden aangemerkt als de uitoefening van een bedrijf aan huis en past binnen de woonbestemming. Het betreft hier de administratieve handeling die de bewoner aan huis verricht. Er mag geen sprake zijn van een toonzaal of afhaalmogelijkheid. Dit soort internetwinkels dient zich te vestigen op een locatie met een detailhandelsbestemming.

De raad heeft bij motie d.d. 5 juli 2012 aangegeven dat afhaalpunten voor internetwinkels zijn toegestaan op bedrijventerreinen, mits zij opslag en distributie als primaire bedrijfsactiviteit hebben en zich niet ontwikkelen tot complete winkels met een uitgebreide etalagefunctie (showroom) en productadvisering.

2.4.4.5 Ontwikkelingskader Horeca Utrecht (2012)

Het Ontwikkelingskader Horeca Utrecht (OHU) is geen totaal nieuw kader, het is een herziening van het bestaande OHU 2007. Basis voor het horecabeleid zijn de profielen per deelgebied. Hierin is niet gedetailleerd per pand vastgelegd waar wel en waar niet uitbreiding of nieuwe vestiging van horeca mag plaatsvinden. Bij initiatieven wordt beoordeeld of het initiatief past binnen het profiel van het deelgebied. Vervolgens wordt specifiek gekeken naar de locatie (pand, situatie, omgeving) en naar de actuele situatie in het deelgebied. Zo kan het zijn dat binnen een deelgebied na een aantal nieuwe ontwikkelingen een situatie is ontstaan die verdere groei van horeca, ook als dat wel past in het profiel, onwenselijk maakt.

Vermenging van functies is ook op bedrijventerreinen een trend. Het Nieuwe Werken, de opkomst van ZZP-ers, meerdaags zakelijk verblijf op de grotere kantorenlocaties, clustering van functies (bv meubelboulevard, grootschalige detailhandel) zorgen er allen voor dat werken, consumeren en verblijven in elkaar overvloeien. Dat vraagt maatwerk voor (ondersteunende) horecafuncties op bedrijventerreinen. Het profiel (14) voor bedrijventerreinen biedt ruimte voor de vestiging van horeca A tot en met D2.

Nieuwe horeca wordt niet mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan Lage Weide. Concrete initiatieven worden beoordeeld op de criteria uit het Ontwikkelingskader. Indien aan de orde wordt een aparte juridische procedure doorlopen.

Additionele horeca

Bij additionele horeca gaat het om horeca-activiteiten die ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie die ter plaatse is toegestaan. Deze additionele activiteiten worden juridisch-planologisch gezien niet onder de afzonderlijke functie 'horeca' begrepen, maar gerekend tot de bestemming van de hoofdfunctie van de instelling (sociaal-culturele/culturele/maatschappelijke/sport-/recreatieve doeleinden). Hiermee worden onder meer bedoeld de kantines bij buurthuizen, scholen, en sportfaciliteiten, of horecavoorzieningen bij musea en dergelijke.

2.4.4.6 Ontwikkelings- en toetsingskader grootschalige leisurevoorzieningen

Het ontwikkelings- en toetsingskader grootschalige leisurevoorzieningen dient leisureontwikkelingen in de markt zoveel mogelijk te faciliteren. Leisure wordt gedefinieerd als 'grootschalige commerciële en niet commerciële (combinaties van) voorzieningen in de sectoren sport & recreatie, cultuur, wellness, uitgaan/entertainment en attracties. Grootschalig is een voorziening als:

- de voorziening veel bezoekers trekt (Vredenburg, Jaarbeurs);
- de voorziening veel ruimte vraagt (Kidzcity met circa 5.000 m^2 bvo) en/of;
- de voorziening een grote toename van de verkeersdruk (parkeermeting) veroorzaakt.

In de gemeente is behoefte aan ontwikkeling van grootschalige leisurevoorzieningen. Er is gekozen om Utrecht te positioneren op de drie leisure kernmerken 'cultuur', 'shopping' en 'entertainment & uitgaan' waarin de stad al beschikt over belangrijke bovenregionale voorzieningen. De historische binnenstad dient als belangrijkste, grootste en meest gevarieerde leisurevoorziening te worden gewaarborgd. Bij het bieden van ruimte voor nieuwe grootschalige leisurevoorzieningen is door de gemeente Utrecht gekozen voor het realiseren van een zo optimaal mogelijke kwaliteit van ruimte en van leisurevoorzieningen door te kiezen voor ontwikkelingen van twee leisureconcentratiegebieden en vier locaties voor specifieke leisurefuncties. De twee leisureconcentratiegebieden zijn het Stationsgebied en Leidsche Rijn Centrum. De vier specifieke locaties zijn The Wall, Leidsche Rijn Park, Haarrijnseplas en Maarschalkerweerd.

2.4.5 Verkeers- en vervoersbeleid

2.4.5.1 Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP)

De grote wijzigingen in de hoofdverkeersaders waarvan het GVVP spreekt zijn inmiddels gerealiseerd (de NOUW 1 en NOUW 2). Met de realisering van de Nieuwe Ontsluiting Utrecht West (NOUW) is bedrijventerrein Lage Weide vanuit de regio nu goed bereikbaar, maar een knelpunt blijft de bereikbaarheid vanuit de stad zelf. Het Randstadspoorstation op Lage Weide (met een transferium) zoals het GVVP voorstelt is inmiddels onderzocht op haalbaarheid. Binnen deze bestemmingsplanperiode is de realisatie van een Randstadspoorstation niet haalbaar gebleken. Momenteel wordt onderzocht of het transferium nabij station Leidsche Rijn Centrum gerealiseerd kan worden, maar ook deze ontwikkeling is nog dermate niet -concreet dat opname in het bestemmingsplan vooralsnog niet mogelijk is.

2.4.5.2 Ambitiedocument 'Utrecht aantrekkelijk en bereikbaar'(2002)

Het Ambitiedocument 'Utrecht aantrekkelijk en bereikbaar', vastgesteld door de gemeenteraad op 3 juli 2012, geeft de hoofdlijnen aan waarlangs de doelen een aantrekkelijk en bereikbaar Utrecht kunnen worden bereikt. De ambities voor een aantrekkelijke en bereikbare stad zijn neergelegd in zeven beleidsprincipes:

1. de gebruiker centraal in het mobiliteitsbeleid;
2. kwaliteit in de openbare ruimte centraal stellen;
3. levendige centra op knooppunten;
4. de plaats bepaalt de mobiliteitskeuze;

5. RSS en HOV (tram) als basis OV-systeem;
6. de fiets als primair vervoermiddel in de stad;
7. de stedelijke verdeelring wordt stadsboulevard.

2.4.5.3 Nota Stallen en Parkeren

De gemeenteraad heeft op 28 maart 2013 de Nota Stallen en Parkeren vastgesteld. Hiermee is het nieuwe parkeerbeleid van kracht. Met de uitwerkingsnota 'Parkeernormen Fiets en Auto' bepaalt de gemeente de benodigde capaciteit van het (fiets)parkeren. Voor de veiligheid, leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Utrecht geeft de gemeente meer ruimte aan voetgangers en fietsers. Dit betekent dat er op sommige plekken op straat minder ruimte komt voor geparkeerde auto's. De gemeente stimuleert auto's om langs de rand van de stad te parkeren: in één van de drie herkenbare grote P+R terreinen, bij NS-stations en andere OV-knooppunten. Als stimulans voor binnenstedelijke ontwikkelingen, en daarmee voor een aantrekkelijke en bereikbare stad zijn de autoparkeernormen in betaald parkeergebied verlaagd. Ook schept de gemeente flexibiliteit door de vrijstellingsmogelijkheden van de parkeernormen te verruimen. Nieuw in de gemeentelijke aanpak is de verplichting om bij nieuwbouw, uitbreiding van bestaande gebouwen of in geval van een functiewijziging ook fietsenstallingen te realiseren. De parkeernormen hebben een bandbreedte, om optimale flexibiliteit en maatwerk te bieden bij de realisatie van bouwplannen.

2.4.5.4 Fietsnota

Uit de fietsnota en het hoofdfietsroutenetwerk komt de wens voort om een langzame verkeersroute te realiseren die Leidsche Rijn met Zuilen verbindt door Lage Weide. Hierbij is een nieuwe brug over het Amsterdam- Rijnkanaal noodzakelijk. Dit vergt een grote investering waar in deze planperiode nog geen middelen voor zijn gereserveerd. Het is wel de bedoeling deze mogelijke inpassing voor de toekomst open te houden.

2.4.5.5 Actieplan Luchtkwaliteit Utrecht

Op 3 december 2009 heeft de gemeenteraad het Actieplan Luchtkwaliteit 2009 goedgekeurd. De doelstellingen van het Actieplan Luchtkwaliteit Utrecht zijn: schone lucht, een bereikbare stad en duurzame groei. Het ALU bevat een samenhangend pakket maatregelen om de luchtkwaliteitsknelpunten op te lossen, bewoners, werkenden en bezoekers te stimuleren meer met het openbaar vervoer en de fiets te reizen en knelpunten in het autoverkeer op te lossen.

2.4.6 Groen- en waterbeleid

2.4.6.1 Groenstructuurplan Utrecht 'Stad en Land verbonden' (2007)

De Plas Lage Weide is een te koesteren onderdeel van de stedelijke groenstructuur. De Plas ligt nu relatief geïsoleerd en de groene verbindingszones functioneren nog niet optimaal. Een aantal groene recreatieve verbindingszones zal meeliftend met andere projecten worden verbeterd. Door het kappen van bomen heeft de Plas al meer een zichtfunctie vanaf de NOUW-1-entree gekregen.

De spoorbermen, de bermen langs de A2, de bermen langs de Atoomweg en de groene zones langs de kanalen zijn belangrijke ecologische verbindingen in dit gebied. In het bestemmingsplan zullen deze zones een ecologische (mede)bestemming, dan wel een groenbestemming krijgen.

2.4.6.2 Bomenbeleid

Eén van de belangrijkste doelen van het Utrechtse bomenbeleid is een samenhangende bomenstructuur voor de stad te verbeteren en te ontwikkelen, gebaseerd op cultuurhistorische, ruimtelijke en ecologische uitgangspunten en milieu. Voor dit plangebied is een aanvulling van de bomenstructuur op de Atoomweg tot een samenhangende en dragende boomstructuur in het industriegebied een belangrijke doelstelling. Dit aspect wordt verder niet in het bestemmingsplan geregeld.

2.4.7 Milieubeleid

Het gemeentelijk milieubeleid geeft de keuzes die er gemaakt worden om de ontwikkelingen die in de stad gaande zijn mogelijk te maken zonder afbreuk te doen aan de leefbaarheid van de stad op het gebied van duurzaamheid, klimaat en hinder (geluid, geur en luchtkwaliteit). In hoofdstuk 4 worden deze aspecten nader uitgewerkt.

2.4.8 Industrieel erfgoed en archeologie

2.4.8.1 Industrieel erfgoed

Industrieel erfgoed staat momenteel erg in de belangstelling. Er zijn een aantal gemeentelijke monumenten in dit gebied en een aantal hebben de gemeentelijke monumentenstatus verkregen. Op dit industriële erfgoed wordt verder ingegaan in 3.3.3. Het meeste industriële erfgoed wordt beschermd via de Monumentenwet (voor Rijksmonumenten) en via de Provinciale dan wel gemeentelijke monumentenverordening en heeft voor dit bestemmingsplan verder geen betekenis.

2.4.8.2 Archeologiebeleid

Op de Archeologische Waardenkaart van de gemeente Utrecht staat een deel van het plangebied aangeduid als gebied met archeologische verwachting. Zie verder 3.3.4 voor behandeling van dit aspect.

2.4.9 Specifiek beleid voor het plangebied

2.4.9.1 Herstructureringsprogramma bedrijventerreinen Lage Weide & Cartesiusweg (2005)

De kwaliteit van de bedrijventerreinen Lage Weide en Cartesiusweg voldoet niet meer volledig aan de eisen van deze tijd die aan een bedrijventerrein gesteld worden. De beide terreinen bieden plaats aan ruim 800 bedrijven met ongeveer 17.000 arbeidsplaatsen. Door het college wordt ingezet op het behoud van de werkfunctie van Lage Weide en Cartesiusweg (deze laatste tot 2020). Transformatie naar andere functies zal op korte termijn niet plaatsvinden. De gemeente Utrecht heeft dan ook besloten dat de terreinen geherstructureerd moeten worden. Voor de uitvoering zijn er diverse subsidiemogelijkheden (onder andere Topper, GSB en provincie). De gevestigde bedrijven onderschrijven het belang van de herstructureringsopgave op Lage Weide en Cartesiusweg. Inmiddels is dit programma in uitvoering, waarbij belangrijke opgaven zijn:

- Duidelijk onderscheid naar de hoofdfuncties van bedrijven in het plangebied. Bedrijven in een gelijke sector kunnen elkaar versterken en stellen ook vaak dezelfde eisen aan de openbare en private ruimte;
- In het herstructureringsprogramma is een uitgebreide lijst fysieke maatregelen opgenomen. Deze maatregelen zullen in dit bestemmingsplan waar nodig juridisch- planologisch worden vastgelegd.

Het bestemmingsplan geeft uitvoering aan bovenstaande uitgangspunten.

2.4.9.2 Plan van Aanpak Visie groene impuls voor oevers Amsterdam - Rijnkanaal

In het Groenstructuurplan zijn de oevers en het groen langs de noordzijde van het Amsterdam-Rijnkanaal benoemd. Door het versterken en combineren van de landschappelijke, cultuurhistorische, recreatieve en ecologische functies is een nieuwe recreatieve route tussen het Slot Zuilen en Kasteel Heemstede (in Houten) mogelijk. Bovendien verbetert dit de aansluiting tussen de groengebieden in Kanaleneiland, Oog in Al, Zuilen en Leidsche Rijn. Deze ambitie is als streefbeeld vastgelegd in het Plan van Aanplak Groene Zones Amsterdam-Rijnkanaal.

Met de bouw van Leidsche Rijn ligt het Amsterdam-Rijnkanaal niet meer aan de grens, maar midden in de stad. De betekenis van het kanaal verandert door intensivering van commerciële activiteit in Leidsche Rijn Centrum en As Kanaleneiland. Van waterverkeersweg aan de rand van de stad naar een groenblauwe zone door het midden van de stad. Het Amsterdam-Rijnkanaal biedt de inwoners van Utrecht straks groene recreatieruimte en een langzame verkeersroute naar de groengebieden buiten de stad. Het plan bestaat uit verschillende projecten van klein (bewegwijzering) tot groot (herinrichting groenzone Kanaleneiland tot park). De uitvoering van de eerste projecten zijn in 2007 gestart. Het bestemmingsplan voldoet aan dit beleid door voor enkele stroken langs het Amsterdam- Rijnkanaal een groenbestemming op te nemen.

Hoofdstuk 3 Bestaande situatie

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de huidige situatie in het plangebied en analyseert het plangebied in ruimtelijk en functioneel opzicht. Het vormt de basis voor de voorgestane bestemmingsregeling, zoals die in hoofdstuk 5 is beschreven.

3.2 Ligging in groter verband

Het plangebied wordt vrijwel aan alle zijden begrensd door infrastructuur: aan de noordzijde door de gemeente Maarssen en de Zuilense Ring (N230), aan de westzijde door de A2, aan de oostzijde door het Amsterdam – Rijnkanaal.

Op bovenstaande afbeelding is de ligging in groter verband van het plangebied weergegeven. De exacte begrenzing van het plangebied is op de verbeelding terug te vinden.

Lage Weide is met een bruto oppervlak van 216 ha (154 ha netto) binnen de gemeente het grootste bedrijventerrein. Vooral de sectoren industrie, handel en logistiek zijn er sterk vertegenwoordigd. Lage Weide is niet alleen het enige bedrijventerrein met een water en spoorontsluiting in de regio, het is ook nog het enige bedrijventerrein waar de zwaardere bedrijven (milieucategorie 5) zijn toegestaan en gevestigd.

De haven van Lage Weide is één van de grootste binnenhavens van Nederland.

Utrecht is vanwege de centrale ligging binnen Nederland en de ligging aan diverse rijkswegen en spoorwegen een belangrijke vestigingsplaats voor logistieke bedrijven. Binnen Utrecht stad biedt Lage Weide een interessante vestigingslocatie voor (grote) logistieke bedrijven. Onder andere Hema, Kuehne Nagel, United Soft Drinks zijn hier gevestigd. Naast de directe aansluiting op de A2 en de grote kavels is de multimodale ligging (water en spoor) een belangrijke vestigingsfactor. Ook de aanwezigheid van een containerterminal (CTU) op het terrein biedt een belangrijke meerwaarde.

Door deze multimodale ontsluiting speelt Lage Weide een essentiële rol in het goederenvervoerbeleid van Utrecht, waarin gestreefd wordt naar meer vervoer over water en spoor. Utrecht wil met het project Port of Utrecht het multimodale knooppunt Lage Weide versterken en nog beter benutten.

3.3 Historische structuur

3.3.1 Historische ontwikkeling

Het plangebied ten noorden van de spoorlijn Utrecht – Den Haag is gedeeltelijk gelegen op de stroomrug van de Vecht. Het gebied behoort tot de oudste in cultuur gebrachte gronden bij Utrecht. Het gebied was in gebruik als de stadsweide van Utrecht en was opgedeeld in de Hoge (op de stroomrug van de rivier) en de Lage (de ingeklonken veengebieden) Weide. De Vecht was ooit een sterk meanderende rivier met oeverwallen, die bij elke overstroming verder opgehoogd werden. Achter deze wallen zijn komgronden ontstaan. Deze komgronden liggen lager dan de oeverwallen. De oeverwallen, samen met de dichtgeslibde bedding, vormen de stroomrug, die door de samenstelling van de bodem (lichte klei op een zandige ondergrond) een zeer geschikte ondergrond voor landbouw was. Hiervan is in het gebied echter niets meer terug te vinden.

Ontginning
Tot in de negentiende eeuw was het plangebied een landelijk gebied tussen de stad Utrecht en de gemeenten Maarssen en Zuilen. Het werd gebruikt voor akkerbouw en veeteelt. De Vecht slingerde door het gebied met aan haar oevers enkele buitenplaatsen, steenfabrieken en huizen. De Vecht en de Daalsedijk ten westen van de Vecht zijn de oudste structuren, die de verkaveling van het ontgonnen gebied hebben bepaald en eeuwenlang als enige verkeersaders dienden. Nog verder naar het westen lag de Lageweidsedijk met een wetering. De eerste grote verandering in de structuur van het gebied werd gevormd door de aanleg van de Amsterdamsestraatweg in 1812.

Ontwikkeling spoorwegen
In 1843 kwam de spoorverbinding tussen Utrecht en Amsterdam gereed, de tweede belangrijke verandering in de structuur van het gebied. Deze eerste spoorlijn voor Utrecht begon ten westen van de oude binnenstad en vervolgde zijn weg naar het noorden tussen de Daalsedijk en de Lageweidsedijk door.

In 1863 volgde de derde spoorlijn ten noorden van de stad: die van Utrecht naar Zwolle en Kampen, die geëxploiteerd werd door de Nederlandsche Centraal -Spoorweg -Maatschappij (NCS). Deze lijn begon parallel aan de lijn naar Amsterdam maar boog al gauw naar het oosten af, waardoor hij de Daalsedijk en de Amsterdamsestraatweg doorkruiste.

Ontwikkeling waterwegen en havens
In 1881 werd door de Nederlandse staat besloten om een kanaal aan te leggen van Amsterdam naar de grote rivieren, als handelsverbinding met Duitsland. De stad Utrecht was erop gebrand dat dit kanaal langs Utrecht zou worden aangelegd, wat een enorme verbetering van de economische positie van de stad zou betekenen. De aanleg van dit Merwedekanaal duurde van 1882 tot 1891.

Het kanaal werd zo veel mogelijk parallel langs het spoor van Utrecht naar Amsterdam aangelegd, zodat er alleen een spoorbrug in Zuilen nodig was, waar het kanaal naar het westen afbuigt. Naast de spoorlijnen had het kanaal bovendien een enorme aantrekkingskracht op bedrijven, waardoor het gebied zich nu op grote schaal economisch sterk ging ontwikkelen. Er zouden zich grote productiebedrijven vestigen als Werkspoor, Demka, Douwe Egberts en UTD, maar ook de energiecentrales van Pegus. Er werden enkele jaren later twee havens aan de oostzijde van het kanaal aangelegd: de Industriehaven uit 1922-1924 en de kleinere haven

tussen de Nijverheidsweg en de Tractieweg. Het industriegebied kreeg de naam Lage Weide.

Dat het kanaal al snel te smal zou zijn had niemand voorzien. Schepen werden al snel veel breder, maar met verbreding van het Merwedekanaal was bij de planning geen rekening gehouden. Na zestig jaar moest dan ook een nieuwe omleiding worden aangelegd in een brede bocht ten westen van Utrecht: het Amsterdam-Rijnkanaal. In dit nieuwe kanaal zonder sluizen konden grote internationale schepen doorvaren zonder al te veel snelheid te verliezen. Met de voltooiing van het Amsterdam-Rijnkanaal in 1955 werd het industriegebied fors uitgebreid. Er kwamen havenaansluitingen op het Amsterdam-Rijnkanaal: de Energiehaven en het Uraniumkanaal met drie insteken. Er werd voor het gehele terrein een spooraansluiting gemaakt op de spoorlijn Utrecht-Amsterdam.

Na de aanleg van het Merwedekanaal vestigden zich allerlei bedrijven langs het hele tracé bij Utrecht. Hoewel zich direct veel bedrijven in het nieuwe industriegebied vestigden was Lage Weide nog geen succes. Dit kwam pas toen ook de verschillende insteekhavens aan de westzijde van het kanaal gerealiseerd waren.

Bedrijvigheid
Het ontstaan van de eerste bedrijvigheid in Lage Weide heeft te maken met de aanleg van de spoorwegen in de stad Utrecht. In het gebied hebben verschillende spoorwegmaatschappijen hun trajecten aangelegd. Hierdoor is Utrecht een belangrijk knooppunt geworden. Het was daardoor de stad waar ook belangrijke nevenactiviteiten van de spoorwegen zich vestigden: de hoofdadministratiegebouwen maar ook belangrijke werkplaatsen. Het gebied ten westen van de Daalsedijk en in de "oksel" tussen de lijnen naar Rotterdam en naar Zwolle diende als werkplaatsterrein voor de spoorwegmaatschappijen.

In de jaren '80 van de vorige eeuw is het gedeelte tussen de havens en Maarssenbroek ontwikkeld tot een bedrijventerrein zonder specifieke relatie met het spoor of het water. Hiermee had het bedrijventerrein in grote lijnen zijn huidige omvang bereikt.

3.3.2 Cultuurhistorie

Het gebied van Lage Weide behoort tot de oudste in cultuur gebracht gronden bij Utrecht. Voor een deel zijn het blokverkavelingen op de rivierkleigronden rondom de Oude Rijnloop, die vanaf de 10de eeuw in ontginning zijn gebracht. In andere delen is het de langgerekte strokenverkaveling die toegepast werd vanaf de 12e eeuw. Het gebied was in gebruik als de stadsweide van Utrecht en nog voor 1265 is het opgedeeld in de Hoge (op de stroomrug van de rivier) en de Lage (de ingeklonken veengebieden) Weide. Vanwege nijpende geldtekorten van de stad zijn tussen 1432 en 1434 de kavels van de stadsweide verkocht in openbare verkopingen.
Herverkaveling, afgraving van klei gevolgd door inpoldering, en doorbraken hebben de verkavelingsstructuur ondoorzichtig gemaakt. In de 19e en 20e eeuw kwamen er grote infrastructurele werken bij als spoorwegen, rijkswegen en het Amsterdam-Rijnkanaal (als opvolger van het Merwedekanaal).
Door de aanwezigheid van spoorwegen en waterwegen ontwikkelde het zich vanaf midden 19e eeuw steeds meer tot een industriegebied. Allereerst vestigden de spoorwegen hun werkmaatschappijen tussen het spoor en de Daalsedijk, later tussen spoor en Merwedekanaal, waaronder de fabriek van Werkspoor (1913) . In 1916 werd tussen Merwedekanaal en Cartesiusweg een gemeentelijk industrieterrein aangelegd, waarvoor de industriehaven (1922-24) werd gegraven en een havenkom tussen de Tractieweg en de Nijverheidsweg. In 1926 werd hier een nieuwe elektriciteitscentrale van de PEGUS geopend. De industrie vestigde zich aan beide zijden van de industriehaven, maar aan de zuidzijde bleef dit een smalle strook, want direct aansluitend werd een woonbuurtje gebouwd: de Schepenbuurt. Deze twee lange straten zijn in feite de enige bebouwing die hier midden tussen de industrie in ligt. Een deel van de bebouwing dateert overigens van na de oorlog.
Met de voltooiing van het Amsterdam-Rijnkanaal in 1955 werd het industriegebied fors uitgebreid. Er kwamen havenaansluitingen op het Amsterdam-Rijnkanaal: de Energiehaven en het Uraniumkanaal met drie insteken. De Lageweidsedijk zelf is op één fragment na, ook geheel vergraven onder de nieuwe havens. Er werd voor het gehele terrein een spooraansluiting gemaakt op de spoorlijn Utrecht-Amsterdam. In 1957-1958 werd de haven nogmaals uitgebreid. Alle terreinen waren praktisch uitgegeven. Zowel de Atoomweg als de Reactorweg werden doorgetrokken en daartussen werden een 'stamkanaal' (het Uraniumkanaal) en twee nieuwe loshavens gegraven, de Protonhaven en de Mesonhaven.

3.3.3 Cultuurhistorisch waardevolle elementen en gebouwen

Door de forse ingrepen in het gebied, zijn er slechts enkele fragmenten van oudere structuren aanwezig. Dat geldt voor delen van de Lageweidsedijk, nu het tracé van de Maarssenbroeksedijk, Kantonnale weg, de Rutherfordweg en de Nijverheidsweg. Met name de Kantonnale weg heeft door zijn (deels verdwenen) boombeplanting ook nog de uitstraling van een oude dijk.
In het gebied van de Daalsedijk heeft deze dijk als zeer oude en nog steeds herkenbare bochtige structuur een hoge cultuurhistorische waarde. Hier is sprake van directe invloed van de loop van de Vecht, vandaar dat er archeologische verwachtingen zijn (zie ook 3.3.4).

De meeste gebouwen in het gebied hebben een industrieel karakter. In het kader van de inventarisatie van industrieel erfgoed, zijn alle gebouwen in dit gebied bekeken. Industriële gebouwen kunnen een cultuurhistorische waarde hebben vanwege de karakteristieke typologie (kenmerkend voor het productieproces), in samenhang met de architectuur, de stedenbouwkundige situering en de historische verbondenheid met de industriële geschiedenis van de stad. Op basis van deze inventarisatie is een aantal gebouwen aangemerkt als zijnde van hoge cultuurhistorische waarde. Behoud van dit erfgoed is van belang, veranderbaarheid (ten behoeve van bestaande functionaliteit of nieuwe functies) is bespreekbaar.

Het gaat om de volgende gebouwen/complexen:

Op het bedrijventerrein Lage Weide:

- Westkanaaldijk 6-7

Mengvoederfabriek van Ulbe Twijnstra Delfia (UTD). Architecten Granpré Moliere, Verhagen & Kok. Bouwjaar 1912 en uitbreidingen tot 1959. Nu: de Fabrique.

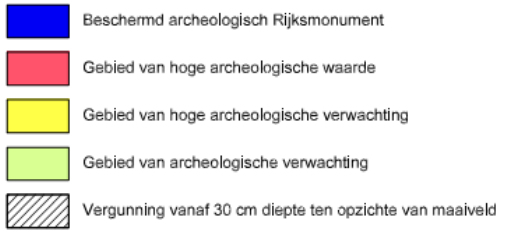
3.3.4 Archeologische waarden

Het plangebied Lage Weide bevindt zich op de gemeentelijke archeologische waardenkaart deels in een gebied met hoge archeologische verwachting (geel), deels in een gebied met archeologische verwachting (groen). Voor het overgrote deel van het plangebied Lage Weide, Cartesiusweg e.o. geldt dat er geen archeologische verwachtingen zijn (wit). Meer hierover in paragraaf 4.13.

Conclusie

Voor het plangebied Lage Weide geldt dat bij bodemingrepen groter dan 100m^2 en dieper dan 50 cm in gele zones een vergunningsplicht geldt. Voor de groene gebieden geldt dit bij bodemingrepen groter dan 1000 m^2 en dieper dan 50 cm.

Indien bij uitvoering van de werkzaamheden in de witte zones onverwacht toch archeologische zaken worden aangetroffen, dient conform artikel 53 en 54 van de Monumentenwet 1988 (herzien 2007) melding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de afdeling Erfgoed te worden gedaan.

Oppervlakte te verstoren	Hoge archeologische waarde	Hoge archeologische verwachting	Archeologische verwachting	Geen verwachting
50 - 100m2	Vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning
100 - 1000 m2	Vergunning	Vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning
> 1000 m2	Vergunning	Vergunning	Vergunning	Geen vergunning

3.4 Ruimtelijk - functionele structuur

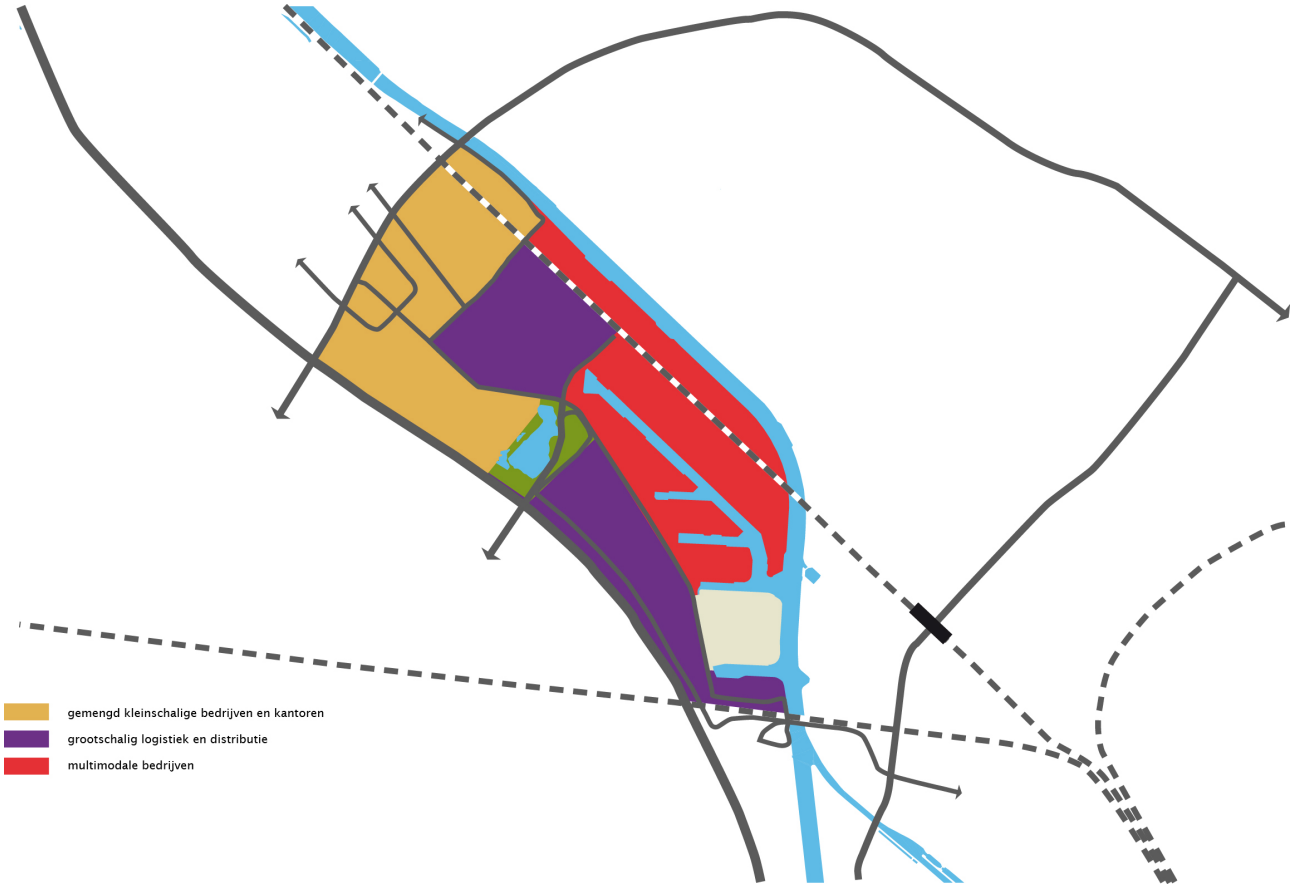
Het plangebied is gelegen aan de noordwestkant van Utrecht in de wijk West en betreft Lage Weide. Het gebied is het grootste industriële gebied van de provincie Utrecht, dat zich in verschillende fasen vanuit het centrum van Utrecht noordwestelijk toe ontwikkeld heeft. In het noordwesten sluit het plangebied aan op de gemeente Maarssen. Het gebied is, met uitzondering van de plas in Lage Weide, de zone langs de A2, het kanaal en de havens, en de strook tussen het spoor en het Uraniumkanaal, vrijwel geheel bebouwd en wordt aan alle kanten omsloten door zware infrastructuur. Buiten het plangebied, aan de andere kant van het Amsterdam-Rijnkanaal, het spoor en de rijksweg A2 liggen voornamelijk stedelijke woongebieden.

Met de komst van Leidsche Rijn ligt het plangebied niet meer aan de rand van de stad, maar is het min of meer omsloten door de stad en vrijwel centraal komen te liggen in Utrecht. Het plangebied zal na de ontwikkeling van Leidsche Rijn Centrum direct naast twee centrumstedelijke gebieden komen te liggen, de relatie van het plangebied met deze hoogstedelijke gebieden is echter zeer beperkt door de zware infrastructuur.

Binnen het plangebied is sprake van een geconcentreerde woongebied (Kantonnaleweg) en nog enkele verspreid liggende woningen. Het plangebied heeft daarmee maar een beperkte functie voor wonen.

Een aantal bedrijven heeft een bedrijfswoning. In het algemeen kunnen bedrijfswoningen beperkingen opleveren voor de bedrijfsvoering van bedrijven in de nabijheid van die bedrijfswoningen. In verband daarmee is het niet wenselijk dat nieuwe bedrijfswoningen worden toegestaan voorkomen.

De aanwezigheid van groen en water is belangrijk voor het welzijn, welbevinden, economie en milieu. In een verstedelijkte omgeving is groene kwaliteit een essentieel aspect van de openbare ruimte. Binnen het plangebied is in beperkte mate groen aanwezig. Het water daarentegen vervult een belangrijke rol bij o.a. de ontsluiting van het plangebied. De watergebonden bedrijvigheid is afhankelijk van de aanwezige insteekhavens. Daarnaast is de Plas als (lunch)recreatiegebied en ecologische verbindingszone van belang. In de aanwezige structuur worden geen grootschalige veranderingen verwacht.

Functionele structuur Lage Weide

3.4.1 Structuurbepalende elementen

De ruimtelijke structuur in het plangebied wordt in de eerste plaats bepaald door het water. Het Amsterdam-Rijnkanaal is ruimtelijk en functioneel het belangrijkste element en loopt door het plangebied. Het scheidt Lage Weide van de overige delen van het plangebied en van de oude stad.

Andere structuurbepalende elementen zijn de spoorlijnen en de A2. Deze infrastructuur vormt barrières, waardoor het plangebied ondanks de centrale ligging een geïsoleerde positie heeft in de stad. Doordat de infrastructuur aan alle kanten rond het plangebied ligt, ontstaat er een wig in het stedelijk weefsel, die relaties tussen wijken blokkeert, bijvoorbeeld tussen Zuilen en Leidsche Rijn. Ook tussen het plangebied zelf en de omringende wijken zijn de ruimtelijke relaties beperkt of ontbreken geheel. De keerzijde hiervan is dat het industriegebied Lage Weide beschikt over rechtstreekse aansluitingen op zowel het water, de weg als het spoor. Dit verschaft het gebied een unieke positie in de regio, met name op het gebied van logistiek en distributie.

Binnen het plangebied van dit bestemmingsplan is een aantal autonome gebieden te onderscheiden (zie afbeelding - ligging autonome gebieden), die qua ruimtelijke structuur en aanwezige functies sterk variëren.

Ligging autonome gebieden

Lage Weide is het grootste bedrijventerrein van Utrecht. Met de grenscorrectie in 2001 (Utrecht/Maarssen) is het gegroeid tot 216,0 ha (154 ha netto). Het is het enige multimodale bedrijventerrein (met aansluiting op weg, water en spoor) in de regio en het biedt als een van de weinige bedrijventerreinen in de provincie plaats aan geluidgezoneerde bedrijvigheid. Het is bovendien het enige bedrijventerrein waar categorie 5 bedrijven zijn toegestaan en gevestigd. Dit onderstreept het belang van Lage Weide voor de stad en de regio. Ook biedt de aanwezige bedrijvigheid in dit gebied een belangrijke bijdrage aan de werkgelegenheid in Utrecht en omgeving. De hoofdstructuur van Lage Weide wordt bepaald door de infrastructurele assen die hoofdzakelijk noordwest - zuidoost lopen. Zowel de interne ontsluiting, de Atoomweg, de Reactorweg, en het Uraniumkanaal als de omliggende infrastructuur van de A2, de spoorlijn Utrecht-Amsterdam en het Amsterdam- Rijnkanaal zijn noordwest georiënteerd. Haaks op de Atoomweg ligt de historische route van de oude Polderweg naar Vleuten. Dit is de voormalige gemeentegrens met de gemeente Maarssen. Vanuit de beleving van het bedrijventerrein Lage Weide is de Atoomweg het belangrijkste structurerende element. Het fungeert als hoofdontsluiting van het bedrijventerrein, de centrale as die de verschillende bedrijvenzones verbindt. Aan de noordwestzijde takt de Atoomweg via de Utrechtseweg aan op de Zuilense Ring. De twee zijtakken, de Flora - en Ruimteweg, zorgen voor een directe verbinding naar Maarssen, onder de Zuilense Ring door.

Kenmerkend is de grootschaligheid van het terrein. Vooral de sectoren industrie, handel en logistiek zijn er sterk vertegenwoordigd. De grootschaligheid komt met name tot uitdrukking in de afmetingen van de kavels en het oppervlak van de bebouwing. De hoogte van de bebouwing is daarentegen over het algemeen bescheiden.

Op het bedrijventerrein zijn bedrijfswoningen aanwezig. Ook zijn er niet-bedrijfswoningen aanwezig. In het bestemmingsplan zal met de daaruit voortvloeiende hindercontouren rekening moeten worden gehouden.

Binnen het bedrijventerrein Lage Weide zijn vijf deelgebieden te onderscheiden: Havengebied, A2-zone, Lage Weide Centraal, Lage Weide Noordwest, Kanaal-Spoorzone.

Havengebied

Dit gebiedsdeel wordt gekenmerkt door de verschillende insteekhavens. De insteekhavens bepalen ook in sterke mate de structuur van het gebied. De belangrijkste ontsluitingsweg is de Atoomweg, die het gebiedsdeel begrenst. Er lopen eenrichtingswegen ter ontsluiting van de kavels. Er loopt ook een spoorlijn, waarvan momenteel door enkele bedrijven gebruik van wordt gemaakt. De percelen in dit gebied zijn groot. De gebouwen in het gebied kennen voornamelijk twee hoge lagen. De bedrijven zijn veelal distributiebedrijven met veel buitenruimte. Ook zijn er mengvoederbedrijven aanwezig; deze zijn met 40 meter veel hoger.
Er wordt veel gebruik gemaakt van buitenopslag van materialen. Door de ligging aan de havens bevinden zich hier ook een aantal watergebonden bedrijven. Aan de overzijde van Uraniumkanaal is een aantal asfalt- en sloopafvalbedrijven (Pouw, Van Bentum) gevestigd en de containerterminal Utrecht.

Het geheel geeft het hart van Lage Weide een sterk industrieel en bedrijfsmatig aanzicht. Opvallende elementen zijn voorts het gebied van de autosloperijen rondom de Leptonenweg en het terrein van de motorcrossbaan.

Een apart ruimtelijk element wordt gevormd door het schiereiland met de energiecentrale van NUON. Afgezien van de centrale zelf is er weinig bebouwing aanwezig. De centrale met schoorsteen is vanuit de verre omgeving zichtbaar en is een beeldmerk voor de westkant van Utrecht. Deze locatie maakt geen onderdeel (meer) uit van het bestemmingsplan.

Op de uiterste punt van de landtong tussen het Amsterdam Rijnkanaal en het Uraniumkanaal heeft een beeldend kunstenaar zijn atelier gevestigd.

Het gebied tussen de Atoomweg en de havens is het multimodaal ontsloten gedeelte waar zich industriële en logistieke bedrijven hebben gevestigd. Ook langs de Isotopenweg zijn industriële en logistieke bedrijven gevestigd. Op dit deel van het bedrijventerrein is de leegstand beperkt en zijn de meeste bedrijven uit de zwaardere milieucategorieën gevestigd.

De Atoomweg heeft een zeer breed profiel door het stamspoor dat parallel aan de weg in een groenstrook ligt. Op de Atoomweg is karakteristieke laanbeplanting aanwezig.

A2 zone

Dit deel ligt tussen de Atoomweg en de A2, aan de zuidzijde wordt begrensd door de spoorlijn Utrecht-Rotterdam/Den Haag. De A2 is in het kader van de verbreding en vanwege de aanleg van Leidsche Rijn naar het westen verlegd en ligt nu op afstand van de bebouwing van Lage Weide West. Door de verder onbebouwde strook grond loopt een hoogspanningsleiding. De A2 zone heeft een lineaire structuur. Aan de noordzijde bevindt zich de Plas Lage Weide en direct daarnaast de nieuwe aansluiting van Lage Weide op de A2, die ook de nieuwe ontsluiting is voor het westelijk deel van de stad. Momenteel loopt deze stadsontsluitingsweg over het oude tracé van de A2, maar dit is een tijdelijke situatie. Het grootste deel van de A2 zone is bebouwd, waarbij enkele wegen dwars op de Atoomweg lopen die het gebied opdelen. De percelen zijn hier middelgroot tot zeer groot. De bebouwing bestaat voornamelijk uit twee lagen en uit bedrijfshallen. De bebouwing is grootschalig met een accent op de transportfunctie. In het zuidelijk deel zijn de kavels naar verhouding klein. De toegangen bevinden zich deels aan de Atoomweg, deels aan de Reactorweg. Veel kavels strekken zich uit tussen de Atoomweg en de Reactorweg, waardoor aan één van beide wegen een achterkant ontstaat. Door de aanwezigheid van de A2 zijn langs de Reactorweg een aantal grotere kantoorpanden met uitstraling naar de A2 ontstaan.

Langs het oude tracé van de A2 staan kantoren tot circa twaalf lagen en bevindt zich het voormalige AC wegrestaurant.

Plas Lage Weide, het groengebied in het midden van Lage Weide (ca. 19 ha groot), is een voormalige zandwinplaats die bestaat uit een plas en een bos. De Plas ligt tegen de A2 aan, redelijk centraal in het gebied Lage Weide en is een mooie tegenhanger van de bedrijfsfuncties eromheen. Door haar omvang, aard en ontwikkeling is De Plas uniek in de gemeente Utrecht. Het gebied heeft belangrijke actuele en potentiële natuurwaarden. Het gebied is dan ook onderdeel van een groene, ecologische verbinding dwars door Lage Weide, het dient als zogenaamde 'stepping-stone' in de stad. De Plas kent een passief recreatieve functie: lunchrecreatie en (sport)visserij.

Lage Weide Noordwest
Dit gebied wordt gekenmerkt door een orthogonale structuur, waarbij de percelen relatief kleinschalig zijn. De

straten lopen veelal rond of dood. De gebouwen bestaan voornamelijk uit twee bouwlagen en naast bedrijven bevinden zich hier relatief veel zelfstandige kantoren. Er is sprake van leegstand, met name van deze kantoren. De bedrijven hebben geen specifieke relatie met het water of het spoor. In het noordelijke deel van Lage Weide (voormalig Maarssenbroek) is de verscheidenheid groot. Langs de Maarssenbroeksedijk is een vrij groot aandeel autodealers en garagebedrijven gevestigd. Daarnaast is er een aantal productiebedrijven, bouwbedrijven en (medische) laboratoria gevestigd. Kantoorfuncties zijn met name in het noorden en langs de strook van de A2 terug te zien. In meeste gevallen is het een combinatie met een productiebedrijf. Tot slot wordt langs de Kantonnaleweg (het oude bebouwingslint) gewoond. Deze woningen hebben geen relatie met het bedrijventerrein.

Lage Weide Centraal

Dit gebied kent een eenduidige invulling met grootschalige logistieke en transportbedrijven. De kavels zijn groot, de bebouwing is grootschalig, maar van geringe hoogte en met een sterk bedrijfsmatige uitstraling (weinig kantoor).

Kanaal Spoorzone

De smalle strook tussen het Amsterdam Rijnkanaal en het spoor is onder te verdelen in twee delen: ten noorden van de Niels Bohrweg en ten zuiden ervan. Het noordelijk deel wordt gekenmerkt door grootschalige bedrijfs- en kantoorbebouwing, zoals De Fabrique en Strukton. De bedrijven worden ontsloten door de Westkanaaldijk, die aansluit op de Niels Bohrweg en doorgaat naar Maarssen. De bedrijven hebben een representatieve zijde aan de weg en het kanaal, en productiehallen aan de spoorzijde. Het zuidelijke deel is minder intensief bebouwd en heeft een puur bedrijfsmatig karakter zonder representatieve voorzijde. De bedrijven liggen direkt aan het kanaal en maken deels gebruik van deze waterrelatie. Er zijn twee laad- en loshavens. De ontsluiting over de weg vindt plaats via de Niels Bohrweg en aan de zuidzijde via de Sophialaan, die langs het spoor ligt en bereikbaar is vanaf de Isotopenweg. Kenmerkend is de bomenrij langs het kanaal, die het gebied visueel afschermt.

3.4.2 Specifieke functionele elementen

Naast de dominerende bedrijvenfunctie wordt het gebied echter ook voor uiteenlopende andere functies, die slechts in beperkte mate verband houden met het omringende gebied, gebruikt.

3.4.2.1 Detailhandel, horeca en dienstverlening

Detailhandel

In het plangebied is een beperkte hoeveelheid perifere detailhandel aanwezig. Het gaat daarbij vooral om winkels in volumineuze artikelen als badkamers, tegels & plavuizen, sanitair, bouwmaterialen, haarden en kachels. Opvallend is wel dat winkels op Lage Weide een oppervlakte hebben onder de in het gemeentelijk beleid gehanteerde ondergrens van 1.500 m^2. De huidige detailhandel op Lage Weide heeft een perifeer karakter en heeft geen meerwaarde voor bestaande, traditionele winkelgebieden.

Tankstations

Tankstations worden hier apart genoemd. Met name de stations met een LPG-vulpunt zijn van belang bij het bepalen van risicocontouren in het plangebied. In het gehele plangebied zijn tankstations aanwezig. Een van de stations heeft een LPG-vulpunt. Ook aan de rand van het plangebied, net buiten de plangrens, bevindt zich een aantal tankstations met een LPG-vulpunt. De risicocontour van deze stations valt niet over plangebied heen.

Horeca

Binnen het plangebied is een beperkt aantal horecavestigingen aanwezig. Het gaat hier om een restaurant, een hotel en een snackbar aan de Atoomweg.

3.4.2.2 Verkeer

Algemeen

Om het plangebied en achterliggende gebieden beter bereikbaar te maken heeft Utrecht in de afgelopen jaren gewerkt aan de Nieuwe Ontsluiting Utrecht West (NOUW). De nieuwe ontsluitingsweg vanaf de A2 (NOUW 1) zorgt voor een welkome noordoostelijke doorsnijding van het gebied. De NOUW 2 heeft geen aantakkingen Lage Weide in, en functioneert dus meer als barrière.

Langzaam verkeer

Binnen het plangebied loopt een stedelijk hoofdfietsnetwerk. Deze routes zijn voornamelijk noordwest - zuidoost georiënteerd. De Kantonnaleweg, NOUW 1 (Nieuwe Ontsluiting Utrecht West) en de weg aan de oostzijde van het Amsterdam-Rijnkanaal vormen de doorsnijdingen van het gebied in oost west richting. Langs het Amsterdam-Rijnkanaal loopt een belangrijke doorgaande fietsroute.

Openbaar vervoer

Er loopt een beperkt aantal openbaar vervoersroutes door het plangebied.

3.4.2.3 Groen, openbare ruimte, leisure en water

Groen

Binnen het plangebied is een beperkt aantal groene voorzieningen te vinden in de vorm van enkele bomenrijen (voornamelijk populieren), wegbegeleidend groen, (spoor) bermen en enig groen op bedrijventerreinen. Met name het gebied rondom de Plas Lage Weide en de spoorlijn Utrecht - Den Haag/Rotterdam heeft een groene uitstraling. Het gebied rondom de Plas Lage Weide vormt een verbinding tussen het noordelijke recreatiegebied ten oosten van de Vecht en het groengebied Leidsche Rijn.
Ook langs een aantal verkeersassen en watergangen zijn groenvoorzieningen te vinden. De groenstructuur langs de Atoomweg en Reactorweg is belangrijk voor de uitstraling van die wegen.

Groenstructuur

In het bestemmingsplangebied ligt één kerngebied; plas lage Weide. Kerngebieden in de omgeving zijn het natuurreservaat de Eendenkooi in Maarssen, de Haarrijnseplas, het toekomstig recreatiegebied Haarzuilens, het Leidsche Rijnpark, de groene zones langs het Amsterdam Rijnkanaal, het Julianapark in Zuilen en de groene lob langs de Vecht.

De plas heeft een verbinding met het buitengebied en Haarzuilens via de groene bermen van de A2. Deze bermen vormen ook de ecologische verbindingszones die de plas verbindt met het groen in Leidsche Rijn en de Binnenstad. Aan de noordzijde wordt de plas middels de bermen van de Atoomweg verbonden aan de ecologische verbindingszone langs het spoor. Via deze noordelijke verbindingszone staat de plas in verbinding met het Julianapark in Zuilen en met het natuurreservaat de eendenkooi in Maarssen.

3.4.2.4 Leisure, ontspanning en vermaak

In het plangebied is een evenementenhal aanwezig met een mogelijkheid om grote aantallen mensen te ontvangen, de Fabrique.

Ook zijn er voorzieningen te vinden zoals een motorcrossbaan. De Plas Lage Weide kent zoals eerder vermeld een passief recreatieve functie; lunchrecreatie en (sport)visserij.

3.4.2.5 Water

De belangrijkste watergangen zijn het Amsterdam-Rijnkanaal en de haveninsteken. Daarnaast zijn er enkele sloten die een hoofdwaterfunctie hebben. De Plas neemt een centrale plaats in het plangebied in.

3.4.2.6 Natuur en ecologie

Bedrijventerrein

De ecologische betekenis van het bedrijventerrein is gering. Er zijn enkele kleine, groene vlekken op het bedrijventerrein. Een beperkt aantal broedvogelsoorten zal in lage dichtheden op en in de gebouwen broeden. Door het grotendeels ontbreken van groen is het aanbod aan broedgelegenheden laag. De bebouwing bestaat hoofdzakelijk uit grote bedrijfshallen. Dergelijke vormen van bebouwing kunnen over het algemeen niet fungeren als verblijfsruimte voor vleermuizen.

Plas Lage Weide

Plas Lage Weide, de groene oase in het midden van Lage Weide, ongeveer 19 ha groot, is een voormalige zandwinplaats bestaande uit plas en bos. Door haar omvang, aard en ontwikkeling is de plas uniek in de gemeente Utrecht. Het gebied heeft een zwaar natuurlijk accent en belangrijke actuele en potentiële natuurwaarden. Dit komt allereerst door de spontane ontwikkeling van de vegetatie in het gebied. Daarnaast zijn deze waarden ontstaan omdat het gebied door de overgang van land naar water rijk is aan gradiënten. Deze gradiënten, zoals hoog-laag, droog-nat, voedselrijk-voedselarm, komen tot uiting in de afwisselende beplanting. Van de rand van het gebied tot aan de plas liggen verschillende groentypen; hooiland, ruigte, struweel, bos, oevervegetatie en water. De natuurwaarde van de plas is zeer hoog.

Plas Lage Weide wordt in het groenstructuurplan als stedelijk groen aangemerkt. De verbindingen in het gebied lopen langs de oprit naar de A2, de oever van het Amsterdam- Rijnkanaal aan de oostzijde en dwars door het gebied. De dwarsverbinding is in stippels aangegeven, wat aangeeft dat dit geen doorgaande route betreft maar zogenaamde ecologische stapstenen.

Oevers

De watergangen in het plangebied zijn bijna allemaal voorzien van een harde beschoeiing. samen met een diepe oeverzone maakt dit het oeverprofiel ongunstig voor natuur. Dit heeft tot gevolg dat er zich geen natuurlijke oevervegetatie heeft ontwikkeld. Rondom de Plas hebben de oevers geen harde beschoeiing. Hier zijn hogere natuurwaarden te vinden.

A2 bermen

De bermen van de A2 bestaan uit ruig grasland met enkele knotwilgen. Als compensatie voor het verlies van een deel van het groen rond de plas Lage Weide, wordt de natuurwaarde van de bermen verbeterd. Dit gebeurt in het kader van het project Nieuwe Ontsluiting Utrecht West (NOUW). Voor landgebonden dieren vormen de bermen van de A2 een verbinding naar verschillende kerngebieden. De A2 zelf vormt echter een barrière.

Spoorbermen

De taluds langs de sporen vormen verbindingszones met weinig menselijke verstoring. Alleen voor beheerwerkzaamheden is het noodzakelijk dat er mensen deze groenzones betreden. Door deze relatieve rust zijn hier veel verschillende plantensoorten en grondgebonden zoogdieren aanwezig. Knelpunten in deze verbindingszone vormen de spoorbruggen over het kanaal en over wegen.

Amsterdam- Rijnkanaal en Merwedekanaal

In de groene zones langs het Amsterdam- Rijnkanaal en het Merwedekanaal vinden vanaf 2007 verschillende projecten plaats om de ecologische, landschappelijke en recreatieve waarde van deze routes te verbeteren.

Het watersysteem van beide kanalen is van belang voor vissen. Door de hoge damwanden vindt er echter weinig uitwisseling plaats met de rest van het watersysteem in Utrecht.

Hoofdstuk 4 Onderzoek en randvoorwaarden

4.1 Inleiding

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (verder: Bro) moet de gemeente in de toelichting op het bestemmingsplan een beschrijving opnemen van de wijze waarop de milieukwaliteitseisen bij het plan zijn betrokken. In toenemende mate wordt de milieukwaliteit van belang bij de ontwikkeling van functies in het landelijk en stedelijk gebied. Het milieubeleid heeft zich in de loop van enkele decennia ontwikkeld tot een complexe materie, die er in de praktijk toe leidt dat bij ruimtelijke ontwikkelingen met verschillende milieuaspecten rekening moet worden gehouden. In deze paragraaf is een overzicht gegeven van welke milieuaspecten er in het plangebied gelden en wat daarvan de consequenties zijn.

In het plangebied zijn de volgende milieuaspecten van belang:

- verkeersaspecten;
- milieu-effectrapportage en strategische milieubeoordeling;
- geluidhinder;
- milieuhinder bedrijvigheid;
- geur;
- externe veiligheid;
- luchtkwaliteit;
- bodemkwaliteit;
- flora en fauna;
- kwaliteit van de leefomgeving;
- waterhuishouding;
- kabels, leidingen en straalpaden;
- archeologie;
- windenergie.

Dit hoofdstuk gaat in op bovenstaande milieuaspecten voor zover relevant voor het plangebied.

4.2 Verkeer: bereikbaarheid en parkeren

4.2.1 Bereikbaarheid

Het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoers Plan (GVVP) 2005-2020 heeft als doelstelling: het bereiken en handhaven van een goede balans tussen bereikbaarheid, veiligheid en leefmilieu. Daartoe wordt gekozen voor selectieve bereikbaarheid. De economisch belangrijke gebieden, de kerngebieden, worden via verschillende verkeersassen goed bereikbaar gemaakt. In de overige gebieden (de verblijfsgebieden) en rond de overige verkeersassen krijgen veiligheid en leefmilieu prioriteit. Lage Weide is in het GVVP aangemerkt als kerngebied.

De komende jaren zal de mobiliteit in en rond Utrecht blijven groeien. Om Utrecht als stad en het plangebied in het bijzonder bereikbaar te houden is er een aantal maatregelen genomen.

Om de gebieden goed bereikbaar te houden wordt er gewerkt met een bundeling van de verkeersstromen op de verkeersassen. Hiermee worden de verblijfsgebieden ontlast. In het plangebied is in de afgelopen tijd gewerkt aan de realisatie en de voltooiing van NOUW 1 en NOUW 2. Hiermee is de bereikbaarheid van het gebied vergroot. Het gebied blijft ook toegankelijk door middel van een stedelijk hoofdfietsnetwerk. In de toekomst zal dit hoofdfietsnetwerk nog uitgebreid worden voor een optimale bereikbaarheid van het gebied.

Goederenvervoer is van essentieel belang voor de economie van Utrecht. De transport- en distributieactiviteiten op het randstedelijke goederenvervoerknooppunt Lage Weide dragen bij aan de werkgelegenheid van Utrecht en aan de beperking van het wegverkeer in de Randstad. De ontwikkeling van het multimodale knooppunt in Lage Weide kan bijdragen aan een betere doorstroming en bereikbaarheid. Lage Weide is een belangrijke schakel in de overslag tussen weg, water en spoor. De ontsluiting is uniek in

Midden-Nederland. Water- en spoorvervoer met bestemming regio Utrecht loopt daardoor veelal via Lage Weide. Maar ook doorgaand vervoer wordt overgeslagen op Lage Weide (bijvoorbeeld: tot Lage Weide per schip, vanaf Lage Weide per auto verder). Door zijn rol als distributieknooppunt genereert Lage Weide lokaal in Utrecht extra verkeer. Maar ook op randstedelijk en landelijk niveau levert Lage Weide een bijdrage aan de bundeling van verkeer, stimuleert het vervoer over water en spoor en zorgt het dus voor een beperking van het wegverkeer. Bovendien biedt de aanwezigheid van het randstedelijke knooppunt kansen om ook de goederen voor Utrechtse bedrijven en bewoners gebundeld over weg, water of spoor aan te voeren.

Voor het functioneren van het knooppunt is het noodzakelijk dat de infrastructuur op orde is. Niet alleen het water en spoor (voldoende diepgang havenbekkens, goede kades, kwalitatief goed stamspoor), maar ook de wegontsluiting: bij vervoer over water en spoor is bijna altijd voor- of natransport over de weg nodig. Op het aspect multimodaliteit wordt verder ingegaan in paragraaf 5.4.

Parkeren

Het parkeren bij de bedrijven en kantoren dient in beginsel te geschieden op eigen terrein. De feitelijke parkeerbehoefte is sterk afhankelijk van de precieze bedrijfsvoering. Dit kan derhalve past beoordeeld worden bij de omgevingsvergunningafgifte en de vergunningen in het kader van de Wet milieubeheer.

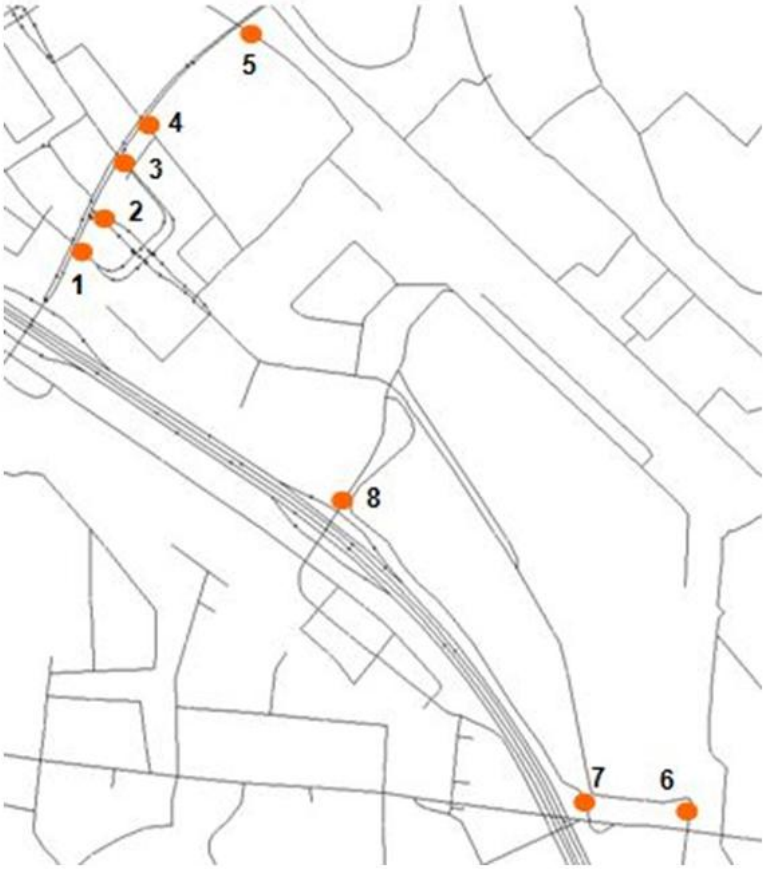
4.2.2 Verkeersonderzoek

Onderzoeksmethodiek

De afdeling Verkeer van de gemeente Utrecht heeft de verkeersgeneratie van de uitbreidingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, in beeld gebracht (zie bijlage 3). Er is berekend hoe het verkeer van en naar het plangebied Lage Weide, zich verdeelt over het wegennet. De verkeersaantrekkende werking van de 'plansituatie' is in beeld gebracht door het verschil te nemen van de plansituatie minus de autonome plansituatie in 2014 of 2014 zoals ontwikkeld uit het verkeersmodel VRU 3.1 UTR 1.0. Hierbij is zowel het effect van een toevoeging van 10% als 16,8% (170.000m^2 b.v.o. extra) uitbreiding van het b.v.o. beschouwd.

Verkeerskundig functioneren Lage Weide en lokale verkeerseffecten

Uit de resultaten van de onderzoeken blijkt dat in de situatie na realisering van de 10% uitbreiding én na gebruikmaking van de extra uitbreidingsruimte van 170.000m^2 b.v.o. (zonder rekening te houden met de in de regels van het bestemmingsplan gestelde randvoorwaarden), sprake is van een toename van de verkeersintensiteiten op wegen in en buiten het plangebied. Deze toename is echter niet zodanig dat er een capaciteitsprobleem ontstaat op het netwerk. Wel ontstaan op sommige momenten wachtrijen, daar waar hier ook in de bestaande en de referentiesituatie in de spits sprake van is.

De cordonpunten: 1. Floraweg, 2. Utrechtseslag, 3. Ruimteweg, 4. Maarssenbroeksedijk, 5. Westkanaaldijk, 6. Elektronweg, 7. Wolfgang Pauliweg en 8. Plutoniumweg

	2014 atnm	2014 + 10%	2014 + 16.8%	2024 atnm	2024 + 10%	2024 + 16.8%
1. Floraweg	10,800	11,100	11,400	18,100	18,800	19,200
2. Utrechtseslag	21,000	21,600	21,800	28,800	29,700	30,700
3. Ruimteweg	14,000	14,900	15,600	13,000	13,600	14,100
4. Maarssenbroeksedijk	5,300	5,500	5,700	5,900	6,100	6,300
5. Westkanaaldijk	1,200	1,200	1,200	1,000	1,000	1,100
6. Elektronweg	4,200	4,700	5,000	3,600	4,200	4,600
7. Wolfgang Pauliweg	4,800	4,800	4,800	12,200	12,200	12,300
8. Plutoniumweg	25,300	27,100	28,400	33,400	34,900	35,300
Totaal	86,600	90,900	93,900	116,000	120,500	123,600
Rel. verschil t.ov. autonome situatie		5.0%	8.4%		3.9%	6.6%

Tabel: cordonbelasting op doorsnede bij verschillende scenario's (mvt/etm, afgerond op honderdtallen)

Conclusie

Als gevolg van de extra planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan Lage Weide neemt het verkeer op de bestaande wegvakken op Lage Weide, en van een aantal wegvakken daarbuiten toe. De verkeersafwikkeling is echter voldoende gewaarborgd. De realisatie van een mogelijke uitbreiding in het plangebied leidt niet tot knelpunten in de verkeersafwikkeling en bereikbaarheid. Daarbij komt dat een deel van de planologische uitbreidingsruimte afhankelijk is van de toepassing van een afwijkingsbevoegdheid. Hierbij is de mate van beïnvloeding van de normale afwikkeling van het verkeer expliciet als voorwaarde

opgenomen.

4.3 Geluid

4.3.1 Wegverkeerslawaai

In het kader van de Wet geluidhinder bevinden langs alle wegen geluidszones, met uitzondering van:

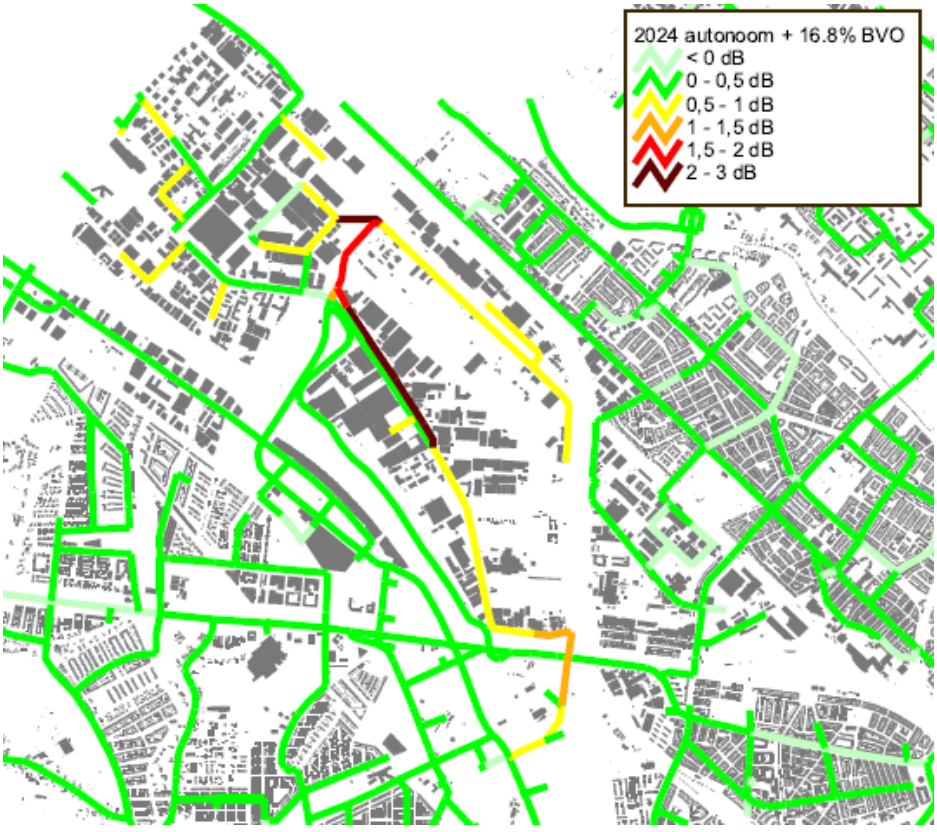
- woonerven;
- 30 km/uur-gebieden;

Aangezien zich binnen het plangebied geen woonerven en vrijwel geen 30 km/h-wegen bevinden, zijn bijna alle wegen gezoneerd in het kader van de Wet geluidhinder. De zonebreedte van een gezoneerde weg is afhankelijk van de ligging en het aantal rijstroken.

Indien binnen de zone van een gezoneerde weg sprake is van een "nieuwe situatie" in de zin van de Wet geluidhinder, dient ingevolge de Wet geluidhinder akoestisch onderzoek te worden uitgevoerd. Nieuwe situaties doen zich voor bij de bouw van nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen binnen geluidszones van wegen en de aanleg van nieuwe wegen langs bestaande of nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen. Het voorliggende bestemmingsplan voorziet niet in de bouw van nieuwe woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen.

Het is daarom niet nodig om in het kader van de Wet geluidhinder een akoestisch onderzoek naar wegverkeerslawaai uit te laten voeren.

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is echter wel de toename van het wegverkeerslawaai bepaald als gevolg van de planontwikkeling. Conform de Wet geluidhinder (reconstructieregeling) kan een toename tot 1,5 dB als acceptabel worden bestempeld. Uit de berekeningen blijkt dat een toename van meer dan 1,5 dB zich beperkt tot slechts enkele wegen met een zeer beperkt aantal woningen óp het industrieterrein (Uraniumweg, Plutoniumweg en een deel van de Isotopenweg). Voor het industrieterrein, dat specifiek bedoeld is voor het toestaan van geluidsproducerende activiteiten, vindt de gemeente deze toenames acceptabel. Voor de woonwijken om Lage Weide is de toename van het geluid van het wegverkeer niet significant.

4.3.2 Railverkeerlawaai

Op industrieterrein Lage Weide wordt op verschillende locaties gereden met treinen. De maximale geluidsemissie (geluidsproductieplafond) van deze sporen valt onder de regelgeving van de Wet milieubeheer (aanleg, wijziging en naleving). Akoestisch gezien zijn de doorgaande sporen Utrecht-Amsterdam en Utrecht-Woerden het meest bepalend voor geluid. Enkele kleine stukken spoor op het industrieterrein, de zogeheten raccordementen, vallen ook onder deze regelgeving.

Ook zijn er bedrijven die gebruik maken van de aanwezige spoorinfrastructuur. De sporen die óp het terrein van een inrichting zijn gelegen, vallen binnen de vergunningsvoorschriften van het bedrijf (bijvoorbeeld Strukton, Bonder Recycling en Emplacement Lage Weide).

Het voorliggende bestemmingsplan voorziet niet in de bouw van nieuwe woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen. Het is daarom niet nodig om in het kader van de Wet geluidhinder een akoestisch onderzoek naar spoorweglawaai uit te laten voeren.

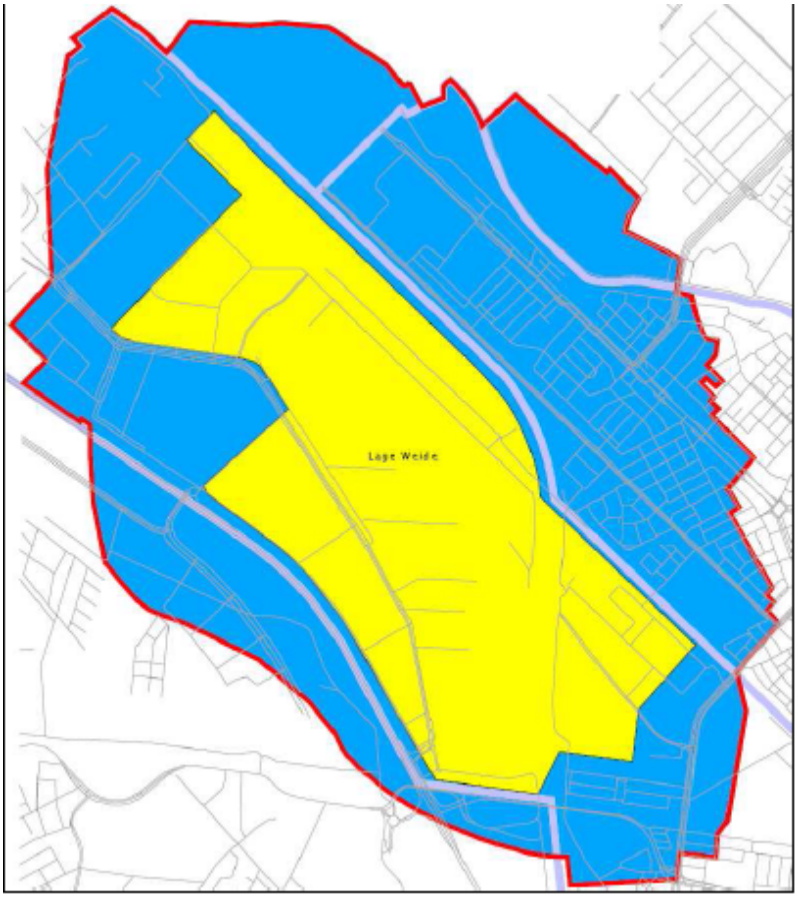
4.3.3 Industrielawaai

Algemeen

Wanneer op een industrieterrein conform het bestemmingsplan bedrijven worden toegelaten die veel lawaai kunnen voortbrengen, moet er vanuit de Wet geluidhinder rond dit terrein een geluidszone worden vastgesteld. Deze categorie van bedrijven (de zogeheten 'grote lawaaimakers') staan beschreven in bijlage 1, onderdeel D van het Besluit omgevingsrecht. Grote lawaaimakers zijn bijvoorbeeld betonfabrieken, motorcrossterreinen en energiecentrales. Buiten deze geluidszone mag de geluidsbelasting veroorzaakt door het industrieterrein niet hoger zijn dan 50 dB(A). Binnen de zone gelden grenswaarden bij woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen. De bedrijven op het gezoneerde industrieterrein Lage Weide dienen gezamenlijk te voldoen aan de grenswaarden voor geluid. De eventuele toename van bedrijvigheid als gevolg van dit bestemmingsplan zal ook moeten plaatsvinden binnen deze grenswaarden.

Lage Weide

Een groot deel van industrieterrein Lage Weide is gezoneerd in de zin van de Wet geluidhinder. Onderstaande figuur laat zien op welk deel van Lage Weide (geel) conform het huidige bestemmingsplan grote lawaaimakers zijn toegestaan. Het voormalig grondgebied van de gemeente Maarssen en sommige andere gebieden aan de rand van Lage Weide (bijvoorbeeld nabij de Cartesiusweg) behoren niet tot het gezoneerde deel. Het blauwe gebied in de figuur is de zone; dit ligt deels over het bedrijventerrein en deels over woongebieden zoals Zuilen en de Schepenbuurt. Binnen de zone zijn, na een saneringsoperatie (in 1997), maximaal toelaatbare geluidsniveaus (MTG's) bij woningen vastgelegd van 55 dB(A) etmaalwaarde. Nadien zijn voor nieuwe woningen in de zone (bijvoorbeeld Op Buuren in Maarssen en bestemmingsplan Zuilen) nog grenswaarden (hogere waarden) opgelegd tot 55 dB(A). Genoemde grenswaarden moeten in acht worden genomen bij de verlening van omgevingsvergunningen aan bedrijven in het kader van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht).

Gezoneerde industrieterrein en zone Lage Weide

Aanpassingen zone

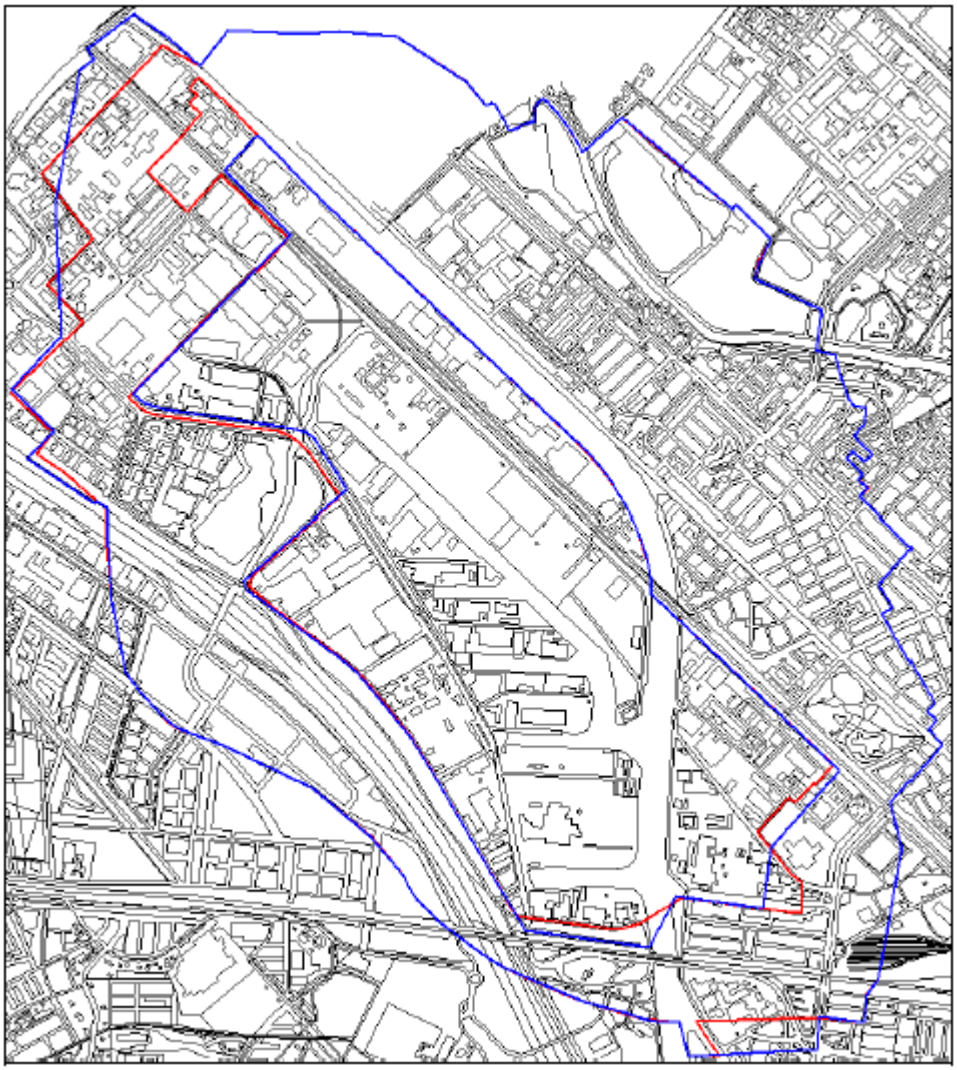
Met het nieuwe bestemmingsplan wordt een aantal veranderingen doorgevoerd met betrekking tot het aspect geluid. De hieronder beschreven aanpassingen zijn nader toegelicht in een akoestisch onderzoek (zie bijlage). Daarin wordt aangetoond dat de wijzigingen passen binnen de grenswaarden en geen relevante gevolgen zullen hebben voor de milieuhinder in de omgeving enerzijds en de beschikbare geluidsruimte voor de bedrijven anderzijds.

- Kleine correcties zonegrens

Aanpassing van de binnenste zonegrens (=grens van het gezoneerde industrieterrein) is gewenst daar waar deze dwars over het terrein van een bedrijf heen loopt. De juridische onduidelijkheden die daaruit voortvloeien, zijn ongewenst. De grens is daarom op een meer logische plek gelegd en volgt zoveel als mogelijk de as van een weg of een kavelgrens. Per geval is, afhankelijk van de akoestische relevantie van het bedrijf, bekeken of het betreffende bedrijf binnen of buiten de grens moet worden geprojecteerd. Het akoestisch rapport in de bijlage gaat hier verder op in. De wijzigingen hebben geen significante gevolgen voor de bedrijven op Lage Weide.

Ook de buitenste begrenzing van de zone is op een aantal plaatsen zodanig verlegd dat op een meer logische wijze de lijnen in het veld worden gevolgd (wegen en kavelgrenzen). Er zijn alleen wijzigingen aangebracht binnen het bestemmingsplangebied. De wijzigingen worden in meer detail in de bijlage besproken.

Onderstaande figuur laat de gewijzigde zonegrenzen zien.

Oude en nieuwe zonegrenzen (blauw = oud, rood = nieuw)

- Strukton

In 2007 heeft de provincie Utrecht voor het bedrijf Strukton aan de Westkanaaldijk een nieuwe milieuvergunning afgegeven. Daarmee heeft het bedrijf toestemming gekregen voor een dusdanige verruiming van de productiecapaciteit dat het bedrijf daarmee valt onder een categorie die het Besluit Omgevingsrecht (bijlage 1, onderdeel D) aanduidt als grote lawaaimaker. Het feit dat het bedrijf nu maar voor een klein stukje op het gezoneerde gedeelte van het industrieterrein is gelegen, verplicht tot een verruiming van het gezoneerde industrieterrein op een zodanige wijze dat het gehele bedrijf hier nu binnen valt (zie ook bovenstaande figuur). Ook met de toevoeging van de aan Strukton vergunde geluidsruimte, wordt nog steeds voldaan aan de bestaande grenswaarden voor het hele industrieterrein.

- MTG Schepenbuurt

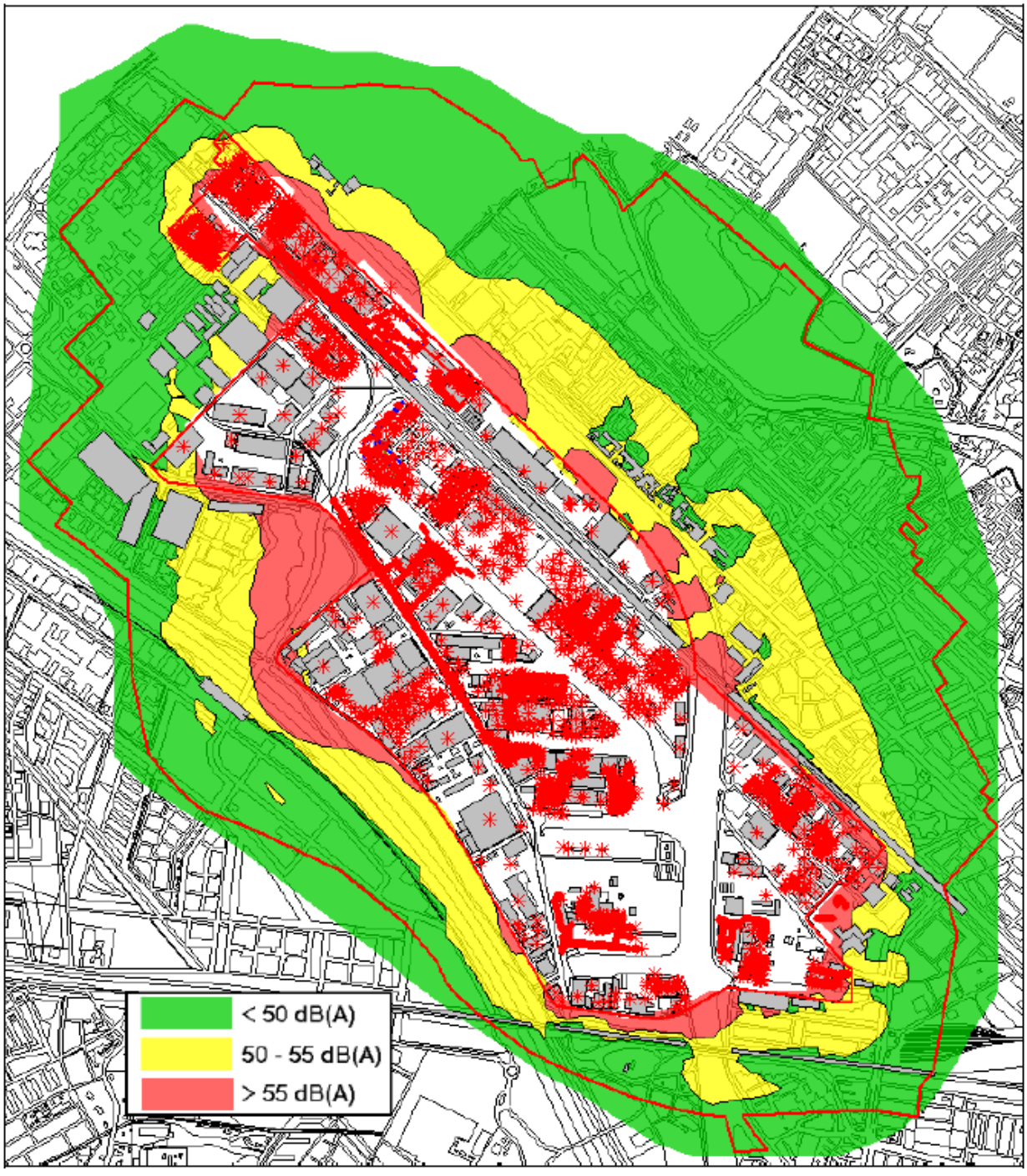
Uit berekeningen is gebleken dat ter plaatse van een klein aantal woningen in de Schepenbuurt niet wordt voldaan aan de maximale toelaatbare geluidsbelasting zoals die is vastgelegd in het MTG-besluit na afronding van de saneringsoperatie. Voor vier woningen aan de Fregatstraat (huisnummer 181-187) ligt de oorzaak in het feit dat bij de berekeningen destijds de afscherming van het geluid door de loods van RET (voorheen Jongeneel) voor de hele straat is verondersteld. Vier woningen aan het einde (westkant) van de straat vallen echter buiten deze afscherming waardoor de geluidsbelasting hier 2 dB hoger uitvalt.

Voor enkele woningen in de bovenste laag van het woonblok aan de Loggerstraat (huisnummers 10, 12, 22 en 24) geldt, dat de berekende geluidsbelasting 1 dB hoger is dan de huidige vastgestelde grenswaarde. Dit komt omdat bij de vaststelling alleen de geluidsbelasting op een hoogte van 5 meter is bepaald. Op grotere hoogte wordt het geluid minder effectief door de bebouwing in de directe omgeving afgeschermd.

Voor genoemde woningen is, in de bestemmingsplanprocdure voor het bestemmingsplan Cartesiusweg e.o. met een separate hogere grenswaarde procedure een nieuwe grenswaarde vastgelegd om deze fouten te repareren. Met de wijziging wordt overigens niet méér geluid mogelijk gemaakt dan nu in de vergunningen is toegestaan. De huidige geluidsbelasting vanwege Lage Weide is ten opzichte van de situatie na sanering overigens licht afgenomen.

- Geluidscontouren

Met de hierboven beschreven wijzigingen kan op alle locaties worden voldaan aan de grenswaarden. Onderstaande figuur laat ter illustratie de actuele 50 en 55 dB(A) geluidscontouren zien. Duidelijk is te zien dat de geluidsbelasting buiten de zone (dus buiten de buitenste rode lijn) nergens boven de 50 dB(A) uitkomt (geel). Het oranje gebied laat zien dat de grenswaarde van 55 dB(A) bij woningen nergens wordt overschreden (uitgezonderd de eerder vermelde woningen in de Schepenbuurt).

Geluidscontouren

4.4 Bedrijven en milieuzonering

4.4.1 Algemeen

Bedrijventerrein Lage Weide is hoofdzakelijk bestemd voor bedrijven met een regionaal en een landelijk verzorgingsgebied. Een bedrijventerrein moet door zijn hinderveroorzakende functie rekening houden met gevoelige objecten zoals woningen, scholen of ziekenhuizen, maar ook natuur of het buitengebied is als gevoelig te betitelen.

In het kader van voorliggend bestemmingsplan is de bescherming van de omliggende woonwijken van belang. Met de bescherming van woningen is in dit plan rekening gehouden. Door op het terrein een inwaartse zonering toe te passen worden de meest hindergevende bedrijven op de grootst mogelijke afstand van gevoelige objecten toegestaan. Hierbij is het uitgangspunt in Lage Weide dat bestaande rechten waar mogeiljk worden gerespecteerd, geen enkel bedrijf wordt gedwongen om te verplaatsen en bedrijven die niet passen binnen de voorgestelde zonering krijgen een specifieke bestemming zodat deze bedrijven positief worden bestemd.

4.4.2 Inwaartse zonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering wordt verstaan het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende activiteiten van bedrijven enerzijds en milieugevoelige functies zoals wonen en kinderopvang anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven zodat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Als uitgangspunt voor het bepalen van de afstanden gebruikt de gemeente Utrecht de VNG-uitgave "Bedrijven en Milieuzonering, Handreiking voor maatwerk in de gemeentelijke ruimtelijke ordeningspraktijk", versie 2009 (verder: VNG-handreiking). In de bestemmingsplan Lage Weide wordt de lijst van bijlage 1 bij de VNG-handreiking, Richtafstandenlijsten voor milieubelastende activiteiten, gehanteerd. Deze lijst deelt bedrijfsactiviteiten aan de hand van richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar in categorieën in. De grootste richtafstand van een van de vier aspecten is bepalend voor de indeling van een activiteit in een milieucategorie.

In het bestemmingsplan Lage Weide is de systematiek van het inwaarts zoneren gehanteerd. Bij inwaartse zonering wordt vanuit de gevoelige functie een beschermende bufferzone gecreëerd. Dit heeft tot gevolg dat bij de invulling van het bedrijventerrein minder belastende activiteiten op kleine afstand en meer belastende activiteiten op grotere afstand van gevoelige functies worden toegelaten. Op deze wijze garandeert het bestemmingsplan een goed leefklimaat rond gevoelige functies en geeft tegelijkertijd duidelijkheid over gebruiksmogelijkheden van bedrijven.

Aan de hand van onderstaande tabel zijn de grenzen van de zones bepaald waarbinnen een bepaalde milieucategorie toegelaten kan worden. Daarbij is steeds gemeten vanaf dichtstbijzijnde gevel van een gebouw met een gevoelige functie. Dat is meestal een woning.

Milieucategorie	Minimale afstand
1	0 - 10 m
2	30 m
3.1	50 m
3.2	100 m
4.1	200 m
4.2	300 m

5.1	500 m
5.2	700 m
5.3	1.000 m
6	1.500 m

Bij inwaartse zonering wordt vanuit de gevoelige functie een beschermende bufferzone gecreëerd. Dit heeft tot gevolg dat bij de invulling van het bedrijventerrein minder belastende activiteiten op kleine afstand en meer belastende activiteiten op grotere afstand worden toegelaten.

4.4.3 Nuancering richtafstand op grond van omgevingstype woonwijk

De VNG-handreiking maakt onderscheid tussen twee typen woongebied: de rustige woonwijk en het gemengd gebied. Het omgevingstype rustige woonwijk is een woonwijk die ingericht is volgens het principe van functiescheiding. Afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen vrijwel geen andere functies in het gebied voor en er is weinig verkeer langs de randen. Het omgevingstype gemengd gebied is een woongebied waarin ook andere functies voor, zoals winkels, horeca en bedrijven voorkomen. Gebieden die langs hoofdinfrastructuur voor wegverkeer liggen, behoren eveneens tot het omgevingstype gemengd. Met de aanwezigheid van spoor- en vaarwegen wordt geen rekening gehouden, omdat het geluid daarvan een incidenteel karakter heeft, terwijl wegen een continue achtergrondruis leveren. Een wijk aan een spoorlijn of een kanaal, zoals Schepenbuurt, valt daarom onder het type 'rustige woonwijk'.

In een gemengd gebied is er meer achtergrondgeluid. De milieubelasting door geluid dat afkomstig is van buiten het gebied gelegen bedrijven is vergeleken met een rustige woonwijk in gemengde gebieden lager, omdat het geluid opgaat in het achtergrondgeluid. Daardoor kunnen voor gemengde gebieden kleinere richtafstanden aangehouden worden.

De gemeente Utrecht heeft de richtwaarden voor het geluid van bedrijven in de Geluidnota Utrecht 2007 vastgelegd. Het geluid van bedrijven mag bij woningen langs drukke wegen hoger zijn dan langs een rustige weg. Volgens het gemeentelijk geluidbeleid is elke woonwijk een rustige woonwijk, uitgezonderd de woningen aan belangrijke (drukke) wegen en op bedrijventerreinen. Op basis van een groot aantal geluidsmetingen zijn de drukke wegen en rustige woonwijken in de Geluidnota in kaart gebracht. De voor- en zijgevels van de woningen in een "drukke woonwijk", zoals de woningen aan de Amsterdamsestraatweg, hebben een richtwaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde. Rustige woonwijken, zoals de tweedelijns bebouwing achter de Amsterdamsestraatweg, hebben een richtwaarde van 45 dB(A). Deze indeling sluit aan bij de typen gemengd gebied en rustige woonwijk uit de VNG-handreiking.

Bij de indeling is rekening gehouden met geluidwering, zoals de afschermende werking van de bedrijfsgebouwen langs de rijksweg A2. Daarom is Terwijde, ondanks de nabijheid van de A2, onder gebracht onder de categorie 'rustige woonwijk'.

Rondom het bedrijventerrein Lage Weide zijn de volgende gemengde gebieden onderscheiden:

- de Amsterdamsestraatweg: een gebied met een matige tot sterke functiemenging, bovendien gelegen langs hoofdinfrastructuur (drukke weg) met een hogere richtwaarde in de Geluidnota;
- de Kantonnaleweg die op het bedrijventerrein ligt;
- Leidsche Rijn Centrum Noord (het gebied ten zuiden van het bedrijventerrein Lage Weide, aan de zuidzijde van de rijksweg A2), een gebied waar een toekomstig centrumgebied gepland is met functiemenging en een ligging direct langs hoofdinfrastructuur.

De rustige woonwijken in de omgeving van het plangebied zijn:

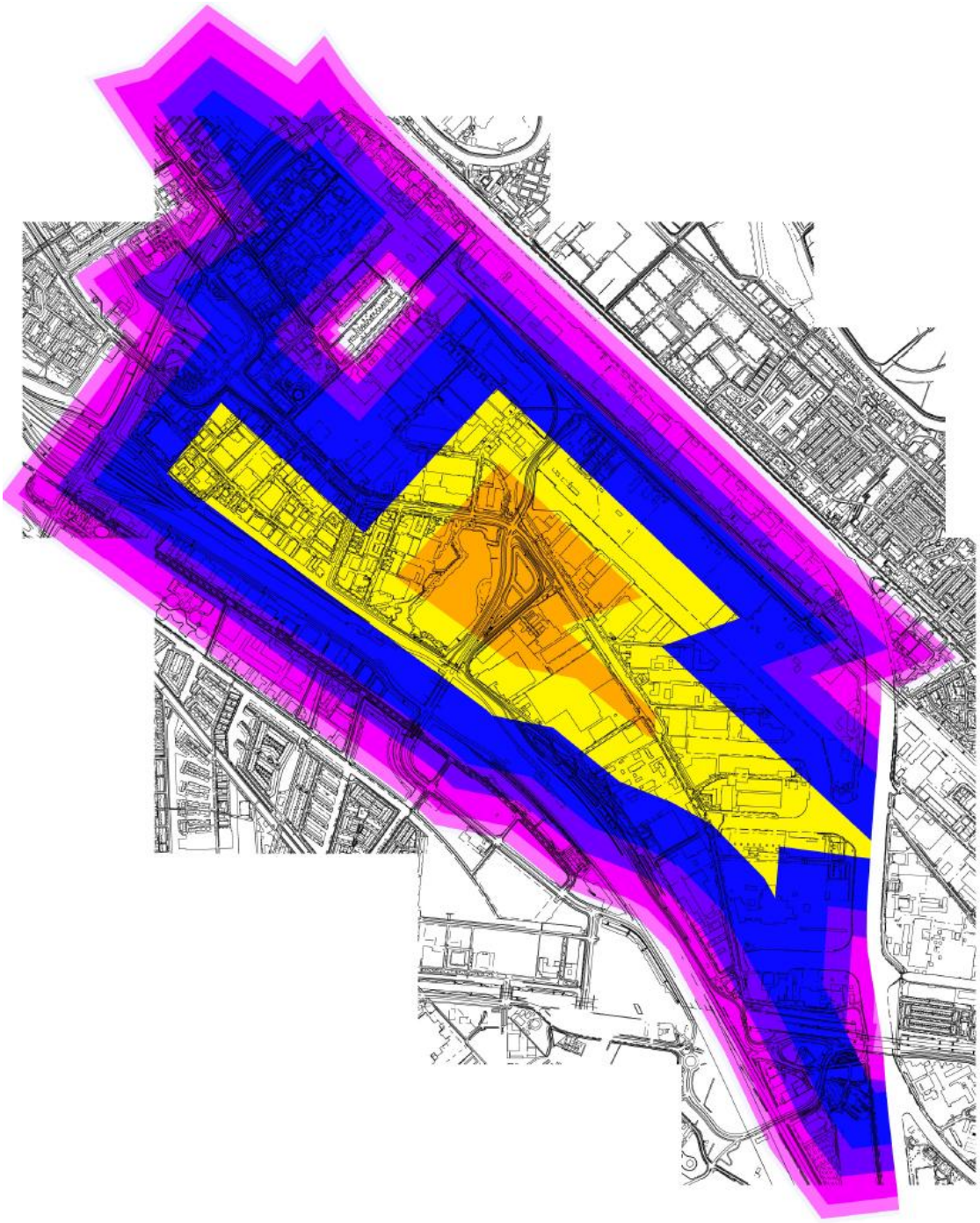
- Schepenbuurt;
- Spinozaplantsoen;
- Zuilen (behalve het Zuilense deel van de Amsterdamsestraatweg);
- de woonwijken in Maarssen (met Maarssenbroek en Op Buuren)
- Terwijde en
- het ziekenhuis in Wetering-Zuid aan de overzijde van de A2.

De bestemmingsregeling is volgens de systematiek van de VNG-handreiking afgestemd op typen

woongebieden. Tot de gemengde gebieden is door de hogere achtergrondwaarde van het geluid in vergelijking tot een rustige woonwijk een kortere afstand tot bedrijfsactiviteiten mogelijk. In de bestemmingsregeling is aan de hand van onderstaande tabel de zonering genuanceerd.

Minimale afstand tot categorie	Rustige woonwijk: categorie	Gemengd gebied: categorie
0 m	1	1
10 m	1	2
30 m	2	3.1
50 m	3.1	3.2
100 m	3.2	4.1
200 m	4.1	4.2
300 m	4.2	5.1
500 m	5.1	5.2
700 m	5.2	5.3
1.000 m	5.3	6
1.500 m	6	

	Milieucategorie	1	Afstand tot woonwijk	10 m
	Milieucategorie	2	Afstand tot woonwijk	30 m
	Milieucategorie	3.1	Afstand tot woonwijk	50 m
	Milieucategorie	3.2	Afstand tot woonwijk	100 m
	Milieucategorie	4.1	Afstand tot woonwijk	200 m
	Milieucategorie	4.2	Afstand tot woonwijk	300 m
	Milieucategorie	5.1	Afstand tot woonwijk	500 m
	Milieucategorie	5.2	Afstand tot woonwijk	700 m
	Milieucategorie	5.3	Afstand tot woonwijk	1000 m
	Milieucategorie	6	Afstand tot woonwijk	1500 m

Milieuzonering in het plangebied

4.4.4 Maatwerk

Er is een theoretische inwaartse zonering gemaakt, geredeneerd vanuit de omliggende bestaande en geprojecteerde woonwijken en overige gevoelige bestemmingen. Deze theoretische zonering staat in bovenstaande figuur. Vervolgens is die zonering vergeleken met de feitelijk aanwezige bedrijven vanaf categorie 3.1. Het grootste deel van de aanwezige bedrijven op het bedrijventerrein past binnen de milieuzonering.

Een aantal bedrijven past niet binnen de algemeen toelaatbare milieucategorie. De omgevingsvergunning

inzake het aspect milieu is vervolgens het maatwerk, waarmee aan de hand van de precieze aard en omvang van het bedrijf, kan worden beoordeeld wat acceptabel en toelaatbaar is. Deze bedrijven zijn op de verbeelding aangeduid met een specifieke maatbestemming. Het bedrijf Bonder krijgt bijvoorbeeld naast de algemene milieucategorie 4.1 een specifieke aanduiding specifieke vorm van bedrijf- recylcebedrijf. Mebin bv aan de Elektronweg krijgt een aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf-betonmortelcentrale', naast de algemene toegekende milieucategrorie. Ook voor Pouw b.v. is een maatbestemming opgenomen.

Als de zone dwars door een kavel liep, is aan dat kavel één milieucategorie toegekend, namelijk de categorie waarin het grootste deel van de kavel zou vallen. Voor een bedrijf is een splitsing van de kavel in 2 milieucategorieën ongewenst. Dus als een bedrijf voor meer dan 50% in categorie 4.1 zou vallen, dan heeft het totale perceel de aanduiding categorie 4.1 gekregen. Een uitzondering is gemaakt voor de bedrijfspercelen in de strook grenzend aan de Amsterdamsestraatweg. Als deze percelen in twee verschillende milieucategorieën vallen, is altijd de hoogste categorie toegekend, omdat dat veelal de bestaande situatie is en omdat de Amsterdamsestraatweg valt onder het omgevingstype gemengd gebied.

Afwijking van categorie

Als in een bedrijf in principe te zwaar is om zich in de aangewezen categorie te vestigen, biedt het bestemmingsplan de mogelijkheid om maatwerk te leveren. Indien het bedrijf kan aantonen dat de hinder niet groter is dan de hinder van een bedrijf uit de aangewezen categorie, is vestiging alsnog mogelijk. Hierbij kan het noodzakelijk zijn om bepaalde maatregelen te treffen die de hinder verminderen, Feitelijk is de gegeven maatbestemming een vertaling van deze in het bestemmingsplan opgenomen flexibiliteitsbepaling. Met deze flexibiliteitsbepalingen wordt ruimte geboden aan bedrijvigheid zonder aantasting van het leefklimaat.

4.4.5 Vergelijking oude bestemmingsplannen

De vigerende bestemmingsregeling voor onder andere de strook gelegen langs het Amsterdam- Rijnkanaal was het 'Uitbreidingsplan in hoofdzaak Lage weide' uit 1961. Daarin zijn 5 klassen opgenomen. Er bestond ten tijde van het opstellen van het uitbreidingsplan nog geen vertaling van hinder in afstanden. Ook werd de mate van hinder nauwelijks gekoppeld aan bedrijfsomvang, productie per bepaalde tijdseenheid of aan de wijze van productie, zoals productie in een gesloten gebouw of in de open lucht.

De bedrijven die behoorden tot klasse 5 in het voorheen geldende uitbreidingsplan komen tegenwoordig vaak niet meer voor of de mate van hinder is minder geworden en vallen in de nieuwe Lijst van Bedrijfsactiviteiten bijvoorbeeld onder milieucategorie 4.2. Dit betekent dat de bedrijven die volgens het uitbreidingsplan konden worden gevestigd (categorie 5) in principe nog steeds kunnen worden gevestigd, omdat ze in de nieuwe lijst van bedrijfsactiviteiten onder een lagere categorie vallen.

De bestaande bedrijven worden door de milieucategorie-aanduiding daarom niet in hun bedrijfsvoering geschaad, ook omdat onder de werking van het uitbreidingsplan sprake was van een aanvullende werking van milieuregelgeving.

4.5 Geur

4.5.1 Normstelling en beleid

In deze paragraaf wordt de geurbelasting van bedrijven op de omgeving beschreven. Die geurbelasting wordt uitgedrukt in geureenheden (odeurunits) per kubieke meter: de Europese geureenheid ouE/m^3. Omdat voor de beleving van belang is hoe vaak geurhinder optreedt, wordt daarbij een percentielwaarde gegeven die aangeeft in hoeveel procent van de tijd een bepaalde geurbelastingswaarde niet wordt overschreden. In het geuronderzoek van Lage Weide is gewerkt met de landelijk gebruikelijke percentiel waarde van 98. Een contour die een geurbelasting van bijvoorbeeld 1 ouE/m^3 als 98 percentiel weergeeft, laat dus zien dat de geurbelasting van 1 ouE/m^3 buiten die contour maximaal in 2% van de tijd voorkomt.

Voor het bepalen van de gezondheidseffecten van geurbelasting is ook de belevingswaarde, de hedonische waarde genoemd, van de geur van belang. Deze waarde geeft een indicatie van de hinderlijkheid van de geur. De geur van een veevoerfabriek wordt bijvoorbeeld als hinderlijker ervaren dan de geur van een broodfabriek. De hedonische waarde (H) wordt weergegeven op een schaal van -4 tot 4, waarbij -4 staat voor een geurbeleving die als zeer onaangenaam wordt ervaren, 0 voor een neutrale geurbeleving en 4 voor een zeer aangename beleving van de geur. Ook een H-waarde wordt vaak met een percentieelwaarde

gegeven.

Het Rijksbeleid is gericht op het voorkomen van (nieuwe) hinder. Bij het beoordelen van een vergunningaanvraag op het aspect geur is daarom inzicht nodig of de aangevraagde activiteit tot geurhinder zal leiden.

Er is geen eenduidige regel te geven voor hoeveel geurhinder aanvaardbaar is. Het bevoegd gezag besluit hierover. Het bevoegd gezag kan daarbij onderscheid maken tussen bestaande en nieuwe situaties en tussen aaneengesloten en verspreid liggende woonbebouwing.

Bij een aantal bedrijfsactiviteiten komt geurhinder zo vaak voor dat structurele aandacht voor geur nodig is. Voor deze activiteiten zijn in het Activiteitenbesluit en de daarbij behorende ministeriële regeling voorschriften gesteld met als doel geurhinder te beperken tot een aanvaardbaar niveau. Voor zover het doelvoorschriften betreft, zijn deze in het Besluit zelf opgenomen. De voorgeschreven maatregelen staan in de Ministeriële regeling. Voor bepaalde activiteiten is in de Ministeriële regeling een maatwerkmogelijkheid opgenomen.

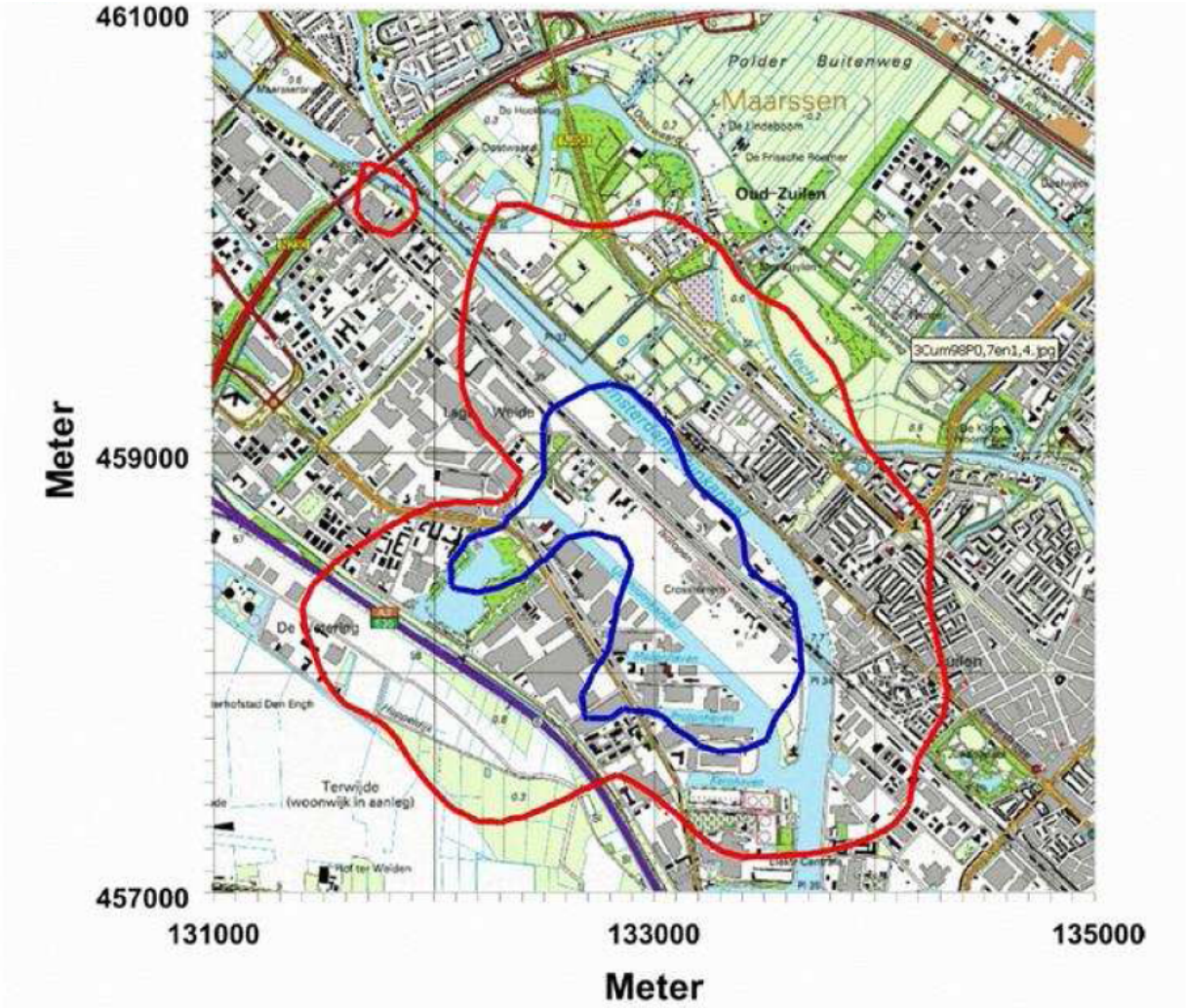
Ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen geldt als uitgangspunt dat een nieuwe gevoelige bestemming op een zodanige afstand wordt gepland dat geen of hooguit een acceptabele mate van hinder te verwachten is. De VNG-handreiking (zie ook de paragraaf Bedrijven en milieuzonering) geeft een indicatie voor de aan te houden afstanden.

4.5.2 Uitwerking voor het plangebied

De gemeente Utrecht neemt het Rijksbeleid over. Voor het bestemmingsplan Lage Weide geldt daarnaast het in het Rijksbeleid passende uitgangspunt om voor het bestemmingsplan Lage Weide de bestaande geurruimte te handhaven en daarmee bestaande rechten te respecteren. In de huidige situatie is er enige geurhinder, zodat een geurbeleving van H=0 geen reële eis kan zijn. Daarom hanteert de gemeente een waarde van H=-1/2 als 98 percentiel, een waarde die staat voor een geurhinder die aanvaardbaar geacht kan worden. Bij uitbreiding of nieuwvestiging van bedrijven moet aangetoond worden dat aan deze eis voldaan kan worden. Dat geldt niet voor uitbreiding of nieuwvestiging van bedrijven die in de Lijst van Bedrijfsactiviteiten op het aspect 'geur' een kleinere richtafstand dan 100 meter hebben, want door zoneringssystematiek zal de geurhinder de gevoelige objecten niet bereiken.

De bedrijven De Heus en Agrifirm en het bedrijf Brinta-productie veroorzaken de meeste geurhinder. De geurproductie van deze bedrijven is verbeeld in onderstaande figuur (zie ook bijlage 15 bij de toelichting).

De overige bedrijven op Lage Weide leveren geen relevante bijdrage aan de geurhinder gezien de aard van het bedrijf dan wel als gevolg van specifiek opgelegde vergunningvoorschriften. De geurhinder wordt zoveel mogelijk tegengegaan door toepassing van technische maatregelen op grond van het wettelijke BBT-principe (best beschikbare technieken).

Figuur: Cumulatieve geurcontouren van beide diervoederbedrijven (Agrifirm en De Heus) en de Brinta-productie van 0,7 en 1,4 OU_E/m^3 als 98-percentiel.

Uit voorgaande volgt dat de bestemmingsregeling zo moet worden ingericht dat de bestaande bedrijven hun bedrijfsvoering gewoon kunnen voortzetten en tegelijkertijd wordt voorkomen dat een uitbreiding of nieuwvestiging van bedrijven tot een verslechtering van de geursituatie leidt. Dat betekent dat:

- bij uitbreiding van bestaande bedrijven, de uitbreiding gerealiseerd moet worden binnen de vergunde geurruimte;
- bij nieuwvestiging van bedrijven voldaan moet worden aan een aanvaardbaar hinderniveau van de geurconcentratie met een hedonische waarde van H = -½ als 98 percentiel;
- als er meer bedrijven zijn met een gelijksoortig geurtype, moet onderzocht worden of ook bij cumulatie optreedt, voldaan wordt aan het hinderniveau;
- bij nieuwvestiging van een bedrijf waarvoor een bijzondere regeling in de NeR van toepassing is, wordt de streefwaarde volgens die bijzonder regeling beschouwd als het aanvaardbaar hinderniveau;
- in alle gevallen geldt dat nieuwvestiging altijd mogelijk is als de “straal” van de geurcontour van het aanvaardbaar hinderniveau kleiner is dan 100 meter.

Cumulatie en vergunningverlening

De geurcontouren die in de figuur van de vorig subparagraaf zijn weergegeven, geven de cumulatieve geurwaarden van diervoederbedrijven aan. Deze figuur geeft een illustratie van de bestaande geurbelasting. Ook blijkt dat het bedrijf Brinta-productie geen betekenis heeft voor de contouren van de andere twee bedrijven.

In de bestemmingsregeling spelen de in de figuur weergegeven waarden geen rol. De cumulatie van de geur

wordt daarin namelijk bezien vanuit de geurbeleving van de geur, de H-waarde als 98 percentiel van de geuren. In regel 3.6.1 is voorgeschreven dat de totale (dus de cumulatieve) geurbelasting op woningen binnen en buiten het plangebied niet mag toenemen.

In regel 3.6.1 is voorgeschreven dat de totale geurbelasting op woningen binnen en buiten het plangebied niet mag toenemen.

Voor de diervoederbedrijven is een aanvaardbaar hinderniveau gedefinieerd conform de voor de omgevingsvergunning geldende bijzondere regeling (A3) in de Nederlandse emissierichtlijn (NeR). Dit aanvaardbaar hinderniveau is gelijk aan:

- een maximale geurconcentratie bij geurgevoelige objecten van 0,7 ouE/m3 als 98 percentiel;
- een maximale geurconcentratie bij minder geurgevoelige objecten van 1,4 ouE/m3 als 95 percentiel.

Dit is een cumulatief aanvaardbaar hinderniveau, dat wil zeggen dat alle diervoederbedrijven tezamen hieraan moeten voldoen. De waarde van 0,7 ouE/m3 is destijds vastgesteld op basis van de hedonische waarde van geur en betreft de geurconcentratie die vergelijkbaar is met een hedonische waarde H = -½. Voor bestaande bedrijven houdt regel 3.6.1 in dat uitbreiding slechts mogelijk is binnen de reeds vergunde geurruimte.

Als in de vigerende omgevingsvergunning van het bedrijf geen voorschriften omtrent geuremissie of een geurcontour zijn opgenomen, worden deze alsnog in de omgevingsvergunning voor de uitbreiding opgenomen. Hiertoe hanteert de gemeente Utrecht voor het bedrijventerrein Lage Weide een aanvaardbaar hinderniveau van H=-½ als 98 percentiel.

Relatie VNG Handreiking Bedrijven en milieuzonering

De VNG-handreiking wordt in het bestemmingsplan Lage Weide toegepast om via een inwaartse zonering (zie de paragraaf Bedrijven en milieuzonering) bedrijven op voldoende afstand van gevoelige bestemmingen te projecteren. Geur is een van de aspecten op basis waarvan de richtafstand in de VNG-handreiking is vastgesteld. Bedrijven op Lage Weide moeten voldoen aan de afstanden die in het bestemmingsplan worden opgenomen. In sommige gevallen is de richtafstand op basis van geur de grootste afstand - veelal is de richtafstand als gevolg van het aspect geluid de grootste - en dan geldt die afstand als richtafstand voor die bedrijfscategorie.

Bij het verlenen van een omgevingsvergunning wordt door het bevoegd gezag een aanvaardbaar hinderniveau in de vergunning opgenomen, meestal in de vorm van de maximaal toelaatbare geurconcentratie bij geurgevoelige bestemmingen. Daarbij wordt niet aan het bestemmingsplan maar andere regelgeving getoetst. Als een bedrijf op een volgens de VNG-handreiking afdoende afstand van geurgevoelige objecten ligt, is nog niet gegarandeerd dat het bedrijf daadwerkelijk aanvaardbare hinderniveau heeft. Als blijkt dat het bedrijf niet kan voldoen aan het aanvaardbaar hinderniveau, dan zal het bedrijf in het kader van de omgevingsvergunning aanvullende maatregelen moeten nemen om alsnog aan dit hinderniveau te voldoen.

4.6 Externe veiligheid

4.6.1 Algemeen

In en direct rond het plangebied is een inventarisatie gedaan naar risicoveroorzakende activiteiten. Dit heeft het volgende overzicht opgeleverd:

- Vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen, spoorwegen en water. Voor het plangebied zijn de snelweg A2, de spoorlijnen Utrecht-Woerden en Utrecht-Amsterdam en het Amsterdam-Rijnkanaal relevant. Over niet-Rijkswegen vindt beperkt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats dat wordt gereguleerd door de gemeentelijke routeringsverordening.
- Vervoer van gevaarlijke stoffen door buisleidingen. Door het plangebied lopen diverse hogedruk aardgastransportleidingen, waaronder een doorgaande leiding van zuidwest naar noordoost en een leiding die de energiecentrales van gas voorziet.
- Bedrijven die vallen onder het Bevi. Binnen het plangebied bevinden zich twee Bevi bedrijven: één LPG

tankstation (Ruimteweg) en het bedrijf Sika BV (Zonnebaan). Net buiten het noordelijke deel van het plangebied bevinden zich twee LPG stations (Proostwetering en Floraweg in Maarssen), waarvan het invloedsgebied voor een deel over het plangebied loopt;
- Gasontvangststations. Binnen het plangebied bevindt zich één gasontvangststation Atoomweg 50;
- Aardgastankstation (Atoomweg 40).

Het werken met, de opslag en het transport van gevaarlijke stoffen leidt tot veiligheidsrisico's voor omwonenden, bedrijven en passanten. Om deze risico's te beheersen worden in bestemmingsplannen de relaties tussen deze activiteiten en hun omgeving conform wet- en regelgeving verantwoord en vastgelegd. De normen en richtlijnen zijn onder andere vastgelegd in:

- de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (Rnvgs; voor transport over weg, spoor en water)
- het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb; voor transportleidingen)
- het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi; voor bedrijven)

4.6.2 Vervoer gevaarlijke stoffen over wegen, spoorwegen en water

Het risico bij transportassen wordt veroorzaakt door de mogelijkheid van beschadiging van een transportmiddel (tankwagen, tankwagon etc.) als gevolg van een ongeval, bijvoorbeeld een aanrijding en/of door brand. Hierdoor kan een deel of de gehele lading vrijkomen. De meest relevante stoffen zijn vloeibare gassen (b.v. LPG), vloeibare brandstoffen (b.v. benzine) en giftige stoffen. Bij een ongeval met vloeibaar gas kan dat gas vrijkomen en ontbranden met het mogelijk ontploffen van een tankauto tot gevolg. Vanwege de risico's is een toets uitgevoerd aan risiconormen volgens de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (Rnvgs), waarbij tevens rekening is gehouden met de uitgangspunten van het Basisnet. De circulaire beschrijft de relatie tussen de risico's van het vervoer en het effect op de omgeving. De getoetste normen hebben betrekking op het zogenaamde plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Wegvervoer, rijksweg A2

Voor de A2 bestaat volgens het Basisnet geen PR 10^{-6} contour. Wel geldt er volgens de uitgangspunten van het Basisnet een plasbrandaandachtsgebied (PAG). Binnen dit PAG bevinden zich in het plangebied geen bestemde bouwvlakken. Het groepsrisico voor het noordelijk deel van de A2 is laag. Het groepsrisico voor het zuidelijk deel van de A2 overschrijdt de oriëntatiewaarde hetgeen voornamelijk wordt veroorzaakt door de geprojecteerde bebouwing in Leidsche Rijn. Deze overschrijding is het resultaat van een langdurig afwegingsproces tot het optimaliseren van de externe veiligheid rond het totale Nederlandse wegennet, hetgeen heeft geleid tot het Basisnet. Bij dit proces waren gemeente, wegbeheerder en ministerie betrokken en is een optimum gezocht voor groeimogelijkheden van het vervoer en het behoud van ontwikkelmogelijkheden voor de gemeente. Dit geeft uiteindelijk geleid tot een beperking van de groeimogelijkheden van het vervoer over de A2 (groeifactor 1,5 in plaats van groeifactor 2). Gelet op het voorgaande wordt het groepsrisico als aanvaardbaar beschouwd, mede rekening gehouden met de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid. Het wegvervoer van gevaarlijke stoffen legt geen beperkingen op aan het bestemmingsplan.

Spoorvervoer, spoorlijn Utrecht - Woerden

De spoorlijn maakt geen deel uit van het Basisnet. Dit betekent dat er voor deze spoorlijn geen risicoruimte wordt opgenomen in de Wet vervoer gevaarlijke stoffen en dat in verband met het berekenen van het groepsrisico uitgegaan kan worden van nul transporten. De consequentie hiervan is dat er geen enkele PR contour bestaat en dat het groepsrisico gelijk aan nul is.

Spoorvervoer, spoorlijn Utrecht - Amsterdam

Voor de spoorlijn Utrecht – Amsterdam bestaat volgens het Basisnet geen PR 10^{-6} contour. Ook zijn volgens het Basisnet geen plasbrandaandachtsgebieden aanwezig. Het groepsrisico is laag en wordt als aanvaardbaar beschouwd, mede rekening gehouden met de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid. Het spoorvervoer van gevaarlijke stoffen legt geen beperkingen op aan het bestemmingsplan.

Transport van gevaarlijke stoffen over het Amsterdam- Rijnkanaal

Voor het Amsterdam-Rijnkanaal bestaat geen PR 10^{-6} contour die op de oever komt. Wel zal er op basis van het Basisnet een vrijwaringszone/plasbrandaandachtsgebied gaan gelden. Voor dit bestemmingsplan is dit nog niet relevant omdat de langs het kanaal gelegen bestemmingen al zijn toegestaan op grond van bestaande bestemmingsplannen. Het vervoer van gevaarlijke stoffen over het Amsterdam-Rijnkanaal legt geen beperkingen op aan het bestemmingsplan.

De onderbouwing van de conclusies is weergegeven in bijlage 7.

4.6.3 Vervoer door aardgasleidingen

Het risico bij aardgasleidingen wordt vooral veroorzaakt door de mogelijkheid van beschadiging bij graafwerkzaamheden etc. Het vrijkomende gas zal tot een ontploffing leiden gevolgd door brand. Vanwege de risico's is een toets uitgevoerd aan risiconormen volgens het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Het Bevb beschrijft de afstanden tussen buisleidingen en (beperkt) kwetsbare objecten en bestemmingen. Dit zijn alle plaatsen waar zich regelmatig personen bevinden m.u.v. verkeersdeelnemers. De getoetste normen hebben betrekking op het zogenaamde plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Op geen enkele plek langs de beschreven tracé's bestaat er een PR=10^{-6} contour. Binnen de belemmeringenstrook bevinden zich op enkele plaatsen gebouwde objecten. In de planregels zijn voorschriften opgenomen die legale bestaande bebouwing binnen de belemmeringenstrook toestaat. Volgens uitgevoerde berekeningen van de groepsrisico's bestaan er bij geen van de aardgasleidingen overschrijdingen van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico. Het groepsrisico wordt als aanvaardbaar beschouwd, mede rekening gehouden met de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid. De status van het bestemmingsplan is overigens niet afhankelijk van deze berekeningen. Het gaat om een conserverend bestemmingsplan; van toename van het groepsrisico is daarom geen sprake. Voor een uitgebreidere onderbouwing van de conclusies wordt verwezen naar bijlage 7.

4.6.4 Bedrijven die vallen onder het Bevi

Binnen het bestemmingsplangebied ligt één tankstation waar ook LPG wordt verkocht of verkocht mag worden. De verkoop van LPG leidt tot veiligheidsrisico's vanwege het mogelijk vrij kunnen komen van LPG, en het ontbranden daarvan, en het ontploffen van een LPG tankauto. Verder ligt er binnen het plangebied een bedrijf dat gevaarlijke stoffen in kleine verpakkingen opslaat. Het risico van die activiteiten bestaat hoofdzakelijk uit de mogelijkheid dat giftige dampen vrij kunnen komen bij een brand. Vanwege de veiligheidsrisico's bij de twee bedrijven is een toets uitgevoerd aan risiconormen volgens het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Het Bevi beschrijft de afstanden tussen risicovolle bedrijven en (beperkt) kwetsbare objecten en bestemmingen. Dit zijn alle plaatsen waar zich regelmatig personen bevinden m.u.v. verkeersdeelnemers. De getoetste normen hebben betrekking op het zogenaamde plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

LPG verkooppunt Ruimteweg

Aan de grenswaarden voor het plaatsgebonden risico m.b.t. het LPG vulpunt wordt voldaan. Aan de richtwaarden voor het plaatsgebonden risico m.b.t. het LPG vulpunt wordt net niet voldaan. Aangezien het om een bestaande situatie gaat (geen saneringsverplichting) wordt dit als acceptabel beschouwd. Aan de overige afstandscriteria m.b.t. de ondergrondse LPG tank en de afleverzuil wordt voldaan. Volgens een uitgevoerde berekening van het groepsrisico is er geen sprake van een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico. Bij die berekening is uitgegaan van een hittewerende coating op de tankauto's; deze coatings zijn in de loop van 2010 aangebracht. Door het instellen van zogenaamde venstertijden, voor het bevoorraden van het tankstation met LPG zou het groepsrisico nog verder teruggebracht kunnen worden. Hierover zullen nog onderhandelingen worden gestart. Bij gebleken haalbaarheid zal een procedure gestart worden tot wijziging van de milieuvergunning. Het groepsrisico wordt als aanvaardbaar beschouwd, ook zonder het realiseren van de genoemde venstertijden.

Opslag gevaarlijke stoffen - Zonnebaan

Zowel aan de grenswaarde als de richtwaarde voor het plaatsgebonden risico m.b.t. de opslagplaatsen wordt voldaan. De hoogte van het groepsrisico is om enkele redenen niet bepaald (zie bijlage bij toelichting). Er wordt van uitgegaan dat het groepsrisico onder de oriëntatiewaarde zal blijven. Mede gelet op de mogelijkheden voor ongevalsbestrijding en zelfredzaamheid van personen wordt de risicosituatie rondom de bedrijfslocatie als acceptabel beschouwd.

De onderbouwing van de conclusies en de volgens het Bevi verplichte verantwoording van het groepsrisico voor beide genoemde bedrijven zijn weergegeven in de bijlagen van deze toelichting.

Buiten het plangebied bevinden zich nog twee LPG verkooppunten waarvan het invloedsgebied een (geringe) overlap heeft met het plangebied. De PR=10^{-6} contouren komen niet over de grens van het plangebied heen. De bijdrage van het plangebied aan het totale groepsrisico is verwaarloosbaar vanwege de aard (bestemmingen “Verkeer” en “Groen”) en omvang van de overlap. Voor meer informatie wordt verwezen naar bijlagen.

4.7 Luchtkwaliteit

4.7.1 Kader

Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt gevormd door de Wet milieubeheer (luchtkwaliteitseisen), die op 15 november 2007 (Stb. 2007, 434) in werking is getreden. De Wet milieubeheer bevat grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, fijn stof, lood, koolmonoxide en benzeen. Hierbij zijn in de ruimtelijke ordeningspraktijk langs wegen met name de grenswaarden voor stikstofdioxide (jaargemiddelde) en fijn stof (jaar- en daggemiddelde) van belang. De grenswaarden van de laatstgenoemde stoffen zijn in tabel 5.1 weergegeven. De grenswaarden gelden voor de buitenlucht, met uitzondering van een werkplek in de zin van de Arbeidsomstandighedenwet.

Tabel 5.1 Grenswaarden maatgevende stoffen Wet milieubeheer

Stof	Toetsing van	Grenswaarde	Geldig vanaf
Stikstofdioxide (NO_2)	jaargemiddelde concentratie	60 µg/m³ 40 µg /m³	01-08-2009 01-01-2015
	uurgemiddelde concentratie	max. 18 keer per kalenderjaar meer dan 300 µg /m³	01-08-2009
Fijn stof (PM_{10})[1)]	jaargemiddelde concentratie	40 µg /m³	11-06-2011
	24-uurgemiddelde concentratie	max. 35 keer per kalender-jaar meer dan 50 µg /m³	11-06-2011

Op grond van artikel 5.16 van de Wlk kunnen bestuursorganen bevoegdheden die gevolgen kunnen hebben voor de luchtkwaliteit (zoals de vaststelling van een bestemmingsplan) uitoefenen indien:

- de bevoegdheden/ontwikkelingen niet leiden tot een overschrijding van de grenswaarden (lid 1 onder a);
- de concentratie in de buitenlucht van de desbetreffende stof als gevolg van de uitoefening van die bevoegdheden per saldo verbetert of ten minste gelijk blijft (lid 1 onder b1);
- bij een beperkte toename van de concentratie van de desbetreffende stof, door een met de uitoefening van de betreffende bevoegdheid samenhangende maatregel of een door die uitoefening optredend effect, de luchtkwaliteit per saldo verbetert (lid 1 onder b2);
- de bevoegdheden/ontwikkelingen niet in betekenende mate bijdragen aan de concentratie in de buitenlucht (lid 1 onder c);
- het voorgenomen besluit is genoemd of past binnen het omschreven Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of een vergelijkbaar programma dat gericht is op het bereiken van de grenswaarden (lid 1 onder d).

Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

Het NSL is een samenwerkingsprogramma tussen Rijk, provincies en gemeenten, dat ertoe leidt dat Nederland tijdig aan de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit kan voldoen. Nederland heeft van de Europese Commissie uitstel gekregen van de huidige grenswaarden, omdat het NSL voldoende garandeert dat hiermee binnen de gestelde termijnen wél aan de grenswaarden kan worden voldaan. Nederland moet nu in op 1 januari 2015 voldoen aan de norm voor stikstofdioxide (NO_2). Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking

getreden en heeft een looptijd van 5 jaar (tot augustus 2014).

Goede ruimtelijke ordening

In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt bij het opstellen van een bestemmingsplan uit oogpunt van de bescherming van de gezondheid van de mens tevens rekening gehouden met de luchtkwaliteit ter plaatse van het plangebied.

4.7.2 Conclusie

Ten behoeve van het bestemmingsplan Lage Weide zijn luchtberekeningen uitgevoerd. Daarbij is de luchtkwaliteit op de relevante wegen in het bestemmingsplangebied op drie momenten (2013 , 2015 en 2020) voor de autonome situatie en 2 planvarianten inzichtelijk gemaakt. Geconstateerd kan worden dat in alle drie de onderzoeksjaren voldaan wordt aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer.

In paragraaf 4.8.1 is aangegeven op welke gronden (genoemd in artikel 5.16 van de Wet milieubeheer) bestuursorganen hun bevoegdheden (die gevolgen hebben voor de luchtkwaliteit) kunnen uitoefenen.

Op basis van de uitgevoerde luchtkwaliteitberekeningen kan worden geconcludeerd dat in de toekomstige bestemmingsplansituatie aan het gestelde in artikel 5.16 eerste lid 1, onder a, van de Wet milieubeheer wordt voldaan. Gelet op het vorenstaande zijn er geen belemmeringen vanuit de Wet milieubeheer om het bestemmingsplan Lage Weide vast te stellen.

4.8 Bodemkwaliteit

4.8.1 Bodembeleid

Het gemeentelijk bodembeleid gaat uit van de volgende algemene uitgangspunten:

- Bodembescherming
  Nieuwe bodemverontreiniging moet worden voorkomen en indien er toch bodemverontreiniging ontstaat moet de bodem direct worden gesaneerd. Dit speelt met name bij bedrijfsmatige activiteiten en calamiteiten op openbaar terrein.
- Bodemsanering
  Gevallen van ernstige bodemverontreiniging dienen te worden gesaneerd indien er tevens sprake is van milieuhygiënische risico's. Bij immobiele verontreiniging in de bovengrond die zich niet kan verspreiden (zoals zware metalen en PAK) wordt uitgegaan van een zogenoemde functiegerichte benadering. Dit houdt in dat de kwaliteitseisen die aan de bodem worden gesteld afhankelijk zijn van de toekomstige bestemming van de locatie. Bij mobiele verontreiniging die zich via het grondwater kan verspreiden, wordt mede afhankelijk van de kosteneffectiviteit, zoveel mogelijk verwijdering van de verontreiniging nagestreefd. Hiermee wordt een zo min mogelijke nazorg bereikt. Een ander uitgangspunt is dat bij nieuw in te richten gebieden of terreinen hogere eisen worden gesteld aan de bodemkwaliteit dan bij milieuhygiënisch onvermijdbare saneringen in gebieden waar geen nieuwe inrichting plaats vindt. Bij nieuwe situaties ligt het criterium voor saneren bij gevallen van ernstige verontreiniging. Voor ontgraving en onttrekking of verplaatsing van ernstig verontreinigde grond en grondwater in gemeente Utrecht is een saneringsplan of een melding volgens het Besluit Uniforme Saneringen (BUS) noodzakelijk, die moeten worden goedgekeurd door gemeente Utrecht.
- Bodembeheer
  Bij hergebruik van (schone of licht verontreinigde) grond wordt uitgegaan van het principe "wat schoon is moet schoon blijven" en "wat vies is mag niet viezer worden". Waar mogelijk wordt een verbetering van de kwaliteit nagestreefd, zodat de bodem duurzaam geschikt wordt voor elk gewenst gebruik. Hergebruik van licht verontreinigde grond bij onverdachte terreinen kan plaats vinden op basis van de bodemkwaliteitskaart (binnen de zone) en conform het bodembeheerplan.

De noodzaak voor het uitvoeren van een bodemonderzoek is afhankelijk van de functie en het gebruik van het bouwwerk. Zo geldt een vrijstelling van bodemonderzoek voor bouwwerken waar geen mensen in verblijven, of die de grond niet raken. Dit wordt getoetst bij de aanvraag om de omgevingsvergunning. Een bodemonderzoek moet aantonen dat de locatie geschikt is voor de nieuwe functie en of er gebouwd mag worden. Bouwen op een geval van ernstige bodemverontreiniging wordt zonder saneringsmaatregelen niet toegestaan. Bij grondwateronttrekkingen voor bijvoorbeeld bouwactiviteiten is het verder van belang om te

weten of er in de invloedssfeer van de onttrekking een verontreiniging in het grondwater aanwezig is. In een saneringsplan moeten hiervoor voldoende monitoring en tegenmaatregelen worden beschreven. Er zijn ten aanzien van het aspect bodem en water ook andere procedures voor vergunningverlening of melding van toepassing bij Provincie Utrecht, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Dienst Stadswerken, gemeente Utrecht) etc.

4.8.2 Onderzoek

In het gehele plangebied van Lage Weide is altijd industriële bedrijvigheid aanwezig geweest en nog aanwezig. Op basis van de bodemkwaliteitskaart van 2011 is de Schepenbuurt ingedeeld als middeloude woonbebouwing en de bedrijventerreinen als zware industrie. De stedelijke ophooglaag in de middeloude woonwijken is circa 1 meter dik, en deze is overwegend licht verontreinigd. De stedelijke ophooglaag bij de zware industrie is gemiddeld 1 m dik en bevat licht tot plaatselijk ernstige verontreinigingen.

De gemeente heeft uitgebreid onderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in de verontreinigde locaties binnen de gehele gemeente, inclusief het nieuwe deel van Maarssen (Stichtse Vecht). Op basis van historische gegevens (luchtfoto's, hinderwet, omgevingsvergunning inzake het aspect milieu etc.) is bekend dat er in het plangebied Lage Weide veel omgevingsvergunningen inzake het aspect milieu zijn uitgegeven en verdachte locaties aanwezig zijn. Hiertoe behoren o.a. tankstations, garagebedrijven, grondreinigers, (chemische) wasserijen en metaalbewerkingsbedrijven. In het plangebied bevinden zich gesaneerde en ongesaneerde ondergrondse tanks, bomkraters en gedempte sloten, met mogelijk een verontreiniging in de bodem.

Verspreid over het hele plangebied zijn de afgelopen jaren diverse verkennende bodemonderzoeken uitgevoerd voor bouwvergunningen en grondtransacties. Er zijn oriënterende en nadere bodemonderzoeken bij bedrijven of verdachte locaties uitgevoerd en er zijn nulsituatie-onderzoeken verricht voor een vergunning Wet milieubeheer. Er zijn circa 20 gevallen van ernstige, maar niet spoedeisende, bodemverontreiniging bekend, waarvan enkelen worden gesaneerd. Voor zover nu bekend is op circa 25 plaatsen sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging, waarbij wel een bodemsanering of monitoring moet worden uitgevoerd. In het zuidelijk deel van het plangebied zijn bij de Atoomweg/Reactorweg diepere grondwaterverontreinigingen bekend met vluchtige organische gechloreerde koolwaterstoffen (VOCl).

Informatie over historische gegevens en uitgevoerde bodemonderzoeken is te raadplegen via de website www.utrecht.nl/milieu/bodem.

4.8.3 Grondwater

In en rond de Utrechtse binnenstad is sprake van vermenging van grootschalige diepere grondwaterverontreinigingen met vluchtige organische gechloreerde verbindingen. Deze verontreinigingen zijn niet altijd meer goed als losse pluimen te onderscheiden dan wel aan te pakken. Daarom heeft de gemeente een beleidskader met een gebiedsgerichte aanpak van deze grondwaterverontreinigingen ontwikkeld (mei 2009). Voor een grootschalig gebied rondom het stationsgebied wordt nu een saneringsplan opgesteld (Biowasmachine). De uiterste zuidoosthoek van het plangebied (naast de gebouwen in de Cartesiusdriehoek) bevindt zich waarschijnlijk in dit gebied. Binnen de randvoorwaarden van het saneringsplan zijn in de zuidoosthoek ingrepen in de ondergrond (bijvoorbeeld grondwateronttrekkingen voor bouw of warmte/koude opslag) uitvoerbaar, zonder rekening te houden met de grondwaterverontreinigingen van de binnenstad.

4.8.4 Conclusie

Vanwege de aanwezige (bekende en nog onbekende) bodemverontreinigingen moet bij omgevingsvergunningen en grondwaterontrekkingen rekening gehouden worden met bodemonderzoek en/of saneringsmaatregelen. In dit bestemmingsplan wordt voornamelijk de bestaande situatie vastgelegd. De in het plangebied voorkomende functies zijn reeds gerealiseerd. Daarom is in het kader van het opstellen van dit bestemmingsplan geen milieukundig bodemonderzoek uitgevoerd. Bij eventuele bebouwingsuitbreidingen welke binnen de beheerskaders van dit bestemmingsplan mogelijk zijn wordt bij de omgevingsvergunningverlening zorg gedragen voor een goede bodemkwaliteit. Gesteld kan worden dat het aspect 'bodem' geen belemmering vormt voor de uitvoering van voorliggend bestemmingsplan.

4.9 Flora en fauna

4.9.1 Inleiding

Op grond van de Flora en Faunawet is het verboden zonder ontheffing activiteiten te verrichten die leiden tot aantasting van te beschermen soorten en van hun voortplantingsplaats, vaste rustplaats of vaste verblijfsplaats. In een bestemmingsplan moet de uitvoerbaarheid van het plan wordt aangetoond. In dit verband is het van belang dat in het bestemmingsplan aannemelijk wordt gemaakt dat de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten niet in geding is.

4.9.2 Onderzoek en conclusie

Wanneer bij planvorming de bestemming in een gebied verandert, moet middels een flora en fauna inventarisatie de huidige waarde worden bekeken en moet er inzicht worden gegeven in het voorkomen van beschermde planten en diersoorten.

Bureau Waardenburg heeft in het kader van dit bestemmingsplan in augustus 2009 een quickscan uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Dit onderzoek is in 2013 (februari en december) geactualiseerd. Hierbij zijn verschillende beschermde soorten aangetroffen. Het gehele onderzoek is opgenomen als bijlage 14 bij dit bestemmingsplan.

Het betreffen veelal soorten van tabel 1 en 2, voornamelijk beschermde planten, grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Ook zijn foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen in het gebied. De gewone dwergvleermuis is een soort van tabel 3, wat betekent dat hij de hoogste beschermingsgraad heeft. Het is waarschijnlijk dat er in Lage Weide verscheidene kraam-, paar- en winterverblijven zijn.

Ingrepen kunnen leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, maar door mitigerende maatregelen te treffen kunnen de effecten worden beperkt. Eventueel kunnen compenserende maatregelen worden toegepast, bijvoorbeeld in de vorm van het plaatsen van nestkasten.

Er hoeft geen verder vleermuisonderzoek gedaan te worden om het bestemmingsplan vast te stellen. Wanneer nieuwe ontwikkelingen in het gebied plaatsvinden is verder vleermuisonderzoek noodzakelijk.

In Lage Weide zijn geen beschermde natuurmonumenten of andere natuurgebieden aanwezig die zijn opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Evenmin zijn gebieden of verbindingszones aanwezig welke zijn begrensd binnen de Ecologische Hoofdstructuur. Lage Weide maakt geen onderdeel uit van een nationaal Landschap. In de omgeving van Lage Weide ligt het Natura 2000 gebied de Oostelijke Vechtplassen, in de gemeente Stichtse Vecht. De effecten van de ontwikkelruimte opgenomen in het bestemmingsplan Lage Weide leidt niet tot significante effecten op de flora en fauna in het natuurgebied. De instandhouding van de soorten en/of de instandhoudingsdoelen van het natuurgebied is niet in het geding. Dit is onderzocht door bureau Waardenburg, het onderzoeksrapport zit in bijlage 16.

4.9.3 Groenstructuurplan projectgebied

In het plangebied is groen spaarzaam aanwezig in de vorm van enkele bomenrijen (voornamelijk populieren), wegbegeleidend groen, (spoor)bermen en enig groen op de bedrijventerreinen. In het plangebied ligt Plas Lage Weide, welke in het Groenstructuurplan als een vlak stedelijk groen wordt aangemerkt. De verbindingen in het gebied lopen langs de oprit naar de A2, de oever van het Amsterdam-Rijnkanaal aan de oostzijde en dwars door het gebied.

In het bestemmingsplangebied ligt de plas Lage Weide. Deze plas is van ecologische betekenis. De plas heeft een verbinding met het buitengebied en Haarzuilens via de groene bermen van de A2. Deze bermen vormen ook de ecologische zone die de plas verbindt met het groen in Leidsche Rijn en de binnenstad. Aan de noordzijde wordt de plas middels de bermen van de Atoomweg verbonden aan de ecologische zone langs het spoor. Hiermee staat de plas in verbinding met het Julianapark in Zuilen en met de Eendenkooi in Haarzuilens.

In de komende 10 jaar wordt de ambitie uit het Groenstructuurplan verder uitgewerkt. Het resultaat is een groene recreatieve route die Leidsche Rijn, via plas Lage Weide met groene zones aan de Vecht verbindt. Zo wordt de recreatieve waarde van de plas verhoogd doordat deze beter bereikbaar wordt. Het netwerk van groene recreatieve routes wordt fijnmaziger. Met name een verbinding tussen de wijk Leidsche Rijn en de wijk

Zuilen is zeer wenselijk. Dit is nu nog een onneembare barrière. De A2 vormt voor veel dieren een barrière richting het buitengebied.

In het bestemmingsplan heeft het structureel groen de bestemming Groen gekregen. Het bestemmingsplan heeft derhalve geen nadelige gevolgen voor het aanwezige groen.

4.10 Kwaliteit van de leefomgeving

4.10.1 Duurzaamheid

Vanaf begin negentiger jaren voert de gemeente een intensief DuBo- en energiebeleid. Dat is vastgelegd in de Kadernota Duurzaam bouwen (1993) en de daaruit voortvloeiende richtlijnen en beleidskaders. Voor de woningbouw is dat vastgesteld in het Beleidskader "Integrale Woningkwaliteit" (2000), voor de gemeentelijke utiliteitsbouw in de Leidraad "Duurzame gemeentelijke bouwprojecten" (1997) en voor de openbare ruimte in de bijlage 10 van het PvE "Openbare ruimte" de Handreiking "Duurzaam materiaalgebruik in de openbare ruimte" (1998). Mede door haar voorbeeldfunctie verwacht de gemeente dat private partijen ook actief aandacht geven aan duurzaam bouwen. Deels kan dat omdat de regelgeving die mogelijkheid biedt (Wmb, verruimde reikwijdte), deels omdat de private partij de meerwaarde ervan inziet en deels omdat de gemeente een belangrijke partij in ontwikkelingen is.

De toepassing van deze richtlijnen en beleidskaders moet er toe leiden dat de milieubelasting van het gebruik van het gebied verminderd, anders gezegd dat de duurzaamheid toeneemt. Daarbij behelst duurzaamheid de volledige breedte People, Planet en Profit.

Omdat het bedrijventerrein Lage Weide een reeds bestaand bedrijventerrein is, is toepassing van duurzaamheidsmaatregelen slechts ten dele relevant. Met name bij (her)ontwikkelen van bedrijven of delen van het terrein, dient rekening te worden gehouden met het onderstaande beleid.

4.10.2 Duurzaam ondernemen

Bedrijven worden zich steeds meer bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid en zijn in toenemende mate bereid hierover verantwoording af te leggen, bijvoorbeeld in een milieujaarverslag. Bij duurzaam ondernemen worden vaak de drie P's genoemd: Profit, People en Planet. Een evenwichtige aandacht voor deze drie aspecten waarborgt een duurzame ontwikkeling van bedrijf en zijn "buitenwereld". Uitgewerkt beleid ten aanzien van deze drie thema's wordt gewaardeerd in de publieke opinie en kan daarmee belangrijk zijn in de positionering van het bedrijf.

4.10.3 Duurzaam bouwen

Duurzaam Bouwen (DuBo) rust op de pijlers energie, materiaalgebruik, water, afval, binnenmilieu en voltrekt zich veelal in drie stappen. Deze stappen zijn: behoefte zoveel mogelijk verminderen, inzet vernieuwbare producten en materialen en ten slotte zo zuinig mogelijk omgaan met de niet-vernieuwbare stoffen.

Om de Duurzaam Bouwen-ambitie vorm en inhoud te geven, is het verstandig dit in het (her-)ontwerp van gebouwen mee te nemen. In de gebruiksfase wordt (een deel van) dit budget terugverdiend door lagere onderhouds- en gebruikskosten (water, energie, onderhoud, sloopkosten, etc.).

Doordacht ontwerpen ten aanzien van (sociale) veiligheid (bijvoorbeeld personeelsingangen die onverlicht aan de achterkant van het gebouw) en toegankelijkheid (bijvoorbeeld (tijdelijke) mindervalide klanten, werknemers) kost weinig en kan veel (aanpassings)kosten besparen.

Grote effecten op het verminderen van de milieubelasting van bouwwerken hebben een laag fossiel energieverbruik, meer hout in de bouw en dan natuurlijk hout uit duurzaam beheerde bossen, verminderen van het gebruik van nieuw zand en grind en cement, verminderen van het gebruik van uitlogende verontreinigende bouwmaterialen en minder koperen leidingwerk.

4.10.4 Energie

Hoewel energie strikt genomen onderdeel is van het breed gedefinieerde duurzaam bouwen, wordt het toch vaak apart genoemd. Reden is de specifieke mogelijkheden van energiebesparing en duurzame energie.

Van belang is het om bij nieuwe ontwikkelingen op gebouw- of gebiedsniveau een studie naar de meest

optimale energievoorziening te doen. In zo'n studie passeren diverse alternatieven voor de energievoorziening de revue op de thema's CO2-uitstootreductie, leveringszekerheid, investeringkosten, energielasten op de lange termijn. Bij die studie wordt ook naar mogelijke energiebronnen in de (onmiddellijke) nabijheid gekeken. De koelvraag van de één kan misschien ingevuld worden door het koude overschot van de buurman en uiteindelijk tot een win-win situatie leiden.

Op basis van de uitkomsten van zo'n energiestudie worden dan de keuzes gemaakt, waarbij de volgorde is behoefte verminderen, duurzame energie en tenslotte efficiënt omgaan met fossiel.

4.11 Waterhuishouding en huishouding

De Waterparagraaf is een verplicht onderdeel van een ruimtelijk plan en vormt een wezenlijk element in het gehele watertoetsproces. Het fungeert als een instrument waarin de waterhuishoudkundige gevolgen van een plan inzichtelijk worden gemaakt, de gemaakte afwegingen expliciet en toetsbaar worden vastgelegd en het wateradvies van de waterbeheerder wordt opgenomen. Door de bestaande (geo)hydrologische situatie en randvoorwaarden, de geplande ontwikkeling en de ruimtelijke consequenties ten aanzien van de waterhuishouding te analyseren, kan het streven naar een duurzaam en robuust watersysteem vroegtijdig in het ontwerpproces worden geïntegreerd.

De waterparagraaf beschrijft de bestaande waterhuishoudkundige en rioleringssituatie van de bedrijventerreinen Lage Weide zodat strategisch en operationeel beleid optimaal op het lokale watersysteem kan worden afgestemd. De volledige watertoets is opgenomen als bijlage bij deze toelichting.

Waterkeringen

In het plangebied zijn twee typen waterkering aanwezig waar Rijkswaterstaat de beheerder van is.

1. Langs de kaden van het Amsterdam-Rijnkanaal (uitgezonderd de insteekhavens) geldt een zone van 30 meter vanuit de beschoeiing waarbinnen in het kader van de Waterwet alle werkzaamheden of activiteiten vergunningplichtig zijn. Deze waterkeringen worden in het bestemmingsplan met een zone van 30 meter verankerd door middel van de dubbelbestemming Waterstaat-waterkering. Het bestemmen van de waterkering inclusief beschermingszones in het bestemmingsplan is een vereiste conform de aanvulling van het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (BARRO).

2. Het bedrijventerrein wordt doorsneden door een primaire waterkering (type c) die de status van 'niet-direct-kerende primaire waterkering' heeft. De kering valt samen met de wegen Elektronweg, Reactorweg, Lageweideviaduct, Isotopenweg en Kanaaldijk. Voor de werkzaamheden aan of nabij de primaire waterkering is op grond van de Waterwet een Watervergunning noodzakelijk. Ook deze waterkering krijgt de dubbelbestemming Waterstaat-waterkering (kernzone, beschermingszone en buitenbeschermingszone).

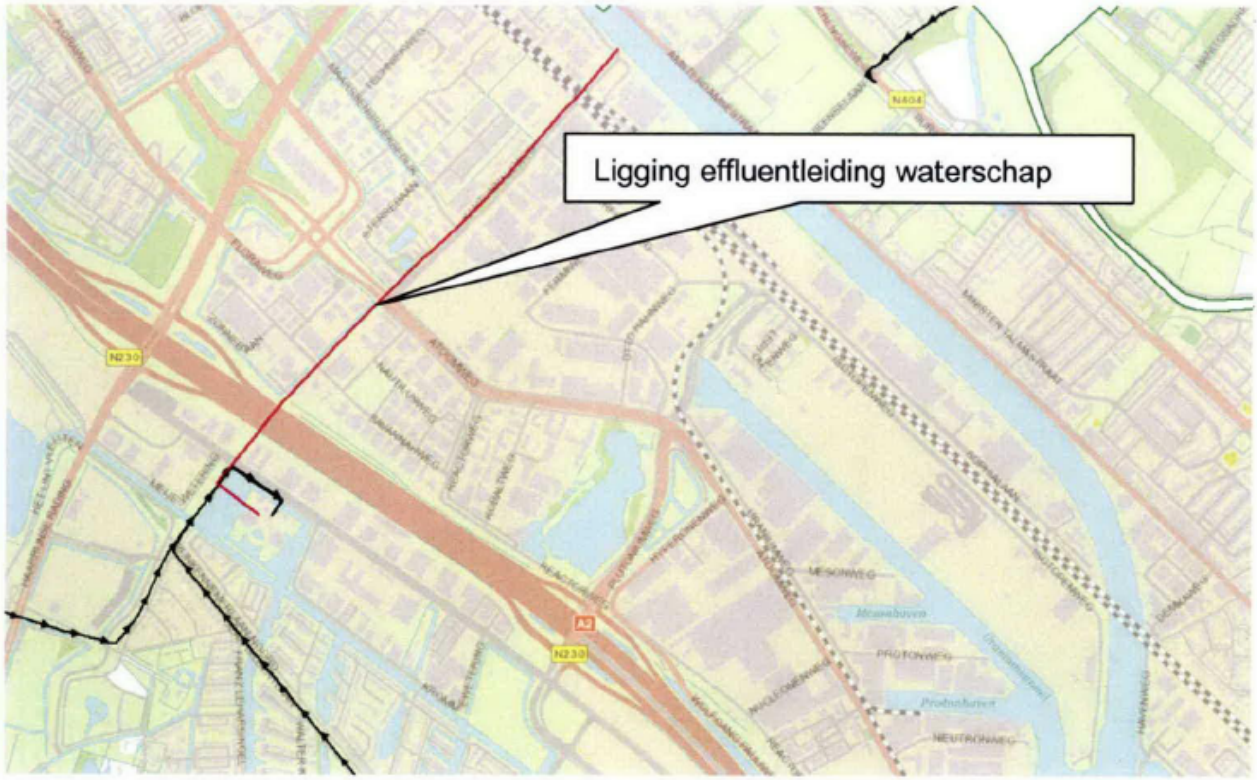
Dit is een groot gebied, maar dat wil niet zeggen dat er binnen dit hele gebied niets mogelijk is, maar alleen dat er binnen dit gebied invloed kan zijn van nieuwe ontwikkelingen op de waterkering en Rijkswaterstaat hier mogelijk randvoorwaarden aan stelt.

4.12 Kabels, leidingen en straalpaden

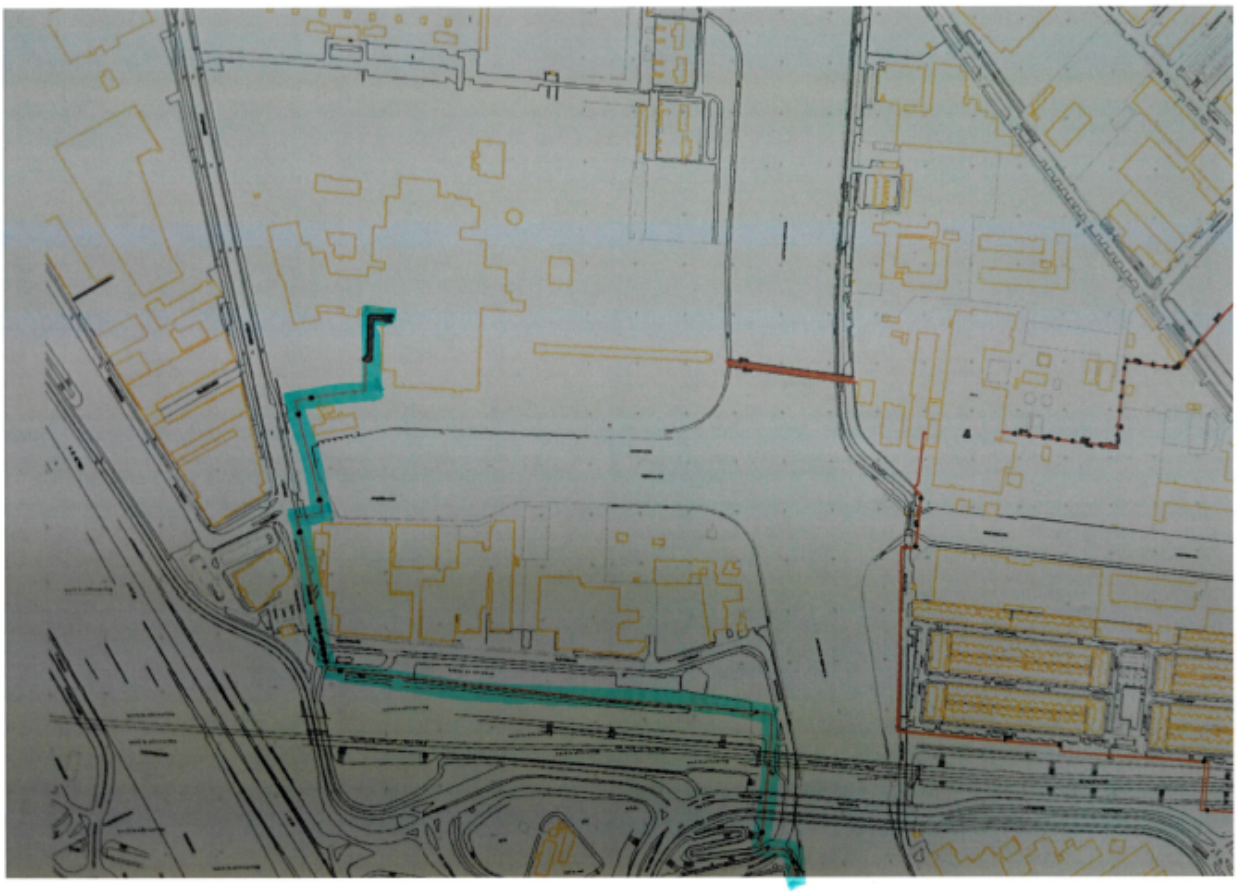
In het plangebied is een aantal regionale aardgastransportleidingen aanwezig. Voor regionale aardgastransportleidingen geldt dat deze een belemmerde strook hebben van 4 meter ter weerszijde van de hartlijn van de leidingen. Bij planologische ontwikkelingen geldt dat rekening gehouden moet worden met de belemmerde strook van de aanwezige aardgastransportleiding. De belemmerde strook is de strook die Gasunie nodig heeft voor het veilig kunnen bedrijven van de leiding. Tevens is deze strook nodig voor inspectie- en onderhoudsdoeleinden. Binnen deze strook gelden bestemmingsplanregels ter bescherming van de aardgastransportleiding en haar omgeving. De leidingen zijn op de verbeelding weergegeven met een dubbelbestemming.

De straalpaden van de hoogspanningsleiding langs de A2 is opgenomen op de verbeelding met de daarbij behorende dubbelbestemmingen Leiding-Hoogspanning en Leiding-Hoogspanningsverbinding.

Er ligt een effluentleiding (rioolpersleiding) van het waterschap in het plangebied. Deze krijgt de dubbelbestemming Leiding - Riool.

In het zuiden van het plangebied zijn primaire warmtetransportleidingen van de NUON aanwezig. Deze transportleidingen transporteren de warmte vanuit de centrale richting stad en Leidsche Rijn waar het verder verspreid wordt. Het betreft een aanvoerleiding met water met een temperatuur van 100 ºC en een retourleiding (70ºC). Deze leidingen staan onder druk en zijn cruciaal voor de levering van stadswarmte. Deze leidingen krijgen de bestemming Leiding met aan weerszijden van de leiding een beschermingszone van 5 meter.

4.13 Archeologie

4.13.1 Wettelijk kader

In 1992 heeft Nederland het Europese Verdrag van Malta ondertekend en in 1998 geratificeerd. Doel van dit verdrag is een betere bescherming van het Europese archeologische erfgoed door een structurele inpassing van de archeologie in ruimtelijke ordeningstrajecten. Eén van de belangrijkste uitgangspunten van het Verdrag van Malta is dat archeologische waarden zoveel mogelijk in situ in de bodem bewaard dienen te blijven. Alleen als behoud in situ niet mogelijk is, wordt overgegaan tot behoud van de archeologische informatie ex situ, door middel van opgraven en bewaren in depot. Een ander uitgangspunt is dat het onderzoek naar de aanwezigheid van archeologische waarden in een zo vroeg mogelijk stadium dient plaats te vinden, zodat hiermee bij de planontwikkeling rekening gehouden kan worden. Een derde uitgangspunt is het 'de verstoorder betaalt principe'. Alle kosten die samenhangen met archeologisch onderzoek dienen te worden betaald door de initiatiefnemer van de geplande bodemingrepen. Ten slotte richt het Verdrag van Malta zich tevens op een toename van kennis, herkenbaarheid en beleefbaarheid van het archeologische erfgoed.

Het Verdrag van Malta heeft in Nederland geresulteerd in een ingrijpende herziening van de Monumentenwet uit 1988, die op 1 september 2007 met de Wet op de Archeologische Monumentenzorg van kracht is geworden. Hiermee zijn de uitgangspunten van het Verdrag van Malta in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. In de nieuwe wetgeving is de bescherming van het archeologische erfgoed, de inpassing hiervan in de ruimtelijke ontwikkeling en de financiering van het archeologische onderzoek geregeld. Op grond van artikel 38a van de Monumentenwet 1988 moet een bestemmingsplan rekening houden met de archeologische resten in de grond. Om te kunnen bepalen op welke wijze de bestemmingsregeling rekening moet houden met de archeologie (artikel 38a Monumentenwet 1988) moet onderzoek, veelal bureauonderzoek, worden gepleegd. De resultaten daarvan worden beschreven in de toelichting van het bestemmingsplan, waarbij wordt aangegeven hoe het bestemmingsplan bij moet dragen aan de bescherming van de archeologie.

4.13.2 Verordening en bestemmingsplan

De gemeente Utrecht heeft ervoor gekozen ter bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen een verordening op te stellen voor het hele grondgebied van de gemeente. In de verordening op de archeologische monumentenzorg is een vergunningenstelsel opgenomen ter bescherming van het archeologische erfgoed, waarmee de wettelijk vereiste bescherming kan worden geboden. In bestemmingsplannen wordt verwezen naar de verordening en een regel opgenomen (dubbelbestemming Waarde - Archeologie). In deze dubbelbestemming is opgenomen dat de voor Waarde- archeologie aangewezen gronden mede zijn bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de archeologische waarden en verwachtingen. Met deze specifieke gebruiksregel wordt geregeld dat onder een met het bestemmingsplan strijdig gebruik in ieder geval wordt begrepen het handelen in strijd met de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg. Door de verordening en de daarbij behorende archeologische waardenkaart is de bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen in de bodem van de gemeente Utrecht gewaarborgd en zijn verstoringen van de bodem vanaf een op de archeologische waardenkaart aangegeven oppervlakte en diepte vergunningplichtig.

4.13.3 Gemeentelijke archeologische waardenkaart

De Archeologische Waardenkaart van de gemeente Utrecht ligt ten grondslag aan de verordening op de archeologische Monumentenzorg. Deze waardenkaart is geënt op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarde (IKAW) van de provincie en op de kennis en ervaring opgedaan in tientallen jaren archeologisch onderzoek in de stad. Hij geeft inzicht in de ligging van beschermde archeologische rijksmonumenten, gebieden van hoge archeologische waarde, gebieden van hoge archeologische verwachting en gebieden van archeologische verwachting en bij welk te verstoren oppervlakte en diepte een vergunningsplicht geldt. In de op de waardenkaart aangeduide gebieden waar een vergunningplicht geldt zal van toekomstige initiatiefnemers tot bodemverstorende activiteiten een inspanning vereist worden om resten uit het verleden op te sporen en zo nodig veilig te stellen.

Beschermde archeologische rijksmonumenten worden op grond van de Monumentenwet 1988 beschermd. Aantasting van de beschermde archeologische monumenten is niet toegestaan. Eventueel dubbel ruimtegebruik is mogelijk, mits de gekozen bestemming zich duurzaam verhoudt met de in het terrein aanwezige archeologische waarden. Voor dubbel ruimtegebruik is een vergunning krachtens de Monumentenwet vereist.

Gebieden van hoge archeologische waarde (rood) zijn gebieden waarvan bekend is dat er archeologische waarden zijn, maar die niet beschermd zijn als archeologisch rijks- of gemeentelijk monument. Gebieden van hoge archeologische verwachting (geel) zijn zones waar op grond van eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek dan wel op basis van historisch geografisch onderzoek archeologische waarden te verwachten zijn (er wordt een middelhoge tot hoge dichtheid aan archeologische vondsten of sporen verwacht). Bij gebieden met een archeologische verwachting (groen) zijn de verwachtingen lager (er wordt een middelhoge dichtheid aan archeologische vondsten of sporen verwacht). Voor deze gebieden geldt de gemeentelijke Verordening op de Archeologische Monumentenzorg.
Daarnaast zijn op de kaart witte gebieden aangewezen. Voor deze zones geldt geen verwachting en geen vergunningstelsel.

Archeologie in het plangebied

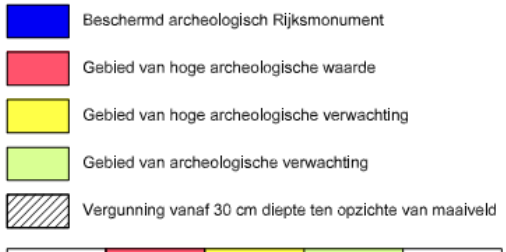
Het plangebied Lage Weide bevindt zich op de gemeentelijke archeologische waardenkaart voor een klein gedeelte in een gebied met hoge archeologische verwachting (geel), deels in een gebied met archeologische verwachting (groen). Voor het overgrote deel van het plangebied Lage Weide geldt dat er geen archeologische verwachtingen zijn (wit).

4.13.4 Conclusie

Voor het plangebied Lage Weide geldt dat bij bodemingrepen groter dan 100m^2 en dieper dan 50 cm in gele zones een vergunningsplicht geldt. Voor de groene gebieden geldt dit bij bodemingrepen groter dan 1000 m^2 en dieper dan 50cm.

Indien bij uitvoering van de werkzaamheden in de witte zones onverwacht toch archeologische zaken worden aangetroffen, dient conform artikel 53 en 54 van de Monumentenwet 1988 (herzien 2007) melding van de

desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de afdeling Stedenbouw en Monumenten, Team Cultuurhistorie, 030-2863990 te worden gedaan.

Oppervlakte te verstoren	Hoge archeologische waarde	Hoge archeologische verwachting	Archeologische verwachting	Geen verwachting
50 - 100m2	Vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning
100 - 1000 m2	Vergunning	Vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning
> 1000 m2	Vergunning	Vergunning	Vergunning	Geen vergunning

4.14 Windenergie

4.14.1 Rijksbeleid

Met het ratificeren van het Kyoto-Verdrag heeft Nederland zich gecommitteerd aan een aanzienlijke inspanning voor het beperken van de CO_2-uitstoot en besparing van fossiele brandstoffen. In de Derde Energienota van Economische Zaken en het Nationaal Milieubeleidsplan 3 van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) heeft de rijksoverheid vastgelegd dat de toepassing van windenergie in belangrijke mate bijdraagt aan het behalen van deze doelstellingen. De ambitie op rijksniveau is gericht op 14% duurzame energie in 2020 conform Europese afspraken. Een eerste stap hierin is de realisatie van 4.000 MW windenergie op land in 2011 met een doorgroei tot minimaal 6000 MW in 2020.

4.14.2 Provinciaal beleid

Begin 2009 sloten de provincies, vertegenwoordigd in het Interprovinciaal Overleg (IPO), en het rijk een klimaat- en energieakkoord. In het akkoord onderschrijven de provincies de doelen voor wind op land in het programma Schoon en Zuinig. Het Klimaat-Energieakkoord is onderdeel van het Nationaal Plan van Aanpak Windenergie. In het Klimaat-Energieakkoord is per provincie een aanbod gedaan wat haalbaar zou kunnen zijn voor windenergie op land in 2020. Hierin is voor de provincie Utrecht een doelstelling van 50 MW opgenomen. Deze is nog niet gerealiseerd. Er worden momenteel nieuwe afspraken per provincie gemaakt.

4.14.3 Gemeentelijk beleid

Op 22 oktober 2010 heeft het college van B&W van de gemeente Utrecht het Ontwerp Duurzaamheidsplan vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat de gemeente Utrecht in 2030 klimaatneutraal wil zijn. Dit betekent dat de uitstoot van broeikasgassen binnen de gemeentegrenzen dan nihil is. In de periode 2010-2020 wordt daarom gestreefd naar:

- 30% minder CO_2 uitstoot vergeleken met 1990 (1990 = 2010, aangezien de uitstoot in die periode niet

of nauwelijks is veranderd);
- Het aandeel duurzame energie verhogen naar 20% (van de totaal in Utrecht benodigde energie).

Het college van B&W heeft op 7 december 2010 gekozen voor windenergie als één van de manieren om te komen tot het verduurzamen van de energievoorziening in de stad. Tevens is besloten om op Lage Weide initiatieven hiertoe te willen faciliteren. Daartoe heeft het college in 2013 de ontwerpstructuurvisie Windmolens Lage Weide met bijbehorende stukken, zoals een milieueffectrapport, ter inzage gelegd en na beantwoording van de inspraakreacties en zienswijzen ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.

Op 30 januari 2014 heeft de gemeenteraad besloten om de structuurvisie niet vast te stellen. Het college heeft toegezegd om nader te onderzoeken hoe aan ruimte gegeven kan worden aan maatschappelijke initiatieven voor verduurzaming van energieopwekking (zie motie 2014 / M09). Uit dat onderzoek zal blijken in hoeverre windenergie op Lage Weide nodig of wenselijk is.

Op 12 oktober 2010 besloot het college van burgemeester en wethouders dat kleine windturbines geplaatst kunnen worden op delen van de bedrijventerreinen Lage Weide en Oudenrijn zonder dat daar een omgevingsvergunning voor nodig is. Met dit besluit werkt de gemeente Utrecht mee aan een experiment van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Dit experiment moet onder andere bijdragen aan de innovatieve ontwikkeling van miniwindturbines voor kleinschalige opwekking van duurzame energie. Naast de gemeente Utrecht vindt het experiment ook plaats in de gemeenten Amersfoort, Houten, Nieuwegein en Woerden. Er zijn op dit moment geen ontwikkelingen te verwachten waardoor de bedrijfsfunctie van deze bedrijventerreinen sterk zal veranderen. De afstand van de aangewezen gebieden tot gebouwen met een woonbestemming is 150 meter of meer zodat de kans op geluidhinder van miniwindturbines gering is.

Een miniwindturbine is een kleine windmolen waarvan het hoogste punt maximaal tien meter hoog is, gemeten vanaf de voet van de windturbine. De rotor heeft een diameter van maximaal vijf meter. Duurzame energie, zoals windenergie, draagt bij aan het realiseren van de gemeentelijke klimaatambitie: in 2030 is de stad Utrecht klimaatneutraal. De gemeente onderzoekt op dit moment ook de mogelijkheden voor grootschalige opwekking van windenergie in de gemeente.

4.15 Milieu-effectrapportage en Strategische Milieubeoordeling

4.15.1 Wettelijk kader

Om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over activiteiten met mogelijke belangrijke gevolgen voor het milieu, wordt in Nederland sinds enkele decennia het instrument van de milieueffectrapportage toegepast. In de Wet Milieubeheer en het bijbehorende Besluit m.e.r. is wettelijk geregeld voor welke projecten en besluiten een milieueffectrapportage dient te worden opgesteld. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen activiteiten waarvoor altijd een m.e.r. procedure moet worden doorlopen (m.e.r plicht) en activiteiten waarvoor het bevoegd gezag nader moet beoordelen of een m.e.r. procedure al dan niet nodig is (m.e.r. beoordelingsplicht).

Bij toetsing van het project Bestemmingsplan Lage Weide aan - de bijlagen C en D van - het Besluit m.e.r. kan geconcludeerd kan worden dat het voorliggende project niet beantwoord aan de omschrijving in kolom 1 van de C en D lijst. Er is geen sprake van de aanleg, wijziging of uitbreiding van een bedrijventerrein waarbij 75ha is betrokken (aard, opzet en omvang van het bedrijventerrein blijven in de kern behouden), noch van de aanleg van een spoorweg in een gevoelig gebied. Van een formele m.e.r.-(beoordelings)plicht is daarom geen sprake. Desalniettemin is er uit zorgvuldigheidsoverwegingen voor gekozen om een m.e.r.-beoordelingsnotitie op te stellen. De milieu aspecten maken op die manier een volwaardig onderdeel uit van de ruimtelijke procedure. Er wordt in het kader van de voorliggende m.e.r.-beoordelingsprocedure op vrijwillige basis aangesloten bij de wettelijk gereguleerde procedure (paragraaf 7.6 Wm).

De m.e.r.-beoordelingsnotitie is in bijlage 17.

4.15.2 Conclusie

Uit de m.e.r.-beoordeling volgt dat de te verwachten milieugevolgen voldoende concreet in beeld zijn en tevens dat kan worden voldaan aan de ter zake relevante milieueisen. Mede gelet op de in bijlage III van EEG richtlijn milieueffectbeoordeling genoemde criteria zijn wij van oordeel dat er geen belangrijke nadelige milieugevolgen te verwachten zijn die rechtvaardigen dat in aanvulling op de m.e.r.-beoordeling een milieueffectrapport wordt opgesteld.

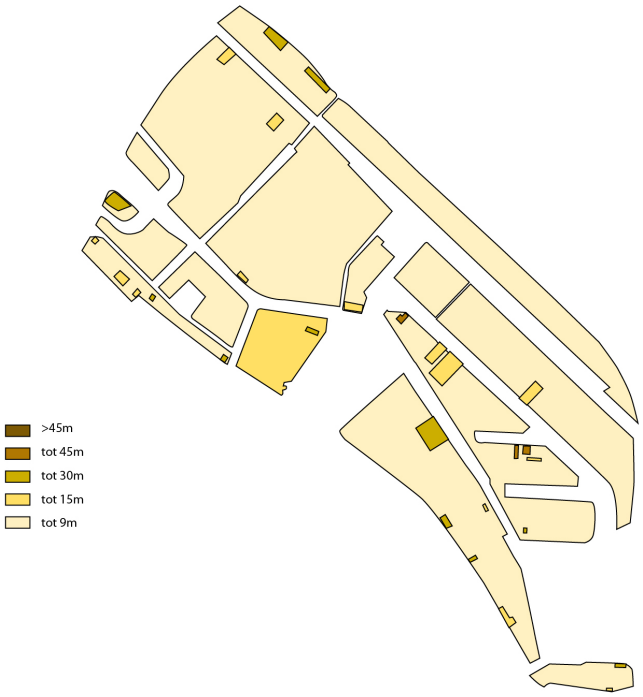
Hoofdstuk 5 Planbeschrijving

5.1 Algemeen

Het bestemmingsplan Lage Weide is niet alleen een actualiseringsplan, maar is daarnaast toekomstgericht en speelt in op de wensen van gebruikers en omwonenden van het plangebied. Dat het plan toekomstgericht is blijkt uit onderstaande aspecten die worden toegelicht. De juridische vertaling die hieruit voortkomt in de vorm van regels en bijbehorende verbeelding is in hoofdstuk 6 beschreven.

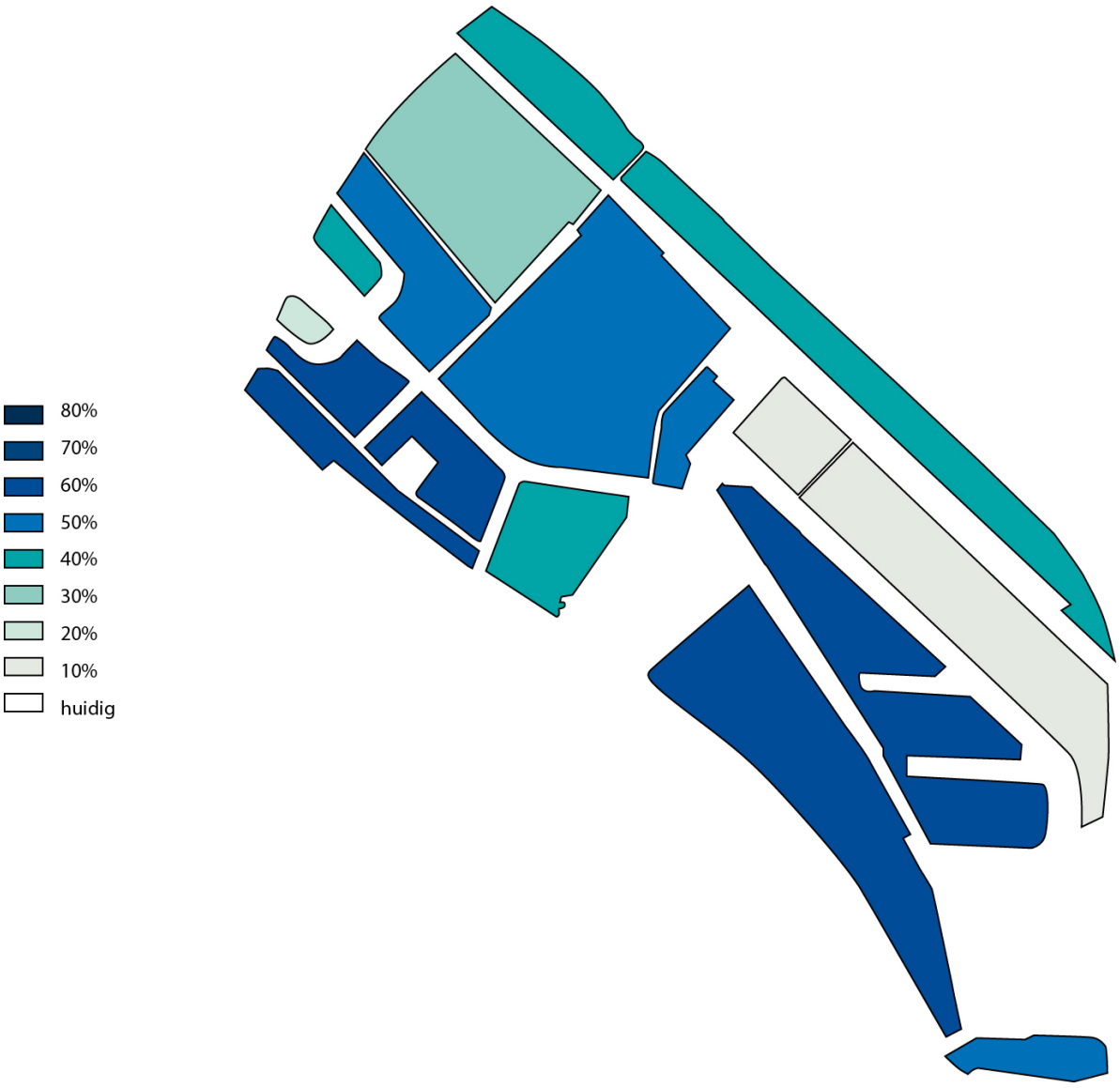
5.2 Vereenvoudiging van de bouwmogelijkheden

De geldende regelingen in de verschillende bestemmingsplannen vormen een onsamenhangende en onoverzichtelijke lappendeken. De bestaande bouwhoogtes zijn, behoudens een relatief klein aantal uitzonderingen, zeer laag, zie onderstaande afbeelding.

Huidige feitelijke bouwhoogten

De bestaande bebouwingspercentages variëren sterk, afhankelijk van het gebied, en samenhangend met het type bedrijvigheid, zie onderstaande afbeelding.

Huidige bebouwingspercentages

Voor het gedeelte Lage Weide geldt dat het als gevolg van de centrale ligging in het land een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven is. Dit wordt nog versterkt door de grote binnenhaven en de aansluiting op het spoor. Dit is uniek in de regio. Binnen het gebied is sprake van grote verschillen tussen soorten bedrijvigheid, kavelgrootte en bebouwingsdichtheid. Het uitgangspunt voor het nieuwe bestemmingsplan is om uitbreidingsruimte te bieden.

Voorheen geldende bestemmingsplannen

De voorheen geldende bestemmingsplannen bieden op veel plaatsen ruime bouwmogelijkheden, maar zijn verouderd. Ook is uit onderzoek gebleken dat de ruime bouwmogelijkheden uit de voorheen geldende bestemmingsplannen niet uitvoerbaar zijn. Indien gebruik zou worden gemaakt van alle (al jaren) onbenutte bouwmogelijkheden kan dit leiden tot een verviervoudiging van het aantal vierkante meters bvo. Onderzocht is wat het effect op de verkeersafwikkeling zou zijn bij de maximale benutting van deze ruimte. Uit het onderzoek blijkt dat de uitbreiding van vier keer het huidige bvo leidt tot een onaanvaardbaar effect op de bereikbaarheid van Lage Weide. De effecten zijn zo groot dat de effecten ver buiten Lage Weide nog merkbaar zijn.

Het bovenstaande betekent dat de gemeente de oude bouwmogelijkheden niet kan opnemen in het

bestemmingsplan: dit zou leiden tot een volledig onbereikbaar bedrijventerrein Lage Weide. En juist de bereikbaarheid van Lage Weide maakt het bedrijventerrein aantrekkelijk voor bedrijven om zich er te vestigen.

Bepalen van de ruimte voor uitbreiding

Met het nieuwe bestemmingsplan wordt de bestaande lappendeken aan plannen vervangen door één samenhangende, actuele regeling. Intensivering van de bedrijvigheid in Lage Weide is gewenst. Lage Weide moet zich kunnen blijven ontwikkelingen. Daarbij is het van groot belang dat het bedrijventerrein voldoende bereikbaar is. Dit bepaalt mede de waarde van het terrein en is van belang voor vestigingsmogelijkheden van nieuwe bedrijven.

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat bedrijven in beginsel voor een normale, gezonde bedrijfsvoering 10% moeten kunnen uitbreiden ten opzichte van het bestaande aantal vierkante meters bvo. Daarmee lijkt 10% extra bvo van de op het bouwperceel aanwezige gebouwen de ondergrens van de te bieden intensiveringmogelijkheden. In artikel 3.2.1. onder e. wordt daarom 10% van de op het bouwperceel aanwezige gebouwen bij recht toegestaan.

Bij de actualisering van bestemmingsplannen worden als dat mogelijk en wenselijk is de uitbreidingsmogelijkheden van de geldende bestemmingsregelingen overgenomen. Omdat de voorheen geldende regelingen veel ruimte voor uitbreiding boden is ook hier de doelstelling is om naast de 10% uitbreidingsruimte extra uitbreiding te bieden.

Benutting van de bouwmogelijkheden uit de voorheen geldende bestemmingsplannen (4 keer zoveel bvo als nu aanwezig) zou leiden tot een onaanvaardbaar effect op de bereikbaarheid van Lage Weide. Die effecten zouden zo groot zijn dat de effecten ver buiten Lage Weide nog merkbaar zouden zijn. Daarom is, om de behoefte aan uitbreiding objectief te bepalen, berekend hoeveel extra vierkante meters bvo de afgelopen 10 jaar op het industrieterrein is bijgebouwd. Op dit moment is ongeveer 2.500.000 m^2 bvo aanwezig. Hiervan is de afgelopen 10 jaar circa 170.000 m^2 bvo bijgebouwd. Dit is afgerond een toename van 7%. Met de regeling die 10% uitbreidingsmogelijkheid per bedrijf biedt, zou is een zelfde uitbreiding al mogelijk, wat, gezien het huidige economische klimaat, ook ruim voldoende zou kunnen zijn. De regeling biedt echter geen ruimte aan nieuwvestiging van bedrijven en aan het incidenteel vergroten van een bedrijf met meer dan 10%, terwijl beide uitbreidingen voor een gezond functioneren van Lage Weide wel wenselijk zijn. Daarom biedt de bestemmingsregeling de mogelijkheid om via een binneplanse afwijkingsbevoegdheid nog 170.000 m^2 extra bvo toegestaan onder de volgende voorwaarden:

1. er zijn geen milieuhygiënische bezwaren;
2. de op de verbeelding aangegeven 'maximum bebouwingspercentage' en 'maximum bouwhoogte' niet wordt overschreden, en
3. er geen onaanvaardbare aantasting van de bereikbaarheid van het bedrijventerrein of de daar gevestigde bedrijven plaatsvindt door de vestiging van bedrijven die volgens de Lijst van Bedrijfsactiviteiten een indicatie 3G of 3P voor verkeer hebben.

Met de bij recht toegestane 10% uitbreidingsruimte per bedrijf , -in samenhang met der afwijkingsbevoegdheid- , kunnen de bedrijven dus de komende 10 jaar nog meer groeien dan de afgelopen 10 jaar het geval is geweest, namelijk 17% voor het gehele bedrijventerrein (2,5 keer zoveel).

Uit het onderzoek is gebleken dat de meeste bedrijven vaak niet meer dan 10% uitbreiden (aanpassingen entree, verdieping erop e.d.). Met de voorgestelde regeling kan dus in behoefte worden voorzien. In de afgelopen 10 jaar zijn er slechts een beperkt aantal bedrijven geweest die het bvo flink hebben uitgebreid. Een voorbeeld hiervan in Kuehne Nagel, gelegen aan de Niels Bohrweg.

Met deze regeling kan flexibel ingespeeld worden op de ontwikkelingsbehoefte op Lage Weide, zowel bij bestaande als bij nieuwe bedrijven, omdat naast de normale uitbreidingsbehoeften (zoals gezegd meestal rond 10% extra bvo) ook grote nieuwe ontwikkelingen, zij het binnen de gestelde milieu- en verkeersgrenzen, vergund kunnen worden.

Gezien de groei van de afgelopen jaren en het feit dat het economische klimaat op dit moment minder gunstig is, is het onwaarschijnlijk dat de maximale ontwikkelingsruimte per perceel en daar bovenop geboden ruimte in de planperiode (10 jaar) volledig benut zal worden. De actualiseringsplicht van het nieuwe bestemmingsplan garandeert dat tijdig wordt onderzocht of de regeling in het bestemmingsplan bijstelling behoeft. Over 7 à 8 jaar zal de gemeente ter voorbereiding op de actualisering van het nieuwe

bestemmingsplan monitoren of de bestemmingsregeling nog voldoet, waarbij de bereikbaarheid en de ontwikkelingsruimte punten van onderzoek zullen zijn.

Als de 170.000 m^2 verbruikt is, kan voor ieder nieuw initiatief beoordeeld wordt of in afwijking van het bestemmingsplan medewerking kan worden verleend. Een uitbreiding kan bijvoorbeeld bestaan uit het overdekken van reeds bestaande opslag van materialen. Dit zal niet leiden tot extra verkeer.

Verkeersonderzoek

Bovenstaande regeling is onderzocht op de effecten van bereikbaarheid en afwikkeling van verkeer. Uit dit onderzoek is gebleken dat 10% uitbreiding van op het bouwperceel aanwezige gebouwen geen onaanvaardbare toename van verkeer of overbelastte kruispunten tot gevolg heeft.

Ook de binnenplanse afwijkingsbevoegdheid van 170.000 m^2 is onderzocht. Bij 170.000 m^2 boven op de bij recht toegestane 10% lijkt een omslagpunt te ontstaan. Op een aantal plaatsen kunnen overbelastte kruispunten ontstaan (zie hiervoor het bij de toelichting van het bestemmingsplan bijgevoegde verkeersonderzoek). Gezien het multimodale karakter van Lage Weide zal echter niet elke uitbreiding leiden tot extra verkeer, maar kan ook gebruik worden gemaakt van de havens en het spoor. Mede om grip te houden op de verkeerssituatie wordt de 170.000 m^2 extra bvo toegestaan via een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid die de mogelijkheid biedt om zeker voor het aspect verkeer een vinger aan de pols te houden.

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van de bestaande verkeersintensiteiten. Deze zijn representatief voor het gemengde karakter van het gebied. De verkeerstoename is dan ook een gemiddelde. In theorie kan het zo zijn dat overwegend bedrijven met een hoge verkeersintensiteit (goederen of personen) zich aandienen. Die bedrijven vergen daarom extra aandacht bij de toets op toelaatbaarheid. Bedrijven die op de een verkeersindicatie van G3 en P3 op de bedrijvenlijst hebben, moeten daarom inzicht geven in het profiel van het bedrijf, voordat gebruik wordt gemaakt van de afwijkingsbevoegdheid.

Bebouwingspercentage

Uit de ingediende zienswijzen is gebleken dat er behoefte is aan een hoger bebouwingspercentage. Hieraan kan worden tegemoet gekomen, ook omdat nu voor Lage Weide als geheel het maximum aan extra bebouwing is begrensd. In principe is overal waar het maximale percentage 60% was, dit verhoogd naar 70%. De voorwaarde om op eigen terrein te voorzien in voldoende parkeerruimte blijft ongewijzigd en kan in de praktijk bepalend zijn voor de bouwmogelijkheden.

Een uitzondering is de zone tussen het spoor en het Amsterdam Rijnkanaal. Hier is 60% bebouwingsoppervlak gehandhaafd, omdat de ligging aan het kanaal en tegenover de wijk Zuilen hier een specifiek argument vormt om de toename van verdichting te beperken.

Bouwhoogten

De op de verbeelding aangegeven bouwhoogtes geven aan dat op diverse aangewezen plekken een hoge bouwhoogte stedenbouwkundig mogelijk is. Het bestemmingsplan maakt daardoor extra bebouwing in de hoogte en/of de breedte mogelijk. In de regels wordt hier echter wel een beperking opgelegd: de opgenomen bouwhoogtes zullen namelijk slechts incidenteel uitvoerbaar zijn aangezien het bestaande aantal vierkante meters bvo per bedrijf met maximaal 10% mag worden vergroot.

Wanneer gebruik wordt gemaakt van de binnenplanse afwijkingsbevoegdheid voor meer vierkante meters bvo kunnen de maximale bouwhoogten gehaald worden. Echter hier geldt wel dat 170.000 m^2 bvo toevoeging (bovenop de 10%) voor heel Lage Weide het maximum is.

Over de bouwhoogte en het bebouwingspercentage wordt in de regels vermeld dat met in achtneming van het hiervoor genoemde (maximaal 10% extra bvo) het bebouwingspercentage ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' niet mag worden overschreden. Hetzelfde geldt voor de bouwhoogte. De genoemde bouwhoogte en bebouwingspercentage zijn incidenteel toegestaan op de op de verbeelding aangegeven locaties.

Hieronder wordt per gebied aangegeven wat de maximale bouwhoogten zijn.

1. Voor de grootschalige gebieden, zoals die waar distributiecentra gevestigd zijn en de havengebieden, is incidenteel een maximale bouwhoogte van 45 meter mogelijk.

2. Voor de zone tussen de Atoomweg en de Reactorweg is een nuancering voor dit uitgangspunt opgenomen, omdat het om een zichtlocatie gaat. Het uitgangspunt hier is dat 45 meter bouwhoogte mogelijk is, maar niet over de volledige kavelbreedte. Bebouwing hoger dan 30 meter moet afstand houden tot de zijdelingse perceelgrenzen en is gebonden aan een maximaal percentage. Hiermee wordt voorkomen dat er een gesloten hoge wand ontstaat. Gezien de ligging langs de A2 zou dit hier geen gepaste uitstraling zijn. Op de afbeelding is dit aangegeven als een arcering (30/45 meter).

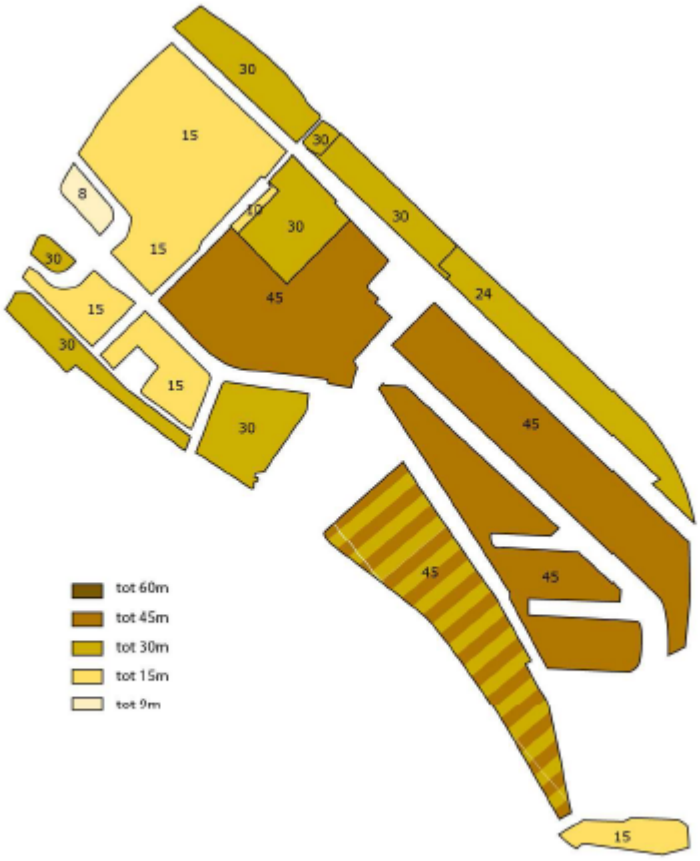
3. De gebieden aan de noordwestkant van Lage Weide (het voorheen Maarssense deel) worden gekenmerkt door een relatief fijnmazige structuur. Hier is de geïntroduceerde maximale bouwhoogte van 15 tot 30 meter daarom geringer, maar vrijwel overal ruimer dan de voorheen geldende plannen. Ook hier geldt overigens dat de bestaande bebouwing gemiddeld een geringe hoogte heeft, die lager is dan de hoogte die mogelijk wordt gemaakt in het bestemmingsplan. Tevens geldt voor de bouwhoogte van 30 meter de gezoneerde hoogteopbouw, ofwel in de strook tot 10 meter vanuit de rand van de weg bedraagt de maximale bouwhoogte 15 meter, en voor het overige 30 meter.

4. Het gebied tussen het Amsterdam Rijnkanaal en het spoor is de zichtbare rand van Lage Weide naar Zuilen toe. Hier is een bomenrij langs het kanaal beeldbepalend. De bomenrij is een karakteristiek element dat bij het kanaal hoort en tegelijkertijd de bedrijfsbebouwing visueel afschermt. De bebouwingsmogelijkheden zijn hierop afgestemd. De maximale bouwhoogte van de zone gelegen aan het Amsterdam-Rijnkanaal vanaf het perceel Kanaaldijk 15 richting het zuiden maximaal 24 meter bedragen. Aansluiting is gezocht bij de regeling uit het voorheen geldende bestemmingsplan. In het voorheen geldende bestemmingsplan was geen maximale bouwhoogte opgenomen. Indien een bestemmingsplan een bepaald onderdeel niet regelt werkt de Bouwverordening van de gemeente Utrecht aanvullend. In de Bouwverordening is een maximale bouwhoogte opgenomen van 24 meter. De strook vanaf Kanaaldijk 15 en ten noorden daarvan krijgt een maximale bouwhoogte van 30 meter. Ook hier is aansluiting gezocht bij bouwmogelijkheden uit het bestemmingsplan. Aan de kant van het Amsterdam Rijnkanaal ligt het bouwvlak terug om het voortbestaan van de bomen te garanderen.

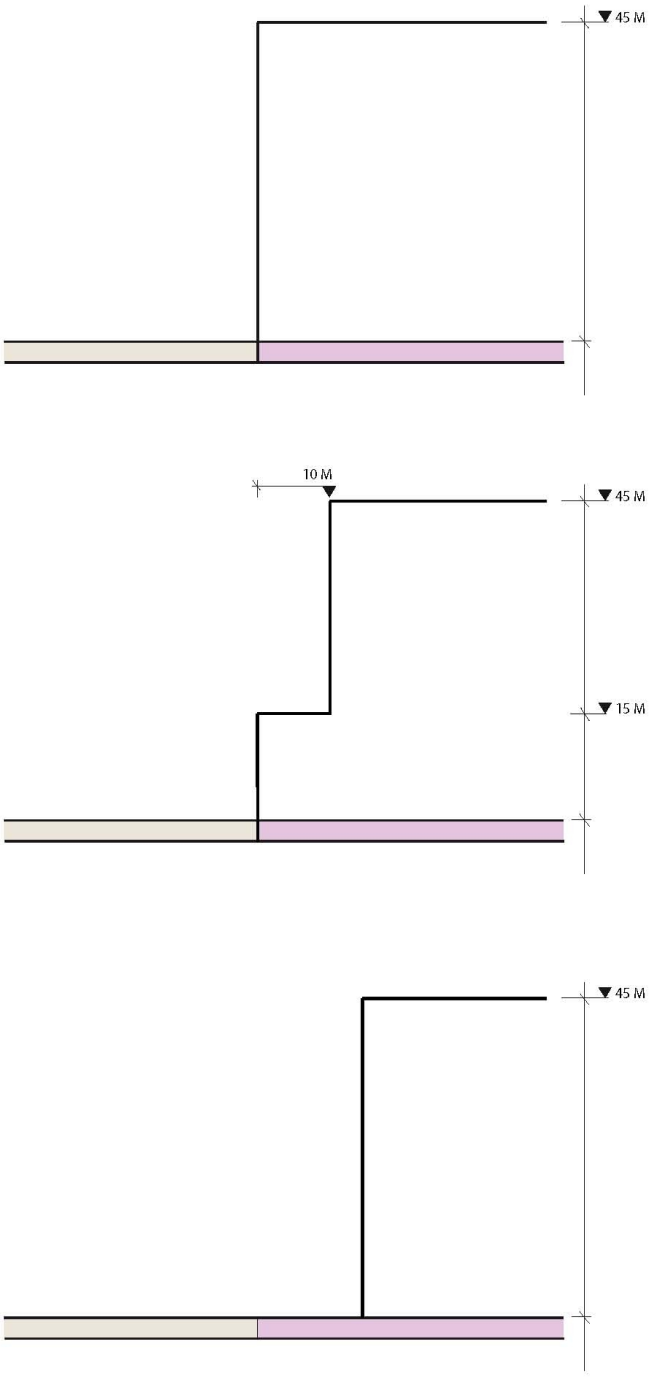
5. Het gebied tussen de Energiehaven en het spoor krijgt een maximale bouwhoogte tot 15 meter hoogte.

Gezoneerde hoogte opbouw

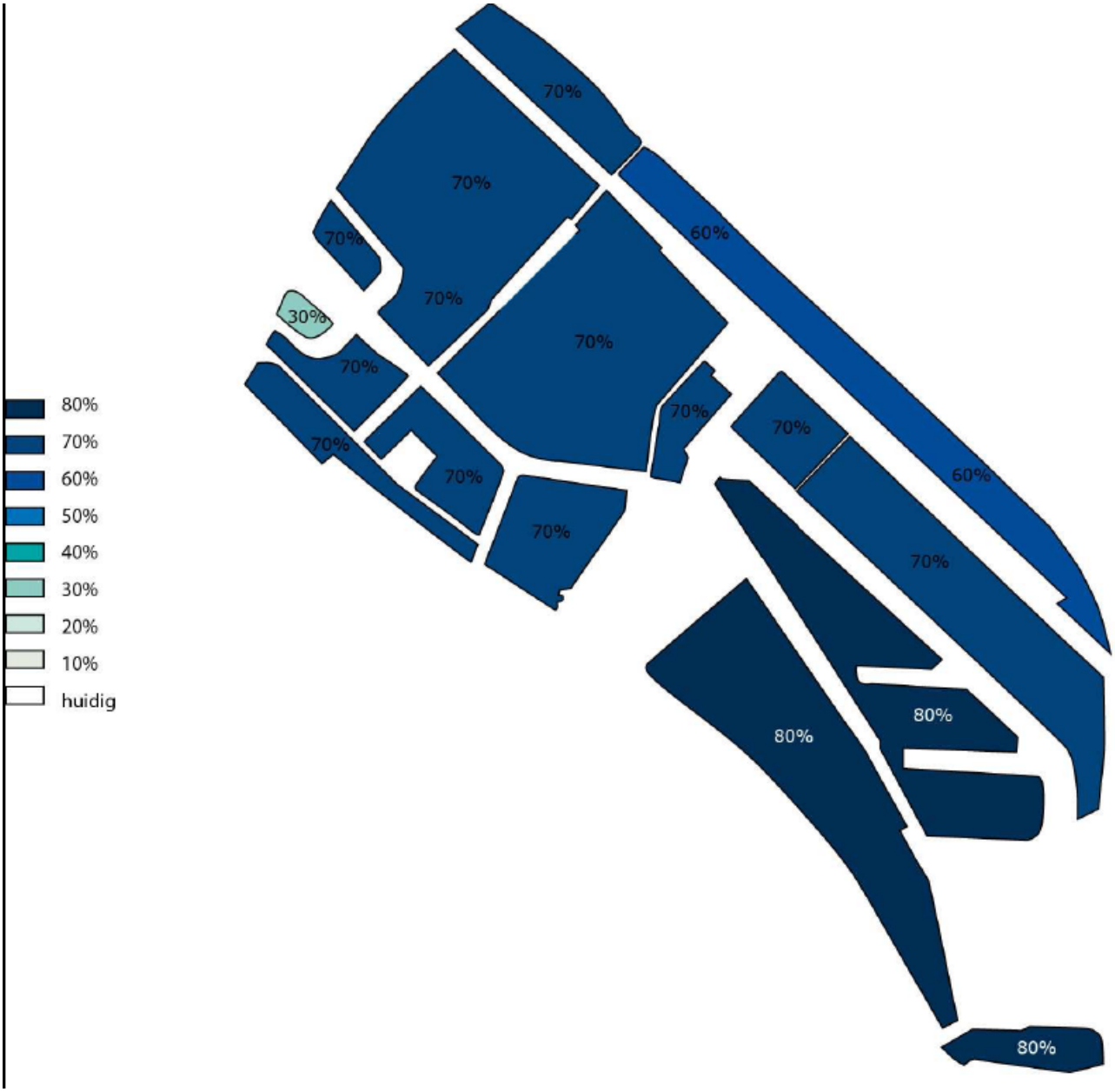
De bebouwing staat in Lage Weide in veel gevallen op de erfgrens. Er is dus geen sprake van terugliggende bouwvlakken, zoals in veel andere bedrijventerreinen het geval is. Wel is het profiel van de belangrijke wegen in het gebied over het algemeen ruim. Om te voorkomen dat het beeld van de openbare ruimte gedomineerd gaat worden door zeer hoge gesloten wanden, die direct langs de weg staan en die ook de sociale veiligheid negatief zouden kunnen beïnvloeden, is gekozen voor een gezoneerde hoogte opbouw. Dit houdt in dat de maximale bouwhoogte niet direct langs de openbare ruimte gerealiseerd kan worden, maar pas op enige afstand hiervan (op 10 meter vanuit de rand van de weg). In deze strook van 10 meter breed kan 15 meter hoog gebouwd worden. Dit is in het bijgevoegde schema aangegeven.

Toegestane bouwhoogten bestemmingsplan Lage Weide

Schema gezoneerde hoogteopbouw

Toegestane bebouwingspercentages

5.3 Opname van één ruime bestemming Bedrijventerrein

Voor het grootste deel van het plangebied wordt uitgegaan van de globale bestemming 'Bedrijventerrein'. Binnen deze bestemming zijn bedrijven toegestaan die zijn vermeld in de bij de regels behorende bijlage Lijst van Bedrijfsactiviteiten. De Lijst van Bedrijfsactiviteiten is een zeer uitgebreide lijst van mogelijke bedrijfsactiviteiten.

Functies (niet-bedrijfsfuncties) die niet in de Lijst van Bedrijfsactiviteiten zijn opgenomen maar wel aanwezig zijn ter plaatse, krijgen een maatbestemming. Dit geldt bijvoorbeeld voor de motorcrossbaan. Ook Bonder heeft een specifieke aanduiding gekregen (specifieke vorm van bedrijf- recyclebedrijf).

Door middel van functieaanduidingen is per bestemmingsvlak aangegeven welke categorie van bedrijven waar is toegestaan. Daarbij wordt uitgegaan van milieuzonering: het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen anderzijds. Door hantering van dit zoneringsmodel wordt voor nieuwe situaties met behulp van het planologische instrumentarium nieuwe hinder voorkomen en hebben bedrijven anderzijds geen last van deze gevoelige functies. Het grootste deel van de aanwezige bedrijven op het bedrijventerrein past binnen de voorgestelde milieuzonering. Een aantal bedrijven past niet binnen de algemeen toelaatbare milieucategorie

op basis van het bestemmingsplan. Deze bedrijven worden op de verbeelding aangeduid met een specifieke maatbestemming. Bij uit- en verplaatsing en bedrijfsbeëindiging kan op dezelfde locatie slechts een soortgelijk of minder hinderlijk bedrijf terugkomen. Op deze manier is de toename van milieuhinder uitgesloten. Er is nadrukkelijk nooit sprake van wegbestemmen in het bestemmingsplan. Door uit te gaan van bestemmingsvlakken met daarin de mogelijke milieucategorieën wordt voorkomen dat onduidelijkheid ontstaat. De grenzen tussen milieucategorieën loopt zodoende nooit dwars over het terrein van een bedrijf heen. Voor een nadere toelichting op het aspect milieuzonering wordt verwezen naar paragraaf 4.4.2.

Specifiek voor het havengebied is naast de maximale milieucategorie ook een minimale milieucategorie opgenomen om het multimodale karakter verder gestalte te kunnen geven. In dit gebied geldt voor nieuwe situaties dat alleen de zwaardere categorieën zijn toegestaan. Door het opnemen van een ondergrens wordt voorkomen dat lichtere bedrijven zich hier kunnen gaan vestigen en daardoor een belemmering zouden kunnen vormen voor bedrijven in de maximale milieucategorie.

Zoals eerder aangegeven is de Lijst van Bedrijfsactiviteiten een model, dat bovendien in de loop der jaren veranderd is. Het kan zijn dat bepaalde activiteiten die vroeger werden geduid als bijvoorbeeld categorie 4, nu in 3 vallen. Deze aanpassing van het model betekent dan ook geenszins een beperking van de huidige toegestane activiteiten. De wijze van modellering is veranderd, niet de toegestane bedrijfsactiviteit. Daarnaast zijn niet alle bedrijfsactiviteiten in het model te vangen. Om toch bedrijven toe te staan die niet in de lijst zijn opgenomen, maar die naar aard en invloed gelijk gesteld kunnen worden met in de lijst opgenomen bedrijfsactiviteiten is er een afwijkingsmogelijkheid opgenomen voor het college in de planregels. Via een eenvoudige omgevingsvergunningprocedure kunnen deze bedrijven mogelijk worden gemaakt. Datzelfde geldt voor bedrijven uit een hogere categorie dan de rechtstreeks toegestane bedrijven op een bepaalde plaats, die vanwege –vanwege bijvoorbeeld milieutechnische ingrepen- naar aard en invloed gelijkgesteld kunnen worden met de direct toegestane bedrijfsactiviteiten. Het bestemmingsplan bevat de mogelijkheid om bedrijven die op basis van het bovenstaande milieuzoneringsmodel niet passen toch mogelijk te maken, indien zij door het treffen van technische maatregelen minder hinder veroorzaken dan op basis van hun categorisering wordt verondersteld. Op deze wijze zijn bedrijven toegestaan die in een hogere milieucategorie zitten. Deze flexibiliteitsbepalingen maken het voor bedrijven binnen een maatbestemming ook mogelijk om, onder de voorwaarde dat de hinder voor de omgeving niet mag uitkomen boven het maximum van de maatbestemming, toch uit te breiden of te intensiveren.

5.4 Optimaliseren multimodale karakter havengebied deel Lage Weide

Een kwaliteit van Lage Weide is de aanwezigheid van binnenhavens, stamspoor en de nabijheid van de A2. Zoals uit regionaal en stedelijk beleid blijkt is de ambitie deze kwaliteit beter te benutten, zodat het multimodaal karakter van het bedrijventerrein meer tot zijn recht komt. Hiervoor is een visie opgesteld met het doel de havens en het spoor beter en efficiënter te benutten. In het bestemmingsplan wordt waar mogelijk rekening gehouden met deze visie. Dat gebeurt door de gronden aansluitend aan het Uraniumkanaal en de bijbehorende havens (Mesonhaven, Protonhaven en Kernhaven) te bestemmen voor bedrijven die minimaal een categorie 3.2 of hoger kennen. Bepaalde binnenhavenactiviteiten zoals opslag en overslag zijn daardoor binnen dit gebied mogelijk. Door een ondergrens op te nemen voor de toegestane categorieën bedrijven wordt voorkomen dat in vrijkomende gebouwen meerdere lichtere (vaak ook kleinere) bedrijven zich gaan vestigen, die mogelijk een belemmering kunnen vormen voor de milieuruimte van de zwaardere bedrijven waarvoor deze gronden bedoeld zijn. Aanwezige bedrijven die in een lichtere categorie vallen dan ter plaatse volgens de (minimale) functieaanduiding is toegestaan, worden specifiek aangegeven en niet wegbestemd. In de bestemmingsomschrijving van de bestemmingen Bedrijventerrein, Groen en Verkeer is bovendien de mogelijkheid opgenomen voor goederenrailverkeervoorzieningen daar waar dit met een specifieke aanduiding 'spoorweg' op de verbeelding is aangegeven.

5.5 Aanpassen gezoneerde industrieterrein

In de vigerende bestemmingsplannen loopt de binnenste zonegrens (grens van het gezoneerde industrieterrein waar grote lawaaimakers zijn toegestaan (gele gebied kaart paragraaf 4.4.3.) niet altijd even logisch wat onduidelijkheid voor de gebruikers en de gemeente met zich brengt bij vergunningverlening. Deze binnenste zonegrens loopt in sommige gevallen dwars door over bestaande bedrijfskavels, terreinen en gebouwen heen. Ter vergroting van duidelijkheid en daarmee rechtszekerheid wordt de begrenzing - evenals de bijbehorende geluidszone- aangepast in dit bestemmingsplan. Voor een verdere uiteenzetting van dit aspect wordt verwezen naar paragraaf 4.3.3.

5.6 Terugdringen van geurhinder

Voor het bestemmingsplan Lage Weide geldt daarnaast het in het Rijksbeleid passende uitgangspunt om voor het bestemmingsplan Lage Weide de bestaande geurruimte te handhaven en daarmee bestaande rechten te respecteren. In de huidige situatie is er enige geurhinder, zodat een geurbeleving van H=0 geen reële eis kan zijn. Daarom hanteert de gemeente een waarde van H=-1/2 als 98 percentiel, een waarde die staat voor een geurhinder die aanvaardbaar geacht kan worden. Bij uitbreiding of nieuwvestiging van bedrijven moet aangetoond worden dat aan deze eis voldaan kan worden. Dat geldt niet voor uitbreiding of nieuwvestiging van bedrijven die in de Lijst van Bedrijfsactiviteiten op het aspect 'geur' een kleinere richtafstand dan 100 meter hebben, want door zoneringssystematiek zal de geurhinder de gevoelige objecten niet bereiken.

De bestemmingsregeling wordt zo ingericht dat de bestaande bedrijven hun bedrijfsvoering gewoon kunnen voortzetten en tegelijkertijd wordt voorkomen dat een uitbreiding of nieuwvestiging van bedrijven tot een verslechtering van de geursituatie leidt. Dat betekent dat:

- bij uitbreiding van bestaande bedrijven, de uitbreiding gerealiseerd moet worden binnen de vergunde geurruimte;
- bij nieuwvestiging van bedrijven voldaan moet worden aan een aanvaardbaar hinderniveau van de geurconcentratie met een hedonische waarde van H = -½ als 98 percentiel;
- als er meer bedrijven zijn met een gelijksoortig geurtype, moet onderzocht worden of ook bij cumulatie optreedt, voldaan wordt aan het hinderniveau;
- bij nieuwvestiging van een bedrijf waarvoor een bijzondere regeling in de NeR van toepassing is, wordt de streefwaarde volgens die bijzonder regeling beschouwd als het aanvaardbaar hinderniveau;
- in alle gevallen geldt dat nieuwvestiging altijd mogelijk is als de “straal” van de geurcontour van het aanvaardbaar hinderniveau kleiner is dan 100 meter.

Voor een verdere uiteenzetting over dit onderdeel wordt verwezen naar paragraaf 4.5.

5.7 Een nieuwe regeling voor aan bedrijven ondergeschikte en daarbij behorende kantoren

Ook deze regeling moet worden gezien in het licht van een verdere accentuering van het plangebied als een bedrijventerrein. In de vigerende bestemmingsplannen geldt voor bij het bedrijf behorende ondergeschikte kantooractiviteiten veelal een maximaal percentage van 50% van de brutovloeroppervlakte.

Deze situatie wordt voortgezet voor een tweetal gevallen:

- de reeds bestaande 50/50 situaties, waarbij bij eventuele uitbreiding het aandeel ondergeschikt kantoor mag meegroeien, mits dit aandeel maar niet groter wordt dan 50%:
- bedrijven tot een maximale omvang van 500 m^2 brutovloeroppervlakte mogen tot een maximum van 50% gelieerde en ondergeschikte kantoorruimte realiseren. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de dringende wens van meerdere belangenverenigingen om voor het midden- en kleinbedrijf voldoende flexibiliteit en toekomstperspectief te bieden.

Voor overige nieuwe situaties geldt dat bij de in het plangebied gevestigde bedrijven ondergeschikte, bij het bedrijf behorende kantooractiviteiten toegestaan zijn tot maximaal 30% van het brutovloeroppervlakte. Er gelden geen beperkingen in vierkante meters.

De redenen voor deze wijziging ten opzichte van de oude bestemmingsplannen zijn de volgende:

- Utrecht zet voor Lage Weide in op behoud van het karakter van een echt bedrijventerrein. De ruimte voor bedrijventerrein in Utrecht is schaars en de behoefte bij bedrijfsruimtegebruikers zal blijven bestaan. Wat de gemeente wil voorkomen is prijsopdrijving door verkantorisering en daarmee verdringing van de beoogde bedrijfsfuncties op het terrein;
- in de praktijk blijkt dat er steeds minder bedrijven zijn die kantoor en bedrijfsprocessen combineren in een 50/50 verhouding. Het resultaat is vaak dat het gebruik van zogenaamde 50/50 gebouwen splitst in losse kantoorgebruikers (verhuur van niet gebruikte kantoorruimte als zelfstandig kantoor, die feitelijk illegaal is, want in strijd met de vigerende planologische regelingen) en losse bedrijfsruimtegebruikers. De

opgenomen regeling moet dit voorkomen. Een percentage van 30% blijkt in de praktijk ruim voldoende (zie bijvoorbeeld Wetering Noord);
- de Utrechtse kantorenmarkt is op zich gezond maar kampt in het laagste segment en het middensegment wel met een forse leegstand. Medio 2011 zijn de leegstandscijfers van kantoorruimten op Lage Weide 16% en op Kanaleneiland 17%. Daarbij ligt het accent met name op de aan de aan bedrijfsruimte gelieerde kantoorruimte. De leegstand op de Utrechtse toplocaties is daarentegen zeer acceptabel. De eindgebruiker heeft in een ruime markt de neiging om naar een steeds betere locatie te verhuizen. Daarom zal de leegstand op Lage Weide nog verder gaan toenemen, zo is de verwachting. De Utrechtse strategie is er op gericht om alleen nog kantoren en kantoorachtige producten te bouwen op topkantorenlocaties waar de behoefte het grootst is. Met het BRU zijn regionale kantoorafspraken gemaakt over kantoorvolumes en kantoorlocaties. In Utrecht zijn dat het stationsgebied en centrum Leidsche Rijn. Buiten deze locaties mogen geen nieuwe kantoren worden ontwikkeld.

5.8 Versterking van het bedrijventerrein door het tegengaan van verdere zelfstandige verkantorisering

Lage Weide is voornamelijk in gebruik als bedrijventerrein. Het is de bedoeling om deze functie in de toekomst te behouden en de bedrijfsfunctie waar mogelijk te versterken. Op het terrein zijn in de loop van de tijd zelfstandige kantoren gevestigd waarvan het merendeel in strijd met de vigerende planologische regelingen. Deze worden al jaren gedoogd. Deze gedoogsituatie schept veel onduidelijkheid zowel aan de zijde van de gemeente als bij de bedrijven. Het is niet wenselijk dat deze situatie in het nieuwe bestemmingsplan wordt gecontinueerd. Nu maatregelen nemen tegen de 'illegale' kantoren is niet reëel gezien het feit dat deze bedrijven al jaren lang gedoogd worden en het in de meeste gevallen gaat om goed renderende bedrijven. Vandaar dat het bestemmingsplan een keuze maakt voor een eenmalige legalisatie van deze zelfstandige kantoren. Verdere verkantorisering wordt tegengegaan. Nieuwe zelfstandige kantoren – los van de eenmalig te legaliseren en eventuele lopende procedures – worden niet toegestaan. Voor opname van deze regeling is overleg gevoerd met het Bestuur Regio Utrecht (BRU) in verband met de bestaande regionale kantoorafspraken. Het BRU is akkoord gegaan met de opgenomen regeling.

Het gaat daarbij om die panden die qua gebruik voor 80% tot 100% in gebruik zijn als zelfstandig kantoor. In het kader van de bestemmingsplanprocedure is een nauwkeurige inventarisatie uitgevoerd om deze panden in beeld te krijgen. Deze kantoren krijgen een aanduiding binnen de bestemming Bedrijventerrein 'zelfstandig kantoor toegestaan'. De bestaande kantoren mogen niet groter worden, het bestaande bedrijfsvloeroppervlak is het maximum. Deze wijze van bestemmen biedt optimale flexibiliteit: enerzijds is ter plaatse van de aanduiding zelfstandig kantoor toegestaan, anderzijds is tevens de onderliggende bedrijvenbestemming van toepassing.

5.9 Bieden mogelijkheid van verhuur leegstaande bedrijfsruimte als zelfstandig kantoor

In het verleden zijn veel panden gerealiseerd op Lage Weide in de verhouding 50% ondergeschikte kantoorruimte en 50% bedrijfsruimte. Op dit moment staat een deel van deze kantoorruimte gelieerd aan de bedrijfsruimte leeg. Verhuur van deze ruimte op basis van de vigerende bestemmingsplannen is verboden. Om leegstand van overtollig geworden kantoorruimte te voorkomen en investeringen te stimuleren, wordt via een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid door B&W onder voorwaarden beperkte vestiging van zelfstandige kantoren in bestaande bedrijfsgebouwen mogelijk gemaakt. Het gaat om maximaal 70 % van de aanwezige bedrijfsruimte die verhuurd mag worden als zelfstandig kantoor tot een maximale oppervlakte van 1.500 m². Deze voorwaarde voorkomt dat volledige afsplitsing van kantoor en bedrijfspand ontstaat en er dus een volledig solitaire kantoorgebruik ontstaat.

Daarnaast dient het betreffende gebouw ouder te zijn dan 3 jaar. De reden voor deze laatste beperking is om te voorkomen dat speculatief wordt gebouwd en panden reeds van het ontstaan af aan worden doorverhuurd aan derden.

5.10 Opname van detailhandelsmogelijkheden

Ondernemers hebben gevraagd om verruiming van detailhandelsactiviteiten op het bedrijventerrein. Gelet op het economische beleid van de gemeente is een grootschalige verruiming van detailhandel niet wenselijk (zie hiervoor tevens paragraaf 2.4.4.4). In het plan wordt wél een verdere verruiming van perifere detailhandel voor bepaalde gebieden toegestaan (met uitzondering van het Havengebied). Voor het nieuwe bestemmingsplan zijn de volgende situaties te onderscheiden:

5.10.1 Bestaande detailhandel op Lage Weide

Het betreft enkele winkels in volumineuze artikelen als badkamers, tegels & plavuizen, sanitair, bouwmaterialen. De huidige detailhandel heeft een perifeer karakter en geen meerwaarde voor de gevestigde detailhandel in winkelgebieden. Deze winkels moeten dan ook in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. De bestaande winkels worden dan ook positief bestemd in onderhavig bestemmingsplan.

5.10.2 PDV (Perifere Detailhandelsvestiging)

Op Lage Weide is detailhandel een beperkte economische activiteit. Lage Weide is een gemengd bedrijventerrein. Ondernemers hebben de wens geuit voor verbreding van de detailhandelsactiviteiten. Dit kan bijdragen aan de revitalisering van het bedrijventerrein.

Detailhandel op Lage Weide dient ondergeschikt én aanvullend te zijn aan de reguliere winkelcentra en de perifere subcentra Woonboulevard Utrecht,The Wall en het (eventueel) te realiseren kleinschaliger cluster van perifere detailhandel op bedrijventerrein Overvecht. Een forse uitbreiding van perifere detailhandel op Lage Weide wordt dan ook niet voorgestaan. Het havengebied (gebied tussen de Atoomweg-Nouw1-Amsterdam-Rijnkanaal) van Lage Weide wordt uitgesloten voor detailhandel. Ook op Cartesiusweg is uitbreiding van perifere detailhandel uitgesloten.

Een aantal winkels en branches worden middels een ontheffing door B&W toegestaan.

Het betreft die winkels die niet passen in c.q. aan de randen van de bestaande winkelcentra én waarvan clustering in de perifere subcentra geen synergievoordelen en meerwaarde oplevert. Het gaat dan om de volgende branches:

- Detailhandel in auto's, motoren, boten, caravans, tenten en kampeerartikelen;
- Detailhandel in auto- en motormaterialen;
- Detailhandel in keukens, badkamers, sanitair en tegels;
- Detailhandel in volumineuze artikelen zoals zonwering, tuinhuisjes, buitenspeeltoestellen, zwembaden, tuinbeelden, haarden, grafzerken, paardentrailers, aanhangwagens, etc.;
- Brand- en explosiegevaarlijke stoffen, grove bouwmaterialen, landbouwwerktuigen.

Gezien het feit dat het accent bij Lage Weide ligt op de functie van bedrijventerrein gelden de volgende criteria bij het verlenen van een afwijking:

a. Het gaat om PDV uit één van de bovengenoemde branches: Voor initiatieven voor PDV in niet-benoemde branches, moet de afweging worden gemaakt of het plan wel past binnen de hoofdlijnen en geest van het (detailhandels) beleid. Is dit het geval dan worden voornoemde regelingen gehanteerd. (bron: BRO Utrecht detailhandel op perifere locaties, 2010). In z'n algemeenheid geldt dat artikelen gevoerd mogen worden die direct of indirect tot het specifieke assortiment van de betreffende branche of soort winkel behoren.
b. De maximum oppervlakte aan PDV op Lage Weide is gesteld op 17.000 m^2 vvo (inclusief bestaand). Voor specifiek keukens, badkamers, sanitair en tegels wordt binnen dit totaal een maximum toename gesteld van 7.000 m^2 vvo. Dit maximum is opgenomen vanwege het feit dat het detailhandelsbeleid erop is gericht deze woongerelateerde zaken te concentreren op de Meubelboulevard.
c. Het initiatief moet passen binnen de geldende parkeernormen op Lage Weide

5.10.3 Detailhandel als nevenactiviteit

Op Lage Weide zijn bedrijven aanwezig die als hoofdactiviteit productie, groothandel en/of installatie hebben met detailhandel als nevenactiviteit.

In het bestemmingsplan Lage Weide wordt voor Lage Weide (exclusief het havengebied) volumnineuze

detailhandel als nevenactiviteit toegestaan. In het gebied Lage Weide wordt dit mogelijk gemaakt via een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid.

De voorwaarden zijn: het gaat specifiek om aan de hoofdactiviteit productie, groothandel en/of installatie gerelateerde, of die hoofdactiviteit ondersteunende, detailhandel passend binnen de volgende branches;

a. Detailhandel in auto's, motoren, boten, caravans, tenten en kampeerartikelen;
b. Detailhandel in auto- en motormaterialen;
c. Detailhandel in keukens, badkamers, sanitair en tegels;
d. Detailhandel in volumineuze artikelen zoals zonwering, tuinhuisjes, buitenspeeltoestellen, zwembaden, tuinbeelden, haarden, grafzerken, paardentrailers, aanhangwagens, etc.;
e. Brand- en explosiegevaarlijke stoffen, grove bouwmaterialen, landbouwwerktuigen.

Webwinkels

In het in 2011 door het college vastgestelde concept 'Ontwikkelingskader detailhandel' is ten aanzien van internetwinkels het volgende opgenomen over internetwinkels op bedrijventerreinen:

Internetwinkels die geen ruimtelijke uitstraling hebben passen in principe binnen de toepasselijke bedrijvenbestemming. Internetwinkels met een beperkte afhaal- en afrekenmogelijkheid, betreffen een vorm van detailhandel.

Internet wordt in toenemende mate een concurrent van fysieke aankooplocaties. Gezien het feit dat internetzaken vaak bestaan uit een magazijn al dan niet in combinatie met een afhaalpunt richt de vraag naar ruimte voor deze bedrijven zich voor een groot deel op bedrijventerreinen. Concurrentie met de bestaande winkellocaties in Utrecht is een belangrijk aandachtspunt en wordt voorkomen door uitsluitend een afhaalpunt toe te staan en geen showroom. Een webwinkel zonder afhaalpunt past binnen de bestemming bedrijventerrein. Burgemeester en wethouders kunnen met gebruikmaking van een afwijkingsmogelijkheid een afhaalpunt toestaan bij een webwinkel onder de volgende voorwaarden:

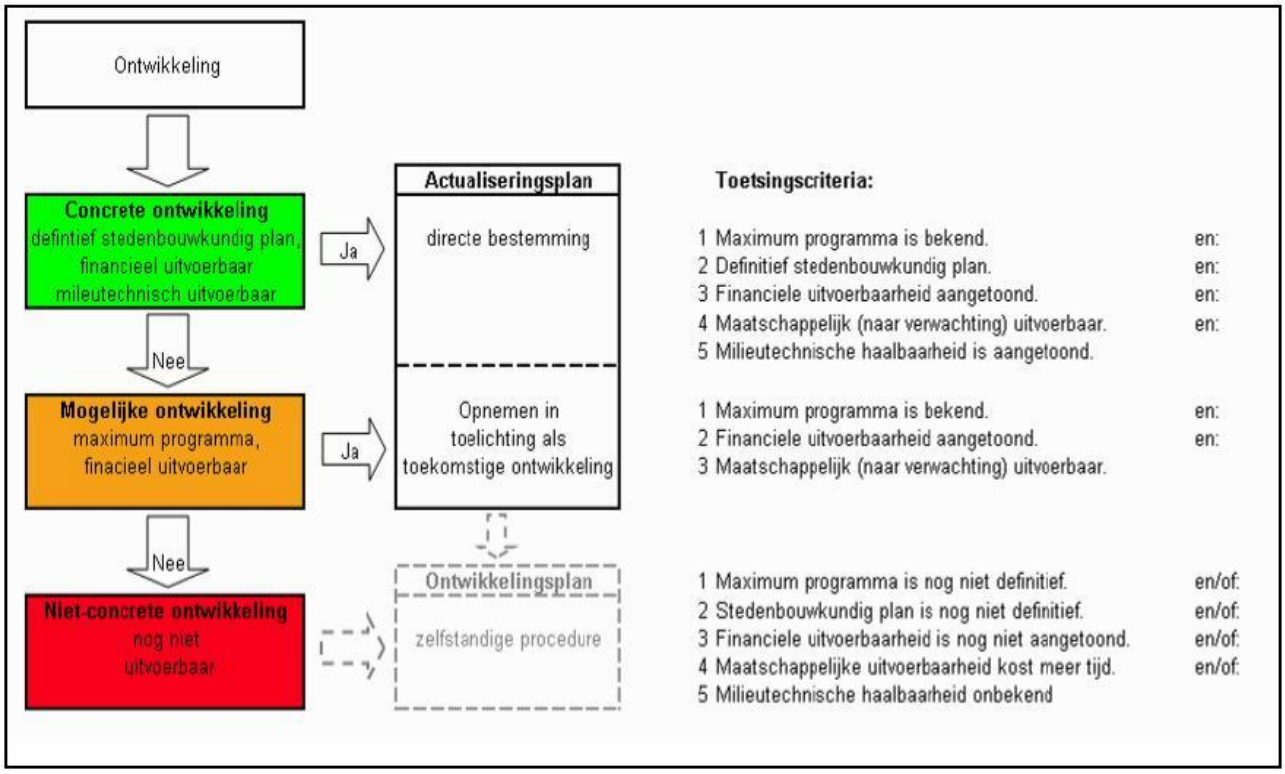
a. het afhaalpunt is gevestigd bij een bedrijf dat opslag en distributie als primaire bedrijfsactiviteit heeft;
b. het afhaalpunt maximaal 50 m^2 bedraagt;
c. een showroom niet is toegestaan;
d. geen sprake is van onevenredige gevolgen voor de omgeving, in de vorm van verkeers- of parkeeroverlast.

5.11 Aansluiting bij stedelijke parkeernormen en verkeersbestemmingen

In het gehele gebied wordt uitgegaan van de bestaande situatie voor wat betreft parkeren. Het uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen is parkeren op eigen terrein, hierbij wordt aangesloten op de nieuwe parkeernormen zoals vastgelegd de "Nota stallen en parkeren" (zie hiervoor paragraaf 2.4.5.3).
De aanwezige wegen zijn in overeenstemming met de gewenste of bestaande verkeers- of verblijfsfunctie bestemd. Op deze wijze wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de beoogde doorgaande stroomfunctie van het autoverkeer, en het verblijfskarakter van de wegen en het overige openbare gebied in het plangebied. Binnen de diverse verkeersbestemmingen worden voldoende mogelijkheden geboden voor "ondergeschikte" aanpassingen in de bestaande inrichting, waardoor flexibiliteit ontstaat.

5.12 Niet opgenomen ontwikkelingen

Uit de in de bovenstaande paragrafen geschetste aspecten blijkt dat het nieuwe bestemmingsplan toekomstgericht is. Uit de voorgaande hoofdstukken en inventarisatie van het bestaande beleid blijkt dat er een aantal ontwikkelingen zijn die op dit moment nog onvoldoende concreet zijn om op te nemen in dit bestemmingsplannen. Om te bepalen of iets direct wordt opgenomen in het bestemmingsplan is onderstaand beslismodel gehanteerd, waarbij onderscheid wordt gemaakt in drie typen ontwikkelingen: groene, oranje of rode. Toetsingscriteria zijn zowel stedenbouwkundig als juridisch-planologisch van aard. Groene ontwikkelingen worden direct doorvertaald in het bestemmingsplan. De oranje ontwikkelingslocaties kunnen in de loop van het planproces nog worden doorvertaald in het bestemmingsplan via een directe bestemming, wijzigingsbevoegdheid of uit te werken bestemming. De 'rode' ontwikkelingslocaties worden bestemd conform de vigerende bestemming of de bestaande/ legale situatie. Hiervoor zal een zelfstandig juridisch traject worden doorlopen om vertraging van het onderhavige bestemmingsplanproces te voorkomen. Gezien het relatief lange tijdpad van de bestemmingsplanprocedure kunnen bepaalde ontwikkelingen tijdens het proces "verkleuren".

In het huidige bestemmingsplan zijn de volgende ontwikkelingen vooralsnog niet verankerd.

5.12.1 Verruiming leisure mogelijkheden op bedrijventerreinen

Zoals in 2.4.4.6 is aangegeven dat er in de gemeente behoefte aan ruimte bestaat voor leisurevoorzieningen. Hierbij wordt gedacht aan vestiging op bedrijventerreinen. Uit onderzoek blijkt dat goede mogelijkheden zijn voor Lage Weide. Meerdere leisurevoorzieningen kunnen echter leiden tot een (wettelijke) m.e.r.(beoordelings)plicht (zie paragraaf 4.15) en moeten worden onderbouwd op milieu-effecten, ov-bereikbaarheid en de gevolgen voor parkeerdruk en verkeersbelasting. De wenselijkheid voor mogelijke leisureactiviteiten op Lage Weide zijn niet concreet genoeg om deze te faciliteren in het bestemmingsplan. Verruiming van deze leisuremogelijkheden wordt dan ook niet verder geregeld in dit bestemmingsplan. Leisure ontwikkelingen zullen via een buitenplanse procedure worden gefaciliteerd op het moment dat deze concreet genoeg zijn.

Hoofdstuk 6 Juridische plantoelichting

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de in dit plan gelegde bestemmingen en de daarbij behorende regels toegelicht. Allereerst worden in de volgende paragraaf de hoofdprincipes van de juridische regeling toegelicht. Vervolgens wordt in paragraaf 6.4 ingegaan op de bestemmingen. In principe wordt daarbij per bestemming alleen ingegaan op de wat minder toegankelijke onderdelen. Tot slot komen nog enkele bijzondere onderwerpen aan bod die in de afzonderlijke bestemmingen regelmatig terugkomen.

6.2 Planvorm

Gekozen is voor een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro), waarin de bestaande ruimtelijke en functionele structuur wordt vastgelegd. Het verlenen van een omgevingsvergunning is daar direct mogelijk.

Het is wenselijk dat het bestemmingsplan tijdens de looptijd flexibel blijft en de mogelijkheid biedt om in te spelen op redelijke en acceptabele veranderingswensen. Daartoe wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de Wro biedt, in de vorm van de daarin opgenomen zogenaamde flexibiliteitbepalingen namelijk de bevoegdheid van burgemeester en wethouders om af te wijken (ex artikel 3.6 lid 1 c Wro) en het plan te wijzigen (ex artikel 3.6 lid 1 a Wro). De bedoelde afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden dienen voldoende "objectief" begrensd te zijn. De kwantitatieve omvang/reikwijdte ervan is vaak al in de betreffende regel zelf bepaald. Daarnaast blijft er een zekere beslissingsmarge voor burgemeester en wethouders.

Het plan is opgesteld conform de RO-standaarden 2012 en meer in bijzonder SVBP2012.

Ter uitvoering van de Wet ruimtelijke ordening zijn de planregels per hoofdstuk in alfabetische volgorde weergegeven. In het kader van de standaardisering van de bestemmingsplannen is de Utrechtse Leest opgesteld. Daarin zijn de 'standaardregels' voor de bestemmingsplannen binnen de gemeente Utrecht opgenomen.

6.3 Opbouw regels

De juridische regeling is gestructureerd in vier hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bevat het begrippenkader en de wijze van meten. In het tweede hoofdstuk wordt op de bestemmingen en hun gebruik ingegaan. Het derde hoofdstuk bestaat uit algemene regels, die op vrijwel het gehele plangebied van toepassing zijn zoals de algemene afwijkings- en wijzigingsregels. De overgangs- en slotregels zijn neergelegd in hoofdstuk vier.

De opzet en volgorde van de bestemmingsregels is in elk bestemmingsplan gelijk:

- bestemmingsomschrijving: hierin worden toegestane functies omschreven;
- bouwregels: in dit deel worden de bouwregels met betrekking tot het hoofdgebouw, bijbehorende bouwwerken en bouwwerken geen gebouwen zijnde, beschreven;
- afwijken van de bouwregels;
- nadere eisen;
- specifieke gebruiksregels;
- afwijken van de gebruiksregels;
- in voorkomende gevallen kan ook een omgevingsvergunningplicht worden opgenomen ter bescherming van aanwezige waarden;
- wijzigingsbevoegdheid.

6.4 Artikelsgewijze toelichting

Voor een aantal bestemmingen is in deze paragraaf een nadere toelichting opgenomen. De toelichting is conform de planregels opgesteld. Dit houdt in dat het alfabetisch is weergegeven waarbij eerst de hoofdbestemmingen worden behandeld vervolgens eventuele de dubbelbestemmingen en tot slot de algemene regels. Er kunnen daardoor meerdere regels van toepassing zijn op één perceel.

Artikel 3 Bedrijventerrein

Lage Weide is voornamelijk in gebruik als bedrijventerrein. Het is de bedoeling om deze functie in de toekomst te behouden en waar mogelijk te versterken. Het merendeel van de bedrijven krijgt een bedrijventerreinbestemming die is gekoppeld aan de Lijst van Bedrijfsactiviteiten, die deel uitmaakt van de regels. Er wordt daarbij uitgegaan van interne milieuzonering, waarbij rekening is gehouden met de gevoelige functies in de omgeving van het bedrijventerrein, en waarover meer in paragraaf 4.4 en 'Milieuzonering bedrijventerrein' (zie hieronder). Er is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen in de regels voor het onder bepaalde voorwaarden toelaten van een bedrijf die 1of 2 milieucategorieën hoger is gewaardeerd in de Lijst van Bedrijfsactiviteiten.

Ondergeschikte bij het bedrijf behorende kantooractiviteiten zijn toegestaan tot maximaal 30% van de brutovloeroppervlakte. De noodzaak van een dergelijke afwijking moet specifiek worden aangetoond. Bij afwijking mag het kantorendeel nooit meer zijn dan 50% van de brutovloeroppervlakte. Hieronder wordt hier uitgebreider op ingegaan.

Op het bedrijventerrein zijn een aantal bestaande niet-bedrijvenfuncties aanwezig. Deze percelen krijgen de bestemming bedrijventerein, met een specifieke aanduiding voor het gebruik ter plaatse. De niet-bedrijvenfunctie wordt daarmee positief bestemd. Wanneer de niet-bedrijvenfunctie weggaat, kan eenzelfde functie terugkomen of er kan zich een bedrijf vestigen.

Voor het grootste deel van het plangebied wordt uitgegaan van deze globale bestemming 'Bedrijventerrein'. Op de gronden binnen deze bestemming zijn, naast bedrijfsvestigingen, niet alleen wegen ter ontsluiting van de betreffende bedrijven toegestaan, maar ook voorzieningen ten behoeve van het goederenspoor, daar waar dit met een aanduiding 'spoorweg' is aangegeven. Het gaat hierbij om de percelen gelegen bij de havens. Tevens zijn fiets- en voetpaden, water, groen, parkeervoorzieningen, nutsgebouwtjes e.d. toegestaan.

De hoofdontsluitingswegen en het structurele groen en water zijn apart bestemd (zie volgende subparagrafen).

Geluidzonering industrieterrein

Zoals in paragraaf 4.3.3 van de toelichting is gemeld is een groot deel van industrieterrein Lage Weide gezoneerd in de zin van de Wet geluidhinder. Binnen deze zone zijn inrichtingen toegestaan die “in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken” zoals bedoeld in de wet geluidhinder (Wgh). Dergelijke bedrijven worden ook wel “grote lawaaimakers” genoemd (zoals betonfabriek, motorcrossterrein en energiecentrale). Het voormalig grondgebied van de gemeente Maarssen en sommige andere gebieden aan de rand van Lage Weide behoren niet tot het gezoneerde deel.
Het gezoneerde deel van Lage Weide is op de verbeelding aangegeven met de gebiedsaanduiding “industrieterrein”. Met de benaming van deze gebiedsaanduiding wordt aangesloten op de terminologie uit de Wet geluidhinder. Zoals in paragraaf 4.3.3 is beschreven is de nieuwe zone op enkele plaatsen minimaal aangepast. Hierdoor is de grens op een meer logische plek komen te liggen. In de regels is bepaald dat binnen deze zone de “grote lawaaimakers” zijn toegestaan. In de begripsomschrijving is met de definiëring van “industrieterrein” aangesloten op de omschrijving uit de Crisis- en Herstelwet.

Rond het industrieterrein is een “geluidzone industrielawaai” vastgesteld. Op grond van de Wet geluidhinder behoort tot deze geluidszone het gebied tussen het industrieterrein en de buitengrens van de geluidszone industrielawaai. Het industrieterrein maakt dus zelf geen deel uit van de geluidzone. Buiten de geluidzone mag de geluidbelasting als gevolg van het betreffende industrieterrein niet meer bedragen dan 50 dB(A). Voor het industrieterrein en de daarop aanwezige woningen gelden geen geluidsnormen.

Op de verbeelding is de geluidzone, voor zover deze binnen het plangebied valt, weergegeven met de gebiedsaanduiding “geluidzone-industrie”. Zoals in paragraaf 4.3.3 is beschreven is de nieuwe geluidzone binnen het plangebied op enkele plaatsen aangepast. Binnen de geluidzone zijn woonbestemmingen en

andere geluidgevoelige bestemmingen enkel toegestaan indien de geluidbelasting op de gevels voldoet aan de wettelijke grenswaarden (voorkeursgrenswaarde is 50 dB(A)) of het maximaal toelaatbare geluidsniveau (MTG). Een en ander is bepaald in de algemene aanduidingsregels.

Milieuzonering bedrijventerrein

Een goede ruimtelijke ordening voorziet in het voorkomen van voorzienbare hinder en gevaar door milieubelastende activiteiten. Sommige activiteiten die in een bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt, veroorzaken milieubelasting voor de omgeving. Andere activiteiten moeten juist beschermd worden tegen milieubelastende activiteiten (woningen). Door bij nieuwe ontwikkelingen voldoende afstand in acht te nemen tussen milieubelastende activiteiten (zoals bedrijven) en gevoelige functies (zoals woningen) worden hinder en gevaar voorkomen en wordt het anderzijds bedrijven mogelijk gemaakt zich binnen aanvaardbare voorwaarden te vestigen. Deze (planologische) afweging moet reeds plaats vinden in het bestemmingsplan, zo leert tevens jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het standpunt dat bij de milieuvergunning rekening zal worden gehouden met de belangen van omwonenden is op zichzelf onvoldoende (uitspraak ABrS 31 augustus 2005 Zwartewaterland).

Lijst van bedrijfsactiviteiten; maximale milieucategorie

Binnen de bestemming “Bedrijventerrein (BT)” zijn, om te beginnen, bedrijven toegestaan die zijn vermeld in Lijst van Bedrijfsactiviteiten, die deel uitmaakt van de regels. Door middel van de functieaanduiding “bedrijf tot en met milieucategorie #” is per bestemmingsvlak aangegeven welke categorie bedrijven, waar is toegestaan. Door uit te gaan van bestemmingsvlakken wordt voorkomen dat onduidelijkheden ontstaan doordat een grens tussen milieucategorieën dwars over het terrein van een bedrijf heen loopt.

In de Lijst van Bedrijfsactiviteiten zijn bij de diverse bedrijven voor de diverse milieufactoren, zoals geur, stof en geluid, afstandsmaten aangegeven. Het gaat daarbij om afstanden van bedrijven tot woonbebouwing die is gelegen in een "rustige woonwijk" (of uiterlijk op de rand daarvan). De bij een bepaald bedrijf aangegeven grootste afstand is bepalend voor de categorie-indeling:

categorie-indeling bedrijf	code	afstand tot woonbebouwing:
bedrijf tot en met categorie 1	(b=1)	10 m
bedrijf tot en met categorie 2	(b=2)	30 m
bedrijf tot en met categorie 3.1	(b=3.1)	50 m
bedrijf tot en met categorie 3.2	(b=3.2)	100 m
bedrijf tot en met categorie 4.1	(b=4.1)	200 m
bedrijf tot en met categorie 4.2	(b=4.2)	300 m
bedrijf tot en met categorie 5.1	(b=5.1)	500 m
bedrijf tot en met categorie 5.2	(b=5.2)	1.000 m

Binnen een bestemmingsvlak in de directe nabijheid van woonbebouwing -vanaf 10 m- zijn bedrijven toegestaan die in de Lijst van Bedrijfsactiviteiten in categorie 1 vallen. Op een afstand van 30 m zijn bedrijven in categorie 2 toegestaan. Op een afstand vanaf 50 m zijn bedrijven categorieën 3.1 toegestaan.

Aanwezige bedrijven die in een zwaardere categorie vallen dan ter plaatse volgens de categorie-aanduiding is toegestaan, worden specifiek bestemd. Een voorbeelden is Bonder (specifieke vorm van bedrijf- recyclebedrijf) of Mebin (specifieke vorm van bedrijf- betonmortelcentale). Ook het motorcrossterrein MCU aan de Isotopenweg is specifiek aangeduid.

Enkele bestaande verkooppunten voor motorbrandstoffen, met en zonder LPG, zijn eveneens specifiek aangeduid. Ter plaatse of in plaats daarvan kunnen andere bedrijven zich vestigen, conform de bestemming.

Minimale milieucategorie

Specifiek voor dit plangebied is een regeling van de gronden binnen het havengebied (zie ook paragraaf 5.4.). Het betreft de gronden aansluitend aan het Uraniumkanaal en de bijbehorende havens (Mesonhaven, Protonhaven en Kernhaven). Het betreft het gebied waar de zwaardere milieucategorieën zijn toegestaan (4.2 t/m 5.2). Op de verbeelding is niet alleen de maximale milieucategorie aangegeven maar ook de minimale categorie.

Door een ondergrens op te nemen voor de toegestane categorieën bedrijven wordt voorkomen dat in vrijkomende gebouwen meerdere lichtere (vaak ook kleinere) bedrijven zich gaan vestigen, die mogelijk een belemmering kunnen vormen voor de milieuruimte van de zwaardere bedrijven waar voor deze gronden

bedoeld zijn.

Aanwezige bedrijven die als zodanig in een lichtere categorie vallen dan ter plaatse volgens de (minimale) functie-aanduiding is toegestaan, worden specifiek aangegeven, via een specifieke functieaanduiding.

Ontheffing hogere milieucategorie
Als er zich een bedrijf voor vestiging aandient dat in de “Lijst van Bedrijfsactiviteiten” in één of twee hogere categorieën valt dan ter plaatse is toegestaan, bijvoorbeeld in categorie 4.1, waar categorie 3.2 is toegestaan, dan kan dat bedrijf mogelijk toch worden ingepast. Via een afwijkingsbevoegdheid kan dat bedrijf worden toegestaan, mits het, gezien de gevolgen daarvan voor de omgeving, redelijkerwijs kan worden gelijkgesteld met bedrijven die op de betreffende plaats als recht, in dit geval dus 3.2., zijn toegestaan.
In de daartoe opgenomen procedure van afwijking wordt bezien of eventuele maatregelen mogelijk en toereikend zijn. Deze afwijkingsprocedure zal in de praktijk gelijk oplopen met de toetsingsprocedure van de beoogde bedrijfsactiviteiten in het kader van de Wet milieubeheer.

Geurhinder
De bestemmingsregeling wordt zo ingericht dat de bestaande bedrijven hun bedrijfsvoering gewoon kunnen voortzetten en tegelijkertijd wordt voorkomen dat een uitbreiding of nieuwvestiging van bedrijven tot een verslechtering van de geursituatie leidt. Dat betekent dat:

- bij uitbreiding van bestaande bedrijven, de uitbreiding gerealiseerd moet worden binnen de vergunde geurruimte;
- bij nieuwvestiging van bedrijven voldaan moet worden aan een aanvaardbaar hinderniveau van de geurconcentratie met een hedonische waarde van H = -½ als 98 percentiel;
- als er meer bedrijven zijn met een gelijksoortig geurtype, moet onderzocht worden of ook bij cumulatie optreedt, voldaan wordt aan het hinderniveau;
- bij nieuwvestiging van een bedrijf waarvoor een bijzondere regeling in de NeR van toepassing is, wordt de streefwaarde volgens die bijzonder regeling beschouwd als het aanvaardbaar hinderniveau;
- in alle gevallen geldt dat nieuwvestiging altijd mogelijk is als de “straal” van de geurcontour van het aanvaardbaar hinderniveau kleiner is dan 100 meter.

Bevi's

In deze bestemming komen "bevi's" voor: inrichtingen als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen, met een bepaald veiligheidsrisico buiten de inrichting. Onder meer verkooppunten voor motorbrandstoffen met LPG zijn een bevi. Ook bedrijven, waarin koel- en vriesopslag plaatsvindt of kan plaatsvinden, kunnen een bevi zijn, vanwege de mogelijke toepassing van ammoniak als koel-/vriesmiddel.

Rond de bestaande bevi's is een "veiligheidszone - bevi" aangeduid, zodanig dat buiten die zone het maatgevende- plaatsgebonden risico van meer dan 10^{-6} per jaar niet wordt overschreden.

Het plaatsgebonden risico is in het Besluit externe veiligheid inrichtingen omschreven als: 'risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of bestrijdingsmiddel betrokken is'.

Binnen een "veiligheidszone - bevi" zijn geen nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten, als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen toegestaan. Het betreft in dit kader in het bijzonder kantoren groter dan 1.500 m² per object en ruimten voor kinderopvang.

De plaats van de feitelijke risicobron van de bevi, binnen de betreffende "veiligheidszone - bevi", is voldoende bepaald; de risicobron kan fysiek binnen de veiligheidszone verschuiven, maar dan blijft gelden dat buiten de aangeduide veiligheidszone niet een plaatsgebonden risico van meer dan 10^{-6} per jaar mag worden veroorzaakt. Het risico van een risicobron/bevi kan ook afnemen doordat ter zake technische maatregelen (bijvoorbeeld een andere brandblussysteem) worden getroffen.

Nieuwe bevi's kunnen via een afwijkingsbevoegdheid worden toegestaan. Voorwaarde is dat de plaatsgebonden-risicocontour, hetzij op het eigen terrein van het bedrijf ligt, hetzij daarbuiten ligt maar dan alleen op gronden met de bestemming 'Groen', 'Verkeer', 'Verkeer - Verblijfsgebied' of 'Water'. Gronden dus waar geen sprake is of kan zijn van (beperkt) kwetsbare objecten; die zijn niet aanwezig en kunnen er ook niet komen.

Bouwmogelijkheden

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat bedrijven in beginsel voor een normale, gezonde bedrijfsvoering 10% moeten kunnen uitbreiden ten opzichte van het bestaande aantal vierkante meters bvo. Daarmee lijkt 10% extra bvo van de op het bouwperceel aanwezige gebouwen de ondergrens van de te bieden intensiveringmogelijkheden. In artikel 3.2.1. onder e. wordt daarom 10% van de op het bouwperceel aanwezige gebouwen bij recht toegestaan.

Bij de actualisering van bestemmingsplannen worden als dat mogelijk en wenselijk is de uitbreidingsmogelijkheden van de geldende bestemmingsregelingen overgenomen. Omdat de voorheen geldende regelingen veel ruimte voor uitbreiding boden is ook hier de doelstelling is om naast de 10% uitbreidingsruimte extra uitbreiding te bieden.

Benutting van de bouwmogelijkheden uit de voorheen geldende bestemmingsplannen (4 keer zoveel bvo als nu aanwezig) zou leiden tot een onaanvaardbaar effect op de bereikbaarheid van Lage Weide. Die effecten zouden zo groot zijn dat de effecten ver buiten Lage Weide nog merkbaar zouden zijn. Daarom is, om de behoefte aan uitbreiding objectief te bepalen, berekend hoeveel extra vierkante meters bvo de afgelopen 10 jaar op het industrieterrein is bijgebouwd. Op dit moment is ongeveer 2.500.000 m^2 bvo aanwezig. Hiervan is de afgelopen 10 jaar circa 170.000 m^2 bvo bijgebouwd. Dit is afgerond een toename van 7%. Met de regeling die 10% uitbreidingsmogelijkheid per bedrijf biedt, zou is een zelfde uitbreiding al mogelijk, wat, gezien het huidige economische klimaat, ook ruim voldoende zou kunnen zijn. De regeling biedt echter geen ruimte aan nieuwvestiging van bedrijven en aan het incidenteel vergroten van een bedrijf met meer dan 10%, terwijl beide uitbreidingen voor een gezond functioneren van Lage Weide wel wenselijk zijn. Daarom biedt de bestemmingsregeling de mogelijkheid om via een binneplanse afwijkingsbevoegdheid nog 170.000 m^2 extra bvo toegestaan onder de volgende voorwaarden:

1. er zijn geen milieuhygiënische bezwaren;
2. de op de verbeelding aangegeven 'maximum bebouwingspercentage' en 'maximum bouwhoogte' niet wordt overschreden en
3. er geen onaanvaardbare aantasting van de bereikbaarheid van het bedrijventerrein of de daar gevestigde bedrijven plaatsvindt door de vestiging van bedrijven die volgens de Lijst van Bedrijfsactiviteiten een indicatie 3G of 3P voor verkeer hebben;

Met de bij recht toegestane 10% uitbreidingsruimte per bedrijf kunnen de bedrijven dus de komende 10 jaar nog meer groeien dan de afgelopen 10 jaar het geval is geweest, namelijk 17% voor het gehele bedrijventerrein (2,5 keer zoveel).

Uit het onderzoek is gebleken dat de meeste bedrijven vaak niet meer dan 10% uitbreiden (aanpassingen entree, verdieping erop e.d.). Met de voorgestelde regeling kan dus in behoefte worden voorzien. In de afgelopen 10 jaar zijn er slechts een beperkt aantal bedrijven geweest die het bvo flink hebben uitgebreid. Een voorbeeld hiervan in Kuehne Nagel, gelegen aan de Niels Bohrweg.

Met deze regeling kan flexibel ingespeeld worden op de ontwikkelingsbehoefte op Lage Weide, zowel bij bestaande als bij nieuwe bedrijven, omdat naast de normale uitbreidingsbehoeften (zoals gezegd meestal rond 10% extra bvo) ook grote nieuwe ontwikkelingen, zij het binnen de gestelde milieu- en verkeersgrenzen, vergund kunnen worden.

Gezien de groei van de afgelopen jaren en het feit dat het economische klimaat op dit moment niet gunstig is, is het onwaarschijnlijk dat de maximale ontwikkelingsruimte per perceel en daar bovenop geboden ruimte in de planperiode (10 jaar) volledig benut zal worden. De actualiseringsplicht van het nieuwe bestemmingsplan garandeert dat tijdig wordt onderzocht of de regeling in het bestemmingsplan bijstelling behoeft. Over 7 à 8 jaar zal de gemeente ter voorbereiding op de actualisering van het nieuwe bestemmingsplan monitoren of de bestemmingsregeling nog voldoet, waarbij de bereikbaarheid en de ontwikkelingsruimte punten van onderzoek zullen zijn.

Als de 170.000 m^2 verbruikt is, kan voor ieder nieuw initiatief beoordeeld wordt of in afwijking van het bestemmingsplan medewerking kan worden verleend. Een uitbreiding kan bijvoorbeeld bestaan uit het overdekken van reeds bestaande opslag van materialen. Dit zal niet leiden tot extra verkeer.

De extra ruimte wordt via een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid geboden. Aan een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid zit geen extra procedure vast. Een omgevingsvergunning kan met de reguliere vergunningprocedure (8 á 14 weken) worden verleend.

In artikel 3.4.3. is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor silo's en vergelijkbare installaties tot een

bouwhoogte van maximaal 45 meter. Op Lage Weide zijn een groot aantal bedrijven die dergelijke bouwwerken nodig hebben voor hun bedrijfsvoering. Aangetoond moet worden dat de silo danwel installatie noodakelijk is voor en deel uitmaakt van de bedrijfsvoering.

Kantoren

Lage Weide is zoals hierboven is vermeld voornamelijk in gebruik als bedrijventerrein. Op het terrein komen verschillende kantoren voor die voor een deel legaal zijn en voor een deel illegaal. De legale kantoren komen met name voor in het noordelijke deel van het bedrijventerrein, dat tot voor 2002 bij de gemeente Maarssen behoorde en waar volgens de vigerende plannen zelfstandige kantoren zijn toegestaan. Illegale kantoren worden al jaren gedoogd. Deze gedoogsituatie schept veel onduidelijkheid zowel aan de zijde van de gemeente als bij de bedrijven. Het is dus niet wenselijk dat deze in het nieuwe bestemmingsplan wordt gecontinueerd.

De keuze die nu voorligt is:

- of streng handhaven van alles wat in strijd is met het vigerende plan;
- of een regeling opnemen in het bestemmingsplan waardoor deze panden worden gelegaliseerd.

Nu maatregelen nemen tegen de 'illegale' kantoren is niet reëel gezien het feit dat deze bedrijven al jaren lang gedoogd worden en het in de meeste gevallen gaat om goed renderende bedrijven.

Gezien het bovenstaande heeft de gemeente gekozen om éénmalig in het nieuwe bestemmingsplan Lage Weide de panden die voor 80-100 % gebruikt worden als kantoor een kantoorbestemming te geven. Aan de hand van een WOZ lijst en een verdere inventarisatie ter plekke is een lijst van panden opgesteld die in deze categorie vallen. De betreffende kantoren mogen niet groter worden, de bestaande brutovloeroppervlakte is het maximum. In BRU-verband is een afsprakenkader vastgelegd tussen de gemeenten over toekomstige kantoorontwikkelingen, waarin is vastgelegd op welke locaties, welk volume mag worden gerealiseerd. Voor Lage Weide is bepaald dat geen nieuwe kantoren mogen worden toegevoegd. Om bovenstaande regeling in dit bestemmingsplan op te nemen is toestemming nodig van het BRU. Deze toestemming is inmiddels verkregen.

Ondergeschikte kantoren

Bij de bedrijven zijn daarbij behorende en daaraan ondergeschikte kantoren toegestaan. Er doen zich een drietal situaties voor:

1. Bestaande aan bedrijfsruimte gelieerde kantoren mogen blijven bestaan in een verhouding 50/50;
2. Voor nieuwe situaties geldt voor bedrijven tot een maximale omvang van 500 m^2 dat zij tot een maximum van 50% van de brutovloeroppervlakte aan gelieerde en ondergeschikte kantoorruimte mogen realiseren (dus tot 250 m^2 aan ondergeschikte kantoorruimte);
3. Voor overige nieuwbouw, inclusief uitbreidingen, geldt voor bedrijven dat zij tot een maximum van 30% van de brutovloeroppervlakte aan gelieerde en ondergeschikte kantoorruimte mogen realiseren. Uitgezonderd daarvan zijn die gevallen ter plaatse van gronden met de aanduiding “veiligheidszone - bevi” waar de brutovloeroppervlakte wordt beperkt tot 1.500 m^2. Met gebruikmaking van een afwijkingsbevoegdheid kan hiervan worden afgeweken tot niet meer dan 50% van de brutovloeroppervlakte, wederom uitgezonderd ter plaatse van gronden met de aanduiding “veiligheidszone - bevi”;
4. voor reeds bestaande gebouwen waarvan de verhouding kantoorruimte en bedrijfsruimte afwijkt van het bepaalde onder 1., 2. en 3. mag de bestaande verhouding worden gehandhaafd.

De ondergeschiktheid van kantoren ziet op de bedrijfsactiviteiten in ruime zin. Het is dus toegestaan om bijvoorbeeld ondersteunende (wereldwijde) HumanResource-activiteiten onder te brengen in het ondergeschikte kantorendeel. Zolang de kantoren maar ondergeschikt zijn aan de bedrijfsactiviteiten in ruime zin ten behoeve van het specifieke op het terrein gevestigde bedrijf worden ze als ondergeschikt beschouwd.

Zelfstandige kantoren
Gebouwen die al lange tijd nagenoeg geheel (80-100%) in gebruik zijn als zelfstandig kantoor worden op de verbeelding aangeduid als “kantoor”. De betreffende kantoren mogen niet groter worden; de bestaande brutovloeroppervlakte van het gebouw is het maximum.

Deze wijze van bestemmen biedt optimale flexibiliteit: enerzijds is ter plaatse van de aanduiding zelfstandig kantoor toegestaan, anderzijds is tevens de onderliggende bedrijvenbestemming van toepassing. Als het

kantoor weggaat kan er alsnog een bedrijf worden gevestigd.

Onderverhuur zelfstandige kantoren
Om leegstand van overtollig geworden kantoorruimte te voorkomen en investeringen te stimuleren, wordt onder voorwaarden beperkte vestiging van zelfstandige kantoren in bestaande bedrijfsgebouwen in principe mogelijk gemaakt tot een maximum van 1.500 m² tot maximum van 70% van de aanwezige kantoorruimte. Aan deze mogelijkheid is een aantal voorwaarden verbonden, zo mag de verhuur of ingebruikneming van kantoorruimte voor zelfstandige kantoren alleen plaatsvinden indien het pand 3 jaar of ouder is en 30% van de bestaande kantoorruimte moet gelieerd blijven aan de bedrijfsruimte.

Kantoor-en bedrijfsverzamelgebouwen

Voor een aantal panden is er een aanduiding 'kantoor- en bedrijfsverzamelgebouw' opgenomen. Dit is een gebouw dat dient voor de huisvesting van verschillende afzonderlijke bedrijven en kantoren waarbij eventueel faciliteiten gedeeld worden of kunnen worden, met dien verstande dat maximaal 50% van de totale bedrijfvloeroppervlakte gebruikt mag worden voor kantoorunits waarbij elke kantoorunit niet groter mag zijn dan 250 m² bedrijfsvloeroppervlak. Dit om te voorkomen dat de kantoorruimtes door 1 groot kantoor wordt ingevuld.

Het gaat om de panden:

- Radonweg1-10
- Zonnebaan 18-20
- Atoomweg 63
- Ambachtsweg 3-31

Voor Lage Weide is het uitgangspunt dat, buiten die panden die in het bestemmingsplan een kantoorbestemming of aanduiding hebben, geen solitaire kantoren/kantoorunits mogen worden toegevoegd. Verzamelgebouwen die bestaan uit bedrijfsunits, zonder solitaire kantoorunits, vallen onder de bedrijvenbestemming (B). Dit betekent dat naast de hierbovengenoemde panden, geen nieuwe kantoor-en bedrijfsverzamelgebouwen mogelijk worden gemaakt.

Horeca en detailhandel

Horeca

Bestaande horecavestigingen op het bedrijventerrein zijn aangeduid of bestemd als 'horeca'. Binnen het plangebied is op Lage Weide een aantal horecavestigingen (restaurants en hotel) aanwezig. Daarnaast heeft een aantal bedrijven de beschikking over een eigen kantine.

In het Ontwikkelingskader Horeca Utrecht (OHU) wordt voor bedrijventerreinen (profiel 15) een toekomstbeeld geschetst, waarbij het mogelijk is om te lunchen of in de pauze een vers broodje te nuttigen in een restaurant om de hoek. Daarbij wordt uitbreidingsruimte voorgestaan van dag- of vroege horeca zoals een lunchroom, (weg) restaurant of cafetaria (cat. C, D1 of D2). Dit zou desgewenst kunnen worden gecombineerd met andere functies zoals leisure (sport, vergadefaciliteiten) of een hotel.

Het bestemmingsplan laat uitsluitend de bestaande horecavestigingen toe. Indien nieuwe horeca zich wil vestigen of bestaande wil uitbreiden, dan wordt beoordeeld of deze plannen passen binnen het Ontwikkelingskader Horeca Utrecht. Via een buitenplanse ontheffingsbevoegdheid kan ontheffing worden verleend voor deze gevallen. Nieuwe initiatieven worden getoetst aan OHU.

Detailhandel

Volumineuze detailhandel
Het gemeentelijk beleid met betrekking tot detailhandel op het bedrijventerrein voorziet in een beperkte vestigingsmogelijkheid van "volumineuze detailhandelsbedrijven" op het bedrijventerrein Lage Weide. Het gaat daarbij om de volgende branches:

- auto's, motoren, boten, caravans, tenten en kampeerartikelen;
- automaterialen;
- keukens, badkamers, sanitair en tegels;
- volumineuze artikelen zoals zonwering, tuinhuisjes, buitenspeeltoestellen, zwembaden, tuinbeelden, haarden, grafzerken, paardentrailers, aanhangwagens, etc.;

- brand- en explosiegevaarlijke stoffen, grove bouwmaterialen, landbouwwerktuigen.

Bestaande volumineuze detailhandelsbedrijven zijn toegestaan via een functie-aanduiding op de betreffende plaats. Elders in de toelichting is aangegeven waar nieuwvestiging van volumineuze detailhandel aanvaardbaar is in Lage Weide (met uitzondering van het havengebied). Op de verbeelding is het gebied aangegeven met de gebiedsaanduiding “wetgevingszone- afwijkingsgebied 1”. In de regels zijn de randvoorwaarden aangegeven, waaronder de omvang en de verplichting om te voldoen aan de parkeernormen.

Voor het nieuwe bestemmingsplan zijn de volgende situaties te onderscheiden:

1. Bestaande detailhandel op Lage Weide

Het betreft enkele winkels in volumineuze artikelen als badkamers, tegels & plavuizen, sanitair, bouwmaterialen, haarden en kachels. De huidige detailhandel heeft een perifeer karakter en geen meerwaarde voor de gevestigde detailhandel in winkelgebieden. Deze winkels moeten dan ook in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt. De bestaande winkels worden dan ook positief bestemd in onderhavig bestemmingsplan.

2. Nieuwe perifere detailhandelsvestigingen

Op Lage Weide is detailhandel een beperkte economische activiteit. Lage Weide is een gemengd bedrijventerrein. Ondernemers hebben de wens geuit voor verbreding van de detailhandelsactiviteiten. Dit kan bijdragen aan de revitalisering van het bedrijventerrein.

Detailhandel op Lage Weide dient ondergeschikt én aanvullend te zijn aan de reguliere winkelcentra en de perifere subcentra Woonboulevard Utrecht,The Wall en het (eventueel) te realiseren kleinschaliger cluster van perifere detailhandel op bedrijventerrein Overvecht.

Een forse uitbreiding van perifere detailhandel op Lage Weide wordt dan ook niet voorgestaan. Het havengebied (gebied tussen de Atoomweg- Nouw 1-Amsterdam-Rijnkanaal) van Lage Weide wordt uitgesloten voor nieuwe detailhandel. Een aantal winkels en branches wordt middels een afwijkingsbevoegdheid door B&W toegestaan. Het betreft die winkels die niet passen in c.q. aan de randen van de bestaande winkelcentra én waarvan clustering in de perifere subcentra geen synergievoordelen en meerwaarde oplevert. Het gaat dan om de volgende branches:

a. Detailhandel in auto's, motoren, boten, caravans, tenten en kampeerartikelen;
b. Detailhandel in automaterialen;
c. Detailhandel in keukens, badkamers, sanitair en tegels;
d. Detailhandel in volumineuze artikelen zoals zonwering, tuinhuisjes, buitenspeeltoestellen, zwembaden, tuinbeelden, haarden, grafzerken, paardentrailers, aanhangwagens etc;
e. Brand- en explosiegevaarlijke stoffen, grove bouwmaterialen, landbouwwerktuigen.

Gezien het feit dat het accent bij Lage Weide ligt op de functie van bedrijventerrein gelden de volgende criteria bij het toepassen van de afwijkingsbevoegdheid:

a. Het gaat om een perifere detailhandelsvestiging uit één van de bovengenoemde branches.
b. Het maximale oppervalte aan perifere detailhandel op Lage Weide is gesteld op 17.000 m^2 vvo. Voor specifiek keukens, badkamers, sanitair en tegels wordt binnen dit totaal een maximum toename gesteld van 7.000 m^2 vvo. Dit maximum is opgenomen vanwege het feit dat het detailhandelsbeleid erop is gericht deze woongerelateerde zaken te concentreren op de Meubelboulevard.
c. Het initiatief moet passen binnen de geldende parkeernormen op Lage Weide.

3. Detailhandel als nevenactiviteit

Op Lage Weide zijn bedrijven aanwezig die als hoofdactiviteit productie, groothandel en/of installatie hebben met detailhandel als nevenactiviteit.

In het bestemmingsplan Lage Weide wordt voor Lage Weide (exclusief het havengebied) detailhandel als nevenactiviteit toegestaan via een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid.

De voorwaarde is dat het specifiek gaat om aan de hoofdactiviteit productie, groothandel en/of installatie gerelateerde, of die hoofdactiviteit ondersteunende, detailhandel passend binnen de volgende branches;

a. Detailhandel in auto's, motoren, boten, caravans, tenten en kampeerartikelen;
b. Detailhandel in automaterialen;

c. Detailhandel in keukens, badkamers, sanitair en tegels;
d. Detailhandel in volumineuze artikelen zoals zonwering, tuinhuisjes, buitenspeeltoestellen, zwembaden, tuinbeelden, haarden, grafzerken, paardentrailers, aanhangwagens, etc.;
e. Brand- en explosiegevaarlijke stoffen, grove bouwmaterialen, landbouwwerktuigen.

Webwinkels

In het in 2011 door het college vastgestelde concept 'Ontwikkelingskader detailhandel' is ten aanzien van internetwinkels het volgende opgenomen over internetwinkels op bedrijventerreinen:

Internetwinkels die geen ruimtelijke uitstraling hebben passen in principe binnen de toepasselijke bedrijvenbestemming. Internetwinkels met een beperkte afhaal- en afrekenmogelijkheid, betreffen een vorm van detailhandel.

Internet wordt in toenemende mate een concurrent van fysieke aankooplocaties. Gezien het feit dat internetzaken vaak bestaan uit een magazijn al dan niet in combinatie met een afhaalpunt richt de vraag naar ruimte voor deze bedrijven zich voor een groot deel op bedrijventerreinen. Concurrentie met de bestaande winkellocaties in Utrecht is een belangrijk aandachtspunt en wordt voorkomen door uitsluitend een afhaalpunt toe te staan en geen showroom. Een webwinkel zonder afhaalpunt past binnen de bestemming bedrijventerrein. Burgemeester en wethouders kunnen met gebruikmaking van een afwijkingsmogelijkheid een afhaalpunt toestaan bij een webwinkel onder de volgende voorwaarden:

a. het afhaalpunt is gevestigd bij een bedrijf dat opslag en distributie als primaire bedrijfsactiviteit heeft;
b. het afhaalpunt maximaal 50 m^2 bedraagt;
c. een showroom niet is toegestaan;
d. geen sprake is van onevenredige gevolgen voor de omgeving, in de vorm van verkeers- of parkeeroverlast.

Leisure

Op de bedrijventerreinen Lage Weide worden in beperkte mate leisure-activiteiten toegestaan. Dit houdt in dat in eerste instantie enkel de bestaande voorzieningen zoals De Fabrique op de verbeelding zijn aangegeven met de functieaanduiding “gemengd-1”.

Mochten zich in de toekomst andere, nieuwe leisurevoorzieningen voor vestiging aandienen, dan zullen deze per geval op merites en toelaatbaarheid worden beoordeeld.

Bij initiatieven met (relatief) beperkte omvang en gevolgen voor de omgeving, onder meer wat betreft milieu-effecten, verkeer en parkeren, kan mogelijk gebruik worden gemaakt van de (buitenplanse) afwijkingsbevoegdheid in artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 Wabo (zgn. 'kruimelgevallen').

Bij initiatieven met (relatief) grote omvang en gevolgen voor de omgeving, onder meer wat betreft milieu-effecten, verkeer en parkeren, met naar verwachting (zeer) aanzienlijk bezoekersaantallen, zou een MER - (beoordelings-)plicht aan de orde kunnen zijn; een apart (postzegel-)bestemmingsplan of een afwijkingsbesluit (artikel l lid 1 sub a onder 3 Wabo) kunnen dan het aangewezen instrument zijn om een dergelijk initiatief in te passen.

Overige regeling

Verkeers- en andere voorzieningen

In deze bestemming 'Bedrijventerrein' kunnen naar behoefte verkeersvoorzieningen, met name wegen, parkeer- en groenvoorzieningen en nutsvoorzieningen, watergangen en -partijen, tuinen, erven en andere terreinen worden aangelegd. Met het oog op het aspect 'multimodaliteit' zijn ook voorzieningen voor railverkeer, waaronder begrepen goederensporen, expliciet toegestaan daar waar dit op de verbeelding met de aanduiding 'spoorweg' is aangegeven.

Bouwregels

Aan het bouwen van gebouwen op het bedrijventerrein zijn alleen die eisen betreffende situering, oppervlakte en andere maatvoering gesteld, die nodig zijn om een ruimtelijk en planologisch verantwoorde invulling van het gebied te verkrijgen.

In dat kader dienen gebouwen binnen bouwvlakken te worden gebouwd, op een bepaalde afstand tot wegen en tot een van de zijdelingse perceelsgrenzen. De maximale hoogtematen van de gebouwen en het bebouwingspercentage zijn op de verbeelding weergegeven.

Bedrijfswoning
In deze bestemming zijn alleen bestaande bedrijfswoningen toegestaan, alleen ter plaatse van de aanduiding "bedrijfswoning". In een moderne bedrijfsvoering is een bedrijfswoning in principe geen noodzaak meer. Bovendien kunnen bedrijfswoningen, vooral qua milieuruimte, belemmeringen opleveren voor omliggende bedrijven.

Artikel 4 Groen

De verschillende soorten groen (met uitzondering van het snippergroen) zijn opgenomen in één bestemming 'Groen'. Een groot deel van het groen heeft alleen een functie als plantsoen of als speelplek. Binnen deze bestemming is ook waterbeheer, waterberging en sierwater toegestaan. Daarnaast mogen er binnen deze bestemming ook voet- en fietspaden worden gerealiseerd.

In het noordelijk deel van Lage Weide hebben de groenvoorzieningen rond de waterpartij en langs de Plutoniumweg de aanduiding 'ecologische waarde' gekregen. Daar wordt behoud, herstel en ontwikkeling van natuurwaarden en het ontstaan van ecologische verbindingszones beoogd, hoofdzakelijk in de oost-westrichting.

Met het oog op het aspect 'multimodaliteit' zijn ook voorzieningen voor goederenrailverkeer expliciet toegestaan daar waar dit met een andere aanduiding 'spoorweg' op de verbeelding is aangegeven. Het gaat hier om het groen rondom de havens, waar reeds het stamspoor aanwezig is.

De aanwezigheid van groen en water is belangrijk voor het welzijn, welbevinden, economie en milieu. In een verstedelijkte omgeving is groene kwaliteit een essentieel aspect van de openbare ruimte. Binnen het plangebied is in beperkte mate groen aanwezig. Het water daarentegen vervult een belangrijke rol bij, onder andere, de ontsluiting van het plangebied. De watergebonden bedrijvigheid is afhankelijk van de aanwezige insteekhavens. Daarnaast is de Plas als (lunch)recreatiegebied en ecologische verbindingszone van belang. In de aanwezige structuur worden geen grootschalige veranderingen verwacht.

Het aanwezige structurele openbaar groen wordt in overeenstemming met de huidige functie bestemd. Binnen de bestemming "Groen" worden voldoende mogelijkheden geboden voor "ondergeschikte" aanpassingen in de bestaande inrichting.

Het Amsterdam - Rijnkanaal, de havens en de Plas Lage Weide worden bestemd tot water. In het gebied Lage Weide Noordwest komen veel kavelsloten voor die nog deel zijn van het oorspronkelijke agrarische slagenlandschap. Deze watergangen zijn belangrijk voor de waterhuishouden van het gebied en worden apart bestemd tot water.

Artikel 5 Horeca

Het bestemmingsplan laat uitsluitend de bestaande horecavestigingen toe. Indien nieuwe horeca zich wil vestigen of de bestaande horeca wil uitbreiding dan wordt beoordeeld of deze plannen binnen het beleidskader horeca passen. Binnen het plangebied is een aantal horecavestigingen aanwezig. Het gaat hierbij om een restaurant, een frietkraam en een hotel. Deze horecavestigingen in het plangebied hebben de bestemming 'Horeca' gekregen.

Bij De Fabrique vindt ook horeca plaats, deze locatie heeft echter de bestemming Bedrijventerrein gekregen met een aanduiding gemengd -1. In artikel 3 is geregeld dat hier horeca mag plaatsvinden.

Binnen deze bestemming is het toegestaan om horeca-activiteiten te ontwikkelen in de categorieën D1 (daghoreca), D2 (restaurant/bistro) en C (cafetaria/fastfood), zoals opgenomen in de Lijst van Horeca-activiteiten (LvH), evenals een hotel (waar dat met een nadere aanduiding is aangegeven). Gebouwen mogen uitsluitend worden gebouwd in het bouwvlak. De toegestane bouwhoogte en bebouwingspercentage staan op de verbeelding aanduid.

Het is niet toegestaan dat de horeca-activiteiten (bijvoorbeeld kantine's) bij de bedrijven concurreren met 'echte' horeca. Commerciële activiteiten, bijvoorbeeld in de vorm van verhuur voor bruiloften en partijen zijn niet toegestaan.

Artikel 6 Kantoor

In het plangebied zijn verschillende kantoorgebouwen aanwezig. Deze hebben een passende bestemming 'Kantoor' gekregen. Gebouwen mogen uitsluitend worden gebouwd in het bouwvlak. De toegestane bouwhoogte en bebouwingspercentage staan op de verbeelding aangeduid.

Artikel 7 Verkeer

Deze bestemming is van toepassing op de wegen waar de nadruk ligt op de afwikkeling van het doorgaande verkeer. Met het oog op het aspect 'multimodaliteit' zijn ook voorzieningen voor goederenrailverkeer expliciet toegestaan daar waar dit met een aanduiding 'spoorweg' op de verbeelding is aangegeven. Het gaat hier om het gebied rondom de havens waar al stamspoor aanwezig is. Ter bevordering van het ontstaan van ecologische verbindingszones zijn in deze bestemming faunapassages toegestaan.

Artikel 8 Verkeer - Railverkeer

De spoorlijn heeft de bestemming 'Verkeer - Railverkeer'. In deze bestemming zijn de spoorbaan en de daarbij behorende voorzieningen toegestaan en ook geluidwerende voorzieningen, groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen en water, evenals de aanwezige spoorbruggen en -viaducten. Ter bevordering van het ontstaan van ecologische verbindingszones zijn in deze bestemming faunapassages toegestaan.

Artikel 9 Verkeer - Verblijfsgebied

De Kantonnaleweg heeft de bestemming 'Verkeer-Verblijfsgebied' gekregen. Dit is een straat waaraan uitsluitend woningen gelegen zijn en is een weg met hoofdzakelijk een functie voor het bestemmingsverkeer.

Artikel 10 Water

Water is in het plangebied een structurerend element. De grotere watergangen zijn in de bestemming 'Water' opgenomen. Aan de bestemmingsomschrijving is in het onderhavige bestemmingsplan toegevoegd dat het water naast 'verkeer te water' ook bestemd is voor 'havengebonden activiteiten op en in het water'. In het water van het Amsterdam -Rijnkanaal worden om nautische redenen uitsluitend de bestaande lig-, laad- en losplaatsen toegestaan. Voor het water in het Uraniumkanaal geldt deze beperking niet. De regeling uit de keur blijft onverkort naast het bestemmingsplan van kracht.

Bij de bestemmingsomschrijving van verkeer, verkeer- railverkeer, verkeer en verblijfsgebied, staat onder andere het gebruik water en kruisingen met water.

In het noordelijk deel van Lage Weide hebben de waterpartijen ten noorden van de Plutoniumweg de aanduiding 'ecologische waarde' gekregen. Daar wordt behoud, herstel en ontwikkeling van natuurwaarden en het ontstaan van ecologische verbindingszones beoogd.

Artikel 11 Wonen

De woningen aan de Kantonnaleweg zijn door hun ligging volledig ingesloten door het bedrijventerrein. Deze woningen krijgen de bestemming 'Wonen'.

De bestaande bedrijfswoningen op het bedrijventerrein worden toegestaan en krijgen een maatbestemming binnen de bestemming 'Bedrijventerrein'. Nieuwe bedrijfswoningen worden geweerd. De reden hiervoor is dat dergelijke bedrijfswoningen mogelijk onaanvaardbare milieubelasting ondervinden en een belemmering kunnen vormen voor de uitbreidingsmogelijkheden van omliggende bedrijven.

Resumerend leidt dit tot de volgende regeling in het bestemmingsplan:

- Behoud van de bestaande woonfuncties is het uitgangspunt.
- De niet-bedrijfsgebonden woningen op het bedrijventerrein krijgen een standaard woonbestemming.
- De bestaande bedrijfswoningen worden op de verbeelding specifiek aangeduid binnen de bestemming Bedrijventerrein.

Voor deze bestemming is de gebruikelijke regeling voor hoofdgebouwen (woningen), bijbehorende bouwwerken (vrijstaand of aangebouwd) en overige bouwwerken is opgenomen. De ligging en de maximale

maten van de erfbebouwing zijn vastgelegd, zodat op basis van de huidige situatie eventuele uitbreidingsmogelijkheden duidelijk zijn.

Tevens is bepaald dat de bestaande dakvorm niet mag worden gewijzigd. Dit betekent dat de kap wel mag worden vernieuwd maar de helling, grootte en vorm van het dak dienen hetzelfde te blijven.

Het uitoefenen van aan-huis-verbonden beroepen en bedrijven uit milieucategorie A of B1 van de Lijst van Bedrijven functiemenging wordt direct mogelijk gemaakt, mits de woonfunctie overheersend blijft. Om te garanderen dat de woonfunctie in overwegende mate behouden blijft, is het vloeroppervlak ten behoeve van aan-huis-verbonden beroepen of -bedrijven gemaximaliseerd. Bij aan-huis-verbonden beroepen en -bedrijven mag geen sprake zijn van detailhandel, horeca, afhaalzaken en/of belhuizen. Aan-huis-verbonden beroepen en -bedrijven die niet genoemd worden in de Lijst van Bedrijven functiemenging kunnen eveneens toegelaten worden, wanneer deze naar hun aard en invloed op de omgeving geacht kunnen worden te behoren tot milieucategorie A of B1.

Artikel 12 Leiding

Door de warmtetransportleidingen van de NUON (in het zuiden van het plangebied) loopt water van 100 °C. Om deze reden zijn deze leidingen op de kaart weergegeven met een dubbelbestemming. Voor de andere bestemmingen van deze gronden gelden bijzondere bepalingen met het oog op de bescherming van en de veiligheidssituatie rond deze leiding. Het bouwen conform die andere bestemmingen is alleen toegestaan via een afwijkingsbevoegdheid. Dat om te kunnen beoordelen of door dat bouwen geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de belangen van en de veiligheidssituatie rond de betreffende leiding. Essentieel is dat de beheerder van de betreffende leiding in die beoordeling wordt betrokken. Daarom is als voorwaarde gesteld dat per afwijking vooraf diens advies dient te worden ingewonnen.

Artikel 13 Leiding - Gas

De gasleiding met de daarbij behorende bebouwingsvrije/risicozone heeft deze dubbelbestemming gekregen. Voor de andere bestemmingen van deze gronden gelden bijzondere bepalingen met het oog op de bescherming van en de veiligheidssituatie rond deze leiding. Het bouwen conform die andere bestemmingen is alleen toegestaan via een afwijkingsbevoegdheid. Dat om te kunnen beoordelen of door dat bouwen geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de belangen van en de veiligheidssituatie rond de betreffende leiding. Essentieel is dat de beheerder van de betreffende leiding in die beoordeling wordt betrokken. Daarom is als voorwaarde gesteld dat per afwijking vooraf diens advies dient te worden ingewonnen.

Artikel 14 Leiding - Hoogspanning

De in het plangebied voorkomende hoogspanningleidingen hebben deze dubbelbestemming gekregen. Voor de andere bestemmingen van deze gronden gelden bijzondere bepalingen met het oog op de bescherming van en de veiligheidssituatie rond deze leiding. Het bouwen conform die andere bestemmingen is alleen toegestaan via een afwijkingsbevoegdheid. Dat om te kunnen beoordelen of door dat bouwen geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de belangen van en de veiligheidssituatie rond de betreffende leiding. Essentieel is dat de beheerder van de betreffende leiding in die beoordeling wordt betrokken. Daarom is als voorwaarde gesteld dat per afwijking vooraf diens advies dient te worden ingewonnen.

Artikel 17 Waarde - Archeologie

Op de verbeelding zijn de gebieden waarvan bekend is dat er (vermoedelijk) archeologische waarden zijn, maar die niet beschermd zijn als archeologisch monument, voorzien van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie'. De bescherming van de archeologisch waardevolle gebieden is binnen de gemeente vastgelegd in de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg. Voor een archeologisch waardevol gebied geldt het volgende regime:

- bij bouwwerken wordt de archeologie gekoppeld aan de omgevingsvergunning;
- alvorens B&W een omgevingsvergunning verlenen winnen zij advies in bij de gemeentelijk archeoloog over de gevolgen van voorgenomen werken of werkzaamheden voor het behoud van de archeologische waarden in het gebied;
- de gemeente beslist op basis van het advies of en onder welke voorwaarden de vergunning wordt

verleend.

Artikel 18 Waterstaat - Waterkering

De gronden aan weerszijden van het Amsterdam-Rijnkanaal hebben een waterkerende functie. Om deze functie veilig te stellen, is een dubbelbestemming opgenomen. Ook de niet-direct-kerende primaire waterkering' gelegen langs de wegen Elektronweg, Reactorweg, Lageweideviaduct, Isotopenweg en Kanaaldijk heeft de dubbelbestemming gekregen.

Voor de andere bestemmingen van deze gronden gelden bijzondere bepalingen met het oog op de waterkering. Het bouwen conform die andere bestemmingen is alleen toegestaan via een afwijkingsbevoegdheid. Dat om te kunnen beoordelen of door dat bouwen geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de belangen van de waterkering. Essentieel is dat de beheerder van de betreffende leiding in die beoordeling wordt betrokken. Daarom is als voorwaarde gesteld dat per afwijking vooraf diens advies dient te worden ingewonnen.

Deze regeling in het bestemmingsplan laat onverlet de bepalingen die gelden voor activiteiten (zoals grondroeringen) op, in of nabij waterkeringen, uit hoofde van de Keur van het betreffende waterschap of enige, andere specifieke regelgeving.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

De algemene regels van hoofdstuk 3 'Algemene regels' bevatten de algemene planregels.

- Artikel 19 Anti-dubbeltelregel
  De bedoeling van deze bepaling te voorkomen dat een stuk grond dat al eens was betrokken bij het verlenen van een bouwvergunning bij de beoordeling van latere bouwplannen nogmaals (dubbel) wordt betrokken. Deze formulering van de anti-dubbeltelregel is letterlijk voorgeschreven door het Besluit ruimtelijke ordening.

- Artikel 20 Algemene bouwregels
  Deze regels maken het mogelijk om ondergeschikte onderdelen of uitstekende delen van gebouwen te bouwen met overschrijding van in het plan gelegde grenzen. In de bouwverordening zijn ook regels opgenomen. Het bestemmingsplan gaat vóór deze bepalingen, maar in dit artikel is bepaald welke regels uit de bouwverordening naast het bestemmingsplan van kracht blijven.

- Artikel 21 Algemene gebruiksregels
  In deze bepaling worden een aantal vormen van gebruik expliciet als verboden gebruik aangemerkt. Zo zijn seksinrichtingen expliciet niet toegestaan. Zonder een dergelijk verbod zouden deze, als vallend onder de 'reguliere' bedrijfsbestemming, niet kunnen worden geweigerd op het bedrijventerrein. Vrijstaande bijgebouwen mogen niet voor bewoning worden gebruikt; dat zou namelijk tot onaanvaardbare toestanden, zoals illegale (zelfstandige) bewoning en kamerverhuur, op achtererven kunnen leiden. De genoemde gebruiksvormen dienen vanzelfsprekend niet verboden te zijn als ze verband houden met (de realisering van) de bestemming, zoals bijvoorbeeld het plaatsen van caravans of bouwketen (onderkomens) op het terrein van een bedrijf dat daarin handelt.

- Artikel 22 Algemene regel m.b.t. parkeergelegenheid
  Dit artikel regelt dat de parkeergelegenheid voor auto's en fietsen voldoet aan het gemeentelijk beleid. Het artikel neemt de functie over van de stedenbouwkundige bepaling in de bouwverordening die eenzelfde voorwaarde aan het gebruik stelt. Bij het toetsen van omgevingsvergunningen aan het bestemmingsplan, zal onderzocht worden of de aanvraag aan de voorwaarde om voldoende parkeergelegenheid te regelen voldoet. Het college heeft normen vastgesteld die aangeven wat als 'voldoende' moet worden beschouwd. In een bestaande situatie wordt de bestaande parkeergelegenheid voor auto's en fietsen als voldoende beschouwd. Deze bestaande parkeergelegenheid moet op grond van dit artikel in stand worden gehouden. Bij sloop- nieuwbouw wordt het bestaande aantal parkeerplaatsen (het rechtens verkregen niveau) in mindering gebracht op het aantal dat nodig is bij de nieuwe ontwikkeling, een en ander conform het geldende gemeentelijk beleid. Met parkeervoorzieningen worden parkeervoorzieningen voor auto's en fietsen bedoeld.

- Artikel 23 Algemene aanduidingsregels
  Hier zijn (beperkende) bepalingen opgenomen die samenhangen met gebiedsaanduidingen die over meerdere bestemmingen liggen. In dit bestemmingsplan gaat het om:
  1. de 'geluidzone – industrie' (zone als bedoeld in de Wet geluidhinder, waarbuiten de geluidsbelasting de waarde van 50 dB(A) niet mag overschrijden);
  2. het gezoneerde industrieterrein;
  3. de veiligheidzone-bevi;
  4. de veiligheidzone voor de gasontvangststation.
- Artikel 24 Algemene afwijkingsregels
  Hierin zijn vooral de ontheffingsregelingen opgenomen, die kunnen worden toegepast als er niet op grond van de bestemmingsregelingen al een ontheffing verleend kan worden. Het gaat dan om een afwijking van maten, afmetingen en percentages, het plaatsen van objecten van beeldende kunst, het plaatsen van zend- en/of sirenemasten, of hoge waarschuwingsmasten.

- Artikel 25 Algemene wijzigingsregels
  Deze wijzigingsbevoegdheid bevat de mogelijkheid om de grenzen tussen bestemmingen en grenzen van aanduidingen te verschuiven ten behoeve van technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken. Met deze wijzigingsmogelijkheid kan het plan ook in de toekomst op een goed controleerbare en doseerbare wijze flexibel worden gehouden.
  Met deze wijzigingsbevoegdheid kan een aanduiding "veiligheidszone - bevi" worden verkleind of worden verwijderd, indien het veiligheidsrisico van de betreffende bevi lager is geworden (bijvoorbeeld door maatregelen binnen de inrichting) of geheel is verdwenen (en de bevi dus geen bevi meer is).

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

De overgangs- en slotregels in hoofdstuk 4 bevatten de onderstaande twee planregels:

- Artikel 26 Overgangsrecht
  Hierin is bepaald dat bestaande bouwwerken en gebruiksvormen die afwijken van het plan, onder bepaalde voorwaarden, mogen blijven voortbestaan. Deze afwijkingen worden gedoogd, zolang ze blijven en mogen blijven bestaan. Deze formulering van het overgangsrecht is letterlijk voorgeschreven door het Besluit ruimtelijke ordening.
- Artikel 27 Slotregel
  In het laatste artikel is de naam van het bestemmingsplan, de citeertitel, omschreven.
  Deze formulering van de slotregel is letterlijk voorgeschreven door de SVBP2012 (Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen).

6.5 Nadere eisen

Algemeen

Op basis van artikel 3.6, lid 1 onder d van Wro, kan worden bepaald dat burgemeester en wethouders met inachtneming van de bij het plan te geven regels, nadere eisen kunnen stellen ten aanzien van in het plan omschreven onderwerpen of onderdelen. Het stellen van nadere eisen kan betrekking hebben op een heel scala van onderwerpen. Zo kan bij een bestemmingsplan bijvoorbeeld worden bepaald dat de nadere eisen betrekking hebben op de situering van gebouwen en/of bouwwerken, maar evenzeer kunnen nadere eisen betrekking hebben op het treffen van bouwkundige voorzieningen en/of aanpassingen die van belang zijn voor een goede ruimtelijke ordening.

In hoofdzaak vindt een goede ruimtelijke ordening plaats door het toekennen van bestemmingen en daarbij bouwmogelijkheden aan percelen. Hoewel daarmee op hoofdlijnen de gewenste ruimtelijk inrichting van een perceel (qua functie en bebouwingsvolume) is vastgelegd, kan er echter op detailniveau aanleiding zijn of behoefte bestaan om specifieke ruimtelijke belangen op een juiste manier af te stemmen. Hiervoor is het instrument van nadere eisen in de wet gegeven. Nadere eisen dienen ervoor om binnen de toegekende bestemming en bouwmogelijkheden maatwerk te kunnen leveren op perceelsniveau. De noodzaak voor dit maatwerk is gelegen in de specifieke ruimtelijke omstandigheden van het betreffende perceel, die niet op voorhand te regelen zijn in de bestemmingsregeling.

Deze specifieke ruimtelijke omstandigheden kan de volgende aspecten betreffen:

1. Stedenbouwkundige aspecten;
2. Milieukundige aspecten;
3. Verkeersaspecten;
4. De gebruiksmogelijkheden van naastgelegen percelen.

Hieronder zullen de verschillende aspecten nader worden toegelicht.

1 Stedenbouwkundige aspecten;

Bepaalde gebieden hebben specifieke stedenbouwkundige kenmerken. Dit kan onder andere de situering van woningen op het perceel betreffen, maar ook karakteristieken in de vormgeving van gebouwen, uitbouwen, aanbouwen, dakopbouwen en dakkapellen. Soms is het wenselijk om deze specifieke karakteristieken te kunnen behouden en beschermen. Dit kan door bijvoorbeeld aan nieuwe dakopbouwen en dakkapellen, qua vormgeving en maatvoering zodanige eisen te stellen dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de bestaande karakteristiek. Dit kan van belang zijn voor het behoud van een eenduidig straatbeeld of bijvoorbeeld het behouden van een bepaalde cultuurhistorisch waardevolle beleving van het gebied.

2 Milieukundige aspecten;

Vanuit specifieke milieuomstandigheden kan het noodzakelijk zijn nadere eisen te stellen aan nieuwbouw. Bijvoorbeeld aan de locatie en vormgeving van vluchtwegen bij gebouwen die op plekken worden gerealiseerd waarbij vanuit het aspect externe veiligheid maatregelen noodzakelijk zijn om de veiligheid van die gebouwen te waarborgen.

3 Verkeersaspecten;

De veilige afwikkeling van verkeer en het voorzien in voldoende parkeerplaatsen op eigen terrein kunnen aanleiding zijn voor het stellen van nadere eisen aan bebouwing. Hierbij zal het vooral gaan om maatregelen en eisen aan bebouwing voor het waarborgen overzichtelijke verkeerssituaties, de doorstroming van het verkeer en de bereikbaarheid van gebouwen.

4 Gebruiksmogelijkheden van naastgelegen percelen.

Het is niet de bedoeling dat naastgelegen percelen onnodige hinder ondervinden van de ontwikkelingen op hun buurperceel. Vaak is dit met kleine maatregelen goed te voorkomen.

6.6 Regeling bijbehorende bouwwerken

6.6.1 Inleiding

Utrecht hanteert regels voor erfbebouwing. Deze worden in alle bestemmingsplannen opgenomen. Hierbij wordt uitgegaan van uniforme regels voor de hele stad die, waar nodig, aan specifieke situaties en gebiedskarakteristieken kunnen worden aangepast. Uitgangspunten voor deze regels zijn:

- het waarborgen van een goed woon- en leefklimaat. Dit houdt onder andere in dat op alle erven voldoende licht, lucht en ruimte aanwezig kan zijn, en dus ook dat erfbebouwing op het ene perceel geen onevenredig grote negatieve gevolgen heeft voor de naastgelegen percelen;
- het mogelijk maken van groen (bomen, tuinen) op erven;
- het waarborgen van goede verhoudingen in maat en schaal tussen hoofd- en bijgebouwen;
- voor de grotere percelen: het in stand houden en versterken van bestaande landschappelijke structuren.

6.6.2 Aanleiding

De tot nu toe gehanteerde erfbebouwingsregels voldoen in de meeste situaties. Op een aantal punten moeten ze echter worden aangepast:

- de bestaande regeling vertoont een discontinuïteit in bebouwingsmogelijkheden op de overgang van kleine naar middelgrote percelen;
- voor de grote en zeer grote percelen is er momenteel geen eenduidige uniforme regeling, maar is sprake van verschillende onderling afwijkende regelingen;
- de bestaande regeling houdt geen rekening met de mogelijkheden om zonder vergunning bijbehorende bouwwerken op te richten.

De nieuwe opzet van de erfbebouwingsregels sluit qua bouwmogelijkheden in verreweg de meeste gevallen

aan op de bestaande regels, maar voorziet tevens in een oplossing voor de hierboven vermelde punten.

6.6.3 De regeling

Voor de nieuwe regeling zijn de mogelijkheden om op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) onder de daarbij gestelde voorwaarden, vergunningvrij te bouwen als uitgangspunt genomen. Voor de meeste percelen in stedelijk gebied zijn deze mogelijkheden voldoende, maar voor de grotere percelen niet. De nieuwe erfbebouwingsregeling voorziet hiervoor in meer bebouwingsmogelijkheden.

De basisregels van de nieuwe erfbebouwingsregeling voor bijbehorende bouwwerken, zijn de volgende:

- uitsluitend op het achtererf, minimaal 1 meter achter de voorgevelrooilijn;
- de erfzone* grenzend aan het hoofdgebouw mag volledig worden bebouwd;
- de diepte van bijbehorende bouwwerken (aan achtergevel en/of zijgevel) bedraagt maximaal 3 meter.

* Erfzone is de zone van 4 meter direct grenzend aan de achterkant en de zijkant van een hoofdgebouw op het achtererfgebied. Het achtererfgebied is het erf aan de achterkant en de niet naar het openbaar toegankelijk gebied gekeerde zijkant, op meer dan 1 meter van de voorkant van een hoofdgebouw (overgenomen uit de Bor).

In aanvulling op de basisregels is een uitsplitsing gemaakt naar de grote van het achtererf:

1. Een achtererf tot 300 m^2:

- bijbehorende bouwwerken mogelijk tot maximaal 50 % van het achtererfgebied, inclusief de erfzone, tot maximaal 60 m^2, exclusief de erfzone;
- goothoogte bijbehorende vrijstaande bouwwerken maximaal 3 meter;
- nokhoogte bijgebouwen vrijstaande bouwwerken maximaal 4,5 meter

2. Een achtererf tussen 300-1500 m^2:

- bijbehorende bouwwerken mogelijk tot maximaal 10% van het achtererfgebied, inclusief erfzone, tot maximaal 75 m^2 exclusief erfzone;
- goothoogte bijbehorende vrijstaande bouwwerken maximaal 3 meter;
- nokhoogte bijbehorende vrijstaande bouwwerken maximaal 4,5 meter.

3. Een achtererf groter dan 1.500 m^2:

- bijbehorende bouwwerken mogelijk tot maximaal 5 % van het achterfgebied, inclusief erfzone, tot maximaal 125 m^2, exclusief erfzone;
- goothoogte bijbehorende vrijstaande bouwwerken maximaal 3 meter;
- nokhoogte bijbehorende vrijstaande bouwwerken maximaal 6 meter;
- bijbehorende aangebouwde bouwwerken (aan achtergevel en/of zijgevel) maximaal 3 meter diep.

Deze nieuwe erfbebouwingsregels zijn vertaald in de regels van de woonbestemming(en) en de bestemmingen waar de functie wonen met bijbehorende bouwwerken mogelijk wordt gemaakt.

6.7 Bijzondere onderwerpen

6.7.1 Lijst van Bedrijfsactiviteiten en Bijlage Inrichtingen wet geluidhinder

In bijlage 2 behorende bij de regels is een Lijst met Bedrijfsactiviteiten opgenomen. De Lijst van Bedrijfsactiviteiten heeft als basis lijst 1 van de VNG-lijst uit de publicatie “Bedrijven en milieuzonering” (VNG, editie 2009). Activiteiten waarvan in het algemeen kan worden gesteld dat deze niet passen in een bedrijfsbestemming op een bedrijventerrein staan niet in deze lijst.

In Bijlage 3 -Toelichting Lijst van Bedrijfsactiviteiten- bij de regels wordt de inhoud en werking van de Lijst van Bedrijfsactiviteiten nader toegelicht.

6.7.2 Lijst van bedrijven functiemenging

In bijlage 1 behorende bij de regels is een Lijst van Bedrijven Functiemenging opgenomen. In bijlage 4 worden daar waar nodig de bedrijfsactiviteiten nader toegelicht. De Lijst van Bedrijven heeft als basis de VNG-lijst uit de publicatie “Bedrijven en milieuzonering” (VNG, editie 2009) (functiemengingslijst). In tegenstelling tot de bovengenoemde Lijst van Bedrijfsactiviteiten is de Lijst van Bedrijven Functiemenging meer gericht op gebieden waar bedrijven of andere milieubelastende functies verspreid zijn gesitueerd tussen woningen en/of andere gevoelige functies. Het gaat in dergelijke gebieden in het algemeen om relatief kleinschalige bedrijvigheid die op korte afstand van woningen kunnen worden toegestaan. Voor hte plangebied van Lage Weide is de lijst van bedrijven functiemenging alleen van toepassing voor de beroep of bedrijf aan huis bij de in hte plangebied aanwezige woningen.

Er wordt daarbij uitgegaan van een andere categorie-indeling dan de Lijst van Bedrijfsactiviteiten. In bijlage 4 bij de regels wordt daar dieper op ingegaan.

6.7.3 Lijst van horeca-activiteiten (LvH)

In bijlage 4 van de regels is een lijst van horeca-inrichtingen opgenomen. De lijst is afkomstig uit het horeca beleid van de gemeente Utrecht. In bijlage wordt het onderscheid tussen de verschillende horecacategorieën nader toegelicht.

6.8 Handhaving

6.8.1 Algemeen

In Utrecht wordt onder handhaven het gemeentelijk handelen verstaan die gericht is op “het bevorderen van de naleving van de rechtsregels of het beëindigen van overtredingen”. Om te kunnen handhaven is het nodig om toezicht uit te oefenen. Onder toezicht wordt het observeren en constateren verstaan of er wel of niet voldaan wordt aan de regels.
De handhaving zoals deze plaats vindt binnen de sector Publieke Diensten, richt zich in hoofdzaak op het observeren van gebeurtenissen, het bepalen of deze gebeurtenissen al dan niet in strijd zijn met de daarop van toepassing zijnde wet- en regelgeving en het handelend optreden wanneer sprake is van strijdigheid.

Zo handhaaft de afdeling Toezicht en Handhaving van de Sector Publieke Diensten namens het college onder andere de regels van het voorliggende bestemmingsplan.

Dit betekent dat de regels voor wat betreft het gebruik en de bebouwingsbepalingen door het bouwtoezicht gehandhaafd worden. Dit gebeurt veelal door toepassing tijdens het behandelen van de aanvragen om omgevingsvergunning, maar kan ook gebeuren als gevolg van toezicht tijdens de uitvoering van de bouw of op grond van een eigen constatering indien een bouwwerk of een perceel in strijd met het bestemmingsplan wordt gebruikt.

6.8.2 Doelstelling

Doel van het bestemmingsplan is om een actueel kader te bieden waarbinnen bouwen en gebruiken kan worden gereguleerd. Doordat voor het plangebied verschillende bestemmingsplannen en stadsvernieuwingsplannen van kracht waren, bleken de voorschriften van en de plankaarten behorende bij de diverse regelingen verouderd. Dit betekende overigens niet dat er niet op de naleving van de voorschriften toegezien werd.

Het doel van het handhavend optreden van de gemeente is direct gekoppeld aan de noodzaak van een actueel bestemmingsplan. Voor bewoners en gebruikers van het plangebied is duidelijk waar zij aan toe zijn (qua bouwen, zoals bijvoorbeeld uitbreiding van de woning, en qua gebruik), maar het niet handhaven haalt de effectiviteit van een actueel bestemmingsplan onderuit. De toegevoegde waarde van het verlenen van een omgevingsvergunning voor een bijgebouw is niet groot indien er op andere plaatsen – zonder vergunning – bijgebouwen zijn geplaatst. Dit wordt nog eens problematischer zodra een omgevingsvergunning geweigerd wordt, terwijl diverse vergelijkbare bouwwerken reeds illegaal zijn geplaatst. In dit laatste geval is de roep om handhavend op te treden dan ook het grootst.

6.8.3 Instrumentarium

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht heeft het college een tweetal instrumenten tot haar beschikking, te weten bestuursdwang en dwangsom:

- bij het toepassen van bestuursdwang wordt de overtreding (het geconstateerde illegale bouwwerk c.q. gebruik) ongedaan gemaakt op kosten van de overtreder. Dit kan betekenen dat een bouwwerk door de gemeente afgebroken wordt en de kosten van bijvoorbeeld de aannemer en de gemeentelijke (voorbereidings)kosten op de overtreder worden verhaald. Maar het is bijvoorbeeld ook mogelijk om (indien er zonder omgevingsvergunning gebouwd wordt en de bouw stilgelegd wordt d.m.v. een bouwstop) de bouwmaterialen weg te slepen en elders op te slaan;
- een tweede optie is het opleggen van een last onder dwangsom. Dit betekent bijvoorbeeld dat het illegale gebruik gestaakt moet worden binnen een door het college gestelde termijn. Overschrijdt men de termijn, dan zal de dwangsom in rekening gebracht worden aan de overtreder. Doel van de dwangsom is het onaantrekkelijk maken van het voortzetten van de geconstateerde overtreding. De dwangsom zal dan ook in relatie moeten staan aan (en zal derhalve altijd hoger zijn dan) het voordeel dat een overtreder heeft bij het voortzetten van de illegaliteit.

6.8.4 Wat betekent dit voor het plangebied?

In het plangebied zal er gehandhaafd worden op het illegale gebruik van bouwwerken en percelen. Verder zal er qua bouw gecontroleerd worden op de uitvoering van verleende omgevingsvergunningen. Uiteraard zal er ook gecontroleerd worden of in geval van een geweigerde omgevingsvergunning voor een winkel, de winkel niet alsnog in gebruik is genomen.

Voort zal de afdeling Toezicht en Handhaving toezien op de – onder de Wet milieubeheer vallende- bedrijven. Dit vloeit indirect voort uit de voorschriften van het bestemmingsplan. Indien er immers ter plaatse een bedrijfsactiviteit plaats mag vinden, zal dit qua gebruik (intensiteit en hinder) gehandhaafd worden door de afdeling Toezicht en Handhaving.

Hoofdstuk 7 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

7.1 Resultaten participatie op concept voorontwerp

Op 29 mei 2007 heeft het college ingestemd met de kadernota Lage Weide, Cartesiusweg e.o. Op 12 juni 2007 is de kadernota behandeld in de raadscommissie Stedelijke Ontwikkeling. De raadscommissie heeft in die vergadering aangegeven de geuite signalen van de Industrievereniging Lage Weide en de milieugroep Zuilen serieus te willen nemen. In afwijking van het gebruikelijke bestemmingsplanproces heeft het college voorgesteld een concept van het bestemmingsplan te bespreken met de raadscommissie, vóórdat er inspraak over gevoerd wordt. Daarbij is door het college tevens toegezegd dat aandacht wordt geschonken aan de wensen van de Industrievereniging en andere belanghebbenden in het gebied, waaronder de Wijkraad, Milieugroep Zuilen, TCN, Bedrijvenkring Cartesiusweg, VVE, en Sara Lee/ DE. Op 22 maart 2010 heeft de staf WSO ingestemd met de vrijgave van een concept van het voorontwerpbestemmingsplan. Vervolgens is het concept in de periode 1 mei 2010 t/m februari 2011 met de hierboven genoemde partijen besproken. De reacties hebben geleid tot een concept ontwerpbestemmingsplan dat vervolgens voor een ieder in de inspraak is gebracht (2012).

7.2 Resultaten inspraak

Het bestemmingsplan Lage Weide maakte oorspronkelijk deel uit van het bestemmingsplan Lage Weide, Cartesiusweg e.o. Dit bestemmingsplan heeft in verband met de inspraak gedurende zes weken ter inzage gelegen, te weten van 16 augustus 2012 tot en met 26 september 2012. Gedurende die tijd hebben belanghebbenden en belangstellenden een inspraakreactie kunnen geven. Tevens is op 21 augustus 2012 een inspraakavond georganiseerd.

Gezien de discussie die de overleg- en inspraakreacties betreffende het deel Lage Weide hebben opgeroepen, is besloten om het bestemmingsplan Lage Weide, Cartesiusweg e.o. in tweeën te knippen. Een bestemmingsplan voor Lage Weide, waar nog de nodige onderzoeken voor noodzakelijk zijn en een bestemmingsplan voor Cartesiusweg e.o., waar veel minder discussie over is. Het bestemmingsplan Cartesiusweg e.o. is inmiddels in de raad van 12 september 2013 vastgesteld.

Op het plangebied Lage weide zijn 32 inspraakreacties ingediend. Deze inspraakreacties zijn beantwoord in de Nota van inspraak en overleg en zijn gedeeltelijk verwerkt in het ontwerpbestemmingsplan. De Nota van Inspraak en overleg is als bijlage bijgevoegd.

7.3 Resultaten vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening

Er zijn een overlegreacties ingediend. Deze reacties zijn beantwoord in de Nota van inspraak en overleg en gedeeltelijk verwerkt in het bestemmingsplan. De Nota van Inspraak en overleg is als bijlage bijgevoegd.

7.4 Resultaten terinzagelegging ontwerpbestemmingsplan

Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 21 februari 2014 tot en met 3 april 2014 gedurende zes weken voor een ider ter inzage gelegen. Er zijn 43 zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen zijn samengevat en beantwoording in het vaststellingsrapport. In het vaststellingsrapport is aangegeven hoe en of de zienswijzen hebben geleid tot aanpassingen.

Hoofdstuk 8 Economische uitvoerbaarheid

Dit bestemmingsplan heeft in de eerste plaats met name tot doel om de bestaande situatie te actualiseren. De kosten voor het opstellen van dit bestemmingsplan komen grotendeels voor rekening van de gemeente.

8.1 Economische uitvoerbaarheid

Het plan voorziet, naast de gebruikelijke (beperkte) uitbreidingsmogelijkheden van de bestaande functies, slechts in beperkte mate in nieuwe ontwikkelingen. Het betreft in alle gevallen particuliere initiatieven waaraan in beginsel geen kosten voor de gemeente zijn verbonden, afgezien van kosten van het ambtelijk apparaat voor de begeleiding en toetsing van aanvragen. Deze laatste kosten worden door middel van leges gedekt. Mochten er andere kosten zijn die op grond van artikel 6.13 Wro dienen te worden verhaald, dan zal uitsluitend worden meegewerkt aan de afwijking of wijziging nadat een exploitatieovereenkomst is gesloten.

8.2 Planschade

De rechtstreekse bouw- en gebruiksmogelijkheden gecombineerd met de afwijkingsmogelijkheden van dit bestemmingsplan sluiten zoveel mogelijk aan bij de vigerende regeling. Hierdoor is in zijn algemeenheid het risico op planschade zoveel mogelijk beperkt. Planschadekosten zijn op voorhand niet geheel uit te sluiten.

8.3 Geen exploitatieplan

Voor dit bestemmingsplan is geen exploitatieplan opgesteld, want er is sprake van een actualiseringsplan. Een exploitatieplan is aan de orde, indien sprake is van een ontwikkelingsplan, waarbij kostenverhaal bij particuliere grondeigenaren in het gebied aan de orde is. Gezien het voorgaande is een exploitatieplan voor dit bestemmingsplan vooralsnog niet nodig. Mochten er in de toekomst toch ontwikkelingen voordoen waarbij de gemeente kosten moet maken dan zullen die uitsluitend buiten het bestemmingsplan om worden vergund. Er zal dan eerst worden bezien of er een kostenverhaalovereenkomst kan worden gesloten.

Bijlagen toelichting

(apart 2 bijlagenboeken)

Inhoudsopgave:

Bijlage 1	Aanpassing geluidzone
Bijlage 2	Watertoets
Bijlage 3	Verkeersonderzoek
Bijlage 4	Modelkaarten verkeer 2014
Bijlage 5	Modelkaarten verkeer 2024
Bijlage 6	Modelkaarten voorheen geldende bestemmingsplannen
Bijlage 7	Externe veiligheid
Bijlage 8	Rapportage rekentool Ruimteweg 1
Bijlage 9	Carola-rapport Lage Weide
Bijlage 10	RBM II bp Lage Weide Basisnet A2 Noord
Bijlage 11	RBMII bp Lage Weide Basisnet A2 Zuid
Bijlage 12	RMBII bp Lage Weide basisnet spoor
Bijlage 13	Luchtrapportage
Bijlage 14	Flora en faunaonderzoek
Bijlage 15	Geur
Bijlage 16	Natuurtoets Lage Weide
Bijlage 17	MER-beoordeling
Bijlage 18	Inspraak- en overlegnota
Bijlage 19	Bezonningsstudie

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In dit plan wordt verstaan onder:

1.1 aan-huis-verbonden beroep of -bedrijf:

beroep of bedrijf dat in een woning wordt uitgeoefend waarvan de ruimtelijke uitwerking of uitstraling met de woonfunctie verenigbaar is en waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en degene die het beroep of het bedrijf uitoefent ook bewoner van de woning is;
hieronder wordt in ieder geval niet verstaan: een detailhandelsvestiging, een afhaalzaak, een horecabedrijf, een belhuis en een (raam-)prostitutiebedrijf; hieronder wordt wel verstaan: een kleinschalige voorziening ten behoeve van kinderopvang.

1.2 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.3 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.4 aangebouwd bijbehorend bouwwerk:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak.

1.5 achtererfgebied:

het erf aan de achterkant en de niet naar het openbaar toegankelijk gebied gekeerde zijkant, op meer dan 1 meter van de voorkant van een hoofdgebouw.

1.6 additionele horeca:

het bedrijfsmatig verstrekken van dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse als ondergeschikte activiteit bij een hoofdfunctie, niet zijnde horeca, waarbij de additionele horeca-activiteiten passen bij de hoofdfunctie qua uitstraling, dienen ter ondersteuning van de hoofdfunctie en niet zelfstandig worden uitgeoefend en/of toegankelijk zijn los van de hoofdfunctie.

1.7 afhaalzaak:

een specifieke vorm van detailhandel waar in hoofdzaak kant en klare maaltijden en kleine etenswaren, alsmede alcoholvrije drank en consumptie-ijs worden verkocht voor directe consumptie anders dan ter plaatse.

1.8 (internet)afhaalpunt:

een locatie uitsluitend bedoeld voor opslag en distributie van artikelen, waar consumenten de via internet bestelde en betaalde producten kunnen afhalen. Op de locatie vindt geen rechtstreekse verkoop of productadvisering via winkel, showroom of etalage plaats.

1.9 antenne-installatie:

installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de al dan niet in techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.

1.10 antennedrager:

Antennemast of andere constructie bedoeld voor de bevestiging van een antenne.

1.11 atelier:

werkplaats in het bijzonder voor kunstenaars waarbij tevens kunstwerken tentoongesteld en verkocht kunnen worden.

1.12 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.13 bebouwingspercentage:

het met een aanduiding of in de regels aangegeven percentage, dat aangeeft hoeveel van het desbetreffende bouwperceel ten hoogste mag worden bebouwd met gebouwen en bijbehorende bouwwerken.

1.14 bed & breakfast:

het tegen betaling verstrekken van logies met ontbijt binnen de (bedrijfs-)woning.

1.15 bedrijf:

een onderneming waarbij het accent ligt op het vervaardigen, produceren, bewerken/herstellen, installeren en verhandelen van goederen, waarbij eventueel detailhandel uitsluitend plaatsvindt als ondergeschikt onderdeel van de onderneming in de vorm van verkoop en/of levering van ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstelde goederen, dan wel goederen die in rechtstreeks verband staan met de uitgeoefende handelingen.

1.16 bedrijfsruimte:

een gebouw of ruimte waar hoofdzakelijk:

a. fysieke goederen worden vervaardigd, bewerkt, geïnstalleerd, getest, hersteld, opgeslagen of gedistribueerd;
b. bevoorrading van materiaal voor de buitendienst;
c. laboratorium, chemisch of natuurkundig/technisch, cleanrooms;
d. studio/atelierruimte zonder bureau-/vergaderopstelling waar fysieke producten worden ontworpen en vervaardigd;
e. showroomruimte waarin fysieke producten worden getoond ten behoeve van een zakelijke presentatie, niet toegankelijk voor consumenten;
f. technische training en praktijkopleiding in een technische omgeving/werkplaats, onderdeel van en ondergeschikt aan de bedrijfsvoering;
g. data-opslag ten behoeve van externe organisaties;
h. opslag van archieven ten behoeve van externe organisaties;
i. buitenopslag van produktiematerialen.

1.17 bedrijfsvloeroppervlak:

de totale vloeroppervlakte van een kantoor, winkel of bedrijf met inbegrip van de daartoe behorende magazijnen en overige dienstruimten, met uitzondering van gebouwde (ondergrondse of halfverdiept gelegen) parkeervoorzieningen.

1.18 bedrijfswoning:

een woning in of bij een gebouw of op een terrein, die kennelijk slechts is bedoeld voor (het huishouden van) een persoon wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein noodzakelijk is.

1.19 belhuis:

een onderneming die in de sfeer van publiekgerichte dienstverlening in hoofdzaak is gericht op het aanbieden van diensten op het gebied van telecommunicatie, zoals telefoon- en internetverbindingen.

1.20 bestaand:

a. bestaand gebruik:het gebruik van de gronden en bouwwerken zoals aanwezig op moment van terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan of kan worden gebruikt krachtens een omgevingsvergunning voor het gebruik;daaronder valt niet het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan;
b. bestaande bouwwerken: bouwwerken die op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerp bestemmingsplan:
    1. aanwezig zijn én bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of de Woningwet zijn gebouwd;
    2. nog kunnen worden gebouwd krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of een bouwvergunning op grond van de Woningwet.

1.21 bestaande brutovloeroppervlakte, kapvorm, afdekking:

de brutovloeroppervlakte, kapvorm, afdekking zoals die is of rechtens mag zijn op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan.

1.22 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak.

1.23 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels daarbij bijbehorende bijlagen.

1.24 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.25 Bevi-inrichting:

een bedrijf als bedoeld in artikel 2, lid 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

1.26 bijbehorend bouwwerk:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak.

1.27 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.28 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak.

1.29 bouwlaag:

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op (nagenoeg) gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw, kap en/of bijzondere bouwlaag.

1.30 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.31 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.32 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.33 brutovloeroppervlak:

de totale binnen een gebouw beschikbare vloeroppervlakte, inclusief de verdiepingen.

1.34 consumentenvuurwerk:

vuurwerk dat is bestemd voor particulier gebruik, als bedoeld in het Vuurwerkbesluit.

1.35 dak:

een bovenbeëindiging van een gebouw.

1.36 dakopbouw:

een ondergeschikt bouwonderdeel op het dakvlak van een gebouw, ten behoeve van voorzieningen zoals trappenhuizen, luchtbehandelings- en liftinstallaties.

1.37 detailhandel in volumineuze goederen:

een detailhandelsbedrijf te onderscheiden in de volgende categorieën:

a. detailhandel in goederen, als auto's, boten, motoren, caravans, tenten en kampeerartikelen en daarmee rechtstreeks samenhangende artikelen, zoals accessoires, onderhoudsmiddelen, onderdelen en/of materialen;
b. detailhandel in keukens, badkamers, sanitair en tegels;
c. detailhandel in artikelen zoals zonwering, tuinhuisjes, buitenspeeltoestellen, zwembaden, tuinbeelden, haarden, grafzerken, paardentrailers, aanhangwagens, en daarmee naar aard en omvang vergelijkbare artikelen;
d. brand- en explosiegevaarlijke stoffen, grove bouwmaterialen en landbouwwerktuigen.

1.38 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen, het verhuren en/of het leveren van goederen aan personen die die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit; hieronder worden niet verstaan afhaalzaken. Hieronder worden mede verstaan webwinkels waarbij sprake is van een afhaalpunt voor particulieren en een showroom.

1.39 dienstverlening:

dienstverlening door een bedrijf of instelling dat in hoofdzaak baliewerkzaamheden verricht of andere diensten verleent, gericht op het publiek, zoals stomerijen, wasserettes, kappers, pedicures, makelaars, reis- en uitzendbureaus e.d.. Hieronder worden niet verstaan belhuizen.

1.40 erfzone:

de zone van 4 meter direct grenzend aan de achterkant en de zijkant van een hoofdgebouw op het achtererfgebied.

1.41 evenementen:

grootschalige, periodieke en/of meerdaagse manifestaties, zoals sportmanifestaties, concerten, bijeenkomsten, voorstellingen, shows, tentoonstellingen, thematische markten.

1.42 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.43 groepsschuilplaats:

een op zich zelf staande betonnen verdedigingsstelling, deel uitmakende van de Hollandse Waterlinie, dienende als schuilplaats voor militairen.

1.44 hoofdgebouw:

een gebouw, dat op een bouwperceel door zijn aard, functie, constructie of afmetingen dan wel gelet op de bestemming als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken.

1.45 horeca:

het bedrijfsmatig verstrekken van dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse en/of het exploiteren van zaalaccommodatie.

1.46 hotel:

een specifieke vorm van horeca, dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies (per nacht) met als nevenactiviteit het verstrekken van maaltijden en dranken voor consumptie ter plaatse.

1.47 hoveniersbedrijf:

een bedrijf, gericht op de aanleg, inrichting, verfraaiing en/of het onderhoud van tuinen en groenvoorzieningen, met de daarbij noodzakelijke hulpmaterialen met uitzondering van detailhandel.

1.48 industrieterrein:

terrein waaraan in hoofdzaak een bestemming is gegeven voor de vestiging van inrichtingen en waarvan de bestemming voor het gehele terrein of een gedeelte daarvan de mogelijkheid insluit van vestiging van inrichtingen, behorende tot een bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen categorie van inrichtingen, die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken.

1.49 kantoor- en bedrijfsverzamelgebouw:

een gebouw dat dient voor de huisvesting van verschillende afzonderlijke bedrijven en kantoren waarbij eventueel faciliteiten gedeeld worden of kunnen worden, met dien verstande dat maximaal 50% van de totale bedrijfvloeroppervlakte gebruikt mag worden voor zelfstandige kantoorunits waarbij elke kantoorunit niet groter mag zijn dan 250 m^2 bedrijfsvloeroppervlak.

1.50 kantoor:

een gebouw of een gedeelte van een gebouw dat dient voor de bedrijfsmatige uitoefening van administratieve werkzaamheden en voor zakelijke dienstverlening, alsmede seminars en congressen die ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie van een kantoorhoudende onderneming en kunnen worden beschouwd als onderdeel van de kantoorfunctie.

1.51 kantoorruimte:

een gebouw of ruimte waarin hoofdzakelijk werkzaamheden worden verricht aan een bureauopstelling, in combinatie met vergaderruimten; de werkzaamheden zijn onder meer:

a. administratieve en beleidsmatige werkzaamheden en alle daarmee gelijk te stellen bureaugebonden activiteiten;
b. commerciële, creatieve en technische bureaugebonden werkzaamheden, inclusief callcenter, desktop-publishing en softwareproductie;
c. werkzaamheden aan desktop, laptop, CAD-CAM-apparatuur;
d. zakelijke ontvangst van externen, vergaderingen en presentaties, ondergeschikt aan de hoofdfunctie van de onderneming;
e. entree en receptiehal;
f. interne en externe opleidingen, workshops, seminars en congressen in zaalruimten in het gebouw van een onderneming worden beschouwd als onderdeel van de kantoorfunctie;
g. functies binnen een kantoorhoudend bedrijf die behoren bij het normale kantorengebruik zoals een postkamer, interne serverruimte en interne archiefruimte, worden beschouwd als onderdeel van de kantoorruimte.

1.52 kap:

een gesloten en (gedeeltelijk) hellende bovenbeëindiging van een bouwwerk.

1.53 kelder:

het doorlopende gedeelte van een gebouw, dat door op gelijke of vrijwel gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen wordt begrensd en dat geheel onder het (straat-)peil is gelegen.

1.54 Lijst van Bedrijfsactiviteiten:

de 3 die onderdeel uitmaakt van deze regels, die een onderverdeling van bedrijfsactiviteiten aangeeft, die een gelijke of nagenoeg gelijke invloed hebben op een nabij gelegen of omringende woonomgeving.

1.55 Lijst van Bedrijven functiemenging:

de 1 die onderdeel uitmaakt van deze regels, die een onderverdeling van bedrijfsactiviteiten aangeeft, die een gelijke of nagenoeg gelijke invloed hebben op een nabij gelegen of omringende omgeving waar sprake is van menging van woon- en andere functies.

1.56 Lijst van Horeca-activiteiten:

de 4 die onderdeel uitmaakt van deze regels, die een onderverdeling van horeca-activiteiten aangeeft, die een gelijke of nagenoeg gelijke invloed hebben op een nabij gelegen of omringende woonomgeving.

1.57 maatschappelijke voorzieningen:

voorzieningen inzake welzijn, volksgezondheid, religie, onderwijs, kinderopvang, buitenschoolse opvang, openbare orde en veiligheid en daarmee gelijk te stellen sectoren.

1.58 nutsvoorzieningen:

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, voorzieningen ten behoeve van boven- of ondergrondse afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.59 onderkomen:

een voor verblijf geschikt, al dan niet aan zijn bestemming onttrokken, vaar- of voertuig, ark of caravan, voorzover dat/die niet als een bouwwerk is aan te merken, alsook een tent.

1.60 peil:

a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang grenst aan de weg: de hoogte van de kruin van de weg;
b. voor andere gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld;
c. voor gebouwen die grenzen aan een dijk: de hoogte van de kruin van de dijk ter plaatse van het bouwwerk.

1.61 plaatsgebonden risico:

risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of bestrijdingsmiddel betrokken is.

1.62 plan:

het bestemmingsplan Lage Weide met identificatienummer NL.IMRO.0344. BPLAGEWEIDE-VA01 van de gemeente Utrecht.

1.63 prostitutie:

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen betaling.

1.64 (raam-)prostitutiebedrijf:

de voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin prostitutie plaatsvindt, bij een raamprostitutiebedrijf voorzien van één of meer vitrines. Hieronder vallen ook erotische massagesalons en prostitutiehotels.

1.65 recyclebedrijf:

een bedrijf gericht op het vervaardigen van cement- en betonwaren, alsmede betonmortel met behulp van persen, triltafels of bekistingstrillers, het opnieuw verwerken van afvalmaterialen voor het oorspronkelijke doel of voor andere doeleinden, en op- en overslag van goederen.

1.66 seksinrichting:

hieronder wordt in ieder geval verstaan een prostitutiebedrijf, seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of parenclub al dan niet in combinatie met elkaar.

1.67 silo:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde uitsluitend ten behoeve van opslagdoeleinden.

1.68 stacaravan:

een caravan of soortgelijk onderkomen al dan niet op wielen, dat mede gelet op de afmetingen, niet bestemd is om regelmatig en op normale wijze op de verkeerswegen over grote afstanden als aanhangsel van een auto te worden voortbewogen, bestemd om uitsluitend door een huishouden of een daarmee gelijk te stellen groep van personen, dat het hoofdverblijf elders heeft, gedurende (een gedeelte van) het jaar bewoond te worden, uitsluitend voor recreatie.

1.69 verkoopvloeroppervlakte (vvo):

de totale oppervlakte van de voor het publiek toegankelijke en zichtbare winkelruimte, inclusief de etalageruimte en de ruimte achter de toonbank.

1.70 Verordening op de Archeologische Monumentenzorg:

de sedert 22 december 2009 van kracht zijnde Verordening op de Archeologische Monumentenzorg van de gemeente Utrecht.

1.71 voorgevel:

de gevel van het hoofdgebouw die door zijn aard, functie, constructie dan wel gelet op uitstraling ervan als belangrijkste gevel kan worden aangemerkt.

1.72 voorgevelrooilijn:

de lijn die wordt bepaald door de naar het openbaar toegankelijk gebied (zoals de weg, openbaar groen of water) gekeerde voorgevel of het verlengde daarvan, van een hoofdgebouw.

1.73 vrijstaand bijbehorend bouwwerk:

een niet aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw of ander bouwwerk, met een dak, dat functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw is verbonden.

1.74 webwinkel:

een bedrijfsruimte bestemd voor de distributie van goederen die door particulieren via een website zijn besteld en betaald en die ter plaatse ter verzending worden aangeboden. Er is bij deze bedrijfsruimte geen sprake van een afhaalpunt voor particulieren en van een showroom.

1.75 Wgh- inrichtingen:

bedrijven zoals bedoeld in artikel 2.4 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken.

1.76 zelfstandig kantoor:

een kantoor dat niet ondergeschikt is aan en niet samenhangt met andere, ter plaatse uitgeoefende bedrijfsactiviteiten.

1.77 zendmast:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, waarop antenne-installaties worden geplaatst.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.2 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.3 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijventerrein

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijventerrein' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. bedrijven en activiteiten, waar dit specifiek is aangeduid uitsluitend voor:

bedrijven uit de in bijlage Lijst van bedrijfsactiviteiten genoemde categorieën:	ter plaatse van de aanduiding:
1 tot en met 3.1	'bedrijf tot en met categorie 3.1'
1 tot en met 3.2	'bedrijf tot en met categorie 3.2'
1 tot en met 4.1	'bedrijf tot en met categorie 4.1'
1 tot en met 4.2	'bedrijf tot en met categorie 4.2'
1 tot en met 5.1	'bedrijf tot en met categorie 5.1'
1 tot en met 5.2	'bedrijf tot en met categorie 5.2'
3.2 tot en met 5.1	'specifieke vorm van bedrijf - bedrijf van categorie 3.2 tot en met categorie 5.1'
3.2 tot en met 5.2	'specifieke vorm van bedrijf - bedrijf van categorie 3.2 tot en met categorie 5.2'

b. in aanvulling op het bepaalde onder a, tevens voor bedrijven en activiteiten die hierna zijn aangegeven:

bedrijven:	ter plaatse van de aanduiding:
atelier	'atelier'
kantoor- en bedrijfsverzamelgebouw	'specifieke vorm van bedrijventerrein-kantoor-en bedrijfsverzamelgebouw'
detailhandel in volumineuze goederen	'detailhandel volumineus'
recyclebedrijf behorend tot maximaal milieucategorie 5.2	'specifieke vorm van bedrijf - recyclebedrijf'
betonmortelcentrale behorend tot maximaal milieucategorie 4.2	'specifieke vorm van bedrijf - betonmortelcentrale'
sport, recreatie, ontspanning en vermaak alsmede voor bedrijfsevenementen met horeca-activiteiten behorend tot categorie B en/of D1, D2 van de Lijst van Horeca-activiteiten	'specifieke vorm van gemengd - gemengd - 1'
motorcrossterrein	'motorcrossterrein'
verkooppunt voor motorbrandstoffen met lpg	'verkooppunt motorbrandstoffen met lpg'
verkooppunt voor motorbrandstoffen zonder lpg	'verkooppunt motorbrandstoffen zonder lpg'
verkooppunt voor motorbrandstoffen, uitsluitend aardgas	'specifieke vorm van bedrijf - verkooppunt motorbrandstoffen aardgas'
gasontvangststation	'specifieke vorm van bedrijf - gasontvangststation'
kantoorunits met een maximale oppervlakte van 250 m^2 per unit	'specifieke vorm van kantoor-1'
horeca behorend tot de categorie B of D zoals opgenomen in de Lijst van Horeca-activiteiten uitsluitend op de begane grond	'specifieke vorm van horeca-1'
sportvoorzieningen	'sport'
RWZI met SBI code 9001 A1 waarbij geldt dat maximaal het via de riolering ter plaatse aangeboden hoeveelheid water mag worden verwerkt	' specifieke vorm van bedrijf - rioolwaterzuiveringsinstallatie'
een kringloopwinkel behorend bij een re-integratiebedrijf tot een maximum van 2000 m^2 verkoopvloeroppervlak	'specifieke vorm van bedrijf- kringloopwinkel'
een reparatie -en servicebedrijf t.b.v. auto's (garagebedrijf) minimaal behorend tot milieucategorie 3.1	'specifieke vorm van bedrijf - garagebedrijf'

verhuurbedrijven voor machines en werktuigen/transportmiddelen (exclusief personenauto's) minimaal behorend tot milieucategorie 3.1	'specifieke vorm van bedrijf - verhuurbedrijf'
het vervaardigen van en bewerken van producten van beton behorend tot maximaal milieucategorie 4.2	'specifieke vorm van bedrijf- betonfabriek'
het puinbreken en het reinigen van afvalstoffen zoals verontreinigd grond en afvoeren ervan behorend tot maximaal 5.2	'specifieke vorm van bedrijf - puinbreker'

c. aan de bedrijfsactiviteiten ondergeschikte en daarmee samenhangende kantoorruimte onder de volgende voorwaarden:
   1. voor reeds bestaande gebouwen waarin de verhouding kantoorruimte en bedrijfsruimte reeds 50-50% is, geldt dat per bedrijf een maximum van 50% van de brutovloeroppervlakte van de bedrijfsgebouwen voor ondergeschikte en daarmee samenhangende kantoorruimte mag worden gebruikt;
   2. voor nieuwbouw geldt voor bedrijven tot 500 m² brutovloeroppervlakte een maximum van 50 % van de brutovloeroppervlakte van de bedrijfsgebouwen voor ondergeschikte en daarmee samenhangende kantoorruimte en minimaal 50% voor bedrijfsruimte;
   3. voor overige nieuwbouw, inclusief uitbreidingen, geldt dat minimaal 70% van de brutovloeroppervlakte gebruikt moet worden voor bedrijfsruimte en niet meer dan 30% van de brutovloeroppervlakte van de bedrijfsgebouwen voor ondergeschikte en daarmee samenhangende kantoorruimte mag bedragen, doch ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - bevi', met een maximum van 1500 m²;
   4. voor reeds bestaande gebouwen waarvan de verhouding kantoorruimte en bedrijfsruimte afwijkt van het bepaalde onder 1., 2. en 3. mag de bestaande verhouding worden gehandhaafd;
d. zelfstandig kantoor, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'kantoor', tot maximaal de bestaande brutovloeroppervlakte van het gebouw dat een kantooraanduiding heeft;
e. ten hoogste één bedrijfswoning ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning';
f. ter plaatse van de aanduiding 'spoorweg', een spoorweg ten dienste van goederenvervoer met bijbehorende voorzieningen niet zijnde een spoorwegemplacement;
g. parkeervoorzieningen;
h. webwinkels;
i. de daarbij behorende verkeers-, en groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, water, tuinen, erven en terreinen.

3.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd, met inachtneming van de volgende bepalingen:

3.2.1 Gebouwen

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het op de verbeelding aangegeven bouwvlak worden gebouwd;
b. de inhoud van een bedrijfswoning zoals bedoeld in artikel 3.1 onder e. mag niet meer dan 600 m³ bedragen;
c. het bebouwingspercentage ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' mag niet worden overschreden, met inachtneming van het bepaalde genoemd onder e;
d. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte' mag niet worden overschreden, met inachtneming van het bepaalde genoemd onder e;
e. het bestaande aantal vierkante meters brutovloeroppervlak mag van de op het bouwperceel aanwezige gebouwen met maximaal 10% worden vergroot met inachtneming van het bepaalde genoemd onder c. en d.;
f. het bepaalde onder d. voor wat betreft de bouwhoogte geldt niet voor schoorstenen die op een dak van een gebouw worden gebouwd;
g. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding 1' mag, met inachtneming van het bepaalde genoemd onder d., de genoemde bouwhoogte worden verhoogd tot maximaal 45 meter onder de voorwaarden dat:
   1. de verhoging van de bouwhoogte tot maximaal 45 meter slechts mogelijk is voor maximaal 50% van het onder c. genoemde toegestane bebouwingspercentage, en;
   2. het gedeelte van het gebouw waarvan de bouwhoogte wordt verhoogd tot maximaal 45 meter moet minimaal op 20 meter afstand van de zijdelingse perceelsgrenzen worden gesitueerd;

h. bestaande bouwwerken die niet voldoen aan het bepaalde genoemd onder a. t/m g., mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijking mag niet worden vergroot.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 15 meter bedragen;
b. het bepaalde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer;
c. In afwijking van het bepaalde onder a., mag de bouwhoogte van palen en masten niet meer dan 6 meter bedragen;
d. in afwijking van het bepaalde onder a., mag de bouwhoogte van schoorstenen niet meer dan 30 meter bedragen;
e. in afwijking van het bepaalde onder a., mag de bouwhoogte van antennemasten niet meer dan 55 meter bedragen.
f. in afwijking van het bepaalde onder a., mag de bouwhoogte van havenkranen niet meer dan 30 meter bedragen.
g. in afwijking van het bepaalde onder a., mag de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen niet meer dan 2 meter bedragen.
h. bestaande bouwwerken die niet voldoen aan het bepaalde genoemd onder a. t/m g., mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijking mag niet worden vergroot.

3.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmeting van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend straat- en bebouwingsbeeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de milieusituatie;
d. de sociale veiligheid;
e. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en/of bouwwerken.

3.4 Afwijken van de bouwregels

3.4.1 Omgevingsvergunning hoger percentage kantoorruimte

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.1, onder c, voor zover betreft het percentage van 30% brutovloeroppervlak, ten behoeve van het bouwen en gebruiken van een in dat lid onder c onder 3 bedoelde kantoorruimte:

a. mits per geval de behoefte aan zodanige kantoorruimte is aangetoond;
b. tot per bedrijf een brutovloeroppervlakte van ten hoogste 50% van de totale brutovloeroppervlakte voor het gebruik als kantoorruimte, doch ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - bevi', met een maximum van 1500 m².

3.4.2 Relatie met algemene afwijkingsbevoegdheid

Artikel 24, onder a., is niet van toepassing op de maatvoering van de gronden die gebruikt mogen worden als zelfstandig kantoor als bedoeld in lid 3.1, onder d.

3.4.3 Omgevingsvergunning silo's en vergelijkbare installaties

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.2.2, onder a. voor de bouw van silo's en vergelijkbare installaties met een bouwhoogte tot maximaal 45 meter onder de voorwaarde dat dit noodzakelijk is voor en de silo/installatie deel uitmaakt van de bedrijfsvoering van het betreffende bedrijf.

3.4.4 Omgevingsvergunning extra vierkante meters brutovloeroppervlak

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.2.1, onder e. voor het toestaan van extra brutovloeroppervlak, onder de volgende voorwaarden:

1. er in totaal voor het hele plangebied niet meer dan 170.000 m² brutovloeroppervlak mag worden toegevoegd;
2. er geen onaanvaardbare aantasting van de bereikbaarheid van het bedrijventerrein of de daar gevestigde bedrijven plaatsvindt door de vestiging van bedrijven die volgens de Lijst van

Bedrijfsactiviteiten een indicatie 3G of 3P voor verkeer hebben;
3. dit niet leidt tot milieuhygiënische bezwaren;
4. de op de verbeelding aangegeven 'maximum bebouwingspercentage' en 'maximum bouwhoogte' niet wordt overschreden.

3.4.5 Wetgevingzone - afwijkingsgebied - 2

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - afwijkingsbevoegdheid-2' door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.2.1, onder d. voor het toestaan van een hogere bouwhoogte, onder de volgende voorwaarden:

1. de bouwhoogte mag met maximaal 30% worden verhoogd naar 30 meter;
2. voldaan wordt aan het bepaalde genoemd onder lid 3.4.4 onder 1, 2 en 3.

3.5 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik gelden de volgende regels:

a. Wgh-inrichtingen zijn uitsluitend toegestaan op het industrieterrein als omschreven in artikel 1, lid 1.48, ter plaatse van de aanduiding 'Overig-industrieterreinzone';
b. oprichting, uitbreiding en wijziging van bedrijven waarbij in bijlage Lijst van bedrijfsactiviteiten voor het aspect 'geur' een afstand van 100 meter of meer is aangegeven, is slechts toegestaan met inachtneming van het bepaalde in regel 3.6.1.
c. Bevi-inrichtingen, behoudens bestaande ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - bevi', zijn niet toegestaan;
d. opslag van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk is niet toegestaan;
e. inrichtingen en/of installaties als bedoeld in bijlage C of D van het Besluit milieueffectrapportage, waarbij de betreffende drempelwaarde genoemd in kolom 2 van de betreffende onderdelen worden overschreden, zijn niet toegestaan.

3.6 Afwijken van de gebruiksregels

3.6.1 Omgevingsvergunning aspect 'geur'

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning medewerking verlenen aan het bepaalde in lid 3.5, onder b., ten behoeve van de oprichting, uitbreiding of wijziging van bedrijven waarbij in de Lijst van bedrijfsactiviteiten voor het aspect 'geur' een afstand van 100 meter of meer is aangegeven, mits daardoor de totale geurbelasting op woningen, niet zijnde bedrijfswoningen, bestaand ten tijde van de terinzaggelegging van het ontwerpbestemmingsplan, binnen en buiten het plangebied niet toeneemt.

3.6.2 Omgevingsvergunning ander soort bedrijf

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.1:

a. om bedrijven toe te laten in één of twee categorieën hoger of lager dan in lid 3.1 genoemd, voor zover het betrokken bedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of bijzondere verschijningsvorm alsmede getoetst aan de aangegeven maatgevende milieuaspecten) geacht kan worden gelijk te zijn aan de in lid 3.1 genoemde categorieën van de Lijst van Bedrijfsactiviteiten;
b. door bedrijven toe te laten die niet in de Lijst van Bedrijfsactiviteiten zijn genoemd, voor zover deze bedrijven naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of bijzondere verschijningsvorm) geacht kan worden te behoren tot de categorieën van de Lijst van Bedrijfsactiviteiten, zoals in lid 3.1 genoemd.

3.6.3 Omgevingsvergunning Bevi- inrichtingen

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.5, onder c., ten behoeve van het vestigen van Bevi-inrichtingen, mits per geval van de betreffende Bevi-inrichting de 10^{-6}-contour voor het plaatsgebonden risico of, indien van toepassing, de afstand zoals bedoeld in artikel 5, lid 3 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen juncto artikel 2, lid 1 van de Regeling externe veiligheid inrichtingen, is gelegen:

a. binnen het bouwperceel van de Bevi-inrichting, of
b. daarbuiten uitsluitend op gronden met de bestemming Groen, Verkeer, Verkeer - Verblijfsgebied of Water en gelegen binnen het grondgebied van gemeente Utrecht

en mits het groepsrisico kan worden verantwoord en als aanvaardbaar beschouwd kan worden.

3.6.4 Omgevingsvergunning zelfstandig kantoor

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.1, onder c., voor het inrichten en gebruiken van een aan de bedrijfsactiviteiten ondergeschikte en daarmee samenhangende kantoorruimte, als een zelfstandig kantoor:

a. voor zover in het betreffende geval het gebouw ouder is dan 3 jaar;
b. tot een brutovloeroppervlakte van ten hoogste 70% van de totale brutovloeroppervlakte, met een maximum van 1500 m²;
c. mits wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid zoals bedoeld in artikel 22.

3.6.5 Wetgevingzone - afwijkingsgebied -1

a. Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.1, onder a. en b., ten behoeve van het vestigen van detailhandel in volumineuze goederen, al dan niet als nevenactiviteit, ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingszone - afwijkingsgebied- 1', mits:
    1. wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid zoals bedoeld in artikel 22;
    2. de functie niet leidt tot een nadelige beïnvloeding van de normale afwikkeling van verkeer;
    3. de detailhandel past binnen de volgende branches:
        - detailhandel in auto's, motoren, boten, caravans, tenten en kampeerartikelen;
        - detailhandel in auto- en motormaterialen;
        - detailhandel in keukens, badkamers, sanitair en tegels;
        - detailhandel in volumineuze artikelen zoals zonwering, tuinhuisjes, buitenspeeltoestellen, zwembaden, tuinbeelden, haarden, grafzerken, paardentrailers, aanhangwagens, etc.;
        - brand- en explosiegevaarlijke stoffen, grove bouwmaterialen, landbouwwerktuigen.
    4. de gezamenlijke verkoopvloeroppervlakte van alle -de bestaande en de met deze ontheffing toegestane- vestigingen van detailhandel in volumineuze goederen in het plangebied niet meer dan 17.000 m² bedraagt, waarbinnen de gezamenlijke verkoopvloeroppervlakte van alle vestigingen van detailhandel in keukens, badkamers, sanitair en tegels niet meer dan 7.000 m² mag bedragen.

3.6.6 Omgevingsvergunning afhaalpunten webwinkels

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.1, onder h., ten behoeve van het vestigen van een afhaalpunt bij een webwinkel, onder de volgende voorwaarden:

a. het afhaalpunt is gevestigd bij een bedrijf dat opslag en distributie als primaire bedrijfsactiviteit heeft;
b. het afhaalpunt maximaal 50 m² bedraagt;
c. een showroom niet is toegestaan;
d. geen sprake is van onevenredige gevolgen voor de omgeving, in de vorm van verkeers- of parkeeroverlast.

3.7 Omgevingsvergunning - opslag vuurwerkbedrijf

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.5, onder d., ten behoeve van het vestigen van opslagen van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk, mits per geval van de betreffende opslag de veiligheidsafstand volgens het Vuurwerkbesluit is gelegen:

a. binnen het bouwperceel van de betreffende inrichting waartoe de opslag behoort, of
b. daarbuiten uitsluitend op gronden met de bestemming Groen, Verkeer, Verkeer - Verblijfsgebied of Water en gelegen binnen het grondgebied van gemeente Utrecht, en mits voldaan wordt aan het Vuurwerkbesluit.

Artikel 4 Groen

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen, gazons en beplantingen;

b. nutsvoorzieningen;
c. water, waterbeheer en waterberging;
d. onderhoudspaden en -stroken ten behoeve van de aangrenzende bestemmingen;
e. ter plaatse van de aanduiding 'spoorweg', voorzieningen voor goederenrailverkeer;
f. behoud, herstel en ontwikkeling van natuurwaarden en ecologische verbindingszones ter plaatse van de aanduiding 'ecologische waarde';
g. de bij de bestemming behorende voorzieningen zoals kunstwerken waaronder duikers, bruggen en faunapassages.

4.2 Bouwregels

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 3 meter bedragen, met uitzondering van terrein- en erfafscheidingen welke maximaal 1 meter hoog mogen zijn;
b. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer.

4.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders ter plaatse van de aanduiding 'ecologische waarde' de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren:
   1. het verwijderen, aanleggen of verharden van wegen, paden of parkeergelegenheden en het aanbrengen van eventuele andere oppervlakteverhardingen (al dan niet tijdelijk);
   2. het aanbrengen van boven en/of ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties en apparatuur;
   3. het ontginnen, verlagen, afgraven, ophogen, opvullen of egaliseren van de bodem waaronder begrepen het ophogen met bagger- of grondspecie;
   4. het vellen of rooien van houtopstanden of -gewassen, anders dan bij wijze van verzorging;
   5. het aanleggen van oeverbeschoeiingen, kaden of aanlegplaatsen;
   6. het, al dan niet tijdelijk, opslaan en/of storten van bouw- en afvalmateriaal;
   7. het verlagen of verhogen van de grondwaterstand;
   8. het permanent aanleggen van dammen of soortgelijke constructies, die de watergang beïnvloeden, in waterlopen.
b. Het verbod als bedoeld in dit lid, onder a., is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:
   1. betrekking hebben op het normaal onderhoud en beheer;
   2. reeds in uitvoering zijn, voor zover daarvoor tot het tijdstip van het van kracht worden van het plan geen omgevingsvergunning was vereist;
   3. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
c. De werken of werkzaamheden als bedoeld in dit lid, onder a. zijn slechts toelaatbaar voor zover geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de ecologische en natuurwaarden van de gronden.

Artikel 5 Horeca

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Horeca' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. horecavestigingen in categorie C, D1 en D2 van de bij deze regels behorende 4;
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van horeca - hotel', tevens voor een hotel;
c. de bij de bestemming behorende verkeers-, parkeer- en groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, water, waterbeheer en waterberging, tuinen, erven en terreinen.

5.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd, met inachtneming van de volgende bepalingen:

5.2.1 Gebouwen

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. het bebouwingspercentage ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' mag niet

worden overschreden; indien die aanduiding niet is aangegeven, is het bebouwingspercentage 100%;
c. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte' mag niet worden overschreden;
d. in afwijking van het bepaalde onder a, mogen gebouwen van ondergeschikte aard, zoals een fietsenstalling, buiten het bouwvlak worden gebouwd tot een oppervlakte van 20 m² per bouwperceel.

5.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 3 meter bedragen, met uitzondering van erf- en perceelafscheidingen welke maximaal 1 meter hoog mogen zijn;
b. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer;
c. in afwijking van het bepaalde onder a., mag de bouwhoogte van palen en masten niet meer dan 6 meter bedragen.

Artikel 6 Kantoor

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Kantoor' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. kantoren;
b. de daarbij behorende verkeers-, parkeer- en groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, water, tuinen, erven en terreinen.

6.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd, met inachtneming van de volgende bepalingen:

6.2.1 Gebouwen

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. het bebouwingspercentage ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' mag niet worden overschreden; indien die aanduiding niet is aangegeven, is het bebouwingspercentage 100%;
c. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan de bestaande bouwhoogte;
d. in afwijking van het bepaalde onder a., mogen gebouwen van ondergeschikte aard, zoals een fietsenstalling, buiten het bouwvlak worden gebouwd tot een oppervlakte van 20 m² per bouwperceel.

6.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 3 meter bedragen, behoudens erf- en perceelafscheidingen waarvan de bouwhoogte achter de voorgevelrooilijn maximaal 2 meter en voor de voorgevelrooilijn maximaal 1 meter mag bedragen;
b. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer;
c. in afwijking van het bepaalde onder a, mag de bouwhoogte van palen en masten niet meer dan 6 meter bedragen.

Artikel 7 Verkeer

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. rijwegen bestaande uit twee keer één rijstrook, in- en uitvoegstroken daar niet bij inbegrepen;
b. fiets- en voetpaden;
c. parkeervoorzieningen;
d. water en kruisingen met water;
e. waterbeheer en waterberging;
f. hoogwaardig openbaar vervoerbanen;
g. bestaande groepsschuilplaatsen;
h. kruisingen met railverkeer, verblijfsgebied en water;
i. ter plaatse van de aanduiding 'spoorweg', voorzieningen voor goederenrailverkeer;
j. geluidwerende voorzieningen;
k. faunapassages;

l. de bij de bestemming behorende groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, fietsparkeervoorzieningen, reclame-uitingen en kunstwerken.

7.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van deze bestemming worden gebouwd, met inachtneming van de volgende bepalingen:

a. de bouwhoogte van bouwwerken mag niet meer dan 3 meter bedragen;
b. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer.

Artikel 8 Verkeer - Railverkeer

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Railverkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. railverkeer;
b. stationsvoorzieningen en halteplaatsen;
c. waterbeheer en waterberging;
d. parkeervoorzieningen;
e. fietspaden;
f. goederensporen;
g. gebouwen ten behoeve van railverkeer;
h. kruisingen met wegverkeer, verblijfsgebied en water;
i. geluidwerende voorzieningen;
j. faunapassages;
k. de bij de bestemming behorende kunstwerken, paden, fietsenstallingen, groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen.

8.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen uitsluitend in de bestemming passende bouwwerken worden gebouwd, met in achtneming van de volgende bepalingen:

a. de bouwhoogte van gebouwen mag niet meer bedragen dan 10 meter;
b. de bouwhoogte van overkappingen, mag niet meer bedragen dan 7 meter;
c. de bouwhoogte van fiets- en voetgangersbruggen mag niet meer bedragen dan 10 meter;
d. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 3 meter;
e. het gestelde onder e. geldt niet voor bouwwerken geen gebouwen zijnde ter geleiding, begeleiding en regeling van het (rail-)verkeer.

Artikel 9 Verkeer - Verblijfsgebied

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Verblijfsgebied' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verkeers- en verblijfsgebied voor gemotoriseerd verkeer en langzaam verkeer;
b. water, waterbeheer en waterberging;
c. kruisingen met wegverkeer, railverkeer en water;
d. groenvoorzieningen;
e. parkeervoorzieningen;
f. speelvoorzieningen;
g. bij de bestemming behorende wegen, fiets- en voetpaden, geluidwerende voorzieningen, fietsenstallingen, nutsvoorzieningen, kunstwerken.

9.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen uitsluitend in de bestemming passende bouwwerken worden gebouwd, met in achtneming van de volgende bepalingen:

a. de oppervlakte van gebouwen mag niet meer bedragen dan 6 m² per gebouw;
b. de bouwhoogte van gebouwen mag niet meer bedragen dan 2 meter;
c. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 3 meter;
d. de bouwhoogte van speelvoorzieningen mag in afwijking van het bepaalde genoemd onder c, niet meer dan 4 meter bedragen.
e. het bepaalde onder c geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer.

9.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 9.2, onder a. en b., tot een oppervlakte van 20 m² en een bouwhoogte van 3 meter.

Artikel 10 Water

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. waterlopen met bijbehorende taluds en oevers;
b. waterhuishouding, waterbeheer en waterberging;
c. verkeer te water, met inbegrip van lig-, laad- en losplaatsen en andere water- en havengebonden voorzieningen;
d. in afwijking van het bepaalde onder c. ter hoogte van het Amsterdam-Rijnkanaal verkeer te water, met inbegrip van bestaande lig-, laad- en losplaatsen en andere water- en havengebonden voorzieningen;
e. bestaande kruisingen met wegverkeer en railverkeer (bruggen);
f. groenvoorzieningen;
g. kunstwerken en kademuren;
h. behoud, herstel en ontwikkeling van natuurwaarden en ecologische verbindingszones ter plaatse van de aanduiding 'ecologische waarde'.

10.2 Bouwregels

a. Binnen deze bestemming mogen uitsluitend bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd, waarvan, uitgezonderd kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer, de bouwhoogte niet meer dan 20 meter mag bedragen.
b. de bouwhoogte van bruggen mag niet meer dan de bestaande bouwhoogte bedragen.

10.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders ter plaatse van de aanduiding 'ecologische waarde' de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren:
    1. het verwijderen, aanleggen of verharden van wegen, paden of parkeergelegenheden, en het aanbrengen van eventuele andere oppervlakteverhardingen (al dan niet tijdelijk);
    2. het aanbrengen van boven en/of ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties en apparatuur;
    3. het ontginnen, verlagen, afgraven, ophogen, opvullen of egaliseren van de bodem waaronder begrepen het ophogen met bagger- of grondspecie;
    4. het vellen of rooien van houtopstanden of -gewassen, anders dan bij wijze van verzorging;
    5. het aanleggen van oeverbeschoeiingen, kaden of aanlegplaatsen;
    6. het, al dan niet tijdelijk, opslaan en/of storten van bouw- en afvalmateriaal;
    7. het verlagen of verhogen van de grondwaterstand;
    8. het permanent aanleggen van dammen of soortgelijke constructies, die de watergang beïnvloeden, in waterlopen.
b. Het verbod als bedoeld in dit lid, onder a., is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:
    1. betrekking hebben op het normaal onderhoud en beheer;
    2. reeds in uitvoering zijn, voor zover daarvoor tot het tijdstip van het van kracht worden van het plan geen omgevingsvergunning was vereist;
    3. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
c. De werken of werkzaamheden als bedoeld in dit lid, onder a. zijn slechts toelaatbaar voor zover geen

onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de ecologische- en natuurwaarden van de gronden.

Artikel 11 Wonen

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor woningen met de daarbij behorende tuinen en erven en in samenhang daarmee voor een aan-huis-verbonden beroep of -bedrijf of een bed & breakfast.

11.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen uitsluitend in de bestemming passende bouwwerken worden gebouwd, met in achtneming van de volgende bepalingen:

11.2.1 Hoofdgebouwen

a. hoofdgebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. het aantal bouwlagen mag niet meer bedragen dan ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal bouwlagen' is aangegeven;
c. de bouwhoogte van een bouwlaag bedraagt maximaal 3,5 meter;
d. de bestaande dakvorm mag niet worden gewijzigd;
e. bestaande hoofdgebouwen die niet voldoen aan het bepaalde genoemd onder a t/m d, mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijking mag niet worden vergroot.

11.2.2 Bijbehorende bouwwerken

a. aangebouwde en vrijstaande bijbehorende bouwwerken mogen uitsluitend vanaf 1 meter achter de voorgevelrooilijn worden gebouwd;
b. de diepte van een aangebouwd bijbehorend bouwwerk aan het hoofdgebouw mag, gemeten vanuit (het verlengde van) de achtergevel van het hoofdgebouw niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de breedte van een aangebouwd bijbehorend bouwwerk aan de zijgevel van het hoofdgebouw mag, gemeten vanuit (het verlengde van) de zijgevel van het hoofdgebouw niet meer dan 3 meter bedragen;
d. de bouwhoogte van een aangebouwd bijbehorend bouwwerk mag niet meer bedragen dan de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw, vermeerderd met 0,30 meter;
e. de bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken mag niet meer dan 3 meter bedragen; indien het vrijstaande bijbehorende bouwwerk wordt afgedekt met een kap mag de bouwhoogte maximaal 4,5 meter bedragen;
f. de erfzone mag volledig worden bebouwd met bijbehorende bouwwerken;
g. indien het achtererfgebied een oppervlakte heeft van 300 m^2 of minder, mag maximaal 50% van het achtererfgebied met bijbehorende bouwwerken worden bebouwd, met een maximum van 60 m^2 naast hetgeen is toegestaan in de erfzone;
h. indien het achtererfgebied een oppervlakte heeft van 300 m^2 tot 1500 m^2, mag maximaal 10% van het achtererfgebied met bijbehorende bouwwerken worden bebouwd, met een maximum van 75 m^2 naast hetgeen is toegestaan in de erfzone;
i. indien het achtererfgebied een oppervlakte heeft van meer dan 1500 m^2, mag maximaal 5% van het achtererfgebied met bijbehorende bouwwerken worden bebouwd, met een maximum van 125 m^2 naast hetgeen is toegestaan in de erfzone;
j. voor vrijstaande bijbehorende bouwwerken die worden afgedekt met een kap op percelen bedoeld onder i. mag de maximale goothoogte 3 meter en de maximale bouwhoogte 6 meter bedragen.
k. bestaande bijbehorende bouwwerken die niet voldoen aan het onder a t/m j bepaalde, mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijkingen mogen niet worden vergroot.

11.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 3 meter bedragen, behoudens erf- en perceelafscheidingen waarvan de bouwhoogte achter de voorgevelrooilijn maximaal 2 meter en voor de voorgevelrooilijn maximaal 1 m mag bedragen;
b. bestaande bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die niet voldoen aan het onder a. bepaalde, mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijkingen mogen niet vergroot.

11.3 Specifieke gebruiksregels

11.3.1 Aan-huis-verbonden beroep of bedrijf

De uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep of -bedrijf in samenhang met wonen is uitsluitend toegestaan indien:

a. de vloeroppervlakte ten behoeve van de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep of -bedrijf niet groter is dan 1/3 deel van het vloeroppervlak van de woning, tot een maximum van 40 m², inclusief aangebouwde bijbehorende bouwwerken;
b. de vloeroppervlakte ten behoeve van een aan-huis-gebonden beroep of bedrijf, maximaal 40 m² bedraagt, indien het beroep of bedrijf aan huis in een vrijstaand bijbehorend bouwwerk wordt uitgeoefend;
c. het, in geval van bedrijfsactiviteiten, bedrijfsactiviteiten betreft in maximaal categorie A of B1 van de Lijst van Bedrijven functiemenging en bedrijfsactiviteiten waarvoor geen omgevingsvergunning inzake het aspect milieu is vereist;
d. er geen sprake is van verkeersaantrekkende activiteiten die kunnen leiden tot een nadelige beïnvloeding van de normale afwikkeling van het verkeer dan wel tot een onevenredige parkeerdruk op de openbare ruimte;
e. in afwijking van het gestelde onder a. mag, indien de vloeroppervlakte van de woning groter is dan 150 m², de vloeroppervlakte ten behoeve van de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep of -bedrijf maximaal 60 m², inclusief aangebouwde bijbehorende bouwwerken, bedragen;
f. in afwijking van het gestelde onder b. mag, indien de vloeroppervlakte van het vrijstaande bijbehorende bouwwerk groter is dan 100 m², de vloeroppervlakte ten behoeve van de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep of -bedrijf maximaal 60 m² bedragen.

11.3.2 Bed & breakfast

De uitoefening van een bed & breakfast in samenhang met wonen is uitsluitend toegestaan indien de hoofdbewoner minimaal 50% van de woning in gebruik houdt voor wonen.

Artikel 12 Leiding

12.1 Bestemmingsomschrijving

De voor "Leiding" aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming, primair bestemd voor een warmtetransportleiding en daarbij behorende voorzieningen.

12.2 Bouwregels

a. Binnen deze bestemming mogen, in afwijking van het bepaalde ten aanzien van de overige bestemmingen, uitsluitend bouwwerken geen gebouwen zijnde ten dienste van de bestemming worden gebouwd ten behoeve van de in 12.1 genoemde doeleinden.
b. In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de bepalingen van dit artikel voor de bepalingen die op grond van andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

12.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 12.2, ten behoeve van het bouwen overeenkomstig de andere bestemmingen van deze gronden met inachtneming van de desbetreffende regels, mits:

a. De veiligheid met betrekking tot de warmtetransportleiding niet wordt geschaad en geen kwetsbare objecten worden toegelaten, en
b. Ter zake daarvan vooraf schriftelijk advies van de beheerder van de betreffende leiding is ingewonnen.

12.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

1. Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning op of in de in 12.1 bedoelde gronden, de volgende werken en/of werkzaamheden uit te voeren of uit te doen voeren:
   a. het wijzigen van het waterbodemniveau door vergraving of demping;

b. het indrijven van voorwerpen in de bodem.

2. Burgemeester en wethouders geven slechts toepassing aan hun bevoegdheid tot het verlenen van de onder 1. bedoelde vergunning, indien geen schade ontstaat aan de warmtetransportleiding.Hiertoe winnen zij schriftelijk advies in bij de leidingbeheerder over de vraag of door de voorgenomen werken of werkzaamheden de belangen in verband met de warmtetransportleiding niet onevenredig worden geschaad, alsmede welke voorwaarden in acht dienen te worden genomen ter voorkoming van eventuele schade aan de warmtetransportleiding.
3. Het onder 1. bedoelde verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die:
   a. het normale onderhoud betreffen;
   b. noodzakelijk zijn in verband met de aanleg van de warmtetransportleiding of het op de warmtetransportleiding gerichte beheer of gebruik van de gronden;
   c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het in werking treden van dit plan.

Artikel 13 Leiding - Gas

13.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Gas' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor aardgastransportleiding met een druk van ten hoogste 40 bar en daarbij behorende voorzieningen, met de hartlijn van de leiding uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'hartlijn leiding - gas'.

13.2 Bouwregels

a. Binnen deze bestemming mogen, in afwijking van het bepaalde ten aanzien van de overige bestemmingen, uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van de bestemming worden gebouwd, waarvan de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan 2 meter.
b. de diameter en de druk van de bestaande leiding mogen niet worden gewijzigd;
c. Ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming (en) mag -met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende regels- uitsluitend worden gebouwd, indien dit betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.
d. In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de bepalingen van dit artikel vóór de bepalingen die op grond van andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn. Verder geldt voor zover de op de verbeelding weergegeven dubbelbestemmingen geheel of gedeeltelijk samenvallen, dat de dubbelbestemming "Leiding - Gas' voorrang krijgt.

13.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 13.2, ten behoeve van het bouwen overeenkomstig de andere bestemmingen van deze gronden, met inachtneming van de desbetreffende regels, mits:

a. de veiligheid met betrekking tot de gasleiding niet wordt geschaad en geen kwetsbare objecten worden toegelaten, en
b. ter zake daarvan vooraf schriftelijk advies van de beheerder van de betreffende leiding is ingewonnen.

13.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

1. Het is verboden op of in de gronden met de bestemming Leiding-Gas zonder of in afwijking van omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:
   a. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
   b. het aanbrengen en het rooien/vellen van hoogopstaande of diepwortelende beplantingen en bomen;
   c. het aanleggen van andere kabels en leidingen dan in de bestemmingsomschrijving is aangegeven, en het aanbrengen van daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
   d. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
   e. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
   f. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren;
   g. het permanent opslaan van goederen waaronder ook begrepen het opslaan van afvalstoffen;

h. het plaatsen van onroerende objecten zoals lichtmasten, wegwijzers en ander straatmeubilair.

2. Het verbod genoemd in het vorige lid is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:
   a. noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een bouwplan waarvoor ontheffing is verleend, zoals in lid 13.3 bedoeld;
   b. normaal onderhoud en beheer ten dienste van de bestemming betreffen;
   c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan.
3. De werken en werkzaamheden, zoals onder 1 in dit lid bedoeld, zijn slechts toelaatbaar, indien het leidingbelang daardoor niet onevenredig wordt geschaad. Alvorens te beslissen wint het college van burgemeester en wethouders vooraf advies in bij de beheerder van de betreffende leiding.

Artikel 14 Leiding - Hoogspanning

14.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanning' aangewezen gronden zijn, behalve de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor een ondergrondse hoogspanningsleiding van ten hoogste 150 kV, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'hartlijn leiding - hoogspanning' en een belemmeringenstrook ter breedte van 12 meter aan weerszijden van de hartlijn van de leiding.

14.2 Bouwregels

a. in afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mogen alleen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van deze bestemming worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde mag niet meer bedragen dan 2 meter.

14.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd bij een omgevingsvergunning af te wijken van het bepaalde in lid

14.2 voor:

a. het bouwen van gebouwen ten behoeve van de overige voor deze gronden aangewezen bestemmingen, met inachtneming van de betreffende regels van dit plan, mits vooraf advies wordt ingewonnen bij de beheerder van de betreffende leiding;
b. het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de overige voor deze gronden aangewezen bestemmingen, met inachtneming van de betreffende regels van dit plan, mits vooraf advies wordt ingewonnen bij de beheerder van de betreffende leiding.

Artikel 15 Leiding - Hoogspanningsverbinding

15.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanningsverbinding' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. een bovengrondse hoogspanningsverbinding uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'hartlijn leiding - hoogspanningsverbinding';
b. een belemmeringenstrook ter breedte van 27,5 meter aan weerszijden van de hartlijn van de leiding;
c. het beheer en onderhoud van de verbinding;
d. de bescherming van het woon- en leefklimaat in verband met de leiding;
e. met bijbehorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

15.2 Bouwregels

a. in afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mogen alleen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van deze bestemming worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde mag voor hoogspanningsmasten ten hoogste 40 meter bedragen en voor overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten hoogste 3 meter.

15.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 15.2 voor het bouwen overeenkomstig de andere bestemmingen, mits advies is verkregen van de leidingbeheerder.

Artikel 16 Leiding - Riool

16.1 Bestemmingsomschrijving

De voor "Leiding- Riool'aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor een rioolwaterpersleiding.

16.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen ten behoeve van de in lid 16 lid 1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden opgericht ten behoeve van de aanleg en instandhouding van de rioolwaterpersleiding;
b. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemmingen(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

16.3 Afwijken van de bouwregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 16.2 voor het oprichten van bouwwerken ten behoeve van de bestemming waarmee onderhavige dubbelbestemming samenvalt, indien hiertegen uit hoofde van de bescherming van de leidingen geen bezwaar bestaat, daartoe dient vooraf advies te zijn verkregen van de betrokken leidingbeheerder.

16.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

1. Het is verboden om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden op of in de in lid 16.1 genoemde gronden, de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren:
   a. het aanbrengen van (half-)verhardingen;
   b. het vergraven, ophogen, diepwoelen of diepploegen van de bodem;
   c. het aanbrengen van diepwortelende beplanting en/of bomen;
   d. het verwijderen van beplanting;
   e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze ingraven c.q. indrijven van voorwerpen;
   f. het uitvoeren van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk;
   het graven van sloten en het leggen van (drainage)leidingen.
2. Het onder 1. vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden:
   a. die het normale onderhoud en beheer van de leidingen betreffen;
   b. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het inpassingsplan een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (of een aanlegvergunning) is verleend;
   c. die reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan.
3. De onder lid 1 genoemde omgevingsvergunning wordt slechts verleend indien en zover door werken en werkzaamheden geen veiligheidsrisico's ontstaan en de leidingen niet worden aangetast. Hiertoe wordt voor de verlening van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 17 Waarde - Archeologie

17.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de archeologische waarden en verwachting.

17.2 Specifieke gebruiksregels

Onder met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen, het handelen in strijd met de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg.

Artikel 18 Waterstaat - Waterkering

18.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waterstaat - Waterkering aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het in stand houden en het onderhoud van de waterkering naast de andere krachtens dit plan hieraan gegeven bestemmingen.

18.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen, in afwijking van het bepaalde ten aanzien van de overige bestemmingen, uitsluitend in de bestemming passende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd, waarvan de hoogte niet meer mag bedragen dan 2 meter.

18.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd bij een omgevingsvergunning af te wijken van het bepaalde in lid 18.2 voor:

a. het bouwen van gebouwen ten behoeve van de overige voor deze gronden aangewezen bestemmingen, met inachtneming van de betreffende regels van dit plan, mits vooraf advies wordt ingewonnen bij de beheerder van de betreffende waterkering
b. het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de overige voor deze gronden aangewezen bestemmingen, met inachtneming van de betreffende regels van dit plan, mits vooraf advies wordt ingewonnen bij de beheerder van de betreffende waterkering.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 19 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 20 Algemene bouwregels

a. Bouwgrenzen, niet zijnde bestemmingsgrenzen, mogen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels worden overschreden door tot gebouwen behorende stoepen, stoeptreden, trappenhuizen, hellingbanen, entreeportalen, veranda's en afdaken en andere ondergeschikte bouwdelen van gebouwen, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 meter;
b. Burgemeester en wethouders kunnen door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning, afwijken van het bepaalde genoemd onder a. voor het overschrijden van bouw- en/of bestemmingsgrenzen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels door tot gebouwen behorende balkons, afdaken, erkers e.d., mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 meter en waarbij de vrije hoogte tot aan het peil minimaal 2,2 meter bedraagt;
c. de regels van de Bouwverordening ten aanzien van onderwerpen van stedenbouwkundige aard blijven overeenkomstig het gestelde in artikel 9 lid 2 van de Woningwet buiten toepassing, behoudens ten aanzien van de volgende bepalingen:
    1. de bereikbaarheid van gebouwen voor wegverkeer;
    2. de bereikbaarheid van gebouwen voor gehandicapten;
    3. het bouwen bij hoogspanningsleidingen en ondergrondse hoofdtransportleidingen;
    4. laad- en losmogelijkheden;
    5. de ruimte tussen bouwwerken.

Artikel 21 Algemene gebruiksregels

Onder met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen het gebruik van of het laten gebruiken van:

a. onbebouwde gronden als staan- of ligplaats voor onderkomens;
b. onbebouwde gronden en/of bouwwerken ten behoeve van seksinrichtingen;
c. stacaravans en recreatiewoningen voor permanente bewoning;
d. onbebouwde gronden als kampeerterrein;
e. vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor bewoning;
f. onbebouwde gronden als opslagplaats voor onklare voer-, vlieg- en vaartuigen of onderdelen daarvan, tenzij dit passend is binnen de in artikel 3 genoemde bedrijfsmatige activiteiten;
g. onbebouwde gronden als stortplaats voor puin en afvalstoffen, voor zover dit niet betreft het storten of opslaan in bij gebouwen behorende tuinen van geringe hoeveelheden afvalstoffen die afkomstig zijn van het onderhoud van die tuinen, tenzij dit passend is binnen de in artikel 3 genoemde bedrijfsmatige activiteiten.

Artikel 22 Algemene regel m.b.t. parkeergelegenheid

Op grond van het bepaalde in de planregels mogen de voor de verschillende bestemmingen aangewezen gronden daarvoor slechts worden bebouwd en gebruikt onder de voorwaarde dat voldoende parkeergelegenheid voor auto's en fietsen wordt gerealiseerd of in stand gehouden.

Artikel 23 Algemene aanduidingsregels

23.1 geluidzone - industrie

Ter plaatse van de aanduiding 'geluidzone - industrie' ligt de rond het industrieterrein gelegen zone als bedoeld in artikel 41 van de Wet Geluidhinder, buiten welke zone de geluidsbelasting vanwege het industrieterrein de waarde van 50 dB(A) niet te boven mag gaan.

23.2 Overig - industrieterreinzone

Wgh-inrichtingen, uitgezonderd een motorcrossterrein, zijn uitsluitend toegestaan op het industrieterrein als omschreven in artikel 1, lid 1.48, ter plaatse van de aanduiding 'overig - industrieterreinzone'.

23.3 veiligheidszone - Bevi

Ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - bevi' zijn geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen toegestaan.

23.4 veiligheidszone

a. Ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone' zijn geen kwetsbare objecten als bedoeld in het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer toegestaan.
b. Ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone' zijn binnen een zone van 4 meter gemeten vanaf de rand van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf- gasontvangststation' geen beperkt kwetsbare objecten als bedoeld in het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer toegestaan.

23.5 veiligheidszone-1

Ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone-1' zijn geen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten als bedoeld in het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer toegestaan.

Artikel 24 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van:

a. de bij recht in de regels gegeven maten, afmetingen, percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages, met dien verstande dat deze bevoegdheid niet aangewend mag worden voor gronden als bedoeld in artikel 3.1, onder d, zoals vermeld in artikel 3.4.2 of voor de regeling zoals vermeld in 3.2.1 onder e.
b. de bestemmingsbepalingen voor het toestaan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of -intensiteit daartoe aanleiding geven;
c. het plaatsen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van vlucht- en/of noodtrappen;
d. het overschrijden van de maximale bouwhoogte van gebouwen voor het plaatsen van hekwerken of borstweringen ten behoeve van dakterrassen, met dien verstande dat de maximale bouwhoogte met niet meer dan 1,50 meter mag worden overschreden;
e. de bestemmingsbepalingen voor het bouwen met een geringe mate van afwijking van de plaats en richting van de bestemmingsgrenzen indien dit noodzakelijk is in verband met afwijkingen of onnauwkeurigheden ten opzichte van de feitelijke situatie of in die gevallen waar een rationele verkaveling van de gronden een geringe afwijking vergt;
f. de bestemmingsbepalingen ten aanzien van de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde,en toestaan dat de hoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10 meter;
g. de bestemmingsbepalingen ten aanzien van de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van zend-, ontvang- en/of sirenemasten, wordt vergroot tot niet meer dan 55 meter;
h. het bepaalde ten aanzien van de maximale bouwhoogte van gebouwen en toestaan dat de bouwhoogte van de gebouwen wordt verhoogd ten behoeve van plaatselijke verhogingen, zoals liftkokers, trappenhuizen, lichtkappen.

Artikel 25 Algemene wijzigingsregels

Burgemeester en wethouders zijn, op grond van artikel 3.6 Wro, bevoegd:

a. de ligging van bestemmings-, bouw- en aanduidingsgrenzen te wijzigen zodanig, dat de geldende oppervlakte van de bij wijziging betrokken vlakken met niet meer dan 10% wordt verkleind of vergroot en

de grenzen daarbij met niet meer dan 10 meter worden verschoven.

b. de aanduiding 'veiligheidszone bevi' te wijzigen door de grens van de aanduiding dichter bij het betreffende bedrijf te leggen of de aanduiding als zodanig uit het plan te verwijderen, indien, met instemming van de exploitant van het betreffende bedrijf, het bedrijf in mindere mate of in het geheel niet meer kan worden aangemerkt als een Bevi-inrichting.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 26 Overgangsrecht

26.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
2. Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10 %.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

26.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
2. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
3. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 27 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan Lage Weide.

Bijlagen regels

Bijlage 1 Lijst van Bedrijven functiemenging

Toelichting regeling toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten

Om de toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten in dit bestemmingsplan vast te leggen is gebruikgemaakt van een milieuzonering. Een milieuzonering zorgt ervoor dat milieubelastende functies (zoals bedrijven) en milieugevoelige functies (zoals woningen) waar nodig ruimtelijk voldoende worden gescheiden. De gehanteerde milieuzonering is gekoppeld aan een Staat van Bedrijfsactiviteiten.

Een Staat van Bedrijfsactiviteiten is een lijst waarin de meest voorkomende bedrijven en bedrijfsactiviteiten, al naar gelang de te verwachten belasting voor het milieu, zijn ingedeeld in een aantal categorieën. Voor de indeling in de categorieën zijn de volgende ruimtelijk relevante milieuaspecten van belang:

- geluid;
- geur;
- stof;
- gevaar (met name brand- en explosiegevaar).

Daarnaast kan de verkeersaantrekkende werking van een bedrijf relevant zijn.

Toepassing Lijst van Bedrijven "functiemenging"

Algemeen

In de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (2009) zijn twee Voorbeeldstaten voor milieuzonering opgenomen, namelijk de 'Voorbeeldstaat van Bedrijfsactiviteiten voor bedrijventerreinen' en de ' Voorbeeldstaat van Bedrijfsactiviteiten functiemenging'.

De aanpak van milieuzonering en de in dit plan gebruikte Lijst van Bedrijven 'functiemenging' (LvB 'functiemenging') is gebaseerd op de tweede VoorbeeldStaat in de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (2009). De LvB 'functiemenging' wordt gehanteerd in gebieden waar bedrijven of andere milieubelastende functies verspreid zijn gesitueerd tussen woningen en/of andere gevoelige functies. Onderstaand wordt hier meer in detail op ingegaan. Het gaat in dergelijke gebieden in het algemeen om relatief kleinschalige bedrijvigheid die op korte afstand van woningen kan worden toegestaan. De toelaatbaarheid van activiteiten wordt voor dergelijke gebieden in de VNG-publicatie (en de LvB 'functiemenging') bepaald met behulp van op deze situaties toegesneden toelatingscriteria.

Functiemengingsgebieden

In bestaande gebieden waar in enige vorm sprake is van functiemenging, of in gebieden waar bewust functiemenging wordt nagestreefd (bijvoorbeeld om een grotere levendigheid tot stand te brengen), wordt de LvB 'functiemenging' toegepast. Zoals in de VNG-publicatie reeds is aangegeven kan bij functiemengingsgebieden gedacht worden aan:

- stadscentra, dorpskernen en winkelcentra;
- horecaconcentratiegebieden;
- zones met functiemenging langs stedelijke toegangswegen en in lintbebouwingen;
- (delen van) woongebieden met kleinschalige c.q. ambachtelijke bedrijvigheid.

Daarnaast kan ook in (delen van) woongebieden waar enige vorm van bedrijvigheid aanwezig of gewenst is de LvB 'functiemenging' worden toegepast.

Kenmerken van de activiteiten

De activiteiten in dergelijke gebieden verschillen in het algemeen qua aard en schaal sterk van de activiteiten op een bedrijventerrein. Behalve in historisch gegroeide situaties gaat het in hoofdzaak om:

- kleinschalige, meest ambachtelijke bedrijvigheid;
- bedrijven waarbij de productie en/of laad- en loswerkzaamheden alleen in de dagperiode plaatsvindt;
- activiteiten die hoofdzakelijk inpandig geschieden.

De toegepaste Lijst van Bedrijven 'functiemenging'

De bovengenoemde criteria liggen mede ten grondslag aan de selectie van activiteiten die zijn opgenomen in de Lijst van Bedrijven 'functiemenging'. In de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' zijn de aspecten geluid, geur, stof en gevaar en de index voor verkeersaantrekkende werking (zoals aangegeven onder het kopje

'Regeling toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten met behulp van milieuzonering') in de categorisering opgenomen. Deze Lijst is samengesteld volgens dezelfde methodiek als de betreffende Voorbeeldstaat uit de VNG-publicatie. Op twee punten is een andere werkwijze toegepast:

1. In dit plan wordt alleen de toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten gekoppeld aan de Lijst. In de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' zijn daarom alleen de activiteiten opgenomen die passen binnen de definitie van bedrijf volgens de begripsbepalingen in de regels van dit bestemmingsplan. De toelaatbaarheid van andere functies wordt in dit plan indien nodig op een andere wijze in de regels en op de plankaart van dit bestemmingsplan geregeld (bijvoorbeeld horecabedrijven via een afzonderlijke Lijst van Horeca-activiteiten). Toegevoegd zijn enkele regelmatig voorkomende bedrijfsactiviteiten die in de lijst van de VNG-publicatie niet specifiek zijn opgenomen, maar wel aan de genoemde criteria voldoen zoals een ambachtelijke glas-in-loodzetterij en caravanstalling. Voor aannemers, SBI-code 45, heeft een nadere specificatie van de activiteiten plaatsgevonden met bijbehorende categorie-indeling die is afgestemd op de verwachte milieueffecten van deze activiteiten.

2. In de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' is in de categorie-indeling een nader onderscheid gemaakt tussen categorie B1 en B2. Voor de toepassing in dit bestemmingsplan blijkt het onderscheid tussen categorie A en categorie B zoals beschreven in de VNG-publicatie te groot om de toelaatbaarheid van activiteiten voldoende af te kunnen stemmen op de kenmerken van de functiemengingsgebieden en het daarin te volgen beleid.

Categorie-indeling

Zoals in de VNG-publicatie is aangegeven kan, vanwege de bijzondere kenmerken van gebieden met enige vorm van functiemenging, niet worden gewerkt met een systematiek van richtafstanden en afstandsstappen: vanwege de zeer korte afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies is een dergelijke systematiek niet geschikt voor functiemengingsgebieden. De Lijst van Bedrijven 'functiemenging' hanteert vier categorieën A, B1, B2 en C met specifieke criteria voor de toelaatbaarheid die onderstaand uiteen zijn gezet.

Categorie A
Bedrijfsactiviteiten die direct naast of beneden woningen/andere gevoelige functies zijn toegestaan, desgewenst in daarvoor omschreven zones binnen rustige woongebieden. De activiteiten zijn zodanig weinig milieubelastend dat de eisen uit het Bouwbesluit toereikend zijn.

Categorie B1
Bedrijfsactiviteiten die direct naast of beneden woningen/andere gevoelige functies in een daarvoor omschreven gebied met functiemenging zijn toegestaan. De activiteiten zijn zodanig weinig milieubelastend dat de eisen uit het Bouwbesluit toereikend zijn.

Categorie B2
Bedrijfsactiviteiten die in een gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter bouwkundig afgescheiden van woningen/andere gevoelige functies. Bouwkundig afgescheiden betekent dat de panden los van elkaar dienen te staan. Uitzondering hierop vormen binnenterreinen omringd door voornamelijk woningen: ook al zijn bedrijven bouwkundig afgescheiden van woningen, op deze locaties zijn hooguit categorie B1 bedrijven toegestaan.

Categorie C
Activiteiten genoemd onder categorie B2, waarbij vanwege relatief grote verkeersaantrekkende werking een directe ontsluiting op hoofdinfrastructuur gewenst is.

Flexibiliteit

De Lijst van Bedrijven 'functiemenging' blijkt in de praktijk een relatief grof hulpmiddel te zijn om hinder door bedrijfsactiviteiten in te schatten. De inschalingen gaan uit van een gemiddeld bedrijf met een moderne bedrijfsvoering. Het komt in de praktijk voor dat een bepaald bedrijf als gevolg van een geringe omvang van hinderlijke deelactiviteiten, een milieuvriendelijke werkwijze of bijzondere voorzieningen minder hinder veroorzaakt dan in de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' is verondersteld. In de regels is daarom bepaald dat het college van burgemeester en wethouders een dergelijk bedrijf toch kan toestaan, indien dit bedrijf niet binnen de algemene toelaatbaarheid past. Bij de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' is deze mogelijkheid beperkt tot maximaal 1 categorie (dus bijvoorbeeld categorie B1 in plaats van A of categorie B2 in plaats van B1). Om te kunnen afwijken moet worden aangetoond dat het bedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of bijzondere verschijningsvorm) vergelijkbaar is met andere bedrijven uit de desbetreffende lagere categorie.

Daarnaast is het mogelijk dat bepaalde bedrijven zich aandienen, waarvan de activiteiten in de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' niet zijn genoemd, maar die qua aard en invloed overeenkomen met bedrijven die wel zijn toegestaan. Met het oog hierop is in de regels bepaald dat het college van burgemeester en wethouders kan afwijken en vestiging van een dergelijk bedrijf kan toestaan. Om te kunnen afwijken moet op basis van milieutechnisch onderzoek worden aangetoond dat het bedrijf naar aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar is met direct toegelaten bedrijven.

Lijst van afkortingen in de Lijst van Bedrijven "functiemenging"

- niet van toepassing of niet relevant < kleiner dan > groter = gelijk aan cat. categorie e.d. en dergelijke kl. klasse n.e.g. niet elders genoemd		o.c. opslagcapaciteit p.c. productiecapaciteit p.o. productieoppervlak b.o. bedrijfsoppervlak v.c. verwerkingscapaciteit u uur d dag w week j jaar		
SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008		OMSCHRIJVING	
		nummer		CATEGORIE
01	01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING TEN BEHOEVE VAN DE LANDBOUW	
014	016	0	Dienstverlening ten behoeve van de landbouw:	
014	016	2	- algemeen (onder andere loonbedrijven), b.o < 500 m²	B1
014	016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven, b.o. < 500 m²	B1
15	10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN	
151	101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:	
151	101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken, p.o. < 200 m²	B2
1552	1052	2	Consumptie-ijsfabrieken, p.o. < 200 m²	B1
1581	1071	1	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen, v.c. < 7.500 kg meel/week	B1
1584	10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:	
1584	10821	3	- cacao- en chocoladefabrieken, vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 200 m²	B1
1584	10821	6	- suikerwerkfabrieken zonder suiker branden, p.o. < 200 m²	B1
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider en dergelijke	B1
17	13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL	
174, 175	139		Vervaardiging van textielwaren	B2
176, 177	139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	B2
18	14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT	
181	141		Vervaardiging kleding van leer	B2
20	16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK EN DERGELIJKE	
203, 204, 205	162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m²	B2
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	B1

22	58	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUCTIE VAN OPGENOMEN MEDIA	
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	B1
2223	1814	A	Grafische afwerking	A
2223	1814	B	Binderijen	B1
2224	1813		Grafische reproductie en zetten	B1
2225	1814		Overige grafische activiteiten	B1
223	182		Reproductiebedrijven opgenomen media	A
24	20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN	
2442	2120	0	Farmaceutische productenfabrieken:	
2442	2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	B1
26	23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUCTEN	
2615	231		Glasbewerkingsbedrijven	B2
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:	
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	B1
267	237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:	
267	237	2	- zonder breken, zeven en drogen indien p.o. < 2.000 m²	B2
2681	2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	B2
28	25	-	VERVAARDIGING EN REPARATIE VAN PRODUCTEN VAN METAAL (EXCLUSIEF MACHINES/ TRANSPORTMIDDELEN)	
281	251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m²	B2
284	255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen en dergelijke, p.o. < 200 m²	B2
2852	2562, 3311	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. < 200 m²	B2
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. < 200 m²	B2
30	26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS	
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken, inclusief reparaties	B1
33	26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN	
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten en dergelijke, inclusief reparaties	B
36	31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.	
361	9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m²	A
362	321		Fabricage van munten, sieraden en dergelijke	B1
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken	B1
3663.1	32991		Sociale werkvoorziening	B1
40	35	-	PRODUCTIE EN DISTRIBUTIE VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER	
40	35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
40	35	C1	- < 10 MVA	B1
40	35	D0	Gasdistributiebedrijven:	
40	35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinstallaties categorie A	A
40	35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), categorie B en C	B1
40	35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:	

40	35	E2	- blokverwarming	B1
41	36	-	WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER	
41	36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:	
41	36	B1	- < 1 MW	B1
45	41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID	
45	41, 42, 43	3	Aannemersbedrijf met werkplaats, b.o. < 1.000 m²	B1
50	45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS	
501, 502, 504	451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	B1
5020.4	45204	B	Autobeklederijen	A
5020.5	45205		Autowasserijen	B1
503, 504	453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	B1
51	46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
5134	4634		Groothandel in dranken	C
5135	4635		Groothandel in tabaksproducten	C
5136	4636		Groothandel in suiker, chocolade en suikerwerk	C
5137	4637		Groothandel in koffie, thee, cacao en specerijen	C
514	464, 46733		Groothandel in overige consumentenartikelen	C
5148.7	46499	0	Groothandel in vuurwerk en munitie:	
5148.7	46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	B1
5153	4673	0	Groothandel in hout en bouwmaterialen:	
5153	5153	1	- algemeen	C
5153	4673	2	- indien b.o. < 2.000 m²	B1
5153.4	5153.4	4	Zand en grind:	
5153.4	46735	6	- indien b.o. < 200 m²	B1
5154	4674	0	Groothandel in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:	
5154	5154	1	- algemeen	C
5154	4674	2	- indien b.o. < 2.000 m²	B1
5156	4676		Groothandel in overige intermediaire goederen	C
52	47	-	DETAILHANDEL EN REPARATIE TEN BEHOEVE VAN PARTICULIEREN	
527	952		Reparatie ten behoeve van particulieren (exclusief auto's en motorfietsen)	A
60	49	-	VERVOER OVER LAND	
6022	493		Taxibedrijven	B1
6024	494	0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks), b.o. < 1.000 m²	C
603	495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	B1
63	52	-	DIENSTVERLENING TEN BEHOEVE VAN HET VERVOER	
64	53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE	
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten	C
71	77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN	
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven	B2
712	7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (exclusief personenauto's)	C
713	773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	C
72	62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE	

72	62	A	Computerservice- en informatietechnologiebureaus en dergelijke	A
72	58, 63	B	Datacentra	B1
73	72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK	
732	722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	A
74	63, 69 t/m 71, 73, 74, 77, 78, 80 t/m 82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	C
7484.4	82992		Veilingen voor huisraad, kunst en dergelijke	A
90	37, 38, 39		MILIEUDIENSTVERLENING	
9001	3700	B	Rioolgemalen	B1
93	96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING	
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen	B1

Bijlage 2 Lijst van bedrijfsactiviteiten

Bijlage - Richtafstandenlijsten

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS											INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE		VERKEER	
15	10, 11	-														
15	10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN													
151	101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:													
151	101, 102	1	- slachterijen en pluimveeslachterijen	100	0	100	C		50	R	100	D	3.2		2	
151	101	2	- vetsmelterijen	700	0	100	C		30		700		5.2		2	
151	101	3	- bewerkingsinrichting van darmen en vleesafval	300	0	100	C		50	R	300		4.2		2	
151	101	4	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. > 1000 m²	100	0	100	C		50	R	100		3.2		2	
151	101	5	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 1000 m²	50	0	50	C		30		50		3.1		1	
151	101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 200 m²	30	0	50			10		50		3.1		1	
151	101, 102	7	- loonslachterijen	50	0	50			10		50		3.1		1	
151	108	8	- vervaardiging van snacks en vervaardiging van kant-en-klaar-maaltijden met p.o. < 2.000 m²	50	0	50			10		50		3.1		2	
152	102	0	Visverwerkingsbedrijven:													
152	102	1	- drogen	700	100	200	C		30		700		5.2		2	
152	102	2	- conserveren	200	0	100	C		30		200		4.1		2	
152	102	3	- roken	300	0	50	C		0		300		4.2		1	
152	102	4	- verwerken anderszins: p.o.> 1000 m²	300	10	50	C		30		300	D	4.2		2	
152	102	5	- verwerken anderszins: p.o. <= 1000 m²	100	10	50			30		100		3.2		1	
152	102	6	- verwerken anderszins: p.o. <= 300 m²	50	10	30			10		50		3.1		1	
1531	1031	0	Aardappelprodukten fabrieken:													
1531	1031	1	- vervaardiging van aardappelproducten	300	30	200	C		50	R	300		4.2		2	
1531	1031	2	- vervaardiging van snacks met p.o. < 2.000 m²	50	10	50			50	R	50		3.1		1	
1532, 1533	1032, 1039	0	Groente- en fruitconservenfabrieken:													
1532, 1533	1032, 1039	1	- jam	50	10	100	C		10		100		3.2		1	
1532, 1533	1032, 1039	2	- groente algemeen	50	10	100	C		10		100		3.2		2	
1532, 1533	1032, 1039	3	- met koolsoorten	100	10	100	C		10		100		3.2		2	
1532, 1533	1032, 1039	4	- met drogerijen	300	10	200	C		30		300		4.2		2	
1532, 1533	1032, 1039	5	- met uienconservering (zoutinleggerij)	300	10	100	C		10		300		4.2		2	
1541	104101	0	Vervaardiging van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten:													
1541	104101	1	- p.c. < 250.000 t/j	200	30	100	C		30	R	200		4.1		3	
1541	104101	2	- p.c. >= 250.000 t/j	300	50	300	C	Z	50	R	300		4.2		3	
1542	104102	0	Raffinage van plantaardige en dierlijke oliën en vetten:													
1542	104102	1	- p.c. < 250.000 t/j	200	10	100	C		100	R	200		4.1		3	
1542	104102	2	- p.c. >= 250.000 t/j	300	10	300	C	Z	200	R	300		4.2		3	

Bijlage - Richtafstandenlijsten

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
1543	1042	0	Margarinefabrieken:												
1543	1042	1	- p.c. < 250.000 t/j	100	10	200	C		30	R	200		4.1	3	
1543	1042	2	- p.c. >= 250.000 t/j	200	10	300	C	Z	50	R	300		4.2	3	
1551	1051	0	Zuivelprodukten fabrieken:												
1551	1051	1	- gedroogde produkten, p.c. >= 1,5 t/u	200	100	500	C	Z	50	R	500		5.1	3	
1551	1051	2	- geconcentreerde produkten, verdamp. cap. >=20 t/u	200	30	500	C	Z	50	R	500		5.1	3	
1551	1051	3	- melkprodukten fabrieken v.c. < 55.000 t/j	50	0	100	C		50	R	100		3.2	2	
1551	1051	4	- melkprodukten fabrieken v.c. >= 55.000 t/j	100	0	300	C	Z	50	R	300		4.2	3	
1551	1051	5	- overige zuivelprodukten fabrieken	50	50	300	C		50	R	300		4.2	3	
1552	1052	1	Consumptie-ijsfabrieken: p.o. > 200 m²	50	0	100	C		50	R	100		3.2	2	
1552	1052	2	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. <= 200 m²	10	0	30			0		30		2	1	
1561	1061	0	Meelfabrieken:												
1561	1061	1	- p.c. >= 500 t/u	200	100	300	C	Z	100	R	300		4.2	2	
1561	1061	2	- p.c. < 500 t/u	100	50	200	C		50	R	200		4.1	2	
1561	1061		Grutterswarenfabrieken	50	100	200	C		50		200	D	4.1	2	
1562	1062	0	Zetmeelfabrieken:												
1562	1062	1	- p.c. < 10 t/u	200	50	200	C		30	R	200		4.1	1	
1562	1062	2	- p.c. >= 10 t/u	300	100	300	C	Z	50	R	300		4.2	2	
1571	1091	0	Veevoerfabrieken:												
1571	1091	1	- destructiebedrijven	700	30	200	C		50		700	D	5.2	3	
1571	1091	2	- beender-, veren-, vis-, en vleesmeelfabriek	700	100	100	C		30	R	700	D	5.2	3	
1571	1091	3	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) cap. < 10 t/u water	300	100	200	C		30		300		4.2	2	
1571	1091	4	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) cap. >= 10 t/u water	700	200	300	C	Z	50		700		5.2	3	
1571	1091	5	- mengvoeder, p.c. < 100 t/u	200	50	200	C		30		200		4.1	3	
1571	1091	6	- mengvoeder, p.c. >= 100 t/u	300	100	300	C	Z	50	R	300		4.2	3	
1572	1092		Vervaardiging van voer voor huisdieren	200	100	200	C		30		200		4.1	2	
1581	1071	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:												
1581	1071	1	- v.c. < 7500 kg meel/week, bij gebruik van charge-ovens	30	10	30	C		10		30		2	1	
1581	1071	2	- v.c. >= 7500 kg meel/week	100	30	100	C		30		100		3.2	2	
1582	1072		Banket, biscuit- en koekfabrieken	100	10	100	C		30		100		3.2	2	
1583	1081	0	Suikerfabrieken:												
1583	1081	1	- v.c. < 2.500 t/j	500	100	300	C		100	R	500		5.1	2	
1583	1081	2	- v.c. >= 2.500 t/j	1000	200	700	C	Z	200	R	1000		5.3	3	
1584	10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:												
1584	10821	1	- Cacao- en chocoladefabrieken: p.o. > 2.000 m²	500	50	100			50	R	500		5.1	2	

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
1584	10821	2	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 2.000 m²	100	30	50			30		100		3.2	2	
1584	10821	3	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m²	30	10	30			10		30		2	1	
1584	10821	4	- Suikerwerkfabrieken met suiker branden	300	30	50			30	R	300		4.2	2	
1584	10821	5	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. > 200 m²	100	30	50			30	R	100		3.2	2	
1584	10821	6	- suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. <= 200 m²	30	10	30			10		30		2	1	
1585	1073		Deegwarenfabrieken	50	30	10			10		50		3.1	2	
1586	1083	0	Koffiebranderijen en theepakkerijen:												
1586	1083	1	- koffiebranderijen	500	30	200	C		10		500	D	5.1	2	
1586	1083	2	- theepakkerijen	100	10	30			10		100		3.2	2	
1587	108401		Vervaardiging van azijn, specerijen en kruiden	200	30	50			10		200		4.1	2	
1589	1089		Vervaardiging van overige voedingsmiddelen	200	30	50			30		200	D	4.1	2	
1589.1	1089		Bakkerijgrondstoffenfabrieken	200	50	50			50	R	200		4.1	2	
1589.2	1089	0	Soep- en soeparomafabrieken:												
1589.2	1089	1	- zonder poederdrogen	100	10	50			10		100		3.2	2	
1589.2	1089	2	- met poederdrogen	300	50	50			50	R	300		4.2	2	
1589.2	1089		Bakmeel- en puddingpoederfabrieken	200	50	50			30		200		4.1	2	
1591	110101		Destilleerderijen en likeurstokerijen	300	30	200	C		30		300		4.2	2	
1592	110102	0	Vervaardiging van ethylalcohol door gisting:												
1592	110102	1	- p.c. < 5.000 t/j	200	30	200	C		30	R	200		4.1	1	
1592	110102	2	- p.c. >= 5.000 t/j	300	50	300	C		50	R	300		4.2	2	
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	10	0	30	C		0		30		2	1	
1596	1105		Bierbrouwerijen	300	30	100	C		50	R	300		4.2	2	
1597	1106		Mouterijen	300	50	100	C		30		300		4.2	2	
1598	1107		Mineraalwater- en frisdrankfabrieken	10	0	100			50	R	100		3.2	3	
16	12	-													
16	12	-	VERWERKING VAN TABAK												
160	120		Tabakverwerkende industrie	200	30	50	C		30		200		4.1	2	
17	13	-													
17	13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL												
171	131		Bewerken en spinnen van textielvezels	10	50	100			30		100		3.2	2	
172	132	0	Weven van textiel:												
172	132	1	- aantal weefgetouwen < 50	10	10	100			0		100		3.2	2	
172	132	2	- aantal weefgetouwen >= 50	10	30	300		Z	50		300		4.2	3	

Bijlage - Richtafstandenlijsten

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
173	133		Textielveredelingsbedrijven	50	0	50			10		50		3.1	2	
174, 175	139		Vervaardiging van textielwaren	10	0	50			10		50		3.1	1	
1751	1393		Tapijt-, kokos- en vloermattenfabrieken	100	30	200			10		200		4.1	2	
176, 177	139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	0	10	50			10		50		3.1	1	
18	14	-													
18	14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT												
181	141		Vervaardiging kleding van leer	30	0	50			0		50		3.1	1	
182	141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	10	10	30			10		30		2	2	
183	142, 151		Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont	50	10	10			10		50		3.1	1	
19	19	-													
19	15	-	VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCL. KLEDING)												
191	151,152		Lederfabrieken	300	30	100			10		300		4.2	2	
192	151		Lederwarenfabrieken (excl. kleding en schoeisel)	50	10	30			10		50	D	3.1	2	
193	152		Schoenenfabrieken	50	10	50			10		50		3.1	2	
20		-													
20	16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.												
2010.1	16101		Houtzagerijen	0	50	100			50	R	100		3.2	2	
2010.2	16102	0	Houtconserveringsbedrijven:												
2010.2	16102	1	- met creosootolie	200	30	50			10		200		4.1	2	
2010.2	16102	2	- met zoutoplossingen	10	30	50			10		50		3.1	2	
202	1621		Fineer- en plaatmaterialenfabrieken	100	30	100			10		100		3.2	3	
203, 204, 205	162	0	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout	0	30	100			0		100		3.2	2	
203, 204, 205	162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m2	0	30	50			0		50		3.1	1	
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	10	10	30			0		30		2	1	
21	17	-													
21	17	-	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN												
2111	1711		Vervaardiging van pulp	200	100	200	C		50	R	200		4.1	3	
2112	1712	0	Papier- en kartonfabrieken:												
2112	1712	1	- p.c. < 3 t/u	50	30	50	C		30	R	50		3.1	1	
2112	1712	2	- p.c. 3 - 15 t/u	100	50	200	C	Z	50	R	200		4.1	2	
2112	1712	3	- p.c. >= 15 t/u	200	100	300	C	Z	100	R	300		4.2	3	
212	172		Papier- en kartonwarenfabrieken	30	30	100	C		30	R	100		3.2	2	
2121.2	17212	0	Golfkartonfabrieken:												
2121.2	17212	1	- p.c. < 3 t/u	30	30	100	C		30	R	100		3.2	2	

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
2121.2	17212	2	- p.c. >= 3 t/u	50	30	200	C	Z	30	R	200		4.1	2	
22	58	-													
22	58	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA												
2222	1812		Drukkerijen (vlak- en rotatie-diepdrukkerijen)	30	0	100			10		100		3.2	3	
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	10	0	30			0		30		2	1	
2223	1814	A	Grafische afwerking	0	0	10			0		10		1	1	
2223	1814	B	Binderijen	30	0	30			0		30		2	2	
2224	1813		Grafische reproduktie en zetten	30	0	10			10		30		2	2	
2225	1814		Overige grafische aktiviteiten	30	0	30			10		30	D	2	2	
223	182		Reproduktiebedrijven opgenomen media	0	0	10			0		10		1	1	
23	19	-													
23	19	-	AARDOLIE-/STEENKOOLVERWERK. IND.; BEWERKING SPLIJT-/KWEEKSTOFFEN												
231	191		Cokesfabrieken	1000	700	1000	C	Z	100	R	1000		5.3	2	
2320.1	19201		Aardolieraffinaderijen	1500	100	1500	C	Z	1500	R	1500		6	3	
2320.2	19202	A	Smeeroliën- en vettenfabrieken	50	0	100			30	R	100		3.2	2	
2320.2	19202	B	Recyclingbedrijven voor afgewerkte olie	300	0	100			50	R	300		4.2	2	
2320.2	19202	C	Aardolieproduktenfabrieken n.e.g.	300	0	200			50	R	300	D	4.2	2	
233	201, 212, 244		Splijt- en kweekstoffenbewerkingsbedrijven	10	10	100			1500		1500	D	6	1	
24	20	-													
24	20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUKTEN												
2411	2011	0	Vervaardiging van industriële gassen:												
2411	2011	1	- luchtscheidingsinstallatie v.c. >= 10 t/d lucht	10	0	700	C	Z	100	R	700		5.2	3	
2411	2011	2	- overige gassenfabrieken, niet explosief	100	0	500	C		100	R	500		5.1	3	
2411	2011	3	- overige gassenfabrieken, explosief	100	0	500	C		300	R	500		5.1	3	
2412	2012		Kleur- en verfstoffenfabrieken	200	0	200	C		200	R	200	D	4.1	3	
2413	2012	0	Anorg. chemische grondstoffenfabrieken:												
2413	2012	1	- niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	100	30	300	C		300	R	300	D	4.2	2	
2413	2012	2	- vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	300	50	500	C		700	R	700	D	5.2	3	
2414.1	20141	A0	Organ. chemische grondstoffenfabrieken:												
2414.1	20141	A1	- niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	300	10	200	C		300	R	300	D	4.2	2	
2414.1	20141	A2	- vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	1000	30	500	C		700	R	1000	D	5.3	2	
2414.1	20141	B0	Methanolfabrieken:												
2414.1	20141	B1	- p.c. < 100.000 t/j	100	0	200	C		100	R	200		4.1	2	
2414.1	20141	B2	- p.c. >= 100.000 t/j	200	0	300	C	Z	200	R	300		4.2	3	

Bijlage - Richtafstandenlijsten

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS											INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER		
2414.2	20149	0	Vetzuren en alkanolenfabrieken (niet synth.):													
2414.2	20149	1	- p.c. < 50.000 t/j	300	0	200	C		100	R	300		4.2	2		
2414.2	20149	2	- p.c. >= 50.000 t/j	500	0	300	C	Z	200	R	500		5.1	3		
2415	2015		Kunstmeststoffenfabrieken	500	300	500	C		500	R	500		5.1	3		
2416	2016		Kunstharsenfabrieken e.d.	700	30	300	C		500	R	700		5.2	3		
242	202	0	Landbouwchemicaliënfabrieken:													
242	202	1	- fabricage	300	50	100	C		1000	R	1000		5.3	3		
242	202	2	- formulering en afvullen	100	10	30	C		500	R	500	D	5.1	2		
243	203		Verf, lak en vernisfabrieken	300	30	200	C		300	R	300	D	4.2	3		
2441	2110	0	Farmaceutische grondstoffenfabrieken:													
2441	2110	1	- p.c. < 1.000 t/j	200	10	200	C		300	R	300		4.2	1		
2441	2110	2	- p.c. >= 1.000 t/j	300	10	300	C		500	R	500		5.1	2		
2442	2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:													
2442	2120	1	- formulering en afvullen geneesmiddelen	50	10	50			50	R	50		3.1	2		
2442	2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	10	10	30			10		30		2	2		
2451	2041		Zeep-, was- en reinigingsmiddelenfabrieken	300	100	200	C		100	R	300		4.2	3		
2452	2042		Parfumerie- en cosmeticafabrieken	300	30	50	C		50	R	300		4.2	2		
2461	2051		Kruit-, vuurwerk-, en springstoffenfabrieken	30	10	50			1000	V	1000		5.3	1		
2462	2052	0	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:													
2462	2052	1	- zonder dierlijke grondstoffen	100	10	100			50		100		3.2	3		
2462	2052	2	- met dierlijke grondstoffen	500	30	100			50		500		5.1	3		
2464	205902		Fotochemische produktenfabrieken	50	10	100			50	R	100		3.2	3		
2466	205903	A	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	50	10	50			50	R	50		3.1	3		
2466	205903	B	Overige chemische produktenfabrieken n.e.g.	200	30	100	C		200	R	200	D	4.1	2		
247	2060		Kunstmatige synthetische garen- en vezelfabrieken	300	30	300	C		200	R	300		4.2	3		
25	22	-														
25	22	-	VERVAARDIGING VAN PRODUKTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF													
2511	221101		Rubberbandenfabrieken	300	50	300	C		100	R	300		4.2	2		
2512	221102	0	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:													
2512	221102	1	- vloeropp. < 100 m2	50	10	30			30		50		3.1	1		
2512	221102	2	- vloeropp. >= 100 m2	200	50	100			50	R	200		4.1	2		
2513	2219		Rubber-artikelenfabrieken	100	10	50			50	R	100	D	3.2	1		
252	222	0	Kunststofverwerkende bedrijven:													
252	222	1	- zonder fenolharsen	200	50	100			100	R	200		4.1	2		
252	222	2	- met fenolharsen	300	50	100			200	R	300		4.2	2		

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
252	222	3	- productie van verpakkingsmateriaal en assemblage van kunststofbouwmaterialen	50	30	50			30		50		3.1	2	
26	23	-													
26	23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN												
261	231	0	Glasfabrieken:												
261	231	1	- glas en glasprodukten, p.c. < 5.000 t/j	30	30	100			30		100		3.2	1	
261	231	2	- glas en glasprodukten, p.c. >= 5.000 t/j	30	100	300	C	Z	50	R	300		4.2	2	
261	231	3	- glaswol en glasvezels, p.c.< 5.000 t/j	300	100	100			30		300		4.2	1	
261	231	4	- glaswol en glasvezels, p.c. >= 5.000 t/j	500	200	300	C	Z	50	R	500		5.1	2	
2615	231		Glasbewerkingsbedrijven	10	30	50			10		50		3.1	1	
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:												
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	10	10	30			10		30		2	1	
262, 263	232, 234	2	- vermogen elektrische ovens totaal >= 40 kW	30	50	100			30		100		3.2	2	
264	233	A	Baksteen en baksteenelementenfabrieken	30	200	200			30		200		4.1	2	
264	233	B	Dakpannenfabrieken	50	200	200			100	R	200		4.1	2	
2651	2351	0	Cementfabrieken:												
2651	2351	1	- p.c. < 100.000 t/j	10	300	500	C		30	R	500		5.1	2	
2651	2351	2	- p.c. >= 100.000 t/j	30	500	1000	C	Z	50	R	1000		5.3	3	
2652	235201	0	Kalkfabrieken:												
2652	235201	1	- p.c. < 100.000 t/j	30	200	200			30	R	200		4.1	2	
2652	235201	2	- p.c. >= 100.000 t/j	50	500	300		Z	50	R	500		5.1	3	
2653	235202	0	Gipsfabrieken:												
2653	235202	1	- p.c. < 100.000 t/j	30	200	200			30	R	200		4.1	2	
2653	235202	2	- p.c. >= 100.000 t/j	50	500	300		Z	50	R	500		5.1	3	
2661.1	23611	0	Betonwarenfabrieken:												
2661.1	23611	1	- zonder persen, triltafels en bekistingtrille	10	100	200			30		200		4.1	2	
2661.1	23611	2	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. < 100 t/d	10	100	300			30		300		4.2	2	
2661.1	23611	3	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. >= 100 t/d	30	200	700		Z	30		700		5.2	3	
2661.2	23612	0	Kalkzandsteenfabrieken:												
2661.2	23612	1	- p.c. < 100.000 t/j	10	50	100			30		100		3.2	2	
2661.2	23612	2	- p.c. >= 100.000 t/j	30	200	300		Z	30		300		4.2	3	
2662	2362		Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken	50	50	100			30		100		3.2	2	
2663, 2664	2363, 2364	0	Betonmortelcentrales:												
2663, 2664	2363, 2364	1	- p.c. < 100 t/u	10	50	100			10		100		3.2	3	

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
2663, 2664	2363, 2364	2	- p.c. >= 100 t/u	30	200	300		Z	10		300		4.2	3	
2665, 2666	2365, 2369	0	Vervaardiging van produkten van beton, (vezel)cement en gips:												
2665, 2666	2365, 2369	1	- p.c. < 100 t/d	10	50	100			50	R	100		3.2	2	
2665, 2666	2365, 2369	2	- p.c. >= 100 t/d	30	200	300		Z	200	R	300		4.2	3	
267	237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:												
267	237	1	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. > 2.000 m²	10	30	100			0		100	D	3.2	1	
267	237	2	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. <= 2.000 m²	10	30	50			0		50		3.1	1	
267	237	3	- met breken, zeven of drogen, v.c. < 100.000 t/j	10	100	300			10		300		4.2	1	
267	237	4	- met breken, zeven of drogen, v.c. >= 100.000 t/j	30	200	700		Z	10		700		5.2	2	
2681	2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	10	30	50			10		50	D	3.1	1	
2682	2399	A0	Bitumineuze materialenfabrieken:												
2682	2399	A1	- p.c. < 100 t/u	300	100	100			30		300		4.2	3	
2682	2399	A2	- p.c. >= 100 t/u	500	200	200		Z	50		500		5.1	3	
2682	2399	B0	Isolatiematerialenfabrieken (excl. glaswol):												
2682	2399	B1	- steenwol, p.c. >= 5.000 t/j	100	200	300	C	Z	30		300		4.2	2	
2682	2399	B2	- overige isolatiematerialen	200	100	100	C		50		200		4.1	2	
2682	2399	C	Minerale produktenfabrieken n.e.g.	50	50	100			50		100	D	3.2	2	
2682	2399	D0	Asfaltcentrales: p.c.< 100 ton/uur	100	50	200			30		200		4.1	3	
2682	2399	D1	- asfaltcentrales, p.c. >= 100 ton/uur	200	100	300		Z	50		300		4.2	3	
27	24	-													
27	24	-	VERVAARDIGING VAN METALEN												
271	241	0	Ruwijzer- en staalfabrieken:												
271	241	1	- p.c. < 1.000 t/j	700	500	700			200	R	700		5.2	2	
271	241	2	- p.c. >= 1.000 t/j	1500	1000	1500	C	Z	300	R	1500		6	3	
272	245	0	IJzeren- en stalenbuizenfabrieken:												
272	245	1	- p.o. < 2.000 m2	30	30	500			30		500		5.1	2	
272	245	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	100	1000		Z	50	R	1000		5.3	3	
273	243	0	Draadtrekkerijen, koudbandwalserijen en profielzetterijen:												
273	243	1	- p.o. < 2.000 m2	30	30	300			30		300		4.2	2	
273	243	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	50	700		Z	50	R	700		5.2	3	
274	244	A0	Non-ferro-metaalfabrieken:												
274	244	A1	- p.c. < 1.000 t/j	100	100	300			30	R	300		4.2	1	
274	244	A2	- p.c. >= 1.000 t/j	200	300	700		Z	50	R	700		5.2	2	
274	244	B0	Non-ferro-metaalwalserijen, -trekkerijen e.d.:												
274	244	B1	- p.o. < 2.000 m2	50	50	500			50	R	500		5.1	2	

Bijlage - Richtafstandenlijsten

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS											INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER		
274	244	B2	- p.o. >= 2.000 m2	200	100	1000		Z	100	R	1000		5.3	3		
2751, 2752	2451, 2452	0	IJzer- en staalgieterijen/ -smelterijen:													
2751, 2752	2451, 2452	1	- p.c. < 4.000 t/j	100	50	300	C		30	R	300		4.2	1		
2751, 2752	2451, 2452	2	- p.c. >= 4.000 t/j	200	100	500	C	Z	50	R	500		5.1	2		
2753, 2754	2453, 2454	0	Non-ferro-metaalgieterijen/ -smelterijen:													
2753, 2754	2453, 2454	1	- p.c. < 4.000 t/j	100	50	300	C		30	R	300		4.2	1		
2753, 2754	2453, 2454	2	- p.c. >= 4.000 t/j	200	100	500	C	Z	50	R	500		5.1	2		
28	25	-														
28	25, 31	-	VERVAARD. EN REPARATIE VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)													
281	251, 331	0	Constructiewerkplaatsen													
281	251, 331	1	- gesloten gebouw	30	30	100			30		100		3.2	2		
281	251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m2	30	30	50			10		50		3.1	1		
281	251, 331	2	- in open lucht, p.o. < 2.000 m2	30	50	200			30		200		4.1	2		
281	251, 331	3	- in open lucht, p.o. >= 2.000 m2	50	200	300		Z	30		300		4.2	3		
2821	2529, 3311	0	Tank- en reservoirbouwbedrijven:													
2821	2529, 3311	1	- p.o. < 2.000 m2	30	50	300			30	R	300		4.2	2		
2821	2529, 3311	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	100	500		Z	50	R	500		5.1	3		
2822, 2830	2521, 2530, 3311		Vervaardiging van verwarmingsketels, radiatoren en stoomketels	30	30	200			30		200		4.1	2		
284	255, 331	A	Stamp-, pers-, dieptrek- en forceerbedrijven	10	30	200			30		200		4.1	1		
284	255, 331	B	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d.	50	30	100			30		100	D	3.2	2		
284	255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m2	30	30	50			10		50	D	3.1	1		
2851	2561, 3311	0	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:													
2851	2561, 3311	1	- algemeen	50	50	100			50		100		3.2	2		
2851	2561, 3311	10	- stralen	30	200	200			30		200	D	4.1	2		
2851	2561, 3311	11	- metaalharden	30	50	100			50		100	D	3.2	1		
2851	2561, 3311	12	- lakspuiten en moffelen	100	30	100			50	R	100	D	3.2	2		
2851	2561, 3311	2	- scoperen (opspuiten van zink)	50	50	100			30	R	100	D	3.2	2		
2851	2561, 3311	3	- thermisch verzinken	100	50	100			50		100		3.2	2		
2851	2561, 3311	4	- thermisch vertinnen	100	50	100			50		100		3.2	2		
2851	2561, 3311	5	- mechanische oppervlaktebehandeling (slijpen, polijsten)	30	50	100			30		100		3.2	2		
2851	2561, 3311	6	- anodiseren, eloxeren	50	10	100			30		100		3.2	2		
2851	2561, 3311	7	- chemische oppervlaktebehandeling	50	10	100			30		100		3.2	2		
2851	2561, 3311	8	- emailleren	100	50	100			50	R	100		3.2	1		
2851	2561, 3311	9	- galvaniseren (vernikkelen, verchromen, verzinken, verkoperen ed)	30	30	100			50		100		3.2	2		

Bijlage - Richtafstandenlijsten

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS											INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE		VERKEER	
2852	2562, 3311	1	Overige metaalbewerkende industrie	10	30	100			30		100	D	3.2		1	
2852	2562, 3311	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. <200m2	10	30	50			10		50	D	3.1		1	
287	259, 331	A0	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken:													
287	259, 331	A1	- p.o. < 2.000 m2	30	50	200			30		200		4.1		2	
287	259, 331	A2	- p.o. >= 2.000 m2	50	100	500		Z	30		500		5.1		3	
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.	30	30	100			30		100		3.2		2	
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. <200 m2	30	30	50			10		50		3.1		1	
29	27, 28, 33	-														
29	27, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN													
29	27, 28, 33	0	Machine- en apparatenfabrieken incl. reparatie:													
29	27, 28, 33	1	- p.o. < 2.000 m2	30	30	100			30		100	D	3.2		2	
29	27, 28, 33	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	30	200			30		200	D	4.1		3	
29	28, 33	3	- met proefdraaien verbrandingsmotoren >= 1 MW	50	30	300		Z	30		300	D	4.2		3	
30	26, 28, 33	-														
30	26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS													
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie	30	10	30			10		30		2		1	
31	26, 27, 33	-														
31	26, 27, 33	-	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.													
311	271, 331		Elektromotoren- en generatorenfabrieken incl. reparatie	200	30	30			50		200		4.1		1	
312	271, 273		Schakel- en installatiemateriaalfabrieken	200	10	30			50		200		4.1		1	
313	273		Elektrische draad- en kabelfabrieken	100	10	200			100	R	200	D	4.1		2	
314	272		Accumulatoren- en batterijenfabrieken	100	30	100			50		100		3.2		2	
315	274		Lampenfabrieken	200	30	30			300	R	300		4.2		2	
316	293		Elektrotechnische industrie n.e.g.	30	10	30			10		30		2		1	
3162	2790		Koolelektrodenfabrieken	1500	300	1000	C	Z	200	R	1500		6		2	
32	26, 33	-														
32	26, 33	-	VERVAARDIGING VAN AUDIO-, VIDEO-, TELECOM-APPARATEN EN -BENODIGDH.													
321 t/m 323	261, 263, 264, 331		Vervaardiging van audio-, video- en telecom-apparatuur e.d. incl. reparatie	30	0	50			30		50	D	3.1		2	
3210	2612		Fabrieken voor gedrukte bedrading	50	10	50			30		50		3.1		1	
33	26, 32, 33	-														
33	26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN													

Bijlage - Richtafstandenlijsten

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS											INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE		VERKEER	
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie	30	0	30			0		30		2		1	
34	29	-														
34	29		VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS													
341	291	0	Autofabrieken en assemblagebedrijven													
341	291	1	- p.o. < 10.000 m2	100	10	200	C		30	R	200	D	4.1		3	
341	291	2	- p.o. >= 10.000 m2	200	30	300		Z	50	R	300		4.2		3	
3420.1	29201		Carrosseriefabrieken	100	10	200			30	R	200		4.1		2	
3420.2	29202		Aanhangwagen- en opleggerfabrieken	30	10	200			30		200		4.1		2	
343	293		Auto-onderdelenfabrieken	30	10	100			30	R	100		3.2		2	
35	30	-														
35	30	-	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S, AANHANGWAGENS)													
351	301, 3315	0	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:													
351	301, 3315	1	- houten schepen	30	30	50			10		50		3.1		2	
351	301, 3315	2	- kunststof schepen	100	50	100			50	R	100		3.2		2	
351	301, 3315	3	- metalen schepen < 25 m	50	100	200			30		200		4.1		2	
351	301, 3315	4	- metalen schepen >= 25m en/of proefdraaien motoren >= 1 MW	100	100	500	C	Z	50		500		5.1		2	
3511	3831		Scheepssloperijen	100	200	700			100	R	700		5.2		2	
352	302, 317	0	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:													
352	302, 317	1	- algemeen	50	30	100			30		100		3.2		2	
352	302, 317	2	- met proefdraaien van verbrandingsmotoren >= 1 MW	50	30	300		Z	30	R	300		4.2		2	
353	303, 3316	0	Vliegtuigbouw en -reparatiebedrijven:													
353	303, 3316	1	- zonder proefdraaien motoren	50	30	200			30		200		4.1		2	
353	303, 3316	2	- met proefdraaien motoren	100	30	1000		Z	100	R	1000		5.3		2	
354	309		Rijwiel- en motorrijwielfabrieken	30	10	100			30	R	100		3.2		2	
355	3099		Transportmiddelenindustrie n.e.g.	30	30	100			30		100	D	3.2		2	
36	31	-														
36	31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.													
361	310	1	Meubelfabrieken	50	50	100			30		100	D	3.2		2	
361	9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m2	0	10	10			0		10		1		1	
362	321		Fabricage van munten, sieraden e.d.	30	10	10			10		30		2		1	
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken	30	10	30			10		30		2		2	
364	323		Sportartikelenfabrieken	30	10	50			30		50		3.1		2	
365	324		Speelgoedartikelenfabrieken	30	10	50			30		50		3.1		2	

Bijlage - Richtafstandenlijsten

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
3663.2	32999		Vervaardiging van overige goederen n.e.g.	30	10	50			30		50	D	3.1	2	
37	38	-													
37	38	-	VOORBEREIDING TOT RECYCLING												
371	383201		Metaal- en autoschredders	30	100	500		Z	30		500		5.1	2	
372	383202	A0	Puinbrekerijen en -malerijen:												
372	383202	A1	- v.c. < 100.000 t/j	30	100	300			10		300		4.2	2	
372	383202	A2	- v.c. >= 100.000 t/j	30	200	700			10		700		5.2	3	
372	383202	B	Rubberregeneratiebedrijven	300	50	100			50	R	300		4.2	2	
372	383202	C	Afvalscheidingsinstallaties	200	200	300	C		50		300		4.2	3	
40	35	-													
40	35	-	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER												
40	35	A0	Elektriciteitsproduktiebedrijven (electrisch vermogen >= 50 MWe)												
40	35	A1	- kolengestookt (incl. meestook biomassa), thermisch vermogen > 75 MWth	100	700	700	C	Z	200		700		5.2	2	
40	35	A2	- oliegestookt, thermisch vermogen > 75 MWth	100	100	500	C	Z	100		500		5.1	2	
40	35	A3	- gasgestookt (incl. bijstook biomassa), thermisch vermogen > 75 MWth,in	100	100	500	C	Z	100	R	500		5.1	1	
40	35	A4	- kerncentrales met koeltorens	10	10	500	C		1500		1500	D	6	1	
40	35	A5	- warmte-kracht-installaties (gas), thermisch vermogen > 75 MWth	30	30	500	C	Z	100	R	500		5.1	1	
40	35	B0	bio-energieinstallaties electrisch vermogen < 50 MWe:												
40	35	B1	- covergisting, verbranding en vergassing van mest, slib, GFT en reststromen voedingsindustrie	100	50	100			30	R	100		3.2	2	
40	35	B2	- vergisting, verbranding en vergassing van overige biomassa	50	50	100			30	R	100		3.2	2	
40	35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:												
40	35	C1	- < 10 MVA	0	0	30	C		10		30		2	1	
40	35	C2	- 10 - 100 MVA	0	0	50	C		30		50		3.1	1	
40	35	C3	- 100 - 200 MVA	0	0	100	C		50		100		3.2	1	
40	35	C4	- 200 - 1000 MVA	0	0	300	C	Z	50		300		4.2	1	
40	35	C5	- >= 1000 MVA	0	0	500	C	Z	50		500		5.1	1	
40	35	D0	Gasdistributiebedrijven:												
40	35	D1	- gascompressorstations vermogen < 100 MW	0	0	300	C		100		300		4.2	1	
40	35	D2	- gascompressorstations vermogen >= 100 MW	0	0	500	C		200	R	500		5.1	1	
40	35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. Cat. A	0	0	10	C		10		10		1	1	
40	35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	0	0	30	C		10		30		2	1	
40	35	D5	- gasontvang- en -verdeelstations, cat. D	0	0	50	C		50	R	50		3.1	1	
40	35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:												

Bijlage - Richtafstandenlijsten

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
40	35	E1	- stadsverwarming	30	10	100	C		50		100		3.2	1	
40	35	E2	- blokverwarming	10	0	30	C		10		30		2	1	
41	36	-													
41	36	-	WINNING EN DITRIBUTIE VAN WATER												
41	36	A0	Waterwinning-/ bereiding- bedrijven:												
41	36	A1	- met chloorgas	50	0	50	C		1000	R	1000	D	5.3	1	
41	36	A2	- bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling	10	0	50	C		30		50		3.1	1	
41	36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:												
41	36	B1	- < 1 MW	0	0	30	C		10		30		2	1	
41	36	B2	- 1 - 15 MW	0	0	100	C		10		100		3.2	1	
41	36	B3	- >= 15 MW	0	0	300	C		10		300		4.2	1	
45	41, 42, 43	-													
45	41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID												
45	41, 42, 43	0	Bouwbedrijven algemeen: b.o. > 2.000 m²	10	30	100			10		100		3.2	2	
45	41, 42, 43	1	- bouwbedrijven algemeen: b.o. <= 2.000 m²	10	30	50			10		50		3.1	2	
45	41, 42, 43	2	Aannemersbedrijven met werkplaats: b.o. > 1000 m²	10	30	50			10		50		3.1	2	
45	41, 42, 43	3	- aannemersbedrijven met werkplaats: b.o.< 1000 m²	0	10	30			10		30		2	1	
50	45, 47	-													
50	45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS												
501, 502, 504	451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	10	0	30			10		30		2	2	
501	451		Handel in vrachtauto's (incl. import en reparatie)	10	10	100			10		100		3.2	2	
5020.4	45204	A	Autoplaatwerkerijen	10	30	100			10		100		3.2	1	
5020.4	45204	B	Autobeklederijen	0	0	10			10		10		1	1	
5020.4	45204	C	Autospuitinrichtingen	50	30	30			30	R	50		3.1	1	
5020.5	45205		Autowasserijen	10	0	30			0		30		2	3	
503, 504	453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	0	0	30			10		30		2	1	
51	46	-													
51	46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING												
5121	4621	0	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders	30	30	50			30	R	50		3.1	2	
5121	4621	1	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders met een verwerkingscapaciteit van 500 ton/uur of meer	100	100	300		Z	50	R	300		4.2	2	
5122	4622		Grth in bloemen en planten	10	10	30			0		30		2	2	
5123	4623		Grth in levende dieren	50	10	100	C		0		100		3.2	2	
5124	4624		Grth in huiden, vellen en leder	50	0	30			0		50		3.1	2	

Bijlage - Richtafstandenlijsten

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
5125, 5131	46217, 4631		Grth in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen	30	10	30			50	R	50		3.1	2	
5132, 5133	4632, 4633		Grth in vlees, vleeswaren, zuivelprodukten, eieren, spijsoliën	10	0	30			50	R	50		3.1	2	
5134	4634		Grth in dranken	0	0	30			0		30		2	2	
5135	4635		Grth in tabaksprodukten	10	0	30			0		30		2	2	
5136	4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	10	10	30			0		30		2	2	
5137	4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	30	10	30			0		30		2	2	
5138, 5139	4638, 4639		Grth in overige voedings- en genotmiddelen	10	10	30			10		30		2	2	
514	464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen	10	10	30			10		30		2	2	
5148.7	46499	0	Grth in vuurwerk en munitie:												
5148.7	46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	10	0	30			10	V	30		2	2	
5148.7	46499	2	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag 10 tot 50 ton	10	0	30			50	V	50		3.1	2	
5148.7	46499	5	- munitie	0	0	30			30		30		2	2	
5151.1	46711	0	Grth in vaste brandstoffen:												
5151.1	46711	1	- klein, lokaal verzorgingsgebied	10	50	50			30		50		3.1	2	
5151.1	46711	2	- kolenterminal, opslag opp. >= 2.000 m2	50	500	500		Z	100		500		5.1	3	
5151.2	46712	0	Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen:												
5151.2	46712	1	- vloeistoffen, o.c. < 100.000 m3	50	0	50			200	R	200	D	4.1	2	
5151.2	46712	2	- vloeistoffen, o.c. >= 100.000 m3	100	0	50			500	R	500	D	5.1	2	
5151.2	46712	3	- tot vloeistof verdichte gassen	50	0	50			300	R	300	D	4.2	2	
5151.3	46713		Grth minerale olieprodukten (excl. brandstoffen)	100	0	30			50		100		3.2	2	
5152.1	46721	0	Grth in metaalertsen:												
5152.1	46721	1	- opslag opp. < 2.000 m2	30	300	300			10		300		4.2	3	
5152.1	46721	2	- opslag opp. >= 2.000 m2	50	500	700		Z	10		700		5.2	3	
5152.2 /.3	46722, 46723		Grth in metalen en -halffabrikaten	0	10	100			10		100		3.2	2	
5153	4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:												
5153	4673	1	- algemeen: b.o. > 2000 m²	0	10	50			10		50		3.1	2	
5153	4673	2	- algemeen: b.o. <= 2000 m²	0	10	30			10		30		2	1	
5153.4	46735	4	zand en grind:												
5153.4	46735	5	- algemeen: b.o. > 200 m²	0	30	100			0		100		3.2	2	
5153.4	46735	6	- algemeen: b.o. <= 200 m²	0	10	30			0		30		2	1	
5154	4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:												
5154	4674	1	- algemeen: b.o. > 2.000 m²	0	0	50			10		50		3.1	2	
5154	4674	2	- algemeen: b.o. < = 2.000 m²	0	0	30			0		30		2	1	
5155.1	46751		Grth in chemische produkten	50	10	30			100	R	100	D	3.2	2	
5155.2	46752		Grth in kunstmeststoffen	30	30	30			30	R	30		2	1	

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS											INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE		VERKEER	
5156	4676		Grth in overige intermediaire goederen	10	10	30			10		30		2		2	
5157	4677	0	Autosloperijen: b.o. > 1000 m²	10	30	100			30		100		3.2		2	
5157	4677	1	- autosloperijen: b.o. <= 1000 m²	10	10	50			10		50		3.1		2	
5157.2/3	4677	0	Overige groothandel in afval en schroot: b.o. > 1000 m²	10	30	100			10		100	D	3.2		2	
5157.2/3	4677	1	- overige groothandel in afval en schroot: b.o. <= 1000 m²	10	10	50			10		50		3.1		2	
518	466	0	Grth in machines en apparaten:													
518	466	1	- machines voor de bouwnijverheid	0	10	100			10		100		3.2		2	
518	466	2	- overige	0	10	50			0		50		3.1		2	
519	466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.	0	0	30			0		30		2		2	
60	49	-														
60	49	-	VERVOER OVER LAND													
601	491, 492	0	Spoorwegen:													
601	491, 492	1	- stations	0	0	100	C		50	R	100	D	3.2		3	
601	491, 492	2	- rangeerterreinen, overslagstations (zonder rangeerheuvel)	30	30	300	C		300	R	300	D	4.2		3	
6021.1	493		Bus-, tram- en metrostations en -remises	0	10	100	C		0		100	D	3.2		2	
6022	493		Taxibedrijven	0	0	30	C		0		30		2		2	
6023	493		Touringcarbedrijven	10	0	100	C		0		100		3.2		2	
6024	494	0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. > 1000 m²	0	0	100	C		30		100		3.2		3	
6024	494	1	- Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks) b.o. <= 1000 m²	0	0	50	C		30		50		3.1		2	
603	495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	0	0	30	C		10		30	D	2		1	
63	52	-														
63	52	-	DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER													
6311.1	52241	0	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. zeeschepen:													
6311.1	52241	1	- containers	0	10	500	C		100	R	500		5.1		3	
6311.1	52241	2	- stukgoederen	0	30	300	C		100	R	300	D	4.2		3	
6311.1	52241	3	- ertsen, mineralen e.d., opslagopp. >= 2.000 m2	50	700	1000	C	Z	50		1000		5.3		3	
6311.1	52241	4	- granen of meelsoorten, v.c. >= 500 t/u	100	500	500	C	Z	100	R	500		5.1		3	
6311.1	52241	5	- steenkool, opslagopp. >= 2.000 m2	50	700	700	C	Z	100		700		5.2		3	
6311.1	52241	6	- olie, LPG, e.d.	300	0	100	C		1000	R	1000		5.3		2	
6311.1	52241	7	- tankercleaning	300	10	100	C		200	R	300		4.2		1	
6311.2	52242	0	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. binnenvaart:													
6311.2	52242	1	- containers	0	10	300			50	R	300		4.2		2	
6311.2	52242	10	- tankercleaning	300	10	100			200	R	300		4.2		1	
6311.2	52242	2	- stukgoederen	0	10	100			50	R	100	D	3.2		2	

Bijlage - Richtafstandenlijsten

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
6311.2	52242	3	- ertsen, mineralen, e.d., opslagopp. < 2.000 m²	30	200	300			30		300		4.2	2	
6311.2	52242	4	- ersten, mineralen, e.d., opslagopp. >= 2.000 m²	50	500	700		Z	50		700		5.2	3	
6311.2	52242	5	- granen of meelsoorten , v.c. < 500 t/u	50	300	200			50	R	300		4.2	2	
6311.2	52242	6	- granen of meelsoorten, v.c. >= 500 t/u	100	500	300		Z	100	R	500		5.1	3	
6311.2	52242	7	- steenkool, opslagopp. < 2.000 m2	50	300	300			50		300		4.2	2	
6311.2	52242	8	- steenkool, opslagopp. >= 2.000 m2	50	500	500		Z	100		500		5.1	3	
6311.2	52242	9	- olie, LPG, e.d.	100	0	50			700	R	700		5.2	2	
6312	52102, 52109	A	Distributiecentra, pak- en koelhuizen	30	10	50	C		50	R	50	D	3.1	2	
6312	52109	B	Opslaggebouwen (verhuur opslagruimte)	0	0	30	C		10		30		2	2	
6321	5221	1	Autoparkeerterreinen, parkeergarages	10	0	30	C		0		30		2	3	
6321	5221	2	Stalling van vrachtwagens (met koelinstallaties)	10	0	100	C		30		100		3.2	2	
64	64	-													
64	53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE												
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten	0	0	30	C		0		30		2	2	
642	61	A	Telecommunicatiebedrijven	0	0	10	C		0		10		1	1	
642	61	B0	zendinstallaties:												
642	61	B1	- LG en MG, zendervermogen < 100 kW (bij groter vermogen: onderzoek!)	0	0	0	C		100		100		3.2	1	
642	61	B2	- FM en TV	0	0	0	C		10		10		1	1	
642	61	B3	- GSM en UMTS-steunzenders (indien bouwvergunningplichtig)	0	0	0	C		10		10		1	1	
71	77	-													
71	77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN												
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven	10	0	30			10		30		2	2	
712	7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)	10	0	50			10		50	D	3.1	2	
713	773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	10	0	50			10		50	D	3.1	2	
714	772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	10	10	30			10		30	D	2	2	
72	62	-													
72	62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE												
72	58, 63	B	Datacentra	0	0	30	C		0		30		2	1	
747	812		Reinigingsbedrijven voor gebouwen	50	10	30			30		50	D	3.1	1	
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	10	0	30	C		10		30		2	2	
7484.3	82991		Veilingen voor landbouw- en visserijprodukten	50	30	200	C		50	R	200		4.1	3	
90	37, 38, 39	-													
90	37, 38, 39	-	MILIEUDIENSTVERLENING												
9001	3700	A0	RWZI's en gierverwerkingsinricht., met afdekking voorbezinktanks:												

Bijlage - Richtafstandenlijsten

LIJST - ACTIVITEITEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
9001	3700	A1	- < 100.000 i.e.	200	10	100	C		10		200		4.1	2	
9001	3700	A2	- 100.000 - 300.000 i.e.	300	10	200	C	Z	10		300		4.2	2	
9001	3700	A3	- >= 300.000 i.e.	500	10	300	C	Z	10		500		5.1	3	
9001	3700	B	rioolgemalen	30	0	10	C		0		30		2	1	
9002.1	381	A	Vuilophaal-, straatreinigingsbedrijven e.d.	50	30	50			10		50		3.1	2	
9002.1	381	B	Gemeentewerven (afval-inzameldepots)	30	30	50			30	R	50		3.1	2	
9002.1	381	C	Vuiloverslagstations	200	200	300			30		300		4.2	3	
9002.2	382	A0	Afvalverwerkingsbedrijven:												
9002.2	382	A1	- mestverwerking/korrelfabrieken	500	10	100	C		10		500		5.1	3	
9002.2	382	A2	- kabelbranderijen	100	50	30			10		100		3.2	1	
9002.2	382	A3	- verwerking radio-actief afval	0	10	200	C		1500		1500		6	1	
9002.2	382	A4	- pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)	50	10	30			10		50		3.1	1	
9002.2	382	A5	- oplosmiddelterugwinning	100	0	10			30	R	100	D	3.2	1	
9002.2	382	A6	- afvalverbrandingsinrichtingen, thermisch vermogen > 75 MW	300	200	300	C	Z	50		300	D	4.2	3	
9002.2	382	A7	- verwerking fotochemisch en galvano-afval	10	10	30			30	R	30		2	1	
9002.2	382	B	Vuilstortplaatsen	300	200	300			10		300		4.2	3	
9002.2	382	C0	Composteerbedrijven:												
9002.2	382	C1	- niet-belucht v.c. < 5.000 ton/jr	300	100	50			10		300		4.2	2	
9002.2	382	C2	- niet-belucht v.c. 5.000 tot 20.000 ton/jr	700	300	100			30		700		5.2	2	
9002.2	382	C3	- belucht v.c. < 20.000 ton/jr	100	100	100			10		100		3.2	2	
9002.2	382	C4	- belucht v.c. > 20.000 ton/jr	200	200	100			30		200		4.1	3	
9002.2	382	C5	- GFT in gesloten gebouw	200	50	100			100	R	200		4.1	3	

Bijlage 3 Toelichting Lijst van bedrijfsactiviteiten

Deze bijlage is ontleend aan 'Bedrijven en milieuzonering', Sdu Uitgevers bv, Den Haag (2009).

1. Hoofdindeling

Tabel 1 omvat de bedrijfstypen met codering volgens de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) 2008. Bij die bedrijfstypen is rekening gehouden met de normaliter bij deze bedrijven voorkomende opslagen en installaties.

2. Afstanden voor geur, stof, geluid en gevaar

Per bedrijfstype zijn voor elk van de aspecten geur, stof, geluid en gevaar de afstanden aangegeven die in de meeste gevallen kunnen worden aangehouden tussen een bedrijf en woonbebouwing, om hinder en schade aan mensen tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Voor elk van de aspecten is de noodzakelijk geachte afstand bepaald. In principe geldt de afstand tussen enerzijds de perceelsgrens van het bedrijf en anderzijds de gevel van een woning. Bij deze invulling zijn de volgende afstandscategorieën gehanteerd voor omgevingstype rustige woonwijk:

	Rustige woonwijk
Milieucategorie	Grootste afstand
1	10 m
2	30 m
3.1	50 m
3.2	100 m
4.1	200 m
4.2	300 m
5.1	500 m
5.2	700 m
5.3	1.000 m
6	1.500 m

Mocht een bedrijf meerdere SBI-codes kennen, dan moet voor elk aspect de grootste afstand worden genomen. Dat geldt ook voor de gebruikte installaties en opslagen.
Opgemerkt dient te worden dat de methodiek in de eerste plaats is ontwikkeld om in nieuwe situaties een vestigingsplaats voor een bedrijf vast te stellen en niet voor toetsing van bestaande situaties.
Daarom wordt bij bestaande situaties uitgegaan van de maatregelen, die voor een nieuwe vestiging van een dergelijk bedrijfs- /activiteitstype redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Verder gelden de afstanden alleen in relatie tot rustige woonwijken gelegen in woongebieden, dus niet voor woningen die in gebieden liggen met een andere bestemming of kwalificatie.
Voor de toepassing van deze methodiek op bestaande situaties is het zeker niet zo dat elk bedrijf, dat is gevestigd op kortere afstand tot aaneengesloten woonbebouwing dan de wenselijke, zonder meer onaanvaardbaar is. Wel geeft de gewenste afstand een maat voor potentiële hinder, gevaar of schade.

3. Gevaar: risico (R) en vuurwerk (V)

Voor bepaalde bedrijfstypen is na de afstand voor gevaar de letter R van 'risico' aangegeven. Dat houdt in dat voor deze bedrijfsactiviteiten moet worden nagegaan of het Bevi van toepassing is.
Daarnaast is bij bepaalde bedrijfstypen na de afstand voor gevaar de letter V van 'vuurwerk' opgenomen. Voor deze bedrijfsactiviteiten dient getoetst te worden aan het Vuurwerkbesluit.

4. Categorie

De milieucategorie wordt afgeleid van de grootste afstand van de afstanden, die daarvóór in de kolommen geur, stof, geluid en gevaar zijn vermeld. De milieucategorie is vermeld in kolom 'categorie'.
Onder de kop 'categorie' is een indeling opgenomen, in tien mogelijke milieucategorieën:

	Rustige woonwijk	Gemengd gebied
Milieucategorie	Grootste afstand	Grootste afstand
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m

4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

5. Indices voor verkeersaantrekkende werking

Het aspect verkeer(saantrekkende werking) is kwalitatief beoordeeld. Dat weerspiegelt zich in een indicatie omtrent de bronsterkte:

1. potentieel geringe verkeersaantrekkende werking;
2. potentieel aanzienlijke verkeersaantrekkende werking;
3. potentieel zeer grote verkeersaantrekkende werking.

6. Verklaring gebruikte afkortingen

-	:	niet van toepassing/niet relevant
<	:	kleiner dan
>	:	groter dan
=	:	gelijk aan
cat.	:	categorie
e.d.	:	en dergelijke
i.e.	:	inwonereenheden
kl.	:	klasse
n.e.g.	:	niet elders genoemd
o.c.	:	opslagcapaciteit
p.c.	:	productiecapaciteit
p.o.	:	productieoppervlak
b.o.	:	bedrijfsoppervlak
v.c.	:	verwerkingscapaciteit
u	:	uur
d	:	dag
w	:	week
j	:	jaar
B	:	bodemverontreiniging
L	:	luchtverontreiniging
R	:	risico (Besluit externe veiligheid inrichting mogelijk van toepassing)
V	:	vuurwerkbesluit van toepassing
Z	:	zonering op basis van Wet geluidhinder
G	:	goederenvervoer
P	:	personenvervoer
C	:	continu
D	:	divers

Bijlage 4 Lijst van Horeca-activiteiten

Toelichting Lijst van Horeca-activiteiten

Uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening kan, in verband met de overlast die horecabedrijven voor omwonenden kunnen meebrengen, in het bestemmingsplan of een beheersverordening bij het toelaten van horecabedrijven aan de hand van ruimtelijk relevante criteria als aard, omvang en parkeerdruk een onderscheid gemaakt worden in categorieën horecabedrijven. Deze categoriëen zijn vastgelegd in het op 18 juni 2012 in werking getreden Ontwikkelingskader horeca Utrecht 2012 en overgenomen in onderstaande Lijst van Horeca-activiteiten.

In de Lijst van Horeca-activiteiten is een functionele differentiatie in 'harde' tot 'zachte' typen van horecabedrijven opgenomen. De regeling geeft een kwalitatieve beperking ten aanzien van het type horecabedrijf dat zich mag vestigen in de woonomgeving. De regeling beoogd de nadelige invloeden van de vestiging van horecabedrijven op het woon- en leefklimaat in de omgeving te voorkomen.

De Lijst van Horeca-inrichtingen kent een indeling in vier categorieën. De categorieën van A tot en met D lopen af in de zwaarte van de overlast die horecabedrijven voor omwonenden kunnen meebrengen. In geval van meerdere soorten activiteiten in één inrichting telt de activiteit in de zwaarste categorie voor de type-indeling van de inrichting. De volgende categorieën van horecabedrijven zullen voortaan worden onderscheiden met als uitgangspunt hun invloed op het woon- en leefklimaat:

Categorie A1	discotheek, bar-dancing
Categorie A2	zaalverhuur
Categorie B	café, bar, brasserie
Categorie C	cafetaria, snackbar, grill-room, fastfood-restaurant, automatiek, snelbuffet
Categorie D1	restaurant, bistro, crêperie
Categorie D2	luchroom, ijssalon, koffiebar, koffie/theehuis

Onderscheid café-disco

Het verschil tussen een café en een disco zit in het gelegenheid geven tot dansen als wezenlijk onderdeel van de inrichting.

Onderscheid cafetaria-snackbar

Het verschil tussen een lunchroom en een cafetaria/snackbar zit in het feit dat cafetaria al dan niet voor consumptie ter plaatse bereide etenswaren verstrekt. Het betreft hier laagdrempelige inrichtingen met veel in- en uitgaande bewegingen, die veelal laat open zijn. Deze zaken zijn hoofdzakelijk ingericht voor het meenemen dan wel snel nuttigen ter plaatse van etenswaren. De aantasting van het woon- en leefklimaat wordt vooral veroorzaakt door afval op straat van buiten de inrichting geconsumeerde spijzen en de daarbij behorende stank- en geluidsoverlast.

Detailhandel met horeca

In de detailhandel is een groeiende behoefte aan ondersteunende horeca. Hierbij moet worden gedacht aan een winkel waar een klein deel van het vloeroppervlak gebruikt wordt voor het nuttigen van ter plaatse bereide en verkochte etenswaren. Om dit te kunnen faciliteren is bij de bestemming detailhandel in de regels een afwijkingsbevoegdheid opgenomen op basis waarvan ondergeschikte horeca mogelijk wordt gemaakt, onder de volgende voorwaarden:

a. het horecadeel mag niet direct vanaf de straatzijde zichtbaar zijn en het pand moet het aanzicht behouden van een winkel;
b. voor winkels tot 1.000 m2 bvo geldt in principe een maximale ratio tussen horeca en publiekstoegankelijke winkelvloeroppervlak van 30:70 en er moet een directe relatie zijn met de producten die in de winkel verkocht worden; het gaat primair om het proeven van producten die in de winkel worden verkocht;
c. voor winkels boven de 1.000 m2 bvo geldt dat een ondersteunende horecafunctie kan worden toegestaan tot maximaal 20% van het bebouwd oppervlak; dit geldt ook voor de non-food, zoals kledingwinkels, boekwinkels, schoenenzaken et cetera;
d. de vestiging moet zich houden aan de algemene gehanteerde winkeltijden.

Afhaalcentra

Een winkel met als nevenfunctie een horecavoorziening valt bestemmingsplan technisch gezien onder de detailhandelsfunctie. Voorwaarde is dat het horeca-aspect een ondergeschikt deel uitmaakt van het geheel. Hiermee wordt voorkomen dat het probleem van branchevervaging leidt tot het vestigen van winkelfuncties die in de loop van de tijd veranderen in horecafuncties. Definitie afhaalcentrum: "detailhandelsvestiging met een horeca-exploitatievergunning op grond van de horeca-exploitatieverordening Utrecht".

Additionele horeca

Bij additionele horeca gaat het om horeca-activiteiten die ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie die ter plaatse is toegestaan. Deze activiteiten worden juridisch-planologisch gezien niet onder de functie 'horeca' begrepen, maar gerekend tot de bestemming van de hoofdfunctie van de instelling waar sprake is van sociaal-culturele, maatschappelijke, en (sportief-) recreatieve doeleinden. Hiermee worden onder meer bedoeld de kantines bij buurthuizen, scholen en sportfaciliteiten, of horecavoorzieningen bij musea en dergelijke.

Bij additionele horeca gaat het erom dat:

- de uitstraling van deze horeca moet passen bij de hoofdfunctie. Passend betekent dat deze horeca hoort bij de hoofdfuntie en open is tijdens de openingstijden van de hoofdfunctie. Daar bij is het niet toegestaan dat de additionele horecaruimte wordt verhuurd of anderzins in gebruik wordt gegeven aan derden ten behoeve van feesten en partijen;
- de gelegenheid ondergeschikt moet zijn aan de hoofdfunctie en de hoofdfunctie moet ondersteunen. Ondersteunend wil zeggen dat de additionele horeca de kwaliteit van de hoofdfunctie vergroot of completeert. Ondergeschikt betekent dat er duidelijk sprake moet zijn van een waarneembare ondergeschiktheid van de horecafunctie, waarbij een percentage van 30% van de bebouwde vloeroppervlakte van de hoofdfunctie absoluut als maximum geldt. Dit maximum geldt voor kleinschalige functies; voor grootschalige functies kan door de gemeente een maximumomvang in vierkante meters worden vastgesteld. Er moet duidelijk sprake zijn van een waarneembare ondergeschiktheid van de horecafunctie qua vloeroppervlak, inzet van personeel en onderdeel van de begroting;
- de horeca niet zelfstandig mag worden uitgeoefend of toegankelijk los van de hoofdfunctie. Wanneer sprake is van zelfstandige toegankelijkheid of van uitoefening los van de hoofdfunctie, is er geen directe relatie meer met de hoofdfunctie, maar gaat het om zelfstandige horeca-activiteiten die vallen onder de horecacategorieën.

Coffeeshops

Coffeeshops worden gereguleerd middels de Algemene Politieverordening (APV). In de Lijst van Horeca-activiteiten vallen coffeeshops in de horecacategorie D. In de APV is de regulering van coffeeshops opgenomen die voorziet in maximaal aantal gedoogde vestigingen. De vestigingsvereisten zijn vastgelegd in het Cannabisbeleid.

Lijst van Horeca-activiteiten

Voor de toepassing van deze Lijst van Horeca-inrichtingen wordt onder een horecabedrijf het volgende begrepen: een bedrijf of instelling waar

1. bedrijfsmatig dranken en etenswaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt, en/of;
2. bedrijfsmatig zaal accommodatie wordt geëxploiteerd.

Categorie:	Inrichting:	Activiteiten:
A1	discotheek bar-dancing	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het bedrijfsmatig ten gehore brengen van muziek en het geven van gelegenheid tot dansbeoefening, al dan niet met levende muziek en al dan niet met de verstrekking van dranken en kleine etenswaren, alsmede de verstrekking van (alcoholhoudende) dranken ter plaatse, al dan niet met levende muziek en al dan niet met kleine etenswaren. Het accent ligt op het ten gehore brengen van muziek en het gelegenheid geven tot dansen.
A2	zaalverhuur	Een horecabedrijf dat voorziet in zaalverhuur voor grootschalige, besloten feesten zoals bruiloften. Al dan niet met muziek, verstrekking van (alcoholhoudende) dranken en etenswaren.

B	café bar brasserie	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van (alcoholhoudende) dranken voor consumptie ter plaatse, al dan niet met als nevenactiviteit het verstrekken van maaltijden. Mogelijkheid tot dansen in het weekend. Het accent ligt op de verstrekking van drank.
C	cafetaria snackbar grill-room fastfood-restaurant automatiek snelbuffet	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van (al dan niet voor consumptie ter plaatse) bereide etenswaren, met als nevenactiviteit het verstrekken van alcoholvrije dranken. H Het accent ligt op de verstrekking van al dan niet voor consumptie ter plaatse bereide, kleine etenswaren.
D1	restaurant bistro crêperie	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van maaltijden voor consumptie ter plaatse, met als nevenactiviteit het verstrekken van alcoholhoudende en alcoholvrije dranken. Geen dansen na restauranttijden. Het accent ligt op de verstrekking van etenswaren voor consumptie ter plaatse.
D2	lunchroom, ijssalon, koffiebar koffie-/theehuis	Daghoreca gebonden aan de openingstijden zoals die gelden voor detailhandel, conform de winkeltijdenwet en de gemeentelijke regelgeving aangaande winkeltijden. Tevens horeca waarbij de bedrijfsactiviteitn is gericht op het al dan niet voor gebruik ter plaatse verstrekken van al dan niet in dezelfde onderneming bereide of bewerkte etenswaren en dranken, en waarbij de aard en omvang van de bedrijfsactiviteit past binnen een overwegend winkelgebied (centrumgebied) en geheel of overwegend is gebonden aan c.q. ondersteunend is voor de (winkel)functie van dat gebied, daarbij lettend op de aard en de ligging van de andere gebruiksvormen in en het karakter van het gebied.

StadsOntwikkeling

Uitgave Gemeente Utrecht
Bezoekadres Ravellaan 1, 3533 JE Utrecht
Postadres Postbus 8406, 3505 RK Utrecht
Telefoon 030 - 286 48 02
Mail stedenbouw@utrecht.nl

Ir P.F.C. Jansen
Wethouder Wonen, Ruimtelijke Ordening, Vastgoed,
Dierenwelzijn, Sport, Wijk Zuidwest
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 11 12
www.utrecht.nl /twitter @PaulusJansenSP

Gemeenteraad Utrecht

Behandeld door	L.K. Savelsberg	**Datum**	3 juli 2014
Doorkiesnummer	2860274	**Ons kenmerk**	REO.14.043766
E-mail	l.savelsberg@utrecht.nl	**Onderwerp**	Bestemmingsplan Lage Weide
Bijlage(n)	Geen		
Uw kenmerk		**Verzonden**	
Uw brief van		Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte leden van de raad,

Naar aanleiding van de behandeling van bestemmingsplan Lage Weide in de raadscommissie van 24 juni jongstleden, stuur ik u hierbij een reactie op een aantal vragen die tijdens de vergadering zijn gesteld.

De Fabrique

De Fabrique heeft op 21 september 2009 een vergunning gekregen voor de activiteiten sport, recreatie, ontspanning en vermaak, bedrijfsevenementen en horeca behorend tot categorie B en D van de Lijst van Horeca-activiteiten. Deze activiteiten zijn in het bestemmingsplan Lage Weide positief bestemd.
In de vergadering van de raadscommissie is de vraag gesteld waarom er geen horeca A wordt toegestaan voor De Fabrique. Horeca A1 is volgens de Lijst van Horeca-activiteiten een bar-dancing, horeca A2 betreft zaalverhuur.
De raad heeft in 2005 besloten om nog niet uitgekristalliseerde ontwikkelingen, niet mee te nemen in actualiseringsplannen, aangezien dit sterk vertragend kan werken. Een dergelijke verruiming van de huidige vergunning vergt onderzoek naar de gevolgen voor de omgeving, met name voor wat betreft de verkeersaantrekkende werking en parkeergelegenheid. Dit onderzoek is nog niet uitgevoerd, waardoor de uitvoerbaarheid nog niet is vastgesteld. De uitkomsten afwachten en het afwegen leidt tot ongewenste vertraging van het bestemmingsplan.
Het is niet aan te raden om in dit stadium van de bestemmingsplanprocedure de horecamogelijkheden in het bestemmingsplan te verruimen, omdat niet is onderzocht wat de gevolgen zijn van een dergelijke verruiming. De kans is groot dat ten aanzien van deze eventuele wijziging beroep zal worden ingesteld bij de Raad van State, een beroep dat bij het ontbreken van onderzoek dan grote kans van slagen heeft. Er is door een bewoner van de Kantonnaleweg al een zienswijze ingediend over vermeende uitbreiding van de functies bij De Fabrique.

In beginsel sta ik positief tegenover het onderzoeken van een verruiming van de gebruiksmogelijkheden van De Fabrique. Als de uitkomsten van nader onderzoek daarvoor ruimte geven, kan via een aparte omgevingsvergunningprocedure De Fabrique, buiten het bestemmingsplan Lage Weide om, om verruiming van zijn bestemming vragen. Op deze manier kan maatwerk worden geleverd, wordt het bestemmingsplan nu niet vertraagd en wordt geen juridisch risico genomen.

Ir P.F.C. Jansen
Wethouder Wonen, Ruimtelijke Ordening, Vastgoed,
Dierenwelzijn, Sport, Wijk Zuidwest
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 11 12
www.utrecht.nl /twitter @PaulusJansenSP

Ons kenmerk: REO.14.043766

Juridische risico's algemeen

Bij de behandeling van de inspraak en de zienswijzen is nadrukkelijk gekeken naar de juridische houdbaarheid van het bestemmingsplan. Op onderdelen zijn de toelichting, de regels en de verbeelding van het bestemmingsplan verder verduidelijkt, nader gemotiveerd en aangescherpt. Ik ben van mening dat het bestemmingsplan Lage Weide de toets van de Raad van State kan doorstaan.

Uitsluiten m.e.r.-plichtige bedrijven

De raadscommissie heeft gevraagd waarom nieuwe m.e.r.-plichtige bedrijven op voorhand worden uitgesloten en of dit een beperking is voor de bestaande bedrijven.
Als het bestemmingsplan de nieuwvestiging van m.e.r.-plichtige bedrijven toestaat, moet voorafgaand aan het bestemmingsplan een plan-MER opgesteld worden. Zo'n plan-MER moet uitgaan van de maximale mogelijkheden die het plan biedt en van de hoogste milieubelasting. Dit zou onevenredig veel tijd en geld kosten. Nieuwvestiging van m.e.r.-plichtige bedrijven wordt overigens standaard uitgesloten in Utrechtse bestemmingsplannen.

De gebruiksmogelijkheden van bestaande bedrijven worden niet onevenredig beperkt. De oprichting, wijziging of uitbreiding van die bedrijven is mogelijk zolang de uitbreiding past binnen de kaders van het Besluit m.e.r. Een normale uitbreiding van een bedrijf past daar vrijwel altijd in.

Dit betekent overigens niet dat (nieuwe) m.e.r.-plichtige bedrijven nooit worden toegestaan in Utrecht. M.e.r.-plichtige bedrijven worden in voorkomende gevallen buiten het bestemmingsplan om toegestaan via een aparte planologische procedure. De initiatiefnemer stelt in zo'n geval een milieueffectrapportage op, op basis waarvan een aparte planologische procedure kan worden doorlopen.

Het nu - in dit stadium van de planprocedure – alsnog mogelijk maken van nieuwvestiging van m.e.r.-plichtige bedrijven in bestemmingsplan Lage Weide betekent dat er een planMER procedure moet worden opgestart, ook zal er dan opnieuw een ontwerpbestemmingsplan ter inzage moeten worden gelegd.

Faunapassages A2

De raadscommissie heeft gevraagd hoe voorkomen kan worden dat er dieren worden doodgereden op de A2. Allereerst merk ik op dat de A2 buiten het plangebied van Lage Weide ligt.
Via het groen op Lage Weide en de bermen langs de A2 is er een ecologische verbinding aanwezig tussen het Julianapark en de eendenkooi in Haarzuilens. De A2 is echter een belangrijk barrière voor dieren.
Een bovengrondse faunapassage over de A2 is een zeer kostbare oplossing, waarvoor de medewerking van Rijkswaterstaat noodzakelijk is. In het vastgesteld groenplan Het Groene Web (1998) heeft de raad geen hoge prioriteit gegeven aan het realiseren van een dergelijke ecologisch verbinding.
Een ondergrondse oplossing (duiker) zal niet effectief zijn, omdat de A2 daarvoor te breed is.
Binnen het bestemmingsplan Lage Weide zijn faunapassages zonder meer toegestaan binnen de bestemming Verkeer.

Vismigratie

De raadscommissie heeft gevraagd hoe het gesteld is met de vismigratie in het plangebied.
Het bestemmingsplan brengt geen wijziging in de bestaande wateren. Alle sloten zijn met elkaar verbonden via duikers. Deze duikers zijn groot genoeg voor de migratie van vissen. De vissen hebben daarmee voldoende ruimte om te paaien.

Ir P.F.C. Jansen
Wethouder Wonen, Ruimtelijke Ordening, Vastgoed,
Dierenwelzijn, Sport, Wijk Zuidwest
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 11 12
www.utrecht.nl /twitter @PaulusJansenSP

Ons kenmerk: REO.14.043766

Bomenkap Plas Lage Weide
De raadscommissie heeft gevraagd waarom er bomen zijn gekapt bij de Plas Lage Weide en of er nog bomen worden terug geplant. Vorig jaar zijn de bomen bij de Plas Lage Weide in het kader van regulier onderhoud gesnoeid. Er zijn geen bomen gekapt.

Ik vertrouw u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u nog technische vragen heeft, kunt u deze aan de bij het bestemmingsplan betrokken ambtenaren stellen.

Hoogachtend,

Paulus Jansen

RAAD 17 JUL 2014
z.h.o. ctm gewijzigd

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.034314
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 47

Vaststellen bestemmingsplan Lage Weide

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 1 t/m 5, 7, 9 t/m 17, 19, 20, 22a, 22b, 23, 24, 26, 28, 29, 32 t/m 35, 37 t/m 41, 43 het bestemmingsplan te wijzigen.

2 De ambtshalve wijzigingen uit hoofdstuk 4 van het vaststellingsrapport in het bestemmingsplan aan te brengen.

3 Geen exploitatieplan op te stellen.

4 Het bestemmingsplan Lage Weide dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.gml met ondergrond NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.dgn vast te stellen, met de wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan die op grond van de beslispunten 1 en 2 zijn aangebracht.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

Drs. M.R. Schurink

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Toezeggingen wethouder Jansen:
* Geeft in overleg met zijn collega-portefeuillehouder van Verkeer, inzicht in de mogelijkheden om het bedrijventerrein Lage Weide nog beter te voorzien van openbaarvervoerontsluiting (afweging treinstation – uitbreiding busvervoer).
* Informeert voor de raadsbehandeling over de mogelijkheid inclusief de risico's om DeFabrique te bestemmen als horeca A-categorie.
* Beantwoordt voor de raadsbehandeling, de vragen van de Partij voor de Dieren schriftelijk.
* Informeert voor de raadsbehandeling over de MER-plichtigheid van nieuwe dan wel bestaande activiteiten uit het bestemmingsplan.
Terug in de raad:
Juridische haalbaarheid (CU/VVD), mogelijk amendement inzake horecacategorie DeFrabique.

Status: **B**

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_910
Bijlage: Lage Weide procesoverzicht
Bijlage: persbericht Lage Weide
Bijlage: Het vaststellingsrapport Lage Weide
Bijlage: Bijlage in BABS - link naar RO Publiceer
Bijlage: Het bestemmingsplan Lage Weide
Bijlage: raadsbrief+bestemmingsplan+Lage+Weide

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.034314
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 47

Vaststellen bestemmingsplan Lage Weide

Besluit

1 Naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 1 t/m 5, 7, 9 t/m 17, 19, 20, 22a, 22b, 23, 24, 26, 28, 29, 32 t/m 35, 37 t/m 41, 43 het bestemmingsplan te wijzigen.

2 De ambtshalve wijzigingen uit hoofdstuk 4 van het vaststellingsrapport in het bestemmingsplan aan te brengen.

3 Geen exploitatieplan op te stellen.

4 Het bestemmingsplan Lage Weide dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.gml met ondergrond NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.dgn vast te stellen, met de wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan die op grond van de beslispunten 1 en 2 zijn aangebracht.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Doel van het bestemmingsplan
De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is de totstandkoming van een actuele, samenhangende en toekomstgerichte juridisch-planologische regeling voor het plangebied ter vervanging van de (veelal per 1 juli 2013 vervallen) oude regelingen.

Plangebied
Het plangebied van bestemmingsplan Lage Weide is gelegen aan de westkant van Utrecht en wordt begrensd door:
Aan de oostkant de Zuilense ring;
Aan de noord- en westkant het Amsterdam-Rijnkanaal;
Aan de zuidkant de autosnelweg A2.

Overzicht voorgaande fasen
In de bijlage is een uitgebreide toelichting opgenomen over het totstandkomingsproces van het bestemmingsplan.
Het bestemmingsplan Lage Weide maakte oorspronkelijk onderdeel uit van het bestemmingsplan Lage Weide, Cartesiusweg e.o. Dit bestemmingsplan voor beide gebieden heeft in verband met de inspraak gedurende zes weken ter inzage gelegen, te weten van 16 augustus 2012 tot en met 26 september 2012.
Het college heeft besloten om het voornoemde bestemmingsplan in tweeën te knippen. Inmiddels is het bestemmingsplan voor Cartesiusweg e.o. op 12 september 2013 vastgesteld door de gemeenteraad. Op 26 september 2013 heeft de gemeenteraad een voorbereidingsbesluit genomen voor Lage Weide om ongewenste ontwikkelingen in het gebied te voorkomen.
Over het plangebied Lage Weide zijn 31 inspraakreacties ingediend en 7 overlegreacties van verschillende instanties. Bij besluit van 11 februari 2014 heeft het college van burgemeester en wethouders de resultaten van inspraak- en overleg vastgesteld en tevens besloten het ontwerpbestemmingsplan waarin die resultaten zijn verwerkt gedurende zes weken voor een ieder ter inzage te leggen.
Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 21 februari 2014 tot en met 3 april 2014 ter inzage gelegen. Er zijn 43 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in het bijgevoegde vaststellingsrapport.

In het voortraject en gedurende het gehele proces van het opstellen van het bestemmingsplan is er uitgebreid gesproken met belanghebbende partijen, zoals de vereniging van Eigenaren en de Industrievereniging Lage Weide. Dit heeft geleid tot aanpassingen van het plan, maar niet over alle punten is overeenstemming bereikt.

Het bedrijventerrein is het enige bedrijventerrein in Utrecht waar nog zware industrie mogelijk is. Ook is het terrein multimodaal ontsloten, namelijk via weg, water en spoor. Bij het opstellen van het plan is goed gekeken naar de wensen en behoeften van bedrijven en omwonenden. Binnen de grenzen van wat qua milieuhinder en verkeer mogelijk is, is een plan gemaakt dat zo flexibel mogelijk is. Enig inperken van de ruime bouwmogelijkheden is daarbij wel noodzakelijk gebleken.

Vervolgprocedure
Na vaststelling door de gemeenteraad wordt het bestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn kan tegen het besluit tot vaststelling beroep worden ingesteld door een ieder die tijdig een zienswijze heeft ingediend, door belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat zij geen zienswijzen tegen het bestemmingsplan hebben ingebracht en door belanghebbenden die bezwaren hebben tegen de wijzigingen die de raad bij vaststelling ten opzichte van het ontwerp heeft aangebracht.
Tevens kan een voorlopige voorziening worden aangevraagd bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Gemeente Utrecht

Beslispunt

1 Naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 1 t/m 5, 7, 9 t/m 17, 19, 20, 22a, 22b, 23, 24, 26, 28, 29, 32 t/m 35, 37 t/m 41, 43 het bestemmingsplan te wijzigen.

Argumenten

1.1 Deze zienswijzen geven aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan.
Er zijn 43 zienswijzen ingediend over diverse onderwerpen. Voor een uitgebreide reactie op deze zienswijzen wordt verwezen naar het vaststellingsrapport. Er is een aantal onderwerpen die een aantal keren terugkomen in de zienswijzen. Het betreft onder andere de regeling voor wat betreft geur, geluid, inwaartse milieuzonering en de uitbreidingsmogelijkheden. Deze aspecten zijn uitgebreid toegelicht in het vaststellingsrapport en leiden tot aanpassing van de toelichting van het bestemmingsplan. Aan veel zienswijzen kan tegemoet gekomen worden. In het vaststellingsrapport is aangegeven welke wijzigingen in de bestemmingsregeling worden doorgevoerd.

Beslispunt

2 De ambtshalve wijzigingen uit hoofdstuk 4 van het vaststellingsrapport in het bestemmingsplan aan te brengen.

Argumenten

2.1 De ambtshalve voorgestelde wijzigingen betreffen verbeteringen van het bestemmingsplan.
Ter verbetering van het plan worden ambtshalve enkele wijzigingen voorgesteld die niet op de ingediende zienswijzen zijn gebaseerd. Voor een compleet overzicht van deze wijzigingen wordt verwezen naar het vaststellingsrapport.

Beslispunt

3 Geen exploitatieplan op te stellen.

Argumenten

3.1 Er zijn geen verhaalbare kosten.
Het bestemmingsplan is een actualiseringplan, er zijn geen verhaalbare kosten voor de gemeente. Op grond van artikel 6.12 Wro juncto 6.2.1a Bro mag een exploitatieplan in dat geval achterwege blijven.

Beslispunt

4 Het bestemmingsplan Lage Weide dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.gml met ondergrond NL.IMRO.0344.BPLAGEWEIDE-VA01.dgn vast te stellen, met de wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan die op grond van de beslispunten 1 en 2 zijn aangebracht.

Argumenten

4.1 Met de vaststelling van het bestemmingsplan wordt voldaan aan de actualiseringplicht van de Wet ruimtelijke ordening.
Op grond van artikel 3.1 tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening moet een bestemmingsplan elke 10 jaar herzien worden. De actualiseringopgave die uit die wettelijke bepaling voortvloeit is voor een groot deel afgerond. Dit bestemmingsplan is een van de

laatste plannen van de actualiseringopgave. Voor de locatie van NUON wordt een zelfstandig planologisch traject doorlopen.

4.2 Met de gewijzigde vaststelling wordt tegemoetgekomen aan de door reclamanten ingebrachte belangen en worden verbeteringen aangebracht ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.
Voor een uitgebreide samenvatting van deze zienswijzen en de reactie daarop wordt verwezen naar het bij dit besluit behorende vaststellingsrapport.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.032848
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 48
Geheim	Nee

Vaststelling bestemmingsplan Mereveldplein

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Het bestemmingsplan Mereveldplein bestaande uit een toelichting, bijlagen, regels en een verbeelding (plankaart) zoals vastgelegd in het digitale GMLbestand NL.IMRO.0344.BPMEREVELDPLEINDEM-VA01 ongewijzigd vast te stellen.

2 Geen exploitatieplan vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De commissie stemt in met het raadsvoorstel.

Status: **A**

Bijlages
Voorstel: Voorstel_860
Bijlage: Het bestemmingsplan Mereveldplein in pdf
Bijlage: Verbeelding bestemmingsplan Mereveldplein in pdf
Bijlage: Link naar stukken BP Mereveldplein
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 48

Eerdere besluitvorming

Uitvoering
Het vastgestelde bestemmingsplan wordt inclusief het vaststellingsbesluit binnen twee weken gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Uitsluitend belanghebbenden aan wie niet verweten kan worden dat zij geen zienswijze hadden ingediend kunnen tegen het vaststellingsbesluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.032848
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 48

Vaststelling bestemmingsplan Mereveldplein

Besluit

1 Het bestemmingsplan Mereveldplein bestaande uit een toelichting, bijlagen, regels en een verbeelding (plankaart) zoals vastgelegd in het digitale GMLbestand NL.IMRO.0344.BPMEREVELDPLEINDEM-VA01 ongewijzigd vast te stellen.

2 Geen exploitatieplan vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Doel en ligging
De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is de uitbreiding en renovatie van het winkelcentrum Mereveldplein planologisch-juridisch mogelijk te maken. Het plan richt zich daarnaast op beheer van de bestaande situatie en het vastleggen van de functionele en ruimtelijke structuur.
Het plangebied omvat het winkelcentrum Mereveldplein in De Meern met de buitenruimte daaromheen. De grens van het plangebied wordt globaal gevormd door de Oranjelaan in het noorden, de Rosweydelaan in het oosten, de Centrumlaan in het zuiden en de Mereveldlaan in het westen.

Resultaten ter inzage legging ontwerpbestemmingsplan
Het ontwerpbestemmingsplan heeft met ingang van 24 januari 2014 gedurende 6 weken (tot en met 6 maart 2014) ter inzage gelegen. Binnen deze termijn zijn geen zienswijzen binnengekomen bij de raad.
Wel is er in de periode van ter inzage legging contact geweest met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden wat heeft geresulteerd in een tekstuele aanpassing in hoofdstuk 5 van de toelichting. Een wijziging van de toelichting is geen wijziging van een bestemmingsplan in de zin van de Wet ruimtelijke ordening. Het bestemmingsplan kan daarom ongewijzigd worden vastgesteld nu de regels en verbeelding ongewijzigd blijven.

Vervolgprocedure
Het vastgestelde bestemmingsplan wordt inclusief het vaststellingsbesluit binnen twee weken gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Uitsluitend belanghebbenden aan wie niet verweten kan worden dat zij geen zienswijze hadden ingediend kunnen tegen het vaststellingsbesluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Beslispunt

1 Het bestemmingsplan Mereveldplein bestaande uit een toelichting, bijlagen, regels en een verbeelding (plankaart) zoals vastgelegd in het digitale GMLbestand NL.IMRO.0344.BPMEREVELDPLEINDEM-VA01 ongewijzigd vast te stellen.

Argumenten

1.1 Het vaststellen van het bestemmingsplan zorgt voor het planologisch juridisch mogelijk maken van de uitbreiding en renovatie van het winkelcentrum Mereveldplein in De Meern Zuid. Het is van belang om zowel voor het beheer van het gerealiseerde deel van het winkelcentrum Mereveldplein als voor de uitbreiding ervan te beschikken en de herinrichting van de direct aangrenzende openbare ruimte over een actueel planologisch juridisch kader.

Beslispunt

2 Geen exploitatieplan vast te stellen.

Argumenten

2.1 Het kostenverhaal is op een andere manier verzekerd. Met de ontwikkelaar is een overeenkomst gesloten waarin de plankosten en het verhaal van planschade zijn opgenomen.

Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling, afdeling Gebiedsontwikkeling

Gemeente Utrecht

Bestemmingsplan

Mereveldplein, De Meern Zuid

Vastgesteld, juli 2014

Bestemmingsplan
Mereveldplein, De Meern Zuid

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 6

1.1 Aanleiding 6
1.2 Doelstelling 6
1.3 Ligging en begrenzing plangebied 6
1.4 Vigerende bestemmingsplannen 7
1.5 Voorgeschiedenis 7
1.6 Leeswijzer 7

Hoofdstuk 2 Relevante beleidskaders 8

2.1 Rijksbeleid 8
2.2 Provinciaal en regionaal beleid 8
2.3 Gemeentelijk beleid 9
2.4 Conclusie 12

Hoofdstuk 3 Bestaande situatie 13

3.1 Inleiding 13
3.2 Omgeving van het plangebied 15
3.3 Conclusie 15

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving 16

4.1 Projectbeschrijving 16
4.2 Ruimtelijke effecten op de omgeving 18
4.3 Distributieplanologische onderzoek 20

Hoofdstuk 5 Onderzoek en randvoorwaarden 21

5.1 Inleiding 21
5.2 Milieu-effectrapportage en Strategische Milieu Beoordeling 21
5.3 Geluidhinder 21
5.4 Externe veiligheid 22
5.5 Luchtkwaliteit 23
5.6 Bodemkwaliteit 23
5.7 Flora en fauna 24
5.8 Water 25
5.9 Archeologie 28
5.10 Kabels en leidingen 30
5.11 Zonlicht 30
5.12 Duurzaamheid 30
5.13 Conclusie 30

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid 31

6.1 Economische uitvoerbaarheid 31
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 31

Hoofdstuk 7 Juridische planopzet 32

7.1 Inleiding 32
7.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht 32
7.3 Planvorm 32
7.4 Opbouw regels 33
7.5 Artikelsgewijze toelichting 33
7.6 Lijst van bedrijfsactiviteiten 'functiemenging' 36
7.7 Lijst van Horeca-activiteiten 37
7.8 Handhaving 37

Bijlagen bij toelichting 39

Bijlage 1 Natuurtoets winkelcentrum Mereveldplein
Bijlage 2 Effectenanalyse winkelcentrum Mereveldplein (DPO)
Bijlage 3 Verkennend bodemonderzoek
Bijlage 4 Akoestisch onderzoek
Bijlage 5 Archeologisch onderzoek
Bijlage 6 NIBM-onderzoek
Bijlage 7 Verkeersveiligheid
Bijlage 8 Quickscan planschaderisico
Bijlage 9 Reactie Provincie Utrecht
Bijlage 10 Advies Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

REGELS

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 41

Artikel 1 Begrippen 41
Artikel 2 Wijze van meten 46

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 47

Artikel 3 Centrum 47
Artikel 4 Verkeer - Verblijfsgebied 48
Artikel 5 Waarde - Archeologie 49

Hoofdstuk 3 Algemene regels 50

Artikel 6 Antidubbeltelbepaling 50
Artikel 7 Algemene bouwregels 50
Artikel 8 Algemene gebruiksregels 50
Artikel 9 Algemene afwijkingsregels 51
Artikel 10 Algemene regel m.b.t. parkeergelegenheid 51
Artikel 11 Algemene wijzigingsregels 51

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 52

Artikel 12 Overgangsrecht 52

Artikel 13 Slotregel 52

Bijlagen bij regels 53

Bijlage 1 Lijst van Bedrijven 'functiemenging' 55

Bijlage 2 Lijst van Horeca-activiteiten 63

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Hoorne Vastgoed B.V. is voornemens om het winkelcentrum aan het Mereveldplein in De Meern (gemeente Utrecht) te herontwikkelen. Naast een grondige renovatie behelst het plan een uitbreiding van het winkelcentrum op het binnenplein van het complex.

De beoogde herontwikkeling levert een strijdigheid op met het vigerende bestemmingsplan. De voorgenomen ontwikkeling past niet binnen het in het bestemmingsplan opgenomen bouwvlak.

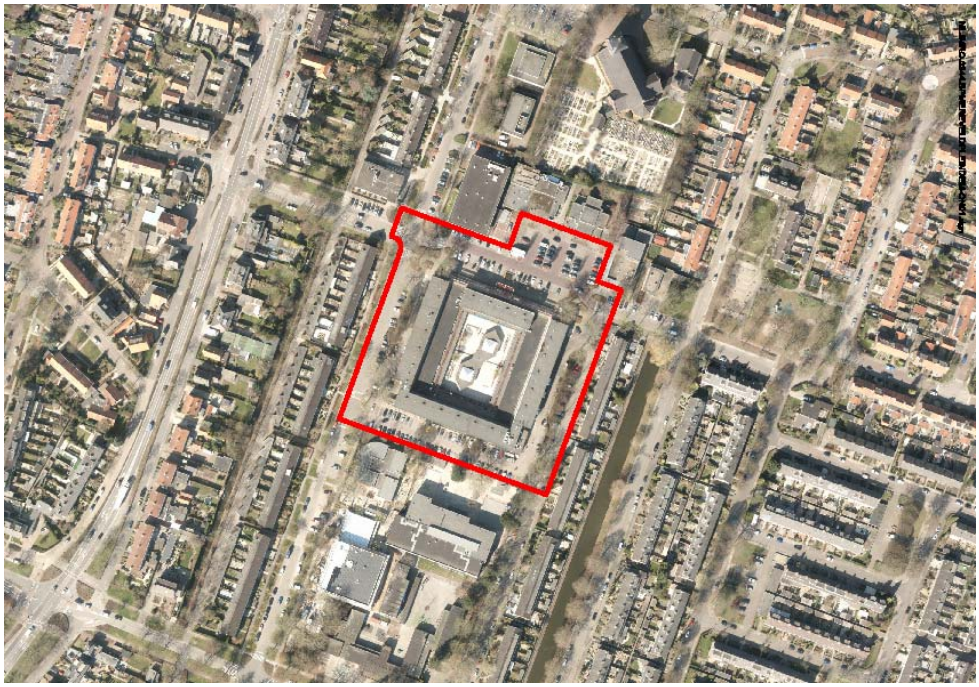
1.2 Doelstelling

De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is de uitbreiding en renovatie van het winkelcentrum Mereveldplein planologisch-juridisch mogelijk te maken. Het plan richt zich daarnaast op beheer van de bestaande situatie en het vastleggen van de functionele en ruimtelijke structuur.

In het plan zijn de wijzigingen in de wet- en regelgeving en het beleid van de verschillende overheden op het gebied van de ruimtelijke ordening, die zich in de loop van de tijd hebben voorgedaan, verwerkt. Met dit bestemmingsplan is aansluiting gezocht bij recent tot stand gekomen bestemmingsplannen binnen de gemeente, om de uniformiteit van bestemmingen en regelgeving te bevorderen.

1.3 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied omvat het winkelcentrum Mereveldplein in De Meern met de buitenruimte daaromheen. De grens van het plangebied wordt globaal gevormd door de Oranjelaan in het noorden, de Rosweydelaan in het oosten, de Centrumlaan in het zuiden en de Mereveldlaan in het westen. Zie afbeelding 1.

Afbeelding 1.1. Luchtfoto plangebied

1.4 Vigerende bestemmingsplannen

Binnen het gebied vigeren de volgende bestemmingsplannen:

Bestemmingsplan	Vastgesteld door raad	Goedgekeurd door GS (indien van toepassing)
De Meern - Zuid	28 mei 2009	17 november 2009
De Meern - Oost	13 mei 1980	7 juli 1981

Het bestemmingsplan De Meern - Zuid is van toepassing op de openbare ruimte rondom het winkelcentrum.

Het bestemmingsplan De Meern - Oost is van toepassing op de bebouwing van het winkelcentrum en de woningen daarboven.

1.5 Voorgeschiedenis

Oorspronkelijk was het de bedoeling om de detailhandel in het Mereveldplein af te bouwen en een nieuw winkelcentrum op een andere locatie in het centrum van De Meern te ontwikkelen. Op 5 juli 2012 heeft de gemeenteraad besloten af te zien van het nieuwe centrumplan voor De Meern, mede omdat dit plan economisch niet haalbaar bleek. Vervolgens is ook besloten om het Mereveldplein het primaire winkelcentrum van De Meern te laten blijven. In De Meern ligt de focus daarom nu op de renovatie en uitbreiding van het winkelcentrum Mereveldplein. Hierdoor kan het voorzieningenniveau van De Meern een noodzakelijke impuls krijgen.

1.6 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de beschrijving van de relevante beleidskaders In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de bestaande situatie. Onder andere de ruimtelijke structuur, de historische ontwikkeling van het gebied en de beschrijving van de aanwezige functies worden hier beschreven. In hoofdstuk 4, de planbeschrijving, worden de mogelijkheden die het plan biedt aan de toekomstige ontwikkelingen beschreven. De diverse noodzakelijke onderzoeken ten aanzien van bijvoorbeeld milieuaspecten komen in hoofdstuk 5 aan bod. Hoofdstuk 6 gaat in op de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Hoofdstuk 7 bevat de juridische toelichting op de planregels.

Hoofdstuk 2 Relevante beleidskaders

2.1 Rijksbeleid

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld. De structuurvisie vervangt onder meer de Nota Ruimte, de Nota Mobiliteit, de Structuurvisie Randstad 2040 en de Mobiliteitsaanpak.

Het Rijk wil dat de van nature aanwezige economische groeikracht maximaal benut wordt. De ambitie voor 2040 draait in dat licht om leefbaarheid, bereikbaarheid en veiligheid. De hoofddoelen van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid voor de middellange termijn (2028) zijn:

- Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland, waarbij door het rijk vooral wordt ingezet op mainports, brainports en greenports;
- Het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zeker stellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

De stad Utrecht maakt deel uit van de (Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport) MIRT-regio Utrecht. Deze regio bestaat uit de provincie Utrecht en is onderdeel van de Noordvleugel van de Randstad. Opgaven van nationaal belang in dit gebied zijn:

- Het goed laten functioneren van de 'draaischijf' Nederland (weg, spoor- en vaarweg);
- Realiseren van de waterveiligheidsopgave langs de Lek en Neder-Rijn; (Hoogwaterbeschermingsprogramma, Ruimte voor de Rivier, deelprogramma Rivieren van het Deltaprogramma) en zoetwatervoorziening via het hoofdwatersysteem;
- Het tot stand brengen en beschermen van de (herijkte) EHS, inclusief de Natura 2000 gebieden;
- Het robuust en compleet maken van het hoofdenergienetwerk (380kV) en het accommoderen van de inzet van de regio op geothermie en warmte-koudeopslag;
- Op lange termijn stimuleren van regionale ontwikkeling van de A12-zone.

Bij nieuwe ontwikkelingen dient rekening gehouden te worden met ecologische en archeologische waarden op basis van de Flora- en faunawet en het Verdrag van Malta. In hoofdstuk 5 is aangegeven hoe met deze aspecten is omgegaan.

2.2 Provinciaal en regionaal beleid

Voor het regionale beleid zijn de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013- 2028 (2013), het Regionaal Structuurplan Utrecht 2005-2015 (RSP, 2004) en de Ontwikkelingsvisie 2015-2030 (2009), die in NV Utrecht-verband is opgesteld, richtinggevend. De nota's vullen elkaar aan, waarbij de Ontwikkelingsvisie een langetermijnvisie biedt en de ruimtebehoefte aangeeft voor het 'Noordvleugelgebied', bestaande uit Amersfoort, Hilversum, Utrecht en de omliggende regiogemeenten.

In de provinciale Structuurvisie en het Regionaal Structuurplan wordt gekozen voor beheerste groei. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is zorgvuldig, intensief en meervoudig ruimtegebruik een belangrijk uitgangspunt. Het stadsgewest Utrecht is het zwaartepunt van de verstedelijking en economie in de provincie. Dat wil zeggen dat de provincie nieuwe opgaven voor wonen en werken vooral hier wil realiseren. Utrecht heeft bij deze opgave, als centrale stad in het stadsgewest, de belangrijke taak om door verdichting, herstructurering en transformatie, binnenstedelijke capaciteit voor wonen, werken en voorzieningen te ontwikkelen en tegelijkertijd een kwaliteitssprong te realiseren. Verdere verdichting vindt plaats in het stedelijk gebied om de waardevolle landschappen te sparen. Verdichting en kwaliteitsverbetering is ook de essentie van het beleid in NV Utrecht-verband.

2.3 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Utrecht 2015-2030 (2004)

Utrecht is de stad met drie kernkwaliteiten, welke in de structuurvisie zijn uitgewerkt in de drie perspectieven: De Markt, Het Podium en De Binnentuinen. Het bestemmingsplangebied behoort in hoofdzaak tot de Binnentuinen, "de grote stad met kleinschaligheid en sociale cohesie in de wijken". De opgave voor dit ontwikkelingsperspectief ligt vooral in het onderhouden, vernieuwen en versterken van de kenmerkende wijkstructuren. Soms is dat een park, soms een voorzieningenlint, soms een waterloop. Ingrepen in de binnentuinen / wijken moeten leiden tot een inrichting van de openbare ruimte die aansluit bij de behoefte van de gebruikers. Er is een basispakket aan voorzieningen nodig, kleinschalige functiemenging is mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van woon/werkunits of kleinschalige bedrijvigheid.

Welstandsnota Utrecht "De schoonheid van Utrecht" (2004)

In de Welstandsnota Utrecht is geformuleerd op welke wijze het welstandsbeleid van de gemeente Utrecht uitgevoerd zal worden. Dit betreft de welstandstoetsing van vergunningplichtige bouwwerken. De welstandnota geeft beoordelingscriteria voor het toetsen van bouwaanvragen aan de redelijke eisen van welstand in aansluiting op het bestemmingsplan. De Welstandsnota kent drie beleidsniveaus: 'Open', 'Respect' en 'Behoud'. Voor veel voorkomende bouwwerken zijn in de Welstandsnota welstandscriteria, richtlijnen en aanbevelingen opgenomen. Mereveldplein is aangemerkt als 'open'-gebied. Het beleidsniveau "Open" is als volgt gedefinieerd:

Verandering of handhaving van het bebouwingsbeeld is beide mogelijk, zowel naar structuur als naar architectuur maar met behoud van landschappelijke waarden.

Dit betekent:

- een vrije en open oriëntatie op het bestaande bebouwingsbeeld;
- er is ruimte voor vernieuwing;
- bij gedeeltelijke veranderingen van de structuur wordt aangesloten op de bestaande omgeving.

Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (2005)

Het verkeers- en vervoersbeleid van de gemeente is voor de periode 2005-2020 vastgelegd in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP). Om een goede balans tussen bereikbaarheid, veiligheid en leefmilieu te realiseren, worden de economisch belangrijke gebieden, de kerngebieden, via een aantal verkeersassen goed bereikbaar gemaakt. In de overige gebieden, de verblijfsgebieden, en de gebieden rond de overige verkeersassen krijgen veiligheid en leefmilieu prioriteit. De gemeente wil groei van mobiliteit selectief faciliteren. In de piekuren wil de gemeente de groei van met name de automobiliteit afvlakken door het totale vervoersnetwerk beter te benutten.

Buiten de piekuren zorgt de gemeente dat de groeiende vraag naar mobiliteit kan worden verwerkt. Dit beleid is vertaald naar een aantal netwerken voor auto, openbaar vervoer, goederenvervoer en fiets.

Ambitiedocument Utrecht aantrekkelijk en bereikbaar, 2012

Ambitiedocument “Utrecht aantrekkelijk en bereikbaar” 2012
Het Ambitiedocument "Utrecht antrekklijk en bereikbaar, 2012 (vastgesteld door de gemeenteraad op 3 juli 2012) geeft de hoofdlijnen aan waarlangs deze doelen kunnen worden bereikt. De ambities voor een aantrekkelijke en bereikbare stad zijn neergelegd in zeven beleidsprincipes:

1. De gebruiker centraal in het mobiliteitsbeleid
2. Kwaliteit in de openbare ruimte centraal stellen
3. Levendige centra op knooppunten
4. De plaats bepaalt de mobiliteitskeuze
5. RSS en HOV (tram) als basis OV-systeem
6. De fiets als primair vervoermiddel in de stad
7. De stedelijke verdeelring wordt stadsboulevard.

Nota stallen en parkeren, 2013

De gemeenteraad heeft op 28 maart 2013 de Nota Stallen en Parkeren vastgesteld. Hiermee is het nieuwe beleid van kracht. Samen met de nota Stallen en Parkeren zijn ook enkele uitwerkingen door de gemeenteraad vastgesteld.

Utrecht stimuleert en faciliteert het fietsgebruik. Dit betekent dat de gemeente onverminderd inzet op extra stallingsruimte en een effectiever gebruik van bestaande stallingen. Tegelijkertijd intensiveert de gemeente de handhaving op fout en hinderlijk gestalde fietsen

Voor de veiligheid, leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Utrecht geeft de gemeente meer ruimte aan voetgangers en fietsers. Dit betekent dat er op sommige plekken op straat minder ruimte komt voor geparkeerde auto's. De gemeente stimuleert auto's om langs de rand van de stad te parkeren: in één van de drie herkenbare grote P+R terreinen, bij NS-stations en andere OV-knooppunten

Om de druk op de openbare ruimte en leefbaarheid te verminderen, wil de gemeente een eenvoudigere procedure voor de invoering van betaald parkeren. De gemeente gaat bewoners en bedrijven betrekken bij de wijze waarop betaald parkeren wordt ingevoerd door hen te laten meedenken over de dagen en tijden waarop betaald parkeren gaat gelden.

De gemeente wil de kosten en opbrengsten van het parkeerbeleid in balans houden. De kosten voor extra handhaving en het opheffen van parkeerplaatsen moeten dus gedekt worden. Dit doet de gemeente door de parkeertarieven voor bezoekers in de ring rond de binnenstad te verhogen; nu is het verschil met het tarief in het centrum erg groot. De tarieven voor bewoners en bedrijven houdt de gemeente lager, maar moeten wel geleidelijk aan kostendekkend worden.

Nieuw in de gemeentelijke aanpak is de verplichting om bij nieuwe voorzieningen ook fietsenstallingen te realiseren. Als stimulans voor binnenstedelijke ontwikkelingen, en daarmee voor een aantrekkelijke en bereikbare stad, worden de autoparkeernormen in betaald parkeergebied verlaagd. Ook schept de gemeente flexibiliteit door de vrijstellingsmogelijkheden van de parkeernormen te verruimen.

Ontwikkelingskader Horeca Utrecht 2012

In het Ontwikkelingskader Horeca Utrecht 2012 is de richting geformuleerd waarin en de kaders waarbinnen de horeca sector zich kan ontwikkelen in de stad Utrecht. Voor de verschillende gebieden wordt uitgegaan van profielgebieden. Voor het plangebied is een drietal profielen van toepassing.

Het profiel 'winkelcentra, buurtwinkelcentra en voorzieningenstrips en oude dorpskernen' is van toepassing op het winkelcentrum Mereveldplein. De ontwikkelingsvisie richt zich op het ontwikkelen van een compleet winkelaanbod met horeca-ondersteunende functie voor de dag en de vroege avond. De buurtcafe's met terrasje en de fastfood en daghoreca en restaurants in de wijk en in de oude dorpskernen hebben een sterke sociale functie en bedienen de groeiende markt van eenpersoonshuishoudens en de trend van eten buiten de deur. In het Ontwikkelingskader wordt voorgesteld om in bestemmingsplannen en brancheringsprogramma's horeca B, C, D1 en D2 toe te staan.

Het profiel 'Leidsche Rijn en Vleuten - De Meern' richt zich op (buurt)winkelcentra, radialen en locaties in de wijk. Het toevoegen van horeca in de wijken Leidsche Rijn en Vleuten- De Meern is van belang voor het realiseren van een volledig voorzieningenniveau. De gemeente ondersteunt de ontwikkeling van horeca in beide wijken door het hanteren van een regime van 'ja, mits ..' De gemeente Utrecht ondersteunt het initiatief van Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Utrecht, die heeft aangekondigd samen met wijkbewoners locaties te zoeken waar horeca mogelijk is en dit onder de aandacht van ondernemers te brengen.

Ontwikkelingskader Detailhandel 2012

Het Ontwikkelingskader Detailhandel 2012 beschrijft de wijze waarop de gemeente nu en in de komende jaren de totstandkoming van detailhandelsplannen wil begeleiden, faciliteren en toetsen. Daarnaast beschrijft dit kader hoe de gemeente wil omgaan met ontwikkelingen in de bestaande winkelgebieden. Het is een algemeen beleidskader op basis waarvan specifieke gebieden en plannen op maat ontwikkeld en beoordeeld kunnen worden.

Detailhandel is een dynamische markt. De huidige marktomstandigheden en ontwikkelingen, waaronder de ontwikkeling van internetaankopen, beïnvloeden de behoefte aan fysieke winkels, ook in Utrecht. Het ontwikkelingskader beschrijft de te verwachten ontwikkelingen en maakt inzichtelijk welke uitbreidingen en toevoegingen van winkelgebieden in Utrecht gepland zijn. Daarnaast beschrijft het kader hoe de gemeente om wil gaan met het uitbreidingsvolume van winkeloppervlak in relatie tot de huidige economische omstandigheden en de te verwachten groei van de aankopen via internet. Verder beschrijft het kader op hoofdlijnen hoe het gemeentebestuur zich opstelt ten aanzien van detailhandel buiten winkelgebieden.

Winkelcentrum Mereveldplein is in het Ontwikkelingskader Detailhandel aangemerkt als wijkwinkelcentrum. Utrecht kent een zorgvuldig opgebouwde en redelijk fijnmazige voorzieningenstructuur. De huidige winkelstructuur die op basis van een strakke regie en planologie tot stand is gekomen, wordt daar waar mogelijk ook behouden. Daarbij wordt uitgegaan van een ruimtelijke concentratie. Bij een concentratie van winkels ontstaat een meerwaarde voor de betreffende bedrijven. De bedrijven kunnen profiteren van elkaars nabijheid, aantrekkingskracht en gemeenschappelijke faciliteiten.

In De Meern ligt de focus op de winkelvoorzieningen op het Mereveldplein. Een vergroting van het centrum past in de ambitie om schaalvergroting te faciliteren. Uiteraard, en dat geldt voor alle ontwikkelingen, met oog voor een goede inpassing en aansluiting op de wijk.

Voor internetwinkels in of bij woningen is in het Ontwikkelingskader Detailhandel aangegeven dat de vestiging van een webwinkel bij een woonhuis waar alleen een elektronische transactie tot stand komt en die dus verder geen ruimtelijke uitstraling als winkel heeft, kan worden aangemerkt als de uitoefening van een bedrijf aan huis en past binnen de woonbestemming. Het betreft hier de administratieve handeling die de

bewoner aan huis verricht. Er mag geen sprake zijn van een toonzaal of afhaalmogelijkheid. Dit soort internetwinkels dient zich te vestigen op een locatie met een detailhandelsbestemming.

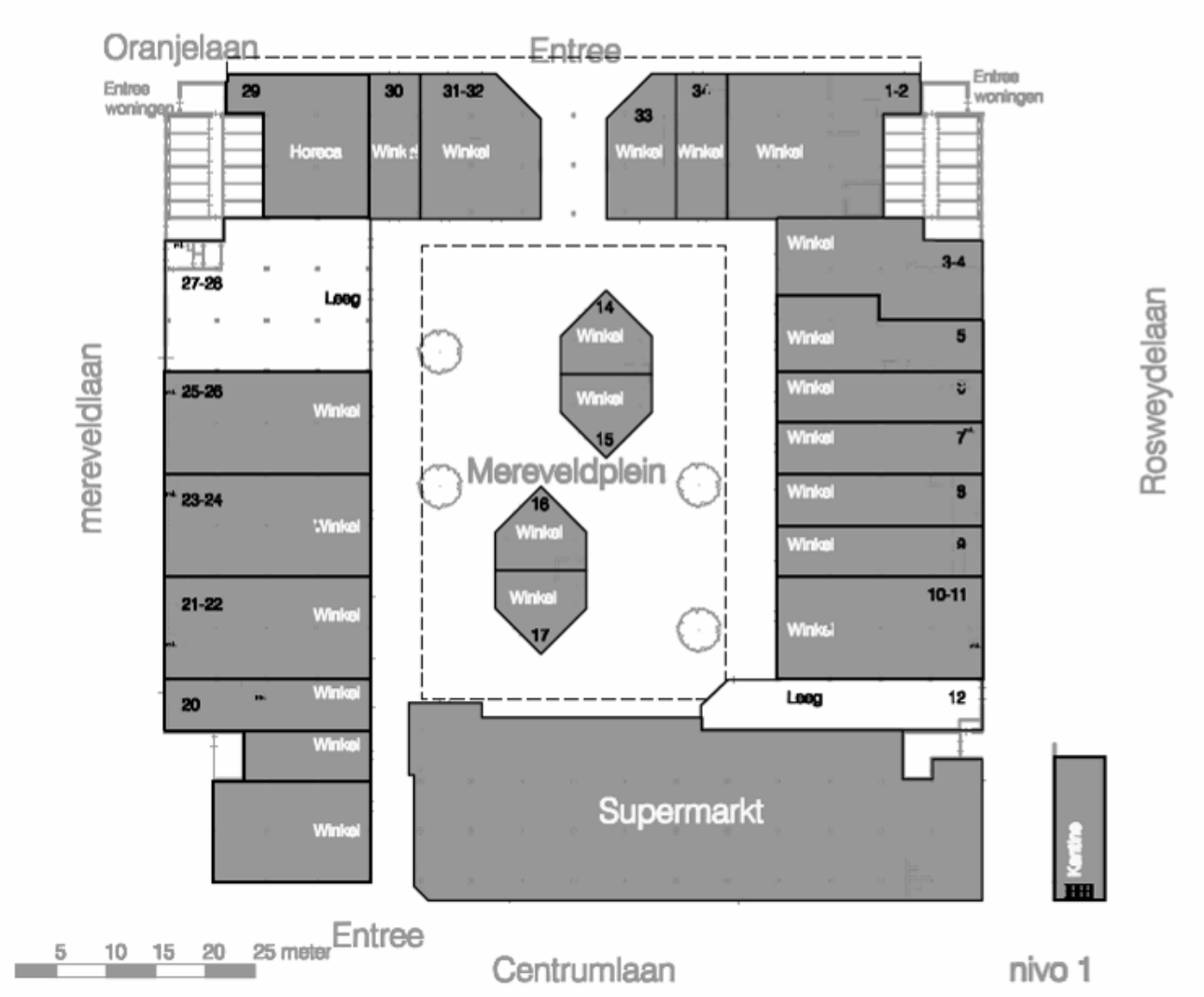
2.4 Conclusie

De uitbreiding en renovatie van het winkelcentrum Mereveldplein passen in de hierboven beschreven beleidskaders.

Hoofdstuk 3 Bestaande situatie

3.1 Inleiding

Het huidige winkelcentrum Mereveldplein dateert uit 1968. De winkels zijn allen gelegen op de begane grond. Het complex kent een groot binnenplein, waaraan de winkels zijn gelegen. De winkels kennen een breed assortiment, zo zijn er onder andere een supermarkt, kapper, drogisterij en bakker gevestigd. De supermarkt heeft zijn facilitaire voorzieningen op de tussenverdieping (entresol). Zie figuur 3.1.

Figuur 3.1 Huidige situatie inrichting winkelcentrum Mereveldplein

Boven de winkels liggen twee bouwlagen met eengezinswoningen. Het gebouw heeft een platte dakopbouw, met een maximale boeiboordhoogte van 11 meter. Het winkelcentrum is gedateerd. De entrees zijn donker en de inpandige passages zijn donker en benauwend. De luifels aan de buitenzijde zijn laag en donker. In het openbaar gebied is sprake van verrommeling (veel glasbakken en opslag) achter de winkels.
Zie figuren 3.2, 3.3 en 3.4.

Figuur 3.2 Buitenzijde complex met gedateerde luifels

Figuur 3.3 Binnenzijde complex (doorgang naar binnenplein), een donkere en benauwende passage

Figuur 3.4 Achterzijde complex, verrommeling in het openbaar gebied

Op het binnenplein zijn twee winkelunits gerealiseerd. Doordat het plein hiermee is opgesplitst en door de lage luifels van de winkels wordt het plein kleiner ervaren dan de feitelijke fysieke ruimte. In een deel van het huidige complex is reeds sprake van leegstand van enkele winkelruimten. Deze leegstand zal de komende jaren verder toenemen indien er geen (her)ontwikkeling plaats vindt.

3.2 Omgeving van het plangebied

De omgeving van het plangebied bestaat uit grondgebonden eengezinswoningen, ook zijn er in de omgeving een basisschool en detailhandel, buurthuis en bibliotheek aanwezig. Rond het winkelcentrum liggen aan alle zijden openbare parkeerplaatsen. Het openbaar gebied is redelijk groen ingericht (bomen, perkjes, struikgewas).

3.3 Conclusie

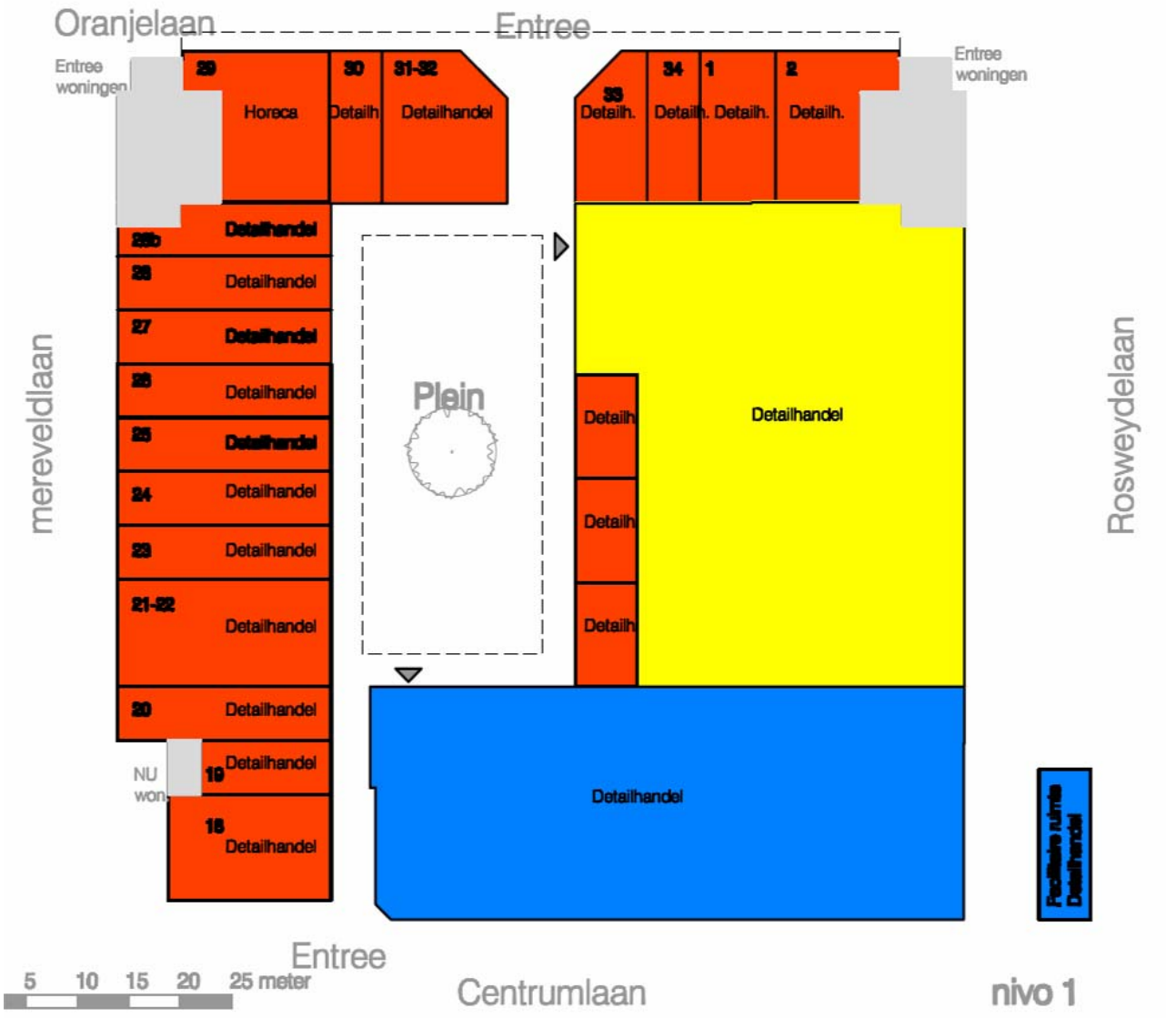
Herontwikkeling van het winkelcentrum en verbetering van de openbare ruimte daaromheen zijn noodzakelijk voor het op peil houden van het voorzieningenniveau in De Meern.

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving

4.1 Projectbeschrijving

Met de herontwikkeling van het winkelcentrum Mereveldplein wordt beoogd het complex weer een eigentijdse, aantrekkelijke uitstraling te geven. Daar profiteren zowel de bezoekers als de winkeliers van. Ook wordt het bruto winkelvloeroppervlak vergroot met ongeveer 730 m2, zodat een tweede supermarkt zich in het complex kan vestigen.

De herontwikkeling van winkelcentrum Mereveldplein betreft een nieuwe indeling van de winkels op de begane grond. De woningen op de eerste en tweede bouwlaag wijzigen niet. Ook de facilitaire ruimte van de supermarkt op de tussenverdieping (entresol) wijzigt niet. Voor een deel betreft de ontwikkeling een verbouwing van de bestaande winkelruimten en voor een deel een uitbreiding. Het winkelcentrum wordt aan de oostzijde verbouwd. De uitbreiding van het winkelcentrum vindt plaats op het binnenplein (zie figuur 4.1). Het winkelcentrum wordt niet uit naar de buitenzijde uitgebreid.

Figuur 4.1 - Toekomstige situatie inrichting winkelcentrum Mereveldplein

De luifels van de begane grond van het complex worden vernieuwd. Deels worden ook nieuwe puien geplaatst. Door het toepassen van veel glaswerk ontstaat er meer licht en ruimte. De naamgeving van de winkels wordt op uniforme wijze in de verhoogde puien verwerkt.

Ook het binnenplein wordt opnieuw ingericht. De bestrating en het straatmeubilair worden vervangen (figuur 4.2 geeft een impressie van de nieuwe toestand).

Figuur 4.2 – Ruimtelijke inrichting en vormgeving gevels

Zoveel mogelijk vooraf en mogelijk deels tijdens de verbouwing van het oostelijke deel van het complex worden de daar gelegen winkels verplaatst naar leegstaande of vrijkomende winkelpanden in het westelijk deel van het complex.

Als gevolg van de herontwikkeling wordt voor het gebied rondfom het winkelcentrum ingezet op kwaliteitsverbetering van het openbaar gebied. Parkeren wordt effciënter georganiseerd en er worden parkeerplaatsen toegevoegd. De bevoorrading wordt zoveel mogelijk uit het zicht gehaald en aanwezig groen wordt waar mogelijk versterkt.

Tussen het winkelcentrum (achterzijde supermarkten) en de Rosweydelaan wordt een afscherming geplaatst, waartegen beplanting wordt aangebracht. Hierdoor hebben de bewoners aan de Rosweydelaan zo min mogelijk last van/zicht op vrachtwagens die de twee supermarkten bevoorraden.

Langs de Mereveldlaan wordt een afscherming geplaatst. Daarmee hebben de bewoners zo min mogelijk zicht op de bevoorrading van de detailhandel.

4.2 Ruimtelijke effecten op de omgeving

Uitstraling complex

De (her)ontwikkeling heeft de grootste impact op de luifels en gevels van de winkels op de begane grond. Dit zal het meest zichtbaar zijn op het binnenplein, mede door de veranderde vormgeving van het binnenplein. De luifels en een deel van de gevel aan de buitenzijde worden vervangen. Zo zullen de luifels en gevels aan de buitenzijde van het complex bij de doorgangen naar het binnenplein gemoderniseerd worden. Het complex krijgt daarmee een eigentijdse en moderne uitstraling. Aan de eerste en tweede bouwlaag (woningen) vinden geen aanpassingen plaats.

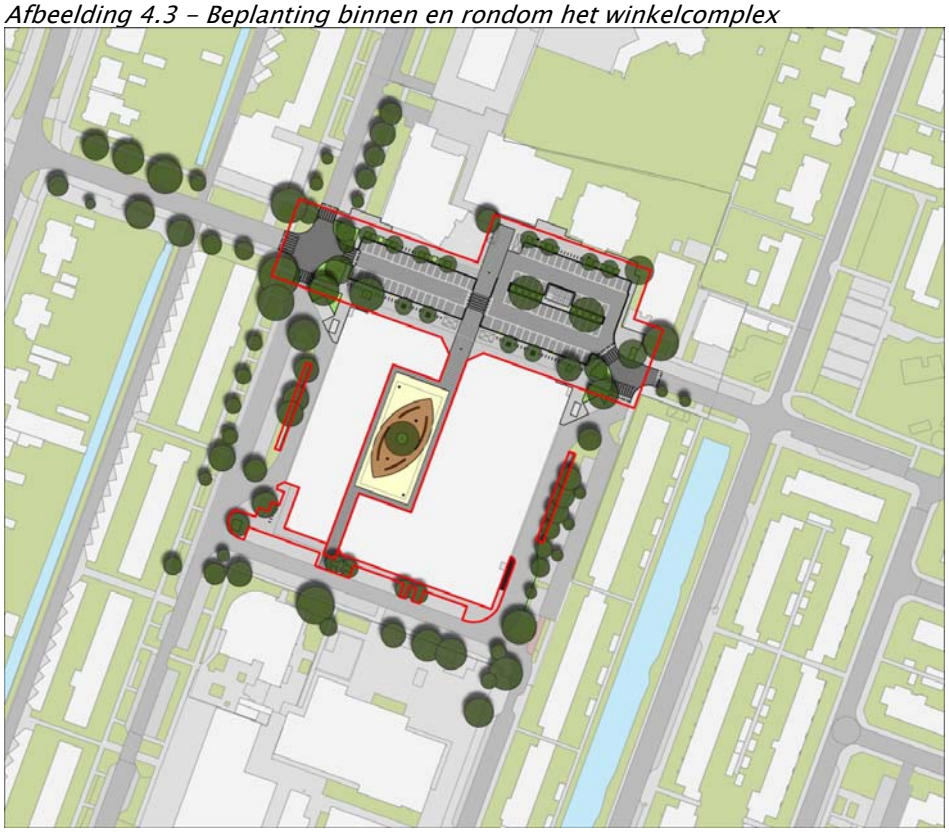
Bomen

Op het binnenplein staan momenteel zes kleine bomen. Op het nieuw in te richten binnenplein wordt hiervoor één robuuste boom teruggeplant. Aan de buitenzijde van het complex (Oranjelaanzijde) worden bij de herschikking van het parkeerterrein mogelijk enkele bomen gekapt. Ook daar worden bomen teruggeplant, passend in de nieuwe structuur.

Landschap / Stedelijke inpassing

De (her)ontwikkeling is hoofdzakelijk van toepassing op de binnenzijde van het complex. Aan de buitenzijde (begane grond) vinden er aanpassingen plaats aan de luifels en in beperkte mate aan de gevels. Aan de Rosweydelaan wordt een bestaande visuele afscheiding vervangen door een nieuwe begroeide wand, zodat bewoners zo min mogelijk hinder ondervinden van en zicht hebben op de bevoorrading van de detailhandel.

Afbeelding 4.3 – Beplanting binnen en rondom het winkelcomplex

Civieltechnische werken

Er vinden geen civieltechnische aanpassingen plaats, los van de herinrichting van het binnenplein.

Verkeer

In het verkeersonderzoek dat is uitgevoerd door adviesbureau Goudappel Coffeng (rapport met kenmerk TMD324Mnr/1029, d.d. 27 juni 2013) in het kader van het nieuwe bestemmingsplan is gekeken naar de toename van de verkeersbewegingen door de voorgenomen ontwikkeling en het effect hiervan op de verkeersveiligheid.

Extra autoverkeer

De huidige wegen rondom het Mereveldplein zijn allemaal gecategoriseerd als erftoegangsweg met een snelheidsregime van 30 km/u. Het CROW geeft als indicatie een maximale verkeersdruk aan tot 6.000 motorvoertuigen op erftoegangswegen (30 km/u zone). Vanaf circa 5.000 motorvoertuigen per etmaal geeft de CROW aan dat het gewenst is voorzieningen in de vorm van afgescheiden fietsstroken of -paden te realiseren teneinde een verkeersveilige situatie te garanderen voor fietsers (langzaam verkeer).

De aanvullende verkeersaantrekkende werking van de supermarkt van 650 ritten op de vrijdag (werkdag) en maximaal 850 ritten op de zaterdag (weekenddag) bovenop de toekomstige verkeersgeneratie in de maximale variant (3.250 ritten), leidt in geen geval tot onacceptabele verkeersintensiteiten.

Er is daarmee wel sprake van een toename, maar de totale toekomstige verkeersintensiteiten passen in alle gevallen nog ruim binnen de categorisering en inrichting van de wegen rondom het Mereveldplein.

Vrachtverkeer

Naast de aanvullende toestroom van verkeer is er als gevolg van de supermarkt ook sprake van aanvullend vrachtverkeer voor het laden- en lossen. Het laden en lossen vindt plaats aan de Mereveldlaan en aan de Rosweydelaan. Belangrijk bij de routering is dat het vrachtverkeer alle verkeersbewegingen vooruit kan maken. Dit is goed voor de verkeersveiligheid. Wel zal in de definitieve uitwerking gestreefd moeten worden naar laad- en lostijden die niet samenvallen met de schooltijden van de omliggende scholen.

Voor wat betreft het onderdeel verkeersveiligheid is het plan tot uitbreiding van het winkelcentrum uitvoerbaar met in achtneming van laden en lossen buiten de schooltijden en het uitsluitend vooruit rijden van het vrachtverkeer.

Parkeervoorzieningen

Vanwege de aanpassingen in het winkelcentrum zijn meer parkeerplaatsen nodig dan de bestaande 112 parkeerplaatsen. Op basis van de winkeluitbreiding van circa 732 m^2 extra brutovloeroppervlak is berekend dat er minimaal 16,1 extra parkeerplaatsen voor het winkelcentrum nodig zijn. Hiervoor zijn de door de gemeente gehanteerde normen uit de Nota Parkeernormen Fiets en Auto (d.d. 22 maart 2013) gehanteerd. Uitgaande van een minimale norm voor “supermarkt” van 2,20 parkeerplaatsen per 100 m^2 brutovloeroppervlak.

Door een herinrichting en optimalisatie van de openbare ruimte wordt de capaciteit met minimaal 16 plekken vergroot. Het plan voorziet dan totaal in 128 parkeerplaatsen en voldoet daarmee aan de normen.

Voor fietsen worden eveneens stallingsvoorzieningen gecreëerd, zowel op het binnenplein als in de buitenruimte direct grenzend aan het winkelcentrum.

Ondergrondse infrastructuur

De ondergrondse infrastructuur wijzigt niet als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

Bereikbaarheid hulpdiensten en aanwezigheid van bluswatervoorzieningen

De voorgenomen ontwikkeling heeft geen invloed op de bereikbaarheid voor hulpdiensten en de aanwezigheid van de bluswatervoorzieningen. Tijdens de bouwfase wordt expliciet aandacht besteed aan deze twee aspecten om de veiligheid te borgen.

4.3 Distributieplanologische onderzoek

De distributieplanologische mogelijkheden van het dagelijkse winkelaanbod en de effecten van verruiming daarvan op het Mereveldplein zijn onderzocht. De resultaten van dat onderzoek worden in deze paragraaf kort weergegeven. Het onderzoek zelf is als bijlage1 aan de toelichting gehecht.

Marktruimte en wenselijkheid revitalisering

Er is voldoende marktruimte is voor de beoogde uitbreiding van het Mereveldplein. Door de ligging van het Mereveldplein en door de nabijheid van concurrerende centra zijn de mogelijkheden om meer koopkracht van buiten de wijk te trekken, beperkt.

Revitalisering van Mereveldplein waarbij een supermarktformule die nog niet in de omgeving gevestigd is, wordt toegevoegd, zorgt voor verruiming van de keuzemogelijkheden van de consument en voor een kwalitatieve versterking van het supermarktenaanbod.

De ruimtelijke concentratie van winkelvoorzieningen aan het Mereveldplein verbetert bovendien de voorzieningenstructuur voor de inwoners van De Meern.

Zonder vernieuwing onstaat het risico dat er koopkracht afvloeit naar andere winkelcentra, ten koste van het winkelaanbod in De Meern. Met de beoogde revitalisering kan de concurrentiepositie van Mereveldplein verbeterd worden en kan er ook meer omzet van buiten de kern getrokken worden.

Effecten

Het marktgebied is te klein om drie supermarkten van een moderne, grote omvang goed te laten functioneren. Het Mereveldplein blijft conform het gemeentelijk detailhandelsbeleid het primaire winkelcentrum van De Meern. In De Meern ligt de focus daarom nu op de renovatie en uitbreiding van het winkelcentrum Mereveldplein. Ook in geval van meerdere supermarkten buiten dit primaire winkelcentrum zal geen sprake zijn van een duurzame ontwrichting van het voorzieningenniveau.

Hoofdstuk 5 Onderzoek en randvoorwaarden

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt nagegaan welke gevolgen de beoogde ontwikkeling hebben voor de omgeving en of de de ontwikkeling past binnen de wettelijke kaders. De onderzoeken die zijn gedaan, zijn in dit hoofdstuk kort samengevat en worden als bijlage bij de toelichting gevoegd.

5.2 Milieu-effectrapportage en Strategische Milieu Beoordeling

Het doel van een milieueffectrapportage (m.e.r.) is om vooraf de mogelijke milieueffecten van plannen en besluiten in beeld te brengen en deze een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming van plannen en besluiten.

Het maken van een milieueffectrapport (MER) of m.e.r.-beoordeling is verplicht bij de voorbereiding van plannen en besluiten van de overheid over initiatieven en activiteiten van publieke en private partijen die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben.

In het Besluit m.e.r. staat omschreven welke activiteiten MER-plichtig (C-lijst) dan wel m.e.r.-beoordelingsplichtig (D-lijst) zijn. Echter ook initiatieven die onder de drempelwaarde van het Besluit m.e.r. vallen dienen kritisch bekeken te worden of deze belangrijke nadelige milieueffecten kunnen hebben. Als dit het geval is moet hiervoor ook een MER of m.e.r-beoordeling worden opgesteld.

Plangebied

De in dit plan opgenomen activiteit overschrijdt niet de voor deze categorie geldende drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. Ook zijn er, zoals blijkt uit voorgaande beschrijving van de milieuaspecten, geen andere factoren aanwezig die aanleiding kunnen geven tot het opstellen van een MER en kan gezien de aard, omvang en ligging van het project, geconcludeerd worden dat er geen sprake van belangrijke nadelige milieugevolgen. Dat blijkt ook uit de onderzoeken die in de volgende paragrafen beschreven worden.

Conclusie

Het bestemmingsplan is getoetst aan de eisen uit het Besluit m.e.r. Op basis hiervan hoeft geen MER te worden opgesteld.

5.3 Geluidhinder

Ten behoeve van de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening en toetsing aan de geluidsvoorschriften uit het Activiteitenbesluit moeten de geluidsniveaus ten gevolge van de nieuwe supermarkt op de nabijgelegen woningen bepaald worden. Voor de verdeling van het inrichtingsgebonden verkeer op de openbare weg (indirecte hinder) is aansluiting gezocht te worden bij de circulaire “Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de
Wet milieubeheer” van 29 februari 1996. De geluidsniveaus ten gevolge van de inrichting moeten worden bepaald conform de 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999'.

Onderzoek

Adviesbureau Tauw heeft een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de inpasbaarheid van de nieuwe supermarkt in winkelcentrum Mereveldplein (rapport met kenmerk R004-1215927HDI-rvb-V01, d.d. 28 juni 2013) (zie bijlage 4). Uit het onderzoek blijkt dat bij de geluidsgevoelige bestemmingen voldaan wordt aan de grenswaarden voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau. Ook blijkt dat wordt voldaan aan de grenswaarden voor het maximale geluidsniveau als de piekgeluiden die optreden als gevolg van laden en lossen en aanverwante activiteiten uitgezonderd worden van beoordeling. Dit zijn de piekgeluiden van winkelwagens en het gebruik van de ondergrondse glasbakken.

Verder blijkt dat in de dag- en avondperiode niet overal voldaan kan worden aan de grenswaarden voor het maximale geluidsniveau (piekgeluiden). Deze piekgeluiden worden veroorzaakt door de winkelwagens, het rijden van de vrachtwagens en het legen van de glascontainers. Een maatregel zoals het verleggen van de rijroute van de vrachtwagens is niet mogelijk. Wel zijn het toepassen van stille winkelwagens en het verplaatsen van de glasbakken een oplossing. De initiatiefnemer heeft ook aangegeven deze maatregelen te willen doorvoeren.

Gezien het beperkt aantal verkeersbewegingen (vier vrachtwagens in de dagperiode) en het feit dat in de huidige situatie min of meer dezelfde piekgeluiden optreden vanwege de reeds aanwezige supermarkt en detailhandel, wordt niet verwacht dat dit in de dagperiode zal leiden tot extra hinder bij de woningen.

De supermarkt onderscheidt zich niet ten opzichte van de andere reeds aanwezige inrichtingen binnen het winkelcentrum. De verkeersaantrekkende werking vanwege klanten van de supermarkt is vrij beperkt. Het overgrote deel van de bezoekers (circa 2/3 deel) komt per fiets of lopend naar de supermarkt. De supermarkt heeft voornamelijk een buurtverzorgende functie met hoofdzakelijk 'mandjesklanten'. Van een onevenredige toename van autoverkeer en daarmee gepaarde geluidsbelasting is dan ook geen sprake.

Dit wordt mede onderbouwd door het uitgevoerde akoestisch onderzoek waarin is geconcludeerd dat de toename van het verkeer een (niet hoorbare) toename van 1 dB(A) bedraagt ten opzichte van de huidige situatie.

Conclusie

Wanneer de voorgestelde oplossingen (gebruik stille winkelwagens en verplaatsen glasbakken) worden uitgevoerd, is de voorgenomen ontwikkeling bezien vanuit het aspect geluid uitvoerbaar.

5.4 Externe veiligheid

In het kader van het ruimtelijk plan conform de Wet ruimtelijke ordening, moeten de gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling voor externe veiligheid onderzocht worden. Een extern veiligheidsonderzoek beschouwt alle activiteiten met gevaarlijke stoffen, welke mogelijk externe veiligheidsrisico voor de planlocatie vormen. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt in risicovolle inrichten (bedrijven) en transport van gevaarlijke stoffen (over weg, water, spoor en door buisleidingen).

Plangebied

In de nabije omgeving zijn geen bedrijven aanwezig met opslag van gevaarlijke stoffen. Ook vindt er geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over water of weg en door buisleidingen plaats die zorgen voor knelpunten voor de ontwikkeling binnen het plangebied.

5.5 Luchtkwaliteit

De Nederlandse wet- en regelgeving voor de luchtkwaliteit is opgenomen onder titel 5.2 van de

Wet Milieubeheer (Wet luchtkwaliteit). Daarbij is sprake van grens- en richtwaarden voor concentraties van stoffen in de buitenlucht. In de wet luchtkwaliteit is het begrip 'niet in betekenende mate' (NIBM) geïntroduceerd. Wanneer een project een NIBM bijdrage aan de luchtkwaliteit kent, is het inpasbaar. Het begrip NIBM is gedefinieerd als 3 % van de jaargemiddelde grenswaarde voor NO_2 en PM_{10}. Dit komt neer op een bijdrage van 1,2 ìg/m³ voor beide componenten.

Dit betekent dat als aangetoond kan worden dat het plan aan niet meer dan 1,2 ìg/m³ bijdraagt aan de jaargemiddelde concentratie van zowel NO_2 als PM_{10}, het voornemen niet getoetst hoeft te worden aan de grenswaarden en inpasbaar is vanuit het oogpunt van luchtkwaliteit.

Onderzoek

Adviesbureau Tauw heeft een NIBM toets uitgevoerd (notitie d.d. 28 juni 2013 met kenmerk N001-1215927MTU-evp-V02-NL, zie bijlage 3). Uit de worstcaseberekening blijkt dat de bijdrage van extra verkeer ten gevolge van de ontwikkeling van winkelcentrum Mereveldplein in De Meern 'niet in betekenende mate' (NIBM) is (0,28 µg/m³ voor NO_2 en 0,21 µg/m³ voor PM_{10}). Daarnaast blijkt dat de achtergrondconcentraties ver onder de norm van 40 µg/m³ liggen. Ook ligt de maximale bijdrage ruim onder de grens voor 'niet in betekenende mate'. Daarnaast zijn er in de directe nabijheid geen ontwikkelingen voorzien die gebruik maken of zullen maken van dezelfde ontsluitingsinfrastructuur en waarmee op grond van de anticumulatiebepaling uit het Besluit NIBM rekening moet worden gehouden. Er is dan ook geen sprake van knelpunten.

Conclusie

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

5.6 Bodemkwaliteit

In het kader van afwijking van het bestemmingsplan moet op basis van artikel 3.1.6. Besluit ruimtelijke ordening worden onderzocht of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik van de bodem. Het uitgangspunt is dat een eventuele aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico mag opleveren voor de gebruikers van de bodem en dat de bodemkwaliteit niet verslechtert door grondverzet.

Plangebied

Om de kwaliteit van de bodem in kaart te brengen is door Tauw een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd (R003-1215927JFK-evp-V01-NL, 22 april 2013) (zie bijlage 3). Doel van het onderzoek is het vaststellen van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem.

Zintuiglijke waarnemingen

Tijdens de veldwerkzaamheden zijn in de bovengrond (< 0,5 m onder het maaiveld) zeer lichte tot matige bijmengingen met stenen waargenomen. Plaatselijk is de grond tot een diepte van 1,0 m onder het maaiveeld zeer licht stenenhoudend. In de ondergrond zijn geen bijzondere waarnemingen gedaan die kunnen wijzen op de eventuele aanwezigheid van een bodemverontreiniging.

Op het maaiveld en in het uitgegraven en opgeboorde bodemmateriaal is visueel geen specifiek asbestverdacht (plaat)materiaal (>16 mm) waargenomen.

Grond

In de zeer licht tot matig stenenhoudende zandlaag in de bovengrond (< 0,5 m -mv) en in de zintuiglijk niet verontreinigde kleilaag (0,1-1,2 m -mv) zijn licht verhoogde gehalten (> achtergrondwaarde) van PAK aangetoond. De overige geanalyseerde parameters overschrijden de achtergrondwaarde of bepalingsgrens niet. De zandige ondergrond (1,0-2,5 m -mv) is licht verontreinigd met kobalt. De overige geanalyseerde parameters overschrijden de achtergrondwaarde of bepalingsgrens niet.

Grondwater

In het grondwater zijn geen van de geanalyseerde parameters in concentraties boven de bepalingsgrens aangetoond.

Conclusie

Resumerend kan worden gesteld dat de bovengrond en ondergrond licht verontreinigd zijn met PAK en kobalt. Het grondwater is niet verontreinigd. Op basis van de onderzoeksresultaten zijn er vanuit milieuhygiënisch oogpunt geen belemmeringen aanwezig voor de voorgenomen ontwikkeling.

5.7 Flora en fauna

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming is geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet en Wro.

Flora- en faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten in Nederland is geregeld via de Flora- en faunawet. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen kan op grond van artikel 75 worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld door de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Natuurbeschermingswet en Wro

Voor de gebiedsbescherming zijn in het kader van de Europese richtlijnen in Nederland speciale beschermingszones aangewezen met een hoge wettelijke bescherming. Vanuit de Natuurbeschermingswet (Nb-wet) zijn dat Natura2000-gebieden. Daarnaast zijn er gebieden aangewezen die behoren tot de ecologische hoofdstructuur (EHS), deze zijn beschermd via regelgeving onder de Wet ruimtelijke ordening.

Plangebied

Adviesbureau Tauw heeft een natuurtoets uitgevoerd (R001-1215927ERT-cri-V02-NL, 18 april 2013) (zie bijlage 2). Het rapport is gebaseerd op een bronnenonderzoek en een oriënterend veldbezoek.

Uit het onderzoek blijkt dat de afstand tussen het plangebied en het meest nabije Natura2000-gebied ‘De Loosdrechtse Plassen’ 10 kilometer bedraagt. Op vijf kilometer ligt een beschermd natuurmonument (moerasterreinen bij De Bijleveld). De afstand tot het meest nabij gelegen deel van de Ecologische hoofdstructuur (EHS) bedraagt 1 kilometer. Gezien het lokale karakter van de ingreep worden effecten op beschermde natuurmonumenten, Natura2000-gebieden en Ecologische Hoofdstructuur niet verwacht. De toetsing is daarom alleen toegespitst op het beschermingsregime voortkomend uit de Flora- en faunawet.

Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (www.zoogdieratlas.nl) en deskundigenoordeel zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger in het plangebied te verwachten. Het kan worden uitgesloten dat gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger verblijfplaatsen hebben in het deel van het winkelcentrum dat gesloopt wordt. Het is niet uit te sluiten dat deze soorten verblijfplaatsen hebben in de spouwmuren van het overige deel van het winkelcentrum. Omdat deze plekken niet worden geschaad, is een effect door het slopen en bouwen, de verhoogde aanwezigheid van mensen en trillingen en geluid uitgesloten. Wel moet tijdens de bouwfase en na de bouwfase rekening worden gehouden met extra verstoring door kunstmatige lichtbronnen. Kunstmatig licht dat in de nachtperiode brandt heeft een verstorende werking op vleermuizen. Het belichten van de muren van de omliggende gebouwen moet daarom zoveel mogelijk voorkomen worden. Bij de nieuwbouw verdient het aanbeveling om ruimte voor vleermuizen te scheppen.

Vogels

Het kan niet worden uitgesloten dat huismus en/of gierzwaluwen en algemene broedvogels in de omliggende gebouwen broeden. De kans op broedende huismus en/of gierzwaluw is echter heel klein omdat tijdens oriënterend veldbezoek nagenoeg geen geschikte verblijfplaatsen voor deze soorten zijn aangetroffen. De plekken die wel geschikt enigszins geschikt lijken als nestgelegenheid bevinden zich in het hoofdgebouw en buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden. Een effect op vogels die in gebouwen broeden is daarom uitgesloten. De bomen die worden geveld op het binnenplein en buiten het winkelcentrum, bieden broedgelegenheid voor algemene broedvogels. Bij het vellen van bomen moet rekening gehouden worden met broedende algemene vogelsoorten. Het vellen van bomen mag niet plaatsvinden tijdens het broedseizoen (15 maart tot 15 juli).

Het is niet de verwachting dat overige beschermde flora- en fauna door de voorgenomen ontwikkeling aangetast worden.

Conclusie

Negatieve effecten zijn uit te sluiten mits de te kappen bomen buiten het broedseizoen geveld worden en in de nachtperiode verstoring door kunstmatige lichtbronnen (tijdens en na de bouwfase) wordt voorkomen. Bezien vanuit het aspect ecologie is de beoogde ontwikkeling uitvoerbaar.

5.8 Water

5.8.1 Beleid

Het algemene waterbeleid dat op het plangebied van toepassing is, staat beschreven in de waterwet en het nationaal waterplan van de rijksoverheid.

Op Europees, nationaal en stroomgebiedniveau wordt gewerkt aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). De KRW streeft naar duurzame en robuuste watersystemen. Basisprincipes van het nationaal en Europees beleid zijn: meer ruimte voor water, voorkomen van afwenteling van de waterproblematiek in ruimte of tijd en stand-still (geen verdere achteruitgang in de huidige (2000) chemische en ecologische waterkwaliteit).

Het bovenstaande resulteert in twee drietrapsstrategieën die zijn vastgelegd in het Nationaal Waterplan:

- Waterkwantiteit (vasthouden, bergen, afvoeren)
- Waterkwaliteit (schoonhouden, scheiden, zuiveren).

De trits voor waterkwantiteit betekent dat neerslag bij voorkeur wordt vastgehouden op de plaats waar het valt. Indien vasthouden niet mogelijk is, wordt neerslag geborgen in oppervlaktewater.

De trits voor waterkwaliteit houdt in dat gestreefd moet worden naar het voorkomen van verontreinigingen. Indien schoonhouden niet mogelijk is, worden schone en vervuilende bronnen gescheiden.

5.8.2 Watertoets

Voor alle ruimtelijke plannen wordt de watertoetsprocedure doorlopen. In dit proces wordt de waterbeheerder in vroegtijdig stadium betrokken, waardoor water een volwaardige plaats krijgt in de planvorming. Bij de nadere uitwerking van de plannen zal het aspect ‘water’ op zorgvuldige wijze worden meegenomen.

Plangebied

De ontwikkeling vindt plaats binnen het beheergebied van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Het watertoetsproces voor de voorgenomen ontwikkeling is op 15 april 2013 digitaal doorlopen via www.dewatertoets.nl door adviesbureau Tauw. Het Hoogheemraadschap is via deze weg door de initiatiefnemer van de ruimtelijke ontwikkeling op de hoogte gebracht van het plan.

Uit de digitale analyse blijkt dat er geen grote waterbelangen zijn. De ruimtelijke ontwikkeling voldoet aan de belangrijkste minimale voorwaarde: "het standstill beginsel". Dit beginsel houdt in dat door het plan geen verslechtering van de waterhuishouding ontstaat.

Relevant beleid

Bij de planvorming zijn er verschillende partijen betrokken met betrekking tot water:

- Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (belangrijkste beleidsnota's: Waterbeheerplan 2010-2015
- Water Voorop!' en Waterstructuurvisie, Keur en Legger);
- Provincie Utrecht(Provinciaal waterplan 2010-2015);
- Gemeente Utrecht (Waterplan 2004).

Basisprincipes omgaan met water

- Vasthouden - bergen - afvoeren (waterkwantiteit)
- Schoon houden - scheiden - zuiveren (waterkwaliteit)
- Waarborg tegen overstroming - overstromingsrobuust bouwen (veiligheid)

Beleid hemel- en afvalwater

Bij de afvoer van overtollig hemelwater is infiltratie van water in de bodem het uitgangspunt, omdat dit het meest duurzaam is. Oppervlakkige afvoer naar de infiltratievoorziening en infiltratie via wadi's heeft daarbij de voorkeur. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie door middel van bijvoorbeeld een infiltratieriool een optie. Als infiltratie niet mogelijk is, kan hemelwater via een bodempassage worden geloosd op oppervlaktewater. Schoon hemelwater (bijvoorbeeld vanaf dakoppervlakken) kan direct worden afgevoerd naar oppervlaktewater. Speciale aandacht wordt besteed aan duurzaam bouwen en een duurzaam gebruik van de openbare ruimte om een goede kwaliteit van het afgekoppelde hemelwater te garanderen.

Water in relatie tot de ruimtelijke ontwikkeling

De ruimtelijke ontwikkeling heeft weinig tot geen gevolgen voor het watersysteem. In het kort gaat het om:

- het verhard oppervlak neemt gering toe (zie de Keur bepalingen voor de grenswaarden). Deze geringe toename van verhard oppervlak heeft weinig gevolgen voor het watersysteem. Het bestaande watersysteem kan tijdens een hevige regenbui al het hemelwater vanaf dit oppervlak verwerken en bergen;
- het bestaande oppervlaktewater wordt niet aangepast;
- water wordt niet buiten het plangebied geborgen;
- er vindt geen lozing plaats van verontreinigingen en/of verontreinigd water naar oppervlaktewater;
- het plangebied ligt niet op of nabij een waterkering of belangrijke watergang;
- het plangebied ligt niet nabij een rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) of rioolpersleiding.

Afvoer hemelwater

Het hemelwater wordt afgevoerd via een gemengd rioolstelsel. Zie echter ook bij 5.8.4.

Afvalwater

Het afvalwater wordt via het bestaande rioolstelsel afgevoerd.

Toekomstige ontwikkelingen

Indien in de toekomst ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn, waarbij het verhard oppervlak uitbreidt met meer dan 500 m2 in stedelijk gebied en/of 1.000 m2 in landelijk gebied, heeft dit tot gevolg dat het hemelwater van dit oppervlak versneld tot afvoer komt. Om de waterhuishouding niet te verslechteren, moet deze versnelde afvoer worden voorkomen of gecompenseerd.

5.8.3 Conclusie

Bezien vanuit het aspect water is de voorgenomen ontwikkeling uitvoerbaar.

5.8.4 Verslaglegging van gevoerd overleg gemeente - waterbeheerder

De gemeente heeft de waterbeheerder gevraagd op basis van het conceptontwerp van het bestemmingsplan advies uit te brengen. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden heeft op 20 augustus 2013 positief over dit bestemmingsplan geadviseerd (zie bijlage 10).

Het hoogheemraadschap vraagt de gemeente om, conform het Gemeentelijk Rioleringsplan, het hemelwater van daken af te koppelen van de riolering en in plaats daarvan het regenwater te infiltreren, bijvoorbeeld door het aanleggen van een ondergrondse infiltratievoorziening of door lozing van het hemelwater op het oppervlaktewater te lozen.

Dit verzoek van de waterbeheerder heeft geresulteerd in de volgende afspraak: daar waar nieuwbouw wordt gerealiseerd door de eigenaar/ontwikkelaar het water gescheiden zal worden aangeboden.

Daar waar niets aan de waterafvoer verandert, zal in de waterafvoer geen wijziging worden aangebracht.

De waterbeheerder heeft aangegeven met deze oplossing kunnen instemmen.

5.9 Archeologie

Verordening en bestemmingsplan

De gemeente Utrecht heeft ervoor gekozen ter bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen een verordening op te stellen voor het hele grondgebied van de gemeente. In de verordening op de archeologische monumentenzorg is een vergunningenstelsel opgenomen ter bescherming van het archeologische erfgoed, waarmee de wettelijk vereiste bescherming kan worden geboden. In bestemmingsplannen wordt verwezen naar de verordening en een regel opgenomen (dubbelbestemming Waarde - Archeologie). In deze dubbelbestemming is opgenomen dat de voor Waarde- archeologie aangewezen gronden mede zijn bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de archeologische waarden en verwachtingen. Met deze specifieke gebruiksregel wordt geregeld dat onder een met het bestemmingsplan strijdig gebruik in ieder geval wordt begrepen het handelen in strijd met de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg. Door de verordening en de daarbij behorende archeologische waardenkaart is de bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen in de bodem van de gemeente Utrecht gewaarborgd en zijn verstoringen van de bodem vanaf een op de archeologische waardenkaart aangegeven oppervlakte en diepte vergunningplichtig.

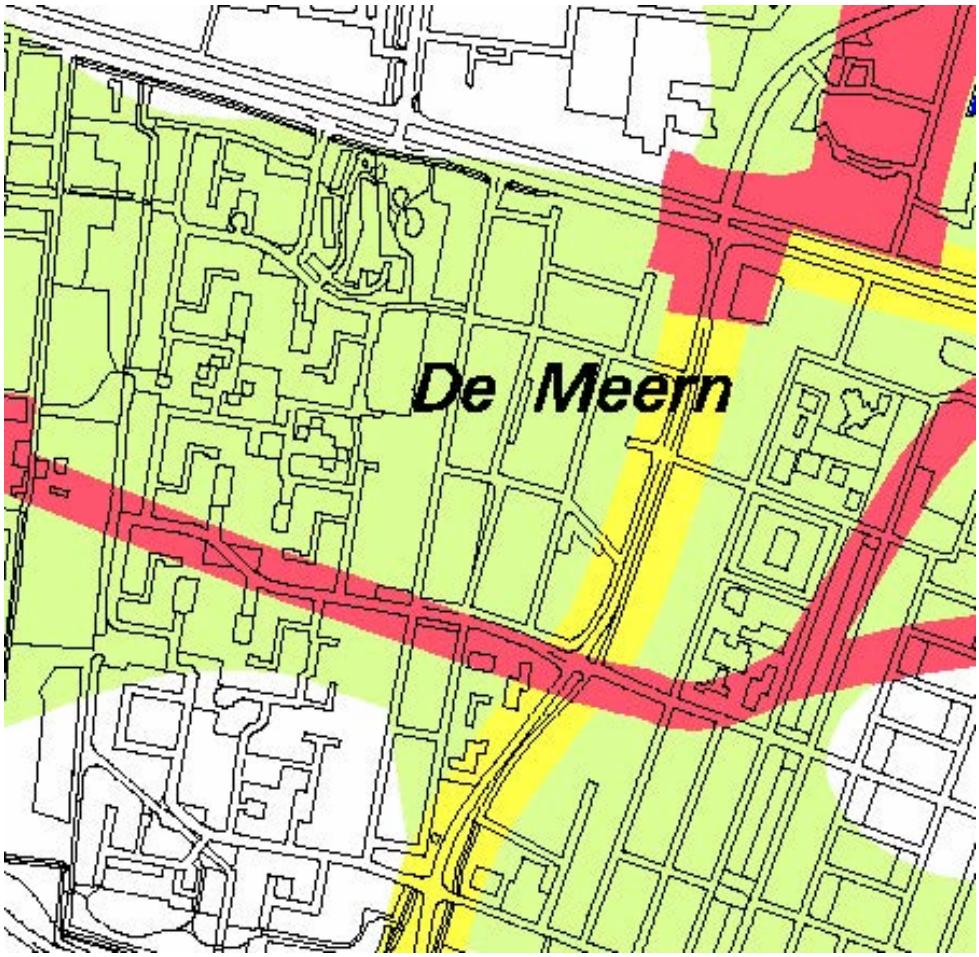
Gemeentelijke archeologische waardenkaart

De Archeologische Waardenkaart van de gemeente Utrecht ligt ten grondslag aan de verordening op de archeologische Monumentenzorg. Deze waardenkaart is geënt op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarde (IKAW) van de provincie en op de kennis en ervaring opgedaan in tientallen jaren archeologisch onderzoek in de gemeente. Hij geeft inzicht in de ligging van beschermde archeologische rijksmonumenten, gebieden van hoge archeologische waarde, gebieden van hoge archeologische verwachting en gebieden van archeologische verwachting en bij welk te verstoren oppervlakte en diepte een vergunningsplicht geldt. In de op de waardenkaart aangeduide gebieden waar een vergunningplicht geldt zal van toekomstige initiatiefnemers tot bodemverstorende activiteiten een inspanning vereist worden om resten uit het verleden op te sporen en zo nodig veilig te stellen.

Gebieden van hoge archeologische waarde (rood) zijn gebieden waarvan bekend is dat er archeologische waarden zijn, maar die niet beschermd zijn als archeologisch rijks- of gemeentelijk monument. Gebieden van hoge archeologische verwachting (geel) zijn zones waar op grond van eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek dan wel op basis van historisch geografisch onderzoek archeologische waarden te verwachten zijn (er wordt een middelhoge tot hoge dichtheid aan archeologische vondsten of sporen verwacht). Bij gebieden met een archeologische verwachting (groen) zijn de verwachtingen lager (er wordt een middelhoge dichtheid aan archeologische vondsten of sporen verwacht). Voor deze gebieden geldt de gemeentelijke Verordening op de Archeologische Monumentenzorg.
Daarnaast zijn op de kaart witte gebieden aangewezen. In deze gebieden worden geen archeologische resten in de bodem verwacht.

Archeologie in het plangebied

Het plangebied Mereveldplein, De Meern Zuid bevindt zich op de gemeentelijke archeologische waardenkaart voor wat betreft het winkelcentrum zelf in het gebied met de groen kleur. Een deel van de buitenruimte is gelegen in het gebied met een rode kleur.

Beschermd archeologisch Rijksmonument

Gebied van hoge archeologische waarde

Gebied van hoge archeologische verwachting

Gebied van archeologische verwachting

Vergunning vanaf 30 cm diepte ten opzichte van maaiveld

Oppervlakte te verstoren	Hoge archeologische waarde	Hoge archeologische verwachting	Archeologische verwachting	Geen verwachting
50 - 100m2	Vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning
100 - 1000 m2	Vergunning	Vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning
> 1000 m2	Vergunning	Vergunning	Vergunning	Geen vergunning

Figuur 5.1 – Archeologische waardenkaart

De geplande uitbreidingen/wijzigingen in het plangebied bedragen circa 800 m2. Op grond van het archeologisch beleid van de gemeente Utrecht is in het gebied met de groene kleur aanvullend onderzoek en een vergunning noodzakelijk indien de ingreep een omvang heeft van 1000 m2 of meer.

In het gebied met de rode kleur is aanvullend onderzoek en een vergunning noodzakelijk bij een verstoring van 50 m2 of meer en graafwerkzaamheden dieper van 50 cm. Hiervan zal bij de herinrichting van de buitenruimte naar verwachting geen sprake zijn.

Conclusie

Op basis van het bovenstaande bestaat er in archeologisch opzicht geen bezwaar tegen de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied. Als bij graafwerkzaamheden toch waardevolle resten worden aangetroffen, dna moeten die worden gemeld bij de gemeente Utrecht, conform artikel 53 van de Monumentenwet 1988.

Ter bescherming van de archeologische waarden wordt, zoals gebruikelijk in Utrecht, een dubbelbestemming Waarde - Archeologie in het bestemmingsp lan opgenomen.

5.10 Kabels en leidingen

In het plangebied komen geen kabels en leidingen voor die bescherming behoeven.

5.11 Zonlicht

De uitbreiding van het winkelcentrum vindt plaats aan de binnenzijde van het winkelcentrum. De hoogte van het complex verandert niet, dus ook de bezonning van het omliggende gebied.

Door de uitbreiding van de bebouwing aan de binnenzijde van het winkelcentrum krijgt een deel van het binnenplein wel te maken met extra schaduwwerking. Op het plein staan ook enkele bomen die direct zonlicht wegnemen, maar op hete dagen ook voor verkoeling (schaduwwerking) kunnen zorgen.

5.12 Duurzaamheid

De ontwikkelaar streeft ernaar met de (her)ontwikkeling een lage milieubelasting te bereiken door aandacht te besteden aan materiaal gebruik, energie en waterverbruik en mobiliteit.

5.13 Conclusie

Gelet op de bovenstaande aspecten is de herontwikkeling van het winkelcentrum uitvoerbaar.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Het winkelcentrum is eigendom van Hoorne BV. De kosten voor de omgevingsvergunningprocedure en die van het bestemmingsplan en de realisatie van het plan worden gedragen door Hoorne Vastgoed BV.

Planschade

Om te beoordelen of de nieuwe planologische situatie een verslechtering betekent voor omwonenden, en mogelijk planschade claims ingediend zullen worden, is indicatief bezien of er mogelijk planschade geleden zal worden door derden en of deze voor vergoeding in aanmerking kan komen. Daartoe is door adviesbureau PurpleBlue een quickscan planschade uitgevoerd (R002-1215927JNB-evp-V01-NL, d.d. 18 april 2013)(zie bijlage 7). De beoordeling van de mogelijke planschade heeft voor een aantal clusters van woningen plaatsgevonden, omdat de situatie per cluster verschilt. Dit komt door de ligging van de clusters ten opzichte van de voorgenomen ontwikkeling.

Uit de planschade risicoanalyse blijkt dat niet verwacht dat er objecten voor vergoeding in aanmerking komende van planschade.

Met de gemeente wordt een anterieure overeenkomst afgesloten, waarin behalve de herinrichting van de openbare ruimte die voor rekening komt van de ontwikkelaar ook eventueel verhaal van planschade geregeld is.

Een exploitatieplan is niet nodig nu het verhaal van plankosten anderszins verzekerd is.

Voor de gemeente vloeien uit het bestemmingsplan geen kosten voort. Het plan is derhalve economisch uitvoerbaar.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.2.1 Overleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening

Het plan is aan een aantal instanties toegezonden voor reactie als bedoeld in art 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening.

De ontvangen reacties hebben niet geleid tot aanpassing van het plan.

Het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden heeft een positief wateradvies gegeven op 20 augustus 2013

De provincie Utrecht heeft op 14 augustus 2013 laten weten dat het plan aan de provincie geen aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen.

6.2.2 Advies wijkraad

PM

6.2.3 Participatie

In de aanloop naar het wijzigen van het bestemmingsplan heeft de ontwikkelaar regelmatig overleg gepleegd met en informatie verstrekt aan omwonenden en ondernemers van het winkelcentrum. Het plan voor uitbreiding en renovatie van het winkelcentrum is positief beoordeeld door zowel de omwonenden als de ondernemers van het winkelcentrum.

Hoofdstuk 7 Juridische planopzet

7.1 Inleiding

Het bestemmingsplan is opgesteld volgens de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2008). De SVBP 2008 maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. Vergelijkbare bestemmingsplannen leiden tot een betere leesbaarheid, raadpleegbaarheid en helderheid voor de gebruiker en draagt zo bij aan een effectiever en efficiëntere dienstverlening.

7.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Sinds 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Hierdoor vervallen diverse gebruikelijke termen voor vergunningen zoals bouwvergunning, sloopvergunning, aanlegvergunning, ontheffing et cetera.

Hieronder worden de meest voorkomende termen weergegeven:

- De term bouwvergunning wordt omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen; hierna te noemen 'omgevingsvergunning bouwen'.
- De term sloopvergunning wordt 'omgevingsvergunning voor de activiteit slopen' ;hierna te noemen 'omgevingsvergunning slopen'.
- De term aanlegvergunning wordt 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden'; hierna te noemen 'omgevingsvergunning aanleggen'.
- De term 'ontheffing' of 'het verlenen van een ontheffing' wordt 'afwijking' of 'afwijken bij omgevingsvergunning'.

7.3 Planvorm

Het bestemmingsplan Mereveldplein, De Meern kenmerkt zich door een gedetailleerde opzet.

Het bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding, regels en een toelichting. De verbeelding en de regels vormen tezamen het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan. Beide plan onderdelen dienen in de onderlinge samenhang te worden bezien en toegepast. Op de verbeelding zijn de bestemmingen aangewezen. Aan deze bestemmingen zijn bouwregels en regels betreffende het gebruik gekoppeld.

De toelichting heeft geen bindende werking, maar vormt niettemin een belangrijk onderdeel van het plan. De toelichting van dit bestemmingsplan geeft een weergave van de beweegredenen, de onderzoeksresultaten en de beleidsuitgangspunten die aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen. Tot slot is de toelichting van wezenlijk belang voor een juiste interpretatie en toepassing van het bestemmingsplan.

De verbeelding is getekend in schaal 1:1000.

7.4 Opbouw regels

De opzet van de bestemmingsregels is steeds gelijk:

- bestemmingsomschrijving (met ondergeschikte en nevengeschikte doeleinden);
- bouwregels;
- nadere eisen waar de bestemmingsregeling dat nodig maakt;
- afwijkingsregels van de bouwregels;
- waar nodig: een bijzondere gebruiksregel;
- afwijkingsregels van de gebruiksregels;
- in een aantal gevallen een wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht.

7.5 Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begrippen

In dit artikel wordt toegelicht wat onder de begrippen in de regsl van het bestemmingsplan wordt volstaan. Waar nodig wordt de met de SVBP2008 voorgeschreven begripsbepaling gehanteerd. In andere gevallen vindt steeds een afstemming plaats op de begrippen in de andere Utrechtse bestemmingsplannen.

Artikel 2 Wijze van meten

Teneinde te voorkomen dat misverstanden bestaan over hoe en wat gemeten moet worden bij het bepalen van de in de regels genoemde maten, is in dit artikel uiteengezet hoe dat moet gebeuren. Ook hier is aangesloten bij de SVBP2008.

Artikel 3 Centrum

Deze bestemming is van toepassing op het Winkelcentrum Mereveldplein. Binnen deze bestemming zijn diverse centrumfuncties toegestaan en woningen. De centrumfuncties zijn alleen toegestaan op de begane grond en de bestaande tussenverdieping en wonen alleen op de verdiepingen daarboven. Het bouwvlak is vergroot ten opzichte van het huidige winkelcentrum om de uitbreiding en renovatie mogelijk te maken.

Artikel 4 Verkeer - Verblijfsgebied

De wegen en (fiets)parkeervoorzieningen in het plangebied zijn opgenomen in de bestemming 'Verkeer-Verblijfsgebied'. De wegen hebben een functie voor het bestemmingsverkeer. Er zijn kleine gebouwtjes toegestaan, bijvoorbeeld voor het realiseren van fietsenstallingen. Binnen de bestemming is een aantal daarin passende gebruiksvormen toegestaan zoals parkeervoorzieningen, voet- en fietspaden en groen- en waterpartijen. Ook de laad-en loszone aan de west- en oostzijde van het winkelcentrum en de afscherming daarbij zijn binnen deze bestemming toegestaan.

Artikel 5 Waarde - Archeologie

De archeologische waarden en verwachtingen in het plangebied zijn door de dubbelbestemming Waarde-Archeologie en de specifieke gebruiksregel die verwijst naar de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg beschermd. Overtreding van het bestemmingsplan is een strafbaar feit. Op deze manier houdt het bestemmingsplan rekening met de archeologische waarden en verwachtingen conform de Monumentenwet.

Artikel 6 Antidubbeltelbepaling

Deze bepaling is opgenomen om te voorkomen dat een stuk grond dat al eens was betrokken bij het verlenen van een omgevingsvergunning bij de beoordeling van latere bouwplannen nogmaals wordt betrokken.

Artikel 7 Algemene bouwregels

In de bouwverordening zijn ook voorschriften opgenomen. Het bestemmingsplan gaat vóór deze bepalingen, maar in dit artikel is bepaald welke voorschriften uit de bouwverordening naast het bestemmingsplan van kracht blijven. Het gaat daarbij om voorschriften van stedenbouwkundige aard, zoals de bereikbaarheid van bouwwerken van werkverkeer en brandblus-voorzieningen, bereikbaarheid van gebouwen voor gehandicapten, de ruimte tussen bouwwerken.

Daarnaast regelt dit artikel de mogelijkheid voor (beperkte) overschrijdingen van bebouwingsgrenzen die op de kaart zijn aangegeven. In deze algemene bouwregels zijn ook de nieuwe luifels mogelijk gemaakt.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

De Wabo bevat een algemeen verbod om de gronden en bebouwing in strijd met het bestemmingsplan te gebruiken. Een algemeen gebruiksverbod hoeft derhalve niet meer in de planregels te worden opgenomen. Het is wel mogelijk om in het bestemmingsplan aan te geven wat onder verboden gebruik in ieder geval wordt verstaan. In dit artikel is opgenomen dat onder verboden gebruik wordt verstaan: onbebouwde gronden te gebruiken als staanplaats voor onderkomens als opslagplaats voor onklare voer-, vlieg- en vaartuigen of onderdelen daarvan of als stortplaats voor puin en afvalstoffen.

Het gebruik of bouwen in strijd met het bestemmingsplan was vroeger onder de oude Wet op de Ruimtelijke Ordening via een algemene gebruiksbepaling en strafbepaling geregeld in het bestemmingsplan. Onder de Wet ruimtelijke ordening was een en ander geregeld in de wet zelf. Met de invoering van de Wabo is dat opnieuw gewijzigd. Nu is het als volgt geregeld.

Voor elke verandering van gebruik (in ruime zin) die in strijd komt met een bestemmingsplan is volgens artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo een omgevingsvergunning nodig is. Indien voor een dergelijk planologisch strijdig gebruik geen omgevingsvergunning wordt gevraagd of een gevraagde vergunning niet wordt verleend, komt dit gebruik dus in strijd met artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo. Dat artikel kan vervolgens bestuursrechtelijk of strafrechtelijk via de Wet op de economische delicten worden gehandhaafd.

Strijdig gebruik met planologische regelingen waarvan afwijking niet is toegestaan valt niet onder artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo. Met het oog op dergelijk gebruik is in artikel 7.2 Wet ruimtelijke ordening een verbodsbepaling opgenomen bij de invoering van de Wabo.

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels

Dit artikel regelt de afwijkingsmogelijkheden voor het college van burgemeester en wethouders. Dit heeft primair tot doel enige flexibiliteit in de regels aan te brengen. Ze kunnen worden toegepast als er niet op grond van de bestemmingsregelingen in hoofdstuk 2 al een afwijkingsmogelijkheid is. Het gaat dan om een afwijking van maten, afmetingen en percentages, het plaatsen van objecten van beeldende kunst, het realiseren van kleine nutsgebouwtjes.

Artikel 10 Algemene regel m.b.t. parkeergelegenheid

Dit artikel regelt dat de parkeergelegenheid voor auto's en fietsen voldoet aan het gemeentelijke beleid. Het artikel neemt de functie over van de stedenbouwkundige bepaling in de bouwverordening die een zelfde voorwaarde aan het gebruik stelt.

Bij het toetsen van omgevingsvergunningen aan het bestemmingsplan, zal onderzocht worden of de aanvraag aan de voorwaarde om voldoende parkeergelegenheid te regelen voldoet. Het college heeft normen vastgesteld die aangeven wat als “voldoende” moet worden beschouwd.

In een bestaande situatie wordt de bestaande parkeergelegenheid voor auto's en fietsen als voldoende beschouwd. Deze bestaande parkeergelegenheid moet op grond van dit artikel in stand worden gehouden. Bij sloop-nieuwbouw wordt het bestaande aantal parkeerplaatsen (het rechtens verkregen niveau) in mindering gebracht op het aantal dat nodig is bij de nieuwe ontwikkeling, een en ander conform het geldende gemeentelijk beleid.
Met parkeervoorzieningen worden parkeervoorzieningen voor auto's en fietsen bedoeld.

Artikel 11 Algemene wijzigingsregels

In dit artikel wordt geregeld dat de bestemmingsgrenzen kunnen worden gewijzigd, voor zover dat van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein; de overschrijdingen mogen niet meer dan 3 m bedragen en het bestemmingsvlak mag met niet meer dan 10% worden vergroot.

De overgangs- en slotbepalingen van hoofdstuk 4 bevatten de onderstaande 3 bepalingen.

Artikel 12 Overgangsrecht

In het nieuwe Besluit op de ruimtelijke ordening (in werking 1 juli 2008) is overgangsrecht opgenomen dat in elk bestemmingsplan moet worden overgenomen.

Als de in het plan opgenomen regels. voor wat betreft gebruik of bebouwing, afwijken van een bestaande legale situatie, dan zijn daarop de overgangsbepalingen van toepassing. De overgangsbepaling heeft tot doel bestaande belangen te respecteren totdat realisering van de nieuwe regels plaatsvindt.

Voor bouwwerken die onder het overgangsrecht vallen is bepaald dat deze gedeeltelijk mogen worden vernieuwd of veranderd, mits de bestaande afwijking niet wordt vergroot. Gehele vernieuwing is in principe uitgesloten, waaronder ook gefaseerde vernieuwing van een bouwwerk wordt verstaan. Het doel van het overgangsrecht is dat het bestaande bouwwerk in de bestaande staat in stand mag worden gehouden. Uitsluitend na het tenietgaan van het bouwwerk door een calamiteit, waarmee onder andere brand of extreme weersomstandigheden wordt bedoeld, is onder voorwaarden gehele vernieuwing toegestaan. Om te voorkomen dat een aanvraag voor de verbouw van een illegaal bouwwerk moet worden gehonoreerd, is in de overgangsbepaling van dit plan opgenomen dat deze slechts van toepassing is op legale bouwwerken.

Vergunningplichtige bouwwerken die zonder vergunning zijn opgericht kunnen door overgangsrecht niet gelegaliseerd worden. Bouwen zonder vergunning is immers een overtreding van de Woningwet die niet door een regeling in een bestemmingsplan ongedaan kan worden gemaakt.

Voor het gebruik dat onder het overgangsrecht valt, is bepaald dat dat gebruik mag worden voortgezet. Het gebruik mag eveneens worden gewijzigd, voor zover de afwijking ten opzichte van het toegestane gebruik niet vergroot wordt.

Hiervoor is reeds aangegeven dat illegale bouwwerken niet gelegaliseerd kunnen worden door overgangsrecht. Voor gebruik is dat in principe wel mogelijk maar vanuit het oogpunt van handhaving ongewenst. Gezien het voorgaande is in de overgangsbepaling opgenomen dat het gebruik, dat reeds in strijd was met het voorheen geldende plan, van het overgangsrecht is uitgesloten.

Ook na het van kracht worden van dit plan kan dus nog met succes handhavend worden opgetreden tegen gebruik dat reeds in strijd was met het voorgaande bestemmingsplan. Dit laatste is uiteraard mede afhankelijk van andere aspecten, waaronder de vraag of het strijdige gebruik reeds zolang plaatsvindt dat de gemeente haar rechten heeft verwerkt.

Artikel 13 Slotregel

In dit artikel is de naam van het bestemmingsplan, de citeertitel, omschreven.

Prostitutie
In het plangebied van dit bestemmingsplan zijn geen seksinrichtingen gevestigd met een vergunning op basis van de APV. Gezien het in Utrecht gehanteerde maximumstelsel zijn nieuwe seksinrichtingen niet toegestaan en zijn seksinrichtingen uitgesloten in de gebruiksbepaling en in de begripsbepaling "aan huis verbonden beroep en bedrijf". Gelet op het binnen de gemeente gehanteerde maximumstelsel betekent de regeling in dit bestemmingsplan geen algeheel verbod, maar slechts een verbod op seksinrichtingen binnen dit plangebied.

7.6 Lijst van bedrijfsactiviteiten 'functiemenging'

In bestaande gebieden waar in enige vorm sprake is van functiemenging, of in gebieden waar bewust functiemenging wordt nagestreefd (bijvoorbeeld om een grotere levendigheid tot stand te brengen), wordt de LvB 'functiemenging' toegepast. Zoals in de VNG-publicatie reeds is aangegeven kan bij functiemengingsgebieden gedacht worden aan:

- stadscentra, dorpskernen en winkelcentra;
- horecaconcentratiegebieden;
- zones met functiemenging langs stedelijke toegangswegen en in lintbebouwingen;
- (delen van) woongebieden met kleinschalige c.q. ambachtelijke bedrijvigheid.

De activiteiten in dergelijke gebieden verschillen in het algemeen qua aard en schaal sterk van de activiteiten op een bedrijventerrein. Behalve in historisch gegroeide situaties gaat het in hoofdzaak om:

- kleinschalige, meest ambachtelijke bedrijvigheid;
- bedrijven waarbij de productie en/of laad- en loswerkzaamheden alleen in de dagperiode plaatsvindt;
- activiteiten die hoofdzakelijk inpandig geschieden.

Om de toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten in dit bestemmingsplan vast te leggen is in de lijst gebruikgemaakt van een milieuzonering. Een milieuzonering zorgt ervoor dat milieubelastende functies (zoals bedrijven) en milieugevoelige functies (zoals woningen) waar nodig ruimtelijk voldoende worden gescheiden.

7.7 Lijst van Horeca-activiteiten

Bij dit bestemmingsplan wordt gebruik gemaakt van de Utrechtse standaardlijst voor horeca-inrichtingen. Uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening kan, in verband met de overlast die horecabedrijven voor het woon- en leefklimaat kunnen meebrengen, in een bestemmingsplan bij het toelaten van horecabedrijven aan de hand van ruimtelijk relevante criteria als aard, omvang en parkeerdruk een onderscheid gemaakt worden in categorieën horecabedrijven.

In dit bestemmingsplan is een functionele differentiatie in 'harde' tot 'zachte' typen van horecabedrijven opgenomen. De regeling geeft een kwalitatieve beperking ten aanzien van het type/de categorie horecabedrijf dat zich mag vestigen in de woonomgeving. De regeling beoogt de nadelige invloeden van de vestiging van horecabedrijven op het woon- en leefklimaat in de omgeving te voorkomen.

In de bijlagen bij de regels is een toelichting opgenomen op de Lijst van Horeca-activiteiten.

7.8 Handhaving

Door handhaving controleert de overheid of burgers, bedrijven en bijvoorbeeld overheidsorganen zich aan de wet- en regelgeving houden. Onder handhaving wordt verstaan het door controle (toezicht en opsporing) en het toepassen (of dreigen daarmee) van bestuursrechtelijke sancties, bereiken dat het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift wordt nageleefd. De handhaving van de van toepassing zijnde regeling binnen de gemeente Utrecht, wordt uitgevoerd door diverse diensten en afdelingen. Zo wordt namens het college onder andere gehandhaafd op de regels van voorliggend bestemmingsplan. Dit betekent dat de regels voor wat betreft het gebruik en de bebouwingsregels worden gehandhaafd. Dit gebeurt veelal door toetsing tijdens het behandelen van de aanvragen om omgevingsvergunning, maar kan ook gebeuren als gevolg van toezicht tijdens de uitvoering van de bouw of op grond van een eigen constatering indien een bouwwerk of een perceel in strijd met het bestemmingsplan wordt gebruikt. Indien er bijvoorbeeld sprake is van illegale ingebruikname van gemeentelijke grond, dan zal hiertegen worden opgetreden.

Doel handhavend optreden

Het doel van het handhavend optreden van de gemeente is niet direct gekoppeld aan de noodzaak van een actueel bestemmingplan. Voor de bewoners van het plangebied is duidelijk waar zij aan toe zijn (qua bouwen, zoals bijvoorbeeld uitbreiding van de woning, en qua gebruik), maar het niet handhaven haalt de effectiviteit van een actueel bestemmingsplan onderuit. De toegevoegde waarde van het verlenen van een omgevingsvergunning voor een vrijstaand bijbehorend bouwwerk is niet groot, indien er op andere plaatsen - zonder vergunning - vrijstaande bijbehorende bouwwerken zijn geplaatst. Dit wordt nog eens problematischer zodra een omgevingsvergunning wordt geweigerd, terwijl diverse vergelijkbare bouwwerken reeds illegaal zijn geplaatst. In dit laatste geval is de roep om handhavend op te treden dan ook het grootst.

Wijze van handhaven

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht heeft het college een tweetal instrumenten tot haar beschikking: bestuursdwang en dwangsom. Bij het toepassen van bestuursdwang wordt de overtreding (het geconstateerde illegale bouwwerk dan wel gebruik) ongedaan gemaakt op kosten van de overtreder. Dit kan betekenen dat een bouwwerk door de gemeente wordt afgebroken en de kosten van bijvoorbeeld de aannemer en de gemeentelijke (voorbereidings)kosten op de overtreder worden verhaald. Het is tevens mogelijk om, indien er zonder omgevingsvergunning wordt gebouwd en de bouw wordt stilgelegd door middel van een bouwstop, de bouwmaterialen weg te slepen en elders op te slaan. Het opleggen van een last onder dwangsom betekent bijvoorbeeld dat het illegale gebruik moet worden gestaakt binnen een door het college gestelde termijn. Overschrijdt men de termijn, dan zal de dwangsom in rekening worden gebracht bij de overtreder.

Doel van de dwangsom is het onaantrekkelijk maken van het voortzetten van de geconstateerde overtreding. De dwangsom zal dan ook in relatie moeten staan aan (en zal derhalve altijd hoger zijn dan) het voordeel dat de overtreder heeft bij het voortzetten van de illegaliteit. In het plangebied zal handhavend worden opgetreden tegen het illegale gebruik van bouwwerken en percelen. Bijvoorbeeld het verhuren van opslagruimte ten behoeve van de stalling van caravans, maar ook het gebruik van een winkel als café. Verder zal er bij de bouw worden gecontroleerd op de uitvoering van verleende omgevingsvergunningen. Uiteraard zal er ook gecontroleerd worden of, in het geval van een geweigerde omgevingsvergunning voor een woning, de betreffende woning niet alsnog wordt gebouwd. Voorts zal de gemeente toezien op - onder de Wet milieubeheer vallende - bedrijven. Dit vloeit voort uit de regels van het bestemmingsplan. Indien er immers ter plaatse een bedrijfsactiviteit plaats mag vinden, zal dit qua gebruik (intensiteit en hinder) gehandhaafd worden.

Bijlagen bij toelichting

(apart bijlagenboek)

Inhoudsopgave:

Bijlage 1	Effectenanalyse winkelcentrum Mereveldplein (DPO)
Bijlage 2	Natuurtoets winkelcentrum Mereveldplein
Bijlage 3	Verkennend bodemonderzoek
Bijlage 4	Akoestisch onderzoek
Bijlage 5	Archeologisch onderzoek
Bijlage 6	NIBM-onderzoek
Bijlage 7	Verkeersveiligheid
Bijlage 8	Quickscan planschaderisico
Bijlage 9	Reactie provincie Utrecht
Bijlage 10	Advies Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 aan-huis-verbonden beroep of bedrijf:

beroep of bedrijf dat in een woning wordt uitgeoefend waarvan de ruimtelijke uitwerking of uitstraling met de woonfunctie verenigbaar is en waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en degene die het beroep of het bedrijf uitoefent ook bewoner van de woning is;

hieronder wordt in ieder geval niet verstaan: een detailhandelsvestiging, een afhaalzaak, een horecabedrijf, een belhuis en een (raam)prostitutiebedrijf; hieronder wordt onder andere wel verstaan: een kleinschalige voorziening ten behoeve van kinderopvang.

1.2 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.3 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.4 additionele horeca:

het bedrijfsmatig verstrekken van drank en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse als ondergeschikte activiteit bij een hoofdfunctie, niet zijnde horeca, waarbij de additionele horeca-activiteiten passen bij de hoofdfunctie qua uitstraling, dienen ter ondersteuning van de hoofdfunctie en niet zelfstandig worden uitgeoefend en/of toegankelijk zijn los van de hoofdfunctie.

1.5 afhaalzaak:

een specifieke vorm van detailhandel waar in hoofdzaak kant en klare maaltijden en kleine etenswaren, alsmede alcoholvrije drank en consumptie-ijs worden verkocht voor directe consumptie anders dan ter plaatse.

1.6 ambachtelijk bedrijf:

een bedrijf waarbij het accent ligt op het in handwerk vervaardigen, bewerken of herstellen en het installeren van goederen, alsmede het verkopen en leveren van goederen, die verband houden met het ambacht als niet-zelfstandig onderdeel van de onderneming.

1.7 antenne-installatie:

installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de al dan niet in een of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.

1.8 antennedrager:

Antennemast of andere constructie bedoeld voor de bevestiging van een antenne.

1.9 archeologisch onderzoek:

onderzoek verricht door of namens een dienst of instelling die over een opgravingsvergunning op grond van de Monumentenwet 1988 beschikt.

1.10 archeologische waarde:

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de in dat gebied voorkomende overblijfselen uit oude tijden.

1.11 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.12 bebouwingspercentage:

het met een aanduiding of in de regels aangegeven percentage, dat aangeeft hoeveel van het desbetreffende bouwperceel ten hoogste mag worden bebouwd met gebouwen en bijbehorende bouwwerken.

1.13 bed & breakfast:

het tegen betaling verstrekken van logies met ontbijt binnen de (bedrijfs) woning.

1.14 bedrijf:

een onderneming waarbij het accent ligt op het vervaardigen, produceren, bewerken/herstellen, installeren en verhandelen van goederen, waarbij eventueel detailhandel uitsluitend plaatsvindt als ondergeschikt onderdeel van de onderneming in de vorm van verkoop en/of levering van ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstelde goederen, dan wel goederen die in rechtstreeks verband staan met de uitgeoefende handelingen.

1.15 bedrijfsvloeroppervlak:

de totale vloeroppervlakte van een kantoor, winkel of bedrijf met inbegrip van de daartoe behorende magazijnen en overige dienstruimten en met uitzondering van gebouwde (ondergrondse of halfverdiept gelegen) parkeervoorzieningen.

1.16 belhuis:

een onderneming die in de sfeer van publiekgerichte dienstverlening in hoofdzaak is gericht op het aanbieden van diensten op het gebied van telecommunicatie, zoals telefoon- en internetverbindingen.

1.17 bestaand bouwwerk:

een bouwwerk, dat op het tijdstip van het in werking treden van het bestemmingsplan is of wordt gebouwd met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en/of de Woningwet.

1.18 bestaand gebruik:

het op het tijdstip van het in werking treden van het bestemmingsplan aanwezige legale gebruik.

1.19 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak.

1.20 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0344.BPMEREVELDPLEINDEM-VA01 met de bijbehorende regels (en eventuele bijlagen).

1.21 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.22 bijbehorend bouwwerk:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak.

1.23 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.24 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak.

1.25 bouwlaag:

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op (nagenoeg) gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw, kap en/of bijzondere bouwlaag.

1.26 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.27 bouwperceelsgrens:

een grens van een bouwperceel.

1.28 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.29 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.30 dakopbouw:

een ondergeschikte opbouw op het dakvlak van een gebouw, ten behoeve van voorzieningen zoals trappenhuizen, luchtbehandelings- en liftinstallaties.

1.31 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen, het verhuren en/of het leveren van goederen aan personen die die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Hieronder worden niet verstaan afhaalzaken.

1.32 dienstverlening:

dienstverlening door een bedrijf of instelling dat in hoofdzaak baliewerkzaamheden verricht of andere diensten verleent, gericht op het publiek, zoals stomerijen, wasserettes, kappers, pedicures, makelaars, reis- en uitzendbureaus e.d.. Hieronder worden niet verstaan belhuizen.

1.33 evenementen:

grootschalige, periodieke en/of meerdaagse manifestaties, zoals sportmanifestaties, concerten, bijeenkomsten, voorstellingen, shows, tentoonstellingen, thematische markten.

1.34 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.35 hobbykas:

een gebouw, dat geheel of vrijwel geheel bestaat uit glas of ander doorzichtig materiaal en dat dient voor het hobbymatig telen van planten.

1.36 hoofdgebouw:

een gebouw, dat op een bouwperceel door zijn aard, functie, constructie of afmetingen dan wel gelet op de bestemming als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken.

1.37 horeca:

het bedrijfsmatig verstrekken van drank en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse en/of het exploiteren van zaalaccommodatie.

1.38 kampeermiddelen:

a. tenten, tentwagens, kampeerauto's of caravans;
b. enige andere onderkomens of enige andere voertuigen of gewezen voertuigen of gedeelten daarvan, voorzover geen bouwwerk zijnde, waarvoor ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht een omgevingsvergunning vereist is;

een en ander voorzover deze onderkomens of voertuigen geheel of ten dele blijvend zijn bestemd of opgericht, dan wel worden of kunnen worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf en waarvan de gebruikers hun hoofdverblijf elders hebben.

1.39 kampeerterrein:

een terrein met daarbijbehorende voorzieningen dat is ingericht voor het plaatsen dan wel geplaatst houden van kampeermiddelen ten behoeve van recreatief dag- en nachtverblijf.

1.40 kelder:

het doorlopende gedeelte van een gebouw, dat door op gelijke of vrijwel gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen wordt begrensd en dat geheel onder het (straat)peil is gelegen.

1.41 Lijst van Bedrijven 'functiemenging':

de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' die onderdeel uitmaakt van deze regels, die een onderverdeling van bedrijfsactiviteiten aangeeft, die een gelijke of nagenoeg gelijke invloed hebben op een nabij gelegen of omringende woonomgeving.

1.42 Lijst van Horeca-activiteiten:

de Lijst van Horeca-activiteiten die onderdeel uitmaakt van deze regels, die een onderverdeling van horeca-activiteiten aangeeft, die een gelijke of nagenoeg gelijke invloed hebben op een nabij gelegen of omringende woonomgeving.

1.43 nutsvoorzieningen:

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.44 peil:

a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang grenst aan de weg: de hoogte van de kruin van de weg;
b. voor andere gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld;
c. voor gebouwen die grenzen aan een dijk: de hoogte van de kruin van de dijk ter plaatse van het bouwwerk.

1.45 plan:

het bestemmingsplan Mereveldplein, De Meern Zuid van de gemeente Utrecht.

1.46 prostitutie:

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen betaling.

1.47 (raam)prostitutiebedrijf:

een prostitutiebedrijf waar het werven van klanten gebeurt vanuit de werkruimte door prostituees die zichtbaar zijn vanaf een openbare plaats;

1.48 seksinrichting:

de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte, dan wel meerdere besloten ruimten in elkaars directe nabijheid, waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was seksuele handelingen, al dan niet met een ander, tegen vergoeding worden verricht. Hieronder wordt in ieder geval verstaan een prostitutiebedrijf, raamprostitutiebedrijf of sekstheater, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.49 verblijfsmiddelen:

voor verblijf geschikte – al dan niet aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken – voer- en vaartuigen, woonketen, arken, caravans en andere soortgelijke constructies, alsmede tenten; een en ander voorzover deze geen bouwwerken in de zin van de Woningwet zijn.

1.50 verkoopvloeroppervlakte (vvo):

de totale oppervlakte van de voor het publiek toegankelijke en zichtbare winkelruimte, inclusief de etalageruimte en de ruimte achter de toonbank.

1.51 Verordening op de Archeologische Monumentenzorg:

de sedert 22 december 2009 van kracht zijnde Verordening op de Archeologische Monumentenzorg van de gemeente Utrecht.

1.52 woning:

een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.2 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.3 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Centrum

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Centrum aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. detailhandel, uitsluitend op de begane grond;
b. dienstverlening, uitsluitend op de begane grond;
c. bedrijfsactiviteiten, uitsltuitend op de begane grond, en in maximaal categorie A of B1 van Lijst van Bedrijven 'functiemenging' en bedrijfsactiviteiten waarvoor geen omgevingsvergunning voor de activiteit milieu is vereist;
d. horeca in categorie C, D1 en D2, zoals vermeld in de bij deze regels behorende Lijst van Horeca-activiteiten;
e. ondersteunende voorzieningen bij de onder a tot en met d. genoemde functies uitsluitend op de bestaande tussenverdieping;
f. wonen, uitsluitend boven de begane grondlaag, al dan niet in combinatie met een aan-huis-verbonden beroep of bedrijf of met een bed & breakfast;
g. de bij de bestemming behorende verkeers-, parkeer- en groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, water, waterbeheer en waterberging, tuinen, erven en terreinen.

3.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

3.2.1 Gebouwen

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte' mag niet worden overschreden.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 4,75 meter bedragen, met uitzondering van erf- en perceelafscheidingen welke maximaal 2 meter hoog mogen zijn achter de voorgevelrooilijn en 1 meter hoog voor de voorgevelrooilijn;
b. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer;
c. in afwijking van het gestelde onder a. mag de bouwhoogte van palen en masten niet meer dan 6 meter bedragen.

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Aan-huis-verbonden beroep of bedrijf

De uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep of -bedrijf in samenhang met wonen is uitsluitend toegestaan indien:

a. de vloeroppervlakte ten behoeve van de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep of -bedrijf niet groter is dan 1/3 deel van het vloeroppervlak van de woning, tot een maximum van 40 m², inclusief bijbehorende bouwwerken;
b. de vloeroppervlakte ten behoeve van een aan-huis-verbonden beroep of -bedrijf, maximaal 40 m² bedraagt, indien het beroep of bedrijf aan huis in een vrijstaand bijbehorend bouwwerk wordt uitgeoefend;
c. het, in geval van bedrijfsactiviteiten, bedrijfsactiviteiten betreft in maximaal categorie A of B1 van Lijst van Bedrijven 'functiemenging' en bedrijfsactiviteiten waarvoor geen omgevingsvergunning voor de activiteit milieu is vereist;
d. er geen sprake is van verkeersaantrekkende activiteiten die kunnen leiden tot een nadelige beïnvloeding van de normale afwikkeling van het verkeer dan wel tot een onevenredige parkeerdruk in het openbaar gebied;
e. in afwijking van het gestelde onder a. mag, indien de vloeroppervlakte van de woning groter is dan 150 m², de vloeroppervlakte ten behoeve van de uitoefening een aan-huis-verbonden beroep of -bedrijf maximaal 60 m², inclusief aangebouwde bijbehorende bouwwerken, bedragen;
f. in afwijking van het gestelde onder b. mag, indien de vloeroppervlakte van het vrijstaande bijbehorende bouwwerk groter is dan 100 m², de vloeroppervlakte ten behoeve van de uitoefening een aan-huis-verbonden beroep of -bedrijf maximaal 60 m² bedragen.

3.3.2 Bed & breakfast

De uitoefening van een bed & breakfast in samenhang met wonen is uitsluitend toegestaan indien de hoofdbewoner minimaal 50% van het brutovloeroppervlak van de woning in gebruik houdt voor wonen.

3.4 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd af te wijken van het bepaalde in:

a. artikel 3.3.1 onder c voor bedrijfsactiviteiten in categorie B2 van de Lijst van Bedrijven 'functiemenging', indien en voorzover deze naar aard en invloed op de omgeving geacht kunnen worden gelijk te zijn aan categorie A of B1 van de Lijst van Bedrijven 'functiemenging'.

Artikel 4 Verkeer - Verblijfsgebied

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer - Verblijfsgebied aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verkeers- en verblijfsgebied voor gemotoriseerd verkeer en langzaam verkeer;
b. water, waterbeheer en waterberging;
c. groenvoorzieningen;
d. parkeervoorzieningen;
e. speelvoorzieningen;
f. evenementen;
g. bij de bestemming behorende verkeers- en groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, fietsenstallingen, kunstwerken en afschermende voorzieningen.

4.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen uitsluitend in de bestemming passende bouwwerken worden gebouwd onder de volgende voorwaarden:

4.2.1 Gebouwen

a. de oppervlakte van gebouwen mag niet meer bedragen dan 6 m² per gebouw;
b. de bouwhoogte van gebouwen mag niet meer bedragen dan 2 meter.

4.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 3 meter;
b. het bepaalde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer.

4.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde in artikel 4.2 onder a en artikel 4.2 onder b voor:

a. afwijkingen van de maximale oppervlakte van een gebouw tot ten hoogste 20 m².
b. afwijkingen van de maximale bouwhoogte van een gebouw tot maximaal 3 meter.

Artikel 5 Waarde - Archeologie

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie aangewezen gronden zijn mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de archeologische waarden en verwachting.

5.2 Specifieke gebruiksregel

Onder met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen, het handelen in strijd met de de bij deze regels behorende Verordening op de Archeologische Monumentenzorg.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Antidubbeltelbepaling

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene bouwregels

a. Bouwgrenzen, niet zijnde bestemmingsgrenzen, mogen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels worden overschreden door tot gebouwen behorende stoepen, stoeptreden, trappenhuizen, hellingbanen, entreeportalen, veranda's en afdaken en andere ondergeschikte bouwdelen van gebouwen, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 meter;
b. Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde vermeld onder a. voor het overschrijden van bouw- en/of bestemmingsgrenzen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels door tot gebouwen behorende balkons, afdaken, erkers luifels en dergelijke, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 meter en waarbij de vrije hoogte tot aan het peil minimaal 4,75 meter bedraagt; een en ander met dien verstande dat de diepte van luifels maximaal 3,50 meter mag bedragen;
c. de regels van de Bouwverordening ten aanzien van onderwerpen van stedenbouwkundige aard blijven overeenkomstig het gestelde in artikel 9 lid 2 van de Woningwet buiten toepassing, behoudens ten aanzien van de volgende bepalingen:
    1. de bereikbaarheid van gebouwen voor wegverkeer;
    2. de bereikbaarheid van gebouwen voor gehandicapten;
    3. het bouwen bij hoogspanningsleidingen en ondergrondse hoofdstransportleidingen;
    4. de ruimte tussen bouwwerken.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

Onder met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen het gebruik van of het laten gebruiken van:

a. onbebouwde gronden als staan- of ligplaats voor onderkomens;
b. onbebouwde gronden en/of bouwwerken ten behoeve van seksinrichtingen;
c. onbebouwde gronden als kampeerterrein;
d. onbebouwde gronden als opslagplaats voor onklare voer-, vlieg- en vaartuigen of onderdelen daarvan;
e. onbebouwde gronden als stortplaats voor puin en afvalstoffen, voor zover dit niet betreft het storten of opslaan in bij gebouwen behorende tuinen van geringe hoeveelheden afvalstoffen die afkomstig zijn van het onderhoud van die tuinen.

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, afwijken van:

a. de bij recht in de regels gegeven maten, afmetingen, percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages;
b. de bestemmingsregels voor het toestaan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of -intensiteit daartoe aanleiding geven;
c. de bestemmingsregels voor het plaatsen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van vlucht- en/of noodtrappen;
d. het overschrijden van de maximale bouwhoogte van gebouwen voor het plaatsen van hekwerken of borstweringen ten behoeve van dakterrassen, met dien verstande dat de maximale bouwhoogte met niet meer dan 1,50 meter mag worden overschreden;
e. de bestemmingsregels voor het bouwen met een geringe mate van afwijking van de plaats en richting van de bestemmingsgrenzen indien dit noodzakelijk is in verband met afwijkingen of onnauwkeurigheden ten opzichte van de feitelijke situatie of in die gevallen waar een rationele verkaveling van de gronden een geringe afwijking vergt;
f. de bestemmingsregels ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde,en toestaan dat de bouwhoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10 meter;
g. de bestemmingsregels ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van zend-, ontvang- en/of sirenemasten, wordt vergroot tot niet meer dan 55 meter;
h. het bepaalde ten aanzien van de maximale bouwhoogte van gebouwen en toestaan dat de bouwhoogte van de gebouwen wordt verhoogd ten behoeve van plaatselijke verhogingen, zoals liftkokers, trappenhuizen, lichtkappen.

Artikel 10 Algemene regel m.b.t. parkeergelegenheid

Op grond van het bepaalde in de planregels mogen de voor de verschillende bestemmingen aangewezen gronden daarvoor slechts worden bebouwd en gebruikt onder de voorwaarde dat voldoende parkeergelegenheid voor auto's en fietsen wordt gerealiseerd of in stand gehouden.

Artikel 11 Algemene wijzigingsregels

a. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de in het plan opgenomen bestemmingen te wijzigen ten behoeve van overschrijding van bestemmingsgrenzen, voor zover zulks van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein; de overschrijdingen mogen niet meer dan 3 meter bedragen en het bestemmingsvlak mag met niet meer dan 10% worden vergroot;
b. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de in het plan opgenomen bestemmingen te wijzigen ten behoeve van het vestigen van een kinderdagverblijf, mits deze geen onevenredige nadelige gevolgen voor de omgeving heeft in de vorm van geluids-, verkeers- of parkeeroverlast en is aangetoond dat voor de realisatie van het kinderdagverblijf geen milieutechnische belemmeringen zijn van de milieuaspecten luchtkwaliteit, externe veiligheid, milieuzonering en verkeerslawaai.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 12 Overgangsrecht

12.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan;
2. Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10 %;
3. het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

12.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;
2. het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;
3. indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatte;
4. het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 13 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan Mereveldplein, De Meern Zuid.

Bijlagen bij regels

Bijlage 1 Lijst van Bedrijven 'functiemenging'

Toelichting regeling toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten

Om de toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten in dit bestemmingsplan vast te leggen is gebruikgemaakt van een milieuzonering. Een milieuzonering zorgt ervoor dat milieubelastende functies (zoals bedrijven) en milieugevoelige functies (zoals woningen) waar nodig ruimtelijk voldoende worden gescheiden. De gehanteerde milieuzonering is gekoppeld aan een Staat van Bedrijfsactiviteiten.

Een Staat van Bedrijfsactiviteiten is een lijst waarin de meest voorkomende bedrijven en bedrijfsactiviteiten, al naar gelang de te verwachten belasting voor het milieu, zijn ingedeeld in een aantal categorieën. Voor de indeling in de categorieën zijn de volgende ruimtelijk relevante milieuaspecten van belang:

- geluid;
- geur;
- stof;
- gevaar (met name brand- en explosiegevaar).

Daarnaast kan de verkeersaantrekkende werking van een bedrijf relevant zijn.

Toepassing Lijst van Bedrijven 'functiemenging'

Algemeen

In de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (2009) zijn twee Voorbeeldstaten voor milieuzonering opgenomen, namelijk de 'Voorbeeldstaat van Bedrijfsactiviteiten voor bedrijventerreinen' en de ' Voorbeeldstaat van Bedrijfsactiviteiten functiemenging'.

De aanpak van milieuzonering en de in dit plan gebruikte Lijst van Bedrijven 'functiemenging' (LvB 'functiemenging') is gebaseerd op de tweede VoorbeeldStaat in de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (2009). De LvB 'functiemenging' wordt gehanteerd in gebieden waar bedrijven of andere milieubelastende functies verspreid zijn gesitueerd tussen woningen en/of andere gevoelige functies. Onderstaand wordt hier meer in detail op ingegaan. Het gaat in dergelijke gebieden in het algemeen om relatief kleinschalige bedrijvigheid die op korte afstand van woningen kan worden toegestaan. De toelaatbaarheid van activiteiten wordt voor dergelijke gebieden in de VNG-publicatie (en de LvB 'functiemenging') bepaald met behulp van op deze situaties toegesneden toelatingscriteria.

Functiemengingsgebieden

In bestaande gebieden waar in enige vorm sprake is van functiemenging, of in gebieden waar bewust functiemenging wordt nagestreefd (bijvoorbeeld om een grotere levendigheid tot stand te brengen), wordt de LvB 'functiemenging' toegepast. Zoals in de VNG-publicatie reeds is aangegeven kan bij functiemengingsgebieden gedacht worden aan:

- stadscentra, dorpskernen en winkelcentra;
- horecaconcentratiegebieden;
- zones met functiemenging langs stedelijke toegangswegen en in lintbebouwingen;
- (delen van) woongebieden met kleinschalige c.q. ambachtelijke bedrijvigheid.

Daarnaast kan ook in (delen van) woongebieden waar enige vorm van bedrijvigheid aanwezig of gewenst is de LvB 'functiemenging' worden toegepast.

Kenmerken van de activiteiten

De activiteiten in dergelijke gebieden verschillen in het algemeen qua aard en schaal sterk van de activiteiten op een bedrijventerrein. Behalve in historisch gegroeide situaties gaat het in hoofdzaak om:

- kleinschalige, meest ambachtelijke bedrijvigheid;
- bedrijven waarbij de productie en/of laad- en loswerkzaamheden alleen in de dagperiode plaatsvindt;
- activiteiten die hoofdzakelijk inpandig geschieden.

De toegepaste Lijst van Bedrijven 'functiemenging'

De bovenvermelde criteria liggen mede ten grondslag aan de selectie van activiteiten die zijn opgenomen in de Lijst van Bedrijven 'functiemenging'. In de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' zijn de aspecten geluid, geur, stof en gevaar en de index voor verkeersaantrekkende werking (zoals aangegeven onder het kopje 'Regeling toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten met behulp van milieuzonering') in de categorisering opgenomen. Deze Lijst is samengesteld volgens dezelfde methodiek als de betreffende Voorbeeldstaat uit de VNG-publicatie. Op twee punten is een andere werkwijze toegepast:

1. In dit plan wordt alleen de toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten gekoppeld aan de Lijst. In de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' zijn daarom alleen de activiteiten opgenomen die passen binnen de definitie van bedrijf volgens de begripsbepalingen in de regels van dit bestemmingsplan. De toelaatbaarheid van andere functies wordt in dit plan indien nodig op een andere wijze in de regels en op de plankaart van dit bestemmingsplan geregeld (bijvoorbeeld horecabedrijven via een afzonderlijke Lijst van Horeca-activiteiten). Toegevoegd zijn enkele regelmatig voorkomende bedrijfsactiviteiten die in de lijst van de VNG-publicatie niet specifiek zijn opgenomen, maar wel aan de vermelde criteria voldoen zoals een ambachtelijke glas-in-loodzetterij en caravanstalling. Voor aannemers, SBI-code 45, heeft een nadere specificatie van de activiteiten plaatsgevonden met bijbehorende categorie-indeling die is afgestemd op de verwachte milieueffecten van deze activiteiten.

2. In de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' is in de categorie-indeling een nader onderscheid gemaakt tussen categorie B1 en B2. Voor de toepassing in dit bestemmingsplan blijkt het onderscheid tussen categorie A en categorie B zoals beschreven in de VNG-publicatie te groot om de toelaatbaarheid van activiteiten voldoende af te kunnen stemmen op de kenmerken van de functiemengingsgebieden en het daarin te volgen beleid.

Categorie-indeling

Zoals in de VNG-publicatie is aangegeven kan, vanwege de bijzondere kenmerken van gebieden met enige vorm van functiemenging, niet worden gewerkt met een systematiek van richtafstanden en afstandsstappen: vanwege de zeer korte afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies is een dergelijke systematiek niet geschikt voor functiemengingsgebieden. De Lijst van Bedrijven 'functiemenging' hanteert vier categorieën A, B1, B2 en C met specifieke criteria voor de toelaatbaarheid die onderstaand uiteen zijn gezet.

Categorie A
Bedrijfsactiviteiten die direct naast of beneden woningen/andere gevoelige functies zijn toegestaan, desgewenst in daarvoor omschreven zones binnen rustige woongebieden. De activiteiten zijn zodanig weinig milieubelastend dat de eisen uit het Bouwbesluit toereikend zijn.

Categorie B1
Bedrijfsactiviteiten die direct naast of beneden woningen/andere gevoelige functies in een daarvoor omschreven gebied met functiemenging zijn toegestaan. De activiteiten zijn zodanig weinig milieubelastend dat de eisen uit het Bouwbesluit toereikend zijn.

Categorie B2
Bedrijfsactiviteiten die in een gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter bouwkundig afgescheiden van woningen/andere gevoelige functies. Bouwkundig afgescheiden betekent dat de panden los van elkaar dienen te staan. Uitzondering hierop vormen binnenterreinen omringd door voornamelijk woningen: ook al zijn bedrijven bouwkundig afgescheiden van woningen, op deze locaties zijn hooguit categorie B1 bedrijven toegestaan.

Categorie C
Activiteiten vermeld onder categorie B2, waarbij vanwege relatief grote verkeersaantrekkende werking een directe ontsluiting op hoofdinfrastructuur gewenst is.

Flexibiliteit

De Lijst van Bedrijven 'functiemenging' blijkt in de praktijk een relatief grof hulpmiddel te zijn om hinder door bedrijfsactiviteiten in te schatten. De inschalingen gaan uit van een gemiddeld bedrijf met een moderne bedrijfsvoering. Het komt in de praktijk voor dat een bepaald bedrijf als gevolg van een geringe omvang van hinderlijke deelactiviteiten, een milieuvriendelijke werkwijze of bijzondere voorzieningen minder hinder veroorzaakt dan in de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' is verondersteld. In de regels is daarom bepaald dat het college van burgemeester en wethouders een dergelijk bedrijf toch kan toestaan, indien dit bedrijf niet binnen de algemene toelaatbaarheid past. Bij de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' is deze mogelijkheid beperkt tot maximaal 1 categorie (dus bijvoorbeeld categorie B1 in plaats van A of categorie B2 in plaats van B1). Om te kunnen afwijken moet worden aangetoond dat het bedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of bijzondere verschijningsvorm) vergelijkbaar is met andere bedrijven uit de desbetreffende lagere categorie.

Daarnaast is het mogelijk dat bepaalde bedrijven zich aandienen, waarvan de activiteiten in de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' niet zijn vermeld, maar die qua aard en invloed overeenkomen met bedrijven die wel zijn toegestaan. Met het oog hierop is in de regels bepaald dat het college van burgemeester en wethouders kan afwijken en vestiging van een dergelijk bedrijf kan toestaan. Om te kunnen afwijken moet op basis van milieutechnisch onderzoek worden aangetoond dat het bedrijf naar aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar is met direct toegelaten bedrijven.

Lijst van afkortingen in de Lijst van Bedrijven 'functiemenging':

- niet van toepassing of niet relevant < kleiner dan > groter = gelijk aan cat. categorie e.d. en dergelijke kl. klasse n.e.g. niet elders vermeld		o.c. opslagcapaciteit p.c. productiecapaciteit p.o. productieoppervlak b.o. bedrijfsoppervlak v.c. verwerkingscapaciteit u uur d dag w week j jaar

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008		OMSCHRIJVING	
		nummer		CATEGORIE
01	01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING TEN BEHOEVE VAN DE LANDBOUW	
014	016	0	Dienstverlening ten behoeve van de landbouw:	
014	016	2	- algemeen (onder andere loonbedrijven), b.o < 500 m²	B1
014	016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven, b.o. < 500 m²	B1
15	10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN	
151	101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:	
151	101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken, p.o. < 200 m²	B2
1552	1052	2	Consumptie-ijsfabrieken, p.o. < 200 m²	B1
1581	1071	1	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen, v.c. < 7.500 kg meel/week	B1
1584	10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:	
1584	10821	3	- cacao- en chocoladefabrieken, vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 200 m²	B1
1584	10821	6	- suikerwerkfabrieken zonder suiker branden, p.o. < 200 m²	B1
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider en dergelijke	B1
17	13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL	
174, 175	139		Vervaardiging van textielwaren	B2
176, 177	139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	B2

18	14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT	
181	141		Vervaardiging kleding van leer	**B2**
20	16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK EN DERGELIJKE	
203, 204, 205	162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m²	**B2**
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	**B1**
22	58	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUCTIE VAN OPGENOMEN MEDIA	
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	**B1**
2223	1814	A	Grafische afwerking	**A**
2223	1814	B	Binderijen	**B1**
2224	1813		Grafische reproductie en zetten	**B1**
2225	1814		Overige grafische activiteiten	**B1**
223	182		Reproductiebedrijven opgenomen media	**A**
24	20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN	
2442	2120	0	Farmaceutische productenfabrieken:	
2442	2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	**B1**
26	23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUCTEN	
2615	231		Glasbewerkingsbedrijven	**B2**
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:	
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	**B1**
267	237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:	
267	237	2	- zonder breken, zeven en drogen indien p.o. < 2.000 m²	**B2**
2681	2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	**B2**
28	25	-	VERVAARDIGING EN REPARATIE VAN PRODUCTEN VAN METAAL (EXCLUSIEF MACHINES/ TRANSPORTMIDDELEN)	
281	251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m²	**B2**
284	255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen en dergelijke, p.o. < 200 m²	**B2**
2852	2562, 3311	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. < 200 m²	**B2**
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. < 200 m²	**B2**
30	26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS	
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken, inclusief reparaties	**B1**

33	26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN	
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten en dergelijke, inclusief reparaties	**B**
36	31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.	
361	9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m²	**A**
362	321		Fabricage van munten, sieraden en dergelijke	**B1**
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken	**B1**
3663.1	32991		Sociale werkvoorziening	**B1**
40	35	-	PRODUCTIE EN DISTRIBUTIE VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER	
40	35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
40	35	C1	- < 10 MVA	**B1**
40	35	D0	Gasdistributiebedrijven:	
40	35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinstallaties categorie A	**A**
40	35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), categorie B en C	**B1**
40	35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:	
40	35	E2	- blokverwarming	**B1**
41	36	-	WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER	
41	36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:	
41	36	B1	- < 1 MW	**B1**
45	41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID	
45	41, 42, 43	3	Aannemersbedrijf met werkplaats, b.o. < 1.000 m²	**B1**
50	45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS	
501, 502, 504	451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	**B1**
5020.4	45204	B	Autobeklederijen	**A**
5020.5	45205		Autowasserijen	**B1**
503, 504	453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	**B1**
51	46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
5134	4634		Groothandel in drank	**C**
5135	4635		Groothandel in tabaksproducten	**C**
5136	4636		Groothandel in suiker, chocolade en suikerwerk	**C**
5137	4637		Groothandel in koffie, thee, cacao en specerijen	**C**

514	464, 46733		Groothandel in overige consumentenartikelen	C
5148.7	46499	0	Groothandel in vuurwerk en munitie:	
5148.7	46499	1	– consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	B1
5153	4673	0	Groothandel in hout en bouwmaterialen:	
5153	5153	1	– algemeen	C
5153	4673	2	– indien b.o. < 2.000 m²	B1
5153.4	5153.4	4	Zand en grind:	
5153.4	46735	6	– indien b.o. < 200 m²	B1
5154	4674	0	Groothandel in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:	
5154	5154	1	– algemeen	C
5154	4674	2	– indien b.o. < 2.000 m²	B1
5156	4676		Groothandel in overige intermediaire goederen	C
52	47	-	DETAILHANDEL EN REPARATIE TEN BEHOEVE VAN PARTICULIEREN	
527	952		Reparatie ten behoeve van particulieren (exclusief auto's en motorfietsen)	A
60	49	-	VERVOER OVER LAND	
6022	493		Taxibedrijven	B1
6024	494	0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks), b.o. < 1.000 m²	C
603	495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	B1
63	52	-	DIENSTVERLENING TEN BEHOEVE VAN HET VERVOER	
64	53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE	
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten	C
71	77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN	
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven	B2
712	7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (exclusief personenauto's)	C
713	773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	C
72	62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE	
72	62	A	Computerservice- en informatietechnologiebureaus en dergelijke	A
72	58, 63	B	Datacentra	B1
73	72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK	
732	722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	A

74	63, 69 t/m 71, 73, 74, 77, 78, 80 t/m 82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	**C**
7484.4	82992		Veilingen voor huisraad, kunst en dergelijke	**A**
90	37, 38, 39		MILIEUDIENSTVERLENING	
9001	3700	B	Rioolgemalen	**B1**
93	96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING	
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen	**B1**

Bijlage 2 Lijst van Horeca-activiteiten

Uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening kan, in verband met de overlast die horecabedrijven voor omwonenden kunnen meebrengen, in het bestemmingsplan of een beheersverordening bij het toelaten van horecabedrijven aan de hand van ruimtelijk relevante criteria als aard, omvang en parkeerdruk een onderscheid gemaakt worden in categorieën horecabedrijven. Deze categorieën zijn vastgelegd in het op 18 juni 2012 in werking getreden Ontwikkelingskader horeca Utrecht 2012 en overgenomen in onderstaande Lijst van Horeca-activiteiten.

In de Lijst van Horeca-activiteiten is een functionele differentiatie in 'harde' tot 'zachte' typen van horecabedrijven opgenomen. De regeling geeft een kwalitatieve beperking ten aanzien van het type horecabedrijf dat zich mag vestigen in de woonomgeving. De regeling beoogd de nadelige invloeden van de vestiging van horecabedrijven op het woon- en leefklimaat in de omgeving te voorkomen.

De Lijst van Horeca-activiteiten kent een indeling in vier categorieën. De categorieën van A tot en met D lopen af in de zwaarte van de overlast die horecabedrijven voor omwonenden kunnen meebrengen. In geval van meerdere soorten activiteiten in één inrichting telt de activiteit in de zwaarste categorie voor de type-indeling van de inrichting.

De volgende categorieën van horecabedrijven zullen voortaan worden onderscheiden met als uitgangspunt hun invloed op het woon- en leefklimaat:

categorie A1	**discotheek, bar-dancing**
categorie A2	**zaalverhuur**
categorie B	**café, bar, brasserie**
categorie C	**cafetaria, snackbar, grill-room, fastfood-restaurant, automatiek, snelbuffet**
categorie D1	**restaurant, bistro, crêperie**
categorie D2	**lunchroom, ijssalon, koffiebar, koffie/theehuis**

Onderscheid café-disco

Het verschil tussen een café en een disco zit in het gelegenheid geven tot dansen als wezenlijk onderdeel van de inrichting.

Onderscheid cafetaria-snackbar

Het verschil tussen een lunchroom en een cafetaria/snackbar zit in het feit dat cafetaria al dan niet voor consumptie ter plaatse bereide etenswaren verstrekt. Het betreft hier laagdrempelige inrichtingen met veel in- en uitgaande bewegingen, die veelal laat open zijn. Deze zaken zijn hoofdzakelijk ingericht voor het meenemen dan wel snel nuttigen ter plaatse van etenswaren. De aantasting van het woon- en leefklimaat wordt vooral veroorzaakt door afval op straat van buiten de inrichting geconsumeerde spijzen en de daarbij behorende stank- en geluidsoverlast.

Afhaalcentrum

Een afhaalcentrum valt bestemmingsplantechnisch onder de detailhandelsfunctie. Hierbij kan worden gedacht aan een pizzeria die enkel pizza's verkoopt en geen gelegenheid biedt om ter plaatse de pizza te nuttigen. Ook hier geldt dat het horeca-aspect een ondergeschikt deel uitmaakt van het geheel. Hiermee wordt voorkomen dat het probleem van brancheverveging leidt tot het vestigen van winkelfuncties die in de loop van de tijd veranderen in horecafuncties.

Definitie van een afhaalcentrum: 'detailhandelsvestiging met een horeca-exploitatievergunning op grond van de horeca-exploitatieverordening Utrecht'.

Additionele horeca

Bij additionele horeca gaat het om horeca-activiteiten die ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie die ter plaatse is toegestaan. Deze activiteiten worden juridisch-planologisch gezien niet onder de functie 'horeca' begrepen, maar gerekend tot de bestemming van de hoofdfunctie van de instelling waar sprake is van sociaal-culturele, maatschappelijke, en (sportief-) recreatieve doeleinden. Hiermee worden onder meer bedoeld de kantines bij buurthuizen, scholen en sportfaciliteiten, of horecavoorzieningen bij musea en dergelijke.

Bij additionele horeca gaat het erom dat:

- de uitstraling van deze horeca moet passen bij de hoofdfunctie. Passend betekent dat deze horeca hoort bij de hoofdfunctie en open is tijdens de openingstijden van de hoofdfunctie. Daar bij is het niet toegestaan dat de additionele horecaruimte wordt verhuurd of anderszins in gebruik wordt gegeven aan derden ten behoeve van feesten en partijen;
- de gelegenheid ondergeschikt moet zijn aan de hoofdfunctie en de hoofdfunctie moet ondersteunen. Ondersteunend wil zeggen dat de additionele horeca de kwaliteit van de hoofdfunctie vergroot of completeert. Ondergeschikt betekent dat er duidelijk sprake moet zijn van een waarneembare ondergeschiktheid van de horecafunctie, waarbij een percentage van 30% van de bebouwde vloeroppervlakte van de hoofdfunctie absoluut als maximum geldt. Dit maximum geldt voor kleinschalige functies; voor grootschalige functies kan door de gemeente een maximumomvang in vierkante meters worden vastgesteld. Er moet duidelijk sprake zijn van een waarneembare ondergeschiktheid van de horecafunctie qua vloeroppervlak, inzet van personeel en onderdeel van de begroting;
- de horeca niet zelfstandig mag worden uitgeoefend of toegankelijk los van de hoofdfunctie. Wanneer sprake is van zelfstandige toegankelijkheid of van uitoefening los van de hoofdfunctie, is er geen directe relatie meer met de hoofdfunctie, maar gaat het om zelfstandige horeca-activiteiten die vallen onder de horecacategorieën.

Detailhandel met horeca

In de detailhandel is een groeiende behoefte aan *ondersteunende horeca*. Hierbij moet worden gedacht aan een winkel waar een klein deel van het vloeroppervlak gebruikt wordt voor het nuttigen van ter plaatse bereide en verkochte etenswaren. Dergelijke ondersteunende horeca kan buitenplans worden geregeld middels de zogeheten 'Kruimelgevallenregeling'. Randvoorwaarden hierbij zijn:

- het horecadeel mag niet direct vanaf de straatzijde zichtbaar zijn en het pand moet het aanzicht behouden van een winkel;
- voor winkels tot 1.000 m2 bvo geldt in principe een maximale ratio tussen horeca en publiekstoegankelijke winkelvloeroppervlak van 30:70 en er moet een directe relatie zijn met de producten die in de winkel verkocht worden; het gaat primair om het proeven van producten die in de winkel worden verkocht;
- voor winkels boven de 1.000 m2 bvo geldt dat een ondersteunende horecafunctie kan worden toegestaan tot maximaal 20% van het bebouwd oppervlak; dit geldt ook voor de non-food, zoals kledingwinkels, boekwinkels, schoenenzaken et cetera;
- de vestiging moet zich houden aan de algemene gehanteerde winkeltijden.

Daar waar sprake is van een bestaande, vergunde *ondersteunende* horeca, zal dit in de regels en op de verbeelding worden vastgelegd.

Coffeeshops

Coffeeshops worden gereguleerd middels de Algemene Politieverordening (APV). In de Lijst van Horeca-activiteiten vallen coffeeshops in de horecacategorie D. In de APV is de regulering van coffeeshops opgenomen die voorziet in maximaal aantal gedoogde vestigingen.

De vestigingsvereisten zijn vastgelegd in het Cannabisbeleid.

Lijst van Horeca-activiteiten

Voor de toepassing van deze Lijst van Horeca-activiteiten wordt onder een horecabedrijf begrepen:
een bedrijf of instelling waar:

- bedrijfsmatig drank en etenswaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt, en/of;
- bedrijfsmatig zaal accommodatie wordt geëxploiteerd.

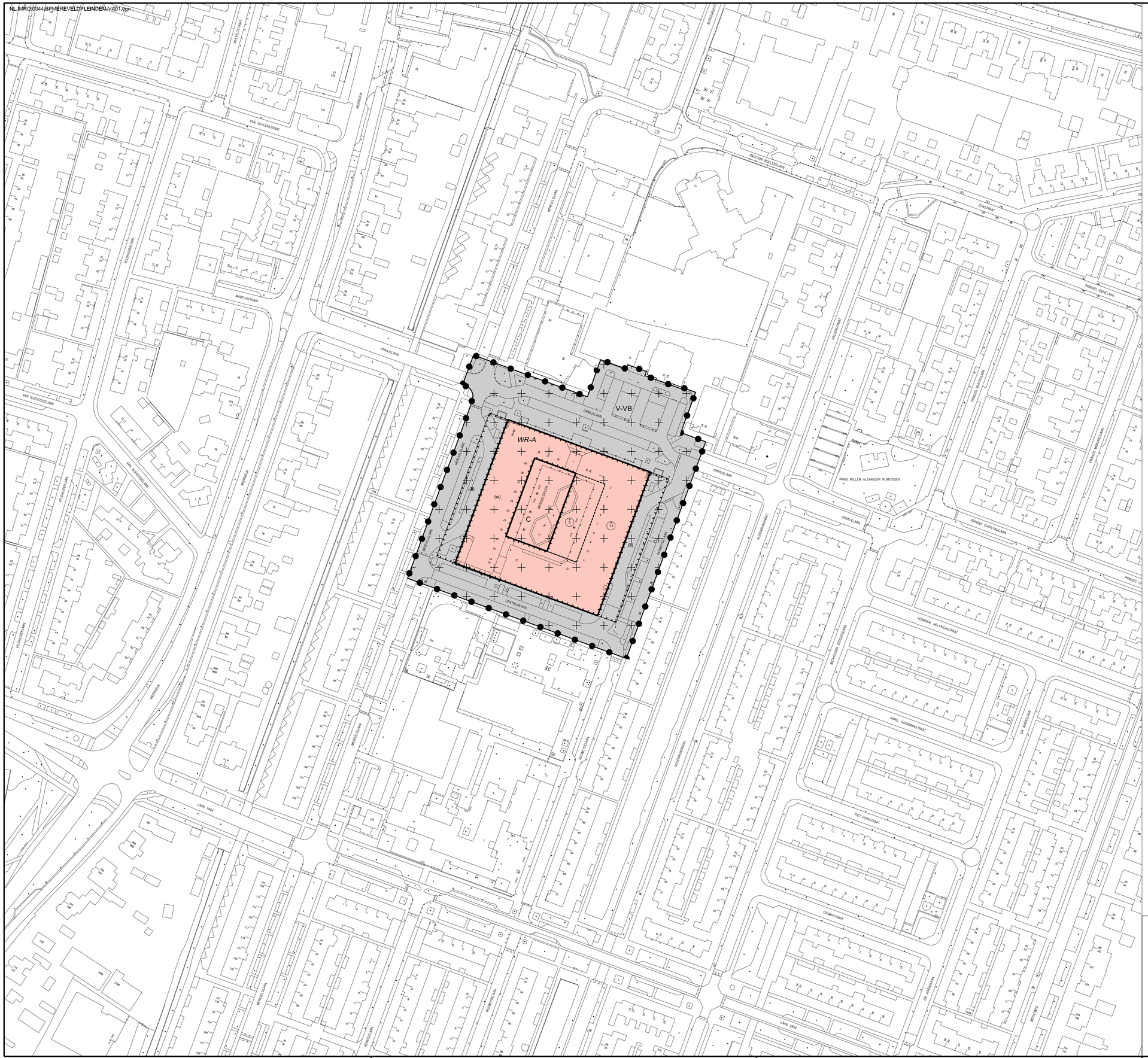
Categorie:	Inrichting:	Activiteiten:
A1	**discotheek** **bardancing**	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het bedrijfsmatig ten gehore brengen van muziek en het geven van gelegenheid tot dansbeoefening, al dan niet met levende muziek en al dan niet met de verstrekking van drank en kleine etenswaren, alsmede de verstrekking van (alcoholhoudende) drank ter plaatse, al dan niet met levende muziek en al dan niet met kleine etenswaren. Het accent ligt op het ten gehore brengen van muziek en het gelegenheid geven tot dansen.
A2	**zaalverhuur**	Een horecabedrijf dat voorziet in zaalverhuur voor grootschalige, besloten feesten zoals bruiloften. Al dan niet met muziek, verstrekking van (alcoholhoudende) drank en etenswaren.
B	**café** **bar** **brasserie**	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van (alcoholhoudende) drank voor consumptie ter plaatse, al dan niet met als nevenactiviteit het verstrekken van maaltijden. Het accent ligt op de verstrekking van drank.
C	**cafetaria** **snackbar** **grill-room** **fastfoodrestaurantautomatiek** **snelbuffet**	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van (al dan niet voor consumptie ter plaatse) bereide etenswaren, met als nevenactiviteit het verstrekken van alcoholvrije drank. Het accent ligt op de verstrekking van al dan niet voor consumptie ter plaatse bereide, kleine etenswaren.
D1	**restaurant** **bistro** **crêperie**	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van maaltijden voor consumptie ter plaatse, met als nevenactiviteit het verstrekken van alcoholhoudende en alcoholvrije drank. Geen dansen na restauranttijden. Het accent ligt op de verstrekking van etenswaren voor consumptie ter plaatse.
D2	**lunchroom** **ijssalon** **koffiebar** **koffie-/theehuis**	Een horecabedrijf waarbij de bedrijfsactiviteiten zijn gericht op het al dan niet voor gebruik ter plaatse verstrekken van al dan niet in dezelfde onderneming bereide of bewerkte etenswaren en drank, en waarbij de aard en omvang van de bedrijfsactiviteit past binnen een overwegend winkelgebied (centrumgebied) en geheel of overwegend is gebonden aan c.q. ondersteunend is voor de (winkel)functie van dat gebied, daarbij lettend op de aard en de ligging van de andere gebruiksvormen in en het karakter van het gebied. Daghoreca is gebonden aan de openingstijden zoals die gelden voor detailhandel, conform de winkeltijdenwet en de gemeentelijke regelgeving aangaande winkeltijden.

Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling, afdeling Gebiedsontwikkeling

Uitgave Gemeente Utrecht
Postadres Postbus 8406, 3505 RK Utrecht
Telefoon 030 - 286 48 02

NL.IMRO.0344.BPMEREVELDPLEINDEN-VA01.dgn

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

C — Centrum

V-VB — Verkeer - Verblijfsgebied

Dubbelbestemmingen

WR-A — Waarde - Archeologie

Functieaanduidingen

(ll) — laad- en losplaats

(w) — wonen

Bouwvlak

bouwvlak

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

11 — maximum bouwhoogte (m)

Bestemmingsplan
Mereveldplein, De Meern Zuid

Verbeelding

BLAD 1

Hierbij horen de regels van Mereveldplein, De Meern Zuid

Plannaam	Planfase	Datum	Plannaam	Planfase	Datum
kadernota / SPVE	fase 1		beroep	fase 5	
voorontwerp	fase 2		onherroepelijk	fase 6	
ontwerp	fase 3		beheer / archief	fase 6	
vaststelling	fase 4				

Identificatie (ID) van het plan (Bestandsnaam) NL.IMRO.0344.BPMEREVELDPLEINDEN-VA01.gml	
ordenummer	
wijk	10-De Meern
projectnaam(dir)	Mereveldpl. De Meern Z.
subdirectory	NL.IMRO.0344..
schaal	1: 1000
pentabel	256.tbl
datum	17-12-2013
datum	

Gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht / Ravellaan 1 / Postbus 8406 / 3503 RK / Utrecht / Tel. 030-2864802

link naar RoPubliceer

In dit programma is **bestemmingsplan Mereveldplein** in een beveiligde omgeving digitaal raadpleegbaar.

- links 'alle bijbehorende documenten tonen'
- rechts kunt u dan de pdf-documenten inzien.

Link naar plan mereveldplein

RAAD 17 JUL 2014
z.h.o. cfm commissie

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.032848
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 48

Vaststelling bestemmingsplan Mereveldplein

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Het bestemmingsplan Mereveldplein bestaande uit een toelichting, bijlagen, regels en een verbeelding (plankaart) zoals vastgelegd in het digitale GMLbestand NL.IMRO.0344.BPMEREVELDPLEINDEM-VA01 ongewijzigd vast te stellen.

2 Geen exploitatieplan vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De commissie stemt in met het raadsvoorstel.

Status: **A**

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_860
Bijlage: Het bestemmingsplan Mereveldplein in pdf
Bijlage: Verbeelding bestemmingsplan Mereveldplein in pdf
Bijlage: Link naar stukken BP Mereveldplein

Eerdere besluitvorming

Uitvoering
Het vastgestelde bestemmingsplan wordt inclusief het vaststellingsbesluit binnen twee weken gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Uitsluitend belanghebbenden aan wie niet verweten kan worden dat zij geen zienswijze hadden ingediend kunnen tegen het vaststellingsbesluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.032848
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 48

Vaststelling bestemmingsplan Mereveldplein

Besluit

1 Het bestemmingsplan Mereveldplein bestaande uit een toelichting, bijlagen, regels en een verbeelding (plankaart) zoals vastgelegd in het digitale GMLbestand NL.IMRO.0344.BPMEREVELDPLEINDEM-VA01 ongewijzigd vast te stellen.

2 Geen exploitatieplan vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Doel en ligging
De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is de uitbreiding en renovatie van het winkelcentrum Mereveldplein planologisch-juridisch mogelijk te maken. Het plan richt zich daarnaast op beheer van de bestaande situatie en het vastleggen van de functionele en ruimtelijke structuur.
Het plangebied omvat het winkelcentrum Mereveldplein in De Meern met de buitenruimte daaromheen. De grens van het plangebied wordt globaal gevormd door de Oranjelaan in het noorden, de Rosweydelaan in het oosten, de Centrumlaan in het zuiden en de Mereveldlaan in het westen.

Resultaten ter inzage legging ontwerpbestemmingsplan
Het ontwerpbestemmingsplan heeft met ingang van 24 januari 2014 gedurende 6 weken (tot en met 6 maart 2014) ter inzage gelegen. Binnen deze termijn zijn geen zienswijzen binnengekomen bij de raad.
Wel is er in de periode van ter inzage legging contact geweest met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden wat heeft geresulteerd in een tekstuele aanpassing in hoofdstuk 5 van de toelichting. Een wijziging van de toelichting is geen wijziging van een bestemmingsplan in de zin van de Wet ruimtelijke ordening. Het bestemmingsplan kan daarom ongewijzigd worden vastgesteld nu de regels en verbeelding ongewijzigd blijven.

Vervolgprocedure
Het vastgestelde bestemmingsplan wordt inclusief het vaststellingsbesluit binnen twee weken gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Uitsluitend belanghebbenden aan wie niet verweten kan worden dat zij geen zienswijze hadden ingediend kunnen tegen het vaststellingsbesluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Beslispunt

1 Het bestemmingsplan Mereveldplein bestaande uit een toelichting, bijlagen, regels en een verbeelding (plankaart) zoals vastgelegd in het digitale GMLbestand NL.IMRO.0344.BPMEREVELDPLEINDEM-VA01 ongewijzigd vast te stellen.

Argumenten

1.1 Het vaststellen van het bestemmingsplan zorgt voor het planologisch juridisch mogelijk maken van de uitbreiding en renovatie van het winkelcentrum Mereveldplein in De Meern Zuid. Het is van belang om zowel voor het beheer van het gerealiseerde deel van het winkelcentrum Mereveldplein als voor de uitbreiding ervan te beschikken en de herinrichting van de direct aangrenzende openbare ruimte over een actueel planologisch juridisch kader.

Beslispunt

2 Geen exploitatieplan vast te stellen.

Argumenten

2.1 Het kostenverhaal is op een andere manier verzekerd. Met de ontwikkelaar is een overeenkomst gesloten waarin de plankosten en het verhaal van planschade zijn opgenomen.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.031590
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 54
Geheim	Nee

Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De afzonderlijke budgetten van het Impulsbudget, Investeringsbudgetten Stedelijke Vernieuwing (ISV) 2 en 3, Dynamisch Stedelijk Masterplan (DSM), Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) en Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS) integraal te programmeren.

2 Het bijgevoegde bestedingskader met doelstellingen, bestedingsmogelijkheden en criteria voor de genoemde middelen Stedelijke Herontwikkeling vast te stellen als toetsingskader voor nieuwe projecten binnen deze middelen. Dit kader vervangt andere kaders voor de budgetten van stedelijke ontwikkeling.

3 De bijgevoegde nieuwe programmering voor de middelen Stedelijke Herontwikkeling vast te stellen en deze budgetten vrij te geven voor uitvoering, waarbij de middelen voor de aankoop van het defensieterrein worden aangemerkt als reservering. Over de vrijgave van deze middelen wordt besloten in een afzonderlijk raadsvoorstel waarin de wenselijkheid van de bijdrage aan het project beoordeeld kan worden. In de programmering is ruimte opgenomen voor nog nader te programmeren nieuwe initiatieven.

4 De resterende budgetten voor Lucht (€ 2.464.764) en Geluid ((€ 881.009) uit ISV3 te onttrekken aan de reserve Stedelijke Herontwikkeling en toe te voegen aan de programmareserve Bereikbaarheid, onderdeel MIB (meerjarige investeringen Bereikbaarheid) en de resterende middelen STEK (€ 618.498) te onttrekken uit de voorziening ISV2 en over te hevelen naar het programma Duurzaamheid.

5 De door het college opgelegde tijdelijke geheimhouding van bijlagen 'Integrale programmering stedelijke herontwikkeling' en 'Toelichting Nieuwe Projecten' conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet te bekrachtigen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Toezeggingen wethouder:
Wethouder Jansen gaat, met betrekking tot het raadsvoorstel Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling, of beslispunt 2 van het raadsvoorstel juist is geformuleerd.
Wethouder Jansen geeft, met betrekking tot het raadsvoorstel Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling, voor de raadsbehandeling, opheldering over het laten vervallen van de tijdelijke brug bij het project Mereveldplein.
Terug in de raad:
Fractie van PvdA heeft aangekondigd in de raadsvergadering te komen met voorstellen die de

collegeambities ondersteunen.

Status: **B**

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_767
Bijlage: Context Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling aangepast
Bijlage: Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling
Bijlage: Huidige doelstellingen en kaders middelen stedelijke herontwikkeling
Bijlage: Bestedingskader middelen stedelijke herontwikkeling
Bijlage: Toelichting nieuwe projecten 27-5-2014
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 54

Eerdere besluitvorming
- MeerjarenOntwikkelingsprogramma ISV 3, november 2009 (kenmerk 09.094735)
- Dynamisch Stedelijk Masterplan, juni 2011
- Bouwen aan de Stad, november 2011 (kenmerk . 11.080731)
- Herprogrammering ISV 2, juli 2012 (kenmerk 12.040841)
- Programmering en monitor ISV 3, januari 2013 (kenmerk 12.091162)
- Herprogrammering ISV 3, mei 2014 (kenmerk 14.002331)

Uitvoering
De uitvoeringsplanning van de afzonderlijke projecten is vastgelegd in de bijlage 'Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling'.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.031590
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 54

Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling

Besluit

1 De afzonderlijke budgetten van het Impulsbudget, Investeringsbudgetten Stedelijke Vernieuwing (ISV) 2 en 3, Dynamisch Stedelijk Masterplan (DSM), Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) en Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS) integraal te programmeren.

2 Het bijgevoegde bestedingskader met doelstellingen, bestedingsmogelijkheden en criteria voor de genoemde middelen Stedelijke Herontwikkeling vast te stellen als toetsingskader voor nieuwe projecten binnen deze middelen. Dit kader vervangt andere kaders voor de budgetten van stedelijke ontwikkeling.

3 De bijgevoegde nieuwe programmering voor de middelen Stedelijke Herontwikkeling vast te stellen en deze budgetten vrij te geven voor uitvoering, waarbij de middelen voor de aankoop van het defensieterrein worden aangemerkt als reservering. Over de vrijgave van deze middelen wordt besloten in een afzonderlijk raadsvoorstel waarin de wenselijkheid van de bijdrage aan het project beoordeeld kan worden. In de programmering is ruimte opgenomen voor nog nader te programmeren nieuwe initiatieven.

4 De resterende budgetten voor Lucht (€ 2.464.764) en Geluid ((€ 881.009) uit ISV3 te onttrekken aan de reserve Stedelijke Herontwikkeling en toe te voegen aan de programmareserve Bereikbaarheid, onderdeel MIB (meerjarige investeringen Bereikbaarheid) en de resterende middelen STEK (€ 618.498) te onttrekken uit de voorziening ISV2 en over te hevelen naar het programma Duurzaamheid.

5 De door het college opgelegde tijdelijke geheimhouding van bijlagen 'Integrale programmering stedelijke herontwikkeling' en 'Toelichting Nieuwe Projecten' conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet te bekrachtigen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Waarom deze integrale (her)programmering?
- De financiële middelen voor stedelijke herontwikkeling drogen op. In 2014 wordt de laatste tranche van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) door het Rijk uitgekeerd. Ook het MeerjarenOntwikkelingsplan voor ISV 3 loopt in 2014 af. Daarom is het nu noodzakelijk om vanuit scherpe prioriteiten integraal te programmeren.
- Op dit moment zijn er verschillende financiële budgetten voor stedelijke herontwikkeling, er is geen totaaloverzicht.
- De ontwikkelingen op het terrein van stedelijke herontwikkeling en het omgaan met initiatieven vanuit de samenleving vragen om andere spelregels (kaders) waarbinnen de beschikbare financiële middelen besteed kunnen worden.

Inhoud van dit bestuursadvies
1. Het voorstel is om de verschillende budgetten die er binnen de Gemeente Utrecht zijn op het gebied van stedelijke herontwikkeling integraal te programmeren.
2. Om dat te kunnen doen en om aan te sluiten bij de actuele ontwikkelingen op het gebied van stedelijke herontwikkeling is een nieuw kader geformuleerd.
3. Op basis van dat nieuwe kader is een nieuwe programmering opgesteld waarin ruimte is opgenomen voor nieuwe initiatieven vanuit de samenleving.

Zie voor de volledige context de bijlage Context Integrale programmering stedelijke herontwikkeling.

Beslispunt

1 De afzonderlijke budgetten van het Impulsbudget, Investeringsbudgetten Stedelijke Vernieuwing (ISV) 2 en 3, Dynamisch Stedelijk Masterplan (DSM), Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) en Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS) integraal te programmeren.

Argumenten

1.1 <u>Een integrale programmering geeft een duidelijk overzicht.</u>
Er is tot nu toe geen duidelijk overzicht van het totaal aan beschikbare investerings- en stimuleringsmiddelen voor stedelijke herontwikkeling. Daardoor komt het regelmatig voor dat een project, zoals de herontwikkeling van Kanaleneiland Centrum, in meerdere van de genoemde budgetten geprogrammeerd is. Hierdoor is het lastig om een overzicht te krijgen.

1.2 <u>De Raad heeft aangegeven de inzet van ISV-middelen en DSM-middelen zoveel mogelijk te willen integreren</u>
Op basis van vragen in de Raad is bij de programmabegroting 2012 aangegeven dat de rapportage over de inzet van de ISV-middelen en de inzet van de DSM-middelen zoveel mogelijk geïntegreerd met het MeerjarenPerspectief Grondexploitaties zal plaatsvinden. Daarnaast is ook bij de bespreking van de Herprogrammering ISV 3 in maart 2014 als reactie op vragen vanuit de Raad aangegeven dat deze middelen integraal geprogrammeerd zullen worden.

1.3 <u>De doelstellingen van de afzonderlijke budgetten hebben allemaal betrekking op stedelijke (her)ontwikkeling.</u>
Het is van belang om binnen de doelstelling stedelijke herontwikkeling de verschillende projecten ook ten opzichte van elkaar te kunnen afwegen om op die manier te komen tot een integrale programmering voor het totaal aan beschikbare middelen.

1.4 <u>De financiële middelen voor stedelijke herontwikkeling drogen op. In 2014 wordt de laatste</u>

tranche van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing door het Rijk uitgekeerd. Ook het MeerjarenOntwikkelingsplan voor ISV 3 loopt in 2014 af.
Daarom is het nu noodzakelijk om de beschikbare middelen samen te voegen en vanuit scherpe prioriteiten integraal te programmeren.

Beslispunt

2 Het bijgevoegde bestedingskader met doelstellingen, bestedingsmogelijkheden en criteria voor de genoemde middelen Stedelijke Herontwikkeling vast te stellen als toetsingskader voor nieuwe projecten binnen deze middelen. Dit kader vervangt andere kaders voor de budgetten van stedelijke ontwikkeling.

Argumenten

2.1 Het bestedingskader geeft voldoende flexibiliteit voor nieuwe initiatieven vanuit de samenleving.
Het nieuwe kader is algemener geformuleerd dan de huidige kaders. Door middel van een kwalitatieve afweging op basis van criteria kan aangesloten worden bij nieuwe initiatieven vanuit de samenleving. Dit sluit aan bij de manier van samenwerken die beschreven is in het coalitieakkoord 'Utrecht maken we samen'.

2.2 Het bestedingskader sluit aan op de motie 'Voor een goed idee is altijd plek', 'Buiten=binnen' en de stadsmakelaar.
In de aangenomen motie 'Voor een goed idee is altijd plek' (Motie 2013/M066) vraagt de raad het college om met voorstellen te komen voor werkwijzen binnen de gemeente die het mogelijk maken om beter en sneller aan te sluiten bij initiatieven uit de samenleving. Ook wordt gevraagd om aan te geven hoe in programma's tijd en ruimte wordt gemaakt voor initiatieven, hoe ruimte kan worden gegeven aan het college om te experimenteren en hoe we kunnen leren van de ervaringen met experimenten.
Via 'Buiten is binnen' en de nieuwe Stadsmakelaar kunnen mensen al gemakkelijker met hun initiatieven bij de gemeente terecht. Voor initiatieven op het terrein van stedelijke herontwikkeling biedt het nieuwe kader ruimte om daar beter bij aan te sluiten en gebiedsontwikkeling 'nieuwe stijl' mogelijk te maken en te stimuleren. In het nieuwe kader is ook aangegeven hoe dit in zijn werk gaat. In de nieuwe programmering is bovendien expliciet financiële ruimte opgenomen voor nieuwe initiatieven.

2.3 Het MeerjarenontwikkelingsPlan (MOP) voor 2010 tot en met 2014 past binnen dit nieuwe kader.
De doelstellingen uit het MOP zijn de basis voor de beschikking van het Rijk voor de ISV 3-middelen. De doelstellingen uit dit MOP passen binnen de doelstelling van dit nieuwe kader om de kwaliteit van de woningen en de openbare ruimte te verbeteren.

2.4 De doelstellingen van het DSM passen binnen dit nieuwe kader.
Met dit nieuwe kader wordt expliciet ruimte gecreëerd voor experiment, voor tijdelijke invulling en voor het verbreden en delen van kennis over andere manieren van stedelijke herontwikkeling (gebiedsontwikkeling 'nieuwe stijl').

2.5 Het bestedingskader sluit aan bij de doelstelling uit de programmabegroting.
In de programmabegroting is bij het hoofdstuk 'Stedelijke Ontwikkeling' als subdoelstelling voor de ISV en DSM middelen opgenomen om de ruimtelijke kwaliteit van de bestaande stad te versterken. Dit is uitgewerkt in effectdoelstellingen die aansluiten bij de doelstellingen uit het nieuwe kader.

2.6 Het bestedingskader geeft richting aan prioritering voor nieuwe initiatieven.
Om te kunnen bepalen aan welk stedelijk herontwikkelingsinitiatief meer of minder prioriteit wordt gegeven, is een aantal criteria van belang. Deze criteria zijn benoemd in het

bestedingskader. Zo wordt conform het coalitieakkoord 'Utrecht maken we samen' prioriteit gegeven aan initiatieven voor studenten- en starterswoningen in de betaalbare en middeldure huur- en koopsector en projecten waarbij ondernemers of maatschappelijke partijen uit het gebied betrokken zijn.

Beslispunt

3 De bijgevoegde nieuwe programmering voor de middelen Stedelijke Herontwikkeling vast te stellen en deze budgetten vrij te geven voor uitvoering, waarbij de middelen voor de aankoop van het defensieterrein worden aangemerkt als reservering. Over de vrijgave van deze middelen wordt besloten in een afzonderlijk raadsvoorstel waarin de wenselijkheid van de bijdrage aan het project beoordeeld kan worden. In de programmering is ruimte opgenomen voor nog nader te programmeren nieuwe initiatieven.

Argumenten

3.1 <u>De basis voor de programmering is de door de Raad vastgestelde programmering van ISV 2 en ISV 3.</u>
In juli 2012 is de herprogrammering van ISV 2 vastgesteld door de Raad en in mei 2014 is de nadere programmering van ISV 3 vastgesteld. Die programmeringen zijn als uitgangspunt genomen bij de nieuwe programmering.

3.2 <u>De taakstellingen voor het ISV zoals die zijn vastgelegd in de Voorjaarsnota 2013 zijn verwerkt in de nieuwe programmering.</u>
In de voorjaarsnota 2013 is aangegeven dat 2,5 miljoen voor de dekking van het tekort van de grondexploitatie Centrumkwadrant Overvecht gevonden zou worden in de volkshuisvestingsfondsen. In deze nieuwe programmering is daar rekening mee gehouden. De dekking van het onderdeel ISV 2 is met 2,5 miljoen verlaagd.

3.3 <u>De programmeringen van alle verschillende budgetten zijn volledig geactualiseerd.</u>
De programmering van alle genoemde budgetten is op projectniveau onderzocht om te oordelen of deze projecten inmiddels afgerond zijn, wel of niet door gaan, op korte termijn uitgevoerd kunnen worden en of ze gerealiseerd kunnen worden met minder middelen. De doelstelling van dit onderzoek op projectniveau is om een volledig actuele programmering te krijgen met de meest urgente projecten voor de eerst komende drie jaar.

Bij een aantal projecten uit eerdere programmeringen is daarom het budget naar beneden bijgesteld, een aantal projecten is op grond van dit onderzoek geschrapt uit de programmering om prioriteit te kunnen geven aan urgente projecten op korte termijn.

Op die manier is er ruimte ontstaan om nieuwe knelpunten op te kunnen nemen in de integrale
programmering. In de nieuwe programmering is duidelijk zichtbaar of een project al eerder is opgenomen in een programmering of dat het een nieuw project betreft.

3.4 <u>De bijgevoegde programmering is gebaseerd op het bijgevoegde nieuwe bestdingskader.</u>
Alle nieuw toegevoegde projecten zijn getoetst aan het nieuwe bestedingskader. Een toelichting van de nieuwe projecten met de analyse op de criteria is te vinden in de bijlage.

3.5 <u>Met deze programmering is ruimte gecreëerd voor nieuwe initiatieven vanuit de samenleving.</u>
In aansluiting op de motie ' voor een goed idee is altijd plek' is in deze programmering expliciet ruimte gecreëerd voor nieuwe initiatieven uit de samenleving.

3.6 <u>De afweging voor nieuwe projecten is afgestemd met de actuele stand van zaken rondom het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG).</u>

Gemeente Utrecht

Voor de grondexploitaties uit het MPG is gekeken of er aanvullende middelen nodig zijn om de gewenste ontwikkeling mogelijk te maken. Dit is het geval voor de grondexploitatie Hart van De Meern. Een aanvullende bijdrage is opgenomen in de nieuwe programmering. Buiten deze grondexploitatie zijn er op dit moment geen aanvullingen noodzakelijk.

3.7 In de nieuwe programmering is rekening gehouden met actualisatie van het productieprogramma Bouwen aan de Stad (BAS).
De afgelopen jaren hebben corporaties vanwege de verslechterde situatie op de woningmarkt en nieuw regeringsbeleid (de verhuurdersheffing) hun productieprogramma's moeten aanpassen. Bij de nieuwe programmering is rekening gehouden met de geactualiseerde productieprogramma's. In principe is een project opgenomen in de integrale programmering als aangesloten kan worden bij een project van de corporatie. Op die manier kan integraal een gebied verbeterd worden: zowel de woningen als de openbare ruimte worden opgeknapt.

Corporaties hebben een aantal projecten uitgesteld. In sommige situaties was er gekoppeld aan dat project ook een investering van de gemeente in de openbare ruimte opgenomen in een eerdere programmering van bijvoorbeeld ISV 3. Naar deze programmeringen is kritisch gekeken: als het mogelijk is om de investering in de openbare ruimte toch uit te voeren zonder dat dit tot kapitaalvernietiging leidt, is het project blijven staan bij de integrale programmering. Dit geldt bijvoorbeeld voor de aanpak van de openbare ruimte rondom de ACA (Apollo-, Centaurus- en Atlasdreef). Dit is gedaan om betreffende bewoners niet dubbel te duperen

Als het niet mogelijk is om los van de ingreep van de corporatie toch nu al de openbare ruimte aan te pakken zonder dat dit leidt tot kapitaalvernietiging, is het project komen te vervallen of bijgesteld in beschikbaar budget. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de THEMA-dreven. Mitros heeft de renovatie van de THEMA dreven uitgesteld. Omdat de renovatie dusdanig ingrijpend zal zijn ook voor de openbare ruimte, is besloten om slechts een deel van het opknappen van de openbare ruimte nu uit te voeren en het overige gedeelte van het budget te schrappen.

3.8 De programmering voorziet in de verplichtingen die de gemeente met woningcorporaties is aangegaan met 'Bouwen aan de Stad'.
Met het Raadsbesluit over 'Bouwen aan de Stad' en eerder ook in de overeenkomst 'De Utrechtse Opgave' en ' Utrecht Vernieuwt' is de gemeente een verplichting aangegaan om in bepaalde situaties een bijdrage te leveren voor een gebouwde parkeervoorziening en voor de aanleg van hoofdinfrastructuur. In deze nieuwe programmering zijn de verplichtingen voor de betreffende projecten opgenomen.

3.9 De toezegging van het college om in ieder geval Kanaleneiland, De Meern Centrum en Winkelcentrum Overvecht aan bod te laten komen in de integrale herprogrammering is in het voorstel verwerkt.
Tijdens de Raadsvergadering over ISV 3 heeft het college naar aanleiding van vragen vanuit de Raad toegezegd om in ieder geval Kanaleneiland, De Meern Centrum en Winkelcentrum Overvecht aan bod te laten komen in de integrale programmering stedelijke herontwikkeling. In voorliggende voorstel is voor Kanaleneiland en De Meern Centrum nieuw budget gereserveerd. Voor winkelcentrum Overvecht is budget beschikbaar vanuit ISV 2. Dat is in deze programmering inzichtelijk gemaakt. Op korte termijn ontvangt de Raad een voorstel over de herontwikkeling van het gebied, inclusief de ontwikkeling van de (openbare) ruimte die nu in eigendom is van de gemeente. De middelen uit deze integrale herprogrammering zullen daarbij betrokken worden.

Kanttekeningen

3.1 De bijdrage van € 2,4 miljoen vanuit de provincie is een bestuurlijke toezegging
De bijgevoegde programmering gaat uit van een toezegging van de provincie van 2,4 miljoen voor de aankoop van het Defensieterrein. Voor de provincie is dit gebied erg

belangrijk omdat het de gemeente de mogelijkheid biedt om een binnenstedelijke woningbouwlocatie te realiseren die van groot belang is voor de binnenstedelijke opgave van stad Utrecht én provincie Utrecht. Het sluit daarbij aan op de ambities die de provincie op binnenstedelijk gebied heeft en haar streven naar vitale dorpen en steden.

Er is daarbij bestuurlijk ingezet om de krachten van gemeente en provincie voor wonen en binnenstedelijke ontwikkeling op meerdere locaties en projecten in stad Utrecht te bundelen, om zo nog meer resultaat te kunnen boeken voor stad en regio.

Dit is vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst en –agenda die op 16 april 2014 getekend is. De toezegging van de provincie van 2,4 miljoen is daarna vastgelegd in een brief.

Als de Raad positief heeft besloten over de aankoop van het Defensieterrein, moet er nog een formele aanvraag gedaan worden door de gemeente voor de subsidie.

3.2 <u>De nieuwe middelen vanuit Besluit Woninggebonden Subsidies van € 4,1 miljoen zijn nog niet ontvangen.</u>
De bijgevoegde programmering gaat uit van een bijdrage vanuit het BRU van ruim € 4,1 miljoen die geoormerkt is voor stimulering woningbouw. Het algemeen bestuur van het BRU heeft op 27 februari 2013 besloten om € 5.732.450 beschikbaar te stellen voor de gemeente Utrecht.

Na verrekening met een openstaande claim van het BRU betreffende de integratie A2 onderdeel Rijnenburg, blijft ruim € 4,1 miljoen over om te programmeren voor stedelijke herontwikkeling, stimulering woningbouw.

Voor de claim betreffende de integratie A2 heeft de BRU een verdelingsvoorstel gedaan voor verrekening tussen gemeente en BRU. Ten tijde van het schrijven van dit advies heeft de gemeente nog niet formeel gereageerd op dit verdelingsvoorstel. Bij dit bestuursadvies is uitgegaan van het voorstel zoals dat door BRU gedaan is.

Nadat de gemeente formeel gereageerd heeft op het verdelingsvoorstel voor de bijdrage integratie A2, zal het bedrag van (minimaal) € 4,1 miljoen uitgekeerd worden aan de gemeente. Dat zal op korte termijn gebeuren.

3.3 <u>In de nieuwe programmering is een aantal reserveringen opgenomen voor herontwikkeling van de openbare ruimte. Er is in dit programma geen budget gereserveerd voor extra beheer van de openbare ruimte.</u>
De meeste projecten die opgenomen zijn in de nieuwe programmering betreffen een herontwikkeling van de bestaande openbare ruimte. De huidige inrichting wordt vervangen door een nieuwe inrichting. Gemiddeld genomen betekent dit een afname van de beheerkosten omdat er minder reparatiewerkzaamheden uitgevoerd hoeven te worden. In een aantal gevallen kan het zo zijn dat er sprake is van toename van het openbare ruimte gebied (areaaluitbreiding). Als het gaat om grondexploitatieprojecten is daar in de begroting van het beheer openbare ruimte al rekening mee gehouden (areaalmutatie). Als het om een ander project gaat, zal projectspecifiek een oplossing voor deze areaaluitbreiding ter besluitvorming worden aangeboden aan college en Raad.

Beslispunt

4 De resterende budgetten voor Lucht (€ 2.464.764) en Geluid ((€ 881.009) uit ISV3 te onttrekken aan de reserve Stedelijke Herontwikkeling en toe te voegen aan de programmareserve Bereikbaarheid, onderdeel MIB (meerjarige investeringen Bereikbaarheid) en de resterende middelen STEK (€ 618.498) te onttrekken uit de

voorziening ISV2 en over te hevelen naar het programma Duurzaamheid.

Argumenten

4.1 De middelen van de onderdelen geluid, lucht en STEK zijn niet primair bedoeld voor stedelijke herontwikkeling.
Deze middelen zijn gereserveerd voor de uitvoering van geluidsmaatregelen aan bestaande woningen en maatregelen in het kader van luchtkwaliteit. Daarom is het logischer om deze middelen onder te brengen in de onderdelen 'duurzaamheid' en 'bereikbaarheid' van de programmabegroting.

4.2 Deze verdeling van middelen sluit beter aan bij de nieuwe organisatie.
Sinds 2013 is de oude dienst StadsOntwikkeling verdeeld in onder andere de sectoren Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling (REO) en Milieu & Mobiliteit (M&M). De budgetten geluid en lucht vallen organisatorisch onder M&M. De overige middelen vallen onder REO. Deze verdeling sluit dus wat betreft verantwoordelijkheden beter aan bij de nieuwe organisatie.

Beslispunt

5 De door het college opgelegde tijdelijke geheimhouding van bijlagen 'Integrale programmering stedelijke herontwikkeling' en 'Toelichting Nieuwe Projecten' conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

5.1 De geheimhouding is gebaseerd op de belangen die de uitzonderingsbepalingen in artikel 10 lid 2 sub b, f en g van de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB) beoogt te beschermen.
In de bijlagen 'Integrale programmering stedelijke herontwikkeling' en 'Toelichting Nieuwe Projecten' zijn reserveringen opgenomen voor mogelijke bijdragen aan derden. De hoogte van deze bijdrage komt tot stand in onderhandeling met deze partijen. Op dit moment is dus (nog) niet zeker aan wie hoeveel subsidie zal worden verstrekt. Vooruitlopend op de onderhandelingen is daarom geheimhouding noodzakelijk.

Er is sprake van belangen als bedoeld in artikel 10 Wet openbaarheid van bestuur (WOB) die strijdig zijn met openbaarmaking.

In de voorliggende situatie is de uitzonderingsbepaling in artikel 10 lid 2 sub b WOB van toepassing aangezien er sprake is van:
- een financieel belang van de gemeente; er is slechts een beperkt budget beschikbaar voor subsidieverlening;

In de voorliggende situatie is de uitzonderingsbepaling in artikel 10 lid 2 sub f WOB van toepassing aangezien geen sprake is van het belang:
- dat anderen/derden er belang bij hebben om als eerste(n) kennis te kunnen nemen van de informatie;

In de voorliggende situatie is de uitzonderingsbepaling in artikel 10 lid 2 sub g WOB van toepassing aangezien er sprake is van het belang van:
- het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden (zoals de optionele subsidieontvangers).

Nadat de onderhandelingen over het betreffende project hebben plaats gevonden en de subsidie is toegekend kan de geheimhouding van dat project worden opgeheven.

Gemeente Utrecht

Context Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling

Waarom deze integrale (her)programmering?

- De financiële middelen voor stedelijke herontwikkeling drogen op. In 2014 wordt de laatste tranche van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) door het Rijk uitgekeerd. Ook het MeerjarenOntwikkelingsplan voor ISV 3 loopt in 2014 af. Daarom is het nu noodzakelijk om vanuit scherpe prioriteiten integraal te programmeren.
- Op dit moment zijn er verschillende financiële budgetten voor stedelijke herontwikkeling, er is geen totaaloverzicht.
- De ontwikkelingen op het terrein van stedelijke herontwikkeling en het omgaan met initiatieven vanuit de samenleving vragen om andere spelregels (kaders) waarbinnen de beschikbare financiële middelen besteed kunnen worden.

Inhoud van dit bestuursadvies

1. Het voorstel is om de **verschillende budgetten** die er binnen de Gemeente Utrecht zijn op het gebied van stedelijke herontwikkeling integraal te programmeren.
2. Om dat te kunnen doen en om aan te sluiten bij de actuele ontwikkelingen op het gebied van stedelijke herontwikkeling is een **nieuw bestedingskader** geformuleerd.
3. Op basis van dat nieuwe kader is een **nieuwe programmering** opgesteld waarin ruimte is opgenomen voor nieuwe initiatieven vanuit de samenleving.

Budgetten Stedelijke Herontwikkeling

Op dit moment zijn er meerdere budgetten binnen de Gemeente Utrecht die ingezet worden bij stedelijke (her)ontwikkeling:

Budget	**Herkomst middelen**	**Middelen ontvangen in**	**Omvang in € per 1 januari 2014**
Impulsbudget	Rijk	2006	2.088.668
Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 2 (ISV 2)	Rijk	2005-2009	8.042.105
Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 3 (ISV 3)	Rijk	2010-2014	18.576.497
Dynamisch Stedelijk Masterplan (DSM)	Gemeente	2012-2014	5.465.340
Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS)	BRU	1995-2004	2.013.395
Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS) Rentevergoeding	BRU	2014	4.141.450
Totaal			40.327.456

Deze middelen zijn allemaal primair gericht op de **stimulering van binnenstedelijke herontwikkeling**. Naast deze budgetten kent de gemeente Utrecht ook nog twee fondsen die gericht zijn op stimulering van de woningmarkt: het 'Fonds Toevoegen Woonruimte' en het 'Stimuleringsfonds Woningbouw'. Het Stimuleringsfonds Woningbouw is volledig geprogrammeerd. De Raad is hierover via een geheime brief (SO 11.080549) van oktober 2011. De komende periode zullen alle projecten uit het Stimuleringsfonds

Woningbouw opnieuw bekeken worden. Als blijkt dat hier middelen vrij kunnen vallen, zal een voorstel worden gedaan om deze middelen toe te voegen aan de Reserve Stedelijke Herontwikkeling.

Het Fonds Toevoegen Woonruimte is een subsidieregeling bedoeld om de verbouw van niet-woonruimte tot woonruimte te stimuleren. Daarmee wordt leegstand van kantoren, bedrijfspanden e.d. bestreden en wordt tevens woonruimte toegevoegd. Het college van B&W heeft hierover besloten op 16 april 2013. Omdat het bij beide fondsen gaat om subsidieregelingen, zijn deze fondsen niet meegenomen in dit overzicht.

Ook het MeerjarenPerspectief Grondexploitaties (MPG) gericht op binnenstedelijke herontwikkeling. Het MPG gaat uit van opbrengsten van de verschillende grondexploitaties om op die manier de kosten te kunnen dekken. Daar waar de individuele grondexploitaties niet voldoende opbrengen om de kosten te kunnen dekken, kan vanuit de middelen ter stimulering van binnenstedelijke herontwikkeling een bijdrage aan de grondexploitatie worden gedaan om de gewenste ontwikkeling mogelijk te maken.

Uit de genoemde budgetten in bovenstaande tabel wordt onder andere herontwikkeling van de openbare ruimte gefinancierd. De gemeente kent nog meerdere programma's die zich bezighouden met de herontwikkeling van de openbare ruimte. Het programma Openbare Ruimte en Groen is daar het duidelijkste voorbeeld van, maar ook vanuit het programma Krachtwijken is in het verleden herontwikkeling van de openbare ruimte gefinancierd. Dit bestuursadvies richt zich op het bundelen van alle budgetten stedelijke herontwikkeling. In het kader van de opdracht van de Raad voor optimalisatie van de Ruimtelijke Keten wordt op dit moment ook gewerkt aan een stedelijke programmering voor de openbare ruimte. Voorstellen daarvoor zullen separaat aan college en raad worden voorgelegd. De samenvoeging van deze budgetten stedelijke herontwikkeling is in lijn met de beoogde verbetering stedelijke programmering.

Waar zijn de budgetten ondergebracht?

Bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen bij de Jaarrekening 2013 wordt voorgesteld een Reserve Stedelijke Herontwikkeling in te stellen en hieraan de resterende budgetten ISV3 en DSM toe te voegen. De resterende budgetten Impulsbudget, ISV2 en BLS zijn op dit moment ondergebracht in drie afzonderlijke voorzieningen. De nieuwe middelen van BWS zijn nog niet ontvangen. De middelen voor ISV, Impulsbudget en DSM worden in de programmaverantwoording verantwoord onder de prestatiedoelstelling 2.1.3 (stimulering herontwikkeling en verbetering openbare ruimte bij herontwikkelingslocaties).

In het kader van de in integrale herprogrammering is het wenselijk om ook de resterende budgetten Impulsbudget, ISV2, BLS en BWS toe te voegen aan de reserve Stedelijke Herontwikkeling en de volledige verantwoording te laten verlopen via de genoemde prestatiedoelstelling. In de komende periode zal onderzocht worden of dit mogelijk is volgens de BBV voorschriften en indien mogelijk geëffectueerd worden.

Bestaande kaders

De genoemde budgetten in het overzicht worden op dit moment elk met eigen doelstellingen en kaders geprogrammeerd. ISV 2 is in 2010 aan het Rijk verantwoord. Het restant bedrag bleef voor Utrecht beschikbaar. Wel moesten nog een aantal prestaties uit de ISV2 periode in de ISV3 periode behaald worden. Inmiddels is dit nagenoeg gerealiseerd.

Voor het ISV 3 is in 2009 een MeerjarenOntwikkelingsPlan (MOP) opgesteld voor de periode 2010-2014. De Raad heeft dit MOP vastgesteld op 5 november 2009. De doelstellingen uit dit MOP zijn opgenomen bij de beschikking van het Rijk voor de ISV 3 middelen.

Inmiddels heeft het Rijk per brief laten weten dat de gemeente over de ISV-middelen geen verantwoording meer hoeft af te leggen aan het Rijk. De Raad is geïnformeerd over de stand van zaken van het MeerjarenOntwikkelingsPlan met de Monitor ISV 3 die in januari 2013 in de Raad is besproken.

Bij het beschikbaar stellen van budget voor het DSM is uitgegaan van 'noodzakelijke (onrendabele) investeringen voor de strategische verwerving van enkele locaties' en van 'onrendabele investeringen van € 10.000 tot € 25.000 per te ontwikkelen woning'.

Voor het (Oud) BLS is in 2006 vastgelegd dat dit beschikbare vrije geld voor een aantal projecten zal worden ingezet. Vanuit het BRU bestonden geen voorwaarden.

Voor de nieuw te ontvangen rentemiddelen uit het BWS is vastgelegd de middelen te verdelen over de BRU (Bestuur Regio Utrecht) gemeenten onder voorwaarde van een bestedingsdoel 'stimulering woningmarkt'. De besteding van de middelen moet worden gerapporteerd aan BRU.

Een overzicht van de actuele doelstellingen en kaders van deze afzonderlijke budgetten is toegevoegd als bijlage bij dit bestuursadvies.

Nieuw kader

De verschillende kaders die er op dit moment zijn, zorgen ervoor dat er onvoldoende duidelijkheid is over de prioriteiten voor stedelijke herontwikkeling de komende jaren.

De ontwikkelingen op het terrein van stedelijke (her)ontwikkeling en het omgaan met initiatieven vanuit de samenleving vragen om andere spelregels en nieuwe criteria waarbinnen middelen besteed kunnen worden. Ruimtelijke ontwikkeling in Utrecht is nog meer dan voorheen het inspelen op initiatieven uit de samenleving. Als gemeente spelen we hierbij een meer faciliterende, stimulerende rol en geven anderen de ruimte om te realiseren. Dit sluit ook aan bij de motie 'Voor een goed idee is altijd plek'.

Dit voorstel is erop gericht om alle beschikbare middelen voor stedelijke (her)ontwikkeling integraal te programmeren vanuit een eenduidig nieuw kader.

Het nieuwe kader, dat ter vaststelling wordt aangeboden bij dit bestuursadvies, vervangt de eerdere kaders voor de afzonderlijke budgetten. Dit is mogelijk omdat voor de budgetten waar eerder kaders voor zijn opgesteld (ISV-budgetten) geen verantwoordingsplicht meer is naar het Rijk. De Raad kan dus besluiten om een nieuw kader te hanteren voor alle middelen Stedelijke Herontwikkeling. De enige voorwaarde is dat er in de programmering van de middelen voor minimaal € 4,1 miljoen (nieuw te ontvangen rentevergoeding Besluit Woninggebonden Subsidies) een bijdrage wordt geleverd aan stimulering woningmarkt. Dat is in de programmering inzichtelijk gemaakt.

Het nieuwe kader is opgebouwd uit:

1. doelstellingen,
2. bestedingsmogelijkheden en
3. criteria.

De doelstellingen en bestedingsmogelijkheden geven de vereisten aan: een project moet bijdragen aan de doelstellingen en passen binnen de bestedingsmogelijkheden. Deze zijn dusdanig geformuleerd dat er voldoende ruimte is om aan te sluiten bij initiatieven vanuit de samenleving.

Met behulp van de criteria kan vervolgens bepaald worden of een project meer of minder prioriteit krijgt om te honoreren voor een bijdrage. Op die manier wordt de projectenlijst van stedelijke herontwikkeling gevoed vanuit de samenleving en getoetst aan gemeentelijk beleid. De prioriteiten die in het coalitieakkoord 'Utrecht maken we samen' benoemd zijn voor het resterend budget van het Dynamisch Stedelijk Masterplan (inclusief restant ISV middelen) zijn opgenomen als criteria. Voorbeelden hiervan zijn initiatieven voor studenten- en starterswoningen en transformatie van leegstaande gebouwen.

De doelstellingen zijn gebaseerd op de subdoelstelling uit de programmabegroting 'Ruimtelijke kwaliteit van de bestaande stad versterken' (hoofdstuk Stedelijke Ontwikkeling). De middelen uit Impulsbudget, ISV en DSM vallen ook onder deze subdoelstelling.

Verschillen oud en nieuw kader

Het nieuwe kader is vergeleken met de bestaande kaders en doelstellingen voor de afzonderlijke budgetten. De belangrijkste verschillen tussen de actuele kaders en het nieuwe kader zijn:

- Het nieuwe kader is algemener geformuleerd: zo is er niet expliciet opgenomen dat de middelen deels *moeten* worden ingezet voor het programma Utrecht Venieuwt (inmiddels Bouwen aan de Stad) en is ook niet opgenomen dat een deel van het budget besteed *moet* worden aan onrendabele investering voor strategische verwervingen en/of voor onrendabele toppen (DSM). Dit blijft binnen het nieuwe kader nog steeds mogelijk, maar de criteria zullen de prioriteit bepalen.
- In het nieuwe kader is expliciet aandacht voor tijdelijke invulling. Dit past bij de actuele ontwikkelingen op het gebied van stedelijke herontwikkeling zoals aansluiten bij initiatieven vanuit de samenleving.
- In het nieuwe kader is geen aparte doelstelling meer opgenomen over het bevorderen van gezonde leefomgeving (geluid, lucht*).* Het voorstel is om deze middelen over te hevelen naar de programma's Duurzaamheid en Bereikbaarheid . Zie hiervoor beslispunt 5.

Nieuwe programmering

Op basis van het nieuwe kader is ook een nieuwe integrale programmering opgesteld.

De basis voor deze nieuwe programmering is de meest recente (door de Raad) vastgestelde programmering van de afzonderlijke budgetten. Voor ISV 2 is in juli 2012 de herprogrammering door de Raad vastgesteld, voor ISV 3 is in mei 2014 de herprogrammering door de Raad vastgesteld. Voor het Impulsbudget is uitgegaan van de oorspronkelijk formele aanvraag bij het Rijk in voorjaar 2006. Het DSM en BLS kennen tot op heden geen door de Raad vastgestelde programmering.

De programmering van alle genoemde budgetten is op projectniveau onderzocht om te oordelen of deze projecten inmiddels afgerond zijn, wel of niet door gaan, op korte termijn uitgevoerd kunnen worden en of ze gerealiseerd kunnen worden met minder middelen. De doelstelling van dit onderzoek op projectniveau is om een volledig actuele programmering te krijgen met de meest urgente projecten voor de eerst komende drie jaar.

Bij een aantal projecten uit eerdere programmeringen is daarom het budget naar beneden bijgesteld, een aantal projecten is op grond van dit onderzoek geschrapt uit de programmering om prioriteit te kunnen geven aan urgente projecten op korte termijn.

Op die manier is er ruimte ontstaan om nieuwe knelpunten op te kunnen nemen in de integrale programmering. Voor deze nieuwe knelpunten is allereerst gekeken naar de grondexploitaties binnen het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties. Voor deze grondexploitaties is gekeken of er aanvullende middelen nodig zijn om de gewenste ontwikkeling mogelijk te maken. Dit is het geval voor de grondexploitatie Hart van De Meern. Een aanvullende bijdrage is opgenomen in de nieuwe programmering. Buiten deze grondexploitatie zijn er op dit moment geen aanvullingen noodzakelijk.

Vervolgens zijn overige knelpunten geïnventariseerd. Alle knelpunten zijn getoetst aan het nieuwe kader en dus gewogen op de afwegingscriteria. De knelpunten die hoog scoren op de genoemde criteria zijn opgenomen in het voorliggende programmeringsvoorstel voor de invulling van de vrije ruimte (in totaal € 6,4 miljoen).
Op 15 mei jl heeft het college naar aanleiding van vragen vanuit de Raad de toezegging gedaan om in ieder geval de knelpunten in de gebieden Kanaleneiland, De Meern Centrum en Winkelcentrum Overvecht aan bod te laten komen bij de integrale herprogrammering. Dit is verwerkt in het voorliggende programmeringsvoorstel.

Overige knelpunten zijn vooralsnog niet opgenomen en zullen bij een eventuele volgende herprogrammering opnieuw beoordeeld worden. Het resultaat van de afweging van de nieuwe knelpunten is te vinden in de bijlage 'Toelichting nieuwe projecten'.

In het nieuwe programmeringsvoorstel dat ter vaststelling wordt aangeboden is aangegeven in welk budget de projecten oorspronkelijk opgenomen waren (bij ‘bron’). Over de afzonderlijke budgetten voor die projecten heeft al besluitvorming plaatsgevonden. Op basis daarvan zijn die projecten al in voorbereiding genomen.

Als het een nieuw project betreft in dit programmeringsvoorstel is dat met ‘nieuw’ in oranje aangegeven. Het totaal aan nieuwe projecten waarover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden, bedraagt € 6,4 miljoen.

Ruimte voor initiatieven

Daarnaast is (conform Motie 2013/M066 'Voor een goed idee is altijd plek') in de nieuwe programmering ook ruimte opgenomen om aan te sluiten bij nieuwe initiatieven. Dit deel van het budget is dus nog niet nader geprogrammeerd (€ 2.500.000).

Voor dit budget gelden de volgende afspraken:
Afwegingen voor nieuwe projecten worden gemaakt op basis van het kader en met behulp van de criteria.

De bevoegdheden voor toekenning van deze middelen zijn alsvolgt:
Projecten tot € 20.000: bevoegdheid van IRM REO
Projecten van € 20.000 tot € 50.000: bevoegdheid van wethouder Ruimtelijke Ordening
Projecten van € 50.000 en meer: bevoegdheid van college

Dit is gelijk aan de afspraken voor het Leefbaarheidsbudget.

Op die manier kunnen we flexibiliteit in ondersteuning van initiatieven en tegelijkertijd zorgvuldige afweging waarborgen. Een nadere beschrijving van het mogelijk maken van initiatieven is opgenomen in het nieuwe kader.

Vervolgstappen: nieuwe voeding voor de Reserve Stedelijke Herontwikkeling

De komende periode zal onderzocht worden of en hoe het mogelijk is om de middelen voor Stedelijke Herontwikkeling te blijven voeden. Om de stad te kunnen blijven ontwikkelen, blijven er middelen nodig om dit mogelijk te maken. Er zal dus een manier gevonden moeten worden om de Reserve Stedelijke Herontwikkeling doorlopend te voeden.

Rapportage

Jaarlijks zal een rapportage over de inzet van de middelen en indien nodig een herprogrammering aangeboden worden aan de Raad gelijktijdig met het MeerjarenPerspectief Grondexploitaties en de Voorjaarsnota. Bij deze monitor geven we ook aan hoe en met welke afwegingen de projecten zijn geprioriteerd en waar tegenaan gelopen is.

Huidige doelstellingen en kaders middelen stedelijke herontwikkeling [te vervangen door nieuwe bestedingskader stedelijke herontwikkeling]

1. Samenvatting actueel Meerjaren Ontwikkelings Plan Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) 2010-2014

Landelijke doelstellingen:
1 Bevorderen kwaliteit woningen en differentiatie woningvoorraad.
2 Bevorderen kwaliteit fysieke woon- en leefomgeving
3 Bevorderen gezonde en duurzame leefomgeving (lucht, geluid en bodem)

Het Rijk heeft de hierboven genoemde drie landelijke doelstellingen toegespitst op de Utrechtse situatie en voor Utrecht de volgende opgave geformuleerd:
"1. Daadwerkelijk uitvoering van het bestaande programma Utrecht Vernieuwt en herstructurering in vijf wijken (Krachtwijken en Hoograven), Leidsche Rijn en het stationsgebied door gemeente en de betrokken corporaties. Hierbij een focus op de kwaliteit voor de stad als geheel.
Intensief ruimte gebruik door middel van binnenstedelijke functieverandering
2. Verbeteren beheer en onderhoud van woningen en de aanpak van groenstroken en restgebieden.

3. Het intensief blijven investeren in het terugdringen van het aantal woningen met geluidsoverlast, de binnenstedelijke luchtkwaliteit en de sanering van de bodem."

Op basis van de hierboven geschetste landelijke rijksdoelstellingen en de opgave voor Utrecht, is in het Meerjaren Ontwikkelingsplan ISV 3 gekozen om de beschikbare middelen in te zetten voor herstructurering (vastgelegd in het programma Utrecht Vernieuwt), de transformatieopgave, geluid, bodem en lucht.

Het volledige Meerjaren Ontwikkelings Plan ISV is in november 2011 door de Raad vastgesteld.

2. Rentevergoeding Besluit Woninggebonden Subsidies 2014

Het Algemeen Bestuur van het BRU heeft in 2013 besloten om de vrij beschikbare 'BWS/BLS middelen te verdelen over de BRU gemeenten onder voorwaarde van een bestedingsdoel 'stimulering woningmarkt'. Voor Utrecht gaat het om een bedrag van € 5.732.450,-. Na verrekening met een claim betreffende integratie A2 ten behoeve van Rijnenburg blijft er € 4,1 miljoen over om te programmeren. De besteding van de middelen moet worden gerapporteerd aan BRU.

3. DSM

Bij het beschikbaar stellen van budget voor het DSM in 2011 is uitgegaan van 'noodzakelijke (onrendabele) investeringen voor de strategische verwerving van enkele locaties' en van 'onrendabele investeringen van € 10.000 tot € 25.000 per te ontwikkelen woning'.

4. Overige budgetten: ISV 2, Impulsbudget, Besluit LS

De ISV 2 periode, waar ook het Impulsbudget toebehoort is inmiddels met het Rijk afgesloten.
Ook over de Besluit Locatiegebonden Subsidies heeft inmiddels de eindafrekening plaats gevonden.

Bestedingskader middelen Stedelijke Herontwikkeling

Inleiding

Stedelijke herontwikkeling

Voor de ruimtelijke ontwikkeling van Utrecht is de Nieuwe Ruimtelijke Strategie opgesteld die in 2012 door de Raad is vastgesteld. In de Nieuwe Ruimtelijke Strategie is vastgelegd dat Utrecht focus moet aanbrengen in de ruimtelijke ontwikkelingen en koers moet wijzigen. De koerswijziging houdt in dat de komende jaren minder in het teken zal staan van het realiseren van grote aantallen nieuwbouw, maar dat renovatie, transformatie van leegstaand vastgoed, tijdelijke invullingen en (collectief) particulier opdrachtgeverschap (CPO) meer nadruk krijgen. In de Nieuwe Ruimtelijke Strategie is prioriteit gegeven aan de ontwikkeling van Leidsche Rijn en Stationsgebied. Voor de binnenstedelijke ontwikkeling is meer nadruk gelegd op renovatie. Ontwikkelingen op de as tussen Leidsche Rijn, Kanaleneiland, Stationsgebied/Binnenstad en De Uithof worden als kansrijk gezien.

Voor de ontwikkeling van Leidsche Rijn en Stationsgebied heeft de gemeente aparte projectorganisaties en aparte grondexploitaties ingericht.

Voor de overige (binnenstedelijke) herontwikkeling hebben wij als gemeente op een beperkt aantal locaties ook een *initiërende* rol. Het gaat dan bijvoorbeeld om de (nog te openen) grondexploitaties zoals MerwedeKanaalzone 4 en Hart van De Meern. Het gaat hier om complexe binnenstedelijke ontwikkelingen. Om die ontwikkelingen voor elkaar te krijgen is in sommige gevallen een financiële bijdrage noodzakelijk.

Voor binnenstedelijke ontwikkeling zijn we nog meer dan voorheen afhankelijk van initiatiefnemers. Gelukkig zijn er nog altijd veel partijen die willen investeren in onze stad. Bewoners, ontwikkelaars, beleggers en eigenaren zien de kwaliteiten en kansen van Utrecht. Ook in tijden van economische crisis. Die partijen zijn hard nodig om de stad vooruit te helpen.

De diverse initiatieven vanuit de samenleving geven Utrecht kleur en zorgen voor levendigheid en creativiteit in de stad. Als gemeente willen wij deze creativiteit en investeringskracht van de Utrechtse samenleving benutten. Wij willen initiatiefnemers de ruimte geven en hen *faciliteren* als hun plan past in de ruimtelijke strategie voor de stad. Dit sluit ook aan bij het rapport 'Gebiedsontwikkeling Nieuwe Stijl' dat recent door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu is uitgebracht. We verwachten van de initiatiefnemers dat zij (op uiteenlopende manieren) zelf investeren, maar soms is een financiële bijdrage noodzakelijk of gewenst om de stedelijke herontwikkeling voor elkaar te krijgen.

Deze nieuwe programmering Stedelijke Herontwikkeling is dan ook bedoeld voor een noodzakelijke bijdrage aan een beperkt aantal binnenstedelijke grondexploitaties, maar vooral om aan te sluiten bij initiatieven van anderen. De middelen zullen in de meeste gevallen investeringen in de openbare ruimte mogelijk maken. In andere gevallen kan het bijvoorbeeld gaan om het financieren van een stimuleringsbijdrage of kennisontwikkeling.

Bestedingskader

Dit bestedingskader is van toepassing op de Reserve Stedelijke Herontwikkeling en op de middelen uit het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 2 (ISV 2), Impulsbudget, Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) en Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS) die volgens de huidige planning (indien mogelijk) later worden toegevoegd aan de Reserve Stedelijke Herontwikkeling. De huidige Reserve Stedelijke Herontwikkeling bestaat uit het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 3 (ISV 3) en de middelen voor het Dynamisch Stedelijk Masterplan (DSM).
Dit kader is opgebouwd uit doelstellingen, bestedingsmogelijkheden en criteria. De doelstellingen en bestedingsmogelijkheden geven de vereisten aan: een project *moet* bijdragen aan een van de doelstellingen en de middelen *moeten* besteed worden aan een van de genoemde bestedingsmogelijkheden om voor een bijdrage vanuit de middelen 'stedelijke herontwikkeling' in aanmerking te komen. Deze doelstellingen en

bestedingsmogelijkheden zijn dusdanig geformuleerd dat er voldoende ruimte is om aan te sluiten bij initiatieven vanuit de samenleving.

Met behulp van de criteria kan vervolgens bepaald worden of een project meer of minder prioriteit krijgt om te honoreren voor een bijdrage. Op die manier wordt de projectenlijst van stedelijke herontwikkeling gevoed vanuit de samenleving en getoetst aan gemeentelijk beleid.

Hoe dit in zijn werk gaat, komt aan de orde in de laatste paragraaf van dit kader.

1 Doelstelling

De doelstelling van de middelen Stedelijke Herontwikkeling is het versterken van de ruimtelijke kwaliteit van de stad.

Hieronder vallen drie subdoelstellingen:
- Vergroten van het aanbod en kwaliteit van woningen binnenstedelijk (om landelijk gebied te sparen);
- Toevoegen van passende bedrijvigheid en (maatschappelijke, culturele of economische) voorzieningen;
- Verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte.

Deze doelstellingen zijn gebaseerd op de subdoelstelling uit de programmabegroting 'Ruimtelijke kwaliteit van de bestaande stad versterken' (hoofdstuk Stedelijke Ontwikkeling).

2. Bestedingsmogelijkheden

De middelen Stedelijke Herontwikkeling bieden ruimte aan:
- investering in herontwikkeling openbare ruimte of
- (stimulerings)bijdrage aan de initiatiefnemer(s) voor hun project of hun rol in gebiedsontwikkeling nieuwe stijl
- bijdrage grondexploitatie binnen Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) of een strategische verwerving of
- tijdelijke invulling van een locatie of gebouw of
- stimuleringsmaatregel voor verbetering woningmarkt of
- kennisontwikkeling of experiment op het terrein van gebiedsontwikkeling nieuwe stijl

3. Criteria ten behoeve van prioritering

Om te bepalen of een project meer of minder prioriteit krijgt om te worden geprogrammeerd, worden de volgende criteria per project gehanteerd. Het gaat hier om een kwalitatieve en subjectieve weging van die factoren.

Criteria
- Er zijn afdwingbare verplichtingen aangegaan met andere partijen voor de betreffende investering (bijvoorbeeld een bijdrage gebouwd parkeren op basis van Bouwen aan de Stad)
- De gemeente is financieel belanghebbend (bijvoorbeeld via een grondexploitatie)
- Het project draagt bij aan transformatie (omzetten van bedrijventerrein of leegstaande gebouwen naar andere functies zoals woningbouw)
- Het project maakt deel uit van Bouwen aan de Stad
- Het project draagt bij aan verbetering van de woningmarkt
- Met dit project worden studenten- en starterswoningen in de betaalbare en middeldure huur- en koopsector gerealiseerd.
- Het project lost een bestaand knelpunt op of komt tegemoet aan een wens of vraagstuk vanuit de samenleving (er is vanuit de samenleving draagvlak voor de uitvoering van de wens of de oplossing van het knelpunt)
- Met de financiële bijdrage kan een initiatief/project van een initiatiefnemer mogelijk gemaakt worden.
- Bij dit project zijn ondernemers of maatschappelijke partijen uit het gebied betrokken
- Het project sluit aan bij de ruimtelijke visie op de stad
- De start uitvoering van het project is uiterlijk in 2016 (binnen 3 jaar)
- Het initiatief/project heeft een experimenteel karakter en draagt bij aan een andere manier van werken (Buiten=Binnen, Gebiedsontwikkeling nieuwe stijl) en/of aan het verbreden en/of delen van kennis
- Het project is toekomstbestendig (duurzaam) op een of meer van de volgende manieren: vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen, zo min mogelijk verspilling van grondstoffen en water, het levert een bijdrage aan de vermindering van uitstoot van schadelijke stoffen en/of het leidt tot een versterking van de biodiversiteit.

Tot slot: hoe gaat het in zijn werk?

De komende periode zal geëxperimenteerd worden hoe die kwalitatieve en subjectieve afweging voor de programmering het beste gemaakt kan worden. Dit wordt vastgelegd en geëvalueerd om vervolgens daar waar nodig de manier van afweging aan te passen.

Vooralsnog zien wij voor wat betreft de initiatieven vanuit de samenleving met een ruimtelijke component het volgende proces voor ons:

1. Een initiatiefnemer meldt zich bij de Gemeente Utrecht
2. Initiatieven met een ruimtelijke component bespreekt de initiatiefnemer met de gebiedsmanager Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling.
3. De gebiedsmanager maakt een integrale ruimtelijke afweging van het initiatief in zijn gebiedsteam waarin verschillende ruimtelijke vakdisciplines zoals verkeer, stedenbouw, milieu, en erfgoed, maar ook gezondheid en het wijkbureau vertegenwoordigd zijn. De afweging vindt plaats op basis van vastgestelde stedelijke beleidskaders van de verschillende disciplines in relatie tot de kennis van het specifieke gebied en het specifieke initiatief en op basis van de in dit document genoemde criteria. Uiteraard wordt dit in samenwerking met de initiatiefnemer gedaan. De integrale afweging in het gebiedsteam is een quick scan met als doel om in te schatten of hier sprake is van een wenselijk en haalbaar initiatief.
4. Afhankelijk van het initiatief worden ook Maatschappelijke Ontwikkeling, Cultuur en de Utrechtse Vastgoedorganisatie bij de afweging betrokken. Per project wordt afgesproken waar binnen de gemeentelijke organisatie het eigenaarschap van het project belegd wordt.
5. Alle wenselijk en haalbaar ingeschatte initiatieven met een ruimtelijke component worden stedelijk gewogen op basis van de in dit document genoemde criteria, de actuele stedelijke programmering en de Nieuwe Ruimtelijke Strategie. Het kan zijn dat de uiteindelijke integrale afweging positief uitvalt ook als het niet past in een van de stedelijke kaders.
6. Bij een positieve afweging wordt altijd een startdocument gemaakt dat ter besluitvorming aangeboden wordt aan het college. In het startdocument is in ieder geval de integrale quickscan (de afwegingen), het participatieproces en de zo kort mogelijke en wenselijke procedure om het initiatief te kunnen realiseren beschreven.
7. Om een initiatief mogelijk te maken is lang niet altijd een financiële bijdrage vanuit de gemeente noodzakelijk. Als dat wel het geval is, vindt een afweging plaats op basis van de genoemde criteria en de actuele programmering.
8. De bevoegdheden voor toekenning van middelen uit de post 'Ruimte voor initiatieven vanuit de samenleving' (a € 2.500.000) zijn alsvolgt:
   -Projecten tot € 20.000: bevoegdheid van IRM REO
   -Projecten van € 20.000 tot € 50.000: bevoegdheid van wethouder Ruimtelijke Ordening
   -Projecten van € 50.000 en meer: bevoegdheid van college

Dit is gelijk aan de afspraken voor het Leefbaarheidsbudget

Op deze manier kunnen we snelheid en flexibiliteit in ondersteuning van initiatieven vanuit de samenleving en tegelijkertijd zorgvuldige afweging waarborgen. Dit zal worden uitgewerkt in een beleidsregel.

Doordat zich meer 'nieuwe' initiatiefnemers melden bij de gemeente (collectieve initiatiefnemers of ook wel 'professionele bewoners' genoemd) met initiatieven die minder een-op-een passen in onze stedelijke beleidskaders en regelgeving, kost de verkennende fase waarin we bepalen of een initiatief wenselijk of haalbaar is meer tijd. De verkennende fase wordt betaald vanuit het plankostenbudget van gebiedsmanagement. Dit budget staat los van de middelen Stedelijke Herontwikkeling waarop dit kader van toepassing is.

We informeren de raad jaarlijks over de stand van zaken van de projecten van Stedelijke Herontwikkeling. Bij deze monitor geven we ook aan hoe en met welke afwegingen de projecten zijn geprioriteerd en waar tegenaan gelopen is en of het huidige plankostenbudget toereikend is. Dit stemmen we af met de bevindingen van het netwerk ´Ruimte voor initiatief´ waar ook de stadsmakelaar deel van uitmaakt. Dit gemeentebrede netwerk omvat ook niet-ruimtelijke initiatieven en gaat aan de hand van praktijkvoorbeelden na 'waar het stroomt en waar het stokt´ bij realisering van initiatieven in Utrecht.

RAAD 17 JUL 2014
~~ongewijzigd~~ gewijzigd
Zie Amendement 31

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.031590
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 54

Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De afzonderlijke budgetten van het Impulsbudget, Investeringsbudgetten Stedelijke Vernieuwing (ISV) 2 en 3, Dynamisch Stedelijk Masterplan (DSM), Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) en Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS) integraal te programmeren.

2 Het bijgevoegde bestedingskader met doelstellingen, bestedingsmogelijkheden en criteria voor de genoemde middelen Stedelijke Herontwikkeling vast te stellen als toetsingskader voor nieuwe projecten binnen deze middelen. Dit kader vervangt andere kaders voor de budgetten van stedelijke ontwikkeling.

3 De bijgevoegde nieuwe programmering voor de middelen Stedelijke Herontwikkeling vast te stellen en deze budgetten vrij te geven voor uitvoering, waarbij de middelen voor de aankoop van het defensieterrein worden aangemerkt als reservering. Over de vrijgave van deze middelen wordt besloten in een afzonderlijk raadsvoorstel waarin de wenselijkheid van de bijdrage aan het project beoordeeld kan worden. In de programmering is ruimte opgenomen voor nog nader te programmeren nieuwe initiatieven.

4 De resterende budgetten voor Lucht (€ 2.464.764) en Geluid ((€ 881.009) uit ISV3 te onttrekken aan de reserve Stedelijke Herontwikkeling en toe te voegen aan de programmareserve Bereikbaarheid, onderdeel MIB (meerjarige investeringen Bereikbaarheid) en de resterende middelen STEK (€ 618.498) te onttrekken uit de voorziening ISV2 en over te hevelen naar het programma Duurzaamheid.

5 De door het college opgelegde tijdelijke geheimhouding van bijlagen 'Integrale programmering stedelijke herontwikkeling' en 'Toelichting Nieuwe Projecten' conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet te bekrachtigen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

Drs. M.R. Schurink

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Toezeggingen wethouder:
Wethouder Jansen gaat, met betrekking tot het raadsvoorstel Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling, of beslispunt 2 van het raadsvoorstel juist is geformuleerd.
Wethouder Jansen geeft, met betrekking tot het raadsvoorstel Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling, voor de raadsbehandeling, opheldering over het laten vervallen van de tijdelijke brug bij het project Mereveldplein.
Terug in de raad:
Fractie van PvdA heeft aangekondigd in de raadsvergadering te komen met voorstellen die de collegeambities ondersteunen.

Status: **B**

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_767
Bijlage: Context Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling aangepast
Bijlage: Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling
Bijlage: Huidige doelstellingen en kaders middelen stedelijke herontwikkeling
Bijlage: Bestedingskader middelen stedelijke herontwikkeling
Bijlage: Toelichting nieuwe projecten 27-5-2014

Eerdere besluitvorming
- MeerjarenOntwikkelingsprogramma ISV 3, november 2009 (kenmerk 09.094735)
- Dynamisch Stedelijk Masterplan, juni 2011
- Bouwen aan de Stad, november 2011 (kenmerk . 11.080731)
- Herprogrammering ISV 2, juli 2012 (kenmerk 12.040841)
- Programmering en monitor ISV 3, januari 2013 (kenmerk 12.091162)
- Herprogrammering ISV 3, mei 2014 (kenmerk 14.002331)

Uitvoering
De uitvoeringsplanning van de afzonderlijke projecten is vastgelegd in de bijlage 'Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling'.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.031590
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 54

Integrale Programmering Stedelijke Herontwikkeling

Besluit

1 De afzonderlijke budgetten van het Impulsbudget, Investeringsbudgetten Stedelijke Vernieuwing (ISV) 2 en 3, Dynamisch Stedelijk Masterplan (DSM), Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) en Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS) integraal te programmeren.

2 Het bijgevoegde bestedingskader met doelstellingen, bestedingsmogelijkheden en criteria voor de genoemde middelen Stedelijke Herontwikkeling vast te stellen als toetsingskader voor nieuwe projecten binnen deze middelen. Dit kader vervangt andere kaders voor de budgetten van stedelijke ontwikkeling.

3 De bijgevoegde nieuwe programmering voor de middelen Stedelijke Herontwikkeling vast te stellen en deze budgetten vrij te geven voor uitvoering, waarbij de middelen voor de aankoop van het defensieterrein worden aangemerkt als reservering. Over de vrijgave van deze middelen wordt besloten in een afzonderlijk raadsvoorstel waarin de wenselijkheid van de bijdrage aan het project beoordeeld kan worden. In de programmering is ruimte opgenomen voor nog nader te programmeren nieuwe initiatieven.

4 De resterende budgetten voor Lucht (€ 2.464.764) en Geluid ((€ 881.009) uit ISV3 te onttrekken aan de reserve Stedelijke Herontwikkeling en toe te voegen aan de programmareserve Bereikbaarheid, onderdeel MIB (meerjarige investeringen Bereikbaarheid) en de resterende middelen STEK (€ 618.498) te onttrekken uit de voorziening ISV2 en over te hevelen naar het programma Duurzaamheid.

5 De door het college opgelegde tijdelijke geheimhouding van bijlagen 'Integrale programmering stedelijke herontwikkeling' en 'Toelichting Nieuwe Projecten' conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet te bekrachtigen.

* 6.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Aangenomen Amendement 31

* 6. de in de geheime bijlage bij het raadsvoorstel “Integrale programmering stedelijke herontwikkeling” gereserveerde middelen voor de tijdelijke brug De Meern te schrappen en het bedrag met voorrang aan te wenden voor het realiseren van de bewonersvariant (bestrating, bomen) voor het Mereveldplein en het restant toe te voegen aan de middelen voor winkelcentrum Overvecht

Gemeente Utrecht

Context

Waarom deze integrale (her)programmering?
- De financiële middelen voor stedelijke herontwikkeling drogen op. In 2014 wordt de laatste tranche van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) door het Rijk uitgekeerd. Ook het MeerjarenOntwikkelingsplan voor ISV 3 loopt in 2014 af. Daarom is het nu noodzakelijk om vanuit scherpe prioriteiten integraal te programmeren.
- Op dit moment zijn er verschillende financiële budgetten voor stedelijke herontwikkeling, er is geen totaaloverzicht.
- De ontwikkelingen op het terrein van stedelijke herontwikkeling en het omgaan met initiatieven vanuit de samenleving vragen om andere spelregels (kaders) waarbinnen de beschikbare financiële middelen besteed kunnen worden.

Inhoud van dit bestuursadvies
1. Het voorstel is om de verschillende budgetten die er binnen de Gemeente Utrecht zijn op het gebied van stedelijke herontwikkeling integraal te programmeren.
2. Om dat te kunnen doen en om aan te sluiten bij de actuele ontwikkelingen op het gebied van stedelijke herontwikkeling is een nieuw kader geformuleerd.
3. Op basis van dat nieuwe kader is een nieuwe programmering opgesteld waarin ruimte is opgenomen voor nieuwe initiatieven vanuit de samenleving.

Zie voor de volledige context de bijlage Context Integrale programmering stedelijke herontwikkeling.

Beslispunt

1 De afzonderlijke budgetten van het Impulsbudget, Investeringsbudgetten Stedelijke Vernieuwing (ISV) 2 en 3, Dynamisch Stedelijk Masterplan (DSM), Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) en Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS) integraal te programmeren.

Argumenten

1.1 <u>Een integrale programmering geeft een duidelijk overzicht.</u>
Er is tot nu toe geen duidelijk overzicht van het totaal aan beschikbare investerings- en stimuleringsmiddelen voor stedelijke herontwikkeling. Daardoor komt het regelmatig voor dat een project, zoals de herontwikkeling van Kanaleneiland Centrum, in meerdere van de genoemde budgetten geprogrammeerd is. Hierdoor is het lastig om een overzicht te krijgen.

1.2 <u>De Raad heeft aangegeven de inzet van ISV-middelen en DSM-middelen zoveel mogelijk te willen integreren</u>
Op basis van vragen in de Raad is bij de programmabegroting 2012 aangegeven dat de rapportage over de inzet van de ISV-middelen en de inzet van de DSM-middelen zoveel mogelijk geïntegreerd met het MeerjarenPerspectief Grondexploitaties zal plaatsvinden. Daarnaast is ook bij de bespreking van de Herprogrammering ISV 3 in maart 2014 als reactie op vragen vanuit de Raad aangegeven dat deze middelen integraal geprogrammeerd zullen worden.

1.3 <u>De doelstellingen van de afzonderlijke budgetten hebben allemaal betrekking op stedelijke (her)ontwikkeling.</u>
Het is van belang om binnen de doelstelling stedelijke herontwikkeling de verschillende projecten ook ten opzichte van elkaar te kunnen afwegen om op die manier te komen tot een integrale programmering voor het totaal aan beschikbare middelen.

1.4 <u>De financiële middelen voor stedelijke herontwikkeling drogen op. In 2014 wordt de laatste</u>

tranche van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing door het Rijk uitgekeerd. Ook het MeerjarenOntwikkelingsplan voor ISV 3 loopt in 2014 af.
Daarom is het nu noodzakelijk om de beschikbare middelen samen te voegen en vanuit scherpe prioriteiten integraal te programmeren.

Beslispunt

2 Het bijgevoegde bestedingskader met doelstellingen, bestedingsmogelijkheden en criteria voor de genoemde middelen Stedelijke Herontwikkeling vast te stellen als toetsingskader voor nieuwe projecten binnen deze middelen. Dit kader vervangt andere kaders voor de budgetten van stedelijke ontwikkeling.

Argumenten

2.1 Het bestedingskader geeft voldoende flexibiliteit voor nieuwe initiatieven vanuit de samenleving.
Het nieuwe kader is algemener geformuleerd dan de huidige kaders. Door middel van een kwalitatieve afweging op basis van criteria kan aangesloten worden bij nieuwe initiatieven vanuit de samenleving. Dit sluit aan bij de manier van samenwerken die beschreven is in het coalitieakkoord 'Utrecht maken we samen'.

2.2 Het bestedingskader sluit aan op de motie 'Voor een goed idee is altijd plek', 'Buiten=binnen' en de stadsmakelaar.
In de aangenomen motie 'Voor een goed idee is altijd plek' (Motie 2013/M066) vraagt de raad het college om met voorstellen te komen voor werkwijzen binnen de gemeente die het mogelijk maken om beter en sneller aan te sluiten bij initiatieven uit de samenleving. Ook wordt gevraagd om aan te geven hoe in programma's tijd en ruimte wordt gemaakt voor initiatieven, hoe ruimte kan worden gegeven aan het college om te experimenteren en hoe we kunnen leren van de ervaringen met experimenten.
Via 'Buiten is binnen' en de nieuwe Stadsmakelaar kunnen mensen al gemakkelijker met hun initiatieven bij de gemeente terecht. Voor initiatieven op het terrein van stedelijke herontwikkeling biedt het nieuwe kader ruimte om daar beter bij aan te sluiten en gebiedsontwikkeling 'nieuwe stijl' mogelijk te maken en te stimuleren. In het nieuwe kader is ook aangegeven hoe dit in zijn werk gaat. In de nieuwe programmering is bovendien expliciet financiële ruimte opgenomen voor nieuwe initiatieven.

2.3 Het MeerjarenontwikkelingsPlan (MOP) voor 2010 tot en met 2014 past binnen dit nieuwe kader.
De doelstellingen uit het MOP zijn de basis voor de beschikking van het Rijk voor de ISV 3-middelen. De doelstellingen uit dit MOP passen binnen de doelstelling van dit nieuwe kader om de kwaliteit van de woningen en de openbare ruimte te verbeteren.

2.4 De doelstellingen van het DSM passen binnen dit nieuwe kader.
Met dit nieuwe kader wordt expliciet ruimte gecreëerd voor experiment, voor tijdelijke invulling en voor het verbreden en delen van kennis over andere manieren van stedelijke herontwikkeling (gebiedsontwikkeling 'nieuwe stijl').

2.5 Het bestedingskader sluit aan bij de doelstelling uit de programmabegroting.
In de programmabegroting is bij het hoofdstuk 'Stedelijke Ontwikkeling' als subdoelstelling voor de ISV en DSM middelen opgenomen om de ruimtelijke kwaliteit van de bestaande stad te versterken. Dit is uitgewerkt in effectdoelstellingen die aansluiten bij de doelstellingen uit het nieuwe kader.

2.6 Het bestedingskader geeft richting aan prioritering voor nieuwe initiatieven.
Om te kunnen bepalen aan welk stedelijk herontwikkelingsinitiatief meer of minder prioriteit wordt gegeven, is een aantal criteria van belang. Deze criteria zijn benoemd in het

bestedingskader. Zo wordt conform het coalitieakkoord 'Utrecht maken we samen' prioriteit gegeven aan initiatieven voor studenten- en starterswoningen in de betaalbare en middeldure huur- en koopsector en projecten waarbij ondernemers of maatschappelijke partijen uit het gebied betrokken zijn.

Beslispunt

3 De bijgevoegde nieuwe programmering voor de middelen Stedelijke Herontwikkeling vast te stellen en deze budgetten vrij te geven voor uitvoering, waarbij de middelen voor de aankoop van het defensieterrein worden aangemerkt als reservering. Over de vrijgave van deze middelen wordt besloten in een afzonderlijk raadsvoorstel waarin de wenselijkheid van de bijdrage aan het project beoordeeld kan worden. In de programmering is ruimte opgenomen voor nog nader te programmeren nieuwe initiatieven.

Argumenten

3.1 De basis voor de programmering is de door de Raad vastgestelde programmering van ISV 2 en ISV 3.
In juli 2012 is de herprogrammering van ISV 2 vastgesteld door de Raad en in mei 2014 is de nadere programmering van ISV 3 vastgesteld. Die programmeringen zijn als uitgangspunt genomen bij de nieuwe programmering.

3.2 De taakstellingen voor het ISV zoals die zijn vastgelegd in de Voorjaarsnota 2013 zijn verwerkt in de nieuwe programmering.
In de voorjaarsnota 2013 is aangegeven dat 2,5 miljoen voor de dekking van het tekort van de grondexploitatie Centrumkwadrant Overvecht gevonden zou worden in de volkshuisvestingsfondsen. In deze nieuwe programmering is daar rekening mee gehouden. De dekking van het onderdeel ISV 2 is met 2,5 miljoen verlaagd.

3.3 De programmeringen van alle verschillende budgetten zijn volledig geactualiseerd.
De programmering van alle genoemde budgetten is op projectniveau onderzocht om te oordelen of deze projecten inmiddels afgerond zijn, wel of niet door gaan, op korte termijn uitgevoerd kunnen worden en of ze gerealiseerd kunnen worden met minder middelen. De doelstelling van dit onderzoek op projectniveau is om een volledig actuele programmering te krijgen met de meest urgente projecten voor de eerst komende drie jaar.

Bij een aantal projecten uit eerdere programmeringen is daarom het budget naar beneden bijgesteld, een aantal projecten is op grond van dit onderzoek geschrapt uit de programmering om prioriteit te kunnen geven aan urgente projecten op korte termijn.

Op die manier is er ruimte ontstaan om nieuwe knelpunten op te kunnen nemen in de integrale
programmering. In de nieuwe programmering is duidelijk zichtbaar of een project al eerder is opgenomen in een programmering of dat het een nieuw project betreft.

3.4 De bijgevoegde programmering is gebaseerd op het bijgevoegde nieuwe bestdingskader.
Alle nieuw toegevoegde projecten zijn getoetst aan het nieuwe bestedingskader. Een toelichting van de nieuwe projecten met de analyse op de criteria is te vinden in de bijlage.

3.5 Met deze programmering is ruimte gecreëerd voor nieuwe initiatieven vanuit de samenleving.
In aansluiting op de motie ' voor een goed idee is altijd plek' is in deze programmering expliciet ruimte gecreëerd voor nieuwe initiatieven uit de samenleving.

3.6 De afweging voor nieuwe projecten is afgestemd met de actuele stand van zaken rondom het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG).

Voor de grondexploitaties uit het MPG is gekeken of er aanvullende middelen nodig zijn om de gewenste ontwikkeling mogelijk te maken. Dit is het geval voor de grondexploitatie Hart van De Meern. Een aanvullende bijdrage is opgenomen in de nieuwe programmering. Buiten deze grondexploitatie zijn er op dit moment geen aanvullingen noodzakelijk.

3.7 In de nieuwe programmering is rekening gehouden met actualisatie van het productieprogramma Bouwen aan de Stad (BAS).
De afgelopen jaren hebben corporaties vanwege de verslechterde situatie op de woningmarkt en nieuw regeringsbeleid (de verhuurdersheffing) hun productieprogramma's moeten aanpassen. Bij de nieuwe programmering is rekening gehouden met de geactualiseerde productieprogramma's. In principe is een project opgenomen in de integrale programmering als aangesloten kan worden bij een project van de corporatie. Op die manier kan integraal een gebied verbeterd worden: zowel de woningen als de openbare ruimte worden opgeknapt.

Corporaties hebben een aantal projecten uitgesteld. In sommige situaties was er gekoppeld aan dat project ook een investering van de gemeente in de openbare ruimte opgenomen in een eerdere programmering van bijvoorbeeld ISV 3. Naar deze programmeringen is kritisch gekeken: als het mogelijk is om de investering in de openbare ruimte toch uit te voeren zonder dat dit tot kapitaalvernietiging leidt, is het project blijven staan bij de integrale programmering. Dit geldt bijvoorbeeld voor de aanpak van de openbare ruimte rondom de ACA (Apollo-, Centaurus- en Atlasdreef). Dit is gedaan om betreffende bewoners niet dubbel te duperen

Als het niet mogelijk is om los van de ingreep van de corporatie toch nu al de openbare ruimte aan te pakken zonder dat dit leidt tot kapitaalvernietiging, is het project komen te vervallen of bijgesteld in beschikbaar budget. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de THEMA-dreven. Mitros heeft de renovatie van de THEMA dreven uitgesteld. Omdat de renovatie dusdanig ingrijpend zal zijn ook voor de openbare ruimte, is besloten om slechts een deel van het opknappen van de openbare ruimte nu uit te voeren en het overige gedeelte van het budget te schrappen.

3.8 De programmering voorziet in de verplichtingen die de gemeente met woningcorporaties is aangegaan met 'Bouwen aan de Stad'.
Met het Raadsbesluit over 'Bouwen aan de Stad' en eerder ook in de overeenkomst 'De Utrechtse Opgave' en ' Utrecht Vernieuwt' is de gemeente een verplichting aangegaan om in bepaalde situaties een bijdrage te leveren voor een gebouwde parkeervoorziening en voor de aanleg van hoofdinfrastructuur. In deze nieuwe programmering zijn de verplichtingen voor de betreffende projecten opgenomen.

3.9 De toezegging van het college om in ieder geval Kanaleneiland, De Meern Centrum en Winkelcentrum Overvecht aan bod te laten komen in de integrale herprogrammering is in het voorstel verwerkt.
Tijdens de Raadsvergadering over ISV 3 heeft het college naar aanleiding van vragen vanuit de Raad toegezegd om in ieder geval Kanaleneiland, De Meern Centrum en Winkelcentrum Overvecht aan bod te laten komen in de integrale programmering stedelijke herontwikkeling. In voorliggende voorstel is voor Kanaleneiland en De Meern Centrum nieuw budget gereserveerd. Voor winkelcentrum Overvecht is budget beschikbaar vanuit ISV 2. Dat is in deze programmering inzichtelijk gemaakt. Op korte termijn ontvangt de Raad een voorstel over de herontwikkeling van het gebied, inclusief de ontwikkeling van de (openbare) ruimte die nu in eigendom is van de gemeente. De middelen uit deze integrale herprogrammering zullen daarbij betrokken worden.

Kanttekeningen

3.1 De bijdrage van € 2,4 miljoen vanuit de provincie is een bestuurlijke toezegging
De bijgevoegde programmering gaat uit van een toezegging van de provincie van 2,4 miljoen voor de aankoop van het Defensieterrein. Voor de provincie is dit gebied erg

belangrijk omdat het de gemeente de mogelijkheid biedt om een binnenstedelijke woningbouwlocatie te realiseren die van groot belang is voor de binnenstedelijke opgave van stad Utrecht én provincie Utrecht. Het sluit daarbij aan op de ambities die de provincie op binnenstedelijk gebied heeft en haar streven naar vitale dorpen en steden.

Er is daarbij bestuurlijk ingezet om de krachten van gemeente en provincie voor wonen en binnenstedelijke ontwikkeling op meerdere locaties en projecten in stad Utrecht te bundelen, om zo nog meer resultaat te kunnen boeken voor stad en regio.

Dit is vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst en -agenda die op 16 april 2014 getekend is. De toezegging van de provincie van 2,4 miljoen is daarna vastgelegd in een brief.

Als de Raad positief heeft besloten over de aankoop van het Defensieterrein, moet er nog een formele aanvraag gedaan worden door de gemeente voor de subsidie.

3.2 De nieuwe middelen vanuit Besluit Woninggebonden Subsidies van € 4,1 miljoen zijn nog niet ontvangen.
De bijgevoegde programmering gaat uit van een bijdrage vanuit het BRU van ruim € 4,1 miljoen die geoormerkt is voor stimulering woningbouw. Het algemeen bestuur van het BRU heeft op 27 februari 2013 besloten om € 5.732.450 beschikbaar te stellen voor de gemeente Utrecht.

Na verrekening met een openstaande claim van het BRU betreffende de integratie A2 onderdeel Rijnenburg, blijft ruim € 4,1 miljoen over om te programmeren voor stedelijke herontwikkeling, stimulering woningbouw.

Voor de claim betreffende de integratie A2 heeft de BRU een verdelingsvoorstel gedaan voor verrekening tussen gemeente en BRU. Ten tijde van het schrijven van dit advies heeft de gemeente nog niet formeel gereageerd op dit verdelingsvoorstel. Bij dit bestuursadvies is uitgegaan van het voorstel zoals dat door BRU gedaan is.

Nadat de gemeente formeel gereageerd heeft op het verdelingsvoorstel voor de bijdrage integratie A2, zal het bedrag van (minimaal) € 4,1 miljoen uitgekeerd worden aan de gemeente. Dat zal op korte termijn gebeuren.

3.3 In de nieuwe programmering is een aantal reserveringen opgenomen voor herontwikkeling van de openbare ruimte. Er is in dit programma geen budget gereserveerd voor extra beheer van de openbare ruimte.
De meeste projecten die opgenomen zijn in de nieuwe programmering betreffen een herontwikkeling van de bestaande openbare ruimte. De huidige inrichting wordt vervangen door een nieuwe inrichting. Gemiddeld genomen betekent dit een afname van de beheerkosten omdat er minder reparatiewerkzaamheden uitgevoerd hoeven te worden. In een aantal gevallen kan het zo zijn dat er sprake is van toename van het openbare ruimte gebied (areaaluitbreiding). Als het gaat om grondexploitatieprojecten is daar in de begroting van het beheer openbare ruimte al rekening mee gehouden (areaalmutatie). Als het om een ander project gaat, zal projectspecifiek een oplossing voor deze areaaluitbreiding ter besluitvorming worden aangeboden aan college en Raad.

Beslispunt

4 De resterende budgetten voor Lucht (€ 2.464.764) en Geluid ((€ 881.009) uit ISV3 te onttrekken aan de reserve Stedelijke Herontwikkeling en toe te voegen aan de programmareserve Bereikbaarheid, onderdeel MIB (meerjarige investeringen Bereikbaarheid) en de resterende middelen STEK (€ 618.498) te onttrekken uit de

voorziening ISV2 en over te hevelen naar het programma Duurzaamheid.

Argumenten

4.1 De middelen van de onderdelen geluid, lucht en STEK zijn niet primair bedoeld voor stedelijke herontwikkeling.
Deze middelen zijn gereserveerd voor de uitvoering van geluidsmaatregelen aan bestaande woningen en maatregelen in het kader van luchtkwaliteit. Daarom is het logischer om deze middelen onder te brengen in de onderdelen 'duurzaamheid' en 'bereikbaarheid' van de programmabegroting.

4.2 Deze verdeling van middelen sluit beter aan bij de nieuwe organisatie.
Sinds 2013 is de oude dienst StadsOntwikkeling verdeeld in onder andere de sectoren Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling (REO) en Milieu & Mobiliteit (M&M). De budgetten geluid en lucht vallen organisatorisch onder M&M. De overige middelen vallen onder REO. Deze verdeling sluit dus wat betreft verantwoordelijkheden beter aan bij de nieuwe organisatie.

Beslispunt

5 De door het college opgelegde tijdelijke geheimhouding van bijlagen 'Integrale programmering stedelijke herontwikkeling' en 'Toelichting Nieuwe Projecten' conform artikel 25 lid 3 Gemeentewet te bekrachtigen.

Argumenten

5.1 De geheimhouding is gebaseerd op de belangen die de uitzonderingsbepalingen in artikel 10 lid 2 sub b, f en g van de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB) beoogt te beschermen.
In de bijlagen 'Integrale programmering stedelijke herontwikkeling' en 'Toelichting Nieuwe Projecten' zijn reserveringen opgenomen voor mogelijke bijdragen aan derden. De hoogte van deze bijdrage komt tot stand in onderhandeling met deze partijen. Op dit moment is dus (nog) niet zeker aan wie hoeveel subsidie zal worden verstrekt. Vooruitlopend op de onderhandelingen is daarom geheimhouding noodzakelijk.

Er is sprake van belangen als bedoeld in artikel 10 Wet openbaarheid van bestuur (WOB) die strijdig zijn met openbaarmaking.

In de voorliggende situatie is de uitzonderingsbepaling in artikel 10 lid 2 sub b WOB van toepassing aangezien er sprake is van:
- een financieel belang van de gemeente; er is slechts een beperkt budget beschikbaar voor subsidieverlening;

In de voorliggende situatie is de uitzonderingsbepaling in artikel 10 lid 2 sub f WOB van toepassing aangezien geen sprake is van het belang:
- dat anderen/derden er belang bij hebben om als eerste(n) kennis te kunnen nemen van de informatie;

In de voorliggende situatie is de uitzonderingsbepaling in artikel 10 lid 2 sub g WOB van toepassing aangezien er sprake is van het belang van:
- het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden (zoals de optionele subsidieontvangers).

Nadat de onderhandelingen over het betreffende project hebben plaats gevonden en de subsidie is toegekend kan de geheimhouding van dat project worden opgeheven.

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.031094
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 49
Geheim	Nee

Bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Het bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht dat is vastgelegd in het bestand NL.IMRO.0344.BPIBISDREED.VA01.gml vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De commissie stemt in met het raadsvoorstel.

Status: **A**

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_727
Bijlage: Het bestemmingsplan (verbeelding) Ibisdreef in pdf
Bijlage: Link naar RO Publiceer Ibisdreef
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 49

Eerdere besluitvorming
- In juni 2012 is door het college de bouwenvelop Ibisdreef vastgesteld.
- Op 2 december 2013 heeft het college ingestemd met de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan.

Uitvoering
Nadat de raad het bestemmingsplan heeft vastgesteld wordt het op de gebruikelijke wijze gepubliceerd en gedurende zes weken ter inzage gelegd. Belanghebbenden kunnen in die periode beroep instellen bij de Raad van State.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.031094
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 49

Bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht

Besluit

1 Het bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht dat is vastgelegd in het bestand NL.IMRO.0344.BPIBISDREED.VA01.gml vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Doel
Het geplande kindercluster bestaat uit twee basisscholen, een gymzaal, kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang en mogelijk aanvullende maatschappelijke voorzieningen. De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is deze nieuwe ontwikkeling planologisch-juridisch mogelijk te maken.

Plangebied
Het plangebied ligt in het noordoosten van Overvecht. Het wordt begrensd door de Ibisdreef, Bantoedreef en Nigerdreef.

Hogere waarden
Burgemeester en wethouders zijn bevoegd hogere waarden vast te stellen voor de ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting op grond van de Wet geluidhinder. De toelaatbare geluidsbelasting ('voorkeursgrenswaarde') wordt vanwege wegverkeerslawaai overschreden.

Participatie totstandkoming bouwenvelop
Allen die betrokken zijn bij de scholen die in het kindercluster gehuisvest gaan worden en de betrokken aanbieders en toekomstige gebruikers worden regelmatig over de vorderingen geraadpleegd en geïnformeerd. Belanghebbenden kunnen in klankbordgroepen meepraten over het plan. De uitkomsten worden voorgelegd aan een brede groep belanghebbenden. Tijdens het maken van het Voorlopig en Definitief Ontwerp wordt het participatieniveau "raadplegen" gehanteerd voor direct belanghebbenden zoals de bewonerscommissie Nigerdreef en Ibisdreef, individuele bewoners en Portaal. Betrokkenheid is mede van belang omdat de nieuwbouw van het kindercluster in nauwe samenhang met de renovatie van de omringende flats zal verlopen.

Beslispunt

1 Het bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht dat is vastgelegd in het bestand NL.IMRO.0344.BPIBISDREED.VA01.gml vast te stellen.

Argumenten

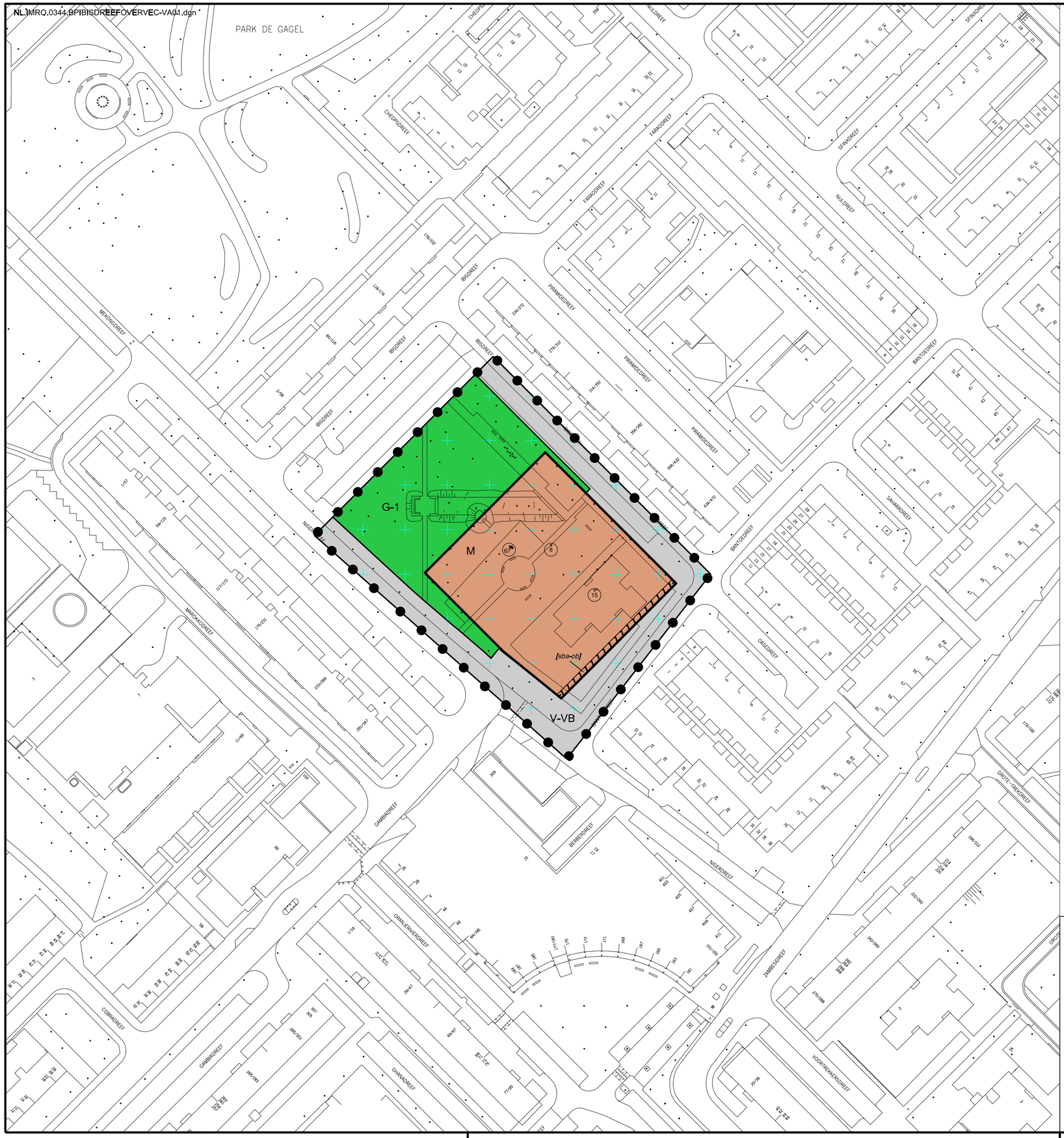
1.1 <u>Het plan maakt een gewenste ontwikkeling mogelijk.</u>
Het bestemmingsplan geeft een integrale afweging voor de realisatie van de multifunctionele accomodatie. Het plan biedt een kader voor het verlenen van de omgevingsvergunning.

1.2 <u>Het plan is economisch uitvoerbaar.</u>
De ontwikkeling van Kindercluster Ibisdreef geschiedt door en voor rekening van de sector UVO Gemeente Utrecht, project "Kinderclusters Overvecht". Aanpassingen in de openbare ruimte, voor zover deze het gevolg zijn van de ontwikkeling van het kindercluster, komen voor rekening van dit project. De overige voorgestelde ingrepen in de openbare ruimte staan hier los van. Deze maken onder andere deel uit van de renovatieplannen van Portaal. Over uitvoering en financiering zullen aparte afspraken gemaakt worden. De financiële dekking van het project is geregeld in het Masterplan Primair Onderwijs en in het Masterplan Voortgezet Onderwijs en in de Voorjaarsnota 2011. Het gemeentelijke kostenverhaal is verzekerd middels de begroting van de UVO. Omdat het gemeentelijke kostenverhaal anderszins is verzekerd, is het opstellen van een exploitatieplan volgens de grondexploitatiewet niet vereist.
De zorgvuldige inpassing van de ontwikkeling maakt dat het risico op planschade voor de omgeving als laag wordt beoordeeld.

1.3 <u>Er zijn geen zienswijzen ingediend.</u>
Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 14 februari tot en met 27 maart ter inzage gelegen.

Er zijn in die periode geen zienswijzen ingediend.

NL.IMRO.0344.BPIBISDREEFOVERVEC-VA01.dgn

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

G-1 — Groen - 1

M — Maatschappelijk

V-VB — Verkeer - Verblijfsgebied

Gebiedsaanduidingen

vrijwaringszone - straalpad

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[sba-ob] — specifieke bouwaanduiding - overbouwing

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

15 — maximale bouwhoogte (m)

65 — maximum bebouwingspercentage (%)

Bestemmingsplan
Ibisdreef

Verbeelding BLAD 1

Hierbij horen de regels van bestemmingsplan Ibisdreef

Plannaam	Planfase	Datum	Plannaam	Planfase	Datum
kadernota / SPVE	fase 1		beroep	fase 5	
voorontwerp	fase 2		onherroepelijk	fase 6	
ontwerp	fase 3	12-02-2014	beheer / archief	fase 6	
vaststelling	fase 4				

Identificatie (ID) van het plan (Bestandsnaam)	
NL.IMRO.0344.BPIBISDREEFOVERVEC-VA01.dgn	
ordernummer	
wijk	03_overvecht
projektnaam(dir)	Ibisdreef
subdirectory	NL.IMRO.0344..
schaal	1: 1000
pentabel	256.tbl
datum	
datum	

StadsOntwikkeling Gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht / StadsOntwikkeling / Ravellaan 1 / Postbus 8406 / 3503 RK / Utrecht / Tel.030-28648020

link naar RoPubliceer

In dit programma is **bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht** in een beveiligde omgeving digitaal raadpleegbaar.

- links 'alle bijbehorende documenten tonen'
- rechts kunt u dan de pdf-documenten inzien.

Link naar bestemmingsplan: Ibisdreef

RAAD 17 JUL 2014
z.h.o. ctm [redacted]

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.031094
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 49

Bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Het bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht dat is vastgelegd in het bestand NL.IMRO.0344.BPIBISDREED.VA01.gml vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De commissie stemt in met het raadsvoorstel.

Status: **A**

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_727
Bijlage: Het bestemmingsplan (verbeelding) Ibisdreef in pdf
Bijlage: Link naar RO Publiceer Ibisdreef

Eerdere besluitvorming
- In juni 2012 is door het college de bouwenvelop Ibisdreef vastgesteld.
- Op 2 december 2013 heeft het college ingestemd met de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan.

Uitvoering
Nadat de raad het bestemmingsplan heeft vastgesteld wordt het op de gebruikelijke wijze gepubliceerd en gedurende zes weken ter inzage gelegd. Belanghebbenden kunnen in die periode beroep instellen bij de Raad van State.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.031094
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 49

Bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht

Besluit

1 Het bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht dat is vastgelegd in het bestand NL.IMRO.0344.BPIBISDREED.VA01.gml vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Doel
Het geplande kindercluster bestaat uit twee basisscholen, een gymzaal, kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang en mogelijk aanvullende maatschappelijke voorzieningen. De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is deze nieuwe ontwikkeling planologisch-juridisch mogelijk te maken.

Plangebied
Het plangebied ligt in het noordoosten van Overvecht. Het wordt begrensd door de Ibisdreef, Bantoedreef en Nigerdreef.

Hogere waarden
Burgemeester en wethouders zijn bevoegd hogere waarden vast te stellen voor de ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting op grond van de Wet geluidhinder. De toelaatbare geluidsbelasting ('voorkeursgrenswaarde') wordt vanwege wegverkeerslawaai overschreden.

Participatie totstandkoming bouwenvelop
Allen die betrokken zijn bij de scholen die in het kindercluster gehuisvest gaan worden en de betrokken aanbieders en toekomstige gebruikers worden regelmatig over de vorderingen geraadpleegd en geïnformeerd. Belanghebbenden kunnen in klankbordgroepen meepraten over het plan. De uitkomsten worden voorgelegd aan een brede groep belanghebbenden. Tijdens het maken van het Voorlopig en Definitief Ontwerp wordt het participatieniveau "raadplegen" gehanteerd voor direct belanghebbenden zoals de bewonerscommissie Nigerdreef en Ibisdreef, individuele bewoners en Portaal. Betrokkenheid is mede van belang omdat de nieuwbouw van het kindercluster in nauwe samenhang met de renovatie van de omringende flats zal verlopen.

Beslispunt

1 Het bestemmingsplan Ibisdreef, Overvecht dat is vastgelegd in het bestand NL.IMRO.0344.BPIBISDREED.VA01.gml vast te stellen.

Argumenten

1.1 <u>Het plan maakt een gewenste ontwikkeling mogelijk.</u>
Het bestemmingsplan geeft een integrale afweging voor de realisatie van de multifunctionele accomodatie. Het plan biedt een kader voor het verlenen van de omgevingsvergunning.

1.2 <u>Het plan is economisch uitvoerbaar.</u>
De ontwikkeling van Kindercluster Ibisdreef geschiedt door en voor rekening van de sector UVO Gemeente Utrecht, project "Kinderclusters Overvecht". Aanpassingen in de openbare ruimte, voor zover deze het gevolg zijn van de ontwikkeling van het kindercluster, komen voor rekening van dit project. De overige voorgestelde ingrepen in de openbare ruimte staan hier los van. Deze maken onder andere deel uit van de renovatieplannen van Portaal. Over uitvoering en financiering zullen aparte afspraken gemaakt worden. De financiële dekking van het project is geregeld in het Masterplan Primair Onderwijs en in het Masterplan Voortgezet Onderwijs en in de Voorjaarsnota 2011. Het gemeentelijke kostenverhaal is verzekerd middels de begroting van de UVO. Omdat het gemeentelijke kostenverhaal anderszins is verzekerd, is het opstellen van een exploitatieplan volgens de grondexploitatiewet niet vereist.
De zorgvuldige inpassing van de ontwikkeling maakt dat het risico op planschade voor de omgeving als laag wordt beoordeeld.

1.3 <u>Er zijn geen zienswijzen ingediend.</u>
Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 14 februari tot en met 27 maart ter inzage gelegen.

Gemeente Utrecht

Er zijn in die periode geen zienswijzen ingediend.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.031093
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 50
Geheim	Nee

Bestemmingsplan Teun de Jagerdreef, Overvecht

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 In te stemmen met het afwijken van de bouwenvelop Teun de Jagerdreef.

2 Het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPTEUNDEJAGERDREEF.VA01.gml vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De commissie stemt in met het raadsvoorstel.

Status: **A**

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_722
Bijlage: Het bestemmingsplan (verbeelding) Teun de Jagerdreef in pdf
Bijlage: Link naar RO Publiceer - Teun de Jagerdreef
Bijlage: Het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef in pdf
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 50

Eerdere besluitvorming
- In juni 2012 is door het college de bouwenvelop Teun de Jagerdreef vastgesteld.
- Op 2 december 2013 heeft het college ingestemd met de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan.

Uitvoering
Nadat de raad het bestemmingsplan heeft vastgesteld wordt het op de gebruikelijke wijze gepubliceerd en gedurende zes weken ter inzage gelegd. Belanghebbenden kunnen in die periode beroep instellen bij de Raad van State.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.031093
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 50

Bestemmingsplan Teun de Jagerdreef, Overvecht

Besluit

1 In te stemmen met het afwijken van de bouwenvelop Teun de Jagerdreef.

2 Het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPTEUNDEJAGERDREEF.VA01.gml vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Doel
Het geplande kindercluster bestaat uit 23 leslokalen, twee speellokalen, een multifunctionele zaal, twee nieuwe gymzalen, twee gymzalen van Trajectum College, een buurthuis van maximaal 600 m2 en mogelijk voorzieningen ten behoeve van kinderopvang. De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is deze nieuwe ontwikkeling planologisch-juridisch mogelijk te maken.

Plangebied
Het plangebied ligt in het zuidoosten in de wijk Overvecht. Het wordt begrensd door de Van Brammendreef-Teun de Jagerdreef, de spoorlijn Utrecht-Hilversum en het verlengde van de Suze Noiretdreef.

Hogere waarden
Burgemeester en wethouders zijn bevoegd hogere waarden vast te stellen voor de ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting op grond van de Wet geluidhinder. De toelaatbare geluidsbelasting ("voorkeursgrenswaarde") wordt vanwege wegverkeer- en spoorweglawaai en overschreden.

Participatie tot standkoming bouwenvelop
Bij de totstandkoming van de Bouwenvelop zijn verschillende partijen betrokken over de inhoud en het vervolgproces. Oa. de gebruikers van de nieuwbouw, zoals de scholen (schoolbesturen en via hen ook de schoolteams, ouders en leerlingen), het Trajectum College (in verband met het inpassen van de gymzalen) en omwonenden. De Natuur en Milieugroep Overvecht en de Wijkraad zijn gevraagd om advies. Er zijn twee inspraakreacties ontvangen op de bouwenvelop.Dit heeft geleid tot een aantal kleine aanpassingen.

Beslispunt

1 In te stemmen met het afwijken van de bouwenvelop Teun de Jagerdreef.

Argumenten

1.1 <u>Het betreffen relatief kleine afwijkingen.</u>
De uitwerking van het bouwplan heeft geleid tot kleine afwijkingen ten opzichte van de bouwenvelop.
Het gaat om de volgende onderdelen:
- Aan de achterzijde (spoorzijde) steekt het gebouw voor een klein deel buiten de maximale bouwgrens van de bouwenvelop. Aangezien het een zeer kleine en ondergeschikte overschrijding betreft, waar geen directe omwonenden last van kunnen hebben, wordt de overschrijding ruimtelijke acceptabel gevonden;
- De afmetingen en de locatie van het schoolterrein en de buitenruimte van het buurthuis verschillen ten opzichte van de bouwenvelop. Aan de zijde van de Teun de Jagerdreef en het park aan de spoorzijde en de zijde van de groene voeg wordt de buitenruimte groter. De grotere buitenruimte maakt dat het gebouw beter kan worden ingepast en dat op eigen terrein ook voldoende ruimte gevonden kan worden voor fietsparkeren. Daarnaast worden de toegangspaden tot het terrein geminimaliseerd. Er blijft, ook aan de Teun de Jagerdreef voldoende openbare ruimte over voor stoep en parkeren;
- Door de toevoeging van buitenruimte aan de oostzijde is de mogelijkheid voor het toevoegen van buitenruimte aan de westzijde beperkt. De maatschappelijke bestemming is verkleind. Om hetzelfde programma te kunnen realiseren is het bebouwingspercentage verhoogd. De bebouwing zal niet dichter naar de bebouwing aan de Teun de Jagerdreef toe komen, maar het kleinere vlak wordt dichter bebouwd.

1.2 <u>De afwijking is gecommuniceerd in de wijk.</u>
Op 18 november 2013 heeft er een informatieavond plaatsgevonden waar de afwijkingen ten opzichte van de bouwenvelop zijn toegelicht. Ook heeft de architect het en het voorlopig

ontwerp (VO) gepresenteerd. Er waren circa 25 omwonenden aanwezig. De reacties waren over het algemeen positief. Mensen waren tevreden over de toevoeging van groen, het behoud van het park, het toekomstige gebouw en de omvang hiervan. Daarnaast waren er vragen over het aantal parkeerplaatsen, de fietsroutes van en naar de school en de verkeersafwikkeling in de wijk. Er zijn geen reacties binnengekomen over de bouwenvelopafwijking.

Beslispunt

2 Het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPTEUNDEJAGERDREEF.VA01.gml vast te stellen.

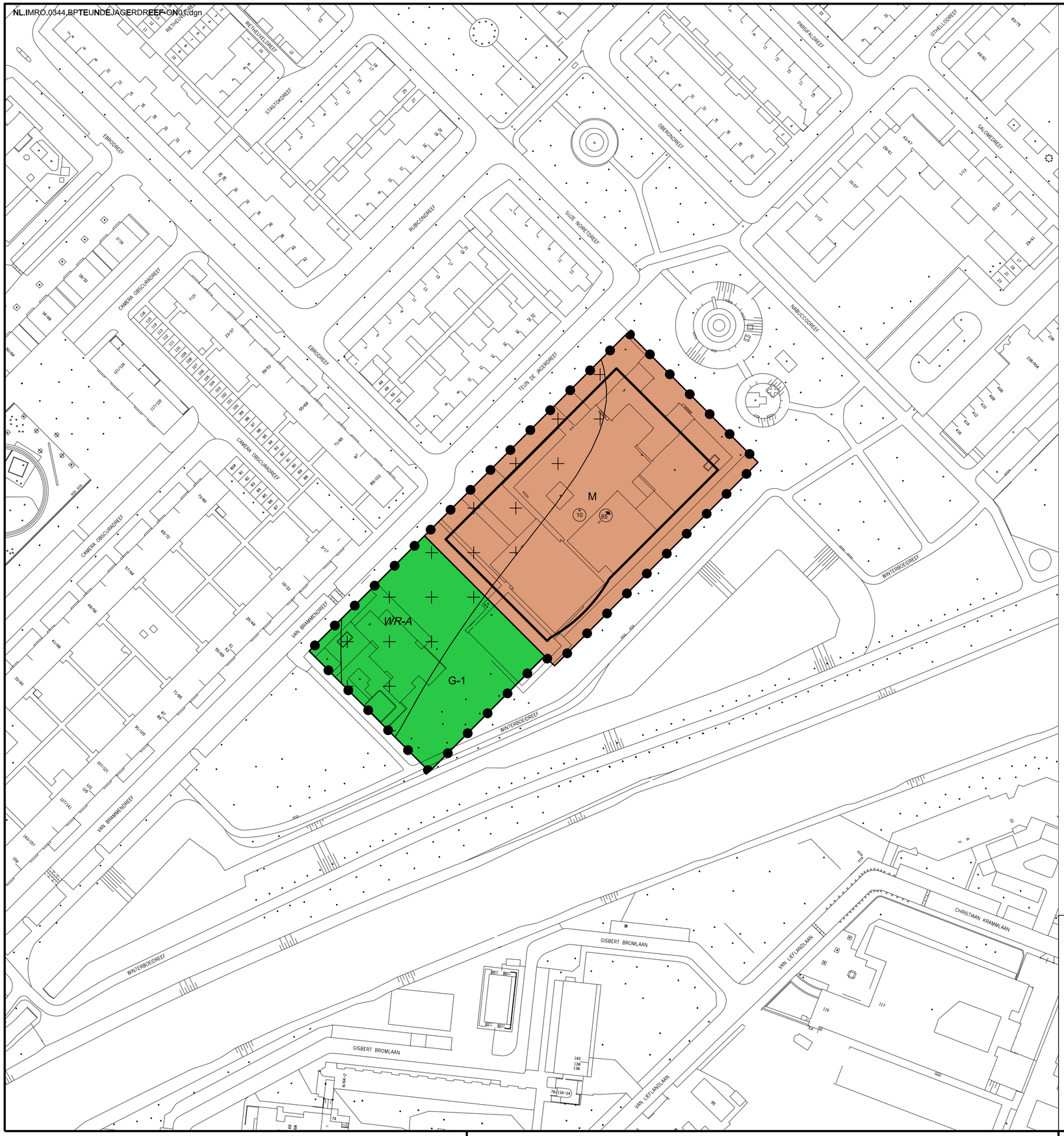
Argumenten

2.1 Het plan maakt een gewenste ontwikkeling mogelijk.
Het bestemmingsplan geeft een integrale afweging voor de realisatie van de multifunctionele accomodatie. Dit plan biedt een kader voor het verlenen van de omgevingsvergunning.

2.2 Het plan is economisch uitvoerbaar.
De gehele planontwikkeling geschiedt door en voor rekening van de Afdeling UVO van de gemeente Utrecht, project "Kinderclusters Overvecht". De financiële dekking van dit project is geregeld in het Masterplan Primair Onderwijs en in het Masterplan Voortgezet Onderwijs en in de Voorjaarsnota 2011.
Het gemeentelijke kostenverhaal is verzekerd middels de begroting van de UVO. Omdat het gemeentelijke kostenverhaal anderszins is geregeld, is het opstellen van een exploitatieplan niet nodig.
Planschade
De zorgvuldige inpassing van de ontwikkeling maakt dat het risico op planschade voor de omgeving als laag wordt beoordeeld.

2.3 Er zijn geen zienswijzen ingediend.
Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 14 februari tot en met 27 maart ter inzage gelegen. Er zijn in die periode geen zienswijzen ingediend. Het plan is ongewijzigd.

NL.IMRO.0344.BPTEUNDEJAGERDREEF-ON01.dgn

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

G-1 Groen - 1

M Maatschappelijk

Dubbelbestemmingen

WR-A-1 Waarde - Archeologie

Bouwvlak

bouwvlak

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

(10) maximale bouwhoogte (m)

(85) maximum bebouwingspercentage (%)

Bestemmingsplan

Teun de Jagerdreef

Verbeelding

BLAD 1

Hierbij horen de regels van bestemmingsplan Teun de Jagerdreef

Plannaam	Planfase	Datum	Plannaam	Planfase	Datum
kadernota / SPVE	fase 1		beroep	fase 5	
voorontwerp	fase 2		onherroepelijk	fase 6	
ontwerp	fase 3	12-02-2014	beheer / archief	fase 6	
vaststelling	fase 4				

Identificatie (ID) van het plan (Bestandsnaam)
NL.IMRO.0344.BPTEUNDEJAGERDREEF-ON01.dgn

ordernummer	
wijk	03_Overvecht
projektnaam(dir)	Teun de jagerdreef
subdirectory	NL.IMRO.0344..
schaal	1: 1000
pentabel	256.tbl
datum	
datum	

StadsOntwikkeling Gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht / StadsOntwikkeling / Ravellaan 1 / Postbus 8406 / 3503 RK / Utrecht / Tel.030-28648020

link naar RoPubliceer

In dit programma is **bestemmingsplan Teun de Jagerdreef, Overvecht** in een beveiligde omgeving digitaal raadpleegbaar.

- links 'alle bijbehorende documenten tonen'
- rechts kunt u dan de pdf-documenten inzien.

Link naar bestemmingsplan: Teun de Jagerdreef

Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling, afdeling Gebiedsontwikkeling

Gemeente Utrecht

Bestemmingsplan

Teun de Jagerdreef, Overvecht

April 2014

Bestemmingsplan
Teun de Jagerdreef, Overvecht

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 5

1.1 Aanleiding 5
1.2 Doelstelling 5
1.3 Ligging en begrenzing plangebied 5
1.4 Vigerende bestemmingsplannen 6
1.5 Leeswijzer 7

Hoofdstuk 2 Relevante beleidskaders 8

2.1 Rijks- en provinciaal beleid 8
2.2 Gemeentelijk beleid 8
2.3 Conclusie 11

Hoofdstuk 3 Bestaande situatie 12

3.1 Historische ontwikkeling 12
3.2 Beschrijving bestaande situatie 12

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving 14

4.1 Projectbeschrijving 14
4.2 Verkeer en openbare ruimte 15

Hoofdstuk 5 Onderzoek en randvoorwaarden 17

5.1 Milieu-effectrapportage en Strategische Milieu Beoordeling 17
5.2 Geluidhinder 17
5.3 Milieuhinder en bedrijvigheid 18
5.4 Externe veiligheid 20
5.5 Luchtkwaliteit 21
5.6 Bodemkwaliteit 22
5.7 Flora en fauna 23
5.8 Gezondheid 24
5.9 Water 25
5.10 Archeologie 30
5.11 Duurzaamheid 32
5.12 Bomen 33
5.13 Kabels en leidingen 33

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid 34

6.1 Economische uitvoerbaarheid 34
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 34

Hoofdstuk 7 Juridische planopzet 35

7.1 Inleiding 35
7.2 Planvorm 35
7.3 Opbouw regels 35
7.4 Artikelsgewijze toelichting 35
7.5 Planvorm 38
7.6 Handhaving 38

Bijlagen toelichting 41

Bijlage 1 Akoestisch onderzoek
Bijlage 2 Akoestisch onderzoek stemgeluid
Bijlage 3 Verkennend en aanvullend bodemonderzoek
Bijlage 4 Luchtkwaliteit onderzoek
Bijlage 5 Natuurwaarden onderzoek
Bijlage 6 Volksgezondheid advies
Bijlage 7 Bouwenvelop
Bijlage 8 Tweekolommenstuk bouwenvelop

REGELS

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 43

Artikel 1 Begrippen 43
Artikel 2 Wijze van meten 46

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 47

Artikel 3 Groen - 1 47
Artikel 4 Maatschappelijk 47
Artikel 5 Waarde - Archeologie 48

Hoofdstuk 3 Algemene regels 49

Artikel 6 Antidubbeltelbepaling 49
Artikel 7 Algemene bouwregels 49
Artikel 8 Algemene gebruiksregels 49
Artikel 9 Algemene afwijkingsregels 50
Artikel 10 Algemene wijzigingsregels 50
Artikel 11 Algemene regel omtrent (fiets)parkeren 50
Artikel 12 Overige regels 50

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 51

Artikel 13 Overgangsrecht 51
Artikel 14 Slotregel 51

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het investeren in onderwijs, jeugd en nieuwe schoolvoorzieningen heeft een positief effect op de vernieuwing en sociale aanpak in de wijk Overvecht. Door meer scholen onder één dak te brengen en te combineren met andere maatschappelijke functies zoals een buurthuis en gymzalen, kunnen gebouwen intensiever en efficiënter gebruikt worden. Er ontstaat dan een multifunctionele accommodatie, of wel een kindercluster. De Raad heeft in het Masterplan Primair Onderwijs en het Gebiedsplan Spoorzone onder andere een kader gesteld voor het ontwikkelen van een kindercluster aan de Teun de Jagerdreef. Door het kindercluster kunnen de schoollocaties van de Winterboeidreef 6 en 10 en de Van Brammendreef 4 en Teun de Jagerdreef 5 worden samengevoegd.

1.2 Doelstelling

Het geplande kindercluster bestaat uit 23 leslokalen, twee speellokalen, een multifunctionele zaal, twee nieuwe gymzalen, twee gymzalen van Trajectum College, een buurthuis van maximaal 600 m2 en mogelijk voorzieningen ten behoeve van kinderopvang. De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is deze nieuwe ontwikkeling planologisch-juridisch mogelijk te maken. Het plan richt zich daarnaast op beheer van de bestaande situatie en het vastleggen van de functionele en ruimtelijke structuur.

In het plan zijn de wijzigingen in de wet- en regelgeving en het beleid van de verschillende overheden op het gebied van de ruimtelijke ordening, die zich in de loop van de tijd hebben voorgedaan, verwerkt. Met dit bestemmingsplan is aansluiting gezocht bij recent tot stand gekomen bestemmingsplannen binnen de gemeente, om de uniformiteit van bestemmingen en regelgeving te bevorderen.

1.3 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied ligt in het zuidoosten in de wijk Overvecht. Het wordt begrensd door de Van Brammendreef-Teun de Jagerdreef, de spoorlijn Utrecht-Hilversum en het verlengde van de Suze Noiretdreef.

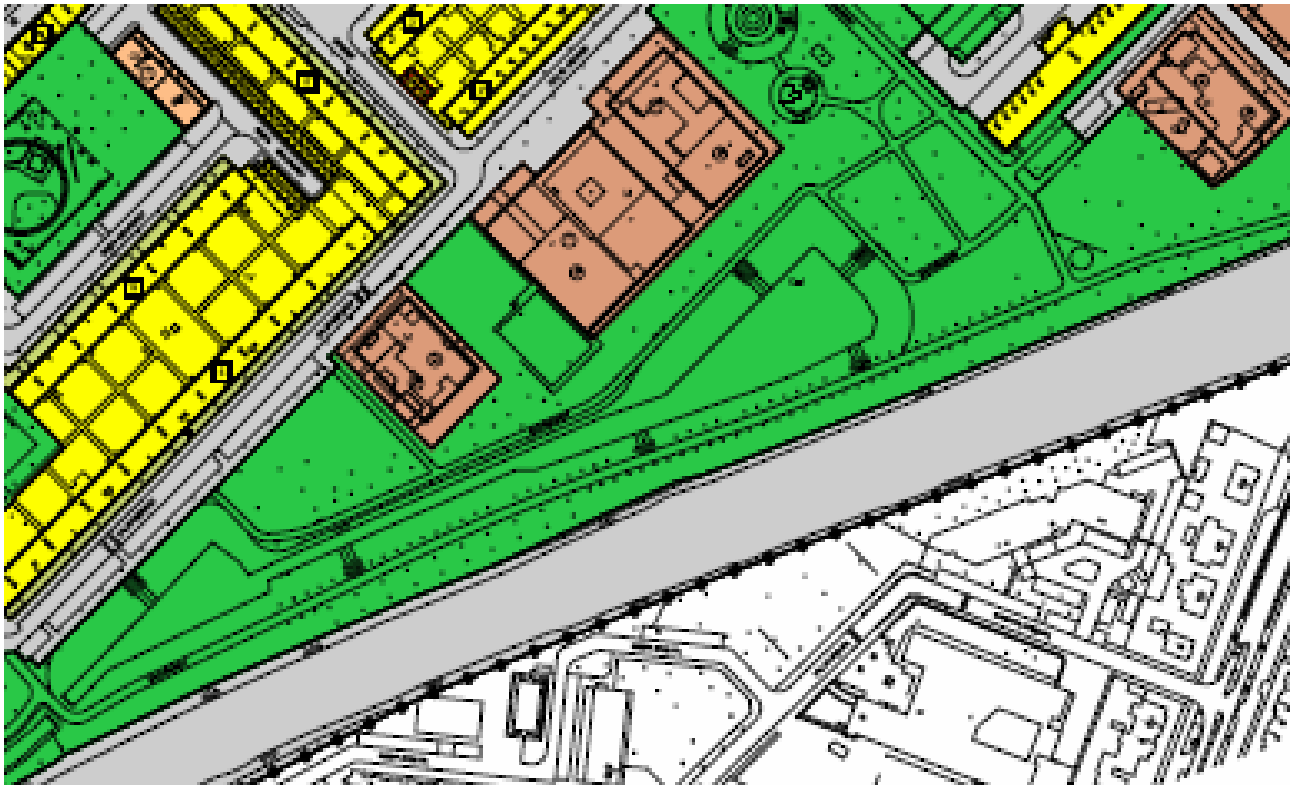
Afbeelding 1: Begrenzing plangebied

1.4 Vigerende bestemmingsplannen

Binnen het gebied vigeert het volgende bestemmingsplan:

Bestemmingsplan	Vastgesteld door raad	Onherroepelijk met ingang van:
Overvecht Noordelijke Stadsrand	21 juni 2012	5 november 2012

In het vigerende bestemmingsplan zijn de bestemmingen Groen, Maatschappelijk en Verkeer- Verblijfgebied vastgelegd. Deze gronden zijn bestemd voor onder andere maatschappelijke voorzieningen en groenvoorzieningen inclusief voet- en fietspaden en speelvoorzieningen.

Afbeelding 2: Uitsnede vigerende plankaart

De nieuwe ontwikkeling past niet binnen de kaders van het vigerende plan. Er is een wijziging van dit bestemmingsplan nodig.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de beschrijving van de relevante beleidskaders In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de bestaande situatie. Onder andere de ruimtelijke structuur, de historische ontwikkeling van het gebied en de beschrijving van de aanwezige functies worden hier beschreven. In hoofdstuk 4, de planbeschrijving, worden de mogelijkheden die het plan biedt aan de toekomstige ontwikkelingen beschreven. De diverse noodzakelijke onderzoeken ten aanzien van bijvoorbeeld milieuaspecten komen in hoofdstuk 5 aan bod. Hoofdstuk 6 gaat in op de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. In hoofdstuk 7 komt de juridische toelichting op de planregels aan bod.

Hoofdstuk 2 Relevante beleidskaders

2.1 Rijks- en provinciaal beleid

Het rijksbeleid en het provinciaal beleid richt zich op landelijke en provinciale belangen. In dit beleid ligt onder andere een verstedelijkingsopgave voor stedelijk gebied. Strekking daarvan is dat de ruimte die in het bestaand stedelijk gebied (verouderde bedrijventerreinen en wijken) aanwezig is, door verdichting optimaal moet worden gebruikt door revitalisering, herstructurering en transformatie. Maar ook aspecten als het terugdringen van het woningtekort en het versterken van de woonkwaliteit zijn in dit beleid opgenomen. Het plan voldoet aan de doelstellingen van het rijks- en provinciaal beleid. Aangezien dit bestemmingsplan zich richt op nieuwbouwontwikkeling in een bestaand stedelijk en bebouwd gebied, is het rijks- en provinciaal beleid verder te globaal voor dit project.

2.2 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Utrecht 2015-2030 (2004)

In de Structuurvisie Utrecht 2015-2030 wordt de gewenste toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen van de stad Utrecht beschreven, aan de hand van drie perspectieven: 'de Markt', 'het Podium' en 'de Binnentuin'.

De Structuurvisie Utrecht 2015-2030 bevat de gewenste toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van de stad Utrecht. Op Overvecht is het ontwikkelingsperspectief 'De Binnentuin' van toepassing. De opgave voor dit ontwikkelingsperspectief ligt vooral in het onderhouden, vernieuwen en versterken van de kenmerkende wijkstructuren. De woonfunctie domineert. Maatvoering en wijkkenmerken zijn hierbij leidend. Er is een basispakket aan voorzieningen nodig en kleinschalige functiemenging mogelijk. De herstructureringsaanpak van de naoorlogse wijken omvat naast fysieke ingrepen in woningen, investeringen in voorzieningen, scholen, ruimte voor cultuur ('broedplaatsen') en een aantrekkelijke woonomgeving. Bij de uitvoering van het programma 'Utrecht Vernieuwt' zijn 'versnelling' en 'maatwerk' de sleutelwoorden.

Ruimtelijke visie Overvecht 2004-2020 (2005)

De Ruimtelijke visie Overvecht 2004-2020 biedt het ruimtelijk-programmatisch kader voor alle 'fysieke' vernieuwingsplannen in de wijk. Bij de aanpak van een deelgebied of een project kunnen aan de hand van de visie randvoorwaarden en eisen worden geformuleerd waaraan de plannen moeten voldoen. De visie benoemt de hoofdstructuur. Overvecht kenmerkt zich als een verzameling van woonbuurten gelegen in een groen raamwerk. Voor elke buurt is een bepaald woonmilieu vastgelegd. Uitgangspunt is om te komen tot een grotere verscheidenheid op zowel wijkniveau als van de gehele woningvoorraad in Utrecht.

De locatie Teun de Jagerdreef bevindt zich in de 'Spoorzoom'. Belangrijk zijn de recreatieve en ecologische verbinding tussen de Vecht en fort Blauwkapel en de betekenis als park voor de aangrenzende buurten met onder andere sportvelden, speelplekken en waterrecreatie.

Gebiedsplan Overvecht Spoorzone

De ambitie in het gebiedsplan Overvecht Spoorzone is om van de Spoorzone een leefbare, toekomstbestendige wijk te maken waar mensen graag wonen. Met het aanpakken van de Spoorzone wil de gemeente onder meer bereiken dat er over 10 jaar meer mensen in de Spoorzone wonen, waarbij sprake is van sociaaleconomische stijging, er meer differentiatie is in het woningaanbod en sprake is van een mooie en verkeersveilige wijk met herkenbare buurten. De rode draad door alle activiteiten en projecten van dit gebiedsplan is leefbaarheid. Dat wordt vormgegeven door het versterken van de sociale samenhang, meer diversiteit, meer ontmoeting tussen diverse bevolkingsgroepen, betere voorzieningen en het vergroten van kansen voor de huidige bewoners. De gemeente wil dat de huidige en toekomstige bewoners meer keuzemogelijkheden krijgen. Daarom zijn de Kansprojecten bedacht. Dit zijn projecten die Overvecht Spoorzone op de kaart kunnen zetten; projecten die de wijk op een nieuwe manier vervlechten met de stad en tegelijkertijd het woon- en werkmilieu in Spoorzone verbeteren. Er wordt ingezet op vernieuwing van alle basisscholen in de buurt.
De locatie Teun de Jagerdreef is aangeduid als zoeklocatie voor een scholencluster: vernieuwing en samenvoeging van scholen is op deze plek voorzien. De nieuwe scholenclusters zullen, naast onderwijs, ook een bredere functie krijgen. Ze worden hiermee “een huis voor de buurt”.

Welstandnota (2004)

In de welstandsnota wordt een onderscheid gemaakt in een drietal beleidsniveaus met een verschillende vrijheid in de omgang met de bestaande stedenbouwkundige structuur en architectuur. Het plangebied is in de nota grotendeels als ontwikkelingsgebied weergegeven. Ontwikkelingsgebieden zijn gebieden die een nieuwe ontwikkeling gaan of zullen krijgen en door hun ligging, omvang of aard van de ontwikkeling een grote invloed hebben op de omgeving. Het gehele plangebied is aangeduid met het beleidsniveau 'open'. 'Open' betekent:

- een vrije en open oriëntatie op het bestaande bebouwingsbeeld;
- er is ruimte voor vernieuwing;
- bij gedeeltelijke veranderingen van de structuur wordt aangesloten op de bestaande omgeving.

De welstandnota geeft richtlijnen voor het toetsen van bouwaanvragen aan welstand in aanvulling op het bestemmingsplan.

Notitie meervoudig ruimtegebruik (2005)

Door functies te combineren, door met elkaar gebouwen te delen, door bepaalde gebieden intensiever te bebouwen, door gezamenlijk te parkeren, door gebouwen ´s avonds te gebruiken voor andere activiteiten kunnen we zuinig omgaan met onze ruimte. Combinaties van sociale en recreatieve functies met bijvoorbeeld wonen en werken geven een universeel gevoel van welzijn. Meer levendigheid, een groter gevoel van veiligheid meer diversiteit en meer stedelijkheid zijn daarvan belangrijke en duurzame voordelen. Niet alles kan echter overal en altijd tegelijk, er dient maatwerk geleverd te worden. Intensief (meer m² vloeroppervlak per m² grondoppervlak) en meervoudig (meer functies op een m² vloeroppervlak) ruimtegebruik en herbestemming van functies en daardoor hergebruik van bouwwerken heeft een grote invloed op de benodigde grondstoffen.

Nota Speelruimtebeleid (2009)

De nota Speelruimte geeft een stedelijk kader om in aansluiting op de ontwikkelingen die spelen in de stad de kansen te benutten om meer en goede speel- en verblijfsruimte voor jeugd te realiseren. De visie is een integrale benadering van speelruimte: alle ruimte vormt een basis om te spelen.
De ambitie is dat in de hele stad de Jantje Betonnorm als minimum norm voor het aantal vierkante meters formele speelruimte gaat gelden. Daarnaast is van belang dat de kwaliteit goed is. Deze wordt bepaald door de inrichting, de bereikbaarheid en de (sociale) veiligheid.

Nota Stallen en Parkeren (2013)

De gemeenteraad heeft op 28 maart 2013 de Nota Stallen en Parkeren vastgesteld. Hiermee is het nieuwe parkeerbeleid van kracht. Met de uitwerkingsnota 'Parkeernormen Fiets en Auto' bepaalt de gemeente de benodigde capaciteit van het (fiets)parkeren.
Voor de veiligheid, leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Utrecht geeft de gemeente meer ruimte aan voetgangers en fietsers. Dit betekent dat er op sommige plekken op straat minder ruimte komt voor geparkeerde auto's. De gemeente stimuleert auto's om langs de rand van de stad te parkeren: in één van de drie herkenbare grote P+R terreinen, bij NS-stations en andere OV-knooppunten. Als stimulans voor binnenstedelijke ontwikkelingen, en daarmee voor een aantrekkelijke en bereikbare stad, zijn de autoparkeernormen in betaald parkeergebied verlaagd. Ook schept de gemeente flexibiliteit door de vrijstellingsmogelijkheden van de parkeernormen te verruimen. Nieuw in de gemeentelijke aanpak is de verplichting om bij nieuwbouw, uitbreiding van bestaande gebouwen of in het geval van een functiewijziging ook fietsenstallingen te realiseren. De parkeernormen hebben een bandbreedte, om optimale flexibiliteit en maatwerk te bieden bij de realisatie van bouwplannen. In paragraaf 4.2 Verkeer en openbare ruimte wordt hier nader op ingegaan.

Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan 2005-2020

In het gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP) 2005-2020 staat de gemeentelijke visie op het verkeer en vervoer in Utrecht tot 2020. Een langetermijnvisie op verkeer en vervoer is onder andere nodig om de groei van de mobiliteit in de toekomst goed op te kunnen vangen. Het GVVP bevat beleid en plannen voor de hoofdinfrastructuur gericht op de bereikbaarheid van de stad Utrecht. Het GVVP is, samen met andere sectornota's, uitgangspunt voor wijkverkeersplannen, de uitwerking van stedenbouwkundige en infrastructurele plannen en overige verkeers- en vervoersprojecten.

Om een goede balans tussen bereikbaarheid, veiligheid en leefmilieu te realiseren worden de economische belangrijke gebieden, de kerngebieden, via een aantal verkeersassen voor openbaar vervoer, autoverkeer en goederenverkeer goed bereikbaar gemaakt. In de overige gebieden (verblijfsgebieden) en rond de overige verkeersassen krijgen veiligheid en leefmilieu prioriteit. Ook wordt de mobiliteit buiten piek- en spitsuren gefaciliteerd, maar tijdens piek- en spitsuren moet met name de groei van de automobiliteit worden afgevlakt. Dit gebeurt door het openbaar vervoer en fietsvoorzieningen te verbeteren en door met verkeers- en mobiliteitsmanagement de mobiliteitsvraag zo goed mogelijk over het totale verkeerssysteem te verdelen. Dit beleid is vertaald naar een aantal netwerken voor auto, openbaar vervoer, goederenvervoer en fiets. Deze netwerken vormen uitgangspunten voor het bestemmingsplan en zegt iets over de functie van een straat in het netwerk.

Masterplan Primair Onderwijs 2007-2014

Goed onderwijs vraagt om goede schoolgebouwen. De gebouwen van het Utrechts primair en (voortgezet) speciaal onderwijs (PO en (V)SO) zijn nu niet op orde. Er is veel achterstallig onderhoud en soms is er ook sprake van functionele veroudering. Dat vergt grote investeringen. Het Masterplan Primair Onderwijs en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs 2007 - 2014 voorziet in deze investeringen. Het Masterplan PO en (V)SO is een gezamenlijk plan van de Gemeente Utrecht en alle Utrechtse schoolbesturen voor primair onderwijs. In een intensieve samenwerking zijn de noodzakelijke maatregelen voor alle 172 Utrechtse schoolgebouwen van het primair en (voortgezet) speciaal onderwijs geïnventariseerd. Dat heeft geleid tot een heleboel ingrepen, van onderhoud, renovatie, onderwijskundige vernieuwing tot uitbreiding en nieuwbouw. De Teun de Jagerdreef is aangewezen als ontwikkellocatie voor twee basisscholen een aanvullende (wijk)voorzieningen.

Groen, bomen- en water

Het Groenstructuurplan van Utrecht geeft in hoofdlijnen de gebruiksfunctie, de bestemming, de beeldende rol, de ecologische betekenis en het onderhoudskarakter van de groenvoorzieningen in de stad aan. De gemeente wil onder andere het groen in de wijken versterken. Omdat er weinig uitbreidingsmogelijkheden van groenareaal zijn, wordt ingezet op de aanleg en verbetering van groene recreatieve verbindingen (bijvoorbeeld langs de Utrechtse kanalen).

De bomenvisie (2009) heeft als doelstelling een samenhangende bomenstructuur voor de stad te ontwikkelen en te verbeteren, gebaseerd op cultuurhistorische, ruimtelijke en ecologische uitgangspunten en milieu. En geeft nadere regels over hoe het college omgaat met bomen bij de ontwikkeling van de stad. Zie paragraaf 5.11 Bomen voor meer informatie over de consequenties voor bomen in het plangebied.

Voor water is het uitgangspunt duurzaam stedelijk waterbeheer in bestaand stedelijk gebied. Dit houdt in: schoonwater schoonhouden en zo lang mogelijk vasthouden, infiltreren, afkoppelen, daar waar mogelijk aanleggen van een verbeterd gescheiden riolering en het realiseren van voldoende waterberging. Dit beleid wordt voor ruimtelijke ontwikkelingen vertaald naar een watertoets, zie verder paragraaf 5.8 Water

Bouwenvelop Kindercluster Teun de Jagerdreef (2012)

In de bouwenvelop staan de randvoorwaarden waaraan de ontwikkeling op deze locatie aan moet voldoen. Op de stedenbouwkundige randvoorwaarden wordt verder ingegaan in paragraaf 4.1 Projectbeschrijving.

Het bouwplan past grotendeels binnen de randvoorwaarden van de bouwenvelop. Op een paar kleine punten wordt van de bouwenvelop afgeweken. Het gaat om de volgende zaken:

- Aan de achterzijde (spoorzijde) steekt het gebouw voor een klein deel buiten de maximale bouwgrens van de bouwenvelop. Aangezien het een zeer kleine en ondergeschikte overschreiding betreft, waar geen directe omwonenden last van kunnen hebben, wordt de overschreiding ruimtelijke acceptabel gevonden.
- De afmetingen en de locatie van het schoolterrein en de buitenruimte van het buurthuis verschillen ten opzichte van de bouwenvelop. Aan de zijde van de Teun de Jagerdreef en het park aan de spoorzijde en de zijde van de groene voeg wordt de buitenruimte groter. De grotere buitenruimte maakt dat het gebouw beter kan worden ingepast en dat op eigen terrein ook voldoende ruimte gevonden kan worden voor fietsparkeren. Daarnaast worden de toegangspaden tot het terrein geminimaliseerd. Er blijft, ook aan de Teun de Jagerdreef voldoende openbare ruimte over voor stoep en parkeren.
- Door de toevoeging van buitenruimte aan de oostzijde is de mogelijkheid voor het toevoegen van buitenruimte aan de westzijde beperkt. De maatschappelijke bestemming is verkleind. Om hetzelfde programma te kunnen realiseren is het bebouwingspercentage verhoogd. De bebouwing zal niet dichter naar de bebouwing aan de Teun de Jagerdreef toe komen, maar het kleinere vlak wordt dichter bebouwd.

2.3 Conclusie

Het plan past binnen de uitgangspunten van het landelijke en provinciale beleid en de gemeentelijke structuurvisie. Het bestemmingsplan ligt ook in lijn met sectorale gemeentelijke nota's die van belang zijn voor dit gebied: wonen, verkeer, parkeren, economie, detailhandel, groen en water. Het bestemmingsplan legt vast wat in de bouwenvelop is opgenomen, op een paar kleine punten wordt hiervan afgeweken.

Hoofdstuk 3 Bestaande situatie

3.1 Historische ontwikkeling

De ontwikkeling van de wijk Overvecht begon met de ontginningen vanaf de Vechtoevers in de twaalfde eeuw. Het doel van de ontginningen was om de woeste grond geschikt voor akkerbouw en begaanbaar te maken. De ontginningen begonnen vanaf de Vecht, waarbij loodrecht op de Vecht een aantal waterlopen en insteekwegen werden gemaakt. De onderverdeling in blokken is te herkennen aan de verspringende bebouwingslinten. Later werden de gronden steeds natter doordat veen werd afgegraven en werden in gebruik genomen als weidegrond. De kenmerkende slagenverkaveling is nog steeds zichtbaar vanaf de Gageldijk.

Tot de negentiende eeuw speelden de voornaamste ontwikkelingen in het gebied zich langs het water af. In 1821 werd begin gemaakt met de aanleg van de forten en bunkers van de Hollandse Waterlinie. Tevens werd in deze periode, in 1860, aan de Vinkenkade een woonbuurtje met arbeiderswoningen gesticht.

In de periode na de Tweede Wereldoorlog kwam de verstedelijking echt op gang. De bebouwing van de stad Utrecht breidde uit en de Gageldijk werd de rand van het stedelijk gebied. De woonwijk Overvecht is gerealiseerd in de jaren zestig. Overvecht is een typisch product van haar tijd. Het idee was om herkenbare buurten te bouwen, die als hechte gemeenschappen functioneerden. Bewoners konden in deze buurten alle functies vinden die ze nodig hadden. Naast een ruime woning en buurtwinkels waren dat scholen, groenvoorzieningen, kerken en gezondheidszorg. Cruciaal voor deze menselijke stad was de geleding: van woning naar buurt naar wijk naar stad. Een tweede aspect dat zorgde voor een verandering van de manier waarop wijken werden gebouwd was dat er in deze naoorlogse periode grote aantallen woningen gerealiseerd dienden te worden. Er werden bouwsystemen ontwikkeld met grote van te voren gefabriceerde elementen die op de bouw in elkaar werden gezet.

Stadsdeel Overvecht is gemaakt voor 45.000 inwoners en is opgedeeld in verschillende buurten in groen. Het groene raamwerk zorgde voor de samenhangende structuur. In het groene raamwerk was naast groene en recreatieve voorzieningen ook plaats voor veel verschillende maatschappelijke voorzieningen. Het plangebied van dit bestemmingsplan ligt in Overvecht- Zuid en maakt een onderdeel uit van het groene raamwerk.

Na de voltooiing van Overvecht in de jaren '80 is op bepaalde plekken nieuwe bebouwing toegevoegd. Deze nieuwbouw bestaat voornamelijk uit kleinschalige woonbuurtjes in het groen. De laatste jaren is er extra aandacht voor de problemen in de wijken. Overvecht is samen met veertig andere wijken in Nederland, aangewezen als "aandachtswijk" om de leefbaarheid te verbeteren. Hierbij ligt de nadruk op het gebied van wonen, werken, leren, integreren en veiligheid. Dit heeft gezorgd voor zeer veel plannen en projecten, zowel van sociale als fysieke aard.

3.2 Beschrijving bestaande situatie

Bestaande functies

In de panden Van Brammendreef 4 en Teun de Jagerdreef 3 en 5 is Openbare Basisschool Overvecht gevestigd (inclusief gemeentelijke gymzaal). Daarnaast is er een gebouw met twee gymlokalen met bijbehorende kleedruimten. Dit gebouw is in gebruik door het Trajectum College. De gymzalen worden ook in de avonduren door (sport)verenigingen gebruikt. Naast deze gymlokalen ligt een omheind openbaar speelveld. Ten noordwesten van het plangebied liggen eengezinswoningen en portiekflats.Ten noordoosten van de locatie liggen speelplekken. De portiekflats zullen gedeeltelijk worden gesloopt in het kader van het herontwikkelingsplan.

De scholenlocaties aan Van Brammendreef en Teun de Jagerdreef zijn gebouwd als losse elementen in het groene raamwerk. Dit is kenmerkend voor Overvecht. De verschillende gebouwen hebben een hoogte van één tot twee bouwlagen (maximaal circa 7 meter). De school op deze locatie is een bestaande situatie. Aan de zijde van het park zijn de gebouwen veelal gesloten en omzoomd door bomen en struiken. Hierdoor zijn ze vanuit het omliggende park nauwelijks zichtbaar.

Openbare ruimte en parkeren
Op eigen terrein zijn circa 10 parkeerplaatsen aanwezig. Langs de Van Brammendreef en Teun de Jagerdreef wordt op de rijbaan geparkeerd door zowel bewoners van aangrenzende woningen als gebruikers van de scholen. Incidenteel wordt er buiten de officiële parkeerplaatsen geparkeerd.

3.2.1 Monumenten, beeldbepalende elementen en cultuurhistorie

Het pand Teun de Jagerdreef 5 is een zogenaamde MUWI-school. Dit is een schooltype dat speciaal ontwikkeld is na de oorlog om seriematig scholen te kunnen bouwen. Het is ontwikkeld door het Rotterdamse Aannemersbedrijf Muys & De Winter (MUWI). Kenmerkend is de H-opzet met de centrale hal, c.q trappenhuis met daaraan gekoppeld de lokalenvleugels, waarbij de lokalen zo zijn geplaatst, dat ze aan twee zijden licht krijgen. De school aan de Teun de Jagerdreef behoort tot derde serie uit 1965. Er is ook in die periode een gymnastieklokaal volgens hetzelfde systeem bijgebouwd. MUWI scholen behoren tot een karakteristieke categorie scholen uit de jaren zestig. De school aan de Teun de Jagerdreef is nog geheel gaaf.

Overvecht-Zuid wordt gekenmerkt door een indeling in carrévormige buurten, gescheiden door groene voegen, voorzieningen (winkels) in buurtcentra en losse voorzieningen als scholen en kerken in het groen. De buurten worden van elkaar gescheiden door groene voegen (met paden en speelplekken) welke verbonden zijn met de parkaanleg. Ze vormen één doorlopend groen netwerk. De groene voeg grenzend aan het plangebied is nog bijzonder gaaf en heeft daardoor een hoge cultuurhistorische waarde.

3.2.2 Structuurbepalende elementen

Het groene raamwerk is de belangrijkste hoofdstructuur van Overvecht. Dit raamwerk bestaat niet alleen uit groene functies, maar ook hoofdwegen en voorzieningenclusters maken onderdeel uit van het raamwerk. Deze wegen en voorzieningen worden omgeven door groen en geven daarmee Overvecht een eigen identiteit. Het raamwerk is ook de belangrijkste publieke ruimte van de wijk. Dit is de plaats waar mensen elkaar ontmoeten; het zorgt voor de samenhang binnen de wijk.

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving

4.1 Projectbeschrijving

4.1.1 Programma

Kindercluster Teun de Jagerdreef bestaat uit 23 leslokalen, twee speellokalen, een multifunctionele zaal, twee nieuwe gymzalen, twee gymzalen van Trajectum College, een buurthuis van maximaal 600 m2 en mogelijk voorzieningen ten behoeve van kinderopvang. De totale omvang van de nieuwe accommodatie bedraagt daarmee circa 5.900 m2 bvo. Voor buitenruimte is 1.500 m2 nodig.

4.1.2 Stedenbouwkundig plan

De bebouwingsmogelijkheden bieden ruimte aan een gebouw binnen een compact bouwvlak, parallel aan de Teun de Jagerdreef. Deze situatie sluit globaal aan bij de huidige ruimtelijke opzet en oriëntatie en laat het het Spoorzoompark grotendeels intact. Het padenstelsel van het park wordt niet aangetast door het bouwplan, wel wordt op een paar plekken aangesloten op de bestaande padenstructuur om entrees naar de school mogelijk te maken. Het speelveld dat nu tussen de bebouwing ligt zal worden verplaatst naar een andere plek binnen het plangebied.

Het gebouw moet worden gebouwd binnen aangegeven maximale bouwgrens. Het bouwvlak mag tot 85% worden bebouwd. De maximale bouwhoogte bedraagt maximaal 10 meter. Een duidelijke geleding in massa moet worden aangebracht zodat het gebouw zich in maat en schaal verhoudt tot bebouwing elders in het groene raamwerk en de gebouwen in de aangrenzende woonbuurt. De afzonderlijke voorzieningen moeten zich uitnodigend en ‘open’ naar de straatzijde presenteren zodat interactie met de omgeving ontstaat.

De gymzalen van Trajectum College worden in het nieuwe complex ingepast. Zij vormen straks één samenhangend ontwerp. De nieuw te bouwen gymzalen worden op de verdieping gerealiseerd om ‘blinde gevels’ op de begane grond te voorkomen.

Extra bebouwing (ten behoeve van bijvoorbeeld speelgoed- of fietsenberging) moet binnen het bouwvlak worden ingepast en zijn bij voorkeur onderdeel van het hoofdgebouw. Plaatsing daarvan op de erfgrens is uitdrukkelijk niet gewenst.

Afbeelding 3: Sfeerimpressie

4.2 Verkeer en openbare ruimte

4.2.1 Verkeer

Het gebied wordt ontsloten via de Teun de Jagerdreef, de Van Brammendreef en Ebrondreef. Op de dreven is de maximum snelheid 50 km/uur. Mogelijk wordt dit in de toekomst aangepast naar 30 km per uur.

De ontwikkeling is niet van dergelijke omvang dat er grote veranderingen optreden in de verkeersstromen. De toename van het verkeer zal gering zijn en gezien de functies ook op een klein gedeelte van de dag.

4.2.2 Openbare ruimte en groen

De locatie ligt in het Spoorzoompark. Dit is onderdeel van de stedelijke groenstructuur. Openbaar groen, waterpartijen, boomgroepen en fiets- en wandelpaden zijn kenmerkend voor dit deel van het groene raamwerk van Overvecht. Door de begrenzing van de schoolterreinen met hekken, de opgaande beplanting rondom de gebouwen en de blinde gevels van de gymzalen vormt het geheel een ‘obstakel’ in het park.

4.2.3 Parkeren

Fietsparkeren
Voor fietsparkeren bij de school gelden richtlijnen: 30-40 plekken/100 leerlingen. Voor buitenschoolse opvang en kinderdagverblijf zijn deze 1-3 plekken/10 kinderen. Deze aantallen moeten op het terrein van de school worden opgelost en betreffen zowel kinderen, leraren als bezoekers.

Het aantal fietsparkeerplaatsen in het nieuwbouwplan moet voldoen aan het vigerende gemeentelijke parkeerbeleid, zoals vastgesteld op 18 maart 2013. Op basis de 'Nota Stallen en Parkeren' gelden de volgende normen:

Programma	Berekeningswijze	Norm
School	medewerkers per 10 leerlingen	0,4
School	bezoekers per 10 leerlingen	6,2
BSO/KDV	per 100 m2 bvo	2 (waarvan minimaal 3 bakfietsplaatsen)
Buurthuis	per bezoekersaantal	0,5
Gymzaal	per 100 m2 bvo	4

Autoparkeren

Voor het aandeel halen en brengen van kinderen per auto geldt de richtlijn: 30% van het aantal leerlingen van de groepen 1-3 en 10% van het aantal leerlingen van de groepen 4-8. Bij verschillende aanvangs- en eindtijden van de twee scholen, mag het aantal parkeerplaatsen met maximaal 40% worden gereduceerd. Het halen en brengen voor kinderopvang vindt plaats binnen de beschikbare parkeerplaatsen ten behoeve van de scholen. Ten behoeve van parkeren voor het kindercluster kan uitgegaan worden van 20% dubbelgebruik met de omliggende woningen.

Het aantal parkeerplaatsen in het nieuwbouwplan moet voldoen aan het vigerende gemeentelijke parkeerbeleid, zoals vastgesteld op 18 maart 2013. Op basis de 'Nota Stallen en Parkeren' moet voldaan worden aan de onderstaande parkeernormen.

Programma	P-norm (per 100 m2 bvo)
School	min. 0,5 max. 1,0
BSO/KDV	min. 0,7 max 0,9
Buurthuis	min 1,0 max. 3,0
Gymzaal	min. 1,2 max. 1,7

Er komen naar verwachting 41 parkeerplaatsen. Autoparkeren en halen/brengen vindt zo dicht mogelijk bij het kindercluster plaats. Aan de Teun de Jagerdreef is voldoende ruimte om nieuwe parkeerplaatsen aan te leggen.

Hoofdstuk 5 Onderzoek en randvoorwaarden

5.1 Milieu-effectrapportage en Strategische Milieu Beoordeling

Kader
Het doel van een milieu effect rapportage (m.e.r.) is om vooraf de mogelijke milieueffecten van plannen en besluiten in beeld brengen en deze een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming van plannen en besluiten.

Het maken van een milieueffectrapport (MER) of m.e.r.-beoordeling is verplicht bij de voorbereiding van plannen en besluiten van de overheid over initiatieven en activiteiten van publieke en private partijen die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben.

In het Besluit m.e.r. staat omschreven welke activiteiten MER-plichtig (C-lijst) dan wel m.e.r.-beoordelingsplichtig (D-lijst) zijn. Echter ook initiatieven die onder de drempelwaarde van het Besluit m.e.r. vallen, dienen kritisch bekeken te worden of deze belangrijke nadelige milieueffecten kunnen hebben. Indien dit het geval is, dient hiervoor ook een MER of m.e.r-beoordeling te worden opgesteld.

Plansituatie & conclusie
De in dit plan opgenomen activiteit overschrijdt niet de voor deze categorie geldende drempelwaarden uit het Besluit m.e.r.. Tevens zijn er, zoals blijkt uit onderstaande beschrijving van de milieuaspecten, geen andere factoren aanwezig die aanleiding kunnen geven tot het opstellen van een MER en is gezien de aard, omvang en ligging van het project geconcludeerd dat er geen sprake van aanzienlijke nadelige milieugevolgen. Er hoeft voor dit plan geen MER of m.e.r.-beoordeling te worden gemaakt.

5.2 Geluidhinder

Kader
Geluid beïnvloedt vaak de kwaliteit van de leef- en woonomgeving. De belangrijkste geluidsbronnen die in het kader van de ruimtelijke ordening van belang zijn, zijn wegverkeer, railverkeer en bedrijven. De mate van acceptatie en hinder is onder meer afhankelijk van de functie van het geluidsbelaste object - hiervoor kent de wet "geluidsgevoelige bestemmingen" zoals woningen en scholen.

De regels en normen van de Wet geluidhinder zijn in de volgende gevallen van toepassing bij het vaststellen van een bestemmingsplan:

1. bestemmen van gronden voor nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen;
2. bestemmen van gronden voor aanleg van nieuwe (gezoneerde) wegen (niet bij woonerven of wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km/u geldt);
3. reconstructie van wegen;
4. gezoneerde industrieterreinen.

De Wet geluidhinder kent voorkeursgrenswaarden waarbinnen een geluidsgevoelige bestemming altijd kan worden gerealiseerd. Onder voorwaarden kan er een ontheffing van de voorkeursgrenswaarde worden verleend ('hogere waarde') tot aan een zekere maximale ontheffingswaarde. Bij een geluidsbelasting boven de maximale ontheffingswaarde zijn geluidsgevoelige bestemmingen niet toegestaan. Indien er gebruik wordt gemaakt van 'dove gevels', kan hierop een uitzondering worden gemaakt. De grenswaarden zijn voor wegverkeer 48-63 dB, voor spoorweglawaai 55-68 dB en voor gezoneerde industrieterreinen 50-55 dB(A).

Bij een geluidsbelasting tussen de voorkeursgrenswaarde en de maximale ontheffingswaarde dient akoestisch onderzoek uitsluitsel te geven over de te verwachte geluidsbelasting en de doeltreffendheid van maatregelen om een overschrijding van grenswaarden te voorkomen. Onder bepaalde voorwaarden, die zijn vastgelegd in de gemeentelijke geluidnota, kan door burgemeester en wethouders een hogere waarde voor de ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting worden vastgesteld. De voorwaarden uit de Geluidnota Utrecht 2007 op basis waarvan een hogere waarde kan worden vastgesteld, zijn:

- Iedere woning dient te beschikken over een geluidsluwe gevel;
- De woning bevat voldoende verblijfsruimten aan de geluidsluwe gevel, te weten 30% van het aantal verblijfsruimten of 30% van de oppervlakte van het verblijfsgebied;
- Indien de woning beschikt over een buitenruimte, dan is deze bij voorkeur gelegen aan de geluidsluwe zijde. Het geluidsniveau mag er in ieder geval niet meer dan 5 dB hoger zijn dan op de geluidsluwe gevel.

Plansituatie
Het plangebied ligt binnen de geluidszones van het spoor Utrecht-Amersfoort/ Hilversum en de Van Brammendreef/Teun de Jagerdreef. Vanwege deze wegen zal de voorkeurswaarde van de Wet geluidhinder van 48 dB naar verwachting licht worden overschreden. Vanwege de sporen zal de voorkeurswaarde van de Wet geluidhinder van 53 dB worden overschreden. De geluidsbelasting gaat de maximale ontheffingswaarde niet te boven. Het college besluit omtrent een ontheffing hogere grenswaarden voordat het bestemmingsplan wordt vastgesteld. Om hinder van het spoorlawaai voor het lesgeven te beperken, verdient het de voorkeur om leslokalen aan de zijde van de Brammendreef/Teun de Jagerdreef te situeren.

Voor de situering van de waarneempunten wordt verwezen naar het rapport "Bouwenvelop Kinderkluster Teun de Jagerdreef, akoestisch onderzoek" van M+P Raadgevende ingenieurs, kenmerk M+P.GUT.13.02.1, datum 9-4-2013.

Conclusie
Vanuit akoestisch oogpunt voldoet het plan aan de eisen die daaraan op grond van de Wet geluidhinder en in het kader van goede ruimtelijke ordening worden gesteld.

5.3 Milieuhinder en bedrijvigheid

Kader
In de gemeente Utrecht wordt gestreefd naar een situatie waarin wonen en werken in de stad op een goede manier samengaan. Beide functies zijn zeer belangrijk voor Utrecht, maar ook dient te worden voorkomen dat milieuhinder van bedrijven een negatieve invloed heeft op de woonomgeving, of dat omgekeerd de bedrijvigheid wordt belemmerd door de aanwezigheid van woningen in de directe nabijheid. Van belang zijn in dit kader de invloed van geluid, geur, veiligheid en luchtkwaliteit van het bedrijf op de gevoelige bestemmingen in het bestemmingsplan.

Plansituatie

Er zijn in de omgeving van de MFA geen bestemmingen met een milieuzonering aanwezig die bij de MFA hinder zouden kunnen veroorzaken.

De te realiseren bestemming heeft zelf op grond van de milieuzonering een richtafstand van 30 meter voor het aspect geluid. Aangezien er zich binnen 30 meter van de perceelgrens woningen bevinden is geluid van stemgeluid op het schoolplein een aandachtspunt. Daar is een onderzoek naar uitgevoerd waarin tevens naar het geluid van autoverkeer van en naar de MFA's is gekeken.

Voor de geluidsberekeningen wordt verwezen naar de bijlage: "Geluid MFA Ibisdreef/Teun de Jagerdreef Utrecht" Gemeente Utrecht, datum 19-7-2013

De dichtbijgelegen woningen bevinden zich aan de noordwestzijde, in een flat (5 lagen) en in grondgebonden woningen aan de Teun de Jagerdreef. De grondgebonden woningen aan de Ebrodreef en de Noiretdreef liggen met de kopse kant naar het plangebied. Voor de gevel van het flatgebouw zijn rekenpunten gelegd op 2 en 14 m. In de andere richtingen liggen woningen op een veel grotere afstand. De kortste afstand tot woningen is circa 23 m.

Bij het wijzigen van een bestemming moet de gemeente zich een oordeel vormen van de gevolgen voor het woon- en leefklimaat. In dit verband is het stemgeluid van buiten spelende kinderen van belang. Voor de beoordeling daarvan wordt gebruik gemaakt van de systematiek van de publicaties 'Bedrijven en milieuzonering' van de VNG 2009.

De richtwaarde voor deze buurt is overdag 45 dB(A) voor het langtijdgemiddelde geluidniveau $L_{Ar,LT}$, omdat de woningen niet direct aan een drukke doorgaande weg liggen, zoals weergegeven in de Geluidnota Utrecht. De richtwaarde voor het momentaan hoogste geluidsniveau (L_{Amax}) is hier 65 dB(A).

Bij overschrijding van de richtwaarde moet de gemeente een afweging maken van het belang van de bestemming, in dit geval een MFA in de wijk, en het woon- en leefklimaat voor omwonenden. Voor die afweging bestaan geen wettelijke regels of grenswaarden.

Wel moet een school, als die eenmaal is gerealiseerd, voldoen aan landelijke milieuregels, zoals vastgelegd in het Activiteitenbesluit Wet milieubeheer. De geluidgrenswaarden daarin gelden voor het totale invallende geluid ($L_{Ar,LT}$) van de school, van bijvoorbeeld ventilatoren en afzuigingen, maar daarbij mag niet het stemgeluid vanaf het speelplein worden betrokken.

Er is een rekenonderzoek uitgevoerd naar het stemgeluid dat kan worden verwacht bij een aantal varianten voor de ligging van het schoolplein. Aangenomen is dat het MFA uit twee bouwlagen bestaat. De belangrijkste conclusies zijn:

- Het hoogste berekende langtijdgemiddelde geluidniveau dat kan worden verwacht voor stemgeluid van het schoolplein is 61 dB(A);
- Het hoogste LAmax dat van stemgeluid vanaf het schoolplein kan worden verwacht is 57 tot 73 dB(A).

Geluid van autoverkeer van en naar de MFA

Met een rekenonderzoek is bepaald wat de te verwachten geluidniveaus van het autoverkeer van en naar de MFA zal zijn, de zogenaamde verkeersaantrekkende werking. Daaruit blijkt dat de etmaalwaarde alleen bij woninggevels aan de Teun de Jagerdreef, de Van Brammendreef en de Ebrodreef 1 tot 3 dB boven de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) komt. Een lager niveau is niet bereikbaar omdat er geen andere aan- of afvoerroutes zijn en afscherming geen optie is. Omdat de te verwachten gevelwering van deze woningen zeker 20 dB zal zijn zal het binnenniveau niet hoger zijn dan 35 dB(A).

Conclusie

De te verwachten geluidsniveaus door stemgeluid liggen ruim hoger dan de richtwaarden voor het langtijdgemiddelde geluidniveau van 45 dB(A). Ook de richtwaarde voor het hoogste momentane geluidsniveau, LAmax van 65 dB(A) wordt overschreden.

Het is de vraag of dit een ernstige aantasting in houdt van het woon- en leefklimaat. De beantwoording van de vraag is complex te meer dat hiervoor geen wettelijke grenswaarden voor bestaan. Daarnaast speelt mee dat de school op deze locatie een bestaande situatie is. In de huidige situatie is een Openbare Basisschool gevestigd op de Van Brammendreef 4 en Teun de Jagerdreef 3 en 5 (inclusief gemeentelijke gymzaal). Daarnaast is er een gebouw met twee gymlokalen met bijbehorende kleedruimten. Dit gebouw is in gebruik door het Trajectum College. De gymzalen worden ook in de avonduren door (sport)verenigingen gebruikt. Naast deze gymlokalen ligt een omheind openbaar speelveld.

Het treffen van maatregelen is mogelijk door het aanbrengen van geluidsschermen. Aan te bevelen en realistischer is echter om bij het ontwerp rekening te houden met het stemgeluid, zodanig dat de bouwmassa van de MFA zorgt voor afscherming van stemgeluid vanaf het schoolplein waardoor de geluidsniveaus lager zullen uitvallen. Gelet op het belang van de school op deze locatie en de vergelijking met de bestaande situatie en oordelen wij dat het onderdeel stemgeluid geen beperking is voor de geplande ontwikkeling.

Het geluid van autoverkeer van en naar de MFA veroorzaakt bij nabijgelegen woningen geluidsniveaus die 1 tot 3 dB boven de voorkeursgrenswaarde liggen maar dit is geen belemmering voor deze ontwikkeling.

5.4 Externe veiligheid

Kader

In bestemmingsplannen wordt aandacht besteed aan de veiligheidsrisico's die zware bedrijven kunnen veroorzaken. Naast de bedrijven kan ook het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, spoor of water en door buisleidingen, risico's opleveren.

De normen en richtlijnen voor externe veiligheid komen uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), uit de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (Rnvgs) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen. Hierin is voorgeschreven dat kwetsbare bestemmingen voldoende afstand moeten houden tot bedrijven en transportroutes en kunnen beperkingen aan de bebouwingsdichtheid wenselijk zijn.

Voor externe veiligheid bestaan twee normen: het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR); Het plaatsgebonden risico (PR) bestaat uit de kans op het overlijden van een onbeschermd persoon die zich 24 uur nabij de ongevallocatie bevindt. De normhoogte voor PR bedraagt 10^{-6}/jaar voor gevoelige bebouwing. Het groepsrisico (GR) geeft de kans per jaar aan dat een groep personen van een bepaalde grootte kan overlijden ten gevolge van een calamiteit. Voor het GR is een zogeheten oriënterende waarde vastgesteld - voor transport bedraagt deze waarde 10^{-4}/jaar bij 10 doden, 10^{-6}/jaar bij 100 doden enzovoort. Het GR is een oriënterende waarde; van deze waarde kan onder voorwaarden worden afgeweken.

Het lokale verkeer van gevaarlijke stoffen wordt in het kader van de routeringsregeling geregeld via jaarlijks door vervoerders aan te vragen ontheffingen. De omvang van dit lokale transport is zo gering dat de norm voor PR niet wordt bereikt en het GR ruim onder de oriëntatiewaarde blijft.

Plansituatie

Er zijn geen gevaarlijke bedrijven of activiteiten in de omgeving waarvan de hinderzones over het plangebied vallen. Tevens omvat het bestemmingsplan geen bestemming die zelf veiligheidsrisico's tot stand brengt.

Conclusie

Vanuit externe veiligheid zijn geen belemmeringen voor het vaststellen van dit bestemmingsplan.

5.5 Luchtkwaliteit

Kader

Artikel 5.16 van de Wet milieubeheer (luchtkwaliteitseisen) geeft een limitatieve opsomming van de bevoegdheden waarbij luchtkwaliteitseisen een directe rol spelen, zoals bij bestemmingsplannen. Een bestemmingsplan kan worden vastgesteld indien:

a. aannemelijk is gemaakt dat geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
b. een project – al dan niet per saldo – niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
c. aannemelijk is gemaakt dat de ontwikkelingen niet in betekenende mate (NIBM) bijdragen aan de concentratie PM_{10} (fijn stof) en NO_2 (stikstofdioxide) in de buitenlucht;
d. het voorgenomen besluit is genoemd of is niet in strijd is met het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

Scholen zijn gevoelige bestemmingen in de zin van de Wet luchtkwaliteit. Het Besluit gevoelige bestemmingen kent een onderzoeksplicht binnen de zones van respectievelijk 300 meter vanaf de rand van een rijksweg en 50 meter vanaf de rand van een provinciale weg. Aangezien de locatie van het scholencluster buiten genoemde zones ligt volgen uit dit besluit geen (onderzoeks-) verplichtingen of beperkingen ten aanzien van de realisering van gevoelige bestemmingen.

Plansituatie

De voorgenomen realisatie van de MultiFunctionele Accomodatie (MFA) aan de Teun de Jagerdreef te Utrecht valt niet rechtstreeks onder de in de Regeling NIBM genoemde lijst met categorieën van gevallen. Daarom is aan de hand van de NIBM-tool (versie 17-10-2012; Ministerie van Infrastructuur & Milieu) een beoordeling uitgevoerd (Notitie: Luchtkwaliteit MFA Teun de Jagerdreef; 26 april 2013). Hierbij zijn de effecten van de toename van de verkeersintensiteiten op de luchtkwaliteit beschouwd, uitgaande van een 'worst-case' benadering. Het is aannemelijk dat de maximale bijdrage van het extra verkeer ruim onder de toegestane 1,2 ìg/m^3 blijft.

Conclusie

Met behulp van de NIBM-tool wordt geconcludeerd dat, uitgaande van een 'worst-case' benadering voor alle parameters, het extra verkeer ten gevolge van de ontwikkeling van de MFA aan de Teun de Jagerdreef kan worden aangeduid als NIBM.

Daarnaast zijn er in de directe nabijheid geen ontwikkelingen voorzien die gebruik maken of zullen maken van dezelfde ontsluitingsinfrastructuur en waarmee op grond van de anticumulatiebepaling uit het Besluit NIBM rekening moet worden gehouden. Dat wil zeggen dat kan worden aangenomen dat de ontwikkeling niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentratie van relevante stoffen in de buitenlucht. Er is geen nader onderzoek noodzakelijk voor het onderdeel luchtkwaliteit.

Op grond van artikel 5.16, lid 1 onder c van de Wet milieubeheer vormen luchtkwaliteitseisen geen belemmering voor de vaststelling van dit bestemmingsplan.

5.6 Bodemkwaliteit

Kader

Bij het bestemmingsplan dient getoetst te worden of de bodemkwaliteit geschikt is of geschikt gemaakt kan worden voor de geplande functies. Het gemeentelijk bodembeleid gaat uit van de volgende algemene uitgangspunten uit de Wet bodembescherming:

- Nieuwe bodemverontreiniging moet worden voorkomen en indien er toch bodemverontreiniging ontstaat, moet de bodem direct worden gesaneerd. Een geval van bodemverontreiniging waarbij de verontreiniging geheel of grotendeels ná 1987 is ontstaan, is een "nieuw geval". Deze zorgplicht houdt in dat nieuwe gevallen van bodemverontreiniging zoveel mogelijk ongedaan dienen te worden gemaakt.
- Overige gevallen van ernstige bodemverontreiniging moeten binnen een bepaalde termijn worden gesaneerd als er tevens sprake is van risico's. Het gaat daarbij om humane of milieuhygiënische risico's en om risico's voor verspreiding van de verontreiniging. De sanering gebeurt functiegericht en kosteneffectief.
- Nieuwbouw op of graafwerkzaamheden in een geval van ernstige bodemverontreiniging zijn ongeacht de risico's niet toegestaan zonder saneringsmaatregelen.
- Hergebruik van (schone of licht verontreinigde) grond kan bij onverdachte terreinen plaatsvinden op basis van de bodemkwaliteitskaart en het bodembeheerplan.

Bij een aanvraag van een omgevingsvergunning dient een bodemonderzoek conform de NEN 5740 te worden verricht. Op basis van dit onderzoek wordt beoordeeld of de locatie geschikt is voor de geplande functie of dat er nog een nader onderzoek en/of een bodemsanering noodzakelijk is, voordat de locatie geschikt is voor de geplande functie. Als er voor de bouwwerkzaamheden een grondwateronttrekking nodig is, moet rekening gehouden worden met nabij gelegen grondwaterverontreinigingen.

Plansituatie

Overvecht is in de 60-er jaren opgespoten met licht verontreinigd zand. Daarvoor was het een veenweide gebied met een dicht slotennet. Volgens het historisch onderzoek (uitgevoerd conform NEN5725) is op de locatie een ondergrondse tank aanwezig. De ondergrondse tank is echter niet teruggevonden. Ook zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van de (voormalige) ondergrondse tank. Niet uitgesloten kan worden dat deze na sloop en bij de uitvoering van grondwerk als nog wordt aangetroffen. De zandige ophooglaag heeft doorgaans een dikte van circa 1,3 meter. Ter plaatse van gedempte watergangen is zand aangetroffen tot 2,5 meter -mv. Naar de bestaande watergangen toe wordt de zandlaag dunner door de aanwezigheid van het talud. De ophooglaag is plaatselijk zwak puin- of baksteenhoudend. De oorspronkelijke toplaag is kleiig en bevat bijmenging van puin- en verbrandingsresten. Er zijn geen asbestverdachte materialen aangetroffen. De zandige ophooglaag is licht verontreinigd met zware metalen en plaatselijk PAK. De toplaag van de oorspronkelijke bodem is plaatselijk sterk verontreinigd met koper (3 separate monsters, hoogste gehalte 550 mg/kg d.s.) en/of lood (1 separaat monster, hoogste gehalte 770 mg/kg d.s.). De gemiddelde gehaltes aan koper en lood in deze laag zijn respectievelijk 120 en 240 mg/kg d.s. Beide gehaltes liggen ruim onder de gemiddelde I-waarden van respectievelijk circa 180 en 500 mg/kg d.s.

Het adviesbureau 'NIPA Milieutechniek b.v.' trekt als conclusie: '4 spots met sterke bodemverontreiniging; nader onderzoek uitvoeren om vast te stellen of sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging'. Onze conclusie is echter: door de spreiding van de sterke gehaltes over het terrein beschouwen wij het als heterogeen verontreinigd en is er geen sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Er is voor de zekerheid een risicobeoordeling uitgevoerd om uit te sluiten dat er mogelijk risico's zouden kunnen optreden. Voor het "worst-case-scenario" is gerekend met de hoogste gehaltes en de dunste afdeklaag (0,4 meter). Er kan worden geconcludeerd dat er geen sprake is van actuele risico's.

Het veenpakket bevat arseengehaltes boven de Interventiewaarden. Deze verhoogde gehaltes zijn van natuurlijke oorsprong en worden niet als een geval van ernstige bodemverontreiniging beschouwd. Het grondwater is niet noemenswaardig verontreinigd. Omdat in de huidige en toekomstige situatie (uitgaande van het eerder genoemde worst case scenario) geen sprake is van actuele risico's zal het bevoegd gezag ten aanzien van de Wet bodembescherming, de eigenaar van het perceel niet aanschrijven een nader onderzoek te verrichten. De locatie is geschikt voor het beoogde gebruik.

Conclusie
Gelet op de getrokken conclusies in de vorige paragraaf vormt de bodem vormt geen belemmering voor de vaststelling van dit bestemmingsplan. De locatie is geschikt voor het beoogde gebruik.

5.7 Flora en fauna

Kader
Het Groenstructuurplan Utrecht (vastgesteld door de raad in april 2007) heeft tot doel het verhogen van de kwaliteit van het stedelijk groen ten behoeve van de leefbaarheid van de stad. In het Groenstructuurplan zijn de bestaande en wenselijke stedelijke groenstructuren vastgelegd. Deze groenstructuren hebben zowel een landschappelijke, cultuurhistorische, recreatieve als ook ecologische functie. Het is op grond van dit Groenstructuurplan de bedoeling dat de kwaliteit van het groen in deze zones zich steeds verder ontwikkelt en verbetert. Veranderen van functie is alleen mogelijk na bestuurlijke afweging. Een afname van oppervlakte van de stedelijke groenstructuur dient te worden gecompenseerd.

In de Flora- en faunawet zijn verschillende verbodsbepalingen opgenomen om in het wild levende flora en fauna te beschermen. Het is verboden om dieren opzettelijk te verontrusten, te doden of hun rust- of verblijfplaats te verstoren of te beschadigen. Ook is het verboden om beschermde planten te beschadigen of van hun groeiplaats te verwijderen. De Flora- en faunawet legt daarnaast een algemene zorgplicht op voor alle (wilde) dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Ruimtelijke ontwikkelingen en uitvoering van projecten of (bestemmings)plannen mogen niet in strijd zijn met de internationale richtlijnen of de Flora- en faunawet. Indien er een besluit wordt genomen op grond van de Wet ruimtelijke ordening waarbij de uitvoering van het besluit gevolgen kan hebben voor beschermde soorten, moet getoetst worden of beschermde soorten aanwezig (kunnen) zijn. Ook dient te worden bekeken wat de eventuele effecten van de activiteiten op de soorten zijn. De centrale vraag daarbij is of er een vrijstelling of een ontheffing nodig is op grond van de Flora- en faunawet. Dit is afhankelijk van de beschermingsgraad van de aangetroffen soort.

Bij het vaststellen van het bestemmingsplan dient van tevoren duidelijk te zijn dat de Flora- en faunawet niet in de weg staat aan de uitvoering van het plan en dat eventuele ontheffing of vrijstelling zal worden verleend.

Plansituatie
Het plangebied ligt in de stedelijke hoofdgroenstructuur en is voor Utrecht ecologisch belangrijk. Door uitvoering van het plan wordt het bebouwde/ verharde oppervlak groter.

Bureau Waardenburg heeft op basis van bronnenonderzoek en een veldbezoek op 29 januari 2013 de eventuele effecten van de geplande werkzaamheden in het kader van de herbestemming beoordeeld in het kader van de Flora- en faunawet (Ffwet).

Het plangebied ligt binnen het stedelijk gebied van Utrecht in het zuidoosten van de wijk Overvecht. Het plangebied ligt in het Spoorzoompark. Het plangebied heeft een oppervlakte van 3,8 ha en wordt begrensd door de Van Brammendreef-Teun de Jagerdreef, de spoorlijn Utrecht-Hilversum en het verlengde van de Suze Noiretdreef. In het plangebied staan meerdere panden van de openbare basisschool Overvecht. Ook staan er gymlokalen en een omheind openbaar speelveld. Het plangebied heeft verder een vrij open karakter (gazon met solitaire bomen). Aan de zijde van het spoor ligt een watergang.

Als gevolg van de bouw van het kindercluster kunnen effecten op vleermuizen en algemeen voorkomende broedvogels aan de orde zijn. Door de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen en nesten van enkele algemene beschermde soorten (Ffwet Tabel 1 en broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn) bedreigd of vernietigd worden, met name door het verwijderen van de struweel rondom de gebouwen.

Door het slopen van het schoolgebouw aan de noordoostelijke zijde van het plangebied kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan. De betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen neemt als gevolg van de ontwikkeling niet af; het te kappen deel van de beplanting vormt geen wezenlijk onderdeel van het foerageergebied, maar slechts een zeer beperkt deel. Bovendien neemt het totale oppervlak bebouwing niet of nauwelijks toe (het centrale schoolgebouw verdwijnt en er vindt daar geen herbouw plaats). Het plangebied behoudt daardoor in de nieuwe situatie dezelfde oppervlakte aan groen/beplanting. Als gekozen wordt voor een te bebouwen oppervlakte tot in de watergang, kan dit effecten hebben op bittervoorn en kleine modderkruiper. Indien de randvoorwaarden worden opgevolgd, zijn effecten uit te sluiten.

Conclusie

De stedelijke hoofdgroenstructuur wordt aangetast. De aanwezigheid van beschermde soorten vormt geen belemmering voor sloop van de bestaande school en nieuwbouw van een multifunctionele accomodatie aan de Teun de Jagerdreef, mits:

- Het hoofdgebouw nader onderzocht wordt op vleermuizen. Dit onderzoek omvat enkele veldbezoeken in de periode mei t/m september;
- Aanbevelingen die uit het vleermuisonderzoek volgen worden opgevolgd (bijvoorbeeld het tijdig ongeschikt maken van het gebouw als verblijfplaats en het bieden van alternatieve behuizing voor vleermuizen);
- Bij herinrichting geen extra verlichting aan te brengen aan de parkzijde (dit hindert foeragerende vleermuizen).
- Beplanting binnen het ingreepgebied voor half februari wordt verwijderd, om te voorkomen dat er broedvogels als ekster of houtduif gaan nestelen;
- Eventuele vergraving van de watergang buiten de kwetsbare periode van (mogelijk) aanwezige (licht) beschermde vissen en amfibieën wordt uitgevoerd (buiten de periode april-juli).

Bij eventuele vergraving van de watergang heeft het de voorkeur deze van een natuurlijke oever te voorzien.

5.8 Gezondheid

Vanuit gezondheidskundig oogpunt zijn er geen bezwaren bij dit plan. Er liggen nog enkele kansen ter verbetering van de gezondheid. Volksgezondheid adviseert om de genoemde kansen te benutten in het plan of mee te geven aan partijen die vervolgplannen gaan realiseren.

In dit plangebied gaat het enerzijds om de gezondheid beschermen tegen schadelijke factoren zoals hoge geluidbelasting. De locatie heeft te maken met geluid van wegverkeer en vooral geluid van railverkeer. Hoge geluidbelasting kan, naast het veroorzaken van hinder en hart- en vaatziekten, het les geven bemoeilijken en de leerprestaties verminderen. Daarnaast vormt het schoolplein een bron van geluid voor de omliggende woningen. Met betrekking tot bodemverontreiniging hebben we vanuit gezondheidsoogpunt geen aanvullende adviezen ten opzichte van de wettelijke kaders.

Anderzijds liggen in dit gebied kansen om de gezondheid te bevorderen. Volksgezondheid heeft tbv dit advies gekeken naar de volgende aspecten:

- Gezonde mobiliteit: meer bewegen door stimuleren langzaam verkeer. Dit is belangrijk in een tijd van overgewicht en bewegingsarmoede. Voor kinderen is het belangrijk om al jong zelfstandig en veilig naar school te kunnen gaan. En jong geleerd is oud gedaan.
- Groen en water: Groen werkt ontstressend en biedt mogelijkheid voor sociale contacten en bewegen. In een groene omgeving hebben mensen 1,5 keer meer kans om de eigen gezondheid als goed te ervaren.
- Speelruimte voor kinderen: heeft een positieve invloed op gezondheid.

Het volledige advies is opgenomen in Bijlage 6.

5.9 Water

Kader
In het algemeen is het beleid van het Rijk, de provincie Utrecht, de gemeente Utrecht en het waterschap HDSR gericht op een duurzaam en robuust waterbeheer. Bij ruimtelijke ontwikkelingen worden (indien doelmatig) de waterkwaliteitstrits 'gescheiden inzamelen-gescheiden afvoeren-gescheiden verwerken' en de waterkwantiteitstrits 'water vasthouden-bergen-vertraagd afvoeren' gehanteerd. Dit beleid is per overheidsniveau in de onderstaande beleidsdocumenten verankerd:

- Rijksbeleid: Vierde Nota Waterhuishouding, Vijfde Nota RO, WB21, NBW, Waterwet, etc.;
- Provinciaal beleid: Nota Planbeoordeling, Waterhuishoudingsplan, Beleidsplan Milieu en Water, Streekplan, etc.;
- Gemeentelijk beleid: Gemeentelijk Rioleringsplan 2011-2014
- Waterschapsbeleid: Waterbeheerplan 2010-2015, Beleidsregels 2010 Keur 2009, Keur.

De gemeente heeft de zorgplicht voor de inzameling en het transport van afvalwater, het inzamelen en verwerken van overtollig hemelwater en het voorkomen van structurele grondwateroverlast.

Het actuele beleid hiervoor is vastgelegd in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2011-2014. De ontwerpeisen zijn opgenomen in het Handboek Inrichting Openbare Ruimte, onderdeel riolen, rioolgemalen en drainage (versie juni 2005). Daarnaast stelt de gemeente eisen aan het ontwerp van watergangen waarvan zij eigenaar of beheerder is of wordt.

Het waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) heeft de zorg voor het kwantiteits- en kwaliteitsbeheer van het oppervlaktewater in het plangebied. Het beleid en de regels van het waterschap zijn vastgelegd in diverse wetten en verordeningen. De belangrijkste verordening is de keur.

Plangebied
De locatie ligt in het Spoorzoompark dat onderdeel is van de stedelijke groenstructuur. Openbaar groen, waterpartijen, boomgroepen en fiets- en wandelpaden zijn kenmerkend voor dit deel van het groene raamwerk van Overvecht. De groene voeg grenzend aan het plangebied is nog bijzonder gaaf en heeft daardoor een hoge cultuurhistorische waarde.

Beleid stedelijk water
Een duurzame en robuuste verwerking van hemelwater is een belangrijke pijler van het landelijke en gemeentelijke waterbeleid. In het vigerende verbrede Gemeentelijk Rioleringsplan van de gemeente Utrecht wordt de lokale verwerking van regenwater als een kansrijke en doelmatige maatregel gezien om de doelstelling ten aanzien van de emissiereductie vanuit het gemengd stelsel te behalen.
Herstructurering en sloop-nieuwbouwprojecten bieden kansen voor afkoppelen. De gemeente Utrecht wil herinrichting van de openbare ruimte benutten om een deel van het afvoerend oppervlak van het gemengd riool af te koppelen en het hemelwater op een duurzame wijze te verwerken.

Huidige situatie

Waterhuishouding

Oppervlaktewater

Het plangebied grenst aan de zuidkant aan de spoorsingel van het spoor Utrecht-Amersfoort. Deze watergang heeft een tertiaire status en is onderdeel van het peilgebied 'Spoorzoom' met een vastpeil van NAP -0.10 m.

Bij hevige neerslaggebeurtenissen mag het waterbezwaar leiden tot een peilstijging van 0,3 m. In de bestaande situatie is er geen sprake van een wateropgave in of rondom het plangebied.

Beheer

De gemeente Utrecht is verantwoordelijk voor het reguliere beheer en onderhoud van de spoorsingel.

Beschermingszone

De status van watergangen is van belang voor de breedte van de beschermingszone: een aan een waterstaatswerk grenzende zone -die als zodanig in de legger is opgenomen- waarin ter bescherming van dat waterstaatswerk voorschriften krachtens de keur van toepassing zijn. De genoemde bepaling beoogt te voorkomen dat de stabiliteit van het profiel en/of veiligheid wordt aangetast, de aan- en/of afvoer en/of berging van water wordt gehinderd dan wel het onderhoud wordt gehinderd.

De breedte van de beschermingszone aan weerszijden van het oppervlaktewater is vastgelegd in de legger van het HDSR en bedraagt voor tertiaire watergangen 2 meter vanuit de insteek. Deze beschermingszone dient ook als zodanig in het bestemmingsplan te worden verankerd.

Waterkering

In of nabij het plangebied bevindt zich geen waterkering.

Watervergunning

Ten behoeve van het dempen en graven, aanleggen van vlonders en steigers en bouwen in en langs water is een Watervergunning van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden noodzakelijk. Alle wateraspecten (inclusief de Keur-aspecten) worden in de watervergunning geregeld. Ook tijdelijke onttrekkingen van grondwater tijdens bouwwerkzaamheden zijn vergunningsplichtig, evenals tijdelijke lozing van bemalingswater op oppervlaktewater. Ook rechtstreekse afvoer van hemelwater naar oppervlaktewater is vergunning- of meldingplichtig in het kader van de Waterwet.

Het toepassen van uitlogende materialen (lood, koper, zink en bitumen) zonder KOMO-keurmerk voor verhardingen die rechtstreeks lozen op oppervlaktewater is niet toegestaan.

Grondwater

Langjarig grondwaterregime

Het langjarige grondwaterregime in de diepere ondergrond wordt gereguleerd door de grondwaterstroming in het eerste watervoerend pakket (1WVP). De gemeente Utrecht beschikt sinds 1962 over een peilbuizenmeetnet. Sinds 2002 worden de grondwaterstanden automatisch opgeslagen door dataloggers die tweemaal per dag het grondwaterpeil registreren. Het doel van het meetnet is om informatie over de stijghoogten en stromingsrichting van het grondwater te verkrijgen.

De gemiddelde, langjarige karakteristieke grondwaterstanden van het eerste watervoerend pakket (1WVP) zijn afgeleid uit de dichtstbijzijnde peilbuizen en vastgelegd in de Grondwatercontourkaart Utrecht (Wareco, 26-03- 2008). Op basis van deze kaart wordt voor het plangebied de volgende gemiddelde grondwaterstanden cq. seizoensvariatie verondersteld: droge periode = NAP -0.3 m, natte periode = NAP +0.05 m en gemiddeld = NAP -0.15 m.

De langjarige gemiddelde grondwaterstand in het noorden van Utrecht wordt beïnvloed en gereguleerd door de laaggelegen polders ten noordoosten van Maarssen en door het Amsterdam-Rijnkanaal. De grondwaterstroming is als gevolg van de sterk drainerende werking noordwestelijk gericht.

Drooglegging en ontwateringsdiepte
Het maaiveldniveau in het plangebied bedraagt globaal NAP +1.6 m. In de jaren 50 en 60 van de vorige eeuw is de wijk Overvecht bij het bouwrijpmaken opgehoogd met globaal 0,5 tot 1,5 m fijn zand. De werkelijke dikte en doorlatendheid van deze zandlaag ter plaatse van het plangebied is onbekend.

Een droge ondergrond is een belangrijke randvoorwaarde voor het faciliteren van een functie cq. bestemming van een gebied. Voldoende drooglegging en ontwateringsdiepte in een plangebied is van groot belang om overstroming (inundatie) en grondwateroverlast te voorkomen.

De drooglegging dient conform de norm van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden minimaal 1,0 m te bedragen. Op basis van het streefpeil van de spoorsloot is de huidige drooglegging, het hoogteverschil tussen maaiveld (circa NAP +1.6 m) en het streefpeil (circa NAP -0.10 m) circa 1,70 m. Er wordt ruimschoots voldaan aan de drooglegginsgeis.

De ontwateringsdiepte dient conform de norm van de gemeente Utrecht minimaal 0,7 m te bedragen.

De huidige ontwateringsdiepte, het hoogteverschil tussen maaiveld (gemiddeld NAP +1.6 m) en de hoogste gemiddelde grondwaterstand (circa NAP +0.05 m), is in de ongunstigste situatie circa 1,55 m. Er wordt ruimschoots voldaan aan de ontwateringseis.

Drinkwaterwingebied
Het plangebied bevindt zich buiten de contourgrens van een beschermings- en aandachtsgebied van een drinkwaterwingebied. De ontwikkeling heeft geen invloed op het langjarig grondwaterregime.

Ondergrondse bouwwerken
Bij de toepassing van halfverdiepte of geheel ondergrondse constructies (bv. parkeergarages, liftkelders e.d.) is structurele beïnvloeding of onttrekking van het grondwater tijdens de gebruiksfase niet toegestaan. Constructies (wanden en vloeren) in het grondwaterregime dienen volledig waterdicht te worden uitgevoerd of geheel boven de maximaal optredende grondwaterstand te liggen. Bij de aanleg ervan dient rekening te worden gehouden met de invloed die bemaling kan hebben op het grondwaterregime en eventuele grondwaterverontreinigingen in de omgeving.

Onttrekkings- en lozingsvergunning
Tijdelijke onttrekking van grondwater tijdens de bouwfase is vergunningsplichtig en onder voorwaarden toegestaan, evenals tijdelijke lozing van bemalingswater op het oppervlaktewater.
Nader onderzoek naar de kwantiteit en kwaliteit van het grondwater is noodzakelijk om na te gaan of er een lozingsvergunning nodig is om overtollig water te onttrekken en af te voeren.

Voor alle onderbemalingen, bronneringen en andere grondwateronttrekkingen moet een melding worden gedaan of een vergunning te worden aangevraagd bij het waterschap HDSR.

<u>Riolering</u>
In de Teun de Jagerdreef bevindt zich een gemengd rioolstelsel uit 1960 dat onderdeel is van het bemalingsgebied 'Overvecht'.

Zowel het huishoudelijke afvalwater als het hemelwater wordt vermengd (of gescheiden) ingezameld en vermengd getransporteerd naar het opvoergemaal van de rwzi aan het Zandpad. Het afvalwater dat bij hevige neerslag niet verwerkt kan worden, wordt via een overstorten op de Vecht geloosd.

Toekomstige situatie

Toename verhard oppervlak
Van de ontwikkellocatie 'Kindercluster Teun de Jagerdreef' is in de huidige situatie een deel van het plangebied verhard.

Het verhard oppervlak dat de nieuwbouw in de geprojecteerde situatie maximaal mag beslaan, is weergegeven op de verbeelding.. Het bruto oppervlak van het bouwvlak met de functie 'Maatschappelijk' bedraagt totaal circa 6150 m2. De zwarte lijnen in de verbeelding geven de contouren en rooilijnen aan van het toekomstige 'Kindercluster'. Van dit bouwplot mag maximaal 85% bebouwd worden. Het is mogelijk dat het overige deel van de bestemming 'Maatschappelijk' voor minimaal 15% volledig opgevuld wordt met verhardingen.

Het oppervlak van de geprojecteerde bestemming is groter dan het bebouwd en verhard oppervlak in de huidige situatie. De definitieve grens van het uitgeefbare terrein is achter afhankelijk van de keuze voor optie 1 of 2 en de uitwerking van de ruimtelijke en functionele randvoorwaarden.

Om de initiële wateropgave vast te stellen, wordt uitgegaan van het ongunstigste scenario: 100% of 6150 m2 verhard oppervlak. Pas in de FO/VO fase van de ontwikkeling kan de definitieve wateropgave worden bepaald en de uiteindelijke compensatiemaatregel(en) worden vastgesteld en uitgewerkt.

Verhard oppervlak locatie 'Kindercluster Teun de Jagerdreef		
	huidige situatie [m2]	toekomstige situatie [m2]
schoolgebouwen	920	n.t.b.
gymzalen	1310	n.v.t.
verhardingen	2470	1500
sportveld	590	n.t.b.
totaal	5290	6150

Watercompensatie
Indien een toename van verhard oppervlak van meer dan 500 m2 in stedelijk gebied plaatsvindt, dan dient deze toename voorkomen of gecompenseerd te worden conform de Keur van het waterschap. Het verhard oppervlak zorgt er namelijk voor dat regenwater versneld tot afstroming komt naar oppervlaktewater. Dit leidt tot ongewenste peilstijgingen in het watersysteem en vaak tot wateroverlast bij flinke regenbuien.

In dit project is besloten, na overleg tussen de gemeente en waterschap, om oppervlaktewater aan te leggen. De reden hiervoor is dat in het stedenbouwkundig plan reeds een zoekgebied voor waterberging is opgenomen.

Conform de 'Keur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009' en de 'Beleidsregels op grond van de Keur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009' (geconsolideerde versie, geldend vanaf 21-10-2010) dient de toename van verhard, afvoerend oppervlak met 15% gecompenseerd te worden, bij voorkeur met nieuw extra wateroppervlak. Dempingen dienen voor 100% gecompenseerd te worden, in principe in hetzelfde peilgebied waar de demping plaatsvindt.

Het verhard oppervlak in het plan neemt in het ongunstigste scenario toe met 860 m2. Deze toename dient voor 15% gecompenseerd te worden door circa 130 m^2 aan extra open water te creëren. Dit open water kan worden gerealiseerd binnen het zoekgebied voor waterberging

Afbeelding 4: Randvoorwaardenkaart bouwenvelop

Het waterschap adviseert om de aanleg van open water te combineren met de realisatie van natuurvriendelijke oevers.

Omgang hemelwater
Conform het voorgenoemde gemeentelijke en waterschapsbeleid dient het hemelwater bij sloop-nieuwbouwontwikkelingen zoveel mogelijk lokaal worden verwerkt. Het doel van dit beleid is om de oorspronkelijke, voorstedelijke waterhuishouding zoveel mogelijk te benaderen en de riolering en de zuivering minder te belasten met schoon hemelwater. De gemeente Utrecht wil ruimtelijke ontwikkelingen optimaal benutten om te komen tot een duurzame omgang met het hemelwater.

Afkoppelen
Uitvoering van de doelstellingen uit het gemeentelijk Afval-, hemel- en grondwaterplan komt in de praktijk neer op het gescheiden, duurzaam en robuust inzamelen, transporteren en verwerken van afvalwater en hemelwater. Een belangrijke en succesvolle maatregel om dit doel te bereiken is het zogenaamde afkoppelen. Bij afkoppelen worden daken en schone verhardingen van het gemengd stelsel afgekoppeld en aangesloten op voorzieningen om het hemelwater duurzaam te verwerken. Afkoppelen vermindert de belasting op het gemengd stelsel waardoor de overstortemissie reduceert en de waterkwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater verbeterd. Bovendien wordt de zuivering minder belast met schoon hemelwater.

Waterpasserende verharding
Indien mogelijk dienen de verhardingen als halfverhard of waterpasserend te worden uitgevoerd om de toename van verhard oppervlak zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Het ontwerp van waterpasserende verharding in de openbare ruimte dient gericht te zijn op een robuuste systeemwerking en een optimaal beheer en onderhoud in de gebruiksfase.

Het ontwerp dient te voldoen aan de ontwerpeisen van de gemeente Utrecht die zijn opgenomen in het vigerend Handboek Inrichting Openbare Ruimte van april 2013 (onderdeel riolen, rioolgemalen en drainage).

Omgang vuilwater
Het huishoudelijke afvalwater -de droogweerafvoer- van de nieuwbouw dient onder vrijverval naar het bestaande gemengde riool in de Teun de Jager afgevoerd te worden. Alle nieuwe vuilwaterlozers dienen een aparte huisaansluiting te krijgen. Voor de aansluiting op de openbare riolering is een aansluitvergunning vereist van de gemeente Utrecht.

Conclusie
De toekomstige ontwikkeling 'Kindercluster Teun de Jagerdreef', een sloop-nieuwbouwproject van schoolse voorzieningen aan de Teun de Jagerdreef te Utrecht, heeft een positief effect op de waterhuishouding. Door een duurzamere omgang met het hemelwater wordt het watersysteem in de toekomst kwantitatief en kwalitatief minder belast.

Het verhard oppervlak in het plan neemt in het ongunstigste scenario toe met 860 m2. Deze toename dient voor 15% gecompenseerd te worden door circa 130 m^2 aan extra open water te creëren. Dit open water kan worden gerealiseerd binnen het zoekgebied voor waterberging. Het waterschap adviseert om de aanleg van open water te combineren met de realisatie van natuurvriendelijke oevers.

De geprojecteerde daken en verhardingen zullen het hemelwater direct of indirect op de aangrenzende watergang lozen. Hierdoor vermindert de belasting van het huidige gemengde rioolstelsel, reduceert de overstortemissie en verbeterd uiteindelijk de waterkwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater nabij de bestaande gemengde overstorten. Bovendien wordt de zuivering minder belast met schoon hemelwater.

5.10 Archeologie

Kader
In 1992 heeft Nederland het Europese Verdrag van Malta ondertekend en in 1998 geratificeerd. Doel van dit verdrag is een betere bescherming van het Europese archeologische erfgoed door een structurele inpassing van de archeologie in ruimtelijke ordeningstrajecten. Eén van de belangrijkste uitgangspunten van het Verdrag van Malta is dat archeologische waarden zoveel mogelijk in situ in de bodem bewaard dienen te blijven. Alleen als behoud in situ niet mogelijk is, wordt overgegaan tot behoud van de archeologische informatie ex situ, door middel van opgraven en bewaren in depot. Een ander uitgangspunt is dat het onderzoek naar de aanwezigheid van archeologische waarden in een zo vroeg mogelijk stadium dient plaats te vinden, zodat hiermee bij de planontwikkeling rekening gehouden kan worden. Een derde uitgangspunt is het 'de verstoorder betaalt principe'. Alle kosten die samenhangen met archeologisch onderzoek dienen worden betaald door de initiatiefnemer van de geplande bodemingrepen. Ten slotte richt het Verdrag van Malta zich tevens op een toename van kennis, herkenbaarheid en beleefbaarheid van het archeologische erfgoed.

Het Verdrag van Malta heeft in Nederland geresulteerd in een ingrijpende herziening van de Monumentenwet uit 1988, die op 1 september 2007 met de Wet op de Archeologische Monumentenzorg van kracht is geworden. Hiermee zijn de uitgangspunten van het Verdrag van Malta in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. In de nieuwe wetgeving is de bescherming van het archeologische erfgoed, de inpassing hiervan in de ruimtelijke ontwikkeling en de financiering van het archeologische onderzoek geregeld. Op grond van artikel 38a van de Monumentenwet 1988 moet een bestemmingsplan rekening houden met de archeologische resten in de grond. Om te kunnen bepalen op welke wijze de bestemmingsregeling rekening moet houden met de archeologie (artikel 38a Monumentenwet 1988) moet onderzoek, veelal bureauonderzoek, worden gepleegd. De resultaten daarvan worden beschreven in de toelichting van het bestemmingsplan, waarbij wordt aangegeven hoe het bestemmingsplan bij moet dragen aan de bescherming van de archeologie.

Verordening en bestemmingsplan

De gemeente Utrecht heeft ervoor gekozen ter bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen een verordening op te stellen voor het hele grondgebied van de gemeente. In de verordening op de archeologische monumentenzorg is een vergunningenstelsel opgenomen ter bescherming van het archeologische erfgoed, waarmee de wettelijk vereiste bescherming kan worden geboden. In bestemmingsplannen wordt verwezen naar de verordening en een regel opgenomen (dubbelbestemming Waarde - Archeologie). In deze dubbelbestemming is opgenomen dat de voor Waarde- archeologie aangewezen gronden mede zijn bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de archeologische waarden en verwachting. Met deze specifieke gebruiksregel wordt geregeld dat onder een met het bestemmingsplan strijdig gebruik in ieder geval wordt begrepen het handelen in strijd met de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg. Door de verordening en de daarbij behorende archeologische waardenkaart is de bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen in de bodem van de gemeente Utrecht gewaarborgd en zijn verstoringen van de bodem vanaf een op de archeologische waardenkaart aangegeven oppervlakte en diepte vergunningplichtig.

Gemeentelijke archeologische waardenkaart

De Archeologische Waardenkaart van de gemeente Utrecht ligt ten grondslag aan de verordening op de archeologische Monumentenzorg. Deze waardenkaart is geënt op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarde (IKAW) van de provincie en op de kennis en ervaring opgedaan in tientallen jaren archeologisch onderzoek in de stad. Hij geeft inzicht in de ligging van beschermde archeologische rijksmonumenten, gebieden van hoge archeologische waarde, gebieden van hoge archeologische verwachting en gebieden van archeologische verwachting en bij welk te verstoren oppervlakte en diepte een vergunningsplicht geldt. In de op de waardenkaart aangeduide gebieden waar een vergunningplicht geldt zal van toekomstige initiatiefnemers tot bodemverstorende activiteiten een inspanning vereist worden om resten uit het verleden op te sporen en zo nodig veilig te stellen.

Beschermde archeologische rijksmonumenten zijn volgens de Monumentenwet 1988 beschermde archeologische monumenten. Aantasting van de beschermde archeologische monumenten is niet toegestaan. Eventueel dubbel ruimtegebruik is mogelijk, mits de gekozen bestemming zich duurzaam verhoudt met de in het terrein aanwezige archeologische waarden. Voor dubbel ruimtegebruik is een vergunning krachtens de Monumentenwet vereist.

Gebieden van hoge archeologische waarde zijn gebieden waarvan bekend is dat er archeologische waarden zijn, maar die niet beschermd zijn als archeologisch rijks- of gemeentelijk monument. Gebieden van hoge archeologische waarde zijn gebieden waarvan bekend is dat er archeologische waarden in de bodem aanwezig zijn, maar die niet beschermd zijn als archeologisch rijksmonument. Voor deze gebieden en voor gebieden van hoge archeologische verwachting en archeologische verwachting geldt de gemeentelijke verordening op de archeologische Monumentenzorg.

Archeologie in het plangebied

Het plangebied Teun de Jagerdreef, Overvecht bevindt zich op de gemeentelijke archeologische waardenkaart in een gebied zonder archeologische verwachting (wit) hier worden geen archeologische resten verwacht. Een deel ligt in een 'gebied van archeologische verwachting' (groen), echter deze verwachting is erg laag, waardoor voor deze ontwikkeling geen nader archeologisch onderzoek nodig is. Er is pas bij een verstoring groter dan 1000 vierkante meter een archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Afbeelding 5: Uitsnede archeologische waardenkaart Teun de Jagerdreef

Conclusie
Gezien de archeologische waarde is pas bij een verstoring groter dan 1000 vierkante meter in de zone met een archeologische verwachting een archeologisch onderzoek noodzakelijk. Voor het gehele terrein geldt dat indien bij uitvoering van de werkzaamheden onverwacht toch archeologische zaken worden aangetroffen, er conform de Monumentenwet 1988 (herzien 2007) melding van de desbetreffende vondsten dient te worden gedaan bij de gemeente, sector Ruimtelijke en economische ontwikkeling, afdeling Erfgoed.

5.11 Duurzaamheid

Kader
De gemeente Utrecht heeft in haar milieubeleidsplan (MBP) op duurzaamheidgebied met als speerpunt energie een duidelijke ambitie vastgelegd. In het MBP en in het Programma Utrechtse Energie is opgenomen dat Utrecht in 2030 klimaatneutraal is. Ontwikkel- en herstructureringslocaties bieden kansen om een bijdrage te leveren aan de realisatie van deze ambitie. De inzet van maatregelen om de CO2-uitstoot vergaand te verminderen, gaat in de volgorde: energiebehoefte verminderen, inzet van duurzame bronnen en, tenslotte, een zo efficiënt mogelijke omzetting van primaire energie in warmte en kracht. Die klimaatambities betekenen een fors lagere energieprestatie.

Onder duurzame ontwikkeling wordt een ontwikkeling verstaan die voorziet in de behoefte van de huidige generatie zonder daarmee voor de toekomstige generaties de mogelijkheid in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien. Dit houdt in dat het streven is naar een evenwicht tussen de 3 P's: People (sociale component), Planet (ecologie en milieu) en Profit (economie). Voor gebruikers levert duurzaamheid een hoog kwalitatieve leefomgeving door verhoging comfort, veiligheid en gezondheid. Het levert tevens een kostenbesparing op én het is goed voor het milieu.

Naast energie gaat het duurzaamheidbeleid ook over de milieubelasting vanwege materiaalgebruik, binnenmilieu/gezondheid, ruimtegebruik et cetera. Met prestatie-eis gerichte duurzaamheidinstrumenten kan de duurzame kwaliteit van plannen 'gemeten' worden.

Plansituatie
Voor kinderclusters waarin ook een onderwijsfunctie en/of door jonge kinderen gebruikte gebouwfunctie is opgenomen, heeft de gemeente (MO Maatschappelijk Vastgoed) een Programma van Eisen Maatschappelijk Vastgoed vastgelegd (mei 2011). Belangrijke onderwerpen zijn binnenmilieu/gezondheid (binnenluchtkwaliteit en thermisch comfort), energiezuinigheid (tenminste 30% betere EPC dan wettelijk) en verminderde milieubelasting door materiaalgebruik (bepaling van de Milieuprestatiecoëfficiënt/schaduwprijs). Deze onderwerpen worden integraal beoordeeld met GPR Gebouw (schaal 1 tot 10, score 6 à 6½ is wettelijk/gangbaar). In het PvE wordt voor gemeentelijk maatschappelijk vastgoed een overall score van 7½ als ondergrens aangegeven, voor de aspecten binnenmilieu en energie is vanwege de specifieke doelgroep en het gemeentelijk beleid een hogere score nodig (8). Kortheidshalve wordt verder verwezen naar het actuele PvE Maatschappelijk Vastgoed.

Conclusie
Bij de bouwvergunningaanvraag zal de GPR score worden aangegeven en rekening gehouden met actuele PvE Maatschappelijk Vastgoed.

5.12 Bomen

In opdracht van Stadswerken Gemeente Utrecht is in februari 2012 een bomeninventarisatie uitgevoerd. De bomen zijn onder andere onderzocht op leeftijd, standplaats, conditie, omvang en verplantbaarheid. De resultaten van deze inventarisatie zijn opgenomen in Bijlage 5 Bouwenvelop.

Uitgangspunt is dat bestaande bomen behouden blijven. Waar dit niet mogelijk is in verband met de realisatie van de nieuwbouw, moet de mogelijkheid tot verplanten worden onderzocht. Als ook dit niet mogelijk blijkt, moet de te kappen boom elders binnen het plangebied worden gecompenseerd. Binnen het bouwvlak staan drie bomen (twee goede kwaliteit en één matig) die niet behouden kunnen worden. In de buitenruimte van het kindercluster staan nog zes bomen (vijf goede kwaliteit en één matig) die bij in principe worden ingepast in de inrichting van de het schoolplein. De bomen in de groene bestemming blijven allemaal gehandhaafd.

5.13 Kabels en leidingen

Voor het plangebied is een Klic-melding gedaan, (zie Bijlage 7 Bouwenvelop). Hieruit blijkt dat in het plangebied en de directe omgeving een aantal kabels en leidingen aanwezig is.

Wanneer kabels en leidingen als gevolg van de ontwikkeling van dit plan moeten worden verlegd of aangepast, komen deze werkzaamheden voor rekening van de initiatiefnemer.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

De gehele planontwikkeling geschiedt door en voor rekening van de afdeling Utrechtse Vastgoed Organisatie van de gemeente Utrecht, project “Kinderclusters Overvecht”. De financiële dekking van dit project is geregeld in het Masterplan Primair Onderwijs en in het Masterplan Voortgezet Onderwijs en in de Voorjaarsnota 2011.
Het gemeentelijke kostenverhaal is verzekerd middels de begroting van de UVO. Omdat het gemeentelijke kostenverhaal anderszins is geregeld, is het opstellen van een exploitatieplan niet nodig.

Planschade
De zorgvuldige inpassing van de ontwikkeling maakt dat het risico op planschade voor de omgeving als laag wordt beoordeeld.

Op basis van het bovenstaande wordt geconcludeerd dat de economische uitvoerbaarheid is aangetoond.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze burgers en belanghebbenden bij het plan zijn betrokken en hoe zij hierop hebben kunnen reageren.

Bij de totstandkoming van de Bouwenvelop zijn verschillende partijen geïnformeerd over de inhoud van deze Bouwenvelop en het vervolgproces. De verschillende partijen betroffen de toekomstige gebruikers van de nieuwbouw, zoals de scholen (schoolbesturen en via hen ook de schoolteams, ouders en leerlingen), het Trajectum College (in verband met het inpassen van de gymzalen) en de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling (in relatie tot het buurthuis). Ook omwonenden van zowel de nieuwbouw als van de huidige locaties van de vertrekkende scholen en het buurthuis zijn geïnformeerd. Informatie is verstrekt via een wijkbericht, internet en het Dreefnieuws, en ook tijdens een inloopavond voor belangstellenden. De Wijkraad, het Bewonersplatform en Natuur- en Milieu Overvecht zijn gevraagd om advies te geven over de inhoud van de Bouwenvelop en het vervolg poces. De diverse belanghebbenden en belangstellenden hebben twee weken de tijd gekregen om hun reactie kenbaar te maken. Ten aanzien van de Bouwenvelop kindercluster Teun de Jagerdreef zijn 2 inspraakreacties ingediend. Belangrijkste aandachtspunten betreffen behoud van de groene inrichting van de locatie, de verkeersaantrekkende werking en parkeerbalans. De reactie heeft geleid tot tekstuele aanpassing van de concept Bouwenvelop, tot aanpassing van de kaart van de huidige situatie en door toevoeging van tekst met betrekking tot externe veiligheid. Voor meer informatie wordt verwezen naar het tweekolommenstuk dat is toegevoegd aan de bijlagen. Voor de bouwenvelop heeft de inspraak niet tot grote inhoudelijke wijzigingen met betrekking tot de kaders voor de realisatie van de kinderclusters geleid.

6.2.1 Overleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening

Bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan is het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden betrokken geweest (HDSR). In overleg met de HDSR is de watertoets opgesteld en akkoord bevonden. Voor de inhoudelijke aspecten wordt verwezen naar 5.9 Water

6.2.2 Advies wijkraad

De wijkraad Overvecht is betrokken geweest bij de inspraak over de Bouwenvelop. Voorafgaand aan de formele terinzagelegging is de wijkraad om advies gevraagd. Op dit verzoek is geen reactie ontvangen.

Hoofdstuk 7 Juridische planopzet

7.1 Inleiding

Het bestemmingsplan is opgesteld volgens de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2012). De SVBP 2012 maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. Vergelijkbare bestemmingsplannen leiden tot een betere leesbaarheid, raadpleegbaarheid en helderheid voor de gebruiker en draagt zo bij aan een effectiever en efficiëntere dienstverlening.

7.2 Planvorm

Het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef, Overvecht kenmerkt zich door een gedetailleerde bestemmingsregeling die aan de ene kant ruimte biedt voor maatschappelijke functies en beoogde ontwikkelingen. Anderzijds wordt zekerheid gegeven over de omvang van de bebouwing. Het bouwvlak is voorzien van een maximale hoogtes en een bebouwingspercentages.

7.3 Opbouw regels

De opzet van de bestemmingsregels is steeds gelijk:

- bestemmingsomschrijving (met ondergeschikte en nevengeschikte doeleinden);
- bouwregels;
- nadere eisen waar de bestemmingsregeling dat nodig maakt;
- afwijkingsregels van de bouwregels;
- waar nodig: een bijzondere gebruiksregel;
- afwijkingsregels van de gebruiksregels;
- eventueel een aanlegvergunningstelsel ter bescherming van aanwezige cultuurhistorische, landschappelijke of natuurwaarden;
- in een aantal gevallen een wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht.

7.4 Artikelsgewijze toelichting

In deze paragraaf wordt per bestemming uitgelegd wat de achtergrond is van een bepaalde bestemming.

Artikel 1 Begrippen en Artikel 2 Wijze van meten bevatten de begripsbepalingen en de wijze van meten. Deze regels spreken voor zich en behoeven geen nadere uitleg.

Artikel 3 Groen - 1

De bestemming Groen - 1 is bedoeld voor groenvoorzieningen, paden, speelvoorzieningen en andere bijbehorende voorzieningen.

Artikel 4 Maatschappelijk

De gronden met bestemming Maatschappelijk zijn bedoeld voor maatschappelijke voorzieningen. Gebouwen moeten worden gebouwd binnen het bouwvlak, hierbij geldt dat het bouwvlak voor maximaal 85% mag worden bebouwd.

Artikel 5 Waarde - Archeologie

De dubbelbestemming Waarde - Archeologie zorgt voor de bescherming die een bestemmingsplan op grond van de Monumentenwet aan archeologische waarden moet geven. De bestemming werkt door het gebruik in strijd met deze bestemming strafbaar te stellen. Iemand die beschikt over een vergunning op basis van de verordening op de archeologische monumentenzorg, dan wel over een brief van de gemeente waarin is aangegeven dat een dergelijke vergunning niet nodig is, handelt in overeenstemming met de bestemming.

Artikel 6 Antidubbeltelbepaling

Deze bepaling is opgenomen om te voorkomen dat een stuk grond dat al eens was betrokken bij het verlenen van een omgevingsvergunning bij de beoordeling van latere bouwplannen nogmaals wordt betrokken.

Artikel 7 Algemene bouwregels

In de bouwverordening zijn ook voorschriften opgenomen. Het bestemmingsplan gaat vóór deze bepalingen, maar in dit artikel is bepaald welke voorschriften uit de bouwverordening naast het bestemmingsplan van kracht blijven. Het gaat daarbij om voorschriften van stedenbouwkundige aard, zoals de bereikbaarheid van bouwwerken van werkverkeer en brandblus-voorzieningen, bereikbaarheid van gebouwen voor gehandicapten, de ruimte tussen bouwwerken en parkeergelegenheid bij gebouwen.

Daarnaast regelt dit artikel de mogelijkheid voor (beperkte) overschrijdingen van bebouwingsgrenzen die op de kaart zijn aangegeven.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

De Wro bevat een algemeen verbod om de gronden en bebouwing in strijd met het bestemmingsplan te gebruiken. Een algemeen gebruiksverbod hoeft derhalve niet meer in de planregels te worden opgenomen. Het is wel mogelijk om in het bestemmingsplan aan te geven wat onder verboden gebruik in ieder geval wordt verstaan. In dit artikel is opgenomen dat onder verboden gebruik wordt verstaan: onbebouwde gronden te gebruiken als staanplaats voor onderkomens als opslagplaats voor onklare voer-, vlieg- en vaartuigen of onderdelen daarvan of als stortplaats voor puin en afvalstoffen.

Het gebruik of bouwen in strijd met het bestemmingsplan was vroeger onder de oude Wet op de Ruimtelijke Ordening via een algemene gebruiksbepaling en strafbepaling geregeld in het bestemmingsplan. Onder de Wet ruimtelijke ordening was een en ander geregeld in de wet zelf. Met de invoering van de Wabo is dat opnieuw gewijzigd. Nu is het als volgt geregeld.

Voor elke verandering van gebruik (in ruime zin) die in strijd komt met een bestemmingsplan is volgens artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo een omgevingsvergunning nodig is. Indien voor een dergelijk planologisch strijdig gebruik geen omgevingsvergunning wordt gevraagd of een gevraagde vergunning niet wordt verleend, komt dit gebruik dus in strijd met artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo. Dat artikel kan vervolgens bestuursrechtelijk of strafrechtelijk via de Wet op de economische delicten worden gehandhaafd.

Strijdig gebruik met planologische regelingen waarvan afwijking niet is toegestaan valt niet onder artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo. Met het oog op dergelijk gebruik is in artikel 7.2 Wet ruimtelijke ordening een verbodsbepaling opgenomen bij de invoering van de Wabo.

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels

Dit artikel regelt de afwijkingsmogelijkheden voor het college van burgemeester en wethouders. Dit heeft primair tot doel enige flexibiliteit in de regels aan te brengen. Ze kunnen worden toegepast als er niet op grond van de bestemmingsregelingen in hoofdstuk 2 al een afwijkingsmogelijkheid is. Het gaat dan om een afwijking van maten, afmetingen en percentages, het plaatsen van objecten van beeldende kunst, het realiseren van kleine nutsgebouwtjes.

Artikel 10 Algemene wijzigingsregels

Ten behoeve van kleine wijzigingen zoals het wijzigen van een bestemmingsgrens zijn toegestaan mits dit voor de technische uitvoerbaarheid van bestemmingen en bouwwerken noodzakelijk is. Daarnaast is het toegestaan de bestemming te wijzigen voor het realiseren van een kinderdagverblijf mits dat planologisch gezien inpasbaar is.

Artikel 11 Algemene regel omtrent (fiets)parkeren

Dit artikel regelt dat de parkeergelegenheid voor auto's en fietsen voldoet aan het gemeentelijke beleid. Het artikel neemt de functie over van de stedenbouwkundige bepaling in de bouwverordening die een zelfde voorwaarde aan het gebruik stelt.

Bij het toetsen van omgevingsvergunningen aan het bestemmingsplan, zal onderzocht worden of de aanvraag aan de voorwaarde om voldoende parkeergelegenheid te regelen voldoet. Het college heeft normen vastgesteld die aangeven wat als “voldoende” moet worden beschouwd.

In een bestaande situatie wordt de bestaande parkeergelegenheid voor auto's en fietsen als voldoende beschouwd. Deze bestaande parkeergelegenheid moet op grond van dit artikel in stand worden gehouden. Bij sloop-nieuwbouw wordt het bestaande aantal parkeerplaatsen (het rechtens verkregen niveau) in mindering gebracht op het aantal dat nodig is bij de nieuwe ontwikkeling, een en ander conform het geldende gemeentelijk beleid.
Met parkeervoorzieningen worden parkeervoorzieningen voor auto's en fietsen bedoeld.

Artikel 12 Overige regels

Voor het realiseren en veranderen van een geluidsgevoelige bestemming dient vast te staan dat de geluidsbelasting de voorkeursgrenswaarde ingevolge de Wet geluidhinder of de ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting (hogere waarde), ingevolge het besluit Hogere waarde met inachtneming van de in dit besluit gestelde voorwaarde(n), niet overschrijdt.

De overgangs- en slotbepalingen van hoofdstuk 4 bevatten de onderstaande 3 bepalingen.

Artikel 13 Overgangsrecht

In het nieuwe Besluit op de ruimtelijke ordening (in werking 1 juli 2008) is overgangsrecht opgenomen dat in elk bestemmingsplan moet worden overgenomen.

Indien de in het plan opgenomen regels. voor wat betreft gebruik of bebouwing, afwijken van een bestaande legale situatie, dan zijn daarop de overgangsbepalingen van toepassing. De overgangsbepaling heeft tot doel bestaande belangen te respecteren totdat realisering van de nieuwe regels plaatsvindt.

Voor bouwwerken die onder het overgangsrecht vallen, is bepaald dat deze gedeeltelijk mogen worden vernieuwd of veranderd, mits de bestaande afwijking niet wordt vergroot. Gehele vernieuwing is in principe uitgesloten, waaronder ook gefaseerde vernieuwing van een bouwwerk wordt verstaan. Het doel van het overgangsrecht is dat het bestaande bouwwerk in de bestaande staat in stand mag worden gehouden. Uitsluitend na het tenietgaan van het bouwwerk door een calamiteit, waarmee onder andere brand of extreme weersomstandigheden wordt bedoeld, is onder voorwaarden gehele vernieuwing toegestaan.

Vergunningplichtige bouwwerken die zonder vergunning zijn opgericht, kunnen door overgangsrecht niet gelegaliseerd worden. Bouwen zonder vergunning is immers een overtreding van de Woningwet die niet door een regeling in een bestemmingsplan ongedaan kan worden gemaakt.

Wel kan met een beroep op het overgangsrecht een aanvraag worden ingediend voor de verbouw van een illegaal bouwwerk. Om te voorkomen dat een dergelijke aanvraag moet worden gehonoreerd, is in de overgangsbepaling van dit plan opgenomen dat deze slechts van toepassing is op legale bouwwerken.

Voor het gebruik dat onder het overgangsrecht valt, is bepaald dat dat gebruik mag worden voortgezet. Het gebruik mag eveneens worden gewijzigd, voor zover de afwijking ten opzichte van het toegestane gebruik niet vergroot wordt.

Hiervoor is reeds aangegeven dat illegale bouwwerken niet gelegaliseerd kunnen worden door overgangsrecht. Voor gebruik is dat in principe wel mogelijk maar vanuit het oogpunt van handhaving ongewenst. Gezien het voorgaande is in de overgangsbepaling opgenomen dat het gebruik, dat reeds in strijd was met het voorheen geldende plan, van het overgangsrecht is uitgesloten.

Ook na het van kracht worden van dit plan kan dus nog met succes handhavend worden opgetreden tegen gebruik dat reeds in strijd was met het voorgaande bestemmingsplan. Dit laatste is uiteraard mede afhankelijk van andere aspecten, waaronder de vraag of het strijdige gebruik reeds zolang plaatsvindt dat de gemeente haar rechten heeft verwerkt.

Artikel 14 Slotregel

In dit artikel is de naam van het bestemmingsplan, de citeertitel, omschreven.

Prostitutie
In het plangebied van dit bestemmingsplan zijn geen seksinrichtingen gevestigd met een vergunning op basis van de APV. Gezien het in Utrecht gehanteerde maximumstelsel zijn nieuwe seksinrichtingen niet toegestaan en zijn seksinrichtingen uitgesloten in de gebruiksbepaling en in de begripsbepaling "aan huis verbonden beroep en bedrijf". Gelet op het binnen de gemeente gehanteerde maximumstelsel betekent de regeling in dit bestemmingsplan geen algeheel verbod, maar wel een verbod op seksinrichtingen binnen dit plangebied.

7.5 Planvorm

Het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef, Overvecht kenmerkt zich door een vrij globale opzet: dit biedt voldoende ruimte bij de verdere uitwerking van het bouwplan, maar heeft tegelijkertijd zekerheid over de maximale omvang van het gebouw. De openbare ruimte om de bebouwing heeft een ruime bestemming, zodat bij de definitieve inrichting ervan zo flexibel mogelijk met de beschikbare ruimte kan worden omgegaan.

7.6 Handhaving

Door handhaving controleert de overheid of burgers, bedrijven en bijvoorbeeld overheidsorganen zich aan de wet- en regelgeving houden. Onder handhaving wordt verstaan het door controle (toezicht en opsporing) en het toepassen (of dreigen daarmee) van bestuursrechtelijke sancties, bereiken dat het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift wordt nageleefd. De handhaving van de van toepassing zijnde regeling binnen de gemeente Utrecht, wordt uitgevoerd door diverse diensten en afdelingen. Zo wordt namens het college onder andere gehandhaafd op de regels van voorliggend bestemmingsplan. Dit betekent dat de regels voor wat betreft het gebruik en de bebouwingsregels worden gehandhaafd. Dit gebeurt veelal door toetsing tijdens het behandelen van de aanvragen om omgevingsvergunning, maar kan ook gebeuren als gevolg van toezicht tijdens de uitvoering van de bouw of op grond van een eigen constatering indien een bouwwerk of een perceel in strijd met het bestemmingsplan wordt gebruikt. Indien er bijvoorbeeld sprake is van illegale ingebruikname van gemeentelijke grond, dan zal hiertegen worden opgetreden.

Doel handhavend optreden

Het doel van het handhavend optreden van de gemeente is niet direct gekoppeld aan de noodzaak van een actueel bestemmingplan. Voor de bewoners van het plangebied is duidelijk waar zij aan toe zijn (qua bouwen, zoals bijvoorbeeld uitbreiding van de woning, en qua gebruik), maar het niet handhaven haalt de effectiviteit van een actueel bestemmingsplan onderuit. De toegevoegde waarde van het verlenen van een omgevingsvergunning voor een vrijstaand bijbehorend bouwwerk is niet groot, indien er op andere plaatsen - zonder vergunning - vrijstaande bijbehorende bouwwerken zijn geplaatst. Dit wordt nog eens problematischer zodra een omgevingsvergunning wordt geweigerd, terwijl diverse vergelijkbare bouwwerken reeds illegaal zijn geplaatst. In dit laatste geval is de roep om handhavend op te treden dan ook het grootst.

Wijze van handhaven

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht heeft het college een tweetal instrumenten tot haar beschikking: bestuursdwang en dwangsom. Bij het toepassen van bestuursdwang wordt de overtreding (het geconstateerde illegale bouwwerk dan wel gebruik) ongedaan gemaakt op kosten van de overtreder. Dit kan betekenen dat een bouwwerk door de gemeente wordt afgebroken en de kosten van bijvoorbeeld de aannemer en de gemeentelijke (voorbereidings)kosten op de overtreder worden verhaald. Het is tevens mogelijk om, indien er zonder omgevingsvergunning wordt gebouwd en de bouw wordt stilgelegd door middel van een bouwstop, de bouwmaterialen weg te slepen en elders op te slaan. Het opleggen van een last onder dwangsom betekent bijvoorbeeld dat het illegale gebruik moet worden gestaakt binnen een door het college gestelde termijn. Overschrijdt men de termijn, dan zal de dwangsom in rekening worden gebracht bij de overtreder. Doel van de dwangsom is het onaantrekkelijk maken van het voortzetten van de geconstateerde overtreding. De dwangsom zal dan ook in relatie moeten staan aan (en zal derhalve altijd hoger zijn dan) het voordeel dat de overtreder heeft bij het voortzetten van de illegaliteit. In het plangebied zal handhavend worden opgetreden tegen het illegale gebruik van bouwwerken en percelen. Bijvoorbeeld het verhuren van opslagruimte ten behoeve van de stalling van caravans, maar ook het gebruik van een winkel als café. Verder zal er bij de bouw worden gecontroleerd op de uitvoering van verleende omgevingsvergunningen. Uiteraard zal er ook gecontroleerd worden of, in het geval van een geweigerde omgevingsvergunning voor een woning, de betreffende woning niet alsnog wordt gebouwd. Voorts zal de gemeente toezien op - onder de Wet milieubeheer vallende - bedrijven. Dit vloeit voort uit de regels van het bestemmingsplan. Indien er immers ter plaatse een bedrijfsactiviteit plaats mag vinden, zal dit qua gebruik (intensiteit en hinder) gehandhaafd worden.

Bijlagen toelichting

(apart bijlagenboek)

Inhoudsopgave

Bijlage 1	Akoestisch onderzoek
Bijlage 2	Akoestisch onderzoek stemgeluid
Bijlage 3	Verkennend en aanvullend bodemonderzoek
Bijlage 4	Luchtkwaliteit onderzoek
Bijlage 5	Natuurwaarden onderzoek
Bijlage 6	Volksgezondheid advies
Bijlage 7	Bouwenvelop
Bijlage 8	Tweekolommenstuk bouwenvelop

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.2 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.3 achtererfgebied:

erf aan de achterkant en de niet naar de openbaar toegankelijk gebied gekeerde zijkant, op meer dan 1 meter van de voorkant, van het hoofdgebouw.

1.4 antenne-installatie:

installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de al dan niet in een of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.

1.5 archeologisch onderzoek:

onderzoek verricht door of namens een dienst of instelling die over een opgravingsvergunning op grond van de Monumentenwet 1988 beschikt.

1.6 archeologische waarde:

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de in dat gebied voorkomende overblijfselen uit oude tijden.

1.7 bebouwingspercentage:

het met een aanduiding of in de regels aangegeven percentage, dat aangeeft hoeveel van het desbetreffende bouwperceel ten hoogste mag worden bebouwd met gebouwen en bijbehorende bouwwerken.

1.8 besluit Hogere waarde:

besluit waarin de ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting op grond van de Wet geluidhinder is vastgesteld.

1.9 bestaand bouwwerk:

een bouwwerk, dat op het tijdstip van het in werking treden van het bestemmingsplan is of wordt gebouwd met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en/of de Woningwet.

1.10 bestaand gebruik:

het op het tijdstip van het in werking treden van het bestemmingsplan aanwezige legale gebruik.

1.11 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak.

1.12 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand BPTEUNDEJAGERDREEF.NL.IMRO.VA01 met de bijbehorende regels (en eventuele bijlagen).

1.13 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.14 bijbehorend bouwwerk:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak.

1.15 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.16 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak.

1.17 bouwlaag:

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op (nagenoeg) gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw, kap en/of bijzondere bouwlaag.

1.18 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.19 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.20 dak:

een bovenbeëindiging van een gebouw.

1.21 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.22 hoofdgebouw:

een gebouw, dat op een bouwperceel door zijn aard, functie, constructie of afmetingen dan wel gelet op de bestemming als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken.

1.23 kap:

een gesloten en (gedeeltelijk) hellende bovenbeëindiging van een bouwwerk.

1.24 maatschappelijke voorzieningen:

voorzieningen inzake welzijn, volksgezondheid, religie, onderwijs, kinderopvang, buitenschoolse opvang, openbare orde en veiligheid en daarmee gelijk te stellen sectoren.

1.25 nutsvoorzieningen:

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.26 peil:

a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang grenst aan de weg: de hoogte van de kruin van de weg;
b. voor andere gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld;
c. voor gebouwen die grenzen aan een dijk: de hoogte van de kruin van de dijk ter plaatse van het bouwwerk.

1.27 plan:

het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef, Overvecht van de gemeente Utrecht.

1.28 prostitutie:

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen betaling.

1.29 seksinrichting:

de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte, dan wel meerdere besloten ruimten in elkaars directe nabijheid, waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was seksuele handelingen, al dan niet met een ander, tegen vergoeding worden verricht. Hieronder wordt in ieder geval verstaan een prostitutiebedrijf, raamprostitutiebedrijf of sekstheater, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.30 Verordening op de Archeologische Monumentenzorg:

de sedert 22 december 2009 van kracht zijnde Verordening op de Archeologische Monumentenzorg van de gemeente Utrecht.

1.31 voorgevel:

de gevel van het hoofdgebouw die door zijn aard, functie, constructie dan wel gelet op uitstraling ervan als belangrijkste gevel kan worden aangemerkt.

1.32 voorgevelrooilijn:

De lijn die wordt bepaald door de naar het openbaar toegankelijk gebied (zoals de weg, openbaar groen of water) gekeerde voorgevel of het verlengde daarvan, van een hoofdgebouw.

1.33 Wgh- inrichtingen:

bedrijven zoals bedoeld in artikel 2.4 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer die in belangrijke mate geluidshinder kunnen veroorzaken.

1.34 zendmast:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, waarop antenne-installaties worden geplaatst.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.2 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.3 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen - 1

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Groen - 1 aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen, gazons en beplantingen;
b. fiets-en voetpaden;
c. nutsvoorzieningen;
d. speelvoorzieningen;
e. water, waterbeheer en waterberging;
f. onderhoudspaden en -stroken;
g. de bij de bestemming behorende voorzieningen zoals kunstwerken waaronder duikers, bruggen en faunapassages.

3.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

3.2.1 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen, met uitzondering van erf- en perceelafscheidingen welke niet meer dan 1 meter hoog mogen zijn;
b. de bouwhoogte van speelvoorzieningen mag in afwijking van het bepaalde vermeld onder a., niet meer bedragen dan 4 meter;
c. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer.

Artikel 4 Maatschappelijk

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Maatschappelijk aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. maatschappelijke voorzieningen;
b. de bij de bestemming behorende verkeers-, parkeer- en groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, water, tuinen, erven en terreinen.

4.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

4.2.1 Gebouwen

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. het bebouwingspercentage ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage', mag niet worden overschreden;
c. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte', mag niet worden overschreden;

4.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen,
b. In afwijking van het gestelde onder a. mag de bouwhoogte van palen en masten niet meer dan 6 meter bedragen.

Artikel 5 Waarde - Archeologie

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie aangewezen gronden zijn mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de archeologische waarden en verwachting.

5.2 Specifieke gebruiksregel

Onder met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen, het handelen in strijd met de bij deze regels behorende Verordening op de Archeologische Monumentenzorg.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Antidubbeltelbepaling

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene bouwregels

a. Bouwgrenzen, niet zijnde bestemmingsgrenzen, mogen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels worden overschreden door tot gebouwen behorende stoepen, stoeptreden, trappenhuizen, hellingbanen, entreeportalen, veranda's en afdaken en andere ondergeschikte bouwdelen van gebouwen, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 meter;
b. Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde vermeld onder a. voor het overschrijden van bouw- en/of bestemmingsgrenzen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels door tot gebouwen behorende balkons, afdaken, erkers en dergelijke, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 meter en waarbij de vrije hoogte tot aan het peil minimaal 2,2 meter bedraagt;
c. de regels van de Bouwverordening ten aanzien van onderwerpen van stedenbouwkundige aard blijven overeenkomstig het gestelde in artikel 9 lid 2 van de Woningwet buiten toepassing, behoudens ten aanzien van de volgende bepalingen:
    1. de bereikbaarheid van gebouwen voor wegverkeer;
    2. de bereikbaarheid van gebouwen voor gehandicapten;
    3. het bouwen bij hoogspanningsleidingen en ondergrondse hoofdstransportleidingen;
    4. de parkeergelegenheid en laad- en losmogelijkheden;
    5. de ruimte tussen bouwwerken.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

Onder met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen het gebruik van of het laten gebruiken van:

a. onbebouwde gronden als staan- of ligplaats voor onderkomens;
b. onbebouwde gronden en/of bouwwerken ten behoeve van seksinrichtingen;
c. stacaravans en recreatiewoningen voor permanente bewoning;
d. onbebouwde gronden als kampeerterrein;
e. vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor bewoning;
f. onbebouwde gronden als opslagplaats voor onklare voer-, vlieg- en vaartuigen of onderdelen daarvan;
g. onbebouwde gronden als stortplaats voor puin en afvalstoffen, voor zover dit niet betreft het storten of opslaan in bij gebouwen behorende tuinen van geringe hoeveelheden afvalstoffen die afkomstig zijn van het onderhoud van die tuinen.

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, afwijken van:

a. de bij recht in de regels gegeven maten, afmetingen, percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages;
b. de bestemmingsregels voor het toestaan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of -intensiteit daartoe aanleiding geven;
c. de bestemmingsregels voor het plaatsen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van vlucht- en/of noodtrappen;
d. het overschrijden van de maximale bouwhoogte van gebouwen voor het plaatsen van hekwerken of borstweringen ten behoeve van dakterrassen, met dien verstande dat de maximale bouwhoogte met niet meer dan 1,50 meter mag worden overschreden;
e. de bestemmingsregels voor het bouwen met een geringe mate van afwijking van de plaats en richting van de bestemmingsgrenzen indien dit noodzakelijk is in verband met afwijkingen of onnauwkeurigheden ten opzichte van de feitelijke situatie of in die gevallen waar een rationele verkaveling van de gronden een geringe afwijking vergt;
f. de bestemmingsregels ten aanzien van de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde,en toestaan dat de hoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10 meter;
g. het bepaalde ten aanzien van de maximale bouwhoogte van gebouwen en toestaan dat de bouwhoogte van de gebouwen wordt verhoogd ten behoeve van plaatselijke verhogingen, zoals liftkokers, trappenhuizen, lichtkappen.

Artikel 10 Algemene wijzigingsregels

a. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de in het plan opgenomen bestemmingen te wijzigen ten behoeve van overschrijding van bestemmingsgrenzen, voor zover zulks van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein; de overschrijdingen mogen niet meer dan 3 meter bedragen en het bestemmingsvlak mag met niet meer dan 10% worden vergroot;

Artikel 11 Algemene regel omtrent (fiets)parkeren

Op grond van het bepaalde in de planregels mogen de voor de verschillende bestemmingen aangewezen gronden daarvoor slechts worden gebruikt onder de voorwaarde dat voldoende parkeergelegenheid voor auto's en fietsen binnen die bestemming wordt gerealiseerd of in stand gehouden.

Artikel 12 Overige regels

Voor het realiseren en veranderen van een geluidsgevoelige bestemming dient vast te staan dat de geluidsbelasting de voorkeursgrenswaarde ingevolge de Wet geluidhinder of de ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting (hogere waarde), ingevolge het besluit Hogere waarde met inachtneming van de in dit besluit gestelde voorwaarde(n), niet overschrijdt.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 13 Overgangsrecht

13.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan;
2. Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10 %;
3. het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

13.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;
2. het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;
3. indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatte;
4. het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 14 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef, Overvecht.

Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling, afdeling Gebiedsontwikkeling

Uitgave Gemeente Utrecht
Postadres Postbus 8406, 3505 RK Utrecht
Telefoon 030 - 286 48 02

RAAD 17 JUL 2014
z.h.o. cfm gewijzigd

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.031093
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 50

Bestemmingsplan Teun de Jagerdreef, Overvecht

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 In te stemmen met het afwijken van de bouwenvelop Teun de Jagerdreef.

2 Het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPTEUNDEJAGERDREEF.VA01.gml vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

Drs. M.R. Schurink

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De commissie stemt in met het raadsvoorstel.

Status: **A**

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_722
Bijlage: Het bestemmingsplan (verbeelding) Teun de Jagerdreef in pdf
Bijlage: Link naar RO Publiceer - Teun de Jagerdreef
Bijlage: Het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef in pdf

Eerdere besluitvorming
- In juni 2012 is door het college de bouwenvelop Teun de Jagerdreef vastgesteld.
- Op 2 december 2013 heeft het college ingestemd met de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan.

Uitvoering
Nadat de raad het bestemmingsplan heeft vastgesteld wordt het op de gebruikelijke wijze gepubliceerd en gedurende zes weken ter inzage gelegd. Belanghebbenden kunnen in die periode beroep instellen bij de Raad van State.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.031093
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 50

Bestemmingsplan Teun de Jagerdreef, Overvecht

Besluit

1 In te stemmen met het afwijken van de bouwenvelop Teun de Jagerdreef.

2 Het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPTEUNDEJAGERDREEF.VA01.gml vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Doel
Het geplande kindercluster bestaat uit 23 leslokalen, twee speellokalen, een multifunctionele zaal, twee nieuwe gymzalen, twee gymzalen van Trajectum College, een buurthuis van maximaal 600 m2 en mogelijk voorzieningen ten behoeve van kinderopvang. De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is deze nieuwe ontwikkeling planologisch-juridisch mogelijk te maken.

Plangebied
Het plangebied ligt in het zuidoosten in de wijk Overvecht. Het wordt begrensd door de Van Brammendreef-Teun de Jagerdreef, de spoorlijn Utrecht-Hilversum en het verlengde van de Suze Noiretdreef.

Hogere waarden
Burgemeester en wethouders zijn bevoegd hogere waarden vast te stellen voor de ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting op grond van de Wet geluidhinder. De toelaatbare geluidsbelasting ("voorkeursgrenswaarde") wordt vanwege wegverkeer- en spoorweglawaai en overschreden.

Participatie tot standkoming bouwenvelop
Bij de totstandkoming van de Bouwenvelop zijn verschillende partijen betrokken over de inhoud en het vervolgproces. Oa. de gebruikers van de nieuwbouw, zoals de scholen (schoolbesturen en via hen ook de schoolteams, ouders en leerlingen), het Trajectum College (in verband met het inpassen van de gymzalen) en omwonenden. De Natuur en Milieugroep Overvecht en de Wijkraad zijn gevraagd om advies. Er zijn twee inspraakreacties ontvangen op de bouwenvelop.Dit heeft geleid tot een aantal kleine aanpassingen.

Beslispunt

1 In te stemmen met het afwijken van de bouwenvelop Teun de Jagerdreef.

Argumenten

1.1 <u>Het betreffen relatief kleine afwijkingen.</u>
De uitwerking van het bouwplan heeft geleid tot kleine afwijkingen ten opzichte van de bouwenvelop.
Het gaat om de volgende onderdelen:
- Aan de achterzijde (spoorzijde) steekt het gebouw voor een klein deel buiten de maximale bouwgrens van de bouwenvelop. Aangezien het een zeer kleine en ondergeschikte overschrijding betreft, waar geen directe omwonenden last van kunnen hebben, wordt de overschrijding ruimtelijke acceptabel gevonden;
- De afmetingen en de locatie van het schoolterrein en de buitenruimte van het buurthuis verschillen ten opzichte van de bouwenvelop. Aan de zijde van de Teun de Jagerdreef en het park aan de spoorzijde en de zijde van de groene voeg wordt de buitenruimte groter. De grotere buitenruimte maakt dat het gebouw beter kan worden ingepast en dat op eigen terrein ook voldoende ruimte gevonden kan worden voor fietsparkeren. Daarnaast worden de toegangspaden tot het terrein geminimaliseerd. Er blijft, ook aan de Teun de Jagerdreef voldoende openbare ruimte over voor stoep en parkeren;
- Door de toevoeging van buitenruimte aan de oostzijde is de mogelijkheid voor het toevoegen van buitenruimte aan de westzijde beperkt. De maatschappelijke bestemming is verkleind. Om hetzelfde programma te kunnen realiseren is het bebouwingspercentage verhoogd. De bebouwing zal niet dichter naar de bebouwing aan de Teun de Jagerdreef toe komen, maar het kleinere vlak wordt dichter bebouwd.

1.2 <u>De afwijking is gecommuniceerd in de wijk.</u>
Op 18 november 2013 heeft er een informatieavond plaatsgevonden waar de afwijkingen ten opzichte van de bouwenvelop zijn toegelicht. Ook heeft de architect het en het voorlopig

ontwerp (VO) gepresenteerd. Er waren circa 25 omwonenden aanwezig. De reacties waren over het algemeen positief. Mensen waren tevreden over de toevoeging van groen, het behoud van het park, het toekomstige gebouw en de omvang hiervan. Daarnaast waren er vragen over het aantal parkeerplaatsen, de fietsroutes van en naar de school en de verkeersafwikkeling in de wijk. Er zijn geen reacties binnengekomen over de bouwenvelopafwijking.

Beslispunt

2 Het bestemmingsplan Teun de Jagerdreef dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPTEUNDEJAGERDREEF.VA01.gml vast te stellen.

Argumenten

2.1 Het plan maakt een gewenste ontwikkeling mogelijk.
Het bestemmingsplan geeft een integrale afweging voor de realisatie van de multifunctionele accomodatie. Dit plan biedt een kader voor het verlenen van de omgevingsvergunning.

2.2 Het plan is economisch uitvoerbaar.
De gehele planontwikkeling geschiedt door en voor rekening van de Afdeling UVO van de gemeente Utrecht, project "Kinderclusters Overvecht". De financiële dekking van dit project is geregeld in het Masterplan Primair Onderwijs en in het Masterplan Voortgezet Onderwijs en in de Voorjaarsnota 2011.
Het gemeentelijke kostenverhaal is verzekerd middels de begroting van de UVO. Omdat het gemeentelijke kostenverhaal anderszins is geregeld, is het opstellen van een exploitatieplan niet nodig.
Planschade
De zorgvuldige inpassing van de ontwikkeling maakt dat het risico op planschade voor de omgeving als laag wordt beoordeeld.

2.3 Er zijn geen zienswijzen ingediend.
Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 14 februari tot en met 27 maart ter inzage gelegen. Er zijn in die periode geen zienswijzen ingediend. Het plan is ongewijzigd.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.032291
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 51
Geheim	Nee

Vaststelling bestemmingsplan HOV-baan De Uithof

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 geen exploitatieplan ten behoeve van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof vast te stellen.

2 het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPHOVBAABDEUITHOF-VA01.gml met ondergrond NLIMRO.0344.BPHOVBAANDEUITHOF-VA01.dgn ongewijzigd vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Toezeggingen wethouder Jansen:
Informeert voor de raadsbehandeling, de raad schriftelijk over de gesloten overeenkomst tussen de Uithofpartijen en de gemeente met betrekking tot de trillingen. Daarbij wordt nader ingegaan op de afspraken die er zijn gemaakt of zouden moeten worden gemaakt over scenario's waarbij die trillingen, na ingebruikname, toch nog zorgen voor een conflict tussen de Uithofpartners en de gemeente.
Terug in de raad:
Fracties wachten de toegezegde info van de wethouder af. Bij voldoende beantwoording kan dit voorstel mogelijk een A-punt worden.

Status: **B**

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_731
Bijlage: Het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof in pdf
Bijlage: Het bestemmingsplan (verbeelding 1) HOV-baan De Uithof in pdf
Bijlage: Het bestemmingsplan (verbeelding 2) HOV-baan De Uithof in pdf
Bijlage: Het bestemmingsplan (verbeelding 3) HOV-baan De Uithof in pdf
Bijlage: Bijlage in BABS - link naar RO Publiceer
Bijlage: Raadsbrief+overeenkomst+trillingen+Uithoflijn
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 51

Eerdere besluitvorming
Op 11 februari 2014 heeft het college ingestemd met de beantwoording van de vooroverlegreactie, het ontwerpbestemmingsplan en de ter visie legging van dit ontwerpbestemmingsplan.

Uitvoering
Na vaststelling van het bestemmingsplan zal REO zorgdragen voor de verdere afhandeling van het bestemmingsplan. Na vaststelling door de gemeenteraad wordt het bestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn van ter inzage legging, kan tegen het besluit tot vaststelling beroep worden ingesteld door belanghebbenden aan wie niet redelijkerwijs kan worden verweten dat zij geen zienswijzen tegen het bestemmingsplan hebben ingebracht.
Tevens kan een voorlopige voorziening worden aangevraagd bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. De inwerkingtreding van het bestemmingsplan wordt dan opgeschort totdat een uitspraak is gedaan over de voorlopige voorziening. De uitspraak op de voorlopige voorziening kan circa 3 maanden duren. De afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State doet uitspraak over de ingediende beroepschriften binnen één jaar na afloop van de beroepstermijn.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.032291
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 51

Vaststelling bestemmingsplan HOV-baan De Uithof

Besluit

1 geen exploitatieplan ten behoeve van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof vast te stellen.

2 het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPHOVBAABDEUITHOF-VA01.gml met ondergrond NLIMRO.0344.BPHOVBAANDEUITHOF-VA01.dgn ongewijzigd vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Ligging en begrenzing plangebied
Het plangebied omvat de toekomstige trambaan en de direct aangrenzende openbare ruimte, inclusief het onderstation bij de Universiteitsweg/oprit A28. Het tracé van De Uithoflijn in De Uithof loopt vanaf het viaduct bij de rijksweg A27, waar de HOV-baan De Uithof binnenkomt, via de Weg tot de Wetenschap, Padualaan en de Heidelberglaan tot en met het toekomstige opstelterrein langs de rijksweg A28, achter de P+R De Uithof.

De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is de nieuwe tramverbinding in De Uithof, vanaf het viaduct bij de rijksweg A27 tot en met de toekomstige opstelsporen achter de P+R De Uithof, juridisch en planologisch mogelijk te maken.

Dit bestemmingsplan sluit direct aan op het bestemmingsplan voor het Prinses Máxima Centrum. Vanwege de onderlinge samenhang tussen deze twee bestemmingsplannen, is veelvuldig overleg gevoerd om de bestemmingsplannen goed op elkaar af te stemmen. Het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof is hierbij leidend en is dus randvoorwaardelijk voor het bestemmingsplan Prinses Máxima Centrum.

Op 10 maart 2014 is de overeenkomst over de inpassing van de trambaan in De Uithof ondertekend. In deze overeenkomst zijn de afspraken vastgelegd van de gemeente Utrecht met De Uithofpartners (UU, UMC Utrecht, HU) en de BRU. In deze overeenkomst zijn belangrijke afspraken gemaakt over onder andere het voorkomen van verstoring van diverse geavanceerde onderzoeksapparatuur in het Science Park. Tevens zijn afspraken gemaakt over de bereikbaarheid van De Uithof.

Overzicht voorgaande fasen
Het concept van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof is ten behoeve van het vooroverleg voorgelegd aan de Provincie Utrecht, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR), Rijkswaterstaat, Veiligheidsregio Utrecht, Bestuur Regio Utrecht, Universiteit Utrecht en het Universitair Medisch Centrum Utrecht. Tevens is het bestemmingsplan voorgelegd aan de wijkraad Oost.

Op 11 februari 2014 heeft het college ingestemd met de beantwoording van de vooroverlegreacties, het ontwerpbestemmingsplan en de ter visie legging ervan. Het ontwerpbestemmingsplan heeft vervolgens van februari tot en met 3 april 2014 ter visie gelegen.

Tijdens deze periode zijn geen zienswijzen ingediend.

Ten behoeve van dit bestemmingsplan zal het college van burgemeester en wethouders een besluit hogere waarden ingevolge hoofdstuk 3 Besluit geluidhinder voor de ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting vaststellen.

Beslispunt

1 geen exploitatieplan ten behoeve van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof vast te stellen.

Argumenten

1.1 <u>Het kostenverhaal conform de wet is anderszins verzekerd.</u>
Op 18 april 2012 heeft het Algemeen Bestuur van de Regio Utrecht (BRU) definitief besloten tot aanleg van de Uithoflijn, inclusief de bijbehorende financiering (Uitvoeringsbesluit). Onderdeel van dit besluit is een bestuursovereenkomst tussen de gemeente Utrecht en de BRU waarin onder andere afspraken over te maken plankosten zijn gemaakt. Hiermee zijn deze gedekt. Het project Uithoflijn wordt voor de traminfrastructuur financieel gedekt door

bijdragen van Rijk, gemeente Utrecht en BRU. Binnen de projectfinanciering voor de infrastructuur van de Uithoflijn van EUR 323 miljoen, is voldoende dekking aanwezig om de investeringskosten van de gehele tramlijn (exclusief materieel) te financieren. De dekking van de tramlijn binnen het plangebied is binnen het project Uithoflijn specifiek gekenmerkt en gereserveerd. De financiële/ economische uitvoerbaarheid van de traminfrastructuur in het plangebied is hiermee gewaarborgd. Het materieel benodigd om de tramlijn te exploiteren wordt gefinancierd uit de toekomstige exploitatie.

Voor het gehele plangebied van de HOV-baan De Uithof is een analyse uitgevoerd. Hierbij is tevens de (grond)eigendomssituatie bezien. Er is onderzoek gedaan naar kostenverhaal in de zin van artikel 6.8 Wet ruimtelijke ordening. Het kostenverhaal conform de wet is anderszins verzekerd en is een exploitatieplan niet nodig. Uit bovenstaande blijkt dat de uitvoering van het project economisch uitvoerbaar is.

Beslispunt

2 het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPHOVBAABDEUITHOF-VA01.gml met ondergrond NLIMRO.0344.BPHOVBAANDEUITHOF-VA01.dgn ongewijzigd vast te stellen.

Argumenten

2.1 <u>Er zijn geen zienswijzen ingediend over het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof.</u>
Tijdens de termijn van ter visie legging van het ontwerpbestemmingsplan zijn geen zienswijzen ingediend. Het bestemmingsplan kan dus ongewijzigd worden vastgesteld.

De toelichting van het bestemmingsplan is geactualiseerd onder meer door het toevoegen van de laatste stand van zaken ten aanzien van de onderzoeken inzake flora en fauna. De wijzigingen van de toelichting leiden niet tot een gewijzigde vaststelling, aangezien de toelichting geen juridisch onderdeel is van een bestemmingsplan.

2.2 <u>Met de vaststelling van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof wordt de ontwikkeling van de trambaan in De Uithof mogelijk gemaakt.</u>
Het bestemmingsplan maakt een wenselijke ontwikkeling mogelijk. Het plan past binnen de uitgangspunten om de Uithoflijn als tramverbinding tussen Utrecht Centraal en De Uithof aan te leggen. Het resultaat is verbetering van de bereikbaarheid van De Uithof, de leefbaarheid van de stad, de kwaliteit en toegankelijkheid van het openbaar vervoer en een stimulerende werking voor economie en werkgelegenheid in de regio.
Het deeltraject in De Uithof is het sluitstuk van de ruimtelijke procedures ten behoeve van de Uithoflijn.

Het bestemmingsplan voldoet aan de wettelijke kaders. Voor een uitvoerige onderbouwing van de wenselijkheid van dit plan, verwijzen wij naar de plantoelichting van het bestemmingsplan.

Gemeente Utrecht

Bestemmingsplan

HOV-baan De Uithof

Vastgesteld, juli 2014

Bestemmingsplan HOV-baan De Uithof

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 6

1.1 Aanleiding 6
1.2 Doelstelling 6
1.3 Ligging en begrenzing plangebied 7
1.4 Vigerende bestemmingsplannen 8
1.5 Leeswijzer 8

Hoofdstuk 2 Relevante beleidskaders 9

2.1 Rijksbeleid 9
2.2 Provinciaal en regionaal beleid 9
2.3 Gemeentelijk beleid 12
2.4 Conclusie 15

Hoofdstuk 3 Bestaande situatie 16

3.1 Inleiding 16
3.2 Beschrijving van het plangebied en directe omgeving 16
3.3 Verkeer 18

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving 24

4.1 Inleiding 24
4.2 Ontwikkelingen 24
4.3 Ligging nieuw tracé trambaan 24
4.4 Ruimtelijke inpassing en ontwerpuitgangspunten 25
4.5 Verkeersafwikkeling 27
4.6 Conclusie 28

Hoofdstuk 5 Onderzoek en randvoorwaarden 29

5.1 Inleiding 29
5.2 Milieu-effectrapportage 29
5.3 Geluidhinder 30
5.4 Geur 32
5.5 Externe veiligheid 33
5.6 Trilling 34
5.7 Elektromagnetische interferentie 35
5.8 Luchtkwaliteit 36
5.9 Bodemkwaliteit 37
5.10 Flora en fauna 38
5.11 Water 41
5.12 Archeologie 43
5.13 Cultuurhistorie 47
5.14 Bomen 47
5.15 Kabels en leidingen 47
5.16 Bedrijvigheid 47

5.17 Explosieven 48
5.18 Kwaliteit van de leefomgeving 48
5.19 Ladder van duurzame verstedelijking 50

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid 53

6.1 Economische uitvoerbaarheid 53
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 53

Hoofdstuk 7 Juridische planopzet 55

7.1 Inleiding 55
7.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht 55
7.3 Planvorm 55
7.4 Opbouw regels 56
7.5 Artikelsgewijze toelichting 56
7.6 Handhaving 61

Bijlagen toelichting (apart bijlagenboek) 63

Bijlage 1 Akoestisch onderzoek Uithoflijn De Uithof
Bijlage 2 Trillingen: trillingseffecten Uithoflijn De Uithof
Bijlage 3 EMC Compensatiesysteem Uithoflijn De Uithof
Bijlage 4 Bodemkwaliteit (water) opstelsporen en bushalte AZU
Bijlage 5 Bodemkwaliteit (water) boogverruiming
Bijlage 6 Ecologie Quickscan verruimde boog
Bijlage 7 Ecologie Quickscan opstelterrein
Bijlage 8 Waterhuishoudkundig plan Uithoflijn in De Uithof
Bijlage 9 Archeologisch onderzoek Uithoflijn De Uithof
Bijlage 10 Externe veiligheid adviesnota
Bijlage 11 Vormvrije m.e.r.-beoordeling
Bijlage 12 Risicoanalyse tegemoetkoming planschade Uithoflijn De Uithof

REGELS

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 65

Artikel 1 Begrippen 65
Artikel 2 Wijze van meten 69

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 70

Artikel 3 Groen 70
Artikel 4 Maatschappelijk - Gezondheidszorg 70
Artikel 5 Verkeer 71
Artikel 6 Verkeer - Openbaar Vervoer 72
Artikel 7 Parkeergarage - Waterberging 73
Artikel 8 Verkeer - Verblijfsgebied 74
Artikel 9 Water 75
Artikel 10 Waarde - Archeologie 76

Hoofdstuk 3 Algemene regels 77

Artikel 11 Anti-dubbeltelregel 77
Artikel 12 Algemene bouwregels 77
Artikel 13 Algemene gebruiksregels 77
Artikel 14 Algemene regel m.b.t. parkeergelegenheid 77
Artikel 15 Algemene aanduidingsregels 77
Artikel 16 Algemene afwijkingsregels 78
Artikel 17 Algemene wijzigingsregels 78

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 79

Artikel 18 Overgangsrecht 79
Artikel 19 Slotregel 79

Toelichting bestemmingsplan

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Uithof, kenniscentrum aan de rand van de stad Utrecht, draagt in belangrijke mate bij aan de innovatieve kracht, de kenniseconomie en de concurrentiepositie van de regio Utrecht en Nederland. Een sterk ontwikkelde en goed bereikbare Uithof stimuleert de economie en de werkgelegenheid in de regio.

De Uithof blijft de komende jaren groeien. Bijvoorbeeld door de uitbreidingen van de Universiteit Utrecht en de Hogeschool Utrecht en de komst van verschillende instellingen naar De Uithof, zoals RIVM, Prinses Máxima Centrum en Danone. Het aantal studenten, werknemers en bezoekers dat vanaf Utrecht Centraal naar De Uithof reist, groeit daarmee de komende jaren met 25%. Concreet betekent dit dat er in 2020 meer dan 40.000 OV-reizigers per dag zijn, omdat steeds meer mensen met het openbaar vervoer van en naar De Uithof reizen.

Reizen per tram biedt reizigers meer ruimte en comfort. In een tram kunnen namelijk vier tot vijf keer meer reizigers vervoerd worden dan in een bus, zonder dat wordt ingeboet aan ruimte. Ook is reizen per tram stiller, schoner en zuiniger dan per bus. Een tram past beter binnen de beperkte stedelijke ruimte en biedt dus meer vervoerscapaciteit.

Het plangebied van dit bestemmingsplan omvat het deeltracé van de toekomstige HOV-baan in De Uithof, in de vorm van een bus- en trambaan en de direct aangrenzende openbare ruimte. deze lijn loopt vanaf de halte Utrecht Centraal Jaarbeursplein tot en met de opstelplaatsen achter de P+R De Uithof.

Om de reizigers goed naar De Uithof te laten reizen heeft het Bestuur Regio Utrecht op 18 april 2012 besloten om de Uithoflijn als tramverbinding tussen Utrecht Centraal en De Uithof aan te leggen. Doel van de Uithoflijn is dat reizigers snel, comfortabel en milieuvriendelijk tussen Utrecht Centraal en De Uithof worden vervoerd. Het resultaat is verbetering van de bereikbaarheid van De Uithof, de leefbaarheid van de stad, de kwaliteit en toegankelijkheid van het openbaar vervoer en een stimulerende werking voor economie en werkgelegenheid in de regio.

Het deeltraject in De Uithof is het sluitstuk van de Uithoflijn. De trambaan wordt grotendeels aangelegd op het bestaande busbaantracé in De Uithof. Achter de P+R De Uithof zal een onoverdekte opstelterrein worden aangelegd voor (een deel van) de trams.

In 2010 is bestemmingsplan De Uithof vastgesteld. In dit bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om het tracé van de toekomstige trambaan 'De Uithoflijn' planologisch juridisch mogelijk te maken. Planologisch is de komst van De Uithoflijn als trambaan in De Uithof daarmee dus reeds geregeld. In het ontwerpproces werd echter duidelijk dat de systeemgrenzen van De Uithoflijn niet overal in De Uithof binnen de begrenzingen van deze wijzigingsbevoegdheid vallen. Om te voorkomen dat het bestemmingsplan De Uithof op kleine en uit elkaar liggende onderdelen moet worden aangepast, is door de gemeente Utrecht besloten om het totale traject van de Uithoflijn vast te leggen in één nieuw samenhangend bestemmingsplan: het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof.

1.2 Doelstelling

De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is de nieuwe tramverbinding in De Uithof, vanaf het viaduct bij de rijksweg A27 tot en met de toekomstige opstelsporen achter de P+R De Uithof, juridisch en planologisch mogelijk te maken.

In dit bestemmingsplan zijn de wijzigingen in de wet- en regelgeving en het beleid van de verschillende overheden op het gebied van de ruimtelijke ordening, die zich in de loop van de tijd hebben voorgedaan, verwerkt. Met dit bestemmingsplan is aansluiting gezocht bij recent tot stand gekomen bestemmingsplannen binnen de gemeente, om de uniformiteit van bestemmingen en regelgeving te bevorderen.

1.3 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied omvat de toekomstige trambaan en de direct aangrenzende openbare ruimte, inclusief het onderstation bij de Universiteitsweg/oprit A28. Het tracé van De Uithoflijn in De Uithof loopt vanaf het viaduct bij de rijksweg A27, waar de HOV-baan De Uithof binnenkomt, via de Weg tot de Wetenschap, Padualaan en de Heidelberglaan tot en met het toekomstige opstelterrein langs de rijksweg A28, achter de P+R De Uithof.

Afbeelding: Begrenzing plangebied

1.4 Vigerende bestemmingsplannen

Binnen het gebied vigereren de volgende bestemmingsplannen:

Bestemmingsplan	Vastgesteld door raad	Onherroepelijk
De Uithof	4 maart 2010	6 mei 2010
HOV om de Zuid	29 juni 2010	13 juli 2011

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de beschrijving van de relevante beleidskaders In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de bestaande situatie. Onder andere de ruimtelijke structuur, de historische ontwikkeling van het gebied en de beschrijving van de aanwezige functies worden hier beschreven. In hoofdstuk 4, de planbeschrijving, worden de mogelijkheden die het plan biedt aan de toekomstige ontwikkelingen beschreven. De diverse noodzakelijke onderzoeken ten aanzien van bijvoorbeeld milieuaspecten komen in hoofdstuk 5 aan bod. Hoofdstuk 6 gaat in op de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. In hoofdstuk 7 komt de juridische toelichting op de planregels aan bod.

Hoofdstuk 2 Relevante beleidskaders

2.1 Rijksbeleid

2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld. De structuurvisie vervangt onder meer de Nota Ruimte, de Nota Mobiliteit, de Structuurvisie Randstad 2040 en de Mobiliteitsaanpak.

Het Rijk wil dat de van nature aanwezige economische groeikracht maximaal benut wordt. De ambitie voor 2040 draait in dat licht om leefbaarheid, bereikbaarheid en veiligheid. De hoofddoelen van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid voor de middellange termijn (2028) zijn:

- Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland, waarbij door het rijk vooral wordt ingezet op mainports, brainports en greenports;
- Het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zeker stellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

De stad Utrecht maakt deel uit van de MIRT-regio Utrecht (Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport). Deze regio beslaat de provincie Utrecht en is onderdeel van het gebied 'Noordvleugel van de Randstad'. Opgaven van nationaal belang in dit gebied zijn:

- het goed laten functioneren van de 'draaischijf' Nederland (weg, spoor- en vaarweg) inclusief een goed regionaal openbaar vervoer en het uitvoeren van het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer;
- realiseren van de waterveiligheidsopgave langs de Lek en Neder-Rijn (Hoogwaterbeschermingsprogramma, Ruimte voor de Rivier, deelprogramma Rivieren van het Deltaprogramma) en zoetwatervoorziening via het hoofdwatersysteem;
- het tot stand brengen en beschermen van de (herijkte) EHS, inclusief de Natura 2000 gebieden;
- het robuust en compleet maken van het hoofdenergienetwerk (380kV) en het accommoderen van de inzet van de regio op geothermie en warmte-koudeopslag;
- op lange termijn stimuleren van regionale ontwikkeling van de A12-zone.

Bij nieuwe ontwikkelingen dient rekening te worden gehouden met ecologische en archeologische waarden op basis van de Flora- en faunawet en het Verdrag van Malta. In hoofdstuk 5 is aangegeven hoe met deze aspecten is omgegaan.

2.2 Provinciaal en regionaal beleid

2.2.1 Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie, de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013- 2028 (2013) en Ontwikkelingsvisie van NV-Utrecht

Het provinciale en regionale beleid dat van toepassing is op dit plangebied zijn de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013- 2028 (2013) en de Ontwikkelingsvisie van NV-Utrecht (samenwerkingsverband tussen Hilversum, Amersfoort en Utrecht en omliggende regio).

De bovenvermelde nota's vullen elkaar aan: er wordt gekozen voor een beheerste groei door verdere verdichting van het stedelijke gebied om zo de landschappen te sparen. In de Ontwikkelingsvisie wordt dit al wat verder uitgewerkt op de lange termijn voor het 'Noordvleugel-gebied' (Amersfoort, Hilversum, Utrecht en de omliggende regiogemeenten).

Via het ruimtelijk beleid wil de provincie bijdragen aan een kwalitatief hoogwaardige fysieke leefomgeving, waarin het ook in de toekomst plezierig wonen, werken en recreëren is. De twee belangrijkste beleidsopgaven van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) richten zich op het aantrekkelijk houden van de provincie Utrecht als vestigingsplaats. Het accent ligt op de binnenstedelijke opgave. De provincie wil ten minste 2/3 van de woningbouwopgave binnenstedelijk realiseren.

Tevens wil de provincie de kwaliteit van het landelijk gebied behouden en versterken. Een aantrekkelijk en bereikbaar landelijk gebied met hoge kwaliteit van landschap, natuur en recreatieve voorzieningen is zowel in het belang van het landelijk gebied zelf, als van het stedelijk gebied.

Het accent op de binnenstedelijke ontwikkelingen draagt bij aan de noodzakelijke verbetering van de bereikbaarheid. Het biedt goede kansen voor verbetering van de kwaliteit van het openbaar vervoer en het gebruik van de fiets. Uitbreiding van het tramsysteem in het stadsgewest Utrecht en optimalisering van Randstadspoor zijn gewenst.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van belangrijke natuurgebieden in Nederland. De EHS bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuwe natuurgebieden en ecologische verbindingszones. De oevers van de Kromme Rijn zijn aangemerkt als onderdeel van de EHS. Deze verbindingszones grenzen aan het plangebied, maar maken hier geen onderdeel van uit.

De Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) vormt de basis van het ruimtelijk erfgoedbeleid van de provincie. Het plangebied bevindt zich binnen CHS- Militair erfgoed. Voor het militair erfgoed van de voormalige waterlinies ligt de opgave vooral op het via gebiedsontwikkelingen versterken en beleefbaar maken van de linies in het landschap.

2.2.2 Waterstructuurvisie en waterbeheerplan, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Het Waterbeheersplan van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (2010-2015) beschrijft de doelstellingen en het beleid voor zowel het waterkwaliteits- als het waterkwantiteitsbeheer. Het beleid is vooral gericht op het minimaliseren van wateroverlast en watertekort, het zoveel mogelijk voorkomen van het inlaten van gebiedsvreemd water van minder goede kwaliteit, het tegengaan van verdroging en het bestrijden van eutrofiëring. In de Waterstructuurvisie (2002) is een langetermijnvisie (voor 2050) en een middellangetermijnvisie (tot 2015) ontwikkeld voor een duurzamer waterbeheer in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen die aan de orde zijn. In het plangebied speelt het ontwikkelen van een duurzaam stedelijk waterbeheer, voor zowel bestaand als nieuwbouwgebied. Het gaat dan met name om schoon water schoonhouden en zo lang mogelijk vasthouden, infiltreren, afkoppelen, daar waar mogelijk aanleggen van een verbeterde gescheiden riolering en het realiseren van voldoende waterberging. De effecten van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden door de waterbeheerder afgewogen in een watertoets. Bij nieuwe ontwikkelingen in het plangebied wordt standaard een watertoets toegepast.

2.2.3 Regionaal Structuurplan 2005-2015 (2005)

In het Regionaal Structuurplan (RSP) is in grote lijnen weergegeven hoe de regio Utrecht zich de komende jaren moet gaan ontwikkelen op het gebied van wonen, werken, groen en bereikbaarheid. Het huidige RSP heeft onder de nieuwe wet dezelfde status gekregen als een provinciale structuurvisie. De inhoud van het door de samenwerkende gemeenten vastgestelde RSP blijft geldig tot 2015.

De regio om Utrecht is een belangrijk onderdeel van de Randstad en fungeert als draaischijf tussen de Randstad, de twee mainports en de economie van overig Nederland en het achterland. De bereikbaarheid van en binnen de hele regio is van belang voor een optimaal functioneren. Voor de verbetering van de bereikbaarheid op randstedelijk niveau zet de regio in op een integrale kwaliteitssprong van het infrastructurele netwerk en op een selectieve bereikbaarheid. Een integrale kwaliteitssprong houdt in: een betere benutting van de bestaande infrastructuur, de realisatie van nieuwe ontbrekende verbindingen en het verbeteren van de samenhang tussen netwerken van openbaar vervoer, auto en fiets.

Ten aanzien van openbaar vervoer gaat het structuurplan uit van aanbod dat is afgestemd op de vraag ter plaatse. In de stedelijke gebieden is een goed HOV-netwerk daarbij van belang om de gewenste (grote) capaciteit te bieden. Als concreet punt wordt in het uitwerkingsprogramma per sector het realiseren van de zogenaamde HOV-bril in Utrecht, waar HOV Om de Zuid deel van uitmaakt, genoemd. De aanleg van de HOV Om de Zuid is aansluitend in het Uitvoeringscontract RSP 2005-2015 (2007) opgenomen.

2.2.4 Regionaal Verkeers- en Vervoerplan 2005-2015 (2004)

Het Bestuur Regio Utrecht (BRU) is als Kaderwetgebied verantwoordelijk voor het regionale verkeers- en vervoerbeleid in de Utrechtse regio. Vanwege voortdurende veranderingen in economie en verkeer is het nodig het beleid eens in de één à twee jaar bij te stellen. Daarnaast is het BRU op grond van de Planwet verkeer en vervoer verplicht om een Regionaal Verkeers- en VervoerPlan (RVVP) op te stellen. Het BRU werkt daarbij nauw samen met provincie en gemeenten. Het RVVP bouwt voort op de beleidsuitspraken in de Strategische Mobiliteitsvisie Midden-Nederland en sluit aan op het nationaal beleid.

Hoofdpunten van het BRU-beleid zijn:

- het mobiliteitsbeleid is niet vraagvolgend. Het autogebruik wordt door diverse maatregelen beïnvloed (onder andere gedragsverandering). Oogmerk is de spitsen te ontlasten;
- de verkeersveiligheid wordt verbeterd door het oplossen van knelpunten en het toepassen van het concept Duurzaam Veilig;
- leefbaarheid vormt een randvoorwaarde voor de te nemen maatregelen;
- prijsmaatregelen, onmisbaar als sturingselement, worden voorbereid;
- de nadruk komt te liggen op benuttingsmaatregelen;
- de verbindingen in de Randstad (Deltametropool) worden verbeterd;
- problemen worden opgelost door gebiedsgerichte samenwerking;
- nieuwe technologieën worden toegepast;
- integrale netwerkvisie is uitgangspunt.

Het BRU voert de regie van het regionale openbaarvervoerbeleid. Veruit het grootste deel van de BRU-begroting gaat naar het openbaar vervoer.

Belangrijkste uitgangspunt van het openbaarvervoerbeleid is dat een goed product moet worden geleverd dat aantrekkelijk is voor nieuwe en bestaande reizigers. Dat betekent onder andere dat dienstregelingen goed worden nagekomen met snelle verbindingen. Aanbieders moeten daarbij zorgen voor een veilige omgeving en een inzichtelijk en passend aanbod tegen een redelijke prijs.

Het BRU wenst al het openbaar vervoer te integreren tot een sterk netwerk van spoor-, sneltram- en busverbindingen. Drager van dit netwerk is het Randstadspoor. Op de hoofdstructuurkaart openbaar vervoer is onderhavige ontwikkeling aangeduid als 'HOV, bestaand/gepland'.

Het belangrijkste is dat projecten die zijn gestart, goed worden afgerond en ingepast in het openbaarvervoernet. Wat het beheer betreft wil het BRU prioriteit geven aan marketing, kwaliteitsmanagement en reizigersinformatie.

In het voorjaar van 2008 is een geactualiseerd RVVP verschenen dat op de Nota Mobiliteit is afgestemd. Bovendien is rekening gehouden met de accenten die in de Regionale Agenda 2007-2010 zijn gelegd. De Uithoflijn wordt genoemd als één van de activiteiten.

2.3 Gemeentelijk beleid

2.3.1 Collegeprogramma 2010-2014, Groen, Open en Sociaal

Het college is van plan van Utrecht dé OV- en fietsstad van Nederland maken. Dat is geen opgave die in een paar jaar klaar is, maar wel een inspirerende ambitie om van nu af aan onverkort mee aan de slag te zijn. Het is ook een noodzakelijke ambitie. Utrecht en de regio realiseren de komende twintig jaar een groei die nieuwe en creatieve oplossingen vraagt om de stad ook in de toekomst duurzaam bereikbaar te houden. Om Utrecht leefbaar, gezond, bereikbaar en begaanbaar te houden zijn aantrekkelijke alternatieven nodig voor de automobiliteit van, naar en binnen Utrecht. Een schaalsprong in het openbaar vervoer is daarbij een even onvermijdelijk als wenselijk perspectief.

In het collegeprogramma is aangegeven dat zo spoedig mogelijk wordt begonnen met de aanleg van de tramlijn. de Uithoflijn, naar De Uithof (deel HOV om de Zuid) en voorbereiden de vertramming van de HOV-baan naar Leidsche Rijn.

2.3.2 Collegeprogramma 2009-2010, Investeren en doorpakken (2009)

In april 2009 is vanwege een gewijzigd college een nieuw collegeprogramma opgesteld voor een periode van tien maanden. In het nieuwe collegeprogramma zijn afspraken gemaakt over een beperkt pakket maatregelen en acties, die het college nog deze collegeperiode wil uitvoeren.

Ten aanzien van de HOV-plannen is in het collegeprogramma vermeld dat de gemeente in 2009 een quickscan naar de mogelijkheid van vertramming van bestaande of in aanleg zijnde HOV-banen op korte termijn laat uitvoeren.

2.3.3 Structuurvisie Utrecht (2004)

In de structuurvisie Utrecht (op 1 juli 2004 door de raad vastgesteld) wordt de gewenste toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van Utrecht beschreven. Daarbij wordt uitgegaan van de kernkwaliteiten van Utrecht:

1. de stad als Randstedelijk centrum in een economisch dynamische en hoogstedelijke omgeving;
2. de stad als ontmoetingsplaats voor kunst, cultuur, onderwijs, voorzieningen en recreatie;
3. de grote stad met kleinschaligheid en sociale cohesie in de wijken.

Deze kernkwaliteiten zijn vertaald in drie ontwikkelingsperspectieven: De Markt, Het Podium en De Binnentuin. De ambitie en denkrichting van de perspectieven vormen het kader voor de toekomstige ontwikkeling van de stad.

Het verbeteren van de bereikbaarheid is één van de grote opgaven waar Utrecht voor staat, met name voor ontwikkelingen in het perspectief De Markt. Dat geldt zowel voor de (regionale) verbindingen de stad in en uit, als voor de interne ontsluiting. De HOV-verbinding van Utrecht-Centraal Station naar De Uithof is opgenomen in de structuurvisie.

2.3.4 Gemeentelijk Verkeer en vervoerplan (2005)

In het gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP) 2005-2020 (op 8 september 2005 vastgesteld door de gemeenteraad), staat de gemeentelijke visie op het verkeer en vervoer in Utrecht tot 2020. Een langetermijnvisie op verkeer en vervoer is onder andere nodig om de groei van de mobiliteit in de toekomst goed op te kunnen vangen. De aanleg van de vrije trambaan HOV Om de Zuid maakt onderdeel uit van het netwerk dat is opgenomen in het GVVP.

Voor de middellange termijn heeft Utrecht een grotendeels vastgesteld OV-infrastructuurprogramma. Onderdeel van dit programma is de aanleg van Hoogwaardig Openbaar Vervoer. De stad ontwikkelt in de periode tot en met 2011 een netwerk van vrije banen voor snel Hoogwaardig Openbaar Vervoer binnen de stad. In het GVVP wordt in principe uitgegaan van een busbaan ter plaatse van de HOV-banen, maar is ook aangegeven dat deze omgezet kunnen worden naar een trambaan.

2.3.5 Nota Economisch Profiel Utrecht 2010 (2003)

De Nota Economisch Profiel Utrecht 2010, vastgesteld door de gemeenteraad op 6 maart 2003, beschrijft de economische kansen en mogelijkheden van de gemeente Utrecht. Het centrale thema van de nota is 'Utrecht, ontmoetingsplaats voor talent'. Utrecht kiest voor doorgaande economische groei en ontwikkeling, maar betracht daarbij nadrukkelijk selectiviteit. De volgende speerpunten van beleid zijn aangewezen:

- sterke dienstverleners: werving van (inter)nationale hoofdkantoren van zakelijke dienstverleners, banken, verzekeraars, ICT en de non-profitsector;
- medisch cluster: inzetten op Life Sciences en accent leggen op specialistische niches op het gebied van farmacie, zorg, medische technologie en biotechnologie;
- cluster gastvrijheid: betere benutting van de synergie tussen horeca, detailhandel, kunst & cultuur, sport, toerisme & recreatie en de opleidingen-, congres- en vergadermarkt de doelstelling;
- MKB-ondernemerstalent: blijvende aandacht en ruimte voor ondernemerstalent uit het MKB en kleinschalige bedrijvigheid, ook in de wijken.

Drie vestigingsplaatsfactoren gelden als absolute basisvoorwaarde voor een succesvolle stedelijke economische ontwikkeling:

- de bereikbaarheid van de stad en stedelijke werklocaties;
- de kwaliteit van de Utrechtse arbeidsmarkt;
- de veiligheid op werklocaties.

Mobiliteit ten behoeve van economische groei dient te worden gefaciliteerd met (H)OV, auto en fiets. Utrecht blijft daarom investeren in bereikbaarheid en handhaaft haar positie als meest centrale en goed bereikbare vestigings- en gastvrije ontmoetingsplaats van Nederland.

2.3.6 Groenstructuurplan Utrecht (2007)

Gemeente Utrecht heeft een groenstructuurplan vastgesteld ter behoud en ontwikkeling van de kwaliteiten van het stedelijk groen als onderdeel van een kwalitatief hoogstaand woon- en vestigingsklimaat. Het Groenstructuurplan (2007-2011) van Utrecht geeft in hoofdlijnen de gebruiksfunctie, de bestemming, de beeldende rol, de ecologische betekenis en het onderhoudskarakter van de groenvoorzieningen in de stad aan. Dit kunnen bestaande voorzieningen zijn of voorzieningen die nog ontwikkeld gaan worden.

De visie voor het stedelijk groen gaat uit van de verbetering van de kwaliteit van het huidige stedelijke groenareaal, het realiseren van groene verbindingen naar de omringende landschappen en uitbreiding van het groene areaal om Utrecht. De meest kansrijke en belangrijke onderdelen voor de ontwikkeling van de groenstructuur zijn:

- de ontwikkeling van drie groene recreatiegebieden grenzend aan de bebouwde kom: Utrecht-west (Haarzuilens en het IJsselbos), Noorderpark en Groenraven-oost;
- het Leidsche Rijn Park als groot binnenstedelijk groengebied;
- de versterking van het groen in de naoorlogse wijken Zuilen, Ondiep, Overvecht, Hoograven en Kanaleneiland.

In de visie op de stedelijke groenstructuur Utrecht 2030 is een aantal grote wegen, zoals de Waterlinieweg en de Koningsweg, maar ook de oevers van de Kromme Rijn aangeduid als groene aders. De sportvelden zijn aangegeven als bestaande groenstructuur. Voor sportvelden, die meestal een gesloten karakter hebben, is de ambitie deze meer toegankelijk te maken.

In de visie op de stedelijke groenstructuur Utrecht 2030 zijn verbindingen, zoals de Hoofddijk en Genevelaan, maar ook de oevers van de Kromme Rijn onderdeel van de stedelijke groenstructuur.

2.3.7 Utrecht aantrekkelijk en bereikbaar (gemeenteraad, juli 2012)

Met het ambitiedocument 'Utrecht aantrekkelijk en bereikbaar' koerst het gemeente aan op een duurzaam bereikbare en aantrekkelijke stad, waarbij de bereikbaarheid van de economische kerngebieden gegarandeerd wordt. Het ambitiedocument heeft zeven beleidsprincipes.

Eén van deze beleidsprincipes is de keuze voor het Randstadspoor (RSS) en HOV (tram) als basis van het OV-systeem. De gemeente zet hierbij in op het terugbrengen van de overlast van het busverkeer in de stad en het verbeteren van de leesbaarheid van het openbaar vervoer voor bezoekers. Ruimte voor groei van het aantal bussen rond de OV-terminal ontbreekt. Daarom is - in lijn met de OV-visie van het BRU - naast de ontwikkeling van Randstadspoor gekozen voor het vergaand bundelen en concentreren van OV-stromen in de stad op verbindende HOV-corridors.

Waar mogelijk wil de gemeente deze HOV-corridors vertrammen, met prioriteit in de fasering voor de corridors naar de grote (woon)kernen die niet door RSS worden ontsloten. De HOV- lijnen lopen dwars door de stad en geven nabij de RING aansluiting op P+R-plaatsen.

Hierdoor wordt het vanzelfsprekend om de auto aan de rand van de stad te parkeren en midden in de stad te worden afgezet. Ook overig busverkeer wordt zoveel mogelijk op de verbindende OV-corridors en RSS aangeknoopt in goede overstapknooppunten. De tangentiële (bus)verbindingen worden versterkt. Vooral de snelle doorgaande lijnen naar Nieuwegein, Uithof, Zeist, Papendorp en Leidsche Rijn zijn aanvullend op het Randstadspoor. Op deze trajecten is een hoge snelheid gewenst.

2.3.8 Bomenbeleid Utrecht (2009)

Eén van de belangrijkste doelen van het Utrechtse bomenbeleid is een samenhangende bomenstructuur voor de stad te verbeteren en te ontwikkelen, gebaseerd op cultuurhistorische, ruimtelijke en ecologische uitgangspunten en milieu. Voor 2030 zet de gemeente in op het behoud en de ontwikkeling van de bomenstructuur. Dit zal gebeuren door twee beleidsdoelstellingen.

- Waar mogelijk ontbrekende bomen in de bomenstructuur aanvullen om zo een samenhangende structuur te creëren. Dat betekent bij de ruimtelijke plannen in de komende jaren bezien waar bomen kunnen worden toegevoegd om zo de bomenlanen en pleinen te completeren. Daarnaast bij ingrepen in de huidige structuur op basis van een goed programma van eisen de structuur weer aanvullen.
- De bomenstructuur verder verbeteren door extra zorg aan beheer en onderhoud te besteden. Dit kan resulteren in extra zorg bij aanplanting van bomen, bij groeiplaatsen van oudere bomen, bij de verzorging van de bomen in de jeugdfase en bij bomenziekten.

Sinds 1 januari 2007 kennen alle gemeentelijke ruimtelijke plannen in de stad een bomenparagraaf. De bomenparagraaf biedt vanaf het begin en in alle fasen van een planproces de mogelijkheid een belangenafweging te maken over de gevolgen van een ruimtelijk plan voor bomen. De Weg tot de Wetenschap en de Hoofddijk zijn aangeduid als stedelijke boomstructuur.

2.3.9 Welstandsnota (24 juni 2004)

In de Welstandsnota Utrecht, getiteld 'De schoonheid van Utrecht', is geformuleerd op welke wijze het welstandsbeleid van de gemeente Utrecht uitgevoerd zal worden. Dit betreft vanzelfsprekend de welstandstoetsing van omgevingsvergunningplichtige bouwwerken en toetsing op basis van de loketcriteria. Voor omgevingsgunningplichtige bouwwerken geldt het volgende.

- in de nota wordt op basis van een gebiedsgerichte analyse per buurt of wijk in hoofdlijnen een ruimtelijke karakteristiek gegeven;
- voorts wordt er onderscheid gemaakt in ambities en worden deze vertaald in beleidsniveaus per gebied; deze beleidsniveaus zijn: Open, Behoud en Respect; de drie niveaus onderscheiden zich onderling in mate van vrijheid in omgaan met de bestaande structuur en architectuur;
- ten slotte worden er algemeen geldende beoordelingscriteria geformuleerd die alleen per beleidsniveau verschillen en dus niet per gebied.

De Welstandsnota is per gebied raadpleegbaar, de loketcriteria voor lichtvergunningplichtige bouwwerken vormen een apart onderdeel. Onderhavig plangebied bevindt zich in de Wijk Oost. Er geldt voornamelijk het beleidsniveau 'Respect', inhoudende dat de samenhang en structuur van het stedelijke (en landelijke) beeld voorop staat, er respect is voor het kenmerkende bebouwingsbeeld met zijn architectonische verschijningsvorm en dat nieuwe interpretaties, veranderingen en transformaties mogelijk zijn.
Voor het deel van het plangebied ten westen van de A27 geldt het beleidsniveau 'Open', inhoudende dat er sprake is van een vrije en open oriëntatie op het bestaande bebouwingsbeeld, er ruimte voor vernieuwing is en bij gedeeltelijke veranderingen van de structuur wordt aangesloten op de bestaande omgeving.

2.4 Conclusie

De beoogde aanleg van een HOV-verbinding past binnen de uitgangspunten van het rijks-, provinciaal en regionaal beleid om de uitbreiding van stedelijke functies zoveel mogelijk binnen bestaand stedelijk gebied te realiseren en de ruimte intensief te benutten. Hierbij is wel van belang dat de trambaan op zorgvuldige wijze ingepast wordt. De beoogde ontwikkeling draagt bij aan het verwezenlijken van het gemeentelijk (vervoer)beleid en het regionaal vervoersbeleid, zoals verwoord in het Regionaal Verkeers- en VervoerPlan (RVVP). In RVVP is nadrukkelijk aangegeven dat er gekozen moet worden voor een goed openbaarvervoersysteem dat aantrekkelijk is voor bestaande en nieuwe reizigers. De aanleg van de trambaan voorziet hierin.

Hoofdstuk 3 Bestaande situatie

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de huidige situatie in zowel het plangebied als het grote geheel waarvan de toekomstige trambaan onderdeel uitmaakt, De Uithof, en analyseert het plangebied in ruimtelijk en functioneel opzicht. Voor zover de verschillende onderdelen van dit hoofdstuk daartoe aanleiding geven, wordt aan het einde van de verschillende paragrafen een aantal conclusies en uitgangspunten voor het bestemmingsplan geformuleerd. Het vormt tevens een basis voor de voorgestane bestemmingsregeling, zoals die in hoofdstuk 4 'Planbeschrijving' is beschreven.

3.2 Beschrijving van het plangebied en directe omgeving

3.2.1 Inleiding

De trambaan in De Uithof zal de verbinding vormen tussen Utrecht Centraal en De Uithof. De trambaan wordt grotendeels aangelegd op het bestaande busbaantracé in De Uithof.

De Uithof is een universiteitsterrein van ongeveer 300 ha groot en bestaat uit diverse onderwijs-, kennis en zorginstellingen van de Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht en Universitair Medisch Centrum Utrecht. In De Uithof wisselen bebouwing en open landschap elkaar af. De bebouwingsclusters van De Uithof worden van elkaar gescheiden door openbare ruimtes, restanten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en delen van het oorspronkelijke landschap. Hierdoor is De Uithof verbonden met het omringende weidelandschap en met andere delen van de Waterlinie. Het merendeel van de gronden van De Uithof is door de gemeente overgedragen aan de Universiteit Utrecht. Een deel van de infrastructuur is nog wel in eigendom van de gemeente.

3.2.2 Historische ontwikkeling van De Uithof

De Uithof is vernoemd naar de gelijknamige boerderij aan de Toulouselaan 45, een uithof van het Benedictijner klooster Oostbroek. Het klooster was een dubbelklooster: hierin konden zowel mannen als vrouwen toetreden. De huidige boerderij in De Uithof is de zeventiende-eeuwse opvolger van de middeleeuwse boerderij 'De Uithof'.

Het gebied bevindt zich deels in het stroomgebied van de Kromme Rijn. Vanaf de 10e eeuw is het gebied in cultuur gebracht, allereerst door blokverkaveling vanaf de stroomruggen en vanaf de 12e eeuw door strokenverkaveling vanaf de ontginningsbasis de Hoofddijk ('Johannapolder'). De dijk en ook de Bisschopswetering waren de scheidingslijnen tussen de twee verkavelingstypen. Bij de inrichting van het gebied in 1960 tot universiteitsterrein is de oude verkavelingstructuur grotendeels onder de nieuwe stedenbouwkundige opzet verdwenen.

Een belangrijke ingreep in het gebied vond in de 19e eeuw plaats met de aanleg van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het fort aan de Hoofddijk, nu onderdeel van De Uithof, behoort tot de buitenste fortenlinie om Utrecht en werd in 1876-1879 opgericht. Op het fort zijn in 1918 groepsschuilplaatsen gebouwd en in 1936 een betonnen commandopost. Na de opheffing van de militaire status (1960) is het fort opgenomen in de aanleg van de botanische tuin van de universiteit.

In 1954 zijn de verboden kringen van de forten vrijgegeven voor bebouwing. De verboden kringen waren schootsvelden rondom de forten waarbinnen alleen - bij uitzondering - houten gebouwen mochten staan en verder niet gebouwd mocht worden. De Kringenwet werd in 1951 opgeschort en in 1963 definitief ingetrokken. Dit vormde mede een aanzet in de planvorming voor het universiteitscentrum vanwege de explosieve groei van studenten in de jaren vijftig. Het gebied dat in aanmerking kwam, lag op het grondgebied van vier gemeenten: Utrecht, De Bilt, Zeist en Bunnik. In 1958 gaf de minister toestemming de universiteit te verplaatsen naar 'De Uithof'.

Het stedenbouwkundig plan voor De Uithof uit 1960 van J.A.G. van der Steur, gaat uit van een sterke functionele scheiding, een zuiver orthogonaal wegenstelsel en een zichtas op de Domtoren (vanaf Oxfordpad). De architectonische invulling was eveneens zakelijk/functioneel. Het aantal faculteiten nam vervolgens een zodanige omvang aan dat het plan voor De Uithof uit 1960 moest worden aangepast.

In de jaren tachtig en negentig verhuisden het AZU en het WKZ vanuit de binnenstad naar De Uithof. De heldere ruimtelijke opzet slibde door de hoge concentratie aan voorzieningen en instellingen steeds verder dicht. In de jaren negentig gaf de universiteit opdracht een stedenbouwkundige ordening te laten uitwerken. Rem Koolhaas en Art Zaaijer (OMA) namen het stedenbouwkundig plan onder handen: de rechtlijnigheid van het oorspronkelijke plan werd tot uitgangspunt verklaard en geaccepteerd, het autoverkeer werd van de centrum-as (Padualaan Heidelberglaan) geweerd en het centrum werd het domein van fietsers, voetgangers en bussen. Daarnaast werd de inrichting van openbare ruimte en groen nader bekeken. De effecten van het Stedenbouwkundig Plan Koolhaas/Zaaijer (1993) zijn heden ten dage goed te zien. De laatste jaren is er binnen het stedenbouwkundig plan een indrukwekkende reeks van gebouwen met een hoogwaardige architectuur tot stand gekomen.

3.2.3 Samenhang De Uithof met de stad en omgeving

De ligging van De Uithof aan de oostrand van de stad maakt dat er een fysieke afstand is tussen het stadscentrum en De Uithof. Hierdoor zijn er dagelijks grote bezoekersstromen vanuit de binnenstad (Centraal Station) en de diverse woonlocaties naar De Uithof en weer terug.

Een Nationaal Landschap Rivierenland raakt De Uithof aan de zuidzijde, richting Fort Rhijnauwen en Amelisweerd. Het is een gebied met hoge landschappelijke, cultuurhistorische en recreatieve waarden. De stempel Nationaal Landschap moet bescherming bieden aan deze (ruimtelijke) kwaliteiten en biedt (financiële) kansen aan allerlei ontwikkelingen. De doelstelling van het stedenbouwkundig plan is het verknopen van stad en land, door het landschap als het ware het gebied binnen te brengen, en bebouwing binnen strakke kaders te concentreren.

De Uithof, met zijn karakteristieke architectuur en hoogbouw, is een vreemd element in het omliggende landschap. Het gebied is een moderne enclave in een cultuurhistorisch rijk landschap. Het zijn de tegenstellingen tussen De Uithof en het omliggende landschap die het totale landschap zo bijzonder maken: geconcentreerde hoogbouw tegenover uitgestrekte weilanden met een zoom van bossen en bosschages, hedendaagse architectuur tegenover de bouwkundige elementen van de landgoederen en de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

De bebouwingsclusters van De Uithof worden van elkaar gescheiden door openbare ruimtes, restanten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie of delen van het oorspronkelijke landschap. Hierdoor is De Uithof verbonden met het omringende landschap en met andere delen van de Waterlinie. Op een verfijnde manier zijn groen en de Nieuwe Hollandse Waterlinie ook opgenomen in het Stedenbouwkundig Plan van De Uithof, waardoor er zichtrelaties ontstaan tussen De Uithof en het landschap. Zichtlijnen vanuit De Uithof richting landschap, maar ook zichtlijnen vanuit het landschap naar De Uithof.

Het ruimtelijk concept van De Uithof bestaat uit een sobere, robuuste stedenbouwkundige invulling in oost-westrichting en noord-zuidrichting. Dit zou een contrast aan moeten gaan met het oorspronkelijke landschap van diagonale verkavelingsrichtingen in de vorm van sloten, laantjes en houtwallen.

Nieuwe Hollandse Waterlinie

Landschappelijk waardevolle plekken binnen het plangebied is het Werk aan de Hoofddijk (een middelgroot fort, gebouwd in 1877). De Nieuwe Hollandse Waterlinie is de meest uitgewerkte en daardoor de indrukwekkendste van een stelsel van nationale verdedigingslinies. Kwetsbare delen van de Linie, hooggelegen terreinen en accessen bij (spoor-)wegen en rivieren, werden onder schot gehouden vanuit forten en andere bouwwerken.

3.2.4 Structuurbepalende elementen in De Uithof

De Uithof bestaat uit grootschalige bebouwing en clusters van bebouwing in een open en groene setting. Tussen de clusters van bebouwing bevinden zich grote open groengebieden die deel uitmaken van het omringend landschap. De bebouwing en een deel van de hoofdwegen zijn georiënteerd in noord-zuid-richting en oost-west-richting. Dit gegeven maakt dat er sprake is van een orthogonale opbouw. De hoogte van de bebouwing varieert. Het hoogste gebouw in De Uithof is het W.C. Van Unnik gebouw, dat een hoogte heeft van 22 bouwlagen (circa 75 meter hoog).

De stedenbouwkundige setting is vastgelegd in het stedenbouwkundig plan van Rem Koolhaas en Art Zaaijer (1993), dat het kader voor de ruimtelijke ontwikkeling van De Uithof vormt. Het plan gaat uit van de meest in het oog springende kwaliteit van het gebied: het prachtige parkweidelandschap dat nog in en om De Uithof aanwezig is. Dit landschap is karakteristiek voor De Uithof en moet behouden en, waar mogelijk, versterkt worden.

Een ander uitgangspunt van het plan is om te komen tot een heldere ordening van landschap, bebouwing en infrastructuur. De bebouwing wordt geconcentreerd in afzonderlijke clusters en bouwblokken. Voor deze clusters en bouwblokken worden strikte grenzen (rooilijnen) vastgesteld. Bebouwing wordt exact op de cluster en bouwblokgrenzen gesitueerd. Daarbinnen kunnen zij in grote vrijheid groeien, daarbuiten is bouwen verboden. Met het bebouwen van de clusters op de grens in lijn met en tegen de gevels van de naastliggende bebouwing ontstaan herkenbare groepen gebouwen. De concentratie binnen de clustergrenzen maakt de afzonderlijke gebouwen tot directe buren van elkaar. Zo ontstaat een structuur van goed nabuurschap die volop ruimte biedt aan het leggen van contacten, het uitwisselen van ideeën en het delen van faciliteiten.

Om het contrast tussen landschap en bebouwing, tussen oud en nieuw nog verder te versterken, is tegenover de historische scheefstanden van de waterlopen en houtwallen de oriëntatie van de clusters en de nieuwe bebouwing strikt orthogonaal noord-zuid en oost-west gehouden. De ontmoetingen tussen de weides, de oude schuine dijkjes en waterlopen en de haakse wegen en eigentijdse gebouwen getuigen zo van de ontwikkeling van De Uithof tot groene campus van Utrecht.

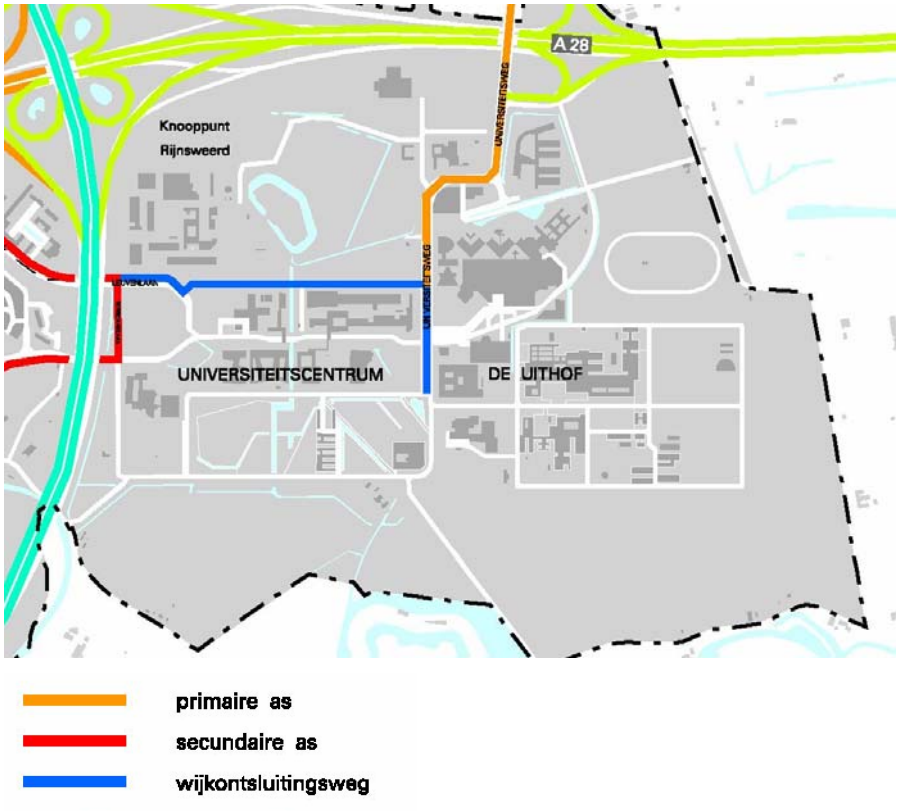
3.3 Verkeer

3.3.1 Inleiding

Het plangebied is voor verschillende vervoerswijzen en voor voetgangers bereikbaar vanuit zowel de stad als de aansluitende regionale omgeving. Een belangrijke rol bij de bereikbaarheid spelen de rijkswegen A27 en A28 en de Universiteitsweg, evenals de Leuvenlaan/Archimedeslaan en de Weg tot de Wetenschap.

3.3.2 Autoverkeer

In september 2005 is het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoer Plan (GVVP) door de raad vastgesteld. In het GVVP zijn de wegen in verschillende categorieën onderverdeeld. Wat betreft het plangebied behoren de doorgaande autosnelwegen (rijksweg A28), de Ring Utrecht (Noordelijke Ring Utrecht en parallelbanen) tot de hoofdstructuur voor het autoverkeer.

Afbeelding: Primaire en secundaire assen in De Uithof

De Universiteitsweg behoort tot de primaire assen en de Leuvenlaan/Archimedeslaan en de Weg tot de Wetenschap behoren tot de secundaire assen. De Leuvenlaan heeft ook een functie als wijkontsluitingsweg.

3.3.3 Goederenverkeer

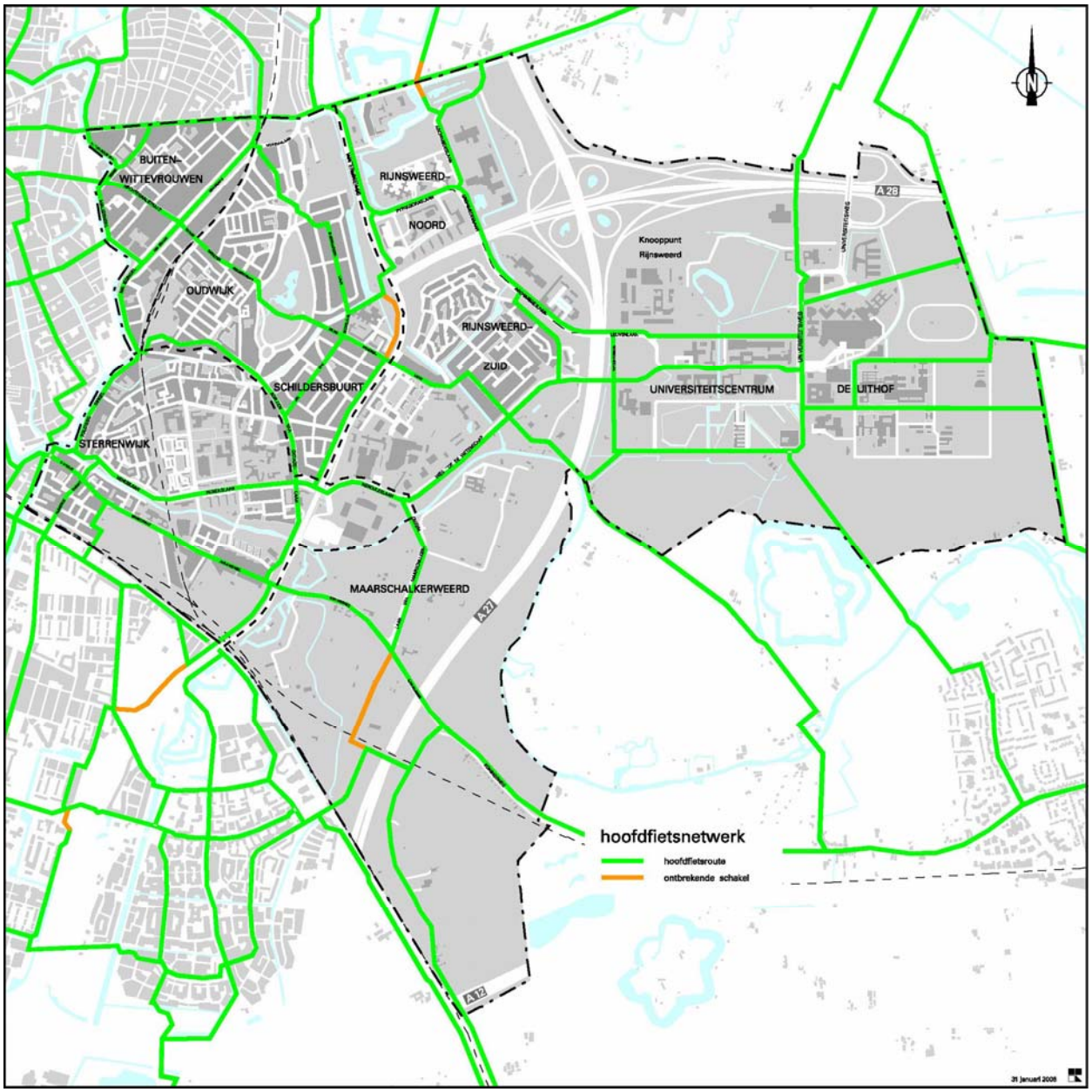
Vanuit de Hoofdstructuur voor het goederenvervoer is de aansluiting van de Universiteitsweg op de rijksweg A28 aangemerkt als poort voor het goederenvervoer. De rijkswegen A27 en A28, die het bestemmingsplangebied aan de noord- en westzijde begrenzen, behoren tot de Ring/primaire assen voor het goederenvervoer.

Vanuit de principes van Duurzaam Veilig gelden vaste uitgangspunten ten aanzien van de inrichting van kruispunten van de verschillende wegtypen en het organiseren van oversteekplaatsen voor langzaam verkeer.

3.3.4 Fietsers en voetgangers

Het plangebied is voor fietsverkeer en voetgangers ontsloten door vrijliggende fietspaden en voetpaden langs de gebiedsontsluitingswegen. Ter ondersteuning van het HOV-netwerk en de ontsluiting van het gebied worden de fietsroutes verbeterd en uitgebreid. Ook de oversteekbaarheid van de HOV-baan is onderdeel van het verbeteren van het netwerk.

Een belangrijk deel van de fietsvoorzieningen behoort tot het hoofdfietsnetwerk, dit fietsnetwerk is ook verbonden met het regionale fietsnetwerk. Voorts bevinden zich in het gebied recreatieve fietsroutes die aansluiten op paden en wegen in de aangrenzende gemeenten Bunnik en Zeist. Bijgaande kaartjes uit de nota 'Verder met de Fiets' geven een beeld van het Hoofdfietsnetwerk voor 2006 en 2015. In het gebied van De Uithof zijn geen ingrijpende wijzigingen van het netwerk gepland.

Afbeelding: Hoofdfietsnetwerk 2015

In het bestemmingsplangebied behoren de volgende fietsroutes tot het hoofdfietsnetwerk:

- Archimedeslaan – Leuvenlaan – Weg tot de Wetenschap – Padualaan – Heidelberglaan;
- Hoofddijk;
- Münsterlaan;
- Yalelaan;
- Toulouselaan – De Boeijelaan;
- Zandlaan.

Een deel van deze routes is onderdeel van de stedelijke Top Vijf fietsroutes. Voor deze Top Vijf routes wordt gestreefd naar een extra goede doorstroming en een hoog comfort voor de fietsers.

Tot het Regionaal kernnet behoren de fietsroutes langs de Universiteitsweg, Leuvenlaan – Archimedeslaan en Weg tot de Wetenschap – Padualaan – Heidelberglaan – Munsterlaan.

In dit bestemmingsplan worden de bestaande fietsroutes gerespecteerd.

3.3.5 Parkeren

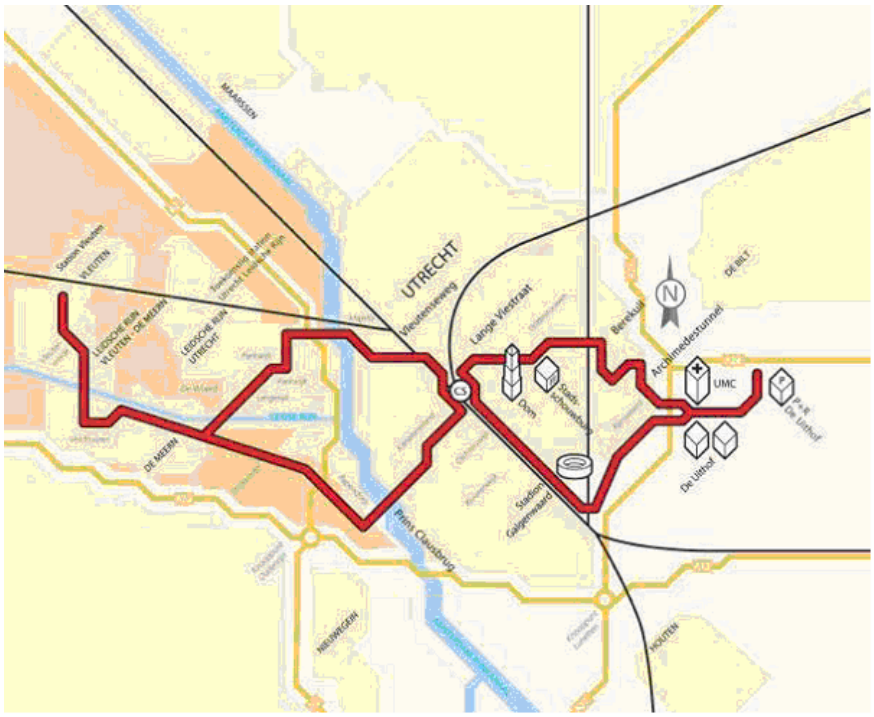
Vanuit het parkeerbeleid dient het parkeren voor de verschillende functies in het gebied plaats te vinden op eigen terrein, bij voorkeur ondergronds, tenzij dit aantoonbaar niet mogelijk is. In De Uithof wordt op een groot aantal plaatsen geparkeerd op eigen terrein. Het aantal openbare parkeerplaatsen is beperkt en daar geldt betaald parkeren.

Uit een haalbaarheidsstudie (eind 2004) blijkt dat de inmiddels gerealiseerde P+R De Uithof cruciaal is voor zowel het opvangen van de parkeerbehoefte van de gewenste ontwikkelingen als voor het garanderen van de bereikbaarheid van De Uithof op de langere termijn (10-15 jaar).

3.3.6 Netwerk voor Hoogwaardig Openbaar Vervoer

De ontsluiting van het plangebied met het openbaar vervoer omvat verschillende busverbindingen van het stadsvervoer met het ten westen van de rijksweg A27 gelegen woongebied, Rijnsweerd, Rubenslaan en de binnenstad, waaronder de buslijnen 10, 28 (voorheen 11) 12/12s. Het streek(bus)vervoer geeft aansluiting in de richting van de aangrenzende gemeenten De Bilt en Zeist. Daarnaast is sprake van een ruim opgezet netwerk van streekbuslijnen dat ook verbindingen buiten de directe buurgemeenten onderhoudt en sinds eind 2008 een belangrijke kwalitatieve impuls heeft gekregen.

Daarnaast werkt de gemeente Utrecht samen met het Bestuur Regio Utrecht aan de realisatie van een netwerk voor Hoogwaardig Openbaar Vervoer (hierna: HOV). Met dit netwerk wordt aan de inwoners, forenzen en bezoekers van de stad een hoogwaardig openbaar vervoer aangeboden en wordt de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van de stad vergroot. Het netwerk wordt aangelegd in de vorm van vrije bus- en trambanen en bestaat uit twee busbanen naar Leidsche Rijn en twee verbindingen tussen Utrecht-Centraal Station en De Uithof. De verbinding tussen Utrecht-Centraal Station en De Uithof wordt gevormd door twee HOV-banen: de gerealiseerde HOV Binnenstadsas (bus) en de Uithoflijn (voorheen HOV Om de Zuid) (tram). De Uithoflijn zal via het Centraal Station een verbinding krijgen met de tramlijn naar Nieuwegein/IJsselstein. Het HOV-netwerk heeft de vorm van een bril en wordt daarom ook wel de HOV-bril genoemd.

Afbeelding: HOV-bril

De Uithof trekt dagelijks vele werknemers, bezoekers en studenten uit het hele land. Zij komen voor een groot deel met het openbaar vervoer. Van de reizigers op lijn 12, Utrecht-Centraal Station richting De Uithof, heeft ongeveer 80% De Uithof als eindbestemming. De overige 20% stapt onderweg uit. In totaal maken nu dagelijks 25.000 reizigers gebruik van lijn 12. Naar verwachting stijgt het aantal reizigers uiteindelijk tot 40.000 per dag, na de realisatie van HOV Om de Zuid.

Oorspronkelijk werd voor het deeltraject HOV Om de Zuid uitgegaan van een busbaan. Gezien het hoge aantal reizigers op de huidige busverbinding naar De Uithof, is besloten onderzoek te doen naar een vervoerswijze die meer capaciteit heeft, zoals vervoer per tram. De gemeente Utrecht heeft samen met het Bestuur Regio Utrecht opdracht gegeven voor een tramstudie. Deze studie naar de mogelijkheden van een (snelle) vertramming is opgestart in het najaar van 2006 en de resultaten zijn gepresenteerd in het rapport van adviesbureau HTM Consultancy.

De conclusies van het onderzoek luiden:

- het aantal reizigers tussen Utrecht-Centraal Station en De Uithof is zo groot dat het bussysteem aan de grenzen van zijn capaciteit raakt en dat voor het bieden van hoogwaardig openbaar vervoer de keuze voor een tramsysteem onvermijdelijk is. Het reeds geselecteerde tracé is geschikt om in te richten als trambaan;
- als gekozen wordt voor een tram, dan is het sterk aan te bevelen om de nieuwe tramlijn te koppelen aan de bestaande, te moderniseren, tramlijn Utrecht-Centraal Station-Nieuwegein/IJsselstein, de zogenaamde SUNIJ. Conform het masterplan Stationsgebied 2006 eindigt de SUNJI-lijn op het Jaarbeursplein;
- voor het tot stand brengen van een koppeling, ligt het gebruik van de Leidse Veertunnel vanuit vervoerkundig oogpunt voor de hand. Voor veel reizigers is het van belang dat er aan de binnenstadskant van het stationsgebied een halte komt;
- het uitvoeren van het geplande tracé met een tram levert geen vertraging op. De opleverdatum van een tramsysteem kan praktisch dezelfde zijn als wanneer een bussysteem zou zijn gebouwd;
- voor de te volgen ruimtelijke procedure maakt het rijden met bus of tram geen wezenlijk verschil; waar verschillen optreden zijn deze naar verwachting in het voordeel van de tram (uitstoot schadelijke gassen, fijnstof en geluid);
- de financiële risico voor wat betreft investeringen zijn in beeld gebracht; de verschillen in het exploitatiesaldo tussen bus en tram zijn marginaal. Technische risico's bij overgang van bus naar tram zijn zeer beperkt.

Bij besluit van 25 september 2007 heeft het college besloten dat bij de uitwerking van de Uithoflijn en de planontwikkeling voor het stationsgebied uitgegaan dient te worden van het principe van een tramlijn, gekoppeld aan de tramlijn Utrecht-Nieuwegein-IJsselstein. Dit is deels planologisch, juridisch mogelijk gemaakt in het inmiddels onherroepelijke bestemmingsplan 'HOV Om de Zuid' en in het onderhavige bestemmingsplan.

In december 2006 stelde het college de inspraak over het IPVE en FO 'HOV om de Zuid' vast. De focus in het IPvE en FO lag op een vrijliggende busbaan van Utrecht Centraal naar De Uithof. Dit veranderde na de vaststelling van de 'Resultaten tramstudie HOV om de Zuid' door het college in september 2007. Na dit besluit is de focus op de busbaan verschoven naar een ontwerp voor een trambaan. Dit leidde tot de vaststelling van de inspraaknota en het voorontwerp van 'HOV om de Zuid Tram' door het college op 7 december 2009.

Op 16 juli 2008 heeft het college besloten het voorlopig ontwerp van de trambaan vanaf de Adema van Scheltemabaan tot aan P+R De Uithof vrij te geven voor inspraak op grond van de Algemene Inspraakverordening. Naast de omvorming van busbaan naar trambaan zijn in het voorlopig ontwerp ook de reacties verwerkt uit de eerder gehouden inspraak op het Integraal Programma van Eisen en Functioneel Ontwerp van de busbaan.

In het bestemmingsplan 'De Uithof' (vastgesteld op 4 maart 2010) is vooruitlopend op de definitieve keuze voor de tram een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het wijzigen van veranderen van de bestemming 'HOV-lijn' naar 'HOV inclusief tram'. Ook in het bestemmingsplan HOV Om de Zuid (vastgesteld op 29 juni 2010) is uitgegaan van een tramverbinding vanaf de Adema van Scheltemabaan tot De Uithof.

De besluitvorming over de vertramming van de Uithoflijn (definitieve keuze voor de tram) heeft in twee stappen plaatsgevonden. Op 28 juni 2011 heeft de raad het projectbesluit genomen voor de vertramming van de HOV verbinding tussen Utrecht Centraal en P+R De Uithof. Dit werd gevolgd door het Uitvoeringsbesluit Uithoflijn op 12 april 2012 door het college.

Op 18 april 2012 heeft het Bestuur Regio Utrecht besloten om de Uithoflijn als tramverbinding tussen Utrecht Centraal en De Uithof aan te leggen, om reizigers goed en comfortabel naar De Uithof en vice versa te laten reizen.

Onderdeel van het Uitvoeringsbesluit Uithoflijn was het Voorlopig Ontwerp Plus (VO+). In het VO+ is vastgelegd waar de Uithoflijn komt te liggen, hoe deze wordt ingepast in de omgeving en hoe deze wordt gerealiseerd. Het op 3 juni 2013 door het college vastgestelde Definitief Ontwerp is de technische uitwerking van het VO+. Volgend hierop is het Definitief Ontwerp door het Bestuur Regio Utrecht op 19 juni 2013 vastgesteld als referentie ontwerp voor de verdere ontwikkeling van de Uithoflijn.

Gepland is dat in 2018 de Uithoflijn daadwerkelijk in gebruik genomen zal worden. Buslijn 12 komt op dat moment te vervallen.

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving

4.1 Inleiding

De gemeente Utrecht heeft in 1999 besloten om in Utrecht een netwerk van vrije busbanen aan te leggen. Dit netwerk bestaat uit een tweetal verbindingen: Utrecht CS - De Uithof en Utrecht CS - Leidsche Rijn. Met dit netwerk van vrije busbanen en de inzet van frequent rijdende, comfortabele bussen willen de gemeente Utrecht en het Bestuur Regio Utrecht een vorm van hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) bieden als alternatief voor de auto. Op basis van de gebleken extra vervoersbehoefte tussen De Centraal Station en De Uithof is besloten de HOV baan naar De Uithof uit te voeren als trambaan. Voor het resterende deel van het tracé tussen CS en De Uithof is de trambaan reeds mogelijk gemaakt via bestemmingsplannen.

4.2 Ontwikkelingen

Het bestemmingsplan is gericht op het mogelijk maken van de aanleg en het gebruik van de HOV-baan in De Uithof voor zowel bussen als trams. Het tracé in dit bestemmingsplan maakt onderdeel uit van de zogeheten 'Uithoflijn' die vanaf 2018 gaat rijden tussen Utrecht Centraal, via Halte Vaartse Rijn en Stadion Galgenwaard naar De Uithof. Dit bestemmingsplan, met hierin de nieuw aan te leggen trambaan, is gebaseerd op het Definitief Ontwerp van De Uithoflijn (DO) van 8 november 2013.

In De Uithof loopt nu al een HOV-baan: de busbaan De Uithof. De toekomstige trambaan zal zoveel mogelijk deze busbaan volgen. Op een aantal plaatsen wijkt het nieuwe tracé voor de trambaan echter af van de huidige busbaan. Zo komt de halte bij het Universitair Medisch Centrum Utrecht deels op de plek waar in de huidige situatie de sloot bij de Munsterlaan ligt. Deze sloot wordt dan ook verlegd richting het zuiden. Ten oosten van het CBOI wijkt de trambaan af van de busbaan en komt deze verder in het groen te liggen. De daar liggende sloot moet daardoor ook worden verlegd. Achter de P+R De Uithof wordt op een braakliggend terrein het opstelterrein voor de trams gerealiseerd.

4.3 Ligging nieuw tracé trambaan

De HOV-baan gaat onder de rijksweg A27 door en sluit bij halte Padualaan aan op de bestaande busbaan in De Uithof. Daarna gaat de baan verder langs de hogeschool- en universiteitsgebouwen met halte Heidelberglaan, langs het Universitair Medisch Centrum Utrecht met halte UMC en langs het Wilhelmina Kinderziekenhuis met halte WKZ. Nabij de wegaansluiting op de rijksweg A28 sluit de Uithoflijn aan op het nieuwe transferium P+R De Uithof. De Universiteitsweg wordt hier ongelijkvloers gekruist. De trambaan eindigt bij halte P+R De Uithof met het hierachter gelegen opstelterrein voor de trams.

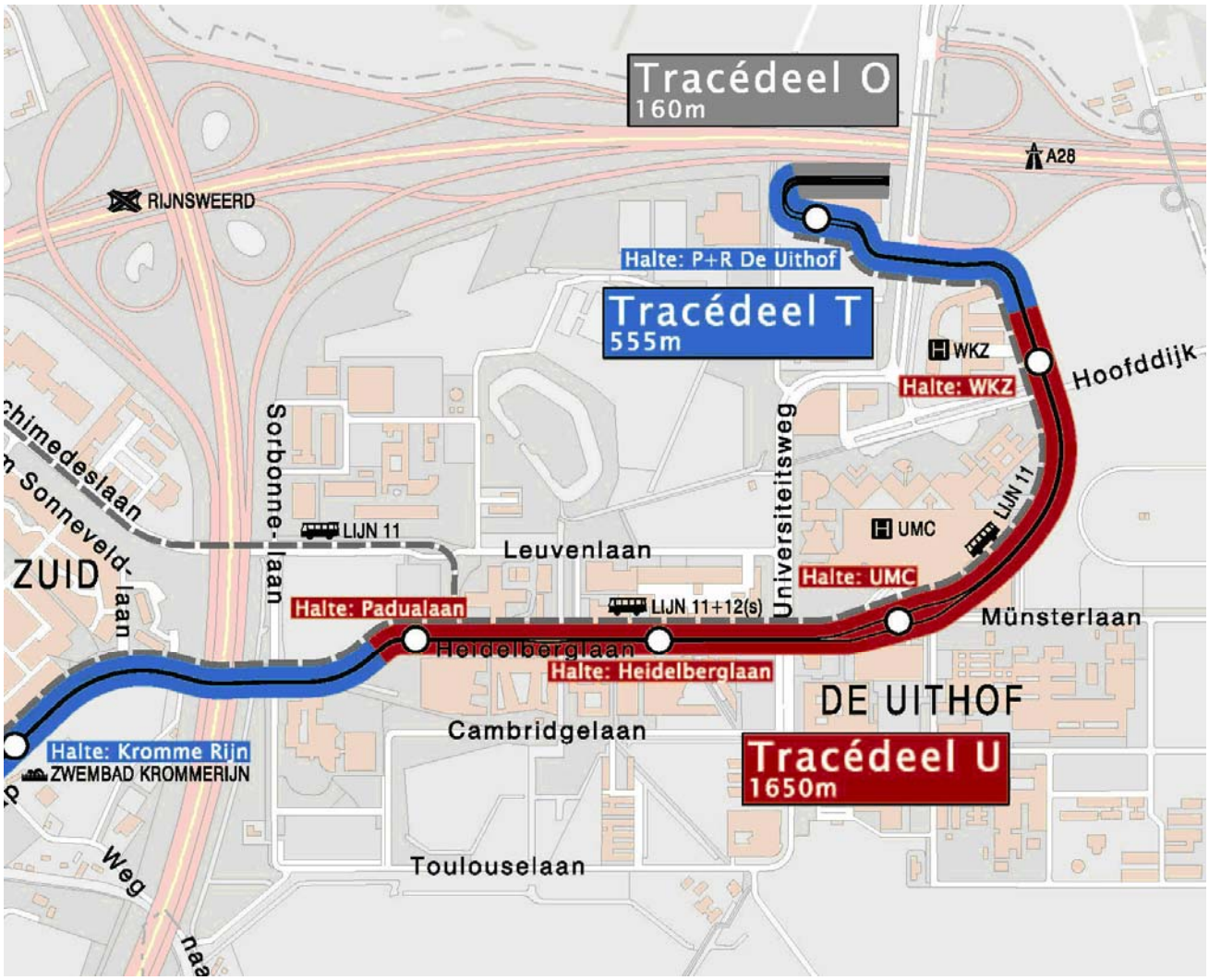

Afbeelding: tracé trambaan in De Uithof

4.4 Ruimtelijke inpassing en ontwerpuitgangspunten

Het tracé van de HOV-baan op de Uithof bestaat uit vier delen:

- Tracédeel B (klein deel), Weg tot de Wetenschap tot Halte Padualaan;
- Tracédeel U; Halte Padualaan tot en met Halte Wilhelmina Kinderziekenhuis;
- Tracédeel T: Vanaf Halte Wilhelmina Kinderziekenhuis tot en met P+R De Uithof;
- Tracédeel O: Opstelsporen achter de P+R De Uithof.

Afbeelding: Tracédelen De Uithof (opmerking: lijn 11 is inmiddels lijn 28 geworden)

De inpassing van de trambaan wordt intensief afgestemd met belangrijke partners in De Uithof, zoals de Universiteit Utrecht, Het Universitair Medisch Centrum Utrecht en de Hoge school Utrecht.

Tracédeel B (klein deel); Weg tot de Wetenschap tot Halte Padualaan

Tracédeel B loopt een klein deel door De Uithof. Vanaf de rijksweg A27 sluit de trambaan aan op de busbaan over de Heidelberglaan. Het tracé loopt vergelijkbaar met de huidige busbaan. Voor een comfortabele reis met een tram zijn de bogen wel iets aangepast. Ook loopt de ambulanceroute over dit tracé.

Tracédeel U; Halte Padualaan tot en met halte WKZ.

De trambaan wordt in tracédeel U zoveel mogelijk aangelegd op de bestaande busbaan in De Uithof. Aan de tram-/busbaan staat een aantal gebouwen waar overlast door geluid, trillingen en elektromagnetische interferentie (EMI) een belangrijk aandachtspunt is. Om de effecten van de elektromagnetische straling op de gevoelige onderzoeks- en behandelapparatuur van de Universiteit Utrecht en het Universitair Medisch Centrum Utrecht te beperken, is ervoor gekozen om sectionering toe te passen bij tracedeel U, van de kruising met de Sorbonnelaan tot aan de halte P+R De Uithof. Hierbij wordt de bovenleiding in korte secties opgedeeld, zodat het elektromagnetisch veld kleiner wordt. Daarbij wordt elke bovenleidingmast van voeding voorzien met een eigen kast. Deze kasten komen ongeveer om de 20 meter langs de bus-/trambaan te staan. In voetgangersgebieden of bij wegkruisingen komen de kasten onder de grond. Voor de andere kasten is gezocht naar locaties die de minste hinder opleveren. Om de trillingen te beperken wordt er glad spoor toegepast.

Bij het CBOI is naast sectioneren de trambaan ook opschoven ten opzichte van de busbaan. De afstand tot het gebouw is daardoor groter geworden. Dit heeft een gunstig effect op de EMI. Door het opschuiven van de trambaan komt de bestaande busbaan beschikbaar voor bestemmingsverkeer naar het Universitair Medisch Centrum Utrecht.

De vrije doorrijhoogte van overbouwingen van het Unnikgebouw en van het Centrumgebouw Noord worden voor de tram vergroot. Hierdoor ontstaat er meer ruimte voor de bovenleiding. Voordeel hiervan is dat onder andere de brandweer gebruik kan blijven maken van de bus-/trambaan.

De halte bij het Universitair Medisch Centrum Utrecht gaat anders ingericht worden. De halte wordt geschikt voor gecombineerd gebruik van zowel bussen als trams. Waarbij eilandperrons met aan weerszijden de bus en tram komen. Dit zorgt voor een comfortabele halte met goede overstapmogelijkheden van bus naar tram en omgekeerd. Trappen en liften vormen de verbinding met de traverse en de entree van het ziekenhuis. De bestaande keerlus voor bussen komt te vervallen.

Ter hoogte van de halte WKZ bestaat het voornemen om het Prinses Máxima Centrum (PMC) voor kinderoncologie te realiseren. Bij de planontwikkeling ten behoeve van het PMC is het toekomstige gebruik van de HOV-baan als bus- en trambaan als uitgangspunt gehanteerd.

Tracédeel T en O; Vanaf Halte WKZ tot en het opstelterrein achter de P+R De Uithof

In september 2013 is de nieuwe P+R De Uithof met 2.000 autoparkeerplaatsen geopend. Onderdeel van dit project was de aanleg van een onderdoorgang onder de Universiteitsweg voor bussen en later ook trams. Ook de aanleg van een keerlus voor bussen bij het Wilhelmina Kinderziekenhuis maakte deel uit van het project. De trambaan zorgt voor het aanbrengen van een spoorconstructie, een bovenleiding, de kabels en leidingen en de aanleg van de tramhalte in de P+R De Uithof. De tramhalte wordt met een gele betonnen verharding afgewerkt, in lijn met de begane grond van de P+R De Uithof.

Achter de P+R De Uithof komt een opstelterrein met vier opstelsporen voor 16 trams. De trams zullen daar overnachten. Hierdoor worden lege ritten voor en na de dienstregeling in de ochtend en avond zoveel mogelijk vermeden. Ook kunnen er kleine schoonmaak- en onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd. Voor groot onderhoud en reparatie gaan de Uithoflijntrams naar de remise in Nieuwegein. In de hoek van het opstelterrein bij de P+R De Uithof, komt een gebouwtje voor bijvoorbeeld afvalcontainers en schoonmaakmiddelen.

Met Rijkswaterstaat heeft overleg plaatsgevonden over de geplande verbreding van de rijksweg A28. Dit heeft er toe geleid dat het opstelterrein is iets opgeschoven om ruimte te bieden aan de weguitbreiding conform variant Selecteren 3.0. Bij die uitbreiding zal de huidige sloot langs de rijksweg A28 (in de toekomst) verdwijnen.

Een deel van het opstelterrein en bijbehorende voorzieningen was gepland binnen de reserveringszone (Rarro) van 41 meter vanaf de zuidelijke kantstreep van de A28. Met Rijkswaterstaat heeft hierover afstemming plaatsgevonden met als resultaat dat de potentiële uitbreiding van de A28 en het opstelterrein naast elkaar kunnen worden ingepast en dat de Rarrogrens hierop met instemming van Rijkswaterstaat is aangepast op 16 januari 2014.

4.5 Verkeersafwikkeling

Aangezien de trambaan wordt aangelegd op of direct naast de huidige busbaan, heeft de inpassing van de tram geen gevolgen voor de afwikkeling van het overige verkeer op De Uithof zoals fiets-, voetgangers-, en autoverkeer.

4.6 Conclusie

Om mogelijk te maken dat de Uithoflijn gaat rijden tussen Utrecht CS en P+R De Uithof, wordt in De Uithof de huidige HOV-busbaan tevens geschikt gemaakt voor de tram. Reizigers kunnen door dit sluitstuk van de Uithoflijn snel, comfortabel en milieuvriendelijk tussen Utrecht Centraal en De Uithof worden vervoerd. Deze tram is goed inpasbaar in het gebied De Uithof en leidt tot een ruimtelijk aanvaardbare situatie. Door de aanleg van een trambaan in De Uithof wordt de bereikbaarheid van De Uithof aanmerkelijk verbeterd en verbetert tevens de kwaliteit en toegankelijkheid van het openbaar vervoer van De Uithof.

Hoofdstuk 5 Onderzoek en randvoorwaarden

5.1 Inleiding

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (verder: Bro) moet de gemeente in de toelichting op het bestemmingsplan een beschrijving opnemen van de wijze waarop de milieukwaliteitseisen bij het plan zijn betrokken. In toenemende mate wordt de milieukwaliteit van belang bij de ontwikkeling van functies in het landelijk en stedelijk gebied. Het milieubeleid heeft zich in de loop van enkele decennia ontwikkeld tot een complexe materie, die er in de praktijk toe leidt dat bij ruimtelijke ontwikkelingen met verschillende milieuaspecten rekening moet worden gehouden.

In dit hoofdstuk wordt de uitvoerbaarheid van de Uithoflijn aangetoond. Hiervoor zijn er onderzoeken uitgevoerd naar de effecten van de aanleg en het gebruik van de trambaan op de omgeving. Daarbij is er ook gekeken naar de relevante milieuaspecten in het plangebied. De onderzoeken richten zich op de verandering die de Uithoflijn in het plangebied veroorzaakt. De effecten daarvan zijn bekeken en worden toegelicht in dit hoofdstuk, samen met de conclusies die daaruit getrokken kunnen worden en de maatregelen de eventueel getroffen moeten worden om de effecten te controleren.

In de onderzoeken zijn enkele vaste uitgangspunten gehanteerd. Deze zijn vooraf vastgesteld, zodat in de onderzoeken steeds van dezelfde toekomstige situatie uitgegaan wordt. De uitgangspunten gaan over:

- de toekomstige dienstregeling van de bus en tram in De Uithof
- de verwachte trillings- en geluidsproductie van de tram
- het baanconcept (snelheden op de baan)
- de spoorconstructies en verhardingen

Naast de milieuonderzoeken is in dit hoofdstuk tevens gekeken naar archeologie, cultuurhistorie, bomen, kabels en leidingen, explosieven en de kwaliteiten van de leefomgeving, en wat de consequenties hierop zijn door de ontwikkelingen die worden voorgestaan in dit bestemmingsplan.

Leeswijzer:

De paragrafen in dit hoofdstuk volgen een vast stramien. Eerst wordt het (juridisch) kader geschetst, zodat duidelijk wordt op welke wetten en regelgeving de aanleg en gebruik van de Uithoflijn getoetst wordt. Daarna wordt de plansituatie toegelicht. De plansituatie geeft de huidige situatie aan en de veranderingen die optreden door de Uithoflijn. Vervolgens worden de effecten die optreden door de verandering uitgewerkt. Als blijkt dat de effecten verdere maatregelen behoeven, wordt dit ook in de plansituatie uitgewerkt. De paragrafen sluiten af met een conclusie, waarin ingegaan wordt op of en hoe de Uithoflijn aangelegd en gebruikt kan worden op het specifieke onderzochte aspect.

5.2 Milieu-effectrapportage

5.2.1 Kader

Het doel van een milieu effect rapportage (m.e.r.) is om vooraf de mogelijke milieueffecten van plannen en besluiten in beeld brengen en deze een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming van plannen en besluiten.

Het maken van een milieueffectrapport (MER) of m.e.r.-beoordeling is verplicht bij de voorbereiding van plannen en besluiten van de overheid over initiatieven en activiteiten van publieke en private partijen die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben.

In het Besluit m.e.r. staat omschreven welke activiteiten MER-plichtig (C-lijst) dan wel m.e.r.-beoordelingsplichtig (D-lijst) zijn. Echter ook initiatieven die onder de drempelwaarde van het Besluit m.e.r. vallen, dienen kritisch bekeken te worden of deze belangrijke nadelige milieueffecten kunnen hebben. Indien dit het geval is, dient hiervoor ook een MER of m.e.r-beoordeling te worden opgesteld.

5.2.2 Plansituatie

De Uithoflijn wordt voor het overgrote deel aangelegd op de bestaande busbaan in de Uithof. Milieukundig wijzigt het gebruik van de busbaan naar een bus-/trambaan.

5.2.3 Vormvrije m.e.r. beoordeling

De aanleg van de HOV baan in De Uithof is niet m.e.r.-plichtig, noch m.e.r.-beoordelingsplichtig. Deze conclusie wordt getrokken in het rapport D83-WAR-KA-1400002 vormvrije mer.docx - Versie 1.0 (zie bijlage 11 bij deze toelichting). De aanleg/ombouw van de vrije busbaan tot tram/busbaan valt namelijk onder de drempelwaarde van lijst D en is daarmee dus niet m.e.r. beoordelingsplichtig. Voor activiteiten, plannen en besluiten die onder de drempelwaarden van lijst D zitten, geldt geen formele procedure. In het rapport wordt ook nagegaan of de realisatie van het project belangrijke nadelige milieugevolgen heeft. Dit is gedaan door het uitvoeren van een vormvrije m.e.r. beoordeling. Daaruit blijkt dat; 'de plannen in het bestemmingsplan 'HOV-baan De Uithof' niet leiden tot significante nadelige milieueffecten'.

5.2.4 Conclusie

Uit de vormvrije m.e.r. beoordeling blijkt dat; gelet op de omvang, de aard en de ligging van het project, waarbij de te verwachten ontwikkelingen in de omgeving mede in ogenschouw zijn genomen, er geen sprake is van aanzienlijke milieueffecten. Verder doorlopen van een m.e.r. is daarmee niet noodzakelijk.

5.3 Geluidhinder

5.3.1 Kader

Geluid beïnvloedt vaak de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. De belangrijkste geluidsbronnen die in het kader van de ruimtelijke ordening van belang zijn, zijn wegverkeer, railverkeer en bedrijven.

De regels van de Wet geluidhinder, ter bescherming van geluidsgevoelige bestemmingen (wonen, onderwijs en zorg) zijn van toepassing bij het vaststellen van een bestemmingsplan. De Wet geluidhinder ziet alleen toe op zaken die nieuw zijn of veranderen, zoals:

- bestemmen van gronden voor nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen of gezoneerde industrieterreinen;
- bestemmen van gronden voor aanleg van nieuwe wegen (niet bij wegen waarvoor een maximum snelheid van minder dan 50 km/u geldt);
- reconstructie van wegen of wijzigen van gezoneerde industrieterreinen.

De Wet geluidhinder heeft dus ook betrekking op de geluidsbelasting veroorzaakt door weg- en railverkeer, waaronder de aan te leggen trambaan. Voor wegen met een snelheid van 30 km/uur of minder is de Wet geluidhinder niet van toepassing maar dient een en ander beoordeeld te worden in het kader van een goede ruimtelijke ordening, waarbij het gebruikelijk is om bij de normen van de Wet geluidhinder aan te sluiten.

De Wet geluidhinder beschermt enkel geluidsgevoelige objecten zoals woningen, scholen, ziekenhuizen, woonwagenstandplaatsen et cetera. In het algemeen kan gesteld worden dat functies waar men verblijft voor wonen, zorg of onderwijs als geluidsgevoelig zijn aan te merken. Nieuwe woonbestemmingen zijn mogelijk indien de geluidsbelasting onder de voorkeursgrenswaarde blijft. Tevens heeft het college de mogelijkheid om een hogere waarde te verlenen. Dit is gebonden aan een wettelijk maximum.

In de Wet geluidhinder is aangegeven dat de wijziging van een weg langs geluidsgevoelige bestemmingen (onder andere woningen) zonder meer mogelijk is in het gebied waar de geluidsbelasting zich onder de voorkeursgrenswaarde bevindt of de geluidsbelasting door de wegaanleg niet met 2 dB of meer wordt verhoogd. Als de geluidsbelasting 2 dB of meer toeneemt ten opzichte van de laagste van de situatie voor wijziging of een eerdere hogere waarde dan spreekt met van een reconstructie (wegaanpassing) in de zin van de Wet geluidhinder. Bij een reconstructie mag de geluidsbelasting niet met meer dan 5 dB toenemen of boven de maximale ontheffingswaarde komen. Als er sprake is van een reconstructie en de geluidsbelastingtoename gemotiveerd niet kan worden weggenomen is het mogelijk om ontheffing te verlenen tot de maximale ontheffingswaarde. Het binnenniveau in geluidsgevoelige bestemmingen moet daarbij voldoen aan het gestelde in de Wet geluidhinder en of de bijbehorende besluiten.

5.3.2 Plansituatie en onderzoek

Voor het plangebied is akoestisch onderzoek uitgevoerd ('Uithoflijn akoestisch onderzoek' van ITC met kenmerk R94050B3TME/Proj.nr. IN160695, versie 1.1 d.d. 6 december 2013). Dit geluidsonderzoek is vereist om de gevolgen van de aanpassing van de busbaan naar een bus-/trambaan inzichtelijk te maken. Hiertoe is een berekening uitgevoerd van zowel de toekomstige maatgevende situatie, 10 jaar na gereed komen van de bus-/trambaan, als de situatie voor de aanpassing. De resultaten van het onderzoek zijn getoetst aan de grenswaarden uit de Wet geluidhinder (Wgh) of in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

Effecten van de tram op de geluidsituatie in De Uithof

Voor het akoestisch onderzoek is voor de tram uitgegaan van een verwachte geluidsproductie van het nog aan te schaffen materieel. Op het moment van het onderzoek is de leverancier van het materieel en daarmee de geluidsproductie niet bekend. Wel is op basis van materieeleigenschappen van potentiële leveranciers vastgesteld dat deze naar verwachting trams zullen leveren die voldoen aan de maximale geluidsproductie waarmee rekening is gehouden in het geluidsrapport van dit bestemmingsplan. Die verwachte geluidsproductie is afgestemd met de geluidsproductie die is aangehouden in het bestemmingsplan HOV om de Zuid. Waarbij voor dit bestemmingsplan rekening is gehouden met een veiligheidsmarge van +1 dB (emissie + 1 dB).

De onderzoeksresultaten zijn beschreven aan de hand van drie deeltrajecten in het plangebied:

1. Sorbonnelaan-halte Padualaan
2. Padualaan-Heidelberglaan tot aan de kruising Universiteitsweg
3. Heidelberglaan vanaf kruising Universiteitsweg tot aan de P+R De Uithof

Deeltraject Sorbonnelaan-halte Padualaan

Op dit deeltraject, waar in de toekomst alleen de tram rijdt, verandert de geluidsbelasting niet of nauwelijks. Er is geen sprake van een reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder.

Deeltraject Padualaan-Heidelberglaan tot aan de kruising Universiteitsweg

Op dit deeltraject, waar een 30 km/uur regime geldt, nemen de geluidsbelastingen toe met maximaal 0,8 dB. Omdat de toename nergens groter is dan 1,5 dB kan gesproken worden van een goede ruimtelijke ordening.

Deeltraject Heidelberglaan vanaf kruising Universiteitsweg tot aan de P+R De Uithof

Op dit deeltraject nemen de geluidsbelastingen op nagenoeg alle geluidsgevoelige bestemmingen met meer dan 1,5 dB toe. Er is sprake van een reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder. De toename overschrijdt niet de maximale waarde of de maximale toename die op grond van de Wet geluidhinder vergunbaar is. De hoogste toename treedt op, op de hoek van het Universitair Medisch Centrum Utrecht – CBOI. Achter de gevels van dit waarneempunt bevinden zich overwegend technische ruimten met zware betonnen bunkers. Deze ruimten worden in de Wet geluidhinder echter wel gekwalificeerd als geluidgevoelige ruimten.

Maatregelen

In het onderzoek is bekeken of conform de systematiek van de Wet geluidhinder de totale toename van de geluidsbelasting met realistische maatregelen is weg te nemen. Daarbij zijn verschillende opties afgewogen, zoals langzamer rijden, minder ritten of een geluidscherm. Langzamer rijden en minder ritten zijn ongewenst gelet op hoge maatschappelijke (exploitatie)kosten die dit met zich meebrengt voor de tramlijn en de vervoersvraag waaraan dan niet voldaan kan worden. Ter plaatse een geluidsscherm is vanuit stedenbouwkundige overwegingen, de landschappelijke inpassing, het sociale klimaat (corridorwerking) en zichtsbelemmering, ongewenst. Het verlenen van een ontheffing hogere waarde is een andere optie die, zonder dat de Uithoflijn in de functionaliteit beperkt wordt, de toename van de geluidsbelasting binnen het wettelijk aanvaardbare brengt. Daarom is ervoor gekozen om een ontheffing hogere grenswaarden te verlenen. Voor de geluidsgevoelige bestemmingen waarvoor een hogere waarde wordt vastgesteld, dient het vereiste binnenniveau te worden gegarandeerd. Dit houdt in dat voldaan moet worden aan maximale geluidsniveaus in geluidsgevoelige ruimten. Hiervoor gaat nader onderzoek plaatsvinden en indien nodig zullen geluidswerende gevelvoorzieningen worden aangebracht.

5.3.3 Conclusie

Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat de trambaan realiseerbaar is binnen de grenzen van de Wet geluidhinder en binnen de kaders van een goede ruimtelijke ordening. Voor een aantal geluidsgevoelige bestemmingen langs het tracedeel Heidelberglaan tot aan de P+R De Uithof wordt een hogere grenswaarde vastgesteld. Voor deze objecten zal nader onderzoek uit moeten wijzen of er ook nog aanvullende geluidswerende gevelvoorzieningen nodig zijn.

5.4 Geur

5.4.1 Kader

Bepaalde bedrijven kunnen geurhinder veroorzaken. Voor specifieke bedrijven is in de Wet milieubeheer een richtwaarde aangegeven voor de hoeveelheid geur (uitgedrukt in geureenheden/m^3) die acceptabel is in de omgeving van bedrijven. Deze geuruitstoot heeft ruimtelijke consequenties. In de directe omgeving van het bedrijf zijn vanuit de norm van de Wet milieubeheer beperkingen gesteld aan de mogelijkheid voor nieuwe ontwikkeling van gevoelige bebouwing (met name wonen). Kleinere bedrijven zoals horecavestigingen, of een bakkerij kennen soms ook geurhinder, maar daarvoor zijn geen richtlijnen opgesteld. Daarnaast kan de mestopslag bij agrarische bedrijven geurhinder veroorzaken. Door een geschikte locatie van de mestopslag te bepalen, is een deel van de hinder te voorkomen. Echter bij grotere bedrijven is voldoende afstand ten opzichte van woningen van derden noodzakelijk.

5.4.2 Plangebied en conclusie

Binnen het plangebied of in de directe omgeving ervan worden geen nieuwe bedrijven toegestaan (industriële) welke geurhinder veroorzaken. Daarnaast worden binnen het plangebied ook geen nieuwe functies toegestaan die als geurgevoelig aangemerkt worden (wonen, ziekenhuizen, scholen, verblijfsrecreatie). Gezien vorenstaande is een onderzoek voor wat betreft het aspect geur niet noodzakelijk.

5.5 Externe veiligheid

5.5.1 Kader

In bestemmingsplannen wordt aandacht besteed aan de veiligheidsrisico's die zware bedrijven kunnen veroorzaken. Naast de bedrijven kunnen ook het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, spoor of water en door buisleidingen, risico's opleveren

De normen en richtlijnen voor externe veiligheid komen uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), uit de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (Rnvgs) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen. Hierin is voorgeschreven dat kwetsbare bestemmingen voldoende afstand moeten houden tot bedrijven en transportroutes en kunnen er beperkingen aan de bebouwingsdichtheid wenselijk zijn.

Voor externe veiligheid bestaan twee normen: het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR); Het plaatsgebonden risico (PR) is de kans op overlijden van een onbeschermd persoon die zich 24 uur nabij de ongevallocatie bevindt. De normhoogte voor PR bedraagt 10-6/jaar voor gevoelige bebouwing. Het groepsrisico (GR) geeft de kans per jaar aan dat een groep personen van een bepaalde grootte kan overlijden tengevolge van een calamiteit. Voor het GR is een zogeheten oriënterende waarde vastgesteld - Voor transport bedraagt deze waarde 10-4/jaar bij 10 doden, 10-6/jaar bij 100 doden enzovoort. Het GR is een oriënterende waarde; van deze waarde kan onder voorwaarden worden afgeweken.

Het lokale verkeer van gevaarlijke stoffen wordt in het kader van de routeringsregeling geregeld via jaarlijks door vervoerders aan te vragen ontheffingen. De omvang van dit lokale transport is zo gering dat de norm voor PR niet bereikt wordt en het GR ruim onder de oriëntatiewaarde blijft.

5.5.2 Plansituatie en onderzoek

De aanleg en het gebruik van de Uithoflijn kan onder invloed van externe veiligheidsrisico's staan. Voor het bestemmingsplan is bekeken of deze risico's of risicobronnen aanwezig zijn en aanvaardbaar zijn. Daarbij is een risicocontour van plaatsgebonden risico met waarde 10-6 aangehouden. Voor de analyse is de risicokaart van Nederland geraadpleegd. Daarbij is gekeken of er wegen, vaarwegen, spoorwegen of buisleidingen in de buurt van de Uithoflijn liggen, en of er opslag dan wel productie van gevaarlijke stoffen in de omgeving plaatsvindt. In het rapport Movares: 'Adviesnota externe veiligheid t.b.v. ruimtelijke onderbouwing Uithoflijn in de Uithof' van 6 december 2013, is dit onderzoek weergegeven (zie bijlage 10 van deze toelichting).

Uit het onderzoek komt naar voren dat de enige risicobronnen die zijn gevonden de rijkswegen A28 en A27 zijn. Hierover worden gevaarlijke stoffen vervoerd. Echter de A28 noch de A27 heeft een plaatsgebonden risicocontour met een waarde van 10-6, waardoor deze bronnen niet als een extern veiligheidsrisico beschouwd hoeven te worden. Ook wordt vastgesteld dat het aantal personen dat relevant is voor risico's op externe veiligheid (de populatiedichtheid) niet toeneemt als gevolg van de Uithoflijn. De Uithoflijn zelf is daarnaast geen risicobron, aangezien over deze trambaan geen gevaarlijke stoffen worden vervoerd.

5.5.3 Conclusie

Voor de Uithoflijn is bekeken of zich externe veiligheidsrisico's voordoen. Uit het onderzoek blijkt dat het aspect externe veiligheid niet relevant is voor de Uithoflijn en het bestemmingsplan en daarom niet nader beschouwd wordt.

5.6 Trilling

5.6.1 Kader

Verkeer zoals buspassages, trampassages, treinverkeer en bouwwerkzaamheden kunnen aanleiding geven tot trillingen in gebouwen. Deze trillingen kunnen op hun beurt leiden tot schade of hinder. Stichting Bouwresearch (SBR) heeft richtlijnen opgesteld, die criteria geven voor het meten en beoordelen van de trillingssterkte. Tot op heden zijn deze richtlijnen nog niet vastgelegd in wetgeving, maar de richtlijnen worden veelvuldig toegepast. In gevallen waarbij uiteindelijk de rechter werd ingeschakeld speelde de richtlijn van SBR vaak een belangrijke rol. Ook de Raad van State baseert zich bij zijn oordeelsvorming deels op de richtlijnen ten aanzien van trillingen. Voor dit bestemmingsplan is de SBR-richtlijn als basis gebruikt voor het trillingsonderzoek.

5.6.2 Plangebied

In het plangebied van dit bestemmingsplan wordt de huidige busbaan omgebouwd naar een gecombineerde bus/trambaan. Omdat de realisatie van de trambaan van invloed kan zijn op het trillingsniveau richting de omgeving, immers de bron verandert, is ten behoeve van dit bestemmingsplan een trillingsonderzoek uitgevoerd.

5.6.3 Onderzoeken en resultaten

Effecten die optreden door de komst van de tram op het gebied van trillingen

De effecten die optreden door de komst van de tram op het gebied van trillingen kunnen gericht zijn op apparatuur, maar ook op personen.

In De Uithof bevindt zich gevoelige apparatuur in de nabijheid van de toekomstige trambaan. In samenspraak met de eindgebruikers en leveranciers is onderzoek verricht naar de mogelijke gevolgen van de trillingen op deze apparatuur (zie bijlage 2 bij deze toelichting). Waarbij de immuniteitswaarde van de apparatuur een belangrijke rol speelt. Om dit te kunnen onderzoeken is er een modeltram bepaald. Op het moment van het onderzoek was de leverancier van het materieel en daarmee de trillingenproductie namelijk niet bekend. De modeltram is opgesteld op basis van eigenschappen van trams van potentiële leveranciers. Uit het onderzoek komt naar voren dat er gevolgen zijn voor aanwezige apparatuur op het gebied van trillingen.

Naast dat gekeken is naar apparatuur, is ook onderzoek verricht naar eventuele hinder voor personen door trillingen. Uit het onderzoek blijkt dat voor personen er geen hinder wordt verwacht.

Er is ook onderzoek verricht naar eventuele hinder voor personen door trillingen. Uit het onderzoek blijkt dat voor personen geen hinder wordt verwacht.

Maatregelen

Op basis van de geprognosticeerde trillingsniveaus en de gevolgen van die trillingen voor de apparatuur worden de volgende trillingsreducerende maatregelen genomen bij de trambaan:

- toepassen van Embedded Rail;
- toepassen van Glad spoor.

Uit de berekeningen komt naar voren dat na het toepassen van deze trillingsreducerende maatregelen de mogelijkheid bestaat dat sommige apparaten toch verstoord raken. Het is dus mogelijk dat de maatregelen niet overal tot voldoende trillingsreductie leiden. De projectorganisatie Uithoflijn heeft met de betrokkenen op De Uithof afgesproken dat bij deze locaties, als dat nodig blijkt in de praktijk, extra trillingsreducerende maatregelen worden genomen ter plaatse van de mogelijk verstoorde apparatuur.

Op basis van metingen in de huidige situatie en tijdens de testfase van de trambaan in De Uithof, zal worden bepaald bij welke locaties dit nodig is.

5.6.4 Conclusies

Ten aanzien van de hinder voor personen in gebouwen volgen uit de trillingsprognoses de volgende conclusies:

- door de toepassing van glad en ingegoten spoor met een zeer goede spoorligging, blijft het maximale trillingsniveau van een trampassage ongeveer gelijk aan het maximale trillingsniveau van een buspassage;
- de hinder voor personen in De Uithof blijft beperkt tot een zone van circa 20 meter vanaf het tracé van de trambaan in De Uithof. Op plekken waar gevoelige functies zijn gesitueerd binnen 20 meter van de trambaan blijft het trillingsniveau, na het nemen van maatregelen, binnen de SBR streefwaarde.

Ten aanzien van de hinder voor apparatuur volgen uit de trillingsprognoses de volgende conclusies:

- door de toepassing van glad en ingegoten spoor met een zeer goede spoorligging wordt de verstoring van trillingsgevoelige apparatuur beperkt. Toch blijft de mogelijkheid bestaan dat apparatuur verstoord raakt. Voor deze apparatuur wordt ter plaatse maatregelen getroffen, zodat de trambaan gebruikt kan worden.

5.7 Elektromagnetische interferentie

5.7.1 Kader

De nieuw aan te leggen trambaan in De Uithof zal worden uitgevoerd als een geëlektrificeerde trambaan. Op dit moment is er geen trambaan in de Uithof, hierdoor verandert door de komst van de Uithoflijn de situatie op het gebied van Elektromagnetische Interferentie (EMI ook wel aangeduid in de rapporten als EMC). Er is daarom onderzocht of de Uithoflijn op het gebied van EMI onaanvaardbare gevolgen heeft voor de talrijke apparatuur. EMI is het (op een onaanvaardbare wijze) beïnvloeden van de werking van een toestel, apparaat of een systeem door een stoorsignaal.

Om te bepalen of er sprake is van onaanvaardbare EMI, is eerst gekeken naar welke apparaten gevoelig zijn hiervoor. Uit deze inventarisatie is een lijst van apparaten naar voren gekomen die verder onderzocht zijn. Deze lijst is samen met de Uithofpartners opgesteld. Uitgangspunt bij het verder onderzoek was dat de werking van de geïnventariseerde apparaten niet zou verminderen. Ofwel, het ontwerp van de trambaan moet zodanig zijn dat EMI geen probleem vormt. Door het ontwerp aan te passen kan de elektromagnetische straling van de tram namelijk aangepast worden, bijvoorbeeld door een kortere bovenleiding toe te passen (sectioneren) of door de stroomafname van het voertuig te verminderen. Ook heeft de afstand van de tram tot de apparatuur invloed om de interferentie. Hoe groter de afstand, hoe minder interferentie.

Tijdens het ontwerpen van de trambaan is de invloed van de tram op de apparatuur in een iteratief proces bekeken. Het ontwerp is op verschillende punten diverse keren aangepast. Het eindresultaat is vastgelegd in een rapport; Uithoflijn Utrecht EMC Compensatiesysteem – versie 1.1 d.d. 28 januari 2014 (zie bijlage 3 van deze toelichting). In dit rapport wordt aangetoond dat het uiteindelijke ontwerp geen onaanvaardbaar effect heeft op de aanwezige apparatuur.

Naast de gevolgen van de magneetveldverstoring voor apparatuur is er ook gekeken naar de gevolgen voor de gezondheid van de mens. Daaruit blijkt dat een standaard geëlektrificeerde tramlijn geen negatieve effecten op mensen heeft.

5.7.2 Conclusie

De komst van de Uithoflijn heeft gevolgen voor de EMI in het gebied. De Uithoflijn wordt echter dusdanig uitgevoerd dat de Uithoflijn geen onaanvaardbaar effecten heeft op de aanwezige apparatuur. Het ontwerp moet dan wel uitgevoerd worden volgens het rapport; Uithoflijn Utrecht EMC Compensatiesysteem – versie 1.1 d.d. 28 januari 2014 (zie bijlage 3 bij deze toelichting). Een standaard geëlektrificeerde tram heeft geen negatieve effecten op de mens. Op alle kritieke locaties wordt voldaan aan de EMC-eisen. Hierbij worden door middel van sectioneren en op enkele plekken aangevuld met stroombeperking de EMC eisen gehaald

5.8 Luchtkwaliteit

5.8.1 Kader

Luchtkwaliteit heeft betrekking op luchtverontreiniging door gasvormige stoffen en verontreiniging van de lucht met stof, door met name verkeer. De luchtkwaliteit beïnvloedt in belangrijke mate de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Wegverkeer is samen met de hoge achtergrondconcentratie in Utrecht, in belangrijke mate van invloed op de luchtkwaliteit.. Artikel 5.16 van de Wet milieubeheer (luchtkwaliteitseisen) geeft een limitatieve opsomming van de bevoegdheden waarbij luchtkwaliteitseisen een directe rol spelen, zoals bij bestemmingsplannen. Een bestemmingsplan kan worden vastgesteld indien:

a. aannemelijk is gemaakt dat geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
b. een project – al dan niet per saldo – niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
c. aannemelijk is gemaakt dat de ontwikkelingen niet in betekenende mate (NIBM) bijdragen aan de concentratie PM_{10} (fijn stof) en NO_2 (stikstofdioxide) in de buitenlucht;
d. het voorgenomen besluit is genoemd of is niet in strijd is met het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

5.8.2 Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is een samenwerkingsprogramma tussen Rijk, provincies en gemeenten, dat ertoe leidt dat Nederland tijdig aan de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit kan voldoen. Nederland heeft van de Europese Commissie uitstel gekregen van de huidige grenswaarden, omdat het NSL voldoende garandeert dat hiermee binnen de gestelde termijnen wél aan de grenswaarden kan worden voldaan. Nederland moest in juni 2011 aan de norm voor fijn stof (PM10) voldoen en op 1 januari 2015 aan de norm voor stikstofdioxide (NO2). Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden en heeft een looptijd van 5 jaar (tot augustus 2014).

5.8.3 Onderzoek en resultaten

Het vertrammen van de HOV-baan zorgt voor een afname van emissies. Het vervangen van bussen door trams is voor het milieu uit oogpunt van luchtkwaliteit zeer gunstig. De wijziging van busbaan naar bus/trambaan heeft daarnaast geen verkeersaantrekkende werking tot gevolg .

5.8.4 Conclusie

Er kan redelijkerwijs uitgesloten worden geacht dat dit project tot een verslechtering van de luchtkwaliteit zal leiden. Op grond van artikel 5.16, lid 1 onder (a,b,c, en/of d) van de Wet milieubeheer vormen luchtkwaliteitseisen geen belemmering voor de vaststelling van dit bestemmingsplan.

5.9 Bodemkwaliteit

5.9.1 Kader

Bij het bestemmingsplan dient getoetst te worden of de bodemkwaliteit geschikt is, of geschikt kan worden gemaakt, voor de geplande functies. Het gemeentelijk bodembeleid gaat uit van de volgende algemene uitgangspunten uit de Wet bodembescherming:

- nieuwe bodemverontreiniging moet worden voorkomen en indien er toch bodemverontreiniging ontstaat moet de bodem direct worden gesaneerd. Een geval van bodemverontreiniging waarbij de verontreiniging geheel of grotendeels na 1987 is ontstaan is een 'nieuw geval'. Deze zorgplicht houdt in dat nieuwe gevallen van bodemverontreiniging zoveel mogelijk ongedaan dienen te worden gemaakt;
- overige gevallen van ernstige bodemverontreiniging moeten binnen een bepaalde termijn worden gesaneerd als er tevens sprake is van risico's. Het gaat daarbij om humane of milieuhygiënische risico's en om risico's voor verspreiding van de verontreiniging. De sanering gebeurt functiegericht en kosteneffectief;
- nieuwbouw op of graafwerkzaamheden in een geval van ernstige bodemverontreiniging zijn ongeacht de risico's niet toegestaan zonder saneringsmaatregelen;
- hergebruik van (schone of licht verontreinigde) grond kan bij onverdachte terreinen plaats vinden op basis van de bodemkwaliteitskaart en het bodembeheerplan.

Bij een aanvraag van een omgevingsvergunning dient een bodemonderzoek conform de NEN 5740 te worden verricht. Op basis van dit onderzoek wordt beoordeeld of de locatie geschikt is voor de geplande functie of dat er nog een nader onderzoek en/of een bodemsanering noodzakelijk is, voordat de locatie geschikt is voor de geplande functie. Als er voor de bouwwerkzaamheden een grondwateronttrekking nodig is, moet rekening gehouden worden met nabij gelegen grondwaterverontreinigingen.

5.9.2 Plangebied

In het plangebied is onderzocht of de bodemkwaliteit een belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling van de trambaan in De Uithof (zie bijlage 4 en 5 bij deze toelichting).

Eind jaren negentig is de busbaan tussen Sorbonnelaan en halte Universitair Medisch Centrum Utrecht aangelegd en later rond 2005 de busbaan tussen de halte Universitair Medisch Centrum Utrecht en de buslus bij het Wilhelmina Kinderziekenhuis. De bodemkwaliteit was geschikt voor deze busbaan, wat betekent dat deze eveneens geschikt is voor het gebruik als trambaan. Dat geldt tevens voor de aangelegde buslus in 2011, het recentelijk opgeleverde P+R De Uithof en de tunnel onder de Universiteitsweg (2013). Deze banen zijn aangelegd in een periode waarin het Bouwstoffenbesluit van toepassing was, op basis waarvan redelijkerwijs geconcludeerd kan worden dat de gebruikte materialen voldoen aan de normen.

Op bepaalde locaties wordt de trambaan naast de huidige busbaan aangelegd en daarvoor dient de baan ingepast te worden in haar omgeving, wat inhoudt dat er extra grondverzet noodzakelijk is als gevolg van:

- verleggen van watergangen;
- graven van een cunet ten behoeve van de nieuwe trambaan;
- aanleggen van nieuwe ontsluiting van de energiecentrale;
- dempen van watergangen;
- aanleggen van de ambulanceroute.

De milieuhygiënische bodemkwaliteit ter plaatse van het bovengenoemde grondverzet voor aanleg van de trambaan is onderzocht. Aangezien het traject ook sloten passeert, die voor het ontwerp gedempt worden, is ook de waterbodemkwaliteit van die sloten onderzocht.

De bevindingen zijn vastgelegd in het volgende bodemonderzoeksrapporten:

- Movares: 'Milieukundig (water)bodemonderzoek Uithoflijn, locatie opstelsporen en locatie bushalte AZU', kenmerk D81-JSC-KA-1200455 - Versie 1.1, d.d. 28 september 2012 (zie bijlage 4 bij deze toelichting);
- Movares: 'Milieukundig (water)bodemonderzoek Uithoflijn; WP120 boogverruiming bij het CBOI', kenmerk D81-JSC-KA-1300025 / vrijgegeven / versie 1.0, d.d. 22 augustus 2013 (zie bijlage 5 bij deze toelichting).

5.9.3 Conclusie

Uit bovenstaande onderzoeken is gebleken dat maximaal lichte verontreinigingen in water- en landbodem aanwezig zijn. Deze verontreinigingen geven geen aanleiding tot nader onderzoek en vormen geen belemmering voor de uitvoering van de werkzaamheden op de locatie. De sliblaag in de te dempen watergang is vrij toepasbaar.

Dit verontreinigingbeeld sluit aan bij het algemene verwachtingsbeeld op onverdachte locaties dat de bodemkwaliteitskaart van Utrecht schetst. De bodemkwaliteit vormt daarmee geen belemmering voor de beoogde ontwikkelingen.

5.10 Flora en fauna

5.10.1 Kader

Het Groenstructuurplan Utrecht (vastgesteld door de raad in april 2007) heeft tot doel het verhogen van de kwaliteit van het stedelijk groen ten behoeve van de leefbaarheid van de stad. In het Groenstructuurplan zijn de bestaande en wenselijke stedelijke groenstructuren vastgelegd. Deze groenstructuren hebben zowel een landschappelijke, cultuurhistorische, recreatieve als ook ecologische functie. Het is op grond van dit Groenstructuurplan de bedoeling dat de kwaliteit van het groen in deze zones steeds verder ontwikkelt en verbetert. Veranderen van functie is alleen mogelijk na bestuurlijke afweging. Een afname van oppervlakte van de stedelijke groenstructuur dient te worden gecompenseerd.

In de Flora en faunawet zijn verschillende verbodsbepalingen opgenomen om in het wild levende flora en fauna te beschermen. Het is verboden om dieren opzettelijk te verontrusten, te doden of hun rust- of verblijfplaats te verstoren of te beschadigen. Ook is het verboden om beschermde planten te beschadigen of van hun groeiplaats te verwijderen. De Flora en Faunawet legt daarnaast een algemene zorgplicht op voor alle (wilde) dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Ruimtelijke ontwikkelingen en uitvoering van projecten of (bestemmings-)plannen mogen niet in strijd zijn met de internationale richtlijnen of de Flora en fauna wet. Indien er een besluit wordt genomen op grond van de Wet ruimtelijke ordening waarbij de uitvoering van het besluit gevolgen kan hebben voor beschermde soorten, moet getoetst worden of beschermde soorten aanwezig (kunnen) zijn. Ook dient te worden bekeken wat de eventuele effecten van de activiteiten op de soorten zijn. De centrale vraag daarbij is of er een vrijstelling of een ontheffing nodig is op grond van de Flora en faunawet. Dit is afhankelijk van de beschermingsgraad van de aangetroffen soort.

Bij het vaststellen van het bestemmingsplan dient van tevoren duidelijk te zijn dat de Flora en faunawet niet in de weg staat aan de uitvoering van het plan en dat eventuele ontheffing of vrijstelling kan worden verleend.

5.10.2 Plangebied

Het plangebied ligt binnen de grenzen van De Uithof. De huidige situatie bestaat uit verhard oppervlak ter plaatsen van de bestaande busbaan. Een deel van de trambaan wordt in groengebied bij het Universitair Medisch Centrum Utrecht/CBOI aangelegd (de boogverruiming) en in een groenstrook achter de P+R De Uithof.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een beschermd natuurgebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde gebied ligt op een afstand van minimaal 4 km. Gezien de ruime afstand treden geen effecten op Natura 2000-gebieden op.

Het plangebied maakt geen deel uit van de provinciale Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In de omgeving van het plangebied zijn wel EHS gebieden aanwezig. Deze gebieden zijn gelegen aan de noordzijde van de rijksweg A28 (andere zijde rijksweg A28, op circa 100 meter), ten oosten van de Heidelberglaan (op circa 300 meter) en ten zuiden van de Heidelberglaan (op meer dan 400 meter). De exploitatie van de trambaan zal, gezien de afstand, geen effect hebben op de nabijgelegen EHS-gebieden.

De door de gemeente Utrecht bepaalde grens 'bebouwde kom Boswet' loopt via de Marburglaan, de Munsterlaan, langs de oostzijde van de energiecentrale, de Heidelberglaan en de Universiteitsweg naar de A28. Hiermee valt het tracé van de Uithoflijn gedeeltelijk samen met de grens 'bebouwde kom Boswet'. Voor de bomen die buiten de contouren van de 'bebouwde kom Boswet' staan en worden gekapt, worden behandeld volgens de voorschriften in de Boswet. Dit betreft slechts een kleine strook. Als dit herplant betekent, dan wordt daaraan in de directe omgeving van het plangebied voldaan.

Effecten aanleg trambaan op het plangebied

De trambaan wordt voor het grootste deel aangelegd op de bestaande busbaan in De Uithof. Uit de onderzoeken die voor het bestemmingsplan De Uithof zijn uitgevoerd, komt naar voren dat voor dit deel niet wordt verwacht dat effecten optreden voor de flora en fauna (Stichting Ecologisch Advies (StEA), 'Verkenning beschermde natuurwaarden in de Uithof', februari 2007). Daarnaast is in opdracht van de Universiteit Utrecht een natuurwaardenkaart opgesteld, namelijk: Eelerwoude, 23 februari 2012, 'Natuurwaardenkaart, de Uithof te Utrecht', projectnummer 4390.

De bocht bij het Universitair Medische Centrum Utrecht/CBOI en het opstelterrein achter de P+R De Uithof vallen buiten de huidige busbaan. De effecten van de trambaan op de flora en fauna is voor deze twee delen verder onderzocht. Movares heeft daarvoor twee rapporten geschreven:

- Movares, kenmerk: MNO-GV-120018536; 'P+R De Uithof, quick scan ecologie, effecten op beschermde soorten en gebieden', versie 1.0. d.d. 31 oktober 2012;
- Movares, kenmerk: OC-TS-130005383; 'Uithoflijn ruimere boog CBOI; Quickscan ecologie, onderzoek naar beschermde soorten en gebieden', versie 2.0, d.d. 22 november 2013 (zie bijlage 6 bij deze toelichting).

Uit deze rapporten blijkt dat er geen beschermde planten zijn in het plangebied. De aanwezige sloten en oeverstroken zijn mogelijk geschikt als leefgebied voor diverse strenger beschermde amfibieënsoorten, als heikikker en rugstreeppad. Als deze soorten aanwezig zijn, heeft de aanleg van de trambaan gevolgen voor deze soorten. Ook heeft de aanleg gevolgen voor sommige beschermde reptielsoorten. In ieder geval voor de ringslang, welke is waargenomen in het plangebied. Ook zijn in het plangebied diverse broedvogels en nesten waargenomen. Deze zullen ook effecten ondervinden van de trambaan.

In de bomen binnen het plangebied zijn geen holten of horsten aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor vogels met jaarrond beschermde nesten. Binnen het plangebied worden geen jaarrond beschermde nesten verwacht. Wel kunnen er algemene broedvogels voorkomen, waarmee rekening gehouden dient te worden, mochten deze aanwezig zijn (buiten broedseizoen). In het plangebied zijn de licht beschermde soorten de kleine modderkruiper en de marmergrondel waargenomen. Andere beschermde vissoorten worden op basis van het uitgevoerde schepnetonderzoek niet binnen het plangebied verwacht. Met uitzondering van incidentele passage van das of rode eekhoorn, worden binnen het plangebied geen beschermde soorten grondgebonden zoogdieren verwacht. In De Uithof zijn diverse soorten vleermuizen aanwezig, welke behoren tot de streng beschermde diersoorten. Er wordt echter verwacht dat de werkzaamheden geen invloed hebben op de leefomgeving van de vleermuizen. In de bomen binnen het plangebied zijn geen holten aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

Maatregelen

De aanleg van de trambaan heeft gevolgen voor beschermde fauna. Daarom moeten maatregelen worden genomen om de effecten binnen de gestelde kaders te brengen. In bovenvermelde rapporten worden daarvoor aanbevelingen gedaan, welke worden overgenomen.

De werkzaamheden waarbij grondverzet plaatsvindt, worden uitgevoerd buiten de overwinteringsperiode van de ringslang, dan wel op terreindelen waar voortijdig het terrein tijdelijk ongeschikt is gemaakt als overwinteringslocatie. Daarnaast wordt er bij de werkzaamheden aan de sloot rekening gehouden met de voortplantingsperiode van de kleine modderkruiper en de marmergrondel.

De werkzaamheden waarbij water wordt gedempt of bomen/struiken/vegetatie worden verwijderd, worden buiten het broedseizoen uitgevoerd. Of, indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, zal door een ter zake kundige vastgesteld worden dat in de te verwijderen bomen/struiken/vegetatie geen broedende vogels aanwezig zijn. Indien sprake is van in gebruik zijnde nesten, wordt er niet gewerkt. De werkzaamheden waarbij bomen/struiken/vegetatie verwijderd gaan worden, worden vanaf één zijde uitgevoerd, zodat eventueel aanwezige dieren de tijd hebben om een ander heenkomen te zoeken. Tijdens eventuele nachtelijke werkzaamheden wordt uitstraling van kunstlicht naar de omgeving zoveel mogelijk beperkt. Er zal gebruik worden gemaakt van gerichte verlichting, waarbij de boomkronen en de watergangen zoveel mogelijk worden ontzien.

In het ontwerp en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden wordt ervoor gezorgd dat langs de Hoofddijk voldoende bomen worden gehandhaafd om het functioneren van de mogelijke vliegroutes van vleermuizen te waarborgen. Wij hanteren hiervoor een afstand van 30 meter (vuistregel).

In de te vergraven watergangen wordt nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van streng beschermde amfibieën als de rugstreeppad, heikikker en poelkikker. Het onderzoek naar de rugstreeppad wordt uitgevoerd in de periode april –juli 2014. De aanwezigheid van de heikikker wordt onderzocht in de periode februari – mei 2014, waarbij twee bezoeken in de periode februari/maart 2014 hebben plaatsgevonden. Het onderzoek naar de poelkikker is met deze onderzoeken gecombineerd.

Indien deze dieren aanwezig zijn, zal een ontheffing Flora en faunawet worden aangevraagd. Er zal voor de zekerheid bij het nader onderzoek flora en fauna ook naar vleermuizen worden gekeken en in de ontheffingsaanvraag worden meegenomen.

Vooralsnog is in het kader van artikel 75C van de Flora- en faunawet ontheffing in aanvraag voor de ringslang. Hiertoe is een activiteitenplan opgesteld, waarin is opgenomen op welke wijze de effecten op de ringslang binnen het project worden gemitigeerd en zijn biotoop wordt gecompenseerd. Naar verwachting wordt deze ontheffing door het bevoegd gezag verleend. Binnen het project zijn voldoende mitigerende en compenserende maatregelen mogelijk en het project voldoet aan één van de belangen gesteld in de Flora- de faunawet.

Tot dusver zijn er geen amfibieën zoals de heikikker, rugstreeppad, en poelkikker aangetroffen. Met het bevoegd gezag Dienst Regelingen van het ministerie van EZ is afgesproken, dat mocht uit nadere (afrondende) onderzoeken blijken dat deze soorten toch aanwezig zijn, dit kan worden aangevuld op de lopende ontheffingsaanvraag zodat de benodigde mitigerende maatregelen voor die soorten in dezelfde procedure kunnen worden meegenomen. Deze maatregelen zijn haalbaar binnen het project.

Voor de marmergrondel en de kleine modderkruiper, die zijn opgenomen in tabel 2 van de flora- en faunawet, wordt gewerkt op basis van de gedragscode van de gemeente Utrecht, zodat een ontheffing niet nodig is. De gedragscode fungeert als vrijstelling.

5.10.3 Conclusie

De Flora en faunawet staat niet in de weg aan de uitvoering van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof. Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten zal naar verwachting een ontheffing worden verleend. Er zullen diverse mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen. Voor de minder strikt beschermde soorten geldt de Gedragscode van de Gemeente Utrecht en vinden de werkzaamheden plaats volgens een werkprotocol. Daarnaast zullen de werkzaamheden overeenkomstig de zorgplicht worden uitgevoerd.

5.11 Water

5.11.1 Kader

Ruimtelijke plannen moeten wettelijk voorzien zijn van een 'Waterparagraaf', een ruimtelijke onderbouwing van de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie waarin tevens de afstemming en de afspraken in het kader van de watertoets zijn verankerd. Met de watertoets wordt beoogd de waterbeheerders vroegtijdig in het ruimtelijke ordeningsproces te betrekken waardoor het water een evenwichtige plaats krijgt in ruimtelijke plannen. Een evenwichtige plaats houdt in dat in elk plan de negatieve effecten voor de waterhuishouding ten gevolge van ruimtelijke ontwikkelingen -waar mogelijk- moeten worden voorkomen. Het doel van de watertoets is het waarborgen van watergerelateerd beleid en beheer door ruimtelijke ontwikkelingen expliciet en op evenwichtige wijze te toetsen aan het desbetreffende beleid en besluiten van Rijk, provincies en gemeenten. De resultaten van de watertoets worden weergegeven in deze paragraaf. Deze paragraaf is opgesteld in overleg met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR).

Met de watertoets worden de waterhuishoudkundige gevolgen van een ruimtelijk plan inzichtelijk gemaakt, de afwegingen expliciet en toetsbaar vastgelegd en het wateradvies van de waterbeheerder opgenomen. Door vroegtijdige afstemming met de waterbeheerder(s) wordt voorkomen dat door een ruimtelijke ontwikkeling de kansen voor de waterhuishouding niet worden benut en de bedreigingen niet worden herkend. Door de bestaande (geo)hydrologische situatie en randvoorwaarden, de geplande ontwikkeling en de ruimtelijke consequenties ten aanzien van de waterhuishouding te analyseren, kan het streven naar een duurzaam en robuust watersysteem vroegtijdig in het ontwerpproces worden geïntegreerd.

Het waterhuishoudkundig plan 'Uithoflijn Utrecht in De Uithof' (zie bijlage 8 bij deze toelichting) is ter verantwoording van de watertoets, opgesteld ten behoeve van dit bestemmingsplan.

<u>Watervergunning</u>

Ten behoeve van het dempen en graven van sloten en waterpartijen, het aanleggen van bruggenhoofden en het bouwen in en langs water in het algemeen is een watervergunning van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden noodzakelijk. Alle wateraspecten (inclusief Keur-aspecten) worden in de watervergunning geregeld.

Tijdelijke onttrekkingen van grondwater tijdens bouwwerkzaamheden zijn vergunningsplichtig, evenals tijdelijke lozingen van bemalingswater op oppervlaktewater. Ook rechtstreekse afvoer van hemelwater naar oppervlaktewater vanaf verharde oppervlakten is vergunning- of meldingsplichtig in het kader van de Waterwet.

<u>Raakvlakprojecten en waterbeheer</u>

Waterbeheer

De watergangen in De Uithof zijn in beheer bij de afdeling Vastgoed van de Universiteit Utrecht. Het is de bedoeling om deze taak in 2014 over te dragen aan het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (verder: HDSR). Ten behoeve van deze overdracht is de Universiteit Utrecht bezig het watersysteem en haar assets op orde te brengen. In de toekomst zal de HDSR derhalve beheerder van de watergangen zijn.

Raakvlakproject 1: P+R De Uithof/Buslus

Recentelijk is de P+R De Uithof, de tunnel onder de Universiteitsweg en de buslus nabij het Wilhelminakinderziekenhuis opgeleverd. Al deze projecten hebben impact op de waterhuishouding daar gehad. Daarvoor zijn de nodige watervergunningen afgegeven. De in deze watervergunning gehanteerde overcompensatie aan oppervlaktewater wordt deels gebruikt voor het waterhuishoudkundig plan dat ten grondslag ligt aan dit bestemmingsplan.

Raakvlakproject 2: Herinrichting grondgebied faculteit Diergeneeskunde

Momenteel loopt er een herinrichtingsproject van de Universiteit Utrecht aan de oostzijde van De Uithof rond de faculteit Diergeneeskunde. In dat bestek is tevens een watervergunning verleend. Dat bestek conflicteert met de noodzakelijke boogverruiming van de Uithoflijn rond het CBOI (centrum beeldgestuurde oncologische interventie). De watervergunning zal daarop moeten worden aangepast.

Raakvlakproject 3: Uitbreiding rijksweg A28 project Ring Utrecht.

Dit is een project dat zich in de toekomst gaat voordoen. Tussen het opstelterrein van de Uithoflijn achter de P+R De Uithof de verbrede rijksweg A28, conform het plan 'Selecteren 3.0', is er geen ruimte meer voor een bermsloot langs de rijksweg. Het gedeelte van de bermsloot tussen het Uppsalapad en de Universiteitsweg vervalt dan. In het waterhuishoudkundig plan van de Uithoflijn is rekening gehouden met compensatie van dat oppervlaktewater.

5.11.2 Plangebied

Tussen de kruising met de rijksweg A27 en het eindpunt ter plaatse van het opstelterrein langs de rijksweg A28 loopt de toekomstige trambaan door twee peilgebieden, respectievelijk het peilgebied NAP + 0,65 m in de westzijde en peilgebied NAP + 0,85 m in de noordoosthoek van De Uithof.

Peilgebied NAP + 0,65 m

De trambaan loopt van de kruising met de rijksweg A27 tot aan de halte bij het Universitair Medisch Centrum Utrecht, over de bestaande busbaan. Over dat deel van het traject verandert er niets aan de waterhuishouding, anders dan dat het verhard oppervlakte toeneemt ter plaatse van de geprojecteerde haltes.

Ter hoogte van de halte Universitair Medisch Centrum Utrecht is meer ruimte nodig voor de halte, vanwege de splitsing tussen bussen en trams, respectievelijk midden en zijkanten van de halten. Als gevolg daarvan moet de Münsterlaan verlegd worden en eveneens de daarnaast gelegen sloot. In totaal moet hier 281 m^2 water gerealiseerd worden, als gevolg van de demping van 260 m^2 water door de te verleggen sloot langs de Münsterlaan en 21 m^2 water als gevolg van de extra verhardingen ter plaatse van de haltes. De compensatie vindt plaats door de sloot te verleggen en dusdanig te verbreden dat er 21 m^2 extra wateroppervlak ontstaat.

De afwatering van de baan verandert niet ten opzichte van de huidige situatie, noch vinden er ingrepen plaats die invloed hebben op het grondwater.

Peilgebied NAP + 0,85 m

Als gevolg van de boogverruiming dient de sloot langs de huidige busbaan gedempt te worden en verlegd naar de buitenzijde. Het extra verharde oppervlakte van de nieuwe bus/trambaan watert daar grotendeels af op een Wadi tussen de nieuwe en de huidige busbaan. Dat verharde oppervlakte hoeft daarom niet gecompenseerd te worden. Langs de Universiteitsweg komt een onderstation te staan met een verhard oppervlakte. In totaal dient er als gevolg van extra verhard oppervlak 113 m^2 oppervlaktewater te worden gerealiseerd.

Als gevolg van dempingen door de toekomstige trambaan in De Uithof en aanpalende projecten, dient er 3.668 m^2 water te worden gecompenseerd.

De totale compensatie (van extra verharding en demping) vindt plaats in de watergang aan de westzijde van de halte WKZ (20 m²), de verlegging van de watergang aan de oostzijde van de halte WKZ (600m²), de watergang aan de oostzijde van de Heidelberglaan (2.243 m²), en de beschikbare overcompensatie van de P+R De Uithof (918 m²).

Als gevolg van de ingrepen in de waterhuishouding worden enkele duikers noodzakelijk bij respectievelijk het opstelterrein en ten behoeve van de ontsluiting van het onderstation.

Gevolgen wijzigingen oppervlaktewater

Als gevolg van de ontwikkelingen in dit bestemmingsplan zelf kan worden voldaan aan de maximale peilstijging van 30 cm bij een T=10 bui. Echter de gevolgen voor het omliggende gebied kunnen negatief zijn, aangezien het totale peil te hoog uitkomt. Het HDSR en de gemeente hebben afgesproken dat over dit attentiepunt samen met de Universiteit Utrecht, en eventueel andere partijen, verder overleg zal worden gevoerd om tot een procesvoorstel te komen hoe de wateroverlast te voorkomen in het gebied. De gemeente Utrecht zal hierin het initiatief nemen. Het procesvoorstel dient door het waterschap akkoord te zijn bevonden, alvorens de watervergunning bij het waterschap kan worden aangevraagd. Ten behoeve hiervan zullen de gevolgen van de waterafvoer door de extra opstuwing nader worden onderzocht.

Verbreden watergang in bocht Universiteitsweg

De watergang in de bocht van de Universiteitsweg is ten behoeve van het onderstation verlegd. Het profiel van de watergang is minder breed als in de oude situatie. Hierdoor ontstaat opstuwing. Met het HDSR is afgesproken dat de watergang wordt verbreed om de waterafvoer te verbeteren. Dit wordt uitgevoerd binnen het project Uithoflijn. Mocht deze verbreding niet uitvoerbaar zijn, dan zullen in overleg met het HDSR andere maatregelen worden genomen.

5.11.3 Verslaglegging van gevoerd overleg gemeente - waterbeheerder

Op 30 januari 2014 heeft het waterschap aangegeven akkoord te zijn met de inhoud van deze waterparagraaf, met de toevoeging dat dit positief advies wordt gegeven op basis van de toezegging dat de gemaakte afspraken in het overleg op 29 januari 2014, worden verwerkt in het bestemmingsplan. Deze afspraken hebben onder andere geleid tot een aanpassing van het Waterhuishoudkundige plan (kenmerk MDN-BO-120019466 - versie 5.0, Utrecht, 7 februari 2014; zie bijlage 8 bij deze toelichting) en van de regels, de verbeelding en de toelichting van dit bestemmingsplan.

5.12 Archeologie

5.12.1 Kader

In 1992 heeft Nederland het Europese Verdrag van Malta ondertekend en in 1998 geratificeerd. Doel van dit verdrag is een betere bescherming van het Europese archeologische erfgoed door een structurele inpassing van de archeologie in ruimtelijke ordeningstrajecten. Eén van de belangrijkste uitgangspunten van het Verdrag van Malta is dat archeologische waarden zoveel mogelijk in situ in de bodem bewaard dienen te blijven. Alleen als behoud in situ niet mogelijk is, wordt overgegaan tot behoud van de archeologische informatie ex situ, door middel van opgraven en bewaren in depot. Een ander uitgangspunt is dat het onderzoek naar de aanwezigheid van archeologische waarden in een zo vroeg mogelijk stadium dient plaats te vinden, zodat hiermee bij de planontwikkeling rekening gehouden kan worden. Een derde uitgangspunt is het 'de verstoorder betaalt principe'. Alle kosten die samenhangen met archeologisch onderzoek dienen worden betaald door de initiatiefnemer van de geplande bodemingrepen. Tenslotte richt het Verdrag van Malta zich tevens op een toename van kennis, herkenbaarheid en beleefbaarheid van het archeologische erfgoed.

Het Verdrag van Malta heeft in Nederland geresulteerd in een ingrijpende herziening van de Monumentenwet uit 1988, die op 1 september 2007 met de Wet op de Archeologische Monumentenzorg van kracht is geworden. Hiermee zijn de uitgangspunten van het Verdrag van Malta in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. In de nieuwe wetgeving is de bescherming van het archeologische erfgoed, de inpassing hiervan in de ruimtelijke ontwikkeling en de financiering van het archeologische onderzoek geregeld. Op grond van artikel 38a van de Monumentenwet 1988 moet een bestemmingsplan rekening houden met de archeologische resten in de grond. Om te kunnen bepalen op welke wijze de bestemmingsregeling rekening moet houden met de archeologie (artikel 38a Monumentenwet 1988) moet onderzoek, veelal bureauonderzoek, worden gepleegd. De resultaten daarvan worden beschreven in de toelichting van het bestemmingsplan, waarbij wordt aangegeven hoe het bestemmingsplan bij moet dragen aan de bescherming van de archeologie.

5.12.2 Verordening en bestemmingsplan

De gemeente Utrecht heeft ervoor gekozen ter bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen een verordening op te stellen voor het hele grondgebied van de gemeente. In de verordening op de archeologische monumentenzorg is een vergunningenstelsel opgenomen ter bescherming van het archeologische erfgoed, waarmee de wettelijk vereiste bescherming kan worden geboden. In bestemmingsplannen wordt verwezen naar de verordening en een regel opgenomen (dubbelbestemming Waarde - Archeologie). In deze dubbelbestemming is opgenomen dat de voor Waarde- archeologie aangewezen gronden mede zijn bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de archeologische waarden en verwachtingen. Met deze specifieke gebruiksregel wordt geregeld dat onder een met het bestemmingsplan strijdig gebruik in ieder geval wordt begrepen het handelen in strijd met de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg. Door de verordening en de daarbij behorende archeologische waardenkaart is de bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen in de bodem van de gemeente Utrecht gewaarborgd en zijn verstoringen van de bodem vanaf een op de archeologische waardenkaart aangegeven oppervlakte en diepte vergunningplichtig.

5.12.3 Gemeentelijke archeologische waardenkaart

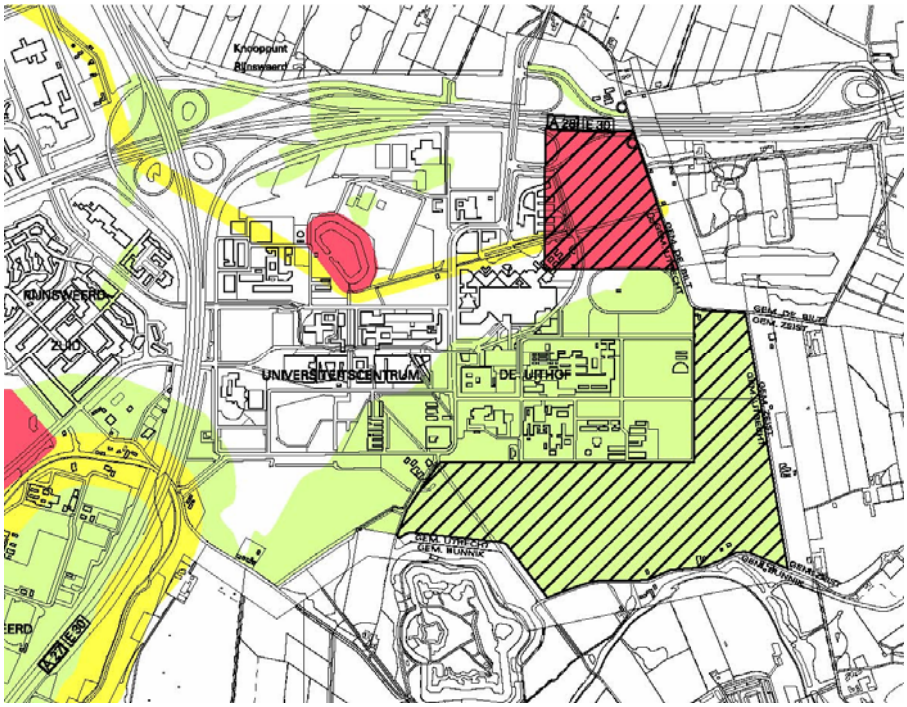
De Archeologische Waardenkaart van de gemeente Utrecht ligt ten grondslag aan de verordening op de archeologische Monumentenzorg. Deze waardenkaart is geënt op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarde (IKAW) van de provincie en op de kennis en ervaring opgedaan in tientallen jaren archeologisch onderzoek in de stad. Hij geeft inzicht in de ligging van beschermde archeologische rijksmonumenten, gebieden van hoge archeologische waarde, gebieden van hoge archeologische verwachting en gebieden van archeologische verwachting en bij welk te verstoren oppervlakte en diepte een vergunningsplicht geldt. In de op de waardenkaart aangeduide gebieden waar een vergunningplicht geldt zal van toekomstige initiatiefnemers tot bodemverstorende activiteiten een inspanning vereist worden om resten uit het verleden op te sporen en zo nodig veilig te stellen.

Beschermde archeologische rijksmonumenten zijn volgens de Monumentenwet 1988 beschermde archeologische monumenten. Aantasting van de beschermde archeologische monumenten is niet toegestaan. Eventueel dubbel ruimtegebruik is mogelijk, mits de gekozen bestemming zich duurzaam verhoudt met de in het terrein aanwezige archeologische waarden. Voor dubbel ruimtegebruik is een vergunning krachtens de Monumentenwet vereist.

Gebieden van hoge archeologische waarde zijn gebieden waarvan bekend is dat er archeologische waarden zijn, maar die niet beschermd zijn als archeologisch rijks- of gemeentelijk monument. Gebieden van hoge archeologische waarde zijn gebieden waarvan bekend is dat er archeologische waarden in de bodem aanwezig zijn, maar die niet beschermd zijn als archeologisch rijksmonument. Voor deze gebieden en voor gebieden van hoge archeologische verwachting en archeologische verwachting geldt de gemeentelijke verordening op de archeologische Monumentenzorg.

5.12.4 Archeologie in het plangebied

Het plangebied bevindt zich op de gemeentelijke archeologische waardenkaart in een gebied met hoge archeologische waarde (rood), archeologische verwachting (groen) en zonder archeologische verwachting (wit). Voor het gebied met een hoge archeologische waarde geldt dat verstoringen van de bodem vanaf 50 m² en dieper dan 50 cm archeologievergunningplichtig zijn. Voor het gebied met een archeologische verwachting geldt dat verstoringen van de bodem vanaf 1000 m² en dieper dan 30 cm archeologievergunningplichtig zijn. Het gebied zonder archeologische verwachting is niet archeologievergunningplichtig.

Beschermd archeologisch Rijksmonument
Gebied van hoge archeologische waarde
Gebied van hoge archeologische verwachting
Gebied van archeologische verwachting
Vergunning vanaf 30 cm diepte ten opzichte van maaiveld

Oppervlakte te verstoren	Hoge archeologische waarde	Hoge archeologische verwachting	Archeologische verwachting	Geen verwachting
< 100 m2	Vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning
100 - 1000 m2	Vergunning	Vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning
> 1000 m2	Vergunning	Vergunning	Vergunning	Geen vergunning

Afbeelding: Uitsnede uit de Archeologische Waardenkaart

Voor het projectgebied gelegen in het gebied met 'hoge archeologische waarde' en in het gebied met 'archeologische verwachting' is archeologisch onderzoek uitgevoerd. Dit met uitzondering van het deel van de trambaan dat op de bestaande busbaan is gelegen. Het archeologisch onderzoek bestaat uit een erkennende en karterend booronderzoek. De resultaten zijn beschreven in de rapportage: 'Archeologisch bureauonderzoek en karterend booronderzoek, plangebied Uithoflijn, te Utrecht', d.d. 2 augustus 2013, rapportnummer 13035366, Econsultancy.nl (zie bijlage 9 bij deze toelichting). Uit de rapportage blijkt dat er geen duidelijke aanwijzingen zijn aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats in het plangebied. Geconcludeerd wordt dat de voorgenomen ontwikkeling geen bedreiging vormt voor het archeologisch erfgoed.

Op basis van deze conclusie is het Selectieadvies opgesteld:
Op grond van het ontbreken van aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische waarden, wordt geadviseerd om, ten aanzien van de geplande bodemingrepen, in het kader van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ), geen vervolgonderzoek te laten plaatsvinden. Verder wordt opgemerkt dat bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (ex artikel 53 Monumentenwet 1988) kenbaar moet worden gemaakt. Dit om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen. 'Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij Onze minister.'

Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort. Het verdient aanbeveling ook de verantwoordelijk ambtenaar van de gemeente Utrecht (REO, Afdeling Erfgoed - team Cultuurhistorie) hiervan per direct in kennis te stellen.

5.12.5 Conclusie

Het plangebied HOV-baan De Uithof bevindt zich op de gemeentelijke archeologische waardenkaart deels in een gebied met een hoge archeologische waarde, deels in een gebied met een archeologische verwachting en deels in een gebied zonder archeologische verwachting. De hoge archeologische waarde is gebaseerd op mogelijk aanwezige resten van met het Laat-Middeleeuwse klooster Oostbroek geassocieerde structuren. De archeologische verwachting is gebaseerd op is gebaseerd op een Oude Rijnloop en de daarmee geassocieerde stroomrug waar bewoningsresten uit de prehistorie tot de Middeleeuwen verwacht kunnen worden. Voor het gebied met een hoge archeologische waarde geldt dat verstoringen van de bodem vanaf 50 m^2 en dieper dan 50 cm archeologievergunningplichtig zijn. Voor het gebied met een archeologische verwachting geldt dat bodemingrepen vanaf 1000 m^2 en dieper dan 50 cm archeologievergunningplichtig zijn. Het gebied zonder archeologische verwachting is niet archeologievergunningplichtig.

Aangezien de ontgravingwerkzaamheden ten behoeve van de realisatie van de Uithoflijn de ondergrenzen overschrijden, is, op grond van de gemeentelijke verordening op de Monumentenzorg, aanvullend onderzoek uitgevoerd (zie bijlage 9 bij deze toelichting). Hieruit blijkt dat er geen aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van archeologische waarden binnen het te ontgraven gebied. Hiermee vormt archeologie geen belemmering voor de realisatie van dit bestemmingsplan.

Indien bij uitvoering van de werkzaamheden onverwacht toch archeologische zaken worden aangetroffen, dient conform artikel 53 en 54 van de Monumentenwet 1988 (herzien 2007) melding van de desbetreffende vondsten te worden gedaan bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de afdeling Erfgoed van de gemeente Utrecht (030-2863990).

5.13 Cultuurhistorie

5.13.1 Plangebied en conclusie

In het bestemmingsplan De Uithof worden niet alleen de ontwikkelingsmogelijkheden van De Uithof als kennis- en zorgcentrum nagestreefd, maar ook om de groene gebieden in De Uithof zo groot mogelijk te houden en te beschermen. In dit bestemmingsplan zit een klein deel van de Hoofddijk, maar deze wordt doorkruist door de HOV-baan en heeft op dit punt geen cultuurhistorische waarde meer. Voor het overige tast dit bestemmingsplan de bestaande cultuurhistorische elementen in De Uithof niet aan.

5.14 Bomen

5.14.1 Plangebied

Bij de tracering en inpassing van de Uithoflijn in de Uithof is zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanwezigheid van bestaande bomen. Desondanks zal bij de aanleg een aantal bomen worden verplant of gerooid. Voor de aanleg van de tramlijn in de Uithof dienen ongeveer 10 bomen gerooid of verplant te worden.

5.14.2 Conclusie

Vanwege de aanleg van de trambaan in De Uithof zullen enkele bomen moeten worden gerooid of, voor zover mogelijk, worden verplant of zelfs uiteindelijk worden teruggeplant.

5.15 Kabels en leidingen

5.15.1 Kader

Planologische relevante leidingen zijn leidingen die bescherming in het bestemmingsplan behoeven. Dit zijn bijvoorbeeld rioolwaterpersleidingen met een grote diameter en waterleidingen met een regionale functie. Op deze leidingen zijn geen veiligheidsafstanden van toepassing, maar wordt wel rekening gehouden met een zakelijk rechtstrook van de leidingen. Door binnen deze strook bijvoorbeeld een bouwverbod op te nemen, wordt beschadiging van de leiding voorkomen.

5.15.2 Conclusie

Binnen het plangebied bevinden zich geen planologisch relevante leidingen.

5.16 Bedrijvigheid

5.16.1 Kader

In de gemeente Utrecht wordt gestreefd naar een situatie waarin wonen en werken in de stad op een goede manier samengaan. Beide functies zijn zeer belangrijk voor Utrecht, maar ook dient te worden voorkomen dat milieuhinder van bedrijven een negatieve invloed heeft op de woonomgeving, of dat omgekeerd de bedrijvigheid wordt belemmerd door de aanwezigheid van woningen in de directe nabijheid. Van belang zijn in dit kader de invloed van geluid, geur, veiligheid en luchtkwaliteit van het bedrijf op de gevoelige bestemmingen in het bestemmingsplan.

5.16.2 Plangebied en conclusie

De komst van de Uithoflijn in De Uithof verandert niets aan de aanwezige bedrijven in het gebied, noch aan de milieugevoelige functies zoals woningen. De exploitatie van de Uithoflijn betreft geen bedrijvigheid, in de zin van milieuzoneringen rond bedrijven met de vergunning in het kader van de Wet Milieubeheer. De Uithoflijn heeft daarmee geen invloed heeft op zoneringen rond bedrijven en de Uithoflijn zelf wordt niet geclassificeerd als milieugevoelige functie, welke mogelijk geschaad kan worden door de aanwezige bedrijven in De Uithof.

5.17 Explosieven

5.17.1 Kader, plangebied en conclusie

In verband met de realisatie van de trambaan in De Uithof is een vooronderzoek conventionele niet gesprongen explosieven uitgevoerd, namelijk: 'Vooronderzoek, Rapport probleeminventarisatie en -analyse, Utrecht HOV om de Zuid, supplement Uithof', 9 mei 2008, kenmerk RO-080078, REASeuro B.V.

Dit onderzoek omvat de gehele Uithof en wordt begrensd door de rijkswegen A12 en A28, de Toulouselaan/Limalaan en landgoed Oostbroek/Tolakkerlaan. Opgemerkt wordt dat dit onderzoek een supplement betreft op het eerder uitgevoerde vooronderzoek voor het overige tracé van trambaan. Dit onderzoek is echter wel een op zichzelf staande rapportage. Uit dit vooronderzoek blijkt dat ter plaatse van het tracé van de trambaan in De Uithof geen, van NGE ('Niet Gesprongen Explosieven'), verdachte locaties aanwezig zijn.

5.18 Kwaliteit van de leefomgeving

5.18.1 Duurzaamheid

De gemeente Utrecht heeft in haar milieubeleidsplan (MBP) op duurzaamheidgebied met als speerpunt energie een duidelijke ambitie vastgelegd. In het MBP en in het Programma Utrechtse Energie is opgenomen dat Utrecht in 2030 klimaatneutraal is. Ontwikkel- en herstructureringslocaties bieden kansen om een bijdrage te leveren aan de realisatie van deze ambitie. De inzet van maatregelen om de CO_2-uitstoot vergaand te verminderen, gaat in de volgorde: energiebehoefte verminderen, inzet van duurzame bronnen en, tenslotte, een zo efficiënt mogelijke omzetting van primaire energie in warmte en kracht. Die klimaatambities betekenen een fors lagere energieprestatie.

Onder duurzame ontwikkeling wordt een ontwikkeling verstaan die voorziet in de behoefte van de huidige generatie zonder daarmee voor de toekomstige generaties de mogelijkheid in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien. Dit houdt in dat het streven is naar een evenwicht tussen de 3 P's: People (sociale component), Planet (ecologie en milieu) en Profit (economie). Voor gebruikers levert duurzaamheid een hoog kwalitatieve leefomgeving door verhoging comfort, veiligheid en gezondheid. Het levert tevens een kostenbesparing op én het is goed voor het milieu.

Naast energie gaat het duurzaamheidbeleid ook over de milieubelasting vanwege materiaalgebruik, binnenmilieu/gezondheid, ruimtegebruik et cetera. Met prestatie-eis gerichte duurzaamheidinstrumenten kan de duurzame kwaliteit van plannen 'gemeten' worden.

Omdat in het plangebied geen bedrijven zijn gelegen, is de toepassing van duurzaamheidsmaatregelen niet relevant.

5.18.2 Gezondheid

De gemeente heeft sinds het van kracht worden van de Wet Publieke Gezondheid (per 1 januari 2009) de wettelijke taak om gezondheidsaspecten te bewaken bij bestuurlijke beslissingen. Naar aanleiding van het Actieprogramma Volksgezondheid 2007-2010 heeft het college in 2010 besloten dat de GG&GD, daar waar nodig en binnen de beschikbare middelen, adviseert over gezondheid bij ruimtelijke plannen. Op 26 juni 2012 heeft het college vervolgens besloten in welke fasen van de planvorming de GG&GD betrokken wordt en dat er bij ruimtelijke en bereikbaarheidsplannen een gezondheidsparagraaf opgenomen wordt.

In de voorbereiding van dit bestemmingsplan heeft overleg plaatsgevonden met de GG&GD. Tijdens het overleg zijn de onderzoeken naar de geluids- trillings en magneetveld effecten overlegd aan de GG&GD. Op basis daarvan is door de GG&GD aangegeven geen aanleiding te zien om een uitgebreid gezondheidsonderzoek te doen.

Over het bestemmingsplan, inclusief de resultaten van de onderliggende onderzoeken ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing heeft de GG&GD onderstaand advies uitgebracht.

GG&GD Advies

De gezondheidsadvisering door de GG&GD bestrijkt zowel het domein van de gezondheidsbescherming als dat van de gezondheidsbevordering. Tot gezondheidsbescherming worden onderwerpen gerekend als: luchtkwaliteit en gezondheid, geluid en gezondheid, elektromagnetische straling et cetera. Gezondheidsbevordering heeft te maken met het inrichten van de ruimte zodat deze uitnodigt tot bewegen en ander gezond gedrag, en het inrichten van een omgeving zodat deze als prettig en aantrekkelijk wordt ervaren.

Ten aanzien van deze ontwikkeling adviseert de GG&GD over de volgende deelonderwerpen die onder de noemer gezondheidsbescherming geschaard worden: luchtkwaliteit, geluid, trillingshinder en elektromagnetische velden. De tram rijdt op het grootste deel van het tramtracé over de bestaande busbaan (die daartoe van tramrails wordt voorzien). Door de realisatie van de tramverbinding komt de huidige buslijn 12 te vervallen, waardoor er minder bussen komen te rijden over de huidige busbaan. Hierdoor zal de luchtkwaliteit langs het tracé van de huidige busbaan aanzienlijk verbeteren. Langs de bus/trambaan liggen ook twee gevoelige bestemmingen (lucht), studentenwoningen in het centrumgebied en een school aan de oostzijde van het Universitair Medisch Centrum Utrecht die van deze verbetering profiteren. De verpleegafdelingen van het Universitair Medisch Centrum Utrecht, die ook als gevoelige bestemmingen (lucht) kunnen worden beschouwd, liggen op ruime afstand van de bus/trambaan en worden in dit kader daarom verder buiten beschouwing gelaten.

De trams maken weliswaar iets meer geluid dan bussen, waardoor de geluidsbelasting op de school en de studentenwoningen toeneemt, maar deze toename zal naar verwachting niet leiden tot extra hinder en/of slaapverstoring. Op sommige delen van het Universitair Medisch Centrum Utrecht zal de geluidbelasting eveneens iets toenemen, maar dit leidt naar verwachting evenmin tot extra hinder en/of slaapverstoring.

In het kader van dit bestemmingsplan is ook onderzoek gedaan naar trillingshinder, doordat deze binnen de normen blijft zal hinder van trillingen ter plaatse van bovengenoemde gevoelige bestemmingen naar verwachting uiterst beperkt zijn.

De tram rijdt op gelijkstroom (DC, 0 Hz). Doordat de bovenleiding in segmenten is onderverdeeld, wordt het magneetveld dat door de langsrijdende trams wordt veroorzaakt, sterk verzwakt (met circa een factor 10 op 50 meter afstand) ten opzichte van een 'gewone' tramlijn. Segmentering vindt overigens plaats met het oog op de gevoelige medisch/wetenschappelijke apparatuur die op de Uithof aanwezig is. Het magnetische veld dat veroorzaakt wordt door het tramsysteem is quasi-stationair (het verandert maar langzaam in de tijd in grootte en richting). Een dergelijk veld gedraagt zich anders dan magnetische velden die door het stroomnet (AC, 50 Hz) worden veroorzaakt. Er zijn daarom geen lange-termijn gevolgen voor de gezondheid te verwachten. Ook is de door GG&GD gehanteerde advieswaarde voor langdurige blootstelling aan extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF-EM) van 0,4 ìT hier niet van toepassing (ELF-EM velden zijn velden met een frequentie tussen 1 en 300 Hz). Ook korte-termijn effecten van ELF-EM velden (zoals fosfenen en spiercontracties), waarop de referentiewaarde van 100 ìT van de ICNIRP is gebaseerd, zijn om dezelfde reden niet te verwachten.

Van de aspecten van ruimtelijke inrichting die de gezondheid bevorderen speelt bij de trambaan in De Uithof alleen gezonde mobiliteit (lopen en fietsen). Dagelijkse beweging van en naar De Uithof is voor de gezondheid beter dan passieve verplaatsingen per auto. Bus- en tramverplaatsingen zijn over het algemeen iets beter voor de gezondheid dan autoverplaatsingen vanwege het voor- en natransport. Vervanging van busverplaatsingen voor verplaatsingen per tram maakt voor de gezondheid van de passagiers niet uit. De vertramming zal vooral betekenen dat de grote hoeveelheid buspassagiers sneller en comfortabeler vervoerd wordt. Een mogelijk effect van vertramming is dat een deel van de fietsers door de snelle en comfortabelere tramverbinding voortaan met de tram naar De Uithof reist. Deze substitutie van actieve verplaatsingen door tramverplaatsingen is niet bevorderlijk voor de gezondheid van deze mensen. Het staat een ieder echter vrij om hierin een keus te maken. Gezonde mobiliteit is de gezonde keuze makkelijk maken, en de fietsinfrastructuur is en blijft goed, en fietsen is - in tegenstelling tot OV voor niet studenten - gratis. Het OV is ook gratis voor studenten met een OV-kaart. Een aanzienlijk deel van de huidige fietsers zal zeker blijven fietsen.

Het is voor De Uithof, en met name voor het verblijfsplek aan de Heidelberglaan, belangrijk dat de trambaan geen obstakel vormt in de voetgangers- en verkeersstructuur op De Uithof. De bestaande oversteken blijven gehandhaafd, waardoor het huidige langzaam verkeer netwerk in stand blijft.

5.19 Ladder van duurzame verstedelijking

5.19.1 Kader

De 'ladder voor duurzame verstedelijking' is in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geïntroduceerd en vastgelegd als procesvereiste in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Het Bro bepaalt dat overheden op grond van het Bro een nieuwe stedelijke ontwikkeling standaard moeten motiveren met behulp van drie opeenvolgende stappen: de treden. Deze drie stappen borgen dat tot een zorgvuldige ruimtelijke afweging en inpassing van die nieuwe ontwikkelingen wordt gekomen. De stappen schrijven geen vooraf bepaald resultaat voor, omdat het optimale resultaat moet worden beoordeeld door het bevoegd gezag dat de regionale en lokale omstandigheden kent. Dit gezag draagt de verantwoordelijkheid voor de ruimtelijke afweging over die ontwikkeling. De ladder voor duurzame verstedelijking is kaderstellend voor alle juridisch verbindende ruimtelijke plannen van de decentrale overheden, waaronder het bestemmingsplan.

5.19.2 De drie treden van de 'ladder van duurzame verstedelijking'

Eerste trede

Op de eerste trede van de ladder van duurzame verstedelijking wordt de regionale ruimtevraag (kwantitatief én kwalitatief) bepaald voor wonen, werken, detailhandel en overige voorzieningen. Het gaat om de ruimtevraag waarin elders in de regio nog niet is voorzien: eventuele andere initiatieven in de regio, zoals geplande woningbouwlocaties of een binnenstedelijke herstructurering, dekken immers al (deels) de regionale ruimtevraag. Ook leegstand speelt een rol in de bepaling van de vraag. De vraag is gelijk aan de behoefte minus het aanbod (in plannen én in de bestaande voorraad met eenzelfde kwaliteit als de gevraagde kwaliteit). Wanneer de regionale ruimtevraag in beeld is, kan worden beoordeeld of een voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte. Alleen wanneer de behoefte in trede 1 is aangetoond, is trede 2 aan de orde.

Tweede trede

Op de tweede trede wordt bekeken of binnen het bestaand stedelijk gebied in de behoefte, zoals aangegeven in trede 1, kan worden voorzien. Oftewel: kan de beoogde ontwikkeling plaatsvinden binnen het stedelijk gebied door een andere bestemming van een gebied, door herstructurering van bestaande terreinen of door transformatie van bestaande gebouwen of gebieden. Hiertoe moet worden bepaald wat de beschikbare ruimte is (*kwantiteit*) en wat de (financiële) haalbaarheid van de intensivering is (*kwaliteit*).

De ruimtevraag moet dus bij voorkeur worden opgevangen in het bestaand stedelijk gebied. Het zal nodig zijn om op basis van de gebiedspecifieke situatie te bepalen wat ervaren wordt als stedelijk gebied. In het algemeen kan het bestaande stedelijk gebied worden gedefiniëerd als het bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur. Sommige provincies hebben in een verordening de afbakening van het bestaand stedelijk gebied in woord en/of kaartbeeld vastgelegd, waaronder de provincie Utrecht.

Derde trede

Als herstructurering of transformatie van bestaand stedelijk gebied onvoldoende mogelijkheden biedt om aan de regionale, intergemeentelijke vraag te voldoen, is trede 3 aan de orde.

De gebruiker wordt geholpen om de meest duurzame ruimte te vinden voor verstedelijking buiten het (bestaand) stedelijk gebied. Het (potentiële) aanbod aan modaliteiten is sturend. De beantwoording van twee vragen staat centraal:

1. welke plekken zijn of worden op korte termijn multimodaal ontsloten op een wijze die past bij de schaal van de ontwikkeling?
2. wat is een optimale afstemming tussen de resterende regionale vraag en het aanbod aan passende (in potentie) multimodaal ontsloten of op korte termijn te ontsluiten locaties?

Het antwoord op deze vragen is het eindresultaat van de toepassing van de ladder: zicht op (in potentie) multimodale locaties die passen bij de schaal en de omvang van de ontwikkeling.

5.19.3 Gebiedsontwikkeling per regio (betekenis voor Utrecht)

Het kabinet heeft voor 9 regio's in Nederland opgaven van nationaal belang uitgewerkt. Het gaat hierbij om doelen die voor Rijk en regio van belang zijn. Voor Utrecht geldt daarbij dat Utrecht belangrijk is als het gaat om de verbinding van autowegen, spoorwegen en vaarwegen. Station Utrecht Centraal heeft daarbij een centrale rol. Ook speelt de regio Utrecht een belangrijke rol bij de verdere ontwikkeling van de topsectore Life Sciences.

5.19.4 Plangebied

Op grond van bovenstaande regionale gebiedsontwikkeling is de ontwikkeling van De Uithof als Science Park en de aanleg van een tramverbinding tussen Utrecht Centraal en De Uithof aangemerkt als opgaven van nationaal belang. Dit bestemmingsplan betreft dus het sluitstuk van deze 'Uithoflijn': de HOV-baan De Uithof.

Op grond van het bovenstaande voorziet deze voorgenomen stedelijke ontwikkeling in een actuele regionale behoefte. Aangezien deze stedelijke ontwikkeling niet mogelijk is binnen de huidige infrastructuur is dit bestemmingsplan noodzakelijk om de trambaan te faciliteren. In dit bestemmingsplan is zoveel mogelijk aangesloten op de huidige HOV-baan in de vorm van een busbaan. Het traject van de trambaan zal dan ook grotendeels het huidige traject van de busbaan volgen. Op ondergeschikte onderdelen wijkt de trambaan af van de busbaan. In het bestemmingsplan De Uithof was al rekening gehouden met de trambaan middels een wijzigingsbevoegdheid. Aangezien de uiteindelijke trambaanroute iets afwijkt van deze wijzigingsbevoegdhied is een nieuw bestemmingsplan noodzakelijk.

Op grond van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat dit bestemmingsplan voldoet aan de ladder van duurzame verstedelijking.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

6.1.1 Inleiding

Met de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (per 1 juli 2008) is het wettelijk verplicht om kosten te verhalen. Daarnaast moet duidelijk zijn dat alle kosten zijn gedekt, om aan te tonen dat het project financieel uitvoerbaar is.

6.1.2 Kostenverhaal en financiële uitvoerbaarheid

Op 18 april 2012 heeft het Algemeen Bestuur van de Regio Utrecht (BRU) definitief besloten tot aanleg van de Uithoflijn, inclusief de bijbehorende financiering (Uitvoeringsbesluit). Onderdeel van dit besluit is een bestuursovereenkomst tussen de gemeente Utrecht en de BRU waarin onder andere afspraken over te maken plankosten zijn gemaakt. Hiermee zijn deze gedekt. Het project Uithoflijn wordt voor de traminfrastructuur financieel gedekt door bijdragen van Rijk, gemeente Utrecht en BRU. Binnen de projectfinanciering voor de infrastructuur van de Uithoflijn van EUR 323 miljoen, is voldoende dekking aanwezig om de investeringskosten van de gehele tramlijn (exclusief materieel) te financieren. De dekking van de tramlijn binnen het plangebied is binnen het project Uithoflijn specifiek gekenmerkt en gereserveerd. De financiële/ economische uitvoerbaarheid van de traminfrastructuur in het plangebied is hiermee gewaarborgd. Het materieel benodigd om de tramlijn te exploiteren wordt gefinancierd uit de toekomstige exploitatie.

6.1.3 Planschade

Het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan met een planologische wijziging kan in beginsel aanleiding geven tot planschade. Op grond van de 'Risicoanalyse tegemoetkoming planschade' voor het traject in De Uithof halte Padualaan tot met de halte P+R De Uithof, d.d. 10 februari 2014 (zie bijlage 12 bij deze toelichting), is echter geconcludeerd dat als gevolg van de planologische inpassing van de HOV-lijn in De Uithof geen tegemoetkoming van planschade wordt verwacht.

6.1.4 Conclusie

Voor het gehele plangebied van de HOV-baan is een analyse uitgevoerd. Hierbij is tevens de (grond)eigendomssituatie bezien. Er is onderzoek gedaan naar kostenverhaal in de zin van artikel 6.8 Wet ruimtelijke ordening. Het kostenverhaal conform de wet is anderszins verzekerd en is een exploitatieplan niet nodig. Uit bovenstaande blijkt dat de uitvoering van het project economisch uitvoerbaar is.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze burgers en belanghebbenden bij het plan zijn betrokken en hoe zij hierop hebben kunnen reageren.

6.2.1 Overleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening

Het plan is aan een diverse instanties toegezonden voor reactie als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Er zijn 7 overlegreacties ingediend. Deze reacties zijn beantwoord in de Nota van overleg en hebben op een aantal punten geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

6.2.2 Advies wijkraad

Gelijktijdig met het voeren van het vooroverleg is advies gevraagd aan de wijkraad Oost. Van de wijkraad Oost is echter geen reactie ontvangen.

6.2.3 Inspraak

Dit bestemmingsplan is gebaseerd op het aanvullend voorontwerp HOV om de Zuid. Deze is vrijgegeven voor inspraak in december 2010 en vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders in april 2011. Het aanvullend voorontwerp is verder uitgewerkt naar het Definitief Ontwerp van de Uithoflijn (DO). Het DO met daarin drie nog uit te werken aanpassingen is in juni 2013 bestuurlijk vastgesteld door het Dagelijks Bestuur (DB) en Algemeen Bestuur (AB) van het Bestuur Regio Utrecht (BRU) en het college van burgemeester en wethouders van de Gemeente Utrecht. De drie aanpassingen zijn inmiddels uitgewerkt. Deze uitwerkingen vormen tevens de basis voor het bestemmingsplan.

Bij het opstellen van het DO en de aanpassingen zijn het BRU, Rijkswaterstaat (RWS), de Universiteit Utrecht, het Universitair Medisch Centrum Utrecht en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) intensief betrokken geweest. Door de eerste vier partijen is een review gedaan op het ontwerp. Door het HDSR is een review gedaan op het waterhuishoudkundig plan.

Gedeputeerde Staten heeft in de concept-provinciale Ruimtelijke verordening de rode contourlijn ter hoogte van de boogverruiming zodanig opgenomen dat de Uithoflijn, zoals opgenomen in het DO versie 2.0, hier binnen past. De concept-provinciale Ruimtelijke verordening heeft ter inzage heeft gelegen tot en met 2 december 2013 en zal in 2014 worden vastgesteld.

Rijkswaterstaat is betrokken geweest bij het ontwerp van de opstelsporen en bijbehorende voorzieningen. Hierover zijn afspraken tussen RWS en de Uithoflijn vastgelegd in een afsprakenkader (afsprakenkader raakvlakken Ring-Utrecht versie 1.0 d.d. 15 mei 2013). Daarnaast heeft afstemming tussen RWS en de Uithoflijn plaatsgevonden dat de potentiële uitbreiding van de A28 en de opstelsporen naast elkaar kunnen worden ingepast en dat de Rarrogrens hierop met instemming van Rijkswaterstaat is aangepast op 16 januari 2014. Dit bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk in de reserveringszone.

Rijkswaterstaat is betrokken geweest bij het ontwerp van de opstelsporen en bijbehorende voorzieningen. Hierover zijn afspraken tussen RWS en de Uithoflijn vastgelegd in een afsprakenkader (afsprakenkader raakvlakken Ring-Utrecht versie 1.0 d.d. 15 mei 2013). Daarnaast heeft afstemming tussen RWS en de Uithoflijn plaatsgevonden dat de potentiële uitbreiding van de A28 en de opstelsporen naast elkaar kunnen worden ingepast en dat de Rarrogrens hierop met instemming van Rijkswaterstaat wordt aangepast. Hierbij wordt de aanleg en gebruik van de opstelsporen en bijbehorende voorzieningen mogelijk gemaakt binnen de geldende reserveringszone (Rarro) van 41 meter vanaf de zuidelijke kantstreep van de A28.

Hoofdstuk 7 Juridische planopzet

7.1 Inleiding

Het bestemmingsplan is opgesteld volgens de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2012). De SVBP 2012 maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. Vergelijkbare bestemmingsplannen leiden tot een betere leesbaarheid, raadpleegbaarheid en helderheid voor de gebruiker en draagt zo bij aan een effectiever en efficiëntere dienstverlening.

7.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Sinds 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Hierdoor vervallen diverse gebruikelijke termen voor vergunningen zoals bouwvergunning, sloopvergunning, aanlegvergunning, ontheffing et cetera.

Hieronder worden de meest voorkomende termen weergegeven:

- De term bouwvergunning wordt omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen; hierna te noemen 'omgevingsvergunning bouwen';
- De term sloopvergunning wordt 'omgevingsvergunning voor de activiteit slopen'; hierna te noemen 'omgevingsvergunning slopen';
- De term aanlegvergunning wordt 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden'; hierna te noemen 'omgevingsvergunning aanleggen';
- De term 'ontheffing' of 'het verlenen van een ontheffing' wordt 'afwijking' of 'afwijken bij omgevingsvergunning'.

Met de invoering van het nieuwe Bouwbesluit is de omgevingsvergunning voor het slopen van bouwwerken volgens de Woningwet overigens vervallen. In plaats daarvan geldt nu een meldingsplicht. Het is echter mogelijk dat volgens andere wetgeving zoals de Monumentenwet wel voor het slopen een vergunning nodig is.

7.3 Planvorm

Dit bestemmingsplan vormt in eerste instantie het juridische kader waarbinnen in dit plangebied een nieuwe ontwikkeling mogelijk gemaakt wordt. De nieuwe ontwikkeling is gericht op het realiseren van een Hoogwaardige Openbaar Vervoersverbinding in de vorm van een trambaan, deels mede op de reeds aanwezige busbaan. Om die reden is een toegesneden juridische planvorm noodzakelijk die is afgestemd op de beoogde nieuwe ontwikkeling.

Ten behoeve van de gewenste ontwikkeling, is in het bestemmingsplan binnen duidelijke grenzen een grote mate van flexibiliteit opgenomen in de vorm van globale bestemmingen, waarbij de beoogde ontwikkelingen zonder verdere uitwerking van de bestemmingen of andere planologisch-juridische procedures kunnen worden uitgevoerd. De bestemmingen zijn zo opgenomen, dat voldoende rechtszekerheid bestaat voor omwonenden en andere gebruikers van het gebied en de omliggende gebieden.

Op de plankaart zijn alle functies zodanig bestemd, dat het mogelijk is om met het bijbehorende renvooi (verklaring van de bestemmingen) te zien welke bestemmingen aan de gronden binnen het plangebied gegeven zijn. In de bijbehorende regels zijn de bestemmingsomschrijving, de bouwregels en de gebruiksregels alsmede de eventuele bestemmingsspecifieke afwijkingsbevoegdheden te vinden.

7.4 Opbouw regels

De opzet van de bestemmingsregels is steeds gelijk:

- bestemmingsomschrijving (met ondergeschikte en nevengeschikte doeleinden);
- bouwregels;
- nadere eisen waar de bestemmingsregeling dat nodig maakt;
- afwijkingsregels van de bouwregels;
- waar nodig: een bijzondere gebruiksregel;
- afwijkingsregels van de gebruiksregels;
- eventueel een aanlegvergunningstelsel ter bescherming van aanwezige cultuurhistorische, landschappelijke of natuurwaarden;
- in een aantal gevallen een wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht.

7.5 Artikelsgewijze toelichting

In deze paragraaf wordt per bestemming uitgelegd wat de achtergrond is van een bepaalde bestemming.

Artikel 3 Groen

Binnen dit bestemmingsplan heeft een klein deel de bestemming groen gekregen: een stuk grond gelegen bij de energiecentrale. Overigens staan andere bestemmingen ook groen toe in de bestemmingsomschrijving.

Artikel 4 Maatschappelijk - Gezondheidszorg

In dit bestemmingsplan is een klein onderdeel van het gebouw ten behoeve van het op te richten Prinses Máxima Centrum opgenomen. Dit gedeelte heeft, net als de overige medische instellingen in De Uithof, de bestemming Maatschappelijk - Gezondheidszorg gekregen. De hoofdfunctie binnen de bestemming is gezondheidszorg. Naast de gezondheidszorg zijn tevens wetenschappelijk onderzoek, en aan de gezondheidszorg ondergeschikte wetenschappelijke en geneeskundige onderwijsdoeleinden en science-activiteiten, belangrijke functies binnen deze bestemming. Binnen de bestemming Maatschappelijk-Gezondheidszorg zijn nog diverse andere ondergeschikte functies mogelijk zoals zorggerelateerde (commerciële) dienstverlening en detailhandel. Binnen deze bestemming zijn laboratoria en opslag slechts toegestaan voor zover deze zich verdragen met deze bestemming.

Het opnemen van dit kleine onderdeel van het Prinses Máxima Centrum was noodzakelijk, aangezien op maaiveld verkeer loopt ten behoeve van de busbaan (boven de buslus). Om deze functie te faciliteren is binnen deze bestemming een tweetal aanduidingen opgenomen: 'verkeer' ten behoeve van verkeer, waaronder een hoogwaardige openbaarvervoerbaan (HOV-baan) in de vorm van een busbaan, op maaiveld, en de aanduiding: 'onderdoorgang' ten behoeve van een minimale onderdoorgang van de busbaan onder de overbouwing van het Prinses Máxima Centrum.

Artikel 5 Verkeer

De doorgaande wegen met een stroomfunctie hebben de bestemming 'Verkeer' gekregen. Dit betreft een klein aantal wegen in het plangebied.Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 4' is een onderdoorgang (ongelijkvloerse kruising) mogelijk gemaakt ten behoeve van hoogwaardig openbaarvervoerbaan in de vorm van een trambaan.

Artikel 6 Verkeer - Openbaar Vervoer

De trambaan zelf heeft de bestemming Verkeer - Openbaar vervoer. Binnen deze bestemming is een aantal daarin passende gebruiksvormen toegestaan, met Hoogwaardig Openbaar Vervoer, in de vorm van een tram of bus, als voornaamste functie. Daarnaast behoren onder andere oversteekplaatsen, haltes, stallingruimten voor fietsen en groenvoorzieningen, geluidswerende voorzieningen tot de mogelijkheden.

Daar waar de tramlijn wegen niet gelijkvloers doorkruist, is de aanduiding onderdoorgang opgenomen.

Een aantal gebouwen, althans delen van gebouwen, hangen op de Heidelberglaan over de bestemming 'Verkeer - Openbaar Vervoer' heen. Deze worden mogelijk gemaakt middels een aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 1', met een minimale doorrijhoogte van 4,7 meter in verband met de HOV-baan.

Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 3' wordt de toekomstige verbindingsbrug (overbouwing) mogelijk gemaakt tussen het toekomstige Prinses Máxima Centrum en het Wilhelmina Kinderziekenhuis. Hier geldt ter plaatse van de aanduiding 'overbouwing' een minimale doorrijhoogte: 9,25 meter.

Ter plaatse van de aanduiding 'gezondheidszorg' is de zorgboulevard van het Universitair Medisch Centrum Utrecht toegestaan. Waarbij tevens in de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 2' is aangegeven dat de minimale doorrijhoogte 4,5 meter moet zijn in verband met de HOV-baan.

Ter plaatse van de aanduiding 'milieuzone' zijn geluidsgevoelige functies uitgesloten. Het betreft hier de locaties van de zorgboulevard van het Universitair Medisch Centrum Utrecht en de energiecentrale ten behoeve van het Universitair Medisch Centrum Utrecht. De reden hiervoor is gelegen om de trambaan die door en/of in de directe nabijheid van deze locaties mogelijk is. Patiëntenzorg is dus in ieder geval niet toegestaan op de gronden waar de aanduiding 'milieuzone - geluidsgevoelige functies' ligt.

Artikel 7 Parkeergarage - Waterberging

Deze bestemming is opgenomen voor de Park+Ride De Uithof, gelegen nabij de afrit van de rijksweg A28. Deze P+R De Uithof is gebouwd om tegemoet te komen aan de verhoogde vraag naar parkeercapaciteit in De Uithof. Hiervoor is de bestemming 'Verkeer - Parkeergarage' opgenomen. Binnen deze bestemming is detailhandel toegestaan tot een maximum van maximum 400 m2 bvo.

In de P+R De Uithof komt ook een deel van de nieuwe trambaan te lopen. Achter de P+R De Uithof komt een onoverdekte opstelplaats voor de trams.

In deze bestemming is onder de P+R De Uithof een waterbassin aanwezig ten behoeve van het waterbeheer en waterberging in het gebied. Op de verbeelding is dit waterbassin expliciet aangegeven met de aanduiding 'water'. Binnen deze bestemming is tevens een sportvoorziening opgenomen ten behoeve van de klimwand tegen de P+R De Uithof.

Artikel 8 Verkeer - Verblijfsgebied

De niet-doorgaande wegen hebben de bestemming 'Verkeer - Verblijfsgebied' gekregen en betreffen met name de direct omliggende verkeers- en groengebieden van de diverse clusters. In deze bestemming loopt deels tevens de HOV-baan in de vorm van de busbaan. De trambaan loopt alleen binnen de bestemming 'Verkeer - Openbaar vervoer'. Deze bestemming is dus een duidelijke mix tussen voetgangers, fietsers en (deels) openbaar vervoer in de vorm van een busbaan.

Een aantal gebouwen, althans delen van gebouwen, hangen op de Heidelberglaan over de bestemming 'Verkeer - Verblijfsgebied' heen. Deze worden mogelijk gemaakt middels een aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 1', met een minimale doorrijhoogte van 4,7 meter in verband met de HOV-baan.

Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 3' wordt de toekomstige verbindingsbrug (overbouwing) mogelijk gemaakt tussen het toekomstige Prinses Máxima Centrum en het Wilhelmina Kinderziekenhuis. Hier geldt een minimale doorrijhoogte van 9,25 meter.

Ter plaatse van de aanduiding 'gezondheidszorg' is de zorgboulevard van het Universitair Medisch Centrum Utrecht toegestaan. Waarbij tevens in de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 2' is aangegeven dat de minimale doorrijhoogte 4,5 meter moet zijn in verband met de HOV-baan.

Ter plaatse van de aanduiding 'milieuzone' zijn geluidsgevoelige functies uitgesloten. Het betreft hier de locaties van de zorgboulevard van het Universitair Medisch Centrum Utrecht en de energiecentrale ten behoeve van het Universitair Medisch Centrum Utrecht. De reden hiervoor is gelegen om de trambaan die door en/of in de directe nabijheid van deze locaties mogelijk is. Patientenzorg is dus in ieder geval niet toegestaan op de gronden waar de aanduiding 'milieuzone - geluidsgevoelige functies' ligt.

Ter plaatse van de aanduiding 'opslag' is tevens de mogelijkheid geboden om een opslaggebouw te realiseren ten behoeve van de tram. Tevens is ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - onderstation' een onderstation mogelijk, eveneens ten behoeve van de tram.

Artikel 9 Water

Water is in het plangebied een structurerend element. De hoofdwatergangen zijn in de bestemming 'Water' opgenomen. De regeling uit de keur blijft onverkort naast het bestemmingsplan van kracht. Kruisingen met verkeerswegen zijn toegestaan. In de meeste andere bestemmingen is water eveneens toegestaan in het belang van waterbeheer en waterberging.

Ook hier is een regeling opgenomen ten behoeve van de toekomstige verbindingsbrug (overbouwing) tussen het toekomstige Prinses Máxima Centrum en het Wilhelmina Kinderziekenhuis. Hier geldt ter plaatse van de aanduiding 'overbouwing' een minimale doorrijhoogte: 9,25 meter.

Artikel 10 Waarde - Archeologie

Op de verbeelding zijn de gebieden waarvan bekend is dat er (vermoedelijk) archeologische waarden zijn, maar die niet beschermd zijn als archeologisch monument, voorzien van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie'.

De bescherming van de archeologisch waardevolle gebieden is binnen de gemeente vastgelegd in de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg.

Voor een archeologisch waardevol gebied geldt het volgende regime:

- bij bouwwerken wordt de archeologie gekoppeld aan de omgevingsvergunning;
- alvorens het college van burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning verlenen winnen zij advies in bij de gemeentelijk archeoloog over de gevolgen van voorgenomen werken of werkzaamheden voor het behoud van de archeologische waarden in het gebied;
- de gemeente beslist op basis van het advies of en onder welke voorwaarden de vergunning wordt verleend.

Artikel 11 Anti-dubbeltelregel

Deze bepaling is opgenomen om te voorkomen dat een stuk grond dat al eens was betrokken bij het verlenen van een omgevingsvergunning bij de beoordeling van latere bouwplannen nogmaals wordt betrokken.

Artikel 12 Algemene bouwregels

In de bouwverordening zijn ook voorschriften opgenomen. Het bestemmingsplan gaat vóór deze bepalingen, maar in dit artikel is bepaald welke voorschriften uit de bouwverordening naast het bestemmingsplan van kracht blijven. Het gaat daarbij om voorschriften van stedenbouwkundige aard, zoals de bereikbaarheid van bouwwerken van werkverkeer en brandblus-voorzieningen, bereikbaarheid van gebouwen voor gehandicapten, de ruimte tussen bouwwerken en parkeergelegenheid bij gebouwen.

Daarnaast regelt dit artikel de mogelijkheid voor (beperkte) overschrijdingen van bebouwingsgrenzen die op de verbeelding zijn aangegeven.

Artikel 13 Algemene gebruiksregels

De Wabo bevat een algemeen verbod om de gronden en bebouwing in strijd met het bestemmingsplan te gebruiken. Een algemeen gebruiksverbod hoeft derhalve niet meer in de planregels te worden opgenomen. Het is wel mogelijk om in het bestemmingsplan aan te geven wat onder verboden gebruik in ieder geval wordt verstaan. In dit artikel is opgenomen dat onder verboden gebruik wordt verstaan: onbebouwde gronden te gebruiken als staanplaats voor onderkomens als opslagplaats voor onklare voer-, vlieg- en vaartuigen of onderdelen daarvan of als stortplaats voor puin en afvalstoffen.

Het gebruik of bouwen in strijd met het bestemmingsplan was vroeger onder de oude Wet op de Ruimtelijke Ordening via een algemene gebruiksbepaling en strafbepaling geregeld in het bestemmingsplan. Onder de Wet ruimtelijke ordening was een en ander geregeld in de wet zelf. Met de invoering van de Wabo is dat opnieuw gewijzigd. Nu is het als volgt geregeld.

Voor elke verandering van gebruik (in ruime zin) die in strijd komt met een bestemmingsplan is volgens artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo een omgevingsvergunning nodig is. Indien voor een dergelijk planologisch strijdig gebruik geen omgevingsvergunning wordt gevraagd of een gevraagde vergunning niet wordt verleend, komt dit gebruik dus in strijd met artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo. Dat artikel kan vervolgens bestuursrechtelijk of strafrechtelijk via de Wet op de economische delicten worden gehandhaafd.

Strijdig gebruik met planologische regelingen waarvan afwijking niet is toegestaan valt niet onder artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo. Met het oog op dergelijk gebruik is in artikel 7.2 Wet ruimtelijke ordening een verbodsbepaling opgenomen bij de invoering van de Wabo.

Artikel 14 Algemene regel m.b.t. parkeergelegenheid

Artikel 15 regelt dat de parkeergelegenheid voor auto's en fietsen voldoet aan het gemeentelijk beleid. Het artikel neemt de functie over van de stedenbouwkundige bepaling in de bouwverordening die eenzelfde voorwaarde aan het gebruik stelt. Bij het toetsen van omgevingsvergunningen aan het bestemmingsplan, zal onderzocht worden of de aanvraag aan de voorwaarde om voldoende parkeergelegenheid te regelen voldoet. Het college heeft normen vastgesteld die aangeven wat als 'voldoende' moet worden beschouwd. In een bestaande situatie wordt de bestaande parkeergelegenheid voor auto's en fietsen als voldoende beschouwd. Deze bestaande parkeergelegenheid moet op grond van dit artikel in stand worden gehouden. Bij sloop-nieuwbouw wordt het bestaande aantal parkeerplaatsen (het rechtens verkregen niveau) in mindering gebracht op het aantal dat nodig is bij de nieuwe ontwikkeling, een en ander conform het geldende gemeentelijk beleid. Met parkeervoorzieningen worden parkeervoorzieningen voor auto's en fietsen bedoeld.

Artikel 15 Algemene aanduidingsregels

Hier zijn (beperkende) bepalingen opgenomen die samenhangen met gebiedsaanduiding die over meerdere bestemmingen liggen. In dit bestemmingsplan gaat het om:

1. 'milieuzone - geluidsgevoelige functies' (geluidsgevoelige functies zijn hier uitgesloten).

Artikel 16 Algemene afwijkingsregels

Dit artikel regelt de bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders om af te wijken van de regels. Dit heeft primair tot doel enige flexibiliteit in de regels aan te brengen. Ze kunnen worden toegepast als er niet op grond van de bestemmingsregelingen in hoofdstuk 2 al een afwijkingsmogelijkheid is. Het gaat dan om een afwijking van maten, afmetingen en percentages, het plaatsen van objecten van beeldende kunst, het realiseren van kleine nutsgebouwen.

Artikel 17 Algemene wijzigingsregels

Deze wijzigingsbevoegdheid lid a bevat de mogelijkheid om de grenzen tussen bestemmingen en grenzen van aanduidingen te verschuiven ten behoeve van technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken. Met deze wijzigingsmogelijkheid kan het plan ook in de toekomst op een goed controleerbare en doseerbare wijze flexibel worden gehouden.

Met deze wijzigingsbevoegdheid onder lib b kan een kinderdagverblijf worden toegestaan, indien wordt voldaan aan de daar gestelde voorwaarden.

De overgangs- en slotbepalingen van hoofdstuk 4 bevatten de onderstaande 3 bepalingen.

Artikel 18 Overgangsrecht

In het nieuwe Besluit op de ruimtelijke ordening (in werking 1 juli 2008) is overgangsrecht opgenomen dat in elk bestemmingsplan moet worden overgenomen.

Indien de in het plan opgenomen regels. voor wat betreft gebruik of bebouwing, afwijken van een bestaande legale situatie, dan zijn daarop de overgangsbepalingen van toepassing. De overgangsbepaling heeft tot doel bestaande belangen te respecteren totdat realisering van de nieuwe regels plaatsvindt.

Voor bouwwerken die onder het overgangsrecht vallen, is bepaald dat deze gedeeltelijk mogen worden vernieuwd of veranderd, mits de bestaande afwijking niet wordt vergroot. Gehele vernieuwing is in principe uitgesloten, waaronder ook gefaseerde vernieuwing van een bouwwerk wordt verstaan. Het doel van het overgangsrecht is dat het bestaande bouwwerk in de bestaande staat in stand mag worden gehouden. Uitsluitend na het tenietgaan van het bouwwerk door een calamiteit, waarmee onder andere brand of extreme weersomstandigheden wordt bedoeld, is onder voorwaarden gehele vernieuwing toegestaan.

Vergunningplichtige bouwwerken die zonder vergunning zijn opgericht, kunnen door overgangsrecht niet gelegaliseerd worden. Bouwen zonder vergunning is immers een overtreding van de Wabo die niet door een regeling in een bestemmingsplan ongedaan kan worden gemaakt.

Wel kan met een beroep op het overgangsrecht een aanvraag worden ingediend voor de verbouw van een illegaal bouwwerk. Om te voorkomen dat een dergelijke aanvraag moet worden gehonoreerd, is in de overgangsbepaling van dit plan opgenomen dat deze slechts van toepassing is op legale bouwwerken.

Voor het gebruik dat onder het overgangsrecht valt, is bepaald dat dat gebruik mag worden voortgezet. Het gebruik mag eveneens worden gewijzigd, voor zover de afwijking ten opzichte van het toegestane gebruik niet vergroot wordt.

Hiervoor is reeds aangegeven dat illegale bouwwerken niet gelegaliseerd kunnen worden door overgangsrecht. Voor gebruik is dat in principe wel mogelijk maar vanuit het oogpunt van handhaving ongewenst. Gezien het voorgaande is in de overgangsbepaling opgenomen dat het gebruik, dat reeds in strijd was met het voorheen geldende plan, van het overgangsrecht is uitgesloten.

Ook na het van kracht worden van dit plan kan dus nog met succes handhavend worden opgetreden tegen gebruik dat reeds in strijd was met het voorgaande bestemmingsplan. Dit laatste is uiteraard mede afhankelijk van andere aspecten, waaronder de vraag of het strijdige gebruik reeds zolang plaatsvindt dat de gemeente haar rechten heeft verwerkt.

Artikel 19 Slotregel

In dit artikel is de naam van het bestemmingsplan, de citeertitel, omschreven.

Prostitutie

In het plangebied van dit bestemmingsplan zijn geen seksinrichtingen gevestigd met een vergunning op basis van de APV. Gezien het in Utrecht gehanteerde maximumstelsel zijn nieuwe seksinrichtingen niet toegestaan en zijn seksinrichtingen uitgesloten in de gebruiksbepaling en in de begripsbepaling "aan huis verbonden beroep en bedrijf". Gelet op het binnen de gemeente gehanteerde maximumstelsel betekent de regeling in dit bestemmingsplan geen algeheel verbod, maar wel een verbod op seksinrichtingen binnen dit plangebied.

7.6 Handhaving

Door handhaving controleert de overheid of burgers, bedrijven en bijvoorbeeld overheidsorganen zich aan de wet- en regelgeving houden. Onder handhaving wordt verstaan het door controle (toezicht en opsporing) en het toepassen (of dreigen daarmee) van bestuursrechtelijke sancties, bereiken dat het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift wordt nageleefd. De handhaving van de van toepassing zijnde regeling binnen de gemeente Utrecht, wordt uitgevoerd door diverse diensten en afdelingen. Zo wordt namens het college onder andere gehandhaafd op de regels van voorliggend bestemmingsplan. Dit betekent dat de regels voor wat betreft het gebruik en de bebouwingsregels worden gehandhaafd. Dit gebeurt veelal door toetsing tijdens het behandelen van de aanvragen om omgevingsvergunning, maar kan ook gebeuren als gevolg van toezicht tijdens de uitvoering van de bouw of op grond van een eigen constatering indien een bouwwerk of een perceel in strijd met het bestemmingsplan wordt gebruikt. Indien er bijvoorbeeld sprake is van illegale ingebruikname van gemeentelijke grond, dan zal hiertegen worden opgetreden.

Doel handhavend optreden

Het doel van het handhavend optreden van de gemeente is niet direct gekoppeld aan de noodzaak van een actueel bestemmingplan. Voor de bewoners van het plangebied is duidelijk waar zij aan toe zijn (qua bouwen, zoals bijvoorbeeld uitbreiding van de woning, en qua gebruik), maar het niet handhaven haalt de effectiviteit van een actueel bestemmingsplan onderuit. De toegevoegde waarde van het verlenen van een omgevingsvergunning voor een vrijstaand bijbehorend bouwwerk is niet groot, indien er op andere plaatsen - zonder vergunning - vrijstaande bijbehorende bouwwerken zijn geplaatst. Dit wordt nog eens problematischer zodra een omgevingsvergunning wordt geweigerd, terwijl diverse vergelijkbare bouwwerken reeds illegaal zijn geplaatst. In dit laatste geval is de roep om handhavend op te treden dan ook het grootst.

Wijze van handhaven

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht heeft het college een tweetal instrumenten tot haar beschikking: bestuursdwang en dwangsom. Bij het toepassen van bestuursdwang wordt de overtreding (het geconstateerde illegale bouwwerk dan wel gebruik) ongedaan gemaakt op kosten van de overtreder. Dit kan betekenen dat een bouwwerk door de gemeente wordt afgebroken en de kosten van bijvoorbeeld de aannemer en de gemeentelijke (voorbereidings)kosten op de overtreder worden verhaald. Het is tevens mogelijk om, indien er zonder omgevingsvergunning wordt gebouwd en de bouw wordt stilgelegd door middel van een bouwstop, de bouwmaterialen weg te slepen en elders op te slaan. Het opleggen van een last onder dwangsom betekent bijvoorbeeld dat het illegale gebruik moet worden gestaakt binnen een door het college gestelde termijn. Overschrijdt men de termijn, dan zal de dwangsom in rekening worden gebracht bij de overtreder. Doel van de dwangsom is het onaantrekkelijk maken van het voortzetten van de geconstateerde overtreding. De dwangsom zal dan ook in relatie moeten staan aan (en zal derhalve altijd hoger zijn dan) het voordeel dat de overtreder heeft bij het voortzetten van de illegaliteit. In het plangebied zal handhavend worden opgetreden tegen het illegale gebruik van bouwwerken en percelen. Bijvoorbeeld het verhuren van opslagruimte ten behoeve van de stalling van caravans, maar ook het gebruik van een winkel als café. Verder zal er bij de bouw worden gecontroleerd op de uitvoering van verleende omgevingsvergunningen.

Uiteraard zal er ook gecontroleerd worden of, in het geval van een geweigerde omgevingsvergunning voor een woning, de betreffende woning niet alsnog wordt gebouwd. Voorts zal de gemeente toezien op - onder de Wet milieubeheer vallende - bedrijven. Dit vloeit voort uit de regels van het bestemmingsplan. Indien er immers ter plaatse een bedrijfsactiviteit plaats mag vinden, zal dit qua gebruik (intensiteit en hinder) gehandhaafd worden.

Bijlagen toelichting

(apart bijlagenboek)

Inhoudsopgave:

Bijlage 1	Akoestisch onderzoek Uithoflijn De Uithof
Bijlage 2	Trillingen: trillingseffecten Uithoflijn De Uithof
Bijlage 3	EMC Compensatiesysteem Uithoflijn De Uithof
Bijlage 4	Bodemkwaliteit (water) opstelsporen en bushalte AZU
Bijlage 5	Bodemkwaliteit (water) boogverruiming
Bijlage 6	Ecologie Quickscan verruimde boog
Bijlage 7	Ecologie Quickscan opstelterrein
Bijlage 8	Waterhuishoudkundig plan Uithoflijn De Uithof
Bijlage 9	Archeologisch onderzoek Uithoflijn De Uithof
Bijlage 10	Externe veiligheid adviesnota
Bijlage 11	Vormvrije m.e.r.-beoordeling
Bijlage 12	Risicoanalyse tegemoetkoming in planschade Uithoflijn De Uithof

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Met de invoering van het nieuwe Bouwbesluit is de omgevingsvergunning voor het slopen van bouwwerken volgens de Woningwet overigens vervallen. In plaats daarvan geldt nu een meldingsplicht. Het is echter mogelijk dat volgens andere wetgeving zoals de Monumentenwet wel voor het slopen een vergunning nodig is.

Artikel 1 Begrippen

1.1 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.2 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.3 afhaalzaak:

een specifieke vorm van detailhandel waar in hoofdzaak kant en klare maaltijden en kleine etenswaren, alsmede alcoholvrije drank en consumptie-ijs worden verkocht voor directe consumptie anders dan ter plaatse.

1.4 archeologische waarde:

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de in dat gebied voorkomende overblijfselen uit oude tijden.

1.5 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.6 bebouwingspercentage:

het met een aanduiding of in de regels aangegeven percentage, dat aangeeft hoeveel van het desbetreffende bouwperceel ten hoogste mag worden bebouwd met gebouwen en bijbehorende bouwwerken.

1.7 bestaand:

a. bestaand gebruik: het gebruik van de gronden en bouwwerken zoals aanwezig op moment van het ter inzage leggen van het ontwerp van het bestemmingsplan of kan worden gebruikt krachtens een omgevingsvergunning voor het gebruik; daaronder valt niet het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan,daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan;
b. bestaand bouwwerk: een bouwwerk die op het tijdstip van het ter inzage leggen van het ontwerp van het bestemmingsplan:
    1. aanwezig is én bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of de Woningwet is gebouwd;
    2. nog kan worden gebouwd krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of een bouwvergunning op grond van de Woningwet.

1.8 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak.

1.9 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels daarbij bijbehorende bijlagen.

1.10 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.11 bijbehorend bouwwerk:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak.

1.12 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.13 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak.

1.14 bouwlaag:

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op (nagenoeg) gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw, kap en/of bijzondere bouwlaag.

1.15 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.16 bouwperceelsgrens:

de grens van een bouwperceel.

1.17 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels gestelde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.18 bouwwerk:

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.19 brutovloeroppervlak:

de totale binnen een gebouw beschikbare vloeroppervlakte, inclusief de verdiepingen.

1.20 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen, het verhuren en/of het leveren van goederen aan personen die die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Hieronder worden niet verstaan afhaalzaken. Hieronder wordt mede verstaan webwinkels waarbij sprake is van een afhaalpunt voor particulieren en een showroom.

1.21 dienstverlening:

dienstverlening door een bedrijf of instelling dat in hoofdzaak baliewerkzaamheden verricht of andere diensten verleent, gericht op het publiek, zoals stomerijen, wasserettes, kappers, pedicures, makelaars, reis- en uitzendbureaus e.d.. Hieronder worden niet verstaan belhuizen.

1.22 dove gevel:

gevel zonder te openen delen, tenzij het bij uitzondering te openen delen betreft die niet direct gelegen zijn aan een geluidsgevoelige ruimte, met voldoende geluidswering om het vereiste binnenniveau overeenkomstig het bouwbesluit te halen.

1.23 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.24 hoofdgebouw:

een gebouw, dat op een bouwperceel door zijn aard, functie, constructie of afmetingen dan wel gelet op de bestemming als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken.

1.25 infiltratievoorziening

een voorziening met een fijnmazige structuur voor waterinfiltratie met een zuiverende werking.

1.26 kantoor:

een gebouw of een gedeelte van een gebouw dat dient voor de bedrijfsmatige uitoefening van administratieve werkzaamheden en voor zakelijke dienstverlening, alsmede seminars en congressen die ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie van een kantoorhoudende onderneming en kunnen worden beschouwd als onderdeel van de kantoorfunctie.

1.27 maatschappelijke voorzieningen:

voorzieningen inzake welzijn, volksgezondheid, religie, onderwijs, kinderopvang, buitenschoolse opvang, openbare orde en veiligheid en daarmee gelijk te stellen sectoren.

1.28 nutsvoorzieningen:

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.29 peil:

a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang grenst aan de weg: de hoogte van de kruin van de weg;
b. voor andere gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld;
c. voor gebouwen die grenzen aan een dijk: de hoogte van de kruin van de dijk ter plaatse van het bouwwerk.

1.30 plan:

het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof met identificatienummer NL.IMRO.0344.BPHOVBAANDEUITHOF-VA01 van de gemeente Utrecht.

1.31 Verordening op de Archeologische Monumentenzorg:

de sedert 22 december 2009 van kracht zijnde Verordening op de Archeologische Monumentenzorg van de gemeente Utrecht.

1.32 vliesgevel:

een, veelal transparant, geluidsscherm op korte afstand van het gebouw (al dan niet constructief verbonden met het gebouw).

1.33 webwinkel:

een bedrijfsruimte bestemd voor de distributie van goederen die door particulieren via een website zijn besteld en betaald en die ter plaatse ter verzending worden aangeboden. Er is bij deze bedrijfsruimte geen sprake van een afhaalpunt voor particulieren en van een showroom.

1.34 Wgh- inrichtingen:

bedrijven zoals bedoeld in artikel 2.4 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer die in belangrijke mate geluidshinder kunnen veroorzaken.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.2 de dakhelling:

Langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.3 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.4 de hoogte van een windturbine:

Vanaf het peil tot aan de as van de windturbine.

2.5 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.6 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen, gazons en beplantingen;
b. fiets-en voetpaden;
c. nutsvoorzieningen;
d. water, waterbeheer, waaronder infiltratievoorzieningen, en waterberging;
e. de bij de bestemming behorende voorzieningen zoals kunstwerken waaronder duikers, bruggen en faunapassages.

3.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

3.2.1 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen, met uitzondering van erf- en perceelafscheidingen welke niet meer dan 1 meter hoog mogen zijn;
b. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer;
c. bestaande bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die niet voldoen aan hetgeen hier is bepaald, mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijkingen mogen niet worden vergroot.

Artikel 4 Maatschappelijk - Gezondheidszorg

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Maatschappelijk - Gezondheidszorg aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gezondheidszorg;
b. wetenschappelijk onderzoek dat voornamelijk arbeidsextensief is en een duidelijke en aantoonbare relatie heeft met medische of kennisinstellingen in De Uithof en waarvan de output (producten en/of diensten) kennisverbonden activiteiten betreffen en die gericht zijn op of voortvloeien uit kennisontwikkeling en/of kennisoverdracht;
c. aan de gezondheidszorg ondergeschikte wetenschappelijke en geneeskundige onderwijsdoeleinden;
d. aan de aan de hoofdfunctie ondergeschikte dan wel nevengeschikte werkzaamheden die in hoofdzaak zijn gericht op onderzoek en ontwikkeling en kennisintensieve bedrijvigheid: die voornamelijk arbeidsextensief zijn en een duidelijke en aantoonbare relatie hebben met medische of kennisinstellingen in De Uithof en waarvan de output (producten en/of diensten) voor 50% of meer kennisverbonden activiteiten betreffen en die gericht zijn op of voortvloeien uit kennisontwikkeling en/of kennisoverdracht;
e. aan de gezondheidszorg ondergeschikte en zorggerelateerde (commerciële) dienstverlening, zoals een poliklinische apotheek, thuiszorgorganisatie, opticien of een audicien;
f. parkeer- en stallingsvoorzieningen;
g. aan de functies a. t/m f. ondergeschikte en daarmee samenhangende kantoorruimte, met dien verstande dat zelfstandige kantoren niet zijn toegestaan;

h. aan de functie a. ondergeschikte detailhandel;
i. ter plaatse van de aanduiding 'verkeer' tevens ten behoeve van verkeer op maaiveld, waaronder een hoogwaardige openbaarvervoerbaan (HOV-baan) in de vorm van een busbaan;
j. voorzieningen ten behoeve van de opslag van gassen.

4.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

4.2.1 Gebouwen

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte', mag niet worden overschreden;
c. de gevel van het hoofdgebouw wordt ter plaatse van de aanduiding 'gevellijn' gebouwd;
d. een omgevingsvergunning, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid aanhef en onder a Wabo, voor het bouwen van een geluidsgevoelig gebouw wordt slechts verleend indien vaststaat dat op de gevel(s) van dit gebouw de geluidsbelasting de voorkeursgrenswaarde ingevolge de Wet geluidhinder of de ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting (hogere waarde) ingevolge de beschikking Hogere waarde, met inachtneming van de in deze beschikking gestelde voorwaarde(n), niet overschrijdt;
e. ter plaatse van de aanduiding 'onderdoorgang' is een onderdoorgang ten behoeve van verkeer toegestaan, waaronder een hoogwaardige openbaarvervoerbaan (HOV-baan) in de vorm van een busbaan, met een minimale doorrijhoogte van 6,5 meter.

4.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmeting van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend straat- en bebouwingsbeeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de milieusituatie;
d. de sociale veiligheid;
e. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en/of bouwwerken.

Artikel 5 Verkeer

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. rijwegen, bestaande uit maximaal twee keer één rijstrook, in- en uitvoegstroken daar niet bij inbegrepen;
b. hoogwaardig openbaarvervoerbaan in de vorm van een busbaan, gelegen op maaiveld;
c. fiets- en voetpaden;
d. parkeervoorzieningen;
e. water en kruisingen met water;
f. waterbeheer, waaronder infiltratievoorzieningen, en waterberging;
g. geluidwerende voorzieningen;
h. nutsvoorzieningen, onderhoudswegen, -paden en -stroken ten behoeve van openbaar vervoer, waaronder een trambaan;
i. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 4' een onderdoorgang (ongelijkvloerse kruising) ten behoeve van hoogwaardig openbaarvervoerbaan in de vorm van een trambaan;
j. de bij de bestemming behorende verkeers- en groenvoorzieningen, fietsenstallingen, en kunstwerken, waaronder bruggen, faunapassages en duikers.

5.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

5.2.1 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van palen en masten mag in afwijking van het gestelde onder a., niet meer bedragen dan 10 meter;
c. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer;
d. bestaande bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die niet voldoen aan hetgeen hier is bepaald, mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijkingen mogen niet worden vergroot.

Artikel 6 Verkeer - Openbaar Vervoer

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer - Openbaar Vervoer aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. hoogwaardige openbaarvervoerbaan (HOV-baan) in de vorm van een bus- en/of trambaan, gelegen op maaiveld;
b. fiets- en voetpaden;
c. parkeervoorzieningen uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'parkeren';
d. halteplaatsen;
e. water, waterbeheer, waaronder infiltratievoorzieningen, en waterberging;
f. kruisingen met water en wegen;
g. onderhoudswegen, -paden en -stroken ten behoeve van openbaar vervoer;
h. calamiteitenverkeer;
i. geluidwerende voorzieningen;
j. ter plaatse van de aanduiding 'gezondheidszorg' tevens een overbouwing ten behoeve van gezondheidszorg, bijbehorende voorzieningen en specifiek aan de gezondheidszorg ondergeschikte en zorggerelateerde (commerciële) dienstverlening, zoals een poliklinische apotheek, thuiszorgorganisatie, opticien of audicien;
k. nutsvoorzieningen;
l. de bij de bestemming behorende verkeers- en groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, fietsenstallingen, en kunstwerken, waaronder bruggen, faunapassages en duikers.

6.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming, met inachtneming van het gestelde in artikel 15.1 'milieuzone - geluidsgevoelige functies', mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

6.2.1 Gebouwen

a. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 1' tevens voor een overbouwing bestaande uit maximaal drie bouwlagen en met een minimale doorrijhoogte van 4,7 meter;
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 2' tevens voor een overbouwing bestaande uit maximaal één bouwlaag en met een minimale doorrijhoogte van 4,5 meter;
c. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 3' tevens voor een overbouwing bestaande uit maximaal twee bouwlagen en met een minimale doorrijhoogte van 9,25 meter.

6.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van palen en masten mag in afwijking van het gestelde onder a., niet meer bedragen dan 10 meter;
c. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer;
d. bestaande bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die niet voldoen aan hetgeen hier is bepaald, mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijkingen mogen niet worden vergroot.

6.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in lid 6.2.1 onder c. voor het ter plaatse van de 'specifieke bouwaanduiding - overbouwing 3' toestaan van een overbouwing bestaande uit maximaal twee bouwlagen en met een minimale doorrijhoogte van 6,25 meter, onder de voorwaarde dat deze minimale doorrijhoogte geen belemmering vormt voor de aanleg en het gebruik van de hoogwaardig openbaarvervoerbaan (HOV-baan) in de vorm van een bus- en trambaan.

Artikel 7 Parkeergarage - Waterberging

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Parkeergarage - Waterberging aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. parkeervoorzieningen, inclusief ontsluitingswegen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'water' tevens voor water, waterberging en waterbeheer;
c. hoogwaardig openbaarvervoerbaan (HOV-baan), in de vorm van een bus- en trambaan, gelegen op maaiveld;
d. sportvoorzieningen, zoals een klimwand;
e. fiets- en voetpaden;
f. kruisingen met water;
g. detailhandel, tot een maximale vloeroppervlakte van 400 m^2 bvo;
h. de bij de bestemming behorende verkeers- en groenvoorzieningen, tuinen, erven en terreinen.

7.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

7.2.1 Gebouwen

a. de gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. de gebouwen vermeld onder a. mogen uitsluitend worden gebouwd en/of verbouwd indien de onder b. bedoelde functie niet wordt beperkt en in geval van strijdigheid van beide functies schriftelijke toestemming wordt gevraagd aan de waterbeheerder;
c. het bebouwingspercentage ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' mag niet worden overschreden;
d. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte', mag niet worden overschreden.

7.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 3 meter;
b. in afwijking van het gestelde onder a. mag de hoogte van de klimwand en bijbehorende sportvoorzieningen niet hoger zijn dan 35 meter en mogen palen en masten niet meer bedragen dan 10 meter;
c. in afwijking van het gestelde onder a. geldt voor de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer, geen hoogtebeperking;
d. bestaande bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die niet voldoen aan hetgeen hier is bepaald, mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijkingen mogen niet worden vergroot.

Artikel 8 Verkeer - Verblijfsgebied

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer - Verblijfsgebied aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verkeers- en verblijfsgebied voor gemotoriseerd verkeer en langzaam verkeer;
b. een hoogwaardige openbaarvervoerbaan (HOV-baan) in de vorm van een busbaan, gelegen op maaiveld;
c. fiets- en voetpaden;
d. halteplaatsen;
e. water, waterbeheer, waaronder infiltratievoorzieningen, en waterberging;
f. kruisingen met wegen, water en groenvoorzieningen;
g. nutsvoorzieningen, onderhoudswegen, -paden en -stroken ten behoeve van openbaar, waaronder een trambaan;
h. calamiteitenverkeer;
i. geluidwerende voorzieningen;
j. speelvoorzieningen;
k. evenementen;
l. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - onderstation' tevens voor een onderstation ten behoeve van de trambaan;
m. ter plaatse van de aanduiding 'opslag' tevens voor opslag;
n. ter plaatse van de aanduiding 'gezondheidszorg' tevens een overbouwing ten behoeve van gezondheidszorg, bijbehorende voorzieningen en specifiek aan de gezondheidszorg ondergeschikte en zorggerelateerde (commerciële) dienstverlening, zoals een poliklinische apotheek, thuiszorgorganisatie, opticien of audicien;
o. de bij de bestemming behorende erven en terreinen, verkeers- en groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, fietsenstallingen en kunstwerken, waaronder bruggen, faunapassages en duikers.

8.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen, met inachtneming van het gestelde in artikel 15.1 'milieuzone - geluidsgevoelige functies', bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

8.2.1 Gebouwen

a. de oppervlakte van gebouwen mag niet meer bedragen dan 6 m² per gebouw;
b. de bouwhoogte van gebouwen mag niet meer bedragen dan 2 meter;
c. in afwijking van het gestelde onder a. en b. mag ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - onderstation' de oppervlakte van het gebouw niet meer bedragen dan 200 m² en mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan 7 meter, en mag ter plaatse van de aanduiding 'opslag' de oppervlakte van het gebouw niet meer bedragen dan 24 m² en de bouwhoogte niet meer bedragen dan 5 meter;

d. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 1' tevens voor een overbouwing bestaande uit maximaal drie bouwlagen en met een minimale doorrijhoogte van 4,7 meter;
e. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 2' tevens voor een overbouwing bestaande uit maximaal één bouwlaag en met een minimale doorrijhoogte van 4,5 meter;
f. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 3' tevens voor een overbouwing bestaande uit maximaal twee bouwlagen en met een minimale doorrijhoogte van 9,25 meter.

8.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 3 meter;
b. in afwijking van het gestelde onder a. mag de bouwhoogte van speelvoorzieningen niet meer bedragen dan 4 meter, en mogen palen en masten niet meer bedragen dan 10 meter;
c. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer;
d. bestaande bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die niet voldoen aan hetgeen hier is bepaald, mogen worden gehandhaafd en vernieuwd, maar de afwijkingen mogen niet worden vergroot.

8.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in lid 8.2.1 onder f. voor het ter plaatse van de 'specifieke bouwaanduiding - overbouwing 3' toestaan van een overbouwing bestaande uit maximaal twee bouwlagen, met een minimale doorrijhoogte van 6,25 meter, onder de voorwaarde dat deze minimale doorrijhoogte geen belemmering vormt voor de aanleg en het gebruik van de hoogwaardig openbaarvervoerbaan (HOV-baan) in de vorm van een busbaan.

Artikel 9 Water

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Water aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. waterlopen met bijbehorende taluds en oevers;
b. waterhuishouding;
c. waterbeheer, waaronder infiltratievoorzieningen, en waterberging;
d. ecologische verbindingszones;
e. kruisingen met auto- en fietsverkeer;
f. groenvoorzieningen;
g. recreatieve voorzieningen;
h. de bij de bestemming behorende waterstaatswerken, kunstwerken en kademuren.

9.2 Bouwregels

a. Op of in de in lid 1 bedoelde gronden mogen uitsluitend in de bestemming passende bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd, ten dienste van deze bestemming zoals keermuren voor de waterbeheersing, oeverbeschoeiingen, duikers, bruggen en steigers;
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - 3' tevens voor een overbouwing met maximaal twee bouwlagen en met een minimale doorrijhoogte van 9,25 meter.

9.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het gestelde in lid 9.2 onder b. voor het ter plaatse van de 'specifieke bouwaanduiding - overbouwing 3' toestaan van een overbouwing met een minimale doorrijhoogte van 6,25 meter, onder de voorwaarde dat deze minimale doorrijhoogte geen belemmering vormt voor de aanleg en het gebruik van de hoogwaardig openbaarvervoerbaan (HOV-baan) in de vorm van een busbaan.

Artikel 10 Waarde - Archeologie

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie aangewezen gronden zijn mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de archeologische waarden en verwachting.

10.2 Specifieke gebruiksregels

Onder met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen, het handelen in strijd met de bij deze regels behorende Verordening op de Archeologische Monumentenzorg.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 11 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 12 Algemene bouwregels

a. Bouwgrenzen, niet zijnde bestemmingsgrenzen, mogen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels worden overschreden door tot gebouwen behorende stoepen, stoeptreden, trappenhuizen, hellingbanen, entreeportalen, veranda's en afdaken en andere ondergeschikte bouwdelen van gebouwen, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 meter;
b. Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het gestelde onder a. voor het overschrijden van bouw- en/of bestemmingsgrenzen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels door tot gebouwen behorende balkons, afdaken, erkers en dergelijke, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 meter en waarbij de vrije hoogte tot aan het peil minimaal 2,2 meter bedraagt;
c. de regels van de Bouwverordening ten aanzien van onderwerpen van stedenbouwkundige aard blijven overeenkomstig het gestelde in artikel 9 lid 2 van de Woningwet buiten toepassing, behoudens ten aanzien van de volgende bepalingen:
    1. de bereikbaarheid van gebouwen voor wegverkeer;
    2. de bereikbaarheid van gebouwen voor gehandicapten;
    3. het bouwen bij hoogspanningsleidingen en ondergrondse hoofdtransportleidingen;
    4. de laad- en losmogelijkheden;
    5. de ruimte tussen bouwwerken.

Artikel 13 Algemene gebruiksregels

Onder met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen het gebruik van of het laten gebruiken van:

a. onbebouwde gronden als staan- of ligplaats voor onderkomens;
b. onbebouwde gronden en/of bouwwerken ten behoeve van seksinrichtingen;
c. stacaravans en recreatiewoningen voor permanente bewoning;
d. onbebouwde gronden als kampeerterrein;
e. vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor bewoning;
f. onbebouwde gronden als opslagplaats voor onklare voer-, vlieg- en vaartuigen of onderdelen daarvan;
g. onbebouwde gronden als stortplaats voor puin en afvalstoffen, voor zover dit niet betreft het storten of opslaan in bij gebouwen behorende tuinen van geringe hoeveelheden afvalstoffen die afkomstig zijn van het onderhoud van die tuinen.

Artikel 14 Algemene regel m.b.t. parkeergelegenheid

Op grond van het gestelde in de planregels mogen de voor de verschillende bestemmingen aangewezen gronden daarvoor slechts worden bebouwd en gebruikt onder de voorwaarde dat voldoende parkeergelegenheid voor auto's en fietsen binnen die bestemming wordt gerealiseerd of in stand gehouden.

Artikel 15 Algemene aanduidingsregels

15.1 milieuzone - geluidsgevoelige functies

Ter plaatse van de aanduiding 'milieuzone - geluidsgevoelige functies' zijn geluidsgevoelige functies uitgesloten.

Artikel 16 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, bij omgevingsvergunning afwijken van:

a. de bij recht in de regels gegeven maten, afmetingen, percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages;
b. de bestemmingsregels voor het toestaan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of -intensiteit daartoe aanleiding geven;
c. de bestemmingsregels voor het plaatsen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van vlucht- en/of noodtrappen;
d. het overschrijden van de maximale bouwhoogte van gebouwen voor het plaatsen van hekwerken of borstweringen ten behoeve van dakterrassen, met dien verstande dat de maximale bouwhoogte met niet meer dan 1,50 meter mag worden overschreden;
e. de bestemmingsregels voor het bouwen met een geringe mate van afwijking van de plaats en richting van de bestemmingsgrenzen indien dit noodzakelijk is in verband met afwijkingen of onnauwkeurigheden ten opzichte van de feitelijke situatie of in die gevallen waar een rationele verkaveling van de gronden een geringe afwijking vergt;
f. de bestemmingsregels ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde,en toestaan dat de bouwhoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10 meter;
g. de bestemmingsregels ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van zend-, ontvang- en/of sirenemasten, wordt vergroot tot niet meer dan 55 meter;
h. het gestelde ten aanzien van de maximale bouwhoogte van gebouwen en toestaan dat de bouwhoogte van de gebouwen wordt verhoogd ten behoeve van plaatselijke verhogingen, zoals liftkokers, trappenhuizen, lichtkappen.

Artikel 17 Algemene wijzigingsregels

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de in het plan opgenomen bestemmingen te wijzigen ten behoeve van overschrijding van bestemmingsgrenzen, voor zover zulks van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein; de overschrijdingen mogen niet meer dan 3 meter bedragen en het bestemmingsvlak mag met niet meer dan 10% worden vergroot;

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 18 Overgangsrecht

18.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan;
2. Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10 %;
3. het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

18.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;
2. het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;
3. indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatte;
4. het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 19 Slotregel

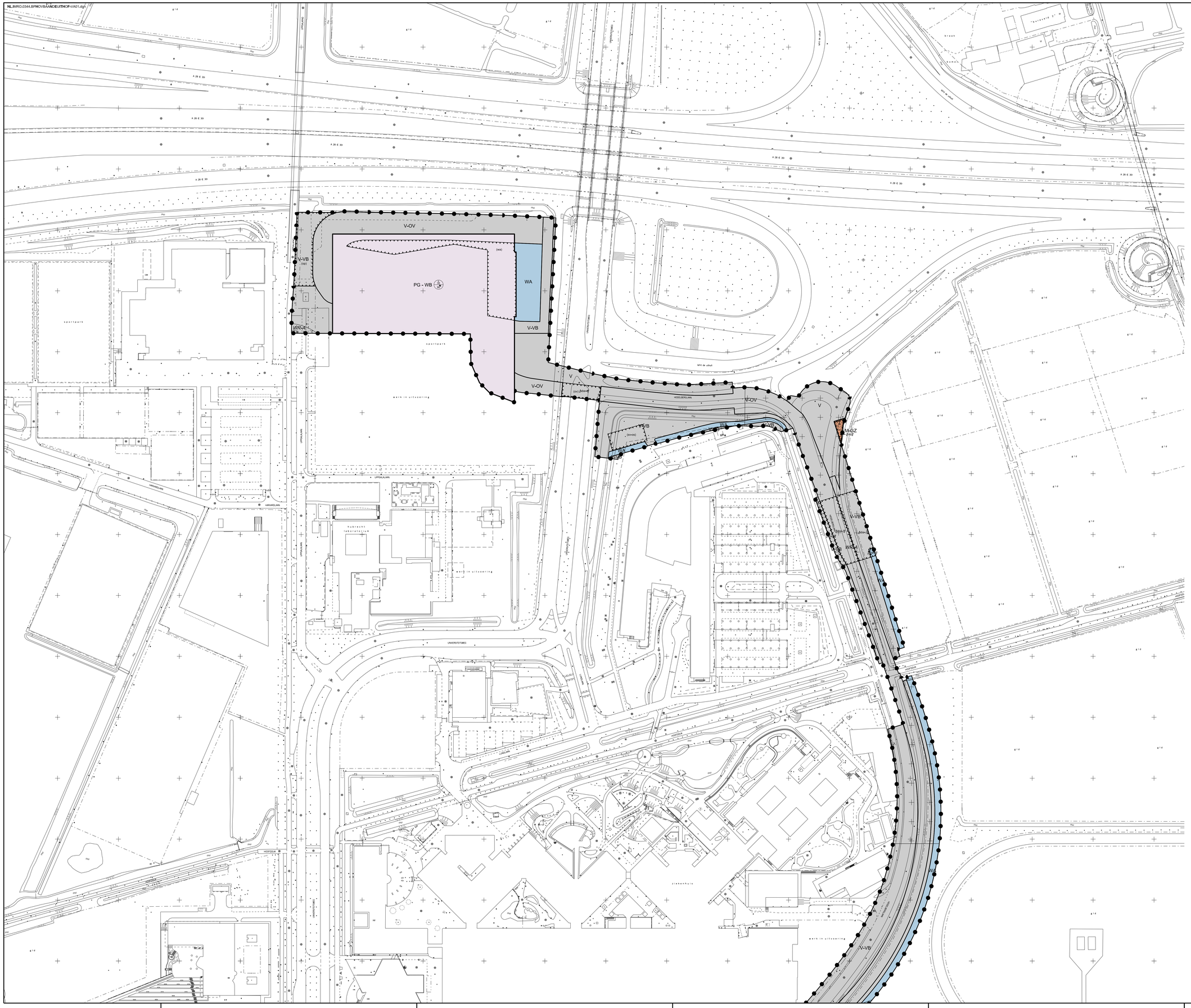
Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof.

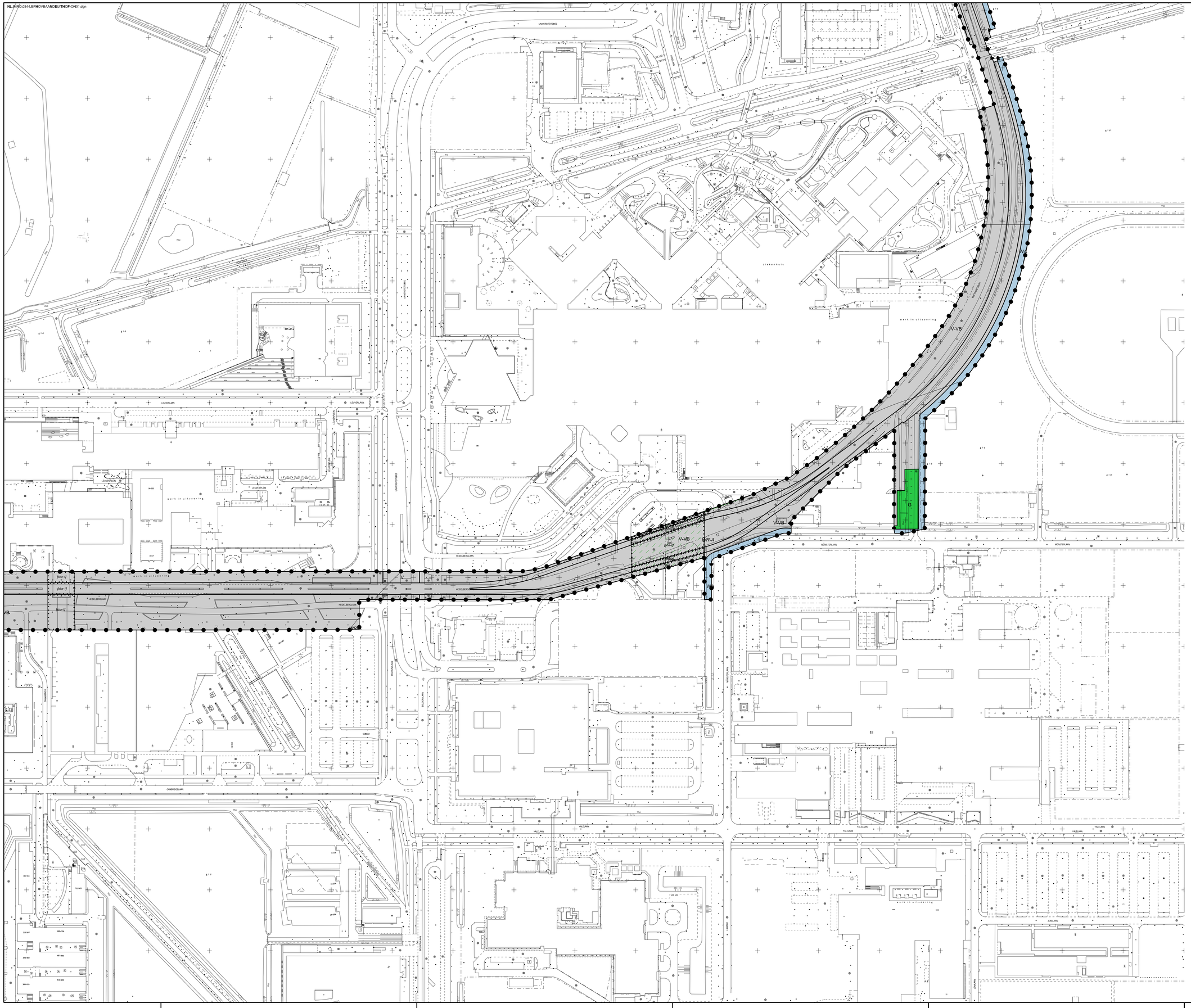
StadsOntwikkeling

Uitgave Gemeente Utrecht
Bezoekadres Ravellaan 1, 3533 JE Utrecht
Postadres Postbus 8406, 3505 RK Utrecht
Telefoon 030 - 286 48 02
Mail stedenbouw@utrecht.nl

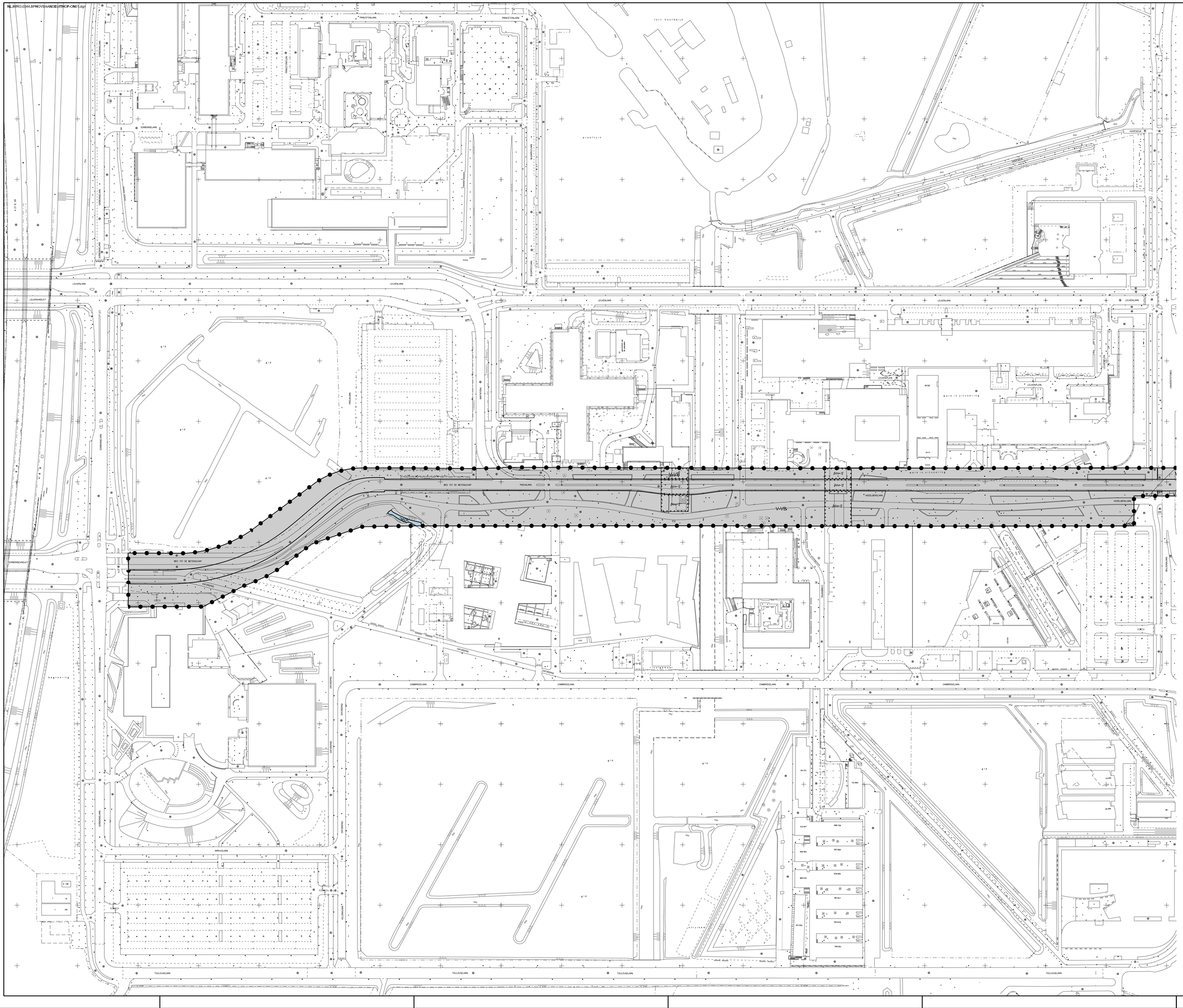
NL.IMRO.0344.BPHOVBAANDEUITHOF-VA01.dgn

V-OV
V-VB
(ss)
PG - WB
WA
WR-A
V
V-OV
V-VB
WA
V-VB
M-GZ
V-VB
WR-A
V-VB
WA
V-VB
V-VB
UITHOFLAAN
HOOFDDIJK
HOOFDDIJK
UITHOFLAAN
UNIVERSITEITSWEG
UITHOFLAAN
HOOFDDIJK
HOOFDDIJK
HOOFDDIJK

NL.IMRO.0344.BPHOVBAANDEUITHOF-ON01.dgn

UNIVERSITEITSWEG
HEIDELBERGLAAN
HEIDELBERGLAAN
HEIDELBERGLAAN

NL.IMRO.0344.BPHOVSAANDEUITHOF-ON01.dgn

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

- G — Groen
- M-GZ — Maatschappelijk - Gezondheidszorg
- PG - WB — Parkeergarage - Waterberging
- V — Verkeer
- V-OV — Verkeer - Openbaar vervoer
- V-VB — Verkeer - Verblijfsgebied
- WA — Water

Dubbelbestemmingen

- WR-A — Waarde - Archeologie

Gebiedsaanduidingen

- milieuzone - geluidsgevoelige functie

Functieaanduidingen

- (gz) — gezondheidszorg
- (ov) — openbaar vervoer
- (op) — opslag
- (sv-os) — specifieke vorm van verkeer - onderstation
- (v) — verkeer
- (w) — water

Bouwvlak

- bouwvlak

Bouwaanduidingen

- [sba-1] — specifieke bouwaanduiding - 1
- [sba-2] — specifieke bouwaanduiding - 2
- [sba-3] — specifieke bouwaanduiding - 3
- [sba-4] — specifieke bouwaanduiding - 4
- [ond] — onderdoorgang

Maatvoeringaanduidingen

- maatvoeringsvlak
- maximum bouwhoogte (m)
- maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)

Figuren

- gevellijn

Ontwerpbestemmingsplan
HOV-baan De Uithof

Verbeelding

BLAD 3

Hierbij horen de regels van

Plannaam	Planfase	Datum
bestemming / SPVE	fase 1	
voorontwerp	fase 2	
ontwerp	fase 3	
vaststelling	fase 4	

Plannaam	Planfase	Datum
beheer	fase 5	
ontwerpuitvoering	fase 6	
beheer / archief	fase 6	

identificatie (idn) van het plan (Overeenkomen):
NL.IMRO.0344.BPHOVSAANDEUITHOF-ON01.dgn

ontwnummer	
vlak	Oost
projectnaam/BI	
subdirectory	
schaal	1: 1000
pentabel	256.tbl
datum	29-11-2013
datum	

Gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht / Ravellaan 1 / Postbus 8406 / 3503 RK / Utrecht / Tel. 030-2864802

link naar RoPubliceer

In dit programma is **bestemmingsplan HOV-baan De Uithof** in een beveiligde omgeving digitaal raadpleegbaar.

- links 'alle bijbehorende documenten tonen'
- rechts kunt u dan de pdf-documenten inzien.

Link:

HOV-baan De Uithof

Ir P.F.C. Jansen
Wethouder Wonen, Ruimtelijke Ordening,
Vastgoed, Dierenwelzijn, Sport, Wijk Zuidwest
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 11 12
www.utrecht.nl /twitter @PaulusJansenSP

Gemeente Utrecht

Aan de leden van de Gemeenteraad

Behandeld door	B. Coenen	**Datum**	10 juli 2014
Doorkiesnummer	030 - 286 7376	**Ons kenmerk**	14.044170
E-mail	b.coenen@utrecht.nl	**Onderwerp**	Overeenkomst trillingen Uithoflijn
Bijlage(n)	Geen		
Uw kenmerk		**Verzonden**	
Uw brief van		Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte raadsleden,

Naar aanleiding van de bespreking van het ontwerpraadsvoorstel "Vaststelling bestemmingsplan HOV - baan De Uithof" in de vergadering van de commissie Stad en Ruimte op 24 juni 2014, treft u hierbij de toegezegde informatie over de overeenkomst tussen de Uithofpartijen, BRU en de gemeente Utrecht met betrekking tot de trillingen als gevolg van de Uithoflijn. Daarbij wordt nader ingegaan op de afspraken die er zijn gemaakt over scenario's waarbij die trillingen, na ingebruikname, toch nog zouden kunnen optreden en wie daarop aangesproken kan worden.

Gemeente Utrecht, BRU, Universiteit Utrecht, Universitair Medisch Centrum Utrecht en Hogeschool Utrecht hebben in de afgelopen jaren de mogelijkheid dat een tram in De Uithof door trillingen de werking van gevoelige apparatuur kan verstoren, uitgebreid en gedetailleerd onderzocht. Bij het ontwerp van de baan, zoals die is vastgelegd in het Definitief Ontwerp dat in juni 2013 door B&W en het algemeen bestuur van BRU is vastgesteld, zijn diverse maatregelen genomen die verstorende trillingen zo veel mogelijk zullen voorkomen. De belangrijkste zijn: extra glad spoor om trillingen te minimaliseren, ingegoten spoorstaven om trillingen te dempen en robuuste betonnen platen waarop de rails worden bevestigd om trillingen te absorberen.

Daarnaast is een inventarisatie gemaakt van alle apparaten in het gebied die mogelijk door trillingen van een tram kunnen worden gestoord. Het grootste deel (29 apparaten) zit in de categorie waar geen verstoring wordt verwacht. Van 18 apparaten zouden maatregelen aan de baan tot disproportionele kosten leiden. Daarom is er voor gekozen om deze apparaten te beschermen met lokale trillingsreducerende maatregelen, zoals afgeveerde tafels, waarop de apparatuur wordt geplaatst. Die maatregelen zullen alleen worden toegepast bij apparaten waarbij blijkt dat dat nodig is. Daartoe zullen metingen op de apparaten worden uitgevoerd. De eerste meting, de nul-meting, wordt dit jaar uitgevoerd en de laatste meting zal worden uitgevoerd als de tram rijdt. Als blijkt dat de tram trillingen veroorzaakt die de werking van de apparaten verstoort, zal BRU vanuit het daartoe gereserveerde projectbudget voor de Uithoflijn de maatregelen vergoeden, zodat de eigenaren van de apparatuur deze maatregelen kunnen uitvoeren.

Het bovenstaande is vastgelegd in de zogenaamde Hoofdovereenkomst Uithoflijn in De Uithof die op 10 maart 2014 door de bovengenoemde partijen is ondertekend. Het college heeft op 21 januari 2014. ingestemd met het tekenen van deze overeenkomst. In de commissiebrief van 25 februari 2014 bent u hierover geïnformeerd.

Ir P.F.C. Jansen
Wethouder Wonen, Ruimtelijke Ordening,
Vastgoed, Dierenwelzijn, Sport, Wijk Zuidwest

Datum **10 juli 2014**
Kenmerk **14.044170**

Gemeente Utrecht

Omdat theoretisch de mogelijkheid bestaat dat de apparaten ondanks de maatregelen toch nog worden verstoord, is een zogenaamde vangnetbepaling afgesproken. In dat geval zullen BRU, als verantwoordelijke partij voor de exploitatie van de tram, en de eigenaar van de apparatuur die verstoord wordt, een onafhankelijke derde opdracht geven om de verstoring te onderzoeken en om maatregelen voor te stellen om de verstoring tot een aanvaardbaar niveau te beperken. BRU en de eigenaren van de apparatuur zullen op basis van het onderzoek en het advies van de onafhankelijke derde de kosten onder elkaar verdelen. De gemeente is daarin geen partij.

Met vriendelijke groet,

Paulus Jansen

RAAD 17 JUL 2014
z.bo. ctm gewijzigd

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.032291
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 51

Vaststelling bestemmingsplan HOV-baan De Uithof

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 geen exploitatieplan ten behoeve van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof vast te stellen.

2 het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPHOVBAABDEUITHOF-VA01.gml met ondergrond NLIMRO.0344.BPHOVBAANDEUITHOF-VA01.dgn ongewijzigd vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Toezeggingen wethouder Jansen:
Informeert voor de raadsbehandeling, de raad schriftelijk over de gesloten overeenkomst tussen de Uithofpartijen en de gemeente met betrekking tot de trillingen. Daarbij wordt nader ingegaan op de afspraken die er zijn gemaakt of zouden moeten worden gemaakt over scenario's waarbij die trillingen, na ingebruikname, toch nog zorgen voor een conflict tussen de Uithofpartners en de gemeente.
Terug in de raad:
Fracties wachten de toegezegde info van de wethouder af. Bij voldoende beantwoording kan dit voorstel mogelijk een A-punt worden.

Status: **B**

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_731
Bijlage: Het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof in pdf
Bijlage: Het bestemmingsplan (verbeelding 1) HOV-baan De Uithof in pdf
Bijlage: Het bestemmingsplan (verbeelding 2) HOV-baan De Uithof in pdf
Bijlage: Het bestemmingsplan (verbeelding 3) HOV-baan De Uithof in pdf
Bijlage: Bijlage in BABS - link naar RO Publiceer

Eerdere besluitvorming
Op 11 februari 2014 heeft het college ingestemd met de beantwoording van de vooroverlegreactie, het ontwerpbestemmingsplan en de ter visie legging van dit ontwerpbestemmingsplan.

Uitvoering
Na vaststelling van het bestemmingsplan zal REO zorgdragen voor de verdere afhandeling van het bestemmingsplan. Na vaststelling door de gemeenteraad wordt het bestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn van ter inzage legging, kan tegen het besluit tot vaststelling beroep worden ingesteld door belanghebbenden aan wie niet redelijkerwijs kan worden verweten dat zij geen zienswijzen tegen het bestemmingsplan hebben ingebracht.
Tevens kan een voorlopige voorziening worden aangevraagd bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. De inwerkingtreding van het bestemmingsplan wordt dan opgeschort totdat een uitspraak is gedaan over de voorlopige voorziening. De uitspraak op de voorlopige voorziening kan circa 3 maanden duren. De afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State doet uitspraak over de ingediende beroepschriften binnen één jaar na afloop van de beroepstermijn.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.032291
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 51

Vaststelling bestemmingsplan HOV-baan De Uithof

Besluit

1 geen exploitatieplan ten behoeve van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof vast te stellen.

2 het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPHOVBAABDEUITHOF-VA01.gml met ondergrond NLIMRO.0344.BPHOVBAANDEUITHOF-VA01.dgn ongewijzigd vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Ligging en begrenzing plangebied
Het plangebied omvat de toekomstige trambaan en de direct aangrenzende openbare ruimte, inclusief het onderstation bij de Universiteitsweg/oprit A28. Het tracé van De Uithoflijn in De Uithof loopt vanaf het viaduct bij de rijksweg A27, waar de HOV-baan De Uithof binnenkomt, via de Weg tot de Wetenschap, Padualaan en de Heidelberglaan tot en met het toekomstige opstelterrein langs de rijksweg A28, achter de P+R De Uithof.

De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is de nieuwe tramverbinding in De Uithof, vanaf het viaduct bij de rijksweg A27 tot en met de toekomstige opstelsporen achter de P+R De Uithof, juridisch en planologisch mogelijk te maken.

Dit bestemmingsplan sluit direct aan op het bestemmingsplan voor het Prinses Máxima Centrum. Vanwege de onderlinge samenhang tussen deze twee bestemmingsplannen, is veelvuldig overleg gevoerd om de bestemmingsplannen goed op elkaar af te stemmen. Het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof is hierbij leidend en is dus randvoorwaardelijk voor het bestemmingsplan Prinses Máxima Centrum.

Op 10 maart 2014 is de overeenkomst over de inpassing van de trambaan in De Uithof ondertekend. In deze overeenkomst zijn de afspraken vastgelegd van de gemeente Utrecht met De Uithofpartners (UU, UMC Utrecht, HU) en de BRU. In deze overeenkomst zijn belangrijke afspraken gemaakt over onder andere het voorkomen van verstoring van diverse geavanceerde onderzoeksapparatuur in het Science Park. Tevens zijn afspraken gemaakt over de bereikbaarheid van De Uithof.

Overzicht voorgaande fasen
Het concept van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof is ten behoeve van het vooroverleg voorgelegd aan de Provincie Utrecht, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR), Rijkswaterstaat, Veiligheidsregio Utrecht, Bestuur Regio Utrecht, Universiteit Utrecht en het Universitair Medisch Centrum Utrecht. Tevens is het bestemmingsplan voorgelegd aan de wijkraad Oost.

Op 11 februari 2014 heeft het college ingestemd met de beantwoording van de vooroverlegreacties, het ontwerpbestemmingsplan en de ter visie legging ervan. Het ontwerpbestemmingsplan heeft vervolgens van februari tot en met 3 april 2014 ter visie gelegen.

Tijdens deze periode zijn geen zienswijzen ingediend.

Ten behoeve van dit bestemmingsplan zal het college van burgemeester en wethouders een besluit hogere waarden ingevolge hoofdstuk 3 Besluit geluidhinder voor de ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting vaststellen.

Beslispunt

1 geen exploitatieplan ten behoeve van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof vast te stellen.

Argumenten

1.1 <u>Het kostenverhaal conform de wet is anderszins verzekerd.</u>
Op 18 april 2012 heeft het Algemeen Bestuur van de Regio Utrecht (BRU) definitief besloten tot aanleg van de Uithoflijn, inclusief de bijbehorende financiering (Uitvoeringsbesluit). Onderdeel van dit besluit is een bestuursovereenkomst tussen de gemeente Utrecht en de BRU waarin onder andere afspraken over te maken plankosten zijn gemaakt. Hiermee zijn deze gedekt. Het project Uithoflijn wordt voor de traminfrastructuur financieel gedekt door

bijdragen van Rijk, gemeente Utrecht en BRU. Binnen de projectfinanciering voor de infrastructuur van de Uithoflijn van EUR 323 miljoen, is voldoende dekking aanwezig om de investeringskosten van de gehele tramlijn (exclusief materieel) te financieren. De dekking van de tramlijn binnen het plangebied is binnen het project Uithoflijn specifiek gekenmerkt en gereserveerd. De financiële/ economische uitvoerbaarheid van de traminfrastructuur in het plangebied is hiermee gewaarborgd. Het materieel benodigd om de tramlijn te exploiteren wordt gefinancierd uit de toekomstige exploitatie.

Voor het gehele plangebied van de HOV-baan De Uithof is een analyse uitgevoerd. Hierbij is tevens de (grond)eigendomssituatie bezien. Er is onderzoek gedaan naar kostenverhaal in de zin van artikel 6.8 Wet ruimtelijke ordening. Het kostenverhaal conform de wet is anderszins verzekerd en is een exploitatieplan niet nodig. Uit bovenstaande blijkt dat de uitvoering van het project economisch uitvoerbaar is.

Beslispunt

2 het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPHOVBAABDEUITHOF-VA01.gml met ondergrond NLIMRO.0344.BPHOVBAANDEUITHOF-VA01.dgn ongewijzigd vast te stellen.

Argumenten

2.1 <u>Er zijn geen zienswijzen ingediend over het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof.</u>
Tijdens de termijn van ter visie legging van het ontwerpbestemmingsplan zijn geen zienswijzen ingediend. Het bestemmingsplan kan dus ongewijzigd worden vastgesteld.

De toelichting van het bestemmingsplan is geactualiseerd onder meer door het toevoegen van de laatste stand van zaken ten aanzien van de onderzoeken inzake flora en fauna. De wijzigingen van de toelichting leiden niet tot een gewijzigde vaststelling, aangezien de toelichting geen juridisch onderdeel is van een bestemmingsplan.

2.2 <u>Met de vaststelling van het bestemmingsplan HOV-baan De Uithof wordt de ontwikkeling van de trambaan in De Uithof mogelijk gemaakt.</u>
Het bestemmingsplan maakt een wenselijke ontwikkeling mogelijk. Het plan past binnen de uitgangspunten om de Uithoflijn als tramverbinding tussen Utrecht Centraal en De Uithof aan te leggen. Het resultaat is verbetering van de bereikbaarheid van De Uithof, de leefbaarheid van de stad, de kwaliteit en toegankelijkheid van het openbaar vervoer en een stimulerende werking voor economie en werkgelegenheid in de regio.
Het deeltraject in De Uithof is het sluitstuk van de ruimtelijke procedures ten behoeve van de Uithoflijn.

Het bestemmingsplan voldoet aan de wettelijke kaders. Voor een uitvoerige onderbouwing van de wenselijkheid van dit plan, verwijzen wij naar de plantoelichting van het bestemmingsplan.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.034252
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 52
Geheim	Nee

Vaststellen 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Overvecht en omgeving, 2e herziening' dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344BEDOVER2HERZ.gml vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De commissie stemt in met het raadsvoorstel.

Status: **A**

Bijlages
Voorstel: Voorstel_905
Bijlage: Bijlage - context 1 mei 2014
Bijlage: Het bestemmingsplan 2e herziening Bedr. terrein Overvecht in pdf DEF
Bijlage: Het bestemmingsplan (verbeelding) 2e herziening Bedr. terrein Overvecht in pdf
Bijlage: Link naar stukken 2e herziening Bedrijventerrein Overvecht
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 52

Eerdere besluitvorming

Uitvoering
Na vaststelling wordt het vaststellingsbesluit gepubliceerd in "Ons Utrecht", de Staatscourant en op het internet via www.utrecht.nl/bestemmingsplannen en www.ruimtelijkeplannen.nl. Het bestemmingsplan wordt inclusief het vaststellingsbesluit gedurende zes weken ter inzage gelegd. Belanghebbenden kunnen tegen het vaststellingsbesluit beroep instellen bij de Raad van State.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.034252
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 52

Vaststellen 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht

Besluit

1 Het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Overvecht en omgeving, 2e herziening' dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344BEDOVER2HERZ.gml vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

De aanleiding voor de 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving is de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 31 augustus 2011 inzake de beroepen tegen het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving. Genoemd bestemmingsplan is door de raad vastgesteld bij besluit van 5 november 2009, kenmerk SO 09.043819. In de aangehaalde uitspraak heeft de Afdeling bestuursrechtspraak onder meer het beroep van twee appellanten gedeeltelijk gegrond verklaard en het besluit van de gemeenteraad van 5 november 2009 vernietigd voor zover dit het plandeel betreft met de bestemming "Wonen" voor het perceel Gageldijk 180 en het plandeel met de bestemming "Detailhandel" voor het perceel Gageldijk 182. In de uitspraak heeft de Afdeling tevens bepaald dat het nieuwe besluit niet overeenkomstig de eisen bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht behoeft te worden voorbereid. Met andere woorden: deze herziening mag zonder voorafgaande inspraak of terinzagelegging als ontwerp als bedoeld in artikel 3.8, lid 1, ter vaststelling aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Deze 2e herziening voorziet in de opdracht van de Afdeling bestuursrechtspraak om een nieuw besluit te nemen omtrent de bestemmingen Wonen en Detailhandel aan de Gageldijk 180 en 182. De Raad van State stelde hieraan een termijn van vier maanden. Dit is geen harde termijn maar een termijn van orde.

Zie verder aparte bijlage.

Beslispunt

1 Het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Overvecht en omgeving, 2e herziening' dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344BEDOVER2HERZ.gml vast te stellen.

Argumenten

1.1 <u>De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft de gemeente opgedragen duidelijkheid te verschaffen over de regeling ten aanzien van te bebouwen oppervlaktes van de bestemmingen Wonen en Detailhandel (tuincentrum). De voorliggende herziening geeft die duidelijkheid.</u>
De gemeenteraad heeft bij de vaststelling van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving aangegeven dat er geen reden aanwezig is om bouwmogelijkheden van het ter plaatse gevestigde tuincentrum te verminderen ten opzichte van het geldende bestemmingsplan Overvecht.
Het maximaal bebouwd oppervlak is nu nogmaals berekend.
Bij toepassing van het bebouwingspercentage van het oorspronkelijke bestemmingsplan is gebleken dat het maximaal te bebouwen oppervlak groter is dan dat wat uit de berekeningen in het bestemmingsplan van 2009 volgde. Dit resulteert in een vergroting van de bouwmogelijkheid van het tuincentrum met 60 m² en van het woonhuis met 50 m².
De maximale bouwmogelijkheid in het bouwvlak van de bestemming 'Detailhandel' is, uitgedrukt in een bebouwingspercentage, 81 %. Dat was 80 %.
In deze 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving is dit bebouwingspercentage aangepast.

1.2 <u>Het is niet wenselijk dat voor de betrokken terreinen het oude bestemmingsplan uit 1982 blijft gelden wanneer de vernietiging van de desbetreffende plandelen door de Raad van State niet wordt hersteld door middel van een bestemmingsplanherziening.</u>
Op 1 juli 2008 is de Wet ruimtelijke ordening (Wro) in werking getreden. In de Wro is de verplichting opgenomen om bestemmingsplannen elke 10 jaar te herzien. De sanctie voor het niet tijdig herzien houdt in dat er geen leges geheven mogen worden voor vergunningen in gebieden waar oudere plannen gelden.
De invoeringswet van de Wro heeft bepaald dat gemeenten 5 jaar, dus tot 1 juli 2013, de

tijd hebben om aan de wettelijke eis te voldoen dat bestemmingsplannen niet ouder mogen zijn dan 10 jaar.

Context

Aanleiding voor de 2e herziening

De aanleiding voor de 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving is de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 31 augustus 2011 inzake de beroepen tegen het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving.
Genoemd bestemmingsplan is door de raad vastgesteld bij besluit van 5 november 2009, kenmerk SO 09.043819.
In de aangehaalde uitspraak heeft de Afdeling bestuursrechtspraak onder meer het beroep van twee appellanten gedeeltelijk gegrond verklaard en het besluit van de gemeenteraad van 5 november 2009 vernietigd voor zover dit het plandeel betreft met de bestemming "Wonen" voor het perceel Gageldijk 180 en het plandeel met de bestemming "Detailhandel" voor het perceel Gageldijk 182. In de uitspraak heeft de Afdeling tevens bepaald dat het nieuwe besluit niet overeenkomstig de eisen bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht behoeft te worden voorbereid. Met andere woorden: deze herziening mag zonder voorafgaande inspraak of terinzagelegging als ontwerp als bedoeld in artikel 3.8, lid 1, ter vaststelling aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Deze 2e herziening voorziet in de opdracht van de Afdeling bestuursrechtspraak om een nieuw besluit te nemen omtrent de bestemmingen Wonen en Detailhandel aan de Gageldijk 180 en 182. De Raad van State stelde hieraan een termijn van vier maanden. Dit is geen harde termijn maar een termijn van orde.

Vertraging en mogelijke ontwikkelingen

De voorbereiding van de besluitvorming is in 2012 vertraagd in verband met overleg met de raadsvrouwe van de belanghebbende. Vervolgens hebben gemeente en belanghebbende geen actie meer ondernomen. Uit het veegplan actualisering bestemmingsplannen kwam naar voren dat dit op dit perceel nog steeds het ‘oude’ bestemmingsplan Overvecht 1982 geldt. Het is gewenst alsnog te voorzien in een actueel bestemmingsplan.

Met de eigenaar van het perceel vind op dit moment overleg plaats of een functiewijziging van het perceel mogelijk is. Onderzocht wordt of de locatie geschikt is als horeca-locatie. De eigenaar van het perceel is in het kader van deze overleggen geïnformeerd over het alsnog laten vaststellen van deze herziening. Gelet op de strikte opdracht van de Afdeling bestuursrechtspraak is het niet mogelijk om in het kader van dit bestemmingsplan alvast de nieuwe ontwikkeling mee te nemen. Mocht de nieuwe ontwikkeling voldoende uitgewerkt en haalbaar zijn, kan hieraan via een aparte planologische procedure, (bijvoorbeeld projectbesluit Wabo of herziening bestemmingsplan), te zijner tijd medewerking worden verleend.

Doel en begrenzing plangebied

Het doel van de 2e herziening van het bestemmingplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving is het geven van een heldere bestemmingsregeling voor de Gageldijk 180 en 182 met een duidelijke verklaring omtrent de afmetingen van deze bestemmingen.
Het plangebied omvat de gronden van het woonhuis aan de Gageldijk nr. 180 en die van het tuincentrum aan de Gageldijk nr. 182 te Utrecht. De grens van het plangebied wordt globaal gevormd door de Gageldijk, de groenstrook ten westen van de Gandhidreef, de Zuilense Ring en het aangrenzende bouwperceel Gageldijk 192.

Inhoud van de herziening

De Afdeling bestuursrechtspraak heeft een vermindering geconstateerd in maximale bebouwingsoppervlakten in de bestemming 'Detailhandel' in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving ten opzichte van het oude bestemmingsplan Overvecht uit 1982.
Het is de Afdeling bestuursrechtspraak niet duidelijk geworden waardoor die vermindering is veroorzaakt.

Uitleg

In het plan van 1982 was er één bestemming Tuincentrum, waarin ook de dienstwoning is begrepen. In het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving is die bestemming gesplitst in de afzonderlijke bestemmingen 'Wonen' en 'Detailhandel'. Voor het bepalen van het maximaal bebouwd oppervlak van de bestemming 'Detailhandel' is de bebouwde oppervlakte van de woning in mindering gebracht van de som van de maximale bebouwingsoppervlakten van beide bestemmingen. Het was de Raad van State niet duidelijk geworden of dit daarvoor een voldoende verklaring is. In de onderhavige herziening wordt het verschil in berekening verklaard. Daarbij zijn enkele onjuiste aannames in het in 2009 vastgestelde bestemmingsplan hersteld.

Vervolgprocedure
Na vaststelling wordt het vaststellingsbesluit gepubliceerd in "Ons Utrecht", de Staatscourant en op het internet via www.utrecht.nl/bestemmingsplannen en www.ruimtelijkeplannen.nl. Het bestemmingsplan wordt inclusief het vaststellingsbesluit gedurende zes weken ter inzage gelegd. Belanghebbenden kunnen tegen het vaststellingsbesluit beroep instellen bij de Raad van State.

Gemeente Utrecht

Bestemmingsplan

Bedrijventerrein Overvecht en omgeving, 2e herziening

Vastgesteld, juli 2014

Bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving, 2e Herziening

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 5

1.1 Aanleiding 5
1.2 Doelstelling 5
1.3 Ligging en begrenzing plangebied 5
1.4 Vigerende bestemmingsplannen 6

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving 7

2.1 Algemeen 7
2.2 Verklaring van oppervlaktematen 7
2.3 Conclusie 8

Hoofdstuk 3 Uitvoerbaarheid 9

3.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 9

Hoofdstuk 4 Juridische planopzet 10

4.1 Inleiding 10
4.2 Planvorm 10

Bijlagen toelichting 11

Bijlage 1 Uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State 13
Bijlage 2 Berekening oppervlaktematen 15
Bijlage 3 Planvergelijking 17
Bijlage 4 Uitsnede uit plankaart bestemmingsplan Overvecht (1982) 19
Bijlage 5 Oppervlaktematen bestemmings- en bouwvlakken 21

REGELS

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 23

Artikel 1 Begrippen 23
Artikel 2 Wijze van meten 26

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 27

Artikel 3 Detailhandel 27
Artikel 4 Wonen 28

Hoofdstuk 3 Algemene regels 30

Artikel 5 Antidubbeltelbepaling 30
Artikel 6 Algemene bouwregels 30
Artikel 7 Algemene gebruiksregels 30
Artikel 8 Algemene afwijkingsregels 31
Artikel 9 Algemene wijzigingsregels 31

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 32

Artikel 10 Overgangsrecht 32

Artikel 11 Slotregel 32

Bijlagen regels 33

Bijlage 1 Lijst van Bedrijven 'functiemenging' 35

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor de 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving is de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 31 augustus 2011, zaaknummer 201000705/1/M3, inzake de beroepen tegen het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving. De uitspraak is als Bijlage 1 bij deze toelichting gevoegd.
Genoemd bestemmingsplan is door de raad van de gemeente Utrecht vastgesteld bij besluit van 5 november 2009, kenmerk SO 09.043819.

In de aangehaalde uitspraak heeft de Afdeling bestuursrechtspraak onder meer:

1. het beroep van twee appellanten gedeeltelijk gegrond verklaard;
2. het besluit van de gemeenteraad van 5 november 2009 vernietigd voor zover dit het plandeel betreft met de bestemming "Wonen" voor het perceel Gageldijk 180 en het plandeel met de bestemming "Detailhandel" voor het perceel Gageldijk 182.

Deze 2e herziening is opgesteld om te voorzien in de opdracht van de Afdeling bestuursrechtspraak om binnen vier maanden na de verzending van de uitspraak een nieuw besluit te nemen omtrent de onder 2 genoemde plandelen en dit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken, met dien verstande dat het nieuwe besluit voor zover het betrekking heeft op de onder 2 genoemde plandelen niet overeenkomstig de eisen bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht behoeft te worden voorbereid.

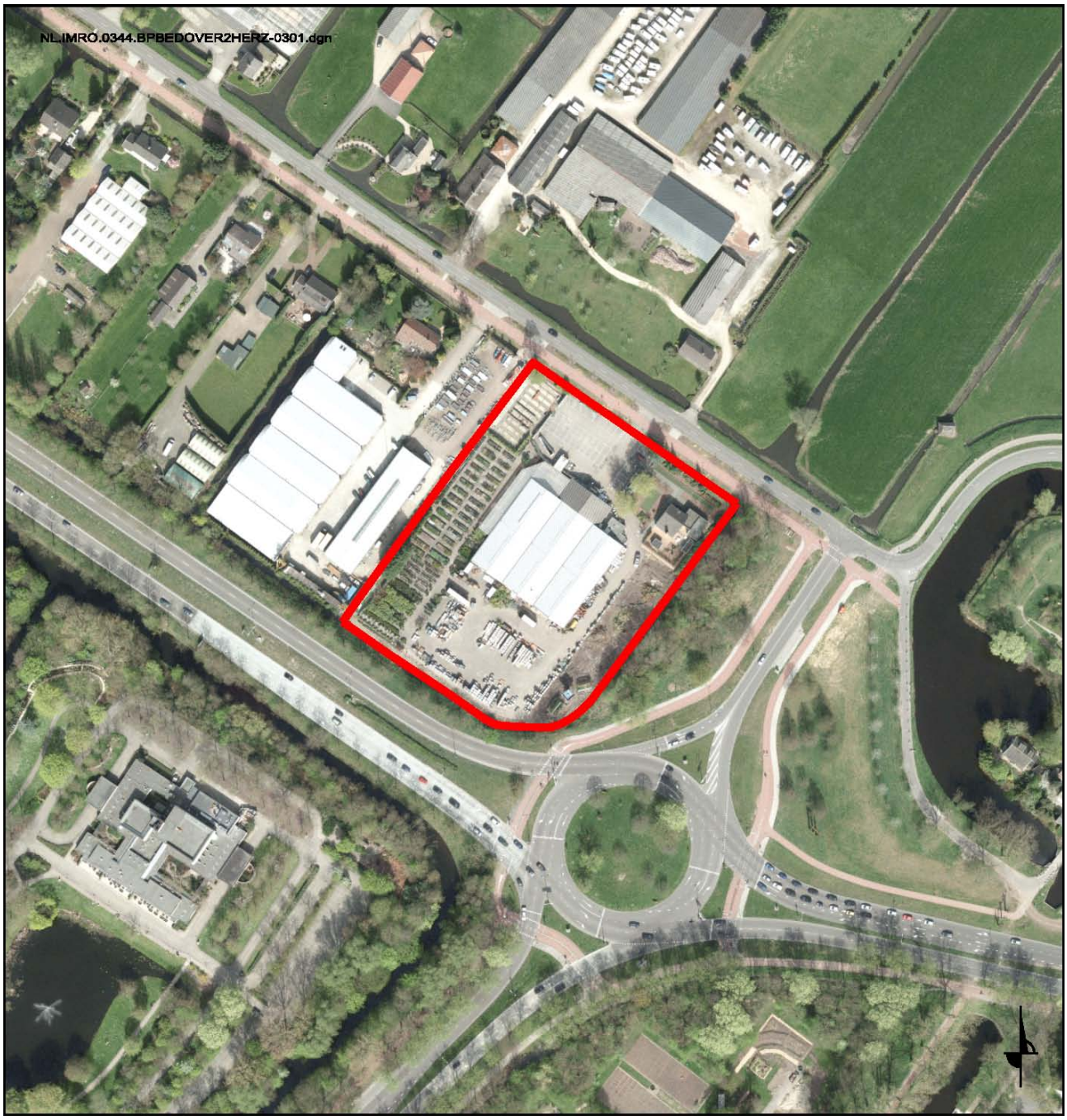
Bij de inventarisatie van de actualiseringsplannen eind 2013 is gebleken dat deze 2e herziening abusievelijk niet is vastgesteld door de gemeenteraad. Om te voldoen aan de opdracht van de Afdeling bestuursrechtspraak en om te voorzien in een actueel wettelijk kader, wordt hierbij alsnog de 2e herziening voorgedragen om te laten vaststellen door de raad.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van de 2e herziening van het bestemmingplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving is het geven van een heldere bestemmingsregeling voor de Gageldijk 180 en 182 met een duidelijke verklaring omtrent de afmetingen van deze bestemmingen.

1.3 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied omvat de gronden van het woonhuis aan de Gageldijk nr. 180 en die van het tuincentrum aan de Gageldijk nr. 182 te Utrecht. De grens van het plangebied wordt globaal gevormd door de Gageldijk, de groenstrook ten westen van de Gandhidreef, de Zuilense Ring en het aangrenzende bouwperceel Gageldijk 192. Zie bijgevoegde afbeelding.

Begrenzing plangebied

1.4 Vigerende bestemmingsplannen

Binnen het gebied vigeert het volgende bestemmingsplan:

Bestemmingsplan	Vastgesteld door raad	Goedgekeurd door GS	Onherroepelijk bij KB
Overvecht 1982	26 augustus 1982	6 maart 1984	18 december 1987

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

2.1 Algemeen

In deze paragraaf wordt ingegaan op de reden van de planherziening.

Het is volgens de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (d.d. 31 augustus 2011) niet duidelijk geworden in hoeverre in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving de maximale bebouwingsoppervlakte ten opzichte van het voorheen geldende plan is verkleind. De gemeenteraad heeft uiteengezet dat het in het plan niet meerekenen van de oppervlakte van de woning op het perceel Gageldijk 180 de oorzaak is van de door de eigenaren genoemde verkleining van de maximale bebouwingsoppervlakte van het tuincentrum op het perceel Gageldijk 182. Het was de Raad van State niet duidelijk geworden of dit daarvoor een voldoende verklaring is. De eigenaren gaan uit van een verkleining van de maximale bebouwde oppervlakte van 176 m², terwijl de gemeenteraad in zijn redenering uitgaat van 120 m², doordat de woning niet is meegenomen.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is op grond van het bovenstaande tot de slotsom gekomen dat het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving in strijd is met de bij het voorbereiden van een besluit te betrachten zorgvuldigheid.

In de volgende paragraaf wordt het verschil in berekening verklaard en daar waar van onjuiste aannames is uitgegaan, zijn deze hersteld. Daarmee wordt voorzien in de opdracht in de Afdelingsuitspraak.

2.2 Verklaring van oppervlaktematen

In het vigerende bestemmingsplan Overvecht 1982 hebben de gezamenlijke percelen Gageldijk 180 en 182 de bestemming 'Tuincentrum'. In deze bestemming is een bouwvlak opgenomen, waarin zowel de gebouwen van het tuincentrum als de dienstwoning zijn gebouwd. Het bestemmingsvlak heeft een bebouwingsperentage van 35 %.

In het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving van 2009 is de oorspronkelijke bestemming 'Tuincentrum' uit het bestemmingsplan Overvecht gesplitst in de bestemmingen 'Wonen' en 'Detailhandel'. Hierbij is aansluiting gezocht bij de feitelijke situatie. De Afdeling bestuursrechtspraak heeft in de aangehaalde uitspraak overwogen dat de gemeenteraad voldoende heeft gemotiveerd dat enige afstand tussen de woning en het bedrijfsgebouw gewenst is. In deze herziening worden de beide bestemmings- en bouwvlakken dan ook als uitgangspunt genomen.

De gemeenteraad heeft bij de vaststelling van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving overwogen dat er geen reden aanwezig is om bouwmogelijkheden van het ter plaatse gevestigde tuincentrum te verminderen ten opzichte van het geldende bestemmingsplan Overvecht.

In het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving en in deze 2e herziening wordt het bebouwingspercentage gedefinieerd als het getal dat aangeeft hoeveel van het desbetreffende bouwvlak ten hoogste mag worden bebouwd met gebouwen en bijbehorende bouwwerken.

Het bebouwingspercentage is met inachtneming van het bovenstaande herberekend.

Het bouwvlak in de bestemming 'Detailhandel' heeft een oppervlakte van 5.858 m².

De gemeente is bij het opstellen van het in 2009 vastgestelde bestemmingsplan uitgegaan van de som van de terreinoppervlakten op grond van de kadastrale gegevens. Bij nader inzien is dit onjuist.

De gemeente heeft bij de planvorming geen rekening gehouden met een uitbreiding van de woning in 1993. Bij oorspronkelijke berekeningen werd uitgegaan van een bebouwd oppervlak van 120 m².

Op de verbeelding van deze 2e herziening is het bouwvlak van de bestemming 'Wonen' aangepast.

In deze herziening is uitgegaan van de grootte van de bestemmingsvlakken 'Wonen' en 'Detailhandel'. Blijkens die gegevens bedraagt deze 14.070 m². Met het bebouwingspercentage van het oorspronkelijke bestemmingsplan (35 %) levert dit een te bebouwen oppervlak op van 4.925 m². Het bebouwd oppervlak van het woonhuis bedraagt 173 m².

Het verschil tussen beide oppervlakken bedraagt 4.752 m². Dit is de bouwmogelijkheid in het bouwvlak van de bestemming 'Detailhandel'. Uitgedrukt in een bebouwingspercentage is dat 81 %.

In deze 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving is het bebouwingspercentage aangepast. Dit was 80 % en wordt dus 81 %.

In bijlage Bijlage 3 zijn de bestemmingen in het bestemmingsplan van 1982 en die in de 2e herziening over elkaar gelegd. Met inachtneming van het gegeven dat de plankaart uit 1982 niet digitaal tot stand is gekomen, mag worden geconcludeerd dat de bestemmingsvlakken één op één op elkaar passen. Er zijn de gemeente geen formele gegevens bekend die zouden moeten leiden tot een uitkomst zoals de eigenaren van Gageldijk 180 en 182 aangeven. Van een vermindering van bouwmogelijkheden is geen sprake.

Een uitgebreide berekening van terreinoppervlaktes en daaraan gerelateerde bouwmogelijkheden is opgenomen in bijlage Bijlage 2.

2.3 Conclusie

In het bovenstaande is verklaard hoe tot het bebouwingspercentage van de bestemming Detailhandel is gekomen met behoud van de bebouwingsmogelijkheid uit het bestemmingsplan Overvecht (1982), zij het binnen een kleiner bouwvlak. Daarover heeft de Afdeling bestuursrechtspraak evenwel geoordeeld dat de gemeente dit terecht zo heeft mogen bestemmen.

Hoofdstuk 3 Uitvoerbaarheid

3.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De tweede herziening wordt zonder voorafgaande consultaties in inspraak of terinzagelegging als ontwerp als bedoeld in artikel 3.8, lid 1, ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd. Dit volgt uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak. Zie paragraaf 1.1 en Bijlage 1.

Hoofdstuk 4 Juridische planopzet

4.1 Inleiding

Deze 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving is opgesteld volgens de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2012). De SVBP 2012 maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. Vergelijkbare bestemmingsplannen leiden tot een betere leesbaarheid, raadpleegbaarheid en helderheid voor de gebruiker en draagt zo bij aan een effectiever en efficiëntere dienstverlening.

4.2 Planvorm

Het bestemmingsplan heeft twee directe bestemmingen: Wonen en Detailhandel.

Gezien het huidige gewenste gebruik en ruimtelijke opzet vervult het bestemmingsplan een beheersfunctie. Om die reden is een toegesneden juridische planvorm noodzakelijk die is afgestemd op het behoud van de bestaande functies en kwaliteiten. Hier is gekozen voor een directe, gedetailleerde bestemming, conform de huidige situatie. Op de verbeelding (plankaart) zijn alle functies zodanig bestemd, dat het direct mogelijk is om met het bijbehorende renvooi (verklaring van de bestemmingen) te zien welke bestemming aan de gronden binnen het plangebied gegeven is.

Bijlagen toelichting

Bijlage 1 Uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State

Uitspraken

ZAAKNUMMER	201000705/1/M3
DATUM VAN UITSPRAAK	woensdag 31 augustus 2011
TEGEN	de raad van de gemeente Utrecht
PROCEDURESOORT	Eerste aanleg - meervoudig
RECHTSGEBIED	Ruimtelijke-ordeningskamer - Bestemmingsplannen Utrecht

201000705/1/M3.
Datum uitspraak: 31 augustus 2011

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak in het geding tussen:

1. [appellant sub 1], wonend te [woonplaats], gemeente Boxtel,
2. [appellant sub 2], wonend te [woonplaats], gemeente Stichtse Vecht,
3. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Kwekerij De Minstroom B.V. en [appellant sub 3], gevestigd onderscheidenlijk wonend te Utrecht,
4. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid De Hoge Dennen Holding B.V., de stichting Stichting Administratiekantoor De Driesprong en de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Rova Beheer B.V., respectievelijk gevestigd te Laren, Laren en Maarssen, gemeente Stichtse Vecht,
5. de stichting Stichting Sul, gevestigd te Utrecht,
appellanten,

en

de raad van de gemeente Utrecht,
verweerder.

1. Procesverloop

Bij besluit van 5 november 2009 heeft de raad het bestemmingsplan "Bedrijventerrein Overvecht en omgeving" vastgesteld.

Tegen dit besluit hebben [appellant sub 1] bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 20 januari 2010, [appellant sub 2] bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 22 januari 2010, Kwekerij De Minstroom en anderen bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 26 januari 2010, De Hoge Dennen en anderen bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 27 januari 2010, en de Stichting Sul bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 28 januari 2010, beroep ingesteld. [appellant sub 2] heeft haar beroep aangevuld bij brief van 22 februari 2010. Kwekerij De Minstroom en anderen hebben hun beroep aangevuld bij brief van 24 februari 2010. De Hoge Dennen en anderen hebben hun beroep aangevuld bij brief van 10 maart 2010.

De raad heeft een verweerschrift ingediend.

[appellant sub 1], [appellant sub 2] en de Stichting Sul hebben nadere stukken ingediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 30 mei 2011, waar [appellant sub 1], vertegenwoordigd door mr. P.J.A. Engelvaart, [appellant sub 2], vertegenwoordigd door [gemachtigde], Kwekerij De Minstroom en anderen, vertegenwoordigd door mr. G.M.C. Marmelstein, advocaat te Amsterdam, De Hoge Dennen en anderen, vertegenwoordigd door mr. F. Spijker, advocaat te Amsterdam, de Stichting Sul, vertegenwoordigd door haar voorzitter [voorzitter], bijgestaan door mr. F. van der Brug, advocaat te Utrecht, en de raad, vertegenwoordigd door J.G.A. Stel en drs. B. van der Padt, beiden werkzaam bij de gemeente, zijn verschenen.

2. Overwegingen

Het plan

2.1. Het bestemmingsplan voorziet in een actuele juridisch-planologische regeling voor het bedrijventerrein Overvecht en de directe omgeving daarvan. Het plan is overwegend consoliderend van aard.

Het beroep van [appellant sub 1]

2.2. [appellant sub 1] richt zich tegen het plandeel met de bestemming "Bedrijventerrein" op zijn percelen [locaties sub 1] te Utrecht. Volgens [appellant sub 1] is ten onrechte niet een bestemming opgenomen die het door hem gewenste gebruik van de percelen als woonappartementen toelaat. Hij voert aan dat de raad geen rekening heeft gehouden met de aan hem op 9 april 2009 verleende bouwvergunning voor de bouw van zes appartementen op deze percelen. Het bestaande gebouw is daardoor onder het bouwovergangsrecht gebracht, aldus [appellant sub 1]. Volgens hem is het zonder meer onder het bouwovergangsrecht brengen van het gebouw niet in overeenstemming met de jurisprudentie van de Afdeling. Daartoe wijst hij op de uitspraak van de Afdeling van 10 november 2004 in zaak nr. 200306936/1. Voorts voert [appellant sub 1] aan dat het gebouw in 1980 al onder het bouwovergangsrecht is gebracht en dat het nogmaals onder het bouwovergangsrecht brengen niet in overeenstemming is met de jurisprudentie van de Afdeling. Hij wijst in dit verband op de uitspraken van de Afdeling van 1 april 2009 in zaak nr. 200708906/1 en 18 juli 2007 in zaak nr. 200603864/1.

2.2.1. De raad stelt zich op het standpunt dat het gebouw op de percelen [locaties sub 1] wat betreft bouwvolume stedenbouwkundig aanvaardbaar is en dat het gebouw met een hoogte van ongeveer 10 m op grond van de verbeelding en de planregels als zodanig is bestemd en derhalve niet onder het bouwovergangsrecht is gebracht. Daarnaast voert de raad omtrent het gebruik van de percelen ten behoeve van wonen aan dat in het voorheen geldende plan "Overvecht" en het onderhavige plan aan de percelen de bestemming "Industrie" respectievelijk "Bedrijventerrein" is toegekend en dat wonen daarmee in strijd is. In dit verband voert de raad aan dat het beleid is gericht op het scheiden van woon- en bedrijfsfuncties in verband met het voorkomen van belemmering van de bedrijfsvoering van bedrijven alsmede het aantasten van het woon- en leefklimaat. Voorts is volgens de raad de beschermende werking van het gebruiksovergangsrecht uit het voorheen geldende plan "Overvecht" vervallen, nu bewoning van de appartementen ten minste drie jaar is gestaakt geweest, waardoor het met het plan strijdige gebruik niet mag worden voortgezet. De raad wijst in dit verband op de uitspraak van de rechtbank Utrecht van 18 augustus 2008 in zaak nr. SBR 07/2647 (LJN: BF1283) en de uitspraak van de Afdeling van 10 november 2010 in zaak nr. 201000689/1/H1. De raad stelt zich derhalve op het standpunt dat terecht geen woonbestemming aan de percelen [locaties sub 1] is toegekend.

2.2.2. De Afdeling stelt vast dat het gebouw op de percelen [locaties sub 1] als bedrijf tot en met categorie 3.2 in het plan is bestemd. Het betoog van [appellant sub 1] dat het gebouw onder het bouwovergangsrecht is gebracht, mist in zoverre dan ook feitelijke grondslag.

Voor zover [appellant sub 1] betoogt dat het gebruik van de percelen [locaties sub 1] ten behoeve van wonen ten onrechte niet als zodanig is bestemd, overweegt de Afdeling dat in de uitspraak van de Afdeling van 10 november 2010 in zaak nr. 201000689/1/H1 ten aanzien van het gebouw op de percelen [locaties sub 1] is overwogen, dat door middel van de bij besluit van 8 april 2009 verleende bouwvergunning niet impliciet vrijstelling is verleend voor bewoning van het gebouw. Voorts overweegt de Afdeling dat in de uitspraak van de rechtbank Utrecht van 18 augustus 2008 in zaak nr. SBR 07/2647 (LJN: BF1283), waarin het besluit van het college van burgemeester en wethouders van Utrecht van 14 augustus 2007, waarbij is geweigerd aan [appellant sub 1] een bouwvergunning te verlenen voor het wijzigen van de bedrijfsruimten, het omzetten en wijzigen van de kantoorruimten op de eerste en tweede verdieping in zes appartementen en het aanbrengen van een uitbreiding op de tweede verdieping van de panden op het perceel, is vernietigd, is overwogen dat de vraag of het gebouw op de peildatum van het gebruiksovergangsrecht, zijnde het van kracht worden van het bestemmingsplan op 18 december 1987, reeds werd bewoond, geen beantwoording behoeft, nu [appellant sub 1] heeft verklaard dat het gebouw op het moment van aankoop drie jaar leeg stond. Samen met de bouwtijd van ruim één jaar is het gebruik van het gebouw derhalve ten minste drie jaar gestaakt geweest, hetgeen met zich brengt dat de beschermende werking van het gebruiksovergangsrecht ingevolge artikel 64, vijfde lid, van de planvoorschriften is vervallen, aldus de uitspraak. Tegen deze uitspraak is geen hoger beroep ingesteld. Dit betekent dat het er in deze procedure voor moet worden gehouden dat het gebruik niet viel onder de werking van het in het voorheen geldende plan "Overvecht" opgenomen gebruiksovergangsrecht. Een positieve bestemming ligt in een dergelijke situatie niet voor de hand. Mede gezien het beleid dat erop is gericht hoofdfuncties in de ruimte zoals wonen, werken en recreëren duidelijk te scheiden, heeft de raad naar het oordeel van de Afdeling er in redelijkheid van kunnen afzien op de percelen [locaties sub 1] een bestemming te leggen op grond waarvan bewoning bij recht is toegestaan.

2.2.3. Hetgeen [appellant sub 1] heeft aangevoerd geeft geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan in zoverre niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. In het aangevoerde wordt evenmin aanleiding gevonden voor het oordeel dat het bestreden besluit anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht. Het beroep is ongegrond.

Het beroep van [appellant sub 2]

2.3. [appellant sub 2] kan zich niet verenigen met het plan voor zover daarbij aan haar perceel Gageldijk (ongenummerd), kadastraal bekend gemeente Utrecht, sectie [...], de bestemming "Agrarisch" is toegekend. In het voorheen geldende plan was aan dit perceel de bestemming "Bebouwing voor tuinbouwbedrijven" toegekend, waardoor het mogelijk was om één bedrijfswoning op dit perceel te bouwen, aldus [appellant sub 2]. Zij voert aan dat de raad de in het plan gemaakte keuze voor de bestemming "Agrarisch" niet heeft gemotiveerd. Volgens [appellant sub 2] is het perceel niet permanent in gebruik voor kleinvee en heeft de raad niet onderzocht of een andere bestemming mogelijk is. Tevens heeft de raad niet gemotiveerd dat de ligging van het perceel aan de Zuilensering en de Gageldijk een te hoge geluidbelasting voor een woonbestemming meebrengt. In dit verband voert [appellant sub 2] aan dat geen geluidonderzoek met het ontwerpplan alsmede het vastgestelde plan ter inzage heeft gelegen, dat wonen onder het voorgaande plan al mogelijk was en dat de raad mogelijke maatregelen ter beperking van de geluidoverlast niet heeft onderzocht. Daarnaast is de bestemming in strijd met het gelijkheidsbeginsel, nu het naastgelegen perceel [locatie sub 2] wel een woonbestemming met extra bouwmogelijkheid heeft gekregen. Volgens [appellant sub 2] zal bovendien door bebouwing van het perceel de structuur van een oude ontginningsas niet worden geschaad. Voorts voert [appellant sub 2] aan dat niet aannemelijk is dat de bestemming zal kunnen worden gerealiseerd, nu het perceel niet de juiste ligging en niet de juiste omvang heeft voor het uitoefenen van een agrarisch bedrijf.

2.3.1. De raad stelt zich op het standpunt dat, gelet op het consoliderende karakter van het plan, voor het toekennen van de bestemmingen de feitelijke situatie bepalend is geweest. In dit verband voert de raad aan dat het perceel van [appellant sub 2] in gebruik is als weide voor (klein)vee en derhalve aan dit perceel de bestemming "Agrarisch" is toegekend. Voorts voert de raad aan dat de Gageldijk een oude ontginningsas vormt waarvan de structuur nog voor een deel zichtbaar is en dat vanwege het behoud van de huidige karakteristiek verdichting van de bebouwing niet gewenst is. In dit verband merkt de raad op dat de geluidbelasting op de gevels van de woningen aan de Gageldijk bijzonder hoog is en dat woningbouw naar verwachting alleen mogelijk is onder specifieke voorwaarden. Ook is de toegekende bestemming niet in strijd met het gelijkheidsbeginsel, aldus de raad. Daartoe voert de raad aan dat op het perceel [locatie sub 2] in het kader van de 'ruimte voor ruimte-regeling' één woning mag worden gebouwd. Volgens de raad ligt het perceel van [appellant sub 2] bovendien buiten de rode contour, die is vermeld in de provinciale structuurvisie 2005-2015, waarbuiten nieuwe woningbouw ongewenst is.

2.3.2. De Afdeling overweegt dat in het algemeen aan een geldend bestemmingsplan geen blijvende rechten kunnen worden ontleend. De raad kan op grond van gewijzigde planologische inzichten en na afweging van alle betrokken belangen andere bestemmingen en planregels voor gronden vaststellen. De raad heeft in dit geval aansluiting gezocht bij de feitelijke situatie. In hetgeen [appellant sub 2] heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen grond voor het oordeel dat de raad niet in redelijkheid een zwaarder gewicht heeft kunnen toekennen aan het belang geen nieuwe woningen ter plaatse toe te staan dan aan het belang van [appellant sub 2] bij een bebouwingsmogelijkheid. Hierbij betrekt de Afdeling dat het perceel van [appellant sub 2] buiten de rode contour ligt, die is vermeld in de provinciale structuurvisie 2005-2015, en dat [appellant sub 2] eerdere bebouwingsmogelijkheden op het perceel niet heeft benut dan wel niet is gebleken van concrete bouwplannen van [appellant sub 2] waar de raad rekening mee had behoren te houden.

Ten aanzien van de door [appellant sub 2] gemaakte vergelijking met het perceel [locatie sub 2] overweegt de Afdeling, dat de raad zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat deze situatie verschilt van de aan de orde zijnde situatie, nu het hier een perceel betreft met een bouwmogelijkheid op basis van de 'ruimte voor ruimte-regeling'.

2.3.3. In hetgeen [appellant sub 2] heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan in zoverre strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. In het aangevoerde wordt evenmin aanleiding gevonden voor het oordeel dat het bestreden besluit anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht. Het beroep is ongegrond.

Het beroep van Kwekerij De Minstroom en anderen

2.4. Kwekerij De Minstroom en anderen hebben bezwaar tegen de vaststelling van het plan voor zover het betreft de functieaanduiding "tuincentrum" op het perceel [locatie sub 3b]. Zij wensen tevens bouwmarktartikelen te verkopen. Kwekerij De Minstroom en anderen voeren in dit verband aan dat de raad deze branchebeperking niet heeft gemotiveerd vanuit overwegingen van ruimtelijke kwaliteit dan wel vanuit dwingende redenen van algemeen belang. Daarnaast is de raad hierbij uitgegaan van een onjuist uitgangspunt betreffende de verkeersaantrekkende werking, aldus Kwekerij De Minstroom en anderen. Ook wensen Kwekerij De Minstroom en anderen meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk op te slaan. Zij voeren aan dat deze branchebeperking niet thuis hoort in een bestemmingsplan en dat de raad deze branchebeperking niet heeft onderbouwd.

Voorts hebben Kwekerij De Minstroom en anderen bezwaar tegen de vaststelling van het plan voor zover het betreft de bouwvlakken voor de percelen [locatie sub 3a] en [locatie sub 3b]. Zij voeren aan dat de maximale bebouwingsoppervlakte voor het perceel [locatie sub 3b] is verkleind ten opzichte van het voorheen geldende plan. Volgens hen behelst de verkleining van het bouwvlak 176 m², omdat de maximale bebouwingsoppervlakte in het voorheen geldende plan 4.865 m² was en in het thans aan de orde zijnde plan 4.689 m² is. Daarnaast voeren zij aan dat de locatie van het bouwvlak voor het perceel [locatie sub 3b] is gewijzigd ten opzichte van het voorheen geldende plan, waardoor zij worden beperkt in hun gebruiksmogelijkheden. Volgens Kwekerij De Minstroom en anderen heeft de raad deze wijziging van het bouwvlak niet gemotiveerd.

2.4.1. De raad stelt zich op het standpunt dat de feitelijke situatie bepalend is geweest voor de toegekende bestemming en functieaanduiding. Volgens de raad is de door Kwekerij De Minstroom en anderen gewenste functieaanduiding niet wenselijk. Daartoe voert de raad aan dat het perceel buiten de rode contour ligt die is vermeld in de provinciale structuurvisie 2005-2015. Het perceel ligt volgens de provinciale structuurvisie 2005-2015 in het landelijk gebied en nieuwe functies die niet aan het landelijk gebied zijn verbonden zijn slechts aanvaardbaar indien de ruimtelijke gevolgen vergelijkbaar zijn, aldus de raad. In dit verband voert de raad aan dat het wijzigen van een tuincentrum in een bouwmarkt visuele gevolgen heeft voor de aard en uitstraling van het landelijk gebied. Daarnaast voert de raad aan dat een combinatie van een tuincentrum en bouwmarkt vanwege de assortimentsverbreding tot grotere bezoekersaantallen zal leiden, waardoor structurele aanpassingen zijn vereist die niet mogelijk zijn en de ruimtelijke kwaliteit aantasten. Voorts voert de raad aan dat de gemeentelijke detailhandelsnota perifere detailhandel toestaat op perifere locaties en dat het perceel geen perifere locatie is.

Ten aanzien van de door Kwekerij De Minstroom en anderen gewenste opslag van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk voert de raad aan dat bij het vaststellen van een plan rekening moet worden gehouden met een veiligheidsafstand van 20 tot 48 m tot kwetsbare objecten bij opslag boven 10.000 kg en dat de afstand van het bouwvlak tot de dichtstbijzijnde woning ongeveer 16 m bedraagt. Volgens de raad is het opslaan van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk dan ook niet gewenst.

Voorts stelt de raad zich op het standpunt dat de maximale bebouwingsoppervlakte voor het perceel [locatie sub 3b] niet is gewijzigd ten opzichte van het voorheen geldende plan. In dit verband merkt de raad op dat in het voorheen geldende plan de woning op het perceel [locatie sub 3a] werd meegerekend en nu niet is meegerekend. Dit betekent volgens de raad een verschil ten opzichte van het voorheen geldende plan van 120 m². Volgens de raad is de locatie van het bouwvlak voor het perceel [locatie sub 3b] gewijzigd, omdat aan de woning de bestemming "Wonen" is toegekend en enige afstand tussen de woning en het bedrijfsgebouw gewenst is.

2.4.2. De raad heeft wat betreft de toegekende bestemming en functieaanduiding aan het perceel [locatie sub 3b] aansluiting gezocht bij de feitelijke situatie. In hetgeen Kwekerij De Minstroom en anderen hebben aangevoerd ziet de Afdeling geen grond voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat de bestemming en functieaanduiding strekken ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Hierbij betrekt de Afdeling dat het perceel buiten de rode contour ligt, zoals vermeld in de provinciale structuurvisie 2005-2015, een bouwmarkt visuele gevolgen heeft voor de aard en uitstraling van het landelijk gebied en het perceel geen perifere locatie is. In het betoog van Kwekerij De Minstroom en anderen dat de verkeersaantrekkende werking bij een tuincentrum en bouwmarkt vergelijkbaar zijn, heeft de raad geen aanleiding behoeven te zien voor een ander standpunt.

2.4.3. Wat betreft de opslag van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk overweegt de Afdeling dat de raad in redelijkheid heeft kunnen afzien van het opnemen van de mogelijkheid om meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk op te slaan. Bij zijn keuze heeft de raad in aanmerking kunnen nemen dat op grond van het Vuurwerkbesluit rekening moet worden gehouden met een veiligheidsafstand van 20 tot 48 m tot kwetsbare objecten bij opslag boven 10.000 kg. In hetgeen Kwekerij De Minstroom en anderen hebben aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat deze beperking strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening.

2.4.4. Voor zover de locatie van het bouwvlak voor het perceel [locatie sub 3b] is gewijzigd ten opzichte van het voorheen geldende plan overweegt de Afdeling dat de raad voldoende heeft gemotiveerd dat enige afstand tussen de woning en het bedrijfsgebouw gewenst is. Niet valt in te zien dat Kwekerij De Minstroom en anderen door de gewijzigde locatie van het bouwvlak dusdanig in hun gebruiksmogelijkheden worden beperkt dat de raad de locatie van het bouwvlak niet had mogen wijzigen. Hierbij is van belang dat Kwekerij De Minstroom en anderen niet aannemelijk hebben gemaakt dat zij hun uitbreidingsmogelijkheden niet binnen het bouwvlak zullen kunnen realiseren.

2.4.5. Ten aanzien van de maximale bebouwingsoppervlakte voor de percelen [locatie sub 3a] en [locatie sub 3b] heeft de raad ter zitting naar voren gebracht dat het niet de bedoeling was om de bouwvlakken te verkleinen. De Afdeling stelt vast dat het op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting niet duidelijk is geworden in hoeverre in het plan de maximale bebouwingsoppervlakte ten opzichte van het voorheen geldende plan, anders dan de raad kennelijk heeft beoogd, niettemin is verkleind. Zo er al van kan worden uitgegaan dat, zoals de raad heeft betoogd, het in het plan niet meerekenen van de oppervlakte van de woning op het perceel [locatie sub 3a] de oorzaak is van de door Kwekerij De Minstroom en anderen genoemde verkleining van de maximale bebouwingsoppervlakte op het perceel [locatie sub 3b], dan nog is niet duidelijk geworden of dit daarvoor een voldoende verklaring is. Kwekerij De Minstroom en anderen gaan immers uit van een verkleining van 176 m², terwijl de raad in zijn redenering uitgaat van 120 m². De Afdeling komt op grond van het vorenstaande tot de conclusie dat het bestreden besluit in zoverre is genomen in strijd met de bij het voorbereiden van een besluit te betrachten zorgvuldigheid. Het beroep is in zoverre gegrond. Het bestreden besluit dient in zoverre wegens strijd met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht te worden vernietigd.

Het beroep van De Hoge Dennen en anderen

2.5. De Hoge Dennen en anderen richten zich tegen de functieaanduiding "specifieke vorm van detailhandel-1" op het perceel [locatie sub 4a] alsmede "specifieke vorm van detailhandel-3" op het perceel [locatie sub 4b]. Zij voeren aan dat zij door deze functieaanduidingen in hun gebruiksmogelijkheden worden beperkt. In dit verband voeren De Hoge Dennen en anderen aan dat ten tijde van de vaststelling van het onderhavige plan concreet toekomstig beleid, de ruimtelijke economische visie "Investeren in een duurzame toekomst voor bedrijventerrein Overvecht" (hierna: visie), in een vergevorderd stadium in voorbereiding was. De visie voorziet in ruimere gebruiksmogelijkheden dan het onderhavige plan toelaat, aldus De Hoge Dennen en anderen. Volgens hen had dit beleid als grondslag moeten dienen voor het onderhavige plan. Daartoe wijzen zij op de uitspraak van de Afdeling van 15 juni 2005 in zaak nr. 200405488/1. Voorts voeren De Hoge Dennen en anderen aan dat de wijze van branchering in het plan in strijd is met de systematiek van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) en dat de raad, nog daargelaten de jurisprudentie omtrent een duurzame ontwrichting van het voorzieningenniveau alsmede het behouden van een voldoende voorzieningenniveau, de in het plan gestelde regels met betrekking tot branches van detailhandel niet heeft gemotiveerd.

2.5.1. De raad betoogt dat het argument van De Hoge Dennen en anderen met betrekking tot de visie buiten beschouwing moet worden gelaten, omdat zij dat argument in hun zienswijze niet naar voren hebben gebracht. Subsidiair betoogt de raad dat onzeker toekomstig beleid onvoldoende is om als grondslag voor het plan te kunnen dienen. Volgens de raad past de supermarkt niet in het detailhandelsbeleid van de gemeente. De bouwmarkt past wel in dit beleid, maar dit beleid is er op gericht om geen nieuwe detailhandelsfuncties op het bedrijventerrein toe te laten, aldus de raad. Het plan is er volgens de raad dan ook op gericht om na beëindiging van de supermarkt alsmede de bouwmarkt niet-detailhandelsfuncties die passen binnen een bedrijventerrein toe te laten.

2.5.2. Wat betreft het betoog van de raad dat het nieuwe argument dat De Hoge Dennen en anderen in hun beroepschrift aanvoeren buiten beschouwing moet blijven nu dit niet eerder in de procedure is aangevoerd, overweegt de Afdeling dat binnen de door de wet en de goede procesorde begrensde mogelijkheden geen rechtsregel eraan in de weg staat dat bij de beoordeling van het beroep argumenten worden betrokken die na het nemen van het bestreden besluit zijn aangevoerd en niet als zodanig in de uniforme openbare voorbereidingsprocedure met betrekking tot het desbetreffende besluitonderdeel naar voren zijn gebracht. Nu De Hoge Dennen en anderen een zienswijze naar voren hebben gebracht over het desbetreffende plandeel, bestaat derhalve geen aanleiding dit argument buiten beschouwing te laten.

2.5.3. Voor zover De Hoge Dennen en anderen aanvoeren dat de visie als grondslag had moeten dienen voor het onderhavige plan, overweegt de Afdeling dat uit de stukken en het verhandelde ter zitting is gebleken dat ten tijde van de vaststelling van het onderhavige plan de visie nog in ontwikkeling was. Ter zitting heeft de raad toegelicht dat de richting van de visie op zichzelf duidelijk was, maar dat nog een vertaalslag alsmede afstemming met ander beleid van de gemeente nodig was. In dit verband heeft de raad opgemerkt dat de visie uiteindelijk als grondslag heeft gediend voor de eerste herziening van het

onderhavige plan. Gezien het vorenstaande is de Afdeling van oordeel dat de visie ten tijde van de vaststelling van het plan nog in een zodanig stadium van voorbereiding was en nog zodanige afstemming met ander beleid nodig was, dat niet kon worden gesproken van voldoende concreet beleid waarmee de raad bij het vaststellen van het plan in redelijkheid rekening had behoren te houden.

Met betrekking tot de aan de percelen [locatie sub 4b] toegekende maatbestemmingen overweegt de Afdeling dat in de plantoelichting is vermeld dat in het algemeen geen vestiging van nieuwe detailhandelsbedrijven wordt voorgestaan binnen het plangebied. Voorts is in de plantoelichting met betrekking tot de detailhandel die reeds plaatsvindt, voor zover hier van belang, vermeld, dat de supermarkt niet gewenst is op de huidige locatie en dat de supermarkt onder het voorheen geldende plan onder het overgangsrecht was gebracht. Nu het beleid van de gemeente niet op beëindiging van het bestaande gebruik was gericht en dit ook in de toekomst hier niet op zal zijn gericht, is de supermarkt in het plan als zodanig bestemd door middel van een specifieke functieaanduiding binnen de bestemming "Bedrijventerrein". Uit de plantoelichting volgt dat bij eventuele bedrijfsbeëindiging door middel van een herziening van het plan vestiging van een niet-detailhandelsbedrijf ter plaatse mogelijk zal worden gemaakt. De bouwmarkt past blijkens de plantoelichting binnen het detailhandelsbeleid van de gemeente. Vanwege de lokaal verzorgende functie en het feit dat de aanwezigheid van meerdere in elkaars nabijheid aanwezige bouwmarkten nauwelijks leiden tot een versterking van de branche, is één bouwmarkt toegestaan. In hetgeen De Hoge Dennen en anderen aanvoeren ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad deze maatbestemmingen niet heeft kunnen toekennen. In het aangevoerde wordt evenmin aanleiding gezien voor het oordeel dat de maatbestemmingen onvoldoende zijn onderbouwd.

2.5.4. De conclusie is dat hetgeen De Hoge Dennen en anderen hebben aangevoerd geen aanleiding geeft voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan in zoverre strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. In het aangevoerde wordt evenmin aanleiding gevonden voor het oordeel dat het bestreden besluit anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht. Het beroep is ongegrond.

Het beroep van de Stichting Sul

2.6. De Stichting Sul kan zich niet verenigen met het plan voor zover daarbij aan haar perceel [locatie sub 5] de bestemming "Recreatie" met de functieaanduiding "modelvliegtuigbaan" is toegekend. Zij betoogt dat zij door het onderhavige plan in haar voortbestaan wordt bedreigd. Daartoe voert de Stichting Sul aan dat een aantal bestaande activiteiten niet expliciet in de planregels worden genoemd, waardoor het uitoefenen van deze activiteiten onmogelijk zou kunnen worden gemaakt. In dit verband wijst zij op de metaal- en houtwerkplaats, de kantineruimte en de modelbouwwinkel. Daarnaast voert de Stichting Sul aan dat, gelet op artikel 11, lid 11.4, van de planregels, de noodzakelijke bebouwing niet kan worden gerealiseerd. Daartoe wijst zij op de rijderstelling, de werktafels voor de offroadbaan, geluidwerende voorzieningen, een gebouw voor de LB-vliegers, een bedrijfswoning en aanpassingen van het terrein aan nieuwe milieu- en wedstrijdvoorschriften. Volgens haar heeft de raad ten onrechte aansluiting gezocht bij de feitelijke situatie in het jaar 2002, nu eerst in dit jaar kon worden begonnen met de herbouw van haar vernielde voorzieningen. Voorts voert de Stichting Sul aan dat aan het perceel gelegen naast haar perceel ten onrechte de bestemming "Bedrijventerrein" met de gebiedsaanduiding "Wro-zone - ontheffingsgebied" is toegekend. Volgens haar moet de bestemming "Groen" worden toegekend. In dit verband voert zij aan dat het naastgelegen perceel niet rendabel als bedrijfsterrein is te exploiteren en deel uitmaakt van de voormalige groene buffer. Bovendien maakt de voorgenomen bebouwing op dit perceel het lijnvliegen onmogelijk, aldus de Stichting Sul. Volgens haar is geen rekening gehouden met het feit dat een minimale afstand van 25 m vanaf de rand van de vliegcirkel onbebouwd dient te blijven.

2.6.1. De raad stelt zich op het standpunt dat, gelet op de recreatieve functie van de Stichting Sul op het perceel [locatie sub 5], de bestemming "Recreatie" met de functieaanduiding "modelvliegtuigbaan" is toegekend. Volgens de raad zijn de gronden en gebouwen in gebruik ten behoeve van het vliegen met modelvliegtuigen en het rijden met modelauto's alsmede activiteiten die een rechtstreekse relatie met deze activiteiten hebben. Andere activiteiten zijn toegestaan, mits deze passen binnen de recreatieve bestemming van de gronden en gebouwen, aldus de raad. In dit verband voert de raad aan dat de metaal- en houtwerkplaats positief is bestemd en dat de kantineruimte en de modelbouwwinkel zijn toegestaan, indien deze samenhangen met de volgens het plan toegestane recreatieve activiteiten. De raad voert voorts aan dat het plan consoliderend van aard is, zodat de bestaande bouwwerken positief zijn bestemd. Volgens de raad zijn geen uitbreidingsmogelijkheden met betrekking tot de bouwwerken opgenomen, omdat dit tot verdere intensivering van het gebruik leidt en gelet op de reeds bestaande overlast voor omwonenden. Daarnaast voert de raad met betrekking tot de aan het naast het perceel [locatie sub 5] gelegen perceel toegekende bestemming aan, dat het perceel door het gebruik als woonwagenlocatie geen onderdeel uitmaakt van de groene buffer en dat de mogelijkheid om hier bedrijven te realiseren bijdraagt aan een verbetering van de ruimtelijke en functionele kwaliteit ter plaatse. Volgens de raad zijn in verband

met de activiteiten van de Stichting Sul beperkingen aan de bouwmogelijkheden op het naastgelegen perceel opgelegd.

2.6.2. Wat betreft de toegestane activiteiten op het perceel [locatie sub 5] volgt uit het plan dat de gronden zijn bestemd voor technische activiteiten met onder meer lijnbestuurde modelvliegtuigen en modelauto's. Het houden van cursussen en ruilbeurzen is tevens mogelijk alsmede de met de bovengenoemde activiteiten samenhangende ondergeschikte horeca en detailhandel. Dit is in de bestemmingsomschrijving tot uitdrukking gebracht. In hetgeen de Stichting Sul heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat onduidelijk is welke activiteiten zijn toegestaan en dat de keuze van de raad om alleen de met de technische activiteiten met onder meer lijnbestuurde modelvliegtuigen en modelauto's ondergeschikte activiteiten toe te staan niet onredelijk is.

Ten aanzien van de bouwmogelijkheden op het perceel volgt uit het plan dat de bouwmogelijkheden zijn afgestemd op de bebouwing die aanwezig is op het perceel. Daarbij heeft de raad als peildatum gehanteerd het jaar 2002. De op dat moment aanwezige bouwwerken zijn als zodanig bestemd. In hetgeen de Stichting Sul heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad niet in redelijkheid van deze peildatum heeft mogen uitgaan. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat de raad verdere intensivering van het gebruik niet wenselijk acht in verband met overlast voor omwonenden.

Met betrekking tot het naast het perceel van de Stichting Sul gelegen perceel is in de plantoelichting vermeld dat het woonwagencentrum dat op dit perceel aanwezig was inmiddels is opgeheven en dat de mogelijkheden om ter plaatse bedrijfsbebouwing te realiseren bijdragen aan een verbetering van de ruimtelijke en functionele kwaliteit ter plaatse. Voorts is in de plantoelichting vermeld dat de activiteiten van de Stichting Sul beperkingen opleggen aan de bouwmogelijkheden op dit perceel. Vanwege de veiligheidsaspecten moet een deel van dit perceel onbebouwd blijven. In dit verband is aan dit perceel de gebiedsaanduiding "Wro-zone - ontheffingsgebied" toegekend. Met de ontheffingsbevoegdheid kan bebouwing worden toegestaan tot een hoogte van 12 m, indien uit akoestisch onderzoek en onderzoek naar turbulentie is gebleken dat geen onevenredig nadelige effecten optreden voor de woningen aan de Gageldijk en de activiteiten van de Stichting Sul met de lijngestuurde modelvliegtuigen. In verband met de veiligheidsaspecten die samenhangen met laatstgenoemde activiteiten moet een afstand van 25 m worden aangehouden tussen op te richten bedrijfsgebouwen aan de Floridadreef en de buitenste grens van de modelvliegtuigbaan. Gelet hierop ziet de Afdeling geen grond voor het oordeel dat de belangen van de Stichting Sul in zoverre onvoldoende betrokken zijn bij de vaststelling van het plan. In hetgeen de Stichting Sul heeft aangevoerd ziet de Afdeling gelet op het voorgaande evenmin aanleiding voor het oordeel dat de raad deze bestemming en gebiedsaanduiding uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening niet heeft kunnen toekennen.

2.6.3. De conclusie is dat hetgeen de Stichting Sul heeft aangevoerd geen aanleiding geeft voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan in zoverre strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. In het aangevoerde wordt evenmin aanleiding gevonden voor het oordeel dat het bestreden besluit anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht. Het beroep is ongegrond.

Proceskosten

2.7. De raad dient op na te melden wijze tot vergoeding van de proceskosten van Kwekerij De Minstroom en anderen te worden veroordeeld.

Ten aanzien van [appellant sub 1], [appellant sub 2], De Hoge Dennen en anderen en de Stichting Sul bestaat voor een proceskostenveroordeling geen aanleiding.

3. Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

I. verklaart het beroep van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Kwekerij De Minstroom B.V. en [appellant] gedeeltelijk gegrond;

II. vernietigt het besluit van de raad van de gemeente Utrecht van 5 november 2009, kenmerk SO 09.043819, voor zover dit betreft: - het plandeel met de bestemming "Wonen" voor het perceel [locatie

sub 3a] te Utrecht;

- het plandeel met de bestemming "Detailhandel" voor het perceel [locatie sub 3b] te Utrecht;

III. draagt de raad van de gemeente Utrecht op om binnen vier maanden na de verzending van deze uitspraak met inachtneming van hetgeen daarin is overwogen een nieuw besluit te nemen omtrent de onder II. genoemde plandelen en dit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken;

IV. bepaalt dat het nieuwe besluit voor zover het betrekking heeft op de onder II. genoemde plandelen niet overeenkomstig de eisen bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht behoeft te worden voorbereid;

V. verklaart de beroepen van [appellant sub 1], [appellant sub 2], de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Kwekerij De Minstroom B.V. en [appellant], voor het overige, de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid De Hoge Dennen Holding B.V., de stichting Stichting Administratiekantoor De Driesprong en de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Rova Beheer B.V. en de stichting Stichting Sul ongegrond;

VI. veroordeelt de raad van de gemeente Utrecht tot vergoeding van bij de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Kwekerij De Minstroom B.V. en [appellant] in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 874,00 (zegge: achthonderdvierenzeventig euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand;

VII. gelast dat de raad van de gemeente Utrecht aan de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Kwekerij De Minstroom B.V. en [appellant] het door hen voor de behandeling van het beroep betaalde griffierecht ten bedrage van € 297,00 (zegge: tweehonderdzevenennegentig euro) vergoedt.

Aldus vastgesteld door mr. Th.G. Drupsteen, voorzitter, en mr. G.N. Roes en mr. Th.C. van Sloten, leden, in tegenwoordigheid van mr. P. Plambeck, ambtenaar van staat.

w.g. Drupsteen w.g. Plambeck
voorzitter ambtenaar van staat

Uitgesproken in het openbaar op 31 augustus 2011

159-625.

Bijlage 2 Berekening oppervlaktematen

Bijlage Berekening oppervlaktematen

2.1 algemeen

In het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving is de oorspronkelijke bestemming 'Tuincentrum' uit het bestemmingsplan Overvecht gesplitst in de bestemmingen 'Wonen' en 'Detailhandel'. Hierbij is aansluiting gezocht bij de feitelijke situatie. De Afdeling bestuursrechtspraak heeft in de aangehaalde uitspraak overwogen dat de gemeenteraad voldoende heeft gemotiveerd dat enige afstand tussen de woning en het bedrijfsgebouw gewenst is. In deze herziening wordt dan ook vastgehouden aan de beide bestemmings- en bouwvlakken.

2.2 perceelsgrootte in bestemmingsplan Overvecht (1982)

De onderhavige percelen hebben blijkens het bestemmingsplan Overvecht de bestemming 'Tuincentrum'. Op de bestemmingsplankaart is een bouwvlak ingetekend, dat over de gehele breedte van het bestemmingsvlak - het perceel - loopt. In de regels, behorende bij dat bestemmingsplan, is in de bestemming ten hoogste één dienstwoning met een inhoud van ten hoogste 400 m³ toegestaan. Zie bijlage 4 Uitsnede uit plankaart bestemmingsplan Overvecht (1982).

Er is door de appellanten geen opgave gedaan van de totale perceelsgrootte van de desbetreffende percelen. Zij hebben aangegeven dat er op grond van het bebouwingspercentage van 35 % in het bestemmingsplan van 1982 een bebouwingsmogelijkheid bestaat van 4.865 m². Deze bebouwingsmogelijkheid geldt voor alle gebouwen en bijbehorende bouwwerken gezamenlijk, dus zowel voor het tuincentrum als voor de dienstwoning.

De berekende totale perceelsgrootte zou, uitgaande van bovenstaande gegevens, (100/35)x4865 m²=13.900 m² bedragen.

2.3 perceelsgrootte in bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving

Het verschil in te bebouwen oppervlakte zoals door de appellanten genoemd en die door de gemeente is berekend, vindt zijn oorsprong in een aantal factoren.

2.3.1 verschil in terreingrootte

In de eerste plaats is er een verschil tussen de gegevens ten aanzien van de terreinoppervlakte op grond van de berekening van de grootte van de bestemmingsvlakken in de digitale verbeelding en de oppervlakte op grond van de uitkomst van hetgeen de eigenaren hebben aangegeven in hun beroepschrift. Zie hiervoor onder paragraaf 2.2.

De gemeente kan niet anders dan uitgaan van de som van de oppervlakten van de bestemmingsvlakken in de digitale verbeelding. Blijkens die gegevens bedraagt de totale oppervlakte van de bestemmingen 'Detailhandel' en 'Wonen' 12.622 m² + 1.448 m² = 14.070 m²: een verschil van 170 m² ten opzichte van de uitkomst in pararaaf 2.2.
In bijlage 3 Planvergelijking zijn de bestemmingen in het bestemmingsplan van 1982 en die in de 2e herziening over elkaar gelegd. Met inachtneming van het gegeven dat de plankaart uit 1982 niet digitaal tot stand is gekomen, mag worden geconcludeerd dat de bestemmingsvlakken één op één op elkaar passen.
Er zijn de gemeente geen formele gegevens bekend die zouden moeten leiden tot een uitkomst zoals de eigenaren aangeven.

2.3.2 vergroting bebouwd oppervlak woonhuis

Voorts is de gemeente in het betwiste plan, bij de bepaling van het bebouwingspercentage en het daarvan afgeleide te bebouwen oppervlak uitgegaan van het bebouwd oppervlak van het oorspronkelijke woonhuis ter grootte van 120 m². In 1993 hebben burgemeester en wethouders bouwvergunning verleend voor de vergroting van de bedrijfswoning na verkregen vrijstelling als bedoeld in artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Die vergroting bedroeg ruim 50 m². Deze vergroting was niet meegenomen bij de bepaling van de bebouwingsmogelijkheden op grond van het in 2009 vastgestelde bestemmingsplan.

Zie hiervoor ook bijlage 5 Oppervlaktematen bestemmings- en bouwvlakken.

2.4 bebouwd oppervlak in bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving

Wanneer op de perceelsoppervlakte van 14.070 m², genoemd in paragraaf 2.3.1, het bebouwingspercentage van 35 wordt toegepast, resulteert dit in een te bebouwen oppervlak van 4.925 m². Dit is 60 m² meer dan de opgave in subparagraaf 2.2.

De gemeenteraad heeft bij de vaststelling van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving overwogen dat er geen reden aanwezig is om bouwmogelijkheden van het ter plaatse gevestigde tuincentrum te verminderen ten opzichte van het geldende bestemmingsplan Overvecht.

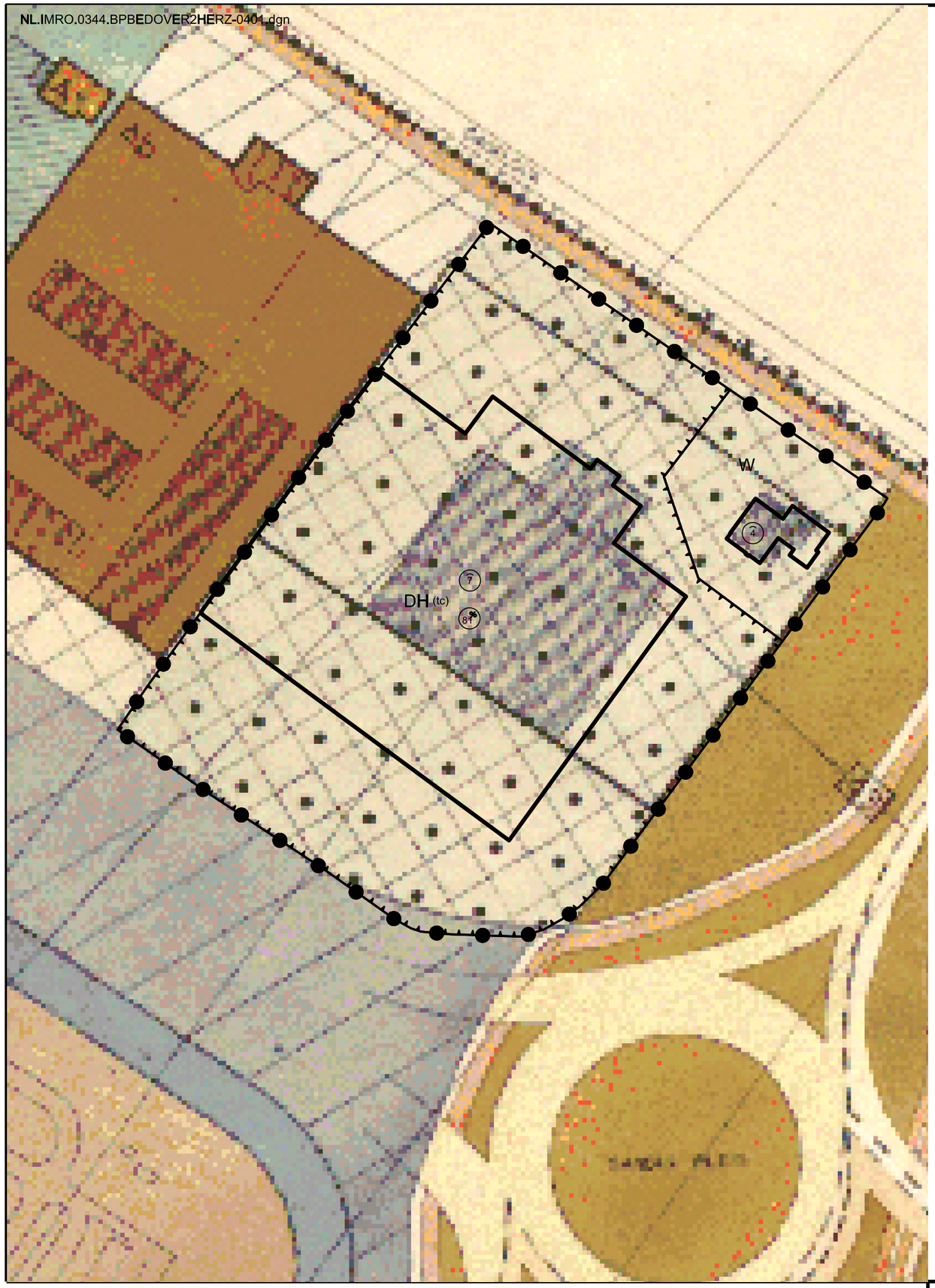
Voor de berekening van het bebouwingspercentage in het bouwvlak van de bestemming 'Detailhandel' is de bebouwde oppervlakte van het woonhuis benodigd. Bij de planvorming van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving is uitgegaan van een bouwvlak van de woning ter grootte van 120 m². Zoals hierboven in paragraaf 2.3.2 is uiteengezet, bedraagt de bebouwde oppervakte van het woonhuis echter 173 m².

In het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving en in deze 2e herziening wordt het bebouwingspercentage gedefinieerd als het getal dat aangeeft hoeveel van het desbetreffende bouwvlak ten hoogste mag worden bebouwd met gebouwen en bijbehorende bouwwerken.

De oppervlakte van het bouwvlak in de bestemming 'Detailhandel' bedraagt 5.858 m².
De te bebouwen oppervlakte van de bestemming 'Detailhandel' bedraagt dan het totale oorspronkelijk met bedrijfsgebouwen en woonhuis te bebouwen oppervlak minus het bebouwd oppervlak van het woonhuis: 4.925 m² - 173 m² = 4752 m². Dat levert een bebouwingspercentage op van 81 % van 5.858 m².

Conclusie: er zijn geen bouwmogelijkheden beperkt.

Bijlage 3 Planvergelijking

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

DH — Detailhandel

W — Wonen

Functieaanduidingen

(tc) — tuincentrum

Bouwvlak

bouwvlak

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

13 — maximale goothoogte (m)

81% — maximum bebouwingspercentage (%)

Bestemmingsplan

Bedrijventerrein Overvecht, 2e Herziening

Verbeelding BLAD 1

Hierbij horen de regels van Bedrijventerrein Overvecht, 2e Herziening

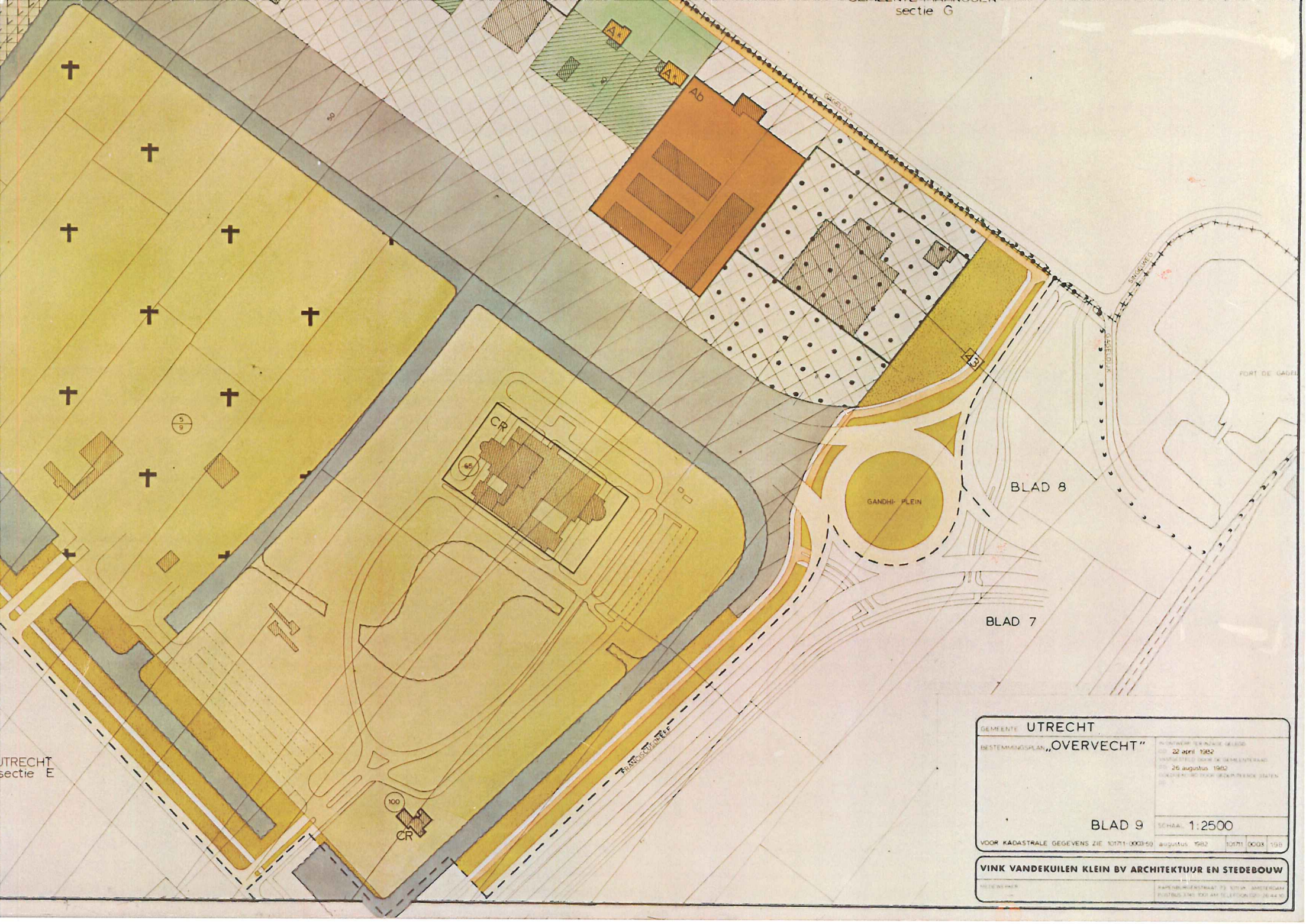
Plannaam	Planfase	Datum	Plannaam	Planfase	Datum
kadernota / SPVE	fase 1		beroep	fase 5	
voorontwerp	fase 2		onherroepelijk	fase 6	
ontwerp	fase 3		beheer / archief	fase 6	
vaststelling	fase 4				

Identificatie (ID) van het plan (Bestandsnaam) NL.IMRO.0344.BPBEDOVER2HERZ-0401.dgn	
ordernummer	
wijk	02_Overvecht
projektnaam(dir)	Bed.Overvecht, 2e Herz.
subdirectory	NL.IMRO.0344...
schaal	1: 1000
pentabel	256.tbl
datum	09-11-2011
datum	

StadsOntwikkeling Gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht / StadsOntwikkeling / Ravellaan 1 / Postbus 8406 / 3503 RK / Utrecht / Tel.030-28648020

Bijlage 4 Uitsnede uit plankaart bestemmingsplan Overvecht (1982)

GEMEENTE UTRECHT

BESTEMMINGSPLAN „OVERVECHT"

22 april 1982

26 augustus 1982

BLAD 9

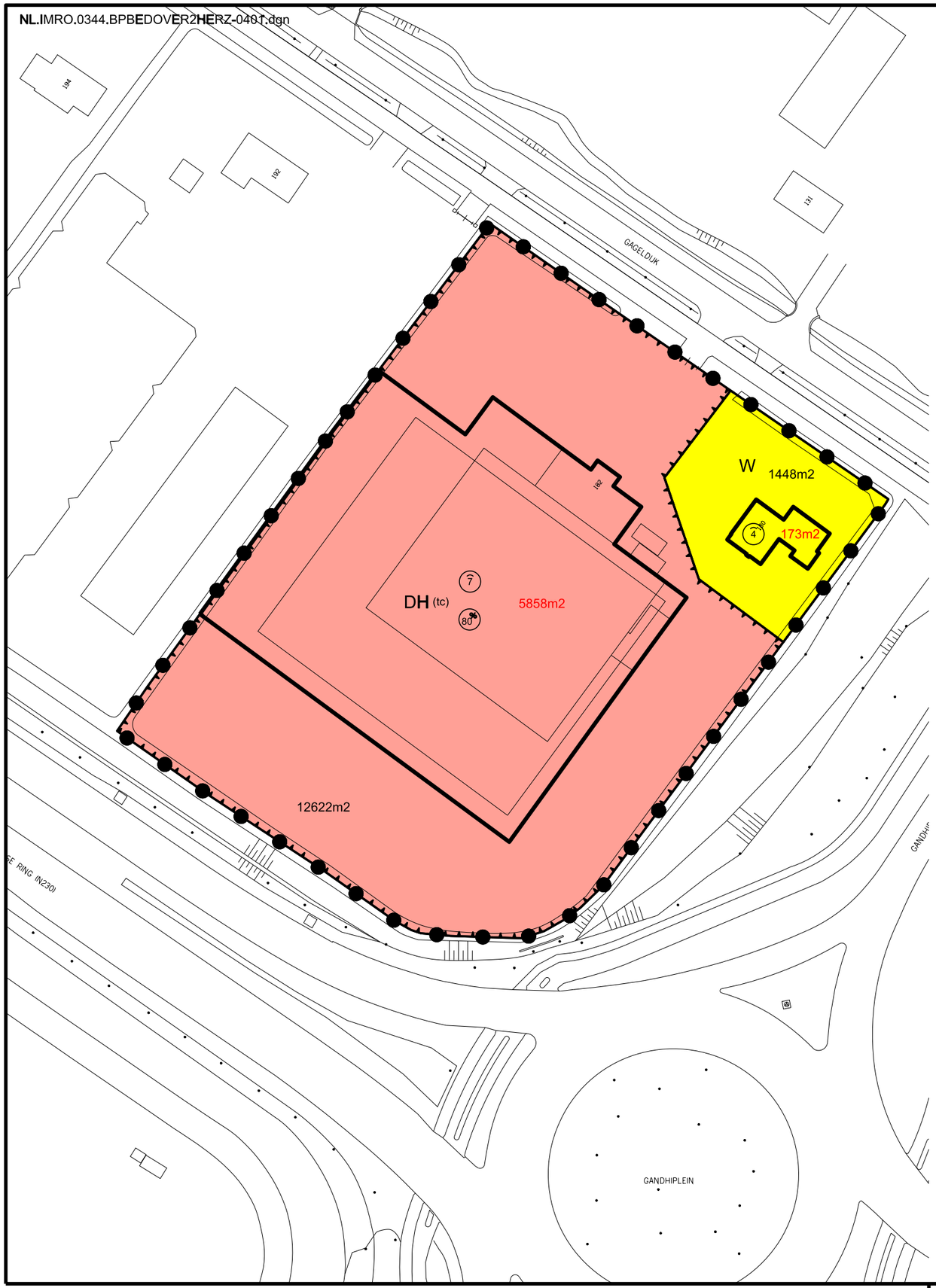
SCHAAL 1:2500

VOOR KADASTRALE GEGEVENS ZIE 10171-0003-59 augustus 1982 10171 0003 198

VINK VANDEKUILEN KLEIN BV ARCHITEKTUUR EN STEDEBOUW

Bijlage 5 Oppervlaktematen bestemmings- en bouwvlakken

NL.IMRO.0344.BPBEDOVER2HERZ-0401.dgn

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

DH — Detailhandel

W — Wonen

Functieaanduidingen

(tc) — tuincentrum

Bouwvlak

bouwvlak

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

13 — maximale goothoogte (m)

Bestemmingsplan

Bedrijventerrein Overvecht, 2e Herziening

Verbeelding BLAD 1

Hierbij horen de regels van Bedrijventerrein Overvecht, 2e Herziening

Plannaam	Planfase	Datum	Plannaam	Planfase	Datum
kadernota / SPVE	fase 1		beroep	fase 5	
voorontwerp	fase 2		onherroepelijk	fase 6	
ontwerp	fase 3		beheer / archief	fase 6	
vaststelling	fase 4				

Identificatie (ID) van het plan (Bestandsnaam) NL.IMRO.0344.BPBEDOVER2HERZ-0401.dgn	
ordernummer	
wijk	02_Overvecht
projektnaam(dir)	Bed.Overvecht, 2e Herz.
subdirectory	NL.IMRO.0344...
schaal	1: 1000
pentabel	256.tbl
datum	09-11-2011
datum	

StadsOntwikkeling Gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht / StadsOntwikkeling / Ravellaan 1 / Postbus 8406 / 3503 RK / Utrecht / Tel.030-28648020

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 aan-huis-verbonden beroep of bedrijf:

beroep of bedrijf dat in een woning wordt uitgeoefend waarvan de ruimtelijke uitwerking of uitstraling met de woonfunctie verenigbaar is en waarbij de woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en degene die het beroep of het bedrijf uitoefent ook bewoner van de woning is;

hieronder wordt in ieder geval niet verstaan: een detailhandelsvestiging, een afhaalzaak, een horecabedrijf, een belhuis en een (raam)prostitutiebedrijf; hieronder wordt wel verstaan: een kleinschalige voorziening ten behoeve van kinderopvang.

1.2 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.3 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.4 afhaalzaak:

een specifieke vorm van detailhandel waar in hoofdzaak kant en klare maaltijden en kleine etenswaren, alsmede alcoholvrije drank en consumptie-ijs worden verkocht voor directe consumptie anders dan ter plaatse.

1.5 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.6 bebouwingspercentage:

het met een aanduiding of in de regels aangegeven percentage, dat aangeeft hoeveel van het desbetreffende bouwvlak ten hoogste mag worden bebouwd met gebouwen en bijbehorende bouwwerken.

1.7 bed & breakfast:

het tegen betaling verstrekken van logies met ontbijt binnen de (bedrijfs) woning.

1.8 belhuis:

een onderneming die in de sfeer van publiekgerichte dienstverlening in hoofdzaak is gericht op het aanbieden van diensten op het gebied van telecommunicatie, zoals telefoon- en internetverbindingen.

1.9 bestaand bouwwerk:

een bouwwerk, dat op het tijdstip van het in werking treden van het bestemmingsplan is of wordt gebouwd met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en/of de Woningwet.

1.10 bestaand gebruik:

het op het tijdstip van het in werking treden van het bestemmingsplan aanwezige gebruik.

1.11 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak.

1.12 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0344.BEDOVER2HERZ met de bijbehorende regels (en eventuele bijlagen).

1.13 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.14 bijbehorend bouwwerk:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak.

1.15 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.16 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak.

1.17 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.18 bouwperceelsgrens:

een grens van een bouwperceel.

1.19 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.20 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.21 consumentenvuurwerk:

consumentenvuurwerk waarop het Vuurwerkbesluit van toepassing is.

1.22 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen, het verhuren en/of het leveren van goederen aan personen die die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Hieronder worden niet verstaan afhaalzaken.

1.23 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.24 hoofdgebouw:

een gebouw, dat op een bouwperceel door zijn aard, functie, constructie of afmetingen dan wel gelet op de bestemming als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken.

1.25 nutsvoorzieningen:

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.26 peil:

a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang grenst aan de weg: de hoogte van de kruin van de weg;
b. voor andere gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld;
c. voor gebouwen die grenzen aan een dijk: de hoogte van de kruin van de dijk ter plaatse van het bouwwerk.

1.27 plan:

het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving, 2e Herziening van de gemeente Utrecht.

1.28 (raam)prostitutiebedrijf:

een prostitutiebedrijf waar het werven van klanten gebeurt vanuit de werkruimte door prostituees die zichtbaar zijn vanaf een openbare plaats;

1.29 tuincentrum:

een detailhandelsbedrijf waarbij bedrijfsmatig tuin-, tuinaanlegartikelen, planten en/of dierbenodigdheden en dergelijke worden verkocht, waarbij de overdekte verkoopvloeroppervlakte tenminste 1.000 m² bedraagt.

1.30 voorgevel:

de gevel van het hoofdgebouw die door zijn aard, functie, constructie dan wel gelet op uitstraling ervan als belangrijkste gevel kan worden aangemerkt.

1.31 voorgevelrooilijn:

De lijn die wordt bepaald door de naar het openbaar toegankelijk gebied (zoals de weg, openbaar groen of water) gekeerde voorgevel of het verlengde daarvan, van een hoofdgebouw.

1.32 woning:

een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.2 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.3 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Detailhandel

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Detailhandel aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. ter plaatse van de aanduiding "tuincentrum": een tuincentrum inclusief detailhandel van consumentenvuurwerk;
b. aan de hoofdfunctie ondergeschikte verkeers- en groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, tuinen, erven en terreinen.

3.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

3.2.1 Gebouwen

Binnen deze bestemming mogen gebouwen ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

a. de gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. de goothoogte bedraagt ten hoogste de met de maatvoeringsaanduiding aangegeven goothoogte;
c. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste het met de maatvoeringsaanduiding aangegeven bebouwingspercentage van het bouwvlak;
d. in afwijking van het bepaalde onder a. mogen gebouwen van ondergeschikte aard, zoals een fietsenstalling, buiten het bouwvlak worden gebouwd tot een gezamenlijke oppervlakte van 50 m^2 per bouwperceel.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen, met uitzondering van erf- en perceelafscheidingen welke niet meer dan 2 meter hoog mogen zijn;
b. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer;
c. In afwijking van het gestelde onder a. mag de bouwhoogte van palen en masten niet meer dan 6 meter bedragen.

3.3 Specifieke gebruiksregels

een gebruik in strijd met de bestemming is in ieder geval ook het gebruik van gronden en bouwwerken voor opslag van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk.

3.4 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 3.3 voor de opslag van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk, met dien verstande dat:

a. de afwijkingsbevoegdheid uitsluitend geldt voor het in lid 3.1, onder a, genoemde tuincentrum, en
b. de afstand tussen de vuurwerkopslagplaats en (geprojecteerde) kwetsbare objecten niet minder bedraagt dan de veiligheidsafstand die in het Vuurwerkbesluit is voorgeschreven.

Artikel 4 Wonen

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Wonen aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen en in samenhang daarmee voor de uitoefening van aan-huis-verbonden beroepen of -bedrijven dan wel een bed & breakfast;
b. de daarbij behorende tuinen, erven en water.

4.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

4.2.1 Hoofdgebouwen

a. hoofdgebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. per bouwperceel mag slechts één hoofdgebouw worden gebouwd;
c. de goothoogte van het hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan de met de maatvoeringsaanduiding aangegeven hoogte;
d. hoofdgebouwen moeten worden afgedekt met een kap;
e. de inhoud van hoofdgebouwen, zoals aanwezig op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan, mag niet worden vergroot;
f. bestaande hoofdgebouwen die niet voldoen aan het bepaalde genoemd onder a t/m d mogen worden gehandhaafd en/of vernieuwd, maar de afwijkingen mogen niet worden vergroot.

4.2.2 Bijbehorende bouwwerken

a. bijbehorende bouwwerken mogen uitsluitend op een afstand van ten minste 1 m achter (het verlengde van) de voorgevel van het hoofdgebouw worden gebouwd;
b. de (bouw)hoogte van een aangebouwd bijbehorend bouwwerk mag niet meer bedragen dan de hoogte van het vloerpeil van de eerste verdieping van het hoofdgebouw, vermeerderd met 0,30 meter;
c. de goothoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken mag niet meer dan 3 meter bedragen;
d. bijbehorende bouwwerken mogen uitsluitend op een afstand van ten minste 3 meter tot de zijdelingse perceelsgrens worden gebouwd;
e. de maximale oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken mag ten hoogste 50 m² bedragen;
f. bestaande bijbehorende bouwwerken die niet voldoen aan het bepaalde genoemd onder a t/m e mogen worden gehandhaafd en/of vernieuwd, maar de afwijkingen mogen niet vergroot.

4.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. op de gronden die vóór de voorgevelrooilijn mogen erf- en perceelafscheidingen met een hoogte van ten hoogste 1 meter worden gebouwd. De bouwhoogte van de overige erfafscheidingen mag niet meer bedragen dan 2 meter;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken geen gebouwen zijnde mag niet meer bedragen dan:
    1. 6 meter voor palen en masten;
    2. 3 meter voor de overige.

4.3 Specifieke gebruiksregels

4.3.1 Aan-huis-verbonden beroep of bedrijf

De uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep of -bedrijf in samenhang met wonen is uitsluitend toegestaan indien:

a. de vloeroppervlakte ten behoeve van de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep of -bedrijf niet groter is dan 1/3 deel van het vloeroppervlak van de woning, tot een maximum van 40 m², inclusief bijbehorende bouwwerken;
b. de vloeroppervlakte ten behoeve van een aan-huis-gebonden beroep of bedrijf, maximaal 40 m² bedraagt, indien het beroep of bedrijf aan huis in een vrijstaand bijbehorende bouwwerk wordt uitgeoefend;
c. het, in geval van bedrijfsactiviteiten, bedrijfsactiviteiten betreft in maximaal categorie A of B1 van de Lijst van Bedrijven en bedrijfsactiviteiten waarvoor geen omgevingsvergunning voor de activiteit milieu is vereist;
d. er geen sprake is van verkeersaantrekkende activiteiten die kunnen leiden tot een nadelige beïnvloeding van de normale afwikkeling van het verkeer dan wel tot een onevenredige parkeerdruk op de openbare ruimte;
e. in afwijking van het gestelde onder a. mag, indien de vloeroppervlakte van de woning groter is dan 150 m², de vloeroppervlakte ten behoeve van de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep of - bedrijf maximaal 60 m², inclusief aangebouwde bijbehorende bouwwerken, bedragen;
f. in afwijking van het gestelde onder b. mag, indien de vloeroppervlakte van het vrijstaande bijbehorende bouwwerk groter is dan 100 m², de vloeroppervlakte ten behoeve van de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep of -bedrijf maximaal 60 m² bedragen.

4.3.2 Bed & breakfast

De uitoefening van een bed & breakfast in samenhang met wonen is uitsluitend toegestaan indien de hoofdbewoner minimaal 50% van de woning in gebruik houdt voor wonen.

4.4 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 4.3.1 onder c voor bedrijfsactiviteiten in categorie B2 van de Lijst van Bedrijven Functiemenging, indien en voor zover deze naar aard en invloed op de omgeving geacht kunnen worden gelijk te zijn aan categorie A of B1 van de Lijst van Bedrijven.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 5 Antidubbeltelbepaling

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 6 Algemene bouwregels

a. Bouwgrenzen, niet zijnde bestemmingsgrenzen, mogen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels worden overschreden door tot gebouwen behorende stoepen, stoeptreden, trappenhuizen, hellingbanen, entreeportalen, veranda's en afdaken en andere ondergeschikte bouwdelen van gebouwen, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 meter;
b. Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde genoemd onder a. voor het overschrijden van bouw- en/of bestemmingsgrenzen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels door tot gebouwen behorende balkons, afdaken, erkers en dergelijke, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 meter en waarbij de vrije hoogte tot aan het peil minimaal 2,2 meter bedraagt;
c. de regels van de Bouwverordening ten aanzien van onderwerpen van stedenbouwkundige aard blijven overeenkomstig het gestelde in artikel 9 lid 2 van de Woningwet buiten toepassing, behoudens ten aanzien van de volgende bepalingen:
    1. de bereikbaarheid van gebouwen voor wegverkeer;
    2. de bereikbaarheid van gebouwen voor gehandicapten;
    3. het bouwen bij hoogspanningsleidingen en ondergrondse hoofdtransportleidingen;
    4. de parkeergelegenheid en laad- en losmogelijkheden;
    5. de ruimte tussen bouwwerken.

Artikel 7 Algemene gebruiksregels

Onder met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen het gebruik van of het laten gebruiken van:

a. onbebouwde gronden als staan- of ligplaats voor onderkomens;
b. onbebouwde gronden en/of bouwwerken ten behoeve van seksinrichtingen;
c. onbebouwde gronden als kampeerterrein;
d. onbebouwde gronden als opslagplaats voor onklare voer-, vlieg- en vaartuigen of onderdelen daarvan;
e. onbebouwde gronden als stortplaats voor puin en afvalstoffen, voor zover dit niet betreft het storten of opslaan in bij gebouwen behorende tuinen van geringe hoeveelheden afvalstoffen die afkomstig zijn van het onderhoud van die tuinen.

Artikel 8 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, afwijken van:

a. de bij recht in de regels gegeven maten, afmetingen, percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages;
b. de bestemmingsregels voor het toestaan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of -intensiteit daartoe aanleiding geven;
c. de bestemmingsregels voor het plaatsen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van vlucht- en/of noodtrappen;
d. het overschrijden van de maximale bouwhoogte van gebouwen voor het plaatsen van hekwerken of borstweringen ten behoeve van dakterrassen, met dien verstande dat de maximale bouwhoogte met niet meer dan 1,50 meter mag worden overschreden;
e. de bestemmingsregels voor het bouwen met een geringe mate van afwijking van de plaats en richting van de bestemmingsgrenzen indien dit noodzakelijk is in verband met afwijkingen of onnauwkeurigheden ten opzichte van de feitelijke situatie of in die gevallen waar een rationele verkaveling van de gronden een geringe afwijking vergt;
f. de bestemmingsregels ten aanzien van de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde,en toestaan dat de hoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10 m;
g. het bepaalde ten aanzien van de maximale bouwhoogte van gebouwen en toestaan dat de bouwhoogte van de gebouwen wordt verhoogd ten behoeve van plaatselijke verhogingen, zoals liftkokers, trappenhuizen, lichtkappen.

Artikel 9 Algemene wijzigingsregels

a. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de in het plan opgenomen bestemmingen te wijzigen ten behoeve van overschrijding van bestemmingsgrenzen, voor zover zulks van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein; de overschrijdingen mogen niet meer dan 3 m bedragen en het bestemmingsvlak mag met niet meer dan 10% worden vergroot.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 10 Overgangsrecht

10.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
2. Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10 %;
3. het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

10.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;
2. het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;
3. indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatte;
4. het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 11 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving, 2e Herziening.

Bijlagen regels

Bijlage 1 Lijst van Bedrijven 'functiemenging'

Toelichting regeling toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten

Om de toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten in dit bestemmingsplan vast te leggen is gebruikgemaakt van een milieuzonering. Een milieuzonering zorgt ervoor dat milieubelastende functies (zoals bedrijven) en milieugevoelige functies (zoals woningen) waar nodig ruimtelijk voldoende worden gescheiden. De gehanteerde milieuzonering is gekoppeld aan een Staat van Bedrijfsactiviteiten.

Een Staat van Bedrijfsactiviteiten is een lijst waarin de meest voorkomende bedrijven en bedrijfsactiviteiten, al naar gelang de te verwachten belasting voor het milieu, zijn ingedeeld in een aantal categorieën. Voor de indeling in de categorieën zijn de volgende ruimtelijk relevante milieuaspecten van belang:

- geluid;
- geur;
- stof;
- gevaar (met name brand- en explosiegevaar).

Daarnaast kan de verkeersaantrekkende werking van een bedrijf relevant zijn.

Toepassing Lijst van Bedrijven 'functiemenging'

Algemeen

In de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (2009) zijn twee Voorbeeldstaten voor milieuzonering opgenomen, namelijk de 'Voorbeeldstaat van Bedrijfsactiviteiten voor bedrijventerreinen' en de ' Voorbeeldstaat van Bedrijfsactiviteiten functiemenging'.

De aanpak van milieuzonering en de in dit plan gebruikte Lijst van Bedrijven 'functiemenging' (LvB 'functiemenging') is gebaseerd op de tweede VoorbeeldStaat in de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (2009). De LvB 'functiemenging' wordt gehanteerd in gebieden waar bedrijven of andere milieubelastende functies verspreid zijn gesitueerd tussen woningen en/of andere gevoelige functies. Onderstaand wordt hier meer in detail op ingegaan. Het gaat in dergelijke gebieden in het algemeen om relatief kleinschalige bedrijvigheid die op korte afstand van woningen kan worden toegestaan. De toelaatbaarheid van activiteiten wordt voor dergelijke gebieden in de VNG-publicatie (en de LvB 'functiemenging') bepaald met behulp van op deze situaties toegesneden toelatingscriteria.

Functiemengingsgebieden

In bestaande gebieden waar in enige vorm sprake is van functiemenging, of in gebieden waar bewust functiemenging wordt nagestreefd (bijvoorbeeld om een grotere levendigheid tot stand te brengen), wordt de LvB 'functiemenging' toegepast. Zoals in de VNG-publicatie reeds is aangegeven kan bij functiemengingsgebieden gedacht worden aan:

- stadscentra, dorpskernen en winkelcentra;
- horecaconcentratiegebieden;
- zones met functiemenging langs stedelijke toegangswegen en in lintbebouwingen;
- (delen van) woongebieden met kleinschalige c.q. ambachtelijke bedrijvigheid.

Daarnaast kan ook in (delen van) woongebieden waar enige vorm van bedrijvigheid aanwezig of gewenst is de LvB 'functiemenging' worden toegepast.

Kenmerken van de activiteiten

De activiteiten in dergelijke gebieden verschillen in het algemeen qua aard en schaal sterk van de activiteiten op een bedrijventerrein. Behalve in historisch gegroeide situaties gaat het in hoofdzaak om:

- kleinschalige, meest ambachtelijke bedrijvigheid;
- bedrijven waarbij de productie en/of laad- en loswerkzaamheden alleen in de dagperiode plaatsvindt;
- activiteiten die hoofdzakelijk inpandig geschieden.

De toegepaste Lijst van Bedrijven 'functiemenging'

De bovengenoemde criteria liggen mede ten grondslag aan de selectie van activiteiten die zijn opgenomen in de Lijst van Bedrijven 'functiemenging'. In de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' zijn de aspecten geluid, geur, stof en gevaar en de index voor verkeersaantrekkende werking (zoals aangegeven onder het kopje 'Regeling toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten met behulp van milieuzonering') in de categorisering opgenomen. Deze Lijst is samengesteld volgens dezelfde methodiek als de betreffende Voorbeeldstaat uit de VNG-publicatie. Op twee punten is een andere werkwijze toegepast:

1. In dit plan wordt alleen de toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten gekoppeld aan de Lijst. In de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' zijn daarom alleen de activiteiten opgenomen die passen binnen de definitie van bedrijf volgens de begripsbepalingen in de regels van dit bestemmingsplan. De toelaatbaarheid van andere functies wordt in dit plan indien nodig op een andere wijze in de regels en op de plankaart van dit bestemmingsplan geregeld (bijvoorbeeld horecabedrijven via een afzonderlijke Lijst van Horeca-activiteiten). Toegevoegd zijn enkele regelmatig voorkomende bedrijfsactiviteiten die in de lijst van de VNG-publicatie niet specifiek zijn opgenomen, maar wel aan de genoemde criteria voldoen zoals een ambachtelijke glas-in-loodzetterij en caravanstalling. Voor aannemers, SBI-code 45, heeft een nadere specificatie van de activiteiten plaatsgevonden met bijbehorende categorie-indeling die is afgestemd op de verwachte milieueffecten van deze activiteiten.

2. In de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' is in de categorie-indeling een nader onderscheid gemaakt tussen categorie B1 en B2. Voor de toepassing in dit bestemmingsplan blijkt het onderscheid tussen categorie A en categorie B zoals beschreven in de VNG-publicatie te groot om de toelaatbaarheid van activiteiten voldoende af te kunnen stemmen op de kenmerken van de functiemengingsgebieden en het daarin te volgen beleid.

Categorie-indeling

Zoals in de VNG-publicatie is aangegeven kan, vanwege de bijzondere kenmerken van gebieden met enige vorm van functiemenging, niet worden gewerkt met een systematiek van richtafstanden en afstandsstappen: vanwege de zeer korte afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies is een dergelijke systematiek niet geschikt voor functiemengingsgebieden. De Lijst van Bedrijven 'functiemenging' hanteert vier categorieën A, B1, B2 en C met specifieke criteria voor de toelaatbaarheid die onderstaand uiteen zijn gezet.

Categorie A
Bedrijfsactiviteiten die direct naast of beneden woningen/andere gevoelige functies zijn toegestaan, desgewenst in daarvoor omschreven zones binnen rustige woongebieden. De activiteiten zijn zodanig weinig milieubelastend dat de eisen uit het Bouwbesluit toereikend zijn.

Categorie B1
Bedrijfsactiviteiten die direct naast of beneden woningen/andere gevoelige functies in een daarvoor omschreven gebied met functiemenging zijn toegestaan. De activiteiten zijn zodanig weinig milieubelastend dat de eisen uit het Bouwbesluit toereikend zijn.

Categorie B2
Bedrijfsactiviteiten die in een gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter bouwkundig afgescheiden van woningen/andere gevoelige functies. Bouwkundig afgescheiden betekent dat de panden los van elkaar dienen te staan. Uitzondering hierop vormen binnenterreinen omringd door voornamelijk woningen: ook al zijn bedrijven bouwkundig afgescheiden van woningen, op deze locaties zijn hooguit categorie B1 bedrijven toegestaan.

Categorie C
Activiteiten genoemd onder categorie B2, waarbij vanwege relatief grote verkeersaantrekkende werking een directe ontsluiting op hoofdinfrastructuur gewenst is.

Flexibiliteit

De Lijst van Bedrijven 'functiemenging' blijkt in de praktijk een relatief grof hulpmiddel te zijn om hinder door bedrijfsactiviteiten in te schatten. De inschalingen gaan uit van een gemiddeld bedrijf met een moderne bedrijfsvoering. Het komt in de praktijk voor dat een bepaald bedrijf als gevolg van een geringe omvang van hinderlijke deelactiviteiten, een milieuvriendelijke werkwijze of bijzondere voorzieningen minder hinder veroorzaakt dan in de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' is verondersteld. In de regels is daarom bepaald dat het college van burgemeester en wethouders een dergelijk bedrijf toch kan toestaan, indien dit bedrijf niet binnen de algemene toelaatbaarheid past. Bij de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' is deze mogelijkheid beperkt tot maximaal 1 categorie (dus bijvoorbeeld categorie B1 in plaats van A of categorie B2 in plaats van B1). Om te kunnen afwijken moet worden aangetoond dat het bedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of bijzondere verschijningsvorm) vergelijkbaar is met andere bedrijven uit de desbetreffende lagere categorie.

Daarnaast is het mogelijk dat bepaalde bedrijven zich aandienen, waarvan de activiteiten in de Lijst van Bedrijven 'functiemenging' niet zijn genoemd, maar die qua aard en invloed overeenkomen met bedrijven die wel zijn toegestaan. Met het oog hierop is in de regels bepaald dat het college van burgemeester en wethouders kan afwijken en vestiging van een dergelijk bedrijf kan toestaan. Om te kunnen afwijken moet op basis van milieutechnisch onderzoek worden aangetoond dat het bedrijf naar aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar is met direct toegelaten bedrijven.

Lijst van afkortingen in de Lijst van Bedrijven 'functiemenging':

- niet van toepassing of niet relevant < kleiner dan > groter = gelijk aan cat. categorie e.d. en dergelijke kl. klasse n.e.g. niet elders genoemd		o.c. opslagcapaciteit p.c. productiecapaciteit p.o. productieoppervlak b.o. bedrijfsoppervlak v.c. verwerkingscapaciteit u uur d dag w week j jaar

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008		OMSCHRIJVING	
		nummer		CATEGORIE
01	01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING TEN BEHOEVE VAN DE LANDBOUW	
014	016	0	Dienstverlening ten behoeve van de landbouw:	
014	016	2	- algemeen (onder andere loonbedrijven), b.o < 500 m²	B1
014	016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven, b.o. < 500 m²	B1
15	10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN	
151	101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:	
151	101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken, p.o. < 200 m²	B2
1552	1052	2	Consumptie-ijsfabrieken, p.o. < 200 m²	B1
1581	1071	1	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen, v.c. < 7.500 kg meel/week	B1
1584	10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:	
1584	10821	3	- cacao- en chocoladefabrieken, vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 200 m²	B1
1584	10821	6	- suikerwerkfabrieken zonder suiker branden, p.o. < 200 m²	B1
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider en dergelijke	B1
17	13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL	
174, 175	139		Vervaardiging van textielwaren	B2
176, 177	139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	B2

18	14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT	
181	141		Vervaardiging kleding van leer	**B2**
20	16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK EN DERGELIJKE	
203, 204, 205	162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m²	**B2**
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	**B1**
22	58	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUCTIE VAN OPGENOMEN MEDIA	
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	**B1**
2223	1814	A	Grafische afwerking	**A**
2223	1814	B	Binderijen	**B1**
2224	1813		Grafische reproductie en zetten	**B1**
2225	1814		Overige grafische activiteiten	**B1**
223	182		Reproductiebedrijven opgenomen media	**A**
24	20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN	
2442	2120	0	Farmaceutische productenfabrieken:	
2442	2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	**B1**
26	23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUCTEN	
2615	231		Glasbewerkingsbedrijven	**B2**
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:	
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	**B1**
267	237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:	
267	237	2	- zonder breken, zeven en drogen indien p.o. < 2.000 m²	**B2**
2681	2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	**B2**
28	25	-	VERVAARDIGING EN REPARATIE VAN PRODUCTEN VAN METAAL (EXCLUSIEF MACHINES/ TRANSPORTMIDDELEN)	
281	251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m²	**B2**
284	255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen en dergelijke, p.o. < 200 m²	**B2**
2852	2562, 3311	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. < 200 m²	**B2**
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. < 200 m²	**B2**
30	26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS	
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken, inclusief reparaties	**B1**

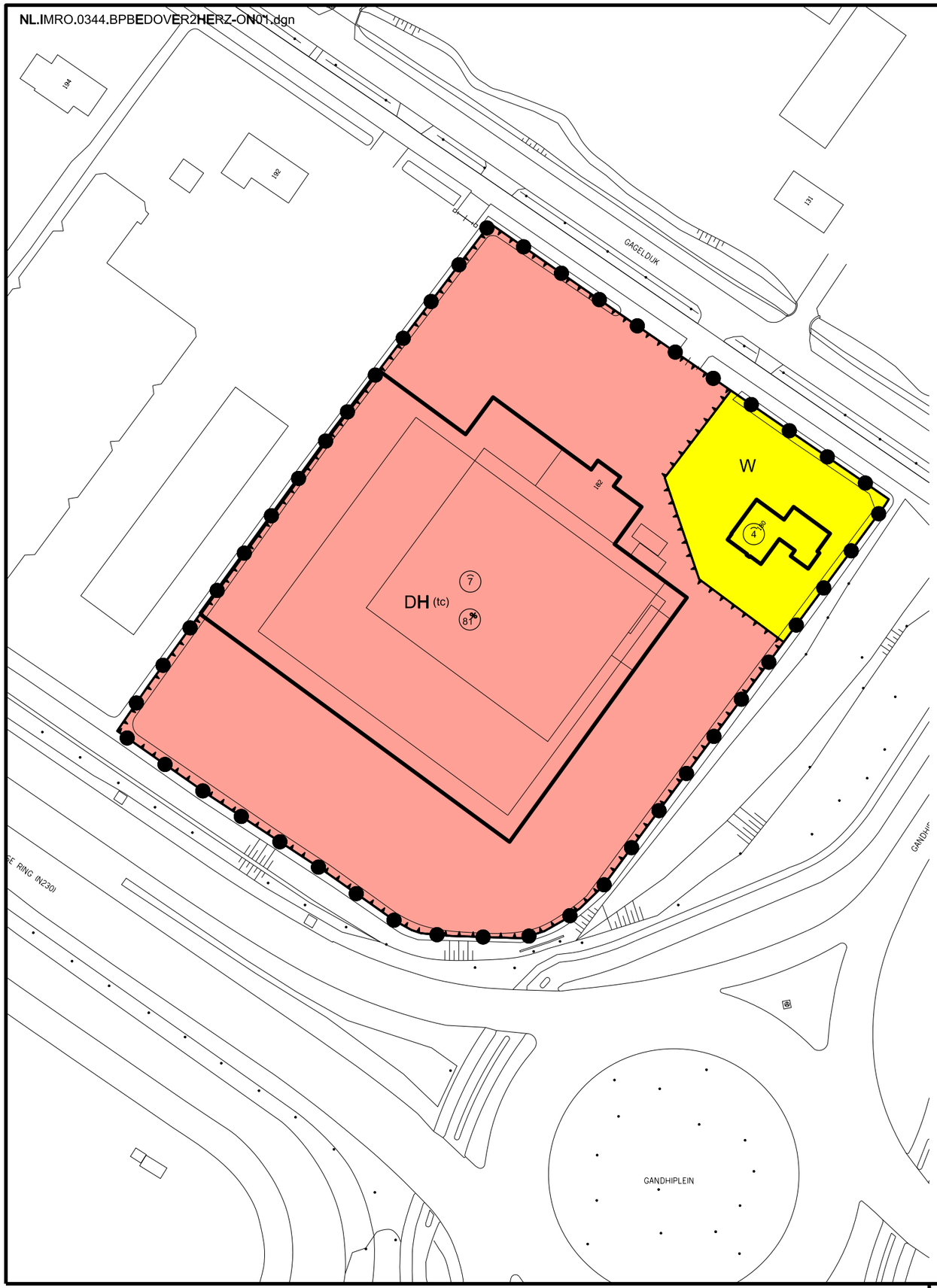
33	26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN	
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten en dergelijke, inclusief reparaties	B
36	31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.	
361	9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m²	A
362	321		Fabricage van munten, sieraden en dergelijke	B1
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken	B1
3663.1	32991		Sociale werkvoorziening	B1
40	35	-	PRODUCTIE EN DISTRIBUTIE VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER	
40	35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
40	35	C1	- < 10 MVA	B1
40	35	D0	Gasdistributiebedrijven:	
40	35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinstallaties categorie A	A
40	35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), categorie B en C	B1
40	35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:	
40	35	E2	- blokverwarming	B1
41	36	-	WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER	
41	36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:	
41	36	B1	- < 1 MW	B1
45	41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID	
45	41, 42, 43	3	Aannemersbedrijf met werkplaats, b.o. < 1.000 m²	B1
50	45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS	
501, 502, 504	451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	B1
5020.4	45204	B	Autobeklederijen	A
5020.5	45205		Autowasserijen	B1
503, 504	453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	B1
51	46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
5134	4634		Groothandel in dranken	C
5135	4635		Groothandel in tabaksproducten	C
5136	4636		Groothandel in suiker, chocolade en suikerwerk	C

5137	4637		Groothandel in koffie, thee, cacao en specerijen	C
514	464, 46733		Groothandel in overige consumentenartikelen	C
5148.7	46499	0	Groothandel in vuurwerk en munitie:	
5148.7	46499	1	– consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	B1
5153	4673	0	Groothandel in hout en bouwmaterialen:	
5153	5153	1	– algemeen	C
5153	4673	2	– indien b.o. < 2.000 m²	B1
5153.4	5153.4	4	Zand en grind:	
5153.4	46735	6	– indien b.o. < 200 m²	B1
5154	4674	0	Groothandel in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:	
5154	5154	1	– algemeen	C
5154	4674	2	– indien b.o. < 2.000 m²	B1
5156	4676		Groothandel in overige intermediaire goederen	C
52	47	-	DETAILHANDEL EN REPARATIE TEN BEHOEVE VAN PARTICULIEREN	
527	952		Reparatie ten behoeve van particulieren (exclusief auto's en motorfietsen)	A
60	49	-	VERVOER OVER LAND	
6022	493		Taxibedrijven	B1
6024	494	0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks), b.o. < 1.000 m²	C
603	495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	B1
63	52	-	DIENSTVERLENING TEN BEHOEVE VAN HET VERVOER	
64	53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE	
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten	C
71	77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN	
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven	B2
712	7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (exclusief personenauto's)	C
713	773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	C
72	62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE	
72	62	A	Computerservice- en informatietechnologiebureaus en dergelijke	A
72	58, 63	B	Datacentra	B1
73	72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK	

732	722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	**A**
74	63, 69 t/m 71, 73, 74, 77, 78, 80 t/m 82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	**C**
7484.4	82992		Veilingen voor huisraad, kunst en dergelijke	**A**
90	37, 38, 39		MILIEUDIENSTVERLENING	
9001	3700	B	Rioolgemalen	**B1**
93	96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING	
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen	**B1**

Uitgave Gemeente Utrecht
Bezoekadres Ravellaan 1, 3533 JE Utrecht
Postadres Postbus 8406, 3505 RK Utrecht
Telefoon 030 - 286 48 02

NL.IMRO.0344.BPBEDOVER2HERZ-ON01.dgn

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

DH — Detailhandel

W — Wonen

Functieaanduidingen

(tc) — tuincentrum

Bouwvlak

bouwvlak

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

13 — maximale goothoogte (m)

81% — maximum bebouwingspercentage (%)

Bestemmingsplan

Bedrijventerrein Overvecht, 2e Herziening

Verbeelding BLAD 1

Hierbij horen de regels van Bedrijventerrein Overvecht, 2e Herziening

Plannaam	Planfase	Datum	Plannaam	Planfase	Datum
kadernota / SPVE	fase 1		beroep	fase 5	
voorontwerp	fase 2		onherroepelijk	fase 6	
ontwerp	fase 3		beheer / archief	fase 6	
vaststelling	fase 4				

Identificatie (ID) van het plan (Bestandsnaam) NL.IMRO.0344.BPBEDOVER2HERZ-ON01.dgn	
ordernummer	
wijk	02_Overvecht
projektnaam(dir)	Bed.Overvecht, 2e Herz.
subdirectory	NL.IMRO.0344...
schaal	1: 1000
pentabel	256.tbl
datum	06-05-2014
datum	

StadsOntwikkeling Gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht / StadsOntwikkeling / Ravellaan 1 / Postbus 8406 / 3503 RK / Utrecht / Tel.030-28648020

link naar RoPubliceer

In dit programma is **bestemmingsplan 2e herziening Bedrijventerrein Overvecht** in een beveiligde omgeving digitaal raadpleegbaar.

- links 'alle bijbehorende documenten tonen'
- rechts kunt u dan de pdf-documenten inzien.

Link: http://0344.ropubliceer.nl/?phID=C4621349-00AB-4410-A67E-B178CCD705E8&key=233059057242170163027032166041181048162159102043190180155162252002227212201006107229031231169236098167121069234174115138150092185161223238041193

RAAD 17 JUL 2014
z.h.o. cmg[redacted]

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.034252
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 52

Vaststellen 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Overvecht en omgeving, 2e herziening' dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344BEDOVER2HERZ.gml vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schuiling Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
De commissie stemt in met het raadsvoorstel.

Status: **A**

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_905
Bijlage: Bijlage - context 1 mei 2014
Bijlage: Het bestemmingsplan 2e herziening Bedr. terrein Overvecht in pdf DEF
Bijlage: Het bestemmingsplan (verbeelding) 2e herziening Bedr. terrein Overvecht in pdf
Bijlage: Link naar stukken 2e herziening Bedrijventerrein Overvecht

Eerdere besluitvorming

Uitvoering
Na vaststelling wordt het vaststellingsbesluit gepubliceerd in "Ons Utrecht", de Staatscourant en op het internet via www.utrecht.nl/bestemmingsplannen en www.ruimtelijkeplannen.nl. Het bestemmingsplan wordt inclusief het vaststellingsbesluit gedurende zes weken ter inzage gelegd. Belanghebbenden kunnen tegen het vaststellingsbesluit beroep instellen bij de Raad van State.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.034252
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 52

Vaststellen 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht

Besluit

1 Het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Overvecht en omgeving, 2e herziening' dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344BEDOVER2HERZ.gml vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

De aanleiding voor de 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving is de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 31 augustus 2011 inzake de beroepen tegen het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving. Genoemd bestemmingsplan is door de raad vastgesteld bij besluit van 5 november 2009, kenmerk SO 09.043819. In de aangehaalde uitspraak heeft de Afdeling bestuursrechtspraak onder meer het beroep van twee appellanten gedeeltelijk gegrond verklaard en het besluit van de gemeenteraad van 5 november 2009 vernietigd voor zover dit het plandeel betreft met de bestemming "Wonen" voor het perceel Gageldijk 180 en het plandeel met de bestemming "Detailhandel" voor het perceel Gageldijk 182. In de uitspraak heeft de Afdeling tevens bepaald dat het nieuwe besluit niet overeenkomstig de eisen bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht behoeft te worden voorbereid. Met andere woorden: deze herziening mag zonder voorafgaande inspraak of terinzagelegging als ontwerp als bedoeld in artikel 3.8, lid 1, ter vaststelling aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Deze 2e herziening voorziet in de opdracht van de Afdeling bestuursrechtspraak om een nieuw besluit te nemen omtrent de bestemmingen Wonen en Detailhandel aan de Gageldijk 180 en 182. De Raad van State stelde hieraan een termijn van vier maanden. Dit is geen harde termijn maar een termijn van orde.

Zie verder aparte bijlage.

Beslispunt

1 Het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Overvecht en omgeving, 2e herziening' dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344BEDOVER2HERZ.gml vast te stellen.

Argumenten

1.1 <u>De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft de gemeente opgedragen duidelijkheid te verschaffen over de regeling ten aanzien van te bebouwen oppervlaktes van de bestemmingen Wonen en Detailhandel (tuincentrum). De voorliggende herziening geeft die duidelijkheid.</u>
De gemeenteraad heeft bij de vaststelling van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving aangegeven dat er geen reden aanwezig is om bouwmogelijkheden van het ter plaatse gevestigde tuincentrum te verminderen ten opzichte van het geldende bestemmingsplan Overvecht.
Het maximaal bebouwd oppervlak is nu nogmaals berekend.
Bij toepassing van het bebouwingspercentage van het oorspronkelijke bestemmingsplan is gebleken dat het maximaal te bebouwen oppervlak groter is dan dat wat uit de berekeningen in het bestemmingsplan van 2009 volgde. Dit resulteert in een vergroting van de bouwmogelijkheid van het tuincentrum met 60 m² en van het woonhuis met 50 m².
De maximale bouwmogelijkheid in het bouwvlak van de bestemming 'Detailhandel' is, uitgedrukt in een bebouwingspercentage, 81 %. Dat was 80 %.
In deze 2e herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Overvecht en omgeving is dit bebouwingspercentage aangepast.

1.2 <u>Het is niet wenselijk dat voor de betrokken terreinen het oude bestemmingsplan uit 1982 blijft gelden wanneer de vernietiging van de desbetreffende plandelen door de Raad van State niet wordt hersteld door middel van een bestemmingsplanherziening.</u>
Op 1 juli 2008 is de Wet ruimtelijke ordening (Wro) in werking getreden. In de Wro is de verplichting opgenomen om bestemmingsplannen elke 10 jaar te herzien. De sanctie voor het niet tijdig herzien houdt in dat er geen leges geheven mogen worden voor vergunningen in gebieden waar oudere plannen gelden.
De invoeringswet van de Wro heeft bepaald dat gemeenten 5 jaar, dus tot 1 juli 2013, de

tijd hebben om aan de wettelijke eis te voldoen dat bestemmingsplannen niet ouder mogen zijn dan 10 jaar.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Wijken
Kenmerk	14.041.368
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 53
Geheim	Nee

Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg (2)

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 In te stemmen met de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg als kader voor de lange termijn aanpak van de Amsterdamsestraatweg.
2 In te stemmen met de in de Ontwikkelstrategie voorgestelde fasering.
3 In te stemmen met de in de Ontwikkelstrategie voorgestelde prioritering.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Toezeggingen wethouder:
Wethouder Jansen stuurt, met betrekking tot agendapunt 11, Ontwikkelingsstrategie Amsterdamsestraatweg, voor de raadsbehandeling, een nadere specificatie naar de commissie van het budget van 100.000 euro in het kader van marketing en promotie.
Terug in de raad:
De fracties wachten de toegezegde specificatie af en de fracties van VVD en GroenLinks willen weten hoe de raad betrokken wordt bij de herinrichting (30 km/u) van de Amsterdamsestraatweg.

Status: **B**

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_1239
Bijlage: Ontwikkelstrategie_ASW_Webdocument_24_april_2014_DEFNEW Babs
Bijlage: Brief Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg
Bijlage: B6+Raadsbrief+beantwoording+vragen+ontwikkelstrategie+ASW
Bijlage: B6a+Brancheplan+Amsterdamsestraatweg+eindversie+17-06
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 53

Eerdere besluitvorming
Besluit college d.d. 24-4-2014 , kenmerk 14.031728

Uitvoering
De wijkregisseur Noordwest heeft de opdracht de regie te voeren over de aanpak Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg. .

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Wijken
Kenmerk	14.041.368
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 53

Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg (2)

Besluit

1 In te stemmen met de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg als kader voor de lange termijn aanpak van de Amsterdamsestraatweg.

2 In te stemmen met de in de Ontwikkelstrategie voorgestelde fasering.

3 In te stemmen met de in de Ontwikkelstrategie voorgestelde prioritering.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

De Amsterdamsestraatweg (ASW) bevindt zich in zwaar weer. De detailhandel en de voorzieningen hebben het moeilijk, mede door de vanaf 2008 ingezette economische crisis. Er is een urgente problematiek van leegstand, verloedering en overlast op de ASW. De toegenomen leegstand van winkels en voorzieningen (ca. 10%) baart zorgen en neemt nog toe. Sociaal minder wenselijke functies nemen de plaats in en de toename van overlast gevende functies vermindert het (sociale) leefklimaat.

De bewoners en de ondernemers op het middenstuk vragen nadrukkelijk om verandering, verbetering en aanpak van de overlast. Dit heeft geleid tot de aanpak van de ASW als wijkambitie voor Noordwest en tot drie 'Pleinbijeenkomsten' in 2013.
De initiatieven en het enthousiasme van de pleinen en de wijkambitie zijn omgezet in de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg. Ideeën uit de pleinen over verbetering van de kwaliteit van de ASW, versterking van detailhandel, ontmoeting en verblijfsplekken, het groen en kunst in het straatbeeld zijn opgepakt en verwerkt in de ontwikkelstrategie. Voorop staat een toekomstbeeld met een aangename, diverse woon- en winkelstraat en met een levensvatbare detailhandel.
De strategische hoofdlijnen voor de lange termijn aanpak van de ASW worden aangegeven, aangevuld met een uitvoeringsprogramma voor de eerste fase, een kostenoverzicht en dekkingsvoorstel.
De Ontwikkelstrategie beschrijft dat de gemeente en andere betrokken organisaties het toezicht, de handhaving, alsmede de inzet op het vlak van "schoon, heel en veilig" hebben geïntensiveerd op het huidige hoge niveau om de leefbaarheid op de ASW op peil te houden.
Maar er is duidelijk meer nodig! Het besef is gegroeid dat een structurele aanpak van de ASW noodzakelijk is en dat hiervoor een scala van maatregelen en projectinitiatieven vereist is. Om het tij te keren zullen onorthodoxe maatregelen niet geschuwd worden. Zo heeft de burgemeester onlangs besloten om op basis van de zogenaamde inherente afwijkingsbevoegdheid de twee in behandeling zijnde aanvragen voor medewerking aan de vestiging van een coffeeshop op resp. ASW 328 en 581 te weigeren.
Nodig is een verbetering van het wijk-imago, aantrekkelijke voorzieningen, versterking van de detailhandel en gelijktijdig een vermindering van het winkeloppervlak. Dit en nog meer staat in de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg.

Met het pakket aan maatregelen willen we nieuwe bestedingsimpulsen stimuleren (multiplier effect) en in de komende jaren de ruimte geven. De maatregelen zijn erop gericht om:
- investeringen door derden te stimuleren;
- als gemeente ook zelf investeringen te doen;
- zo nodig met dwang (toezicht en handhaving) excessen tegen te gaan.

Een van de maatregelen die de gemeente zelf gaat uitvoeren is de herinrichting tot verblijfsgebied van 3 locaties op de Amsterdamsestraatweg. Op 3 juni jl. heeft de commissie Mens & Samenleving gesproken over Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg. De commissie heeft daarbij aangegeven het belangrijk te vinden dat de snelheid en geluidsoverlast van het verkeer en de luchtverontreiniging op de ASW worden aangepakt. Door de herinrichting tot verblijfsgebied te koppelen aan de invoering van een 30 km-zone zou hier aan kunnen worden bijdragen. De uitvoering daarvan is afhankelijk van de uitwerking van maatregelen binnen Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaarheid.Op dit moment kan hierover nog geen besluit genomen worden. In de voortgangsrapportage over de uitvoering van de Ontwikkelstrategie zullen in december 2014 de mogelijkheden van de invoering van de 30 km-zone aan het bestuur worden voorgelegd.
De gemeente kan het niet alleen. De basis voor een fundamentele aanpak ligt in een sterke samenwerking tussen bewoners, ondernemers, pandeigenaren, investeerders en gemeente.
Het doel van de Ontwikkelstrategie is: het bereiken van een omslag op de Amstersterdamsestraatweg.

Beslispunt (referendabel)

1 In te stemmen met de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg als kader voor de lange termijn aanpak van de Amsterdamsestraatweg.

Argumenten

1.1 De Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg geeft invulling aan de structurele aanpak van de ASW in de komende jaren.

1.2 De Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg is gebaseerd op onder meer het brancheplan Amsterdamsestraatweg.

Kanttekeningen

1.1 De ontwikkelmogelijkheden en marktpotenties van de locaties zullen naar verwachting leidend zijn bij de definitie locatiekeuze

Beslispunt (referendabel)

2 In te stemmen met de in de Ontwikkelstrategie voorgestelde fasering.

Argumenten

2.1 Voor de uitvoering van de eerste fase zijn binnen EIF en Krachtwijkenbudget middelen beschikbaar.

2.2 Inzet van krachtwijkengeld op de ASW is in lijn met de krachtwijkenaanpak in Ondiep en Zuilen.

Kanttekeningen

2.1 De financiering van de 2e fase van het Uitvoeringsprogramma van de Ontwikkelstrategie ASW is nog niet duidelijk.

2.2 Hiermee wordt een deel van de inzet van de krachtwijkenmiddelen die van 2015 tot en met 2017 beschikbaar zijn voor krachtwijken Ondiep en Zuilen vooruitlopend op het uitvoeringsprogramma 2015-2017 vastgelegd.

Beslispunt (referendabel)

3 In te stemmen met de in de Ontwikkelstrategie voorgestelde prioritering.

Argumenten

3.1 Juist de mix van de inzet op onder meer 'schoon, heel veilig', herstructurering, imagoverbetering, het aantrekkelijk maken van het gebied, het versterken van de branchering, het mogelijk maken van ontwikkelingen voor marktpartijen en het omzetten van winkels naar wonen maakt de ontwikkelstrategie sterk.

3.2 Soms lopen kosten voor de baten uit.

3.3 Het is, gegeven de problemen en kansen die er liggen, zaak dat we nu beginnen met de aanpak, ook al zijn de zekerheden over bijvoorbeeld de middelen voor fase 2 dichtgetimmerd noch in beton gegoten.

Kanttekeningen

Gemeente Utrecht

3.1 Investeringen aan de voorkant geven nooit een 100% garantie dat ze op termijn worden 'terugverdiend'.

3.2 Het effect van investeringen in zaken als 'kunst' en 'imagoverbetering' is immer moeilijk meetbaar.

Gemeente Utrecht

24 april 2014

Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg

- Inleiding
- ASW per deelgebied

Gemeente Utrecht

Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg

Inleiding

ASW per deelgebied

De Toekomst van de Amsterdamsestraatweg (ASW) was het centrale thema van de drie plein-bijeenkomsten, die de gemeente samen met winkeliers, ondernemers, pandeigenaren, bewoners, experts en ambtenaren in 2013 heeft georganiseerd.
Tijdens de pleinen zijn diverse initiatieven en maatregelen naar voren gebracht. Voorstellen gericht op de verbetering van de ASW, tegen de overlast of om de koopkracht in de wijk te versterken.
Daarnaast hebben bewoners uit alle delen van Noordwest gereageerd via de Wijkdialoog. Dit resulteerde in de wijkambitie om de ASW aan te pakken.

Voor u ligt de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg. Geen nieuw rapport, maar een strategie van aanpakken.
De initiatieven en ook het enthousiasme van de pleinen en de wijkambitie zijn omgezet in deze Ontwikkelstrategie. Ideeën uit de pleinen over verbetering van de kwaliteit van de ASW, versterking van detailhandel, ontmoeting en verblijfsplekken, het groen en kunst in het straatbeeld zijn opgepakt en verwerkt in de ontwikkelstrategie. Voorop staat een toekomstbeeld met een aangename, diverse woon- en winkelstraat en met een levensvatbare detailhandel.
Na bestuurlijke besluitvorming wordt de Ontwikkelstrategie omgezet in een publieksversie voor de wijkwebsite. De Ontwikkelstrategie wordt gepresenteerd in de vorm van een interactieve kaart. Door op de informatie pictogrammen van de kaart te klikken of op de vervolg-button wordt duidelijk wat de gemeente wil met de Amsterdamsestraatweg en met de verschillende deelgebieden, welke instrumenten zij daarvoor inzet en wat bewoners, ondernemers en investeerders zelf kunnen doen. De financiën, het proces en de planning worden toegelicht.

Vervolg

Gemeente Utrecht

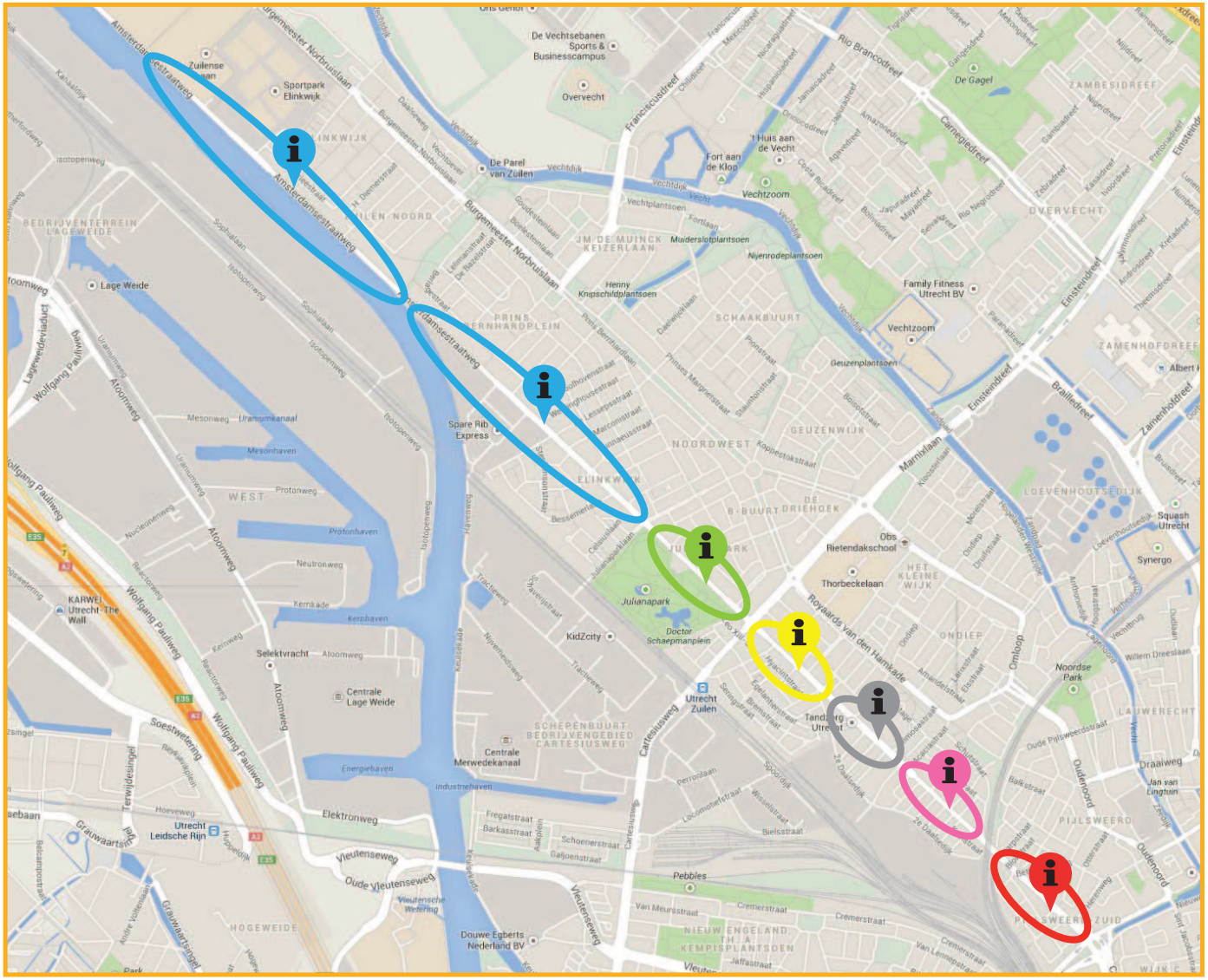
Amsterdamsestraatweg per deelgebied

- Inleiding
- Hoofdlijnen Ontwikkelstrategie
- Budget, Proces en Planning

Zet een laag aan of uit:

- (●) Kaart
- ( ) Luchtfoto

Gemeente Utrecht

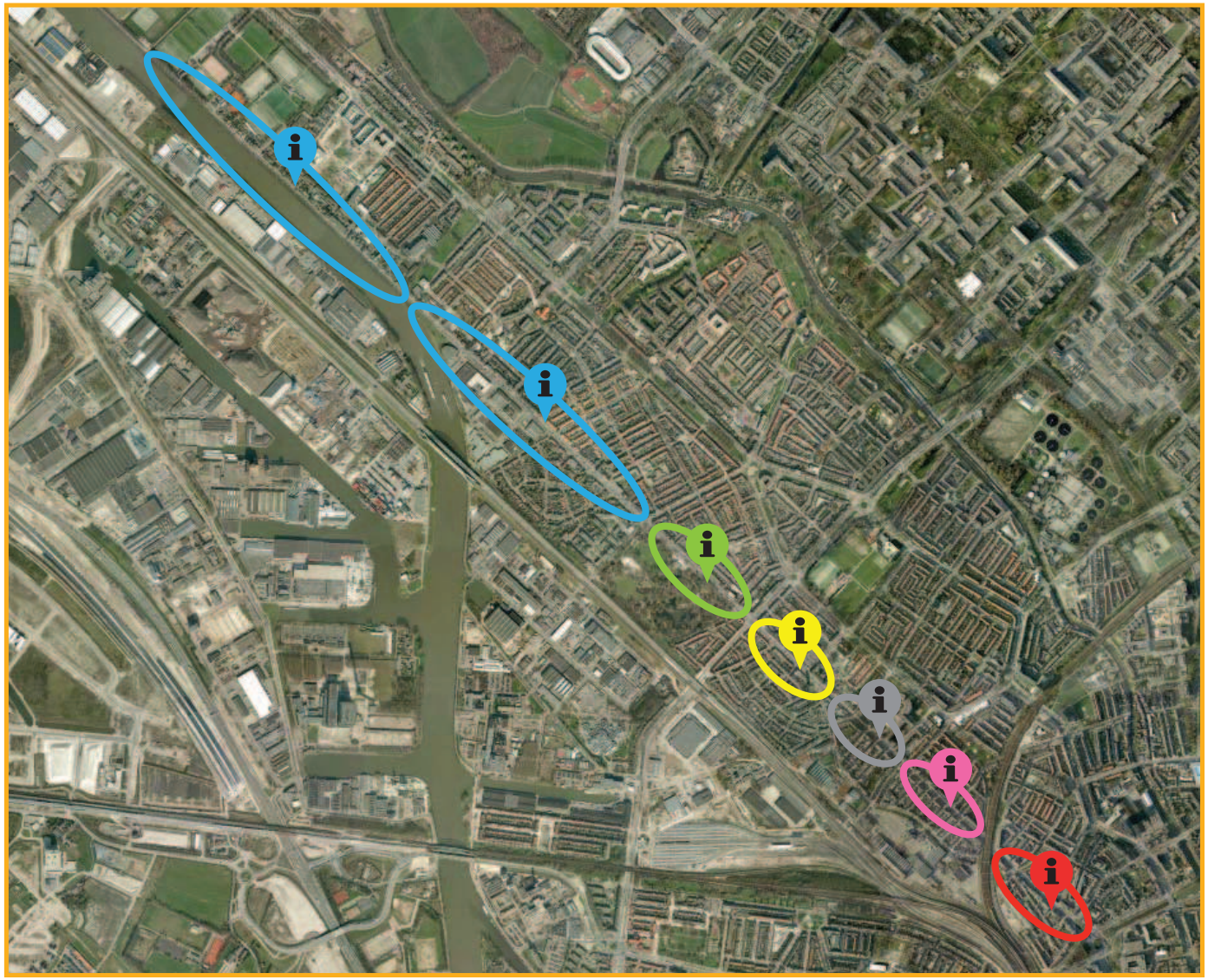
Amsterdamsestraatweg per deelgebied

- Inleiding
- Hoofdlijnen Ontwikkelstrategie
- Budget, Proces en Planning

Zet een laag aan of uit:

- ○ Kaart
- ◉ Luchtfoto

Gemeente Utrecht

Hoofdlijnen ontwikkelstrategie en aanpak ASW

Inleiding

Hoofdlijnen Ontwikkelstrategie

Budget, Proces en Planning

ASW per deelgebied

Hoofdlijnen ontwikkelstrategie en aanpak ASW

1. Analyse en visie
2. Maatregelen en projectinitiatieven
3. Marketing; het merk ASW

1. Analyse en Visie

De ASW bevindt zich in zwaar weer. De detailhandel en de voorzieningen hebben het moeilijk, mede door de vanaf 2008 ingezette economische crisis. Er is sprake geweest van verminderde bestedingen en daling van koopkracht in het verzorgingsgebied rond de ASW. Als gevolg van verminderde aantrekkingskracht van de ASW heeft een verschuiving in de kooporiëntatie richting andere grote winkelcentra plaats gevonden. Ook de verdere vergrijzing van de wijk en de opkomst van het webwinkelen deed geen goed. De toegenomen leegstand van winkels en voorzieningen (ca. 10%) baart zorgen en neemt nog toe. Sociaal minder wenselijke functies nemen de plaats in en overlast gevende functies verminderen het (sociale) leefklimaat. Ook het wonen langs de ASW, dat al te maken heeft met verkeershinder, komt daarmee verder onder druk te staan.
De visie van bewoners, ondernemers en pandeigenaren is simpel en direct. Zij willen een Amsterdamsestraatweg waar het goed wonen en prettig verblijven is. Daarvoor is een kwalitatief goed ingerichte en schone openbare ruimte met groen en kunst nodig. Ook horen bij die visie goed onderhouden panden met een mooie uitstraling. Dat geldt zowel voor woningen als winkelpanden. De bedrijvigheid mag divers zijn maar geen bron zijn van illegale activiteiten en overlast.

De gemeente en andere betrokken organisaties hebben het toezicht en de handhaving, en de inzet op het vlak van "schoon, heel en veilig" geintensiveerd om de leefbaarheid op de ASW op peil te houden. De groei van negatieve ontwikkelingen en overlast noopt tot extra toezicht, handhaving en onderhoud. Om deze ontwikkeling te stoppen is meer nodig! Het besef is gegroeid dat een structurele aanpak van de ASW noodzakelijk is en dat hiervoor een scala van maatregelen en projectinitiatieven vereist is. Om het tij te keren zullen onorthodoxe maatregelen niet geschuwd worden, bijvoorbeeld ten aanzien van de vestiging van coffeeshops.

Vervolg

Inleiding

Hoofdlijnen Ontwikkelstrategie

Budget, Proces en Planning

ASW per deelgebied

Leegstand zal worden aangepakt door versterking van detailhandel, aantrekkelijke horeca en omzetting van panden naar wonen en bedrijfsfuncties.
Voor wonen liggen er kansen op de ASW, maar ook voor de aangrenzende buurten. In diverse buurten rond de ASW liggen aantrekkelijke woningen, waarbij je voor Utrechtse begrippen "veel woning voor je geld" koopt. Hier liggen kansen voor (starters op) de (koop)woningmarkt.
Nodig is een verbetering van het wijk-imago en aantrekkelijke voorzieningen. Versterking van de ASW met goede supermarkten, bijzondere winkeltjes, leuke restaurantjes,voorzieningen voor KDV/BSO en voorouderen, kunst en evenementen verbetert de aantrekkelijkheid als woongebied voor nieuwe groepen.
De versterking van het woonmilieu in combinatie met brancheversterking in het winkelsegment doet de koopkracht en kooporiëntatie op de ASW toenemen. Ook de toekomstige ontwikkeling van de spoorzone langs de 2e Daalsedijk betekent hiervoor een belangrijke impuls.

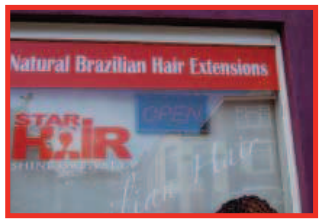
Multiplier effect
In de Ontwikkelstrategie worden een groot aantal door de gemeente uit te voeren maatregelen voorgesteld. Echter, de maatschappelijke en financiële investeringen van eigenaren, bewoners en initiatiefnemers zijn van groot belang. Met het pakket aan maatregelen willen we nieuwe bestedingsimpulsen stimuleren (multiplier effect) en in de komende jaren de ruimte geven. De maatregelen zijn erop gericht om:
- investeringen door derden te stimuleren;
- als gemeente ook zelf investeringen te doen;
- zo nodig met dwang (toezicht en handhaving) excessen tegen te gaan.

De gemeente kan het niet alleen. De basis voor een fundamentele aanpak ligt in een sterke samenwerking tussen bewoners, ondernemers, pandeigenaren, investeerders en gemeente.
Het doel van de Ontwikkelstrategie is: het bereiken van een omslag op de Amsterdamsestraatweg.

Vervolg

Gemeente Utrecht

Maatregelen en projectinitiatieven

- Inleiding
- Hoofdlijnen Ontwikkelstrategie
- Budget, Proces en Planning
- ASW per deelgebied

2. Maatregelen en projectinitiatieven

De ontwikkelstrategie versterkt de sociaal-economische structuur, verbetert de leefbaarheid en de omgeving op de Amsterdamsestraatweg. De Ontwikkelstrategie bestaat uit een combinatie van maatregelen, instrumenten en projectinitiatieven.

- **Versterking detailhandel en horeca**
  De gemeente heeft een **Brancheplan** (*link)* opgesteld, gericht op de economische versterking van de ASW. In het Brancheplan wordt voorgesteld detailhandel in de foodsector en horeca op enkele deelgebieden van de ASW te versterken. In plaats van één (te) lange winkelstraat worden meerdere clusters onderscheiden. De clusters krijgen een duidelijker detailhandelsprofiel, waardoor de positie versterkt wordt.
  Vestiging van een grote supermarkt als trekker op de kop van de ASW en vestiging van een exotische supermarkt. Locaties voor nieuwe kwalitatief goede horeca (grand café/restaurant) zijn mogelijk rond de Watertoren, de entree-gebouwen van de Plantage en een paviljoen in de aanpak van de kop van de ASW.
  Stimulering huidige horeca op het pleintje Boorstraat/1e Daalsedijk en het restaurant Julianapark.
  De deelgebieden dienen een specifieke aantrekkelijkheid te krijgen. Daar waar economisch minder kansen liggen wordt geadviseerd om functiewijzigingen, met name naar wonen, na te streven.
  De inzet van de winkelstraatmanager in de komende jaren geeft belangrijke impulsen aan de locale economie.
- **Invoeren goedkoop kort-parkeren** stimuleert het winkelbezoek. Opties zijn het vergroten van het aantal parkeerplaatsen voor kort-parkeren, het verlagen of gratis maken van het starttarief. Gestart wordt met een proef, zoals in Lombok, voor nader aan te wijzen gebieden.
- **Stimuleren wonen aan de ASW** in deelgebieden waar detailhandel, horeca en dienstverlening het moeilijk hebben *(zie brancheplan/link)* door:
  - gratis bouwplan procesbegeleiding voor eigenaar door VTH (vgl. vroegere partikuliere woningverbetering);
  - bijdrage uit Fonds Toevoeging Woonruimte à maximaal €10.000 per zelfstandige woning;

Vervolg

Inleiding

Hoofdlijnen Ontwikkelstrategie

Budget, Proces en Planning

ASW per deelgebied

- bij omzetting naar wonen wordt huidige functie geschrapt in bestemmingsplan.
- via het invullen van *deze link* kan een aanvraag voor een gesprek met een bouwinspecteur van VTH over de mogelijkheden voor begeleiding van de verbouwing naar woningen worden gedaan.

- **Toezicht en Handhaving**
  In de afgelopen jaren zijn controle-acties uitgevoerd op de Amsterdamsestraatweg door de betrokken organisaties van de gemeente en van de belastingdienst. Er wordt samengewerkt in het Interventieteam. Het doel van deze controles is het voorkomen en terugdringen van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, illegale tewerkstelling en de daarmee samenhangende misstanden en overlast. Om de veiligheid en leefbaarheid op de ASW te bevorderen, is voortzetting van deze controles nodig. Handhaving vindt plaats door de betrokken gemeentelijke organisatieonderdelen VTH en Werk en Inkomen). Dit gebeurt waar nodig met ondersteuning door de Politie (de ‘sterke arm’).
  Om overlast tegen te gaan kan - op basis van de APV - een collectieve sluitingstijd voor horeca of dienstverlenende bedrijven (bijvoorbeeld massagesalons) worden opgelegd. Als proef zou gewerkt kunnen gaan worden met een "bonus-malus systeem" waarbij bij goed gedrag de onderneming langer open mag blijven. Inmiddels is in goed overleg tussen de gemeente (VTH) en een groot aantal horecaondernemers een aanpak besproken om horecaoverlast tegen te gaan, waarbij de ondernemers zelf verantwoordelijkheid nemen voor de uitvoering van maatregelen (o.a. gecertificeerde portiers).
- **Stimulering nieuwe locatieontwikkelingen**
  Met behulp van een extra investeringsbudget worden een aantal mogelijke locatieontwikkelingen langs de ASW gestimuleerd. De volgende uitgangspunten worden gehanteerd:
  - Het budget is primair bedoeld tbv. ontwikkeling via de Wijk Ontwikkelings Maatschappij-Noordwest (WOM[1])
  - Bijdrage tbv verwerving, afgestemd op de vermindering van de eventuele onrendabele top van de

1) De WOM is een samenwerkingsverband tussen woningcorporatie Mitros en de Gemeente Utrecht. Het doel van de WOM is de veiligheid, de leefbaarheid en de diversiteit in branchering van de winkelstand aan de Amsterdamsestraatweg (ASW) in Utrecht Noordwest te verbeteren. Dit doet de WOM door winkelpanden, al dan niet met bovenwoningen, aan te kopen, te verbeteren en aan diverse bonafide winkeliers te verhuren.

Vervolg

Inleiding

Hoofdlijnen Ontwikkelstrategie

Budget, Proces en Planning

ASW per deelgebied

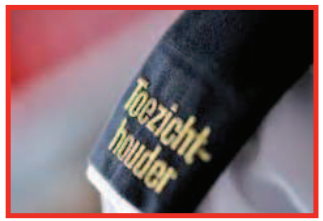
toekomstige, marktconforme exploitatie (geen subsidie voor detailhandel);
- De ontwikkeling moet passen binnen de ontwikkelstrategie en de sociaal-economische structuur versterken.
- Mogelijke objecten zijn:
 * Grandcafé-restaurant
 * Bedrijfsclusters voor jonge, startende bedrijven, ambachtelijk, ateliers, broedplaats ZZP-ers
 * Creatief-culturele werkruimten

Door de onrendabele top te financieren wordt een grotere investering in gang gezet, die een maatschappelijke en economische meerwaarde voor de ASW en de wijk Noordwest oplevert.

- **Verbetering en onderhoud openbare ruimte**
  - Herinrichting verblijfsgebied winkelend publiek op 3 locaties op de ASW en bevordering oversteekbaarheid. De uitvoering wordt afgestemd op de eventuele invoering van een 30 km-zone voor het gehele traject kop ASW-Marnixlaan;
  - Herinrichting 2 locaties tot pleintjes op de ASW met een publieksfunctie;
  - Herinrichting tot verblijfsgebieden integreren met onderhoud openbare ruimte, ondergrondse infrastructuur (Stedin) en ondergrondse afvalinzameling;
  - Toevoeging grote bomen op bepaalde plaatsen ter versterking van de bomenstructuur ASW;
  - Versterking groene inrichting van aangrenzende pleinen via wijkgroenplan en toevoeging van kleine beplanting (plantenbakken, "geraniumbakken") op de ASW;
  - Inzet van "Schoon, Heel en Veilig" door Stadswerken wordt tot en met 2017 op het huidige niveau gecontinueerd.
- **Verbeteren ruimtelijke kwaliteit door invoeren 30-km zone op traject kop ASW-Marnixlaan**

Deze wenselijke maatregel kan, in samenhang met de herinrichting van de verblijfsgebieden op de kop, staart en het midden van de Amsterdamsestraatweg worden ingevoerd. Afstemming met Utrecht

Vervolg

Inleiding

Hoofdlijnen Ontwikkelstrategie

Budget, Proces en Planning

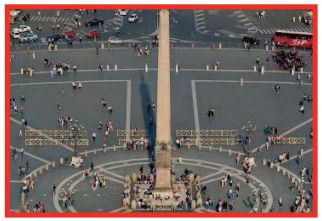
ASW per deelgebied

Aantrekkelijk en Bereikbaar is vereist. De invoering van een 30-km zone zal de luchtkwaliteit kunnen verbeteren en de geluidhinder kunnen verminderen en daarmee positief uitwerken op de woonfunctie. Parallel aan de voorbereiding van het nieuwe bestemmingsplan kan besluitvorming over de eventuele invoering van een 30-km zone plaats vinden.

- **Uitvoering van het Wijkaktieprogramma voor Noordwest**
  Met dit programma wordt ingezet op Jeugd en Veiligheid en op de verbetering van openbare ruimte, groen en verkeer in de wijk en op de ASW.
- **Loketfunctie voor verbouwing en gevelverbetering bedrijfspanden**
  De bouwregisseur van VTH geeft - mede op verzoek van de winkelstraatmanager - procedureel advies en begeleiding voor de verbouwing en gevelverbetering van bedrijfspanden aan de pandeigenaren.
- **Opstellen nieuw bestemmingsplan ASW**
  - Gericht op omzetten functies (detailhandel, horeca, diensverlening) op pandnivo aan de ASW naar met name wonen via wijzigingsbevoegdheid (wijzigingsbevoegdheid van BP Ondiep vormt hier een voorbeeld).
  - Waar planologisch aanvaardbaar en gewenst wordt in BP wonen als dubbelbestemming toegevoegd, mits duidelijk is dat aan het Bouwbesluit voldaan wordt. De effecten van de invoering van een 30-km zone op het vlak van luchtkwaliteit en geluidhinder worden onderzocht.
  - Aanscherpen van bestemmingsregelingen om ongewenste functiewijzigingen te voorkomen;
  - Onderzoek of en zo ja op welke wijze met het nieuwe bestemmingsplan (de concentratie van) overlastgevende horeca en dienstverlening kan worden tegengegaan.
  - Het bestemmingsplangebied loopt vanaf de hoek ASW/Weerdsingel tot en met het Demka-terrein; Afgestemd op de revitaliseringsplannen wordt het Demka-terrein in de bestemmingsplan meegenomen.
  - Ter onderbouwing van het bestemmingsplan wordt een ruimtelijke visie worden opgesteld (gebaseerd op de ontwikkelstrategie, het brancheplan en enig aanvullend onderzoek tbv de woonbestemming).

Vervolg

Inleiding

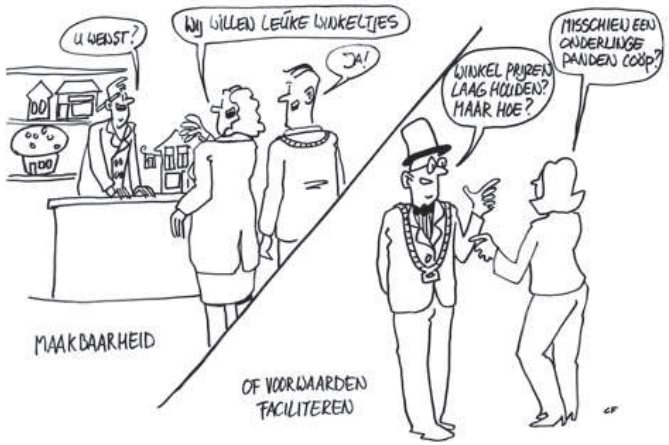
Hoofdlijnen Ontwikkelstrategie

Budget, Proces en Planning

ASW per deelgebied

3. Marketing; het merk ASW

Door marketing het merk ASW promoten. Niet als een eenvormige straat, maar juist door de diversiteit, levendigheid en stedelijkheid te benadrukken.
Concept ASW:
a. de kenmerken "ontspannen sfeer, rommelig en druk" laten omslaan naar gezelligheid;
b. aansluiting zoeken bij historische Route Imperial, van Parijs naar Amsterdam.
- accepteert tot op zekere hoogte bepaalde ontwikkelingen die, indien dominant, overlast veroorzaken;
- niet alleen promotie verhalen, ook investeren op daadwerkelijke uitvoering die een bepaald beeld van de ASW gaan neerzetten, bijvoorbeeld "Radio Plaza" en het "Kunstplein-Boorstraat".

Start

Gemeente Utrecht

Financiën, proces en planning

- Inleiding
- Hoofdlijnen Ontwikkelstrategie
- Budget, Proces en Planning
- ASW per deelgebied

Financiën, proces en planning

De maatregelen van de Ontwikkelstrategie leiden tot kosten, die voor een groot deel onder bestaande programma's en onder beschikbaar budget vallen. Deze maatregelen vormen het Uitvoeringsprogramma van de 1e fase. Daarnaast wordt aanvullend nieuw budget gevraagd voor de 2e fase.

Uitvoeringsprogramma 1e fase 2014 en 2015
Op basis van beschikbaar budget en bestaande programma's:

a. Economisch Investeringsfonds EIF; budget:	**€ 1.160.000**
- Bestemmingsplan ASW (incl. visie + onderzoek omzetting naar wonen)	€ 60.000
- Aanpak openbare ruimte (2 ASW-locaties + horecapleintje+ park):	€ 1.000.000
- ASW/Plantage (160m x 25m à € 100 =); i.s.m. voorbereiding 30 km-zone	
- Hema e.o. (100m); i.s.m. voorbereiding 30 km-zone	
- Radio Plaza	
- Entree Julianapark rond restaurant	
- Inclusief ontwerp-/plan- en VATkosten (30%; + BTW-comp.fonds)	
- Reservering:	€ 100.000
b. Krachtwijken; budget:	**€ 1.000.000**
- Onrendabele top locatieontwikkeling (na verwerving)	€ 500.000
- Planbegeleiding omzetting naar woningen (30 won. x 20 uur à € 80)	€ 50.000
- Marketing ASW (concept; evenementen, promotie, film)	€ 110.000
- Kunstplein Boorstraat/1e Daalsedijk	€ 75.000
- Bijdrage inzet winkelstraatmanager (2015-2017)	€ 105.000
- Organisatiekosten Ontwikkelstrategie ASW en projectleiding 2015 (implementatie en opstarten ontwikkelstrategie en projectleiding 2015)	€ 160.000

Vervolg

- Inleiding
- Hoofdlijnen Ontwikkelstrategie
- Budget, Proces en Planning
- ASW per deelgebied

c. Overige ingrepen/maatregelen:

- Herinrichting kop ASW i.s.m. 30 km-zone (onderdeel project herontwikkeling Daalsetunnel/ASW)
- Premie omzetting naar wonen (tlv woningtoevoegingsfonds;15 won. x 10.000)
- Groenzone + fietsroute boven/naast Demka-terrein (t.l.v. Meerjaren GroenProgramma 2014/17)
- Oversteek Heukelomlob (t.l.v. Meerjaren GroenProgramma 2014/17)
- Locale aanplant ter versterking van bomenstructuur (t.l.v. Meerjaren GroenProgramma 2014/17)
- Kunsttoepassing Entree ASW/Boorstraat (aanvraag Adv. Comm. Beeldende kunst)
- Continuering inzet Interventieteam / Toezicht en Handhaving tot en met 2017 (tlv huidige programma's/budget)
- Proef kort parkeren (tlv Ondernemersfonds)

Programma 2e fase: aanvullend budget Ontwikkelstrategie ASW

De gemeentelijke investeringen in de eerste fase worden in een intensieve samenwerking met alle partijen, die op en rond de ASW wonen, leven en investeren, uitgevoerd. Belangrijke inzet hierbij is dat alle betrokken partijen op de ASW waar mogelijk mede investeren in een gezonde Amsterdamsestraatweg. Dat geldt bijvoorbeeld voor de pandeigenaar die zijn vastgoed opknapt en meewerkt aan omzetting van voorzieningen, voor de ondernemers die gezamenlijk beveiliging inhuren om de buurt overlastvrij te houden en voor de `trendy horeca' a la bagels&beans die de stap zet naar vestiging op de Amsterdamsestraatweg. De gemeentelijke inzet in de eerste fase zal in die zin een vliegwiel zijn voor de investeringen in de tweede fase.
In de tweede fase zijn met name voor het middengebied van de Amsterdamsestraatweg locatieontwikkelingen vereist, gericht op de transformatie van leegstaande en vrijkomende winkelpanden naar andere vormen van bedrijvigheid en wonen. Met dit budget wordt de onrendabele top voor verwerving en locatieontwikkeling van meerdere projectinitiatieven gefinancierd. De WijkOntwikkelingsMaatschappij Noordwest zal hier een belangrijke en strategische rol kunnen vervullen. Daarnaast is budget vereist voor de inzet van projectleiding en planeconomie in de jaren 2016 en 2017. Ook eventuele extra inzet van het Interventieteam op het gebied

- Vervolg

Inleiding

Hoofdlijnen Ontwikkelstrategie

Budget, Proces en Planning

ASW per deelgebied

van Toezicht en Handhaving kan tot extra financiele inspanningen leiden.

Een voorlopige indicatie is dat een budget van ca. € 1.700.000 nodig zal zijn voor de 2e fase van de Ontwikkelstrategie. Onderzocht zal worden of in dit verband co-financiering met Europese subsidiegelden mogelijk is. Ten behoeve van de flexibiliteit is het mogelijk om programma onderdelen tussen de 1e en 2e fase uit te wisselen.

Proces en Regie

Regieverantwoordelijkheid en beheer aanvullend budget ligt bij de wijkregisseur Noordwest. Elk kwartaal worden de hoofdlijnen van de aanpak in de taskforce-regiegroep ASW besproken, waarin de wijkwethouder, de wijkregisseur en de projectleider ASW als vaste deelnemers bijeenkomen en waarbij de ambtelijke afdelingen en externe partners - in de vorm van een op te richten ASW-Adviesgroep - worden betrokken.
Jaarlijks wordt een voortgangsrapportage aan het gemeentebestuur over de Ontwikkelstrategie ASW aangeboden. De rapportage biedt de mogelijkheid aanpassingen en nieuwe ontwikkelingen in te voegen. De concept rapportage wordt met de ASW-Adviesgroep besproken (vertegenwoordiging van (plein)participanten).

Na bestuurlijke besluitvorming zal het uitvoeringsprogramma worden gestart. Onder verantwoordelijkheid van de wijkregisseur zal projectmanagement en deskundigheid van Grondzaken worden ingezet. De implementatie van de Ontwikkelstrategie in 2014 loopt via de programmamanager (uitwerking en opstelling publieksversie, bespreking resultaat met pleinvertegenwoordigers en opstarten uitvoering). Voor de uitvoering in de jaren 2015 t/m 2017 wordt een vaste projectleider ASW aangesteld met assistentie van Grondzaken (tbv financiële advisering, opdrachtverlening, makelaarsrol). De projectleider coördineert de uitvoering van activiteiten en projecten van de diensten. Hij/zij functioneert als gemeentelijk projectleider voor de locatie ontwikkelingen van de WOM. Over de deelprojecten wordt inspraak verleend. In samenwerking met de communicatieadviseur van Noordwest en de winkelstraatmanager wordt het imagotraject voor de ASW aangestuurd. Een website ASW en een ASW-bulletin wordt uitgegeven. De wijkregisseur coördineert, samen met de projectleider, de taskforce-regiegroep en zorgt voor afstemming met de externe partners van de ASW-Adviesgroep.
Met de voortgangsrapportage 2017 zal de ontwikkelingsstrategie geëvalueerd worden.

Vervolg

- Inleiding
- Hoofdlijnen Ontwikkelstrategie
- Budget, Proces en Planning
- ASW per deelgebied

Planning en Uitvoeringsprogramma

2014/april	- Besluitvorming over Ontwikkelstrategie ASW ism Brancheplan
2014/mei-juni	- Opstellen publieksversie Ontwikkelstrategie ASW
	- Terugkoppelen resultaat Ontwikkelstrategie ASW aan plein-vertegenwoordigers.
2014-2015	- Uitvoeringsprogramma 1e fase (beschikbaar budget/programma)
2016-2017	- Uitvoering 2e fase

Vervolg

Gemeente Utrecht

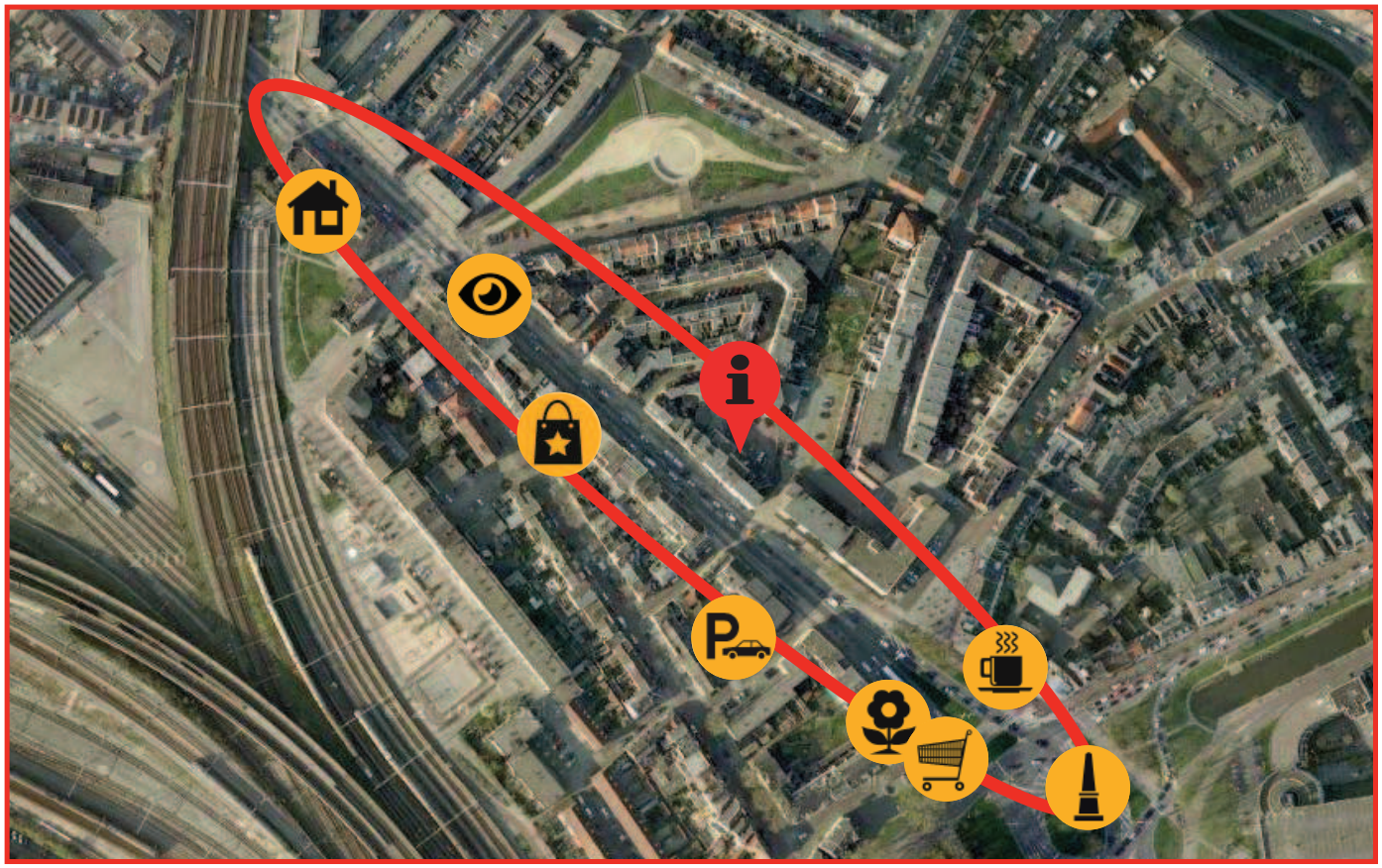
Entree Amsterdamsestraatweg

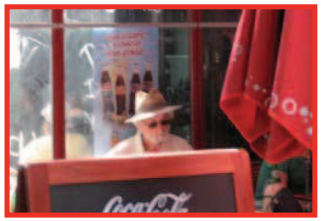
- Toelichting
- ASW per deelgebied

Gemeente Utrecht

Entree Amsterdamsestraatweg

Toelichting

ASW per deelgebied

a. Aanpak Kop ASW.
Momenteel wordt door de POS een SPvE voor de kop ASW/Daalsetunnel opgesteld.
Doelstelling vanuit ASW: economische versterking en allure; Poort van de ASW.
Bij opstelling SPvE rekening houden met wensen uit omgeving: plaatsing van een grote supermarkt met verdiepte parkeergarage en toevoeging van groen en verblijfsgebied voor de 1e Daalsebuurt.
Optie: L-vormige bebouwing langs de hoek ASW-verlegde Daalsetunnel, met een grote supermarkt en studentenhuisvesting, een park-café in de oksel aan de Oude Daalstraat, gecombineerd met een parkachtige inrichting. De bebouwing vormt een geluidswal voor de 1e Daalsebuurt.

Aan de noordzijde van de ASW-entree wordt, tegenover de school, een tijdelijke ontwikkeling voorgesteld (bijvoorbeeld een kiosk of markthal).

De herinrichting van de Entree ASW tot aan de huidige AH en Aldi voor het winkelende publiek tot verblijfsgebied; bevordering van de oversteekbaarheid. De uitvoering wordt afgestemd op de eventuele invoering van een 30 km-zone voor het gehele traject kop ASW-Marnixlaan.

b. Afgestemd op de toekomstige verkeerskundige ingrepen bij de entree van de ASW een kunstobject plaatsen in het midden van de ASW als oriëntatiepunt en beeldvanger voor de ASW.

c. Het pleintje Boorstraat/1e Daalsedijk heeft de potentie om uit te groeien tot een Kunstplein. De horecafunctie kan zich verder ontwikkelen met een terras en gebruik maken van het pleintje.
- Activiteiten worden ontplooid in samenhang met Het Huis en aan het plein gevestigde belanghebbenden;
- Aanvraag indienen bij Adviescommissie Beeldende Kunst voor een kunsttoepassing;
- Opstellen plan van aanpak en ontwerp voor herinrichting tot kunstplein in samenwerking met Het Huis en aan het plein gevestigde belanghebbenden. De kunstenaar Jozef Legrand zal hiervoor gevraagd worden.

Gemeente Utrecht

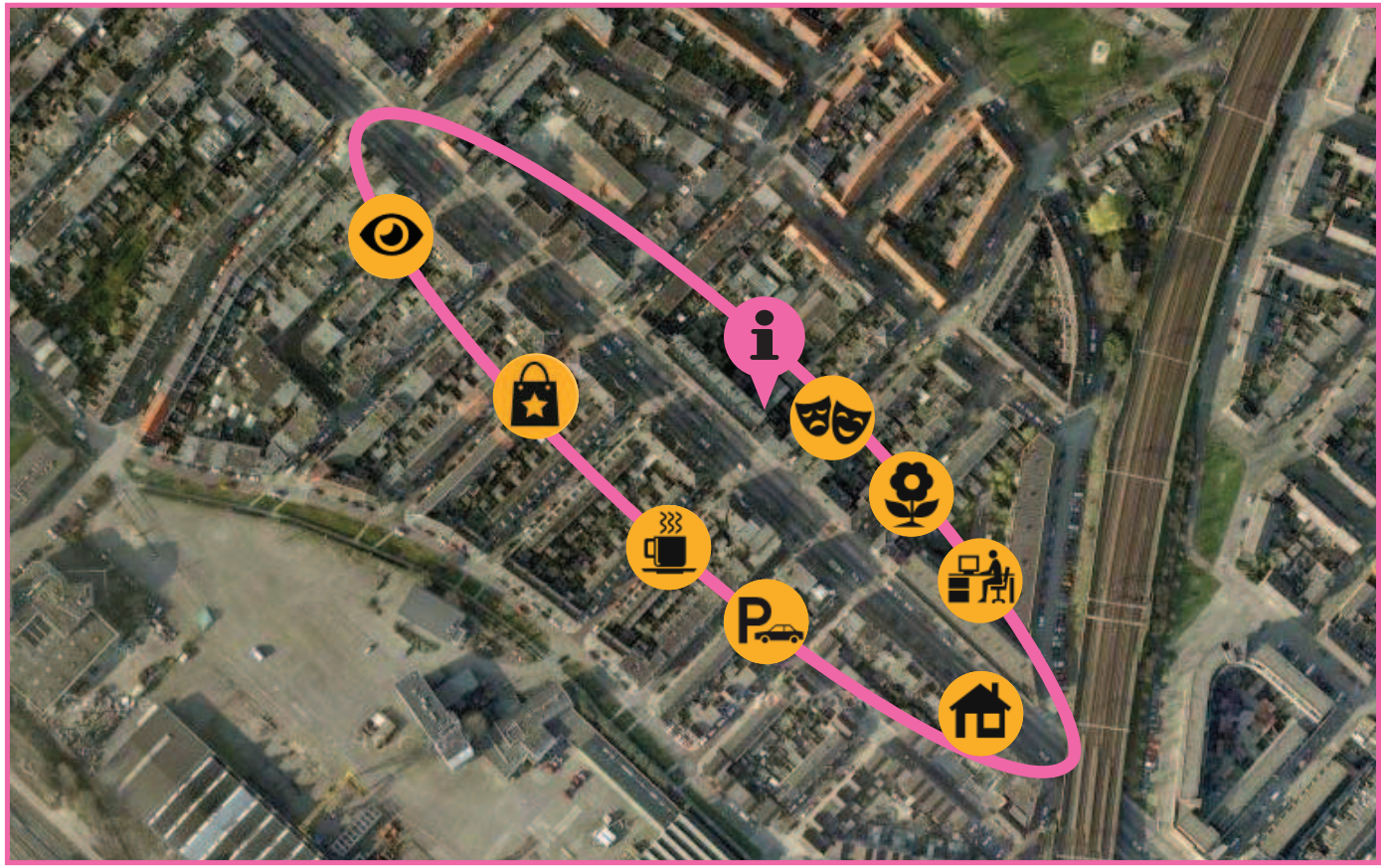
Amsterdamsestraatweg Midden en Rond het Spoor

- Toelichting
- ASW per deelgebied

Amsterdamsestraatweg Midden en Rond het Spoor

Toelichting

ASW per deelgebied

- Gelet op de verhoogde leegstand in dit deelgebied wordt een functie- en bestemmingswijziging naar wonen extra gestimuleerd door naast de toepassing van het woningtoevoegingsfonds aanvullende bouwplan procesbegeleiding voor de eigenaren in te zetten.

- Gelet op de verhoogde (nachtelijke) overlast van vooral horeca en dienstverlenende bedrijven ontvangt dit deelgebied extra aandacht met alert, gecoördineerd toezicht en handhaving gericht op sluitingstijden, aard van de activiteiten, vergunningen, overtredingen.

- Potentieel gebied om een bedrijfscluster in combinatie met een ZZP-broedplaats te vestigen.

- Potentieel gebied voor vestiging van creatieve/culturele werkruimtes.

- Opwaardering van de winkelstrip tot een cluster met etnische voedingsspecialiteiten. In een aantal bestaande winkels, die worden samengevoegd, is de vestiging van een exotische (etnische) supermarkt mogelijk.

Gemeente Utrecht

Amsterdamsestraatweg Plantage

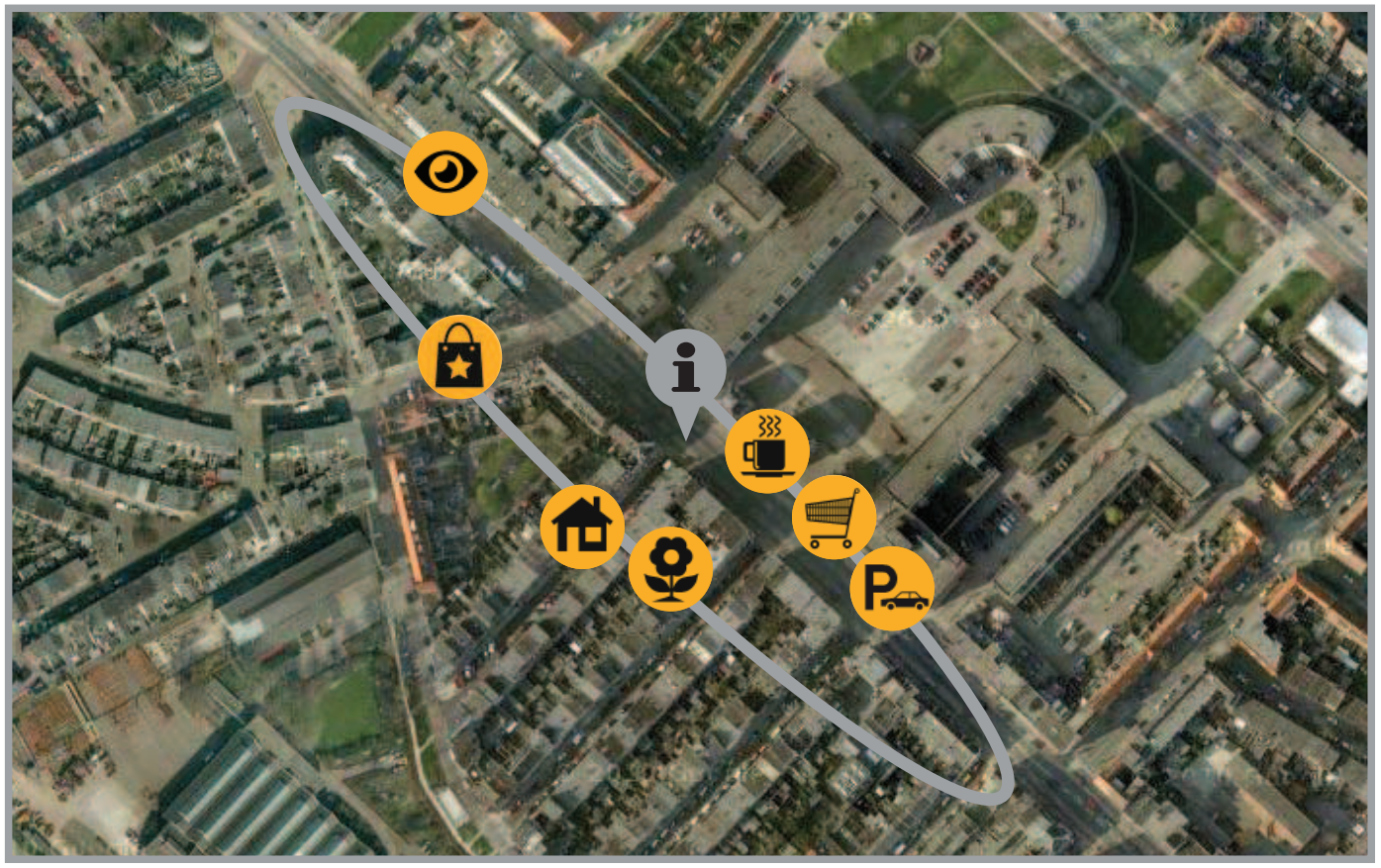

- Toelichting
- ASW per deelgebied

Amsterdamsestraatweg Plantage

Toelichting

ASW per deelgebied

- De entree-gebouwen van de Plantage zijn geschikt om nieuwe horeca of culturele functies aan de ASW te stimuleren. Een Grand-café/restaurant formule, waar de wijkbewoners nu nog voor naar de binnenstad van Utrecht gaan. Vergelijk de aanwezigheid van restaurants op de Biltstraat en Burgemeester Reigerstraat (/Nobelstraat). De WOM kan hier een rol gaan vervullen.

- De ASW langs de Plantage herinrichten tot verblijfsgebied, waardoor de relatie tussen de ASW, Plantage en het voetgangersgebied voor winkels en horeca versterkt wordt. De uitvoering wordt afgestemd op de eventuele invoering van een 30 km-zone voor het gehele traject kop ASW-Marnixlaan. De komst van Bagel en Beans toont de veerkracht van dit gebied en dit kan worden versterkt.

Gemeente Utrecht

Amsterdamsestraatweg Watertoren

- Toelichting
- ASW per deelgebied

Amsterdamsestraatweg Watertoren

Toelichting

ASW per deelgebied

- De locatie Radio Bos/Watertoren is geschikt om nieuwe horeca aan de ASW te stimuleren.
Grand-café/restaurant formule, waar de wijkbewoners nu nog voor naar de binnenstad van Utrecht gaan.
Vergelijk de aanwezigheid van restaurants op de Biltstraat en Burgemeester Reigerstraat (/Nobelstraat).
De WOM kan hier een rol gaan vervullen.

- Herinrichting van het pleintje bij Radio Bos/Watertoren ten behoeve van een publieks- en horecafunctie met terras.

- De herinrichting van het gebied tussen de Hema en het Oppenheimplein voor het winkelende publiek tot verblijfsgebied; bevordering van de oversteekbaarheid. De uitvoering wordt afgestemd op de eventuele invoering van een 30 km-zone voor het gehele traject kop ASW-Marnixlaan.

- Het buurtwinkelcentrum kan worden versterkt door, aan de overzijde van de Hema, Kruidvat en AH, winkelpanden samen te voegen ten behoeve van een grotere winkelformule. Ook de transformatie naar zorg, dienstverlening en wonen is hier mogelijk.

- Nog in 2014 worden (tegenover Radio Bos) een aantal boomspiegels beplant.

- Ook in 2014 worden op het aangrenzende Oppenheimplein extra bomen geplant om de bomenstructuur te versterken.

Gemeente Utrecht

Amsterdamsestraatweg Julianapark

- Toelichting
- ASW per deelgebied

Amsterdamsestraatweg Julianapark

Toelichting

ASW per deelgebied

Het Julianapark is een sterke troef van de wijk, maar wordt "als onzichtbaar" ervaren. Voor de restaurant locatie maakt de gemeente in overleg met de eigenaar een plan om het park open te maken voor een terras, spelen en recreatie, afgestemd op de openingstijden van het park.
De toegankelijkheid van het park rond het restaurant wordt verbeterd; de terrasfunctie van het restaurant wordt afgestemd op het spelen van kinderen. De ontwikkelingspotentie van het restaurant en de uitstraling en het gebruik van het park worden verbeterd.

Gemeente Utrecht

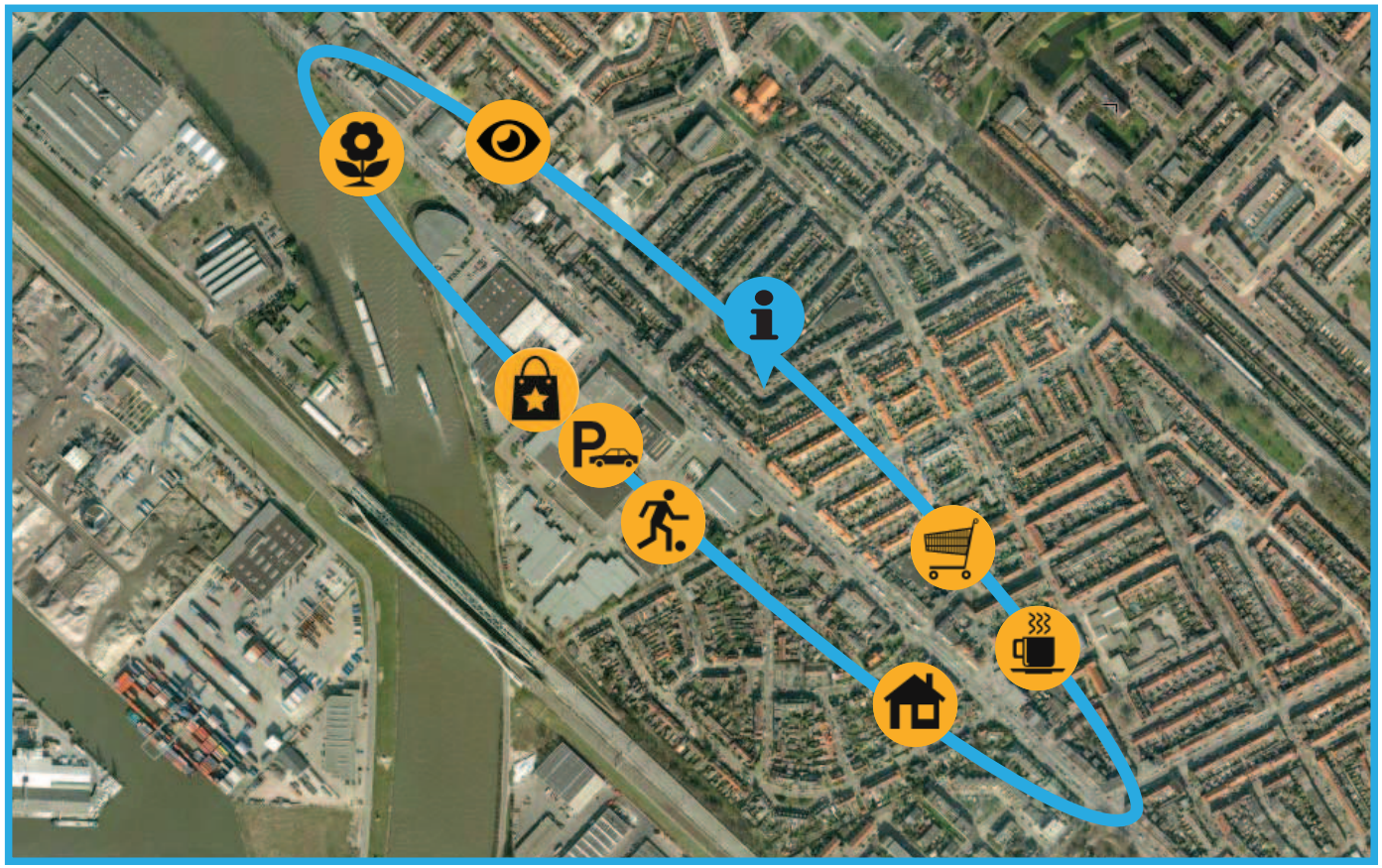
Amsterdamsestraatweg Demka

- Toelichting
- ASW per deelgebied

Amsterdamsestraatweg Demka

Toelichting

ASW per deelgebied

- Economische Zaken verkent de mogelijkheid om door het introduceren van "regelvrije zones" tot een revitalisering van het Demka-terrein te komen.
Het Demka-terrein kan in het nieuwe bestemmingsplan voor de ASW worden meegenomen.
Opties daarbij zijn dat enkele (geheel of gedeeltelijk) bestemmingsvrije locaties (zogenaamde solids) worden benoemd. Of dat nieuwe bestemmingsmogelijkheden worden meegenomen, zodat een speerpuntfunctie aan het terrein wordt toegevoegd (bijvoorbeeld op het gebied van sport en fitness).

- Via het Meerjaren-Groen-Programma de gebruiksmogelijkheden van groen en oever langs het ARK voor recreatie verbeteren *(in overleg met de grondeigenaren)*. Daarbij onderzoeken of de langzaamverkeersverbinding langs het ARK tot aan de Havenweg kan worden doorgetrokken. Dit zo mogelijk meenemen in het nieuwe bestemmingsplan.

Amsterdamsestraatweg Amsterdam Rijnkanaal

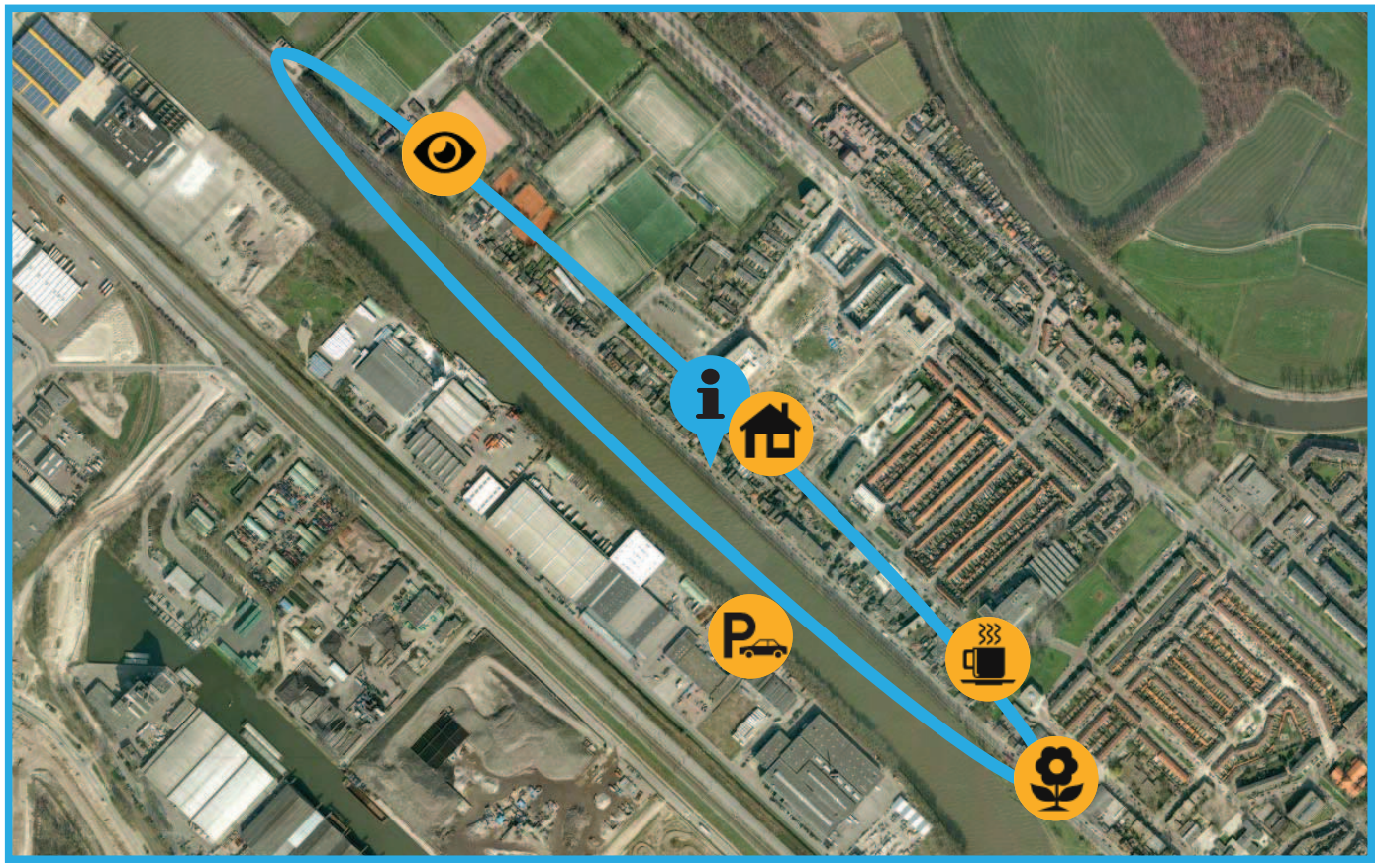

- Toelichting
- ASW per deelgebied

Amsterdamsestraatweg Amsterdam Rijnkanaal

Toelichting

ASW per deelgebied

Via het Meerjaren-Groen-Programma de gebruiksmogelijkheden van groen en oever ten noorden van Demka voor recreatie verbeteren *(in overleg met de grondeigenaren)*. Dit in samenhang met een goede oversteek naar Heukelomlob/Springerpark richting de Vecht. Daarbij onderzoeken of de langzaamverkeersverbinding langs het ARK tot aan het Demka-terrein kan worden doorgetrokken.
De groene invulling gaat bij het Demka-terrein over in een 2-zijdige bebouwing van de ASW.

Burgemeester en Wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 10 00 **Fax** 030 - 286 12 24
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan: de Gemeenteraad

Behandeld door	K.A. Smulders	**Datum**	17 juni 2014
Doorkiesnummer	030 - 286 90 30	**Ons kenmerk**	14.032620
E-mail	k.smulders@utrecht.nl	**Onderwerp**	Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg
Bijlage(n)	Geen		
Uw kenmerk		**Verzonden**	
Uw brief van		Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte heer, mevrouw,

Op 3 juni 2014 heeft de commissie Mens en Samenleving gesproken over het collegebesluit Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg. De commissie heeft daarbij aangegeven de Ontwikkelstrategie als (amendeerbaar) voorstel in de raad te willen behandelen, voorafgegaan door een extra behandeling in de commissie Stad en Ruimte op 24 juni 2014. Op de vragen die gesteld zijn in de commissie Mens & Samenleving gaan wij hieronder in.

In 2013 zaten bewoners, ondernemers, pandeigenaren en gemeente met elkaar aan tafel in een drietal 'Pleinbijeenkomsten', met als onderwerp een gezonde, mooie en leefbare toekomst voor de Amsterdamsestraatweg. Een zogenaamde 'Taskforce Amsterdamsestraatweg' kreeg vervolgens de opdracht de strategische hoofdlijnen voor een lange termijn aanpak, inclusief een uitvoeringsagenda, voor april 2014 in kaart te brengen.
Inmiddels kunnen wij u informeren over het resultaat, namelijk de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg, die wij voor de structurele aanpak in de komende jaren willen hanteren. De basis voor een fundamentele aanpak ligt in een blijvende en sterke samenwerking tussen bewoners, ondernemers, pandeigenaren, investeerders en gemeente. Een krachtige gemeentelijke impuls vanuit een gezamenlijke visie van de wijk kan als vliegwiel dienen voor structurele investeringen van alle betrokken en benodigde spelers op de Amsterdamsestraatweg. We zetten daarbij door op de ingeslagen weg: de inzet op het vlak van toezicht en handhaving en 'schoon, heel en veilig' is reeds geintensiveerd en wordt voortgezet. De Ontwikkelstrategie bevat een aanvullend uitvoeringsprogramma voor de komende jaren met maatregelen om de leefkwaliteit te verbeteren. Voor de eerste fase is vanuit bestaande middelen, deels al gekoppeld aan de Amsterdamsestraatweg, een substantiële dekking beschikbaar waarmee we een impuls kunnen geven aan de kwaliteit. Dat is de opmaat voor een structurele herstructurering van onderdelen van de Amsterdamsestraatweg, waarbij functie- en bestemmingsveranderingen aan de orde zijn.

Gemeente Utrecht

Aanleiding
De Amsterdamsestraatweg bevindt zich in zwaar weer. De detailhandel en de voorzieningen hebben het moeilijk, mede door de vanaf 2008 ingezette economische crisis. Er is een urgente problematiek van leegstand, verloedering en overlast en de toegenomen leegstand van winkels en voorzieningen baart zorgen. De toename van overlast gevende functies vermindert het (sociale) leefklimaat.
Bewoners en ondernemers op het middenstuk trokken in de winter van 2013 aan de bel met een petitie over de problemen op de Amsterdamsestraatweg. Het onderwerp en onze aanpak is ook diverse malen besproken op raadsinformatieavonden en commissievergaderingen (onder andere in mei, juni en september 2013).
En onlangs uitten bewoners verenigd in de "Actiegroep 250 meter Amsterdamsestraatweg" opnieuw hun zorgen over de mogelijke komst van een aantal coffeeshops.

De problemen op de Amsterdamsestraatweg leiden tot een roep om verandering in de samenleving. Bewoners van alle delen van Noordwest (Pijlsweerd, Ondiep en Zuilen) benoemden de Amsterdamsestraatweg in 2013 tot gewenst speerpunt van beleid in de wijkdialoog Noordwest. In de drie hiervoor genoemde Pleinbijeenkomsten brachten winkeliers, pandeigenaren, bewoners en experts initiatieven, maatregelen en voorstellen gericht op de verbetering van de Amsterdamsestraatweg in kaart. Hun ideeën, initiatieven en enthousiasme zijn omgezet in de Ontwikkelstrategie waarin de strategische hoofdlijnen voor de lange termijn aanpak van de Amsterdamsestraatweg worden aangegeven, aangevuld met een uitvoeringsprogramma voor de eerste fase.

Ontwikkelstrategie
De Ontwikkelstrategie beschrijft de intensivering van de inzet van gemeente en andere betrokken organisaties voor wat betreft het toezicht, de handhaving en de inzet op het vlak van "schoon, heel en veilig" om de leefbaarheid op de Amsterdamsestraatweg op peil te houden. Maar er is duidelijk meer nodig! Het besef is gegroeid dat een structurele aanpak van de Amsterdamsestraatweg noodzakelijk is en dat hiervoor een scala van maatregelen en projectinitiatieven vereist is. Om het tij te keren zullen onorthodoxe maatregelen niet geschuwd worden. Nodig is een verbetering van het wijk-imago, aantrekkelijke voorzieningen, versterking van de detailhandel en gelijktijdig een vermindering van het winkeloppervlak.

Met het pakket aan maatregelen willen we nieuwe bestedingsimpulsen stimuleren (multiplier effect) en in de komende jaren de ruimte geven. De maatregelen zijn erop gericht om:
- investeringen door derden te stimuleren;
- als gemeente ook zelf investeringen te doen;
- zo nodig met dwang (toezicht en handhaving) excessen tegen te gaan.

De gemeente kan dit niet alleen. De basis voor een fundamentele aanpak ligt in een sterke samenwerking tussen bewoners, ondernemers, pandeigenaren, investeerders en gemeente.
Het doel van de Ontwikkelstrategie is: het bereiken van een omslag op de Amsterdamsestraatweg.

Een eerste bijzondere maatregel, die inmiddels is genomen om de problemen op de Amsterdamsestraatweg tegen te gaan is het besluit van de burgemeester om op basis van de zogenaamde inherente afwijkingsbevoegdheid de twee in behandeling zijnde aanvragen voor

medewerking aan de vestiging van een coffeeshop op resp. Amsterdamsestraatweg 328 en 581 te weigeren.

Financieel
Als gemeentelijke investering in de toekomst van de Amsterdamsestraatweg zijn twee belangrijke bronnen opgenomen in het bijbehorende dekkingsvoorstel voor de eerste fase. Binnen het Economisch Investerings Fonds is 1.160.000,- euro beschikbaar voor de Amsterdamsestraatweg, de Ontwikkelstrategie sluit aan bij de doelstellingen die hiervan. Binnen het Krachtwijkenbudget wordt 1.000.000,- euro vrijgemaakt ten gunste van de aanpak van de Amsterdamsestraatweg, die als vitale levensader dwars door de krachtwijken Ondiep en Zuilen loopt. Inzet van de krachtwijkenmiddelen is bestemd voor onder meer de versterking van de sociale structuur, de economische weerbaarheid, de (geestelijke en fysieke) gezondheid, de leefbaarheid en veiligheid in deze wijken. Zoals verloedering van de Amsterdamsestraatweg een direct negatief effect heeft op deze aspecten, heeft de aanpak van de Amsterdamsestraatweg een positief effect op Ondiep en Zuilen.

De gemeentelijke investeringen in de eerste fase zullen in een intensieve samenwerking met alle partijen die op en rond de Amsterdamsestraatweg wonen, leven en investeren worden uitgevoerd. Belangrijke inzet hierbij is dat alle betrokken partijen op de Amsterdamsestraatweg waar mogelijk mede investeren in een gezonde Amsterdamsestraatweg. Dat geldt bijvoorbeeld voor de pandeigenaar die zijn vastgoed opknapt en meewerkt aan omzetting van voorzieningen, voor de ondernemers die gezamenlijk beveiliging inhuren om de buurt overlastvrij te houden en voor de 'trendy horeca' a la bagels&beans die de stap zet naar vestiging op de Amsterdamsestraatweg. De gemeentelijke inzet in de eerste fase zal in die zin een vliegwiel zijn voor de investeringen in de tweede fase, waarbij we ook partners en mede-investeerders blijvend betrekken.

Resultaten bewonersavond 5 juni 2014
Op 5 juni was de ontwikkelstrategie onderwerp van gesprek tijdens een avond met alle deelnemers van de 'Pleinbijeenkomsten' over de Amsterdamsestraatweg in 2013. Tijdens deze avond is met name de wijze van betrokkenheid van de bewoners en ondernemers op en rond de Amsterdamsestraatweg bij de uitvoering van de ontwikkelstrategie besproken. Ook de mensen die leven en werken op de Amsterdamsestraatweg willen aan de slag. Bewoners en ondernemers verwachten dat de gemeente nu terdege werk gaat maken van de maatregelen en initiatieven die in de Ontwikkelstrategie worden genoemd. Zij blijven de komende jaren als klankbord en adviesgroep betrokken bij alle ontwikkelingen hangend onder de Ontwikkelstrategie.

Vragen uit de Commissie Mens en Samenleving
In de Commissie Mens en Samenleving zijn diverse vragen maar ook zorgpunten geuit. De volgende vragen zijn niet in deze commissievergadering beantwoord of verdienen een aanvullende toelichting. De vraagpunten worden kort samengevat en voorzien van een antwoord:

- Wordt er voldoende prioriteit gelegd bij "toezicht en handhaving" en "schoon, heel en veilig"? Kunnen de budgetten voor marketing en het kunstplein niet beter worden overgeheveld naar deze sectoren? Is de eerste fase wel het juiste moment van inzet van middelen ten behoeve van marketing en communicatie?

Antwoord: “Toezicht en handhaving” en de inzet op het gebied van "schoon, heel en veilig" is in het afgelopen jaar geïntensiveerd en zal de komende jaren op niveau blijven. Onlangs zijn als een aanscherping van het coffeeshopbeleid op de Amsterdamsestraatweg vergunningen voor nieuwe coffeeshops geweigerd. Door de afdeling VTH zal handhaving in de avonduren (na 22.00 uur) worden ingezet. Dit wordt momenteel voorbereid. In de Ontwikkelstrategie is opgenomen om bij de 2e fase in 2015 te bepalen of extra inzet voor “Toezicht en Handhaving” vereist is. Verder zal bij de opstelling van het nieuwe bestemmingsplan Amsterdamsestraatweg worden ingezet op een aanscherping van regelingen. Samengevat zal op het punt van Veiligheid en leefbaarheid al een forse inspanning geleverd gaan worden. Om hiervoor de budgetten bij andere maatregelen van de Ontwikkelstrategie weg te halen, zal het evenwicht uit de strategie halen. Het is namelijk juist de bedoeling om een zodanige omslag op de Amsterdamsestraatweg te bereiken dat op langere termijn juist minder inzet op het gebied van veiligheid en leefbaarheid vereist zal zijn. De realisatie van bijzondere pleintjes op de Amsterdamsestraatweg in samenwerking met belanghebbenden (genoemd worden Radio Plaza+Kunstplein) kunnen een impuls aan de upgrading van aanwezige functies geven. De marketing zal worden afgestemd op de project initiatieven en zich richten op imagoverbetering van de Amsterdamsestraatweg. Doel is het marketingplan ism belanghebbenden en investeerders vorm te geven. Voor wat betreft de planning van de inzet van marketingmiddelen: juist hier geldt dat de kosten soms voor de baten uit lopen. De Amsterdamsestraatweg heeft een imagoprobleem. Dit zal, juist in samenhang met alle concrete uitvoeringsprojecten, zo spoedig mogelijk en grondig moeten worden aangepakt.

- Wat betekent de aanwending van 1 miljoen euro uit het budget Krachtwijken voor het Krachtwijkenbeleid?
  Antwoord: Zoals bekend, heeft ons college in december 2013 een besluit genomen over de verdeling van het krachtwijkenbudget 2014-2017 en heeft ons college in maart 2014 een besluit genomen over de verdeling van het resterend krachtwijkenbudget 2008-2012. In beide gevallen werd aan de wijk Noordwest, met de twee krachtwijken Ondiep en Zuilen, een percentage van 34% van het totale budget toegekend, volgens de bij de aanvang van het krachtwijkenbeleid in 2008 vastgestelde stedelijke verdeelsleutel. In totaal is op grond van de besluitvorming in december 2013 en maart 2014 2.413.000 euro voor de periode 2015 tot en met 2017 beschikbaar gesteld voor de aanpak in Noordwest. De besteding van Euro 1.000.000 vanuit dit budget aan de verbetering van de Amsterdamsestraatweg doet recht aan de problemen die hier spelen en beantwoordt aan de doelstellingen van het krachtwijkenbeleid in Noordwest. Inzet van de krachtwijkenmiddelen is bestemd voor onder meer de versterking van de sociale structuur, de economische weerbaarheid, de (geestelijke en fysieke) gezondheid, de leefbaarheid en veiligheid in deze wijken. Zoals verloedering van de Amsterdamsestraatweg een direct negatief effect heeft op deze aspecten, heeft de aanpak van de Amsterdamsestraatweg een positief effect op Ondiep en Zuilen. Niet voor niets waren het de bewoners uit heel Noordwest, zowel vanuit Pijlsweerd als vanuit Ondiep en Zuilen, die bij de wijkdialoog in 2013 aangaven dat de aanpak van de Amsterdamsestraatweg de hoogste prioriteit moet zijn van de gemeentelijke inzet in Noordwest. Overigens wordt er vanuit de krachtwijkenmiddelen komende periode ook nog ingezet op andere voor Noordwest wezenlijke zaken, zoals de aanpak van jongerenoverlast, problemen ‘achter de voordeur’, activiteiten in

het kader van de brede school/vreedzame wijk en activering van bewoners. In de komende jaren wordt de inzet van aanvullend krachtwijkenbudget in alle 'oude' krachtwijken geleidelijk afgebouwd en gelijktijdig geïntegreerd in de reguliere gemeentelijke werkwijze en financiering. De krachtwijkeninzet staat jaarlijks beschreven in de wijkactieprogramma's van Noordwest, Overvecht en Zuidwest.

- De invoering van een 30-km zone wordt verwelkomd omdat hiermee de snelheid van het verkeer wordt afgeremd en een verbetering van luchtkwaliteit en vermindering van geluidsoverlast kan worden bereikt. Gevraagd is een toelichting op de realisatie ervan te geven.
  Antwoord: In de Ontwikkelstrategie wordt van het volgende uitgegaan: Voorop staat het zoeken naar (verkeerskundige) maatregelen die de luchtkwaliteit, de leefbaarheid en het beperken van geluidsoverlast zo veel mogelijk versterken. Parallel aan de voorbereiding van het nieuwe bestemmingsplan Amsterdamsestraatweg worden daarom de mogelijkheden daarvoor, waaronder de eventuele invoering van een 30 km-zone, op een rij gezet (2014). Een verkeersmaatregel als de 30-km zone kan van groot belang zijn voor het nieuwe bestemmingsplan, wat betreft geluid en luchtkwaliteit. Delen van de Amsterdamsestraatweg hebben nu te maken met een hoge geluidsbelasting. Het gaat dan om waarden van 65 dB tot boven de 71 dB. Dit werkt belemmerend om leegstaande winkels en panden met een bestemming dienstverlening om te zetten naar wonen. Doelstelling van de Ontwikkelstrategie is met de herinrichting van verblijfsgebieden te anticiperen op een mogelijk andere inrichting, zoals bijvoorbeeld de toekomstige aanwijzing van een 30 km-zone.
  In de Ontwikkelstrategie wordt aangegeven dat afstemming met Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar vereist is. Voor het terugdringen van de snelheid / inrichting van een 30 km zone op de Amsterdamsestraatweg is het noodzakelijk dat het huidige aantal fors auto's vermindert. Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar richt zich op een duurzaam mobiliteitsysteem voor Utrecht, voor een leefbare, bereikbare, verkeersveilige stad én een openbare ruimte met kwaliteit. Minder (doorgaand) autoverkeer draagt hieraan bij. Met de maatregelen van UAB (denk bijvoorbeeld aan Verkeersmanagement, fiets- en OV maatregelen) streven we ernaar, dat het autoverkeer afneemt. Als dat lukt kan de inrichting van de Amsterdamsestraatweg worden aangepast aan een profiel dat past bij een lagere snelheid. Bij die herprofilering zou dan ruimte kunnen ontstaan voor een fiets- en voetgangersvriendelijker inrichting. We praten hier over de lange termijn. Maatregelen uit UAB worden de komende jaren uitgevoerd. Indien de invoering van het eindbeeld, zoals bijvoorbeeld een 30 km-zone pas in een later stadium mogelijk wordt (dus later dan de herinrichting van de verblijfsgebieden), dan is het van belang de herinrichting van de twee verblijfsgebieden op de Amsterdamsestraatweg zodanig uit te voeren dat het bijdraagt aan de toekomstige inrichting. Aan de 3e herinrichtingslocatie bij de entree van de Amsterdamsestraatweg zal vanuit de POS invulling worden gegeven. De planning ervan loopt zeker enkele jaren later.
  Het is dus van belang om bij de herinrichting al te anticiperen op de nieuwe inrichting, zoals eventuele invoering van een 30-km zone. Voorkomen moet worden dat de Amsterdamsestraatweg twee keer op de schop moet gaan, ook vanwege de financiële gevolgen.

Gemeente Utrecht

- Zorg is geuit over de continuering van de aanpak na 2015 (2e fase), omdat het budget hiervoor niet geregeld is.
  Antwoord: In de Ontwikkelstrategie wordt voor deze 2e fase de optie aangegeven om te streven naar co-financiering met Europese subsidiegelden. Ontwikkelingen en vorderingen zullen in de jaarlijkse voortgangsrapportage (december) aan het bestuur worden voorgelegd. De voortgangsrapportage vormt het instrument voor bewaking van de voortgang en voor tussentijdse aanpassingen en zal met vertegenwoordigers van de adviesgroep Amsterdamsestraatweg worden besproken. Voorgesteld wordt om al eind 2014 te rapporteren over de financieringsmogelijkheden van de 2e fase.

Vervolg
Wij hebben de wijkregisseur Noordwest opdracht gegeven de regie te voeren over de aanpak van de Amsterdamsestraatweg. In de Ontwikkelstrategie wordt ruimte gegeven aan toekomstige nieuwe ontwikkelingen en aan de inbreng van externe participanten. De wijkregisseur vormt de coördinerende schakel en verbinding tussen enerzijds de externe partijen en ontwikkelingen en anderzijds de gemeentelijke uitvoering. Wij zullen de ondernemers en bewoners op de Amsterdamsestraatweg betrekken bij de verdere uitvoering van de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Drs M.F.M. Jongerius
Wethouder voor Welzijn, Zorg en Maatschappelijke ondersteuning, Wijkgericht werken en Participatie, Cultuur en de Wijk Noordwest.
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 11 15
www.utrecht.nl

Aan de leden van de gemeenteraad

Behandeld door	Kaat Smulders	**Datum**	8 juli 2014
Doorkiesnummer	030 - 286 04 74	**Ons kenmerk**	14.043686
E-mail	k.smulders@utrecht.nl	**Onderwerp**	Beantwoording vragen uit de commissie S&R d.d. 24-6-2014 iz Ontwikkelstrategie ASW
Bijlage(n)	Brancheplan ASW		
Uw kenmerk		**Verzonden**	
Uw brief van		Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte raadsleden,

In de raadscommissie Stad en Ruimte van 24 juni j.l. heeft u gesproken over de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg (ASW). Er bleef toen een aantal vragen liggen.

Inmiddels heeft mijn collega Lot van Hooijdonk u op 30 juni een mailbericht gestuurd in reactie op uw vraag over de mogelijke toekomstige inrichting van de ASW. De mogelijkheden voor die toekomstige inrichting worden in het komend half jaar onderzocht als uitwerking van Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar. De uitkomsten van dit onderzoek zullen worden beschreven in de eerste voortgangsrapportage ASW die gepland staat voor december 2014.

U heeft ook gevraagd naar het 'Brancheplan Amsterdamsestraatweg' waarnaar in de ontwikkelstrategie wordt verwezen. De definitieve versie, die medio juni gereed is gekomen, vindt u bijgevoegd bij deze brief. Het brancheplan is in het afgelopen jaar samen met ondernemers en eigenaren op de ASW gemaakt, in een parallel traject en in afstemming met de Ontwikkelstrategie. Het brancheplan dient als input voor de Ontwikkelstrategie en zal met de betrokkenen op de ASW verder uitgewerkt worden.

Ik zal hieronder ingaan op het derde onderwerp waarover u vragen gesteld heeft, namelijk de inzet van middelen ten behoeve van marketing/communicatie/participatie.
Voor wat betreft het benodigde budget voor deze post hebben we gerekend met 5% van de totale investering. Een dergelijke verhouding is geen uitzonderlijke in de gebiedsontwikkeling. Ter vergelijking: het projectbudget van het onlangs succesvol afgeronde project Bernhardplein in de wijk Noordwest was vier miljoen euro. Communicatie en participatie waren belangrijke succesfactoren. Het project leverde én een verbetering van het imago van de buurt op én vergrootte de bewoners-betrokkenheid, zelfs tot na het project. Dit project heeft de gemeentelijke participatietrofee 2012 gewonnen. Het bedrag voor communicatie en participatie in dit project bedroeg circa 7,5% van het totaal (drie ton).

De ASW behoeft een integraal pakket aan ruimtelijke, economische, sociaal-maatschappelijke en veiligheidsmaatregelen. Marketing, communicatie en participatie leveren een essentiële bijdrage aan het effect van deze maatregelen. Het gaat daarbij op de eerste plaats om een interactief proces met ondernemers, bewoners en andere belanghebbenden zodat er een gezamenlijk resultaat komt. Utrecht maken we samen! Dat geldt ook voor de Amsterdamsestraatweg. Het gaat hierbij niet in de eerste plaats om foldertjes en advertenties maar om het vormgeven van een gezamenlijk proces voor het

Drs M.F.M. Jongerius
Wethouder voor Welzijn, Zorg en Maatschappelijke ondersteuning, Wijkgericht werken en Participatie, Cultuur en de Wijk Noordwest.

Datum **8 juli 2014**

beste resultaat. Zaken die onder de vlag van dit budget ter hand zullen worden genomen zijn bijvoorbeeld:

- Ruimte geven aan en ondersteunen van initiatieven van ondernemers en bewoners;
- Voortzetting van de pleinbijeenkomsten uit 2013 in de vorm van wijkgesprekken;
- Een adviesgroep van bewoners en ondernemers die mede de agenda bepaalt van de activiteiten en projecten ten behoeve van de ASW;
- Het zichtbaar maken van de potenties van ontwikkellocaties met behulp van studies en locatiestudies;
- Het zichtbaar maken van resultaten die bereikt worden en ideeen die leven in de wijk, zodat partijen elkaar kennen en weten te vinden.

Het zichtbaar maken van de investeringen op de ASW en van de bijbehorende resultaten is een essentieel onderdeel van de ontwikkelstrategie. Daarmee stimuleren we betrokkenheid en initiatieven in de wijk, trekken we (nieuwe) investeerders over de streep en verbinden we strategische partners zoals de Provincie en Brussel aan de toekomst van de ASW.

De ontwikkelstrategie ASW vraagt om een flexibele aanpak. Dat betekent dat er geen blauwdruk van de communicatie, marketing en participatie gegeven kan worden. We willen juist inspelen op kansen die zich voordoen.

In de voortgangsrapportages die wij maken voor de ontwikkelstrategie ASW geven wij vooraf aan welke activiteiten gepland zijn en informeren wij u over de voortgang en uitgevoerde activiteiten.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Margriet Jongerius
Wethouder Wijk Noordwest

Seinpost
ADVIESBUREAU BV

Brancheplan Amsterdamsestraatweg

Waalwijk, juni 2014

Brancheplan Amsterdamsestraatweg

Uitgebracht aan:
Gemeente Utrecht

Seinpost Adviesbureau BV
drs. P.C. Draaijer
drs. L.B. Pijlman
B. Schildkamp Msc

Projectnummer: 33045

© Seinpost Adviesbureau BV. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Waalwijk, juni 2014

Inhoudsopgave

1 De veranderende winkelmarkt 3

2 Huidige situatie 7

2.1 Inwoners en wijken 7
2.2 Detailhandelsstructuur ASW en omgeving 8
2.3 Branchering Amsterdamsestraatweg 10
2.4 Koopstromen ASW 15
2.5 Waardeontwikkeling vastgoed 17
2.6 Samenvatting relevante onderzoeken 18

3 Visie 19

3.1 Ambitie en uitgangspunten 19
3.2 Ruimtelijk brancheplan: 4 clusters 22

4 Uitvoering 29

4.1 Uitgangssituatie 29
4.2 Uitvoeringsstrategie 29
4.3 Uitvoeringsprincipes 31
4.4 Organisatie 33

Bijlagen

Bijlage 1 WOZ-waarden en eigendomssituatie 35

1 De veranderende winkelmarkt

De winkelmarkt verandert snel en structureel met een grote impact op winkelgebieden. De sector verkeert sinds de crisis in zwaar weer, wat zich uit in dalende omzetten en toenemende leegstand. In dit hoofdstuk zetten we de relevante ontwikkelingen op een rij.

Veranderende bevolkingssamenstelling
Nederland vergrijst de komende jaren. Ouderen hebben een ander bestedingspatroon dan jongeren. Ze zijn relatief rijk en hebben geprofiteerd van de 'goede tijd' (pensioen, woningmarkt) . Ouderen besteden relatief veel aan zorg en welzijn en minder aan de detailhandel (tot wel 40% minder dan jongeren volgens het huishoudboekje van het NIBUD). Verder neemt het aantal eenpersoonshuishoudens toe.

Economische recessie, afname bestedingen
Oplopende werkloosheid, een laag consumentenvertrouwen, schulden en dalende huizenprijzen zorgen ervoor dat de consument de hand op de knip houdt en spaart om om tegenslagen op te vangen. Dit leidt tot omzetdalingen in de non-food sector, waarbij de totale non-foodomzet inmiddels onder het niveau van 2000 is gezakt. Vooral woonwinkels en bouwmarkten kampen al jaren met forse teruggang in omzet, maar ook de omzetten bij kledingwinkels lopen de laatste jaren terug. In de foodsector is de omzetgroei in 2013 gestagneerd en nemen de volumes licht af.

De komende jaren verwachten wij dat consumentenbestedingen in de non-foodsector verder afnemen als gevolg van lastenverzwaringen (hogere prijzen voor voedsel, energie, zorg etc.) en onzekerheid over het inkomen (werkloosheid).

Internetverkoop en afhaalpunten
Ondanks de recessie neemt de omzet van webwinkels toe. Inmiddels bedraagt het marktaandeel van webwinkels zo'n 11%. Onder aanvoering van smartphones en tablets (en mogelijk andere technologische ontwikkelingen) neemt het marktaandeel van webwinkels vooral in de non-foodsector toe. Hierbij plaatsen we wel een kanttekening: grote online webwinkels als Zalando maken in Nederland nog steeds geen winst vanwege de hoge logistieke kosten als gevolg van de vele retourzendingen (berucht zijn inmiddels vrouwen die massaal damesjurken bestellen en een groot deel ervan retourneren). Vooral voor oriëntatie op de aankoop wordt de rol van internet steeds belangrijker; consumenten oriënteren zich bijv. via sociale media op de aankoop van producten en kijken vaak naar reviews voor de aanschaf van een product. Wij verwachten dat retailers nieuwe technologie zullen gebruiken om consumenten te blijven trekken naar fysieke winkelgebieden. Multichannel, waarbij online en fysiek volledig in elkaar overgaan is de toekomst. Dat is bijvoorbeeld in de winkel via een tablet je jas bestellen die vanuit een centraal magazijn wordt thuisbezorgd. De vloerproductiviteit neemt vanwege internetverkoop (en schaalvergroting, zie hierna) wel af, wat zich al uiten in dalende huurprijsniveaus. Veel retailers rekenen slechts een percentage van de omzet toe aan een fysieke locatie als een product via internet is gekocht. We zien echter nog geen trend dat winkels minder ruimte vragen vanwege internetverkoop. Een verklaring is dat de etalage- en presentatiefunctie van winkels in belang toeneemt, omdat winkels hiermee onderscheidend zijn t.o.v. internet (beleving).

Een afhaalpunt is een locatie waar de consument uitsluitend via internet bestelde goederen kan (betalen,) afhalen of retourneren. Op deze locaties vindt uitsluitend logistiek en opslag van bestelde goederen plaats. Er is geen sprake van verleiden tot verkoop van andere producten. Winkeliers spelen met afhaalpunten in op het veranderde boodschappen- en winkelgedrag. Diverse supermarktorganisaties experimenteren met afhaalpunten in alle denkbare verschijningsvormen. Naast afhaalpunten in of aan de supermarkten zijn ook tankstations, werklocaties en nieuwe locaties in beeld. Soms worden er aparte parkeerplaatsen of balies vrijgehouden voor mensen die online bestelde boodschappen komen oppikken. Afhaalpunten in winkelgebieden versterken de winkelstructuur. Bedrijven kunnen naast hun logistieke- ook hun winkelfunctie uitoefenen en vice

versa. Belangrijk is dat bestaande winkeliers profiteren van de extra, deels nieuwe klantenstroom van online consumenten. Afhaalpunten moeten goed bereikbaar zijn voor consumenten. Het gevaar bestaat dat afhaalpunten op bedrijventerreinen, onder de vlag van een logistiek bedrijf, verkapte winkels worden. Dat leidt tot oneerlijke concurrentie met winkeliers in de winkelgebieden, die over het algemeen ook meer lasten en huur betalen.

Schaalvergroting
in de periode 2001 – 2012 is het aanbod aan winkelmeters met 25% toegenomen. Omdat de omzet niet is toegenomen gaat deze toename ten koste van de vloerproductiviteit. Winkels worden steeds groter om de consument meer keuze te bieden of om winstmarges op te krikken door branchevreemde producten te verkopen (als speelgoedverkoop bij bouwmarkten). Een aanzienlijk deel van de winkelmeters in Nederland voldoet inmiddels niet of nauwelijks meer aan de 'maat' van de kritische consument. Een eventuele 'bouwstop' op nieuwe winkelmeters is dan ook weinig effectief, omdat het de dynamiek uit de winkelmarkt haalt.

Steeds meer filialen
Vooral filiaalbedrijven zijn in staat om ook met een lage omzet per m² wvo bedrijfseconomisch goed te presteren. Het aandeel filiaalbedrijven nam de afgelopen 10 jaar toe van 28% naar 35%. Ook dit is een vorm van schaalvergroting. Doel: vergroten van marktaandeel. Winkelformules wijzigen hun vestigingsstrategie voor de komende jaren. Als gevolg van de recessie en de opkomst van internet als aankoopkanaal concentreren winkelketens in de niet-dagelijkse sector zich vooral op grotere verzorgingsgebieden. Waar ketens voorheen nog een behoorlijke expansiedrift hadden, gaat het nu vooral om kwaliteitsverbetering van bestaande grote vestigingen en het op termijn mogelijk sluiten van kleinere.

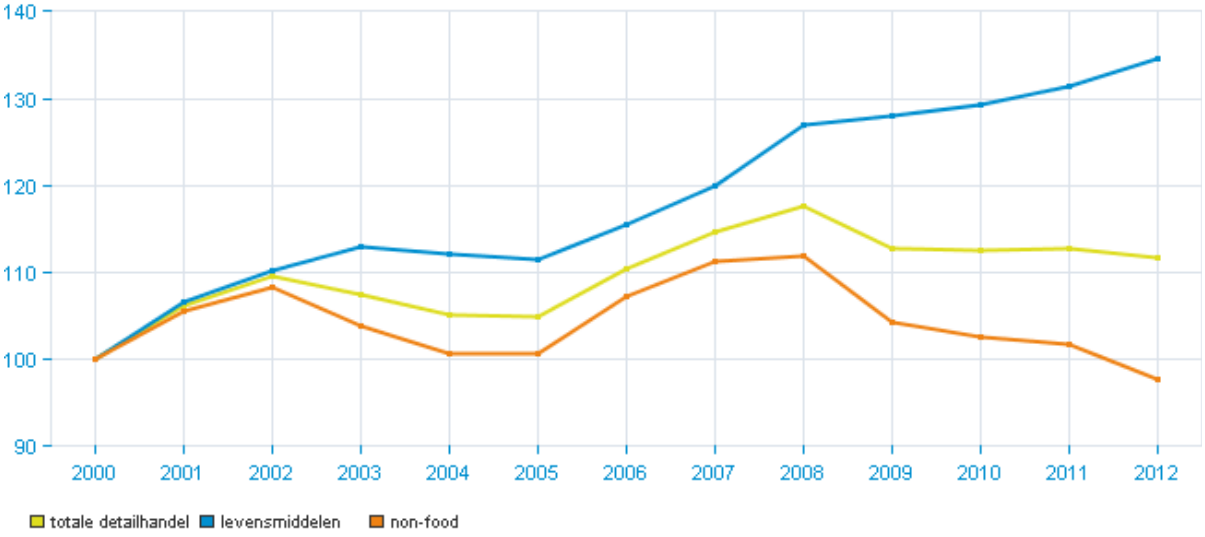
Meer zelfstandigen met pensioen
Het dalende aantal zelfstandigen komt niet alleen door de opkomst van filialen. Er vindt ook een afname plaats door vergrijzing en afname van de beroepsbevolking. De komende tien jaar gaat een groeiend deel van de bevolking met pensioen. Dit geldt ook voor de zelfstandige winkeliers. Meer dan voorheen stoppen zelfstandigen. Zij worden minder vaak opgevolgd door starters. Veel winkels sluiten zonder opvolger.

Kritische en veeleisende consument:
De consument heeft vanwege de toegenomen mobiliteit steeds meer opties om boodschappen te doen of te winkelen. Afstand is steeds minder een probleem en de consument is (o.a. door internet, app's en folders) steeds beter geïnformeerd over het aanbod. Kwaliteiten als keuze, beleving, bereikbaarheid en parkeren worden steeds belangrijker in de strijd om de gunst van de consument.

Niet de internetverkopen maar de economische omstandigheden zijn debet aan de achterblijvende omzetten van fysieke winkels. Consumenten winkelen nog steeds heel veel, maar hebben de afgelopen jaren als gevolg van het lage consumentenvertrouwen en de inkomensontwikkeling fors minder besteed. De frequentie van winkelen en boodschappen doen is de afgelopen tien jaar nauwelijks veranderd. De frequentie van winkelen nam iets af. Een duidelijke trend is dat consumenten steeds efficiënter inkopen doen: het doen van boodschappen wordt steeds vaker gecombineerd met winkelen[1].

[1] Bron: Look, Listen en Learn 2013, SSM RetailPlatform

Omzetontwikkeling detailhandel (peiljaar = 2000)

Bron: Hoofd Bedrijfschap Detailhandel 2013

Kwaliteit wordt van doorslaggevend belang voor de consument. Dat betekent gemakkelijk en comfortabel 'inkopen doen' en 'winkelen met plezier en beleving. Bij 'inkopen doen' is de prijs en kwaliteit van het (supermarkt)aanbod, de bereikbaarheid en parkeersituatie vooral van belang. Bij het 'winkelen' is een omvangrijk en onderscheidend winkel- en horeca-aanbod, sfeer en beleving vooral van belang. Afstand is bij het 'winkelen' is steeds minder een beperkende factor waardoor winkelgebieden in toenemende mate met elkaar concurreren. In het algemeen geldt dat op winkellocaties waar weinig tot niet wordt geïnvesteerd de winkelfunctie zal afnemen of verdwijnen.

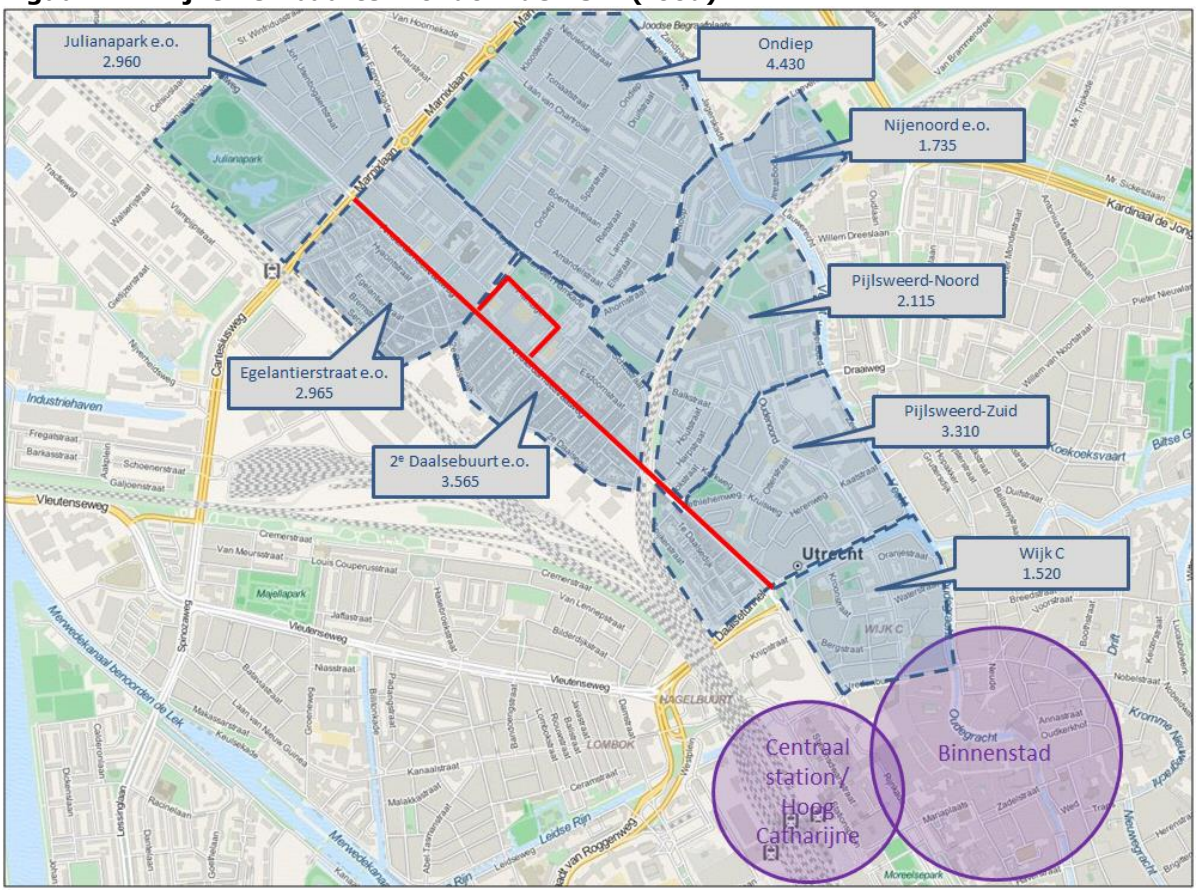
2 Huidige situatie

2.1 Inwoners en wijken

Ingeklemd tegen spoorzone

De Amsterdamsestraatweg (hierna ASW genoemd) bestaat ruim 200 jaar en is een belangrijke verkeersader tussen Utrecht-Noordwest (en Zuilen) en de binnenstad. Uitgangspunt in deze rapportage is het deel van de ASW tussen de Marnixlaan en Daalsetunnel/Weerdzijde (ca.1,6 kilometer) zoals in figuur 2.1 aangegeven. In westelijke richting ligt de spoorweg Utrecht-Amsterdam parallel aan de ASW. Hierdoor zijn de westelijke woonbuurten smal en langgerekt en is het aantal inwoners aan deze kant gering. Aan de oostzijde van de ASW liggen meer en grotere woonbuurten. In noordelijke richting grenst de ASW aan het Julianapark, in zuidelijke richting gaat de ASW via de kruising Paardenveld over in de binnenstad (Wijk C). In zuidelijke richting knipt het spoortraject Utrecht-Amersfoort d.m.v. een spoorwegviaduct de ASW op in twee delen.

Figuur 2.1 Wijken en buurten rondom de ASW (rood)

Bron: CBS, bewerking Seinpost Adviesbureau BV

Het aantal inwoners in Noordwest blijft tot 2020 stabiel op circa 43.000. De grootste groei van het aantal inwoners vindt plaats in Leidsche Rijn[2].

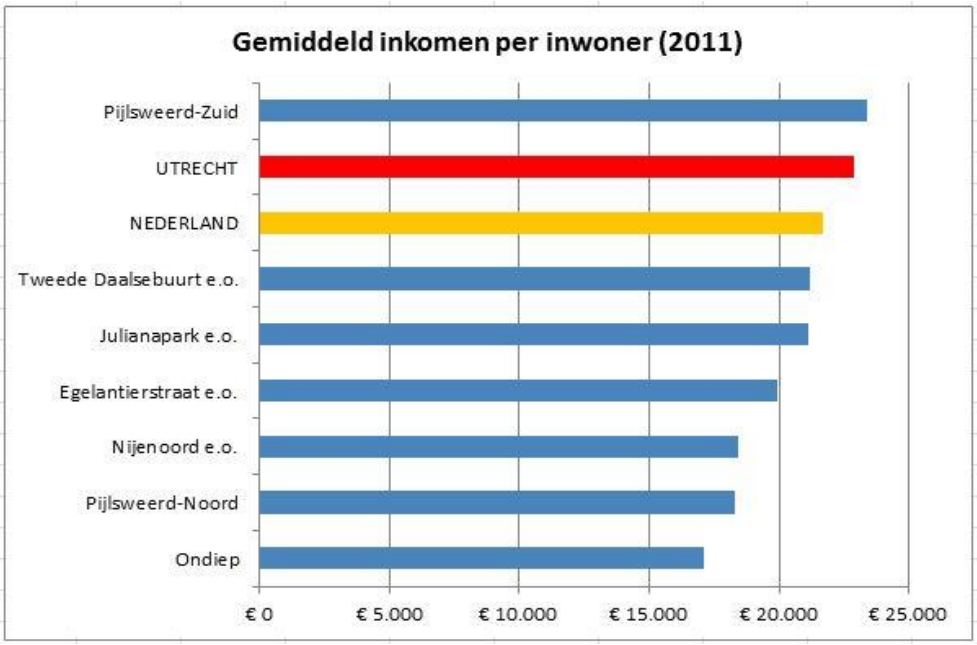
Hoog aandeel lage inkomens

Als we kijken naar de inkomensniveau in de buurten rondom de ASW valt op dat alleen in Pijlsweerd-Zuid het inkomen per persoon hoger is dan het stedelijk en landelijk gemiddelde. In alle

[2] Bron: Bevolkingsprognose 2013, gemeente Utrecht

andere buurten ligt het inkomen per inwoner (ver) onder het landelijk en stedelijk gemiddelde. In figuur 2.2 zijn de inkomens per buurt en het stedelijk en landelijk gemiddelde weergegeven.

Figuur 2.2 gemiddeld inkomen per inwoner

Bron: CBS, bewerking Seinpost Adviesbureau

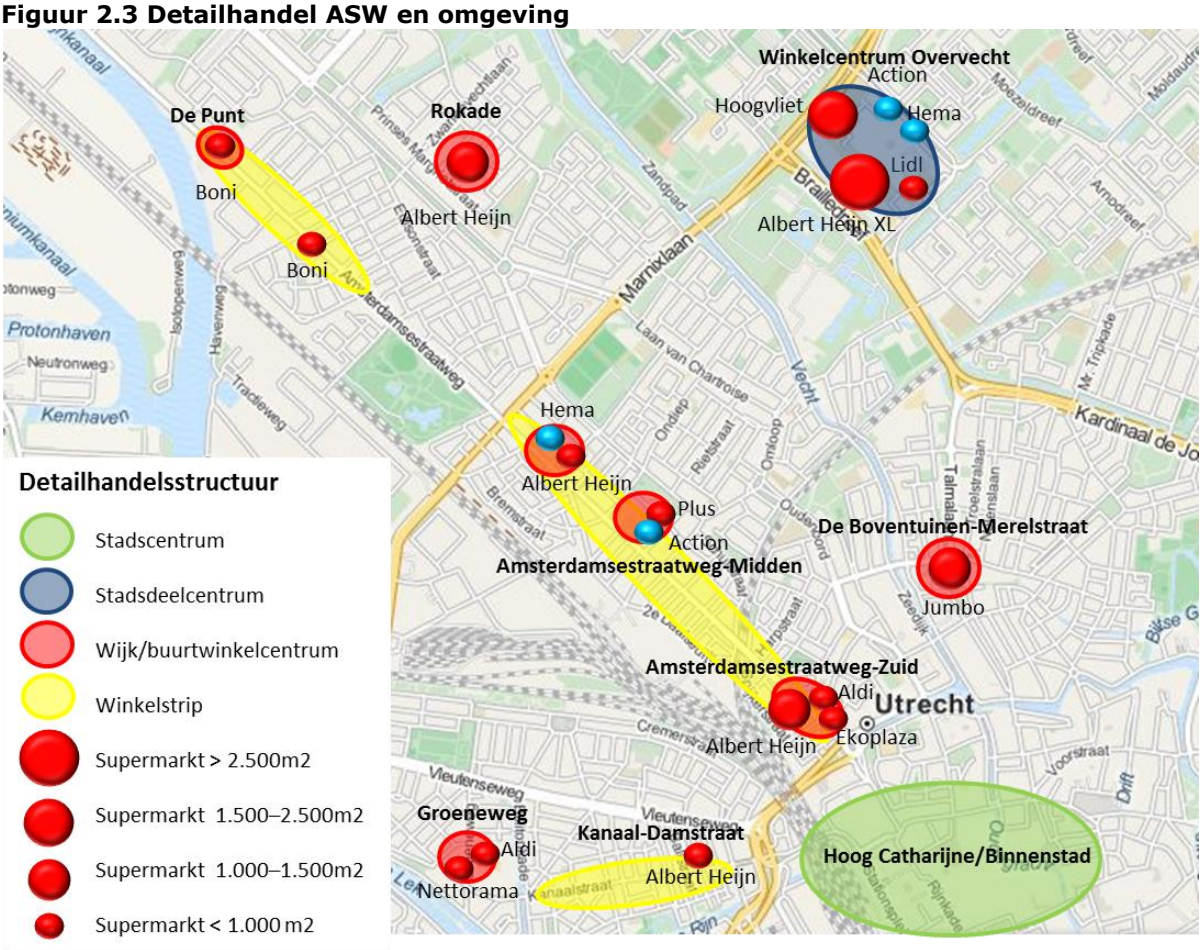
Als we kijken naar de inkomensontwikkeling over de afgelopen drie jaar, dan zien we dat de inkomens in de buurten Pijlsweerd-Noord, Nijenoord e.o. en Egelantierstraat e.o. relatief het meest zijn toegenomen (ca. 10%). In Pijlsweerd-Zuid is het gemiddeld inkomen afgenomen, terwijl in de Tweede Daalsebuurt e.o., Ondiep en Julianapark e.o. de inkomens nauwelijks zijn gewijzigd.

Verder valt op dat het gemiddelde huishouden in de direct aan de ASW grenzende buurten Pijlsweerd-Zuid, Tweede Daalsebuurt, Egelantierstraat en Julianapark met gemiddeld 1,5 à 1,6 persoon per huishouden fors lager is dan de overige de gemiddelde huishoudgrootte in de overige wijken en het Utrechts gemiddelde (1,9).

2.2 Detailhandelsstructuur ASW en omgeving

De detailhandel in de ASW staat niet op zichzelf. Het aanbod in de omgeving (functie, omvang, kwaliteit) beïnvloedt de detailhandelsstructuur in de ASW en vice versa. In figuur 2.3 is de structuur weergegeven.

Figuur 2.3 Detailhandel ASW en omgeving

Bron: Seinpost Adviesbureau BV

Omgeving ASW

In de omgeving van de ASW heeft de detailhandel zich de laatste jaren versterkt en zijn er plannen voor modernisering en uitbreiding van het aanbod. Hieronder gaan we in op de functie en kenmerken van de detailhandel.

- Winkelcentrum Overvecht: op ongeveer 2 kilometer afstand van de ASW ligt Stadsdeelcentrum Overvecht, met 25.000 m² wvo het grootste stadsdeelcentrum van Utrecht[3]. Er zijn plannen om het winkelcentrum de komende jaren uit te breiden en te moderniseren[4], maar voorlopig zijn deze plannen 'on hold' gezet. Het stadsdeelcentrum is goed bereikbaar en beschikt over gratis parkeerplaatsen (een duidelijk voordeel t.o.v. boodschappengebieden met betaald parkeren[5]). Overvecht beschikt over drie supermarkten in elkaar aanvullende marktsegmenten: een ruime Hoogvliet (voordelige supermarkt van 1.500 m² wvo), een Albert Heijn XL (zeer ruime full-service supermarkt van 3.200 m² wvo) en een Lidl (discountsupermarkt waarvan het marktaandeel in snel tempo groeit). De supermarktformules in Overvecht worden goed gewaardeerd door de consument[6]. De supermarkten zijn complementair aan het aanbod in de omgeving, inclusief de ASW. Ook de niet-dagelijkse sector is zeer sterk met trekkers als Action, HEMA, H&M, C&A en een omvangrijk pakket aan modewinkels. Het winkelcentrum biedt de consument een compleet niet-dagelijks aanbod. Na de modernisering en uitbreiding neemt de trekkracht op inwoners

[3] Met 7.200 m² wvo dagelijks, 16.600 m² wvo niet-dagelijks en 1.200 m² leegstand

[4] Bron: Ontwikkelingskader detailhandel, gemeente Utrecht 2012

[5] Bron: Fun of functie, Rabobank 2013

[6] Bron: GfK Kerstrapport 2013

van Noordwest ongetwijfeld verder toe. Grote stadsdeelcentra sluiten aan op het veranderende consumentengedrag (omvang, keuze, kwaliteit, gemak).

- Rokade: Buurwinkelcentrum Rokade aan de Doornburglaan is met 2.500 m² wvo compact opgezet en bestaat uit een Albert-Heijn (met een moderne omvang van 1.200 m² wvo), een palet aan speciaalzaken (bakker, slager, slijter en drogist) en een Blokker, Zeeman en Readshop. Hiermee heeft het centrum een volwaardige boodschappenfunctie voor inwoners uit de omliggende buurten. Het centrum is goed bereikbaar en biedt goede parkeermogelijkheden.
- De Punt e.o.: Opvallend is dat op korte afstand tweemaal een Boni-supermarkt is gevestigd. Beide supermarkten zijn relatief klein (beide nog geen 800 m² wvo). Rondom de Boni-supermarkt De Punt zijn enkele speciaalzaken gevestigd. Verder bestaat dit gebied uit een langgerekte strip van winkels, horeca en diensten. De Boni is een voordelige servicesupermarkt welke door consumenten goed wordt gewaardeerd (GfK Kerstrapport). De supermarktformule sluit aan op de relatief lage inkomens in de omgeving.
- De Boventuinen-Merelstraat: in Noordoost ligt De Boventuinen – Merelstraat, een buurtwinkelcentrum van 2.600² wvo. Het aanbod bestaat uit een moderne Jumbo-supermarkt (ruim 1.300 m² wvo), een Kruidvat, Mitra en bakker. Verder zijn er nog een matrassenzaak en fietsenwinkel gevestigd.
- Kanaalstraat-Damstraat: aan de Damstraat is een kleine Albert Heijn-supermarkt (minder dan 400 m² wvo) gevestigd. Deze AH-supermarkt heeft plannen om uit te breiden. Aan de Kanaalstraat zijn hoofdzakelijk etnische ondernemers in de dagelijkse sector (slager, bakker, vis, groente) en niet-dagelijkse winkels (waaronder een aantal modewinkels), horeca en diensten gevestigd.
- Groeneweg: het buurtcentrum met circa 1.800 m² wvo ligt op enige afstand en heeft niet zo'n grote impact op het functioneren van de ASW. In dit centrum zijn een discounter (Aldi) en prijsvoordelige supermarkt (Nettorama) gevestigd. Beide supermarkten zijn relatief klein. De supermarkten Groeneweg worden uitgebreid.
- Hoog Catharijne e.o.: dit grootste planmatige winkelcentrum van Nederland wordt uitgebreid en gemoderniseerd (CU2020). Het winkelcentrum heeft een (ver) bovenregionale trekkracht. De aansluiting met de binnenstad wordt verbeterd.

2.3 Branchering Amsterdamsestraatweg

Indeling naar koopmotieven

Om de detailhandel te typeren zijn koopmotieven een leidraad.

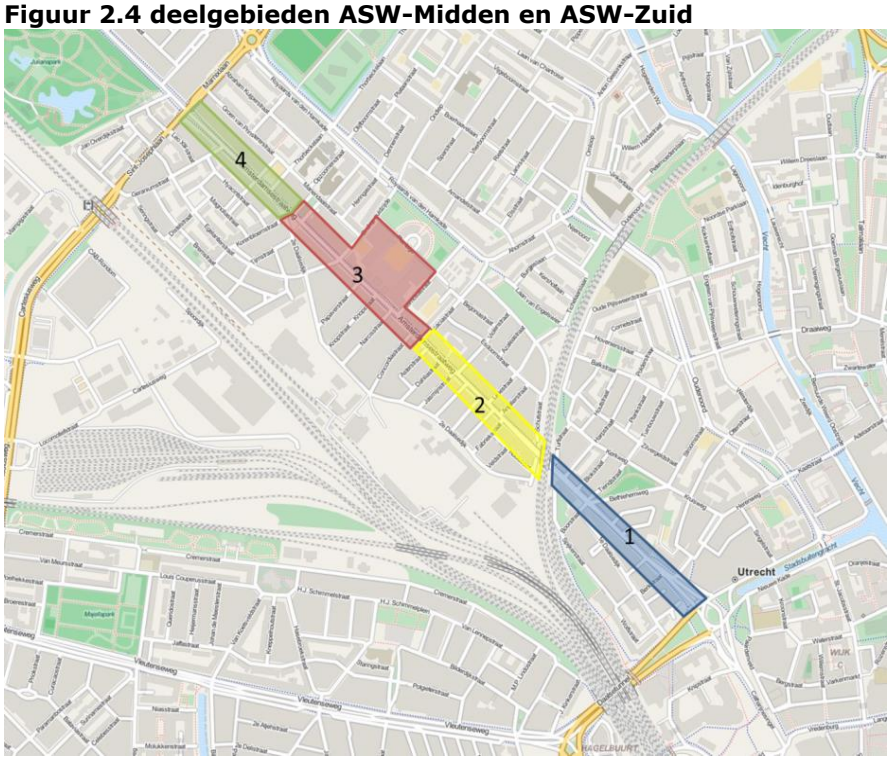
- Dagelijkse aankopen: bestedingen bij supermarkten, verswinkels en drogisterijen. Nabijheid en kwaliteit van de supermarkt (omvang, aanbod, service) zijn belangrijk. Supermarkten zijn de trekkers in dagelijkse winkelgebieden. Gemak en efficiënt boodschappen doen, het liefst alles bij elkaar zodat in één keer de boodschappen kunnen worden gedaan. Bereikbaarheid en parkeren zijn van belang. Andere winkels kunnen profiteren van de passantenstromen die een supermarkt trekt. De kans op combinatiebezoek is het hoogst als de afstand tot de supermarkt niet meer is dan 50 meter. Consumenten wisselen steeds vaker tussen supermarktformules o.b.v. lage prijzen en aanbiedingen. Etnische ondernemers in de dagelijkse sector bedienen een eigen doelgroep met vooral verse producten van buitenlandse komaf.
- Doelgericht kopen: Bij doelgerichte aankopen heeft de consument zich vooraf georiënteerd op de aanschaf van een product. Doelgerichte aankopen vinden plaats in bijv. woonwinkels, bouwmarkten en speciaalzaken. In de ASW zijn (van oudsher) een aantal speciaalzaken gevestigd met vaak een (boven)regionaal verzorgingsgebied (zie verderop). Bereikbaarheid en parkeren voor de deur is van belang. Internet is een geduchte concurrent, omdat de klant vaak al weet wat hij of zij wil kopen en op internet het aanbod het grootst is en de prijs het laagst. Speciaalzaken kunnen vooral concurreren op service. Dat kan 'm zitten in keuze, advies, reparatie of gewoon een goede klantrelatie.

– Winkelen: Bij het winkelen zijn een ruim aanbod, horecamogelijkheden, sfeer en beleving belangrijk. Met name de grotere (historische) binnensteden en themacentra als factory outlet lenen zich hiervoor. Afstand is steeds minder een probleem. Kleine en kleurloze centra in middelgrote steden hebben het steeds moeilijker.

De detailhandel in de ASW heeft vooral een functie voor de dagelijkse en doelgerichte aankopen. De verblijfsduur is kort. Bereikbaarheid en parkeren (auto, fiets) zijn dan belangrijke randvoorwaarden, 'snel en makkelijk de inkopen doen'. De ASW is met twee rijstroken voor auto's en fietsers, langszij parkeren in de hele straat en laad en loshavens hierop (voor zover mogelijk) ingericht.

Indeling ASW in 4 clusters
De ASW-Midden en ASW-Zuid zijn samen ca. 1,6 kilometer lang. Vanuit de optiek van de consument is de ASW niet één geheel. De straat bestaat uit verschillende deelgebieden met ieder eigen karakteristieken. Het heeft dan ook weinig zin om een analyse van de hele straat te maken. Wij kiezen ervoor de ASW in te delen in vier zones zoals in figuur 2.4 is te zien. Deelgebied 1 betreft de ASW-Zuid, de deelgebieden 2 t/m 4 betreffen de ASW-Midden.

Figuur 2.4 deelgebieden ASW-Midden en ASW-Zuid

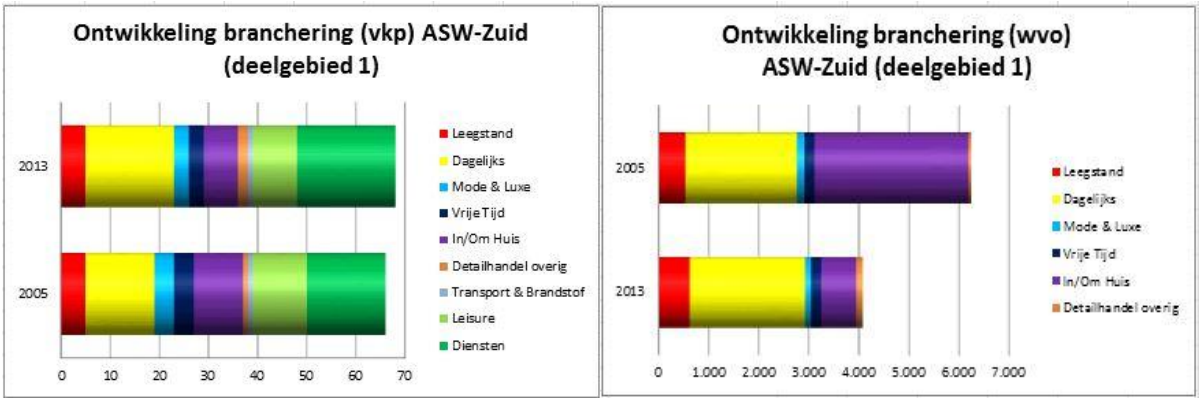

Bron: Seinpost Adviesbureau BV

Deelgebied 1; supermarkten en mengelmoes bedrijvigheid
De kop van de ASW vanaf Paardenveld (Daalsetunnel/Weerdsingel) heeft weinig 'smoel' voor een winkelgebied. De bezoeker ervaart geen winkelgebied als hij of zij de straat ingaat. Ter hoogte van de AH zijn drie supermarkten bij elkaar gevestigd; AH (ruim 1.100 m² wvo), discounter Aldi (600 m² wvo) en de biologische supermarkt Ekoplaza. In het grote pand waar woningzaak Broekman was gevestigd (ca. 2.000 m² wvo) is een sportschool gekomen. In de omgeving zijn o.a. drogist (Etos), bakker, viswinkel, toko en delicatessenzaak gevestigd. In de niet-dagelijkse sector zijn enkele speciaalzaken gevestigd. Het winkelaanbod gaat richting het spoorviaduct al snel over in horeca en diensten van wisselende kwaliteit. Ongeveer de helft van het aanbod is te typeren als etnisch ondernemerschap. Hiermee bedoelen we dat uitstraling, exploitatie en assortiment een

exotische sfeer creëren. Toch heeft de ASW-Zuid geen eenduidig etnisch beeld (geen China Town), maar is het meer een bonte verzameling van verschillende typen bedrijvigheid. Kleinschalig verkaveld vastgoed wordt afgewisseld met enkele nieuwbouwprojecten. Ongeveer de helft van de panden is met detailhandel ingevuld. Ongeveer 7,0% van het winkeloppervlak staat leeg[7]. De winkelleegstand in Utrechtse binnenstedelijke winkelstraten is gemiddeld circa 4,9% (in wvo)[8].

Figuur 2.5 Branchering deelgebied 1

Bron: Locatus, bewerking Seinpost Adviesbureau BV

Figuur 2.6 Impressie deelgebied 1

Deelgebied 2; etnisch ondernemerschap, persoonlijke diensten en horeca

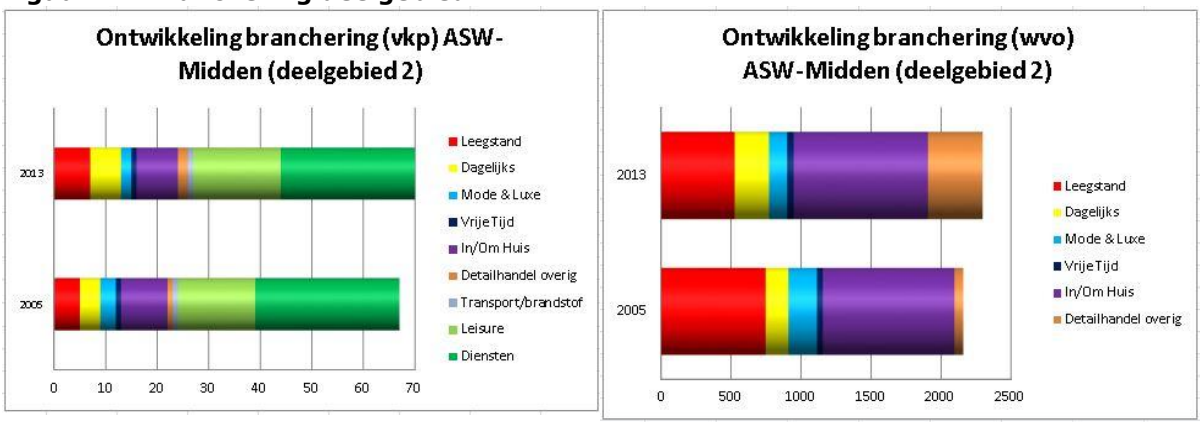
De ASW tussen het spoorwegviaduct en de kruising Acaciastraat en Asterstraat is een aaneenschakeling van kleinschalig vastgoed (de gemiddelde pandomvang van de detailhandelsfuncties is circa 30 m² wvo) in zeer uiteenlopende branches. Het meeste aanbod is te typeren als etnische persoonlijke dienstverlening (kappers, schoonheidssalons, financiële dienstverlening, etc.). Verder is hier vooral veel etnische horeca (grillroom, fastfood) gevestigd van soms een bedenkelijk niveau. Ongeveer een derde van het aantal panden is ingevuld met winkels. De grotere winkels zijn een meubelzaak en partijgoedhandel Big Bazar. De uitstraling van de panden is over het algemeen (zeer) laagwaardig. Van het winkelbestand staat zo'n 16,5% m² wvo leeg[9]. De leegstand is afgenomen doordat Big Bazar een pand van 300 m² wvo heeft betrokken.

[7] Bron: Locatus. Dit betreft de winkelleegstand. De totale leegstand ligt hoger. Het aandeel leegstand van niet-detailhandel (horeca en consumentgerichte dienstverlening) is niet meegenomen in deze berekening.

[8] Bron: Locatus verkooppuntverkenner, april, 2014.

[9] Bron: Locatus. Dit betreft de winkelleegstand. De totale leegstand ligt hoger. Het aandeel leegstand van niet-detailhandel (horeca en consumentgerichte dienstverlening) is niet meegenomen in deze berekening.

Figuur 2.7 Branchering deelgebied 2

Bron: Locatus, bewerking Seinpost Adviesbureau BV

Figuur 2.8 Impressie deelgebied 2

Deelgebied 3: hart van de wijk, boodschappen doen en verblijven

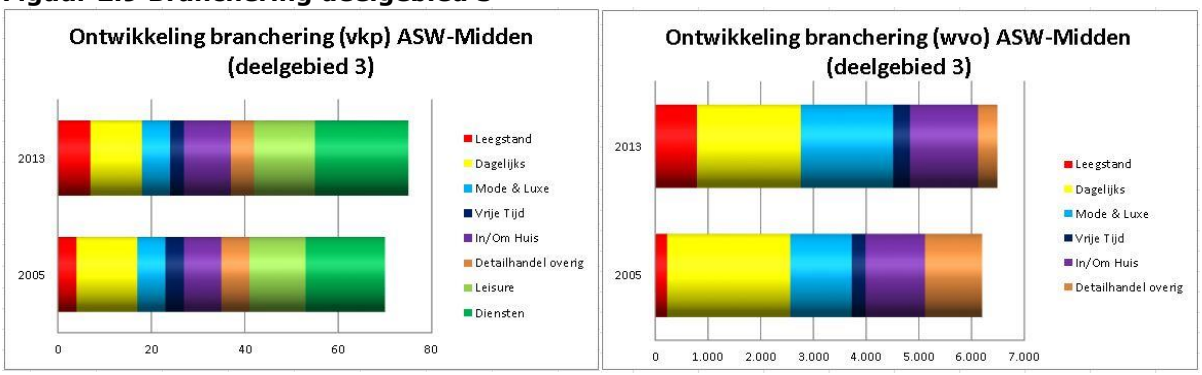
Het gebied bestaat uit de winkels rondom de Plantage en de kruising van Beuningenplein en Korenbloemstraat. De Plantage is een vrij recent ontwikkeld gebied voor de dagelijkse en frequente boodschappen. De Plantage heeft een 'stenige uitstraling' waarbij opvalt dat de winkelwanden naar binnen zijn gekeerd. Aan het plein zijn drie historische panden gevestigd waarvan één met een grandcafé één met wijkbureau Noordwest en één met Stichting Halt Regio Utrecht. Het aantal parkeerplaatsen is aan de krappe kant[10]. De parkeerplaatsen op het plein zijn voor bewoners en bezoekers. Action is in dit gebied een sterke trekker. Het winkelaanbod bestaat verder uit een PLUS-supermarkt, Zeeman en Trekpleister. Naast winkels zijn er op de Plantage ook een ijssalon, bibliotheek, restaurant en postkantoor gevestigd. Tevens is er een weekmarkt. Vlakbij de Plantage is een nieuwbouwplint gerealiseerd. Hier is o.a. Mitra en een bloemenzaak gevestigd. Enkele grotere winkels in de ASW zijn een muziekinstrumentenzaak, een 2ehandswinkel, twee woonwinkels, twee fietsenwinkels (inmiddels één te huur), Wibra, Blokker, Nedgame en Oriëntaalse supermarkt. Het geheel heeft een wisselende kwaliteit met een mix van grote en kleine panden. Bagel & Beans is een goed voorbeeld van een goede invulling van een hoekpand. De beleving van het gebied is (voelt) als een 'huiskamer'.

De omvang van het winkelbestand is 6.500 m² wvo en wordt gedomineerd door de dagelijkse sector (PLUS, Oriëntaalse supermarkt en Trekpleister) en mode en luxe (Blokker, Wibra, Action en Zeeman). In aantal verkooppunten springen vooral horeca en diensten eruit. Deze functies zijn echter in kleinere panden gevestigd. De uitstraling van de panden aan de ASW is zeer divers. De winkelleegstand in dit gebied is 8,4%[11].

[10] Op basis van eigen waarneming Seinpost op meerdere peilmomenten.

[11] Bron: Locatus. Dit betreft de winkelleegstand. De totale leegstand ligt hoger. Het aandeel leegstand van niet-detailhandel (horeca en consumentgerichte dienstverlening) is niet meegenomen in deze berekening.

Figuur 2.9 Branchering deelgebied 3

Bron: Locatus, bewerking Seinpost Adviesbureau BV

Figuur 2.10 Impressie deelgebied 3

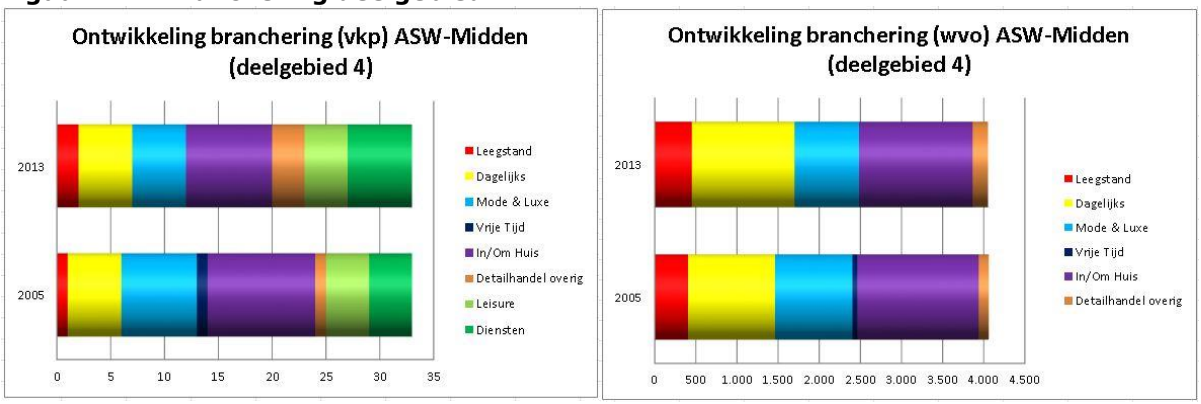

Deelgebied 4: mix wonen, winkels en diensten

De winkels en voorzieningen in het gebied Van Beuningenplein - Korenbloemstraat tot Marnixlaan wordt onderbroken door woningen en pleinen. Ter hoogte van de Rabobank-locatie is een beperkte winkelconcentratie van een kleine AH en HEMA. Verderop zijn Kruidvat en Wibra gevestigd. Het verzorgingsgebied voor dagelijkse winkels is klein (± 3.000 inw.) met de Plantage en Rokade in de omgeving. In vierkante meters domineert de branche In/Om Huis met een ijzerwarenwinkel, twee woonwinkels en twee fietsenwinkels. De winkelomvang is 4.000 m² wvo gebleven. De leegstand is 7,4% in 2013[12]. Het aantal dagelijkse meters is iets toegenomen.

[12] Bron: Locatus. Dit betreft de winkelleegstand. De totale leegstand ligt hoger. Het aandeel leegstand van niet-detailhandel (horeca en consumentgerichte dienstverlening) is niet meegenomen in deze berekening.

Figuur 2.11 Branchering deelgebied 4

Bron: Locatus, bewerking Seinpost Adviesbureau BV

Figuur 2.12 Impressie deelgebied 4

2.4 Koopstromen ASW

Consumentenbestedingen: afname ASW-Midden, toename ASW-Zuid.

- Uit tabel 2.2 blijkt dat de kooporiëntatie – het percentage van de totale bestedingen dat terecht komt in een winkelgebied – van consumenten uit Noordwest in de periode 2004 – 2011 in de ASW-Midden aanzienlijk is afgenomen. Ging in 2004 nog 30% van de consumentenbestedingen in de dagelijkse sector van inwoners uit Noordwest naar ASW-Midden, in 2011 is dat gedaald tot 12%. In de niet-dagelijkse sector zagen we eenzelfde tendens; een afname van 11% naar 3% in ASW-Midden. In ASW-Zuid was juist sprake van een toename.
- In de dagelijkse sector is de positie van Overvecht en ASW-Noord (Zuilen, Rokade, De Punt) verbeterd; deze gebieden hebben het marktaandeel in Noordwest vergroot. Consumenten uit Noordwest geven daarnaast geld uit bij dagelijkse winkels in winkelcentrum De Boventuinen en Stadsdeelcentrum Kanaleneiland.
- In de niet-dagelijkse sector blijven de binnenstad en Overvecht de belangrijkste bestemmingen van consumenten uit Noordwest.

Tabel 2.1 kooporiëntatie inwoners uit Noordwest 2004 en 2011					
Dagelijks	**2004**	**2011**	**Niet-dagelijks**	**2004**	**2011**
ASW-Noord[13]	26%	29%	Winkelcentrum Overvecht	16%	15%
Winkelcentrum Overvecht	18%	20%	Binnenstad Utrecht	38%	30%
ASW-Midden/De Plantage	30%	12%	ASW-Noord	7%	10%
			ASW-Midden/De Plantage	11%	3%
ASW-Zuid	1%	7%	ASW-Zuid	0%	1%

Bron: Winkelatlas gemeente Utrecht 2011, I&O Research, 2012

Herkomst omzet ASW: vooral Noordwest

- Uit tabel 2.2 blijkt dat in de ASW-Midden 82% van de omzet in de dagelijkse sector uit Noordwest komt. In de dagelijkse sector is nabijheid het belangrijkste motief. In de niet-dagelijkse sector komt 60% van de omzet uit Noordwest.
- In ASW-Zuid komt 60% van de omzet in de dagelijkse sector uit Noordwest, 21% uit West en 10% uit de binnenstad. In de niet-dagelijkse sector komt het grootste deel van buiten Noordwest waarvan 15% van buiten de regio Utrecht.

Tabel 2.2 Omzetherkomst ASW 2011 (in %)	
Dagelijks	**Belangrijkste herkomstgebieden**
ASW-Midden/De Plantage	Noordwest (82%), West (7%)
ASW-Zuid	Noordwest (60%), West (21%), Binnenstad (10%)
Niet dagelijks	**Belangrijkste herkomstgebieden**
ASW-Midden/De Plantage	Noordwest (60%), Zuidwest (8%), Ring Utrecht (7%)
ASW-Zuid	Noordwest (30%), Overig NL (15%), Ring Utrecht (14%)

Bron: Winkelatlas gemeente Utrecht 2011, I&O Research, 2012.

Uit onderstaande tabel blijkt dat het grootste deel van de bezoekers voor dagelijkse artikelen te voet en per fiets komen.

Tabel 2.3 Vervoerswijze winkelgebieden voor dagelijkse artikelen		
Vervoerswijze	**ASW-Midden (incl. WC De Plantage)**	**ASW-Zuid**
Te voet	57%	47%
Fiets	32%	46%
Auto	8%	7%
Anders	3%	-

Bron: Winkelatlas gemeente Utrecht 2011, I&O Research, 2012

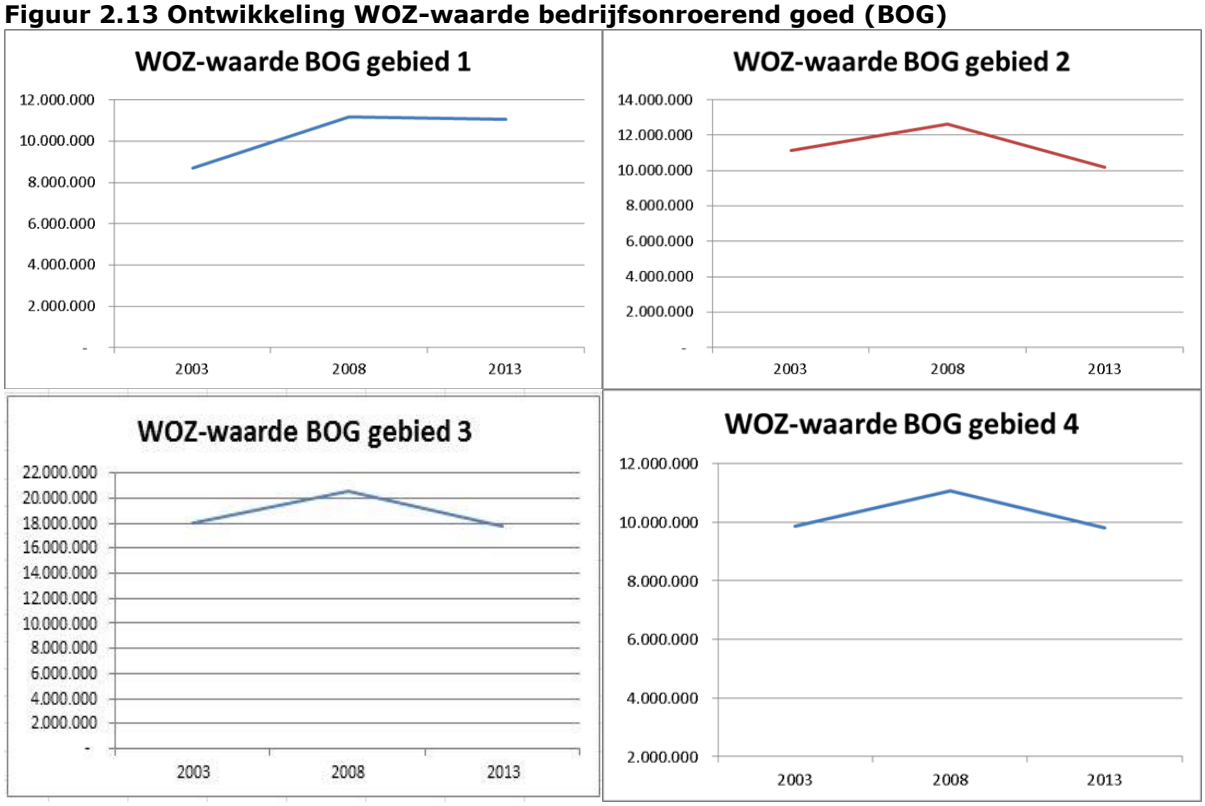
Bezoekers die komen voor doelgerichte aankopen (w.o. branches wonen, doe-het-zelf, bruin- en witgoed) komen in de meeste gevallen met de auto.

[13] Amsterdamsestraatweg-Noord bestaat in de Winkelatlas van de gemeente uit Rokade, De Punt en Zuilen

2.5 Waardeontwikkeling vastgoed

De waardeontwikkeling van het commercieel vastgoed is een indicator voor de economische ontwikkeling. Per deelgebied zijn in onderstaande tabellen de totalen aan WOZ-waardes weergegeven.

Figuur 2.13 Ontwikkeling WOZ-waarde bedrijfsonroerend goed (BOG)

Bron: gemeente Utrecht, bewerking Seinpost Adviesbureau BV

In het algemeen is de daling van de WOZ-waarden vanaf 2008 te verklaren door de economische crisis. In de periode 2003-2008 was er sprake van hoogconjunctuur. Daarnaast geeft de aanbodanalyse enkele mogelijke verklaringen:

- In deelgebied één en twee is het aantal vastgoedobjecten met respectievelijk 5 en 6 toegenomen. In deelgebied drie en vier is het aantal vastgoedobjecten in beide gebieden met 1 toegenomen.
- Deelgebied één is het enige gebied waar de WOZ-waarde vanaf 2008 op peil is gebleven. In dit deel heeft de supermarktsector zich in deze periode versterkt.
- Vanaf 2008 is de waarde in deelgebied twee relatief het meest afgenomen. Uit de analyse blijkt dat de winkels relatief kleinschalig zijn en de uitstraling laagwaardig is.
- In deelgebied drie en vier is de WOZ-waarde relatief evenveel afgenomen. Opvallend is de waardedaling omdat de Plantage als recent ontwikkeld nieuwbouwplan deel uitmaakt van gebied drie.

2.6 Samenvatting relevante onderzoeken

In deze paragraaf volgt een korte uiteenzetting van relevante onderzoeken over de ASW en maatregelen die van invloed zijn op de ontwikkeling van de ASW.

Actieplan Luchtkwaliteit (ALU) en Gezonde Lucht voor Utrecht
Het ALU[14] en het rapport 'Gezonde Lucht voor Utrecht' gaan over de uitvoering van een aantal luchtkwaliteitsmaatregelen in de directe omgeving van de ASW (tussen de Weerdsingel en de Oudenoord) met als doelstellingen: schone lucht een bereikbare stad en een duurzame groei[15]. De exacte verkeersmaatregelen zijn op peildatum juni 2014 nog niet duidelijk. Er worden verschillende mogelijkheden onderzocht. De maatregelen hebben vooral invloed op de bereikbaarheid van de ASW per auto en daarmee ook effect op het winkelaanbod (wonen, bruin- en witgoed, doe-het-zelf, auto en fiets) omdat bezoekers aan deze winkels in de meeste gevallen met de auto komen.

Marktverkenning winkelgebied ASW
Uit een recente marktverkenning voor de ASW[16] zijn – voor zover in dit hoofdstuk nog niet genoemd – een aantal interessante bevindingen te noemen:

- Action, Albert Heijn en Plus zijn de belangrijkste winkeltrekkers. Action speelt een belangrijke rol in het aantrekken van bezoekers uit de regio.
- Bij een bezoek aan de ASW bezoeken consumenten een gering aantal winkels: het gaat om korte, maar frequente bezoeken.
- De waardering voor de ASW is niet hoog, met name regiobezoekers en hoger opgeleiden zijn minder te spreken over de ASW.
- De winkels zijn goed bereikbaar, maar het parkeren is een probleem.
- Mogelijke verbeteringen zijn: meer sfeer via terrasjes, minder verkeer in de straat, veiligheid verbeteren, meer kleding- en schoenenwinkels, meer variatie in het winkelaanbod, betaald parkeren opheffen en het gebied kindvriendelijker maken.
- De ASW scoort het best op prijs, maar is daarmee niet concurrerend met andere winkelgebieden.
- De ASW scoort slechter op toegankelijkheid en aanbod dan andere winkelgebieden. Verbetering van sfeer en aanbod heeft invloed op de waardering.

[14] Bron: Economische effecten ALU ASW in concept, DHV augustus 2010

[15] Bron: Gezonde lucht voor Utrecht, Ontwerp Uitvoeringsprogramma 2013-2015, februari 2013.

[16] Bron: Slimmer werken aan Toekomstvisie, HIGHvalue juli 2012

3 Visie

3.1 Ambitie en uitgangspunten

Om verdere leegstand en verpaupering te voorkomen zijn investeringen in het vastgoed noodzakelijk. Dalende huurprijzen leiden doorgaans tot een afname van investeringen in het vastgoed waardoor het huurprijsniveau nog verder afneemt. Om deze vicieuze cirkel te doorbreken is een nieuw perspectief nodig op basis waarvan overheid en private partijen plannen kunnen opstellen. Ontwikkelingen in de retailmarkt en de omgeving van de ASW bepalen mede het perspectief voor de ASW.

Overwegingen
Voordat we ingaan op de branchevisie, zetten we een aantal overwegingen uiteen:

- De stedelijke consument heeft weinig tijd en wil vooral efficiënt en gemakkelijk aankopen doen. Voor winkels en winkelgebieden geldt dat omvang (voldoende keuze) in een compact opgezet en goed (per fiets en lopend) toegankelijk winkelgebied belangrijk is om de consument te binden.
- Voor dagelijkse aankopen blijft nabijheid de belangrijkste factor. De dagelijkse sector is (vooralsnog) relatief ongevoelig voor internetverkopen en conjuncturele ontwikkelingen.
- Supermarkten zijn in boodschappencentra de publiekstrekkers. De ondergrens voor een moderne stadssupermarkt is al snel ± 1.000 (discounter) tot ± 1.250 m² wvo. Kleinere supermarkten trekken aanzienlijk minder klanten dan grotere. Supermarkten zorgen voor passantenstromen en ook op doordeweekse dagen voor levendigheid. Hiermee bieden ze een basis voor bijv. een volwaardige HEMA, drogisterijen, modewinkels, etc. Andere winkels profiteren van het combinatiebezoek. De kwaliteit van supermarkten (omvang, aanbod, parkeren) bepaalt de trekkracht.
- Grote, goed bereikbare boodschappencentra (als Overvecht) verdringen kleinere buurtcentra. In de omgeving van de ASW zijn Rokade en De Boventuinen gemoderniseerd en zijn er plannen om Groeneweg en Overvecht uit te breiden[17]. Deze ontwikkelingen leiden ongetwijfeld tot een (verdere) afvloeiing van consumenten vanuit de buurten rondom de ASW.
- Als gevolg van het veranderende consumentengedrag (kritisch, veeleisend, mobiel), internetverkoop en afname van besteedbare inkomens (crisis, lastenverzwaringen) en de goede kwaliteit van het aanbod in de omgeving (Overvecht, binnenstad, Hoog Catharijne) is het vooruitzicht voor met name de non-foodsector in de ASW weinig rooskleurig. De (ruimtelijke) kwaliteit van winkelen in de ASW is aanzienlijk lager dan in de omliggende winkelgelgebieden. In de ASW concurreert een aanzienlijk deel van de winkels op prijs. Het onderscheidend vermogen ten opzichte van internet is dan beperkt. Op internet is het assortiment oneindig en zijn producten het goedkoopst. Voor branches als elektronica, vrije tijd en wonen geldt dat het internetkanaal een geduchte concurrent is.
- Winkelformules wijzigen hun vestigingsstrategie voor de komende jaren. Als gevolg van de recessie en de opkomst van internet als aankoopkanaal concentreren winkelketens in de niet-dagelijkse sector zich vooral op grotere verzorgingsgebieden. Waar ketens voorheen nog een behoorlijke expansiedrift hadden, gaat het nu vooral om kwaliteitsverbetering van bestaande grote vestigingen en het op termijn mogelijk sluiten van kleinere. Het marktgebied van de winkelketens in de ASW beperkt zich vooral tot omliggende buurten, waardoor de positie van winkelformules kwetsbaar is.
- De consument vindt vermaak, beleving (of betekenis) en gemak van belang bij recreatief bezoek (mode, vrije tijd, horeca). In de ASW domineert het verkeer (doorgangsstraat), zijn er weinig karakteristieke (historische) panden en is het daghoreca-aanbod beperkt. Hierdoor is het winkelklimaat (entourage, sfeer en beleving) in de ASW gering.

[17] Uitbreidingsplannen Overvecht zijn voorlopig 'on hold' gezet.

- De ASW behoort – met uitzondering van de ASW-Zuid – al jaren tot de winkelgebieden die marktaandeel verliezen. Dit betekent dat steeds minder bestedingen uit Noordwest en elders terechtkomen in de ASW. Ook door de economische situatie, internet en de vernieuwing van concurrerende winkelgebieden, zal de vraag naar winkelmeters in de ASW verder afnemen. Dit zal leiden tot nog meer leegstand in de ASW. Deze is nu al bovengemiddeld.

Perspectief voor binnensteden, de grotere boodschappencentra en ruime supermarkten

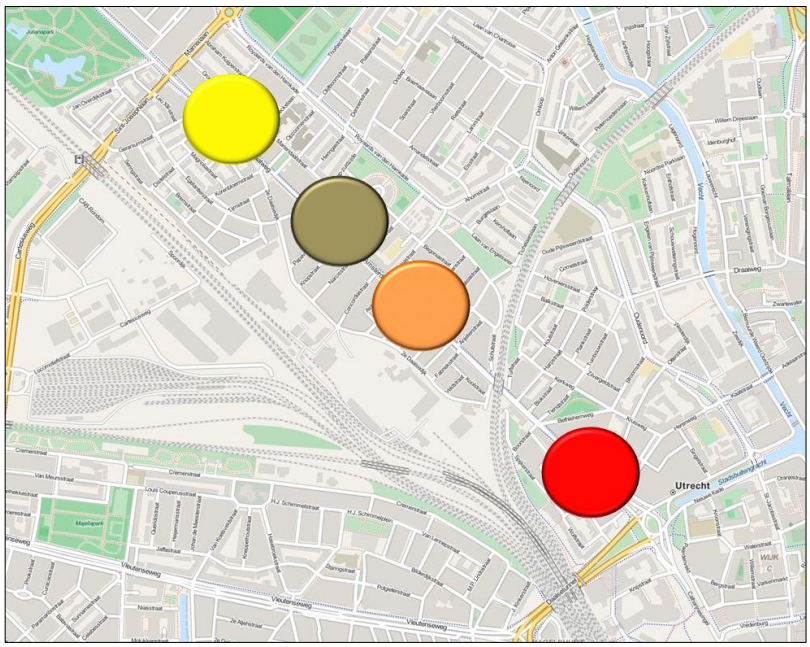

Weinig perspectief voor kleurloze en kleinschalige winkelgebieden

Opgave en uitgangspunten

- De belangrijkste doelgroepen in de ASW zijn inwoners uit omliggende buurten, Utrechters met een multiculturele achtergrond die op het specifieke aanbod afkomen en passerend (vooral fiets)verkeer dat via de ASW vanuit Noordwest (of verder) naar de binnenstad/Utrecht Centraal.
- De ASW is te lang en te divers om als één geheel te worden gezien. In de visie houden we rekening met de diversiteit en karakteristieken van de deellocaties. Beter kan worden gesproken over een 'kralensnoer' dat bestaat aan **vier herkenbare deelmilieus**/profielen.

- Deze deelmilieus zijn sterk genoeg om zelfstandig te kunnen functioneren, maar worden onderling verbonden door de **unieke kwaliteiten** – het DNA – van de ASW. De ASW staat vooral bekend om haar verscheidenheid in aanbod én ondernemerschap, uitstekende bereikbaarheid en goede betaalbaarheid. Dit zijn de kernwaarden van de straat.

- Er zijn kansen voor 4 herkenbare deelmilieus, maar deze worden slechts voor een deel bepaald door de detailhandel. Aan de Plantage én het eerste deel van ASW-Zuid zal de detailhandelsfunctie domineren. De overige deelmilieus/-gebieden hebben veel meer een gemengd karakter.
- Dit betekent dat de winkelfunctie niet in de gehele ASW in stand kan worden gehouden. Door **transformatie** van **kansarme winkellocaties** naar **gemengde gebieden** zal dit een **afname** van het **winkelvloeroppervlak** in de gehele ASW betekenen.
- Daarnaast vormt een belangrijk uitgangspunt het **versterken** van een beperkt aantal **kansrijke winkellocaties**, te weten de Plantage en 1e deel ASW-Zuid. De inzet voor deze locaties is het stimuleren van de totstandkoming van een levendig en compact winkelgebied. Niet alleen door winkelmeters toe te voegen, maar juist ook door het 'inruilen' van minder kansrijke winkelmeters voor kansrijkere winkelmeters.
  Versterking van de dagelijkse sector ligt hierbij voor de hand. Vergroting van de supermarkten tot een moderne maat is van belang om de concurrentiepositie te versterken. Inpassing van een supermarkt in het goedkopere prijssegment is gewenst omdat deze aansluit bij de wens van de consument.
- Daarnaast zijn er kansen om het etnisch ondernemerschap te versterken. In tegenstelling tot veel autochtone jongeren kiezen allochtone jongeren relatief vaak voor het beginnen van een eigen zaak. Ook hier lijkt met name de dagelijkse sector kansrijk. Inpassing van een etnische trekker (bv. een supermarkt) in het deelgebied tussen de Anjelierstraat-Acaciastraat verdient om meerdere redenen de voorkeur. Belangrijkste is dat er door een dergelijke toevoeging een unieke kans ontstaat om dit gebied van een nieuw passend perspectief te voorzien.
  Daaromheen moet ruimte ontstaan voor kwalitatief goede (etnische) ondernemers, die zowel in de detailhandel als dienstverlening actief zijn. Zonder een etnische trekker, zal dit gebied verder wegglijden.
- Voor de (overige) deelgebieden met een transformatieopgave bestaan diverse kansrijke aankopingspunten voor nieuwe functies:
  - Door de opkomst van nieuwe technologie die het consumentengedrag veranderen zijn er kansen voor experimenten met functies als distributie- en afhaalpunten, webwinkels die op zoek zijn naar fysieke winkelruimte, etc.
  - In Utrecht is een grote vraag naar binnenstedelijke woonruimte voor met name één en tweepersoonshuishoudens (studenten, jonge werkenden). Op een aantal locaties is transformatie naar wonen mogelijk.
  - Hiermee neemt ook de vraag naar publieksgerichte diensten toe met kansen voor detaillisten (als avondwinkel, traiteur), horeca (koffiezaak, lunchroom) en ambachten/diensten (wasserette, stomerij). Dergelijke functies passen prima aan de ASW.
  - In delen van de ASW is er mogelijk ruimte voor functies als onderwijs (bijv. leerwerkbedrijf), zorg etc.
  - Mogelijk kunnen ook zzp'ers uit de wijk een (kantoor)plek krijgen in de ASW.

- Tot slot heeft de ASW een sterke buurtfunctie. De inrichting van het openbaar gebied (pleinen, voetgangersgebied) en functies gericht op de buurt (daghoreca) vereisen dan ook aandacht.

3.2 Ruimtelijk brancheplan: 4 clusters

We werken de uitgangspunten en ambities uit in een ruimtelijk brancheplan voor de vier clusters tussen Daalsetunnel/Weerdsingel en Marnixlaan, inclusief de koppen van de zijstraten. De vier gebieden hebben ieder een eigen onderscheidend profiel binnen het geheel van de ASW. Binnen de clusters streven we naar duidelijk met elkaar samenhangende voorzieningen en winkels. De clusterbenadering is geen blauwdruk waarin iedere winkel naar zijn eigen cluster moet verhuizen (en bestemmingsplannen hierop aangepast moeten worden), maar wel een richtinggevende en wervende benadering voor (nieuwe) ondernemers, ontwikkelaars en eigenaren.

DEELGEBIED 1 (ASW-Zuid): BOODSCHAPPENCENTRUM
Typering: winkelgebied

- Om het gebied te versterken is een investering in nieuwbouw noodzakelijk om de gewenste impuls te creëren. Als geïnvesteerd wordt in de kop van de ASW 'Paardenveld', levert dit een nieuwe 'smoel' op van de ASW.
- De inpassing van een ruime supermarkttrekker (ca. 2.000 m² wvo) met een verzorgingsfunctie voor consumenten uit de binnenstad (o.a. wijk C), omliggende woonbuurten (o.a. Pijlsweerd) en passerend (fiets)verkeer vergroot de trekkracht van de ASW-Zuid. Een grote supermarkt biedt meer service (aanbod, brede gangpaden, veel kassa's) dan een kleine. Een grote supermarkt trekt daardoor een grote passantenstroom (> 15.000 bezoekers per week) met o.a. consumenten die nu niet in de ASW komen. Met een ruime supermarkttrekker, een discountsupermarkt en een biologische supermarkt ontstaat een sterke mix van supermarkttrekkers in het zuidelijke deel. Andere winkels kunnen profiteren van combinatiebezoek. Bijkomend effect is dat ondermaats presterende supermarkten in de omgeving worden geprikkeld om te investeren.
- Een aanvullende sterk supermarktcentrum biedt een basis voor winkels als versspeciaalzaken, drogisterijen en een HEMA in ASW-Zuid (verplaatsers of nieuwe ondernemers), daartoe dienen winkels geclusterd te worden in een compact gebied (concentratie). Als aanvulling kunnen vrijetijdsfuncties een plek krijgen (als een sportschool die reeds is gevestigd).
- De verkeerssituatie gaat op de schop (ALU/Gezonde Lucht voor Utrecht). De ruimtelijke inpassing van een ruime supermarkt, ontsluiting en parkeersituatie zijn aandachtspunten in de uitwerking.
- Als tegenhanger van het boodschappengebied in ASW-Zuid wordt de kruising Boorstraat/Tiendstraat/Bethlehemweg opgewaardeerd als 'oase' met een buurtfunctie. Als het openbaar gebied wordt aangepakt met meer ruimte voor verblijven en voetgangers en de hoekpanden worden aangepakt ontstaat hier ruimte voor horeca met terras. De parken/groenstroken kunnen worden opgewaardeerd met (speel)voorzieningen zodat ze een meer parkachtige uitstraling krijgen. Mogelijk kan de Prorail-locatie (driehoekige groenstrook tussen spoor, Boorstraat en ASW) hierbij worden betrokken.
- De winkelfunctie vanaf de supermarkten richting het spoorwegviaduct neemt snel af. Deze locaties komen (nog meer) in aanmerking voor publieksgerichte voorzieningen.

Figuur 3.1 Ruimtelijk-economische structuur deelgebied 1

Bron: Seinpost Adviesbureau BV

Figuur 3.2 Impressie ruimtelijk-economische structuur deelgebied 1

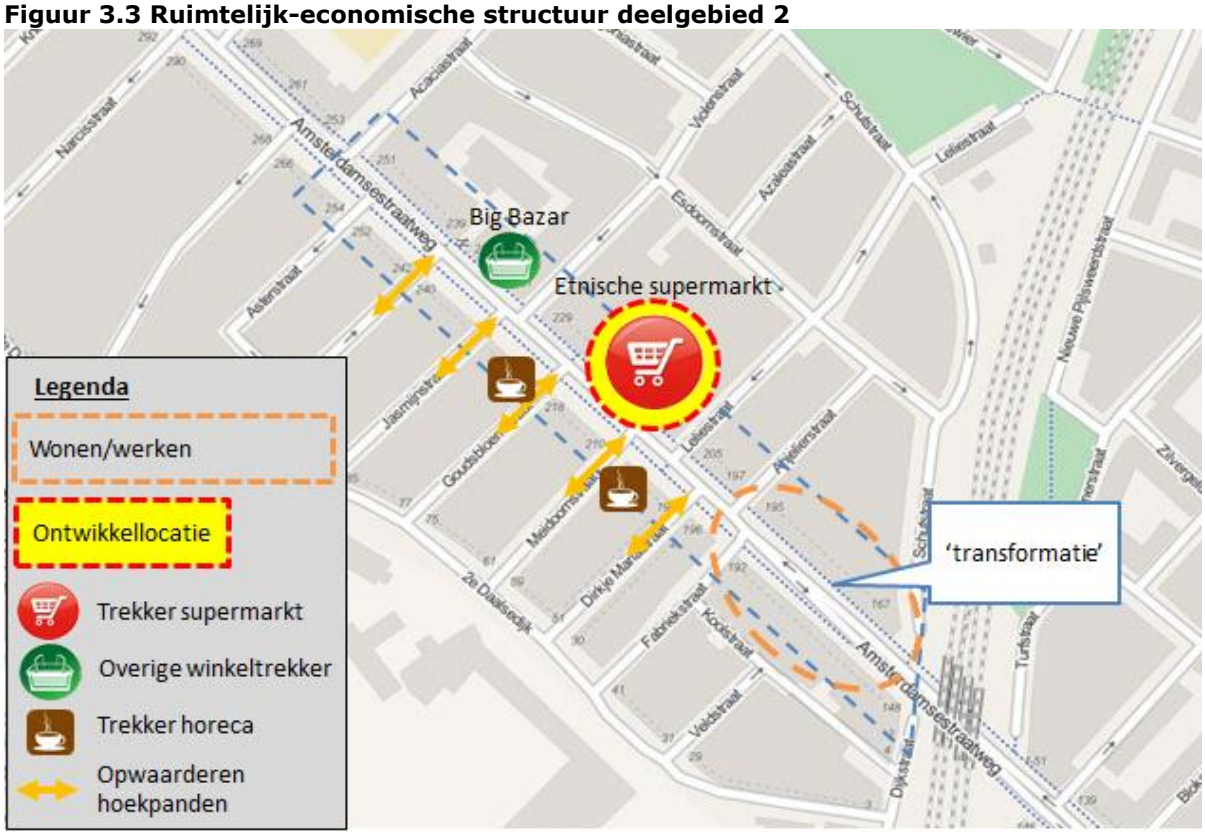

DEELGEBIED 2 (Spoorwegviaduct-Acaciastraat): ETNISCHE SPECIALITEITENSTRAAT
Typering: gemengd gebied

Dit deel heeft nauwelijks een verzorgingsfunctie voor de omgeving (geografisch ingesloten door spoorzones). Het gebied mist een grote trekker. In het gebied bevinden zich een aantal overlastgevoelige functies. Investering in een trekker met stedelijk bereik is een voorwaarde om tot kwaliteitsverbetering en verbetering van leefbaarheid te komen.

- Realisatie van een etnische trekker, zoals een landelijke winkelketen (food of nonfood), kan het gebied de noodzakelijke impuls geven. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan vestiging van dé etnische supermarkt van Utrecht in dit gebied. Door combinatie van winkelunits kan schaalvergroting worden gerealiseerd en een supermarkt van ca. 1.000 m² wvo worden gerealiseerd met een stedelijke trekkracht. Goed voorbeeld van een etnische supermarkt is Tanger supermarkten (reeds gevestigd in Almere, Amsterdam en Rotterdam). Deze formule wil uitbreiden. Andere (etnische) foodwinkels kunnen profiteren van een dergelijke trekker.
- Een kwaliteitsimpuls en betere presentatie van de reeds gevestigde foodwinkels (vers), horeca en persoonlijke dienstverlening (kapsalons nagelstudio's, schoonheidssalons, etc.) is nodig om de trekkracht voor etnische en autochtone doelgroepen te versterken.
- Zoveel mogelijk ruimte voor experimentele vormen van bedrijfsvoering (bijv. mengvormen horeca met diensten of detailhandel) mits geen overlast wordt veroorzaakt.
- De vele hoekpanden zoveel mogelijk invullen met publieksgerichte voorzieningen als winkels en horeca met een open uitstraling zodat de relatie met de zijstraten wordt verbeterd.
- In het gebied is niet op voorhand een concentratiegebied voor winkels aan te geven. Dit hangt af of en zoja waar een etnische supermarkt zich vestigt.
- Het gebied direct grenzend aan het spoorwegviaduct biedt weinig kansen voor winkels en horeca. Transformatie naar kantoor, publiekgerichte dienstverlening en wonen ligt hier het meest voor de hand.

Figuur 3.3 Ruimtelijk-economische structuur deelgebied 2

Bron: Seinpost Adviesbureau BV

Figuur 3.4 Impressie ruimtelijk-economische structuur deelgebied 2

DEELGEBIED 3 (omgeving Plantage): HUISKAMER VAN DE WIJK
Typering: winkelgebied

De Plantage is een nieuwbouwplein met economische en maatschappelijke functies. De Plantage wordt weleens 'de oase' in de ASW genoemd. De relatie tussen de Plantage en de ASW is matig en voor verbetering vatbaar. De 'stenige uitstraling' van de Plantage en de in zichzelf gekeerde winkelwanden maken dat het plein een doodse uitstraling heeft. Het gebied is kansrijk om te versterken met winkel- en vrijetijdsfuncties, zodat het meer het 'hart van de wijk' wordt:

- Vanuit de supermarktsector is er een initiatief om een discountsupermarkt op de Plantage toe te voegen. Hiermee wordt de boodschappenfunctie op de Plantage versterkt, precies wat nodig is om marktpositie in de dagelijkse sector terug te winnen. De discounter vult de reeds aanwezige servicesupermarkt (Plus) in marktsegment aan.
- De parkeersituatie Plantage is een aandachtspunt als er een supermarkt wordt bijgeplaatst. Nu al is het aantal parkeerplaatsen beperkt. Op maaiveld is er – mede door de weekmarkt – weinig ruimte om parkeerplaatsen toe te voegen. Mogelijk moeten en/of kunnen ondergronds parkeerplaatsen worden gerealiseerd. Het voordeel hiervan is dat het openbaar gebied kan worden opgewaardeerd, het winkelgebied compacter oogt en het verblijfsklimaat verbetert (minder rommelig).
- De twee prachtige historische panden tussen de ASW en de Plantage vormen de schakel tussen beide gebieden. In één pand is al een grand café gevestigd. Het andere pand is nu ingevuld met een kantoorfunctie. Een Vrijetijdsfunctie als filmhuis of cultureel centrum kan het plein meer elan geven en nieuwe bezoekmotieven toevoegen aan de Plantage. De locatie wordt dan in de avond levendiger. Cultureel centrum Plaza Futura in Eindhoven (voorheen Leenderweg) is een goed voorbeeld van een vrijetijdsgebouw in een langgerekte winkelstraat.
- Evenementen als markten, toneelvoorstellingen, etc. op het plein de Plantage vergroten de levendigheid van het 'stenige plein'.
- Opwaardering van het openbaar gebied tussen de Plantage en de ASW (waarbij de auto meer

te gast is, dat kan door eenzelfde straatmeubilair voor de rijstroken en trottoirs te gebruiken) betekent een verbetering van de beleving in het gebied. De relatie tussen de ASW en de Plantage wordt hierdoor versterkt.

Figuur 3.5 Ruimtelijk-economische structuur deelgebied 3

Bron: Seinpost Adviesbureau BV

Figuur 3.6 Impressie ruimtelijk-economische structuur deelgebied 3

DEELGEBIED 4 (Van Beuningenplein – Marnixlaan): ONDERNEMENDE WIJK
Typering: gemengd gebied

- Voor een derde (sterke) winkelconcentratie (naast kop ASW-Zuid en de Plantage) is onvoldoende economische ruimte. Bovendien zou dit tevens betekenen dat de ASW te 'langgerekt' blijft.
- De niet-winkelfunctie zal geleidelijk aan belang winnen in dit deelgebied. Uitgangspunt is dat hier zoveel mogelijk ruimte moet worden geboden aan initiatieven uit de omliggende wijken, maar gelijktijdig te sturen op het tegengaan van overlastgevoelige functies.
- Ter hoogte van het plein Radio Bos/de watertoren kan een rustpunt worden gecreëerd. Als Radio Bos wordt ingevuld met een horecafunctie (grand café, restaurant) en de watertoren – een unieke locatie – met een bijzonder hotel, ontstaat een aantrekkelijk plein.
- Opwaardering van het openbaar gebied van Beuningenplein - Korenbloemstraat geeft een impuls aan het verblijfsklimaat. Kinderspeelvoorzieningen passen goed in deze woonomgeving.
- De AH-supermarkt is aan de kleine kant en functioneert met HEMA als buurtsteunpunt. Een ontwikkeling is dat de omzet bij buurtsteunpunten terugloopt omdat ze de consument niet de keuze en het gemak kunnen bieden die grotere winkelcentra wel kunnen bieden. Vergroting van de AH-supermarkt lijkt noodzakelijk om de consument van gemak en comfort te voorzien. De vraag is of deze supermarkt bestaansrecht houdt als het supermarktaanbod op de ASW-Zuid en de Plantage wordt versterkt. Met andere woorden, de ontwikkeling van deelgebied 1 en 3 kan ten koste gaan van de marktpositie van deelgebied 4. Dit moet niet ertoe leiden dat marktinitiatieven in deze twee deelgebieden worden belemmerd.
- De reeds dominante woonfunctie in het zuidelijk deel van de ASW in het laatste stuk richting Marnixlaan, zal verder toenemen.
- Ook in andere delen van dit 'laatste' gedeelte van de ASW zullen naast winkels ook steeds meer andere functies zich vestigen. Gedacht kan worden aan werkgerelateerde functies (zoals kantoorruimten voor zzp-ers, werkplekken voor creatieven, sociale werkvoorziening), zorgfuncties, publiekgerichte diensten (afhaalpunten, webwinkels) etc.

Figuur 3.7 Ruimtelijk-economische structuur deelgebied 4

Bron: Seinpost Adviesbureau BV

Figuur 3.8 Impressie ruimtelijk-economische structuur deelgebied 4

4 Uitvoering

4.1 Uitgangssituatie

Het advies is om in de ASW **vier herkenbare deelmilieus** te creëren, de **sterke winkellocaties** - 1e deel ASW-Zuid en de Plantage - te **versterken** en de **kansarme winkellocaties** te **transformeren naar gemengde gebieden**. Dit moet leiden tot een aantrekkelijke ASW waar consumenten en passanten zich prettig voelen, ondernemers goed kunnen ondernemen en het vastgoed van eigenaren rendeert.
In het realiseren van deze ambitie(s) speelt het brancheplan – de visie op de functionele ontwikkeling van de straat – een belangrijke rol. Het plan is echter geen blauwdruk, maar moet richting geven, inspirerend werken, onderscheidend en realistisch tegelijk zijn. Het moet ruimte bieden aan nieuwe ontwikkelingen en kansen en eveneens nieuwe verbindingen tussen partijen leggen. Pandeigenaren, ontwikkelaars, ondernemers, de gemeente en de Wijkontwikkelingsmaatschappij Noordwest (WOM) zullen alleen investeren als er zicht is op een zeker rendement.

Kortom, een hele opgave, zeker in de 'dynamiek' waarin winkelgebieden en in het bijzonder de ASW zich al jarenlang bevindt. In het brancheplan wordt, gebaseerd op het DNA van de straat, de gewenste functionele ontwikkelingsrichting geschetst. Daarnaast worden keuzes gemaakt tussen kansrijke- en kansarme(re) deelgebieden voor winkels, is ruimte voor vernieuwende concepten en wordt nadrukkelijk verbinding gezocht met de omliggende buurten. Het brancheplan is tot stand gekomen in overleg met eigenaren, ondernemers, bewoners en andere belanghebbenden. De ASW-Pleinbijeenkomsten in de tweede helft van vorig jaar en een tweetal eigenarenbijeenkomsten begin dit jaar leverden veel aanknopingspunten op. Er is een - op hoofdlijnen - **gedragen visie**, zeker onder een - aanzet tot een - **'kopgroep'** van **vastgoedeigenaren**. En dit is van essentieel belang, omdat vastgoedeigenaren de sleutel voor verandering in handen hebben. Vooral zij moeten doordrongen zijn van het feit dat niks doen geen optie is. Deze koplopers treden idealiter op als ambassadeur voor de ontwikkeling van hun deelgebied.

Visie alleen is echter onvoldoende om de ASW weer in beweging krijgen. Daarvoor staat het huidige functioneren van de straat te veel onder druk. De (vastgoed)markt faalt al vele jaren in grote delen van de ASW. Leegstand, overlastgevende en/of onduidelijke functies en weinig investeringen zijn het gevolg. De komende jaren moet de **strategie gericht** zijn **op herstel** van de **vastgoedmarkt**. Dit vraagt om een uitvoeringsstrategie die zowel kansrijke initiatieven uit het gebied faciliteert als ongewenste ontwikkelingen ontmoedigt.

4.2 Uitvoeringsstrategie

De opgaven zijn complex en de ambities zijn hoog. Dit vraagt om focus in de uitvoering van voorliggend brancheplan waarbij twee met elkaar samenhangende sporen worden onderscheiden:

Spoor 1: stimuleren ruimtelijke ontwikkelingen
Dit spoor gaat uit van het stimuleren van de ontwikkeling van een aantal deellocaties in de ASW. Locaties waarvan bekend is dat marktpartijen in de startblokken staan om aan de slag te gaan. Nieuwe functies, passend binnen het brancheplan, moeten hier een plek krijgen. Door betreffende locaties actief aan te pakken en geschikt te maken voor passende huurders ontstaat een positieve uitstraling op de directe omgeving. Zo moet geloof ontstaan dat verandering van de ASW mogelijk is, dat men met elkaar het tij kan keren. En initiatiefnemers, gemeente en andere belanghebbenden moeten juist in deze trajecten op een vernieuwende manier met elkaar samenwerken.

Voorgesteld wordt om met de volgende locaties te starten:

1. Plekken met attentiewaarde
Om de aantrekkingskracht van de ASW te vergroten kan het best worden begonnen met de aanpak van de kop van de ASW bij de kruising Daalsetunnel – Weerdsingel én de Plantage. Dit zijn de plekken met de grootste attentiewaarde van het publiek.

ASW Paardenveld
Door topprioriteit te geven aan de kop van de ASW 'Paardenveld' ontstaat - dichtbij het vernieuwde Centraal Station/Hoog Catharijne en op een kruising van drukke verkeerswegen voor bezoekers - een aanleiding om de ASW te bezoeken. Het publiek wordt vanuit alle kanten geattendeerd op het aanbod in de ASW(-Zuid). Een vitale en karakteristieke kop met een trekker betekent dat de investeringsbereidheid in het achterliggende gebied zal toenemen. Ruimtelijk kan worden aangehaakt bij de herinrichting Paardenveld.

De Plantage
Door gelijktijdig op voornoemde ontwikkeling te beginnen met de voorgestelde aanpak van de Plantage ontstaat hier een 'huiskamer' voor omwonenden en bezoekers. De komst van een tweede supermarkt vormt een goede aanleiding. We adviseren dit alleen te doen als er (financiële) ruimte is voor een grootschalige en integrale aanpak (plein, parkeren, trottoir en rijstroken ASW, verbinding Plantage en ASW, invulling twee historische gebouwen). Omdat veel zaken met elkaar samenhangen (parkeervraag nieuwe functies, ruimte voor de markt, invulling panden met ruimteclaim terrassen) zet een kleine ingreep weinig zoden aan de dijk, waardoor eventuele investeringen minder kansrijk worden.

2. Plekken voor schaalvergroting
Op een beperkt aantal locaties worden units aangewezen die voor schaalvergroting in aanmerking komen. We denken aan de belendende percelen van de aangewezen huidige supermarkten en de locatie waar de etnische trekker (bv. een etnische supermarkt) moet komen. Met name nieuwbouwblokken lenen zich voor de inpassing van een etnische trekker, maar ook oudere panden die nu (te) kleinschalig zijn verkaveld.

3. Plekken voor transformatie
De 'transformatielocaties' moeten nader worden gedefinieerd waarbij pandgericht gekeken wordt voor welke commerciële functies de panden zich lenen. Twee locaties die in ieder geval hiervoor in aanmerking komen zijn:

Omgeving spoortunnel
De twee locaties aan weerszijden van de spoortunnel zijn als verbinding tussen de kop Paardenveld en de Plantage strategisch belangrijk. Lukt het op deze kwetsbare locaties een doorbraak te forceren, dan heeft dit onmiddellijk uitstraling op de directe omgeving.

Omgeving Marnixlaan (zuidelijk deel)
Aan de zijde van de Marnixlaan is al een strook met woningen gevestigd. Meest kansrijk is om de woonfunctie vanaf hier verder uit te breiden. Woonfuncties gedijen het best in een rustige woonomgeving (en vanzelfsprekend niet in de buurt van horecaconcentraties). Deze ontwikkeling biedt ook kansen om tot een gezamenlijke gevelaanpak te komen, een wens van enkele in dit gebied gevestigde ondernemers/eigenaren.

4. Plekken voor ontmoeting
De ASW wordt vooral doelgericht bezocht. Toch zijn er deelgebieden die kansrijk zijn om ook 'het ontmoeten' centraal te stellen. Dit speelt in op behoeften van vooral nieuwe wijkbewoners én het veelzijdige en verrassende karakter van de ASW.

Plein Radio Bos/Watertoren
Hier kan een rustpunt worden gecreëerd. Radio Bos kan worden gevuld met horeca (grand café, restaurant) en de Watertoren – een unieke locatie – met een bijzonder hotel. De (latente) kwaliteiten van het plein zullen op deze wijze beter worden benut.

Spoor 2: voorkomen ongewenste functionele ontwikkelingen
Met de integrale aanpak wordt al enige tijd fors ingezet op de veiligheid en leefbaarheid van de straat. Door de economische aanpak van de ASW nadrukkelijker onderdeel te laten uitmaken van de integrale aanpak kan (nog) doelmatiger en doeltreffender te werk worden gegaan. Dit betekent ook dat op de juiste momenten deze twee sporen elkaar moeten versterken. Bijvoorbeeld door direct na een intensieve handhavingsactie in een deelgebied de eigenaren te 'verleiden' om actief aan de slag te gaan met hun vastgoed. Dit brancheplan biedt daartoe voldoende aanknopingspunten. Handhavingsacties gericht op eigenaren en ondernemers kunnen zodoende een bijdrage leveren aan een duurzame verbetering van de ASW.

Een belangrijk uitgangspunt moet bovendien zijn de toename van het aantal overlastgevende functies in de ASW te bedwingen en bij voorkeur te verminderen. Afgelopen jaren was onder meer een planologisch 'voorbereidingsbesluit belhuizen, horeca en afhaalzaken' van kracht. Op dit moment wordt gewerkt aan een structurele verankering van deze tijdelijke maatregel in de bestemming. Aan de hand van dit brancheplan zal moeten worden bezien of aanvullende (planologische) maatregelen wenselijk zijn. Dit heeft bv. betrekking op functies waar het voorbereidingsbesluit niet in heeft voorzien. Maar ook meer ruimtelijke flexibiliteit, waardoor functies die nu nog planologisch onmogelijk zijn, kan ertoe leiden dat het aantal overlastgevende functies afneemt.

4.3 Uitvoeringsprincipes

Om van plan naar uitvoering te komen worden enkele uitvoeringsprincipes gehanteerd. Dit zijn regie op de uitvoering van voorliggend brancheplan c.q. de economische aanpak van de ASW, vernieuwende samenwerking(svormen) tussen gemeente, eigenaren, ondernemers en bewoners, regie op vastgoed én - het leveren van - maatwerk per deelgebied.

Regie op de aanpak
Uitvoering van het brancheplan is geen eenvoudige opgave. Er zijn echter volop kansen. Om deze kansen te benutten is regie op de economische aanpak van de ASW vereist, want:
- alleen een integrale programmatische aanpak leidt tot een betere branchering. Een samenhangende aanpak gericht op eigenaren moet een slim samenspel zijn van 'zoet' (bv. stimuleringsmaatregel gericht op private investeringen, ondersteuning in een herverkavelingsaanpak) en 'zuur' (bv. handhavingsmaatregelen).
- een koppeling tussen investering in vastgoed en openbaar gebied is wenselijk. De inrichting van het openbaar gebied (verblijfsklimaat, pleinen, ruimte voor autoverkeer, fietsers en voetgangers) moet de gewenste functies in de straat versterken. Een supermarkt stelt hoge eisen aan de bereikbaarheid, horeca juist aan een goed verblijfsklimaat.
- zowel van de overheid als private partijen worden investeringen gevraagd. Beide (partijen) hebben immers (financieel) belang bij een verbetering van de ASW. Financiële participatie verhoogt bovendien de betrokkenheid.
- een actief beleid gericht op zittende ondernemers is nodig om hun toekomst- en verplaatsingswensen te inventariseren en eventuele relocatie van ondernemingen te bevorderen. De winkelstraatmanager kan hierin een nadrukkelijke rol spelen.
- aandacht voor het verhogen van de kwaliteit van het assortiment en ondernemerschap is weliswaar vooral een zaak voor de betreffende ondernemer. De winkelstraatmanager kan wel de (brood)nodige ondersteuning bieden.
- voor het aantrekken van nieuwe winkels en bedrijven die passen binnen het brancheprofiel is

continue aandacht nodig. De winkelstraatmanager en de ondernemers(vereniging) spelen hierbij een belangrijke rol.
- voor de invulling van strategische ontwikkellocaties dient een brancheadviescommissie te worden ingericht. Met de investerende partijen kan hiervoor een procedure worden ontwikkeld.
- 'het (toekomst)verhaal van de ASW' moet op een enthousiasmerende en betrokken wijze eenduidig worden uitgedragen naar alle relevante partijen. Branding van de ASW moet niet het sluitstuk vormen van de aanpak.

Introductie andere manier van (samen)werken
Eigenaren, ondernemers, bewoners, gemeente en andere belanghebbenden moeten anders met elkaar aan de toekomst van ASW werken. Nog te vaak zijn er signalen, al dan niet terecht, dat investeringen van marktpartijen worden gefrustreerd omdat de lokale overheid niet wil meedenken en/of meewerken. Anderzijds zijn er tal van eigenaren die hun pand al jarenlang laten verloederen, ongewenste functies toelaten en niet bereikbaar zijn voor de gemeente, andere eigenaren of de ondernemers(vereniging).

'Winnende' coalities rond ontwikkellocaties / deelgebieden
In de nieuwe aanpak moeten coalities tussen private initiatiefnemers, overheid en andere belanghebbenden worden gesloten. Rond zowel de ontwikkellocaties als de overige deelgebieden. De gemeente moet – de totstandkoming van – de coalities ondersteunen, door het verdeelde eigendom zal de vereiste samenwerking tussen en met eigenaren niet vanzelf tot stand komen.

Faciliterende rol overheid
Vervolgens zal de gemeente in deze coalities door haar opstelling eigenaren, ondernemers, bewoners etc. het vertrouwen moeten geven dat samenwerking de sleutel is tot verandering. Dit betekent dat de gemeente niet tegen ieder initiatief 'ja' zal zeggen, maar wel vanuit kansen en oplossingen handelt en open communiceert. De coalitiepartners moeten begrip hebben voor elkaars belangen, en voortdurend op zoek te zijn naar het gemeenschappelijke belang. Alleen dan ontstaat er onderling vertrouwen en zullen partijen grenzen verleggen.

Regie op vastgoed
Regie op het commercieel vastgoed is een kritische succesfactor. Uiteraard vormt (hierbij) het vertrekpunt een heldere verantwoordelijkhedenverdeling. Van de (lokale) overheid kan niet meer worden verwacht dat zij de risico's van vastgoedeigenaren zal overnemen. Het actief verwerven van vastgoed door de gemeente zal dan ook slecht sporadisch plaatsvinden. Wel kan de gemeente investeringen van eigenaren en ondernemers stimuleren door de juiste randvoorwaarden te creëren, bijvoorbeeld door het aanpassen van het bestemmingsplan en/of het inrichten van een investeringsregeling gericht op private vastgoedinvesteringen (gevelbeeld, verbouwingen, schaalvergroting, etc.). De voorwaarden van een dergelijke regeling moeten zo geformuleerd worden dat alleen indien vastgoed geschikt wordt gemaakt voor de gewenste functie, aanspraak kan worden gemaakt op cofinanciering. Een deel van deze regeling kan worden gebruikt voor nieuwe ondernemers die passen in het brancheplan. Dit om ook een kwaliteitsimpuls te realiseren via aantrekken van nieuw ondernemerschap.

Maatwerk per ontwikkellocatie/deelgebied
Ook de aanpak en het in te zetten instrumentarium per deelgebied moet voor alle partijen duidelijk zijn. Passend bij de ambities is dat ook wordt geëxperimenteerd met vernieuwende werkwijzen, bijvoorbeeld stedelijke herverkaveling. De strategische opgave verschilt per deelgebied aanzienlijk. Daarom is een uitvoering per deelgebied goed te motiveren:

Deelgebied 1: Gebiedsontwikkeling
Realisatie komt vanuit de vastgoedsector (supermarkten e.a.) en overheid (infrastructuur, ALU). De kop 'Paardenveld' is een blikvanger. Voor het project moet naar verwachting een aparte

grondexploitatie (inbreng vastgoed, uitgaven verwerving en openbaar gebied) door de gemeente worden vastgesteld. Een ervaren gemeentelijk projectleider dient sturing te geven aan dit (ruimtelijke) project.

Deelgebied 2: Herverkavelingsaanpak
Een aantal panden moet worden samengevoegd om tot één grote unit te komen waar een trekker in kan. Wellicht kan de WOM deze opdracht oppakken. De kansarme winkellocaties dienen getransformeerd te worden. Dit is een complex proces dat gepaard gaat met waardeverlies van het vastgoed. Dan kan het best gekozen voor een (intensieve) herverkavelingsaanpak waarbij eigenaren inzien dat 'niets doen' leidt tot nog meer waardeverlies dan transformatie naar andere functies. De eigenaren in dit gebied zijn aan zet, maar zullen zeker in de beginfase moeten worden gefaciliteerd om een (herverkavelings)plan op te stellen.

Deelgebied 3: Procesaanpak
De aanpak van de Plantage en omgeving is procesmatig complex omdat er veel relevante partijen bij zijn betrokken met uiteenlopende belangen (parkeren, openbaar gebied, nieuwe winkel- en horecafuncties, weekmarkt) en de activiteiten nauw met elkaar samenhangen. Een gemeentelijk procesmanager zal deze aanpak moeten coördineren.

De*elgebied 4: Aanpak gericht op (geleidelijke) transformatie*
Transformatie van commerciële functies naar wonen en/of andere functies is een complex gebeuren (wet- en regelgeving, eigen aan omgeving, andere opbrengstniveaus, etc.) en zal alleen slagen als het blokniveau wordt aangepakt. Aangezien we te maken hebben met versnipperd eigendom is een eigenarengerichte benadering nodig.

4.4 Organisatie

De ervaring leert dat sturing op de uitvoering van een brancheplan noodzakelijk is. Anders blijft een dergelijk plan vooral een papieren document. Er zijn echter al veel partijen actief in de ASW, dus voorkomen moet worden weer een aparte (overleg)structuur op te zetten. Voorgesteld wordt om:

- geen aparte uitvoeringsorganisatie in te richten. Wel moet de 'economische' pijler worden ingebed in de - uitvoeringsorganisatie van de - integrale aanpak van de ASW. De integrale aanpak is gericht op een veiliger en leefbaarder straat. Instrumenten die worden ingezet zijn straatmanagement, toezicht & handhaving, integrale controleacties (o.a. door Belastingdienst, OM, gemeente, politie), Keurmerk Veilig Ondernemen en de WOM;
- een ambtelijk eindverantwoordelijke aan te wijzen voor de economische pijler;
- voldoende capaciteit en middelen beschikbaar te stellen voor de ruimtelijke prioriteitsprojecten en vereiste instrumenten. De voorgestelde nieuwe instrumenten zijn:
    - investeringsregeling voor eigenaren
    - projectmanagement voor ruimtelijke ontwikkelingen
    - herverkavelingsaanpak voor deelgebied 2
    - nieuw bestemmingsplan
    - brancheadviescommissie voor de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen
    - (her)inrichting openbaar gebied
    - promotieplan gebaseerd op de kernwaarden van de ASW

  Uiteraard is voor de uitvoering van het brancheplan ook goede afstemming gewenst met het winkelstraatmanagement, de gemeentelijke dienst die verantwoordelijk is voor Toezicht & Handhaving, de partijen die de integrale controleacties uitvoeren en de WOM.
- een kopgroep van eigenaren te formeren die komende jaren als klankbord kan fungeren voor de gehele aanpak van de ASW. Gedurende het traject van het opstellen van voorliggend brancheplan is de basis voor deze kopgroep gelegd.

Bijlage 1 WOZ-waarden en eigendomssituatie

Deelgebied 1

Tabel 4.1 WOZ-waardes commercieel vastgoed deelgebied 1		
jaar	**Aantal objecten**	**WOZ-waarde (€)**
2003	57	8.680.000
2008	59	11.170.000
2012	62	11.040.000

Bron: gemeente Utrecht

Deelgebied 2

Tabel 4.2 WOZ-waardes commercieel vastgoed deelgebied 2		
jaar	**Aantal objecten**	**WOZ-waarde (€)**
2003	72	11.150.000
2008	74	12.650.000
2012	78	10.190.000

Bron: gemeente Utrecht

Deelgebied 3

Tabel 4.3 WOZ-waardes commercieel vastgoed deelgebied 3		
jaar	**Aantal objecten**	**WOZ-waarde (€)**
2003	77	18.080.000
2008	78	20.600.000
2012	78	17.710.000

Bron: gemeente Utrecht

Deelgebied 4

Tabel 4.4 WOZ-waardes commercieel vastgoed deelgebied 4		
jaar	**Aantal objecten**	**WOZ-waarde (€)**
2003	42	9.870.000
2008	43	11.060.000
2012	43	9.810.000

Bron: gemeente Utrecht

Tabel B4.1 Amsterdamsestraatweg geheel	
Typering eigendom	**% van totaal aantal panden**
Private personen	67%
BV/NV	31%
Stichting	1%
Overig	1%
Totaal	**100%**

Tabel B1.2 Amsterdamsestraatweg-Zuid	
Typering eigendom	**% van totaal aantal panden**
Private personen	92%
BV/NV	8%
Stichting	0%
Overig	0%
Totaal	**100%**

Tabel B1.3 Amsterdamsestraatweg-Midden (1)	
Typering eigendom	**% van totaal aantal panden**
Private personen	60%
BV/NV	40%
Stichting	0%
Overig	0%
Totaal	**100%**

Tabel B1.4 Amsterdamsestraatweg-Midden (2)	
Typering eigendom	**% van totaal aantal panden**
Private personen	59%
BV/NV	37%
Stichting	1%
Overig	3%
Totaal	**100%**

Tabel B1.5 Amsterdamsestraatweg-Midden (3)	
Typering eigendom	**% van totaal aantal panden**
Private personen	47%
BV/NV	47%
Stichting	6%
Overig	0%
Totaal	**100%**

Eigendom leegstaande panden

Tabel B1.6 Amsterdamsestraatweg geheel	
Typering eigendom	**% van totaal aantal panden**
Private personen	57%
BV/NV	38%
Stichting	0%
Overig	5%
Totaal	**21 panden**

Tabel B1.7 Amsterdamsestraatweg-Zuid	
Typering eigendom	**% van totaal aantal panden**
Private personen	80%
BV/NV	20%
Stichting	0%
Overig	0%
Totaal	**5 panden**

Tabel B1.8 Amsterdamsestraatweg-Midden (1)	
Typering eigendom	**% van totaal aantal panden**
Private personen	57%
BV/NV	29%
Stichting	0%
Overig	14%
Totaal	**7 panden**

Tabel B1.9 Amsterdamsestraatweg-Midden (2)	
Typering eigendom	**% van totaal aantal panden**
Private personen	57%
BV/NV	43%
Stichting	0%
Overig	0%
Totaal	**7 panden**

Tabel B1.10 Amsterdamsestraatweg-Midden (3)	
Typering eigendom	**% van totaal aantal panden**
Private personen	50%
BV/NV	50%
Stichting	0%
Overig	0%
Totaal	**2 panden**

RAAD 17 JUL 2014
a.h.o. cfm gewijzigd

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Wijken
Kenmerk	14.041.368
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 53

Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg (2)

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 In te stemmen met de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg als kader voor de lange termijn aanpak van de Amsterdamsestraatweg.
2 In te stemmen met de in de Ontwikkelstrategie voorgestelde fasering.
3 In te stemmen met de in de Ontwikkelstrategie voorgestelde prioritering.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

Drs. M.R. Schurink

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Toezeggingen wethouder:
Wethouder Jansen stuurt, met betrekking tot agendapunt 11, Ontwikkelingsstrategie Amsterdamsestraatweg, voor de raadsbehandeling, een nadere specificatie naar de commissie van het budget van 100.000 euro in het kader van marketing en promotie.
Terug in de raad:
De fracties wachten de toegezegde specificatie af en de fracties van VVD en GroenLinks willen weten hoe de raad betrokken wordt bij de herinrichting (30 km/u) van de Amsterdamsestraatweg.

Status: **B**

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_1239
Bijlage: Ontwikkelstrategie_ASW_Webdocument_24_april_2014_DEFNEW Babs
Bijlage: Brief Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg
Bijlage: B6+Raadsbrief+beantwoording+vragen+ontwikkelstrategie+ASW
Bijlage: B6a+Brancheplan+Amsterdamsestraatweg+eindversie+17-06

Eerdere besluitvorming
Besluit college d.d. 24-4-2014 , kenmerk 14.031728

Uitvoering
De wijkregisseur Noordwest heeft de opdracht de regie te voeren over de aanpak Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg. .

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Wijken
Kenmerk	14.041.368
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 53

Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg (2)

Besluit

1 In te stemmen met de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg als kader voor de lange termijn aanpak van de Amsterdamsestraatweg.

2 In te stemmen met de in de Ontwikkelstrategie voorgestelde fasering.

3 In te stemmen met de in de Ontwikkelstrategie voorgestelde prioritering.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

De Amsterdamsestraatweg (ASW) bevindt zich in zwaar weer. De detailhandel en de voorzieningen hebben het moeilijk, mede door de vanaf 2008 ingezette economische crisis. Er is een urgente problematiek van leegstand, verloedering en overlast op de ASW. De toegenomen leegstand van winkels en voorzieningen (ca. 10%) baart zorgen en neemt nog toe. Sociaal minder wenselijke functies nemen de plaats in en de toename van overlast gevende functies vermindert het (sociale) leefklimaat.

De bewoners en de ondernemers op het middenstuk vragen nadrukkelijk om verandering, verbetering en aanpak van de overlast. Dit heeft geleid tot de aanpak van de ASW als wijkambitie voor Noordwest en tot drie 'Pleinbijeenkomsten' in 2013.
De initiatieven en het enthousiasme van de pleinen en de wijkambitie zijn omgezet in de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg. Ideeën uit de pleinen over verbetering van de kwaliteit van de ASW, versterking van detailhandel, ontmoeting en verblijfsplekken, het groen en kunst in het straatbeeld zijn opgepakt en verwerkt in de ontwikkelstrategie. Voorop staat een toekomstbeeld met een aangename, diverse woon- en winkelstraat en met een levensvatbare detailhandel.
De strategische hoofdlijnen voor de lange termijn aanpak van de ASW worden aangegeven, aangevuld met een uitvoeringsprogramma voor de eerste fase, een kostenoverzicht en dekkingsvoorstel.
De Ontwikkelstrategie beschrijft dat de gemeente en andere betrokken organisaties het toezicht, de handhaving, alsmede de inzet op het vlak van "schoon, heel en veilig" hebben geïntensiveerd op het huidige hoge niveau om de leefbaarheid op de ASW op peil te houden.
Maar er is duidelijk meer nodig! Het besef is gegroeid dat een structurele aanpak van de ASW noodzakelijk is en dat hiervoor een scala van maatregelen en projectinitiatieven vereist is. Om het tij te keren zullen onorthodoxe maatregelen niet geschuwd worden. Zo heeft de burgemeester onlangs besloten om op basis van de zogenaamde inherente afwijkingsbevoegdheid de twee in behandeling zijnde aanvragen voor medewerking aan de vestiging van een coffeeshop op resp. ASW 328 en 581 te weigeren.
Nodig is een verbetering van het wijk-imago, aantrekkelijke voorzieningen, versterking van de detailhandel en gelijktijdig een vermindering van het winkeloppervlak. Dit en nog meer staat in de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg.

Met het pakket aan maatregelen willen we nieuwe bestedingsimpulsen stimuleren (multiplier effect) en in de komende jaren de ruimte geven. De maatregelen zijn erop gericht om:
- investeringen door derden te stimuleren;
- als gemeente ook zelf investeringen te doen;
- zo nodig met dwang (toezicht en handhaving) excessen tegen te gaan.

Een van de maatregelen die de gemeente zelf gaat uitvoeren is de herinrichting tot verblijfsgebied van 3 locaties op de Amsterdamsestraatweg. Op 3 juni jl. heeft de commissie Mens & Samenleving gesproken over Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg. De commissie heeft daarbij aangegeven het belangrijk te vinden dat de snelheid en geluidsoverlast van het verkeer en de luchtverontreiniging op de ASW worden aangepakt. Door de herinrichting tot verblijfsgebied te koppelen aan de invoering van een 30 km-zone zou hier aan kunnen worden bijdragen. De uitvoering daarvan is afhankelijk van de uitwerking van maatregelen binnen Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaarheid.Op dit moment kan hierover nog geen besluit genomen worden. In de voortgangsrapportage over de uitvoering van de Ontwikkelstrategie zullen in december 2014 de mogelijkheden van de invoering van de 30 km-zone aan het bestuur worden voorgelegd.
De gemeente kan het niet alleen. De basis voor een fundamentele aanpak ligt in een sterke samenwerking tussen bewoners, ondernemers, pandeigenaren, investeerders en gemeente.
Het doel van de Ontwikkelstrategie is: het bereiken van een omslag op de Amstersterdamsestraatweg.

Beslispunt (referendabel)

Gemeente Utrecht

1 In te stemmen met de Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg als kader voor de lange termijn aanpak van de Amsterdamsestraatweg.

Argumenten

1.1 De Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg geeft invulling aan de structurele aanpak van de ASW in de komende jaren.

1.2 De Ontwikkelstrategie Amsterdamsestraatweg is gebaseerd op onder meer het brancheplan Amsterdamsestraatweg.

Kanttekeningen

1.1 De ontwikkelmogelijkheden en marktpotenties van de locaties zullen naar verwachting leidend zijn bij de definitie locatiekeuze

Beslispunt (referendabel)

2 In te stemmen met de in de Ontwikkelstrategie voorgestelde fasering.

Argumenten

2.1 Voor de uitvoering van de eerste fase zijn binnen EIF en Krachtwijkenbudget middelen beschikbaar.

2.2 Inzet van krachtwijkengeld op de ASW is in lijn met de krachtwijkenaanpak in Ondiep en Zuilen.

Kanttekeningen

2.1 De financiering van de 2e fase van het Uitvoeringsprogramma van de Ontwikkelstrategie ASW is nog niet duidelijk.

2.2 Hiermee wordt een deel van de inzet van de krachtwijkenmiddelen die van 2015 tot en met 2017 beschikbaar zijn voor krachtwijken Ondiep en Zuilen vooruitlopend op het uitvoeringsprogramma 2015-2017 vastgelegd.

Beslispunt (referendabel)

3 In te stemmen met de in de Ontwikkelstrategie voorgestelde prioritering.

Argumenten

3.1 Juist de mix van de inzet op onder meer 'schoon, heel veilig', herstructurering, imagoverbetering, het aantrekkelijk maken van het gebied, het versterken van de branchering, het mogelijk maken van ontwikkelingen voor marktpartijen en het omzetten van winkels naar wonen maakt de ontwikkelstrategie sterk.

3.2 Soms lopen kosten voor de baten uit.

3.3 Het is, gegeven de problemen en kansen die er liggen, zaak dat we nu beginnen met de aanpak, ook al zijn de zekerheden over bijvoorbeeld de middelen voor fase 2 dichtgetimmerd noch in beton gegoten.

Kanttekeningen

Gemeente Utrecht

3.1 Investeringen aan de voorkant geven nooit een 100% garantie dat ze op termijn worden 'terugverdiend'.

3.2 Het effect van investeringen in zaken als 'kunst' en 'imagoverbetering' is immer moeilijk meetbaar.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.040549
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 56
Geheim	Nee

Vaststelling bestemmingsplan "Stationsgebied, Megabioscoop Jaarbeursterrein ".

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 3, onder 1 en reclamant 5, onder 2, zoals weergegeven in het vaststellingsrapport wijzigingen aan te brengen in de toelichting van het bestemmingsplan;

2 De overige zienswijzen ongegrond te verklaren;

3 Geen exploitatieplan vast te stellen;

4 Het bestemmingsplan "Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein" zoals vastgelegd in het digitale GML-bestand identificatienummer NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01, met ondergrond NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01dgn. ongewijzigd vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie

Toezeggingen wethouder:

Wethouder Everhardt zal voor de raadsvergadering van 17 juli a.s. de ondertekende anterieure overeenkomst naar de gemeenteraad sturen.
Wethouder Everhardt zal de raad inzicht geven hoe de eigenaren van de megabioscoop zullen omgaan met de bioscoopzalen die ze achter laten.
Wethouder Everhardt zal de raad voor de raadsbehandeling (streven is op maandag) een nadere onderbouwing geven van de gehanteerde verkeerscijfers (o.a. tellingen 2002/2003 en 2010 in vergelijking met cijfers CSO en de verschillende verkeersprognoses voor de Van Zijstweg)
Wethouder Everhardt zegt toe met de eigenaren van de megabioscoop te bespreken hoe de bioscoopzalen zal ook ten dienste kunnen staan van o.a. onderwijsinstellingen en zal de commissie informeren over het resultaat van zijn overleg.

Terug in de raad:

Fracties geven aan op zich niet tegen de megabioscoop te zijn, maar zetten nog vraagtekens bij onderliggende verkeerscijfers in relatie met luchtkwaliteit en parkeren. Ook t.a.v. fietsparkeren bestaan nog vraagtekens. CU heeft nog vragen bij de juridische haalbaarheid in relatie met het

NSL. SP legt daarnaast een samenhang met de nog te sluiten bilaterale samenwerkingsovereenkomst met de Jaarbeurs en overweegt nog amendementen cq. het indienen van een motie.
Fracties spreken af – na ontvangst van de nadere onderbouwing van de wethouder - voorafgaande aan de raad elkaar te informeren over standpunten, zodat behandeling in de raad wellicht nog als A-punt met stemverklaringen kan worden afgedaan.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_941
Bijlage: Het vaststellingsrapport Megabioscoop in pdf
Bijlage: Het bestemmingsplan (verbeelding) Megabioscoop in pdf
Bijlage: De aanvraag vergunning Megabioscoop in pdf - anoniem
Bijlage: De conceptvergunning Megabioscoop in pdf
Bijlage: Het bestemmingsplan Megabioscoop Jaarbeursterrein in pdf
Bijlage: commissiebrief over best plan megabioscoop 16 juni 2014
Bijlage: Link naar stukken BP Megabioscoop-18 juni 2014
Bijlage: Raadsbrief 14 juli 2014 beantwoording toezeggingen BP Megabioscoop
Bijlage: Bijlage 1 erfpachtovereenkomst Megabioscoop 14 juli 2014
Bijlage: Bijlage 2 Addendum CSO bij raadsbrief megabioscoop
Bijlage: bijlage 3 toelichting verkeersgegegevens (2)
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 56

Eerdere besluitvorming
Structuurplan Stationsgebied 2004;
College besluit tot ter inzage legging ontwerp bestemmingsplan "Stationsgebied Megabioscoop Jaarbeursterrein" 25 maart 2014.

Uitvoering
Na vaststelling zal het bestemmingsplan zes weken ter inzage worden gelegd waarbij belanghebbenden een eventuele beroepsprocedure bij de Raad van State kunnen instellen.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.040549
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 56

Vaststelling bestemmingsplan "Stationsgebied, Megabioscoop Jaarbeursterrein ".

Besluit

1 Naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 3, onder 1 en reclamant 5, onder 2, zoals weergegeven in het vaststellingsrapport wijzigingen aan te brengen in de toelichting van het bestemmingsplan;

2 De overige zienswijzen ongegrond te verklaren;

3 Geen exploitatieplan vast te stellen;

4 Het bestemmingsplan “Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein" zoals vastgelegd in het digitale GML-bestand identificatienummer NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01, met ondergrond NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01dgn. ongewijzigd vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Jaarbeurs Ontwikkeling BV heeft een verzoek ingediend voor het realiseren van een bioscoop met aanvullende aan de bioscoop gerelateerde faciliteiten waaronder horeca. De bioscoop krijgt 14 zalen en circa 3.300 zitplaatsen en wordt gerealiseerd op de locatie van de huidige VIP-parkeerplaats van de Jaarbeurs. Jaarlijks worden 650.000 tot 1.300.000 bezoekers verwacht. De bioscoop krijgt enkele algemene ruimten, waaronder een centraal entreegebied voor de bioscoop en een semi-openbaar doorloop gebied van en naar P3, fietsenstalling en de Centrumboulevard.

De doelstelling van het bestemmingsplan is de ontwikkeling van de bioscoop zoals hier boven beschreven planologisch-juridisch mogelijk te maken. De realisering van de bioscoop is onderdeel van fase 1 van het Stationsgebied. Door een aantal omstandigheden heeft het lang geduurd voordat het bestemmingsplan van start is gegaan. Nu de financiering rond is en de afspraken over fase 2 duidelijk zijn, zijn partijen erop gericht zo snel mogelijk tot realisering over te gaan. Voor de realisering van de Megabioscoop is de inzet geweest om de bioscoop open te hebben voor het filmfestival in 2015. De urgentie is gebaseerd op een planning om de bioscoop voor de zomer 2015 op te kunnen leveren. In het afsprakenkader Jaarbeurs over de omklap is afgesproken dat er voor de ontwikkeling van de Megabioscoop door Jaarbeurs geen grondwaarde hoeft te worden betaald. Deze was aanvankelijk op € 2 mio bepaald. Daar tegenover staan voordelen die de Gemeente in het kader van het afsprakenkader heeft bedongen. Er is afgesproken dat indien de omklap uiteindelijk niet doorgaat, waardoor de Gemeente haar voordelen niet kan realiseren, er wel een afdracht van € 2 mio voor de grond van de Megabioscoop moet worden betaald.

Met ingang van 4 april 2014 heeft het ontwerp bestemmingsplan "Stationsgebied, Megabioscoop Jaarbeursterrein", met meegecoördineerde omgevingsvergunningen voor een periode van 6 weken ter inzage gelegen. Gedurende de termijn van ter inzage legging zijn zeven zienswijzen naar voren gebracht.
De zienswijzen hebben voornamelijk betrekking op het parkeren (vrees voor parkeeroverlast), op de gevolgen van het plan voor de luchtkwaliteit en op de relatie tussen de bioscoop in het Stationsgebied en de nieuw geplande bioscoop in Leidsche Rijn.

De zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in het vaststellingsrapport dat bij dit advies behoort. De volgende stap in de procedure is een raadsbesluit omtrent de vaststelling van het bestemmingsplan.

De zienswijzen onder 3.1 en 5.2 hebben geleid tot een aanpassing in de toelichting van het bestemmingsplan. De zienswijzen hebben betrekking op het feit dat in er in de behoefteraming in paragraaf 2.1 van het bestemmingsplan niet was ingegaan op de relatie met de geplande bioscoop in Leidsche Rijn. In het vaststellingsrapport "Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein" wordt e.e.a uitgebreid toegelicht.

De plannen voor de bouw van de bioscoop zijn in april 2014 gepresenteerd aan de buurt. De reacties waren overwegend positief.
Vanuit de wijkraad is geen advies c.q reactie uitgebracht omtrent het bestemmingsplan.

Vervolgprocedure
Na vaststelling wordt het vaststellingsbesluit gepubliceerd in "Ons Utrecht", de Staatscourant en op het internet via www.utrecht.nl/bestemmingsplannen en www.ruimtelijkeplannen.nl. Het bestemmingsplan wordt inclusief het vaststellingsbesluit gedurende zes weken ter inzage gelegd. Belanghebbenden kunnen tegen het vaststellingsbesluit beroep instellen bij de Raad van State.

Beslispunt

1 Naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 3, onder 1 en reclamant 5, onder 2, zoals weergegeven in het vaststellingsrapport wijzigingen aan te brengen in de toelichting van het

bestemmingsplan;

Argumenten

1.1 Er zijn 7 zienswijzen naar voren gebracht tegen het bestemmingsplan;
Het ontwerp bestemmingsplan heeft met ingang van 4 april tot en met 15 mei ter inzage gelegen. Binnen deze periode zijn 7 zienswijzen naar voren gebracht.

1.2 De zienswijzen zijn alle ingediend binnen de daarvoor gestelde termijn en moeten daarom in behandeling worden genomen.
De zienswijzen zijn tijdig aan de raad gezonden en voldoen aan de daaraan gestelde ontvankelijkheidsvereisten;

1.3 De zienswijzen zijn samengevat en van commentaar voorzien in het vaststellingsrapport dat integraal onderdeel is van dit besluit.
De zienswijzen zijn samengevat en van commentaar voorzien in het vaststellingsrapport Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein;

1.4 De zienswijzen van reclamant 3 onder punt 1 en die van reclamant 5 onder punt 2 leiden tot een aanpassing in de toelichting van het bestemmingsplan..
In de zienswijze werd naar voren gebracht dat in de toelichting van het bestemmingsplan niet wordt ingegaan op de relatie van de bioscoop met de nieuwe bioscoop in Leidsche Rijn. Dit wordt hersteld in paragraaf 2.1 van de toelichting van het bestemmingsplan. In het vaststellingsrapport wordt hierop uitvoerig ingegaan.

1.5 De wijziging heeft uitsluitend betrekking op de toelichting van het bestemmingsplan.
Omdat de toelichting van het bestemmingsplan niet behoort tot het juridische deel van het bestemmingsplan, is er, juridisch gezien, geen sprake van een gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan. Daarvan is namelijk alleen sprake indien de regels of de verbeelding worden aangepast bij de vaststelling

Beslispunt

2 De overige zienswijzen ongegrond te verklaren;

Argumenten

2.1 De overige zienswijzen hebben geen aanleiding gegeven om het bestemmingsplan aan te passen.
In het bij dit besluit behorende vaststellingsrapport wordt uitgebreid ingegaan op de zienswijzen en wordt gemotiveerd waarom ze niet hebben geleid tot een aanpassing in het plan.

Beslispunt

3 Geen exploitatieplan vast te stellen;

Argumenten

3.1 In artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is vastgelegd dat inzicht gegeven moet worden over de uitvoerbaarheid van het plan.
De ontwikkelingen die concreet mogelijk gemaakt worden binnen het bestemmingsplan moeten (economisch) uitvoerbaar zijn en gerealiseerd kunnen worden. De kosten die gemoeid zijn met de aanleg van de bioscoop wordt gefinancierd door een private partij (Jaarbeurs). Met betrekking tot de gemeentelijke kostenverhaal is een anterieure

overeenkomst opgesteld.

Beslispunt

4 Het bestemmingsplan “Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein" zoals vastgelegd in het digitale GML-bestand identificatienummer NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01, met ondergrond NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01dgn. ongewijzigd vast te stellen.

Argumenten

4.1 Het plan is zorgvuldig voorbereid;
De zorgvuldige voorbereiding en de in het vaststellingsrapport weergegeven motiveringen geven blijk van een goede afweging van de bij het besluit betrokken belangen.

4.2 Er is sprake van 'goede ruimtelijke ordening';
Wet en jurisprudentie eisen dat een bestemmingsplan sprake moet zijn van zogenaamde 'goede ruimtelijke ordening'. De zorgvuldig op elkaar afgestemde plantoelichting, planvoorschriften en plankaarten geven hier, in samenhang met de zorgvuldige voorbereiding en het uitgebreid gemotiveerde vaststellingsrapport, blijk van.

Bestemmingsplan Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein

Vaststellingsrapport, behorende bij het vaststellingsbesluit

Gemeente Utrecht

Ruimtelijke en Economische ontwikkeling
Afdeling Gebiedsontwikkeling,mei 2014

1. Terinzagelegging

Het ontwerpbestemmingsplan Stationsgebied Megabioscoop Jaarbeursterrein heeft op grond van het bepaalde in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening met ingang van 4 april 2014 gedurende zes weken voor een ieder ter inzage gelegen. De periode waarbinnen zienswijzen konden worden ingediend liep tot en met 15 mei 2014.

Naar aanleiding van de ter inzage ligging zijn zienswijzen ingediend door:

	Naam	Adres	Plaats	Datum brief
1	Stichting Stopluchtverontreiniging (SSLU)	Mereveldseweg 9a	Utrecht	29 april 2014
2	Reclamant 2	Veilingstraat	Utrecht	17 april 2014
3	Reclamant 3	Veilinghavenkade	Utrecht	7 mei 2014
4	Reclamant 4	Veilinghavenkade	Utrecht	12 mei 2014
5	Taxon Groep 2 B.V.	Laan der Verenigde Naties 150	Ede	8 mei 2014
6	Corio Vastgoed Ontwikkeling B.V	Hoog Catharijne, Van Duvenborch Building Stationsplein 97	Utrecht	15 mei 2014
7	Comité Van Zijstweg	p/a Veilinghavenkade 10a	Utrecht	15 mei 2014

2. Ontvankelijkheid

De zienswijzen van de reclamanten genoemd onder 1 tot en met 7 zijn binnen de termijn van ter inzage legging bij de raad ingekomen dan wel tijdig aan dit bestuursorgaan verzonden.

3. Zienswijzen

Onderstaand zijn de ingediende zienswijzen samengevat en direct aansluitend, per onderdeel, cursief, van beantwoording voorzien. Per zienswijze is afgesloten met een conclusie of de zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Indeling zienswijzenrapportage

Indeling zienswijzenrapportage

I Samenvatting van de ingediende zienswijzen 4
Reclamant 1 (Stichting Stopluchtverontreiniging - SSLU) 5
Reclamant 2 8
Reclamant 3 10
Reclamant 4 13
Reclamant 5 (Taxon Groep 2 B.V.) 14
Reclamant 6 (Corio Vastgoed Ontwikkeling B.V.) 16
Reclamant 7 (Comité Van Zijstweg) 21
II Overzicht van de wijzigingen in het bestemmingsplan 22
A. Wijzigingen naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen 22
B. Ambtshalve wijzigingen 22
III Conclusie 22
IV Integraal overzicht van de ingediende zienswijze 23

I Samenvatting van de ingediende zienswijzen

Reclamant 1 (Stichting Stopluchtverontreiniging - SSLU)

Stichting Stopluchtverontreiniging (SSLU) vreest verslechtering van de luchtkwaliteit als gevolg van de voorgenomen realisering van de Megabioscoop.

SSLU is het niet eens met het oordeel dat er sprake zou zijn van een NIBM-project en wijst erop dat het NSL in 2014 afloopt en dat er nog geen besluit is genomen om het NSL te verlengen. SSLU meent dat binnen het NSL geen sprake is van voldoende compenserende maatregelen. De Megabioscoop is niet het enige project is dat de lucht zal verslechteren, want ook andere voorgenomen projecten op korte afstand zullen dat doen. SSLU is van mening dat de verkeersaantrekkende werking van de Megabioscoop in de wel heel summiere luchtrapportage wordt onderschat.

Reactie:
De Megabioscoop maakt onderdeel uit van IBM-project 1312, zoals dat is opgenomen in het NSL.

Het IBM-project 1312 "Ontwikkeling Stationsgebied" behelst de volgende ontwikkelingen:

Aantal woningen	*Kantoren in m2 b.v.o.*	*Overige project/voorzieningen*
1.000	*205.000*	*Totaal 196.300 m2 b.v.o overige voorzieningen + ontwikkeling OV-terminal + terugbrengen water in de Catharijnesingel + herstel loop rivier de Leidsche Rijn + autotunnel onder Westplein + 2500 openbare parkeerplaatsen + HOV-banen van en naar Utrecht Centraal* *==========* *Uitgesplitst als volgt:* *45.000 m² v.v.o. detailhandel, waaronder 6.000 m2 b.v.o stationsgerelateerde detailhandel (= circa 55.000 m2 b.v.o.);* *8.800 m² b.v.o. horeca* *29.000 m² b.v.o. hotel* *70.000 m² b.v.o. leisure (waaronder casino en megabioscoop)* *33.500 m² b.v.o. cultuur*

In het IBM-project 1312 is 70.000 m² b.v.o. opgenomen. Het programma van de onderhavige megabioscoop bestaat uit maximaal 14.500 m² b.v.o. en circa 1.500 m² b.v.o. horeca-voorzieningen en past binnen de omschrijving en omvang van het project.

Omdat het project Megabioscoop onderdeel uitmaakt van het IBM-project 1312 hoeft er géén beoordeling van de luchtkwaliteit plaats te vinden en wordt voldaan aan artikel 5.16 lid 1 onder d.

Het NSL loopt tot 1 augustus 2014. Besluiten, genomen voor 1 augustus 2014 vallen dus onder de werking van het NSL. Een besluit omtrent verlenging van het NSL wordt voorzien voor de datum van 1 augustus 2014, zodat een na 1 augustus 2014 genomen besluit valt onder het verlengde NSL.

Er is echter onverplicht een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd, waarbij het effect van de verkeersaantrekkende werking langs de belangrijkste aan- en afvoerwegen (verkeersaantrekkende werking op de luchtkwaliteit is beoordeeld. Op basis van het uitgevoerde luchtonderzoek wordt geconcludeerd dat wordt voldaan aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer, zodat ook wordt voldaan aan artikel 5.16 lid 1 onder a. Door het adviesbureau is tevens aangegeven dat de ontwikkeling een Niet in betekenende mate verslechtering van de luchtkwaliteit tot gevolg heeft, hetgeen op zich een juiste conclusie is, maar als onderdeel van een IBM-project in combinatie met de overige ontwikkelingen moet worden gezien, tenzij de verslechtering van de luchtkwaliteit minder bedraagt dan 0,1 µg/m³.

Jaarlijks wordt de luchtkwaliteit inzichtelijk gemaakt via de Monitoringstool, op basis waarvan eventueel aanvullende maatregelen worden genomen, zodat in 2015 aan de luchtkwaliteitseisen wordt voldaan. Door Utrecht is in oktober 2013 het "Uitvoeringsprogramma 2013 – 2015, Gezonde Lucht voor Utrecht" vastgesteld, waarin aanvullende maatregelen zijn opgenomen.

Op basis van dit Uitvoeringsprogramma resteren nog 3 knelpunten (Graadt van Roggenweg en Catharijnesingel). Medio maart 2014 zijn nieuwe achtergrondconcentraties en emissiefactoren gepubliceerd. Momenteel wordt onderzocht of op basis van de nieuwe achtergrondconcentraties en emissiefactoren de knelpunten blijven bestaan in 2015 en op basis daarvan aanvullende maatregelen dienen te worden genomen.

Omdat reclamant tevens van mening is dat het Luchtkwaliteitsonderzoek te summier is uitgevoerd hebben wij, ter onderbouwing van onze beantwoording, ook een second opinion laten uitvoeren met betrekking tot het Luchtkwaliteitsonderzoek. Dit rapport is als bijlage 1 opgenomen bij dit vaststellingsrapport. In dit rapport wordt tevens nog eens uitgebreid op de verkeersaantrekkende werking van de Megabioscoop ingegaan. Hieruit blijkt dat de verkeersaantrekkende werking van de Megabioscoop is ingeschat op basis van de ligging naast het grootste treinknooppunt van Nederland. Het bevestigd dat er in casus sprake is van een worst case benadering en dat dan van een onderschatting geen sprake is.

De conclusies van dat rapport voor wat betreft deze zienswijzen worden hieronder weergegeven:

1. De SSLU vreest voor een verslechtering van de luchtkwaliteit;

Het klopt dat de luchtkwaliteit langs een aantal wegen verslechtert, met name langs de Van Zijstweg/Nelson Mandelabrug/Dr. M.A.Tellegenlaan, echter niet in betekenende mate (toename concentraties is ruim minder dan 1.2 µg/m3). In geen geval leidt de verslechtering van de luchtkwaliteit tot een overschrijding van de grenswaarden, zelfs niet in de worstcasebenadering van dit onderzoek.

2. De SSLU is het niet eens met het oordeel dat sprake is van een niet-in-betekenende-mate-project (verder: NIBM-project);

Uit de resultaten van de berekeningen blijkt dat, daar waar de hoogste concentratietoename is te verwachten, deze toename in de worstcasebenadering van dit onderzoek minder is dan 1.2 µg/m3. Er is derhalve wel degelijk sprake van een NIBM-project.

3. De SSLU wijst erop dat in 2014 het NSL afloopt en dat er nog geen besluit is genomen om het NSL te verlengen;

Dit klopt maar doet op dit moment geen afbreuk aan het gebruik van art. 5.16, eerste lid sub d van de Wet Milieubeheer (NSL-toets) als wettelijke instrument om te toetsen aan de luchtkwaliteitseisen. Overigens wordt opgemerkt dat ook sub a en sub c van genoemd wetsartikel de wettelijke basis is voor het toetsen van dit project aan de luchtkwaliteitseisen.

4. Binnen het NSL zijn onvoldoende compenserende maatregelen genomen;

Binnen het NSL zijn wel degelijke compenserende maatregelen genomen. Kortheidshalve wordt verwezen naar de voortgangsrapportages in de NSL-monitoring (https://www.nsl-monitoring.nl/monitoring-nsl/exporteren/maatregelen/). Met de effecten van deze maatregelen is rekening gehouden bij de berekeningen. In het kader van voorliggende besluiten kan gesteld worden dat in de worstcasebenadering van dit onderzoek geen overschrijdingen van grenswaarden zijn vastgesteld en dat geen (extra) compenserende maatregelen noodzakelijk zijn.

5. De SSLU meent dat de verkeersaantrekkende werking van de Megabioscoop in de wel heel summiere luchtrapportage wordt onderschat;

Ten behoeve van de weerlegging van deze zienswijze zijn de uitgangspunten zeer worstcase benaderd. Zo is onder meer uitgegaan van het gebruik van 500 extra parkeerplaatsen bij P2 en P4 van de Jaarbeurs gedurende het gehele jaar, terwijl dit slechts uitzonderlijk zal plaatsvinden.

De verkeersaantrekkende werking is in dit luchtkwaliteitsonderzoek – in samenhang met deze 500 extra parkeerplaatsen – verdubbelt ten opzichte van de prognoses van het verkeersmodel van de gemeente Utrecht.

Expliciet wordt opgemerkt dat dit een worstcase benadering is voor het luchtkwaliteitsonderzoek en dat deze worstcase benadering geen jaargemiddeld beeld geeft van de bedrijfsvoering van de bioscoop. En toch kan in de worstcasebenadering van dit onderzoek geconcludeerd worden dat de wettelijke grenswaarden worden gerespecteerd en dat het project niet-in-betekende-mate is. Deze conclusies gelden derhalve ook en vooral voor de jaargemiddelde bedrijfssituatie van de bioscoop.

Gelet op deze conclusies inzake luchtkwaliteit achten wij een verdere toelichting op de onderschatting van de verkeersaantrekkende werking niet noodzakelijk.

Samenvattend kan gesteld worden dat op grond van art. 5.16, eerste lid, sub a (geen overschrijding van grenswaarden), sub c (NIBM-project) en sub d (NSL) voldaan wordt aan de luchtkwaliteitseisen. De zienswijzen van de SSLU worden weerlegt en zijn geen aanleiding om de inhoud van de besluit te herzien.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Reclamant 2

Reclamant constateert dat in de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan en de achterliggende notitie van TAUW geen beschrijving wordt gegeven van de effecten van de Megabioscoop op de parkeerdruk in de omliggende wijken en met name Dichterswijk/Parkhaven. De belangen van de bewoners van deze aangrenzende woonwijk zijn op dit aspect volgens hem niet meegewogen. Momenteel ervaart reclamant dat bezoekers van Jaarbeursevenementen en werknemers van bedrijven aan de Croeselaan/Stationsgebied veelvuldig in Dichterswijk parkeren. Parkeren in deze wijk is gratis, in tegenstelling tot het parkeren op het Jaarbeursterrein. Bij de kantoren zijn te weinig parkeerplaatsen op eigen terrein voor de eigen werknemers gerealiseerd waardoor parkeren op korte afstand van de woning van reclamant nu al zeer moeilijk is. Dit moeilijk kunnen vinden van een beschikbare parkeerplaats leidt tot veel zoekverkeer in de wijk, wat een verminderde verkeersveiligheid tot gevolg heeft.

Bij de komst van een Megabioscoop wordt gerekend op veel extra autoverkeer. Reclamant verwacht dat een deel van de bezoekers eerst zal proberen om te parkeren in de wijk Dichterswijk en pas wanneer dat niet lukt, zal uitwijken naar de betaalde parkeerfaciliteiten.

Reclamant verzoekt de gemeente om aanvullend een kwantitatief onderzoek te doen naar de effecten van de Megabioscoop op de parkeerdruk in Dichterswijk alsmede de hoeveelheid zoekverkeer, in het bijzonder in de Groenmarktstraat, Veilingstraat en aan de Veilinghavenkade en op basis van de de uitkomsten hiervan de belangen van de bewoners in Dichterswijk op dit aspect mee te wegen in de procedure.

Reactie:
De Megabioscoop krijgt 495 eigen parkeerplaatsen. Dit valt binnen de bandbreedte van de parkeernormen uit de Nota Stallen en parkeren die in 2013 door de gemeenteraad is vastgesteld en is voldoende voor een normaal functioneren van de bioscoop. De parkeernorm volgens het Structuurplan Stationsgebied is de norm voor parkeerplaatsen ten behoeve van de Megabioscoop 0,15 per zitplaats. Bij ca. 3.300 zitplaatsen resulteert dit in 495 parkeerplaatsen. Dit aantal parkeerplaatsen wordt dan ook voorzien en gereserveerd voor bioscoopbezoekers.

Bij het bepalen van de maximale parkeervraag is rekening gehouden met een volledige bezetting van de gehele megabioscoop, dus als alle stoelen in de megabioscoop bezet zijn. Er zijn dus voldoende parkeerplaatsen beschikbaar om de parkeervraag te faciliteren. Omdat we aan de parkeernorm voldoen hoeft van een toename van de parkeerdruk in de omgeving geen sprake te zijn. Zoals reclamant ook constateert liggen er in de omgeving van de Jaarbeursterreinen van gebieden waar geen sprake is van betaald parkeren, zoals in Parkhaven. Het gevolg kan zijn dat bezoekers van bijv. megabioscoop op zoek gaan naar een gratis parkeerplaats, dit is niet uit te sluiten. Dat ligt echter niet aan de hoeveelheid parkeerplaatsen, maar eerder aan het gratis parkeren in de omgeving. Dit is overigens ook in de huidige situatie bij drukke Jaarbeursdagen het geval.

De megabioscoop gaat het parkeren op het eigen parkeerterrein stimuleren door maatregelen, zoals communicatie via de website en gecombineerde verkoop van bioscoopkaartjes, met parkeerkaartjes voor een lager tarief dan de andere parkeerplaatsen in de omgeving.

Zoals al is aangegeven is het niet uit te sluiten dat de parkeerdruk in de omgeving toeneemt door bezoekers aan de megabioscoop die op zoek gaan naar een gratis parkeerplaats. Om dit te voorkomen beschikt de gemeente over parkeerregulering. Hierbij moet specifiek gedacht worden aan het invoeren van betaald parkeren. Als de parkeerdruk boven een bepaalde waarde uitkomt (80%), kan de gemeente overgaan tot het invoeren van parkeerregulering.

Het nieuwe college heeft in haar verkiezingsprogramma aangegeven ook te willen kijken naar draagvlak onder de bewoners. Dus als blijkt dat na de komst van de megabioscoop de parkeerdruk boven de 80% ligt en er draagvlak is onder de bewoners, dan kan worden overgegaan tot parkeerregulering.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Reclamant 3

1. **Algemeen**
   Reclamant verwijst naar de opmerking in het bestemmingsplan: '*Vergelijkbare complexen zijn op afstanden van 30 tot 40 kilometer gelegen. Met een verwacht bezoekersaantal van 650.000 tot 1.300.000 bezoekers per jaar is de behoefte voldoende aangetoond.'*

   Volgens hem vergeet men hier te noemen de nieuwe Megabioscoop bij Leidsche Rijn, welke bioscoop niet door Wolff wordt gebouwd, maar wat niet wegneemt dat in de behoefte al deels wordt voorzien door de komst van deze Megabioscoop bij Leidsche Rijn. Hij vraagt zich af waarom het nodig is om bewoners van buiten Utrecht aan te trekken terwijl er aan de rand van de stad al een uitstekende voorziening komt. Er dient volgens hem ook rekening te worden gehouden met de verschillende bioscopen in de binnenstad, die samen zorgen voor een goede spreiding van het filmaanbod.

   Reclamant begrijpt dat de gemeente aantrekkelijk moet blijven voor ondernemers, maar vindt het merkwaardig dat het belang van Wolff boven het belang van omwonenden wordt gesteld, die overlast moeten ondervinden door geluidshinder en aantasting van luchtkwaliteit.

   Reactie:
   Begin 2013 heeft de gemeente een uitgifteovereenkomst afgesloten met Cinemec en is er in juni 2013 een omgevingsvergunning afgegeven ten behoeve van een bioscoop met 1937 stoelen.

   Reclamant merkt terecht op dat de nieuwe bioscoop bij Leidsche Rijn in een deel van de toekomstige behoefte voorziet. In de bijlage 2 bij dit vaststellingsrapport is een benadering van de potentiële bezoekersaantallen in het bedieningsgebied van de Utrechtse bioscopen bepaald. Hieruit blijkt dat de Mega bioscoop en de bioscoop in Leidsche Rijn gezamenlijk ongeveer 80% (respectievelijk 51 en 28 %) van het potentiële bezoekersaantal in het verzorgingsgebied rond Utrecht zullen bedienen. Hieruit blijkt dat er ook voor beide bioscopen voldoende behoefte is. Daarnaast is er ook in de Binnenstad een kwalitatieve behoefte aan een moderne en nieuwe bioscoop. Zoals aangegeven in de toelichting van het bestemmingsplan, is het huidige aanbod van bioscopen in binnenstad van Utrecht sterk verouderd en voldoet dat niet meer aan de kwaliteitseisen die aan een moderne bioscoop gesteld worden. Zoals aangegeven in de toelichting van het bestemmingsplan strekt de Megabioscoop ook ter vervanging van een aantal bioscopen in de stad van dezelfde exploitant die gaan sluiten met de komst van de Megabioscoop..

   In het ruimtelijke beleid van Utrecht wordt sinds de ontwikkeling van de VINEX locatie Leidsche Rijn ingestoken op de ontwikkeling van Utrecht als stad met twee stadscentra. De monumentale binnenstad in samenhang met het stationsgebied vormt het ene stadshart. Het in aanbouw zijnde centrum van Leidsche Rijn het andere. De komst van deze bioscopen is tevens gebaseerd op het door B&W vastgestelde beleid in het "Ontwikkelings- en toetsingskader grootschalige leisurevoorzieningen gemeente Utrecht". Daarin zijn twee vestigingslocaties aangewezen voor de vestiging van nieuwe grootschalige Leisure voorzieningen namelijk he Jaarbeursgebied en Leidsche Rijn Centrum. Utrecht heeft een bovenregionale centrumfunctie en wil deze positie versterken met een bijpassend niveau aan Leisure voorzieningen.

   Het gaat hierbij om realisatie van zogenaamde vierde generatie leisureontwikkeling. Integrale gebiedskwaliteit en interactie met andere voorzieningen zijn voor de lange termijn de sleutelwoorden. Gerichte locatieontwikkeling leidt tot synergie voor de consument (aantrekkelijk aanbod in een aangename verblijfsomgeving), voor de ondernemer (breed exploitatiedraagvlak, wisselwerking met complementaire voorzieningen) en voor de overheid (aantrekkelijke integrale locaties, efficiënt ruimtegebruik, adequate infrastructurele en mobiliteitsaspecten, sociale veiligheid).

Uit de bij het bestemmingsplan uitgevoerde onderzoeken, alsmede uit de bij dit vaststellingsrapport opgestelde second opinion (zie bijlagen), blijkt dat de de geluidshinder en de luchtkwaliteit na realisering van het plan binnen de daaraan gestelde normen blijven.

Gezien het bovenstaande zijn wij van mening dat het algemene belang dat gediend is bij het kunnen realiseren van een Megabioscoop voor Utrecht, zwaarder dient te wegen dan het individuele belang van reclamant bij een ongewijzigde situatie van zijn woonomgeving, waarbij tevens wordt opgemerkt dat de woning van reclamant zich op ruime afstand van de nieuwe voorzieningen bevind.

2. Parkeren

Het is reclamant niet duidelijk hoe het plangebied er komt uit te zien, welke ruimte beschikbaar zullen zijn voor parkeren en of er voldoende parkeerplaatsen zijn om aan de parkeerbehoefte te voldoen. Hij voorziet dat veel bezoekers zullen proberen om hun auto gratis te parkeren in Dichterswijk.

In het bestemmingsplan wordt gesproken over de verwachting dat bezoekers veelvuldig gebruik zullen maken van het openbaar vervoer om de Megabioscoop te bereiken, maar uit het akoestisch onderzoek van TAUW komt de verwachting naar voren dat maximaal 25% met het openbaar vervoer zal komen, 's nachts zelfs niet meer dan 10%. Met name bezoekers die 's avonds en/of in het weekend komen, zullen mogelijk overlast veroorzaken (lawaai en afval).

Reactie:
De zienswijze van deze reclamant komt grotendeels overeen met de zienswijze van de reclamant 2 omtrent het parkeren. Verwezen wordt naar de reactie bij die zienswijze met dien verstande dat, ten aanzien van het geluid de parkeervoorziening bij de bioscoop zodanig is gesitueerd dat hij zover mogelijk van bestaande woningen is gelegen. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat geluidbelasting op de dichtstbijzijnde woningen ook 's avonds en 's nachts binnen de daarvoor geldende normen blijven. Eventuele overlast van afval is geen ruimtelijk relevant argument. Het parkeren ten behoeve van de bioscoop vindt plaats op eigen terrein en het is aan de beheerder van dat terrein om maatregelen te nemen om overlast van afval te voorkomen. De beheerder van het terrein heeft er zelf ook belang bij dat zijn terrein representatief is en (sociaal) veilig wordt ingericht.

3. Luchtkwaliteit
Uit de documenten leidt reclamant af dat er gerekend wordt met 1.260x2 = 2.520 autobewegingen per dag. Dat is een forse toename ten opzichte van de huidige situatie. Hij vraagt zich af wat er gebeurt als er zowel een Megabioscoop komt èn de Van Zijstweg wordt verbreed? Hoe kunnen er op dit moment al conclusies worden getrokken over de milieubelasting van het extra autoverkeer terwijl andere plannen (die eveneens een verslechtering van de milieukwaliteit met zich mee zullen brengen) nu nog niet in beschouwing worden genomen? Bovendien is nog niet duidelijk wat de huidige luchtkwaliteit is rondom de Van Zijstweg en hoe deze beïnvloed zal worden door toekomstige ontwikkelingen. Het is volgens reclamant bekend dat door de gemeente Utrecht berekende waardes afwijken van de daadwerkelijk gemeten waardes.

Reactie:

4. *Over het profiel van de Van Zijstweg heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Tijdens de Raadscommissie Stad en Ruimte van 4 februari 2014 hebben alle raadsfracties de voorkeur voor een 2x1 in eindsituatie op de Van Zijstweg uitgesproken, de busbaan in zuidligging niet wordt bediscussieerd en handhaving van de hovenierswoning en de bestaande brug een pre heeft.*

De komst van de Megabioscoop past ook binnen die visie. Zo is er bij het opstellen van verkeersprognoses al rekening gehouden met de komst van de Megabioscoop op deze plek. Hierbij is ook rekening gehouden met de andere ontwikkelingen aan de westkant van het Stationsgebied, zoals de Jaarbeurspleingarage en de ontwikkeling van de Knoopkazerne Dus bij de uitgangspunten voor 2x1 rijstroken wordt ook rekening gehouden met deze voorzieningen.

Ook vinden er overleggen plaats met de Jaarbeurs over de omklap van de Jaarbeursactiviteiten. De omklap van de Jaarbeurs maakt onderdeel uit van de Structuurvisie 2de fase. Deze wordt momenteel opgesteld en moet eind 2014 gereed zijn. Het parkeren van het Jaarbeurs- en bioscoopverkeer is onderdeel van de Structuurvisie. De ambitie is om het parkeren aan de Tot die tijd zal het parkeren behorende bij de Megabioscoop op P3 plaatsvinden.

5. **Geluid**

Zolang niet duidelijk is hoe de Van Zijstweg ingericht zal worden en hoe de busbaan zal komen te liggen ten opzichte van de woningen is het volgens reclamant niet mogelijk om betrouwbare berekeningen te maken en te toetsen aan maximale waardes. Het effect van de komst van de Megabioscoop is volgens reclamant beoordeeld ten opzichte van de huidige situatie en zijn toekomstige ontwikkelingen nog niet meegenomen. Ook vraagt hij zich af hoe rekening is gehouden met het feit dat niet alle woningen, gelegen langs de Groenmarktstraat, beschikken over een geluidsluwe gevel.

Reactie:

Uit de ten behoeve het bestemmingsplan verrichtte onderzoeken op het gebied van luchtkwaliteit en geluid blijkt tevens dat de Megabioscoop niet leidt tot de door appellant gevreesde overlast op het gebied van geluid en luchtkwaliteit en dat aan alle wettelijke normen wordt voldaan. Gezien het belang van de Megabioscoop voor het voorzieningen niveau van de stad en van het stationsgebied zijn wij van mening dat de gemeente redelijkerwijs het algemene belang dat gediend is bij het kunnen realiseren van een megabioscoop zwaarder heeft kunnen laten wegen dan het individuele belang van appellant bij een ongewijzigd woonklimaat in zijn omgeving. Dit geldt temeer nu van de bewoners van de in 2008 op geleverde woningen in de Veilinghaven redelijkerwijs verwacht kan worden dat zij bij het kopen van hun woningen kennis hebben genomen van de al uit 2004 en eerder stammende stationsgebied plannen.

Conclusie: de zienswijze leidt tot een aanpassing van paragraaf 2.1 van de toelichting van het bestemmingsplan voor wat betreft dat daarin zal worden ingegaan op de relatie tussen bioscoop in Leidsche Rijn en die in het Stationsgebied. Voor het overige leidt de zienswijze niet tot aanpassingen van het plan.

Reclamant 4

Reclamant vindt een bioscoop op het Jaarbeursplein een prima idee, maar vindt de uitvoering van het plan, waarbij de Van Zijstweg de ontsluiting verzorgt, niet acceptabel. Reclamant begrijpt niet dat de gemeente besluit tot 2 x 1 rijstrook voor de Van Zijstweg en met de Jaarbeurs overeenkomt om een oost-westomklap te realiseren (omdat 2 x 2 rijstroken de leefbaarheid teveel aantast en dat het onhoudbaar is om veel auto's tot en met de Van Zijstweg te blijven laten rijden) en vervolgens een inmiddels achterhaald plan wil uitwerken. Door dit bestemmingsplan zullen volgens reclamant onhoudbare knelpunten ontstaan door de bottlenecks Mandelabrug en Van Zijstweg, waarbij uitstoot, lawaai en gevaren acceptabele grenzen zullen overschrijden.

Het alternatief dat volgens reclamant iedereen wil: autoparkeren aan de westkant van het Merwedekanaal is in de 'binnenstad' zo goed als parkeren bij de ingang van het bioscoopcomplex. Er ligt al een brug van de Jaarbeurs over het Merwedekanaal en er kan comfortabel naar de ingang van het bioscoopcomplex worden gelopen. Dit kan volgens reclamant nauwelijks onacceptabel zijn voor de exploitant.

Reclamant verzoekt de gemeente om stelling te nemen die aansluit bij de weg die al eerder met beslissingen is ingeslagen (2 x 1 en oost- westomklap) en om bewoners niet met een knelpunt op te zadelen, zelfs niet voor een 'beperkt' aantal jaren.

Reactie:
De zienswijze zoals hier naar voren gebracht komt overeen met de zienswijzen van vorige reclamant onder de punten 4 en 5. Verwezen wordt daarom naar de beantwoording zoals die daar wordt gegeven.

Reclamant 5 (Taxon Groep 2 B.V.)

1. **Aanvrager**
   Taxon Groep 2 B.V. heeft bij besluit van 27 juni 2013 een omgevingsvergunning ontvangen ten behoeve van de realisatie van een bioscoopvoorziening aan het Berlijnplein te Utrecht (Leidsche Rijn). Dit besluit is inmiddels van kracht, op grond waarvan op korte termijn met de feitelijke bouw zal worden begonnen. Blijkens de overgelegde aanvraaggegevens voor een omgevingsvergunning luidt de naam van de aanvrager 'Megabioscoop Wolff Jaarbeurs/Wolff Megabioscoop Utrecht B.V. Onder 'aanvrager bedrijf' wordt echter vermeld dat het om 'Jaarbeurs Ontwikkeling B.V.' gaat. Taxon Groep 2 B.V. is van mening dat omtrent de identiteit van de aanvrager en daarmee de beoogde vergunninghouder geen onduidelijkheid dient te bestaan en bekend dient te zijn wie voor de realisatie en exploitatie van het project verantwoordelijk is.

   Reactie:
   De ontwikkeling vindt plaats op gronden die in erfpacht zijn bij de Jaarbeurs. Jaarbeurs ontwikkeling B.V. heeft dan ook de ruimtelijke procedure voor het herzien van het bestemmingsplan aangevraagd een heeft met Wolff Megabioscoop Ontwikkeling B.V. een contract afgesloten omtrent de exploitatie van de bioscoop. Een en ander blijkt duidelijk uit de openbare stukken. Overigens wordt opgemerkt dat het niet ruimtelijke relevant is wie aanvrager is van een bestemmingsplan en wie uiteindelijk de daarop verwezenlijkte bestemming gaat exploiteren.

2. **Financieel-economische uitvoerbaarheid**
   In het kader van een goede ruimtelijke ordening is inzicht in de financieel-economische uitvoerbaarheid van het beoogde object noodzakelijk. Dit klemt temeer nu Taxon Groep 2 B.V. een vergelijkbaar project realiseert in hetzelfde verzorgingsgebied. Voorkomen dient te worden dat als gevolg van de realisatie van een project een structurele verstoring van de betreffende voorziening(en) optreedt. Dit impliceert dat een onderbouwing bij de aanvraag, dat geen structurele verstoring optreedt, niet kan worden gemist. Nu deze onderbouwing ontbreekt, is voor vaststelling van het bestemmingsplan naar de mening van Taxon Groep 2 B.V. geen plaats.

   Reactie:
   De financieel economische uitvoerbaarheid is in het bestemmingsplan voldoende aangetoond. De kosten die gemoeid zijn met de aanleg van de Megabioscoop worden gefinancierd door een private partij (Jaarbeurs). Met betrekking tot het gemeentelijke kostenverhaal is een anterieure overeenkomst gesloten. De financiële uitvoerbaarheid is hiermee zeker gesteld.

   Zoals reeds aangegeven in de beantwoording van zienswijze van reclamant 3 onder 1, gaat het gemeentelijke beleid er van uit dat Utrecht een stad wordt met twee qua voorzieningenniveau hoogwaardige stadscentra. Te weten de Binnenstad inclusief Stationsgebied en het Centrum Leidsche Rijn. Daarmee is het uitgangspunt van reclamant dat de bioscopen zich richten op hetzelfde verzorgingsgebied niet geheel juist. Leidsche Rijn is in zijn definitieve vorm qua oppervlak en inwoneraantal vergelijkbaar met een middelgrote stad zoals Leeuwarden en zal dan ook een voorzieningenniveau hebben van een dergelijke stad. Zoals uit de beantwoording van zienswijze 3 onder 1 en bijlage 2 van de vaststellingsrapport blijkt, is er zelfs voor zover de verzorgingsgebieden van beide bioscopen elkaar overlappen voldoende potentieel aanbod van bezoekers om beide bioscopen rendabel te kunnen exploiteren

   Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 2 december 2009 in zaak nr. 200901438/1/R3) komt echter bij de beoordeling van de vraag of sprake is van een duurzame ontwrichting van het voorzieningenniveau geen doorslaggevende betekenis toe aan de omstandigheid dat er sprake is van een overaanbod in het verzorgingsgebied en een mogelijke sluiting van bestaande voorzieningen in de betrokken branche, maar is in dit geval het doorslaggevende criterium of voor de inwoners van een bepaald gebied een voldoende voorzieningenniveau in de betreffende branche behouden blijft in die zin dat zij op een aanvaarbare afstand van hun woonplaats voorzieningen ter beschikking hebben.

3. Uit de bij de aanvraag omgevingsvergunning gaat het om op jaarbasis tenminste 884.000 verkeersbewegingen. Taxon Groep 2 B.V. meent dat met dit aantal verkeersbewegingen geen rekening is gehouden met het door de gemeente opgestelde verkeersmodel voor de binnenstad van Utrecht. In dit verband is Taxon Groep 2 B.V. van oordeel dat nader onderzoek nodig is naar de consequenties van deze sterke toename op de verkeersafwikkeling en de luchtkwaliteit ter plaatse. Taxon Groep 2 B.V. verzoekt de gemeente dan ook om niet tot vaststelling van het bestemmingsplan over te gaan.

   Reactie:
   De verkeersbewegingen waar de Taxongroep van uitgaat gaan uit van een onjuiste aanname. Het getal van het aantal verkeersbewegingen waar reclamant van uitgaat is ten onrechte berekend door het "worst case scenario" waarvan in het luchtkwaliteitsonderzoek reeds van uit wordt gegaan, 365 dagen in het jaar van toepassing te laten zijn. Daarvan zal in de praktijk echter geen sprake zijn. Dit zou ook tot veel hogere bezoekersaantallen per jaar (namelijk 1,9 miljoen) leiden dan de geprognotiseerde aantallen van 650.00 tot 1,3 miljoen bezoekers. In het gemeentelijke verkeersmodel is terdege rekening gehouden met de komst van de Megabisocoop en de gegevens uit het verkeersmodel zijn onderdeel van de milieuberekeningen. Uit de onderzoeken die daaromtrent in het kader van het bestemmingsplan zijn gedaan, alsmede uit de bijlagen van dit vaststellingsrapport, blijkt dat de luchtkwaliteit in het plangebied en in het invloed gebied van het plangebied voldoet aan de wettelijke normen en de verkeersaantrekkende werking veel lager ligt dan reclamant aanvoert.

Conclusie: de zienswijze onder 5.2 leidt, voor zover die overeenkomt met de zienswijze onder 3.1 tot een overeenkomstige aanpassing van het bestemmingsplan.

Reclamant 6 (Corio Vastgoed Ontwikkeling B.V.)

1. **Algemeen**

Reclamant is eigenaar van het winkelcentrum Hoog Catharijne en bijbehorende parkeergarages. Reclamant is voorstander van de ontwikkeling van de Megabioscoop maar is van mening dat de ontwikkeling van de Megabioscoop zal leiden tot een grote extra parkeerdruk in het gebied en dat die zal worden afgewenteld op de garages van Corio onder Hoog Catharijne. Reclamant vreest dat door de toenemende parkeerdruk de gehele bereikbaarheid van het Stationsgebied onder druk zal komen te staan.

Reactie:

De Megabioscoop krijgt 495 eigen parkeerplaatsen. Dit valt binnen de bandbreedte van de parkeernormen uit de Nota Stallen en parkeren die in 2013 door de gemeenteraad is vastgesteld en is voldoende voor een normaal functioneren van de bioscoop. De parkeernorm volgens het Structuurplan Stationsgebied is de norm voor parkeerplaatsen ten behoeve van de Megabioscoop 0,15 per zitplaats. Bij ca. 3.300 zitplaatsen resulteert dit in 495 parkeerplaatsen. Dit aantal parkeerplaatsen wordt dan ook voorzien en gereserveerd voor bioscoopbezoekers.

Door koppeling van een goedkope parkeerkaart aan de bioscoopkaart zullen bioscoop bezoekers gestimuleerd worden om nabij de bioscoop te parkeren. Eventuele piekdagen van de bioscoop vallen niet samen met piekdagen van de Jaarbeurs, omdat beurzen veelal door de weeks worden georganiseerd en de bioscoop het vooral van de week enden moet hebben. Gezien de afstand van de parkeergarages van Hoog Catharijne tot de nieuwe Megabioscoop en de grote hoeveelheid (ca. 5.500) alternatieve parkeergelegenheden op veel kortere afstand van de bioscoop dan de parkeergarages onder Hoog Catharijne achten wij een extra parkeerdruk in de garages van Hoog Catharijne als gevolg van de ontwikkeling van de Megabioscoop niet waarschijnlijk. De bereikbaarheid van Stationsgebied Oost waar Hoog Catharijne ligt, wordt door het aanwezig zijn van voldoende parkeergelegenheid in Stationsgebied west, naar onze mening voldoende gewaarborgd.

2. **Autoparkeren**

HC wijst er op dat er in de huidige, bestaande situatie al sprake is van parkeerdruk en een tekort aan parkeerplaatsen op het terrein van de Jaarbeurs. Als HC het goed begrijpt, dan zouden als gevolg van de komst van de Megabioscoop in totaal 390 van de huidige parkeerplaatsen op P3 komen te vervallen. Het nu al bestaande parkeertekort neemt dus toe met 390 parkeerplaatsen. Daarnaast zijn voor de bezoekers van de nieuwe Megabioscoop ook nog zo'n 495 nieuwe parkeerplaatsen nodig, zo stelt uw gemeente. Dit betekent dat er een tekort zou ontstaan van maar liefst 885 parkeerplaatsen op het terrein van de Jaarbeurs. Ter vergelijk: een gemiddelde parkeergarage van HC kent een capaciteit van zo'n 350 parkeerplaatsen.

Reactie
De stelling van reclamant gaat er van uit dat er in de huidige situatie bij de Jaarbeurs sprake is van een tekort aan parkeerplaatsen. In de huidige situatie heeft de Jaarbeurs zo'n 6.200 parkeerplaatsen. In de huidige situatie zijn P1+P3 op circa 120 dagen per jaar volledig bezet en zijn daarnaast P2+P4 op circa 70 dagen volledig bezet. Alleen bij de 70 Piekdagen per jaar staan alle parkeerplaatsen helemaal vol. Gedurende de rest van de tijd hebben met name de parkeerterreinen P2 en P4 een grote overcapaciteit. De stelling van reclamant dat het parkeertekort toe neemt mist dan ook feitelijke grondslag.

3. **Gebruik van P&R voorzieningen**

Gesteld wordt dat dit fikse tekort opgevangen zou kunnen worden door inzet van onder meer P&R-voorzieningen. Deze voorzieningen zouden ook in de huidige situatie al worden gebruikt om het bestaande tekort het hoofd te kunnen bieden.

Uit de toelichting van het Bestemmingsplan en het onderzoek van Tauw blijkt echter niet in welke mate deze voorzieningen in de huidige situatie worden gebruikt, of er voldoende 'restcapaciteit' is om ook de substantiële extra parkeerdruk te kunnen opvangen en of er ook daadwerkelijk gebruik wordt gemaakt van deze P&R-voorzieningen door bezoekers van Jaarbeurs en de Megabioscoop. Als HC het goed ziet, is niet onderzocht of en zo ja, in welke mate deze bezoekers daadwerkelijk van deze P&R-voorzieningen gebruik zullen maken en of ze niet hun toevlucht zoeken in de garages van HC en zo ja, in welke mate. Dat de P&R-voorzieningen goed (blijven) functioneren en daadwerkelijk het tekort van 885 parkeerplaatsen kunnen opvangen is dan ook maar zeer de vraag.

Reactie:
Er is wel degelijk in het rapport van Tauw aangegeven dat de P&R voorzieningen aan de stadsrand voldoende capaciteit hebben. In de toelichting van het bestemmingsplan (paragraaf 4.2.3) staat hierover het volgende aangegeven.

"Alleen voor de situatie tijdens de extreem drukke dagen waarbij in de huidige situatie al uitgeweken moet worden naar de transferia en waarbij dan ook nog bioscoopbezoekers verwacht worden zal voldoende overcapaciteit bij de transferia beschikbaar moeten zijn om ook deze extra personenwagens te kunnen faciliteren. Voor P&R Westraven zijn op doordeweekse dagen circa 800 parkeerplaatsen beschikbaar en in het weekend 1.500 parkeerplaatsen. Voor de Maarsseveense plassen zijn in het weekend 1.500 parkeerplaatsen beschikbaar. Er is daarmee ruim voldoende parkeercapaciteit beschikbaar om op hele drukke dagen inclusief bezoekers van de bioscoop te kunnen voorzien in de parkeerbehoefte."

Naast de bovengenoemde P&R voorzieningen zijn er nog de volgende voorzieningen waar naar uitgeweken kan worden:

P+R de Uithof 500 parkeerplaatsen;
P+R Papendorp 500 Parkeerplaatsen;
P+R Muziekcentrum 200 parkeerplaatsen.

Uit de door de gemeente gemaakte monitoringcijfers voor wat betreft de opbrengsten van deze garages blijkt vooralsnog een erg lage bezettingsgraad van deze P&R voorzieningen. Er is nog voldoende capaciteit aanwezig om de parkeervraag te faciliteren.

Ten opzichte van de huidige situatie blijkt dat er sprake is van hetzelfde aantal dagen waarop het aantal parkeerplaatsen op P1+P3 niet voldoende zal zijn. De maximale bezetting (bij drukke week- of weekeindbeurzen) zal op evenveel dagen als heden bereikt worden. Het gaat dan dus niet om meer dagen dat de capaciteit uitgebreid moet worden, maar om de bestaande en bekende drukke dagen.

Dat dit aantal niet toeneemt vanwege het lagere aantal parkeerplaatsen ligt in het feit dat er niet meer dan 120 dagen per jaar zijn waarop het bezoekersaantal zo groot is. Mocht zich een situatie voordoen waarin de parkeerplaatsen op het Jaarbeursterrein volledig vol zijn, dan worden alsnog geen problemen verwacht, want er zijn diverse oplossingen voorhanden (buffercapaciteit en verwijzing naar de eerder genoemde P&R voorzieningen). Met een tijdelijke beperking van de parkeercapaciteit zal op die dagen dus eerder de verwijzingsmethodiek ingezet moeten worden.

De realisering van de Megabioscoop leidt dus niet tot een toename van piekdagen maar leidt er toe dat bij piekdagen eerder het doorverwijsscenario naar de P&R voorzieningen langs de stadsranden in werking treedt.

Reclamant heeft geen onderzoek overlegt waaruit blijkt dat de in het bestemmingsplan gehanteerde cijfers onjuist zouden zijn en dat er wel sprake is van een tekort in de bestaande parkeervoorzieningen van de Jaarbeurs en/of de P&R voorzieningen aan de stadsrand.

4. **Buffercapaciteit**

Verder wordt aangegeven dat er extra bufferruimte van 500 parkeerplaatsen op eigen terrein zou zijn en van 1000 plaatsen in de nieuwe Jaarbeurspleingarage. HC begrijpt niet dat er 500 parkeerplaatsen vrijelijk op het terrein beschikbaar zouden zijn, terwijl er ook in de huidige situatie parkeertekorten zijn. Waarom wordt er dan in de huidige situatie dan uitgeweken naar P&R-voorzieningen, terwijl er kennelijk zo veel plekken nog op eigen terrein beschikbaar zijn, zo vraagt HC zich af. HC betwijfelt dan ook of deze gestelde buffercapaciteit daadwerkelijk inzetbaar is. Verder heeft HC begrepen dat het maar de vraag is of er een nieuwe Jaarbeurspleingarage zal komen met zo'n capaciteit, zodat hierop niet gerekend mag worden.

Reactie:
De buffercapaciteit op het parkeerterrein wordt gevonden door op drukke dagen het neerzetten van de auto's intensief te begeleiden. Op die dagen blijkt op het gehele parkeerterrein een extra capaciteit van 500 auto's beschikbaar. Op dagen dat er geen druk is op de capaciteit worden de parkeerbegeleiders niet ingezet.
Verwacht wordt dat het bestemmingsplan waarin de Jaarbeurspleingarage (met tenminste 800 parkeerplaatsen) is opgenomen in de tweede helft van 2014 vastgesteld zal worden.

5. **Voldoende parkeergelegenheid**
HC betwijfelt zeer of er wel wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid en vreest voor extra parkeerdruk voor haar eigen garages als gevolg van de komst van de Megabioscoop op de wijze zoals beoogd wordt met dit Bestemmingsplan en deze Ontwerpen.

Reactie,
Met het realiseren van 495 parkeerplaatsen voor de Megabioscoop wordt voldaan aan de parkeernormen uit de Nota Stallen en Parkeren en uit het Structuurplan Stationsgebied.

6. **Verkeersaantrekkende werking**
Hierbij merkt HC bovendien op dat betwijfeld moet worden of het aantal van 495 parkeerplaatsen als gevolg van de verkeersaantrekkende werking van de bioscoop wel juist is. Zo is voor het berekenen van de parkeerbehoefte van een te laag metrage uitgegaan (12.600 m2 bvo terwijl de vergunningaanvraag een metrage van 16.250 m2 bvo noemt). Ook wordt het nieuwe gebouw kennelijk mede voor kantoor- en congresdoeleinden gebruikt, zodat voor wat betreft het parkeren niet alleen van de parkeernorm voor bioscoop uitgegaan had mogen worden. Daarnaast voorziet het

Bestemmingsplan ook in de bouw van het nieuwe entreegebouw, terwijl niet gekeken lijkt te zijn naar de eventuele verkeersaantrekkende werking daarvan. Of het aantal van 495 parkeerplaatsen - en daarmee het tekort van 885 - juist is, is derhalve de vraag. Dit geldt te meer nu volgens de tekst van de Nota Parkeren en Stallen dit nieuwe beleid van toepassing is op het Stationsgebied en niet de normen uit het Structuurplan.

Reactie:

De bioscoop heeft een oppervlak van 12.600m2 en het foodcourt een oppervlak van 1.750. Het Foodcourt is niet meegenomen in de berekening omdat het ondersteunend is aan de Jaarbeursdoeleinden en bovendien het huidige foodcourt en Pitsstopcafe in de Jaarbeurs hiervoor zullen verdwijnen. Het nieuwe entreegebouw betekent geen toename van bezoek. Wel het beter ontvangen van het huidige bezoek. Het huidige entreegebouw aan de oostzijde is met de komst van de bioscoop feitelijk niet meer bruikbaar.

Voor wat betreft het (mede)gebruik van het gebouw voor de Megabioscoop voor congressen geldt hetzelfde. Indien en voor zover het bioscoop gebouw voor congressen wordt gebruikt kan het niet gelijktijdig voor bioscoop gebruikt worden. Dus dit leidt niet tot een extra vraag naar parkeercapaciteit.

Zoals bij het vorige punt opgemerkt voldoet het aantal parkeerplaatsen van 495 aan zowel de normen van de Nota Stallen en parkeren als aan de normen die destijds in het Structuurplan Stationsgebied zijn opgenomen.

7. Situatie na 2023

Verder maakt HC zich grote zorgen over de situatie na 2023 wanneer kennelijk de parkeerterreinen PI en P3 komen te vervallen. Het parkeerprobleem wordt dan alleen maar groter, zo lijkt het. Gesteld wordt dat aan de overzijde van het Merwedekanaal geparkeerd zou moeten worden, maar HC betwijfelt sterk of dit het geval zal zijn nu aannemelijk is dat bezoekers eerder in de parkeervoorzieningen van HC in het centrum zullen parkeren. Ook dit aspect is niet in het onderzoek van Tauw betrokken.

Reactie,
Deze situatie is in dit bestemmingsplan nog niet aan de orde. Desalniettemin zullen de parkeervoorzieningen de parkeerterreinen P1 en P3 volledig gecompenseerd worden aan de overkant van het Merwedekanaal. De parkeervoorzieningen aldaar kunnen nog aanzienlijk geïntensiveerd worden omdat het thans grotendeels maaiveld parkeren is. Echter door hier gebouwde parkeervoorzieningen te realiseren kan de capaciteit daar in de toekomst relatief eenvoudig verdubbeld of verdrievoudigt worden. Wij zien niet in waarom bezoekers van de Jaarbeurs of van de Megabioscoop zouden gaan parkeren in de parkeergarages van Corio onder Hoog Catharijne die meer dan 500 meter zijn verwijderd van de Jaarbeurs en de bioscoop en daarvan gescheiden worden door het Station en het emplacement terwijl de parkeerplaatsen aan de overzijde van het Merwedekanaal straks via een brug directe toegang geven tot de Jaarbeurs en het Jaarbeursterrein. Zoals eerder onder punt 4 van deze reclamant is aangegeven zal tegen die tijd ook een nieuwe parkeergarage onder het Jaarbeursplein zijn gerealiseerd.

8. Bereikbaarheid Hoog Catharijne

Uit het voorgaande blijkt dat niet aannemelijk is dat op het eigen terrein van de Megabioscoop en de Jaarbeurs, dan wel door middel van P&R in voldoende parkeergelegenheid kan worden voorzien. Wanneer er parkeerproblemen ontstaan in de nabijheid van het plangebied, dan zal dit mede gevolgen hebben voor de bereikbaarheid van het stationsgebied en daarmee (Nieuw) Hoog Catharijne. Ook dit aspect is onderbelicht gebleven.

Reactie;
Wij hebben in onze beantwoording beargumenteerd aangegeven waarom wij van mening zijn dat er voorzien is in voldoende parkeerplaatsen voor de Megabioscoop. Wij verwachten dan ook niet dat er parkeerproblemen zullen ontstaan. De bereikbaarheid van het gehele Stationsgebied is van het begin af aan meegenomen in de planvorming voor het gebied in het Structuurplan Stationsgebied en de daarop volgende uitwerkingen. Het is dan ook niet waarschijnlijk dat de door reclamant geschetste problemen zich voor zullen doen.

9. Fasering

Er wordt beoogd dat de nieuwe bioscoop gereed zal zijn vóór 2015 i.v.m. het filmfestival. Dit betekent dat genoemd tekort van 885 parkeerplaatsen zich reeds op zeer korte termijn zal voordoen, terwijl een aantal nieuw beoogde parkeervoorzieningen (waaronder de nieuwe parkeergarage van HC; PG Vredenburgplein) nog niet gereed is. Hierdoor lijkt een onaanvaardbare druk op de bestaande parkeervoorzieningen te ontstaan met alle gevolgen van dien voor deze garages en de bereikbaarheid van het stationsgebied. Naar de mening van HC zou het tenminste zo moeten zijn dat de genoemde 390 parkeerplaatsen eerst "uit de running" mogen worden genomen en een extra parkeerdruk van 495 plaatsen kan worden gecreëerd met de komst van de nieuwe bioscoop nadat duidelijk is hoe met deze problematiek omgegaan wordt en daarvoor een toereikende oplossing voor handen is.

Reactie:
Ook na de realisatie van de Megabioscoop zal het verlies aan parkeerplaatsen op P3 a.g.v. de bouw van de Megabioscoop op P4 worden gecompenseerd. Zie ook de eerdere beantwoording van deze zienswijze onder punt 7.

10. **Kantoor en Congres**
Specifiek ten aanzien van de ontwerpvergunning voor de bioscoop wijst HC er tot slot nog op dat de aanvraag mede ziet op gebruik ten behoeve van kantoor en congres, terwijl het Bestemmingsplan dit gebruik niet mogelijk maakt. In zoverre kan deze aanvraag dan ook niet worden ingewilligd.

Reactie
Aan de bioscoop is voor een gedeelte de medebestemming Jaarbeursdoeleinden toegekend. Binnen deze mede bestemming zijn de betreffende functies wel mogelijk.

Conclusie: de zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Reclamant 7 (Comité Van Zijstweg)

1. **Gekozen parkeeroplossing**

Het Comité is het niet eens met de in het bestemmingsplan gekozen parkeeroplossing. Al jaren vecht het Comité voor het terugdringen van het verkeer op de Van Zijstweg. Door het situeren van de parkeerplaats voor 495 auto's ten behoeve van de bioscoop, op de huidige P3 van de Jaarbeurs, vreest men een toename van het verkeer over de Van Zijstweg.

Reactie:
Reclamant gaat uit van de onjuiste veronderstelling dat er door het situeren van het parkeren op het huidige P 3, 495 extra parkeerplaatsen bij komen. Echter, dat is niet het geval. De 495 parkeerplaatsen komen in de plaats van parkeerplaatsen die thans door de Jaarbeurs gebruikt worden. Het grootste deel van de auto's voor de Jaarbeurs die voorheen op P3 parkeerden zullen in de toekomst op P4 parkeren. Dit geldt tevens voor de parkeerplaatsen die verdwijnen door de bouw van de bioscoop op een deel van P3.

Dit is een oplossing voor de korte termijn. Na 2023 zal de omklap Jaarbeurs geëffectueerd zijn. Dan komen P1 en P3 te vervallen. Echter, er zal in de praktijk hetzelfde aantal parkeerplaatsen beschikbaar zijn op het Jaarbeursterrein. Deze zullen zich dan grotendeels concentreren aan de overzijde van het Merwedekanaal conform de wens van reclamant. In het licht van deze ontwikkelingen/omklap is het altijd nog mogelijk om het streven om 2x1 rijstroken aan te leggen op de Van Zijstweg te realiseren.

2. **Verslechtering van de Luchtkwaliteit**

De gekozen parkeeroplossing leidt tot een toename van verkeer over de Van Zijstweg en een verslechtering van de luchtkwaliteit in een toch al problematisch gebied.

Reactie:
Hierboven is aangegeven dat de gekozen parkeeroplossing niet leidt tot extra verkeer op de Van Zijstweg. Voor wat betreft de luchtkwaliteit wordt verwezen naar wat daarover gezegd is bij de beantwoording van zienswijze 1.

3. **Onduidelijk is wat de grondslag is van de gehanteerde verkeersprognoses die ten grondslag liggen aan de onderzoeken voor geluid en luchtkwaliteit.**

Reactie:
De berekeningen zijn uitgevoerd met het vastgestelde verkeersmodel VRU3.1. Deze dateert van 1 november 2013. In dit verkeersmodel zijn de relevante programmatische ontwikkelingen en infrastructurele werken opgenomen. Voor de Van Zijstweg betekent dit een 2x2 rijstroken. Dat is het meest actuele bestuurlijke besluit. Dat na 1 november de raad haar voorkeur voor een 2x1 heeft uitgesproken is in ieder geval na 1 november 2013. Daarnaast is het alleen een voorkeur van de raad en nog geen bestuurlijk besluit.

II Overzicht van de wijzigingen in het bestemmingsplan

A. Wijzigingen naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen

1. Wijzigingen in de toelichting van het bestemmingsplan
Op basis van de zienswijzen wordt aan de toelichting van het bestemmingsplan onder paragraaf 2.1 de volgende alinea toegevoegd:

Begin 2013 heeft de gemeente een uitgifteovereenkomst afgesloten met Cinemec en is er in juni 2013 een omgevingsvergunning afgegeven ten behoeve van een bioscoop met 1937 stoelen.

In het ruimtelijke beleid van Utrecht wordt sinds de ontwikkeling van de VINEX locatie Leidsche Rijn ingestoken op de ontwikkeling van Utrecht als stad met twee stadscentra. De monumentale binnenstad in samenhang met het stationsgebied vormt het ene stadshart. Het in aanbouw zijnde centrum van Leidsche Rijn het andere. De komst van deze bioscopen is tevens gebaseerd op het door B&W vastgestelde beleid in het "Ontwikkelings- en toetsingskader grootschalige leisurevoorzieningen gemeente Utrecht". Daarin zijn twee vestigingslocaties aangewezen voor de vestiging van nieuwe grootschalige Leisure voorzieningen namelijk he Jaarbeursgebied en Leidsche Rijn Centrum. Utrecht heeft een bovenregionale centrumfunctie en wil deze positie versterken met een bijpassend niveau aan Leisure voorzieningen.

Er is een benadering van de potentiële bezoekersaantallen in het bedieningsgebied van de Utrechtse bioscopen bepaald (zie vaststellingsrapport). Hieruit blijkt dat de Mega bioscoop en de bioscoop in Leidsche Rijn gezamenlijk ongeveer 80% (respectievelijk 51% en 28 %) van het potentiële bezoekersaantal in het verzorgingsgebied rond Utrecht zullen bedienen. Hieruit blijkt dat er voor beide bioscopen voldoende behoefte is.

B. Ambtshalve wijzigingen

In de toelichting van het plan zijn enkele ondergeschikte redactionele wijzigingen doorgevoerd.

III Conclusie

Op grond van de hoofdstukken I en II wordt voorgesteld:

1 Naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 3, onder 1 en reclamant 5, onder 2, zoals weergegeven in het vaststellingsrapport wijzigingen aan te brengen in de toelichting van het bestemmingsplan;
2 De overige zienswijzen ongegrond te verklaren;
3 Geen exploitatieplan vast te stellen;
4 Het bestemmingsplan “Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein zoals vastgelegd in het digitale GML-bestand identificatienummer NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01, met ondergrond NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01dgn. ongewijzigd vast te stellen.

Het presidium van de gemeenteraad voor te stellen bovenstaande te agenderen voor de Commissie Stad en Ruimte op 24 juni 2014 en voor de raadsvergadering van17 juli 2014.
En vervolgens besluit het college van burgemeester en wethouders
5 De mee gecoördineerde omgevingsvergunning te verlenen nadat de gemeenteraad het bestemmingsplan Stationsgebied, Megabioscoop heeft vastgesteld.

Bijlagen: bij vaststellingsrapport

Bijlage 1 Megabioscoop Jaarbeurs Utrecht Megabioscoop Utrecht, Onderzoek luchtkwaliteit in het kader van het wijzigen van het bestemmingsplan en het verlenen van de omgevingsvergunning. Projectcode:14A052, Rapportnummer: 14A042.R001.FVa.GL

Bijlage 2 Methode van benadering bezoekersaantallen

IV Integraal overzicht van de ingediende zienswijzen

Van: stichting stopluchtverontreiniging <stopluchtverontreiniging@gmail.com>
Datum.29 april 2014
Aan: postbus16200@utrecht.nl
Kopie: college@utrecht.nl
Onderwerp: Zienswijze mbt ontwerp bestemmingsplan megabioscoop (inclusief 2 omgevingsvergunningen)

Aan het college van b en w Utrecht,

hierbij bericht ik u dat de Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht voor verslechtering van de luchtkwaliteit vreest als gevolg van de voorgenomen realisering van de Megabioscoop.

De SSLU is het niet eens met het oordeel dat hier sprake zou zijn van een NIBM-project. De SSLU wijst erop dat het NSL in 2014 afloopt en dat er nog geen besluit is genomen om het NSL te verlengen. Overigens meent de SSLU dat binnen het NSL geen sprake is van voldoende compenserende maatregelen. Te meer niet omdat de Megabioscoop niet het enige project is dat de lucht zal verslechteren, maar dat ook andere voorgenomen projecten op korte afstand dat ook zullen doen. De SSLU meent dat de verkeersaantrekkende werking van de Megabioscoop in de wel heel summiere luchtrapportage wordt onderschat.

Om bovengenoemde redenen zal de SSLU tzt beroep instellen tegen het bestemmingsplan (inclusief 2 omgevingsvergunningen).

Namens de SSLU
Mereveldseweg 9A
Utrecht

G vd Vecht voorzitter

ontvangen. Cie nytrdlad

14.027611

Utrecht, 17 april 2014

De gemeenteraad van Utrecht
Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling, afdeling Gebiedsontwikkeling
T.a.v. P.H. Meijer
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

Gemeente Utrecht
Ingekomen d.d.
25 APR 2014

REO

14.029383

Betreft: Zienswijze bestemmingsplan 'Stationsgebied, Megabioscoop Jaarbeursterrein'

Geachte heer Meijer,

Op 16 april jl. bezocht ik de inloopavond over de geplande megabioscoop op het Jaarbeursterrein in het Stationsgebied te Utrecht. Ik sprak met u over de parkeeroplossing voor bezoekers van de megabioscoop.

U gaf aan dat bij het onderzoek naar parkeereffecten van de megabioscoop niet gekeken is naar effecten op de omliggende woonwijken. U gaf aan dat u niet bekend bent met de parkeersituatie in de Dichterswijk/Parkhaven en mogelijke effecten van de komst van de megabioscoop op de parkeerdruk en verkeersveiligheid in deze wijk.

Ik constateer op basis van paragraaf 4.2.3 van de "Toelichting" van het voorontwerpbestemmingsplan en de achterliggende notitie van Tauw d.d. 24 maart 2014 'Actualisatie parkeereffecten Jaarbeurs Utrecht en Megabioscoop" dat inderdaad geen beschrijving wordt gegeven van de effecten van de megabioscoop op de parkeerdruk in de omliggende wijken en met name Dichterswijk/Parkhaven. De belangen van de bewoners van de aangrenzende woonwijk, Dichterswijk/Parkhaven, zijn op dit aspect dus niet meegewogen.

Op dit moment ervaar ik dat bezoekers van Jaarbeursevenementen en werknemers van bedrijven aan de Croeselaan/ in het Stationsgebied veelvuldig in Dichterswijk de auto parkeren. Waarschijnlijk komt dat, omdat parkeren in de wijk gratis is en parkeren op het Jaarbeursterrein geld kost en/of omdat er bij de kantoren te weinig parkeerplaatsen voor de eigen werknemers op eigen terrein zijn gerealiseerd. Het is hierdoor voor mijn eigen bezoek nu al zeer moeilijk om een parkeerplaats op korte afstand van mijn woning te vinden. Bovendien leidt het moeilijk kunnen vinden van een (felbegeerde gratis) parkeerplaats tot veel zoekverkeer in de wijk (met als gevolg daarvan een verminderde verkeersveiligheid).

Bij de komst van een megabioscoop wordt gerekend op veel extra autoverkeer. Mijn verwachting is dat een deel van deze groep bezoekers van de megabioscoop eerst een parkeerplaats zal zoeken in de Dichterswijk, zoals dat nu ook al gebeurt. Pas als dat niet lukt zal men besluiten gebruik te maken van de betaalde parkeerfaciliteiten.

Ik verzoek u in het kader van deze bestemmingsplanprocedure daarom aanvullend kwantitatief onderzoek te doen naar de effecten van de megabioscoop op de parkeerdruk en de hoeveelheid zoekverkeer in Dichterswijk, in het bijzonder in de Groenmarktstraat, in de Veilingstraat en aan de Veilinghavenkade, en op basis van dit onderzoek de belangen van de bewoners in Dichterswijk op dit aspect mee te wegen in uw procedure.

Met vriendelijke groet,

Veilingstraat
3521BE Utrecht

Gemeente Utrecht
Ingekomen d.d.
- 9 MEI 2014

De gemeenteraad van Utrecht
Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling, afdeling Gebiedsontwikkeling
T.a.v. P.H. Meijer
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

Onderwerp: zienswijze bestemmingsplan 'Stationsgebied, Megabioscoop Jaarbeursterrein'

Utrecht, 7 mei 2014

REO

14.029824

Geachte heer Meijer,

Graag wil ik de volgende zienswijzen indienen:

1. **Algemeen**
   In het bestemmingsplan staat "Vergelijkbare complexen zijn op afstanden van 30 tot 40 kilometer gelegen. Met een verwacht bezoekersaantal van 650.00 tot 1.300.000 bezoekers per jaar is de behoefte voldoende aangetoond."

   Men vergeet hier m.i. te noemen de nieuwe megabioscoop bij Leidsche Rijn. Deze megabioscoop wordt niet door Wolff gebouwd maar dit neemt niet weg dat in de behoefte al deels wordt voorzien door de komst van de megabioscoop bij Leidsche Rijn.

   Waarom is het nodig om bewoners van buiten Utrecht de stad in te lokken terwijl er aan de rand van Utrecht al een uitstekende voorziening komt? Er dient ook rekening te worden gehouden met de verschillende bioscopen in de binnenstad van Utrecht die samen zorgen voor een goede spreiding van het filmaanbod.

   In het bestemmingsplan wordt gesteld: "De Megabioscoop vervangt een aantal bestaande (verouderde) bioscopen onder andere van dezelfde eigenaar in de binnenstad. Deze bestaande bioscoopzalen zijn op zichzelf te klein om in de toekomst als zodanig rendabel geëxploiteerd te worden. Vanwege de historische structuur van de binnenstad van Utrecht kunnen deze bioscoopzalen op de bestaande locaties niet uitbreiden. Daardoor zijn ze niet aan te passen aan de technische eisen die aan hedendaagse bioscopen worden gesteld."

   Ik begrijp dat de gemeente Utrecht aantrekkelijk moet blijven voor ondernemers. Ik vind het echter wel merkwaardig dat het belang van Wolff (die denkt meer winst te kunnen behalen met een megabioscoop in een gebied dat het toch al zwaar heeft te verduren) boven het belang van omwonenden wordt gesteld. En dat omwonenden daardoor overlast moeten ondervinden door geluidshinder en aantasting van de luchtkwaliteit.

2. **Parkeren**
   Het is mij nog niet duidelijk hoe het plangebied er uit komt te zien. Welke ruimtes zullen beschikbaar zijn voor parkeren en zijn er dan voldoende parkeerplaatsen om aan de parkeerbehoefte te voldoen? Ik voorzie dat veel automobilisten zullen trachten hun auto (gratis!) te parkeren in de Dichterswijk.

   De zin in het bestemmingsplan "Gezien de ligging van de Megabioscoop nabij het centraal station van Utrecht in combinatie met de relatief hoge parkeertarieven bij de Jaarbeurs is het te verwachten dat bezoekers veelvuldig gebruik zullen maken van het openbaar vervoer om de Megabioscoop te bereiken" wordt ontkracht door de zin in het akoestisch onderzoek van Tauw waaruit blijkt dat naar verwachting maximaal 25% met het openbaar vervoer zal komen, 's nachts zelfs niet meer dan 10%.

   Met name bezoekers die 's avonds laat en/of in het weekend in de Dichterswijk komen zullen mogelijkerwijs overlast veroorzaken (lawaai en afval).

3. **Luchtkwaliteit**
Ik leid uit de documenten af dat er gerekend wordt met 1.260x2=2.520 autobewegingen per dag. Dit is een forse toename ten opzichte van de huidige situatie

Wat gebeurt er als straks zowel er een megabioscoop komt èn de Van Zijstweg wordt verbreed naar 2x1,5 of 2x2? Met andere woorden, hoe kunnen er op dit moment al conclusies worden getrokken over de milieubelasting van het extra autoverkeer als gevolg van de komst van de megabioscoop terwijl andere plannen (die eveneens een verslechtering van de milieukwaliteit met zich mee zullen brengen) nu nog niet in beschouwing worden genomen?

Er is bovendien nog steeds niet duidelijk wat de huidige luchtkwaliteit is rondom de Van Zijstweg en hoe deze (negatief) beïnvloed zal worden door toekomstige ontwikkelingen. Het is al langer bekend dat door de gemeente Utrecht berekend waardes afwijken van de daadwerkelijke gemeten waardes.

4. **Geluid**
Ik heb kennis genomen van het onderzoek van Tauw (Akoestisch prognoseonderzoek Bioscoop Wolff Jaarbeurs Utrecht).
Zolang nog niet duidelijk is hoe de Van Zijstweg ingericht zal worden (2x1, 2x1,5 of 2x2) en hoe de busbaan zal komen te liggen ten opzichte van de woningen, is het m.i. niet mogelijk om betrouwbare berekeningen te maken en te toetsen aan maximale waardes. Voor zover ik kan overzien is het effect van de komst van de megabioscoop beoordeeld ten opzichte van de huidige situatie en zijn toekomstige ontwikkelingen nog niet meegenomen.

Hoe is overigens rekening gehouden met het feit dat niet alle woningen, gelegen langs de Groenmarktstraat, beschikken over een geluidsluwe gevel?

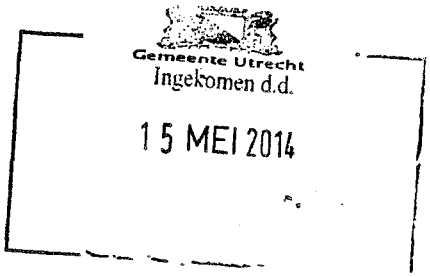
Met vriendelijke groeten,

Veilinghavenkade

3521 AT Utrecht

Aan:

De gemeenteraad van Utrecht
p/a Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling, afdeling Gebiedsontwikkeling
t.a.v. P.H. Meijer
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

Onderwerp: zienswijze op Plan Megabioscoop Jaarbeursterrein

Utrecht, 12 mei 2014

REC

Geachte Gemeenteraad,

Hierbij dien ik de volgende zienswijze in:

Een bioscoop op het Jaarbeursplein is een prima idee, de uitvoering van het plan waarbij de Van Zijstweg de ontsluiting verzorgt, vind ik echter niet acceptabel.

Ik begrijp de gemeente Utrecht niet: besluit tot 2 x 1 rijstrook voor de Van Zijstweg en komt met de Jaarbeurs overeen om een oost-westomklap te realiseren - dit omdat de gemeente het respectievelijk met de omwonenden eens is dat 2 x 2 rijstroken voor de Van Zijstweg de leefbaarheid teveel aantast en dat het onhoudbaar is om veel auto's tot en met de Van Zijstweg te blijven laten rijden - en wil vervolgens een inmiddels achterhaald plan laten uitwerken. Een plan waarbij onhoudbare knelpunten zullen ontstaan door de bottlenecks Mandelabrug en Van Zijstweg en waarbij uitstoot, lawaai en gevaren acceptabele grenzen zullen overschrijden.

De uitvoering van dit plan vind ik dus niet houdbaar en ik weet dat ik namens veel onwonenden spreek als ik zeg: wij accepteren dit deel van het plan niet.

Het alternatief dat iedereen uiteindelijk wil: autoparkeren aan de westkant van het Merwedekanaal is in de 'binnenstad' zo goed als parkeren bij de ingang van het bioscoopcomplex. Er ligt al een brug van de Jaarbeurs over het Merwedekanaal dichtbij en er kan 'comfortabel' naar de ingang van het complex gelopen worden, appeltje eitje. Dit kan nauwelijks onacceptabel voor de exploitant zijn.

Ik verzoek de gemeente Utrecht: neem stelling, stelling die aansluit bij de weg die al eerder met beslissingen is ingeslagen (2 x 1 en oost-westomklap). Zadel ons niet met dit knelpunt op, zelfs niet voor een 'beperkt' aantal jaren.

Met vriendelijke groet,

Veilinghavenkade

3521 AT Utrecht

De Haan AGW
ADVOCATEN & NOTARISSEN

Gemeente Utrecht
Ingekomen d.d.
12 MEI 2014

AANTEKENEN
De Raad van de gemeente Utrecht
Afdeling gebiedsontwikkeling
t.a.v. de heer mr. P.H. Meijer
Postbus 16.200
3500 CE UTRECHT

REO

14.029753

Datum
8 mei 2014
Ons kenmerk
WS.pm.14022770 Taxon Groep B.V.- gemeente Utrecht (zienswijze bestemmingsplan "Stationsgebied, mega-bioscoop jaarbeursterrein")
Uw kenmerk

Advocaat
mr. W. Sleijfer
E-mail
w.sleijfer@dehaanlaw.nl

Secretaresses
Mevrouw P.E. Miedema /
Mevrouw N.M. Salarie-Kinzel
Rechtstreeks nummer: 058–2948 502

Geachte leden van de Raad,

Cliënte, de besloten vennootschap Taxon Groep 2 B.V. te Ede, nam kennis van het ontwerp-bestemmingsplan "Stationsgebied, megabioscoop jaarbeursterrein, zoals dat op 4 april jl. voor een ieder ter inzage is gelegd.
Namens cliënte merk ik het volgende op.

Belanghebbende.
Cliënte heeft bij besluit van 27 juni 2013 van het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente een omgevingsvergunning ontvangen ten behoeve van de realisatie van een bioscoopvoorziening aan het Berlijnplein te Utrecht (Leidsche Rijn Centrum, kavel 27).

Dit besluit is inmiddels van kracht, op grond waarvan op korte termijn met de feitelijke bouw een aanvang zal worden genomen. Op grond van de vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State is cliënte in dezen belanghebbende (daargelaten dat het

indienen van een zienswijze voor "een ieder" openstaat), nu de betreffende project zich in het zelfde verzorgingsgebied bevindt dan evengenoemd project van cliënte en derhalve daarmede concurrerend.

Aanvrager.
Blijkens de overgelegde aanvraaggegevens voor een omgevingsvergunning ten behoeve van het project waarop het onderhavige bestemmingsplan betrekking heeft, luidt de naam van de aanvrager Megabioscoop Wolff Jaarbeurs/Wolff Megabioscoop Utrecht B.V.. Onder "Aanvrager bedrijf" wordt evenwel vermeld, dat het gaat om Jaarbeurs Ontwikkeling B.V.
Cliënte meent, dat omtrent de identiteit van de aanvrager en daarmede met de beoogde vergunninghouder, geen onduidelijkheid dient te bestaan en bekend dient te zijn wie voor de realisatie en exploitatie van het project verantwoordelijk/aansprakelijk is.

Financieel-economische uitvoerbaarheid.
Cliënte is van oordeel, dat in het kader van een goede ruimtelijke ordening, inzicht in de financieel-economische uitvoerbaarheid van het beoogde object noodzakelijk is.
Dit klemt te meer, nu, zoals hiervoor reeds is vermeld, door cliënte reeds een project, vergelijkbaar met het nu voorliggende, beoogde project, wordt gerealiseerd in het zelfde verzorgingsgebied en vergelijkbaar aanbod. Voorkomen dient te worden, dat als gevolg van de realisatie van een project als waarop het ontwerp-bestemmingsplan het oog heeft een structurele verstoring van de betreffende voorziening(en) optreedt. Dit impliceert, dat een onderbouwing bij de aanvraag, dat geen structurele verstoring optreedt, niet kan worden gemist. Nu deze onderbouwing ontbreekt, is voor vaststelling van het bestemmingsplan geen plaats.

Overige aspecten.
Uit de bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderhavige project, dat door het onderhavige bestemmingsplan planologisch wordt ingepast, gaat het om op jaarbasis tenminste 884.000 verkeersbewegingen.
Cliënte meent, dat met dit aantal verkeersbewegingen geen rekening is gehouden met het door uw gemeente opgestelde verkeersmodel voor de binnenstad van Utrecht.
Cliënte is in dit verband van oordeel dat nader onderzoek nodig is naar de consequenties van deze sterke toename van verkeersbewegingen op de verkeersafwikkeling en de luchtkwaliteit ter plaatse.

Namens cliënte verzoek ik u in afwachting van de resultaten van vorenbedoelde onderzoeken niet tot vaststelling van bedoeld bestemmingsplan over te gaan.

Hoogachtend,

W. Sleijfer

CÓRIO

Gemeente Utrecht
Ingekomen d.d.
15 MEI 2014

14.029977

PER AANGETEKENDE POST
Gemeenteraad van Utrecht
t.a.v. Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling,
t.a.v. afdeling Juridische Zaken
t.a.v. de heer P.H. Meijer
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

Hoog Catharijne B.V.
Hoog Catharijne
Van Duvenborch Building
Stationsplein 97
3511 ED Utrecht
Postbus 8243
3503 RE Utrecht
Nederland

T +31 (0)30 234 64 64
F +31 (0)30 233 35 78
www.corio-eu.com

KvK 30128837

Ons kenmerk	MdK/iv/14.JZ-998
Uw kenmerk	--
Betreft	Zienswijze bestemmingsplan 'Stationsgebied, Megabioscoop Jaarbeursterrein'
Direct nummer	030 – 234 64 02
Datum	14 mei 2014

Geachte raadsleden,

Namens de in Utrecht gevestigde besloten vennootschap Hoog Catharijne B.V. en de besloten vennootschap Corio Vastgoed Ontwikkeling B.V. (hierna gezamenlijk: 'HC') dien ik hierbij de onderhavige zienswijze in tegen het ontwerpbestemmingsplan Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein (hierna: 'Bestemmingsplan'), alsmede tegen de meegecoördineerde ontwerpvergunningen voor de bouw van de Megabioscoop/Foodcourt en de wijziging van de Jaarbeurs (hierna: 'Ontwerpen'). Een afschrift van de bekendmaking van de terinzagelegging in de Staatscourant treft u bijgaand aan (**Bijlage 1**).

Inleiding

1. Zoals bekend is HC eigenaar van het winkelcentrum Hoog Catharijne, alsmede van de bijbehorende parkeergarages. Dit winkelcentrum is/wordt momenteel uitgebreid, waarbij tevens wordt voorzien in een substantiële vergroting van de bestaande Vredenburggarage.

2. Als HC het goed ziet, dan neemt als gevolg van de komst van de Megabioscoop de reeds bestaande parkeerdruk in het stationsgebied sterk toe. HC vreest dat deze extra parkeerdruk in ieder geval deels zal worden afgewenteld op haar eigen parkeergarages en dat de bereikbaarheid en aantrekkelijkheid van haar winkelcentrum afneemt.

3. HC benadrukt dat zij de ontwikkeling van de Megabioscoop toejuicht en daarvan ook zeker geen tegenstander is. Deze zienswijze is dan ook uitsluitend gericht op de gevolgen van het Bestemmingsplan en de Ontwerpen voor het parkeren, alsmede voor de bereikbaarheid van het stationsgebied en daarmee winkelcentrum Hoog Catharijne. Ook heeft HC zorgen bij de in het Bestemmingsplan genoemde fasering.

Autoparkeren

4. HC wijst er op dat er in de huidige, bestaande situatie al sprake is van parkeerdruk en een tekort aan parkeerplaatsen op het terrein van de Jaarbeurs. Als HC het goed begrijpt, dan zouden als gevolg van de komst van de Megabioscoop in totaal 390 van de huidige parkeerplaatsen op P3 komen te vervallen. Het nu al bestaande parkeertekort neemt dus toe met 390 parkeerplaatsen. Daarnaast zijn voor de bezoekers van de nieuwe Megabioscoop ook nog zo'n 495 nieuwe parkeerplaatsen nodig, zo stelt uw gemeente. Dit betekent dat er een tekort zou ontstaan van maar liefst 885 parkeerplaatsen op het terrein van de Jaarbeurs. Ter vergelijk: een gemiddelde parkeergarage van HC kent een capaciteit van zo'n 350 parkeerplaatsen.

5. Gesteld wordt dat dit fikse tekort opgevangen zou kunnen worden door inzet van onder meer P&R-voorzieningen. Deze voorzieningen zouden ook in de huidige situatie al worden gebruikt om het bestaande tekort het hoofd te kunnen bieden. Uit de toelichting van het Bestemmingsplan en het onderzoek van Tauw blijkt echter niet in welke mate deze voorzieningen in de huidige situatie worden gebruikt, of er voldoende 'restcapaciteit' is om ook de substantiële extra parkeerdruk te kunnen opvangen en of er ook daadwerkelijk gebruik wordt gemaakt van deze P&R-voorzieningen door bezoekers van Jaarbeurs en de Megabioscoop. Als HC het goed ziet, is niet onderzocht of en zo ja, in welke mate deze bezoekers daadwerkelijk van deze P&R-voorzieningen gebruik zullen maken en of ze niet hun toevlucht zoeken in de garages van HC en zo ja, in welke mate. Dat de P&R-voorzieningen goed (blijven) functioneren en daadwerkelijk het tekort van 885 parkeerplaatsen kunnen opvangen is dan ook maar zeer de vraag.

6. Verder wordt aangegeven dat er extra bufferruimte van 500 parkeerplaatsen op eigen terrein zou zijn en van 1000 plaatsen in de nieuwe Jaarbeurspleingarage. HC begrijpt niet dat er 500 parkeerplaatsen vrijelijk op het terrein beschikbaar zouden zijn, terwijl er ook in de huidige situatie parkeertekorten zijn. Waarom wordt er dan in de huidige situatie dan uitgeweken naar P&R-voorzieningen, terwijl er kennelijk zo veel plekken nog op eigen terrein beschikbaar zijn, zo vraagt HC zich af. HC betwijfelt dan ook of deze gestelde buffercapaciteit daadwerkelijk inzetbaar is. Verder heeft HC begrepen dat het maar de vraag is of er een nieuwe Jaarbeurspleingarage zal komen met zo'n capaciteit, zodat hierop niet gerekend mag worden.

7. Met andere woorden: HC betwijfelt zeer of er wel wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid en vreest voor extra parkeerdruk voor haar eigen garages als gevolg van de komst van de Megabioscoop op de wijze zoals beoogd wordt met dit Bestemmingsplan en deze Ontwerpen.

8. Hierbij merkt HC bovendien op dat betwijfeld moet worden of het aantal van 495 parkeerplaatsen als gevolg van de verkeersaantrekkende werking van de bioscoop wel juist is. Zo is voor het berekenen van de parkeerbehoefte van een te laag metrage uitgegaan (12.600 m2 bvo terwijl de vergunningaanvraag een metrage van 16.250 m2 bvo noemt). Ook wordt het nieuwe gebouw kennelijk mede voor kantoor- en congresdoeleinden gebruikt, zodat voor wat betreft het parkeren niet alleen van de parkeernorm voor bioscoop uitgegaan had mogen worden. Daarnaast voorziet het Bestemmingsplan ook in de bouw van het nieuwe entreegebouw, terwijl niet gekeken lijkt te zijn naar de eventuele verkeersaantrekkende werking daarvan. Of het aantal van 495 parkeerplaatsen – en daarmee het tekort van 885 - juist is, is derhalve de vraag. Dit geldt te meer nu volgens de tekst van de Nota Parkeren en Stallen dit nieuwe beleid van toepassing is op het Stationsgebied en niet de normen uit het Structuurplan.

9. Verder maakt HC zich grote zorgen over de situatie na 2023 wanneer kennelijk de parkeerterreinen P1 en P3 komen te vervallen. Het parkeerprobleem wordt dan alleen maar groter, zo lijkt het. Gesteld wordt dat aan de overzijde van het Merwedekanaal geparkeerd zou moeten worden, maar HC betwijfelt sterk of dit het geval zal zijn nu aannemelijk is dat bezoekers eerder in de parkeervoorzieningen van HC in het centrum zullen parkeren. Ook dit aspect is niet in het onderzoek van Tauw betrokken.

<u>Bereikbaarheid Hoog Catharijne</u>

10. Uit het voorgaande blijkt dat niet aannemelijk is dat op het eigen terrein van de Megabioscoop en de Jaarbeurs, dan wel door middel van P&R in voldoende parkeergelegenheid kan worden voorzien. Wanneer er parkeerproblemen ontstaan in de nabijheid van het plangebied, dan zal dit mede gevolgen hebben voor de bereikbaarheid van het stationsgebied en daarmee (Nieuw) Hoog Catharijne. Ook dit aspect is onderbelicht gebleven.

<u>Fasering</u>

11. Aks HC het goed ziet wordt beoogd dat de nieuwe bioscoop gereed zal zijn vóór 2015 i.v.m. het filmfestival. Dit betekent dat genoemd tekort van 885 parkeerplaatsen zich reeds op zeer korte termijn zal voordoen, terwijl een aantal nieuw beoogde parkeervoorzieningen (waaronder de nieuwe parkeergarage van HC; PG Vredenburgplein) nog niet gereed is. Hierdoor lijkt een onaanvaardbare druk op de bestaande parkeervoorzieningen te ontstaan met alle gevolgen van dien voor deze

garages en de bereikbaarheid van het stationsgebied. Naar de mening van HC zou het tenminste zo moeten zijn dat de genoemde 390 parkeerplaatsen eerst "uit de running" mogen worden genomen en een extra parkeerdruk van 495 plaatsen kan worden gecreëerd met de komst van de nieuwe bioscoop nadat duidelijk is hoe met deze problematiek omgegaan wordt en daarvoor een toereikende oplossing voor handen is.

Kantoren en congres

12. Specifiek ten aanzien van de ontwerpvergunning voor de bioscoop wijst HC er tot slot nog op dat de aanvraag mede ziet op gebruik ten behoeve van kantoor en congres, terwijl het Bestemmingsplan dit gebruik niet mogelijk maakt. In zoverre kan deze aanvraag dan ook niet worden ingewilligd.

Conclusie

Gelet op het voorgaande meent HC dat het Bestemmingsplan en de Ontwerpen niet op deze wijze vastgesteld c.q. verleend kunnen worden en verzoekt zij u dan ook om aan de hierboven geschetste bezwaren tegemoet te komen.

Hoogachtend,

M.F.C. de Kok
Advocaat

drs. M.P.C. Overtoom MRE
Directeur Hoog Catharijne B.V.

STAATSCOURANT

Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.

Nr. 9187

2 april 2014

Ontwerpbestemmingsplan Stationsgebied, Megabioscoop en ontwerpomgevingsvergunning voor het bouwen van een Megabioscoop en een horecavoorziening (Foodcourt) HZ_WABO-14-01207, en omgevingsvergunning HZ_WABO-14-05097 met betrekking tot Wijziging Jaarbeurs tengevolge van realisatie megabioscoop, Utrecht (Utr)

Utrecht

Burgemeester en wethouders van Utrecht maken ter voldoening aan het bepaalde in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening bekend dat met ingang van 4 april 2014 gedurende zes weken voor een ieder ter inzage ligt:

- het ontwerpbestemmingsplan 'Stationsgebied, Mega bioscoop Jaarbeursterrein', met identificatienummer NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-ON01;
- de meegecoördineerde omgevingsvergunning voor het bouwen van een Megabioscoop met horeca (Foodcourt) HZ_WABO-14-01207, alsmede,
- de meegecoördineerde omgevingsvergunning voor het wijzigen van de inrichtingsgrens en het aantal parkeerplaatsen HZ_WABO-14-05097 bij de Jaarbeurs.

Plangebied en doelstelling

Jaarbeurs Ontwikkeling BV heeft een verzoek ingediend voor het realiseren van een Megabioscoop met aanvullende aan de bioscoop gerelateerde faciliteiten waaronder horeca. De bioscoop krijgt 14 zalen en circa 3.300 zitplaatsen en wordt gerealiseerd op de locatie van de huidige VIP-parkeerplaats van de Jaarbeurs. Jaarlijks worden 650.000 tot 1.300.000 bezoekers verwacht. De bioscoop krijgt enkele algemene ruimten, waaronder een centraal entreegebied voor de bioscoop en een semi-openbaar doorloop gebied van en naar P3, fietsenstalling en de Centrumboulevard.

De doelstelling van het bestemmingsplan is de ontwikkeling van de Megabioscoop zoals hier boven beschreven planologisch-juridisch mogelijk te maken.

Het Jaarbeursterrein met de Jaarbeurshallen ligt tussen de Graadt van Roggenweg, Jaarbeursplein, Croeselaan, Van Zijstweg en het Merwedekanaal. Het plangebied ligt op Parkeerplaats 3 ongeveer ter hoogte van de VIP parkeerplaats nabij huidige oostelijke ingang van de Jaarbeurs voor de bestaande hal 8.

Coördinatie

Artikel 3.30 van de Wet op de ruimtelijke ordening en de Coördinatieverordening maken het mogelijk dat diverse procedures gezamenlijk worden doorlopen. Dat wil zeggen dat de voorbereiding en bekendmaking van verschillende besluiten tegelijk worden behandeld. De aanvrager heeft op grond van de coördinatieverordening verzocht om naast het verzoek om wijziging van het bestemmingsplan ook de volgende aanvragen gecoördineerd te behandelen:

- omgevingsvergunning voor het bouwen van een Megabioscoop en een horeca (Foodcourt) HZ_WABO-14-01207;
- omgevingsvergunning voor het wijzigen van de inrichtingsgrens en het aantal parkeerplaatsen HZ_WABO-14-05097 bij de Jaarbeurs.

Inzien

Het ontwerpbestemmingsplan en de ontwerpomgevingsvergunningen liggen ter inzage met ingang

van vrijdag 4 april 2014 gedurende zes weken, dat wil zeggen tot en met donderdag 15 mei 2014.

Het ontwerpbestemmingsplan en de ontwerpomgevingsvergunningen zijn digitaal raadpleegbaar:
- via de landelijke website www.ruimtelijkeplannen.nl; en
- via de gemeentelijke website www.utrecht.nl/bestemmingsplannen.

Het digitale ontwerpbestemmingsplan via de landelijke website is authentiek. Op de landelijke website zijn geen onderzoeksrapporten van het bestemmingsplan in te zien. Op de gemeentelijke website zijn de onderzoeksrapporten wel beschikbaar. Een papieren versie van het ontwerpbestemmingsplan en de ontwerpomgevingsvergunningen liggen ter inzage bij:
- **Balie Bouwen Wonen en Ondernemen**
  Rachmaninoffplantsoen 61, Utrecht
  Open van maandag tot en met vrijdag (zonder afspraak) van 9.00 tot 17.00 uur. Voor het maken van een afspraak voor nadere uitleg kunt u contact opnemen met telefoonnummer: 030-2864802.

Zienswijzen

Gedurende de bovengenoemde termijn van terinzagelegging kan een ieder schriftelijk of mondeling zijn zienswijze omtrent het ontwerpbestemmingsplan indienen bij:

De gemeenteraad van Utrecht
Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling, afdeling Gebiedsontwikkeling
T.a.v. de heer mr. P.H. Meijer
Postbus 16200
3500 CE Utrecht
Onder vermelding van: zienswijze bestemmingsplan 'Stationsgebied, Megabioscoop Jaarbeursterrein'.

Informatie avond

Op woensdag 16 april 2014 wordt van 19.00 – tot 21.00 uur een informatieavond gehouden in het Beatrixgebouw van de Jaarbeurs, waarin de bestemmingsplanprocedure en de plannen voor de Megabioscoop worden toegelicht. Voor nadere informatie omtrent deze avond kunt u terecht op de site van de projectorganisatie Stationsgebied: http://www.cu2030.nl/.

Voor het mondeling indienen van een zienswijze kunt u tijdens werkdagen telefonisch (op nummer 030- 2860281) een afspraak maken tot drie werkdagen vóór de afloop van de termijn van terinzagelegging. U kunt een zienswijze niet via e-mail of anderszins digitaal indienen. Bij toepassing van de coördinatieregeling is de bestemmingsplanprocedure leidend. Dit betekent dat ook tegen de ontwerpomgevingsvergunning geen zienswijze via e-mail of anderszins kan worden ingediend.

14.035220

GEMEENTE UTRECHT
INGEKOMEN
19 MEI 2014

Ontvangen 15.5.2014
voor 16.00uur
13.00uur — gisteren

Utrecht, 14 mei 2014

L.S.,

Mede namens het Comité Van Zijstweg geven wij hieronder onze zienswijze op de geplande komst van een megabioscoop aan het Jaarbeursplein.

Onze bezwaren richten zich m.n. op het geplande parkeerbeleid.

1: Parkeren niet aan de Jaarbeurskant maar aan de overzijde van het Merwedekanaal.

Wij maken ernstig bezwaar tegen de "oplossing" die voor het parkeren is gekozen. Wij vechten al jaren voor de leefbaarheid van onze wijk en tegen verbreding van de Van Zijstweg tot een vierbaans autoweg als een dure oprijlaan voor de Jaarbeurs en de Rabobank – naast en bovenop de geplande HOV-baan. Dit heeft geleid tot een aantal positieve ontwikkelingen:

- Met de Jaarbeurs is onlangs overeen gekomen dat P3 naar de andere kant van het Merwedekanaal verhuist en hun expeditie-ingang van de Van Zijstweg verdwijnt. Daarmee wordt het toekomstige autoverkeer op de Van Zijstweg sterk gereduceerd.
- De Rabobank eist inmiddels niet meer een 2x2 autoweg, maar spreekt over een goede (auto)bereikbaarheid van haar kantoor.
- De Raadscommissie Stad en Ruimte heeft op 4 februari 2014 in meerderheid een duidelijke voorkeur voor een 2x1 Van Zijstweg uitgesproken en het college verzocht het comité Van Zijstweg onafhankelijke ondersteuning te bieden bij het uitwerken van haar bewonersinitiatief. Dit heeft geleid tot het gang zetten van een co-creatie proces met de gemeente voor het ontwerp van een leefbare 2x1 Van Zijstweg.

In het voorliggende plan wordt uitgegaan van (extra) parkeerplaatsen ten behoeve van de megabioscoop aan de voorkant van de Jaarbeurs (P3) hetgeen zal leiden tot aanzienlijk meer autoverkeer over de Van Zijstweg. Dit is ons inziens in strijd met bovengenoemde ontwikkelingen en ondermijnt de ingezette lijn. Wij zijn dan ook van mening dat voor zover extra parkeerplaatsen voor de megabioscoop nodig zijn gebruik gemaakt moet worden van de reeds aanwezige parkeerplaatsen aan de overkant van het kanaal in plaats van dat de wijk met extra autoverkeer belast wordt, met alle gevolgen voor de leefbaarheid, luchtkwaliteit enz. van dien.

In het ontwerp bestemmingsplan staat dat de gemeente een "intensieve samenwerking met bewoners, bedrijven en instellingen vanuit gedeelde verantwoordelijkheid" wenselijk acht. Dat onderschrijven wij uiteraard, al was het maar omdat de diverse (grote) belangen van alle betrokken partijen en (dus) de complexiteit van de opgave dit hard nodig maken.

Gezien de lijn die nu na veel discussie en overleg is uitgezet door Raad, College en Jaarbeurs vinden wij het onbegrijpelijk dat, volstrekt haaks hierop, nu toch weer gekozen wordt voor 500 parkeerplaatsen op P3 voor de megabioscoop; e.e.a. vergezeld van veel extra verkeersoverlast - tot diep in de nacht – voor de buurt. Hebben we iets gemist? Wij pleiten voor naleving en handhaving van de gemaakte afspraken.

Uit de documenten leiden wij af dat er gerekend wordt met 1.260 x 2 = 2.520 autobewegingen per dag. Dat is een forse toename ten opzichte van de huidige situatie. Het kan niet anders dan dat dit de keuze voor een 2x1 Van Zijstweg en de leefbaarheid van de buurt opnieuw op onnodige en onverantwoorde wijze onder druk zet.

Onnodig, omdat bezoekers van de bioscoop hun auto ook uitstekend aan de andere kant van het kanaal kunnen parkeren; daarbij verwijzen wij tevens naar de parkeermogelijkheid in de garage van het Holland Casino; deze is immers 's avonds / 's nachts verlicht en wordt ook gebruikt door de bezoekers van het casino. Bezoekers van de megabioscoop die in het bezit zijn van een 'oude' diesel zullen hier ook moeten parkeren, waarom de rest niet?

Onverantwoord, omdat de bioscoop op loopafstand van het grootste OV knooppunt van het land ligt; bezoek met het OV dient dan ook, in verband met de leefbaarheid en luchtkwaliteit, gestimuleerd te worden door financiële prikkels (hoge parkeertarieven en korting op entree op vertoon van OV-reisbewijs).

2: Extra verkeer over de Van Zijstweg draagt bij aan verslechtering luchtkwaliteit in een toch al problematisch gebied.

De gemeten waarden voor de luchtkwaliteit laten zien dat nu al de Europese normen hiervoor worden overschreden in dit deel van de stad. De gemeente Utrecht heeft zorgplicht voor haar bewoners en een inspanningsverplichting om de luchtkwaliteitsdoelstellingen te behalen. Verkeer tot aan de voordeur staat hier haaks op.

3. Onduidelijk is wat de uitgangspunten zijn van de verkeersprognoses die ten grondslag liggen aan de studies aangaande luchtkwaliteit en wegverkeerslawaai.

Wat is de huidige verkeersprognose voor de jaren 2015 en 2020? (voertuigen/ per etmaal/per uur in beide richtingen; idem aantal bussen per etmaal/per uur in beide richtingen). Uit de stukken valt niet eenduidig op te maken welk wegprofiel (2 x 1 of 2 x 1,5) in de 2020 situatie is gehanteerd en of de plannen van de Jaarbeurs met betrekking tot het verminderen van de verkeersstromen hierin zijn meegenomen.

Tot slot.

Het bijbehorende "Rapport Mitigatie Huismus" gelezen hebbend, verzoeken wij gemeente en Jaarbeurs dringend zich bij de komst van de megabioscoop net zo veel aan de leefbaarheid van de omwonenden van de Van Zijstweg te laten liggen als aan die van de mussen op het Jaarbeursplein!

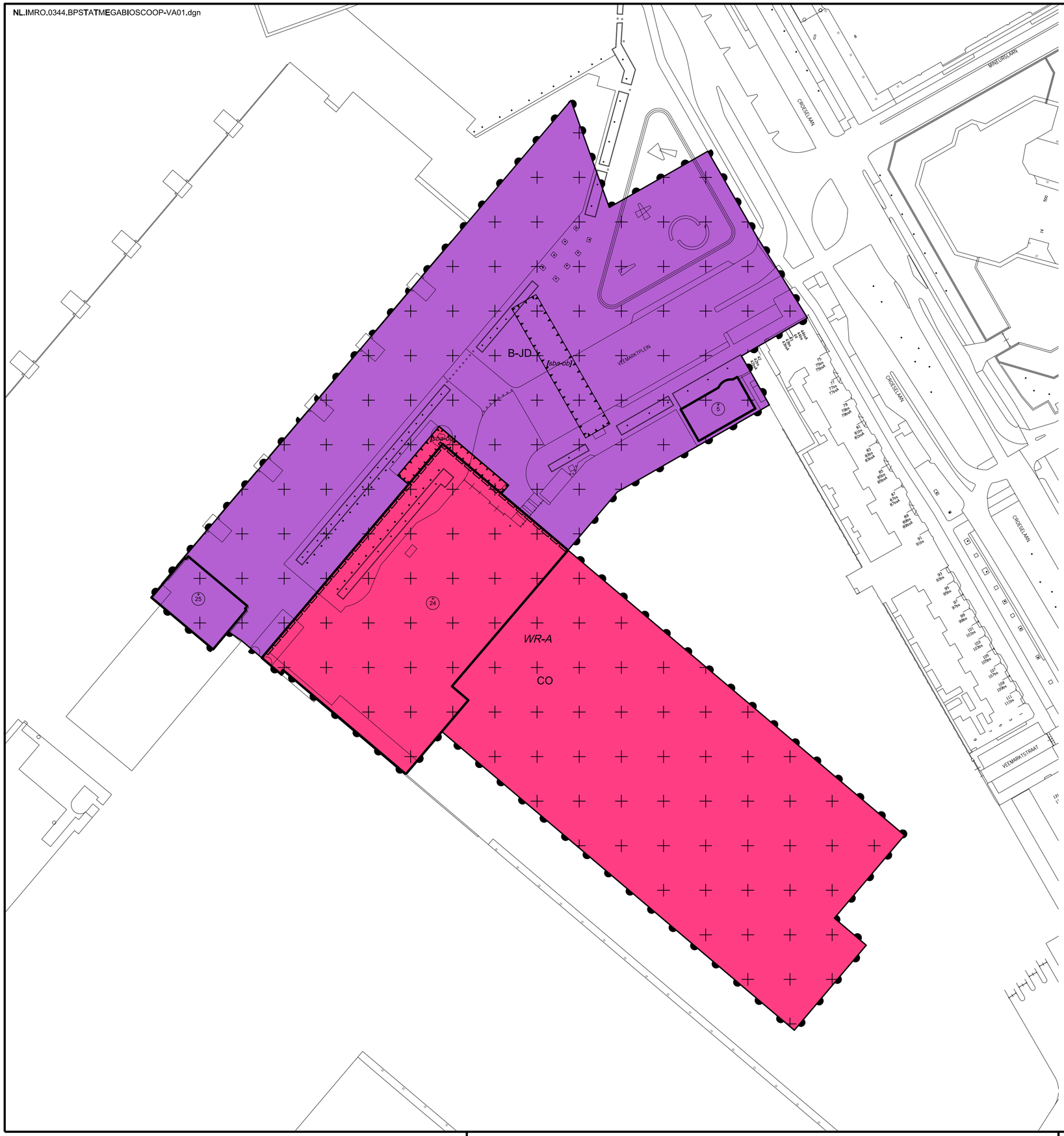
Mede namens het Comité Van Zijstweg

Kees Sars
Veilinghavenkade 10a
3521AK Utrecht

Marjan Wijers
F. van Vlissingenkade 131
3521AA Utrecht

NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01.dgn

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

CO — Cultuur en Ontspanning

B-JD — Bedrijf - Jaarbeursdoeleinden

Dubbelbestemmingen

WR-A — Waarde - Archeologie

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[sba-ob] — specifieke bouwaanduiding - overbouwing

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

24 — maximum bouwhoogte (m)

Figuren

gevellijn

Bestemmingsplan Stationsgebied Mega bioscoop, Jaarbeursterrein

Verbeelding

BLAD 1

Hierbij horen de regels van Stationsgebied Mega bioscoop, Jaarbeursterrein

Plannaam	Planfase	Datum	Plannaam	Planfase	Datum
kadernota / SPVE	fase 1		beroep	fase 5	
voorontwerp	fase 2		onherroepelijk	fase 6	
ontwerp	fase 3	21-02-2014	beheer / archief	fase 6	
vaststelling	fase 4				

Identificatie (ID) van het plan (Bestandsnaam)
NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01.dgn

ordernummer	
wijk	06 Binnenstad
projektnaam(dir)	
subdirectory	
schaal	1: 1000
pentabel	256.tbl
datum	21-02-2014
datum	

Gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht / Ravellaan 1 / Postbus 8406 / 3503 RK / Utrecht / Tel.030-28648020

Gegevens bevoegd gezag

Referentienummer | **Datum ontvangst**

Formulierversie
2013.01

Aanvraaggegevens

Ingediende aanvraag/melding

Aanvraagnummer	1134141
Aanvraagnaam	Megabioscoop Wolff Jaarbeurs
Uw referentiecode	W.1350
Ingediend op	17-01-2014
Soort procedure	Uitgebreide procedure
Projectomschrijving	Het bouwen van een megabioscoop met foodcourt
Opmerking	-
Gefaseerd	Nee
Gerelateerde aanvraag/melding:	1144221
Blokkerende onderdelen weglaten	Nee
Persoonsgegevens openbaar maken	Nee
Kosten openbaar maken	Nee
Bijlagen die later komen	N.v.t.
Bijlagen n.v.t. of al bekend	Er worden geen bijlagen later ingediend

Bevoegd gezag

Naam:	Gemeente Utrecht
Bezoekadres:	Voor informatie kunt u terecht bij de balie BWO Openingstijden 9.00 tot 17.00 uur maandag t/m vrijdag. Rachmaninoffplantsoen 61 te Utrecht
Postadres:	Vergunningen, Toezicht en Handhaving Afdeling Vergunningen Postbus 8406 3503 RK Utrecht
Telefoonnummer:	030 286 4802
E-mailadres algemeen:	bwo@utrecht.nl
Website:	www.utrecht.nl
Contactpersoon:	R. ter Avest
Bereikbaar op:	Maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 17.00 uur

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Aanvragergegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

- Overig bouwwerk bouwen
  - Bouwen
- Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)
  - Oprichting

Bijlagen

Kosten

Formulierversie
2013.01

Aanvrager bedrijf

1 Bedrijf

KvK-nummer	30143411
Vestigingsnummer	000016557263
Statutaire naam	Jaarbeurs Ontwikkeling B.V.
Handelsnaam	Jaarbeurs Ontwikkeling B.V.

2 Contactpersoon

Geslacht	☑ Man ☐ Vrouw
Voorletters	
Voorvoegsels	
Achternaam	
Functie	-

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode	3521 AL
Huisnummer	6
Huisletter	-
Huisnummertoevoeging	-
Straatnaam	Jaarbeursplein
Woonplaats	Utrecht

4 Correspondentieadres

Postbus	8500
Postcode	3503 RM
Plaats	Utrecht

5 Contactgegevens

Telefoonnummer	
Faxnummer	-
E-mailadres	

Formulierversie
2013.01

Gemachtigde bedrijf

1 Bedrijf

KvK-nummer	32079540
Vestigingsnummer	000001244981
Statutaire naam	Snelder Architecten B.V.
Handelsnaam	Snelder Architecten B.V.

2 Contactpersoon

Geslacht	☑ Man ☐ Vrouw
Voorletters	M.
Voorvoegsels	-
Achternaam	Snelder
Functie	Directeur eigenaar

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode	1412 GD
Huisnummer	6
Huisletter	C
Huisnummertoevoeging	-
Straatnaam	Zwarteweg
Woonplaats	Naarden

4 Correspondentieadres

Postbus	151
Postcode	1400 AD
Plaats	Bussum

5 Contactgegevens

Telefoonnummer	
Faxnummer	-
E-mailadres	

Formulierversie
2013.01

Locatie

1 Kadastraal perceelnummer

Burgerlijke gemeente	Utrecht
Kadastrale gemeente	☑ Catharijne
Kadastrale sectie	D
Kadastraal perceelnummer	8427
Bouwplannaam	-
Bouwnummer	-
Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag/melding voor meerdere adressen of percelen?	☑ Ja ☐ Nee
Specificatie locatie	Gemeente Catherijne, sectie D, nummer 8427 gedeeltelijk + Gemeente Catherijne, sectie D, nummer 5190 gedeeltelijk

2 Eigendomssituatie

Eigendomssituatie van het perceel	☐ U bent eigenaar van het perceel ☑ U bent erfpachter van het perceel ☐ U bent huurder van het perceel ☐ Anders

Formulierversie
2013.01

Bouwen

Overig bouwwerk bouwen

1 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?	☐ Het wordt geheel vervangen ☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen ☑ Het wordt nieuw geplaatst
Eventuele toelichting	-
Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?	☐ Ja ☑ Nee

2 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?	Terrein

3 Bruto vloeroppervlakte bouwwerk

Verandert de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	16250

4 Bruto inhoud bouwwerk

Verandert de bruto inhoud van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	102400

5 Oppervlakte bebouwd terrein

Verandert de bebouwde oppervlakte van het terrein na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee

Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	5036

6 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee
Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee

7 Gebruik

Waar gebruikt u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor gebruikt.	Parkeren
Waar gaat u het bouwwerk voor gebruiken?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk voor gaat gebruiken.	Bioscoop + Horeca + Kantoren + Congres

8 Gebruiksfuncties

In onderstaande tabel staan in de eerste kolom mogelijke gebruiksfuncties die in een bouwwerk kunnen voorkomen. Vul voor alle gebruiksfuncties die voor u van toepassing zijn het aantal personen, de totale gebruiksoppervlakte en de totale vloeroppervlakte van het verblijfsgebied in m2 in hele getallen in.

Gebruiksfunctie	Aantal personen	Gebruiksoppervlakte (m2)	Verblijfsoppervlakte (m2)
Bijeenkomst	6955	14026	9216
Cel			
Gezondheidszorg			
Industrie			
Kantoor	45	567	450
Logies			
Onderwijs			
Sport			
Winkel			
Overige gebruiksfuncties			

9 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels	Aluminium	licht goud
- Plint gebouw	Beton	Antraciet
- Gevelbekleding	Alu profilering	licht goud
- Borstweringen	nvt	nvt
- Voegwerk	nvt	nvt
Kozijnen	Aluminium	RAL 7015
- Ramen	Aluminium	RAL 7015
- Deuren	Aluminium	RAL 7015
- Luiken	nvt	nvt
Dakgoten en boeidelen	Aluminium	licht goud
Dakbedekking	APP	zwart

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in. -

10 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/ stadsbouwmeester.

- [x] Ja
- [ ] Nee

Formulierversie
2013.01

Oprichting

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

1 Gegevens inrichting

Wat is de naam van de inrichting?	Wolff Megabioscoop Utrecht BV
Wat is de aard van de inrichting?	Zie bijlage 1 Projecttoelichting, hoofdstuk 3
Vraagt u de vergunning aan voor onbepaalde of bepaalde tijd?	☑ Onbepaalde tijd ☐ Bepaalde tijd
Welke voornaamste grond- en hulpstoffen gebruikt u?	Zie bijlage 1 Projecttoelichting
Welke voornaamste tussen-, neven- en eindproducten produceert u?	Zie bijlage 1 Projecttoelichting, hoofdstuk 4
Geef de totale maximale capaciteit van de inrichting en het maximale motorische of thermische vermogen van de bij de inrichting behorende installaties.	Zie bijlage 1 Projecttoelichting, hoofdstuk 4
Maken proefnemingen deel uit van de aanvraag?	☐ Ja ☑ Nee
Is voor de inrichting eerder een vergunning verleend?	☐ Ja ☑ Nee
Worden extra maatregelen getroffen om de belasting van het milieu te voorkomen of te beperken tijdens proefdraaien, schoonmaak-, onderhouds -en herstelwerkzaamheden?	☐ Ja ☑ Nee
Waarom worden geen extra maatregelen genomen om de milieubelasting te voorkomen of te beperken tijdens proefdraaien, schoonmaak-, onderhouds -en herstelwerkzaamheden?	Zie bijlage 1 Projecttoelichting, paragraaf 4.6.5

2 Bedrijfstijden

Wat zijn de tijden en dagen, danwel perioden waarop de inrichting of onderdelen daarvan, in bedrijf zijn?	Zie bijlage 1 Projecttoelichting, paragraaf 3.5

3 Bestemming

Zijn de (wijzigingen van de) activiteiten in overeenstemming met het bestemmingsplan?	☑ Ja ☐ Nee

4 Omgeving van de inrichting

Waar ligt de inrichting?	☑ Centrum ☐ Rustige woonwijk ☐ Gemengd gebied ☐ Industrieterrein ☐ Buitengebied ☐ Anders
Wat is het dichtstbijzijnde gevoelige object?	Woning
Wat is de afstand in meters van de grens van de inrichting tot het dichtstbijzijnde gevoelige object?	90

5 Wijze vaststellen milieubelasting

Beschrijf de aard en omvang van de belasting van het milieu die de inrichting tijdens normaal bedrijf kan veroorzaken, daaronder begrepen een overzicht van de belangrijkste nadelige gevolgen voor het milieu die daardoor kunnen worden veroorzaakt.	Zie bijlage 1 Projecttoelichting, hoofdstuk 5
Beschrijf de wijze waarop gedurende het in werking zijn van de inrichting de belasting van het milieu, die de inrichting veroorzaakt, wordt vastgesteld en geregistreerd.	Zie bijlage 1 Projecttoelichting, hoofdstuk 5

6 Ongewone voorvallen

Kunnen binnen uw inrichting ongewone voorvallen ontstaan die nadelige gevolgen kunnen hebben op het milieu?	☐ Ja ☑ Nee

7 MER-(beoordelings)plicht

Voor sommige projecten is het vanwege de mogelijke impact op het milieu verplicht om een milieueffectrapport (MER) op te stellen. Denk hierbij aan de aanleg of aanpassing van (water)wegen, de winning van delfstoffen, afvalverwerkings- en energiebedrijven en de chemische-, papier- en levensmiddelenindustrie. Ook activiteiten waarbij de bestemming van een terrein wordt gewijzigd (zoals de aanleg van een jachthaven) vallen onder de werkingssfeer van het Besluit milieueffectrapportage.

Geldt voor uw activiteit de plicht om een milieueffectrapport op te stellen (m.e.r.-plicht)?	☐ Ja ☑ Nee
Staat de activiteit vermeld in kolom 1 van onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage?	☑ Ja ☐ Nee
Worden de drempelwaarden in kolom 2 van onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage overschreden?	☐ Ja ☑ Nee
Onder welke categorie van onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage valt de aangevraagde activiteit?	D 11.1

Geef de omvang van de door u aangevraagde activiteit in dezelfde eenheid als de waarde/capaciteit zoals genoemd in kolom 2 van onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage.	Zie bijlage 2

8 Milieuzorg

Beschikt u over een milieumanagementsysteem?	☐ Ja ☑ Nee ☐ Deels

9 Toekomstige Ontwikkelingen

Verwacht u ontwikkelingen binnen uw inrichting die voor de beslissing op de aanvraag van belang kunnen zijn?	☐ Ja ☑ Nee
Verwacht u ontwikkelingen in de omgeving van uw inrichting die van belang kunnen zijn voor de bescherming van het milieu?	☐ Ja ☑ Nee

10 Bodem

Verricht u bodembedreigende activiteiten of slaat u bodembedreigende stoffen op?	☐ Ja ☑ Nee

11 Brandveiligheid

Welke maatregelen hebt u getroffen om brand te voorkomen?	Zie bijlage 1 Projecttoelichting, paragraaf 4.6.6
Welke brandblusmiddelen gebruikt u?	☐ Branddekens ☑ Draagbare blusmiddelen ☐ Brandslanghaspels ☐ Stationaire blusinstallaties ☐ Mobiele blusmiddelen ☐ Anders
Beschikt u over een bedrijfsbrandweer?	☐ Ja ☑ Nee
Verricht u op het buitenterrein brandgevaarlijke activiteiten?	☐ Ja ☑ Nee

12 Afvalwater

Loost u afvalwater uit uw inrichting?	☑ Ja ☐ Nee
Waarop loost u afvalwater?	☐ Lozing op of in de bodem (infiltratie) ☐ Lozing via een openbaar riool op oppervlaktewater ☐ Lozing via een niet-openbaar (eigen) vuilwaterriool op een werk waterschap (riolering of RWZI) ☑ Lozing via een openbaar vuilwaterriool op een rioolwaterzuiveringsinstallatie ☑ Lozing via hemelwaterriool ☐ Anders

Welk afvalwater loost u?	☐ Procesafvalwater ☐ Koelwater ☐ Ketelspuiwater ☐ Regeneratiewater van ionenwisselaar ☐ Laboratoriumafvalwater ☐ Spoelwater ontijzering ☑ Niet-verontreinigd hemelwater ☐ Verontreinigd hemelwater ☑ Huishoudelijk afvalwater ☐ Overig afvalwater
Van welk type oppervlak is het niet-verontreinigd hemelwater afkomstig?	☑ Dakoppervlak ☐ Verhard terrein ☐ Onverhard terrein
Wat is de grootte van het dakoppervlak in m2, waarvan het niet-verontreinigd hemelwater afkomstig is?	7444
Hoeveel personen werken voor het bedrijf?	25
Is in het bedrijf een kantine of bedrijfsrestaurant aanwezig?	☑ Ja ☐ Nee
Wordt in de kantine gebruik gemaakt van keukenafvalversnijdende apparatuur?	☐ Ja ☑ Nee
Wordt het afvalwater van de kantine of het bedrijfsrestaurant via een vetafscheider geloosd?	☑ Ja ☐ Nee
Zijn er andere bedrijven op de bedrijfsriolering aangesloten?	☐ Ja ☑ Nee
Zijn er andere woningen op de bedrijfsriolering aangesloten?	☐ Ja ☑ Nee
Worden preventieve maatregelen getroffen en/of onderzoeken verricht om de lozing van afvalwater te voorkomen?	☐ Ja ☑ Nee
Worden afvalwaterstromen en/of stoffen hergebruikt?	☐ Ja ☑ Nee
Is de afkoppeling van het niet-verontreinigd hemelwater van het vuilwaterriool al gerealiseerd?	☑ Ja ☐ Nee
Beschrijf hoe het afgekoppelde niet-verontreinigd hemelwater binnen uw inrichting nu wordt verwijderd.	Zie bijlage 1 Projecttoelichting, hoofdstuk 5.5.1
Is/zijn er zuiveringtechnische voorzieningen aanwezig binnen uw inrichting?	☑ Ja ☐ Nee
Zijn er voorschriften en/of procedures aanwezig die aangeven welke maatregelen genomen moeten worden bij ongewone voorvallen en/of onvoorziene lozingen?	☐ Ja ☑ Nee
Is van lozingen direct in oppervlaktewater een immissietoets uitgevoerd?	☐ Ja ☑ Nee

Zijn er toekomstige ontwikkelingen die redelijkerwijs van belang kunnen zijn voor de aanvraag?	☐ Ja ☑ Nee

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

13 Afvalstoffen die in de inrichting ontstaan

Welke afvalstoffen voert u gescheiden af?	Zie bijlage 1, Projecttoelichting, paragraaf 5.4
Hergebruikt u afvalstoffen die vrijkomen binnen uw inrichting?	☐ Ja ☑ Nee

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

14 Lucht

Worden er stoffen naar de lucht uitgestoten?	☑ Ja ☐ Nee
Wordt er stikstofoxiden, koolmonoxide, fijn stof, arseen, cadmium, nikkel, benzo(a)pyreen, benzeen, zwaveldioxide en/of lood naar de lucht uitgestoten?	☑ Ja ☐ Nee
Is er een rapport met betrekking tot de luchtkwaliteit opgesteld?	☑ Ja ☐ Nee
Worden er nog andere stoffen uitgestoten?	☐ Ja ☑ Nee
Zijn er binnen het bedrijf installaties aanwezig die warme lucht uitstoten?	☐ Ja ☑ Nee
Hebt u een meet- en registratiesysteem?	☐ Ja ☑ Nee
Is het Oplosmiddelenbesluit van toepassing?	☐ Ja ☑ Nee
Is er sprake van diffuse emissies van Vluchtige Organische Stoffen (VOS)?	☐ Ja ☑ Nee
Zijn er andere diffuse emissies anders dan de diffuse emissies van Vluchtige Organische Stoffen aanwezig?	☐ Ja ☑ Nee
Is een bijzondere regeling van de Nederlandse emissierichtlijn (NeR) op de luchtemissie van toepassing?	☐ Ja ☑ Nee
Neemt u deel aan de NOx-emissiehandel?	☐ Ja ☑ Nee
Is op één of meerdere installaties het Bees A van toepassing?	☐ Ja ☑ Nee
Is op één of meerdere installaties het Bems van toepassing?	☐ Ja ☑ Nee
Is op één of meerdere installaties het BVA van toepassing?	☐ Ja ☑ Nee

15 Geluid en trillingen

Ligt de inrichting op een gezoneerd industrieterrein?	☐ Ja ☑ Nee
Hebt u een akoestisch onderzoek uitgevoerd?	☑ Ja ☐ Nee
Veroorzaken de activiteiten trillingen?	☐ Ja ☑ Nee

16 Energie

Verbruikt u in uw inrichting meer dan 50.000 kWh elektriciteit of meer dan 25.000 m3 aardgas(equivalenten) per jaar?	☑ Ja ☐ Nee
Verbruikt u in uw inrichting meer dan 200.000 kWh elektriciteit of meer dan 75.000 m3 aardgas(equivalenten) per jaar?	☑ Ja ☐ Nee
Hoeveel elektriciteit verbruikt u in uw inrichting in kWh per jaar?	1445000
Hoeveel aardgas(equivalenten) verbruikt u in uw inrichting in m3 per jaar?	0
Doet uw inrichting mee aan de CO2- emissiehandel?	☐ Ja ☑ Nee
Geef aan of en aan welke meerjarenafspraak uw inrichting deelneemt.	☐ Meerjarenafspraak (MJA3) ☐ Meerjarenafspraak energie-efficiëntie (MJA-ETS) ☑ Geen van beide

17 Externe veiligheid

Wordt uw inrichting genoemd in artikel 2 (en niet in artikel 3) van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)?	☐ Ja ☑ Nee
Wordt uw inrichting genoemd in artikel 4, onderdeel b, e of f van het Registratiebesluit externe veiligheid?	☐ Ja ☑ Nee
Is er een kwantitatieve risicoanalyse uitgevoerd?	☐ Ja ☑ Nee
Zijn er binnen uw inrichting specifieke technische maatregelen gerealiseerd om de gevolgen voor de omgeving te beperken in geval van ongewone voorvallen?	☐ Ja ☑ Nee
Zijn er binnen uw inrichting specifieke procedurele maatregelen gerealiseerd om de gevolgen voor de omgeving te beperken in geval van ongewone voorvallen?	☐ Ja ☑ Nee

18 Verkeer, vervoer en mobiliteit

Hebt u een preventieplan voor beperking van verkeer- en vervoerbewegingen opgesteld?	☐ Ja ☑ Nee
Hoeveel werknemers hebt u in dienst?	25

Hoeveel bezoekers komen per dag naar uw inrichting?	3651
Welke vormen van verkeer en vervoer zijn voor uw bedrijfsactiviteiten relevant?	☑ Verkeer en vervoer over de weg ☐ Verkeer en vervoer over spoor ☐ Verkeer en vervoer over water ☐ Verkeer en vervoer in de lucht
Hoeveel kilometers worden per jaar door de verladers en uitbesteed vervoer gemaakt?	0
Hoeveel kilometers worden per jaar door eigen vervoerders gemaakt?	0
Hebt u maatregelen getroffen om het aantal vervoersbewegingen te beperken?	☐ Ja ☑ Nee
Heeft u parkeerplaatsen in de open lucht binnen uw inrichting?	☐ Ja ☑ Nee
Maakt een parkeergarage deel uit van uw inrichting?	☐ Ja ☑ Nee

19 Geur

Is er sprake van geuremissie?	☐ Ja ☑ Nee

20 Beste Beschikbare Technieken

Zijn er binnen uw inrichting één of meerdere gpbv-installaties, zoals bedoeld in bijlage 1 van de IPPC-richtlijn?	☐ Ja ☑ Nee

Als de IPPC-richtlijn op u van toepassing is, worden de omgevingsvergunning en de watervergunning gecoördineerd. De aanvraag van de omgevingsvergunning moet daarom tegelijk met of uiterlijk binnen 6 weken na de aanvraag van de watervergunning worden ingediend.

Zijn er binnen uw inrichting installaties of opslagen aanwezig waarop één of meerdere Nederlandse informatie documenten over BBT van toepassing zijn?	☐ Ja ☑ Nee

Tabellen

Oprichting

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

12 Overzicht afvalwaterstromen

Soort afvalwaterstroom	Overige soort afvalwaterstroom	Lozing op	Afstand tot vuilwaterriool (m)	Afstand tot vuilwaterriool (m)	Lozingspunt
Huishoudelijk afvalwater	-	Gemeentelijk vuilwaterriool	-	-	N.v.t.

Hoeveelheid (m3/jaar)	Bepaling volumestroom	Andere bepaling volumestroom	Registratie en Rapporteringswijze	Samenstelling afvalwaterstroom	Gemiddelde vervuilingswaarde (v.e.)
1300	Schatting	-	N.v.t.	Nee	0

Maximale vervuilingswaarde (v.e.)
0

Formulierversie
2013.01

Bijlagen

Formele bijlagen

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
1350-6-B00_pdf	1350-6-B00.pdf	Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening complexere bouwwerken Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Brandveiligheid	17-01-2014	In behandeling
1350-6-BA01_pdf	1350-6-BA01.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Bruikbaarheid bouwwerk	17-01-2014	In behandeling
1350-6-BA02_pdf	1350-6-BA02.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Bruikbaarheid bouwwerk	17-01-2014	In behandeling
1350-6-BA03_pdf	1350-6-BA03.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Bruikbaarheid bouwwerk	17-01-2014	In behandeling
1350-6-BA04_pdf	1350-6-BA04.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Bruikbaarheid bouwwerk	17-01-2014	In behandeling
1350-6-BA05_pdf	1350-6-BA05.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Bruikbaarheid bouwwerk	17-01-2014	In behandeling
1350-6-BA06_pdf	1350-6-BA06.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Installaties complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
1350-6-BA07_pdf	1350-6-BA07.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
		Welstand Bruikbaarheid bouwwerk		
1350-6-BA08_pdf	1350-6-BA08.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Bruikbaarheid bouwwerk	17-01-2014	In behandeling
1350-6-BA09_pdf	1350-6-BA09.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand	17-01-2014	In behandeling
1350-6-BA11_pdf	1350-6-BA11.pdf	Overige gegevens veiligheid Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Brandveiligheid Bruikbaarheid bouwwerk	17-01-2014	In behandeling
1350-6-BA12_pdf	1350-6-BA12.pdf	Brandveiligheid	17-01-2014	In behandeling
1350-6-BA13_pdf	1350-6-BA13.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Bruikbaarheid bouwwerk	17-01-2014	In behandeling
MBUSb-100_pdf	MBUSb-100.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
MBUSb-101deel1_pdf	MBUSb-101deel1-.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
MBUSb-101deel2_pdf	MBUSb-101deel2-.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
MBUSb-101deel3_pdf	MBUSb-101deel3-.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
MBUSb-102_pdf	MBUSb-102.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
MBUSb-104_pdf	MBUSb-104.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
MBUSb-103_pdf	MBUSb-103.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
MBUSb-105_pdf	MBUSb-105.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
DO-100_pdf	DO-100.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
DO-101_pdf	DO-101.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
DO-102_pdf	DO-102.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
DO-103_pdf	DO-103.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
DO-104_pdf	DO-104.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
DO-105_pdf	DO-105.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
DO-106_pdf	DO-106.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
DO-400_pdf	DO-400.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
DO-401_pdf	DO-401.pdf	Constructieve veiligheid complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
1202BioscoopWolff20-140103_pdf	1202BioscoopWo-lff20140103.pdf	Gezondheid complexere bouwwerken Installaties complexere bouwwerken Energiezuinigheid en milieu	17-01-2014	In behandeling
Fietsparkeren_pdf	Fietsparkeren.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
1350-6-BA10_pdf	1350-6-BA10.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand Gezondheid complexere bouwwerken Energiezuinigheid en milieu	17-01-2014	In behandeling
1350-6-BA00_pdf	1350-6-BA00.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Welstand	17-01-2014	In behandeling
1202ventilatieberekening-20140115_pdf	1202 Megabioscoop Wolff en foodcourt Utrecht ventilatiebere-kening 20140115.pdf	Gezondheid complexere bouwwerken Installaties complexere bouwwerken Energiezuinigheid en milieu	17-01-2014	In behandeling
Bijlage_2_model_ver-plaatste_zaal_pdf	Bijlage_2_model_ver-plaatste_zaal.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
Bijlage_2_1350--6-BA-01_pdf	Bijlage_2_1350--6-BA01.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
Bijlage_2_1350--6-BA-02_pdf	Bijlage_2_1350--6-BA02.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
Bijlage_2_1350--6-BA-03_pdf	Bijlage_2_1350--6-BA03.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
Bijlage_2_1350--6-BA-04_pdf	Bijlage_2_1350--6-BA04.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
Bijlage_2_1350--6-BA-05_pdf	Bijlage_2_1350--6-BA05.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
Bijlage_2_1350--6-BA-06_pdf	Bijlage_2_1350--6-BA06.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
Bijlage_2_1350--6-BA-14_pdf	Bijlage_2_1350--6-BA14.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	17-01-2014	In behandeling
Bijlage_3_Luchtkwaliteit-onderzoek_pdf	Bijlage_3_Luchtkwal-iteitonderzoek.pdf	Gegevens lucht	17-01-2014	In behandeling
Bijlage_4_Akoestisc-h_onderzoek_pdf	Bijlage_4_Akoestisc-h_onderzoek.pdf	Gegevens geluid en trillingen	17-01-2014	In behandeling

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
Bijlage_5_Bodemonde-rzoek_pdf	Bijlage_5_Bode-monderzoek-.pdf	Anders	17-01-2014	In behandeling
Bijlage_1_projecttoelich-ting_pdf	Bijlage_1_projectto-elichting.pdf	Procesbeschrijving Milieu	17-01-2014	In behandeling

Formulierversie
2013.01

Kosten

Bouwen

Overig bouwwerk bouwen

Wat zijn de geschatte kosten in euro's (exclusief BTW)?

Projectkosten

Wat zijn de geschatte kosten voor het totale project in euro's (exclusief BTW)?

Jaarbeurs Ontwikkeling B.V.
T.a.v. de heer R.C.J.M. van der Heijden
Postbus 8500
3503 RM UTRECHT

Behandeld door G. Schröder

Doorkiesnummer 030 - 286 49 71
E-mail G.Schroeder@utrecht.nl
Bijlage(n)

Leges **€**

Datum

Ons kenmerk HZ_WABO-14-01207
Onderwerp **Ontwerp**-Besluit Omgevingsvergunning

Verzonden

Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte heer Van der Heijden,

U heeft een aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend voor het adres Jaarbeurs, kadastrale gemeente Catharijne, sectie D, perceelnummer 8427 te Utrecht. Deze hebben wij op 17 januari 2014 ontvangen en is geregistreerd onder kenmerk HZ_WABO-14-01207. Uw aanvraag voor het bouwen van een megabioscoop met horeca (foodcourt) op het Veemarktplein gaat over de volgende activiteiten:

- Bouw
- Milieu
- Milieuneutraal veranderen

Wij besluiten de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen. Hieronder leest u hoe wij tot deze beslissing zijn gekomen.

Inhoud van het besluit

Wij hebben de procedure gevolgd die is beschreven in artikel 3.10 van de Wet algemene bepaling omgevingsrecht (Wabo). Uw aanvraag is getoetst aan de Wabo, het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Ministeriele regeling omgevingsrecht (Mor). Gebleken is dat uw aanvraag voldoet. Wij verlenen de omgevingsvergunning voor de genoemde activiteiten op grond van de Wabo.

Bij deze vergunning hoort een bijlage. Hierin vindt u de (technisch) inhoudelijke en juridische informatie van uw vergunning. Verder hebben wij gewaarmerkte stukken bijgevoegd. Deze zijn ook onderdeel van de vergunning.

CONCEPT

Procedureel
Coördinatieregeling: De 'Verordening over het coördineren van besluiten 2009' is van toepassing.

Ter inzage legging: Tussen *ntb* en *ntb* heeft de aanvraag voor deze vergunning ter inzage gelegen. Belanghebbenden hadden in deze periode de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. Van deze gelegenheid is wel/geen gebruik gemaakt. *In de bijlage bij deze vergunning leest u hoe wij deze zienswijze(n) hebben beoordeeld.*

Gecoördineerde besluitvorming
Het besluit is voorbereid met toepassing van de coördinatieregeling (artikel 3.32 van de Wet ruimtelijke ordening). Vanwege deze gecoördineerde voorbereiding kunnen de onderstaande rechtsmiddelen worden aangewend. Voor alle samenhangende besluiten vindt gelijktijdige mededeling/publicatie plaats.

Inwerkingtreding
Na het verstrijken van de beroepstermijn (van zes weken) treedt dit besluit in werking. De beroepstermijn begint te lopen zodra dit besluit is gepubliceerd. In deze periode kunnen belanghebbenden beroep aantekenen en de voorzieningenrechter vragen het besluit te schorsen. U mag pas gebruik maken van de vergunning nadat deze beroepstermijn is verstreken of nadat de rechter over een eventueel verzoek tot schorsing heeft beslist. Hiermee wordt voorkomen, dat de vergunning al is uitgevoerd voordat de rechter de zaak heeft kunnen beoordelen. Indien het beroep gegrond wordt verklaard dan is het mogelijk dat wij een nieuw besluit moeten nemen. De vergunning kan in dat geval als nog worden gewijzigd of geweigerd.

Publicatie
Wij publiceren het besluit op www.offcielebekendmakingen.nl.

Beroepsmogelijkheid
Belanghebbenden kunnen binnen 6 weken na terinzagelegging van dit besluit schriftelijk beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (postbus 20019, 2500 EA Den Haag). Zo mogelijk dient een kopie van het bestreden besluit bijgevoegd te worden. Voor het instellen van beroep zijn griffierechten verschuldigd. Het is niet mogelijk om per e-mail beroep in te stellen.

Mogelijkheid verzoek om voorlopige voorziening
Het enkel indienen van een beroepschrift schort de werking van dit besluit niet op. Als een spoedeisend belang aanwezig is, kan door de indiener van een beroepschrift een afzonderlijk verzoek om 'voorlopige voorziening' ingediend worden bij de Voorzitter van de voornoemde Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Ook hiervoor zijn griffierechten verschuldigd.

Aanvang werkzaamheden
Wij verzoeken u minimaal twee dagen voor aanvang van de werkzaamheden het formulier in te vullen voor de registratie van de start van de werkzaamheden. Dit kunt u doen op: www.utrecht.nl/bouwtoezicht. Tevens verzoeken wij u contact op te nemen met de heer H. Ramjiawan, inspecteur van de afdeling Toezicht & Handhaving. Hij is telefonisch bereikbaar op 030- 286 4629.

Betaling leges
Voor het in behandeling nemen van uw aanvraag moet u leges betalen. De hoogte van dit bedrag is (nader te bep.). Hiervoor ontvangt u apart een rekening.

CONCEPT

Heeft u vragen?
Voor meer informatie kunt u terecht bij J. Vroom, telefoonnummer: 030 - 286 49 71,
e-mailadres: G. Schroeder@utrecht.nl

Hoogachtend,
Namens burgemeester en wethouders,

M. Prijs
Hoofd Vergunningen

CONCEPT

Bijlage

De volgende voorschriften en overwegingen zijn onderdeel van de ontwerp-omgevingsvergunning, verleend op xxxxxx aan Jaarbeurs Ontwikkkeling B.V. voor het project het bouwen van een megabioscoop met horeca (foodcourt) op het Veemarktplein op het adres Jaarbeurs, kadastrale gemeente Catharijne, sectie D, perceelnummer 8427 te Utrecht. De onderdelen van deze omgevingsvergunning zijn gebaseerd op de volgende artikelen:

Artikel 2.1 lid 1 sub a van de Wabo, het bouwen.

Artikel 2.1 lid 1 sub e Wabo, milieu

Artikel 2.1 lid 1 sub e juncto artikel 3.10 lid 3 van de Wabo, milieuneutrale verandering

Beoordeling zienswijzen

De zienswijze(n) vatten wij als volgt samen.
-Samenvatting zienswijzen.
-Reactie op zienswijze(n).
-Conclusie op zienswijze(n).

Activiteit Bouw

Het (ver)bouwen van een bouwwerk (artikel 2.1 lid 1 sub a Wabo).

Overwegingen

- Het bouwplan past in bestemmingsplan Stationsgebied Mega bioscoop, Jaarbeursterrein.
- De Commissie voor Welstand- en Monumenten heeft op 11 februari 2014 een positief advies gegeven. Aangezien ons geen omstandigheden bekend zijn op grond waarvan wij dit advies niet over zouden kunnen nemen, hebben wij besloten dit advies over te nemen. Het plan voldoet aldus aan de redelijke eisen van welstand.

Voorschriften

- De zeven maatregelen op pagina 2 van het rapport van Tauw, genaamd: 'Mitigatie huismus, ten behoeve van realisatie megabioscoop Jaarbeursterrein Utrecht' van 27 maart 2014 (kenmerk N006-1218988XAB-srb-V02-NL) dienen voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden te worden getroffen.
- Er moet gebouwd worden overeenkomstig de voorschriften van het Bouwbesluit en de Bouwverordening. Indien gebouwd wordt in strijd met het Bouwbesluit wordt handhavend opgetreden. Uiterlijk 3 weken voor de uitvoering van het betreffende onderdeel van het werk moeten de constructieve gegevens ter goedkeuring worden overgelegd.
- Alle vloer en- trapafscheidingen moeten voldoen aan de statische- en stootbelastingen uit NEN-EN-1991-1-1 (bijlagen: NB.A en NB.B) zie o.a. tekening 1350-6-BA11.
- Uiterlijk 3 weken voor de uitvoering van het betreffende onderdeel van het werk moeten de kwaliteitsverklaringen of andere bewijsstukken worden overgelegd, om - mede met het oog op de gelijkwaardigheid - aan te tonen dat de desbetreffende materialen en bouwdelen voldoen aan de voorschriften van het Bouwbesluit.

CONCEPT

- Uiterlijk 3 weken voor de uitvoering van het betreffende onderdeel van het werk moeten de bouwfysische gegevens ter goedkeuring worden overgelegd, waaronder:
  LUCHTVERVERSING VAN EEN VERBLIJFSGEBIED, VERBLIJFSRUIMTE, TOILETRUIMTE EN BADRUIMTE (AFDELING 3.6 BOUWBESLUIT/NEN 1087) art. 3.29 t/m 3.34 Bouwbesluit.
  - Mechanisch, capaciteit, leidingen, in en uitlaatpunten.
    - aan de hand van de overgelegde berekening van de ventilatiedebieten dienen nadere gegevens en tekeningen ter nadere goedkeuring te worden overgelegd van de technische uitvoering van de installatie voor lucht- en afvoer.

Beoordeling brandveiligheid

Brandweer District Utrecht heeft de bouwaanvraag getoetst aan de regelgeving met betrekking tot brandveiligheid en vluchten van het Bouwbesluit 2012, de Regeling bouwbesluit 2012 en de Utrechtse Bouwverordening. Verder is beoordeeld of de ingediende gegevens in overeenstemming zijn met het Handboek Brandbeveiligingsinstallaties en de Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid van Brandweer Nederland.

Bij de toetsing van het plan is uitgegaan van:
- Bijeenkomstfunctie
- Kantoorfunctie

Bij de toetsing van het plan is uitgegaan van het niveau:
- Nieuwbouw

Voorschrift: Artikel 1.3 Gelijkwaardigheidsbepaling
Constatering: Op basis van artikel 1.3 van het Bouwbesluit is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om door middel van diverse rapportages gelijkwaardige brandveiligheid aan te tonen. De rapporten zijn opgesteld door LBP/SIGHT met het kenmerken V030419ac.00002.evw versie 01_001 vultijden model, R030419ac.00003.ml versie 01_001 UPD sprinkler.
Voorwaarde: De in deze rapporten vastgestelde eisen en voorwaarden moeten worden uitgevoerd en maken deel uit van deze omgevingsvergunning.

Indien in onderstaande voorschriften onder 'maatregel' wordt aangegeven dat gegevens, berekeningen of PvE's aangeleverd moeten worden, moet deze informatie, in aanvulling op de WABO aanvraag, worden ingediend bij de gemeente Utrecht, afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving, team Toezicht en Handhaving bebouwde omgeving.

Voorschriften

Voorschrift: Artikel 1.3 Gelijkwaardigheidsbepaling (sprinklerinstallatie B)
Constatering: Op basis van artikel 1.3 van het Bouwbesluit is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om door middel van een sprinklerinstallatie gelijkwaardige brandveiligheid te bieden.
Maatregel: Van de sprinklerinstallatie – brandcompartimenteringsklasse B: (gedeeltelijke beveiliging UPD (PvE) / projectering/ uitvoering) moet een definitieve versie van het UPD worden aangeleverd.

CONCEPT

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Voorschrift: Artikel 1.18 van het Bouwbesluit 2012.
Constatering: Er is nog geen gebruiksmelding gedaan.
Maatregel: Een gebruiksmelding moet ten minste vier weken voor de voorgenomen aanvang van het gebruik schriftelijk worden ingediend.
Toelichting: De gebruiksmelding kan gescheiden van de WABO-aanvraag activiteit bouwen worden ingediend.

Gegevens over luchtbehandeling indienen: artikel 2.84
Voorschrift: Artikel 2.84 van het Bouwbesluit 2012.
Constatering: Er is niet voldoende aangetoond dat de WBDBO van doorvoeren van de luchtbehandeling in scheidingen waarvoor een brand- of rookwerendheidseis geldt, voldoet.
Maatregel: De gegevens (tekeningen) van de luchtbehandelingsinstallatie moeten worden ingediend.

Gegevens over deuren/wanden, kleppen en doorvoeringen etc. indienen: artikel 2.84
Voorschrift: Artikel 2.84 van het Bouwbesluit 2012.
Constatering: Er is niet voldoende aangetoond dat de WBDBO van scheidingen waarvoor een brand- of rookwerendheidseis geldt voldoet.
Maatregel: Van de op de tekening aangegeven wand-/kozijn-/deur-/ gevel-/ vloer-/ plafond constructies met een brand- en/of rookwerendheidseis moeten testrapporten worden ingediend overeenkomstig de geldende NEN/NEN-EN.

HOOFDSTUK 6 VOORSCHRIFTEN BIJ INSTALLATIES

AFDELING 6.1 VERLICHTING, NIEUWBOUW EN BESTAANDE BOUW

Gegevens over noodverlichting indienen: artikel 6.3 lid 1 - 5
Voorschrift: Artikel 6.3 lid 1van het Bouwbesluit 2012.
Constatering: De informatie in de aanvraag geeft geen duidelijkheid over de noodverlichting in de verblijfsruimten en/of de besloten ruimtes waardoor de vluchtroutes voeren.
Maatregel: Er moet worden aangetoond dat het gebouw wordt voorzien van voldoende noodverlichting.
Toelichting: De gegevens over de noodverlichting moeten worden ingediend bij de gemeente Utrecht

AFDELING 6.5 TIJDIG VASTSTELLEN VAN BRAND, NIEUWBOUW EN BESTAANDE BOUW

Gegevens over brandmeldinstallatie indienen: artikel 6.20
Voorschrift: Artikel 6.20 lid 1van het Bouwbesluit 2012.
Constatering: Er is niet aangetoond dat de brandmeldinstallatie voldoet aan NEN 2535 met een omvang van bewakingsvorm en/of doormelding zoals gesteld in bijlage 1 van het Bouwbesluit 2012.
Maatregel: Het bouwwerk moet voorzien zijn van een brandmeldinstallatie met volledige bewaking, uitgevoerd conform NEN 2535. Hiervoor moet een programma van eisen opgesteld worden.

CONCEPT

Toelichting: De brandmeldinstallatie moet voorzien zijn van een geldig inspectiecertificaat dat is afgegeven op grond van het CCV-inspectieschema brandmeldinstallaties en gezien is door de afdeling Preventie van Brandweer District Utrecht van de Veiligheidsregio Utrecht. De gegevens over de brandmeldinstallatie moeten worden ingediend bij de gemeente Utrecht.

AFDELING 6.6 VLUCHTEN BIJ BRAND. NIEUWBOUW EN BESTAANDE BOUW

Gegevens over ontruimingsalarminstallatie indienen: artikel 6.23
Voorschrift: Artikel 6.23 lid 1 van het Bouwbesluit 2012.
Constatering: Er is geen PVE opgesteld voor de ontruimingsalarminstallatie die voldoet aan NEN 2575.
Maatregel: Er moet een PVE worden opgesteld voor de ontruimingsalarminstallatie volgens NEN 2575 type A gesproken woord.
Toelichting: De gegevens over de ontruimingsinstallatie moeten worden ingediend bij de gemeente Utrecht.

Gegevens over vluchtrouteaanduiding indienen: artikel 6.24
Voorschrift: Artikel 6.24 lid 1 van het Bouwbesluit 2012.
Constatering: het gebouw heeft onvoldoende vluchtrouteaanduidingen.
Maatregel: Er moeten vluchtrouteaanduidingen aangebracht worden die voldoen aan NEN 6088 en aan zichtbaarheidseisen als bedoeld in de artikelen 5.2 tot en met 5.6 van NEN-EN 1838.
Toelichting: De gegevens over de vluchtrouteaanduidingen moeten worden ingediend bij de gemeente Utrecht.

Gegevens over sluitmechanismen indienen: artikel 6.25 en 6.26 EN 7.12
Voorschrift: Artikel 6.25 lid 2 van het Bouwbesluit 2012.
Constatering: Van alle deuren in het gebouw is het ontsluitingsmechanisme niet aangegeven.
Maatregel: Er moet aangetoond worden dat de ontsluitingsmechanismen van de deuren voldoen aan NEN-EN 179 of aan NEN-EN 1125.
Toelichting: De gegevens over de sluitmechanismen moeten worden ingediend bij de gemeente Utrecht.

AFDELING 6.7 BESTRIJDEN VAN BRAND, NIEUWBOUW EN BESTAANDE BOUW

Gegevens over brandslanghaspels indienen: artikel 6.28
Voorschrift: Artikel 6.28 lid 3 van het Bouwbesluit 2012.
Constatering: De gecorrigeerde loopafstand tussen brandslanghaspel en elk punt van de vloer van een gebruiksfunctie is groter dan de lengte van de brandslang vermeerderd met 5 meter.
Maatregel: Er moeten extra brandslanghaspels worden geplaatst.
Toelichting: De gegevens over de brandslanghaspels moeten worden ingediend bij de gemeente Utrecht.

Gegevens over (droge) blusleiding indienen: artikel 6.29
Voorschrift: De voor het POS vastgestelde richtlijn bereikbaarheid en bluswatervoorziening 2003.
Constatering: De inzetdiepte van het gebouw is langer dan 60 meter.
Maatregel: Er moet een droge blusleiding worden aangebracht die voldoet aan de NEN 1594.
Toelichting: De gegevens over de droge blusleiding moeten worden ingediend bij de gemeente Utrecht.

CONCEPT

Tevens gelden de volgende voorwaarden inzake de brandveiligheid:

- Bij oplevering of bij het bereiken moet een rapport worden afgegeven waarin een erkend installateur verklaart dat de droge blusleiding(en) volgens de norm NEN 1594 en hoofdstuk 9 van het Handboek Brandbeveiligingsinstallaties van Brandweer Nederland is/zijn ontworpen, aangelegd, beproefd en in bedrijf gesteld;
- Bij oplevering moet de verklaring van overeenstemming worden afgegeven, waarop duidelijk staat vermeld dat de lift aan de geharmoniseerde norm voor brandweerliften voldoet, de NEN-EN 81-72;
- Bluswatervoorziening(en) op eigen terrein moet(en) worden aangelegd, beproefd en in bedrijf gesteld door een erkend installateur. Bij oplevering moet een rapport worden afgegeven waarin de installateur verklaart dat de bluswatervoorziening volgens de Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid van Brandweer Nederland is ontworpen, aangelegd, beproefd en in bedrijf gesteld;
- Uiterlijk vier weken voor de ingebruikname van het gebouw moet goedkeuring zijn verkregen op de tekeningen / de uitvoering van de bluswatervoorziening;
- De brandweer moet uitgenodigd worden bij het bespreken van de vergunning vóór uitvoering van de bouw, voor een toelichting op het advies;
- De brandweer moet uitgenodigd worden voor de oplevering van het bouwwerk en de installaties.

Aandachtspunten

U wordt nog op het volgende gewezen:

- Door bouwwerkzaamheden en het aan- en afvoeren van bouwmateriaal kan er schade aan de openbare weg, straatmeubilair, openbaar groen, straatverlichting en dergelijke ontstaan. Herstelwerkzaamheden en/of aanpassingen ten gevolge daarvan worden door Stadswerken op kosten van de aanvrager uitgevoerd. U dient voor deze werkzaamheden tijdig contact op te nemen met de gebiedsbeheerder van de desbetreffende wijk (bereikbaar via het Call Center van de gemeente Utrecht 030 - 286 0000).
- Naast de activiteit bouwen en deze omgevingsvergunning dient de activiteit Brandveilig gebruik te worden aangevraagd. Dit om de aanvang van bouwen eerder mogelijk te maken, de feitelijke ingebruikname kan echter niet eerder plaatsvinden dan dat op de activiteit brandveilig gebruik is beslist en deze onherroepelijk is geworden. Geadviseerd wordt hiermee niet te lang te wachten met de aanvraag brandveilig gebruik als bedoeld in artikel 2.1 lid 1 sub d van de Wabo juncto artikel 2.2 lid 1 sub b onder 1 van het BOR, het brandveilig gebruiken van een pand (hieruit volgen ook bouwkundige maatregelen).
- Er is geen vergunning verleend voor mogelijke reclameaanduidingen in dit plan, hiervoor dient afzonderlijk vergunning te worden aangevraagd en goedgekeurd (www.utrecht.nl, dan naar bouwen en verbouwen, vergunningen op een rij en dan naar het onderdeel reclame). Deze dient derhalve nog wel afzonderlijk te worden aangevraagd.
- Jaarbeurs Utrecht heeft een overkoepelende horecavergunning voor het hele jaarbeurscomplex, op grond van de Horecaverordening Utrecht 2004 is wellicht een aanpassing van de exploitatievergunning vereist voor het exploiteren van deze horecagelegenheid. Voor het schenken van alcohol dient u mogelijk ook een nieuwe drank- en horecavergunning aan te vragen op grond van de Drank- en Horecawet. Wij wijzen u er op dat het totale Jaarbeursterrein na uitbreiding dient te voldoen aan de in het Besluit eisen en inrichting Drank- en Horecawet en de hierin gestelde voorwaarden. Tevens merken wij op dat de horeca-activiteiten niet mogen aanvangen voordat u hiervoor over de benodigde vergunningen beschikt. Voor informatie hierover kunt u contact opnemen met de Balie van de afdeling VTH op 030 - 286 4802.

- Wij kunnen de omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk intrekken als u niet binnen 26 weken een begin maakt met de bouwwerkzaamheden (artikel 2.33, tweede lid, onder a Wabo).

CONCEPT

Activiteit Riolering aansluiten en lozen

Overwegingen
Bij de bouwactiviteiten is het maken van 1 of meerdere nieuwe aansluitingen op de gemeentelijke riolering gewenst om te voorkomen dat een nadelige situatie voor de gezondheid ontstaat.
De bij aanvraag om omgevingsvergunning aangeleverde gegevens met betrekking tot het leidingplan voor riolering en hemelwaterafvoeren kunnen als uitgangspunt worden gehanteerd voor het maken van aansluitingen.

Voorschriften
Riolering- en hemelwaterafvoeren moeten voldoen aan het Bouwbesluit.
Leidingverloop en dimensionering volgens NEN 3215 en NTR 3216
Het leidingplan betreft tekeningnummer HZ_WABO-14-01207-DZ_INH_RIO-2659, schaal 1:100; datum 13-02-2014, zoals gevoegd bij de aanvraag om omgevingsvergunning.
Afvoeren en voorzieningen voor bedrijfsafvalwater, zoals bedoeld in artikel 4.109 van het Besluit Algemene Regels voor Inrichtingen Milieubeheer (Activiteitenbesluit) kunnen worden aangesloten op het gemeentelijk vuilwaterriool mits dit afvalwater voorafgaand aan de vermenging met ander afvalwater c.q. lozing op het gemeentelijk rioleringsstelsel wordt geleid door een vetafscheider en slibvangput die voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 1825-1 en 2.
Voor afscheidingsystemen geldt: inclusief vrij toegankelijke controleput.
De (vet)afscheider en slibvangput moeten binnen de eigendomsgrens worden aangebracht.
Afvoerleidingen voor huishoudelijk afvalwater en hemelwater mogen niet op de (vet)afscheider worden aangesloten.
Bij gebruik van gesloten stroming systemen (UV – Umpi Virtaus) voor hemelwater mag de stroomsnelheid van het af te voeren hemelwater bij de eigendomsgrens NIET hoger zijn dan V=1 m/s. Ontlastputten nagelvast tegen het bouwwerk aanbrengen (= gebouwriolering)

Gebruik bestaande aansluitmogelijkheid op het gemeenteriool:
Voor het aansluiten van riolering moet gebruik worden gemaakt van de reeds bestaande aansluitleidingen binnen het Jaarbeursterrein die op het gemeenteriool is aangesloten.

Totaal aantal aansluitingen:
DWA: 1 stuks (300 mm)
HWA: 1 stuks (300 mm, HWA dak)

Lozingen:
Lozingen moeten voldoen aan de Wet Milieubeheer, de Waterwet en de lozingsbesluiten:
Besluit Lozen Afvalwater Huishoudens (Blah) bij lozingen vanuit huishoudens;
Besluit Lozen Buiten Inrichtingen (BLBI) overige lozingen anders dan op grond van Blah en BARIM.

Bedrijfsafvalwater dient conform artikel 4.109 van het Activiteitenbesluit, voorafgaand aan de vermenging met ander afvalwater c.q. lozing op het gemeentelijk rioleringsstelsel te worden geleid door een vetafscheider en slibvangput die voldoen aan en wordt gebruikt conform NEN-EN 1825-1 en 2.
Voor afscheidingsystemen geldt: inclusief vrij toegankelijke controle/monsternameput.

CONCEPT

Afvoeren en voorzieningen voor bedrijfsafvalwater (DWA), zoals bedoeld in artikel 4.109 van het Besluit Algemene Regels voor Inrichtingen Milieubeheer (Activiteitenbesluit) kunnen worden aangesloten op het gemeentelijk vuilwaterriool.

Afvalwater zoals bedoeld in paragraaf 4.6.2 (lekwater vanuit een parkeergarage of ondergrondse fietsenstalling) van het Besluit Algemene Regels voor Inrichtingen Milieubeheer (Activiteitenbesluit) moet voldoen aan de in paragraaf 4.6.1 van het Activiteitenbesluit gestelde eisen.

Bij onjuist gebruik van de particuliere riolering zijn de kosten voor onderhoud of herstel van het particuliere of gemeentelijke riolering volledig voor rekening van perceelseigenaar.
Onder onjuist gebruik wordt in ieder geval inbegrepen:
het via deze aansluiting(en) lozen van stoffen die, vanwege hun aard en samenstelling, verstoppingen in de aansluitleiding(en) of hoofdriool veroorzaken;
het via deze aansluiting(en) lozen van stoffen die, door hun aard en samenstelling, de constructie van de aansluitleiding(en) of hoofdriool aantasten.

Heeft u vragen over riolering?
Voor meer informatie kunt u terecht bij Stadswerken gemeente Utrecht, telefoonnummer: **030-2863686**
mail: j.marsera@utrecht.n

CONCEPT

Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Afdeling Vergunningen
Postadres Postbus 8406, 3503 RK Utrecht
Telefoon 030 - 286 48 02 **Fax** 030 - 286 47 57
www.utrecht.nl

Activiteit Milieu

INHOUDSOPGAVE

1. PROCEDURELE ASPECTEN 2
1.1. Projectbeschrijving 2
1.2. Huidige vergunningsituatie 2
1.3. Volledigheid van de aanvraag 3
1.4. Adviezen 3
1.5. Samenhang met overige wet- en regelgeving 3
2. INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN MILIEU-ASPECTEN 5
2.1. Toetsingskader milieu 5
2.2. Algemeen 5
2.3. Afvalstoffen 6
2.4. Afvalwater 6
2.5. Bodem 7
2.6. Energie 7
2.7. Geluid 8
2.8. Lucht 8
2.9. Brandpreventie en -bestrijding 10
2.10. Verruimde reikwijdte 10
2.11. Vervoermanagement 10
2.12. Toekomstige ontwikkelingen 10
VOORSCHRIFTEN 11
1. Algemeen 11
2. Registratie milieugegevens 11
3. Afvalstoffen 11
4. Afvalwater 12
5. Bodem 12
6. Energie 12
7. Geluid 13
8. Lucht en geur 14
9. Brandpreventie en -bestrijding 14

CONCEPT

1. PROCEDURELE ASPECTEN

1.1. Projectbeschrijving

Door Wolff Megabioscoop Utrecht BV is een omgevingsvergunning aangevraagd voor het oprichten en in werking hebben van een Megabioscoop.

De hoofdactiviteit betreft het afspelen van bioscoopfilms. Op de begane grond komt de ingang naar de bioscoop en wordt een servicebioscoop gerealiseerd. Hier kunnen tijdens de film eenvoudige maaltijden besteld worden die met één hand gegeten kunnen worden. Op de 4 meter hoge verdieping wordt een kleine keuken gerealiseerd waar het eten wordt opgewarmd voor de servicebioscoop. Op de tweede, derde en vierde verdieping staan de gewone bioscoopzalen van Wolff, waarbij geen eten kan worden besteld tijdens de film. Op de tweede verdieping is er een selfservice afdeling waar snacks en drank kunnen worden gekocht. Er wordt tevens een keuken gerealiseerd voor het maken van popcorn. Een aantal zalen op de derde verdieping kan ook door de Jaarbeurs worden gebruikt voor congressen en dergelijke. Deze zalen zijn bereikbaar vanaf de 8 meter hoge verdieping vanuit de Jaarbeurs zelf.

Ten behoeve van het uitvoeren van de hoofdactiviteiten vinden de volgende ondersteunende activiteiten plaats:
- Kantoor
  Op de derde en vierde verdieping van het bioscoopcomplex worden kantoren gerealiseerd voor de kantoormedewerkers van Wolff.
- Keuken
  De keuken en de koffiebar staan op de eerste verdieping. In de keuken wordt niet gekookt, maar worden verschillende kleine versnaperingen en gerechten opgewarmd in magnetrons.
  In de popcornkeuken wordt popcorn bereid met kleine hoeveelheden olie.
- Kantine
  Binnen de Megabioscoop komt een kantineruimte met een pantry voor koffie en thee, waar zelf meegebrachte lunch wordt gebruikt door de 25 medewerkers van Wolff.

De inrichting zal worden gerealiseerd aan het Veemarktplein te Utrecht, kadastraal bekend gemeente Catharijne, sectie D nummers 8427 en 5190 (beide gedeeltelijk).

1.2. Huidige vergunningsituatie

De aanvraag heeft betrekking op het oprichten en in werking hebben van een inrichting waarvoor nog geen eerdere omgevingsvergunning is verleend.

CONCEPT

1.3. Volledigheid van de aanvraag

Na ontvangst van de aanvraag, d.d. 17 januari 2014, hebben wij deze getoetst op volledigheid. Op deze aanvraag zijn, via het Omgevingsloket online, aanvullingen ingediend op:
- 20 januari 2014
- 6, 12, 13, 17, 18 en 20 februari 2014
- 7, 17, 18, 20, 24, 27 en 28 maart 2014

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen.

1.4. Adviezen

In de Wabo en het Bor worden bestuursorganen vanwege hun specifieke deskundigheid of betrokkenheid aangewezen als adviseur. Gelet op het bepaalde in artikel 2.26 Wabo, alsmede de artikelen 6.1 tot en met 6.5 van het Bor, hebben wij de aanvraag ter advies aan het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden toegezonden.

Naar aanleiding hiervan heeft het Hoogheemraadschap aangegeven dat de voorgenomen oprichting van de inrichting zal leiden tot een acceptabel lozingsniveau, dat in overeenstemming is met wet- en regelgeving. Uit het advies van het Hoogheemraadschap volgt dat de situatie voor wat betreft het aspect lozen vergunbaar is. Wij sluiten ons hierbij aan.

1.5. Samenhang met overige wet- en regelgeving

<u>Activiteitenbesluit milieubeheer</u>
In Algemene maatregelen van bestuur zoals het Activiteitenbesluit milieubeheer, kunnen voor bepaalde activiteiten van een inrichting direct werkende eisen worden gesteld. Deze eisen mogen niet in de omgevingsvergunning worden opgenomen.

Wolff Megabioscoop Utrecht BV is vergunningplichtig, op grond van bijlage 1 onderdeel C van het Besluit omgevingsrecht categorie 19.4 lid a (inrichtingen voor sport of recreatie die per jaar 500.000 bezoekers of meer trekken) in de zin van artikel 2.1, lid 1 onder e van de Wabo. Het betreft een type C bedrijf.

Op type C-inrichtingen kunnen bepaalde artikelen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer van toepassing zijn. Dit betekent dat bepaalde voorschriften uit het Activiteitenbesluit milieubeheer en de bijbehorende Ministeriële regeling een rechtstreekse werking hebben en in beginsel niet in de vergunning mogen worden opgenomen.

Op de inrichting zijn de volgende onderdelen van het Activiteitenbesluit milieubeheer van toepassing:
- Hoofdstuk 1 (Algemeen)
- Hoofdstuk 2 afdelingen 2.1 (zorgplicht), 2.2 (lozingen) en 2.4 (bodem), voor zover deze afdelingen betrekking hebben op activiteiten die verricht worden binnen de inrichting waarop hoofdstuk 3 van toepassing is.
- Hoofdstuk 3 paragraaf 3.6.1 (bereiding van voedingsmiddelen).

Voor de Megabioscoop zijn bovengenoemde voorschriften van het Activiteitenbesluit milieubeheer afdoende. Er worden geen maatwerkvoorschriften in de zin van Activiteitenbesluit milieubeheer genomen.

CONCEPT

De aanvraag om een omgevingsvergunning wordt tevens als een melding in de zin van artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer aangemerkt.

Coördinatieverplichtingen Wabo met Waterwet
De coördinatieverplichting met de Waterwet is niet van toepassing, omdat deze geldt voor directe lozingen. Bij de Megabioscoop vinden geen directe lozingen plaats.

Besluit m.e.r.
Het realiseren van een bioscoop valt onder de definitie van 'stedelijk ontwikkelingsproject', zoals in het Besluit milieu-effect rapportage (m.e.r.) opgenomen in categorie D11.2. Deze categorie heeft enkel betrekking op ruimtelijke plannen en besluiten en is derhalve niet relevant voor de beoordeling van de aanvraag omgevingsvergunning voor het aspect milieu. De m.e.r., uitgevoerd in het kader van het aspect ruimtelijke ordening, wordt hier buiten beschouwing gelaten.

De aangevraagde omgevingsvergunning voor het aspect milieu komt aldus noch in Bijlage C, noch in bijlage D van het Besluit milieueffectrapportage 1999 (Besluit m.e.r.) voor. De activiteit is derhalve noch m.e.r.-plichtig, noch (vorm vrij) m.e.r.-beoordelingsplichtig. Dit betekent dat er geen (vormvrije) mer hoeft te worden opgesteld.

CONCEPT

2. INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN MILIEU-ASPECTEN

2.1. Toetsingskader milieu

De aanvraag heeft betrekking op het oprichten van een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, lid 1 sub e Wabo. De Wabo omschrijft in artikel 2.14 het milieuhygiënische toetsingskader van de aanvraag. Er heeft een toetsing aan deze aspecten plaatsgevonden.

Bij onze beslissing op de aanvraag hebben wij:
- de aspecten genoemd in artikel 2.14 lid 1 onder a van de Wabo betrokken;
- met de aspecten genoemd in artikel 2.14 lid 1 onder b van de Wabo rekening gehouden;
- de aspecten genoemd in artikel 2.14 lid 1 onder c van de Wabo in acht genomen.

In de onderstaande hoofdstukken lichten wij dit nader toe, waarbij wij ons beperken tot die onderdelen van het toetsingskader die ook daadwerkelijk op onze beslissing van invloed (kunnen) zijn.

2.2. Algemeen

Beste beschikbare techniek
Artikel 2.14 lid 6 Wabo en artikel 5.3 en 5.4 Besluit omgevingsrecht (Bor) vereisen een hoog niveau van milieubescherming. De artikelen bepalen dat er aan een omgevingsvergunning voorschriften moeten worden verbonden om nadelige gevolgen voor het milieu zoveel mogelijk te voorkomen. Als voorkomen niet mogelijk is, moeten in de vergunning maatregelen - bij voorkeur bronmaatregelen - worden voorgeschreven om de gevolgen voor het milieu zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat in de inrichting ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken (BBT) worden toegepast.

De aanvraag en de voorgeschreven maatregelen ter voorkoming dan wel ter beperking van emissies door toepassing van de BBT zijn getoetst aan de hand van informatiedocumenten opgenomen in tabel 2 van de bijlage 1 van het Mor.

Daarnaast zijn de volgende documenten bij dit besluit betrokken:
- Handreiking industrielawaai en vergunningverlening van 1998
- Beoordeling geluidhinder wegverkeer in verband met vergunningverlening Wm

De inrichting voldoet - met inachtneming van de aan dit besluit gehechte voorschriften - aan de beste beschikbare technieken (BBT) ter voorkoming dan wel beperking van emissies naar de lucht, de bodem en het water, alsook met betrekking tot geluidemissies en energiebesparing. Voor de overwegingen per milieuthema wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf.

Milieuzorgsysteem
Er is geen milieuzorgsysteem in werking waarbij het bedrijf eigen verantwoordelijkheid neemt voor de beheersing van milieurelevante zaken en wordt gestreefd naar een continue verbetering van de milieuprestaties. Gelet op artikel 2.14 lid 1 onder 6 van de Wabo betekent dit dat de vergunningsvoorschriften nog niet kunnen worden afgestemd op een dergelijk milieuzorgsysteem. Het ligt dan in de rede om in deze vergunning nog geen voorschriften op te nemen die het bedrijf de vrijheid biedt om zelf de voorzieningen te kiezen om te voldoen aan de in deze vergunning gestelde milieudoelstellingen.
Om inzicht te krijgen in het doelmatig gebruik van energie zijn in deze vergunning meet- en registratieverplichtingen opgenomen.

CONCEPT

2.3. Afvalstoffen

Voor de afvoer van bedrijfsafvalstoffen zijn in deze vergunning geen voorschriften opgenomen, omdat hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer (Wm) rechtstreeks van toepassing is.

In deze vergunning zijn de gebruikelijke voorschriften gesteld met betrekking tot de (gescheiden) opslag van afvalstoffen.
Het papier en karton wordt in de inrichting gescheiden. Het overige afval (inclusief pet-flessen) wordt in één bulk opgeslagen in de laad- en losdock van de inrichting. Naast de verpakkingen worden geen andere noemenswaardige afvalstromen verwacht. Dit afval wordt iedere werkdag (op aanvraag ook in het weekend) opgehaald door een afvalverwerker. Het afval wordt bij de afvalverwerker, buiten de inrichting, gescheiden.

Er wordt maximaal 150 ton afval per jaar geproduceerd binnen de inrichting. Er worden binnen de inrichting geen afvalstoffen hergebruikt.

In deze vergunning zijn voorschriften opgenomen voor het aspect afval.

2.4. Afvalwater

Binnen de inrichting komt huishoudelijk afvalwater vrij. Verder wordt niet-verontreinigd hemelwater afgevoerd.

Het afvalwater van de inrichting zal op het bestaande systeem van de Jaarbeurs aansluiten. Het huishoudelijk afvalwater wordt via een openbaar vuilwaterriool op een rioolwaterzuiveringsinstallatie geloosd. Niet-verontreinigd hemelwater wordt afgevoerd naar het hemelwaterriool.

Binnen de inrichtingsgrenzen van Wolff Megabioscoop Utrecht BV is een vetvangpunt aanwezig. Het afvalwater, ten behoeve waarvan de vetpunt wordt aangebracht, is echter afkomstig van de keukens, restaurants en foodcourt van de Jaarbeurs die buiten de inrichtingsgrens van de Megabioscoop ligt.

In de aanvraag is de volgende waterbalans gegeven:

Te lozen water	Onttrokken aan	Te lozen op	Hoeveelheid (m^3 /jr)
Huishoudelijk afvalwater	Waterleiding	Vuilwaterriool	1.300
Regenwater verhard oppervlak		Schoonwater riool	Onveranderd

Er wordt uitsluitend leidingwater gebruikt ten behoeve van huishoudelijke en sanitaire doeleinden. De hoeveelheid te gebruiken leidingwater is gelijk aan de hoeveelheid afvalwater dat wordt geloosd. Zoals aangegeven in de tabel, wordt uitsluitend huishoudelijk afvalwater geloosd op het gemeentelijke vuilwaterriool. Ten aanzien van dit huishoudelijke afvalwater is geen afwijkende samenstelling te verwachten.

De hoeveelheid te lozen schoon hemelwater blijft onveranderd ten opzichte van de huidige situatie. De locatie waar de Megabioscoop wordt gebouwd, is momenteel reeds geheel verhard (parkeerplaats). Er komen geen extra verharde oppervlakken bij. Daarnaast is er geen toename van de afstroomsnelheid.

CONCEPT

Gezien het belang van het bedrijf om afvalwater te kunnen lozen en gezien de te verwachten aard en omvang van het te lozen afvalwater in relatie tot de capaciteit van het openbaar rioolstelsel en de capaciteit van de betrokken zuiveringstechnische werken is de lozingssituatie onder voorschriften aanvaardbaar en bestaan er geen overwegende bezwaren tegen het verlenen van de gevraagde vergunning.

Aan deze vergunning zijn algemene voorschriften verbonden om de goede werking van de rioolwaterzuiveringsinstallatie en de gemeentelijke riolering te garanderen.

2.5. Bodem

Bij de aanvraag is een bodemonderzoekrapport, opgesteld door adviesbureau Tauw met kenmerk R001-1218988IHV-pws-V02-NL, d.d. 17 januari 2014, gevoegd. Uit de beoordeling van het bodemonderzoekrapport is gebleken dat hiermee de huidige kwaliteit van de bodem (nulsituatie) voldoende is vastgelegd. In de vergunning is daarom volstaan met het voorschrijven van een eindsituatieonderzoek, teneinde bij beëindiging van de activiteiten vast te kunnen stellen of de bodem als gevolg van de inrichting is verontreinigd of dat een eventueel aangetroffen verontreiniging verder is toegenomen.

2.6. Energie

Uit de aanvraag blijkt dat sprake is van een hoog (relevant) jaarlijks energiegebruik door de inrichting. Het verwarmen van het gebouw vindt plaats middels de WKK-installatie van de Jaarbeurs, waardoor binnen de Wolff Megabioscoop Utrecht BV geen aardgas wordt verbruikt. Het verbruik van elektriciteit bedraagt echter 1.445.000 kWh per jaar.

In het landelijke beleid zoals vastgelegd in de circulaire "Energie in de milieuvergunning" worden inrichtingen met een jaarlijks verbruik van minimaal 25.000 m3 aan aardgasequivalenten of een jaarlijks elektriciteitsverbruik van minimaal 50.000 kWh elektriciteit als energierelevant bestempeld. De circulaire "Energie in de milieuvergunning" is niet meer aangewezen als BBT-document. Wij hebben voor de toetsing van dit aspect gebruik gemaakt van hetgeen in het Activiteitenbesluit milieubeheer is opgenomen.

In het Activiteitenbesluit milieubeheer worden inrichtingen waarvan het energieverbruik in enig kalenderjaar groter is dan 200.000 kilowatt uur aan elektriciteit of groter is dan 75.000 kubieke meter aardgasequivalenten aan brandstoffen verplicht alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder of alle energiebesparende maatregelen die een positieve netto contante waarde hebben bij een interne rentevoet van 15%, te nemen.

Indien aannemelijk is dat hier niet aan wordt voldaan, kan het bevoegd gezag degene die de inrichting drijft verplichten om binnen een door het bevoegd gezag te bepalen termijn, onderzoek te verrichten of te laten verrichten waaruit blijkt of alle genoemde maatregelen getroffen zijn. Indien uit dit onderzoek blijkt dat niet alle maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder of alle energiebesparende maatregelen die een positieve netto contante waarde hebben bij een interne rentevoet van 15% getroffen zijn, neemt degene die de inrichting drijft de betreffende maatregelen binnen een door het bevoegd gezag te bepalen redelijke termijn.

Op deze wijze kan worden getoetst of de inrichting de beste beschikbare technieken (BBT) toepast om tot een verantwoord zuinig energiegebruik te komen. De aanvraag bevat echter geen energiebesparingsonderzoek. Ook kan niet met behulp van algemeen beschikbare maatregellijsten, informatiebladen of databanken voldoende worden vastgesteld welke rendabele energiebesparende maatregelen voor de inrichting gelden.

CONCEPT

Aan de vergunning zijn daarom voorschriften verbonden waarin van de inrichting wordt verlangd dat het een energieplan opstelt met daarin opgenomen de te treffen energiebesparende maatregelen.

2.7. Geluid

Bij de aanvraag is een geluidsrapport, d.d. 28 maart 2014 (definitieve versie), met kenmerk R002-1218988HDI-srb-V05-NL, gevoegd

Bij de beoordeling van het aspect geluid en het opstellen van de geluidsvoorschriften bij deze vergunning, is de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening (1998) gehanteerd. De berekende geluidsniveaus zijn getoetst aan de richtwaarden uit de Geluidnota Utrecht.

Directe hinder
Het rapport geeft de resultaten weer van een geluidsonderzoek naar de te verwachten geluidsniveaus bij woningen in de omgeving als gevolg van apparatuur en activiteiten die samenhangen met de bioscoop. Als uitgangspunt is genomen dat er 3300 zitplaatsen zijn en dat er maximaal 696, 360 en 205 auto's met bezoekers komen en gaan per dag, avond en nacht die parkeren op het parkeerterrein van de Bioscoop met 495 parkeerplaatsen.

De omgeving van de woningen aan de Croeselaan en Van Zijsteweg wordt beschouwd als een gemengd gebied met een richtwaarde van 50, 45 en 40 dB(A) in de dag, avond en nacht. Het geluidniveau als gevolg van de technische ruimte, laden en lossen en parkeerbewegingen op het eigen parkeerterrein is bij de woningen niet hoger dan deze richtwaarde.

Indirect hinder
Het indirecte effect van het geluid van autoverkeer van en naar de parkeervoorziening van de Bioscoop is eveneens in het onderzoek bepaald. Daarbij is niet alleen naar het in en uitrijden rond de ingang aan de Van Zijstweg gekeken maar ook naar het verder rijden over de Van Zijstweg, omdat de verwachte toename in het geluidniveau van net totale wegverkeer door de Bioscoop meer is dan 1,5 dB. Volgens de Geluidnota Utrecht wordt dan ook verder gekeken dan alleen rond de inrit.

De berekende geluidsniveaus van autoverkeer van en naar de Bioscoop zijn in met name de avond boven de voorkeursgrenswaarde. Dit doet zich voor bij de hovenierswoning aan de Van Zijstweg en enkel woonboten in het Merwedekanaal en de Veilinghaven. Met een vervolgonderzoek zal worden bepaald of de binnenniveaus voldoende laag zijn of dat er geluidisolerende maatregelen nodig zijn.

2.8. Lucht

Op basis van artikel 5.16 van de Wm dienen bestuursorganen de grenswaarden uit de bijlage 2 van de Wm in acht te nemen bij het beschikken op aanvragen om omgevingsvergunningen die gevolgen voor de luchtkwaliteit kunnen hebben. In bijlage 2 van de Wm zijn grenswaarden opgenomen voor de stoffen stikstofdioxide (NO_2), stikstofoxide (NO_x), fijn stof (PM_{10}), zwaveldioxide (SO_2), lood (Pb), koolmonoxide (CO) en benzeen (C_6H_6).
De wet is één van de maatregelen die de overheid heeft getroffen om:
1. negatieve effecten op de volksgezondheid als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging aan te pakken en
2. mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkeling te creëren ondanks de overschrijdingen van de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit.

De Wm voorziet onder meer in een gebiedsgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). De programma-aanpak zorgt voor een flexibele koppeling tussen 'ruimtelijke' activiteiten en milieugevolgen. Van bepaalde projecten met getalsmatige grenzen is vastgesteld dat deze 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze mogen zonder toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Met name de grenswaarden voor stikstofdioxide en fijn stof zijn relevant omdat de overige stoffen landelijk ver onder de grenswaarden blijven.

De Nederlandse overheid heeft van de EU inmiddels derogatie verkregen van de termijn waarbinnen de luchtkwaliteitseisen gerealiseerd moeten zijn. Op 1 augustus 2009 is het NSL in werking treden. De definitie van 'niet in betekenende mate' is verlegd naar 3% van de grenswaarde.

Luchtkwaliteitseisen vormen geen belemmering voor het verlenen van een omgevingsvergunning in de zin van artikel 2.1 lid 1 onder e Wabo als:
1. er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
2. een project, al dan niet per saldo, niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leidt;
3. een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging en/of
4. een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL.

De tijdelijke 3%-grens is gedefinieerd als 3% van de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van fijn stof (PM_{10}) of stikstofdioxide (NO_2). Dit komt overeen met 1,2 microgram/m^3 voor zowel PM_{10} als NO_2.

Bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het aspect milieu zijn is het luchtkwaliteitrapport (kenmerk N002-1218988KMS-pws-V02-NL), d.d. 17 januari 2014 en het rapport, d.d. 28 maart 2014, kenmerk I001-1218988BWH-V01, gevoegd. In dit luchtonderzoek zijn de effecten van alle in de aanvraag opgenomen activiteiten in kaart gebracht en berekend. Met behulp van het CAR II model (versie 12.0), bedoeld voor wegen in binnenstedelijk gebied, is bepaald wat het effect van de extra voertuigbewegingen op de luchtkwaliteit is. Het effect is berekend ter hoogte van de ontsluiting met de Van Zijstweg. De berekening is uitgevoerd voor 2015 (beoogde jaar van ingebruikname van de Megabioscoop) en 2020 (doorkijk naar de toekomst).

De resultaten van de berekening, opgenomen in het luchtkwaliteitrapport zijn:

Stof	Criterium	Bijdrage inrichting 2015	Bijdrage inrichting 2020
PM10	Jaargemiddelde concentratie [µg/m^3]	0,1	0.1
	Aantal overschrijdingen daggemiddelde grenswaarde	0	1
NO2	Jaargemiddelde concentratie [µg/m^3]	0,4	0,2
	Aantal overschrijdingen uurgemiddelde grenswaarde	0	0

Het effect van de in de aanvraag voor de omgevingvergunning genoemde activiteiten is kleiner dan 1,2 µg/m^3 voor NO_2 en fijn stof, zodat er sprake is van een Niet In Betekenende Mate-ontwikkeling (NIBM). Hiermee wordt voldaan aan artikel 5.16, lid 1 sub c Wm.

De Megabioscoop maakt tevens onderdeel uit van IBM-project 1312 (Ontwikkeling Stationsgebied) en maakt als zodanig onderdeel uit van het NSL, zodat ook wordt voldaan aan het gestelde in artikel 5.16 eerste lid 1, onder d van de Wm, dat gericht is op het bereiken van de in bijlage 2 Wet milieubeheer genoemde grenswaarden.

Op basis van de uitgevoerde luchtkwaliteitsberekeningen wordt geconcludeerd dat na realisatie van de Megabioscoop aan het gestelde in artikel 5.16 lid 1 sub c en d Wm wordt voldaan. Titel 5.2 van de Wm verzet zich dan ook niet tegen het verlenen van de gevraagde vergunning.

2.9. Brandpreventie en -bestrijding

Ten behoeve van brandveiligheid wordt een sprinklerinstallatie gerealiseerd. Daarnaast zijn er diverse handbrandblussers voorhanden.

2.10. Verruimde reikwijdte

Een onderdeel van de Wabo is de 'verruimde reikwijdte'. De relevante milieu-aspecten zijn beoordeeld. Er is geen aanleiding nadere voorschriften hieromtrent in de vergunning op te nemen.

2.11. Vervoermanagement

Uit de aanvraag blijkt dat het aantal medewerkers gering is, ongeveer 25. Het wordt daarom niet nodig geacht in deze vergunning eisen te stellen met betrekking tot vervoersmanagement.

2.12. Toekomstige ontwikkelingen

De aanvraag voorziet niet in toekomstige ontwikkelingen.

CONCEPT

VOORSCHRIFTEN

1. Algemeen

1.1 Installaties of onderdelen van installaties welke buiten bedrijf zijn gesteld, worden verwijderd tenzij deze in goede staat van onderhoud verkeren.

2. Registratie milieugegevens

2.1 Een maand na het van kracht worden van de vergunning beschikt de inrichting over een milieulogboek. Het milieulogboek bevat gegevens per (kalender)jaar.
Ten behoeve van het milieulogboek worden in elk geval de volgende gegevens geregistreerd:
a. kopie van deze vergunning;
b. elektriciteitverbruik (kWh).

2.2 De vergunninghoudster geeft de daartoe bevoegde ambtenaren te allen tijde op eerste verzoek inzage in het milieulogboek.

2.3 De gegevens genoemd in voorschrift 2.1 dienen ten minste vijf jaar in het logboek te worden bewaard en zonodig langer op aanwijzing van het hoofd van Team Programmatische handhaving.

3. Afvalstoffen

3.1 Het ontstaan van afvalstoffen wordt zoveel mogelijk voorkomen of beperkt.
Vergunninghoudster treft alle maatregelen of voorzieningen die ertoe bijdragen dat binnen de inrichting het ontstaan van afvalstoffen wordt voorkomen of beperkt en geeft op verzoek van bevoegde ambtenaren aan welke maatregelen of voorzieningen hij heeft getroffen of zal treffen.

3.2 De volgende afvalstoffen worden gescheiden, opgeslagen en afgevoerd:
a. papier- en kartonafval;
b. overig bedrijfsafval.

3.3 De binnen de inrichting aanwezig afvalstoffen worden zodanig opgeslagen dat nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen. Voorzover voorkomen niet mogelijk is, worden zij zodanig opgeslagen dat nadelige gevolgen voor het milieu zoveel mogelijk worden beperkt en gescheiden afgifte mogelijk blijft. Het afval wordt iedere werkdag (op aanvraag ook in het weekend) opgehaald door een afvalverwerker. Het overig bedrijfsafval wordt bij de afvalverwerker gescheiden.

CONCEPT

4. Afvalwater

4.1 Bedrijfsafvalwater wordt slechts in het openbaar riool gebracht, indien door de samenstelling, eigenschappen of hoeveelheid ervan:
a. de doelmatige werking niet wordt belemmerd van een openbaar riool, een door een bestuursorgaan beheerd zuiveringstechnisch werk, de bij een zodanig openbaar riool of zuiveringstechnisch werk behorende apparatuur;
b. de verwerking niet wordt belemmerd van slib, verwijderd uit een openbaar riool of een door een bestuursorgaan beheerd zuiveringstechnisch werk, en
c. de nadelige gevolgen voor de kwaliteit van het oppervlaktewater zoveel mogelijk worden beperkt.

5. Bodem

5.1 Bij beëindiging van de bedrijfsactiviteiten waarvoor de vergunning is verleend, wordt er binnen een termijn van 4 maanden een onderzoek naar de vervuilingsgraad van bodem en grondwater gedaan. Het onderzoek geschiedt conform de NEN 5740: 2009.
De resultaten van het onderzoek worden binnen vier maanden na uitvoering van het bodemonderzoek aan het hoofd van Afdeling Toezicht en Handhaving overgelegd

6. Energie

6.1 Vergunninghoudster verricht binnen zes maanden na het in werking treden van de vergunning een energiebesparingsonderzoek.

6.2 De resultaten van het energiebesparingsonderzoek worden vastgelegd in een rapport dat ten minste de volgende gegevens bevat:
1. een beschrijving van het object, de processen en/of gebouw(en);
2. een beschrijving van de energiehuishouding, dat wil zeggen een overzicht van de energiebalans van het totale object en een toedeling van ten minste 90% van het totale energiegebruik aan individuele installaties en (deel)processen;
3. een inschatting van het energiebesparingspotentieel van de installaties en (deel)processen die volgens de energiehuishouding de grootste bijdrage in het totale verbruik hebben. Onder energiebesparingspotentieel wordt verstaan: de gangbare energiebesparende voorzieningen voor het betreffende onderdeel die het bedrijf nog niet heeft getroffen;
een overzicht van energiebesparende maatregelen die in (een gedeelte van) het bedrijf zijn of worden getroffen en die bijdragen aan een zodanig zuinig gebruik van energie als redelijkerwijs mogelijk is;

Het rapport wordt binnen 3 maanden na voltooien van het energiebesparingsonderzoek als bedoeld in voorschrift 10.1 ter goedkeuring aan het hoofd van Afdeling Toezicht en Handhaving aangeboden.

6.3 Op basis van het energiebesparingsonderzoek wordt binnen 3 maanden na goedkeuring door het bevoegd gezag een energiebesparingsplan/-uitvoeringsplan opgesteld. In het plan worden ten minste alle nog niet getroffen maatregelen met een terugverdientijd tot en met vijf jaar opgenomen. Per maatregel wordt aangegeven wanneer zij wordt uitgevoerd.

CONCEPT

6.4 Het energiebesparingsplan/-uitvoeringsplan wordt, uiterlijk één maand na het opstellen, ter goedkeuring aan het hoofd afdeling Toezicht en Handhaving aangeboden.

6.5 Vergunninghoudster voert het goedgekeurde energiebesparingsplan/-uitvoeringsplan binnen de daarin gestelde termijnen uit. De vergunninghoudster mag andere energiebesparende maatregelen uitvoeren als zij ten minste evenveel bijdragen aan de verbetering van de energie-efficiency en geen stijging geven van de milieubelasting ten opzicht van de oorspronkelijke maatregelen.

6.6 Bij plaatsing of vervanging van apparatuur wordt gekozen voor een energiezuinige uitvoering indien de meerkosten als gevolg van deze keuze een terugverdientijdtijd heeft van vijf jaar of minder.

7. Geluid

7.1 Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (LAr,LT) veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties en door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten in de representatieve bedrijfssituatie bedraagt niet meer dan:

Beoordelingspunt	Dagperiode 07:00-19:00 uur dB(A)	Avondperiode 19:00-23:00 uur dB(A)	Nachtperiode 23:00-07:00 uur dB(A)
Woningen van derden of andere geluidgevoelige bestemmingen	50	45	40

7.2 Het maximale geluidsniveau (LAmax) veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties, en door de in de inrichting verrichte werkzaamheden of activiteiten in de representatieve bedrijfssituatie, bedraagt niet meer dan:

Beoordelingspunt	Dagperiode 07:00-19:00 uur dB(A)	Avondperiode 19:00-23:00 uur dB(A)	Nachtperiode 23:00-07:00 uur dB(A)
Woningen van derden of andere geluidgevoelige bestemmingen	70	65	60

Dit voorschrift geldt niet voor transportbewegingen en het laden en lossen ten behoeve van de inrichting en het ten behoeve hiervan het manoeuvreren van motorvoertuigen voor zover dit plaatsvindt tussen 07.00 uur en 19.00 uur.

7.3 Controle op of berekening van de in de voorschriften 3.1 en 3.2 vastgelegde geluidsniveaus geschiedt overeenkomstig de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999". Ook de beoordeling van meetresultaten vindt overeenkomstig deze handleiding plaats.

7.4 De geluid voorschriften gelden niet ten aanzien van woningen en geluidgevoelige bestemmingen, indien de gebruiker van deze woningen en geluidgevoelige bestemmingen geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van geluidmetingen.

CONCEPT

8. Lucht en geur

8.1 Uitmondingen in de buitenlucht van afvoeren van ventilatiesystemen, luchtbehandelings-installaties of afzuigsystemen, ten aanzien waarvan geen andere voorschriften zijn gesteld, zijn zodanig gesitueerd dat van de hierdoor uittredende lucht en de daarin aanwezige stoffen geen hinder wordt ondervonden buiten de inrichting.

9. Brandpreventie en -bestrijding

9.1 De brandveiligheidsvoorzieningen, welke op de bij dit besluit behorende tekening(en) zijn aangegeven, verkeren in goede staat van onderhoud.

CONCEPT

BIJLAGE 1 BEGRIPPEN
BIJLAGE 2 ACTIES
BIJLAGE 3 INRICHTINGSTEKENING

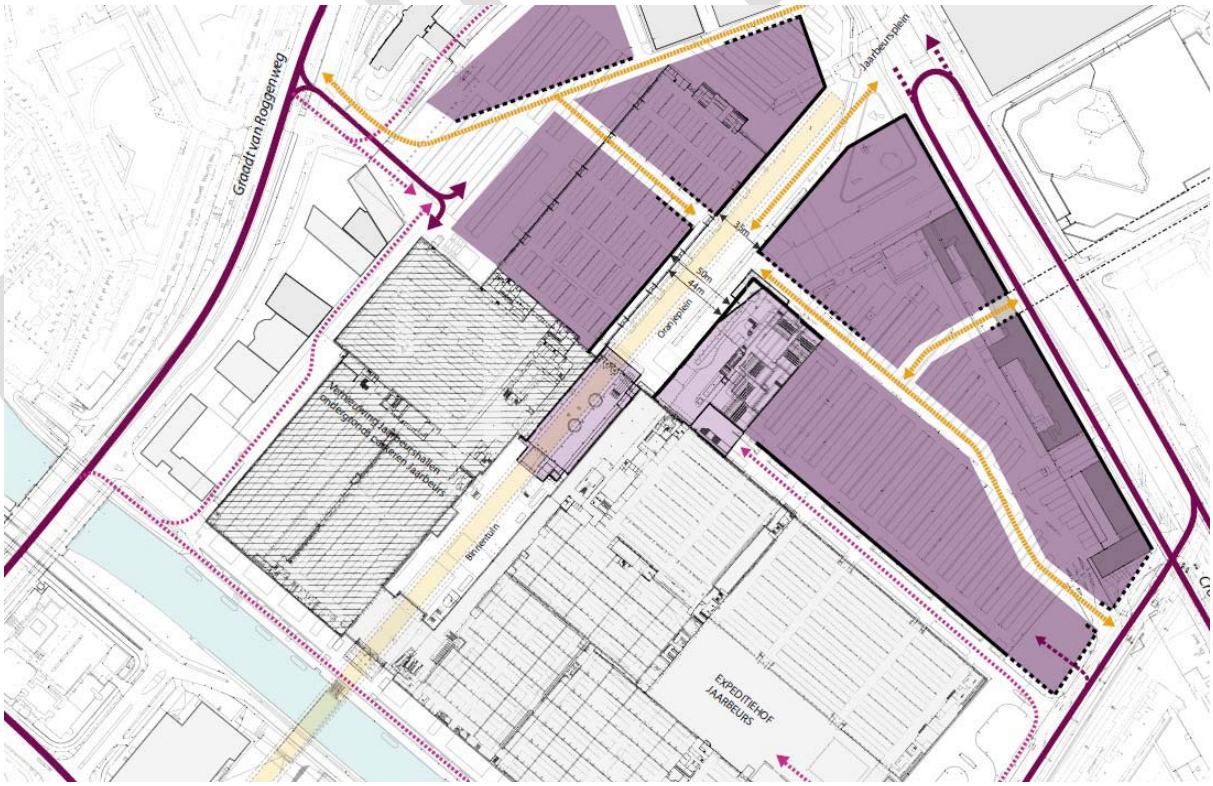
Activiteit Milieuneutrale verandering

1. PROCEDURELE ASPECTEN

1.1. Projectbeschrijving

Op 7 maart 2014 hebben wij een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de Wat algeme bepalingen omgevingsrecht (Wabo) ontvangen. Het betreft een verzoek van de Jaarbeurs ontwikkeling B.V. (de Jaarbeurs) tot het aanpassen van de vigerende vergunning, d.d. 9 oktober 2002, in verband met de oprichting van de inrichting Wolff Megabioscoop Utrecht BV gevestigd aan de veemarkt te Utrecht.

Wijziging inrichtingsgrens
Het gebouw van de megabioscoop tezamen met de parkeerplaats voor deze bioscoop wordt gerealiseerd op het Jaarbeursplein en een deel van de huidige parkeerplaats P3, zoals aangegeven in onderstaande figuur:

- Verkeer
  Door de realisatie van de megabioscoop wordt het aantal parkeerplaatsen van P3 verminderd en tevens wordt voor de bioscoopbezoekers een aparte parkeerplaats ingericht op P3.

De inrichtingsgrens van de Jaarbeurs wijzigt met de realisatie van megabioscoop Wolff. De inrichtingsgrens van de megabioscoop volgt de contouren van het bioscoopgebouw, met uitzondering van de foodcourt die deel uitmaakt van de Jaarbeurs. De foodcourt wordt gerealiseerd op de begane

grond van het nieuwe gebouw. Daarnaast wordt een deel van P3 speciaal voor het parkeren van de bezoekers van de megabioscoop ingericht (zie plattegrondstekening).

Realisatie van foodcourt
Op de begane grond van het bioscoopgebouw wordt een foodcourt van de Jaarbeurs gerealiseerd. Foodcourt maakt onderdeel uit van de Jaarbeurs. Dit is een buffetrestaurant met één zitgelegenheid. Het restaurant wordt een ondersteunende horecagelegenheid voor de bezoekers die voor de bioscoop komen of voor een beurs of expositie bij de Jaarbeurs. **De foodcourt heeft geen bijkomende verkeersaantrekkende werking.**

Binnen de Jaarbeurs zijn er diverse horecagelegenheden waarvan de werkzaamheden en activiteiten in de vigerende vergunning zijn vastgelegd. Binnen de foodcourt worden geen andere werkzaamheden en activiteiten ontplooid dan reeds vergund. Het bereiden van voedingsmiddelen binnen de foodcourt valt onder hoofdstuk 3, afdeling 3.6 van het Activiteitenbesluit. De aanvraag daarvoor beschouwen we als een melding op basis van artikel 1.10 van het besluit.

1.2. Huidige vergunningsituatie

De vigerende vergunning voor de Jaarbeurs is afgegeven op 9 oktober 2002, met kenmerk DSO 02118001 /Wm 2689.4.

1.3. Bevoegd gezag

De inrichting is vergunningplichtig op grond van bijlage 1 onderdeel C van het Besluit omgevingsrecht (Bor). Voor deze categorie van inrichtingen is, op grond van artikel 2.4 van de Wabo, het college van burgemeester en wethouders het bevoegd gezag.

1.4. Volledigheid van de aanvraag

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen.

CONCEPT

2. INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN MILIEU-ASPECTEN

2.1. Inleiding

De aanvraag heeft betrekking op het milieuneutraal of milieuvriendelijk veranderen of veranderen van de werking van een inrichting als bedoeld in artikel 2.1 lid 1 aanhef en onder e juncto 3.10 lid 3 van de Wabo.

In artikel 2.14 lid 5 Wabo is bepaald dat een omgevingsvergunning voor een milieuvriendelijke of milieuneutrale verandering kan worden verleend als voldaan wordt aan de voorwaarden uit artikel 3.10 lid 3 Wabo. Hieruit volgt dat de gevraagde vergunning kan worden verleend, indien de realisering van de met deze aanvraag beoogde verandering van de inrichting of verandering van de werkwijze binnen de inrichting:

- niet zal leiden tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan volgens de geldende vergunning zijn toegestaan;
- niet m.e.r.-plichtig is en
- niet zal leiden tot het ontstaan van een andere inrichting dan waarvoor vergunning is verleend.

2.2. Toetsing milieuneutraal

Er heeft een toetsing aan bovengenoemde aspecten plaatsgevonden. Op grond van de aanvraag en de daarbij aangeleverde gegevens stellen wij vast dat de verandering niet leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan reeds is toegestaan.

Op het Jaarbeursterrein wordt nieuw gebouw gerealiseerd ten behoeve van een megabioscoop en een foodcourt. De exploitant en de vergunninghouder (voor het aspect milieu) van de megabioscoop is Wolff Megbioscoop Utrecht B.V. De exploitant en de vergunninghouder van de foodcourt is de Jaarbeurs. De eigenaar van het gehele gebouw is de Jaarbeurs.

De aanvraag heeft betrekking op de wijzigingen van de omgevingsvergunning van de Jaarbeurs ten gevolge van de realisatie van de megabioscoop en de foodcourt.

De aanvrager heeft aannemelijk gemaakt dat er geen toename zal zijn van de milieubelasting ten opzichte van de vigerende vergunning voor wat betreft de aspecten:

- Afval
  Bulkafval van de foodcourt wordt iedere werkdag (op aanvraag ook in het weekend) opgehaald door afvalverwerker Van Vliet. Dit gebeurt tijdens de dagelijkse rondgang over het jaarbeursterrein. Het afval van de foodcourt valt binnen de vergunde hoeveelheden van de Jaarbeurs.De wijze van afvalverwerking zoals opgenomen in de vergunning van
  de Jaarbeurs wijzigt ook niet.
- Geluid
  De geluidsbelasting van de Jaarbeurs zal beperkt reduceren. Dit wordt veroorzaakt door de realisatie van de megabioscoop waarmee het aantal parkeerplaatsen van P3 wordt verminderd en een speciaal voor de bioscoopbezoekers ingerichte aparte parkeerplaats op P3. Eventuele bronnen gerelateerd aan de foodcourt maken onderdeel uit van de inrichting de Wolff megabioscoop Utrecht B.V.
- Luchtkwaliteit en geur
  De eventuele geuremissie ten gevolge van het bereiden van voedingsmiddelen valt onder het Activiteitenbesluit milieubeheer.

CONCEPT

- Energie
  De toename van het energieverbruik valt binnen het kader van de vigerende vergunning.
- Water
  De lozingen vallen onder het Activiteitenbesluit milieubeheer. Er worden vet- en slibopvangputten gerealiseerd volgens de geldende eisen.
- Bodem
  Er worden geen bodembedreigende activiteiten uitgevoerd anders dan vergund.

2.2.1. Milieuneutraal

2.2.2. M.e.r.-(beoordelings)plicht

De voorgenomen activiteit komt noch in Bijlage C, noch in bijlage D van het Besluit milieueffectrapportage 1999 (Besluit m.e.r.) voor. De activiteit is derhalve noch m.e.r.-plichtig, noch (vorm vrij) m.e.r.-beoordelingsplichtig.

2.2.3. Andere inrichting

Op basis van de in de aanvraag opgenomen beschrijving van de verandering kan worden opgemaakt dat de verandering niet leidt tot een andere inrichting dan waarvoor eerder een vergunning is verleend.

2.3. Conclusie

Naar aanleiding van de ingediende aanvraag en de daarbij behorende gegevens concluderen wij dat de aangevraagde verandering niet tot andere of grotere gevolgen voor het milieu leidt dan volgens de vigerende vergunning reeds is toegestaan.

CONCEPT

Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Afdeling Vergunningen
Postadres Postbus 8406, 3503 RK Utrecht
Telefoon 030 - 286 48 02 **Fax** 030 - 286 47 57
www.utrecht.nl

T.b.v. Sector PDIV.

Ons kenmerk : HZ_WABO-14-01207

Sector : Vergunningen, Toezicht en Handhaving

Behandeld door : G. Schröder

Doorkiesnummer : 030 - 286 49 71

U wordt verzocht van bijgaande omgevingsvergunning afschriften te maken voor:

Snelder Architecten B.V.
T.a.v. de heer M. Snelder
Postbus 151
1400 AD Bussum

CONCEPT

Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling, afdeling Gebiedsontwikkeling

Gemeente Utrecht

Bestemmingsplan

Stationsgebied Mega bioscoop, Jaarbeursterrein

Juli 2014

Bestemmingsplan Stationsgebied Mega bioscoop, Jaarbeursterrein

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 5

1.1 Aanleiding 5
1.2 Doelstelling 5
1.3 Ligging en begrenzing plangebied 5
1.4 Vigerende bestemmingsplannen 7
1.5 Leeswijzer 7

Hoofdstuk 2 Relevante beleidskaders 8

2.1 Rijksbeleid 8
2.2 Provinciaal en regionaal beleid 12
2.3 Gemeentelijk beleid 14
2.4 Conclusie 25

Hoofdstuk 3 Bestaande situatie 26

3.1 Beschrijving van het plangebied 26
3.2 Beschrijving van de bestaande functies in het plangebied 26
3.3 Conclusie 27

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving 28

4.1 Projectbeschrijving 28
4.2 Verkeer en openbare ruimte 34

Hoofdstuk 5 Onderzoek en randvoorwaarden 40

5.1 Inleiding 40
5.2 MER Stationsgebied 40
5.3 Milieu-effectrapportage en Strategische Milieu Beoordeling 42
5.4 Geluidhinder 44
5.5 Externe veiligheid 47
5.6 Luchtkwaliteit 48
5.7 Bodemkwaliteit 49
5.8 Flora en fauna 50
5.9 Bomen 52
5.10 Archeologie 54
5.11 Water 57
5.12 Kabels en leidingen 60
5.13 Duurzaamheid 60
5.14 Gezondheid 60

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid 61

6.1 Economische uitvoerbaarheid 61
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 61

Hoofdstuk 7 Juridische planopzet 62

7.1 Inleiding 62
7.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht 62
7.3 Planvorm 62
7.4 Opbouw regels 63
7.5 Artikelsgewijze toelichting 64
7.6 Lijst van bedrijfsactiviteiten 68
7.7 Lijst van Horeca-activiteiten 68
7.8 Handhaving 68

Bijlagen toelichting (apart bijlagenboek) 71

Bijlage 1 Parkeren
Bijlage 2 Vormvrije mer-beoordeling
Bijlage 3 Akoestisch onderzoek
Bijlage 4 Externe Veiligheid Verantwoording
Bijlage 5 Onderzoek luchtkwaliteit Megabioscoop Utrecht
Bijlage 6 Bodemonderzoek
Bijlage 7 Flora en Fauna
Bijlage 8 Mitigatie Mus
Bijlage 9 Bomenparagraaf
Bijlage 10 Watertoets
Bijlage 11 Wateradvies HDSR
Bijlage 12 Visiedocument duurzaam bouwen en ondernemen
Bijlage 13 Planschade risicoanalyse

REGELS

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 73

Artikel 1 Begrippen 73
Artikel 2 Wijze van meten 76

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 77

Artikel 3 Bedrijf - Jaarbeursdoeleinden 77
Artikel 4 Cultuur en ontspanning 78
Artikel 5 Waarde - Archeologie 79

Hoofdstuk 3 Algemene regels 80

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel 80
Artikel 7 Algemene bouwregels 80
Artikel 8 Algemene gebruiksregels 80
Artikel 9 Algemene regel m.b.t. parkeergelegenheid 80
Artikel 10 Algemene afwijkingsregels 81

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 82

Artikel 11 Overgangsrecht 82
Artikel 12 Slotregel 82

Bijlagen regels 83

Bijlage 1 Lijst van Horeca-activiteiten 85

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het Utrechtse Stationsgebied is een van de zes Nieuwe Sleutel Projecten van rijkswege. Hiervoor heeft de gemeenteraad in 2003/ 2004 het (geactualiseerd) Masterplan vastgesteld en in 2006 het Structuurplan Stationsgebied. De Kop van het Jaarbeursterrein behoort tot fase 1 van het project. Het overige deel van het Jaarbeursterrein behoort tot fase 2.
Omdat er lange tijd verschil van mening bestond tussen Jaarbeurs en Gemeente over de voorwaarden waaronder fase 2 tot stedenbouwkundige uitwerking kon worden gebracht, heeft fase 1, waaronder de realisering van de Megabioscoop vertraging opgelopen.
Nu er overeenstemming is tussen Jaarbeurs en gemeente over de herontwikkeling van de rest van het Jaarbeursterrein (ook wel Jaarbeurskwartier genoemd), komt de Megabioscoop in een stroomversnelling.

Jaarbeurs Ontwikkeling BV heeft daarom een verzoek ingediend voor het realiseren van een Megabioscoop met aanvullende aan de bioscoop gerelateerde faciliteiten waaronder horeca. De bioscoop krijgt 14 zalen en circa 3.300 zitplaatsen en wordt gerealiseerd op de locatie van de huidige VIP-parkeerplaats van de Jaarbeurs. Jaarlijks worden 650.000 tot 1.300.000 bezoekers verwacht. De bioscoop krijgt enkele algemene ruimten, waaronder een centraal entreegebied voor de bioscoop en een semi-openbaar doorloop gebied van en naar P3, fietsenstalling en de Centrumboulevard. Deze functies zijn bereikbaar vanuit hetzelfde centrale entree gebied (Plein aan de Centrum boulevard), dat het knooppunt is van het complex.

Jaarbeurs Ontwikkeling BV is eigenaar van de gebouwen, de grond en het semi-openbare terrein binnen het plangebied. De exploitatie van de bioscoop is in handen van Wolff Megabioscoop Utrecht BV.

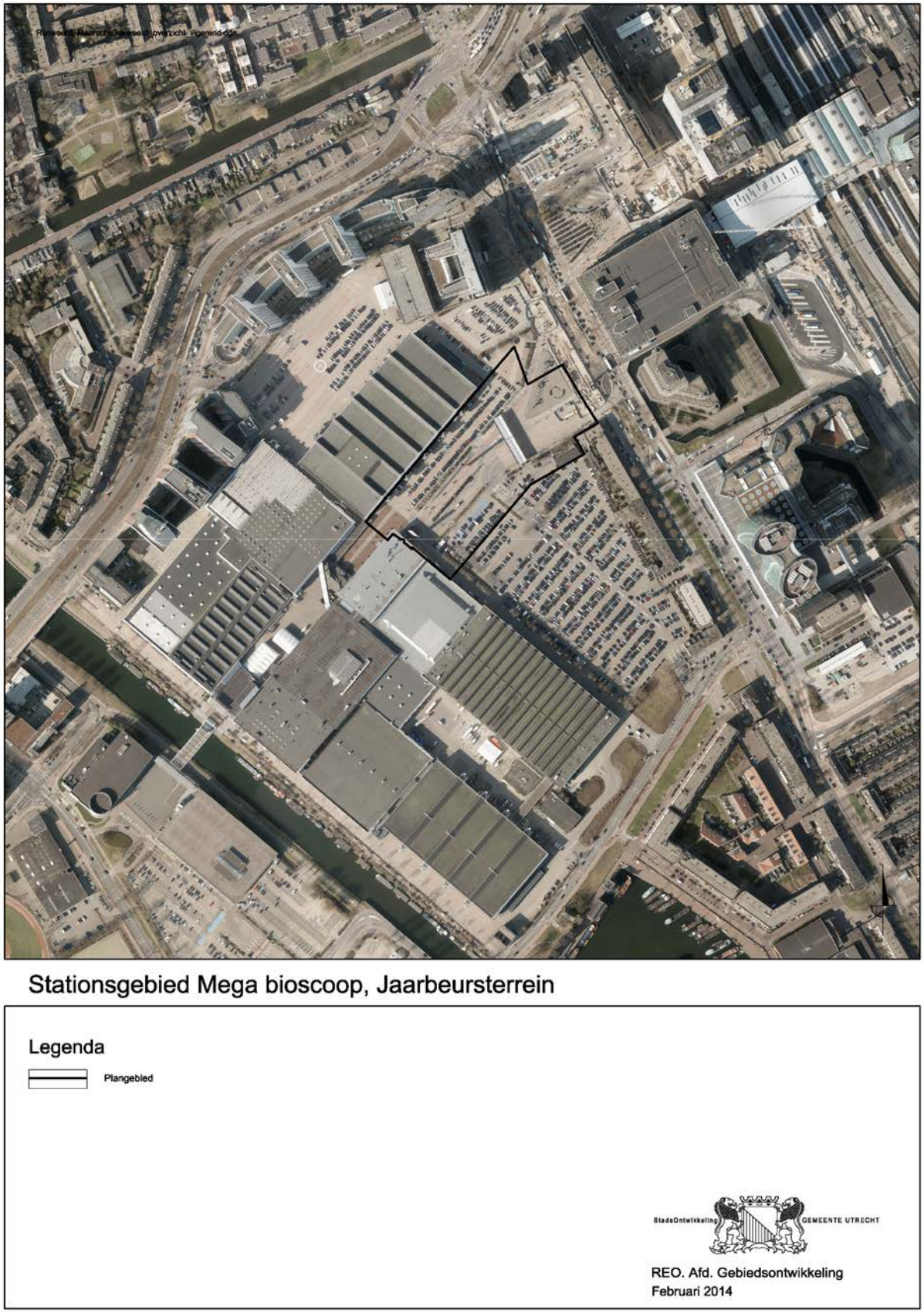
1.2 Doelstelling

De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is de ontwikkeling van de Megabioscoop zoals hier boven beschreven planologisch-juridisch mogelijk te maken. Het plan richt zich daarnaast voor een klein deel op beheer van de juridisch planologische situatie en het vastleggen van de functionele en ruimtelijke structuur.

In het plan zijn de wijzigingen in de wet- en regelgeving en het beleid van de verschillende overheden op het gebied van de ruimtelijke ordening, die zich in de loop van de tijd hebben voorgedaan, verwerkt. Met dit bestemmingsplan is aansluiting gezocht bij recent tot stand gekomen bestemmingsplannen binnen de gemeente, om de uniformiteit van bestemmingen en regelgeving te bevorderen.

1.3 Ligging en begrenzing plangebied

Het Jaarbeursterrein met de Jaarbeurshallen ligt tussen de Graadt van Roggenweg, Jaarbeursplein, Croeselaan, Van Zijstweg en het Merwedekanaal. Het plangebied ligt op Parkeerplaats 3 ongeveer ter hoogte van de VIP parkeerplaats nabij huidige oostelijke ingang van de Jaarbeurs voor de bestaande hal 8.

Figuur 1. Locatie plangebied aanpassen

1.4 Vigerende bestemmingsplannen

Binnen het gebied vigeren de volgende bestemmingsplannen:

Bestemmingsplan	Vastgesteld door raad
Actualisering Stationsomgeving	31 oktober 2013
Dichterswijk, Croeselaan Uitwerkingsplan Galaxyroom	17 december 2013

Ondanks het feit dat bovengenoemde bestemmingsplannen zeer recentelijk zijn vastgesteld kon in de betreffende plannen nog onvoldoende rekening gehouden worden met de voorgestane ontwikkelingen omdat er nog diverse onderzoeken dienden te worden uitgevoerd. Bovengenoemde bestemmingsplannen worden vanwege de samenhang met onderhavige ontwikkeling daarom (deels) overschreven door onderhavig plan.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de beschrijving van de relevante beleidskaders. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de bestaande situatie. Onder andere de ruimtelijke structuur, de historische ontwikkeling van het gebied en de beschrijving van de aanwezige functies worden hier beschreven. In hoofdstuk 4, de planbeschrijving, worden de mogelijkheden die het plan biedt aan de toekomstige ontwikkelingen beschreven. De diverse noodzakelijke onderzoeken ten aanzien van bijvoorbeeld milieuaspecten komen in hoofdstuk 5 aan bod. Hoofdstuk 6 gaat in op de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. In hoofdstuk 7 komt de juridische toelichting op de planregels aan bod.

Hoofdstuk 2 Relevante beleidskaders

2.1 Rijksbeleid

Het kabinet wil dat Nederland goed bereikbaar is en aantrekkelijk om in te wonen en te werken. Daar werkt het Rijk aan, samen met provincies, gemeenten en waterschappen. Als het om ruimtelijke ordening gaat, is het Rijk verantwoordelijk voor de nationale ruimtelijke belangen. Bijvoorbeeld de ontwikkeling van economisch belangrijke gebieden, een leefbare woon- en werkomgeving en de kwaliteit van het milieu.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Fout! De hyperlinkverwijzing is ongeldig.

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) schetst het kabinet hoe Nederland er in de toekomst moet uitzien. Zo wil het kabinet dat de belangrijkste economische regio's, woongebieden en werkgebieden goed bereikbaar en leefbaar zijn.

Nederland dient concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te zijn. Daar streeft het Rijk naar met een krachtige aanpak die gaat voor een excellent internationaal vestigingsklimaat, ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen scherp prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. Dit doet het Rijk samen met andere overheden en met een Europese en mondiale blik.

Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor die belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken ('je gaat er over of niet'). Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Tevens werkt het Rijk aan eenvoudigere regelgeving. Daarbij verwacht het Rijk dat mede overheden zich eveneens inzetten voor meer eenvoud en verdere integratie op het gebied van ruimtelijke regelgeving. Hierdoor neemt de bestuurlijke drukte af en ontstaat er ruimte voor regionaal maatwerk.

Het Rijk versterkt de samenhang tussen de verschillende modaliteiten en tussen ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit. De introductie van een nieuwe bereikbaarheidsindicator maakt meer regionaal maatwerk mogelijk.

De (boven)lokale afstemming en uitvoering van verstedelijking wordt overgelaten aan (samenwerkende) gemeenten binnen provinciale kaders.

Alleen in de stedelijke regio's rond de mainports (Noordvleugel en Zuidvleugel) zal het Rijk afspraken maken met decentrale overheden over de programmering van verstedelijking. Om zorgvuldig ruimtegebruik te bevorderen, neemt het Rijk een ladder voor duurzame verstedelijking op in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

Doelen ruimtelijk beleid

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) beschrijft het kabinet 3 doelen voor de middellange termijn (de periode tot 2028):

- De concurrentiekracht vergroten
  Onder meer door economisch belangrijke gebieden aantrekkelijk te maken voor buitenlandse bedrijven (goed vestigingsklimaat).
- De bereikbaarheid verbeteren
  Vervoer via weg, water en spoor wordt beter georganiseerd, zodat mensen en goederen sneller op hun bestemming aankomen.
- Zorgen voor een leefbare en veilige omgeving
  Het kabinet investeert onder andere in de bescherming tegen wateroverlast en geluidsoverlast.
- Concurrentiekracht
- Aantrekkelijk vestigingsklimaat
- Nederland moet aantrekkelijker blijven voor buitenlandse bedrijven. Het kabinet blijft bedrijven stimuleren zich in Nederland te vestigen. Hiervoor moeten genoeg woningen, bedrijventerreinen en kantoren beschikbaar zijn. En deze moeten passen bij de wensen van bedrijven en hun werknemers.
- Het kabinet richt zich daarbij vooral op sectoren die zorgen voor de meeste economische groei. Deze economische topsectoren zijn geconcentreerd in de stedelijke regio's. Denk aan de gebieden rondom de haven van Rotterdam, de luchthaven Schiphol en Energyport in Groningen.
- Energiezekerheid: Ook energiezekerheid is belangrijk voor economische groei. Het kabinet richt zijn aandacht op onder meer: het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie; ruimte voor duurzame energie (bijvoorbeeld windenergie).

Ladder duurzame verstedelijking

Overheden dienen op grond van het Bro nieuwe stedelijke ontwikkeling standaard te motiveren met behulp van drie opeenvolgende stappen. Deze stappen borgen dat tot een zorgvuldige ruimtelijke afweging en inpassing van die nieuwe ontwikkelingen wordt gekomen. De stappen schrijven geen vooraf bepaald resultaat voor, omdat het optimale resultaat moet worden beoordeeld door het bevoegd gezag dat de regionale en lokale omstandigheden kent. Dit gezag draagt de verantwoordelijkheid voor de ruimtelijke afweging over die ontwikkeling.

De ladder voor duurzame verstedelijking is kaderstellend voor alle juridisch verbindende ruimtelijke plannen van de decentrale overheden. Hieronder vallen het bestemmingsplan, het inpassingsplan en de provinciale verordening die een locatie voor stedelijke ontwikkeling aanwijst. Daarnaast kan het verstandig zijn om de ladder voor duurzame verstedelijking ook te gebruiken bij de opstelling van andere ruimtelijke plannen waaronder structuurvisies.

In trede 1 wordt de regionale ruimtevraag (kwantitatief én kwalitatief) bepaald voor wonen, werken, detailhandel en overige voorzieningen. Het gaat om de ruimtevraag waarin elders in de regio nog niet is voorzien: eventuele andere initiatieven in de regio, zoals geplande woningbouwlocaties of een binnen stedelijke herstructurering, dekken immers al (deels) de regionale ruimtevraag. Ook leegstand speelt een rol in de bepaling van de vraag. De vraag is gelijk aan de behoefte minus het aanbod (in plannen én in de bestaande voorraad met eenzelfde kwaliteit als de gevraagde kwaliteit). Wanneer de regionale ruimtevraag in beeld is, kan worden beoordeeld of een voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte. Zo ja, dan is trede 2 aan de orde: kan de vraag binnen bestaand stedelijk gebied worden opgevangen?

Alleen wanneer die behoefte in trede 1 is aangetoond, is trede 2 aan de orde.
Kan de beoogde ontwikkeling plaatsvinden binnen het stedelijk gebied door een andere bestemming van een gebied, door herstructurering van bestaande terreinen of door transformatie van bestaande gebouwen of gebieden? Om deze vraag te beantwoorden biedt de handreiking u handvaten voor de bepaling van:

- de beschikbare ruimte (kwantiteit);
- de (financiële) haalbaarheid van de intensivering (kwaliteit).

In trede 2 wordt bekeken of binnen het bestaand stedelijk gebied in de behoefte kan voorzien.

De ruimtevraag moet bij voorkeur worden opgevangen in het bestaand stedelijk gebied. Het zal nodig zijn om op basis van de gebiedspecifieke situatie te bepalen wat ervaren wordt als stedelijk gebied. In het algemeen kan het bestaande stedelijk gebied worden gedefinieerd als het bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur. Sommige provincies hebben in een verordening ruimte de afbakening van het bestaand stedelijk gebied in woord en/of kaartbeeld vastgelegd.

Als herstructurering of transformatie van bestaand stedelijk gebied onvoldoende mogelijkheden biedt om aan de regionale, intergemeentelijke vraag te voldoen, is trede 3 (bouwen buiten bestaand stedelijk gebied) aan de orde.

De gebruiker wordt geholpen om de meest duurzame ruimte te vinden voor verstedelijking buiten het (bestaand) stedelijk gebied. Het (potentiële) aanbod aan modaliteiten is sturend. De beantwoording van twee vragen staat centraal:

Betekenis voor het plangebied.

Voor de Megabioscoop zijn uitsluitend trede 1 (aantonen van de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte) en trede 2 (oplossing in bestaand stedelijk gebied) aan de orde.

Stap 1: Aantonen behoefte:

De herontwikkeling van het Utrechtse Stationsgebied is aangewezen als een nationaal sleutelproject waarbij het Utrechtse Stationsgebied zich zal ontwikkelen tot multimodaal knooppunt. Voor wat betreft het plan om in dit gebied deze ontwikkeling na te streven kan het volgende worden opgemerkt.

Het bioscoop aanbod in Utrecht bestaat momenteel uit 7 bioscopen met in totaal 3.460 stoelen. Het aantal stoelen per 10.000 inwoners ligt in Utrecht op 109 (stoeldichtheid). In vergelijkbare gemeenten ligt de stoeldichtheid op 149 stoelen. Dat is plus 37% ten opzichte van Utrecht.

Daarmee is het bioscoop aanbod in Utrecht erg laag in vergelijking met andere grote steden steden (Amsterdam, Rotterdam, Eindhoven). Hierdoor zou men een relatief hoge stoelbezetting verwachten. Echter, ook het bezoekanimo en de bezoekfrequentie in Utrecht is laag vergeleken bij andere gemeenten. Daarbij de bezoek animo in Utrecht de laatste 10 jaar gedaald terwijl hij in de vergelijkbare gemeenten juist toenam.

Het dalende aanbod en het fors dalende animo in Utrecht heeft hoogst waarschijnlijk te maken met de relatief gebrekkige kwaliteit van het bioscoop aanbod in de gemeente Utrecht. Ook de ongunstige zalenmix in Utrecht (7 relatief kleine bioscopen met 2 - 4 zalen met 150 -850 stoelen) geen multiplexen, zorgt vermoedelijk voor het lage bezoekanimo ten opzichte van de vergelijkbare gemeenten. In deze gemeenten zijn immers grote bioscopen met en groter aantal en diversiteit van zalen, waardoor deze flexibeler zijn in het afstemmen van hun filmaanbod op de vraag. Hierdoor kunnen grotere bioscopen een hogere bezettingsgraad realiseren.

De Megabioscoop vervangt een aantal bestaande (verouderde) bioscopen onder andere van dezelfde eigenaar in de binnenstad. Deze bestaande bioscoopzalen zijn op zichzelf te klein om in de toekomst als zodanig rendabel geëxploiteerd te worden. Vanwege de historische structuur van de binnenstad van Utrecht kunnen deze bioscoopzalen op de bestaande locaties niet uitbreiden. Daardoorzijn ze niet aan te passen aan de technische eisen die aan hedendaagse bioscopen worden gesteld. In overleg met de eigenaren van deze panden wordt thans gezocht naar nieuwe (centrum)functies voor deze gebouwen. Gezien de gunstige ligging van deze veelal karakteristieke gebouwen wordt leegstand niet gevreesd. Utrecht heeft een regionale centrumfunctie, in welk kader een Megabioscoop een passende voorziening is.

Uit prognoses blijkt dat het bioscoop bezoek in Nederland de afgelopen jaren, ondanks de crisis en de opkomst van video on demand diensten, is toegenomen. Nieuw aanbod zorgt over het algemeen ook voor een hoger bezoekanimo. Dat is waarschijnlijk ook te danken aan de hogere kwaliteit van de nieuwe stoelen. Sinds 2005 digitaliseert de filmsector in hoog tempo. De digitalisering bied nieuwe kansen op de bioscoop markt o.a. door verbetering van de kwaliteit van het aanbod, grotere diversiteit 3D films e.d. Bezoekers stellen hogere eisen en zijn op zoek naar bijzondere belevingen. Multilexbioscopen bieden betere mogelijkheden om op deze nieuwe wensen in te spelen.

Vergelijkbare complexen zijn op afstanden van 30 tot 40 kilometer gelegen. Met een verwacht bezoekersaantal van 650.00 tot 1.300.000 bezoekers per jaar is de behoefte voldoende aangetoond.

Begin 2013 heeft de gemeente een uitgifteovereenkomst afgesloten met Cinemec en is er in juni 2013 een omgevingsvergunning afgegeven ten behoeve van een bioscoop met 1937 stoelen.

In het ruimtelijke beleid van Utrecht wordt sinds de ontwikkeling van de VINEX locatie Leidsche Rijn ingestoken op de ontwikkeling van Utrecht als stad met twee stadscentra. De monumentale binnenstad in samenhang met het stationsgebied vormt het ene stadshart. Het in aanbouw zijnde centrum van Leidsche Rijn het andere. De komst van deze bioscopen is tevens gebaseerd op het door B&W vastgestelde beleid in het "Ontwikkelings- en toetsingskader grootschalige leisurevoorzieningen gemeente Utrecht". Daarin zijn twee vestigingslocaties aangewezen voor de vestiging van nieuwe grootschalige Leisure voorzieningen namelijk he Jaarbeursgebied en Leidsche Rijn Centrum. Utrecht heeft een bovenregionale centrumfunctie en wil deze positie versterken met een bijpassend niveau aan Leisure voorzieningen.

Er is een benadering van de potentiële bezoekersaantallen in het bedieningsgebied van de Utrechtse bioscopen bepaald (zie vaststellingsrapport). Hieruit blijkt dat de Mega bioscoop en de bioscoop in Leidsche Rijn gezamenlijk ongeveer 80% (respectievelijk 51% en 28 %) van het potentiële bezoekersaantal in het verzorgingsgebied rond Utrecht zullen bedienen. Hieruit blijkt dat er voor beide bioscopen voldoende behoefte is.

Stap 2: Bestaand stedelijk gebied

De Megabioscoop wordt gebouwd op het Jaarbeursterrein dat is gelegen binnen bestaand stedelijk gebied. De Megabioscoop vormt de eerste stap in de herontwikkeling van het Jaarbeurskwartier naar een hoogstedelijk centrumgebied (zie paragraaf 4). Een en ander is passend in de Structuurvisie Stationsgebied. Met betrekking tot de financiële haalbaarheid wordt verwezen naar hoofdstuk 6. In de economische agenda voor de stad Utrecht is het de ambitie het Jaarbeurskwartier als grootschalig en modern entertainment gebied te ontwikkelen, waar de Jaarbeurs als “dorpsplein” functioneert en daaromheen vrijetijdsvoorzieningen zoals bioscoop, theater, horeca en casino.

Gebiedsontwikkeling per regio (betekenis voor Utrecht)

Het kabinet heeft voor 9 regio's in Nederland opgaven van nationaal belang uitgewerkt. Het gaat hierbij om doelen die voor Rijk en regio van belang zijn. Voor Utrecht geldt daarbij het volgende:

Utrecht is belangrijk als het gaat om de verbinding van autowegen, spoorwegen en vaarwegen. Station Utrecht Centraal heeft daarbij een centrale rol. Ook speelt de regio Utrecht een belangrijke rol bij de verdere ontwikkeling van de topsector Life Sciences. Daarnaast moet ruimte worden gezocht voor ruim 100.000 extra woningen tot 2040. Zo'n 20.000 woningen moeten worden vervangen.

Betekenis voor plangebied

Een aantal stedelijke en landelijke ontwikkelingen is medebepalend voor de aanpak van het Stationsgebied. Utrecht heeft als een van de HSL-locaties een belangrijke rol voor Nederland, hetgeen ook door het rijk is erkend door Utrecht aan te merken als een van de Nieuwe Sleutelprojecten. De komst van de Hogesnelheidslijn (HSL) biedt veel kansen voor de daaraan liggende stations en hun omgeving. Omdat de investeringen in de ontwikkeling van deze gebieden van belang zijn voor heel Nederland, ondersteunt het rijk dan ook de projecten rond de HSL-locaties.

De aanpak van het Stationsgebied staat niet op zichzelf. De hoofddoelstelling is een nieuw centrum van Utrecht te realiseren door het nieuwe Stationsgebied en de oude stad te integreren en synergie tussen beide te realiseren. Ook tussen delen van Utrecht die tot nu toe als losstaand worden ervaren, ontstaat dan samenhang en verbinding. Daardoor krijgt niet alleen het Stationsgebied, maar ook de oude stad de kans zich op een goede manier verder te ontwikkelen.

Daarnaast heeft Utrecht een groot winkelcentrum met regionale en landelijke aantrekkingskracht, een groot beursterrein met landelijke uitstraling dat mogelijkheden biedt zogenaamde «leisure»-functies te ontwikkelen, het grootste openbaar vervoersknooppunt («Railport») van Nederland met nationale en Europese betekenis en een oude stad van groot cultureel belang.
De komende twintig jaar komen zo'n zestig projecten tot uitvoering, waarmee een bedrag van € 3 miljard is gemoeid. Een aantal projecten is al in een ver gevorderd stadium en wacht bijvoorbeeld enkel nog op de definitieve vergunningen (Muziekpaleis, Vredenburgknoop en OV-terminal). Volgens berekeningen van de gemeente Utrecht kunnen de beoogde investeringen in het Stationsgebied vanaf 2010 ongeveer 1.000 tot 1.500 banen (bouwvakkers, overige bouwgerelateerde banen) opleveren.

2.2 Provinciaal en regionaal beleid

De Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013- 2018

De Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (PRS) is opgesteld om te zorgen voor een blijvend aantrekkelijke provincie. Via haar ruimtelijk beleid draagt de provincie bij aan een kwalitatief hoogwaardige fysieke leefomgeving, waarin het ook in de toekomst plezierig wonen, werken en recreëren is.

Ruimtelijke ambities

De PRS geeft de ruimtelijke ambities weer van de provincie Utrecht. Hierin staat welke doelstellingen de provincie van provinciaal belang acht, welk beleid bij deze doelstellingen hoort én hoe dit beleid uitgevoerd wordt. Deels loopt deze uitvoering via de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 (PRV) die tegelijk met de PRS is opgesteld.

De PRS is een structuurvisie onder de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Op grond van de Wro heeft de PRS alleen een zelfbindende werking. Het is bindend voor de provincie, niet voor andere partijen. De PRV zorgt voor doorwerking van het beleid en is bindend voor de gemeenten.

De provincie Utrecht heeft een prima uitgangspositie voor een aantrekkelijke toekomst: centrale ligging in Nederland, aan de rand van de Randstad, aan drie internationale ontwikkelingsassen (grofweg de A1, A2 en A12 volgend), nabij Schiphol en met internationale railverbindingen, aanwezigheid van kennis- en zorgcentra, een aantrekkelijke schaal van de leefomgeving en een ruim aanbod aan gave en beleefbare landschappen. Dit maakt dat de provincie een bijzonder aantrekkelijke vestigingsplaats is. Mensen wonen en werken hier graag. Daardoor is er een ruim aanbod aan gekwalificeerd personeel en kennis.

De met vele regiopartijen opgestelde Strategie Utrecht 2040 is beoogd een integrale aanpak die voor het provinciale ruimtelijk beleid te geven die resulteert in drie pijlers:

- een duurzame leefomgeving
- vitale dorpen en steden
- landelijk gebied met kwaliteit

Vanuit de huidige situatie leiden deze pijlers tot de volgende twee belangrijkste beleidsopgaven; opgaven die nodig zijn om de provincie Utrecht aantrekkelijk te houden als vestigingsplaats:

- Accent op de binnenstedelijke opgave: ten minste 2/3 van de woningbouwopgave dient binnenstedelijk gerealiseerd te worden. Dit sluit aan bij de vraag, vergroot het draagvlak voor voorzieningen en openbaar vervoer en vermindert de druk op het landelijk gebied. Verminderen van het overschot aan kantoren en herstructurering van bedrijventerreinen, maken ook deel uit van de binnenstedelijke opgave.
- Behoud en versterken kwaliteit landelijk gebied: Utrecht heeft een aantrekkelijk landelijk gebied. De Provincie wil deze kwaliteit behouden en versterken, zowel voor het landelijk gebied zelf, als voor het stedelijk gebied. De binnenstedelijke opgave vraagt als contramal ook om een aantrekkelijk en bereikbaar landelijk gebied met hoge kwaliteit van landschap, natuur en recreatieve voorzieningen. De zware terugval van financiële middelen voor natuur en recreatie om de stad wil de provincie onder andere opvangen door hier rood-voor-groenconstructies mogelijk te maken. De cultuurhistorische waarden van onder meer de linies, de 4 buitenplaatsen en het agrarische landschap dragen bij aan een aantrekkelijk landelijk gebied. De landbouw is een belangrijke drager van het agrarische cultuurlandschap. Die rol vergt ruimte voor een economisch duurzame landbouw. De aanwezigheid van zo'n 1,2 miljoen inwoners biedt afzetmogelijkheden voor de producten die dit oplevert. Bij dit alles is het kunnen beleven van rust en ruimte van belang.

Provinciale Ruimtelijke Verordening

De provinciale ruimtelijke verordening is gebaseerd op artikel 4.1, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro). Op basis van dit artikel kunnen, met het oog op een goede ruimtelijke ordening, Provinciale Staten regels stellen omtrent de inhoud, toelichting of onderbouwing van ruimtelijke plannen. Hieronder vallen de bestemmingsplannen (inclusief de uitwerkings- en wijzigingsplannen), besluiten o.g.v. de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht waarbij afgeweken wordt van een bestemmingsplan, beheersverordeningen en projectuitvoeringsbesluiten op basis van de Crisis en herstelwet.

Doel van de verordening is om een aantal provinciale belangen te laten doorwerken naar het gemeentelijk niveau.

De regels van de verordening richten zich primair tot gemeenteraden, verantwoordelijk voor het vaststellen van bestemmingsplannen. De regels van de verordening hebben betrekking op nieuwe planologische besluiten. Dit betekent dat bijvoorbeeld vigerende bestemmingsplannen niet onder de werking van de verordening vallen.

De verordening bevat géén zogenaamde burgerbindende bepalingen. De normen uit de artikelen moeten eerst "vertaald" worden in een gemeentelijk planologisch besluit. Pas dan worden burgers daardoor gebonden.

Betekenis voor plangebied

In de Provinciale Stuctuurvisie worden een aantal gebieden aangewezen voor stedelijke ontwikkelingen. De centra van Utrecht en Amersfoort en bij realisering ook in Leidsche Rijn Centrum, worden aangewezen als locatie voor hoogstedelijke ontwikkelingen. Juist de combinatie en verscheidenheid aan functies en hoogwaardige voorzieningen biedt kansen voor diverse soorten van bedrijvigheid.

Via het verstedelijkingsbeleid wil de provincie de kansen die zich voordoen in de nabijheid van OV haltes zoveel mogelijk benutten. Daar waar meerdere vervoersvormen samenkomen en stedelijke activiteiten kunnen plaatsvinden is sprake van een knooppunt. De knooppunten rondom de stations Utrecht Centraal en Amersfoort Centraal worden door de provincie daarbij als de belangrijkste beschouwd. Het project draagt bij aan een verdere versterking van het Utrechtse stationsgebied als multimodaal knooppunt en past daarmee in het provinciale beleid.

2.3 Gemeentelijk beleid

2.3.1 Structuurvisie 2015 -2030

Het ruimtelijk beleid van de gemeente Utrecht is vastgelegd in de Structuurvisie Utrecht (2004). In de structuurvisie wordt de verwachte en gewenste ruimtelijke ontwikkeling aangegeven van de stad Utrecht. De drie kernkwaliteiten van de stad Utrecht zijn uitgewerkt in de perspectieven de Markt, het Podium en de Binnentuin. Er wordt niet gekozen voor één van deze perspectieven. De kracht ligt juist in de combinatie ervan.

- Perspectief de Markt wil ruimte bieden aan die functies van de stad die bijdragen aan een typisch hoogstedelijk milieu en richt zich op economische groei.
- Perspectief het Podium richt zich op het versterken van de culturele vitaliteit van de stad en het ontwikkelen van een uitnodigend stedelijk milieu.
- Perspectief de Binnentuin richt zich op het creëren van en veilige en leefbare woonomgeving, sociale vitaliteit en geborgenheid mede door het versterken van de identiteit van wijken en buurten.

Kern van de Visie

Utrecht ontwikkelt één stad met twee complementaire centra: Utrecht CS (binnenstad en stationsomgeving) en Leidsche Rijn Centrum. Deze twee centra worden onderling verbonden door hoogwaardige infrastructuur en een hoogstedelijk milieu en worden goed aangetakt op het netwerk van de Deltametropool.
Utrecht zet zich in voor onderhoud van de luwere gebieden van de stad. Herstructurering van de naoorlogse wijken is van belang voor het vitaal houden van de bestaande stad. Utrecht streeft naar het realiseren van een complete evenwichtige stad. Daarbij is bereikbaarheid onmisbaar voor het draaiend houden van het stedelijk systeem.

Betekenis voor plangebied
Met de perspectieven voor 2030 is gereedschap ontwikkeld voor het ruimtelijk ordenen van programma en kwaliteiten in de stad. De zwaarste programma's in de marktgebieden, specifieke kwaliteiten op de plaatsen van de podia, en de relatieve rust en leefbaarheid in de binnentuinen.

Om blijvend de benoemde kwaliteiten te behouden zijn de ingrediënten voor een dergelijk recept de volgende:

- De markt heeft programma nodig
- Het podium heeft publiekstrekkers nodig
- De binnentuin heeft onderhoud nodig
- De stad moet bereikbaar zijn

Deze ingrediënten zijn als het ware een herbevestiging van prioriteiten die al eerder door het college zijn gesteld: stationsomgeving, Leidsche Rijn, herstructurering en bereikbaarheid. De lopende programma's dragen derhalve sterk bij aan de ontwikkelingsvisie voor de lange termijn. Daarmee is een stedelijk kader beschikbaar gekomen, ook voor onderwerpen, keuzes en prioriteiten die in de toekomst zich zullen aandienen.

2.3.2 De schoonheid van Utrecht' Welstandsnota 2004

De Welstandnota geeft richtlijnen voor het toetsen van bouwaanvragen aan welstand in aanvulling op het bestemmingsplan.

In de Welstandsnota wordt een onderscheid gemaakt in een drietal beleidsniveaus met een verschillende vrijheid in de omgang met de bestaande stedenbouwkundige structuur en architectuur. Het plangebied is in de nota als ontwikkelingsgebied weergegeven. Ontwikkelingsgebieden zijn gebieden die een nieuwe ontwikkeling gaan of zullen krijgen en door hun ligging, omvang of aard van de ontwikkeling een grote invloed hebben op de omgeving. Het gehele plangebied is aangeduid met het beleidsniveau 'open'. Dat betekent dat er sprake is van een vrije en open oriëntatie op het bestaande bebouwingsbeeld, er ruimte voor vernieuwing is en bij gedeeltelijke veranderingen van de structuur wordt aangesloten op de bestaande omgeving.

Conclusie:
De twee aanduidingen die op de kaart behorende tot de Welstandsnota staan, maken de voorgenomen ontwikkeling van de Mega Bioscoop mogelijk. Daaruit kan geconcludeerd worden dat de ontwikkeling past binnen de kaders die de Welstandsnota biedt. De Welstandscommissie heeft in zijn vergadering van 11 februari 2014 ingestemd met het ontwerp van de Megabioscoop.

2.3.3 Notitie Meervoudig Ruimtegebruik (2005)

Om functiemenging te stimuleren en op de juiste manier te begeleiden heeft de gemeente Utrecht de Notitie Meervoudig Ruimtegebruik (2005) vastgesteld. In deze notitie wordt functiemenging en het combineren van functies gezien als een manier van zuinig ruimtegebruik. Door functies te combineren, door met elkaar gebouwen te delen, door bepaalde gebieden intensiever te bebouwen, door gezamenlijk te parkeren, door gebouwen ´s avonds te gebruiken voor andere activiteiten wordt zuinig om-gegaan met onze ruimte. Daarnaast kunnen combinaties van sociale en recreatieve functies met bijvoorbeeld wonen en werken zorgen voor een groter gevoel van veiligheid, diversiteit en stedelijkheid.

<u>Betekenis voor plangebied</u>

Het plan voorziet in de verdere ontwikkeling van het stationsgebied in Utrecht naar een intensief gebruikt multimodaal vervoersknooppunt met hoog stedelijke voorzieningen. Het is de eerste stap in herontwikkeling van de Jaarbeurs waardoor het huidige Jaarbeurs terrein zal transformeren tot een hoogstedelijk centrumgebied met een grote mate van functiemenging.

2.3.4 Toerisme

(Utrecht Experience, Toerisme over grenzen)

Utrecht trekt jaarlijks miljoenen bezoekers, uit binnen- en buitenland. Zij komen naar de stad om te winkelen, musea en evenementen te bezoeken en de historische binnenstad te bekijken. Utrecht is een creatieve historische stad met (inter)nationale uitstraling. Een gezellige stad, die verrassend veelzijdig is. Het mes van toerisme snijdt aan twee kanten. Bezoekers genieten van het vele dat Utrecht te bieden heeft en de stad profiteert daarvan.

In het rapport Utrecht Experience, Toerisme over grenzen staat de strategische visie van de gemeente op hoe we de stad nog toegankelijker en aantrekkelijker kunnen maken voor bezoekers. Daarnaast moet Utrecht ook een prettige stad blijven om in te wonen, te werken en als (toeristisch) bedrijf gevestigd te zijn. Ondanks het feit dat de looptijd van de visie voorbij is, houdt de gemeente vast aan de hoofddoelstellingen van deze visie:

- het genereren van werkgelegenheid en
- het behoud en verder versterken van het voorzieningenniveau.

Door de ontwikkelingen in het toerisme en de uitdagingen waar we als stad mee te maken hebben en krijgen, zoals de economische crisis, grote infrastructurele projecten en toenemende concurrentie van andere steden is er wel een beleidsnotitie vastgesteld voor de toeristische promotie en marketing van de stad. De focus blijft specifiek gericht op:

- het aantrekken van internationaal bezoek dat voor een meerdaags verblijf in de stad kiest, naast blijvende aandacht voor het dagtoerisme;
- (inter)nationale marketing & promotie van de stad Utrecht

<u>Betekenis voor plangebied</u>

De megabioscoop draagt bij aan de versterking van het toeristisch recreatieve voorzieningenniveau.

2.3.5 Evenementen

(Nota evenementen en festivals in Utrecht, beleid en actieplan 2009 – 2014)

Evenementenstad Utrecht
Utrecht heeft een zeer goede nationale positie als het gaat over evenementen en festivals. De stad staat al jaren in de top drie van evenementensteden. Het aanbod festivals en evenementen in Utrecht is divers en van hoge kwaliteit. Denk aan festivals als de Culturele zondagen, het Nederlands Film Festival, Festival Oude muziek en Spring.

Samenwerking en versterking
In de komende jaren gaan we het evenementenklimaat in Utrecht verder versterken. We doen dit door nauwe samenwerking met het brede Utrechtse aanbod festivals en evenementen Samen met de partijen uit het veld, zoals het Festival Overleg Utrecht (UFO), de marketingstichtingen voor cultuurpromotie en toerisme (SCU en TU) en de samenwerkende Musea gaan we Utrecht als evenementenstad nog beter op de kaart zetten.

Spreiding van evenementen in tijd en plek

Levendigheid in de stad is voor veel mensen juist een reden om in Utrecht te gaan wonen en/of te gaan werken. Evenementen en festivals dragen in belangrijke mate bij tot deze levendigheid. Aan de andere kant zorgen evenementen voor een deel van de bewoners zo nu en dan voor overlast. Doelstelling is spreiding van evenementen in zowel de tijd van het jaar als de plek in de stad te verbeteren. Een betere spreiding zorgt voor minder overlast voor bewoners. Hoewel in het verleden is gebleken dat een spreiding naar andere locaties niet automatisch leidt tot minder klachten. Wat betreft spreiding in locaties moet overigens niet uit het oog worden verloren dat festivals en evenementen nauw verbonden zijn met de plek waar zij plaatsvinden. Ook hun effect is daar sterk van afhankelijk. “Evenementen zoeken locaties en locaties zoeken evenementen. Dat is maatwerk. Een evenement laat zich dan ook niet zomaar ergens heen verplaatsen".

Betekenis voor plangebied

De Jaarbeurs is verreweg de belangrijkste evenementenlocatie van Utrecht. Het organiseren van beursen en evenementen behoort tot de corebussines van dit bedrijf en de vergunningen en faciliteiten van dit bedrijf zijn daar ook op toegesneden. De toekomstige Megabioscoop en de Jaarbeurs zijn o.a. via een foodcourt en de centrumboulevard met elkaar verbonden. Deze verbinding heeft nadrukkelijk tot doel dat beide bedrijven van elkaars faciliteiten gebruik kunnen maken. Hierdoor zal in de toekomst ondermeer het filmfestival een nog stevigere basis kunnen krijgen.

2.3.6 Leisurenota

(Ontwikkelings- en toetsingskader voor grootschalige leisurevoorzieningen gemeente Utrecht)

Leisure is een verzamelwoord voor geïntegreerde en grootschalige vrijetijdsvoorzieningen op het gebied van sport, detailhandel, cultuur, toerisme en recreatie. Deze trekken veel bezoekers en verkeer en vragen veel ruimte. De vraag naar leisurevoorzieningen in Utrecht groeit.

Er zijn veel locaties in Utrecht waar eventueel grootschalige, commerciële leisurevoorzieningen gerealiseerd zouden kunnen worden. Hier wordt gekozen voor het realiseren van een zo optimaal mogelijke kwaliteit van ruimte en van leisurevoorzieningen, door het kiezen voor ontwikkeling van twee leisureconcentratiegebieden en vier locaties voor specifieke leisurefuncties. Door de keuze voor ontwikkeling van twee concentratiegebieden van het type vierde generatie leisure (dit is volledige geïntegreerde ontwikkeling van leisure, wonen, werken, detailhandel en kantoren) ontstaat de beste mogelijkheid voor het creëren van een samenhangend aanbod met een goede verblijfskwaliteit en met de beste kansen voor de lange termijn. Deze keuze vereist een gebiedsgerichte benadering met hoge eisen aan de kwaliteit en het functioneren van de openbare ruimte. Deze keuze levert de stad financieel bovendien het meeste op. Het niet toewijzen van locaties voor leisureontwikkeling leidt tot versnippering van grootschalige leisurevoorzieningen over de stad en daarmee tot suboptimale kwaliteit van de leisurelocaties.

De (historische) binnenstad functioneert nu al als een echt leisurecentrum. Dit is de grootste en meest gevarieerde leisurevoorziening van de stad, met sterke elementen als het Museumkwartier, het culturele aanbod, de vele winkels en horecavoorzieningen. Deze functie moet worden gewaarborgd. De binnenstad wordt niet beschouwd als ontwikkelingslocatie voor grootschalige leisure, maar is wel het belangrijkste vrijetijdscentrum van de stad. Nieuwe leisurevoorzieningen in het Stationsgebied dienen complementair te zijn aan de binnenstad.

Er zijn twee locaties aangewezen als leisureverblijfsgebieden met een geïntegreerd aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen, namelijk het Stationsgebied en Leidsche Rijn Centrum. Deze gebieden kunnen als leisureconcentratiegebieden worden gerealiseerd met een functioneel samenhangend aanbod, met niet alleen leisure maar ook andere centrumvoorzieningen, in een optimaal op verblijfskwaliteit ingerichte omgeving. Het gaat om realisatie van zogenaamde vierde generatie leisureontwikkeling. Integrale gebiedskwaliteit en interactie met andere voorzieningen zijn voor de lange termijn de sleutelwoorden. Gerichte locatieontwikkeling leidt tot synergie voor de consument (aantrekkelijk aanbod in een aangename verblijfsomgeving), voor de ondernemer (breed exploitatiedraagvlak, wisselwerking met complementaire voorzieningen) en voor de overheid (aantrekkelijke integrale locaties, efficiënt ruimtegebruik, adequate infrastructurele en mobiliteitsaspecten, sociale veiligheid).

Betekenis voor plangebied

De Jaarbeurs is een van de belangrijkste leisurelocaties van Utrecht. Het organiseren van beursen en evenementen behoort tot de corebussines van dit bedrijf en de vergunningen en faciliteiten van dit bedrijf zijn daar ook op toegesneden. Met de komst van de Megabioscoop zal de positie van de Jaarbeurs als leisure locatie worden versterkt. De toekomstige Megabioscoop en de Jaarbeurs zijn o.a. via een foodcourt en de centrumboulevard met elkaar verbonden. Deze verbinding heeft nadrukkelijk tot doel dat beide bedrijven van elkaars faciliteiten gebruik kunnen maken.

2.3.7 Verkeersbeleid

Utrecht aantrekkelijk en bereikbaar

De ambities voor een aantrekkelijke en bereikbare stad zijn neergelegd in zeven beleidsprincipes.

I. De gebruiker centraal in het mobiliteitsbeleid;
II. Kwaliteit in de openbare ruimte centraal stellen;
III. Levendige centra op knooppunten;
IV. De plaats bepaalt de mobiliteitskeuze;
V. Randstadspoor en HOV (tram) als basis van het OV-systeem;
VI. De fiets als primair vervoersmiddel in de stad;
VII. De stedelijke verdeelring wordt stadsboulevard.

I. De gebruiker centraal in het mobiliteitsbeleid

- een ruimtelijke inrichting die aansluit bij en ontworpen is vanuit de beleving en het gedrag van de gebruiker;
- een klant- en keuzegerichte benadering (op basis van doelgroepen);
- een intensieve samenwerking met bewoners, bedrijven en instellingen vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid.

II. Kwaliteit in de openbare ruimte centraal stellen

- een samenhangende aanpak van ruimtelijke omgeving en infrastructuur in een kwaliteitsagenda;
- het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte in de brede binnenstad, de poorten van de binnenstad en op andere plaatsen in de stad met een hoge intensiteit aan fietsers en voetgangers;
- samen met marktpartijen zoeken naar kwaliteit en een duurzame inrichting zonder daarbij de betaalbaarheid uit het oog te verliezen.

III. Levendige centra op knooppunten

- een concentratie van activiteiten in zones rond centra, OV-knopen en het gebied daar tussen in;
- inzetten op verhogen van de belevingswaarde in deze gebieden;
- goede OV- en fietsverbindingen tussen deze centra/ knooppunten.

IV. De plaats bepaalt de mobiliteitskeuze

- een op de mobiliteitskeuzes gebaseerde zonering in de stad;
- een hierbij aansluitende inrichting van de infrastructuur;
- een hierbij aansluitende differentiatie in het parkeerbeleid.

V. Randstadspoor en HOV (tram) als basis van het OV-systeem

- de ontwikkeling van Randstadspoor (RSS) en doorgaande regionale HOV-corridors in de stad met P+R op de knopen, met de ambitie het HOV te vertrammen waar mogelijk;
- het vervangen van busverkeer in het centrumgebied door trams en uitbouwen en aanpassen van het OV-netwerk;
- een onderscheid in snelle verbindende trajecten naar de regio en minder snelle ontsluitende trajecten in de stad.

VI. De fiets als primair vervoersmiddel in de stad

- een sterke verruiming van de binnenstadszone waar de fiets (en voetganger) leidend zijn;
- inrichting met ruime stallingvoorzieningen;
- op snelheid en comfort ingerichte 'snelfietsroutes' tussen de stedelijke en regionale centra;
- meer belevingswaarde rond de dragende fietsroutes (kwaliteitsnetwerk).

VII. De stedelijke verdeelring wordt stadsboulevard

- alleen lokaal autoverkeer op de stadsring;
- verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en oversteekbaarheid op de stadsring;
- ruimtelijke continuïteit in het gebied tussen RING en binnenstad.

Nota Stallen en parkeren

De gemeenteraad heeft op 28 maart 2013 de Nota Stallen en Parkeren vastgesteld. Hiermee is het nieuwe parkeerbeleid van kracht. Met de uitwerkingsnota 'Parkeernormen Fiets en Auto' bepaalt de gemeente de benodigde capaciteit van het (fiets)parkeren. Voor de veiligheid, leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Utrecht geeft de gemeente meer ruimte aan voetgangers en fietsers. Dit betekent dat er op sommige plekken op straat minder ruimte komt voor geparkeerde auto's. De gemeente stimuleert auto's om langs de rand van de stad te parkeren: in één van de drie herkenbare grote P+R terreinen, bij NS-stations en andere OV-knooppunten. Als stimulans voor binnenstedelijke ontwikkelingen, en daarmee voor een aantrekkelijke en bereikbare stad zijn de autoparkeernormen in betaald parkeergebied verlaagd. Ook schept de gemeente flexibiliteit door de vrijstellingsmogelijkheden van de parkeernormen te verruimen. Nieuw in de gemeentelijke aanpak is de verplichting om bij nieuwbouw, uitbreiding van bestaande gebouwen of in geval van een functiewijziging ook fietsenstallingen te realiseren. De parkeernormen hebben een bandbreedte, om optimale flexibiliteit en maatwerk te bieden bij de realisatie van bouwplannen.

In Artikel 9 Algemene regel m.b.t. parkeergelegenheid van het bestemmingsplan is een koppeling gelegd met het gemeentelijke parkeerbeleid.

Fietsnota (Verder met de fiets)

De fiets wordt heel veel gebruikt in de stad: een kwart van alle verplaatsingen van, naar en in Utrecht gaat met de fiets. En er ligt een goede toekomst voor de fiets: veel van de autoritten binnen de stad zijn korte ritten. Het is natuurlijk de uitdaging om automobilisten voor die korte ritten op de fiets te krijgen. De gemeente wil fietsen aantrekkelijk maken door een goed fietspadennetwerk in de stad en door te zorgen voor goede fietsstallingen. Hoe de gemeente aankijkt tegen een dergelijk hoofdfietsnetwerk en dat fietsparkeren is beschreven in de fietsnota 'Verder met de fiets'.

Met de Fietsnota 1992 is een stedelijk hoofdfietsnetwerk vastgesteld. In de tien jaar die tussen de Fietsnota 1992 en de fietsnota Verder met de fiets (2003) liggen, heeft de stad zich fors ontwikkeld en zijn diverse voor het verkeer ingrijpende plannen gemaakt en uitgevoerd of in uitvoering. Aan de westzijde van Utrecht wordt Leidsche Rijn gebouwd, in het centrum van Utrecht staat veel op stapel, bijvoorbeeld de ontwikkeling van het stationsgebied, en ook vinden er kleinere ruimtelijke ontwikkelingen plaats, zoals inbreidingen met woningen en herstructurering van het industriegebied Lage Weide/Cartesiusdriehoek. Om met al deze toekomstige ontwikkelingen de stad bereikbaar te houden, is een belangrijke taak weggelegd voor de fiets.

Kern van de fietsnota is dat fietsers zo direct mogelijk, veilig en via logische en aantrekkelijke routes in alle delen van de stad kunnen komen. Daarbij is er natuurlijk ook aandacht voor de recreatieve fietser.

2.3.8 Groenbeleid

Groenstructuurplan

Het Groenstructuurplan Utrecht is een uitwerking van motie 2004/M86 van de gemeenteraad. Het plan dient voor het behoud en de ontwikkeling van de kwaliteiten van het stedelijk groen als onderdeel van een kwalitatief hoogstaand woon- en vestigingsklimaat.

In het plan is een geactualiseerde visie op de stedelijke groenstructuur in 2030 opgenomen. Deze visie is gebaseerd op de ecologische, recreatieve, cultuurhistorische en ruimtelijke samenhang in het stedelijk groen in en om Utrecht.

Voor de realisatie van de visie is nadrukkelijk gekeken naar de acties van de gemeente en van externe partijen voor de korte termijn (2006 - 2011). De meest kansrijke en belangrijke onderdelen voor ontwikkeling van de groenstructuur zijn:

- drie grote (1.250 hectare) groengebieden grenzend aan de bebouwde kom;
- het Leidsche Rijn Park als groot binnenstedelijk groengebied;
- het versterken van het groen in wijken van het grotestedenbeleid.

De visie op de toekomstige stedelijke groenstructuur is één van de uitgangspunten voor de ruimtelijke ontwikkeling en voor het beheer van de openbare ruimte. Dit vergt vertaling van de visie naar nota's van uitgangspunten, bestemmingsplannen en beheerplannen in een afwegingskader. Dit kader omvat de randvoorwaarden voor het behoud en de ontwikkeling van de groenstructuur:

- op stedelijk niveau is een goede stedelijke groenstructuur een gelijkwaardig belang naast andere stedelijke belangen. De stedelijke groenstructuur vertegenwoordigt in ruimtelijke afwegingen een expliciet belang in ontwikkelingen en projecten op buurt- en wijkniveau;
- dat bestaande elementen van de stedelijke groenstructuur worden beschermd. De menging van het stedelijk groen met andere stedelijke functies is in principe mogelijk. De randvoorwaarde hiervoor is dat het groene karakter, de kwaliteiten en het gebruik van het groen wordt behouden of verbeterd;
- een eventuele aantasting van bestaand stedelijk groen wordt elders in de groenstructuur gecompenseerd;

- de locatiekeuze voor onderdelen van de stedelijke groenstructuur is gebaseerd op samenhang en continuïteit in de structuur, op haalbaarheid en op potentiële kwaliteiten (zie figuur 4.4.). De gedachte onderdelen kunnen zo nodig elders worden gerealiseerd zolang sprake is van gelijkwaardige alternatieven;
- ontbrekende delen van de groenstructuur worden ontwikkeld. De open einden in de groenstructuur zijn aldus reserveringen voor de realisatie van toekomstig, stedelijk groen;
- het behoud en de ontwikkeling van de stedelijke groenstructuur is op plaatsen met duidelijke tekorten aan wijk- en buurtgroen van een groter belang dan elders. In planidentificaties dreigt nogal eens een dusdanige stapeling van eisen en randvoorwaarden te ontstaan, dat de realisatie van een initiatief tegen aanvaardbare kosten in gevaar komt. Soms vraagt dat om keuzes te maken.

Het College van B&W bewaakt de gemaakte afspraken met betrekking tot de stedelijke groenstructuur en de inrichting van de openbare ruimte in de nieuwbouwlocaties.

Bomenbeleid

Een van de belangrijkste doelen van het Utrechtse bomenbeleid is een samenhangende bomenstructuur voor de stad te verbeteren en te ontwikkelen, gebaseerd op cultuurhistorische, ruimtelijke en ecologische uitgangspunten en milieu.

Voor 2030 zet de gemeente in op het behoud en de ontwikkeling van de bomenstructuur. Dit zal gebeuren door twee beleidsdoelstellingen:

- Waar mogelijk ontbrekende bomen in de bomenstructuur aanvullen om zo een samenhangende structuur te creëren. Dat betekent bij de ruimtelijke plannen in de komende jaren bezien waar bomen kunnen worden toegevoegd om zo de bomenlanen en pleinen te completeren. Daarnaast bij ingrepen in de huidige structuur op basis van een goed programma van eisen de structuur weer aanvullen;
- De bomenstructuur verder verbeteren door extra zorg aan beheer en onderhoud te besteden. Dit kan resulteren in extra zorg bij aanplanting van bomen, bij groeiplaatsen van oudere bomen, bij de verzorging van de bomen in de jeugdfase en bij bomenziekten.

Sinds 1 januari 2007 kennen alle gemeentelijke ruimtelijke plannen in de stad een bomenparagraaf. De bomenparagraaf biedt vanaf het begin en in alle fasen van een planproces de mogelijkheid een belangenafweging te maken over de gevolgen van een ruimtelijk plan voor bomen.

Betekenis voor het plangebied

Het terrein van de Jaarbeurs en met name de Centrumboulevard gelegen op het Jaarbeursterrein ondergaat de komende jaren ingrijpende veranderingen, waarbij de bestaande groenelemente niet allemaal gehandhaafd kunnen worden. Algemene doelstelling is echter dat de Centrumboulevard een hoogwaardige openbare ruimte wordt waarin bomen/groenelementen bij de inrichting zeker een belangrijke rol zullen spelen. In hoofdstuk 5 paragraaf 5.8 wordt nader ingegaan op hoe met de bestaande bomen op het terrein zal worden omgegaan.

2.3.9 Monumenten en cultuurhistorisch beleid

Erfgoedagenda

Het college van B&W heeft de Erfgoedagenda 2013 op 2 april vastgesteld. De Erfgoedagenda beschrijft het beleid, de projecten en de aandachtsgebieden met betrekking tot monumenten, archeologie en architectuur- en bouwhistorie en de mate waarin deze objecten toegankelijk zijn voor publiek.

De Erfgoedagenda beschrijft zowel onderdelen die reeds in uitvoering zijn als actuele ontwikkelingen, zoals de landelijke modernisering van de monumentenzorg (MoMo) en wijzigingen in de regelgeving. Vraagstukken als energiebesparing, de instandhouding van monumentale kerkgebouwen en 'groene monumenten' krijgen ook aandacht in de agenda. In totaal bestaat de Erfgoedagenda uit ongeveer 60 agendapunten.

Verordening op de archeologische monumentenzorg (2009)
Het gemeentelijk archeologiebeleid heeft tot doel bij te dragen aan de historische beeldvorming over Utrecht en zijn bewoners. Om dit doel optimaal te verwezenlijken vervult de gemeentelijke archeologische dienst een actieve rol. In het gemeentelijk archeologiebeleid wordt afhankelijk van de archeologische waarde, danwel de archeologische verwachtingswaarde zowel naar boven als naar beneden afgeweken van de algemene vrijstelling voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek.

In de op de gemeentelijke archeologische waardenkaart aangeduide gebieden waar een onderzoeksverplichting geldt zal van toekomstige initiatiefnemers tot bodemverstorende activiteiten een inspanning gevraagd kunnen worden om resten uit het verleden op te sporen en zo nodig veilig te stellen. Binnen deze gebieden gelden voor bepaalde ingrepen en activiteiten een aantal vrijstellingen. Voor nadere informatie omtrent het aspect archeologie wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

2.3.10 Cultuurvisie 2012-2022 - Open Ruimte

Utrecht is een bruisende, aantrekkelijke cultuurstad op weg naar internationale allure. Wij hebben onze Cultuurvisie 2012-2022 - Open Ruimte geactualiseerd met de nota Open Ruimte Benut. Hierbij houden we vast aan de belangrijkste uitgangspunten van de Cultuurvisie 2012-2022: de stad als podium, de stad als creatieve ruimte en de stad als leeromgeving. Daarbij willen we meer ruimte bieden aan excellentie en talent, inzetten op een zo breed mogelijke stimulering en facilitering van cultureel ondernemerschap en met enkele aansprekende evenementen en projecten accenten op het cultuurbeleid markeren.

2.3.11 Gebiedsgericht beleid

Masterplan Stationsgebied (2002)
Het Masterplan Stationsgebied biedt het kader voor de ontwikkelingen in het stationsgebied voor een periode tot circa 2020. Het masterplan is een vertaling van Visie A 'Stadshart verruimd' waarvoor een meerderheid van de Utrechtse kiezers in een raadplegend referendum in 2002 heeft gekozen. Eigenschappen van die visie zijn met name twee hoofdroutes van oost naar west, een verbouwd Muziekcentrum aan het Vredenburg, een ondertunneld Westplein en een rustige Catharijnesingel.

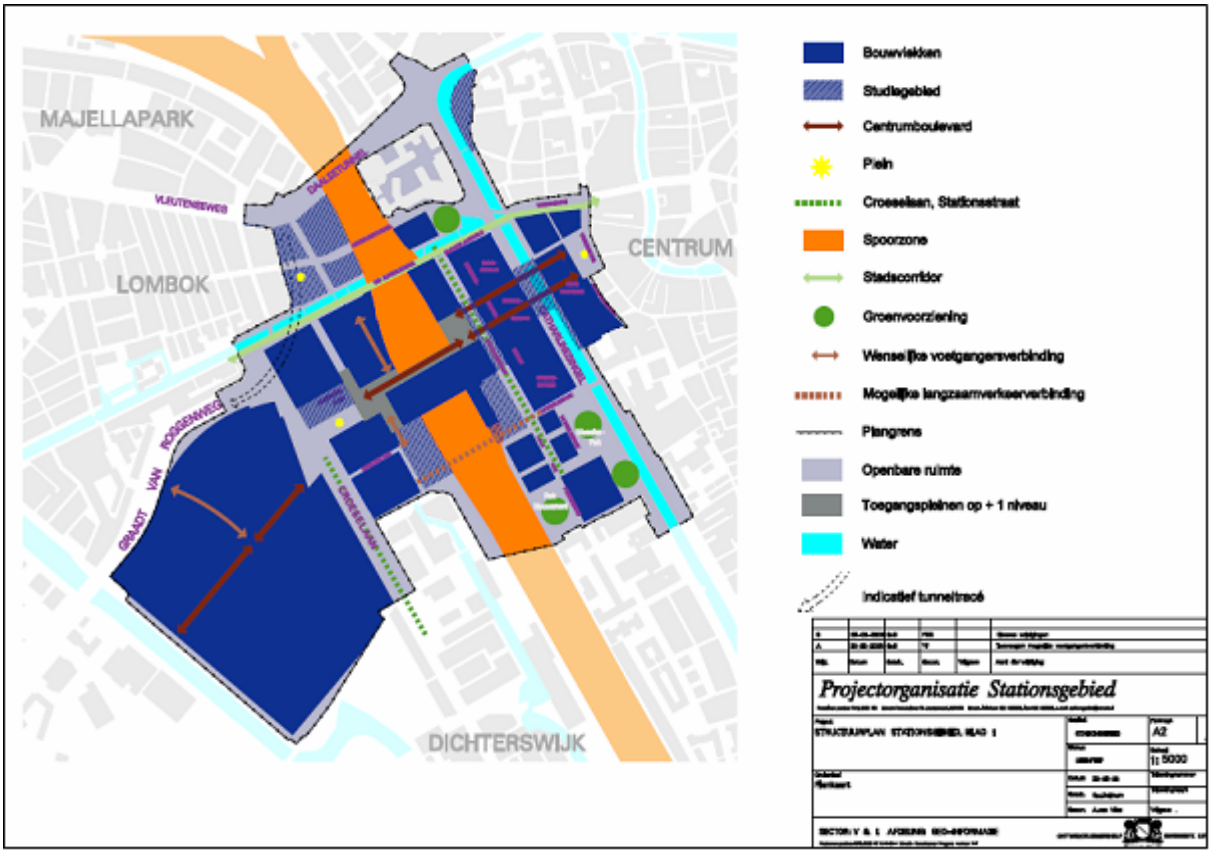
De doelstelling is een sterk logistiek knooppunt, hoogwaardige openbare ruimte, architectuur van hoge kwaliteit en intensief ruimtegebruik te ontwikkelen die hun bijdrage leveren aan het nieuwe centrum van Utrecht, dat bewoners, reizigers, winkelend publiek en werkenden beleven als prettig, schoon en veilig.

Conclusie:
De ontwikkeling van een megabioscoop heeft steeds deel uitgemaakt van de plannen voor het stationsgebied. een dergelijke voorziening hoort thuis in het verruimde stadshart.

Structuurplan Stationsgebied (2006)

Het structuurplan Stationsgebied is de juridische vertaalslag van het Masterplan voor het Stationsgebied uit 2003, inclusief de bijbehorende actualisatie uit 2004. De aanpak van het stationsgebied is gericht op de ontwikkeling van een hoogwaardig, multimodaal openbaar vervoersknooppunt in combinatie met een toplocatie voor werken, wonen en voorzieningen.

De aanpak van het stationsgebied is gebundeld in twee zones, die de dragers zijn van de ontwikkelingen: de Centrumboulevard en de Stadscorridor.

Afbeelding 2.1: Structuurplankaart Stationsgebied

Centrumboulevard

De Centrumboulevard loopt van het Jaarbeursterrein tot het Vredenburg door de OV-terminal en Hoog Catharijne. De Centrumboulevard geeft samenhang en identiteit aan de gebieden en draag bij aan de optimalisering van de wisselwerking tussen openbare en private ruimte. In de Centrumboulevard is de functiemenging complexer. Hoog Catharijne wordt geïntensiveerd, waarbij er veel aandacht is voor de wisselwerking met openbare ruimte.

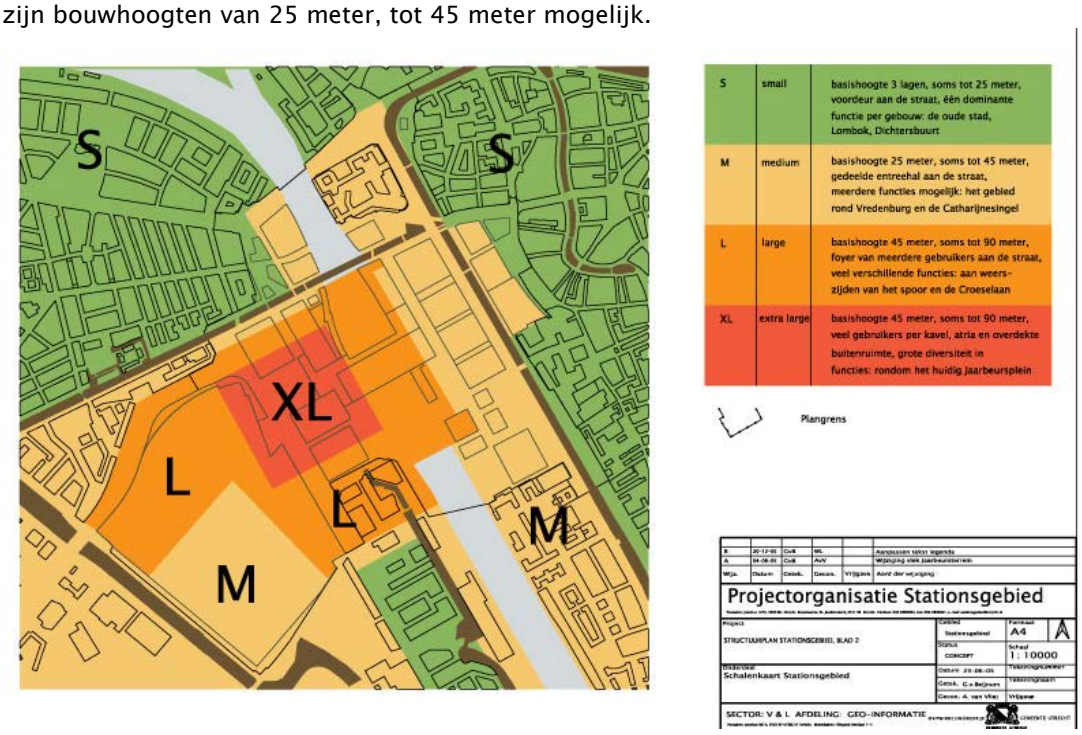
Stadscorridor

De Stadscorridor verbindt de westelijke delen van de stad met het Stationsgebied en loopt vanaf Leidsche Rijn tot het Vredenburg. De overheersende functies aan de Stadscorridor zijn wonen, winkelen, cultuur en publieke functies, zoals kantoren. De corridor vormt een (HOV)route met functies voor de stadsbewoners.

Het Vredenburg, het Smakkelaarsveld, de strook rond het spoor, het Westplein en de Kop van Lombok worden met elkaar verbonden door kwaliteiten te herstellen en nieuwe betekenissen aan de diverse plekken te geven. Belangrijk is de keuze om bestaande sterke identiteiten hiervoor in te zetten.

Publieke functies als het Muziekpaleis, het Stadskantoor en een moskee bevinden zich langs deze route. Zo wordt een stedelijke, eenduidige route gecreëerd gericht op de inwoners van Utrecht en met functies die primair de stadsbewoners nodig hebben. Het begeleiden van de route met deze nieuwe functies en woningen zorgt bovendien voor een grotere sociale veiligheid.

De gewenste bouwhoogten zijn aangegeven in onderstaande figuur. Het plangebied ligt in de zone L en M. Hier zijn bouwhoogten van 25 meter, tot 45 meter mogelijk.

Afbeelding 2.2: Hoogteschalenkaart Structuurplan Stationsgebied

Voor een goede wisselwerking tussen openbare ruimte en gebouwen is de kwaliteit van de plint van essentieel belang. In het Structuurplan worden daartoe een aantal eisen gesteld. Van belang is dat er op de begane grond publieksfuncties worden gerealiseerd. Verder worden er eisen gesteld aan de vormgeving van entrees en dergelijke.

Bomenvisie Stationsgebied

In deze bomenvisie staat hoe het college van B&W wil omgaan met de ca. 1000 bomen in het Stationsgebied. Deze bomenvisie is de uitwerking van de nota bomenbeleid Utrecht.

De voornaamste elementen van de bomenvisie zijn:

- De gemeente wil er binnen het redelijke en haalbare alles aan doen, de bomen de centrale plaats te geven in het Stationsgebied die zij verdienen;
- De bomenvisie is bedoeld als werkdocument en als basis voor vervolgstappen. Naast de visie zijn drie producten ontwikkeld: de geactualiseerde kaart referentiekader openbare ruimte, de rapportage strategie voor boombeplanting en de bomeninventarisatie. Naar de huidige inzichten verdwijnen er als gevolg van de planontwikkelingen maximaal 564 bomen. Daarvan zijn er 120 technisch verplantbaar. Van die 120 bomen, hebben 59 bomen een goede, 35 een redelijke en 26 een matige conditie2. Wij willen ons inspannen om zoveel mogelijk van de 120 bomen te verplanten. Uiteindelijk zal per geval een afweging worden gemaakt. De integrale plannen voor het Westplein, Jaarbeursplein en de Catharijnesingel worden aan de raadscommissie voorgelegd.
- Om de overlevingskansen van de te verplanten bomen te vergroten, zullen wij in een zo vroeg mogelijk stadium conditioneringswerkzaamheden uitvoeren. Wat betreft de nieuw aan te planten bomen, streven wij ernaar – conform de nota bomenbeleid Utrecht – gebruik te maken van de grootste categorie bomen die commercieel leverbaar zijn. Verder investeren wij in een goede plantplaats inrichting.

Om de gegevens te monitoren, komt er een bomenbalans Stationsgebied. Deze bomenbalans wordt vast onderdeel van de voortgangsrapportages over het Stationsgebied.

2.4 Conclusie

Het plangebied maakt deel uit van de ontwikkelingen rond het stationsgebied. Daarbij wordt gestreefd naar uitbreiding en kwaliteitsverbetering van de bestaande functies zoals de Jaarbeurs.

- Het plan past binnen de ontwikkelingsrichting die wordt voorgestaan in het Structuurplan Stationsgebied;
- Het plan past binnen de bouwhoogtekaart zoals die is opgenomen in het Masterplan Stationsgebied;
- Het plangebied maakt in de toekomst deel uit van de Centrumboulevard de belangrijkste lokale route van het Vredenburg via Hoog Catharijne en de nieuwe stationshal naar de Jaarbeurs;
- De Megabioscoop vormt een levendige functie aan de Centrumboulevard die ter plaatse van de bioscoop ook verbreed wordt tot een plein;

Aan de Centrumboulevard zal tevens de nieuwe entree Oost van de Jaarbeurs worden gesitueerd tezamen met ondersteunende voorzieningen.

Hoofdstuk 3 Bestaande situatie

3.1 Beschrijving van het plangebied

3.1.1 Historische ontwikkeling

Het plangebied is gelegen in de wijk Zuidwest, deelgebied Dichterswijk. Dichterswijk is het gedeelte tussen de Graadt van Roggenweg – Westplein, de spoorlijn rond Utrecht Centraal Station, de Vondellaan – Balijelaan en het Merwedekanaal. Het uitbreidingsplan van Moreelse voorzag onder meer in het aanleggen van drie evenwijdige grachten ten westen van de Binnenstad waarmee de Catharijnesingel centraal in de stad zou komen te liggen. Uiteindelijk zijn alleen deze grachten gerealiseerd. De ligging van deze (gedempte) grachten is terug te vinden in de structuren van Dichterswijk, onder andere ter plaatse van de Croeselaan, Vondellaan, Mineurslaan en de Kruisvaart.

In dit voormalige hoveniersgebied, vond aan het begin van de twintigste eeuw woningbouw plaats opgezet volgens het gesloten bouwblok principe. In 1918 werd het terrein op de hoek Vondellaan – Croeselaan vrijgegeven voor bebouwing. Particulieren realiseerden er kleinschalige woonbuurtjes. Bovendien vestigden er zich drie kazernes tussen de Croeselaan en de Mineurslaan. In de jaren dertig volgde meer woningbouw. Het karakter van deze woonstraten is te typeren als die van straten binnen een vroeg twintigste eeuwse gesloten en halfopen stedelijk blok. De wat later gerealiseerde delen van de wijk zijn te typeren als een tuinwijk: voornamelijk aaneengesloten eengezinswoningen in twee of drie lagen met kap in traditionele materialen. De bebouwingsrand langs de Vondellaan – Balijelaan is hoger en meer historiserend van aard. Bijzonder in de wijk is het Brederoplein en het daaraan gesitueerde (voormalige) schoolgebouw, vanwege de sterke samenhang tussen de stedenbouwkundige structuur en de architectuur.

3.1.2 Monumenten, beeldbepalende elementen en cultuurhistorie

In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig met een monumentale waarde. Wel zijn de nabij het plangebied in 2012 gerealiseerde kantoortorens van de Rabobank aan de Croeselaan beeldbepalend voor (de omgeving van) het gebied.

Op de gemeentelijke Archeologische waardenkaart is het gebied gedeeltelijk aangegeven als gebied met hoge archeologische verwachtingswaarde en gedeeltelijk als gebied met archeologische verwachtingswaarde. In hoofdstuk 5 wordt daar nader op ingegaan.

3.1.3 Structuurbepalende elementen

De rand van het Jaarbeursterrein langs de Graadt van Roggenweg is eind jaren tachtig met de sloop van de Hojellkazerne (hoek Croeselaan – Graadt van Roggeweg) vormgegeven als een relatief zware stedelijke wand richting centrum, uitmondend in een hogere kantoortoren. In de jaren negentig is deze wand verlengd met drie relatief hoge nieuwe kantoorgebouwen die nu voor een belangrijk deel de "skyline" van Utrecht bepalen. In het noorden van het plangebied vormt de Croeselaan met de grootschalige kantoorbebouwing van het zuidelijke stationsgebied een structurerend element.

3.2 Beschrijving van de bestaande functies in het plangebied

Dichterswijk met de huidige begrenzing is voor een groot deel in beslag genomen door de Utrechtse Jaarbeurs die officieel op het Vredenburg is begonnen. In de periode tussen de jaren veertig en de jaren zeventig van de vorige eeuw kreeg de Jaarbeurs haar huidige omvang en functie.

Verschillende uitbreidingsplannen volgen elkaar snel op. De meest recente grootschalige ontwikkeling is die van het stationsgebied waarbij de nieuwe openbaar vervoersterminal aan het Jaarbeursplein en de Croeselaan is gelegen.

3.2.1 Bestaande situatie

Op het deelgebied Jaabeursterrein bevindt zich de Jaarbeurs Utrecht. Het hallencomplex wordt gebruikt ten behoeve van het faciliteren van beurzen, congressen, evenementen, etc. en maakt gebruik van een gecombineerde interne ontsluiting in de richting van de aanwezige parkeerterreinen van de Jaarbeurs, of de ontsluiting voor langzaamverkeer richting de Utrechtse OV-terminal.

3.2.2 Toekomstige ontwikkelingen

De Jaarbeurs en de gemeente Utrecht zijn reeds enige tijd in gesprek over de integrale (her)ontwikkeling van het Jaarbeursgebied. Ook ambtelijk wordt gestudeerd op stedenbouwkundige inrichtingsvarianten. Ten behoeve van de integrale herontwikkeling van het Jaarbeursgebied zal een nieuwe structuurvisie (Structuurvisie fase 2) worden opgesteld. De plannen zijn nog niet concreet genoeg om mee te nemen in een bestemmingsplan. Zodra deze plannen wel zijn uitgekristalliseerd zal hiervoor een aparte planologische procedure worden doorlopen. De nieuwe entreehal van de Jaarbeurs (entree Osst) en de Megabioscoop lopen middels dit projectbestemmingsplan vooruit op de uitwerking van de Structuurvisie fase 2.

3.3 Conclusie

Het Jaarbeursterrein wordt momenteel gekenmerkt door grootschalige vrijstaande bebouwing (solitaire objecten) in een vrije verkavelingsopzet. De architectuur is sober. Vanwege de centrale ligging van de Jaarbeurs in de stad maar ook vanwege de representatieve functie die de Jaarbeurs voor Utrecht heeft wordt er in de plannen voor het stationsgebied gestreefd naar een algehele kwaliteitsverbetering door de versterking van de samenhang tussen de gebouwde en onbebouwde ruimte. De drie belangrijkste pijlers van het Structuurplan Stationsgebied zijn dan ook verbinden, betekenis geven en herstellen. In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan hoe deze uitgangspunten in dit plangebied nader vorm gegeven zullen worden.

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving

4.1 Projectbeschrijving

Jaarbeurs Ontwikkeling BV is voornemens op de planlocatie een bioscoop te ontwikkelen. Wolff Megabioscoop Utrecht BV is voornemens een megabioscoop te exploiteren op het terrein van de jaarbeurs Utrecht. De initiatiefnemers streven ernaar het complex voor het Nederlands Film Festival in 2015 operationeel te hebben.

De planlocatie is onderdeel van een totaalplan voor de herontwikkeling van het Jaarbeursgebied: Jaarbeurs trekt zich terug richting bestaande hallen en richt zich op ontwikkeling van het westelijk gebied en de overzijde van het Merwedekanaal. De ontwikkellocatie van de Gemeente ligt aan de Croeselaan, het oostelijk gebied ter plaatse van de huidige parkeerterreinen P1 en P3 van de Jaarbeurs. Binnen de ontwikkeling worden twee planfasen onderscheiden. De bioscoop is onderdeel van fase 1. De nadruk ligt hier op de ontwikkeling van kunst, cultuur en leisure en entertainment.

GEMEENTE
a.
b.
c.
GEMEENTE
JAARBEURS
JAARBEURS
Legenda Demarcatie Oost-West omklap
Ontwikkeling fase 2 gemeente
Ontwikkeling fase 2 Jaarbeurs
Ontwikkeling fase 1 (a.Hotel, b. Casino, c. Bioscoop)
Demarcatielijn
Verplichte rooilijnen
Centrumboulevard
Wenselijke verbindingen

De bioscoop is de eerste van een serie toekomstige ontwikkelingen op het Jaarbeursterrein en is gelegen aan de Centrumboulevard. Deze ontwikkeling past in het Masterplan van het Stationsgebied (2003) en het Structuurplan Stationsgebied (December 2006). Hierin is beschreven dat aan het gedeelte van de Centrumboulevard tussen Jaarbeurscomplex en Jaarbeursplein leisure functies, culturele functies en een hotel zullen komen.

Naast de bioscoopzalen komen er ook verschillende horecavoorzieningen (foodcourt) die zich naast de entree van het gebouw zullen bevinden. De horecavoorzieningen zijn zowel vanuit de Bioscoop, als vanaf de Centrum boulevard te betreden zijn. De bioscoop komt in directe verbinding met de Jaarbeurs te staan zodat evenementen ook gebruik kunnen maken van de bioscoop voorzieningen. De Bioscoop draagt hiermee ook bij aan vernieuwing van het Jaarbeurscomplex.

Bioscoop en vernieuwing Jaarbeurscomplex

Grenzend aan de bioscoop realiseert Jaarbeurs Utrecht een nieuw entreegebouw. Deze twee ontwikkelingen samen zijn onderdeel van een reeks ingrepen in en om het Jaarbeurscomplex. In de toekomst is de Jaarbeurs voornemens de hallen ten noorden van de Centrumboulevard, gefaseerd te vernieuwen. De Prins van Oranjehal zal op termijn, doch niet eerder dan 2023, worden herontwikkeld.

De bioscoop komt met de kopse kant tegen de Jaarbeurbeurshallen aan te liggen vrijwel voor de huidige entree en grenst aan de gevel van de toekomstige entree. De gevels van de bioscoop, entreegebouw en de Oranjehal vormen samen de wanden van het aangrenzende plein als onderdeel van de centrumboulevard. De bioscoop past zowel ruimtelijk als functioneel binnen de plannen voor het Stationsgebied: de realisatie van een hoogstedelijk entertainment gebied en de realisatie van de Centrumboulevard.

4.1.1 Programma

Het totale programma voor de Megabioscoop bestaat uit maximaal 14.500 m2 bvo, opgebouwd uit 14 zalen, 3300 stoelen en ca.1500 m2 horecavoorzieningen (foodcourt). De programmatische kaders van de bioscoop ligt hiermee in lijn met het programma zoals eerder vastgelegd.

De bioscoop zal als een zelfstandig gebouw met de kopse kant grenzend aan de huidige Entree Oost gerealiseerd worden. Op de begane grond is een koppeling tussen de horecavoorziening en Jaarbeurs mogelijk en op de verdieping staat de foyer in verbinding met de SuperNova ruimte van het Jaarbeurscomplex. Er worden jaarlijks 650.000 tot 1.300.000 bezoekers verwacht.

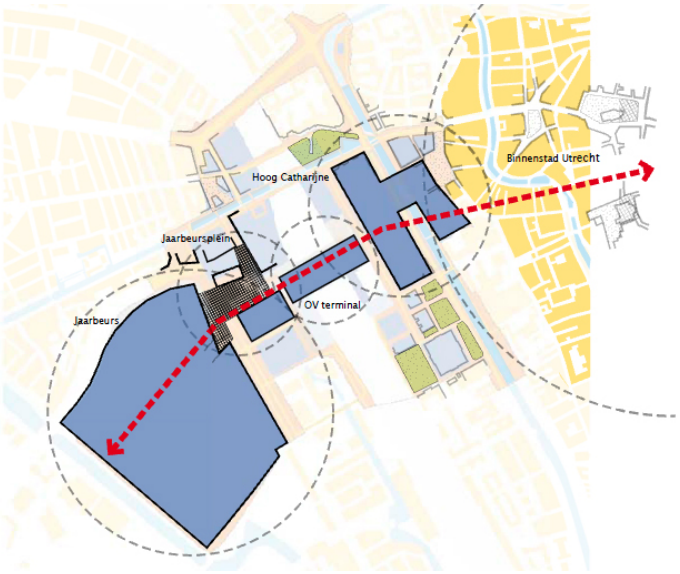
4.1.2 Stedenbouwkundig plan

De hoofdentree van de Jaarbeurs ligt aan de kant van de Croeselaan en het achterliggende station en centrum van Utrecht. De bioscoop komt ten zuidoosten van de huidige entree te liggen en grenst direct aan het Jaarbeurscomplex. Hiermee krijgt het huidige VIP parkeren (voor hal 8) een andere locatie en schuift de ingang van het parkeerterrein P3 op richting Croeselaan, zolang de Kop van het Jaarbeursterrein nog niet ontwikkeld wordt. Het toekomstige deel centrumboulevard grenst direct aan de bioscoop.

Centrumboulevard

De Centrumboulevard is een van de belangrijke oost-west verbindingen in het stationsgebied en loopt van het Merwedekanaal tot Vredenburg, door het hart van het Jaarbeursterrein, de OV-Terminal en door Hoog Catharijne. Hieraan liggen grootschalige functies die nationale betekenis hebben, zoals Jaarbeurs Utrecht en Hoog Catharijne. Samen met de oude binnenstad, die eveneens een landelijke aantrekkingskracht heeft, vormen zij de Centrumboulevard.

De diverse bestemmingen krijgen daarin een duidelijk herkenbare identiteit, heldere onderlinge verbindingen en goede wisselwerkingen met de, daarop afgestemde, openbare ruimte. Er komen allerlei functies: zoals wonen, werken, winkels, amusement en openbaar vervoer.

Figuur Centrum Boulevard

De Centrumboulevard is een kralensnoer, een reeks van pleinruimtes en verbindingen met elk eigen vormgeving, identiteit en programma. Het Jaarbeursterrein kent in de toekomst drie pleinen als onderdeel van de Centrumboulevard. Het bestaande expoplein, de Jaarbeurspassage (een openbare ruimte binnen het jaarbeurscomplex) en het nieuwe plein grenzend aan de bioscoop als voorruimte voor de nieuwe entree van de Jaarbeurs. De plek en het type gebruik van de pleinen biedt kansen om hier een eigen Jaarbeurssfeer te creëren.

Pleinruimte voor de bioscoop

De Megabioscoop is zo gesitueerd dat een pleinruimte ontstaat. De gevels van de Megabioscoop, Entreegebouw en Oranjehal vormen de pleinwanden en zullen zich als dusdanig presenteren, met actieve plinten. De megabioscoop verzorgt met haar publieksaantrekkende functie een belangrijke rol in het gebruik, de levendigheid en beleving van het plein.

Figuur kaart rooilijn

Het toekomstige plein heeft een maatvoering van circa 55x110m, vergelijkbaar met de Vredenburgplein. De bioscoop wordt 9m naar achtergeschoven t.o.v. de Centrumboulevard in het verbindingstuk met het Jaarbeursplein waar de breedtemaat 30m is. Bij herontwikkeling van de Oranjehal komt de toekomstige rooilijn 11 m terug te liggen.

Bioscoop

De centrumboulevard bestaat uit pleinen en verbindingen hiertussen. Om dit onderscheid te kunnen maken zijn er verplichte gevelrooilijnen opgenomen die de pleinruimte begrenzen. De bioscoop heeft een strakke rooilijn in de footprint en landt als gebouw op de grond. Incidenteel kraagt de bovenbouw uit ten opzichte van de rooilijn.

Het gebouw heeft een gevellengte van ongeveer 100 m aan de centrumboulevard en varieert in hoogte tussen 17m en 23 m. Het is opgebouwd uit verschillende volumes. De op een na grootste bioscoopzaal is markant op hoek geplaatst en benadrukt hiermee de hoofdentree. De zaal steekt over aan zowel de noordoostzijde als de noodwestzijde op een hoogte van circa 8 met circa 4 en 8 m. De begane grond heeft over de gehele lengte een glazen gevel van circa 5 meter hoog, waar naast de hoofdentree een reeks deuren toegang bieden naar het plein.Hiermee is duidelijk voor interactie gekozen tussen de foodcourt van de megbioscoop en centrumboulevard. De transparante gevel versterkt de uitwisseling met binnen en buiten.

Figuur Impressie Bioscoop

Op de begane grond is een horecavoorzienin (foodcourt) gelegen. Het beslaat ongeveer 2/3 van de gevellengte. Het is zowel vanuit binnenuit als vanaf het plein bereikbaar. Daarnaast zal in het ontwerp van het plein een terrasfunctie opgenomen worden. Op verdieping presenteert de foyerruimte zich aan de centrumboulevard. Ook hier zorgt een transparante gevel voor interactie met binnen en buiten. Hoewel de bioscoop als zelfstandig gebouw gerealiseerd wordt, wordt ter plaatse van de foyer ook een fysieke koppeling met de Jaarbeurs gemaakt. Hierdoor is uitwisseling in programma mogelijk.

Aan de achterzijde van het gebouw wordt intern ruimte expeditie opgenomen, in het verlengde van de expeditie zone van de Jaarbeurs.

Stedenbouwkundige gevolgen

Met de realisatie van de bioscoop wordt de eerste vormen zichtbaar van de herontwikkeling van het Jaarbeursgebied. Ook de centrumboulevard zal op korte termijn op dit onderdeel ingericht worden. Het ondersteunt de gewenste stedenbouwkundige opzet zowel ruimtelijk als functioneel. De bioscoop is vormgegeven als ruimtelijk in het oogspringend gebouw en presenteert zich als wand aan het nieuwe plein van de Jaarbeurs. Functioneel draagt de bioscoop bij aan de voor de Centrumboulevard gewenste actieve uitstraling van gebouwen. Het gebouw heeft een goede interactie met de openbare ruimte en heeft over de volledige gevellengte verbinding op het maaiveld. De bioscoop past in het toekomstig gewenste beeld en gebruik van plek als onderdeel van de herontwikkeling van het Jaarbeursterrein.

4.2 Verkeer en openbare ruimte

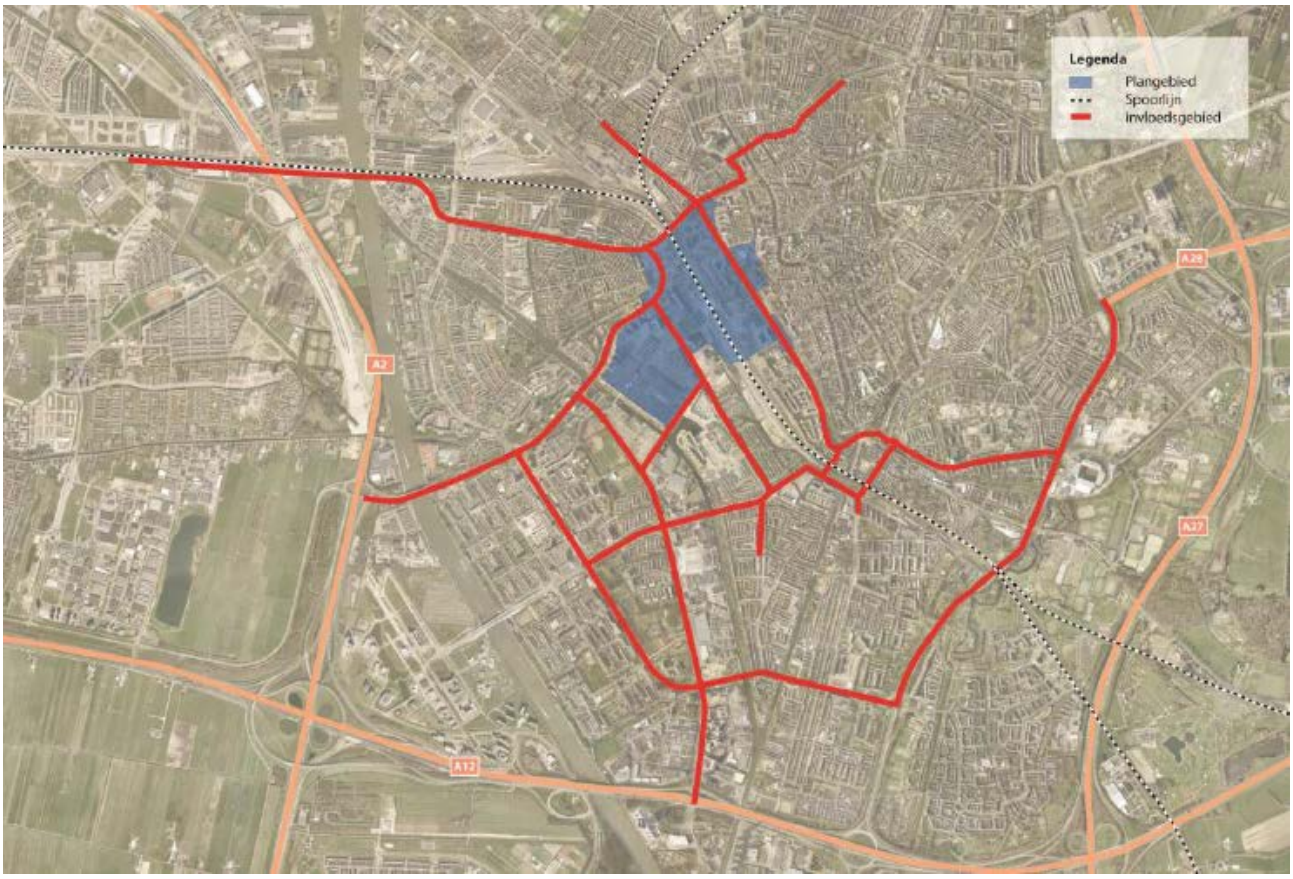
4.2.1 Bereikbaarheidsambities Stationsgebied

Ten aanzien van het verkeer hebben de plannen in het Stationsgebied gevolgen op stadsniveau. Het specifieke plangebied voor de ontwikkelingen in het Stationsgebied is in blauw aangegeven op onderstaande kaart.

De aanwezigheid van het openbaar vervoersknooppunt maakt dat het Stationsgebied met openbaar vervoer zeer goed bereikbaar dient te zijn en dat het functioneert als verbindende schakel tussen de verschillende stadsdelen.

Het autoverkeer dat in het Stationsgebied zelf moet zijn, is vooral afhankelijk van de beschikbare infrastructuur buiten het Stationsgebied. De uitgangspunten van het stedelijke bereikbaarheidsprogramma en het stedelijk beleid zijn randvoorwaarden voor de bereikbaarheid van het Stationsgebied.

De twee invalswegen vanaf de knooppunten Hooggelegen en Westraven zijn dragers voor de bereikbaarheid van het Stationsgebied. De invalsweg vanuit Hooggelegen (Rijksweg A2) loopt via het 24 Oktoberplein naar het Stationsgebied. Vanuit Westraven (Rijksweg A12) loopt een invalsweg via het 5 Meiplein en de Van Zijstweg naar het Stationsgebied. In Afbeelding 4.9 zijn de belangrijkste ontsluitingswegen voor het Stationsgebied opgenomen.

Afbeelding belangrijkste ontsluitingswegen voor het Stationsgebied (2015).

Er is voor gekozen de Graadt van Roggenweg primair te gebruiken voor de ontsluiting van de Binnenstad, Stationsgebied Oost en de wijken aan de oostzijde van de sporen. De twee invalswegen zijn nodig om een té hoge milieubelasting van de daar aanwezige woningen te voorkomen. De Van Zijstweg wordt gebruikt als hoofd ontsluiting van het gebied aan de westzijde van de sporen. In de plannen voor het Stationsgebied is op termijn voorzien in een knip op de Croeselaan. Na het aanbrengen van deze knip zal de Croeselaan uitsluitend gebruikt worden voor bestemmingsverkeer dat in het gebied rond de Croeselaan en het Jaarbeursplein moet zijn.

Als uitwisseling tussen de twee routes functioneert de Overste den Oudenlaan. Op het 24 Oktoberplein wordt duidelijk aangegeven dat de automobilist een keuze dient te maken tussen oostzijde (oude stad) of westzijde (station, Stationsentree-West en Jaarbeursterrein). Deze hoofdstructuur impliceert een duidelijke keuze voor de locatie van parkeervoorzieningen. Studie naar de verschillende varianten om de problemen rond de luchtkwaliteit op te lossen kan nog leiden tot andere inzichten omtrent de oplossingen voor autobereikbaarheid van het stationsgebied.

De verbinding tussen de nieuwe OV-Terminal en het omliggende gebied wordt overzichtelijker gemaakt en de verschillende functies krijgen herkenbare entrees. Er komen verbindingen en entrees vanaf maaiveld, maar ook op +1- niveau wordt de verbinding met de binnenstad verbeterd, waarbij de entrees van en de overgangen naar de OV-Terminal herkenbaarder worden gemaakt. Vanuit de OV-Terminal zijn alle perrons (zowel bus, tram als trein) goed bereikbaar door middel van een vaste trap, roltrap of lift. Daarnaast verbindt de Noorder- en Middentunnel de treinperrons met elkaar.

De routes in het Stationsgebied zijn onderdeel van de hoofdfietsstructuur of sluiten daarop aan. Op cruciale plaatsen, zoals het Smakkelaarsveld en het Westplein, wordt het openbaar vervoer ongelijkvloers gekruist. In het gebied komen voldoende fietsparkeervoorzieningen. De totale behoefte is circa 33.000 stallingsplaatsen. Het merendeel van de toevoeging wordt gerealiseerd bij de OV-Terminal, waar het aantal plaatsen kan groeien van 8.800 naar 22.000. Het aantal plaatsen voor kantoren in het gebied groeit van 8.000 naar 11.500. Het is de verantwoordelijkheid van de bouwers van de kantoren deze plaatsen te realiseren. Voor de overige functies zullen minstens 4.000 stallingsplaatsen nodig zijn. Voor het benodigde aantal stallingsplaatsen wordt, analoog aan het parkeerbalans, ook een fiets parkeerbalans bijgehouden.

Op maaiveldniveau worden goede voorzieningen voor onbetaald fietsparkeren in de openbare ruimte gerealiseerd.

Aspecten die daarbij een rol spelen zijn betaald/onbetaald, bebouwd/onbebouwd, beheerd/onbeheerd en de wijze van handhaving.

Het Randstadspoor en de Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)-banen zijn de dragers van het openbaar vervoer in de stad. Beide systemen kunnen worden gekoppeld aan P&R voorzieningen aan de rand van de stad. De OV-Terminal vormt het knooppunt van het HOV-systeem in het centrum van de stad.

Verkeersontsluiting Plangebied

De ontwikkeling van de Megabioscoop ligt aan de toekomstige Centrumboulevard op loopafstand van de OV terminal en verschillende openbaarveroersmodaliteiten HOV, Tram en bus.

Openbaar vervoer

De Megabioscoop ligt aan de Centrumboulevard die een snelle en comfortabele verbinding verzorgd voor voetgangers tussen de OV-Terminal en de Megabioscoop. De OV-Terminal ligt op loopafstand van de Megabisocoop, waardoor het openbaar vervoer een aantrekkelijk alternatief vormt voor bezoekers van de Megabioscoop. De OV-Terminal is het openbaar vervoer knooppunt waar treinen uit alle windstreken, stads- en streekbussen en de tram halteren.

Langzaam verkeer.

De Centrumboulevard verbindt de Binnenstad, via de OV-Terminal en het Jaarbeursterrein met de westelijk van de Jaarbeurs gelegen woonbuurten. Door zijn ligging aan de Centrumboulevard is de Megabioscoop gelegen aan een voor voetgangers comfortabele verbinding met het westen en het oosten

De omliggende wegen, te weten de Van Zijstweg, Croeselaan en Graadt Van Roggenweg maken onderdeel uit van de hoofdfietsroutes van de stad. Deze wegen zijn voorzien van vrijliggende fietsvoorzieningen. De route Van Zijstweg – Croeselaan – Sijpensteijnkade maakt onderdeel uit van de top5 fietsroutes.

De Megabioscoop legt binnen het invloedsgebied van de Stadscorridor. Deze loopt van Leidche rijn via het Westplein, tot Vredenburg en verbindt de westelijke delen van de stad (Leidsche Rijn) met de binnenstad. Ter hoogte van het Westplein kan de fietser die gebruik maakt van de Stadscorridor de Megabioscoop bereiken.

Autoverkeer

De Megabioscoop is gelegen op het terrein van de Jaarbeurs Utrecht. Autoverkeer met de bestemming Megabisocoop gebruikt de routes die ook beschikbaar zijn voor het Jaarbeursverkeer. Parkeerders voor de Megabioscoop maken gebruik van exclusief voor de bioscoop ingerichte parkeerplaatsen op het Jaarbeursterrein en dan in hoofdzaak van een speciaal voor de Megabioscoop aangewezen gedeelte van P3, gelegen tussen de Van Zijstweg en de rij woningen langs de Croeselaan. Dit parkeerterrein zal worden ontsloten vanaf de Van Zijstweg. De ontsluiting van deze parkeerplaats komt op een zo groot mogelijke afstand van bestaande woningen. In paragraaf 4.2.3 wordt een en ander uitgebreid toegelicht.

4.2.2 Openbare ruimte en groen

Door de verplaatsing van Entree Oost is ook een verplaatsing van de aanlooproute vanaf het Jaarbeursplein gewenst. Deze route zal, als onderdeel van de centrumboulevard, aangelegd worden door het Jaarbeurscomplex en over het huidige voorterrein van de Prins van Oranjehal, zodanig dat een nieuwe doorgaande route ontstaat die aantrekkelijk is, en die de periodieke, grote bezoekersstromen op adequate wijze kan faciliteren. Dit vormt de opmaat naar de verdere invulling van de Centrumboulevard na de realisering van Entree Oost.

Toegankelijkheid mensen met een beperking

De Centrumboulevard wordt een moderne hoogwaardige langzaamverkeersroute waarbij vroegtijdig in het ontwerpproces rekening gehouden wordt met de bereikbaarheid van de functies en gebieden. Ook voor personen met minder of geen zicht of die afhankelijk zijn van een rolstoel. Daarom worden ook de belangenorganisaties voor mensen met een beperking daarbij betrokken, zodat gewerkt wordt volgens Agenda 22. De Projectorganisatie Stationsgebied zal dit overleg ondersteunen en organiseren. De verschillende ontwerpen worden met elkaar afgestemd, zodat gewenste voorzieningen consistent door de verschillende projectgebieden worden toegepast. Er zullen op maaiveld entrees voor de aanliggende gebouwen gemaakt worden, die vanaf het openbaar gebied eenvoudig bereikbaar zijn voor personen met een beperking. De Rabobrug wordt ook voorzien van liften om de hoogteverschillen te beslechten.
De Rabobrug wordt vervolgens aan de Westzijde op hoogte verbonden met de OV Terminal, Stationsplein West en de Westflank Noord door middel van een op hoogte gelegen publieke verbindingsroute (Forum). Aan deze route hebben de kantoren aan de zijde van het busstation hun entree. Deze route wordt ingericht conform de richtlijnen voor het openbaar gebied. Het hoogteverschil met het maaiveld kan, naast de liften bij de Rabobrug, tevens worden overbrugd met behulp van de voorzieningen bij het Stationsplein West.
Ook bij de inrichting van dit semi-openbare gebied wordt rekening gehouden met mensen met een beperking.

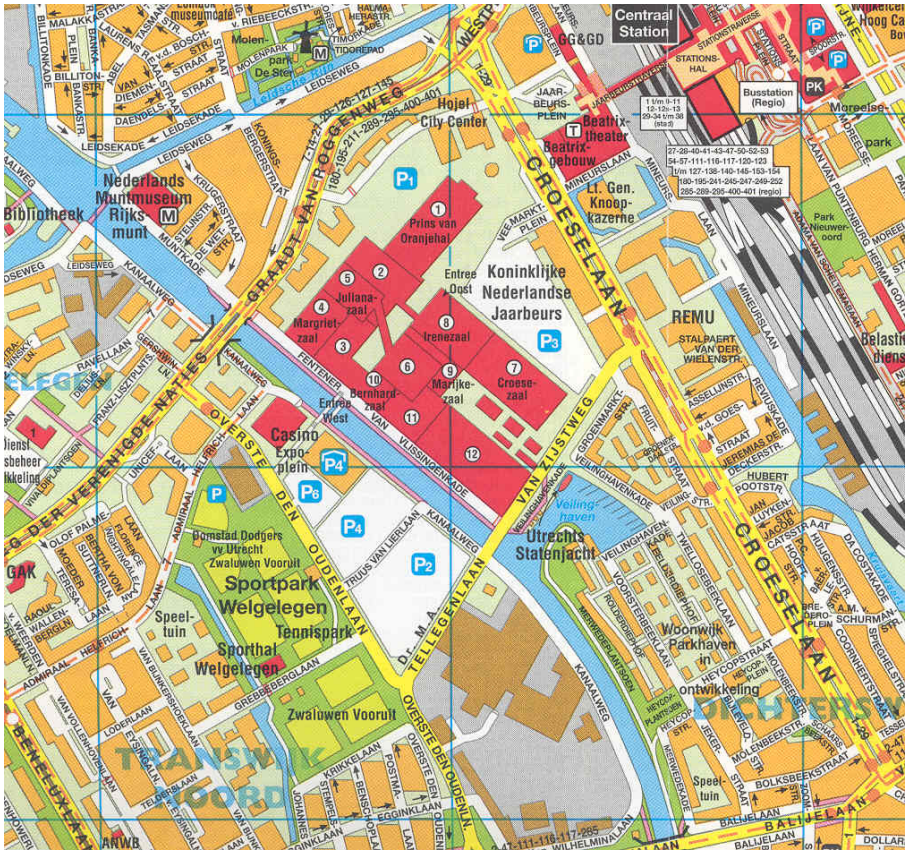
De hoogteverschillen in de openbare ruimten kunnen door openbare liften worden beslecht.

4.2.3 Parkeren

Onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing van dat bestemmingsplan is een afweging van de parkeereffecten. Hieromtrent is door Tauw een rapport opgesteld dat is opgenomen in de bijlage Bijlage 1 Parkeren. Hieronder wordt een samenvatting uit het rapport gegeven.

Gebruik van de parkeerplaatsen in de huidige situatie

De parkeerplaatsen op het Jaarbeursterrein zijn, met uitzondering van de parkeerplaats voor het casino (huidige P6) voor iedereen toegankelijk. Uiteraard parkeren er voornamelijk bezoekers van de Jaarbeurs, maar ook anderen kunnen hier hun auto neerzetten. In de praktijk zijn de parkeerplaatsen het dichtst bij de hoofdingang (P1 en P3) het snelst vol, vervolgens wordt gebruik gemaakt van de parkeerplaatsen aan de andere kant van het Merwedekanaal (P2 en P4).

Gang van zaken op drukke dagen in de huidige situatie

Uiteraard heeft Jaarbeurs er belang bij dat haar bezoekers dichtbij en veilig hun auto kunnen parkeren. Daarom zijn er verschillende mogelijkheden om ook bij topdrukte zoveel mogelijk parkeercapaciteit te bieden. Op drukke dagen (circa 70 dagen per jaar) waarbij de capaciteit van de parkeerplaatsen niet afdoende is, wordt door Jaarbeurs gebruik gemaakt van aanwezige buffercapaciteit in de omgeving en daar waar nodig de transferia en de Maarseveense plassen. Op de snelwegen worden Jaarbeursbezoekers door middel van routingborden naar deze parkeerplaatsen geleid en met pendelbussen naar en van het Jaarbeursterrein gebracht. Deze oplossing wordt structureel gebruikt en heeft in de praktijk zijn nut bewezen. De daar beschikbare parkeercapaciteit blijkt ruimschoots voldoende om de Jaarbeursbezoekers op te vangen.

In de toekomstige situatie wordt het aantal parkeerplaatsen van P3 verminderd door de bouw van de Megabioscoop en wordt er voor de bioscoopbezoekers een aparte parkeerplaats met 495 parkeerplaatsen ingericht. Het aantal bezoekers per dag naar de Megabioscoop zal naar verwachting circa 3.560 bedragen. Dit getal is gebaseerd op het totaal aantal bezoekers per jaar (1,3 miljoen) gedeeld door 365 dagen. In de praktijk zullen verschillen bestaan in het aantal bezoekers per dag. Het is te verwachten dat er in de weekeinden, tijdens de reguliere schoolvakanties, tijdens evenementen bij de Jaarbeurs en in Utrecht meer bezoekers per dag zullen komen dan tijdens andere dagen. Gezien de ligging van de Megabioscoop nabij het centraal station van Utrecht in combinatie met de relatief hoge parkeertarieven bij de Jaarbeurs is het te verwachten dat bezoekers veelvuldig gebruik zullen maken van het openbaar vervoer om de Megabioscoop te bereiken.

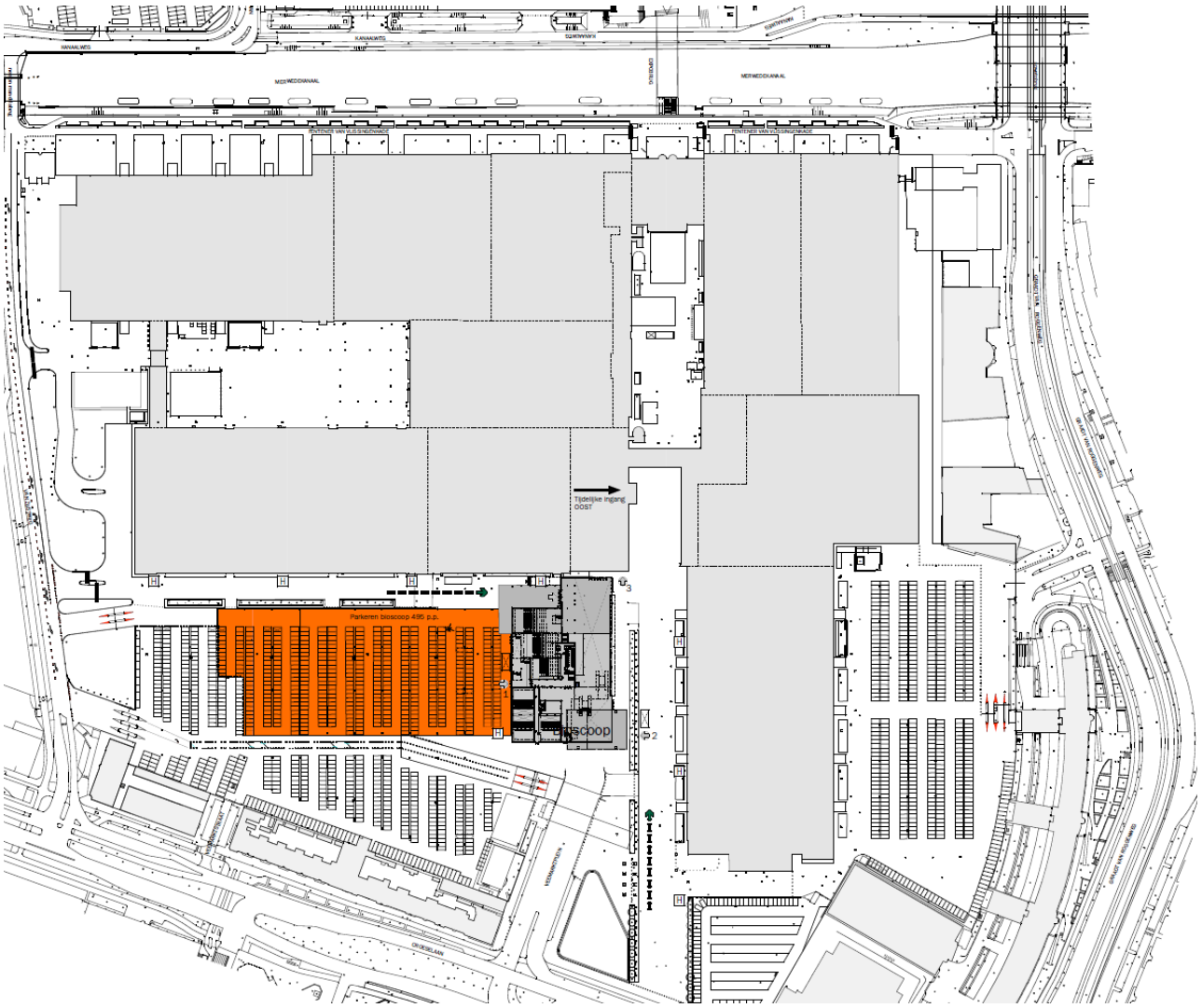
Om er zoveel mogelijk voor te zorgen dat de voor de Megabioscoop aangewezen parkeerplaats ook daadwerkelijk uitsluitend gebruikt wordt voor bioscoopbezoekers worden de volgende voorzieningen getroffen:

1. Er wordt een specifieke parkeerplaats met 495 plekken ingericht voor de bioscoopbezoekers;
2. Deze parkeerplaats is fysiek afgescheiden van de overige parkeerplaatsen en heeft een eigen ingang met slagboom;
3. Aangepaste bebording;
4. Duidelijke tenaamstelling parkeervoorzieningen;
5. Aanduiding van de specifieke parkeerplaats op publicaties en website van de bioscoop, alsmede wordt aangegeven of er grote evenementen in Jaarbeurs Utrecht plaatsvinden welke mogelijk invloed kunnen hebben op de parkeermogelijkheden en drukte op de toevoerwegen. Hiermee kunnen bezoekers van bioscoop en Jaarbeurs anticiperen op de wijze van hun vervoer en aanreistijd
6. Gecombineerde kaartverkoop van bioscoopkaarten en daarmee gereserveerde parkeerkaarten Regulering van toegang bij de verschillende slagbomen

Met de parkeernorm volgens het Structuurplan is de norm voor parkeerplaatsen ten behoeve van de Megabioscoop 0,15 per zitplaats. Bij ca. 3.300 zitplaatsen resulteert dit in 495 parkeerplaatsen. Dit aantal parkeerplaatsen wordt dan ook voorzien en gereserveerd voor bioscoopbezoekers. Deze parkeerplaats is fysiek afgescheiden van de overige parkeerplaatsen maar kan ook dubbel gebruikt worden.

Op basis van de nieuwe parkeernota (Nota Stallen en Parkeren 2013) kan overigens afgeweken worden van het aantal parkeerplaatsen dat uit het structuurplan volgt. In de nota wordt gerekend met andere normen, te weten 0,75 - 8,2pp/100 m2 bvo. Bij 12.600 m2 bvo Megabisocoop resulteert hier een range van 94 - 1033 parkeerplaatsen. Het aantal te realiseren parkeerplaatsen voldoet dus zowel aan de norm uit het Structuurplan als aan de Nota Stallen en Parkeren 2013.

Alleen voor de situatie tijdens de extreem drukke dagen waarbij in de huidige situatie al uitgeweken moet worden naar de transferia en waarbij dan ook nog bioscoopbezoekers verwacht worden zal voldoende overcapaciteit bij de transferia beschikbaar moeten zijn om ook deze extra personenwagens te kunnen faciliteren. Voor transferium Westraven zijn op doordeweekse dagen circa 800 parkeerplaatsen beschikbaar en in het weekend 1.500 parkeerplaatsen. Voor de Maarsseveense plassen zijn in het weekend 1.500 parkeerplaatsen beschikbaar. Er is daarmee ruim voldoende parkeercapaciteit beschikbaar om op hele drukke dagen inclusief bezoekers van de bioscoop te kunnen voorzien in de parkeerbehoefte.

Schematische weergave ontsluiting (geel) en toegewezen parkeerplaatsen (oranje) tbv Megabioscoop

Met de Jaarbeurs is afgesproken dat in de uiteindelijke situatie vrijwel al haar parkeren aan de overzijde van het Merwedekanaal wordt ingevuld. Dit gaat om 6200 van de totale 6500 Jaarbeursparkeerplaatsen. Voor 300 parkeerplaatsen doet Jaarbeurs onderzoek of deze in het Beatrixgebouw ondergebracht kunnen worden. Dit zijn parkeerplaatsen voor de functies in het Beatrixgebouw, maar hier is dubbelgebruik met de Megabioscoop mogelijk.

Tot 2023 heeft Jaarbeurs de gebruiksrechte op P2 en P3 en kunnen bezoekers van de Megabioscoop hier parkeren. Vanaf 2023 heeft Jaarbeurs haar parkeren aan de overzijde Merwedekanaal en zullen bezoekers van de Megabiscoop hier moeten parkeren. Vanaf 2023 gaat de Gemeente P2 en P3 herontwikkelen voor andere functies.

Fietsparkeren

Op het Jaarbeursterrein komt een fietsenstalling voor 875 plekken. Dit is een tijdelijke voorziening.

Mocht er blijken dat de 875 te weinig zijn, dan is de Jaarbeurs wel verplicht om de 175 fpp extra ook te realiseren (bovengrens). Hierover zijn privaatrechtelijke afspraken gemaakt. Uitgangspunt is dat zij voor hun eigen ontwikkelingen afdoende parkeerplaatsen aanbieden, zowel voor de auto als voor de fiets.

Hoofdstuk 5 Onderzoek en randvoorwaarden

5.1 Inleiding

In een bestemmingsplan moet voor een aantal wettelijk verplichte aspecten aangetoond worden dat het plan uitvoerbaar is. Bij iedere (ruimtelijke) ontwikkeling dient inzichtelijk gemaakt te worden of er vanuit milieu hygiënisch oogpunt belemmeringen en/of beperkingen aanwezig zijn voor de beoogde ontwikkeling. In dit hoofdstuk wordt voor de ontwikkeling van Mega bioscoop ingegaan op de verschillende aspecten. De bijbehorende onderzoeksrapportages zullen als separate bijlagen bij dit bestemmingsplan worden gevoegd.

5.2 MER Stationsgebied

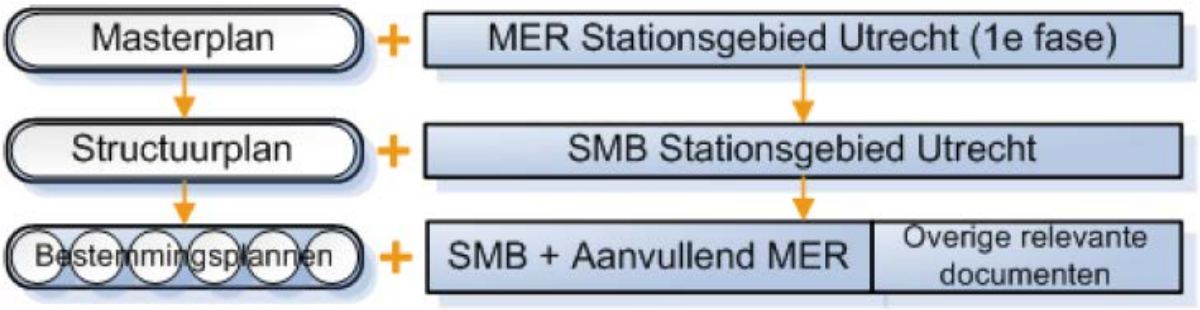
5.2.1 Inleiding

M.e.r.-procedure voor het Masterplan en Structuurplan

Gemeente Utrecht is al lange tijd bezig met de ontwikkeling van het stationsgebied rondom NS-station Utrecht Centraal. De gemeente heeft hiertoe verschillende plannen opgesteld, zoals het Masterplan (2003) en het Structuurplan (2006). Voor deze plannen zijn milieu effect rapportage-procedures (MER) doorlopen om de milieueffecten van de ontwikkeling van het Stationsgebied als geheel in beeld te brengen.

Aanvullend MER voor samenhangende milieueffecten

De planontwikkeling van het Stationsgebied is inmiddels ver gevorderd. Voor de verschillende projectenonderdelen binnen het gehele plan zijn of worden bestemmingsplan- en vergunningsprocedures doorlopen. Aangezien de verschillende ontwikkelingen in het Stationsgebied met elkaar samenhangen, dient bij elke bestemmingsplanprocedure inzicht te worden gegeven in de mogelijke samenhangende milieueffecten met de overige projecten die binnen het Stationsgebied zijn voorzien. Hiervoor is een Aanvullend MER d.d. 18 juni 2007 opgesteld. De relatie tussen de verschillende plannen en MERren is weergegeven in Afbeelding 5.1

Afbeelding 5.1 Relatie tussen de plannen en bijbehorende MER documenten

1e actualisatie aanvullend MER

Bij de 1e actualisatie aanvullend MER (Arcadis, 20 februari 2013, 076280434:E - Definitief B02023.000086.0100 zie bijlage) is beschouwd of het Aanvullend MER uit 2007 nog actueel en bruikbaar is om als integrale milieubeoordeling te fungeren voor de project-bestemmingsplanprocedures. Uit de analyse is gebleken dat er sprake is van voortschrijdend inzicht in de te hanteren basisgegevens voor verkeer en vervoer, waaronder de meest recente verkeerscijfers. Ook is de planontwikkeling van een aantal grotere ontwikkelingen inmiddels ver gevorderd. Hierdoor is enige verfijning van de integrale milieubeoordeling van de thema's verkeer en vervoer, geluid en luchtkwaliteit mogelijk. Als gevolg hiervan zijn de resultaten uit het eerder uitgevoerde verkeersonderzoek en onderzoeken van de verkeer gerelateerde leefomgevingsthema's geluid en luchtkwaliteit niet meer actueel.

Doel 1e actualisatie Aanvullend MER

Het doel van de 1e actualisatie Aanvullend MER is inzicht geven in de samenhangende effecten van alle ontwikkelingen binnen het Stationsgebied. Deze 1e actualisatie van het aanvullend MER staat niet op zich en zal in samenhang moeten worden bezien met de andere relevante m.e.r.-documenten zoals het MER Stationsgebied Utrecht (1e fase), de, ten behoeve van het structuurplan Stationsgebied Utrecht vervaardigde, Strategische Milieu Beoordeling (SMB) Stationsgebied Utrecht en het Aanvullend MER.

Afbakening 1e actualisatie Aanvullend MER

De 1e actualisatie Aanvullend MER richt zich met name op de aspecten verkeer en vervoer, geluid en luchtkwaliteit. De in deze 1e actualisatie Aanvullend MER opgenomen informatie over verkeer en vervoer, geluid en luchtkwaliteit actualiseert de eerder in het 1e fase MER, de SMB en het Aanvullend MER opgenomen informatie over deze thema's. Ook zijn als gevolg van voortschrijdend inzicht de milieuthema's bodem, archeologie en ecologie kort behandeld.

De uitgangssituatie voor voorliggend 1e actualisatie aanvullend MER betreft de ruimtelijke situatie zoals is vastgelegd in het Structuurplan. In de paragrafen 2.5 en 4.2 van dit bestemmingsplan is een beknopte beschrijving van de inhoud van het Structuurplan opgenomen.

Zoals aangeven bevat het aanvullend MER de actuele stand van zaken voor de thema's verkeer en vervoer, geluid en luchtkwaliteit. Voor deze drie thema's geldt dat de verkeersanalyse en de effectbeoordeling is geactualiseerd. Voor de aspecten externe veiligheid, archeologie en bodemkwaliteit zijn nieuwe ontwikkelingen en inzichten beschreven. Daarbij wordt opgemerkt dat de wijzigingen die het bestemmingsplan ten opzichte van het structuurplan mogelijk maakt geen invloed hebben op de resultaten van het aanvullend MER. De wijzigingen zullen geen invloed hebben op de verkeersaantrekkende werking van het plangebied en dus ook niet met de met verkeer samenhangende milieuaspecten geluid en luchtkwaliteit. De aanvullende functies hebben slechts een ondersteunend karakter en geen zelfstandige verkeersaantrekkende werking.

5.2.2 Aanvullend MER Stationsgebied Samenvatting en conclusies

Het Geactualiseerde Aanvullende MER laat zien dat ten aanzien van de verschillende Milieuaspecten de plannen in het Stationsgebied in hun samenhang nog steeds voldoen aan de eisen en randvoorwaarden die daaraan vanuit, onder andere, de milieuwetgeving gesteld worden. De ontwikkeling van het Stationsgebied heeft onder meer tot doel om de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het Stationsgebied te versterken alsmede de leefbaarheid waaronder geluidsbelasting en luchtkwaliteit te verbeteren. Uit de conclusie van het onderzoek blijkt dat aan deze doelstellingen kan worden voldaan. In de onderstaande paragrafen wordt voor het plangebied specifiek op de verschillende milieuaspecten ingegaan.

5.3 Milieu-effectrapportage en Strategische Milieu Beoordeling

In opdracht van de Jaarbeurs heeft Tauw op 17 februari 2014, Kenmerk N004-1218988GGV-pws-V03-NL een ten behoeve van dit specifieke project een vormvrije Mer Beoordeling uitgevoerd Bijlage 2 Vormvrije mer-beoordeling die hieronder kort wordt samengevat.

5.3.1 Kader

Voorgeschiedenis

In 2007 is de m.e.r.-procedure voor de 'herinrichting kop jaarbeursterrein' doorlopen. Als onderdeel van de herinrichting zijn diverse ruimtelijke ontwikkelingen onderzocht, waaronder ook de megabioscoop. De Commissie voor de m.e.r. heeft het MER getoetst een aangegeven dat de essentiële informatie in het MER inclusief de geschreven aanvulling aanwezig is. Met dit positieve toetsingsadvies is de m.e.r.-procedure afgerond en is aan alle m.e.r.-verplichtingen voldaan.

Sinds 2007 is het plan voor de megabioscoop qua omvang als volgt aangepast:

- Nu: 14 zalen en ca 3.300 zitplaatsen in relatie tot18 zalen en 4.700 zitplaatsen in 2007
- Nu: tussen de 650.000 en 1,3 miljoen bezoekers in relatie tot 1,2 miljoen bezoekers in 2007

Daarmee is er geen noodzaak om het MER te actualiseren of aan te passen. Wel is het van belang om op grond van de vigerende wet- en regelgeving te toetsen of het plan nog steeds inpasbaar is. In deze notitie wordt deze toetsing uitgevoerd in de vorm van een vormvrije m.e.r.-beoordeling. De aanleiding hiervoor wordt in de volgende paragraaf toegelicht.

Besluit m.e.r.

In het Besluit m.e.r. wordt geregeld welke activiteiten m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn en bij welke omvang en omstandigheden dat het geval is (zogenaamde drempelwaarden). Het realiseren van een bioscoop valt onder de definitie van ‘stedelijk ontwikkelingsproject1’, zoals in het Besluit m.e.r. opgenomen in categorie D11.2 (zie onderstaand). Daarom moet, bij het opstellen van het bestemmingsplan, beoordeeld worden of er sprake is van een (plan)m.e.r.-plicht. Voor de realisatie van de megabioscoop is vooruitlopend op de juridische verankering in het bestemmingsplan een vergunning ingediend. Daarom wordt de beoordeling van m.e.r.(beoordelings-)plicht ten behoeve van de vergunning uitgevoerd.

D.11.2:

Aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen, in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op:

1. Een oppervlakte van 100 hectare of meer,

2. Een aaneengesloten gebied dat 2000 of meer woningen omvat, of

3. Een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m² of meer.

5.3.2 Plansituatie

Met de beoogde omvang van de bioscoop, met een bruto vloeroppervlak van 16.250 m2, wordt geen van deze gestelde drempelwaarden overschreden. Er is derhalve geen sprake van een m.e.r.-beoordelingsplicht.

Sinds 1 april 2011 zijn deze drempelwaarden echter indicatief. Dit betekent dat ook als een project onder de drempelwaarden blijft, er wel een toetsing moet worden gedaan of er nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten zijn. Zijn deze belangrijke nadelige milieugevolgen niet uit te sluiten, dan is er sprake van een 'vormvrije m.e.r.-beoordelingsplicht'. Deze notitie betreft de vormvrije m.e.r.-beoordeling op grond waarvan het bevoegd gezag inzicht krijgt in mogelijke milieueffecten. Deze beoordeling is opgesteld conform de in bijlage III bij de EEG richtlijn 85/337/EEG (gewijzigd bij richtlijn 97/11/EG en richtlijn 2003/35/EG) genoemde criteria, te weten:

1. De kenmerken van het project

2. De plaats van het project

3. De kenmerken van het potentiële effect

Ten behoeve van het vergunningentraject zijn diverse milieuonderzoeken geactualiseerd en/of op nieuw uitgevoerd. De uitkomsten van deze onderzoeken zijn gebruikt voor deze vormvrije m.e.r.-beoordeling. In de bijlage "Vormvrije mer -beoordeling bij de toelichting van dit bestemmingsplan worden toetsingscriteria zoals beschreven onder 1 t/m 3 toegepast op dit project. Voor deze toelichting wordt volstaan met een beschrijving van de onderzoeksvraag en de weergave van de conclusie van de vormvrije m.e.r.- beoordeling.

ad 1 De kenmerken van het project

Bij de kenmerken van het project zijn in het bijzonder in overweging genomen: de omvang van het project, de cumulatie met andere projecten (de effecten daarvan), het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, de productie van afvalstoffen, verontreiniging en hinder, ongevallenrisico's met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

De conclusie op grond van bovenstaande toetsing is dat de activiteit geen belangrijke nadelige milieugevolgen heeft. Er wordt wel aangeraden nader onderzoek te doen naar de verkeersstromen en -intensiteiten en de hieraan gekoppeld verkeersgerelateerde geluidhinder.

ad 2 De plaats van het project

Beoordeeld is of de realisatie van de megabioscoop negatieve gevolgen heeft voor het bestaande grondgebruik, de relatieve rijkdom aan natuurlijke hulpbronnen, de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen en het opnamevermogen van het natuurlijke milieu.

De ontwikkeling van de megabioscoop vindt plaats in sterk verstedelijkt gebied op een locatie die reeds een stedelijk gebruik kent. Hierdoor sluit de ontwikkeling aan bij het huidige gebruik en karakter van het gebied.

De conclusie op grond van bovenstaande toetsing is dat de activiteit geen belangrijke nadelige gevolgen heeft voor het bestaande grondgebruik, natuurlijke hulpbronnen, de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen en het opnamevermogen van het natuurlijke milieu.

ad 3. De kenmerken van het potentiële effect

Van een grensoverschrijdende, complexe en/of onomkeerbare negatieve effecten is geen sprake.

De conclusie op grond van bovenstaande toetsing is dat de activiteit geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu heeft.

5.3.3 Conclusie

De realisatie van megabioscoop heeft als voornaamste effect een verkeersaantrekkende werking met de hieraan gekoppelde verkeersgerelateerde hinder (geluid en luchtkwaliteit).Ten behoeve van het bestemmingsplan wordt geluids- en luchtonderzoek uitgevoerd op grond van actuele verkeersgegevens.

Gezien de eerdere onderzoeksresultaten is het de verwachting dat plan goed inpasbaar is. Bovendien bieden de sectorale wetten voor geluid en luchtkwaliteit voldoende waarborgen om eventuele nadelige gevolgen voor het milieu tijdens de realisatie- en gebruiksfase te voorkomen.

Op grond hiervan luidt de conclusie dat belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu als gevolg van de realisatie van de megabioscoop niet te verwachten zijn. Op grond hiervan is er geen aanleiding een m.e.r.-beoordeling als bedoeld in artikel 7.16 e.v. van de Wet milieubeheer uit te voeren.

5.4 Geluidhinder

5.4.1 Kader

Geluid beïnvloedt vaak de kwaliteit van de leef- en woonomgeving. De belangrijkste geluidsbronnen die in het kader van de ruimtelijke ordening van belang zijn, zijn wegverkeer, railverkeer en bedrijven. De mate van acceptatie en hinder is onder meer afhankelijk van de functie van het geluidsbelaste object - hiervoor kent de wet "geluidsgevoelige bestemmingen" zoals woningen en scholen.

De regels en normen van de Wet geluidhinder zijn in de volgende gevallen van toepassing bij het vaststellen van een bestemmingsplan:

- bestemmen van gronden voor nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen;
- bestemmen van gronden voor aanleg van nieuwe (gezoneerde) wegen (niet bij woonerven of wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km/u geldt);
- reconstructie van wegen;
- gezoneerde industrieterreinen.

De Wet geluidhinder kent voorkeursgrenswaarden waarbinnen een geluidsgevoelige bestemming altijd kan worden gerealiseerd. Onder voorwaarden kan er een ontheffing van de voorkeursgrenswaarde worden verleend ('hogere waarde') tot aan een zekere maximale ontheffingswaarde. Bij een geluidsbelasting boven de maximale ontheffingswaarde zijn geluidsgevoelige bestemmingen niet toegestaan Hierop kan een uitzondering worden gemaakt indien er gebruik wordt gemaakt van 'dove gevels'. De grenswaarden zijn voor wegverkeer 48-63 dB, voor spoorweglawaai 55-68 dB en voor gezoneerde industrieterreinen 50-55 dB(A).

Bij een geluidsbelasting tussen de voorkeursgrenswaarde en de maximale ontheffingswaarde dient akoestisch onderzoek uitsluitsel te geven over de te verwachten geluidsbelasting en de doeltreffendheid van maatregelen om een overschrijding van grenswaarden te voorkomen. Onder bepaalde voorwaarden, die zijn vastgelegd in de gemeentelijke geluidnota, kan door burgemeester en wethouders een hogere waarde voor de ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting worden vastgesteld. De voorwaarden uit de Geluidnota Utrecht 2007 op basis waarvan een hogere waarde kan worden vastgesteld, zijn:

- Iedere woning dient te beschikken over een geluidsluwe gevel;
- De woning bevat voldoende verblijfsruimten aan de geluidsluwe gevel, te weten 30% van het aantal verblijfsruimten of 30% van de oppervlakte van het verblijfsgebied;
- Indien de woning beschikt over een buitenruimte, dan is deze bij voorkeur gelegen aan de geluidsluwe zijde. Het geluidsniveau mag er in ieder geval niet meer dan 5 dB hoger zijn dan op de geluidsluwe gevel.

5.4.2 Wegverkeerslawaai

De Megabioscoop is geen geluidsgevoelige functie. Wegverkeerslawaai is niet relevant voor het kunnen ontwikkelen van deze functie ter plaatse. De Megabioscoop heeft echter wel een verkeersaantrekkende werking die geluidshinder kan opleveren voor omliggende woonbestemmingen. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is daarom wel gekeken naar de invloed die de teokomstige situatie heeft op nabijgelegen woningen. Daarop wordt in de volgende paragraaf verder ingegaan.

5.4.3 Plansituatie industrielawaai

In de gemeente Utrecht wordt gestreefd naar een situatie waarin wonen en werken in de stad op een goede manier samengaan. Beide functies zijn zeer belangrijk voor Utrecht, maar ook dient te worden voorkomen dat milieuhinder van bedrijven een negatieve invloed heeft op de woonomgeving, of dat omgekeerd de bedrijvigheid wordt belemmerd door de aanwezigheid van woningen in de directe nabijheid. Van belang zijn in dit kader de invloed van geluid, geur, veiligheid en luchtkwaliteit van het bedrijf op de gevoelige bestemmingen in het bestemmingsplan.

De toekomstige inrichting van de megabioscoop zal gevestigd worden aan het Veemarktplein in Utrecht. In de omgeving van de inrichting is de Jaarbeurs gelegen. De dichtstbijzijnde woningen zijn aan het Veemarktplein en de Croeselaan gelegen op circa 90 meter van de inrichting.

Akoestisch representatieve bedrijfssituatie

De representatieve bedrijfssituatie betreft de bedrijfssituatie waarvoor de vergunning wordt aangevraagd en waarbij de inrichting volledig in bedrijf is en bestaat uit de hierna omschreven akoestisch relevante activiteiten en installaties:

1. Technische installaties ten behoeve van de luchtbehandeling
2. Bevoorrading van goederen
3. Parkeren van bezoekers

In opdracht van Jaarbeurs Utrecht is door Tauw een akoestisch onderzoek Bijlage 3 Akoestisch onderzoek uitgevoerd ten behoeve van de nieuwbouw van de Megabioscoop van de Wolff Megabioscoop Utrecht BV bij de Jaarbeurs. Aanleiding van het onderzoek is de aanvraag van een oprichtingsvergunning ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. De gemeente Utrecht heeft bij de aanvraag een akoestisch onderzoek verlangd. Doel van het onderzoek is het bepalen van de geluidsniveaus ten gevolge van de inrichting op de nabijgelegen woningen.

<u>Technische installaties</u>

Op het dak van de Megabioscoop zal een technische ruimte gerealiseerd worden waarin luchtbehandelingskasten zullen worden geplaatst. In deze technische ruimte zullen ook de afzuigingen van de toiletten worden geplaatst. De technische ruimte zal voldoende geïsoleerd worden zodat er geen akoestisch relevante uitstraling door de gevel en het dak zal zijn. De luchtafvoer en luchttoevoer van de technische ruimte zal plaatsvinden door middel van roosters die worden voorzien van coulissendempers. De installaties zijn van 08.00 tot 03.00 uur continu in bedrijf. De gehanteerde bronvermogens van de roosters gelden als ontwerpeis. Andere technische installaties zijn niet aan de orde. De Megabioscoop zal namelijk gebruik maken van de reeds bij de Jaarbeurs aanwezige installaties voor koeling en verwarming.

Bevoorrading van goederen

Bevoorrading vindt inpandig plaats in de patio aan de zuidzijde van de inrichting door middel van vijf vrachtwagens in de dagperiode. De vrachtwagens komen en gaan via de goedereningang aan de Van Zijstweg. Om bij de bevoorradingslocatie te komen, manoeuvreren de vrachtwagens gedurende 2 minuten per vrachtwagen achteruit in de patio. Het laden en/of lossen duurt 30 minuten per vrachtwagen. De koelmotoren van de vrachtwagens staan aan tijdens het laden en lossen. De geluidsuitstraling van de koelmotoren en het laden en lossen vindt plaats via de opening van de patio. Het rijden van de vrachtwagens vindt plaats op het terrein van de Jaarbeurs en zal in het kader van de milieuneutrale melding van de Jaarbeurs inzichtelijk worden gemaakt.

De Megabioscoop zal gebruik maken van de afvaldienst van de Jaarbeurs. Het ongeperste afval zal in rolcontainers naar de centrale afvalverzameling van de Jaarbeurs worden gebracht. Dit zal echter in het kader van de milieuneutrale melding van de Jaarbeurs inzichtelijk worden gemaakt omdat dit binnen de inrichting van de Jaarbeurs plaatsvindt.

Parkeren bezoekers

De Megabioscoop krijgt een eigen parkeerplaatsen op het zuidwestelijke deel van P3 met een eigen ingang ter hoogte van de goedereningang aan de Van Zijstweg (zie paragraaf 4.2.3 Parkeren). Het bezoekersaantal van de Megabioscoop is maximaal 1,3 miljoen bezoekers per jaar. De verwachting van de exploitant van de Megabioscoop is dat op de piekdagen niet meer dan 5000 bezoekers komen. Deze schatting is gedaan op basis van 3300 stoelen van de Megabioscoop en twee goed bezochte avondvoorstellingen op één dag. Naar ervaringscijfers van de andere bioscopen is een voorstelling nooit geheel uitverkocht.

In de representatieve bedrijfssituatie betekent dit 5.000 bezoekers per dag. De verdeling over de dag-, avond- en nachtperiode is op basis van de filmtijden in het weekend (zaterdag) van een de Megabioscoop in Enschede: 58 % in de dagperiode, 30 % in de avondperiode en 12 % in de nachtperiode.

5.4.4 Conclusie

De geluidseffecten als gevolg van de realisatie van de Megabioscoop zijn in detail onderzocht in het akoestisch onderzoek dat is opgesteld als onderdeel van de vergunningaanvraag van de Megabioscoop.

Uit dat onderzoek blijkt dat de geluidsniveaus als gevolg van technische installatie en verkeer voldoen een de grenswaarden voor inrichtingen. Ook het geluid van verkeer rijdend op de openbare weg (indirecte hinder) voldoet aan de toepasselijke voorkeursgrenswaarde.

Vanwege de realisatie van de Megabioscoop zal een deel van de parkeerplaatsen van P3 van Jaarbeurs Utrecht komen te vervallen. Bovendien wordt een deel van de parkeerplaatsen van P3 toegevoegd aan de Megabioscoop (dit is meegenomen in het akoestisch onderzoek voor de Megabioscoop). Sec voor de Jaarbeurs Utrecht heeft dit positieve geluideffecten omdat er minder personenwagens op P3 parkeren.

Het netto geluidseffect als gevolg van het parkeren van personenwagens op het restant van P3 en de parkeerplaats van de Megabioscoop zal in de dagperiode neutraal zijn omdat in de huidige (vergunde) situatie al sprake is van een volledig volle parkeerplaats. In de avond- en nachtperiode zal wel een lichte toename van geluid zijn omdat er als gevolg van het bioscoopbezoek een toename is van verkeersbewegingen ten opzichte van de huidige situatie. Door de parkeerplaatsen ten behoeve van de Megabioscoop en de ontsluiting daarvan te concentreren op de grootst mogelijke afstand tot de woningen aan de Croeselaan is dit effect zoveel mogelijk beperkt. Een en ander zal worden vastgelegd in de milieuvergunning voor de Jaarbeurs.

5.5 Externe veiligheid

5.5.1 Kader

In bestemmingsplannen wordt aandacht besteed aan de veiligheidsrisico's die zware bedrijven kunnen veroorzaken. Naast de bedrijven kunnen ook het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, spoor of water en door buisleidingen, risico's opleveren.

De normen en richtlijnen voor externe veiligheid komen uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), uit de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (Rnvgs) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen. Hierin is voorgeschreven dat kwetsbare bestemmingen voldoende afstand moeten houden tot bedrijven en transportroutes en kunnen er beperkingen aan de bebouwingsdichtheid wenselijk zijn.

Voor externe veiligheid bestaan twee normen: het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR); Het plaatsgebonden risico (PR) is de kans op overlijden van een onbeschermd persoon die zich 24 uur nabij de ongevallocatie bevindt. De normhoogte voor PR bedraagt 10^{-6}/jaar voor gevoelige bebouwing. Het groepsrisico (GR) geeft de kans per jaar aan dat een groep personen van een bepaalde grootte kan overlijden tengevolge van een calamiteit. Voor het GR is een zogeheten oriënterende waarde vastgesteld - Voor transport bedraagt deze waarde 10^{-4}/jaar bij 10 doden, 10^{-6}/jaar bij 100 doden enzovoort. Het GR is een oriënterende waarde; van deze waarde kan onder voorwaarden worden afgeweken.

5.5.2 Plansituatie

Voor het gehele stationsgebied is een integraal onderzoek gedaan naar de externe veiligheid. Dit onderzoek is opgenomen in de bijlage Externe veiligheid. Ten behoeve van de verschillende bestemmingsplannen wordt op basis van het bovenstaande rapport per bestemmingsplan een aparte verantwoording gemaakt voor wat betreft de externe veiligheid. Deze verantwoording is opgenomen in de Bijlage 4 Externe Veiligheid Verantwoording

In en direct rond het plangebied is een inventarisatie gedaan naar risicoveroorzakende activiteiten. Dit heeft het volgende overzicht opgeleverd:

- Vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen, spoorwegen en water. Op ruim 400 meter van het plangebied bevindt zich het spoortraject Amsterdam – Utrecht – aansluiting Betuwelijn. Andere relevante Basisnet-transportassen liggen allen op zeer grote afstand (meer dan een kilometer) van het plangebied. Nadere beschouwing is niet nodig.
- Vervoer van gevaarlijke stoffen door buisleidingen. In of nabij het plangebied bevinden zich geen buisleidingen voor gevaarlijke stoffen.
- Bedrijven die vallen onder het Bevi. In het plangebied bevinden zich geen Bevi bedrijven. Ook buiten het plangebied bevinden zich geen Bevi bedrijven die van invloed zijn op het plangebied.

<u>Toetsing plaatsgebonden risico</u>

Op basis van de uitgangspunten van het Basisnet is er rond het spoortraject geen PR=10^{-6} contour aanwezig. Er hoeft daarom geen toets plaats te vinden naar de aanwezigheid van (beperkt) kwetsbare objecten. Ook is er geen zogenaamd plasbrandaandachtsgebied vastgesteld ter hoogte van het plangebied.

<u>Verantwoording groepsrisico</u>

Zowel de circulaire Rnvgs als het Bevt geven aan dat ontwikkelingen op een afstand groter dan 200 meter nauwelijks bijdragen aan de hoogte van het groepsrisico en dat in die gevallen kan worden volstaan met een beperkte verantwoording van het groepsrisico.

De megabioscoop bevindt zich op een afstand van ruim 400 meter van de transportas. Een beperkte verantwoording houdt in dat wordt ingegaan op:

1. De mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp op een transportroute.
2. De mogelijkheden voor personen om zich in veiligheid te brengen indien zich een ramp voordoet.

Bovenstaande zaken kunnen slechts beperkt in een bestemmingsplan geregeld worden. In de bijlage 2 Externe veiligheid Verantwoording, wordt nader ingegaan op deze punten. In de nadere eisen regeling ten behoeve van de bestemming zal een koppeling gelegd worden met de aanbevelingen uit het verantwoordingsrapport.

5.5.3 Conclusie

Voor de spoorlijn Amsterdam-Utrecht-aansluiting Betuwelijn bestaat volgens het Basisnet geen PR=10^{-6} contour. Ook zijn volgens het Basisnet geen plasbrandaandachtsgebieden aanwezig.

Gelet op de afstand van de megabioscoop tot de transportas mag er op basis van zowel de circulaire Rnvgs als het ontwerp Bevt van worden uitgegaan dat het plangebied geen bijdrage levert aan het groepsrisico.

Het veiligheidsrisico wordt als aanvaardbaar beschouwd, mede rekening gehouden met de mogelijkheden voor de rampenbestrijding en zelfredzaamheid.

5.6 Luchtkwaliteit

5.6.1 Kader

Op 15 november 2007 is de Wet Luchtkwaliteit in werking getreden. De luchtkwaliteitseisen zijn opgenomen in hoofdstuk 5 titel 2 van de Wet milieubeheer (Wm). In artikel 5.16 Wm staat een limitatieve opsomming van de bevoegdheden waarbij luchtkwaliteitseisen een directe rol spelen. Het gaat om ruimtelijke besluiten en milieuvergunningen die direct gevolgen voor de luchtkwaliteit hebben en daardoor kunnen bijdragen aan overschrijding van een grenswaarde.

Als aan minimaal één van de volgende voorwaarden wordt voldaan, vormen luchtkwaliteitseisen in beginsel geen belemmering voor de plannen:

- Er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarden;
- Een project leidt - al dan niet per saldo - niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- Een project draagt "niet in betekende mate" (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging;
- Een project past binnen het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit).

Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

Op 1 augustus 2009 zijn de Implementatiewet alsmede het Derogatiebesluit in werking getreden. Met het Derogatiebesluit heeft Nederland van de Europese Commissie uitstel (derogatie) gekregen van de termijnen waarbinnen aan de grenswaarden moet worden voldaan. Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL), dat tevens op 1 augustus 2009 van kracht geworden is, heeft ter onderbouwing gediend van de derogatie.

Het NSL is een samenwerkingsprogramma tussen rijk, provincies en gemeenten, dat erop is gericht om in gebieden waar de normen voor luchtkwaliteit niet worden gehaald (overschrijdingsgebieden) aan de grenswaarden te voldoen. Het NSL bevat daartoe een omvangrijk maatregelenpakket, met zowel landelijke, regionale als gemeentelijke maatregelen. Op deze maatregelen rust een uitvoeringsplicht. Het NSL heeft een looptijd van 5 jaar (tot augustus 2014).

Goede ruimtelijke ordening

In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt bij het opstellen van een bestemmingsplan uit oogpunt van de bescherming van de gezondheid van de mens tevens rekening gehouden met de luchtkwaliteit ter plaatse van het plangebied.

5.6.2 Beoordeling luchtkwaliteit plangebied

De Megabioscoop maakt onderdeel uit van het NSL, zodat er géén beoordeling van de luchtkwaliteit behoeft plaats te vinden en voldaan wordt aan artikel 5.16 lid 1 onder d Wet Milieubeheer.

Er is echter onverplicht een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd zie bijlage Bijlage 5 Onderzoek luchtkwaliteit Megabioscoop Utrecht, waarbij het effect van de verkeersaantrekkende werking langs de aan- en afvoerwegen op de luchtkwaliteit is beoordeeld. Op basis van het uitgevoerde onderzoek wordt geconcludeerd dat langs de relevante aan- en afvoerwegen voldaan wordt aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Secundair wordt geconcludeerd dat het effect op de luchtkwaliteit tot een Niet In Betekenende Mate verslechtering van de luchtkwaliteit leidt.

5.6.3 Conclusie

In artikel 5.16 Wet milieubeheer is aangegeven op welke gronden bestuursorganen hun bevoegdheden (die gevolgen hebben voor de luchtkwaliteit) kunnen uitoefenen.

De Megabioscoop maakt onderdeel uit van IBM-project 1312 (Ontwikkeling Stationsgebied) en maakt als zodanig onderdeel uit van het NSL, zodat wordt voldaan aan het gestelde in artikel 5.16 eerste lid 1, onder d van de Wet milieubeheer.

Op basis van de uitgevoerde luchtkwaliteitberekeningen kan worden geconcludeerd dat na realisatie van de Megabioscoop aan het gestelde in artikel 5.16 eerste lid 1, onder a en c van de Wet milieubeheer wordt voldaan.

Gelet op het vorenstaande zijn er geen belemmeringen vanuit de Wet milieubeheer om het Bestemmingsplan Megabioscoop vast te stellen.

5.7 Bodemkwaliteit

5.7.1 Kader

Bij het bestemmingsplan dient getoetst te worden of de bodemkwaliteit geschikt is of geschikt gemaakt kan worden voor de geplande functies. Het gemeentelijk bodembeleid gaat uit van de volgende algemene uitgangspunten uit de Wet bodembescherming:

- Nieuwe bodemverontreiniging moet worden voorkomen en indien er toch bodemverontreiniging ontstaat moet de bodem direct worden gesaneerd. Een geval van bodemverontreiniging waarbij de verontreiniging geheel of grotendeels na 1987 is ontstaan is een "nieuw geval". Deze zorgplicht houdt in dat nieuwe gevallen van bodemverontreiniging zoveel mogelijk ongedaan dienen te worden gemaakt.
- Overige gevallen van ernstige bodemverontreiniging moeten binnen een bepaalde termijn worden gesaneerd als er tevens sprake is van risico's. Het gaat daarbij om humane of milieuhygiënische risico's en om risico's voor verspreiding van de verontreiniging. De sanering gebeurt functiegericht en kosteneffectief.
- Nieuwbouw op of graafwerkzaamheden in een geval van ernstige bodemverontreiniging zijn ongeacht de risico's niet toegestaan zonder saneringsmaatregelen.
- Hergebruik van (schone of licht verontreinigde) grond kan bij onverdachte terreinen plaats vinden op basis van de bodemkwaliteitskaart en het bodembeheerplan.

Bij een aanvraag van een omgevingsvergunning dient een bodemonderzoek conform de NEN 5740 te worden verricht. Op basis van dit onderzoek wordt beoordeeld of de locatie geschikt is voor de geplande functie of dat er nog een nader onderzoek en/of een bodemsanering noodzakelijk is, voordat de locatie geschikt is voor de geplande functie. Als er voor de bouwwerkzaamheden een grondwateronttrekking nodig is, moet rekening gehouden worden met nabij gelegen grondwaterverontreinigingen.

5.7.2 Plansituatie

Op een deel van de parkeerplaats bij de Jaarbeurs wordt een bioscoop gebouwd. Uit het nulsituatie bodemonderzoek voor de omgevingsvergunning (Bijlage 6 Bodemonderzoek, Wolff Megabioscoop Utrecht BV/ Jaarbeurs Ontwikkeling BV, Tauw, rapport 17 januari 2014, Kenmerk R001-1218988IHV-pws-V02-NL) blijkt dat er sprake is van lichte verontreinigingen met zware metalen, PAK en minerale olie in de grond. In het grondwater zijn matig verhoogde gehaltes aan barium aangetroffen en een licht verhoogd gehalte aan naftaleen.

Omdat er sprake is van een puinlaag moet er onderzoek naar aanwezigheid van asbest worden uitgevoerd. Eventueel vrijkomende grond is niet geschikt voor onbeperkt hergebruik. Er moet rekening gehouden worden met meerkosten voor de afvoer van grond.

Verder is bekend dat op de locatie sprake is van een diepere grondwaterverontreiniging met VOCl. Voor een grootschalig gebied rond de binnenstad is sprake van omvangrijke diepere grondwaterverontreinigingen met vluchtige organische chloorkoolwaterstoffen (VOCl). Om deze verontreinigingen te kunnen aanpakken en beheren, om de omgeving te beschermen en om de ondergrond te kunnen benutten, is een beleidsregel en een saneringsplan (Biowasmachine) opgesteld, met een gebiedsgerichte aanpak. Het plangebied ligt binnen dit gebied. Dit betekent dat bij activiteiten die ingrijpen in de ondergrond zoals bouwputbemaling en WKO-systemen (bodemenergie), waarbij verplaatsing van de VOCl verontreinigingen kan plaatsvinden, geen saneringsplan hoeft te worden ingediend, maar volstaan kan worden met een melding activiteit diepere ondergrond. De gemeente Utrecht beoordeelt of de activiteiten binnen de randvoorwaarden van de gebiedsgerichte aanpak uitvoerbaar zijn. Bij een grondwateronttrekking moet verder aandacht worden gegeven aan de matig verhoogde gehaltes aan barium.

5.7.3 Conclusie

Met in achtneming van bovenstaande voorwaarden voor onderzoek en/of sanering vormt de bodem geen belemmering voor het plan. De bodemkwaliteit is derhalve passend in relatie tot de functie/bestemming.

5.8 Flora en fauna

5.8.1 Kader

In de Flora en fauawet zijn verschillende verbodsbepalingen opgenomen om in het wild levende flora en fauna te beschermen. Het is verboden om dieren opzettelijk te verontrusten, te doden of hun rust- of verblijfplaats te verstoren of te beschadigen. Ook is het verboden om beschermde planten te beschadigen of van hun groeiplaats te verwijderen. De Flora en Faunawet legt daarnaast een algemene zorgplicht op voor alle (wilde) dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Ruimtelijke ontwikkelingen en uitvoering van projecten of (bestemmings-)plannen mogen niet in strijd zijn met de internationale richtlijnen of de Flora en fauna wet. Indien er een besluit wordt genomen op grond van de Wet ruimtelijke ordening waarbij de uitvoering van het besluit gevolgen kan hebben voor beschermde soorten, moet getoetst worden of beschermde soorten aanwezig (kunnen) zijn. Ook dient te worden bekeken wat de eventuele effecten van de activiteiten op de soorten zijn. De centrale vraag daarbij is of er een vrijstelling of een ontheffing nodig is op grond van de Flora en faunawet. Dit is afhankelijk van de beschermingsgraad van de aangetroffen soort.

Bij het vaststellen van het bestemmingsplan dient van tevoren duidelijk te zijn dat de Flora en faunawet niet in de weg staat aan de uitvoering van het plan.

Het Groenstructuurplan Utrecht (vastgesteld door de raad in april 2007) heeft tot doel het verhogen van de kwaliteit van het stedelijk groen ten behoeve van de leefbaarheid van de stad. In het Groenstructuurplan zijn de bestaande en wenselijke stedelijke groenstructuren vastgelegd. Deze groenstructuren hebben zowel een landschappelijke, cultuurhistorische, recreatieve als ook ecologische functie. Het is op grond van dit Groenstructuurplan de bedoeling dat de kwaliteit van het groen in deze zones steeds verder ontwikkelt en verbetert. Veranderen van functie is alleen mogelijk na bestuurlijke afweging. Een afname van oppervlakte van de stedelijke groenstructuur dient te worden gecompenseerd.

5.8.2 Plansituatie

In opdracht van de Jaarbeurs bv is ten behoeve van de renovatie en de herinrichting van de entree oost is door Tauw de situatie ten aanzien van de flora en fauna geactualiseerd en heeft een aanvullende bomeninventarisatie plaatsgevonden zie Bijlage 7 Flora en Fauna (Flora, fauna en bomeninventarisatie Jaarbeurs entree-oost Kenmerk R002-4685911RJR-efm-V02-NL) . De belangrijkste conclusies van het onderzoek zijn hieronder weergegeven.

Flora en fauna

- Tijdens de inventarisatieronden zijn geen zomer-, winter- of paarverblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen bij de te verbouwen ingang van de Jaarbeurs. Langs de Croeselaan is een vliegroute van Gewone dwergvleermuizen waargenomen.
- Het gebied wordt incidenteel gebruikt als foerageergebied door één of enkele Gewone dwergvleermuizen, een algemene, maar beschermde soort. Het uitvoeren van de plannen heeft geen negatieve invloed op de aanwezige Gewone dwergvleermuizen, omdat voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving aanwezig is.
- Er zijn broedende huismussen aangetroffen in de toegangsboog van de Jaarbeurs. De nesten van deze soort zijn het hele jaar door beschermd. Deze soort foerageert in de struiken op het jaarbeursterrein. Deze struiken zijn daardoor een functioneel onderdeel van het leefgebied van deze soort en mogen niet zondermeer gerooid worden. Voor deze soort moet een mitigatieplan worden opgesteld. Indien dit niet mogelijk is dient een ontheffing te worden aangevraagd in het kader van de Flora- en faunawet.
- Andere nestplaatsen van jaarrond beschermde soorten (zoals de Gierzwaluw) zijn niet aangetroffen nabij de entree van de Jaarbeurs.
- Beschermde vaatplanten zijn niet waargenomen op het terrein. Met deze soortgroep hoeft geen rekening te worden gehouden bij de verbouwing.

Het plangebied maakt geen deel uit van de hoofdgroenstructuur van Utrecht. De Croeselaan is als stadslaan aangegeven op de bomenstructuurkaart Utrecht.

In het plangebied zelf zijn bomen en groenstroken aanwezig. Deze zijn geïnventariseerd samen met de aanwezige flora en fauna (Flora, fauna en bomeninventarisatie Jaarbeurs entree-oost, TAUW, 2012).

Er moeten bomen en groenvakken verdwijnen voor de bouw van de Megabioscoop. Dit groen heeft geen betekenis voor vleermuizen, maar wel voor de huismus, die in de toegangsboog broedt. Het groen in de omgeving van deze nestlocatie is onderdeel van de leefomgeving van de huismus en is daarmee jaarrond beschermd. Er is een mitigatieplan gemaakt voor de huismus, wat erop neerkomt dat voorafgaand aan het weghalen van het groen er nu al geschikte schuil- en foerageerlocaties voor de huismus worden versterkt, met name bij de tuinen van de woningen aan de Croeselaan.

- Alvorens werkzaamheden aan de bebouwing plaatsvinden of de bomen en struiken op het Jaarbeursterrein gerooid worden dient rekening te worden gehouden met de Huismus (zie boven).
- De kapwerkzaamheden dienen voor het broedseizoen van vogels te starten. Het broedseizoen loopt van circa half maart tot half juli. Deze periode is indicatief, ook buiten deze periode zijn broedende vogels beschermd. Indien werkzaamheden in het broedseizoen zijn gepland, dient vooraf volledige zekerheid te worden verkregen dat hierdoor geen broedende vogels worden verstoord.
- Voor het kappen van de bomen met een stamdiameter groter dan 15 centimeter op 1.50 meter hoogte is een kapvergunning noodzakelijk. Vrijwel alle bomen op het Jaarbeursterrein hebben deze omvang.
- Alleen voor de elementen 16 en 36 geldt dat alle bomen van het element kleiner zijn dan 15 centimeter op 1.50 meter, zodat een kapvergunning voor deze bomen niet nodig is.

5.8.3 Conclusie

Ten aanzien van de huismus is nader onderzoek noodzakelijk of zij nog steeds nestelen in de toegangsboog van de Jaarbeurs. Indien dat het geval is (en de boog verwijderd moet worden) zal een ontheffing moeten worden aangevraagd voor deze soort. Voor eventueel te verwijderen struiken is een mitigatieplan opgesteld dat in de bijlage bij de regels Bijlage 8 Mitigatie Mus (Kenmerk: N006-1218988XAB-los-V01-NL) is opgenomen. De te verwijderen struiken zijn overigens niet bijzonder geschikt voor de huismus. De te verstevigen locaties zijn op dit moment al beter geschikt.

De gunstige staat van instandhouding van de huismus op deze locatie zal, mede door het treffen van de mitigerende maatregelen op eigen terrein van de Jaarbeurs, zeker niet in het geding komen. Indien mitigerende maatregelen worden getroffen is geen ontheffing van de Flora en Faunawet nodig.

5.9 Bomen

5.9.1 Kader

Op grond van de Wabo is binnen de gemeente Utrecht een kapvergunning (als onderdeel van een omgevingsvergunning) nodig voor bomen met een stamdiameter vanaf 15 centimeter. De stamomtrek of diameter van de bomen moet worden gemeten op 1,30 meter boven de grond. Bij meerstammige bomen geldt dit voor de dikste stam. Het bomenbeleid omvat een visie en nadere regels over hoe het College van B&W omgaat met bomen bij de ontwikkeling van de stad. Ook stelt het kaders aan het beheer en onderhoud van bomen in de stad.

In opdracht van gemeente Utrecht heeft Tauw een bomenparagraaf opgesteld, waarin zowel de resultaten van de bomeninventarisatie als de waarde van de bomen wordt weergegeven. In de onderstaande paragrafen worden daartoe eerst de resultaten van de bomeninventarisatie kort gepresenteerd (op basis van de inventarisatie die eerder is uitgevoerd). Vervolgens wordt een beoordeling gegeven van de waarde van de bomen in relatie tot ecologie, landschap, milieu en cultuurhistorie en de effecten van de herinrichting.

5.9.2 Plansituatie

Binnen het plangebied staat een aantal bomen op of langs de parkeerplaats waarvan er 59 worden gekapt. De bomen zijn verschillend in soort, diameter en vitaliteit. In Bijlage 9 Bomenparagraaf wordt per elementnummer aangeduid met welke reden de bomen worden geveld.

De kap van de 59 bomen zorgt voor beperkte aantasting van de (relatief lage) ecologische waarde van het plangebied. Uit nader onderzoek naar de aanwezigheid van de huismus in het plangebied (reeds in uitvoering) zal moeten blijken in welke mate de bomen belangrijk zijn voor deze soort. Indien de bomen van belang blijken voor de huismus, dienen voldoende mitigerende maatregelen te worden genomen alvorens de bomen gekapt kunnen worden.

Aantasting van nesten van algemene broedvogels (overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet) dient te allen tijde voorkomen te worden. Op regionaal niveau hebben de bomen in het plangebied geen enkele (ecologische) functie. Indien de huismus afwezig blijkt in het plangebied, leidt de kap van de bomen niet tot negatieve effecten op de ecologische waarde.

Binnen de groenstructuur (en omgeving er van) zijn de 3 te vellen bomen langs de Van Zijstweg niet extra opvallend, herkenbaar of beeldbepalend voor het landschap. Integendeel zelfs, de matige/slechte staat van de bomen laat geen gezond karakter van de groenstructuur zien. Het grootste deel van de groenstructuur rondom deze drie bomen blijft behouden.

Iedere boom in de gemeente levert een bijdrage aan het wegvangen van fijn stof en het produceren van zuurstof. De bijdrage van de te vellen bomen daarin is met zekerheid niet significant te noemen. De overwegend kleine en jonge bomen zijn ook niet specifiek van belang in verband met een zeer hoge bebouwingsdichtheid en/of weinig groen in het plangebied. Ook hebben de bomen geen buitengewone dempende werking op hinderlijke geluiden van verkeer of industrie. Bovendien blijft een aantal bomen staan, komen er 17 nieuwe bomen bij en zijn er recent jonge bomen geplant, waardoor geen sprake is van een significante achteruitgang in de bijdrage(n) aan luchtkwaliteit en fijnstoffiltering.

De bomen zijn niet van cultuurhistorische- of monumentale waarde. Kap van de bomen leidt daarom niet tot negatieve effecten op de cultuurhistorische waarde van Utrecht.

De te kappen bomen zijn veelgebruikte bomen voor stedelijke beplantingen en komen veelvuldig voor in Nederland. De bomen worden veel gebruikt als straatboom en/of laanboom (Janson, 1994). De bomen zijn niet van (bijzondere) boomkundige waarde(n).

<u>Herplant van bomen</u>

Er zijn vrij recent jonge bomen op het jaarbeurs terrein aangebracht. Deze staan aan de zijde van de Van Zijstweg. Het betreft een 11 tal witte acacia's (Robinia pseudoacacia). Deze boomsoort staat bekend als een parkboom met een zeer hoge weerstand en mooie verschijning.

Tijdens de geplande beoogde herindeling van het Jaarbeursterrein worden ook nieuwe bomen geplant. Het betreft een 17 tal nieuw te planten bomen, verschillend van soort. Op het moment van schrijven wordt een voorstel uitgewerkt voor de Jaarbeurs directie met de volgende boom- struiksoorten:

- Gewone magnolia (Magnolia x soulangaiana)
- Zuidelijke magnolia (Magnolia grandiflora)
- Beverboom (Magnolia kobus)
- Krentenboom (Amelanchier lamarckii)

De bomen worden geplant bij de ingang van het terrein, langs de centrumboulevard en het voetgangerspad naar de nieuwe bioscoop.

5.9.3 Conclusie

- De te vellen bomen in het plangebied zijn in een overwegend goede staat, en dus waarschijnlijk vrij goed verplantbaar. Het verplanten kost echter veel tijd en vergt een lange voorbereiding. De tijd ontbreekt in dit geval;
- De te vellen bomen in het plangebied zijn niet aangewezen als monumentale bomen en hebben geen bijzondere ecologische, ruimtelijke (landschappelijke), milieukundige of cultuurhistorische waarde(n)
- Voorafgaand aan de kap van de bomen dient, in het kader van de Flora- en faunawet, nog wel rekening gehouden te worden met de huismus (onderzoek in uitvoering) en algemene broedende vogels (in de globale periode maart tot en met juli).
- Het inrichtingsplan voor het gebied rond de bioscoop voorziet in de herplant van een grote hoeveelheid bomen en groen. Voor een deel van het Jaarbeursterrein zijn reeds nieuwe bomen aangeplant.

5.10 Archeologie

5.10.1 Kader

In 1992 heeft Nederland het Europese Verdrag van Malta ondertekend en in 1998 geratificeerd. Doel van dit verdrag is een betere bescherming van het Europese archeologische erfgoed door een structurele inpassing van de archeologie in ruimtelijke ordeningstrajecten. Eén van de belangrijkste uitgangspunten van het Verdrag van Malta is dat archeologische waarden zoveel mogelijk in situ in de bodem bewaard dienen te blijven. Alleen als behoud in situ niet mogelijk is, wordt overgegaan tot behoud van de archeologische informatie ex situ, door middel van opgraven en bewaren in depot. Een ander uitgangspunt is dat het onderzoek naar de aanwezigheid van archeologische waarden in een zo vroeg mogelijk stadium dient plaats te vinden, zodat hiermee bij de planontwikkeling rekening gehouden kan worden. Een derde uitgangspunt is het 'de verstoorder betaalt principe'. Alle kosten die samenhangen met archeologisch onderzoek dienen worden betaald door de initiatiefnemer van de geplande bodemingrepen. Ten slotte richt het Verdrag van Malta zich tevens op een toename van kennis, herkenbaarheid en beleefbaarheid van het archeologische erfgoed.

Het Verdrag van Malta heeft in Nederland geresulteerd in een ingrijpende herziening van de Monumentenwet uit 1988, die op 1 september 2007 met de Wet op de Archeologische Monumentenzorg van kracht is geworden. Hiermee zijn de uitgangspunten van het Verdrag van Malta in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. In de nieuwe wetgeving is de bescherming van het archeologische erfgoed, de inpassing hiervan in de ruimtelijke ontwikkeling en de financiering van het archeologische onderzoek geregeld. Op grond van artikel 38a van de Monumentenwet 1988 moet een uitwerkingsplan rekening houden met de archeologische resten in de grond. Om te kunnen bepalen op welke wijze de bestemmingsregeling rekening moet houden met de archeologie (artikel 38a Monumentenwet 1988) moet onderzoek, veelal bureauonderzoek, worden gepleegd. De resultaten daarvan worden beschreven in de toelichting van het bestemmingsplan, waarbij wordt aangegeven hoe het uitwerkingsplan bij moet dragen aan de bescherming van de archeologie.

5.10.2 Verordening en bestemmingsplan

De gemeente Utrecht heeft ervoor gekozen ter bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen een verordening op te stellen voor het hele grondgebied van de gemeente. In de verordening op de archeologische monumentenzorg is een vergunningenstelsel opgenomen ter bescherming van het archeologische erfgoed, waarmee de wettelijk vereiste bescherming kan worden geboden. In bestemmingsplannen wordt verwezen naar de verordening en een regel opgenomen (dubbelbestemming Waarde - Archeologie).

In deze dubbelbestemming is opgenomen dat de voor Waarde- archeologie aangewezen gronden mede zijn bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de archeologische waarden en verwachtingen. Met deze specifieke gebruiksregel wordt geregeld dat onder een met het uitwerkingsplan strijdig gebruik in ieder geval wordt begrepen het handelen in strijd met de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg. Door de verordening en de daarbij behorende archeologische waardenkaart is de bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen in de bodem van de gemeente Utrecht gewaarborgd en zijn verstoringen van de bodem vanaf een op de archeologische waardenkaart aangegeven oppervlakte en diepte vergunningplichtig.

5.10.3 Gemeentelijke archeologische waardenkaart

Gemeentelijke archeologische waardenkaart
De Archeologische Waardenkaart van de gemeente Utrecht ligt ten grondslag aan de verordening op de archeologische Monumentenzorg. Deze waardenkaart is geënt op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarde (IKAW) van de provincie en op de kennis en ervaring opgedaan in tientallen jaren archeologisch onderzoek in de stad. Hij geeft inzicht in de ligging van beschermde archeologische rijksmonumenten, gebieden van hoge archeologische waarde, gebieden van hoge archeologische verwachting en gebieden van archeologische verwachting en bij welk te verstoren oppervlakte en diepte een vergunningsplicht geldt. In de op de waardenkaart aangeduide gebieden waar een vergunningplicht geldt zal van toekomstige initiatiefnemers tot bodemverstorende activiteiten een inspanning vereist worden om resten uit het verleden op te sporen en zo nodig veilig te stellen.

Beschermde archeologische rijksmonumenten zijn volgens de Monumentenwet 1988 beschermde archeologische monumenten. Aantasting van de beschermde archeologische monumenten is niet toegestaan. Eventueel dubbel ruimtegebruik is mogelijk, mits de gekozen bestemming zich duurzaam verhoudt met de in het terrein aanwezige archeologische waarden. Voor dubbel ruimtegebruik is een vergunning krachtens de Monumentenwet vereist.

Gebieden van hoge archeologische waarde zijn gebieden waarvan bekend is dat er archeologische waarden zijn, maar die niet beschermd zijn als archeologisch rijks- of gemeentelijk monument. Gebieden van hoge archeologische waarde zijn gebieden waarvan bekend is dat er archeologische waarden in de bodem aanwezig zijn, maar die niet beschermd zijn als archeologisch rijksmonument. Voor deze gebieden en voor gebieden van hoge archeologische verwachting en archeologische verwachting geldt de gemeentelijke verordening op de archeologische Monumentenzorg.

5.10.4 Plansituatie

Het plangebied Bioscoop Jaarbeursterrein, bevindt zich op de gemeentelijke archeologische waardenkaart in een gebied met hoge archeologische verwachting (geel) en archeologische verwachting (groen). Voor het gebied met een hoge archeologische verwachting geldt dat verstoringen van de bodem vanaf 100 m2 archeologievergunningplichtig zijn. Voor het gebied met een archeologische verwachting geldt dat verstoringen van de bodem vanaf 1000 m2 archeologie-vergunningplichtig zijn en het gebied zonder archeologische verwachting is niet archeologievergunningplichtig.

Oppervlakte te verstoren	Hoge archeologische waarde	Hoge archeologische verwachting	Archeologische verwachting	Geen verwachting
50 - 100m2	Vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning
100 - 1000 m2	Vergunning	Vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning
> 1000 m2	Vergunning	Vergunning	Vergunning	Geen vergunning

Uitsnede archeologische waardenkaart, bioscoop jaarbeursterrein

5.10.5 Conclusie

Het plangebied Bioscoop jaarbeursterrein bevindt zich op de gemeentelijke archeologische waardenkaart deels in een gebied met een hoge archeologische verwachting en deels in een gebied met een archeologische verwachting. De hoge archeologische verwachting is gebaseerd op een Oude rijnloop. De archeologische verwachting is gebaseerd op de ligging op de stroomrug waar bewoningsresten uit de prehistorie en Middeleeuwen verwacht kunnen worden.

Voor het gebied met een hoge archeologische verwachting geldt dat verstoringen van de bodem vanaf 100 m2 en dieper dan 50 cm.archeologievergunningplichtig zijn. Voor het gebied met een archeologische verwachting geldt dat bodemingrepen vanaf 1000 m2 en dieper dan 50 cm. archeologievergunningplichtig zijn.

Volgens de gemeentelijke verordening op de Monumentenzorg, moet de initiatiefnemer indien hij deze ondergrenzen overschrijdt door een archeologisch onderzoeksrapport moeten aantonen of er al dan niet sprake is van de aanwezigheid van archeologische waarden. Indien er sprake is van archeologische waarden, moet de initiatiefnemer deze laten opgraven. Indien hier geen sprake van is, zal het plangebied middels een selectiebesluit archeologisch worden vrijgegeven. Voor het totale plangebied geldt dat indien bij uitvoering van de werkzaamheden onverwacht toch archeologische zaken worden aangetroffen er conform artikel 53 en 54 van de Monumentenwet 1988 (herzien 2007) melding van de desbetreffende vondsten dient te worden gedaan bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de afdeling Erfgoed van de Gemeente Utrecht (030-2863990)

5.11 Water

In het kader van het bestemmingsplan is een watertoets uitgevoerd. Deze is opgenomen in Bijlage 10 Watertoets.

5.11.1 Kader

Conform het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) dient voor ruimtelijke plannen de watertoetsprocedure te worden doorlopen. Sinds 2003 is de watertoets wettelijk verplicht voor alle nieuwe ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van dit document is om er voor te zorgen dat de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan de waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in de ruimtelijke beschouwing meeneemt.

De watertoets heeft drie doelen:

- Voorkomen dat (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen negatieve effecten hebben op het (lokale) watersysteem. Dit wordt beschouwd als het belangrijkste doel
- Indien (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen desondanks toch negatieve effecten veroorzaken, dan kunnen mitigerende en / of compenserende maatregelen direct in de planvorming worden meegenomen. Als algemene regel geldt dat mitigerende maatregelen de voorkeur hebben boven compenserende
- Voor elk ruimtelijk plan gaat het waterschap na of bestaande waterknelpunten kunnen worden opgelost en of er kansen zijn voor het realiseren van een veerkrachtig, robuust en veilig watersysteem

5.11.2 Plansituatie

Het plangebied ligt aan de Croeselaan ten zuidwesten van Utrecht Centraal. Binnen het plangebied liggen geen watergangen en groenvoorzieningen zijn beperkt aanwezig. Het terrein is volledig verhard en grotendeels in gebruik als parkeerterrein.

Huidige situatie

Waterkwantiteit

Circa 100 meter ten noorden van het plangebied ligt een watergang, lokaal bekend als de Kruisvaart. Deze watergang ligt ten zuiden van het spoor. De nieuwe bioscoop wordt gebouwd in peilgebied UKR_001, welke een vast peil heeft van NAP +0.58 m. Voor zover bekend zijn er geen problemen met de afvoer van water in het plangebied. Het maaiveld ter plaatse bedraagt circa NAP + 2,30 m

Waterkwaliteit

De waterkwaliteit van de watergangen in de nabijheid van het plangebied voldoen aan de normen voor water met de functie stedelijk water. De ontwikkelingen binnen het plangebied hebben weinig invloed op de waterkwaliteit.

Riolering

In de huidige situatie ligt rond de jaarbeurs een verbeterd gescheiden rioolstelsel. Niet verontreinigd hemelwater wordt afgevoerd naar het schoonwater riool, het afvalwater wordt afgevoerd via het vuilwaterstelsel.

Specifiek voor dit plangebied (Jaarbeursterrein) wordt het hemelwater van de dakvlakken apart verzameld en op het terrein aangeboden op een centraal punt. Het vuilwater van onder andere de sanitaire voorzieningen wordt gescheiden van het hemelwater en is aangesloten op het gemeente riool.

Grondwater

Op basis van de isohypsenkaart van de gemeente Utrecht, blijkt dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) nabij het plangebied NAP +0,5 m bedraagt. Op basis van de lokale maaiveldhoogte geeft dit bij de GHG een ontwateringsdiepte van 1,80 m. Dit voldoet aan de normen voor stedelijk gebied.

Toekomstige situatie

Uitgangspunt is dat hemelwater van dakvlakken rechtstreeks op oppervlaktewater geloosd kan worden. Hemelwater van parkeerplaatsen zal gezuiverd moeten worden, voordat het op het oppervlaktewater geloosd mag worden Alle uitgewerkte plannen inzake rioleringsaanpassingen en hemelwaterafvoeren van verharde oppervlakken zullen door de initiatiefnemer ter goedkeuring worden aangeboden aan de gemeente. De gemeente dient primair het rioleringsplan te toetsen en te beoordelen. Daarna kan het worden voorgelegd aan het waterschap (HDSR).

Gezien de omvang van het dakoppervlak en de hydraulische belasting, dient op het Jaarbeursterrein een nieuw en robuust hemelwaterstelsel te worden gerealiseerd dat afvoert naar een bestaand of nieuw lozingspunt op het Merwedekanaal of de Veilinghaven. Omdat het totale terrein omvangrijk is en het huidige hemelwaterstelsel reeds ondergedimensioneert lijkt (er is reeds sprake van wateroverlast), dient het nieuwe en de bestaande hemelwaterstelsel integraal ontworpen en gedimensioneerd worden, bij voorkeur door middel van een hydrodynamisch model.

Waterkwantiteit

In de huidige situatie is het plangebied al volledig verhard. In de toekomstige situatie blijft het verhard oppervlak ongewijzigd. In het kader van het beleid van de waterbeheerder (Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden) is het daarom niet nodig om extra oppervlaktewater te compenseren.

Waterkwaliteit

De waterkwaliteit neemt naar verwachting toe doordat men een deel van het regenwater van het gemengde rioolstelsel afhaalt, waardoor uit het gemengde rioolstelsel minder water zal overstorten op het oppervlaktewater tijdens hevige neerslaggebeurtenissen.

Uitgangspunt voor Wolff Megabioscoop Utrecht BV is dat het hemelwater wat op het gebouw valt, wordt afgekoppeld middels een schoonwaterriool richting het oppervlaktewater. Dit levert een kleine verbetering op voor het watersysteem als geheel. Er vinden geen verder ingrepen plaats in het lokale watersysteem.

Riolering

Voor de afvoer van regenwater van openbare ruimtes en daken hanteert het waterschap het beslisschema 'Directe afvoer regenwater op open water'. Uitgangspunt van dit schema is dat in de meeste situaties het afstromend regenwater schoon is, waardoor het in principe zonder verdere beperkingen in het oppervlaktewater of het hemelwaterstel geloosd mag worden (Dit is ook het voornemen van de opdrachtgever). Het waterschap gaat ervan uit dat voor het onderhavige plan geen zuiverende voorzieningen verplicht zijn. Ter voorkoming van verontreinigingen worden op diverse plekken vet- en slibopvangputten gerealiseerd volgens de geldende eisen voor Wolff Megabioscoop Utrecht BV.

Grondwater

Op basis van de lokale grondwaterstanden (GHG: NAP +0,5 m) en gezien de huidige bebouwing en functies (stedelijk) in het gebied zullen er geen significante veranderingen optreden in de toekomstige situatie. De invloed op de grondwaterstand tijdens de bouw is afhankelijk van de uitvoeringsmethode (open ontgraving of een bemaling binnen damwanden). Het ontrekken van grondwater voor de bouw van het bioscoopcomplex is, afhankelijk van het debiet, vergunning- of meldingsplichtig.

Het plangebied ligt niet in of nabij een grondwaterbeschermingsgebied. Het dichtstbijzijnde beschermingsgebied ligt op enkele kilometers afstand. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen invloed op de grondwaterbeschermingsgebieden.

5.11.3 Conclusies

In de huidige situatie is het plangebied al volledig verhard. In de toekomstige situatie blijft het verhard oppervlak ongewijzigd. In het kader van het beleid van de waterbeheerder (Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden) is het daarom niet nodig om extra oppervlaktewater te compenseren.

Verwacht wordt dat het gebouw in de gebruikssituatie geen significante op de grondwaterstanden en het watersysteem in de omgeving. Er wordt geen extra wateroverlast of -onderlast in de gebruikssituatie verwacht. De invloed op de grondwaterstand tijdens de bouw is afhankelijk van de uitvoeringsmethode (open ontgraving of een bemaling binnen damwanden). Mogelijk is hiervoor een vergunning of melding noodzakelijk (afhankelijk van het debiet).

5.11.4 Verslaglegging van gevoerd overleg gemeente - waterbeheerder

Tijdens het informele vooroverleg heeft er contact plaatsgevonden tussen de gemeente en het waterschap. Op 10 februari jl. heeft het waterschap per e-mail gereageerd op de concept waterparagraaf. Onze opmerkingen zijn verwerkt.

HDSR adviseert positief over het voorontwerpbestemmingsplan zie Bijlage 11 Wateradvies HDSR. Het plan voldoet aan onze belangrijkste minimale voorwaarde: "het standstill beginsel". Dit beginsel houdt in dat door het plan geen verslechtering van de waterhuishouding mag ontstaan.

In het kort gaat het om:

- In de huidige situatie is het plangebied al volledig verhard. In de toekomstige situatie blijft het verhard oppervlak ongewijzigd. Hierdoor zijn er geen negatieve gevolgen voor het watersysteem.
- Een deel van het hemelwater wordt niet aangesloten op het rioleringsstelsel. Daardoor is er sprake van een verbetering van de waterhuishouding: vuil rioolwater en schoon hemelwater worden niet vermengd.

5.12 Kabels en leidingen

De in het gebied aanwezige kabels en leidingen zijn bekend. Eventuele verlegging vindt plaats voor rekening van de ontwikkelaar. Het betreft overigens gen planologisch relevante kabels en leidingen.

5.13 Duurzaamheid

5.13.1 Kader

De gemeente Utrecht heeft in haar milieubeleidsplan (MBP) op energiegebied een duidelijke ambitie vastgelegd. In het MBP en in het Programma Utrechtse Energie is opgenomen dat Utrecht in 2030 klimaatneutraal is. Ontwikkel- en herstructureringslocaties bieden kansen om een bijdrage te leveren aan de realisatie van deze ambitie. De inzet van maatregelen om de CO2-uitstoot vergaand te verminderen gaat in de volgorde: energiebehoefte verminderen, inzet van duurzame bronnen en, tenslotte, een zo efficiënt mogelijke omzetting van primaire energie in warmte en kracht. Die klimaatambities betekenen een fors lagere energieprestatie.

Onder duurzame ontwikkeling wordt een ontwikkeling verstaan die voorziet in de behoefte van de huidige generatie zonder daarmee voor de toekomstige generaties de mogelijkheid in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien. Dit houdt in dat het streven is naar een evenwicht tussen de 3 P's: People (sociale component), Planet (ecologie en milieu) en Profit (economie). Voor gebruikers levert duurzaamheid een hoog kwalitatieve leefomgeving door verhoging comfort, veiligheid en gezondheid. Het levert tevens kostenbesparing op én het is goed voor het milieu.

5.13.2 Plansituatie

Het gebouw van de Megabioscoop heeft de principes van duurzaamheid toegepast en leeft de duurzaamheidseisen en de milieu-eisen van de gemeente na. In de bijlage "Visie documente duurzaam bouwen en ondernemen" wordt nader ingegaan op de duurzaamheidsmaatregelen die worden getroffen. Kort samengevat kan hierover het volgende gezegd worden:

- De megabioscoop is een belangrijke toegevoegde waarde aan de levendigheid en het functionele doel van het stadsdeel
- Het gebouw past in de omgeving en veroorzaakt binnen de omgeving geen significante hinder
- Het gebouw is onderhoudsvriendelijk en flexibel
- In het gebouw worden belangrijke energiebesparingen gehaald
- In het gebouw worden waar mogelijk milieuvriendelijke materialen toegepast

Men kan stellen dat de Megabioscoop past in de doelstelling van de gemeente en in de ontwikkelingen van het Jaarbeursterrein.

5.13.3 Conclusie

Dit plan levert waar mogelijk een bijdrage aan de gemeentelijk ambitie op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing.

5.14 Gezondheid

Gelet op de voorgaande paragrafen is aan het aspect gezondheid voldoende aandacht besteed.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

In artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is vastgelegd dat inzicht gegeven moet worden over de uitvoerbaarheid van het plan. De ontwikkelingen die concreet mogelijk gemaakt worden binnen het bestemmingsplan moeten (economisch) uitvoerbaar zijn en gerealiseerd kunnen worden. De kosten die gemoeid zijn met de aanleg van de Megabioscoop wordt gefinancierd door een private partij (Jaarbeurs). Met betrekking tot de gemeentelijke kostenverhaal is een anterieure overeenkomst gesloten. De financiële uitvoerbaarheid is hiermee zeker gesteld.

Planschade

In het kader van het planologisch-juridisch mogelijk maken van de realisatie van de Megabioscoop in dit bestemmingsplan is een risicoanalyse planschade uitgevoerd. De gemeente heeft met de aanvrager een overeenkomst gesloten waarin is bepaald dat kosten van eventuele planschade claims door de gemeente verhaald zullen worden op de aanvrager.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze burgers en belanghebbenden bij het plan zijn betrokken en hoe zij hierop hebben kunnen reageren.

6.2.1 Overleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening

Het plan is aan een aantal instanties toegezonden voor reactie als bedoeld in art 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Bij voorbereiding van het bestemmingsplan is de gemeente verplicht om belanghebbende instanties te betrekken. Nu er geen rijks- of provinciale belangen aan de orde zijn is het bestemmingsplan in principe louter ter kennisgeving aan de provincie en de inspectie ruimtelijke ordening toegezonden.

Daarnaast heeft het HDSR aangegeven met het plan in te kunnen stemmen.

6.2.2 Informatieavond

De plannen voor de bouw van de Megabioscoop zijn april 2014 gepresenteerd aan de buurt. De reacties waren overwegend positief.

6.2.3 Wijkraad

Vanuit de wijkraad is geen advies c.q reactie uitgebracht omtrent het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 7 Juridische planopzet

7.1 Inleiding

Het bestemmingsplan is opgesteld volgens de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2012). De SVBP 2012 maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. Vergelijkbare bestemmingsplannen leiden tot een betere leesbaarheid, raadpleegbaarheid en helderheid voor de gebruiker en draagt zo bij aan een effectiever en efficiëntere dienstverlening.

7.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Sinds 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Hierdoor vervallen diverse gebruikelijke termen voor vergunningen zoals bouwvergunning, sloopvergunning, aanlegvergunning, ontheffing et cetera.

Hieronder worden de meest voorkomende termen weergegeven:

- De term bouwvergunning wordt omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen; hierna te noemen 'omgevingsvergunning bouwen'.
- De term sloopvergunning wordt 'omgevingsvergunning voor de activiteit slopen' ;hierna te noemen 'omgevingsvergunning slopen'.
- De term aanlegvergunning wordt 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden'; hierna te noemen 'omgevingsvergunning aanleggen'.
- De term 'ontheffing' of 'het verlenen van een ontheffing' wordt 'afwijking' of 'afwijken bij omgevingsvergunning'.

7.3 Planvorm

Het bestemmingsplan Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein is een ontwikkelingsgericht bestemmingsplan dat er op gericht is om een programma Cultuur en ontspanning, in de vorm van een megabioscoop, medegebruik in het kader van Jaarbeursdoeleinden en horeca, alsmede het bij die functies behorende (fiets)parkeervoorzieningen mogelijk te maken. Daarnaast worden de in het plangebied bestaande functies Bedrijf – Jaarbeursdoeleinden en Verkeer en verblijfsgebied geactualiseerd. In dit ontwikkelingsplan is er gekozen voor een bestemmingsregeling die voldoende flexibiliteit biedt voor het gebouw binnen het bouwvlak enerzijds en anderzijds de overige functies op een heldere wijze vastlegd.

De dubbelbestemmingen Archeologie en Cultuurhistorische waarden zijn opgenomen om de in het gebied aanwezige waarden afdoende te behouden en te beschermen.

7.4 Opbouw regels

De opzet van de bestemmingsregels is steeds gelijk:

- bestemmingsomschrijving (met ondergeschikte en nevengeschikte doeleinden);
- bouwregels;
- nadere eisen waar de bestemmingsregeling dat nodig maakt;
- afwijkingsregels van de bouwregels;
- waar nodig: een bijzondere gebruiksregel;
- afwijkingsregels van de gebruiksregels;
- eventueel een aanlegvergunningstelsel ter bescherming van aanwezige cultuurhistorische, landschappelijke of natuurwaarden;
- in een aantal gevallen een wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht.

7.4.1 Nadere eisen

Op basis van artikel 3.6, lid 1 onder d van Wro, kan worden bepaald dat burgemeester en wethouders met inachtneming van de bij het plan te geven regels, nadere eisen kunnen stellen ten aanzien van in het plan omschreven onderwerpen of onderdelen. Het stellen van nadere eisen kan betrekking hebben op een heel scala van onderwerpen. Zo kan bijvoorbeeld worden bepaald dat de nadere eisen betrekking hebben op de situering of afmetingen van gebouwen en/of bouwwerken, of op het stellen van eisen aan parkeergelegenheid op eigen terrein, maar evenzeer kunnen nadere eisen betrekking hebben op het treffen van bouwkundige voorzieningen en/of aanpassingen die van belang zijn voor een goede ruimtelijke ordening.

In hoofdzaak vindt een goede ruimtelijke ordening plaats door het toekennen van bestemmingen en daarbij bouwmogelijkheden aan percelen. Hoewel daarmee op hoofdlijnen de gewenste ruimtelijk inrichting van een perceel (qua functie en bebouwingsvolume) is vastgelegd, kan er echter op detailniveau aanleiding zijn of behoefte bestaan om specifieke ruimtelijke belangen op een juiste manier af te stemmen. Hiervoor is het instrument van nadere eisen in de wet opgenomen.

Om nadere eisen te kunnen opnemen, wordt in de toelichting een beschrijving gegeven van bijvoorbeeld de relevante te beschermen karakteristiek van een plangebied, de parkeersituatie, de cultuurhistorische waarden die beschermd kunnen worden door middel van andere eisen enz.

Nadere eisen dienen er voor om binnen de toegekende bestemming en bouwmogelijkheden maatwerk te kunnen leveren op perceelsniveau. De noodzaak voor dit maatwerk is gelegen in de specifieke ruimtelijke omstandigheden van het betreffende (of het aangrenzende) perceel, die niet op voorhand te regelen zijn in de algemeen geformuleerde bestemmingsregeling.

Deze specifieke ruimtelijke omstandigheden kunnen de volgende aspecten betreffen:

- Stedenbouwkundige aspecten;
- Landschappelijke en of ecologische aspecten;
- Milieukundige aspecten;
- Cultuurhistorische aspecten;
- Verkeersaspecten;
- Sociale veiligheid;
- De gebruiksmogelijkheden van naastgelegen percelen/bouwwerken.

Het gebied geeft aanleiding voor het opnemen van nadere eisen, gelet op de hoge dichtheid en de mate van functiemenging. Hieronder worden enkele aspecten nader toegelicht.

Stedenbouwkundige aspecten
In het gebied is het creeren van een afwisselend bebouwingsbeeld van groot belang, waarbij de stedenbouwkundige opzet van het gebied wordt gerespecteerd en nieuwbouw zorgvuldig wordt ingepast.

Specifiek ten aanzien van technische installaties, afschermingen van installaties of ruimtes voor het onderbrengen van installaties op het dakvlak, kunnen nadere eisen worden gesteld. Om de gebouwvolumes zo gaaf mogelijk tot hun recht te laten komen, mogen technische installaties, afschermingen van installaties of ruimtes voor het onderbrengen van installaties, slechts als toegevoegde objecten of volumes op het dakvlak worden aangebracht, als deze duidelijk deel uitmaken van de architectonische expressie van het gebouw. Deze regel heeft betekenis met betrekking tot het uit beeld brengen van technische installaties en/of hun behuizing vanuit posities dichtbij of ver van het gebouw en/of vanuit hogere gebouwen.

Milieukundige aspecten
Vanuit specifieke milieuomstandigheden kan het noodzakelijk zijn nadere eisen te stellen aan nieuwbouw of verbouw. Bijvoorbeeld aan de locatie van toegangen of vluchtwegen bij gebouwen die op plekken worden gerealiseerd waarbij vanuit het aspect externe veiligheid maatregelen noodzakelijk zijn om de veiligheid van die gebouwen te waarborgen.

Sociale veiligheid
Vanuit sociale veiligheid kan het noodzakelijk zijn nadere eisen te stellen aan nieuwbouw of verbouw. Bijvoorbeeld aan de situering van de gebouwen zelf of de toegangen tot deze gebouwen die op plekken worden gerealiseerd waarbij vanuit het aspect sociale veiligheid geen sociaal onveilige situaties of plekken ontstaan en zo veel mogelijk een veilig gevoel ontstaat voor de gebruikers van deze gebouwen en omliggende terreinen.

Verkeersaspecten;
De veilige afwikkeling van verkeer en het voorzien in voldoende parkeerplaatsen op eigen terrein kunnen aanleiding zijn voor het stellen van nadere eisen aan bebouwing. Hierbij zal het vooral gaan om maatregelen en eisen aan bebouwing voor het waarborgen overzichtelijke verkeerssituaties, de doorstroming van het verkeer en de bereikbaarheid van gebouwen. Maar ook kan het stellen van eisen aan de situering of het aantal parkeerplaatsen bij een woning, bedrijf, kantoor of voorziening van belang zijn als bijvoorbeeld extra parkeerplaatsen op de openbare weg niet mogelijk of gewenst zijn.

Gebruiksmogelijkheden van naastgelegen percelen
Het is niet de bedoeling dat naastgelegen percelen en/of bouwwerken hinder ondervinden van de ontwikkelingen op hun buurperceel. Vaak is dit met kleine maatregelen goed te voorkomen. Te denken valt aan het stellen van nadere eisen aan de bouwhoogte of aan de situering van erfbebouwing.

7.5 Artikelsgewijze toelichting

In deze paragraaf wordt per bestemming uitgelegd wat de achtergrond is van een bepaalde bestemming.

7.5.1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen en Artikel 2 Wijze van meten bevatten de begripsbepalingen en de wijze van meten. Deze regels spreken voor zich en behoeven geen nadere uitleg.

7.5.2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijf – Jaarbeursdoeleinden

Ten behoeve van de exploitatie van de Jaarbeurs is de bestemming Bedrijf– Jaarbeursdoeleinden opgenomen. In de bestemming is een specifieke regeling opgenomen die dient om de jaarbeursactiviteiten mogelijk te maken. In de bestemming is opgenomen dat de gronden bedoeld zijn voor het het bedrijfsmatig exploiteren van bedrijfsruimte ten behoeve van veilingen, handelsbemiddeling, vakbeurzen, conferentie en manifestatieruimten, evenementen en trademarkt.

Voor wat betreft de bebouwingsmogelijkheden is aangesloten bij de regeling die gold voor in werking treding van dit bestemmingsplan: Maximale bouwhoogte 25 meter binnen het bouwvlak. Het in het plan opgenomen bebouwingsvlak voor deze functie is in uitsluitend gericht op het mogelijk maken van een nieuwe oostelijke entree van de Jaarbeurs.

De onbebouwde gronden in deze bestemming zullen grotendeels deel gaan uitmaken van de zogenaamde Centrumboulevard. Het zal daarom voornamelijk dienst doen als verkeer en verblijfsgebied voor langzaamverkeer. Voor de Bioscoop, het foodcourt en de nieuwe oostelijke entree van de Jaarbeurs zal het gebied als plein worden ingericht.

Artikel 4 Cultuur en ontspanning

Ten behoeve van de Megabioscoop is de bestemming Cultuur en ontspanning opgenomen. Voor een deel is medegebruik ten behoeve van Jaarbeursdoeleinden toegestaan. Tevens is het de bedoeling dat binnen deze bestemming het zogenaamde 'Foodcourt' wordt gerealiseerd dat zowel een rol voor de Jaarbeursheeft als voor de Megabioscoop.

Voor wat betreft de bebouwingsmogelijkheden is geldt een maximale bouwhoogte van 24 meter binnen het bouwvlak.

De centrumboulevard bestaat uit pleinen en verbindingen hiertussen. Om dit onderscheid te kunnen maken zijn er verplichte gevelrooilijnen opgenomen die de pleinruimte begrenzen. De bioscoop heeft een strakke rooilijn in de footprint en landt als gebouw op de grond. Incidenteel kraagt de bovenbouw uit ten opzichte van de rooilijn.

Er is een voorwaardelijke bepaling opgenomen voor wat betreft het treffen van mitigerende maatregelen ten behoeve van de huismus.

Een deel van het huidige P 3 zal als parkeerplaats voor de Megabioscoop worden ingericht.

Artikel 5 Waarde – Archeologie

Verordening op de Archeologische Monumentenzorg.

Voor een archeologisch waardevol gebied geldt het volgende regime:

- bij bouwwerken wordt de archeologie gekoppeld aan de omgevingsvergunning;
- alvorens het college van burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning verleent, wordt advies ingewonnen bij de gemeentelijk archeoloog over de gevolgen van voorgenomen werken of werkzaamheden voor het behoud van de archeologische waarden in het gebied;
- de gemeente beslist op basis van het advies of en onder welke voorwaarden de vergunning wordt verleend.

7.5.3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Deze bepaling is opgenomen om te voorkomen dat een stuk grond dat al eens was betrokken bij het verlenen van een omgevingsvergunning bij de beoordeling van latere bouwplannen nogmaals wordt betrokken.

Artikel 7 Algemene bouwregels

In de bouwverordening zijn ook voorschriften opgenomen. Het bestemmingsplan gaat vóór deze bepalingen, maar in dit artikel is bepaald welke voorschriften uit de bouwverordening naast het bestemmingsplan van kracht blijven. Het gaat daarbij om voorschriften van stedenbouwkundige aard, zoals de bereikbaarheid van bouwwerken van werkverkeer en brandblus-voorzieningen, bereikbaarheid van gebouwen voor gehandicapten, de ruimte tussen bouwwerken en parkeergelegenheid bij gebouwen.

Daarnaast regelt dit artikel de mogelijkheid voor (beperkte) overschrijdingen van bebouwingsgrenzen die op de kaart zijn aangegeven.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

De Wabo bevat een algemeen verbod om de gronden en bebouwing in strijd met het bestemmingsplan te gebruiken. Een algemeen gebruiksverbod hoeft derhalve niet meer in de planregels te worden opgenomen. Het is wel mogelijk om in het bestemmingsplan aan te geven wat onder verboden gebruik in ieder geval wordt verstaan. In dit artikel is opgenomen dat onder verboden gebruik wordt verstaan: onbebouwde gronden te gebruiken als staanplaats voor onderkomens als opslagplaats voor onklare voer-, vlieg- en vaartuigen of onderdelen daarvan of als stortplaats voor puin en afvalstoffen.

Het gebruik of bouwen in strijd met het bestemmingsplan was vroeger onder de oude Wet op de Ruimtelijke Ordening via een algemene gebruiksbepaling en strafbepaling geregeld in het bestemmingsplan. Onder de Wet ruimtelijke ordening was een en ander geregeld in de wet zelf. Met de invoering van de Wabo is dat opnieuw gewijzigd. Nu is het als volgt geregeld.

Voor elke verandering van gebruik (in ruime zin) die in strijd komt met een bestemmingsplan is volgens artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo een omgevingsvergunning nodig is. Indien voor een dergelijk planologisch strijdig gebruik geen omgevingsvergunning wordt gevraagd of een gevraagde vergunning niet wordt verleend, komt dit gebruik dus in strijd met artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo. Dat artikel kan vervolgens bestuursrechtelijk of strafrechtelijk via de Wet op de economische delicten worden gehandhaafd.

Strijdig gebruik met planologische regelingen waarvan afwijking niet is toegestaan valt niet onder artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo. Met het oog op dergelijk gebruik is in artikel 7.2 Wet ruimtelijke ordening een verbodsbepaling opgenomen bij de invoering van de Wabo.

Artikel 9 Algemene regel m.b.t. parkeergelegenheid

Dit artikel regelt dat de parkeergelegenheid voor auto's en fietsen voldoet aan het gemeentelijk beleid. Het artikel neemt de functie over van de stedenbouwkundige bepaling in de bouwverordening die eenzelfde voorwaarde aan het gebruik stelt. Bij het toetsen van omgevingsvergunningen aan het bestemmingsplan, zal onderzocht worden of de aanvraag aan de voorwaarde om voldoende parkeergelegenheid te regelen voldoet. Het college heeft normen vastgesteld die aangeven wat als 'voldoende' moet worden beschouwd.

In een bestaande situatie wordt de bestaande parkeergelegenheid voor auto's en fietsen als voldoende beschouwd. Deze bestaande parkeergelegenheid moet op grond van dit artikel in stand worden gehouden. Bij sloop- nieuwbouw wordt het bestaande aantal parkeerplaatsen (het rechtens verkregen niveau) in mindering gebracht op het aantal dat nodig is bij de nieuwe ontwikkeling, een en ander conform het geldende gemeentelijk beleid. Met parkeervoorzieningen worden parkeervoorzieningen voor auto's en fietsen bedoeld.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

Dit artikel regelt de bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders om af te wijken van de regels. Dit heeft primair tot doel enige flexibiliteit in de regels aan te brengen. Ze kunnen worden toegepast als er niet op grond van de bestemmingsregelingen in hoofdstuk 2 al een afwijkingsmogelijkheid is. Het gaat dan om een afwijking van maten, afmetingen en percentages, het plaatsen van objecten van beeldende kunst, het realiseren van kleine nutsgebouwtjes.

7.5.4 Overgangs- en Slotbepalingen

De overgangs- en slotbepalingen van hoofdstuk 4 bevatten de onderstaande 3 bepalingen.

Artikel 11 Overgangsrecht

In het nieuwe Besluit op de ruimtelijke ordening (in werking 1 juli 2008) is overgangsrecht opgenomen dat in elk bestemmingsplan moet worden overgenomen.

Indien de in het plan opgenomen regels. voor wat betreft gebruik of bebouwing, afwijken van een bestaande legale situatie, dan zijn daarop de overgangsbepalingen van toepassing. De overgangsbepaling heeft tot doel bestaande belangen te respecteren totdat realisering van de nieuwe regels plaatsvindt.

Voor bouwwerken die onder het overgangsrecht vallen, is bepaald dat deze gedeeltelijk mogen worden vernieuwd of veranderd, mits de bestaande afwijking niet wordt vergroot. Gehele vernieuwing is in principe uitgesloten, waaronder ook gefaseerde vernieuwing van een bouwwerk wordt verstaan. Het doel van het overgangsrecht is dat het bestaande bouwwerk in de bestaande staat in stand mag worden gehouden. Uitsluitend na het tenietgaan van het bouwwerk door een calamiteit, waarmee onder andere brand of extreme weersomstandigheden wordt bedoeld, is onder voorwaarden gehele vernieuwing toegestaan.

Vergunningplichtige bouwwerken die zonder vergunning zijn opgericht, kunnen door overgangsrecht niet gelegaliseerd worden. Bouwen zonder vergunning is immers een overtreding van de Wabo die niet door een regeling in een bestemmingsplan ongedaan kan worden gemaakt.

Wel kan met een beroep op het overgangsrecht een aanvraag worden ingediend voor de verbouw van een illegaal bouwwerk. Om te voorkomen dat een dergelijke aanvraag moet worden gehonoreerd, is in de overgangsbepaling van dit plan opgenomen dat deze slechts van toepassing is op legale bouwwerken.

Voor het gebruik dat onder het overgangsrecht valt, is bepaald dat dat gebruik mag worden voortgezet. Het gebruik mag eveneens worden gewijzigd, voor zover de afwijking ten opzichte van het toegestane gebruik niet vergroot wordt.

Hiervoor is reeds aangegeven dat illegale bouwwerken niet gelegaliseerd kunnen worden door overgangsrecht. Voor gebruik is dat in principe wel mogelijk maar vanuit het oogpunt van handhaving ongewenst. Gezien het voorgaande is in de overgangsbepaling opgenomen dat het gebruik, dat reeds in strijd was met het voorheen geldende plan, van het overgangsrecht is uitgesloten.

Ook na het van kracht worden van dit plan kan dus nog met succes handhavend worden opgetreden tegen gebruik dat reeds in strijd was met het voorgaande bestemmingsplan. Dit laatste is uiteraard mede afhankelijk van andere aspecten, waaronder de vraag of het strijdige gebruik reeds zolang plaatsvindt dat de gemeente haar rechten heeft verwerkt.

Artikel 12 Slotregel

In dit artikel is de naam van het bestemmingsplan, de citeertitel, omschreven.

Prostitutie

In het plangebied van dit bestemmingsplan zijn geen seksinrichtingen gevestigd met een vergunning op basis van de APV. Gezien het in Utrecht gehanteerde maximumstelsel zijn nieuwe seksinrichtingen niet toegestaan. Gelet op het binnen de gemeente gehanteerde maximumstelsel betekent de regeling in dit bestemmingsplan geen algeheel verbod, maar wel een verbod op seksinrichtingen binnen dit plangebied.

7.6 Lijst van bedrijfsactiviteiten

Om de toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten in dit bestemmingsplan vast te leggen is gebruikgemaakt van een milieuzonering. Een milieuzonering zorgt ervoor dat milieubelastende functies (zoals bedrijven) en milieugevoelige functies (zoals woningen) waar nodig ruimtelijk voldoende worden gescheiden. De gehanteerde milieuzonering is gekoppeld aan een Staat van Bedrijfsactiviteiten.

Een Staat van Bedrijfsactiviteiten is een lijst waarin de meest voorkomende bedrijven en bedrijfsactiviteiten, al naar gelang de te verwachten belasting voor het milieu, zijn ingedeeld in een aantal categorieën. In de bijlagen bij de regels is een toelichting opgenomen op de Lijst van Bedrijfsactiviteiten.

7.7 Lijst van Horeca-activiteiten

Bij dit bestemmingsplan wordt gebruik gemaakt van de Utrechtse standaardlijst voor horeca-inrichtingen. Uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening kan, in verband met de overlast die horecabedrijven voor het woon- en leefklimaat kunnen meebrengen, in een bestemmingsplan bij het toelaten van horecabedrijven aan de hand van ruimtelijk relevante criteria als aard, omvang en parkeerdruk een onderscheid gemaakt worden in categorieën horecabedrijven.

In dit bestemmingsplan is een functionele differentiatie in ‘harde’ tot ‘zachte’ typen van horecabedrijven opgenomen. De regeling geeft een kwalitatieve beperking ten aanzien van het type/de categorie horecabedrijf dat zich mag vestigen in de woonomgeving. De regeling beoogt de nadelige invloeden van de vestiging van horecabedrijven op het woon- en leefklimaat in de omgeving te voorkomen.

In de bijlagen bij de regels is een toelichting opgenomen op de Lijst van Horeca-activiteiten.

7.8 Handhaving

Door handhaving controleert de overheid of burgers, bedrijven en bijvoorbeeld overheidsorganen zich aan de wet- en regelgeving houden. Onder handhaving wordt verstaan het door controle (toezicht en opsporing) en het toepassen (of dreigen daarmee) van bestuursrechtelijke sancties, bereiken dat het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift wordt nageleefd. De handhaving van de van toepassing zijnde regeling binnen de gemeente Utrecht, wordt uitgevoerd door diverse diensten en afdelingen. Zo wordt namens het college onder andere gehandhaafd op de regels van voorliggend bestemmingsplan. Dit betekent dat de regels voor wat betreft het gebruik en de bebouwingsregels worden gehandhaafd. Dit gebeurt veelal door toetsing tijdens het behandelen van de aanvragen om omgevingsvergunning, maar kan ook gebeuren als gevolg van toezicht tijdens de uitvoering van de bouw of op grond van een eigen constatering indien een bouwwerk of een perceel in strijd met het bestemmingsplan wordt gebruikt. Indien er bijvoorbeeld sprake is van illegale ingebruikname van gemeentelijke grond, dan zal hiertegen worden opgetreden.

Doel handhavend optreden

Het doel van het handhavend optreden van de gemeente is niet direct gekoppeld aan de noodzaak van een actueel bestemmingplan. Voor de bewoners van het plangebied is duidelijk waar zij aan toe zijn (qua bouwen, zoals bijvoorbeeld uitbreiding van de woning, en qua gebruik), maar het niet handhaven haalt de effectiviteit van een actueel bestemmingsplan onderuit. De toegevoegde waarde van het verlenen van een omgevingsvergunning voor een vrijstaand bijbehorend bouwwerk is niet groot, indien er op andere plaatsen - zonder vergunning - vrijstaande bijbehorende bouwwerken zijn geplaatst. Dit wordt nog eens problematischer zodra een omgevingsvergunning wordt geweigerd, terwijl diverse vergelijkbare bouwwerken reeds illegaal zijn geplaatst. In dit laatste geval is de roep om handhavend op te treden dan ook het grootst.

Wijze van handhaven

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht heeft het college bij de handhaving van en bestemmingsplan een tweetal instrumenten tot haar beschikking: bestuursdwang en dwangsom. Bij het toepassen van bestuursdwang wordt de overtreding (het geconstateerde illegale bouwwerk dan wel gebruik) ongedaan gemaakt op kosten van de overtreder. Dit kan betekenen dat een bouwwerk door de gemeente wordt afgebroken en de kosten van bijvoorbeeld de aannemer en de gemeentelijke (voorbereidings)kosten op de overtreder worden verhaald. Het is tevens mogelijk om, indien er zonder omgevingsvergunning wordt gebouwd en de bouw wordt stilgelegd door middel van een bouwstop, de bouwmaterialen weg te slepen en elders op te slaan. Het opleggen van een last onder dwangsom betekent bijvoorbeeld dat het illegale gebruik moet worden gestaakt binnen een door het college gestelde termijn. Overschrijdt men de termijn, dan zal de dwangsom in rekening worden gebracht bij de overtreder. Doel van de dwangsom is het onaantrekkelijk maken van het voortzetten van de geconstateerde overtreding. De dwangsom zal dan ook in relatie moeten staan aan (en zal derhalve altijd hoger zijn dan) het voordeel dat de overtreder heeft bij het voortzetten van de illegaliteit. In het plangebied zal handhavend worden opgetreden tegen het illegale gebruik van bouwwerken en percelen. Bijvoorbeeld het verhuren van opslagruimte ten behoeve van de stalling van caravans, maar ook het gebruik van een winkel als café. Verder zal er bij de bouw worden gecontroleerd op de uitvoering van verleende omgevingsvergunningen. Uiteraard zal er ook gecontroleerd worden of, in het geval van een geweigerde omgevingsvergunning voor een woning, de betreffende woning niet alsnog wordt gebouwd. Voorts zal de gemeente toezien op - onder de Wet milieubeheer vallende - bedrijven. Dit vloeit voort uit de regels van het bestemmingsplan. Indien er immers ter plaatse een bedrijfsactiviteit plaats mag vinden, zal dit qua gebruik (intensiteit en hinder) gehandhaafd worden.

Bijlagen toelichting

(apart bijlagenboek)

Inhoudsopgave

Bijlage 1	Parkeren
Bijlage 2	Vormvrije mer-beoordeling
Bijlage 3	Akoestisch onderzoek
Bijlage 4	Externe Veiligheid Verantwoording
Bijlage 5	Onderzoek luchtkwaliteit Megabioscoop Utrecht
Bijlage 6	Bodemonderzoek
Bijlage 7	Flora en Fauna
Bijlage 8	Mitigatie Mus
Bijlage 9	Bomenparagraaf
Bijlage 10	Watertoets
Bijlage 11	Wateradvies HDSR
Bijlage 12	Visiedocument duurzaam bouwen en ondernemen
Bijlage 13	Planschade risicoanalyse

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.2 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.3 afwijken van de bouwregels en/of de gebruiksregels

een afwijking als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder c van de Wet ruimtelijke ordening.

1.4 antenne-installatie:

installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de al dan niet in een of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.

1.5 antennedrager:

Antennemast of andere constructie bedoeld voor de bevestiging van een antenne.

1.6 archeologisch onderzoek:

onderzoek verricht door of namens een dienst of instelling die over een opgravingsvergunning op grond van de Monumentenwet 1988 beschikt.

1.7 archeologische waarde:

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de in dat gebied voorkomende overblijfselen uit oude tijden.

1.8 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.9 bebouwingspercentage:

het met een aanduiding of in de regels aangegeven percentage, dat aangeeft hoeveel van het desbetreffende bouwperceel ten hoogste mag worden bebouwd met gebouwen en bijbehorende bouwwerken.

1.10 bedrijfsvloeroppervlak:

de totale vloeroppervlakte van een kantoor, winkel of bedrijf met inbegrip van de daartoe behorende magazijnen en overige dienstruimten en met uitzondering van gebouwde (ondergrondse of halfverdiept gelegen) parkeervoorzieningen.

1.11 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak.

1.12 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels daarbij bijbehorende bijlagen.

1.13 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.14 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.15 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak.

1.16 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.17 bouwperceelsgrens:

een grens van een bouwperceel.

1.18 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.19 bouwwerk:

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.20 brutovloeroppervlak:

de totale binnen een gebouw beschikbare vloeroppervlakte, inclusief de verdiepingen.

1.21 culturele voorzieningen:

voorzieningen gericht op kunst, ontspanning, vrijetijdsbesteding en vermaak, zoals theaters, bioscopen, musea, ateliers en muziekcentra.

1.22 cultuurhistorische waarde:

de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde in verband met ouderdom en/of historische gaafheid.

1.23 dak:

een bovenbeëindiging van een gebouw.

1.24 evenementen:

grootschalige, periodieke en/of meerdaagse manifestaties, zoals sportmanifestaties, concerten, bijeenkomsten, voorstellingen, shows, tentoonstellingen, thematische markten.

1.25 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.26 gebruiken:

gebruiken, het doen gebruiken, laten gebruiken en in gebruik geven.

1.27 hoofdgebouw:

een gebouw, dat op een bouwperceel door zijn aard, functie, constructie of afmetingen dan wel gelet op de bestemming als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken.

1.28 horeca:

het bedrijfsmatig verstrekken van drank en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse en/of het exploiteren van zaalaccommodatie.

1.29 jaarbeursdoeleinden

het, in het kader van de uitoefening van de functie Jaarbeurs, bedrijfsmatig exploiteren van bedrijfsruimten ten behoeve van veilingen, handelsbemiddeling, vakbeurzen, conferentie- en manifestatieruimten, evenementen en trademarkt, alsmede aan de functie Jaarbeurs gerelateerde ondergeschikte detailhandel.

1.30 nutsvoorzieningen:

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.31 omgevingsvergunning:

een vergunning als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.32 peil:

a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang grenst aan de weg: de hoogte van de kruin van de weg;
b. voor andere gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld;
c. voor gebouwen die grenzen aan een dijk: de hoogte van de kruin van de dijk ter plaatse van het bouwwerk.

1.33 plan:

het bestemmingsplan Stationsgebied Mega bioscoop, Jaarbeursterrein met identificatienummer NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01 van de gemeente Utrecht.

1.34 platte afdekking:

een (min of meer) horizontaal vlak, ter afdekking van een gebouw of bijzondere bouwlaag, dat meer dan tweederde van het grondvlak van het gebouw dan wel de bijzondere bouwlaag beslaat.

1.35 seksinrichting:

een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte, dan wel meerdere besloten ruimten in elkaars directe nabijheid, waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen, al dan niet met een ander, tegen vergoeding worden verricht. Hieronder wordt in ieder geval verstaan een prostitutiebedrijf, raamprostitutiebedrijf of sekstheater, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.36 vergader- en congresfaciliteiten:

voorzieningen ten behoeve van het bedrijfsmatig organiseren van vergaderingen en congressen.

1.37 Verordening op de Archeologische Monumentenzorg:

de sedert 22 december 2009 van kracht zijnde Verordening op de Archeologische Monumentenzorg van de gemeente Utrecht.

1.38 voorgevel:

de gevel van het hoofdgebouw die door zijn aard, functie, constructie dan wel gelet op uitstraling ervan als belangrijkste gevel kan worden aangemerkt.

1.39 voorgevelrooilijn:

De lijn die wordt bepaald door de naar het openbaar toegankelijk gebied (zoals de weg, openbaar groen of water) gekeerde voorgevel of het verlengde daarvan, van een hoofdgebouw.

1.40 zendmast:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, waarop antenne-installaties worden geplaatst.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.2 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.3 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijf - Jaarbeursdoeleinden

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Bedrijf - Jaarbeursdoeleinden aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. jaarbeursdoeleinden;
b. de bij de bestemming behorende verkeers-, parkeer- en groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, water, tuinen, terassen, erven en terreinen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Gebouwen

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte' mag niet worden overschreden.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen, met uitzondering van erf- en perceelafscheidingen welke niet meer dan 2 meter hoog mogen zijn achter de voorgevelrooilijn en 1 meter hoog voor de voorgevelrooilijn;
b. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer;
c. in afwijking van het gestelde onder a. mag de bouwhoogte van palen en masten niet meer dan 10 meter bedragen;
d. in afwijking van het gestelde onder a. mag de bouwhoogte ten behoeve van een overbouwing ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - overbouwing' niet meer bedragen dan 20 meter.

3.2.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmeting van de bebouwing en terassen, alsmede aan de situering van vluchtwegen, ten behoeve van:

a. een samenhangend straat en bebouwingsbeeld;
b. de verkeersveiligheid, verkeersafwikkeling en parkeren;
c. de milieusituatie, waarbij geldt dat terassen op minimaal 100 meter van geluidsgevoelige bestemmingen worden gerealiseerd;
d. de sociale veiligheid;
e. externe veiligheid;
f. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en/of bouwwerken.

Artikel 4 Cultuur en ontspanning

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Cultuur en ontspanning aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een bioscoop;
b. ondergeschikt medegebruik ten behoeve van jaarbeursdoeleinden als bedoeld in artikel 3.
c. horeca in de categorie D1 en D2 van de lijst van Horeca-activiteiten;
d. de bij de bestemming behorende verkeers-, parkeer- en groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, water, tuinen, erven en terreinen.

4.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

4.2.1 Gebouwen

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte', mag niet worden overschreden;
c. ter plaatse van de aanduiding 'gevellijn' een verplichte gevellijn;
d. ter plaatse van de aanduiding 'overbouwing' mag een overbouwing worden gerealiseerd;
e. het bouwen van de in lid 4.1 genoemde bebouwing is uitsluitend toegestaan indien wordt aangetoond dat zal worden voorzien in de maatregelen zoals vastgelegd in het onderzoek Bijlage 8 Mitigatie Mus, kenmerk N006-1218988XAB-srb-V02-NL dat is opgenomen in de bijlagen bij dit bestemmingsplan.

4.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen, met uitzondering van erf- en perceelafscheidingen welke niet meer dan 2 meter hoog mogen zijn achter de voorgevelrooilijn en 1 meter hoog voor de voorgevelrooilijn;
b. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer;
c. in afwijking van het gestelde onder a. mag de bouwhoogte van palen en masten niet meer dan 10 meter bedragen;

4.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmeting van de bebouwing en de inrichting van onbebouwde gronden, alsmede aan de situering van vluchtwegen, ten behoeve van:

a. een samenhangend straat en bebouwingsbeeld;
b. de verkeersveiligheid, verkeersafwikkeling en parkeren;
c. de milieusituatie en mitigerende maatregelen;
d. de sociale veiligheid;
e. externe veiligheid;
f. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en/of bouwwerken.

4.4 Specifieke gebruiksregels

4.4.1 Brutovloeroppervlak

Binnen deze bestemming zijn de volgende functies toegestaan tot een maximum brutovloeroppervlakte (bvo) zoals opgenomen in tabel1:

Tabel 1

Functie	Gezamenlijk vloeroppervlak B.V.O.
bioscoop	14.500 m²
horeca categorie D1 en D2	2.000 m²

met dien verstande dat:

a. In het kader van dubbelgebruik mogen maximaal 5 van voornoemde bioscoopzalen met een maximum van 1525 zitplaatsen voor Jaarbeursdoeleinden beschikbaar worden gesteld;
b. binnen de bestemming wordt voorzien in een exclusieve pakeerplaats voor bezoekers van de megabioscoop, met dien verstande dat:
   1. tenminste 495 auto parkeerplaatsen worden gerealiseerd;
   2. de parkeerplaats fysiek is afgescheiden van de overige parkeerplaatsen van de Jaarbeurs;
   3. de parkeerplaats een eigen ingang met slagboom heeft.

Artikel 5 Waarde - Archeologie

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie aangewezen gronden zijn mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de archeologische waarden en verwachting.

5.2 Specifieke gebruiksregels

Onder met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen, het handelen in strijd met de de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene bouwregels

a. Bouwgrenzen, niet zijnde bestemmingsgrenzen, mogen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels worden overschreden door tot gebouwen behorende stoepen, stoeptreden, trappenhuizen, hellingbanen, entreeportalen, veranda's en afdaken en andere ondergeschikte bouwdelen van gebouwen, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 meter;
b. Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde vermeld onder a. voor het overschrijden van bouw- en/of bestemmingsgrenzen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels door tot gebouwen behorende balkons, afdaken, erkers en dergelijke, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 meter en waarbij de vrije hoogte tot aan het peil minimaal 2,2 meter bedraagt;
c. de regels van de Bouwverordening ten aanzien van onderwerpen van stedenbouwkundige aard blijven overeenkomstig het gestelde in artikel 9 lid 2 van de Woningwet buiten toepassing, behoudens ten aanzien van de volgende bepalingen:
    1. de bereikbaarheid van gebouwen voor wegverkeer;
    2. de bereikbaarheid van gebouwen voor gehandicapten;
    3. het bouwen bij hoogspanningsleidingen en ondergrondse hoofdstransportleidingen;
    4. de laad- en losmogelijkheden;
    5. de ruimte tussen bouwwerken.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

Onder met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen het gebruik van of het laten gebruiken van:

a. onbebouwde gronden als staan- of ligplaats voor onderkomens;
b. onbebouwde gronden en/of bouwwerken ten behoeve van seksinrichtingen;
c. stacaravans en recreatiewoningen voor permanente bewoning;
d. onbebouwde gronden als kampeerterrein;
e. vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor bewoning;
f. onbebouwde gronden als opslagplaats voor onklare voer-, vlieg- en vaartuigen of onderdelen daarvan;
g. onbebouwde gronden als stortplaats voor puin en afvalstoffen, voor zover dit niet betreft het storten of opslaan in bij gebouwen behorende tuinen van geringe hoeveelheden afvalstoffen die afkomstig zijn van het onderhoud van die tuinen.

Artikel 9 Algemene regel m.b.t. parkeergelegenheid

Op grond van het bepaalde in de planregels mogen de voor de bestemming als bedoeld in Artikel 4 Cultuur en ontspanning aangewezen gronden daarvoor slechts worden bebouwd en gebruikt onder de voorwaarde dat ten allen tijde tenminste 495 parkeerplaatsen voor auto's en tenminste 875 parkeerplaatsen voor fietsen ten behoeve van de Megabioscoop beschikbaar zijn en in stand worden gehouden.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, afwijken van:

a. de bij recht in de regels gegeven maten, afmetingen, percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages;
b. de bestemmingsregels voor het toestaan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of -intensiteit daartoe aanleiding geven;
c. de bestemmingsregels voor het plaatsen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van vlucht- en/of noodtrappen;
d. het overschrijden van de maximale bouwhoogte van gebouwen voor het plaatsen van hekwerken of borstweringen ten behoeve van dakterrassen, met dien verstande dat de maximale bouwhoogte met niet meer dan 1,50 meter mag worden overschreden;
e. de bestemmingsregels voor het bouwen met een geringe mate van afwijking van de plaats en richting van de bestemmingsgrenzen indien dit noodzakelijk is in verband met afwijkingen of onnauwkeurigheden ten opzichte van de feitelijke situatie of in die gevallen waar een rationele verkaveling van de gronden een geringe afwijking vergt;
f. de bestemmingsregels ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde,en toestaan dat de bouwhoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10 meter;
g. de bestemmingsregels ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van zend-, ontvang- en/of sirenemasten, wordt vergroot tot niet meer dan 55 meter;
h. het bepaalde ten aanzien van de maximale bouwhoogte van gebouwen en toestaan dat de bouwhoogte van de gebouwen wordt verhoogd ten behoeve van plaatselijke verhogingen, zoals liftkokers, trappenhuizen, lichtkappen.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 11 Overgangsrecht

11.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan;
2. Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10 %;
3. het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

11.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;
2. het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;
3. indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatte;
4. het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 12 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan Stationsgebied Mega bioscoop, Jaarbeursterrein.

Bijlagen regels

Bijlage 1 Lijst van Horeca-activiteiten

Bijlage 1 Lijst van Horeca-activiteiten

Uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening kan, in verband met de overlast die horecabedrijven voor omwonenden kunnen meebrengen, in het bestemmingsplan of een beheersverordening bij het toelaten van horecabedrijven aan de hand van ruimtelijk relevante criteria als aard, omvang en parkeerdruk een onderscheid gemaakt worden in categorieën horecabedrijven. Deze categorieën zijn vastgelegd in het op 18 juni 2012 in werking getreden Ontwikkelingskader horeca Utrecht 2012 en overgenomen in onderstaande Lijst van Horeca-activiteiten.

In de Lijst van Horeca-activiteiten is een functionele differentiatie in 'harde' tot 'zachte' typen van horecabedrijven opgenomen. De regeling geeft een kwalitatieve beperking ten aanzien van het type horecabedrijf dat zich mag vestigen in de woonomgeving. De regeling beoogd de nadelige invloeden van de vestiging van horecabedrijven op het woon- en leefklimaat in de omgeving te voorkomen.

De Lijst van Horeca-activiteiten kent een indeling in vier categorieën. De categorieën van A tot en met D lopen af in de zwaarte van de overlast die horecabedrijven voor omwonenden kunnen meebrengen. In geval van meerdere soorten activiteiten in één inrichting telt de activiteit in de zwaarste categorie voor de type-indeling van de inrichting.

De volgende categorieën van horecabedrijven zullen voortaan worden onderscheiden met als uitgangspunt hun invloed op het woon- en leefklimaat:

categorie A1	discotheek, bar-dancing
categorie A2	zaalverhuur
categorie B	café, bar, brasserie
categorie C	cafetaria, snackbar, grill-room, fastfood-restaurant, automatiek, snelbuffet
categorie D1	restaurant, bistro, crêperie
categorie D2	lunchroom, ijssalon, koffiebar, koffie/theehuis

Onderscheid café-disco

Het verschil tussen een café en een disco zit in het gelegenheid geven tot dansen als wezenlijk onderdeel van de inrichting.

Onderscheid cafetaria-snackbar

Het verschil tussen een lunchroom en een cafetaria/snackbar zit in het feit dat cafetaria al dan niet voor consumptie ter plaatse bereide etenswaren verstrekt. Het betreft hier laagdrempelige inrichtingen met veel in- en uitgaande bewegingen, die veelal laat open zijn. Deze zaken zijn hoofdzakelijk ingericht voor het meenemen dan wel snel nuttigen ter plaatse van etenswaren. De aantasting van het woon- en leefklimaat wordt vooral veroorzaakt door afval op straat van buiten de inrichting geconsumeerde spijzen en de daarbij behorende stank- en geluidsoverlast.

Afhaalcentrum

Een afhaalcentrum valt bestemmingsplantechnisch onder de detailhandelsfunctie. Hierbij kan worden gedacht aan een pizzeria die enkel pizza's verkoopt en geen gelegenheid biedt om ter plaatse de pizza te nuttigen. Ook hier geldt dat het horeca-aspect een ondergeschikt deel uitmaakt van het geheel. Hiermee wordt voorkomen dat het probleem van branchevervaging leidt tot het vestigen van winkelfuncties die in de loop van de tijd veranderen in horecafuncties.

Definitie van een afhaalcentrum: 'detailhandelsvestiging met een horeca-exploitatievergunning op grond van de horeca-exploitatieverordening Utrecht'.

Additionele horeca

Bij additionele horeca gaat het om horeca-activiteiten die ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie die ter plaatse is toegestaan. Deze activiteiten worden juridisch-planologisch gezien niet onder de functie 'horeca' begrepen, maar gerekend tot de bestemming van de hoofdfunctie van de instelling waar sprake is van sociaal-culturele, maatschappelijke, en (sportief-) recreatieve doeleinden. Hiermee worden onder meer bedoeld de kantines bij buurthuizen, scholen en sportfaciliteiten, of horecavoorzieningen bij musea en

dergelijke.

Bij additionele horeca gaat het erom dat:

- de uitstraling van deze horeca moet passen bij de hoofdfunctie. Passend betekent dat deze horeca hoort bij de hoofdfunctie en open is tijdens de openingstijden van de hoofdfunctie. Daar bij is het niet toegestaan dat de additionele horecaruimte wordt verhuurd of anderszins in gebruik wordt gegeven aan derden ten behoeve van feesten en partijen;
- de gelegenheid ondergeschikt moet zijn aan de hoofdfunctie en de hoofdfunctie moet ondersteunen. Ondersteunend wil zeggen dat de additionele horeca de kwaliteit van de hoofdfunctie vergroot of completeert. Ondergeschikt betekent dat er duidelijk sprake moet zijn van een waarneembare ondergeschiktheid van de horecafunctie, waarbij een percentage van 30% van de bebouwde vloeroppervlakte van de hoofdfunctie absoluut als maximum geldt. Dit maximum geldt voor kleinschalige functies; voor grootschalige functies kan door de gemeente een maximumomvang in vierkante meters worden vastgesteld. Er moet duidelijk sprake zijn van een waarneembare ondergeschiktheid van de horecafunctie qua vloeroppervlak, inzet van personeel en onderdeel van de begroting;
- de horeca niet zelfstandig mag worden uitgeoefend of toegankelijk los van de hoofdfunctie. Wanneer sprake is van zelfstandige toegankelijkheid of van uitoefening los van de hoofdfunctie, is er geen directe relatie meer met de hoofdfunctie, maar gaat het om zelfstandige horeca-activiteiten die vallen onder de horecacategorieën.

Detailhandel met horeca

In de detailhandel is een groeiende behoefte aan ondersteunende horeca. Hierbij moet worden gedacht aan een winkel waar een klein deel van het vloeroppervlak gebruikt wordt voor het nuttigen van ter plaatse bereide en verkochte etenswaren. Dergelijke ondersteunende horeca kan buitenplans worden geregeld middels de zogeheten 'Kruimelgevallenregeling'. Randvoorwaarden hierbij zijn:

- het horecadeel mag niet direct vanaf de straatzijde zichtbaar zijn en het pand moet het aanzicht behouden van een winkel;
- voor winkels tot 1.000 m2 bvo geldt in principe een maximale ratio tussen horeca en publiekstoegankelijke winkelvloeroppervlak van 30:70 en er moet een directe relatie zijn met de producten die in de winkel verkocht worden; het gaat primair om het proeven van producten die in de winkel worden verkocht;
- voor winkels boven de 1.000 m2 bvo geldt dat een ondersteunende horecafunctie kan worden toegestaan tot maximaal 20% van het bebouwd oppervlak; dit geldt ook voor de non-food, zoals kledingwinkels, boekwinkels, schoenenzaken et cetera;
- de vestiging moet zich houden aan de algemene gehanteerde winkeltijden.

Daar waar sprake is van een bestaande, vergunde ondersteunende horeca, zal dit in de regels en op de verbeelding worden vastgelegd.

Coffeeshops

Coffeeshops worden gereguleerd middels de Algemene Politieverordening (APV). In de Lijst van Horeca-activiteiten vallen coffeeshops in de horecacategorie D. In de APV is de regulering van coffeeshops opgenomen die voorziet in maximaal aantal gedoogde vestigingen. De vestigingsvereisten zijn vastgelegd in het Cannabisbeleid.

Lijst van Horeca-activiteiten

Voor de toepassing van deze Lijst van Horeca-activiteiten wordt onder een horecabedrijf begrepen:
een bedrijf of instelling waar:

- bedrijfsmatig drank en etenswaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt, en/of;
- bedrijfsmatig zaal accommodatie wordt geëxploiteerd.

Categorie:	Inrichting:	Activiteiten:

A1	discotheek bardancing	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het bedrijfsmatig ten gehore brengen van muziek en het geven van gelegenheid tot dansbeoefening, al dan niet met levende muziek en al dan niet met de verstrekking van drank en kleine etenswaren, alsmede de verstrekking van (alcoholhoudende) drank ter plaatse, al dan niet met levende muziek en al dan niet met kleine etenswaren. Het accent ligt op het ten gehore brengen van muziek en het gelegenheid geven tot dansen.
A2	zaalverhuur	Een horecabedrijf dat voorziet in zaalverhuur voor grootschalige, besloten feesten zoals bruiloften. Al dan niet met muziek, verstrekking van (alcoholhoudende) drank en etenswaren.
B	café bar brasserie	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van (alcoholhoudende) drank voor consumptie ter plaatse, al dan niet met als nevenactiviteit het verstrekken van maaltijden. Het accent ligt op de verstrekking van drank.
C	cafetaria snackbar grill-room fastfoodrestaurant automatiek snelbuffet	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van (al dan niet voor consumptie ter plaatse) bereide etenswaren, met als nevenactiviteit het verstrekken van alcoholvrije drank. Het accent ligt op de verstrekking van al dan niet voor consumptie ter plaatse bereide, kleine etenswaren.
D1	restaurant bistro crêperie	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van maaltijden voor consumptie ter plaatse, met als nevenactiviteit het verstrekken van alcoholhoudende en alcoholvrije drank. Geen dansen na restauranttijden. Het accent ligt op de verstrekking van etenswaren voor consumptie ter plaatse.
D2	lunchroom ijssalon koffiebar koffie-/theehuis	Een horecabedrijf waarbij de bedrijfsactiviteiten zijn gericht op het al dan niet voor gebruik ter plaatse verstrekken van al dan niet in dezelfde onderneming bereide of bewerkte etenswaren en drank, en waarbij de aard en omvang van de bedrijfsactiviteit past binnen een overwegend winkelgebied (centrumgebied) en geheel of overwegend is gebonden aan c.q. ondersteunend is voor de (winkel)functie van dat gebied, daarbij lettend op de aard en de ligging van de andere gebruiksvormen in en het karakter van het gebied. Daghoreca is gebonden aan de openingstijden zoals die gelden voor detailhandel, conform de winkeltijdenwet en de gemeentelijke regelgeving aangaande winkeltijden.

Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling, afdeling Gebiedsontwikkeling

Uitgave Gemeente Utrecht
Postadres Postbus 8406, 3505 RK Utrecht
Telefoon 030 - 286 48 02

Burgemeester en Wethouders

Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 10 00 **Fax** 030 - 286 12 24
www.utrecht.nl

Aan de raadscommissie Stad en Ruimte

Behandeld door	Siert de Vos	**Datum**	16 juni 2014
Doorkiesnummer	286 96 07	**Ons kenmerk**	14.042791
E-mail	s.de.vos@utrecht.nl	**Onderwerp**	Nadere informatie Planontwikkeling bioscoop kop Jaarbeursterrein
Bijlage(n)	-		
Uw kenmerk		**Verzonden**	16 juni 2014
Uw brief van		Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte dames en heren,

Aan u is het ontwerp-raadsvoorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan voor de megabioscoop. Vanwege twee uitvoeringskwesties informeren wij u ook langs deze weg.

De realisering van deze bioscoop is onderdeel van een veel groter ontwikkelingsproces. Wij informeerden u daarover in onze brieven van 8 april (Afsprakenkader Jaarbeurs) en (verzonden) 28 mei 2014 (de beantwoording div. vragen).

Nu de principes van de toekomstige positie van de Jaarbeurs zijn overeengekomen - zie daarvoor het Afsprakenkader - , wil de Jaarbeurs met spoed tot realisering komen.
Ook de gemeente heeft daar om een aantal redenen groot belang bij. Naast economie en werkgelegenheid en betere ruimtelijke en verkeerskundige structuur, past dat in het gemeentelijke streven - zie het coalitieakkoord - om de culturele voorzieningen op peil te krijgen.
De realisering - op zo kort mogelijke termijn - van de bioscoop op de kop van het Jaarbeursterrein is daarbij één van de speerpunten.
Wij ondersteunen dan ook het streven van de Jaarbeurs om de bioscoop gerealiseerd te hebben bij de opening van het Utrechtse Filmfestival in september 2015.
Om dat doel te kunnen realiseren, is het nodig om de besluitvorming tot vaststelling van het bestemmingsplan Megabioscoop nog vóór het zomerreces af te ronden.
Wij bezien met de Griffie en de Procedurecommissie de mogelijkheden daartoe.

Een belangrijk onderdeel van de totstandkoming zijn de conditionerende werkzaamheden/ het bouwrijp maken van het terrein. De Jaarbeurs wil hiermee in de zomer 2014 starten vooruitlopend op het verlenen van de bruikbare gecoördineerde bouwvergunning. De Jaarbeurs is bekend met het risico ingeval de procedure voor het bestemmingsplan en de gecoördineerde bouwvergunning vertraging oploopt en is bereid - ter wille van de voortgang - dit risico te nemen.
Onderdeel van het bouwrijp maken is de kap van 50 bomen op het Jaarbeursterrein.
Om daarmee te kunnen starten, is de kapvergunning apart aangevraagd. Het bevoegd gezag heeft aangegeven de kapvergunning te willen verstrekken indien hiervoor bestuurlijke goedkeuring is verkregen. Dat betekent een afwijking van de gemeentelijke afspraken naar aanleiding van de motie(s) "Kappen met te vroeg Kappen".

Wij zijn hier om de volgende redenen in dit geval vanaf geweken:

Datum 16 juni 2014
Ons kenmerk 14.042791

1. Wij ondersteunen de plannen voor de bioscoop en onderschrijven het belang van zo spoedig mogelijke realisering.
2. De bioscoop en het direct omliggende terrein maken onderdeel uit van de zgn. “Omklap”. Het grootste gedeelte van het Jaarbeursterrein gaat op de schop en worden daarna heringericht. Plannen voor vergroening maken daarvan onderdeel. In ieder geval zullen er meer bomen terugkomen dan er nu zijn. Ook op andere wijzen (groene daken, parkeerpark) komt er substantieel meer groen. Zie daarvoor ook de bomenparagraaf bij de toelichting van het bestemmingsplan (punt 5.9.3).
3. Voor de openbare ruimte in het gehele Stationsgebied is een bomenbalans gemaakt. Hierdoor kan er gekapt worden vooruitlopend op een bouwvergunning (wel op basis van een kapvergunning). Omdat de bomen op het Jaarbeursterrein op eigen terrein van de Jaarbeurs staan, maken zij geen onderdeel uit van de afspraak over de bomenbalans.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

link naar RoPubliceer

In dit programma is **bestemmingsplan Stationsgebied, Megabioscoo, Jaarbeursterrein** in een beveiligde omgeving digitaal raadpleegbaar.

- links 'alle bijbehorende documenten tonen'
- rechts kunt u dan de pdf-documenten inzien.

Link: http://0344.ropubliceer.nl/?phID=987F5BB6-0BBF-48F7-8F4B-462141ACA9DF&key=19606801914915302012612622208810118615719305707612303409410417415524112511303811405320002413810119708723422303020119800322721409111224821317322 2

Burgemeester en Wethouders

Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 10 00 **Fax** 030 - 286 12 24
www.utrecht.nl

De Gemeenteraad

Behandeld door	Siert de Vos	**Datum**	14 juli 2014
Doorkiesnummer	030 - 286 9607	**Ons kenmerk**	14.044156
E-mail	s.de.vos@utrecht.nl	**Onderwerp**	Vaststelling bestemmingsplan Megabioscoop
Bijlage(n)	3		
Uw kenmerk		**Verzonden**	14 juli 2014
Uw brief van		Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte dames en heren,

Ter voldoening aan de toezeggingen in de raadscommissie Stad en Ruimte van 8 juli jl., hierbij de volgende informatie.

1. *De ondertekende anterieure overeenkomst*
De overeenkomst is inmiddels ondertekend door beide partijen. Zie bijlage 1.

2. *Inzicht hoe de eigenaren van de megabioscoop zullen omgaan met de bioscoopzalen die ze achter laten.*
Er is contact opgenomen met de heer Wolff en daarin is het volgende aangegeven.
Bioscoop Wolf/Catharijne (eigendom Corio): gericht op openstelling tot de ingebruikname van de nieuwe bioscoop op het Jaarbeursterrein. Wordt daarna herontwikkeld door Corio als onderdeel van het nieuwe winkelcentrum.
City bioscoop Voorstraat (eigendom Wolff): Wolff streeft er naar deze bioscoop open te houden met nog meer focus op art dan nu het geval is.
Camera bioscoop Oudegracht (eveneens eigendom van Wolff): bioscoop functie verdwijnt en wordt herontwikkeld voor wonen en winkelen

3. Nadere onderbouwing van de gehanteerde verkeerscijfers (o.a. tellingen 2002/2003 en 2010 in vergelijking met cijfers CSO en de verschillende verkeersprognoses voor de Van Zijstweg)
Na de bespreking bleek dat tabel 3.1 in de rapportage van CSO onvolledig was, omdat voor sommige straten slechts de intensiteit van 1 rijrichting is opgenomen en niet de totale intensiteit. Er is wel met de goede verkeersintensiteiten gerekend. Hierbij de gecorrigeerde versie (bijlage 2).
Voor de verklaring van de verkeercijfers, zie bijlage 3. De laatste gegevens zijn 11 juli ook doorgenomen met de adviseur van het comité Van Zijstweg.

4. Dubbelgebruik nieuwe bioscoopzalen voor onderwijsdoeleinden
In het bestemmingsplan is de mogelijkheid van dubbelgebruik mogelijk gemaakt, waaronder voor onderwijsdoeleinden. De exploitant streeft ook nadrukkelijk naar dit dubbelgebruik.

Tot zover de toezeggingen.

In de commissie is ook gesproken over de realisering van 175 extra fietsparkeerplekken. Jaarbeurs en naar aanleiding van uw bespreking heeft de Jaarbeurs laten weten deze 175 fietsparkeerplekken al directe zullen aanleggen.

Tenslotte willen wij u – wellicht ten overvloede – erop wijzen dat bij het plan voor de megabioscoop 300 autoparkeerplekken op p3 verdwijnen. Voorts is megabioscoop van het Masterplan onderdeel van fase 1 en niet afhankelijk van het omklapmodel. Als die plannen zijn uitgevoerd, komen autoparkeerplaatsen terug aan de overzijde van het Merwedekanaal.

In de hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De Secretaris, De Burgemeester,

ERFPACHTOVEREENKOMST MEGABIOSCOOP

TUSSEN

GEMEENTE UTRECHT

EN

JAARBEURS VASTGOED B.V.

Definitieve versie d.d. 14-7-2014

INHOUDSOPGAVE

A. Bijlagen
B. Partijen
C. Overwegingen
D. De Overeenkomst
E. Vestiging zakelijk recht

A. BIJLAGEN

Bijlage 1	Instemmende verklaring van Wolff d.d. 11-7-2014
Bijlage 2	AV 1989
Bijlage 3	Definitief ontwerp Vastgoedproject Bioscoop
Bijlage 4	Schetstekening Jaarbeursterrein
Bijlage 5	Tekening Omklap Oost-West
Bijlage 6	Uitgiftetekening erfpacht inzake het Perceel met kenmerk A 37.491 d.d. 12 februari 2014
Bijlage 7	Memo milieu van POS inzake Perceel d.d. 2 juli 2014
Bijlage 8	Leidraad Gelijkwaardigheid en Brandveiligheid van 1 februari 2005
Bijlage 9	Planschadeverhaalovereenkomst
Bijlage 10	Masterplan
Bijlage 11	Nota Beheer en Veiligheid van december 2004
Bijlage 12	Leidraad Beheer- en veiligheidsparagraaf van 6 juni 2005
Bijlage 13	Leidraad Uitvoeringsplan Omgevingsbeheer bouwfase van 6 juni 2005
Bijlage 14	Nota bouwputmanagement van 29 augustus 2005
Bijlage 15	Referentiekader Bouwputmanagement van februari 2006
Bijlage 16	Bouwreglement Herontwikkeling Stationsgebied van 18 september 2006
Bijlage 17	Planning Afstemmingsoverleg Programmering Stationsgebied van 1 april 2014
Bijlage 18	Nota Bouwputcommunicatie van 1 december 2006
Bijlage 19	Strategische visie gezamenlijke Gebiedscommunicatie van 23 november 2010
Bijlage 20	Overzicht berekening aantal fietsparkeerplaatsen
Bijlage 21	Tekening Veiligheidsgebouw inzake tijdelijke situatie fietsparkeren
Bijlage 22	Situering en overzicht aantal autoparkeerplaatsen

B. DE ONDERGETEKENDEN

1. De Gemeente Utrecht, kantoorhoudende te Utrecht (3512 GG), Korte Minrebroederstraat 2 (postadres: Postbus 8406, 3503 RK Utrecht), te dezer zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer A.J.H. Hutschemaekers, directeur van de Projectorganisatie Stationsgebied Utrecht, hierna te noemen "**de Gemeente**",

2. De besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Jaarbeurs Vastgoed B.V., gevestigd te (3521 AL) Utrecht aan het Jaarbeursplein 6, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel Midden-Nederland onder nummer 30150060, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door Jaarbeurs Holding B.V. gevestigd te Utrecht (3521 AL) aan het Jaarbeursplein, ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 30000907, ten deze vertegenwoordigd door de heer H.W. Broeders, hierna te noemen "**Jaarbeurs**" of "**Erfpachter**",

hierna gezamenlijk en/of afzonderlijk ook te noemen "**Partij(en)**";

C. OVERWEGINGEN

A. De Gemeente en Jaarbeurs hebben op 3 maart 2006 een Bilaterale Ontwikkelingsovereenkomst (hierna te noemen: "BOO") gesloten met betrekking tot de (her)ontwikkeling van het Jaarbeursterrein, deel uitmakende van het Stationsgebied Utrecht.

B. In deze BOO hebben de Gemeente en Jaarbeurs – kort gezegd – vastgelegd onder welke voorwaarden en condities het Jaarbeursterrein zal worden (her)ontwikkeld. Aangezien de opschortende voorwaarden van deze BOO niet zijn vervuld, is deze overeenkomst niet in werking getreden. Vanwege de gewijzigde situatie (omklap Oost - West in plaats van de omklap Noord - Zuid) wordt er thans gewerkt aan een nieuwe Ontwikkelovereenkomst, een en ander conform het Afsprakenkader hoofduitgangspunten herontwikkeling Jaarbeursgebied dat op 6 mei 2014 door Partijen ondertekend is.

C. In afwijking van de BOO geldt thans als uitgangspunt dat het Vastgoedproject Bioscoop door en voor rekening van Jaarbeurs wordt ontwikkeld en dat Jaarbeurs de megabioscoop als onderdeel van het Vastgoedproject Bioscoop verhuurt aan Wolff Megabioscoop Utrecht BV (hierna te noemen: "**Wolff**"). Bij onderhavige Overeenkomst is Wolff derhalve geen partij, waarvoor verwezen wordt naar bijgaande instemmende verklaring van Wolff (**Bijlage 1**).

Wel wordt Jaarbeurs medegebruiker van een deel van het Vastgoedproject Bioscoop ten behoeve van haar congres- en vergaderfaciliteiten, een ander overeenkomstig het bepaalde in artikel 27 van deze Overeenkomst.

D. Het Vastgoedproject Bioscoop zal bestaan uit 14 bioscoopzalen met een totaal oppervlakte van maximaal 14.500 m² B.V.O. (3300 zitplaatsen) en 2.000 m² B.V.O. Foodcourt, staande en gelegen op het Perceel, zoals nader omschreven in artikel 4 en 27 van deze Overeenkomst.

E. Gemeente en Jaarbeurs hebben ten aanzien van de ontwikkeling en realisatie van het Vastgoedproject Bioscoop de volgende uitgangspunten vastgesteld:
- Jaarbeurs ontwikkelt en realiseert het Vastgoedproject Bioscoop voor eigen rekening en risico;
- Jaarbeurs levert haar eigendom- en/of erfpachtposities met betrekking tot het Perceel, aan de Gemeente, onder oplegging van de verplichting aan de Gemeente het Perceel vervolgens in eeuwigdurende (afgekochte) erfpacht onder de Algemene voorwaarden voor de uitgifte van gronden in erfpacht in de Gemeente Utrecht 1989 (hierna te noemen "AV 1989") aan haar uit te geven;
- Tussen Jaarbeurs en Wolff is een huurovereenkomst gesloten inzake het gebruik door Wolff van het Vastgoedproject Bioscoop.

F. Partijen zijn er mee bekend, dat de gemeenteraad van Utrecht in verband met de uitvoering van de Wet ruimtelijke ordening per 1 juli 2008 op 8 mei 2008 heeft besloten dat in de gemeente Utrecht het instrument "projectbesluit" – voor na 1 juli 2008 ingediende aanvragen – in principe niet zal worden toegepast en dat in geval een ontwikkeling strijdig is met het vigerende bestemmingsplan gekozen wordt voor een herziening van het bestemmingsplan.

G. Vooruitlopend op de nieuw te sluiten Ontwikkelovereenkomst hebben Partijen, omwille van de voortgang, de wens uitgesproken om de afspraken inzake de ontwikkeling en realisatie van het Vastgoedproject Bioscoop en de daarvoor benodigde grondtransacties in deze overeenkomst vast te leggen, hierna te noemen "**de Overeenkomst**".

D. DE OVEREENKOMST

Artikel 1 Definities

In deze Overeenkomst gelden de volgende definities:

Afsprakenkader	Hoofduitgangspunten herontwikkeling Jaarbeursgebied dat op 6 mei 2014 door Partijen ondertekend is.
AV 1989	Algemene voorwaarden voor de uitgifte van gronden in erfpacht in de Gemeente Utrecht 1989 (**Bijlage 2**).
Bijlagen	de aan de Overeenkomst gehechte bijlagen.
BOO	de Bilaterale Ontwikkelingsovereenkomst van 3 maart 2006 tussen de Gemeente en Jaarbeurs met betrekking tot de (her)ontwikkeling van het Jaarbeursterrein, deel uitmakende van het Stationsgebied Utrecht.
Bouwregisseur	de gemeenteambtenaar die ontwikkelings- en bouwplannen en de uitvoering daarvan beoordeelt voor zover deze betrekking hebben op de veiligheid, leefbaarheid en toegankelijkheid van de openbare ruimte.
Bouwrijp	het voor de realisatie van het Vastgoedproject Bioscoop (i) slopen van de te verwijderen opstallen (inclusief funderingen) (ii) boven- en ondergrondse obstakels (iii) het verwijderen en verleggen van ondergrondse kabels, leidingen en rioleringen en (iv) (functionele) bodem sanering.
Bouwterrein	een terrein als bedoeld in artikel 11, vierde lid Wet op de omzetbelasting 1968.
Bruikbare vergunning	een vergunning waartegen binnen een termijn van 6 weken na de bekendmaking ervan geen beroep is ingesteld, danwel waartegen beroep is ingesteld en een verzoek om een voorlopige voorziening is ingediend en dit verzoek om voorlopige voorziening is afgewezen, danwel waartegen beroep is gemaakt en een toegewezen voorlopige voorziening niet langer van kracht is danwel is opgeheven.
B.V.O.	bruto vloeroppervlakte; zoals deze is gedefinieerd in de Nederlandse Norm "Oppervlakte en Inhouden van Gebouwen" (NEN 2580, editie mei 2007).
Centrumboulevard	de (wandel)boulevard met daarop te realiseren groenvoorzieningen, straatmeubilair en kunstwerken, zoals weergegeven op de schetstekening van het Jaarbeursterrein.
DO	het definitief ontwerp van het Vastgoedproject Bioscoop conform de SR 1998 en DNR 2005, dat aan de Overeenkomst is gehecht (**Bijlage 3**).

Erfpachtrecht	het bestaande recht van erfpacht en opstal van de Jaarbeurs ten aanzien van het Perceel.
Foodcourt	de in het Vastgoedproject Bioscoop door Jaarbeurs te ontwikkelen en te exploiteren zelfstandige horeca, zoals omschreven in artikel 27 van deze Overeenkomst.
Jaarbeursdoeleinden (functie)	het, in het kader van de uitoefening van de functie Jaarbeurs, bedrijfsmatig exploiteren van bedrijfsruimten ten behoeve van veilingen, handelsbemiddeling, vakbeurzen, conferentie- en manifestatieruimten, evenementen en trademarkt, alsmede aan de functie Jaarbeurs gerelateerde ondergeschikte detailhandel.
Jaarbeursterrein	het terrein zoals aangegeven op de aan deze Overeenkomst gehechte schetstekening (**Bijlage 4**).
Omklap Oost-West	het geheel van grondtransacties tussen de Gemeente en de Jaarbeurs, waarbij de Gemeente het ontwikkelrecht voor het Oostelijk gebied verkrijgt en de Jaarbeurs het Westelijk gebied en de overzijde van het Merwedekanaal ontwikkelt. De demarcatielijn is aangegeven op bijgaande tekening (**Bijlage 5**).
Onherroepelijke vergunning	een door het college van burgemeester en wethouders verleende vergunning, waartegen geen rechtsmiddelen meer open staan.
Ontvankelijke aanvraag	een aanvraag die compleet is en aan alle daarvoor geldende formele eisen voldoet, waartoe tevens behoort, het tijdig betalen van de rechtens verlangde bijdragen, zoals bijv. leges.
Overeenkomst	de onderhavige overeenkomst.
Perceel	het perceel grond waarop het Vastgoedproject Bioscoop wordt gerealiseerd, welk perceel grond nader is aangeduid in artikel 4 van de Overeenkomst en is gedefinieerd in artikel 1 van de AV 1989.
Uitvoeringscoördinator	de gemeenteambtenaar die belast is met het coördineren en afstemmen van beheer- en uitvoeringswerkzaamheden, het signaleren en oplossen van problemen in het veld, het toezicht houden en het handhaven van gemaakte afspraken.
Vastgoedproject Bioscoop	de door en voor rekening en risico van Jaarbeurs te realiseren megabioscoop ca., zoals omschreven in artikel 27 van deze Overeenkomst.

Wolff de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Wolff Megabioscoop Utrecht B.V., gevestigd te (3511 AZ) Utrecht aan de Oudegracht 154, nummer handelsregister 30243479.

Artikel 2 Rangorderegeling

Indien deze Overeenkomst tegenstrijdigheden bevat, geldt voor de uitleg van de Overeenkomst de volgende rangorde in afnemende volgorde:

a. Alle dwingendrechtelijke voorschriften vanwege Europese regelgeving;
b. Alle dwingendrechtelijke voorschriften van overheidswege, waaronder, doch niet uitsluitend, verplichtingen op grond van het Bouwbesluit, het bestemmingsplan, brandweervoorschriften en over voorschriften aangaande omgevings- en milieuvergunningen;
c. Tussen Partijen schriftelijk overeengekomen wijzigingen en/of uitbreidingen van deze Overeenkomst;
d. Deze Overeenkomst;
e. De Bijlagen bij deze Overeenkomst.

Per mail van 12 juli 2014 is geconstateerd dat een aantal bijlagen achterhaald is, omdat verwezen wordt naar oude wet- en regelgeving dan wel de feitelijke situatie gewijzigd is (bijv. verwijzing naar oude Bouwbesluit in plaats van Bouwbesluit 2012). Partijen zullen in overleg treden over de toepasselijkheid van deze bijlagen.

Artikel 3 Doel overeenkomst

Partijen beogen met deze Overeenkomst de voorwaarden en condities vast te leggen waaronder:

- Jaarbeurs het Vastgoedproject Bioscoop voor eigen rekening zal ontwikkelen en realiseren;
- Jaarbeurs haar eigendom- en/of erfpachtpositie met betrekking tot het Perceel levert aan de Gemeente;
- de Gemeente het Perceel ten behoeve van het Vastgoedproject Bioscoop in eeuwigdurende erfpacht onder de AV 1989 zal uitgeven aan Jaarbeurs.

Artikel 4 Aanduiding Perceel

1. Het Perceel is gelegen te Utrecht, plaatselijk bekend Croeselaan, kadastraal bekend gemeente Catharijne, sectie D, nummer 5190 (ged.) en nummer 8427 (ged.), gezamenlijk groot circa 5535 m² of zoveel meer of minder als bij nadere kadastrale uitmeting zal blijken, zoals op de aan deze Overeenkomst gehechte tekening nummer A 37.491 schetsmatig met streep- en kruisarcering is aangegeven (**Bijlage 6**).

2. Het gedeelte van het Perceel, dat op de tekening Bijlage 6 met een streep arcering is aangeduid, kadastraal bekend gemeente Catharijne, sectie D, nummer 8427 (ged.) groot ongeveer 4595 m², betreft een Erfpachtrecht, welk Erfpachtrecht eindigt op 1 januari 2070. Het gedeelte van het Perceel, kadastraal bekend gemeente Catharijne, sectie D, nummer 5190, groot ongeveer 940 m² op de tekening in Bijlage 6 met een kruis arcering aangeduid, betreft eigendom van de Jaarbeurs.

3. In de aanvraag omgevingsvergunning voor het Vastgoedproject Megabioscoop zitten een drietal overbouwingen, die op de tekening met nummer A 37.491 met nummer I tot en met III zijn aangegeven. Aangezien deze Overeenkomst voor het Vastgoedproject Bioscoop qua planning vooruit loopt op de Omklap Oost-West vallen de overbouwingen in de huidige situatie en vanaf de datum Omklap Oost-West onder twee verschillende regimes;

   a. Huidige eigendomssituatie dan wel erfpachtsituatie (voordat Omklap Oost-West plaatsvindt);

      I. Overbouwing I (inclusief de drie pilaren die steunen in de ondergrond, zoals aangegeven op de tekening genoemd in Bijlage 6) ten behoeve van de entrée van het Vastgoedproject Bioscoop wordt boven eigen grond van de Jaarbeurs gerealiseerd, thans bekend als het perceel, gemeente Catharijne, sectie D, nummer 5190.

      II. Overbouwing II (luifel) aan de zijde van de Centrumboulevard wordt deels boven het eigendom als aangegeven onder I gerealiseerd, maar wordt deels ook boven het kadastraal perceel, gemeente Catharijne, sectie D, nummer 8427, gerealiseerd, op welke grond Jaarbeurs een recht van erfpacht heeft dat op 1 januari 2070 eindigt.

      III. Overbouwing III aan de achterzijde van het Vastgoedproject Bioscoop wordt gerealiseerd boven grond, kadastraal bekend gemeente Catharijne, sectie D, nummer 8427, op welke grond de Jaarbeurs een recht van erfpacht heeft dat op 1 januari 2070 eindigt.

   b. Vanaf het moment dat de Omklap Oost-West heeft plaatsgevonden, geldt voor voornoemde overbouwingen de volgende situatie;

      I. Overbouwing I (inclusief 2 pilaren, die steunen in de ondergrond, zoals aangegeven op de tekening in Bijlage 6) ten behoeve van de entrée van het Vastgoedproject Bioscoop is deels boven grond gesitueerd (ter hoogte van de Centrumboulevard), waarop de Jaarbeurs ingevolge de Omklap Oost-West een eeuwigdurend recht van erfpacht zal verkrijgen van de Gemeente nadat Jaarbeurs het eigendom van deze grond aan de Gemeente heeft overgedragen. Aangezien de demarcatielijn voor de Omklap Oost-West op de scheidslijn van het Vastgoedproject

Megabioscoop ligt, komt een deel van de overbouwing (inclusief 1 pilaar, die steunt in de ondergrond, zoals aangegeven op de tekening in Bijlage 6) boven en in grond, die de Gemeente met de Omklap Oost-West in vol eigendom zal verkrijgen.

II. Overbouwing II (luifel) aan de zijde van de Centrumboulevard ligt ingevolge de Omklap Oost-West volledig boven grond, waarop Jaarbeurs een eeuwigdurend recht van erfpacht zal verkrijgen.

III. Overbouwing III aan de achterzijde van het Vastgoedproject Bioscoop ligt met de Omklap Oost-West volledig boven grond, die de Gemeente met de Omklap Oost-West in vol eigendom zal verkrijgen.

Partijen stellen vast dat voor deze overbouwingen II (deels) en III in de huidige situatie, zoals met grijze kleur aangeduid op de tekening met nummer A. 37.491, een recht van overbouwing (inclusief de op de tekening aangegeven pilaren) ten gunste van de Jaarbeurs dient te worden gevestigd, welk recht van overbouwing bij de juridische levering van het Perceel moet worden gevestigd. Voor overbouwing I en overbouwing II (deels) is geen recht van overbouwing nodig, aangezien deze overbouwing boven grond van de Jaarbeurs gesitueerd is, zodat het dienend en heersend erf in één hand zijn.

Partijen komen overeen dat voor de toekomstige situatie een recht van overbouwing dient te worden gevestigd ten behoeve van de overbouwing I (deels, inclusief 1 pilaar) en overbouwing III, aangezien de Gemeente ingevolge de grondruiling eigenaar wordt van het dienend erf. Deze erfdienstbaarheid dient bij de grondruiling ten behoeve van de Omklap Oost-West te worden gevestigd. Partijen verlenen over en weer hun medewerking aan de vestiging van de benodigde erfdienstbaarheden, waarbij de Gemeente reeds nu voor alsdan haar toestemming als grondeigenaar verleend.

Artikel 5 Levering eigendom en erfpachtposities Jaarbeurs

1. Jaarbeurs verkoopt en levert haar eigendom en Erfpachtrecht met betrekking tot het Perceel aan de Gemeente Bouwrijp als Bouwterrein voor € 100.000,- te vermeerderen met BTW en op jaarbasis geïndexeerd vanaf 1 januari 2006 tot en met datum van notarieel transport als bedoeld in artikel 8 van deze Overeenkomst, op basis van CPI prijsindexcijfer, alle huishoudens (2006=100). De Gemeente aanvaardt het eigendom en het Erfpachtrecht met inachtneming van het gestelde in dit artikel.
2. Ten aanzien van de milieukundige kwaliteit van het eigendom- en het Erfpachtrecht van de Jaarbeurs met betrekking tot het Perceel wordt verwezen naar het memo van 2 juli 2014 van de Projectorganisatie Stationsgebied, toegevoegd in **(Bijlage 7)**.

Uit dit memo volgt dat er vanuit milieu hygiënisch oogpunt op voorhand geen beperking wordt gesteld aan het toekomstig gebruik van het Perceel als bouwlocatie voor de realisatie van het Vastgoedproject Bioscoop. Indien een nader onderzoek in het kader van de aanvraag om een (omgevings)vergunning noodzakelijk is, zal Jaarbeurs dit onderzoek voor eigen rekening en risico doen uitvoeren. Indien eventueel uit het nader onderzoek verontreiniging blijkt, die gelet op het beoogde gebruik gesaneerd dient te worden, zal Jaarbeurs deze verontreiniging voor eigen rekening en risico saneren.

Partijen komen overeen dat de in lid 1 omschreven onroerend goedtransacties geen wijzigingen teweeg brengen in de rechtspositie van Jaarbeurs en de Gemeente met betrekking tot de staat van de bodem en het grondwater van de betreffende gronden. Nu het risico met betrekking tot eventuele vervuiling van de bodem en het grondwater voor de grondtransacties als Erfpachter en als huidig grondeigenaar bij de Jaarbeurs berust, komt dit risico ook na de grondtransacties voor rekening van de Jaarbeurs en zal Jaarbeurs de Gemeente hiervoor niet aansprakelijk stellen.

Artikel 6 Levering en uitgifte erfpachtposities Gemeente

1. Nadat Jaarbeurs haar eigendoms -en Erfpachtrecht met betrekking tot het Perceel Bouwrijp als Bouwterrein aan de Gemeente heeft geleverd, zal de Gemeente het Perceel in eeuwigdurende erfpacht uitgeven aan Erfpachter, die het Perceel in erfpacht zal aanvaarden.
2. De Gemeente levert het Perceel op dezelfde dag in erfpacht aan Jaarbeurs, overeenkomstig de staat waarin het Perceel door Jaarbeurs aan de Gemeente wordt geleverd en met inachtneming van de in deze Overeenkomst opgenomen in de vorm van een recht van eeuwigdurende erfpacht onder de AV 1989.

Artikel 7 Grondprijs, indexering en kosten

1. De door Jaarbeurs aan de Gemeente te betalen grondprijs voor het eeuwigdurende erfpachtrecht van het Perceel bedraagt € 2.100.000,-- (prijspeil 2006) te vermeerderen met de verschuldigde BTW en te indexeren op de wijze als omschreven in artikel 5 van deze Overeenkomst. De jaarlijkse canon zal in de akte worden opgenomen conform factor 17 (grondprijs/17) en wordt geacht voor de gehele duur van het recht te zijn afgekocht door de betaling van voormelde grondprijs.
2. Bij de uitgifte in eeuwigdurende erfpacht van het Perceel door de Gemeente aan Jaarbeurs is Jaarbeurs de BTW over voormelde grondprijs (prijspeil 2006), te indexeren op de wijze als omschreven in artikel 5 van de Overeenkomst, verschuldigd. Ook is Jaarbeurs aan de Gemeente bij uitgifte in eeuwigdurende erfpacht door de Gemeente het bedrag van € 100.000,-- verschuldigd, (prijspeil 2006) te indexeren op de wijze als omschreven in artikel 5 van deze Overeenkomst. Het restant van de grondprijs ad € 2.000.000,-- (prijspeil 2006), te indexeren op de wijze als omschreven in artikel 5 van de Overeenkomst, is Jaarbeurs verschuldigd indien niet uiterlijk 1 januari 2015 tussen

Partijen een Ontwikkelovereenkomst tot stand is gekomen. Het vorenstaande met inachtneming van een "grace period" van 3 maanden (derhalve uiterlijk 31 maart 2015).

Indien en voor zover uiterlijk 1 januari 2015, met inachtneming van voormelde "grace period" uiterlijk 31 maart 2015, een Ontwikkelovereenkomst tot stand komt, vervalt de verplichting tot betaling door Jaarbeurs aan de Gemeente van het restant bedrag van de grondprijs ad € 2.000.000,-- (prijspeil 2006), te indexeren op de wijze als omschreven in artikel 5 van de Overeenkomst, een en ander als gevolg van verdiscontering alsdan in de totale afspraken omtrent de Omklap Oost-West in de Ontwikkelovereenkomst.

Indien Jaarbeurs als gevolg van het verstrijken van voormelde termijn het restantbedrag aan de Gemeente voldoet en vervolgens alsnog een Ontwikkelovereenkomst tot stand komt, zullen Partijen de voldoening van het restantbedrag verdisconteren in de in die Ontwikkelovereenkomst te maken/gemaakte totaalafspraken.

3. Gemeente en Jaarbeurs zullen in de akte van uitgifte opteren voor een met BTW belaste verhuur als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, ten vijfde Wet op de omzetbelasting 1968. Jaarbeurs verklaart als afnemende partij dat zij de in rekening gebrachte omzetbelasting voor meer dan 90% kan verrekenen als voorbelasting. In de akte zal de gebruikelijke bepaling worden opgenomen dat de Jaarbeurs de eventuele BTW schade vergoedt, die de Gemeente lijdt als niet wordt voldaan aan het 90%-belaste prestaties vereiste voor een optie voor een met BTW belaste verhuur.
4. Alle kosten, die op de levering van het eigendom- en het Erfpachtrecht van Jaarbeurs aan Gemeente en op uitgifte in erfpacht van Gemeente aan Jaarbeurs betrekking hebben, zijn voor rekening van Jaarbeurs. Hiertoe behoren de kosten van de aktetekening ad EUR 545,00 (prijspeil 2014) exclusief BTW. De belastingen (onder andere omzetbelasting dan wel overdrachtsbelasting) worden door de ontvangende Partij zelf gedragen. De betaling van de kosten, rechten en belastingen vindt plaats bij het verlijden van de notariële akte.

Artikel 8 Datum notarieel transport

1. De notariële akte, waarbij Gemeente de erfpacht op het Perceel aan Jaarbeurs overdraagt, wordt verleden ten overstaan van Van Doorne advocaten en notarissen te Amsterdam op het moment dat cumulatief aan de volgende voorwaarden is voldaan;
   a. Jaarbeurs over een Onherroepelijke omgevingsvergunning voor het Vastgoedproject Bioscoop beschikt dan wel Jaarbeurs over een Bruikbare omgevingsvergunning voor het Vastgoedproject Bioscoop beschikt en heeft aangegeven te willen starten met de bouw van het Vastgoedproject Bioscoop;
   b. het Perceel door Jaarbeurs Bouwrijp is gemaakt en als Bouwterrein kwalificeert, welke werkzaamheden door Jaarbeurs uiterlijk twee maanden nadat de omgevingsvergunning voor het Vastgoedproject Bioscoop onherroepelijk is geworden, moeten zijn verricht.

2. Het verlijden van deze notariële akte zal op dezelfde dag en bij dezelfde notaris plaatsvinden als dat Jaarbeurs haar eigendom- en Erfpachtrecht ten aanzien van het Perceel aan de Gemeente heeft geleverd.
3. Partijen zijn gehouden overeenkomstig het gestelde in dit artikel en de Overeenkomst mee te werken aan de akte van vestiging van het nieuwe erfpachtrecht.

Artikel 9 Ontwerp en realisatie Vastgoedproject Bioscoop

1. Jaarbeurs heeft een DO voor het Vastgoedproject Bioscoop vervaardigd, dat aan deze Overeenkomst is toegevoegd (zie Bijlage 3).
2. Jaarbeurs is verplicht uiterlijk binnen twee maanden na ondertekening van deze Overeenkomst, voor eigen rekening en risico, op basis van het DO als toegevoegd in Bijlage 3, Ontvankelijke en volledige aanvragen voor alle vergunningen, ontheffingen, meldingen, etc. op te stellen en bij de Gemeente of andere daartoe bevoegde organen in te dienen.
3. De realisatie van het Vastgoedproject Bioscoop dient te geschieden conform de nog te verlenen omgevingsvergunning(en) en voorts overeenkomstig het bepaalde in deze Overeenkomst.
4. Voor aanvragen waarbij Jaarbeurs gebruik wil maken van de zogenaamde gelijkwaardigheidbepaling in het Bouwbesluit ten aanzien van de brandveiligheid, dient bij de aanvraag een toetsdocument gevoegd te worden, waaruit de gelijkwaardigheid van de gekozen toepassing dient te blijken. Dit toetsdocument dient te worden opgesteld conform het proces en de inhoudelijke eisen zoals opgenomen in de Leidraad Gelijkwaardigheid en Brandveiligheid van 1 februari 2005, toegevoegd aan deze Overeenkomst (**Bijlage 8**).

Artikel 10 Planologie

1. De realisatie van het Vastgoedproject Bioscoop valt onder de coördinatieregeling, zoals opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Op grond van deze regeling heeft Jaarbeurs de aanvraag omgevingsvergunning met inachtneming van artikel 9 van deze Overeenkomst gelijktijdig met het verzoek tot herziening van het bestemmingsplan bij de Gemeente (afdeling REO) ingediend.
2. De Gemeente – daaronder begrepen haar bestuursorganen – zal met inachtneming van de wettelijke procedures en de te betrachten zorgvuldigheid jegens derden, medewerking verlenen aan het doorlopen van een bestemmingsplanprocedure en het doorlopen van de procedures voor het verlenen van alle voor het realiseren van het Vastgoedproject Bioscoop overige vereiste vergunningen, beschikkingen, ontheffingen, vrijstellingen en goedkeuringen, met dien verstande dat de uiteindelijke aanvraag omgevingsvergunning dient te voldoen aan alle door de Gemeente vanuit het publiekrecht te stellen (ruimtelijke) eisen.

3. Indien en voor zover mocht blijken dat de benodigde vergunningen, ontheffingen, vrijstellingen, beschikkingen en goedkeuringen niet verleend kunnen worden, dan wel niet onherroepelijk kunnen worden, zal Jaarbeurs zich inspannen om tot een aanpassing te komen van de door Jaarbeurs ingediende aanvragen, opdat vergunningen, ontheffingen, vrijstellingen, beschikkingen en goedkeuringen alsnog verleend respectievelijk onherroepelijk kunnen worden. Deze aanpassing geschiedt op basis van de Overeenkomst, waarbij het in artikel 27 van deze Overeenkomst genoemde metrage uitgangspunt is en waarbij geldt dat Jaarbeurs niet gehouden is tot planaanpassing voor zover zulks tot een afwijking (bijstelling naar beneden) van het uit het DO voortvloeiende aantal m² B.V.O. 's zou leiden van meer dan 5%. Het bepaalde in artikel 10 lid 2 is in dit geval van overeenkomstige toepassing.

Artikel 11 Planschade en kostenverhaal

1. Jaarbeurs is aansprakelijk, uit welke hoofde dan ook, voor schadevergoedingen van de Gemeente jegens derden wegens het tot stand brengen van de vereiste planologische maatregelen ten behoeve van het Vastgoedproject Bioscoop. Jaarbeurs en de Gemeente hebben daartoe een planschadeovereenkomst gesloten die als (**Bijlage 9**) is aangehecht.
2. Tevens wordt onder planschade als bedoeld in lid 1 van dit artikel begrepen de nadeelcompensatie wegens de feitelijke werkzaamheden ten behoeve van de realisering van het Vastgoedproject Bioscoop, een en ander voor zover vastgesteld door een onafhankelijke rechter of bindende arbitrage.
3. Behoudens het bepaalde ten aanzien van planschade en nadeelcompensatie als voornoemd in 1 en 2 van dit artikel is het kostenverhaal als bedoeld in de Wro anderszins verzekerd in die zin dat dit in de grondprijs voor de uitgifte van Gemeente aan Jaarbeurs is verdisconteerd. Het gestelde in dit artikel laat voorts onverlet de verschuldigdheid van de Jaarbeurs tot het voldoen van de gebruikelijke gemeentelijke (precario)heffingen en leges.
4. Onverminderd de grondprijs als genoemd in lid 3 van dit artikel is Jaarbeurs aan de Gemeente de kosten verschuldigd voor de planbegeleiding milieu- en verkeer advisering ten behoeve van het Vastgoedproject Bioscoop. De kosten die hiermee gepaard gaan bedragen € 14.154,--excl. BTW. De Gemeente stuurt een factuur voor betaling van voornoemd bedrag, welk bedrag door de Jaarbeurs aan de Gemeente binnen de betalingstermijn moet zijn voldaan.
5. In verband met het autoverkeer van en naar het Vastgoedproject Bioscoop is in het kader van de planologische procedure vastgesteld dat de voorkeurswaarde voor één woonboot aan het Merwedekanaal (nabij de brug) en een woning aan de Van Zijstweg 51 (tuinders- en hovenierswoning) wordt overschreden. Om de omgevingsvergunning te kunnen verlenen, dienen in deze woonboot en deze woning isolerende maatregelen te worden getroffen teneinde hiermee te kunnen voldoen aan de vereiste geluidsnormen voor het binnen niveau. Partijen komen overeen

dat de kosten voor de eventueel benodigde isolerende maatregelen gelijkelijk tussen Partijen verdeeld worden (50%-50%), aangezien het bestaande verkeer al geluidsoverlast verzorgt en de realisatie van het Vastgoedproject Bioscoop tot overschrijding van de vigerende normen leidt. Het is derhalve niet redelijk om alle kosten voor rekening van de Jaarbeurs te laten komen. De isolatiemaatregelen dienen door de Jaarbeurs uiterlijk een half jaar voorafgaand aan de ingebruikname van het Vastgoedproject Bioscoop volledig te zijn uitgevoerd en afgerond. De kosten van de isolerende maatregelen inclusief de uitvoering zijn begroot op € 40.000,--. Jaarbeurs zal de helft van de kosten bij de Gemeente in rekening brengen nadat de werkzaamheden zijn afgerond. Indien en voor zover voornoemde begroting overschreden dreigt te worden, dan dient de Jaarbeurs de Gemeente voorafgaand aan de start uitvoeringswerkzaamheden om toestemming in de bijdrage van de extra kosten te vragen bij gebreke waarvan de Gemeente niet gehouden is tot bijbetaling van het meerdere. Mocht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden blijken dat er in redelijkheid extra kosten gemaakt moeten worden, dan zal Jaarbeurs de Gemeente hierover per ommegaande informeren, waarna Partijen in overleg treden en waarbij een kostenverdeling van 50%-50% als uitgangspunt geldt.

Artikel 12 Rol van beheer en veiligheid Vastgoedproject Bioscoop

1. Alle door Jaarbeurs te ontwikkelen plannen ten behoeve van het Vastgoedproject Bioscoop dienen te voldoen aan de randvoorwaarden, zoals deze zijn opgenomen in de rapportage "Veiligheids- en beheerrapportage Stationsgebied 2003". Deze rapportage is opgenomen als bijlage bij het Masterplan (**Bijlage 10**). De randvoorwaarden zijn nader uitgewerkt in de "Nota Beheer en Veiligheid" van 14 december 2004 opgenomen als (**Bijlage 11**) van deze Overeenkomst.
2. De veiligheids- en beheersdeskundigen van Partijen worden actief betrokken bij de planvorming en uitvoering van het Vastgoedproject Bioscoop.
3. Alle plannen van de Jaarbeurs ten behoeve van het Vastgoedproject Bioscoop dienen te zijn voorzien van:
   a. Een Beheer- en veiligheidsparagraaf, waarin een oordeel over de consequenties voor veiligheid en leefbaarheid is opgenomen, alsmede waarin voorstellen voor de organisatie en financiering van het toekomstig beheer tijdens de bouw en na de realisatie in de exploitatiefase van het gerealiseerde vastgoed en de openbare ruimte zijn opgenomen. De Beheer- en veiligheidsparagraaf dient opgesteld te worden conform het proces en de inhoudelijke eisen zoals aangegeven in de "Leidraad Beheer- en veiligheidsparagraaf" van 6 juni 2005, toegevoegd als (**Bijlage 12**) bij deze Overeenkomst.
   b. Een uitvoeringsplan Omgevingsbeheer bouwfase waarin het bouwplan is beschreven en de consequenties voor toegankelijkheid, leefbaarheid en veiligheid zijn opgenomen, alsmede waarin voorstellen worden gedaan voor de bouwlogistiek, organisatie en

financiering om de negatieve impact tijdens de bouw te beheersen. Het plan moet opgesteld worden conform het proces en de inhoudelijke eisen, zoals opgenomen in de "Leidraad Uitvoeringsplan Omgevingsbeheer bouwfase" van 6 juni 2005, toegevoegd in (**Bijlage 13**) van deze Overeenkomst.

4. Het Uitvoeringsplan Omgevingsbeheer bouwfase zal worden voorgelegd aan de Bouwregisseur. Op basis hiervan zullen nadere uitvoeringsafspraken worden gemaakt.
5. Het beheer van de toekomstige Centrumboulevard wordt nader uitgewerkt in de nieuw op te stellen Ontwikkelovereenkomst.

Artikel 13 Bouwputmanagement

1. Jaarbeurs zal de bouwoverlast, welke ontstaat als gevolg van de realisatie zoveel mogelijk beperken. Jaarbeurs dient afdoende verkeers- en overige maatregelen te treffen, zodat de reguliere activiteiten in de omgeving van het Jaarbeurs-terrein/de Croeselaan doorgang kunnen vinden.
2. De uitvoering van de bouw zal geschieden conform de Nota Bouwputmanagement van 29 augustus 2005 (**Bijlage 14**) en het Referentiekader Bouwputmanagement van februari 2006 (**Bijlage 15**). Hierin zijn de randvoorwaarden opgenomen om het Stationsgebied optimaal toegankelijk, veilig en leefbaar te houden tijdens de realisatiefase.
3. Jaarbeurs dient zich te houden aan het Bouwreglement Herontwikkeling Stationsgebied van 18 september 2006 (**Bijlage 16**). Hierin zijn afspraken vastgelegd over onder meer werktijden, bouwverkeer, bouwplaats, veiligheid, overlast en schade, waarin de Uitvoeringscoördinator van de Gemeente wordt gemandateerd om bij overtreding van het Bouwreglement en bij ernstige verstoring van veiligheid en toegankelijkheid het werk te kunnen stilleggen of aanwijzingen te geven, die moeten worden opgevolgd.
4. Het bepaalde in artikel 12 lid 3 en lid 4 is hier van overeenkomstige toepassing.
5. Het bepaalde in artikel 12 en 13 dient door Erfpachter als randvoorwaarden te worden meegegeven aan (onder)aannemers.

Artikel 14 Intellectueel eigendom

1. Alle in het kader van deze Overeenkomst geproduceerde documenten, tekeningen, schetsen en ontwerpen zijn het eigendom van degene die hiertoe opdracht heeft gegeven en daarvan de financiële consequenties heeft gedragen.
2. Indien in het kader van deze Overeenkomst geproduceerde documenten, tekeningen, schetsen en ontwerpen tot stand zijn gekomen in een gezamenlijk opdrachtgeverschap van Jaarbeurs en Gemeente, dan zal de Gemeente op haar verzoek het eigendom verkrijgen nadat zij de Jaarbeurs gecompenseerd heeft voor de door Jaarbeurs dienaangaande gemaakte kosten.

Artikel 15 Gezamenlijke communicatie

1. Partijen hanteren de afspraken over gebiedscommunicatie, zoals vastgelegd in het Afstemmingsoverleg Programmering Stationsgebied als uitgangspunt, waaronder de APS Planning 2013 van 1 oktober 2013 (**Bijlage 17**). Daarnaast zullen Partijen de Nota Bouwputcommunicatie van 1 december 2006 (**Bijlage 18**) hanteren.
2. Partijen stemmen in met de Strategische visie gemeenschappelijke Gebiedscommunicatie d.d. 23 november 2010 (**Bijlage 19**). Daartoe zullen Partijen gebruik maken van een gebiedsstijl voor marketing- en projectcommunicatie. Partijen zullen meewerken aan gemeenschappelijke informatievoorziening, klachtenafhandeling en gemeenschappelijke public relations door:
   - ter beschikking stellen van bijvoorbeeld maquettes, 3D-modellen voor infocentrum;
   - medeontwikkelaars laten participeren in gebiedscommunicatie;
   - deelnemen aan evenementen;
   - aannemers verplichten mee te werken aan de klachtenafhandeling en informatievoorziening, welke beiden procedures via de Gemeente verlopen.
3. De afspraken omtrent het gestelde in dit artikel eindigen op het moment dat het Vastgoedproject Bioscoop is gerealiseerd en in gebruik is genomen.

Artikel 16 Overdragen van rechten

1. Het is de Jaarbeurs niet toegestaan rechten en/of verplichtingen uit hoofde van deze Overeenkomst geheel of gedeeltelijk over te dragen aan derden, tenzij de Gemeente vooraf schriftelijk heeft toegestemd. De Gemeente kan aan bedoelde toestemming al die voorwaarden verbinden die nodig worden geacht ter deugdelijke nakoming van de rechten en verplichtingen uit de onderhavige Overeenkomst. De Gemeente zal deze toestemming niet op onredelijke gronden mogen weigeren.
2. Het bepaalde in het voorgaande lid geldt niet ten aanzien van Jaarbeurs voor zover het gaat om overdracht van rechten en/of verplichtingen aan een vennootschap die deel uitmaakt van hetzelfde concern als waartoe Jaarbeurs behoort, mits Jaarbeurs garant blijft staan voor de nakoming van de verplichtingen door de overnemende vennootschap. Deze verplichting tot garantstelling geldt evenwel niet in geval de overdracht voor Jaarbeurs noodzakelijk is uit fiscale overwegingen. In laatstbedoeld geval zal de Gemeente haar medewerking aan de overdracht verlenen, tenzij dit tot gevolg heeft dat de juridische positie van de Gemeente door die overdracht verslechtert. In deze situatie is in ieder geval aan de orde dat de overnemende partij (de rechtsopvolger van de Jaarbeurs) in staat moet zijn om over grond te beschikken ten behoeve van de realisatie en exploitatie van de fietsenstalling als omschreven in artikel 27 lid 7 van deze Overeenkomst.
   In afwijking van de AV 1989 is Gemeente tijdens de bouw en na overdracht van het erfpachtrecht van het Vastgoedproject Bioscoop akkoord met rechtsopvolging als omschreven in dit lid, onder de voorwaarde dat Jaarbeurs Vastgoed BV en de rechtsopvolger beiden hoofdelijk aansprakelijk zijn

voor alle verplichtingen voortvloeiende uit deze Overeenkomst, voor zover deze nog niet zijn nagekomen, tot het moment deze zijn nagekomen. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de realisatie van de fietsenstalling, maar ook de uitgestelde betaling van de grondprijs.

Het bepaalde in lid 1 van dit artikel geldt eveneens niet ten aanzien van Jaarbeurs voor zover het gaat om overdracht van rechten en/of verplichtingen aan één van de groepsmaatschappijen van Jaarbeurs, mits Jaarbeurs garant blijft staan voor de nakoming van de verplichtingen door de overnemende vennootschap.

Artikel 17 Afspraken derden

1. Inzake de ontwikkeling en realisatie van het Stationsgebied Utrecht is het noodzakelijk dat de Gemeente rechtshandelingen verricht en afspraken maakt met derden.
2. Indien en voor zover de Gemeente rechtshandelingen verricht en afspraken maakt met derden, zal de Gemeente onderhavige Overeenkomst in acht nemen.

Artikel 18 Vorige overeenkomsten en wijzigingen

1. Met het ondertekenen van deze Overeenkomst kunnen Partijen geen rechten meer ontlenen aan alle overige eerdere schriftelijke en mondelinge afspraken ter zake van het Vastgoedproject Bioscoop.
2. Afwijkingen van deze Overeenkomst dienen te allen tijde schriftelijk te worden aangegaan. Niet schriftelijk aangegane wijzigingen zijn tussen Partijen van geen enkele kracht en waarde.

Artikel 19 Duur Overeenkomst

Deze Overeenkomst is bindend zodra Partijen de Overeenkomst hebben getekend en eindigt op het moment dat alle in deze Overeenkomst opgenomen verplichtingen naar behoren zijn vervuld en Partijen op grond van deze Overeenkomst over en weer niets meer van elkaar te vorderen hebben.

Artikel 20 Tussentijdse beëindiging

1. De wettelijke bepalingen inzake toerekenbare tekortkoming, nakoming, ontbinding en/of schadevergoeding zijn onverminderd van toepassing op deze Overeenkomst.
2. In geval van faillissement of aanvraag van surseance van betaling van een Partij alsmede in geval van ontbinding van Jaarbeurs, is de andere Partij bevoegd deze Overeenkomst met onmiddellijke ingang, zonder rechterlijke tussenkomst en bij aangetekende brief te beëindigen, onverminderd het recht op nakoming, ontbinding en/of schadevergoeding volgens de wet.

Artikel 21 Beslechting van geschillen

Partijen zullen al het mogelijke doen om geschillen, van welke aard dan ook, voortvloeiende uit of verband houden met deze Overeenkomst zoveel mogelijk in der minne op te lossen. Geschillen die niet in der minne kunnen worden opgelost, zullen worden voorgelegd aan de bevoegde rechter te Utrecht.

Artikel 22 Informatie-uitwisseling

1. Partijen zijn gehouden alle in het kader van deze Overeenkomst uitgewisselde informatie, documenten, verslagen en overige stukken en producten genoegzaam te documenteren en ten behoeve van de uitvoering van deze Overeenkomst beschikbaar te houden.
2. Partijen zullen elkaar gevraagd en ongevraagd zoveel mogelijk voorzien van alle relevante ontwikkelingen, informatie, besluiten, bescheiden en documenten die van belang zijn of kunnen zijn voor het welslagen van de ontwikkeling en realisatie van het Vastgoedproject Bioscoop zoals voorzien in de onderhavige Overeenkomst.

Artikel 23 Overige bepalingen

1. Op deze Overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.
2. Indien één of meerdere bepalingen van deze Overeenkomst (bijvoorbeeld wegens strijdigheid met dwingendrechtelijke voorschriften van overheidswege) niet rechtsgeldig blijken te zijn, zal de Overeenkomst voor het overige van kracht blijven.
3. Partijen zullen over de bepaling(en) welke niet rechtsgeldig is/zijn overleg plegen teneinde een vervangende regeling te treffen die wel rechtsgeldig is en zoveel mogelijk aansluit bij de strekking van de te vervangen bepaling(en) en de geest van de Overeenkomst.

E. VESTIGING RECHT VAN ERFPACHT

Artikel 24 Toepassing Algemene voorwaarden

1. De uitgifte in erfpacht door de Gemeente aan Erfpachter zal geschieden onder AV 1989. Mitsdien maken de AV 1989 onverbrekelijk deel uit van deze Overeenkomst, tenzij daarvan uitdrukkelijk wordt afgeweken dan wel ter aanvulling op de AV 1989 bijzondere bedingen en/of voorwaarden worden gesteld. De Erfpachter verklaart genoemde AV 1989 te hebben ontvangen en met de inhoud daarvan bekend te zijn.
2. Het gestelde in dit artikel maakt onderdeel uit van onderhavig zakelijk recht van erfpacht. Voor zover dit juridisch niet het geval mocht zijn geldt dat het gestelde in dit artikel als kettingbeding van toepassing is op onderhavig zakelijk recht.

Artikel 25 Kettingbeding: NEN 2580 gecertificeerde meetbrief

Uiterlijk één maand na voltooiing van het Vastgoedproject Bioscoop dient de Erfpachter aan de Gemeente een opgave te verstrekken van het totaal aantal gerealiseerde vierkante meters B.V.O. van het Vastgoedproject Bioscoop, waarin adequaat de oppervlakten per bestemming/gebruik staan vermeld en wel door overlegging van een voor eigen rekening opgestelde NEN 2580 meetbrief, opgesteld door een terzake deskundig bedrijf.

Artikel 26 Staat van het Perceel; Kettingbeding leden 5-10

1. De Erfpachter aanvaardt uitdrukkelijk alle dienende erfdienstbaarheden, bijzondere lasten en beperkingen, afzonderlijke zakelijke rechten, kettingbedingen en kwalitatieve verplichtingen, welke met betrekking tot het onderhavige Perceel zijn ingeschreven in de openbare registers als bedoeld in artikel 16 van boek 3 van het Burgerlijk Wetboek ook indien deze niet in deze Overeenkomst zijn vermeld. Voorts aanvaardt de Erfpachter uitdrukkelijk die erfdienstbaarheden ten laste van het Perceel, die niet zijn ingeschreven in vorengenoemde openbare registers en die aan de Erfpachter bekend zijn dan wel bekend hadden moeten zijn mede in verband met het langdurige bezit en het gebruik van het Perceel door de Erfpachter.
2. Aangezien Gemeente de erfpacht- en grondposities ten aanzien van het Perceel van Jaarbeurs verwerft, is Gemeente - in afwijking van artikel 5.1 van de AV 1989 - uitsluitend verplicht een erfpachtrecht te leveren dat niet is bezwaard met hypoheken, beslagen of inschrijvingen daarvan.
3. In afwijking van art. 5.2 en 5.3 van de AV 1989 zal het Perceel ten tijde van de vestiging van de erfpacht zich bevinden in de staat waarin Gemeente het Perceel van Jaarbeurs heeft aanvaard, zoals omschreven in artikel 5 van deze Overeenkomst en derhalve Bouwrijp en in de staat waarin deze gronden zich bij het verlijden van de notariële akte van vestiging van het erfpachtrecht bevinden ook ten aanzien van de bodem –en de grondwaterkwaliteit. In verband hiermee staat Gemeente ook niet in voor enige eigenschappen van het Perceel noch voor de afwezigheid van enige gebreken, ook al belemmeren deze een normaal gebruik.

   De Erfpachter aanvaardt het Perceel in voormelde staat en aanvaardt voorts alle op het Perceel betrekking hebbende rechten en aanspraken, zichtbare en onzichtbare gebreken, heersende erfdienstbaarheden en kwalitatieve rechten.
4. In afwachting van definitieve meting van het Perceel als bedoeld in art. 2.4 van de AV 1989 zullen de grenzen van het Perceel, indien nodig en op verzoek en voor rekening van Erfpachter, door of vanwege de Gemeente ter plaatse voorlopig worden afgepaald.
5. Indien het Perceel moet worden opgehoogd of afgegraven, is Erfpachter verplicht dit voor eigen rekening uit te voeren, inclusief de eventueel noodzakelijke kosten voor de verwerking en het storten van de vrijkomende grond en met inachtneming van de geldende wet –en regelgeving. Ophoging van het Perceel mag alleen geschieden met zuiver zand. Erfpachter is verplicht in

overleg te treden met Gemeente over zelf af te voeren grond of het doen afvoeren van overtollig zand of grond. De Gemeente kan aan de wijze van afvoeren van de grond nadere eisen stellen.

6. Erfpachter dient bij een eventuele bodemverontreiniging te voldoen aan landelijk wetgeving, zoals het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) en het gemeentelijk bodembeleid (bekend als de "Bodemkwaliteitskaart").
7. Het is Erfpachter bekend dat in verband met het inklinken van de grond restzetting kan optreden. De Gemeente adviseert Erfpachter om geo-technisch onderzoek naar de gesteldheid van de bodem te laten uitvoeren. De Gemeente aanvaardt geen aansprakelijkheid voor zettingen binnen het Perceel. Het Bouwbesluit is hierop van toepassing.
8. De Gemeente is tot niet meer verplicht dan voortvloeit uit het in deze Overeenkomst bepaalde.
9. De Erfpachter is verplicht voor eigen rekening het Vastgoedproject Bioscoop op het Perceel te laten uitzetten door de afdeling Landmeten van Stadsontwikkeling van de Gemeente.
10. Indien Erfpachter tijdens de voorbereiding of uitvoering van de bouw, oftewel tijdens de verdere ontgraving van het bouwterrein, het slaan van funderingen dan wel het verrichten van andere werkzaamheden op tot dan toe onbekende, de bouw wezenlijk belemmerende obstakels, verhardingen, obstakels, opstallen of infrastructuur stuit, is Gemeente hier op geen enkele wijze voor aansprakelijk en zal Erfpachter de Gemeente hier niet voor kunnen aanspreken.

Artikel 27 Bestemming en gebruik: kettingbeding leden 7-8

1. Het Vastgoedproject Bioscoop bestaat uit:
    i. een megabioscoop met een metrage van totaal circa 14.500 m² B.V.O bestaande uit circa 3300 zitplaatsen en 14 bioscoopzalen, verdeeld over een eerste en een tweede verdieping, een expeditiehof aan de achterzijde van de megabioscoop gesitueerd op de begane grond en de eerste verdieping en met op de begane grond de bijbehorende entree inclusief bijbehorende bioscoop gerelateerde horeca. In het kader van dubbelgebruik mogen maximaal 5 van voornoemde bioscoopzalen met een maximum van 1525 zitplaatsen voor Jaarbeursdoeleinden beschikbaar worden gesteld. Partijen treden in overleg over de feitelijke invulling van voornoemde zalen in het kader van dubbelgebruik, een en ander met inachtneming van voornoemde bestemming omschrijving en de parkeernormering
    ii. een Foodcourt op begane grond niveau ter grootte van maximaal 2.000 m² B.V.O.;

    Daarnaast maakt de fietsenstalling, waarin ruimte zal zijn voor 1250 fietsparkeerplaatsen onderdeel uit van het Vastgoedproject Bioscoop. De afspraken over deze fietsenstalling liggen vast in lid 7 van dit artikel.
2. Na de bebouwing mag het Perceel met opstallen door of namens Erfpachter uitsluitend worden gebruikt op de wijze als opgenomen in dit artikel.

3. Op het Perceel mag zich geen installatie voor verkoop of levering van motorbrandstoffen aan derden bevinden.
4. Voornoemd dubbelgebruik is onderdeel van het voor de Jaarbeurs in de nieuwe Ontwikkelovereenkomst op te nemen gegarandeerde volume van 155.000 m² B.V.O. Jaarbeursdoeleinden, welk volume Jaarbeurs maximaal op het westelijk terrein en aan de overzijde van het Merwedekanaal gezamenlijk mag realiseren en exploiteren nadat de grondruiling ingevolge de nieuwe Ontwikkelovereenkomst heeft plaatsgevonden.
5. Erfpachter is ermee bekend dat het Vastgoedproject Bioscoop aansluit op gronden van Erfpachter, welke grond door de Gemeente aan Jaarbeurs in erfpacht is uitgegeven tot 1 januari 2070, zodat het Vastgoedproject Bioscoop in verbinding staat met de bestaande Jaarbeurshallen. Voor deze gronden wordt, in het kader van de nieuwe Ontwikkelovereenkomst, gesproken over conversie van het bestaande erfpachtrecht naar eeuwigdurende erfpacht. Indien en voor zover deze conversie niet tot stand komt en het bestaande erfpachtrecht van Erfpachter eindigt, dan is Erfpachter verplicht om voornoemde verbinding vóór 1 januari 2070 voor eigen rekening en risico af te sluiten zodanig dat de verbinding naar/met de gronden van de Gemeente wordt beëindigd. Erfpachter kan aan het gebruik van deze verbinding na 31 december 2069 geen rechten meer ontlenen en zal de Gemeente niet aanspreken voor de afsluiting van deze verbinding. Erfpachter vrijwaart de Gemeente voor alle schade, eventuele gevolgschade en kosten, in welke vorm en hoe genaamd dan ook.
6. Onder de werking van artikel 7 van de AV 1989 valt naast wijziging van de bestemming en/of het gebruik ook de wijziging van het aantal vierkante meters BVO, bijvoorbeeld indien er sprake is van meer dan 14.500 m² B.V.O ten behoeve van de megabioscoop en 2.000 m² B.V.O ten behoeve van het Foodcourt en voorts als omschreven in lid 1 van dit artikel.
7. Voor het Vastgoedproject Bioscoop geldt het volgende ten aanzien van het fietsparkeren:
    a. Erfpachter dient in 1050 fietsparkeerplaatsen voor de megabioscoop te voorzien. De overige 200 fietsparkeerplaatsen zijn ten behoeve van Jaarbeursdoeleinden, zoals overeengekomen in het Afsprakenkader. Alle kosten die hiermee gepaard gaan, komen voor rekening van Erfpachter. Het aantal fietsparkeerplaatsen voor de megabioscoop geldt als bovengrens als opgenomen in bijgaand overzicht (**Bijlage 20**). De in het overzicht genoemde 64 fietsparkeerplaatsen voor het Foodcourt behoeven niet gerealiseerd te worden, aangezien ervan uit wordt gegaan dat de bezoekers van het Foodcourt dezelfde bezoekers zijn, die ook het Vastgoedproject Bioscoop bezoeken.
    b. Indien het aantal zitplaatsen in de megabioscoop toeneemt, dient het aantal fietsparkeerplaatsen binnen 1 maand na wijziging van het aantal zitplaatsen door en voor rekening van Erfpachter naar rato te worden aangepast. Voorts geldt dat wanneer de bovengrens van 1050 fietsparkeerplaatsen structureel tot overcapaciteit leidt, Erfpachter

gerechtigd is om het aantal fietsparkeerplaatsen naar beneden bij te stellen met inachtneming van de minimale norm, zoals opgenomen in voornoemd overzicht, een en ander exclusief het aantal parkeerplaatsen voor voornoemd dubbelgebruik.

c. Erfpachter garandeert dat de fietsenstalling beschikbaar en bruikbaar is vanaf het moment van opening van het Vastgoedproject Bioscoop en dat deze als zodanig in gebruik wordt gehouden. Het beheer van deze fietsenstalling vindt door en voor rekening en risico van Erfpachter plaats. Verder dient Erfpachter de fietsenstalling op zodanige wijze te exploiteren, dat wildstallen zo veel mogelijk voorkomen wordt.

d. Uitgangspunt is dat het fietsparkeren door Erfpachter moet worden opgelost buiten het Perceel (maar wel in de omgeving van)en derhalve op eigen grond danwel op grond van een derde waarover Erfpachter het beheer c.q. de beschikking heeft (bijvoorbeeld door middel van een huur- of gebruiksovereenkomst). De Erfpachter is verantwoordelijk voor de wijze waarop het fietsparkeren opgelost wordt en de afspraken die daarvoor (eventueel) gemaakt moeten worden met derden. In afwijking van het hiervoor in de eerste zin bepaalde stemt de Gemeente ermee in dat het fietsparkeren tijdelijk op door de Gemeente van Jaarbeurs te verkrijgen gronden wordt opgelost. Partijen komen overeen dat het fietsparkeren tijdelijk wordt opgelost in en in de onmiddellijke nabijheid van het Veiligheidsgebouw of een andere locatie, zoals aangegeven op bijgaande tekening (**Bijlage 21**). Deze tijdelijke situatie geeft Erfpachter de gelegenheid om te beoordelen hoeveel fietsparkeerplaatsen er in de definitieve situatie nodig zijn en waar deze fietsenstalling qua locatie geschikt is. Deze tijdelijke situatie eindigt in ieder geval op 1 januari 2023 of zoveel eerder als Partijen onderling overeenkomen. Bij beëindiging van de tijdelijke situatie dient Erfpachter het fietsparkeren te hebben opgelost in een definitieve voorziening, gelegen op grond als hiervoor in de eerste zin bedoeld.

8. Voor het Vastgoedproject Bioscoop geldt het volgende ten aanzien van het autoparkeren:

a. Erfpachter dient voor het Vastgoedproject Bioscoop te voldoen aan een parkeernorm van 495 autoparkeerplaatsen. Alle kosten die hiermee gepaard gaan, ook inhoudende de aansluiting/toegang vanaf de Van Zijstweg op het parkeerterrein, komen voor rekening van Erfpachter.

b. De 495 autoparkeerplaatsen zijn gesitueerd aan de achterzijde van het Vastgoedproject Bioscoop, plaatselijk bekend als P3 (gedeeltelijk), zoals aangegeven op bijgaande tekening (**Bijlage 22**). Dit gebruik valt uitdrukkelijk niet onder het Perceel als omschreven in deze Overeenkomst. Tot aan het moment van de Omklap Oost-West heeft Erfpachter deze gronden in Erfpacht, welk recht van erfpacht loopt tot en met 31 december 2069. Erfpachter garandeert ingevolge voornoemd recht van erfpacht de exclusiviteit van deze autoparkeerplaatsen, inhoudende dat deze autoparkeerplaatsen te allen tijde

beschikbaar, bruikbaar en bereikbaar zijn en als zodanig in stand zullen worden gehouden ten behoeve van de het Vastgoedproject Bioscoop.

c. Partijen stellen vast dat de autoparkeerplaatsen zoals omschreven in dit lid onder sub b., gesitueerd zijn op gronden welke gronden ingevolge de Omklap Oost-West in eigendom bij de Gemeente zullen komen. Uitgangspunt voor de Omklap Oost-West is dat Erfpachter het voortgezet gebruik van P3, waar voornoemde 495 autoparkeerplaatsen onderdeel van zijn, heeft tot uiterlijk 1 januari 2023, teneinde het huidige gebruik als parkeerterrein ten behoeve van de Jaarbeurs te kunnen continueren. Ook na de Omklap Oost-West geldt dat Erfpachter de exclusiviteit van de autoparkeerplaatsen ten behoeve van het Vastgoedproject Bioscoop dient te garanderen, inhoudende dat deze autoparkeerplaatsen te allen tijde beschikbaar, bruikbaar en bereikbaar zijn en als zodanig in stand zullen worden gehouden ten behoeve van het Vastgoedproject Bioscoop.

d. Erfpachter is er mee bekend dat zij vanaf 1 januari 2023 geen rechten meer kan ontlenen aan de huidige situering van de autoparkeerplaatsen op P3 en garandeert dat de 495 autoparkeerplaatsen ten behoeve van het Vastgoedproject Bioscoop vanaf deze datum elders, volledig op eigen grond danwel op grond van een derde waarover Erfpachter het beheer c.q. de beschikking heeft (bijvoorbeeld door middel van een huur- of gebruiksovereenkomst) zullen zijn gesitueerd en als zodanig kunnen worden gebruikt. De Erfpachter is en blijft verantwoordelijk voor de wijze waarop het autoparkeren opgelost wordt en de afspraken die daarvoor (eventueel) gemaakt moeten worden met derden.

9. Voornoemde leden 7 en 8 zullen als kettingbeding in de leveringsakte worden opgenomen, waarbij geldt dat het uiteindelijk in de leveringsakte op te nemen aantal fiets – en autoparkeerplaatsen gebaseerd zal worden op het aangegeven aantal zitplaatsen uitgaande van de verleende omgevingsvergunning voor het Vastgoedproject Bioscoop.

Artikel 28 Kettingbeding: Aansluitingen

1. De Erfpachter dient zich tijdig te laten informeren over de mogelijkheid tot aansluiting op de nutsvoorzieningen. Erfpachter:
   a. is zelf verantwoordelijk voor de tijdige aansluiting op de riolering en de nutsvoorzieningen;
   b. zal zelf vergunningen aan (doen) vragen voor het verkrijgen van aansluitingen op de riolering alsmede op de kabels en leidingen van de nutsbedrijven;
   c. dient zelf onderzoek te verrichten naar de positie en de mogelijkheid tot aansluiting op de hoofdaansluiting in het openbaar gebied.

2. De kosten voor de aansluiting van de riolering op de hoofdaansluiting, gelegen in het openbaar gebied ter plaatse van de Croeselaan, zijn voor rekening van Erfpachter, maar de werkzaamheden die hiermee verband houden zullen worden uitgevoerd door de Gemeente.
3. De kosten voor de aansluiting van de kabels en leidingen van de nutsbedrijven tot de hoofdaansluiting in het openbaar gebied, ter plaatse van de Croeselaan, zijn eveneens voor rekening van Erfpachter, maar de werkzaamheden die hiermee verband houden worden uitgevoerd door de nutsbedrijven.
4. Erfpachter is er mee bekend dat hij zelf moet zorg dragen voor de mogelijkheid tot het gebruik van bouwstroom. Aanvraag, aanleg en gebruik van bouwstroom zijn voor rekening en risico van Erfpachter.

Artikel 29 Kettingbeding: Start bouw

1. Na het verlijden van de akte van vestiging van het erfpachtrecht is Erfpachter privaatrechtelijk gerechtigd te starten met de bebouwing van het Perceel. Erfpachter zal, indien hij wil starten met de bouw, het moment start bouw afstemmen met Gemeente.
   Erfpachter onderkent dat dit aspect voor Gemeente van belang is in verband met de bouwoverlast mede in relatie met de grootschalige herontwikkeling van het stationsgebied.
2. Schade als gevolg van de bouw en inrichting van het Perceel door of vanwege Erfpachter toegebracht aan eigendommen van Gemeente of andere voorzieningen van algemeen nut zal door Erfpachter aan Gemeente worden vergoed.

Artikel 30 Kettingbeding: (Wijzigingen in) bouwontwikkeling en bestemmingsplan

1. Erfpachter verklaart ermee bekend te zijn, dat in het stationsgebied Utrecht, waarvan het Perceel deel uitmaakt, grootschalige bebouwing en herontwikkeling zal plaatsvinden met een bouwhoogte tot 120 meter, waaronder uitdrukkelijk begrepen de (her)ontwikkeling van het Jaarbeursterrein (omklap Oost- West), de strook Croeselaan en de Kop-Jaarbeursterrein. Erfpachter is met deze bouwontwikkeling bekend en heeft hiertegen geen bezwaar.
2. Erfpachter is er tevens mee bekend, dat de grondprijs voor het aan haar te leveren Perceel is afgestemd op de totale grootschalige bouwontwikkeling in het stationsgebied Utrecht, ook als de bouwontwikkeling op bepaalde onderdelen in zekere mate zal afwijken van het vigerend bestemmingsplan en/of het Structuurplan Stationsgebied 2006.
3. Erfpachter kan echter jegens Gemeente geen enkele vergoeding of rechtspositie claimen indien en voorzover de grootschalige bouwplanontwikkeling (waarmee niet is bedoeld de realisatie van het Vastgoedproject Bioscoop) geen doorgang vindt.

Artikel 31 Kettingbeding: Archeologie

Ten aanzien van de Archeologie geldt het volgende.

1. Partijen zijn zich bewust van de potentiële archeologische waarde van het Perceel, zoals opgenomen in de memo als bedoeld in artikel 5 lid 2 van deze Overeenkomst. Indien het bevoegd gezag archeologie zich op het standpunt stelt dat een nader onderzoek op het gebied van archeologie vereist is tijdens dan wel voorafgaand aan de bouwrijpfase in verband met het Bouwrijp maken van de Perceel, zal Erfpachter dit onderzoek voor eigen rekening en risico laten verrichten.
2. Zoveel mogelijk ter bewaring en/of vastlegging van de archeologische waarden in de Perceel, zijn Erfpachter en de Gemeente de volgende randvoorwaarden overeengekomen:
   a. Erfpachter dient er voor te zorgen dat tijdens het Bouwrijp maken c.q. uitgraven van bouwputten begeleiding wordt toegestaan door het bevoegd gezag archeologie of een door haar aangewezen derde, ten behoeve van archeologisch onderzoek ter plaatse;
   b. Wanneer daar naar mening van het bevoegd gezag archeologie aanleiding toe bestaat, is Erfpachter verplicht mee te werken aan het stilleggen van de werkzaamheden ten behoeve van Bouwrijp maken dan wel ontgravingwerkzaamheden in een beperkt deel van de Perceel c.q. bouwput, één en ander ten behoeve van een door of in opdracht van de Gemeente uit te voeren noodberging van toevalsvondsten;
   c. Zowel het regulier archeologisch onderzoek als ook de eventuele noodberging van toevalsvondsten zullen zo veel mogelijk op de voor de voortgang van de ontgravingwerkzaamheden minst belemmerende wijze geschieden;
   d. Het betreden van de bouwplaats door de bij de archeologie van gemeentewege betrokken functionarissen, is voor hun eigen risico, uiteraard behoudens de normale zorgvuldigheid die Erfpachter en haar opdrachtnemers daarbij dient te betrachten. Erfpachter zal alle aanwijzingen van de ten tijde van de ontgravingwerkzaamheden actieve directievoerders opvolgen voor zover dat niet in strijd komt met het bepaalde in het onderhavige artikel;
   e. Archeologische vondsten gedaan bij ontgravingen zullen eigendom worden van de Gemeente. De kosten van regulier archeologisch (voor)onderzoek zijn voor rekening en risico van Erfpachter. De kosten van de eventuele noodberging van (toevals)vondsten zijn voor rekening en risico van de Gemeente. Erfpachter zal Gemeente generlei kosten, schaden of interesten in rekening brengen voor de in sub b van lid 2 van dit artikel bedoelde stillegging van de ontgravingwerkzaamheden.

      Mocht het Bouwrijp maken van het Vastgoedproject Bioscoop als gevolg van de aanwezigheid van archeologische waarden stil worden gelegd, dan treden Partijen in overleg. De Gemeente zal in dat geval al hetgeen doen wat redelijkerwijze van haar mag worden verwacht om de schade van Erfpachter zo veel mogelijk te beperken;

f. Erfpachter zal Gemeente adequaat en tijdig informeren/geïnformeerd houden ten aanzien van de start van de (eventuele) ontgravingwerkzaamheden.

Artikel 32 Kettingbedingen

1. Erfpachter verplicht zich jegens Gemeente het gestelde in de artikelen 25, 26 lid 5 tot en met 10, 27 lid 7 tot en met 8, 28, 29, 30, 31 en dit artikel inclusief onderstaand boetebeding, bij elke gehele of gedeeltelijke vervreemding van het erfpachtrecht, dan wel vestiging van een zakelijk gebruiks - of genotsrecht daarop in de overdrachtsakte of de akte van vestiging van het zakelijk recht in zijn geheel aan elke opvolger van het erfpachtrecht of rechthebbende op het zakelijk gebruiks -of genotsrecht op te leggen en ten behoeve van de Gemeente te bedingen en aan te nemen.
2. In geval van niet of niet behoorlijke nakoming of overtreding van het bepaalde in dit artikel verbeurt degene, die niet of niet behoorlijk nakomt of overtreedt ten behoeve van de Gemeente een boete van maximaal tweemaal de alsdan geldende marktwaarde van het Perceel, onverminderd het recht van Gemeente om nakoming te vorderen. De boete moet betaald worden binnen 1 maand na ontvangst van het schrijven, waarin de boete is opgelegd. De kosten van invordering van de boete zijn voor rekening van de Partij, die nalatig is of overtreedt.

Aldus overeengekomen en getekend op .....14..... juli 2014

Gemeente
W.J.H. Hutschemaekers

Jaarbeurs
A. M. M. O 4 or.

MILIEU ▪ RUIMTE ▪ WATER

Notitie

Onderwerp	Addendum
Project	Megabioscoop Utrecht, onderzoek luchtkwaliteit in het kader van het wijzigen van het bestemmingsplan en het verlenen van de omgevingsvergunning
Opgesteld door	Mevrouw ing. N.J.W. Pirovano
Bestemd voor	Jaarbeurs Holding B.V., de heer M. van der Schoor
Documentcode	14A052.N003
Status	Definitief
Datum	10 juli 2014

Dit addendum is een verduidelijking van bijlage 2 van de rapportage “Megabioscoop Utrecht, onderzoek luchtkwaliteit in het kader van het wijzigen van het bestemmingsplan en het verlenen van de omgevingsvergunning”opgesteld door CSO d.d. 23 mei 2014[1].

Gewijzigde tabel 3.1 heeft betrekking op de totale verkeersintensiteit op een wegdoorsnede als gevolg van beide rijrichtingen.

Tabel 3.1bis: Totale verkeersintensiteiten (op een wegdoorsnede) inclusief bioscoop bezoek in de gehanteerde worst-casebenadering

	Verkeersintensiteiten inclusief bioscoopbezoek	**Toename verkeersintensiteiten door bioscoopbezoek (worstcase = x 2)***
24 oktoberplein**	62.377	794
Balijelaan**	19.218	398
Croeselaan**	7.002	30***
Dr. M.A.Tellegenlaan	8.773	2.743
Martin Luther Kinglaan**	62.377	794
Koningin Wilhelminalaan (noord)**	18.205	392
Nelson Mandelabrug	8.773	2.743
Overste den Oudenlaan	16.224	1.045
Van Zijstweg	8.773	2.743
Weg der Verenigde Naties**	45.114	793

* Zie toelichting worst-casebenadering: geprognosticeerde toename maal 2

** In de Monitoringstool zijn de intensiteiten op een dwarsdoorsnede aan 2 afzonderlijke weglijnstukken (= rijrichting) gekoppeld (richting AB en richting BA). Bij de overige wegen is de totale intensiteit aan 1 weglijnstuk gekoppeld.

*** Nabij de Van Zijstweg is de toename als gevolg van het bioscoopbezoek 434 mvt/etmaal, daar is de totale verkeersintensiteit (inclusief bioscoopbezoek) 5.169 mvt/etmaal

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de verkeersintensiteiten op een aantal representatieve doorsneden (totale verkeersintensiteit, inclusief busequivalenten en verkeersaantrekkende werking megabioscoop).

[1] Rapportnummer 14A042.R001.FVa.GL, status definitief.

Bijlage 1. Overzicht verkeersintensiteiten op een aantal representatieve wegvakken

2015: verkeersintensiteiten
7.002 mvt
45.114 mvt
5.169 mvt
8.773 mvt
62.377 mvt
15.715 mvt
62.377 mvt
19.218 mvt
16.224 mvt
18.205 mvt
13.832 mvt
N

Bijlage 3 toelichting verkeersgegevens bij raadsbrief 14 juli 2014 vaststelling bestemmingsplan megabioscoop.

Verklaring verschillen verkeerscijfers tussen eerdere studies en de luchtkwaliteitsrapportage van CSO (bijlage 1 Vaststellingsrapport).
Tot 1 november 2013 was het verkeersmodel VRU2.0UTR2.2. van toepassing.
Per 1 november 2013 is een nieuw verkeersmodel (Vru3.1u) in gebruik genomen

Vergelijkende tabel

	VRU 2.0 UTR 2.2 – jaar 2015		Vru3.1u – jaar 2015	
	Totaal, exclusief bussen/etmaal	Aantal bussen/etmaal	Totaal, exclusief bussen/etmaal	Aantal bussen/etmaal
Van Zijstweg	21.950	1.450	4.980	583
Ds. M.L. Kinglaan	50.960	390	60.690	516

	VRU 2.0 UTR 2.2 – jaar 2020		Vru3.1u – jaar 2020	
	Totaal, exclusief bussen/etmaal	Aantal bussen/etmaal	Totaal, exclusief bussen/etmaal	Aantal bussen/etmaal
Van Zijstweg	16.420	1.720	16.730	1.310
Ds. M.L. Kinglaan	56.070	120	68.480	132

De verkeersintensiteiten zijn in het verkeersmodel Vru3.1u in het jaar 2015 op de Van Zijstweg beduidend lager dan in het vorige verkeersmodel (VRU2.0UTR2.2).
Dat heeft 2 oorzaken:
-de realisatie van de tijdelijke knip op de Croeselaan.
- tragere uitvoeringsproces van de ontwikkelingen in het Stationsgebied.

De verschillen in aantal bussen tussen de 2 modellen hebben te maken met gewijzigde inzichten bij de BRU. Per modelversie zijn de door het BRU gehanteerde ambities ten aanzien van de routes van bussen, mede in relatie tot de beschikbare HOV-infrastructuur en de OVT in het verkeersmodel verwerkt. De aantallen bussen zijn ten behoeve van de luchtberekeningen omgezet naar busequivalenten (gelede en dubbelgelede bussen hebben een hogere emissie dan een standaardbus).

Verklaring verschillen tellingen en prognoses Van Zijstweg
In onderstaand overzicht zijn de tellingen uit 2012, 2013 en de prognosecijfers voor 2015 gepresenteerd. Het betreft de gemiddelden op weekdagniveau.

	Telling maart 2012	Telling september 2012	Telling november 2013/januari 2014	Prognose 2015 VRU3.1u
Van Zijstweg	13.000	10.800	8.300	4.980

De telling in 2012 was vóór de realisatie van de tijdelijke knip op de Croeselaan.
De telling in 2013 was ná de knip op de Croeselaan.

De verschillen tussen de telling 2013 en de prognose voor 2015 zijn als volgt te verklaren:

- Tellingen vormen een momentopname die door allerlei externe factoren kunnen worden beïnvloed (wegwerkzaamheden, weers- en seizoensinvloeden).

- Tijdens de tellingen in 2013/2014 was er sprake van een aantal dagen met druk bezochte beurzen (5 dagen met ruim 3.500 autobezoekers, 2 dagen met bijna 2.000 autobezoekers en 3 dagen met ca. 1.000 autobezoekers).
- Evenementen bij de Jaarbeurs maken geen onderdeel uit van de verkeersprognoses, wel het 'gemiddelde' gebruik van het parkeerterrein P3 (personeel Jaarbeurs, bezoek Beatrixtheater).
- Door de sloop van de Jaarbeurspleingarage en het wegvallen van het voormalige parkeerterrein voor NS personeel aan de Mineurslaan wordt er momenteel intensiever geparkeerd op P3.

Verschillen tussen gemeten verkeersintensiteiten op de Ds. M.L. Kinglaan
Wat betreft de lagere verkeersintensiteiten uit 2003 (bron Beleidsmonitor Verkeer 2003) daarvoor zijn tellingen verricht op 25 september 2003 tussen 07.00 en 19.00 uur (12 uurs telling). Er zijn toen 32.000 voertuigen geteld.
De in het CSO-rapport opgenomen verkeersintensiteiten in tabel 3.1 zijn gebaseerd op een 24 uurs telling in 2013 (in totaal 62.377 voertuigen).
De gegevens in tabel 3.1 van het CSO rapport correspondeerden niet volledig met de gehanteerde invoergegevens. Zo is abusievelijk voor enkele wegen (o.a. Ds. M.L. Kinglaan, Weg der Verenigde Naties, Kon. Wilhelminalaan) slechts de intensiteit van 1 rijrichting weergegeven in de tabel en niet de intensiteit van beide rijrichtingen.
In de bijlagen zijn alle invoergegevens (die gebruikt zijn voor de berekeningen) wel goed opgenomen. Inmiddels heeft adviesbureau CSO een addendum opgesteld, hetgeen bij deze bijlage is bijgevoegd.

Ook werd tijdens de RIA en de Commissievergadering verwezen naar het MIRT-onderzoek "Regio in Beweging", waarin een hogere groei is gehanteerd dan in het verkeersmodel Vru3.1u. Het MIRT-rapport is een gezamenlijke studie van het Bestuur Regio Utrecht (BRU), de gemeente Utrecht, de Provincie Utrecht en het Ministerie I&M, waarbij het BRU verantwoordelijk was voor de uitgevoerde berekeningen.

Naar aanleiding van een Wob-verzoek heeft het BRU een notitie opgesteld inzake de uitgevoerde verkeersberekeningen, waarbij zij het volgende opmerkt: "*De berekeningen voor het OV-MIRT onderzoek zijn uitgevoerd met het Verkeersmodel Regio Utrecht versie 2.31. Dit betreft een door het BRU ontwikkeld verkeersmodel. Dit model is door BRU ontwikkeld ten behoeve van strategische openbaar vervoer (OV) studies. Dit verkeersmodel is alleen gekalibreerd op OV en niet op autoverkeer. Dit betekent dat de resultaten voor het OV als plausibel kunnen worden beschouwd en de resultaten voor het autoverkeer niet in absolute zin mogen worden beschouwd (aantallen auto's).*

Verkeersaantrekkende werking en cumulatie
In het vastgestelde verkeersmodel Vru3.1u is de planning van de projecten (peildatum 1 juli 2013) opgenomen, zodat ook rekening wordt gehouden met de cumulatie van de verkeers-aantrekkende werking van andere projecten in het Stationsgebied en het effect daarvan op de luchtkwaliteit.

Gehanteerde uitgangspunten
In vergelijking tot andere grote bioscoopcomplexen rekent deze bioscoop met logische en verklaarbare bezoekersaantallen; 650.000-1.300.000 per jaar, gemiddeld circa 1.000.000 bezoekers.
Vergelijkbare bioscopen gaan eveneens uit van circa 1.000.000 bezoekers.
Het maximum aantal verwachte bezoekers van 1.300.000 als basis voor verkeerskundige- en milieuberekeningen is aan de hoge, en dus 'veilige' kant is gekozen.

De Megabioscoop is een ontwikkeling uit de eerste fase. Lopende afspraken met de Jaarbeurs, gebaseerd op het Structuurplan Stationsgebied en vastgelegd in de BOO, worden gerespecteerd. Dat betekent dat voor parkeren, zowel voor auto als fiets, de oude parkeernormen zijn gehandhaafd,

Wat betekent dit voor autoparkeren?
Er zijn 495 parkeerplaatsen direct beschikbaar op huidige parkeerplaats P3.Daarnaast zijn er nog eens 500 parkeerplaatsen beschikbaar op P2/P4. Bij het vaststellen van de vraag naar parkeerplaatsen is een parkeernorm gehanteerd van 0,15 parkeerplaats per zitplaats.
Als we het aantal parkeerplaatsen via de nota Stallen en parkeren berekenen, dan gaan we uit van 12.600 m2 bvo bioscoop, resulterend in minimaal 94 en maximaal 1033 parkeerplaatsen. Het aantal parkeerplaatsen van 495 valt binnen deze bandbreedte en daarmee wordt voldaan aan de gemeentelijke parkeernorm.

Zijn er voldoende autoparkeerplaatsen?
Om te beoordelen of er ook voldoende parkeerplaatsen zijn, is er in het aanvullend onderzoek (zie Vaststellingsnota) het parkeeraanbod op twee manieren getoetst
- op basis van landelijk geldende kencijfers van het CROW1;
- op basis van de bezoekersaantallen van de exploitant waarbij uitgegaan is van een piekbezetting.

<u>Parkeren op basis van CROW</u>
In publicatie nr. 317 van het CROW wordt uitgegaan van berekening van het aantal parkeerplaatsen op basis van de toekomstige oppervlakte van de bioscoop (vierkante meters bvo). In deze rekenmethodiek wordt uitgegaan van een ruimtegebruik van 3,0 m2 bvo per zitplaats. Bij een bioscoop met 3300 zitplaatsen resulteert dit tot 9.900 m2 bvo. Conform de CROW-norm wordt voor 100m2 bvo minimaal 1,6 parkeerplaats; tot maximaal 3,6 parkeerplaatsen per 100 m2 bvo. Het gemiddelde bedraagt 2,6 parkeerplaatsen per 100 m2 bvo.
Door de combinatie van enerzijds 'gereserveerde' parkeerplaatsen voor de bezoekers en anderzijds de uitstekende bereikbaarheid per openbaar vervoer wordt hier uitgegaan van het gemiddelde. Bij 9.900 m2 bvo bedraagt de gemiddelde parkeerbehoefte 257 parkeerplaatsen. Dit aantal moet vanwege voorstellingswisseling worden verhoogd met 40% en bedraagt dan 360 parkeerplaatsen. De 495 parkeerplaatsen voldoen ruimschoots aan de richtlijn van het CROW.

<u>Parkeren op basis van de gegevens van de exploitant bij piekbezetting</u>
Bij de MER is uitgegaan van de volgende percentages autogebruik door aankomende bezoekers:
- ochtend/middag: 60%;
- einde middag/begin avond: 60%;
- avond (na 23.00 uur): 85%.

Op de drukste dagen kan de bioscoop een bezetting hebben van 85 tot 90%. Om aan de veilige kant te zitten bij de toetsing of er voldoende parkeergelegenheid is, is er uitgegaan van een bezetting van 90%. Dat leidt tot de volgende berekening:
- De bioscoop heeft in totaal 3.300 zitplaatsen;
- Bij 90% bezet op de drukste avondvoorstellingen zijn er 2.970 personen aanwezig;
- Gemiddelde autobezetting: 2,5 personen per auto (landelijk uitgangspunt);
- Indien de bezoekers allemaal met de auto zouden komen (2.970/2,5) zijn er 1.188 auto's;
- Beschikbaar zijn 1.000 parkeerplaatsen d.w.z.: het voor de berekening aangehouden autogebruik is (1.000/1.188 =) circa 84% op een piekmoment.

De verwachting is dat de late voorstellingen lagere bezoekersaantallen zullen hebben en dat deze late voorstellingen juist door het binnenstedelijke (studenten) publiek bezocht zullen worden.
Vanwege de nabijheid van het openbaar vervoer zullen de bezoekers uit de regio vooral hiervan

gebruik maken. De inschatting is dat uiteindelijk rond de 45% van de bezoekers op dit tijdstip met de auto zal komen.

RAAD 17 JUL 2014
gewijzigd
Zie Amendement 33

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.040549
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 56

Vaststelling bestemmingsplan "Stationsgebied, Megabioscoop Jaarbeursterrein ".

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 3, onder 1 en reclamant 5, onder 2, zoals weergegeven in het vaststellingsrapport wijzigingen aan te brengen in de toelichting van het bestemmingsplan;

2 De overige zienswijzen ongegrond te verklaren;

3 Geen exploitatieplan vast te stellen;

4 Het bestemmingsplan "Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein" zoals vastgelegd in het digitale GML-bestand identificatienummer NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01, met ondergrond NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01dgn. ongewijzigd vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie

Toezeggingen wethouder:

Wethouder Everhardt zal voor de raadsvergadering van 17 juli a.s. de ondertekende anterieure overeenkomst naar de gemeenteraad sturen.
Wethouder Everhardt zal de raad inzicht geven hoe de eigenaren van de megabioscoop zullen omgaan met de bioscoopzalen die ze achter laten.
Wethouder Everhardt zal de raad voor de raadsbehandeling (streven is op maandag) een nadere onderbouwing geven van de gehanteerde verkeerscijfers (o.a. tellingen 2002/2003 en 2010 in vergelijking met cijfers CSO en de verschillende verkeersprognoses voor de Van Zijstweg)
Wethouder Everhardt zegt toe met de eigenaren van de megabioscoop te bespreken hoe de bioscoopzalen zal ook ten dienste kunnen staan van o.a. onderwijsinstellingen en zal de commissie informeren over het resultaat van zijn overleg.

Terug in de raad:

Fracties geven aan op zich niet tegen de megabioscoop te zijn, maar zetten nog vraagtekens bij onderliggende verkeerscijfers in relatie met luchtkwaliteit en parkeren. Ook t.a.v. fietsparkeren bestaan nog vraagtekens. CU heeft nog vragen bij de juridische haalbaarheid in relatie met het NSL. SP legt daarnaast een samenhang met de nog te sluiten bilaterale

samenwerkingsovereenkomst met de Jaarbeurs en overweegt nog amendementen cq. het indienen van een motie.
Fracties spreken af – na ontvangst van de nadere onderbouwing van de wethouder - voorafgaande aan de raad elkaar te informeren over standpunten, zodat behandeling in de raad wellicht nog als A-punt met stemverklaringen kan worden afgedaan.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_941
Bijlage: Het vaststellingsrapport Megabioscoop in pdf
Bijlage: Het bestemmingsplan (verbeelding) Megabioscoop in pdf
Bijlage: De aanvraag vergunning Megabioscoop in pdf - anoniem
Bijlage: De conceptvergunning Megabioscoop in pdf
Bijlage: Het bestemmingsplan Megabioscoop Jaarbeursterrein in pdf
Bijlage: commissiebrief over best plan megabioscoop 16 juni 2014
Bijlage: Link naar stukken BP Megabioscoop-18 juni 2014

Eerdere besluitvorming
Structuurplan Stationsgebied 2004;
College besluit tot ter inzage legging ontwerp bestemmingsplan "Stationsgebied Megabioscoop Jaarbeursterrein" 25 maart 2014.

Uitvoering
Na vaststelling zal het bestemmingsplan zes weken ter inzage worden gelegd waarbij belanghebbenden een eventuele beroepsprocedure bij de Raad van State kunnen instellen.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14.040549
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 56

Vaststelling bestemmingsplan "Stationsgebied, Megabioscoop Jaarbeursterrein ".

Besluit

1 Naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 3, onder 1 en reclamant 5, onder 2, zoals weergegeven in het vaststellingsrapport wijzigingen aan te brengen in de toelichting van het bestemmingsplan;

2 De overige zienswijzen ongegrond te verklaren;

3 Geen exploitatieplan vast te stellen;

4 Het bestemmingsplan "Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein" zoals vastgelegd in het digitale GML-bestand identificatienummer NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01, met ondergrond NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01dgn. ~~ongewijzigd vast te stellen~~. vast te stellen, met als enige wijziging het schrappen van de zin "Gecombineerde kaartverkoop van bioscoopkaarten en daarmee gereserveerde parkeerkaarten" bij punt 6 op pagina 38.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Jaarbeurs Ontwikkeling BV heeft een verzoek ingediend voor het realiseren van een bioscoop met aanvullende aan de bioscoop gerelateerde faciliteiten waaronder horeca. De bioscoop krijgt 14 zalen en circa 3.300 zitplaatsen en wordt gerealiseerd op de locatie van de huidige VIP-parkeerplaats van de Jaarbeurs. Jaarlijks worden 650.000 tot 1.300.000 bezoekers verwacht. De bioscoop krijgt enkele algemene ruimten, waaronder een centraal entreegebied voor de bioscoop en een semi-openbaar doorloop gebied van en naar P3, fietsenstalling en de Centrumboulevard.

De doelstelling van het bestemmingsplan is de ontwikkeling van de bioscoop zoals hier boven beschreven planologisch-juridisch mogelijk te maken. De realisering van de bioscoop is onderdeel van fase 1 van het Stationsgebied. Door een aantal omstandigheden heeft het lang geduurd voordat het bestemmingsplan van start is gegaan. Nu de financiering rond is en de afspraken over fase 2 duidelijk zijn, zijn partijen erop gericht zo snel mogelijk tot realisering over te gaan. Voor de realisering van de Megabioscoop is de inzet geweest om de bioscoop open te hebben voor het filmfestival in 2015. De urgentie is gebaseerd op een planning om de bioscoop voor de zomer 2015 op te kunnen leveren. In het afsprakenkader Jaarbeurs over de omklap is afgesproken dat er voor de ontwikkeling van de Megabioscoop door Jaarbeurs geen grondwaarde hoeft te worden betaald. Deze was aanvankelijk op € 2 mio bepaald. Daar tegenover staan voordelen die de Gemeente in het kader van het afsprakenkader heeft bedongen. Er is afgesproken dat indien de omklap uiteindelijk niet doorgaat, waardoor de Gemeente haar voordelen niet kan realiseren, er wel een afdracht van € 2 mio voor de grond van de Megabioscoop moet worden betaald.

Met ingang van 4 april 2014 heeft het ontwerp bestemmingsplan "Stationsgebied, Megabioscoop Jaarbeursterrein", met meegecoördineerde omgevingsvergunningen voor een periode van 6 weken ter inzage gelegen. Gedurende de termijn van ter inzage legging zijn zeven zienswijzen naar voren gebracht.
De zienswijzen hebben voornamelijk betrekking op het parkeren (vrees voor parkeeroverlast), op de gevolgen van het plan voor de luchtkwaliteit en op de relatie tussen de bioscoop in het Stationsgebied en de nieuw geplande bioscoop in Leidsche Rijn.

De zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in het vaststellingsrapport dat bij dit advies behoort. De volgende stap in de procedure is een raadsbesluit omtrent de vaststelling van het bestemmingsplan.

De zienswijzen onder 3.1 en 5.2 hebben geleid tot een aanpassing in de toelichting van het bestemmingsplan. De zienswijzen hebben betrekking op het feit dat in er in de behoefteraming in paragraaf 2.1 van het bestemmingsplan niet was ingegaan op de relatie met de geplande bioscoop in Leidsche Rijn. In het vaststellingsrapport "Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein" wordt e.e.a uitgebreid toegelicht.

De plannen voor de bouw van de bioscoop zijn in april 2014 gepresenteerd aan de buurt. De reacties waren overwegend positief.
Vanuit de wijkraad is geen advies c.q reactie uitgebracht omtrent het bestemmingsplan.

Vervolgprocedure
Na vaststelling wordt het vaststellingsbesluit gepubliceerd in "Ons Utrecht", de Staatscourant en op het internet via www.utrecht.nl/bestemmingsplannen en www.ruimtelijkeplannen.nl. Het bestemmingsplan wordt inclusief het vaststellingsbesluit gedurende zes weken ter inzage gelegd. Belanghebbenden kunnen tegen het vaststellingsbesluit beroep instellen bij de Raad van State.

Beslispunt

1 Naar aanleiding van de zienswijzen van reclamant 3, onder 1 en reclamant 5, onder 2, zoals weergegeven in het vaststellingsrapport wijzigingen aan te brengen in de toelichting van het

Gemeente Utrecht

bestemmingsplan;

Argumenten

1.1 Er zijn 7 zienswijzen naar voren gebracht tegen het bestemmingsplan;
Het ontwerp bestemmingsplan heeft met ingang van 4 april tot en met 15 mei ter inzage gelegen. Binnen deze periode zijn 7 zienswijzen naar voren gebracht.

1.2 De zienswijzen zijn alle ingediend binnen de daarvoor gestelde termijn en moeten daarom in behandeling worden genomen.
De zienswijzen zijn tijdig aan de raad gezonden en voldoen aan de daaraan gestelde ontvankelijkheidsvereisten;

1.3 De zienswijzen zijn samengevat en van commentaar voorzien in het vaststellingsrapport dat integraal onderdeel is van dit besluit.
De zienswijzen zijn samengevat en van commentaar voorzien in het vaststellingsrapport Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein;

1.4 De zienswijzen van reclamant 3 onder punt 1 en die van reclamant 5 onder punt 2 leiden tot een aanpassing in de toelichting van het bestemmingsplan..
In de zienswijze werd naar voren gebracht dat in de toelichting van het bestemmingsplan niet wordt ingegaan op de relatie van de bioscoop met de nieuwe bioscoop in Leidsche Rijn. Dit wordt hersteld in paragraaf 2.1 van de toelichting van het bestemmingsplan. In het vaststellingsrapport wordt hierop uitvoerig ingegaan.

1.5 De wijziging heeft uitsluitend betrekking op de toelichting van het bestemmingsplan.
Omdat de toelichting van het bestemmingsplan niet behoort tot het juridische deel van het bestemmingsplan, is er, juridisch gezien, geen sprake van een gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan. Daarvan is namelijk alleen sprake indien de regels of de verbeelding worden aangepast bij de vaststelling

Beslispunt

2 De overige zienswijzen ongegrond te verklaren;

Argumenten

2.1 De overige zienswijzen hebben geen aanleiding gegeven om het bestemmingsplan aan te passen.
In het bij dit besluit behorende vaststellingsrapport wordt uitgebreid ingegaan op de zienswijzen en wordt gemotiveerd waarom ze niet hebben geleid tot een aanpassing in het plan.

Beslispunt

3 Geen exploitatieplan vast te stellen;

Argumenten

3.1 In artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is vastgelegd dat inzicht gegeven moet worden over de uitvoerbaarheid van het plan.
De ontwikkelingen die concreet mogelijk gemaakt worden binnen het bestemmingsplan moeten (economisch) uitvoerbaar zijn en gerealiseerd kunnen worden. De kosten die gemoeid zijn met de aanleg van de bioscoop wordt gefinancierd door een private partij (Jaarbeurs). Met betrekking tot de gemeentelijke kostenverhaal is een anterieure

Gemeente Utrecht

overeenkomst opgesteld.

Beslispunt

4 Het bestemmingsplan "Stationsgebied Megabioscoop, Jaarbeursterrein" zoals vastgelegd in het digitale GML-bestand identificatienummer NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01, met ondergrond NL.IMRO.0344.BPSTATMEGABIOSCOOP-VA01dgn. ongewijzigd vast te stellen.

Argumenten

4.1 Het plan is zorgvuldig voorbereid;
De zorgvuldige voorbereiding en de in het vaststellingsrapport weergegeven motiveringen geven blijk van een goede afweging van de bij het besluit betrokken belangen.

4.2 Er is sprake van 'goede ruimtelijke ordening';
Wet en jurisprudentie eisen dat een bestemmingsplan sprake moet zijn van zogenaamde 'goede ruimtelijke ordening'. De zorgvuldig op elkaar afgestemde plantoelichting, planvoorschriften en plankaarten geven hier, in samenhang met de zorgvuldige voorbereiding en het uitgebreid gemotiveerde vaststellingsrapport, blijk van.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Projectorganisatie Stationsgebied
Kenmerk	14.042314
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 57
Geheim	Nee

Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Langzaamverkeersverbinding en Moreelsepark naar aanleiding van tussenuitspraak Raad van State

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State d.d. 28 mei 2014 het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark aan te passen.

2 Het bestemmingsplan Langzaamverkeersverbinding en Moreelsepark dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEERS- 0402.gml met ondergrond NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEERS-0402.dgn vast te stellen, met de wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde bestemmingsplan die op grond van de beslispunt 1 is aangebracht.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie

Toezeggingen wethouder:
Wethouder Everhardt zegt toe in het bestemmingsplan aan de opsomming van de subleden van artikel 8.4 het woordje “en” toe te voegen.
Wethouder Everhardt zegt toe inzichtelijk maken op welke perrons het ruimtelijk mogelijk is om liften te realiseren.

Status: A

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_1255
Bijlage: Verbeelding BP Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark in pdf
Bijlage: Tussenuitspraak Raad van State d.d. 28 mei 2014
Bijlage: Het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark in pdf 11-07-14
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 57

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Projectorganisatie Stationsgebied
Kenmerk	14.042314
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 57

Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Langzaamverkeersverbinding en Moreelsepark naar aanleiding van tussenuitspraak Raad van State

Besluit

1 Naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State d.d. 28 mei 2014 het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark aan te passen.

2 Het bestemmingsplan Langzaamverkeersverbinding en Moreelsepark dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEERS- 0402.gml met ondergrond NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEERS-0402.dgn vast te stellen, met de wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde bestemmingsplan die op grond van de beslispunt 1 is aangebracht.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark

Bij besluit van 31 oktober 2013 heeft de raad van de gemeente Utrecht het bestemmingsplan "Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark" vastgesteld. Dit bestemmingsplan voorziet – voor zover hier relevant in de bouw van een brug voor langzaam verkeer (fietsers en voetgangers) over het spooremplacement ten zuiden van de OV terminal van station Utrecht Centraal. Deze brug (ook wel Rabobrug genoemd) is bedoeld als oost-/ westverbinding tussen de binnenstad en de westkant van de stad. Onder voorwaarden kan de brug ook aangewend worden ten behoeve van de ontsluiting van de trein-, tram, en busperrons.

Voor het overige wordt verwezen naar het Raadsbesluit van 31 oktober 2013 met kenmerk REO 13.057113. Tegen dit raadsbesluit is door de Hoog Catharijne B.V. beroep ingesteld.
In de tussenuitspraak van 28 mei 2014 heeft de Raad van State de gemeenteraad, met toepassing van de bestuurlijke lus, opgedragen een formeel gebrek in het bestemmingsplan te herstellen. Naar aanleiding van deze tussenuitspraak dient omwille van de duidelijkheid en zorgvuldigheid van het bepaalde in artikel 8, omtrent bouw en gebruik van de trappartijen, een specifieke gebruiksbepaling toegevoegd te worden.
De besluitvorming van deze bestuursproductie moet – vanwege de opdracht van de Raad van State – vóór het zomerreces plaatsvinden. Omdat dit voorstel niet meer past in het reguliere raadsvergaderschema, zijn met de Griffie de mogelijkheden verkend. Als uw college daartoe het verzoek doet, zal de griffie voorstellen een extra commissievergadering te beleggen op 10 juli zodat raadsbesluit op 17 juli nog mogelijk is.

Beslispunt

1 Naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State d.d. 28 mei 2014 het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark aan te passen.

Argumenten

1.1 <u>Gezien de tussenuitspraak van de Raad van State moet het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark gewijzigd worden vastgesteld</u>
Bij brief van 13 januari 2014 heeft Hoog Catharijne B.V. beroep ingesteld tegen het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark (vastgesteld d.d. 31 oktober 2013). De beroepsgronden richten zich uitsluitend tegen de bevoegdheid van het college af te wijken van de planregels om het gebruik van trappartijen voor de ontsluiting van trein-, tram- en busperrons toe te staan (artikel 8 van de planregels).

In de tussenuitspraak van 28 mei 2014 heeft de Raad van State de gemeenteraad, met toepassing van de bestuurlijke lus, opgedragen een formeel gebrek in het bestemmingsplan te herstellen. Naar aanleiding van deze tussenuitspraak dient omwille van de duidelijkheid en zorgvuldigheid, van het bepaalde in artikel 8 omtrent bouw en gebruik van de trappartijen, een specifieke gebruiksbepaling toegevoegd te worden. Dit gebrek moet binnen de gestelde termijn van zestien weken worden hersteld.

Wij stellen voor artikel 8 uit bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark (vastgesteld 31 oktober 2013) als volgt te verduidelijken:

Toevoegen:
• 'Artikel 8.3 Specifieke gebruiksregel
de bestemmingsomschrijving zoals geformuleerd in artikel 8.1 onder f en g laat een gebruik voor de ontsluiting van trein-, tram, en busperrons niet toe.'.

Gemeente Utrecht

Wijzigen:
• Huidig artikel 8.3 wordt door het toevoegen van een nieuw lid omgenummerd naar artikel 8.4;
• De verwijzing naar lid 8.1 dient in het nieuw artikel 8.4 vervangen te worden door een verwijzing naar artikel 8.3;
• De zinsnede ‘in aanvulling op’ dient vervangen te worden door de zinsnede ‘in afwijking van’.

Beslispunt

2 Het bestemmingsplan Langzaamverkeersverbinding en Moreelsepark dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEERS- 0402.gml met ondergrond NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEERS-0402.dgn vast te stellen, met de wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde bestemmingsplan die op grond van de beslispunt 1 is aangebracht.

Argumenten

2.1 Met de vaststelling van het bestemmingsplan wordt een formeel gebrek hersteld.
De wijziging zoals deze is voorgesteld onder 1.1. betreft een wijziging van technisch-juridische aard en wijzigt niets aan hetgeen de gemeenteraad bij de aanvankelijke vaststelling van het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark heeft beoogd.

NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEER-ba01.dgn

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

B-NV Bedrijf - Nutsvoorziening

G Groen

K Kantoor

M Maatschappelijk

V Verkeer

V-RV Verkeer - Railverkeer

Dubbelbestemmingen

WR-A Waarde - Archeologie

Functieaanduidingen

(br) brug

(h=d2) horeca tot en met horecacategorie d2

(sv1) specifieke vorm van verkeer - verkeer 1

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

(ond) onderdoorgang

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

maximale goothoogte (m)

maximale bouwhoogte (m)

maximum bebouwingspercentage (%)

Bestemmingsplan

Langzaamverkeersverbinding Moreelsepark

Verbeelding BLAD 1

Hierbij horen de regels van

Plannaam	Planfase	Datum
bestemming / SPVE	fase 1	
voorontwerp	fase 2	
ontwerp	fase 3	13-05-2013
vaststelling	fase 4	31-10-2013

Plannaam	Planfase	Datum
toetsing	fase 5	
onherroepelijk	fase 6	
beheer / archief	fase 6	

identificatie (ddn) van het plan (Bestandsnaam)	NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEER-ba01.dgn
ordenummer	
wijk	06_Binnenstad
projectnaam(blk)	
subdirectory	
schaal	1: 1000
perssbal	256,68
datum	31-10-2013
datum	

StadsOntwikkeling Gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht / StadsOntwikkeling / Ravellaan 1 / Postbus 8406 / 3503 RK / Utrecht / Tel. 030-2864802

Uitspraak 201400409/1/R6

DATUM VAN UITSPRAAK	woensdag 28 mei 2014
TEGEN	de raad van de gemeente Utrecht
PROCEDURESOORT	Eerste aanleg - meervoudig
RECHTSGEBIED	Ruimtelijke-ordeningskamer - Bestemmingsplannen Utrecht

201400409/1/R6.
Datum uitspraak: 28 mei 2014

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Tussenuitspraak met toepassing van artikel 8:51d van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) in het geding tussen:

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Hoog Catharijne B.V., gevestigd te Utrecht,
appellante,

en

de raad van de gemeente Utrecht,
verweerder.

Procesverloop

Bij besluit van 31 oktober 2013 heeft de raad het bestemmingsplan "Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark" vastgesteld.

Tegen dit besluit heeft Hoog Catharijne beroep ingesteld.

De raad heeft een verweerschrift ingediend.

Hoog Catharijne heeft een nader stuk ingediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 9 mei 2014, waar Hoog Catharijne, vertegenwoordigd door mr. M.Y.C.L. de Wit, advocaat te Rotterdam, en M.P.C. Overtoom, en de raad, vertegenwoordigd door mr. T. Brouwer, werkzaam bij Rechtsom Juristen B.V. en drs. R.W.C. Crusio, werkzaam bij de gemeente, zijn verschenen. Voorts is ter zitting de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid ProRail B.V., vertegenwoordigd door F.J.E. Jansen als partij gehoord.

Overwegingen

1. Ingevolge artikel 8:51d van de Awb kan de Afdeling het bestuursorgaan opdragen een gebrek in het bestreden besluit te herstellen of te laten herstellen.

2. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan heeft de raad beleidsvrijheid om bestemmingen aan te wijzen en regels te geven die de raad uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig acht. De Afdeling toetst deze beslissing terughoudend. Dit betekent dat de Afdeling aan de hand van de beroepsgronden beoordeelt of aanleiding bestaat voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Voorts beoordeelt de Afdeling aan de hand van de beroepsgronden of het bestreden besluit anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht.

3. Het plan voorziet onder meer in een brug voor fietsers en voetgangers. Deze zogeheten Rabobrug verbindt de binnenstad met het gebied ten westen van Station Utrecht Centraal en loopt gedeeltelijk over de railsporen en treinperrons van het station.

4. Hoog Catharijne kan zich niet verenigen met het plan, voor zover voorzien wordt in de mogelijkheid de treinperrons door middel van trappen te verbinden met de Rabobrug. Een directe ontsluiting via de Rabobrug, bij recht of na toepassing van de afwijkingsbevoegdheid, schaadt volgens Hoog Catharijne de exploitatiemogelijkheden van haar gelijknamige winkelcentrum, omdat als gevolg van een dergelijke alternatieve ontsluiting het aantal reizigers dat via Hoog Catharijne naar de binnenstad loopt aanzienlijk zal afnemen. In dit verband is van belang dat Hoog Catharijne een groot bedrag heeft geïnvesteerd in de verbouwing van haar winkelcentrum. Bij die verbouwing wordt rekening gehouden met een gebruik van Hoog Catharijne als voornaamste ontsluiting naar de binnenstad. Met de gemeente is overeengekomen dat ook na voltooiing van de opwaardering van het stationsgebied de ontsluiting via het winkelcentrum haar status als voornaamste ontsluiting behoudt. Deze afspraak is vastgelegd in de "Bilaterale Ontwikkelings- en Projectovereenkomst Koppen-OVT en Radboud c.a." van 24 januari 2008 (hierna: ontwikkelingsovereenkomst). Hoog Catharijne betoogt dat de realisatie van een alternatieve ontsluiting vanaf de treinperrons in strijd is met de ontwikkelingsovereenkomst. Dit wordt volgens haar bevestigd in een aantal interne en externe juridische adviezen. De ontwikkelingsovereenkomst dient aangemerkt te worden als een evidente privaatrechtelijke belemmering, die aan het gebruik van de trappen in de weg staat. Het plan is niet uitvoerbaar binnen de planperiode wat betreft de bij recht toegestane of na toepassing van de afwijkingsbevoegdheid mogelijk gemaakte trappen, aldus Hoog Catharijne.

Hoog Catharijne betoogt verder dat de afwijkingsvoorwaarden zich verzetten tegen de toepassing van de afwijkingsbevoegdheid binnen de planperiode. Als voorwaarde geldt dat toepassing pas mogelijk is nadat de Openbaar Vervoer Terminal (hierna: OV-terminal), het Stationsplein Oost en het Stationsplein West zijn voltooid. Dat zal naar verwachting niet eerder dan in 2018 het geval zijn. Binnen het nadien resterende deel van de planperiode kunnen de trappen feitelijk niet worden gerealiseerd. Ook zal de voorwaarde dat een alternatieve ontsluiting noodzakelijk is voor een veilige afwikkeling van de loopstromen niet vervuld kunnen worden binnen de planperiode, gelet op de aanmerkelijke overcapaciteit van de OV-terminal. Bovendien is deze afwijkingsvoorwaarde volgens Hoog Catharijne onduidelijk.

Hoog Catharijne betoogt subsidiair dat de raad onzorgvuldig en in strijd met het gewekte vertrouwen handelt door een bestemmingsplan vast te stellen, waarin voorzien wordt in een met de ontwikkelingsovereenkomst strijdige ontwikkeling. Volgens Hoog Catharijne had de toepassing van de afwijkingsbevoegdheid mede afhankelijk gesteld dienen te worden van haar toestemming.

4.1. De raad stelt zich op het standpunt dat het plan bij recht voorziet in de mogelijkheid trappen op te richten, maar dat het gebruik van deze trappen als alternatieve ontsluiting enkel mogelijk is na toepassing van de afwijkingsbevoegdheid. De raad stelt zich verder op het standpunt dat de ontwikkelingsovereenkomst niet in de weg staat aan de toepassing van de afwijkingsbevoegdheid. De bepaling waarop Hoog Catharijne zich beroept, heeft betrekking op de bestaande ontsluiting vanuit het stationsgebouw - de nieuwe OV-terminal - en garandeert het behoud van de bestaande ontsluitingsroute via het winkelcentrum. Volgens de raad maken de treinperrons geen deel uit van de OV-terminal, zodat in zoverre geen strijd is met de ontwikkelingsovereenkomst. Zelfs indien aangenomen zou worden dat de ontwikkelingsovereenkomst zich verzet tegen een alternatieve ontsluiting via de Rabobrug, betekent dit volgens de raad niet zonder meer dat die ontsluiting niet gerealiseerd kan worden. Een buitengewone - niet voorziene - toename van het aantal gebruikers van de OV-terminal en de treinperrons kan er toe leiden dat de gemeente in zoverre niet gehouden kan worden aan de ontwikkelingsovereenkomst. Van een evidente privaatrechtelijke belemmering is derhalve geen sprake.

De in opdracht van de gemeente uitgebrachte juridische adviezen waar Hoog Catharijne naar verwijst, hebben volgens de raad betrekking op een ingediende motie, waarin de raad verzocht is het gebruik van de trappen als alternatieve ontsluiting bij recht mogelijk te maken. De adviezen zien derhalve niet op de situatie als hier aan de orde, aldus de raad.

4.2. Ingevolge artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) is het verboden zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren, voor zover dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan.

4.3. Aan de gronden ter plaatse van de voorziene Rabobrug is de bestemming "Verkeer - Railverkeer", met de aanduidingen "specifieke vorm van verkeer - verkeer 1" en "brug" toegekend.

Ingevolge artikel 8, lid 8.1, van de planregels zijn de voor "Verkeer - Railverkeer" aangewezen gronden bestemd voor:

[…];

f. ter plaatse van de aanduiding "brug" ongelijkvloerse kruisingen ten behoeve van langzaam verkeer met railverkeer;

g. de bij de bestemming behorende kunstwerken, paden, fietsenstallingen, groenvoorzieningen en nutsvoorzieningen.

Ingevolge lid 8.2 mogen binnen deze bestemming uitsluitend in de bestemming passende bouwwerken worden gebouwd, met in achtneming van de volgende bepalingen:

a. ter plaatse van de aanduiding "brug" is het bepaalde in artikel 11 van toepassing;

[…].

4.4. Ingevolge artikel 8, lid 8.3, van de planregels is het college van burgemeester en wethouders in aanvulling op het bepaalde in lid 8.1 ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van verkeer - verkeer 1" bevoegd het gebruik van trappartijen, ten behoeve van de ontsluiting van de trein-, tram, en busperrons, toe te staan met dien verstande dat:

a. de realisatie van de OV-terminal, Stationsplein Oost en Stationsplein West volledig zijn voltooid;

[…];

c. een onafhankelijk en deskundig adviesbureau middels een schriftelijke rapportage aantoont dat niet langer veilige loopstromen in de OV-terminal en op de treinperrons duurzaam gegarandeerd kunnen worden.

4.5. Niet in geschil is dat het plan bij recht voorziet in de mogelijkheid trappen naar de Rabobrug op te richten. Ter zitting is vast komen te staan dat het Hoog Catharijne in dit verband uitsluitend te doen is om het volgens haar bij recht toegelaten gebruik van de trappen.

De raad heeft zich op het standpunt gesteld dat in de planregels het gebruik van de trappen weliswaar niet expliciet is uitgesloten, maar dat een dergelijk verbod impliciet volgt uit de omstandigheid dat in het plan een afwijkingsbevoegdheid is opgenomen ten behoeve van het gebruik. Dit standpunt volgt de Afdeling niet. De bestemmingsomschrijving als vastgelegd in artikel 8, lid 8.1, onder g, van de planregels maakt trappen mogelijk. Een beperking ten aanzien van het gebruik volgt hier niet uit, zodat in zoverre het gebruik van de trappen niet in strijd is met het plan. Gelet daarop is de enkele omstandigheid dat in artikel 8, lid 8.3, van de planregels een afwijkingsbevoegdheid is opgenomen onvoldoende voor het oordeel dat het gebruik bij recht in strijd is met artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo.

Het voorgaande leidt tot het oordeel dat de raad anders dan hij heeft beoogd het gebruik van trappartijen ten behoeve van een alternatieve ontsluiting bij recht mogelijk heeft gemaakt. Het plan is in zoverre vastgesteld in strijd met de bij het voorbereiden van een besluit te betrachten zorgvuldigheid. Het betoog slaagt.

4.6. In artikel 59, lid 59.2, onder c, van de ontwikkelingsovereenkomst is bepaald dat indien de realisatie van de OV-terminal en Stationsplein Oost Basis doorgang vindt, de gemeente jegens Hoog Catharijne instaat voor de realisatie, oplevering en […] instandhouding van een gelijkvloerse ontsluiting van de OV-terminal op het Stationsplein Oost. Deze ontsluiting dient vanaf de datum van oplevering van het Stationsplein Oost Vastgoed de enige ontsluiting van de OV-terminal aan de Oostzijde van de OV-terminal te zijn, naast een tweetal aanvullende ontsluitingen aan de Oostzijde van de OV-terminal voor de twee fietsenstallingen.

4.7. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in haar uitspraak van 30 januari 2013 in zaak nr. 201208418/1/R4 is voor het oordeel van de bestuursrechter dat een privaatrechtelijke

belemmering aan de vaststelling van een bestemmingsplan in de weg staat, slechts aanleiding wanneer deze een evident karakter heeft. De burgerlijke rechter is immers de eerst aangewezene om de vraag te beantwoorden of een privaatrechtelijke belemmering in de weg staat aan de uitvoering van een activiteit, waarbij de bewijslast wordt beheerst door de in die procedure geldende regels.

Tussen partijen is in geschil of de toepassing van de afwijkingsbevoegdheid tot gevolg heeft dat de gemeente in strijd handelt met artikel 59, lid 59.2, van de ontwikkelingsovereenkomst. Hoog Catharijne en de raad hebben ieder een verschillende interpretatie van dit artikel en een aantal daarmee samenhangende artikelen, waaronder definitiebepalingen. De Afdeling is van oordeel dat niet aanstonds duidelijk is waartoe de ontwikkelingsovereenkomst in dit verband verplicht. Een oordeel over de vraag of de toepassing van de afwijkingsbevoegdheid in strijd is met de ontwikkelingsovereenkomst vergt een nadere bestudering daarvan, hetgeen niet de taak is van de bestuursrechter in onderhavige procedure. De Afdeling is van oordeel dat vooralsnog niet vaststaat dat Hoog Catharijne met een beroep op de ontwikkelingsovereenkomst een eventueel gebruik van de trappen zal kunnen tegenhouden. Bij dit oordeel is van belang dat het spoorwegemplacement en de treinperrons eigendom zijn van ProRail. Voor een eventueel gebruik van de trappen als alternatieve ontsluiting is in zoverre geen medewerking van Hoog Catharijne noodzakelijk.

Uit het voorgaande volgt dat hetgeen Hoog Catharijne heeft aangevoerd geen aanleiding geeft voor het oordeel dat sprake is van een evidente privaatrechtelijke belemmering die aan de verwezenlijking van het plan in de weg staat. Het betoog faalt.

4.8. De Afdeling is van oordeel dat Hoog Catharijne niet aannemelijk heeft gemaakt dat de realisatie van een alternatieve ontsluiting vanaf de treinperrons naar de Rabobrug niet mogelijk is zonder een ernstige en langdurige verstoring van het functioneren van het Station Utrecht Centraal. De raad heeft toegelicht dat de Rabobrug zodanig zal worden geconstrueerd dat een eventuele latere toevoeging van trappartijen naar de treinperrons mogelijk is zonder destructieve ingrepen aan de brug. De Afdeling overweegt verder dat bij de feitelijke realisatie van de trappen maatregelen mogelijk zijn ter beperking van de gevolgen van de bouwwerkzaamheden voor het functioneren van het station.

4.9. Wat betreft het betoog van Hoog Catharijne dat binnen de planperiode geen behoefte zal ontstaan aan een alternatieve ontsluitingsroute, omdat niet te verwachten valt dat het aantal reizigers de bestaande verwerkingscapaciteit van de OV-terminal zal overschrijden, overweegt de Afdeling als volgt. ProRail heeft toegelicht dat de nieuwe OV-terminal (exclusief de perrons) een verwerkingscapaciteit heeft van 360.000 reizigers per etmaal. Deze capaciteit is toereikend voor de verwerking van de geprognosticeerde reizigersaantallen binnen de planperiode. De verwerkingscapaciteit van de treinperrons is daarentegen mogelijk onvoldoende. Hierbij is volgens ProRail van belang dat Station Utrecht Centraal een belangrijke functie vervult als overstapstation. Na oplevering van de nieuwe OV-terminal neemt het aantal reizigers dat gebruik maakt van de treinperrons verder toe, mede als gevolg van de implementatie van het "Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS)", dat onder meer gericht is op de inzet van meer treinen op drukke trajecten. Niet kan worden uitgesloten dat ook bij minder dan 360.000 reizigers per etmaal knelpunten ontstaan op de treinperrons en bij verbindingen tussen de treinperrons en de OV-terminal, zoals (rol)trappen en liften. Dit zal met name het geval kunnen zijn tijdens piekmomenten. Gelet op de beperkt beschikbare ruimte op de perrons is het niet mogelijk om knelpunten te voorkomen met het enkel aanpassen en/of verbreden van (rol)trappen. Een alternatieve ontsluiting via de Rabobrug is volgens ProRail de meest effectieve manier om comfort- en veiligheidsproblemen op de treinperrons te voorkomen.

4.10. Gelet op hetgeen hiervoor in 4.8 en 4.9 is overwogen, is de Afdeling van oordeel dat de raad zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat niet bij voorbaat kan worden uitgesloten dat binnen de planperiode de voorwaarden voor het toepassen van de afwijkingsbevoegdheid vervuld worden. Het betoog faalt.

4.11. Wat betreft het betoog van Hoog Catharijne dat onduidelijk is wat het "duurzaam garanderen van veilige loopstromen in de OV-terminal en op de treinperrons" inhoudt, overweegt de Afdeling als volgt. De raad heeft zich op het standpunt gesteld dat door middel van computersimulatie

onderzoek zal worden gedaan naar de loopstromen op de treinperrons en in de OV-terminal. Bij een dergelijk onderzoek wordt in het bijzonder gelet op de doorstroming ter plaatse van mogelijke knelpunten zoals (rol)trappen en liften. Eventuele comfort- en veiligheidsproblemen vanwege een toename van het aantal reizigers dienen te worden aangetoond, alvorens de afwijkingsbevoegdheid kan worden toegepast. Een gebrekkige doorstroming is volgens ProRail niet zo zeer afhankelijk van het totaal aantal reizigers per etmaal, maar van het aantal gebruikers van de treinperrons op piekmomenten. In de planregels is vastgelegd dat een loopstromenonderzoek dient te worden uitgevoerd door een onafhankelijke deskundige, aldus de raad.

In hetgeen Hoog Catharijne heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de afwijkingsvoorwaarde van artikel 8, lid 8.3, onder c, van de planregels onduidelijk is. Het betoog faalt.

4.12. De Afdeling overweegt dat ook indien Hoog Catharijne zou worden gevolgd in haar interpretatie van de ontwikkelingsovereenkomst dit niet kan leiden tot een verplichting van de raad een planregeling vast te stellen die niet in overeenstemming is met hetgeen hij vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening gewenst acht. Het aanvaarden van gebondenheid van de raad aan de ontwikkelingsovereenkomst, zou zich niet verdragen met de door de wetgever in artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) aan de raad toegekende bevoegdheid om, in het belang van een goede ruimtelijke ordening, bestemmingsplannen vast te stellen na het volgen van de daartoe in deze wet dwingend voorgeschreven en met waarborgen omklede procedure. De definitieve beslissing over de vaststelling van het bestemmingsplan kan mede afhankelijk van alle in de loop van de procedure naar voren gekomen feiten en belangen anders uitvallen dan door het college van burgemeester en wethouders bij het sluiten van de ontwikkelingsovereenkomst is ingeschat. Dat tussen Hoog Catharijne en de gemeente een overeenkomst is gesloten, is wel een omstandigheid die de raad bij de vaststelling van het plan in zijn overwegingen dient te betrekken.

Hiervoor is overwogen dat de raad de afwijkingsbevoegdheid in het plan heeft opgenomen vanwege de mogelijke gevolgen van een toename van het aantal gebruikers van in het bijzonder de treinperrons. Mede gelet op het belang dat Hoog Catharijne heeft bij behoud van een zo groot mogelijk aantal passanten, is toepassing van de afwijkingsbevoegdheid pas mogelijk nadat wordt aangetoond dat de bestaande capaciteit onvoldoende is voor een veilige verwerking van de loopstromen.

Naar het oordeel van de Afdeling heeft de raad deugdelijk gemotiveerd waarom hij voorzien heeft in een afwijkingsbevoegdheid waarmee een alternatieve ontsluiting tussen het station en de binnenstad kan worden gebruikt. De raad heeft in redelijkheid een groter gewicht kunnen toekennen aan het belang van de veiligheid van de gebruikers van de treinperrons en de OV-terminal dan aan het commerciële belang van Hoog Catharijne bij behoud van de bestaande ontsluitingssituatie. De raad heeft evenmin in strijd gehandeld met het vertrouwensbeginsel, daargelaten de omstandigheid dat hij geen partij is geweest bij de ontwikkelingsovereenkomst. Het betoog faalt.

4.13. Wat betreft het betoog van Hoog Catharijne dat de toepassing van de afwijkingsbevoegdheid afhankelijk had dienen te worden gesteld van haar toestemming is de Afdeling van oordeel dat een dergelijke voorwaarde niet past in het stelsel van de Wro. De raad heeft derhalve terecht afgezien van het opnemen van een dergelijke afwijkingsvoorwaarde. Het betoog faalt.

4.14. De Afdeling ziet in het belang bij een spoedige beëindiging van het geschil aanleiding de raad op de voet van artikel 8:51d van de Awb op te dragen het gebrek in het bestreden besluit binnen de hierna te noemen termijn te herstellen. De raad dient daartoe met inachtneming van overweging 4.4 het besluit te wijzigen door het vaststellen van een planregeling die zich verzet tegen het gebruik van trappartijen als alternatieve ontsluiting van de treinperrons via de Rabobrug, anders dan na toepassing van de afwijkingsbevoegdheid van artikel 8, lid 8.3, van de planregels. De raad behoeft hierbij afdeling 3.4 van de Awb niet toe te passen.

5. In de einduitspraak zal worden beslist over de proceskosten en de vergoeding van het betaalde griffierecht.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

draagt de raad van de gemeente Utrecht op om binnen 16 weken na verzending van deze uitspraak:

- met inachtneming van overweging 4.14 het daar omschreven gebrek in het besluit van 31 oktober 2013, tot vaststelling van het bestemmingsplan "Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark" te herstellen, en

- de Afdeling de uitkomst mede te delen en een wijziging van het besluit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken en mede te delen.

Aldus vastgesteld door mr. Th.C. van Sloten, voorzitter, en drs. W.J. Deetman en mr. F.C.M.A. Michiels, leden, in tegenwoordigheid van mr. Z. Huszar, ambtenaar van staat.

w.g. Van Sloten w.g. Huszar
voorzitter ambtenaar van staat

Uitgesproken in het openbaar op 28 mei 2014

533-739.

Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling, afdeling Gebiedsontwikkeling

Gemeente Utrecht

Bestemmingsplan

Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark

Juni 2014

Bestemmingsplan
Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 5

1.1 Aanleiding 5
1.2 Doelstelling 5
1.3 Vigerende bestemmingsplannen 6
1.4 Leeswijzer 6

Hoofdstuk 2 Relevante beleidskaders 7

2.1 Inleiding 7
2.2 Rijksbeleid 7
2.3 Provinciaal en regionaal beleid 8
2.4 Gemeentelijk beleid 10
2.5 Conclusie 17

Hoofdstuk 3 Bestaande situatie 18

3.1 Beschrijving van het plangebied 18
3.2 Conclusie 20

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving 21

4.1 Projectbeschrijving 21
4.2 Verkeer en openbare ruimte 25

Hoofdstuk 5 Onderzoek en randvoorwaarden 28

5.1 Inleiding 28
5.2 Milieueffectrapportage 28
5.3 Geluidhinder 29
5.4 Externe veiligheid 29
5.5 Luchtkwaliteit 29
5.6 Bodemkwaliteit 29
5.7 Flora en fauna 31
5.8 Water 32
5.9 Archeologie 33
5.10 Kabels en leidingen 33
5.11 Kwaliteit van de leefomgeving 33

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid 35

6.1 Economische uitvoerbaarheid 35
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 35

Hoofdstuk 7 Juridische planopzet 36

7.1 Inleiding 36
7.2 Planvorm 36
7.3 Opbouw Regels 36
7.4 Artikelsgewijze toelichting 36
7.5 Lijst van horeca-inrichtingen 40
7.6 Handhaving 40

Bijlagen bij toelichting 43

Bijlage 1 Quickscan stationsgebied Utrecht - 10 maart 2008
Bijlage 2 Ecologisch onderzoek Stationsgebied Utrecht - 20 januari 2009
Bijlage 3 Waterparagraaf Langzaamverkeersbrug - 8 mei 2012

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 51

Artikel 1 Begrippen 51
Artikel 2 Wijze van meten 56

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 57

Artikel 3 Bedrijf - Nutsvoorziening 57
Artikel 4 Groen 57
Artikel 5 Kantoor 58
Artikel 6 Maatschappelijk 58
Artikel 7 Verkeer 59
Artikel 8 Verkeer - Railverkeer 60
Artikel 9 Waarde - Archeologie 61

Hoofdstuk 3 Algemene regels 62

Artikel 10 Anti-dubbeltelregel 62
Artikel 11 Algemene aanduidingsregels 62
Artikel 12 Algemene bouwregels 62
Artikel 13 Algemene gebruiksregels 62
Artikel 14 Algemene afwijkingsregels 63
Artikel 15 Algemene wijzigingsregels 63
Artikel 16 Algemene regels m.b.t. parkeergelegenheid 63

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 64

Artikel 17 Overgangsrecht 64
Artikel 18 Slotregel 64

Bijlagen 65

Bijlage 1 Lijst van Horeca-activiteiten 67

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 14 december 2006 heeft de gemeenteraad Utrecht het Structuurplan Stationsgebied vastgesteld. Het structuurplan biedt een juridisch planologische basis voor de in het gebied te realiseren ontwikkelingen. Het Structuurplan laat een “mogelijke langzaamverkeersverbinding” tussen Croeselaan en Mariaplaats zien over het spooremplacement heen. De gemeente wil deze verbinding tot stand brengen en is daarvoor de werkzaamheden gestart in 2008.
In dat kader zijn er voor de realisatie van deze “Rabobrug” (voorlopige benaming) financiële bijdragen toegezegd door Rabobank Nederland, het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en de gemeente Utrecht.
Op 15 januari 2008 heeft het College van Burgemeester en Wethouders het Integraal Programma van Eisen Rabobrug vastgesteld, waarna, na de aanbesteding, is gestart met het ontwerp door architectenbureau Cepezed uit Delft.

In het voorjaar van 2010 is door het ontwerpteam het Voorlopig Ontwerp gepresenteerd. Het VO is op 17 december 2010 vastgesteld door het College van Burgemeester en Wethouders. Na presentatie van een aantal varianten op het VO en hernieuwde uitgangspunten is in april 2012 het Definitief Ontwerp opgeleverd. Gewijzigde planvorming in het stationsgebied door inpassing Uithoflijn leidde er echter toe dat het gepresenteerde ontwerp als dusdanig niet uitvoerbaar bleek. Op verzoek van de Gemeente Utrecht heeft het ontwerpteam het brugontwerp hierop aangepast.

1.2 Doelstelling

Voor de realisatie van de langzaamverkeersbrug is herziening van het vigerende bestemmingsplan nodig, omdat de brug niet past binnen de vigerende bestemmingsplannen.

De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan is de de bouw van de langzaamverkeersverbinding planologisch-juridisch mogelijk te maken en tevens de vigerende planologische regeling voor het gebied ten oosten van het spoor (kantorencomplexen en maatschappelijke voorziening in en om het Moreelse park) te actualiseren (zie afbeelding 1). Hierbij wordt opgemerkt dat de omgevingsvergunning voor het bouwen van de Langzaamverkeersbrug met de bestemmingsplanprocedure wordt meegecoördineerd.

In het plan zijn de wijzigingen in de wet- en regelgeving en het beleid van de verschillende overheden op het gebied van de ruimtelijke ordening, die zich in de loop van de tijd hebben voorgedaan, verwerkt. Met dit bestemmingsplan is aansluiting gezocht bij recent tot stand gekomen bestemmingsplannen binnen de gemeente, om de uniformiteit van bestemmingen en regelgeving te bevorderen.

Afbeelding 1.1 Begrenzing plangebied

1.3 Vigerende bestemmingsplannen

Binnen het gebied vigeren de volgende bestemmingsplannen:

Bestemmingsplan	Vastgesteld door raad	Goedgekeurd door GS
Catharijnesingel Noord	10 maart 1994	25 oktober 1994
Dichterswijk/Croeselaan	12 april 1990	13 november 1990
Voorschriften Bebouwde Kom 1958	27 maart 1958	14 juli 1958

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de beschrijving van de relevante beleidskaders In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de bestaande situatie. Onder andere de ruimtelijke structuur, de historische ontwikkeling van het gebied en de beschrijving van de aanwezige functies worden hier beschreven. In hoofdstuk 4, de plan beschrijving, worden de mogelijkheden die het plan biedt aan de toekomstige ontwikkelingen beschreven. De diverse noodzakelijke onderzoeken ten aanzien van bijvoorbeeld milieuaspecten komen in hoofdstuk 5 aan bod. In hoofdstuk 6 gaat in op de uitvoerbaarheid maatschappelijke en economische van het bestemmingsplan. In Hoofdstuk 7 komt de juridische toelichting op de planregels aan bod.

Hoofdstuk 2 Relevante beleidskaders

2.1 Inleiding

In de onderstaande paragrafen wordt het voor het plangebied relevante ruimtelijk beleid van het Rijk (paragraaf 2.1), de provincie Utrecht (paragraaf 2.2) en de gemeente Utrecht (paragraaf 2.3) beschreven. Omdat het plangebied grotendeels een beheergericht bestemmingsplan betreft en waarbij louter de bestaande (vigerende) situatie wordt vastgelegd wordt alleen ingegaan op de hoofdlijnen van de relevante beleidsnota's en nader ingezoomd op de realisatie van de Langzaamverkeersbrug.

2.2 Rijksbeleid

2.2.1 Nota Ruimte

De Nota Ruimte is in januari 2006 door de Eerste Kamer aangenomen. Inhoudelijk heeft de nota het adagium: decentraal wat decentraal kan, centraal wat centraal moet. Hoofddoel van het nationaal ruimtelijk beleid is ruimte te scheppen voor de verschillende ruimtevragende functies op het beperkte oppervlak dat in Nederland ter beschikking is. De belangrijkste instrumenten van de nota hebben betrekking op contouren, landschappen, stedelijke netwerken en water.

In de Nota Ruimte wordt gewezen op het belang van een goede samenwerking en uitwisseling van kennis tussen economische sectoren en de kennisinstellingen. Dit draagt bij aan behoud en versterking van de internationale concurrentiepositie van de Randstad.

<u>Samenvatting</u>
De Nota Ruimte is in januari 2006 door de Eerste Kamer aangenomen. Inhoudelijk heeft de nota het adagium: 'decentraal wat decentraal kan, centraal wat centraal moet'. Hoofddoel van het nationaal ruimtelijk beleid is ruimte te scheppen voor de verschillende ruimtevragende functies op het beperkte oppervlak dat in Nederland ter beschikking is.

Bundeling
Centraal staat het bundelen van verstedelijking en economische activiteiten. Dit betekent dat nieuwe bebouwing grotendeels geconcentreerd tot stand komt in bebouwd gebied, aansluitend op het bestaande bebouwde gebied of in nieuwe clusters van bebouwing daarbuiten. Het Rijk wil verstedelijking en infrastructuur zoveel mogelijk bundelen in nationale stedelijke netwerken, economische kerngebieden en hoofdverbindingsassen.

Gemeente Utrecht maakt deel uit van het grootste nationaal stedelijk netwerk in Nederland: "Randstad Holland". Doelstelling van het rijk is om de internationale concurrentiepositie van de Randstad als geheel te versterken. Binnen het nationaal stedelijke netwerk Randstad Holland zijn drie economische kerngebieden gelegen: de Noordvleugel, de Zuidvleugel en de regio Utrecht.

Belangrijke bestaande kwaliteiten van het economisch kerngebied Utrecht, die behouden en versterkt moeten worden, zijn:

- Regio Utrecht als centraal knooppunt van infrastructuur;
- Regio Utrecht als broedplaats van kennis en talent;
- Regio Utrecht als belangrijk centrum van nationaal georiënteerde zakelijke dienverlening en maatschappelijke organisaties.

Verdichting
De ruimte die in het bestaand stedelijk gebied (verouderde bedrijventerreinen en wijken) aanwezig is, moet door verdichting optimaal worden gebruikt door revitalisering, herstructurering en transformatie.

Groen
Voor groen signaleert de Nota Ruimte dat de ontwikkeling van recreatievoorzieningen de afgelopen decennia is achtergebleven bij de verstedelijking. Bovendien voldoet het huidige groen vaak niet aan de huidige kwaliteitseisen en is in veel gevallen versnipperd en matig toegankelijk. Het is dan ook van belang om voldoende ruimte te reserveren voor groengebieden en andere recreatiemogelijkheden en te streven naar een balans tussen rood en groen/blauw. Van provincies en gemeenten wordt verwacht dat zij deze balans tussen bebouwing en groen/blauw meenemen in hun ruimtelijke plannen. Het gaat daarbij ook om verbetering van de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de groene ruimte, zowel door belemmeringen weg te nemen als door het wandel, fiets- en waterrecreatienetwerk te vergroten. Ook op nieuwe uitleglocaties fungeert het groen nogal eens als sluitpost. Het rijk rekent erop dat gemeenten bij de opzet van nieuwe locaties het door de praktijk ingegeven richtgetal van circa 75 vierkante meter groen per woning hanteren.

2.3 Provinciaal en regionaal beleid

Streekplan (structuurvisie) Provincie Utrecht 2005-2015 (2004)
Op 23 juni 2008 hebben Gedeputeerde Staten van Utrecht de Beleidslijn nieuwe Wro vastgesteld. Doel van deze beleidslijn is om, na inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) per 1 juli 2008, slagvaardig het Streekplan Utrecht 2005-2015 als beleidskader te kunnen blijven toepassen. Met de Beleidslijn wordt de inzet van de nieuwe Wro-instrumenten vastgelegd. Met nadruk geldt dat deze Beleidslijn géén nieuw beleid bevat. Het Streekplan Utrecht is van rechtswege omgezet in een structuurvisie en blijft onverminderd gelden.

De provincie geeft in het streekplan aan dat het ruimtelijk beleid voor een belangrijk deel is ingegeven door het principe van beheerste groei. Gedeputeerde Staten wil zo de aantasting van waardevolle en kwetsbare open ruimte door nieuwe verstedelijking zoveel mogelijk vermijden. Ook willen zij de contrastwerking tussen stad en land versterken. In verband daarmee is het gewenst om nieuwe bouwmogelijkheden binnen het bestaande stedelijk gebied goed te benutten. Beleidsmatig is dit vertaald in een ruimtelijke afbakening van het stedelijk gebied door rode contouren.

In het streekplan wordt gesteld dat Utrecht het knooppunt is in het nationaal netwerk van infrastructuur en een historische binnenstad heeft met een internationale allure. Belangrijke uitgangspunten zijn het opvoeren van de stedelijke kwaliteiten en het intensiveren, transformeren en inbreiden. De omgeving van het centraal station en de belangrijkste stadstoegangswegen geven kansen om door toevoeging van beeldbepalende stedenbouwkundige elementen de stedelijke allure van de stad Utrecht te benadrukken.

Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (2013-2028) en verordening

Op 4 februari 2013 heeft de Provinciale Staten van de provincie Utrecht de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Verordening vastgesteld.

In de Structuurvisie is aangegeven dat voor het centrum van Utrecht (waar het Stationsgebied van Utrecht onderdeel van uitmaakt sprake is van een grootstedelijk vestigingsmilieu. Juist de combinatie en verscheidenheid aan functies en hoogwaardige voorzieningen biedt kansen voor diverse soorten van bedrijvigheid in dit gebied. Ten aanzien van de vitale dorpen en steden heeft de provincie het volgende aangemerkt als provinciaal belang:

- Realiseren van voldoende en op de behoefte aansluitend woningaanbod, met een accent op binnenstedelijke ontwikkeling.
- Een vitale en innovatieve regionale economie, met voldoende en diverse vestigingsmogelijkheden.
- Optimaal gebruik van de binnenstedelijke ruimte.
- Een goede bereikbaarheid voor woon-, werk- en vrijetijds- locaties.

Regionaal Structuurplan (2005)

Bestuur Regio Utrecht heeft in 2005 het Regionaal Structuurplan (RSP) vastgesteld waarin in grote lijnen is weergegeven hoe de regio Utrecht zich in de komende jaren moet gaan ontwikkelen op het gebied van wonen, werken, groen en bereikbaarheid. In de Wet ruimtelijke ordening is het instrument regionaal structuurplan niet langer opgenomen. Het huidige RSP heeft onder de nieuwe wet dezelfde status gekregen als een provinciale structuurvisie. De inhoud van het door de samenwerkende gemeenten vastgestelde RSP blijft geldig tot 2015.

Het centrale thema van het plan is beheerste dynamiek. Via het principe beheerste dynamiek moet sturing gegeven worden aan de verstedelijkingsdruk om te komen tot een evenwichtige ontwikkeling.

Op de plankaart RSP Utrecht 2005-2015 is Utrecht centrum aangegeven als kerngebied. Kerngebieden zijn gebieden met een belangrijke functie als (onderdeel van de) economische motor van de regio. Ontwikkeling van nieuwe bedrijvigheid en bereikbaarheidsmaatregelen in deze gebieden hebben prioriteit ten opzichte van andere gebieden. Het stationsgebied is specifiek aangeduid als OV knooppunt. In het RSP is het Stationsgebied Utrecht als één van de prioritaire projecten in de regio Utrecht aangewezen. Op de met het openbaar vervoer goed bereikbare plekken wordt dubbel grondgebruik en de menging van functies gestimuleerd door naast intensieve vormen van werkgelegenheid ook voorzieningen en woningen op en nabij knooppunten te concentreren.

Regionaal Verkeers- en Vervoerplan 2005-2015

Het Bestuur Regio Utrecht (BRU) is als Kaderwetgebied verantwoordelijk voor het regionale verkeers- en vervoerbeleid in de Utrechtse regio. Vanwege voortdurende veranderingen in economie en verkeer is het nodig het beleid eens in de één à twee jaar bij te stellen. Daarnaast is het BRU op grond van de Planwet verkeer en vervoer verplicht om een Regionaal Verkeers- en Vervoerplan (RVVP) op te stellen. Het BRU werkt daarbij nauw samen met provincie en gemeenten.

Het Regionaal Verkeers- en Vervoerplan concentreert zich rond drie thema's: bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid. Het BRU pleit voor 'beheerste mobiliteit', in overeenstemming met de 'beheerste dynamiek' die het BRU voor ogen staat in het Regionaal Structuurplan. Dit betekent dat het BRU zich uitspreekt tegen het ongelimiteerd faciliteren van de vraag naar verkeer en vervoer en uitdrukkelijk kiest voor selectieve bereikbaarheid.

Beleidsprogramma Vrije Tijd 2009-2012 (2009)

De provincie Utrecht wil met het Beleidsprogramma Vrije Tijd 2009-2012 de positie van Utrecht als publieksbestemming voor vakanties, dagtochten en zakelijk toerisme versterken. Het programma is uitgewerkt in drie programmalijnen:

1. versterking van het cultuur- en zakelijk profiel
2. versterking van de vitaliteit van de vrijetijdsbranche
3. verbetering van de ruimtelijke kwaliteit

Het beleidsprogramma benoemt zes thema's, waarbij projecten zijn geclusterd:

- Marketing en promotie: professionalisering van de bovenlokale marketing- en promotiefunctie. Stichting Utrecht Toerisme & Recreatie (UTR) geldt als de belangrijkste uitvoerder van marketing- en promotietaken van de provincie;
- Evenementen: focus van het evenementenbeleid richt zich op evenementen in de zogenoemde categorieën 1 (bijv. de Vrede van Utrecht, het Europees Jeugd Olympisch festival 2013) en categorieën 2 (evenementen door derden geörganiseerd, zoals het Filmfestival en de Jaarbeurs Marathon);
- Merklocaties: Utrecht sterker neerzetten als vernieuwende historische bestemming door het onderscheidend aanbod van cultuurtoppers in stad en regio de komende jaren meer te benadrukken;
- Innovatie en monitoring: verhogen van de innovatiegraad van de Utrechtse economie en zo een grotere economische groei te bewerkstelligen;
- Recreatie in landelijk gebied: verder versterken van de toeristisch-recreatieve kwaliteiten om zoveel mogelijk aan de toerstisch-recreatieve behoefte van de inwoners en bezoekers te kunnen voldoen. Hiervoor is een kwantitatieve en vooral kwalitatieve inhaalslag nodig;
- Recreatieve routes: uitvoering van landelijke routenetwerkprojecten, boerenlandroutes en regionale routenetwerken. De regionale routenetwerken haken zoveel mogelijk aan op kooppunten en bestaande regionale netwerken.

2.4 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Utrecht 2015-2030

Voor de stad Utrecht is op 1 juli 2004 de Structuurvisie Utrecht 2015-2030 vastgesteld. In de structuurvisie zijn de gewenste toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen van de stad Utrecht beschreven. Daarbij wordt uitgegaan van drie kernkwaliteiten van de stad, die in de structuurvisie zijn uitgewerkt in drie perspectieven: De Markt, Het Podium en De Binnentuinen.

- De Markt sluit aan bij de kernkwaliteit: de stad als randstedelijk centrum in een economisch dynamische en hoogstedelijke omgeving.
- Het Podium sluit aan bij de kernkwaliteit: de stad als ontmoetingsplaats voor winkelen, cultuur, onderwijs en recreatie.
- De Binnentuin sluit aan bij de kernkwaliteit: de grote stad met kleinschaligheid en sociale cohesie in de wijken.

De perspectieven zijn deels vertaald naar ambities voor de korte en middellange termijn (2015) in het ontwikkelingsbeeld 2015. Van toepassing op het plangebied is het perspectief.

Doelstelling binnen het perspectief het Podium is:

- het versterken van de landelijke identiteit van Utrecht als ontmoetingsstad;
- het bijdragen aan de culturele vitaliteit van de stad;
- het versterken van de functionele relatie van de stad met de regio op het gebied van cultuur, onderwijs, voorzieningen en recreatie;
- het ontwikkelen van een (bijbehorend) uitnodigend stedelijk milieu.

Doelstelling binnen het perspectief de Markt is:

- het stimuleren van de economische vitaliteit in Utrecht in stedelijke regionale en landelijke context;
- de herkenbaarheid van de kernkwaliteit vergroten door o.a. het ontwikkelen van een (bijbehorend) hoogstedelijk milieu.

Doelstelling binnen het perspectief de Binnentuin is:

- het creëren van een veilige en leefbare omgeving;
- het bijdragen aan de sociale vitaliteit van de stad;
- het zorgdragen voor geborgenheid in een stedelijk milieu.

plansituatie
Voor een aantal gebieden zijn gebiedsperspectieven 2030 opgesteld. Het plangebied valt in het gebiedsperspectief Binnenstad en Stationsgebied. Daarin staat dat het optimaliseren van de vervoersknoop van het Centraal station bijdraagt aan de podium functie van het station en van de Binnenstad als ontmoetingsplaats en (inter)nationale toplocatie. Daarnaast wordt in het gebiedsperspectief het belang aangegeven van de ontwikkelingen in het stationsgebied ten behoeve van de verbinding van de oost kant en de west kant van het station. Het Moreelsepark heeft een Podiumfunctie voor de stad waar jaarlijks diverse evenementen worden georganiseerd.

Gemeentelijk archeologiebeleid

Het gemeentelijk archeologiebeleid heeft tot doel bij te dragen aan de historische beeldvorming over Utrecht en zijn bewoners. Om dit doel optimaal te verwezenlijken vervult de gemeentelijke archeologische dienst een actieve rol. In het gemeentelijk archeologiebeleid wordt afhankelijk van de archeologische waarde, danwel de archeologische verwachtingswaarde zowel naar boven als naar beneden afgeweken van de algemene vrijstelling voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek.

In de op de gemeentelijke archeologische waardenkaart aangeduide gebieden waar een onderzoeksverplichting geldt zal van toekomstige initiatiefnemers tot bodemverstorende activiteiten een inspanning gevraagd kunnen worden om resten uit het verleden op te sporen en zo nodig veilig te stellen. Binnen deze gebieden gelden voor bepaalde ingrepen en activiteiten een aantal vrijstellingen.

Het plangebied is op de Archeologische waardenkaart aangeduidt als gebied met archeologische waarden. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de specifieke situatie in het plangebied.

Fietsnota 2002 'Verder met de fiets'

In de Fietsnota 2002 'Verder met de Fiets' is het stedelijk hoofdfietsnetwerk 2015 dat Utrecht nastreeft, vastgelegd. Het stedelijk hoofdfietsnetwerk is een fijnmazig netwerk van hoogwaardige verbindingen dat alle stadsdelen met elkaar verbindt.

In de fietsnota is vermeld aan welke eisen dit netwerk dient te voldoen. In het uitwerkingsprogramma van de fietsnota zijn concrete projecten geformuleerd om het hoofdfietsnetwerk te vervolmaken.

De fietsnota richt zich daarnaast op de ontwikkeling van een netwerk van fietsparkeervoorzieningen door de hele stad, zowel bij woningen, bestemmingen (voorzieningen, kantoren, bedrijven) als overstappunten (OV-stations, transferia).

In het GVVP is het stedelijk hoofdfietsnetwerk op enkele punten uitgebreid, naar aanleiding van het regionaal kernnet fiets uit het Regionaal Verkeers- en Vervoerplan (2004). Het gaat dan om regionale verbindingen die door de stad Utrecht lopen én om verbindingen die na 2015 (maar vóór 2020) gewenst zijn.

Plansituatie
Ten aanzien van het plangebied is in de Fietsnota bij het uitvoeringsprogramma het volgende opgenomen. "Fietsroute Croeselaan Catharijnesingel. Over een afstand van 1.800 m die tussen de Van Sijpesteijntunnel en de Bleekstraat ligt is het spoorwegemplacement ten zuiden van Utrecht CS niet te kruisen. De gebieden ter weerszijden van dit emplacement liggen daardoor geïsoleerd van elkaar. In de plannen van de herontwikkeling van het stationsgebied is deze verbinding als wens opgenomen".

Ontwikkelingskader Horeca Utrecht
Het Ontwikkelingskader Horeca Utrecht geeft aan hoe de gemeente Utrecht om wil gaan met de vestiging van horeca in de stad. Utrecht kiest voor versterking van de horecafunctie in een aantal deelgebieden, met een bestaand cluster van horeca of functioneel gemengd karakter.
Voor een groot aantal gebieden zijn gebiedsprofielen opgesteld waarbij de mogelijke ontwikkelingsruimte en wenselijke ontwikkelingsrichting is aangegeven.

Plansituatie
In het plangebied is slechts 1 horecavestiging aanwezig, namelijk coffeecorner op de Laan van Puntenburg 100. Na een juridische procedure is deze vestiging als passend geacht binnen het indertijd vigerende bestemmingsplan, deze is conform vigerende gebruiksmogelijkheden opgenomen in onderhavig bestemmingsplan.

Nota parkeren en stallen
De gemeenteraad heeft op 28 maart 2013 de Nota Stallen en Parkeren vastgesteld. Hiermee is het nieuwe parkeerbeleid van kracht. Met de uitwerkingsnota 'Parkeernormen Fiets en Auto' bepaalt de gemeente de benodigde capaciteit van het (fiets)parkeren. Voor de veiligheid, leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Utrecht geeft de gemeente meer ruimte aan voetgangers en fietsers. Dit betekent dat er op sommige plekken op straat minder ruimte komt voor geparkeerde auto's. De gemeente stimuleert auto's om langs de rand van de stad te parkeren: in één van de drie herkenbare grote P+R terreinen, bij NS-stations en andere OV-knooppunten. Als stimulans voor binnenstedelijke ontwikkelingen, en daarmee voor een aantrekkelijke en bereikbare stad zijn de autoparkeernormen in betaald parkeergebied verlaagd. Ook schept de gemeente flexibiliteit door de vrijstellingsmogelijkheden van de parkeernormen te verruimen. Nieuw in de gemeentelijke aanpak is de verplichting om bij nieuwbouw, uitbreiding van bestaande gebouwen of in geval van een functiewijziging ook fietsenstallingen te realiseren. De parkeernormen hebben een bandbreedte, om optimale flexibiliteit en maatwerk te bieden bij de realisatie van bouwplannen.

Bomenbeleid Utrecht

Een van de belangrijkste doelen van het Utrechtse bomenbeleid is een samenhangende bomenstructuur voor de stad te verbeteren en te ontwikkelen, gebaseerd op cultuurhistorische, ruimtelijke en ecologische uitgangspunten en milieu.

Voor 2030 zet de gemeente in op het behoud en de ontwikkeling van de bomenstructuur. Dit zal gebeuren door twee beleidsdoelstellingen:

- Waar mogelijk ontbrekende bomen in de bomenstructuur aanvullen om zo een samenhangende structuur te creëren. Dat betekent bij de ruimtelijke plannen in de komende jaren bezien waar bomen kunnen worden toegevoegd om zo de bomenlanen en pleinen te completeren. Daarnaast bij ingrepen in de huidige structuur op basis van een goed programma van eisen de structuur weer aanvullen;
- De bomenstructuur verder verbeteren door extra zorg aan beheer en onderhoud te besteden. Dit kan resulteren in extra zorg bij aanplanting van bomen, bij groeiplaatsen van oudere bomen, bij de verzorging van de bomen in de jeugdfase en bij bomenziekten.

Sinds 1 januari 2007 kennen alle gemeentelijke ruimtelijke plannen in de stad een bomenparagraaf. De bomenparagraaf biedt vanaf het begin en in alle fasen van een planproces de mogelijkheid een belangenafweging te maken over de gevolgen van een ruimtelijk plan voor bomen.

Masterplan Stationsgebied (2002)

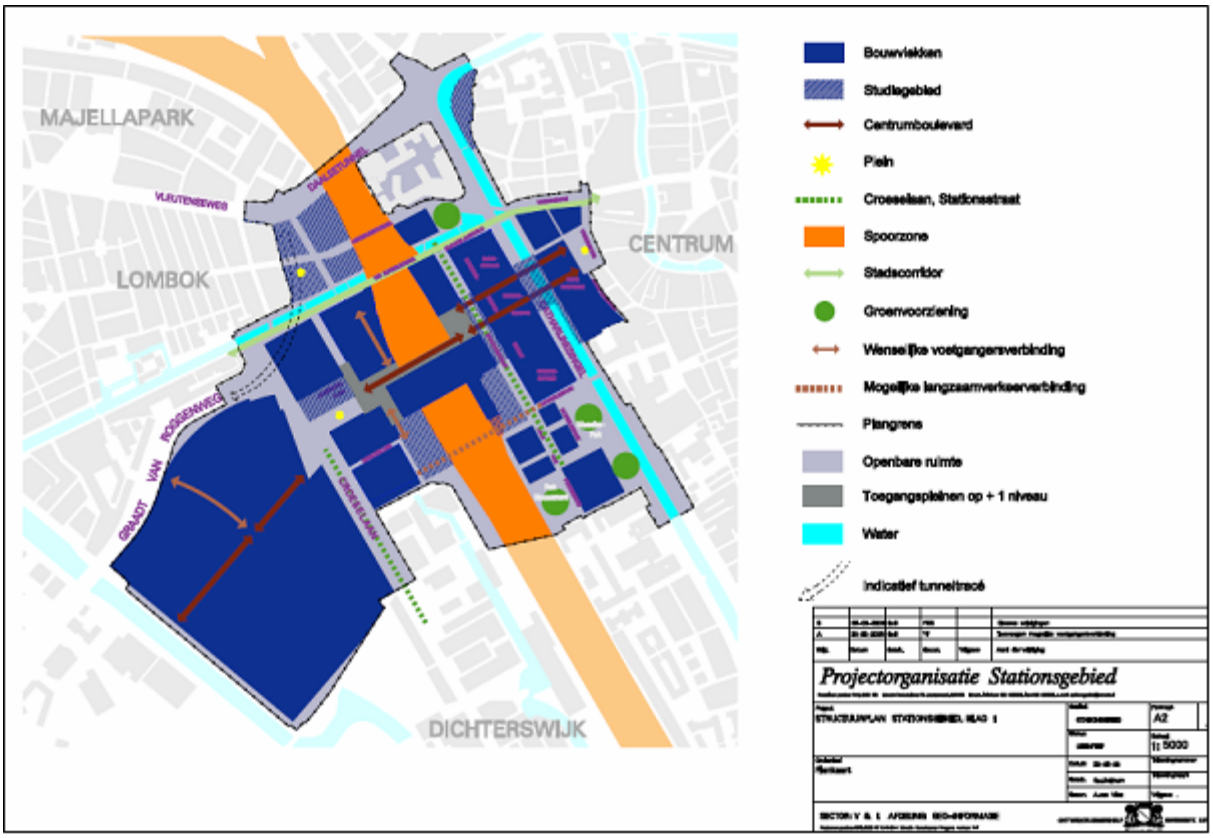
Het Masterplan Stationsgebied biedt het kader voor de ontwikkelingen in het stationsgebied voor een periode tot circa 2020. Het masterplan is een vertaling van Visie A 'Stadshart verruimd' waarvoor een meerderheid van de Utrechtse kiezers in een raadplegend referendum in 2002 heeft gekozen. Eigenschappen van die visie zijn met name twee hoofdroutes van oost naar west, een verbouwd Muziekcentrum aan het Vredenburg, een ondertunneld Westplein en een rustige Catharijnesingel.

De doelstelling is een sterk logistiek knooppunt, hoogwaardige openbare ruimte, architectuur van hoge kwaliteit en intensief ruimtegebruik te ontwikkelen die hun bijdrage leveren aan het nieuwe centrum van Utrecht, dat bewoners, reizigers, winkelend publiek en werkenden beleven als prettig, schoon en veilig.

Structuurplan Stationsgebied (2006)

Het structuurplan Stationsgebied is de juridische vertaalslag van het Masterplan voor het Stationsgebied uit 2003, inclusief de bijbehorende actualisatie uit 2004. De aanpak van het stationsgebied is gericht op de ontwikkeling van een hoogwaardig, multimodaal openbaar vervoersknooppunt in combinatie met een toplocatie voor werken, wonen en voorzieningen.

De aanpak van het stationsgebied is gebundeld in twee zones, die de dragers zijn van de ontwikkelingen: de Centrumboulevard en de Stadscorridor.

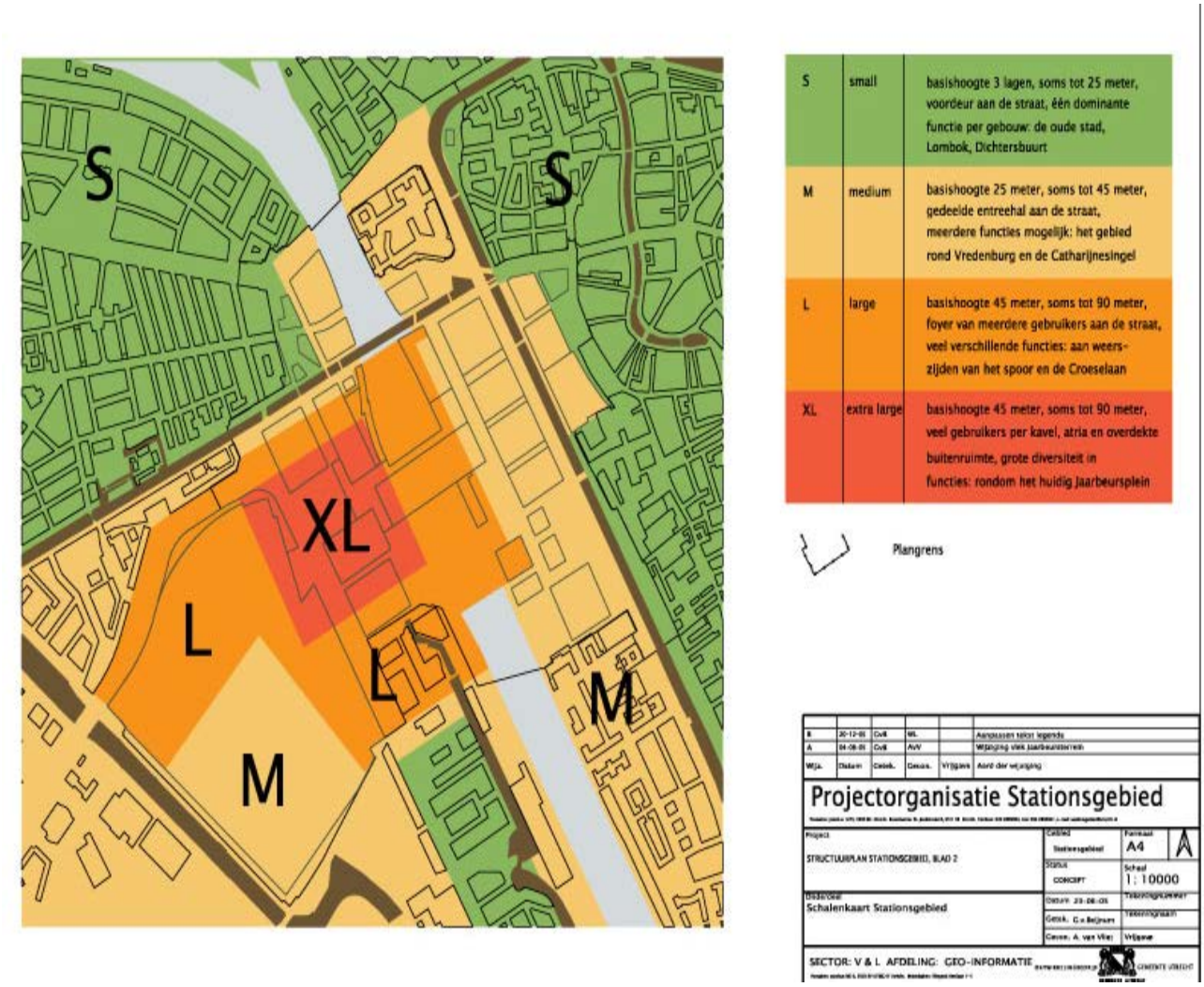

Afbeelding 2.1: Structuurplankaart Stationsgebied

Centrumboulevard
De Centrumboulevard loopt van het Jaarbeursterrein tot het Vredenburg door de OV-terminal en Hoog Catharijne. De Centrumboulevard geeft samenhang en identiteit aan de gebieden en draag bij aan de optimalisering van de wisselwerking tussen openbare en private ruimte. In de Centrumboulevard is de functiemenging complexer. Hoog Catharijne wordt geïntensiveerd, waarbij er veel aandacht is voor de wisselwerking met openbare ruimte.

Stadscorridor
De Stadscorridor verbindt de westelijke delen van de stad met het Stationsgebied en loopt vanaf Leidsche Rijn tot het Vredenburg. De overheersende functies aan de Stadscorridor zijn wonen, winkelen, cultuur en publieke functies, zoals kantoren. De corridor vormt een (HOV)route met functies voor de stadsbewoners.

Het Vredenburg, het Smakkelaarsveld, de strook rond het spoor, het Westplein en de Kop van Lombok worden met elkaar verbonden door kwaliteiten te herstellen en nieuwe betekenissen aan de diverse plekken te geven. Belangrijk is de keuze om bestaande sterke identiteiten hiervoor in te zetten.

De dominante functies van de Stadscorridor zijn wonen, winkelen en cultuur. Publieke functies als het Muziekpaleis, het Stadskantoor, de bibliotheek en een moskee bevinden zich langs deze route. Zo wordt een stedelijke, eenduidige route gecreëerd gericht op de inwoners van Utrecht en met functies die primair de stadsbewoners nodig hebben. Het begeleiden van de route met deze nieuwe functies en woningen zorgt bovendien voor een grotere sociale veiligheid.

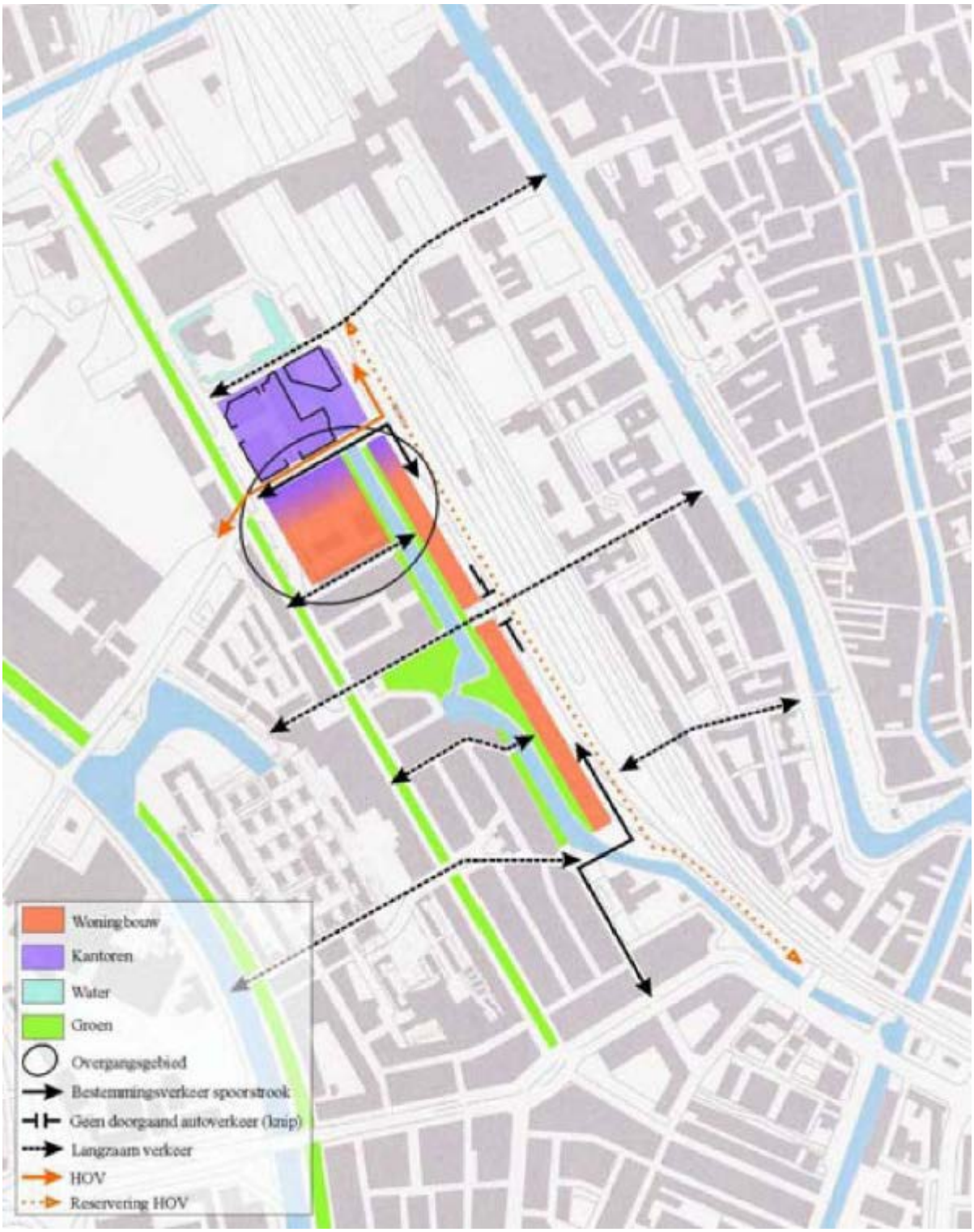

Afbeelding 2.2: Hoogteschalenkaart Structuurplan Stationsgebied

Visie Kruisvaartkwartier

Op 27 mei 2003 is de Visie Kruisvaartkwartier door het college van de gemeente Utrecht vastgesteld. De ruimtelijke visie is het ontwikkelingskader voor de private en publieke ontwikkelingen voor de komende 10 jaar.

Eén van de doelen van de Visie Kruisvaartkwartier is het verbeteren van de noord-zuid verbindingen van Dichterswijk en meerdere oost-west verbindingen toe te voegen. De noord-zuid verbindingen binnen het plangebied zijn de Croeselaan en de Mineurslaan/Kruisvaart/Da Costakade. De oost-west verbindingen betreffen de Van Zijstweg/Verlengde van Zijstweg en diverse mogelijke langzaam verkeersverbindingen naar de binnenstad, waaronder de langzaamverkeersbrug van de Croeselaan naar het Smakkelaarsveld (afbeelding).

Afbeelding 2.3 Verbindingen Visie Kruisvaartkwartier

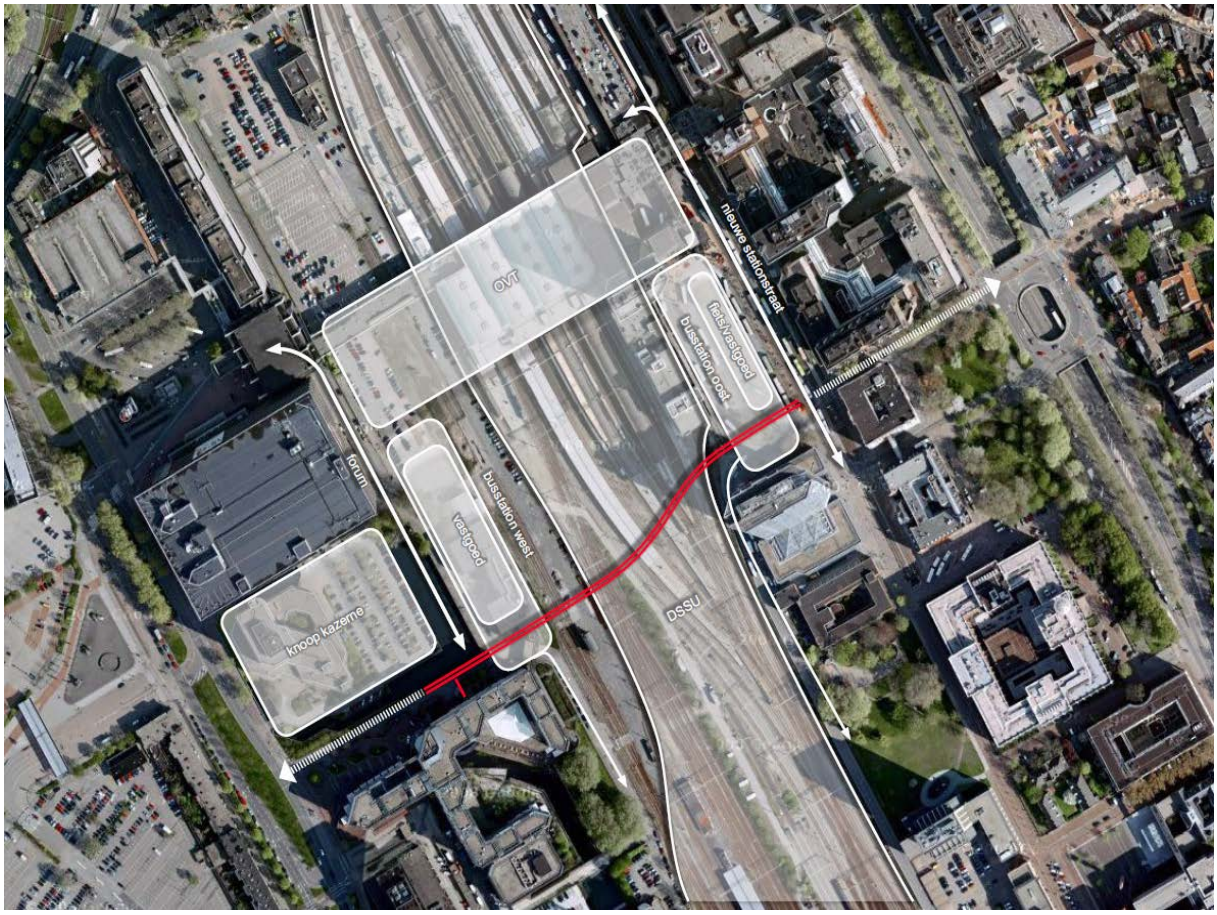
2.5 Conclusie

Station Utrecht Centraal is het belangrijkste openbaarvervoersknooppunt in ons land. De ontwikkelingen in het stationsgebied van Utrecht worden in diverse beleidsnota's van het Rijk, de provincie, het BRU en de gemeente gekenschets als een project van nationale, regionale en lokale betekenis. Het bestemmingsplan is onderdeel van het geheel van ontwikkelingen die gaande zijn in het stationsgebied en maakt de realisatie van dit specifieke project onderdeel mogelijk. De geplande langzaamverkeersroute heeft vooral een belangrijke functie op het niveau van de stad Utrecht. De route zorgt voor een betere verbinding tussen het oosten en het westen van de stad Utrecht en voor een betere ontsluiting van het Station voor langzaam verkeer. Het vigerende beleid biedt hiervor een kader.

Hoofdstuk 3 Bestaande situatie

3.1 Beschrijving van het plangebied

In de huidige situatie is er geen langzaamverkeersverbinding over het spoor tussen de Croeselaan en Mariaplaats, ter plaatse van de Knoopkazerne en de Rabobank aan de Westzijde van het spoor en de Nieuwe Stationsstraat ter hoogte van Moreelsepark Noord aan de Oostzijde van het spoor. Afbeelding 3.1 geeft de huidige situatie weer met in rood de toekomstige langzaamverkeersverbinding.

Afbeelding 3.1 Bestaande situatie plangebied (met in rood situering langzaamverkeersbrug)

Met de ontwikkeling van de langzaamverkeersverbinding tussen de Croeselaan en de Mariaplaats wordt ingezet op de verbetering van de bereikbaarheid van de binnenstad vanaf de westkant van Utrecht.

3.1.1 Historische ontwikkeling

De bolwerken die in de zestiende eeuw ter verdediging van de stad om de binnenstad werden gelegd, werden overbodig met de aanleg van de forten als onderdeel van de Hollandsche Waterlinie ten oosten en noordoosten van de stad.

Begin negentiende eeuw is in opdracht van de toenmalige burgemeester door Jan David Zocher een plan gemaakt om de geslechte stadswallen te vervangen door plantsoenen (oostzijde) en kades (noord- en westzijde). Dit leverde onder andere de singelplantsoenen rond de binnenstad op, van de kades is slechts een deel inclusief bebouwing gerealiseerd (Van Asch van Wijckskade).

De ontwikkelingen ten westen van de Catharijnesingel staan in het teken van de vestiging van enkele grote functies tussen de zeventiende eeuwse moesgrachten: het station, alle bijkomende kantoorfuncties en het Academisch Ziekenhuis. Om een goede verbinding tussen het station en de binnenstad te creëren is hier de Stationswijk gebouwd, die later geheel is gesloopt voor Hoog Catharijne, het groot winkel-, kantoren- en voorzieningencentrum dat in de zeventiger jaren aan het kernwinkelgebied werd toegevoegd.

De centrumvoorzieningen van de binnenstad zijn voornamelijk gesitueerd rondom het Vredenburg, de Lange Viestraat, de Steenweg en langs de Oudegracht. De doorbraken in de oost-westroute die plaatsvinden gedurende een deel van de negentiende en de twintigste eeuw hebben geleid tot schaalvergroting langs Lange Viestraat- Potterstraat en Lange Jansstraat.

De centrumfunctie van de Utrechtse binnenstad staat momenteel onder druk. Ten eerste door de grote stadsuitbreiding Leidsche Rijn aan de westzijde van de stad waardoor Utrecht met zo'n 30.000 woningen (en huishoudens) groeit en ten tweede door de groei van de stad binnen haar oude grenzen. Het aantal voorzieningen in het centrum is daar vooralsnog niet op aangepast. Dit en de behoefte aan een goed centraal openbaar vervoersknooppunt zijn aanleiding geweest een visie te ontwikkelen voor het stationsgebied waarbinnen tevens een deel van Hoog Catharijne dat aansluit op de binnenstad is meegenomen. Doel van de visie is de leefbaarheid van het totale gebied te vergroten, de kwaliteit van de fysieke omgeving te verhogen, het ruimtegebruik te intensiveren en de ontsluiting te verbeteren.

De Utrechtse binnenstad zal in de komende periode van zo'n vijftien jaar aan grote veranderingen onderhevig zijn. Het stationsgebied is als ontwikkelingsgebied aangemerkt. De ontwikkelingen in dit gebied zullen het stadscentrum en de stad nieuwe impulsen geven. Tevens zal hierdoor de positie van Utrecht op nationaal niveau (Deltametropool) en Europees niveau versterkt moeten worden. Dit wordt nog eens onderbouwd in het Rijksbeleid waarin dit ontwikkelingsgebied, beter bekend als "Stationsgebied Utrecht", aangeduid is als belangrijk Nationaal sleutelproject.

3.1.2 Monumenten, beeldbepalende elementen en cultuurhistorie

De aanleg van Nieuweroord, Laan van Puntenburg en Moreelsepark gaat terug op diverse oude buitenplaatsen aan de rand van de voormalige stadsomwalling en zijn in de 19e eeuw onderdeel geworden van de plantsoenaanleg van J.D. Zocher. In deze groene aanleg zijn in de periode tussen 1870 en 1940 een aantal hoofdkantoren van de spoorwegen gebouwd en een school. Alle gebouwen, inclusief de restanten van de (park)aanleg zijn Rijksmonument.

<u>Moreelsepark 1</u>
In 1870 gebouwd administratiegebouw – later bekend als Hoofdgebouw I – voor de Maatschappij tot Exploitatie van Spoorwegen, naar ontwerp van N.J. Kamperdijk en C. Vermeijs. Het gebouw is in 1879 uitgebreid naar ontwerp van A.C. Vink. Dit omvangrijke, blokvormige kantoor is uitgevoerd in classicistisch- eclectische stijl. In 1895 is het kantoor op de eerste verdieping verbonden met naastgelegen administratiegebouw II via een luchtbrug.

<u>Moreelsepark 2</u>
In 1895 gebouwd administratiegebouw – later bekend als Hoofdgebouw II – voor de Staatsspoorwegen, naar ontwerp van J.F. Klinkhamer in rijke neorenaissancestijl. Het grote gebouw bestaat uit twee hoofdvleugels en een kleinere dwarsvleugel. De gevels zijn rijk versierd met allegorische voorstellingen verwijzend naar de spoorwegen. Een luchtbrug verbindt het gebouw met het naastgelegen hoofdgebouw I.

Moreelsepark 3
Tussen 1918-1921 gebouwd Hoofdkantoor III van de Nederlandse Spoorwegen naar ontwerp van G.W. van Heukelom. Geheel in baksteen opgetrokken omvangrijk kantoorgebouw, symmetrisch opgezet rondom een binnenplaats. Het gebouw is uitgevoerd in cubistisch-expressionistische stijl. Bij de (beschermde) aanleg hoort ook het voorterrein met de bakstenen muurtjes en groenaanleg.

Laan van Puntenburg 2
In 1939 gebouwde Utrechtse Industrie- en Huishoudschool naar ontwerp van architect H.F. Mertens. De school heeft een opvallend carrévorige opzet rond een binnenplaats. Het ontwerp is een fraai voorbeeld van een op het Functionalisme geïnspireerde stijl en heeft opvallend materiaalgebruik met gele baksteen, beton en stalen ramen.

Moreelsepark - Park Nieuweroord en Laan van Puntenburg
Het gehele perceel is beschermd als onderdeel van de voormalige stadsomwalling, de voormalige bolwerken en transformatie daarvan tot plantsoenen door J.D. Zocher tussen 1829-1885.

Archeologie en cultuurhistorie
Het gebied heeft geen vastgestelde archeologische waarde. Bebouwing vindt met name plaats op de verdiepingslaag boven het maaiveld waarbij slechts beperkt nieuwe constructies in de bodem worden gebracht. De constructies ten behoeve van de brug vallen allemaal buiten de gebieden en gebouwen die als Rijksmonument zijn aangewezen.

3.1.3 Structuurbepalende elementen

De belangrijkste functie in het plangebied wordt gevormd door de railinfrastructuur, het hoofdstation Utrecht Centraal en de aan de oostkant van het spoor voorkomende kantoor- en verkeersfuncties, parkeerplaatsen en parken alsmede van de daarmee samenhangende voorzieningen en openbare ruimte. Na voltooiing zal de brug deel uitmaken van het geheel van deze functies en bijdragen aan de bereikbaarheid van het stationsgebied en de historische Binnenstad.

3.2 Conclusie
De bestaande railinfrastrucuur van het station Utrecht Centraal, vormt in de huidige situatie, met name voor het langzame verkeer een barrière in de verbinding tussen de gebieden ten oosten en ten westen van het spoor. Vanuit het westen is daarom met name het centrum van Utrecht voor langzaamverkeer alleen via vrij grote omwegen te bereiken. Met de aanleg van de langzaamverkeersbrug wordt de bereikbaarheid aanzienlijk verbeterd.

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving

4.1 Projectbeschrijving

In (de directe omgeving van) het Stationsgebied zullen verschillende locaties worden ontwikkeld tot hoogstedelijke woon-, werk- en recreatiegebieden. De forse toename van stedelijke voorzieningen in het stationsgebied en de ontwikkeling van Leidsche Rijn leidt tot toenemende verkeersbewegingen over het spoor tussen de nieuwe (woon)gebieden aan de westzijde van het spoor en de stedelijke voorzieningen van de binnenstad en vice versa. De bereikbaarheid tussen de oude binnenstad en de westzijde van het spoor is een zorgpunt in de huidige situatie vanwege de beperkte 'doorwaadbaarheid' in oost-west richting van het spooremplacement. Over een lengte van 1,3 kilometer is er geen verbinding voor fietsers en voetgangers aanwezig. De komst van de Langzaamverkeersbrug (werktitel Rabobrug) betekent een welkome verfijning van het netwerk voor langzaam verkeer.

Afbeelding 4.1 Impressie langzaamverkeersbrug

Naast de rol van de brug op het stedelijke schaalniveau vervult de brug ook op het lokale schaalniveau een rol. Door de brug wordt de doorwaadbaarheid van het spooremplacement verbetert en wordt de levendigheid met name aan de westzijde van het spoor verbeterd. Met de aanleg van de brug wordt daarbij een natuurlijke verbinding in de stad hersteld en de relatie tussen functioneel samenhangende wijken en gebieden verbeterd.

4.1.1 Programma

De Langzaamverkeersbrug is geprojecteerd tussen de Croeselaan (ter plaatse van de Knoopkazerne en de Rabobank) aan de westzijde van het spoor en de nieuwe Stationsstraat ter hoogte van het Moreelspark Noord aan de oostzijde van het spoor. De brug is, ondanks het feit dat deze een spooremplacement kruist, primair een interwijkverbinding. In het oorspronkelijke Programma van Eisen heeft de brug de functie van interwijkverbinding, waarbij toevoeging van trappen naar de perrons als een optie is opgenomen. Het ontwerp van de brug maakt realisatie zowel met als zonder trappen naar de perrons mogelijk.
Er wordt uitgegaan van een gefaseerde realisatie van de brug; allereerst als interwijkverbinding zonder trappen naar de perrons. De huidige prognosen van het aantal reizigers geven aan dat voor een goed functioneren van de OV-terminal het niet nodig is om direct trappen naar de perrons aan te brengen. Op basis van monitoring van de reizigersaantallen kan het moment worden bepaald waarop toevoeging van de trappen wel nodig is.

4.1.2 Stedenbouwkundig plan

Er is voor wat betreft het ontwerp van de langzaamverkeersbrug ingezet op een overspanning in een heldere en eenduidige verschijningsvorm. De brug kenmerkt zich door de langgerekte esplanade met een hoge gebruiks- en verblijfskwaliteit die onder meer is gerealiseerd door de vorm, detaillering en de integratie van een bomenlaan in het ontwerp. Het bouwwerk fungeert zo meer als een hoogwaardige voortzetting van de stedelijke ruimte dan specifiek als infrastructureel object. De verschillende zichtlijnen en oriëntaties komen voort uit en sluiten aan op de gegeven stedenbouwkundige situatie, waardoor de brug zich op een vanzelfsprekende manier in het stedelijk weefsel voegt. De bomenlaan op de brug vormt een verhoogde verlenging van de bomenlaan dat reeds aanwezig is op de aansluitende route richting de binnenstad. De brug verzorgt zo een ervaring van eenheid en continuïteit die bijdraagt aan de vanzelfsprekendheid van het gebruik.

Door te kiezen voor een doeltreffende en efficiënte constructie met steunpunten op de perrons is er maximaal ingezet op het comfort en de beleving van de gebruiker. Dit komt in de eerste plaats tot uitdrukking in de ruimtelijke opzet en inrichting van het brugdek zelf. Door de heldere organisatie van stromen en een middenzone met bomen en ruimte voor toekomstige perrontrappen ontstaat er een verhoogde laan boven het spoor voorzien van optimaal gebruiksgemak en een hoge ruimtelijke kwaliteit.

Doelbewust is gekozen voor het scheiden van de fietsers- en voetgangersstromen, want dit levert een vele malen grotere capaciteit op dan wanneer deze stromen worden gemengd. Ook draagt een scheiding van fietsers en voetgangersstromen bij aan de veiligheid (Afbeelding 4.2). Daarnaast is de voetgangerszone aan de OVT-zijde (noordzijde) gesitueerd. In een toekomstige situatie met perrontrappen zullen gebruikers zo bij het overstappen tussen perrons zicht blijven houden op de sporen. Ook is dit de zijde waar in de toekomst het verhoogde Forum van de Knoopkazerne op aan zal sluiten.

Afbeelding 4.2: Impressie scheiding vervoersstromen langzaamverkeersbrug

Aanlandingen

De aanlandingen aan de oost- en westzijde hebben ieder hun eigen uitwerking passend in het stedelijk weefsel en aanliggende projecten en ontwikkelingen. De toegankelijkheid van de langzaamverkeersbrug voor minder validen is expliciet mogelijk gemaakt door realisatie van een lift ter plaatse van de aanlandingen oost en westzijde.

Aanlanding westzijde

Zoals eerder omschreven ligt de aanlanding aan de westzijde in het verlengde van de brug, parallel aan de Mineurslaan langs de Rabobank. Ook het brugprofiel is hier doorgezet en loopt geleidelijk naar beneden. Hierbinnen bevinden zich twee clusters van trappen voor voetgangers en fietsers. In het hart van de brug bevindt zich de lift, welke als doorlooplift is uitgevoerd voor optimaal gebruiksgemak met fietsen. Het bomenritme is hier in de middenzone doorgezet.

Het doorzetten van het brugprofiel zorgt voor een open, lichte en ruimtelijke situatie op het maaiveld. Er ontstaan geen donker hoekjes die een bedreiging vormen voor de sociale veiligheid. Ook het zicht op de lift is onbelemmerd en open, zowel vanuit de aankomstrichting (Croeselaan), als vanuit de mineurslaan en het westelijk busstations.

Afbeelding 4.3 Impressie aanlanding Langzaamverkeersbrug westzijde

Aanlanding oostzijde
Aan de oostzijde kruist de brug het nieuw te ontwerpen busstation en landt de brug aan op de Nieuwe Stationsstraat. Deze aanlanding beschikt net als de westelijke aanlanding over een lift en een fietstrap. Vanwege de beperkte beschikbare ruimte op het maaiveld is deze aanlanding anders uitgevoerd dan de Westzijde.

De gewijzigde layout van het oostelijk bus- en tramstation biedt voldoende ruimte voor de inpassing van een trappartij in het hart van de brug. Deze steekt direct na het overkruisen van het spoortracé onder het brugdek uit richting het Moreelse Park. Dit komt de oriëntatie van de gebruiker op zijn vervolgroute ten goede en draagt bij aan het uinodigende karakter van de Rabobrug. De trap is aan beide zijden voorzien van een fietsgoot. De lift is aan de zuidelijke kant van de brug gepositioneerd en als doorlooplift uitgevoerd.

Het brugdek, inclusief boom steekt een stukje uit over de fietstrap. Dit versterkt van de herkenbaarheid van de brug in het stedelijk weefsel. Door de overstek blijft de brug vanuit alle richtingen, en straks ook vanuit het Stationsplein Oost goed zichtbaar.

Een bijkomend noodzaak voor het overstek is de ruimtelijke organisatie op het brugdek zelf. Door de beperkte ruimte op maaiveld komen lift en trap op een ander punt boven. Het overstek creëert hier extra ruimte die nodig is om de diverse gebruikersstromen goed af te handelen.

Afbeelding 4.4 Impressie aanlanding Langzaamverkeersbrug oostzijde

4.2 Verkeer en openbare ruimte

4.2.1 Verkeer

Het doel van het project is het toevoegen van een openbare langzaamverkeersverbinding over het spooremplacement, zodat een aangename langzaamverkeersroute ontstaat tussen Croeselaan en Stationsplein Oost/ Mariaplaats, met een vervolg richting de binnenstad. Op deze wijze worden de stadsdelen aan beide zijden van het spoor met elkaar verbonden. De langzaamverkeersbrug is een nieuwe schakel in het netwerk van hoofdfietsroutes. De nieuwe langzaamverkeersverbinding geeft een extra impuls om het fietsgebruik te bevorderen tussen de beide zijden van het spoor.

De ambitie op een lager niveau betreft de verfijning van het openbare stedelijk netwerk voor langzaamverkeer in oost-westrichting over het spoor. De ontwikkeling van de langzaamverkeersbrug zorgt voor een extra oversteek over het spooremplacement tussen de OV-terminal (OVT) en de Bleekstraat. Op dit niveau draagt de brug bij aan de ambitie van het verhogen van de levendigheid en verblijfskwaliteit in het gebied tussen spoor en Croeselaan rond de nieuwe bebouwing op het gebied van de huidige Knoopkazerne en Rabobank en zorgt bovendien voor een betere spreiding van het verkeer over langzaamverkeersroutes in het stationsgebied.

Een aantal betrokken partijen bij de herontwikkeling van de OVT hebben aangegeven dat vanuit het functioneren van de OVT er de wens ligt om op termijn vanaf de perrons aan te haken op de Langzaamverkeersbrug. Reden is dat dit kansen biedt voor OV reizigers. Hiervoor heeft het ministerie van V&W ook budget ter beschikking gesteld.

De brug zal in 2 fasen worden gerealiseerd. In fase 1 zal de interwijkverbinding worden gerealiseerd en fase 2 bestaat uit realisatie van de trappen naar trein-, bus- en tramperrons. Fase 2 zal worden gerealiseerd nadat de OVT en Stationsplein Oost en -West zijn afgerond. Het moment waarop de trappen worden gerealiseerd wordt bepaald op basis van monitoring van de daadwerkelijke loopstromen in de OVT. Wanneer deze groter zijn dan de prognosen waarop de OVT is ontworpen, zullen de trappen worden toegevoegd.

4.2.2 Openbare ruimte en groen

Stedelijke en landschappelijke inpassing

De beoogde ontsluiting en bereikbaarheid van de Langzaamverkeersbrug is gericht op voetgangers en fietsers. De aanlandingen worden aangesloten op (voor zover aanwezig) bestaande paden aan de Croeselaan en de Nieuwe Stationsstraat. De inpassing van de brug in zijn omgeving heeft vooral betrekking op de aanlandingen en de routes daar naar toe. In het ontwerp vormen de bomen een belangrijk onderdeel. Ze dragen in hoge mate bij aan de herkenbaarheid van de interwijkverbinding.

De bomenlaan op de brug vormt een verhoogde verlenging van de bomenlaan al aanwezig op de aansluitende route van en naar de binnenstad. De het brugdek verwordt hierdoor tot een onderdeel van de stedelijke structuur en brengt een zekere continuïteit in het gefragmenteerde stationsgebied. Ze dragen in hoge mate bij aan de herkenbaarheid van de interwijkverbinding. Voor reizigers die niet bekend zijn in Utrecht is het vaak lastig oriënteren in het stationsgebied. De brug met bomen zal een opvallende verschijning zijn die goed zichtbaar is vanuit de nieuwe OVT hal.

Bomen

Het project Langzaamverkeersbrug maakt onderdeel uit van de integrale herontwikkeling van het Utrechtse Stationsgebied. Voor de aanlanding van de brug aan de westzijde van het spoor dient een verbinding voor fiets- en voetgangers naar de Croeselaan te worden gerealiseerd. Hiervoor dient de Kruisvaart te worden gedempt en wordt de strook langs de Mineurslaan opnieuw ingericht als fiets- en voetpad.

De herinrichting als fiets- en voetpad en de aanlanding van de Rabobrug noodzaakt om 14 bomen te kappen en 3 bomen te verplaatsen dan wel te kappen. Deze maken onderdeel uit van de velvergunning. Drie bomen zijn aangewezen als verplantbaar. Uitgangspunt is dat de bomen worden verplant, hier moeten nog wel een locatie voor worden gevonden.

Naast de algemene opgave in het gehele stationsgebied om bomen die door de ontwikkelingen verdwijnen te compenseren is in dit concrete project direct zicht op compensatie. Op de nieuw te realiseren brug worden tevens bomen in boombakken gepland en ook in de herinrichting van het fiets- en voetgangerspad tussen de Croeselaan en de Rabobrug. In totaal worden circa 8 bomen op het maaiveld en 17 bomen op de brug gerealiseerd. Of te wel er verdwijnen 17 bomen en komen in de nieuwe situatie circa 25 bomen terug. De bomen op de Langzaamverkeersbrug worden in boombakken geplaatst.

(Sociale) Veiligheid
Om de (sociale) veiligheid te waarborgen is een aantal aspecten nadrukkelijk meegenomen in het ontwerp. Allereerst is het veilig kunnen betreden, gebruiken en verlaten van de brug een belangrijk onderwerp. Dit wordt gewaarborgd realisatie van voldoende brede trappen die niet te stijl zijn (Bouwbesluit en OVS-en). Daarnaast is in het ontwerp geanticipeerd op het in de toekomst ontsluiten van reizigersstromen.

Met het voorkomen van donkere en afgeschermde gebieden op, onder en rond de brug is rekening gehouden in het ontwerp. Hier zouden zich anders ongewenst groepen of personen kunnen ophouden. De tussenbordessen ter plaatse van de optionele trappen naar de perrons liggen vrij beschut en worden daarom voorzien van (dome)camera's aan de onderzijde van de boombakken. Ook kan hier te zijner tijd in extra verlichting worden voorzien. Door dit verlichtingsconcept wordt een egaal verlichtingsniveau bereikt en worden obstakels (zoals verlichtingsmasten) voorkomen. Ook dit draagt bij aan de veiligheid.

Hoofdstuk 5 Onderzoek en randvoorwaarden

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de milieu-aspecten die relevant zijn voor de in dit plan voorgestane ontwikkelingen. Omdat het plan gericht is op de ralisatie van een infrastructureel werk in de vorm van een langzaam verkeers verbinding in het stationsgebied is slechts een beperkt aantal milieuaspecten relevant.

5.2 Milieueffectrapportage

5.2.1 Inleiding en samenvatting

Milieueffectrapportage (m.e.r.) is bedoeld om vooraf de mogelijke milieueffecten van plannen en besluiten in beeld te brengen en deze een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming over plannen en besluiten. Het maken van een milieueffectrapport (MER) of m.e.r.-beoordeling is verplicht bij de voorbereiding van plannen en besluiten van de overheid over initiatieven en activiteiten van publieke en private partijen die (aanzienlijke) nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. Dit betekent dat de plannen of activiteiten ook een bepaalde omvang moeten hebben om MER(beoordelings)plichtig te zijn. De plannen voor het plangebied hebben echter niet een omvang die het bestemmingsplan MER(beoordelingsplichtig) maken. Hieronder wordt een en ander nader toegelicht.

5.2.2 Toetsingskader

Aan de hand van de in het Besluit m.e.r. omschreven m.e.r.-plichtige activiteiten met de bijbehorende drempelwaarden, kan worden bepaald of een project MER-plichtig (C-lijst) dan wel m.e.r.-beoordelingsplichtig (D-lijst) is. Echter, als gevolg van het Arrest van het Europese Hof van 17/10/2009(C-255/08) dient hierbij ook gekeken te worden naar andere factoren als bedoeld in bijlage III van de Europese m.e.r. richtlijn, die aanleiding kunnen geven tot het opstellen van een MER of m.e.r-beoordeling, hoewel de drempelwaarde van de desbetreffende categorie van de D-lijst niet wordt overschreden.

5.2.3 Conclusie

Voor het stationsgebied als geheel is een project-MER gemaakt waar dit plan onderdeel van uit maakt. De in het plan opgenomen activiteit overschrijdt niet de voor deze categorie geldende drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. Tevens zijn er geen andere factoren aanwezig die aanleiding kunnen geven tot het opstellen van een MER en is gezien de aard, omvang en ligging van het project geconcludeerd dat er geen sprake is van aanzienlijke nadelige milieugevolgen. Er hoeft voor dit plan dus geen aanvullende MER of m.e.r.-beoordeling te worden gemaakt.

5.3 Geluidhinder

Geluid beïnvloedt vaak de kwaliteit van de leef- en woonomgeving. De belangrijkste geluidsbronnen die in het kader van de ruimtelijke inrichting en ontwikkeling van belang zijn, zijn wegverkeer,railverkeer en bedrijven. De mate van acceptatie en hinder is onder meer afhankelijk van de functie van het geluidsbelaste object.De regels van de Wet geluidhinder zijn van toepassing bij het vaststellen van een bestemmingsplan.

- De normen uit die wet zijn van toepassing bij:
- bestemmen van gronden voor nieuwe geluidsgevoelige objecten als woningen en scholen;
- bestemmingen van gronden voor aanleg van nieuwe (gezoneerde) wegen (niet bij woonerven of 30 km/h-wegen);
- reconstructie van wegen;
- geluidsgezoneerde bedrijventerreinen.

Als één van bovenstaande situaties aan de orde is, dient er een akoestisch onderzoek te worden gedaan en als het nodig blijkt te zijn kan er een ontheffing van de voorkeursgrenswaarde worden aangevraagd.

Conclusie:
Geen van de hierboven genoemde situaties is in dit bestemmingsplan aan de orde. De langzaamverkeersbrug wordt slechts toegankelijk voor voetgangers en fietsers en het betreft daarbij geen geluidsgevoelige bestemming. Een nader onderzoek hoeft niet uitgevoerd te worden.

5.4 Externe veiligheid

De langzaamverkeersbrug gaat over het spooremplacement heen Over het spoor kunnen gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Omdat de brug geen verblijffunctie heeft en geen afgesloten ruimte is, is het uitgangpunt dat een onderzoek naar externe veiligheid van de Rabobrug niet nodig is omdat er geen sprake is van een kwetsbare of beperkt kwetsbare bestemming in het kader van de externe veiligheid. Gebruikers kunnen te allen tijde de brug verlaten via de (fiets)trappen en liften. In de toekomst zijn er trappen naar de perrons voorzien, hierdoor kan de brug te zijner tijd worden benut als vluchtroute voor reizigers vanaf de perrons van de OVT. Het ontwerp van de brug voldoet aan de Ontwerpvoorschriften van ProRail, waarin veiligheid van gebruikers een centrale rol speelt.

5.5 Luchtkwaliteit

Door verbetering van langzaamverkeersroutes (veiligheid en reistijd) in de stad, worden bewoners gestimuleerd om gebruik te maken van de fiets, ten koste van het gebruik van de auto. Omdat de langzaamverkeersbrug als verbinding van grote delen van de stad gaat gelden, mag worden aangenomen dat de brug daarmee een positief effect heeft op de luchtkwaliteit. Deze aanname is mede gebaseerd op het Aktieplan Luchtkwaliteit Utrecht 2006-2012. Hierin wordt het stimuleren van het fietsgebruik genoemd als een van de meest kansrijke maatregelen om positief bij te dragen aan verbetering van de luchtkwaliteit in de stad. Door toevoeging van de brug zal geen toename van luchtemissie door verkeer plaatsvinden. De brug is ook niet te beschouwen als gevoelige bestemming in het kader van de luchtkwaliteit.

5.6 Bodemkwaliteit

Kader

Bij het bestemmingsplan dient getoetst te worden of de bodemkwaliteit geschikt is of geschikt gemaakt kan worden voor de geplande functies. Het gemeentelijk bodembeleid gaat uit van de volgende algemene uitgangspunten uit de Wet bodembescherming:

- Nieuwe bodemverontreiniging moet worden voorkomen en indien er toch bodemverontreiniging ontstaat, moet de bodem direct worden gesaneerd. Een geval van bodemverontreiniging waarbij de verontreiniging geheel of grotendeels na 1987 is ontstaan is een "nieuw geval". Deze zorgplicht houdt in dat nieuwe gevallen van bodemverontreiniging zoveel mogelijk ongedaan dienen te worden gemaakt;
- Overige gevallen van ernstige bodemverontreiniging moeten binnen een bepaalde termijn worden gesaneerd als er tevens sprake is van risico's. Het gaat daarbij om humane of milieuhygiënische risico's en om risico's voor verspreiding van de verontreiniging. De sanering gebeurt functiegericht en kosteneffectief;
- Nieuwbouw op of graafwerkzaamheden in een geval van ernstige bodemverontreiniging zijn ongeacht de risico's niet toegestaan zonder saneringsmaatregelen;
- Hergebruik van (schone of licht verontreinigde) grond kan bij onverdachte terreinen plaats vinden op basis van de bodemkwaliteitskaart en het bodembeheerplan.

Plansituatie

“Rabobrug” is een deellocatie binnen het herontwikkelingsproject/-gebied “masterplan Stationsgebied”. De Rabobrug is een fiets- en voetgangersbrug over het spoor tussen de Croeselaan en Moreelsepark.

Onderzoeksrapportages

- Verkennend bodemonderzoek Mineurslaan te Utrecht, TAUW, kenmerk R001-4712980LUA-cmn-V01-NL d.d. 27 mei 2010;
- Verkennend kwalitatief en kwantitatief waterbodemonderzoek - binnenstad Utrecht, AT Milieuadvies B.V., kenmerk AT05149, juni 2005;
- NS-emplacement Utrecht nader bodemonderzoek bodem - EKP en demarcatielijn, De Straat-milieuadviseurs, d.d. 16 februari 2004;
- Evaluatieverslag bodemsanering NS-emplacement Utrecht CS weststrook Mineurslaan, Arcadis, kenmerk 075291372.0.3, d.d. 20 januari 2011;
- Aanvullend bodem- en verhardingenonderzoek, Nieuwe Stationstraat, Movares, kenmerk 111.104886, d.d. 28 maart 2012.

De algemene bodemkwaliteit is achterhaald door middel van het raadplegen van de bodemkwaliteitskaart. Het spoor valt buiten de bodemkwaliteitskaart. Op de ontgravingskaart valt de oostzijde onder 'industrie' en de westzijde onder 'landbouw/natuur'. Voor de toepassing van grond geldt dat aan de oostzijde categorie 'wonen' en aan de westzijde categorie 'landbouw/natuur' mag worden toegepast.

Perrons

De bodemkwaliteit ter plaatse van de perrons is licht verontreinigd met lokaal enkele sterke verontreinigingen.

Oostzijde

Aan de oostzijde is van 3-4,5 m-mv een olieverontreiniging in grond aanwezig. Indien de steunpunten dieper dan 3 m-mv komen te staan, moet de verontreiniging worden verwijderd.

Westzijde
Aan de westzijde bevinden zich twee ernstige bodemverontreinigingen (geval 90 en 105). Deze zijn inmiddels gesaneerd, waarbij restverontreinigingen zijn achtergebleven. Indien ter plaatse van de restverontreinigingen grondverzet plaatsvindt moet hiervoor goedkeuring worden gevraagd bij het bevoegd gezag (gemeente Utrecht).

Kruisvaart
Uit onderzoek blijkt dat de Kruisvaart verontreinigd slib bevat. Indien de aanwezige sliblaag moet worden verwijderd in geval van werkzaamheden dan dient bij het bevoegd gezag (HDSR) goedkeuring te worden gevraagd.

Conclusie
Met in achtneming van bovenstaande voorwaarden voor onderzoek en/of sanering vormt de bodem geen belemmering voor het plan. De bodemkwaliteit is derhalve passend in relatie tot de functie/bestemming.

5.7 Flora en fauna

In het kader van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen is voor het hele Stationsgebied van Utrecht een quickscan Flora en fauna (TAUW, Quickscan Stationsgebied, 10 maart 2008) opgesteld. Doel van de quickscan is om inzichtelijk te maken of de Natuurbeschermingswetgeving een belemmering vormt voor de beoogde herontwikkeling van het Stationsgebied.

Met betrekking tot de voorgenomen herontwikkeling is de Flora- en faunawet relevant. Deze wet voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland voorkomende plant- en diersoorten. Uit de quickscan blijkt niet dat er binnen het plangebied mogelijk beschermde vaatplanten, vleermuizen en broedvogels voorkomen en dat deze soortgroepen mogelijk een negatief effect ondervinden van geplande werkzaamheden. Om definitief vast te stellen of er beschermde soorten voorkomen in het plangebied is aanvullend onderzoek uitgevoerd.

Het aanvullend soortgericht onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten is vastgelegd in het rapport Ecologisch onderzoek Stationsgebied (TAUW, Ecologisch onderzoek Stationsgebied, 20 januari 2009). Uit dit onderzoeksrapport blijken er geen (beschermde) vleermuizen, broedvogels en vaatplanten te zijn waargenomen in onderhavig plangebied die een belemmering opleveren voor de realisatie van de Langzaamverkeersverbinding. Gezien de verbindende functie van de Langzaamverkeersbrug en de groene inrichting kan deze brug ook voor vleermuizen in de toekomst een verbindende functie vormen tussen de oost en westkant van het spoor.

5.8 Water

Door een ruimtelijk plan kunnen de belangen èn het functioneren van het watersysteem (en de waterketen) onder druk komen te staan. Het doel van de 'Watertoets' is het waarborgen van watergerelateerd beleid en beheer door deze ruimtelijke ontwikkelingen expliciet en op evenwichtige wijze te toetsen aan de relevante ruimtelijke plannen en besluiten van Rijk, provincies en gemeenten.

Ruimtelijke plannen moeten wettelijk voorzien zijn van een 'Waterparagraaf', een ruimtelijke onderbouwing van de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie. Met de watertoets worden de waterhuishoudkundige gevolgen van een plan vroegtijdig inzichtelijk gemaakt, de afwegingen expliciet en toetsbaar vastgelegd en het wateradvies van de waterbeheerder opgenomen.

Door afstemming met de waterbeheerder(s) wordt voorkomen dat door een ruimtelijke ontwikkeling de kansen voor de waterhuishouding niet worden benut en de bedreigingen niet worden herkend. Door de bestaande (geo)hydrologische situatie en randvoorwaarden, de geplande ontwikkeling en de ruimtelijke consequenties ten aanzien van de waterhuishouding te analyseren, kan het streven naar een duurzaam en robuust watersysteem vroegtijdig in het ontwerpproces worden geïntegreerd.

Deze waterparagraaf d.d. 8 mei 2012 (zie bijlage voor integrale weergave van de waterparagraaf) is, ter verantwoording en afsluiting van de watertoets, opgesteld ten behoeve van het bestemmingsplan 'Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark'. Dit bestemmingsplan heeft tot doel de realisatie van de 'Rabobrug' te faciliteren en de ruimtelijke functies van omgeving Moreelsepark te actualiseren.

Plangebied

Het plangebied bevindt zich ter plaatse van het huidige spooremplacement van het centraal station (Utrecht CS) in het centrum van de stadskern Utrecht. De langzaamverkeersbrug maakt onderdeel uit van het programma 'Stationsgebied Utrecht'. In verband met de onderliggende infrastructuur is het plangebied opgedeeld in drie deelgebieden:

Deelgebied A: Overspoors – overkruising spoor en trappen naar perrons
Deelgebied B: West – westelijke aanlanding, verbinding forum en Rabobank, kruising tramtracé
Deelgebied C: Oost – oostelijke aanlanding overkruising busstation, ontsluiting via fietsgebouw

De oostelijke aanlanding is ter plaatse van het Stationsplein geprojecteerd, nabij het Moreelse park. De westelijke aanlanding is gesitueerd in de Kruisvaart richting de Mineurslaan.

Wateropgave en compensatie

Door realisatie van de Langzaamverkeersbrug dient een deel van de Kruivaart gedempt te worden. De wateropgave ten gevolge van de demping bedraagt globaal 990 m2. Dit oppervlak dient, conform de 'Keur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009' en de 'Beleidsregels op grond van de Keur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009' (geconsolideerde versie, geldend vanaf 21-10-2010), voor 100% gecompenseerd te worden met 990 m2 nieuw oppervlakwater in hetzelfde peilgebied waar de demping plaatsvindt.
De benodigde demping voor de westelijke aanlanding van de Rabobrug van 990 m2 wordt, conform het Structuurplan, gecompenseerd met 990 m2 open water dat uiteindelijk beschikbaar komt met het opengraven van de Leidsche Rijn en /of de Catharijnesingel. De verwachting is dat de Leidsche Rijn ter plaatse van het Smakkelaarsveld in 2018 wordt opengegraven.

Conclusie

De geplande ontwikkeling "Rabobrug" (onderdeel van BP "Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark") heeft geen negatieve invloed op de waterhuishouding of de riolering in en rondom het plangebied.

5.9 Archeologie

Gemeentelijk archeologiebeleid
De gemeente Utrecht heeft ervoor gekozen ter bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen een verordening op te stellen voor het hele grondgebied van de gemeente. In de verordening op de archeologische monumentenzorg is een vergunningenstelsel opgenomen ter bescherming van het archeologische erfgoed, waarmee de wettelijk vereiste bescherming kan worden geboden. In bestemmingsplannen wordt verwezen naar de verordening en een regel opgenomen (dubbelbestemming Waarde - Archeologie). In deze dubbelbestemming is opgenomen dat de voor Waarde- archeologie aangewezen gronden mede zijn bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de archeologische waarden en verwachtingen. Met deze specifieke gebruiksregel wordt geregeld dat onder een met het bestemmingsplan strijdig gebruik in ieder geval wordt begrepen het handelen in strijd met de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg. Door de verordening en de daarbij behorende archeologische waardenkaart is de bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen in de bodem van de gemeente Utrecht gewaarborgd en zijn verstoringen van de bodem vanaf een op de archeologische waardenkaart aangegeven oppervlakte en diepte vergunningplichtig.

Archeologie in het plangebied
Het plangebied Langzaamverkeersbrug en het Moreelsepark bevindt zich op de gemeentelijke archeologische waardenkaart voor het grootste deel in een gebied met archeologische verwachting (groen). Voor bodemingrepen groter dan 1000m2 geldt hier een vergunningsplicht. Het uiterste oostelijke deel van het plangebied bevindt zich in een gebied met een hoge archeologische waarde (rood). Hier geldt een vergunningsplicht bij bodemingrepen groter dan 50m2. Een kleine strook in het zuidwesten van het plangebied bevindt zich in een gebied met een hoge archeologische verwachting (geel). Hier geldt een vergunningsplicht voor ingrepen groter dan 100m2.

Indien voorgenomen bodemingrepen niet verguningsplichtig zijn en er bij uitvoering van de werkzaamheden onverwacht toch archeologische zaken worden aangetroffen, dient conform artikel 53 en 54 van de Monumentenwet 1988 (herzien 2007) melding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. REO afdeling Erfgoed, gemeente Utrecht, 030-2863990 te worden gedaan.

5.10 Kabels en leidingen
In het kader van de herontwikkeling van de OV Terminal is er een inventarisatie uitgevoerd van de aanwezige kabels en leidingen. Voor de langzaamverkeersbrug moeten mogelijk ter plaatse van de aanlandingen kabels en leidingen verlegd worden. Dit aspect moet nog nader worden uitgewerkt. In het plangebied zijn echter geen planologisch relevante kabels of leidingen aanwezig. Kabels en leidingen vormen in die zin dan ook geen belemmering voor de uitvoering van het bestemmingsplan

5.11 Kwaliteit van de leefomgeving

5.11.1 Lichtinval en zonlicht

Er zijn geen relevante effecten van de brug ten aanzien van lichtinval van andere gebouwen en/of percelen te verwachten. Ten aanzien van mogelijke gevolgen van zonlicht ter plaatse van het spoor emplacement gelden de ontwerpvoorschriften van ProRail, zoals onder meer verwoord in de Ontwerp Voorschriften. Het ontwerp voldoet aan de van toepassing zijnde eisen

5.11.2 Windhinder

Het ontwerp van de brug is rank, licht en smal. Er valt geen windhinder te verwachten. De bomen op de brug moeten voldoen aan de daartoe door ProRail gestelde eisen. Een van deze eisen heft betrekking op de windbelasting van de bomen. Het verankeringsysteem moet in ieder geval een windlast van 8 Bft kunnen hebben. Het verankeringsysteem is daarom op minimaal 9 Bft gedimensioneerd.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

De totale kosten voor realisatie van de brug wordt gedekt door gemeentelijke bijdragen (Verder, Grondexploitatie stationsgebied, bereikbaarheid) en bijdragen van Rijk (Spoorse doorsnijdingen en MIRT). Hierdoor is de financiele uitvoerbaarheid aangetoond.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze burgers en belanghebbenden bij het plan zijn betrokken en hoe zij hierop hebben kunnen reageren.

6.2.1 Overleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening

Het plan is aan een aantal instanties toegezonden voor reactie als bedoeld in art 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden heeft bij brief d.d. 22 maart 2013 aangegeven te kunnen instemmen met het bestemmingsplan. Op 22 mei 2013 heeft de Provincie Utrecht per e-mail bevestigd dat vooroverleg in het kader van onderhavig bestemmingsplan niet noodzakelijk is.

6.2.2 Advies wijkraad

Bij brief d.d. 6 mei 2013 hebben de wijkraden West, Zuidwest en Binnenstad een advies uitgebracht in het kader van de langzaamverkeersbrug. De wijkraden adviseren het college om de brug ook als OV-toegang een functie te geven en wel door trappen naar de bus/tramperrons meteen bij de bouw te realiseren en het liefst ook tegelijkertijd de trappen naar de treinperrons te realiseren, maar anders zo spoedig mogelijk. De minimale breedte van het fietspad kan verbeterd worden door een zo laag mogelijke balustrade langs de binnenzijde van het fietspad.

Hoofdstuk 7 Juridische planopzet

7.1 Inleiding

Het bestemmingsplan is opgesteld volgens de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2008). De SVBP 2008 maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. Vergelijkbare bestemmingsplannen leiden tot een betere leesbaarheid, raadpleegbaarheid en helderheid voor de gebruiker en draagt zo bij aan een effectiever en efficiëntere dienstverlening.

7.2 Planvorm

Het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark kenmerkt zich deels door een ontwikkelingsgericht planologisch kader voor de aanleg van een nieuwe langzaam verkeersbrug, deels door een beheerskader voor de bestaande bebouwing aan het Moreelsepark. Het bestemmingsplan geeft een directe bouwtitel voor omgevingsvergunningen.

7.3 Opbouw Regels

De opzet van de bestemmingsregels is steeds gelijk:

- bestemmingsomschrijving (met ondergeschikte en nevengeschikte doeleinden);
- bouwregels;
- nadere eisen waar de bestemmingsregeling dat nodig maakt;
- afwijken van de bouwregels;
- waar nodig: een bijzondere gebruiksregel, bijvoorbeeld bij wonen een aan huis verbonden beroep of bedrijf.
- afwijken van de gebruiksregels;
- eventueel een vergunningstelsel ter bescherming van aanwezige cultuurhistorische, landschappelijke of natuurwaarden;
- in een aantal gevallen een wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht;

7.4 Artikelsgewijze toelichting

In deze paragraaf wordt per bestemming uitgelegd wat de achtergrond is van een bepaalde bestemming.

Artikel 1 Begrippen
In dit artikel worden de verschillende begrippen uitgelegd die in de planregels gebruikt worden.

Artikel 2 Wijze van meten
In dit artikel wordt bepaald op welke wijze er gemeten dient te worden in dit bestemmingsplan.

Artikel 3 Bedrijf - Nutsvoorziening
Deze bestemming is toegekend aan een in het plangebied aanwezige voorziening van openbaar nut.

Artikel 4 Groen
Deze bestemming is toegekend aan het Moreelsepark en Park Nieuweroord en de overige groenvoorzieningen in het plangebied. De bestemming is gericht op de bescherming en het behoud van de groene kwaliteiten van deze gebieden. Binnen deze bestemming is mogelijk om wandel- en fietspaden aan te leggen, alsmede speelvoorzieningen. Tevens is het mogelijk hier kleine nutsvoorzieningen te realseren. Tevens is het mogelijk binnen deze bestemming evenementen te organiseren zoals bijvoorbeeld manifestaties of kunst en theater festivals.

Artikel 5 Kantoor
Deze bestemming is toegekend aan de bestaande kantoorgebouwen in en om het Moreelse Park. De bestemming beoogt de veelal monumentale bebouwing naar zijn huidige verschijningsvorm en functioneel gebruik te bestemmen.

Artikel 6 Maatschappelijk

Binnen deze bestemming zijn verschillende instellingen en voorzieningen ondergebracht. Het gaat daarbij om dagopvang, een centrum voor gezondheidszorg, medische, sociaal-culturele voorzieningen, religieuze en educatieve instellingen en dergelijke. Daarbij is een zekere uitwisseling van functies mogelijk gemaakt. Middels een specifieke gebruiksbepaling is tevens een voorwaarde gekoppelde aan de vestiging van maatschappelijke voorzieningen. Conform deze bepaling is realisatie van maatschappelijke voorzieningen louter toegestaan indien is aangetoond dat voldaan kan worden aan de wettelijke vereisten en er dienovereenkomstig geen milieutechnische belemmeringen zijn vanuit de aspecten: luchtkwaliteit, externe veiligheid, milieuzonering en akoestiek.

Artikel 7 Verkeer
Deze bestemming is toegekend aan de in het plangebied aanwezige wegverkeers bestemmingen en de daarbijbehorende voorzieningen, alsmede aan de langzaamverkeersbrug. In deze bestemming is de aanduiding 'brug' opgenomen ten behoeve van het gebruik van de gronden ten behoeve van een brug.

Artikel 8 Verkeer - Railverkeer
Deze bestemming is toegekend aan de in het plangebied aanwezige spoorweginfrastructuur en de daar bij behorende (stations)voorzieningen. In deze bestemming is de aanduiding 'brug' opgenomen ten behoeve van het gebruik van de gronden ten behoeve van een brug.
In de bestemming is ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - verkeer 1' een afwijkingsmogelijkheid opgenomen die het college in staat stelt het gebruik van trappartijen toe te staan ten behoeve van de ontsluiting van de trein-, tram-, en busperrons op de langzaamverkeersbrug.

Artikel 9 Waarde - Archeologie
Deze bestemming is toegekend aan de gronden in het plangebied waar een archeologische verwachtingswaarde is. Door deze dubbelbestemming wordt er een koppeling gelegd tussen het bestemmingsplan en de gemeentelijke verordening op de archeologische monumentenzorg. Via deze verordening worden de archeologische waarden beschermd.

Artikel 10 Anti-dubbeltelregel
Deze bepaling is opgenomen om te voorkomen dat een stuk grond dat al eens was betrokken bij het verlenen van een omgevingsvergunning bij de beoordeling van latere bouwplannen nogmaals wordt betrokken.

Artikel 11 Algemene aanduidingsregels

Deze bepaling is opgenomen omdat de Langzaamverkeersbrug zowel in de bestemming Verkeer, als Verkeer-Railverkeer valt. In deze bepaling zitten de bouwregels waaraan de bouw van de langzaamverkeersbrug dient te voldoen. De vrije doorrijhoogte van minimaal 6,60 meter is opgenomen om te borgen dat ten alle tijden voldoende ruimte onder de brug blijft bestaan voor de ongelijkvloerse kruising met railverkeer.

Artikel 12 Algemene bouwregels
In de bouwverordening zijn ook voorschriften opgenomen. Het bestemmingsplan gaat vóór deze bepalingen, maar in dit artikel is bepaald welke voorschriften uit de bouwverordening naast het bestemmingsplan van kracht blijven. Het gaat daarbij om voorschriften van stedenbouwkundige aard, zoals de bereikbaarheid van bouwwerken van werkverkeer en brandblus-voorzieningen, bereikbaarheid van gebouwen voor gehandicapten, de ruimte tussen bouwwerken en parkeergelegenheid bij gebouwen.

Daarnaast regelt dit artikel de mogelijkheid voor (beperkte) overschrijdingen van bebouwingsgrenzen die op de kaart zijn aangegeven.

Artikel 13 Algemene gebruiksregels
De Wro bevat een algemeen verbod om de gronden en bebouwing in strijd met het bestemmingsplan te gebruiken. Een algemeen gebruiksverbod hoeft derhalve niet meer in de planregels te worden opgenomen. Het is wel mogelijk om in het bestemmingsplan aan te geven wat onder verboden gebruik in ieder geval wordt verstaan. In dit artikel is opgenomen dat onder verboden gebruik wordt verstaan: onbebouwde gronden te gebruiken als staanplaats voor onderkomens als opslagplaats voor onklare voer-, vlieg- en vaartuigen of onderdelen daarvan of als stortplaats voor puin en afvalstoffen.

Het gebruik of bouwen in strijd met het bestemmingsplan was vroeger onder de oude Wet op de Ruimtelijke Ordening via een algemene gebruiksbepaling en strafbepaling geregeld in het bestemmingsplan. Onder de Wet ruimtelijke ordening was een en ander geregeld in de wet zelf. Met de invoering van de Wabo is dat opnieuw gewijzigd. Nu is het als volgt geregeld.

Voor elke verandering van gebruik (in ruime zin) die in strijd komt met een bestemmingsplan is volgens artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo een omgevingsvergunning nodig is. Indien voor een dergelijk planologisch strijdig gebruik geen omgevingsvergunning wordt gevraagd of een gevraagde vergunning niet wordt verleend, komt dit gebruik dus in strijd met artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo. Dat artikel kan vervolgens bestuursrechtelijk of strafrechtelijk via de Wet op de economische delicten worden gehandhaafd.

Strijdig gebruik met planologische regelingen waarvan afwijking niet is toegestaan valt niet onder artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo. Met het oog op dergelijk gebruik is in artikel 7.2 Wet ruimtelijke ordening een verbodsbepaling opgenomen bij de invoering van de Wabo.

Artikel 14 Algemene afwijkingsregels
Dit artikel regelt de afwijkingsmogelijkheden voor het college van burgemeester en wethouders. Dit heeft primair tot doel enige flexibiliteit in de regels aan te brengen. Ze kunnen worden toegepast als er niet op grond van de bestemmingsregelingen in hoofdstuk 2 al een afwijkingsmogelijkheid is. Het gaat dan om een afwijking van maten, afmetingen en percentages, het plaatsen van objecten van beeldende kunst, het realiseren van kleine nutsgebouwtjes.

Artikel 15 Algemene wijzigingsregels

Deze wijzigingsbevoegdheid bevat de mogelijkheid om de grenzen tussen bestemmingen en grenzen van aanduidingen te verschuiven ten behoeve van technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken. Met deze wijzigingsmogelijkheid kan het plan ook in de toekomst op een goed controleerbare en doseerbare wijze flexibel worden gehouden.

Artikel 16 Algemene regels m.b.t. parkeergelegenheid

Dit artikel regelt dat de parkeergelegenheid voor auto's en fietsen voldoet aan het gemeentelijk beleid. Het artikel neemt de functie over van de stedenbouwkundige bepaling in de bouwverordening die eenzelfde voorwaarde aan het gebruik stelt. Bij het toetsen van omgevingsvergunningen aan het bestemmingsplan, zal onderzocht worden of de aanvraag aan de voorwaarde om voldoende parkeergelegenheid te regelen voldoet. Het college heeft normen vastgesteld die aangeven wat als 'voldoende' moet worden beschouwd. In een bestaande situatie wordt de bestaande parkeergelegenheid voor auto's en fietsen als voldoende beschouwd. Deze bestaande parkeergelegenheid moet op grond van dit artikel in stand worden gehouden. Bij sloop-nieuwbouw wordt het bestaande aantal parkeerplaatsen (het rechtens verkregen niveau) in mindering gebracht op het aantal dat nodig is bij de nieuwe ontwikkeling, een en ander conform het geldende gemeentelijk beleid. Met parkeervoorzieningen worden parkeervoorzieningen voor auto's en fietsen bedoeld.

De overgangs- en slotbepalingen van hoofdstuk 4 bevatten de onderstaande 3 bepalingen.

Artikel 17 Overgangsrecht

In het nieuwe Besluit op de ruimtelijke ordening (in werking 1 juli 2008) is overgangsrecht opgenomen dat in elk bestemmingsplan moet worden overgenomen.

Indien de in het plan opgenomen regels. voor wat betreft gebruik of bebouwing, afwijken van een bestaande legale situatie, dan zijn daarop de overgangsbepalingen van toepassing. De overgangsbepaling heeft tot doel bestaande belangen te respecteren totdat realisering van de nieuwe regels plaatsvindt.

Voor bouwwerken die onder het overgangsrecht vallen, is bepaald dat deze gedeeltelijk mogen worden vernieuwd of veranderd, mits de bestaande afwijking niet wordt vergroot. Gehele vernieuwing is in principe uitgesloten, waaronder ook gefaseerde vernieuwing van een bouwwerk wordt verstaan. Het doel van het overgangsrecht is dat het bestaande bouwwerk in de bestaande staat in stand mag worden gehouden. Uitsluitend na het tenietgaan van het bouwwerk door een calamiteit, waarmee onder andere brand of extreme weersomstandigheden wordt bedoeld, is onder voorwaarden gehele vernieuwing toegestaan.

Vergunningplichtige bouwwerken die zonder vergunning zijn opgericht, kunnen door overgangsrecht niet gelegaliseerd worden. Bouwen zonder vergunning is immers een overtreding van de Woningwet die niet door een regeling in een bestemmingsplan ongedaan kan worden gemaakt.

Wel kan met een beroep op het overgangsrecht een aanvraag worden ingediend voor de verbouw van een illegaal bouwwerk. Om te voorkomen dat een dergelijke aanvraag moet worden gehonoreerd, is in de overgangsbepaling van dit plan opgenomen dat deze slechts van toepassing is op legale bouwwerken.

Voor het gebruik dat onder het overgangsrecht valt, is bepaald dat dat gebruik mag worden voortgezet. Het gebruik mag eveneens worden gewijzigd, voor zover de afwijking ten opzichte van het toegestane gebruik niet vergroot wordt.

Hiervoor is reeds aangegeven dat illegale bouwwerken niet gelegaliseerd kunnen worden door overgangsrecht. Voor gebruik is dat in principe wel mogelijk maar vanuit het oogpunt van handhaving ongewenst. Gezien het voorgaande is in de overgangsbepaling opgenomen dat het gebruik, dat reeds in strijd was met het voorheen geldende plan, van het overgangsrecht is uitgesloten.

Ook na het van kracht worden van dit plan kan dus nog met succes handhavend worden opgetreden tegen gebruik dat reeds in strijd was met het voorgaande bestemmingsplan. Dit laatste is uiteraard mede afhankelijk van andere aspecten, waaronder de vraag of het strijdige gebruik reeds zolang plaatsvindt dat de gemeente haar rechten heeft verwerkt.

Artikel 18 Slotregel

In dit artikel is de naam van het bestemmingsplan, de citeertitel, omschreven.

Prostitutie

In het plangebied van dit bestemmingsplan zijn geen seksinrichtingen gevestigd met een vergunning op basis van de APV. Gezien het in Utrecht gehanteerde maximumstelsel zijn nieuwe seksinrichtingen niet toegestaan en zijn seksinrichtingen uitgesloten in de gebruiksbepaling en in de begripsbepaling "aan huis verbonden beroep en bedrijf". Gelet op het binnen de gemeente gehanteerde maximumstelsel betekent de regeling in dit bestemmingsplan geen algeheel verbod, maar wel een verbod op seksinrichtingen binnen dit plangebied.

7.5 Lijst van horeca-inrichtingen

Bij dit bestemmingsplan wordt gebruik gemaakt van de Utrechtse standaardlijst voor horeca-inrichtingen. Uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening kan, in verband met de overlast die horecabedrijven voor het woon- en leefklimaat kunnen meebrengen, in een bestemmingsplan bij het toelaten van horecabedrijven aan de hand van ruimtelijk relevante criteria als aard, omvang en parkeerdruk een onderscheid gemaakt worden in categorieën horecabedrijven.
In dit bestemmingsplan is een functionele differentiatie in ‘harde’ tot ‘zachte’ typen van horecabedrijven opgenomen. De regeling geeft een kwalitatieve beperking ten aanzien van het type / de categorie horecabedrijf dat zich mag vestigen in de woonomgeving. De regeling beoogt de nadelige invloeden van de vestiging van horecabedrijven op het woon- en leefklimaat in de omgeving te voorkomen.

In de bijlagen bij de regels is een toelichting opgenomen op de Lijst van horeca-inrichtingen.

7.6 Handhaving

Door handhaving controleert de overheid of burgers, bedrijven en bijvoorbeeld overheidsorganen zich aan de wet- en regelgeving houden. Onder handhaving wordt verstaan het door controle (toezicht en opsporing) en het toepassen (of dreigen daarmee) van bestuursrechtelijke sancties, bereiken dat het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift wordt nageleefd. De handhaving van de van toepassing zijnde regeling binnen de gemeente Utrecht, wordt uitgevoerd door diverse diensten en afdelingen. Zo wordt namens het college onder andere gehandhaafd op de regels van voorliggend bestemmingsplan.

Dit betekent dat de regels voor wat betreft het gebruik en de bebouwingsregels worden gehandhaafd. Dit gebeurt veelal door toetsing tijdens het behandelen van de aanvragen om omgevingsvergunning, maar kan ook gebeuren als gevolg van toezicht tijdens de uitvoering van de bouw of op grond van een eigen constatering indien een bouwwerk of een perceel in strijd met het bestemmingsplan wordt gebruikt. Indien er bijvoorbeeld sprake is van illegale ingebruikname van gemeentelijke grond, dan zal hiertegen worden opgetreden.

Doel handhavend optreden

Het doel van het handhavend optreden van de gemeente is niet direct gekoppeld aan de noodzaak van een actueel bestemmingplan. Voor de bewoners van het plangebied is duidelijk waar zij aan toe zijn (qua bouwen, zoals bijvoorbeeld uitbreiding van de woning, en qua gebruik), maar het niet handhaven haalt de effectiviteit van een actueel bestemmingsplan onderuit. De toegevoegde waarde van het verlenen van een omgevingsvergunning voor een bijgebouw is niet groot, indien er op andere plaatsen - zonder vergunning - bijgebouwen zijn geplaatst. Dit wordt nog eens problematischer zodra een omgevingsvergunning wordt geweigerd, terwijl diverse vergelijkbare bouwwerken reeds illegaal zijn geplaatst. In dit laatste geval is de roep om handhavend op te treden dan ook het grootst.

Hoe wordt gehandhaafd

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht heeft het college een tweetal instrumenten tot haar beschikking: bestuursdwang en dwangsom. Bij het toepassen van bestuursdwang wordt de overtreding (het geconstateerde illegale bouwwerk c.q. gebruik) ongedaan gemaakt op kosten van de overtreder. Dit kan betekenen dat een bouwwerk door de gemeente wordt afgebroken en de kosten van bijvoorbeeld de aannemer en de gemeentelijke (voorbereidings)kosten op de overtreder worden verhaald. Het is tevens mogelijk om, indien er zonder omgevingsvergunning wordt gebouwd en de bouw wordt stilgelegd door middel van een bouwstop, de bouwmaterialen weg te slepen en elders op te slaan. Het opleggen van een last onder dwangsom betekent bijvoorbeeld dat het illegale gebruik moet worden gestaakt binnen een door het college gestelde termijn. Overschrijdt men de termijn, dan zal de dwangsom in rekening worden gebracht bij de overtreder. Doel van de dwangsom is het onaantrekkelijk maken van het voortzetten van de geconstateerde overtreding. De dwangsom zal dan ook in relatie moeten staan aan (en zal derhalve altijd hoger zijn dan) het voordeel dat de overtreder heeft bij het voortzetten van de illegaliteit. In het plangebied zal handhavend worden opgetreden tegen het illegale gebruik van bouwwerken en percelen. Bijvoorbeeld het verhuren van opslagruimte ten behoeve van de stalling van caravans, maar ook het gebruik van een winkel als café. Verder zal er bij de bouw worden gecontroleerd op de uitvoering van verleende omgevingsvergunningen. Uiteraard zal er ook gecontroleerd worden of, in het geval van een geweigerde omgevingsvergunning voor een woning, de betreffende woning niet alsnog wordt gebouwd. Voorts zal de gemeente toezien op - onder de Wet milieubeheer vallende - bedrijven. Dit vloeit voort uit de regels van het bestemmingsplan. Indien er immers ter plaatse een bedrijfsactiviteit plaats mag vinden, zal dit qua gebruik (intensiteit en hinder) gehandhaafd worden.

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 Quickscan stationsgebied Utrecht - 10 maart 2008

Quickscan stationsgebied Utrecht

Onderzoek naar de natuurwaarden in en rondom het stationsgebied te Utrecht

10 maart 2008

Verantwoording

Titel	Quickscan stationsgebied Utrecht
Opdrachtgever	Gemeente Utrecht
Projectleider	drs. Frank Aarts
Auteur(s)	drs. Jeroen Reimerink
Projectnummer	4579406
Aantal pagina's	28 (exclusief bijlagen)
Datum	10 maart 2008
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
afdeling Water
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon (030) 282 48 24
Fax (030) 288 94 84

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom.
De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Inhoud

Verantwoording en colofon **3**

1 Inleiding **9**
1.1 Aanleiding 9
1.2 Methode 9
1.3 Leeswijzer 10

2 Onderzoekslocatie **11**
2.1 Beschrijving plangebied 11
2.2 Werkzaamheden 12

3 Beschermde natuurwaarden in het plangebied **14**
3.1 Algemeen 14
3.2 Vaatplanten 14
3.3 Vogels 15
3.4 Zoogdieren 16
3.5 Vissen 17
3.6 Amfibieën en reptielen 17
3.7 Overige soorten 18
3.8 Samenvatting 18

4 Effectbeschrijving **19**
4.1 Samenvatting werkzaamheden 19
4.2 Toetsingscriteria en effecten 19
4.2.1 Toetsingscriteria 19
4.2.2 Effecten 19
4.3 Toetsing 20
4.3.1 Vogels 20
4.3.2 Zoogdieren 20
4.3.3 Vaatplanten 20
4.3.4 Overige soorten en de zorgplicht 21

5 Conclusie en aanbevelingen **22**
5.1 Conclusies 22
5.2 Aanbevelingen 22

6 Geraadpleegde bronnen 24
6.1 Literatuur 24
6.2 Internetbronnen 25

Bijlage(n)

1 Wettelijk kader

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Tauw heeft in opdracht van Gemeente Utrecht een quickscan uitgevoerd in het stationsgebied te Utrecht. Dit onderzoek is uitgevoerd ten behoeve van de realisatie van verschillende grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen in dit gebied de komende jaren. Een nieuwe ecologische quickscan van het stationsgebied is noodzakelijk omdat de gegevens en conclusies van de reeds uitgevoerde quickscan (Bureau Waardenburg, 2002) inmiddels verouderd zijn. Tauw heeft een nieuwe quickscan uitgevoerd.

Bij een toekomstige ruimtelijke ingreep geldt volgens artikel 9 uit het Besluit op de Ruimtelijke Ordening een onderzoeksplicht. Deze onderzoeksplicht geeft aan dat voor een toekomstige ruimtelijke ontwikkeling onderzoek verricht moet worden naar de bestaande toestand van het gebied en naar de mogelijke en wenselijke ontwikkelingen in het gebied. Hieronder valt ook een onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet. De omschrijving van het wettelijke kader is terug te vinden in bijlage 1.

Het plangebied is niet gelegen aan of maakt geen deel uit van een Vogelrichtlijngebied, Habitatrichtlijngebied of een ander gebied wat valt onder de Natuurbeschermingswet 1998. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de Provinciale Ecologische Hoofd Structuur (PEHS) en er is hier dus geen sprake van aanvullende gebiedsbescherming (bron: www.provincie-utrecht.nl).

1.2 Methode

De actuele natuurwaarden van het plangebied zijn bepaald aan de hand van literatuuronderzoek in combinatie met een veldbezoek. In het literatuuronderzoek worden verspreidingsatlassen en internetbronnen geraadpleegd. Het veldbezoek is gericht op het verkrijgen van een goede indruk van de in het plangebied verwachte flora en fauna en te controleren of de verwachte soorten ook daadwerkelijk in het plangebied voor kunnen komen.

Met de verkregen informatie kan een goede inschatting worden gemaakt van de actuele en toekomstige betekenis van het gebied voor de beschermde natuurwaarden. Vervolgens wordt een inschatting gemaakt van de te verwachten effecten ten gevolge van de voorgenomen werkzaamheden op de aanwezige flora en fauna in het plangebied. Ook geven de resultaten uitsluitsel of en in welke mate aanvullend onderzoek noodzakelijk wordt geacht en of een ontheffing dient te worden aangevraagd.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een overzicht van het plangebied gegeven. Hoofdstuk 3 beschrijft de huidige beschermde natuurwaarden van het plangebied op basis van de resultaten uit het literatuuronderzoek en veldbezoek. In hoofdstuk 4 worden de mogelijke effecten beschreven van de voorgenomen werkzaamheden. Ten slotte worden conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 5 gegeven.

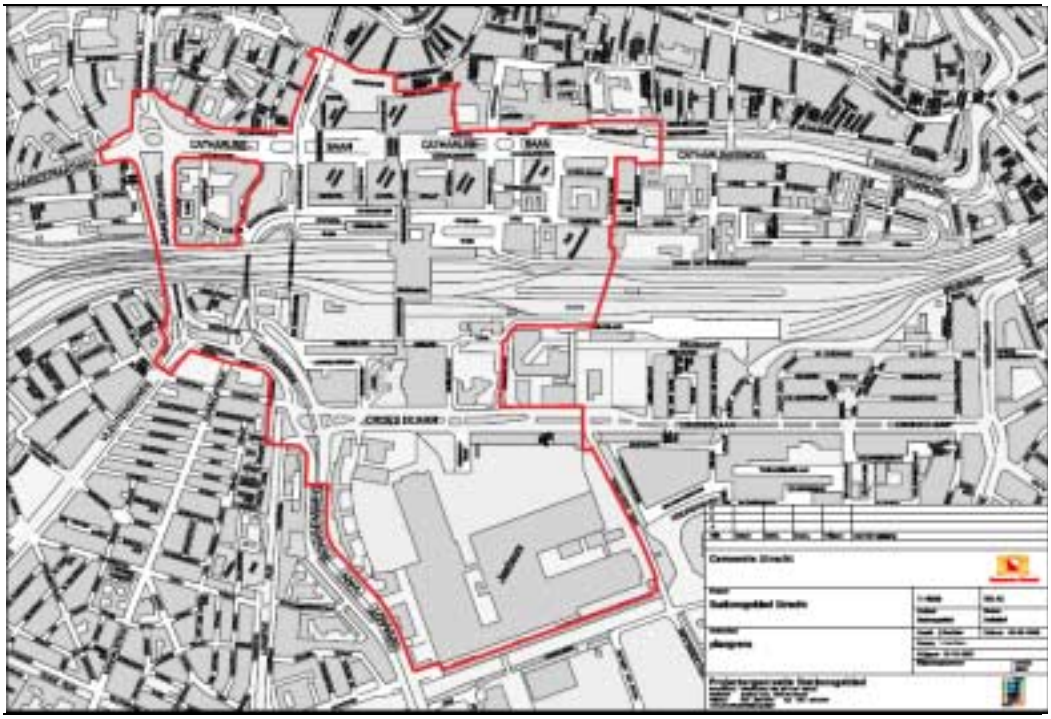

Figuur 1.1 Huidige situatie Catharijnebaan, ter hoogte van het Moreelse park.

2 Onderzoekslocatie

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied bevindt zich in het hart van Utrecht in sterk verstedelijkt gebied. Publiek transport en detailhandel zijn de voornaamste functies in dit gebied. Het plangebied zoals weergegeven in figuur 2.1 wordt aan de oostzijde begrensd door de Catharijne Baan en muziekpaleis Vredenburg. Aan de westzijde wordt het gebied begrensd door de Fentener van Vlissingenkade en het Merwedekanaal. Zowel de noord- als de zuidgrens loopt in hoeken om de bestaande bebouwing heen, daarbij zijn aan de noordzijde enkele grotere verkeerspleinen bij het plangebied getrokken, het Westplein en beide zijden van de Daalse tunnel.
De groenstructuren in het gebied bestaan voornamelijk uit aangeplante groenvoorzieningen, lijnvormig langs wegen of in de vorm van kleine (historische) plantsoenen: het Smakkelaarsveld, Moreelse park en Park Nieuweroord . In deze parken en langs de Catharijnesingel staan enkele zeer oude bomen van uiteenlopende soort. De beplanting langs overige wegen en rotondes in het plangebied bestaat uit vrij jonge bomen gecombineerd met onderhoudsvriendelijke ondergroei.

Figuur 2.1 Overzicht van het plangebied. Deze kaart is noordwest georiënteerd (Bron: Gemeente Utrecht, 2008).

De dier en plantensoorten die er voorkomen zijn hoofdzakelijk soorten die zich hebben aangepast aan de urbane omgeving of daarvan sterk afhankelijk zijn bij gebrek aan oorspronkelijke habitat (rots en reliëfrijk landschap).

2.2 Werkzaamheden

De werkzaamheden die plaats gaan vinden zijn talrijk en worden hieronder globaal omschreven. Het centraal station wordt vernieuwd en zowel aan de oost als westzijde hiervan is ingrijpende stedelijke vernieuwing gepland. Het betreft vooral sloop en herbouw werkzaamheden en renovaties van verschillende bestaande gebouwen in het gebied. Enkele ingrijpende veranderingen zijn de restauratie van de Catharijnesingel, de vernieuwing van Hoog-Catharijne en de aanleg van de Westpleintunnel (zie figuur 2.2).

Figuur 2.2 Plangebied met geplande ruimtelijke ontwikkelingen (bron: www.CU2030.nl)

Om de voorgenomen ontwikkelingen in het stationsgebied te realiseren moeten enkele gebouwen en groenstructuren gewijzigd worden of verdwijnen. Hieronder wordt per geplande ontwikkeling beschreven wat de ecologisch relevante werkzaamheden zijn, daarbij worden alleen de grote lijnen beschreven en wordt niet ingegaan op alle geplande werkzaamheden:

- Algemeen. Voor de uitvoering van het totale plan wordt over een periode van meerdere jaren gewerkt. In het gebied ontstaat voor langere tijd een gewijzigde situatie met betrekking tot geluids- en licht overlast en veranderende verkeersstromen.

Wijzigingen in gebouwen en bestrating

- Nieuwbouw vervangt bestaande bouw. Door nieuwbouw en renovatie veranderen bestaande gebouwen en wordt de 'bekende' omgeving gewijzigd. Dit betekent dat huidige holtes, spleten en gaten in bebouwing kunnen verdwijnen, maar ook dakstructuren en vliegroutes kunnen worden gewijzigd.

Wijzigingen in groenstructuren

- Doortrekken Catharijnesingel. De singel (stadsbuitengracht) wordt doorgetrokken en aangesloten bij de stadsgracht aan de Nieuwe kade. Om de gracht te kunnen doortrekken moet de bossage die nu op de kopse kant van het water aan de Catharijnesingel ligt gekapt worden. Om de gracht bij de Nieuwkade aan te sluiten moeten ook daar enkele bomen gekapt worden. Langs de Catharijnebaan staan aan weerszijde bomenrijen die, zoals het zich nu laat aanzien, bij de aanpassingen slechts gedeeltelijk kunnen worden gespaard.
- Smakkelaarsveld. Op de plek van het Smakkelaarsveld wordt de nieuwe bibliotheek, de HOV-lijn en de tijdelijke fietsenstalling gebouwd. Hiervoor moeten bomen worden gekapt.
- Daalse tunnel. Aan weerszijde van de tunnel en rondom de rotonde aan de noordoostzijde van de Daalse tunnel bevinden zich enkele bossages. Bij herinrichting worden deze mogelijk deels of geheel gekapt om plaats te maken voor een nieuwe weginrichting.
- Westplein. Ook op en rond het Westplein staan enkele kleine bossages. Deze moeten mogelijk worden gekapt om het plein samen met de kop van Lombok te ontwikkelen tot 'wijkingang' en 'verbindingszone tussen oost en west'.
- Doortrekken Leidsche Rijn. Voor het doortrekken van de Leidsche Rijn moet een bossage gekapt worden aan de Leidsche kade. Ook loopt de 'nieuwe' Leidsche Rijn over het huidige Westplein en wordt de loop verlegd bij het Smakkelaarsveld.
- Jaarbeursgebied. Het Jaarbeursterrein wordt opnieuw ingericht met onder andere een megabioscoop en hotel. Ook het huidige jaarbeursplein wordt opnieuw ingericht en verbonden met het nieuw aan te leggen stationsplein west. In het jaarbeursgebied staan verspreid enkele kleine bomen en enkele bakken met struikgewas. Op het huidige jaarbeursplein staat een tiental platanen. Al deze groenstructuren verdwijnen deels of helemaal.
- Croeselaan, Fentener van Vlissingenkade en Graadt van Roggenweg. Langs deze drie wegen staan lange bomenrijen. De F. van Vlissingenkade en G. van Roggenweg vormen de grens van het plangebied en de bomen kunnen daar wellicht blijven staan. Het gebied langs de Croeselaan wordt echter wel opnieuw ingericht en mogelijk worden de bomen hier deels of helemaal gekapt.

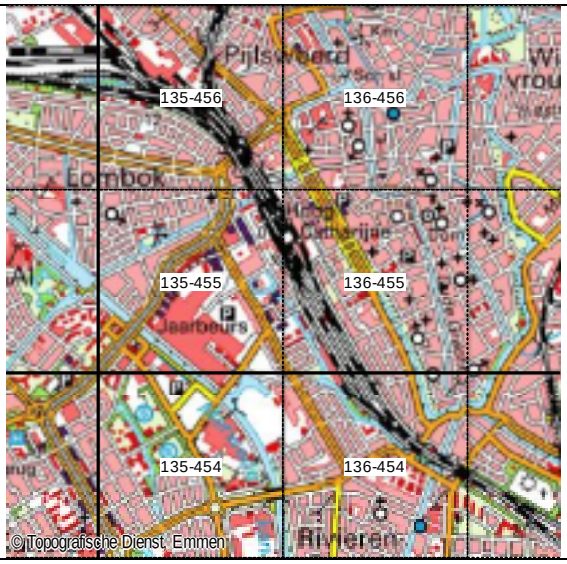
3 Beschermde natuurwaarden in het plangebied

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden alleen de (strikt) beschermde soorten beschreven die voorkomen in het plangebied en beschermd zijn door de Flora- en faunawet. Bij grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen als deze moet voornamelijk rekening worden gehouden met de beschermde soorten van tabel 2 en 3. Afhankelijk van het voorkomen van deze soorten kan een ontheffingsprocedure noodzakelijk zijn. Voor de beschermde soorten van tabel 1 geldt de zorgplicht (zie ook bijlage 1 wettelijk kader).

3.2 Vaatplanten

Literatuurstudie – De Flora- en faunawet telt ruim honderd soorten beschermde vaatplanten. Het grootste deel staat in tabel 2, maar enkele soorten zijn strikt beschermd en staan in tabel 3. Om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde vaatplanten in en in de directe nabijheid van het plangebied is vrij op te vragen informatie van het natuurloket geraadpleegd. In het kader van het literatuuronderzoek is informatie opgevraagd van de volgende kilometerhokken; 135–456, 136–456, 135–455, 136–455, 135–454 en 136–454 (figuur 3.1). Alle kilometerhokken zijn voor de

Figuur 3.1 Overzicht van de ligging van het onderzoeksgebied en de in de natuurloket database opgevraagde kilometerhokken (bron: www.natuurloket.nl)

soortgroep vaatplanten volgens de FLORON normering goed[1] onderzocht. In geen van de kilometerhokken worden meer (strikt) beschermde (tabel 2 en tabel 3) soorten vermeld. Wel zijn in alle kilometerhokken vaatplanten genoemd die staan vermeld op tabel 1. In de door Tauw uitgevoerde onderzoeken op het Smakkelaarsveld en Vredenburg (Tauw 2007, 2006) zijn geen beschermde vaatplanten waargenomen.

Veldbezoek – In algemene zin ontbreken in het plangebied ecotopen, waarvan meer strikt beschermde, tabel 2 en 3 vaatplanten afhankelijk zijn. Lokaal kunnen echter enkele beschermde individuen voorkomen. Kansrijke locaties hiervoor zijn ondermeer de Catharijnesingel, in de kademuurtjes langs de Leidsche Rijn (niet ter hoogte van het Smakkelaarsveld; Tauw, 2007) en ook op en rond het spoorweg emplacement kunnen beschermde soorten voorkomen (zie hoofdstuk 4 voor aanbevelingen nader onderzoek). Transport van zaden via de NS en de vele kleine stukjes braakliggende grond rond de sporen verhogen deze kans.
Tijdens het veldbezoek is één beschermde plant aangetroffen. De eerder aangetroffen beschermde gele helmbloem (Bureau Waardenburg 2002) is weer aangetroffen op dezelfde plaats, onder een muurtje in de middenberm van de Catharijnebaan. Er is slechts één individu waargenomen. Het is echter mogelijk dat er meer beschermde planten in het plangebied voorkomen.

3.3 Vogels

Literatuurstudie – Vogels zijn door de Flora- en faunawet (tabel 2) beschermd tijdens het broedseizoen. Voor enkele soorten die sterk afhankelijk zijn van de nestlocatie zoals de gierzwaluw, slechtvalk en grote bonte specht geldt dat nestlocaties jaarrond beschermd zijn (Flora- en faunawet art. 11).
Van de kilometerhokken in het stationsgebied zijn er slechts twee goed[2] onderzocht op broedvogels. In kilometerhok 135–456 zijn 22 soorten waargenomen. In kilometerhok 136–454 zijn 30 broedvogelsoorten waargenomen. Onderzoek van Tauw rond Hoog-Catharijne (Tauw 2007_2) heeft aangetoond dat er mogelijk gierzwaluwen broeden op de gebouwen in dit gebied (zie hoofdstuk 4 voor aanbevelingen nader onderzoek).

Veldbezoek – Tijdens het veldbezoek is een aantal vogelsoorten waargenomen te weten: winterkoning, boomkruiper, huismus, pimpelmees, koolmees, vink, grote gele kwikstaart, merel, spreeuw, zanglijster, houtduif, stadsduif, waterhoen, meerkoet, fuut, wilde eend, kauw, ekster, zwarte kraai, kokmeeuw en zilvermeeuw.

[1] Het kilometerhok waarin het plangebied ligt, is onderzocht door FLORON. Een goede inventarisatie betekent dat het aantal aangetroffen soorten groter is dan het gemiddelde van het ecodistrict minus de standaarddeviatie. ‘Goed’ geïnventariseerd is de hoogste classificatie.
[2] Een kilometerhok is goed onderzocht als er na 1995 twee keer een proefvlak (15-500 ha) is onderzocht door SOVON.

Nesten van ekster en houtduif zijn in vrijwel elke bossage waargenomen. Op het dak van de jaarbeurs bevindt zich een meeuwenrustplaats met ongeveer 150 individuen (gemengd kok- en zilvermeeuw). Onder de toegangsboog naar de jaarbeurs zijn enkele paren huismussen waargenomen die daar broeden. Waarnemingen van Tauw medewerkers uit voorgaande jaren bevestigen deze broedplaatsen (Tauw 2006_2). Ook de andere waargenomen soorten broeden zeer waarschijnlijk in het plangebied. De bossages en de hoge gebouwen in het plangebied kunnen ook een verblijfplaats zijn voor soorten waarvan de nestlocatie jaarrond beschermd is. De grote bonte specht, gierzwaluw en slechtvalk kunnen in het plangebied voorkomen en tot broeden komen. Het is niet uit te sluiten dat ook de grote gele kwikstaart broedt in het plangebied. De soort is de laatste jaren in opmars. De nestlocatie is tevens jaarrond beschermd (SOVON 2002).

Figuur 3.2 Impressie van natuurwaarden in het plangebied. Broedvogels zijn talrijk in de oude bomen van het Moreelse Park. Spreeuwen en stadsduiven slapen in de gevel van het Beatrixtheather. Vleermuizen hebben een winterverblijf in de Inktpot.

3.4 Zoogdieren

Literatuurstudie – Voor zoogdieren bestaat geen landsdekkende informatie over het voorkomen van soorten op kilometerhok niveau. Natuurloket geeft aan dat het gebied slecht of niet onderzocht is. Er wordt één melding gemaakt van een beschermde soort in kilometerhok 136–455. Het gaat hier waarschijnlijk om een vleermuissoort. De verouderde zoogdierenatlas (Broekhuizen et al. 1992) geeft voor het plangebied geen beschermde (tabel 2 en 3) soorten weer. Meer algemene grondgebonden zoogdieren, zoals de huisspitsmuis, kunnen wel worden aangetroffen, maar door de sterke verstedelijking met name in de parkjes.
De vleermuizenatlas (Limpens et al. 1997) geeft aan dat de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in het plangebied kunnen voorkomen. Een winterverblijfplaats van vleermuizen met een omvang van 700 individuen bevindt zich in “de Inktpot”, het kantoor van NS vastgoed aan de Catharijnebaan. Deze kolonie bestaat voornamelijk uit gewone dwergvleermuizen die foerageren in de omgeving van het stationsgebied. Tauw is bekend met foerageerplaatsen en vliegroutes langs de beplanting van de Catharijnebaan, Catharijnesingel, Vredenburgplein en Jaarbeurs (Tauw 2006, 2006_2 en 2007_2) . De watervleermuis is bekend van de Kromme Rijn, tot de

hoogte van station Galgenwaard, mogelijk kan de soort ook verder stadinwaarts voorkomen. Over andere winterverblijven en zomerverblijfplaatsen in het stationsgebied is geen informatie beschikbaar.

Veldbezoek – Het grote aantal gebouwen in het stationsgebied en de aanwezige (lijnvormige) groenstructuren maakt het plangebied geschikt voor vleermuizen. Er bevinden zich mogelijk meer winterverblijven en zomerverblijfplaatsen in het plangebied. De groene omgeving van “de Inktpot” en de overige groenstructuren in het stationsgebied, zoals de lijnvormige beplanting langs de Croeselaan, Fentener van Vlissingenkade, Graadt van Roggenweg, de bossages op het Westplein en rond de Daalse tunnel zijn ook geschikt als foerageerterrein voor vleermuizen. In welke aantallen vleermuizen van deze structuren gebruik maken is niet bekend (zie hoofdstuk 4 voor aanbevelingen nader onderzoek). Er zijn tijdens het veldbezoek geen grondgebonden zoogdieren waargenomen.

3.5 Vissen

Literatuurstudie – Voor de soortgroep vissen geeft natuurloket aan dat geen onderzoek heeft plaatsgevonden. Tijdens visonderzoek wat eerder door Tauw is uitgevoerd ter hoogte van het Smakkelaarsveld (Tauw 2007) zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Ook de Utrechtse visatlas geeft geen beschermde soorten voor het gebied (Jong 2003).

Veldbezoek – Tijdens het veldbezoek zijn ook geen wateren aangetroffen waarin beschermde vissen worden verwacht.

3.6 Amfibieën en reptielen

Literatuurstudie – De Natuurloket rapporten geven aan dat de geselecteerde hokken slecht of niet onderzocht zijn. De hokken 136–455 en 136–456 zijn respectievelijk matig en slecht[1] onderzocht; in beide hokken wordt een beschermde Flora- en faunawet soort vermeld (tabel 2 of 3) Het betreft hier waarnemingen die gedaan zijn in of rondom de Stadsbuitengracht of mogelijk in een tuinvijver. Duidelijk is dat deze soort is waargenomen buiten het plangebeid, vanwege het ontbreken van geschikt habitat voor strikt beschermde soorten *binnen* het plangebied. Het is onduidelijk om welke soort het hier gaat.

Veldbezoek – Tijdens het veldbezoek zijn geen wateren aangetroffen die geschikt zijn voor amfibieën. Met name de graad van verstedelijking en de zeer steile oevers van de stedelijke wateren maken deze ongeschikt.

[1]De onderzoeksintensiteit voor reptielen en amfibieën is hoofdzakelijk gebaseerd op het aantal waarnemingen van de betreffende soortgroep (amfibieën of reptielen) per kilometerhok. Daarnaast is in de beoordeling meegewogen of de waarnemingen voldoende goed verspreid zijn over de seizoenen en over de aangetroffen soorten.

3.7 Overige soorten

Uit zowel de literatuurstudie en het veldbezoek blijkt dat het niet aannemelijk is dat er in het plangebied nog andere soorten (vlinders, libellen e.d.) zijn te verwachten die een (strikte) bescherming genieten (tabel 2 en tabel 3). Geschikt leefgebied waarin dergelijke soorten kunnen voorkomen is niet aanwezig in het plangebied.

3.8 Samenvatting

Tabel 3.1 Overzicht van de mogelijk in het plangebied aanwezige soorten welke een beschermde status genieten door middel van de Flora- en faunawet.

Soortgroep	Soortnaam	FF-wet tabel 2	FF-wet tabel 3
Vaatplanten	o.a. Gele helmbloem	x	
Broedvogels	Alle broedvogels	x	
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis		x
	Laatvlieger		x
	Watervleermuis		x

Figuur 3.3. Huismussen broeden in de toegangsboog op het jaarbeursterrein.

4 Effectbeschrijving

4.1 Samenvatting werkzaamheden

- Algemeen. Voor de uitvoering van het totale plan wordt over een periode van meerdere jaren gewerkt. In het gebied ontstaat voor langere tijd een gewijzigde situatie met betrekking tot geluids- en licht overlast en veranderende verkeersstromen.

Wijzigingen in gebouwen en bestrating
- Nieuwbouw vervangt bestaande bouw. Huidige holtes, spleten en gaten in bebouwing kunnen verdwijnen, maar ook dakstructuren en vliegroutes worden gewijzigd.

Wijzigingen in groenstructuren
- Kappen van Groenstructuren

4.2 Toetsingscriteria en effecten

4.2.1 Toetsingscriteria

De toetsingcriteria zijn de beschermde soorten die mogelijk in het plangebied voorkomen en het plangebied (of delen van het plangebied) gebruiken als hun leefgebied. Welke soorten dit zijn en waarom deze soorten (mogelijk) in het plangebied voorkomen is beschreven in hoofdstuk 3. In dit hoofdstuk wordt per beschermde soort bepaald of de geplande werkzaamheden een negatief effect voor deze soorten (toetsingscriteria) op kunnen leveren. Hieronder staan nogmaals de soorten genoemd, die in dit geval van belang zijn. De ‘tabellen’ verwijzen naar het beschermingsregime van de Flora- en faunawet (zie ook bijlage 1).

Tabel 1: Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor bestendig beheer, onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2: Vaatplanten en alle broedvogels.

Tabel 3: Gewone dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis.

4.2.2 Effecten

De effecten op de beschermde soorten van de in paragraaf 4.1 besproken werkzaamheden zijn verstoring en habitatverlies door het herinrichten van het plangebied. Door het kappen van bossages en struikgewas verdwijnt nestgelegenheid voor broedvogels. Sloop, nieuwbouw en renovatie heeft gevolgen voor soorten die van gebouwen afhankelijk zijn voor nestgelegenheid, verblijf- of standplaats. Beschermde soorten die in het plangebied kunnen voorkomen en hier

hinder van ondervinden zijn op en in gebouwen broedende vogelsoorten, zoals gierzwaluwen en meeuwen; vleermuizen die spleten en holten in gebouwen benutten als verblijfplaats en kraamkamer; vaatplanten die afhankelijk zijn van standplaatsen op ‘hard substraat’.

4.3 Toetsing

In de volgende subparagrafen wordt beschreven of en in welke mate er een effect wordt verwacht op de beschermde soorten (4.2.1) als gevolg van de werkzaamheden (4.1). Als een effect wordt verwacht, dient de soort wel daadwerkelijk in het plangebied aanwezig te zijn. Als dit niet of onvoldoende bekend is, wordt een nader onderzoek naar deze soort(groep) aanbevolen. Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek kan het exacte effect vervolgens worden bepaald.

4.3.1 Vogels

Er moet nader onderzoek plaatsvinden naar broedvogels die gebruik maken van de bestaande bebouwing. Met name van soorten, zoals de gierzwaluw en slechtvalk waarvan de nestlocatie jaarrond beschermd is moet onderzocht worden hoe zij gebruik maken van de bestaande bebouwing. Het is goed mogelijk dat door de voorgenomen ontwikkeling nestlocaties verdwijnen. Voor de broedvogels die gebruik maken van groenstructuren worden geen negatieve effecten verwacht mits de voorgenomen werkzaamheden worden gestart na of voor het broedseizoen. Het broedseizoen loopt van half maart tot half juli. Dit is echter indicatief, ook buiten deze periode zijn broedende vogels beschermd. De nestlocatie van de huismus is niet jaarrond beschermd en hier kan dus buiten het broedseizoen gewerkt worden.

4.3.2 Zoogdieren

Van vleermuizen is bekend dat deze gebruik maken van het stationsgebied. Op enkele plaatsen in het stationsgebied zijn in het verleden foeragerende vleermuizen waargenomen door Tauw. Ook is bekend dat een grote kolonie gewone dwergvleermuizen in de winter verblijft in “de Inktpot”, het kantoor van NS Vastgoed. De aanwezige groenstructuren en lijnvormige beplanting langs wegen zijn voor vleermuizen geschikt als vliegroute en foerageerterrein. Door de werkzaamheden verdwijnt veel van dit groen. Ook is het mogelijk dat verblijfplaatsen in gebouwen verdwijnen door sloop of renovatie. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen hoe vleermuizen gebruik maken van het plangebied. Vervolgens kan pas een exacte effectbepaling worden uitgevoerd.

4.3.3 Vaatplanten

Een beschermde soort, de Gele Helmbloem, is waargenomen in het plangebied. Het is mogelijk dat er meer standplaatsen van deze soort zijn in het plangebied. In een vorige studie is de Gele Helmbloem twee maal aangetroffen (Bureau Waardenburg 2002). Daarnaast zijn enkele locaties in het gebied geschikt voor andere beschermde soorten. Met name kademuurtjes en het spoorwegemplacement. Aanvullend onderzoek naar vaatplanten moet uitwijzen of er meer beschermde vaatplanten voorkomen in het gebied.

4.3.4 Overige soorten en de zorgplicht

Alle soorten die niet vermeld staan op tabel 2 of tabel 3 van de Flora- en faunawet worden gerekend tot de overige, meer algemene, soorten. Voor de betreffende soorten geldt wel de zorgplicht. De zorgplicht handelt vanuit het principe dat voor de wet alle dieren van onvervangbare waarde zijn en dat mensen daar zorgvuldig mee moeten omspringen.

Figuur 4.1. Impressie natuurwaarden. Bomenrij langs de Fentener v. Vlissingenkade. Oude wilgen op het Smakkelaarsveld. Te kappen bossage ten behoeve van het doortrekken van de stadsbuitengracht. Hoge gebouwen zijn geschikt voor gierzwaluwen als nestlocatie.

5 Conclusie en aanbevelingen

5.1 Conclusies

Op grond van de beschikbare gegevens en de uitgevoerde beoordeling worden de volgende conclusies getrokken.

- Uit de quick-scan blijkt dat mogelijk beschermde vaatplanten, vleermuizen en broedvogels voorkomen in het plangebied en dat deze soortgroepen een mogelijk negatief effect ondervinden als gevolg van de geplande werkzaamheden.
- Aanvullend soortgericht onderzoek is nodig om vast te stellen of beschermde vaatplanten, broedvogels en vleermuizen daadwerkelijk in het gebied voorkomen en hoe deze daarvan gebruik maken. Naar aanleiding van dit onderzoek kan het exacte effect bepaald worden en wordt duidelijk of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd.
- De werkzaamheden dienen voor het broedseizoen van vogels te starten. Het broedseizoen loopt van circa half maart tot half juli. Deze periode is indicatief, ook buiten deze periode zijn broedende vogels beschermd. Indien werkzaamheden in het broedseizoen zijn gepland, dient vooraf volledige zekerheid te worden verkregen dat hierdoor geen broedende vogels worden verstoord.

5.2 Aanbevelingen

Op basis van de beschikbare gegevens en de uitgevoerde beoordeling worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- Er staan enkele zeer oude bomen in het plangebied. Deze hebben een ecologische én ethische meerwaarde en moeten vanuit ecologisch oogpunt gespaard worden waar dit kan. Voornamelijk uitgekiend handelen bij het hergraven van de stadsbuitengracht is van belang.
- De jongere platanen die langs het Smakkelaarsveld staan (Leidsche veer en Daalsesingel), op het zuidwestelijke stationsplein, het Jaarbeursplein en in de middenberm tegenover “de Inktpot” (zie ook figuur 1.1) kunnen mogelijk geïntegreerd worden in de nieuwe bebouwing en bestrating. Dit levert ook optische winst op, een oude boom is mooier dan jonge aanplant.
- Aanvullende groenstructuren rond de Inktpot en langs de zuidelijke nieuwe Catharijnesingel kunnen Park Nieuweroord verbinden, via het Moreelse Park, met de bossages langs de stadsbuitengracht. Met name Park Nieuweroord kan met zijn prachtige oude bomen ecologisch en voor publiek aantrekkelijker worden gemaakt door het plaatsen van diervriendelijke ondergroei.
- Bij het kiezen van groene accenten moet gekozen worden voor bomen en struiken die een positieve invloed hebben op urbane en adaptieve soorten. Door het plaatsen van kunstmatige

rust- en nestgelegenheid kan men binnen het stedelijke gebied een diervriendelijke omgeving creëren (Bureau Waardenburg, 2002).

- Muren, slordig gemetseld met kalkhoudende specie, zoals in het Griftpark, worden zeer gewaardeerd door het publiek en kunnen een rijke vegetatie opleveren. Deze muren kunnen bijvoorbeeld gerealiseerd worden langs de nieuwe stadsbuitengracht en Leidsche Rijn in plaats van de nu gebruikte metalen beschoeiing die geen plantengroei toelaat. (Bureau Waardenburg, 2002).
- De ecologische mogelijkheden voor stadssoorten in een grootschalig ontwikkelingsgebied als deze zijn groter dan men doorgaans denkt. Ecologische voorzieningen kunnen bij het grote publiek onder de aandacht worden gebracht door natuureducatie. Denk hierbij aan “stadsnatuurroutes” en informatie bij bijzondere locaties. Hierdoor kan ook de burger zich bewust worden van wat er leeft in de stad en hoe de gemeente hiermee omgaat.

6 Geraadpleegde bronnen

6.1 Literatuur

[Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Bureau Waardenburg bv, R. van Eekelen, M.M.B. van Os, 2002]
Rapport: Beschermde soorten in stationsgebied Utrecht.

[Jong, T.H. de, R. Beenen, P. Heuts, 2003]
Atlas van de Utrechtse vissoorten, De verspreiding van vissoorten in de provincie Utrecht en het beheersgebied van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Provincie Utrecht en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Drukwerk Plantijncasparie.

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]
Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[SOVON, 2002]
SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 – 2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

[Tauw bv, F. Aarts, 2006]
Notitie: Vleermuizenonderzoek Vredenburg, Utrecht.

[Tauw bv, F. Aarts, 2006_2]
Notitie: Vleermuisinventarisatie Jaarbeursterrein, gemeente Utrecht.

[Tauw bv, L. Hoogenstein, F. Aarts, H. Kroodsma, 2007]
Rapport: Ecologisch onderzoek Smakkelaarsveld, Utrecht.

[Tauw bv, F. Aarts, 2007_2]
Notitie: Vleermuizen- en gierzwaluwonderzoek Hoog-Catharijne, Utrecht.

6.2 Internetbronnen

www.natuurloket.nl
www.provincie-utrecht.nl
www.CU2030.nl
www.utrecht.nl

Bijlage

1 Wettelijk kader

Wettelijk kader

Flora- en faunawet
De Flora- en faunawet voorziet in de bescherming van een vrij groot aantal in Nederland in het wild voorkomende dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en circa 100 plantensoorten zijn te vinden op lijsten, die deel uitmaken van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Algemene soorten (geen ontheffing nodig)
Tabel 2: Schaarse soorten + broedvogels
Tabel 3: Zeldzame en bedreigde soorten (ondermeer alle vleermuizen)

In het kader van de Flora- en faunawet is begin 2005 een Algemene Maatregel van Bestuur in werking getreden. Binnen deze AMvB is de stelling, dat voor alle beschermde soorten ontheffing moet worden verkregen voordat mag worden gestart met de werkzaamheden, ten dele losgelaten. Een aantal algemene soorten, de zogenaamde tabel 1-soorten, mag vanaf 2005 bij bepaalde activiteiten worden verstoord zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Voorbeelden zijn de gewone dotterbloem, bruine kikker, vos en kleine watersalamander. Het gaat daarbij om de volgende categorieën werkzaamheden:

beheer en onderhoud (bijv. waterschapsbeheer, natuurbeheer, landbouw);
gebruik (bijv. recreatie) en
ruimtelijke ontwikkeling (bijv. waterbouw, wegenaanleg).

Activiteiten, die binnen deze categorieën vallen, kunnen onder voorwaarden zonder ontheffing worden uitgevoerd, óók als dit schadelijke effecten heeft voor bepaalde beschermde soorten. De zorgplicht blijft voor deze soorten echter gewoon gelden.

De vrijstelling geldt niet voor soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3. Hiervoor is een ontheffing nodig wanneer het gaat om een ruimtelijke ontwikkeling. Voor bestendig beheer, onderhoud en gebruik geldt wél een vrijstelling voor deze soorten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Ontheffing
Wanneer beschermde soorten worden aangetast die niet tot de algemene beschermde soorten behoren, dan moet een ontheffing worden verkregen. Hierbij geldt voor bepaalde soorten een lichte toets en voor andere soorten een uitgebreide toets. Voor de tabel 3-soorten kan alleen vrijstelling/ontheffing worden verleend indien aan de volgende criteria wordt voldaan:

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing; Dat betekent dat er *alternatieven* (zowel voor de locatie als voorgenomen ruimtelijke ingreep) onderzocht moeten worden voor de in het geding zijnde activiteit;
Er is sprake van de belangen, vermeld in art. 75, lid 4, sub a of genoemd in art. 2 van Vrijstellingsbesluit. Een essentiële ontheffingsgrond voor een ruimtelijk project of plan komt naar voren in art. 2 van het Vrijstellingsbesluit. Ontheffing kan worden verleend indien er sprake is van "*dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale en economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten*";
Er wordt geen afbreuk gedaan aan de *gunstige staat van de instandhouding* van de soort.

Voor de tabel 2-soorten, de zogenaamde "Overige soorten", exclusief alle vogelsoorten, geldt de lichte toets: alleen de derde voorwaarde. Voor vogels kan de Minister enkel ontheffing verlenen voor overtreding van artikel 10 (opzettelijk verontrusten) nadat de uitgebreide toets doorlopen is.

Indien de gunstige staat van de betrokken soort(en) in het geding komt, dienen maatregelen te worden genomen om de instandhouding te garanderen. Dat kan door compenserende, maar ook mitigerende maatregelen te nemen. Of en welke compenserende en/of mitigerende maatregelen nodig zijn, kan de minister van LNV in de voorschriften bij de vergunning aangeven. De minister van LNV verleent uiteindelijk ontheffing van artikel 75 van de Flora- en faunawet.

Stappenplan
Voordat kan worden gestart met eventueel verstorende werkzaamheden geeft de wet aan dat de volgende handelingen moeten worden doorlopen: bepaling van de waarde ter plaatse van het plangebied en haar directe omgeving voor (beschermde) planten- en diersoorten; bepaling van de effecten van de voorgenomen plannen op die soorten en hun leefgebieden; bepaling van de mogelijkheden om rekening te houden met die soorten en leefgebieden. Naarmate beter rekening kan worden gehouden met deze leefgebieden is het uiteindelijke effect geringer. De maatregelen die het effect verkleinen worden wel verzachtende of 'mitigerende' maatregelen genoemd; eventueel een vervolgtraject, wanneer mitigerende maatregelen onvoldoende blijken te zijn. Onderdeel hiervan kan uitwerking van compenserende maatregelen zijn.

Zorgplicht
Een groot aantal soorten in Nederland geniet geen directe bescherming via de Flora- en faunawet. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om vele soorten insecten, weekdieren, planten, et cetera. Voor deze soorten geldt enkel de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet).

Bijlage 2 Ecologisch onderzoek Stationsgebied Utrecht - 20 januari 2009

Tauw

Ecologisch onderzoek stationsgebied Utrecht

Vleermuizen, vaatplanten en broedvogels

20 januari 2009

Kenmerk R001-4570833RJR-kmi-V01-NL

Verantwoording

Titel	Ecologisch onderzoek stationsgebied Utrecht
Opdrachtgever	Ingenieurs Combinatie Utrecht
Projectleider	drs. Frank Aarts
Auteur(s)	drs. Jeroen Reimerink, ir. Pim de Kwaadsteniet en drs. Frank Aarts
Projectnummer	4570833
Aantal pagina's	38 (exclusief bijlagen)
Datum	20 januari 2009
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
afdeling Water
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon (030) 282 48 24
Fax (030) 288 94 84

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom.
De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Inhoud

Verantwoording en colofon **3**

1 Inleiding **7**
1.1 Aanleiding 7
1.2 Leeswijzer 7
1.3 Inventarisatiegebied 7
1.4 Werkzaamheden 8

2 Methode **11**
2.1 Inleiding 11
2.2 Inventarisatiemethode vleermuizen 12
2.3 Vaatplanten 13
2.4 Broedvogels 14

3 Resultaten en Interpretatie **17**
3.1 Waarnemingen van vleermuizen 17
3.1.1 Omgeving Smakkelaarsveld en Catharijnebaan 17
3.1.2 Nieuweroord, Moreelsepark en Catharijnesingel 19
3.1.3 Stationsplein en spoorbaangebied 20
3.1.4 Daalsetunnel en Westplein 20
3.1.5 Croeselaan en Jaarbeursgebied 21
3.1.6 Overige waarnemingen van vleermuizen 22
3.2 Vaatplanten inventarisatie 22
3.2.1 Deelgebied 1 Oostkade Leidsche Rijn 23
3.2.2 Deelgebied 5-11 Croeselaan 23
3.2.3 Deelgebied 15- 23 Catharijnebaan 24
3.2.4 Deelgebied 24- 26 Oostzijde Daalsetunnel 25
3.2.5 Deelgebied 30 - 31 Moreelsepark en park Nieuweroord 25
3.3 Waarnemingen van broedvogels 25
3.4 Samenvatting en Interpretatie 28
3.4.1 Vleermuizen 28
3.4.2 Vaatplanten 28
3.4.3 Broedvogels 28

4 Effectbeschrijving **31**
4.1 Samenvatting werkzaamheden 31

4.2 Toetsingscriteria en effecten 31
4.2.1 Toetsingscriteria 31
4.2.2 Effecten bouwfase 32
4.2.3 Effecten exploitatiefase 32
4.3 Toetsing 32
4.3.1 Vleermuizen 33
4.3.2 Vaatplanten 33
4.3.3 Broedvogels 33
4.3.4 Overige soorten en de zorgplicht 34

5 Conclusies 35
5.1 Vleermuizen 35
5.2 Vaatplanten 35
5.3 Broedvogels 36

6 Aanbevelingen 37
6.1 Kansen voor vleermuizen 37
6.2 Kansen voor vaatplanten 37
6.3 Kansen voor broedvogels 38
6.4 Educatie 38

7 Bronnen 39

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Projectorganisatie Stationsgebied (POS) Utrecht heeft Tauw bv een oriënterende quickscan uitgevoerd in het stationsgebied van Utrecht (Tauw 2008). Hieruit is gebleken dat aanvullend onderzoek nodig is naar vaste verblijfplaatsen van vleermuizen, broedvogels en standplaatsen van beschermde vaatplanten. Deze rapportage bevat de resultaten van deze soortgerichte onderzoeken.

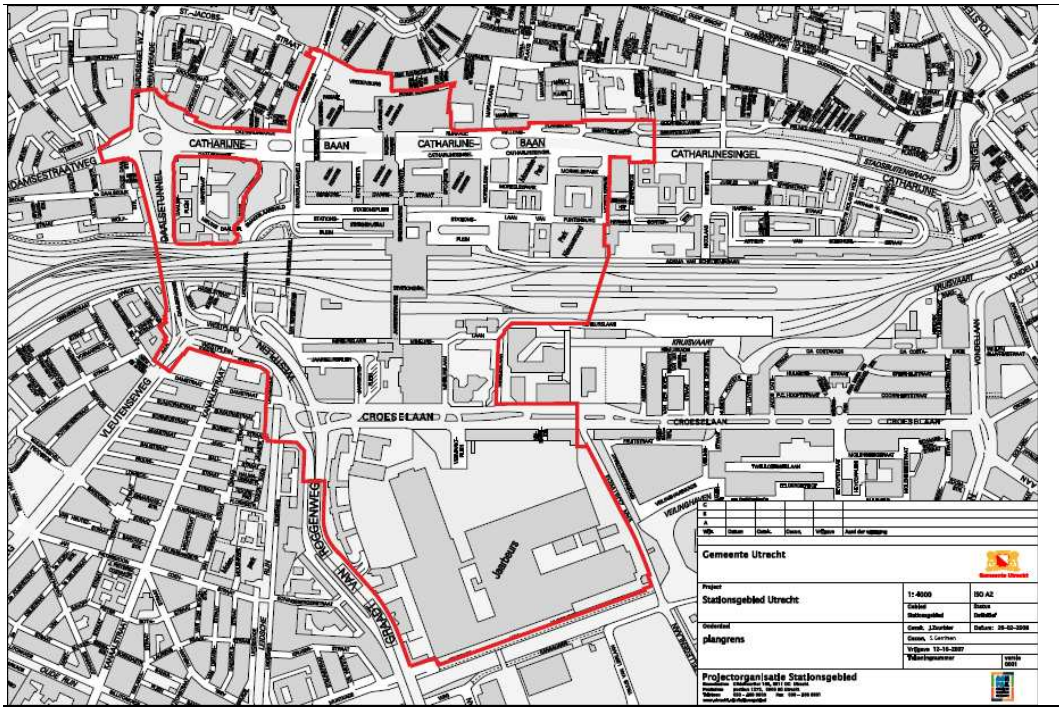
Het doel van het onderzoek is het gebiedsgebruik en de verblijfplaatsen van vleermuizen en gierzwaluwen inventariseren en de standplaatsen van beschermde flora in kaart brengen.
Het tweede doel van het onderzoek is de toetsing van het voornemen aan de Flora- en faunawet. Wanneer het gebiedsgebruik en de verspreiding van de vleermuizen, gierzwaluwen en vaatplanten bekend is, kunnen de effecten van het voornemen getoetst worden. Uit deze toetsing blijkt vervolgens of een ontheffing voor het uitvoeren van de werkzaamheden moet worden aangevraagd.

1.2 Leeswijzer

In dit hoofdstuk worden het plangebied en de geplande ontwikkelingen kort beschreven. In hoofdstuk 2 wordt de gebruikte inventarisatiemethode toegelicht. De informatie die verzameld is tijdens de veldbezoeken wordt beschreven en geïnterpreteerd in hoofdstuk 3. De toetsing en effecten van het voornemen en daaropvolgende conclusies zijn te vinden in respectievelijk hoofdstuk 4 en 5.

1.3 Inventarisatiegebied

Het plangebied zoals weergegeven in figuur 1.1 wordt aan de oostzijde begrensd door de Catharijnebaan en muziekpaleis Vredenburg. Aan de westzijde wordt het gebied begrensd door de Fentener van Vlissingenkade en het Merwedekanaal. Zowel de noord- als de zuidgrens loopt in hoeken om de bestaande bebouwing heen, daarbij zijn aan de noordzijde enkele grotere verkeerspleinen bij het plangebied getrokken, het Westplein en beide zijden van de Daalsetunnel. De groenstructuren in het gebied bestaan voornamelijk uit aangeplante groenvoorzieningen, lijnvormig langs wegen of in de vorm van kleine (historische) plantsoenen: het Smakkelaarsveld, Moreelsepark en Park Nieuweroord. In deze parken en langs de Catharijnesingel staan enkele zeer oude bomen van uiteenlopende soort. De beplanting langs overige wegen en rotondes in het plangebied bestaat uit vrij jonge bomen gecombineerd met onderhoudsvriendelijke ondergroei. De dier- en plantensoorten die er voorkomen zijn hoofdzakelijk soorten die zich hebben aangepast aan de urbane omgeving of daarvan sterk afhankelijk zijn bij gebrek aan oorspronkelijke habitat (rots en reliëfrijk landschap).

Figuur 1.1 Overzicht van het plangebied. Deze kaart is noordoost georiënteerd (Bron: Gemeente Utrecht, 2008).

1.4 Werkzaamheden

De werkzaamheden die plaats gaan vinden zijn talrijk. In deze paragraaf wordt een korte beschrijving gegeven van de werkzaamheden die van belang zijn voor beschermde soorten. Het centraal station wordt vernieuwd en zowel aan de oost- als westzijde hiervan is ingrijpende stedelijke vernieuwing gepland. Het betreft vooral sloop- en renovatiewerkzaamheden van verschillende bestaande gebouwen in het gebied. Enkele ingrijpende veranderingen zijn de restauratie van de Catharijnesingel, de vernieuwing van Hoog-Catharijne en de aanleg van de Westpleintunnel (zie figuur 1.2, www.cu2030.nl).

De volgende wijzigingen zijn gepland.

- Doortrekken Catharijnesingel. De singel (Stadsbuitengracht) wordt doorgetrokken en aangesloten bij de Stadsgracht aan de Nieuwe kade. Om de gracht te kunnen doortrekken moet de bossage die nu op de kopse kant van het water aan de Catharijnesingel ligt gekapt worden. Om de gracht bij de Nieuwkade aan te sluiten moeten ook daar enkele bomen gekapt worden. Langs de Catharijnebaan staan aan weerszijde bomenrijen die bij de aanpassingen misschien moeilijk kunnen worden gespaard.

Figuur 1.2 Plangebied met geplande ruimtelijke ontwikkelingen (bron: www.CU2030.nl)

- Smakkelaarsveld. Op de plek van het Smakkelaarsveld wordt de nieuwe bibliotheek, de HOV-lijn en een tijdelijke fietsenstalling gebouwd. Hiervoor moeten veel van de bomen, of alle bomen worden gekapt.
- Daalsetunnel. Aan weerszijde van de tunnel en rondom de rotonde aan de noordoostzijde van de Daalsetunnel bevinden zich enkele bossages. Bij herinrichting worden deze mogelijk deels of geheel gekapt om plaats te maken voor een nieuwe weginrichting.
- Westplein. Ook op en rond het Westplein staan enkele kleine bossages. Deze moeten mogelijk worden gekapt om het plein samen met de kop van Lombok te ontwikkelen tot ‘wijkingang’ en ‘verbindingszone tussen oost en west’.
- Doortrekken Leidsche Rijn. Voor het doortrekken van de Leidsche Rijn moet een bossage gekapt worden aan de Leidsekade. Ook loopt de ‘nieuwe’ Leidsche Rijn over het huidige Westplein en wordt de loop verlegd bij het Smakkelaarsveld.

- Croeselaan, Fentener van Vlissingenkade en Graadt van Roggenweg. Langs deze drie wegen staan lange bomenrijen. De F. van Vlissingenkade en G. van Roggenweg vormen de grens van het plangebied en de bomen kunnen daar wellicht blijven staan. Het gebied langs de Croeselaan wordt echter wel opnieuw ingericht en mogelijk worden de bomen hier deels of helemaal gekapt.

2 Methode

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de inventarisatiemethoden van de verschillende soortgroepen beschreven. In tabel 2.1 is een overzicht opgenomen van de veldbezoeken die zijn uitgevoerd en wat de focus van elk veldbezoek is. Het gebied uit figuur 1.1 is gebiedsdekkend binnen de rode belijning onderzocht op beschermde vleermuizen, vaatplanten en broedvogels. Daarbij zijn wel accenten aangebracht welke toegelicht zijn in onderstaande methoden.

Tabel 2.1 Data veldwerk en de focus van het veldwerk

Datum 2008	Soortgroep	Tijdstip	Focus onderzoek	Weer
1 april	Vleermuizen	Avond	Vliegroutes en foerageergebieden	Bewolkt, 10˚C, geen wind
17 april	Vleermuizen	Avond	Vliegroutes en foerageergebieden	Droog, 7˚C, geen wind
20 mei	Vleermuizen	Ochtend	Zomerverblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes	Droog, 6˚C, 2 Bft O
20 mei	Broedvogels	Avond	nesten / invliegopeningen	Droog, 18˚C, 2 Bft O
28 mei	Vleermuizen	Ochtend	Zomerverblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes	Droog, 17˚C, 4 Bft O
4 juni	Broedvogels	Avond	Nesten / invliegopeningen	Droog, 17˚C, geen wind
4 juni	Vleermuizen	Avond	Zomerverblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes	Droog, 15˚C, geen wind
11 juni	Broedvogels	Avond	Nesten / invliegopeningen	Droog, 14˚C, geen wind
11 juni	Vleermuizen	Avond	Zomerverblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes	Droog, 12˚C, geen wind
16 juli	Broedvogels	Avond	Nesten / invliegopeningen	Droog, 18˚C, geen wind
16 juli	Vleermuizen	Avond	Zomerverblijfplaatsen	Droog, 16˚C, geen wind
28 juli	Vaatplanten	Dag	Inventariseren beschermde soorten	n.v.t.
13 augustus	Vleermuizen	Avond	Winterverblijfplaatsen, paarplaatsen en foerageergebieden	Buiig, 18˚C, 4Bft ZW
19 augustus	Vaatplanten	Dag	Inventariseren beschermde soorten	n.v.t.
26 augustus	Vleermuizen	Avond	Winterverblijfplaatsen, paarplaatsen en foerageergebieden	Droog, 17˚C, 2Bft ZW
3 september	Vleermuizen	Avond	Winterverblijfplaatsen, paarplaatsen en foerageergebieden	Droog, 17˚C, 3Bft ZW

2.2 Inventarisatiemethode vleermuizen

In totaal zijn tien veldbezoeken uitgevoerd in de periode maart 2008 – september 2008. Verschillende onderdelen van het leefgebied van vleermuizen zijn onderzocht: vliegroutes foerageergebieden en verblijfplaatsen. In tabel 2.1 is weergegeven op welke data de veldbezoeken zijn gebracht en waarop de focus van het desbetreffende onderzoek ligt. Meerdere bezoeken zijn nodig, omdat vleermuizen gebruik maken van een netwerk van verblijfplaatsen en jachtgebieden, die in verschillende perioden in het jaar worden gebruikt. Door de bezoeken te spreiden wordt een goed en realistisch beeld verkregen van de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied en daarmee van de betekenis van het plangebied voor vleermuizen.

Weer

Bij het uitvoeren van de nachtelijke inventarisaties is rekening gehouden met de weersomstandigheden. Voor het uitvoeren van vleermuisonderzoek is een minimumtemperatuur van circa 10℃ gewenst, het grootste gedeelte van de nacht moet het droog weer zijn en de wind mag niet te sterk zijn (< 3 Bft). De weersomstandigheden waren gedurende alle nachten gunstig.

Ecologie van vleermuizen

Vanwege de ligging in het stedelijke gebied is de kans groot dat de vleermuizen, die het plangebied gebruiken ‘stadsvleermuizen’ zijn. De twee, met name in stedelijk gebied voorkomende vleermuizen zijn de Laatvlieger en de Gewone dwergvleermuis. Deze vleermuizen komen weliswaar geregeld in stedelijk gebied voor maar zijn wel min of meer gebonden aan groenstructuren tussen gebouwen. Op de grens van het plangebied ligt het Merwedekanaal. Watervleermuizen maken mogelijk gebruik van dit water als vliegroute of foerageergebied. De manier waarop vleermuizen gebruik maken van het plangebied is sterk soortafhankelijk. In tabel 2.2 staat voor de aangetroffen soorten weergegeven hoe het landschap wordt gebruikt tijdens het foerageren, op welke manier de soort zich verplaatst tussen verschillende gebieden en welke eisen aan een verblijfplaats worden gesteld. Tevens staat weergegeven of de betreffende vleermuissoort gevoelig is voor de aanwezigheid van verlichting.

Tabel 2.2 Schematische weergave van het landschapsgebruik van de aangetroffen vleermuissoort. X = niet gevoelig voor licht (Naar: Limpens et al, 2004; VZZ 1999).

Soort	Type verblijfplaats	Type jachtgebied	Type vliegroute	Home range (km)	Licht tijdens route	Licht tijdens jacht	Invlieg tijdstip (zomer)
Gewone dwergvleermuis	Bebouwing	In bos / boven water	Lijnvormige structuur	1 – 15		X	4:25 - 5:15
Laatvlieger	Bebouwing	In bos / boven water	Lijnvormige structuur / open gebied	1 – 20		X	3:40-4:10

Inventarisatie werkzaamheden
Vijf bezoeken (zie tabel 2.1) zijn ondermeer gericht op het lokaliseren van zomerverblijfplaatsen. Zomerverblijfplaatsen zijn vast te stellen door vleermuizen aan het begin van de nacht te zien uitvliegen en aan het einde van de nacht / begin van de ochtend te zien invliegen in hun verblijfplaats. Kort cirkelen voor een muur is een duidelijke aanwijzing voor een verblijfplaats. Vaak “verdwijnt” de vleermuis daarna in een stootvoeg of onder de dakrand. Het tijdstip waarop vleermuizen terugkeren bij hun verblijfplaats is per soort verschillend. In tabel 2.2 is dit per soort weergegeven. De laatste drie bezoeken zijn gericht op het vaststellen van winterverblijfplaatsen en paarplaatsen. Een winterverblijf kan in deze periode gelokaliseerd worden door het waarnemen van “zwermende” vleermuizen rond een winterverblijfplaats tijdens het uitvliegen in de avond. De Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger zijn beide standvleermuizen. Dit betekent dat ze in hetzelfde gebied overwinteren als waar ze ’s zomers actief zijn. Het zomer- en wintergebied liggen bij deze soorten circa tien tot twintig kilometer uiteen (Kapteyn 1995). De Gewone dwergvleermuis is actief bij de winterverblijfplaats vanaf augustus. In de periode van begin december tot begin maart houden de dieren winterslaap. De activiteit is dan zeer gering.

Paarplaatsen van vleermuizen zijn herkenbaar door “paarroepende” vleermuizen die een specifiek signaal uitzenden om een partner te lokken. Vaak zenden mannelijke vleermuizen dit signaal uit nabij een geschikte paarplaats. De paarplaatsen bevinden zich in bomen of gebouwen afhankelijk van de soort. De aanwezigheid van paarroepende vleermuizen duidt op de nabijheid van een geschikt winterobject omdat paarplaatsen ook veel als winterverblijfplaats gebruikt worden.

Tijdens alle bezoeken is tevens gekeken of belangrijke vliegroutes of foerageergebieden in of nabij het plangebied aanwezig zijn.

De vleermuisinventarisatie is uitgevoerd met behulp van een batdetector (type: Petterson D100 en D240X). Een batdetector is een apparaat dat de ultrasone geluiden van een vleermuis omzet in een voor de mens hoorbaar tikkend geluid. Aan de hand van het soort geluid en de frequentie waarop de vleermuis het best wordt gehoord (zogenaamde ‘piekfrequentie’), kan in veel gevallen bepaald worden om welke vleermuissoort het gaat. Om de vliegroutes, foerageergebieden en verblijfplaatsen in kaart te brengen is lopend met de batdetector het plangebied doorzocht.

2.3 Vaatplanten

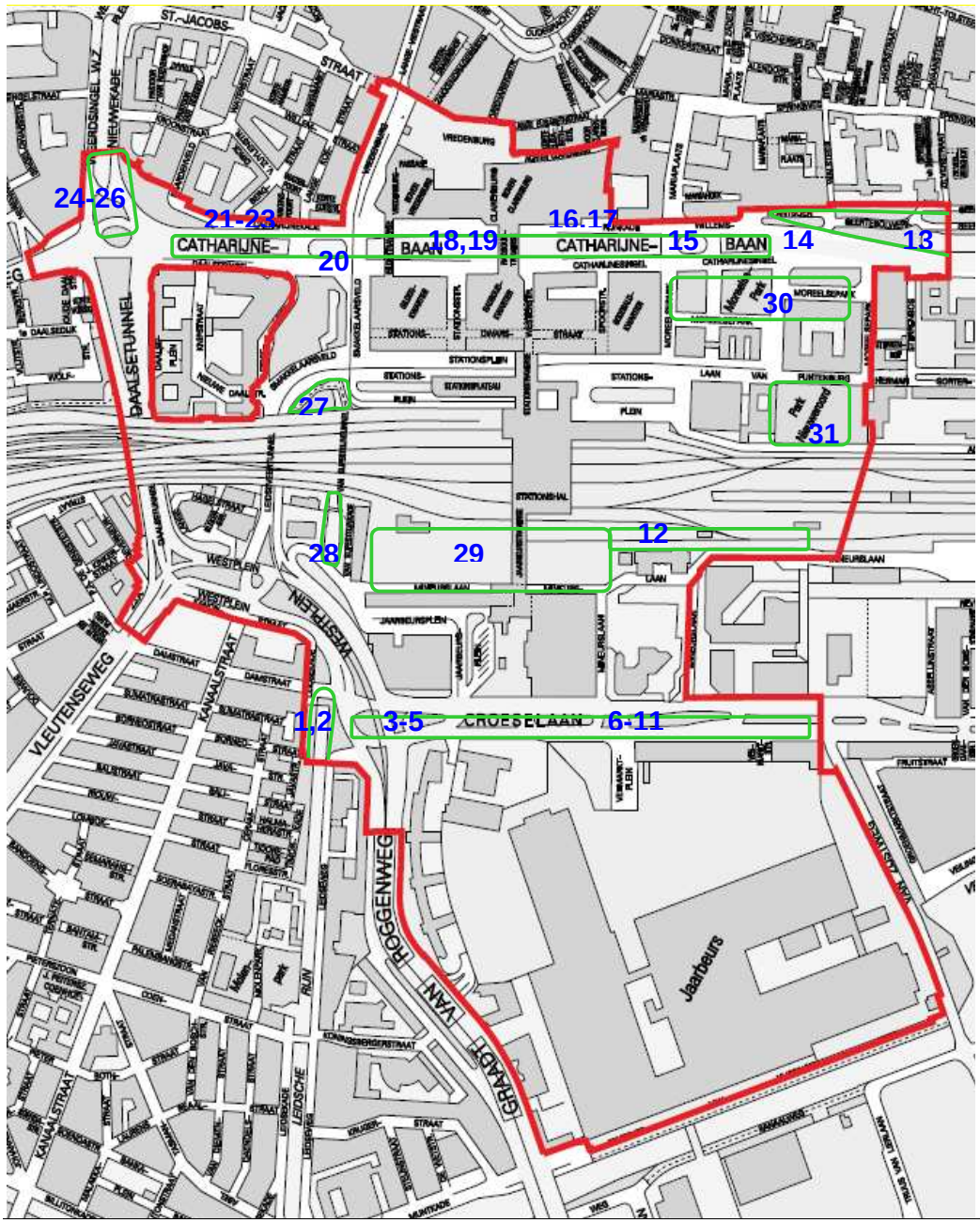
De Utrechtse binnenstad is rijk aan bijzondere flora (Vuik, W. 2008). Niet alle delen van het plangebied zijn echter geschikt voor beschermde soorten. De geschikte stukken van het plangebied zijn onder te verdelen in verschillende delen. Deze deelgebieden zijn genummerd en weergegeven in figuur 2.1. Voor elk deelgebied is de kenmerkende flora geïnventariseerd. Met behulp van foto’s worden de exacte standplaatsen van belangrijke flora aangegeven. Het grootste deel van de foto’s is opgenomen in bijlage 1. De deelgebieden 29 en 12 zijn eigendom van Prorail en zijn buiten beschouwing gelaten.

Het veldwerk is uitgevoerd door een ervaren vegetatiedeskundige. De focus van de inventarisatie ligt op de wettelijk beschermde soorten, zoals Tongvaren en Gele helmbloem. Rode lijst soorten (niet wettelijk beschermd) zijn ook genoemd. Daarnaast zijn ook de prioritaire en aandachtssoorten van de provincie Utrecht in kaart gebracht. Dit zijn de zogenaamde '*oranje-lijst-soorten'*, zoals Muurleeuwenbek (werkdocument soortenbeleid Provincie Utrecht, 2002). Deze 'Oranje lijst' soorten zijn verdeeld in verschillende categorieën ('kwetsbaar', 'gevoelig' of 'bedreigd'). Daarnaast is onderscheid gemaakt in prioritaire (P) en aandachtssoorten (A). Tot slot zijn ook de planten in kaart gebracht die vanuit cultuurhistorisch oogpunt een bijdrage leveren aan de (natuurlijke) uitstraling van de Utrechtse binnenstad, zoals de Muurvaren en Wolfskers. Van alle te inventariseren soorten zijn de locaties en aantallen per (deel)populatie vastgelegd. Van beschermde en kwetsbare soorten zijn de aantallen planten aangegeven. Van de overige soorten is de abundantie geschat volgens de Tonsley – index (een schaal van 1-9 die de mate van voorkomen aangeeft). De groeiplaats is met een nummer aangegeven op de foto's in de bijlage 1. Deze nummers corresponderen met nummers in de tabellen.

2.4 Broedvogels

De broedvogelinventarisatie richt zich voornamelijk op het zoeken van jaarrond beschermde nestplaatsen van soorten als de Grote bonte specht en roofvogels zoals de Slechtvalk en Sperwer. Op dit moment zijn enkele soorten zoals de Gierzwaluw en de Grote gele kwikstaart niet jaarrond beschermd. Dienst Landelijk Gebied is echter bezig met een update waarin deze soorten aan de lijst van jaarrond beschermde soorten worden toegevoegd. Roofvogels zoals de Sperwer en Slechtvalk broeden steeds vaker in stedelijk gebied. De Boomvalk is eerder door bureau Waardenburg in het stationsgebied waargenomen (Waardenburg 2002). De Grote bonte specht kan broeden in de wat grotere bomen, bijvoorbeeld bij de Catharijnesingel. De Grote gele kwikstaart broedt niet langer alleen langs natuurlijke beken, maar is in opmars en broedt steeds vaker in de stedelijke omgeving, bijvoorbeeld onder bruggen over de Stadsgracht. Gierzwaluwen brengen een groot deel van hun leven in de lucht door maar broeden in gebouwen in spleten en holten. De invliegopeningen zijn vaak alleen te vinden door een individu te zien invliegen. Sporen van uitwerpselen kunnen ook een opening aanwijzen. Gierzwaluwen broeden vaak in grote groepen op dezelfde plaats (SOVON 2002).

In de periode maart tot juli is het plangebied lopend doorzocht. In deze periode nestelen de meeste vogels en komen ze regelmatig bij het nest om jongen te voeren. De kans om invliegende dieren waar te nemen wordt hierdoor groter. Tijdens de veldbezoeken is gebruikt gemaakt van een verrekijker (vergroting 8*42 of 10*42). De veldbezoeken zijn uitgevoerd op warme, windstille avonden die kenmerkend zijn voor veel Gierzwaluw- en roofvogelactiviteit en in de ochtend na de vleermuizen inventarisaties.

Figuur 2.1 Deelgebieden waarin vaatplanten zijn geïnventariseerd. De deelgebieden 29 en 12 zijn eigendom van Prorail en zijn buiten beschouwing gelaten.

3 Resultaten en Interpretatie

In dit hoofdstuk worden de waarnemingen die zijn gedaan tijdens de veldbezoeken beschreven (zie tabel 2.1). De waarnemingen van vleermuizen, vaatplanten en broedvogels worden gedetailleerd beschreven in paragraaf 3.1 tot 3.3. In paragraaf 3.4 worden de resultaten samengevat en geïnterpreteerd en is een overzichtstabel met de beschermde soorten opgenomen. In bijlage 3 bevindt zich een overzichtskaart met de locatie van alle beschermde natuurwaarden.

3.1 Waarnemingen van vleermuizen

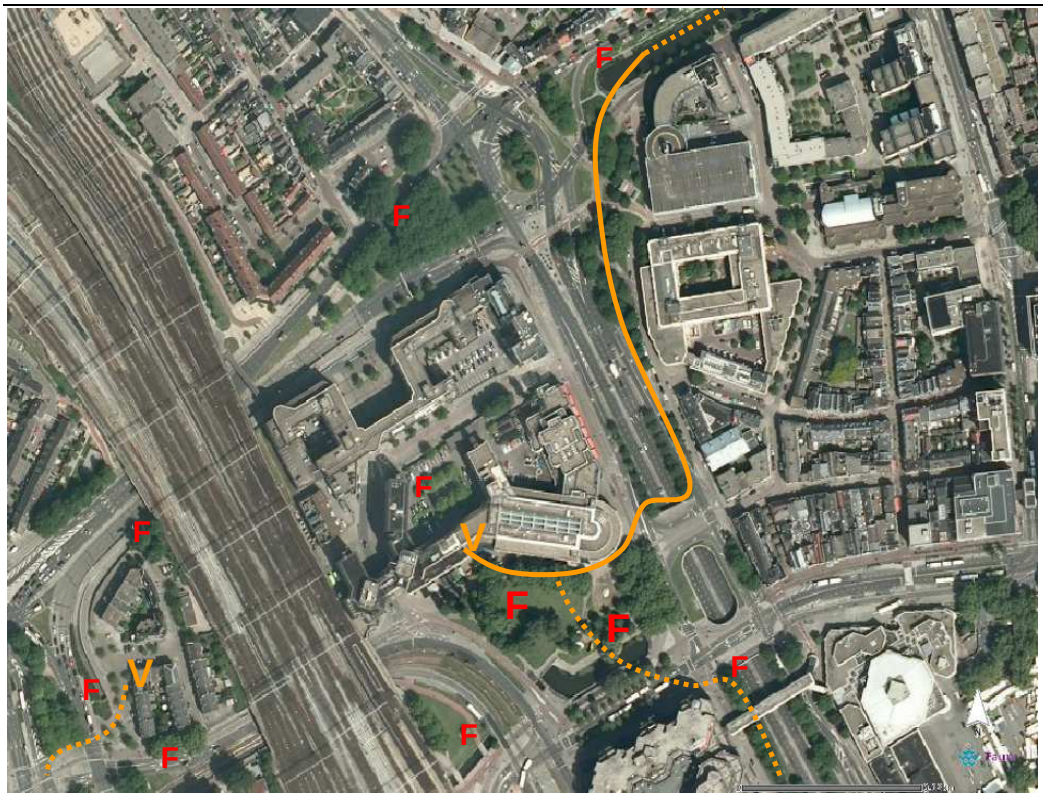
De veldbezoeken hebben een compleet beeld opgeleverd van het gebiedsgebruik van vleermuizen. In het stationsgebied zijn twee soorten aangetroffen: de Gewone dwergvleermuis en de Laatvlieger. Beide soorten komen regelmatig voor in stedelijk gebied. Een aantal elementen in en rond het stationsgebied is van belang voor vleermuizen. Het plangebied is daarom verdeeld in deelgebieden. Per deelgebied worden in deze paragraaf de waarnemingen die tijdens de veldbezoeken zijn gedaan beschreven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen. Sommige delen van het plangebied zijn niet specifiek genoemd of uitgebreid beschreven. Deze delen zijn dan niet van belang voor vleermuizen. Een samenvatting en interpretatie van de gegevens staat in paragraaf 3.4. In bijlage 3 bevindt zich een overzichtskaart met de locatie van alle beschermde natuurwaarden.

3.1.1 Omgeving Smakkelaarsveld en Catharijnebaan

De omgeving van het Smakkelaarsveld wordt intensief gebruikt door vleermuizen. Tijdens de veldbezoeken op 17 april, 20 en 28 mei, 4 juni, 26 augustus en 3 september en zijn de volgende waarnemingen van gewone dwergvleermuizen gedaan: Er is meerdere malen activiteit waargenomen boven het FGH gebouw. De exacte locatie van invliegende vleermuizen is hier niet waargenomen, maar het zwermende vlieggedrag voor de muur duidt op een verblijfplaats. Ook zijn de vleermuizen direct na zonsondergang aanwezig en wordt het Smakkelaarsveld de hele nacht gebruikt als foerageergebied. Dit zijn ook aanwijzingen voor een verblijfplaats op zeer korte afstand. Waarschijnlijk maken circa 6 -10 gewone dwergvleermuizen gebruik van deze verblijfplaats in de zomer. Tijdens de laatste veldbezoeken in augustus en september zijn hier meer dan tien zwermende vleermuizen waargenomen. Dit duidt erop dat deze verblijfplaats ook in de winter wordt gebruikt om te overwinteren.

Vanaf het Smakkelaarsveld is één vliegroute gevonden richting de Weerdsingel. Dit is tevens de enige mogelijkheid voor vleermuizen om via groenelementen weg te vliegen en daarmee een zeer belangrijke route. Er is tijdens meerdere bezoeken waargenomen dat een Gewone dwergvleermuis van de bomen op het Smakkelaarsveld via de bomen op het brugdek naar de Catharijnekade en verder naar de Weerdsingel vloog. Ook zijn foeragerende vleermuizen rond panden aan de Catharijnekade aangetroffen. Het belang van de vliegroute vanaf Smakkelaarsveld naar de Weerdsingel voor vleermuizen die verblijven in het FGH-gebouw, wordt ook ondersteund door overige waarnemingen:

Vleermuizen die het spoor oversteken of richting het stationsplein vliegen zijn niet waargenomen. Een route via de Knipstraat is mogelijk, maar ook dit is niet waargenomen. Deze route biedt echter wel mogelijkheden in een compensatietraject. Tijdens een eerder onderzoek van Tauw (Tauw 2007) is de omgeving van de Catharijnebaan rond de tunnelbakken onderzocht. Er zijn tijdens dat onderzoek zeer weinig vleermuizen waargenomen, en er is slechts éénmaal een Gewone dwergvleermuis op route gehoord, die onder de Radboudtraverse door vloog. Een route via de bomen langs de Catharijnebaan richting de Mariaplaats is eveneens tijdens dit onderzoek niet waargenomen. Op 28 mei 2008 is één exemplaar waargenomen vliegend richting Vredenburg. Bovenstaande waarnemingen geven duidelijk weer dat andere, potentiële vliegroutes vanaf het Smakkelaarsveld niet tot nauwelijks gebruikt worden. Dit onderstreept het belang van de vliegroute naar de Weerdsingel.

Figuur 3.1. Waargenomen vleermuizen rondom het Smakkelaarsveld.

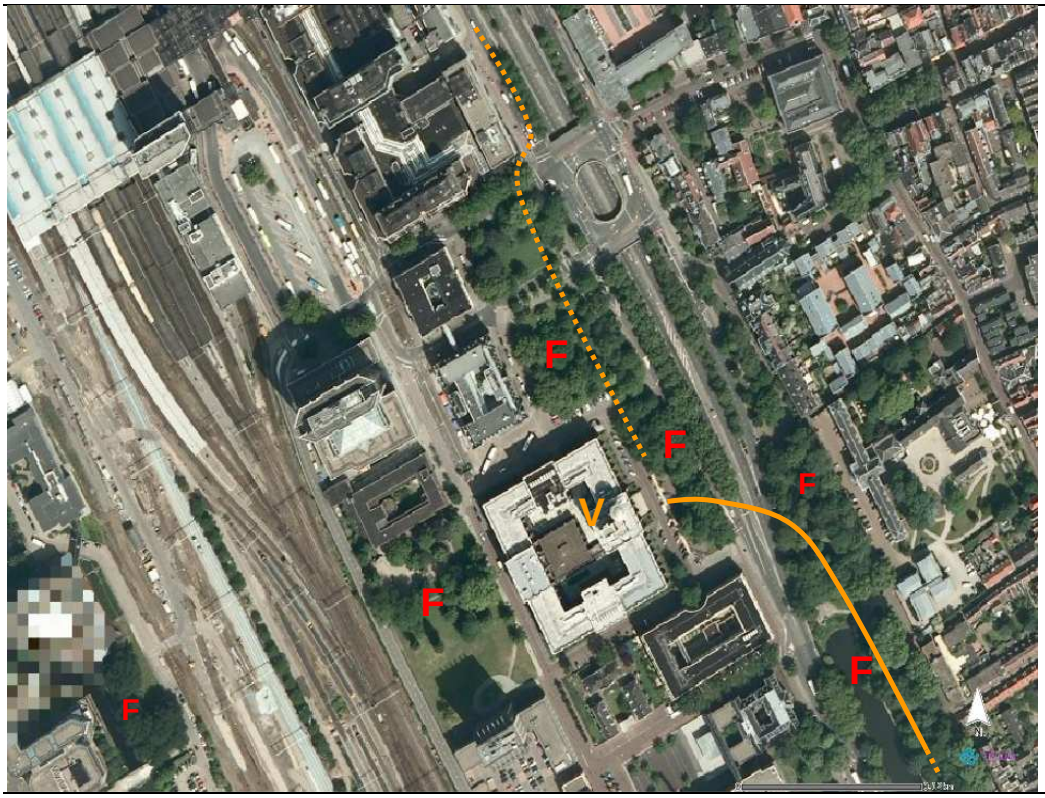
	Vastgestelde vliegroutes van vleermuizen
	Verwachte vliegroutes
F	**Foerageergebieden (grote F = veel gebruikte foerageergebieden)**
V	**Verblijfplaatsen zomer en winter**

Vanwege de verblijfplaats in het FGH gebouw is het Smakkelaarsveld een belangrijk foerageergebied. De overgebleven bomen op het Smakkelaarsveld zelf en het water van de Leidsche Rijn (zowel bij het Smakkelaarsveld als vlak voor de fietstunnel) worden tijdens de inventarisatie de gehele nacht gebruikt door foeragerende vleermuizen.

Hier zijn bij elk bezoek tussen de 2 en 6 individuen aangetroffen. Ook in de daktuin aan de Knipstraat is éénmaal een foeragerende vleermuis waargenomen. Rondom het Smakkelaarsveld, langs de bebouwing aan de zuid- en oostzijde zijn ook enkele foeragerende exemplaren waargenomen.

3.1.2 Nieuweroord, Moreelsepark en Catharijnesingel

De omgeving van het Moreelsepark wordt ook intensief gebruikt door vleermuizen. Tijdens de veldbezoeken op 1 en 17 april, 28 mei, 4 en 11 juni, 16 juli, 13 en 26 augustus en 3 september zijn de volgende waarnemingen van gewone dwergvleermuizen en de Laatvlieger gedaan:

Figuur 3.2. Waargenomen vleermuizen rondom de Inktpot.

	Vastgestelde vliegroutes van vleermuizen
	Verwachte vliegroutes
F	**Foerageergebieden (grote F = veel gebruikte foerageergebieden)**
V	**Verblijfplaatsen zomer en winter**

Er bevindt zich een zomerverblijfplaats in “de Inktpot” het gebouw van NS Vastgoed. In de zomer zijn uitvliegende vleermuizen waargenomen aan de voor- en achterzijde van het gebouw. Slechts enkele exemplaren (2-3) zijn waargenomen en de exacte uitvliegopening is niet gevonden.
In de winter wordt de Inktpot door grotere aantallen gebruikt als winterverblijfplaats. Beide parken worden dan zeer druk bezocht.

Ruim honderd gewone dwergvleermuizen gebruiken de Inktpot om te overwinteren. Tijdens een van de laatste veldbezoeken is ook een Laatvlieger waargenomen. Mogelijk overwintert deze ook in de Inktpot. Waarschijnlijk is er op korte afstand van de Stadsgracht een verblijfplaats in het centrum van de stad. Bij schemering zijn hier al snel vleermuizen aanwezig. Er is geen verblijfplaats bij de inlaat van de Stadsgracht gevonden.

Er is één belangrijke vliegroute ontdekt die het Moreelsepark verbindt met de Stadsgracht. Vleermuizen die in de Inktpot verblijven, gebruiken deze route om bij de foerageergebieden te komen. De vleermuizen moeten hiervoor de Catharijnebaan oversteken. Dit doen ze nu door via de bomen in de middenberm naar het Geertebolwerk te vliegen. De Stadsbuitengracht en de bomenrijen daarlangs fungeren ook als vliegroute. Er zijn geen vleermuizen waargenomen die ter hoogte van park Nieuweroord het spoor oversteken. Mogelijk is deze afstand te groot om zonder geleidende elementen te overbruggen.

Foeragerende vleermuizen zijn waargenomen in het Moreelsepark, park Nieuweroord, het Geertebolwerk en begin van de Stadsgracht bij de Catharijnesingel. Vooral deze laatste locatie is druk bezocht. Kort na zonsondergang foerageren hier 3-10 vleermuizen (verder buiten het plangebied vliegen grotere aantallen). De beide parken worden niet veel gebruikt in de zomer. Vaak zijn enkele exemplaren aangetroffen. Eénmaal is in park Nieuweroord een groep van circa 6 gewone dwergvleermuizen foeragerend waargenomen. In het najaar is het in beide parken een drukte van belang. Vele tientallen gewone dwergvleermuizen zijn in het najaar foeragerend waargenomen in beide parken.

3.1.3 Stationsplein en spoorbaangebied

Tijdens de veldbezoeken op 11 juni en 20 mei is dit gebied onderzocht. Het stationsplein en de sporen zijn momenteel een barrière voor vleermuizen, waarschijnlijk door de hoeveelheid licht en het gebrek aan geleidende elementen (zie ook vliegroutes 3.1.1 en 3.1.2).

3.1.4 Daalsetunnel en Westplein

Van dit gebied worden enkele kleinere elementen gebruikt door vleermuizen. Ook is een verblijfplaats aangetroffen. Tijdens de veldbezoeken op 17 april, 20 en 28 mei, 4 juni en 13 en 26 augustus zijn de volgende waarnemingen van gewone dwergvleermuizen gedaan:
Er is een verblijfplaats aangetroffen aan de Blekerstraat. Hier is het invliegen ook daadwerkelijk waargenomen. De verblijfplaats wordt gebruikt door circa 4-7 individuen.

Vliegroutes zijn in dit gebied niet aangetroffen. De tunnels in het gebied worden niet door vleermuizen gebruikt. Het is mogelijk dat de vleermuizen toch het Westplein oversteken om de Blekerstraat te bereiken (ondanks de beperkte groenelementen). Dit wordt onderschreven door een waarneming op 13 augustus, van een Gewone dwergvleermuis ter hoogte van de bomengroep in de middenberm van het Westplein. De wijk Lombok die grenst aan het Westplein is door de oudere gebouwen zeer geschikt voor vleermuizen. Deze wijk is in het kader van dit onderzoek niet onderzocht. Het is echter waarschijnlijk dat er meerdere verblijfplaatsen aanwezig zijn in deze wijk.

De Stadsgracht aan de Weerdsingel en de Leidsche Rijn aan de van Sijpesteijnkade en Leidseweg worden gebruikt als foerageergebied. Bij de Weerdsingel en de Leidseweg zijn meerdere malen 1-

2 individuen waargenomen. De waterpartij en de hoge bomen aan de van Sijpesteijnkade worden intensiever gebruikt. Hier zijn groepen tot 7 individuen waargenomen. Ook in de Blekerstraat zijn foeragerende vleermuizen waargenomen. De bosschage boven de parkeerplaatsen bij de Daalsetunnel wordt niet of nauwelijks gebruikt (één waarneming). Dit geldt ook voor de bosschages op het Westplein.

Figuur 3.3. Waargenomen vleermuizen rondom de Croeselaan en Westplein.

	Vastgestelde vliegroutes van vleermuizen
	Verwachte vliegroutes
F	**Foerageergebieden (grote F = veel gebruikte foerageergebieden)**
V	**Verblijfplaatsen zomer en winter**

3.1.5 Croeselaan en Jaarbeursgebied

In dit gebied worden vooral de groenstructuren aan de Croeselaan en de waterpartijen rondom het kantoorgebouw van de Rabobank gebruikt als foerageergebied. Het Jaarbeursgebied en het Jaarbeursplein worden niet gebruikt door vleermuizen. Dit is eerder ook waargenomen door Tauw (Tauw 2006-2). Verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen. De woonwijken buiten het plangebied zijn hiervoor wel geschikt. Tijdens de veldbezoeken op 20 en 28 mei en 4 juni zijn de volgende waarnemingen van gewone dwergvleermuizen gedaan:

Er is één belangrijke vliegroute gevonden via de bomenrijen evenwijdig aan de Croeselaan. De vleermuizen steken vlak voor het Veemarktplein de weg over en vliegen verder door de middenberm richting het Westplein.

Enkele exemplaren (1-2) zijn regelmatig waargenomen boven de vijver aan de Mineurslaan. Ook zijn enkele (2-3) vleermuizen foeragerend waargenomen langs de bomenrij langs de weg en in de middenberm aan de Croeselaan. In de woonwijken rond de Croeselaan net buiten het plangebied zijn verschillende foeragerende vleermuizen waargenomen. Ook de Veilinghaven wordt als foerageergebied gebruikt.

3.1.6 Overige waarnemingen van vleermuizen

Tijdens geen van de bezoeken zijn vleermuizen aangetroffen rond Vredenburg. Tijdens eerder Tauw onderzoek in dit gebied is slechts eenmaal een Gewone dwergvleermuis waargenomen. (Tauw 2006). Dit is waarschijnlijk door het gebrek aan groenstructuren en groene verbindingen naar dit gebied.

Het Merwedekanaal wordt gebruikt als vliegroute door gewone dwergvleermuizen. Enkele (1-2) foeragerende exemplaren zijn waargenomen bij de Nelson Mandela brug over het kanaal aan de van Zijstweg.

3.2 Vaatplanten inventarisatie

In deze paragraaf worden de resultaten per genummerd deelgebied besproken (zie figuur 2.1). De detailinformatie is in tabelvorm weergegeven. In deze tabel staan 5 kolommen. In de eerste kolom staat het nummer vermeld dat correspondeert met de nummers op de foto's (grotendeels in de bijlage 1). Enkele foto's met nummers zijn opgenomen in de tekst. In de tweede kolom staat gedetailleerde standplaatsinformatie. Vervolgens staan de soort en het aantal planten of de abundantie vermeld. Tot slot volgt, indien van toepassing, het beschermingsregime. Bij het vermelden van het beschermingsregime wordt de wettelijke status volgens de Flora- en faunawet vermeld (*'ff-wet, tabel 2'*). Tevens wordt de status van de soort op de Utrechtse *oranje-lijst* weergegeven (Provincie Utrecht, 2002). Dit is geen wettelijk beschermde status, maar geeft een indicatie van het voorkomen van de soort in de Provincie Utrecht. Deze 'Oranje lijst' soorten zijn verdeeld in verschillende categorieën ('kwetsbaar' of 'gevoelig'). Daarnaast is onderscheid gemaakt in prioritaire (P) en aandachtssoorten (A). Ook Rode lijst soorten zijn opgenomen in de tabellen. Het opstellen van Rode Lijsten komt voort uit het verdrag van Bern, dat in 1982 door Nederland is geratificeerd. Dit verdrag vraagt bijzondere aandacht voor soorten die met uitsterven worden bedreigd en die kwetsbaar zijn. Soorten van de Rode lijst zijn alleen wettelijk beschermd als ze ook zijn opgenomen in de Flora- en faunawet. In onderstaande deelparagrafen zijn alleen de deelgebieden met beschermde en karakteristieke soorten beschreven. Een volledig overzicht van de onderzochte deelgebieden (met foto's) en alle daar waargenomen vaatplanten is te vinden in bijlage 1. Een samenvatting en interpretatie van de gegevens staat in paragraaf 3.4.

3.2.1 Deelgebied 1 Oostkade Leidsche Rijn

Toelichting

Aan het begin van de Leidseweg gaat de Leidsche Rijn nu door een rooster onder het Westplein door. In de toekomst komt de Leidsche Rijn geheel bovengronds te liggen. Op de kademuur aan de oostzijde groeien verschillende varensoorten.

Tabel 4.1 Resultaten inventarisatie deelgebied 1.

Nummer	Informatie standplaats	Soort	Aantal	Beschermingsregime
1	Kademuur	Eikvaren	>50	-
2	Kademuur	Mannetjesvaren	2 exp	-
3	Kademuur	Muurvaren	>10	-

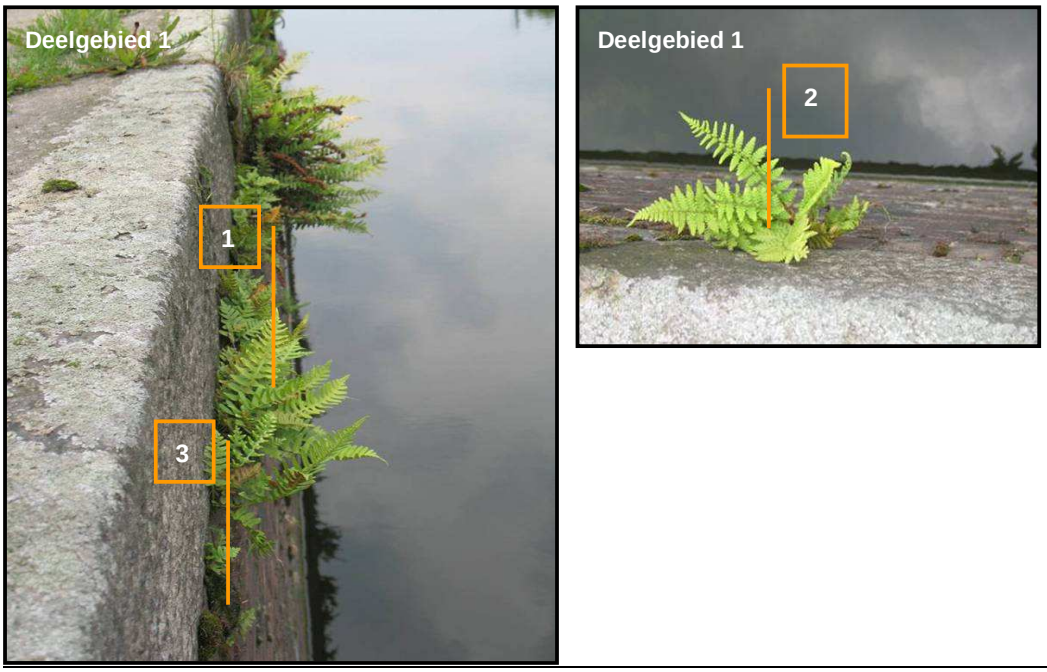
3.2.2 Deelgebied 5-11 Croeselaan

Toelichting

Gazon deels onder bomen en doorsneden door enkele wegen.

Tabel 4.2 Resultaten inventarisatie deelgebied 5-11.

Nummer	Informatie standplaats	Soort	Abundantie	Beschermingsregime
4	Gazon met bomen	Klein kaasjeskruid	4	Bedreigd A

Figuur 3.4 Eikvaren, Mannetjesvaren en Muurvaren bij de oostkade van de Leidsche Rijn.

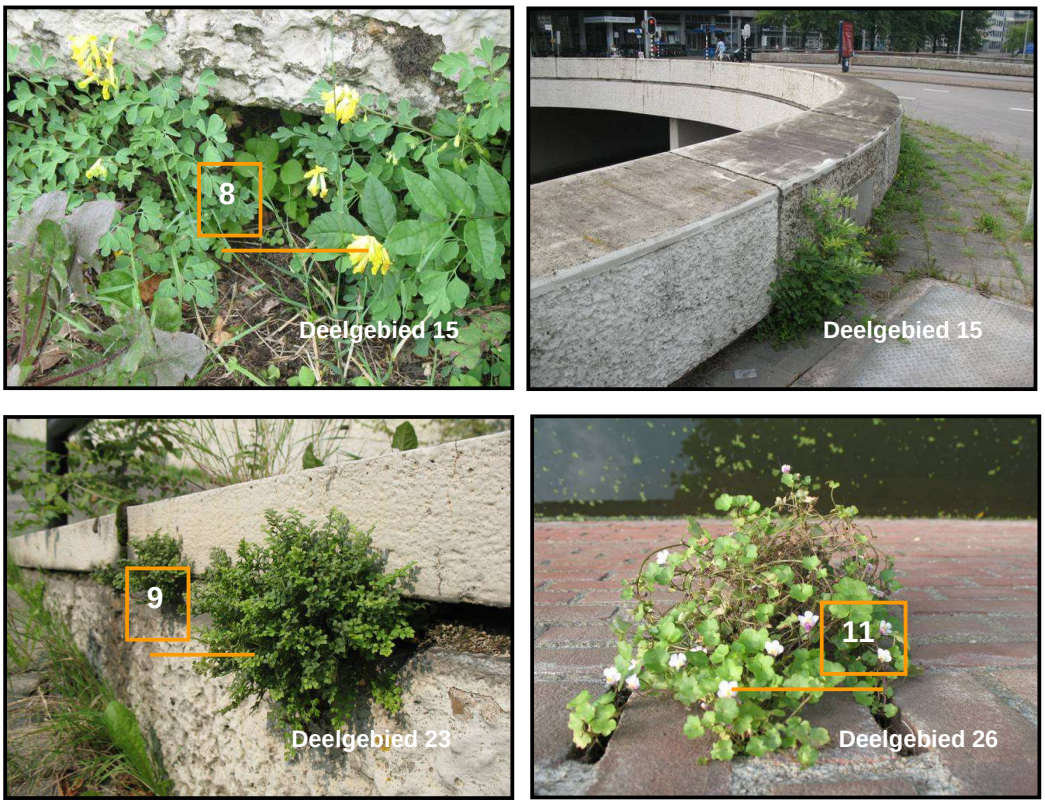
3.2.3 Deelgebied 15- 23 Catharijnebaan

Toelichting

Het groen langs de Catharijnebaan kenmerkt zich door extensief onderhouden wegbermen. De beschermde Gele helmbloem is waargenomen langs de ronde rand op het brugdek over de tunnelbak van de Catharijnebaan.

Tabel 4.3 Resultaten inventarisatie deelgebied 15-23.

Nummer	Informatie standplaats	Soort	Aantal	Beschermingsregime
	Deelgebied 15-23	Muursla	3	Kwetsbaar A
7	Ronde rand op tunnelbak	Eikvaren	2 exempl.	
8	Ronde rand op tunnelbak	Gele helmbloem	7 exempl.	Ff wet tabel 2, Gevoelig A
9	Trapje Catharijnekade	Muurvaren	>10	

Figuur 3.5. De standplaats van de Gele helmbloem (lb en rb) en de Muurvaren (lo) en Muurleeuwenbek (ro) uit deelgebied 23 en 26.

3.2.4 Deelgebied 24- 26 Oostzijde Daalsetunnel

Toelichting

Aan de oostzijde van de Daalsetunnel liggen enkele wegbermen met gazon en bomen. De Stadsgracht aan de Weerdsingel is natuurlijk ingericht met enkele karakteristieke waterplanten en een natuurlijk ingerichte berm langs het voetpad.

Tabel 4.4 Resultaten inventarisatie deelgebied 24-26.

Nummer	Informatie standplaats	Soort	Abundantie	Beschermingsregime
	Natuurlijk ingerichte oever	Beemdooievaarsbek		
	Natuurlijk ingerichte oever	Stalkaars*		Gevoelig A
	Natuurlijk ingerichte oever	Blaassilene		Gevoelig A
	Waterkant	Slangenkruid		
	Waterkant	Wateraardbei *		Kwetsbaar A
10	Waterkant	Waterdrieblad *		Ff wet tabel 2, Rode lijst, Kwetsbaar P
11	Kademuur	Muurleeuwenbek		Rode lijst, Gevoelig A

*Aangeplant

3.2.5 Deelgebied 30 - 31 Moreelsepark en park Nieuweroord

Toelichting

In het Moreelsepark en park Nieuweroord staan opvallende oude bomen van uiteenlopende soort. De ondergroei bestaat voornamelijk uit gazon.

Tabel 4.5 Resultaten inventarisatie deelgebied 30- 31

Nummer	Informatie standplaats	Soort	Aantal	Beschermingsregime
12	Moreelsepark	Wolfskers		Rode lijst
	Moreelsepark	Muursla		Kwetsbaar A

3.3 Waarnemingen van broedvogels

Tijdens de inventarisatie zijn ondermeer de volgende soorten broedvogels waargenomen: Ijsvogel, Winterkoning, Boomkruiper, Huismus, Pimpelmees, Zwarte roodstaart, Koolmees, Vink, Witte kwikstaart, Merel, Spreeuw, Zanglijster, Houtduif, Stadsduif, Waterhoen, Meerkoet, Fuut, Wilde eend, Kauw, Ekster, Zwarte kraai, Kokmeeuw en Zilvermeeuw. Deze soorten zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd. De Sperwer, Grote bonte Specht, Grote gele kwikstaart en Gierzwaluw zijn ook waargenomen in het plangebied. De nestplaatsen van de eerste twee soorten zijn nu al jaarrond beschermd. Beide soorten zijn echter alleen foeragerend waargenomen en broeden niet in het plangebied. De Grote gele kwikstaart en de Gierzwaluw zijn nu nog niet jaarrond beschermd maar dit is mogelijk zeer spoedig wel zo (zie ook paragraaf 2.4). Deze twee soorten zijn beide broedend aangetroffen in of nabij het plangebied. Drie of vier paar van de Grote gele kwikstaart heeft afgelopen jaar gebroed in de binnenstad van Utrecht (SOVON 2008). Een groot aantal gierzwaluwen broedt in het pand van de V&D aan de Catharijnebaan/ Achter Clarenburg.

Figuur 3.6. Zie Box 3.1.

BOX 3.1.

Wolfskers / *Átropa bella-dónna* in de foto met nummer 12, werd vroeger veel gekweekt als artsenijgewas. De plant is nu nog te vinden in oude binnensteden zoals Utrecht. Wolfskers bereikt in Zuid-Limburg de noordgrens van haar natuurlijke verspreidingsgebied. De plant groeit op lichtbeschaduwde plaatsen en haar vruchten zijn giftig. Vogels eten ze echter zonder hinder en zorgen voor verspreiding van de zaden. De naam *Átropa* komt van de Griekse schikgodin Atropos (de onafwendbare of onherroepelijke). Volgens de Griekse mythologie knipt zij de levensdraad van een persoon door wanneer zijn of haar tijd om was. De nachtschadefamilie / *'Átropa'* is naar haar vernoemd omdat de meeste nachtschades giftig zijn. De naam *bella-dónna* (schone vrouw) heeft zij te danken aan de werking van het uit de plant gewonnen atropine, dat de oogpupil verwijdt (Denters 2004, Weeda et al.1995).

Gierzwaluwen maken gebruik van een groot gebied om te foerageren. Tijdens alle veldbezoeken zijn meerdere grote groepen (tot 250 exemplaren) waargenomen die boven het centrum van Utrecht vliegen. Pieken in activiteit zijn duidelijk waarneembaar. Vanaf 20:00 zijn meerdere groepen actief boven het centrum en station en de kop van Lombok. Dit duurt tot een uur of 22:30. Op dit tijdstip is alleen nog activiteit zichtbaar dicht bij verblijfplaatsen met jongen. Veel andere individuen verdwijnen of gaan hoog vliegen om te rusten. In deze paragraaf zijn de belangrijkste waarnemingen van gierzwaluwen per veldbezoek beschreven. Een samenvatting en interpretatie van de gegevens staat in paragraaf 3.4.

Eerste veldbezoek 20 mei

Van 19:45 tot 21:30 vliegt een grote groep gierzwaluwen (30-40 exemplaren) boven Vredenburg en Clarenburg. Om 21:30 is boven Vredenburg geen activiteit meer zichtbaar. Op het stationsplein is tussen 20:30 en 21:00 heel weinig activiteit waargenomen. Een iets grotere groep (15) vliegt boven het Moreelsepark.en ten zuiden van het plangebied rond deze tijd. Om 21:10 vliegt boven het Westplein ook een grotere groep van circa 20 exemplaren die dan wegvliegt richting het westen.

In het Jaarbeursgebied vliegen enkele dieren boven het Jaarbeursplein (8-10) om 20:30. Later om 21:20 zijn deze verdwenen en vliegt er nog één exemplaar. Boven de Jaarbeurs is geen activiteit waargenomen.

Tweede veldbezoek 4 juni
Om 20:00 zijn vliegen er ongeveer 20 gierzwaluwen boven Vredenburg en Clarenburg. Boven het Gildenkwartier vliegt niets.
Tussen 20:15 en 20:30 vliegen 6 gierzwaluwen op verschillende plaatsen onder een betonnen rand in het pand van V&D langs de Catharijnebaan. Op veel plaatsen zijn onduidelijke poepsporen zichtbaar. De gevel van het gebouw is rondom geschikt voor nestelende gierzwaluwen.
Om 20:50 vliegt een groep van 10 gierzwaluwen boven het Westplein. Een aantal individuen lijkt een binding te hebben met de bebouwing op de hoek van de Hagelstraat en Blekerstraat.
Een grote groep gierzwaluwen (20) vliegt om 21:25 boven het Jaarbeursplein en de Mineurslaan. De vogels vliegen heel laag over het dak van het gebouw van de algemene Onderwijs bond. De aantallen fluctueren echter sterk, om 21:30 zijn er nog 8. Op overige plaatsen in het plangebied zijn geen grote groepen waargenomen.

Derde veldbezoek 11 juni
Tussen 20:00 en 20:30 is het gebouw van de algemene Onderwijs bond aan de Mineurslaan nogmaals bekeken. Een groep van 15 gierzwaluwen foerageert in het gebied. Er zijn geen nestlocaties gevonden in de omgeving van het Jaarbeursplein. Ook boven de Jaarbeurs is geen activiteit.
Om 21:30 is een invliegend exemplaar waargenomen boven een kozijn op de hoek van de Hagelstraat en Blekerstraat. Boven dit huizenblok vliegen nog 5 individuen.
Om 21:45 zijn weer 5 invliegende dieren waargenomen in het gebouw van V&D, op andere plaatsen dan tijdens het voorgaande bezoek.

Vierde veldbezoek 16 juli
Tussen 19:30 en 20:30 zijn slecht enkele waarnemingen gedaan van solitaire exemplaren. Vanaf 20:30 tot 22:30 zijn meerdere groepen gierzwaluwen waargenomen boven het centrum en de woonwijken om het plangebied. Deze blijven hoog en hebben geen binding met het plangebied, maar gebruiken het luchtruim boven het stationsgebied om te foerageren.
Tussen 20:45 en 22:30 zijn tientallen invliegende gierzwaluwen waargenomen in de V&D. Een groep van 20 exemplaren vliegt tussen 20:45 en 22:30 boven het Westplein. Ongeveer 30 stuks vliegen boven de Catharijnebaan. Een groep van 15 tot 20 vliegt boven het Jaarbeursplein en vertrekt richting de Graadt van Roggenweg.
In de omgeving van het Jaarbeursplein is veel activiteit van kleinere groepjes waargenomen. Hier is zeker geen verblijfplaats. Veel van deze dieren verdwijnen later in de avond richting de omliggende woonwijken.

3.4 Samenvatting en Interpretatie

3.4.1 Vleermuizen

Het gebied rond het Smakkelaarsveld en de Inktpot wordt intensief gebruikt. Op beide locaties is een verblijfplaats aangetroffen en belangrijke vliegroutes. Het spoor vormt een barrière en verdeelt het plangebied in twee stukken. Er zijn geen vleermuizen waargenomen die de spoorbanen oversteken (of eronderdoor gaan). Aan de westkant worden vooral de bovengrondse delen van de Leidsche Rijn gebruikt. Hier vlakbij aan de Blekerstraat is ook een verblijfplaats aangetroffen. De groenstructuren langs de Croeselaan zijn een belangrijke vliegroute.

3.4.2 Vaatplanten

Enkele beschermde en karakteristieke plantensoorten zijn aangetroffen in het stationsgebied. De belangrijkste zijn de door de Flora- en faunawet beschermde Gele helmbloem, waarvan een aantal exemplaren zijn gevonden langs de Catharijnebaan. En het Waterdrieblad wat is waargenomen aan de Weerdsingel. In het gebied zijn 4 rode lijst soorten aangetroffen. Twee daarvan zijn ook opgenomen in de Provinciale oranje lijst. Zes soorten zijn geclassificeerd als gevoelige aandachtsoorten. Drie kwetsbare soorten zijn aangetroffen, waarvan een prioritaire soort. Er is één bedreigde soort aangetroffen.

3.4.3 Broedvogels

De Sperwer en Grote bonte specht zijn in het plangebied waargenomen maar broeden hier niet. De Grote gele kwikstaart is wel broedend waargenomen in de Utrechtse binnenstad (SOVON 2008). Tijdens de vier veldbezoeken zijn ook twee belangrijke nestplaatsen ontdekt van gierzwaluwen. In het V&D gebouw nestelen naar schatting tussen de 20 tot 30 paar (40-60 individuen). Dit gebouw vormt daarmee een belangrijke broedgelegenheid voor gierzwaluwen in het centrumgebied. Boven de westzijde van het centrum zijn regelmatig grote groepen gierzwaluwen waargenomen. Het totale aantal aan de westzijde van het centrum bedroeg echter nooit meer dan 150 individuen. Ongeveer een derde hiervan broedt in het V&D pand. De overige dieren zijn voor een deel niet-geslachtsrijpe individuen en voor een deel broeden ze vermoedelijk op andere locaties in het centrum. Boven het Westplein en de Kop van Lombok is meerdere malen een groep van 10-20 individuen waargenomen. Er is een invliegend exemplaar waargenomen aan de Hagelstraat. Het is goed mogelijk dat er zich meerdere (tot maximaal 5) nesten bevinden in dit huizenblok. Vergelijkbare verblijfplaatsen bevinden zich waarschijnlijk ook in de Kop van Lombok.

BOX 3.2 De Zwarte Roodstaart

De Zwarte roodstaart is van oorsprong een broedvogel van de gebergten van Midden-en Zuid-Europa. Doordat hij zich heeft aangepast aan de menselijke bebouwing heeft de Zwarte roodstaart zich inmiddels uit kunnen breiden naar het laagland. Hij nestelt daar in spleten en gaten op of rond gebouwen of in steenhopen op bouwterreinen, industriegebieden of spoorwegemplacementen (SOVON, 2002). Dit is ook heel duidelijk in de Utrechtse binnenstad te zien. Tijdens de verschillende onderzoeken zijn meerdere zangposten van zwarte roodstaarten vastgesteld, ondermeer op het Smakkelaarsveld en het spoorwegterrein. Uiteindelijk zijn ook twee broedlocaties met zekerheid vastgesteld; op het spoorwegterrein in een stapel stenen en ter hoogte van de Veilinghaven in holte van een bedrijfspand.

Tabel 3.1 Overzicht van de in het plangebied aanwezige soorten welke een beschermde status genieten door middel van de Flora- en faunawet.

Soortgroep	Soortnaam	FF-wet tabel 2	FF-wet tabel 3
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis		X
	Laatvlieger		X
Vaatplanten	Gele helmbloem	X	
	Waterdrieblad	X	
	-		
	-		
Broedvogels	Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart		Apart in de FFwet
	Overige broedvogels tijdens het broedseizoen		Apart in de FFwet

4 Effectbeschrijving

4.1 Samenvatting werkzaamheden

- Algemeen. Voor de uitvoering van het totale plan wordt over een periode van meerdere jaren gewerkt. In het gebied ontstaat voor langere tijd een gewijzigde situatie met betrekking tot geluids- en licht overlast en veranderende verkeersstromen.

Wijzigingen in gebouwen en bestrating

- Nieuwbouw vervangt bestaande bouw. Huidige holtes, spleten en gaten in bebouwing kunnen verdwijnen, maar ook dakstructuren en vliegroutes worden gewijzigd. Op veel plaatsen wordt de bovengrondse infrastructuur opgebroken en vervangen. Hierdoor verdwijnen standplaatsen van verschillende plantensoorten.

Wijzigingen in groenstructuren

- Kappen van groenstructuren. Verschillende bomenrijen in het gebied moeten plaats maken voor een nieuwe inrichting.

4.2 Toetsingscriteria en effecten

4.2.1 Toetsingscriteria

De toetsingcriteria zijn de beschermde vleermuizen, vaatplanten en gierzwaluwen die in het plangebied voorkomen en het plangebied (of delen van het plangebied) gebruiken als leefgebied. Welke soorten dit zijn en waar deze soorten in het plangebied voorkomen is beschreven in hoofdstuk 3. Een overzichtskaart met beschermde soorten is bijgesloten in bijlage 3. In dit hoofdstuk wordt per beschermde soort bepaald of de geplande werkzaamheden een negatief effect voor deze soorten (toetsingscriteria) op kunnen leveren. Hieronder staan nogmaals de soorten genoemd, die in dit geval van belang zijn. De ‘tabellen’ verwijzen naar het beschermingsregime van de Flora- en faunawet (zie ook bijlage 2).

Tabel 1: Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor bestendig beheer, onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2: De Gele helmbloem en Waterdrieblad

Tabel 3: Gewone dwergvleermuis en de Laatvlieger

Broedvogels: De Gierzwaluw en andere broedvogels zijn apart opgenomen in de Flora- en faunawet.

Prioritaire plantensoorten: Deze hebben geen wettelijke status en worden niet meegenomen in de toetsing. In het gebied zijn 4 Rode lijst soorten aangetroffen. Twee daarvan zijn ook opgenomen in de Provinciale Oranje lijst. Tien Oranje lijst soorten zijn aangetroffen in het stationsgebied. Voor initiatieven die gericht zijn op de bescherming van deze soorten is subsidie beschikbaar vanuit Provincie Utrecht.

4.2.2 Effecten bouwfase

De effecten op de beschermde soorten van de in paragraaf 4.1 besproken werkzaamheden zijn verstoring en habitatverlies door het herinrichten van het plangebied. Door het kappen van bomen en struikgewas verdwijnen vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen. Sloop, nieuwbouw en renovatie van gebouwen en bestrating heeft gevolgen voor alle onderzochte soorten, omdat die van de gebouwen afhankelijk zijn voor nestgelegenheid, verblijf- of standplaats. Vanwege de aard van de werkzaamheden en omdat de bouw een langere periode (jaren) beslaat, dreigt een definitief verlies van stand- en verblijfplaatsen.

4.2.3 Effecten exploitatiefase

De effecten van de exploitatiefase zijn in dit stadium van de plannen nog moeilijk te kwantificeren. Veel van de toekomstige geschiktheid van het gebied hangt sterk af van details in de toekomstige inrichting. In grote lijnen zijn wel enkele positieve ontwikkelingen zichtbaar. Het bovengronds halen van delen van de Leidsche Rijn en Stadsbuitengracht kan positief uitpakken voor verschillende beschermde soorten. Of dit daadwerkelijk zo is hangt echter sterk af van details, zoals het soort kade, groenstructuren en de nieuw te plaatsen verlichting. Ook kan het type nieuwbouw een bijdrage leveren of juist afbreuk doen aan soortbescherming ten opzichte van de huidige situatie. De ecologische potentie van een nieuw gebouw is sterk afhankelijk van de gebruikte materialen en kolonisatie mogelijkheden voor dieren en planten. Veel van deze details bepalen hoe geschikt het gebied in de toekomst is voor de beschermde (en niet beschermde) soorten die in de stedelijke omgeving voorkomen. Feit blijft uiteraard wel dat de functie van het plangebied niet veranderd; het is en blijft stedelijk gebied. In hoofdstuk zes ‘Aanbevelingen’ is meer informatie opgenomen over de mogelijkheden die de ontwikkeling biedt voor beschermde soorten.

4.3 Toetsing

In de volgende subparagrafen wordt per beschermde soort (uit paragraaf 4.2.1) beschreven of, en in welke mate de effecten uit paragrafen 4.2.2 worden verwacht als gevolg van de geplande werkzaamheden (4.1). Aangezien de effecten van de exploitatiefase voor het gehele plangebied in dit stadium moeilijk zijn te kwantificeren, worden deze buiten beschouwing gelaten. Waar het wel mogelijk is deze in de toetsing mee te nemen, is dat ook gedaan. Op de kaart in bijlage 3 zijn de beschermde soorten weergegeven en is tevens weergegeven voor welk gebied een ontheffing noodzakelijk is en waar gewoon gestart kan worden met de werkzaamheden

4.3.1 Vleermuizen

De ontwikkelingen hebben voor vleermuizen een aantal negatieve en een aantal positieve effecten. De verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich weliswaar in gebouwen die niet gesloopt worden (Moreelsepark, Blekerstraat en Leidseveer), door de kap van bomen worden deze verblijfplaatsen echter mogelijk onbereikbaar voor vleermuizen, omdat vliegroutes worden aangetast. Ook verdwijnt met de kap van deze bomen foerageergebied. Er zijn voor vleermuizen drie belangrijke knelpunten aan te wijzen. De oversteek van de Catharijnebaan, de route van het Smakkelaarsveld naar de Weerdsingel en de vliegroute langs de Croeselaan. In deze trajecten zijn nu net genoeg bomen aanwezig om als vliegroute te functioneren. Tijdens de bouwfase verdwijnen deze bomen. Voor het vernieuwen van dit deel van de Catharijnebaan, het Smakkelaarsveld en de Croeselaan is daarom een ontheffing nodig van de Flora- en faunawet en dient een compensatieplan te worden opgesteld. Wat hierbij een belangrijk gegeven vormt, is dat er voor de vliegroutes op dit moment geen alternatieven zijn. De verblijfplaatsen kunnen slechts op een manier worden bereikt. Afhankelijk van de exacte nieuwe inrichting (water en aanplant van groen) gaat het hier om een tijdelijk effect. Indien ook de bomen aan de van Sijpesteijnkade worden gekapt Moet ook hiervoor een ontheffing worden aangevraagd (of moet dit worden opgenomen in de ontheffing voor dit deelgebied). Deze bomengroep is geen onderdeel van een vliegroute maar maakt deel uit van een belangrijk foerageergebied bij dit stuk van de Leidsche Rijn. Dit foerageergebied is vooral van belang voor de dieren die in de Blekerstraat verblijven.

4.3.2 Vaatplanten

De Flora- en faunawet beschermt ruim 100 plantensoorten. De mate van bescherming is afhankelijk van het beschermingsregime waaronder een specifieke soort valt. Het grootste deel van de beschermde vaatplanten valt onder tabel 2. Concreet betekent dit dat vaatplanten die worden beschermd door tabel 2 tijdens de werkzaamheden niet mogen worden verwijderd of beschadigd. Als het niet mogelijk is de werkzaamheden uit te voeren zonder de soort te verwijderen of beschadigen, dient daarvoor een ontheffing worden aangevraagd bij het Ministerie van LNV. Voor de Gele Helmbloem is dit het geval. Voor de werkzaamheden langs de Catharijnebaan is een ontheffing nodig van de Flora- en faunawet. In de ontheffingsaanvraag moeten mogelijkheden voor verplaatsing en mitigatie worden onderzocht. Waterdrieblad dat is waargenomen in deelgebied 26 kan bij de werkzaamheden worden gespaard. Dit moet echter wel worden opgenomen in het bestek. Afhankelijk van de nieuwe inrichting is sprake van een tijdelijk effect en kan in de toekomst een gunstige leefomgeving gecreëerd worden voor beschermde vaatplanten. De kansen op dit gebied liggen met name bij het ontwerp van gracht en de kademuren en grotere (blinde) muren van gebouwen (zie ook hoofdstuk 6).

4.3.3 Broedvogels

Voor de broedvogels die gebruik maken van groenstructuren worden geen negatieve effecten verwacht, mits de voorgenomen werkzaamheden worden gestart voor of na het broedseizoen. Het broedseizoen loopt van half maart tot half juli. Dit is echter indicatief, ook buiten deze periode zijn broedende vogels beschermd.

De nestplaatsen van gierzwaluwen zijn op dit moment niet jaarrond beschermd door de Flora- en faunawet. De nestlocaties van deze soort staan echter wel op de lijst van Dienst Landelijk Gebied en worden binnenkort toegevoegd aan de lijst met jaarrond beschermde soorten. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de nestplaatsen in het V&D pand. Een zeer groot deel (circa 30%) van de populatie gierzwaluwen uit het centrum broedt in de V&D. Een ontheffing kan op dit moment nog niet voor deze soort worden aangevraagd. Om vertraging tijdens de uitvoering te voorkomen moet tijdig contact worden opgenomen met de Dienst Landelijk Gebied om te overleggen hoe hiermee moet worden omgegaan. Indien het V&D pand inderdaad gesloopt wordt is hier sprake van een blijvend effect, waarvan verwacht wordt dat dit een direct gevolg heeft voor de omvang van de populatie gierzwaluwen in het centrum. Dit is vanuit een ecologisch oogpunt ongewenst. Nader onderzoek is noodzakelijk om te bepalen welke vormen van mitigatie en compensatie mogelijk zijn voor deze soort.

4.3.4 Overige soorten en de zorgplicht

Alle soorten die niet vermeld staan op tabel 2 of tabel 3 van de Flora- en faunawet worden gerekend tot de overige, meer algemene, soorten. Voor de betreffende soorten geldt wel de zorgplicht. De zorgplicht handelt vanuit het principe dat voor de wet alle dieren van onvervangbare waarde zijn en dat mensen daar zorgvuldig mee moeten omspringen. Zie ook hoofdstuk 6 ‘Aanbevelingen’ en bijlage 1 ‘waargenomen vaatplanten’).

5 Conclusies

In het plangebied zijn verschillende locaties aanwezig waar beschermde vleermuizen, vaatplanten en broedvogels zijn aangetroffen. Een overzichtskaart van deze locaties is opgenomen in bijlage 3. Hieronder zijn de conclusies per soortgroep op een rij gezet.

5.1 Vleermuizen

- Er zijn verschillende verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden ontdekt tijdens de inventarisaties
- In het FGH gebouw, het gebouw van NS Vastgoed en in de Blekerstraat zijn verblijfplaatsen aangetroffen die in de zomer en winter worden gebruikt. In totaal maken meer dan honderd gewone dwergvleermuizen gebruik van het stationsgebied. Foerageergebieden zijn veelal de groenstructuren en waterpartijen. Ook voor vliegroutes is het aanwezige groen van belang
- Hoewel de verblijfplaatsen tijdens de bouwfase behouden kunnen blijven, dient er toch een ontheffing te worden aangevraagd voor het verstoren van belangrijke vliegroutes naar die verblijfplaatsen en het vernietigen van foerageergebied. Dit geldt voor de gevonden vliegroutes bij het Smakkelaarsveld, de Catharijnebaan en de Croeselaan. In alle gevallen zijn géén of slechte alternatieve routes aanwezig en dient hiervoor een compensatieplan te worden geschreven
- De nieuwe inrichting (exploitatiefase) biedt veel aanknopingspunten om de situatie voor vleermuizen in het stationsgebied te verbeteren

5.2 Vaatplanten

- Er zijn twee wettelijk beschermde soorten aangetroffen in het plangebied
- Voor de Gele helmbloem langs de Catharijnebaan moet een ontheffing worden aangevraagd. In de ontheffingsaanvraag moet worden omschreven wat de mogelijkheden voor verplaatsing of mitigatie zijn. Het beschermde, maar aangeplante Waterdrieblad, kan worden ontzien, maar dit moet echter worden opgenomen in het bestek
- Daarnaast zijn 12 soorten aangetroffen die op Provinciaal niveau beschermd zijn of op de Rode lijst staan. Dit zijn vaak zeer karakteristieke soorten voor de stad Utrecht. Door deze op te nemen in het bestek kunnen deze soorten op enkele plaatsen behouden blijven. Ook biedt de herontwikkeling van het stationsgebied een enorme kans te mede daar er subsidie beschikbaar is vanuit de Provincie voor initiatieven met betrekking tot provinciaal beschermde soorten
- Ook hier geldt dat de nieuwe inrichting (exploitatiefase) veel aanknopingspunten biedt om de situatie voor vaatplanten in het stationsgebied te verbeteren

5.3 Broedvogels

- De Grote bonte specht en de Sperwer zijn foeragerend waargenomen in het stationsgebied. De nestplaatsen van deze soorten zijn jaarrond beschermd. Deze soorten zijn echter niet broedend aangetroffen in het plangebied
- Er zijn twee nestlocaties aangetroffen van gierzwaluwen in het stationsgebied
- De gevel van de V&D wordt intensief gebruikt door nestelende gierzwaluwen. Circa één derde van de populatie in het centrum broedt hier
- Er dient overleg plaats te vinden met de Dienst Landelijk Gebied omdat de Gierzwaluw mogelijk wordt vastgesteld als jaarrond beschermde soort

6 Aanbevelingen

6.1 Kansen voor vleermuizen

De ontwikkelingen in het stationsgebied hebben ook een aantal duidelijk positieve effecten voor vleermuizen. Vooral het bovengronds halen van de Stadsbuitengracht en de Leidsche Rijn is voor vleermuizen gunstig. Dit ‘nieuwe’ water kan worden gebruikt als vliegroute en foerageergebied. De geschiktheid van het nieuwe stationsgebied voor vleermuizen hangt vooral af van relatief eenvoudige details. Enkele maatregelen die genomen kunnen worden ter ondersteuning van de vleermuizenpopulatie in de stad zijn onder andere:

- Het gebruiken van inheemse planten en bomen. Inheemse insectensoorten kunnen hier vaak beter op gedijen. Voor vleermuizen (en vogels) zijn nachtvlinders en andere insecten een belangrijke voedselbron
- Vleermuizen bewegen zich graag langs groene lanen en bomenrijen. Niet voor niets maken dit vaak onderdeel uit van een vliegroute. Door in open gebieden zoals pleinen en kruispunten hier en daar een boom te plaatsen met een beperkte onderlinge afstand wordt het stedelijk gebied beter toegankelijk voor vleermuizen
- Vleermuizen houden niet erg van fel licht, maar een beetje is voor de Gewone dwergvleermuis niet erg. Door het vermijden van fel uitstralend licht kunnen vleermuizen zich beter verplaatsen. Een lantaarnpaal die niet te sterk is of alleen naar beneden schijnt kan aantrekkelijk zijn voor vleermuizen als er veel insecten op het licht af komen
- Vleermuizen verschuilen zich overdag en in de winter graag in vochtige verblijven. Zo zit de verblijfplaats aan de Blekerstraat vlak naast een regenpijp. De verblijfplaatsen en het klimaat hierin moeten aan veel eisen voldoen. Vleermuizen zijn daarom vaak heel plaatstrouw als ze eenmaal een geschikte holte in de bebouwing hebben gevonden. Door het creëren van artificiële holten in de nieuwbouw kunnen nieuwe verblijfplaatsen voor vleermuizen worden gecreëerd waardoor het in stand houden van de populatie mogelijk is

6.2 Kansen voor vaatplanten

Door kalkrijke specie gebruiken bij de nieuw aan te leggen kades langs de Leidsche Rijn en Catharijnesingel worden kansen gecreëerd voor bijzondere muurplanten. Dit soort flora is karakteristiek voor de Utrechtse binnenstad en het is zeer wenselijk nieuwe mogelijkheden te creëren om de bestaande populaties te versterken en uit te breiden. Dit betekent niet dat beschermde soorten moeten worden aangeplant. Als omstandigheden worden geschapen die gunstig zijn, koloniseert de soort het nieuwe habitat vanzelf vanuit populaties elders in de stad.

Meestal vindt natuurontwikkeling welke gericht is op het beschermen van soorten in het buitengebied plaats. Er kan daarom goede sier worden gemaakt met een uniek project waarbij beschermde soorten meeliften met een de herontwikkeling in het hart van het stedelijke gebied. Provincie Utrecht heeft ook subsidies beschikbaar voor financiële ondersteuning bij dergelijke projecten.

6.3 Kansen voor broedvogels

Zoals uit de quickscan van Tauw (Tauw 2008) is gebleken broeden er ruim 30 soorten vogels in het stationsgebied. De Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en de Zwarte roodstaart zijn hiervan karakteristieke voorbeelden. Ook voor deze soorten geldt dat vooral de huisvesting in gevaar komt bij sloop en nieuwbouw. Voor een Gierzwaluw is het van belang dat het nest droog en beschut is, maar ook dat het niet te warm wordt. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als het nest aan de zuidkant van het dak zit. Gierzwaluwnesten moeten hoog zitten en een ruime 'aanvliegroute' hebben vanwege de hoge snelheid waarmee Gierzwaluwen het nest invliegen. Vooral locaties in de gevel of bovenop gebouwen worden daarom vaak benut. Artificiële 'rotsspleten' zoals onder de betonconstructie van de V&D zijn geschikt en kunnen ook speciaal voor deze soort worden aangebracht. Tevens zijn verschillende 'Gierzwaluw-dakpannen' beschikbaar. De Grote gele kwikstaart broedt onder andere in holten in muren, dicht bij waterlopen. De nieuwe inrichting in het stationsgebied langs de Catharijnesingel biedt op enkele plaatsen mogelijkheden voor het realiseren van nestlocaties voor deze soort. De onderzijden van loopbruggen en kademuren kunnen met enkele aanpassingen gebruikt worden als nestlocatie voor deze soort.
De Zwarte roodstaart is onmiskenbaar voor de mensen die echt vroeg de trein nemen door zijn zang in de ochtendschemer. Een hoop stenen is voor deze soort al een heel geschikte broedplaats, maar ook holten in gebouwen zijn geschikt (zie ook box 3.2). Het voedsel bestaat uit insecten en spinnen die ook vaak op en rond gebouwen te vinden zijn (SOVON 2002). Vrijwel elk nieuwbouwproject in het stedelijke gebied biedt daarom kansen voor deze soort.

6.4 Educatie

Het stationsgebied is ondanks de zeer dichte bebouwing rijk aan bijzondere natuurwaarden. Dit is echter niet vaak zichtbaar voor de burger. Met kleine ingrepen en een bijpassend educatieproject kan in het nieuwe stationsgebied ook de burger meegenieten van deze bijzondere natuurwaarden.

7 Bronnen

[Denters, T., 2004]
Stadsplanten, veldgids voor de stad. ISBN 90 5956 075 2. Fontaine Uitgevers ‘s –Graveland.

[Gemeente Utrecht, 2008]
Kaart plangebied hoofdstuk 1 en 2

[Limpens H.J.G.A., P. Twisk & G. Veenbaas, 2004]
Met vleermuizen overweg. Uitgave Dienst Weg- en Waterbouwkunde Delft en de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming Arnhem. ISBN 90-369-5562-9.

[Kapteyn, K., 1995]
Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt en Co Uitgevers en importeurs BV, Haarlem/ Provincie Noord-Holland, Haarlem

[Provincie Utrecht, 2002]
Werkdocument soortenbeleid Provincie Utrecht, onderdeel Flora. Drukkerij Anraad bv, Nieuwegein.

[SOVON, 2002]
SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 – 2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

[SOVON, 2008]
Nieuws uit de Provincie Utrecht nummer 2, november

[Tauw bv, 2008]
Quickscan stationsgebied Utrecht. Onderzoek naar de natuurwaarden in en rondom het stationsgebied te Utrecht.

[Tauw bv, 2006]
Notitie: Vleermuizenonderzoek Vredenburg, Utrecht.

[Tauw bv, 2006_2]
Notitie: Vleermuisinventarisatie Jaarbeursterrein, gemeente Utrecht

[Tauw bv, 2007]
Notitie: Vleermuizen- en gierzwaluwonderzoek Hoog-Catharijne, Utrecht.

[Vuik, W. 2008]
Vaatplanten in de binnenstad. Aangereikt door dhr H. Krüse, milieu-adviseur groen, Gemeente Utrecht.

[VZZ, 1999]
Richtlijn invliegtijden vleermuizen op volgorde van tijdstip in de periode 1 juni-15 juli.

[Bureau Waardenburg bv, R. van Eekelen, M.M.B. van Os, 2002]
Rapport: Beschermde soorten in stationsgebied Utrecht.

[Weeda, E.J., R. Westra, C.H. Westra, T. Westra, 1995]
Nederlandse Oecologische Flora, wilde planten en hun relaties 3

[www.Cu2030.nl]

Bijlage

1 Vaatplanten inventarisatie

Bijlage

2 Natuurwetgeving

Natuurbeschermingswetgeving is in te delen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De soortbescherming is in de Flora- en faunawet vastgelegd. De gebiedsbescherming wordt geregeld via de Natuurbeschermingswet 1998 en (soms indirect) in de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet voorzien in de bescherming van een groot aantal in Nederland aanwezige dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en enkele plantensoorten zijn te vinden op lijsten, die deel uitmaken van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Algemene soorten
Tabel 2: Schaarse soorten
Tabel 3: Zeldzame en bedreigde soorten (ondermeer alle vleermuizen)

Naast de genoemde groepen zijn gedurende het broedseizoen alle broedvogels en functionele omgeving van broedplaatsen beschermd. Tevens zijn vaste verblijfplaatsen van enkele zeldzame vogelsoorten jaarrond beschermd.

Op grond van de Flora- en faunawet is het verboden: “nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren” (artikel 11 Flora- en faunawet). Ook is het verboden: “dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten” (art. 10 Flora- en faunawet). Tenslotte is het verboden: “planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen” (art. 8 Flora- en faunawet). Als er sprake is van aantasting, is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alleen toegestaan met een ontheffing van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Voor een groot aantal beschermde soorten geldt echter sinds 23 februari 2005 een vrijstelling.

In het kader van de Flora- en faunawet is begin 2005 een Algemene Maatregel van Bestuur in werking getreden. Binnen deze AMvB is de stelling dat voor alle beschermde soorten ontheffing moet worden verkregen voordat mag worden gestart met de werkzaamheden, ten dele losgelaten. Een aantal algemene soorten, de zogenaamde tabel 1-soorten, mag vanaf 2005 bij bepaalde activiteiten worden verstoord zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Het gaat daarbij om de categorieën werkzaamheden ‘Beheer en onderhoud’ (bijvoorbeeld waterschapsbeheer, natuurbeheer, landbouw); ‘Bestendig gebruik’ (bijvoorbeeld recreatie of landbouw) en ‘Ruimtelijke ontwikkeling’ (bijvoorbeeld waterbouw, wegenaanleg). Activiteiten, die binnen deze categorieën vallen, kunnen onder voorwaarden zonder ontheffing worden uitgevoerd, óók als dit schadelijke effecten heeft voor bepaalde beschermde soorten. De zorgplicht blijft voor deze soorten echter gewoon gelden.

Deze vrijstelling geldt alleen voor soorten vermeld in tabel 1, -zoals Gewone dotterbloem, Bruine kikker of Vos, en niet voor soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3. Voor de tabel 2 en 3-soorten is een ontheffing nodig wanneer het gaat om een ruimtelijke ontwikkeling. Voor Beheer en onderhoud en Bestendig gebruik kan echter wél een vrijstelling gelden voor deze soorten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van LNV goedgekeurde en door de initiatiefnemer geaccordeerde gedragscode.

Ontheffing
Wanneer beschermde soorten worden aangetast die niet tot de algemene beschermde soorten behoren, dan moet een ontheffing worden verkregen. Hiervoor gelden verschillende criteria afhankelijk van de beschermde status.

Algemeen voorkomende beschermde soorten ('tabel 1-soorten')
Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Overige beschermde soorten ('tabel 2-soorten')
Voor de overige beschermde soorten kan door LNV ontheffing worden verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (effecten op regionaal populatieniveau). Indien gunstige staat van instandhouding van de soort wel in het geding komt, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden getroffen.
Voor initiatiefnemers die individueel of gezamenlijk beschikken over een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode die aangeeft op welke wijze rekening wordt gehouden met beschermde soorten geldt voor deze soorten eveneens een vrijstelling.

Extra beschermde soorten ('tabel 3-soorten')
Voor extra beschermde soorten kan alleen ontheffing voor ontwikkelingen worden verleend indien aan de volgende criteria wordt voldaan:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing; Dat betekent dat er alternatieven (zowel voor de locatie als voorgenomen ruimtelijke ingreep) onderzocht moeten worden voor de in het geding zijnde activiteit
- Er is sprake van de belangen, vermeld in art. 75, lid 4, sub a of genoemd in art. 2 van Vrijstellingsbesluit. Een essentiële ontheffingsgrond voor een ruimtelijk project of plan komt naar voren in art. 2 van het Vrijstellingsbesluit. Ontheffing kan worden verleend indien er sprake is van "dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale en economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten"
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort op populatieniveau. Bij tabel 3-soorten kan het zijn dat schade aan een relatief klein aantal individuen reeds van invloed is op een (deel) populatie.

Indien de gunstige staat van de betrokken soort(en) in het geding komt, dienen maatregelen te worden genomen om de instandhouding te garanderen. Dat kan door compenserende, maar ook mitigerende maatregelen te nemen. Of en welke compenserende en/of mitigerende maatregelen nodig zijn, kan de minister van LNV in de voorschriften bij de vergunning aangeven.

Vogels
Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Voor het verstoren van broedende vogels (tijdens het broedseizoen) wordt in principe geen ontheffing verleend. Voor het aantasten van vogels geldt een zware toets, vergelijkbaar met tabel 3-soorten, waardoor de Minister enkel ontheffing verlenen kan voor overtreding van artikel 10 (opzettelijk verontrusten) nádat de uitgebreide toets doorlopen is. In de praktijk blijkt dat bij het aantasten van vaste verblijfplaatsen voor diverse soorten een ontheffing nodig is. De exacte soorten zijn door de beoordelende instantie (DLG) enkele malen aangepast. De volgende soorten zijn de soorten zoals deze naar verwachting zeer binnenkort officieel vastgesteld zullen worden [DLG werkdocument, januari 2008]:

Bosuil, Steenuil, Kerkuil, Ransuil, Oehoe, Groene specht, Zwarte specht, Grote bonte specht, Middelste bonte specht, Kleine bonte specht, Boomvalk, Torenvalk, Slechtvalk, Rode wouw, Zwarte wouw, Zeearend, Wespendief, Buizerd, Sperwer, Havik, Raaf, Blauwe reiger, Ooievaar, Gierzwaluw, Boerenzwaluw, Huiszwaluw en Grote gele kwikstaart. Daarnaast dienen nesten van Zwarte kraai en Roek in principe behouden te worden als basis voor nestgelegenheid van een deel van bovenstaande (roof)vogels.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, evenals voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterweg te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken).
De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Over de Rode lijst

De Rode lijsten hebben geen wettelijke status. Soorten die op de Rode lijst zijn geplaatst, zijn niet per definitie ook beschermd: deze soorten zijn alleen beschermd als ze ook in de Flora- en faunawet als beschermde soort zijn opgenomen. Een deel van de meest bedreigde planten- en diersoorten heeft eenzelfde status als de Habitatrichtlijnsoorten (zie eerder in deze bijlage onder *extra beschermde soorten*).

Bijlage

3

Overzichtkaart beschermde natuurwaarden

Bijlage 3 Waterparagraaf Langzaamverkeersbrug d.d. 8 mei 2012

Stadswerken

Postadres Postbus 8375, 3503 RJ Utrecht
Telefoon 030 - 286 46 97 **Fax** 030 - 286 46 88
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Interne mededeling

Aan	Rogier Crusio	**Datum**	8 mei 2012
		Van	Stephan de Bruin
Onderwerp	Waterparagraaf Langzaamverkeersbrug	**Doorkiesnummer**	030-2863739
		E-mail	s.de.bruin@utrecht.nl

Aanleiding

Door een ruimtelijk plan kunnen de belangen èn het functioneren van het watersysteem (en de waterketen) onder druk komen te staan. Het doel van de 'Watertoets' is het waarborgen van watergerelateerd beleid en beheer door deze ruimtelijke ontwikkelingen expliciet en op evenwichtige wijze te toetsen aan de relevante ruimtelijke plannen en besluiten van Rijk, provincies en gemeenten.

Ruimtelijke plannen moeten wettelijk voorzien zijn van een 'Waterparagraaf', een ruimtelijke onderbouwing van de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie. Met de watertoets worden de waterhuishoudkundige gevolgen van een plan vroegtijdig inzichtelijk gemaakt, de afwegingen expliciet en toetsbaar vastgelegd en het wateradvies van de waterbeheerder opgenomen.

Door afstemming met de waterbeheerder(s) wordt voorkomen dat door een ruimtelijke ontwikkeling de kansen voor de waterhuishouding niet worden benut en de bedreigingen niet worden herkend. Door de bestaande (geo)hydrologische situatie en randvoorwaarden, de geplande ontwikkeling en de ruimtelijke consequenties ten aanzien van de waterhuishouding te analyseren, kan het streven naar een duurzaam en robuust watersysteem vroegtijdig in het ontwerpproces worden geïntegreerd.

Deze waterparagraaf is, ter verantwoording en afsluiting van de watertoets, opgesteld ten behoeve van het bestemmingsplan 'Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark'. Dit bestemmingsplan heeft tot doel de realisatie van de 'Rabobrug' te faciliteren en de ruimtelijke functies van omgeving Moreelsepark te actualiseren.

Beleidskader

In het algemeen is het beleid van het Rijk, de provincie Utrecht, de gemeente Utrecht en het waterschap HDSR gericht op een duurzaam en robuust waterbeheer. Bij ruimtelijke ontwikkelingen worden (indien doelmatig) de waterkwaliteitstrits 'gescheiden inzamelen-gescheiden afvoeren-gescheiden verwerken' en de waterkwantiteitstrits 'water vasthouden-bergen-vertraagd afvoeren' gehanteerd. Dit beleid is per overheidsniveau in de onderstaande beleidsdocumenten verankerd:

- Rijksbeleid: Vierde Nota Waterhuishouding, Vijfde Nota RO, WB21, NBW, Waterwet, etc.;
- Provinciaal beleid: Nota Planbeoordeling, Waterhuishoudingsplan, Beleidsplan Milieu en Water, Streekplan, etc.;
- Gemeentelijk beleid: Gemeentelijk Rioleringsplan 2011-2014 [1];
- Waterschapsbeleid: Waterbeheerplan 2010-2015, Beleidsregels 2010 Keur 2009, Keur [2].

[1] De gemeente heeft de zorgplicht voor de inzameling en het transport van afvalwater, het inzamelen en verwerken van overtollig hemelwater en het voorkomen van structurele grondwateroverlast. Het actuele beleid hiervoor is vastgelegd in het verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan (vGRP) 2011-2014. De ontwerpeisen zijn opgenomen in het Handboek Inrichting Openbare Ruimte, onderdeel riolen, rioolgemalen en drainage (versie juni 2005). Daarnaast stelt de gemeente eisen aan het ontwerp van watergangen waarvan zij eigenaar of beheerder is of wordt.

[2] Het waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) heeft de zorg voor het kwantiteits- en kwaliteitsbeheer van het oppervlaktewater in het plangebied. Het beleid en de regels van het waterschap zijn vastgelegd in diverse wetten en verordeningen. De belangrijkste verordening is de keur.

Betrokken partijen

In dit watertoetsproces participeren de volgende partijen:

Aanvrager:	Gemeente Utrecht, Stadsontwikkeling – Programma's, Stedenbouw
Opsteller:	Gemeente Utrecht, Stadswerken – IBU Stadsingenieurs, Stedelijk Water
Toetser:	Waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (beheerder oppervlaktewater) Gemeente Utrecht, Stadswerken – Stedelijk Beheer (beheerder riolering, oppervlaktewater)

Inleiding

In opdracht van de ProjectOrganisatie Stationsgebied (POS) wordt momenteel gewerkt aan het Definitief Ontwerp van de Rabobrug. Deze brug vormt –als belangrijk element van het programma 'Stationsgebied Utrecht'– een langzaamverkeersverbinding tussen het Stationsplein en de Croeselaan over het spooremplacement van Utrecht Centraal Station.

De Rabobrug wordt een brug van circa 275 m lang en 10 m breed voor fietsers en voetgangers tussen de binnenstad en de westkant van de stad. De verwachte start van de bouw van de brug is in 2015.

Plangebied

Het plangebied bevindt zich ter plaatse van het huidige spooremplacement van het centraal station (Utrecht CS) in het centrum van de stadskern Utrecht. De langzaamverkeersbrug maakt onderdeel uit van het programma 'Stationsgebied Utrecht'. In verband met de onderliggende infrastructuur is het plangebied opgedeeld in drie deelgebieden (zie figuur 1):

Deelgebied A:	Overspoors – overkruising spoor en trappen naar perrons
Deelgebied B:	West – westelijke aanlanding, verbinding forum en Rabobank, kruising tramtracé
Deelgebied C:	Oost – oostelijke aanlanding overkruising busstation, ontsluiting via fietsgebouw

De oostelijke aanlanding is ter plaatse van het Stationsplein geprojecteerd, nabij het Moreelse park. De westelijke aanlanding is gesitueerd in de Kruisvaart richting de Mineurslaan.

Kader

In 2007 heeft IBU Stadsingenieurs, als vervolg op het 'Masterplan Ondergrondse Infrastructuur', het 'Structuurplan riolering en waterhuishouding Stationsgebied Utrecht' opgesteld (IBU, versie Definitief 2, datum 09-11-2007). Dit plan fungeert als "toetsingskader voor riolering en oppervlaktewater bij de uitwerking van alle deelplannen binnen het Stationsgebied tot ontwerp en besteksniveau en het doorlopen van ruimtelijke procedures".

Op 16 juli 2007 is dit Structuurplan ter goedkeuring verzonden naar dhr. R. Bronda, dhr. M. Jongens en dhr. P. Westerbeek van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR).

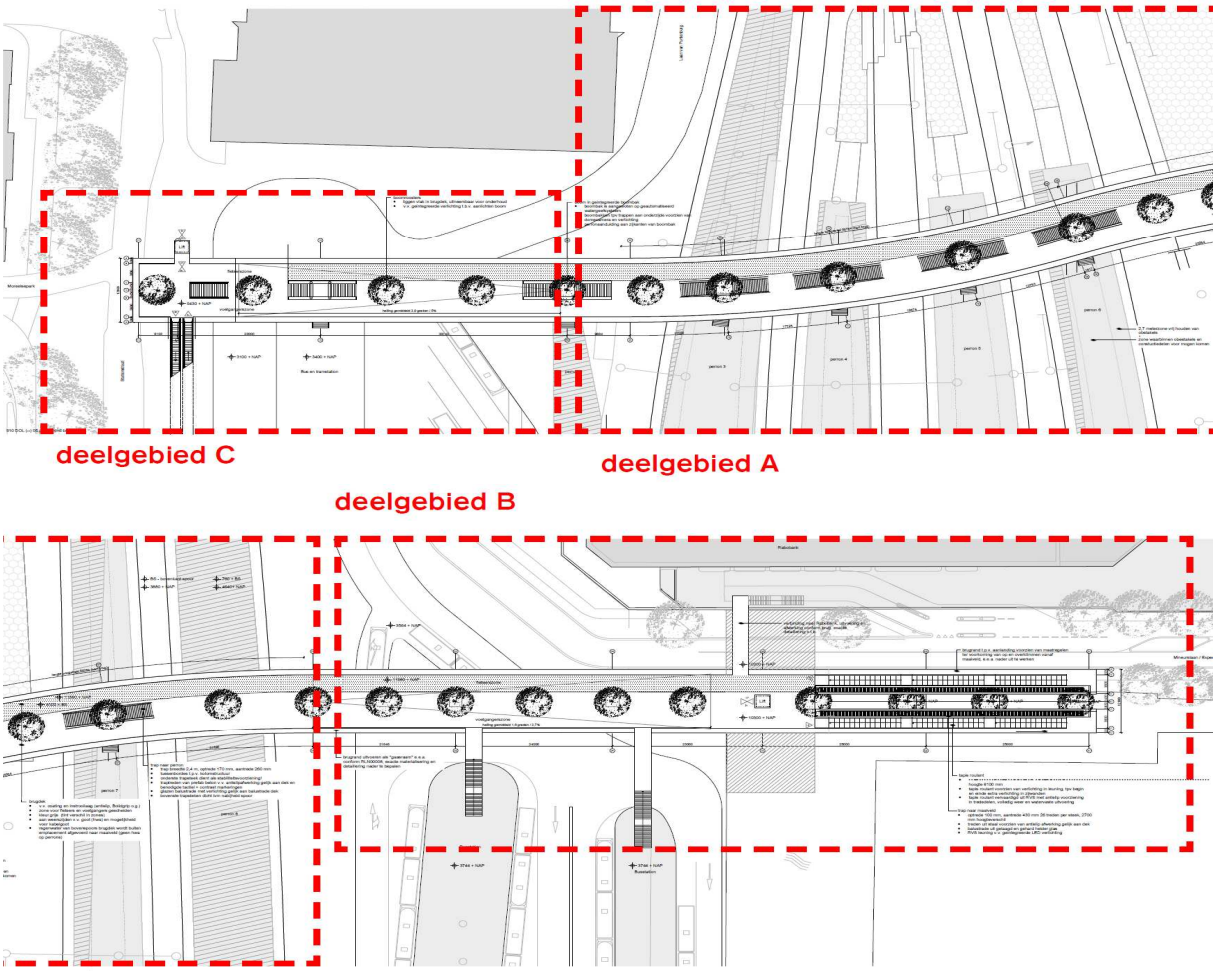
Op 8 augustus 2007 heeft dhr. M.A. Jongens namens het HDSR ingestemd met de hoofdlijnen die in het Structuurplan zijn aangegeven (zie bijlage B: 'Reactie op Structuurplan riolering en waterhuishouding Stationsgebied', datum 08-08-2007, kenmerk 176935).

In hoofdstuk 3 'Uitgangspunten en randvoorwaarden' van het Structuurplan worden in paragraaf 3.2.2 de gevolgen voor het oppervlaktewater in het stationsgebied beschreven:

"Het Masterplan Stationsgebied voorziet in het herstellen van de oude waterlopen die in de jaren zestig van de vorige eeuw zijn overkluisd. (...) Door het opengraven van de singels neemt het wateroppervlak in het Stationsgebied met 2,3 ha toe van 1,8 naar 4,1 ha. Dit is 6,7% ten opzichte van het huidige verhard oppervlak binnen het gebied."

"Bij het vaststellen van het Masterplan Ondergrondse Infrastructuur van 30 september 2005 is besloten de Kruisvaartduiker in de Mineurslaan te handhaven. Dit is een belangrijk uitgangspunt, omdat bij het opheffen van deze duiker een nieuw ondergronds of bovengronds tracé voor deze watergang nodig is in het gebied tussen de Kruisvaart, Leidsche Rijn en Merwedekanaal."

"Door de ontwikkelingen in het Stationsgebied neemt het naar oppervlaktewater afvoerende verhard oppervlak naar verwachting niet toe. Mocht dit toch het geval zijn, dan kan de 2,3 ha extra oppervlaktewater die ontstaat door het opengraven van de Catharijnesingel en de Leidsche Rijn, worden ingezet als compensatie van eventueel extra afvoerende verhard oppervlak in het Stationsgebied. Hierdoor is voor elke ontwikkeling afzonderlijk geen compensatie meer nodig."

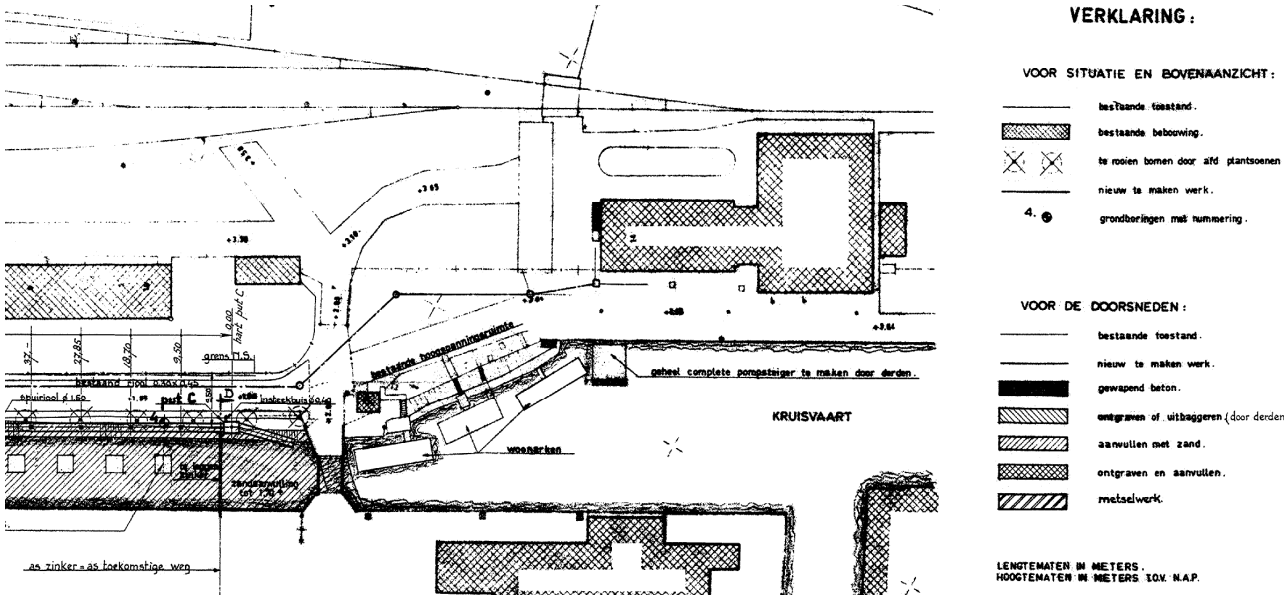

figuur 1 - overzicht Rabobrug - deelgebied A, B en C (bron: Cepezed, projectgroepoverleg Rabobrug, 12-12-2012)

Waterhuishouding

Structuur en peilgebied

In deelgebied C en A is geen oppervlaktewater aanwezig. In deelgebied B (westelijke aanlanding) bevindt zich het oppervlaktewater 'Kruisvaart'. Dit open water betreft een verlegd en gekanaliseerd restant van de voormalige en gelijknamige singel uit het stedenbouwkundige plan 'Moreelse' uit 1664.

figuur 3 - overzicht situatie 1960 (bron: 93OW1966, Revisie puten en boveninlaten, april 1967)

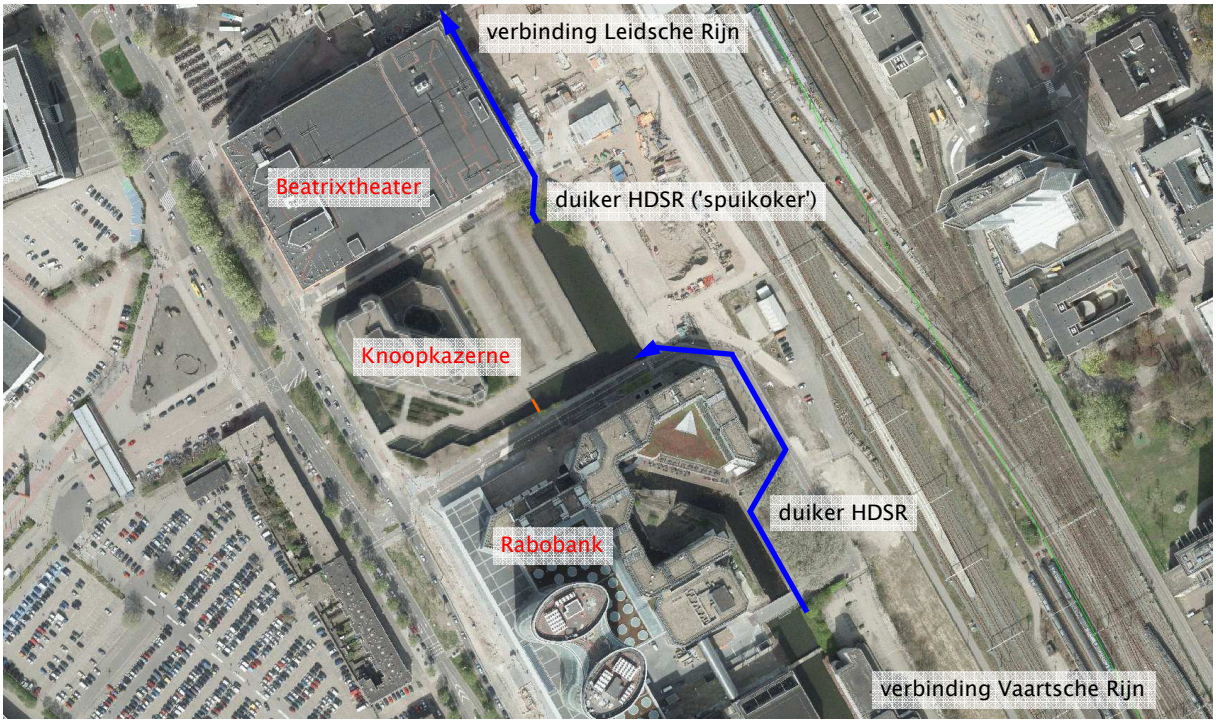
Het deel van de Kruisvaart tussen de Knoopkazerne en de Van Sijpensteijnkade is in de jaren 60 gedempt (zie figuur 3 grijze arcering). Parallel hieraan is het zuidelijk deel van de 'spuikoker' in 1967 (fase 1) en het noordelijk deel van de 'spuikoker' in 1969 (fase 2) gerealiseerd.
Het deel van de Kruisvaart dat in het plangebied ligt, is aan de zuidzijde via een duiker Ø1500 mm (b.o.b. NAP -0.75 m) aan het overige deel van de Kruisvaart en uiteindelijk aan de Vaartsche Rijn verbonden. De noordzijde van dit deel van de Kruisvaart is via een duiker Ø1500 mm (b.o.b. NAP -0.75/-0.90 m) op de Leidsche Rijn aangesloten (zie figuur 4). Het wateroppervlak van dit deel van de Kruisvaart (excl. de waterpartij / 'gracht' van de Knoopkazerne) bedraagt totaal circa 2580 m2.

De Kruisvaart is onderdeel van het peilgebied 'Utrecht Centrum' en heeft een streefpeil van NAP +0.60 m. Bij een streefpeil van NAP +0.60 m, een diepteligging van circa NAP -0.75/-0.90 en een diameter van 1500 mm zijn de duikers onder normale omstandigheden geheel of vrijwel geheel gevuld.

Aan- en afvoer

De wateraanvoer vindt incidenteel kunstmatig plaats via een verversingsgemaal ter hoogte van het Rabobankterrein (geïnstalleerde capaciteit ongeveer 20m3/min of 1200 m3/uur). Zowel het gemaal als het natte profiel van de spuikoker zijn in beheer bij het HDSR. De constructie van de duikers (spuikoker) is eigendom van en in beheer bij de Gemeente Utrecht.

De huidige Knoopkazerne is aan de oost-, zuid- en westzijde voorzien van een 'gracht', een separaat en particulier watersysteem (zie figuur 4). Deze 'gracht' is aan de zijde van de Rabobank middels een damwandscherm (in figuur 4 een oranje lijn) gescheiden van het peilgebied NAP +0.60.

figuur 4 - overzicht situatie 2011 (bron: gemeente Utrecht - VGI, luchtfoto 2011)

Beheer en eigendom

Het plangebied ligt in het beheergebied van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR). De Kruisvaart is een hoofdwatergang (primaire watergang) en in beheer en onderhoud bij het HDSR. Het westelijk deel van de grond waarop de Kruisvaart zich bevindt, is eigendom van de gemeente Utrecht, het oostelijk deel van NS Vastgoed B.V.

figuur 5 - foto situatie 2011 (oriëntatie op de Knoopkazerne)

Sanering Kruisvaart
Het HDSR is van plan om in de 2e helft van 2012 de Kruisvaart te baggeren. Het dieper gelegen slib van de Kruisvaart is echter zwaar verontreinigd. Bovendien bestaat een risico op de aanwezigheid van explosieven in de dieper gelegen sliblaag. Vanwege de hoge kosten van het baggeren van de verontreinigde slib beperkt HDSR zich tot het weghalen van de bovenste sliblaag, zodat de diepte weer voldoet aan het minimale profiel. Hiermee voldoen zij formeel aan hun onderhoudsplicht.

NS Poort wil in de toekomst op hun terrein en in hun deel van de watergang woningbouw gaan ontwikkelen. Hiervoor moet dit deel van de Kruisvaart worden gesaneerd en de verontreinigde bagger worden verwijderd. Zij hebben daarom HDSR gevraagd of zij toch dieper willen baggeren en volledig willen saneren op kosten van SBNS.

De Kruisvaart is voor 24% eigendom van de gemeente Utrecht en voor 76% van NS Poort. Het baggeren van de Kruisvaart heeft invloed op de aanleg van de Rabobrug, de brug in de Verlengde Van Zijstweg en de mogelijke brug bij de 2e Asselijnstraat.

Waterkwaliteit
De duikers aan weerszijden van het desbetreffende deel van de Kruisvaart zijn met een lengte van 210 m (zuid) en 420 m (noord) relatief lang. Voor de gewenste ecologisch goede waterkwaliteit dient de zuurstofhuishouding optimaal te zijn. Hiervoor is het van belang dat een deel van de huidige Kruisvaart open blijft zodat de benodigde zuurstofopname van het zuurstofloze water uit de duikers gewaarborgd is, ook in de toekomst als ten behoeve van het forum en nieuwe kantoorpanden een groter deel van de Kruisvaart bij de Mineurslaan wordt gedempt.

Keur
Het beleid en de regels van het waterschap zijn vastgelegd in diverse wetten en verordeningen. Aanpassingen aan het bestaande waterhuishoudingsysteem moeten door het Hoogheemraadschap worden vergund. Er geldt een vergunningsplicht op grond van de belangrijkste verordening, de "Keur" (ex artikel 77 en 80 van de Waterschapswet).

In de Keur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009 staan verboden en geboden die betrekking hebben op oppervlaktewatergangen, waterkeringen en grondwater. De verboden betreffen die handelingen en gedragingen die in principe onwenselijk zijn voor de constructie of de functie van oppervlaktewatergangen, waterkeringen of grondwatergangen. De geboden geven de verplichtingen aan om deze waterstaatswerken in stand te houden.
In de Keur is daarnaast bepaald dat 'beschermingszones' voor watergangen en waterkeringen in acht dienen te worden genomen. Het komt erop neer dat binnen de beschermingszone niet zonder ontheffing van het Waterschap gebouwd en opgeslagen mag worden. De genoemde bepaling beoogt te voorkomen dat de stabiliteit van het profiel en/of veiligheid wordt aangetast, de aan- en/of afvoer en/of berging van water wordt gehinderd dan wel het onderhoud wordt gehinderd.

Eventuele vergunningen worden alleen verleend als waterstaatkundige belangen niet in het gedrang komen. Bij het verlenen van een vergunning worden deze belangen altijd afgewogen. Daarnaast moet rekening gehouden worden met de verbrede doelstellingen van de Waterwet, te weten de samenhang met chemische en ecologische aspecten en de vervulling van maatschappelijke functies van watersystemen.

Watervergunning
Ten behoeve van het dempen en graven, aanleggen van vlonders en steigers en bouwen in en langs water is een Watervergunning van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden noodzakelijk. Alle wateraspecten (inclusief de Keur-aspecten) worden in de watervergunning geregeld.

Ook tijdelijke onttrekkingen van grondwater tijdens bouwwerkzaamheden zijn vergunningsplichtig, evenals tijdelijke lozing van bemalingswater op oppervlaktewater. Ook rechtstreekse afvoer van hemelwater naar oppervlaktewater is vergunning- of meldingplichtig in het kader van de Waterwet.

Grondwater

1WVP
Het langjarig grondwaterregime in de diepere ondergrond wordt gereguleerd door de grondwaterstroming in het eerste watervoerend pakket (1WVP). De gemeente Utrecht beschikt sinds 1962 over een peilbuizenmeetnet. Sinds 2002 worden de grondwaterstanden automatisch opgeslagen door dataloggers die tweemaal per dag het grondwaterpeil registreren. Het doel van het meetnet is om informatie over de stijghoogten en stromingsrichting van het grondwater te verkrijgen.

De gemiddelde, langjarige karakteristieke grondwaterstanden van het eerste watervoerend pakket (1WVP) zijn afgeleid uit de dichtstbijzijnde peilbuizen en vastgelegd in de Grondwatercontourkaart Utrecht (Wareco, 26-03- 2008). Op basis van deze kaart wordt voor het plangebied de volgende gemiddelde grondwaterstanden verondersteld: droge periode = NAP +0.15 m, natte periode = NAP +0.45 m en gemiddeld = NAP +0.25 m. De grondwaterstroming is zuidwestelijk gericht.

Ontwateringsdiepte en drooglegging
Vanwege de aard van het project is de drooglegging en de ontwateringsdiepte niet relevant.

Ondergrondse bouwwerken
Bij de toepassing van halfverdiepte of geheel ondergrondse constructies (bv. liftkelders) is structurele beïnvloeding of onttrekking van het grondwater tijdens de gebruiksfase niet toegestaan. Constructies (wanden en vloeren) in het grondwaterregime dienen volledig waterdicht te worden uitgevoerd of geheel boven de maximaal optredende grondwaterstand te liggen.

Bij de aanleg ervan dient rekening te worden gehouden met de invloed die bemaling kan hebben op de grondwaterstand en eventuele grondwaterverontreinigingen in de omgeving.

Het plangebied bevindt zich in een gebied met veel bodem- en grondwaterverontreiningen en is onderdeel van de sanering van het stationsgebied. Bij toepassing van bemaling dient er voldaan te worden aan de randvoorwaarden en voorschriften van de 'Biowasmachine'.

Onttrekkings- en lozingsvergunning
Tijdelijke onttrekking van grondwater tijdens de bouwfase is vergunningsplichtig (HDSR) en onder voorwaarden toegestaan, evenals tijdelijke lozing van bemalingswater op het oppervlaktewater (HDSR).

Nader onderzoek naar de kwantiteit en kwaliteit van het grondwater is noodzakelijk om na te gaan of er een lozingsvergunning nodig is om overtollig water te onttrekken en af te voeren. Voor alle onderbemalingen, bronneringen en andere grondwateronttrekkingen moet een melding worden gedaan bij het waterschap. De provincie is verantwoordelijk voor grotere grondwateronttrekkingen van meer dan 150.000 m3/jaar.

Riolering

Principe

In de Mineurslaan -grenzend aan de westelijke aanlanding- bevindt zich een hemelwaterriool (principe verbeterd gescheiden, eigendom van NS Vastgoed BV). Van de ingezamelde neerslag wordt de 'first flush' via een pompinstallatie geïnjecteerd op het gemengde riool in de Mineurslaan, het overschot wordt via een overstort geloosd op de Kruisvaart. Het hemelwater dat op het westelijk deel van het brugdek valt, wordt met een geïntegreerde hemelwaterafvoer ingezameld, getransporteerd en rechtstreeks geloost op de Kruisvaart.

In het Stationsplein -grenzend aan het plangebied van de oostelijke aanlanding- is een hemelwaterriool (principe gescheiden, eigendom van de gemeente Utrecht - Stadswerken) aanwezig dat afstroomt op de Leidsche Rijn. Het hemelwater dat op het oostelijk deel van het brugdek valt, wordt met een geïntegreerde hemelwaterafvoer ingezameld, getransporteerd en afgevoerd naar het hemelwaterstelsel in het Stationsplein waar het uiteindelijk afwatert op de Leidsche Rijn.

De Rabobrug wordt niet voorzien van vuilwaterlozingstoestellen, er is geen sprake van een droogweerafvoer.

Afvoerend oppervlak

In de huidige situatie is Deelgebied C (oostelijke aanlanding) ter plaatse van het Stationsplein vrijwel volledig verhard. Deelgebied A (overkruising spoor) betreft het spooremplacement en is ook vrijwel verhard (perrons en spoorlichaam). In de huidige situatie omvat Deelgebied B (westelijke aanlanding) ook geen groen of onverhard terrein.

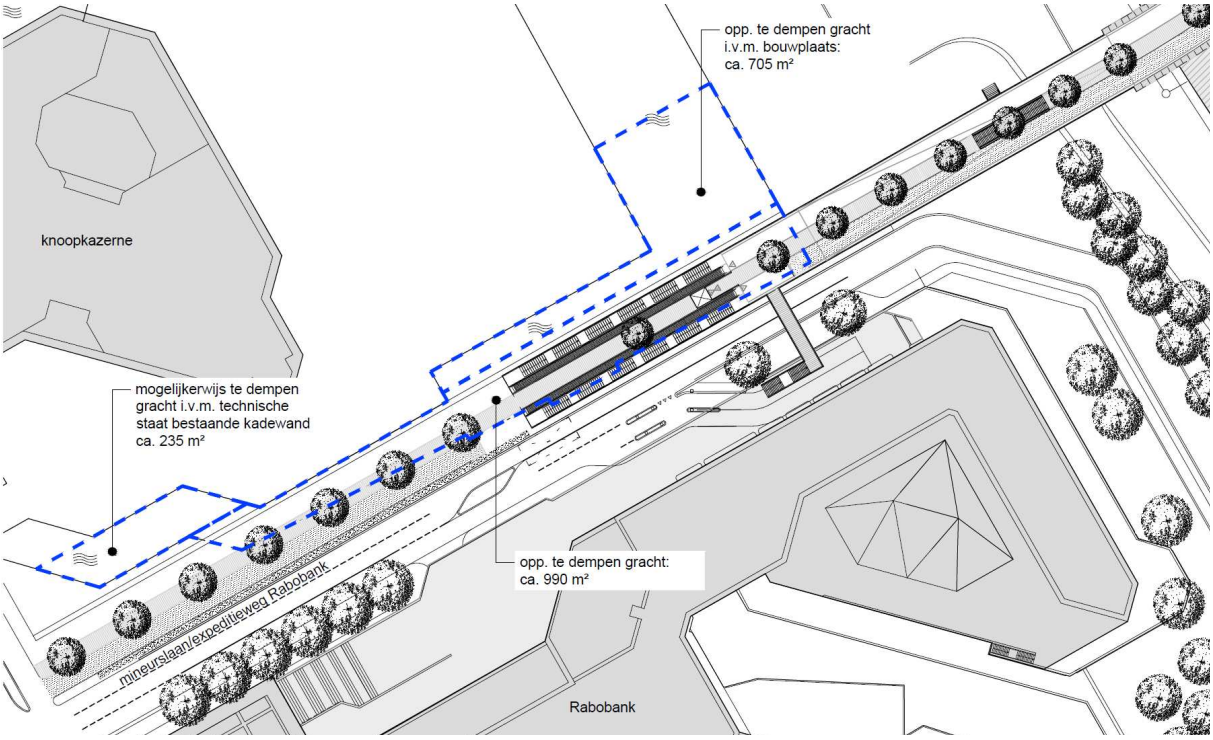
De toename aan verharding door de realisatie van het busplein en de ontsluitingsweg in Deelgebied B (westelijke aanlanding), is door Prorail gecompenseerd met de aanleg van een waterbassin (met een vertraagde afvoer) onder perron 8, conform het "Tweede wateradvies OV-Terminal" (HDSR, datum 28 januari 2008, kenmerk 185650 en de bijgevoegde Waterparagraaf d.d. 27 december 2007).

De trappartij van de westelijke aanlanding is gesitueerd in de Kruisvaart. Hiervoor wordt dit deel van de Kruisvaart gedempt, het oppervlak van de benodigde demping bedraagt circa 1695 m2 (zie figuur 6). De bestaande duiker zal worden verlengd en aangesloten op het resterende open water van de Kruisvaart.

Wateropgave en compensatie

De wateropgave ten gevolge van de demping bedraagt globaal **990 m2** (zie figuur 6).

Dit oppervlak dient, conform de 'Keur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009' en de 'Beleidsregels op grond van de Keur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009' (geconsolideerde versie, geldend vanaf 21-10-2010), voor 100% gecompenseerd te worden met **990 m2** nieuw oppervlakwater in hetzelfde peilgebied waar de demping plaatsvindt.

figuur 6 - overzicht dempingen westelijke aanlanding (bron: Cepezed bv, demping gracht DO, d.d. 02-05-2012)

De demping kan verdeeld worden in drie zones:
- demping ten behoeve van de aanlanding van de brug (990 m2);
- demping ten behoeve van de benodigde bouwplaats (705 m2)[3];
- demping ten behoeve van de slechte technische staat van de bestaande kadewand (235 m2)[4].

[3] dit deel betreft een voorlopige reservering en heeft als zodanig geen status in dit bestemmingsplan
[4] dit deel is geen onderdeel van het peilgebied 'Utrecht Centrum' maar behoort bij de hoger en separaat liggende vijverpartij van de Knoopkazerne (zie 'Aan- en afvoer'). Door het dempen wordt deze vijverpartij afgesloten van het resterende open water van de Kruisvaart. Het functioneren van het watersysteem van de Knoopkazerne in de toekomstige situatie (incl. de aansluiting) wordt tijdens het ontwerpproces afgestemd en nader uitgewerkt met de eigenaar van de Knoopkazerne.

Op 8 augustus 2007 heeft dhr. M.A. Jongens namens het HDSR ingestemd met de hoofdlijnen die in het Structuurplan zijn aangegeven (zie bijlage B: Reactie op Structuurplan riolering en waterhuishouding Stationsgebied, datum 08-08-2007, kenmerk 176935). Met de instemming van het HDSR op 8 augustus 2007, conformeert het waterschap zich tevens aan de omgang met dempingen zoals verwoordt in paragraaf 3.2.2. van het "Structuurplan riolering en waterhuishouding Stationsgebied Utrecht".

De Rabobrug is onderdeel van het programma 'Stationsgebied Utrecht' en vormt een specifieke uitwerking van dit globale plan. Hoewel demping van de Kruisvaart tussen het Beatrixtheater en de Rabobank niet voorzien was in het Structuurplan, is de hierboven aangegeven omgang met dempingen van toepassing op alle ontwikkelingen binnen de contouren van het Masterplan Stationsgebied.

De waterbeheerder van het HDSR (dhr. H. van Rooijen) en de waterbeheerder van de gemeente Utrecht (dhr. E. Rebergen), hebben op 24 april 2012 afgesproken dat het uitgangspunt in het Structuurplan ten aanzien van dempen en compenseren, nader wordt uitgewerkt en afgebakend in een memo. IBU Stadsingenieurs zal hiervoor op korte termijn een voorstel doen. Deze memo vormt dan de basis voor een eenduidige benadering en behandeling van watertoetsen voor de toekomstige ontwikkelingen binnen de contouren van het Masterplan.

De benodigde demping voor de westelijke aanlanding van de Rabobrug van **990 m2** wordt, conform het Structuurplan, gecompenseerd met **990 m2** open water dat uiteindelijk beschikbaar komt met het opengraven van de Leidsche Rijn en /of de Catharijnesingel[5]. De verwachting is dat de Leidsche Rijn ter plaatse van het Smakkelaarsveld in 2018 wordt opengegraven.

[5] tot op maart 2012 heeft de ProjectOrganisatie Stationsgebied (POS) geen beroep gedaan op de nieuw aan te leggen Catharijnesingel om demping elders in het Stationsgebied te compenseren. Dit is bevestigd door John Janssen van het POS in een mail naar Erwin Rebergen d.d. 27 februari 2012.

Conclusie

De geplande ontwikkeling "Rabobrug" (onderdeel van BP "Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark") heeft geen negatieve invloed op de waterhuishouding of de riolering in en rondom het plangebied.

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 (raam)prostitutiebedrijf:

een prostitutiebedrijf waar het werven van klanten gebeurt vanuit de werkruimte door prostituees die zichtbaar zijn vanaf een openbare plaats;

1.2 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.3 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.4 additionele horeca:

het bedrijfsmatig verstrekken van drank en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse als ondergeschikte activiteit bij een hoofdfunctie, niet zijnde horeca, waarbij de additionele horeca-activiteiten passen bij de hoofdfunctie qua uitstraling, dienen ter ondersteuning van de hoofdfunctie en niet zelfstandig worden uitgeoefend en/of toegankelijk zijn los van de hoofdfunctie.

1.5 antenne-installatie:

installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de al dan niet in een of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.

1.6 antennedrager:

Antennemast of andere constructie bedoeld voor de bevestiging van een antenne.

1.7 archeologisch onderzoek:

onderzoek verricht door of namens een dienst of instelling die over een opgravingsvergunning op grond van de Monumentenwet 1988 beschikt.

1.8 archeologische waarde:

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de in dat gebied voorkomende overblijfselen uit oude tijden.

1.9 atelier:

werkplaats in het bijzonder voor kunstenaars waarbij tevens kunstwerken tentoongesteld en verkocht kunnen worden.

1.10 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.11 bebouwingspercentage:

het met een aanduiding of in de regels aangegeven percentage, dat aangeeft hoeveel van het desbetreffende bouwperceel ten hoogste mag worden bebouwd met gebouwen en bijbehorende bouwwerken.

1.12 bedrijf:

een onderneming waarbij het accent ligt op het vervaardigen, produceren, bewerken/herstellen, installeren en verhandelen van goederen, waarbij eventueel detailhandel uitsluitend plaatsvindt als ondergeschikt onderdeel van de onderneming in de vorm van verkoop en/of levering van ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstelde goederen, dan wel goederen die in rechtstreeks verband staan met de uitgeoefende handelingen.

1.13 besluit Hogere waarde:

besluit waarin de ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting op grond van de Wet geluidhinder is vastgesteld.

1.14 bestaand bouwwerk:

een bouwwerk, dat op het tijdstip van het in werking treden van het bestemmingsplan is of wordt gebouwd met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en/of de Woningwet.

1.15 bestaand gebruik:

het op het tijdstip van het in werking treden van het bestemmingsplan aanwezige legale gebruik.

1.16 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak.

1.17 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEERS-0401 met de bijbehorende regels (en eventuele bijlagen).

1.18 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.19 Bevi-inrichting:

een inrichting als bedoeld in artikel 2 lid 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

1.20 bijbehorend bouwwerk:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak.

1.21 bijzondere bouwlaag:

a. een bouwlaag die aan de voorzijde en/of eventueel aan de achterzijde een hellend dakvlak heeft en voor het overige deel plat is afgedekt, dan wel
b. een ten opzichte van de voorgevel terugliggende bouwlaag.

1.22 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.23 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak.

1.24 bouwlaag:

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op (nagenoeg) gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw, kap en/of bijzondere bouwlaag.

1.25 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.26 bouwperceelsgrens:

een grens van een bouwperceel.

1.27 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.28 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.29 cultuurhistorische waarde:

de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde in verband met ouderdom en/of historische gaafheid.

1.30 dak:

een bovenbeëindiging van een gebouw.

1.31 dakopbouw:

een ondergeschikte opbouw op het dakvlak van een gebouw, ten behoeve van voorzieningen zoals trappenhuizen, luchtbehandelings- en liftinstallaties.

1.32 dienstverlening:

dienstverlening door een bedrijf of instelling dat in hoofdzaak baliewerkzaamheden verricht of andere diensten verleent, gericht op het publiek, zoals stomerijen, wasserettes, kappers, pedicures, makelaars, reis- en uitzendbureaus e.d.. Hieronder worden niet verstaan belhuizen.

1.33 evenementen:

grootschalige, periodieke en/of meerdaagse manifestaties, zoals sportmanifestaties, concerten, bijeenkomsten, voorstellingen, shows, tentoonstellingen, thematische markten.

1.34 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.35 hoofdgebouw:

een gebouw, dat op een bouwperceel door zijn aard, functie, constructie of afmetingen dan wel gelet op de bestemming als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken.

1.36 hoogte-accent:

een incidenteel en rank gebouw of een beperkt onderdeel van een gebouw, met een afwijkende bouwhoogte naar boven ten opzichte van de direct omliggende bebouwing, dat dient als markering en/of oriëntatiepunt van een bijzondere plek in een wijk of buurt.

1.37 horeca:

het bedrijfsmatig verstrekken van drank en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse en/of het exploiteren van zaalaccommodatie.

1.38 kantoor:

een gebouw of een gedeelte van een gebouw dat dient voor de bedrijfsmatige uitoefening van administratieve werkzaamheden en voor zakelijke dienstverlening.

1.39 kap:

een gesloten en (gedeeltelijk) hellende bovenbeëindiging van een bouwwerk.

1.40 kelder:

het doorlopende gedeelte van een gebouw, dat door op gelijke of vrijwel gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen wordt begrensd en dat geheel onder het (straat)peil is gelegen.

1.41 Lijst van Horeca-activiteiten:

de Lijst van Horeca-activiteiten die onderdeel uitmaakt van deze regels, die een onderverdeling van horeca-activiteiten aangeeft, die een gelijke of nagenoeg gelijke invloed hebben op een nabij gelegen of omringende woonomgeving.

1.42 maatschappelijke voorzieningen:

voorzieningen inzake welzijn, volksgezondheid, religie, onderwijs, buitenschoolse opvang, openbare orde en veiligheid en daarmee gelijk te stellen sectoren.

1.43 nutsvoorzieningen:

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.44 peil:

a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang grenst aan de weg: de hoogte van de kruin van de weg;
b. voor andere gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld;
c. voor gebouwen die grenzen aan een dijk: de hoogte van de kruin van de dijk ter plaatse van het bouwwerk.

1.45 plan:

het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark van de gemeente Utrecht.

1.46 platte afdekking:

een (min of meer) horizontaal vlak, ter afdekking van een gebouw of bijzondere bouwlaag, dat meer dan tweederde van het grondvlak van het gebouw dan wel de bijzondere bouwlaag beslaat.

1.47 prostitutie:

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen betaling.

1.48 seksinrichting:

de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte, dan wel meerdere besloten ruimten in elkaars directe nabijheid, waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was seksuele handelingen, al dan niet met een ander, tegen vergoeding worden verricht. Hieronder wordt in ieder geval verstaan een prostitutiebedrijf, raamprostitutiebedrijf of sekstheater, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.49 vergader- en congresfaciliteiten:

voorzieningen ten behoeve van het bedrijfsmatig organiseren van vergaderingen en congressen.

1.50 Verordening op de Archeologische Monumentenzorg:

de sedert 22 december 2009 van kracht zijnde Verordening op de Archeologische Monumentenzorg van de gemeente Utrecht.

1.51 woonlaag:

een bouwlaag die uitsluitend voor bewoning is bestemd.

1.52 zendmast:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, waarop antenne-installaties worden geplaatst.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.2 de dakhelling:

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.3 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.4 de hoogte van een kap:

vanaf de bovenkant goot, c.q. de druiplijn, boeiboord of daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot het hoogste punt van de kap.

2.5 de hoogte van een windturbine:

vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine.

2.6 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.7 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijf - Nutsvoorziening

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor ' Bedrijf - Nutsvoorziening ' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. nutsvoorzieningen;
b. de bij de bestemming behorende verkeers-, parkeer- en groenvoorzieningen, water, tuinen en erven.

3.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

3.2.1 Gebouwen

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. het bebouwingspercentage ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage', mag niet worden overschreden, indien er geen percentage is aangeduid dan geldt dat het bouwvlak voor 100% mag worden bebouwd;
c. de hoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte' mag niet worden overschreden.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde mag niet meer dan 3 meter bedragen;
b. Het onder a. bepaalde geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer;
c. In afwijking van het bepaalde onder a. mag de bouwhoogte van palen en masten niet meer dan 6 meter bedragen.

Artikel 4 Groen

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen, gazons en beplantingen;
b. fiets-en voetpaden;
c. nutsvoorzieningen;
d. speelvoorzieningen;
e. water, waterbeheer en waterberging;
f. evenementen;
g. bermen en bermsloten;
h. onderhoudspaden en -stroken ten behoeve van de aangrenzende bestemming(en);
a. de bij de bestemming behorende voorzieningen, zoals kunstwerken waaronder duikers, bruggen en faunapassages;
b. onbebouwde gronden als staan- of ligplaats voor onderkomens.

4.2 Bouwregels

a. De hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen, met uitzondering van erf- en perceelafscheidingen welke niet meer dan 1 meter hoog mogen zijn.
b. De bouwhoogte van speelvoorzieningen mag in afwijking van het bepaalde genoemd onder a., niet meer bedragen dan 4 meter;
c. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer.

Artikel 5 Kantoor

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Kantoor aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. kantoren;
b. ter plaatse van de aanduiding 'Horecacategorie d2' tevens voor 1 horecavestiging in de categorie d2 zoals genoemd in de bij deze regels behorende Lijst van horeca-activiteiten;
c. ter plaatse van de bouwaanduiding 'Onderdoorgang' voor een onderdoorgang;
d. de bij de bestemming behorende verkeers-, parkeer-, groen- en nutsvoorzieningen, terrassen, water, tuinen, erven en terreinen.

5.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

5.2.1 Gebouwen

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. het bebouwingspercentage ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage', mag niet worden overschreden;
c. indien er geen aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' is aangegeven, geldt als maximaal bebouwingspercentage 100%;
d. de hoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte', mag niet worden overschreden;
e. de hoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte', mag niet worden overschreden;

5.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. De hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen, met uitzondering van erf- en perceelafscheidingen welke niet meer dan 2 meter hoog mogen zijn achter de voorgevelrooilijn en 1 meter hoog voor de voorgevelrooilijn.
b. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer.
c. In afwijking van het gestelde onder a. mag de bouwhoogte van palen en masten niet meer dan 6 meter bedragen.

Artikel 6 Maatschappelijk

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Maatschappelijk aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. maatschappelijke voorzieningen, met in acht neming van het bepaalde in artikel 6.3;
b. de bij de bestemming behorende verkeers-, parkeer- en groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, water, tuinen, erven en terreinen.

6.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

6.2.1 Gebouwen

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. het bebouwingspercentage ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage', mag niet worden overschreden;
c. de bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte', mag niet worden overschreden.

6.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen, met uitzondering van erf- en perceelafscheidingen welke niet meer dan 2 meter hoog mogen zijn achter de voorgevelrooilijn en 1 meter hoog voor de voorgevelrooilijn;
b. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer;
c. In afwijking van het gestelde onder a. mag de bouwhoogte van palen en masten niet meer dan 6 meter bedragen.

6.3 Specifieke gebruiksregels

Realisatie van maatschappelijke voorzieningen is louter toegestaan indien is aangetoond dat er geen milieutechnische belemmeringen zijn vanuit de aspecten: luchtkwaliteit, externe veiligheid, milieuzonering en akoestiek.

Artikel 7 Verkeer

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. rijwegen;
b. fiets- en voetpaden;
c. parkeervoorzieningen;
d. water en kruisingen met water;
e. waterbeheer en waterberging;
f. hoogwaardig openbaar vervoerbanen, inclusief trambanen;
g. ter plaatse van de aanduiding 'brug' ongelijkvloerse kruisingen met railverkeer;
h. geluidwerende voorzieningen;
i. de bij de bestemming behorende groenvoorzieningen, trappartijen, (goederen)liften, nutsvoorzieningen, fietsenstallingen, reclame-uitingen en kunstwerken.

7.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

7.2.1 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. ter plaatse van de aanduiding 'brug' is het bepaalde in artikel 11 van toepassing;
b. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van speelvoorzieningen mag in afwijking van het bepaalde genoemd onder a., niet meer bedragen dan 4 meter;
d. de bouwhoogte van palen en masten mag in afwijking van het bepaalde genoemd onder a., niet meer bedragen dan 6 meter;
e. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer.

Artikel 8 Verkeer - Railverkeer

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer - Railverkeer aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. railverkeer;
b. halteplaatsen;
c. hoogwaardig openbaar vervoerbanen, inclusief trambanen;
d. waterbeheer en waterberging;
e. geluidwerende voorzieningen;
f. ter plaatse van de aanduiding 'brug' ongelijkvloerse kruisingen ten behoeve van langzaamverkeer met railverkeer;
g. de bij de bestemming behorende kunstwerken, paden, fietsenstallingen, groenvoorzieningen en nutsvoorzieningen.

8.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen uitsluitend in de bestemming passende bouwwerken worden gebouwd, met in achtneming van de volgende bepalingen:

a. ter plaatse van de aanduiding 'brug' is het bepaalde in artikel 11 van toepassing;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken geen gebouwen zijnde mag niet meer bedragen dan 6 meter;
c. het gestelde onder b. geldt niet voor bouwwerken geen gebouwen zijnde ter geleiding, begeleiding en regeling van het (rail)verkeer.

8.3 Specifieke gebruiksregel

De bestemmingsomschrijving zoals geformuleerd in artikel 8.1 onder f en g laat een gebruik voor de ontsluiting van trein-, tram, en busperrons niet toe.

8.4 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders zijn in afwijking van het bepaalde in artikel 8.3 ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - verkeer 1' bevoegd het gebruik van trappartijen, ten behoeve van de ontsluiting van de trein-, tram, en busperrons, toe te staan met dien verstande dat:

a. de realisatie van de OV-terminal, Stationsplein Oost en Stationsplein West volledig zijn voltooid
b. en schriftelijke akkoord verklaring van spoorwegbeheerder is verkregen
c. en een onafhankelijk en deskundig adviesbureau middels een schriftelijke rapportage aantoont dat niet langer veilige loopstromen in de OV-terminal en op de treinperrons duurzaam gegarandeerd kunnen worden.

Artikel 9 Waarde - Archeologie

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie aangewezen gronden zijn mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de archeologische waarden en verwachting.

9.2 Specifieke gebruiksregels

Onder met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen, het handelen in strijd met de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 10 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 11 Algemene aanduidingsregels

Ter plaatste van de aanduiding 'brug' zijn de gronden naast de onderliggende hoofdbestemmingen mede bestemd voor een brug met dien verstande dat de maximale hoogte van het brugdek van ongelijkvloersekruisingen met het spoor maximaal 9 meter en opzichte van de bovenkant van het spoor bedraagt, en de vrije doorrijhoogte minimaal 6,60 meter ten opzichte van de bovenkant van het spoor bedraagt.

Artikel 12 Algemene bouwregels

a. Bouwgrenzen, niet zijnde bestemmingsgrenzen, mogen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels worden overschreden door tot gebouwen behorende stoepen, stoeptreden, trappenhuizen, hellingbanen, entreeportalen, veranda's en afdaken en andere ondergeschikte bouwdelen van gebouwen, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 m.
b. Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde genoemd onder a. voor het overschrijden van bouw- en/of bestemmingsgrenzen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels door tot gebouwen behorende balkons, afdaken, erkers e.d., mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 meter en waarbij de vrije hoogte tot aan het peil minimaal 2,2 meter bedraagt.

Artikel 13 Algemene gebruiksregels

Onder met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen het gebruik van of het laten gebruiken van:

a. onbebouwde gronden en/of bouwwerken ten behoeve van seksinrichtingen;
b. stacaravans en recreatiewoningen voor permanente bewoning;
c. vrijstaande bijgebouwen voor bewoning;
d. onbebouwde gronden als opslagplaats voor onklare voer-, vlieg- en vaartuigen of onderdelen daarvan;
e. onbebouwde gronden als stortplaats voor puin en afvalstoffen, voor zover dit niet betreft het storten of opslaan in bij gebouwen behorende tuinen van geringe hoeveelheden afvalstoffen die afkomstig zijn van het onderhoud van die tuinen.

Artikel 14 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, afwijken van:

a. de bij recht in de regels gegeven maten, afmetingen, percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages;
b. de bestemmingsregels voor het toestaan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of -intensiteit daartoe aanleiding geven;
c. de bestemmingsregels voor het plaatsen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van vlucht- en/of noodtrappen;
d. het overschrijden van de maximale bouwhoogte van gebouwen voor het plaatsen van hekwerken of borstweringen ten behoeve van dakterrassen, met dien verstande dat de maximale bouwhoogte met niet meer dan 1,50 meter mag worden overschreden;
e. de bestemmingsregels voor het bouwen met een geringe mate van afwijking van de plaats en richting van de bestemmingsgrenzen indien dit noodzakelijk is in verband met afwijkingen of onnauwkeurigheden ten opzichte van de feitelijke situatie of in die gevallen waar een rationele verkaveling van de gronden een geringe afwijking vergt;
f. de bestemmingsregels ten aanzien van de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde,en toestaan dat de hoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10 m;
g. het bepaalde ten aanzien van de maximale bouwhoogte van gebouwen en toestaan dat de bouwhoogte van de gebouwen wordt verhoogd ten behoeve van plaatselijke verhogingen, zoals liftkokers, trappenhuizen, lichtkappen.

Artikel 15 Algemene wijzigingsregels

a. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de in het plan opgenomen bestemmingen te wijzigen ten behoeve van overschrijding van bestemmingsgrenzen, voor zover zulks van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein; de overschrijdingen mogen niet meer dan 3 m bedragen en het bestemmingsvlak mag met niet meer dan 10% worden vergroot.
b. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de in het plan opgenomen bestemmingen te wijzigen ten behoeve van het vestigen van een kinderdagverblijf, mits deze geen onevenredige nadelige gevolgen voor de omgeving heeft in de vorm van geluids-, verkeers- of parkeeroverlast en is aangetoond dat voor de realisatie van het kinderdagverblijf geen milieutechnische belemmeringen zijn van de milieuaspecten luchtkwaliteit, externe veiligheid, milieuzonering en verkeerslawaai.

Artikel 16 Algemene regels m.b.t. parkeergelegenheid

Op grond van het bepaalde in de planregels mogen de voor de verschillende bestemmingen aangewezen gronden daarvoor slechts worden gebruikt onder de voorwaarde dat voldoende parkeergelegenheid voor auto's en fietsen binnen die bestemming wordt gerealiseerd of in stand gehouden.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 17 Overgangsrecht

17.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
2. Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10 %.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

17.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
2. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
3. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 18 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark.

Bijlagen

Bijlage 1 Lijst van Horeca-activiteiten

Uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening kan, in verband met de overlast die horecabedrijven voor omwonenden kunnen meebrengen, in het bestemmingsplan of een beheersverordening bij het toelaten van horecabedrijven aan de hand van ruimtelijk relevante criteria als aard, omvang en parkeerdruk een onderscheid gemaakt worden in categorieën horecabedrijven. Deze categorieën zijn vastgelegd in het op 18 juni 2012 in werking getreden Ontwikkelingskader horeca Utrecht 2012 en overgenomen in onderstaande Lijst van Horeca-activiteiten.

In de Lijst van Horeca-activiteiten is een functionele differentiatie in 'harde' tot 'zachte' typen van horecabedrijven opgenomen. De regeling geeft een kwalitatieve beperking ten aanzien van het type horecabedrijf dat zich mag vestigen in de woonomgeving. De regeling beoogd de nadelige invloeden van de vestiging van horecabedrijven op het woon- en leefklimaat in de omgeving te voorkomen.

De Lijst van Horeca-activiteiten kent een indeling in vier categorieën. De categorieën van A tot en met D lopen af in de zwaarte van de overlast die horecabedrijven voor omwonenden kunnen meebrengen. In geval van meerdere soorten activiteiten in één inrichting telt de activiteit in de zwaarste categorie voor de type-indeling van de inrichting.

De volgende categorieën van horecabedrijven zullen voortaan worden onderscheiden met als uitgangspunt hun invloed op het woon- en leefklimaat:

categorie A1	**discotheek, bar-dancing**
categorie A2	**zaalverhuur**
categorie B	**café, bar, brasserie**
categorie C	**cafetaria, snackbar, grill-room, fastfood-restaurant, automatiek, snelbuffet**
categorie D1	**restaurant, bistro, crêperie**
categorie D2	**lunchroom, ijssalon, koffiebar, koffie/theehuis**

Onderscheid café-disco
Het verschil tussen een café en een disco zit in het gelegenheid geven tot dansen als wezenlijk onderdeel van de inrichting.

Onderscheid cafetaria-snackbar
Het verschil tussen een lunchroom en een cafetaria/snackbar zit in het feit dat cafetaria al dan niet voor consumptie ter plaatse bereide etenswaren verstrekt. Het betreft hier laagdrempelige inrichtingen met veel in- en uitgaande bewegingen, die veelal laat open zijn. Deze zaken zijn hoofdzakelijk ingericht voor het meenemen dan wel snel nuttigen ter plaatse van etenswaren. De aantasting van het woon- en leefklimaat wordt vooral veroorzaakt door afval op straat van buiten de inrichting geconsumeerde spijzen en de daarbij behorende stank- en geluidsoverlast.

Afhaalcentrum
Een afhaalcentrum valt bestemmingsplantechnisch onder de detailhandelsfunctie. Hierbij kan worden gedacht aan een pizzeria die enkel pizza's verkoopt en geen gelegenheid biedt om ter plaatse de pizza te nuttigen. Ook hier geldt dat het horeca-aspect een ondergeschikt deel uitmaakt van het geheel. Hiermee wordt voorkomen dat het probleem van branchevervaging leidt tot het vestigen van winkelfuncties die in de loop van de tijd veranderen in horecafuncties.

Definitie van een afhaalcentrum: 'detailhandelsvestiging met een horeca-exploitatievergunning op grond van de horeca-exploitatieverordening Utrecht'.

Additionele horeca

Bij additionele horeca gaat het om horeca-activiteiten die ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie die ter plaatse is toegestaan. Deze activiteiten worden juridisch-planologisch gezien niet onder de functie 'horeca' begrepen, maar gerekend tot de bestemming van de hoofdfunctie van de instelling waar sprake is van sociaal-culturele, maatschappelijke, en (sportief-) recreatieve doeleinden. Hiermee worden onder meer bedoeld de kantines bij buurthuizen, scholen en sportfaciliteiten, of horecavoorzieningen bij musea en dergelijke.

Bij additionele horeca gaat het erom dat:

- de uitstraling van deze horeca moet passen bij de hoofdfunctie. Passend betekent dat deze horeca hoort bij de hoofdfunctie en open is tijdens de openingstijden van de hoofdfunctie. Daar bij is het niet toegestaan dat de additionele horecaruimte wordt verhuurd of anderszins in gebruik wordt gegeven aan derden ten behoeve van feesten en partijen;
- de gelegenheid ondergeschikt moet zijn aan de hoofdfunctie en de hoofdfunctie moet ondersteunen. Ondersteunend wil zeggen dat de additionele horeca de kwaliteit van de hoofdfunctie vergroot of completeert. Ondergeschikt betekent dat er duidelijk sprake moet zijn van een waarneembare ondergeschiktheid van de horecafunctie, waarbij een percentage van 30% van de bebouwde vloeroppervlakte van de hoofdfunctie absoluut als maximum geldt. Dit maximum geldt voor kleinschalige functies; voor grootschalige functies kan door de gemeente een maximumomvang in vierkante meters worden vastgesteld. Er moet duidelijk sprake zijn van een waarneembare ondergeschiktheid van de horecafunctie qua vloeroppervlak, inzet van personeel en onderdeel van de begroting;
- de horeca niet zelfstandig mag worden uitgeoefend of toegankelijk los van de hoofdfunctie. Wanneer sprake is van zelfstandige toegankelijkheid of van uitoefening los van de hoofdfunctie, is er geen directe relatie meer met de hoofdfunctie, maar gaat het om zelfstandige horeca-activiteiten die vallen onder de horecacategorieën.

Detailhandel met horeca

In de detailhandel is een groeiende behoefte aan ondersteunende horeca. Hierbij moet worden gedacht aan een winkel waar een klein deel van het vloeroppervlak gebruikt wordt voor het nuttigen van ter plaatse bereide en verkochte etenswaren. Dergelijke ondersteunende horeca kan buitenplans worden geregeld middels de zogeheten 'Kruimelgevallenregeling'. Randvoorwaarden hierbij zijn:

- het horecadeel mag niet direct vanaf de straatzijde zichtbaar zijn en het pand moet het aanzicht behouden van een winkel;
- voor winkels tot 1.000 m2 bvo geldt in principe een maximale ratio tussen horeca en publiekstoegankelijke winkelvloeroppervlak van 30:70 en er moet een directe relatie zijn met de producten die in de winkel verkocht worden; het gaat primair om het proeven van producten die in de winkel worden verkocht;
- voor winkels boven de 1.000 m2 bvo geldt dat een ondersteunende horecafunctie kan worden toegestaan tot maximaal 20% van het bebouwd oppervlak; dit geldt ook voor de non-food, zoals kledingwinkels, boekwinkels, schoenenzaken et cetera;
- de vestiging moet zich houden aan de algemene gehanteerde winkeltijden.

Daar waar sprake is van een bestaande, vergunde *ondersteunende* horeca, zal dit in de regels en op de verbeelding worden vastgelegd.

Coffeeshops

Coffeeshops worden gereguleerd middels de Algemene Politieverordening (APV). In de Lijst van Horeca-activiteiten vallen coffeeshops in de horecacategorie D. In de APV is de regulering van coffeeshops opgenomen die voorziet in maximaal aantal gedoogde vestigingen. De vestigingsvereisten zijn vastgelegd in het Cannabisbeleid.

Lijst van Horeca-activiteiten

Voor de toepassing van deze Lijst van Horeca-activiteiten wordt onder een horecabedrijf begrepen:
een bedrijf of instelling waar:

- bedrijfsmatig drank en etenswaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt, en/of;
- bedrijfsmatig zaal accommodatie wordt geëxploiteerd.

Categorie:	Inrichting:	Activiteiten:
A1	**discotheek** **bardancing**	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het bedrijfsmatig ten gehore brengen van muziek en het geven van gelegenheid tot dansbeoefening, al dan niet met levende muziek en al dan niet met de verstrekking van drank en kleine etenswaren, alsmede de verstrekking van (alcoholhoudende) drank ter plaatse, al dan niet met levende muziek en al dan niet met kleine etenswaren. Het accent ligt op het ten gehore brengen van muziek en het gelegenheid geven tot dansen.
A2	**zaalverhuur**	Een horecabedrijf dat voorziet in zaalverhuur voor grootschalige, besloten feesten zoals bruiloften. Al dan niet met muziek, verstrekking van (alcoholhoudende) drank en etenswaren.
B	**café** **bar** **brasserie**	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van (alcoholhoudende) drank voor consumptie ter plaatse, al dan niet met als nevenactiviteit het verstrekken van maaltijden. Het accent ligt op de verstrekking van drank.
C	**cafetaria** **snackbar** **grill-room** **fastfoodrestaurantautomatiek** **snelbuffet**	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van (al dan niet voor consumptie ter plaatse) bereide etenswaren, met als nevenactiviteit het verstrekken van alcoholvrije drank. Het accent ligt op de verstrekking van al dan niet voor consumptie ter plaatse bereide, kleine etenswaren.
D1	**restaurant** **bistro** **crêperie**	Een horecabedrijf dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van maaltijden voor consumptie ter plaatse, met als nevenactiviteit het verstrekken van alcoholhoudende en alcoholvrije drank. Geen dansen na restauranttijden. Het accent ligt op de verstrekking van etenswaren voor consumptie ter plaatse.
D2	**lunchroom** **ijssalon** **koffiebar** **koffie-/theehuis**	Een horecabedrijf waarbij de bedrijfsactiviteiten zijn gericht op het al dan niet voor gebruik ter plaatse verstrekken van al dan niet in dezelfde onderneming bereide of bewerkte etenswaren en drank, en waarbij de aard en omvang van de bedrijfsactiviteit past binnen een overwegend winkelgebied (centrumgebied) en geheel of overwegend is gebonden aan c.q. ondersteunend is voor de (winkel)functie van dat gebied, daarbij lettend op de aard en de ligging van de andere gebruiksvormen in en het karakter van het gebied. Daghoreca is gebonden aan de openingstijden zoals die gelden voor detailhandel, conform de winkeltijdenwet en de gemeentelijke regelgeving aangaande winkeltijden.

Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling, afdeling Gebiedsontwikkeling

Uitgave Gemeente Utrecht
Postadres Postbus 8406, 3505 RK Utrecht
Telefoon 030 - 286 48 02

RAAD 17 JUL 2014
z.h.o. ctm

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Projectorganisatie Stationsgebied
Kenmerk	14.042314
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 57

Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Langzaamverkeersverbinding en Moreelsepark naar aanleiding van tussenuitspraak Raad van State

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 Naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State d.d. 28 mei 2014 het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark aan te passen.

2 Het bestemmingsplan Langzaamverkeersverbinding en Moreelsepark dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEERS- 0402.gml met ondergrond NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEERS-0402.dgn vast te stellen, met de wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde bestemmingsplan die op grond van de beslispunt 1 is aangebracht.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

Drs. M.R. Schurink

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie

Toezeggingen wethouder:
Wethouder Everhardt zegt toe in het bestemmingsplan aan de opsomming van de subleden van artikel 8.4 het woordje "en" toe te voegen.
Wethouder Everhardt zegt toe inzichtelijk maken op welke perrons het ruimtelijk mogelijk is om liften te realiseren.

Status: A

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_1255
Bijlage: Het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark in pdf
Bijlage: Verbeelding BP Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark in pdf
Bijlage: Tussenuitspraak Raad van State d.d. 28 mei 2014

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Projectorganisatie Stationsgebied
Kenmerk	14.042314
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 57

Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Langzaamverkeersverbinding en Moreelsepark naar aanleiding van tussenuitspraak Raad van State

Besluit

1 Naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State d.d. 28 mei 2014 het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark aan te passen.

2 Het bestemmingsplan Langzaamverkeersverbinding en Moreelsepark dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEERS- 0402.gml met ondergrond NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEERS-0402.dgn vast te stellen, met de wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde bestemmingsplan die op grond van de beslispunt 1 is aangebracht.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark

Bij besluit van 31 oktober 2013 heeft de raad van de gemeente Utrecht het bestemmingsplan "Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark" vastgesteld. Dit bestemmingsplan voorziet – voor zover hier relevant in de bouw van een brug voor langzaam verkeer (fietsers en voetgangers) over het spooremplacement ten zuiden van de OV terminal van station Utrecht Centraal. Deze brug (ook wel Rabobrug genoemd) is bedoeld als oost-/ westverbinding tussen de binnenstad en de westkant van de stad. Onder voorwaarden kan de brug ook aangewend worden ten behoeve van de ontsluiting van de trein-, tram, en busperrons.

Voor het overige wordt verwezen naar het Raadsbesluit van 31 oktober 2013 met kenmerk REO 13.057113. Tegen dit raadsbesluit is door de Hoog Catharijne B.V. beroep ingesteld.
In de tussenuitspraak van 28 mei 2014 heeft de Raad van State de gemeenteraad, met toepassing van de bestuurlijke lus, opgedragen een formeel gebrek in het bestemmingsplan te herstellen. Naar aanleiding van deze tussenuitspraak dient omwille van de duidelijkheid en zorgvuldigheid van het bepaalde in artikel 8, omtrent bouw en gebruik van de trappartijen, een specifieke gebruiksbepaling toegevoegd te worden.
De besluitvorming van deze bestuursproductie moet – vanwege de opdracht van de Raad van State – vóór het zomerreces plaatsvinden. Omdat dit voorstel niet meer past in het reguliere raadsvergaderschema, zijn met de Griffie de mogelijkheden verkend. Als uw college daartoe het verzoek doet, zal de griffie voorstellen een extra commissievergadering te beleggen op 10 juli zodat raadsbesluit op 17 juli nog mogelijk is.

Beslispunt

1 Naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State d.d. 28 mei 2014 het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark aan te passen.

Argumenten

1.1 <u>Gezien de tussenuitspraak van de Raad van State moet het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark gewijzigd worden vastgesteld</u>
Bij brief van 13 januari 2014 heeft Hoog Catharijne B.V. beroep ingesteld tegen het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark (vastgesteld d.d. 31 oktober 2013). De beroepsgronden richten zich uitsluitend tegen de bevoegdheid van het college af te wijken van de planregels om het gebruik van trappartijen voor de ontsluiting van trein-, tram- en busperrons toe te staan (artikel 8 van de planregels).

In de tussenuitspraak van 28 mei 2014 heeft de Raad van State de gemeenteraad, met toepassing van de bestuurlijke lus, opgedragen een formeel gebrek in het bestemmingsplan te herstellen. Naar aanleiding van deze tussenuitspraak dient omwille van de duidelijkheid en zorgvuldigheid, van het bepaalde in artikel 8 omtrent bouw en gebruik van de trappartijen, een specifieke gebruiksbepaling toegevoegd te worden. Dit gebrek moet binnen de gestelde termijn van zestien weken worden hersteld.

Wij stellen voor artikel 8 uit bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark (vastgesteld 31 oktober 2013) als volgt te verduidelijken:

Toevoegen:
• 'Artikel 8.3 Specifieke gebruiksregel
de bestemmingsomschrijving zoals geformuleerd in artikel 8.1 onder f en g laat een gebruik voor de ontsluiting van trein-, tram, en busperrons niet toe.'.

Gemeente Utrecht

Wijzigen:
• Huidig artikel 8.3 wordt door het toevoegen van een nieuw lid omgenummerd naar artikel 8.4;
• De verwijzing naar lid 8.1 dient in het nieuw artikel 8.4 vervangen te worden door een verwijzing naar artikel 8.3;
• De zinsnede 'in aanvulling op' dient vervangen te worden door de zinsnede 'in afwijking van'.

Beslispunt

2 Het bestemmingsplan Langzaamverkeersverbinding en Moreelsepark dat is vastgelegd in het digitale bestand NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEERS- 0402.gml met ondergrond NL.IMRO.0344.BPLANGZAAMVERKEERS-0402.dgn vast te stellen, met de wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde bestemmingsplan die op grond van de beslispunt 1 is aangebracht.

Argumenten

2.1 Met de vaststelling van het bestemmingsplan wordt een formeel gebrek hersteld.
De wijziging zoals deze is voorgesteld onder 1.1. betreft een wijziging van technisch-juridische aard en wijzigt niets aan hetgeen de gemeenteraad bij de aanvankelijke vaststelling van het bestemmingsplan Langzaamverkeersbrug en Moreelsepark heeft beoogd.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.041477
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 58
Geheim	Nee

2-e (meerjaren)begrotingswijziging in 2014

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De tweede (meerjaren)begrotingswijziging in 2014 vast te stellen, hiermee wordt de Programmabegroting 2014 en de meerjarenraming geactualiseerd.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie

Toezeggingen wethouder:
- De wethouder gaat in overleg met de Subcommissie de tabellen in de toekomst leesbaarder maken.
- De wethouder haalt de begrotingswijzing 'frictiekosten IBU' uit het raadsvoorstel en laat dit het bij de Verantwoording terugkomen (stuk gaat met deze aanpassing als A-punt naar de raad).

Status: A

Bijlages
Voorstel: Voorstel_1169
Bijlage: Toelichting 2e begrotingswijziging 2014 - met verwerking MS
Bijlage: Tabellen 2e begrotingswijziging 2014 - met verwerking MS (2)
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 58

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.041477
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 58

2-e (meerjaren)begrotingswijziging in 2014

Besluit

1 De tweede (meerjaren)begrotingswijziging in 2014 vast te stellen, hiermee wordt de Programmabegroting 2014 en de meerjarenraming geactualiseerd.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Drie keer per jaar wordt de (meerjaren) begroting aangepast middels een begrotingswijziging. De begrotingswijziging is opgebouwd uit meerdere technische wijzigingen (techniek, géén beleid) of de administratieve verwerking van eerdere besluitvorming. Het is van belang dat 2e begrotingswijziging vóór het zomerreces, als basis voor de besluitvorming over de Programmabegroting 2015, door de raad wordt vastgesteld. De begrotingswijzigingen tot en met de 2-e technische wijziging 2014 vormen de nominale Programmabegroting 2015 (boek). De 1e begrotingswijziging 2014 is april jl. vastgesteld, de 3e begrotingswijziging 2014 volgt in het najaar.

Het budgetrecht is ingevolge artikel 18 BBV en artikel 192 Gemeentewet neergelegd bij de raad en maakt onderdeel uit van de kaderstellende rol van de raad. Het budgetrecht van de raad houdt in dat het college in principe alleen uitgaven kan doen en verplichtingen kan aangaan na toestemming ofwel autorisatie van de raad. Met de vaststelling van de Programmabegroting geeft de raad het college deze toestemming. Dit budgetrecht heeft betrekking op de programma's (incl. mutaties in reserves), kredieten (investeringen) en bestedingen ten laste van voorzieningen (bijv. groot onderhoud beheerplannen). De bevoegdheid tot het verschuiven van budgetten tussen programma's (incl. mutaties in reserves), kredieten (investeringen) en bestedingen ten laste van voorzieningen (bijv. groot onderhoud beheerplannen) is ook voorbehouden aan de raad.
De mutaties tussen baten en lasten, mutaties in reserves en mutaties tussen programma's worden aan de raad voorgelegd. Mutaties tussen producten, binnen het programma en waarbij geen mutatie in baten/lasten/reserves optreedt worden geaccordeerd door het college.
De mutaties worden toegelicht in de bijlage bij 'techniek algemeen'. Uit de tekst blijkt wat het doel is van de mutatie, het betreffen beleidsarme aanpassingen.

De toelichting voor de raad wordt normaal gesproken in de subcommissie Control en Financiën besproken, zodat eventuele vragen, voor de behandeling van het bestuursadvies in de commissie Mens en Samenleving zijn beantwoord. Bespreking in de vergadering van de subcommissie is bij deze begrotingswijziging planningstechnisch niet mogelijk, daarom is afgesproken dat de consultatie van de subcommissie deze keer per mail gaat.

Beslispunt

1 De tweede (meerjaren)begrotingswijziging in 2014 vast te stellen, hiermee wordt de Programmabegroting 2014 en de meerjarenraming geactualiseerd.

Argumenten

1.1 <u>Deze tweede begrotingswijziging 2014 bevat de voorstellen van de VJN 2014 en verschillende technisch administratieve mutaties.</u>
De begrotingswijziging is opgebouwd uit mutaties van begrote bedragen zonder beleidsgevolgen ('techniek') en de administratieve verwerking van besluitvorming. Bij deze begrotingswijziging zijn dit de voorstellen zoals die opgenomen zijn in de Voorjaarsnota 2014. In de Programmabegroting 2015 zal de wijziging van de programmastructuur worden verwerkt, die in hoofdstuk 5.4 (bijsturingsvoorstellen) van de Voorjaarsnota 2014 wordt aangekondigd. Dit betreft met name het creëren van nieuwe programma's in verband met de invoering van de nieuwe WMO en Jeugdwet (decentralisaties).
De Voorjaarsnota 2014 is nog niet vastgesteld door de raad. Mocht de raad op 3 juli 2014 niet instemmen met voorstellen uit de VJN, dan worden betreffende moties en amendementen verwerkt in de daaropvolgende begrotingswijziging. Op deze wijze blijft de actuele Programmabegroting 2014 in lijn met het budgetrecht van de raad.

Tweede technische begrotingswijziging 2014

Zoals afgesproken bij de evaluatie van de planning- en controlcyclus worden begrotingswijzigingen voortaan afzonderlijk aan u voorgelegd. De technische wijzigingsvoorstellen zijn voorzien van een toelichting. Een Technische Wijziging bestaat uit techniek, verwerking raadsbesluitvorming en verwerking besluitvorming cyclusproducten. In deze technische begrotingswijziging is de besluitvorming rondom de Verantwoording 2013 en de Voorjaarsnota 2014 verwerkt (collegevoorstellen, eventuele amendementen komen in de Derde technische begrotingswijziging 2014).
Mutaties zijn budgettair neutraal. Mutaties kleiner dan 0,1 miljoen euro worden niet toegelicht. De mutaties in de meerjarenraming zijn in één totaaltabel (tabel 2) weergegeven.

1.1 Techniek algemeen

Onderstaand de toelichtingen bij de technische mutaties (tabel 1). Dit zijn beleidsarme mutaties of is de administratieve verwerking van raadsbesluiten. Het duurt drie tot zes maanden voordat u van een raadsbesluit de administratieve verwerking in een Technische Wijziging ziet. De nummering hieronder correspondeert met die van de Programma's in de Programmabegroting 2014.

1. Bewoners en Bestuur

Bewoners en bestuur nummer 1

Wij verlagen met ingang van 2014 de lasten van het Programma Algemene Ondersteuning incidenteel met 0,1 miljoen euro en verhogen met ingang van 2014 de lasten van het Programma Bewoners en Bestuur incidenteel met 0,1 miljoen euro. Het betreft het overhevelen van werkbudget in verband met de uitvoering van activiteiten rondom citymarketing.

Bewoners en bestuur nummer 2

Wij stellen voor:

- de lasten van het programma Bewoners en bestuur (3.2.1 Leveren van een betrouwbaar, actueel en juist bestand van persoonsgegevens) met ingang van 2014 structureel met 0,150 miljoen euro te verlagen en de baten van dit programma en deze doelstelling structureel met 0,155 miljoen euro te verlagen;
- de lasten van het programma Openbare ruimte en groen, prestatiedoelstellingen Vervangen en re-linen van vijf kilometer riolering per jaar etc en Het afval ophalen en de infrastructuur daarvoor versterken (nummers subdoelstellingen: 1.2.1 en 2.3.1) met ingang van 2014 structureel met 2,967 miljoen euro te verlagen;
- de lasten van het programma Algemene middelen, prestatiedoelstellingen Leveren van een betrouwbaar, actueel en juist bestand van persoonsgegevens, Vervangen en re-linen van vijf kilometer riolering per jaar etc en Het afval ophalen en de infrastructuur daarvoor versterken met ingang van 2014 structureel met 3,117 miljoen euro te verhogen;
- en de baten van dit programma en deze prestatiedoelstellingen met ingang van 2014 structureel met 0,155 miljoen euro te verhogen.

Dit in verband met de overheveling van de begrote bedragen van opbrengsten bestemmingsbelastingenen de direct daarbij behorende kosten (kwijtschelding) van het organisatieonderdeel Publiekszaken naar het organisatieonderdeel Concernfinanciën (onderdeel van de Bestuurs- en Concernstaf, BCS) in verband met de verzelfstandiging van Gemeentebelastingen.

2. Stedelijke Ontwikkeling

Stedelijke ontwikkeling nummer 1

We verlagen structureel vanaf 2014 de lasten van het programma Algemene Ondersteuning (prestatiedoelstelling Kosten DO voor IPM) met 0,198 miljoen euro. We verhogen structureel vanaf 2014 de lasten van het programma Stedelijke Ontwikkeling (prestatiedoelstelling

Toetsen en toezicht houden op alle vergunningen) met 0,198 miljoen euro. Het betreft overdracht van het budget Basisregistratie Adressen en Gebouwen. De budgetoverdracht is in het kader van minder onderlinge verrekeningen, budget bij de uitvoerder.

Stedelijke ontwikkeling nummer 2

Bij de opsplitsing van voormalig StadsOntwikkeling naar de nieuwe organisaties is onder andere het budget voor voormalig personeel herverdeeld vanuit de bedrijfsmiddelen SO (programma Stedelijke Ontwikkeling). Hierbij is abusievelijk het deel voor VTH vanaf 2015 nog niet overgeheveld.

In verband met de overheveling van budget voor voormalig personeel stellen wij voor om binnen het programma Stedelijke Ontwikkeling, prestatie verkennen en organiseren van het ruimtelijk programma, structureel vanaf 2015 de lasten te verlagen met 0,213 miljoen euro en binnen het programma Algemene Ondersteuning, overhead VTH, structureel vanaf 2015 de lasten te verhogen met 0,213 miljoen euro.

Stedelijke Ontwikkeling nummer 3

We stellen voor de baten en de lasten in het programma Stedelijke ontwikkeling op de doelstelling: “Op verzoek en indien passend in ruimtelijke doelstellingen toepassen van conversies en bestemmingswijzigingen" structureel te verlagen met 1,0 miljoen euro. Bij de uitvoering van de Utrechtse samenwerkingsafspraak tussen de gemeente en de woningcorporaties: "Bouwen aan de Stad" is gebleken dat de investeringsbijdragen lager en de verrekening van de al betaalde erfpachten hoger zijn dan geraamd.

Stedelijke ontwikkeling nummer 5

We stellen voor de lasten en de baten binnen programma Stedelijke Ontwikkeling, doelstelling “Borgen van de monumentale en cultuurhistorische waarden” structureel met 0,377 miljoen euro te verhogen wegens een structurele hogere vraag door derden naar activiteiten binnen Erfgoed. De kosten van deze activiteiten worden vergoed door derden.

Stedelijke ontwikkeling nummer 6

In het financiële systeem (SAP) en daarmee ook in de programmabegroting zijn de budgetten al

een aantal jaar niet in overeenstemming met het handhavingsprogramma Vergunningen Toezicht en Handhaving (VTH) dat jaarlijks door het college wordt vastgesteld. Vanuit het verleden zijn de budgettair neutrale verschuivingen in het handhavingsprogramma niet goed doorvertaald naar de programmabegroting. Dit wordt nu budgettair neutraal gecorrigeerd. Hieronder volgt een toelichting per prestatie/product:

Wijziging	Programma:	Lasten	Baten	Toelichting
2.1	Algemene ondersteuning : (kostenplaatsen VTH)	*Toename 0,217 miljoen euro*		Deze lasten worden verdeeld over de producten van VTH. Dit is een correctie op de automatische kostentoerekening
2.2.	Stedelijke ontwikkeling : Prestatiedoelstelling 5.1.1 'We toetsen en houden toezicht op alle vergunningaanvragen, integraal en adequaat volgens vastgesteld protocollen' als gevolg van een dalend aantal aanvragen van vergunningen en minder inzet van personeel.	*Afname 1,661 miljoen euro*	*Afname 1,316 miljoen euro*	Het verschil in baten en lasten wordt deels veroorzaakt door de correctie van de automatische kostentoerekening van 0,108 miljoen en het in overeenstemming brengen van het Handhavingsprogramma VTH en de programmabegroting.
2.3.	Stedelijke ontwikkeling: Prestatiedoelstelling 5.1.2 'Toezicht houden op naleving milieuregels en kwaliteit en gebruik bestaande gebouwen en terreinen'	*Afname 0,138 miljoen euro*	*Toename 0,232 miljoen euro*	Toename baten in verband met hogere precario-opbrengsten. Afname lasten in verband met het in overeenstemming brengen van het Handhavingsprogramma VTH en de programmabegroting en door een correctie van de automatische kostentoerekening 0,033 miljoen.
2.4 en	Openbare Ruimte en	*Toename 1,839*	*Afname 0,03*	In de nominale begroting

2.6	Groen: P2.1.3 'Handhaven van de algemene regelgeving en voorschriften van vergunningen' miljoen.	*miljoen euro*	*miljoen euro*	2014 is de overheaduitname Interne Bedrijven van de voormalige dienst Stedelijke Ontwikkeling van 1,172 miljoen en de raming voor overige kosten van 0,497 miljoen geregeld bij programma Openbare Ruimte en Groen onderdeel Handhaving, dit had moeten plaatsvinden bij het programma Veiligheid. In 2013 zijn deze lasten intern doorberekend bij de verantwoording 2013. In deze 2e TW 2014 wordt 1,669 miljoen als correctie meegenomen. Het verschil van 0,170 miljoen heeft onder andere betrekking op de correctie van de automatische kostentoerekening van 0,069 miljoen en het in overeenstemming brengen van het Handhavingsprogramma VTH en de programmabegroting.
2.7	Veiligheid: Prestatiedoelstelling 1.1.1 'Leveren van nazorg aan volwassen ex-gedetineerden en uitvoering geven aan het aanpakken van veel voorkomende criminaliteit en veilig ondernemen'	*Afname 1,8 miljoen euro*	*Toename 0,112 miljoen euro*	De baten nemen toe met 0,112 miljoen in verband van medegebruik van de meldkamer VTH door regiogemeenten. De lasten nemen af met 1,8 miljoen. Hiervan is 1,669 miljoen als gevolg van correctie van de overheaduitname IB van de voormalige dienst Stedelijke Ontwikkeling en overige kosten voorheen geregeld bij Openbare Ruimte onderdeel Handhaving (zie hierboven) en 0,131 miljoen in verband met het in overeenstemming brengen

				van het Handhavings-programma VTH en de programmabegroting
2.8	Veiligheid: Prestatiedoelstelling 2.1.1 'Uitvoeren van activiteiten gericht op het voorkomen van calamiteiten, crises en verstoringen van de openbare orde'	*Toename 0,213 miljoen euro*	*Afname 0,003 miljoen euro*	De baten nemen af met 0,003 miljoen en de lasten nemen toe met 0,213 miljoen. in verband met het in overeenstemming brengen van het Handhavingsprogramma VTH en de programmabegroting.

Stedelijke ontwikkeling nummer 7

In de 1e TW 2013 Is een deel van de uitname van de overhead van de voormalige dienst Stedelijke Ontwikkeling van 0,560 miljoen geregeld op het product parkeren. Dit is niet juist en de uitname moet geregeld worden op de producten Stedelijke Ontwikkeling voor 0,301 miljoen, Openbare Ruimte en Groen voor 0,217 miljoen en Veiligheid voor 0,042 miljoen van VTH.

3. Duurzaamheid

Duurzaamheid nummer 1

De budgetoverhevelingen op het gebied van de bedrijfsvoering van Milieu & Mobiliteit naar Interne Bedrijven staan nog centraal op de kostenplaatsen bij Milieu & Mobiliteit. Dit wordt bij deze technische wijziging zo veel mogelijk verrekend op de relevante producten van Milieu & Mobiliteit. Hiervoor wordt het saldo van de budgetoverhevelingen eerst overgeboekt naar het product bedrijfsmiddelen M&M en daarvanuit toegerekend aan de producten. Doordat de toerekening naar de producten ook wordt verlaagd, heeft de verlaging van de budgetten geen invloed op de uitvoering van de prestaties.

In verband met de toerekening van de uitgenomen overheadbudgetten stellen wij voor om binnen het programma Algemene Ondersteuning, onderdeel overhead M&M structureel

vanaf 2014 de lasten te verhogen met 3,442 miljoen euro en de lasten structureel vanaf 2014 te verlagen binnen:

a. Programma Bereikbaarheid, prestatie Uitvoeren projecten en maatregelen auto, met 1,440 miljoen euro, prestatie Uitvoeren projecten en maatregelen OV, met 0,245 miljoen euro en prestatie Uitvoeren projecten en maatregelen van de nota Stallen en Parkeren met 0,259 miljoen euro;
b. Programma Openbare Ruimte en Groen, prestatie Aantrekkelijke groene woonomgeving dicht bij huis, met 0,079 miljoen euro, prestatie Aantrekkelijke groene hoofdstructuur met 0,295 miljoen euro en prestatie Groen en recreatie om de stad met 0,046 miljoen euro;
c. Programma Duurzaamheid, prestatie Preventieve maatregelen Lucht, Geluid en Externe Veiligheid met 0,335 miljoen euro, prestatie Schone bodem met 0,617 miljoen euro en prestatie uitvoeringsprogramma met 0,126 miljoen euro.

4. Bereikbaarheid

Bereikbaarheid nummer 1

We verhogen structureel voor 2014 de lasten van het programma Algemene Ondersteuning (prestatiedoelstelling Kosten IB voor HRM, Facilitair) met 0,121 miljoen euro . We verlagen structureel voor 2014 de lasten van het programma Bereikbaarheid (prestatiedoelstelling: Reguleren en exploiteren parkeervoorzieningen) met 0,121 miljoen euro. Het betreft een correctie op het huisvestingsbudget.

Zie duurzaamheid nummer 1

Bereikbaarheid nummer 2.

In verband met het aanvullend budget voor de deurwaarderskosten BGHU (BGZ inzake belastingsamenwerking regio Utrecht) bij het innen van parkeerbelastingen stellen wij voor om binnen het programma Algemene Ondersteuning, overhead BGZ, de lasten structureel vanaf 2014 te verhogen met 0,076 miljoen euro en binnen het programma Bereikbaarheid,

prestatie Uitvoeren projecten en maatregelen van de nota Stallen en Parkeren, de lasten structureel vanaf 2014 te verlagen met 0,076 miljoen euro.

5. Openbare ruimte en Groen

Zie Duurzaamheid nummer 1

Zie Stedelijke ontwikkeling nummer 6

Zie Stedelijke ontwikkeling nummer 7

6. Werk en Inkomen

Werk en Inkomen nummer 1

De gemeente vervult sedert 1 juli 2013 geen regionale rol meer in het kader van de U-pas. Middels de voorgestelde wijziging verlagen wij de baten en de lasten op de doelstelling armoedebestrijding met 0,314 miljoen euro structureel. Hiermee sluit de begroting aan op de huidige situatie.

Werk en Inkomen nummer 2

Het ministerie van SZW heeft voor 2014 budget toegekend voor een hoger aantal Wsw-plaatsen. We ontvangen budget voor 795 plekken. In 2013 ontvingen we budget voor 768 plaatsen. We stellen voor het budget gemoeid met deze extra Wsw plaatsen (27 plaatsen) in de begroting te verwerken, in lijn met onze brief met kenmerk 14.008845 van 5 maart 2014 over tijdelijke contracten Wsw. Hierdoor stijgen de baten en de lasten op de doelstelling Sociale werkvoorziening met 0,8 miljoen euro incidenteel in 2014.

Werk en inkomen nummer 3

We stellen voor de lasten en de baten van het programma Werk en inkomen, doelstelling: “Revitaliseren bedrijven- en kantoorterreinen”, structureel te verlagen met 0,568 miljoen euro. Omdat deze activiteit inmiddels na aanbesteding in concessie wordt uitgevoerd door derden komen de exploitatielasten en baten niet meer ten laste van dat product.

7. Onderwijs

Onderwijs nummer 1

Als gevolg van de oplevering van investeringsprojecten verhogen we de lasten in het programma Onderwijs (versterken van de educatieve infrastructuur) met 0,207 miljoen structureel vanaf 2014. De uitgaven voor kapitaallasten nemen toe met dit bedrag na oplevering van de investeringsprojecten. Ter dekking hiervan verhogen we de baten in het programma Onderwijs (versterken educatieve infrastructuur) met 0,074 miljoen aan huuropbrengsten. Vanuit de vaste activa reserves is budget beschikbaar voor deze investeringsprojecten, we verhogen daarom de onttrekking aan de vaste activa reserves met 0,133 miljoen. Het betreft hier Europalaan, Duurstedelaan, Fernandezlaan, Oude Kerkstraat, Bijnkershoeklaan 280 en gymzaal Plesmanlaan

In het programma Onderwijs, onderdeel huisvesting storten we incidenteel 7,622 miljoen euro in de vaste activa reserve Onderwijs, onttrekken incidenteel 2,601 miljoen euro uit de programma reserve Onderwijs, storten incidenteel 0,114 miljoen euro in de programma reserve Onderwijs en maken we ongedaan een structurele storting van 0,9 miljoen in de programma reserve Onderwijs.
Met deze stortingen en onttrekkingen zijn alle beschikbare projectbudgetten correct weergegeven en wordt uitvoering gegeven aan de vastgestelde Voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijshuisvesting 2013 (Raadsbesluit 30 januari 2014, nummer 2014-6), het Huisvestingsprogramma 2014, het Referentiekader Leidsche Rijn 2013, de voorjaarsnota 2013 en het collegebesluit Aanvalsplan Binnenmilieu Schoolgebouwen.
Vanuit het VVE-budget wordt een bijdrage geleverd in voorgaand vermelde mutaties van 0,855 miljoen euro.
De vermelde mutaties in de reserves leiden tot een incidentele verlaging van de begrote kosten 2014 voor het programma onderwijs, prestatiedoelstelling 'versterken van de

educatieve infrastructuur' van 5,135 miljoen euro en tot een structurele verhoging van 0,9 miljoen euro.
Verdere dalen de baten met 0,318 miljoen euro als gevolg van lagere huuropbrengsten en de lasten dalen vervolgens met 0,318 miljoen euro.

De storting in de vaste activa reserve van 7,622 miljoen betreft de volgende projecten (tussen haakjes is aangegeven op welk besluit de storting berust)

- Maria van Reedestraat 4 (I14.0523) 1,235 miljoen (Huisvestingsprogramma 2014)
- Australiëlaan 1(I14.0533) 0,178 miljoen (Voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijshuisvesting 2013)
- Binnenmilieu icm energiebesparing (I14.0515) 2,924 miljoen (Aanvalsplan Binnenmilieu Schoolgebouwen)
- Blauwe Vogelweg 11 (Mytylschool) 0,513 miljoen (Huisvestingsprogramma 2014)
- Jan van Ransdorpstraat 32 (I14.0475) 0,024 miljoen (Huisvestingsprogramma 2014)
- Heycopplein 1 (I14.0527) 0,275 miljoen (0,178 miljoen Voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijshuisvesting 2013 en 0,097 miljoen Huisvestingsprogramma 2014)
- Hart van Zuid (14.0510) 2,073 miljoen (Huisvestingsprogramma 2014)
- Gerrit Rietveldcollege (I14.0391) 0,4 miljoen (Voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijshuisvesting 2013).

De onttrekking aan de programmareserve Onderwijs van 2,601 miljoen betreft de volgende projecten:

- tijdelijke huisvesting en asbestsanering 0,348 miljoen (Voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijshuisvesting 2013)
- vorming reserve vaste activa Maria van Reedestraat 4 (I14.0523) 0,634 miljoen (Voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijshuisvesting 2013)
- Heycopplein 1 (I14.0527) 0,178 miljoen (Voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijshuisvesting 2013)
- piekopvang Leidsche Rijn 1e inrichting 0,157 miljoen (Huisvestingsprogramma 2014)

- Hart van Zuid (14.0510) 0,884 miljoen (Huisvestingsprogramma 2014)
- Gerrit Rietveldcollege (I14.0391) 0,4 miljoen (Voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijshuisvesting 2013)

De storting in de programmareserve Onderwijs betreft het volgende:

- schoolwoningen Vleuterweide 0,114 miljoen (Voortgangsrapportage Masterplannen Onderwijshuisvesting 2013)

8. Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid

Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid nummer 1

Wij stellen voor om de reserve Plan van Aanpak MO in 2014 incidenteel te verlagen met 0,780 miljoen euro en de baten en de lasten op Programma Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid (1.2.2 Cliënten, vluchtelingen en asielzoekers krijgen gepaste ondersteuning, gericht op zelfredzaamheid) in 2014 incidenteel te verhogen met 0,780 miljoen euro. In amendement 2014/A7 is het besluit vastgelegd de pilot Buitenlandse daklozen te verlengen tot 1 december 2014.

Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid nummer 2

Binnen het Programma Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid (P3.1.1 Bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle Utrechters) worden m.i.v. 2014 zowel de baten als de lasten structureel met 1,25 miljoen verlaagd. Deze boeking betreft 'n correctie op na later bleek ten onrechte geboekte mutatie in de 2e TW 2013 en is budget neutraal. Per abuis zijn zowel de kosten en opbrengsten dubbel in de begroting terecht gekomen.
Het gaat hier om ontvangen subsidie van RIVM en betaalde subsidie aan UMC voor Curatieve SOA. Met deze mutatie staan de kosten en opbrengsten weer op de juiste wijze in de begroting.

Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid nummer 3

De baten van het Programma Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid (P3.1.1 Bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle Utrechters) op het product

epidemiologie en informatie wordt met ingang van 1-1-2014 structureel verhoogd met 0,07 miljoen. De lasten van het onderdeel algemene ondersteuning met dezelfde bedrag verlaagt. Het betreft hier “breng het budget bij de uitvoering”.

Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid nummer 4

De baten van het Programma Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid (P3.1.1 Bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle Utrechters) worden in 2014 incidenteel verhoogd met 0,269 miljoen en de lasten van het Programma Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid (P3.1.1 Bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle Utrechters) worden in 2014 incidenteel verhoogd met 0,269 miljoen. Het betreft de ontvangst en de kosten van de jaarlijks vastgestelde opleiding Arts Maatschappij en Gezondheid. De bedragen worden elk jaar aan de hand van toegekende studieplaatsen opnieuw bepaald en fluctueren derhalve. De subsidieverstrekker in deze is het RIVM.

Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid nummer 5

De lasten van het van Programma Algemene Ondersteuning worden in 2014 structureel verlaagd met 0,081miljoen euro en de lasten van het programma Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid (P3.2.1 samenhangende aanpak) worden verhoogd met 0,081 miljoen euro. Het betreft de verwerking van de taakstelling op het Jeugdadviesteam / Opvoedbureau.

Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid nummer 6

De lasten van het van Programma Algemene Ondersteuning worden in 2014 structureel verlaagd met 0,094 miljoen euro en de lasten van het programma Welzijn, Jeugd en Volksgezondheid (P3.1.1 Bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle Utrechters) worden verhoogd met 0,094 miljoen euro. Vanwege de uitvlechting van taken naar GGD Regio Utrecht lopen de overheadkosten (management) niet meer via het Programma Algemene Ondersteuning.

9. Veiligheid

Zie Stedelijke ontwikkeling nummer 6

10. Cultuur

Conform het raadsbesluit van 19 december 2013 (nr. 13.092176). Worden de structurele en incidentele budgeten die gerelateerd zijn aan de overgang van muziekcentrum Vredenburg (MCV) naar TivoliVredenburg door deze begrotingswijziging juist opgenomen in de begroting 2014 en verder.

In 2014 stijgen de lasten op het programma cultuur met 0,264 miljoen euro, daarnaast wordt in 2014 een bedrag van 1,47 miljoen euro in de reserve frictiekosten MCV gestort. De baten dalen vanaf 2014 structureel met 3,78 miljoen euro op het programma cultuur en nemen toe met 0,29 miljoen euro op het programma algemene middelen.

In totaal wordt er in 2014 5,22 miljoen euro onttrokken aan de reserves, dit wordt ingezet voor:

- De overheveling van de reserve frictiekosten MCV van 3,9 miljoen euro aan TivoliVredenburg
- de onttrekking aan de algemene dekkingsreserve van 0,9 miljoen euro en 0,14 miljoen euro aan de algemene reserve voor subsidiesuppletie ten behoeve van de vorming van eigen vermogen van TivoliVredenburg.
- de onttrekking van 0,36 miljoen euro aan de reserve frictiekosten ten behoeve van de afwaardering van de vaste activa die wordt overgedragen.

In 2015 dalen de lasten met 3,35 miljoen euro. En er wordt 0,14 miljoen euro onttrokken aan de reserves. Deze onttrekking betreft de huurharmonisatie 2015 en de subsidiesuppletie voor de exploitatie 2015.

Vanaf 2016 dalen de lasten structureel met 3,5 miljoen euro per jaar. Dit omdat de gemeente een netto subsidie geeft van circa 8 miljoen euro aan TivoliVredenburg. De lasten

en baten die samenhingen met de exploitatie van muziekcentrum Vredenburg worden nu gerealiseerd door TivoliVredenburg, derhalve worden deze niet meer opgenomen in de programmabegroting.

11. Sport

Sport nummer 1

Wij stellen voor om binnen het programma Sport (1.1.1 Basisvoorzieningen) de begrote lasten en baten voor rente en afschrijving vanaf 2014 in overeenstemming te brengen met de jaarlijkse werkelijke- rente en afschrijvingslasten van eerder geactiveerde activa en de benodigde mutatie op de reserve Vaste Activa daarop aan te passen. De benodigde hogere onttrekking aan de reserve Vaste Activa bedraagt voor 2014 0,034 miljoen euro en oplopend naar 2019 0,41 miljoen euro.

12. Vastgoed

Vastgoed nummer 1

Bij de voorjaarsnota 2014 is het Meerjarenperspectief Utrechts vastgoed 2014 geactualiseerd. Een van de besluiten is dat deze actualisatie bij de 2e TW verwerkt wordt. De volgende aanpassingen hebben allemaal betrekking op deze actualisatie. Het gaat onder meer om het verwerken van nieuwe panden zoals Muziekpaleis in 2014, Stadskantoor in 2015 en andere bouwprojecten zoals Castellum Hoge Woerd. De lasten in het programma Vastgoed stijgen met 7,619 miljoen euro in 2014, 8,106 miljoen in 2015, 8,062 miljoen in 2016, 11,064 miljoen in 2017, 11,469 miljoen in 2018 en 11,869 miljoen in 2019. De baten stijgen door het verwerken van de huuropbrengsten met 5,630 miljoen euro in 2014, met 7,071 miljoen in 2015, met 7,2 miljoen in 2016, met 10,8 miljoen in 2017 en met 11,2 miljoen in 2018 en 11,6 miljoen in 2019. Daarnaast stijgt de onttrekking aan de vaste activa reserve met 0,234 miljoen structureel vanaf 2014. Incidenteel wordt er aan de reserve vastgoedbeheer 1,755 miljoen euro in 2014 onttrokken, 0,801 miljoen euro in 2015 en 0,58 miljoen in 2016.

Algemeen

Algemene Middelen en onvoorzien

Algemene middelen nummer 1

In verband met een foutieve boeking van de taakstelling overhead maken wij een correctie bij de 2e Technische Wijziging 2014. Wij verhogen de lasten van het programma Algemene Ondersteuning met 0,500 miljoen euro in 2016 en 1,250 miljoen euro vanaf 2017. Wij verlagen structureel de lasten van het programma Algemene Middelen met 0,500 miljoen euro in 2016 en 1.250 miljoen euro vanaf 2017.

Algemene middelen nummer 2

Frictiekosten bij de realisatie van maatschappelijke voorzieningen in Leidsche Rijn worden verrekend met de reserve Budgetstructuur Leidsche Rijn. Binnen het product Budgetstructuur Leidsche Rijn van het programma Algemene middelen en onvoorzien is ter zake van deze reserve een storting van 1,0 miljoen euro structureel en een onttrekking van 0,499 miljoen euro structureel opgenomen. Deze bedragen zijn niet meer actueel. Daarnaast wordt het resultaat op het product Budgetstructuur Leidsche Rijn jaarlijks bij de jaarstukken verrekend met deze reserve. Wij stellen daarom voor om deze storting en onttrekking terug te draaien. Hiermee verhogen we de lasten van het programma Algemene middelen en onvoorzien vanaf 2014 structureel met 0,501 miljoen euro.

Algemene Ondersteuning

Zie bewoners en bestuur nummer 1

Zie Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid nummer 5

Zie Jeugd, Welzijn en Volksgezondheid nummer 6

Zie Stedelijke ontwikkeling nummer 1

Zie Algemene middelen nummer 1

Zie Bereikbaarheid nummer 1

Zie Duurzaamheid nummer 1

Zie Stedelijke ontwikkeling nummer 2

Zie Bereikbaarheid nummer 2.

Zie Stedelijke ontwikkeling nummer 6

1.2. Techniek verplicht

In de tabel techniek verplicht (tabel 1) is het resultaat te zien van de verdeling van een aantal bedrijfsvoeringsposten over de programma's. Vanuit Algemene ondersteuning/Algemene middelen worden kosten verdeeld naar programma's en verdelen de diensten de kosten weer binnen of tussen programma's. Het budgettair neutraal uitschrijven van de mutaties geeft een uitgebreide opsomming van plussen en minnen. In verband met de leesbaarheid geven wij daarom alleen aan welke posten zijn verdeeld;

- Kosten Digitaal Werving en Selectie-instrument incidenteel 0,1 miljoen euro
- Verlaging normbedrag en versobering arbeidsvoorwaarden structureel 0,48 miljoen euro
- Budgetoverheveling voor uitvoering regelingen CBW: WIA/WAO incidenteel 2,0 miljoen euro
- Actualisatie businesscase belastingsamenwerking structureel 7,9 miljoen euro (Middels brief (14.006663) van 25 februari 2013 hebben we de commissie Mens en Samenleving) geïnformeerd over de actualisatie van de businesscase belastingen)
- Taakstelling Communicatie 2014 1,1 miljoen euro,
- Verwerking stelpost SO/IBU (zie ook 1-e TW 2014), incidenteel 8,0 miljoen euro.

1.3. Administratieve verwerking besluitvorming cyclusdocumenten

Naast de technische wijzigingsvoorstellen bevat deze Technische Wijziging ook de administratieve verwerking van de besluitvorming verantwoording 2013 en Voorjaarsnota 2014/bestuursrapportage 2014. De uitwerking voor 2014 is in tabel 1 weergegeven.

Bestedings- en dekkingsvoorstellen

De administratieve verwerking van de technische bestedings- en dekkingsvoorstellen, zoals deze als aparte bijlage zijn opgenomen in bij de verantwoording 2013.

Loon- en prijscompensatie

De correctie van de loon- en prijsbijstelling 2014. De verdeling van de post loon- en prijscompensatie die is opgenomen in de tabel autonome ontwikkelingen van de Voorjaarsnota 2014 (pagina 11), is onderdeel van tabel 1 kolom overige besluitvorming.

Leidsche Rijn budgetten

De verdeling van de post "groei Leidsche Rijn" over de programma's, zie pagina 11 van de Voorjaarsnota 2014. Dit is de verhoging van de programmabudgetten als gevolg van de groei van Leidsche Rijn. Deze kosten komen ten laste van de algemene middelen.

Daarnaast zijn incidentele budgetten Leidsche Rijn 2015 verdeeld.

Overige besluitvorming VJN/bestuursrapportage

Tabel 1, kolom overige besluitvorming laat zien hoe de besluitvorming uit de voorjaarsnota 2014/bestuursrapportage 2014 doorwerkt op de programma's. Dit bestaat uit:

- De overige ontwikkelingen zoals geschetst in hoofdstuk 2 van de Voorjaarsnota 2014
- De keuzes uit hoofdstuk 3 en 4 van de Voorjaarsnota 2014
- De budgettair neutrale bijsturingsvoorstellen, zoals opgenomen in hoofdstuk 5.4 van de Voorjaarsnota 2014.
- De bijlagen corresponderende posten uit 6.2 van de Voorjaarsnota 2014

Aanpassing kasritme programma Bereikbaarheid (exclusief parkeren).

Binnen het Programma bereikbaarheid wordt voor 2014 t/m 2019 het jaarlijkse kasritme incidenteel aangepast om de projecten bereikbaarheid en luchtkwaliteit meer in lijn te brengen met de actuele planning voor uitvoering van het programma volgens het jaarlijks geactualiseerde Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid (MPB). Zie ook het erratum (budgettair neutrale beslispunten) bij de Voorjaarsnota 2014.

De wijzigingen binnen het programma Bereikbaarheid zijn als volgt:

Prestatie Uitvoeren projecten en maatregelen fiets:

2014: de lasten stijgen met 12,594 miljoen euro, de baten stijgen met 8,581 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 0,928 miljoen euro, de onttrekking uit de reserve MIB stijgt met 5,583 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve Pakketstudie Ring daalt met 0,642 miljoen euro.
2015: de lasten stijgen met 7,450 miljoen euro, de baten stijgen met 1,866 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 0,928 miljoen euro, de onttrekking uit de reserve MIB stijgt met 4,148 miljoen euro en de onttrekking uit reserve Pakketstudie Ring stijgt met 2,364 miljoen euro.
2016: de lasten stijgen met 5,671 miljoen euro, de baten stijgen met 0,329 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 0,928 miljoen euro, de onttrekking uit de reserve MIB stijgt met 3,735 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 2,535 miljoen euro.
2017 en 2018: de lasten dalen met 0,795 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 0,928 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB stijgt met 0,133 miljoen euro.
2019: de lasten stijgen met 3,063 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 0,928 miljoen euro, de onttrekking uit de reserve MIB stijgt 1,006 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve Pakketstudie RIng stijgt met 2,985 miljoen euro.

Verwerking van de jaarlijkse storting van 0,928 miljoen euro in reserve pakketstudie conform besluit bij programmabegroting 2010 (pag 56).

Prestatie Bevorderen van de verkeersveiligheid:

2014: de lasten stijgen met 1,377 miljoen euro, de baten stijgen met 0.215 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 0,171 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB stijgt met 1,333 miljoen euro.

2015: de lasten stijgen met 1,892 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 0,171 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB stijgt met 2,063 miljoen euro.
2016: de lasten stijgen met 0,932 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 0,171 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB stijgt met 1,103 miljoen euro.
2017: de lasten dalen met 0,155 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 0,171 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB stijgt met 0,016 miljoen euro.
2018: de lasten dalen met 0,192 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 0,171 miljoen euro en de storting in de reserve MIB stijgt met 0,021 miljoen euro.
2019: de lasten stijgen met 0,383 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 0171 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB stijgt 0,554 miljoen euro.

Verwerking van de jaarlijkse storting van 0,171 miljoen euro in reserve pakketstudie conform besluit bij programmabegroting 2010 (pag 56).

Prestatie Uitvoeren projecten en maatregelen openbaar vervoer:
2014: de lasten stijgen met 25,599 miljoen euro, de baten stijgen met 25,056 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB stijgt met 0,543.
2015: de lasten stijgen met 1,109 miljoen euro, de baten stijgen met 6,709 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB daalt met 5,600 miljoen euro.
2016: de lasten dalen met 34,605 miljoen euro, de baten dalen met 32,603 miljoen euro en de onttrekking uit de reserves MIB daalt met 2,002 miljoen euro.
2017: de lasten dalen met 19,669 miljoen euro, de baten dalen met 16,724 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB daalt met 2,945 miljoen euro .
2018: de lasten dalen met 11,950 miljoen euro, de baten dalen met 2,550 miljoen euro en de onttrekking uit de reserves daalt met 9,400 miljoen euro (reserve MIB 1,400 miljoen euro lager, reserve Pakketstudie Ring 8,000 miljoen euro lager.)

2019: de lasten stijgen met 30,041 miljoen euro, de baten stijgen met 16,140 miljoen euro en de onttrekking uit de reserves stijgt met 13,901 miljoen euro (reserve MIB 9,165 miljoen euro hoger, reserve Pakketstudie Ring 4,736 miljoen euro hoger).

Prestatie Uitvoeren projecten en maatregelen autogebruik:

2014: de lasten dalen met 7,364 miljoen euro, de baten dalen met 0,010 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 4,417 miljoen euro, de storting in de reserve MIB daalt met 2,504 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB daalt met 5,441 miljoen euro.

2015: de lasten stijgen met 8,189 miljoen euro, de baten stijgen met 1,021 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 4,417 miljoen euro, de storting in de reserve MIB daalt met 11,535 miljoen euro. Incidenteel wordt een bedrag van 0,050 miljoen euro onttrokken aan de reserve MIB.

2016: De lasten stijgen met 4,420 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 4,417 miljoen euro, de storting in de reserve MIB daalt met 8,772 miljoen lager en er wordt incidenteel een bedrag van 0,065 miljoen uit de reserve MIB onttrokken

2017: de lasten stijgen met 3,996 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 4,417 miljoen euro en de storting in de MIB reserve daalt met 8,413 miljoen euro.

2018: de lasten dalen met 13,003 miljoen euro, de baten dalen met 2,180 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 4,417 miljoen euro en de storting in de reserve MIB stijgt met 6,405 miljoen euro.

2019: de lasten dalen met 11,793 miljoen euro, de baten dalen met 1,645 miljoen euro, de storting in de reserve Pakketstudie Ring stijgt met 4,417 miljoen euro en de storting in de MIB- reserve stijgt met 5,731 miljoen euro.

Verwerking van de jaarlijkse storting van 4,417 miljoen euro in reserve pakketstudie conform besluit bij programmabegroting 2010 (pag 56).

Prestatie Uitvoeren projecten en maatregelen luchtkwaliteit en goederenvervoer:

2014: de lasten stijgen met 15,160 miljoen euro, de baten stijgen met 14,657 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB stijgt met 0,503 miljoen euro.
2015: de lasten stijgen met 9,486 miljoen euro, de baten stijgen met 6,179 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB stijgt met 3,307 miljoen euro.
2016: de lasten stijgen met 2,360 miljoen euro, de baten dalen met 0,500 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB stijgt met 2,680 miljoen euro.
2017: de lasten stijgen met 2,120 miljoen euro, de baten dalen met 0,500 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB stijgt met 2,620 miljoen euro.
2018: de lasten stijgen met 0,428 miljoen euro, de baten dalen met 0,500 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB stijgt met 0,928 miljoen euro.
2019: de lasten stijgen met 0,654 miljoen euro, de baten dalen met 0,443 miljoen euro en de onttrekking uit de reserve MIB stijgt met 1,095 miljoen euro.

1.4. Kostentoerekening en totaaloverzicht

Voor begrotingsjaar 2014 is de kostentoerekening tussen de onderdelen verwerkt. Ook worden kosten van het onderdeel algemene ondersteuning via verdeelsleutels weer verdeeld naar de programma's. Het resultaat hiervan is in tabel 1, kolom kostentoerekening weergegeven.

In tabel 3 vindt u de actuele begroting 2014 na kostentoerekening.

In tabel 4 vindt u de productenraming 2-e BGW 2014.

Tabel 1, Mutaties 2014

Mutaties 2014	Loon- en prijsbijstelling	2e TW algemeen	Budgettair neutrale bijsturing-voorstellen	Overige Besluiten Voorjaarsnota	B&D voorstellen	Verplichte posten	Budgeten LR	Kosten-toerekening	2014 Totaal
Bewoners en Bestuur	-12	-8.661		1.323	282	9.001		-429	1.504
Stedelijke ontwikkeling	-20	-8.624	-12.580	3.701	8.733	-3.395		5.898	-6.286
Duurzaamheid		-1.079	-4.350						-5.429
Bereikbaarheid	-15	-1.583	46.442	618	269	-5.134		3.452	44.049
Openbare ruimte en groen	-360	3.186			2.626	-281	-70	-1.410	3.691
Werk en Inkomen		304	19.609	3.275	4.005			331	27.524
Onderwijs	-81	-4.328		-2.245	313			-246	-6.588
Welzijn, Jeugd en volksgezondheid	-156	427	1.230	1.393	405	245		-862	2.682
Veiligheid		-1.786	133			-116		-116	-1.885
Cultuur		265			792	1		-43	1.016
Sport		-72	82					-208	-198
Gemeentelijk Vastgoed		7.199			315			-304	7.210
Algemene middelen	1.896	7.408	-133	-1.455	83	8.933	70	-4.592	12.211
Algemene Ondersteuning	-1.253	8.975	-43	1.844	2.240	-10.053		-1.471	239
Totaal lasten	**0**	**1.630**	**50.390**	**8.454**	**20.063**	**-799**	**0**	**0**	**79.739**
Bewoners en Bestuur		0		204					204
Stedelijke ontwikkeling		-2.404	-12.223	17.375	48				2.796
Duurzaamheid			-6.685		-37				-6.722
Bereikbaarheid		76	47.218						47.294
Openbare ruimte en groen		-29		-680					-709
Werk en Inkomen		304	19.609						19.913
Onderwijs		-244							-244
Welzijn, Jeugd en volksgezondheid		-853	1.005						152
Veiligheid		129							129

Cultuur		-3.779							-3.779
Mutaties 2014	**Loon- en prijsbijstelling**	**2e TW algemeen**	**Budgettair neutrale bijsturing-voorstellen**	**Overige Besluiten Voorjaarsnota**	**B&D voorstellen**	**Verplichte posten**	**Budgeten LR**	**Kosten-toerekening**	**2014 Totaal**
Sport		-106							-106
Gemeentelijk Vastgoed		5.210		-100					5.110
Algemene middelen		289		7.376		-100			7.566
Algemene Ondersteuning		48	0	98		-700			-554
Totaal baten		**-1.360**	**48.925**	**24.274**	**11**	**-799**			**71.051**
Saldo van lasten en baten		**2.990**	**1.466**	**-15.819**	**20.052**	**0**	**0**	**0**	**8.688**
Stedelijke ontwikkeling				13.811					13.811
Duurzaamheid									
Bereikbaarheid			3.558						3.558
Openbare ruimte en groen									
Werk en Inkomen									
Onderwijs		6.821							6.821
Welzijn, Jeugd en volksgezondheid					408				408
Veiligheid									
Cultuur		1.467							1.467
Sport									
Gemeentelijk Vastgoed									
Algemene middelen		-1.000		14.357					13.357
Algemene Ondersteuning									
Storting reserves		**7.288**	**3.558**	**28.168**	**408**	**0**	**0**	**0**	**39.421**

Bewoners en Bestuur					282				282
Stedelijke ontwikkeling				500	8.685				9.185
Duurzaamheid			2.335		37				2.372
Bereikbaarheid			2.381		269				2.650
Openbare ruimte en groen		2			2.626				2.628
Werk en Inkomen					4.005				4.005
Onderwijs		2.737		439	313				3.489

Welzijn, Jeugd en volksgezondheid		793	225		813				1.831
Mutaties 2014	**Loon- en prijsbijstelling**	**2e TW algemeen**	**Budgettair neutrale bijsturing-voorstellen**	**Overige Besluiten Voorjaarsnota**	**B&D voorstellen**	**Verplichte posten**	**Budgeten LR**	**Kosten-toerekening**	**2014 Totaal**
Cultuur		5.222			792				6.014
Sport		34	82						116
Gemeentelijk Vastgoed		1.989			315				2.304
Algemene middelen		-499		11.410	83				10.994
Algemene Ondersteuning					2.240				2.240
Onttrekking reserves		**10.278**	**5.023**	**12.349**	**20.460**	**0**	**0**	**0**	**48.109**
Saldo na mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Bedragen maal 1.000 euro

Tabel 2, Aanpassing meerjarenbegroting 2015-2017

Aanpassing Meerjarenbegroting 2015-2017 exclusief kostentoerekening	**2015 totaal**	**2016 totaal**	**2017 totaal**
Bewoners en Bestuur	1.852	2.075	1.244
Stedelijke ontwikkeling	19.434	8.130	32.213
Duurzaamheid	-39	-68	-68
Bereikbaarheid	26.693	-23.069	-15.805
Openbare ruimte en groen	7.588	4.505	4.842
Werk en Inkomen	23.743	23.453	23.453
Onderwijs	9.396	14.248	14.876
Welzijn, Jeugd en volksgezondheid	2.179	2.100	2.050
Veiligheid	-1.438	-1.438	-1.438
Cultuur	-3.371	-3.504	-3.558
Sport	155	219	220

Aanpassing Meerjarenbegroting 2015-2017 exclusief kostentoerekening	2015 totaal	2016 totaal	2017 totaal
Gemeentelijk Vastgoed	7.888	7.844	10.846
Algemene middelen	17.445	12.294	10.087
Algemene Ondersteuning	-2.776	-1.812	-939
Totaal lasten	**108.749**	**44.977**	**78.023**
Bewoners en Bestuur	369	369	369
Stedelijke ontwikkeling	23.812	9.444	34.826
Duurzaamheid	-2.008	-2.008	-2.008
Bereikbaarheid	14.378	-34.804	-18.370
Openbare ruimte en groen	-632	611	791
Werk en Inkomen	18.727	18.727	18.727
Onderwijs	-155	5.012	5.012
Welzijn, Jeugd en volksgezondheid	-117	-117	-117
Veiligheid	129	129	129
Cultuur	-3.779	-3.779	-3.779
Sport	30	30	30
Gemeentelijk Vastgoed	6.551	9.428	13.010
Algemene middelen	29.438	22.007	22.793
Algemene Ondersteuning	-611	-611	-611
Totaal baten	**86.131**	**24.437**	**70.801**
Saldo van lasten en baten	**22.618**	**20.540**	**7.222**
Bereikbaarheid	-6.804	-4.254	-3.795
Onderwijs	-2.700	-2.700	-1.915
Algemene middelen	-2.196	-863	1.390
Storting reserves	**-11.700**	**-7.817**	**-4.320**
Stedelijke ontwikkeling			-1.361

Aanpassing Meerjarenbegroting 2015-2017 exclusief kostentoerekening	2015 totaal	2016 totaal	2017 totaal
Bereikbaarheid	6.124	8.094	-617
Openbare ruimte en groen	3.796	3	3
Onderwijs	271	3.349	134
Welzijn, Jeugd en volksgezondheid	13	14	14
Cultuur	141	8	-46
Sport	35	37	38
Gemeentelijk Vastgoed	1.035	814	234
Algemene middelen	-499	403	4.501
Onttrekking reserves	**10.918**	**12.723**	**2.902**
Saldo na mutaties reserves	**0**	**0**	**0**

Bedragen maal 1.000 euro.

Tabel 3, Actuele Programmabegroting 2014

	Nominale begroting jaar 2014	3e BGW 2013	1e BGW 2014	2e BGW 2014	Actuele Programmabegroting 2014
	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR
Lasten					
Bewoners en Bestuur	33.235	1.257	-14	1.504	35.982
Stedelijke ontwikkeling	214.632	3.011	1.686	-6.286	213.043
Duurzaamheid	18.015	-95	61	-5.429	12.553
Bereikbaarheid	90.024	0	676	44.049	134.749
Openbare ruimte en groen	150.477	-270	2.825	3.691	156.722
Werk en Inkomen	216.835	-86	0	27.524	244.272
Onderwijs	99.081	283	-46	-6.588	92.731
Welzijn, Jeugd en volksgezondheid	127.745	5.440	137	2.682	136.004
Veiligheid	47.329	-2.321	442	-1.885	43.566

	Nominale begroting jaar 2014	3e BGW 2013	1e BGW 2014	2e BGW 2014	Actuele Programmabegroting 2014
Cultuur	46.091	286	0	1.016	47.393
Sport	32.896	411	7	-198	33.116
Gemeentelijk Vastgoed	13.972	321	47	7.210	21.549
Algemene middelen	42.721	-4.853	-8.006	12.211	42.073
Algemene Ondersteuning	105.997	-855	2.010	239	107.392
Totaal lasten	**1.239.049**	**2.530**	**-174**	**79.739**	**1.321.144**
Baten					
Bewoners en Bestuur	6.545	84		204	6.833
Stedelijke ontwikkeling	219.382	-1.300	-641	2.796	220.238
Duurzaamheid	7.021			-6.722	299
Bereikbaarheid	56.833			47.294	104.127
Openbare ruimte en groen	86.984	1.311		-709	87.585
Werk en Inkomen	168.612			19.913	188.525
Onderwijs	22.411	85		-244	22.252
Welzijn, Jeugd en volksgezondheid	10.183	2.052	0	152	12.387
Veiligheid	300			129	429
Cultuur	3.779			-3.779	0
Sport	7.049	140		-106	7.083
Gemeentelijk Vastgoed	22.052			5.110	27.162
Algemene middelen	556.235	1.185	-31	7.566	564.954
Algemene Ondersteuning	4.139	-934	-402	-554	2.250
Totaal baten	**1.171.525**	**2.622**	**-1.074**	**71.051**	**1.244.123**
Saldo van lasten en baten	**67.524**	**-92**	**900**	**8.688**	**77.021**

Storting reserves					
Stedelijke ontwikkeling	3.950			13.811	17.761
Bereikbaarheid	6.017			3.558	9.575
Openbare ruimte en groen	5.000				5.000
Onderwijs	2.700			6.821	9.521

	Nominale begroting jaar 2014	3e BGW 2013	1e BGW 2014	2e BGW 2014	Actuele Programmabegroting 2014
Welzijn, Jeugd en volksgezondheid				408	408
Cultuur				1.467	1.467
Sport	48				48
Gemeentelijk Vastgoed		978			978
Algemene middelen	10.737			13.357	24.094
Totaal Storting reserves	**28.453**	**978**		**39.421**	**68.852**
Onttrekking reserves					
Bewoners en Bestuur				282	282
Stedelijke ontwikkeling	7.506			9.185	16.691
Duurzaamheid	8.889			2.372	11.261
Bereikbaarheid	44.880		200	2.650	47.730
Openbare ruimte en groen	2.069			2.628	4.697
Werk en Inkomen				4.005	4.005
Onderwijs	3.086	232		3.489	6.807
Welzijn, Jeugd en volksgezondheid	151		0	1.831	1.981
Cultuur	67	132		6.014	6.212
Sport	1.432	446		116	1.955
Gemeentelijk Vastgoed	1.078	76		2.304	3.458
Algemene middelen	26.535	0		10.994	37.529
Algemene Ondersteuning	285		700	2.240	3.225
Totaal onttrekking reserves	**95.978**	**886**	**900**	**48.109**	**145.873**
Saldo na mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 4, Productenraming 2014

	Lasten	Baten	Saldo	Bijdrage algemene middelen	Totaal saldo van baten en lasten	Toevoeging Reserves	Onttrekking Reserves	Resultaat
Bewoners en Bestuur	**35.982**	**-6.833**	**29.149**	**28.867**	**-282**		**282**	**0**
Stadspromotie	1.446		1.446	1.446				
Profilering Utrecht	64		64	64				
Bovengemeentelijke samenwerking	1.580		1.580	1.510	-70		70	0
Internationale samenwerking	652		652	652				
Bestuursorganen	1.910		1.910	1.910				
Volksfeesten	191		191	191				
Raadsorganen	3.962		3.962	3.962				
Ombudszaken	203		203	203				
Burgerjaarverslag	5		5	5				
Wijkbureau's	6.119		6.119	6.119				
Leefbaarheidsbudget	4.772		4.772	4.772				
Burgerzaken	8.661	-6.592	2.069	1.994	-75		75	0
Experiment Bedrijven Investeringszones	150	-155	-5	-5				
Het Utrechts Archief	3.020	-66	2.953	2.953				
DBG-KlantContactCentrum	2.189	-20	2.169	2.169				
Publieksdienstverlening	1.058		1.058	921	-137		137	0
Stedelijke ontwikkeling	**213.043**	**-220.238**	**-7.195**	**-6.125**	**1.070**	**17.761**	**16.691**	**0**
Bedrijfsmiddelen REO	-2.235		-2.235	-2.235				
Strategie	945		945	945				
Beleidsontwikkeling Grondzaken	195		195	195				
Stedenbouw	0		0	0				
Gebiedsontwikkeling JZ	1.631	-567	1.064	1.064				
Conversies en bestemmingswijzigingen	5.896	-7.376	-1.480	-1.480				
Uitgiftes	620	-620	0	0				
Erfpachtbeheer	5.526	-10.534	-5.008	-5.008				
Gebiedsmanagement	4.332	-661	3.671	2.919	-752		752	0
Stedenbouw en planologie	523	0	523	523				
Grondexploitaties	15.021	-15.252	-231	-3.798	-3.566		3.566	0

	Lasten	Baten	Saldo	Bijdrage algemene middelen	Totaal saldo van baten en lasten	Toevoeging Reserves	Onttrekking Reserves	Resultaat
ISV en DSM	7.616	0	7.616	7.616				
Wonen	7.591		7.591	3.396	-4.195		4.195	0
Krachtwijken	3.894		3.894	3.394	-500		500	0
Beh. en gebr. Mon. en Cultuurhistorische waarden	2.482	-339	2.143	3.093	950	950		
Vergunningen	7.859	-12.419	-4.560	-4.560				
Bouw- en woningtoezicht	4.008	-682	3.326	3.326				
Woningbouwprojecten	-7.665	-3.746	-11.411	-11.411				
Commercieel Vastgoed	-9.313	-5.824	-15.137	-15.137				
Infrastructuur	23.187	-1.723	21.465	21.465				
Parken en Plas	13.689	-4.534	9.155	9.155				
Leidsche Rijn Centrum	7.761	-46.449	-38.687	-38.687				
Overige projecten	28.300	-23.012	5.287	5.885	598	3.500	2.902	0
Onderhanden werk	1.586		1.586	1.586				
POS onderhanden werk	-79	-20.739	-20.817	-20.817				
Werkgelegenheid en economische potentie	4.305	0	4.305	17.616	13.311	13.311		
Leefbaarheid en veiligheid	76.807	-50.397	26.410	25.381	-1.029		1.029	0
Bereikbaarheid	4.815	-15.364	-10.549	-10.549				
Stadskantoor incidenteel	3.747		3.747	0	-3.747		3.747	0
Duurzaamheid	**12.553**	**-299**	**12.254**	**993**	**-11.261**		**11.261**	**0**
Klimaat en energie	9.295	37	9.332	406	-8.926		8.926	0
Lucht, geluid en externe veiligheid	643	-98	545	545				
Bodemverontreiniging	2.616	-238	2.378	43	-2.335		2.335	0
Bereikbaarheid	**134.749**	**-104.127**	**30.622**	**-7.533**	**-38.155**	**9.575**	**47.730**	**0**
Stimuleren gebruik fiets	28.824	-13.388	15.436	1.795	-13.641	928	14.569	0
Wijkverkeersplannen	3.377	-215	3.162	192	-2.970	171	3.141	0
Bereikbaarheid & luchtkwaliteit	743		743	-228	-970		970	0
Stimuleren gebruik OV	49.199	-45.556	3.643	0	-3.643		3.643	0
Overige kosten bereikbaarheid	-4.861		-4.861	-4.861				
Verkeers-, vervoer- en parkeerbeleid	1.975		1.975	1.923	-52		52	0
Aanpak knelpunten autoverkeer	9.698	-2.060	7.638	15.136	7.499	7.499	0	0
Realiseren P+R-Voorzieningen	1.811	-1.600	211	-13.450	-13.661		13.661	0

	Lasten	Baten	Saldo	Bijdrage algemene middelen	Totaal saldo van baten en lasten	Toevoeging Reserves	Onttrekking Reserves	Resultaat
Overige Maatregelen Luchtkwaliteit/goederenvervoer.	23.145	-13.192	9.953	-250	-10.203		10.203	0
Exploitatie Parkeervoorzieningen	15.869	-27.628	-11.759	-11.255	504	977	473	0
Stallingsvoorzieningen	4.970	-488	4.482	3.464	-1.018		1.018	0
Openbare ruimte en groen	**156.722**	**-87.585**	**69.137**	**69.439**	**-303**	**5.000**	**4.697**	**0**
Dienstverlening Heel en Veilig	1.990	-1.230	760	760	0		0	0
Stedelijk beheer openbare ruimte	48.016	-2.275	45.741	47.376	1.635	4.000	2.365	0
Stedelijk beheer ruimtelijke voorzieningen	2.015	-1.067	948	948				
Rioolrechten	1.168	-36.030	-34.862	-34.862				
Stedelijk Beheer Riolen & rioolgemalen	28.455	-50	28.405	27.529	-876	1.000	1.876	0
Dienstverlening Schoon en Netjes	0	0	0	0				
Dagelijks Onderhoud Straatreiniging	15.402	-89	15.313	15.313				
Dagelijks onderhoud openbare. Ruimte	13.582	-2	13.581	13.581				
NMC	4.216	-67	4.149	3.888	-261		261	0
Behandeling Vergunningaanvragen openbare ruimte	1.066	-1.045	21	21				
Exploitatie Verhuur Openbare Grond en Reclamevoorzieningen	110	-2.774	-2.664	-2.664				
Toezicht en Handhaving	1.760	-133	1.627	1.627				
Wijkgroen	1.034		1.034	1.034				
Groenstructuurplan	5.187	-3.140	2.047	2.047				
Groen en recreatie om de stad	1.041		1.041	1.041				
Stadsnatuur	305		305	305				
Inzamelen en afvoeren van afval	3.861	-31.790	-27.929	-27.929				
Huishoudelijke afvalinzameling	21.720	-2.013	19.707	19.514	-193		193	0
Overheidstaken (excl huishoudelijk afval)	143	-126	17	17	0		0	0
Bedrijfsafval inzameling	3.763	-4.360	-597	-597				
Marktdienst	697	-742	-45	-45				
Havendienst	1.189	-651	538	536	-2		2	0
Werk en Inkomen	**244.272**	**-188.525**	**55.747**	**51.742**	**-4.005**		**4.005**	**0**
Economisch vestigingsklimaat	3.893	-17	3.876	1.793	-2.083		2.083	0
Werkgelegenheidsoffensief	852		852	654	-198		198	0
Versterken economische structuur	6.777	0	6.777	6.105	-672		672	0

	Lasten	Baten	Saldo	Bijdrage algemene middelen	Totaal saldo van baten en lasten	Toevoeging Reserves	Onttrekking Reserves	Resultaat
Reïntegratie	20.853	-12.883	7.970	7.038	-932		932	0
Sociale Werkvoorziening	28.435	-25.161	3.274	3.274				
Inburgering	554	-200	354	234	-120		120	0
Volwasseneneducatie	2.817	-1.551	1.266	1.266				
Verstrekken bijstandsuitkering	161.308	-148.532	12.776	12.776				
Minimabeleid	18.782	-180	18.602	18.602				
Onderwijs	**92.731**	**-22.252**	**70.478**	**73.192**	**2.714**	**9.521**	**6.807**	**0**
Voorziening Huisvestingcalamiteiten	650		650	650				
Onderwijshuisvesting	36.447	-1.559	34.888	36.131	1.243	7.736	6.493	0
Leerlingenvervoer	3.477		3.477	3.477				
VVE - PSZ - KOV - Regie	17.476	-13.748	3.728	3.726	-2		2	0
Leerlingenzorg	4.997	-645	4.352	4.352				
VSV/RMC	6.361	-1.346	5.014	4.701	-313		313	0
Veilige school	672		672	672				
Integratie in het onderwijs	239		239	239				
Na- en buitenschoolse activiteiten	5.057	-3.482	1.575	1.575				
School en sport	895	-72	823	823				
Schakelklassen	1.470	-1.400	70	70				
Toezicht Openbaar onderwijs	51		51	51				
Cultuureducatie	3.175		3.175	3.175				
Bibliotheek Utrecht	11.764		11.764	13.549	1.785	1.785		
Welzijn, Jeugd en volksgezondheid	**136.004**	**-12.387**	**123.617**	**122.043**	**-1.573**	**408**	**1.981**	**0**
Accommodaties maatschappelijke activiteiten	9.216	-1.300	7.916	7.630	-286	408	694	0
Bewonersintiatieven	5.286		5.286	5.286				
Vrijwilligerswerk	1.284		1.284	1.059	-225		225	0
Ondersteuning mantelzorg en vrijwilligers inzet	828		828	828				
Informatie,advies,cliëntenondersteuning	10.215	-284	9.931	9.931				
Bevordering participatie. mensen met beperking	4.698		4.698	4.698				
Maatschappelijke opvang	19.058	0	19.058	18.983	-75		75	0
Asielzoekers/Vluchtelingen	2.324		2.324	1.544	-780		780	0
Individuele WMO-verstrekkingen	36.659	-4.000	32.659	32.659				

	Lasten	Baten	Saldo	Bijdrage algemene middelen	Totaal saldo van baten en lasten	Toevoeging Reserves	Onttrekking Reserves	Resultaat
Diversiteitsbeleid	265		265	265				
Tolerantie	566		566	516	-50		50	0
Toegankelijkheid gebouwen	126		126	126				
Speelruimte	3.440		3.440	3.440				
Ontwikkeling en Arbeid	2.209		2.209	2.209				
Jeugd en Vrije Tijd	4.112		4.112	4.112				
Jeugd en Zorg	6.290		6.290	6.290				
Jeugd en Veiligheid	391		391	391				
Alle Utrechters	16.906	-5.340	11.566	11.559	-7		7	0
Kwetsbare Utrechters	3.651	-43	3.609	3.609				
Zeer kwetsbare Utrechters	8.477	-1.420	7.057	6.907	-150		150	0
Veiligheid	**43.566**	**-429**	**43.137**	**43.137**				
Aanpak nazorg meerderjarige ex-delinquenten	380		380	380				
Aanpak woning en auto inbraak	528		528	528				
Aanpak geweld	261		261	261				
Aanpak keurmerk veiligheid BCD	177		177	177				
Aanpak EOG	237		237	237				
Thor Veiligheid	-402	-112	-514	-514				
Aanpak wijkveiligheid BCD	1.365		1.365	1.365				
THOR Wijkveiligheid	2.085		2.085	2.085				
Jeugd en Veiligheid	3.906		3.906	3.906				
Jeugd en Veiligheid BCD	410		410	410				
THOR Jongerenoverlast	2.347		2.347	2.347				
Bestuurlijke aanpak en maatregelen	1.589	-5	1.584	1.584				
Voorkomen calamiteiten, crisis en verstoring openbare orde	2.002	-15	1.987	1.987				
Nietkerntaken Politie vergunning + handhaving	779	-297	482	482				
THOR Evenementen	349		349	349				
Bestrijden incidenten	27.552		27.552	27.552				
Cultuur	**47.393**	**0**	**47.393**	**42.647**	**-4.745**	**1.467**	**6.212**	**0**
Productie en Programmering	40.800		40.800	36.304	-4.495	1.467	5.962	0
Participatie Cultuur	5.229		5.229	5.229				

	Lasten	Baten	Saldo	Bijdrage algemene middelen	Totaal saldo van baten en lasten	Toevoeging Reserves	Onttrekking Reserves	Resultaat
Internationalisering cultuur	1.364		1.364	1.114	-250		250	0
Sport	**33.116**	**-7.083**	**26.033**	**24.087**	**-1.946**	**48**	**1.995**	**0**
Accomodaties beleid en ontwikkeling	550		550	515	-35		35	0
Zwembaden	8.540	-2.912	5.628	5.355	-273		273	0
Buitenaccommodaties	9.990	-1.360	8.629	7.399	-1.230	48	1.279	0
Binnenaccommodaties	10.569	-2.810	7.759	7.433	-326		326	0
Vernieuwende initiatieven	961		961	961				
Grotere sportdeelname kinderen	1.569		1.569	1.569				
Goed gebruik sportvoorzieningen in de wijk/buurt	20		20	20				
Breder sportaanbod bij functiebeperking.	126		126	75	-51		51	0
Topsportevenementen	792		792	761	-31		31	0
Gemeentelijk Vastgoed	**21.549**	**-27.162**	**-5.612**	**-8.092**	**-2.480**	**978**	**3.458**	**0**
Vastgoedbeheer	17.113	-20.565	-3.452	-6.357	-2.905		2.905	0
Vastgoedadvies en overige dienstverlening	315		315	0	-315		315	0
Vastgoedbeheer DMO	881	-4.000	-3.119	-2.224	895	978	83	0
Voldoende MFA's	1.159	-1.088	71	-84	-155		155	0
Facilitair beheer MFA's	2.081	-1.509	573	573				
Algemene middelen	**42.073**	**-564.954**	**-522.881**	**-536.315**	**-13.434**	**24.094**	**37.529**	**0**
Onroerende-zaakbelastingen	7.256	-83.789	-76.533	-76.533				
Precario-/Toeristen-/Hondenbelasting	371	-2.723	-2.352	-2.352				
Gemeentefondsuitkering		-435.052	-435.052	-435.052				
Aandelen en concessies		-2.750	-2.750	-2.750				
Financiering	22.548	-40.606	-18.058	-18.058	0	0		
Stelposten	12.610	-33	12.577	-857	-13.434	24.094	37.529	0
SP Onvoorzien	159		159	159				
Frictiefonds Leidsche Rijn	-871		-871	-871	0	0	0	0
Algemene Ondersteuning	**107.392**	**-2.250**	**105.142**	**105.142**	**-3.225**		**3.225**	**0**
Kostenplaatsen Utr. Vastgoed Organisatie	364	-364	0	0				
Kostenplaatsen Werk en Inkomen	3.441	-1.467	1.974	0	-1.974		1.974	0
Kostenplaatsen BGZ	41	-41	0	0				
Kostenplaatsen GGGD	452	-168	285	0	-285		285	0

	Lasten	Baten	Saldo	Bijdrage algemene middelen	Totaal saldo van baten en lasten	Toevoeging Reserves	Onttrekking Reserves	Resultaat
Kostenplaatsen BCS	18.624		18.624	17.778	-846		846	0
Kostenplaatsen Interne Bedrijven	84.470	-210	84.260	84.260	-120		120	0
	1.321.144	**-1.244.123**	**77.021**	**0**	**-77.021**	**68.852**	**145.6.873**	**0**

- Bedragen maal 1.000 euro
- Baten worden in deze tabel als negatief gepresenteerd, in tegenstelling tot de andere tabellen waar de baten als positief worden gepresenteerd.

RAAD 17 JUL 2014
z.h.o. cfm

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.041477
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 58

2-e (meerjaren)begrotingswijziging in 2014

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De tweede (meerjaren)begrotingswijziging in 2014 vast te stellen, hiermee wordt de Programmabegroting 2014 en de meerjarenraming geactualiseerd.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie

Toezeggingen wethouder:
- De wethouder gaat in overleg met de Subcommissie de tabellen in de toekomst leesbaarder maken.
- De wethouder haalt de begrotingswijzing 'frictiekosten IBU' uit het raadsvoorstel en laat dit het bij de Verantwoording terugkomen (stuk gaat met deze aanpassing als A-punt naar de raad).

Status: A

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_1169
Bijlage: Toelichting 2e begrotingswijziging 2014 - met verwerking MS
Bijlage: Tabellen 2e begrotingswijziging 2014 - met verwerking MS (2)

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Bestuurs-en Concernstaf
Kenmerk	14.041477
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 58

2-e (meerjaren)begrotingswijziging in 2014

Besluit

1 De tweede (meerjaren)begrotingswijziging in 2014 vast te stellen, hiermee wordt de Programmabegroting 2014 en de meerjarenraming geactualiseerd.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Drie keer per jaar wordt de (meerjaren) begroting aangepast middels een begrotingswijziging. De begrotingswijziging is opgebouwd uit meerdere technische wijzigingen (techniek, géén beleid) of de administratieve verwerking van eerdere besluitvorming. Het is van belang dat 2e begrotingswijziging vóór het zomerreces, als basis voor de besluitvorming over de Programmabegroting 2015, door de raad wordt vastgesteld. De begrotingswijzigingen tot en met de 2-e technische wijziging 2014 vormen de nominale Programmabegroting 2015 (boek). De 1e begrotingswijziging 2014 is april jl. vastgesteld, de 3e begrotingswijziging 2014 volgt in het najaar.

Het budgetrecht is ingevolge artikel 18 BBV en artikel 192 Gemeentewet neergelegd bij de raad en maakt onderdeel uit van de kaderstellende rol van de raad. Het budgetrecht van de raad houdt in dat het college in principe alleen uitgaven kan doen en verplichtingen kan aangaan na toestemming ofwel autorisatie van de raad. Met de vaststelling van de Programmabegroting geeft de raad het college deze toestemming. Dit budgetrecht heeft betrekking op de programma's (incl. mutaties in reserves), kredieten (investeringen) en bestedingen ten laste van voorzieningen (bijv. groot onderhoud beheerplannen). De bevoegdheid tot het verschuiven van budgetten tussen programma's (incl. mutaties in reserves), kredieten (investeringen) en bestedingen ten laste van voorzieningen (bijv. groot onderhoud beheerplannen) is ook voorbehouden aan de raad.
De mutaties tussen baten en lasten, mutaties in reserves en mutaties tussen programma's worden aan de raad voorgelegd. Mutaties tussen producten, binnen het programma en waarbij geen mutatie in baten/lasten/reserves optreedt worden geaccordeerd door het college.
De mutaties worden toegelicht in de bijlage bij 'techniek algemeen'. Uit de tekst blijkt wat het doel is van de mutatie, het betreffen beleidsarme aanpassingen.

De toelichting voor de raad wordt normaal gesproken in de subcommissie Control en Financiën besproken, zodat eventuele vragen, voor de behandeling van het bestuursadvies in de commissie Mens en Samenleving zijn beantwoord. Bespreking in de vergadering van de subcommissie is bij deze begrotingswijziging planningstechnisch niet mogelijk, daarom is afgesproken dat de consultatie van de subcommissie deze keer per mail gaat.

Beslispunt

1 De tweede (meerjaren)begrotingswijziging in 2014 vast te stellen, hiermee wordt de Programmabegroting 2014 en de meerjarenraming geactualiseerd.

Argumenten

1.1 <u>Deze tweede begrotingswijziging 2014 bevat de voorstellen van de VJN 2014 en verschillende technisch administratieve mutaties.</u>
De begrotingswijziging is opgebouwd uit mutaties van begrote bedragen zonder beleidsgevolgen ('techniek') en de administratieve verwerking van besluitvorming. Bij deze begrotingswijziging zijn dit de voorstellen zoals die opgenomen zijn in de Voorjaarsnota 2014. In de Programmabegroting 2015 zal de wijziging van de programmastructuur worden verwerkt, die in hoofdstuk 5.4 (bijsturingsvoorstellen) van de Voorjaarsnota 2014 wordt aangekondigd. Dit betreft met name het creëren van nieuwe programma's in verband met de invoering van de nieuwe WMO en Jeugdwet (decentralisaties).
De Voorjaarsnota 2014 is nog niet vastgesteld door de raad. Mocht de raad op 3 juli 2014 niet instemmen met voorstellen uit de VJN, dan worden betreffende moties en amendementen verwerkt in de daaropvolgende begrotingswijziging. Op deze wijze blijft de actuele Programmabegroting 2014 in lijn met het budgetrecht van de raad.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Maatschappelijke Ontwikkeling
Kenmerk	14.009146
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 59
Geheim	Nee

Overname De Pels door Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 In te stemmen met de wijziging van de statuten van Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,	De burgemeester,
Drs. M.R. Schurink	Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie

Status: A

Bijlages
Voorstel: Voorstel_523
Bijlage: verzoek statutenwijziging SPO Utrecht
Bijlage: Statuten SPO Utrecht van 2011-08-19
Bijlage: Verzoek instemming omzetting grondslag de Pels
Bijlage: Instemming met voornemen bestuurlijke overdracht MR de Pels
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 59

Eerdere besluitvorming
Positief te adviseren over fusie in de vorm van een overname van De Pels door SPO Utrecht.

Uitvoering
In te stemmen met wijziging van de grondslag van De Pels van Algemeen Bijzonder naar Openbaar.
In te stemmen met wijziging van de statuten van SPO Utrecht.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Maatschappelijke Ontwikkeling
Kenmerk	14.009146
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 59

Overname De Pels door Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht

Besluit

1 In te stemmen met de wijziging van de statuten van Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Context

Stichting De Pels verzorgt Speciaal Onderwijs (SO) en Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) aan leerlingen met gedragsproblemen (cluster 4). De Pels biedt daarnaast ambulante begeleiding voor leerlingen, en expertise voor samenwerkingsverbanden en schoolteams, in Primair Onderwijs (PO), Voortgezet Onderwijs (VO), en Middelbaar BeroepsOnderwijs (MBO).
De Pels is de enige cluster 4 school in de gemeente Utrecht en is daarom van groot belang voor een dekkend aanbod van onderwijsvoorzieningen in de stad.

Onderwijskwaliteit
In de afgelopen jaren is gebleken dat een kleine stichting als De Pels er niet in slaagt om de kwaliteit van onderwijs en bestuur voor een complexe doelgroep op een voldoende niveau te houden.
Het oordeel van de onderwijsinspectie over de SO-afdeling: 2010 zwak; 2012 voldoende.
Het oordeel over de VSO afdeling: 2010 zeer zwak, 2011 zeer zwak, 2012 voldoende, 2013 zeer zwak.

Stichtingsbestuur
Schoolbesturen en gemeente hebben in 2012 vastgesteld dat voor de continuïteit van De Pels versterking van het stichtingsbestuur noodzakelijk was. Bestuurders van Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht (SPO Utrecht) hebben in 2012 op persoonlijke titel het bestuur van Stichting De Pels op zich genomen. Beide stichtingen functioneren onafhankelijk van elkaar.
Bestuur en Raad van Toezicht van De Pels hebben gezocht naar een oplossing voor de lange termijn.
De conclusie is dat het opgaan van De Pels in een sterke bestuurlijke organisatie binnen Utrecht de beste garantie biedt voor een goede toekomst voor de scholen waarbij het onderwijs aan leerlingen in cluster 4 is gewaarborgd.
De gemeenteraad is hierover geïnformeerd met een bijlage over De Pels bij de commissiebrief Kwaliteit van het Onderwijs 2013 van 11 februari 2014.

Huisvesting
De Pels heeft 3 leslocaties.
Stauntonstraat: Onderwijszorgarrangement (OZA) voor kinderen van 4 tot 7 jaar;
De locatie Winklerlaan: SO De Pelsschool;
Kranenburgerweg: VSO Pelscollege.
Op de locatie Winklerlaan staan deels tijdelijke lokalen. De mogelijkheid om één locatie voor speciaal onderwijs met voldoende capaciteit te realiseren wordt onderzocht in het integraal huisvestingsplan onderwijs.

Financiën
In de periode 2012-2014 heeft de Pels fors gesneden in het niet-onderwijzend personeel. Een dreigend faillissement is daarmee afgewend. Er blijven meer middelen beschikbaar voor het onderwijs. De Pels is op dit moment in staat met een sluitende begroting te werken.

Fusie
Het personeel van het cluster 4 onderwijs, SO en VSO, valt onder de CAO Primair Onderwijs. Daarom ligt samengaan met een stichting voor primair onderwijs het meest voor de hand. De openbare grondslag van SPO Utrecht sluit goed aan op de Algemeen Bijzondere grondslag van De Pels. Het bestuur van SPO Utrecht kiest voor bestuurlijke overdracht van De Pels aan SPO Utrecht.
SPO Utrecht telt 32 basisscholen, 1 school voor speciaal basisonderwijs en 1 school voor (V)SO cluster 3, met in totaal 9300 leerlingen.
In lijn met het passend onderwijs streeft SPO Utrecht ernaar om meer leerlingen in het cluster 4 binnen Utrecht een passend onderwijsaanbod te doen, zodat zij thuisnabij passend onderwijs kunnen volgen.
In 2013 telt de Pels 180 leerlingen. Voor 2024 is de prognose 124 leerlingen in het SO en 117 in het VSO, samen 241 leerlingen.

Besluiten

De volgende besluiten zijn nodig voor bestuurlijke overdracht van De Pels aan SPO Utrecht:
Instemming van de Raden van Toezicht van De Pels en SPO Utrecht.
Instemming van de medezeggenschapsraden van De Pels en SPO Utrecht.
Advies van B&W over de overdracht.
Instemming van de gemeenteraad met de statutenwijziging van SPO Utrecht.
Steunt de gemeenteraad de wijziging van de grondslag van De Pels van Algemeen Bijzonder naar Openbaar.
Positief oordeel van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op de fusietoets.

Beslispunt

1 In te stemmen met de wijziging van de statuten van Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht.

Argumenten

1.1 <u>In de statuten dient te worden vermeld dat SPO Utrecht speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs verzorgt overeenkomstig de Wet op de Expertisecentra.</u>
Op dit moment verzorgt SPO Utrecht speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs in cluster 3 voor zeer moeilijk lerende leerlingen. Met de overname van De Pels komt daar cluster 4 voor leerlingen met gedragsmoeilijkheden bij.
Het speciaal onderwijs is op dit moment niet als doelstelling opgenomen in de statuten.
In de statuten staat: het doel van de stichting is het in stand houden van scholen voor openbaar primair onderwijs in de gemeente Utrecht ten behoeve van het geven van openbaar onderwijs overeenkomstig artikel 46 Wet op het Primair Onderwijs (WPO).
Hieraan moet worden toegevoegd: en artikel 49 Wet op de ExpertiseCentra (WEC).
Voor het wijzigen van de statuten van Stichting Openbaar Primair onderwijs Utrecht is volgens artikel 17.6 Wet op het Primair Onderwijs (WPO) instemming nodig van de gemeenteraad.

1.2 <u>Wijziging van de grondslag van De Pels heeft geen invloed op de vrijheid van schoolkeuze.</u>
De Pels is de enige cluster 4 school in Utrecht.
Stichting De Pels is een zogenaamde eenpitter, een schoolbestuur met één brinnummer, één school met meerdere afdelingen en locaties. Om de fusie mogelijk te maken wijzigt de grondslag van De Pels, van Algemeen Bijzonder naar Openbaar. Er is slechts één school voor onderwijs aan leerlingen met gedragsproblemen in Utrecht. Wijziging van de grondslag heeft dan ook geen invloed op de keuzemogelijkheden voor leerlingen en ouders. Wel zal één klein schoolbestuur opgaan in een groter schoolbestuur.
Om op te gaan in SPO Utrecht moet De Pels, nu een Algemeen Bijzondere school, " van kleur verschieten" naar openbaar. Dit kan door een verzoek van het schoolbestuur aan de minister om voortzetting van de bekostiging onder een andere denominatie.
Het verzoek om voortzetting van bekostiging gaat rechtstreeks naar de minister en is er geen rol voor de gemeente weggelegd. Wel is instemming van de medezeggenschapsraad vereist.
De inhoudelijke uitgangspunten van het Algemeen Bijzonder onderwijs liggen dicht tegen die van het openbaar onderwijs. De praktijk leert dat het ministerie van OCW toch wil weten of de gemeenteraad het goed vindt dat er een school met openbare grondslag bijkomt.
Daarom vragen SPO Utrecht en Stichting De Pels aan de gemeenteraad middels instemming met de wijziging van de statuten steun te geven aan de openbare grondslag van De Pels.

spo Utrecht

Postadres
Postbus 9315
3506 GH Utrecht

Bezoekadres
Kaap Hoorndreef 36
3563 AT Utrecht

Telefoon 030 265 26 40
info@spoutrecht.nl
www.spoutrecht.nl

Aan: Leden van de Gemeenteraad Utrecht
Korte Minrebroederstraat 2
3512 GG Utrecht

Datum:	10 april 2014	Behandelaar:	Eric van Dorp
Kenmerk:	SPOU/CvB/EvD/20140410	E-mailadres:	vandorp@spoutrecht.nl
Onderwerp:	verzoek om instemming met statutenwijziging SPO Utrecht	Telefoonnummer:	030-2652645

Geachte leden gemeenteraad,

Stichting Openbaar primair onderwijs Utrecht (SPO Utrecht) heeft het voornemen om hetgeen behoort tot de stichting De Pels, onderwijsinstelling in Utrecht voor cluster 4 onderwijs, bestuurlijk over te nemen. In bijbehorende documenten bij dit schrijven vindt u de beschrijving van de motieven daartoe.
In het kader van het in standhouden van scholen voor speciaal onderwijs, is ons gebleken dat de beschrijving van het doel van de stichting dient te worden te worden aangevuld, vanwege regels van bekostiging vanuit het Rijk inzake scholen die onder de Wet op de Expertise Centra (WEC) vallen.
Het bestuur van SPO Utrecht heeft derhalve, op basis van artikel 14 van de statuten, het voorgenomen besluit genomen artikel 4 lid 1 van de bestaande statuten te wijzigen.
Bestaande tekst:
Het doel van de stichting het in stand houden van scholen voor openbaar primair onderwijs in de gemeente Utrecht, ten behoeve van het geven van openbaar onderwijs overeenkomstig artikel 46 WPO.
Te wijzigen in:
Het doel van de stichting is het in stand houden van scholen voor openbaar primair onderwijs in de gemeente Utrecht, ten behoeve van het geven van openbaar onderwijs overeenkomstig artikel 46 WPO en het in stand houden van openbare scholen voor speciaal en speciaal voortgezet onderwijs overeenkomstig artikel 49 van de WEC.

De Raad van Toezicht van SPO Utrecht heeft haar goedkeuring aan deze wijziging gegeven. U treft het besluit tot goedkeuring bijgaand bij dit schrijven. Tevens treft u, voor de volledigheid, de bestaande statuten aan als bijlage.

Het bestuur van SPO Utrecht verzoekt de gemeenteraad van Utrecht, conform artikel 14 lid van de huidige statuten van SPO Utrecht, haar goedkeuring te geven aan de vermelde statutenwijziging.

In afwachting van uw antwoord,

Met vriendelijke groet,
namens de SPO Utrecht,

College van bestuur
Thea Meijer
Eric van Dorp

Dos : 20111528
Ref : KHU (180811.1)

STATUTENWIJZIGING STICHTING

Heden, negentien augustus tweeduizend en elf,
verschijnt voor mij, mr. Karen Anne Hüpler-Hebben, notaris te Utrecht:
mevrouw Diana Cornelia Francisca Mackaij, geboren te Utrecht op dertig oktober negentienhonderd tweeënzeventig, die inzake deze akte haar adres heeft te 3581 CG Utrecht, Maliebaan 81
en handelend als hierna gemeld.
De comparante verklaart:

- het bestuur van de te Utrecht gevestigde stichting: **Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht**, met adres te 3563 AT Utrecht, Kaap Hoorndreef 36, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 30189395, heeft in de bestuursvergadering van achttien augustus tweeduizend en elf, conform het bepaalde in artikel 22 van de statuten besloten tot wijziging van de statuten zoals hierna vermeld;
- het bestuur heeft voorts besloten de comparante aan te wijzen om deze akte te verlijden;
- van de gemelde besluiten van het bestuur blijkt uit een uittreksel uit de notulen van de betreffende vergadering, hetwelk aan deze akte ./. is vastgehecht;
- van de vereiste goedkeuring van de gemeenteraad van de gemeente Utrecht blijkt uit een geschrift, hetwelk aan deze akte ./. is vastgehecht.

De comparante, handelend als vermeld, verklaart voorts, ter uitvoering van voormeld besluit, de statuten van de stichting algeheel te wijzigen zodat deze komen te luiden als volgt:

STATUTEN

Artikel 1

Naam

De Stichting draagt de naam: **Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht**.
De verkorte naam van de stichting luidt: SPO Utrecht.

Artikel 2

Begripsbepalingen

In deze statuten wordt verstaan onder:
a. gemeente: de gemeente Utrecht;

b. gemeenteraad: de gemeenteraad van de gemeente Utrecht;
c. scholen: de scholen voor openbaar primair en (voortgezet) speciaal onderwijs, die door de Stichting in stand worden gehouden;
d. GMR: de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de Stichting;
e. WPO: de Wet op het primair onderwijs.

Artikel 3
Zetel

De Stichting is gevestigd in de gemeente Utrecht.

Artikel 4
Doel

1. Het doel van de Stichting het in standhouden van scholen voor openbaar primair onderwijs in de gemeente Utrecht, ten behoeve van het geven van openbaar onderwijs overeenkomstig artikel 46 WPO.
2. Om haar doel te verwezenlijken kan de stichting gebruik maken van alle wettelijke middelen die daaraan dienstbaar zijn.

Artikel 5
Organen

1. De Stichting kent de volgende organen:
   - het college van bestuur;
   - de raad van toezicht.
2. De raad van toezicht kan - al dan niet uit zijn midden - commissies instellen, die onder verantwoordelijkheid van de raad van toezicht belast kunnen worden met aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de raad van toezicht behoren.
3. De raad van toezicht stelt in het reglement raad van toezicht nadere regels vast voor de instelling, werkwijze en samenstelling van de commissies.

Artikel 6
Vermogen

De geldmiddelen van de Stichting worden verkregen door:
a. rijksbekostiging;
b. vergoedingen voor de door de Stichting verleende diensten;
c. subsidies, giften en donaties;
d. hetgeen verkregen wordt door erfstellingen of legaten, met dien verstande dat erfstellingen slechts kunnen worden aanvaard onder het voorrecht van boedelbeschrijving;
e. andere baten.

Artikel 7
College van Bestuur; samenstelling, benoeming, schorsing en ontslag, belet en ontstentenis

1. Het college van bestuur bestaat ten hoogste uit twee leden.
2. Met inachtneming van lid 1 bepaalt de raad van toezicht het aantal leden van het college van bestuur.
3. Het college van bestuur wordt benoemd door de raad van toezicht, met inachtneming van een door de raad van toezicht vastgestelde profielschets. De raad van toezicht bepaalt welk lid van het college van bestuur de functie uitoefent van voorzitter van het college van bestuur.
4. De raad van toezicht stelt een reglement vast, waarin nadere regels zijn vastgesteld omtrent de procedure voor de werving en selectie van de leden van het college van bestuur.
5. Een lid van het college van bestuur kan te allen tijde worden geschorst door de raad van toezicht. De schorsing vervalt, indien de raad van toezicht niet binnen drie maanden na de datum van ingang van de schorsing besluit tot opheffing of verlenging van de schorsing. Een schorsing kan voor ten hoogste drie maanden worden verlengd, ingaande op de datum waarop het besluit tot verlenging van de schorsing werd genomen. Het lid van het college van bestuur wordt in de gelegenheid gesteld zich in een vergadering van de raad van toezicht, waarin schorsing of de verlenging daarvan aan de orde is, te verantwoorden. Daarbij kan hij zich doen bijstaan door een raadsman.
6. De leden van het college van bestuur worden benoemd voor een periode gelijk aan de duur van hun aanstelling.
7. Een lid van het college van bestuur defungeert:
   a. door zijn overlijden;
   b. door zijn vrijwillig aftreden (bedanken);
   c. door zijn ontslag ex artikel 2:298 van het Burgerlijk Wetboek door de rechtbank;
   d. door zijn ontslag verleend door de raad van toezicht;
   e. door het verstrijken van de duur van zijn aanstelling;
   f. door onder bewindstelling van zijn vermogen;
   g. door ondercuratelestelling.
8. In een vacature binnen het college van bestuur wordt zo spoedig mogelijk voorzien. Bij ontstentenis of belet van het college van bestuur wordt het bestuur waargenomen door één persoon die daartoe door de raad van toezicht is of wordt aangewezen. Gaat de raad van toezicht niet binnen twee weken tot een zodanige aanwijzing over dan wordt het bestuur waargenomen door de persoon die daartoe door de voorzieningenrechter van de rechtbank van het arrondissement waar de Stichting statutair is gevestigd, op verzoek van één of meer belanghebbende(n) is of wordt aangewezen.

9. De raad van toezicht is belast met het vaststellen van de arbeidsvoorwaarden, bezoldiging en kostenvergoedingen van het college van bestuur.
10. Tenzij de raad van toezicht anders oordeelt, mag een lid van het college van bestuur evenals zijn bloed- en aanverwanten tot de tweede graad geen enkel rechtstreeks of zijdelings persoonlijk voordeel genieten uit leveringen aan of overeenkomsten met de Stichting. Hij meldt zijn nevenfuncties aan de raad van toezicht.

Artikel 8

College van Bestuur; taak en bevoegdheden

1. Het college van bestuur is belast met het besturen van de Stichting. Bij de vervulling van zijn taak richt het college van bestuur zich naar het belang van de Stichting, het belang van de scholen die door de Stichting in stand worden gehouden en het belang van de samenleving.
2. Het college van bestuur is het bestuur in de zin van het Burgerlijk Wetboek en heeft alle taken en bevoegdheden die niet bij of krachtens deze statuten aan anderen zijn toegekend.
3. Het college van bestuur maakt jaarlijks een begroting op. Na voorafgaande goedkeuring door de raad van toezicht wordt de begroting vastgesteld door het college van bestuur.
4. Het college van bestuur formuleert met inachtneming van de doelen van de Stichting als bedoeld in artikel 4 van deze statuten concrete doelstellingen van de scholen die door de Stichting in stand wordt gehouden, daarbij rekening houdend met de belangen van hen die bij die scholen zijn betrokken en rekening houdend met de eisen die de samenleving aan onderwijs stelt. Het college van bestuur legt in het jaarverslag verantwoording af over de mate waarin de vastgestelde doelstellingen worden gehaald.
5. Het college van bestuur is - met inachtneming van artikel 106 van de WPO - bevoegd tot het verrichten van alle rechtshandelingen, daaronder met name ook begrepen het besluiten tot het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen, en tot het aangaan van overeenkomsten waarbij de Stichting zich als borg of hoofdelijk schuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt. De in dit lid genoemde besluiten zijn onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de raad van toezicht.
6. Voorts heeft het college van bestuur voorafgaande goedkeuring van de raad van toezicht nodig voor het nemen van besluiten met

betrekking tot:
a. een aanvraag tot faillissement of van surséance van betaling;
b. het doen van een voorstel aan de gemeenteraad tot opheffing of afsplitsing van (een deel van) de door de Stichting in stand gehouden hoofdvestigingen van scholen (brinnummers);
c. het aangaan of verbreken van duurzame samenwerking met een andere rechtspersoon indien deze samenwerking of verbreking van ingrijpende betekenis is voor de Stichting;
d. de vaststelling of wijzing van een strategisch meerjarenplan (koersplan).

Artikel 9
College van bestuur; werkwijze

1. In de vergaderingen van het college van bestuur heeft ieder lid van het college van bestuur één stem. Alle besluiten van het college van bestuur worden genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Bij staking van stemmen beslist de voorzitter.
2. Het college van bestuur kan ook op andere wijze dan in een vergadering besluiten nemen, mits alle leden van het college van bestuur in de gelegenheid worden gesteld hun stem uit te brengen en geen van hen zich tegen deze wijze van besluitvorming verzet. Een besluit is alsdan genomen, indien de volstrekte meerderheid van het aantal leden van het college van bestuur zich vóór het voorstel heeft verklaard. Van elk buiten vergadering genomen besluit wordt mededeling gedaan in de eerstvolgende vergadering, welke mededeling in de notulen van die vergadering wordt vermeld.
3. De vergaderingen van het college van bestuur zijn openbaar voor zover het college van bestuur niet - gemotiveerd per agendapunt - beslist dat openbaarheid tegen het belang van de Stichting is of een ontoelaatbare inbreuk op de privacy van personen oplevert.

Artikel 10
Vertegenwoordiging

1. Het college van bestuur, dan wel één van de leden, vertegenwoordigt de Stichting.
2. Het college van bestuur kan besluiten tot de verlening van volmacht aan derden, om de Stichting binnen de grenzen van die volmacht te vertegenwoordigen.
3. Wanneer de Stichting een tegenstrijdig belang heeft met het college van bestuur, kan de raad van toezicht besluiten dat de Stichting vertegenwoordigd wordt door een of meer door de raad van toezicht aan te wijzen leden van de raad van toezicht. Wanneer, door wie en op welke wijze melding wordt gedaan aan de Raad van Toezicht dat

er sprake is van een tegenstrijdig belang, wordt geregeld in het bestuursreglement.

Artikel 11

Raad van toezicht; samenstelling, benoeming, schorsing en ontslag; einde lidmaatschap en vacatures; werkwijze

1. Het toezicht op het beleid van het college van bestuur en op de algemene gang van zaken en op de realisatie van het doel van de Stichting is opgedragen aan een raad van toezicht. De raad van toezicht bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste zeven natuurlijke personen.
2. De leden van de raad van toezicht worden benoemd door de gemeenteraad met inachtneming van de voordrachtsrechten als bepaald in het derde en vierde lid van dit artikel. Benoeming geschiedt met inachtneming van een door de raad van toezicht opgestelde en openbaar gemaakte profielschets waarin de noodzakelijke competenties van de raad van toezicht en de afzonderlijke leden van de raad van toezicht worden beschreven.
3. De GMR wordt in de gelegenheid gesteld om voor één zetel in de Raad van Toezicht een bindende voordracht te doen. De oudergeleding van de GMR wordt door de Raad van Toezicht uitgenodigd een bindende voordracht te doen voor ten minste een derde, doch geen meerderheid van het aantal zetels in de Raad van Toezicht op basis van het vastgestelde profiel. De voordracht van de GMR geldt bij het bepalen van het aantal zetels waartoe de oudergeleding van de GMR is gerechtigd een voordracht uit te brengen, tevens als voordracht van de oudergeleding, tenzij de geledingen hiermee niet instemmen. Bij reglement kan - met inachtneming van hetgeen daaromtrent in de vigerende wet- en regelgeving is bepaald - nader worden vastgelegd op welke wijze in een dergelijke situatie wordt gehandeld.
   Ten aanzien van de voordrachten als omschreven in dit lid, geldt dat deze geen betrekking kunnen hebben op de functie van voorzitter van de Raad van Toezicht. Ter zake wordt verwezen naar hetgeen in lid 10 van dit artikel staat vermeld.
4. Voor de zetels in de raad van toezicht waarvoor de oudergeleding van de GMR en de GMR geen voordrachtsrecht hebben of ten aanzien waarvan zij het aan hen toekomend voordrachtsrecht niet hebben uitgeoefend binnen twee maanden na daartoe door de raad van toezicht te zijn uitgenodigd, heeft de raad van toezicht een voordrachtsrecht.
5. De in de leden 3 en 4 van dit artikel genoemde voordrachten worden

voorbereid door een benoemingsadviescommissie. De werkwijze van deze benoemingsadviescommissie wordt in een door de raad van toezicht vast te stellen reglement nader uitgewerkt. De voordracht wordt opgemaakt met inachtneming van het profiel bedoeld in het tweede lid van dit artikel.

6. De leden van de raad van toezicht vervullen hun taak zonder mandaat en onafhankelijk van bij de Stichting dan wel haar instellingen betrokken deelbelangen.
7. De leden van de raad van toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar. Aftreden geschiedt volgens een door de raad van toezicht op te stellen rooster van aftreden. Een volgens rooster aftredend lid van de raad van toezicht is onmiddellijk herbenoembaar. Herbenoeming is slechts eenmaal mogelijk. De in een tussentijdse vacature benoemde neemt op het rooster de plaats in van degene in wiens vacature hij werd benoemd.
8. Leden van de raad van toezicht kunnen niet zijn personen die
   a. in dienst zijn van de Stichting;
   b. lid zijn of zijn geweest van het college van bestuur;
   c. lid zijn van het college van B&W van de gemeente;
   d. lid zijn van de gemeenteraad;
   e. lid zijn van de GMR of een MR van de scholen die onder het bestuur van de Stichting staan;
   f. als advocaat, procureur, gemachtigde of adviseur in geschillen werkzaam zijn ten behoeve van Stichting dan wel ten behoeve van de wederpartij van de Stichting;
   g. als gemachtigde of als adviseur werkzaam zijn ten behoeve van derden tot het aangaan van collectieve arbeidsovereenkomsten met de Stichting of in die hoedanigheid deelnemen aan het Decentraal Georganiseerd Overleg;
   h. rechtstreeks betrokken zijn bij het leveren van goederen of diensten aan of door de Stichting die direct vallen onder de doelstelling van de Stichting en daarbij de omvang, aard en vergoeding van de te leveren goederen of diensten kunnen vaststellen of daarop aanmerkelijke invloed kunnen uitoefenen.
   i korter dan drie jaar geleden als werknemer in dienst zijn geweest van de Stichting dan wel bloed- en aanverwant tot de tweede graad zijn van die werknemer, tenzij de raad van toezicht anders oordeelt.
9. Leden van de raad van Toezicht evenals hun bloed- en aanverwanten tot de tweede graad mogen geen enkel rechtstreeks of persoonlijk voordeel genieten uit leveringen aan of overeenkomsten met de

Stichting. Voor wat betreft de bloed- en aanverwanten kan de raad van Toezicht een uitzondering maken als zij van mening is dat dit de interne toezichthoudende rol van de raad van toezicht niet schaadt. De leden van de raad van toezicht melden hun nevenfuncties aan de raad van toezicht.

10. De raad van toezicht wijst uit zijn midden een voorzitter aan, met inachtneming van hetgeen hiervoor in lid 3 van dit artikel is bepaald.
11. Eventuele vergoedingen aan de leden van de raad van toezicht geschieden op basis van een door de raad van toezicht vastgesteld en op hoofdlijnen in het jaarverslag openbaar gemaakt - reglement. Jaarlijks wordt door het bestuur uitdrukkelijk in de jaarrekening verantwoord welke bedragen op grond van deze regeling zijn uitgegeven.
12. Het college van bestuur verschaft de raad van toezicht tijdig de voor de uitoefening van diens taken en bevoegdheden noodzakelijke gegevens en voorts aan ieder lid van de raad alle inlichtingen betreffende de aangelegenheden van de Stichting die deze mocht verlangen. De raad van toezicht is bevoegd inzage te nemen en te doen nemen van alle boeken, bescheiden, overige gegevensdragers en correspondentie van de Stichting; het daartoe door de raad van toezicht aangewezen lid van de raad heeft te allen tijde toegang tot alle bij de Stichting in gebruik zijnde ruimten en terreinen.
13. De raad van toezicht kan zich voor rekening van de Stichting in de uitoefening van zijn taak doen bijstaan door één of meer deskundigen.
14. Bij de vervulling van zijn taak richt de raad van toezicht zich naar het belang van de Stichting, het belang van de scholen die door de Stichting in stand worden gehouden en het belang van de samenleving.
15. De gemeenteraad kan een lid van de raad van toezicht schorsen. De schorsing van het lid van de raad van toezicht vervalt, indien de gemeenteraad niet binnen drie maanden na de datum van ingang van de schorsing besluit tot opheffing of verlenging van de schorsing. Een schorsing kan voor ten hoogste drie maanden worden verlengd, ingaande op de datum waarop het besluit tot verlenging van de schorsing werd genomen. Het lid van de raad van toezicht wordt in de gelegenheid gesteld zich in een vergadering van de gemeenteraad, waarin schorsing of verlenging daarvan aan de orde is, te verantwoorden. Daarbij kan hij zich doen bijstaan door een raadsman.
16. De gemeenteraad is - na overleg met de raad van toezicht - te allen tijde bevoegd een lid van de raad van toezicht te ontslaan. Het betrokken lid van de raad van toezicht wordt in de gelegenheid gesteld

zich ten overstaan van de gemeenteraad en de raad van toezicht te verantwoorden. Daarbij kan hij zich doen bijstaan door een raadsman.

17. Een lid van de raad van toezicht defungeert:
    a. door zijn overlijden;
    b. door zijn vrijwillig aftreden (bedanken);
    c. door het verstrijken van de termijn vermeld in het rooster van aftreden;
    d. door zijn ontslag hem verleend door de gemeenteraad;
    e. door onder bewindstelling van zijn vermogen;
    g. door ondercuratelestelling.
18. In vacatures wordt zo spoedig mogelijk voorzien. Een niet voltallige raad van toezicht houdt zijn bevoegdheden. Bij ontstentenis of belet van alle leden van de raad van toezicht of van het enige (overgebleven) lid worden de taken en bevoegdheden van de raad van toezicht waargenomen door de perso(o)n(en) die daartoe door de voorzieningenrechter van de rechtbank van het arrondissement waar de Stichting statutair is gevestigd, op verzoek van één of meer belanghebbende(n) is of wordt/en aangewezen.
19. In de vergaderingen van de raad van toezicht heeft ieder lid één stem. Alle besluiten worden genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Bij staking van stemmen beslist de voorzitter.
20. Indien en voor zover tussen een lid van de raad van toezicht enerzijds en de Stichting anderzijds een tegenstrijdig belang bestaat of een daarop uitlopende ontwikkeling aannemelijk is, onthoudt het betrokken lid van de raad van toezicht zich van de beraadslaging en besluitvorming ter zake.
21. De raad van toezicht kan ook op andere wijze dan in een vergadering besluiten nemen, mits alle leden in de gelegenheid worden gesteld hun stem uit te brengen en geen van hen zich tegen deze wijze van besluitvorming verzet. Een besluit is alsdan genomen, indien de volstrekte meerderheid van het aantal leden zich vóór het voorstel heeft verklaard. Van elk buiten vergadering genomen besluit wordt mededeling gedaan in de eerstvolgende vergadering, welke mededeling in de notulen van die vergadering wordt vermeld.
22. Elk lid van de raad van toezicht is gelijkelijk bevoegd een vergadering van de raad van toezicht bijeen te roepen.
23. De bijeenroeping van de vergaderingen van de raad van toezicht geschiedt schriftelijk op een termijn van ten minste zeven dagen, onder opgave van de te behandelen onderwerpen. In spoedeisende gevallen, ter beoordeling van de voorzitter, kan de termijn van oproeping worden beperkt tot ten minste vierentwintig uur. De

vergaderingen worden in beginsel gehouden binnen de gemeente Utrecht te bepalen door degene die de vergadering bijeenriep, dan wel deed bijeenroepen. Indien werd gehandeld in strijd met het hiervoor in dit lid bepaalde, kan de raad van toezicht niettemin rechtsgeldige besluiten nemen, mits de ter vergadering afwezige leden vóór het tijdstip van de vergadering hebben verklaard zich niet tegen de besluitvorming te verzetten.

24. Een lid van de raad van toezicht kan zich door een ander lid van de raad van toezicht ter vergadering schriftelijk doen vertegenwoordigen. Eén lid van de raad van toezicht kan slechts één medelid ter vergadering vertegenwoordigen.
25. De voorzitter leidt de vergaderingen van de raad van toezicht; bij zijn afwezigheid voorziet de vergadering zelf in haar leiding.
26. De voorzitter bepaalt de wijze waarop de stemmingen in de vergaderingen worden gehouden, met dien verstande, dat indien één of meer leden zulks verlangen, stemmingen over personen schriftelijk geschieden.
27. Het door de voorzitter ter vergadering uitgesproken oordeel omtrent de uitslag van de stemming is beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud van een genomen besluit, voor zover werd gestemd over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel.
28. Van het verhandelde in de vergaderingen van de raad van toezicht worden notulen gehouden door de daartoe door de voorzitter aangewezen persoon. De notulen worden vastgesteld in dezelfde of in de eerstvolgende vergadering en door de voorzitter van de vergadering ondertekend.
29. De raad van toezicht stelt een bestuursreglement vast, waarin nadere regels over de werkwijze van de raad van toezicht en het college van bestuur kunnen worden opgenomen.
30. De raad van toezicht ziet toe op de naleving door college van bestuur van de wettelijke verplichtingen, de code van goed bestuur en de afwijkingen van die code.
31. De raad van toezicht legt jaarlijks verantwoording af over de uitvoering van de taken en uitoefening van de bevoegdheden in het jaarverslag.

Artikel 12

Boekjaar, jaarstukken

1. Het boekjaar van de Stichting is het kalenderjaar.
2. De jaarrekening moet worden goedgekeurd door de raad van toezicht.
3. De raad van toezicht draagt het college van bestuur op de jaarrekening te doen onderzoeken door een door de raad van toezicht aangewezen certificerend accountant.

Artikel 13
Vrijwaring en vrijtekening

1. De Stichting stelt iedere persoon die, vanwege het feit dat hij lid van het college van bestuur of van de raad van toezicht van de Stichting is of was, als partij betrokken was of is of als een op diens betrokkenheid als partij uitlopende ontwikkeling aannemelijk is bij een op handen zijnde, aanhangige of beëindigde actie of procedure van welke aard dan ook, door of namens de Stichting dan wel door derden ingesteld, schadeloos voor alle nadelige financiële gevolgen, daaronder begrepen kosten en boetes, die hij in werkelijkheid en redelijkerwijze heeft moeten dragen in verband met een dergelijke actie of procedure, mits hij heeft gehandeld op een wijze die hij redelijkerwijze kon beschouwen in het belang van of niet tegen de belangen van de Stichting te zijn, en tenzij (en voor zover) het doen van een beroep op deze regeling in strijd zou zijn met de goede trouw.
2. Een schadeloosstelling door de Stichting bedoeld in het vorige lid geschiedt na een vaststelling dat het lid van het bestuur of van de raad van toezicht voldaan heeft aan de van toepassing zijnde gedragsnorm genoemd in het vorige lid . Deze vaststelling geschiedt door de raad van toezicht in een voltallige vergadering.

Artikel 14
Statutenwijziging

1. Het college van bestuur is bevoegd de statuten te wijzigen. Het besluit tot statutenwijziging is onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de raad van toezicht. Het besluit tot statutenwijziging is voorts onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de gemeenteraad.
2. Een statutenwijziging treedt eerst in werking nadat daarvan een notariële akte is opgemaakt.
   Het college van bestuur is bevoegd deze akte te doen verlijden.
3. Het college van bestuur is verplicht een authentiek afschrift van de wijziging en een volledige doorlopende tekst van de gewijzigde statuten neer te leggen op het kantoor van het door de Kamer van Koophandel gehouden handelsregister.

Artikel 15
Ontbinding en vereffening

1. Het college van bestuur is bevoegd de Stichting te ontbinden. Het besluit tot ontbinding is onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de raad van toezicht. Het besluit tot ontbinding is voorts onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de gemeenteraad.

2. Voorts is de gemeenteraad, in geval van ernstige taakverwaarlozing door het college van bestuur en de Raad van Toezicht bevoegd zo nodig de Stichting te ontbinden.
3. Tenzij de raad van toezicht anders besluit, is het college van bestuur met de vereffening belast.
4. De vereffenaars dragen er zorg voor, dat van de ontbinding inschrijving geschiedt in het op het kantoor van het door de Kamer van Koophandel gehouden handelsregister.
5. De raad van toezicht stelt de bestemming van het batig liquidatiesaldo vast.
6. Na de ontbinding blijft de Stichting voortbestaan voor zover dit tot de vereffening van haar vermogen nodig is. Gedurende de vereffening blijven de bepalingen van deze statuten zoveel mogelijk van kracht. In stukken en aankondigingen die van haar uitgaan, moeten aan de naam van de Stichting worden toegevoegd de woorden "in liquidatie".
7. Na afloop van de vereffening blijven de boeken, bescheiden en overige gegevensdragers van de ontbonden Stichting gedurende de wettelijk voorgeschreven termijn onder berusting van de door de vereffenaars aangewezen persoon. Deze persoon is gehouden zijn aanwijzing ter inschrijving op te geven in het in lid 3 van het voorgaande artikel vermelde register.

Artikel 16

Overgangspalingen

1. In alle gevallen waarin de bepalingen van deze statuten in strijd blijken te zijn met de wet, prevaleert de wet.
2. In alle gevallen de Stichting betreffende waarin deze statuten niet voorzien, beslist de raad van toezicht.

Slotbepalingen

Tenslotte verklaart de comparante, handelend als vermeld, dat met ingang van de dag na ondertekening van deze akte het college van bestuur van de Stichting wordt gevormd door:

- de heer Eric Paulus Maria van Dorp, geboren te Eindhoven op tweeëntwintig augustus negentienhonderd en zevenenvijftig;
- mevrouw Thea Meijer, geboren te Heemstede op dertien mei negentienhonderd en zevenenvijftig;

en voorts dat met ingang van de dag na ondertekening van deze akte - en in afwijking van hetgeen in artikel 11 lid 8 staat vermeld - als eerste leden van de raad van toezicht van de Stichting worden benoemd:

a. de heer Peter Nicolaas Wouters, geboren te Kerkrade op negen februari negentienhonderd en negenenzestig, en wel als voorzitter van de raad van toezicht;

b. mevrouw Nikki Hoop, geboren te Utrecht op een oktober negentienhonderd en negenenzeventig, en wel als vice-voorzitter van de raad van toezicht;
c. de heer Clemens Maria Godefridus Lambertus van Neerven, geboren te Helmond op zesentwintig augustus negentienhonderd en vierenveertig;
d. de heer Johannes Christianus Maria Lijten, geboren te Schiedam op dertig maart negentienhonderd en zesenvijftig;
e. de heer Martin van Reeuwijk, geboren te Apeldoorn op vijf november negentienhonderd en vierenzestig;
f. de heer Albert-Jan Krikke, geboren te Holten op drieëntwintig februari negentienhonderd en vijfenzeventig.

In afwijking van het bepaalde in artikel 10 lid 7 eindigen de zittingstermijnen van voormelde leden van de raad van toezicht overeenkomstig het rooster van aftreden zoals dit is vastgesteld bij gelegenheid van hun eerdere - doch gelijktijdig met de benoeming als toezichthouder beëindigde - benoeming als bestuurders van de Stichting.

SLOT

De comparante is mij, notaris, bekend.
Verder heb ik, notaris, de zakelijke inhoud van de akte meegedeeld aan de comparante en daarop een toelichting gegeven, inclusief de uit de inhoud van de akte voortvloeiende gevolgen.
De comparante verklaart van de inhoud van de akte te hebben kennis genomen en daarmee in te stemmen. Tevens verklaart de comparante uitdrukkelijk in te stemmen met de beperkte voorlezing van de akte.
Dadelijk na beperkte voorlezing is de akte door de comparante en door mij, notaris, ondertekend.
De akte is verleden te Utrecht op de datum aan het begin van deze akte vermeld.

Volgt ondertekening.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

De Pels

Utrecht, 25 maart 2014

Aan: gemeenteraad Utrecht

Betreft: verzoek om instemming met omzetting grondslag De Pels

Van: bestuur stichting De Pels

Geachte leden van de gemeenteraad,

Stichting De Pels, onderwijsinstelling in Utrecht voor cluster 4 onderwijs, heeft het voornemen om hetgeen tot de Stichting De Pels behoort, bestuurlijk over te dragen aan de Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht (SPO Utrecht). In bijbehorende documenten bij dit schrijven vindt u de beschrijving van de motieven daartoe.

SPO Utrecht kent een openbare grondslag. Om De Pels bestuurlijk over te dragen aan dit openbare schoolbestuur, dient De Pels een verzoek bij de minister in om de grondslag van de school om te zetten van algemeen bijzonder in openbaar per 1 augustus 2014. Door dit te doen, kan De pels overgenomen worden door SPO Utrecht dat een openbaar schoolbestuur is.

Wij zijn van mening dat door de omzetting van grondslag geen nadeel ontstaat voor ouders en leerlingen in de keuze van diversiteit in onderwijsaanbod in de stad Utrecht:

- De Pels kent nu een algemeen bijzondere grondslag. De inhoudelijke uitgangspunten vanuit die grondslag liggen dicht bij die van het openbaar onderwijs. Uit de huidige statuten van de Stichting De Pels (gedeelte artikel 2 en artikel 3):

  (gedeelte) Artikel 2:

  De stichting heeft ten doel: het (doen) bevorderen en het geven van algemeen bijzonder onderwijs en ondersteuning aan kinderen en jongeren met gedragsproblemen, in combinatie met sociaal emotionele problematiek en leerbelemmeringen.

Artikel 3:

- *De stichting heeft een algemeen bijzondere grondslag.*
- *De stichting gaat met inachtneming van het in artikel 2 bepaalde bij het geven of doen geven van onderwijs uit van gelijkwaardige aandacht voor de levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden. Daarbij zal de normen- en waardenoverdracht erop zijn gericht dat de leerling een levensbeschouwing kan opbouwen en van daaruit een eigen inbreng kan hebben, een en ander met respect voor levens- en maatschappijbeschouwing van anderen.*
- *Het onderwijs op de scholen van de stichting wordt gegeven met respect voor ieders godsdienst of levensbeschouwing.*

- De Pels is de enige cluster 4 school in Utrecht. Reeds sinds jaar en dag zijn leerlingen die verwezen worden naar cluster 4 onderwijs, aangewezen op de Pels. Daarin verandert niets.

Hoewel de gemeenteraad geen formele rol heeft in de omzetting van de grondslag van een school, zal bij goedkeuring door de minister door de omzetting wel een school voor openbaar onderwijs ontstaan. De ervaring leert dat het ministerie wil weten of de betrokken gemeente zich daarin kan vinden.

Wij verzoeken u derhalve uw instemming te geven aan het voornemen tot omzetting van De Pels van algemeen bijzonder naar openbaar.

In afwachting van uw antwoord,

Met vriendelijke groet,
het bestuur van de Stichting De Pels

Eric van Dorp

Thea Meijer

Aan	: Eric van Dorp en Thea Meijer, bestuur de Pels
Van	: Peter Waroux, voorzitter MR de Pels
d.d.	: 15 oktober 2013
betreft	:instemming m.b.t. strategische koers en bestuurlijke inbedding de Pels

Utrecht, 15 oktober 2013

Geacht bestuur, dag Eric en Thea

Naar aanleiding van de bijeenkomst tussen bestuur en MR van de Pels van 8 oktober jongstleden wil ik u namens de MR graag het volgende mededelen:

De medezeggenschapsraad van De Pels heeft geen bezwaar tegen het voornemen van het bestuur van De Pels om te komen tot een bestuurlijke overdracht van De Pels naar SPO Utrecht.

Vanzelfsprekend wil de MR van de Pels nauw betrokken blijven bij de ontwikkelingen die gedurende deze realisatie de revue zullen passeren. Hierbij verwijs ik naar de brief van maandag 15 oktober jl. waarin u (terecht) de opmerking maakt dat de MR van De Pels op onderdelen inspraak heeft gedurende het traject wat moet leiden tot een bestuurlijke overdracht.

Wij wensen het bestuur veel succes bij de realisatie van bovenstaand voornemen.

Met vriendelijke groet,

Peter Waroux, voorzitter MR De Pels

RAAD 17 JUL 2014
z.h.o. ctm gewijzigd

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Maatschappelijke Ontwikkeling
Kenmerk	14.009146
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 59

Overname De Pels door Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 In te stemmen met de wijziging van de statuten van Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie

Status: A

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_523
Bijlage: verzoek statutenwijziging SPO Utrecht
Bijlage: Statuten SPO Utrecht van 2011-08-19
Bijlage: Verzoek instemming omzetting grondslag de Pels
Bijlage: Instemming met voornemen bestuurlijke overdracht MR de Pels

Eerdere besluitvorming
Positief te adviseren over fusie in de vorm van een overname van De Pels door SPO Utrecht.

Uitvoering
In te stemmen met wijziging van de grondslag van De Pels van Algemeen Bijzonder naar Openbaar.
In te stemmen met wijziging van de statuten van SPO Utrecht.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Maatschappelijke Ontwikkeling
Kenmerk	14.009146
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 59

Overname De Pels door Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht

Besluit

1 In te stemmen met de wijziging van de statuten van Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Stichting De Pels verzorgt Speciaal Onderwijs (SO) en Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) aan leerlingen met gedragsproblemen (cluster 4). De Pels biedt daarnaast ambulante begeleiding voor leerlingen, en expertise voor samenwerkingsverbanden en schoolteams, in Primair Onderwijs (PO), Voortgezet Onderwijs (VO), en Middelbaar BeroepsOnderwijs (MBO).
De Pels is de enige cluster 4 school in de gemeente Utrecht en is daarom van groot belang voor een dekkend aanbod van onderwijsvoorzieningen in de stad.

Onderwijskwaliteit
In de afgelopen jaren is gebleken dat een kleine stichting als De Pels er niet in slaagt om de kwaliteit van onderwijs en bestuur voor een complexe doelgroep op een voldoende niveau te houden.
Het oordeel van de onderwijsinspectie over de SO-afdeling: 2010 zwak; 2012 voldoende.
Het oordeel over de VSO afdeling: 2010 zeer zwak, 2011 zeer zwak, 2012 voldoende, 2013 zeer zwak.

Stichtingsbestuur
Schoolbesturen en gemeente hebben in 2012 vastgesteld dat voor de continuïteit van De Pels versterking van het stichtingsbestuur noodzakelijk was. Bestuurders van Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht (SPO Utrecht) hebben in 2012 op persoonlijke titel het bestuur van Stichting De Pels op zich genomen. Beide stichtingen functioneren onafhankelijk van elkaar. Bestuur en Raad van Toezicht van De Pels hebben gezocht naar een oplossing voor de lange termijn.
De conclusie is dat het opgaan van De Pels in een sterke bestuurlijke organisatie binnen Utrecht de beste garantie biedt voor een goede toekomst voor de scholen waarbij het onderwijs aan leerlingen in cluster 4 is gewaarborgd.
De gemeenteraad is hierover geïnformeerd met een bijlage over De Pels bij de commissiebrief Kwaliteit van het Onderwijs 2013 van 11 februari 2014.

Huisvesting
De Pels heeft 3 leslocaties.
Stauntonstraat: Onderwijszorgarrangement (OZA) voor kinderen van 4 tot 7 jaar;
De locatie Winklerlaan: SO De Pelsschool;
Kranenburgerweg: VSO Pelscollege.
Op de locatie Winklerlaan staan deels tijdelijke lokalen. De mogelijkheid om één locatie voor speciaal onderwijs met voldoende capaciteit te realiseren wordt onderzocht in het integraal huisvestingsplan onderwijs.

Financiën
In de periode 2012-2014 heeft de Pels fors gesneden in het niet-onderwijzend personeel. Een dreigend faillissement is daarmee afgewend. Er blijven meer middelen beschikbaar voor het onderwijs. De Pels is op dit moment in staat met een sluitende begroting te werken.

Fusie
Het personeel van het cluster 4 onderwijs, SO en VSO, valt onder de CAO Primair Onderwijs. Daarom ligt samengaan met een stichting voor primair onderwijs het meest voor de hand. De openbare grondslag van SPO Utrecht sluit goed aan op de Algemeen Bijzondere grondslag van De Pels. Het bestuur van SPO Utrecht kiest voor bestuurlijke overdracht van De Pels aan SPO Utrecht.
SPO Utrecht telt 32 basisscholen, 1 school voor speciaal basisonderwijs en 1 school voor (V)SO cluster 3, met in totaal 9300 leerlingen.
In lijn met het passend onderwijs streeft SPO Utrecht ernaar om meer leerlingen in het cluster 4 binnen Utrecht een passend onderwijsaanbod te doen, zodat zij thuisnabij passend onderwijs kunnen volgen.
In 2013 telt de Pels 180 leerlingen. Voor 2024 is de prognose 124 leerlingen in het SO en 117 in het VSO, samen 241 leerlingen.

Besluiten

Gemeente Utrecht

De volgende besluiten zijn nodig voor bestuurlijke overdracht van De Pels aan SPO Utrecht:
Instemming van de Raden van Toezicht van De Pels en SPO Utrecht.
Instemming van de medezeggenschapsraden van De Pels en SPO Utrecht.
Advies van B&W over de overdracht.
Instemming van de gemeenteraad met de statutenwijziging van SPO Utrecht.
Steunt de gemeenteraad de wijziging van de grondslag van De Pels van Algemeen Bijzonder naar Openbaar.
Positief oordeel van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op de fusietoets.

Beslispunt

1 In te stemmen met de wijziging van de statuten van Stichting openbaar Primair Onderwijs Utrecht.

Argumenten

1.1 <u>In de statuten dient te worden vermeld dat SPO Utrecht speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs verzorgt overeenkomstig de Wet op de Expertisecentra.</u>
Op dit moment verzorgt SPO Utrecht speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs in cluster 3 voor zeer moeilijk lerende leerlingen. Met de overname van De Pels komt daar cluster 4 voor leerlingen met gedragsmoeilijkheden bij.
Het speciaal onderwijs is op dit moment niet als doelstelling opgenomen in de statuten.
In de statuten staat: het doel van de stichting is het in stand houden van scholen voor openbaar primair onderwijs in de gemeente Utrecht ten behoeve van het geven van openbaar onderwijs overeenkomstig artikel 46 Wet op het Primair Onderwijs (WPO).
Hieraan moet worden toegevoegd: en artikel 49 Wet op de ExpertiseCentra (WEC).
Voor het wijzigen van de statuten van Stichting Openbaar Primair onderwijs Utrecht is volgens artikel 17.6 Wet op het Primair Onderwijs (WPO) instemming nodig van de gemeenteraad.

1.2 <u>Wijziging van de grondslag van De Pels heeft geen invloed op de vrijheid van schoolkeuze.</u>
De Pels is de enige cluster 4 school in Utrecht.
Stichting De Pels is een zogenaamde eenpitter, een schoolbestuur met één brinnummer, één school met meerdere afdelingen en locaties. Om de fusie mogelijk te maken wijzigt de grondslag van De Pels, van Algemeen Bijzonder naar Openbaar. Er is slechts één school voor onderwijs aan leerlingen met gedragsproblemen in Utrecht. Wijziging van de grondslag heeft dan ook geen invloed op de keuzemogelijkheden voor leerlingen en ouders. Wel zal één klein schoolbestuur opgaan in een groter schoolbestuur.
Om op te gaan in SPO Utrecht moet De Pels, nu een Algemeen Bijzondere school, " van kleur verschieten" naar openbaar. Dit kan door een verzoek van het schoolbestuur aan de minister om voortzetting van de bekostiging onder een andere denominatie.
Het verzoek om voortzetting van bekostiging gaat rechtstreeks naar de minister en is er geen rol voor de gemeente weggelegd. Wel is instemming van de medezeggenschapsraad vereist.
De inhoudelijke uitgangspunten van het Algemeen Bijzonder onderwijs liggen dicht tegen die van het openbaar onderwijs. De praktijk leert dat het ministerie van OCW toch wil weten of de gemeenteraad het goed vindt dat er een school met openbare grondslag bijkomt.
Daarom vragen SPO Utrecht en Stichting De Pels aan de gemeenteraad middels instemming met de wijziging van de statuten steun te geven aan de openbare grondslag van De Pels.

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Utrechtse Vastgoed Organisatie
Kenmerk	14.033568
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014-60
Geheim	Nee

Plan van scholen basisonderwijs 2015-2018

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De aanvraag van de Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs in de wijk Overvecht niet op het nemen in het Plan van Scholen basisonderwijs 2015-2018.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie

Toezeggingen wethouder:

De wethouder gaat in overleg met het ministerie nog een juridische toets uitvoeren ten aanzien van de nu gehanteerde weigeringsgrond en komt daar via een verbetering van het raadsvoorstel vóór 17 juli op terug.

Status: B

Bijlages
Voorstel: Voorstel_899
Bijlage: aanvraag islamitische basisschool (HIO)
Bijlage: Brief - aanvullende gegevens 31 maart 2014
Bijlage: Rapport schoolstichting Islamitisch onderwijs
Bijlage: Verlangd basisonderwijs in de wijk Overvecht - rapportage
Bijlage: rvs getekend raadsbesluit nr 60

Eerdere besluitvorming

Uitvoering
Na vaststelling door de gemeenteraad zal het Plan van Scholen basisonderwijs 2015-2018 toegezonden worden aan het Ministerie van Onderwijs, cultuur en Wetenschappen.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Utrechtse Vastgoed Organisatie
Kenmerk	14.033568
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014-60

Plan van scholen basisonderwijs 2015-2018

Besluit

1 De aanvraag van de Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs in de wijk Overvecht niet op het nemen in het Plan van Scholen basisonderwijs 2015-2018.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

De bekostiging door het Rijk van een nieuwe basisschool kan slechts aanvangen wanneer deze school is opgenomen in een door de gemeente vastgesteld plan van scholen. Dit plan is een overzicht van nieuwe basisscholen die per 1 augustus van het volgend jaar (in dit geval 2015) in aanmerking willen komen voor bekostiging. Een verzoek om opneming in het plan moet voor 1 februari van het jaar van vaststelling van het plan bij de gemeenteraad worden ingediend.
Het huidige plan van scholen basisonderwijs dient vóór 1 augustus 2014 vastgesteld te worden door de gemeenteraad op grond van de Wet op het primair onderwijs (artikel 74 Wet).
Dit plan betreft drie schooljaren en vermeldt in elk geval welke nieuwe scholen voor basisonderwijs bij aanvang van het 1e schooljaar -1 augustus 2015- voor bekostiging in aanmerking wensen te komen.

Een verzoek om opneming van het plan gaat vergezeld van de beschrijving van het voedingsgebied, de aanduiding van de plaats in de gemeente waar het onderwijs moet worden gegeven en een prognose van het te verwachten aantal leerlingen (stichtingsprognose). Op basis van een stichtingsprognose moet aannemelijk gemaakt worden dat de nieuw te stichten scholen binnen vijf jaar vanaf de voorgestelde datum van ingang van bekostiging en gedurende tenminste vijftien jaar daarna zullen worden bezocht door het wettelijk vereiste aantal leerlingen. De stichtingsnorm voor basisscholen in Utrecht is 310 leerlingen.

Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs heeft voor 1 februari 2014 een verzoek ingediend voor het plan van scholen voor deelgebied bestaande stad, wijk Overvecht. Hiervoor heeft de Stichting een stichtingsprognose van het te verwachten aantal leerlingen (op basis van een indirecte meting) en een directe meting als onderbouwing aangeleverd.
Een directe meting heeft blijkens de wetsgeschiedenis slechts een beperkte aanvullende rol, voor het geval de ingevolge artikel 75, eerste lid, aanhef en onder a, van de WPO over te leggen prognose van het gemeentelijk belangstellingspercentage, berekend op basis van de indirecte meting, onvoldoende gegevens oplevert voor de bepaling van de behoefte. Uitgegaan moet worden van de indirecte meting (stichtingsprognose), tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden, zoals een van de gemeente als geheel afwijkende bevolkingssamenstelling in het voedingsgebied.

Er bestaat voor de Gemeente Utrecht geen grond voor het oordeel dat het gemeentelijk belangstellingspercentage dat volgt uit de indirecte meting (stichtingsprognose), onvoldoende gegevens oplevert voor de bepaling van de behoefte. Verder betwist de Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs in het begeleidend schrijven van 31 maart 2014 de uitkomst van de indirecte meting (stichtingsprognose) niet en geeft dus geen aanvullende argumentatie om hiervan te moeten afwijken.
In de jurisprudentie wordt de gevoerde procedure en wijze van behandelen van het Plan van Scholen door de Gemeente Utrecht onderschreven. De Raad van State heeft in drie uitspraken van verschillende gemeenten, zijnde Rotterdam, Haarlem en Den Haag, in vergelijkbare situaties geoordeeld dat er uitgegaan moet worden van de indirecte meting.

Beslispunt

1 De aanvraag van de Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs in de wijk Overvecht niet op het nemen in het Plan van Scholen basisonderwijs 2015-2018.

Argumenten

1.1 <u>De Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs heeft een aanvraag ingediend voor 1 februari 2014</u>

Een verzoek tot opneming in het plan van scholen moet voor 1 februari van het jaar van de vaststelling van het plan bij de gemeenteraad worden ingediend. De aanvraag van de Stichting hoogwaardig Islamitisch Onderwijs voor een nieuwe islamitische basisschool voldoet aan deze gestelde eis.

1.2 Op basis van de stichtingsprognose voldoet de Islamitische school van Stichting Hoogwaardig Islamtisch Onderwijs niet aan de stichtingsnorm

In de gemeente Utrecht zijn al twee Islamitische basisscholen aanwezig, namelijk Aboe Da 'oed en Al Hambra. Het is dus mogelijk een stichtingsprognose (een indirecte meting) te maken op basis van het huidige belangstellingspercentage voor Islamitisch onderwijs. Als al (Islamitisch) onderwijs wordt gegeven in de gemeente dan is de indirecte meting (de stichtingsprognose) bepalend. Volgens de stichtingsprognose blijkt er geen plaats te zijn voor een derde Islamitische school. Op basis van de stichtingsprognose (indirecte meting) wordt de stichtingsnorm van 310 leerlingen in de gehele prognoseperiode niet gehaald.

Afwijking van de indirecte meting (stichtingsprognose) is alleen mogelijk indien de stichting goede argumenten heeft dat deze meting niet klopt. In het begeleidend schrijven van 31 maart 2014 dat de Stichting aanlevert betwist zij de uitkomst van de indirecte meting (stichtingsprognose) niet en geeft dus geen aanvullende argumentatie om hiervan te moeten afwijken. Verder wordt in de rapportage 'Verlangd basisonderwijs in de wijk Overvecht gemeente Utrecht' deze argumentatie ook niet of in onvoldoende mate weergegeven.

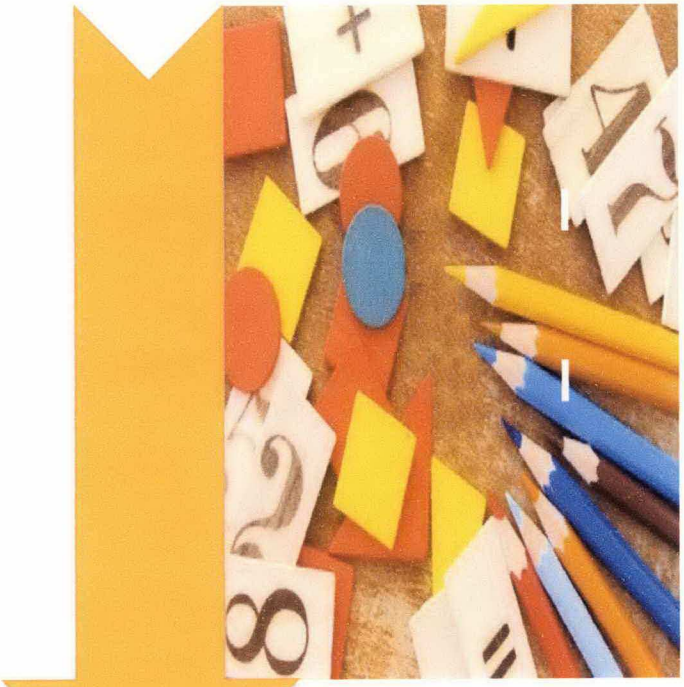
Op basis van de stichtingsprognose (indirecte meting) voldoet de nieuwe Islamitische school van Stichting Hoogwaardig Onderwijs, die de 3e Islamitische school in Utrecht, zou willen worden, niet aan de stichtingsnorm en voldoet de aanvraag niet aan de door het Ministerie gestelde criteria voor toekenning van de bekostiging.
Daarom wordt voorgesteld om de nieuwe Islamitische school van Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs niet op het Plan van Scholen basisonderwijs 2015-2018 te plaatsen.

1.3

Gemeente Utrecht
d.d.
6 DEC 2013
...nummer
13.097687

hio

hoogwaardig islamitisch onderwijs

Stichting HIO
Utrecht, 2013

Aanvraag
Islamitisch basisonderwijs

Wij zetten de puntjes op de i!

Stichting HIO (Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs)
Donaudreef 54
3561 EN Utrecht
info@stichtinghio.nl

t.a.v. het College van Burgemeester en Wethouders, Gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

Utrecht, 5 december 2013

Betreft: Aanvraag oprichting islamitische basisschool te Utrecht, Overvecht

Geachte college,

Door middel van dit schrijven, verzoekt Stichting HIO het college om de islamitische basisschool *al-Ikhlaas* op te nemen in het scholenplan, dat bestemd is voor de gemeente Utrecht en in 2014 aan de Minister van Onderwijs wordt gestuurd.

De aanleiding voor deze aanvraag is de enorm omvangrijke behoefte en vraag van islamitische ouders naar islamitisch basisonderwijs in de Utrechtse wijk Overvecht en omringende gebieden. Deze vraag is o.a. ontstaan door het feit dat er, hoewel er vele scholen in de wijk zijn, in de gehele wijk Overvecht niet één school op islamitische grondslag aanwezig is. Dit is opmerkelijk, want het aantal niet-westerse allochtonen stijgt snel. Bovendien is meer dan 75% van de kinderen en jongeren van allochtone afkomst,[1] waarvan een groot aantal moslims zijn.[2] Deze enorme behoefte vertaalt zich dan ook in honderden inschrijvingen, vanuit de wijk Overvecht zelf, voor de op te richten islamitische basisschool *al-Ikhlaas*. Daarnaast zullen er een aanzienlijk aantal inschrijvingen afkomstig zijn uit omringende gebieden.

Voor een volledige prognose, in de zin van artikel 75, lid 3 van WPO, alsmede een overzicht van de inschrijvingen van de belangstellende ouders, verwijs ik u graag naar de bijlage van deze aanvraag, die nader wordt toegestuurd.

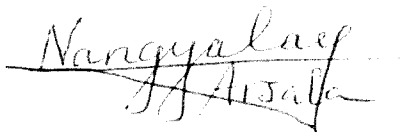
[1] **'Wijkactieplan Utrecht Overvecht' 2010. Zie:**
http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/09/27/wijkactieplan-utrecht-overvecht.html

[2] ***'Kerncijfers wijken en buurten'* CBS. Zie:**
http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=70904ned&D1=3,25-31&D2=5640&D3=l&HDR=T&STB=G1,G2&VW=T

hoogwaardig islamitisch onderwijs

Vanwege deze overweldigende vraag, ziet Stichting HIO, namens de genoemde ouders, het simpelweg als een noodzaak dat de islamitische basisschool *al-Ikhlaas* in het scholenplan wordt opgenomen, zodat de bekostiging ingaat per 1 augustus 2015.
Stichting HIO is ervan overtuigd dat de islamitische basisschool *al-Ikhlaas* kwalitatief hoogwaardig onderwijs zal aanbieden, dat aansluit op de wensen en behoeften van de Islamitische ouders uit de wijk Overvecht en omstreken.

Hoogachtend,

Drs. N. K. Arsala
Voorzitter Stichting HIO

Bijlage: De prognose, in de zin van artikel 75, lid 3 van WPO, alsmede een overzicht van de inschrijvingen van de belangstellende ouders, wordt nader als bijlage van deze aanvraag toegestuurd.

College van Burgemeester en Wethouders

Postbus 16200

3500 CE UTRECHT

Stg. HIO
Donaudreef 54
3561 EN UTRECHT

hio

hoogwaardig islamitisch onderwijs

Wij zetten de puntjes op de i!

Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs
Kanaalweg 18 E
3526 KL Utrecht
info@stichtinghio.nl

t.a.v. het College van Burgemeester en Wethouders, Gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

Utrecht, 31 maart 2014

Registratienummer: 13.097687

Betreft: Aanvullende gegevens op het verzoek tot opneming in het plan van scholen basisonderwijs 2015-2018.

Geachte college,

Op 5 december 2013 heeft Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs een verzoek ingediend tot opneming in het plan van scholen - basisonderwijs 2015-2018, waarin we vermeldden dat de volledige prognose nader zou worden toegezonden. We danken u dan ook voor uw brief van 3 februari 2014 met als onderwerp 'Verzoek opneming plan van scholen 2015-2018' (kenmerk: 14.003342), waarin u de ontbrekende gegevens heeft benoemd en ons heeft verzocht om deze vóór 1 april 2014 te verstrekken. In deze brief zullen we de door u opgevraagde gegevens verstrekken.

De richting van de school
Zoals ook in de statuten van Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs is vastgelegd, betreft de op te richten school een school van de (algemene) islamitische richting. Dat houdt in dat deze school er is voor alle kinderen en hun ouders, die verlangen naar een Islamitische school en zich kunnen vinden in de visie van de school. Er wordt derhalve door de stichting geen onderscheid gemaakt tussen een liberale en orthodoxe richting.

De beschrijving van het voedingsgebied
Het voedingsgebied is de Utrechtse wijk Overvecht in zijn geheel. Hoewel er diverse scholen in deze wijk zijn, is er momenteel in de gehele wijk Overvecht niet één school van de islamitische richting aanwezig. Vanwege de grote behoefte aan een Islamitische basisschool, bij de ouders in de hele wijk Overvecht, is deze Utrechtse wijk in zijn geheel als voedingsgebied vastgesteld voor de school in oprichting. Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs verzoekt de gemeente dan ook om huisvesting toe te kennen op een centrale locatie, die gemakkelijk bereikbaar is voor zowel openbaar vervoer als voor auto's, zodat de school ten dienst kan staan van kinderen uit de gehele wijk.

Prognose van het te verwachten aantal leerlingen
In de bijlagen van deze brief treft u de prognoses van het te verwachten aantal leerlingen in een tweetal onderzoeksrapporten, die zijn uitgevoerd door de gerenommeerde onderzoeksbureaus ITS, Radboud Universiteit Nijmegen en Pronexus. De resultaten van deze onderzoeksrapporten bevestigen de grote behoefte aan een islamitische basisschool in de wijk Overvecht. Daarnaast is Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs verheugt om te kunnen mededelen dat er inmiddels ruim 200 kinderen zijn ingeschreven voor de islamitische school in oprichting.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien uw reactie graag tegemoet.

Hoogachtend,

Drs. N. K. Arsala
Voorzitter Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs

Bijlage:

- "*Verlangd basisonderwijs in de wijk Overvecht, gemeente Utrecht"*
  ITS, Radboud Universiteit Nijmegen

- "*Schoolstichting basisonderwijs 2014"*
  Pronexus

Schoolstichting basisonderwijs 2014

Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs

In opdracht van stichting HIO, maart 2014

© 2014 Pronexus - Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar worden gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever en bronvermelding.

Aan deze uitgave is uiterste zorg besteed, desondanks kan niet worden ingestaan voor de feitelijke juistheid of volledigheid van de opgenomen gegevens. In geen geval kan er een juridische basis aan worden ontleend.

Inhoudsopgave

1. Inleiding 1
2. De prognose van de basisgeneratie 2
3.1 Grafische weergave van de basisgeneratie prognose 2
3. De leerlingenprognose 3
3.1 Gehanteerde methodieken 3
3.2 Schoolstichting 3

Bijlagen

Bijlage 1 Bevolkingsoverzichten
Bijlage 2 Tabellen leerlingenprognose

1. Inleiding

Ten behoeve van een aanvraag van stichting HIO is onderzocht of het mogelijk is om een islamitische basisschool te stichten in de wijk Overvecht van de gemeente Utrecht.

Bij de berekeningen voor de periode 2014-2034 is gebruik gemaakt van de bevolkingsprognose van de gemeente Utrecht van de afdeling Bestuursinformatie van april 2013. Tevens is gebruik gemaakt van het gemeentelijk denominatiecijfer islamitisch onderwijs van 1 oktober 2013 en van de directe meting Verlangd basisonderwijs in de wijk Overvecht van de gemeente Utrecht van maart 2014 opgesteld door ITS, Radboud Universiteit Nijmegen.
In totaal gingen op 1-10-2013, 505 kinderen naar een islamitische basisschool in de gemeente Utrecht, 1,77% van de totale populatie. Uit de directe meting komt een belangstellingspercentage voor islamitisch onderwijs uit Overvecht van 16%.

Een stichtingsprognose moet in principe gebaseerd zijn op een indirecte meting, gebaseerd op het gemeentelijk denominatiepercentage. In dit geval is dat 1,77%. Dit percentage moet nog gecorrigeerd worden voor de deelname van 95%. Feitelijk vindt de indirecte meting plaats op een denominatiepercentage van 1,68%. De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de resultaten van de indirecte meting. In het overzicht zijn de leerlingenaantallen van peildatum 1 oktober 2014 weergegeven onder 2015.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Overvecht	54	56	57	58	59	60	60	61	62	62	63

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Overvecht	63	64	64	65	66	66	67	67	67	68

Uit de directe meting komt een belangstellingspercentage voor islamitisch basisonderwijs van 16%, als ook dit percentage gecorrigeerd wordt voor de deelname van 95% wordt het percentage 15,2%. De onderstaande tabel geeft het resultaat van de directe meting. In het overzicht zijn de leerlingenaantallen van peildatum 1 oktober 2014 weergegeven onder 2015.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Overvecht	490	510	515	523	532	537	546	552	557	561	567

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Overvecht	573	576	581	588	593	598	603	606	609	611

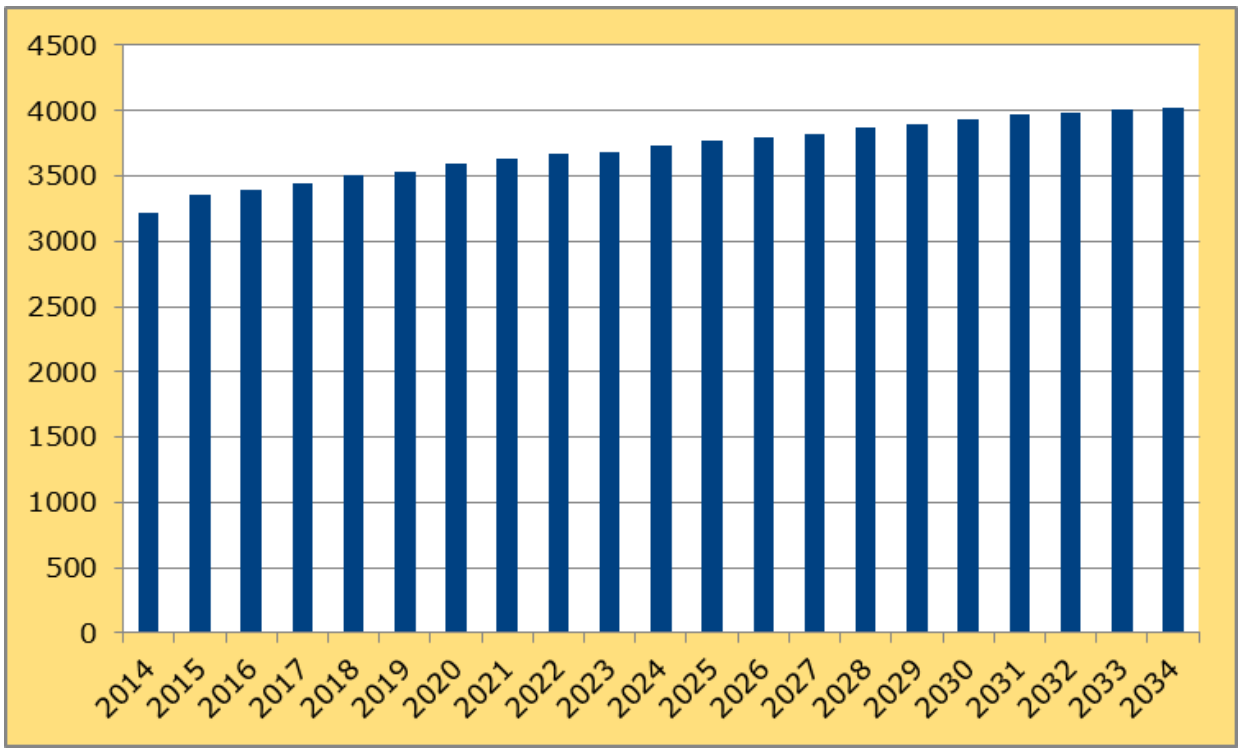
Van deze leerlingenaantallen moeten nog de 154 leerlingen afgehaald worden die nu al islamitisch basisonderwijs volgen uit Overvecht.

2. De prognose van de basisgeneratie

In dit hoofdstuk wordt de prognose van de basisgeneraties van de wijk Overvecht gepresenteerd. De prognose is in april 2013 opgesteld door de afdeling Bestuursinformatie van de gemeente Utrecht en is gebaseerd op geboorte, sterfte, vestiging en vertrek alsmede op de meest recente woningbouwprogrammering voor de gemeente en Overvecht. Een uitdraai van een overzicht van de basisgeneratie van het gebied staat in bijlage 1. De prognose van de basisgeneratie is het uitgangspunt voor de in hoofdstuk 3 beschreven leerlingenprognoses.

2.1 Grafische weergave van de basisgeneratie prognose

In de onderstaande grafiek staat een overzicht van de basisgeneratie ontwikkeling in Overvecht van 2014 tot en met 2034.

Bron: Bevolkingsprognose gemeente Utrecht april 2013

De doelgroep voor het basisonderwijs, alle 4 tot en met 11 jarigen en 30% van de 12 jarigen, stijgt in de prognoseperiode van ruim 3.200 naar ruim 4.000 kinderen.

3. De leerlingenprognose

Bij het opstellen van de prognose is in principe het gemeentelijk denominatiecijfer het uitgangspunt. Dit belangstellingscijfer is afgeleid van de denominatieverdeling op 1-10-2013 in het basisonderwijs in de gemeente Utrecht. Daarnaast heeft stichting HIO een directe meting laten uitvoeren door ITS, Radboud Universiteit Nijmegen. De resultaten van deze meting zijn eveneens doorgerekend.

3.1 Gehanteerde methodieken

Het gecorrigeerd belangstellingscijfer van 1,68% is gebruikt voor de indirecte meting. Voor de prognose op basis van de directe meting is het gecorrigeerde belangstellingpercentage van 15,2% gebruikt.

In de onderstaande tabellen wordt de toestroom van de leerlingen in beeld gebracht. Onder 2015 staat het aantal leerlingen op 1-10-2014.

Indirecte Meting

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Overvecht	54	56	57	58	59	60	60	61	62	62	63

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Overvecht	63	64	64	65	66	66	67	67	67	68

Directe meting

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Overvecht	490	510	515	523	532	537	546	552	557	561	567

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Overvecht	573	576	581	588	593	598	603	606	609	611

3.2 Schoolstichting

De stichtingsnorm voor de gemeente Utrecht is 310 leerlingen. Binnen vijf jaar moet deze norm gehaald worden en de norm moet dan nog 15 jaar worden vastgehouden.
Bij de indirecte meting wordt de norm niet gehaald, laat staan dat er nog een correctie is geweest voor het aantal kinderen uit Overvecht dat reeds naar islamitisch basisonderwijs gaat in de gemeente Utrecht.
In het geval van de directe meting moeten nog 154 kinderen elk jaar in mindering worden gebracht. Deze kinderen wonen op 1-10-2013 in Overvecht en bezoeken een bestaande school op islamitische grondslag.

Directe meting

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Overvecht	336	356	361	369	378	383	392	398	403	407	413

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Overvecht	419	422	427	434	439	444	449	452	455	457

Op basis van de directe meting en de correctie voor leerlingen die reeds islamitisch onderwijs volgen wordt de stichtingsnorm van 310 de hele prognoseperiode gehaald.

Bijlage 1 Bevolkingsoverzichten

Doelgroep Overzicht																					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Overvecht	3223	3354	3387	3444	3503	3533	3589	3632	3664	3688	3730	3768	3792	3823	3867	3902	3931	3968	3989	4005	4021
Gemeente Utrecht	30371	31110	31526	32083	32609	33102	33576	33991	34351	34670	35063	35441	35752	36062	36347	36499	36640	36767	36827	36871	36915

Bron: Bevolkingsprognose gemeente Utrecht april 2013

Bijlage 2 Tabellen leerlingenprognose

Indirecte meting																					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Overvecht	3223	3354	3387	3444	3503	3533	3589	3632	3664	3688	3730	3768	3792	3823	3867	3902	3931	3968	3989	4005	4021
	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%	1,68%
Leerlingen	54	56	57	58	59	60	60	61	62	62	63	63	64	64	65	66	66	67	67	67	68

Directe Meting																					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Overvecht	3223	3354	3387	3444	3503	3533	3589	3632	3664	3688	3730	3768	3792	3823	3867	3902	3931	3968	3989	4005	4021
	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%	15,20%
Leerlingen	490	510	515	523	532	537	546	552	557	561	567	573	576	581	588	593	598	603	606	609	611

Verlangd basisonderwijs in de wijk Overvecht, gemeente Utrecht

Rapportage

Menno Wester

Maart 2014

Projectnummer: 34001333
Opdrachtgever: Stichting HIO

© 2014 ITS, Radboud Universiteit Nijmegen

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, en evenmin in een retrieval systeem worden opgeslagen, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van het ITS van de Radboud Universiteit Nijmegen.

No part of this book/publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Inhoud

1 Inleiding 1

2 Kenmerken van de directe meting 3

3 Opzet van de directe meting in de wijk Overvecht 5
3.1 Het onderzoeksgebied 5
3.2 De respondenten en de onderzoekspopulatie 5
3.3 De vragenlijst 6
3.4 Verloop veldwerk en respons 7
3.5 Wijze van rapporteren 7

4 Verlangd basisonderwijs in de wijk Overvecht 9
4.1 Voorkeur voor richting Overvecht 9
4.2 Richtingsvoorkeuren in het basisonderwijs en leeftijd van de kinderen 10
4.3 Richtingsvoorkeuren in het basisonderwijs en de feitelijk gekozen richting 11

5. Samenvatting en conclusie 13

Bijlage 1 15

1 Inleiding

De Stichting HIO heeft geconstateerd vanuit haar achterban dat er veel animo is voor een Islamitische basisschool in de wijk Overvecht. Daarom heeft de stichting het ITS, Radboud Universiteit Nijmegen, gevraagd om de haalbaarheid van een nieuwe school op Islamitische grondslag te toetsen in de wijk Overvecht in de gemeente Utrecht.

Om een school te kunnen stichten moet deze door de gemeenteraad op het Plan van Scholen worden geplaatst. De stichtingsnorm voor de gemeente Utrecht is 310 leerlingen[1]. De gemeenteraad stelt het plan jaarlijks vóór 1 augustus vast. Bij een aanvraag daartoe dient door de aanvrager aannemelijk te worden gemaakt dat de te stichten school binnen 5 jaar aan het stichtingscriterium voldoet en dat in de vijftien jaar daarna nog steeds aan dit criterium wordt voldaan.

Directe versus indirecte meting

Om de belangstelling aan te tonen kan de aanvrager een *indirecte* of een *directe* meting gebruiken. Met een *indirecte meting* kan de belangstelling voor de te stichten school worden aangetoond op basis van de verdeling naar richting van de bestaande basisscholen in de gemeente.

Tegenover de indirecte meting staat de *directe* meting. De directe meting wordt beschouwd als een aanvullende methode op de indirecte meting. Hierbij wordt aan ouders van 0- tot en met 11-jarigen gevraagd welke voorkeur zij hebben wat betreft de richting van de school, ook wel verlangd onderwijs genoemd. Dus wordt de ouders de keuze geboden uit alle erkende richtingen in Nederland. De kenmerken van een directe meting staan uitgelegd in hoofdstuk twee.

De aanleiding voor het verrichten van deze directe meting is dat de indirecte meting, in het geval van nieuwe richtingen, zoals de islamitische richting, vaak onvoldoende gegevens oplevert. De wet biedt de ruimte voor, met name de nieuwe richtingen, om directe metingen te laten uitvoeren om zo op een betrouwbare wijze aanvullende en verduidelijkende gegevens te verkrijgen over het verlangde basisonderwijs.

Stichting HIO heeft het ITS gevraagd een directe meting in Utrecht Overvecht uit te voeren. Het ITS heeft een ruime ervaring met directe metingen in zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs. Op basis van de resultaten van directe metingen is de afgelopen jaren voor diverse scholen toestemming voor stichting verleend in o.a. Rotterdam, Amsterdam, Haarlem en Alkmaar, Harderwijk, Hilversum, Utrecht, Deventer.

[1] Op grond van de artikelen 77, derde lid, en 153, tweede lid, van de Wet op het primair onderwijs (WPO) , derde lid, 153, tweede lid, en 155, tweede lid, van de elke vijf jaar per gemeente de stichtingsnorm vastgesteld. De stichtingsnorm 2013-2018 staat in Wijziging regeling aanpassing stichtings- en opheffingsnormen voor het basisonderwijs in 2013, nr. DUO/OND/ODS-2012/60909 M

In deze rapportage wordt verslag gedaan van de directe meting die in maart 2014 is uitgevoerd conform de richtlijnen voor het uitvoeren van een directe meting. In de rapportage wordt eerst nader ingegaan op de kenmerken van een directe meting (hoofdstuk 2). Daarna wordt aandacht geschonken aan de opzet van de directe meting in Utrecht-Overvecht (hoofdstuk 3). Hoofdstuk 4 geeft inzicht in het verlangd basisonderwijs in deze wijk anno 2014. De rapportage wordt afgesloten met een samenvatting en conclusies.

2 Kenmerken van de directe meting

De directe meting in de wijk Overvecht levert informatie op over de voorkeuren voor richting in het basisonderwijs ten behoeve van de aanvraag van één of meer islamitische scholen op het Plan van Scholen. De resultaten van een directe meting dienen ook bruikbaar[2] te zijn voor alle richtingen.

De directe meting is uitgevoerd conform de voorwaarden zoals geformuleerd in de Regeling modelprognose primair onderwijs 2013. Dit betekent dat:

- de directe meting uitgevoerd moet worden door een onafhankelijk bureau;
- een schriftelijke enquête moet worden gebruikt;
- de meting wordt verricht bij een representatieve aselecte steekproef;
- de onderzoeksgroep bestaat uit ouders/verzorgers van kinderen van 0 tot en met 11 jaar, woonachtig in het voedingsgebied van de gewenste school;
- de anonimiteit van de ondervraagden gegarandeerd is;
- het onderzoek gericht is op de voorkeuren van de ondervraagden voor ***alle*** richtingen.

De uitgevoerde directe meting in de Utrechtse wijk Overvecht voldoet geheel aan bovenstaande eisen. Dit schetsen we in de onderzoeksopzet.

[2] Behoudens de eigendomsrechten van de opdrachtgever en auteursrechten van ITS, Radboud Universiteit Nijmegen.

3 Opzet van de directe meting in de wijk Overvecht

In dit hoofdstuk wordt aandacht geschonken aan het onderzoeksgebied (3.1), de onderzoekspopulatie (3.2) de vragenlijst (3.3), het verloop van het onderzoek en de respons (3.4), en de wijze van rapporteren (3.5).

3.1 Het onderzoeksgebied

In de wettelijke regelingen rond het Plan van Scholen[3] is altijd sprake van een voedingsgebied voor de school waarvoor een aanvraag wordt ingediend om tot stichting te komen. Het is aan de aanvrager om dit voedingsgebied te bepalen. Meestal is het voedingsgebied de wijk of het dorp waar de aanvrager de op te richten school wil plaatsen. Stichting HIO wil een school in de Utrechtse wijk Overvecht oprichten en heeft ervoor gekozen deze gehele wijk als het voedingsgebied voor een nieuwe school te hanteren.

Het aantal kinderen in de leeftijdsgroep van 0- t/m 11-jarigen in Overvecht bedroeg eind februari 2014 in totaal 4.131, deze zitten in 2.591 gezinnen[4].

3.2 De respondenten en de onderzoekspopulatie

De ouders/verzorgers van deze kinderen vormden de doelgroep voor de bevraging. In dit onderzoek zijn alle ouders van kinderen tussen 0 en 11 jaar in de wijk Overvecht meegenomen. Uit eerder onderzoek is bekend dat ouders met meer dan één kind dezelfde voorkeursrichting voor het onderwijs voor al hun kinderen hebben. Om deze reden (en ook omdat we ouders niet willen lastig vallen met meer dan één vragenlijst) is ervoor gekozen om aan de ouders met meerdere kinderen in de leeftijd tussen 0 en 11 jaar, maar voor één van hun kinderen een vragenlijst te sturen. De vragenlijst is gestuurd voor het kind dat qua leeftijd het dichtst bij de aanvang van de leerplichtige leeftijd is. Uitgaande van de aanname dat ouders al hun kinderen naar dezelfde school sturen, corrigeren we hiervoor op het moment dat we de resultaten presenteren.

Uiteindelijk zijn dus alle 2.591 gezinnen aangeschreven om mee te doen aan het onderzoek. Aan het ITS zijn door de gemeente Utrecht de naam- en adresgegevens en geboortedatum verstrekt van de kinderen de leeftijdsgroep van 0- t/m 11-jarigen in Overvecht.

[3] Zie ook Wet op Primair Onderwijs artikel 75

[4] Op basis van de ontvangen gegevens uit de Gemeentelijke Basis Administratie van de Gemeente Utrecht.

3.3 De vragenlijst

Aangezien het doel van een directe meting uitsluitend het vaststellen van de voorkeursrichting voor basisonderwijs is, kon met een korte vragenlijst worden volstaan. De aangeschreven ouders zijn door deze beperkte vraagstelling weinig belast.
Onder richting verstaan we zowel openbaar als bijzonder onderwijs en alle erkende richtingen daarbinnen.
De vragenlijst omvatte de volgende drie vragen:

De voorkeur voor richting in het basisonderwijs, met als antwoordmogelijkheden de richtingen die volgens de wet bekostigd worden:

- algemeen-bijzonder
- evangelisch
- evangelische broedergemeente
- gereformeerd (vrijgemaakt)
- hindoe-algemeen
- hindoe-janmavadisch
- hindoe-karmavadisch
- islamitisch liberaal
- islamitisch orthodox
- joods
- openbaar
- protestants-christelijk
- reformatorisch
- rooms-katholiek
- vrije school

en aanvullend:

- ik zou een voorkeur hebben voor een basisschool van een andere richting.

Bij deze vraag werd aangegeven dat de voorkeur uitgesproken moest worden in een situatie waarbij van al deze richtingen een school aanwezig was, allemaal even ver van huis, even goed bereikbaar en allemaal even goed.

Daarnaast is nog gevraagd:

- Of het kind al dan niet op een basisschool zit, op een school voor speciaal onderwijs, al op een school voor voortgezet onderwijs, of dat het nog niet op school zit;
- De richting van de basisschool waar het kind nu op zit met dezelfde antwoordcategorieën als boven, met daaraan toegevoegd de mogelijkheid aan te geven dat dit niet bekend was.
- Indien de school van de gewenste voorkeursrichting in de wijk zou komen, of de ouders van plan zijn hun kind naar deze school te sturen.

De vragenlijsten waren optisch inleesbaar. Op de vragenlijst was de geboortedatum van het kind vermeld. De vragenlijst was geadresseerd aan de ouders/verzorgers van de 0-11-jarige kinderen. In de begeleidende brief is niet aangegeven dat het onderzoek op verzoek van Stichting HIO is uitgevoerd. Hierdoor is het verzoek als neutraal gepositioneerd zonder dat specifieke groepen zich in positieve of negatieve zin aangesproken voelden.

3.4 Verloop veldwerk en respons

Na ontvangst van het adressenbestand van de gemeente op 21 februari 2014, zijn in week 9 de vragenlijsten met een begeleidende brief in het Nederlands door het ITS verzonden. Gezien de deadline voor de aanvraag op het Plan van Scholen op 1 april, was een rappel niet mogelijk.

De rapportage is op 25 maart opgeleverd. Op dat moment waren 378 van de verzonden vragenlijsten bij het ITS geretourneerd. Al met al een respons van 15 procent. In tabel 3.1 staat een verdeling van de respons.

Tabel 3.1 - respons

Populatie en respons in Overvecht	
Totale populatie (alle kinderen in een gezin)	4.131
Aangeschreven populatie (één kind per gezin)	2.591
Respons aantal	378
Respons percentage	15%

Niet alle vragenlijsten komen voor verdere analyse in aanmerking. De reden daarvoor is dat een aantal mensen geen enkele voorkeursrichting heeft aangegeven, een aantal meer dan één richting heeft aangekruist en een aantal alleen in de categorie anders heeft aangegeven een school van een traditionele pedagogisch-didactische richting te willen of gewoon een goede school, of een aanduiding die in ieder geval niet tot de categorie voorkeursrichting gerekend mogen worden. Hierdoor zijn 336 vragenlijsten in de analyses meegenomen. Dit aantal van 336 is voldoende om met een zekerheid van 95 procent en een maximale afwijking van 5,1 procent betrouwbare uitspraken te kunnen doen. Deze maximale afwijking geldt bij een antwoordpercentage van 50 procent. In de bijlage staan de afwijkingen voor 10-tallen van procenten.

3.5 Wijze van rapporteren

Bij de rapportage worden de voorkeuren voor richting voor de totale wijk gegeven. Ook is gekeken naar samenhang met de leeftijd van de kinderen. Bovendien wordt bij de ouders van 4-11-jarigen die op de basisschool zitten, nagegaan welk verband er is tussen de voorkeur voor richting in het basisonderwijs en de richting van de feitelijk gekozen school.

4 Verlangd basisonderwijs in de wijk Overvecht

Aan de ouders is gevraagd wat hun voorkeur is voor richting bij de keuze van een basisschool. Dit is gedaan door een situatie te schetsen waarin van alle richtingen een school aanwezig is, die allemaal even ver van huis en even goed bereikbaar zijn, en bovendien allemaal even goed. Hiermee worden effecten van nabijheid en kwaliteit uitgeschakeld.

Zoals we eerder aangaven kon daarbij gekozen worden uit de richtingen die volgens de wet bekostigd worden:
algemeen-bijzonder, evangelisch, evangelische broedergemeente, gereformeerd (vrijgemaakt), hindoe-algemeen, hindoe-janmavadisch, hindoe-karmavadisch, islamitisch liberaal, islamitisch orthodox, joods, openbaar, protestants-christelijk, reformatorisch, rooms-katholiek, vrije school.

4.1 Voorkeur voor richting Overvecht

Hoe liggen nu de voorkeuren voor de verschillende richtingen in het basisonderwijs? In tabel 4.1 zijn de resultaten weergegeven.

Tabel 4.1 - Voorkeur voor richting, in procenten

Voorkeursrichting	
algemeen-bijzonder	8%
evangelische broedergemeente	1%
evangelisch	1%
gereformeerd vrijgemaakt	2%
hindoe-algemeen	2%
hindoe-janmavadisch	0%
hindoe-karmavadisch	0%
islamitisch liberaal	11%
islamitisch orthodox	5%
joods	0%
openbaar	37%
protestant-christelijk	11%
reformatorisch	1%
rooms-katholiek	9%
vrije school	12%
Totaal (n=100%)	336

Duidelijk is dat het grootste belangstellingspercentage het percentage met een voorkeur voor openbaar onderwijs is. Voor ruim een derde (37%) van de kinderen wordt een voorkeur voor een openbare school uitgesproken. Daarna komt in volgorde van grootte vrije school met 12 pocent en islamitisch liberaal met 11 procent. Voor islamitisch orthodox heeft 5 procent belangstelling.

Voor protestant-christelijk heeft 11 procent, voor rooms-katholiek heeft 9 procent en voor algemeen-bijzonder onderwijs heeft 8 procent belangstelling. De resterende richtingen genieten in Overvecht weinig belangstelling.

Stichting HIO heeft aangegeven open te staan voor alle islamitische kinderen. Ze maken geen onderscheid in liberaal of orthodox, ze gegeven dan ook aan dat de kinderen van ouders die islamitisch liberaal of de kinderen van ouders die islamitisch orthodox wensen allemaal welkom zijn. Daarom presenteren we in de volgende tabellen deze onderwijsrichtingen gezamenlijk.

In totaal geeft 16 procent van de responderende ouders uit Overvecht aan dat ze een voorkeur voor islamitisch onderwijs hebben. Rekening houdend met de standaardfout (zoals uitgelegd in de bijlage) zal in werkelijkheid het percentage ouders van 0-11-jarigen uit Overvecht dat islamitisch onderwijs wil, tussen 12,3 en 19,7 procent liggen. Dit betekent dat in Overvecht de voedingsbodem voor islamitisch onderwijs minimaal 507 en maximaal 815 kinderen bedraagt.

Als we uitsluitend naar de voedingsbodem voor islamitisch liberaal onderwijs zouden kijken, dan bedraagt de voedingsbodem[5] ongeveer 323 tot 586 kinderen.

4.2 Richtingsvoorkeuren in het basisonderwijs en leeftijd van de kinderen

De voorkeur is ook te relateren aan de leeftijd van de kinderen. In Tabel 4.2 is dat voor de belangrijkste richtingen weergegeven. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de 0- t/m 3 jarigen, de 4- t/m 7-jarigen en de groep die 8 of ouder is. We zien bij de voorkeur voor islamitisch onderwijs geen sterke samenhang met leeftijd. Bij de ouders van kinderen in de onderbouw heeft 19 procent en bij ouders van de kinderen in de bovenbouw heeft 13 procent voorkeur voor islamitisch onderwijs.

*Tabel 4.2 Voorkeursrichting naar leeftijdscategorie**

[5] Het percentage ouders dat de voorkeur voor islamitisch liberaal onderwijs aangaf bedroeg 11 procent. Rekeninghoudend met de standaardfout zal dit aandeel in werkelijkheid tussen 7,8 en 14,2 procent liggen.

	0 t/m 3 jaar	4 t/m 7 jaar	8 jaar of ouder
algemeen-bijzonder	10%	9%	2%
evangelische broedergemeente	0%	1%	0%
evangelisch	2%	1%	4%
gereformeerd vrijgemaakt	0%	2%	0%
hindoe-algemeen	1%	2%	4%
islamitisch liberaal en orthodox	14%	19%	13%
openbaar	43%	34%	36%
protestant-christelijk	8%	11%	13%
reformatorisch	0%	1%	0%
rooms-katholiek	9%	9%	15%
vrije school	13%	11%	13%
Totaal (n=100%)	127	161	47

4.3 Richtingsvoorkeuren in het basisonderwijs en de feitelijk gekozen richting

Hoe verhoudt zich de voorkeur voor een bepaalde richting tot de richting van de basisschool waar het kind nu op zit? Dat is de vraag die aan de hand van tabel 4.3 valt te beantwoorden. In die tabel is te zien wat de richting van de school is waar de kinderen nu op zitten, gegeven de voorkeursrichting die de ouders hebben aangegeven. Hierbij hebben we ons beperkt tot de kinderen die op de basisschool zitten en we beperken ons ook hier weer tot de belangrijkste richtingen. De tabel moet regelgewijs worden gelezen.

Tabel 4.3 – Voorkeursrichting basisonderwijs in relatie tot feitelijk gekozen richting op de basisschool bij kinderen die al op de basisschool zitten

	alg.-bijzonder	islamitisch lib.& orth.	openbaar	p.-c.	r.-k.	vrije school	overig	totaal (n=100%)
Alg.-bijzonder	40%	0%	7%	30%	20%	0%	3%	40%
islamitisch lib.& orth.	0%	40%	28%	6%	15%	0%	11%	0%
openbaar	1%	0%	72%	5%	20%	0%	2%	1%
p.-c	3%	0%	0%	71%	24%	0%	3%	3%
r.-k.	0%	0%	7%	3%	80%	0%	10%	0%
vrije school	0%	0%	13%	7%	27%	38%	16%	0%

We zien dat bij ouders die een voorkeur hebben voor een rooms-katholiek school ruim 80 procent van hun kinderen ook daadwerkelijk op zo'n school hebben zitten. Ook van ouders met voorkeur voor openbaar onderwijs (72%) protestant-christelijk (71%) zit het grootste deel van de kinderen al op een school van die richting.

Van degenen die een voorkeur hebben voor islamitisch liberaal of orthodox onderwijs, zit 40 procent ook daadwerkelijk op een school van die richting, van de overigen zit de grootste groep

kinderen op een openbare school (28%) en anders op een protestant-christelijke (6%) of een rooms-katholieke school (15%).
Bij degenen die een voorkeur hebben voor islamitisch onderwijs slaagt dus ruim 60 procent er niet in het verlangde onderwijs te realiseren in de eigen buurt.

In tabel 4.4 staat de mate waarin ouders zeker weten dat het kind naar de school van de gewenste voorkeursrichting zou gaan, indien deze in de wijk zou komen. In de tabel is te zien dat ongeveer 80 procent van de ouders die islamitisch onderwijs wensen, het kind (vrijwel) zeker naar een islamitische basisschool sturen, indien deze in de wijk komt. Ongeveer 18 procent van de ouders die een islamitische school wenst, geeft aan hun kind hier misschien heen te zullen sturen.

Tabel 4.4 – Voorkeursrichting basisonderwijs in relatie tot de mate waarin ouder zeker weet dat kind naar school voorkeursrichting gaat, indien deze in de wijk komt.

	kind gaat er (vrijwel) zeker heen	kind gaat er misschien heen	kind gaat er zeker niet heen	totaal (n=100%)
algemeen-bijzonder	66%	23%	11%	28
Islamitisch lib.& orth	80%	18%	2%	54
openbaar	55%	33%	13%	125
protestant-christelijk	53%	33%	14%	34
rooms-katholiek	70%	13%	17%	33
vrije school	61%	36%	3%	41

Indien we uitsluitend de ouders zouden bekijken waarvan het kind (vrijwel) zeker naar de school van de voorkeursrichting zou gaan, indien deze in de wijk komt, dan wordt het beeld geschetst in tabel 4. 1 iets anders. In tabel 4.1 zagen we dat van de responderende ouders in Overvecht met kinderen van 0-11 jaar 16 procent aangaf een voorkeur voor islamitisch onderwijs te hebben. Het aandeel dat islamitisch onderwijs wenst en het kind (vrijwel) zeker naar de school van de voorkeur stuurt indien deze in de wijk komt, betreft 13,2 procent van de ouders uit Overvecht. Rekening houdend met de standaardfout (zoals uitgelegd in de bijlage) zal in werkelijkheid dit tussen 9,7 en 16,7 procent liggen. Op basis van deze percentages is te verwachten dat ongeveer 403 tot 688 kinderen uit Overvecht (vrijwel) zeker naar een islamitische basisschool kunnen gaan.

5. Samenvatting en conclusie

Stichting HIO heeft een directe meting laten uitvoeren in het voedingsgebied van een te stichten islamitische school. De resultaten ervan dienen ter onderbouwing van een aanvraag op het Plan van Scholen voor de wijk Overvecht in Utrecht.

Het onderzoek is in maart 2014 uitgevoerd. Het aantal kinderen in de leeftijdsgroep van 0- t/m 11-jarigen in Overvecht bedroeg eind februari 2014 in totaal 4.131, deze leven in 2.591 gezinnen. Alle ouders met kinderen tussen 0-11 jaar in het gebied is gevraagd aan te geven voor welke richting zij een voorkeur hebben. Zonder rappellering heeft ongeveer 15 procent de vragenlijst teruggestuurd. Dit aantal is voldoende om betrouwbare uitspraken over te doen.

Van de ouders van kinderen van 0-11 jaar in Utrecht-Overvecht heeft 11 procent een voorkeur voor islamitisch liberaal. Indien we uitsluitend naar islamitisch liberaal onderwijs zouden kijken, dan ligt het percentage ouders dat deze voorkeursrichting aangaf –rekeninghoudend met de standaardfout- tussen 7,8 en 14,2 procent. De voedingsbodem voor islamitisch liberaal onderwijs bedraagt daarmee tussen de 323 en 586 kinderen.
Daarnaast heeft 5 procent van de responderende ouders een voorkeur voor islamitisch orthodox onderwijs. Stichting HIO geeft aan dat ze voor beide voorkeursrichtingen open staan. In totaal heeft dus 16 procent van de respondenten een voorkeur voor islamitisch onderwijs.

Rekening houdend met de standaardfout die geldt bij de huidige respons (zoals uitgelegd in de bijlage), zal in werkelijkheid het percentage ouders van 0-11-jarigen uit Overvecht dat islamitisch onderwijs wilt, tussen 12,3 en 19,7 procent liggen. Volgens de uitslag van deze enquête betekent dit dat in Overvecht de voedingsbodem voor islamitisch onderwijs tussen de 507 en 815 kinderen bedraagt.

Van de ouders uit Overvecht die een voorkeur hebben voor islamitisch onderwijs geeft 80 procent van deze ouders in de vragenlijst aan dat hun kind (vrijwel) zeker naar een islamitische school in de wijk zal gaan.
Ten opzichte van de gehele steekproef heeft 13,2 procent van de ouders uit Overvecht aangegeven een voorkeur voor islamitisch onderwijs te hebben *en* aangegeven dat het kind (vrijwel) zeker naar een islamitische school stuurt indien deze in de wijk komt. Rekening houdend met de standaardfout zal dit aandeel in werkelijkheid tussen 9,7 en 16,7 procent liggen.

Dit betekent dat ten opzichte van totaal aantal kinderen in Utrecht Overvecht en op basis van de vragenlijst ongeveer 403 tot 688 kinderen (vrijwel) zeker naar een islamitische basisschool kunnen gaan. Dit aantal ligt dan ruim boven de stichtingsnorm van 310 leerlingen die voor de gemeente Utrecht geldt.

Bijlage 1

In onderstaande tabel staan voor de wijk Overvecht de standaardfouten die behoren bij bepaalde uitkomsten. De standaardfouten zijn berekend met de formule:

$$\Phi = \sqrt{\left(\frac{p.q}{n-1} * \frac{N-n}{N}\right)}$$

Waarin:
Φ: geschatte standaardfout
p: fractie (in %) van respondenten met een bepaalde uitkomst
q: 100-p
N: populatie-omvang
n: aantal respondenten

Gegeven een bepaalde uitkomst ligt met een zekerheid van 95 procent het werkelijke percentage tussen: het gevonden percentage + of - 2 keer de standaardfout. Als voorbeeld: in Overvecht is bij ouders van 0-11-jarigen de voorkeur voor openbaar onderwijs 37,0 procent. In werkelijkheid zal het percentage liggen tussen (37,0 – 4,92) en (37,0 + 4,92) of wel tussen 32,08 en 41,92.

In dit onderzoek geeft 16 procent van de ouders uit Overvecht aan dat ze een voorkeur voor islamitisch onderwijs hebben. Rekening houdend met de standaardfout zal in werkelijkheid het percentage ouders van 0-11-jarigen uit Overvecht dat islamitisch onderwijs wilt, tussen 12,26 en 19,74 procent liggen.

*Tabel a – Standaardfouten * 2 voor gevonden percentages voor 0-11-jarigen voor de wijk Overvecht*

Standaardfouten Overvecht									
gevonden percentage	10	20	30	40	50	60	70	80	90
Standaardfout	3,06	4,08	4,67	4,99	5,10	4,99	4,67	4,08	3,06

RAAD 17 JUL 2014
z.h.o. cfm gewijzigd

Gemeente Utrecht

voorstel aan de raad

Opgesteld door	Utrechtse Vastgoed Organisatie
Kenmerk	14.033568
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014-60

Plan van scholen basisonderwijs 2015-2018

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 De aanvraag van de Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs in de wijk Overvecht niet op het nemen in het Plan van Scholen basisonderwijs 2015-2018.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie

Toezeggingen wethouder:

De wethouder gaat in overleg met het ministerie nog een juridische toets uitvoeren ten aanzien van de nu gehanteerde weigeringsgrond en komt daar via een verbetering van het raadsvoorstel vóór 17 juli op terug.

Status: B

Gemeente Utrecht

Bijlages
Voorstel: Voorstel_899
Bijlage: aanvraag islamitische basisschool (HIO)
Bijlage: Brief - aanvullende gegevens 31 maart 2014
Bijlage: Rapport schoolstichting Islamitisch onderwijs
Bijlage: Verlangd basisonderwijs in de wijk Overvecht - rapportage

Eerdere besluitvorming

Uitvoering
Na vaststelling door de gemeenteraad zal het Plan van Scholen basisonderwijs 2015-2018 toegezonden worden aan het Ministerie van Onderwijs, cultuur en Wetenschappen.

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Utrechtse Vastgoed Organisatie
Kenmerk	14.033568
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014-60

Plan van scholen basisonderwijs 2015-2018

Besluit

1 De aanvraag van de Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs in de wijk Overvecht niet op het nemen in het Plan van Scholen basisonderwijs 2015-2018.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

De bekostiging door het Rijk van een nieuwe basisschool kan slechts aanvangen wanneer deze school is opgenomen in een door de gemeente vastgesteld plan van scholen. Dit plan is een overzicht van nieuwe basisscholen die per 1 augustus van het volgend jaar (in dit geval 2015) in aanmerking willen komen voor bekostiging. Een verzoek om opneming in het plan moet voor 1 februari van het jaar van vaststelling van het plan bij de gemeenteraad worden ingediend.
Het huidige plan van scholen basisonderwijs dient vóór 1 augustus 2014 vastgesteld te worden door de gemeenteraad op grond van de Wet op het primair onderwijs (artikel 74 Wet).
Dit plan betreft drie schooljaren en vermeldt in elk geval welke nieuwe scholen voor basisonderwijs bij aanvang van het 1e schooljaar -1 augustus 2015- voor bekostiging in aanmerking wensen te komen.

Een verzoek om opneming van het plan gaat vergezeld van de beschrijving van het voedingsgebied, de aanduiding van de plaats in de gemeente waar het onderwijs moet worden gegeven en een prognose van het te verwachten aantal leerlingen (stichtingsprognose). Op basis van een stichtingsprognose moet aannemelijk gemaakt worden dat de nieuw te stichten scholen binnen vijf jaar vanaf de voorgestelde datum van ingang van bekostiging en gedurende tenminste vijftien jaar daarna zullen worden bezocht door het wettelijk vereiste aantal leerlingen. De stichtingsnorm voor basisscholen in Utrecht is 310 leerlingen.

Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs heeft voor 1 februari 2014 een verzoek ingediend voor het plan van scholen voor deelgebied bestaande stad, wijk Overvecht.

Beslispunt

1 De aanvraag van de Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs in de wijk Overvecht niet op het nemen in het Plan van Scholen basisonderwijs 2015-2018.

Argumenten

1.1 <u>De Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs heeft een aanvraag ingediend voor 1 februari 2014</u>
Een verzoek tot opneming in het plan van scholen moet voor 1 februari van het jaar van de vaststelling van het plan bij de gemeenteraad worden ingediend. De aanvraag van de Stichting hoogwaardig Islamitisch Onderwijs voor een nieuwe islamitische basisschool voldoet aan deze gestelde eis.

1.2 <u>Op basis van de stichtingsprognose voldoet de Islamitische school van Stichting Hoogwaardig Islamtisch Onderwijs niet aan de stichtingsnorm</u>
In de gemeente Utrecht zijn al twee Islamitische basisscholen aanwezig, namelijk Aboe Da 'oed en Al Hambra. Het is dus mogelijk een prognose te maken op basis van het huidige belangstellingspercentage voor Islamitisch onderwijs. Als al (Islamitisch) onderwijs wordt gegeven in de gemeente dan is de indirecte meting (de prognose) bepalend. Volgens de prognose blijkt er geen plaats te zijn voor een derde Islamitische school. Op basis van de prognose wordt de stichtingsnorm van 310 leerlingen in de gehele prognoseperiode niet gehaald.
Afwijking van de indirecte meting is alleen mogelijk indien de stichting goede argumenten heeft dat deze meting niet klopt. In de rapportage 'Verlangd basisonderwijs in de wijk Overvecht gemeente Utrecht' is de argumentatie niet of in onvoldoende mate weergegeven.

Op basis van de prognose voldoet de nieuwe Islamitische school van Stichting Hoogwaardig Onderwijs, die de 3e Islamitische school in Utrecht, zou willen worden, niet aan de stichtingsnorm en voldoet de aanvraag niet aan de door het Ministerie gestelde criteria voor

toekenning van de bekostiging.
Daarom wordt voorgesteld om de nieuwe Islamitische school van Stichting Hoogwaardig Islamitisch Onderwijs niet op het Plan van Scholen basisonderwijs 2015-2018 te plaatsen.

1.3

voorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14044143
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 61
Geheim	Nee

Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Hoek Sint Jacobsstraat Lange Viestraat, Binnenstad

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 de zienswijzen tegen het (ontwerp)bestemmingsplan conform het gewijzigde vaststellingsrapport ongegrond te verklaren voor zover zij geen aanleiding vormen om het plan te wijzigen en het rapport tot integraal onderdeel van het vaststellingsbesluit te verklaren.

2 het bestemmingsplan Hoek St Jacobsstraat - Lange Viestraat, Binnenstad, zoals vastgelegd in het GML-bestand (NL.IMRO.0344.BPSTJACOBLANGEVIE-0402), gewijzigd vast te stellen met in achtneming van het gewijzigde vaststellingsrapport.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.R. Schurink Mr. J.H.C. van Zanen

Conclusie commissie
Status: B

Bijlages
Voorstel: Voorstel_1453
Bijlage: Context
Bijlage: Uitspraak Raad van State
Bijlage: Tussenuitspraak Raad van State
Bijlage: Verbeelding bestemmingsplan
Bijlage: Toelichting bestemmingsplan
Bijlage: Regels bestemmingsplan
Bijlage: Link bestemmingsplan inclusief bijlagen

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Gemeente Utrecht

Raadsbesluit

Opgesteld door	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling
Kenmerk	14044143
Vergadering	Gemeenteraad
Vergaderdatum	17 juli 2014
Jaargang en nummer	2014 61

Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Hoek Sint Jacobsstraat Lange Viestraat, Binnenstad

Besluit

1 de zienswijzen tegen het (ontwerp)bestemmingsplan conform het gewijzigde vaststellingsrapport ongegrond te verklaren voor zover zij geen aanleiding vormen om het plan te wijzigen en het rapport tot integraal onderdeel van het vaststellingsbesluit te verklaren.

2 het bestemmingsplan Hoek St Jacobsstraat - Lange Viestraat, Binnenstad, zoals vastgelegd in het GML-bestand (NL.IMRO.0344.BPSTJACOBLANGEVIE-0402), gewijzigd vast te stellen met in achtneming van het gewijzigde vaststellingsrapport.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op 17 juli 2014,

De griffier,

Drs. A.A.H. Smits

De burgemeester,

Mr. J.H.C. van Zanen

Gemeente Utrecht

Context

Zie aparte bijlage.

Beslispunt

1 de zienswijzen tegen het (ontwerp)bestemmingsplan conform het gewijzigde vaststellingsrapport ongegrond te verklaren voor zover zij geen aanleiding vormen om het plan te wijzigen en het rapport tot integraal onderdeel van het vaststellingsbesluit te verklaren.

Argumenten

1.1 Het bestemmingsplan is naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State gewijzigd waardoor ook de beantwoording van een aantal zienswijzen is gewijzigd.
Het bestemmingsplan is op een aantal punten gewijzigd naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State van 18 juni 2014. Dit heeft tot gevolg dat ook in het vaststellingsrapport op een aantal punten is gewijzigd.

Beslispunt

2 het bestemmingsplan Hoek St Jacobsstraat - Lange Viestraat, Binnenstad, zoals vastgelegd in het GML-bestand (NL.IMRO.0344.BPSTJACOBLANGEVIE-0402), gewijzigd vast te stellen met in achtneming van het gewijzigde vaststellingsrapport.

Argumenten

2.1 Door de wijzigingen die zijn aangebracht in het bestemmingsplan wordt tegemoet gekomen aan de uitspraak van de Raad van State op het onderdeel parkeren en de inperking van functiemogelijkheden.
Het bestemmingsplan bevat een gewijzigde onderbouwing van het aantal benodigde parkeerplaatsen zowel voor de auto als voor de fiets. Met de nu opgenomen wijzigingen ontstaat een duurzame en structurele parkeeroplossing.

Kanttekeningen

2.1 Het is aan La Vie om te bezien op welke manier een vervoersmanagementplan wordt opgesteld waarin voor circa 37 parkeerplaatsen voor personeel ruimte wordt gezocht in parkeervoorzieningen dan wel andere oplossingen (fiets/OV) worden aangedragen.

2.2 Voor de 12 extra parkeerplaatsen die nodig zijn op de drukste momenten van de week zijn contacten gelegd tussen La Vie en de ontwikkelaar van Noorderlicht.
De parkeerplaatsen worden voor een minimale periode van 10 jaar vastgelegd. De benodigde ruimte is daarmee duurzaam en structureel aanwezig in de parkeervoorziening daar en partijen zullen de oplossing schriftelijk bevestigen aan de gemeente vóór 17 juli 2014.
Indien La Vie de overeenkomst na 10 jaar wil opzeggen dient la Vie daarvoor vooraf toestemming te verkrijgen het college.

Context

Het plangebied ligt in de binnenstad en wordt omsloten door bebouwing aan de Oudegracht, de Lange Viestraat, Sint Jacobsstraat en de Rozenstraat.

Op 18 juni 2014 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) einduitspraak gedaan over de herontwikkeling van het La Viegebouw aan de St Jacobsstraat/Lange Viestraat. Na een tussenuitspraak van de Afdeling van 18 december 2013 zijn bij de einduitspraak de volgende gemeentelijke besluiten vernietigd:

- Het raadsbesluit van 29 november 2012 tot vaststelling van het bestemmingsplan “Hoek Sint Jacobsstraat - Lange Viestraat, Binnenstad”
- Het collegebesluit van 4 december 2012 waarbij een omgevingsvergunning is verleend voor het in- en uitwendig veranderen en vergroten van het winkelcentrum La Vie, de parkeergarage en kantoren en het slopen van een loopbrug.

De einduitspraak kent drie vernietigingsgronden; één zorgvuldigheids- en twee motiveringsgebreken die alle drie te maken hebben met de motivering van de te realiseren 19 extra parkeerplaatsen in verhouding tot de uitbreiding van de winkel- en kantoorfunctie:

1. zorgvuldigheid: Het bestemmingsplan kende geen maximering van de toegelaten functies kantoren en detailhandel, terwijl voor detailhandel een hogere parkeernorm dan voor een kantoorfunctie geldt. Hierdoor was- ondanks dat dit niet werd beoogd – niet uitgesloten dat binnen de planperiode meer detailhandel zou worden gerealiseerd.
2. motivering: Op grond van de Nota Stallen en Parkeren is weliswaar maatwerk mogelijk om met toepassing van maatwerk af te wijken van de parkeernormen, maar onvoldoende was gemotiveerd waarom het toepassen van een correctiefactor in dit geval was gerechtvaardigd.
3. motivering: Volgens de Nota Stallen en Parkeren kan voor de opvang van de parkeervraag gebruik worden gemaakt van structureel en duurzaam beschikbare plaatsen elders. In dit geval was onvoldoende inzichtelijk gemaakt dat de Paardenveldgarage structureel en duurzaam beschikt over een restcapaciteit voor de benodigde parkeervraag.

Door de vernietiging bestaan, juridisch gezien, de bovengenoemde besluiten niet meer en blijft alleen het ontwerpbestemmingsplan en de bouwaanvraag, althans de ontwerpomgevingsvergunning over. De ontwerpbesluiten kunnen opnieuw worden vastgesteld door de raad (bestemmingsplan) en het college (omgevingsvergunning).

De drie gebreken zijn op te lossen. Om aan de door de Raad van State benoemde zorgvuldigheids- en motiveringsgebreken tegemoet te komen is ten eerste een inperking van de in het ontwerpbestemmingsplan toegestane functies nodig. Daarnaast

is het nodig om het recente parkeerbeleid zoals beschreven in de Nota Stallen en Parkeren 2013 beter toe te passen en te motiveren.
Ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan is nu met het gewijzigde vaststellingsrapport voorgesteld de planregels aan te passen (toevoeging maximale planologische mogelijkheden) alsmede de toelichting op een aantal onderdelen aan te passen en te actualiseren. Hiermee wordt aan een aantal zienswijzen alsnog tegemoet gekomen. Ook is inzichtelijk gemaakt dat er in de directe omgeving van het La Vie-gebouw voldoende restcapaciteit duurzaam en structureel beschikbaar is om te voorzien in de parkeerbehoefte van de ontwikkeling dan wel dat op andere wijze kan worden voorzien in een motivering ter afwijking van de gemeentelijke parkeernorm. Voor de verantwoording van het parkeren wordt verwezen naar paragraaf 4.2 van de toelichting van het bestemmingsplan.

Omdat de voorgestelde wijzigingen plaatsvinden naar aanleiding van de ingediende zienswijzen, er geen verruiming maar juist een beperking ten opzichte van de gebruiksmogelijkheden van het ontwerpbestemmingsplan plaatsvindt, de aard noch de opzet van de ontwikkeling wijzigt en er geen sprake is van andere uitgangspunten, is geen volledig hernieuwde bestemmingsplanprocedure nodig en kan dus worden teruggevallen op de eerdere ontwerpbesluiten.

Coördinatieregeling
Artikel 3.30 e.v. van de Wet ruimtelijke ordening en de Coördinatieverordening maken het mogelijk dat diverse procedures die met elkaar samenhangen in één procedure worden doorlopen. Dit betekent dat de procedures voor het bestemmingsplan en voor de vergunningen tot één procedure worden gecombineerd en dat de voorbereiding en bekendmaking, waaronder het ter visie leggen van de plannen, tegelijkertijd plaatsvindt.
Op grond van de coördinatieverordening is naast de wijziging van het bestemmingsplan de volgende vergunning gecoördineerd behandeld:

- de (ontwerp)omgevingsvergunning ((HZ_WABO-11-07269)) voor het in- en uitwendig veranderen en vergroten van het winkelcentrum La Vie, de parkeergarage en kantoren en het slopen van een loopbrug.

201300506/3/R2.
Datum uitspraak: 18 juni 2014

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak in het geding tussen:

1. de stichting Stichting Wijk C Komitee, gevestigd te Utrecht,
2. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Hoog Catharijne B.V., gevestigd te Utrecht, en andere,
appellanten,

en

1. de raad van de gemeente Utrecht,
2. het college van burgemeester en wethouders van Utrecht,
verweerders.

Procesverloop

Bij besluit van 29 november 2012 heeft de raad het bestemmingsplan "Hoek Sint Jacobsstraat-Lange Viestraat, Binnenstad" (hierna: het plan) vastgesteld.

Bij besluit van 4 december 2012 heeft het college een omgevingsvergunning verleend voor het in- en uitwendig veranderen en vergroten van het winkelcentrum La Vie, de parkeergarage en kantoren en het slopen van een loopbrug (hierna: de omgevingsvergunning).

De raad heeft besloten voornoemde besluiten gecoördineerd voor te bereiden en bekend te maken, zoals bedoeld in artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: de Wro).

Tegen voormelde besluiten hebben onder meer Stichting Wijk C Komitee en Hoog Catharijne B.V. en andere beroep ingesteld.

Het college en de raad hebben een gezamenlijk verweerschrift ingediend.

De stichting Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek heeft een schriftelijke uiteenzetting ingediend.

Stichting Wijk C Komitee heeft een nader stuk ingediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 24 juli 2013, waar Stichting Wijk C Komitee, vertegenwoordigd door drs. C. van Oosten, Hoog Catharijne B.V. en andere, vertegenwoordigd door mr. M.Y.C.L. de Wit, advocaat te Rotterdam, en ir. J.P.J.G. Spierts, de raad en het college, vertegenwoordigd door mr. T. Brouwer en K. Ulrich, werkzaam bij de gemeente, zijn verschenen. Voorts is ter zitting als partij gehoord de stichting Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek, vertegenwoordigd door mr. A.R. Klijn, advocaat te Amsterdam, mr. B.A.J. Haagen, G. de Vries, S. Stienstra, ing. R.H.M. Liefting en ing. P.A.G. van der Vleuten.

Bij tussenuitspraak van 18 december 2013, in zaak nr. 201300506/1/R2, heeft de Afdeling de raad opgedragen om binnen 12 weken na de verzending van deze tussenuitspraak het daarin omschreven gebrek in het besluit van 29 november 2012 te herstellen, alsmede te bezien in hoeverre dit gevolgen heeft voor de op 4 december 2012 verleende omgevingsvergunning. De tussenuitspraak is aangehecht.

Bij brief van 29 januari 2014 heeft de raad het besluit van 29 november 2012 waarbij het plan is vastgesteld, nader gemotiveerd en aangegeven in hoeverre dit gevolgen heeft voor het besluit van 4 december 2012, waarbij de omgevingsvergunning is verleend.

Daartoe in de gelegenheid gesteld hebben Stichting Wijk C Komitee, Hoog Catharijne B.V. en andere en Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek een zienswijze naar voren gebracht over de wijze waarop het gebrek is hersteld.

De Afdeling heeft de zaak op een tweede zitting behandeld op 8 april 2014, waar Stichting Wijk C Komitee, vertegenwoordigd door drs. C. van Oosten, B. Neijssen en T. Zorn, Hoog Catharijne B.V. en andere, vertegenwoordigd door mr. M.Y.C.L. de Wit, advocaat te Rotterdam, en ir. E. Bos, de raad en het college, vertegenwoordigd door mr. T. Brouwer en K. Ulrich, werkzaam bij de gemeente, zijn verschenen.
Voorts is ter zitting als partij gehoord de stichting Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek, vertegenwoordigd door mr. A.R. Klijn, advocaat te Amsterdam, en ir. S. Stienstra.

Overwegingen

Toetsingskader en planbeschrijving

1. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan heeft de raad beleidsvrijheid om bestemmingen aan te wijzen en regels te geven die de raad uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig acht. De Afdeling toetst deze beslissing terughoudend. Dit betekent dat de Afdeling aan de hand van de beroepsgronden beoordeelt of aanleiding bestaat voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Voorts beoordeelt de Afdeling aan de hand van de beroepsgronden of het bestreden besluit anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht.

2. Het plan voorziet in de uitbreiding en modernisering van De Bijenkorf op de hoek van de Sint Jacobsstraat en de Lange Viestraat te Utrecht.

Tussenuitspraak

3. Bij de tussenuitspraak heeft de Afdeling de raad opgedragen om het besluit van 29 november 2012 tot vaststelling van het plan te herstellen door met inachtneming van hetgeen in de tussenuitspraak is overwogen onder 22 en 23 alsnog te motiveren hoe de in het plan voorziene uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen met 19 zich verhoudt tot het gemeentelijke parkeerbeleid zoals vervat in de "Nota stallen en parkeren", vastgesteld op 28 maart 2013, dan wel indien daartoe aanleiding bestaat, het besluit te wijzigen. Voorts is overwogen dat ingeval het plan op dit onderdeel gewijzigd wordt vastgesteld, de raad eveneens dient te bezien in hoeverre de uitkomsten van de luchtkwaliteit- en geluidonderzoeken zoals die thans aan het plan ten grondslag zijn gelegd, tevens kunnen dienen ter onderbouwing van het gewijzigd vastgestelde plan. Tot slot is met het oog op artikel 3.30 van de Wro waaraan toepassing is gegeven, de raad opgedragen te bezien in hoeverre dit gevolgen heeft voor de verleende omgevingsvergunning.

Nadere motivering

4. In de brief van 29 januari 2014 heeft de raad naar aanleiding van de tussenuitspraak het besluit van 29 november 2012, waarbij het bestemmingsplan is vastgesteld, nader gemotiveerd. De raad wijst erop dat in de "Nota stallen en parkeren" de minimumnormen voor autoparkeerplaatsen in het centrum en aan de randen van het centrum zijn verlaagd met 25% ten opzichte van de CROW-parkeerkencijfers om de economische vitaliteit, leefbaarheid en bereikbaarheid van de stad te vergroten. Daartoe wordt onder meer de aanleg en het gebruik van P+R voorzieningen geconcentreerd en gestimuleerd om een goed alternatief te bieden voor parkeren in de stad. Daarnaast is in de "Nota stallen en parkeren" voorzien in de mogelijkheid om - onder meer - in het centrumgebied in concrete gevallen maatwerk toe te passen. Volgens de raad bestaat daartoe in dit geval aanleiding omdat het gebouw La Vie in het kernwinkelgebied ligt, aan de Lange Viestraat (hoofdingang), die niet voor het autoverkeer bereikbaar is, het plangebied op zeer korte afstand ligt van openbaar vervoersvoorzieningen, een grotere uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen in de parkeergarage op fysieke, technische en ruimtelijke bezwaren stuit en op korte afstand van het plangebied een openbare parkeergarage ligt met voldoende restcapaciteit. Onder verwijzing naar publicatie 317 van de CROW, kan volgens de raad in dit geval een correctiefactor 4 worden toegepast vanwege multi-/combinatiebezoek van winkels. Bezoekers van De Bijenkorf zullen, aldus de raad, veelal tevens andere winkels in de binnenstad bezoeken. Indien wordt uitgegaan van een totale uitbreiding van de bebouwing met 5.521 m2, dan geldt volgens de raad op grond van de "Nota stallen en parkeren" een parkeereis van in totaal 100 parkeerplaatsen. Met toepassing van een correctiefactor 4 resulteert dit in een parkeereis van 25 plaatsen, waarvan 19 parkeerplaatsen beschikbaar zullen zijn in de parkeergarage van De Bijenkorf. Voor de overige parkeerplaatsen kan structureel en duurzaam gebruik worden gemaakt van de restcapaciteit die beschikbaar is in de parkeergarage Paardenveld, waar blijkens uitdraaien uit het zogenoemde PRIS-systeem op drukke momenten nog 134 parkeerplaatsen beschikbaar zijn, aldus de raad. Ook indien geen correctiefactor 4 wordt toegepast, biedt deze parkeergarage volgens de raad voldoende ruimte om aan de parkeereis van 100 plaatsen te kunnen voldoen.

De raad ziet gelet hierop geen aanleiding om te twijfelen aan de juistheid en de uitkomsten van de geluid- en luchtkwaliteitonderzoeken die aan het plan ten grondslag zijn gelegd. In dat verband wijst de raad erop dat de gevolgen vanwege het benutten van de restcapaciteit in de parkeergarage Paardenveld niet behoeven te worden onderzocht nu bij de bouw van deze parkeergarage reeds rekening is gehouden met de akoestische effecten bij volledige benutting ervan. Wat betreft het luchtkwaliteitonderzoek stelt de raad dat reeds is uitgegaan van de bouw van een geheel nieuwe parkeergarage en de daarbij behorende verkeersaantrekkende werking.

De raad stelt tot slot dat nu een wijziging van het plan niet noodzakelijk is, evenmin aanleiding bestaat de eventuele gevolgen voor de verleende omgevingsvergunning opnieuw te beoordelen.

5. Stichting Wijk C Komitee heeft naar voren gebracht dat niet is gebleken dat het college bevoegd was de brief van 29 januari 2014 mede namens de raad op te stellen terwijl evenmin is gebleken dat de raad heeft ingestemd met de nadere motivering.

Voorts voert zij aan dat in deze brief een aantal onjuistheden is vermeld wat de weergave van het gemeentelijke parkeerbeleid betreft. Stichting Wijk C Komitee betwist dat is gekozen voor een autoluwe binnenstad, dat het gemeentelijke parkeerbeleid door middel van tarifering kan worden beïnvloed en dat uit de "Nota stallen en parkeren" volgt dat het gebruik van P+R voorzieningen aanleiding is geweest voor de verlaging van de gemeentelijke parkeernorm met 25%. Voorts noopt het

nieuwe parkeerbeleid volgens Stichting Wijk C Komitee ertoe dat een openbare fietsenstalling voor circa 150 fietsen dient te worden gerealiseerd, hetgeen niet in het plan is opgenomen.

Verder heeft Stichting Wijk C Komitee naar voren gebracht dat de raad voor de toepassing van de correctiefactor ten onrechte verwijst naar publicatie 317 van de CROW, nu deze correctiefactor hierin niet is vermeld. Publicatie 256 van de CROW, waarin deze correctiefactor wel is vermeld, heeft betrekking op woon- en werkgebieden waarvoor beduidend andere parkeerkencijfers gelden, aldus Stichting Wijk C Komitee. Nu de raad evenwel is aangesloten bij publicatie 317 had hij ten aanzien van de verkeersgeneratie moeten uitgaan van de oppervlakte waarmee De Bijenkorf wordt uitgebreid.

Stichting Wijk C Komitee is voorts van mening dat in de parkeergarage Paardenveld op drukke momenten onvoldoende parkeerplaatsen beschikbaar zijn. Volgens haar bevat de onderbouwing van de raad in dit verband onjuistheden en is niet verzekerd dat elders en binnen loopafstand structureel en duurzaam parkeerplaatsen beschikbaar zijn zoals op grond van de Nota stallen en parkeren wordt vereist.

Ook had het luchtkwaliteitonderzoek volgens Stichting Wijk C Komitee moeten worden geactualiseerd nu het huidige onderzoek is gebaseerd op een verouderd rekenmodel. In dat verband stelt zij tevens dat inmiddels een nieuw verkeersmodel in gebruik is waaruit blijkt dat de huidige prognose wat de verkeersintensiteit betreft bijgesteld moet worden met 15%.

Tot slot heeft Stichting Wijk C Komitee naar voren gebracht dat in de tussenuitspraak ten onrechte is vermeld dat het wegdektype verandert, terwijl bedoeld is te betogen dat het wegtype verandert.

6. Hoog Catharijne B.V. en andere hebben naar aanleiding van de brief van de raad van 29 januari 2014 naar voren gebracht dat de raad bij de vaststelling van het plan noch in de nadere motivering is uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden. Hetgeen op grond van het bouwplan mogelijk is betreft volgens Hoog Catharijne B.V. en andere geen representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden.

Voorts hebben Hoog Catharijne B.V. en andere naar voren gebracht dat artikel 8, onder c, aanhef en onderdeel 4, van de planregels, in strijd is met artikel 9, lid 2, van de Woningwet, zodat het plan wat het aspect parkeren betreft dient te worden getoetst aan de normen in de bouwverordening. Volgens Hoog Catharijne B.V. en andere is het plan ten onrechte niet getoetst aan artikel 2.5.30, lid 5, van de bouwverordening en is het plan overigens ook in strijd met dit artikel.

Onder verwijzing naar het rapport van Spark van 26 februari 2014, brengen Hoog Catharijne B.V. en andere voorts naar voren dat de door de raad aangevoerde redenen om van de gemeentelijke parkeernormen af te wijken onvoldoende zwaarwegend zijn en dat niet is verzekerd dat in de Paardenveldgarage dan wel elders structureel en duurzaam 81 parkeerplaatsen beschikbaar zijn. Ook is volgens Hoog Catharijne B.V. en andere ten onrechte een correctiefactor 4 toegepast op het aantal berekende parkeerplaatsen. Volgens hen is in de "Nota stallen en parkeren" reeds rekening gehouden met de ligging van het plangebied in de centrumzone en is deze correctiefactor ook gebaseerd op een onjuiste uitleg en overigens reeds vervallen publicatie van de CROW.

7. Ten aanzien van de zienswijze van Stichting Wijk C Komitee dat niet is gebleken dat het college bevoegd was de brief van 29 januari 2014 mede namens de raad op te stellen terwijl evenmin is gebleken dat de raad heeft ingestemd met de nadere motivering, overweegt de Afdeling dat zowel de raad als het college van burgemeester en wethouders verweerder zijn in de onderhavige procedure en dat de brief van 29 januari 2014 door beide is ondertekend. Gelet hierop ziet de Afdeling geen

aanleiding voor het oordeel dat de brief van 29 januari 2014 niet aan de raad zou zijn voorgelegd, noch dat hij daarmee niet zou hebben ingestemd.

8. Voor zover Stichting Wijk C Komitee in haar zienswijze naar aanleiding van de brief van de raad van 29 januari 2014 naar voren heeft gebracht dat in de tussenuitspraak van 18 december 2013 ten onrechte is vermeld dat het wegdektype is veranderd, terwijl bedoeld is te betogen dat het wegtype is veranderd, wordt overwogen dat Stichting Wijk C Komitee zich hiermee keert tegen overwegingen van de tussenuitspraak. Onder verwijzing naar de uitspraak van 15 augustus 2012 in zaak nr. 201009068/1/A2 overweegt de Afdeling dat zij behoudens zeer uitzonderlijke gevallen niet kan terugkomen van een in de tussenuitspraak gegeven oordeel. Een zeer uitzonderlijk geval is hier niet aan de orde, zodat van het in de tussenuitspraak gegeven oordeel moet worden uitgegaan.

9. Ten aanzien van de door Stichting Wijk C Komitee gestelde onjuistheden in de brief van de raad van 29 januari 2014 met betrekking tot de weergave van het beleid in de "Nota stallen en parkeren", overweegt de Afdeling dat, daargelaten de juistheid van deze betogen, dit niet kan leiden tot vernietiging van de bestreden besluiten. Dit betoog heeft betrekking op de uitgangspunten van het beleid in de "Nota stallen en parkeren" en niet op de toepassing ervan in het onderhavige geval, waartoe de opdracht in de uitspraak van de Afdeling van 18 december 2013 strekt. Het voorgaande geldt eveneens voor het betoog van Stichting Wijk C Komitee dat het nieuwe parkeerbeleid noopt tot de aanleg van 150 fietsparkeerplaatsen.

10. Hoog Catharijne B.V. en andere betogen tevergeefs dat artikel 8, onder c, aanhef en onderdeel 4, van de planregels in strijd is met het bepaalde in artikel 9, tweede lid, van de Woningwet. In artikel 9, tweede lid, van de Woningwet is bepaald dat de voorschriften van de bouwverordening van toepassing blijven indien het desbetreffende bestemmingsplan geen voorschriften bevat, die hetzelfde onderwerp regelen, tenzij het desbetreffende bestemmingsplan anders bepaalt. In artikel 8, onder c, aanhef en onderdeel 4, van de planregels, is bepaald dat de regels van de bouwverordening ten aanzien van onderwerpen van stedenbouwkundige aard overeenkomstig het gestelde in artikel 9, tweede lid, van de Woningwet buiten toepassing blijven behoudens ten aanzien van de parkeergelegenheid en laad- en losmogelijkheden, met dien verstande dat dit niet geldt voor een omgevingsvergunning voor de uitbreiding van het hoofdgebouw en de parkeergarage die tegelijkertijd met dit bestemmingsplan ter inzage heeft gelegen. Voor de onderhavige omgevingsvergunning voor het bouwen is in het plan derhalve uitdrukkelijk bepaald dat de regels in de bouwverordening ten aanzien van de parkeergelegenheid niet van toepassing zijn. Gelet hierop faalt ook het betoog van Hoog Catharijne B.V. en andere dat de omgevingsvergunning wat betreft het aspect parkeren ten onrechte niet is getoetst aan het bepaalde in artikel 2.5.30, van de bouwverordening, zoals die luidde ten tijde van belang.

11. In de plantoelichting is vermeld dat het aantal extra parkeerplaatsen dat noodzakelijk is, wordt bepaald op basis van de uitbreiding van het bruto vloeroppervlak van de detailhandels- en kantoorfunctie. Bij de berekening van het aantal parkeerplaatsen is uitgegaan van de toevoeging van 4600 m2 hoofdwinkelgebied en 450 m2 kantooroppervlak. Naar het oordeel van de Afdeling is de raad hierbij evenwel ten onrechte niet uitgegaan van hetgeen op grond van het plan maximaal aan gebruiksmogelijkheden is toegestaan. Hiertoe overweegt de Afdeling dat aan het gebouw de bestemming "Centrum" is toegekend en dat op grond van artikel 3, lid 3.1, van de planregels het gebruik van deze gronden voor detailhandel en kantoren is toegestaan. Het plan bevat geen maximering wat deze toegelaten functies betreft. Ter zitting heeft de raad erop gewezen dat wat de kantoorfunctie betreft een langlopend contract is afgesloten dat de planperiode overstijgt, zodat de oppervlakten voor detailhandel en kantoor waarvan is uitgegaan in de parkeerberekening, zijn te beschouwen als een representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden. Naar het

oordeel van de Afdeling biedt deze omstandigheid evenwel onvoldoende aanknopingspunten voor het oordeel dat is uitgesloten dat de maximale planologische mogelijkheden niet binnen de planperiode kunnen en zullen worden benut. Nu voor detailhandel een hogere parkeernorm geldt dan voor een kantoorfunctie, moet worden geoordeeld dat het plan in zoverre is vastgesteld in strijd met de bij het nemen van een besluit op grond van artikel 3:2 van de Awb te betrachten zorgvuldigheid.

12. In de "Nota stallen en parkeren" is onder meer het beleid met betrekking tot minimum parkeernormen voor auto's in Utrecht opgenomen. In bijlage 1 bij de Nota is vermeld dat de parkeernormen hun basis vinden in de parkeerkencijfers van de CROW. Ten opzichte van het huidige gemeentelijke parkeerbeleid zijn de parkeernormen in het centrum met circa 25% naar beneden bijgesteld, zo staat in de Nota, omdat in deze hoogstedelijke en centraalstedelijke gebieden het autobezit veel lager is dan het landelijk gemiddelde terwijl hier ook goed openbaar vervoer voor handen is. Voorts is in de "Nota stallen en parkeren" de mogelijkheid opgenomen om maatwerk toe te passen in bijzondere gebieden. Vermeld is dat in een centrumgebied soms maatwerk ten aanzien van de toepassing van parkeernormen nodig is, omdat vaak sprake is van bijzondere functies en beperkte ruimte. In bijlage 1 bij de "Nota stallen en parkeren" staat dat het toepassen van maatwerk mogelijk is indien wordt aangetoond dat op andere wijze binnen acceptabele loopafstand rond de ontwikkeling in de nodige parkeerruimte wordt voorzien. In dat verband dient te worden aangetoond dat deze alternatieve parkeerruimte structureel en duurzaam beschikbaar is op tijden dat het nodig is voor de parkeervraag van de ontwikkeling.

De raad heeft in de brief van 29 januari 2014 uiteengezet dat het plan in overeenstemming is met het beleid in de "Nota stallen en parkeren". Er bestaat volgens de raad in dit geval aanleiding om af te wijken van de in de "Nota stallen en parkeren" opgenomen parkeernormen. Onder verwijzing naar publicatie 317 van de CROW, kan volgens de raad een correctiefactor 4 worden toegepast op het berekende aantal parkeerplaatsen vanwege multi-/combinatiebezoek omdat bezoekers van De Bijenkorf veelal tevens een bezoek zullen brengen aan andere winkels in de binnenstad.

De Afdeling overweegt dat op grond van de "Nota stallen en parkeren" weliswaar de mogelijkheid bestaat om met toepassing van maatwerk af te wijken van de parkeernormen, maar acht onvoldoende gemotiveerd waarom in dit geval het toepassen van een correctiefactor 4 is gerechtvaardigd. Hiertoe wordt overwogen dat in publicatie 317 van de CROW deze correctiefactor niet wordt vermeld, zodat de raad ter motivering van de afwijking van zijn parkeernormen niet kan verwijzen naar deze publicatie. Dat bezoekers van De Bijenkorf tevens een bezoek zullen brengen aan andere winkels in de binnenstad en dat dit multi-/combinatiebezoek kan worden verdisconteerd door het toepassen van een correctiefactor 4 op de parkeernorm, acht de Afdeling op zichzelf evenmin afdoende gemotiveerd. Bij dit oordeel wordt betrokken dat de parkeernormen hun basis vinden in de parkeerkencijfers van de CROW, dat deze in de "Nota stallen en parkeren" voor het centrum met 25% naar beneden zijn bijgesteld voor de centrumzone, terwijl blijkens publicatie 317 van de CROW, waarnaar de raad verwijst, voor de verschillende functies eveneens reeds onderscheid is gemaakt tussen de mate van verstedelijking, variërend van niet stedelijk tot zeer sterk stedelijk gebied, waarvoor de parkeerkencijfers verschillen. Gelet op het vorenstaande is het plan dan ook vastgesteld in strijd met artikel 3:46 van de Awb nu een deugdelijke motivering voor de toepassing van een correctiefactor 4 ontbreekt.

13. In de brief van 29 januari 2014 staat dat indien de correctiefactor 4 niet wordt toegepast, dient te worden voorzien in de aanleg van 100 extra parkeerplaatsen, waarvan 19 parkeerplaatsen na uitbreiding van de parkeergarage in het plangebied beschikbaar zijn. Volgens de raad is in de nabijgelegen parkeergarage Paardenveld voldoende restcapaciteit om de overige parkeervraag van 81 plaatsen structureel op te kunnen vangen. Ter onderbouwing van deze stelling heeft de raad verwezen

naar een aantal grafieken waaruit blijkt dat de representatieve bezetting van de parkeergarage Paardenveld niet boven de 65% uitkomt. De parkeergarage heeft, aldus de raad, een restcapaciteit van 134 parkeerplaatsen. Ter zitting heeft de raad evenwel aangegeven dat in de bijgevoegde grafieken uit het zogenoemde PRIS-systeem een verkeerde parameter is aangevinkt waardoor de grafieken niet de totale bezettingsgraad op de verschillende meetmomenten weergeven. Hieruit volgt dat de stelling van de raad dat de bezetting van de parkeergarage Paardenveld niet boven de 65% uitkomt, niet kan worden onderbouwd door middel van deze grafieken. De raad heeft ter zitting naar voren gebracht dat de grafieken zo dienen te worden gelezen dat de parkeergarage bij een percentage van 65 vol zit. Volgens de raad is op drukke momenten geen parkeerruimte beschikbaar in de garage. Deze piekmomenten acht de raad evenwel niet maatgevend bij de beoordeling van de vraag of structureel en duurzaam de ten behoeve van het plan noodzakelijke parkeerplaatsen beschikbaar zijn. Daarvoor dient volgens de raad te worden uitgegaan van de reguliere winkeltijden, waarbij de zaterdagen niet dienen te worden meegerekend. Daargelaten de vraag wat als maatgevende bezetting van de parkeergarage dient te worden beschouwd, acht de Afdeling onvoldoende inzichtelijk gemaakt dat de parkeergarage Paardenveld structureel en duurzaam beschikt over een restcapaciteit van 81 parkeerplaatsen die kan worden benut ten behoeve van de parkeervraag van bezoekers van De Bijenkorf. De enkele verwijzing van de raad naar de bijgevoegde grafieken is hiertoe onvoldoende. Gelet hierop is het plan op dit punt eveneens vastgesteld in strijd met artikel 3:46 van de Awb.

Conclusie

14. In hetgeen Stichting Wijk C Komitee en Hoog Catharijne B.V. en andere hebben aangevoerd ziet de Afdeling aanleiding voor het oordeel dat het besluit van 29 november 2012, waarbij het bestemmingsplan is vastgesteld, is genomen in strijd met artikel 3:2 en 3:46 van de Awb. De beroepen zijn gegrond, zodat het bestreden besluit dient te worden vernietigd. De vraag in hoeverre de uitkomsten van de luchtkwaliteit- en geluidonderzoeken zoals die thans aan het plan ten grondslag zijn gelegd, kunnen dienen ter onderbouwing van het plan, behoeft gelet hierop geen bespreking.

Gelet op artikel 3.30, derde lid, van de Wro dient de door het college op 4 december 2012 verleende omgevingsvergunning voor het in- en uitwendig veranderen en vergroten van het winkelcentrum La Vie, de parkeergarage en kantoren en het slopen van een loopbrug - waarvoor het onderhavige bestemmingsplan het toetsingskader heeft gevormd - eveneens te worden vernietigd. Het beroep van Hoog Catharijne B.V. en andere voor zover gericht tegen het laatstgenoemde besluit is eveneens gegrond.

Uit oogpunt van rechtszekerheid en gelet op artikel 1.2.3 van het Besluit ruimtelijke ordening, ziet de Afdeling aanleiding de raad op te dragen het hierna in de beslissing nader aangeduide onderdeel van deze uitspraak binnen vier weken na verzending van de uitspraak te verwerken in het elektronisch vastgestelde plan dat te raadplegen is op de landelijke voorziening, www.ruimtelijkeplannen.nl.

Proceskosten

15. De raad dient op na te melden wijze tot vergoeding van de proceskosten te worden veroordeeld.

De Afdeling ziet aanleiding de door Stichting Wijk C Komitee gewenste vergoeding van de kosten van de door hen ingebrachte deskundigenrapporten in verband met de daaraan bestede uren, in samenhang bezien met de omvang van het rapport, te matigen. De Afdeling zal in de berekening van de vergoeding van de kosten voor de deskundigenrapporten uitgaan van 30 uren die aan het opstellen van de rapporten zijn besteed.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

I. verklaart de beroepen van de Stichting stichting Wijk C Komitee en de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Hoog Catharijne B.V. en andere gegrond;

II. vernietigt het besluit:

a. van de raad van de gemeente Utrecht van 29 november 2012 tot vaststelling van het bestemmingsplan "Hoek Sint Jacobsstraat-Lange Viestraat, Binnenstad";

b. van het college van burgemeester en wethouders van Utrecht van 4 december 2012 tot verlening van een omgevingsvergunning voor het in- en uitwendig veranderen en vergroten van het winkelcentrum La Vie, de parkeergarage en kantoren en het slopen van een loopbrug;

III. draagt de raad van de gemeente Utrecht op om binnen vier weken na verzending van deze uitspraak ervoor zorg te dragen dat de onder II. vernietigde onderdelen worden verwerkt in het elektronisch vastgestelde plan dat te raadplegen is op de landelijke voorziening, http://www.ruimtelijkeplannen.nl;

IV. veroordeelt de raad van de gemeente Utrecht tot vergoeding van bij Stichting Wijk C Komitee in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 3954,50 (zegge: negenendertighonderdvierenvijftig euro en vijftig cent), waarvan € 1704,50 is toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand;

veroordeelt de raad van de gemeente Utrecht tot vergoeding van bij Hoog Catharijne B.V. en andere in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 1704,50 (zegge: zeventienhonderdvier euro en vijftig cent), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand, met dien verstande dat betaling aan een van hen bevrijdend werkt ten opzichte van de andere;

V. gelast dat de raad van de gemeente Utrecht aan appellanten het door hen voor de behandeling van de beroepen betaalde griffierecht vergoedt, ten bedrage van:

a. € 310,00 (zegge: driehonderdtien euro) voor de stichting Stichting Wijk C Komitee;

b. € 310,00 (zegge: driehonderdtien euro) voor de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Hoog Catharijne B.V. en andere, met dien verstande dat betaling aan een van hen bevrijdend werkt ten opzichte van de andere;

Aldus vastgesteld door mr. Th.G. Drupsteen, voorzitter, en mr. M.W.L. Simons-Vinckx en mr. D.J.C. van den Broek, leden, in tegenwoordigheid van mr. C.C.V. Fenwick, ambtenaar van staat.

w.g. Drupsteen w.g. Fenwick
voorzitter ambtenaar van staat

Uitgesproken in het openbaar op 18 juni 2014

Raad van State

Afdeling bestuursrechtspraak

Gemeenteraad Utrecht
In: 19 DEC 2013 o.b.
RAAD
13.099321
Kopie aan:

Raad van de gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

Datum	Ons nummer	Uw kenmerk
18 december 2013	201300506/1/R2	REO 13.032979 mr. T. Brouwer

Onderwerp	Behandelend ambtenaar
Utrecht Bp Hoek Sint Jacobsstraat-Lange Viestraat, Binnenstad en aanverwant besluit	I.H.M. van de Sande 070-4264760

In de bovenvermelde zaak is een uitspraak gedaan. Een afschrift daarvan treft u hierbij aan.
De behandeling van de zaak is daarmee nog niet beëindigd. In de uitspraak kunt u lezen welke opdracht de Afdeling heeft verstrekt.
De verdere behandeling zal worden voortgezet onder het zaaknummer 201300506/3.

Hoogachtend,

de secretaris van de Raad van State,

mr. H.H.C. Visser

De administratie is op 27 december, 2 en 3 januari gesloten.

2464183(CA7)

Raad van State

201300506/1/R2.
Datum uitspraak: 18 december 2013

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak onderscheidenlijk tussenuitspraak met toepassing van artikel 46, zesde lid, van de Wet op de Raad van State in het geding tussen:

1. de stichting Stichting Wijk C Komitee, gevestigd te Utrecht,
2. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Hoog Catharijne B.V. en anderen, gevestigd te Utrecht,
3. H.J.M. van den Wittenboer en M.A. van 't Hooft, beiden wonend te Waardenburg, gemeente Neerijnen,

appellanten,

en

1. de raad van de gemeente Utrecht,
2. het college van burgemeester en wethouders van Utrecht,

verweerders.

Procesverloop

Bij besluit van 29 november 2012 heeft de raad het bestemmingsplan "Hoek Sint Jacobsstraat-Lange Viestraat, Binnenstad" (hierna: het plan) vastgesteld.

Bij besluit van 4 december 2012 heeft het college een omgevingsvergunning verleend voor het in- en uitwendig veranderen en vergroten van het winkelcentrum La Vie, de parkeergarage en kantoren en het slopen van een loopbrug (hierna: de omgevingsvergunning).

De raad heeft besloten voornoemde besluiten gecoördineerd voor te bereiden en bekend te maken, zoals bedoeld in artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: de Wro).

Tegen voormelde besluiten hebben Stichting Wijk C Komitee, Hoog Catharijne B.V. en anderen en Van den Wittenboer en Van 't Hooft beroep ingesteld.

Het college en de raad hebben een gezamenlijk verweerschrift ingediend.

De stichting Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek heeft een schriftelijke uiteenzetting ingediend.

Stichting Wijk C Komitee heeft een nader stuk ingediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 24 juli 2013, waar Stichting Wijk C Komitee, vertegenwoordigd door drs. C. van Oosten, Hoog Catharijne B.V. en anderen, vertegenwoordigd door mr. M.Y.C.L. de Wit en ir. J.P.J.G. Spierts, de raad en het college, vertegenwoordigd door mr. T. Brouwer en K. Ulrich, werkzaam bij de gemeente, zijn verschenen.
Voorts is ter zitting als partij gehoord de stichting Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek, vertegenwoordigd door mr. A.R. Klijn, advocaat te Amsterdam, mr. B.A.J. Haagen, G. de Vries, S. Stienstra, ing. R.H.M. Liefting en ing. P.A.G. van der Vleuten.

Overwegingen

Intrekking

1. Ter zitting hebben Hoog Catharijne B.V. en anderen het betoog dat het plan niet financieel uitvoerbaar is ingetrokken.

Toetsingskader en planbeschrijving

2. Ingevolge artikel 46, zesde lid, van de Wet op de Raad van State, zoals dit luidde ten tijde van belang en voor zover hier van belang, kan de Afdeling het bestuursorgaan opdragen een gebrek in het bestreden besluit te herstellen of te laten herstellen.

3. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan heeft de raad beleidsvrijheid om bestemmingen aan te wijzen en regels te geven die de raad uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig acht. De Afdeling toetst deze beslissing terughoudend. Dit betekent dat de Afdeling aan de hand van de beroepsgronden beoordeelt of aanleiding bestaat voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Voorts beoordeelt de Afdeling aan de hand van de beroepsgronden of het bestreden besluit anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht.

4. Het plan voorziet in de uitbreiding en modernisering van De Bijenkorf op de hoek van de Sint Jacobsstraat en de Lange Viestraat te Utrecht.

Het beroep van Van den Wittenboer en Van 't Hooft

5. Van den Wittenboer en Van 't Hooft zijn eigenaren van het pand Oudegracht 71 t/m 71b te Utrecht. Zij kunnen zich niet verenigen met het plan voor zover wordt voorzien in een verhoging van de parkeergarage. Zij betogen dat van gemeentezijde onvoldoende is gereageerd op verzoeken omtrent inzage in het bezonningsonderzoek. Voorts betogen zij dat het bezonningsonderzoek ondeugdelijk is nu de consequenties van verminderd daglicht, gemeten in Lux, niet zijn meegenomen. Van den Wittenboer en Van 't Hooft bestrijden het standpunt van de raad dat de invloed op de bezonning in de woning minimaal is alsmede dat thans reeds geen sprake is van uitzicht vanuit de achterzijde van het pand. Voorts betogen zij dat onvoldoende is bezien wat de effecten zijn van het verhogen van de parkeergarage op de verhuurbaarheid dan wel verkoopbaarheid van de appartementen in hun pand.

6. Ten aanzien van het betoog van Van den Wittenboer en Van 't Hooft omtrent de inzage in het bezonningsonderzoek, wordt overwogen dat ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wro op de voorbereiding van een bestemmingsplan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) van toepassing is. Deze procedure vangt aan met de terinzagelegging van het ontwerpplan. Niet in geschil is dat Van den Wittenboer en Van 't Hooft ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpplan over het bezonningsonderzoek beschikten. Nu het betoog ziet op de periode die voorafgaat aan de terinzagelegging van het ontwerpplan, kan dit gelet op het voorgaande geen gevolgen hebben voor de rechtmatigheid van het plan.

7. Het plan voorziet onder meer in een verhoging van de parkeergarage van 23 meter naar maximaal 24 meter. Ten behoeve van het plan is door de raad een bezonningsonderzoek verricht voor onder meer het pand Oudegracht 71 t/m 71b. Hieruit blijkt dat een vermindering van daglicht uitsluitend zal optreden in de zomerperiode om 17.30 uur en dan nog in beperkte mate. Van den Wittenboer en Van 't Hooft hebben dit op zichzelf niet bestreden. Van den Wittenboer en Van 't Hooft hebben niet aannemelijk gemaakt dat het bezonningsonderzoek onvoldoende nauwkeurig

moet worden geacht ter bepaling van de effecten op de daglichttoetreding in het pand Oudegracht 71 t/m 71b.

8. Wat betreft het betoog van Van den Wittenboer en Van 't Hooft dat met een verhoging van de parkeergarage sprake is van een vermindering van het uitzicht vanuit het pand Oudegracht 71 t/m 71b, ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat deze vermindering zodanig is, dat de raad het plan niet in redelijkheid heeft kunnen vaststellen. Bij dit oordeel wordt betrokken dat het pand Oudegracht 71 t/m 71b zich in stedelijk gebied bevindt en thans reeds nagenoeg geheel is omsloten door bebouwing. Voorts is onbestreden dat de parkeergarage zich op een afstand van ruim 40 meter bevindt. Daarnaast bedraagt de verhoging van de maximale bouwhoogte ten opzichte van het vorige plan één meter.

In aansluiting op het vorenstaande, ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad in het kader van de belangenafweging onvoldoende heeft bezien wat de effecten van het plan zijn op de verhuurbaarheid van de appartementen in het pand Oudegracht 71 t/m 71b.

9. Gelet op het voorgaande is het beroep van Van den Wittenboer en Van 't Hooft ongegrond.

De beroepen van Stichting Wijk C Komitee en Hoog Catharijne B.V. en anderen

Stallingsruimte voor fietsen

10. Stichting Wijk C Komitee en Hoog Catharijne B.V. en anderen betogen dat niet wordt voorzien in voldoende stallingsruimte voor fietsen. Hoog Catharijne B.V. en anderen betogen dat het in de plantoelichting genoemde aantal van 160 fietsparkeerplaatsen niet is gebaseerd op de maximale planologische invulling van het plan. Verder is volgens hen in de plantoelichting ten onrechte vermeld dat de voorziene 160 fietsparkeerplaatsen uitsluitend voor werknemers zijn bestemd. Daardoor wordt niet voldaan aan de zogenoemde CROW-richtlijnen met betrekking tot fietsparkeerplaatsen voor bezoekers. Tevens is in artikel 6.64 van het Bouwbesluit 2003 bepaald dat de stallingsruimte vanaf de openbare weg rechtstreeks bereikbaar dient te zijn via het aansluitende terrein. Dit duidt er volgens hen op dat de stallingsruimte tevens voor het winkelend publiek beschikbaar moet zijn en daartoe ook in voldoende plaatsen moet worden voorzien.

11. De raad stelt dat binnen de bestemming "Centrum" en "Verkeer-Parkeergarage" voldoende ruimte beschikbaar is voor fietsparkeervoorzieningen. Conform het Bouwbesluit 2003 wordt voorzien in de mogelijkheid om een fietsenstalling met een oppervlakte van 220 m^2 te realiseren. Deze oppervlakte is ontleend aan het percentage toegevoegd gebruiksoppervlak. Voor het gebruik wordt geen onderscheid gemaakt tussen werknemers en het winkelend publiek, aldus de raad.

12. Ingevolge artikel 3, lid 3.1, van de planregels, zijn de gronden met de bestemming "Centrum", voor zover van belang, bestemd voor:
h. de bij de bestemming behorende (...) verkeers-, parkeer- en groenvoorzieningen (...).

Ingevolge artikel 4, lid 4.1, van de planregels, zijn de gronden met de bestemming "Verkeer-Parkeergarage", voor zover van belang, bestemd voor:
a. ondergrondse- en bovengrondse (fiets)parkeervoorzieningen;
b. de bij de bestemming behorende verkeers-, parkeer- en groenvoorzieningen, (...)

Ingevolge artikel 5, lid 5.1, van de planregels, zijn de gronden met de bestemming "Verkeer-Verblijfsgebied", voor zover van belang, bestemd voor:
g. bij de bestemming behorende (...) fietsenstallingen (...).

13. Uit het plan volgt niet dat maximaal 160 fietsparkeerplaatsen kunnen worden gerealiseerd. Gelet op de planregels, zijn binnen de bestemming "Centrum", "Verkeer-Parkeergarage" en "Verkeer-Verblijfsgebied" onder meer fietsparkeervoorzieningen mogelijk. Weliswaar staat in de plantoelichting dat bij het vaststellen van het plan rekening is gehouden met het realiseren van 160 fietsparkeerplaatsen, waarvoor is uitgegaan van een oppervlakte van 220 m^2, maar het plan staat niet in de weg aan de mogelijkheid om zonodig een grotere oppervlakte te benutten voor het realiseren van fietsparkeerplaatsen. Voorts staat het plan er niet aan in de weg dat de fietsparkeerplaatsen zowel door werknemers als het winkelend publiek zullen worden gebruikt. Overigens blijkt uit de stukken dat de raad een dergelijk openbaar gebruik ook niet op voorhand uitsluit. Gelet op het vorenstaande bestaat evenmin aanleiding voor het oordeel dat, daargelaten de vraag of hiertoe een verplichting bestaat, in het plan geen oplossing kan worden geboden voor de veronderstelde fietsproblematiek in de directe omgeving van het plangebied. De betogen van Stichting Wijk C Komitee en Hoog Catharijne B.V. en anderen falen in zoverre.

Uitzicht en bezonning

14. Verder betoogt Stichting Wijk C Komitee dat het plan leidt tot een verslechtering van het uitzicht en de bezonning vanuit de woningen aan de Oudegracht en de Rozenstraat. Volgens Stichting Wijk C Komitee is hier ten onrechte geen onderzoek naar verricht.

15. De raad acht de gevolgen van het plan voor het uitzicht vanuit de woningen aan de Oudegracht en de Rozenstraat aanvaardbaar, gelet op het thans bestaande uitzicht en de mate van verslechtering daarvan als gevolg van het plan. Daarbij wijst de raad erop dat sprake is van een stedelijke omgeving. Ten aanzien van de gevolgen van het plan voor de bezonning en de daglichttoetreding in de genoemde woningen, wijst de raad op de aan het plan ten grondslag gelegde bezonningsonderzoeken. Hieruit volgt dat het plan niet leidt tot onaanvaardbare gevolgen ten aanzien van de bezonning en de daglichttoetreding in de genoemde woningen, aldus de raad.

16. Blijkens het plan is onderzoek verricht naar de gevolgen voor de bezonning voor de woningen aan de Oudegracht en de Rozenstraat. De resultaten van deze onderzoeken zijn neergelegd in de rapporten "Bezonningsstudie La Vie Utrecht" van 11 april 2011, de "Bezonningsstudie Rozenstraat La Vie Utrecht" van 25 september 2012 en de "Bezonningsstudie Oudegracht La Vie Utrecht" van 13 oktober 2011, alle uitgevoerd door Rijnboutt B.V. De stelling van Stichting Wijk C Komitee dat geen onderzoek is gedaan naar de vermindering van daglichttoetreding mist gelet hierop feitelijke grondslag.

In de enkele stelling van Stichting Wijk C Komitee dat als gevolg van het plan het uitzicht verslechtert vanuit de woningen aan de Oudegracht, ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat het plan in zoverre in strijd met een goede ruimtelijke ordening moet worden geacht. Bij dit oordeel wordt betrokken hetgeen de raad in de nota van zienswijzen heeft vermeld in reactie op een gezamenlijk ingediende zienswijze van bewoners van een aantal woningen aan de Oudegracht. Hierin heeft de raad de gevolgen van het plan afgezet tegen de huidige situatie en geconcludeerd dat de gevolgen van het plan niet zodanig zijn dat hieraan in redelijkheid meer gewicht dient te worden toegekend.

Parkeernormen en onderzoeken naar lucht en geluid

17. Stichting Wijk C Komitee bestrijdt het standpunt van de raad dat het plan niet in betekenende mate bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit ter plaatse. Daartoe betoogt zij dat de toename van het aantal verkeersbewegingen van bezoekersverkeer ten onrechte is bepaald aan de hand van de toename van het aantal parkeerplaatsen in de parkeergarage en dat ervan is uitgegaan dat het bevoorradingsverkeer nauwelijks toeneemt. Voorts is geen rekening gehouden met een wijziging van het wegdektype en is geen rekening gehouden met ruimtelijke ontwikkelingen binnen 1000 meter afstand van het plangebied die kunnen bijdragen aan een verslechtering van de luchtkwaliteit. Stichting Wijk C Komitee betoogt verder dat het onderzoek naar de overschrijding van de grenswaarden zich dient uit te strekken over het gehele grondgebied van Wijk C. Het vorenstaande leidt er volgens haar toe dat de grenswaarde voor de toename van de concentratie stikstofdioxide wordt overschreden, hetgeen tevens geldt voor de EU-norm voor de concentratie stikstofdioxide voor het jaar 2015.

Stichting Wijk C Komitee betoogt voorts dat het geluidniveau op de gevels van de woningen bij de ingang van de parkeergarage verder toeneemt, terwijl de normen uit de Geluidnota Utrecht 2007-2011 volgens haar reeds worden overschreden.

18. Volgens Hoog Catharijne B.V. en anderen is er in het onderzoek naar de luchtkwaliteit ten onrechte aan voorbij gegaan dat de uitbreiding van De Bijenkorf leidt tot een toename van het aantal bezoekers en derhalve tot een toename van het aantal verkeersbewegingen. Voorts is het onderzoek naar de luchtkwaliteit ondeugdelijk omdat is uitgegaan van een toename van 19 parkeerplaatsen, welk aantal aanzienlijk afwijkt van het aantal van 119 dat op grond van de gemeentelijke parkeernormen zou moeten worden gerealiseerd. Volgens hen correspondeert een aantal van 19 niet met de

toename van het aantal verkeersbewegingen. Derhalve staat niet vast dat de Wet milieubeheer niet in de weg staat aan het plan, aldus Hoog Catharijne B.V. en anderen.

19. De raad wijst op het onderzoek dat is verricht naar de gevolgen van het plan voor de luchtkwaliteit. De conclusie van dit onderzoek luidt dat het plan niet zal leiden tot een overschrijding van de in bijlage 2 van de Wet milieubeheer opgenomen grenswaarden en dat de verslechtering van de luchtkwaliteit derhalve niet in betekenende mate zal zijn. Volgens de raad zal gebruik worden gemaakt van vrachtwagens met dubbele laadvloeren (Twin Deck Trailers), waardoor het aantal vrachtverkeersbewegingen verwaarloosbaar zal toenemen. Het wegdektype zal niet worden gewijzigd. In het kader van het onderzoek naar de luchtkwaliteit is uitgegaan van de verkeersaantrekkende werking van de uitbreiding van het winkelgebouw, waarbij is gerekend met de hoogste bezettingsgraden van de bestaande parkeergarage. Deze gegevens zijn omgezet naar een gemiddelde verkeersaantrekkende werking.

De raad wijst voorts op verschillende onderzoeken die zijn verricht in het kader van de geluidbelasting. Volgens de raad volgt uit deze onderzoeken dat het plan niet leidt tot een onaanvaardbare toename van de geluidbelasting ter plaatse van de woningen aan de Rozenstraat en de Sint Jacobsstraat.

20. Ten behoeve van het plan is onderzoek verricht naar de gevolgen voor het geluid en de luchtkwaliteit in verband met de uitbreiding van de parkeergarage. De resultaten van deze onderzoeken zijn neergelegd in het akoestisch onderzoek "Parkeergarage La Vie te Utrecht" van 27 februari 2012 en de notitie "Luchtkwaliteit, geur en licht" van 17 januari 2012, beide opgesteld door LBP Sight. In beide onderzoeken is beschreven wat ten behoeve van de berekeningen wordt aangemerkt als een representatieve bedrijfssituatie.

In het akoestisch onderzoek wordt als representatieve bedrijfssituatie aangemerkt een bedrijfsvoering bij volledige capaciteit in de te beschouwen etmaalperiode. Opgenomen is dat door Q-park, de exploitant van de parkeergarage, een opgave is gedaan van de aantallen personenauto's die in 2011 per uur en per dag de parkeergarage in- en uitreden. Op basis daarvan is vastgesteld wat het grootste aantal is van in- en uitrijdende auto's per etmaalperiode. Verder is opgenomen dat, aangezien de parkeergarage wordt uitgebreid met 6% aan parkeerplaatsen (een toevoeging van 19 parkeerplaatsen op de bestaande 325 parkeerplaatsen), de toekomstige representatieve bedrijfssituatie overeenkomt met de huidige verkeersbewegingen met daarbij opgeteld het percentage van 6, als gevolg van de uitbreiding van de parkeergarage.

In het onderzoek naar de luchtkwaliteit is voor de berekening eveneens uitgegaan van het huidige aantal verkeersbewegingen en de verkeersaantrekkende werking als gevolg van de uitbreiding van de parkeergarage met 19 plaatsen. Wat betreft het huidige aantal verkeersbewegingen is gebruik gemaakt van de aantallen zoals vermeld in het akoestisch onderzoek.

21. In de plantoelichting staat dat de parkeerbehoefte wordt bepaald op basis van de uitbreiding van het bruto vloeroppervlak van de detailhandels- en kantoorfunctie. Opgenomen is dat bij een strikte toepassing van de parkeernormen, er voor de gewenste uitbreiding minimaal 119 extra parkeerplaatsen nodig zijn. Dit aantal ligt derhalve aanzienlijk hoger dan de thans met het plan beoogde realisering van 19 extra parkeerplaatsen in de parkeergarage. In de plantoelichting staat dat een grotere uitbreiding van de parkeercapaciteit niet wenselijk en inpasbaar noch noodzakelijk is. De toevoeging is voornamelijk complementair aan de huidige Bijenkorf en het kernwinkelgebied als geheel, zodat de toevoeging van extra winkeloppervlak dan ook niet zal leiden tot een evenredige toename van het aantal bezoekers en een extra parkeerbehoefte voor de binnenstad, aldus de toelichting. Voorts is het vanwege omliggende bebouwing stedenbouwkundig niet gewenst de parkeergarage met meer dan één laag op te hogen. Daarnaast is het gemeentelijke parkeerbeleid erop gericht om het parkeren aan de rand van de stad te realiseren in zogenoemde P + R voorzieningen. Verder wordt er in de toelichting op gewezen dat de parkeergarage Paardenveld ook ruim voldoende mogelijkheden biedt voor bezoekers van het kernwinkelgebied en de Bijenkorf. In de reactie op de beroepschriften heeft de raad tevens gewezen op de nabijheid van openbaarvervoersvoorzieningen.

22. Vast staat dat bij de uitbreiding van de parkeergarage met 19 parkeerplaatsen is afgeweken van de gemeentelijke parkeernormen, die voor de voorziene uitbreiding een aantal van 119 parkeerplaatsen vereist. Weliswaar kan de raad gemotiveerd afwijken van zijn gemeentelijke parkeernormen maar daarbij dient gemotiveerd te worden waarom de voorgestane uitbreiding van het bruto vloeroppervlak aan winkel- en kantoorruimte kan plaatsvinden, terwijl de daartoe noodzakelijke parkeerplaatsen niet kunnen worden aangelegd.

Het betoog van de raad dat de toevoeging van extra winkeloppervlak niet zal leiden tot een evenredige toename van het aantal bezoekers acht de Afdeling in dit kader onvoldoende. Uit het gemeentelijke parkeerbeleid volgt dat de parkeernormen zijn geënt op de toevoeging van het bruto vloeroppervlak aan winkel- en kantoorruimte. Dat voor de onderhavige uitbreiding van de detailhandels- en kantoorfunctie in het centrum van Utrecht een uitzondering op dit uitgangspunt is gerechtvaardigd, acht de Afdeling, bezien in het licht van de omstandigheid dat deze functies reeds lange tijd in het centrum van Utrecht aanwezig zijn alsmede gelet op de aanzienlijke afwijking die hiermee op het beleid wordt gemaakt, geen afdoende motivering. Dat het niet mogelijk is meer parkeerplaatsen te realiseren en dat het uit stedenbouwkundig oogpunt niet wenselijk is ter plaatse meer parkeerplaatsen aan te leggen, acht de Afdeling evenmin voldoende draagkrachtig om in die mate af te wijken van het parkeerbeleid. Weliswaar heeft de raad naar voren gebracht dat het gemeentelijke parkeerbeleid erop is gericht om parkeren aan de rand van de stad te stimuleren, dat hiervoor voldoende mogelijkheden bestaan en dat ook elders in het centrum parkeergarages beschikbaar zijn die de toename van het aantal bezoekers kunnen opvangen, maar de Afdeling acht deze enkele stelling onvoldoende gestaafd met een feitelijke onderbouwing. Niet inzichtelijk is derhalve of deze stelling berust op een reëel uitgangspunt.

Het plan berust in zoverre dan ook niet op een deugdelijke motivering.

Nu in de aan het plan ten grondslag gelegde geluid- en luchtkwaliteitonderzoeken is uitgegaan van een toename van 19 parkeerplaatsen met het daarbij behorende aantal verkeersbewegingen, terwijl de aanvaardbaarheid van het plan wat betreft dit aantal onvoldoende is gemotiveerd, staat evenmin vast dat het plan wat betreft deze onderzoeken zorgvuldig is voorbereid.

In stand laten rechtsgevolgen

23. De Afdeling ziet aanleiding om te onderzoeken of de rechtsgevolgen in stand kunnen worden gelaten. In de reactie op de beroepschriften is door de raad gewezen op het geactualiseerde gemeentelijke parkeerbeleid "Nota Stallen en Parkeren" dat op 28 maart 2013 (hierna: de nota) is vastgesteld, derhalve na de datum van het nemen van het bestreden besluit. Volgens de raad zijn in de nota de autoparkeernormen in het betaald parkeergebied met 25% verlaagd en zijn de vrijstellingsmogelijkheden van de parkeernormen verruimd. Daarnaast is uiteengezet dat een afwijking van de parkeernormen voor centrumfuncties mogelijk is vanwege het beleid om parkeren aan de rand van de stad te stimuleren. Door de raad is evenwel niet inzichtelijk gemaakt hoe de in het plan voorziene 19 parkeerplaatsen zich verhouden tot dit nieuwe parkeerbeleid in de nota en – ingeval sprake is van een afwijking van de parkeernormen – of daarbij wordt voldaan aan de voorwaarden die zijn opgesteld om te kunnen afwijken van deze parkeernormen. Gelet op het voorgaande ziet de Afdeling geen aanleiding om de rechtsgevolgen van het bestreden besluit met toepassing van artikel 8:72, derde lid, van de Awb in stand te laten.

Bestuurlijke lus

24. De Afdeling ziet in het belang bij een spoedige beëindiging van het geschil aanleiding de raad op de voet van artikel 46, zesde lid, van de Wet op de Raad van State op te dragen het gebrek in het bestreden besluit te herstellen, zonder dat afdeling 3.4 van de Awb hoeft te worden toegepast. Daartoe zal de Afdeling een termijn stellen.

Gelet op hetgeen is overwogen onder 22 en 23 dient de raad nader te motiveren hoe de in het plan voorziene uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen met 19 zich verhoudt tot het gemeentelijke parkeerbeleid zoals vervat in de "Nota stallen en parkeren", vastgesteld op 28 maart 2013, dan wel indien daartoe aanleiding bestaat, het besluit te wijzigen. Ingeval het plan op dit onderdeel gewijzigd wordt vastgesteld, dient de raad eveneens te bezien in hoeverre de uitkomsten van de luchtkwaliteit- en geluidonderzoeken zoals die thans aan het plan ten grondslag zijn gelegd, tevens kunnen dienen ter onderbouwing van het gewijzigd vastgestelde plan. Voorts is – met oog op artikel 3.30 van de Wro waaraan toepassing is gegeven – ingeval van wijziging van het plan, van belang te bezien in hoeverre dit gevolgen heeft voor de verleende omgevingsvergunning voor het bouwen.

Omgevingsvergunning voor het bouwen

25. Aangezien het bestemmingsplan bepalend kan zijn voor de vraag of de omgevingsvergunning terecht is verleend, zal de Afdeling de beroepsgrond van Hoog Catharijne B.V. en anderen die tegen dit besluit is gericht, pas in de einduitspraak bespreken.

Proceskosten

26. Met betrekking tot Van den Wittenboer en Van 't Hooft bestaat voor een proceskostenveroordeling geen aanleiding. Ten aanzien van Stichting Wijk C Komitee en Hoog Catharijne B.V. en anderen zal in de einduitspraak worden beslist over de proceskosten en vergoeding van het betaalde griffierecht.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

I. draagt de raad van de gemeente Utrecht op om binnen twaalf weken na verzending van deze uitspraak het besluit van 29 november 2012 tot vaststelling van het bestemmingsplan "Hoek Sint Jacobsstraat-Lange Viestraat, Binnenstad":
a. met inachtneming van hetgeen onder 22 en 23 is overwogen het daar omschreven gebrek te herstellen en;
b. de Afdeling de uitkomst mede te delen en een eventuele wijziging van het besluit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken en mede te delen.

II. verklaart het beroep van H.J.M. van den Wittenboer en M.A. van 't Hooft ongegrond.

Aldus vastgesteld door mr. Th.G. Drupsteen, voorzitter, en mr. M.W.L. Simons-Vinckx en mr. D.J.C. van den Broek, leden, in tegenwoordigheid van mr. C.C.V. Fenwick, ambtenaar van staat.

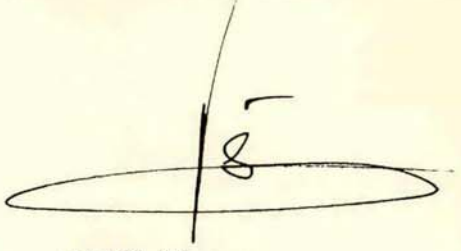
w.g. Drupsteen
voorzitter

w.g. Fenwick
ambtenaar van staat

Uitgesproken in het openbaar op 18 december 2013

608.
Verzonden: 18 december 2013

Voor eensluidend afschrift,
de secretaris van de Raad van State,

mr. H.H.C. Visser

Raad
vanState

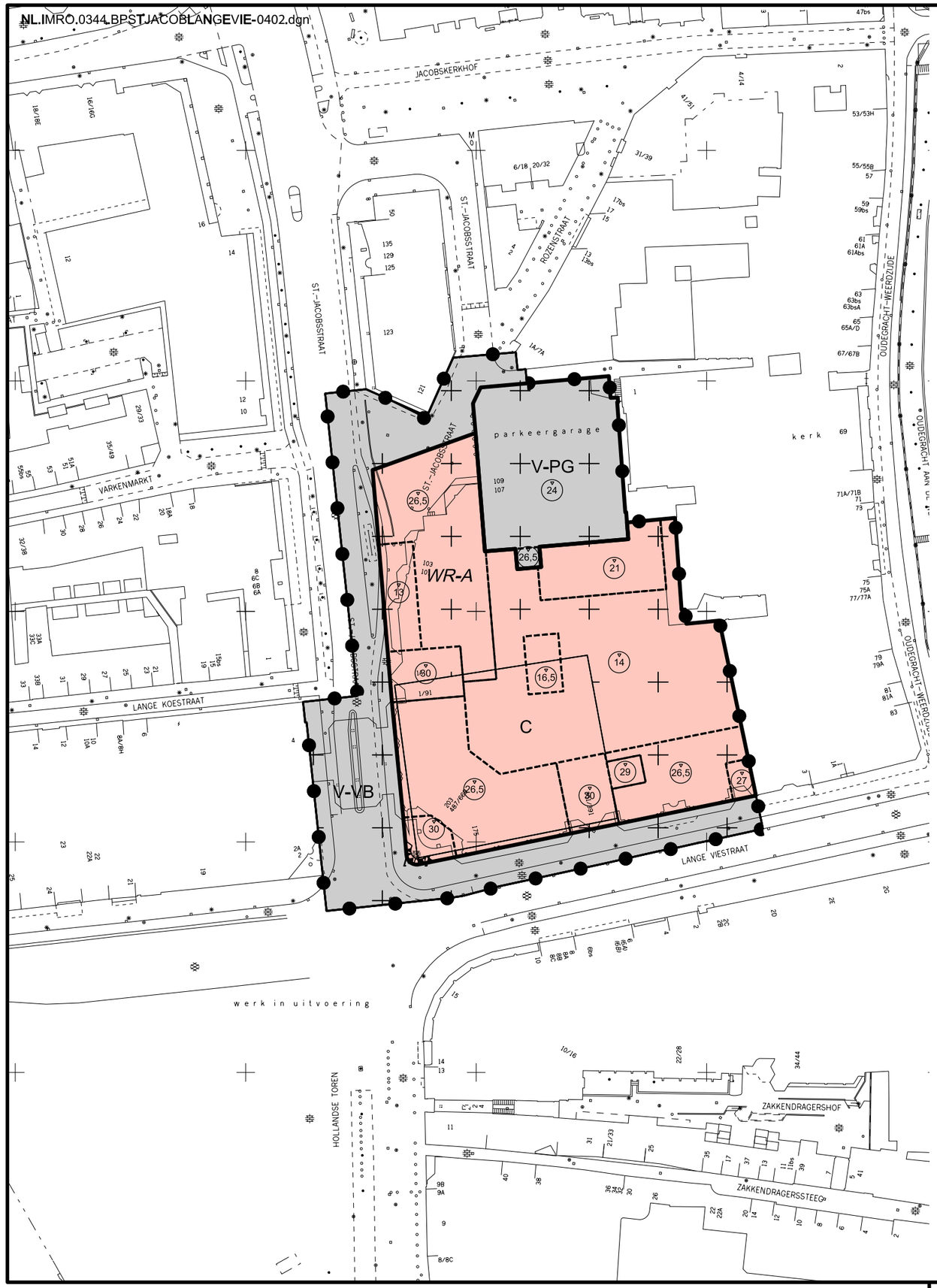
Postbus 20019 - 2500 EA Den Haag

P
Port B
Por
Pa

Gemeente Utrecht
Ingekomen d.d.
19 DEC 2013
Registratienummer

NL.IMRO.0344.BPSTJACOBLANGEVIE-0402.dgn

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

C — Centrum

V-PG — Verkeer - Parkeergarage

V-VB — Verkeer - Verblijfsgebied

Dubbelbestemmingen

WR-A — Waarde - Archeologie

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[ond] — onderdoorgang

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

30 — maximale bouwhoogte (m)

Bestemmingsplan

Hoek Sint Jacobsstraat-Lange Viestraat, Binnenstad

Verbeelding

BLAD 1

Hierbij horen de regels van Hoek Sint Jacobsstraat - Lange Viestraat, Binnenstad

Plannaam	Planfase	Datum	Plannaam	Planfase	Datum
kadernota / SPVE	fase 1		beroep	fase 5	
voorontwerp	fase 2		onherroepelijk	fase 6	
ontwerp	fase 3	26-07-2012	beheer / archief	fase 6	
vaststelling	fase 4				

Identificatie (ID) van het plan (Bestandsnaam) NL.IMRO.0344.BPSTJACOBLANGEVIE-0402.dgn	
ordernummer	
wijk	06 Binnenstad
projektnaam(dir)	
subdirectory	
schaal	1: 1000
pentabel	256.tbl
datum	26-07-2012
datum	

StadsOntwikkeling Gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht / StadsOntwikkeling / Ravellaan 1 / Postbus 8406 / 3503 RK / Utrecht / Tel.030-28648020

Gemeente Utrecht

Bestemmingsplan

Hoek Sint Jacobsstraat-Lange Viestraat, Binnenstad

Vastgesteld,

Hoek Sint Jacobsstraat-Lange Viestraat, Binnenstad

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 7

1.1 Aanleiding, doel en ligging 7
1.2 Vigerende bestemmingsplan 8
1.3 Leeswijzer 10

Hoofdstuk 2 Relevante beleidskaders 11

2.1 Rijks- en provinciaal beleid 11
2.2 Gemeentelijk beleid 12

Hoofdstuk 3 Bestaande situatie 17

3.1 Beschrijving bestaande situatie en functies 17

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving 19

4.1 Ruimtelijke en functionele opzet 19
4.2 Verkeer, parkeren en openbare ruimte 20

Hoofdstuk 5 Onderzoek en randvoorwaarden 25

5.1 Geluidhinder 25
5.2 Milieuhinderlijke bedrijvigheid 25
5.3 Externe veiligheid 26
5.4 Luchtkwaliteit 27
5.5 Bodemkwaliteit 27
5.6 Flora en fauna 28
5.7 Milieu-effectrapportage en Strategische Milieu Beoordeling 30
5.8 Duurzaamheid 30
5.9 Water 30
5.10 Archeologie 32
5.11 Kabels en leidingen 34
5.12 Kwaliteit van de leefomgeving 34

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid 37

6.1 Economische uitvoerbaarheid 37
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 38

Hoofdstuk 7 Juridische planopzet 39

7.1 Inleiding en planvorm 39
7.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht 39
7.3 Opbouw regels 39
7.4 Artikelsgewijze toelichting 40
7.5 Lijst van horeca-inrichtingen 42
7.6 Handhaving 42

Bijlagen

Bijlage 1 Quick scan flora en fauna

Bijlage 2 Akoestisch onderzoek garage

Bijlage 3 Geluidwering Rozenstraat 3c

Bijlage 4 Erratum geluidsonderzoek

Bijlage 5 Geluidsonderzoek installaties Bijenkorf

Bijlage 6 Geluidsonderzoek installaties vergadercentrum

Bijlage 7 Luchtkwaliteit, geur en licht

Bijlage 8 Verkennend bodemonderzoek

Bijlage 9 Watertoets

Bijlage 10 Bezonningsstudie algemeen

Bijlage 11 Bezonningsstudie Rozenstraat

Bijlage 12 Bezonningsstudie Oudegracht

Bijlage 13 Bezonningsstudie Oudegracht 71 (A)

Bijlage 14 Planschaderisico-analyse

Toelichting projectbestemmingsplannen

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding, doel en ligging

De gemeente is door de eigenaar van het La Viegebouw gevraagd om medewerking te verlenen aan uitbreiding en modernisering van het bestaande La Viegebouw in de binnenstad, op de hoek van de Sint Jacobsstraat en de Lange Viestraat. Met deze ontwikkeling zal ook de bestaande parkeergarage La Vie met een parkeerlaag worden verhoogd en zal de loopbrug over de Sint Jacobsstraat worden gesloopt.

Het plangebied ligt in de binnenstad en wordt omsloten door bebouwing aan de Oudegracht, de Lange Viestraat, Sint Jacobsstraat en de Rozenstraat.

De hoofddoelstelling van dit bestemmingsplan is om deze ontwikkeling planologisch-juridisch mogelijk te maken. Het plan richt zich daarnaast op beheer van de bestaande situatie en het vastleggen van de functionele en ruimtelijke structuur.

In het plan zijn de wijzigingen in de wet- en regelgeving en het beleid van de verschillende overheden op het gebied van de ruimtelijke ordening, die zich in de loop van de tijd hebben voorgedaan, verwerkt. Met dit bestemmingsplan is aansluiting gezocht bij recent tot stand gekomen bestemmingsplannen binnen de gemeente, om de uniformiteit van bestemmingen en regelgeving te bevorderen.

Afbeelding 1: overzichtsfoto La Vie

1.2 Vigerende bestemmingsplan

Binnen het gebied vigeert het volgende bestemmingsplan:

Bestemmingsplan	Vastgesteld door raad	Uitspraak Raad van State
Binnenstad	18 februari 2010	25 januari 2012

Voor de locatie van de ontwikkeling gelden samengevat de volgende bestemmingen:

- Centrum-2

Voor deze bestemming gelden algemeen de volgende doeleinden:

- detailhandel op de begane grond/kelders en verdiepingen;
- publieksgerichte dienstverlening, eveneens op de begane grond/kelders en verdiepingen;
- maatschappelijke voorzieningen met daaraan ondergeschikt additionele horeca;
- zakelijke dienstverlening en wonen zijn alleen op de verdiepingen toegestaan;
- bij de hierboven genoemde functies behorende werkplaatsen en atelier-, praktijk-, kantoor- en opslagruimten op de begane grond/kelders en verdiepingen.

Voor het plangebied geldt Centrum-2 met de aanduiding 'sc-wh' (specifieke vorm van centrum - warenhuis). Dit houdt in dat ter plaatse tevens een vergadercentrum (zaalverhuur) en ten hoogste 3 horecavestigingen (onder voorwaarden) zijn toegestaan.

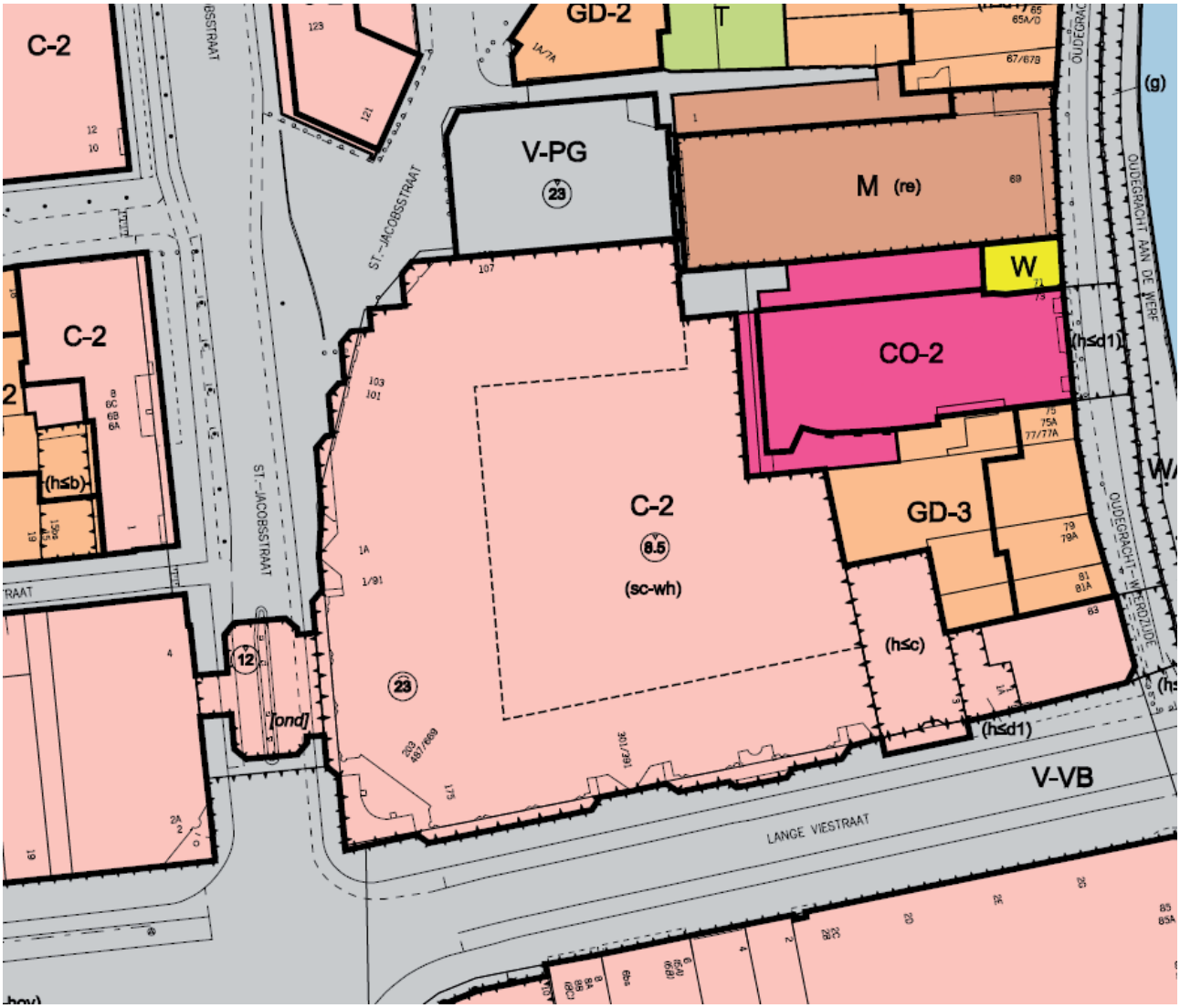
Binnen het bouwvlak, dat volledig mag worden gebouwd, geldt deels een maximale bouwhoogte van 23 meter, deels 12 meter (overbouwing) en deels van 8,5 meter (hierna: het binnencour).

- V-VB Verkeer - Verblijfsgebied

- Voor de Lange Viestraat geldt de aanduiding 'sv-hov' (specifieke vorm van verkeer hoogwaardig openbaar vervoer).
- Voor de Sint Jacobsstraat binnen het plangebied geldt onder andere een verblijfsgebied voor gemotoriseerd en langzaam verkeer, wegen en voet- en fietspaden.

- Verkeer - Parkeergarage

Aan de noordzijde van het plangebied geldt de bestemming 'Verkeer - Parkeergarage', met een maximale bouwhoogte van 23 meter.

Tekening 1: uitsnede bestemmingsplan Binnenstad (vastgesteld door raad 18 februari 2010)

De ontwikkeling van het La Vie-gebouw bestaat op hoofdlijnen uit vijf onderdelen:

- het moderniseren en verduurzamen van de bestaande gevels van het gebouw inclusief een wijziging van de bestaande hoofdentree en realisatie van extra technische ruimte/hoogte-accenten;
- uitbreiding van de detailhandelsfunctie door het ophogen van de bebouwing aan de binnenzijde met één bouwlaag (binnencour);
- een uitbreiding van het gebouw ter plaatse van de huidige laad- en loszone;
- optopping van de parkeergarage met een parkeerdek;
- het slopen van de onderdoorgang in de St. Jacobsstraat.

Toets beoogde ontwikkeling

Bij de toets van de beoogde ontwikkeling is gebleken dat de bestaande bebouwing te beperkt in het bestemmingsplan Binnenstad is opgenomen. Zo is de parkeergarage abusievelijk niet geheel als zodanig bestemd en komt de maximaal toegelaten bouwhoogte niet overal overeen met de feitelijke situatie. Deze onvolkomenheden worden met het voorliggende bestemmingsplan gecorrigeerd.

De ontwikkeling van La Vie is op diverse onderdelen in strijd met het vigerende bestemmingsplan(Binnenstad 2010). De belangrijkste afwijkingen zijn de extra bouwlaag voor het binnencour (vanwege overschrijding van de maximale bouwhoogte) en de uitbreiding ter plaatse van de huidige de laad- en losplaats (vanwege de verkeersbestemming). De ophoging van de parkeergarage met één laag overschrijdt op enkele planonderdelen de maximale bouwhoogte van 23 meter Met uitzondering van het hoogteaccent ter plaatse

van de hoofdentree, wordt met de nieuwe gevels de bestaande hoogteopbouw langs de Lange Viestraat en Sint Jacobsstraat grotendeels gerespecteerd.

Omdat een deel van het bouwplan in overeenstemming is met de vigerende ruime Centrumbestemming, de overbouwing wordt wegbestemd en er sprake is van een interne functiewijziging, is de planologische uitbreiding beperkt.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de beschrijving van de relevante beleidskaders. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de bestaande situatie. In hoofdstuk 4, de planbeschrijving, worden de mogelijkheden die het plan biedt aan de toekomstige ontwikkelingen beschreven. De diverse noodzakelijke onderzoeken ten aanzien van bijvoorbeeld milieuaspecten komen in hoofdstuk 5 aan bod. Hoofdstuk 6 gaat in op de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. In hoofdstuk 7 komt de juridische toelichting op de planregels aan bod. In aansluiting hierop volgen de regels.

Hoofdstuk 2 Relevante beleidskaders

2.1 Rijks- en provinciaal beleid

Het Rijksbeleid en het provinciaal beleid richt zich op landelijke en provinciale aangelegenheden. In dit beleid ligt onder andere een verstedelijkingsopgave voor stedelijk gebied. Zo staat in de Nota Ruimte het bundelen van verstedelijking en economische activiteiten centraal. Dit betekent dat nieuwe bebouwing grotendeels geconcentreerd tot stand komt in bebouwd gebied, aansluitend op het bestaande bebouwde gebied of in nieuwe clusters van bebouwing daarbuiten. Het Rijk wil verstedelijking en infrastructuur zoveel mogelijk bundelen in nationale stedelijke netwerken, economische kerngebieden (regio Utrecht) en hoofdverbindingsassen. Strekking daarvan is dat de ruimte die in het bestaand stedelijk gebied aanwezig is, door verdichting optimaal moet worden gebruikt door revitalisering, herstructurering en transformatie.

Ook de structuurvisie Randstad 2040 en de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRV 2013-2028) en verordening kennen een verdichtingsstrategie voor wonen, werken en voorzieningen waarbij tegelijkertijd een kwaliteitssprong wordt gerealiseerd.

Ladder duurzame verstedelijking

Overheden dienen op grond van het Bro nieuwe stedelijke ontwikkeling standaard te motiveren met behulp van drie opeenvolgende stappen. Deze stappen borgen dat tot een zorgvuldige ruimtelijke afweging en inpassing van die nieuwe ontwikkelingen wordt gekomen. De stappen schrijven geen vooraf bepaald resultaat voor, omdat het optimale resultaat moet worden beoordeeld door het bevoegd gezag dat de regionale en lokale omstandigheden kent. Dit gezag draagt de verantwoordelijkheid voor de ruimtelijke afweging over die ontwikkeling.

In trede 1 wordt de regionale ruimtevraag bepaald voor wonen, werken, detailhandel en overige voorzieningen. Het gaat om de ruimtevraag waarin elders in de regio nog niet is voorzien: eventuele andere initiatieven in de regio, zoals geplande woningbouwlocaties of een binnenstedelijke herstructurering, dekken immers al (deels) de regionale ruimtevraag. Ook leegstand speelt een rol in de bepaling van de vraag. Wanneer de regionale ruimtevraag in beeld is, kan worden beoordeeld of een voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte. Zo ja, dan is trede 2 aan de orde: kan de vraag binnen bestaand stedelijk gebied worden opgevangen?

Kan de beoogde ontwikkeling plaatsvinden binnen het stedelijk gebied door een andere bestemming van een gebied, door herstructurering van bestaande terreinen of door transformatie van bestaande gebouwen of gebieden? Om deze vraag te beantwoorden biedt de handreiking handvatten voor de bepaling van de beschikbare ruimte (kwantiteit) en de (financiele) haalbaarheid van de intensivering (kwaliteit).

In trede 2 wordt bekeken of binnen het bestaand stedelijk gebied in de behoefte kan voorzien. De ruimtevraag moet bij voorkeur worden opgevangen in het bestaand stedelijk gebied. Als herstructurering of transformatie van bestaand stedelijk gebied onvoldoende mogelijkheden biedt om aan de regionale, intergemeentelijke vraag te voldoen, is trede 3 (bouwen buiten bestaand stedelijk gebied) aan de orde.

Betekenis voor het plangebied.

Voor de La Vie zijn uitsluitend trede 1 en 2 aan de orde.

Stap 1. Aantonen behoefte:

In hoofdstuk 1.2 is aangegeven dat de planologische uitbreiding van de ontwikkeling gering is. Binnen het gebouw en met de uitbreiding krijgen functies een andere plek op het perceel. De uitbreiding van La Vie (bruto vloeroppervlakte) is voor het grootste deel gericht op uitbreiding van het winkelareaal van de Bijenkorf (huurder). De uitbreiding van de kantoorfunctie is kleinschalig en is daarmee van ondergeschikt belang (zie ook het onderdeel kantorenbeleid hieronder).

Vanuit de huurder (Bijenkorf) is er sprake van een grote behoefte aan uitbreiding van de bestaande Bijenkorfwinkel. In de nieuwe bedrijfsstrategie focust de Bijenkorf zich op zogenaamde flagship- stores.

Utrecht is een van de steden waar het warenhuisconcern in investeert (in andere regio's worden filialen gesloten). De Bijenkorf is met haar gewenste schaalvergroting trendvolgend en beoogt een internationaal topniveau te bereiken in merken, service en winkelbeleving. Dit doel kan alleen bereikt worden in een sterk kernwinkelgebied en niet elders in de regio. Het ligt bovendien voor de hand dat de uitbreiding op de bestaande locatie wordt gerealiseerd en niet elders in het kernwinkelgebied, mocht zich daar al een geschikt pand voor aandienen. Het kernwinkelgebied van de stad Utrecht kent namelijk nauwelijks (frictie)leegstand. Het gebied wordt met deze ontwikkeling versterkt (dit volgt onder andere uit het beleidskader detailhandel hieronder en de onderzoeken waarop het beleid gestoeld is).

De prognoses dat er tot 2040 sprake is van een sterk groeiende Utrechtse bevolking, de wens tot een betere aansluiting met het stationsgebied, de ligging nabij het grootste openbaar vervoersknooppunt («Railport») van Nederland met nationale en Europese betekenis en een oude historische stad van groot cultureel belang met grote aantrekkingskracht, maken dat er is sprake van een duurzame behoefte.

Stap 2: Bestaand stedelijk gebied
Omdat bij deze binnenstedelijke herontwikkeling de bebouwingsdichtheid toeneemt, wordt voldaan aan het criterium van zuinig ruimtegebruik. De combinatie van sloop-nieuwbouw en functiewijziging leidt tot een optimale benutting van de ruimte in bestaand stedelijk gebied. In de navolgende toelichting wordt een en ander verder onderbouwd (onder andere hoofdstuk 4.1). Met betrekking tot de financiële haalbaarheid wordt verwezen naar hoofdstuk 6.

De ontwikkeling voldoet aan de ladder voor duurzame verstedelijking (artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening).

Conclusie
Het plan voldoet aan de doelstellingen van het Rijks- en provinciale beleid. Het gaat om een ontwikkeling in bebouwd gebied in de bestaande binnenstad waarbij sprake is van inbreiding en verdichting . Hierdoor is sprake van een zorgvuldige benutting van de beschikbare ruimte en wordt de ruimtevraag behorend bij de ontwikkeling op een zorgvuldige wijze ruimtelijk ingepast. Aangezien dit bestemmingsplan zich enkel richt op een ontwikkeling in een bestaand stedelijk en bebouwd gebied, is het rijks- en provinciaal beleid verder te globaal voor dit project.

2.2 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Utrecht 2015-2030 (2004)
Voor de stad Utrecht is op 1 juli 2004 de Structuurvisie Utrecht 2015-2030 vastgesteld. In de Structuurvisie zijn de gewenste toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen van de stad Utrecht beschreven. Daarbij wordt uitgegaan van drie kernkwaliteiten van de stad, die in de Structuurvisie zijn uitgewerkt in drie perspectieven: De Markt, Het Podium en De Binnentuin.

- De Markt sluit aan bij de kernkwaliteit de stad als randstedelijk centrum in een economisch dynamische en hoogstedelijke omgeving.
- Het Podium sluit aan bij de kernkwaliteit de stad als ontmoetingsplaats voor winkelen, cultuur, onderwijs en recreatie.
- De Binnentuin sluit aan bij de kernkwaliteit de grote stad met kleinschaligheid en sociale cohesie in de wijken.

De binnenstad is bestempeld zowel in het perspectief van De Binnentuin, De Markt als Het Podium. Voor het gebied zijn verschillende doelstellingen geformuleerd:

- versterking van de positie van de binnenstad als (inter)nationale toplocatie en het stimuleren van de economische vitaliteit in Utrecht in stedelijke regionale en landelijke context;
- de herkenbaarheid van de kernkwaliteit vergroten door o.a. het ontwikkelen van een (bijbehorend) hoogstedelijk milieu en het verhogen van de verblijfskwaliteit.

Het plangebied is voor wat betreft het ontwikkelingsbeeld aangewezen als 'centrum stedelijk milieu'. Hierbij gaat het om een mix van hoogstedelijk wonen, kantoren, baliefuncties en een ruim en zeer gevarieerd aanbod aan centrumvoorzieningen.

De schoonheid van Utrecht' Welstandsnota 2004

In de Welstandsnota Utrecht is geformuleerd op welke wijze het welstandsbeleid van de gemeente Utrecht uitgevoerd zal worden. Dit betreft de welstandstoetsing van omgevingsvergunningplichtige bouwwerken en toetsing op basis van de loketcriteria. De welstandnota geeft richtlijnen voor het toetsen van bouwaanvragen aan welstand in aanvulling op het bestemmingsplan.

De Welstandsnota kent drie beleidsniveaus:

- 'Open': verandering of handhaving is mogelijk, zowel naar structuur als naar architectuur,
- 'Respect': essentiële eigenschappen van de aanwezige bebouwings- en omgevingskarakteristiek worden gerespecteerd en
- 'Behoud': behoud en herstel van het aanwezige bebouwingsbeeld en het versterken van de bestaande of historisch bepaalde karakteristiek van stedenbouwkundige, architectonische, landschappelijke of cultuurhistorische aard.

Het plangebied is aangeduid met het beleidsniveau 'behoud'. Dit komt neer op behoud en herstel van het aanwezige bebouwingsbeeld en het versterken van de bestaande of historisch bepaalde karakteristiek van stedenbouwkundige, architectonische, landschappelijke of cultuurhistorische aard. Dit betekent:

- een primaire oriëntatie op monumentale en beeldbepalende kwaliteiten en eigenschappen van de gebouwen;
- dat authenticiteit voorop staat, zowel voor nieuwe als voor bestaande gebouwen;
- geen nabouwen van, maar voortbouwen op de historische context waarbij "voortbouwen op" zowel op een traditionele als vooruitstrevende manier mag plaatsvinden;
- dat nieuwe interpretaties mogelijk zijn.

Ontwikkelingskader detailhandel (2012) en adviesnota Detailhandel 2011
Het Ontwikkelingskader Detailhandel 2012 beschrijft de wijze waarop de gemeente nu en in de komende jaren de totstandkoming van detailhandelsplannen wil begeleiden, faciliteren en toetsen. Het is een algemeen beleidskader op basis waarvan specifieke gebieden en plannen op maat ontwikkeld en beoordeeld kunnen worden.

De huidige marktomstandigheden en ontwikkelingen binnen de detailhandel, waaronder de ontwikkeling van internetaankopen en teruglopende consumentenbestedingen, beïnvloeden de behoefte aan en inrichting van fysieke winkels, ook in Utrecht. Het ontwikkelingskader beschrijft de te verwachten ontwikkelingen en maakt inzichtelijk welke uitbreidingen en toevoegingen van winkelgebieden in Utrecht gepland zijn. Daarnaast beschrijft het kader hoe de gemeente om wil gaan met het uitbreidingsvolume van winkeloppervlak in relatie tot de huidige economische omstandigheden en de te verwachten groei van de aankopen via internet.

Binnensteden worden gezien als de aangewezen plek voor het recreatief winkelen en verblijf. Binnensteden worden aantrekkelijk door de aanwezigheid van onderscheidende winkelformules, van een compleet warenhuisassortiment tot en met kleine specialistische (zelfstandige) winkels.

De binnenstad van Utrecht wordt gezien als het boegbeeld (het uithangbord) van de stad. In de winkelstructuur van Utrecht neemt het centrum een prominente plek in. De ligging is uniek door de nabijheid van de drukste OV-knoop van Nederland. Ook de historiciteit (werven, Dom), imago en bekendheid zijn onderscheidend. Daarnaast heeft het een krachtige markt- en concurrentiepositie in een groot gebied. Hierdoor is zelfs in deze tijden van onduidelijkheid over retailontwikkelingen de positie als één van de Nederlandse topbinnensteden goed. De leegstand in de binnenstad is nog beperkt; dit wijst op druk op de markt en een behoefte aan commerciële ruimte.

Bij de binnenstad van Utrecht past een hoge ambitie. Het perspectief is goed en wordt mede gevoed door de voorspelde groei van de stad en de regio. Voor het behoud van een plek bij de top zijn investeringen nodig. Een belangrijk aspect is de verbreding en verdieping van het aanbod, het accommoderen van (nieuwe) trekkers en schaalvergroting. Hierbij speelt ook de concurrentie en kwaliteitsslag met andere binnensteden een rol. Een andere belangrijke doelstelling is de barrières tussen Hoog Catharijne en de historische binnenstad te verminderen en de verbinding te veraangenamen.

Conclusie
Het plan biedt de mogelijkheid om de kwaliteit van het winkelgebied in het centrum van de stad te verbeteren, zoals de Detailhandelsnota voor ogen heeft. In de adviesnota Detailhandel 2011 wordt de uitbreiding van de Bijenkorf genoemd als één van de plannen tot uitbreiding

Kantorenstrategie 2012 en Regionale overeenkomst kantoren 2014-2030
Het karakter van de kantorenmarkt is in de laatste jaren sterk veranderd van een groeimarkt naar een verplaatsingsmarkt. Op sterke locaties in de stad is nog steeds vraag naar nieuwbouw. Maar op minder goede locaties is het aanbod groter dan de vraag. De stad Utrecht voert al vele jaren een restrictief kantorenbeleid en staat in hoofdzaak alleen nieuwbouw toe op drie sterke locaties: Papendorp, Leidsche Rijn Centrum en het Stationsgebied. Buiten die drie locaties gaat de gemeente traditioneel zeer terughoudend om met nieuwbouw en uitbreiding. Op locaties waar de leegstand toeneemt is uitbreiding van kantoorruimte niet aan de orde maar spant de gemeente zich juist in om kantoorruimte te transformeren naar een andere functie.

De gemeente Utrecht en de U10 regio hebben in mei 2014 de Regionale Overeenkomst Kantoren 2014-2030 gesloten. Deze overeenkomst biedt, net als voorgaande afsprakenkaders, de mogelijkheid tot kleinschalige ontwikkelingen.

Notitie Meervoudig Ruimtegebruik (2005)
Om functiemenging te stimuleren en op de juiste manier te begeleiden heeft de gemeente Utrecht de Notitie Meervoudig Ruimtegebruik (2005) vastgesteld. In deze notitie wordt functiemenging en het combineren van functies gezien als een manier van zuinig ruimtegebruik. Door functies te combineren, door met elkaar gebouwen te delen, door bepaalde gebieden intensiever te bebouwen, door gezamenlijk te parkeren, door gebouwen ´s avonds te gebruiken voor andere activiteiten wordt zuinig omgegaan met onze ruimte. Daarnaast kunnen combinaties van sociale en recreatieve functies met bijvoorbeeld wonen en werken zorgen voor een groter gevoel van veiligheid, diversiteit en stedelijkheid.

Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan 2005-2020
In het gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP) 2005-2020 staat de gemeentelijke visie op het verkeer en vervoer in Utrecht tot 2020. Een langetermijnvisie op verkeer en vervoer is onder andere nodig om de groei van de mobiliteit in de toekomst goed op te kunnen vangen. Het GVVP bevat beleid en plannen voor de hoofdinfrastructuur gericht op de bereikbaarheid van de stad Utrecht. Het GVVP is, samen met andere sectornota's, uitgangspunt voor wijkverkeersplannen, de uitwerking van stedenbouwkundige en infrastructurele plannen en overige verkeers- en vervoersprojecten.

Om een goede balans tussen bereikbaarheid, veiligheid en leefmilieu te realiseren worden de economische belangrijke gebieden, de kerngebieden, via een aantal verkeersassen voor openbaar vervoer, autoverkeer en goederenverkeer goed bereikbaar gemaakt. In de overige gebieden ('verblijfsgebieden') en rond de overige verkeersassen krijgen veiligheid en leefmilieu prioriteit. Dit beleid is vertaald naar een aantal netwerken voor auto, openbaar vervoer, goederenvervoer en fiets. Deze netwerken zeggen iets over de functie van een straat in het netwerk.

Utrecht aantrekkelijk en bereikbaar
Utrecht groeit en fiets, OV en auto vragen steeds meer ruimte in de stad. Utrecht heeft daarom een nieuwe visie op mobiliteit ontwikkeld, het Ambitiedocument Aantrekkelijk en Bereikbare Stad. Utrecht zet daarbij in op openbaar vervoer, fiets, schoner vervoer en meer kwaliteit in de openbare ruimte met zeven beleidsprincipes:

- De gebruiker centraal in het mobiliteitsbeleid
- Kwaliteit in de openbare ruimte centraal stellen
- Levendige centra op knooppunten
- De plaats bepaalt de mobiliteitskeuze
- RSS en HOV (tram) als basis OV-systeem
- De fiets als primair vervoermiddel in de stad
- De stedelijke verdeelring wordt stadsboulevard.

Nota Stallen en Parkeren
De gemeenteraad heeft op 28 maart 2013 de Nota Stallen en Parkeren vastgesteld. Hiermee is het nieuwe parkeerbeleid van kracht. Met de uitwerkingsnota 'Parkeernormen Fiets en Auto' bepaalt de gemeente de benodigde capaciteit van het (fiets)parkeren. Voor de veiligheid, leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Utrecht geeft de gemeente meer ruimte aan voetgangers en fietsers. Dit betekent dat er op sommige plekken op straat minder ruimte komt voor geparkeerde auto's. De gemeente stimuleert auto's om langs de rand van de stad te parkeren: in één van de drie herkenbare grote P+R terreinen, bij NS-stations en andere OV-knooppunten. Als stimulans voor binnenstedelijke ontwikkelingen, en daarmee voor een aantrekkelijke en

bereikbare stad zijn de autoparkeernormen in betaald parkeergebied verlaagd. Ook schept de gemeente flexibiliteit door de vrijstellingsmogelijkheden van de parkeernormen te verruimen. Nieuw in de gemeentelijke aanpak is de verplichting om bij nieuwbouw, uitbreiding van bestaande gebouwen of in geval van een functiewijziging ook fietsenstallingen te realiseren. De parkeernormen hebben een bandbreedte, om optimale flexibiliteit en maatwerk te bieden bij de realisatie van bouwplannen. Voor fietsparkeernormen geldt enkel een minimumnorm die bepaalt hoeveel fietsparkeerplaatsen minimaal gerealiseerd moeten worden. Het beleid biedt de mogelijkheid voor maatwerk in bijzondere situaties.

In de planbeschrijving in hoofdstuk 4 wordt aangegeven hoe is omgegaan met deze uitgangspunten.

Bomenbeleid Utrecht (2009)
Eén van de belangrijkste doelen van het Utrechtse bomenbeleid is een samenhangende bomenstructuur voor de stad te verbeteren en te ontwikkelen, gebaseerd op cultuurhistorische, ruimtelijke en ecologische uitgangspunten en milieu. Voor 2030 zet de gemeente in op het behoud en de ontwikkeling van de bomenstructuur. Dit zal gebeuren door twee beleidsdoelstellingen:

- Waar mogelijk ontbrekende bomen in de bomenstructuur aanvullen om zo een samenhangende structuur te creëren.
- De bomenstructuur verder verbeteren door extra zorg aan beheer en onderhoud te besteden.

Sinds 1 januari 2007 kennen alle gemeentelijke ruimtelijke plannen in de stad een bomenparagraaf. De bomenparagraaf biedt vanaf het begin en in alle fasen van een planproces de mogelijkheid een belangenafweging te maken over de gevolgen van een ruimtelijk plan voor bomen.

Bevoorradingsplan Binnenstad Utrecht 2003
Samen met de coproducenten Transport en Logistiek Nederland (TLN), EVO, Kamer van Koophandel Utrecht en met steun van het Platform Binnenstad Utrecht heeft gemeente Utrecht een Bevoorradingsplan voor de Utrechtse binnenstad opgesteld.
In dit bevoorradingsplan komen onderwerpen aan de orde als de routering van, naar en in de binnenstad, de venstertijden, laad en losplaatsen, alsmede de promotie van stadsdistributie.
In het Bevoorradingsplan wordt geconcludeerd dat de bevoorrading aan de Sint Jacobsstraat-zuid (Rozenstraat) goed verloopt. Het vindt plaats 24 uur per dag op een pleintje. Verder wordt opgemerkt dat de bereikbaarheid vanaf de weg slecht is doordat er achteruit en over het fietspad ingestoken moet worden. Ten aanzien van misbruik ter plaatse is geen melding bekend. De kwaliteit van de huidige aanrijroute wordt als 'voldoende' beoordeeld.

Conclusie gemeentelijk beleid
Ten aanzien van het plangebied wordt geconcludeerd dat de beoogde ontwikkeling past binnen de uitgangspunten van het gemeentelijke beleid.
De uitbreiding van het La Vie-gebouw past binnen het centrum stedelijk milieu. De Bijenkorf in La Vie is van groot belang voor de aantrekkelijkheid van het kernwinkelgebied. Door een kwalitatieve uitbreiding van de Bijenkorf samen met de benodigde en al aanwezige voorzieningen (kantoren, vergadercentrum en parkeergarage), ontstaat samen met de nieuwbouw van de Vredenburg een betere verbinding met het Stationsgebied en het overige kernwinkelgebied en zal de verblijfskwaliteit in het hoogstedelijk milieu verbeteren. Hier kunnen de winkels langs de Lange Viestraat en St. Jacobsstraat van profiteren. Door het verwijderen van de loopbrug wordt de Sint Jacobsstraat vanuit de binnenstad zichtbaarder, toegankelijker en gaat beter functioneren als aanloopstraat.

In hoofdstuk 4 en verder wordt het plan nader onderbouwd.

Hoofdstuk 3 Bestaande situatie

3.1 Beschrijving bestaande situatie en functies

Gebouw en functie
Het plangebied met daarbinnen La Vie/Bijenkorf ligt in de oude binnenstad op de hoek van de Sint Jacobsstraat en de Lange Viestraat in het zuidoosten van de Wijk C, van oorsprong een van de oudste wijken van Utrecht.
De bebouwing van het plangebied wijkt wat betreft gebruik, schaal en architectuur af van de kleinschalige bebouwing van het vroegere Wijk C. Op de cultuurhistorische structuurkaart behorende bij het bestemmingsplan Binnenstad staat de bebouwing aangegeven als van de twintigste eeuw. Het gebouw heeft geen historische waarde en valt buiten het Beschermd Stadsgezicht.
In het gebouw van La Vie bevinden zich een warenhuis, een vergader/congrescentrum en kantoren. De hoofdmassa van het gebouw van La Vie heeft een hoogte van circa 26 meter met incidentele hogere hoogten ter plaatse van technische ruimten en installaties tot circa 29,5 meter. De bouwhoogte van het binnenterrein (binnencour) is circa 8,5 meter met uitzondering voor de hoogte van de technische ruimte. De hoofdmassa heeft aan de zijde van de Lange Viestraat en St. Jacobsstraat vanaf de eerste verdieping een uitkraging van circa 1,80 meter; ook bij hoofdentree is sprake van een vrije ruimte.
De overbouwing boven de St. Jacobsstraat ligt op het niveau van de eerste verdieping en heeft een totale hoogte van circa 9,5 meter.De hoogte van de bijbehorende parkeergarage is circa 20,5 meter.
De hoofdentree voor winkelend publiek ligt op de hoek van de Sint Jacobsstraat en de Lange Viestraat. Een tweede toegang ligt aan de Lange Viestraat. Daarnaast zijn er toegangen aan de Lange Viestraat en Sint Jacobsstraat voor de bovengelegen kantoren en het vergadercentrum.

Verkeer en parkeren
De Sint Jacobsstraat heeft een belangrijke verkeersfunctie voor openbaar vervoer en fietsverkeer. De Sint Jacobsstraat is één van de aanloopstraten naar het centrum van de stad. De Lange Viestraat heeft in de

binnenstad een belangrijke functie voor fietsers en betreft een hoogwaardig openbaar vervoerbaan (hov) waar uitsluitend auto's met een ontheffing (bevoorradingsverkeer en taxi's bijvoorbeeld) zijn toegelaten.

De toegang (in- en uitrit) van de parkeergarage wordt bereikt via de Sint Jacobsstraat nabij de Rozenstraat. De parkeergarage is voor voetgangers bereikbaar zowel vanuit de Sint Jacobsstraat als vanuit La Vie. De parkeergarage biedt plek aan 325 auto's.

Openbare ruimte en groen
In het plangebied vindt het laden en lossen voor de Bijenkorf plaats op maaiveld in de openbare ruimte aan de Sint Jacobsstraat/Rozenstraat. Er is geen groen aanwezig.

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving

4.1 Ruimtelijke en functionele opzet

Context en ligging plan
Bij de binnenstad van Utrecht, een aangewezen plek om recreatief te winkelen, past een hoge ambitie. De omvang van het winkelaanbod in Utrecht is niet erg groot. Zowel het aantal winkels als het winkelmetrage per hoofd is laag ten opzichte van referenties. Het perspectief is goed en wordt mede gevoed door de geringe leegstand en groei van de stad en de regio. Voor het behoud van een plek bij de topsteden zijn investeringen nodig. Het accommoderen van trekkers en schaalvergroting is daarbij van gemeenschappelijk belang.
Het gebouw La Vie valt in het kernwinkelgebied. De locatie van De Bijenkorf ligt aan de Lange Viestraat, dat wordt gezien als het begin- of eindpunt van de zogenoemde stadscorridor (Structuurplan Stationsgebied). De stadscorridor verbindt de westelijke delen van de stad met de oude stad en loopt vanaf Leidsche Rijn via een zone tussen de Graadt van Roggenweg en de Leidsekade via het Westplein door tot Vredenburg. Aan de zijde van de stadscorridor ter hoogte van Vredenburg Noord worden binnenstedelijke functies toegevoegd die vooral een uitstraling hebben op straatniveau, zoals winkels. De genoemde functies begeleiden de route langs dit deel van de stadscorridor. Door het woonwinkelgebouw 'De Vredenburg' op het plein Vredenburg is behoud en het accommoderen van een sterke trekker aan de noordzijde van de Lange Viestraat gewenst om de routing Hoog Catharijne-Oudegracht langs La Vie te behouden.

In het vigerende bestemmingsplan 'Binnenstad' is in de toelichting al aangegeven dat de positie en identiteit van de Sint Jacobsstraat (en omgeving) door de verwezenlijking van de singelstructuur zal veranderen. Ten aanzien van de locatie op de hoek van de Sint Jacobsstraat en de Lange Viestraat voorziet het bestemmingsplan Binnenstad dat deze locatie daarbij kan zorgen voor een goede ruimtelijke en functionele overgang tussen de daarachterliggende Wijk C en de ontwikkeling aan de Zijdebalenstraat. Ook de sloop van de loopbrug over Sint Jacobsstraat wordt in het bestemmingsplan Binnenstad gezien als een gewenste ontwikkeling die de zichtbaarheid en zichtlijnen op de Sint Jacobsstraat zal verbeteren. De Sint Jacobsstraat zal hierdoor stedenbouwkundig als een volwaardig onderdeel van de binnenstad kunnen gaan fungeren.

De ontwikkeling van La Vie komt tegemoet aan de voorgaande doelstellingen. De uitbreiding van de Bijenkorf past binnen het streven naar verbinding tussen de ontwikkelingen in het Stationsgebied/Hoog Catharijne en de historische Binnenstad. De ontwikkeling vormt een aanvulling op de stadscorridor. Schaalvergroting en modernisering van deze publiekstrekker is voor de Binnenstad dan ook zeer gewenst.

Gebouw en functie
Het gebouw La Vie is door zijn prominente ligging een belangrijke schakel tussen de historische binnenstad en het nieuwere Wijk C. Voor Utrecht is de Bijenkorf een van de trekkers in de binnenstad en zorgt vanwege haar ligging voor een goede doorbloeding van het kernwinkelgebied.
Het bestaande gebouw krijgt een nieuwe gevel, waarbij de huidige overbouwingen boven het trottoir zullen worden verwijderd. De bebouwing over de Sint Jacobsstraat wordt verwijderd. Ter plaatse van de Sint Jacobsstraat wordt op de huidige laad- en losplaats bebouwing toegevoegd. De nieuwbouw op deze plek komt tegen de bestaande parkeergarage en ligt aan de voorzijde in het verlengde van de huidige rooilijn. De nieuwe gevellijn begeleidt daardoor de Sint Jacobsstraat nadrukkelijker. Dit heeft een positieve uitwerking op de beleving van de straat. De basishoogte van het gebouw blijft zoals bestaand (circa 26 meter). Incidenteel is ten behoeve van technische ruimten en opstelplaatsen voor technische installaties, een hogere bouwhoogte (tot circa 30 meter) mogelijk. De kop van het gebouw wordt prominenter door toevoeging van een plaatselijk hoogteaccent ten behoeve van onder andere een technische ruimte. Ter plaatse van het binnencour wordt bovenop de bestaande eerste verdieping een bouwlaag (winkel) toegevoegd. Daarboven komt een technische ruimte en op het overige deel van het nieuwe platte dak zal een daktuin worden aangelegd.
Ten slotte wordt een extra laag op de huidige parkeergarage gebouwd en wordt de garage met een gesloten gevel afgewerkt. De hoogte varieert dan van circa 22 meter tot circa 24 meter.
Het plan voorziet in de uitbreiding van het bestaande winkeloppervlak, het bestaande gebruik voor kantoren en vergadercentrum blijft grotendeels ongewijzigd.

4.2 Verkeer, parkeren en openbare ruimte

4.2.1 Verkeer en openbare ruimte

De wegenstructuur en rijroutes veranderen in de nieuwe situatie niet. Wel zal de Sint Jacobsstraat worden heringericht en wordt de straat beter aangesloten op de rechte gevel en het bebouwen van de bestaande laad-en losplek. Daarvoor is momenteel een nieuw inrichtingsplan in voorbereiding.

4.2.2 Parkeren

Bij de berekening van het aantal benodigde parkeerplaatsen voor de ontwikkeling (de parkeereis), zijn de gemeentelijke beleidsmatige uitgangspunten en parkeernormen uit de Nota Stallen en Parkeren 2013 gehanteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de stalling van fietsen en het parkeren van auto's.

In de planregels is het oppervlak aan detailhandel gemaximeerd tot 18.100 m2 bvo en voor vergadercentrum tot 4.000 m2 bvo. Met deze oppervlakken is aangesloten bij de ingediende aanvraag voor een omgevingsvergunning. Gezien de uitspraak van de Raad van State van 18 juni 2014 is de flexibiliteit van het vigerende bestemmingsplan (Binnenstad 2010) ingeperkt.

De parkeernorm (bijlage B1) wordt gebruikt om de parkeereis te berekenen. Hiervoor wordt de omvang van de functie vermenigvuldigd met de parkeernorm. Indien binnen de ontwikkeling verschillende functies worden gerealiseerd, is het mogelijk bij het bepalen van de parkeereis rekening te houden met dubbelgebruik van parkeerplaatsen, bijvoorbeeld overdag door werkers en 's avonds door bewoners.

Voor het parkeren van La Vie is een parkeerbalans opgesteld voor het programma, zoals dat na realisering van het bouwplan aanwezig is. Het gaat daarbij om de volgende functies: detailhandel, kantoor en zalenverhuur/vergader- en congresruimte. Bij het bepalen van de parkeereis is rekening gehouden met dubbelgebruik van parkeerplaatsen. Daarbij zijn de aanwezigheidspercentages gehanteerd uit tabel 5.1 van de Nota.

Tabel: parkeerbalans o.b.v. aanwezigheidspercentage:

functie	parkeernorm		totale parkeer-vraag	werkdagochtend		werkdagmiddag		koopavond	
winkel	2,03	pp/100 m2	366	30%	110	60%	219	75%	274
kantoor	0,4	pp/100 m2	29	100%	29	100%	29	5%	1
congres	2,25	pp/100 m2	90	100%	90	100%	90	30%	27
totaal			484		228		338		303

	parkeernorm		totale parkeer-vraag	zaterdagmiddag		zondagmiddag	
winkel	2,03	pp/100 m2	366	100%	366	100%	366
kantoor	0,4	pp/100 m2	29	0%	0	0%	0
congres	2,25	pp/100 m2	90	30%	27	0%	0
totaal			484		393		366

Uit deze parkeerbalans blijkt dat de drukste periode de zaterdagmiddag is. Op dat moment zijn er 393 parkeerplaatsen nodig. In de nieuwe situatie zijn er 344 parkeerplaatsen beschikbaar in de La Vie-garage. Deze parkeerplaatsen zijn niet exclusief voor bepaalde functies gereserveerd, zodat al deze plaatsen voor dubbelgebruik beschikbaar zijn. Dit betekent een tekort van 49 parkeerplaatsen op de zaterdagmiddag.

Tijdens de andere momenten van de week is er geen tekort aan parkeerplaatsen in La Vie.

Ten aanzien van de koopzondag wordt het volgende opgemerkt. Er zijn nog geen landelijke of lokale gegevens beschikbaar over de 'drukte' tijdens koopzondagen. Er is dus niet bekend of deze op het niveau van de zaterdagmiddag of de koopavond liggen. Voor De Bijenkorf is 'worst case' aangehouden voor het winkelprogramma, dus voor het parkeren gelijk aan de zaterdagmiddag. Dat betekent dat er ook tijdens een

koopzondag een tekort aan parkeerplaatsen is, maar dat bedraagt 22 parkeerplaatsen.

Binnen het gemeentelijke parkeerbeleid wordt rekening gehouden met een aandeel bezoek (zie bijlage B1 bij de Nota). Voor de winkelfunctie bedraagt het aandeel bezoek 90% . Dit betekent dat 10% van de parkeernorm bedoeld is voor parkeren van personeel. Voor de congresfunctie is dat 1%.

Tabel: parkeerplaatsen personeel:

Functie	aandeel	zaterdagmiddag		Zondagmiddag	
		Totale parkeervraag	Aandeel personeel	Totale parkeervraag	
Winkel	10%	366	37	366	37
congres	1%	27	0,3	0	0
			37,3		37

Op zaterdag en zondagmiddag betreft het aandeel personeel dus 37 parkeerplaatsen.

Voor het parkeren voor personeel zullen de volgende aspecten in een vervoersmanagementplan (moeten) worden opgelost:

a. Personeel parkeert niet in de parkeergarage La Vie, maar elders in een parkeerruimte die daarvoor wordt/is gehuurd. Deze parkeerplaatsen dienen binnen een loopafstand van 1.000 m te liggen conform de Nota Stallen en Parkeren.
b. Personeel parkeert in P+R-locaties aan de rand van de stad.
c. Personeel komt niet met de auto, maar bijvoorbeeld op de fiets of met het openbaar vervoer.

Parkeereis
Uit het vorenstaande volgt dat - rekening houdend met dubbelgebruik - hier een maximale parkeereis geldt van 356 (393-37). Deze parkeereis kan grotendeels worden opgevangen in de La Vie-garage (344 plaatsen).
Uit overleg met de eigenaar van La Vie is gebleken dat voor de resterende 12 plaatsen binnen acceptabele loopafstand alternatieve ruimte structureel en duurzaam beschikbaar is op tijden dat het nodig is voor de parkeervraag van de ontwikkeling (zaterdagmiddag).

Fietsparkeren
In de parkeernota van 2013 is ook het fietsparkeren een onderdeel. Daarom is voor het fietsparkeren een fietsparkeerbalans opgesteld. Daarbij is de oude situatie vergeleken met de situatie na de verbouwing en uitbreiding.

Fietsparkeerbalans oude situatie:

	parkeernorm		totale parkeer-vraag	werkdagochtend		werkdagmiddag		koopavond	
winkel	3,4	pp/100 m2	449	30%	135	60%	270	75%	337
kantoor	2,4	pp/100 m2	154	100%	154	100%	154	5%	8
congres	2,4	pp/100 m2	96	100%	96	100%	96	30%	29
totaal			700		385		520		374

	parkeernorm		totale parkeer-vraag	zaterdagmiddag		zondagmiddag	
winkel	3,4	pp/100 m2	449	100%	449	100%	449
kantoor	2,4	pp/100 m2	154	0%	0	0%	0
congres	2,4	pp/100 m2	96	30%	29	0%	0
totaal			700		478		449

Fietsparkeerbalans nieuwe situatie:

	parkeernorm		totale parkeer-vraag	werkdagochtend		werkdagmiddag		koopavond	
winkel	3,4	pp/100 m2	612	30%	184	60%	367	75%	459
kantoor	2,4	pp/100 m2	172	100%	172	100%	172	5%	9
congres	2,4	pp/100 m2	96	100%	96	100%	96	30%	29
totaal			880		356		539		468

	parkeernorm		totale parkeer-vraag	zaterdagmiddag		zondagmiddag	
winkel	3,4	pp/100 m2	612	100%	612	100%	612
kantoor	2,4	pp/100 m2	172	0%	0	0%	0
congres	2,4	pp/100 m2	96	30%	29	0%	0
totaal			880		641		612

Uit de fietsparkeerbalansen blijkt dat er op de zaterdag- en zondagmiddag 163 fietsparkeerplaatsen extra nodig zijn in de nieuwe situatie. Deze vraag doet zich voor tijdens de zaterdagmiddag. Op koopavond is er sprake van een extra parkeervraag van 93 fietsparkeerplaatsen.

In La Vie wordt een fietsenstalling gerealiseerd van 163 fietsparkeerplaatsen, waarmee deze voldoet aan de norm. In de norm is ook het fietsparkeren van personeel verdisconteerd.

4.2.3 Laden en lossen

Het laden en lossen ten behoeve van Bijenkorf, dat nu buiten plaats vindt op de laad- en loszone aan de St Jacobsstraat, vindt in de nieuwe situatie inpandig plaats. Daarvoor zal een deel van de huidige laad- en loszone worden bebouwd. De Bijenkorf heeft aangegeven zogenoemde Twindecks (dubbele laadvloer) te willen gaan gebruiken. Met dit type zijn er minder verkeersbewegingen. De vrachtwagens zullen in de nieuwe situatie bij voorkeur aanrijden volgens dezelfde route als de toegang tot de parkeergarage La Vie, vervolgens door te rijden tot de busbaan en achteruit het gebouw in te rijden. De vrachtwagens vertrekken door direct op de Sint Jacobsstraat rechtsaf te gaan richting de Monicabrug.

4.2.4 Bomenparagraaf

Binnen het plangebied is geen groen aanwezig. Het nieuwe inrichtingsplan voor de St. Jacobsstraat biedt ruimte voor groen.

Hoofdstuk 5 Onderzoek en randvoorwaarden

5.1 Geluidhinder

Geluid beïnvloedt vaak de kwaliteit van de leef- en woonomgeving. De belangrijkste geluidsbronnen die in het kader van de ruimtelijke ordening van belang zijn, zijn wegverkeer, railverkeer en gezoneerde industrieterreinen . De mate van acceptatie en hinder is onder meer afhankelijk van de functie van het geluidsbelaste object – hiervoor kent de wet "geluidsgevoelige bestemmingen" (o.a. woningen en scholen)

De regels van de Wet geluidhinder zijn van toepassing bij het vaststellen van een bestemmingsplan. De normen uit die wet zijn van toepassing bij:

- bestemmen van gronden voor nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen
- bestemmen van gronden voor aanleg van nieuwe (gezoneerde) wegen (niet bij woonerven of wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km/u geldt)
- reconstructie van wegen
- geluidsgezoneerde industrieterreinen

Plansituatie & conclusie

Met dit plan worden geen geluidgevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt en het plangebied ligt niet in een zone van een geluidgezoneerd industrieterrein; er is geen beoordeling in het kader van de Wet geluidhinder nodig.

5.2 Milieuhinderlijke bedrijvigheid

Er wordt gestreefd naar een situatie waarin wonen en werken in de stad op een goede manier samengaan. Beide functies zijn zeer belangrijk voor Utrecht, maar er dient te worden voorkomen dat milieuhinder van bedrijven een negatieve invloed heeft op de woonomgeving. Het kan gaan om de mogelijke hinder van een nieuw te vestigen bedrijf op bestaande woningen zowel als om nieuwe woningen naast een bestaand bedrijf.

Plansituatie & conclusie

De huidige parkeergarage ligt dicht op woningen. Mogelijke lichthinder vanuit de parkeergarage wordt ondervangen door het dichtmaken van de gevels.

De geluidsimmissies bij de woningen ten gevolge van de parkeergarage en de beoogde uitbreiding hiervan, zijn ten behoeve van de omgevingsvergunning onderzocht. (Parkeergarage La Vie te Utrecht, akoestisch onderzoek i.v.m. uitbreiding, LBP/Sight, 27 feb 2012, R068098ac.00001.tc, versie 03-002). Hieruit kan worden afgeleid dat de uitbreiding ruimtelijk mogelijk is. Daarbij is aangenomen dat de hoeveelheid verkeer van en naar de parkeergarage, vanwege de uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen, met 6 % toeneemt. Het geluidsniveau als gevolg van geluid uit de garage is niet hoger dan de grenswaarde in het Activiteitenbesluit. Het is bij de woningen direct naast de in/uitrit wel hoger dan de richtwaarde van 45 dB(A) voor dit gebied en dit is acceptabel omdat het een al lang bestaande situatie is waar met maatregelen geen oplossing voor bestaat. Bovendien worden de overige open delen van deze garage met deze uitbreiding dichtgemaakt waardoor voor omliggende woningen een verbetering wordt bereikt.

Het maximale geluidsniveau (L_{Amax}) is ten hoogste 65 dB(A). Dit is 5 dB hoger dan de grenswaarde voor de nachtperiode en kan soms door een in- of uitrijdende auto die in de garage is, worden veroorzaakt. Bedacht moet worden dat het rijden over de openbare weg tenminste dit niveau van L_{Amax} kan veroorzaken maar dat dit niet meer wordt beoordeeld. Het L_{Amax} zal binnen de woningen niet hoger zijn dan de grenswaarde van 45 dB(A). In een maatwerkvoorschrift kan voor het L_{Amax} een grenswaarde van 65 dB(A) worden vastgelegd. Ook hiervoor geldt dat bij de woningen het maximale geluidsniveau vanuit de garage sterk afneemt doordat de overige open delen van de garage gesloten zullen worden.

Het verkeer van en naar de garage veroorzaakt bij de woningen langs de rijroute een geluidsniveau dat hoger is dan de voorkeurswaarde van 50 dB(A) en niet hoger dan de grenswaarde van 65 dB(A). Uit isolatie-onderzoek blijkt dat het binnenniveau van deze woningen niet boven de grenswaarde van 35 dB(A) komt (notitie La Vie Utrecht, uitbreiding Parkeergarage, Geluidwering Rozenstraat 3c, LBP/Sight, 19 maart 2012, V068098ac.00005.rvs, versie 01-003). Daarbij was aangenomen dat de woningen gebalanceerde ventilatie hadden. Nu blijkt dat dit voor de Rozenstraat niet overal het geval is en een beoordeling met geopende ventilatievoorziening (klepraampjes) tot een overschrijding van de grenswaarde leidt, zijn door de initiatiefnemer (de eigenaar van La Vie, Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek) aan de bewoners van woningen waarvoor dat geldt geluidgedempte isolatievoorzieningen aangeboden. Voor de details wordt verwezen naar het erratum/aanvullende toetspunten in de bijlagen (V068098ac.00006.tc versie 01_004, d.d. 9 oktober 2012).

De bovendakse installaties zullen wijzigen. Hiervoor geldt dat de geluidsniveaus bij omliggende woningen als gevolg van installaties van La Vie/ de Bijenkorf niet hoger mogen zijn dan 45 dB(A) etmaalwaarde. Daardoor zal een deel van de oude installaties vervangen worden door nieuwe en is het nodig dat de nieuw te installeren apparatuur een voldoende laag geluidvermogen hebben. Uit de bijgevoegde rapporten blijkt dat dit haalbaar is. Dit is uitgewerkt in het rapport 'installaties uitbreiding Bijenkorf' (B068098ab.00002.tc versie 02_000 , LBP Sight d.d. 20 juli 2012) en het rapport 'installaties vergadercentrum La Vie' (B068098ab.00002.tc versie 02_000 LBP Sight d.d. 20 juli 2012). Een verdere beoordeling voor geluidsimmissies en de overige milieuaspecten vindt plaats bij de melding op grond van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (BARIM); een aanpassing van de geluidsgrenswaarden zal plaatsvinden conform de regels uit dit Besluit en de gemeentelijke Geluidsnota.

5.3 Externe veiligheid

Bij bestemmingsplannen wordt aandacht besteed aan de veiligheidsrisico's die zware bedrijven kunnen veroorzaken. Daarnaast kan transport van gevaarlijke stoffen risico's opleveren (transport over weg, spoor en water en door buisleidingen). In de stad ligt een vastgestelde route waarover transport van gevaarlijk stoffen plaats mag vinden.

De normen en richtlijnen voor externe veiligheid komen uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), uit de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (Rnvgs) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen. Kwetsbare bestemmingen moeten voldoende afstand houden tot bedrijven en transportroutes. Ook kunnen er beperkingen aan de bebouwingsdichtheid gewenst zijn.

Voor externe veiligheid bestaan twee normen: het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Het plaatsgebonden risico (PR) geeft de kans aan op een ongeluk. De norm voor het PR is 10-6/jaar.
Het groepsrisico geeft de kans per jaar aan dat een groep personen van een bepaalde grootte kan overlijden tengevolge van een calamiteit. Voor het Groepsrisico is een zogenoemde oriënterende waarde vastgesteld. Van deze waarde kan onder voorwaarden worden afgeweken.

Het lokale verkeer van gevaarlijke stoffen wordt in het kader van de routeringsregeling geregeld via jaarlijks door vervoerders aan te vragen ontheffingen. De omvang van dit lokale transport is zo gering dat de norm voor PR niet bereikt wordt en het GR ruim onder de oriëntatiewaarde blijft.

Plansituatie en conclusie

Er liggen geen kwetsbare of beperkt kwetsbare bestemmingen binnen de invloedzone van een bedrijf (binnen of buiten het plangebied) dat onder de Bevi-regeling valt. In de nabijheid van de planlocatie is geen spoorlijn waterweg, buisleiding of rijksweg aanwezig die voor wat betreft de norm PR en GR invloed heeft op het plan. Vanuit externe veiligheid zijn geen belemmeringen voor het vaststellen van dit bestemmingsplan.

5.4 Luchtkwaliteit

In artikel 5.16 Wet Milieubeheer staat een limitatieve opsomming van de bevoegdheden waarbij luchtkwaliteitseisen een directe rol spelen. Het gaat in ieder geval om ruimtelijke besluiten, zoals bestemmingsplannen, die direct gevolgen voor de luchtkwaliteit hebben en daardoor kunnen bijdragen aan overschrijding van een grenswaarde.
Luchtkwaliteitseisen spelen in beginsel geen belemmering voor het uitoefenen van een dergelijke bevoegdheid, als tenminste aan minimaal één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a. Aannemelijk is gemaakt dat geen sprake is van feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
b. De voorgenomen ontwikkeling leidt - al dan niet per saldo - niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
c. aannemelijk is gemaakt dat de ontwikkelingen niet in betekenende mate (NIBM) bijdragen aan de concentratie PM10 (fijn stof) en NO2 (stikstofdioxide) in de buitenlucht;
d. De voorgenomen ontwikkeling is genoemd of is niet in strijd met het Nationaal Samenwerkings-programma Luchtkwaliteit (NSL).

Plansituatie en conclusie
Door LBP Sight is een luchtbeoordeling uitgevoerd, waarbij de luchtkwaliteit voor de relevante stoffen stikstofdioxide en fijn stof langs de ontsluitingswegen in kaart is gebracht. Daarbij is worst case rekening gehouden met de verkeersaantrekkende werking op basis van de CROW-kentallen. Bij deze worst case berekening is niet uitgegaan van de geringere planologische toename maar van het bouwplan (inclusief techniekruimte). Bij de berekening is het CROW blad 317 voor de verkeersgeneratie gehanteerd. De ontwikkeling zal op basis van de CROW maximaal 953 extra verkeersbewegingen (licht verkeer) genereren, alsmede maximaal 28 vrachtbewegingen.

Op basis van de uitgevoerde luchtbeoordeling wordt geconstateerd dat voor de onderzochte zichtjaren (2014, 2015 en 2020) voldaan wordt aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer, zodat wordt voldaan aan artikel 5.16 Wm lid 1 onder a.

Door LBP Sight is eveneens onderzocht of de grenswaarde voor benzeen wordt overschreden. In het rapport wordt geconcludeerd dat bij de ingang van de parkeergarage geen grenswaarde overschrijding van benzeen plaatsvindt, zodat ook voor benzeen wordt voldaan aan artikel 5.16 lid 1 onder a van de Wet milieubeheer.

Er zijn vanuit de Wet milieubeheer géén belemeringen voor de uitbreiding van het La Vie gebouw inclusief de parkeergarage.

5.5 Bodemkwaliteit

Kader
Aan de basis van het gemeentelijk bodembeleid ligt bescherming van de kwaliteit van de bodem en het grondwater én het voorkomen van risico's voor de gezondheid van mens en dier. Het bodembeleid sluit hiervoor aan op onderstaande algemene uitgangspunten uit de Wet bodembescherming:

d. Bodembescherming
   Nieuwe bodemverontreiniging moet worden voorkomen en als er toch bodemverontreiniging ontstaat, moet de bodem direct worden gesaneerd. Een geval van bodemverontreiniging waarbij de verontreiniging geheel of grotendeels ná 1987 is ontstaan, is een "nieuw geval". Deze zorgplicht houdt in dat nieuwe gevallen van bodemverontreiniging zoveel mogelijk ongedaan moeten worden gemaakt.
e. Bodemsanering
   Gevallen van ernstige bodemverontreiniging moeten binnen een bepaalde termijn worden gesaneerd als er sprake is van humane of milieuhygiënische risico's, of risico's voor verspreiding van de verontreiniging via het grondwater. De sanering wordt functiegericht en kosteneffectief uitgevoerd. Nieuwbouw op of graafwerkzaamheden in een geval van ernstige bodemverontreiniging zijn ongeacht de risico's niet toegestaan zonder saneringsmaatregelen.
f. Bodembeheer
   Hergebruik van (schone of licht verontreinigde) grond kan bij onverdachte terreinen plaatsvinden op basis

van de bodemkwaliteitskaart en het bodembeheerplan.

Bij een aanvraag om omgevingsvergunning moet een bodemonderzoek conform de NEN 5740 worden verricht. Op basis van dit onderzoek wordt beoordeeld of de locatie geschikt is voor de geplande functie of dat er nog een nader onderzoek en/of een bodemsanering noodzakelijk is om de locatie geschikt te maken. Als er voor de bouwwerkzaamheden een grondwateronttrekking nodig is, moet rekening gehouden worden met nabij gelegen grondwaterverontreinigingen.

Plansituatie
In het kader van aankoop is op de locatie La Vie een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd (Tauw, 18 november 2011, projectnummer 4820961, kenmerk R001-4820961MBQ-cri-V01-NL). Dit onderzoek is uitgevoerd ter plaatse van het laad- en losterrein van de Bijenkorf in La Vie aan de Sint Jacobsstraat te Utrecht. In de bovenste halve meter zijn geen verontreinigingen aangetoond, ook is er geen asbest aanwezig. In de grond is tussen 0,5 en 3 m-mv een lichte verontreiniging met cobalt aangetroffen. In het grondwater zijn lichte verontreinigingen met barium, molybdeen, tolueen en xylenen aangetroffen. Er is geen sprake van een (ernstig) verontreinigde stedelijke ophooglaag.

Voor een grootschalig gebied rond de binnenstad is sprake van omvangrijke diepere grondwaterverontreinigingen met vluchtige organische chloorkoolwaterstoffen (VOCl). Om deze verontreinigingen te kunnen aanpakken en beheren, om de omgeving te beschermen en om de ondergrond te kunnen benutten zijn een beleidsregel en een saneringsplan (Biowasmachine) opgesteld, met een gebiedsgerichte aanpak. Het plangebied ligt binnen dit gebied. Dit betekent dat bij activiteiten die ingrijpen in de ondergrond zoals bouwputbemaling en WKO-systemen (bodemenergie) geen rekening gehouden hoeft te worden met de verplaatsing van VOCl verontreinigingen. Hier moet wel een melding van gedaan worden bij de gemeente Utrecht, die beoordeelt of de activiteiten binnen de randvoorwaarden van de gebiedsgerichte aanpak uitvoerbaar zijn.

Conclusie
De bodemkwaliteit is geschikt voor deze toekomstige uitbreiding ten behoeve van de inpandige laad- en losruimte alsmede de winkel- en kantooruimte. De bodemkwaliteit is onderzocht tot een diepte van 3 m-mv. Het bovenvermelde bodemonderzoek kan worden gebruikt voor de nieuwbouwwerkzaamheden en de omgevingsvergunning. Indien er voor de bouw diepere grondwerkzaamheden plaatsvinden dan 3m-mv is aanvullend onderzoek nodig om een indicatie te krijgen van de bodemkwaliteit op deze diepte.

5.6 Flora en fauna

5.6.1 Ecologie

Het groenstructuurplan is in april 2007 vastgesteld en geldt sindsdien als vigerend groenbeleid. In het groenstructuurplan zijn de bestaande en wenselijke groenstructuren (ecologisch recreatief en cultuurhistorisch) vastgelegd. Aan het Groenstructuurplan is een uitvoeringsprogramma gekoppeld: het Meerjaren Groen Programma.
Het groenstructuurplan heeft drie belangrijke doelen; recreatiegebieden om de stad aanleggen, verbindingen aanleggen tussen groen in de stad en groen om de stad en de kwaliteit van het groen in de stad verbeteren. Voor een goed functioneren van het groen zijn de verbindingen tussen groene kerngebieden noodzakelijk.

Op stedelijk niveau is een goede stedelijke groenstructuur een gelijkwaardig belang naast andere stedelijke belangen. De bestaande elementen van de stedelijke groenstructuur worden beschermd. De menging van stedelijk groen met andere functies is in principe mogelijk. De randvoorwaarde is dat het groene karakter, de kwaliteit en het gebruik van het groen wordt behouden of verbeterd. Een eventuele aantasting van bestaand stedelijk groen wordt elders gecompenseerd. Verandering van functie kan alleen na een bestuurlijke afweging.

Plansituatie en conclusie
Het plangebied maakt geen onderdeel van de hoofdgroenstructuur zoals is opgenomen in het Groenstructuurplan. Het Groenstructuurplan levert geen beperkingen voor de voorgenomen ontwikkelingen.

5.6.2 Flora en fauna

Onder de Flora en Faunawet zijn diverse dier- en plantensoorten beschermd via verbodsartikelen en een algemene zorgplicht. Deze geldt voor alle dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Alle Nederlandse flora en fauna is beschermd en de wet legt een zorgplicht op ten aanzien van alle planten en dieren. . Dat betekent dat dieren en planten niet verstoord, verontrust of gedood mogen worden. Er is echter wel verschil in beschermingsgradatie. De Nederlandse flora- en fauna is verdeeld in drie categorieën, die elk een andere bescherming genieten. Er wordt gesproken over tabel 1 soorten, tabel 2 soorten inclusief broedvogels en tabel 3 soorten. Tabel 3 soorten genieten de zwaarste bescherming.

De ontwikkelingen en uitvoering van plannen mogen niet in strijd zijn met de Flora- en faunawet en de internationale verplichtingen (Vogel- en Habitatrichtlijn). Daarom dient er bij dergelijke plannen eerst zorgvuldig onderzoek te worden gedaan naar de aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten en de effecten van de plannen hierop. Bij ingrepen waar beschermde planten of diersoorten in het geding zijn dient in het kader van de verbodsartikelen een compensatieplan of mitigatieplan te worden geschreven. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft geoordeeld dat geen ontheffing meer kan worden verleend voor 'ruimtelijke ingrepen' zonder dat sprake is van een dwingende reden van groot openbaar belang. Het ministerie EL&I heeft daarom gesteld dat met mitigerende maatregelen moet worden voorkomen dat verbodsbepalingen worden overtreden.

Plansituatie
In het voorjaar van 2011 is een quickscan flora en fauna uitgevoerd (LBP/Sight, pojectnummer 11040, gedateerd op14 juni 2011). Volgens de rapportage worden er, op basis van de verspreidingsgegevens, van de aanwezige habitattypen en biotoopeisen van de mogelijk in de omgeving voorkomende soorten, geen (meer strikt) beschermde planten- en/of diersoorten verwacht. Nader onderzoek naar eventueel binnen het plangebied voorkomende meer strikt beschermde soorten is dan ook niet nodig.

Zoals in de rapportage wordt vermeld kunnen nesten van vogels worden verstoord als in het broedseizoen wordt gestart met werkzaamheden. Vanaf het moment dat een vogel gestart is met de bouw van het nest is de locatie en directe omgeving beschermd. De start van werkzaamheden tijdens deze periode zouden in dat geval kunnen leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.

Indien na-isolatie van de gemetselde muren aan de achterzijde aan de orde is, dient rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen in de spouw van deze muur. In dat geval moet nader onderzoek plaatsvinden. Er bestaat geen aanleiding voor een actualisatie, omdat de uitgangspunten niet gewijzigd zijn en ook anderszins geen aanknopingspunten denkbaar zijn op grond waarvan dit alsnog plaats zou moeten vinden. In de afgelopen maanden hebben al werkzaamheden plaatsgevonden ter plaatse van la Vie.

5.7 Milieu-effectrapportage en Strategische Milieu Beoordeling

Het doel van een milieu effect rapportage (m.e.r.) is om vooraf de mogelijke milieueffecten van plannen en besluiten in beeld te brengen en deze een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming. Het maken van een milieueffectrapport (MER) of m.e.r.-beoordeling is verplicht bij de voorbereiding van plannen en besluiten van de overheid over initiatieven en activiteiten van publieke en private partijen die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben.
In het Besluit m.e.r. staat omschreven welke activiteiten MER-plichtig (C-lijst) dan wel m.e.r.-beoordelingsplichtig (D-lijst) zijn. Echter op grond van een uitspraak van het Europese Hof (van 17/10/2009(C-255/08) dienen ook initiatieven die niet voldoen aan de drempelwaarde van het Besluit m.e.r. kritisch bekeken te worden of deze milieueffecten kunnen hebben. Indien dit het geval is, dient hiervoor ook een MER of m.e.r-beoordeling te worden opgesteld.

Plansituatie & conclusie
De in dit plan opgenomen activiteit overschrijdt niet de voor deze categorie geldende drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. Tevens zijn er, zoals blijkt uit voortstaande beschrijving van de milieuaspecten, geen andere factoren aanwezig die aanleiding kunnen geven tot het opstellen van een MER en is gezien de aard, omvang en ligging van het project geconcludeerd dat er geen sprake van aanzienlijke nadelige milieugevolgen. Er hoeft voor dit plan geen MER of m.e.r.-beoordeling te worden gemaakt.

5.8 Duurzaamheid

De gemeente Utrecht heeft in haar milieubeleidsplan (MBP) op energiegebied een duidelijke ambitie vastgelegd. In het MBP is opgenomen dat Utrecht in 2030 CO2-neutraal is. Ontwikkel- en herstructureringslocaties bieden kansen om een bijdrage te leveren aan de realisatie van deze ambitie. De inzet van maatregelen om de CO2-uitstoot vergaand te verminderen gaat in de volgorde: energiebehoefte verminderen, inzet van duurzame bronnen en, tenslotte, een zo efficiënt mogelijke omzetting van primaire energie in warmte en kracht. Die klimaatambities betekenen een fors lagere energieprestatie.
Onder duurzame ontwikkeling wordt een ontwikkeling verstaan die voorziet in de behoefte van de huidige generatie zonder daarmee voor de toekomstige generaties de mogelijkheid in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien. Dit houdt in dat het streven is naar een evenwicht tussen de 3 P's. People (sociale component),Planet (ecologie en milieu) en Profit (economie). Voor gebruikers levert duurzaamheid een hoog kwalitatieve leefomgeving door verhoging comfort, veiligheid en gezondheid. Het levert tevens kostenbesparing op én het is goed voor het milieu.

Plansituatie & conclusie
Bij de behandeling van de bouwenvelop is dit thema uitgebreid tussen initiatiefnemer en gemeente verkend. De vernieuwingen zijn op dat moment beoordeeld als stand der techniek en redelijkerwijs maximaal haalbaar. Aanvullend heeft initiatiefnemer toegezegd zich in te zetten voor minimalisatie van emissies bij de (ver)bouw en een onderzoek naar de mogelijkheid van laadpunten voor elektrische auto's in de parkeergarage.
Een verdere beoordeling van energie en de overige milieuaspecten kan aan de orde komen bij verlening van de omgevingsvergunning conform de regels uit het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (BARIM) en het toezicht op de naleving van deze regels.

5.9 Water

Aanleiding
Door een ruimtelijk plan kunnen de belangen èn het functioneren van het watersysteem en de waterketen onder druk komen te staan. Het doel van de 'Watertoets' is het waarborgen van watergerelateerd beleid en beheer door deze ruimtelijke ontwikkelingen expliciet en op evenwichtige wijze te toetsen aan de relevante ruimtelijke plannen en besluiten van Rijk, provincies en gemeenten.
Ruimtelijke plannen moeten wettelijk voorzien zijn van een 'Waterparagraaf', een ruimtelijke onderbouwing van de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie. Met de watertoets worden de waterhuishoudkundige gevolgen van een plan vroegtijdig inzichtelijk gemaakt, de afwegingen expliciet en toetsbaar vastgelegd en het wateradvies van de waterbeheerder opgenomen.
Door afstemming met de waterbeheerder(s) wordt voorkomen dat door een ruimtelijke ontwikkeling de

kansen voor de waterhuishouding niet worden benut en de bedreigingen niet worden herkend. Door de bestaande (geo)hydrologische situatie en randvoorwaarden, de geplande ontwikkeling en de ruimtelijke consequenties ten aanzien van de waterhuishouding te analyseren, kan het streven naar een duurzaam en robuust watersysteem vroegtijdig in het ontwerpproces worden geïntegreerd.

Beleidskader
In het algemeen is het beleid van het Rijk, de provincie Utrecht, de gemeente Utrecht en het waterschap HDSR gericht op een duurzaam en robuust waterbeheer. Bij ruimtelijke ontwikkelingen worden (indien doelmatig) de waterkwaliteitstrits 'gescheiden inzamelen-gescheiden afvoeren-gescheiden verwerken' en de waterkwantiteitstrits 'water vasthouden-bergen-vertraagd afvoeren' gehanteerd. Dit beleid is per overheidsniveau in de onderstaande beleidsdocumenten verankerd:

- Rijksbeleid: Vierde Nota Waterhuishouding, Vijfde Nota RO, WB21, NBW, Waterwet, etc.;
- Provinciaal beleid: Nota Planbeoordeling, Waterhuishoudingsplan, Beleidsplan Milieu en Water, Streekplan, etc.;
- Gemeentelijk beleid: Gemeentelijk Rioleringsplan 2011-2014 [1];
- Waterschapsbeleid: Waterbeheerplan 2010-2015, Beleidsregels 2010 Keur 2009, Keur [2].

[1] De gemeente heeft de zorgplicht voor de inzameling en het transport van afvalwater, het inzamelen en verwerken van overtollig hemelwater en het voorkomen van structurele grondwateroverlast. Het actuele beleid hiervoor is vastgelegd in het verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan (vGRP) 2011-2014. De ontwerpeisen zijn opgenomen in het Handboek Inrichting Openbare Ruimte, onderdeel riolen, rioolgemalen en drainage (versie juni 2005). Daarnaast stelt de gemeente eisen aan het ontwerp van watergangen waarvan zij eigenaar of beheerder is of wordt.

[2] Het waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) heeft de zorg voor het kwantiteits- en kwaliteitsbeheer van het oppervlaktewater in het plangebied. Het beleid en de regels van het waterschap zijn vastgelegd in diverse wetten en verordeningen. De belangrijkste verordening is de keur.

Huidige en toekomstige situatie
In de huidige situatie is het plangebied geheel bebouwd of verhard. De toekomstige situatie is daarin gelijk, waarbij de hoeveelheid bebouwing iets groter is en de hoeveelheid verharding iets kleiner. In fysieke zin treedt voor de huidige waterhuishouding dus geen verandering op.

Afvalwater en grondwater
De binnenstad is voorzien van een gemengd rioolstelsel. Dit betekent dat het hemelwater, huishoudelijke afvalwater en het industriële afvalwater via één systeem wordt ingezameld en afgevoerd naar de zuivering. Het rioolstelsel van de binnenstad valt binnen drie verschillende bemalingsgebieden. Doordat de binnenstad is omsloten door grachten wordt het rioolwater met zinkers naar gebieden buiten de binnenstad gebracht. Vanuit deze zinkers gaat het rioolwater rechtstreeks of via een opvoergemaal naar de zuivering. Deze zinkers zijn cruciale punten in het rioolstelsel. Het rioolstelsel is zo uitgelegd dat het rioolwater van een groot gebied naar deze zinkers afstroomt. Ook de overstorten zijn cruciale elementen in het rioolstelsel. Het rioolstelsel is zo gedimensioneerd dat het rioolwater voldoende snel naar de overstorten kan stromen om in een neerslag situatie wateroverlast te voorkomen.

Bodem en grondwater
Bij nieuwe ontwikkelingen is het gemeentelijke beleid om in openbaar gebied minimaal een ontwateringsdiepte te realiseren van 0,7 m beneden straatniveau. Gezien de huidige ontwateringsdiepte zijn bij handhaving van het huidige maaiveldniveau geen maatregelen nodig om de grondwaterstand te reguleren. Er wordt door de gemeente dan ook geen overtollig grondwater ingezameld.

Bij ontwikkeling van het plangebied zal in beperkte mate onder maaiveld worden gebouwd. Indien deze onder de (hoogste) grondwaterstand gerealiseerd worden, dan dienen deze waterdicht te worden gemaakt. Een permanente onderbemaling voor het ontwateren van de kelders is niet toegestaan, aangezien geen overtollig grondwater wordt ingezameld. Ook voor ondergrondse constructies boven de huidige grondwaterstand kan gedacht worden om deze waterdicht aan te leggen. Hiermee wordt dan voorkomen dat eventuele toekomstige grondwaterstijgingen leiden tot grondwateroverlast.

Afvalwater en hemelwater

Uitvoering van de doelstellingen uit het gemeentelijk Afval-, hemel- en grondwaterplan komt in de praktijk neer op het afkoppelen van zoveel mogelijk hemelwater van het gemengde rioolstelsel. Het schone hemelwater gaat direct naar de bodem of oppervlaktewater zonder zich te vermengen met het afvalwater. Afkoppelen verminderd de belasting op het gemengde rioolstelsel waardoor de riooloverstorten minder zullen functioneren wat ten gunste komt van de waterkwaliteit. De waterzuivering wordt minder onnodig belast met schoon hemelwater. Daar waar ontwikkelingen plaats vinden moet het schone hemelwater apart worden ingezameld en zoveel als mogelijk op de locatie zelf verwerkt in de bodem. Huishoudelijk en bedrijfsmatig afvalwater moet bij voorkeur onder vrijverval worden ingezameld en getransporteerd naar de rioolwaterzuiveringinrichting (RWZI). Voor de aansluiting op het gemeentelijke riool is een vergunning noodzakelijk conform de gemeentelijke aansluitverordening riolering. Verder gelden de regels vanuit de gemeentelijke bouwverordening.

Om verslechtering van de waterkwaliteit na uitbreiding te voorkomen, dienen geen uitlogende (bouw)materialen te worden toegepast. Hierbij kan gedacht worden aan zink, lood en koper.

De waterparagraaf, door de aanvrager opgesteld, is positief beoordeeld en is in de bijlagen opgenomen. In aanvulling op de waterparagaraaf zullen de aansluitingen van het bestaande complex 'ontvlecht' worden: het vuilwater (huishoudelijk afvalwater) zal apart / gescheiden van het hemelwater (dakwater) worden aangeboden. In verband met de aanwezigheid van enkel een gemengd riool zal zowel de hwa als de dwa van de bestaande bouw en de nieuwbouw op het bestaande gemengde riool worden aangesloten. Door het aanbrengen van een daktuin zal voor een deel van het complex een vertraging van de aanvoer van hemelwater worden bewerkstelligd.

5.10 Archeologie

Wettelijk kader
In 1992 heeft Nederland het Europese Verdrag van Malta ondertekend en in 1998 geratificeerd. Doel van dit verdrag is een betere bescherming van het Europese archeologische erfgoed door een structurele inpassing van de archeologie in ruimtelijke ordeningstrajecten. Eén van de belangrijkste uitgangspunten van het Verdrag van Malta is dat archeologische waarden zoveel mogelijk in situ in de bodem bewaard dienen te blijven. Alleen als behoud in situ niet mogelijk is, wordt overgegaan tot behoud van de archeologische informatie ex situ, door middel van opgraven en bewaren in depot. Een ander uitgangspunt is dat het onderzoek naar de aanwezigheid van archeologische waarden in een zo vroeg mogelijk stadium dient plaats te vinden, zodat hiermee bij de planontwikkeling rekening gehouden kan worden. Een derde uitgangspunt is het 'de verstoorder betaalt principe'. Alle kosten die samenhangen met archeologisch onderzoek dienen worden betaald door de initiatiefnemer van de geplande bodemingrepen. Ten slotte richt het Verdrag van Malta zich tevens op een toename van kennis, herkenbaarheid en beleefbaarheid van het archeologische erfgoed.

Het Verdrag van Malta heeft in Nederland geresulteerd in een ingrijpende herziening van de Monumentenwet uit 1988, die op 1 september 2007 met de Wet op de Archeologische Monumentenzorg van kracht is geworden. Hiermee zijn de uitgangspunten van het Verdrag van Malta in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. In de nieuwe wetgeving is de bescherming van het archeologische erfgoed, de inpassing hiervan in de ruimtelijke ontwikkeling en de financiering van het archeologische onderzoek geregeld. Op grond van artikel 38a van de Monumentenwet 1988 moet een bestemmingsplan rekening houden met de archeologische resten in de grond. Om te kunnen bepalen op welke wijze de bestemmingsregeling rekening moet houden met de archeologie (artikel 38a Monumentenwet 1988) moet onderzoek, veelal bureauonderzoek, worden gepleegd. De resultaten daarvan worden beschreven in de toelichting van het bestemmingsplan, waarbij wordt aangegeven hoe het bestemmingsplan bij moet dragen aan de bescherming van de archeologie.

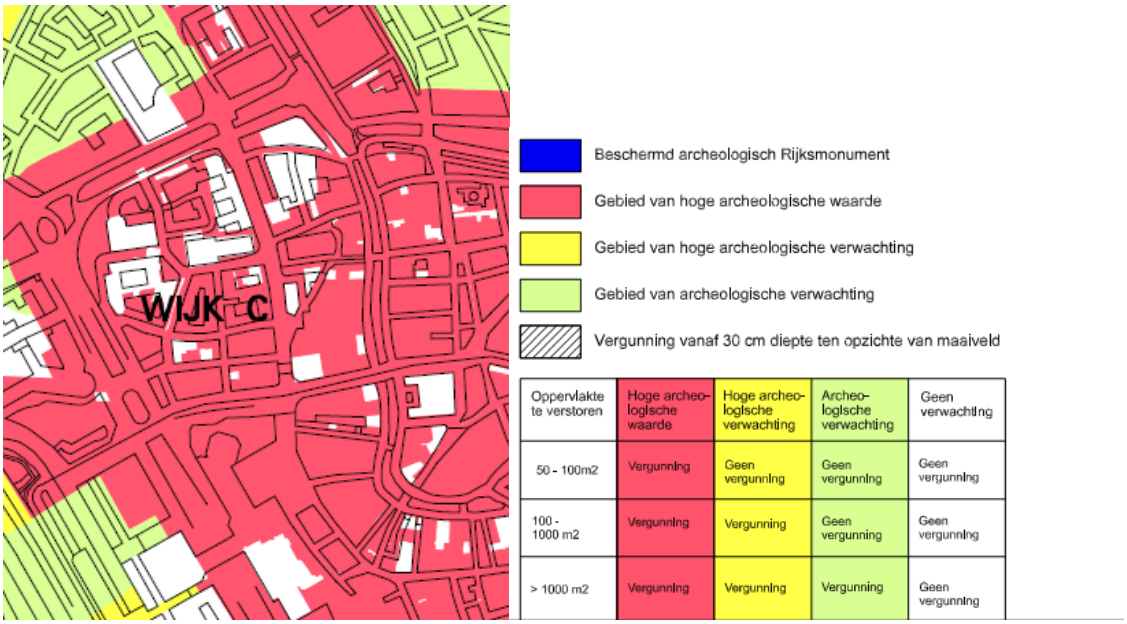
Verordening en bestemmingsplan
De gemeente Utrecht heeft ervoor gekozen ter bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen een verordening op te stellen voor het hele grondgebied van de gemeente. In de verordening op de archeologische monumentenzorg is een vergunningenstelsel opgenomen ter bescherming van het archeologische erfgoed, waarmee de wettelijk vereiste bescherming kan worden geboden. In bestemmingsplannen wordt verwezen naar de verordening en een regel opgenomen (dubbelbestemming Waarde - Archeologie). In deze dubbelbestemming is opgenomen dat de voor Waarde- archeologie aangewezen gronden mede zijn bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de archeologische

waarden en verwachtingen. Met deze specifieke gebruiksregel wordt geregeld dat onder een met het bestemmingsplan strijdig gebruik in ieder geval wordt begrepen het handelen in strijd met de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg. Door de verordening en de daarbij behorende archeologische waardenkaart is de bescherming van de archeologische waarden en verwachtingen in de bodem van de gemeente Utrecht gewaarborgd en zijn verstoringen van de bodem vanaf een op de archeologische waardenkaart aangegeven oppervlakte en diepte vergunningplichtig.

Gemeentelijke archeologische waardenkaart
De Archeologische Waardenkaart van de gemeente Utrecht ligt ten grondslag aan de verordening op de archeologische Monumentenzorg. Deze waardenkaart is geënt op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarde (IKAW) van de provincie en op de kennis en ervaring opgedaan in tientallen jaren archeologisch onderzoek in de stad. Hij geeft inzicht in de ligging van beschermde archeologische rijksmonumenten, gebieden van hoge archeologische waarde, gebieden van hoge archeologische verwachting en gebieden van archeologische verwachting en bij welk te verstoren oppervlakte en diepte een vergunningsplicht geldt. In de op de waardenkaart aangeduide gebieden waar een vergunningplicht geldt zal van toekomstige initiatiefnemers tot bodemverstorende activiteiten een inspanning vereist worden om resten uit het verleden op te sporen en zo nodig veilig te stellen.

Beschermde archeologische rijksmonumenten worden op grond van de Monumentenwet 1988 beschermd. Aantasting van de beschermde archeologische monumenten is niet toegestaan. Eventueel dubbel ruimtegebruik is mogelijk, mits de gekozen bestemming zich duurzaam verhoudt met de in het terrein aanwezige archeologische waarden. Voor dubbel ruimtegebruik is een vergunning krachtens de Monumentenwet vereist.

Gebieden van hoge archeologische waarde (rood) zijn gebieden waarvan bekend is dat er archeologische waarden zijn, maar die niet beschermd zijn als archeologisch rijks- of gemeentelijk monument. Gebieden van hoge archeologische verwachting (geel) zijn zones waar op grond van eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek dan wel op basis van historisch geografisch onderzoek archeologische waarden te verwachten zijn (er wordt een middelhoge tot hoge dichtheid aan archeologische vondsten of sporen verwacht). Bij gebieden met een archeologische verwachting (groen) zijn de verwachtingen lager (er wordt een middelhoge dichtheid aan archeologische vondsten of sporen verwacht). Voor deze gebieden geldt de gemeentelijke Verordening op de Archeologische Monumentenzorg. Daarnaast zijn op de kaart witte gebieden aangewezen. Voor deze zones geldt geen verwachting en geen vergunningstelsel.

Oppervlakte te verstoren	Hoge archeologische waarde	Hoge archeologische verwachting	Archeologische verwachting	Geen verwachting
50 - 100m2	Vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning
100 - 1000 m2	Vergunning	Vergunning	Geen vergunning	Geen vergunning
> 1000 m2	Vergunning	Vergunning	Vergunning	Geen vergunning

Uitsneden gemeentelijke archeologische waardenkaart

Plansituatie
Het plangebied ligt in zowel rood als wit gebied. De geplande uitbreiding aan de Jacobsstraat bevindt zich in

rood gebied, dat op de Archeologische Waardekaart wordt aangemerkt als gebied met hoge archeologische waarde. Dit gebied wordt beschermd op grond van de verordening op de archeologische monumentenzorg. In overleg met de initiatiefnemer is er gekeken naar de bodemingrepen en al verstoorde locaties door in de bodem aanwezige kabels en leidingen. Afgesproken is dat de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder archeologisch vooronderzoek en begeleiding.

Indien bij uitvoering van de werkzaamheden onverwacht toch archeologische zaken worden aangetroffen, dient conform artikel 53 en 54 van de Monumentenwet 1988 (herzien 2007) melding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de gemeente Utrecht, afdeling Erfgoed, team Cultuurhistorie te worden gedaan. Indien blijkt dat enige documentatie noodzakelijk is, zal de opdrachtgever de kosten hiervan dragen.

5.11 Kabels en leidingen

Kabels en leidingen worden door de nutsbedrijven aangelegd en onderhouden. Er zijn geen hoofdkabels en -leidingen in het plangebied die planologisch relevant zijn. Er is door de initiatiefnemer een melding gedaan bij het Kabel Leiding Informatie Centrum (KLIC-melding). Ter plaatse van de uitbreiding langs de Sint Jacobsstraat liggen diverse kabels en leidingen. Vanwege de nieuwe bebouwing kunnen aanpassingen aan de ondergrondse infrastructuur noodzakelijk zijn. Kabels en leidingen zullen in overleg met de nutsbedrijven verplaatst dan wel verwijderd moeten worden. De toestemming voor een eventuele verlegging moet door de initiatiefnemer zelf worden verkregen bij de nutsbedrijven en de daarmee samenhangende kosten zijn voor zijn rekening.

5.12 Kwaliteit van de leefomgeving

Zoals hiervoor beschreven zal de nieuwe uitstraling van het gebouw, de bebouwing van de laad- en loszone, het inpandig laden en lossen en het slopen van de overbouwing een positieve invloed hebben op de kwaliteit van de omgeving.
Er is een uitgebreide studie naar de bezonning (zie bijlagen bezonning) als gevolg van het bouwplan uitgevoerd. In deze bezonningsstudies is de bestaande bebouwing vergeleken met het nieuwe bouwplan. Bij deze beoordeling is geen rekening gehouden met de maximale bebouwingsmogelijkheden die het bestemmingsplan Binnenstad biedt. In eerste instantie is een algemeen onderzoek uitgevoerd. Daarna is het onderzoek toegespitst op de woningen in de Rozenstraat en de achterzijden van de woningen aan de Oudegracht.

De conclusie zijn als volgt samengevat:

Adres	Maart	Juni	September	December
Oudegracht 75-77	Tussen circa 14:00 en 14:30 uur en 16:00 en 17:30 minder zon op terras.	Tussen 19:00 en 19:30 uur minder zon op terras.	Tussen circa 15:00 en 15:30 en 17:30 en 18:30 minder zon op terras.	Geen veranderingen.
Oudegracht 79-79a	Geen veranderingen.	Tussen circa 18:30 en 20:00 uur minder zon op dak en achtergevel. Vanaf 19:30 minder zon op terras.	Geen veranderingen.	Geen veranderingen.
Oudegracht 81-81a	Geen veranderingen.	Tussen circa 20:30 en 21:00 uur minder zon op achtergevel.	Geen veranderingen.	Geen veranderingen.
Rozenstraat 1-7	Tussen circa 14:30 en 15:30 minder zon op balkons.	Tussen circa 13:00 en 15:00 uur minder zon op enkele gevels en balkons.	Tussen circa 16:00 en 17:00 uur minder zon op enkele gevels en balkons.	Geen veranderingen.
Rozenstraat 2-4	Tussen circa 10:00 en 13:30 minder zon op balkons.	Geen veranderingen.	Tussen circa 11:30 en 15:00 uur minder zon op balkons.	Tussen circa 14:30 en 15:30 uur minder zon op balkons.
Rozenstraat 6-32	Geen veranderingen	Geen veranderingen.	Geen veranderingen.	Tussen circa 10:00 en 15:00 uur minder zon op (enkele) bovenste balkons.

Voor wat betreft de Oudegracht 75-81 kan aanvullend worden opgemerkt dat er in beperkte mate en op diverse plekken sprake is van extra schaduwwerking. Deze extra schaduwwerking heeft deels betrekking op het platte dak en een kleine patio. Met name in de namiddag (maart na 16.45) en de avond (juni na 19.15 en september na 17.45) heeft de extra schaduwwerking betrekking op de gevels en de terrassen/balkons.

De Oudegracht 71(A) ligt inklemd tussen de hoge bebouwing van de bioscoop en de kerk. Hierdoor heeft de nieuwbouw nauwelijks tot geen invloed op de bezonningsmogelijkheden.

Voor wat betreft de Rozenstraat kan aanvullend opgemerkt worden dat het blok woningen Rozenstraat 1A t/m 7A in de huidige situatie grotendeels afgeschermd wordt door de omliggende bebouwing en zeer beperkte bezonningsmogelijkheden hebben. Tevens is relevant dat het huidige bestemmingsplan Binnenstad ter plaatse van de parkeergarage een hoogte toestaat van 23 meter. In dit nieuwe bestemmingsplan wordt die hoogte verhoogd tot 24 meter.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Het perceel grond onder het huidige La Vie gebouw is door de gemeente op 22 november 1984 in erfpacht uitgegeven. In aansluiting daarop – en gelet op de onderhavige ontwikkeling door de erfpachter Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek – is op 20 augustus 2013 extra grond in erfpacht uitgegeven. De geringe uitbreiding aan de St. Jacobstraat viel namelijk buiten het destijds in 1984 in erfpacht uitgegeven perceel grond.

De uitgifte in erfpacht van het perceel grond tegen betaling van de marktconforme grondwaarde en de wijziging van de bestemming van het huidige erfpachtrecht onder afdracht van de uit de wijziging voortvloeiende economische meerwaarde zijn vastgelegd in een tussen de gemeente en Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek gesloten overeenkomst. Met deze overeenkomst, waarin partijen tevens een regeling treffen over de afhandeling van planschade als bedoeld in artikel 6.1 van de Wro, wordt het gemeentelijke kostenverhaal als bedoeld in artikel 6.12 van de Wro verzekerd. Onder het kostenverhaal valt ook het verhaal van de kosten voor de door de gemeente uit te voeren aanpassingen van de openbare ruimte (waaronder verplaatsing van de bushalte, het verleggen van het fietspad, etc.).

In deze overeenkomst worden ook zaken geregeld die niet in een bestemmingsplan kunnen worden vastgelegd. Hierbij kan in dit geval gedacht worden aan afspraken over een vegetatiewand aan de oostzijde van het gebouw, de afbraak van de voetgangerstraverse aan de westzijde van het winkelcentrum, het parkeren alsmede het laden en lossen.

De Bijenkorf, de hoofdgebruiker van het gebouw, is een in Nederland gevestigd warenhuis met vestigingen verspreid over het land. De plannen voorzien in een duurzame uitbreiding op een aantrekkelijke locatie in de stad, het kernwinkelgebied. De investeringskosten, waaronder de sloop- en bouwkosten, worden door de initiatiefnemer en hoofdgebruiker gedragen.

Op grond van het bovenstaande is het plan economisch uitvoerbaar en is geen exploitatieplan nodig.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.2.1 Overleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening

Het plan is getoetst aan de vraag of er met dit plan aspecten aan de orde zijn die relevant zijn voor de nationale belangen die de inspectie voor ruimtelijke ordening behartigt. In de brief van 26 mei 2009 aan alle colleges van burgemeester en wethouders heeft de minister van VROM aangegeven over welke nationale belangen uit de Realisatieparagraaf Nationaal Ruimtelijk Beleid (RNRB, TK 2007-2008, 31500 nr. 1) gemeenten altijd overleg moeten voeren met het Rijk. Met dit bestemmingsplan zijn geen van de genoemde nationale belangen in het geding, in die zin dat geen van de nationale belangen aan de orde zijn. Deze uitbreiding van een bestaande functie is niet in strijd met rijksbelangen. Er is daarom geen aanleiding om afzonderlijk vooroverleg te voeren.

Het plan is daarnaast getoetst aan de provinciale beleidslijn "Uitvoering beleidslijn nieuwe Wro" (vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 11 november 2008). Op grond van de overleglijst van deze beleidslijn is geen vooroverleg met de provincie nodig.
Het plangebied bevindt zich namelijk binnen de rode contouren (stedelijk gebied) van het Streekplan. Ook ligt het plan niet binnen 200 meter van een transportas als bedoeld in paragraaf 8.1 van de beleidsneutrale omzetting van het streekplan naar de Structuurvisie Provinciaal Belang (vastgesteld door Provinciale Staten op 21 september 2009).
Gelet op de beperkte omvang, de beperkte verkeersaantrekkende werking van het plan en omdat de wijkopzet en wijkontsluiting gelijk blijven, is er geen aanleiding om een mobiliteitstoets uit te voeren.
Daar waar bekende of te verwachten archeologische waarden in het geding zijn, heeft de provincie bevestigd dat 3.1.1-overleg niet noodzakelijk is indien de archeologische waarden beschermd worden door middel van een dubbelbestemming Waarde Archeologie en de gemeentelijke archeologieverordening. In dit plan wordt de bescherming geregeld zodat geen nader vooroverleg nodig is.

Bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan is het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden betrokken geweest (HDSR). In overleg met de HDSR is de watertoets opgesteld en akkoord bevonden. De wateraspecten vormen geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling. Voor de inhoudelijke aspecten wordt verwezen naar paragraaf 5.9 en de bijlage.

6.2.2 Participatie

Voorafgaand aan dit bestemmingsplan is een bouwenvelop opgesteld en door het college vastgesteld. Het hierbij gehanteerde participatieniveau was 'raadplegen' en 'adviseren'. Dat wil zeggen dat de betrokkenen middels een wijkbericht, informatie op de wijkwebsite en een inloopavond zijn geïnformeerd en hen om een reactie is gevraagd. Op een aantal onderwerpen zijn de reacties aanleiding geweest om de bouwenvelop aan te passen. De belangrijkste wijzigingen zijn een nieuwe bezonningsstudie en randvoorwaarden over door de initiatiefnemer uit te voeren compenserende maatregelen. Zo wordt aan de achterzijde van de Bijenkorf ter hoogte van de percelen Oudegracht Westzijde een vegetatiewand gerealiseerd. Op de tweede winkellaag van de Bijenkorf zal een daktuin worden aangebracht ten behoeve van een groene uitstraling voor de omliggende gebouwen.

De inloopavond is door 24 personen bezocht. In totaal zijn 13 schriftelijke reacties van direct omwonenden en omliggende instanties ontvangen. Deze reacties zijn van een antwoord voorzien.

Daarnaast is het plan aan de Wijkraad Binnenstad toegelicht en heeft een apart overleg met het comité wijk C plaatsgevonden.
In een raamovereenkomst in het kader van Hoog Catharijne en Leidsche Rijn is afgesproken dat de gemeente Corio consulteert over alle detailhandelsplannen in de stad Utrecht waar bestuurlijke besluitvorming voor nodig is. De consultatie heeft plaatsgevonden en gaf geen aanleiding tot wijziging van het plan.

De initiatiefnemer is in contact met eigenaren van omliggende woningen en ondernemingen.

Hoofdstuk 7 Juridische planopzet

7.1 Inleiding en planvorm

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de gekozen planvorm voor het bestemmingsplan. Ook wordt uiteengezet welke gedachten aan de juridische regeling ten grondslag hebben gelegen en hoe deze uiteindelijk is vormgegeven.

Het plan is gebaseerd op de nieuwste regelgeving van de Wet ruimtelijke ordening, aanverwante regelgeving en de Standaard Voorschriften voor Bestemmingsplannen (SVBP2008 d.d. april 2008). Met dit bestemmingsplan is aansluiting gezocht bij recent tot stand gekomen bestemmingsplannen binnen de gemeente om de uniformiteit van bestemmingen en regelgeving te bevorderen. Bij de opzet van de regels is gebruikgemaakt van de hiervoor ontwikkelde Utrechtse standaard, de Utrecht Leest. Vergelijkbare bestemmingsplannen leiden tot een betere leesbaarheid, raadpleegbaarheid en helderheid voor de gebruiker en dragen zo bij aan een effectievere en efficiëntere dienstverlening.

7.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Sinds 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Hierdoor vervallen diverse gebruikelijke termen voor vergunningen zoals bouwvergunning, sloopvergunning, aanlegvergunning, ontheffing et cetera.

Hieronder worden de meest voorkomende termen weergegeven:

- De term bouwvergunning wordt omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen; hierna te noemen 'omgevingsvergunning bouwen'.
- De term sloopvergunning wordt 'omgevingsvergunning voor de activiteit slopen' ;hierna te noemen 'omgevingsvergunning slopen'.
- De term aanlegvergunning wordt 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden'; hierna te noemen 'omgevingsvergunning aanleggen'.
- De term 'ontheffing' of 'het verlenen van een ontheffing' wordt 'afwijking' of 'afwijken bij omgevingsvergunning'.

7.3 Opbouw regels

De regels zijn verdeeld over 4 hoofdstukken. In hoofdstuk 1 worden de gebruikte begrippen toegelicht en wordt de wijze van meten vastgelegd. In hoofdstuk 2 staan de regels die alleen gelden voor de bestemming waar ze betrekking op hebben. Voor elke bestemming zijn die regels in een apart artikel weergegeven.
De opzet van de bestemmingsregels is steeds gelijk:

- bestemmingsomschrijving (met ondergeschikte en nevengeschikte doeleinden);
- bouwregels;
- nadere eisen waar de bestemmingsregeling dat nodig maakt;
- afwijkingsregels van de bouwregels;
- waar nodig: een bijzondere gebruiksregel;
- afwijkingsregels van de gebruiksregels;
- eventueel een aanlegvergunningstelsel ter bescherming van aanwezige cultuurhistorische, landschappelijke of natuurwaarden;

In hoofdstuk 3 staan de algemene regels. Het laatste hoofdstuk, hoofdstuk 4, bevat standaardbepalingen over overgangsrecht en een slotbepaling.

In paragraaf 7.4 worden de regels per artikel en dus per bestemming toegelicht.

7.4 Artikelsgewijze toelichting

In deze paragraaf wordt per bestemming uitgelegd wat de achtergrond is van een bepaalde bestemming.

Artikel 1 Begrippen en Artikel 2 Wijze van meten bevatten de begripsbepalingen en de wijze van meten. Deze regels spreken voor zich en behoeven geen nadere uitleg.

Artikel 3 Centrum

Deze bestemming kent verschillende functiemogelijkheden en voorziet in de beoogde uitbreiding van de bestaande locatie. De verschillende commerciële centrumbestemmingen die golden in het recente bestemmingsplan Binnenstad, zijn grotendeels overgenomen. Bij de maximalisering van de oppervlaktes is zo veel mogelijk aangesloten bij het bouwplan.

Voor gebouwen geldt dat deze binnen het bouwvlak gebouwd moeten worden en er geldt een maximale bouwhoogte. Met de maximale hoogten is rekening gehouden met de hoogte van de dakranden. Technische installaties op de daken zijn aanvullend in hoogte beperkt. Ter plaatse van de hoofdingang op de hoek (aanduiding 'onderdoorgang') geldt dat er op voetgangersniveau een open ruimte voor voetgangers en bezoekers behouden dient te blijven.

Artikel 4 Verkeer - Parkeergarage

De parkeergarage heeft in dit plan een aparte bestemming.

Artikel 5 Verkeer - Verblijfsgebied

De wegen in het plangebied zijn opgenomen in de bestemming 'Verkeer- en verblijfsgebied'. Dit zijn de wegen met hoofdzakelijk een functie voor het bestemmingsverkeer en het langzaamverkeer. Ook parkeerplaatsen en snippergroen kunnen deel uitmaken van deze bestemming. Er zijn kleine gebouwtjes toegestaan bijvoorbeeld voor het realiseren van fietsenstallingen.

Artikel 6 Waarde - Archeologie

De dubbelbestemming Waarde - Archeologie zorgt voor de bescherming die een bestemmingsplan op grond van de Monumentenwet aan archeologische waarden moet geven. De bestemming werkt door het gebruik in strijd met deze bestemming strafbaar te stellen. Iemand die beschikt over een vergunning op basis van de verordening op de archeologische monumentenzorg, dan wel over een brief van de gemeente waarin is aangegeven dat een dergelijke vergunning niet nodig is, handelt in overeenstemming met de bestemming.

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel

Deze bepaling is opgenomen om te voorkomen dat een stuk grond dat al eens was betrokken bij het verlenen van een omgevingsvergunning bij de beoordeling van latere bouwplannen nogmaals wordt betrokken.

Artikel 8 Algemene bouwregels

In de bouwverordening zijn ook voorschriften opgenomen. Het bestemmingsplan gaat vóór deze bepalingen, maar in dit artikel is bepaald welke voorschriften uit de bouwverordening naast het bestemmingsplan van kracht blijven. Het gaat daarbij om voorschriften van stedenbouwkundige aard, zoals de bereikbaarheid van bouwwerken van werkverkeer en brandblus-voorzieningen, bereikbaarheid van gebouwen voor gehandicapten, de ruimte tussen bouwwerken en parkeergelegenheid bij gebouwen.

Daarnaast regelt dit artikel de mogelijkheid voor (beperkte) overschrijdingen van bebouwingsgrenzen die op de kaart zijn aangegeven.

Artikel 9 Algemene gebruiksregels

De Wet ruimtelijke ordening bevat een algemeen verbod om de gronden en bebouwing in strijd met het bestemmingsplan te gebruiken. Een algemeen gebruiksverbod hoeft derhalve niet meer in de planregels te worden opgenomen. Het is wel mogelijk om in het bestemmingsplan aan te geven wat onder verboden gebruik in ieder geval wordt verstaan. In dit artikel is opgenomen dat onder verboden gebruik wordt verstaan: onbebouwde gronden te gebruiken als staanplaats voor onderkomens als opslagplaats voor onklare voer-, vlieg- en vaartuigen of onderdelen daarvan of als stortplaats voor puin en afvalstoffen.

Het gebruik of bouwen in strijd met het bestemmingsplan was vroeger onder de oude Wet op de Ruimtelijke Ordening via een algemene gebruiksbepaling en strafbepaling geregeld in het bestemmingsplan. Onder de

Wet ruimtelijke ordening was een en ander geregeld in de wet zelf. Met de invoering van de Wabo is dat opnieuw gewijzigd. Nu is het als volgt geregeld.

Voor elke verandering van gebruik (in ruime zin) die in strijd komt met een bestemmingsplan is volgens artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo een omgevingsvergunning nodig is. Indien voor een dergelijk planologisch strijdig gebruik geen omgevingsvergunning wordt gevraagd of een gevraagde vergunning niet wordt verleend, komt dit gebruik dus in strijd met artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo. Dat artikel kan vervolgens bestuursrechtelijk of strafrechtelijk via de Wet op de economische delicten worden gehandhaafd.

Strijdig gebruik met planologische regelingen waarvan afwijking niet is toegestaan valt niet onder artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo. Met het oog op dergelijk gebruik is in artikel 7.2 Wet ruimtelijke ordening een verbodsbepaling opgenomen bij de invoering van de Wabo.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

Dit artikel regelt de afwijkingsmogelijkheden voor het college van burgemeester en wethouders. Dit heeft primair tot doel enige flexibiliteit in de regels aan te brengen. Ze kunnen worden toegepast als er niet op grond van de bestemmingsregelingen in hoofdstuk 2 al een afwijkingsmogelijkheid is. Het gaat dan om een afwijking van maten, afmetingen en percentages, het plaatsen van objecten van beeldende kunst, het realiseren van kleine nutsgebouwtjes.

De overgangs- en slotbepalingen van hoofdstuk 4 bevatten de onderstaande bepalingen.

Artikel 11 Overgangsrecht

In het nieuwe Besluit op de ruimtelijke ordening (in werking 1 juli 2008) is overgangsrecht opgenomen dat in elk bestemmingsplan moet worden overgenomen.

Indien de in het plan opgenomen regels, voor wat betreft gebruik of bebouwing, afwijken van een bestaande legale situatie, dan zijn daarop de overgangsbepalingen van toepassing. De overgangsbepaling heeft tot doel bestaande belangen te respecteren totdat realisering van de nieuwe regels plaatsvindt.

Voor bouwwerken die onder het overgangsrecht vallen, is bepaald dat deze gedeeltelijk mogen worden vernieuwd of veranderd, mits de bestaande afwijking niet wordt vergroot. Gehele vernieuwing is in principe uitgesloten, waaronder ook gefaseerde vernieuwing van een bouwwerk wordt verstaan. Het doel van het overgangsrecht is dat het bestaande bouwwerk in de bestaande staat in stand mag worden gehouden. Uitsluitend na het tenietgaan van het bouwwerk door een calamiteit, waarmee onder andere brand of extreme weersomstandigheden wordt bedoeld, is onder voorwaarden gehele vernieuwing toegestaan.

Vergunningplichtige bouwwerken die zonder vergunning zijn opgericht, kunnen door overgangsrecht niet gelegaliseerd worden. Bouwen zonder vergunning is immers een overtreding van de Woningwet die niet door een regeling in een bestemmingsplan ongedaan kan worden gemaakt.

Wel kan met een beroep op het overgangsrecht een aanvraag worden ingediend voor de verbouw van een illegaal bouwwerk. Om te voorkomen dat een dergelijke aanvraag moet worden gehonoreerd, is in de overgangsbepaling van dit plan opgenomen dat deze slechts van toepassing is op legale bouwwerken.

Voor het gebruik dat onder het overgangsrecht valt, is bepaald dat dat gebruik mag worden voortgezet. Het gebruik mag eveneens worden gewijzigd, voor zover de afwijking ten opzichte van het toegestane gebruik niet vergroot wordt.

Hiervoor is reeds aangegeven dat illegale bouwwerken niet gelegaliseerd kunnen worden door overgangsrecht. Voor gebruik is dat in principe wel mogelijk maar vanuit het oogpunt van handhaving ongewenst. Gezien het voorgaande is in de overgangsbepaling opgenomen dat het gebruik, dat reeds in strijd was met het voorheen geldende plan, van het overgangsrecht is uitgesloten.

Ook na het van kracht worden van dit plan kan dus nog met succes handhavend worden opgetreden tegen gebruik dat reeds in strijd was met het voorgaande bestemmingsplan. Dit laatste is uiteraard mede afhankelijk van andere aspecten, waaronder de vraag of het strijdige gebruik reeds zolang plaatsvindt dat de gemeente haar rechten heeft verwerkt.

Artikel 12 Slotregel

In dit artikel is de naam van het bestemmingsplan, de citeertitel, omschreven.

Prostitutie
In het plangebied van dit bestemmingsplan zijn geen seksinrichtingen gevestigd met een vergunning op basis van de APV. Gezien het in Utrecht gehanteerde maximumstelsel zijn nieuwe seksinrichtingen niet toegestaan en zijn seksinrichtingen uitgesloten in de gebruiksbepaling. Gelet op het binnen de gemeente gehanteerde maximumstelsel betekent de regeling in dit bestemmingsplan geen algeheel verbod, maar wel een verbod op seksinrichtingen binnen dit plangebied.

7.5 Lijst van horeca-inrichtingen

Bij dit bestemmingsplan wordt gebruik gemaakt van de Utrechtse standaardlijst voor horeca-inrichtingen. Uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening kan, in verband met de overlast die horecabedrijven voor het woon- en leefklimaat kunnen meebrengen, in een bestemmingsplan bij het toelaten van horecabedrijven aan de hand van ruimtelijk relevante criteria als aard, omvang en parkeerdruk een onderscheid gemaakt worden in categorieën horecabedrijven.
In dit bestemmingsplan is een functionele differentiatie in 'harde' tot 'zachte' typen van horecabedrijven opgenomen. De regeling geeft een kwalitatieve beperking ten aanzien van het type / de categorie horecabedrijf dat zich mag vestigen in de woonomgeving. De regeling beoogt de nadelige invloeden van de vestiging van horecabedrijven op het woon- en leefklimaat in de omgeving te voorkomen.

In de bijlagen bij de regels is een toelichting opgenomen op de Lijst van horeca-inrichtingen.

7.6 Handhaving

Door handhaving controleert de overheid of burgers, bedrijven en bijvoorbeeld overheidsorganen zich aan de wet- en regelgeving houden. Onder handhaving wordt verstaan het door controle (toezicht en opsporing) en het toepassen (of dreigen daarmee) van bestuursrechtelijke sancties, bereiken dat het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift wordt nageleefd. De handhaving van de van toepassing zijnde regeling binnen de gemeente Utrecht, wordt uitgevoerd door diverse diensten en afdelingen. Zo wordt namens het college onder andere gehandhaafd op de regels van voorliggend bestemmingsplan. Dit betekent dat de regels voor wat betreft het gebruik en de bebouwingsregels worden gehandhaafd. Dit gebeurt veelal door toetsing tijdens het behandelen van de aanvragen om omgevingsvergunning, maar kan ook gebeuren als gevolg van toezicht tijdens de uitvoering van de bouw of op grond van een eigen constatering indien een bouwwerk of een perceel in strijd met het bestemmingsplan wordt gebruikt. Indien er bijvoorbeeld sprake is van illegale ingebruikname van gemeentelijke grond, dan zal hiertegen worden opgetreden.

Doel handhavend optreden
Het doel van het handhavend optreden van de gemeente is niet direct gekoppeld aan de noodzaak van een actueel bestemmingplan. Voor de bewoners van het plangebied is duidelijk waar zij aan toe zijn (qua bouwen, zoals bijvoorbeeld uitbreiding van het winkeloppervlak en de parkeergarage), maar het niet handhaven haalt de effectiviteit van een actueel bestemmingsplan onderuit. De toegevoegde waarde van het verlenen van een omgevingsvergunning voor een bijgebouw is niet groot, indien er op andere plaatsen - zonder vergunning - bijgebouwen zijn geplaatst. Dit wordt nog eens problematischer zodra een omgevingsvergunning wordt geweigerd, terwijl diverse vergelijkbare bouwwerken reeds illegaal zijn geplaatst. In dit laatste geval is de roep om handhavend op te treden dan ook het grootst.

Hoe wordt gehandhaafd?
Op grond van de Algemene wet bestuursrecht heeft het college een tweetal instrumenten tot haar beschikking: bestuursdwang en dwangsom. Ook is het mogelijk om in bepaalde gevallen een bestuurlijke boete op te leggen. Bij het toepassen van bestuursdwang wordt de overtreding (het geconstateerde illegale bouwwerk c.q. gebruik) ongedaan gemaakt op kosten van de overtreder. Dit kan betekenen dat een bouwwerk door de gemeente wordt afgebroken en de kosten van bijvoorbeeld de aannemer en de gemeentelijke (voorbereidings)kosten op de overtreder worden verhaald. Het is tevens mogelijk om, indien er zonder omgevingsvergunning bouwen wordt gebouwd en de bouw wordt stilgelegd door middel van een bouwstop, de bouwmaterialen weg te slepen en elders op te slaan. Het opleggen van een last onder dwangsom betekent bijvoorbeeld dat het illegale gebruik moet worden gestaakt binnen een door het college gestelde termijn. Overschrijdt men de termijn, dan zal de dwangsom in rekening worden gebracht bij de overtreder. Doel van de dwangsom is het onaantrekkelijk maken van het voortzetten van de geconstateerde overtreding. De dwangsom zal dan ook in relatie moeten staan aan (en zal derhalve altijd hoger zijn dan) het voordeel dat de overtreder heeft bij het voortzetten van de illegaliteit. In het plangebied zal handhavend worden opgetreden tegen het illegale gebruik van bouwwerken en percelen. Verder zal er bij de bouw worden gecontroleerd op

de uitvoering van verleende omgevingsvergunningen. Voorts zal de gemeente toezien op - onder de Wet milieubeheer vallende - bedrijven. Dit vloeit voort uit de regels van het bestemmingsplan. Indien er immers ter plaatse een bedrijfsactiviteit plaats mag vinden, zal dit qua gebruik (intensiteit en hinder) gehandhaafd worden.

StadsOntwikkeling

Uitgave Gemeente Utrecht
Bezoekadres Ravellaan 1, 3533 JE Utrecht
Postadres Postbus 8406, 3505 RK Utrecht
Telefoon 030 - 286 48 02
Mail stedenbouw@utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Bestemmingsplan

Hoek Sint Jacobsstraat-Lange Viestraat, Binnenstad

Vastgesteld,

Hoek Sint Jacobsstraat-Lange Viestraat, Binnenstad

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleidende regels	3
Artikel 1	Begrippen	3
Artikel 2	Wijze van meten	7
Hoofdstuk 2	Bestemmingsregels	8
Artikel 3	Centrum	8
Artikel 4	Verkeer - Parkeergarage	8
Artikel 5	Verkeer - Verblijfsgebied	9
Artikel 6	Waarde - Archeologie	9
Hoofdstuk 3	Algemene regels	10
Artikel 7	Anti-dubbeltelregel	10
Artikel 8	Algemene bouwregels	10
Artikel 9	Algemene gebruiksregels	10
Artikel 10	Algemene afwijkingsregels	10
Hoofdstuk 4	Overgangs- en slotregels	12
Artikel 11	Overgangsrecht	12
Artikel 12	Slotregel	12

Bijlagen

Bijlage 1	Lijst van Horeca-activiteiten	

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.2 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.3 additionele horeca:

het bedrijfsmatig verstrekken van dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse als ondergeschikte activiteit bij een hoofdfunctie, niet zijnde horeca, waarbij de additionele horeca-activiteiten passen bij de hoofdfunctie qua uitstraling, dienen ter ondersteuning van de hoofdfunctie en niet zelfstandig worden uitgeoefend en/of toegankelijk zijn los van de hoofdfunctie.

1.4 afhaalzaak:

een specifieke vorm van detailhandel waar in hoofdzaak kant en klare maaltijden en kleine etenswaren, alsmede alcoholvrije drank en consumptie-ijs worden verkocht voor directe consumptie anders dan ter plaatse.

1.5 antenne-installatie:

installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de al dan niet in een of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.

1.6 antennedrager:

Antennemast of andere constructie bedoeld voor de bevestiging van een antenne.

1.7 archeologisch onderzoek:

onderzoek verricht door of namens een dienst of instelling die over een opgravingsvergunning op grond van de Monumentenwet 1988 beschikt.

1.8 archeologische waarde:

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de in dat gebied voorkomende overblijfselen uit oude tijden.

1.9 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.10 belhuis:

een onderneming die in de sfeer van publiekgerichte dienstverlening in hoofdzaak is gericht op het aanbieden van diensten op het gebied van telecommunicatie, zoals telefoon- en internetverbindingen.

1.11 bestaand bouwwerk:

een bouwwerk, dat op het tijdstip van het in werking treden van het bestemmingsplan is of wordt gebouwd met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en/of de Woningwet.

1.12 bestaand gebruik:

het op het tijdstip van het in werking treden van het bestemmingsplan aanwezige legale gebruik.

1.13 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak.

1.14 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0344.BPSTJACOBLANGEVIE-04.02 met de bijbehorende regels (en eventuele bijlagen).

1.15 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.16 bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.17 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak.

1.18 bouwlaag:

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op (nagenoeg) gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw, kap en/of bijzondere bouwlaag.

1.19 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.20 bouwperceelsgrens:

een grens van een bouwperceel.

1.21 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.22 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.23 brutovloeroppervlak:

de totale binnen een gebouw beschikbare vloeroppervlakte, inclusief de verdiepingen.

1.24 dak:

een bovenbeëindiging van een gebouw.

1.25 dakopbouw:

een ondergeschikte opbouw op het dakvlak van een gebouw, ten behoeve van voorzieningen zoals trappenhuizen, luchtbehandelings- en liftinstallaties.

1.26 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen, het verhuren en/of het leveren van goederen aan personen die die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit. Hieronder worden niet verstaan afhaalzaken.

1.27 dienstverlening:

dienstverlening door een bedrijf of instelling dat in hoofdzaak baliewerkzaamheden verricht of andere diensten verleent, gericht op het publiek, zoals stomerijen, wasserettes, kappers, pedicures, makelaars, reis- en uitzendbureaus e.d.. Hieronder worden niet verstaan belhuizen.

1.28 evenementen:

grootschalige, periodieke en/of meerdaagse manifestaties, zoals sportmanifestaties, concerten, bijeenkomsten, voorstellingen, shows, tentoonstellingen, thematische markten.

1.29 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.30 hoofdgebouw:

een gebouw, dat op een bouwperceel door zijn aard, functie, constructie of afmetingen dan wel gelet op de bestemming als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken.

1.31 horeca:

het bedrijfsmatig verstrekken van dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse en/of het exploiteren van zaalaccommodatie.

1.32 kantoor:

een gebouw of een gedeelte van een gebouw dat dient voor de bedrijfsmatige uitoefening van administratieve werkzaamheden en voor zakelijke dienstverlening.

1.33 Lijst van Horeca-activiteiten:

de Lijst van Horeca-activiteiten die onderdeel uitmaakt van deze regels, die een onderverdeling van horeca-activiteiten aangeeft, die een gelijke of nagenoeg gelijke invloed hebben op een nabij gelegen of omringende woonomgeving.

1.34 maatschappelijke voorzieningen:

voorzieningen inzake welzijn, volksgezondheid, religie, onderwijs, kinderopvang, buitenschoolse opvang, openbare orde en veiligheid en daarmee gelijk te stellen sectoren.

1.35 nutsvoorzieningen:

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.36 peil:

a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang grenst aan de weg: de hoogte van de kruin van de weg;
b. voor andere gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld;
c. voor gebouwen die grenzen aan een dijk: de hoogte van de kruin van de dijk ter plaatse van het bouwwerk.

1.37 plan:

het bestemmingsplan Hoek Sint Jacobsstraat-Lange Viestraat, Binnenstad van de gemeente Utrecht.

1.38 prostitutie:

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen betaling.

1.39 (raam)prostitutiebedrijf:

een prostitutiebedrijf waar het werven van klanten gebeurt vanuit de werkruimte door prostituees die zichtbaar zijn vanaf een openbare plaats;

1.40 seksinrichting:

de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte, dan wel meerdere besloten ruimten in elkaars directe nabijheid, waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was seksuele handelingen, al dan niet met een ander, tegen vergoeding worden verricht. Hieronder wordt in ieder geval verstaan een prostitutiebedrijf, raamprostitutiebedrijf of sekstheater, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.41 stacaravan:

een caravan die als een bouwwerk in de zin van de Woningwet valt aan te merken.

1.42 verblijfsmiddelen:

voor verblijf geschikte - al dan niet aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken - voer- en vaartuigen, woonketen, arken, caravans en andere soortgelijke constructies, alsmede tenten; een en ander voorzover deze geen bouwwerken in de zin van de Woningwet zijn.

1.43 vergader- en congrescentrum:

voorzieningen ten behoeve van het bedrijfsmatig organiseren van vergaderingen en congressen.

1.44 Verordening op de Archeologische Monumentenzorg:

de sedert 22 december 2009 van kracht zijnde Verordening op de Archeologische Monumentenzorg van de gemeente Utrecht.

1.45 voorgevel:

de gevel van het hoofdgebouw die door zijn aard, functie, constructie dan wel gelet op uitstraling ervan als belangrijkste gevel kan worden aangemerkt.

1.46 voorgevelrooilijn:

De lijn die wordt bepaald door de naar het openbaar toegankelijk gebied (zoals de weg, openbaar groen of water) gekeerde voorgevel of het verlengde daarvan, van een hoofdgebouw.

1.47 zendmast:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, waarop antenne-installaties worden geplaatst.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.2 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.3 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Centrum

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Centrum aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. detailhandel tot een maximale brutovloeroppervlakte van 18.100 m2 ;
b. kantoren, uitsluitend op de verdiepingen;
c. dienstverlening;
d. maatschappelijke voorzieningen, uitsluitend op de verdiepingen;
e. vergader- en congrescentrum, (uitgezonderd evenementen) tot een maximale brutovloeroppervlakte van 4.000 m2 tezamen met de functie onder f),
f. zaalverhuur (uitgezonderd evenementen), uitsluitend ten behoeve van zakelijke bijeenkomsten, vergaderingen, productpresentaties, en daarmee gelijk te stellen bijeenkomsten in besloten kring tot een maximale brutovloeroppervlakte van 4.000 m2 tezamen met de functie onder e);
g. de bij de bestemming behorende additionele horeca, verkeers-, parkeer- en groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, water, waterbeheer en waterberging, toegangen, bergingen, opslagruimten, erven en terreinen.

3.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

3.2.1 Gebouwen

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. de hoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte' mag niet worden overschreden;
c. ter plaatse van de specifieke aanduiding "onderdoorgang" mag uitsluitend vanaf 4 meter boven peil worden gebouwd ten behoeve van een overbouwing;
d. in afwijking van het bepaalde onder b. mag de maximale bouwhoogte met maximaal 1,5 meter worden overschreden ten behoeve van tot het gebouw behorende technische installaties;

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen, met uitzondering van erf- en terreinafscheidingen welke niet meer dan 2 meter hoog mogen zijn achter de voorgevelrooilijn en 1 meter hoog voor de voorgevelrooilijn;
b. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer;
c. in afwijking van het gestelde onder a. mag de bouwhoogte van palen en masten niet meer dan 6 meter bedragen.

Artikel 4 Verkeer - Parkeergarage

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer-Parkeergarage' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. ondergrondse- en bovengrondse (fiets)parkeervoorzieningen;
b. de bij de bestemming behorende verkeers-, parkeer- en groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, water, waterbeheer en waterberging, toegangen, bergingen, opslagruimten, erven en terreinen alsmede voor technische voorzieningen en doorgangen ten behoeve van de aangrenzende Centrum-bestemming.

4.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

4.2.1 Gebouwen

a. gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gebouwd;
b. de hoogte ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte' mag niet worden overschreden;

4.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen, met uitzondering van erf- en terreinafscheidingen welke niet meer dan 2 meter hoog mogen zijn achter de voorgevelrooilijn en 1 meter hoog voor de voorgevelrooilijn;
b. het gestelde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer;
c. in afwijking van het gestelde onder a. mag de bouwhoogte van palen en masten niet meer dan 6 meter bedragen.

Artikel 5 Verkeer - Verblijfsgebied

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer - Verblijfsgebied aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verkeers- en verblijfsgebied voor gemotoriseerd verkeer en langzaam verkeer;
b. water, waterbeheer en waterberging;
c. groenvoorzieningen;
d. parkeervoorzieningen;
e. speelvoorzieningen;
f. evenementen;
g. bij de bestemming behorende nutsvoorzieningen, fietsenstallingen, kunstwerken en geluidwerende voorzieningen.

5.2 Bouwregels

Binnen deze bestemming mogen uitsluitend in de bestemming passende bouwwerken worden gebouwd onder de volgende voorwaarden:

5.2.1 Gebouwen

a. de oppervlakte van gebouwen mag niet meer bedragen dan 6 m² per gebouw;
b. de bouwhoogte van gebouwen mag niet meer bedragen dan 2 meter.

5.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 3 meter;
b. het bepaalde onder a. geldt niet voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ter geleiding, begeleiding en regeling van het verkeer.

5.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde in artikel 5.2.1 onder a en artikel 5.2.1 onder b voor:

a. afwijkingen van de maximale oppervlakte van een gebouw tot ten hoogste 20 m².
b. afwijkingen van de maximale bouwhoogte van een gebouw tot maximaal 3 meter.

Artikel 6 Waarde - Archeologie

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie aangewezen gronden zijn mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van de archeologische waarden en verwachting.

6.2 Specifieke gebruiksregels

Onder met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen, het handelen in strijd met de Verordening op de Archeologsiche Monumentenzorg.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 Algemene bouwregels

a. Bouwgrenzen, niet zijnde bestemmingsgrenzen, mogen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels worden overschreden door tot gebouwen behorende stoepen, stoeptreden, trappenhuizen, hellingbanen, entreeportalen, veranda's en afdaken en andere ondergeschikte bouwdelen van gebouwen, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 m.
b. Burgemeester en wethouders kunnen afwijken van het bepaalde genoemd onder a. voor het overschrijden van bouw- en/of bestemmingsgrenzen in afwijking van aanduidingsgrenzen, aanduidingen en bestemmingsregels door tot gebouwen behorende balkons, afdaken, erkers e.d., mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,5 meter en waarbij de vrije hoogte tot aan het peil minimaal 2,2 meter bedraagt.
c. De regels van de Bouwverordening ten aanzien van onderwerpen van stedenbouwkundige aard blijven overeenkomstig het gestelde in artikel 9 lid 2 van de Woningwet buiten toepassing, behoudens ten aanzien van de volgende bepalingen:
    1. de bereikbaarheid van gebouwen voor wegverkeer;
    2. de bereikbaarheid van gebouwen voor gehandicapten;
    3. het bouwen bij hoogspanningsleidingen en ondergrondse hoofdtransportleidingen;
    4. de parkeergelegenheid en laad- en losmogelijkheden, met dien verstande dat dit niet geldt voor een omgevingsvergunning voor de uitbreiding van het hoofdgebouw en de parkeergarage die tegelijkertijd met dit bestemmingsplan als ontwerp ter inzage heeft gelegen;
    5. de ruimte tussen bouwwerken.

Artikel 9 Algemene gebruiksregels

Onder met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen het gebruik van of het laten gebruiken van:

a. onbebouwde gronden als staan- of ligplaats voor onderkomens;
b. onbebouwde gronden en/of bouwwerken ten behoeve van seksinrichtingen;
c. stacaravans en recreatiewoningen voor permanente bewoning;
d. onbebouwde gronden als kampeerterrein;
e. vrijstaande bijgebouwen voor bewoning;
f. onbebouwde gronden als opslagplaats voor onklare voer-, vlieg- en vaartuigen of onderdelen daarvan;
g. onbebouwde gronden als stortplaats voor puin en afvalstoffen, voor zover dit niet betreft het storten of opslaan in bij gebouwen behorende tuinen van geringe hoeveelheden afvalstoffen die afkomstig zijn van het onderhoud van die tuinen.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, afwijken van:

a. de bij recht in de regels gegeven maten, afmetingen, percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages;
b. de bestemmingsregels voor het toestaan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of -intensiteit daartoe

aanleiding geven;

c. de bestemmingsregels voor het plaatsen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van vlucht- en/of noodtrappen;
d. het overschrijden van de maximale bouwhoogte van gebouwen voor het plaatsen van hekwerken of borstweringen ten behoeve van dakterrassen, met dien verstande dat de maximale bouwhoogte met niet meer dan 1,50 meter mag worden overschreden;
e. de bestemmingsregels voor het bouwen met een geringe mate van afwijking van de plaats en richting van de bestemmingsgrenzen indien dit noodzakelijk is in verband met afwijkingen of onnauwkeurigheden ten opzichte van de feitelijke situatie of in die gevallen waar een rationele verkaveling van de gronden een geringe afwijking vergt;
f. de bestemmingsregels ten aanzien van de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde,en toestaan dat de hoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10 m;
g. het bepaalde ten aanzien van de maximale bouwhoogte van gebouwen en toestaan dat de bouwhoogte van de gebouwen wordt verhoogd ten behoeve van plaatselijke verhogingen, zoals liftkokers, trappenhuizen, lichtkappen.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 11 Overgangsrecht

11.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
2. Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10 %.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

11.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
2. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
3. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 12 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan Hoek Sint Jacobsstraat-Lange Viestraat, Binnenstad.

StadsOntwikkeling

Uitgave Gemeente Utrecht
Bezoekadres Ravellaan 1, 3533 JE Utrecht
Postadres Postbus 8406, 3505 RK Utrecht
Telefoon 030 - 286 48 02
Mail stedenbouw@utrecht.nl

link naar RoPubliceer

In dit programma is **bestemmingsplan Hoek St. Jacobsstraat – Lange Viestraat, Binnenstad** in een beveiligde omgeving digitaal raadpleegbaar.

- Selecteer links *'alle bijbehorende documenten openen'*
- In het volgende scherm staan in het rechtertabblad de pdf-documenten.
  Let op: het bijlagenboek heeft i.v.m. grootte even de tijd nodig om te laden.

Link:

http://0344.ropubliceer.nl/?phID=6F0FFA10-B878-473D-9FE7-5E1DBF13A165&key=0531190440020880010140321081661900911541571081030322500162090080821330841741621642140501320891821052181982340072321031540521891481950641580061 85